Bal.super decre.
Cum privilegio.

V·u·18.

In fine (Verchij: 1507.

¶ Incipit lectura summe doctoris dñi Baldi de perusio sup pmo decretaliū cū aliqbus apostillis Clarissimi ⁊ sapiētis iuris vtriusqꝫ doctoris dñi Francisci de parona de collegio dñoꝝ iudicum alme vrbis Papie.

a ¶ Qd sit faciēdū initiū a deo in quibuscūqꝫ rebus ēt minimis. vide egregie acumulata per d. And. barba. in repet. rubrice .ſ. de fide instru. i xviij. col. cū sequen.

1 Ririum^a faciendo a deo. xxiij. di. In noie dñi ⁊ in auc. de heredi. ⁊ fal. in prin. Rubrice. Nā deus est cā pria. ⁊ ois cā^b pria est maioꝛ ⁊ nobilioꝛ suo causato. Nam pp qd vnū quodqꝫ ⁊ illud magis. C. de sacrosa. ec. auc. multo magis. Itē creatoꝛ in infinitū ē maioꝛ creatura. Et qꝛ oia recte geruntur si pn cipiū fiat decēs ⁊ amabile deo. vt in auc. quō opoꝛ. epos in prin. ¶ Inuocata igit spiritus sancti gra de cuius plenitudine sm apłm oēs accipimus. fundandoqꝫ super lapide angulari dño Jesu xpo dño nostro. in cuius nomine sm apłm oē genu flectit celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ. Ipse eniz est fundamētū sup quo firmat celi firmamētū. j. q. j. cum paulus. ¶ Quāquā tremula voce qꝛ scriptū est. Tu qs es qui enarras meas iusticias. ¶ Quia iustissime bonoꝛ debet deo pp magnā gloriā suam. ff. de auro. ⁊ ar. le. l. ricia. §. fi. vbi dr ꝙ pp bonorē dei angel interpretatio testamenti. ⁊ est tex. notabilis. Eidez debet timoꝛ qꝛ cum leo rugiet qs nō timebit. Itē initiū sapiētie ē timoꝛ dñi. amoꝛ quoqꝫ diligaz. Diligā te dñe fortitudo mea. ⁊ quia gloria ⁊ bonore coronauit boiez ⁊ ꝯstituit euz sup omnez creaturā corporeā. vt in psalmo. In statu innocētie creat^o est bō qd ꝓprie dr ius nāle. dataqꝫ est ei ꝓ summo bono libertas. Tamen qꝛ alibi scriptū ē. Accedat bō ad coꝛ altuz ⁊ exaltabit de^o de dei benignitate ꝯfisus altū opus aggredioꝛ. sequēs vestigia maioꝝ āncessoꝝ. Cōcedēte summo genitore graꝝ q dat cordi ꝯcipe vitatē ⁊ cogitare eqtatē ⁊ lingue ordinatū motū ⁊ ducē melodiā ⁊ memoriā diu gratā ille cōcipit ille canit scribit digitus. felici duplomate vtar ex ꝯiunctiōe paginaꝝ vtriusqꝫ iuris. nā iuris canonici sanctitas. iuris ciuilis sublimitate decorat. ⁊ ecōuerso iuris ciuilis maiestas. canonū auctoritate firmat. ⁊ vnuz ꝓpter aliud coruscat ⁊ magis timet. Nā primas in orbe leges fecit timoꝛ. Quia quēadmodū triste est diuiti decedere sine bꝛde. ita miserrimū^c ē baberi a deo gratiā intellectus posteris suis. i. studiosis nihil scriptū dimittere quo possint velut bꝛdes intellectus aliqualr cōsolari. Dicet aliqs ad qd loqueris cū tot scripserint qui mundū illuminauerūt. Rñdeo adbuc multū restat operis multūqꝫ restabat. qꝛ inueniēdis inuēta nō obstāt teste Seneca. Naz ad instar solis intellectus oritur ⁊ occidit. vadit ⁊ redit ⁊ nūqꝫ morit. sꝫ suis vicibus occultat. Sane sol cadit ⁊ iber sup vitez ⁊ ficulneā ⁊ ꝓducūt vberes fructus si bone sunt. nec nā desinit ꝓducere eos. sꝫ rutus ⁊ brucus interdū comedāt ipsos qꝛ nā nō desinit bn̄ opari inquātū pt. Sꝫ interdū nō pt pp duritiā ⁊ resistētiā que ē in suscipiēte mā. Agunt sol ⁊ luna ⁊ relique influentie celestes in ficum satuaz ⁊ nō: nō pn̄t eam a sua spē trāsmutare. sic in ingenijs oio indispositis accidit ad disciplinas: qꝛ frustra laborat qd a natura cōcutit. vt no. ff. de leg. iij. l. sticbus. Aliqn̄ tn̄ ingenia grossa studioꝝ sollicitudine reddūt efficacissima ad oēz capacitatē itellect^o. ⁊ eodē Seneca teste. Maioꝛ virtus ē idē effecisse in difficiliori mā. Utere igit aia rōnali ⁊ disce a reꝝ nā que nūqꝫ cessat conari ad optima. vt Aristoteles ait. Sed cauēdū ē. nā sicut cibus q in stomaco non digerit maluz generat bumorē vł nitril in secessuz. Si aūt in stomacbo bn̄ decoquit ⁊ dulcescit. tūc in vitale ⁊ salutare ꝯuertit nutrimētuz. Ita in sciētijs accidit. nā erroꝛ ꝑcipue fūdamēti totā massaz corrūpit. ⁊ plerūqꝫ ꝑ nimiā subtilitatē pniciose errat. vt. ff. d v. ob. l. si bunz. §. sequit. nec ēt nimia scrupulositas placet. vt. ff. d excu. tut. l. sꝫ bec nimiū. Sꝫ illa scia ē laudāda que ē vetus ⁊ bn̄ fundata. vt. ff. de iure pat. l. diui frēs Hec aūt scientia reqrit in boc sūmo volumine de quo sm Inn. scribit in Ezecbieli. Uēter tuus comedet ⁊ viscera tua replebunt vbertate i. bonis spiritualibus ⁊ eternis. temporalib^o etiam ⁊ terrenis. Item dulcedine intellectus que calamo nunqꝫ describi pōt ac ēt scripturarū cōsolatiōe. Ad que iuuet nos ille qui sm apostolū ē vnicus legislatoꝛ ⁊ iudex. Bal.

b ¶ Causa est dignioꝛ suo causato

Tria debētur deo bonoꝛ timoꝛ amoꝛ.

accedat bomo ad coꝛ altum.

c ¶ Adde ꝙ ꝑclare ēt ꝯmemorat idē Bal. in preludijs libri feudoꝝ i. j. col. qd q i disciplina aliqn̄ diutius laborarunt astrigūt ex professionis debito que mēte ꝯcepetūt instar seminis i lucē ꝓferre. ⁊ de isto dicto bal. hic vid pulcbre per d. Jal. may. in pbe. feudoꝝ i. j. col.

g Regorius. Nō ꝯtinuat qꝛ a nullo deriuat. ⁊ istō nomen Gregorius ē nomē pōtificale qd significat gregē dñi quē bꝫ regere ⁊ gubernare cui tota monarcbia spiritualis est cōmissa ⁊ thesaur^o ois dignitatis in eo ē ita vt nulla sit dignitas spūalis vel ecclesiastica cui nō presideat. vn̄ dicit Joā. mona. ꝙ papa patrū cum oi plato i ptāte ⁊ iurisditiōe cōcurrit: ⁊ tn̄ per cōcursum nihil minuit ei qꝛ superioꝛ ⁊ iferioꝛ ptās nō recusant se inuicē. vt no. C. de of. prefec. vrb. l. j. ⁊ diuidit i rubrum ⁊ nigrū. Scda ibi rex pacific^o. ¶ Itē pria subdiuiditur in duas: qꝛ pmo ꝓscripsit nomē apostolat^o cum eius qualitate. Scdo subijcit qbus scribit cū salutatiōe ⁊ apostolica bn̄dictione. Scda ibi dilectis. Itē scda pars pncipalis subdiuidit in septē ptes. Nā in pria parte dei potentiā insinuat. In scda nām bumanā depravatā demonstrat ⁊ pp qd. In tertia dicit ꝙ cōtra tales moꝛbos iusticia succurrit ⁊ occurrit. Et sic ē argumentū ꝙ cōpromissum generale fcm̄ seminata sup qbusdā discordia non videatur factū de rebus pacificis ⁊ ē quodāmō expssuz. ff. d ope. le. ij. l. cū pi. §. dulcissimis. In quarta pte ponit cām formalem. In quinta finalez. In sexta ministrū ⁊ formariā mandati. In septima ⁊ vltima statuit. Scda ibi sed qꝛ lubrica est. at vita sua est proprie illa que data fuit bomini in statu inocētie. Tertia ibi vt nisi iusticia. Quarta ibi sane. Quinta ibi ad cōem. Sexta ibi per dilectum. Septima ibi volentes. ¶ Casus cōplectēs rubrum ⁊ nigrum sic figurat. Gregorius papa. ix. seruus seruoꝝ dei scribit dilectis filijs doctoribus ⁊ scholaribus vniuersis Bononie cōmorātib^o salutādo ⁊ bn̄dicendo eos dicens ꝙ rex Pacificus pia miseratiōe disposuit ꝙ bumanū genus viueret sub tribus regulis pncipalibus. s. sub regula pudicitie. pacis. ⁊ modestie: sꝫ bō ex libertate pncepsa cū ꝓprio arbitrio in cupiditatē exarsit. que cupiditas est sui ꝓdiga. pacis inimica. mater litiū ⁊ mā iurgioꝝ. ⁊ ideo quotidie noua litigia generat ita ꝙ nisi iusticia conamina ꝑdicta reprimeret ⁊ qōes implicitas explicaret ius bumani federis iurgātiū abusus extingueret ⁊ tacito libello repudij cōcordia extra mūdi terminos exularet. ideo qꝛ lex ꝓdit vt appetitus noxius sub iuris regula limitet p quā regulā gen^o bumanū sub trib^o iuris ꝑceptis informat. s. vt boneste viuat. alterū nō ledat. ⁊ ius suū vnicuiqꝫ tribuat. ⁊ ob boc facte fuerūt ꝯstitutōes ⁊ decretales epistole. sꝫ in diuersa volumina dispse. alique pp nimiā similitudinē supflue. alique ꝯrie. alique pp sui ꝓlixitatē ꝯfusionem inducere videbant. alique extrauagātes ⁊ incerte. ¶ Iō ad cōem vtilitatem ⁊ maxie studentiū mandat per frēm Raymundū suū capellanū illas in vnū volumē redigi superfluis resecatis. adiunctis ēt ꝯstitutionib^o ⁊ decretalibus eplis istius Gregorij p quas multa que in prioribus erant dubia declarant. ¶ Deinde statuit ꝙ nullo alio volumine decretaliū debeamus vti in iudicijs ⁊ in scbol nisi pn̄ti volumine. Aliā ēt ꝯstitutionē fieri ꝓbibet absqꝫ auctoritate sedis aplice spāli iste est textualis. ergo sequit si epūs faceret ꝯstitutionē ꝙ in sua dioceśi seruarent ꝯsuetudines ⁊ nō canones generalr statuēdo nō valeret ꝯstitutio episcopi. ⁊ facere ꝯstitutōen cōtra ius cōe est mere imperij. sed facere in derogationē ptātis clauiū est bereticū. ¶ Nunc reuertoꝛ ad rubrū declarādo quodlibz verbuz. Ibi Gregorius. iste primo vocabat Tebaldus sicut Innō. quartus vocabat Simbaldus. nō ergo istud nomen Gregorius est nomen prie ipositōis sꝫ scde. pp dignitatē aplatus fit noua creatura. ⁊ nomē ꝓpriū tacet tāqꝫ min^o excellēs. ⁊ nomē scde inuētiōis. i. pōtificale dꝫ exꝑmi. Et ideo si scriberet pape sub noie ꝓprio baptismali possꝫ rōne dicere. iste lre nō dirigunt mibi. vel qꝛ vł in cōtemptū noiari. Et no. ꝙ ista mutatio noīs fit in papa nō imperatore. sꝫ dicat se dñm in terris. vt. C. de sūma tri. epła. inter claras. versiculo iustinianus. qꝛ eius dignitas alta est mā

nomē ꝓpriū idē p̄seuerat.ſʒ coruſcatione dignitatis pol-
leat:vt.ff.de le.ij.l.qḋ p̄ncipi.ꝛ.l.ſi auguſte.¶ Amplius
q̄dā ſunt noīa gn̄alis īpoſitiōnis vt bos ꝛ aſin⁹.ꝛ iſta ſunt
īmutabilia q̄ſi nālia.l.iiij.de le.j. Quedaꝫ myſterio iuris
ſunt itroducta vt teſtā ꝛ codicillus ꝛ idē pp legis ſtatu-
tū.C.de codi.l.ſi.Itē q̄dā pp auctoritatē veteꝝ:q꞉ aucto-
ritas āt iquoꝝ ius facit.ꝛ de oī.l.pōt reddi rō ab auctore
lʒ nō ſit res nālis.ſʒ eſt rō ab expiētia vel a ſilitudine rerū
vt cauda eq̄na apud medicos.Noīa āt magr̄alia qb⁹ ñ
eſt datū certū myſteriū a iure.itē noīa ſp̄alis deſignatōis
vt petrus bene pn̄t mutari ſi nō caprioſa ſit mutatio.Itē
repio ꝙ q̄nq꞉ codicillus dī vt breue teſtiū.l.militis.C.de
teſta.mili.qḋ nō reqrit ꝯfirmari ab alio hīde adeunte.ꝛ
dī q꞉ breuis codex ē.noīa debēt poſſe adaptari reb⁹ ipſis
ꝛ factis.alr̄ ſunt vana ꝛ irrita.vt.l.j.C.de cadu.tol.Eſt ꝛ
alia mutatio ignominioſa fallens ꝛ ꝓhibita ꝛ ſi fit in dā
nū alterius acriter ꝛ iſirmiter puniēda ꝛ cōmodū ꝓinde
ſecutū auferendū.vt no.ff.ad munici.l.titio cū eſſet.ꝛ no.
ꝙ binomij nō debēt ſe in vno ꝯcīu noīare vno nomie ꝛ in
alio noīe ad decipiēdū ꝯhērē p diuerſitatē noīs:q꞉ h̄ eēt
crimē ſtellionatus.ar.ff.de pig.ac.l.j.in ſi.bōa āt fide bñ
licitū eſſꝫ facere vt legit ꝺ q̄drimonio.vt.ff.de ꝯdi.ide.l.
ſtichus.¶ Oppo.ꝙ ñ lʒ nomē mutare.vt.l.j.C.ꝺ muta-
tōe noīs.ff.ad munici.l.titio.So.hic ē mutatio gratioſa.
calūnioſa.Inter has eſt q̄dā media q̄ neq꞉ glorioſa neq꞉
calūnioſa ꝛ iſta licita ē ſi nemini dānūꝫ iferat nec inferre
pōt.alr̄ ſecus.niſi fieret cā decipiēdi latronē vel aſſaſſinū
vt no.in.l.j.§.nō fuit.ff.de dolo.in gl.ordi.ꝛ ſic nomē pōt
fingi ex cā.Et adde qḋ no.in ꝓhemio ſexti libri.Ibi ep̄us.
nō ſolū ē ep̄s ſed culmē epoꝝ ꝛ ceteroꝝ quos intellectus
pōt imaginari cui data ē clauiū plenitudo ꝛ ſūma libera
p̄tās que appellat p̄tās abſoluta ab oībus vinculis cano-
nū ꝛ ab oī regula ariatiua p̄terq̄ ab euāgelica ꝛ aplica.
papa deniq꞉ nō ē ap̄ſs ſʒ aplicus ꝛ dʒ eē vir aplice ſancti
tatis:vt no.C.de ſac.ſan.ec.l.j.de ſūma tri.ꝛ ſi.catho.l.i.
alr̄ vt dīc ph̄s malus rex tyrānus fit ꝺ plenitudine p̄tāt
no.in.c.ꝓuenit.de cēſi.in nouella.ꝛ in.c.magne.ꝺ voto.in
nouella.tñ quedā ſunt ei poſſibilia q̄ nō ſunt honeſta nec
laudabilia vt bñficiū reuocare.vt no.de ꝯſti.ꝛ aſſi.c.qḋ
dilectio.ꝛ de imunita.eccle.c.ꝓuenit.ꝛ de iudi.cū veniſſꝫ.
p Hoſt.Unde lex hñ a zenone.C.de q̄dri.p̄ſcrip.nō hʒ lo
cuꝫ niſi ꝯſtet ꝙ p̄nceps[a] vult vti plenitudine p̄tātis:q꞉ ñ
eſt p̄ſumendū ꝙ p̄nceps concedat rē alienaꝫ niſi ex certa
ſcia.ꝛ idō leuis occaſio erroris ipedit illius legis vigoreꝫ.
ꝛ adde qḋ dicā.ꝭ.de iureiurā.c.debitores. Dicit collecta-
rius ꝙ qñ papa ſcribit de plenitudine[b] p̄tātis nihil pōt
opponi ꝙ anihilet gr̄aꝫ.vt.ꝭ.de reſcrip.cuꝫ dilecta.ſʒ certe
imo pōt apponi ius gētiū ſi tale ē cuius trāſgreſſio crimē
inducat.vt no.Cy.C.de p̄ci.impa.offerē.l.reſcripta.ꝛ.C.
ſi ꝯ ius vel vtili.publi.l.ſi.ꝛ ſi papa ſcriberet pro intruſo ñ
eſt leuato vello ei obediendū.facit qḋ no.Arch.xxiij.q.i.
qḋ culpat.ꝛ glo.Accur.vocat miſeros p̄latos illos q obe
diunt pape p̄cipiēti iniuſtā.debēt eim ſuſpendere donec
ſignificēt pape.Sʒ an ep̄at⁹ ſit ordo an adiectio ordinis
dic vt no.in dicto ꝓhemio ſexti libri.Papatus nō eſt di
gnitas ſed culmē dignitatū.¶ Illud no.ꝙ caracter vni⁹
ordinis nō p̄ſupponit caracterē vnius ordinis.vt no.Ar
chi.xxxij.di.c.j.ꝛ ideo obmiſſuꝫ eſt ſupplendū:q꞉ vbi req
ritur ꝓprietas manus impoſitionis nō hʒ locū iproprie-
tas fictionis.vbi requirit manus īpoſitio iproprietas fi-
ctionis locū hīc nō pōt:q꞉ veritas ꝯſiſtit in fcō nō in ficto
neq꞉ pōt vna ſpēs in aliā trāſmutari.oīs eim fictio conſi-
ſtit in ſimilitudine vel eq̄pollētia nō in eo qḋ ē ꝓprie veri
tas vt alibi dicet.Ibi ſuus ſuoꝝ q̄tū ad humilitatē.naꝫ
q̄tū ad p̄tātem eſt dñs dñoꝝ.ꝛ quecūq꞉ p̄tās eſt ſub celo
eſt in ſūmo pontifice.¶ De impatore dicit glo.ꝙ ipſe ē
iudex iudicum.C.de decurionibus.l.ſiquis.li.x. Opp.q꞉
videt implicare cōtradictōeꝫ q꞉ ſuus ſeruū hr̄e nō pōt.
So.hic loquit de ſuitute ꝯſcientiali nō mundiali.Et no.
hic argumentū ꝙ papa poteſt cuilibet directo ſtipulari.
¶ Sed hic dubitatur quare lex ciuilis permittit indire-
ctam ſtipulatōem vt ꝓmittis nihil recipiēti pro Petro
ꝙ nō ꝓmittit verba directa vt ꝓmittis Petro.vt no.i.l.

a ¶ Vide
d.Feli.in.c.
q̄ i eccleſia-
rū.col.xiij.ꝺ
conſtitu.

b ¶ Vide
Areti.in cō
mē.c.i.ꝭ.de
reſcrip.

huiuſmodi.in prin.ff.de le.j.in.j.reſo.q꞉ multa pn̄t fieri p
circuitū vbi pn̄t figi pedes q̄ non pn̄t fieri recta via vt pʒ
in aſcenſiōe mōtis.ſic in ſtipulatōe opꝫ ꝙ fundet aliquo
tramite.¶ Sequit in tex.dei.ſerui eiꝫ diaboli nō ſunt ſub
ꝓtectione pape vt ſunt hētici ꝛ ſciſmatici.ſed hñ ſunt ſub
eius vindicta oēs q ſuſceperunt fidem ꝛ declinauerūt ab
ea.Qui aūt fidē catholicā nunq̄ ſuſceperūt de ei⁹ grege
nō ſunt niſi rōne bonoꝝ q̄ poſſident in temporalib⁹.vñ iu
dei ꝛ ſaraceni pn̄t cōpelli ad p̄ſtandas decimas reales:
q꞉ res potius q̄ p̄ſona cōuenit.vt no.ff.de nego.geſ.l.qui
aliena.§.ſi.p tēporales āt iudices bene pn̄t puniri oēs in-
fideles ex̄ territoriū ius dicentis nec diſtinguit vñ ſint.vt
l.iij.ff.de offi.preſi.Si ſaracen⁹ turbaret fidē catholicā bñ
poſſet puniri p ep̄m.l.ij.C.de ſumma tri.Itē poſſet cogi
ad reſtōnem vſurarū:q꞉ cōpetit conditio indebiti.vt no.ꝭ.
de vſur.c.poſt miſerabilē.Et no.ꝙ dicit ſeruoꝝ dei nō au
tem dicit ſeruoꝝ boium vel ſeruoruꝫ pene.Porro ſeruire
deo ſumma libertas eſt:ſʒ ſeruire vitijs extrema ſeruitus
eſt.vt.C.de ſentē.paſ.l.ſi.Itē ꝙ nihil gratius libertate.vt
ff.de fideicō.liber.l.lucius.¶ Quero qui dicant famuli
ſcholariū.Rñdeo illi quos circa ſe habent non illi quos
tenēt in rure.ff.de penu leg.l.qui penum.§.ſed qḋ dixim⁹
tale eſt no.ꝛ continent illi qui inter famulos ſunt recepti
ad ſeruiendū eis p̄ſtibus.ff.de iudi.l.ij.§.legatis.vbi no.
de publi.l.j.§.familie.¶ In dilectis hoc nomine nō com
prehendunt indigni q̄ñ vniuerſitati ſcribitur ad honoreꝫ.
ſed ad penam ſic.ff.de leg.ij.l.lucius titius dānā.Sed q̄ñ
nō ponit adiectiuū dilectis.aut ſcribit ad terroreꝫ vel ad
regulam ꝛ comprehendunt oēs.aut ad gr̄am vel fauorē
ꝛ non cōprehēdunt indigni vel odioſi.Ibi filijs.ſub hoc
nomine cōprehendunt p̄lati ꝛ epi q̄ñ ſcribitur.includun-
tur eniꝫ tanq̄ conteꝫtuꝫ ſub cōtinēti nō.de p ſe ſm Io.an.
¶ Quid ſi inter ſtudētes ſunt epi.Rñdeo ꝛ ibi cōpre-
hendūtur ſub vniuerſitate q꞉ nō īſpicim⁹ qualitatē que in-
eſt ſingulis generū ſʒ generibus ſinguloꝝ ꝛ vt plurimū ſi-
cut dicimus i ſimili ꝙ q vēdicat gregē itelligit ēt publi-
cianā ꝓponere p pecudib⁹ que nō ſunt ſue ſʒ ſunt de nume
ro gregis.Ep̄s habēs p̄tātem ſup gregē ſuū hʒ p̄tāteꝫ ꝛ
ſup hereticos gregis ꝛ ſciſmaticos illius gregis.vt no.ff.
de rei ven.marcellus.vbi gl.ſingularis.¶ Sʒ hic quero
vtrū grex ꝛ familia dicat vniuerſitas.nā illa glo.inuit ꝙ
ſic ꝯiuncta.l.ſʒ minimā.ff.de peti.here.¶ In ꝯriū ꝙ q pe
tit vnū caput de grege.nō ꝓpterea petit nec in iudicium
deducit alia capita alio mō.ergo ē gen⁹ ꝛ ſpēs ꝛ numer⁹
nō vniuerſitas.alibi dicet.Ibi doctorib⁹ ꝛ ſcholaribus.p
hoc pʒ ꝙ doctor deſinit eē ſcholaris nec hʒ p̄uilegiū ſcho
lariū lʒ ſemp diſcere poſſit.vt no.ff.de le.iij.l.ſeruis legatꝫ.
§.ornatricib⁹.Sʒ qd ſi ē doctor in artib⁹ ſcholaris in me
dicina.ꝛ ſtatuto vniuerſitatis cauet ꝙ nullus doctor poſ-
ſit eē rector ſtudij.an iſte doctor artium poterit eē rector.
ꝛ vī ꝙ nō.q꞉ inſpicit qualitas que noceat.ar.ff.ad ſilſ.l.q
poſthūos.¶ Itē potēti⁹ ē qḋ ꝓhibet[c] q̄ id qḋ ꝓmittit.
vt.ff.cōi diui.l.ſabin⁹.dic ꝙ vbi mixtū nō pōt ſeruare nāꝫ
mixti:tunc aſſumit naturā nobilioris ꝛ p̄dominātis hinc
ē ꝙ mixtuꝫ impluꝫ nō delegat:q꞉ aſſumit naturā nobilio
ris extremi.i.imperij.Dic ēt plura facientia ad mām.vʒ
an ſcholaris dicatur eſſe in ſcholis dū diuertit ad curiam
ꝓximus rediturus.dicit Arch.ꝙ ſic.¶ Itē ait ꝙ priui
legiū ſtudij dat nō ſolū morātibus in ſcholis ſʒ ſcie opam
dantib⁹.¶ Itē ait ꝙ reddit⁹ bñficioꝝ ꝛ p̄bendaꝝ deben
tur ſcholaribus in ſtudio gn̄ali dūmō ſint in ſtudio ꝺ licē
tia ſui epi alr̄ nō.xxxvij.di.de q̄buſdā.¶ Itē ait ꝙ ſcho-
laris qui ē in ſtudio nō tenet dicē horas ſi dimiſit idoneū
ſubſtitutū auctoritate epi.vt no.in.c.eleutheri⁹.xci.di.ſed
an doctores ꝛ ſcholares faciāt vnā diuerſitatem an duas.
dico ꝙ inſpicit cōſuetudo.ꝛ an iſte vniuerſitates debeant
ꝯfirmari a ſupiore.dic ꝙ tantum rector vniuerſitatis dʒ
ꝯfirmari alias nō haberet iuriſditōeꝫ.vt no.C.de iur.om.
iu.l.priuatoꝝ.ſʒ ipſa vniuerſitas in ſubſtātia ſui nō idiget
ꝯfirmatione.vñ lʒ ipſa nō ſit ꝯfirmata tñ pōt eligere re-
ctorē.vt no.l.i.§.qb⁹.ff.qḋ cuiuſq꞉ vni.no.Sʒ an i ifamis
poſſit eē rector.dic ꝙ non ſi ei obijciat.ſʒ ſi nihil obijcitur
ſtādū eſt ꝯfirmationi.vt no.ff.de ſenato.l.caſſius ꝛ.l.ij.§.
miles

c ¶ Et hic
adde ꝙ vbi
ſunt due re-
gule.vna p-
miſſiua.alte
ra prohibi-
tiua attēdit
potius ꝓhi
bitiua taq̄
potētior.l.
tutor.in p̄n.
vbi bar.no.
ff.de ſuſpec.
tuto.docto.
maxi.Iaſo.
may.in.l.ſi
ruffinus.C.
de teſta.mi
liti.Franci-
ſcus parōa.

miles.de infami.facit qd no.Inno.de cōcel.pbē.c.cū nostris.Et no.q semel remot⁹ pp delictū iterato eligi nō pt vt nō.in auc.de armis.§.fi.col.vj.Ibi vniuersis.hic colligitur q doctores p se ⁊ scholares p se nō faciunt integram vniuersitatē.l.massam totius studij nisi aliud sit ordinatū de consuetudine.Et si vniuersitas nō hz rectorē doc.possunt cōgregare vniuersitatē:qz hnt iurisditionē.C.de iurisdi.om.iud.l.fi.Sed nunqd auc.habita ne filius p patre.sit correcta.vbi cauet q scholares hnt electionē iudicis corā quo iudice cōuenient.s.vel coram ordinario loci vel coraz potestate seu coraz ordinario vniuersitatis vl' rectore qui subrogat loco potestatis illi⁹ terre quo ad ipsos scholares:an corā pprio doctore qui est quidam regulus suoꝝ discipuloꝝ.an corā epo loci q maior est oibus predictis:vt no.in.l.ex ea.ff.de postulando.vbi glo.sing. Et iō ad ipm appellat:ab alijs si prīa cā non fuit vētilata coraz eo.Rñdeo si scholares sint clerici vel monachi nō habēt optionē iudicis secularis:qz nō est capax iudex secularis huiusmōi i perij nec ēt ipsi scholares clerici pñt in eum cōsentire:vt.J.de cōpe.significasti.C.de epi.⁊ cleri.auc.statuimus.⁊ nō.ff.ō iudi.l.j.⁊ nō valet ꝯsuetudo vt clericus respōdeat in alieno foro.x.di.ꝯsuetudo.p Archi.secus i laycis:vt.ff.de capti.l.nō dubito.Uel ibi loquit de potestate populi romani que vbiqz extēdit.vñ est ibi poti⁹ recognitio qz ꝓrogatio:licet cōpromittere valeāt in laycū:qz arbitraria nō sunt iurisditionis:vt.C.de epi.audi.l.siqui ex cōsensu.⁊.l.epale.℄ Ex hoc apparet q clerici nō tenent iurare rectori layco de obediēdo sibi:qz ñ pñt se obligare ad hoc.Et qz cum omne iuramentū freno iustitie temperetur supplendo.s.in licitis ⁊ honestis:vt no.ff.de reg.iur.l.non videt.§.qui iussu.vbi bona glo.qz iuramentuz viribus cōpletū dz in se hēre discretionis iudiciū ⁊ auctoritatem l.ij.ff.de iureiur.⁊ non est licitū iudici seculari iubere nec clerico obedire:merito ad tale iuramentū non astringunt adeo q si ēt iudex secularis ꝓcederet contra clericū qui clādestine suscepit ordines clericales:tñ processus nō teneret:qz i iurisditiōe inspicit potius veritas qz error:vt nōt Archi.xv.q.iij.placita secularia.Quero nūquid ille qui fuit iudex maleficioꝝ ⁊ fecit executiōes capitales possit esse rector scholariū?Rñdeo non dz creari nec creatus cōfirmari:qz nō pōt regere principales scholas.s.canonistarum cum sit homicida manifestus:⁊ qui ꝓhibet ascendere ad ordines non pōt iudicare ordinatos:vt nō.Inn.J.de accu.cum.p.manco.sed si ē confirmatus ⁊ in possessione:qz post cōfirmationē possessio plurimū iuris habet pōt suuz officiū exercere donec remoueat p suuz supiorē:vt nōt Inno.J.de ꝯcel.pben.cū nostris.Fui interrogatus an iste vicarius epi esse possit?⁊ dixi q nō:qz vicarius nō cōfirmat:⁊ iō pōt amoueri pro libito superioris.vt.ff.de iudi.l.iudiciū soluit.De illo infante nō est dubitanduz q infantis nō pōt esse rector scholariū.vt.C.de digni.l.iudices.li.xij.⁊.ff.de senato.l.cassius.Nec ēt prepositus decurionū.vt.ff.de iudi.l.cum pretor.§.fi.siue sit infamis infamia delicti siue sit infamis infamia inhabilitatis:⁊ qz fama vulgi est qd est inhabilis.℄ Item iste in casu notorij demonstrati visu.duo eiz sensus reddunt hoies certiores ꝓprius visus ⁊ p prius auditus:qz hi duo sunt sensus nobiliores.℄ Sz ecce q rector scholariū ē laycus cōmittit cāz clerico an ille clericus poterit inter clericos ꝯtendētes iudicare?⁊ vi q sic:qz sepe aliqd possum⁹ cōmittere qd p nos ipsos nō possum⁹ explicare.vt.ff.de ver.ob.l.continuus.§.si ab eo.Dic ꝯtra⁹ qz cōmissarius ꝓpriū nihil hz sed eius q cōmittit vice fungit.vt.ff.de offi.eius cui man.ē iurisdi.l.j.§.qui mandatā.℄ Item nemo dat qd nō hz nec nisi quasi hz.eo.ti.l.⁊ si pretor.⁊.j.q.vij.dyabertū.℄ Sz nunqd notarius vniuersitatis scholariū nō pōt eē merus laycus?⁊ vi q nō:qz nō pōt scribere in cāis scholariū clericoꝝ.ergo nō ē idone⁹.probat qz tabellio fit auctoritate impatoris.vt no.Inno.J.de fide instru.cū.p.tabellio.⁊ sola auctoritate impatoris ē testis fiduciari⁹ ⁊ scriba ordinarius absqz dictamine alicuius nālis rōnis ꝫm Inno.sz impator non potest dare auctoritatem laycis super clericos:qz exēpti sunt ab eo.In contrarium videt qz esse notarium nō est habere iurisditionē ꝯtentiosaz vel voluntariam sz est habere quoddā officiū testificādi.vt.ff.ō testa.l.domicius.qd ēt priuata psona interdū dat.vt.ff.de dote prele.l.theopōpus.⁊ qd nō.in.l.fi.ff.de preto.stipu.Item hec nemini nocet ⁊ ē publice vtile.vt no.in.l.j.ff.de tuto.⁊ cura.da.ab his.In omni cā in qua quis pōt esse testis pt esse tabellio.ar.ff.de testa.l.domici⁹.Cōficere instrumenta nō ptinet ad.l.iurisditionis sz ad.l.trebellionat⁹.Sol.dic q imo pōt scribere acta ēt in cā capitali:qz pōt eē testis ad eā.℄ Sz nunqd scholaris cōuentus a carpētario corā potestate si declinat iurisditionē ptāris ⁊ eligit doctorem suū poterit recōuenire agentē corā doctore?Rñdeo nō:qz iste scholaris nō trahit sed trahit.Itē hic excipiendo vi agere.vt.ff.de ꝓba.l.in exceptionib⁹.declinatoria fori obiecta ad trāsferēdū forū non ē simplr exceptio sed electio.sed obiecta ad elidendū forum illa ē exceptio simpliciter ⁊ mera defensio.At scholaris agens vel trahens reconuētionis bñficiuz non hz.ar.in.l.fi.ff.qd qsqz iuris.hoc tenuit Ja.ō are.℄ Sed incidēter qro quō ꝓbat q sit[b] scholaris?rñdeo p actus appropatos scholarib⁹:⁊ qualis quis ē in exercitio talis psumit esse.Itez p matriculā:⁊ si non ē in matricula ordinata non habet pro scholari.vt.C.de offi.magi.militū.l.eos.⁊ ibi glo.or.℄ Item quero quasr ꝓbat q sit[c] clericus?rñdeo qz publice portat habitū ⁊ tonsurā clericalē ⁊ facit alios actus clericales ⁊ pro clerico cōiter reputatur:qz ē in possessione clericatus ⁊ essendo in possessione clericalis habitus dz per iudicem haberi pro vero clerico.vt solēniter no.Arch.xvij.q.iiij.si quis suadente.Et no.egregie per Archi.c.di.contra morem.Credit etiam assertioni cardinalis si dicit aliquē clericum.xcvj.di.nobilissimus.per Archi.⁊ econuerso etiaz qui nō portat habitū neqz tonsuraz psumit non clericus sed ꝓban⁹.nō qz habitus sit cā essendi vel fiendi.sed ē signum essentie ꝯsuetum.⁊ ē arg.a solitis ⁊ a ꝯcomitantijs vsitatz.xj.di.nō ē facile ar.Itē signuz ⁊ signatū ꝯuertunt vt.l.stigmata.de fabricē.℄ Quero an insignia doctoralia sint de substātia doctorat⁹?⁊ vi q sic.sicut nō ē miles psecte nisi q ē p isignia ⁊ psertiz p isulā doctorat⁹.ff.ex q.cau.ma.l.pe.qz sicut qs degradat p ōsignia.vt.ff.ō isa.l.ij.§.ignominie.ita econuerso graduatur p isignia.nam ⁊ imperator nō dr graduat⁹ nisi postquā coronantez recepit insulā.vt.C.ō quadr.pscrip.l.bn̄ a zenone.Naz sine corona iperial maiestas ñ coruscat.vt.l.j.C.de auro coronario.sz nec papa vocat se seruū seruoꝝ dei sz electuz ante coronationez.vt no.in ꝓhemio sexti libri.Preterea de solēnitatib⁹ nihil ē obmittēdū loquēdo de solēnitatib⁹ proprie ⁊ nō abusiue.vt.ff.ō in ite.resti.l.diuus.sz psunctoria solēnitatis hn̄ pōt omitti.vt.l.j.in fi.ff.ven.inspi.So.dico si nō est insignit⁹.alij insignia tradere nō pōt.nec dr psectuz cui aliqd deest de his q statuta sunt ꝓ forma.vt.l.pe.C.ad silt.⁊.l.j.ff.de ori.iur.Nā oia entia in psectiōe consistūt ⁊ rei iperfecte nō debet locus.vt.ff.ad.l.fal.l.si is qui quadraginta.§.quedaz.℄ Solēnia tñ insignia sunt[e] tria cathedra.s.que est inuestitura possessiua.liber q significat virtutē ⁊ substātiā scie.⁊ birretū seu isula q significat splendorez ⁊ ponit in capite:qz omnis psectio dz esse in capite ff.de eden.l.argētarius.§.rōne.annulus aūt osculū ⁊ bñdictio nō sunt insignia ꝓprie appropriata.qz annulū multi portāt.multi etiā benedicunt ⁊ multi osculo osculantur.Et iō obmissa benedictione osculo ⁊ annulo.dūmō alia tria interuenerint doctoralia nihil detrahunt dignitati.℄ Modo qro si de doctoratu pōt fieri fides p tres.respōdeo nullo iur cauet q nō possit.pōt ergo:vt.C.ō pac.l.pactū qd bōe fide.℄ Pone duo testes dixerūt q viderūt eū doctorari:qz viderūt eū cathedrari.rñdeo q loquitur de principali ꝓbat etiā ānexa sibi qz ita ꝯsueuit inesse.⁊ ꝯsuetudo ꝓbat nō solū per singula sz per potiora p locum a cōiter accidētibus.vnde portans publice militarē ensem ⁊ calcaria deaurata presumitur miles.sumpto ar.a ꝯsuetudine.ff.de pign.ac.l.vel vniuersoꝝ.℄ Sz nunqd potest doctor subornare scholares acquirendo eos per pecuniam.glo.dicit q non.ff.de calum.l.ij.q pessime seruatur ⁊ causa est inanis gloria quam maxime iuuenes ap-

a ℄ Uide scripta per modernio-res in.c.ij.ō iudicijs.

b ℄ Uide d.Bap.de sancto seuerino.i ꝓhe.tractat⁹ de debi.fug.

c ℄ Uide Bal.in.l.si quis p calūniā.C.ō episco.⁊ cleri.

e Insignia doctoratus

a ¶ Natura eim termini restrictiui qcqd non excipit ponit. l. qsitũ. §. idẽ. ff. d fun. istru. Bal. in ꝯsilio pe. in. v. pte. alibi ẽt habẽm⁹ tex. solẽnez in cle. exiui in ṽsi. cũ aũt. nam de ṽb. signi. qui formaliter dic ꝙ natura termini restrictiui est sic excludere extranea ꝙ cuncta ptinẽtia ad ipsuz includit quez tex. dicit eẽ aureũ ꝛ singularẽ Jo. de ana. i cõsilio. xxxvi. incip. vtruz cophãi quẽ refert etiaz Jas. may. in l. cognitio. i. §. i in fi. ff. de offi. eius cui man. est iurisditio.

petunt. vt nota. C. de transactio. l. cũ ea. Ibi vniuersis. iste terminus restrictiu⁹ nõ restringit vbi nõ põt restringere vt no. ff. de here. insti. l. siquis ita. ꝛ de leg. j. l. siquis ita legauerit. Silr dictio restrictiua⁹ ea restringit quibus põt adaptari salua rõne recti sermonis ꝛ recti sensus. Itẽ ampliatiua non ampliat nisi ea q̃ põt ampliare saluo recto constructu ṽborum. Sed nũquid iste termin⁹ vniuersalis restringit per id qd̃ sequit. s. Bononie cõmorãtib⁹: ꝛ vr ꝙ sic qꝛ locus artat locatũ. vt ff. de penu le. l. nã qd̃ liqde. §. si cui penus. ff. de pigno. l. debitor. ff. de here. insti. l. ex facto. §. rerũ aũt. ff. de fun. instruc. l. nepoti. ꝛ. l. cũ qdã duos. ¶ Cõtrariũ est verũ per. l. si duas. §. est aũt. ff. d excu. tuto. Nã edictũ ppositũ in eminẽtiori loco ciuitatꝫ videt positum per totam ciuitatẽ. ff. de institori. l. sed ꝛ si pupillus. §. prescribere. ff. de origi. iur. l. ij. in verbo pro rostris. Ibi cõmorãtib⁹. ar. ꝙ scholaris nõ dicatur esse in studio nisi trahat ibi morã. Item illa dictio cõmorantib⁹ significat cõmoraturos in futurũ: qꝛ hic papa loquit per gen⁹ non per diluas ꝛ toti orbi vtile ꝛ conueniens ẽ. ff. de excu. tuto. l. iuris ptos. Vel dic aut termin⁹ vniuersalis subijcitur aut ampliat aut predicat: ꝛ tunc subiecta spẽs restringit vt nõ. ff. pro so. l. ꝛ si adijciat. ¶ Ultimo no. ꝙ carẽtes mẽbris nõ possunt hẽre officia publica bm Ber. Itẽ no. de quinqꝫ sensib⁹. ff. de acqr. pos. l. qd̃ meo. sunt aũt sensus pincerne itellect⁹ qꝛ defuerũt ei res sensatas. Sane sensus ꝛ intellectus generati sunt adeo ita ꝯiuncti ꝙ videnẗ esse vnum ꝛ idem. sed re vera sunt due res: qꝛ sensus requirit pñtiam. intellect⁹ aũt nõ min⁹ speculat in absentia obiecti q̃ȝ in ꝯctu. tunc legiste imaginati sunt ꝙ in eadem re sunt due possessiões essentialr distincte. vna in corpore. alia in ꝯceptu mẽtis quẽ ciuilem vocãt: qꝛ ad eam nõ sufficit ordinatio naturalis nisi addat ciuilis. Illud constat ꝙ ois possessio requirit corpus vel quasi subiacens sibi. ꝛ possessio denotat totũ ꝯsuz rei. possessio quasi vera denotat qualitatem vtendi. dicaz plene. j. de elec. c. querelã. Conclude ergo ꝙ sensus nãliter ordinati sunt qnqꝫ ꝛ quilibet potest esse in possessiõe sui generis. vt no. ff. de acq. pos. l. j. §. siiussu. ꝛ de ꝯhen. emp. clauib⁹. ꝛ. C. de dona. l. j. ꝛ illa possessio est possessio repñtatiua qñ vnũ reputat p aliud. Ibi salutez. s. optat. ꝛ sic optatiue nõ ipsiue. Ibi aplicã bñdictionem. h nõ cadit nisi in patiẽte disposito. ergo nõ in excõicato. Quid eȝ si dicerẽ aplicã maledictõez an vz eos excõicare: dic ꝙ nõ. argumentũ sumptũ a ꝯtrio sensu vl a cõuersa locutõe. de sen. excõ. c. si summ⁹. in cle. ¶ Quid operetur salutatio ꝛ bñdictio. dic ꝙ inimicitiã tollit si merita successerũt. C. fami. her. l. ꝛ in ipsi⁹. vel remissio: vt insti. de iniur. §. fi. tñ ab excõicatõe nõ absoluit qꝛ absolo ẽ actus suã formã regrẽs. vt in. c. si summus. de sen. excom. in cle. nec fieri dꝫ sine cãe cognitione. vt. j. de resti. spo. c. pisanis. ¶ Ecõtra q̃ro qd operet maledictio vtrũ papa maledicendo excõicet. Rñdeo nõ sicut nec pater maledicẽdo filium euz exhẽdat. qd̃ pꝫ qꝛ cũ maledictione põt qs heres institui. l. his ṽbis. §. j. ff. de here. insti. ¶ Unde si testator prefert hunc sermonẽ filium meũ maledico. nihilominus patri suus heres existit: licet in veteri testõ ꝯtrarium seruaretur: qꝛ maledictio pr̃is eradicabat domũ filioꝝ. ꝛ vide qd̃ nõ. Archi. xxiiij. q. iij. cũ ergo. ¶ Itẽ quero nũquid pater maledicẽdo filium cũ cã sufficienti ad exheredationem vr eum exheredare. Rñdeo[b] non: qꝛ nec bñdicendo videtur eũ instituẽ hẽdez: qꝛ ṽba dignationis vel idignationis non disponũt qd̃ sonãt. ¶ Quãdo papa scribit de plenitudine potestatis oia anihilat q̃ pñt obuiare rescripto. vt notat collecta. de rescrip. c. cuz dilecta: vbi vide qꝛ ꝯ libertatẽ plenitudinis pape nihil põt statui vel ordinari bm eum. qd̃ bñ no. ¶ Ultimo circa glo. que tractat d cãis. dic ꝙ cãe libroꝝ sunt quattuor. cãe entiũ ꝯtractuuz ꝛ reꝝ sunt infinite. vt no. in. l. j. ff. de prescrip. ver. ꝛ de acq. pos. l. iij. §. genera. quarum oium princeps ẽ aia rõnalis ꝛ intellect⁹. ꝛ ois rõ reddit ad par. vel eqpollẽs. vt no. ff. de acq. pos. l. si is q aio. ꝛ ibi no. Et etiã auctoritas. veterum di ratio nec oportet aliã inquirere. ꝛ quãto bonũ ẽ cõius tãto diuinius. cõe bonũ dicit qd̃ dꝫ esse subiectũ in qualibet cõsideratione politica ꝛ morali. vt no. de leg. ij. ꝛ ois

b ¶ Istud dictum pro singulari extollit. d. Jason in auc. si lꝫ. in. j. colũ. C. de liber. pteri. vbi vide.

causa dꝫ adaptari suo causato. vt no. ff. de admi. tuto. l. ita aũt. in pn. ꝛ ista interptatio ꝓprie vocat interptatio adaptatiua. vt no. ff. de excu. tuto. l. nõ solũ. §. qui primipiluz. ꝛ causa mediata absqꝫ imediata nihil põt operari. vt. l. si mulier. ff. rer. ãmo. ꝛ de ꝯdi. ꝛ demõ. l. cũ tale. §. qꝛ. Nam quãdoqꝫ dr ratio disputãdi. vt de acq. pos. l. j. §. veteres. ff. si cer. pe. l. cũ fundus. §. j. ff. de le. iij. l. quisqs mihi. quandoqꝫ dr ratõ essendi. qñqꝫ ratio vincẽdi. qñqꝫ fiendi. ff. de pac. l. ꝙ dictũ. ff. de re mili. l. milites. ꝛ qd̃ factum est cã sedande discordie p generale ꝯpromissuz nõ vr factum de rebus pacificis d qbus nõ est ꝯtrouersia. ꝛ facit ad larga ꝯpromissa. ff. de leg. ij. l. cum pater. §. dulcissimis. ꝛ est tex. valde notabilis. Bal. docto.

r **Ex pacificus.** Post subscriptõez põit oratio in qua narrat diuina ordinatio. nature humane pcessus. ꝛ casus canonũ ꝛ principũ. puidẽtia. opis cõmisso ex veteribus dcretalib⁹. phibita recitatio. ꝛ reseruatio cõdendi decretales nouas. ¶ Premitte ad euidẽtiã ꝙ deus glorie fecit mundũ cui vt daret pfectionẽ possibilẽ pro forma ipsius pfecit hominẽ regẽ atqꝫ rectorẽ ad imaginẽ sui factũ quẽ pposuit in glorie ꝛ honoris decoris atqꝫ virtutũ maiestate decretũ apponẽs ꝙ esset pudic⁹ ꝛ caro nõ dãnaret in eo. Pacificus vt supbia nõ frãgeret eũ. Modestus vt huaret modũ ꝛ discretionẽ in cũctis agẽdis. Specifice mãdãs vt nõ comederet de ligno vtriusqꝫ sciẽtie. s. boni ꝛ mali: qꝛ in malo fatuitas erat. sicut ficus fatua nũqȝ maturat. De illa sorte primus hõ comedit ꝛ perijt a bono qꝛ elegit malũ. ꝛ cuz eẽt de ꝯsilio angeloꝝ puatus est auctoritate ꝛ dignitate derelictusqꝫ fuit hõ ꝛ factus ẽ sicut asin⁹ cadẽs i foueã q nõ hꝫ eũ subleuãtẽ. Incepit sentire stimulatiões carnis ꝛ turbari p supbiã ꝛ modũ nõ seruare in optãdis vel i agẽdis itaqꝫ icepit itumescere ꝛ inflari sicut vẽter vẽto. ꝛ pinde in multas isanias ꝛ lites prupit: qꝛ cupiditas nũqȝ satiat. Tu dic ergo ꝙ rex eternus pia miseratiõe ordinauit ꝙ eius subditi essent pudici pacifici ꝛ modesti. Sꝫ cupiditas sui pdiga vꝫ carnis ipetu pstrata pacis emula. s. p supbiã elata ꝛ ingetata imoderata ꝛ sine freno tẽperãtie exarsit in vitia. Inueniẽs gnã ꝛ mãs iurgioꝝ. ꝛ nisi iustitia refrenaret excessus ꝯcordia hoium exularet a mundo pp qd̃ necesse fuit vt hoium pcessus ita sub regulis iuris limitaret ꝙ quilibet honeste viueret. alterũ non lederet ꝛ ius suũ vnicuiqꝫ tribueret q̃ sunt iuris pcepta. ¶ Super his eniz emanauerũt pfes decretales. sꝫ in his reperiebat aliquãdo ꝯfusio ꝯtradictiõis. aliqñ isufficiẽtia dtermiãtionis. aliqñ supfluitas repetitiõis deficiebat qd iuris. Erãt ẽt qdã decretales disperse ꝛ extrauagãtes de qbus dubitabat. Papa cõmittit ꝛ mãdat put in lrã ꝯtinet. vel more canonistaꝝ pone casum in terminis vt lrã formalr sonat. ¶ Et nota ꝙ loquit hic de rege regũ de quo scribit dñi est terra ꝛ plenitudo eius orbis terrarum ꝛ vniuersi q habitãt i eo. Habem⁹ ẽt regẽ romanoꝝ añ coronationem. post coronationẽ vero ẽ idem rex ꝛ iperator. vt no. p Archi. ij. di. cõstitutio. Et nunc reges itelligite qui iudicatis terrã: qꝛ rex regũ vult pacem. dicit autẽ pax discordie finis. treuga vero iteruallũ. vt. xxiiij. q. iij. c. illi q. ꝛ ibi valde bñ vide per Arch. ꝛ si vnus coꝝ q fecerũt ppetuã pacẽ venit ꝯ pacem an sit licitũ alteri venire ꝯ. Dicit ibi ẽt Arch. ꝙ nõ: qꝛ nõ ẽ licitũ multiplicare incõueniẽs. ꝛ iste lege delicti punit. sꝫ nõ punit lege distractus. vt no. ff. loca. l. q̃ro. §. iterlocutorẽ. tñ qlitas pacis tẽ si aggrauat dlictũ. ar. ff. de le. ij. l. cũ pater. §. libertis. Alio mõ dicunt pacifici q obseruãt iter se nãlez cognatõez quã iter hoies nã cõstituit. vt no. ff. de iusticia ꝛ iure. l. veluti. ¶ In tex. ibi rex. s. eternus ipse videlꝫ deus q ẽ rex regũ in celo ꝛ in mũdo. ꝛ ẽ qdã rex mũdi vlis in tẽporalib⁹ vt imperator d cui⁹ regalibus. vide qd̃ no. in. c. generali. de elec. li. vj. i nouella. Rex ẽt romanoꝝ statiꝫ cũ electus ẽ hꝫ ipiũ pfe forma tuz auctoritate prãtis lꝫ coronam expectet. vt no. Archi. xciij. di. c. legimus. Et in iur ciuili qñz appellat maxim⁹ sacerdos. vt no. insti. de rer. di. §. nullius. ꝛ qd̃ facit imperator vr facere ipse deus. vt no. in auc. de here. ꝛ fal. in prin.

Ipse

Ipse vel alius de spāli eiꝰ mādato pōt rē cuiuscꝫ eius sub-
diti ppetuo ꝛ iuiolabilr aliēare. vt no. C. de qdri. pscrip. l.
bñ a zenone. ¶ Idē pnt ciuitates hñtes iure ipij libere ꝛ
plane ꝯcessa vel pscripta. vt not. Bar. in. l. si ꝓcu. ff. de iur
fisci. ¶ Sane impator dꝫ eē legitie electꝰ. alr nō ē ei obe
diēdū. vt no. archi. xxiij. q. i. qd culpat. Sed nūqd dubius
an sit itrusus si possidet tenet cedere possessionē. et dic aut
hꝫ possessionē coloratā pria facie. ꝛ nō tenet ea dimittere:
qꝛ nēo tenet ius suū indiscussuz dimittere. vt no. ff. de peti.
hr. l. illud. ꝛ no. p archi. xij. de neru. ¶ Sꝫ qd si est scisma
in impio vꝫ ꝙ locꝰ sit gratificatōi ꝛ q semel acceptauerūt
eū nō pnt interiz ei subtrahere obediētiā. ꝛ de hoc nota.
xxiij. q. i. in pn. in summa. ¶ Sꝫ pōe duo fuerūt electi im
peratores i discordia ꝛ vterqꝫ eoꝝ gerit se ꝓ ipatore. ꝛ sic
est scisma in ipio. vtꝝ vterqꝫ eoꝝ possit dare puilegia saltē
ad hūc effcm dū negotiū pēdet. vr ꝙ sic rōne dubitatōis
ꝛ possessiōis. In ꝯtriū vꝫ. qꝛ dare puilegia ꝯsistit in iure. er
go priuilegiū illius vꝫ q postea ius hēre declarat. ꝛ sic ex
post scō qd pēdet nō realr. sꝫ declaratiue. duo eiꝫ sunt que
efficaciā dāt sine ābiguitate. s. manifestatio ꝛ veritas. In
teriꝫ igit dū pēdet scisma nemo itelligit efficaciter puile-
giatus. ꝛ hoc tꝫ Oldr. in quodā ꝯsilio suo. xxj. ꝛ no. xxiij.
q. i. in sūma. puto tñ ꝙ visiꝫ possessiōis vterqꝫ interiꝫ hēat
nisi priuilegia sint ꝯtria vel nō apte appeat de alterius in
iusticia ꝛ intrusiōe: qꝛ intrusi ēt possessiōe facti si gaudēt.
pserti cū scm tendat in aliā psonā subiacētē ex nā actus.
Alia eniꝫ est ꝯditio tā psonaꝝ q̄ꝫ rex que nunq̄ꝫ sine titu-
lo possident. sꝫ in psonis ius inspicimus vel saltē bonā fi-
deꝫ. de qua ꝯstat. vt no. C. de ꝓba. l. vis eiꝰ. ꝛ C. d huis ex-
por. l. moneor. ff. de neg. gest. l. at q nā. §. si libero. ff. d acq.
pos. l. cū hrdes. ff. de ꝯben. emp. l. liberi. Unū tñ volo ꝙ
scias. ꝙ siqs credat se ius nō hre. ꝛ tñ hꝫ. vitas facit vale-
re. vt no. ff. d iur. ꝛ fac. igno. l. regula. §. q ignorauit. vbi est
tex. notabilis. ¶ Sꝫ pone duo ꝯtēdūt de papatu. vterqꝫ
eoꝝ ꝯcedit mihi vnū ꝛ idē castrū. nūqd interiꝫ vꝫ ꝯcessio.
ꝛ vr ꝙ nō. qꝛ certū auctorē noiare nō possum. Dñs Ol-
dra. determinauit ꝯtriuꝫ: qꝛ ius meuꝫ in altero de necessita
te ꝯcludit. vt no. ff. de ꝯdi. inde. l. iulianus sꝫ Old. ¶ Sꝫ
pone pnceps ꝯcessit mihi nouū pedagiū sup quodā flumi
ne in quo qdā nobiles habebāt alia puilegia diuersa. ꝛ in
priuilegio meo nō fit mentio de illis. dicit Oldra. ꝙ pri-
uilegiuꝫ meū psumit subrepticiū: qꝛ si pnceps sciuisset no-
uuꝫ grauamen transeūtibꝰ nō adiecisset. ar. ff. de leg. ij. l. ti-
cia. §. qui in vita. ꝛ in. c. mandatū. j. de rescrip. sm Oldra.

Rex frāco.

¶ De rege francoꝝ quō inceperit no. xv. q. vj. aliꝰ per gl.
ꝛ Archi. sup porta paris. sculpta sunt noia. ita dicit Ar-
chi. xxiiij. q. ij. c. sane. ¶ Rex pōt determinare in vita sua.
ꝙ sit rex an scdo genitus. an filius priogenitꝰ p id qd no.
Archi. ij. q. vij. §. itē obijcit. vbi videas Rex in suo regno
libere pōt oia. vt not. j. de imuni. eccle. c. puenit. in nouel. ꝛ
ēt Inn. no. de ver. sig. oliꝫ. Inn. de plenitudine potestatis.
vt no. j. de cēsibꝰ. puenit. in nouella. ꝛ in. c. magne. j. de vo-
to. in nouella. ¶ De coronatione. vide per Inno. in. c. su-
per quibusdam. de verbo. signifi. De latitudine territorij
fundata est intentio cesaris. de accusa. c. veniens. in nouel.
Si ꝯcedit rez alterius sciēter trāsfert dñiuꝫ ꝛ ius. sꝫ igno
ranter non transfert nisi solam possessionem. vt not. p In-
nocen. de postula. bone el scdo. Cōtra eū nō prescribit. vt
no. I. a purg. vula. c. significantibus. per Inno. Quod fa-
cit imperator videt facere tanquā deus in terris. vt no. in
auc̄. de heredi. ꝛ fal. in prin. Non decet principem suū be
neficiū reuocare. vt no. j. de consan. ꝛ affi. c. ꝙ dilectio. i no
uella. Debꝫ facere huare statuta ciuitatū que nō sunt oio
iniusta. vt. l. fi. C. de iur. rei publi. Ipse est vigor iusticie. vt
no. C. de iure fis. l. phibitū. ꝛ iudex iudiciū. C. de decu. l. fi.
quis decurio. li. x. in glo. Et olim impator vocabat sum-
mus sacerdos. vt no. insti. de rerū diui. §. nullus. De eiꝰ re
galibus. vide qd not. in. c. generali. de elec. lib. vj. in nouel.
Rex romanoꝝ nō hꝫ plenā ꝛ legitimā administrationeꝫ
etiā ante coronationē. vt no. per Archidia. lxxxiij. di. legi-

Rex āglie.

mus. De rege anglie quā ptāteꝫ hēat in ecclesijs anglica
nis. vide per Archidia. x. disti. imperium. Reges psoni
sunt in ecclesijs. vt no. per Archi. lxiij. di. c. dilectus. Quē
papa confirmat ille ē rex romanoꝝ ꝛ impator in effcū. vt
no. per Archi. lxiij. dist. c. sinodo. ¶ Sex sunt cāe q̄re pax
nō est int hoies. Itē pax nō aliud ē q̄ꝫ trāqlla libertas. vt
no. p Archi. xxiij. q. j. noli. Et vbi ꝯpositio d iure nō tenet
nō dꝫ iterponere iudex ptes suas ad ꝯponendū. vt no. per
Archi. xc. di. c. studēdū. Nō ē obediendū impatori q non
est lrie ꝯsecutus impiū. vt no. per Archi. xxiij. q. j. qd cul-
pat. Sꝫ nunqd dubius itrusus teneat dimittere possessio
nē donec declaret intrusus cū ipse in ꝯscia sua credat se le-
gitimū possessorē. dr ꝙ nō. vt no. ff. de peti. here. l. illud. ꝛ
no. etiā per Archi. xij. di. c. nerui. vbi videas. Sꝫ qd testi-
moniū possumus hēre de itrinseca linea cordis. Rñdeo
ꝙ sicut ꝓbat ꝙ hō ē aial p hoc genꝰ aial. ita cōscia ꝓbat
p hoc ꝙ talis ꝯscia in oibꝰ eē dꝫ p rōnē naturalē vel ciui
leꝫ: qꝛ regula nature inest oibus. Itē quatr ꝓbet aius dic̄

Conscietia homis quō probetur.

Job. animā meā. i. intētionē meā in manibꝰ. i. in opationi
bus meis porto. ꝛ hoc d factis. De futuris difficile ē psu

Qualiter ꝓbet animus

men. tñ quatr ꝓbet aius. no. Inn. de postula. pla. c. bōe. el
scdo. de capel. mo. dilectꝰ. Dy. in. c. ꝓ possessore. d reg. iur.
Accur. de exceptiōe doli. l. apud celsuz. in pn. Archi. in. j.
di. ius aūt. insti. de ac. §. alie. ꝛ in. l. fulcinius. §. qd sit lati-
tare. qbus ex cau. in pos. eat. p Ac. ¶ An rex q nō seruat
testamētū pris vel quicunqꝫ alius dñs tēporalis possit re
gno priuari. dic ꝙ sic auctoritate canonis. vt in. c. lꝫ. de vo
to. Utrū rex in regno suo sit impator. dic ꝙ sic: vt not. Ar
chi. ij. di ꝯstitutio. Et quō sit coronādus. dic ꝙ more soli
to. vt no. in auc̄. vt romana. vide Archi. xciij. di. legimus.
Si camera pncipis. j. fiscus vēdidit rē alterius iure ꝓpo
nō pōt euinci. l. si ꝓcur. de iure fisci p Bar. secꝰ si iure cre
ditoris vel in executōe alicuius debiti. ff. de rescin. ven. l. si
fundus. C. de iure dñij ipe. l. fi. l. elegāter. in pnc. ff. de pig.
ac. C. si aduersus fiscū. l. fi. ¶ Sequitur in tex. ibi pacificꝰ
ex quadā similitudine descēsiua. quia omne qd ab aliqua
descēdit eius imaginem ꝛ similitudinē tenet. vt no. C. de
prescrip. xxx. an. l. cuꝫ notissimi. post prin. qlibet verus rex
exemplo Christi dꝫ esse pacificus. i. ꝓcurator ꝛ auctor pa
cis. s. hominibus bone voluntatis. at iprobis non erit pax
dicit dominus. ¶ Est aūt pax animi tranqlitas naturaꝫ
seruans ꝛ temperātiā nō relinquēs. Et est ar. ꝙ discordā

qd sit pax. Adde etiā pulchre scri pta per Jo. de lig. i quo daꝫ suo tra ctatu d pa ce ꝛ bello. i prin. vide ēt decium vbi refert theo logos in. l. pactū cura torio. in fine. C. de pact. ꝛ gl. in. c. ad apostolice. in gl. in vbo paceꝫ. de re iudi. in. vj.

tes pnt cogi ad paceꝫ. ff. de vsufruc. ff. equissimū. vel dic ꝙ
est psuasibile bonū nō ꝯpulsibile. l. de no. op. nun. l. j. §. vñ
querit. vel dic ꝙ si pōt fieri sine damno vel scandalo alicu
ius partis. tūc debent inimici ad pacē compelli: quia rex
pacificus ita decreuit. vt hic ꝛ arg. ff. de ser. vr. predio. l. in
re cōmuni. Sed quid si fecerūt pacēa duraturam per mē
sem. vtrum finito mense videant se inuicē diffidare. ꝛ vꝫ ꝙ
sic qꝛ tēporale beneficiū excludit tpe. vt. ff. de le. ij. l. stichū.
§. statuliberū. als. l. statulibe. §. stichū. In ꝯtrariū videt
ꝛ ꝯsidera ꝙ quidā sunt terminib relatiui vt pr ꝛ filius isti
se inuiceꝫ generant ꝛ corrūpūt. nam si pater ergo filius ꝛ
ecōuerso. ꝛ ideo ille q iuris fictiōe nō hꝫ patreꝫ spuriꝰ est.
vt. C. de cap. ꝛ postli. reuer. l. j. Quidā sunt terminic ꝯtrij. ꝛ
tunc vnus tollit alterū sed non ponit alterū: qꝛ potest esse
priuatio sine surgenti habitu. ꝛ iste est caluus noster. Qui-
daꝫ sunt terminid sepati. ꝛ isti iuicē nec se generāt ne se cor
rūpūt. ff. de ser. vr. pre. l. si domus. ꝛ facit. ff. de pac. l. si vnꝰ.
§. j. vbi p Cy. ¶ De sex causis quare iter hoies nō ē pax
no. p archi. xxiij. q. i. c. nulli. ꝛ si pax nō tꝫ iudex nō dꝫ iter-
ponere ptes suas sup ea seruāda vel nō seruāda. xc. di. stu-
dēn. p archi. Qd inter opa misericordie sit pax. ē hic arg.
adde qd dicā. j. de treuga. ꝛ pace. ¶ In tex. ibi disposuit
i. naturalr ordinauit. vñ ꝯ naturā peccat q hos ordies frā
git. vñ Seneca oia vitia ꝯ nāni pugnāt. tñ plus vnū quā
aliud. Ex hoc cognouerūt phi ꝙ solus hō erat aial rōna
le: qꝛ solus ē susceptibilis discipline. ¶ In tex. ibi sibi sub-
ditos. ista dictio. subditos. nō ē restrictiua. qꝛ ista oratio
nō recipit genꝰ ꝛ drias. vt no. j. de ꝯsti. c. j. tūc. n. adiectiuū
hꝫ restringere genus qñ tale genus recipit differentias.
vt. ff. d leg. iij. l. eā tñ adiectio. ꝛ dixi. C. d summa tri. l. cun
ctos populos. Sꝫ si ne oīs creatura ē sub deo. qm dñi est
terra ꝛ plenitudo eius orbis terraꝝ ꝛ vniuersi qui habi-
tant in ea. Quare ergo ponit aliqua determinatio restri-
ctiua. Rñ. illa nō est determinatio sed demōstratio. nam

a Si duo fa ciunt paceꝫ per menseꝫ an finito mē se videātur se inuicē dif fidare.

b Termini relatiui.

c Termini contrarij.

d Termini separati.

a ¶ Uide p Barba. cōsi.xxxviij. xvi.col.in secūdo volu.

quotiēscūqȝ spēs nō pñt eximi a genere tūc oratio ē vīis
pcisevt.C.de sum.tri.l.j.Solet ēt q̄ri vtrū q̄litas[a] relati-
ui restringat genus.dicit Bar.φ aut qualitas importa-
ta per relatiuū inest cuilibet ð genere ꝛ nō restringit ge-
nus:aut nō inest cuilibet ð genere:ꝛ tūc restringit genus.
porro qð pōt inesse ꝛ nō inesse q꞉ cōtingēter ꝛ nō necessa
rio restringit genus:vt.ff.de leg.iij.l.ea tñ adiectio.¶ In
tex.ibi pudicos.i.castos ꝛ a carnis luxuria alienos.Et no
ta hic φ triplex est castitas.virginalis.vidualis.ꝛ matri-
monialis.q̄ ē poti⁹ pmissa q̄ȝ iussa eo φ i matrimonio cō
sistit gen⁹ humanum:vt in auē.de nup.in prin.col.iiij.ꝛ tñ
mr̄imonialis vsus aliq̄ñ interdicit ꝛ aliq̄ñ ad tp̄s suspen-
dit.Sȝ quare ſm canones nō suspendit ad ānū luctus cū
ēt in mr̄imonijs sint ferie a iure statute.ꝛ istud tp̄us anni
sit statutuȝ pp publice honestatis exemplum. Rñdeo φ
satis sufficiūt ferie inducte per ius canonicū.nā furor ille
tñ nō recipit interuallū vt in mulris ꝛ iō pmittit non q꞉
honestū sȝ q꞉ necessariū.nā cibus ꝛ potus illū humorem
ptinue generant ꝛ exacuūt ꝛ est statutū nature. Et no.φ
mulier que nubit infra ānū luct⁹ pdit gloriā mr̄imonia-
lis pudoris lȝ nō incurrat isamie penā.licȝ.n.sit sine pena
iuris positiui,tñ actus nō ē laudabilis nec sine rubore fa-
ciei detegētis maculā cordis. No.ēt φ pudicitia est ho-
nestas.est.n.honestas honoris statū pseruās.iiij.di.erit.p
Arch.sȝ sensualitas eā dprauat ꝛ rapit. Est āt sēsualitas
carnal' appetit⁹ sine regl'a seu freno eq̄tatis:vt no.j.di.ius
aūt. Natura aūt idē est pprie qð status q̄ erat ante pec-
catū.Arch.ibidē.Sane rō nunq̄ȝ ꝯsentit peccato.tñ in-
terdū nō resistit:vt no.vj.di.sȝ pēsandū.p Archi.ꝛ inter-
dū sui ipsi⁹ oblita sorbet.ꝛ triplex ē pudicitia maior me-
dia ꝛ minor.i.virginitatis.viduitatis.ꝛ matrimonij:vt.J.
ti.j.c.firmiter.§.fi.ff.ad treb.l.mulier.§.cū pponeret.huic
pudicitie opponit adulteriū φ q̄nq̄ȝ ē sceleratius fratri-
cidio.xxiij.c.an nō.p Arch.Sȝ pone quidā mādauit bo-
na sua distribui in dotādis mulieribus ita indistincte nū
quid possint cōmissarij dotare viduas paupes ꝛ egenas
videt φ sic:q꞉ est de opibus pietatis.in ꝯtriuȝ vr̄ q꞉ intel-
ligit[b] de primis nuptijs:vt.l.boues.§.hoc sermone.ff.de
ver.sig.Hoc enim magis credo fuisse de itentione testa-
toris.In tex.ibi pacificus pone datū est arbitriū p litigā-
tes sup oībus litibus q̄ esse possent nūq̄d possunt ponere
manus ad res pacificas.Rñdeo nō.ff.ð leg.ij.l.cū pater
.§.dulcissimis.¶ Ibi modestos tēperātiam significat.ff.
vbi pupil.edu.debe.l.j.Itē est modus in rebus ꝛc̄.vt no.
.ff.de ver.ob.l.si ita qs.§.ea lege.Ibi cupiditas.dicit Au
gustinus duo sunt mala nature cupiditas ꝛ ignorantia.
Ibi pdiga.C.de sen.pas.l.fi. Triplex est pdigalitas.s.re-
rum mor̄ ꝛ fame. In prima succurrit p interdictionem
administrationis.In scd'a occurrit p seueritatē punitōis.
In tertia puidet p subtractōem ꝯuersatōis bonor̄ viro-
rum.ff.de ver.ob.is cui bonis.ff.de publi.licitatio.§.qð il
licite.ꝛ.ff.de postu.l.quas pbibet.Ista tria p̄cepta sunt ð
nāli instinctu:q꞉ eterna ꝛ imutabilia.sȝ q̄dā sunt de discre
tione nāli:vt φ filia dotata sit contēta dote ꝛ reliquo pa
trimonio relicto paterno. Item φ illegitime succedāt in
aliquali portiōe.neq̄ȝ eim pōt in totū nā pmutari:vt nō.
in.§.cum vero corradus.qui feu.dare pos. Istud statutuȝ
valet in quota sed nō valet in tota:q꞉ hȝ obicem phiben-
tem.¶ Sed hic querit de eo qui studiose se vulnerat.ver
bigr̄a.vtrum clericus incidat in canonē siquis suadente.
xvij.q.iiij.Jo.an.tangit hic ꝛ remittit. Tu dic φ quedaȝ
delicta cōmittunt cōtra psonā delinquētis ꝛ nō continet
q̄dā extra psonā vt rapina ꝛ furtū.ꝛ idē q꞉ nemo sibi in-
fert vim vel furtū.ꝛ iō si statutū dicit siquis per vim vul-
nerauit nō includit ille q̄ vulnerat seipm. sed simpl'r loq-
tur dicēdo siq̄s vulnerauerit punit pena statuti: q꞉ delin-
quere in se nō est minus delictū q̄ȝ delinquerē in aliuȝ: vt
nō.ff.de infa.l.athletas.§.pōponi⁹.vñ si monachus in ec-
clesia trahit sibi sanguinem pcussiue eccl'a est interdicta.
adde qð nō.per doc.ff.ð pecu.l.sed si damnū.§. sed si ipe.
Ibi emula.i.aduersaria ꝛ inimica.Ibi mater quo ad ge-
nerationē.ff.de ser.vr.pre.l.in re cōi.ꝛ est ar.φ partes de-
bent cogi ad paceȝ[c].l.añ factū.ff.de vsuf.l.equissimū.ff.de

b ¶ Uide allegata p d.Feli.in.c.inouamus.ð treu.ꝛ pa ce.vbi.tene etiā mēti.ꝛ ibi sup Fel. apos. istud dictū Bal. hic.ꝛ við ēt Car.i cōsi.xlix.icip.cū testōris volūtas. ꝛ ibi dic φ legatū factū debētib⁹ maritari nō itelligitur ð viduis que ñ dicit maritari sȝ remaritari vt ibi p cum.

c ¶ Adde casuȝ i quo ēt index potest ꝛ dȝ reducē ad cōcordiā.s.q̄ñ aliquis potens litigat cum inope. naȝ ēt si eēt ius ex parte inopis et eēt ꝯclusuȝ in cā.ꝛ videret φ iminere periculum ne ille inops cām obtinēdo ꝯ potēteȝ postea ab eo multū molestaret. ita no.do. An. de hut.in.c.j.in fi.J.ð locato.

offi.psi.illicitas.§.ne potētiores.ff.de offi.pcu.cesa.l.j.i fi.
hoc nō est verū nisi imineāt arma.xc.di.discordātes p Ar
chi.vel dic φ nō cogunt pacisci de inimicitia.sȝ φ se ð scð
inuicē nō offendēt quasi interposito federe:vt no.ff.de fe-
rijs.l.fi.sȝ post factū dȝ prio fieri punitio:q꞉ id vigor publi
ce discipline.ff.de publi.l.licitatio.§.φ illicite.ff.ad.l.aql.
l.ita vlnerat⁹.ff.deposi.l.bōafides.nā vt ait Polycrat⁹
absol'o peccator̄ neq̄ȝ p viȝ extorqueri pōt neq̄ȝ p fraudē
re.Ibi mā quo ad inuētionē ꝛ somētū.Ibi repudij.no.φ
discordia ē q̄dā libellus repudij. ¶ Quero si Adā in pa
radiso genuisset.vtr̄ eadē.l.de pomo eēnt obligati poste
ri.ꝛ vr̄ φ sic:q꞉ p illud p̄ceptū hō fuit fundatus legib⁹ in
quo erat totā massa nature.vñ nō pōt dici φ p̄ceptū fue-
rit psonale q̄ñ oīuȝ est equa ꝯditio.vt.J.de rescrip.c.eā te.
cū in vno saluet gen⁹ hūanū vbi nō recipiunt plura subie-
cta.ff.φ cuius.vni.l.sicut.§.fi.In ꝯtrariū vr̄ φ phibitio nō
extēdit vltra psonā phibitā noīatiȝ.vt legit ꝛ no.in auē.ð
testi.fidei.§.manifestū.So.ibi fuit lex nature.iō oēs com
plectunt ad obediēdū deo q̄ ē nā naturās ꝛ nihil sine or-
dine relinquēs.C. ad sille.l.pen.Ibi informat. tñ aliquā
do qs pōt ledere:puta edificādo in re ppria ipsi⁹ edifica
toris nō in sacra vl' publica.vt.C.de serui.l.si maifeste.vñ
nēo dȝ alteri ðuitutē luminū vel aliquā aliā nisi ex pcō vl'
p̄scriptōe.sȝ interdū nō pōt obesse sȝ tenet pdesse.i.patiē-
do nō faciēdo.l.ꝯpellit pati sȝ nō facere.ff.ð aqua plu.ar.
l.ij.§.itē varijs.ꝛ.l.in ꝯcedēdo.ff.si ser.ven.ꝛ.l.sicut.§.di-
stant.Ad ea vō q̄ sunt publici officij faciēda qs ꝯpellit vt
ad testificādū ne virās opprimat q̄ȝ decet eē māsurā.vt.l.
j.ff.ð testi.Ad redimēdū āt aliquē de carcere nēo ꝯpellit
ff.φ me.cā.l.metū.§.sȝ lȝ.ff.ð neg.ge.l.nā ꝛ hui⁹.i p̄n.Itē
nēo cogit ex ordinē indicare[d] furē nisi in executōe iurisdi
ctōis.vt no.i.l.idē ē.§.si tibi.ff.ð ꝯdi.ob turpē cāȝ.ꝛ adde
qð dixi.C.ð fur.l.i ciuilē.i lec.Sȝ an licitū sit offendē op-
p̄ssuȝ.gl.dicit φ nō nisi ad cū ptineat.vt.ff.ð iusti.ꝛ iu.l.vt
vim.ff.de reg.iur.l.culpa est.sȝ vi.φ eodē genē defensiōis
ꝛ offensiōis licitū sit sȝ moderationē trāsgredi sit illicituȝ
ꝛ p excessu modi ēt totū punit:vt nō.in.l.j.C.vñ vi.dic φ
añ fcm̄ licitū est obuiare sȝ post fcm̄ nō ē licitū vulnerare
nisi timeat repcussio ita φ timor cadat in ꝯstantē virū vl'
in rixa vbi iper⁹ festiat ad fcm̄.ff.ad.l.aql. si ex plagijs.§.
tabernari⁹.neminē q̄ñ qs tenet ex iuris ciuil' dictamie ar
mis ꝓtegere nisi sit subdit⁹ vl' vasallus ei⁹ vel seru⁹ vl' alcri
ptiti⁹ vl' filius:vt in.c.dño guerrā.i ti.hic finit lex. Sane hñ
ficio affici hoīeȝ itereſt hoīs.sȝ pene nō irrogate indigna-
tio solā duritiē ꝯtinet quā clemētia flectit.ff.de ser.expor.
l.seru⁹ ea.dicit lex φ sufficit si cui i paucis amici labore cō
sulat.ff.de neg.ge.l.tutor.Itē dicit lex φ nemo tenet ne-
gocia alteri⁹ pcurare.ff.ad treb.l.postulāte.nec sibi angu
stias p alio pcurare.C.de testi.l.si q̄ñ.q꞉ q̄libet sibijpsi est
initiū caritatis ꝛ amoris pmū vinculū ꝛ imoderata sp̄us
retinēdi dulcedo.Ibi ius suū.ex h nō φ index nō pōt p-
mutare rē agētis cū re vel cū pecunia.h fallit in duplici-
bus iudicijs in q̄b⁹ pōt facē pmutationē dūtamē iste res
sint de ꝯtrouersia:vt insti.de offi.iudi.§.fi.ꝛ.l.vt fundus.
ff.cōi diui.C.de pe.here.l.hr̄ditas nistere. Ibi papa.ni-
miā silitudinē.Nō φ nimia silitudo ē vitāda q꞉ sufficit ꝛ
multitudo v̄borū resecāda est.de ap.l. ampliorē.§. in re-
futatorijs.Ibi ꝯfusionē.nō φ nimia plixitas[e] iducit ꝯfu-
sionē:vt.d.l.ampliorē.Ibi vagabant.nō φ de extrauagā
tibus licitū ē dubitare.ff.de re iudi.l.cū platis. ꝛ ex̄uagā
tes ꝯstōnes sunt dubie in iudicijs: nec faciūt fidē nisi sint
practicate ꝛ approbate:vt.d.l.cū platis.vñ snie late ꝯ re
formatiōes cōes que nō sunt in volumie sunt nulle ipso
iure nisi ille reformatiōes p populū vel eius cācellariū es-
sent pñtate rectori ciuitatis.Ibi raymūdū. nō huius viri
excellētiaȝ.Ibi violētos igit.nō ar.φ nō valent ꝯstōnes
epor̄ ꝯ vim canonū ꝛ maxie ꝯ ꝯcilia.vñ si eps faceret cō
stōnem φ vsurari⁹ nō posset cōueniri post decē annos nō
valeret constō q꞉ vergeret in p̄iudiciū aiaruȝ.p indirectū
aūt multa statuūt epi puta φ qs nō audiat nisi prio sol-
uat decimā:q꞉ in hoc nō vertit peccatuȝ nec est ꝯ ius ꝛ sic
plus inficiunt venena q̄ȝ psint remedia. hinc est φ modi-
cū fermēti totā massaȝ inq̄nat facile ē corrūpē. sȝ igeniuȝ
sanitatis

d ¶ Adde Jo.an.i addi.ad Spe.i rub.ð fur.ð eo q̄ fecit pactū cū eo q̄ erat sciēs furti delibe rādo ipsum si alios indi caret.

e ¶ Uide Saly.in.l.si ex cautōe in.iiij.colū.C.de nō nu me.pecu.d.Jaso. pulchre i.c.nō dubiū.C.de legib⁹ col.

sanitatis difficile. Itē pñt facere epi statuta p que seruet honestas:puta ꝙ mulieres nō imponāt sibi cerusaz:qꝛ vt honestas seruet̃ ē mādatū legis ꝛ canōis ꝙ epo pōt deducere ad spāle mandatū cōstitōnis ꝛ excōicare faciētes ꝯtra aliqd istorū pceptoꝝ:qꝛ verbo dei ꝯfirmant̃:vt in.c. humanū genus.in decretis pria di. vñ vz statutuz⁹ epi fulminans excōicationē ꝯtra mulieres portātes vestes superuacuas vel nimis sumptuosas vel isestātes ad imūdiciā: vt.l.cuz sup.de re mili.C.lib.xij.ꝛ in auć.de resc. vbi dicit̃ ꝙ excedē modū nil bz honestuz.Ibi in scolis.nō. ꝙ in scolis nō sunt legēdi libri nisi approbati. Sz pone duo sunt electi rectores scolariū in discordia numero pari.vnus bz pulchrā psonā ꝛ paruz scit.alter est gibbosus.sz multa intelligēs qs debeat pferri:dico pulchritudinē aie pferendam.nā vt refert magr̃ histoṙie prio regū.Ego nō corporis pulchritudinez apicē facio regalez sz animi virtutem. ¶ Quero ecce scholaris q̃tuor mēsib⁹ āni intrauit scholas reliq̃ tpe iuit ad solatiū qñqz huc qñqz illuc discurrēdo nunqd dz hře fruct⁹ pbēde toti⁹ āni.dicit Archi.ꝙ qui seruit p q̃tuor mēses toti⁹ āni ꝯsequit̃ reddit⁹.xxi.q.iij.bi g.p Archi.dicit Accur.ꝙ q nō studet pbēdā nō ꝯsequit̃ qꝛ q nō laborat ñ māducat:vt nōt Accur.C.de sac.san.ec. l.qui sub ptextu.nec vagari opz.ff.de an.leg.l.meuia.in fi. sed sufficit si sit in studio maiori pte āni sz aliquāto tpe nō det operā studio:vt.ff.de le.iij.l.qui concubinam.§.vxori. ¶ Quero qdā scholaris iuitauit doctorē suū ad prādiū ꝛ expectauit euz vsqz ad horā prādij: tñ scholaris nō iuit nec misit p eo.conquerebat̃ doctor de derisu qꝛ scholaris prāsus est sine ipso.scholaris dicebat ꝙ plures sunt inuitati q̃ pcurati.hbuit eiz hbita hora ire qꝛ hora sollicitat p hoie ꝛ iterpellat hic creditorem qꝛ adit̃ scō creditoris. debitor aūt tenet̃ nisi ad patientiā ꝛ pati debē nō iterpellat nisi scm̃ ꝯtrariū iteruenitūt.ff.de serui.l.quoꝝ.at doctor dicebat ꝙ hbebat mittē p eo vel ire qt curialis in vno dz esse curialis in alio.qđ est ei ānexū.qđ est ei cōsequēs i sequella.ff.de cōsti.prin.l.bñficiū.p scholare facit tēpus. p doctore obsequiū.nā discipulus tenet̃ doctori suo ad operas obsequales.s.ad associāduz ꝛ assurgēdū.ar.ff. de cōdi. inde.l.si nō sortē.§.libert⁹.ꝛ iō dz ire ad eum.arg.ff.de iu di.l.ꝛ si suscepit.§.libertis.Itē q inuitat aliquē ad aliquē actū dz ipm expectare nisi vergeret in dispēdiū tertij.maxime ecclie arch.sentit ꝯtra doctorē vt ipse nōt.xxiij.q.iij. displicet. ¶ Explanato aūt textu venio ad apparatū valde breuissime. Pria gl.dicit qnqz ai aduertēda.ꝛ diuidit totuz librū in qnqz libros i rex nā habem⁹ simile.s.i qnqz digitis.police.indice.medio.ānulari ꝛ auriculari. Itē in qnqz sensib⁹ vt nō.ff.de acq.pos.l.qđ meo. de digitiz aūt ꝛ vñ dicant̃.nōt Archi.xxx.q.v.nfatee. ¶ Quero cū ber.in ij.glo.q̃re papa ꝛ iperator dicat̃ seru⁹. Rñdet glo.qꝛ per euz cuilibet pōt acqri sicut p seruū publicū. de hoc nō.in l.j.§.publicū.ff. de iusti. ꝛ iur.p Guil. ꝛ alios. ¶ Quero insup cū Ber.vtꝝ studia gnālia possint eē i castris. Rñdet glo.ꝙ nō.ꝛ iō ibi nō studētes nō pcipiūt reddit⁹ prebendaꝝ.fallit in monte pesulano pp inclitā eius nobilitatem.ar.ff.de excu.tu.l.nō tm̃.§.illiēsib⁹.ꝛ dz legi intra ciuitatē veterē bononie nō ex̃ muros vt nō.ff. de excu.tu.l. sed reprobari.§.fi.qđ dixi de castris.idē dico de minimis ciuitatib⁹ vt de sinigalia ꝛ de ciuitate lune.ff. de excu.tu. l.ij. Oppida ꝛ castra pñt hře pprias ꝯsuetudies iuri cōi nō ꝯrias.C.de testa.l.fi.vt de dote lucrāda.xij.di. illud. p Archi. Nō ꝙ nihil di ꝯ ius cōe si p pactū fieri pōt:tñ priuilegia studij oppida pscribē non pñt. ¶ Querit Ber. vtrū sicut ꝯstō est gnālis ita vt idulgētia ꝯtineat ius spāle vt in lege cōi nō ponit̃ cła obstāte. sed in idulgētijs fic. xxv.q.ij.§.j.ꝛ.c.rescripta.p Archi.vbi dio videas.Est ꝛ[b] ꝯfirmatio q̃ sequit̃ nām ꝯfirmabilis.vñ si papa ꝯfirmat excōicationē epi tñ epo pōt absoluere:vt nōt Archi. xij. di.pceptis.ꝛ eisdē terminis ē ꝯtenta vt.ff.de lib.leg.l.aurelius.§.testō. Implicat ēt Ber.vtrū indefinita eqpolleat vniuersali.dic vt nō.de reg.iur.lib.vj.in rub.per Dy.ꝛ facit.C.fami.her.l.quotiēs.ꝛ.ff. de leg. ij.l.legatorum.§. qui pluris. Ulterius nō ꝺ diuersis modis scribēdi pape qꝛ ex diuersitate stili psumit̃ vitium. Item ex mutatione calami ꝛ diuersitate attramēti.ꝛ dic vt.J.de reli.domi. venerabil̃. Itē hodie curia romana hz puilegia studij sm Jo.an.in nouel. ¶ Quero si aliqua negant̃ eē sitia cui incūbit onus pbandi similitudinē vł dissimilitudinē in iur. dic Jo. an.ꝙ negāti q negat ius.hoc dcm̃ sumpsit ab Archi.dicit Jo.an.ꝙ i publicis instr̃is dz apponi nomē pape.hoc ē verū in terris eccłe.dicit Jo.an.ꝙ i catelonia nō dat̃ actio ex pmisso.ꝛ iō pōt dicē nolo tibi s̃nare pmissionē.tñ ipse ꝯcedit actionē de dolo.ff.de dolo.l.elegāter.§. seruus pactōis.s.inf bieniū.C.de dolo.l.fi.ꝛ dicit ꝙ ex pmisso nō surgit actio de dolo.vt.ff.de pac.l.iurisgen.§.j.sz ex cōmisso siue trāsgresso in vno tñ ꝯctuū inomīatoꝝ.vt ff.de pscrip.v.l.nālis.fallit si alio mō nō pōt ꝯsuli p prauaz ꝯsuetudinē. prie exemplū in catelanis.vt.S.dcm̃ est.ꝛ est sile qđ no.ff.si cer.pe.l.creditor. Caue⁹ ergo tibi a catelanis.tñ ego credo ꝙ non dicat veꝝ in scō.dicit Jo.an.ꝙ qñqz declarare pōt q iudicare nō pōt.hoc tñ nō itelligas in statuarijs qꝛ postq̃ functi sunt officio suo nihil pñt auctētice dclerare:qꝛ ipa nō largiunt̃.nā simul cū scō tēpus expirat.nā cū tps sit respectiuū ad actū finit̃ cū actu.ar.ff. de adul.l.accusaturis.ff.de ver.ob.l.ꝯtinuus.§.cū ita. Ad officiuz porro qđ expirauit nemini ē regressus.vt no.ff.de re iudi.l.paulus. Sz dubitat̃ de extrauagāti qd iuris dic ꝙ extrauagās vsu approbata habet̃ p volumine.secus si est incerta.ꝛ an ps remota de dcretali possit allegari i isto scdo articulo.dic an pars est tacita aut remota.prio casu pōt allegari ad declarationē.scdo casu nō:qꝛ abolituz est qđ cācellat̃.ff.de mili.testa.l.tribunus.§.vl.ꝛ in.l.j.in prin. .C.de lati.liber.tol.dicit Jo.an.ꝙ ēt latrones ꝛ pirrate diuidunt inter se spolia hz pacta.ꝛ inter se debēt seruari ista pacta.ꝛ pp hoc ꝯcedit̃ eis vellū de ꝯsuetudine annoꝝ.dic ꝙ turpiter faciunt ꝙ sunt latrones. Sz non turpiter diuidunt cū sint latrones.ff.p socio.l.ꝙ aūt.ꝛ.l.idē est.ff.de cōdi.ob tur.cau.dicit Inno.ꝙ qñ vna lr̃a legit̃ in schoł alia in registro recurrendū est ad registrū.idē dico in statutis ꝙ recurrēdū est ad archiuiū publicū.ꝛ vidi hoc aliqñ cōtingere de scō.dicit Inno.ꝙ nō oia que ipse scribit sunt in scholis tradēda sz in camera discutiēda ꝛ in iudicijs practicāda.ꝛ merito dicit hoc de se qt nōnulla scribit plixo ꝛ implicito sermone.qui q̃q̃ sunt vtilia sunt tñ difficilia ad intelligēdū.deinde scias ꝙ Jo.mona.in pӡhemio sexti libri tractās de cāis.dicit ꝙ due sunt cāe fiendi.s.finalis ꝛ efficiens.finis ē principiū ꝯsideratōis ꝛ postremū pfectionis ꝛ opatiōis efficiēs ipse opifex siue artifex q manib⁹ ꝛ ingenio opat̃ donec trāseat opa in opatū.postea qescit sicut qeuit deus.septimo die ab omni opere suo. Et due sūt cause essendi.s.materialis vt facio scānuz ex ligno.nam lignuz ē h materia.ꝛ fabrico domū ex lapidibus ꝛ cementis ista ē materia.facio farinā ex frumēto.nā frumentum est mā.farina materiatū.quarta cā est formalis.vt figura domus.puta tante altitudinis ꝛ tāte latitudinis ꝛ sitia. h satis nāliter patēt ꝛ multis legib⁹ ꝯprobant̃.ꝛ qñqz dicimus ꝙ mā pualet forme.ff.de leg.iij.l.quesitū.§.illud.vbi di ꝙ forma essentialis egredit̃ de potētia materie cui potētie iuncta nūquā effugiet vires suas.interdū vo forma pualet rudi materie.nā si vni legat̃ mā.alij materiatū siue formatū pualet legatū formale inform i legato.ff.de le.iij. ligni.ff.de pigno.actio.l.si ꝯuenerit.§.si nuda. ¶ Sz quero q̃re cāe finalis ꝛ efficiēs dicāt̃ fiendi cause. Rñ.qꝛ sunt cause exteriores que post factū esse nō reqrunt̃ adesse.verbigr̃a edificaui domū.vt eēt mihi tutū refugiū.nā omnis domus ē hoi arx ꝛ tutū receptaculū.ff.de in ius voc.l.plerīqz.sz aūt postea nō habitē domū.domus tñ est sir̃ causa efficiēs suis terminis est ꝯtēta.sz sit actu transiēs.qescit enim cū ꝯsumauit.ꝛ sz operans moriat̃.tñ pdurat opera tuz.verbigr̃a edificatū.vt.ff.de serui.vr.p.l.cū edificarem. Magna siquidē edificia generosi ꝛ magnifici cōstructoris ppetua sunt iudicia.vt.l.j.C.de pdijs naui.libro.xj.hec sunt exēpla nālia.ecce.n.in spūalib⁹ in baptismo cā finalis est salus hois ꝛ aie.cā efficiēs est ipse deus ꝛ baptizās.cā mālis est aqua.cā formalis sunt h vba.baptizo te in noie patris ꝛ filij ꝛ spūs sancti.que vba ppostarari non debēt quia ordini verborum infusa est quedam virtus spiritua-

a ¶ Adde tñ ꝙ istud statutuz est ꝯ ornamentū ciuitatis ꝛ sapit igratitudinē vt p Socinuz in repe.c.venienis. colū. xix. afr.io.i primo ꝺ acu. Et ꝺ materia istius statuti. vid late p Barba.ꝯsi.xxix. col.pria. volu.ij.vbi videtur reprobare Bar. et eundem Barba.cōsilio.clxvj. i fi.ꝛ.cix.vol. ij.Abb.i.c. nouit.ꝺ his q̃ fi.a prela. Cur. singu. lxxxiiij.

b ¶ Uide i recollectis per doc.papien.maxie p octonū in c.j.J.de ꝯsti. ꝓut referūt ibi nouissimi.

c ¶ Uide scripta per moder. bonon.i.l.i illa.ff.de ver. obli.

d ¶ Caue tibi a catelanis.

lis institutione diuina.de consecra.dist.ij.in christo patre. In legalib^9 aūt z canōicis libris sist ē repire qttuor cās.s. efficiētē z hec ē triplex.pria ē cā cōp.i.deus.scda imedia ti.i pnceps.tertia ē post istā.s.ipse iterps.debēt aūt certe eē iste due.s.pnceps z iterps.z iō de cui^9 pncipatu merito dubitat nō pōt legē condere vt i hoc.c.si. Cā āt finalis gnālis est publicū bonū.pax z ɔcordia qnqz sunt si noia qnqz oīo diuersa.nā si offendisti me z facio tibi ɔcordiā de offensa nō obligo me vlteri^9:sz si facio tibi pacez essem pditor rūpēdo pacē z ita pusin^9 ppl's iterptat.sz qd si in ɔfessiōe penitētiali remisi iniuriā sanat^9 ab ifirmitate nō potero penitere nec eā pseq i foro iudiciali:vt no.insti.de iniur.§.si.q gl.nō ē alibi. Causa āt mālis huius opis ē du duplex.s.ifecta vt qōnes nō solute.z facta vt dubia decisa z decretales diuersis voluminib^9 sparse. Causa formalis opis ē ɔtinuat^9 pcessus z ordo a pncipio libri vsqz ad finē. Porro ordo^a dat quodāmō nature rei z ɔseruat esse inesse:vt.ff.de vul.substi.l.moribus §.prius. Et gnāliter cā dici pōt oē pducēs seu id ex quo aliud seqt nāliter vel necessario.si āt ɔtingēter dicit.vt.l.ō ɔsti.c.nā ɔcupiscētiaz Diffinitiōes aūt nō voco cām sz cā sic describo. Diffinitio est ɔuertibilis ppositio substātiā ac etiā ppriā qualitatē rei ɔplectens. Vero aūt ē iterptabil' ppositio. Significatio aūt ē expssio entis siue existētie z ē duplex.s.gnālis et spālis:vt.ff.de ser.vr.pdi.l.si fruitus. Interptatio ē ɔmonū difficiliū vel pplexoz expositio. Causa ē triplex generās corrūpēs z ɔseruās. Dicit.n. Seneca q sūt ɔseruāles cāe puta locus ipe valitudo z filia.ff.de exerci.l.j.in prin. z.l.ii.ff.de publi.l.cesar.z.C.q pe.tu.l.cū a mribus.sz ppe loquēdo iste nō sunt cāe sz appēdices z qdā accidētia vl coincidētia seu coherētia:vt in.c.abbate.de re iudi.li.vj. Deide videe q iusticia quodā triāgulo ɔtinet veluti quadā turri fortissima triāgulari. Unus āgulus ē bonū dirigēs ad hōestū qō ppe appellat bonū cū dicat Seneca nullū bonū nisi honestū.est aūt honestas bonuz in se z ad se z ē tutela maiestatis regū z expio ɔriū.iuxta illō Oui dij metamorphoseos. Nō bñ ɔueniūt nec i vna sede morāt maiestas z amor.i.libido sceptri gnitate relicta. Secūdus angulus istius turris ē alterū nō ledere:qz qō tibi nō velles fieri si alteri nō feceris mutuo ca vt in principio decretoz.z.ff.de solu.l.j.ff ō ser.expotā.l.huus ea. Judicta igit ie a pari vt neqz te pferas neqz deicias. In natura pari fac te parē.ff.de solu.l.j.z iste angulus reqrit paritatē. Est z terti^9 angulus istius turris z hāc dz hēre platus in iferiorib^9 z subditis suis.z ē iusticia ad aliū.nā sibiipsi ppe nemo ē iniustus.de hac dicit Arch.xij.q.iij.paup.z Aristo.in.v.ethicoz.q neqz hesper^9 neqz lucifer ē ita mirabil'.hec ē illa regia q sedet coronata:vt.l.j.C.de metro.berito.li.xj.a dextris dei in vestitu deaurato circūamicta varietate.q si nō pōt exhiberi scō saltē impendat aio.qz vt ait Job aiam meā in manibus porto.i.cor meū in opibus meis.sufficit aūt bene velle lz nō possis bene posse:vt .C.de appel.l.quoniam iudicees. Bal.

a Alibi dicit idē bal. in phe.ffoz in pn.q scire quid facias nescire aūt quo ordine facias nō ē pfecte cognitōnis sz dñz Ambrosiū pfonuz suū put ipe fert alibi etiā dicit idem bal.in suo ɔsilio diuino scisma q posito p^9 rub.C.sique alicui tes.p bi.in.ij. col. qō ordo est figura substātie vniuscuiusqz rei.

De summa trinitate z fide catholica. Rubrica.

Damnus. Dicit q oīa regit z qō a nemine regit oib^9 ɔsuluit z a nemie sibi ɔsulit.de cui plenitudine ɔm apsm oēs accepimus. Iste est ō quo loqt Aristo. Entia nolunt mala gubernari nec bonuz plurali tas pncipatuum vnus ergo pnceps.xij.metaphisice in fi. Cōsueuit hic queri vtrū Rubrice libroz sint auctētice.ō hoc no.de peni.di.j.hoc aūt.z in Spec.de dispu.z alle.in hoc no.p Jo.an.in phemio sexti libri sup vbo titu.si.in vsi.z no.p Jo.an.in pbemio sexti libri sup vbo titu. Rubrice sunt aūt z debēt eē rubrice de l'ra rubea vt verbuz sonat.z an lus.z debēt eē rubrice de l'ra rubea vt verbuz sonat.z an fit argumētū ex ordine rubricaz dic q sic' si sint auctenti ce vel rōnabilr sub ornate:vt.l.ij.C.de statu ho. Quedaz enim nō sunt auctētice sz magrales vt rubrice decretorū que fuerūt rubrice cuiusdā sūmatoris z non iurisstatoris z plerūqz dissonant a l'ra textuali z sunt potius pallee quaz decreta. Sup ista rub.tractat gl.de fide.ē aūt fides respectu diuini noīs credē id qō credit eccl'a catholica. Itē

ē duplex.qdā iplicita z pgnās.z qdā explicita.ad implicitā fidē tenent oēs christiani z dubius in hac fide infidel est:vt.C.de here.l.ij. Ad fidez explicitā tenent oēs qui habēt populo pdicare vt plati z curati ecclesiaz.qz ille q dz alios docere dz eē peritus i arte z nō frēp mēdicare suffragia vt.l.ij.§.post hos qnius.ff.de ori.iu.z.xx.di. canones.per Arch.vñ doctor legū nō pōt ptendē iuris ignorātiā.nec petere restōnē in integrū pp iuris errorē:vt.l.j.C. qui z aduersus quos.iuxta illud.pfessio tua z desiderinm tuū se discrepāt cū te phūm pfitearis:vt.C.de mune.patrimo.l.pfessio.li.x.z ibi bona gl. Quero si est articulus disputabilis z interrogatus petit ipō ad rñdendū vtruz debeat dari rñdeo sic.ɔm Jnn.ar.C.de inge.z manu.l.si quā.vñ nō solū sup articulo facti.sed ēt sup articulo iuris dat dilatio ad deliberandū si talis ē articulus cui debeat in iudicio rñderi:vt de fide qō est notādū. Quero qd ō clericis pauperibus qbus libri nō suppetūt pp paupratē. Rñ.hi facilius excusant:qz paupras excusat.ar.ff.man.l. idē qz.§.si ignorātes. Et iō pater qui mittit filium ad studius tenet ei emere libros.ff.fa.her.l.que pater. Quid de diuitibus qui hñt ita grossuz intellectū q talentuz scie nō cadit in eis. Rñdeo hi veniā merent.sz Jnn.ar.ff.ō le.iij.sticbus. Quero aliqs p rōnē naturalē credit q pater sit maior filio nūqd rō naturalis excusat eū.rñ.inanis phia nō excusat ɔm apostolū.tñ ista nō ē inanis:qz necessaria ɔm naturā eius.z ɔria est ipossibilis natura.s.si iplicite credit id qō credit sancta mater eccl'a.nec ē ō illis pfonis q teneant explicite scire sufficit sibi fides iplicita sz erret i explicita.sz Jnn.nisi tenaciter ɔsistat in suo errore qm credat ecclesiā ita tenē.z cū istis ptinacib^9 non est disputādū:vt no.in.l.ij.C.de ɔsti.pe. Quero quid ē fides dic vt in glo. Itē in quot modis dicatur dic vt in glo. Itē an diffinitio fidei data per apl'm sit vera diffinitio dic vt in glo. Dubitat de fide hois ad hoiem q ppie sit hō. dic q fides aliqñ ponit pro innocentia:vt.C.de iniur.l.si nō couicij.aliqñ p fide pollicitatiōis vel iactatōnis.ff.de edi.edic.l.sciendū.§.dictū.aliqñ p fide solēnis vel nude pmissionis. Utruz fides^b sit ɔuāda hostib^9.gl.dicit q sic nō soluz quo ad ius poli sz etiā quo ad ius fori.i.celi z mūdi. Ista.n.duo discrepāt sicut celū a terra.z sicut serenū a nubib^9.z fuit qō a q̄plurimis doctorib^9 disputata si statuto cauet q liceat bānitū occidere z ego facio pacez cū eo z pmitto eū nō offendere sub certa pena.vtrū possim eū offendere ipune.z vr q nō.qz ēt hosti fides ē obseruāda si nō instruit ad delictū nec reddit eū audaciorē ɔtra rem publicā. In ɔriū vr q sic:qz publico hosti z latroni non est ɔuāda fides:qz nec caritas est cuz eo q est a re publica diffidatus.z detrahēda sunt ei pfidia qui vtitur in malū.z apud Ciceronē cū quo nō est comertiū nec fides:vt no.ff.de dolo.l.j.§.nō fuit. So.si post pacem bānitus est nō gaudet bñficio pacis.qz pactuz intelligit statu nō mutato in deterius.p ipsos^c.naz reb^9 sic se hñtibus loqmur.ff.de ō.ob.q ɔuū el picolo.ff.ō ɔdi.ob cāz.q fuius. Si āt erat bānit^9 añ z hō sciebat.pmissor.tūc aut loqmur qtū ad publicā penā z nō vz pactū:qz pactis pnatoz nō pōt crimē seu maleficiū qō nō est punibile effici criale seu criminalr punibile aut loqmur qtū ad penā ciuilē applicādā parti z vz pactū.qz potuit se ad hō obligare cū statutū non disponat q debeat necessario offendi sed q possit ipune sicut adulterz lz occidere nō tñ est necesse occidere eū vt no.C.qō me.cā.l.accusatōnis. Quod aūt simplr dr q hosti fides ɔuāda est.itelligit qtū ad legē poli nō qtū ad disputationē fori qñ data est p eū q reipublice pest:vt p ducē ciuitatis vel belli:vt.ff.de pac.l.couentionuz.vel p pside vl magratū eā cognita.nā magrat^9 pōt ex cā dare securitatē bānito ad breue tps:vt singlr no.ff.de publi.iudi.l.is q reus. Extra qro quare feneratori nō ē seruanda fides in exhibēdis vsuris.pserti ab eo q nisi feneratori ei pbuisset suffragiuz erat fame vel mala morte piturus.ff.de dona.l.si pr.z nō erat alis feneratur^9.ff.si cer.pe.l.rogasti. Nā vt ait Arch.j.di.ɔsuetudo satis dictaret huana rō z eqtas naturalis ēt quis possz moderatas vsuras saltem vsqz ad iteresse corrñdentes pacisci.ar.ff.de in litem

b Reb^9 sic se habentibus loqui mur.

c Alō arch. in.c.vtilem.xxij.q.ij.cum multis alijs cōcordā.positis p doc.in locis vulgaribus.

litem iuran.l.nūmis.R̄n.q᷑ deus non vult propter tollē das occasiones prauas.qm̄ animus pecunie deditus deū ꝯtemplari nō pōt.Itē auaritia pcipue pecunie radix est ꝛ fomentū oīum maloꝝ.ꝛ iō dulcedo vsuraꝝ ita attraheret mētes hominū ꝙ nō studerēt bonis studijs:vt no.l.c. j.de vsur.li.vj.Inn.Itē accipe pecuniā sub vsuris ē quodāmodo dilapidare ꝛ male vti substātia sua qđ n̄ ē pmittēdū. de hoc dic vt dicā.j.ꝺ fo.ꝯpe.dilecti.Sꝫ nūquid vna fides hois ad hoiēʒ est maior altera. R̄n.nō scđꝫ nālē iusticiā sed scđm iusticiā positiuā sic.qđ dic vt.j.ꝺ pactis.c.j.dicit Arch.ꝙ iuramentū humanā obligatōem nō inducit nisi is cui iurat ꝯsentiat.xxij.q.v.quecūqꝫ.Idē in voto vt dicit Arch.nā inter votū simplex ꝛ votū solēne quo ad deū cui exhibitio debet veritatis nō ē dr̄ia q᷑ veritas dꝫ obseruari in pollicitis ꝛ pmissis q̄ꝫ pollicitatio sit actus nō transiēs in tenorē alicuius ꝯtrus:vt.ff.ꝺ edi.edic.sciēdum §.dictū.ꝛ.ff.de pollici.l.sigs rē.§.voto.sed quātū ad ecclesiaꝫ militantē votū solēne fortius obligat.q᷑ solēnitas nō adhibet pp aliud nisi fortificet.ꝛ quia tunc interuenit qdā traditio psonal̄ sui ipius ponēdo manus suas inter manus plati ꝛ faciēdo sibi obedientiā manualē.nā ꝙ hoc significat lex nō visiones.ꝛ si vasallus ponit manus suas iter manus dn̄i pleno iure vasalitico se trāsfert in ipsum.ꝛ ex tūc vt dicit qdā nō ē necessaria alia inuestitura corpea q᷑ q tradit se statu mutato cūcta sua tradit. ar.ff.de pcario.l.si adoptauero.Nā si hec ē inuestitura ꝺ rebus quo ad res ergo fortius inuestitura ꝺ psona.ar.ff.ꝺ secun.ta.l.q ex liberis.§.testō.Et scias ꝙ in pollicitatiōe rex reqrit cā q̄si fit reipublice.[a] Nā sola liberalitas absqꝫ designatōe cāe nō ē sufficiens nisi pollicitatio vestiat rei initio:vt.l.j.ff.de pollici.ꝛ ibi p Bar.Itē si aliqs pollicetur p aīa sua.dicit gl.ꝙ ista ē pollicitatio lꝫ non sit nuda: vt no.C.de sac.san.ec.l.illud.nō parit actōem ex ꝯtu nec voto.¶ Alij dicūt ꝙ paupes sūt vbiqꝫ sicut fiscus:vt no. C.de quadri.pscrip.l.j.Quinimo ipse deus q tāqꝫ ipator acqrit suis paupibus:vt no.S.rex pacificus.p Bar.ꝛ no.ff.ꝺ auro ꝛ ar.le.l.ticia.§.fi.Et scias ꝙ hr̄tici ꝛ scismatici ꝛ oēs excōicati ꝛ vsurarij manifesti sunt infames infamia facti:q᷑ viles reputant:vt.C.de sum.tri.l.cūctos populos.¶ Itē ifamia iuris q᷑ dānati a iure ex vtroqꝫ capite seqt ꝙ nō dꝫ eoꝝ testimoniū.Nā certuꝫ ē ꝙ ifamia[b] iuris repellit a testimonio i totū adeo ꝙ nec facit indiciū vt.l.iij.§.iulia.ff.ꝺ testi.imo nō lꝫ eis ꝯuersari cū honestis psonis.ff.de excu.tuto.l.sꝫ ꝛ milites.§.ignominia.de infame infamia facti.sil̄r vr̄ dicendū.certuꝫ ē ꝙ ista duo sunt paria accusare ꝛ testimoniū ferre.vt.l.q cū maior.§.si nō accusauerit.ff.de bo.liber.sꝫ infamis repellit ab accusando.vt.l.q accusare.ergo nec testimoniū ferre patit.ꝛ p h vr̄ tex.in auc.ꝺ testi.§.sancimus.ibi ꝛ artifices ignoti.ꝛc. In ꝯtrariū vr̄ q᷑ nō repit phibitus.qdā dicūt indistincte ꝙ nō admittant tenētes hāc gl.indistincte dicas vtrāqꝫ verā in suo casu.Nā ali⁹ testis nō reperit:ꝛ tunc in subsidiū admittit.dꝫ tn̄ torqueri ꝛ ita dꝫ itelligi.l.C.ꝺ sū.tri.ꝛ no. in auc.ꝺ testi.§.si vō ignoti.ꝛ pbat h q᷑ cū tortura admittat tali ar.suus ē ignobilis psona ꝛ infamis ꝺ facto.vt.l. cum ancillis.C.de ince.nup.sed seruus non admittit nisi cū tormētis.vt.l.suus.ꝛ.l.serui.ff.de testi.ergo nec ifamis de facto admittit ad testimoniū ferendū.si vō alij sunt testes hꝫ locū hec glo.ꝙ ois repellat.sm̄ An.de pi.nec testis remouet a testimonio pp notā ꝛ infamiā vite sue qui nō debuit examinari.examinatus.n.facit iudiciuꝫ.iō nec mulier trāsiēs ad carnalē copulā ifra ānū luctus.Sūt tn̄ qdā testes q ad reliquā fidē sed nō ad integrā exaiant.ꝛ isti faciūt indiciū qualeq̄le ad inuestigandū veritatē ꝛ ad torquēdū reū modice.qđ dic vt.ff.ꝺ q̄ōnib⁹.l.maritus.p Bar.ꝛ.C.ꝺ manu.l.fi.¶ Sꝫ icidit qđ ꝺ fcō ecce tu eras socius ꝛ debitor meus in mille me p̄nte ꝛ mādāte.tu ꝯstituisti pcuratorē ad recognoscēdū istud debitū ꝛ obligan da bona tua anteq̄ꝫ pcurator obligaret alienasti.tandē pcurator te ꝛ bona tua obligauit.Querit vtrū ego habeaꝫ hipothecariā i bonis alienatis.ꝛ vr̄ ꝙ nō:q᷑ anteq̄ꝫ pcurator sit executus mādatū fides mea hec est ꝙ bona non sunt obligata sed obligāda.vt.ff.de acqui.pos.l.qui habē

a ¶ Vide scripta per nouissimos maxie p Iaso.de may.in repe.rub.ff.ꝺ ver.ob.in.ij.col.

b ¶ Vide Barb.ꝯsi.iij.col.j.volu.ij.

ti.vn̄ medio tpe potuerūt libere alienare nec trahit ypotheca posterior retro q᷑ inspicit tps ꝯtractus vel quo cō tractus implet p existētiā ꝯditionis que inest vbis futuri tpis.vt.ff.qui potiores in pig.habe.l.potior.ad hoc.ff.reꝫ ra.ha.l.honoꝝ.ꝛ.l.fi.In ꝯtrariū vr̄ ꝙ pcurator cōstitut⁹ a te mandato meo ꝛ mea grā tn̄ nō pōt p te solū reuocari nec ipediri in executōe mādati.vt.ff.ꝺ pac.l.si cū fūdū. ꝛ.ff.de publi.l.sigs phibuerit.¶ Tūc arguo ois actus q hꝫ necessariā ꝯsequentiā fingit retro.vt.ff.ad.l.aql.l.huic scripture.ff.qui po.in pig.ha.l.qui balneū.ꝛ no.j.ꝺ appel. c.pterea regsisti.dicēdū vr̄ sm̄ regulā hipotecarie ꝙ res dēat esse in bonis debitoris tpe quo de hipoteca ꝯuenit vt.ff.de pbati.l.asi oia.ꝛ.ff.de pig.l.si is qui.§.ꝙ dicitur. ¶ Scias ꝙ fictio retro nō pcedit nisi ex vinculis pcedētibus.vincula dico ꝯtus nō obligatiōis.nā ista ē diuersa.vinculū eniꝫ ꝯtus ē nō posse penitere.vinculū vero obligationis actionē parit.ꝛ sic ex ꝯtu nascunt duo ligamina.ꝛ nota hec vba.¶ Et ex pdictis sequit si in instrumēto pcurationis dn̄s pmisit se hēre ratuꝫ sub hipoteca bonoꝝ suoꝝ alienatio postea facta nō nocet ei qui prius de hipoteca ꝯuenit:q᷑ retro trahit qđ iam hipotece vinculo cōtinet.Si aūt nō cōuenit de hipoteca tpe mandati.sed dudū postea.ꝛ interim fuit facta alienatio.vn̄ res añ alienate nō pn̄t obligari.si vera fuit alienatio ꝛ non simulata nec in fraudē creditoꝝ fcā.Oportet ergo ꝙ pbē simulatiōnē.vt.C.plus vale.qđ agit.l.emptōe.vel fraudem.ꝛ tūc agerē hipotecaria sed pauliana.vt insti.de actio.§.si quis in fraudē.¶ Quero ex simplici fide pmissionis que obligatio nascat.R̄n.nālis ꝛ antequā noīa obligationis essent distincta vocabat naturalis sine alio noīe sed postquā auctoritas veteꝝ distinxit vocabula quedā habuerūt vocabula appropriata.quedā remāserūt sine noīe.vt.ff.ꝺ pac.l.iuregentiū.in prin.nec miruꝫ q᷑ plura sunt negocia q̄ꝫ vocabula.vt no.in.l.natura.ff.de pscrip.ver.¶ Ex pdictis appet ꝙ iusgētiuꝫ siue nāle inuenit obligationē naturalē.sꝫ de p̄nceua sui inuentōe nō inueniebat noīa appropriata sꝫ in ꝯfuso.h no.Archi.j.di.iusgentiū.ibi videas tu canonista.¶ Quero qd ē fides catholica.R̄ndeo est argumētū nō demōstratio.i.est veritas nr̄is sensibus nō apparens.sꝫ per reuelatōe infusaꝫ.vn̄ apostolus ait.Ne magnitudo reuelationū ꝛc.Sꝫ an fides possit dici rō qm̄ rō nihil aliud ē q̄ꝫ inconuincibilis ppositio.dic ꝙ sic.q᷑ licꝫ nō possit nāli lūie pbari tn̄ nec reprobari potest aliquo lumine vitatis cū non sit impossibile apud deū omne vbuꝫ. luce.i.porro eiusdē potētie aīe ē scire veꝝ ꝛ falsū.nec pt sciri h eē falsuꝫ nisi qs sciat ꝙ ei⁹ ꝯtrariū ē verū.vn̄ ꝺ fide p vel ꝯtra nulla ē scia nālis.vn̄ apostolus.O altitudo diuitiaꝝ sapiētie ꝛ scie dei q̄ꝫ icōprehēsibiles sūt vie ei⁹.¶ Sꝫ nūqd papa pt iuenire nouos articulos fidei.rn̄deo sic sꝫ nō ꝯtrios.xv.di.canōes.p Archi.¶ Trāsgressor canonuꝫ n̄ ē hetic⁹ nisi erret i ptāte clauiū.xix.di.nlli fas.p Archi.An papa possit mutar formā ꝯsecratōis.dic Arch.ꝙ sic.lxvj. di porro.ꝛ h canōe sup h pri⁹ pmulgato.aꝫ nō.Bal.

f

Irmiter.

Nō firmiter credit p vero habet:q᷑ notoriū nō recipit pbationē in ꝯtrariū pscrtiꝫ q̄n est ita statutum. Ea que cōtinet in isto capitulo ptinēt ad apices theologie ꝯtra quā ptinaciter errat.ꝛ tn̄ dr̄ia est inter erraticuꝫ ꝛ hereticū.nā simplices hoīes sunt erratici q᷑ errant.ꝛ tamen nō sunt heretici q᷑ nolunt discedere a christo.In fine capituli nota tres vitas.i.tres modos viuēdi in dieb⁹ seculi.s.virginalē.ꝯtinentialē ꝛ matrimonialeꝫ in qbus solis saluat aīe.fides hois ad hoiem est tenax obseruātia pmissoꝝ ꝛ est fides ēt nō pollicitatōis gratuite.Iteꝫ fides est scia mētis.ꝛ aut est in aliquo aut de aliquo seu ꝺ alio. Mala fides in aliquo ipedit cuꝫ pscribē.sꝫ mala opinio mea nō ipedit ꝯscientiā tuā.ppterea bona fides ꝛ mala fides sunt accn̄ia ꝛ passiōes aīe ꝛ nō alteri⁹.Sublimis deus vnicuiqꝫ dedit ppriā cōsiderationē ꝛ igeniū.¶ In tex.ibi firmiter.no.ar.ꝙ vbi testis deponit ꝺ credulitate dꝫ dicē ego firmiter ita credo ꝙ in ꝯscia sua nō dubitet.ff. de acq.here.l.cū falsuꝫ.ꝛ.l.pātoni⁹.§.rei.ꝛ.l.cū quidā.§. di.Ibi simplr.i.sine plica ꝛ iuolutōe aliq̄.idē dic Bar.in

c ¶ Vide p doc.i rub.ff.ꝺ iureiur.

a Ad materiã obscuritatis multa cumulat d. Feli. s. in prohemio in primo. et vide etiã pulchrũ consiliũ Bal. xcvj. incip. decreto cavetur.

teste. istõ adverbiũ simplr clare exponit i.c.is q̃ .j. õ ele. li.vj. q2 dz simpliciter loq et sine obscuritate. ¶ Item non dz loq p extranea vba sz per vsitata. Ber. hic ibi simplex oio.i. non compositus nec multiplex. Et de triplici compositõe tractat hic Ber. De multiplici vnitate siue vniõe ponit hic in nouella. et p Archy. de consecra. di.ij. in christo pater. vbi videas. et adde qd no. in.c.j.j. ne se.va. ¶ Ibi ab initio hec syllaba. ab. nõ excludit suũ initiũ: q2 impossibile ẽ q̃ aliqua res pducta vel plata excludat sua essentialia. sup accidẽtalibus aũt plata excludere consueuit: vt. ff. de ac. emp. l. rõ. §. fi. ¶ Si deus ẽ simplex quõ ẽ trin9. Rñ. do tibi per similitudinẽ lz nõ sit ppria similitudo: q2 nec pportio finiti ad infinitũ. j. e. dãnamus. §. q2 iter. nã aĩa nr̃a simplex est tñ tria reperiunt i aĩa. s. intellectus puiator rõ et rõnis discussor in memoria comprehensor ac retentor. fm Ber. Ibi principiũ. no. c̃ Platonẽ qui posuit ydeas tanq̃ principiũ formaz esse in celo vl nubibus actis. Et per ydeas intelligit primarias cãs entiũ formaliũ quas nõ dicebat esse in deo sz a deo creatas. tanq̃ imagines et exemplaria spẽruz vt hois canis et ceterox que suo predicamẽto sunt subiecta. que reprobat Aristo. in prio ethicox. Ibi demones. hi morant in regione aerea turbulẽta. papa aũt eorũ cũ suis archidemonibus detrusus ẽ i cauernis terre. Ibi diabolica suggestiõe. hoc ẽ q̃ dr in sentẽtijs crialib9. talis diabolico spũ instigat9 deũ pocullis nõ hñdo. Itez ibi demones. hi hitãt confusũ chaos et tetrũ aerẽ q ẽ infra lunaz et hñt scias q̃sdã nãles [b] sed nõ spũales a luna deorsuz nã icipit caducox. que aũt supra lunã sũt eterna sunt et tps ñ est fcm̃ p reb9 eternis q2 tps ẽ mẽsura motus gnãbiliũ et corruptibiliũ. De istis dicit boeti9 in tertio de consolatione psa penul. Siue igt famulãtib9 qbusdã puidẽtie diuinis spiritib9 fcm̃ exercet seu aĩa seu tota inseruiẽte nã seu celestibus sydex motib9. seu angelica virtute. seu demonũ varia solertia. seu aliqbus box seu oib9 simul &c. et lz loquat alternatiue et disputatiue. p hoc oñdit hoc eẽ difficile scire. Dicit Auerrois qrere rõnẽ vbi habem9 sensatiõem est infirmitas itellectus. nos vo incantatões pdesse et obesse sancim9. itẽ hm̃o associat9 a meliorib9 stellis infundit gaudia vite et e contrio c̃triũ. Ibi ascẽdit in celũ. ascẽsio in celum nõ est de articulis fidei. de beata virgine nõ est articulus fidei sed catholica opinio sanctox. vt. j. de consti. c. ne innitaris. Ibi scdm̃ claues ecclesie. loquit de clauibus ligandis et soluendis et sic de clauibus spũalibus et maxime fori penitẽtialis quas habẽt epi et sacerdotes. nec eps hz q2 eps nisi in reseruatis sed q2 sacerdos. et q2 ppter hoc generale statutũ epi c̃ generales constõnes eccl'e nõ vz: q2 istud nõ est distinguere legẽ supioris sz pcise ptraire. Ibi coniugati. no. q̃ tres sunt ordines in ecclesia dei. s. virgines ptinẽtes et coniugati. Ber. ¶ Itẽ qdã sunt coniugati viuẽtes sub quadã obseruatõe disciplinc vt milites gaudẽtes et disciplinati sancti Frãcisci. isti tñ nõ habẽt immunitates clericox: q2 cox regula quasi pphana est: vt no. Bar. ff. de iure immunita. l. semp. §. qbusdã. nec dz dici religio vel regula nisi sit approbata p papã. ¶ Cõgregatio tñ dici pt eoipso q̃ ẽ approbata p diocesanũ: vt no. in. l. j. §. j. ff. qd cuiusqz vni. no. Si g̃ ñ ẽ approbata p papã vita cox dr qdã superstitio. i. religio ãbitiosa. vid gl. õ sen. ex. c. cũ ex eo. q̃ cõtra Bal. est hic. ¶ Pone pater reliqt filie cẽtũ si cõtinenter vixerit nũqd dz hr̃e legatũ si nubit vr q̃ sic: q2 pudice dr viuere ẽt illa q̃ nubit: vt. ff. ad treb. l. mulier. §. cũ pponeretur. Etiã caste dr viuere q̃ viuit i nuptijs suãdo honorez sui mariti: vt in auc. õ resti. et ea que parit. xj. mẽse. §. fi. col. iij. vbi dr q̃ nõ dz plus hr̃e nõ viuẽs caste q̃z viuẽs caste. et sumũt sibi castitatẽ p vita nuptiali. ¶ In c̃triũ vr quia vita ptinẽtiũ discrepat a vita nubẽtiũ et diuersi sunt ordines. glo. ordi. est hic q̃ vex vz de stricta et ppria significatõe vbox et sic pudicitia largius ponit q̃z ptinẽtia. Sz nũqd ẽ necesse q̃ ptincat oibus dieb9 vite sue vr q̃ sic. vt. C. de indic. vidui. tol. auc. cui relictũ. et qd no. eo. ti. l. fi. In c̃triũ vr q̃ p triẽniũ ptineat post mortẽ testõris. vt. C. qñ et a qui. q̃r. ps debet. l. meminim9. §. q̃ si post. vbi vz expssum ne ppetua indicat abstinẽtia nuptiax. nã hoc ẽ c̃ rei publice vtilitatẽ. q2 reipu. interest q̃p plurimos ciues hr̃e

b ¶ Vid p Barba. in consl. liiij. icip. in noie yhu xpi amen. Casus ẽ tal' in prĩa pte suox consilioruz. et ibi in vij. col. quõ dmones alliciuntur rebus corpalibus ppter tria vt ibi p eum.

vt. ff. so. ma. l. j. et festũ vr pr̃i cũ videt filios. vt i auc. õ nup. §. fi. sup vbo festiuũ. et iõ publicũ bonũ magis consistit in nuptijs quã in ptinẽtia. credo q̃ intelligat de ppetua. Ibi puenire. Sz q̃ post mortẽ qs possit absolui a b excõmunicatione. no. Archi. xxiiij. q. iij. si heres.

d **Amnamus.** No. hic q̃ ptestatiõ elidit peccatũ. dz tñ ptestãs dicẽ q̃ nõ intẽdit mõ aliquo illud instrũz edere vl exhibere. vt hic facit Ioachiz. Itẽ no. q̃ ptestatio detegit motũ animi. fructus eiz ptestatõis est excusare aliquẽ a peccato ignorãtie vel suppstitutiõis. Nõ ob. j. de consti. c. cũ. M. ferrariensis. q2 illa ptestatio vgebat in alterius piudiciũ. Itẽ erat ptra veritati. hic vo in nullius piudiciũ ptestatio vertebat. No. q̃ Origenes i vno errauit siue i aliquo. tñ in alijs vbi nõ est error approbat q2 equũ ab iniquo sepat. vt. l. j. §. j. ff. de iusti. et iure. Et ex hoc seqt q̃ ille q est heretic9 in vno caplo. nõ ppterea ẽ hrtic9 in alijs. hoc pz i hrsi grecox de pcessu spũs sancti. ¶ Quero in quo errauit Abbas Ioachiz. et de intellectu hui9. c. dic. vt no. Archi. õ consue. di. ij. in christo pater. ¶ Quero que est rõ quare nõ fuit punitus õ errore. Rñ q̃ correxit se imo ab ipso pncipio supposuit opinionẽ suã opinioni eccl'e catholice. et hoc fecit ppria mãu. ille qui dz aliũ declarare nõ dz ab illo declarari. et iõ hec ptestatio non pdest tabellioni vel testi. Protestatio que nemini nocet pbat p ptestãtẽ sic. et notarius corrigit suũ errorẽ faciẽdo de eo mẽtionẽ. et actor suũ libellũz ante litẽ cõtestatã nõ post: vt. C. de eden. l. edita. nisi velit recedere a toto libello et aduersarij nõ itersit: vt. C. de pac. l. post quã liti. ¶ Idẽ permittit accusatori antequã se inscribat ad penaz talionis. et sic lz penitere ante publicationẽ seruitij. Itẽ liberto lz penitere. ff. de in ius vo. l. quãuis. Itez lz penitere inqsitori. et hec oia no. Archi. xxv. q. viij. §. quia ergo. et §. sequenti q̃ oino videas. ¶ No. hic q̃ nimia insania nõ excusat imo accusat. dicit Boetius in tertio de consolatione. Qõ et si vitiosi hũani corporis speciẽ habẽt in beluas tñ aĩoruz qualitate mutant. concor. in auc. de mõa. in prin. et ideo pleriqz hi dãnant ad bestias. et iste hereticus de quo hic loquit fuit cõbustus. vt refert Io. an. xvj. q. vi. per Archi. ¶ In ver. nullo tñ. no. hrsim plati suo collegio vel eccl'e nõ obesse: q2 nihil hz cõe delictũ cũ administratiõe. ff. de mino. l. pãp. exuli. Ibi ppria manu. nota q̃ quis potest per epistolam corrigere errorẽ suũ. ¶ Item nota q̃ epistola probat pro scribente [c] et de animo proprio stat epistole. vt hic de neg. ge. l. nesennius. ¶ An reqrat in epl'a ppria locus et tẽpus. dicit Io. an. q̃ sic. vt no. ff. de pig. l. cũ tabernã. §. idẽ quesijt. C. q po. in pig. habe. l. scripturas. In dpẽdẽtib9 a loco requirit pbari locus. In dependẽtib9 a tpe requirit pbari tps. In alijs nõ dependẽtibus nõ requirit. ff. de neg. ge. l. cũ actum. C. de peti. here. l. si post motaz. Et vbicũqz i aliqua dr̃ia ius cõsistit dz illam probare. Ibi assignari. no. de assignatione libroruz fiẽda summo approbatori. Itez no. de dictiõe seu q̃ põt inter contraria poni etiam cum copula &c.

c ¶ Vid fe li. in. c. ij. vi. col. extra õ fide instru.

¶ De constitutionibus. Rubrica.

c **Constitutio.** Quid est notat. ij. disti. c. constitutio. et Alia ẽ bõa et equa. vt ait illa cõstitutio ex ore dei pmulgata. Pacta suabo. Alia bõa et nõ equa. vt ait statutũ municipij creditorẽ post decẽniũ ñ audiri. et alia equa et ñ bõa. vt q̃ nulle currat pscriptio creditorib9 vl dñis rex. dico. n. istõ statutũ valẽ sicut vz pactũ. ff. õ edi. edic. l. q̃ si nolit. §. si q̃ ita. Alia ẽ eq̃ egor. vt. C. de pcu. l. exigẽdi. Alia vo verior. vt no. ff. de ioffi. test. l. pãpinianus. §. sz nec ipuberis. ¶ Quero an sit dr̃ia. an aliqd statuat ptra ius eccl'e. an c̃ libertatẽ clericox vl ecclesiax. Rñ. sic. q2 lz neutrũ statutũ valeat. vt. j. eod. c. ecclesia sancte marie. tñ plus punit qui statuit cõtra libertatẽ ecclesie. vt in auc. cassa et irrita. et. j. de imu. eccle. c. nõ minus. et. c. aduersus. ¶ Sz q̃ro q̃ sunt illa statuta [d] que sunt ptra illam libertatez. Rñ. oia illa q̃ sunt ptra puilegia generalia vt

d ¶ Que statuta dicũtur c̃ libertatem ecclesie.

lia vt ↄtra priuilegiũ fori vel pscriptõis fz Jnn.vel p que
clerici opprimunt̃ ꝛ layci efficiunt̃ audatiores ꝛ clerici ci
midiores.vt.ff.quarũ rerũ actio nõ dat̃.l.j.§.que bonorã
de.Unde statutũ qđ iponit modicã penam offendenti°
clericũ ita est ↄtra ecclesiasticã libertatẽ sicut si nullã pe-
nam iponeret.Quinimo ẽt iter laycos nõ valet hoc sta-
tutum.vt no.Archi.xxiij.q.iiij.duo ista.qꝛ facilitas pene
nutrit maleficia:ꝛ iđ est ↄ ius nãle.vnde nõ obstante tali
statuto homicida dꝫ puniri pena iuris ꝛ iuri publico sub-
iugari:vt.l.ij.C.vbi sena.vel claris.Nõ tꝫ licẽtia cõstõnis
que dat mãm delinquendi.vt no.in cle.concesse.J.de elec.
¶ Citatus a constõne dictantis ꝙ sufficiat citatio facta
de[b] absẽtia in loco publico cõdẽnari põt sed appellare si
ꝓhibetur.Est igit̃ verus ↄtumax ẽm quid sꝫ non simplr
vt no.in cle.j.de iudi.¶ Si vniuersitas study Papien-
sis trãsferat̃ Medinlani ad tẽps mutat̃ locus:tñ nõ mi-
nuunt̃ iura epi Papiẽsis qui est ordinarius vniuersitatis
vt no.in cle.j.de offi.ordi.¶ Quero quare in ↄstõnibus[c]
ꝛ statutis requirit̃ scriptura.Rñ.ad ꝑpetuã rei memori-
am:vt.J.de renun.c.j.in fi.Jo.an.dicit ꝙ nõ requirunt̃ ad
primordiale esse sed ad obseruantiã esse.nisi ei ni interue-
niret scriptura nõ possunt publicari nec inotescere popu-
lo pseritim his qui tpe statuti cõditi nõ erant in rerũ nã.ꝛ
iđ frustra fierẽt qꝛ nõ ligarẽt.hoc apparet ex.l.xij.tabula
rum.q̃ in.xij.tabulis scripta erat.vt.ff.de orig.iur.l.ij.Et si
quis diceret ꝙ scriptura esset de substãtia legis forte non
erraret qꝛ est de essentia in snia diffinitiua homis.vt.C.de
sen.ex peri.reci.l.ij.ita multofortiᵘs in snia legꝫ late p ppl'in
sed si p principẽ nõ reqrit̃ scriptura.nã princeps fert sniam
sine scripti recitatiõe.¶ Quero an eps possit facẽ statu-
tũ in suo epatu.rñ.sic iponẽdo penã cẽsure.vt i.c.vt aiax.
§.statuto.de rescrip.li.vj.sꝫ penã pecuniariã nõ põt ipo-
nere qꝛ nõ repit̃ lege cautũ.Uel dic ꝙ eps põt qꝛ hꝫ mer
iperiũ.sꝫ iferior eo nõ põt.C.de sen.ꝛ iterlo.l.nulli.ff.de iu
di.l.ij.§.is dat̃.¶ Sꝫ qđ de archidiacono.dicit Jnno.ꝙ
si eligit̃ a collegio hꝫ iurisditõẽꝫ.secᵘs si nõ hꝫ collegium vt
singlr no.Jnn.J.de iudi.c.decreuimᵘs.¶ Quero nũqđ sta-
tutũ põt pscribi ꝟ ẽ scḿ statutũ validũ ꝛ.xl.ãnis obserua-
tũ nũqđ hꝫ duas vires.s.statuti ꝛ pscriptõis.ꝛ ẽ ar.ꝙ nõ
qꝛ pscriptio ista nõ ẽ pscriptio sꝫ executio ↄstõnis.ar.ff.ð
vsuc.l.seqt̃.§.lana.ꝛ lõ p ius cõe supueniẽs.Jn ↄtrũ tollit̃
lꝫ pscriptio nõ tolleret̃.vt no.in.c.j.J.e.li.vi.Sꝫ quid si ius
cõe redactũ est in pactũ ↄuentũ.vel tale statutũ ẽ iuratũ?
rñ.nõ tollit̃ qꝛ nõ est merũ ius cõe quotiens aliqđ addit̃
vl' dtrahit̃.vt.ff.de iusti.ꝛ iur.l.ius ciuile.¶ Quero an va
leat statutũ ꝙ forẽses vl' eccl'a nullo tpe põt pscribẽ ne ci-
uitas ꝑdat datia ꝛ collectas? Rñ.sicut eccl'a vult sibi sua
ꝑuilegia itacta ꝟuari ita ꝛ res publica.ẽt ñ plus pt eccle-
sie q̃ꝫ res publica.C.ð sac.san.eccl.l.fi.ꝛ iđ vꝫ statutũ in q̃
rẽdis nõ i q̃sitis ali statutũ:qꝛ res publica sicut pcm̃ põt
rei sue legẽ iponẽ.ff.ð ver.ob.l.si ita qs.§.ea lege.ð ꝟ ali-
bi dicã.ex isto tñ statuto seqtur absurdum:qꝛ erit ꝓcedere
in ifinitũ.d.l.fi.¶ Statuta ꝑcisa dispẽsatiõeꝫ arbitri nõ
recipiũt.ꝛ iđ vbi i statuto apponit̃ aduerbiũ precise debꝫ
ad vnguẽ ꝟuari.vt no.J.e.ne romã.de elec.in cle.¶ Quid
est dicẽ ꝑcise.i.oi mõ ꝛ idistincte.ff.de iur̃ imu.l.semp.§.
demõstrat̃.vbi ð hoc.¶ Cõstitutio ẽ rõnabilis eo ipo ꝙ
nõ repit̃ ꝓhibita.lꝫ eiᵘs rõ demõstrari ñ possit.ff.de legi.l.
nõ oiuꝫ.ff.de postu.l.i.§.j.viij.di.frustra.p Archi.¶ Con
stitutio artatiua ignorãtie ẽ saltẽ ꝑp nãlẽ iusticiã.vt no.i
.c.j.de iudi.in cle.dic ꝙ põt artare actũ sꝫ ñ agẽtẽ:qꝛ ꝑcit̃
ignorãti in penis.¶ Ecclesia nõ põt artare nõ suũ forũ:
vt no.in cle.dispẽdiosaꝫ.de iud.¶ Quero an cõitas ciui
tatis possit statuere aliqđ in ꝑiudiciũ singulorꝫ ciuium.di
cit Jnn.ꝙ ñ.J.de iureiur.veniẽtes.qđ dꝫ itelligi ↄ aliquos
ciues noiatos.sed in genere sic.vt.ff.de admi.tu.l.siue.§.
lucius.ꝛ qđ no.C.q̃ sit longa ↄsue.l.ij.ꝛ.l.iij.§.actor.ff.de
re iudi.p Bar.¶ Quero an priuata voluntas prius pos
sit mutare gnãlem ↄstõnem.rñde nõ ẽm Jnn.qui ita no.
J.de ꝑcura.in nr̃a.ad hoc.ff.de leg.j.l.nemo põt.hoc verũ
nisi in depẽdẽtibus simplr a ↄsensu.rñ p pactũ põt inue-
niri pscriptio a iure nõ inuẽta ꝛ tunc in pscribẽdo non re
quiritur bonafides.vt no.in.c.pastoralis.J.de offi.ordi.in

a ¶ Statutũ qđ iponit modicã penã offendenti clericũ est ↄtra libertatẽ ecclesie.

b ¶ Statutum ꝙ sufficiat citatio facta de absente in loco publico.

c ¶ Uide Ab. Pan. in.c.j.de postu. prela. ꝛ vide latissime per bologninũ in theodosiana sua i gl. antepe.

glo.sed vsq.Jtẽ potest derogari pscriptiõi inuente a iur̃.
vt.ff.de edil.edic.ꝙ si nolit.§.si qđ ita.¶ Considera ꝙ di
ꝙ creditor pscribit iuri offerendi qđ hꝫ debitor.intelligit̃
si creditor possidet pignus.secus si nõ possidet.vel dic ẽt si
possidet nõ pscribit.nã fructus ꝑcipiẽdo ꝛ extenuãdo sor
tẽꝫ sibi quotidie soluit.ff.de solu.l.sicia.¶ Jtẽ qꝛ ista pre
scriptio nõ currit ẽm nãm tpis.ẽm nãm possessiõis ille q
scit rẽꝫ alienã pscribere nõ pt ↄ dñm.nõ ob.lege siqs em-
ptionis.§.fi.qꝛ ibi ↄtra purgationẽ ↄtumacie pscribit̃ nõ
ↄtra solutionẽ debiti.¶ Quero si papa scribit in lr̃is su-
is ad executionẽ statuti an videat̃ ↄfirmare.dicit Jnn.ꝙ
si papa statutũ laycorꝫ approbat sup ecclĩjs ꝙ eo ipso cõ-
firmat.vt ipse no.J.de trãsac.c.j.ꝛ sic decetero tale statu-
tũ nõ dꝫ de capitularibᵘs amoueri.arg.ff.ð mili.te.l.tri-
bunus.§.vltio.qđ ẽ no.dignũ.¶ Ex hoc nota ꝙ ea q̃ fiũt
ad executionẽ inducũt ↄfirmationẽ.¶ Quero nũqđ pa-
pa possit statuere de laicis.rñ.sic ãnuẽte impatore vel ra-
tũ hñte.vt.J.de hẽti.c.ad abolẽdã.¶ Quero an ↄstitutio
nes laicorꝫ sunt seruande in foro spirituali.rñ.sic si cõtinẽt
nãleꝫ equitatẽ.de hoc per Jnno.J.de imu.eccle.qꝛ pleriqꝫ
ꝛ.J.de no.ope.nun.c.j.in nouel.¶ Quero si eps imponit
penam pecuniariã.vtrũ sibi dẽat iniburisare vel dare con
sanguineis.rñ.nõ.sꝫ dꝫ paupibus irrogare.vt no.Jnno.in
d.c.qꝛ pleriqꝫ in fi.¶ An inferiores populi possint facere
ↄstitutionẽ penalẽ.dicit Jnno.ꝙ nõ.l.sine suis rectoribᵘs.J.
e.cũ oẽs per Jnno.¶ Sꝫ maiores populi cũ auctoritate
suorꝫ magistrorꝫ bñ possent legẽ penalẽ ↄdere ẽt durã.vt
no.in.l.j.§.j.ff.qđ qsqꝫ iuris.ꝛ.ff.de decretis ab ordine fa-
ciẽdis.l.fi.pena constitutiõis si qđẽ lex dicit cui applicet̃
in totũ vel in ꝑtẽ ꝟuãda ẽ lex.Si aũt nõ dicit cui applicet̃
tunc si ẽ pena[d] pecuniaria ꝛ apposita p noia multiplicatĩ
ua vt duplũ vel quadruplũ.tũc applicat̃ ei cui simplũ.vt.l.
fi.ff.de litig.Si aũt p noia simplicia ꝛ descendit ex ↄtru
applicat̃ pti.sꝫ si ex delicto vel quasi applicat̃ fisco.vt no.
ff.de popularibus actionibᵘs in rubrica.Et adde hic nouũ
intellectũ illius legis iubemus.C.de sacrosan.eccle.Nã di
co ꝙ ois nauis mũdi dꝫ cesari tributũ oneris ferendi qñ
facit trãsitũ p illas ptes.ꝛ iđ si istud tributũ subtrahitur
nauis cõfiscat̃ ꝙ etiaꝫ dꝫ tributum.sed an merces que sũt
in naui confiscent̃ vna cum naui determinatur.C.de nau.
fe.cum proponas.ꝛ.ff.loca.l.pe.§.nauem.¶ Porro na-
uis similis est domui que ↄfiscat̃ cuꝫ his que ↄtinentur in
domo.vt.C.de ince.nup.l.cũ ancillis.l.si tales pertinẽt ad
delinquẽtẽ als nõ.vt.J.de pigno.c.ex pte.vel dic ꝙ in.d.l.
cũ ancillis est spãle.qꝛ lex vltra ꝓcedit.als secus qꝛ diuer
sa corpora sunt.ff.de actio.emp.ff.granaria.dicit Jnno.ꝙ
non vꝫ ↄstitutio que tangit ius supioris.J.de ↄsue.cũ ↄsue-
tudinis p Jnno.¶ Põe ꝙ ciuitas ex ꝑuilegio hꝫ primã
appellationẽ.nunqđ pt statuere ꝙ ñ liceat appellare.dic
Bar.ꝙ nõ in.l.fi.ff.de aqua plu.ar.qđ verꝫ ẽ nisi statuta
sua sint ↄfirmata p principẽ ex certa scia.ad iudicẽ ãt mu
nicipalẽ appellari nõ põt.¶ Jdẽ Jnn.ait ꝙ in ↄstitutõe
populi nõ reqrit̃ ↄsensus ꝑncipis.de fide instru.cũ pe.i no
uel.Nã sufficit auctoritas ꝓprij magistratᵘs ꝛ snia quã ha
bent p legẽ oẽs populi ꝛ ꝟ siue ↄstitutio ↄcernat iurisdi-
tionẽ siue nõ.vt.ff.ð neg.ge.l.cũ alicui.ꝛ.l.ex fcõ.¶ Que
ro vtrꝫ ↄstitutioᵘ legat ignorãtes.rñdeo ignorãtia pene ñ
excusat sꝫ ignorãtia delicti.aut ↄcernit ius nãle vel q̃si ꝛ ñ
excusat.vt.C.ð in ius vo.l.vẽia.aut ↄcernit aliud motiuũ
statuẽtiũ.ꝛ tũc aut potuit ꝛ debuit scire ꝛ ñ excusat.vt.J.
ð postu.pla.c.j.aut ñ potuit scire.ꝛ tũc excusat.vt.d.l.fi.ff.
de ðcre.ab or.fa.de ꝟ no.in Spe.ð ↄsti.i fi.ff.ð le.l.j.aut cõ
stitutio afficit rẽ statuẽtis ꝛ afficit ignorãtes.ff.ð publica.
l.cõmissa.sicut decretũ ð fideicõmissarijs libertatibᵘs cum
q̃si qꝛ ẽt mortuũ.sꝫ si afficit psonã.ꝛ ẽ penal' ñ ligat igno-
rãtẽ.C.de tabu.l.gnãli.li.x.Põe dic statutũ ciuitatꝭ vel
decretũ dñi ꝙ ðcuriões q ꝑ tpe fuerint teneãt̃ ifra mẽsem
notificare pcãti aliqđ.prio q̃ro qđ ẽ dcm̃ ꝑ tpe.So.i.i ca
pte ipis.vt pꝫ in.c.gnãli.§.illos.ð elec.li.vj.ꝛ i cle.de vi.ꝛ
ho.cle.ꝛ eo ti.c.fi.sꝫ Pau.de liaza.¶ Quid ꝟ si ifra ter-
minũ ðcesserint nũqđ tenẽt̃ successores.ꝛ rñ ꝙ ñ.C.de de-
cur.l.ꝓuidẽdũ.li.x.nã inspicit̃ ꝑncipiũ tẽporis.ar.ff.de ꝟ.
ob.l.si filius.ꝛ idẽ vi.ð sindico q hẽbat q̃tuor dies ad de-

d ¶ Uide Aretinũ in rubrica.J.de iudi.

e ¶ Uide aliqđ p epꝫ alexãdrinũ.i.c.j.iiij.dis.

nūciādū ꝛ interim fuit remotus qꝛ succedēs officij non te
neaꝫ qꝛ ꝓ tpe nō erat sindicus.ſ.in prin.tēporis. In 2ᵒ iū
vī qꝛ idē ē officiū cōtinuatōe.dic ꝙ si primus ē mortuus
nullus tenetur.sed si viuit primus tenetur gesta explicare
ꝛ nō secundus.ff.ḋ neg.ges.l.nam ſuus.§.si me viuo.ꝛ ar
l.i.C.de admi.tuto.est eniꝫ hoc de reliquijs officij prioris
.C.vt cause post puberta teꝫ adsit tutor in rubro ꝛ nigro
¶ Porro iste ē actus momētanee sollicitudinis que habet
oculos retro.habet enim constitutio oculos ad subiectaꝫ
materiaꝫ.vnde si subiecta materia ē de preterito respicit
circa preteritum.si de futuro respicit in futurum. Unde si
disponit de pena īponenda intelligitur de futuris.si antē
de indulgentia vel dispensatione intelligitur de factis ꝑ
teritis.ne instruatur materia delinquendi.ff.de legi.cum
lex. ¶ Sed an statuta sint stricti iuris.dic aut ex eis sur-
git conditio ex lege ꝛ sunt stricti iuris idest equitas offi-
cij iudicis nihil addere potest. Aut surgit actio ex contra
ctu stricti iuris.ꝛ idem vt no.de tritica.ff.l.in hac.aut sur-
git actio ex contractu bonefidei.ꝛ sunt bonefidei si agaꝫ
ex eo capite.alias sunt stricti iuris:vt no.in.l.certi condi-
tio.in prin.ff.si cer.pe. Fallit in arbitrarijs que semper tra
buntur ad equitatem quam bonafides desiderat. Unde
quādocunqꝫ statutum dat arbitrium iudici omnia talia
statuta quo ad interpretatōem possunt dici bonefidei.ff.
de eo qḋ cer.loco.l.qḋ ephesi.ff.de nego.ge.l.qꝛ tantūdē.
ꝛ ista sunt ex inuentione mea. ¶ Quero si quis ē supposi
tus diuersis tribunalibus.qḋ tribunal inspicietur.r̄n.illiᵘ
loci vbi ius oritur.nam omne ius coheret origini sue.ꝛ iō
in contractibus ordinandis locus contractus inspiciꝫ in

An actio ḋ scendens ex statuto sit bōefidei vel stricti iuris

delictis arcēdis locus delicti.in iudicijs ordinādis locus
fori idest iudicij.hec est vulgaris doctrina quā primo po
suit.Oldra.ff.de iudi.l.j.in sua lectura. ¶ Sed pone ī lo
co contractus ē statutum.de prescrip.annali.in loco iudi-
cij ḋ decēnali quis locus inspicietur.r̄n.inspicitur locus cō
tractus:quia prescriptio ē via quedam actionis sumens
terminum a causa prima ipsius.vnde non variatur ex va
rietate locoꝝ.C.de vsucapione transformāda.l.j.in prin.
Ubi ergo habes principium ibi de natura ꝛ fine perpen
dis.ff.de ver.obli.l.insulam.intra biēnium. ¶ Dubitatur
verum valeat statutum ꝙ nō soluens puniaꝫ aliqua ānua
pena.dic ꝙ sic si ē debitor in specie vel in facto qꝛ non ex-
tenuat sortem. Si autem in q̄titate vel in facto ad came
lam vt qḋ debeat deponere apud cāpsorē vel dare pigno
ra sunt opiniones:vt no.C.de vsuris.auc.ad h̄. Bar.dicit
ꝙ nec directe nec cauilāti p̄nt ꝓmitti vsure.ff.de admi.tu.
l.ticium.§.altero. ¶ Quero an valeat statutuꝫ laycorum
quo matrimonia penaꝝ adiectiōe ꝓhibenꝫ.dicit Arch.
ꝙ nō.ij.q.iij.eupherium. Idem dicit Io.an.in.c.statutū
de here.li.vj. ¶ Tu dic ꝙ substātia matrimonij non pōt
ꝓhiberi p laycos sed eius qualitas.vnde si reipublice in
terest talia cōnubia nō fieri ne fiat scandaluꝫ in populo tꝫ
adiectio pene sicut tenet ne malis moribus ciuitas infor
meꝫ:vt.l.ij.C.de secun.nup.licet illa lex nō seruetur ꝓpter
dictum apostoli in foro ecclesiastico. ¶ Ego video ꝙ ho
micidium ꝯ naturam ē.ꝛ tn̄ per accidens ꝓmittiꝫ. Itaqꝫ
plerūqꝫ magis ꝯsideratur accidēs q̄ꝫ natura accn̄tia na
turam obnubilant ꝛ tegunt:vt.C.de adul.l.gracchus.ff.ḋ
postu.l.j.§.bestias.oia ista accn̄tia vocanꝫ qualitas ī iure
nostro.qꝛ sunt quedam adiectio.pone alibi dicit lex ꝙ si-
ne dotalibus instr̄is cuꝫ ꝯcubina non cōtrahatur matrimo
nium efficax ad prolem legitimandam:vt insti.de nup.§.
fi. Et tamen Arch.dicit ꝙ de iure canonico secus ē.qꝛ tꝫ
matrimonium ꝛ filij sunt legitimi:vt ipse no. Dn̄o Cy.di
cit ꝙ in foro Iustiniani seruatur statutuꝫ eius quo ad suc
cedendum vel non succedenduꝫ in bonis. Item in dubio
ꝓpter imparitatem nō dꝫ censeri cōnubiū.ꝛ ideo lex Iu-
stiniani habuit rōnabile motiuū.ꝛ ꝓpterea seruādū in fo
ro laycoꝝ.ꝛ sic aliqd pōt disponi de accessorio qḋ nō pōt
disponi de ꝓncipali.ꝛ adde qḋ no. Archi.xcvj.di.bn̄.vbi
dicit ꝙ de cā matrimoniali layci nō p̄nt disponere. Sꝫ vbi
hn̄t facti certitudinē possunt ſꝫ canones iudicare.ꝛ ego
dico ꝙ etiam de successionibus ꝛ etiaꝫ de dotibus possūt
iudicare ſm leges:qꝛ ꝯsistunt in re temporali inherendo

dicto dn̄i Cy. ¶ Et no.ꝙ dicto in instrumēto ſm ius ci-
uile req̄runꝫ tres testes.vt eleganꝫ no. Arch.ponēdo oēs
casus in qbᵘ req̄runꝫ tres testes.ij.q.v.§.j.vbi omno videas.

b ¶ Circa istud.c.q̄ro an iste tex.i v̄bo ab omnibus itelligatur tā de bonis q̄ꝫ de malis.vide ois Pan.i .c.solite.in viij.not.de ma.ꝛ obe.

c ¶ Et .c.i his.J.de v̄b.sig.vbi tex.

c **Canonum.** Constōnes canonice ab oibus sunt seruande tam in ciuilibus causis q̄ꝫ criminalibᵘ ꝛ nemo suo sensu sed canonū auctoritate ducitur.

Casus. Precipit cōsiliū aldēse ꝙ statuta canonū.i.cano-
nes statuētes custodianꝫ ab oibus.ꝛ nemo in actionibus
vel in iudicijs suo sensu ducatur sed iudicet ſm canones.
Ibi statuta.istud verbum significat rem perfectam.ff.qḋ
quisqꝫ iuris.l.j.§.hecᶜ verba.vnde statuta imperfecta nō
ligant.vt plene no.in proh̄emio cle.vtputa ea que requi-
runt confirmationē superioris vel publicationē.nam pri-
ma sunt imperfecta quo ad obseruantiam. Ibi canonum.
queritur an statutū episcopi dicatur statutum canonū.lo
quor de statuto valido.vt.J.de locato.c.vestra.ꝛ videꝫ ꝙ
sic:qꝛ oia nostra sunt que nostra auctoritate subsistunt.vt
.C.de vete.iure enu.l.j.§.omnia. In contrariū qꝛ sequereꝫ
ꝙ ius municipale esset ius cōe.qḋ falsum ē. Sol.quo ad
dispositum sunt diuersa quāq̄ꝫ auctoritas disponentis in-
fluat super dispositum a statuto. porro aliud ē permitte-
re.aliud ē facere.vt.ff.de manumis.vindic.l.si pater.§.fi.ꝛ
.C.de testa.l.oium. Ibi ab oibus.exponunt quidā.ſ.sub-
ditis qḋ nō placet Inno.qꝛ vicario yesu christi subiecta ē
omnis creatura. Tu dic aut ē talis constitutio que possit
adaptari omnibus:ꝛ tunc ē verum qḋ dicit Innocē. Aut
non pōt adaptari oibus:puta infidelibus:ꝛ tunc bona ē
dicta glo. ¶ Item qꝛ nemo ē subditus suiipsius ideo cō-
stitutio pape eum vel eius successorē non ligat.vnde pōt
regi suo sensu.ꝛ eius sn̄ia contra ius scriptum lata ius fa-
cit.vt.l.j.ff.de consti.prin.ꝛ.C.de legi.l.fi. ¶ Extra que-
ro an terminus generalis possit arctari per subauditū in-
tellectum.dicit Ja.de are.ꝙ aut disponens loquitur per
modum cōstōnis ꝛ pōt arctari.aut per modū extensiōis
ꝛ tunc nō potest arctari.ff.de no.ope.nun.l.i.§.item nūcia
tio.ꝛ hoc verū est qn̄ loquiꝫ legislator:qꝛ verba legis sunt
iuuanda interpratione.vt patet.ff.qui satisda.cog.l.inter
oēs.ꝛ.C.de sac.san.eccle.l.j.vbi dicitur habeat vnusqsqꝫ
exposuit glo.ſ.habiles.ꝛ eodem modo si diceret statutuꝫ
vnusquisqꝫ vadat in exercitum:intelligitur de habilibus
ſ.qui naturaliter ire possunt:qꝛ iustitia statutis semꝑ cre-
ditur inesse.vt.ff.de re mili.l.iij.§.si ad diem.ff.si quis cau.
.l.ij.§.quod diximus.ff.ḋ excu.tuto.l.scire opꝫ.§.ꝛ si ma
xime ꝛ sic iudex succedit loco legis ꝛ vocaꝫ p̄ceps:ꝛ iō
in non determinatis a lege habet arbitrium simile rebus
determinatis.vt no.ff.de testa.l.scio. Si autem terminus
vniuersalis proferatur a teste vel tabellione nō restringi-
tur.sed si ē in aliquo falsum in totum viciatur:qꝛ subscri-
bentis auctoritas vulneraꝫ.vt no.J.ti.proxi.c.dāmnamᵘ.
per Ber.ix.di.c.si ad scripturas.ꝛ de here.fraternitatis.
Idem in positione vel interrogatione in ratione partis
false potest negari simpliciter.vt.ff.de reb.dub.l.si is qui
ducenta.§.vtrum.ita ibi in actionibus.nec in libellis.vt.l.
ij.§.post originem.ff.de origi.iur.ꝛ.J.de iudi.c.examīata.
nec in ꝓcessibus.eo.ti.c.exhibita.ḋ resti.spo.c.pisanis.nec
in testamentis.ff.de le.j.l.nemo pōt.ff.de le.ij.l.codicillis.
.§.fi.ff.de cōdi.insti.l.quidā in suo.ff.de auro ꝛ argē.lega.
l.medico.§.vltimo.ff.de ope.liber.l.cerdonē. Ibi suo sen-
su ſ.corporeo.nam licet viderit dꝫ potiᵘ iudicare ſm acta
ꝛ probata q̄ꝫ ſm id qḋ vidit.nec diciꝫ iudicare ipse ſꝫ lex
que h̄ disponit.ff.de ritu nup.l.palā. Studeat tamen in-
tercipe testes inq̄ꝫtū pt̄ ne falsuꝫ corā eo ꝓbeꝫ:vt no. Azo
in sum.C ḋ testi.ꝛ hec v̄a sūt ēt si ī lr̄is pape sit cl̄a si ē ita
nō exponiꝫ si ita ē ꝓbatū.ꝛ vide qḋ no. Arch.xxx.q.v.iu-
dicārē.ꝛ.xi.q.iij.q̄ꝫuis.p Arch. Itē pōt itelligi lr̄aᵒ ḋ sen
su corpea.i.ḋ opinione aic.nemo.n.ex suo capite dꝫ forma
re sn̄iaꝫ ſꝫ ſm ꝙ ius dictat.alioqn n̄ eēt mister legis. Uñ
iuxta hoc q̄ro cū Inn.vtꝝ rōne casuū emergentiū possint
iudices ordinarij licite leges trāsgredi.ꝛ vī ꝙ possint seq
iudiciū ai sui:qꝛ iurāt iudicaꝫ qḋ sibi equū ac iustū vide-
biꝫ:vt ī auc.iusiu.qḋ pre.ab his.§.equs.vñ n̄ ḋbēt deciera
re.vt.C.ad legē iuliā repetūdaꝝ.l.fi. So.dicit Inn.ꝙ or-

d ¶ Adde etiaꝫ hic ꝙ q facit ꝯtra legē ꝑcepti in cuius intellectu sūt varie opiones nō peccat vt singulariter colligiꝫ ex tex.ꝛ gl.ꝛ ibi Jo.an.ꝛ.d. Anto.in .c.capellanus.ḋ ferijs.ꝛ facit qḋ not. Inno.in .c.ne initaris.de cōsti.J.c.ꝛ pōit alet.cōsi.cvij.in v.col.i secūda parte.ꝛ adde h̄ ad Panor.in apostilla.

dinario hoc nõ ē licitū qꝛ nec iustū ē facē ꝯ̄ legis rigorem
vt.C.de legi.l.leges sacratissime.Itē nec equū.quia equi
tas nõ scripta nõ hꝫ viꝫ legis vbi rigor scriptus ē in ꝯ̄riū.
vt.ff.q ⁊ a qbꝰ.l.ꝓspexit.⁊ no.plene p Cy.i.l.j.C.ꝺ legi.⁊
hec vā sunt i ciuilibꝰ causis i qbꝰ iudex nõ hꝫ arbitriū.im
mo ēt ꝓ modica iniusticia.puta expēsaꝝ litis facit litem
suā.vt i auē.ꝺ iudi.§.oportet. Sꝫ statiꝫ q̄ro cū Inn.qd in
arbitris dr̄ nāqꝫ arbiter ab arbitrij libertate.vt.ff.ꝺ arbi.
l.q̄lē.in ꝓ̄n.ergo vr̄ ꝙ possit seq animi sui motū quē alteri
cōmittere n̄ p̄t.vt no.eo.tit.l.sicut.¶ In ꝯ̄riū vī ꝙ arbit̄
facit litem suā male iudicando ēt in apicibus iuris.vt.C.
de pac.l.sigs in ꝯ̄scribēdo in fi. ¶ Apices iuris sunt qe
qd bonā fidē nõ tangit.sꝫ extrinsecꝰ vē ꝯ̄uat.vt.C.mādati
l.si fideiussor.§.q̄dā.Sol.dicit Inn.ꝙ arbitro ꝓmissuꝫ est
leges trāsgredi.vt hic no.per Ber.vt.ff.de arbi.§.stati.l.
die.Tu dic ꝙ nõ sꝫ arbitro leges trāsgredi sꝫ arbitratori
sꝫ ꝑꝑ bonū pacis.vt.I.de ꝓbē.c.nisi eēt.l.in ꝑua quātitate
pro qua dissimilr̄ trāsigerēt hi q lites execrant̄.vt.ff.ꝺ ar.
l.sꝫ si in seruū.§.sigs iudeo.⁊.l.si de meis.§.recepisse.in gl.
or.⁊ sꝫ arbiter nõ iuret nihil ad rūbū.nā nec iudex dele-
gatꝰ iurat.⁊ tn̄ dꝫ iudicare ꝯm leges ⁊ canones ⁊ alr̄ fa-
ciꝫ litē suā.¶ Quero vna cū Inno.qd in causis criālibus
vtrū iudices maiores ⁊ qui habēt aliā iurisditionē vt ꝑ̄si
des ⁊ p̄tātes ciuitatū hn̄tes merū impiuꝫ possint ꝑꝑ ca-
sus emergētes penas exaugē vel minuere.dicit Inn.ꝙ sic
in ex̄ordinarijs criminibꝰ.q̄nimo ēt in ordīarijs añ lataꝫ
sn̄iaꝫ ⁊ cā cognita.vt.ff.de insamibꝰ.l.qd ergo.§.pēa gra
uior ⁊.C.e.l.si possidoniū.⁊.l.si seuerior ꝗ̄ dic aut ꝯ̄suenit
imponi certa ⁊ determinata pēa ⁊ nõ p̄nt eā mutare q̄n
faciāt litē suā.vt.C.ne sanctū baptisma itere͂t l.fi.ff.ad tur
pil.l.j.§.calūniatoribꝰ.nisi i sn̄ia exprimāt cāni rōnabileꝫ
q̄ñ exaggerāt vel dispēsant.ar.ff.de qō.l.j.§.sigs vltro.⁊
pene ꝯ̄suetudinarie ⁊ statutoꝝ municipaliū ois sunt ipo-
nēde sꝫ crimē sit extraordinariū.vt.ff.ꝺ ex̄or.cri.l.j.§.sunt
q̄dā.⁊ hoc in iudicibꝰ secularibus.Sꝫ iudices ecclesiasti-
ci q̄nqꝫ ēt post sn̄iaꝫ dispēsant.vt.j.de iudi.at si clerici.nisi
ꝓcessissent ad actū degradatōis ꝯ́ꝫ Archi.¶ Quero an
epūs dispēsat vel ex officio aliqd facit vtrum sit necessaria
ꝑ̄ntia partiū dic ꝙ nõ q̄ñ nõ fit in figura iudicij.vt nota.
Archi.j.q.vij.quoties cordis ⁊ ꝺ multiplici dispēsatione
vide eadē cā ⁊.q.hi q.p Archi.¶ Extra no.ꝙ q̄ñ piculū
tumultus iminet p̄nt pēa mortis puniri culpabiles absqꝫ
vllo ordinario ꝓcessu.vt.ff.de iniusto te.l.sigs filio exhr̄de
to.§.ꝙ siquis.ē.nisi forte.¶ Quero qd si discordat ius ci
uile ⁊ ius canonicū.r̄ndeo in his in qbꝰ ꝑ̄ualet ius canoni
cū rōe māē vt qꝛ sp̄ūalis vl̄ vsurarie vl̄ rōe māē seu ꝑ̄sone
vt qꝛ clericus vel religiosus.sequēdū est ius canonicū.In
alijs aūt casibꝰ epūs s̄uabit decretales in suo foro ⁊ pote-
stas in suo ēt si ambo fori sint in eadē ciuitate.qꝛ forus sꝫ
videat̄ paruū territoriū tn̄ ad instar territoꝝ redigit̄.⁊ q
libet in ꝓprio territorio militat regulat ⁊ gubernat.vt
no.ff.de manu.l.apud eū.j.de no.ope.nū.c.j.⁊ ibi no.⁊.j.ꝺ
fo.compe.apud clericus.¶ Sed nūquid epūs teneat̄ exe-
qui sn̄iaꝫ iudicis laici.r̄n.sic si ē iuste lata ⁊ a iure canoni-
cū nõ discrepet.alr̄ secus vt in.c.dirto.de excep.li.vj.mul
to fortius ecōtra vt pꝫ expresse.C.ꝺ epali audiētia.l.epa-
le cum eniꝫ vtraqꝫ iurisdictio sit ordinata ad iusticiā equū
simū est ꝙ vna ꝓtegat alterā qꝛ vtraqꝫ subest eidē sn̄piori.
ri.s.deo.vt.C.de sacrosan.ec.l.placet.¶ Deinde tu potes
venire ad glosas Bernardi.¶ Opponit̄ de.c.sciēdum.
So.ibi locales hic generales.¶ Opponit̄ ꝙ lex ꝯ̄sulens
nõ obligat.So.vt in gl.¶ Oppōit̄ de.l.digna vox.So.
ibi prima verior.¶ Opponit̄ de inculcatōe.So.vt in gl.
¶ Quero de actione inepta proposita inepte.r̄n.nõ va-
let libellus.¶ Quero quid si apta ꝓponit̄ inepte.dic vt.I.
de iudi.c.examinata.¶ Opponit̄ de.l.qualem.Sol.ibi
nõ ꝯ̄tra legē sed circa factū.Ber. ¶ Quero qd si iudex
iudicat per simplicitatē ⁊ nõ p maliciā.r̄ndeo tenet̄ qua
tenus bono viro equū videt̄ idest quatenus facere pōt.⁊
intelligit̄ facere posse etiaꝫ de peculio si est filiusfamilias
cui administratio peculij sit concessa.vt.ff.de iudi.l.si filiꝰ.

Nā sicut obligat patrē ꝯ̄trahēdo de peculio ita iudican
do qd est notabile.q̄nqꝫ tn̄ ignoscit̄ ei nõ solū in tāto sꝫ in
toto vt i apicibꝰ iuris.vt dica.I.e.c.ne innitaris. ¶ Extra
no.ꝯm Jo.an.ꝙ expedit h̄re iudicē gratiosuꝫ.in arbitra-
rijs tn̄ caueāt iudices ne eligāt opinionē q̄ minus hꝫ rō-
nis.Iudex succedit loco legis ⁊ vocat̄ princeps.⁊ ideo in
nõ determinatis a lege hꝫ arbitriū.simile in rebꝰ determi
natis.ff.de testi.l.scio.Excusant̄ autē si sequunt̄ opinionē
cōem nisi notorie sit irratiōabilis seu falsa ꝯm Ho.qd te-
ne mēti.dicit Ja.but.ꝙ debemus seq in dubio opiniones
glosaꝝ que nõ habēt glosas ꝯ̄rias.vt ipse no.in.l.j.C.qui
pro sua iurisditōe.⁊ facit.l.di.dn̄o sancto.vbi vō essent gl.
ꝯ̄rie teneat illā opinionē cui magis rō intellectꝰ sui ꝯ̄sen-
tit.nec ꝓpterea facit litē suā ꝙ hꝫ necesse eligere.vñ neces
sitas officij eū excusat.ar.ff.ad sil.l.sigs in graui.§.si cum
oēs.adde ꝙ dicā.I.e.c.ne innitaris.¶ Uulgaris q̄stio est
vtrū aliquis priuata ꝑ̄sona possit interp̄tari vel glosari sta-
tuta municipalia.⁊ vī ꝙ sic.qꝛ nõ debēt iudaice intelligi.
vt.ff.de in ius voc.l.q̄uis.¶ Itē de absurdo ais pōt fieri
lex.vñ si statutū dicit ꝙ faciēs sanguinē in palatio puniat̄
pena corporali nõ intelligit̄ de eo qui facit ibi flobotomiā
q̄ñ hoc eēt iudaicū.nam hoc est b̄nficiū nõ malū p.qd in-
firmi incolumitas ꝓcurat̄.¶ Itē delictū ⁊ reatꝰ idē sunt.
sed iste nõ ē in reatu.Itē volūtas ⁊ ꝓpositū distinguunt
b̄nficia ⁊ maleficio.vt.ff.de fur.l.qui iniurie.⁊.l.verū.ff.lo
cati.§.sigs ignorās.sꝫ iste nõ habuit ꝓpositū delinquendi
ergo nõ ē delictū.qꝛ a quo remouet̄ diffinitō remouetur ⁊
diffinitū.sꝫ ois diffinitio delictorū fit per dolū vel culpā.ff.
de legibꝰ.l.j.sed hic nõ est dolus vl̄ culpa nisi ex industria
male flobotomauerit.vt.ff.de var.⁊ ex̄or.cogni.l.medicꝰ.
⁊.ff.de iniur.l.itē.§.tigurinj.¶ In ꝯ̄rium videt̄ ꝙ statu-
ta nõ possint glosari.qꝛ nemo suo sensu dꝫ ea intelligere.sꝫ
litteralr̄ ꝓut iacēt.vt.ff.qui ⁊ a quibꝰ.l.ꝓspexit.ff.de exer-
cito.l.j.§.si is qui nauē.¶ Itē qui interp̄tat̄ addit vl̄ mi
nuit.sed qui hoc facit nouū ius facit.vt.ff.de iusti.⁊ iure.l.
ius ciuile.Ad interpretē autē nõ ꝑ̄tinet nouū facē sꝫ expo
nere ⁊ explicare.vt.ff.de verbo.obli.l.j.in fi.⁊.l.j.ff.de excu.
tuto.¶ Itē nihil exercitat̄ ad actū nisi.p potētiā de le.ij.l.si
ita.§.sub ꝯ̄ditōe.sꝫ potestas glosandi ⁊ interpretandi dꝫ
ꝯ̄cedi a principe.ff.de ori.iur.l.ij.§.fi.So.interpretationeꝫ
expositiuā recipiūt qꝛ sine hac interpretatione nõ pōt ce-
na duci.vt.ff.de ori.iur.l.ij.§.ex his legibus latis.in verbo
desideraret.⁊ in euangelio Mathei dr̄ ꝙ emanuel inter
p̄tat̄ nobiscū deus.Et apostolus dicit ꝙ interp̄tatio est
donū dei.prima corinth xiiij.⁊ expositio sacraꝝ scriptura
rū.Hic ꝙ interp̄tatio tria requirit.s.interpretabile inter-
pretanteꝫ ⁊ actū interpretandi.⁊ vbi habemus sonū ver-
boꝝ qꝛ verba seruiūt menti ⁊ mēs verbis.vt.l.labeo.ff.de
suppel lega.nõ indiffemus interp̄te.sed vbi est plus vl̄ mi
nus in mēte q̄ꝫ in verbis.tūc recurrimus ad mētem si di-
cto scriptū ꝯ̄gruat.ff.de le.ij.cū pater.§.cū impfecta.⁊ ois
statuta recipiūt interpretationē intēsiuā que ex verbis in
telligi pōt sꝫ nõ extēsiuā.vt.ff.solu.ma.l.si vō.§.de viro nec
restrictiuā.vt.ff.qui ⁊ a qui.l.ꝓspexit.nisi restringat̄ p ius
cōe.qd hꝫ informare statutū municipale.vt.C.de noxa.l.
ij.de ꝯ̄sue.cū dilectus.⁊ no.C.de iure deli.l.fi.§.in ꝯ̄putatō
ne.tn̄ scripture statutoꝝ non sic sunt interpretāde sicut di
uina scriptura:qꝛ sp̄ūs sanctus q regit̄ in lr̄a viuificat.lr̄a
aūt occidit.ij.corin.iij.Itē statuta recipiunt interp̄tatōeꝫ
aduersatiuā p ar.a ꝯ̄rio sensu.vt.C.ꝺ fur.l.apud antiquos.
¶ Istud ar.in tex.vocat̄ ꝯ̄iectura.⁊ per ꝯ̄rā ꝯ̄iecturā iste
modus argumētandi pōt resolui.C.de conditio.infer.l.ij.
¶ Itē statuta nõ debēt ita ruditer intelligi ꝙ obmitta-
tis in hāc p̄tātem eoꝝ.vt.ff.de leg.l.scire leges.Uirtus.n.
legis ꝯ̄sistit in substantia rōnis.vt.C.que sit lon.ꝯ̄sue.l.ij.
qꝛ mens legis idem ē quod anima ⁊ sp̄ūs ipsius scriptu-
re.nam scriptura sine mēte nihil est.vt.ff.de testam.mili.l.
diuus.¶ Itē per viuā rōnem interp̄tamur scripturas.vt
ff.si cer.pe.l.cuꝫ fundus.§.j.⁊.ff.ꝺ acq.pos.l.j.§.veteres.vn
deꝰ ois statuta recipiunt interp̄tationem per punctum ra
tionis.nam ratio nõ fallit nec fallitur.vt.l.fi.C.de ponde.

auri.¶ Itē interp̄tamur p ar.a pꝰilitate.vt.C.ꝺ idicta vi-
dui.l.fi.¶ Itē p ar.ab oīmoda similitudine.vt.ff.ꝺ leg.l.
nō pñt.z.l.de qbꝰ.z.l.ideoqꝫ.vbi dicit ꝙ interp̄tatio est
cōmissa magr̄atibus.¶ Itē ꝯpetit prudētibꝰ qbꝰ est cō
cessuz interp̄tari:vt.d.§.ex his legibꝰ latis.Itez qñ statu-
tū mutat vocabulū a iur̄ ciuili q assumit aminiculū z ope
a iur̄ cōi dz vti cū sua cā tāq̄ȝ successor vocabuli.ar.ꝺ acq.
pos.l.pōponius.§.cū qs.z i auc.de filijs ante data instru.
na.§.fi.Sane.pfictionez iuris statuta nō sunt interp̄tādat
vt.ff.de neg.gest.l.iij.§.hec v̄ba.nā frustra esset ibi scōm
caput edicti si primū suffecisset.Et iō statuta q̄ loquūtur
de executionibꝰ testamentoꝝ p̄ter ordinez iuris cōis fien
doꝝ ñ habent locū i ficta seu p̄sumpta substitutōe tacita
vulgari vl̄ pupillari.qꝛ illa nō est ꝓprie testīm sed suppel-
letio testi.z lȝ testīm ex forma stricti iuris ñ valeat sine in-
sinuatiōe tñ tacita substitutio non est insinuāda de p se z
exp̄sse.z tñ haberet locū in testō quod ꝯfirmat̄ p fictionē
legis cornelie vel postliminij qꝛ est veꝝ testim in scō lȝ sic
fictū in virtute.z lȝ eius ꝯfirmatō ꝯsistat in fictōe ꝯfirmā
te testm̄.vñ ibi est veritas fundamēti z originis.validi-
tas aūt ē ibi in fictiōe ꝯsistēs.qua ꝓpter ibi fictio magis
influit q̄ȝ disponit.ff.ad.l.fal.l.j.§.i.z multa ꝓsunt ad co-
adiuuādū q nō ꝓsunt ad originē petitōis fundādā.vt.C.
de edē.l.fi.Uel dic breuius ꝙ aut lex fingit p̄ncipalr̄ ꝓp
se aut ꝓp aliud.i.ꝓpter coadiuuādā veritatē.p̄rio casu ca
sus fictus nō claudit̄ in statuto loquēte de casu vero z na
turali.scōo sic.qꝛ z fictio coadiuuet tñ ille casus est funda
tus in veritate.z hoc tene mēti qꝛ subtile sane vbi loqui-
mur de facto z nō de ficto nō inspicimus fictionem.vt in
cle.ꝙ circa de elec.Sed Bar.dicit ꝙ statuta recipiunt
interpretationē passiuā nō actiuā in.l.oēs populi.ff.de iu-
sti.z in similia verba habes in glo.ff.de trāsac.l.qui cū tu
toribus.in prin.Hoc est dicere ꝙ ius cōe informat statu-
tā z vestit:sed nō informat̄ nec vestit̄ ab eis.z hoc ꝓpter
virtutē attractiuā quam hȝ ius cōe ad municipale z non
ecōtra.de ista virtute attractiua nota ff.de pac.l.iuregen
tium.§.quinto.¶ Ultimo scias ꝙ statuta nō recipiūt in
terpretationem extraneā vel cerruptiuā:vel transgredien-
tē terminos suos sicut nec instrumenta nec testes nec vllū
interpretabile.vt.ff.de fideius.l.fideiussores magistratuū.
.§.pro aurel.z iō ibi statutū figit pedes ibi nos figere de-
bemus.vt no.ff.pro so.l.si non fuerit.ita tñ inseramus ꝙ a
verbis nō ꝓsus recedamus.vt.ff.ꝺ ver.ob.l.qcqd astrin
gēde.z ff.de vsufru.leg.l.si alij.z no.C.de leg.l.nō dubiū.
de priuile.c.porro.¶ Itē de interp̄tatōe ꝯtus bōefidei
habes.ff.pro so.l.si socius pro filio.Item sumitur interp̄-
tatio a natura ꝯtus.l.fi.ff.de ꝯdi.ob cām.Item a natu-
ra rei.ff.de dā.infec.l.inter quos.ver.z ꝙ in stipulatione.
ff.de vsu.l.si stipulatus.¶ Quero vtrū interpretatio sta
tuti dicat̄ statutū.rñ.sic si ē itrinseca z substātiat̄ z insepa
bilis a statuto.ff.ꝺ ver.sig.l.nois z rei.§.v̄bū ex legibꝰ.sed
si est argumētalis vel extrinseca tūc nō ē statutū.Glo.or.
dicit ꝙ ē tex.legis.ff.ꝺ testamē.l.qui testamēto.§.mulier
z nō est alibi.¶ Item de interp̄tatiōe ꝯtus dotis q si-
militer ē bōefidei habes.ff.ꝺ pac.dota.l.inter socez.§.cū
inter patrē.¶ Itē de interp̄tatōe stipulatōis que ē stricti
iuris hēs.ff.de ver.obli.l.si ita stipulatus fuero p te nō fie
ri.z facit.ff.de euic.l.si ita qs.z.ff.de ritu nup.l.libertuz.§.
senatus.¶ Itē de interp̄tatōe sumpta a cā fīsē hēs.ff.de
ꝯdi.ob cām.l.si ex̄neus.lȝ a cā impulsiua nō sumit̄ interp̄
tatio.¶ Sȝ dubitat̄ ꝺ hoc puncto cōmissa ē reuisio statu
toꝝ qbusdā sapientibꝰ.vtꝝ pendente reuisiōe statuta ve-
tera pñt exeq.nā si eqparas statuta ꝯtcu ñ pñt exeq.vt.l.
pecunie.ff.si cer.pe.si v̄o eqparas vltime volūtati pñt exe
qui.vt.l.pure.in p̄n.ff.de exce.do.z vr̄ ꝙ eqparant̄ ꝯtibꝰ
vt.ff.de manu.testa.l.si ita fuerit.In ꝯtrium vr̄ ꝙ vltimis
volūtatibꝰ qꝛ nō fingunt retro.vt.C.de legi.z ꝯsti.l.leges
z ꝯstōnes.So.dicit Bar.ꝙ pñt interim exequi.qꝛ inte-
rim habent suū esse pfectū lȝ in futurū possint reformari.
vt.ff.de in dieȝ adie.l.ij.z est sicut p̄cario ꝙ pro libito po
test reuocari.tñ donec reuocet̄ subsistit.ad idez facit.c.gra
tiose.de rescrip.li.vj.z.l.iiij.ff.locati.s̄m Bar.q ita not.ff.
de ꝯdi.inde.l.iulianus.qd est veꝝ p̄stita cautōe z nō ali-
ter.qꝛ eqparo supplicatūi.j.de in inte.resti.c.suscitata.Ex
hoc sequit̄ alia ꝯclusio ꝙ si arbitrator qui hȝ ex forma cō
promissi ptātez arbitrādi z corrigendi arbitratū fecit lau
dū suū reseruata si ptāte corrigendi ꝙ itez lȝ laudū latum
pōt peti executōi mādari p̄stita cautōe idonea.C.ꝺ ordi.
cogni.l.fi.argu.C.de p̄ci.impe.offeren.auc.q supplicatio.
¶ Sȝ nūquid semel interp̄tatū pōt iteꝝ interp̄tari.rñdeo
nō qꝛ rei declarate nihil adijci pōt nec detrahi.hoc dicit
gl.ordi.no.ff.de ver.ob.l.quicqd astringende.que ñ repit̄
alibi.Item dicit ꝙ interpretatio est dubij casus decisio.vt
.C.de legi.l.fi.z si iudex erret ꝯ tex.legis snia nō valet ex-
presso errore.secus si erret z ita interp̄tationem legis.ff.ꝺ
re iudi.l.cum ꝓlatis.Itez ois assimulatio dr̄ interpreta-
tio.vt insti.de legi.pa.tutela.vbi est tex.nōbilis.¶ Inter-
dū exponit̄ interpretor.i.presumo.C de le.l.j.Et no.ꝙ ha
hes nō pōt interp̄tari volūtatē defuncti.Due glo.sunt in
iure ciuili.ff.de rei vēdi.l.idem pomponius scribit.§.fi.z
ibi tex.qui nō est alibi.z.ff.de ver.ob.l.inter stipulātem.§.
fi.Dubitādū est apud antiquos nūqd statutū populi va-
leat si disponit ꝙ genitor possit relinquere filio suo spurio
bona sua z vr̄ ꝙ sic.qꝛ nulla rō nālis hoc ꝓhibet z ius na
turale antiquuz pmittit quo iure primeuo oēs in natura
pari nascebant̄ pares:vt puta qꝛ liberi.i.generati nascebā
tur.tñ nō essȝ cognita differentia nālis atqȝ legitimi vt in
auc.q.mo.na.ef.sui.colla.vj.z.vij.Itē qꝛ nihil peccauerūt ge-
nitis ſȝ genitores.vt C.de natu.lib.l.leges anastasij.¶ Le
gitimatio similis ē archimie q facit apparere illud ꝙ nō
est:trāsmutare rñ vnam spēm in alterā nō pōt.sicut legiti
matus figurā legitimi gerit ſȝ nō hȝ eādē substantiā que
dȝ ꝓficisci a reꝝ nā que diuina z immutabilis est.¶ In cō-
trarium vr̄ nam ius potissimū romanoꝝ ꝓhibet eos succe
dere vt in delicto auc.q.mo.nā effi.sui.§.fi.coll.vij.Et im-
perator maior est in ꝓhibēdo q̄ȝ populus in pmittendo.
.C.cōia de succes.auc.oēs pegrini.qꝛ populus merū impe
riū nō possidet nec quasi.Itē a quo remouet̄ disponēs re
mouet̄ dispositū.z a quo remouet̄ potentia disponentis
remouet̄ virtus dispositi.l.ij.ff.de offi.ꝓconsu.sed per pro
hibitionem iuris cōis remouetur populus a potestate di
sponendi.ergo nō vȝ dispositio statuti.Itē spurius ē pci-
se z omnino nō capax.vt no de his qui.vt indig.l.heredi
tas.¶ Item ius municipale nō pōt quem legitimare in
fe.vt no.Inno.j.de fide instru.c.cū.p.tabellio.¶ Item et
imperator nō solet legitimare nisi reseruata forma.i.clā nō
obstanciū adiecta.Sed populus q est minoris auctorita
tis non potest istam clausulam derogatoriam apponere.
qꝛ ista clausula est de suprema iurisdictione que vocat̄ ple-
nitudo potestatis que non est apud populos.¶ Itez po
puli possunt statuere quatenus moribus aut legibꝰ viuūt
vt.l.oēs populi.ff de iusti.z iure.Sed in hoc populus nō
viuit lege nec bonis moribus qꝛ boni mores nihil habent
fcupuli.¶ Item que ad turpem causam finalem referū
tur ex postfacto vel ab ea originem sumunt a principio ñ
debent ad effectum produci.ff.de annu.le.l.quintus.in fi.
¶ Item istud statutum nutrit peccatuz carnalis cōcupi
scentie z reddit homines z mulieres ad carnis imūdiciā
z ad peccādū ꝓmptiores qꝛ licētia z ipunitas peccandi
nutrit peccatū.ergo inualidū.¶ In ꝯtrariū facit qꝛ ius ciui
le nō pōt tollere ius naturale ſȝ effectū eius.ergo a simili
ita est.¶ Ecce simile p̄scriptio non tollit ꝯtractum.l.in
bello.§.facte.ſȝ tollit virtutem eius.i.obligatōem z actio
nem.vt.l.obligationū fere.§.placet.de actio.z ob.Istam
ꝯsiderationē habuit tex.in.§.pactus ne p.tere.z sunt ver
ba Io.hu.in qōe veteꝝ pisanoꝝ li.ſȝ illō veꝝ ē vbi hōeste.
statuit.iō vr̄ statutū nō valere qꝛ ꝯ pudicitia vt hic z istā
ptē puto veriorē in spurijs dōnatis.l.diuus.vt dixi i.l.ij.C.
de iur̄ ānu.aure.l.si sunt spurij nati ex ꝯplexu q possit cri
liter accusari.als hñ valet statutū:puta qꝛ ē natꝰ ex clico
in minoribus ꝯstituto.vel quia pater tenebat duas cōcu
binas.vel ex soluto z soluta ex furtiuo āplexu rū cēnt ābo

viles psone inter quos sm ius ciuile psumeret matrimoniũ.vt hec pbant.ff.de ritu.nup.l.in libere.institута ad orfitianũ.§.nouissime.C.eo.l.si qua illustris. ¶ Ité valeret statutũ q naturalis filius exheredatus a patre vel preteritus hẽret querelã inofficiosi testamenti q naturalis fili⁹ tenet mediũ inter legitimũ ⁊ spuriũ.⁊ tñ de iure cõi nũq̃ naturalis põt rũpere testamẽtũ patris vel aui paterni.qꝛ nõ sequit patrẽ sꝫ matrẽ vt.ff.de statu.ho.l.vulgo.⁊ elegant no.in.l.j.§.j.ff.de secũ.ta. ¶ Item secundũ diuersas consuetudines nãles succedunt diuerso modo.ergo valet consuetudo.vt no.in.c.i.§.pe.qui feu.da.pos.col.x. ¶ Itẽꝫ valet statutum q nati ex diuersis concubinis sibi inuicẽꝫ succedant.licet sit secus de iure cõmuni vt.l.spurij.ff.vnde cognoti ar.ad hec.ff.de vul.substitutiõe.l.si his qui.⁊ no. in auc.supradicta qui.mo.na.effi.sui.§.fi.nam inter fratres nulla turpitudo versatur.sꝫ sola ĩhabilitas sumpta a radice corrupta.⁊ adde quod nota. in.l.ij.C. de heredi. insti.

¶ Vidi dubitari de principibus mundi vtrum de plenitudine potestatis possint dotare spurias suas.⁊ videt q non quia legibus debent viuere vt.ff.de legi.l.princeps. ¶ In contrariũ videtur quia plenitudini potestatis nihil resistit omnẽ legem positiuam superat ⁊ sufficit in principe pro ratione voluntas.ff.de constitu.principũ.l. prima. naꝫ auctoritas veterum ⁊ mundi necessitas inconuenienẽs induxerunt. Unde dixit imperatori quedaꝫ mulier cuius amplexus imperator dicebat illicitos.dñe si libet licet ⁊ sm hoc dico quod si dominus. Bernabos habuisset in mediolano plenitudinẽ potestatis potuisset donare an̄a filijs suis bona existentia in territorio mediolanensi vel nomina debitoꝝ mediolanẽsiũ qꝛ iura videnť ibi possideri vbi ẽ domiciliũꝫ vel vbi reus sortit foꝝ quapropter etiã se ipsum obligare potuit.ff.de iudi.l.fideicomis.§.tractatuꝫ.ff.de sol.l.quero.C.vbi fideicomissũ peti opporteat.l.j.lꝫ q̃titas ĩ genere nõ possit possideri qꝛ nullo loco circũscribitur.⁊ locus incert⁹ possideri nõ põt vt.ff.de acqui.pos.l.loc⁹. Itẽ genera sunt sicut p̃dicamẽta nõ sicut p̃dicata. ⁊ oĩa p̃dicamẽta sunt simplicit ĩcorporalia que nõ possidenť actualiť. Certe nec predicata sicut sunt spẽs nisi sint corpora vel cõiuncta corporib⁹. Sed ꝯ p̃dicta facit quia turpis effectio hic versať habẽs cãm pmanẽtẽ ĩ turpitu-

Q̃uõ se habeant ptãs ⁊ potentia.

dine ⁊ ĩ delicto.de actio.⁊ obli.l.fi.⁊ de ver.ob.l.si plagij. qõ ista pẽdet õ fcõ. ¶ Sꝫ nũqd aliõ ẽ ptãs aliõ potẽtia. rñdeo sic qꝛ eẽ ĩ potẽtia nõdũ ẽ ens sꝫ ẽ ens aũ ipꝫ vt no.ff.õ cõdi.ob caꝫ.l.qõ serui⁹.sꝫ ptãs ẽ ens ⁊ sic ex pte post. Ubigraria qꝛ hẽo iurisdictiõꝫ habeo ptãtẽ exercẽdi eã.⁊ qꝛ scio iõ docere potes ⁊ similia.hic ẽ q ptãtiua cõditio dr potẽtia sꝫ nõ posse. Plerũqꝫ tñ vnũ ponit p alio vt.ff.de hẽr.insti.l.suus.§.puro.pꝫ ex his q ptãs rẽ perfectam ostendit potentia futurã.ff.de condi.⁊ demon.l.si iam facta.puto tñ q si papa diceret de plenitudie potẽtie vł de plenitudine arbitrij vł de plenitudie volũtatis idẽ operet q̃ si diceret de plenitudine ptãtis qꝛ nõ semp strictis vocabulis vtimur.ff.si cer.pe.l.si tibi. Nec sciaꝫ grãmatice supra caput habem⁹.qꝛ altior ẽ aĩa ⁊ mens oĩs q̃ grãmatica.C.õ ꝯsti.pec.l.ij.C.de ꝯhẽ.⁊ ꝯmit.stip.l.scrupulosam.C.de testa.l.qm̃ indignuꝫ.⁊ no.q nihil excitatur ad actũ nisi p potentiã.vñ nẽo acceptaret regatũ vel hereditatem vel dignitatẽ nisi habeat ius acceptandi nõ suspensum de futuro sed in presẽti ꝯcurrẽs vt.ff.de le.ij.l.si ita.§.si sub ꝯditione ⁊ idem in similibus vt.ff.quoꝝ legatoꝝ.l.j.§.qõ ãt. ¶ Et no.qõ populus regit [a] tribus modis.s.rege.⁊ talis populus nihil põt statuere nisi nutu regis concedẽte.qꝛ nõ põt plus statutũ q̃ ipsi statuentes. Secondo modo regit.l.i.ꝓprijs statutis q̃ qdẽ statuta valẽt dũmodo sint licita ⁊ honesta.his duobus modis regit populus expresse tñ ius superioris nõ põt tãgere.vt.J.de iureiur.c.venientes. Tertio modo regitur ꝯsuetudine ⁊ isto modo regitur tacite.tamen ista consuetudo si tangit regalia debet esse de principis conscientia seu conuenientia vt no. Bar.ff.õ publica.l.si publicanus.§. in vectigalib⁹. Que aũt sint regalia hẽs in titulo que sint regalie.col.x. ¶ Consuetudines aũt fori iudicioꝝ nõ dicuntur regalie. nec requirit ꝯsciẽtia pĩcipis romanoꝝ seu mediati superioris.qꝛ quicqd põt populus expresse statuendo põt tacite ꝯsuetudinẽ generãdo.vt.ff.de legi.l.de qb⁹.§.fi. ¶ Item statutũ fit in istãti.sꝫ ꝯsuetudo fit ꝯtinuatiue:qꝛ dꝫ esse p̃scripta.vt.l.nemo.§.temporalis.ff.de reg.iur.⁊ ibi no.

a ¶ Vide p Bart. in suo tractatu de regimine ciuitatis.

[b] Ubi ñ ẽ culpa ibi ñ dꝫ eẽ pẽa:⁊ iõ nouũ statutũ futurꝫ dat formã

[c] Agnoscentes.

nõ p̃teritis calũniã ne iusta ignorãtia puniať. ea eim q̃ post legẽ ⁊ p̃ter legẽ cõmittunť plectenda sunt nõ illa qbus ĩnocẽtia suffragať. Et quattuor sũt dcã quorũꝫ primũ est quedã maxia ꝓpositio. Scdm ẽ quedã regula nascens ex ꝓpositõe pria. Tertia ẽ ignorãtia necessaria:qꝛ lex nõ erat lata nõ cadit in delictũ:qꝛ ea que non sunt sciri nõ pñt.nam scia est entiũ nõ eoꝝ que nec aĩs nec nũ reuelauit. Quarto dicit q transgressor legis vel canonis dꝫ puniri. ¶ Conclude q q nõ transgredit non punit nec vituperať.sꝫ q transgredit culpať ⁊ punit. ¶ Itẽꝫ no. q ignorãs edictũ nõ punit vt h.⁊.C.de tab.l.gnãli.li.x.ff. de decre.ab or.faciẽ.l.fi.sic nec punit q ignorat delictũ:vt J.e.c.nã ꝯcupiscẽtiã. Si aũt qs nouit delictũ ⁊ edictuꝫ.tñ errauit in qualitate delicti vtꝝ puniať de toto an de tãto dic vt.ff.õ iniurijs.l.cũ q nocẽtẽ.§.si nupta.⁊.ff.loca.l.siqs ignorãs. Si aũt nõ errauit in delicto nec in qualitate delicti sꝫ in genere pene talis ignorãtia nõ excusat qn puniať iuxta formã veri ꝑp affectũ delinquẽdi.nã eo ipo in penã ꝯsentit q se delinqre nouit.ff.õ postu.l.j.§.bestias. ¶ Itẽ p̃sumitur quis scire penã ex quo scit delictũ. ¶ Itẽ qꝛ pena est ãnexa delicto nõ põt separari ab eo. ¶ Uenio ad glo.⁊ collige q id qõ legitime fcm̃ est penaꝫ nõ meretur. ¶ Itẽ q sine culpa qs nõ dꝫ puniri.qõ veꝝ est vbi culpa a nullo est cõmissa.lꝫ qñqꝫ punit quis ꝓpter culpam cõmissaꝫ ab alio lꝫ non a se.vt videmus in actione noxali.ff. de re iudi.l.miles.§.x.⁊ in spurio qui priuať successione ꝓpter delictũ patris:vt.C.õ naturalibus lib.l.legẽ anastasij. ¶ Itẽ statuta locoꝝ qñqꝫ puniũt patrẽ pro delicto filij.vt no.C.de decre.decurionũ.li.x. ¶ Itẽ totã familiam pro delicto vnius.vt.ff.de incẽ.rui.naufra.l.pedius.tamẽ talia statuta plerũqꝫ sunt iniusta.vt no.in auc.vt nulli iudi.in prin.colla.ix. Sunt ⁊ alij casus vt hic in gl.⁊ in regula sine culpa.vbi videas.⁊ in illis casibus subest cã spãlis ꝓpter viciũ materie ⁊ publica vtilitate.vnde licꝫ sit sine culpa nõ est sine cã.vt.ff.qui ⁊ a qbus.l.ꝓspexit.⁊ glo.ponit hic versus quos expone:vt ibi no.⁊ facit.ff.de infami. l.genero. Deinde no.q ꝯstitutio nõ ligat antequã sit ꝓmulgata.qõ intellige publice.⁊ demũ lapsis duobus mẽsibus a die publicatõis.qõ dic vt plene no.in ꝓhemio clementinaꝝ. Statuta aũt municipalia ligant statim post publicatõem ⁊ post modicũ tps nec expectať cursus duorum mensium.sm doc.⁊ siqs probat se ignorasse ẽt post duos mẽses statutũ nõ ligat eũ.hoc aũt ꝓbabit ꝓbando se fuisse extra ꝓuinciaꝫ.sm Ber.qõ est no.dignũ. ¶ Ad probandũ tamẽ scientiã absentis puto sufficere q ad euꝫ peruenerit fama ex relatione ꝓuidoꝝ ⁊ honestoꝝ virorum ar.ff.de acqui.here.l.si is ad quẽ.⁊.l.cũ quidã.§.qõ dicit. ⁊ qꝛ qui põt de facili scire habeť pro sciente.vt.C.de inge. ⁊ manumis.l.si auiam. ¶ Ex p̃dictis apparet q si papa in camera sua fecit quãdam ꝯstõnem secretã q talis constitutio nõ ligat anteq̃ꝫ sit publicata.dicũt tamẽ quidaꝫ q si tũc aliqs interfuisset ligaret illũ pp sciam suã singularẽ.verbigrã dictatorẽ ꝯstitutõnis qõ nõ credo veruꝫ.qõ lex generalis q̃ dꝫ gnãliter opari claudicet.nõ eniꝫ facta est lex pp vnã singularẽ psonã.sed pp vniuersas.⁊ licet de esse legis nõ sit publicatio.est tñ de esse obseruãtie.⁊ hec publicatio dꝫ fieri auctoritate ꝯditoris non a quolibet qꝛ dꝫ hñre in se auctoritatẽ ⁊ ideo dꝫ ꝯstare de mandato vel auctoritate publicatoris.alias ñ ligat. ¶ Modo hic q̃ritur vtrum noua ꝯstitutio facta appellatione pendente trahať ad causam appllonis. Rñdeo si quidẽ nõ fit mentio de cãis pendentibus.nõ trahit ad eãm appellationis pendentis vt ĩ auc.vt cũ de ap.cognoscit.in prin. Si aũt fit mẽtio de causis pẽdentib⁹ etiã per appellationẽ trahitur ad ipsas sec⁹ si nõ fit mẽtio õ appellatõe.qꝛ nõ debẽt duo incõueniẽtia ꝯcurrẽ.s.q trahať ad sniaꝫ p̃teritã ⁊ ap

b ¶ Quia ex suprascriptione isti⁹ c.appareꝫ q fuit sũptuꝫ ex registro. quid sit registrum.vide Panor. in.c.cum ex litteris ĩ pe.no.õ ĩ integri resti.

c ¶ Uid latẽ cumulata p Jason. may.in.l.õ quibus.col.xiij.cum seq.ver.iuxta p̃dictam regulaꝫ ⁊c.ff.de legi.

pellatõez pẽdentẽ.ar.l.i.C.de do.pmis. ¶ Sz pone q̃ sit mẽtio d̃ pteritis nõ tñ d̃ pẽdẽtib⁹ vtrũ referat ad pendentia. z vĩ q̃ nõ: q2 iste ẽ casus obmissus. argu.ff.d̃ lib.z posthu.l.cõmodissime. ¶ Adde q̃ aut statutum tradit formaz actui incohãdo z nõ põt referri ad pteritos act⁹ qui sortiti sunt formã z effectũ de pterito. Aut actui ꝯsumãdo z refert ad pterita incohata non ꝯsumata si statuto hoc cauet: aut actui exequendo. z idẽ quo ad executionem: q2 de futuro ẽ: aut actui resoluẽdo. z idez: aut actui ꝯfirmãdo z sifr idẽ. Et in sũma qcqd pt fieri p pactũ põt fieri statutũ. vt no.ff.de reg.iur.l.nec ex ptorio. ¶ Porro actu pmanẽtia recipiũt qualitates z dñas. sz ea q̃ sunt extincta nõ recipiũt has clas. verbigr̃a. si res deducta in cõtractũ iam perçat: q2 nõ põt reduci in statuz essentie. z ĩõ si cadit lex noua nec onus nouũ sup tali re. ¶ Idẽ si ꝯtr⁹ erat finitus tpe vñ si statutũ nouũ dictat q̃ soluat gabella pro pteritis ꝯctibus z sunt tales ex qbus nõ extat res nec obligatio nõ hz locũ statutũ. ¶ Cõstitutio hz oculos ad subiectã mãm. vnde si subiecta mã est de pterito respicit circa ptetitũ. si de futuro respicit in futuruz. vñ si disponit de pena imponẽda intelligit de futuris. Si aũt de indulgẽtia vel dispensatione intelligit de factis pteritis ne instruat mã delinquẽdi. ff.d̃ legi.cũ lex. ¶ Sz pone statutũ ẽ fcm̃ q̃ ciues possint extrahere blauã ante duos dies z nona poste. modo qdã extrahebat blauã añ duos dies z supuenerũt hostes. vñ oportuit q̃ venirent intus nũqd tandẽ poterit incõtinẽti extrahere. dicit Io.an. q̃ sic. p.l. cesar.ff.de publicanis. q2 inspicit principiũ cũ fuerit institũ vt.ff.de adul.l.qd̃ ait.§.fi. Quid ergo si voluit extrahere infra duos dies z nõ potuit: q2 porte ciuitatis erãt clause. rñdeo q̃ nõ est initiatũ nõ põt ꝯsumari. ar.ff.de ꝯdi.ob cãm.l.si pecuniã.in pn̄. z ar.ff.d̃ edi.edic.l.qs sit fugitiuus z ille dicit extrahere: q2 saltẽ pedẽ extra portã posuit licz nõdũ pfecerit cursuz quo tẽdebat. vt no.ff.de vsufru.l.arboribus. cetera vide put scripsi in lec.C.de legi.l.leges z ꝯstõnes. ¶ Itẽ no. in isto capitulo q̃ pena nõ põt puenire culpam. z ex hoc argue q̃ si aliqs ẽ bãnitus cũ sua generatõe intelligit de nata nõ d̃ nascitura zc̃.

An istud.c. translata videtur vnũ dictũ cõpost. qdez refert ibi Pan. i vj.col. in.c. cũ mili.J.eo. z an statutũ extendit ad casuz cõnexuz. vide Are. ꝯsilio xxix. vid̃ q̃ p istuz tex. ꝯsuluit Lu. cõsi.ccxviij. vide q̃ per istuz tex. dic gl.in.c.fi. in verbo.d̃ cõcess. pben.in vi. vide etiã q̃ p istũ tex. dicunt doc. maxi. pan. in.c. consti. super pma glo.J.ti.pxi.

Translato.

t Quod in vno cõnexorũ statuit ad aliud cõnexuz extẽdit. Vel aliter abolito titulo regio abolet vigor z titulus sue legis. h.d. Et ideo leges longobardoꝝ nõ sunt in causis allegande p legib⁹ q2 gens illa z regnũ coꝝ est abolitũ z subl tũ z oia simt corruerũt. z si aliqñ ille leges allegant hoc pcedit vel ex ꝯsuetudine vel ex nãli rõe. ¶ Casus. Iudeus baptizatus est querit vtrum debeat obseruare vetus testm̃ an nouuz. dicit apls q̃ nouũ. ¶ Modo dicit beatus Augustinus q̃ rõ est q2 trãslato sacerdotio trãslata est lex veteris testamẽti in legẽ noui testamenti. hoc ẽt pbat alia rõne. q2 sacerdotiũ z lex simul data sunt. z ideo simul ẽt trãsferuntur. vnde qd̃ de vno dicit de altero intelligit. h.d. ¶ No. q̃ cõnexoꝝ seu cõiunctoꝝ vna ẽ ratio z ꝑpositio. ad hoc .C.de diuer.rescrip.l.libellũ.ff.de lib. z posthu.l.si ita.§.regula. ¶ Item de principali z accessorio.ff.locati.l.sz addeo.§.siquis mulierẽ. ¶ Itez de principali z augmento ff.de pac.dota.l.inter.§.cũ inter. ¶ Item cũ aliqd ꝓrogatur.ff.de pcario.l.sed si manẽte. ¶ Itez qd̃ transfert assumit nãm eius in qd̃ transfert. vt C.de imponẽda lucratiuoꝝ descrip.l.j.li.x. qd̃ mutatur a prio statu trãsfiguratur siue remouetur. z adde q̃ multiplex ẽ mutatio. vt no.C.d̃ acqui.pos.l.cuz nemo. z nouus status siue noua qualitas derogat priori. vt.ff.de ali.leg.l.mella.C.ne de sta.defun. l.si mater.ff.de mino.l.si ex cã.§.papinianus. qñqz tamen nihil mutat nisi quedã qualitas. vt.ff.de ꝯdi. z demon.l.falsa.§.j. ¶ Quidam tangunt hic aliud brocardũ siue generale videlicet q̃ de similibus dicit videtur esse statutũ. ¶ Quid ergo si dubitet an sit sile. rñdeo hoc i facto z in iure ꝯsistit.ff.si quadru.pau.fecis.di.l.pe. z.ff.ad.l.aquil.l.illud. Tamẽ si põt argui p z ꝯtra presumi dz simile nisi pbetur dissimile. vt hic p Io.an. z no.p Arch.xxij.q.iiij.c.siqs. ẽ autez similitudo paritas rõnis in diuersis terminis. vt.ff.de legi.l.de quibus. Opponitur q̃ casus omissus habet pro omisso. vt.ff.de lib. z post.l. cõmodissime. z in.c.susceptũ.de rescrip.li.vj. Sol. nõ dicit omissum qd̃ ẽ expresse inseparabile ãnexũ. vt.ff.de leg.iij.l.predijs.§.balneas.ff.de rei ven.l.que religiosus. secus si per aliquã notam separationis sit ab eo discretuz. vt.ff.de actio.emp.l.fundi nihil. z.l.granaria. z ideo q vendit vaccã pgnantez vẽdit fetũ vteris p quandã accessionẽ. Itẽ z vitulũ lactãtem nõdum pascentẽ herbã q2 pars vteri censet fm quosdam. Et facit istud.c. ad qõnez. ecce q̃ vna villa trãslata est in alterã nũquid ãmõ durãt ꝓpria statuta ville trãslate. z vĩ q̃ sic q2 trãsfert cũ sua cã suisqz vicijs. vt.ff.de acq.pos.l.pomponi⁹.§.cũ qs. In ꝯtrium vĩ q2 oẽ qd̃ recipit ab aliquo opz iudicari fm nãm recipiẽtis z nõ fm naturaz rei recepte.ff.de publi.l.licitatio.§.mercatores.ff.de acq.here.l.paulus.§.fi. ¶ Dic q̃ aut statuta sunt cõpatibilia z quodlibz fuat in sua villa: aut nõ sunt ꝯpatibilia: z tũc fuat statutũ ville dñantis. ¶ Habemus simile in milite q2 habẽs castrẽse peculiũ acqrit paganicũ. ¶ Itez in eo qui hz bona in diuersis ꝓuincijs.C.de testa.mili.l.j.ff.de tuto. z cura.da.ab his.l.pupillo. Itez populus romanus trãstulit regimẽ suũ in regimẽ Cesaris z tñ n̄ exoleuerũt leges z plebiscita nisi qnaten⁹ placuit Cesari. vt.ff.d̃ ori.iur.l.ij.§.nouissime. vñ qd̃ dicit nouus rex noua lex. verũ ẽ si mutet sed si nõ mutet durat si qualitas regiminis patitur. sed si nõ patit aduerso statu lex aduersatiua corrigitur vt h. ¶ Itẽ no. q̃ cuz venit plenitudo lucis. i. christus dñs noster vmbre z velamine veteris testi luci cessauerũt nimirum q2 velamẽ recessit ab oculis z qd̃ erat in figura ꝯpletũ est in gr̃a. Ratio nõ solũ intellectualis sz etiã sensualis hoc dictat: q2 oẽ interfectũ cedit pfecto z ꝯfundit in ipso sicut fluuius intrãs mare z sicut apertis oculis cessat cecitas: sic veniẽte sole z ipsius radijs supuenientibus alia luminaria extingunt: z nullũ vigorẽ luminis habent apparent. ¶ Item no. q̃ in vno cõnexoꝝ reformat i alio intelligit reformari siue sit cõnexuz per dependentiã siue p dualitatẽ relationis. vt.C.de indicta vidu.l.fi. z.C.de latina liber.tol.l.j.in prin. Bal.

Omne qd̃ recipitur ab aliquo debet iudicari scd̃m naturã recipientis z non secundum naturaz rei recepte.

Nam cõcupiscentiã.

n Ad euidẽtiã no. hic q̃ nõ reprobat malũ nisi prius cognitũ. ¶ Itẽ no. q̃ cõcupiscẽtia non est actus dãnat⁹ pp se: vt pz in pueris qñ aliqd ꝓhibet nõ pp se sed pp id qd̃ sequi põt.xxj.di.nolite. ¶ Omnis cõcupiscẽtia hic ꝓhibet siue carnis. siue oculoꝝ. siue mundane glorie. Unde dicit glo.ij.corinth.vj. Gloria apostoloꝝ fuit nihil oino possidere sine sollicitudine cãe. z possidere tã res q̃z dños eaꝝ. Porro de peccatũ icipit a patrio motib⁹: z sicut ventus exiccat aerẽ ita diabolus influit in ipsos prios motus z inflãmat eos. ¶ Premitte ad euidẽtiã q̃ interdũ lex noua nouũ inducit delictũ de non esse in eẽ statuẽdo. Interdũ nõ inducit sz ꝯtegit. Interdũ nec inducit nec detegit sed addit penã. Prio casu non ligat ea q̃ pterita sunt: q2 licitũ habuerunt principiũ. ar.ff.de his q no.infa.c.qd ergo.i pri. z facit vltra Bal.c.ij.s̃.e. Scd̃o casu idẽ. vt.J.e.c.fi. q2 absciũ ꝓ nullo habet.ff.d̃ le.j.l.ticie textores. z q2 id qd̃ est occultũ nõ ligat. ar.c.quia pp.J.de elec.ff.locati.l.siquis ignorãs. Tertio casu dic aut est pena nãlis. tunc q peccauit errãter emẽdet prudenter statiz q̃ incipit scire.C.de ince.nup.l.cũ ancillis.ff.d̃ adul. si adulteriũ cũ incestu.J.de prescrip.c.qñ oẽ. z de appel.c.cũ cessante.ff.de indi.l.sz si restituant.§.fi. ¶ Item q̃ non vr̃ non sentit nec cogitat.ff.de ꝯhẽ.emp.l.in lege.i. q̃ act⁹ non valet z ligat. nã oẽ qd̃ est ꝓhibitũ naturaliter est inualidũ. secus si de iure positiuo aliqua noua pena iponat. vt.J.e.ti.c.fi. ¶ Mirũ est tñ q̃ interdum pena imponit⁹ z actus nõ ꝓhibet vt qñ aliquid spãli fauore punitur. vt.ff.de diuor.l.qd̃ ait lex. ¶ Considera q̃ interdũ sunt connexa ꝓhibitio z pena. z tunc qd̃ de vno dicitur de alio intelligit. vt.s̃.capitulo proximo. Interdum sunt discrepãtia. z tunc secus. nam in.d.l. q̃ ait. si non teneret diuortiũ. alia ratio impediret matrimoniuz. s. duplicitas matrimoniorũ. vnde nulla lex de essentia pene est substantia diuortij. z ideo ad ipositionẽ pene nõ segt distictio actus sz ꝯstructio

a ¶ No. q̃ aliquando pena imponit z act⁹ ñ ꝓhibetur.

etio.qz de esse pcedit ibi ad penā. Regulariter aūt pena nō descendit ab ēentia actus sed a phibitione.vt.C.d le.l.nō dubiū.his pmissis venio ad capl'm. ¶ Casus. Cōcupiscētia.phibet qz ex ea oia mala sequūtur.vnde dic apostolus φ ipse nāliter ignorabat hoc sed postq̄ȝ superuenit lex phibēs didicit ɔcupiscentiā esse peccatū qz ordinatur ad illud. ¶ No.φ cuȝ aliquid phibet in termino intelligitur phibitū ēt in via. Et hoc facit ad statuta terrarum que phibēt deferri frumētū extra districtū.l.φ captus in via sit puniēdus. ¶ No.φ cū aliqd phibet phibentur oia que ex illa sequūtur vel sequi possunt ex illo ⁊ p illud. secus si eius occasione lȝ non p illud sȝ p aliud supueniēs. vt.l.vex.ff.de fur. ¶ Item no.h remoue occasiōem ⁊ tolles occasionatū.ocasio enim est peccati ɔcupiscētia.naȝ vt ait Jacobus apostolus vnusqsqȝ tēptatur a cōcupiscētia sua abstractus.s.a recto tramite ⁊ illectus.s.ad malū. Deinde ɔcupiscētia cū ɔceperit parit peccatū.peccatuȝ cuȝ ɔsumatū fuerit generat mortē. Ja.j. Et ideo in oratione dominica de deo.⁊ ne nos inducas in tētatiōeȝ.i.ne pmittas nos perire in tētationem.sed libera nos a malo.i. a dyabolo q est aduersarius noster.vel a malo.spiritus φ in idē recidit vel a malo.s.corporis ⁊ aie. Unde qdā sanct' docuit sic orare.plasmator meus miserere mei.⁊ alia scriptura dicit. Spiritū sanctū tuum ne auferas a me.qm̄ sine auxilio tuo fragilis sum ⁊ caducus.ergo deus meus deus meus respice i me.⁊ illumina oculos meos ne vnq̄ȝ obdormiā in morte.ne qñ dicat inimicus meus preualui aduersus eū tu fecisti nos ⁊ nō ipi nos.qd tuū est posside. ¶ Quero nūqd appetere diuitias sit peccatuȝ mortale. rñdeo aut qs appetit cū bono ordine ⁊ bona ɔscia cessante oi fallacia sicut faciūt boni doctores salariati ⁊ bōi laudabiles mercatores ⁊ hoc est licitū. Fallit siqs sit phibitus hāc negociatōem exercere.ff.pro socio.l.sed si adycia tur.ff.de dona.l.a qbus.C.de suffragio.l.j.d mune.patrimonioȝ.l.pfessio.li.x.sȝ cū malo ordine puta vi ipressiōe vl' metu inferēdo illis seu illi cuius res sunt nō est licituȝ. vt.c.j.de vasallo milite qui contu.est colla.x. ¶ Iteȝ nec cū mala ɔscia.i.rei aliene scia.qz nihil pdest bonus ordo si vita est mala.§.d pscrip.c.qm̄ oē. Ubi dr φ mala fides nō solū pscriptōem incohandā ipedit sed etiā incohataȝ dirimit ⁊ subuertit:qz male ɔscie nō ē patrocinādum qd vex est nisi tacitus ɔsensus dñi accedat vt in prescriptiōe feudi.vt in.c.siqs per.xxx.si de feu.ɔtro.colū.x.vel φ illud c.nō hȝ locū de iure canonico. ¶ Iteȝ no.φ concupiscentia inducit votū captāde mortis.vt.C.de pac.l.fi.⁊.§.de cōces.preben.c.ij.

a ¶ Istō reprobat dñs Ja.in repe. quo minus in.ix.no.ff.d flu.qz i materia penali non pcedit istud.ar.fine ista regula pp gl.q̄ȝ ibi Abb.reputat Jnn.i de.j.in vbo ɔbere.d cō san.⁊ affini. ibi alle.aliq̄ iura ad no. Bal.hic.

Oratio optia ad deū.

Appetere diuitias non ē peccatum si cuȝ bono ordine.

n **Einitaris.** Cōtra ɔsciaȝ pōt qs pscribere exceptionē seu libertatem sȝ nō dñiuȝ nec ius agendi.fm Bar. Theologis non plȝ:qz lex ɔscie dȝ dici lex euāgelica a pre luminū oriēs. ¶ Nō dȝ qs inire ɔscie sue sȝ dictis sanctoȝ.⁊ est argumētū φ est erronea ɔscia ppria ⁊ singularis q̄ ē potius qdā supstitio.vt.l.que sub ɔditōe.ff.de ɔdi.insti. Sȝ ɔ̄ veras ɔclusiōes ⁊ publicā cōsciam nō obligat ad peccatum mortale.ad ideȝ.ff de criestel.l.res.⁊.ff.de fur.l.inter oēs.§.recte. ¶ Nam cā finalis quare hȝ ɔsciam est error ⁊ si nō erraret ɔsciam nō haberet ⁊ destructa cā finali peccati destruit peccatuȝ sicut ecōtra destruit meritū. ¶ Cōscia.i.ɔsciliat' scia ⁊ ē donū spiritus sancti.qz ibi ē sapientia ⁊ itellectus.sȝ si egraȝ cōsciam iterroges qd ingenij.rñdet φ d me male sentio iux illud quare tristis es aia mea ⁊ quare ɔturbas me.⁊ rñdet qz affligit me inimicus.⁊ male sibi d se ɔscius alteri' ɔsciam accusare nō pōt.C.de accusa.l.fi.⁊.§.de iudi.c.no- it. Arch. dicit φ ɔscia est cū alio scia.i.qdam ɔsonātia ⁊ monia cū veritate.p hoc.§.d resti.spo.c.pisanus.⁊.c.lit- s.bona ɔscia idem ē φ bonafides.l.ij.ff.quod fal.tu. bona ɔscia est credere rem suaȝ esse.C.de fur.l.apud nos.mala aūt ɔscia nō pōt eē sine malicia animi.ff. re.l.j.in fi.l.igit.ff.de libra.cā. Mala ɔscia ē etiā rem alienā esse lȝ nesciat determinare cuius sit. l.l.fi. Mala ɔscia ē mentiri.§.de rescrip.cum di lā ɔsciaȝ iducit fama vehemēs ⁊ diu radicata

in mentibus boium.ff.de neg.gest.l.at qui nā.§.cum me. ¶ Consciētia bona nascit ex bonis animi q̄litatib' vt scribit ad thimoteū pmo.⁊ fundamentū eius ē charitas ⁊ fides ⁊ lex.⁊ siqs eam bñ intellexerit ⁊ bñ vtat.qd aūt sane doctrine ɔ̄riat id ɔ̄ cōscientiā est. Et ibi docet apostolus aliā.rōnabilis est inuisibilis substātie visibilis ⁊ mirabilis opationis.deus fecit hoieȝ vt esset aial rōnale.⁊ cū sit rōnale necesse est vt sit cōsciētiale:qz cōsciētia est beatior pars intellectus deo ɔiuncta.⁊ tenor vite ostēdit animi qualitatē ⁊ cōscie motū.vel conscia est cogitatio de qua scribit in psalmo.cogitatio hois cōfitebit tibi ⁊c. ⁊ talis dȝ esse qs in cōscia q̄lis ē in ɔfessiōe corā sacerdote.⁊ vide qd no.in.c.peccati venia.in glo. Jo.an.⁊ eo.ti.c.locupletari.de reg.iur.li.vj.nūc reuertor ad capl'm. ¶ Casus.exponit dcm̄ Salomonis dicētis ne initaris prudētie tue.s. pprīū intellectū nō debes pferre dictis sanctoȝ patrū ⁊ doctoȝ approbatoȝ. ¶ Querit Jnno. qd si sancti pres habuerūt diuersas opiniones.dicit Jnno. φ tunc recurritur ad ppriā cōsciētiā nō cōfictā nec simulatā. vt no. in c.cū eterni.de re iudi.lib.vj. ¶ Dicit Jo.an.φ in diuersitate opinionū debem' sequi opinionē cōeȝ:qz opinio cōis hȝ vim cōsuetudinis.vt.ff.de legi.l. si de interpretatione. ¶ Itē caueāt iudices ne in dissensiōe opinionis eligāt eā q̄ minimū hȝ rōnis qz rō nālis seipl'ȝ oñdit ⁊ veritatem occultā nō sinit:tñ nō dȝ dici rō nisi sit bona.vt no.ff.de legi.l.nō oium. ¶ Itē Jo.an.dat vnū pudēs ɔsiliū φ qñ opiniones sunt ita diuerse φ in vtranqȝ partē pōt pbabiliter inclinari dȝ qs conari vt hēat iudicē pprīū nō dico claudicāteȝ:qz iudex ⁊ iudiciū nō debēt claudicare.vt.C. de sal.l.vbi.⁊.C.de proxi.sac.scri.l.i sacris.li.xij. ¶ Simile dico in arbitro.vt dixi.l.d.c.j.⁊ hic adde talē qōnē vtrū arbiter faciat liteȝ suā respectu sortis an respectu pene cōpromissi.⁊ rñdeo φ respectu damni qd infert cōtra principalem. Un̄ si reus soluit penā cōpromissi nō pōt arbiter facere litem suā nisi vsqȝ ad quantitatē sortis: qz ɔtumacia litigatoris non dȝ nocere arbitrio.ff.de in litē iu.l.j.§. item si ita.⁊.ff.de reg.iur.l.qd a quoqȝ. ⁊ si arbiter nō habuit rōnem lucri cessantis sed damni emergētis mit' dȝ agi cum eo.⁊ idē in iudice. ¶ Itē qñ pcessus est multuȝ dubius iudex eligēdo vnā opinionē non facit litem suaȝ: qz nō ē peccatū.vt no.de ob.que ex quasi malefi. ¶ Sed qd si vna vice tenuit vnā opinionē alia vice ɔ̄riaȝ.rñ.nisi ex pbabili rōne emēdauerit se est icrepādus lȝ forte non est puniēdus.ar.C.de mō mulcta.l.eos.nec phibet quis mutare ɔsiliū in melius.nā ⁊ Augustin' fecit librū retractationū.⁊ aplus dicit cū erā paruulus sapiebā vt paruulus.cū autem fact' sum vir euacuaui ea que sunt paruuli. ¶ Quero cū Jnno.vtrū sit hereticum credere φ corpus beate virginis Marie nō sit in paradiso. Rñdeo olim nō fuit hereticū p varias opiniōes sanctoȝ patrū fȝ Jnnocē.hodie vero est primū heresi:qz solennissimū festum fit de ascensiōe beate virginis:cuius corpus ⁊ anima pie creditur eē in paradiso ad pedes Jesu christi.illud tamē ex dictis Jnn.ɔclude φ nō ē hereticus ille qui sentit id in quo multos sanctos patres hȝ prestes lȝ nō omnes.⁊ tenementi ad excusatōem predicatorum.

b ¶ Uide dis φ cōsuluit egregie pe.de anch. in ɔsi.ccx.in cip.inter cōtraria φ cōsilium inne nio φ multuȝ egregie et formalit refert mita alia pulcra in materia addēdo. d. Ber.sozi.i ɔsi. suo. cl.i xxv.col. vbi inter alia q̄ dicit postq̄ȝ retulit v̄ba fōrmalia an cha.dicit φ eēnt verba anch.scribēda lr̄is aureis.⁊ ibi vi de multa in materia.

c ¶ Plenū arbitriuȝ limitat vt ad ea q̄ sunt expsse iniqua nō porrigat qd ego iduco ad vnuȝ vtile ⁊ quotidianuȝ qd vigor cuiuscunqȝ arbitrij ample ⁊ plene qd hȝ iusdicēs vt puta ptās cōmissarius vel vicarius general'.cir camaleficia non poterit ponere aliquē ad torturā nisi habeat legitima indicia. Ita cōprobat.d. alex. in ɔsi.lxv.in cip.hita super ɔtētis.i ij.colū.⁊ ita al's alle.his obtinui tra portaui ho norē. refert ⁊ sequit notabiliter.d. Jaso. mar. vbi alia notabilia adducit.⁊ dic hoc esse cordi tenendū

e **Tam omnes.** No.φ iste termin' oēs qñqȝ ponit itellectualr.qñqȝ nālr qñqȝ dubiāt. Primo cāu sufficit maior ps. Scdo nō. Tertio casu aut pfert a teste ⁊ itelligit nālr.aut a legislatore ⁊ itelligit ciuilr. ¶ Et no.φ rō istius.c.quare nō vȝ statutū ē qz statuētes fecerūt statutū in sui cōmodū ⁊ alteri' piudiciū. Et sic no.φ si capl'ȝ vl' ali' iferior hȝ ptatē statuēdi itelligit d eq̄ ⁊ rōabili. Nā plenū arbitriū limitat vt ad ea q̄ sunt expsse iniq̄ porrigat.vt.ff.que i frau.cre.§.si pr. ⁊ alibi elegāter dicit tex.plene qdē sȝ ex fide.ff.manda.l. creditor.§.luci'. ¶ Itē no.φ statutū φ ē expsse iniquum ē ipso iure nullū.hoc vex si ē iniquū vt in pluribus alias seruādū ē lȝ durū.vt.ff.q ⁊ a qbus.l.pspexit. ¶ Aduerte tñ φ Jnno.dicit φ si interuenisset auctoritas epi tale statutū valeret qz auctoritas superioris purgat vitiū inferioris.vitiū.s.psumptuȝ ex psumpta ambitōe.fm Jnno.ar. Bal.sup decre.

In.l. milites .C. de testa. mili. ⁊ potes addere ista verba bal. h Frá. parona.

de acqui.pos.l.iuste.⁊.ff.de re.iu.l.q auctore. ¶ Sūmarius in statutis nouis condendis dꝫ equalitas obseruari. alias ꝯstitutio obseruari nō dꝫ.hic ē casus summari⁹ isti⁹ decretalis.vel sic.cōstitutio qua futuri ligant ⁊ nō pñtes ⁊ bm quā minus habent successores ꝙ̄ pcedētes non vꝫ. vel sic ꝯstitutio capituli que nō est cōis oib⁹ ⁊ per quam tolleret antiqua ꝯsuetudo ecclesie nō vꝫ.Primo pōit duplex statutū nouū.Scdo ibi cū igit cassat vtrūqꝫ duplici rōne. ¶ Casus in eccl'a trecensi erat duplex ꝯsuetudo prescripta vꝫ ꝙ abñtes canonici tam in pñtia ꝙ̄ in absentia integraliter perciperēt fructus suarū prebendaꝝ ⁊ simitr vineaꝝ annexaꝝ pbendis.modo canonici.tunc existētes fecerūt statutū ꝙ ipsi more solito fructus pciperent añdictos.futuri aūt canonici nequaquā pciperēt nisi residerēt neqꝫ de prebendis neqꝫ de vineis añ annexis. ¶ Peruenit hoc ad noticiaꝫ pape.mandat papa ꝙ tam pñtes ꝙ̄ futuri canonici pcipiant fructus pbendarū suaꝝ bm ꝯsuetudinē iam prescriptam.nō obstāte nouo statuto.qꝺ ē irratiōabile.qꝛ nō debēt putare equū in se qꝺ putāt iniquū in socijs.⁊ qꝛ qꝺ patiunt in se d ebent in alijs pati. ¶ In tex.ibi trecēses canonici.inequalitas non dꝫ esse inter fratres⁹ quos ꝯiungit paritas eqtatis.vt hic.⁊.ff.de le.ij.l.cū pater.§.euictis. ¶ Itē in rebus nouis ꝯstituēdis euidēs. dꝫ esse vtilitas ⁊c̄.ff.de ꝯsti.princi.l.in rebus. ¶ Itē istud statutū fuit fcm̄ a collegijs sed ñ pro collegio.imo fuit quedam tyrānia. ¶ Itē aut putabant statutū equū aut iniquū.nam si putabat equū debuerūt statuere in se ⁊ i alijs. si iniquū fecerunt ꝯtra ꝯsciam.⁊ lꝫ animus qui spirit⁹ est sit inuisibilis.tñ effectus eius vr̄. ¶ Itē in nā pari ⁊ officio pari dꝫ esse paritas si pōt adaptari.sed vbi nō potest adaptari dꝫ eē proportio.vt.ff.de vsufru.l.sꝫ ⁊ sigs.§.vestimentoꝝ.ff.de alie.lega.l.cū vnus.§.fi. ¶ No.ēt canonici inter se pñt facere statutū nisi sit irratiōabile.nam frustra hic tractaꝛ de statuto si statuent eo non hñt potestatē cuꝫ non prius iuris rō quā ꝑsonaꝝ querenda sit.vt.ff.de iure codi.l.quidam referunt.duo ergo requirunꝛ vt statutum capituli valeat.s.statuentiuꝫ potestas ⁊ statuti vtilitas vr̄ equitas. Oportet eniꝫ ꝙ valeat rōne statuētiū ⁊ est rōne statuti vt hic. ¶ Nō pōt ꝓcessus illicitus rōne ꝑsone valere rōne cause.Unde si statutū ē illicitū eā tuit.Si igiꝛ a ꝑsona deficiente incipit statutū deficit rōne ꝑsone ⁊ cause. sed ecōtra bene pōt esse ꝑsona habilis ⁊ causa iniusta.ar. in.l.j.ff.de iniusto testamen.cum similibus. ¶ Sed nūqd statuta iniqua sunt nulla ipso iure.que si essent equa eēnt valida.⁊ vr̄ ꝙ nō sint ipso iure nulla sed ope exceptionis vel officio superioris.vt.ff.de excep.doli.l.j.in fi.ff.de dꝯre. ab or.faci.l.ambitiosa. Preterea statuta sunt stricti iuꝛ. ergo dolus nō reddit ea ipso iure nulla.vt.ff.de ver.ob.l.si quis.cuꝫ aliter.⁊.ff.de dolo.l.eleganter. ¶ In ꝯtrariū vr̄ casus istius capituli.sed hic ideo qꝛ fiebat in preiudicium alterius. ¶ Item contra naturam collegij:quia in eodeꝫ corpore siue collegio non dꝫ esse discrepātia. Nam nō dꝫ vnus esse pceteris sed inter ceteros. ¶ Itē qꝛ ꝯtra naturaꝫ legis.nā iura non in singulas ꝑsonas sꝫ generaliter cōstituunꝛ.vt.ff.de legi.§.iura.ff.qui ⁊ a quib⁹.l.si priuatus. ¶ Itē vnuꝫ corpus non dꝫ esse sibi ꝯtrariū ⁊ discrepans ꝯtraria cumulando ⁊ multiplicando.ff.de re.iur.l.vbi repugnantia.Ista eniꝫ dr̄ ꝑplexitas sicut dicimus in libellis.qñ vni ꝯclusioni ꝯ̄dictoria copulanꝛ.vt.C.de fur.l.j. cū si. ¶ Itē vnū ⁊ idē corpus nō dꝫ duplici iure censeri.ff. de vsucap.l.eū qui edes. ¶ Itē oē corpus in seipsuꝫ diuisuꝫ desolabiꝛ.Item nihil est ita magnū ꝙ in pticulas diuisuꝫ nō redigaꝛ ad modicū.vt in auc̄.de naturalibus in curia deputādis.col.iiij.⁊ no.in auc̄.de trien.⁊ se.in princ. col.iij.Et iō ne regna corrumpanꝛ in qbus ē quasi monarchia.iuregentiū statutū ē ꝙ vnicus videlꝫ primogenitus nisi sit monstruosus succedat in regno vel nisi priuetur pp delictū suū.vt.c.lꝫ.J.de voto.Ibi consuetudinem.no.qꝺ valet consuetudo ꝙ abñtes percipiant fructus suaꝝ prebendarū.nā talis ꝯsuetudo nō pōt esse sine ꝯsciā ⁊ tacito consensu epi qꝛ qꝺ diu fit in capitulo eps scit a certo.⁊ patientia lōga inducit auctoritatē ⁊ ꝯsensuꝫ.vt.ff.de his q pe.hr̄.l.si filius.⁊ ar.ff.de ꝓba.l.procula. ¶ No.ibi annexe.ᶜ ꝙ licꝫ

a ¶ Inequalitas non dꝫ esse iter fratres qs coniungit paritas equitatis.vide oino ēt p Fabianū in repeti.auc̄.nouissima col. ij.C. d inof. testamēto.

Iuregentiū statutuꝫ est ꝙ primogenit⁹ nisi sit mōstruosus vel aliter ꝓpter deliciū priuetur qꝺ succedat in regno.

aliqd sit annexū nō tñ est illud idem.sicut cimiterium est annexū ecclesie:nō tñ est eccl'a.⁊ claustrū est annexum domui:⁊ tamē nō est domus ⁊ ptinentie ciuitatis sunt annexe ciuitati ⁊ tñ nō sunt ciuitas nec mēbrum eius integrale sꝫ coherentiale vt in.c.si ciuitas.J.de sen.excō.li.vi.⁊.J.de testi.spo.c.ad sedem. ¶ Item no.ꝙ annexū nō dꝫ diuidi ab eo cui est annexū.ff.de rei.ven.l.qui religiosis: ¶ Nota.ibi ad successores ꝙ canonici i pbendis habēt successores.facit.J.ne prelati vi.suas.c.ad querelā.qꝺ verum ē vbi prebende sunt distincte.secus si nō sunt distite.qꝛ oēs prebēde sunt capituli qꝺ nō moriꝛ ⁊ ideo nō hꝫ successorē vt J.de prebēdis.c.dilecto.Ibi sed ꝓuētus.no.ꝙ differentia ē inter prebendā ⁊ ꝓuētum ⁊ diuisionē seu distributionē seu portionē qꝛ ista pcipiunꝛ de mensa cōi.Ibi cū igiꝛ.ista rō vr̄ denotare ꝙ statutuꝫ in nouis canonicis trahat ad se ꝯsuetudinē ⁊ tñ concludit totū oppositūꝫ qꝛ statuentes nō vtunꝛ eodē iure qꝺ statuerūt in alijs.Nā regula qꝛ hic trabiꝛ ē regula valde notabilis vꝫ qꝺ vis tibi singulariter fieri feceris alij.Sꝫ regula iuris ē econuerso vꝫ qꝺ ꝗ alij statueris.eodē iure vtaris. ¶ Itē qꝛ noui canonici elligebāt ꝯsuetudinē ⁊ nolebāt stare statuto.⁊ iō nō pñt statutū retorquere in statuentes bm Inno.Rñdeo aut loqueris de vi attractiua aut de vi ꝯpatiōis.quo ad primū ratio pape concluderet potius ꝓpositum ꝙ̄ oppositū.sed quo ad scōm ꝯcludit eādē censurā ⁊ ad hoc ꝓbādū intendit papa.sed tūc ob.l.j.ff.qꝺ quisqꝫ iuris.sꝫ hic statutū erat nullum ibi validū sed iniquū.qꝛ equitas nō est de substantia legis canonicalis seu vt ita dixerim socialis vt hic.Ibi minores.no.ꝙ debet fieri differentia inter senē ⁊ iuuenē paria iura habētes.⁊ est argu.ᵈ ꝙ tm̄ vꝫ vox iuuenis ꝙ̄tum vox senis etiam inter cardinales.Ibi coequeris.no.de equalitate seruanda.⁊ est ar.ꝙ prebende debent esse equales ⁊ diurne portiōes secus in calciamentis ⁊ vestibus.quia illa secundū mensurā corporis bm Inno.eiusdem tamē coloris ⁊ qualitatis debet esse parilitas.Ibi secundū priorē cōsuetudinem.no.ꝙ cōsuetudo nō omnimodo rationabilis sicut erat hic ꝙ nō residētes pcipent fructus nō tollitur p statutū magis rōnabile. ¶ Adde hec ꝯsuetudo ꝙ habētes pcipiāt fructus pbendaꝝᵉ itelligiꝛ de hñtia iusta necessaria vel ꝓbabili vel causaria.nō de absentia ignominiosa vel dissoluta.vt si canonic⁹ abest qꝛ relegatus vel ꝓpter partialitatem in quā incidit sua culpa ar.l.j.C.de re. mili.li.xij.delinquentib⁹ eni priuilegia attribui nō debēt. qꝛ reatus oēꝫ honoreꝫ excludit vt.l.i.C.vbi senatores vel clariſ.⁊.ff.de mino.l.papinianus exuli.⁊.l.ij.§.miles.ff.de his q no.infa. ¶ Sꝫ nūqd ille q pcipit fructus i abñtia dꝫ facere deseruire eccl'ie in diuinis.rñdeo sic qꝛ nō dicuntur fructus nisi qui supersunt ab honeribus siue sint fruct⁹ industriales qui seminanꝛ.siue nāles qui non seminanꝛ.siue medij inter hos vt pensiones ⁊ redditus qui vocanꝛ prouentus ab effectu nominati.vt.J.de prescrip.c.si pp.li.vj.ff. de vsufruc.leg.l.fundi trebatiani.ff.so.ma.l.fructus.C.de fruc.⁊ li.expen.l.i.ff.de pe.here.si a patre vel domino.§.fi. de hoc no.p hosti.J.de cōcel.pbēde.c.ex parte.dic̄ Inn.ꝙ in eccl'ijs curatis nō tꝫ ista ꝯsuetudo qꝛ est ꝯtra naturā cure vt ipe not.xxxi.di.sacerdotib⁹.nam ois cura populi hꝫ annexā residentiā qꝛ vbi cura ibi occullus videt. ¶ Sed nūqd hñtes plures prebēdas in eadē eccl'ia ex dispensatōne pape habeant priuilegiū huius cōsuetudinis.Rñdeo nō qꝛ satis est vnam dispensationeꝫ habere ar.in.c.j.de fi. ꝑsby.li.vj.⁊.l.j.C.de dot.ꝓmiſ. ¶ Itē no.ꝙ auaritia pimit statutū. ¶ In tex.ibi vꝛ bm rōnabilem.puta qꝛ neqꝫ presentes canonici neqꝫ futuri recipiāt redditus in absentia ⁊ maxime temeraria.C.de sac.san.eccl.l.qui sub ptextu ⁊ no.hic expressum ꝙ capitulꝫ per se etiā sine epo pōt de capitularibus bonis ⁊ rebus facere ꝯstitutionē eccl'ie vtilē ⁊ necessariā.nā eps debet haberi pro ꝯsentiente cū contradicere nō possit sine dedecore arg.ff.so.ma.l.si ante dotem.generaliter autem nunqd capitulū possit facere statutꝫ sine epo nō tangendo ius epi sed ꝓpriaꝝ rerum administrationē.dic vt no.Archi.⁊ Jo.an.in.c.ij.d v.sig. ro:qꝛ eadem vniuersitas est sicut populus.vt.ff.de iudi.

l.ꝓponebaꝛ

b ¶ Melius facit.c. qꝺ circa.de ꝯsan.⁊ affi. c ¶ An annexum non est ideꝫ.

d ¶ Vox iuuenis tm̄ valet ꝙ̄tuꝫ vox senis vide not.plene p doct.in l.cū qd.ff.si cer.pet.⁊ q scribūt doc. post glo.ibi q dicit quāto iuniores tāto ꝑspicatiores in.l. gallus.ff.de lib.⁊ posth. e ¶ Qualiter intelligatur ꝯsuetudo ꝙ absentes pcipiāt fructus prebendarum.

a ¶ Statutū disponēs id q ius cōmune n̄ valet.adde bal. in rub.C.q accusa.col. vi.z vid qd in fili ponit Alexā.in.l.j.§.sublata.ad trebel.z vide Bar.cum ibi cumulatis i.l.ij.ff.d vsuca.

l.pponebat.¶ Itē no.hic q statutū disponēs id qd ius cōe nō vz.z rō est qr disponebat faciendo differentiā int coequales.z id pcedebat ex radice ābitōis z erat quoddaz monopoliū.vt.C.de monopolijs.l.j.Statuta eciā que sapiunt monopoliū nō valent sm Inn.qr vbi inuidia ibi dolus vel corruptio.l.ij.C.qñ z qb⁹ quar.pars debe.lib.x. Et est argu.q habentes arbitriū statuēdi nō possint vnuz pro se z alius pro alijs statuere.z tene menti qr notabile est.ad hoc.ff.de pac.l.cū in eo.z.ff.mandati.l.si tibi mandauero.§.si tibi.¶ Itē nota q in correlatiuis seu cōparibus.statutū iniquū sm qd.i.in altero extraneo est iniquuz simplr.facit.C.de indi.vid.l.fi.Itē no.q statutū iniquum nō retorquet in statuentē ipso iure.sz ita demū si aduersarius petat retorqueri.nam eo nō petente nō fit retorcutio casus z istius capituli.Ex pmissis apparēt plura notabilia.primo in vniuerso debēt esse tanquā cor vnū z anima vna.z non dz in eis eē diuersitas affectōis nec diuisio ambitionis nec dualitas vbi dz esse vnitas.¶ Item q absentes cū bona ɔsciа possunt pcipere fructus pbendaz suarū occasiōe statuti vel consuetudinis si statutū esset solēniter cōditū auctoritate epi.vel consuetudo legitime pscripta: qr ɔsuetudo dat titulū.sed qd de his q pceperūt fructus interim dū ɔsuetudo nascebat.rñdeo idez ar.C.de vsuris.l.cos.in prin.z.C.qui admitti ad bo.pos.pñi.l.j.¶ Quero an istud statutū dispat valuisset si fuisset factuz cum auctoritate epi.dicit Inno.q sic.qr auctoritas supioris purgat vitiū inferioris.ar.ff.de noxa.l.z generalr.z si tu dicis istud statutū ē ɔtra equitatē iuris.rñdeo ista nō ē eqtas necessaria sz positiua z cōtingēs cuius transgressio nō inducit peccatū.ff.de acqui.pos.l.iuste.ff.de reg.iur.l.g auctore.z no.C.vsi vi.l.siqs.in tantaz.¶ Itē valet statutuz qd est bonū lz nō sit equū.vt no.in.l.j.in prin.ff.d iu.z iur. ¶ Uenio ad glo.z opponit ɔtra tex.nā capitulū pōt facere statutū ēt in piudiciū singuloz.vt no.in.d.c.ij.de ver.sig.lib.vi.So.statutū d quo hic loquit erat iniustū.alter hñ pōt vniuersitas statuere sicut z cōsuetudinē inducere. ¶ Et codē modo[b] punit transgressor consuetudinis sicut transgressor statuti z ecōtra.xj.in his.Ber. Istud q dic de ɔsuetudine est bene notandū q iudex qui eā nō seruat facit litē suā.ɔcordat.I.de extraor.crimi.l.seculari.§.sunt quedā.z no.ff.de insa.l.qd ergo.§.pena grauior.¶ Oppo.z vr q etiā iustū statutū nō valeat in piudiciū singulorū.vt.ff.de ser.ru.pdi.l.receptū.z.l.p fundū.soli enim ɔsentiētes obligant.z ita demū si ɔsentiant tpe cōgruo.vt.C.cōia pdioz.l.receptū.¶ Solu.ibi loquit in eo qd est cōe pluribus vt singlis.hic aūt loquit in eo qd est pluribus vt vniuersis.pbat hec distinctio.in.l.in tantū.§.vniuersitatis.ff.de rez diui.z.ff.de reg.iur.l.aliud.§.refert.vbi plene de hoc.ff.de aqua.plu.ar.l.in ɔcedēdo.C.de auc.prestan.l.fi.C.finiū regū.l.si ɔstiterit.ff.de acq.here.l.duo fratres.C.de ɔhen.emp.l.oudū.¶ Oppo.ɔtra pdicta z vi q etiaz si sit cōe vt collegiatis non possit maior pars in preiudiciū minoris partis.ff.de arbi.l.sicuti trib⁹.Sol.arbitri nō faciunt vniuersitatē.z sic nō ē ibi cōe vt vniuersis.¶ Itē oppōit q absentes debeāt.vt.C.d decurionibus.l.obseruare.z.l.obseruationū forme.z.I.de elec.c.qr pp.So.dicit glo.ɔcedo hoc q abñtes debeāt reqri.alr eis nō pūdicat.vt.I.de elec.qd sicut.z.c.venerabilē.z qñ citent inominati z incerti nō est necesse exprimi noia singulorum:qr nec ē possibile.vt in auc.d here.z fal.§.si vero absunt.Idē in negocijs vniuersitatis.vt no.ff.de reg.iur.l.nō pōt videri dolo carere.¶ Dicūt doctores q reqsitio abñtiū ñ est necessaria in trib⁹ casib⁹.s.in electōe in collatione bñficiorū z in cessatione diuinoz:qr in istis tribus quodāmodo are pendet status eccle.vt no.in.c.si canonici.de offi.or. li.vj.Ego idē puto in quarto casu.s.in alienatione ma z rerū eccle.C.de sacrosan.eccle.l.iubemus nulli.§.ij. notabiliū gratiaz qr eqparant causis status.ar.ff.d n.l.ppter litez.¶ In alijs vero alienationibus que lerabilis piudicij satis ē citare presentes in codez o.C.de sacrosan.eccl auc.hoc ius porrectuz.z no. otiū.de testi.li.vj. Quod dixi de electionib⁹ in- e tribuunt ius titolum non in electione icono-

b ¶ Transgressor ɔsuetudinis ita punit sicut transgressor legis.

ni vel guardiani q pñt remoueri ad libitū voluntatis statuentiū sicut pcuratores.vt.ff.quod cuiusqz vni. no.l.nulli.z.l.plane z.l.sicut.§.i.z facit ad pdicta.l.vltima.C.d vē.rebus ciuitatū.li.xi.¶ Opponit q hñtes nō sint vocandi vt.no.ff.de bo.pos.l.iij.§.cā cognita.So.ibi act⁹ q gerebatur ptinebat pleno iure ad agentē hic nō.qr qd cōe ē meū nō ē.¶ Opponit q etiā in iure singuloz qd non depēdet a collegio vnus possit facere inuitis alijs vt insti de re.diui.§.religiosuz z.ff.d vsufru.l.arboribus.§.nauis. So.ibi actus pro pte explicari ñ poterat z vālis vsus rei tendebat ad illud alias esset in ptāte socij impedire vtilitatē cōsocij iniuste phibēdo qd ē absurduz sicut ex̄ est de nouo faciendo facere aliquid socio probibēte.ff.ɔmu.diui.l.sabinus qr melior ē cōditio phibētis vt posset incurrere dānū is qui nō prestat ascensum.ff.de serui.vr.pdi.l.quidam iberus.Opponit q etiā in rebus vniuersoz nō sufficiat maior pars in cōpromittēdo sup electiōe. Solu.aut maior ps statuit aliqd ex necessitate iniuncti regis eccl'ie vl' ex vtilitate z valet vt.l. quod maior.ff.ad muni.aut ex odio vel iniquitate.z nō valz vt hic.aut ex aliquo alio motiuo z dicit Barto.q nō valet in preiudiciū eoz qui nō ɔsenserūt.ergo nec in preiudiciū successoz.qui tūc nō erāt in rez natura.qr in eoz preiudiciū nouuz ius statuere nō possunt vt hic.¶ No.q ille sermo vniuersaliter singuli z singulariter vniuersi īcludit vniuersitates.z singulares psonas vt in.c.generali.in prin.de elec.li.vi. ¶ Et scias q illud qd vtile ē eccl'ie vtilitate rei necessariū ē prelato necessitate officij.qr prelat⁹ tenet ex necessitate officij.sui vtilitatē eccl'ie pcurare.vt in.c.generali.de elec.li.vj.sicut tutor vt.C.d admi.tu.l.fi.z quicqd facit vl' ex re ecclesie pūnitur noie eccl'e facere qr mādatū hz a.l.vt dicit illa.l.notabilis.ff.de admi.tuto.l.qui negociationez in prin.z ibi p Bar.imo ēt vtilit' gestū ptinet ad eccl'iaz ipso gesto siue re ipsa.ff.de neg.ges.l.pōpo.scribit z.l.si pupilli.z.C.q cū eo.l.ei.qui.sed si nō esset eccl'ie vtile eccl'a nō tenet habere ratū vt.ff.de neg.ges.l.sed an vltro.§.pe.z.l.cum queritur.ff.de admi.tuto.C.i qui.cāis i inte.rest nō est necc.l.si tutor.z.l.testatrix.§.si plures.qui tex.ē notabilis.¶ Concludo ergo q aut loquimur i eo qd ē cōe plurib⁹ vt collegijs z tunc aut p vtilitate cōi vel necessitate eccl'ie.z pōt maior pars.aut ɔ̄ cōem vtilitatē z nō pōt.z idem si preter. aut ē cōe.vt singulis.z tunc aut actus pōt cōmode explicari p parte.z nō pōt fieri in alterius preiudiciū.aut non pōt cōmode explicari.vel est oino indiuisibile.z tunc aut vendo ad naturalē suū vel quasi z pōt.aut ad extraneuz suū z ñ pōt.¶ Considera due sunt regule.vna est qñ plures faciūt vnū corpus qd debet esse cū auctoritate supioris z tunc qd maior pars corporis rite facit oēs fecisse vident. Alia regula est quoties plures nō faciūt vnū corpus.tūc quod maior pars facit alij qui non cōsentiūt nō videntur fecisse.sed ille sole psone que fecerunt obligatur.¶ Item quecūqz gerunt intellectu requirunt eū in pprio subiecto nō in alieno.vt.ff.d ver.ob.l.iter stipulantē in prin.¶ Ex his pz rñsio ad qōnez qua querit vtrū ex fonte cōi pluriuz possit maior pars cōcedere aquā minori parte nō cōsentiente.Nam in preiudiciū alioz nō possūt qr ista ɔcessio ɔ̄bitur volūtate.vnde dissentientes nō obligant si isti plures faciūt vnū corp⁹ obligat ipa vniuersitas siue corpus sed singuli qlibz p se ñ obligat vt no.i.l.ij.C.que sit lō.cōsue.z.l.iiij.§.actor.de re iudi.p Bar.vnde si vicinia hēat cōez puteū vnus pōt vēdere ptē suā vtilitatis aque alijs inuitis vtilitati alioz nō detrahēdo.nā vtilitas aq diuisionē recipit vsu z arbitrio boni viri.ar.ff.de vsufruc.leg.l.actenus.§.fi.z.ff.d var.z extraor.cogni.l.vsu aque.z facit.ff.de ser.vr.pre.l.parietē.z.ff.si ser.vendi.l.j.z.ff.fami.her.l.heredes.§.si incerto.z.ff.de dā.infec.l.si pprietari⁹. plus dico q ēt si vnus habz tam minimā porcōem q ei⁹ nō intersit ɔtradicere.tñ nō tenet ad obligatōem.licet interdum teneat ad patientiā.vt.ff.de aqua plu.arcē.l.ij.§.idem.tūc aūt cognoscā an sit vnum corpus qñ vni nomini z vno plato sunt subiecti z archā habent cōem qr ista sunt stigmata vniuersitatis.ff.q cuiusqz vniuersi.no.l.j. ¶ Quero quedā cōmissio ē fcā pluribus quomodo co-

Seruo vniuersalit' singuli z singulariter vniuersi īcludit vniūsitates z singlares psonas.

gnoscaz an vt collegio vel nõ. rñdeo si est distributa po-
testas inter eos vt singulis. Si aũt cõplexiue ẽ attributa.
aut nomina sunt expressa: ꝛ tũc vt pluribꝰ simul. non tñ vt
collegio. aut nomine sunt expressa puta pluribꝰ cõsulibus
quoꝝ nullus ẽ prelatus alioꝝ sꝫ socius. vt. l. j. ff. de offi. cõ-
su. Sed si sub noĩe appellatiuo collegij: ꝛ tunc collegio lꝫ
noĩa singuloꝝ sint ẽt expressa demõstratõnis ꝑsonaꝝ cã.
ar. ff. de stipu. ser. l. si duos. ff. de an. lega. l. ãnua. §. j. ff. de le
ij. si chorus. ff. de ver. ob. l. scire debemus. ¶ Sꝫ pone ꝙ
ẽ talis casus in collegio in quo requirit̃ oĩum ꝯsensus nũ-
quid poterũt ꝯsentire tanquã singuli quilibet pro se alijs
absẽtibus. Rñdeo nõ sed debẽt ꝯsentire in capl'o vbi de-
bent in vnũ ꝯuenire qꝛ capl'm ẽ de forma substantiali. ƀm
Bar. qḋ ẽ no. dignũ. Et ꝯcludit ꝙ vnum tãgit dꝫ ab vno
fieri. qḋ plures a pluribꝰ. qḋ a collegio dꝫ fabricari in ipo
ꝛ ꝑ ipm. tñ si põt ĩpugnari rõne ꝯtẽptus põt purgare vi-
ciũ ꝑ singulares ꝯsensus. Nõ eiꝫ fundũt actũ sꝫ remouẽt
obstaculũ ꝛ veniẽt adminiculatiue ꝛ adiuuatiue. ꝛ ꝑdcã
faciunt ad qõnẽ legistaꝝ ḋ duobꝰ heredibꝰ interfectis an
vnus põt facere pacẽ sine altero. ꝛ vr̃ ꝙ sic: qꝛ hoc ẽ indi-
uiduũ. ergo ꝯpetit cuilibet insolidũ sic ꝙ melior ẽ ꝯditio
occupantis. ar. ff. ḋ ꝓcu. l. pluribꝰ. cũ nõ faciãt sibi aliquas
ptes demõstrabiles vel intellectuabiles per ꝯcursum nisi
dicat̃ ꝙ imo ꝑ ꝯcursum faciunt ptes vsus. sed sine ꝯsensu
qlibet hꝫ ius integrale ꝛ melior conditio ẽ exequentis. qꝛ
aliqḋ additũ paritati reducit ad ĩparitatẽ ꝛ potioritatẽ.
vt in. c. duobus. de rescrip. li. vj. ¶ Item ẽ indiuiduũ alia
rõne qꝛ nõ põt expediri ꝓ parte. qꝛ eius ps nõ ẽ apta ad
ꝓprium vsum rei sicut seruitus ꝛ ius patronatus. sed iste
rõnes pñt adaptari in ꝯtrariũ. nã quotiẽs aliqd cõpetit
pluribus simul lꝫ in se sit indiuiduũ vt iurisditio. tamẽ per
ꝯcursum fiunt ptes nõ qdẽ re indiuisibiles sed ptes voca-
les ꝛ dispositiue. vt in. c. plures. de iurepatrona. in clemẽ.
¶ Preterea ius faciẽde pacis venit ad destruẽdũ pñtẽ
statũ rei q̃ iniuria ꝯsistit ꝛ vnus ꝯsortuꝫ nõ põt destruere
pñtẽ statũ sine altero. vt. d. l. sabinus. ¶ Itẽ nemo põt do
nare iniuriã alienã. qnimo vilius ꝑsona reputat̃ q̃ iniuriã
nõ vlciscit̃. vt. l. sꝫ si vnus. ff. ḋ iniurijs. solũ q̃ ad rẽpub. i. q̃
ad penã fiscalẽ. vꝫ ꝙ sciñ ẽ ab vno heredũ offensi si statu-
tum loquit̃ per verba singularis numeri secus si pluralis.
nã statutũ de iniuria que fieri reipublice põt disponere ꝓ
ut vult. Sed de priuata actione iniuriaꝝ ciuili vnus non
posset ĩ ꝑiudicioꝝ alioꝝ. vt. ff. de pac. l. si vnus. §. ante oĩa.
ꝛ. ff. de adul. l. si maritus. §. si negauerit. alij dicũt ꝙ ĩ pari
numero vnus nõ possit sine altero. sꝫ in numero impari ꝑ
ualet maior ps fauore liberatõis. vt. ff. de pac. l. maioreꝫ.
de hoc dixi in. l. ij. ff. de liber. ꝛ coꝝ lib. vbi videas. ¶ Itẽ
si princeps indulget ꝛ impetrãs facit mentõem ꝙ habet
pacẽ cũ ꝯsanguineis ꝛ offensis an debeat habere pacem
ab oĩbus nemine discrepãte an ṽo habere pacem sufficiat
a maiori pte. dicit Bar. maiorẽ ptem sufficere. ff. de ṽb.
ob. l. eadẽ. §. cato. in pe. q. ꝑualet ꝑsertim in fauorẽ libera
tionis. ff. de pac. l. maiorẽ. Tamẽ obstat. l. ꝑ fundũ: quia
aliud ẽ detrahere seruituti vt hic. aliud ꝯstituere futurẽ
in re cõi. ff. de ser. expoꝝ. l. seruus ca. ¶ Itẽ facit ad qõnẽ
an vnus socius possit locare domũ ꝓ indiuiso altero inui
to. siquideꝫ res ꝯsucuit locari ꝯsuetudo fit altera natura
rei ꝛ põt ptẽ suam ꝓ idiuiso locare socio reqsito. si ṽo nõ
est ꝯsueta loci secus. similis distinctio fit. ff. de ꝑscrip. ṽ. l.
nãlis. §. j. insti. ꝓ so. in fi. ¶ Uel dic iudex arbitrabit̃. l. ij.
. C. qñ ꝛ q. quar. pars ḋbe. q ꝯsiderabit vtilitatẽ vtriusqꝫ
ptis. ꝛ illḋ facit fieri ꝑ eos cõiter ꝛ ꝯcorditer. ff. de ser. ru.
ꝑdi. l. itinere. glo. no. iuxta illud qḋ dicit illa lex notabilis
ff. de solu. l. cũ stichus. ꝛ facit. ff. de lega. j. l. huiusmoĩ. §. fi.
¶ Pone ex publico ꝓcipio priuata cõmoda nasceban
tur. verbigrã. ex flumine publicoᶜ in capite aque riuolus
trãsiebat ꝑ ꝑdiũ titij ad ꝑdiũ seij. verũ si titius velit absor
bere aquã in suis ꝑdijs ꝛ ꝑ siccitateꝫ desiccare prata vel
molẽdina seij possit nec ne. ꝛ vr̃ ꝙ nõ sumpto argumento
ab origine: qꝛ in capite aque aqua publica est ꝛ cõis. vt
no. ff. de eden. l. siquis ex argẽtarijs. §. si initium. ꝛ ar. in. l.
j. C. de iponẽda lucra. de scrip. ¶ In ꝯtrariũ vr̃ qꝛ postq̃
aqua est in ꝑdio titij ipse est dñs aque. ergo de aqua sua

a ¶ Uilis
ꝑsona repu
tat̃ que iniu
riã nõ vlci-
scit̃. Adḋ ꝙ
verecũdia ẽ
relinqre in-
iuriã inultã
tex. in. l. mi
les. §. socer.
ff. de adult.
quẽ tex. op-
time. ad h̃
alfat ange.
ĩ ꝯsi. cclvij.
incip. in splẽ
didissima ci
uitate florẽ
tie in. j. col.
Ias. in. l. pa
ctũ curato-
ris. circa fi.
. C. de pact.
b ¶ Uide ĩ
ista mate-
ria. d. Fely.
hic ĩ. xv. col.
vbi ẽt vltra
alle. cõiter
ꝑ doct. in. §.
catho. dñs
Io. ḋ puteo
in. l. j. ff. ḋ pa
ctis. ꝛ aliqd
ꝑ Fel. ĩ pre-
senti colũ.
xv. de ꝓba.
c ¶ Nota
hãc decisio
nem de qua
facit mẽtio
nem Alex.
ꝯsi. cxvij. in
prima colũ.
in scḋa pte.
ꝛ vide ẽt la
te per Ias.
may. in rep.
l. quominus
ff. de flumi.

põt facere velle suũ. ff. de aqua quoti. l. j. l. permittit̃. ꝛ. l.
lucio. nã cuiꝰ alueus priuatꝰ ẽ eius quoqꝫ aqua priuata ẽ.
vt in. l. j. §. ij. ff. de fluminibus. ad hoc. C. de serui. l. si ꝑses.
ꝛ. l. si manifeste. Nam fluxus aque ad ꝓcliuũ locuꝫ nãlis
est. ꝛ iḋ dꝫ seruitutẽ in ꝑdio inferiori: qꝛ nulla seruitus hꝫ
cãm nãlem. sed aut positiuã aut ꝑscriptã. vt in. l. j. ꝛ. ij. ff. ḋ
aqua plu. ar. ꝛ sic cũ aqua sit libera põt dñs aque facere
de ipsa velle suum ẽt si alij nocet ꝑ quandaꝫ ꝯñtiam. ff. de
dam. infec. l. ꝓculus. nisi hoc fieret ad publicã emulatõeꝫ
puta ad ĩpediendũ fluxum aque ad molẽdina cõis Bo
nonie. nã hoc fieri nõ põt qꝛ ẽ ꝯtra publicã vtilitatẽ. vt. ff.
ḋ ope. pu. l. opẽ. vñ ticius nõ dꝫ formidare iudiciũ ḋ quo
querit̃ sꝫ futurũ scãdalũ. ꝛ ꝑꝑ hoc ẽt posset supplicari su-
perior lꝫ de rigore nõ possit agi. ¶ Sed qd si sunt duo vi
cini mediãte riuo cõi ꝛ vnusqsqꝫ vult trahere aquam ad
prata sua. rñdeo aqua dꝫ diuidi localiter vl̃ tpaliter sicut
si essent duo socij sitiẽtes ꝛ nõ hẽrent nisi vnũ ciatum vini
qlibet deberet habere ptem. l. ij. ad. l. rodiam. de iactu. ff.
Eodẽ modo in agris ꝛ molẽdinis. ꝛ siquis vellet esse pri
or in vtẽdo diuidet̃ tps sorte. ff. de vsufru. l. quotiẽs. ꝛ. l. ij.
. C. qñ ꝛ qbus quar. pars debe. li. x. nã vbi humanũ ꝯsiliũ
nõ sufficit fortuna alterationẽ dirimit. vt. l. ij. C. cõia ḋle.
¶ Querit Inno. hic vtrũ cõitates terraꝝ vel collegiorũ
habeãt iurisditionẽ. ꝛ dic ꝙ nõ. sed ẽ apud rectores ipsa-
rum. dic ꝙ nõ hñt iurisditionẽ cõtentiosaꝫ. s. iudicandi. sꝫ
bene habent iurisditionẽ statuẽdi. Item eligendi sibi re-
ctorẽ. sed vtraqꝫ indiget cõfirmatõe superioris cui imme
diate subsunt. vt in auc. de desen. ciui. §. intereꝫ. ꝛ no. C. de
iuris. om. iud. l. priuatoꝝ. ꝛ. l. ij. ꝛ h̃ necessario sequit̃ ex di-
cto Inno. Nã cũ ꝯfirmare statuta ꝛ electiões magistra-
tuum. ff. de aqua quoti. l. j. §. ꝑmittit̃. ꝛ. l. vicio. Spe. in ti.
de cã pos. sit iurisditõis ꝛ alte ꝛ nõ basse iurisditionis. qḋ
pꝫ qꝛ a statutis nõ põt appellari ꝛ cõitates nõ hñt iuris-
ditionẽ. ergo nõ hñt in cõfirmationem de qua loquimur.
dictum tñ Inno. quo ad iurisditionẽ fallit quãdo magi-
stratus vacat. vt. ff. de tut. ꝛ cura. da. ab his. l. vbi absunt.
q̃ꝫq̃ꝫ posset dici ꝙ ibi estꝫ spãle fauore minoruꝫ. sed certe ñ
minor fauor est totius populi q̃ꝫ minoꝝ. ar. ff. de offi. pro.
l. barbarius. ¶ Item dicit Inn. ꝙ vniuersitates nõ pos-
sunt facere statuta spãlia vel penalia. qḋ ẽ verꝫ nisi auc̃te
superioris ꝓcedente vel accedente. nã in ꝯfirmatõe tãtuꝫ
valet accessus. q̃tuꝫ processus. vt. j. de iure patr. c. cura. nã
ꝛ posteriorẽ volũtatẽ tuetur ꝓtor. vt. l. i. §. qḋ aũt. ff. quo.
le. ꝛ in. c. i. de alie. feu. paterni. ¶ Item dictũ Inn. intelli-
gas in penis. s. crĩalibus vel que respiciũt auc̃tem ꝛ hono
rẽ ꝑioris quaꝝ executio nõ ptinet ad iudices pedaneos
vt. l. ꝙ siqs. §. j. ff. ne qs euꝫ qui in ius vo. vi eximat. qꝛ sunt
meri ꝛ mixti imperij nõ in his que iponunt̃ ƀm solitũ cur
sum causaꝝ incidẽter ꝛ officio iudicis mercenario: qꝛ ex
quo hñt qualẽqualeꝫ iurisditõem pñt facere statuta cir
ca minima. sed certe ibi requirit̃ auctoritas superioris: qꝛ
mẽbra sine capite nihil pñt nisi in rebus ipsoꝝ mẽbroruꝫ
vt. j. ḋ rescrip. c. edoceri. ¶ Pone ꝯsuetudo ẽ in eccl'a ꝙ
nulli possint ꝑcipere fructus beneficioꝝ in absentia nisi in
eccl'a saltem per ãnum fecerit residentiaꝫ. Modo papa
ꝯcessit priuilegiũ studentibus Papie de ꝑcipiẽdis fru-
ctibus in abñtia nõ obstãtibus quibuscunqꝫ statutis vel
ꝯsuetudinibus eccl'e sue. nec fecit spãlem mẽtõem de con
suetudine spãli. Rñdeo satis sufficiũt ṽba generalia quo
ruꝫ interpretatio resoluit̃ in pticularia. ar. C. de prescrip.
xxx. an. l. cẽs. ꝛ. l. j. ff. si cer. pe. ꝛ. ff. de leg. iij. l. si chorus. ƀm
Oldra. ¶ Extra quero nunquid huic decretali possit re
nũciari saltẽ cũ iuramẽto. ꝛ videt̃ ꝙ nõ qꝛ istud statutũ ẽ
cassum ꝛ dãnatũ a canone. ergo ꝛ iuramentũ. vt. C. de le-
gi. ꝛ ꝯsti. l. nõ dubiũ. ¶ In ꝯtrariuꝫ vr̃ arg. sumpto ab in
terpretãte suo iniquũ de ꝯsensu aduersarij. in quem nõ fit
retorsio. qꝛ spõtaneus cõsensus purgat vitium. vt. ff. de
cõdi. ob tur. cãm. l. si ob turpẽ. ꝛ. C. qḋ me. cã. l. ij. ¶ Item
qꝛ quilibꝫ põt iuri suo renuntiare si hꝫ sanũ ꝛ validũ ꝯsili
um animi ẽt si ius suũ transisset in rẽ iudica. vt. ff. ḋ mino.
l. si iudex. ꝛ. ff. de edi. edic. l. querit̃. §. venditor. C. de admi.
tu. l. cum quedam. C. de pac. l. si qs in ꝯscribẽdo. ff. de pac.
l. pactum inter heredem. ¶ Et nota ꝙ iterdum canonici

iurant

iurāt factū puta nō recipere aliquem qui prius non iuret
seruare eoꝝ statuta. ⁊ tūc si recipiunt aliter sunt piurij. ar.
.ff. de ver. ob. l. qdā cū filium. recipere eniz facti ē ⁊ i facto
consistit. ¶ Interdū iurant ius puta seruare eoruz statu-
ta ⁊ tunc nō sunt piurij. debēt seruare hunc ordinē. qꝛ pri-
mo debēt cassare statutuz. secundo ex interuallo recipere.
nā statutuz iuris est ⁊ ex quo est sublatū nō pōt inducere
piuriū arg. i. l. j. in prin. C. de latina liber. tol. ⁊ si tu dicis i-
mo statuta ⁊ ꝯsuetudines sunt facti. vt in. c. j. de cōsti. lib.
vj. Rn̄deo verꝝ est quo ad eos quos nō ligāt q nō obligā
tur p statutū vel cōsuetudinē vt ē papa vel ipator. sꝫ quo
ad eos qui obligant sunt ius qꝛ faciūt ius. vt. l. fi. C. de iur
iurā. ¶ Sed pone ꝙ receptus ē receptus auctoritate lit-
teraꝝ pape. Rn̄deo si in litteris fiebat mētio iuramēti n̄
sunt piurij qꝛ faciūt ex necessitate ⁊ nō ꝓpria auctoritate.
¶ Itē qꝛ princeps. pōt facere grām iurisiurādi. vt. c. fi. in
prin. ff. ad munic p. qꝺ etiā lex ei⁹ mortua facere pt vt no.
in. l. adigē. §. fi. ff. de iure patro. ¶ Sꝫ qd ecce ciuitas fe-
cit statutū [a] ꝙ nulla psona vel vniuersitas possit vendere
furmentū forensibus sub certa pena. nūqd si ciuitas vēdit
forensi icidit in penā. ⁊ vr̄ qꝺ sic. qꝛ quod quisqꝫ iuris ⁊c.
nā ⁊ eps obligat proprio statuto preferri si delinqt tanqꝫ
singularis psona n̄ tāqꝫ eps. verbigrā si facit furtuz. nam
vno respectu statuit. s. tāqꝫ ecclesie. eps alio respectu delin
quit. tāqꝫ tici⁹. vn̄ cēsent diuerse pene vt. ff. de his qui. vt i-
dig. l. tutore. ¶ Itē statuere ē volūtarie iurisdictiōis qꝺ
appꝫ qꝛ nemo est citādus qn̄ eps vel alius hn̄s ius statuē
di statuit. ⁊ in his que sunt voluntarie iurisdictiōis vnus
pōt gerere duplicē psonā vt. ff. de adop. l. si consul. ¶ Itē
qꝛ eps facit statutū auctoritate canonis: ergo ligatur tā-
qꝫ a canone. vt. C. de veteri iure enu. l. ij. §. merito ¶ Itez
qꝛ debet considerari auctoritas que facit rem preualere.
vt. l. iij. ff. de mili. testa. ¶ Item qꝛ quando cā ꝓxima agit
in virtute alterius cause inspicimus illam causam que ef-
ficaciam tribuit vt. ff. de reb. du. l. vtruz. §. cum quidam. ⁊
hoc pōt defendi si statutuz epi nō est ꝯ̄ ius cōe directe nec
indirecte alias secus. vt. C. de offi. prefec. preto. l. normaz.
vel dic ꝙ si est tale statutum ꝙ eps possit tollere tacite vl̄
expresse non ligat statuto. alias bene ligatur si nō potest
ipsum tollere vt quia iurauit ipsum seruare. ¶ Sꝫ Ioā.
and. dicit indistincte episcopuz non ligari propria consti-
tutione qꝛ ligaretur sibiipsi vt no. in. c. ij. ꝺ constitu. lib. vj.
in nouel. sic iudex q male statuit iudicando facit litem su
am nō vi sniesꝫ ex quasi maleficio. qꝛ praue statuit. vt. ff. ꝺ
acti. ⁊ ob. l. ex maleficijs. §. iudex Preterea causa media
ta nō debet inspici sed causa ꝓxima. qꝛ causa remota reci
pit a ꝓxia sꝫ nām. ꝓxie recipientis nō ꝫm nām recepie: vt
no. in. l. si mulier. ff. re. amo. ⁊ hec est rō nālis. Reuertēdo
ad ꝓpositū de ciuitate dico ꝙ nō obligat ciuitas. sꝫ singu
lares psone vel vniuersitates que sub ea sunt vt no. Iac. de
are. in. l. si peculiū. §. sicut. ff. ꝺ pecu. leg. qꝛ cum statutuz fi-
at grā ciuitatis ergo ꝯ̄ ciuitatē nō debꝫ iterpretari. vꝫ vt
ciuitas puniat cōtrafaciendo. vt. C. de leg. l. quod fauore.
¶ Querit collec. nūqd valeat statutū epi qꝺ p testes sin
gulares ꝓbat aliquē esse vsurariū manifestū. ⁊ dicit ꝙ nō
qꝛ est contra ius cōe. Tu dic ꝙ aut loquimur de probāda
qualitate certi ⁊ determinati ꝯtus puta emptiōis facte
cū titio. ⁊ verū dicit. vnde p testes singulares [b] non ꝓbat
ꝙ talis cōtractus sit feneratitius nisi vnus testis iuuaret
alium testē p qualitatē iudicioꝝ vt. j. de pigno. c. illo nos.
⁊ . j. de sue. ab inte. cū dilectus. Aut agit de ꝓbanda quali
tate psone in genere. puta ꝙ talis fuit vsurari⁹ manifest⁹
ad expugnandū testiū suū. ⁊ tūc qꝛ oēs spēs ꝯtente sub ge
nere tendunt ad vnū eandēqꝫ ꝯclusionē nō dicunt singu
lares. qꝛ ois spēs ē eiusdē qualitatis ⁊ cōditionis ⁊ suffi-
cit ꝓbatio gnālis sicut ad ꝓbanduz quē esse furē manife
stuz vel hereticuz ꝫm. Iac. bur. qꝛ oēs heretici caudas iam
hn̄t inuicē colligatā. Tn̄ quidā dn̄t ꝯ̄uz qꝛ n̄ pn̄t esse nisi
singulares q simul nō viderunt. sed vnus vidit vnuz alter
alium cū visu ⁊ in auditu fundet testimoniū vt. j. de ꝓba.
c. lꝫ causam. ⁊ not. ff. de desti. l. ob. carmen. §. fi. dixi. C. de te
sta. l. j. ¶ Singularitas testium nō consistit in sensu qꝛ nā
iter quilibet testis habet propriū sensum ab alio teste se

a ¶ An ciuitas q̄ facit statutuz ꝓhibēs aliquid cū pena si ciuitas ꝯ̄faciat an icidat in penam.

b ¶ An p testes singulares ꝓbet cōtract⁹ vsurarius.

paratū. ⁊ nō pōt vnus sensus numero esse in duobus cor-
poribus. sed ꝯsistit in sensato. i. qꝛ nō viderūt vnū ⁊ idem
sed diuersuz numero essentia seu specie vel qualitate. ⁊ qꝛ
ibi testes nō viderūt idē nō ꝓbant idē. tn̄ si addiciunt qꝺ
est notoriū. ⁊ sunt multi testes fidedigni ꝓbant notoriū: lꝫ
nō ꝓbent fcm̄ sed si nō addiciunt de notorio ēt si eēnt mil
le testes nō ꝓbarēt notoriū de quo nō deponūt neqꝫ fcm̄
in quo discrepant. j. de ꝓba. c. lꝫ cām. ¶ Credo tn̄ ꝙ odio
feneratoꝝ ad reprimēdū malitias ⁊ cautelas eoꝝ vꝫ ꝯsti
tutio epi. longis tēporibus praticata ꝙ p testes singula-
res plurimos forte decē. vt no. C. de accu. ea qdez. ꝓbetur
quē esse vsurariū manifestū. ēt si ꝯstitutio fingat vel iter-
ptat oēs eius ꝯtus eē de duplo vere sortis qꝛ pp difficul-
tatē ꝓbatōis ⁊ dolū feneratoriū iustū ⁊ equū est ex ꝓsum
ptionibus ꝓcedi cū feneratores eqparent raptorib⁹. arg.
.C. vn̄ vi. l. si qn̄. ¶ Itē hoc est testimoniū de morib⁹ qui
ꝓbant per actus singulares ⁊ factos ēt diuersis locis ⁊ tē
poribus. Nā totus ꝯtextus consuetudinis cum requirat
actuū ⁊ tēpoꝝ pluralitatem nō pōt simul videri vel pci-
pi a testib⁹. sed ꝯstat ex actuū ⁊ tēpoꝝ coniunctiōe ex qb⁹
surgit ꝯsuetudo. vt. l. venditor. §. si ꝯstat. ff. cōis pdiorum.
¶ Querit insup colle. nūqd solus eps possit reuocare sta
tutū qꝺ fecit de ꝯsensu capli. dic aut in statuendo requirit
ꝯsensu capituli ita ꝙ caplꝫ faciat partē epo in ꝯsentiēdo.
⁊ tunc non vꝫ reuocatio statuti sine caplo. vt. C. de nup. l.
si vt ꝓponis. ⁊ . ff. cōa predio. l. fi. Aut ꝯsiliū capituli nō re
quirebat ad esse statuti sed ad bene esse. i. ad quandā ho
nestatem. ⁊ tunc solus eps pōt reuocare. qꝛ cum nullus fa
ciat ei partē per consensuz sequit qꝺ habeat ius statuendi
solus. ⁊ insoliduz. ⁊ regula iuris dicit ꝙ eadē est forma ⁊
potestas faciendi ⁊ resoluēdi tam mediate qꝫ imediate.
vt. ff. de ser. ru. pdi. l. tria pdia. ⁊ . ff. de sol. l. ꝓut qsqꝫ. sic ⁊
pater facit testm̄ sibi ⁊ filio suo ipuberi. ⁊ tm̄ solus pōt re-
uocare. sꝫ an sicut pōt testari ⁊ codicillari filio impuberi.
ita possit dānādo cā mortis ipuberis. habes vnicuz tex. in
iure. vꝫ in. l. j. §. j. ff. de tutelis. ⁊ est tex. vnicus ⁊ cōmib⁹ di
strahendus. ¶ Et no. ꝙ ista qꝺ de reuocatiōe statuti hꝫ
locū in his qui suo iure pn̄t statuere. qꝛ sunt ordinarij sta-
tuendo ⁊ ppetue iurisditōis. secus in cōmissarijs qꝛ eoruz
statutū finit eoipso ꝙ statuerūt cū sint delegati: lꝫ Bart.
faciat eos ordinarios si ꝯstituti sunt ad vniuersitatez cau-
saꝝ ⁊ statutoꝝ donec durat tēpus eoꝝ arbitrij. nō postea.
vt. ff. locati. l. si in. l. in prin. Ita no. ipse ⁊ forte nō male. vt
in. l. j. §. si plures. ff. de exercitoria. in sua repetitione. ⁊ . ff. ꝺ
decre. ab ordine faci. l. ambitiosa. in lectura. ¶ Sup his
tn̄ diligenter formā mandati ꝯsiderabis qua cessante ser
uabis id qꝺ dcm̄ est de iure cōi. facit ad pdicta ꝙ arbitri
simul electi ad plura decidenda debent simul oia termi-
nare si possunt. vt. ff. de arbi. l. qui tn̄. iudices ordinarij psit
determinare vnū articulū sine alio. si non sunt cōnexa ca-
pitula. vt. ff de mino. l. ēt. §. fi. ff. si cer. pe. l. qdaz estimaue-
rūt. Sed nūqd si datuz est arbitriū reuidēdi statuta pos-
sint interim vetera statuta seruare. rn̄deo sic si sunt certa ⁊
clara. secus si indigent interptatōe correctiua: qꝛ data sūt
ad corrigēdū. vel declaratiua pp dubiuz intellectuz statu
toꝝ: qꝛ ex quo sub examine lis pendet coram reuisorib⁹ in-
terim nihil est inouāduz. ar. j. de restitu. in integ. c. cum ve-
nisset. in fi. ⁊ ar. ff. si cer. pe. l. pecunia. ⁊ . ff. de execu. tu. l. diri
mus. ⁊ hoc in his ad que posset trahi declaratio. non aūt
in preteritis pfectis ⁊ maxime executis. arg. ff. de ꝯdi. inde.
l. eleganter. §. si opus. ⁊ qꝺ no. C. de transac. l. diuersa. que
transiuerūt in esse irreuocabile qꝛ qꝺ sopitū ē nō pēdet ex
futuri tpis tractu. vt. C. de leg. l. leges ⁊ ꝯstitutōes. ¶ Ul
timo no. ꝙ lꝫ collegium non habeat merum imperiuz tn̄
potest quedam statuta facere. ⁊ sic nō omne statuere est
meri imperij nisi qn̄ ordinatur ad ea que sunt meri iperij
.C. de sen. ⁊ inter. om. iudi. l. nulli. ⁊ . ff. de iudi. l. ij. §. his da
tur. ¶ Utrum episcopus possit facere statutum ꝙ in cer
tis causis a iure cōmuni obmissis non appelletur. videtur
ꝙ sic in interlocutorijs nō diffinitiuis. vt. C. de sen. ⁊ inter-
locu. om. iudi. l. cum solitum. sed illud est pp stilū ⁊ ꝯsue-
tudinē illoꝝ magratuū quā ꝯsuetudinē pscripserāt ꝺ cō-
sciētia ꝓncipis. vt pꝫ ibi in verbo solituz. alr̄s secus. vt. j. de

in.iur.c.venientes vel dic vt no.in.c.fi.de ap.li.vj in nouel.
¶ Sed nūquid vʒ statutū epi ꝙ in certis casibus ꝓceda tur sūmarie ⁊ de plano.vr̄ ꝙ nō.Nā lʒ epi nō iurēt serua re leges ⁊ canones.tñ sine iuramento seruare tenent̄ sic ⁊ arbitri.nō iurāt ⁊ tñ seruare tenent̄ ꝙ scriptū est in legibꝰ ⁊ canonibꝰ vt .C.de ar.auctentica decreuimꝰ ⁊.C.de pac. l.si qs in cōscribēdo.¶ Itē epi sunt sub lege.nō supra legē vñ nō possunt ꝯmittere cās ordinarias cū illa clausula sūmarie [a] ⁊ de plano ⁊ si cōmiserit tñ ordinarie est ꝓcedēdū.illa clausula ē apposita cā ampliande iurisdictionis ⁊ ideo vitiat̄.⁊ nō vitiat vt.ff.de offi.ꝓcōsul.l.nec quicq̄.§.fi. ⁊ no.in.c.sepe de verbo.sig.in cle.sed ꝯtrium seruat̄ de facto ⁊ aliud ē cōmittere ⁊ aliud statuere qꝛ statui ē generale ⁊ fauorabile at.l.ij.de ferijs.sed delegatiōes sunt ꝑiculares ⁊ quodāmodo odiose ⁊ restringende.¶ Pone cōstitutio epi dictat ꝙ in sua curia possit opponi exceptio non numerate pecunie vsq̄ ad quatuor annos an valeat ista cōstitutio.⁊ vr̄ ꝙ nō qꝛ ē cōtraria iuri cōi.qd̄ disponit de biēnio tm̄.In cōtrariū vr̄ ꝙ ista exceptō fouet̄ veritate ⁊ maiorē veritas q̄ʒ fictio.ff.de lib.⁊ posthu.l.filio ⁊ post biēnniū ꝓbat̄ p cōiecturas qꝛ negatiua.sʒ ante biēniū presumit̄ ꝓ ipa qꝛ creditor dʒ ꝓbare cām finalē eē verā.sʒ cā finalis agēdi est ipa numeratio nā nec pt̄ reddi qd̄ numeratū nō fuit.¶ So.ista cōstitutio ptinet ad decisionē cāe ⁊ iō īspiciēda ē cōditio istiꝰ cū quo ꝯbit̄ potiꝰ q̄ʒ locꝰ iudicij vt no.Odof.i.l.j.ff.de iudi.i lec.sua.⁊.C.de emāci.lib. i.l.j.cuʒ similibꝰ.¶ Porro exceptio nō nūerate pecunie ē anormala.qꝛ tpalis.¶ Itē qꝛ biēniū ē ꝓbata eoipso ꝙ opponit̄ etiā si iuratū sit vt.l.fi.C.de si nūerata pecu.Nō ob.c.debitores.ſ.de iureiur.qꝛ ibi loquit̄ in vsuris in qbus nō spabat̄ nūeratio p creditorē fiēda qꝛ tunc eēt sors.Itē ꝯ sortē nō obiciebat̄ ibi exceptio nō nume.pe.sed dicebat̄ ꝙ ꝯtctus erat feneraticiꝰ ⁊ sic nō ob.sʒ si eēt cōfessio de duplo vere sortis.tūc si excipet̄ de dimidia pte nō nūerata.sʒ spe future nūerationis confessata.tūc essemꝰ ꝓprie in querela nō nume.pe.tñ ex gñe cāe non essemꝰ sub epo.sed sub magistratu seculari.⁊ ꝯsidera bene id qd̄ dico.¶ Quid erit si ꝯstitutio epi diceret ꝙ in curia sua clerici non possint opponere exceptionē nō nu.pe.⁊ videt̄ ꝙ nō valeat qꝛ ē cōtra libertatē clericoꝝ.Nā si onerat̄ libertꝰ eoꝝ adimēdo eis priuilegia.ergo multo fortius si aufert̄ eis ius cōe. ꝙ difficiliꝰ tollit̄ q̄ʒ ꝑuilegiū ar.ff.de mili.testa.l.ciꝰ militis.§.militia.¶ Itē nō vʒ statutū epi vl̄ magr̄atꝰ iuri cōi ꝯtriū [b] vt.ff.de offi.ꝑſe.pto.l.normā.nisi inter ꝯsentientes huic statuto.ar.C.de cōsti.pecu.l.ij.in fi.⁊ in auc de fideiusso.§.argētarioꝝ col.i.¶ Itē si clerici essent nūmularij vel argētarij ad quoꝝ fidē publice recurrit̄ ⁊ maxie qꝛ ⁊ quando clerici se imiscēt rei ad se nō prinenti finaliter dic nō valere qꝛ ē cōtra nālem rationē vel mētē cōtrahentiū argu.in.l.j.§.i..ff.de ferijs.⁊.ff.si cer.pe.l.qui pecuniaʒ.C. de nō nu.pe.l.fi.⁊.C.de do.ꝓmis.l.iiij.q̄ lex est singularis.
¶ Nota auctoritatē [c] moralis phi pro.l.seruari ⁊ i causis allegari.Et est ratio qꝛ scientia nostra supponitur morali philosophie.vt.ꝫ.no.in rub.ꝓhemij.sic in mā nāli allegat̄ Ipocras ⁊ Aristoteles.ff.de sta.homi.l.septimo mense. ⁊.ff.de solu.l.si pr̄.⁊ per hoc reddit̄ philosophie debitꝰ honor.Dicit hic Host.ꝙ hodie populi quātūq̄ principales ⁊ clarissimi nō pñt statutum aliqd̄ condere nisi princeps eis hoc expresse cōcedat vel cōfirmet ⁊ ꝓbat ex eo qꝛ populus ro.in quo oīs populus includit̄ omne suū imperiū transtulit in principem.Sed tu dic ꝙ ptās statuēdi ⁊ iurisditio sunt ānexa.⁊ qui hʒ vnū habet ⁊ reliquū eiusdem qualitatis.nec aliqd valet ratio Ho.quia lex oēs populi est approbata per Iustinianū ⁊ per Cesareʒ.⁊ iō dʒ haberi pro imperiali constitutione.presertim qꝛ Iustinianꝰ fuit post Cesarem augustum.vt no.ff.de mino.l.emilius. in fi.⁊ ideo dicas statuta populoꝝ valere nisi eis sit expsse inhibitum p principē eoꝝ vt eccl̄a romana in suis terris tpalibus vtit̄ opinione Hostiē.ſm qd non simpliciter.qꝛ vult nulla statuta valere nisi a se ꝯfirment̄.ne populi subiecti valeant cōtra libertateʒ ecclesie aliqd machinari.Itē sitiunt iurisditionē quēadmodū ceruus desiderat ad fontes aquarū ſm quosdam.tñ mala vere loquentes de cle-

[a] ¶ Vide allegata p nouissimos in.l.nēo pōt ff.de leg.i.⁊ diffuse per Giorgium natū in cle. sepe i.xxvij. col.de vbo. signi.

[b] ¶ Vide p.d.Alex.i ꝯsi.xxxvi.in cip.i depto ris i vl.col. in.ij.volu.

[c] ¶ Vide ois scripta per moder nos i.l.j.pꝰ noc.bar.ibi ff.si cer.pet.

ricis.si statutū hʒ plura capitula.vltima clausula ad omnia refert̄ si ad omnia referri pōt.vt not.ff.de postu.l.j.§. eum qui.⁊ ibi notat Oldra.Bal.doctor.

De in ecclesiarum.

q Cōstitutio laicoꝝ ēt totius populi.fcā sup rebꝰ ecclesie nō tʒ.¶ Casus.Cōe triuisij fecit statutuʒ ꝙ feudatarij ad inopiā vergētes hoc ꝯstito possint alienare feudū qd̄ ab eccl̄a vel alijs tenēt absq̄ dñi reqsitiōe.papa dicit ꝙ istud statutuʒ quo ad eccl̄as non tʒ.⁊ venditio fcā ð tali feudo sine legitio eccl̄asticaꝝ psonaꝝ assensu nō hʒ vires.Ibi triuisij.i.cōe triuisij.Ibi ꝯstituerunt quantuʒ ad aliquos.i.subditos tʒ statutū taʒ in iure fori q̄ʒ in iure poli.ergo statuta sunt seruāda ēt in foro ꝯsciētie ſʒ Bar. qd̄ nō reperit̄ alibi.sʒ quo ad ecclesiaʒ nō tʒ statutū.qꝛ cōitates terraꝝ nō possunt ecclesijs imperare nec iura eoruʒ tangere.¶ Sʒ ecce populus rusticanus rudis ⁊ indoctꝰ credidit valere statutū nūqd excuset̄ rusticus alienās a pena cōmissi.vr̄ ꝙ sic qꝛ rusticitati parcit̄.¶ Itē publicꝰ error iuris habet̄ pro errore facti.¶ Itē iste in aīo suo non offendit dominū directe vel per obliquū:qꝛ non contēnit eū.ar.ff.locati.l.siqs ignorans.¶ In contrarium qꝛ libertas ecclesiaꝝ est de iure nāli ⁊ pena que est comes peccati inde originē trahit.ergo error nō excusat.C.ð in ius vo. l.venia.¶ Iteʒ debuit ꝯsulere peritiores.C.de inge.⁊ manu.l.si quis ꝑnitiose.ergo hic errat̄ sub ptextu statuti.ff.de ver.ob.l.si seruū.§.sequit̄.minor tñ restituit̄ in integrū nisi dolus adesset.ff.de mino.l.si in cā.§.si cōmissuʒ.¶ Sʒ qd si vasallus.adeo est paup ꝙ nō pōt viuere nisi alienet. Rñdeo reqrat dñm ꝓ vite subsidio.cū si eiꝰ vite dñs non succurrit alienare poterit.qꝛ quodāmodo dñs vr̄ habere vasallū ꝓ derelicto.ff.ꝓ derelicto.l.fi.⁊ in auc̄.cum de ap. cogno §.qd de p̄dictis.ꝓprietatē tñ dñij nō lʒ vasallo vēdere:lʒ laboret in paupratis miseria.vt in nostro.c.ſʒ itel lectum Inno.⁊ vide qd̄ no.in.c.de cōtrouer.inter dñm ⁊ empto.feu.Ibi ꝓbabilr̄ ex hoc aduerbio.not.ꝙ dicit̄ aliquis ad inopiā vergere nisi duo ꝓbet.i.se vergere ⁊ sine culpa sua vergere.⁊ hoc verum qñ vergere allegat vt sibi ꝓsit ⁊ alij noceat.alr̄ non referret.vtrum sua culpa vl̄ nō. vt C.de iure do.l.vbi adhuc. Ibi alienandi feudū.i.vtile dñium ⁊ vtilem seu naturalē possessionē.non enim est ita fatue intelligēdū statutū vt loqueret̄ de ꝓprietate ecclesie.vel de ꝓprietate laicoꝝ.qꝛ statutuʒ ꝙ qs pōt vendere ꝓprietatē alterius ēt contra laycos non valet qꝛ eēt contra iusgentiū cōtra nāleʒ eqtatē expsso errore.vt.ff.ð pub. l.fi.Ibi liberā.ꝰ no.ꝙ istud vbū significat ꝙ nec teneat̄ cōsensum domini requirere vt alij ad eaʒ non pateat ingressus.nam liberum dicit̄ qd̄ ab omni necessitatis obseruantia ⁊ solēnitate ē abstractū.vt.l.j.ff.de testa.mili.¶ No. ꝙ in feudis curia domini dicit̄ priuilegiata.Est eniʒ curia locus signatus vsibus domini deputatus.sed alr̄ curia sumit̄ pro loco publico vt curia decurionis.vt.C.de decur. l.obseruare.lib.x.⁊ facit.c.j.que fuit pria cā benefi.¶ An ecclesia incidat in nāles penas feudoꝝ:puta ex cadētia a ꝓprietate.no.in.c.vel in glo.de caplis corradi si feudū est nouū.i.acqsitū p ꝓlntū q delīqt.dic vt ibi in tex. Si autē est antiquū.i.a p̄decessoribꝰ acqsitū nō nocet ecclesie.C.ð sacrosan.ecc.l.sʒ plʒ.Ibi idēptitati.no.ꝙ idēptitas est nō pati iniuriā in iuribꝰ suis.Ibi ꝯstōnēʒ.no.ħ primo cassari ꝯsuetudinē.deinde imediate cassari ꝯctū ex ea secutum.⁊ sic scdm Innocen.non valet statutuʒ ꝙ ratione partis qs possit vendere totum.siue sint partes eiusdē qlitatis ⁊ rationis vt dominiū.siue diuerse qualitatis.vt diffinitiōis: puta dñium ⁊ vsufructū formales sibi faciūt partes p cōcursum.vt.ff.de vsuf.leg.l.si alij.ibi eniʒ est qdā cōio rōne agri subiacētis ⁊ cōpartientis fructꝰ inter eos.Ibi ecclesiasticoꝝ.ergo a ꝯtrario sensu vʒ statutū in feudis q̄ tenent̄ a laicis:qꝛ p tale statutū nō aufert̄ dñiuʒ dñi.sed cōcedit̄ transferri ius vasalli qd̄ statutū hʒ inducere libertatē feudoꝝ saluo iure dñij dñoꝝ.⁊ tale feudū:tūc dr̄ factū.Sed Inno.negat valere publicū p qd̄ aufert̄ dominiū priuatū qꝛ cōitas nō est dña nec administratrix taliū reꝝ.Item qꝛ dñia sunt de iuregentiū.certe statutuʒ non pōt tollere dñiuʒ

d ¶ Vide ois scripta late p Ial. may.in.l.j. .C.ð sa.san. ec.in prima col.⁊ aliqd p eundē i.l. sigsmaiori iiij.col.i.vj. no.C.ð tra. Et de isto vbo libere. vid ēt bab. hic.⁊ eūdeʒ barba.i.c.i. de offi.ordi. ⁊ eūdē bar ba.in.c.j.ð rescrip.vid q̄ scribit.d. Andre.ꝑ tius i.c.sip debilitate ð offi.deleg.⁊ p scripta in dictis locis alias extēſe ꝯsuluit ⁊ se subscripsit insignes doctores dñs Lanceloꝰ decianꝰ Iacobus ð cli uio de niso ꝙ ptās qui pōt ex ꝯmis sis vel ex decreto i cōialibus libere īquirere tñ cōsului ꝙ ꝑ istud aduerbiū libere nō poterit īngrere nō ꝑce dēte fama ꝑ plusq̄ sit fama vel indicia ꝓut eriā ꝯprobat Iason.in.d.i.j. tñ lʒ Iason nō dicat iuenio ꝙ ꝯtrariuʒ tʒ aug. in.l.si vacātia.C.ð bo. vac.lib.x.tñ reperi pt ꝙ Alı etiāꝰ reprobat ipʒ i.c.cū oportcat ð accu. Fran.parona.

a ¶ Vide
hic ple scri-
pta p mod.
ꝛ in.l.j.C.ď
sũma trin.ꝛ
fide catho.
ꝛ an per lai
cos possit fie
ri statutũ p
pter qḋ red
ditus sui au
geanẛ ꝛ ec-
clesie minu-
anẛ.vid pe.
de anch.cõ
sil.xij.xiij.ꝛ
seq.ꝛ ꝯsilio
clxij. Et an
valeat sta-
tutũ ꝙ non
ꝑt fieri alie
natio nisi in
nõ subditũ
tanꝗ̃ cõtra
libertatẽ ec
clesie ꝓut ẽ
Mri.vide
Barb.ꝯsi.
xiiij.scdo li-
bro ꝛ cõsulẛ
tale statutũ
valere.dñs
Signo.ꝯsi.
cxviij.ꝛ ꝯsulẛ
Car.sup sta
tuto pistorij
disponẽte ꝙ
donatio sit
ipo iure nul
la nisi fuerit
denunciata
qḋ si scã do
natio cleri-
co p laicum
ꝙ cleric⁹ de
nunciare te
neaẛ. Et ip
se barba.ibi
consuluit ꝙ
statuto bo-
nonie qḋ fa
cta locutõe
inter re con
ductõ facta
ꝙ tale statu
tũ liget cle-
ricum.

b ¶ Vide
dio que scri
bit subtiliẛ
Are. in.l.q
supstites.ff.
ď acq.here.
in.vj.col.in
ṽ.ꝛ prio no.
ꝙ ille q fec
ꝯtũ nullũ
ꝛc.vbi mul
ta vtilia di-
cit Archy.

dñium a sua radice.sed effectũ eius sic.C y.ꝙ nõ tollitur
ius nãle ſ3 eius effectus.sic verba sunt iuriscõsulti in alia
mã.ff.de dona.inter vi.ꝛ vxo.l.cũ hic status.§.si. ¶ Sed
in hoc caplo est cãus ꝙ p statutũ generale põt tolli vtile
dñium dños ortũ ex ꝯsuetudine puta ex ꝯsuetudine feudo
ruʒ:qꝛ nõ ẽ de iuregẽtiũ ꝙ ibi ius necessariũ qḋ nõ repe-
riẛ alibi. In assensu.no.ꝯsensum supuenientẽ sufficere.qñ-
cũqꝫ aliqs accedit ad validitatẽ ꝯctus.sed ad fundãduʒ
ꝯctum a pncipio p tertiũ ꝯsentientẽ.vʒ ꝙ reqraẛ ꝯsensus
p modũ auctoritatis.qꝛ auctoritas habilis ꝯsensus semp
respicit ad pncipiũ.dicã.j.de ꝯsue.cum ꝯsuetudinis post
Inn.Ibi decreuimus.no.ꝯctum * declarari nulluʒ.ꝛ ad
hoc pncipalr agi posse.ꝛ qñqꝫ ꝯctus ẽ nullus ex plurib⁹
causis siue rõnibus simul ꝯcurrẽtibus.C.de ꝯhen.emp.l.
si mater. ¶ Sed si vna cã nullitatis pcedit aliã tpe.secũ
da cã nõ inuenit qḋ ãnullet.ff.de iniu.resta l.nam ꝛ si sub
ꝯditõne.§.rumpendo.ꝛ iõ sup cã secũda tñ nõ possʒ fun
dari libellus nullitatis.facit.ff.de here.insti.l.si nõ lex elie
scẽtia.§.j ¶ No.ꝙ in alienatõe reꝝ eccłe nõ sufficit aucto
ritas ciuitatis decurionũ vel ꝯsuluʒ.sed requiriẛ ꝯsensus
ecclasticaꝝ personaꝝ absqꝫ laycis. ¶ Capio primã glo.
ꝛ vʒ ꝙ istud statutuʒ valuerit.vt.l.oẽs populi.ff.de iusti.
ꝛ iur.ẽt in foro aie.So.quo ad inter laycos subditos va
let.quo ad ecclas non valet ſm Ber.ꝛ ẽ ratio qꝛ clerici
sunt de populo quo ad fauorem eorum.sed nõ quo ad dã-
num ecclesiarum. ¶ Sʒ hic queriẛ nũquid statutũ popu
li possit disponere ꝙ layci nõ possint alienare b in clericos
vel ecclesias res tributarias vel collectarias ne fiscus ca
reat subsidio collectaꝝ.tñ.licitũ ẽ laycis defendere suas
iurisditiões ꝛ vtilitatẽ publicã in acqrendis.sed nõ in ac-
quisitis eccłe.primũ probaẛ qꝛ hoc põt pactũ ꝛ testm̃.vt
.C.de re.alie.nõ alienã.l.fi.ꝛ.C.de pac.inter emptoreʒ.l.
vltia.nisi pceptum sit nudũ.ff.de le.j.l filius.§.diui.C.de
fideicõ.quotiens.ergo ꝛ statutũ.ꝛ no.ff.de ver.ob.l.si ita
qs.§.ea lege.ff.de pigno.l.i quoꝝ finibus.C.nõ licere ha-
bitatoribus.l.j.C.de iure emphi.l.ij.C.ď iure fisci.l.certa
forma.li.x.nã ꝛ sñia iudicis põt hoc vetare.vt.ff.de ꝯtra-
hen.emp.l.siqs sciens.ꝛ iurisditões ꝛ statuta sunt eiusdẽ
qualitatis.de statuto ẽr habemus in feudis ꝙ feudata-
rius nõ põt alienare in ecclesiaʒ.qꝛ alienaret in potẽtio-
rem.vt in auẽ.de alie.ꝛ emphi.§.j.ꝛ eccła cultrix est iusti
cie.nec in se iniustũ patiẛ nec in aliũ tollerat.hoc veꝝ nisi
feudatarius ingrediaẛ monasteriũ:qꝛ ẽ alienatio necessa
ria ꝛ tamdiu durat apud monasteriũ ꝗ̃diu viuit feuda
tarius vita nãli.Eo aũt mortuo si feudũ erat ppetuũ ad
omnẽ heredẽ trãsit in ppetuũ.qꝛ tale feudũ redigitur ad
instar ꝓprietatis.ꝛ põt appellari francũ.vt.j.ď fide istru.
c.inter dilectos.si aũt erat ad vitã qḋ impetrareẛ de vita
nãli morte nãli finitur.qꝛ nulle remanent eius relige ꝛ fi-
nito iure datoris finiẛ ius acceptoris.vt in.c.j.§.j ut sue.q
feu.da.pos.ff.de pigno.l.lex vectigali.C.de lega.l.vxor pa
trui.ff.de leg.j.l.si domus.§.vlt.ff.de ꝯhen.emp.l.q taber
nas.ff.de vsufruc.leg.l.j.§.stichus.imo dicas ꝙ aut seruitiũ
feudi põt explicari p monasteriũ ꝛ vera sunt pdicta.aut
nõ.ꝛ tunc feudũ redit ad dñm.non mutatõe persone ſʒ ex
tinctione finalis cause.vt in.c.j.de eo qui arma bellica de
posuit.nec dicas ꝙ illud.c.cum sit fundatũ in rõne natu-
rali ꝛ incõuincibili sit contra libertatem ecclesie.qꝛ eccła
dʒ iusticiam colere.vt in.c.j.de feu.alie.vbi tex.veniens.
¶ Quid econtra si dñs vasalli ingrediẛ monasteriũ du-
bitatõe facit.qꝛ dñs alienando perdit ꝓprietatẽ.vt in
c.j.que sit prima causa bñfi.amit.ꝛ no.de forma fideli.c.
ꝛ qualiter dñs ꝓprietarius priuaẛ.c.ex facto.ꝛ si de feu.
fue.ꝯtro.c.dño cõuertẽte.dic ꝯtra qꝛ necessaria ẽ vniuer
salis ẽ alienatio.vt in.c.j.de capitaneo qui curiã vẽdidit.
Nõ obstat ꝯtraria qꝛ loquitur de illicita alienatõe non
de ea que licite fit.qꝛ penã nõ mereẛ qḋ fit lege ꝯcedente.
¶ Sʒ pone ꝙ dñs priuaẛ ꝛ vasallus liberaẛ.nũquid va-
sallus retinet illud vtile dñium qḋ prius habebat an assu
mat decretũ.qꝛ qualitas dñij mutaẛ.qḋ vʒ verius p illam
notabilẽ legẽ.ff.de here.insti.l.iij.§.qui fideicõmissariaʒ.
ꝛ qꝛ priuatio vnius efficiẛ habitus alterius. ¶ Ex predi-
ctis apparet ꝙ feudũ armate militie expirat per mona-
chũ.Itẽ per sacros ordines.sed feudũ cẽsuale nõ expirat
sed trãsit ad monasteriũ cũ suo onere.si vero est feudũ al-
terius officij vel monasterij qḋ possit adaptari monaste-
rio nõ expirat ſʒ trãsit ad monasteriũ.si vero sit feudũ al-
terius seruitij qḋ non possit adaptari monasterio expirat.
¶ Itẽ dignitates inseparabiles a psona nõ trãseũt.ar.ff.
de ar.l.nõ distinguem⁹.§.sacerdotio.C.de epi.ꝛ cle.l.qs-
quis.ff.de ver.ob.l.cõtinu⁹.§.si ab eo.ꝛ tñ interdũ de fa-
cili impetranẛ per successores.ff.de aqua quot.ꝛ esti.l.j.§.
permittiẛ.vbi tex.vnicus.vnde qḋ nõ est trãsibile ẽ impe
trabile.Et no.ꝙ si feudũ ẽ fictuale licʒ feudatarius infra
ãnum petierit inuestituram ꝛ fecerit fidelitatẽ ꝛ oia solẽ-
nia seruauerit:tñ si cessauerit per bienniũ in solutione cano
nis vel ptis eius totũ feudũ perdit.vt no.Inno.j.de re iu.
c.ad aplice.Pro hoc dicto singulari ego allego tex.vni-
cum in lib.feudoꝝ.in ti.que sit pria cã feu.amit.§.sed nec.
est alia iustior cã cui Apollo nõ rñderit xpo.vide in spec.
de loca.ver.lxxxv.si aũt nõ petijt inuestiturã pdit illud ela-
pso ãno.tene menti. ¶ Sed ecce feudatarius hʒ filios nũ
quid põt pro aia sua legare suũ vtile dñium.ꝛ vʒ ꝙ nõ:qꝛ
pauperes ꝛ eccła equiparanẛ.sed eccła est ꝓhibita.ergo
ꝛ aia.Reuertiẛ igiẛ feudũ ad dñm feudi tanꝗ̃ alienatuʒ
in potẽtiorẽ si dña retrahere vult.aľs bñ valet legatũ.vt
in.d.§.pñ.auẽ.de alie.ꝛ emphi.ſʒ si nemo de liberis extat
reuertiẛ ad dñm iure vacatiõis.imo iure anihilatiõis nõ
iure retractiõis.ꝛ iõ ppetuo põt vẽdicari.sic intelligiẛ.c.
j.§.donare.quasi po.olim feu.alie.sed Host.dicit hic vt
refert hic Jo.an.ꝙ p aia legari põt.ar.ff.de vsuf.l.locum.
fauore ꝛ intuitu aie.qḋ satis põt dici de equitate canoni-
ca.dũmodo nõ sit effectũ caducũ morte.nam si sit effectũ
caducum morte nõ fit caducũ alienatione ꝛc. ¶ Oppo-
nitur ꝙ per statutum non possit quis priuari dominio seu
alio iure suo:qꝛ nõ valet rescriptũ.ergo nec statutuʒ.ꝛ qꝛ
dñia sunt de iuregen.ꝛ siľr alia iura bona ꝛ equa:licet illa
iura essent pdita a iure ciuili:tñ fundanẛ a iure nãli.ar.ff.
de reg.iur.l.cum amplius.§.is nã dʒ.ꝛ.ff.de fideiuſ.l.fide
iussor obligari.§.fideiussor.dicit Inno.ꝙ dñia oia sunt ď
iuregen.postꝗ̃ sunt in esse suo producta.sed modus pdu
cendi ea de nõ esse ad esse quãdoqꝫ est de iure ciuili.ꝛ iõ
facilius impediẛ modus acquirẽdi ꝗ̃ acquisitum eẽ ſm
Inno.dic ꝙ genera singuloruʒ dñiorum sunt de iuregen.
ꝓpter necessitates humanas itroducta.sed singula gene
rum nõ:qꝛ oẽs gentes eis non vtunẛ vt emphiteoticis ꝛ
cõsilibus:quoꝝ cõmertiũ nõ est notũ apud extraneas na
tiones:nec est verũ ꝙ omne qḋ est equũ sit de iuregen.qꝛ
obligatio ciuilis qñqꝫ ẽ equa ꝛ bona:ꝛ tñ non est de iure
gen.Itẽ vera sñia.Itẽ iudicia.vt no.insti.de ob.per totũ.
ꝛ.ff.de pac.l.si vnus.§.pactus.in fi.maioris glo.ꝛ.ff.ď cõ
di.inde.l.iulianus. ¶ Sed nũquid statutũ põt eradica-
re nãlem iustitiam quãꝗ̃ possit tollere remedia exercitij.
rñdeo ꝙ nõ supposito ꝙ sit vera iustitia:qꝛ veritas facij
hoium cõpelli non põt.ꝗ̃ veritas egrediẛ ex scõ qḋ nulla
ꝯstõne tolli põt.ff.de acq.pos.l.j.§.si vir vxori.ff.ex q.cau.
maio.l.sciẽdũ.cũ.l.seq.ff.de capi.diui.l.tutela.ff.de libe.
ꝛ posthu.l.filio.ff.de capti.l.in bello.§.facte. ¶ Quid er-
go operaẛ ista simplex iustitia sine remedijs.rñdeo denũ
ciabiẛ eccłe.vt.j.de iudi.c.nouit.Nam veritas de terra or
ta ẽ.i.de factis hoium.ꝛ iustitia ꝛ iudiciũ de celo prospe-
xit.vt in.c.cuʒ eterni.de re iu.li.vj.Vel dic standum statu
to.vt no.Bar.ff.de vsuca.l.sequiẛ.§.si viã.Nũquid ergo
statutum possit tollere ciuileʒ obligationẽ ꝛ actionẽ.Re
spondeo sic etiam ipso iure.sicut apparet in statuto legis
de acceptilatiõe.vt.C.de transac.l.vbi pactũ.dũmodo sta
tutum hoc dicat ꝙ ipso iure.aľs intelligitur ꝙ p exceptio
nem.ff.de condi.inde.l.qui exceptionem.ꝛ si statutuʒ fin-
git numeratũ esse intelligiẛ disponere ꝙ ipso iure.vt.d.§.
pactus.ꝛ no.ff.de solu.si ex plurib⁹.ſm vnã glo.ſm aliam
dicit ꝯ.vide ibi Bar.Vel dic ꝙ ope exceptiõis si pcedit
cõtract⁹ iurisgẽtiũ.sed ipso iure qñ pcedit ꝯctus iuris ci-
uilis.vt.ff.de acceptila.l.an inutilis. ¶ Accipio scdaʒ gl.
ꝛ scias ꝙ qd ã sunt psone q̃ rõne inopie hñt bñficiũ vt cõ
ueniant nisi in quãtũ facere psũt. ¶ Quero nunquid si pp
maleficiũ qḋ cõmiserũt sunt deducti ad inopiã nunqd re-

c ¶ Nota
ista verba
Bal.ꝙ al-
legat textũ
an appella-
tio nõ rñde
ret christo.

a ℭ Dignū est ꝙ male meriti egestate laborēt. merito alibi dič imperator ꝙ leges nō pmittūt aliquē viuere in paupertate nec mori in anxietate. vt i auč. de heredi. ꝛ fal.

tinēt bñficiū. ꝛ vr ꝙ nō qꝛ dignū ᵃ est ꝙ male meriti egestate laborēt. vt. ff. depositi. l. bōafidea. ad hoc facit. l. pe. ff. ꝺ iur. do. q̄ lex est notabilis. ℭ In ɔ̄riū vr ꝙ istud maleficiū nō est cōmissum ɔ̄ agētē sed ɔ̄ tertiuꝫ. ar. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. qd sit latitare. Prima pars est verior. qꝛ pcessit culpa lata vel dolus ordinata ad casuꝫ. ꝛ ideo sibi iputet. ꝛ ita glosat Odoardus. ꝭ. de plu. ꝛ ff. ꝺ pcu. l. titius. ff. de neg. gel. l. sine hēditaria. ℭ Quero nūqd feudatarius possit alienare cōmoda vtilis dñij ad longū tp̄s nō reqsito dño vel eo ɔ̄dicētē. rñ. oliꝫ poterat ptem vtilis dñij. sed nō totū nisi feudū esset in curia dñi. ē aūt curia insignis locus ꝑprie dño deputatᵒ vallr vr alio ambitu circūcinctus. vt in. c. j. §. si. qui. mo. feu. amit. nam nō liꝫ singulis emere hortos salustianos. vt. ff. de leg. j. l. apud iulianuꝫ. §. fi. vñ pn̄cipes hñt loca ꝑprijs solacijs ꝛ recreatōibus deputata ꝺ qbus si aliquid infeudauerint illud in aliuȝ transferri non pōt nec in totū nec in ptem. sed hodie indistincte nulla etiā minima particula alienari pōt de aliquo recto feudo. vt in. c. j. de ꝓhi. alie. feu. per Fede. saluo ꝙ alteri in feuduꝫ dari pōt eque idoneo quo ad seruiēdū p feudo. Non. n. reqrit equalitas in alijs q̄ꝫ in seruitijs feudi ꝛ ꝓsumit esse equalis honore ꝛ amore si est eiusdeꝫ dignitatis miles militi. ℭ Sꝫ quare pmittit p feudū nō p venditōem. rñ. vēditio ē ꝓhibita i feudis qꝛ ad vēdēdū pp dulcedinē pecunie hoies sūt faciliores q̄ꝫ ad donandū. vt. l. fi. C. de pdi. curialiū. li. x. Itē qui vendidit bñficiū nō facit. ꝛ feuda de natura sui ɔ̄sistūt in bñficijs honore ꝛ amore. ꝛ feudū in feudū ideo transit. qꝛ in habētibus symbolū facilis est trāsitus. Dño aūt ɔ̄sentiēte ois ɔ̄cessio vꝫ nec dꝫ dño alienate sed alienātē non ipedire. ꝛ ius eius ꝓrogare non de nouo ɔ̄cedere. vt. ff. ꝺ manu. vin. l. si pꝛ. §. fi. ff. de peculio. l. peculiū. §. si ere. ℭ Quero nūquid feudatarius possit vendere annuos redditus. rñ. pōt ad modicū tp̄s. i. vsqꝫ ad nouē annos. sꝫ longū tp̄s non pōt qꝛ eēt spēs ᵇ alienatōis. vel saltē esset eqpollens alienatōem vel in fraudē factus. vt. l. j. ff. de loco publico fruendo. ꝛ. l. j. §. qꝺ ait. ff. de supficiebus. sed gl. dicit ꝙ ēt ad longū ꝛ longissimū tp̄us potest alienari cōmoditas. qꝛ trāsit dñium cū non ɔ̄bat respectu vtilis dñij. sꝫ respctu eiusdē alterius corpis. i. fructuū sepandoꝝ singulis qbusꝫ cūqꝫ ānis. vñ hic ɔ̄ctus nō ɔ̄cernit fundi corpus sed corpus fructuū. Ita no. ff. de leg. j. l. j. ꝛ de le. ij. l. codicillis. §. instituto. qꝺ veꝝ ē si hoc actū ē ne vtile dñiuꝫ trāseat. qꝛ si dicit alienare qui facit pactū ne transferat dñiuꝫ. qꝺ retinet ad seipm qm̄ alienatio nō dicit nisi ille actus p queꝫ trāsit aliqꝺ dñium. vt. l. j. C. de fundo dota. ꝛ ē expressum ff. de ɔ̄hen. emp. l. cū manu fata. §. nemo. hoc videmus in vsufructuario. ergo ideꝫ in feudatario ꝛ in emphiteota. vt. ff. de peri. ꝛ cōmo. rei ven. l. necessario. §. fi. ℭ Sꝫ statim querit veꝝ fructus pendētes sint feudatarij an ꝑprietarij. ꝛ vr ꝙ sint ꝑprietarij. qꝛ ciuilis possessio causat acqsitōem fructuū non nālis. vt. ff. ꝺ acqui. pos. l. iij. §. ecōtrario. ꝛ iꝺ vsufructuarius nō facit fructus suos nisi postq̄ꝫ est in eoꝝ fructuū plena ꝛ pfecta possessione. vt. ff. ꝺ vsufr. l. si fur ꝺcesserit. ꝛ. ff. ꝺ vsuca. l. si hō. ꝛ. ff. q. mo. vsufr. amit. l. si vsufructuarius messem. qꝺ aūt dicūt quidā ꝙ requirit ꝙ reposuerit i horrea falsuꝫ ē. qm̄ sepatos a fundo statiꝫ possidet. lꝫ extra fundū nōdū expectauerit. qꝛ amodo si sunt ps fundi ꝛ eoꝝ dñs sit pleno iur. ꝛ idē dicēdū ē in fructibᵒ ꝑhēdaꝝ. qꝛ amō spēs agri nō ɔ̄tinent. sꝫ sūt corpus mobile ꝛ stās p se. ff. so. ma. l. diuortio. ꝛ. ff. qꝺ vi aut claꝫ. l. qui aceruus. Idē in pēsionibᵒ ē dicendū: qꝛ nō sunt de corpe quaꝝ dico cessit ꝛ venit vel saltim cessit. vt. ff. de ꝟ. ob. iterdū. vt. ff. de vsufr. l. defuncta. salua semper in feudis ɔ̄suetudine feudi. qꝛ feuda nullā habēt formalē regulā nisi a ɔ̄suetudine feudoꝝ. ꝛ iꝺ ɔ̄tractus feudi ē ɔ̄ctus anormalus. si feudū sit datū ꝭm rectā nām feudi. i. ꝭꝫ cōsuetudinē nātam siue ꝑscriptaꝫ. Naꝫ in feudis ꝑscriptio nām facit. vt in. c. siqa per. xxx. si de feu. fue. contro. col. x. Si feudū vacat nō ē necesse ꝙ citet possessor in eius collatione. qꝛ aptum ē. sꝫ si nō vacat sed potest auferri tunc spectāda ē sñia priuatiua anteq̄ꝫ alteri ɔ̄ferat. sicut querela inoffi. testa. desiderat sñiaꝫ añquā legitimus possit adire ab intestato: vt desiderat sñiam anteq̄ꝫ legitimus possit adire ab intestato. vt plene no. ff. de inof. test. l. queadmodū. Nam aūt ideꝫ est ꝙ originalis status rei nō alteratus per aliqꝺ accidētale pactū. vt. ff. de pac. l. si vnus. §. qꝺ in spē. ꝛ natura ē que rebus tacite inest. vt. ff. si cer. pe. l. cū qd. ꝛ. ff. de ɔ̄hen. emp. l. pacta cōuenta. Sed ego dico ꝙ aliud est in feudatario ꝛ emphiteota q̄ꝫ in vsufructuario simplici: qꝛ feudatariᵒ ꝛ emphiteota hñt vtile dominiū agri. ergo hñt vtile dñium fructuū pendētiū. ergo ꝛ vendicare eos pōt. vt. ff. de rei ven. l. fructus pendētes. ꝛ si tu dicis nālis possessio nō parit acquisitionē fructuū. rñ. verū ē si stet in finibᵒ nude possessionis. secus si ɔ̄iuncta cū vtili dño vel cū titulo cuiᵒ qualitas ordinet ad dñiꝫ fructuum. Itē hoc facit volūtas ꝑprietarij q̄ titulo coheret. vt. ff. ꝺ fur. l. si seruᵒ. §. locaui. ff. locati. l. cū plures. §. messe. ℭ Iuxta pmissa querit vtrū feudatariᵒ possit renunciare feudo inuito dño. dicit Bar. ꝙ nō. qꝺ pluribᵒ rōnibᵒ comprobat. nā aut dices ꝙ feudū sit ɔ̄ctus noiatus aut innominatus aut neuter. i. anormalus. Pmo casu nō hꝫ locuꝫ penitētia. vt. ff. de pac. l. iuregē. §. j. de actio. ꝛ obli. l. sicut. Scdo casu si dñs fecit corporalē inuestiturā iaꝫ perfecte impleuit ex parte sua: qꝛ vera traditio cōtinet pfectuꝫ implementū nec reqrit aliam patientiā successiuam. sed secᵒ in traditionibᵒ impfectis sicut est traditio seruitutum: vt no. C. de vsufruc. l. corruptionē. ꝛ subtilr ꝓbat si scias inducere. ff. si cer. peta. l. si tibi. Si vero dicas ꝙ est ɔ̄ctus anormalus necesse est iudicare ipsum ꝭm alteram naturaꝫ: qꝛ dicas duplicē esse nām. s. ꝑpriam ꝛ assumptā. Rō docet. vt. ff. depositi. l. j. §. si cōuenerit. ꝛ in quacūqꝫ nāꝫ incidas nō hꝫ locū penitētia. ff. de pac. l. si cum fundū. nā vasallus dꝫ se submittere nō ꝓrogare: ꝛ in submissiuis non hꝫ locuꝫ pnia. ff. de iuris. om. iud. l. est receptuꝫ. ℭ Scias ꝓ intellectu illius. l. ꝙ inferior non hꝫ aliquā iurisditioneꝫ in supiorem q̄ꝫ superior in eū possit ꝓrogare. ꝛ ibi est submissio necessaria ꝛ ꝑcisa. sed ꝓrogatio ipossibilis ideꝫ in iurisditōe pariuꝫ. Silr donatarius ēt cā mortis si aliquid promisit p stipulationē: pma ire romā non potest renunciare donationi. ff. de le. ij. l. cum pater. §. mater. in glo. i. falcidiā. ff. ꝺ le. iij. l. liceꝫ. secus in legato illa glo. non est alibi. Sol. vidēdum est in primis cuius speciei sit iste contractus vtrum primitiue que a nullo deriuatur an deriuatiue seu similitudinarie. hanc inuestigationē facit tex. in contractu emphiteotico: vt. C. de iure emphi. l. j. ꝛ insti. locati. §. adeo. Item an sit ɔ̄ctᵒ noiatus an innoiatus. qꝺ inuestigat illa lex solēnis. ff. de prescrip. ver. nālis. §. at cū do. ꝛ vꝫ ꝙ sit cōtractus noiatus: qꝛ inuētus post. l. xij. tab. sub titulo ꝑprij nominis sub singularibᵒ ɔ̄suetudinibᵒ ꝛ naturis quas nullus alioꝝ ɔ̄ctuum de mundo hꝫ. Est ergo ɔ̄tractus noiatus vocabulo ꝑprio ꝛ nā discretus noiatiōe ɔ̄suetudinis populo romano olim incognitus. ꝛ si cognouissent fuissꝫ exosus eis: qꝛ sapit seruitutē ꝑsonaꝝ vel mixtā rerū ꝛ ꝑsonarū ꝛ singuli ꝑsone. i. dño attribuit iurisditionē que non dꝫ esse nisi penes principē vel publicū magr̄atum. vt. ff. de reg. iur. l. nō est singulis. De ista quasi seruitute vel seruilitate no. ff. de vsufruc. l. si cuius. in prin. ꝛ. c. ceterū. ꝭ. de iudi. ℭ Preterea nō lꝫ dño penitere. ergo nec feudatarior: qꝛ nō dꝫ ɔ̄ctus claudicare vbi ē parilitas ꝑsonarū ꝛ idētitas rōnis. imo plus dico ꝙ si essꝫ cōtractus stipulatōis ex vna pte ꝛ nudū pactū ex altera: vt qꝛ vasallus p stipulationē ꝓmisit ecōtra dñs vasallo nudo pacto vel hincinde nō hēret locū penitentia. vel ex neutra parte qꝛ vt dixi ɔ̄ctus non debet claudicare: qꝛ omne qꝺ claudicat monstruosum est. ar. ff. de peri. ꝛ cōmo. rei ven. l. si vina. Sed i cōtrariū videt ꝙ lege expresse cauet ꝙ vasallus pōt renūciare feudo inuito dño. in. c. j. de vasal. qui contra consti. lotarij. Et est ratio qꝛ feudū appellat bñficiuꝫ. est aūtē beneficiū beniuola actio tribuens gaudiū capienti. sed nēo inuitus gaudet. vt no. ff. de neg. ge. l. soluēdo. Est igit spāle in hꝫ bñficio qꝺ cōcedit pricipalr amore gratia ꝛ honore feudatarij. vñ pōt iuri suo renūciare: nec intelligit per hoc dñꝫ offendē: qꝛ hoc ꝓcedit nō p viā penitētie sꝫ p viā desinētie ꝛ p admotionē finalis cāe. vt. ff. de dam. infec. l. ꝑtor. §. hoc edictū. ꝛ. ff. de vsufru. leg. l. cū vsufructuariᵒ. qꝛ ꝛ hoc

b ℭ Uide allegata p do. Feli. hic ꝛ vide dino ɔ̄si. d. Alex. relatū p. d. Iaso. i. l. manumissiones ff. de iusti. ꝛ iure. Et vltra alle. per ipsum. vide etiā. d. Frā. de are. in. l. qꝺ dicit. ff. de ver. obli.

c ℭ Omne ꝙ claudicat mōstruosuꝫ est.

⁊ hoc ꝯcedit vasallo de pura grã. ¶ Reuertit igit feudū ad dñium velit nolit dñs.ar.ff.de mino.l.si iudex circūuē to.lʒ secus sit in ꝯtractu empbiteotico.qꝛ non est gratuit⁹ qui celebrat gratia vtriusqʒ ꝯtrahētiũ.vñ non reuertit ad dñʒ nisi dñs velit reuerti ad seq.ff.locati.l.quero.§.inter locatorē.⁊.C.de sacrosan.ec.auē.qui res iam dictas.⁊ no.
in.l.ij.ff.si ager vecti.Arg.ꝯtra qꝛ dignitas recreata non cēset de nouo creata.So.dicit ꝙ aut ē feudū simplr ꝯcessuʒ aut alteratū aliquo pacto ꝯtinēte certū seruitiū qđ nō sit de natura feudi. Primo casu pōt renūciari iusto dño. Scđo nō qꝛ est facta disgressio ad aliū ꝯtractū. ¶ Itēʒ si feudatarius renūciauit vel iurauit nō penitere nō potest fidē fallere.l.j.in prin.ff.de ꝯsti.pe. Nā vbi apponit iuramētū ēt in ꝯcribus inoiatis nō hʒ locū ꝯrietatis variatio siue penitētia.vt sing.no.ff.de ꝯdi.ob cāʒ.l.si pecuniam.in pn. ¶ In glo.parua q̃ dicit vt qꝛ iurauit his adiungere talem rōnē nō pōt feudatarius in plus puniri ꝙ̄ in renūciatōe feudi. Si igit renūciet nihil est ꝙ ei amplius possit iniūgi.vt no. Inn.in.c.ceterū.J.đ iudi. ¶ Dices tu nōne feudatari⁹ iurat.⁊ tñ dixisti ꝙ recedere ⁊ resilere pōt a ꝯctu. Rñ.aliud est specifice iurare aliud iplicito iurare: qꝛ simplex iuramētū itelligit ƀʒ nāʒ ꝯctus.ar.ff đ vsuf.l.si stipulatus.ff.de dā.infec.l.dāni.ꝟ.⁊ qđ in stipulatōe.h.d. illa.l.sing.C.de nō nu.pe.l.fi.ad qđ optie facit.ff.de cōdi. ob cām.l.qđ seruus.vel dic subtilius.⁊ pmitte ꝙ aliud est iuramētū de fide que debet ex omni ꝯctu.aliud fidelitatis que nō debet nisi ex ꝯctu feudi.nā fides est obseruātia ꝓmissoꝝ vel eqpollens:puta soluere iteresse.ab isto interesse non liberat vasallus.fidelitas aūt ē quedam subiectio ꝑter nām in capite nāl̃r libero.ab ista.i.seruitijs liberatur vasallus renūciās feudo.qꝛ ista seruitus ē odiosa ar.in.l. ij.ff.de lib.ho.exhi.⁊.l.j.§.que honorande.ff.quarū rerum ac.nō da.nā de facili res reuertit ad naturam naturēmo. ¶ Fallit si vasallus ēt in dolo.vt qꝛ renunciauit cū dominus debebat eē in ꝑlio.ita ꝙ dño nō poterat sibi ꝓuidere de equali vasallo.ar.ff.de do.l.rē quādē.ff.sc.ma.si filie mee.⁊ in.c.j.de renun.li.vj.qꝛ dolus ⁊ fraus nō debēt alicui patrocinari.vt.C.de diuoꝛ.⁊ repu.l.dubiū.feudo eniʒ cedere est quoddā diuortiū.⁊ idē nō vʒ nisi possit consuli idēptitati dñi. ¶ Et no.ꝙ feuda reqrunt realitatē quā inducit corporalis vel ei equipollens inuestitura.c.i.qd sit inuesti.⁊ ar.ff.de pac.l.diuisionis placitū.⁊ est rō que generat obligationē retro reddēdi eam rē feudo. ¶ Quero pr̃ vel auus qui hēbat feudū.decessit tribus filijs relictis hr̃dib⁹ legitime etatis.vnus petit inuestiturā partis sue.J.annū alij fuerūt cōtumaces ⁊ partē suam perdiderunt. ¶ Querit vtrum accreuit fratri inuestito an consolidet dño. Rñ.istud nō est feudū nouū.quia non est ꝓma inuestitura sʒ est paternū vel antiquū.⁊ ideo est locus iuris accrescendi.qꝛ oēs isti fratres descendūt ab vno stipite ⁊ omnes qui in vnius locū succedunt pro vna ꝑsona ꝯputant.vt.ff.de condi.⁊ demon.l.cui fundus.hoc fortē ñ est vex:qꝛ pene ꝯtractuū debēt applicari creditoribus.vt.ff. de reg.iur.l.qđ a quoquā.sʒ hec pena est ꝯsecutiua ꝯct⁹. Ideo dʒ applicari dño eidēqʒ creditori.non aūt accrescere iure accrescendi nec deuenire ad agnatos iure cognatiōis.lʒ soleat alš ad eos deuenire.vt in.c.j.§.donare qualiter seu.olim alie.poterat.⁊.c.j.de alie.feu.in pn. ¶ Extra no ꝙ iura indignitatis solus dñs pōt ꝓsequi ciuiliter vel.fiscus vbi est locus fisco.vt sing.no.ff.fami.her.l.hīs cōsequenter.§.i.vt vnuʒ scias.ꝙ si sint plures filij si quidem omnes possident pro diuiso vel indiuiso oēs tenentur facere fidelitatem. Sed si vnus ponamus possidet puta qꝛ fuit sibi assignatū feuduʒ vel per diuisionē vel de consensu domini ille solus dʒ fidelitateʒ facere qui possidet.vt in c. oēs filij si de feu.fue.ꝯtro.filius tñ qui ē heres nō dʒ inuestiri vt in.c.j.an agnatus vel filius. ¶ Sʒ an idem esset si vnus ex heredib⁹ renūciaret parti sue. Rñdeo refert cui⁹ gratia ⁊ fauore renūciauerit. Si aūt hoc nō appatet accrescit.vt idem sit i expressa renuntiatōe ꝙ in tacita inducta p cursuʒ temporis vt.l.j.qñ non pe.par.petē.accre.C. ¶ Sʒ qd si vn⁹ cedit a pte sua p feloniā.qꝛ offēdit dñm eidē iniuriā faciendo tñ.nō accrescit.qꝛ dño dʒ hr̃e sue in

iurie vltiorē. ¶ Sʒ qd dices in feudo nouo.i.prima inuestitura nunqd hʒ locū ius accrescendi ᵃ nō nisi ex pacto vt in.c.j.§.cū vero conradus.qui feu.da pos.col.x.nisi eēt feudum idiuisibile.qꝛ in ꝯtractib⁹ etiā habet locū ius diminuēdi.vnde dicit lex ꝙ si aqua debebat plurib⁹ ad cōmuʒ molēdina cōia vno deficiente alter habebit ꝯmodū toti⁹
aque.ff.queād serui.amitta.l.aquā.de hoc per Bar.ff.de ver.obli.si mihi ⁊ titio vbi diuo vide. ¶ Scias tñ ꝙ pactū expressuʒ pōt iducere ius accrescendi in ꝯctibus puta p illa ꝟba de vno in alterū reuertēdo vt dicto.§.cū vero ⁊ ecōtra valʒ pactū qđ nō accrescat.ff.de vsufru.l.dño.eadē dici possint in empbiteosi ƀm Bar. ¶ Sed quid si pars vnius vacat per sniam videt ꝙ nō accrescat.ff.de iure iur. l.si duo patroni in prin.⁊ ibi no.sʒ ibi snia supponebat cōtrariū iuris accrescēdi qꝛ supponebat alterū non esse patronū ac ius accrescēdi supponit pluralitatē ꝑsonaꝝ ⁊ cōiunctionē oꝛonis vel rei de qua querit.tene menti ista: qꝛ quotidiana sunt. Itē scias ꝙ ille qui facit duas inuestituras ꝯrias tenet crimine falsi.ff.de fal.l.qui duob⁹.nisi fecerit ex cā. ¶ An in priuatione feudi requirat snia. dic aut quis priuat solo tēporis cursu aut p aliam feloniā. Primo casu priuat ipso iure.ff.loca.l.quero.§.int locatorem. .C.de iure emphi.l.ij.de locato.c.potuit.⁊ statim post tēporis lapsum ē apertū ipso iure feudū dño quo ad possessionē ⁊ ꝓprietatē:qꝛ possessio que sine titulo possideri nō pōt titulo extincto euanescit C.đ omni agro deser.l.locorum.⁊ pōt ipsam alteri inuestire eo nō citato ⁊ possessionem alteri tradere si lis nō pēdet in iudicio.ea enim pēdēte nō possʒ pp vicium litigiosi:sed si non ē ꝯcium vicium litigiosi possʒ dominus vti sua facultate.vt.J.c.cum. M. ferrariēsis.⁊.ff.de solu.l.reo criminis. Nō ob.ff.de adop. nā sea diuus.vbi requirit citatio:qꝛ ibi loquit in actu iurisditiōis vbi reqrit cāe cognitio in cōfirmatōe act⁹ inualidi.hic nō sic ē. Unde ad cōferendū sufficit veritas sine citatiōe nō opʒ aliquē citari cū nihil decernat.vt no.ff. de acq.pos bonoꝝ.l.iij.§.si eā cognita.nec iuri tertij in aliquo ꝑiudicat.vt.C.de ꝯben.emp.l.duduʒ. Item priuata ꝑsona nō dʒ aliquē citare cum nō tractet de iure alterius conferēdo sed de vtendo ad eū vsum ad quem quecunqʒ res est distincta per ius cōe.vt.ff. de vsufru.l. arboribus. in.§.nauis. ¶ Item liberū est dño de re sua cōtrahere: vt ff.cōmo.l.in cōmodato.§.sicut.⁊ libertas citationis adminiculum nō desiderat que nec ab inuito ꝓcedit nec redditur in inuitū.vt.c.lʒ eꝑs.de prebē.li.vj. ¶ Scđo ꝟo casu qñ priuat qs pp fraudē vel delictū.tunc nō priuat ipso iure sed per sniaʒ.ff.de iure fis.l.cius q delatorē.vnde iura in hoc casu nō loquunt p ꝟba executiua sʒ per ꝟba ꝓcessiua.i.desideratiua ꝓcessuʒ iudicis.qꝛ sup culpis ⁊ delictis semp necessaria est cāe cognitio.vt.C.de iurisdi.om.iu.l.in criminali.⁊ dixi in.c.lʒ.si de feu.fue.ꝯtro. ¶ Adde in primo casu ꝙ vasallus q cecidit ipso iure si postea tenuit lōgo tpe nō pōt expelli ꝓpria auctoritate inuestitoris.qꝛ p negligētiā ꝑsumit dña naturalē possessionē nō habere.ff. de vsucap.l.furtū.§.j. ¶ Quero dixit eꝑs renouo tibi inuestiturā saluo ⁊ reseruato iure eccl̃e. Res aūt erat ad ecclesiaʒ reuersa.qꝛ non erat petita inuestitura ifra ānum ⁊ diem.vñ eꝑs postea ꝯcessit eādē rē cuidaʒ tertio vī ꝙ valeat vltima ꝯcessio ꝓpter vigorē reseruationis. In ꝯtrarium videtur ꝙ in preiudicialibus non prodest protestatio.vt no.in cle.gratie.de rescriptis. Item qꝛ factum cōtradicit ꝓtestationi.vt.J.e.c.cū. M.ferrariēsis. Itē cū fuerit ꝓtestatus recipit laudemiū ꝓ inuestitura.⁊ sic res non est integra.vt.C.de rescin.ven.l.ij. Itē simile est venditori q recipit arras.nā nō pōt penitere nisi ꝑus restituat eas. Iteʒ reseruari nō tribuit nouū ius. Itē nō erat ꝯditiōale si vellet retrahere nō debuit hoc declarare. Itē in ꝑuando per sniaʒ nō hēbat ius apertū añ sniaʒ.⁊ ꝙ nō hēbat reseruare nō poterat.ff de le.i.l.siqs ita legauerit. Itē ꝟba generalia nō videnƚ sufficere ad derogandū ſpālib⁹.ar.ff.siqs cau.l.sʒ ⁊ siqs.§.quesitū.⁊.ff.locati.l.cū in ꝑfeo.§.locator horrei.plerīqʒ tñ ꝑlati contrariū.qꝛ imputet sibi qui consenſit reseruationi cū sciret ius esse apertum ecclesie. Sed an ꝓprie dicat ꝙ in feudis habeat locum ius accrescen-

ᵃ ¶ Vide Alexã.cōsi. xxiij.vij.volu.vide etiā moder.i.l. j.C.qñ ñ petē.partes. p Accur.⁊ vide Frã.đ cur.late de ista mā ⁊ đ multis allē.hic p Bal. in isto.c.in consi.xlviij. col.xi.⁊ q̃si per totuʒ.⁊ ēt diffuse in cōsi.xlix.incip.memorie recolende.vbi discursu illius cōsilij poteris vidē mala accumulata in mā feuda.⁊ ibi ad ꝓpositū multa đ his q̃ dicit bal. hꝫ ista mā in isto.c.ibi semp recurre.

di.rñ.ſic in tribus caſibus.l.i pro nõ ſcripto caduco ⁊ q̃ſi.
vt C.de cadu.tol.§.qñ.ſʒ q̃ iam acquiſitũ deſinit nõ ē ꝓ-
prie ius accreſcendi ſʒ ius ampliandi ſiue deuoluendi:pu
ta per mortē ɔſortis ⁊ ē ſimile in vſufructu in quo ꝑpter
debile ⁊ occaſui ſubiacērē acq̃ſitõem accreſcit ɔſorti.vt.l.
j.§.interdũ.ff.ð vſufruc.accre.Et ſcias ꝙ cognatus agna
to põt ptem ſuã ɔcedere iuito dño.põt ēt inuito dño re-
futare feudũ.vt in.c.j.de vaſallo qui contra ɔſtõnes lota-
rij.ſʒ iſta alienatio fcã in ɔſortē ſuccedit loco refutatiõis.
vt in.c.j.de alienatõe feu.paterni.ac ſi feudũ eſſʒ finitũ.l.
imiſſuʒ agnato.vt in.c.j.de eo q finem fecit agnato ð feu-
do paterno.nec.n.alij põt fieri refutatio feudi q̃ʒ ei qui in
ipſo pticipat.⁊ iõ nõ põt fieri ei qui ɔſors nõ ē.i.q: nullũ
hʒ ɔſortiũ in feudo ne dñs habeat vaſallum.de quo nũq̃ʒ
cogitauit nec cogitare debuit.vt in.c.j.de fratribus ð no
uo bñficio inueſtiuis.⁊ ſine tēporis pſcriptõe põt dñs re-
uocare.vt in.c.j.in.§.pterea.de capitulis cor. ¶ Deinde
gl.trãſit ad ɔctũ emphiteoticũ.Et pmitte ad euidētiam
ꝙ dñs dʒ regri p emphiteotã qñ cã alienatõnis põt dño
adaptari puta vēditio ⁊ emptio.ſecus ſi nõ põt adapta-
ri puta donatio ob meritũ.⁊ iõ donatio põt fieri etiã nõ
merenti ⁊ nõ dʒ regri dñs q nõ meruit.⁊ ſic nõ ē dignus
recipe remuneratõem que nõ cadit in ipſum.Fallit i duo
bus caſibus.Primo qñ ꝓprietas ē eccleſie vbi eccſa dʒ re-
qri ꝓpter laudemiũ qð ſibi deferť tõe inueſtiture ne poſ
ſit intercipi.vt.C.ne rei dñice vel tēploꝝ.l.vniuerſas.ar.
ɔ̃.q: dignitas recreata nõ cenſeť de nouo creata.ſed i in-
tegrũ reſtituta.vt no.in.c.xxi.in vlt.gl. Idē ergo in feu-
do.q: potius itelligiť ɔſecutio veteris gratie q̃ʒ noua col
latio.ar.ff.de ſecũ.tab.l.q ex.§.fi.⁊ ſic nõ debeť nouũ lau-
demiũ qð vez ē in eadē pſona.ſecus ĩ diuerſis niſi aliud
appareat actũ inter ptes.ff.de noua.l.aliã.Itez fallit vbi
emphiteota vellet donare potentiori vel diuturniori vel
inimico eccſe vel pſone ꝓhibite vel hoſti reipublice.nam
tũc ēt ea regſita nõ poſſet ſine ɔſenſu clericoꝝ talibus pſo
nis donare.ar.ff.de le.ij.l.lucius.§.lucius.⁊.ff.ð manumiſ.
teſtõ.l.teſtõ.⁊.ff.de ſolu.l.ſi cornelius. ¶ Sʒ nũqd ex pa
cto vaſalli vel emphiteote alij infeudãtis vel emphiteoti
cantis acqrať actio ꝓprietario.vʒ ꝙ ſic.ff.ð poſi.l.publia.
q: illa pſonalis obligatio eſt vniia cũ realitate feudi.ar.
.C.p quas pſonas nobis acqrať.l.fi.Itē q: paciſciť ſuper
re ſua.l.j.C.de dona.que ſub mõ.⁊ q: ɔſuetudo feudorũ
ita diſponit que firmat pactũ.ſic ⁊ lex municipalis poſſʒ
ſtatuere ꝙ alter alteri poſſet ſtipulari ⁊ ꝙ nõ regreť ceſ-
ſio.j.q.vij.quotiēs tradis. ¶ Quero h que ſint legitime
pſone.rñ.capſm integrale eccſe collegiate.i.cũ plato ſuo
nec hoc ſufficit niſi ꝓcedat tractatus.c.j.de reb.eccle.non
alie.lib.vj. ¶ Alij dicũt ꝙ in iſto lenſu ex quo eccſa nihil
alienat de nouo non requiriť tractatus.q: de vrbanitate
teneť[a] ɔſeutire.l.j.§.pmitiť.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.⁊ ar.
ff.de leg.iij.l.pater.§.xv.dic ſi nihil innouať in dãnũ eccſe
nõ requiri tractatũ aliter ſic.vt.j.de feu.c.ex pre:q: qð na
turale ē decretũ iudicis nõ regrit.als ſic.⁊ ſi qdē deficit
ſolēnitas ipſo iure nõ vʒ.ſʒ ſi adeſt ſolēnitas.lʒ occurrat
dãnoſitas eccſe bñ vʒ ſed dať eccſe reſtõ in integrũ ſi ec-
cleſia ſit enormiter leſa alr nõ.ſm Ber.j.ð in integ.reſti.
c.j. ¶ Extra quero qñ fit renouatio in pſona filioꝝ nũqd
debeat ſolui laudemiũ ſeu capſoldũ.rñ.nõ niſi feudũ eēt
iam ad eccſam reuerſuʒ ⁊ reicorporatuʒ.Nã hec nõ ē no
ua acqſitio.ſed dñij ɔtinuatio.vt.C.de ipo.lucra.deſcrip.
lib.x.ff.de lib.⁊ poſthu.l.in ſuis.ff.qui.ex cau.ma.l.cũ mi
les.in prin.inſti.ð here.que ab inteſtato.§.ſerui.C.pro he-
rede.l.nihil.⁊ qð no.ff.ð acqui.poſ.l.cũ heredes.⁊ tamē
filius infra ãnum ⁊ dieʒ poſt mortē patris dʒ petere inue
ſtiturã ⁊ iurare fidelitatē aliter cadit a feudo ipſo iure.ſi
dñs vult retrahere.vt i.c.j.quo tempo.mil. col.x. Et hoc
ſi certũ ē feudũ ad eccſam reuerſum.Sʒ ſi ē dubiuʒ req-
ritur ſnia ſaltim declaratoria.qua nõ ꝑcedente põt fieri
inueſtitura corporalis.pſertim cũ poſſeſſor habebat co-
lorată poſſionē naturalē.vt in.c.cũ noſtris.ð ɔceſ.ꝓben.
⁊.c.lʒ epõ.de ꝓben.li.vj.ff.de re iudi.l.a diuo pio.§.ſi ſup
rebus.⁊.l.j.§.neceſſaria.ff.ſi mulier ventris nomine.⁊ ti.
ſe.in.§.j.Dñs enim nõ eſt in plena poſſeſſione donec pen

a ¶ Vid al le.p Curtiũ in cõſi. xlix. col.viij. vſ. traſeamus ad ſecũduʒ.

det dubium:vt no.Bar.in.l.iij.C. de pigno.in repetione
ſua.⁊ ſic nõ ob.C.qð cũ eo.l.ſi ſeruus. vnde nõ eſt aperta
nãlis poſſeſſio dño ita ꝙ eam tradere poſſit dubietate pē
dente.⁊ per ɔñs nõ põt facere corporalē inueſtiturã q reg
ritur ad pfectũ eſſe feudi lʒ in trãſlatione ꝓprietatis ſuffi
ciat q̃liſqualis traditio ēt momētĩ. vt dicit illa lex ſingu-
laris.ff.de ſun.do.l.ſi fundũ.que tñ nõ ſufficeret in publi-
ciana:q: nõ parit vſucapiẽdi cõditionē.ff. de contrahen.
emp.l.clauibꝰ.⁊ forte lex ſi fundũ requirit aliquã moram
in fundo.ff.qð vi aut clam.l.is qui in puteũ.§. ariſto. tex.
cum glo.nõbiliſs clãdeſtina poſſeſſio ſufficit in tranſlatiõe
dñij.ſecus in quaſi dñio. ¶ Sed nũquid hoc eſt neceſſe ſi
pr̃ iurauit fidelitatē ꝓ ſe ⁊ filijs.Rñdeo ſic:q: fides iura-
menti nõ trãſit ad hēdem iurãtis.vt.C.de reb.credi.l. ge
neraliter.in prin.Nõ ob.c.veritatis.ſ.de iureiur.q: ibi iu-
ramentũ fuit preſtitũ a dignitate dignitati.nã regia ma-
ieſtas nõ moriť hic a pſona q neceſſario moriť.⁊ iõ ex pte
iurãtis iuramentũ cũ pſona finiť.Item nec põt qs iurãdo
ꝓmittere fcm̃ alienũ qð nõ ē in ſua ptãte nec ſapit intereſ
ſe.Sed ſtatiʒ q̃riť ſi ſunt duo fratres ſufficit ꝙ vnus iuret
ꝓ alio.rñdeo ſic ſi ſunt ſocij alr nõ.vel forte ēt ſi ſocijs non
ſufficiet:tñ ſufficeret ſi hēret ſpãle mãdatũ ad iurãdum in
animã fratris.hoc eĩm ꝓpter vtilitatē ɔ̃hentium vel liti-
gantiũ inductũ eſt lʒ ꝓprie loquēdo:⁊ ſm nãm ſit poſſibi
le ꝙ vnus iuret in aĩam alterius.plerunqʒ eĩm cõtra ſub-
tilitatem propter vtilitatē plura introducta ſunt. ¶ Sʒ
pone cõceſſum eſt alicui feudũ pro ſe ⁊ ſuis filijs vtruʒ in-
telligať de deſcendentibꝰ vſqʒ in infinitũ.Reſpondeo ſic:
q: materia eſt indifferens quo ad gradũ. vnde nomē fili
us ſignificat ſm nãm huius cõtractus totam lineã deſcē
dentium.Sed ſi mã eſſet differens quo ad gradum intel
ligeretur ſolum de liberis primi gradus. ar.C. ad treb.l.
iubemus.Sed nũquid eſt neceſſe ꝙ filius habeat hēdita
tem prĩnã.rñdeo ſic ſi feudũ eſt hereditariuʒ:q: eſt res fa-
miliaris.ſecus ſi paternum.vt in.c.j.an agnatus vel filiꝰ.
col.x. ¶ Quero cõceſſum ē mihi feudum ⁊ fratribꝰ meis
vtrum intelligať de tota linea tranſuerſali.Rñdeo nõ q:
frater ꝓprie diciť ille qui ex eodem ſemine nullo alio gra
du interpoſito oriť.vñ nõ oriť in iſta ɔceſſione filius ſi is:
nec frater patruelis.facit qð notauit Iaco.bu.in.l.j.C.de
ſucceſ.edic.⁊ idem in ſtatutis loquētibꝰ ð fratre: puta ꝙ
frater defuncti excludat mr̃em defuncti a ſucceſſione licʒ
quidã magnus doctor cõſuluerit ɔ̃trium ⁊ male. ¶ Sed
nũquid emphiteoſis eccleſie trãſit ad heredē extraneuʒ.
glo.dicit ꝙ nõ in.l.ēt.ff.ſol.mat.dic vt ibi dixi in lec. mea
ſup infortiato. ¶ Dubitať vtrũ nãlis[b] legitimatus ſucce
dat in emphiteoſim eccleſie in feudo.certũ eſt ꝙ nõ ſucce
dit niſi imperator hoc dicat expreſſe.vt in.c.nãlis.ſi de feu.
fue.cõtro.col.x.Et p ſilitudinē põt dici ꝙ idē in emphi-
teoſim eccſaſticam:q: eccſa cũ ſit nobilis ⁊ pudicitie ſpe
culũ.vt in.c.rex pacificꝰ.nõ intelligiť ſenſiſſe de filijs abuſi
uis.de hoc p modernos in.l.ex facto.§.ſiquis.ff. ad treb.
¶ Soli legitimi ꝑpetuãt genus humanũ.dicit gl.in auc.
de nup.in prin.dicas inſpiciēdas eſſe cõiecturas.vt.ff. ad
treb.l.hēdibus.in.§.filius.nomē nãe eſt.ſ.geniture.caro.ſ.
ex carne parētis deciſa ⁊ ex lũbis patētis trãſmiſſa per vi
as ſeminales.⁊ ſicut nã manifeſtũ ē.intellectu ãt filius di
ciť ciuili mõ.⁊ put rõnabiliť põt adaptari mãe ſuppoſi-
te ſiue ſubiacēti.vt.ff.de capi.dimi.l.tutelas.⁊.ff. de his q
ſunt ſui vel alie.iur.l.filiuʒ.diffinimus. ¶ Ex nobili itaqʒ
pſumptõe intelligimꝰ verba de iuſto filio qui honeſte põt
noiari filius.vt.ff.de iure delib.l.fi.nõ de eo in quē nõ de-
cet vel nõ põt diſponere virtus agētis in ſplendoribus il
legitimis:nec ſuccedunt q: ſordidi ſunt.Unde ſi teſtator
dicit do tutorem filijs meis vel ſubſtituo pupillariť filijs
meis non intelligiť de baſtardis qui non ſunt in poteſta-
te.Si autem dicit ſtatutum ſiquis occiderit filium deca-
piteť ⁊ oĩa caſtra ſua ponanť in ruinam bene contineť fili
us nãlis:q: hic diſpõ ad nãm referť nõ ad fictionē iuris:
⁊ filius diciť a filios qð eſt amor.Et certum eſt ꝙ illegiti
mis filijs ēt amor eſt ⁊ nã cõis eſt.vt.ff.de accu.l. hos ac-
cuſare.§.fi.⁊ nã generãs ⁊ nã intelligens differunt ſpē:vt
pʒ in animalibus brutis in quibus non eſt pudor. vt.l.cũ
ſupra

b ¶ Vide eũdē bal.in l.generaliť in.§.cũ aũt .C.de inſti. ⁊ ſubſti.ſub ɔdi.facta.⁊ ibi.d.Iaſ.ēt ɔmemorat dicta p bal. hic poſtea i pugnat q̃-daʒ dicta p bal.hic po-ſtea ſoluit. ⁊ multũ cõ mēdat iſta dcã bal. h.

c ¶ Adde tex.in.l. ge-neraliter.§. cũ autez. cũ his que ibi pſe ſcribunt doc.C.de in ſti.⁊ ſubſti. ⁊ vide dñm Propo. in c.p venera-bilē in.xi.q. qui filij ſint leg. Fulgo. ɔſi.lxij.Co-mē.ɔſi.cxc-viij. pe.col. Alex.ɔſilio cxxi.ſecũdo volu.

supra virtutes.C.de re mili.l.li.xij.ℭ Nūc revertor ad casuz nostrum de empbiteosi.ꝛ dico aut eccl'a ab ipso initio cōcessit empbiteosim naturali tm̄ ꝛ eius filius nālis sīr erit empbiteota.tum qꝛ inspicit initiū ꝛ origo cuiuscꝫ entis tanq̄ʒ radix futuri.vt in.c.j.§.ex eadem.de lege cotra. vñ semp inspicias ad radicē.ff.de dona.l.qui id qd.qꝛ qc qd sequit inde decidit.ꝛ omne qd decidit ab aliquo sapit nāmi illius.Tum qꝛ a pncipio tituli posterior formaf euētus.C.de iponenda lu.descrip.l.j.li.x.tum qꝛ in habētibus symbolū facilis ē trāsitus tanq̄ʒ cōiectura pñe qlitatis.Si vero empbiteosis eccl'e fuit ɔcessa militi nō cōprebenduntur filij q sunt pudori.qꝛ hoc repugnat ɔsuetudini ꝛ nobilitati ɔcedētis ꝛ pudori suscipiētis.vñ in priuilegijs ɔsequēdis ñ ɔtinenf nāles.vt.l.lege iulia.§.nec distinguif.ff.ð ritu nup.Vñ si dignitas est ɔcessa ēphiteosi ēt a pncipe vel eccl'astico nunq̄ʒ vr fuisse eius mēs ꝙ includanf nō legitime nati qbus dignitas nō ɔuenit.Possent tñ de grā iuestiri.i.qꝛ ꝛ de nouo ɔcedi.sʒ istud non esset ex virtute prime ɔcessiōis sʒ ex nouo ɔctu.Nō ob.qd no.ff.de pecu.c.peculiū.§.si opē.qꝛ ibi remāserāt reliqe.i.qdā radices ꝛ influētie pcedentis ɔcessiōis.Hic aūt nihil erat qd posset prorogari.vñ noua est empbiteosis ꝛ nō paterna.ar.ff.ð pac.l.si vnus.§.pactus.Ibi dū dicit pficiet pactū ad nouū ɔtractū.ꝛ subtilr loquif.Ibi iuriscōsult⁹.sane hic nō sup sunt reliqe.i.memoria vel ɔsuetudo q̄.sapiat vel suscitet id qd de nouo fit.naʒ aliud ē fieri ð nouo idest iterum aliud fieri omnimodo.de nouo.j.c.proximo §.fi.p Ber.reliqnie.i.influentie.Iusti autem filij iō icludunf vt vnū ꝛ idē corpus cēseant pr ꝛ filius.vt.C.de ipu.ꝛ ali.sub.l.fi.ꝛ vbi ē pochia patris ibi ꝛ filij nisi domiciliū sit diuisum.Silr in estimo qd in ciuitatibus fieri solet vt sing.no.l.ij.C.qua etate.lib.x.Plus dico ꝙ si statuto cauef ꝙ nullus possit esse prior ciuitatis nisi sit estimatus in centū ꝛ hʒ plures filios.istud estimū oibus insolidum sufficit donec pater viuit.ꝛ lʒ filius muet pochiā pp delictū suū.pater tñ nō mutat nec ecōtra:qꝛ pene delinquentibus sunt affixe.ff.de libe.ꝛ posibu.l.gallus.§.ꝛ qd si tñ ff.de penis.l.pena.C.de sen.pas.l.fi.insti.qui.mo.ius pa.po.sol.l.relegati.ꝛ ibi gl.sing.determinat ꝙ si pater ē ppetuo bānitus adempto statu filius eius liberaf a patria ptāte.Nec ob.ꝙ bānū sit datū ɔtra ius cōe.qꝛ ex quo habemus dānatōis effectū de ordine nō curamus.ff.de nego.ges.l.actio vltro.c.j.

c **Cum accessissent.** Regla regularꝫ in via ɔscie ē nō locupletari cū aliena iactura ꝛ dr locupletari ille qui hʒ cām onerosam.C.de reb.vē.l.iutis.Itē iactura testatoris ē si heres ñ vult seruare suū iudicium.qꝛ habēs lucrū ptendit.ideo pualet canoni.i.de statutis cū esses.Inordinatus affect⁹ statuētiū viciat statutū ꝛ psumif inordinatū ex ɔiecturis ꝛ fortius ex euidētijs.qꝛ tractabāt de lucro captādo cum alterius iniuria ꝛ disparitate q̄ inuidiā generat.vt.l.cum pater.§.euictis.de le.ij.Dignitas sublata de eccl'a p statutū capituli ɔfirmatuʒ p papā nō censef vacare deinceps.nisi postea statutū pfectū ɔtrariū extiterit reuocatuʒ vel afr qd ē funditus extinctū non dicif vacare.Iteʒ dignitates pñt supprimi.Et in pma parte ponif thema ex quo qd ꝛ agētis allegatio.In scda rex defensio.In tertia pape decisio.In qrta dcisiōis modificatio.scda ibi fuit.tertia ibi q̄ circa.qrta ibi nisi postea.ℭ Casus.In tulensi ecclesia olim erat quedā dignitas[a] siue officiū primiceriatus cui erāt deputati certi puētus.tādē caplʒ statuit ꝙ illa dignitas nō esset amplius ꝛ possiones fuerūt inter canonicos distribute.qd statutū confirmatū fuit a papa.ℭ Tertio ista dignitas fuit ipetrata a papa tanq̄ʒ ad ipʒ eēt eius collatio deuoluta.qrebaf in iudicio an valeret ipetratio.papa dicit ꝙ nō:qꝛ ista dignitas erat sublata de eccl'a.ꝛ sic nō vacabat.ꝛ iō falsum fuit suggestū pape nisi post dcm̄ statutū factū ꝛ ante ipetrationē pdictā canonici ɔuenerint aliquē.s.in pmiceriū eligēdo.ℭ No.ꝙ lʒ lex diuina duo testiū numero sit ɔtēta.tñ lex ciuilis vel municipalis pōt disponere ꝙ regrant pres testes fm Inno.qꝛ lex humana pōt distinguere legē diuinā.ꝛ valet statutū vtrocꝫ iure tam ciuili q̄ʒ canonico.Circa qd distingue ꝙ aut statutum disponit respectu pbationis aut respectu essentie.Pmo casu in foro cōsciētie dʒ seruari veritas:qꝛ lʒ deficiat pbatio nō deficit ius.Et hoc verū de his de quib⁹ conscia pōt disponē.secus i his in qbus nō pōt disponere:vt in tutoris datiōe ꝛ in datiōe executoris in testō.nā tutor nō peccat si nō pōt pbari ꝙ sit datus tutor.vt.ff.de testa.tute.l.duo sunt ticij.ꝛ.ff.de admi.tu.l.ipuberi filio centurio.Si vero statutū disponit respectu essentie aut in mā in qua pōt remouere essentiā ab actu:qꝛ est mā ciuilis:ꝛ tūc in omni foro statutū dʒ seruari:qꝛ nulla est ɔcta nālis obligatio lege pbibente vt pʒ in donatiōe nō insinuata.nēo eniʒ dixerit eam valere iure poli cū statutū habeat bonuʒ ꝛ nālem motiuū.s.ne quis male vtaf substāria sua.ꝛ ideʒ est in oibus ɔctibus factis sine cā:qꝛ rō ciuilis ꝛ naturalis hoc dictat.vt.ff.de excep.do.l.ij.§.circa.Si aūt ē materia mere nālis.verbigrā.tu numerasti mihi deceʒ ex cā mutui sine vllo teste.statutum qd remouet vallentiam ab actu nō pōt remouere eam quo ad forum cōsciētie quim actus obliget iure poli.vt insti.de iure natura.§.sed nālia quidē.ℭ No.ꝙ dixi in summario.Itē no.ꝙ vbi non est substāria ibi nō est vacatio.ℭ Tertio no.ꝙ statutū capituli ɔfirmatū a papa ad postulatōnē capli pōt tolli p factum capli incōsulto papa.ar.ad hoc.C.de iure dnīj ipetrando.l.ij.ℭ Quarto no.ꝙ dignitas eccl'ie pōt tolli de ipsa:ꝛ bona illius dignitatis pñt distribui inter canonicos.ℭ Quinto no.ꝙ illi q venerūt ɔ statutū pñt ipʒ pro se allegare.Itē no.ꝙ statutū reuocaf p actum ɔriū ipsorꝫ statuentiū.no.ꝙ statutū ɔfirmatū p papam recipit vires validitatis:Ibi deuoluta.no.ꝙ ille q ipetrat bñficium ecclesiasticū dʒ facere mentionem de specie vacatiōis:puta mortis resignationis vel priuationis.Item dʒ facere mentionem de qualitate bñficij:puta de dignitate psonat⁹ vel cura:alr nō valet ipetratio.Ad hec faciūt iura que dicūt cām exprimendā.vt.C.de predijs mino.l.j.li.x.ff.de transactio.l.cum hi.§.in causa.ꝛ.ff.de transactio.l.cum aquiliana.nam generalitas[b] parit incertitudinem ꝛ confusioneʒ.vt.ff.de iniurijs.l.pretor edixit.argumen.contra.quia in odiosis vt in exheredatione debet apponi causa.Sed in fauoribus non est necesse vt in institutione heredis.vt.ff.de lega.ij.l.cum pater.§.rogo.Et no.ꝙ ille qui exprimit vnam cām vacationis seipsum astringit ꝛ etiā lex ipsum astringit ad probāduʒ cām.vt in.c.susceptū.de rescrip.li.vj.Interdū tñ qs astringit se ꝛ cā sibi nō obest:qꝛ lex nō vult ipm astringere.vt.ff.de appel.l.scio.Interdū protestaf ꝙ nō astringit se:ꝛ tñ lex eum astringit ꝛ ɔtestō non pdest.vt in.c.abbate.de re.iu.li.vj.ꝛ.l.habebat.ff.de iusti to.Dic ꝙ ad substātialia vʒ semp qs astringē.sed nō adminiculū.ℭ In tex.ibi capituli pcurator.Collige argu.expssum ꝙ ille dr pcurator capli q a maiori parte capli est ɔstitutus.Hic eim nō oēs iterfuere in ɔstōne procuratoris:qꝛ nō interfuit archidiaconus q litigat cum capitulo suo.Ibi tulēses canonici.s.quidam.Ibi ad manus nostras.no.noie manus[c] ptātem ad se retentam.Item trāslatam significari sic.ff.de iusti.ꝛ iure.l.manumissiones.ꝛ sic ille q retinet sibi manus iniectionē retinet sibi ptāteʒ.Et ecōtra q pmittit rem extra manus suas nō ponere ñ pōt in extraneū alienare.Ibi primiceriatus dignitas.no.ꝙ primiceriatus eccl'e est dignitas in caplo ꝛ conuentu in quo quis est primicerius.vñ ois qui hʒ aliquā auctoritatem sup caplm ecclesie collegiate dicif dignitateʒ hre.Vide qd no.in.c.pe.de offi.dele.li.vj.hāc dignitatē.j.vocat officiū.nā dignitas est in habēdo officiū ꝛ in illud exequēdo.Et no.ꝙ de iure ciuili sunt quattuor dignitates[d] tm̄ proprie loquēdo.s.supillustris.illustris.spectabilis.ꝛ clarissima.vt in auē.vt ab illustrib⁹ ꝛ q sup eos sunt.col.v.Nā iperator ē supillustris lʒ dici possit ꝙ supillustris non ē dignitas sed culmē dignitatis.reges sunt illustres.duces ꝛ sifes sunt spectabiles.psides puinciarꝫ sunt clarissimi.ꝛ pcedēdo de filibus ad filia.papa ē supillustris.cardinales illustres.epi spectabiles.alij q delegant aut mittuntur ad regēdas prouincias sunt clarissimi.cognoscū-

a ℭ An primiceriatus sit dignitas vide Alex.ɔsi.lxxvij.in cip.i cā ꝛ lite vertēte in ij.volu.

b ℭ Generalitas parit incertitudinē ꝛ ɔfusionem.

c ℭ Vide Barb.ɔsi.lj.col.xxvj.volu.j.

d ℭ Vide dio.d.Iaso.in.l.i.ff.de offi.eius cui manda.ē iurisditio.

tur dignitates per apices ipsa℞.q₂ illi dicunt habere dignitaté quos apex dignitatis extollit.psona℞ dicunt habere psone eccle.₇ dicit psona.i.p se sonãs.s.in aliqua prolatióe cũ honoris gradu. Uñ cóparatióe ad alias.psonalatióe cũ honoris gradu. Uñ cóparatióe ad alias.psona eccle dicit que plus sonat. ¶ In hoc ẽt attẽdit ꝯsuetudo loquẽdi ipsius clerici.large tñ qlibet curatus pót dici psona eccle sed iproprie.q₂ officiũ psonatus pót esse sine cura populi.ex.J.de pben.c.de multa.₇ in.vj.e.ti.c.ij.p Archi. Unde recurrimus ad vulgare.vbigrã in anglia ad vulgare ideoma anglico℞.ar.ff.de le.iij.l.libro℞.§.qd tñ cassius. ¶ Cura aũt in ecclesia dr ꝓprie cura populi vel sollicitudo diuino℞ officio℞ cũ residentia. ¶ Cura aũt[a] possessionũ nó ẽ ꝓprie cura ꝫ quedã delicatio.sicut dicit tex. sub cura villici pmij.ff.d le.iij.l.pronus.§.j. ¶ Maior dignitas pones intra ecclesiaꝫ nó pones extra impetrãtib⁹. vnde in hoc archipsbiter est maior dignitas post episcopale ꝙꝫ archidiaconalis.c.j.de offi.delega.lib.vj. Ibi vlterius esset.no.p hec vba tolli dignitatem ipso iure. Ibi distributis.no.possessiones vacãtes ₇ ad capłm reuersas diuidi inter canonicos ꝓut ipsi sunt in cóeordia inter se.facit.ff.d collegijs illicitis.l.j.in fi. Ibi insinuatóe.insinuatũ dicit qd est superiori intimati.₇ est ar.ꝙ hoc sufficiat ad insinuationé donatõis.sed vnica glo.dicit ꝙ requirit decretũ ꝯfirmatio vel approbatio iudicis.vt in aué.vt ñ fiãt pignorationes.§.j.col.v. ¶ Hic ꝯscientiã iudicis sufficere eo ipso ꝙ presentiã suã exhibet.ad hoc ₇ non ꝯdicit.vt .C.qui admit.ad bo.pos.possunt.l.si.per Cy.C.de testa.l. omniũ.dixi plene.C.de sacrosan.eccle.l.illud.₇.l.modestinus.de dona.per Bar. Ibi constiterit no.ꝙ statutũ ꝓsumitur durare nisi probet reuocatum. Ibi in suo robore.simile verbũ habes.C.de colla.l.vt liberis. Ibi faciatis.no. ꝙ ad officiuꝫ iudicis pertinet facere ꝙ statuta seruentur. Ibi ꝯtrauenerint.no.ipso scó reuocari statutum per actũ expressum in ꝯtrariũ. Ibi eligẽdo.nam requirit confirmationem electus.q₂ confirmatio non est actus canonicorũ sed confirmato℞. ¶ In tex.ibi nisi[b] h dictio qñ affirmatiua precedit.importat necessitaté ₇ diminuit de suo genere.q₂ euellit de suo corpore.vt in.c.generi.de reg.iur.li.vj. Sed qñ pcedit negatiua importat habilitaté ₇ aptitudinem.vt promitto non vendere nisi tibi.sicut dicit lex de illo testamento nisi ratiões reddideris libere ne esto.quia per hec vba nó relinquit libertas rõnibus redditis ꝫ redditur facultas manumittẽdi.vt.ff.d manu.testa.l.ticia.§. fi. Unde hec oratio nó ꝓmitto.nisi papa venerit perusiũ nó necessitate me papa veniẽte. Sꝫ certe in hoc exemplo ꝯtrarium:puto vt hec adiectio aliqd operet.ar.ff.de vsu.l.si stipulatus.₇.l.§.ff.ad muni. ¶ Cum igitur nó possit ponere habilitaté que posita est ab ipsa nã.vt.C.de actio.₇ ob. l.sicut.vt aliquid operet iponet necessitaté sicut si sic dicerem nó ꝯfiteor nisi ꝓbetur. Nã si ꝓbatur gemina ꝓbatõ est.s.ꝯfessionis ₇ testiũ.adeo ꝙ nó posset appellari.vt.C. quo℞ ap.nó recip.l.ij.₇.l.abstinendũ.ꝫ quidaꝫ aduocati minus pite nesciant qd hoc dictũ sit.facit qd no.in.c.j.de re.iu.li.vi.in glo.₇ p Dy.in.c.peccatũ ₇ p Cy.C.de trans. l.actione.ff.siqs cau.l.si cũ.§.qui iniuria℞. Si igitur nemini vendo obligatio nó cómittitur.sed si alteri vendo committitur obligatio. vt.ff.de ver.ob.l.q rem e.§.coheredes ff.de ꝯben.ẽp.l.dolia.§.i. ¶ Opponit ₇ videt ꝙ ẽt si dignitas nó fuisset suppressa nó cucurrisset tps canonicis vt J.de conces.prebẽ.c.q₂ diuersitaté. So.ibi nó fuit mora ꝫ iustum ipedimẽtuꝫ ₇ nó ledit tpis cursus q negligens non fuit vt no.in auc.de ap.col.viij.ff.de pub.l.cesar. Uñ tps ẽ quodãmó vtile ipso iure ₇ i effectu.C.qui pe.tu.l.cũ a matrib⁹.C.de ap.l.preses. Sꝫ aliqñ tps ẽ vtile ad effectũ nó ipso iure ₇ tunc orit exceptio vt.l.ij.§.qd diximus.ff.siquis cau.qñqꝫ nec ipso iure nec i effectu.₇ tũc nulla datur reparatio temporis vt.ff.de mino.l.auxiliũ in prin. ¶ Apparet ex predictis ꝙ si papa mandasset canonicis ne elligerent sine suo mandato interim non imputaretur eis mora.nec etiã imputaretur ꝙ hoc nó petierint.q₂ nẽo dꝫ petere sibi mãdari iperium vel licentiam dari que nó dꝫ nisi nutu superioris.₇ sic nó obstat.J.de elec.c.eis qbus.₇.l.sed ₇ si p pretoré.§.i.ff.quibus ex causis maiores. ¶ Procedo vlterius ad glo.sed nũquid.₇ quero nũquid canonici possint minuere prebẽdas vel dignitates tollere sine licẽtia dñi pape.₇ videt ꝙ non:q₂ nec augere pñt.J.de consue.c. cum olim.J.eo.ti.c.ex parte.dic ꝙ soli canõici nó possunt sed cũ auctoritate epi pñt eã iusta cã aliter nó:q₂ nó possunt sine cã mutare statutũ eccle ꝫm Inno. Host.₇ Compost. Unde dicit Inn.ꝙ mẽbra nihil pñt statuere sine capite.₇ ꝙ eps est caput cathedralis eccle ₇ aliarũ eccla℞ subdita℞.₇ ideo earum capitula nihil possunt statuere sine auctoritate epi qui est in suo territorio preses:₇ hꝫ merum imperiũ. Alie autẽ vniuersitates municipales vt puta campso℞ ₇ mercato℞ possunt facere statuta super re℞ suarum dispositione.populus vel vniuersitas ciuitatis eligunt sibi rectoré ₇ rector hꝫ iurisditioné per cómuñe:ergo ipsi sunt maiores:q₂ maior est cã ꝙꝫ effectus.₇ prima potentia est in causis. Concluditur ergo ꝙ vniuersitates tẽporales pñt efficaciter sibi eligere rectoré ₇ facere statuta sup rebus suis:tñ iurisditioné ꝯtẽtiosaꝫ nó hñt vniuersitates:sed rectores ea℞ qui sunt ꝯfirmãdi p supioré:puta p presidẽ:vt.l.j.§.solẽt.ff.qñ appel.sit. Alij dicũt ꝙ vniuersitates nó hñt iurisditioné ꝯtentiosaꝫ quo ad exercitium p se sed p rectores suos nisi qñ rectores deficiunt.ff.d tuto.₇ cu.da.ab his.l.vbi absunt.qd nó plꝫ Inn.₇ loquẽdo de vniuersitate toti⁹ populi.rõ pꝫ q₂ populus non hꝫ aptitudiné ad hoc. Itẽ multuosus. Itẽ difficile ꝯgregatur. Item dicit Aristoteles quãto numerosior populus tanto differentior intellectus. Item cito declinat ad deteriorem ptem.vt.ff.de ap.l.si ꝯstat.₇.ff.q ₇ a qui.l.si priuatis.vñ nihil dliberare pfecte pót nec mature examinare. Judicia aũt[c] trutinãda sunt p sapiẽtes ₇ cũ ꝯsilij maturitate ₇ deliberatóe nó momentanea nec pfunctoria vel subitanea vel pcipiti.vt.C.d sentẽ.ex peri.recitandis.l.ij. Habet igit populus iurisditioné habitu in ꝯferendo sed nó in exercẽdo p se.at si populus est suo℞ ciuiũ princeps ₇ dñs pót sibi potestaté eligere.si aũt alius ei principiat imediate talis electio indiget ꝯfirmatione.illud certũ est ꝙ iurisditio nisi prius habeatur in habitu.i.in virtute non pót excitari ad actũ suũ.vt no. Jo.mo.in.c.statum de rescrip.li.vj. ¶ Itẽ tria sunt electio ꝯfirmatio ₇ ingressus officij.ff.de condi.₇ demon.l.publius. Unũ scias ꝙ populus non pót facere statutũ qd sapiat monopolium.i.qd sapiat diuisiones sectas ₇ emulatões in populo:q₂ talia statuta sunt mala mente ₇ malo fine.₇ cum ciues debeãt eẽ socij ista non esset bona societas.₇ ideo non valent statuta iniusta partialia.hoc tenet Inno.s.ꝙ statuta que sapiũt monopoliũ sunt nulla ipso iure. ¶ Itẽ statuta debent esse habilia ad obseruandũ.naꝫ ipossibilia vel nimis difficilia sunt extra naturam humanã.facit qd not. Inn.J.ꝙ metus causa.c.abbas. ¶ Nunqd qlibet de vniuersitate possit eẽ testis pro vniuersitate. Et primo ꝙ nó possit videt ₇ ꝓbatur per.c.nullus.J.de testi. Preterea quilibet de vniuersitate est de corpore.si sic.ergo non pót.C.de testibus.l.nullum.₇.l.omnibus. Preterea qlibꝫ est filius vniuersitatis ₇ tenetur ei obedire.vt.l.veluti.ff.de iusti.₇ iure.si fili⁹.ergo non potest.q₂ in causa ꝓpria.pterea quilibet d vniuersitate hꝫ affectioné sigularem ₇ vltra modum ad vniuersalem.ꝫ ratióe affectióis ꝓhibetur quis ferre testimoniũ vt.l.lege.₇.l.pe.de.testi. Preterea qlibet hꝫ vtilitatem.vt l.dedisse.C.de ope.pub.ergo ₇c. ¶ Distigue si volo probare per illum de vniuersite in causa tali de qua nó potest scire nisi ille de vniuersitate.₇ admittitur vt.l.ꝯsensu.C.de repu.₇ i auẽ.de mona.§.cogitãdũ. Si vo p aliuꝫ sciri pót ₇ cã ẽ ad cómodũ ₇ honoreꝫ vniuersitatis.₇ idem vt.l.si hac.§.q manumittit.ff.de in ius vo. Nec ob.l.nec videt. nec ibi de alia defensióe logt. Item nó ob.l.splẽdidissime .C.de ope.pub.q₂ ꝫ quilibet de vniuersitate cómodũ habeat.hoc euenit secũdario ꝙ secũdaria vtilitas nó curat. vt.ff.de testa.l.que testó.₇ insti.de testa.§.legatarijs. Si vero est cómodũ singulo℞.vt q₂ legat ciuitati ad alimenta co℞.vt.d.l.nullũ.₇.l.oibus. Andre.de pi.₇ eo.ti.l.patẽtes.per Cy. ¶ Quid si lego ciuitati vsum nemoris mei. poterit ne quilibet de ciuitate vti videtur ꝙ nó.quia nec vendicare nec possidere aliquo iure ꝓprio.vt.l.i tantuꝫ.§. vniuersitatis

a ¶ Cura possessionuꝫ nó est ꝓprie cura sed dicitur quedã delicatio.

b ¶ Et de hac dictióe nisi ₇ mixtis alijs priuatiuis.vid Oldra.ꝯsi.xlix. ₇ vid quod refert Aret. in.l.ipossibilis post medium prime col.ff.de vb.obliga.

c ¶ Ubi ẽt hém⁹ ꝙ iudex in ad mittẽdis vl reiciẽdis exceptióibus nó debet eẽ mol aut facilis sed dꝫ vti strictoiure.s.seruare iuris formã ita Bald. notãs illum tex.p notabili in vltimis verbis in .l.fi.C.de excep.₇ extollit decius in.l.sigs in ꝯscribendo col.ij.in pn. versi.vnum. hic ꝓpetuo no.C.d pac.

vniuersitatis.ff.d rerũ di. Nã hec p sindicũ dñt expediri vt.ff.de le.j.l.ciuitatib⁹.dico q si tal' ẽ vsus qui ꝓprie respicit vniuersũ.z si legeẽ ciuitati vt habeat pecuniã ꝓ stipendiarijs:z tũc non põt quilibet vti. Si vero sic legetur lego ad ligna faciẽda vel pascẽda pecora:z tunc sic:quia mens testatoris seruanda ẽ:vt.l.nõ aliter.de le.iij. ¶ Dẽs autem colligit ex vsu ꝓprio vel magis consueto qui pertinet ad particulares ciues.vt.l.plenũ.§.equitij.ff. de vsu z habi. Andre.de pi.z no.in.l.sicut.ff.qd cuiuf. vni. no.z.ff. si ser.ven.l.testatoris.§.plures. ¶ Sed nunquid vilissimi ciues z pauperes[a] admittant ad testificãdũ.rñ.similes sunt infamib⁹ infamia facti.z nõ admittunt ẽt cum tormẽtis. vbi sunt alij testes idonei.de hoc alibi dicas: qz non ẽ mã hic.z ista est opi. And.de pi.in.l.cassius.de senato.in glo. ¶ Ibi dixit Joã. Hy.z bñ nisi papa ↄtrariũ decreuisset. vt in auẽ.vt determi.sit nume.cleri.in rubro z nigro.z.C. de sac.san.ec.l.nõ plures. ¶ Quero nũquid ista cõfirmatio pape fuerit hic necessaria.rñdet glo.q sic.nam auctoritas pape cõfirmat inualidã.ff.de adop.l.adoptio nõ iure facta.sicut auctoritas legis vestit pactum nudum.ff.de pac.l.legitima.sed ↄtra qz imo nõ vestit cum non nascat actio prescrip.ver.sed ↄditio ex lege.vt.C.de dona.l.si qs argentũ. So.q ibi lex actionẽ creat nõ aũt influit in pacto iformãdo ipz actiua virtute. Postmodũ dicit Ber. q in suppressione dignitatũ requirit auctoritas pape non in suppressione ꝑbendarũ. ¶ Itez q solus papa absoluit a iuramẽto. ¶ Itẽ ipse solus firmat ifirmũ ipse solus supplet defectũ solẽnitatis omisse. z hĩ facit ẽt si nõ apponat illa vba supplentes de plenitudine ptãtis.dũmodo papa faciat ex[b] certa scia.ff.de excu.tu. Idẽ vlpianus.non enim disputandũ est de potẽtia pape dũmõ cõstet de mẽte: vt J.de iudi.c.cũ venisset. Qd dixi q papa cõfirmat inualida verũ est nisi cõformet in forma cõi p illa verba sicut iuste zc. Nam tunc nihil dispẽsare vr̃ ꝫm Ber.z pz expresse in ti.p quos fiat inuesti.z per quos recipiat.c.pe. col.x. z no.in.l.j.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.z.C.vñ vi.l.auctoritate.z.C.de ↄduc.z ꝓcu.l.domus auguste.z.l.si qua loca.lib.xj. ¶ Quero vtrũ capl'm cũ auctoritate epi posset creare nouã dignitatẽ in eccl'a.z vr̃ q sic qz stat⁹ ecclesie fit melior nec dicit mutari aliqd cum dignitas eius augetur:vt.ff.de cõdi.z demon.l.falsa.§.i.qd verũ est si illa dignitas ẽ inuenta ab eccl'a romana z ab alijs ecclesijs z nõ vergit in alterius ꝑiudiciũ:puta patronũ. Nã viri alterius nõ pñt detrahẽ.vt.ff.de aqua plu.arcẽ.l.in cõcedẽdo.supstitiosam aũt inuẽtionẽ noue dignitatis facere nõ pñt:puta q in coꝝ eccl'a esset quedã dignitas que vocat cardinalat⁹ ꝫm Jo.an. ¶ Modo cõiunge vltimã glo.z quere nũqd dignitas destructa repata postea sit eadem dignitas numero vel nõ. Istud est necessariũ scire.qz siqs ipetraret sub expectatione z post tp̃s date creat beneficiũ littere nõ extendunt ad ipm qz quo ad mẽtẽ concedẽtis grã refert retro z ideo nõ ↄtinet beneficiũ qd tũc nõ erat sub expectatione:qz nõdũ creatũ.vt in cle.litteras. de rescrip.gratia beneficialis requirit corp⁹ qd sit subiectũ.z iõ de nõ ente nõ essz gratia.qd ergo si ante datã litteraꝝ fuerat creatũ.sed tpe date erat suppressum.póstea fuit reparatũ tractauit.nã si est noua creatio nõ venit i grã.si vero repatio vẽit i ea.z videt qd fundit⁹ eradicatũ z tãdẽ repatũ dicat de nouo creatũ.qz hz eẽ post nõ eẽ.z hoc certũ esset si haberet aliter eẽ qz primo.vt.ff.d fideiuf.l.stipulatus est opus.ff.locati.l.cũ i plures.§.lex.dicta.sed si pristinã faciẽ nõ mutat nec naturã cõiungunt tpa essentie z interim dicat potius dormisse. qz expirasse.vt.C.de prescrip.xxx.an.l.sicut.§.nõ sexus.tñ finalit est cõcludendum q aut est repatũ p nouum statutũ expressuz.aut per correctionẽ medij statuti ↄtrarij.primo casu est nouũ statutum scdo nõ.vt.l.tribunus.§.vl.ff.de mili.test.z.l. qui ex vberis.§.fi.ff.de secun.tab. Et reuertẽdo igit ad ꝓpositam vr̃ q sic noua dignitas.sicut dãnatus ad mortẽ in inte.restitutus dicit nouus hõ nec resumit legatũ.ff.de cõdi.z demõ.l.interdicit. ¶ Itẽ ipossibile ẽ q extinctum habitu z actu resurgat idẽ numero.vt.ff.de sol.l.qui res.§.areã.ↄtrariũ determiat hic Ber.qz repatio est circa idẽ.vt.C.de tempo.z repara.l.ij. **So.tria sunt.coadunatũ z illud est idez numero.vt.ff.loca.l.martius.reparatũ ad exemplar pristinũ.z sir iuris fictione est idẽ numero:sz rei veritate non** sit penitus idẽ saltiz qñ pro maiori parte sue forme siue figure erat ↄsumptũ.vt.ff.de ↄtrahẽ.emp.l.domũ. Recreatum ergo censet vnũ z idẽ.vt.ff.de manu.testa.l.atisto.sicut feudũ paternũ.si dñs inuestiuit filiã q potest propter merita patris nõ obstantibus agnatis dicit intermissum. als interemptum non abolitũ.qñ dicat paternũ.vt in.c.j.§.i.z.§.filia.d succef.feudi.qd ergo intermittit non tamẽ absoluet.vt in.c.j.de vasal.decrepite etatis.ff.de serui.ru.ꝑdio.l.z attilicinius.ff.de iti.actuqz priua.l.j.§.siqs ꝓpter. ¶ Et no.q in ꝑscriptione noui feudi requirunt.xxx.an.sz in renunciatione tacita feudi põt.sufficere tacita patiẽtia dñi p annuz patientis agnatũ possidere iuramento agnati hoc allegantis.vt in.c.fi.si de inuestitura inter dñz z vasallũ lis oriatur.z in.c.siquis per.xxx.si de feu.fue.contro. ¶ Item no.q vbi resurgit dignitas resurgit confirmatõ dignitatis:qz resurgit per dispositionez iuris cõis.nec est opus q papa de nouo ↄfirmet statutũ sup hoc edictũ.ex quo nõ intelligit noua creatio.sz quodãmodo redire ad nãm suã.z facit.ff.de iure fis.l.deferre.§.fi.z.ff.de mino.l.vlti.que incipit Juni⁹ diuus fastus.sz vr̃ q in recreatõe sit opus eadẽ solẽnitate.vt.C.de imp.l.si vt ꝓponis.sz ibi loquit in actu q iurgẽtiũ ñ solũ cessauerat sz repandus erat ff.de diuoꝛ.l.fi.vl' melius:aut remanẽt reliqe veteris stat⁹ sicut erat hĩ.qz papa ñ ↄsenserat i reuocatõe statuti:aut nõ remanẽt alique reliqe.vt ibi. ¶ Sũt aũt qdã pricule interdũ i mã iterdũ i rõe pdurantes.ff.d testa.tutel.l.siq sub ↄditõe.qdã tões sunt in reliqis remanẽtes. Nõ ob.d.l.interdicit.ff.de ↄdi.z demõ.qz ibi fuit idulgẽtia respectu status nõ plena restõ quo ad statũ z bona:qz illa resuscitat testũ.vt.ff.de iniusto testa.l.siqs exheredato.§.pe.naz eqparat postliminio.vt ibi pz expsse ꝫz Ja.de are. ¶ Est z noua creatio.s.illa q nõ est ad instar nec decidit ab alio principio.sz ipsa est primũ principiũ sui eẽ.vt.d.§.filia.c.j.de suc.feu.hoc.n.dicit opus nouũ z nõ põt impetrari nisi tanqz dignitas ex nouo creata nõ tanquã suppressa. Item oz q in ista noua creatione interueniat auctoritas summi pontificis.sz in reperatione non requirit noua auctoritas pape. Porro non dr̃ ois extincta qñ superest aliqua species vel indiciũ repationis vel aliquis habitus vel figura remanet vel memoria in codicibus ecclesie non cancellatis.ad hoc facit qd no.ff.de pecu.l.peculiũ.§.si opẽ. ¶ Sz nunquid talis dignitas anihilata.z postea repata recuperat suos vasallos.vr̃ q nõ.vt.ff.de cap.z postli.re.l.nõ vt a pñe.sumpto arg.de eo qd dicit ibi de vxore. Sz in ↄtrariuz facit eadẽ lex sumpto.at.d eo q ibi dicit de filio.z.c.ti.mulier in opus salinariũ.nam z platus suppresse dignitatis sine culpa plati ea reintegrata suam recuperat platurã sine alia noua inuestitura.adeo q ẽt ipo iure recuperat naturalẽ possessionẽ que cedit vitati.ar.ff.d acq.pos.l.clã possidere.§.fi.cũ gl.sua qzqz in possessiõe posset ↄdici.ar.ff.de vsucap.l.cũ qui hĩdeo.§.si aũt demolita.z qd not.ff.ꝓ so.l.cũ duobus.§.idẽ rñdit.dicit tex.in.l.ergo.§.fi.de acq.re.do. Insulã que fuerat quo magis intelligeret insulã appellasti. Et ↄsidera q ꝑteritũ quãdoqz ponit vi pncipiũ vt cũ dico Troia capta fuit.ff.de iur codicilloꝛum.l.ploriana.quãdoqz tãquã termin⁹.vt cũ dico fuit domin⁹ talis rei quasi dicã nõ suz.vt no.in.l.certũ.§.j.ff.de confes. qñqz dubitat.vtꝝ ꝑteritũ ponat ãpliatiue z succedanee ↄtinuatiue an abnegatiue.z i his q solo tp̃is cursu mutãt ponit abnegatiue.qz ñ põt ↄtinuari qd necessario mutatur.sed in alijs que seipsa nõ mutãt nisi mutent ex ꝑterito ꝑsumit in ꝑsenti.vt no.C.d ꝓba.l.siue possidetis. ¶ Nũc reuertor ad ꝓpositũ.z dico q nõ dicit extinctũ qd pẽdet. Itẽ nõ dicit extinctũ qd est ad tp̃s occultatuz.sicut somnus nõ interficit hoiez dũ quiescit virtus intellectiua.sic pupillaris etas nõ interrũpit longissimã prescriptionẽ.sz interim facit eã dormire.vt.C.de prescrip.xxx.anno.l.sicut.nam homo dormiẽs suspẽdit ab actu opationis aie intellectiue.tamen homo est.z si interdictũ ecclesie relaxet quo ad actum suum ad tp̃s.tamẽ habitu remanet.vt

a ¶ Vide d. Fran. de arc. ↄsi. xiij. icip. viso diligenter the mate. in. x. col. vide ẽt alle. p Jas. may. in. l. ij. §. j. ff. q satis da. cog.

b ¶ Vide Jo. de ana. ↄsi. xiiij. z vide ẽt aliqd p. d. alex. ↄsi. lxxvij. scdo volu.

Reparatio

Coadunatum.

Preteritũ qd dsignat

a ¶ Vide Barb. ꝯsi. xij pria col. z seq. primo volu. z ꝯsi. xlij. i quarta col. z seq. eo. libro.

no. Inno. ī. de cōsue. cū inter. ¶ Nō videamus de qua-
daz glo.ᵃ que ē. ff. de pac. l. si vnus. §. qō in spē. que dicit ꝙ
prescriptio centū annoꝝ in ecclesia nō nonātulensi repara
ta vi sue nāe restituta. dicūt doc. ꝙ illa glo. nō est vera: qꝛ
ill ꝓscriptio est correcta nec pōt ꝓ lege allegari. vt. C. de
lati. liber. tol. l. j. in prin. qꝛ in crimē falsi incidit qui legem
correctā allegaret. vt. C. de emēda. iusti. codi. l. vnica. in fi.
z si falsum. ergo nullū ipso iure. vt. ff. de ver. sign. l. paulus.
Sed alia lex dicit ꝙ nō est falsum qō iuuat primordio ve
ritatis. ff. de le. ij. l. cum filius. §. heres. Alia lex dicit ꝙ se-
mel verū semper verū. vt. ff. de dam. infec. l. qui bona. §. si
quis stipulatus. Alia tñ lex dicit ꝙ falsus creditor est qui
fuit z nō est. ff. de fur. l. falsus. qꝛ nō est verū actu pmanēs.
quo ad virtutē. Sed duplex est veritas. s. principij vel du-
rationis. z sic soluit ꝯ̃riū. ¶ Capio penul. glo. z ꝑmitto
tale notabile ꝙ ꝑ violationē statuti z ꝑ vnū actū ꝯtrariū
statuto tollit statutū. in totū qñ hoc possunt illi qui talem
actum efficiunt. ¶ Modo extra glo. oppono ꝙ ꝑ vnum
actuz ꝯ̃rium ꝯsuetudini ꝑscripte ēt si ille actus fiat a toto
populo nō tollit ꝯsuetudo. vt no. ff. de regu. iur. l. nemo. §.
temporalis. ergo nec statutū. Nā tñ operatur momentū
tēporis in statuto quantū decēnium in ꝯsuetudine. vt no.
in. l. ij. C. de dot. ꝓmis. Itē per vnū actū ꝯ̃rium nō tollitur
ꝑpetuuz z iterabile pactū quo ad alios actus. Idē in pri-
uilegijs successiuis. vt. C. de excu. tuto. l. voluntarie. Item
vnus actus ꝯ̃rius nō iterrūpit ꝑscriptionē cōpletaz: puta
agnitio dbiti: vel partis solutio: vel correi: vel fideiussoris
datio. vt sing. no. ff. de solu. l. cū qs. §. siqs ꝓ reo. Nā cuz
significatio renūciatōis nō sumit ex vniuerso: sꝫ ex aliquo
nō preiudicat in his qbus nō reperit renūciatum. vt. ff. de
ser. vr. predio. l. si dom⁹. ff. de bo. lib. l. si filius. C. de iure de-
libe. l. suum hēdem. z. l. puberē. So. cū querit vtrum ille q
venit ꝯ̃ statutū vel priuilegium in vno actu preiudicet sibi
in alijs refert. Aut ꝯtēnit auctoritatē statuētis z in oib⁹
sibi ꝑiudicat. Aut ꝓpriā vtilitatē spernit: z tunc sec⁹. z est
simile in eo qui spernit auctoritatē testatoris qui ipugnā-
do ꝑsonā ipugnat oīa. vt. ff. de his qui. vt indig. l. post lega
tum. Aliud simile est in eo qui ipugnat ꝑsonam testis. C.
de testi. l. siqs testib⁹. vel ꝯtem instri. Nā nō potest se iu-
uare ex aliqua alia particula instrumēti cuius quantū i se
est derogauit auctoritati. vt no. ꝰ. de sum. tri. z fi. ca. c. dam
namus. in fi. z no C. de trāsac. l. si ex falsis. z. ix. di. si ad scri
pturas. ¶ Preterea in. c. nostro statutū nō dꝫ corrigi in
vna parte z in alia nō: qꝛ totū statutū fuit sub vno structu.
ar. ff. de mili. l. iij. §. j. Preterea variatio reprobat. vt. ff. de

b ¶ Vide dis multuz notabilit de ista materia vltra ea q̄ allegātur hic per moderniores p d. Alex. i cō si. xxxiij. incip. pōderatis his que ꝯtinēt i priuilegio i qūto volu.

minio. l. in cause. z. ff. de admi. tu. l. cum querit. ¶ Modo
pro generaliori doctrina quero vtrum priuilegiumᵇ per-
datur per vnicū actū incōpatibilez priuilegij. z super isto
articulo glo. varie loquit. Sed premitte ad euidentiaz ꝙ
interdū gladius ponit ad substantiā siue ad radicem. vt
qñ destruit cām efficientē. formalez. materialē. vel finalē:
z tunc destruit totū si aduersatiue disponit: tñ in cā effici-
ente distinguit. aut dꝫ esse ꝑpetue durationis z finitur ef-
fectus: aut nō z nō finitur: sed pro tēpore operatur. Si ve
ro gladius nō apponit ad radicē sed ad vnā cōclusionez
ex pluribus cōclusionib⁹: tunc non viciatur vtile per inuti
le: qꝛ semꝑ in eo qō est vtile maior est virtus. vt. ff. de vsu-
cap. pro donato. l. si vir vxori. z. d. l. si is qui duos. ff. de lib.
leg. ¶ Nō ꝑsequor brocardū assumptū superi⁹. an vn⁹
actus oppositiōis z icōpatibilitatis hꝫ alios viciare. z in
hube possum⁹ dicere aut est eadē rō viciandi aut nō. Sꝫ
iste theorice gnāles nō illuminat itellectū practicū qui dꝫ
eē de reb⁹ singularib⁹ z tractatui quodāmō subiacētib⁹.
¶ Dico igit reuertēdo ad glo. ꝙ glo. imiscet casus. z pri
mo arguit ꝙ vnico actu perdat ita tñ ꝙ delictū ꝑsone nō
nocet eccle. Scdo dicit ꝙ aut actus cōsistit in patiēdo z
nō perdit per vnā patientiā sed lōgo tpe. Aut in faciēdo:
z tunc reseruauit sibi ius suū in alijs actibus z non perdit
illud nisi actu in quo nō reseruauit. Aut nulla ē ibi reser-
uatio: z tunc aut actus contradicit priuilegio directe z
vnico actu perditur priuilegiū. Aut nō contradicit dire
cte: z tunc secus. ¶ Questio fuit disputata an priuilegia
tus nō disputare si disputat teneat in scriptis dare cum sit

aliud statutū. dicas ꝙ disputātes teneant dare eoꝝ dispu
tatōes in scriptis. z ponit in mercurialibus sup regula ac
cessoriū. z determinat ibi ꝙ sic. qꝛ iste disputādo nō fecit
scholarib⁹ grām sed renūciauit gratie sibi facte. ¶ Item
ipsi actui disputandi ē onus ānexuz in scriptis tradendi.
vñ ab ipso separari non pōt. vt. ff. de le. ij. l. sꝫ ex duob⁹. nec
mirū: qꝛ ex volūtate quis incidit in necessitatē circa idez.
vt. ff. cōmo. l. in cōmodato §. sicut. ¶ Item ꝑ actū ꝯtra-
riū quis vr̃ renunciare beneficio suo circa eundē actum z
qcqd ex eo sequit. ¶ Itē habes exemplū in mr̃e que non
cogit tutellā assumere. tñ si assumit cogit inuentariū face

c ¶ Vide dis scripta egregie per Ias. may. in l. ꝯtra iuris ciuilis regulas i. §. si. ff. de pac. l. vl. qnto ex eo dē tex. z ad ibi scripta. adde ista v̄ba bal. hic.

re z rōnē reddere. ¶ Itē est regula gnālisᶜ. ꝙ qui acce-
ptat aliqd vr̃ acceptare cum suo onere. vt. C. de cadu. tol.
l. vnica. §. ꝓ scdo. ¶ Item q nō cogit esse aduocatus si as
sumit officium aduocationis tenet seruare leges aduoca
toꝝ. vt. C. de postu. l. qsquis. ¶ Itē hic actus primus erat
ordinatus ad inclusionez secundi. z sic nō ob. l. volūtarie.
¶ Et si queratur an per non vsum perdatur priuilegium
distingue: aut est ꝯcessuz ad excipiēdū z nō ꝑditur: quia
nemo tenetur excipere nisi prius si cōuētus in iudicio: aut
ad agendū. z tūc perditur longo tpe z longo silentio. sed
tunc pōt dubitari qō sit longū tēpus. dicit glo. ꝙ illud qō
requirit ad illam ꝑscriptionē. nā diuersa sunt tempora ꝑ-
scriptionū. vnde vniformis regula non pōt dari nisi vna.
vꝫ ꝙ nulla actio viuit vltra. xl. ānos. vt. C. de prescrip. xxx.
an. l. sicut. l. omnis. adeo ꝙ si statutum dictat ꝙ publica
instrumenta officio iudicis exequantur. tamen vltra dcm̄
tēpus viuendi non habent facultatem: etiam si competat
ecclesie. vt no. C. ne rei dominice vel temploꝝ. l. vniuersas.
Sed qñ cōpetunt priuate persone sufficiant. xxx. anno. tā
in ciuilibus q̄ꝫ criminalibus excludendis. vt not. C. de fal.
l. querela. quā glo. no. ¶ Sꝫ statim querit gl. nūqd factū
capituli z prelati possit ꝑiudicare eccle. z si quidem req-
ritur certa forma z nō est seruata nō pōt ꝑiudicare. vt no.
in hoc. c. in. j. glo. z. C. de sacrosa. eccle. l. iubemus nulli. Et
qꝛ renunciatiōes priuilegioꝝ vident quedā alienationes
ipsoꝝ. vt. ff. de noua. l. siqs delegauerit. dꝫ interueniꝛe tra-
ctatus si aūt ē ꝯuata forma vꝫ ꝙ a cal. z plato scm̄ est. vt
no. C. de sacrosan. eccle. auc. hoc ius porrectū. Si aūt non
reqrat certa forma approbata. vt in maleficijs. dic vt not.
in. l. iubemus. C. de sacrosa. ec. z in. l. si dolo. ff. siquis. omis.
cā te. vbi est glo. fin. Item in his que pertinēt ad rigorem
iudicij conseruādi dolus ꝑlati z tutoris post litē ꝯtestatā
nocet dño. C. de his qui. vt indig. l. polla. Si vō nō delin-
quit in figura iudicij. sꝫ in figura delicti non nocet dño. vt
. C. vnde vi. l. meminerint. ¶ Ad hanc materiam ꝙ ille q
facit actū cōtrariū perdat beneficiū qō nisi perderet act⁹
non valeret. Alle. gl. inter alia leges. l. ij. C. de iure dñij im-
pe. z vide Cy. C. de pac. inter emptorē. l. ij. dis actus per
quē tollit effectus dr̃ eē actus ꝯ̃rius. Cy. facit. C. de reuo.
donatio. l. si. ff. ad sil. Dy. C. de decur. l. si ille. lib. x. Vnam
regulā no. ꝙ illud qō qs nō pōt expsse nō pōt tēporis cur
su. vt in. c. j. §. si. de inuestitura. de re alie. fcā. ¶ Itez scias
ꝙ in feudo quātūcūꝫ anni spaciū habet ꝓ renūciatione. vt
in. c. j. §. donare. qualiter olim feudū alienari poterat. z est
specialissimuz in feudis: qꝛ cōsuetudo vltra ꝓcedit sic sta
tuendo. sic z multa alia sunt in feudis specialia que ñ sunt
trahenda ad ꝯsequētiā. quedam etiam sunt arbitraria. vt
in. c. vbertus. §. siquis. in qui. cau. feu. amit. Vna tñ est re-
gula cōsonans huic capitulo ꝙ qui ꝯsentit sua iura ꝑdit.
vt in. c. j. §. ꝑterea. qui. mo. feu. amit. Quedā sunt in quib⁹
desideratur actuū repetitio. tunc per vnum actuz nō ꝑdit
priuilegium. Quedaz in quibus non requiritur nisi vnus
actus. tunc ille actus consumit priuilegium. l. j. de iure do.
impe. z de iudi. l. sed z si. ¶ Preterea tēpus qñqꝫ est spēs
ꝑsumptionis. vt. C. de apoc. publi. l. quicunqꝫ. li. x. ff. de pro
ba. l. proculo. ff. de vsu. cum de in rem verso. C. de peti. he-
redi. l. si filius. z ideo si dominus postq̄ꝫ feudū incidit in cō
missum acceptauit vasalli seruitium non potest retrahe-
re feudū. ar. ff. de. l. cōmis. l. post diē. z. ff. de eo ꝙ certo loco
l. si. de adimē. lega. l. iiij. §. siqs cautionibus. l. ij. in ꝑncipio.
¶ Vltimo vide Pe. z Cy. C. de excu. tuto. l. voluntarie.
Item. Inno. tractat hic qui possunt facere statuto pena-
lia

lia. ꝛ dicit ꝙ vniuersitates nō pñt hoc facere. qꝛ si habent merū vel mixtū iperiū tamē hoc fallit in quibusdā ciuitatibus lombardie per pacē cōstātie vt no. in auc. de defensoribus ciuitatū. §. nulla. ꝛ adde qđ dixi. R. e. c. cū omnes.

a ℭ Quia tex. hic semper dicit receperunt in canonicis. ꝛ si dicit elegerūt si vis scire rōnem vide Car. i ꝯsi. ciij. inci. discutiā premissa dubia in. ij. col.

c **Am. M. fer.** Protestatio est rei pordinate testatio q̄ semp respicit ad principiū fiendi. Si capłm ꝯtra suā cōstōnē de certo numero canonicoꝝ aliquos recipiat vltra numeꝝ de supcrescentibus redditib⁹ dictis supnumeratijs ꝓuidere tenet. Et diuidit in tres ptes. In pⁱma ponit allegatio ꝓ receptis. In scda ibi. veꝝ pro recipientibus. In tertia ibi. mandamus pape cōsultatio. ℭ Ad euidentiā premitte qđ qdam sunt fructus. qui natura percipiunt. vt fructus terre. Quidā qui percipiunt iure vt ex cōtractu ex quo orit ius vt pensiões ff. đ rei. vē. l. si nauis. Quidā q ex sola arte ꝛ idustria hoīs puta scriptoris vel pictoris. Quidā q pcipiūtur mixta ratione qꝛ ꝛ persona operat ꝛ terra producit. Unde isti appellant fructus industriales nō simpliciter sed mixto mō vt. j. de decimis. c. tua. quare ergo vocam⁹ hos fructus industriales potius quā naturales. Rñ. qꝛ terra dat materiam sed industria formā nisi eni seminares frumentum nō nasceretur frumētū ꝛ si seminas speltā nō nascit granū. Poma aūt ideo dicunt fructus mēre naturales qꝛ parū de ingenio hoīs ponit ꝛ paꝝ de sumptu ꝛ labore ꝛ qꝛ virtus nature preponderat arti nec requirit hoīs apparatus ad necessitatē fruendi ꝛ semp generat fructus eiusdē speciei donec viuit arbor ex qua ꝓducunt qꝛ arbor semp generat tale quale ipsa ē tā spē q̄ꝫ natura. Porro scdm rationē accidit vt ꝙ qs seminauerit hoc ꝛ metat ꝛ qđ de sudore vultus sui qs vescat pane ꝛ qđ q nō laborat nō manducet. ℭ Et no. ꝙ quelibꝫ vtilitas pōt dici fruct⁹. l. ij. ff. si serui vendicet. Istud ergo faciebat pro canonicis antiqs ga coꝝ cura ꝛ dilligētia. videbat debere reddere eos potiores sed nō est ita qꝛ acquirit per eos in cōi nō in ꝓprio ꝛ istud cōe ē id qđ postea distribuitur in pbendis. ℭ Casus in terminis. Canonici fertarienses ad hoc vt prouentus ecclesie qui inter plurimos consueuerat diuidi in vsus cederēt paucoꝝ ꝛ nō diuiderent inter tātos constituerūt vt in dicta ecclesia essent nū. xiiij. pbende: quod statutū fuit ꝯfirmatuꝫ per dñꝫ papā. post quod statutū i cōtrariuꝫ volūtarie venientes receperūt in canōicos. M. ꝛ quatuor socios vltra numeꝝ prelibatuꝫ. cū hac ꝓtestatione vꝫ sine preiudicio dicte ꝯstitutiōis. ꝛ cū vna tm̄ prebēda vacasset ad eandē receperūt duos ꝛ postmodū ad pces epi. dcm̄. M. ꝛ quēdā aliū ita qđ dicti. M. ꝛ alius đ canonicatu nihil pciperēt donec primi duo essent pbēdas integre assecuti. cūqꝫ redditus dicte canonice eēnt plurimū amplia ti petebāt isti supnumerarij a capło de supercrescentibus redditibus cōis mēse vel fuit eis relicta magna hēditas vel magnū domū ab aliquo pncipe vł a duce mediolani ꝓuideri. ℭ Ecōtra capłm dicebat ꝙ nō poterāt obstāte statuto necnō ꝓtestatiōe ꝛ pacto addētes. s. ꝙ coꝝ numerarioꝝ industria ꝛ nō largitōe fideliū dicti redditus essent augmentati. sꝫ ipsi agētes allegabant pro se super excrescētia facultatū quasi aliud nouum de quo non fuerat cogitatū a statuentibus vel summo pontifice corroborante statutū. ℭ Querebat quid iuris papa determinat ꝙ cum in ꝯstōne predicta ꝛ ꝯfirmatōne sedis aplice vel fuerit vel debuerit esse sicut ꝯsueuit expressum nisi excrescerent in tm̄ facultates ecclesie ꝙ pluribus canonicis possint sufficere cōpetēter. Et propterea idē canonici antiqui quattuor receperunt vltra numerū ꝯstitutū. sue ꝯstitutioni derogādo ipso facto ꝛ formaliter ꝙ dicti antiqui canonici debeāt habere suas prebēdas cū integritate cōsueta nihil diminuendo eis ꝓpter dictos supnumerarios tm̄ de supcrescentibus redditibus tm̄ dictis supnumerarijs assignet qđ adequētur antiqs ꝛ adequatiōe facta aliqđ super esset illud cōuertat in cōes oīuꝫ canonicoꝝ vsus ꝓut melius videbit cōuenire iubens in irritū reuocari quecunqꝫ post motā in iudicio qōnēꝫ fuerit circa pbēdas vł possessiones alr innouata. ℭ Quid si fuit actū ꝙ recep. esset simulata. rñdeo ñ valꝫ recep. qꝛ simulatio ꝓbat ᵇ p pactū

b ℭ Uide alex. i. l. q in aliena. §. si is qui putat col. ij. ꝛ seq. ff. đ acq. here. ꝛ i. l. post dotē. col. v. in fi. ff. solu. mat. ꝛ vide aliqđ p Cepo. i tractatu de simul. ꝯtra. i. xxv. ꝓsump. ꝛ vide. d. Jas. in l. nemo pōt de leg. i. l fi. iiij. q. Bar. prie ptis in xv. colū.

pcedēs. sequens aūt pcm̄ nō inducit simulationē. ff. đ manumis. l. iiij. i. §. si ab icognito tale valde no. ℭ No. ꝙ ꝓtestatio est rei pordinate testatio que semp respicit ad pncipiū fiendi. ℭ No. hic ꝙ ꝓtestatio referēs se ad statutū nihil opat si per scm̄ ꝯtriuꝫ statutū tollit. ꝛ per hoc determinatur qđ qnotidiana. statuto cauet ꝙ đ homicidio sit pena mille libraꝝ saluo si nobilis occiderit popularem ꝙ sit: tūc pena capitis. Modo ptās pro homicidio ꝯdemnauit nobilē i mille libris adiecta hac cła ꝙ si snīa sua eēt ꝯtra vł pter formā statuti reducit eā ad formā statutoꝝ. Captus est iste nobilis. Querit vtrum veniat decapitandus. ꝛ videt ꝙ sic: qꝛ vltima clausula corrigit priorē. Itē qꝛ ista non solum est ꝓtestatio sed dispositio. ℭ Contrarium est veꝝ qꝛ statutū de decapitatione non loqtur lata snīa sup pecuniaria ꝯdēnatione. Et qꝛ vba generalia non hñt respectū ad id qđ specialius ē ꝓuisum. Et qꝛ ista verba ꝯdēnote scdm formā statutoꝝ alio nō expsse tacite saperent penā statuti sed alio expsso derogaret tacite. Itē qꝛ snīa non dꝫ esse alternatiua vel ꝯditiōalis dꝫ esse clara ꝙ non relinquat locus disputatōi. ꝛ ita seruat ꝯsuetudo locoꝝ vbiqꝫ. ꝛ bene facit istud capitulū: qꝛ potius ispicim⁹ verba disponētium q̄ꝫ dispositionē legalē. Nō obst. ff. ad turpil. l. j. §. calūniatorib⁹. qꝛ veꝝ est nisi in snīa sint expsse. vt. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de his qui no. infa. ꝛ fuit qđ disputata Ja. de bel. Igit primū caput snīe vꝫ qꝛ certū. reseruatio nō vꝫ: qꝛ alia via est electa p iudicē. ℭ No. ꝙ receptus in canonicū dr̄ receptus ēt si receptio non durat nisi per momētū sicut dr̄ emptor ꝛ venditor. vt no. ff. đ vsuca. l. sequit. §. seruus pro herede. glo. illa notabilis ē: qꝛ ex momento ius acqritur. ℭ No. ꝙ noīe fructuū qñqꝫ cōtinent ēt actiones. ff. qđ vi aut clā. l. is qui puteū. §. si fundus. tex. est ibi notabilis. Et qꝛ fructus ad emptorē pertineāt. dic vt. l. fi. ff. de iure fi. per Bar. fructus pēdētes ptinent ad emptorē qꝛ extimant cū ipso solo qđ fructuū annexoꝝ ꝯtēplatione plus vendit. l. fi. §. pe. ff. que in frau. credi. separati ad vēditorē. pensiones aūt diuidunt pro rata tpis. nā pro pterito tpe debent venditori pro futuro p cessionē noīs emptori scdm Bar. si pēsio deberet pro fructib⁹ pendentibus. tunc vr̄ idē qđ dixi in fructibus: qꝛ loco eoꝝ succedit. Ibi pro se ꝛ quatuor socijs. no. ꝙ vnus pōt ꝓsequi cōmunem cām suā. ꝛ sui consortis. Ibi ꝓuentus. istud nō est nomē generale ad oēs fructus naturales idustriales ꝛ artificiales vt sunt pensiones. vt no. ff. de ꝯdi. indē. l. si vrbana. ff. de vsufru. l. defuncta. §. fi. ff. de vsufruc. lega. l. fundi trebatiani. deductis sumptibus factis in cultura vł seminerijs vel itineribus. ff. de peti. here. l. si a dño. §. fi. C. de fruc. ꝛ litis expen. l. j. ꝛ ar g. C. de iure deli. l. fi. §. in computatione ℭ Fallit. j. de deci. c. tua. qꝛ dñi est terra ꝛ plenitudo eius. Ibi paucoꝝ. qꝛ innumerose pbende erant forte minus tenues. vt in auc. vt determinatus sit numerus clericoꝝ. Ibi pter. i. absqꝫ eo. nam dictio pter ꝛ dictio absqꝫ significant idē. Ibi voluntarie. ideo hoc dicit quia necessitas consensum non habet vel quia necessitas excusat. ff. đ fideicō. liber. l. cum fidei. ℭ Nec dicitur venire contra illē qui venit ex necessitate. vt. ff. de pub. l. cesar. Ibi in canonicos. canonicus est qui canonicam habet. canonia autē est ius speciale in ecclesia quo iure cōpetit locus in choro ad diuina officia ꝛc. que debent fieri in. c. sicut sunt tractatus electōis venditōes. ꝛ similia que collegialr debent fieri. ℭ Querit Jo. nunqđ ille cui papa ꝯtulit canonicatuꝫ sub expectatiōe pbende habeat vocē in. c. ꝛ videt ꝙ sic qꝛ est ei assignatus locus in capło. ergo habet ea que sunt loci. Nam locus designat locatū ꝛ eius officium. Itē si nō habet ei officium in locum frustra assignaret locus qui nō assignat ꝓpter aliud nisi propter actum officij. ℭ Itē per hoc videt tradita quasi possessio. ff. đ acq. pos. l. ꝓdia. ff. đ iure fisci. l. sed ꝛ si acceptum. ff. de rei vendi. l. quedaꝫ mulier. glo. hic dicit contrarium: qꝛ non hꝫ plenitudinem canonicalē ille qui nō hꝫ pbendā. Itē qꝛ habētes pbendam habēt maius ius. ꝛ sunt in grā pleniori. ℭ Item qꝛ expectātes nō percipiūt fructus sed hñt vocē est fructus sicut eligere vł fructus canonicatus. ℭ Itē iste supnumerari⁹ est ꝛ sicut expectat prebendam. ita expectat vocē. ℭ Itē

c ℭ Snīa ñ dꝫ eē alternatiua vł cōditiōalis sꝫ dꝫ esse clara qđ nō relinquat loc⁹ disputatiōi. vide aliqđ p Alex. ꝯsilio lxiij. tertio libro. ꝛ nota. plene p doc. to. moder. in. l. ait pretor. §. si iudex. ff. de re iudi.

d ℭ Prouent⁹ est nomen gnāle ad oēs fructus naturales industriales ꝛ artificiales.

c

ille q bꝫ ius semiplenū nō facit ptē cū habētibus ius ple
nū ⁊ pfectū.vt no.in.l.ij.ff.si pars here.peta.¶ Itē si ha
beret vocē posset vna cū alijs ꝯferre pbendā.sed istud est
absurdū ꝙ aliū inuestiat q nō ē inuestitus vel ꝙ aliū ve
stiat qui ē nudus.vl aliū calefaciat qui ē frigidus.vt no.
ff.si cer.pe.l.lecta.hꝫ igiṫ locū.Sed nō hꝫ actū huius of-
ficij donec sit in plena possessione canonicatus ⁊ prebēde
hoc dicit hic gl.que nō ē alibi.hꝫ igiṫ locū sed sine admi-
nistratione.qḋ tene menti.Et nūquid papa adimēdo solā
pbendam videaṫ adimere vocē iam quesitā.tū.nō.vt.ff.
de lib.⁊ posthu.l.si ita.§.regula.In nullis.no.ꝙ ḋ substā
tia canonicatus nō ē prebenda:qꝛ pōt esse canonicus si-
ne pbenda.nō tamē sine expectatione pbende ⁊ econtra
pbenda pōt esse sine canonicatu.sed illa pbenda nō diciṫ
pbenda canonicalis.Porro ista duo ita sunt naturaliter
cōiuncta qḋ cui ꝯfertur canonicatus dꝫ assignari pbēda
si qua vacat.sed si non vacat dꝫ expectari vacatio.ita qḋ
vacet de facto ⁊ de iure.i.ꝙ possit ꝯferri eā petenti ⁊ nō
sit alteri debita.Sꝫ an ecōuerso si papa ꝯfert pbendam
quōdā titij.videaṫ ꝯferre eius canonicatū vacantē.dicūt
doctores ꝙ sic.qꝛ vnū trahit ad se reliquū rōne cōnexio-
nis ⁊ cuiusdā vnionis.vnde sufficit ꝙ i lr̄is dn̄i pape fiat
memio de altero ⁊ similr̄ si ep̄s conferat vnū videṫ ꝯfer-
re ⁊ alteꝝ.qꝛ correlatiua sunt.⁊ vnum dependet ab alte-
ro.Nō ob.glo.hic posita.qꝛ loquiṫ de pbenda nō canoni
cali.¶ Item nō ob.l.herēnius.vbi dicit ꝙ stipendiū nō
facit militē:qꝛ minus nobile nō trahit ad se magis nobi
le.¶ Preterea cum aliqd ꝯceditur ⁊ id ꝯcedi videṫ ꝙ
sequiṫ ad illud.vt.ff.de ser.vr.pre.l.seruitutes.§.si domo.

Ad suū con
cretū trahiṫ
omne dispo
situm.

⁊.ff.de ꝯhen.emp.l.aque ductus.⁊.ff.loca.l.si addes.§.si
quis ad mulierē.nam ad suum ꝯtractum trahiṫ omne di
spositum.vt.ff.de iur.do.l.si ꝓprietati.⁊.ff.de actio.emp.
l.iulianus.§.si tritius fundū.⁊.ff.ḋ le.iij.l.pdijs.§.balneas.
Et no.arg.ꝙ sicut ꝯcesso officio vr̄ ꝯcedi pbenda ⁊ pui-
sio ⁊ correspōdēs de ꝯsuetudine vel de iure.ita ꝯcessa le-
ctura alicui doctori videṫ ei ꝓmissū salarium illi lecture
tribui ꝯsuetū.vt.C.locati.l.licet.hoc veꝝ si salarium erat
ppetuo ordinatū secus si pendebat ex arbitrio electoris.
ar.j.e.c.circa.fi.in ver.videbiṫ.⁊.C.loca.l.lꝫ.nā que incerta
sunt promitti nō videnṫ.vt.C.mandati.l.salarium.l.sela.
§.medico.ff.de annu.lega.vt scias ꝙ semp ꝯsuetudo re-
gulaṫ a posteriori.vt.ff.de ali.le.l.mella.in.§.j.⁊.C.ne de

a ¶ Uide
Felinū.hic i
xiiij.colū.⁊
nouissimos
in.c.maiori
bus.pᵒ Pa
nor.ibi.j.de
prebē.

sta.defun.l.si mater.Ibi pbendis quid sit pbenda[a] dico
ꝙ sit res ⁊ ius quoddā qḋ pōt ꝯsistere in rebus corpora-
libus ⁊ etiā in nominibus vt centū libre ānuatim in ꝯti-
tate.qꝛ pauco ciuiles bene possunt assignari in pbendam
.C.de sacrosan.eccle.l.iubemus nulli.C.de ānonis ciuili-
bus.l.j.sicut ⁊ infeudari.⁊ in vsufructu consignari qꝛ iter
mobilia computanṫ.vt in auc.de nō alie.§.vltimo enim.
vnde si testator legat mihi oia imobilia sua includuntur
ānue pstationes si sunt ppetue.vel ad longum tp̄s.sed si
sunt ad breue tp̄s.i.minus decēnio ñ ꝯputanṫ inter imo-
bilia.vt.ff.de pecu.l.quā tuberonis.§.in peculio.⁊.ff.ḋ v.
signi.l.momētū.ea eniꝫ reputanṫ imobilia que sunt ppe-
tua vel longeue durationis.vt.ff.de ser.vr.pdi.l.euꝫ debe-
re calūniam.Ibi nō modicum.ar.qḋ pro modico incre-

Cōfirmatō
qḋ iuēit ro
borat:sꝫ qḋ
nō iuenit ñ
disponit.vi
de q̇ allꝫat
Iason i pul
chra.q.i au-
ctē.siquis i
aliquo do-
cumento in
iiij.col.v̄.ij.
q̄ro ⁊c̄.C.ḋ
edendo.

mento status rei nō diciṫ imutari.Ibi roborato.cōfirma
tio qḋ inuenit roborat sed qḋ non inuenit non disponit.vt
ff.de lib.leg.l.aurelius.§.testamēto.Ibi duos.no.plures
ad eandem prebendā eligi posse.Ibi ad preces epi non
inducūt symoniā.sed nec statuendo cōmittiṫ symonia sꝫ
vtendo ẜm Inno.Ibi sine preiudicio.ista verba sapiunt
protestationeꝫ sed protestatio in preiudicialibus ⁊ aduer
satiuis nō iuuat.vt in.c.gratie.de pben.in cle.¶ Iteꝫ fa-
ctum qḋ sequiṫ ꝓtestationeꝫ eam tollit.vt.ff.lo.l.cū in plu
res.§.locator horrei.Ibi ꝓpositum.no.ꝙ excipiēs non ē
necesse ꝙ dicat excipio sed sufficit ꝙ dicat ꝓpono vel al
lego.¶ Itē no.ꝙ allegatio statuti non disponētis de ꝓ-
cessu nō impedit ꝓcessuꝫ tene menti.Ibi sine preiudicio.
simile verbum.ff.qui potiores in pig.ha.l.claudius.in fi.
Ibi instantia.no.ꝙ nō omnis instātia diciṫ ambitio.Ibi
in delegatione sua non dicit papa.nam qui ꝯfirmat non
mādat.Si enim papa mandaret nō posset conueniri vt
.C.de testa.l.omnium.¶ Itē no.ꝙ isti canonici nō poterūt
factū pape reseruare.¶ Itē no.ꝙ capl̄m dr̄ locus in quo
fit capl̄m.Ex quo daṫ intelligi ꝙ capitularia negotia de
bent fieri ibi vbi capl̄m cōsueuit cōgregari.⁊ hoc signifi-
cat assignatio loci in caplo vbi forte canonici ibi tute con
uenire nō pn̄t.nam tunc pn̄t eligere sibi aliū honestum lo
cum.⁊ forte locus iste nō est de substātia quasi valeāt fa-
cta in alio loco honesto ēt ipedimento cessante.si tū capi
tulum sit citatū ad vnū locū nō pōt fieri alibi ēt vno ab-
sente.vt.C.quō ⁊ qn̄ iud.l.si preses.¶ Item si ad vnū di-
em nō pōt fieri alia die:qꝛ dies ē assignata ꝓ forma.vt.l.
an qui alr̄.§.fi.ff.qḋ vi aut clam.ar.ꝯ.j.de offi.dele.c.cōsu-
luit.sed ibi iō qꝛ iudex q terminū statuit potuit de suo pre
cepto grām facere ⁊ sua benignitate spectādo absentem.
¶ Itē ibi in cōtentioso iudicio.ibi esse debuerit.no.casuꝫ
q nō est alibi ꝙ lꝫ canonici habeāt cōstōnem de certo nu
mero ꝯfirmato p papā ⁊ ēt iurato cū decreto ꝙ sit irritū
⁊ inane si cōtra cōtingerit attētari ꝙ si superexcrescunt fa-
cultates:qꝛ iste fuit casus iprouisus nec debuit ꝓuideri:nō
sunt piurij illi qui p̄ria facie faciūt cōtra tenorē iuramēti
cū iuramētū intelligaṫ rebus sic se hn̄tibꝰ.ff.de condi.ob
cām.l.qḋ seruus.Et est ar.ꝙ filia que recepit centū ꝓ in-
tegra sua legitima augmētatis facultatibꝰ p̄is possit pe
tere legitimā superexcrescentiā honoꝝ.qḋ est no.dignum.⁊
facit.ff.de vaca.mu.l.his honoribꝰ.§.auctis.Ibi industri
am.no.industriam nō prodesse sed alibi ꝓdest.vt.ff.ḋ mi
no.l.itra vtile.§.vendētibus.C.de alluuio.⁊ palud.l.j.ff.
ad.l.fal.l.si heres.ff.ad treb.l.debito.§.fi.C.de bo.que li-
be.l.cum opꝫ.post prin.C.de arbi.tut.l.si defunctus.Ibi
plures redditus.no.ex quo variari pn̄t redditus p singu-
los ānos sumitur.arg.ꝙ cuiuslibet āni redditus sit per se
ꝓbandus:qꝛ nō presumitur ꝯtinuū qḋ est nā diuersum.ḋ
hoc p Iac.de are.C.de rei ven.l.j.Ibi in bn̄ficiꝭ assigna
ri.verbū assignari in futurū significans dat intelligere ius
ad reꝫ.sed significās in pn̄ti ius i re.Ibi vel esse debuerit.
nota ꝙ illud qḋ de cōsuetudine ꝯsueuit apponi in instr̄o.
¶ Itē illud qḋ dꝫ ibi esse appositū lꝫ non sit scriptuꝫ pro
scripto dꝫ haberi.melior tex.nō reperitur[b] alibi.¶ Item

b ¶ Uide
quinquagi-
ta dicta in
ista mā ad
ꝓpositū isti
us no.tcla-
ta lōge ple-
niōi stilo ꝙ
alibi p dn̄ꝫ
And.barb.
in.c.qḋ trā-
slationē.de
offic.lega.

no.ꝙ vbi verba non sufficiunt ad mentem recurrendum ē
ff.de pac.l.tale pactū.§.fi.⁊ ibi no.ff.cōia predio.l.in ven
ditione.⁊ ibi glo.dicit.no.tū verba ⁊ mentē ꝯhentiꝫ in-
spiciendā nō iuꝫ significationeꝫ.¶ No.ꝙ verba pape ēt
precisa recipiūt tacitā ꝯditionē ⁊ interpretioneꝫ.sic.ff.de
ver.sig.l.j.⁊ de ver.ob.l.stipulatus sum damā.ff.de vulg.
sub.l.ex facto in prin.sicut illa clā saluo iure alterius ꝯtra
quem expresse nō scribiṫ semp subintelligiṫ in rescriptis ñ
solum iustitie sed gratie.vt.l.nec auus.C.de emā.lib.⁊.ff.
de in ius vo.l.⁊ si hac.§.potronū.ibi ꝓut melius videbiṫ
vbi daṫ arbitriū.ibi melius ꝓuidenduꝫ.Ibi post moram
qōnem.no.vicium litigiosi incipe a momēto qōnis mote
nō tū per quēlibet actū diciṫ mota sꝫ p actū iudicialeꝫ:qꝛ
loquiṫ de vicio litigiosi.vt.C.de peti here.l.si post motaꝫ.
.C.de pscrip.lon.temp.l.j.alā largius accipiṫ:puta si hoc
verbū adijciaṫ ꝯtrui vel vltime volūtati.vt no.ff.ad treb.
l.lucius.§.tres heredes.¶ Item si qs promiserit alteri se
nō imbrigaturū.vt no.ff.de ꝓcura.l.nō solum.§.si status.
¶ Opponitur ꝙ iste agens nō potuerit agere pro socijs
qꝛ nō erant proprie socij.nam canonia cuiusqꝫ stat pro se.
item ⁊ pbēda.¶ Itē vnus ꝓ alio testificare pōt.vt i auc.
de mona.§.cogitandū.¶ Itē nō hēat mandatum ⁊ sine
actione vel mandato nemo experitur.ff.de neg.ge.l.si pu
pilli.§.vl.⁊ iō qlibet pōt agē de p se sine alijs.vt.ff.ḋ secū.
tab.l.si post mortē.§.fi.Sol.dicit glo.ꝙ hic hēbat māda
tum.istud est diuinare.vel hic satisdedit de rato p quam
satisdationē legitimatur agens noie alieno.vt.ff.de dam.
infec.l.iter quos.§.alieno.vel hic fuit opposita exceptio i

c ¶ Uide
aliqd p Lu
do.ro.i ꝯsil.
clxx.⁊ vide
ēt p Alex.⁊
mod.in.l.j.
§.j.col.ij.ff.
ad treb.

hac forma.Tu debes cauē de rato in qua forma post litē
cōtestatā nō pōt excipi nisi post litē cōtestatā coueniret
seu interueniret de nouo.vt.C.de cōsor.eiusdē litis.l.ij.Sꝫ
sub forma exceptiōis falsi ꝓcuratoris qn̄cunqꝫ pōt exci-
pi nisi dn̄s hēaṫ ratū.C.de ꝓcu.l.lꝫ.ff.de excep.rei iudi.l.si
mater.§.hoc iure.Sed caueat sibi qui opponit exceptio
nem in forma falsi procuratoris:qꝛ si ꝓcurator produce-
ret

ret mandatū excipiēs teneref actiōe iniuriaꝝ ciuili ⁊ criminali vt.l.si vero.§.j.ff.qui satisda.cogū. ¶ Uel dic ꝙ hic cōstabat de nō mādato.⁊ tñ debet admitti pro alijs qꝛ simul egerāt eodē libello. ¶ Itē qꝛ ꝯfratres spirituales. Itez qꝛ status de quo hic disputaf eos pariter cōtingebat.vnde disputabaf de eadē radice ar.ff.de diuer.rescrip.l.si libellum. ¶ Et no.ꝙ post litē ꝯtestatā lꝫ nō presumaf mādatū tñ pōt ꝓcedi non facta fide de mādato vt no.in.c.j.de elec.li.vj. ¶ Itē nota ꝙ cautio rati nō facit quē ꝓcuratorem.sꝫ facit eū legitimū gestorē vt.ff.iudi.sol.l.iij.§.sed si forte. ¶ Itē no.ꝙ aliud est esse ꝯiunctā ꝑsonam nāliter vel spiritualiter.aliud habere mādatū tex.est ibi singularis. ¶ Sed nūquid si sunt duo socij cōuentionales vtruꝫ vnus possit agere nomine alterius sine mandato.dic ꝙ nō si sunt pñtes sed pro abñte bñ pōt presens expiri qa sua īterest.arg.ff.de exercitoria.l.si tñ plures. ¶ Itē si essent socij ꝯctus ex quo agif.dic vt.C.de duo reis.l.fi.⁊ facit.ff.de libe.liga.l.is qui duos ⁊.ff.ad.l.fal.l.hoc obseruandū sed si esset vnus principalis alter accessorius.dic vt no.ff.mandati.l.creditor.in prin. ¶ Capio glo.ij.paruā.⁊ qro vtꝝ cōtra antiquā cōsuetudinē possit artari numerus ꝑbendatuꝫ.rñ.sic ex cā.qd dic vt.s.c.ꝓxi.Ber. ¶ Capio iij.glo.⁊ vr̄ ꝙ vna ꝑbenda nō potuerit diuidi vt.j.de ꝑbē.c.maiorib⁹ ergo hic nō potuerūt duo recipi ad eādē prebēdā. Sol.hic de facto fuerūt recepti vel hic nō ꝯstabat.vel de hoc nō erat lis.vel dic vt dicit glo.ꝙ recipiētes nō possunt allegare suā turpitudinē.⁊ per hoc limitaf dictū capitulū.maiorib⁹.qd est notabile. Certe hic nō tā turpitudo ꝗꝫ ipossibilitas erat q̄ p quēcūqꝫ allegari pōt.qꝛ de nullitate quilibet obijcere pōt vt no.C.de transac.l.vbi pactū.⁊ ideo dic ꝙ hic nō iuris diuisio fuit sed redditū vel culture vt.ff.de leg.ij.l.gaius.§.j.vel temporis reputa alternis diebus. ¶ Capio glo.paruā q̄ incipit de quinto ⁊ opponif ꝙ male dicat. Sol.qnqꝫ fuerūt vocati quattuor vero tātū prosequebanf ius suum.sed quis erat iste qui faciebat hāc allegationē. Rñ.caplm seu receptatores qꝛ dicebat vos fuistis cōtenti dimidijs ergo nō potestis petere integras ꝑbēdas vt.C.de pac.l.si creditores.⁊.ff.de vsu.l.qui semisses.C.de fur.l.post decisionē.⁊ de transac.l.si quidem. Solu.hāc exceptionē caplm opponere non poterat qꝛ erat iuri ꝯtraria. Nā lꝫ reperiaf media prebēda.i.mediocris.ff.de auro ⁊ ar.le.l.qui lanceā.tamē i substantia non pōt diuidi sicut nec vsus.ff.de vsu ⁊ ha.l.vsus pars.qꝛ ꝑbendarius in fine sue vite efficif vsurari⁹ ⁊ viuit tanꝗꝫ dñs sed morif tanꝗꝫ seruus sola vita cōtentus. Et fm hoc intentio capli fuit facere verā diuisionē sed turpiter[a] fecit qꝛ cōtra ius fecit.⁊ turpitudinē patentē qꝛ allegare nō pōt cū ei sit ānexa nullitas vt hic.⁊ an quis possit allegare turpitudinē suā.vide plene p Bar.tā de turpitudine patenti ꝗꝫ latenti.ff.de iureiur.l.alias. Illud certum ē ꝙ quis nō pōt allegare dolum suū.vt no.in.l.eleganter.in prin.ff.de dolo.nisi ex dolo surgat.l.ꝓhi.i vtrūqꝫ cōtrahentē vt dicit illa lex notabilis cū sua glo.ff.de ritu nup.l.senatus. ¶ Capio gl.q̄ incipit hic ergo.⁊ opponitur qꝛ ꝓtestō rumpit actū:⁊ actus nō rūpit ꝓtestōnem.cōtra.j.qd me.cau.c.prelatū.xxxj.q.ij.lotarius.ff.de reli.l.at siquis.§.pleriqꝫ.ff.de acqui.here.l.sexta.§.celsus. Sol.aut nō durat protestatio:⁊ tunc factuꝫ preualet protestationi vt hic.aut protestatio durat de facto:⁊ tunc aut est factū cū causa ⁊ durat causa:⁊ tunc preualet protestatio.vt in ꝯtrarijs.aut ex iusta vel necessaria causa veniendi cōtra ꝓtestationē ꝓpter equitatē superuenientis casus vt erat hic propter superexcrescentes redditus.⁊ tunc ꝓtestatio nō elidit factum vt hic interserit glo.vnum verbū ꝙ interdū plus operatur protestatio ꝗꝫ appellatio. Et adde ꝙ omnis ꝓtestatio debet verificari nisi solo animo verificef.vt.C.de rei ven.l.si fundū.ff.de neg.ge.l.nenseunius. ¶ Itē adde ꝙ inhibitio superioris plus operaf ꝗꝫ protestatio creditoris.vt.ff.de le.cōmis.l.si mulier fundus. ¶ De materia ꝓtestationis.dic vt no.Joan.mo.⁊ Jo.and.in.c.generali.de re iudi.li.vj.⁊ Archidia.xxvij.dist.c.diaconus.⁊ Bart.ff.de no.ope.nun.l.de pupillo.§.siqs ipsi ꝓtori.⁊.l.nō solum.§.morte. ¶ Ultimo subdit glo.ꝙ ista protestatio ꝓdest quo ad mēsaꝫ cōeꝫ. Ego quero si fructus excreuerint ⁊ casu:puta impetu fluminis istud incrementū perijt.nūqd ꝑcedens statutū reintegref ⁊ redeat ad primos limites.⁊ videf ꝙ non reintegref ipso iure.ar.C.de postu.here.insti.l.vxoris ab oratu.ij.rñso.⁊.ff.de ser.ru.predio.l.et attilicinius. ¶ Et no.ꝙ licet forma numeri infringaf.tñ corpus ꝑbendaꝝ nō minuif.⁊ ideo sup corpus prebendarū nō.est necesse aliquod de nouo statuere. ¶ Capio glo.que incipit vnde eis. Et quero qd est canonia ⁊ qd prebēda.rñ.canonia est ius qd ꝓuenit ex electione ⁊ receptiōe in fratrē. Prebenda autē est ius qd prouenit ex assignatiōe prebende.primū ius est incorporale:scdꝫ corporale sic prebende ꝯsistunt in corpore.vt.ff.de vsufru.l.ij. ¶ Mō q̄ro nunqd impetrans canonicatū dꝫ facere mentioneꝫ de certo numero prebendaꝝ.rñ.sic. ¶ Item impetrans prebendā dꝫ facere mentionē de certo numero canonicorum aliter non valerēt lr̄e tanꝗꝫ subreptitie:qꝛ papa semp videtur loqui saluis statutis ⁊ ꝯsuetudinibus ecclesie.vt in.c.j.de ꝯsti.li.vj. ¶ No.hic ꝙ rōne incremēti fit noua dispositio ⁊ alteraf numerus ꝑbendaꝝ. ¶ Quero ergo si p alluuionē vel insulā accreuit magnū terre spaciū.vt si ꝑbenda hēbat ꝓ fine fluuiū in illo fluuio nata est insula.vel paulatiꝫ retro cessit ⁊ fcā est alluuio.vtrum augeaf illa ꝑbenda.an debeat noua fieri in vsufructu. dicimus ꝙ alluuio accrescit. Itē in emphiteosi.vt.ff.de vsufruc.l.iteꝫ si fundi. De ꝓprietate nō est dubiū ꝙ ei accrescit.vt insti.de reꝝ diui.§.itē qd.⁊.§.insula. In feudo accrescit dño sꝫ non feudatario qꝛ pro illo incremento nō facit seruitiū. Quid ergo in prebenda.⁊ videtur ꝙ non accrescit qꝛ taxata est.vt.ff.de acqui.re.do.l.in agris. ¶ In contrariuꝫ facit.vt.ff.de actio.emp.l.iulianus.§.si titius. ¶ Consideranduꝫ ꝙ in nostro.c.superexcrescentia non accedūt prebēdis formatis sed formandis. Et iō in qōne ꝓposita vr̄ ꝙ magna alluuio pertineat ad caplm.modica ad prebendā.qꝛ de modicis nō curamus. Et idem videtur dicendū de estiuo in cōi ꝙ maxime fauore reipublice debeat augeri pp excrescētiā.sicut diminui ꝓpter discrescentiam. ¶ Quero vtrū omnis canonicus[b] dēat habere prebendaꝫ.rñdeo sic vbi ꝑbende sint distincte. ¶ Sed nunqd ois hñs ꝑbendā debeat hēre canonicatū.dicit glo.ꝙ nō.ego supra intelligi hanc gl.de prebēda nō canonicali.⁊ dic vt.s.dixi. ¶ Sꝫ Inno.dicit ꝙ si recepto in canonicū est assignatū stallum in choro ꝙ eoipso ē in potētia ⁊ in iure exercendi omneꝫ actū spiritualē:puta eligendi ⁊ ēt tēporalē:puta consentiēdi venditionib⁹ ⁊ eoꝝ tractatibus dādi vocem.qd forte est verius si est receptus ad plenitudinē iuris canōicalis.ꝙ indubio ꝑsumif qꝛ totuꝫ est vnū ius:lꝫ plura possint sicut aīa vna est.⁊ tñ plures potētias hꝫ.⁊ officiū iudicis vnū ē ⁊ multa pōt.vt.ff.de iurisd.om.iudi.l.j.⁊ hrēs ēt sine vlla possessiōe pōt oīa que pōt hrēs.vt.l.hr̄ditas.in ꝑn.ff.de peti.here.⁊.l.ex fcō.in fi.ff.de vul.sub.oīa ꝑdicta pōt qꝛ nō distinguif vox a voce p potētiā.sꝫ solū per actuꝫ suum. ¶ Itē verbū plenitudinis est v̄bū vniuersale ⁊ oīa includit ēt tacite intellectū.vt.ff.de acqui.re.domi.l.quedā.ff.de ꝯben.emp.l.in modicis.ff.de arbi.l.si cū dies.§.plenū.ff.ad tertul.l.j.§.si mr̄.ff.de rei ven.l.iulianus.§.fi. ¶ Sꝫ pro Ber.facit qꝛ sequeref ꝙ haberet voceꝫ in collatione prebendaꝝ sicut in electione canonicoꝝ qꝛ prebenda tacite ad illud sequif.sꝫ hoc vr̄ impossibile.qꝛ nōdū est receptus ad ea que sunt prebēde.ff.de acq̄rē.re.do.l.traditio. Naꝫ qui nō est inuestitus nō pōt aliū inuestire.⁊ est simile in vasallo sub expectatione feudi recepto qui nō habef inter pares curtis nec hꝫ vocem inter eos in testificando. ¶ Ex hoc sequif ꝙ canonici sub expectatōe ꝑbende recepti nō debēt ad electōes vocari qd dic.vt in.c.eū q.de preben.li.vj.⁊ Archi.de ꝑbē.c.hi q. ¶ Quero si abñti ē collatus canonicat⁹ ⁊ acceptauit pñtatis sibi lr̄is añ istā electionē hēat ius reale ipsius canonie.dicit Compo.ꝙ sic qꝛ in spiritualib⁹ nō requirif traditio sꝫ in ꝓphanis sic argu.C.de sacrosan.eccle.l.fi.⁊ not.ff.de iureiuran.l.labeo. ¶ Querit glo.vtrū ois canonicus hēat vocē in capitulo.dicit glo.qd nō ⁊ dꝫ intelligi de canonico non recepto ad ꝑbendā:qꝛ non est receptus ad plenaꝫ possessionem.vt.s.

a ¶ Uide ad istā glo.scripta per Jas.may.in l.iusiurā.qd ex ꝯuētiōe.§.fi.ff.de iureiuran.

¶ Inhibitio supioris plus operatur ꝗꝫ ꝓtestatio superioris.

b ¶ Et vide do.ant.⁊ latissime imo.in.c.ꝓposuit.de concess.preben.

declaraui. ¶ Capio glo. que incipit vi. ꝛ quero nunquid
p istud pactū sit cōmissa simonia. glo. sentit ꝙ sic. si ālo ñ
erāt facturi. vel hic nō fuit pactio sed p̄statio. ¶ Capio
glo. q̄ incipit hec videbat̄. ꝛ dī ꝙ diligentia ꝓsit diligenti
ꝛ non alijs. vt. C. de alluuionib⁹ ꝛ paludib⁹. l. j. sed ibi fuit
diligēs in re ꝓpria. hic in cōi. vñ hic nō ꝯpellit̄ ad cōionē
sed ad diuisionē. ꝛ sic nō ob. ff. de cōdi. inde. l. si nō sortē. §.
si centū. ¶ Capio glo. q̄ incipit argumentū. ex qua no. ꝙ
statuta recipiūt tacitā cōditionē. ¶ Capio glo. q̄ incipit
per hoc. ꝛ quero nūquid canonic⁹ possit recipi ad vacatu-
ram. ꝛ dic ꝙ sic in genere sed nō in spē ad talē vacaturaꝫ.
vt no. in. l. iij. ff. pro socio. facit. c. j. que successores teneant̄.
coll̄. x. Sed remitto te tñ ad casuꝫ. c. detestāda. de conces.
preben. li. vj. ꝛ ibi plene per Jo. an. in glo. ¶ Capio glo.
que incipit hic pōt. Querit glo. vtrū recepti vltra nume-
rum habeāt vocē in caplo. glo. dicit ꝙ nō nisi hoc sit d̄ cō
suetudine. Alij dicūt ꝯ̄riū qꝛ nihil hꝫ cōe vox cū p̄bēda.
siue receptio in canonicū fuerit fcā p auctoritatē pape si-
ue p caplm. cōiter glo. seruat̄ qꝛ expectātes ñ sunt plena-
rie inuestiti. ¶ Capio gl. q̄ icipit sꝫ cū canonici. ꝛ q̄ro cuꝫ
sit renūciatū statuto: ergo oēs p̄bēde debēt eē pares ꝛ
sine aliquo priuilegio. rñ. añcedēs est falsum: qꝛ antiq ca-
nonici nō renūciauerūt suis p̄bendis. ¶ Capio glo. pe. ꝛ
no. ꝙ illud qd̄ fit lite pēdente dꝫ cassari. Oppo. qꝛ in psō-
nali actōe vel iudicio officio nō ꝯ̄hibet̄ viciū litigiosi. l. ita. ꝙ
res non possit aliter alienari. vt. C. de litig. auc. litigiosa.
Sol. h̄ iō qꝛ istud remediū psonale vnitū erat reali in ca-
nonicatu iam adepto: ꝛ iō sapit nām realitatꝫ sicut actio
mixta. ar. l. diuus. ff. de pet. here. ¶ Quero quo iure cano
nicus petat sibi assignari p̄bendā que de nouo vacat. rñ.
officio iudicis in quo summatiꝫ ꝓcedit̄. sed certe nr̄m ca-
pitulū inuit ꝯ̄riuꝫ: qꝛ hic fuit lis ꝯtestata. dic vt. J. in rubri.
de offi. iudi. p Jnn. ¶ Quero nūquid papa pꝫ de se reuo-
care totū negociū si icipit de eo cognoscē vel alij delegat
ex certa scia. ꝛ dicit ꝙ sic inter easdē psonas nō iter alias.
Jdē ait ꝙ qñ de eadē re litigat̄ coram plurib⁹ iudicibus
ad vnū ipsoꝝ dꝫ remissio fieri si hoc petat reus. sed si ñ pe
tit tenet vterqꝫ ꝓcessus. tene menti. ¶ Pone enim ꝙ pe-
rusinus ꝯmisit homicidiū florētie. est accusatus perusij ꝛ
florētie pōt vbiqꝫ condēnari nisi de se petat ad vnum re-
mitti. qd̄ ēt per ꝓcuratorē petere poterit: qꝛ nō tangit cri
men nec excusationē criminis. Et Jo. but. male determi-
nauit in q̄ōne de rauagense qꝛ exceptio bāni in illa q̄ōne
qualitercunqꝫ opposita ꝛ qualitercunqꝫ ꝓnūciaret̄ super
ea in effectu erat absolutoria. ꝛ ideo de eneruatione cri-
minis sub quacūqꝫ figura verboꝝ imo potius quadā ca-
uillatione nō debuit admitti ꝓcurator ad opponēdū ex-
ceptionē bāni nec fuit admissus p curiā. ꝛ ita disputando
determinauit Ja. de belui. ¶ Modo quero qd si cōtra
principalē ꝓcedit̄ perusij de homicidio. cōtra mādatoreꝫ
ꝓcedit̄ assisij. Modo principalis petit se remitti ad iudi
cem assisij vel mandator ad iudicē perusinū nūquid ista
remissio dꝫ fieri. videt̄ ꝙ sic qꝛ vnū est delictū in substātia.
vt no. Cy. C. si reus vel accu. mortu⁹ fuerit. qꝛ vna ē mors
ꝛ nō plures sicut duo inciderēt vnā arborē vna est incisio
ꝛ non plures. ¶ Itē ꝯtinentia cause nō dꝫ diuidi. C. de iu
di. l. nulli. ¶ Itē per titulū. ff. quibus re. ad eundē iudiceꝫ
eatur. ¶ In ꝯ̄riū videt̄ qꝛ separata sunt territoria ꝛ tri
bunalia ꝛ vnū nō deseruit alteri nec hꝫ aliqd cōe cum alte
ro. Sic igit̄ quelibet iurisdictio p se discernit̄. ff. de iurisdi.
om. iudi. l. si familia. in glo. ꝛ. ff. de manumis. l. apud eum.
Nisi forte sint ciuitates federate ꝛ tunc debet deferri di-
gniori. ar. ff. de cap. ꝛ postli. reuer. l. nō dubito. sed in eodē
territorio maius tribunal p̄ualet. vt no. Bar. ff. de custo.
reo. l. ij. §. fi. ꝛ ex receptis corā vno tūc alteri poterit se fun
dare vel adminicula sumere. ¶ Conclusiones collectarij
sup isto. c. sunt ꝙ lꝫ sit ruptus numerus canonicorum ñ tñ
est ruptus numerus p̄bendaꝝ sꝫ debent spectari ꝙ vacēt
qꝛ canonic⁹ pōt recipi sub expectatiōe p̄bendaꝝ sꝫ Jnn.
iō dic h̄ Jnn. ꝙ in isto. c. p statutū erat taxat⁹ numerus ñ
tm̄ prebendarum sed etiam canonicorum. alr̄ canonici ñ
dicerētur fregisse numerum prebēdarum. qꝛ qd̄ ñ muta
tur stare ñ prohibetur. vt. C. de appella. l. p̄cipim⁹. vl̄ dic

ꙩ iō hic vtrūqꝫ itelligit mutatum: qꝛ iusticia hoc suadet
pp fructus seu redditus excrescētes. ꝛ hec vera. ¶ Alia
ꝯclusio ē ꙩ laycus pōt hr̄e prebēdā. idē Jnn. tñ nō voca
bit̄ ad electōes. ꝛ sic fit ꝯuersus nisi vocaret̄ de grā. vt in. c.
ex eo. de elec. in fi. li. vj. ¶ Qd̄ dicit de prebenda dꝫ intel-
ligi ꝙ ꝯuersi layci pñt hr̄e p̄bendas in eccl̄a. sed layci qui
nō sunt de corpore eccl̄e nō pñt hr̄e p̄bendas stricto sum
pto vocabulo nec pñt interesse electionibus prelatoꝝ vel
alijs dispositōibus ecclesiasticis. J. de elec. cumana. Intel
lige vt pticipent in actu dispositiuo. sed tanqꝫ testes vel
tabelliones bñ possunt interesse. vt dicam. J. de iudi. c. de-
creuimus. ¶ Alia ꝯclusio ꙩ canonici sub expectatōe nō
sunt vocandi ad actus electiuos vel solēnes nisi possessio
nē fuerint adepti nō per se sꝫ p illū cuius auctoritate de-
bent adipisci. allego Arch. in. c. cuꝫ qui. de p̄ben. li. vj.
¶ Alia ꝯclusio ē ꙩ eo tpe quo qs ē receptus in canoni-
cum dꝫ hr̄e ptem de bonis cōibus ꝛ de mensa cōi. ꝛ si tra
ctet̄ de eis alienandis: qꝛ sua interest dꝫ vocari. J. de p̄bē.
c. dilectus. de elec. c. in genesi. in fi. ¶ Alia ꝯclusio ē ꙩ si
vna p̄benda tñ sit supnumeraria ꝛ quattuor pone cano-
nici sunt supnumerati nō diuidit̄ illa p̄benda: qꝛ eēt ꝯtra
ius sꝫ dabit̄ prius recepto in canonicū. nec pōt capitulꝫ
gratificari: qꝛ gratificatio nō hꝫ locū postqꝫ alterius est
quesitū rōne prioritatis. vt in. c. duobus. de rescrip. li. vj.
adde si eēt dubiū qs prio eēt receptus. locus eēt gratifi-
cationi. ar. ff. de le. ij. l. si qs seruū. §. si inter duos. vel de con
cordia poterint sopiti ista qō. vt. ff. de vsufru. l. quotiens.
¶ Alia ꝯclusio ē ꙩ p̄benda adeo hꝫ respectū ad canoni
catū ꙩ collata p̄bēda que ꝯsueuit assignari canonico etiā
canonicatus videt̄ collatus esse. j. q. iij. si qs obiecerit has
si quidē supius ꝯclusiones examinauerā. sꝫ ideo recensui
ne fama eoꝝ a quibus didicimus supprimat̄. ¶ Extra
no. ar. ꙩ si p̄ncipali doctori sunt deputate scole magis ho
norabiles qd̄ assumpto ad principalem lecturā tacite ille
scole debeant̄ ꝛ si plures sunt assumpti loco eius debeant̄
digniori ꝛ antiquiori p̄rogatiua virtutis ꝛ tēporis. vt. l.
j. ff. de albo scribē. ꝛ. l. semp. ff. de iur̄ imu. saluo. si in eodē
instr̄o essent simul. nā tunc primo noīatus cēsetur dignio
ri vel saltē principalior apud mentē loquētis. vt. ff. de he
re. insti. l. q soluēdo. non erat duos apollonios. ꝛ mortuo
primo statim succedit secūdus i scola sine alia deputatō-
ne per eandem. l. ¶ Item si sunt duo officia vnita vl̄ an-
nexa duo salaria vni cathedre ꝓpter ānexionem sufficit
alteꝝ noīari. vt legit̄ ꝛ no. in auc. vt iudices sine quoquo
suffragio. §. illud. Sꝫ pone oēs canonici mortui sunt. de-
inde alij creati nūqd ē opus simul creari prebēdas. Rñ.
nō qꝛ eadē corpora ꝛ limites pseuerauerūt sicut ecclesia
nō indiget repatione lꝫ reparet̄ platus. vt. l. sicut in. §. fi. ff.
qd̄ cuiusqꝫ vniuer. no. ¶ Item si duo sunt prebendarij ꝛ
vnus decedit. p̄bēda mortui ei nō accedit qꝛ vacat ꝛ re
spicit successorē. ¶ Porro qlibet p̄benda pōt dici ager
limitatus ꝛ in agris limitatis nō hꝫ locū ius accrescendi
vt. ff. de acqui. re. do. l. in agris. qꝛ distantia corpora ñ pñt
ad vnū corpus mitti. nisi amotis terminis distinctiuis. vt
ff. cōia predi. l. si quis duas.

e **Cclesia sancte.** ¶ Cāe ec-
clesiaꝝ per
ꝯstōnes laycoꝝ diffiniri nō debēt. Et diuidit̄
in tres ptes. In pria thema qd̄ tacite suppo-
nit̄. In scda ibi nos. decisio q̄ōnis. In tertia ibi qd̄ ergo
ꝯclusio. ¶ Ex p̄dictis casus huius decretalis ponit̄ i gl.
nō hic. sꝫ. J. vt lite pen. c. eccl̄e. Tu dic breuiter pone statu-
tum populi romani erat ꙩ si reus alienaret possessionem
lite pen. de facto ꝛ sine vllo iudicioꝝ strepitu ꙩ recipiēs
teneat̄ restituere posśionem agēti accidit ꙩ eccl̄a sancte
marie egit ꝯ̄ Jo. de attegia corā iudice. qui Jo. fuit abso
lutus a q̄ snīa fuit appellatū ad senatorē. appellatōe pen
dente dictus Joānes possessionem super qua conuenie-
bat̄ transtulit in quoddā monasteriū. monasterium loca
uit possessionē alteri. vñ senator ad q̄relam ecclesie sancte
Marie dictā posśionē eidē eccl̄e restituit. seruando ad
litterā formā dicti statuti ꝑuenit iste strepitus ad notitiā
pape. papa reuocauit ad se negociū. q̄rebat̄ qd iuris. pa-
pa attēdēs

a **Ad idē māꝫ an statutū laycoꝝ sit seruādū ꝯ̄ dicū in foro eccl̄astico. vide arti. ꝯsi. xxv.**

pa attendēs ꝙ laycis etiā religiosis nulla ē attributa facultas super psonis ꝛ rebus ecclesiasticis etiā i eoꝝ fauorem qđ a dicto senatore factū fuerat in preiudiciū monasterij nō vocati nec ꝯfessi vel cōuicti in irritū reuocauit sententialiter mandans dicto monasterio possessionē restitui.
¶ No. ꝙ quedā fiunt cōtra libertatē ecclesie. ꝛ ista semp tendunt ad dānum ecclesie. quedā etiā fiunt in vtilitatem ecclesie. ꝛ tñ non valent vt hic. sed quare papa hic omisit facti narrationē. rñ. quia per responsionē datur factū intelligi. nec oꝫ qđ lōga facti series occupet mēbranas. Ibi et religiosis .i. catholicis. ꝛ honestis quia non est questio de vita ꝛ moribus. sed de potestate. Ibi obsequēdi. no. ꝙ layci debent parere clericis. s. in eo. qđ spectat ad iurisditionem clericorū. ꝛ sic clerici possunt habere iurisditionē in laicos. Ibi auctoritas ipetrādi. no. ꝙ in statuēdo requiritur auctoritas ipetrandi sine qua statutū est ipō iure nullum. ¶ Nota ꝙ processus qui fundat sup statuto inualido est nullus ipso iure quod non reperit alibi ꝛ ꝙ erronea sententia sit ipso iure nulla. no. ff. de arbi. l. qꝛ arbiter. ꝛ l. j. C. de errore calculi per Cy. alibi notat ꝙ datur restitutio in inte. ff. ad tre. l. seruo inuito. §. cū pictor. dic ꝙ est appellandum. Si tñ iudex ꝓnūciat ex arrupto ñ valet qꝛ omisso medio ordo seruari nō pōt. nō dico ꝙ ꝓbatō fit de substantia[a] iudicij. vt. ff. ð edēdo. l. argētarius. §. cū aūt. sꝫ dico ꝙ medie cāe debent īteruenire saltē taliter qualiter. ꝛ eo ipso ꝙ nō est ꝓbatū satisfactū ē ordini iudicioꝝ. ff. de arbi. l. si de meis. §. fi. ꝛ apellatio ē reparatio obmissarum ꝓbationū. C. ð temp. ap. l. per hanc si ē necesse appellari. ergo sñia valebat. ¶ Qui dicit ꝓcessum nullū debet probare cāꝫ quare sit null⁹. vt no. i. l. ipatores. ff. de priui. cred. ƀm Azo. sꝫ Jo. dicit nō presumi solēnitatē qꝛ ꝓcessus ē in ꝯdictorio iudicio. ¶ Si aūt sit ꝓcessum de cōcordia partiū psumit de ꝓcessu vt no. i. l. j. C. de fide isiru. ꝛ iur. hasie. fiscalis. li. x. ¶ Quādoqꝫ dicit sñia nō valere qꝛ nō ē conformis libello. C. ð fideicō. libertatibus. l. fi. tñ iudex videtur cōdēnasse scōm formā petitionis. vt no. in spe. de resti. spo. §. j. ff. fami. her. l. puto. §. j. Ibi ꝯmodū ꝛ fauorē. hoc ideo dicit quia pretextu statuti ecclesia sācte Marie erat assecuta fauorē. qꝛ redundabat statutū ad cōmodū ecclesie videbat valere. tñ cōtrarium ē verū qꝛ layci nō possūt etiā in fauorē ecclesie vel clericoꝝ facere statuta disponentia de rebus vel psonis ecclesiasticis. ¶ Sꝫ ecce ꝙ statutū disponit minor. xxv. annis nō possit facere testamētū sine auctoritate curatoris. de iure aūt cōi non reqrit i testamēto auctoritas curatoris. vt. ff. de lib. leg. l. aurelio. §. i. ꝛ ibi sing. no. ¶ Modo de isto testō ē qđ corā epō. qꝛ in eo fuit scm̄ legatum cuidam clerico. queritur nūquid sit stādum statuto vł iuri cōi. ꝛ vł hic expressū ꝙ statutū nō valeat quo ad clericū ēt si alteri clerico ꝓsit. ¶ Idē vł dicēdū si statū ꝓhibet alienari in clericū ꝙ nō valꝫ statutū. qđ ē veꝝ si principalr sit factū in odiū clerici. sꝫ si i fauorē reipublice vt nō fraudet suis redditib⁹ .i. publicis functionibus bñ valet statutū ƀm multos magnos docto. qꝛ sup ꝓprio territorio fecerunt statutū qđ durat propriū in suo vłi sicut pꝫ ꝙ de ꝯtribus ꝛ delictis ibidē factis hꝫ iurisditionē: de hoc alibi dixi. Et cōtractus facti in dānum siue fraudē fisci nō debent fisco nocere. nec minus fauorabilis videt respublica qꝫ ecclesia vt. C. de sac. san. ec. l. fi. de hoc sunt varie opi. quas nō ꝓsequor. alibi dixi. ¶ Not. tamē ꝙ istud statutū nō ē nudū .i. sine causa. nam si respublica fraudetur in suis redditib⁹ nō posset se tueri ab hostibus. ¶ Pone laycus p statutū municipale ē tutus ꝯ creditorem pscriptōne triēnij factus ē clericus nunquid virtute istius statuti poterit se tueri in curia epāli. Jo. an. in. c. ij. de excep. li. vj. dic ꝙ h̄ qđ disputata fuit bononie ꝛ determinatū ꝙ non dꝫ citari de alieno. Tu dic ꝙ clericus mutat forum tñ nō ꝑdit ꝙ sibi ē quesitū .s. ius rigore statuti. vt no. ff. de le. j. l. nemo pōt. vbi ē gl. sing. ꝛ dico ꝙ statutum equiparat sñie diffinitiue que nō ꝑdit vires suas fori mutatōe. vt. ff. de iur. om. iu. l. cū quedā puella. Et ē rō ꝙ hec exceptio in pteritū estimat .i. ante quā eēt clericus. ar. ff. si cer. pe. l. ꝓinde. nisi forte qs diceret ex quolibet cōtractu nasci ñ solū obligationē ciuilē sed canonicā que p statutū tolli non pōt. sꝫ de hoc nō habemus aliquē tex. ꝙ iste sint due obligatōes. sꝫ est vna vtroqꝫ iure cognominata. ꝛ iō vna pscriptio sufficit. argu. ff. de iure. ꝛ ra. distra. l. j. §. in tutella. quē tex. pondera in rōne sui. ¶ Sꝫ pone ꝙ qstio est iter duos laycos corā epō. nunqd eps sequat statutū laycoꝝ. rñdeo sic. naꝫ ꝛ sñiaꝫ iudicis laici mandabit executioni. vt elegāter no. in. l. ex ea. ff. de postulando. ibi vnde ꝓbat qđ dixit. xcvj. di. bñ qdē. Ibi qđ ergo. no. tria motiua pape. Primū pp iudicis incōpetentiā. Scđꝫ pp statuti non valentiam. Tertiū ꝓpter inordinatū ꝓcessuꝫ. Ibi reuocantes. no. ꝙ executio[b] malefacta debet retractari. Ibi sententialiter diffinimus. nota reuocatoriam possessionis esse diffinitiuam. ꝛ sententialr promulgandam. ¶ Capio primam glo. ꝛ no. ꝙ layci de spiritualibus vel temporalibus ecclesie vel clericorum nihil pñt disponere. ¶ Item non potest in eos compromitti per clericos vel de rebus ecclesiarum. Ber. ergo nec de causis ecclesiasticis. vt de vsuris de qbus dubitat an sint vsure. ¶ Querit hic collectarius an laico possit dari ecclesia ad firmaꝫ. ita ꝙ percipiat oblationes fideliū vel relicta ecclesie pro aīa. ꝛ dic ꝙ nō ƀm Hosti. ¶ Secūda glo. dicit ꝙ bona ecclesiarum ꝛ clericorum censent eodē iure qđ verū. pmo indubitanter in rebus acquisitis occasione clericatus. Si aūt hereditario iure successit onera hereditaria iplere debꝫ ð hoc in speculo de clericis coniugatis vbi videas. ¶ Tertia glo. dicit ꝙ si papa approbat statutum laicorum sup rebus clericorum ꝛ ecclesiarum ꝙ statutū est seruandum tanquā statutū pape. qđ intelligo si nominatiꝫ ē fcā mentio de clericis ꝛ ecclesijs. aliter nō cōtinent in generali sermone. ex quo posset eoꝝ libertas infringi. Nā nō vł de cogitatū qđ necesse est excipi. ar. ff. de fideicō. liber. l. cum fidei. ꝛ qꝛ penale ē statuētibus. ꝛ penalia reqrūt specialē mentionē vel expressiōeꝫ. vt. l. iij. §. si procurator. ff. ꝙ qsqꝫ iur. ¶ Item generalis locutio nō tollit priuilegia spālia. vt sing. no. in. l. decurio. C. de silentiarijs. lib. xij. ¶ Capio glo. que incipit hñdicit. ꝛ no. ꝙ citatio est principiū ꝛ fundamentum ordinis ante iudiciarij. Adde. Item monitō facta parti pñti. vt dicit glo. cōis ꝛ notabilis. C. qñ ꝛ qñ iu. l. ij. Judiciū ex pte ante reqrit citationē. vt insti. ð pena teme. liti. §. fi. Ex parte post reqrit ꝓnunciatiōem. vt. ff. de iudi. l. de qua re. In medio requirit discussionē ꝛ occasione dissensiōis requirit dilatiōes testiū ꝓductiōes ꝛ reliqua que p ordinē ponūtur. j. de ꝓba. c. qm̄ ꝯtra falsam. ꝛ si iudex nō discusserit. aut stetit p partē ꝛ imputet sibi pars vt. ff. de eden. l. argētarius. §. cū aūt. Et no. ꝙ si actor vsqꝫ ad finē instantie stetit ꝙ nihil fecit in causa intelligit non ꝓbasse ꝛ imputet sibi. qꝛ sciebat eius probatiōes nō duraturas. vnde reus ē absoluēdus. nō solū ab obseruatōe iudicij. sed diffinitiue. vt no. p Bar. ff. de iureiurā. l. admonendi. aut stetit p iudicē qꝛ noluit admittere testes vel instrumēta ꝛ vꝫ sñia. tñ pōt iuridice appellari. ff. ð peculio. l. eo tēpore. j. de appel. c. interposita. Unū scias ꝙ sñia precepti lata sine cause cognitione iustificata per clausulā. ꝛ si senseris te grauatū. ff. de no. opc. nū. l. de pupillo. §. meminisse. citato[c] cōparēte ꝛ cōtradicēte resoluitur in simplicem cōminationem. vt. C. cōminatiōes ꝛ epistolas. l. interlocutio. ¶ Item scias ꝙ si vtraqꝫ pars ꝓbauerit vna. vnū ꝛ altera pars cōtrariū. si tamē ita qđ altera ps preponderet alteri in probādo siquidē reus libellum suum formauit agendo sicut actor absoluit hincinde vterqꝫ ab obseruatōe iudicij vel forme etiā diffinitiue. quia actor qui non ꝓbauit melius qꝫ reus pp parem ꝯflictū ꝓbationum nil ꝓbasse vł. cū iura partiū sint obscura. ꝛ cetera dicā. j. ð ꝓba. c. lꝫ tñ. Etiā illud no. ꝙ in duplicibus iudicijs. vbi re⁹ videt reagere ex quadā necessitate. nunqꝫ reus videtur se astringere: qꝛ ista est recōuētio legis potius qꝫ hominis. ꝛ iō nō est volūtaria. quapp reus absoluit. vt. ff. de iudi. l. in tribus. ¶ Porro iudex q hꝫ ꝓnūciare nō pōt tenere neutralitatē. sꝫ hꝫ se ad alterū declinare. put rōabilis animi motus dicat vel sibi vel iuris priuilegium. vt. ff. de manumis. l. iulia. ¶ Item si plures sunt iudices vel arbitri ꝛ vni sit liquidum de causa. alteri nō. vnusqsqꝫ sequat conscientiā suā. vt dicit lex illa notabilis. ff. de arbi. l. si ð meis.

a ¶ Vide dīs egregie p do. Alex. in ꝯsil. in. v. volu.

b ¶ Vide alle. per. d. Alex. ꝛ moder. i. l. si pacto quo penā. C. ð pac.

c ¶ Vide dīs not. per do. Jas. i. l. nec qcqꝫ. §. vbi decreto ff. ð offi. pro cōsu. ꝛ leg.

§.fi.& sic satisfaciēt statuto artanti ad pnūciādū.nā debent obedire statuto ēt ō facto. ¶ Opponit gl.qr h̄ eramus in cā appellatōnis.vnde poterat pcedi pte absente. ¶ Solu.illud verum si absens citet:qr tunc habet pro pn̄te aliter secus.Ber.& eodē modo quis dz citari in cā appellationis sicut in pricipali & sic requirit trina citatio vł pemptoriū qd dz venire ad noticiaz citati in hoc casu fm Ber.qd ē no.dignū & menti tenēdūz. ¶ Sz opponitur hic nō erat actū ō nullitate sz appellatū.quomodo ergo reuocat in irritū. Rn̄deo hec ē natura appellatōis propter lites abbreuiādas.vt noie appellatōis ptineat nullitas.vt singlr no.in.l.j.C.qn̄ puo.nō est neces.Et tn̄ si snia est nulla nō ɔfirmatur per appellatōem nō prosecutā qr nō pōt transire in rez iudicatā.vn̄ non inducit desertio. Fatalia enim nūq̄ hn̄t locū nisi vbi snia pōt transire in rem iudicatā lapsu tēporis. Nam nullitas fomentuz nō recipit.vt.ff.de appel.l.si expressim. ¶ Oppo.dr hic q̄ n̄ valuit qcqd factū fuit ɔtra monasteriuz nullis factis pbationibus cōtra ipsum imo valet qr.l.cauet q̄ in cā appellationis nō probatum.probabo[a].C.de temp.ap.l.per hanc.ff.quod cum eo.l.fi.ergo licet deficiat probatio tn̄ tenet snia aliter nō fieret mentio de appellatione sed de nullitate. Sol.lata ɔtra possessorem ē etiam in possessorio ipso iure nulla.vt hic lata ɔtra petitorē vz si iurisditō suffragat.vel dic q̄ aut ē processuz cum ordine:& tunc vz lz pbatio sit insufficiēs.ff.de qd.l.maritus.ff.de eden.l.argentarius.§.cū aūt.tex.est no.aut sine ordine.& tunc non valet.vt.ff.de re iu.l.si eum nulla.& no.in.l.prolataz.C.de sen.& interlo.om.iudi. Quo ad primū dicit Cassiodorus in libro variaꝝ quicqd nō discutit iusticia nō putat.quo ad scdm dicit lex si forma ordinis nō seruat ipo iure nihil agitur p iudicē.sed si pars ɔsuet valet id qd agit p ptem vt.J.de resti.spo.c.pisanis.de forma ordinis ē qd dent dilationes ad liquidandū negociū si petant.& no.tria.l.citatuz ɔcessum vel ɔuictū ex quo datur intelligi q̄ sufficit sola ɔfessio sine alijs adminiculis taz in ciuili q̄z in criali ij.q.j.nos in quēquā. ¶ No.si nemo petat nemo ɔdēnat etiaz si iudex certus sit siue habeat expressam & euidentem sciam siue ɔsciam.i.tacitā & occultaz cordis sciam sicut accidit in secretis secretoꝝ que nemo nouit nisi deus & ipse.vt no.ff.de pac.l.iur egentiū.§.pactoꝝ. Judex enim dz sequi publicā ɔsciam seu legis pceptū nō priuatā suaz ɔsciam.qr officiū suū est publicuz nō priuatuz. Unde licz xp̄s esset iudex & testis.nō tamē cōdemnauit adulterā qr nemo eā accusabat nec erat i iudicio vocata dicēs. Mulier qs te accusat.q̄ ait dn̄e nemo:nūc xp̄s.nec ego te condemno. Unde si nemo petat siue quis nō sit citatus siue nō sit pbatū siue libellus a tota forma peccet in forma siue peccet in causa nō est condemnādus. Sz si reus dicat veritatē nescio tamē ɔsciam habeo. Rn̄.nō fatet nisi dicat credo.J.de resti.spo.cū ad sedez. ¶ Sed nunqd vana credulitas obliget in foro ɔscie.& videt q̄ sic.qr iam ē in corde suo mechatus lz actualiter nō teneat. ¶ Sed nunqd ex ɔscia teneatur qs restituere nō petenti cui se nō obligauit. Rn̄.sic si cōmode possit restituere.i.absq̄ suo dāno.secus si incurreret dānū vt qr perderet regressuz ɔtra suuz auctorez.qr ordinata caritas incipit a seipso.& iō nemo tenet magis diligere aliuz q̄z se.vt.C.de ser.& aqua l.presco. ¶ Sed nūquid teneat seruare cautelam que habetur in.l.at qui natura.in.§.cum me absente.ff.de nego.gest.rn̄.nō qr illam viaz nō est obligatus nisi administrator negocioꝝ absentis.nemo enim tenetur esse procurator alterius.vt.ff.ad trebel.l.postulāte. Et scias q̄ testis nō ē interrogandus de conscientia que pōt oriri etiā ex falsis causis quia non pertinet ad testem scire nisi veras causas.vt notabiliter dicit tex.in auc.de consue.recti seu.§.fi. ¶ Jtez no.q̄ per istud.c.videtur inuenta est talis cauillatio.q̄ reus qui videt se succumbere transferat possessionem in clericū.& tunc iudex secularis non poterit facere executōem. Sed ɔtra istā iniquitatē succurritur qr fiet per epm repositio possessionis in pristinū statū.& cogetur reus pmittere de stetū nō transferēda possessione in alium,ar.ff.de peti.here.l.diuus.vł deponere possessionē apd seqstrū ita q̄ ad mādatū iudicis libera possit fieri executio.ar.ff.de dolo.l.si oleū.qr reus fecit se n̄ solū suspectum sed etiā a possessiōe alienū.ar.ff.de aliena.iudi.mu.causa facta.l.j.xcvj.distictōne.cuz nileos. ¶ Sed an iste clericus puniet pena seuerissima nō dico vltimi supplicij sed ea q̄ possit sibi adaptari p silitudinē siue cōparatiōe penarū.prout no.Jnno.J.de accu.c.qualr. Questio stat in hoc an simplex clericus qui nō est in aliqua platura dicatur potētior ita q̄ habeat locū cōtra euz ille titulus ne liceat potētioribꝰ.& determinat Cy.q̄ nō.C.de pen.l.qui stipendia.vbi videas. Jbidez ait q̄ si clericus est cōiūcta psona nō presumit fraus.qd intellige ex genere personaꝝ sed ex genere cāe sic:qr efficit durior cōditio actoris. Jbidem ait q̄ nobilior presumptio dzb attendi.facit.ff.ō excusa.tuto.l.tutor petitus.§.que tutoribus.nam si cenac potest duci sine crimine nunq̄ presumaz delictū.vt no.ff.pro socio.l.merito. ¶ Quero nūquid sine auctoritate pape populus romanus possit facere legem generalem.rn̄deo nō. Primo propter iurisditionē translatam in cesarem. Scdo propter imperium trāslatum de grecis i germanum. Tertio qr dictū statutū haberet in ɔtēptuz & nō seruaret. Jgit nec senatus populi romani:qr in desuetudinem abijt.vn̄ roma habet senatorē sed nō hz senatum fz legē municipalē.in ipsa vrbe hn̄ facere posset nisi esset cōtra clericos vel eccliam. ¶ Sed nūquid est cōtra eos si sit statutū q̄ vendens eis teneat soluere in cōi noie gabelle vnam magnā gabellam puta decem soldoꝝ pro libra.& videt q̄ sic:qr lex iponit subdito. Jn cōtrarium videtur qr in fraudē libertatis & in pīudiciū ecclarum.ff.de cōdi.& demon.l.heres meus.§.fi. Pro prima parte facit qr ecclesia nō ledit in acquisitis:sed certa forma in acquirēdis datur.ff.de condi.& demon.l.ticio centū.§.j.ille tamen.§.cōcludit circa cām lucratiuam nō onerosam. ¶ Jtem ciuitas pōt iura fiscalia cōseruare.nec tenētur pati q̄ diminuant:qr vera & ordinata caritas incipit a seipso & est de iure nāli. Nam quotidie statuunt ciuitates ne possit vendi nō subiectis.ff.de pigno.l.in quoruz. ¶ Sed pone statutum inducit pscriptionē.x.anoꝝ adijciens q̄ obligatio tollat ipso iure.nūquid ēt ōbitrix layci poterit se tueri h̄ statuto.& videt q̄ nō vt hic.& xcvj.di.hn̄ quidē. ¶ Preterea agnitio debitid interrūpit prescriptionem.sed ecclesia in cōscia sua cōtinuatiue agnoscit debitū:ergo nunq̄ pscribit. Preterea qd quisq̄ iuris in alteruz statuerit &c. Jtem ɔtrarioꝝ eadē est disciplina. Jtem qd tibi nō vis fieri alteri nō feceris. Jtem fm Ja.but.contractus nō pscribunt:ergo nec obligationes ab eis radicate. Ergo impossibile est q̄ cursus temporis tollat ipso iure.ff.de act.& oblig.l.obligationū fere.§.plz.& nūc intelligis rōnem viuaz illius.§. Jtem bona fides nō rapitur tēporis cursu. Jtem nālis obligatio est de iure nāli nature rōnalis.ergo non tollit p ius municipale. Bar.dicit q̄ inter subiectos statutum pōt tollere naturalem obligationem qr & pactuz.ff.de vsuca.l.sequitur.ff.si viam.ff.de edi.edic.l.qd si nolit.§.siquid ita.itellige dictū suum in statuto populi nō in statuto p̄oris.puta epi vel rectoris marchie anchonitane:qr eiꝰ snia nec tollit obligōnem nālem.habeo simile qr facultas abstinēdi data a pretore nō pōt tollere ipso iure existētiam sui hēdis.ff.de vulga.substi.l.filius qui patri.qr existētia sui hēdis est de naturali istinctu qui nō potest ab ossibus separari. Bal.

¶ Nullitas fomētū non recipit.

a ¶ Vide per Fel.ad hoc in.c.ad audientiaz.il.ij.J.de rescrip.

¶ Quicqd nō discutit iusticia nō putatur.

¶ Ad testez nō ptinet scire.nisi vera cās.

b ¶ Nobilior presumptio dz attendi.

c ¶ Si cena pōt duci sine crimine nūq̄ presumā delictū.

d ¶ Vide dis egregie p.do.Alex.in.v.volu.

e **X litteris.** Quedā sunt delicta in quibꝰ admittit purgatio.& ita loquit hic. Quedā i qbꝰ nō admittit purgatio.& ita loquit.ff.de fur.l.qui ea mēte. Quedā sunt i qbus per acta penitētia admittitur dispōr vt.J.de indi.c.at si clerici. Quedā in quibꝰ admittitur penarū cōpēsatio.ff.de inia.l.qd ergo.§.pena grauior. Quedam in qbus admittit delictoꝝ cōfusio.ff.solu.ma.l.viro atq̄ vxore.& l.cū mulier.& C.de inoffi.testa.l.in arenam. ¶ No.q̄ si facit aliqs actum de sui nā tenet reuocare.& tunc pōt venire cōtra statutuze suuz vt hic. Si vero nō tenetur reuocare.tūc autē talis actus qui sui nā est reuocabilis & idē vt.l.qui mortis.ff.de do.cā mor.nec dr venire contra

e ¶ Vide Barb.cōsi.xl.col.xij.j.lib.vide et Bal.i.c.nosti.de elec.& aliqd p Fely.remissiue in.c.ij.colū.iij.ō excep.

ↄtra statū suū.qꝛ hec pōt extrinseca natura actus.ar.ff.de
ver.ob.l.quidā cū filiū.aut ē actus de sui natura irreuoca
bilis.ꝛ tūc pōt venire contra nisi interueniat error.vt.ff.fa
mi.her.l.qui hēs erat.ꝛ hoc si res nō est decisa ꝑ diffiniti
uam sniaꝫ transactionē vel iusiurandū.quia tūc ꝓtextu er
roris nō posset reuocare.vt.ff.ad treb.l.luci⁹.§.fi. ¶ De
na priuatōis a cōione que pp cōtumaciā per ↄstitutionē
infert intelligit tpalis ꝛ hꝫ duas ptes. Pmo ponit statu
tū ꝛ factū ex quo ortū ē dubiū. Scda ibi quia tñ ponit du
bitationis diffinitio cōtinēs rōnes tres. ¶ Casus.magi
stri liberaliuꝫ artiū parisius cōmorātes qꝛ ab antiq̄ ꝛ lau
dabili ↄsuetudine in qbusdā articulis deuiatāt volentes
ad laudabilē ↄsuetudinē redire statuerūt iterposito iura
mento ꝙ sigs magistroꝝ vniuersitatis ordinationi ipoꝝ
temere duceret resistenduꝫ.ita ꝙ tertio cōmonitus infra
triduū vniuersitati magistroꝝ nō pareret eēt hoc ipso be
neficio societatis eoꝝ priuandus. Ideoqꝫ vnus qui ñ obe
diuit fuit priuat⁹ tñ postea redit ad obediētiā petens ad
cōmunionis cōsortiū in magistralibus reintegrari.dubi
tabat quid iuris. Nam quidā dicebant eū ppetuo remā
nere priuatū ꝛ ꝙ nō poterat recipi nisi per papā pp iura
mētū. Alij dicebāt ꝙ poterat recipi purgādo ↄtumaciā
cū satisfactiōe cōdigna.papa mādat eū recipi trib⁹ rōib⁹.
Pmo ꝙ nō fuit priuat⁹ in ppetuū cū hoc nō erat expssuꝫ
in ipsa priuatōe nec exprimi debuerit. Scdo qꝛ nec de iu
re nec de more ecclesie est obstruere viā volentibus veni
re redire ꝛ obedire. Tertio qꝛ natura ↄtumacie ē ne vltra
ꝓgrediat pēa q̄ꝫ dilectū qꝛ cessante ↄtumacia cesset ꝛ pe
na.ꝛ iō papa mādauit magistris ꝛ vniuersitati pdicte ꝙ
nō obstāte ꝙ fuerit priuatus in magistratibus admittat.
Ibi ex lr̄is.vniuersitas magistroꝝ scripsit pape qd habe
rēt agere.quib⁹ rūdet ibi deuotionis. ¶ No.stilū scribē
di qñ papa scribit vniuersitati. Ibi fide prestita.i.iuramē
to pstito de nō reuocādo statutū.vl dic d obediēdo. Nec
ob.C.de transl.l.si quis maior.vbi periurus efficit infamis.
qꝛ ibi loquit respectu ↄtus hic respectu⁹ iudicij. Nam in
iudicijs benignus agit quo ad purgationē more.qꝛ etiaꝫ
vbi est dies ꝛ pena admittitur purgatio more.ff. si quis
cau.l.ꝛ si post tres.ꝛ ꝙ hic sumus in iudicio non in pleno
ordine iudiciario.tamen sumus in iudicio quasi quasi.
qd ostendunt monitiōes. Adde an possit purgari mora.
dic ꝙ sic ad excipiēdū seu liberandū vt hic.sed nō ad ob
ligandū vel agendū.ff.de fideicō.liber.l.thays.§.intra ta
le qd valde no. Ibi vniuersitatis ipsoꝝ.s.doctoꝝ.ꝛ sic no.
magistros ꝛ doctores facere vniuersitatē.de hoc.C.d iu.
om.iudi.l.fi.per quā imponūt sibiipsis legē etiaꝫ penalē
ꝛ priuatōis.ergo pena priuatōis vel dematriculationis
nō est meri imperij qꝛ vniuersitas doctoꝝ nō hꝫ meꝝ im
periū. Uel dic ꝙ imo habꝫ merū imperiū sicut magister
militum inter milites pro militari delicto. ¶ Ex hoc no.
ꝙ magistri societatū cōtumacē possunt a matricula abo
lere. Ibi cōmonitus.no.de triplici cōmonitiōe fienda. Sꝫ
videt ꝙ sufficiat vna.vt no.C.quō ꝛ qñ index.l.ij. So.ibi
loquit quo ad ꝓcessum cause nō quo ad priuationē bñfi
cij vel matricule.vnde in causis criminalibus.nūq̄ꝫ puto
vnicā monitionē haberi pro perēptorio qꝛ vbi maius pe
riculū vertit ibi cautius est agēdū.vt.C.de appel.l.addi
tos. Ibi resistendum rebellis dicit quisqꝫ nō paret magi
stratui.vt no.in.l.si certarum.§.vl.ff.de militari testa.non
tamē ex hoc dicitur esse rebellis reipublice nisi sit hostis.
vt.ff.de capi.diminutione.l.ambitiōe.§.qui deficiūt. Ibi
infra triduū qd incipit per tres monitiones ꝫm formam
istius statuti.arg.d.l.ꝛ si post tres. Ibi in magistralibus.
puta consilijs conuenientibus ꝛ alijs ipsoꝝ libertatibus.
¶ Et no.ꝙ doctor extra collegiū constitutus nō pōt ali
quē doctorare qd veꝝ ē cum priuilegio illius vniuersita
tis.tamen non efficit infamis qꝛ contumacia non irrogat
infamiā.ꝛ qꝛ ista priuatio ē quedam interlocutoria que
nō infamat.vt.ff.de infamibus.l.qd ergo.§.quesituꝫ.si.n.
infamia esset annexa priuationi.nūq̄ꝫ rediret ad ordineꝫ
a quo priuatus ē. ¶ Et no.hic ar.ꝙ monachus pōt pro
pter contumaciā expelli a monasterio.tamen si contuma
ciā purgat cū satisfactione condigna recuperat illud. Ibi

a ¶ Sꝫ vl
tra istā solē
neꝫ respon
sionē Bal.
hic ad istuꝫ
tex.hñ cōsi
deraī qꝛ iste
m.G.ñ ꝓ
baī i tex.ꝙ
fuerit piur⁹
Itē no.ista
vba Bal.
d ad mām
seu ad limi
tationē.l.si
quis maior
ꝛc.

priuat.no.ꝙ cōtumacia nō priuat quē ipso iure.sed requi
ritur sententia.ff.de iure.fisci.l.eius qui delatorē. Ibi iper
petuū.no.tres casus.nā aut exprimit tps temporaliter pu
ta vsqꝫ ad annū.aut ppetualiter.puta iperpetuū aut sine
mentione temporis alicui interdicitur officiū vel militia.
Pmo casu stamus tempori designato.vt.ff.de postulā.l.
imperator. Secundo casu perpetuū est.i.sine tēporis pre
functione.vt not.in.l.j.C.de postulādo. Tertio casu aut
ꝓceditur ordinarie ꝛ fertur diffinitiua ꝛ ē pena perpetua
vt no.C.d pe.l.ꝫuus aut ꝓceditur extra ordinē ꝛ per mo
dum interlocutorie.ꝛ tūc pena nō durat vltra iurisditōeꝫ
illius iudicis.qꝛ istud ē mandatum potius q̄ꝫ snia.vt.l.fi.
ff.de penis.ꝛ no.ff.de iurisdi.om.iu.l.ꝛ qꝛ. ¶ Ex pdictis
collige ꝙ positi ad cōfinia per populū qui perpetuus est
sunt perpetuo ↄfinati si hoc accidit pp delictum vel suspi
tionē forsitan seditionis.secus si propter inobedientiam
qꝛ tunc potest reparare statū suum obediēdo. Sꝫ si ē cō
finatus per ptātem expirāt statim cōfinia.qñ ille ptās de
ponit iperiū ꝛ est ratio.qꝛ tres ꝑuenit ad casuꝫ a quo nō
pōt incipe.ff.d fideiusl.l.vrannius.nec ē oio pfectū qꝛ ↄtu
macia ē actus successiuus. ¶ Itē predicta faciūt in argu
mētū ꝙ elapso tpe bāni adhuc bannitus possit se excusare
ff.d custo.reo.l.diuus.ꝛ ar.i.l.j.§.si frater.ff.d colla.bo.qd
est verū.ꝫm Bar.ꝛ nōbile de iure cōi.qꝛ bannū ē interlo
cutoria nisi lex municipalis expresse determinat ↄtrꝫ.pu
ta si dicit ꝙ habeat pro cōfesso ꝛ ↄuicto.nā cōtra fictio
nē legis ñ admittit purgatō more. Adde ꝙ vbi lex statue
ret terminū ad morā purgandā post istud terminū nulla
esset repatio.vt.ꝓbat illa lex notabilis.C.de fideiusl.l.sanci
mus.nam natura termini ꝑiudicialis est.ff. de excu.tuto.
l.scire opꝫ.§.quotiens. ¶ Nota ꝙ suspēsus a cōione vide
tur suspensus ab ordine magr̄ali.ꝛ a prebēda siue solatio
vt no.isti.de te.mi.post pri.vbi gl.dicit cessante clerico ab
ecclesia cessat prebēda. Ibi qꝛ tñ.no.ꝙ vbi nō exprimitur
in ppetuū censet tpale qñ ē talis culpa que purgat ꝑ obe
dientiā qꝛ talis pena nō iponit ꝓ actu alterius delicti.sed
ꝓ actu ↄtumacie.l.j.ff.de i litē iurā.ꝛ cōdēnatus ꝓ cōtu
macia nō intelligit ꝓpterea cōfessus crimē nec cōuict⁹.ff.
de euic.l.si ideo.ff.de custodia reoꝝ.l.diuus.ꝛ.l.j.ff. qñ ex
facto tuto.per Dy. Ibi iperpetuū.i.donec viuit etiaꝫ si vi
ueret cētū annis. Ibi ꝛ tā iuris canonici. Ibi ꝙ statuta re
cipiūt iterpretationem secundum ius canonicuꝫ. Ibi mo
ris.no.ꝙ statuta ꝛ snie recipiūt interpretationē consuetu
dinis. Ibi pp cōtumanciaꝫ qd est quando cōtumacia est
cā pene mediata. In satisfactionem cōgruam.no.ꝙ pec
catum inobedientie non purgat sine satisfactiōe ↄdigna.
¶ Nō in isto.c.ꝙ doctores nō debēt exceder terminos
ↄsuetos. Itē ꝙ pñt facere statuta etiā penalia contra in
obedientes. Item ꝙ verba statuti ꝛ snie debent benigne
interpretari. Item ꝙ parcitur periuro. Itē ꝙ pena ↄtūa
cie nō durat nisi cōtumacia sit purgata.i.qꝛ ꝑ sniam dꝫ re
poni in pristinū statum nō ipso iure. Pone duo sunt sta
tuta vno cauet ꝙ ↄtumax habet pro cōfesso.alio cauet ꝙ
bannitus pro maleficio possit ipune offendi. ¶ Quero nū
qd cōtumacia dicatur maleficiū.ꝛ ex doctria text.ꝛ glo.
istius capituli videt probari ꝙ nō.qꝛ ↄtumacia nō ē ma
leficium cum nō in faciendo sed in obmittendo consistat.
arg.ff.ad silla.l.ij. ¶ Iteꝫ maior ē culpa ↄmissionis ꝛ mi
nor omissionis vt no.ff.so.ma.l.si mora.ꝛ.ff.de vsur.l.si cui⁹
in.§.de preteritis. ¶ In ↄtrariuꝫ videt qꝛ interdū ē fictū
maleficiū ꝛ ficta ꝓbatio ꝛ iste casus non cōprehendit sub
statuto loquēte inspecta veritate. Interdū ē verū delictū
ꝛ ficta ꝓbatio.ꝛ tunc non attendimus qualitatem proba
tionis.qꝛ pena iponitur pro actu ñ pro contumacia.ꝛ ista
pena ē terminus pene ꝛ per eā purgatur maleficiuꝫ.vt.ff.
de ac.emp.l.iulianus.§.si titius. Interdum ē vera ꝓbatō
ꝛ fictum maleficiū vt qꝛ ex vero facto vni⁹ generis ꝛ for
me.puta ex transactione pecuniaria resultat pena alteri⁹
speciei puta ifamie.vt.ff.de infami.l.qñ. Sol. nō curo de
qualitate probationis vtrum in veritate an in fictione cō
sistat sed de qualitate condēnatiōis ꝛ pene quia pena ar
guit delictū ꝛ eius qualitateꝫ ostēdit.vt.ff.de publi.iudi.
l.ij.vnde vbi gr̄a dico cōdēnatum de homicidio cum qui

Ubi lex sta
tueret ṫmi
nuꝫ ad mo
raꝫ purgan
dā post talē
terminuꝫ nul
la datur re
paratio.

cōdemnaꝛ ex pena homicide. etiā si ad hoc deueniaꝛ per modū fictionis. q̄ꝛ ius seu virtus in sn̄ia consistit. vt. ff. de pe. l. qḋ statum. ⁊ pena ista correspōdet homicidio. nō ē eiꝫ pena ꝯtēptus sed pena homicidij. q̄ñ contumacia includit in se ⁊ ꝯfundit penā delicti est eadē vtriusqꝫ pena. vnde iste de quo q̄riꝛ poterit impune offendi. ad hoc optime facit doctri. gl. nostre q̄ incipit. dicit hic Inn. in illo ver. Sꝫ circa talia ꝯsideranda ē natura seu cā cuiuscūqꝫ negocij ⁊c̄. quā glo. singl'r no. ⁊ tene mēti. Dic ꝙ aut propter ꝯtumaciā quis intelligiꝛ ꝯfiteri crimē. ⁊ tunc ē pena delicti. aut augeri crimē. ⁊ idē aut est solūmodo ꝯtēptus ꝓtoris. ⁊ tunc secus: q̄ꝛ pōt examinari seorsum a malefi-cio. l. j. ff. de in litē iurā. per Bar. ⁊ me. hinc ē ꝙ bānūꝫ ē interlocutoria: q̄ꝛ nō ē terminus pene. ⁊ ecōtrario implo pōt tolli ⁊ inmutari. ¶ Modo capio primā glo. ⁊ no. ꝙ canonica citatio siue admonitio tūc ē legitima q̄ñ ē trina. ¶ Itē ꝙ vindictā dꝫ ꝓcedere canonica monitio. Sꝫ contra ⁊ imo vꝛ ꝙ non sit necessaria monitio: q̄ꝛ sic se hꝫ executio statuti sicut executio sn̄ie sꝫ ibi nō requiriꝛ citatio. vt no. Inno. ꝭ. de appel. c. ex rōne. So. q̄ꝛ ibi iō iam est cognitū eē. sꝫ hic sumus in cognoscendo non in cognito. ¶ Sꝫ nūq̄d trina monitio aduersarij reqriꝛ in restituēdo sicut in priuādo. ⁊ ē ar. ꝙ sic. C. de nup. l. si vt ꝓponis. Sꝫ ecce posuimus ē q's ad ꝯfinia vsqꝫ ad ānū nūq̄d āno elapso pōt sua auctoritate redire ad ciuitatē. an vō ē necesse ꝙ iudex declaret ipsum seruasse ꝯfinia āni. dic ꝙ si re vera seruauit ñ ē necesse ꝙ ante redditū suū iudex aliq̄d declaret. de ꝯdi. ⁊ demon. l. multū interest. ff. de acq. here. l. pātonius. §. j. q̄ꝛ cū fidē obediētie gerat maximā hꝫ securitatē. de hoc no. ꝭ. de eta. ⁊ quali. c. cum bone. vbi dic vide in nouel. Scio tñ ꝙ q̄dam fuit decapitatus eo qḋ nō erat declaratū per iudicē ipsūꝫ redire posse. ⁊ iō optimū ꝯsiliū ē ꝙ prius fiat declaratio. ¶ Capio scḋaꝫ glo. ⁊ opponiꝛ ꝙ triduū sit nimis breuis terminus imo quasi nō ē terminus q̄ꝛ triduū ponitur pro incontinēti vt. l. ij. C. de erro. aduo. ⁊ l. pe. C. de iudi. Itē lex dicit ꝙ dꝫ statui terminus decē dieꝝ. ff. de iudi. l. p īterualla. ⁊ si nimis terminus breuis ē pōt appellari. vt. ꝭ. de dila. c. j. Sol. h̄ numerus dieꝝ erat ꝓfixus vel iussus ꝓfigi a statuto. ⁊ iō ñ dicit breuis nec appellari pōt. vt. l. j. §. biduum. ff. q̄ñ appel. sit ¶ Preterea dilatio expectatoria. x. dieꝝ reduciꝛ ad arbitriū iudicis. vt. ff. de iudi. l. si debitori. ¶ Capio tertiaꝫ gl. sup verbo imppetuū. ⁊ opponiꝛ ꝙ dispositio simplex ītelligiꝛ ppetua. vt. C. de penis. l. seruus. sed ibi loquiꝛ in dispōne que nō hꝫ dependētiā ab aliquo remedio. secus ē hic. Item satisfactio ē similis sn̄ie absolutorie. ff. de iure pa. l. diuus. imo pōt iudex dicere condēno te ⁊ si solueris absoluo te. ex. ille nō ē alibi. ⁊ facit. ff. de excep. rei iudi. l. siquis cūꝫ totum. §. plane. sic ē hic q̄ꝛ eccl'a misericors ē ⁊ semp recipit penitentē. q̄ꝛ simplex oratio nō dꝫ restringi. vt. ff. de ho. aucto. iudi. pos. l. in venditōe. §. de tēpore. So. aut sn̄ia hꝫ ppetuā cām subsistendi q̄ in p̄teritū estimaꝛ. ⁊ tunc intelligiꝛ ppetuo: q̄ꝛ delictū ex quo sequiꝛ non pōt purgari. aut hꝫ cām tēporalē que in futuꝝ ptendiꝛ vt cōtumacia cui correndet pena tp̄alis. ⁊ tūc loquitur hic imo plus dicit Host. ꝙ ēt si in statuto[a] fuisset dictū in ppetuū tñ ex quo pp ꝯtumaciā sola dictio imppetuū intelligereꝛ idest q̄ꝫdiu fuerit satisfactū. nam terminus culpe dat ītelligere terminū pene. sic dictio ipperpetuū limitaꝛ. ff. si ager vec. l. j. §. q imppetuūꝫ. ¶ Quid si iudex dixit relego vel deporto te ad tēpus ita ꝙ fecit mentōem tēporis nō tñ quāti tēporis. R̄ñ. tp̄s sine vlla declaratōe[b] ꝓlatum decēnium habꝫ significare. vt. ff. de penis. l. sine ꝓfinitōe. ⁊ ñ ē alibi. ⁊ rō pōt esse vt nec intelligamus de momento nec econtra de infinito. q̄ꝛ extremitates sunt euitande. ⁊ ī rebus obscuris eligēda ē media via ⁊ per theoricam illius legis dico ꝙ si apparet instrumentum feudi vel emphiteosis sub hoc tenore videlicet ad tēpus. nec eēt aliter tēpus declaratum qḋ intelligereꝛ de decēnio: q̄ꝛ inter breue tēpus ⁊ longissimū iꝫ mediū decēniū nisi declaratio tēporis eēt[c] obmissa per errorē ꝯhentiū ⁊ obliuioneꝫ ꝓus ordinate forme inter eos. q̄ꝛ tunc haberet viciare. vt. ff. de verbo. obli. l. ita stipulatus. el grande. ⁊ l. triticum. Ex-

a ¶ Si statutuꝫ vtitur verbo ipperpetuū tñ pp cōtumaciā exponiꝛ quādiu fuit satisfactum.

b ¶ Quando i aliqua dispō apponiꝛ tp̄s nec determinaꝛ de q̄nto tēpore in quo tp̄e verificetur dispō. ⁊ adō polerū casuꝫ posuū p Pe. de ancha. in cōst. cccxxxi. ici. visis diligēter actis ex actitatis in ij. colū. v. iij. aducniēdū.

c ¶ Vide dic bal. i. l. j. in prin. ff. si ager vect. emphi. pe. o. Jas. i. l. ij. in. lxxxix. colū. in ver. se primo quero de iure emphiteo.

cōicatio nō eradicaꝛ doctoratū q̄ꝛ dignitas doctoratus hꝫ caracterē sicut sacerdotiū. antiquoꝝ ⁊ oblatio. ⁊ ideo excōicatio nō tollit fontē doctorat⁹ ⁊ radicē sed vsūꝫ eius simile dicit glo. no. ff. de auc. tu. l. si pluribus. ¶ Capio vltimam glo. ⁊ q̄ro quid si magister qui fuit a magistralibus priuatus: tñ veniebat restituēdus. cōmisit interiꝫ aliud delictū ꝓpter qḋ deberet de nouo priuari. r̄ñdet glo. eum nō restituendum sed repellendum. istud ē notabile. ¶ Ad qōeꝫ decreto dn̄i ducis Mediolani caueꝛ ꝙ oēs bānīti euntes in exercitū mantue in integrum restituantur. accidit ꝙ bānitus pro furto interim cōmisit homicidium. queriꝛ vtrum ꝯdemnatio furti debeat cancellari. ex ista glo. vꝛ ꝙ nō q̄ꝛ supueniēs delictū oēm grām excludere ꝯsueuit. ar. in. l. j. C. vbi senato. vel clarissimi. ¶ Ecce vsurarius manifestus dedit fideiussores ⁊ satisfecit forme canonis. c. quāq̄ꝫ. ꝭ. de vsur. li. j. Isti fideiussores statiꝫ sunt facti pauperes. ⁊ sic cautio deuenit ad casum a quo incipere nō pōt. demū iste decessit alijs fideiussorib⁹ non datꝭ. queriꝛ an valeat eius testm̄. ⁊ vꝛ ꝙ nō. ar. in. l. si vero. §. j. ff. qui satis. co. ⁊ l. ij. §. si mater. ff. ad tertul. In ꝯtrium vꝛ ꝙ sufficit semel esse satisfactū legi presertim si principalis sit soluēdo. vt no. C. de iure do. l. mulier. que optime facit ad hoc. q̄d ecōtra si a principio fideiussores nō erant idonei postea sunt facti locupletes an recōciliaꝛ satisdatio. videꝛ ꝙ sic. vt. ff. de here. insti. l. qui soluēdo. nō erat duos apollonios. ⁊ ē simile q̄ꝛ illud qḋ p paup'tatem cessat p ꝯtrium reassumit vires. vt no. in. c. pactū. de re. iu. li. vj. ⁊ arg. in. l. fi. ff. cōia ꝓdio. ⁊. ff. de iniusto test. l. posthumus. §. idem ⁊ circa. ¶ Sed q̄d post cautionē exegit vsuras vel veteres vel nouas nunq̄d de nouo ē cauendū de oibus an soluꝫ de exactis vel factis postea. Solu. sufficit si de postea factis q̄ꝛ nō redeūt ipedimēta que iam absorbita sunt. vt no. in c. peccati venia. de re. iu. li. vj. in glo. Jo. an. ¶ Ex ꝓdictꝭ no. ꝙ cautio post factū reconciliat actum. C. de preci. impera. offe. l. vniuersa. q̄ꝛ ē quedam cōcomitātia nō forma substantialis. ¶ Extra quero pone ꝙ per sn̄iam quis est detrusus in monasteriū vtrū intelligaꝛ detrusus in ppetuum. r̄ñdeo aut ē detrusus ꝓpter solā cōtumaciam ⁊ intelligiꝛ donec arbitrio superioris egerit p̄niam. aut propter delictum. ⁊ tunc ē tale delictū qḋ requirit penā ppetuam ⁊ intelligiꝛ in ppetuū. aut tp̄alem ⁊ intelligiꝛ ad illud tp̄s ad qḋ sn̄ia iudicis dꝫ interp̄tari s'm dispōnem legis etiaꝫ si de lege interpretāte nulla fiat mētio in sn̄ia. Casus ē vnicus ⁊ singularis in isto. c. nimirū q̄ꝛ iudex iurat obseruare leges ⁊ ēt sine iuramēto teneꝛ ad legum obseruantiaꝫ cuꝫ sit obligatus facere iustitiā. Idē in arbitro. vt i auc. iusiurādū qḋ prestaꝛ ab his. ⁊ C. de pae. l. pe. ¶ Item in causa ordinaꝛ ad penā. nam in subordinatis causa ordiaꝛ ad causam. ⁊ ordo ad ordinē. vt. ff. de insa. l. ictus fustiuꝫ. ¶ Itē causa ex parte ante posita restringit causatuꝫ. sed causa ex parte post nō restringit. ff. de vsu ⁊ hab. l. habitatio. ver. sed ⁊ si sic. ⁊ hoc in causa adiecta ab homie. sed si apponaꝛ a lege. dic vt. ff. de acqui. pos. l. si is qui animo. ⁊ adde qḋ no. Archi. de re iudi. c. ad ep̄ale. ⁊ de penis. c. felicis. li. vj. ⁊ l. di. c. iij. de vita ⁊ hone. cle. c. clericos. ⁊ c. sicut. per Inno. ⁊ vide. ꝭ. de prebē. c. de multa. hec eniꝫ cap'la allegat hic collectari⁹. sunt hec vtilia ad qōnem. dicit statutū ꝙ qui nō soluit cōdemnationē īfra mensem cogatur soluere cū quarto pluri. alio statuto caueꝛ ꝙ cōdēnatōes pecuniarie maleficioꝝ possint cōputari in apodoxijs excepto crimine adulterij. q̄ro nūquid istud quartum plus possit cōputari. ¶ Questio stat in hoc an istud quartum plus dicaꝛ pena adulterij vel pena ꝯtumacie. ⁊ vꝛ ꝙ adulterij sicut pena quadrupli ē ꝓpria pena metus licꝫ nō apponaꝛ a principio sed ex postfacto ⁊ lꝫ p accidēs. tñ illud accidēs inheret originali delicto. vt. ff. qḋ me. cau. l. si cuꝫ exceptione. §. quatenus. in verbo ꝓpter facinus. Item q̄ꝛ hec adiectio pene ꝓcedit ex fonte eiusdē materie. ⁊ hꝫ vetustiorē cām sicut actio. l. aquil. que crescit per inficiationē siue p repetitionē. xxx. dierū. vt insti. ad. l. aquil. §. hoc aūt capi. ⁊ ff. de actio. ⁊ obli. l. qui seruū. in. §. vl. ¶ Item hec pena nō pōt examinari seorsum a principali. ¶ Iteꝫ venit ex eadē. l. vnde fideiussores dandi sunt de isto quarto pluri.

a ℭ Sicut se bz vsura ad sorte͂.sic se bz adiectio pene.

to pluri.in ꝯtrariu͂ videt᷑ q: sicut se bz vsura ad sorte͂.sic se bz hec aditio pene.sed vsura venit ꝑpter mora͂.vt.l.lecta.ff.si cer.pe.ꝛ.l.centu͂ capue.ff.de eo qꝺ certo loco.Ite͂ per hoc vr̄ casus.in.l.j.ff.de in lite͂ iura͂.na͂ id qꝺ venit ex accidenti pp mora͂ non d᷑ venire iure actionis vel ꝯtractus. ergo nec iure delicti sumpto argumento de ꝯtractib⁹ ad delicta.vt.ff.de iudi.l.oe͂s.ℭ Preterea isto͂ quartuz plus ꝓprie no͂ est de ꝯde͂natione sed de co͂pulsione posito casu formato.Sol.dicit.in.l.ij.ff.de pub.iudi.ꝙ tota ista pena est pena maleficij.vr̄ eniz pena originalis esse pena prime ipositio͂is scd͂a sco͂e augme͂tata propter contumacia͂.imo ꝛ sine co͂tumacia q: statutu͂ no͂ dicit si co͂tumax fuerit sz dicit si non soluerit.vnde cu͂ statutu͂ no͂ requirat ꝯtumacia͂ sed simplicem cessatione͂ vel non solutionem merito sequitur ꝙ ista non est pena contumacie.No͂ ob.nostru͂.c.nam pena ꝯtumacie cognoscit᷑ per hoc qꝺ in ius vocatus etiaz si no͂ contraxerit vel deliquerit punit᷑ si fuit ꝯtumax.vt.l.j.§.j.ff.siquis ius dice͂ti.no͂ obte͂perauerit.sicut ꝛ pena co͂promissi qn̄ ꝯpromittit᷑ ex alio capite q̄z ex capite iudicatum solui.vt.ff.de arbitris.l.siquis rem.ℭ Item non ob.d.l.j.ff.de in li.iura͂.q: ibi loquit᷑ in actione reali vbi n̄ crescit obligatio in reali iudicio.vt insti.de actio.§.j.So.dic ꝙ aut illud plus est in obligatione ex eade͂.l.ꝛ est pe͂a delicti aut diuerso iure ꝛ causa ꝛ non est pena delicti sz seorsum stat.ℭ Item facit ad aliam questione͂ statuto cauet᷑ ꝙ in maleficijs reus dz ter citari.nu͂q̄d sufficiat vnica citatio pro tribus.ꝛ pere͂ptorie.r̄n̄.non q: non est seruata forma statuti ꝛ ꝓcessus factus extra ordine͂ ꝛ extra formaz statuti est irritus ipso iure.Na͂ dz statutu͂ ad littera͂ seruari casus notabilis huius.c.nec supplet᷑ a lege qꝺ interlocutorie iudicis deest qn̄ forma non est seruata.j.de testi.spo.c.pisanis.Vnu͂ no͂ omitto q: dicit Bar.in.d.l.ij.ff.ꝺ pub.iudi.ꝙ banitus in pecunia si per forma͂ statuti po͂t impune offendi dicit᷑ co͂demnatus de crimine capitali.Na͂ hoc falsuz videt᷑ q: si hoc esset crime͂ capitale etiam ante sententia͂ no͂ posset interuenire procurator nec deberet relaxari fideiussoribus.Nam lz semel comparuisset tamen in quacu͂qz parte iudicij posset co͂tumax ba͂niri.quia͂ siue in extremo anteriori iudicio.siue in postremo.siue in medio litis dz obediri pretori.ℭ Item ista pena ꝙ posset impune offendi non ptinet ad officium iudicis principaliter sz venit in ꝯseque͂tiam lata s͂nia ꝛ no͂ ante.nec potest hoc peti in libello.q: co͂clusio libelli no͂ po͂t fundari super eo qꝺ non est ꝑpter qꝺ dico ꝙ crime͂ non est capitale.sed euentus bene po͂t esse capitalis no͂ necessitate sed ꝑmissio͂e:q: per statutu͂ ꝑmittit᷑ sed no͂ iubet᷑ vt singlr̄ not.C.ꝙ me.ca͂.l.accusatio.Ite͂ extra territoriu͂ illius iudicis no͂ posset offendi.q: inde non est ꝓscript⁹.sz stat quietus ꝛ securus.nec sortit᷑ ibi foruz iudicari.tamen propria ciuitas non facit de hoc punitionez q: est extra eius protectionem.

c ## Ex pte episcopi.

No͂ valet statutum per ꝙ diuinus cultus diminuit᷑ sine ca͂.secu͂da pars ibi nolentes.ℭ Casus canonici eduenses ꝓpria co͂moda diuino cultui ꝓferentes antiqu͂u numeru͂ ꝑbendaꝝ absqz eo ꝙ ce͂nt diminuti reddit⁹ capituli restrinxeru͂t.fuit hoc significatu͂ dn̄o pape per ep͂m eduensem.papa nole͂s diuinu͂ cultu͂ diminui sed potius augeri mandat antiqu͂u numeru͂ seruari ꝛ prebendas que a tpe vltimi statuti vacaru͂t.no͂ obsta͂te constitutione canonicoru͂ ꝛ ꝯfirmatione pape ꝑsonis ydoneis co͂ferri cu͂ consilio ep͂i supradicti.Ibi statutu͂ ꝛ seruatu͂.ꝛ tu͂c non est necesse ꝓbare ius vel ca͂m statuti s͂m Vincen.q: ꝓsumit᷑ ꝑ factis antiqs ꝛ ex ꝯseque͂ti ꝓsumit᷑ a͂ncede͂s.ꝛ ex datio͂e fideiussionis qua͂ facit reus ꝓsumit᷑ debitu͂ principale.de hoc no.ff.de ver.ob.l.sciendu͂ accessorium non habet vestire sz bz probare.vt.ff.de vsu.l.qui in rez verso.ꝛ no.per Dy.in regula possessor.de reg.iur.li.vj.Ibi diminuti qꝺ esset.quia diminutio numero prebendarum esset diminutus numerus canonicorum deseruientium in diuinis.Et no.ꝙ canonia habet plus iuris q̄z facti.sed prebenda habet plus facti q̄z iuris.q: est qd corporale.no͂ dico ꝙ ꝑbenda sit seruitus.q: seruitutis ee͂ est subiace͂tibus corporibus inesse.

ℭ Item res propria vel quasi nemini fuit.sed in quodaz appropriat᷑ canonicatui.sic dos e͂ appropriata matrimonio ꝛ se inice͂ significant ꝑ modum suppositi ꝛ appositi.x͂.eo.c.cu͂.m.ferrari.Ibi auctoritate nostra.sub hoc v͂bo tacite ꝯtinet᷑ ꝯfirmatio veteru͂ statutoꝝ.Ibi a tempore vltimi statuti no͂ dicit tpe primi.dic a tpe vltimi statuti.s.ichoantis.q: vltimu͂ statutu͂ no͂ tenuit.quare prebe͂de que interim vacarunt iteruz vacant.ꝛ collatio eaꝝ erat deuoluta ad papa͂.dic ergo ꝙ si medio tpe aliquis impetrauit vacaturam facta mentione numeri antiqui ꝛ no͂ noui.valet impetratio.q: nouus numerus no͂ e͂ numerus iuris sed facti de quo no͂ oportet facere me͂tione͂.Si eni͂ esset numerus de iure statutus ꝛ fca͂ esset me͂tio ꝺ antiquo numero ꝛ no͂ de nouo.ipetratio ee͂t subreptitia.q: id qꝺ vltimu͂ e͂ īspicimus.vt.l.mella.§.j.ff.de ali.le.ꝛ.C.ne de statu defun.l.si mater.sic dicimus ꝙ debz inspici id in quo oratio residet no͂ id in quo oratio incipit.ff.si cer.pe.l.si tibi.Ibi co͂firmatione.no.cu͂ papa cessat statutum accessorie.sequitur ꝙ cassat eius confirmatione͂.Ibi cum consilio.Not.aliꝺ debere fieri cu͂ consilio.sed qd si co͂siliarius abest.Rn̄.est expectand⁹ nisi nolit interesse vel no͂ possit s͂m Jo.an.sa cir.c.j.ne se.va.li.vi.ℭ Itez si statutu͂ disponeret de p̄ntis sufficeret p̄ntia sine co͂sensu.vt.ff.de ar.l.sicuti.ꝛ si nollet interesse sufficeret requisitio etia͂ vnica.vt in.c.vl.de ar.lib.vj.ℭ Aut igit᷑ quis est adiectus ad ꝯsiliu͂ aut ad presentiam.nam sufficit seruare v͂ba.l.vel statuti.vt.ff.de ꝯdi.ꝛ demo͂.l.publius.ꝛ.ff.de v͂b.ob.l.quida͂ cuz filiu͂.Dicit hic viz qꝺ si sine eius ꝯsilio ꝯfera͂t no͂ tz colla͂o.vt.j.de elec.c.cu͂ in veteri.Et no.ꝙ lz consiliu͂ sit de forma tn̄ ꝙ persona sit idonea no͂ est de forma.vt no.i clemen.j.de offi.deleg.Et adde qꝺ no.Bar.in.l.j.§.si plures.ff.de exercito.i suo co͂me͂to.ꝛ.ff.de acqui.here.l.cu͂ qui duob⁹.§.filius.ℭ Not.ꝙ statutu͂ no͂ debet fieri ad propria͂ vtilitate͂ statuentis sz ad vtilitatem ecclie quo casu successor tenet᷑ habere ratu͂.qnando ꝑ vtilitate ecclesie est contractu͂ tenetur successor soluere debitu͂.vt no.in.c.rationi congruit.de re iudi.li.vj.ℭ No.ꝙ numerus canonicoꝝ vel prebendaꝝ non dz restringi.ꝛ si restringat᷑ presumit᷑ factu͂ ambitiose pro priuata vtilitate.secus si ampliat᷑.q: ampliatꝺ e͂ fauorabilis ecclesie vn̄ presumu͂t᷑ aucte facultates.q: nemo presumit᷑ studere damnis.ff.de ꝓba.l.cu͂ de indebito.ℭ Nota in isto caplo ꝙ tpe scd͂i statuti ꝑbe͂de q̄ vacaueru͂t no͂ fueru͂t collate.na͂ si fuissent collate papa no͂ intendit collationes reuocare.ne auctoritate principis qui confirmauit statutuz collatores ꝛ receptatores decipiant᷑.arg.C.de his qui ve.eta.impe.l.j.non enim e͂ qꝺ imputet᷑ eis anteq̄z papa declaret collationem non valere cum nemo alius possit hoc declarare.vt.j.de iudi.c.cu͂ venisset.ℭ Quero an sola voluntate pape prebe͂da sit collatiua.ꝛ vr̄ ꝙ sic q: potestas ꝛ volu͂tas dant actibus ꝑfectione͂.dic ꝙ volu͂tas debz ee͂ co͂creta actui qui dz ꝑfici.abstracta enim volu͂tas.i.separata ꝛ per se que reperit᷑ in a͂ia no͂ ꝑficit actu͂.verbigr͂a.si possum adire h͂rdita͂te ꝛ volo tn̄ ista͂ voluntatem meam no͂ applico alicui actui verbi vel facti no͂ efficior heres.vt.C.de iure deli.l.potuit.sic dico in papa ꝙ sola voluntate in abstracto no͂ ꝯfert prebenda͂.nisi vltra ꝓcedat.ꝛ transeat ad actu͂ dispositiuu͂.Et adde qꝺ no.in ꝓhemio sexti li.Inno.ℭ Quero vlterius papa ma͂dauit ꝑ caplm̄ mihi ꝯferri ꝑbenda͂ sz caplz in fraude͂ mea͂ co͂tulit alteri.nu͂quid tenet collatio.ꝛ videt᷑ ꝙ sic.q: po͂t conferre iure ordinario.lz.n.qs sit obligatus tn̄ alienare no͂ ꝓhibet᷑.vt.ff.de publiciana.l.siue au͂t.§.si duob⁹.ꝛ.C.de rei ven.l.quotiens.etia͂ si esset lis mota sup officio iudicis personali.vt no.Inn.x͂.e.c.cu͂.M.ferra.hoc dicto ꝑ ta͂to q: est quodaz officiu͂ iudicis reale.vt not.ff.de rei ven.l.qui restituere.ꝛ.ff.ꝺ eden.l.q̄da͂.§.his au͂t.ꝛ.ff.vt in pos.lega.l.is cui.§.qui in possessione͂.sed hoc officiu͂ reale co͂petit receptis no͂ recipie͂dis.ℭ In co͂trariu͂ videt᷑ ꝙ no͂ valeat collatio capli qꝺ tenebat᷑ recipere auctoritate pape ꝛ no͂ proprio.q: papa videt᷑ ad auctoritate͂ suam reuocasse.ꝛ q: factuz in fraude͂ rescripti videt᷑ factu͂ i fraude͂ legis ꝙ no͂ tz ipso iure.vt.ff.de iurepatro.l.si libertus.ff.de his q sunt sui vel alieni iur.l.ij.§.fi.ℭ Ite͂ ꝛ si ee͂t i fraude͂ ho͂is.q: tn̄ colla

Debet īspici id in quo o͂ro residz n̄ id i quo oratio icipit.

tio est gratuita deberet reuocari.insti.de act.§.siqs i frau-
dē.No.etiā Jnn.in.d.c.cū.M.ꝙ si aliqs mouit litem ↄ
aliquē intētās iudicis officiū vel actiōem similē super ali
qua re.si reus lite pendēte rē ipsam alienet nō incidit in
viciū litigiosi.secus aūt si sup ipsa re ageret actōe reali.⁊
hoc verū tam in cā principali q̄ʒ in cā appellatōnis vt ibi
dixi.¶ Itē in cā restōnis in integ.vt.ff.de in integ.resti.l.
abstinendi.¶ Itē ēt in crīali.ff.de admi.tuto.l.cyrogra-
phis.§.j.ff.de dona.l.post ↄtum.nisi res eēt ↄfiscata ipso
facto:qꝛ tunc iudiciū sapit nām realitatis ⁊ vitiū litigiosi
cōtrahit.vt.ff.de publi.l.cōmissa.⁊ qđ no.p Dy.in.c.pos
sessor malefidei.de reg.iur.li.vj.¶ Et no.ꝙ vitiū litigio-
si hꝫ principium ⁊ terminū.vt in.c.fi.vt lite pen.in cle.vbi
ponit de principio ⁊ in auc.de litigiosis.§.dein.¶ Ter-
minū vero hꝫ dupliciter.s.lite mortua.vt.C.de pscrip.lon.
temp.l.j.vł p diffinitiuā sopitā.vt.ff.fam.her.l.in iudicio.
¶ Capio secundā glo.⁊ vł ꝙ numerus pbendaꝝ possit
diminui.vi.J.d vita ⁊ hone.cle.c.qm̄.¶ Sol.illud quādo
redditus sunt diminuti vel pp graue es alienū soluēdū
sed in dubio nō psumunt diminuti.⁊ hec faciūt ad qōnē
ꝙ estimū debeat diminui in cōmuni diminutis facultati
bus.¶ Item ꝙ potestas nō teneat habere tot barroa-
rios ⁊ residentes tpe famis quot habere ↄsueuit tempo-
re vbertatis.¶ Caplo tertiam glo.⁊ quero nūquid ↄfir
matio pape renuerit.⁊ dicit glo.ꝙ nō si fuerit impetrata
sub forma cōi.quia talis ↄfirmatio nil noui iuris tribuit.
¶ Itē q ↄfirmat nō dat.¶ Itē qꝛ papa ↄfirmādo non
intendit nouū ius tribuere.¶ Itē qꝛ papa nō intelligit
velle ↄ ius.¶ Quero ergo ad quid ista ↄfirmatio occur
rat mēbranas.Rn̄deo ↄfirmatio facit d aliquo validius
vt nō possit reuocari p statuētes sed de nullo nō facit ali-
quod nisi papa apponeret clāʒ nō obstātiū ⁊ ex certa scia
scriberet vel in ↄdictorio examine decerneret.vt.ff.d ado.
l.adoptio non iure facta.⁊ rō pdictoꝝ est qꝛ illud qđ nō
est ↄfirmabile de iure nō psumit p iniuriā ↄfirmatum.vt
l.ij.§.ne qs a pncipe.ff.ne qd in loco pub.¶ Modo qro
nunqd ↄsiliū qđ dꝫ requiri sit necesse sequi.dicit Jo.an.ꝙ
aut ↄsilium est querendū de ↄsuetudine vel statuto vł ex
forma mādati.Primo casu nō dꝫ ipsum sequi qꝛ cōsue-
tudo ⁊ statutū hoc nō dictat.aut ex forma mādati:⁊ tūc
sic.vt.l.ticiū ⁊ meuium.in prin.ff.de admi.tuto.nisi forte
ↄsiliū esset prauū ⁊ iuri ↄtrium.qꝛ nō vł hoc fuisse de intē
tione mādantis.ar.ff.que in frau.credi.l.si pater.¶ Alij
ꝙ aut verba dicūt cū ↄsilio.⁊ sufficit requiri.aut de consi
lio.⁊ tūc aut ↄsultor requisitus nō vult ↄsulere ⁊ pōt pce
di ad actū sine ↄsilio.aut ↄsuluit.⁊ tūc dꝫ ipsuʒ seq.qꝛ di
ctio cū importat copulā.vt insti.de leg.§.siquis ancillas.
fortius in dictione de q importat substātiā.vt.l.j.§.nunc
videamus.de ↄiungēdis cū emācipato liberis.Uel dic ꝙ
aut est talis actus in cuius dispōne possit participare cō
siliarius:⁊ tunc ↄsiliū est sequēdū aut non pōt pticipare
vt frater minor vel excōicatus.⁊ tunc non ē sequendum.
lꝫ de facto sit requirēdū.vt.d.l.ticiū ⁊ meuiū.ff.de admi.
tu.⁊.l.qdā decedēs.in ↄn.co.ti.Et adde qđ no.p Bar.
⁊ doc.ff.de here.insti.l.illa institutio.⁊c.Bal.

Illō ꝙ nō
ē ↄfirmabi
le d iure nō
psumit p in
iuriā confir
matam.
a ¶ Uide
ad istā māꝫ
tex.in.c.ab-
ba.de verb.
signi.glo.⁊
Card.alex.
in.c.priuile
gia.ij.disti.

q

Quoniam. Constitutio futura re-
spicit nō pterita nisi de
pteritis caueat in ea.Dicit Host.ꝙ ↄstitutio
respicit pterita qn̄ ↄcordat cuʒ iure antiquo.
qđ idē pcipiebat.Sꝫ certe ista nō pōt dici noua ↄstō nisi
interim essꝫ sublata p desuetudinē ⁊ postea renouata.sed
nūc non retraheret sed ad medium temporis innouata.
Dicit Inno.ꝙ statuta libertatis ecclesie respiciūt pteri-
ta:qꝛ ista libertas semp esse debuit.Tu dic ꝙ si per adie
ctionē pene cepit esse nouū statutū quātū ad penā nō tra
hit.ff.de iusti.⁊ iur.l.ius ciuile.nisi hec pena cohesisset a
principio vt pena nullitatis.vt in auc.cassa ⁊ irrita.si an-
tiquū statutū puniebat pena ifor̄mi.i.arbitraria.⁊ nouū
pena formi.i.certa.pōt dici ꝙ nouū statutū declaret an-
tiquū ⁊ sic trahit ad pterita.ar.ff.de here.insti.l.a se toto
quasi lege arbitrāte loco iudicis.ff.de ver.obli.l.stipula-
tiones cōmodissimū.¶ Oppo.ꝙ constitutio trahat ad
pterita.vbigratia.statuto cauet ꝙ instrumēta mutui mā
dent executioni summarie.nam si ante statutū fuit factū
instrm̄ mutui ⁊ post statutū petat exequi trahit ad illud.
ar.C.de iuramē.cal.l.ij.§.pe.Sol.dicit Ja.bu.ꝙ quantū
ad pparatoria iudicij trahit ad veteres ↄctus.quātum
ad decisiua nō ex hac theorica sequit ꝙ quantū ad exce-
ptiones pemptorias nō disponit in ↄctibus pteritis.pu-
ta si nouo statuto cauet ꝙ nō possit opponi exceptio nisi
de qua appareat instrumentum.Nam omnis exceptio
perēptoria cōcernit decisionē litis.sꝫ quātū ad modū p-
cedēdi sup exceptiōe.puta ꝙ debeat pbari infra tres dies
vel ꝙ nō cōtestet lis trahit ad veteres ↄctus de qbus nūc
in iudicio querit.Idē ait ꝙ si verbum fuerit vel vbum va
luerit vel similia que pn̄t adaptari pteritis ⁊ futuris ine-
niunt in statuto ꝙ talia tempora ibi debebāt intelligi sm̄
subiectā materiā.ergo distinguēdū an referant ad prepa
ratoria iudicij an ad decisionē litis.ita no.ipse.C.eo.l.le-
ges.⁊ sunt verba no.digna.¶ Ex hoc no.ꝙ tempora ver
borum adaptari debēt ⁊ deseruire sm̄ subiectam mām.
alr̄ necesse est ꝙ ponat tēpus pro tēpore.quelibet enim
pars orationis dꝫ adaptari materie subiacenti.vt no.i.l.
ij.ff.de offi.pcon.⁊ leg.¶ Casus.Papa gregorius fecit
quandā cōstitutionē in eccl'a sancte Marie maioris de
vrbe in qua dī ꝙ psbiteri primū locū obtineāt.diaconi se-
cundum.⁊ subdiaconi tertiū ⁊c.dubitabat an ista consti
tutio traheret ad pterita.papa pmittit ꝙ ↄstō sedis apo
stolice oēs astringit.⁊ ꝙ nihil dꝫ obscurū vel ambiguum
continere ⁊ declarat ꝙ ipse constō sup platione pceptio-
num ⁊ seruitijs exhibēdis nō trahat ad preterita sꝫ ad fu
tura:qꝛ forma dꝫ dari futuris nisi de preteritis caueatur
expresse.Ibi omnes.s.subditos.nam si papa statueret sup
temporalibus imperij non valeret statutū pape nisi forte
ratione peccati sm̄ Ber.¶ Ego quero nunquid impe-
rator possit facere statutum ꝙ malefidei possessor prescri
bat.quidam dicunt ꝙ sic in suo foro:qꝛ licet nō possit tol-
lere ius naturale pōt tollere effectum eius:sed non i foro
ecclesie.Id vero qꝛ mūdi dn̄s.vt.l.bn̄ a zenone.C.de qua
dri.pscrip.⁊ no.ff.de re.iur.l.id qđ nostrū.⁊ pꝫ.C.de pre-
scrip.xxx.an.l.siquis emptōis.⁊ idem possunt ciuitates q̄
hn̄t fiscalia seu regalia:qꝛ in suo territorio vice principis
fungunt.vt no.in auc.de defen.ciui.§.nulla.Item pōt hoc
papa in suo territorio.vt no.Inn.J.de iurepa.c.cura.ergo
⁊ imperator in suo foro p regulam gnālem quā tradit gl.
in.c.possessor malefidei.in prima glo.⁊ psertiꝫ qꝛ.l.ipsi p
scribēti concedit ius vtilis dn̄ij.qđ pōt in tēporalibus suis.
¶ Item qꝛ ista ↄstitutio publice interfuit.ar.ff.de vsuca.
l.iusto.in prin.⁊ respublica priuare psert.vt.l.vtilitas.de
primipilo.⁊ no.ff.de hered.insti.l.testō dn̄i.⁊ si tu dicis ꝙ
hoc est peccatū.Rn̄deo nō ē peccatū acquirēdo sꝫ in mō
acquirēdi.¶ Itē dn̄s q tanto tpe tacuit rē silentio cōfir-
mauit.vt.l.fi.C.de his qui a nō dn̄o.¶ Item auctoritas
legis tollit peccatum.vt.ff.qui satisdare cog.l.qui iurato.
¶ Item Iustinianus ē approbatus ab ecclesia tanq̄ʒ ca-
tholicus princeps.vt in epistola inter claras.de sum.tri.⁊
fi.catho.¶ Porro ipse fecit legē siquis emptionis ⁊ nō
fecisset nisi facere potuisset.¶ Item mortalr̄ peccassꝫ fa-
uendo his qui delinquūt.i.malefidei possessoribus.Nam
maius peccatum est in.l.conditore q̄ʒ in subdito.¶ Itē
simplices homies credūt ꝙ statuta valeāt ⁊ credere hoc
nō ē hereticum.¶ Item hic non ē dolus ⁊ mala consciē
tia nō potest esse sine dolo.⁊ de primo ad vltimū conclu-
dendo sequeret ex illo ꝙ Iustinia.esset damnatus qꝛ mortu
us est in peccato mortali.¶ Preterea impator in tēpo
ralibus hꝫ plenitudinem potestatis.Unde predia aliena
dat militibus suis ex ore dei:vt no.in prohemio digestoꝝ.
Item ex quo emptor soluit preciū ⁊ transtulit dn̄ium pre
cij.iniquū esset ꝙ res bona fide empta ⁊ tradita pp sup-
uenientē ↄsciam ēt deberet ab eo euelli post longissima tē
pora cū interiꝫ forte rē auxerit ⁊ meliorationes fecerit.ar.
ff.de mino.l.itra vtile.§.venditubus.Itē nō ois consciā est
obligatoria ad mortale peccatum:qꝛ non ois ē contra le
gem.¶ Item anteq̄ʒ sanctum sanctorum factus sit dn̄s
imperator liberā iurisditionē hꝫ.vt.ff.vt in pos.lega.l.fi.
¶ Itē ptor facit statutū ꝙ ex momētanea possessiōe cuʒ
titulo

titulo acq̄raṫ publiciana.ergo ⁊ vsuca.vt.ff.de cōtrahen. emp.l.clauibus.¶ Jte3 sufficit bōa fides momēti.vt no. ff.de vsuca.l.celsus.s3 ꝯtrariū determinaṫ.j.d p̄scrip.c.qm̄ omne.vt no.in.l.j.C.de vsuca.transformanda.⁊ in auē.vt ecclesia romana.§.fi.q2 fides est de iure naturali ꝙ n̄ pōt tolli.sed certe pōt tolli effectus eius ⁊ distinguēdo.dic vt ibi dicā.Et no.p Dy.in.c.malefidei possessor.de reg.iur. li.vj.Tamē caue tibi q2 qm̄ Dy.dicit ꝙ etiā scdm̄ puctu3 rōis qm̄ factū nō est pfectū in suo effectu casus supueniēs qui nō impedit inchoandū impedit pcessum eius nōdū consumatū.⁊ sic reqriṫ principiū iustū. Jta ⁊ terminus ⁊ mediū q2 integritatē desiderat.sed illud est veru3 nisi lex statuat ꝯtrarium expsse v3 ꝙ inspiciaṫ certū tp̄s.qequid sit de iure ciuili in foro ꝯscientie o3 culpā purgare secūdū theologos.Sed dicas ꝙ nō est culpa si possidet de iuris licentia dn̄o sciente ⁊ patiēte.cū in possidendo habuit canonicū ingressu3 per titulū ⁊ bonā fidē ⁊ in ꝓsequēdo patientiā dn̄i.vt no.in.d.c.possessor.in glo.fi.⁊ q2 te patiente absq3 tua iniuria possideo rē tuā.lex tn̄ dicit ꝙ lucrū[a] prescripcionis est cū iniuria dn̄oꝝ.ff.de fur.l.siquis vxor.§.fi. in glo.¶ Jtem fauore liberationis p̄scribiṫ ex titulo.ff.d vsucap.l.sequitur.§.si via.etiam animus iusto possessore. ¶ Ulterius no.ꝙ lex d3 esse certa ⁊ nō ambigua.na3 statutū qd̄ est ambiguū[b] nō mereṫ i causis allegari s3 Bar. ¶ Unde sñia lata ꝯtra statutū de cuius intellectu pbabiliter dubitaṫ nō diciṫ ꝯtinere errorē exp̄ssū.vt no.Bar. ff.de re iudi.l.cū ꝓlatis.¶ Ulterius no.ꝙ statuta ⁊ constitutiones nō recipiūt interp̄tatiōem extrinsecā sed itrinsecā sic.nisi ab eaꝝ cōditore etiā loquēdo de interp̄tatōe declaratiua.qd̄ veꝝ est generalr̄ in omnibus causis.s3 in eā vertēte in iudicio.iudex pōt interpretari nō ꝙ sit interpretatio generalis sed inter litigatores tm̄.vt.ff.de legibus.l.nō psit.⁊.l.ideoq3.¶ Quero nūqd tabellio q scripsit instr̄m ambiguū possit illud declarare dum viuit.Jo. an.elegāter t3 hic ꝙ sic.tn̄ corrigere nō posset exquo ipm̄ redegit in publicā formā nisi iudicis auctoritate.vt.ff.de statu hominū.l.imperator.per Cy.⁊.l.si librarius.ff.de re. iur.per Bar.sicut iudex ⁊ arbiter non pōt corrigere sua3 diffinitiuā.ff.d arbi.l.qui arbiter.¶ Quero ecce dicit statutū nouū ꝙ homicida puniaṫ in centum.Quidā aūt hoc statutū cōmisit homicidiū ⁊ illo tp̄e erat pēa mortis modo vult soluere centum.queriṫ qd iuris.⁊ videṫ ꝙ trahaṫ retro.quia disponit super naturali materia.vt.j.de vsu.c. cum tu.Et est ratio q2 ius naturale fuit anteq3 redigereṫ in corpus iuris ciuilis vel canonici vt insti.de re.diui.§.si quis a nō dn̄o.¶ Jn ꝯtrariū.q2 hec pena nō est naturaṫ s3 positiua:q2 nō ꝓcedit per semitas naturales.⁊ hec ē vera.vt.l.j.ff.de penis.¶ Jdē ecōuerso si ex noua lege esset maior pena q3 ex veteri.q2 pene habent cōcomitantiam loci ⁊ tp̄is.⁊ inde formā ⁊ originē sumunt.⁊ adde qd̄ no. Cy.C.de legi.⁊ ꝯsti.l.leges ⁊ ꝯstitutōes.⁊.ff.e.l.cu3 lex in p̄teritū.ibi et vide p Cy.si lex loquaṫ v̄bis trahibilib⁹ in p̄teritu3 ⁊ futurū trahiṫ ad illud tempus qd̄ cōsonat nature negocij.vt indulgētia ad p̄terita.pene ⁊ statuta ad futura.ibi ⁊c.vide per Cy.¶ Ul 	ius no.ꝙ trahere leges ad p̄terita est quedā calūnia.vt.l.pe.C.de decu.lib.x. Et ad de quod no.in auē.de filijs ante dotalia instrumenta natis.§.fi.⁊ inde collige ꝙ noue leges ⁊ glose possunt allegari in factis antiquis.

a ¶ Lucrū p̄scriptiōis ē cū iniuria dn̄oꝝ.

b ¶ Uide per Jaso.in l.admonendi.in lectu. in fi.glo.ij. ver.s3 cōsidera quo mō Bar.⁊ doc.ff.de iureiu.⁊ alex. ꝯsil.viij.col. ij.volu.j.Fely.i.c.i. col. fi.de ꝯsti.aliqd in.c.dilecto.colū.ij.J. ti.j.

¶ De rescriptis. Rubrica.

¶ Rescriptū ꝓprie ꝯcernit ius ip̄etrātis.⁊ ad ius d3 referri.Et iō verba rescriptoꝝ recipiūt interp̄tationē legū ⁊ canonu3.secus in verbis priuilegioꝝ[c] ne priuilegiū reddaṫ inutile.ij.q.vij.sicut.J.eo.ti.c.cām per Jnno.⁊ Bar.⁊ tex.c.¶ Papa interdū rescribit formaṫr.J.e.cum dilecta. J.de resti.spo.pisanis.vt quando dat ordinē substantialē. Jnterdū causaliter.vt quādo considerat radicem cāe ꝓducentis.J.eo.super lr̄is.Forma ē obseruātia statuti saltē in ordine.qn̄q3 papaliter.vt qn̄ apponit illa verba ex certa sciā ⁊ de plenitudine ptātis.que tn̄ verba ꝯtra ius naturale nō valēt.vt in cle.pastoJ.de re iudi. Priuilegia ēt ex supueniēti casu ⁊ ꝯria equitate mutanṫ.vt dicit illa.l. notabilis.ff.de vulg.substi.l.ex facto in prin.¶ Jtē ab oībus p̄ceptis vis maior excipitur.ff.d publicanis.l.cesar.⁊ oēs leges ⁊ rescripta recipiūt interp̄retationē n̄ālē ⁊ necessariā vt.l.ij.de ordi.iu.ff.d in ius vo.l.q3uis.ff.de excusa.tuto.l.scire oportet.§.sufficit.¶ Nūqd collatio beneficij possit ꝓbari per testes videtur distinguēdū.aut ē magnu3 beneficiū ⁊ nō possit.aut modicū ⁊ tūc possit.⁊ sic distinguimus in matrimonio carnali vt.C de nup.auē.maximis.Jdem ergo videṫ dicendu3 in spirituali.argu.in.l. deo nobis de epi.⁊ cle.Andre.de pi. ¶ An in collatione b̄ñficij pars sit citanda.Rn̄deo si beneficia vel rescripta. cōceduṅṫ ad litres.si p̄ns ē pars aduersa d3 requiri.si absens d3 citari.C.de iudi.l.obseruādū.Si vero cōcediṫ ad grām in alterius p̄iudiciū.si quidē modicū ē preiudiciu3 pōt etiā cōcedi incitata pte vt.l.quotiēs.C.de p̄ci.impe. offeren.l.ij.§.siquis a principe.ff. ne quis i loco publi.cū si. Si aūt multū alij nocet d3 requiri vt.l.nā ita diu⁹.ff.d adop.Andre.de py.¶ Ex hoc videṫ ꝙ legitimatio fcā p rescriptum comitis nō citatis agnatis nō valeat.vl̄ saltē debeat rescindi tanq3 ambitiosa.vt.l.fi.de natalib⁹ restituendis per Ja.de are.Quedā tn̄ ip̄etraṫ ēt sine citatiōe aduersarij.tn̄ in prosecutione debēt iustificari.vt egregie no.ff.de bo.pos.l.iij.§.si causa.¶ Et no.ꝙ rescriptū nō valet vbicūq3 ꝓhibeṫ impetrās ab ip̄etrando siue ꝓhibeaṫ ratione p̄sone siue ratione rei.siue pp turpitudine3 finalis cause.siue q2 res impetrata sit publice sine aliquali ratiōe specifica in lege.siue vbicūq3 nō pōt ꝯsensu partium roborari.vt.C.si nuptie ex rescripto petanṫ.l.i.C.qui militare non possunt.l.eis.C.de sacrifi.paganoꝝ.l.sicut.C.de peti.bo.subla.l.j.Et vbicūq3 lex vltra procedit anullādo vt l.p̄scriptio de operi.publicis C.de aque ductu.l.omnes ⁊ l.diligenter li.xi.¶ Jtem si rescriptū sit suspectum de falsitate vt.J.e.c.ex parte ꝯuē.quo casu nihil opperantur illa verba de plenitudine ptātis.q2 per hoc magis suspectum p̄sumitur q2 stilus scribendi p̄uaricatur ar.illius singularis glo.que est in.l.vj.ff.de cōdi.insti.¶ Quero nunquid rescriptu3 quo cauetur ꝙ interpretari non possit recipiat aliquā interpretationē.[d] ⁊ videṫ ꝙ sic.C.d adul.l.ita pudor.⁊.ff.de in ius vo.l.q3uis.rn̄deo hoc tm̄ ē dicere q3tu3 ꝙ nō recedaṫ a verbis .i.ꝙ non liceat offendere verba vt .ff.qui.⁊ a qui.l.ꝓspexit.⁊.ff.so.ma.l.si vero.§.de viro.tn̄ bene recipiūt iterpretationē s̄m subiectam mām vt.ff.loca.l.si vno ⁊.ff.de vsu.l.si stipulatus.¶ Jtē vt aliqd operentur.vt.l.j.ff.ad.muni.⁊.l.si quādo.ff.de.l.j.Jtem sensu3 attributū verbis ab intellectu ⁊ aīo significandi recipiunt de necessitate.ff.de lib.⁊ posthu.l.gallus.in.§.i.nec dicitur ꝓprie ista interpretatio sed intellectus.Na3 qd̄ intellectu caret nihil est vt.J.ti.j.c.fi.¶ An qn̄ impetraṫ rescriptu3 aliqui sunt[e] citandi.verba Jac.de are.sic dicūt.ff.d adop. l.ita diuus.aut impetratur rescriptū ad lites vt cum delegatur iudex ⁊ tunc nō o3 aduersariū requiri si nō sit in curia vt no.ff.de iudi.l.obseruandum.salue enim sunt exceptiōes cōtra rescriptū.vt.C.si contra iuⱥ vti.pub.l.prescriptione.C.de dila.l.si quando.aut ip̄etraṫ ad ius aliqd̄ obtinēdū ⁊ tunc aut nullū ledit vel patū.⁊ tūc idē q2 non ē necesse vocari aliquē vt.C.de p̄ci.impe.offe.l.quotiēs ⁊.ff.ne qd in loco publico.l.ij.§.si quis a principe ⁊ ar.ff.d fideiuṡ.liber.l.ergo.§.illud.aut multū ledit alium.⁊ tunc ille qui p̄ncipalr̄ leditur ⁊ ꝯtra quē noiati3 hoc rescriptū impetratur deb3 requiri.vt.l.fi.ff.d manu.testa.Ja.d are. ¶ Hoc non est necesse si in rescripto cōmittiṫ alicui cause cognitio.Nam cū per illu3 d3 fieri citatio nō ē necesse qd̄ fiat per rescribētē q2 satisfacit qui per aliu3 cōmittit vt in regula qui per alium.hoc probaṫ.ff.de in ius vocan. l.libert⁹ aduersus.⁊ p gl.nōbilē q̄ ē in.l.iij.§.siqs causa cognita ff.de bonoꝝ pos.⁊ facit.l.j.in fi.ff.d ven.inspiciēdo. Ubi diciṫ ꝙ illi qui casu vel qui in ꝯsequentiam ledi possunt nō sunt citandi:q2 tractatus futuri tēporis n̄ spectat ad iudicē.⁊ q2 nondū habēt aliquod ius in ꝓcessu cause. ar.ff.de le.ij l.si ita §.si sub ꝯditōe.q2 nōdū habent aliqd̄ ius aptum p̄senti tp̄i.ff.quod cuiusq3 vniuer.noīe.l.item eoꝝ ⁊ p Cy.C.d distra.pigno.l.creditor.vbi dicitur quod

c ¶ Uide Alex.cōsil. cl.viso thema.ij.vol.

d ¶ Uide Barbs. in cōsil. xxxiij. col.ij.

e ¶ Uide Barb.i cōsil. xliij. col. xxiij.i.j.pre. vbi pulchre loquiṫ circa hoc.an i rescripti vl̄ p̄uilegij ꝯcessione ps sit citanda ꝙ ad ipugnādu3 multa rescripta.

executõe ꝯctus nemo citandus ē si executio ē concessa ⁊ apta. secus si cõcedenda vel acquirenda. ⁊ illa vba ēt ad
ꝓpositũ trahe. ¶ An eps mutuo possit bñficia ꝯferre. ⁊ videt ꝙ nõ: qꝛ collatio ē auctoritas ⁊ plus ꝙ̃ auctoritas ergo debent interuenire verba. vt. l. j. ff. de aucto. tu. ⁊ vbi sunt necessaria verba nõ sunt sufficiẽtes actus. ff. de regu. iur. l. vbi nõ vocẽ. ff. de adop. l. si pater nãlis. dic ꝯtrariũ qꝛ põt fieri absenti. ergo non est auctoritas. vt in. c. si tibi absenti. de ꝑben. li. vi. ¶ Quero nũquid debeat puniri il le qui impetrat rez illicitã ⁊ siqdem lex vltra ꝓcedit pu niendo punit. Sin aũt nõ ꝓcedit vltra imponẽdo penam videt ꝙ satis sit pena ipsa nullitas. vt. ff. de ꝯben. emp. l. senatus. ⁊ C. de posthu. here. insti. l. fi. in fi. Nam vbi lex vltra nõ ꝓcedit nec nos debemus vltra ꝓcedere. sꝫ contẽ ti eē debemus penis. l. ꝯtentis. vt. ff. de vbo. ob. l. si ita sti pulatio facta. ¶ In ꝯ̃rium vr̃ ꝙ eo ipso ꝙ quis attẽtat ꝓ hibita ꝺlinquit. ergo dꝫ puniri pena arbitraria. vt no. C. de sacrosan. eccle. l. nemo martires. vbi ē gl. sing. Sꝫ di cas ꝙ ibi actus ꝓhibitus sapiebatur sacrilegiũ sed vbi ñ ꝯtinet in se delictũ satis est ipsa pena inualiditas que est afflictio inten rõis. Naꝫ nãliter vnusquisqꝫ qd̃ facit vult valere ⁊ de opposito ꝯtristat vt legit ⁊ no. in. l. ij. C. de cõ di. inser. ⁊. ff. ad. l. fal. l. in rõne. §. cũ qdã. ⁊. l. iij. ff. ꝺ mili. te sta. ¶ Quero qualiter accipit stilus i rescriptis. Rñdeo stilus ē forma rite recteqꝫ scribẽdi ꝯsuetudine romane cu rie approbata. qd̃ dic vt in Spe. ꝺ rescrip. ꝓñtatõe. §. rõe forme. in prin. ⁊ per totũ. ⁊ ibi Speculator tractat nota biliter ꝺ qbusdã formis ⁊ itellectib⁹ ipsis appropriatis a iure vt scias ꝙ nulla dictio dꝫ i rescripto vacare. de ma. ⁊ obe. c. solite. ¶ Itẽ ꝙ vbũ iniqtas significat ordinez iu diciariũ. de iudi. c. exhibita. ¶ Itẽ ꝙ vba simplr̃ ⁊ ꝺ pla no significãt abbreuiatõem dilationũ. de accu. c. olim. per Inno. Item qñqꝫ apponit cẽa sine debito. s. in tẽporalib⁹ aliqñ sine canonico. s. in spũalibus. de resti. spo. c. ex ꝯque stione. Itẽ verbũ cã in rescripto criminali. lis in ciuili ap ponit ꝯm stilum curie vt ait Spec. p. l. causan. C. de trãs. ⁊ rescriptũ qd̃ non est ꝯm stilum romane curie. emanans a romana curia est suspectum. de snĩa excõ. c. ad hoc. ꝯm Inn. ⁊ dicit stilus quasi calamus. qꝛ olim stilo scribebat. Unde per instr̃m quo aliqd fit repñtatur id qd̃ fit. dicit lex ꝙ liber ē stilus testandi. qd̃ significat testm̃ in scriptis ⁊ licitũ ꝙ iterum nõ reddit arbitriũ qd̃ significat testm̃ nũcupatiuũ. vt. C. de sa. san. ec. l. j. ¶ Itẽ qñ in rescripto ē causa implicãs ꝯtradictõem vt qñ in ꝯtentiosis cause co gnitione remota istud rescriptum est falsum. vt. J. c. ex pte cõueniens. Sunt ⁊ nõnulle alie clausule vt ille veritati ⁊ iusticie nõ ꝑiudicãtibus. q̃ clausula ēt tacite videt inesse. vt. J. de ꝯfir. vti. vel inuti. c. bone. Dicit autẽ clausula qñqꝫ oratio ꝑfecta qñqꝫ imꝑfecta. ⁊ tunc ē quedã modificatõ adiacẽs principali disposito. ff. de lega. j. l. talis scriptura. J. de ap. c. ij. requiris. Exemplũ in clausula si ē ita que nil significat nisi iungatur cũ ꝑmissis. sed iuncta cũ eis facit ipsam significare. C. si ꝯtra ius vel vti. pu. l. fi. facit. J. de ꝟ. sig. c. abbate. Et scias ꝙ rescriptum nil operatur nisi inte grum ꝓducat. vt no. in Spec. de rescrip. presentatõne. in prin. ver. sed obicit. ⁊ ar. ff. de leg. l. in ciuile. ¶ Integrũ aũt dicitur ꝙ ex oibus suis partibus ꝯstat ita ꝙ totuz le gi possit de verbo ad verbum. C. de preci. impera. offe. l. fi. ⁊. J. de fide instru. c. cũ cõtingit. ¶ Itẽ no. ꝙ triplex ē re scriptũ. s. odiosũ quod restringit. ar. ff. de libe. ⁊ posthu. l. cum quidã gratiosũ: qd̃ ampliat. ar. co. ti. l. placet. ⁊ me diũ inter hec duo. ar. ff. de in ius vo. l. sed si hac. §. fi. quod nec restringi nec ampliari dꝫ nisi quo ad ea que sunt con secutiua rescripti. vt no. ff. de procu. l. qui procuratorem dat. qd̃ dic vt no. Inn. J. de preben. c. cum olim. ¶ Pone princeps dedit quãdam formã procedendi ⁊ indulgẽdi sup maleficijs cõmissis in turba nũqd extẽdit ad ea que sunt cõmissa. sed nõ in turba. ⁊ videt ꝙ sic: qꝛ duo sunt ꝑ cepta scilicet ꝙ cognoscat ꝺ maleficijs ⁊ qd̃ cognoscat ꝺ maleficijs in turba. argu. ff. de arbi. l. celsus. ⁊. ff. de leg. j. l. quidam testamento. in prin. dic contra quia turba ē que dam qualitas. vt. l. ꝑtor. §. docere. ff. vi bo. rap. ⁊ sepe puni tur mitius. vbi multoꝝ saluo periclitat ne forte pp vnum homicidiũ multa gens pereat: vt. l. aut facta. §. fi. ff. de pẽis. Nõ ob. l. celsus. ff. ꝺ ar. qꝛ ibi est duplex rõ ⁊ consideratio diuersa quaꝝ vna respicit debitũ. s. obligatio. alia termi num. s. miseratio. ff. de cõpẽsa. l. si cũ militi. §. j. ¶ Prete rea si ibi non essent duo ꝑcepta viciaret snĩa diffinitiua ⁊ accessoriũ viciaret pricipale: ⁊ id qd̃ ē appositũ ad diffe rendũ veniret ad perimẽdũ. qd̃ ē absurdũ. hãc rõnem po nit glo. in. c. nemo põt ad impossibile obligari. de reg. iu. li. vj. Si aũt sub vna cõsideratiõe diceret impossibile ipso tunc haberet viciare: qꝛ ei coheret. Sed ꝯ̃rium. J. de do. ⁊ cõtu. c. cum dilecti. vbi ēt sub vna nõ viciat. Sol. aut dies hꝫ ꝑcedentẽ obligationẽ vel dispõnem de per se subsisten tem ⁊ nõ viciat. ⁊ ita est ibi. Nam si precedat obligatio ad obtẽperãdum ꝑceptis qñcunqꝫ a qua nõ liberat tps incõgruũ. secus vbi dilatio nõ haberet seorsũ ꝑcedentez obligõnem: qꝛ qd̃ vnũ est diuidi nõ põt ⁊ tũc itelligis di ctum. c. similis consideratio fit. C. de legi. l. qd̃ fauore. per Pe. ⁊ Cy. Ordo rescripti ē seruãdus. Est autez ordo qñ pricipi placet ꝙ sit ordo ēt si ꝑposteret ordinẽ solitũ quia ipse rerũ formas põt imutari expresse ⁊ tacite. Itez scias ꝙ si princeps ꝯcessit duas lr̃as ⁊ secũde veniũt in interpre rationẽ primarũ scđe lr̃e restringunt ad prias per relatio nem restrictiuã qꝛ relatiuũ reqrit añtecedens. vt in auẽ. de filijs añ dotalia instr̃a natis. §. fi. vbi hec singulariter no. facit. ff. de libe. lega. l. aurelius. §. testõ. ¶ Sed nunqd re scriptũ vnius principis reciperit interpretationez a rescri pto alterius principis. Rñdeo sic qꝛ sicut prõprium est le ges legibus ꝯcordare. vt. l. j. C. de inoffi. dot. ita rescripta rescriptis. vt. ff. de pac. l. rescriptũ. ibi ⁊ repeto ⁊c̃. ¶ Sꝫ nunqd per rescriptum de soluẽdo creditorib⁹ pro rata vl̃ de stando maiori parti creditorũ tollit prerogatiua siue priuilegium ita ꝙ reducant ad ius cõe. Rñdeo sic tamẽ nõ tollit hipotheca quã hꝫ quis ex ꝓpria ꝓuidentia. Unñ si princeps rescribit ꝙ oibus creditorib⁹ mercatorum fu gitiuoꝝ soluat pro rata cessabũt priuilegia. tñ creditores hipothecarij preferent cirographarijs tam simplicib⁹ ꝙ̃ priuilegiarijs. ⁊ hoc est qd̃ dicit lex suũ ⁊ nõ tuũ tibi dene gat bñficiũ. vt no. C. qui po. i pig ha. l. assiduis. ¶ Quid si inter istos creditores vnus est clericus vr̃ in eo nõ habe re locũ lex ciuilis. sed cõtra ē qꝛ tibi clerico lex suum ⁊ nõ tuum. ⁊ tibi denegat bñficiũ seu priuilegiũ qd̃ facere põt sed tuã ꝓuidentiã sup hipotheca auferre nõ põt nec vult qꝛ princeps nõ intelligit tollere iura realiter acquisita ⁊ radicata. vt. d. l. rescriptũ. in fi. prin. vbi est tex. no. ¶ Ad de ꝙ ex rescriptis principis dat acti. vt. ff. de pig. act. l. ele ganter. in prin. ¶ Itẽ rescripta hñt virtutẽ interpretãdi. vt. ff. de pecu. leg. l. si peculium. §. sicut viua vox principis ⁊. ff. de leg. ij. l. vnũ ex familia. §. itẽ imperator marcus. ⁊. ff. de le. j. l. licet iperator. Et no. ꝙ rescriptũ dicitur proprie quãdo rescribit absñti. Nam cum absñte loquitur qui scri bit epl̃am vel mittit nũcium. vt. ff. de cõsti. pecu. l. ⁊ licet. ⁊. ff. de acqui. pos. l. qui absenti. gratia aũt dicit siue ꝑsen ti siue absñti fiat. vt. ff. de iureiur. l. labeo.

s

Sicut romana.

Priuilegio gnãli ꝯm ius cõe obtẽto obstat rescriptũ ᵃ spãle ēt de illo ñ faciens mentionẽ. Scđa pars ibi inquisitio. ¶ No. in isto. c. duas clausulas cõtrarias. Una ē appel latione cõcessa ⁊ quid operet. qd̃ non reperit alibi ꝙ̃ hic. Alia ē appellatione remota. ⁊ ista ē vulgaris formula q̃ vt plurimum apponitur de stilo romane curie ⁊ aliquã do apponit de inferioꝝ iudicum cõsuetudine. habentium tamen merum imperium ⁊ nihil operatur nisi quãdo ap pellat ab interlocutoria ⁊ loquor qñ ista ꝯsuetudo est pre scripta de principis ꝯsciẽtia. de qua habemus vnicam. l. tiñ. C. de sen. ⁊ interlo. l. cũ solitũ. ibi etiã tractat de clausu la recusatione remota. dic vt ibi dixi in lectu. C. ¶ No. ꝙ spẽs derogat generi. siue in eadẽ dispositione siue in di uersis. ⁊ siue in eodẽ rescripto siue in pluribus ab eodem emanantis. casus ꝯm Ber. in suffragio sic ponit. Quidã ꝓpter culpã suã qꝛ sepe deliquerat in appellando. priua tus fuit generalr̃ beneficio appellationis per papaz. Iste postea impetrauit indulgẽtiam gnãlẽ vt libẽ sibi liceat

appellare

a De ista mã an pre scriptũ spã le tollat ge nerale iꝫ de eo non fiat mẽtio ⁊ qd i priuilegio vid arc. i cõ si. lxxvj. id. diligent vi sis.

appellare deniq̃ qdã alius tacite. de ista indulgentia ipetrauit contra istum cũ clausula appellatione remota tandem lata sñia ɔtra istũ qui sñiam meruit appellauit. q̃rif vtrũ sue appellationi sit deferendũ. ꝛ videbaf ꝙ sic ex generali clausula. ꝛ qꝛ est primus ipetrãs. ɔtrariũ determinaf qꝛ spãlis ꝓhibitio derogat permissioni generali. Ibi sublato. hec ṽba operanf vt iudex nõ teneaf appellationẽ deferre tñ nõ eradicãt beneficiũ appellandi qꝛ appellatõ est de iure nãli sicut quelibet alia defensio. qõ dic vt. J. ð appel. c. vt debitus. ꝛ J. e. ti. c. j. lib. vj. Ibi altera. hec dictio altera ponif inter duos. vt no. C. de furtis. l. ancille. Ibi indultũ. male videf dicere qꝛ qõ de iure cõi ɔcedif indulgẽtia nõ vocaf. vt in. l. j. C. de thesau. li. x. Solu. patet: qꝛ iste iaꝫ erat ab appellando interdictus ꝺm Ber. vnde restitutio fuit indulgẽtia. qꝛ omnis restitutio est indulgentia. ſꝫ non ois indulgentia sit restitutio. vt. C. de aboli. l. indulgentia. Ibi libere. istud aduerbiũ libere qñq꜡ significat libertatẽ etiã in causa rõne solẽnitate ꝛ legibus. vt. C. de sacrosan. ec. l. j. ꝛ. l. generali. ꝛ aliqñ significat voluntatẽ absolutaꝫ. vt qñ nemini ꝑiudicaf. vt. ff. ad treb. l. qꝛ poterat. hic aũt sumif in primo modo significandi. nec eniꝫ ꝑ hoc ɔcederef ei appellare in causa momentanee possessionis. nec si esset verus ɔtumax qꝛ iurisditionẽ contẽnit qui se a pretore facit alienũ nec audiri desiderat. ¶ Item nec ab interlocutoria sine scriptis nec cõtra ꝓpriaꝫ ɔfessionẽ sciẽter ꝛ sponte factã nec post. x. dies nec ẽt ab interlocutoria sine assignatione cause qꝛ non vult princeps vno verbo totam machinã iuris subuertere. vt. C. ð inoffi. testa. l. si quãdo. Non ob. l. j. ff. de testa. mili. qꝛ illud indultũ non ɔtinet alterius detrimentũ. alſ secus. vt. ff. de admi. tuto. l. impuberi filio centurio. Ibi deferri. pondera hoc verbum. ꝛ dic pro appellante[a] presumif introductione appellatõis. nisi sit clausula ap. re. sed in medio cause appellationis nõ ꝑsumimus ſꝫ ṽitatẽ iquirim⁹. at in finali calculo pro sñia ꝑsumimus. vt. J. de renuncia. c. in ꝑsentia. nisi ex actis appareat ɔtrariũ. vt. J. de resti. spo. c. cum ad sedem. Ibi admitti. ꝛ qñ appellatio nõ debeat admitti. i. appobari per iudiceꝫ a quo tamen iudex ad quẽ dꝫ discutere de meritis appellationis ꝛ eam introducere. vt. ff. de appella. recipi. l. si cuius. Ibi speciale. no. quando species euellif de corpore generis. i. ꝙ separatur ab integritate sui generis. ꝛ tũc derogat generi. nec continef sub ei⁹ ꝑdicamento. sicut si vn⁹ oculus euelleretur de vno corpore iam non est de corpore ar. ad istã doctrinam. ff. de pecu. leg. l. cum dñs. §. fi. ꝛ. ff. de aur. ꝛ argẽ. le. l. apud. Ubi ẽt probaf ꝙ neq꜡ genus neq꜡ spẽs neq꜡ qualitas põt esse sine substãtia. Interdũ ṽo non euellif de corpore. sed remanet ipsi generi iuncta. ꝛ tũc nõ derogat generi cum dispositione tamen. Nam aut ꝑmittitur species ꝛ sequitur clausula generalis. ꝛ tunc retinet naturam sui generis ampliando. vt si testator dixerit relinquo ticiot alem. ꝛ taleꝫ fundũ ꝛ omnes fundos meos. Aut primo premittitur genus. postea sequunf species declarate. ꝛ tunc restringif genus per species limitando. vt ff. de rerũ signi. l. si cum fundũ. ff. de fundo instru. l. quesitũ. §. fi. ff. de sup. lega. l. suppellectili. ff. de penu. leg. l. nam qõ liquide. §. si cui. ff. de vino lega. l. fi. §. cui dulcia. vt tñ scias ꝙ coartata dispositio nõ suscipit generis ampliationem ff. de leg. ij. l. heres meus. §. due statue. Si ponas ꝙ illud ṽbum due sit ṽbuꝫ testatoris. qꝛ dixit duas lego statuas ꝛ omne marmor. Nam verba taxatiua diminutioneꝫ importam. ff. ad trebel. l. lutius. §. que habebat. ꝛ nõ est recedendum a limitibus dispositoris. ff. de neg. gest. l. qui alienam. §. libertos. ¶ Itẽ indiuidua nõ ꝑdicanf nisi ð seipsis: qꝛ sunt species spãlissima. d. §. due statue. ꝺm Dy. aliqñ qõ videf limitare ampliat. ff. de vsufruc. l. ꝓculus. Et no. ꝙ discreta locutio dꝛ species indiscreta dicitur genus. vt. ff. ex qui. cau. ma. l. j. ff. de posiu. l. j. §. deinde. ff. de verb. ob. l. stipulationes cõmodissime. ꝛ. ff. siquis cautionibus. l. ꝛ siqs §. quesitũ. ¶ Et ex predictis apparet ꝙ species ante posita nõ restringit generis predicatuꝫ. sed post posita restringere consueuit. nam anteposita est principium ordinis. postposita terminus. vt no. Cy. C. de leg. l. cuꝫ qõ. Ibi derogat gnãli. hoc sine dubio ẽ verum quãdo orationes sũt aduersatiue. qꝛ spẽs que aduersantur generi derogant. sed qñ oratiões nõ sunt aduersatiue sed sunt disseparate ꝛ solute. ꝛ tunc siqdẽ referaf vna ad vnã personaꝫ ꝛ alia ad aliã spãlis oratio derogat gnãli. vt. ff. de ali. le. l. alimẽta. §. basilice. ꝛ. l. stichus. ff. de le. ij. l. legatoꝝ. §. si plures. ff. fami. her. l. quotiẽs. ff. de vul. sub. l. coheredi. §. qui discretas. ꝛ. l. ex facto. §. item quero. Si auteꝫ circa eandem personã ꝓferantur si quidem sub diuersis considerationibus ꝛ finalibus demõstrationib⁹ ꝛ causis vtrunq꜡ debef vt. ff. ð an. leg. l. qui marcho. ꝛ. l. si seruus cõis. de stip. ser. ꝛ ibi per Bar. ꝛ ar. ꝑ. l. tutorem. ff. de his qui. vt indig. Si aũt sub eadem ɔsideratiõe vel sine ɔtemplatione alicui⁹ considerationis. Iam dictũ est supius an species restringit genus ꝛ facit. ff. de ꝓba. l. qnquagita. ff. de adimẽ. leg. l. cũ centum. C. de lega. l. filia legatoriũ. ¶ Ecce dictũ est an species restringit generis ꝑdicationẽ. sed qd ð causa. Rñdeo aut cã adijcif certe quantitati vel rei determinate ꝛ nõ restringit. ff. de adimẽ. leg. l. luci⁹. ff. de le. ij. l. luci⁹ el primo ꝺm. Oldra. Aut adijcitur quantitati incerte ꝛ tunc restringit. ff. de acquir. pos. l. his qui anio. ¶ Quid de qualitate an restringat si quidẽ inest de necessitate cuilibet de genere nõ restringit aliter sic ꝺm Bart. in. l. cunctos populos in suo cõmento[b]. Et ꝑdicta faciũt ad qõnem datũ ẽ arbitriũ potestati generale ꝛ liberũ i omnib⁹ delictis tam in procedendo q̃ꝫ in ɔdemnãdo. repitur tñ ꝙ statutũ in homicidio qõ dꝫ iponi pena capitis. nã sine hoc ɔtineaf in eodẽ statuto siue in alio ꝓ homicidio dꝫ iponi pena specificata. vt ẽ tex. no. ff. de re mil. l. qui cũ vno. §. qui post desertionẽ. Ibi dũ dicit recessum ꝛc. ꝛ nõ habet locũ arbitriũ i puniẽdo. ſꝫ bñ hꝫ locũ in procedẽdo ꝛ disceptando. ꝛ si poterit ꝓcedi de facto iudicioꝝ ordine nõ seruato. tñ veritate inspecta. qꝛ veritas nõ ẽ de ꝓcessu sed de iusticia ei⁹. qꝛ statutũ spãle nõ loquif de modo procedendi sed de pena. ergo quantũ ad modũ ꝓcedendi sumus sub. l. arbitrij. qꝛ sola loquif. ſꝫ quãtũ ad penã sumus sub pẽa speciali cl̃a. vt. ff. ð pe. l. sanctio legũ. ꝛ ſꝫ sint diuersa statuta: tñ vnũ distinguif ꝑ aliud nisi forte statutũ ð arbitrio sit postea cõditũ cũ cl̃a nõ obstãte aliquo alio statuto in ɔ̈rium loquẽte. vt no. C. de testa. auc. hec inter liberos. ¶ Dicet aliqs ꝙ vna lex derogat alteri sine cl̃a ñ obstãte. vt in. c. j. de cõsti. lib. vj. Rñdeo illud verũ qñ loquif in eodẽ casu. vel vtrũq꜡ loquif generaſr. Sed si vnuꝫ loquif generaſr alterũ specifice. tũc genus nõ trahitur ad spẽm nisi per clausulã nõ obstantiũ. ¶ Nũc capio vnum nõbile videlꝫ ꝙ qñ per rescriptũ nihil iuris cõferf sed relinquif rescriptũ in dispõne iuris cõis nõ opꝫ impetrantẽ facere mentionẽ de ipso rescripto. sup quo vide qõ no. J. c. nõnulli. e. ti. ꝛ de capel. mo. c. ex parte. ꝛ J. e. ti. c. cũ ordinẽ. vbi patet ꝙ de priuilegio redacto in corpore iuris dꝫ fieri mentio nec sufficit si fiat mentio de priuilegiato. i. de persona puta de petro. nõ exprimendo qualitatẽ religionis eius nisi fiat mentio de eius priuilegio. i. de tenore priuilegij explicite vel implicite puta faciendo mentionem ordinis cui priuilegiũ ẽ ɔcessum: qꝛ qñocunq꜡ cõstet de cõscia principis per quecũq꜡ verba orationis satis ẽ. vt. l. certũ. ff. si cer. pe. ꝛ si priuilegiũ est ɔcessuꝫ clerico: qꝛ vꝛ ɔcessuꝫ ecclesie. vt no. C. de sacrosan. ecc. l. q sub ꝑtextu. sufficit siue dicaf nõ obstante priuilegio cõcesso clerico. siue dicaf nõ obstante priuilegio concesso ecclesie. ar. ff. de annuis legatis. l. annua. in prin. §. j. Immo etiã si non est verus cleric⁹ sed putatiuus priuilegium ei concessum contemplatiõe ecclesie vꝛ ipsi ecclesie esse collatum. ar. ff. de le. ij. l. peto. §. mater. sed in contrarium facit valde. ff. de vsuca. l. iusto errore. in prin. ¶ Capio primam glo. ꝛ videf ꝙ libera ɔcessio appellandi nihil operaf. qꝛ de iure cõi hoc ẽ qõ quilibet grauatus põt appellare. ij. q. vj. c. ad romanã. ff. q satis. cog. l. arbitrio. ff. de mino. l. ait ꝑtor. §. ꝑmittif. vbi appellaf ab inordinato ꝓcessu. Nã cũ debuerat prius dari curator nõ. fuerat datus. valet tñ ꝓcessus vbi nõ requirif litis cõte. qꝛ statiꝫ sequif ꝙ nõ requirif ordo iudicioꝝ ex quo nõ requirif fundamẽtũ totius ordinis iudiciarij. i. cõtestatio litis. sed vꝛ ꝙ ibi nõ possit appellari. C. de ꝓcur. l. nõ eo minus. ſꝫ ibi nõ fuerat ꝓposita exceptio etatis. ſꝫ si

a ¶ Uide gl. or. in. l. q restituẽ quã ibi cõmendat Ang. dicens hñ nõ reperiri. ff. ð rei vẽdic. ꝛ Pbi. de perusio i rub. de appel. in iij. col.

b ¶ Uide dñus Barba. cõsil. vj. col. iiij. vol. ij. ꝛ vide ẽt eũdẽ Barba. hic. ꝛ latius in ioannia sua col. cxxxij. ṽsi. ꝛ induci.

fuisset ꝓposita ⁊ ꝑ iudicē neglecta bñ posset appellari in casu dicte. l. nō eo minus. quā. l. nūc intelligis. facit. l. intra vtile. C. de appel. l. ⁊ in multis. ⁊. l. qñ. in qbus legibꝫ cauetur ꝙ pōt appellari ab interlocutoria lata sup articulo qui dꝫ de necessitate ordinis ꝑparatorij litis examinari seorsuꝫ a ꝑncipali. Idē si sit lata sup ꝑncipali articulo. De diffinitiua nō ē dubium: qꝛ sufficit ꝙ legislator nō vetat appellari. vt eleganter no. ff. de rei vendi. l. qui restituere. nec refert vtrum sñia sit lata per verba iuris an per verba facti lꝫ secus in testibus. vt singulariter no. ff. de arbi. l. dieꝫ ꝓferre. §. si plures. Solu. fateor ꝙ ista clā affirmatiua vt possit appellari libere nihil operaƚ. sicut nec ē vis ꝯria. s. appellatōe remota. qꝛ nō remouet legitimam appellatōem. qꝛ verba debent ciuiliter intelligi. arg. ff. de ser. l. si cui. ⁊ qꝛ veritatis inquisitio que fit in cā appellatōnis. vt. C. de tempo. appel. l. j. per hāc nō itelligitur tolli. Nā veritati ⁊ iusticie princeps non intelligiƚ velle derogare. vt. J. de ꝯsr. vti. vel inuti. c. bone. vel distigue aut erat interdicta appellatio ⁊ postea pinceps permisit appellare. ⁊ tūc oportet appellari ſm ius cōe. vt. C. de inoffic. testa. l. si quādo. in prin. Aut non erat interdicta: ⁊ tunc vt aliquid operetur indulgentia intelligimus ꝙ possit appellari in quibuscūqꝫ casibus. dūtamē appellatio nō sit existenter iniusta ⁊ apparērer inualida. qꝛ licentia nō debet trahi ad occasionē delinquēdi. vt. l. officium regentis. ff. de re mili. ⁊ dic ꝙ gratuita ꝑmissio ampliat nisi inueniat ꝑcedentē ꝓhibitōem in subiecto in ꝑsona. qꝛ tunc reducit ad ius cōe. C. de inoffi. testa. l. si qñ. in ꝑn. ¶ Ista est distinctio Berubaldi notabilis valde. facit qd no. Jaco. de are. ff. de ope. no. nū. l. j. §. itē nūciatio. oībus ⁊ Bar. in. l. j. C. de sa. san. ec. in suo cōmēto. ¶ Oppo. si pria fuit idulgentia ergo gratiosa. ⁊ sic priuilegiū nō tolliƚ ꝑ rescriptū cū ex ꝑuilegio oriaƚ ius qd dꝫ seruari i quocūqꝫ iudicio. Solu. restō ad ius cōe nō vocaƚ priuilegiū vt hic. Item remotio rōnabilis odij nō ē priuilegiū. irrōnabile autēꝫ odiū est nō posse qd de iure cōi pōt. puta nō posse appellare. lꝫ qñqꝫ ꝑpter delictū alicui claudaƚ iudiciorꝫ copia ff. qui. ex cau. ma. l. ⁊ si ꝑ pretorem. §. sꝫ ⁊ si dum decreto. vbi glo. sing. ¶ Sꝫ nūquid in rescripto ꝯtrario iuri cōi dꝫ fieri mentio de statuto municipali qd ꝯtinet ꝑ oia idē qd ius cōe. Jo. an. dicit ꝙ nō in. c. j. de consti. li. vj. Sꝫ Jo. de ligna. dicit ꝯrium. ar. ff. de ser. vr. ꝑ. l. si domus. ¶ Iteꝫ qꝛ ꝑtor qñqꝫ statuit idem ꝙ ius ciuile. ⁊ tñ est ius ꝑtoriū qꝛ dat nouū remediū. ⁊ interdum statuit idem sꝫ non per idem remediū. sed per diuersum vt per bonorꝫ possessionem. vt insti. de bo. pos. §. quos autem. ¶ Item oritur cōditio ex. l. ex statuto qd idem ꝯtinet ꝙ. l. xij. tab. ⁊ tamen ex. l. xij. tab. nō datur ꝯditio ex. l. ff. de ꝯdi. ex lege. l. j. Sꝫ pro Jo. an. facit qꝛ tale statutū est supfluū. vt hic no. ⁊ qꝛ princeps scit effectū statutum. tamē nō curamus de mō sciendi. ar. ff. de testa. mili. l. qui iure. ⁊ si ꝑtās iurat ſuare statuta teneƚ hoc tanqꝫ statutū seruare. aliter ē piurus. ⁊ puniƚ pena statuti. ⁊ sic istud est statutum ſm quid. ⁊ ſm aliud ē ius cōe.[a] ¶ Pone princeps cōcessit mihi immunitatē postea generali statuto imponit onera an itelligaƚ tollere meū priuilegiū. rñdeo nō. tex. ē cum glo. C. de silen. c. decurionibus. li. xij. ¶ Et ꝯclude ꝙ generale statutum ñ. tollit ꝑuilegia nisi de ipsis fiat mētio derogatoria. Itē nō tollit spāles ꝯsuetudines nisi eēnt inducte ꝯ ius. Iteꝫ ꝙ essent illicite. vt. l. ij. §. diuus. ff. de sepul. vio. Itē priuilegium nō tollit priuilegiū quo ad ordinē prelatōnis. Nā primū priuilegiū prefertur posteriori ceteris alijs paribus. vt. C. qui po. in pig. ha. l. assiduis. §. exceptis. ⁊ habeo simile in legatis vtrū vnū legatū tollat aliud. Nam aut posterius legatū venit ad diminuēdū aut ad ampliāduꝫ aut stat per se. qd dic vt. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. l. non ad ea. ¶ In ꝯtractibus dic vt. ff. si certū peta. l. lecta. ff. loca. l. in operis. ff. de ver. obli. l. qui vsumfructū. ff. de acqui. pos. l. si quis ante. Et dic ꝙ a cōpossibili non fit mutatio nec nouatio sed ab incōpossibili fic. vt. ff. loca. l. cū in plures. §. dicta. ⁊ solēniter no. ff. de ꝑcto. stipu. l. valerianus. ¶ Capio aliā glo. magnam que sic incipit. J. co. ⁊ ista glo. ꝑponit duas concordantias. s. ꝙ specialis prouisio dero-**gaƚ generali siue indefinite: vt. J. e. ti. c. pastoralis. ⁊. J. de officio dele. c. studuisti. ¶ Scdo tractat materiam quadru**plicē. Prima pars est de rescrip. ad iustitiā in cā pricipali. Scda pars in cā appellationis. Tertia tractat de priuilegijs. Quarta tractat de lrīs ad ecclesiastica beneficia impetratis. scda ibi in lrīs. tertia ibi sup priuilegijs. quarta ibi in bñficijs. ⁊ est gl. magrālis. ¶ Quero ergo quattuor principalr. Primo ꝙ rescriptū alteri derogat ⁊ vsqꝫ quo in causa principali. Scdo quid in cā appellationis. Tertio qd in priuilegijs. Quarto qd in lrīs beneficialibus. ⁊ in oībus istis cadit distinctio vt pꝫ in glo. ¶ Et cōclude ꝙ in lrīs de iustitia inspicitur presentatio: quia nec actu nec habitu iudex habet iurisditionē efficacem ante presentationem: qꝛ tacita inest conditio si lrē presentanƚ. sed in gratiosis ⁊ beneficialibꝫ inspiciƚ tp̄s date lrārum: qꝛ in illo instanti est ius quesitum nisi insit alia conditio vt conditio acceptationis vel electionis. de rescrip. c. tibi. ⁊. J. de preben. c. cum cui. de cōces. preben. c. si soli. lib. vj. ff. de leg. j. si ita legatū. §. illi si volet. ff. de here. insti. l. cornelius. ⁊. l. iam dubitari. ⁊ vide. J. de ꝑbē. cū dudū. ⁊. c. ꝙuis. li. vj. ⁊ qd no. xxv. q. ij. in summa. vt. J. de reg. iur. c. generi. ⁊ plenius ꝑ Bar. in. l. qsitū. §. vltimo. ff. de fun. istru. ¶ In glo. ibi specificatio. no. ꝙ genus specificatū tantū vꝫ quantum spēs declarata: sed anteqꝫ sit declaratū hꝫ in se obscuritatē. ff. de leg. ij. l. meuius. §. duobus. ff. qui ⁊ aquibꝫ. l. si optio. ff. de leg. j. l. cū incertis. tñ lex dicit ꝙ qñ legaƚ vni spēs declarata ⁊ alij spēs declaranda ꝙ declarata nō derogat declarāde. ita dicit illa lex notabilis. ff. de lega. j. si dño. sticus. Caue tibi qꝛ illa lex loquiƚ in re diuisibili si impetrareƚ a principe fundus vel castrū. secus in prebēda q est indiuisibilis. Unde in ꝑbēda potior ē spēs prebēde qꝫ generalitas declaranda: qꝛ ꝑualet id qd de posse nihil exigit declarandū. ar. ff. de pigno. l. potior. ⁊. l. q balneuꝫ. No. eniꝫ ꝙ illud est prius tp̄e qd ē prius soliditate perfectionis. ¶ In glo. ibi secuta citatiōe. no. ꝙ presentatio rescripti nō inducit ꝑuentionē nisi secuta citatiōe. ¶ In gl. ibi ꝑtestatus. no. ꝓtestationem requiri ad diligentiam ostendēdam ⁊ morā nō presumendā. sic. C. de āna. excep. l. vt ꝑfectus. ⁊. ff. de no. ope. nun. l. de pupillo. §. si is qui ꝑtori. ⁊ C. de his q per metū iudi. nō appel. l. fi. he ꝓtestationes debent fieri in publico nō clam: vt dicit ista glo. ⁊ dictis legibꝫ cōꝓbaƚ. Ibi vsqꝫ ad ānum. no. qñ ipetrās est expectādus per ānū. qd dic vt. J. e. ti. c. plerūqꝫ. ¶ Extra quero nunqd ego qui impetraui cum clausula appel. remota possim appellare. qꝛ me astrinxi. ¶ Item qꝛ appellationi renunciari potest in causis pecuniarijs. vt. C. de tempo. appel. l. fi. in fi. secus in causa sanguinis vel status. vt. ff. de appel. l. non tñ. ⁊ no. ff. de pac. l. pactuꝫ. inter. vbi est glo. solemnis. ⁊ ideo in causis sanguinis nō dꝫ apponi vulgaris clausula appellatione remota. Preterea qui impetrat rescriptum tenetur stare rescripto. vt. C. de libe. cā. l. cum precum. So. dico ꝙ rescripta ⁊ iudicia paritatem desiderant. ⁊ ideo quicquid licet aduersario meo licet ⁊ mihi. C. de fructi. ⁊ litis expen. l. fi. ⁊. C. de proximis sacrorꝫ scri. l. sacris. li. xij. ⁊. J. de mutu. peti. c. prudentiam. nisi de iure singulari vel odio speciali cōtrariū statuatur. vt. ff. de le. j. l. fi. ⁊ rō ibi reddiƚ qꝛ tutor presumiƚ decepisse ⁊ supplātasse puellam. nō econtra. ille tex. ē multum notabilis. ¶ Item extra no.[b] ꝙ aliqñ ad generalem ꝓuidentiam non ē recurrēdū nisi prius discussa ꝓuidentia spāli. dicit illa. l. vnica in iure. C. de pign. l. quāuis.

X parte.

Rescriptū cāe cognitionem ꝓhibēs nullū ē. Uel sic. In rescriptis itelligiƚ clā si ē ita. ⁊ si cause cognitionē vetat ē de falsitate[c] suspectū. Uel sic. Clausula nō discussa veritate reddit rescriptum falsum. h. d. scda pars ibi verū. ¶ Casus. Quidā clericus. g. noīe impetrauit lrās ad ep̄m cōuentrensem cōtra quendam alium noīe. f. sup prebenda de nouale sub hac forma vt si cōstaret ip̄m. f. de piurio esse conuictū vel ꝑpetuo illi renūciasse prebēde remoueretƚ ab eadeꝫ ⁊ adiudicaretur ipsi. g. quo. f. cōuicto de piurio dicta ꝑbenda fuit data dicto. g. qui. f. appellauit ⁊ ipetrauit lrās a papa ꝙ absqꝫ cause

a ¶ Vide dīs Fely. h circa istud dictum.

b ¶ Aliqñ ad generalem ꝓuidentiaꝫ nō ē recurrendum nisi ꝑus discussa ꝓuidētia speciali.

c ¶ Vide bal. ꝯs. xliij. sci. d. Bailardinꝫ primo volu.

cause cognitiõe dicta prebēda restitueret eidē p cāturien sem archiepm. ꝯuētrēsis epõ significauit hoc pape. papa rescribit ꝙ nõ credit sic ꝓcise litteras emanasse. Item ꝙ subintelligat clā si ita vñ mādat eidē archiepõ vt iuspicit ꝓsisse ⁊ ñ facta mētione prioꝝ litteraꝝ sniam episcopi cõfirmet ⁊ ad presentiā pape dirigat impetrantez. ¶ Po ne papa mandat aliquē cogi ad soluēdum. Iste ꝓpter in fortuniū maris nõ pōt soluere. sꝫ vult satisdare. dico suffi cere. ff. de re iudi. l. iiij. §. ait ꝓtor. tex. valde notabilis. Ibi de noualibus. ꝓpriū nomē loci. Ibi cognoscens. s. episcopus. Ibi legitime. quo ad ordinem iuris ex forma rescripti. Ibi cõstaret. forma rescripti. ibi ⁊ perpetuo punitur ⁊ pro vel qd alterum sufficit. Ibi eo cognito. s. p iudicem. ibi ⁊ ꝓbato. s. per ptē. ¶ Et no. quē si remouēdū sine cāe cognitione. Ibi abiudicasset. idest abstulissꝫ. ¶ Et no. ꝙ clarius alibi nõ repitur ⁊ qd pp piurīū clericus a benefi cio remouetur. Ibi precise. no. ꝙ significat dictio precise. Ibi hec cõditio. per istaꝫ subauditā cõditionē nõ excusatur impetrans a suspitione falsitatis. Ibi scripser imº. sub audi ⁊ ipse ꝓcessit scdm eundē modum. Ibi litterarum. nec de ꝓcessu habito vel easdē. J. de sen. ⁊ re iu. c. inter monasterium. Ibi cõfirmes. sicut fuerit cõfirmanda cognitione pmissa. J. de appel. c. oblate. ⁊ habes simile. s. de cõsti. c. cū. M. in fi. p Inno. ⁊ Composto. Ibi nostris. idest sub nomie nostro ipetratis. ꝓducēs rescriptū suspectū capit ⁊ sub fida custodia remittit ad locū vbi credit falsum fabricasse. ¶ Nota quasdā ꝯditiones subintelligi. nā ꝯditio si ē ita subītelligit de natura rescriptoruꝫ. vt. C. si ꝯtra ius vel vti. pu. l. fi. Tamē ista clausula nõ facit cõditionē qꝛ ē de presenti ⁊ nõ de futuro ⁊ nõ suspendit actū cõmissionis. ¶ Itē itelligit tacite ex actis. ff. de re iudi. l. ait ꝓtor. i. §. fi. snia recipit cõditiõeꝫ tēporis ꝓsentis ⁊ pteriti iꝑfecti si ex actis apparet ꝓbatū. vt cū iudex dicit vti ante litē ꝯtestatā possidebatis qꝛ ē incerta de futuro. ita singlr no. ff. de re iudi. l. ait ꝓtor. §. fi. ¶ Itē in iuramēto itelligit ꝯditio naturalis. C. de nõ nume. pecu. l. fi. Itē quādo qꝫ itelligit ꝯditio si res in eodē statu pmāserit. vt. ff. de cõdi. ob causam. l. quid seruus. dicit. l. ꝙ conditio raro subintelligitur personā nunquā. ff. de verbo. ob. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. ¶ Sed nota ꝙ papa hic duas conditiones coniunxit. ¶ Querit glo. vtrum requiratur ꝙ vtraqꝫ conditio sit vera. ⁊ videtur ꝙ sic propter copulam. ff. de conditio. insti. l. si heredi. plures. contrarium determinauit glo. quia quelibꝫ per se sufficit. Unde copula hic non ponitur proprie. s. pro coniunctione copulatiua. sed ꝓ disiunctiua. non ob. l. si heredi plures. quia ibi loquitur in actu qui recipit dispositionem a sola voluntate disponentis. hic autem loquimur in actu. qui disponitur secundum dispositionem legis. nos [a] habemus ꝙ qñqꝫ copula ponitur inter extrema quoꝝ non est concursus ex iuris dispositione. ⁊ tunc copula nõ requirit existentiā vtriusqꝫ extremi vt dicit illa. l. notabilis. C. de sen. ⁊ interlo. l. cum solitum. ¶ Et hec faciūt ad questionē vtrū copula posita i libello vel positionibus requirat probationeꝫ vtriusqꝫ necne. ⁊ premitto ꝙ qualitas ⁊ subiectum sunt due res. tamē vna. s. qualitas adiacet alteri. i. substantie. quia qualitatis esse est inesse. ⁊ sic per qualitatem narratur ⁊ sine ea cessat remediū intentatū oportet qualitatē probari vt. ff. vi bono. rap. l. pretor. §. docere. sed si per eaꝫ geminat effectus nõ est necesse eā ꝓbare nisi quis velit vtrūqꝫ consequi vt patet in furto manifesto. Nā manifestuꝫ est qualitas per quā pena geminat. Si ergo probat furtū sed nõ ꝓbatur manifestū. nõ tñ absoluet reus sꝫ cõdēnabit in nuncº. ⁊ tamē si iudex condemnaret vltra probata snia esset aliqua. dūmodo libellus hoc patiatur vt dicit. l. illa notabilis. ff. de infamibus. l. quid ergo. §. pena grauior. apparet ex ꝓdictis ꝙ nõ viciat pricipale lꝫ accessoriū nõ ꝓbet. ¶ Et adde ꝙ no. in. c. i. sup vbo defecerit. de elec. li. vi. ¶ Et in xta notabileꝫ theoricā istius gl. no. ꝙ aut de iure requiritur ꝙ vtraqꝫ ps sit vera. ⁊ opꝫ vtrunqꝫ ꝓbari. aut quodlibet per se sufficit ⁊ sufficit alterum probari. ¶ Et ego addo ꝙ si vnum venit ad informationē alterius oportet pro

a ¶ Uide late scripta p Ias. may. in. l. j. ff. de iu sti. ⁊ iur.

bare vtrūqꝫ. vt. l. habeat. ff. de institoria. ¶ Iteꝫ siquis se astrinxit sponte ad duo ꝓbanda quoꝝ vnū facit trāsire alterū in aliā spēm vel figurā vel iudicio motū vel habet ipsum qualificare. vtrūqꝫ est probandū. vt. J. de ꝓba. c. lꝫ cāꝫ. ⁊ adde qd no. Bar. in. l. diuus. ff. de re iudi. ¶ Et not. ꝙ nouā formā ꝓbandi nõ pōt quis assumere sꝫ oportet ꝙ ipsa forma sit adiacēs ⁊ ꝯsentanea ipsi iudicio ex iuris dispositiõe. vt. ff. de app. l. scio. Nõ enim dr forma illa q nec inest. nec informare pōt. ff. de ꝯhen. emp. l. pacta cõuenta. aptis. n. ⁊ restrictiuis qualitatibꝰ astringunt ad ꝓbandū nõ ineptis ⁊ ad rem nõ pertinētibus: puta ꝙ qñ ꝯximus erat tēpus nebulosum. vel ⁊ rex erat in francia. no. ff. de excep. do. l. ij. §. circa. Illa vo qualitas ē ꝓbanda per quam actio vel exceptio vires assumit vel veritatē. ff. de ne. gest. l. pomponius. in negocijs. in fi. C. de sportulis. l. j. ¶ Et no. ꝙ ea sunt ꝓbanda que sunt edenda ⁊ ea sunt edenda ad intētionē fundandā que respiciūt fundamētū ⁊ ea coadiunāda que respiciūt iuuamētū. ¶ Ex quibus ꝯclusio sequit ꝙ omnia vero alia sunt supflua: lꝫ narrata fiutᵇ qꝛ supflua ⁊ inania figurā iudicij nõ ingrediunt sicqꝫ intentauit possessoriū qualificatū vel iustificatū dominio. Tamē non habet ꝓbare dominiū nisi sit possessoriū iur. vt not. in. l. ij. §. quedā. ff. de interdictis. Tamē si aduersarius ꝓbat se dominum admissus de consensu partium probato dominio vincit. J. de resti. spo. c. j. cuius ratio est qꝛ dñs hꝫ exceptionem dolo facis habitu ex virtute dñij. actu vero ⁊ exercitio ex virtute consensus seu patientie aduersarij ⁊ sic actu ⁊ postea habitu cõcurrētibus necesse est ēt spoliatore vincere. no. vt. ff. de iudi. l. si deniqꝫ. Et no. hec verba quia sint noua ⁊ subtilia. ¶ Itē appet ex ꝓdictis ꝙ copulatiua ꝓbatio nõ requiratur vbi iuris dispositio ē ꝯtenta de altero extremoꝝ. vt. ff. de ap. l. appellāti. §. nõ solere. ¶ Itē ꝙ potius est inspiciēda mēs qꝫ verboꝝ copula. Nimirū qa ꝯiunctiones ⁊ aduerbia sepe ponunt iproprie ⁊ vnuꝫ pro altero. vt no. singlr. ff. de conditio. ⁊ demon. l. has causas. ¶ Quero papa mandat sniam ꝯfirmari vtrum hoc intelligatur leuato vello. an cā cognita. Rñdeo cā cognita qꝛ iudiciū nõ procedit sine cause cognitione. vt. l. in causç. §. cognita. ⁊ l. etiam. §. fi. ff. de mino. ⁊ ff. de in integ. restit. l. omnes. ¶ Cõfirmatio ergo fit si iudex inuenit confirmādam. sed si inuenit infirmandā dꝫ eaꝫ ifirmare sm Inn. ⁊ Hosti. ¶ Si cui autē mandatur executio aūt tal executio est apta per diffinitiuā que transiuit in rem iudicataꝫ ⁊ tunc qꝛ iam est cognituꝫ esse non dꝫ amplius frustra cognosci. vt no. Inno. J. de appel. c. in ratione. Si autem non est aperta cognosci oportet. vt. ff. de mino. l. minor. xxv. annis cui fideicõmissum. ⁊ no. ff. de inoffi. testa. l. qui de inofficioso. ⁊ C. si ꝯ ius vl vti. pub. l. ⁊ si nõ cognitio. ¶ Quero nunquid ex presumpta falsitate quis perdat causam. ⁊ videtur ꝙ sic. vt. ff. de iure fisci. l. in fraudem. §. quotiens. ¶ In contrarium videtur per id quod supra dixi p Inn. qd est verius. si falsitas concernit apparatū iudicij. secus si ꝓbationes substantiales. ita tñ si acta iudicij falsificata sunt. vt. ff. de fal. l. qui obrepserit: puta interlineata vl fallo fabricata. ¶ Quero vtruꝫ possessio incolorate data possit reuocari sine ordinario ꝓcessu. rñdeo sic si reuocat incidenter officio iudicis mercenario. Et ideo si iudex circõuentus est hoc comperto datim debet reuocare qd fecit. vt no. ff. de euicti. l. minor. §. fina. vbi est bona glo. ⁊ est tex. valde no l. j. in. §. j. ff. si mulier ventris nomine. Ibi cuꝫ dicit. dꝫ enim pretor quēadmoduꝫ facilis ⁊c̄. ¶ Ultimo in duco istud. c. j. ar. ad questionē statutum est ꝙ reformationes debeant precise seruari quomodo debeat intelligi [c] ꝓcise. ⁊ pōt argui ex ista lra ꝙ sine cause discussiõe. sꝫ hoc falsum est vt lra dicit. Nā hec dictio ꝓcise nõ excludit legitimas defensiões. ff. de ver. ob. l. stipulatus sum damaꝫ. p Ja. de are. Uerba ꝓcisa recipiūt distinctõeꝫ ⁊ dterminationē legalē. C. de adul. l. ita puditor. Et iõ dic ꝓcise idest ad lraꝫ ꝓut iacet. ⁊ si opus est etiā manu militari. ¶ Iteꝫ ⁊ remedio carceris. vt. l. sacrilegij. §. fi. ff. ad. l. iuli. peculatus. ff. de rei vē. l. q restituē. ⁊ qd no. ff. de no. op. nū. l. stiplo. de operis. §. fine. ⁊ ff. de ꝓcur. l. sed ⁊ hec. §. ꝓtor. ⁊c̄. Bal.

b ¶ Supflua ⁊ inania figuraꝫ iudicij ñ ingrediunt.

c ¶ No. tñ ꝙ licꝫ lex dicat aliqueꝫ precise cogi ad aliqd tñ subitelligit: nisi iustas excusatiões eas alleget Bar. p illū tex. in. l. filiꝰ. §. fi. ff. de ꝓroga. ⁊ de iudice q p statutū astringit ꝓcise ad terminū. vide Bal. i. l. j. in pe. colū. C. q accus. nõ pos.

a ¶ Ista di
ctio ceterũ
ſm Inno. h
ſtat pro cer
te. addẽ tex.
cũ gl. i vbo
ceterũ in. l.
pe. in princ.
ff. d vino tri
tico ⁊ oleo.
leg. vide
dic Inno. i
ſimili in. c. ſi
aũt. s. eo.

b ¶ Vide
alle. p Fely.
in. c. ex rõe
de appella.

c **Ceterum.** Si i ſcdo reſcripto. d pri mo reſcripto aduerſarij eiuſdẽ cauſe nõ fiat mẽtio primi vz primum. alſo vz ſecundũ. ⁊ ſi primũ fuit cõi ꝯſenſu priũ obtẽtũ nõ valet ſcdm hoc tacito impetratũ ⁊ talis impe trãs condẽnaꝭ in expẽſis. ¶ Caſus. Quedã ꝯtrouerſia erat inter duos vnus impetrauit lr̃as ad quoſdã iudices alius ad alios queriꝭ vtrũ debeant cognoſcere p̄io im petrati an ſecũdo dati. Reſpondeo q primi niſi in ſecun dis lr̃is fiat mentio de primis: q̃ tunc iuriſditio priorum iudicũ eſt reuocata. ¶ Sz pone q iudices primi ſũt im petrati de ꝯſenſu primi ⁊ ſecunde littere fuerũt ĩpetra te hoc tacito reſpondeꝭ q ſecũdus impetrãs dz ꝯdẽnari in expenſis. Et no. q iſtud. c. loquitur quando vtrãq lr̃e ſunt ſpeciales. idem dicendum eſt quando vtrãq lr̃e ſunt generales. Si vero altere ſunt generales altere ſpeciales preualent ſpeciales. vt pleniſſime no. s. eo. c. j. Not. q qui prior eſt in impetratione potior eſt in iuriſditione. qd in tellige ſi litteras p̄ſentauit vel aduerſarium citari fecit. ſz ſi non p̄ſentauit vel aduerſarium citari nõ fecit aut p ne gligentiam ⁊ perdit cõmodũ litteraꝝ ſi aduerſarius p̄ ſentauit ⁊ citari fecit eum. Sed ſi primus nõ potuit p̄ſen tare aut nõ fuit proteſtatus publice: ⁊ tũc expectaꝭ p an num. vt no. in. d. c. j. s. eo. ¶ Adde q ſi per paupertatem vel metũ tyrãni nõ potuit proteſtari habetur pro prote ſtante q̃ negligẽs nõ cenſetur. ar. ff. mandati. l. idẽq. §. ſi ignorãtes ⁊ i. de appel. c. ex ratione. q̃ nõ leditur tempo ris curſu ille q negligẽs nõ fuit. vt no. in auc. de appel. §. j. colla. viij. tñ vltra annũ nunq̃ expectaꝭ. ¶ No. q ſufficit fieri mentio de primo reſcripto lz nõ adijciaꝭ clauſula nõ obſtante: q̃ nihil ob. ex quo facta eſt mentio. Ibi ſed fir mitatem. ſed nũqd ſecunde lr̃e ſunt nulle ipſo iure an ope exceptionis. dic q ope exceptionis ſm Inn. Hoſ. ⁊ Ab. ¶ Quid ergo ſi primi iudices ⁊ ſecundi ꝯtrarias ſñias ferant videꝭ preualere ſñia primo lata. vt. C. quãdo pruo. nõ eſt neceſ. l. j. Ibi exempta. ſ. ope exceptionis. vꝭ dic ipſo iure q per reuocatõem nedum expreſſam ſed tacitã ipſo iure finiꝭ mandatum. ff. de ſolu. l. ſi cum cornelius. ff. de iu riſdi. om. iudi. l. ⁊ q̃. Ibi de aſſenſu. no. q conſenſus prius reddit litteras validiores. Ibi dolo. no. q per maliciã ve nit reſectio expenſaꝝ. ⁊ forte per iuris actionis conditõ nem ex hac decretali. ⁊ ſic poterunt peti expẽſe principa liter ⁊ per ſe. vt not. in auc. de iudicibus. §. opz. ¶ Gloſe iſtius. c. ſunt faciles. ¶ Oppo. i. de appel. c. vt debitus. ¶ So. iſta decretalis dirigitur ad aliam. q̃ hodie non attendiꝭ tẽpus date ſed p̄ñtationis ⁊ citationis. ¶ Sz quid ſi vtrãq ſimul p̄ñtet? Rñdeo inſpiciꝭ tempus date ar. C. de vendi. l. quotiens. vbi Iac. de are. dicit q p̄ſumiꝭ prioritas traditionis ex prioritate ꝯtus. ita hic a ſimili dicam. ¶ Itẽ q̃ prius nominatus preferꝭ. vt. ff. de here. inſti. l. qui ſoluendo. ⁊ adde qd no. i. de ver. ſig. c. ex pte ei el. ij. in vlt. glo. ¶ Oppo. q neutre lr̃e valeant. vt. i. e. c. ex tenore. So. ibi fuerunt impetrate ab eodẽ hic a diuerſis facit. C. de aſſer. tol. l. j. in fi. ⁊ quod no. Cy. C. d iudi. c. nul li. ¶ Quid ſi ꝯcurrunt actor ⁊ reus in data ⁊ in p̄ñtãdo ⁊ citando? Rñdeo potior eſt ꝯditio actoris: q̃ ſumus in limine iudicij. vt no. i. de reſti. ſpo. c. cum ad ſedem. ¶ Ca pio glo. que incipit q̃ ſic pz que ponit caſus in quibus re ſcriptum legitimũ perdiꝭ. Eſt vnus caſus in quo nõ per diꝭ ſed differꝭ puta per excõicatõez ſuperuenientẽ. adde q ſi erat excõicatus tẽpore impetratõis nunq̃ ꝯualeſcit vt in. c. j. de reſcrip. lib. vj. ¶ Et eſt ar. ad q̃õnem dicit ſta tutũ q bãnito nõ reddaꝭ ius. nam ſi ceſſa ſunt ei iura tẽ pore bãni nunq̃ ceſſio cõualeſcit. ſecus ſi anteq̃ eſſet bã no: q̃ ceſſio tenuit q exemptus a banno poſtea impetrat vt in. c. finit. l. c. dño guerram. Et huic glo. adde alios ca ſus ⁊ ſi eſt impetratũ reſcriptũ ſine mãdato. i. eo. c. nõnul li. Item ſi taceaꝭ nomẽ dignitatis. vt. i. e. c. ad aures. Itẽ ſi non facit mentõem de appella. i. eo. c. ex parte. i. de con ſir. vti. vel inuti. c. bone. Item in quattuor caſibus. i. eo. c. ſedes. ⁊ in caſibus quos habes. i. eo. titu. c. vltimo. Ho. d ſauſonia ⁊ Abbas. Plures alij caſus no. per Hoſ. eodẽ titulo in ſumma. §. tollitur. ¶ Capio aliam gloſaz ⁊ que ro quid ſi eſt facta mẽtio de primis lr̃is ſed nõ de conſen ſu partiũ. rñdeo obreptitie ſunt. ¶ Capio glo. pe. ⁊ que ro quomodo poteſt fatigari in expẽſis: q̃ non põt in ius vocari. Rñdeo imo iudiciũ ſine labore ⁊ expẽſis nõ põt fieri ſicut pz p experientiã. vt no. ff. de iureiur. l. alias. ⁊ ff. de libe. lega. l. potior. ¶ Vltimo no. q malitia p̄ſumiꝭ in eo qui venit contra factum ꝓprium. ⁊ adde qd no. Cy. C. de fruc. ⁊ lit. expen. l. litigator. ⁊ ff. de lega. iij. l. ſi mulier. §. ſi rem. ff. de rei ven. l. non ſolũ. Et iuramentum calũnie vel malitie. i. doli ⁊ fraudis ceſſantis nõ excuſat q̃ nõ ſuc cedit loco alicuius ꝓbationis. habemus enim q q̃ ſucce dit loco qualiſqualis ꝓbationis excuſat. ff. de iureiur. l. iij. §. erit. ⁊ l. j. §. j. ff. ſi mulier ven. no. ⁊ quãdo deferꝭ a parte parti. alꝭ iuramentũ calũnie nunq̃ habet vim alicuꝰ ꝓ bationis. adde qd no. ff. ad exhib. l. theſaurus. Extra no. in hoc. c. q cõſultor cui eſt trãſmiſſus articulus conſulen dus formatus de partium voluntate nullum alium arti culum. dz admittere. vide. ff. de iureiur. l. iuſiurandũ ⁊ ad pecunias. §. ſi de qualitate.

Inter ceteras. Ex diſiũctiue narratis in re

f ſcripto ſufficit ĩpetrãti alterũ ꝓbare. ¶ Ca ſus. Ecce papa mandat aliquẽ remoueri ab eccleſia ſiue ſit filius ꝓxime miniſtrãtis in ea ſiue de facto ſe intruſerit occupãdo. modo impetrans ꝓbat q eſt fili us ſed nõ q ſit intruſus. queriꝭ vtrum ille cõtra quem al terum eſt ꝓbatum debeat remoueri. Rñdeꝭ q ſic q̃ ſuffi cit ad veritatẽ alternatiue q altera pars ſit vẽa nec vicia tur eo q altera pars falſa ſit. ⁊ idẽ eſt in ſimilibꝰ obſeruã dũ. ¶ No. q alternatiua nõ viciat reſcriptũ. ¶ No. q dixi q ad veritatẽ diſiunctiue copulatiua ꝓbatio nõ req riꝭ. nã alternatiua v̄ificaꝭ de ſui nã ex aliquo extremorũ. aliq̃n tñ diſiunctiua poniꝭ p ꝯiunctiua. ff. de ver. ſig. l. ſepe. C. de ver. ſig. l. cũ qdam. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. generalr. ⁊ tene pro firma regula q ſemp ad intentionẽ diſponẽtis ẽ recurrẽdũ. vt ſolẽniter no. p Bar. s. e. c. ex parte. ⁊ eſt tex. no. ff. de ver. ob. l. alienatiões. §. oratio. ¶ Et no. caſus in quibus diſiuncta poniꝭ p coniuncta. Primus in vltima volũtate q̃n poniꝭ inter pſonas honoratas. vt. d. l. cum q dã. Secũdus in. l. generaliter. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. q̃n. ſi nõ poneteꝭ copulatiue reſultaret iniqtas. Tertius in. d. l. ſepe. ff. de verb. ſig. q̃n ſequereꝭ iniuſtitia vt in interdicto qd vi aut clam nõ cõprehẽdit caſum de ꝓprio autem ſi gnificato diſiunctiue verificatur ex aliquo diſiunctorum. vt. ff. de ver. ſigni. l. ſepe. ¶ Sed nũquid in ꝯtractibus po nitur eodem mõ inter pſonas quibus acquiriꝭ. ⁊ videꝭ q ſic. vt. d. l. cum quidã. ſ. ſi oĩbus põt acquiri obligatio. ſed ſi vni põt acquiri obligatio alteri nõ: ille cui nõ põt acqri cẽſeꝭ additus ſolutioni ⁊ nõ obligationi. ff. de ver. oblig. l. cum qui. §. qui ſibi. Sed lex videꝭ dicere q vbi vtriq po teſt acquiri obligatio neutri acquiriꝭ. ff. de ſtipu. ſeruo. l. ꝓinde. ⁊ l. ſed ⁊ ſi ita. ⁊ l. ſep ⁊ ſibi. ⁊ ratio ibi reddiꝭ. ſ. q̃ incertũ eſt cui potius acquiraꝭ nec eſt q eligere poſſit alte rum ex reis credendi. nam debitori nõ dz conferri electõ quis ſit eius creditor. Item nec creditoribus q̃ vnuſqſq eligaret ſeipſum ſed iſte leges ſunt correcte per. d. l. cũ q dam. q̃ nec ſtipulatio viciareꝭ diſiuncta reſoluiꝭ in coniũ ctam ſm Pe. ⁊ Bar. ¶ Pone papa mandat aliquam p̄bendã conferri mihi aut titio nũquid valeãt lr̃e. ⁊ vĩ q nõ q̃ iſta alternatiua poniꝭ inter honoratos nec põt acci pi pro ꝯiuncta: q̃ prebẽda nõ põt diuidi. In contrarium videꝭ q iſta liberalitas equiparaꝭ vltime voluntati i qua in alternatiua perſonaꝝ electio eſt hõẽris ſi tale eſt diſpo ſitum qd nõ recipit cõiõnẽ cũ alio. hoc probat tali ratio ne. Iſta alternatiua locutio eſt indeterminata q̃ incerta: ergo cõpetit electio ei cui verba executiua diriguntꝭ. arg. ff. de leg. ij. ſiqs ſeruũ. §. inter duos. lr̃as ergo gratie vltie voluntati equiparo ⁊ nõ cõtractibus. ⁊ vide quod no. in c. j. §. ſed extitit. in fi. i. de conceſ. prebẽ. lib. vj. ¶ Porro al ternatiua quandoq poniꝭ inter res tunc in vltima volũ tate. dic vt no. ff. de lega. ij. l. lucius. in contractibus dic vt ff. de contrahen. emptio. l. ſi ita diſtrahatur. ⁊ ff. de iure do. l. plerunq. §. fi. quãdoq alternatiua cadit iter iuriſdi tiones

tiones.⁊ dic vt.l.non vtiqꝫ.ff.de eo qđ cer.lo.⁊ in auē.habita ne filius pro pa.quandoqꝫ cadit inter remedia.⁊ dic vt.ff.de pac.l.rescriptū §.si ex pacto. Et not.ꝙ alternatiua qñqꝫ cadit inter speciē ⁊ arbitriū.C.de ser.fugi.l.si fugitiui serui.⁊ ibi per Ja.bu.⁊ tūc arbitriū nō videt̄ datuꝫ absolute.sed iuxta similitudinē speciei.Cy.¶ Illud scias ꝙ si vna pars alternatiue ē possibilis de iure ⁊ đ facto.altera impossibilis ꝙ vtile per inutile nō vitiat̄.sꝫ totum accrescit ei qui cape pōt.vt.ff.de ꝯben.emp.l.fundus ille.⁊ adde qđ habes.C.de ꝯsti.pecu.l.si qñ.⁊.ff.de leg.iij.l.ille aut ille.⁊ volo vt vnū scias ꝙ si alternatiua cadit int̄ quātitates minor quātitas debet̄.sꝫ si inter tpa siue dilatiōes longior dilatio expectat̄.vt.ff.de ver.obli.l.si ita stipulatus fuero.x.aut.xv.Nā dilatio lōgior dispositū minuit ⁊ ꝙ minimū ē inspicimus.vt.ff.de reg.iur.l.semp in stipulationibus.⁊ tñ si papa mādaret mihi ꝯferri primā vacaturā cū cura ⁊ sine cura.⁊ simul vacarēt curatū ⁊ nō curatuꝫ possum curatū eligere.vt.ff.de ꝯsti.prin.l.beneficium. ¶ Pone testator dicit ita lego sempronio equū meū albuꝫ seu nigrū.Iste petit ambos equos.querit̄ qđ iuris.⁊ videt̄ qđ debeat habere vtrūqꝫ.q2 dictio seu ē indifferēs ad disiunctā ⁊ ꝯiunctā.imo lex interp̄tat̄ ꝙ ꝯiungat ⁊ cōnectat res inter quas ponit̄.vt.ff.de auro ⁊ argē.lega.l.si quis ita legauerit vxori.¶ Contrariuꝫ credo q2 est vsus verbo singularis numeri.vñ nō vr̄ sensisse de pluribus.sꝫ de vno q2 licitū est arguere a numero.vt.ff.ad treb.l.iulius alˢ lucius phebus que ē finalis in gl.forte. ¶ Ex ista gl. collige qđ dicat̄ intrusus in glo.or. Ibi mācipiorꝫ.ibi loqtur de termino iudicis. Ideꝫ in termino legis.l.fi.§.j.cōmunia delega. Deinde gl.colligit no.ꝙ de similibus ad similia ideꝫ est iudiciū[a] ⁊ hoc ex vi regule que dicit ꝙ de similibus ad silia est ꝓcedēdū.ff.de legi.l.nō pōt.⁊.C.de fur.l.si quis seruo.tñ nō sunt similia illa quorꝫ rō est diuersa.vt no.ff.de iurisd.om.iudi.l.si familia.⁊ facit.C.de reuo.dona.l.his solis.⁊ qđ no.ff.de legi.l.de quibus. ¶ Et no. ꝙ argu.a simili hꝫ locū in casibus obmissis.vt.ff.de legi.l. de quibus.in prin.⁊ non in casibus de per se exp̄ssis in iure q2 exp̄ssuꝫ facit cessare tacitū.q2 omne tacitū ē ex ꝯiectura.vt.ff.de le.j.l.lꝫ imperator.⁊ not.C.de fur.l.apud antiquos.⁊ in certis nō certis locus est ꝯiecturis.ff.de verb.obli.l.cōtinuus.§.j.⁊ facit.ff.de le.j.l.talis scriptura.⁊.ff. de vulg.sub.l.cum ex filio.§.filio.⁊.l.ex facto.§.itē qro.⁊ scias ꝙ istud arg.a simili non hꝫ locum vbi t̄ractat̄ de legum correctione.⁊ no.C.de sacrosan.ec.auē.quas actiões l.hac ratione.non hꝫ locuꝫ in priuilegijs indultis ꝯtra ius cōe.vt.ff.so.ma.l.si vero.§.de viro. Et no.ꝙ differētia rōnis ꝯstituit speciem aduersatiuā.sed differētia terminorꝫ subiectorꝫ predicamento eiusdem rōnis constituit similitudinem.vt.ff.de depo.l.qđ nerua. Similitudo ē in paribus terminis eadem ratione equitatis. Et nota locum a sufficienti enumeratione similium.vt.ff.de iureiurando. l.tutor.§.prodigus.⁊ vide quod no.per Cy.C.qui da.tuto.pos.auē.minoris debiti.in.iij.q.⁊.C.que sit lon.consue. l.prima per Cy.

[a] ¶ Et istā regulā quādo ꝓcedat de silib⁹ ad similia pōit late Fely.in c.translato. col.v.⁊ seq. .ḗ.de ꝯstitu. Corse.in singulari suo i littera exten sio la prima ⁊ qñ i penalibus fiat extensio de similibus ad similia.barba.ꝯsi.vltio colū.xi.prio volu.⁊ cōsi. xi. colum.ij. iij. ⁊ pen.v̄. multa silia de extensiōe eo.volu.

[c] **I quando.** Is ad quē rescriptuꝫ pape dirigit̄ debꝫ illi parere.aut iustā cāꝫ ostendere quare nō pareat.h.d. ¶ Casus papa scripsit archiep̄o rauēnati super obtinēdo beneficiuꝫ in ecclesia rauēnatensi habebat ⁊ alia beneficia de qbus nō fecit mentionē.archiep̄s de hoc fuit turbatus.papa rñdet ꝙ non dꝫ turbari sꝫ diligenter ꝯsiderare mandatū pape ⁊ aut obedire aut rescribere cur mādatū implere nō debeat vel nō possit.quia papa patiēter substinet si nō fit qđ ei ē praua insinuatiōe suggestū. ¶ No.bonū capsm ꝙ aliquando ē supersedendū in executione mandati pape ⁊ expectāda scđa iussio. vt in auē.de manda.principum.§.deinde competens.vbi glo.dicit no.ar.ꝯtra miseros prelatos qui statim mādāt executioni lr̄as pape iniustas. Ibi nō possis.s.đ iure ⁊ vl̄ de facto.j.eo.c.sciscitatus.vel etiam nō debet. Ibi rationabilem causam.nota ꝙ causa debet esse rationabilis q2 idem est causa qđ ratio.ff.de transactio.l.cum hi.§.in causa.C.de predijs curialium.l.j.libro decio. Et licet in mandato supioris nō semp requirat̄ cā.tñ nō cōtra rationem nō est ei obtempandū. ¶ Sunt etiā quedā precepta nuda que sine causa[b] nō valēt.vt.ff.de lega.j.l.filius.§.diui. ⁊.ff.de aur.⁊ argē.lega.l.medico.§.fi.⁊.ff.de condi.insti.l. quidā in suo ⁊.C.de istitutiōib⁹ ⁊ substitutionib⁹.l.rep̄hendenda. ¶ Glo.hic tangit de teste an debeat reddere[c] causam ⁊ dic ꝙ nō dꝫ reddere causaꝫ actus.sed dꝫ reddere cām scientie. Unde si sup stipulatiōe q̄ nō hꝫ cām interroget̄ dꝫ reddere rationē cause scientie.sed nō de cā stipulationis sup qua nō interrogat̄.apponere enim cām contractus qui se habet indifferēter ad multas causas ē cōtrahentis nō testificantis.vt.ff.de excep.doli.l.ij.§.circa ⁊ adde quod notat Inn.in.c.j.de iudi.li.vj.

[c] **Tam ordinem.** Nō tenet rescriptuꝫ puta contra regulares impetratū qđ nō facit eoruꝫ ordinis mētionem.h.d.nō tenet rescriptū per qđ vulnerat̄ priuilegiū ordinis nisi đ ordine faciat mētionem.nō tenet rescriptū vbi supp̄mit̄ ordo cistersieñ.per rescriptū in quo nō fit mētio de ordine eorꝫ cōueniri non possunt. ¶ Premitte ad euidētiā ꝙ ordo cistercieñs hꝫ priuilegiū nō soluendi decimas.dicit̄ hic ꝙ si impetratur ꝯtra eos super decimis ñ facta mētione ordinis rescriptū ē inualidū. ¶ Item premitte ad euidentiā ꝙ cistercieñ. sunt priuilegiati sup quibusdā rebus ne soluāt decimas ⁊ sup quibusdā nō. Item sunt priuilegiati ne possint cōueniri p litteras pape nō facientes mētionē de eorꝫ ordine.⁊ tunc casus clarus.q2 nō valet rescriptū si nō fiat mentio de ordine eorꝫ. Et intellige ꝙ nō valet ipso iure si nō ē facta mētio de ordine q2 i gnāli sermone non includunt̄ exēpti. vt.C.qñ prouo.nō ē necesse.l.veteranus. Sꝫ de decimis ñ est necesse ꝙ fiat mentio hoc ē si lr̄e nō faciūt mentioneꝫ de decimis tenēt sed p exceptionē pñt elidi q2 nō faciunt mētionē de priuilegio.⁊ dico ꝙ pñt elidi ipse lr̄e vt nō cōtestet̄ lis sup eis q2 priuilegiū hꝫ vim sn̄ie q̄ parit exceptionem cōtra processum.secus aūt si exceptio veniret de iure cōi ⁊ nō de priuilegio.q2 tunc lr̄e obtente in forma cōi ñ possent elidi.sed in modū perēptorie posset elidi ipꝫ ius agēdi.vt in.c.j.de lit.conte.lib.vj. ¶ Alij dicūt ꝙ vbi est priuilegiū surgit exceptio perēptoria ⁊ nō declinatoria. qđ ex forma priuilegij patere pōt q2 nūquā in lr̄is đ iustitia q̄ hñt formā cōem ē necesse fieri mētionē đ priuilegio quo minus ꝓcedat̄ ⁊ sine debito terminet̄.sicut ⁊ in alijs peremptorijs ẜm Inn. ¶ Considera quaten⁹ lr̄e sunt cōcessiue noui iudicis ꝯtra priuilegiū sapiūt grām.⁊ iō obreptio redit lr̄as nullas. Sed qñqꝫ ad decisoria nō sapiunt grām sed iustitiā.⁊ ideo valent vt procedatur p illas nō ẜm illas nisi quo ad ordinem iudicij. ¶ No.ꝙ littere impetrate ꝯtra priuilegiatos.vt ꝯtra cistercieñ.⁊ siles ñ facta mentione de ordine ipsorꝫ non valent. ¶ Opponit̄ priuilegiū eorꝫ est gnāle.rescriptuꝫ spāle.ergo spēs derogat generi.vt.ḗ.e.c.i. So.ibi fuit sufficiēter expressa hic ñ genus ⁊ spēs erant eiusdem rōnis ⁊ conditōnis.hic non. ¶ Genus idem est ꝙ terminus cōis q verificat̄ in pluribus.nō tñ includit spēs limitatas.ff.de leg.iij.l.vxor.§.cōcubine. Et hec vera sunt siue priuilegiuꝫ reclusum sit i corpore iuris siue nō vt in prima ꝯstōne codicis.§.fi.⁊ no.in l.decurionibus.C.de silētiarijs.li.xij. Et ꝯclude ꝙ rescriptū spāle non derogat priuilegio ꝯtrario generali.vt no. .j.e.c.pastoralis.sup verbo spāle. Et p Ioā.mo.in regula generi.⁊ etiam in rubrica.de rescrip.⁊ p Archi.de elec.c. lꝫ canon.in fi. Et no.ꝙ aliquādo priuilegiū est minus potens q̄ꝫ ius cōe.vt dicit illa.l.notabilis.ff.de condi.⁊ demon.l.mulieri ⁊ titio.. Et iō rescriptū nō derogat priuilegio.q2 nō est intētio scribētis adimere alicui priuilegiū collatū siue scriptū sit ad vniuersitatē causarꝫ.⁊ vt ita dixerim inter ceteras siue ad certā spēm vel ꝯtrouersiaꝫ vl̄ personam.casus est hic.de hac mā vide.xxv.q.ij.in sum.⁊ qđ no.abbas.j.de p̄ui.c.ex p̄te abbatisse.⁊.j.de ver.signi.c. abbate. ¶ Sed nūqđ isti priuilegiati teneant̄ venire ⁊ allegare eorꝫ priuilegiū glo.dicit ꝙ sic. Hosti.contra argu. .j.de preben.c.vlti. Ipse enim tꝫ ꝙ rescriptum sit ipso iure nullum vbicunqꝫ non fit de ordine mentio.verbigratia

[b] ¶ Vide remissiue felinū in.c.ecclesia sancte marie.colū. xj.v̄.⁊ de p̄cepto.de cōsti. ponit̄ in l.nec qnicq̄ꝫ .§.vbi decretum.hꝫ vnū itellectuꝫ.⁊ ibi post ceteros. vide Jas.ff.đ of. procon.⁊ legati.

[c] ¶ Vide Fel.in.c.cuꝫ cām.ij.colū. cū seq.extra de testi.⁊ Fely.in.c.sicut. col.iiij.de te iud.⁊ Barba.cosi.xxx. colū.x.ad fi. vol.xx.⁊ colū.xij.⁊ Cardi.flo.consi. xxv.

Priuilium aliqñ ē minus potens q̄ꝫ ius cōe.

impetraui ꝯ fratres petruꝫ rectoreꝫ eccl'e sancte Marie. sꝫ nõ dixi ꝙ esset de ordine cisterciẽ. hic siqdẽ fecit mentõem de priuilegiato. i. de psona q̃ re vera habebat priuilegium sui ordinis sꝫ nõ ꝺ priuilegio ꝺ quo non constabat pape cuꝫ nõ eẽt facta mẽtio ordinis. pro eo ẽt facit. q2 ꝺ stilo curie ẽ ẽt facere mẽtõem de ordine ⁊ de qualibet ꝓfessione ẽm Host. ergo littere nõ seruato stilo sunt nulle. ¶ Item illud priuilegium cisterciẽ. ẽ reclusum in corpe iuris. ⁊ iõ nõ opꝫ excipi de ipso sicut nõ opꝫ excipi de dispositione legali. ¶ Itẽ nõ ẽ priuilegium psone sꝫ totius ordinis. ⁊ iõ nec remitti nec obmitti põt. vt. J. de iudi. c. at si clerici. ⁊ de fo. compe. c. si diligenti. ¶ Habẽtes autem priuilegiũ psonale debent eo vti. q2 ex quo sunt citati. debent se defendere. q2 lex nõ supplet de facto. l. j. §. queri. ⁊ §. accidẽtis. ff. ad turpil. ⁊ si nõ vtunt non prodest eis sicut[a] clipeus in bello non ꝓdest habenti sed vtenti. vel dic ẽm Inn. ꝙ imo põt renũciari tacite ⁊ expresse ex quo ꝓcedit iudicium alias iudiciũ esset sine effectu qꝺ est absurdũ qꝺ est de re familiari. J. sup decimis. imo ẽm Inn. valꝫ rescriptum ipso iure sꝫ elidit per pemptoriã exceptõeꝫ actõ nõ rescriptum. vnde de priuilegio non dꝫ fieri mentio. J. ꝙ habeant priuilegium sup decimis sꝫ ꝺ ordine. q2 ordo hꝫ priuilegiũ super iurisditione ne trahi possit. Ad beneficia vero nõ valerent lr'e nõ facientes mentõeꝫ de priuilegio. Itẽ ꝙ nõ valeant itelligit p sniam nõ ipso iure. vñ opus ẽ exceptõem opponi. Itẽ ꝙ oĩa iudicia ꝯsistũt in scõ. i. in allegatõe ⁊ ꝓpositõe. Nam iudiciuꝫ nõ ẽ aliud nisi vsus eartum que apud aliquẽ sunt actionum seu defensionum[b] vnde habit[9] similis ẽ theorice. vsus similis ẽ pratice. Ergo habens priuilegiũ si eo nõ vtit nihil sibi patrocinat. vt. ff. de ꝓcur. l. si filius. §. milites. nisi aduersarius sit interdictus ab agen. vt. ff. de postu. l. quos ꝓhibet. Item eo saluo ꝙ priuilegiatus nõ intelligit in mora. q2 exceptiõem hꝫ. vt. C. de le. l. ab administratore. ⁊ ff. iudi. sol. l. vir bon[9] ⁊ ar. ff. siquis in ius vo. si ierit. l. ij. in fi. q̃uis posset dici ꝙ i. d. l. vir bonus. fuit impeditus comparere. Et adde qꝺ no. C. de resti. mil. l. ignorare. vel dic ꝙ psens tenet allegare priuilegiũ suum. absens võ nõ. qñ erat ꝓuilegiatus in nõ veniendo ita ꝙ exẽptus. vt. l. ij. ff. de in ius vo. ¶ Itẽ no. ꝙ per ꝯsensum perdit priuilegium. ita ꝙ si iudex esset datus de ꝯsensu ptium nõ esset necesse fieri mentiõem de qualitate religionis. argu. ff. de iudi. l. sed ⁊ si susceperit in prin. q2 voluntas[c] ⁊ iuris auctoritas facit ratum. qꝺ geritur. C. de dona. ante nup. l. si filie tue. in glo. Et est simile. q2 se disuestit qui de sua veste alium ꝯsentit inuestiri. puta de feudo. vt. ff. de edil. edic. l. querit. §. si venditor. ⁊ habes in. c. j. §. preterea. qui. mo. feu. colla. x. ¶ Illud. c. est arg. qꝺ nõ vꝫ rescriptũ sup feudo impetratũ nõ facta mẽtione feudi. lꝫ enim rescriptum ex forma sui nõ sit priuilegiatum. tamẽ est priuilegiare rei datuꝫ. Nam feuduꝫ hꝫ iudices priuilegiatos. nõ solũ. s. dñm feudi pares ⁊ arbitros ⁊ iudicem cõem puta ptãtem terre nõ simul sꝫ quelibet in suo casu. vt. J. de iudi. c. cetex. ¶ Item ipsum feudum aliqñ est priuilegiatuꝫ vt feudũ marchie ducatus ⁊ comitatus aliqñ naturale vt reglare. Est. n. natura ipsis rebus inherẽs dispositio per se nõ per accidẽs ortum habens. aliqñ est feudũ irregulare siue singulare. vt. d. c. j. ꝺ feudo guardie. ¶ Reuertor ad ꝓpositũ ⁊ dico ꝙ rescriptum nõ est efficax si nõ fit mentio qualitatis ordinis. q2 ẽ suppressa causa. In ꝯtrariũ suadẽs. arg. ff. de in ius vo. l. sed si hac. §. patronũ. Est enim feudũ aliud paternũ qꝺ recta linea ⁊ nõ inflexa descẽdit in posteros puta a patre in filium. ⁊ si ego dixi supius ꝙ vbi de ꝯsensu ꝑtes agit ibi vꝫ rescriptũ lꝫ nõ fiat mentio de rei qualitate. Mirum q2 ⁊ iurisditio ꝓrogari põt ⁊ p solutõeꝫ ptis ꝓrogat. vt no. in. l. j. ff. ꝺ annis leg. ⁊ est valde notabile ⁊ ẽt ꝯpromitti nõ facta mentõe de ordine. q2 ꝯpromissuꝫ fit ex ꝯsensu. tñ interduꝫ p ꝯpromissum dat qualisqualis iurisditio q̃ postea p emologatõem laudi inexpugnabile robur assumit. vt. C. de arbi. l. pe. ff. e. l. ij. de re iudi. l. ait pretor. dicit Bar. ꝙ ꝯpromittere in arbitrũ nõ est ꝯtractus sed compromittere in arbitratorẽ est cõtractus transactionis vel finis sicut refutatio. vt ipse no. ff. de ope. no. nũ. l. j. §. ⁊ post

a ¶ Clipe[9] in bello non prodest habenti sꝫ vtẽti.

b ¶ Habitus similis est theorice vsus simul ẽ pratice.

c ¶ Voluntas ⁊ iuris auctoritas facit ratum quando geritur.

operis. arbitratus ꝓprie nõ ẽ pactũ sed ei similis: q2 aliqñ succedit ꝓ mera absolutoria. aliqñ ꝓ mera cõdẽnatoria. ⁊ tale aliqd esse censet p similitudinẽ quale adaptat. ff. de iureiu. l. tutor. §. j. ⁊ ẽt in feudis potest prorogeri iurisditio absq3 dñoꝝ ꝑiudicio. vt no. in. c. j. §. preterea. si de feu. de ꝓhibita alienatione feudi p federicum. nam ⁊ trãsigi põt bõa fide. vt in. c. si vasallus de suo. si de feudo fue. cõtro. vel dic ꝙ de vel super iure tertij nũquã põt cõpromitti in illius ꝑiudicium. vt. ff. de vsufru. leg. l. is qui. nam qui in arbitrũ sponte cõpromittit est in culpa. ff. de euic. l. si dictũ. §. si ꝯpromittẽ. ff. ꝺ mio. l. si mior. §. miores. Itẽ q nõ habet plenã ⁊ insolidum rei administrationem nõ põt cõpromittere nisi in sui preiudicium. hic est ꝙ cõpromittenti nõ datur regressus euictionis. ¶ Idem de ꝓrogatione dico vt nõ hꝫ regressum de euic. nisi probet sententiã fuisse iniustam ꝙ nõ potest sufficere snia arbitri. q2 est vtilis ⁊ abiecta nec habet ꝓ veritate: q2 non transit in rem iudicatam. C. de arbi. l. j. sed videt ꝙ quis possit compromittere super eo qꝺ tangit ius alterius. vt. ff. ad treb. l. cum hẽditas ex fidei cum ibi tex. dicit ꝙ cõpromittere ẽ in administratõe si cõpromittit bona fide. ⁊ est res valde notabilis. Sed rñdeo ꝙ heres añ restitutã hẽditateꝫ habet plenum dominiũ ⁊ plenã administrationẽ. ⁊ iõ compromittere potest. arg. C. de transac. l. presco. ¶ Or modo iterũ reuertor ad. c. nostrũ. dicit hic ꝙ rescriptũ in forma cõmuni obtentum nõ derogat priuilegio. q2 plus põt homo priuilegiatus q̃ꝫ homo simplex. vt. ff. de leg. ij. l. cuꝫ patronus. ¶ Pone ergo papa cõtulit beneficium curatum cũ clausula residentie ⁊ promotionis ad ordines nũquid episcopus poterit dispensare. ⁊ videt ꝙ non q2 mandatum pape est reseruandũ. vt. ꝺ. eo. si quando. ⁊ J. de rest. spo. c. pisanis. nã sacris apicibus nihil ẽ addẽdũ vel ꝺtrahendum vel impetrandum vel glosandum. vt. C. de legi. l. fi. nam ⁊ si testator mandat residẽtiam debere fieri quãtum requirit materia vel forma dispositionis. vt. ff. de manumis. testamẽ. l. meuia. ff. de lega. iij. l. qui concubinaꝫ §. vxori. ff. de alimẽ. lega. seruo ad custodiã templi. ¶ Preterea ⁊ si hoc tacite inesset. tamẽ expressio multum operaretur. q2 magis astringit expressum q̃ꝫ tacitum. vt. ff. de arbi. l. celsus. quasi bis repetita iussio semel facta de lege ⁊ iterum facta a ministro legis. ¶ Sed contrarium ꝺterminat Archi. tali rõne. priuilegiũ epoꝝ ẽ ꝙ possint dispẽsare. ergo tali priuilegio nõ ꝺrogatur per rescriptũ qꝺ exprimit ius cõe. q2 vox priuilegiata potior ẽ voce simplici. vt no. ff. de here. insti. l. testꝺ dñi. Eps igitur poterit dispẽsare ex cã. cam aũt voco rõnẽ naturalẽ vel ciuilẽ. vt in c. j. §. itẽ si delator. que fuit prima causa bñsi. amit. leues enim occasiones non sunt ad staturum iuris trahende. vt in. c. vbertus de orto. §. siquis. in quib[9] cau. feu. amit. col. x. occasio enim dicitur leuis ratio que mouet effectuꝫ sꝫ non tribuit effectũ. Concludo ergo cuꝫ Archidiacono ꝙ dispẽsatio sublata nõ ẽ per illam notabilẽ. l. si hominẽ. ff. man. hoc tꝫ Archi. in. c. lꝫ canon. in fi. de elec. li. vj. Ad illꝺ aũt brocardum ꝙ expressio dꝫ aliquid opari. rñdeo verũ est si iuris ratio patit. secus si non patitur vt quia inest ꝺ necessitate ⁊ in qualibet contingẽti in illius generis. Si iudex dicit assigno tibi terminũ legis ad petendũ apostolos. iste terminus non ẽ terminus iudicis sꝫ legis. Refert enim legem sed non statuit de nouo diem. vt in clemẽ. ij. ꝺ appellatio. ⁊ sic ista expressio relatiua legis simpliciter nihil operatur. sed expressio dispositiua bene operatur in di in. d. l. celsus. ⁊ hoc ideo quia arbiter poterat minuere nec lex suppleret in arbitrio lꝫ suppleat in iudice. vt. ff. ꝺ arbi. l. diẽ proferre. §. stari q2 ẽt iniquum arbitrium tꝫ. Ut dic ꝙ ẽt arbitriũ non dico arbitramẽtum recipit tacitã suppletionẽ tẽporis. snia võ iudicis suppletur in omissis que tacite insunt. vt. l. iij. §. siquis condẽnatus. ff. ꝺ re iudic. ⁊ facit ad istud brocarduꝫ quod no. per Cy. in. l. iij. C. si pẽden. appella. mors interue. ¶ Utruꝫ expressa ademptio bonorum in deportatione vel relegatione aliquid operetur necne. ⁊ cõiter dicim[9] ꝙ in relegatiõe operat q2 volũtaria. in ꝺportatiõe autẽ ⁊ dãnatiõe in metallũ non opatur quia necessaria. vt. ff. de capi. dimi. l. tutelas. §. si libertate. ⁊ C.

te.ꝛ.C.de senten.pas.l.fi.quicquid dicat gl.in.l.siqua militi.§.j.ff.ex qui.cau.maio.que dicit ꝙ in deportato possunt reseruari bona. Nam illud non est verum nisi fieret per principez vel nisi fieret militi condẽnato de militari delicto. ¶ Premitte ad euidentiã ꝙ cisterciẽ.sunt priuilegiati ne soluant decimas possessionem ante generale consilium acquisitarum. Item sunt priuilegiati ꝙ per litteras non põt trahi ad iudicem nisi fiat mentio de ordine ipsorum. Cistercienses ergo non possunt conueniri per rescriptum in quo nõ fit mẽtio ipsoꝝ. Casus.impetratuz fuit ꝯtra quẽdã abbatẽ vel priorẽ ordinis cisterciẽ.sup decimis vel alijs que sedes apostolica eoꝝ ordini indulsit. nec fuit facta mẽtio ordinis in rescripto tandẽ fuerũt citati vigore rescripti.queritur vtrũ teneant̃ r̃ndere.r̃ndet̃ ꝙ non. ¶ No.ꝙ suppressio dignitatis vel ordinis viciat rescriptum. ¶ Opponit̃ ꝛ imo vr̃ ꝙ possint cõueniri p tale rescriptum:lz non faciat mentionẽ de priuilegio.qꝛ intelligitur cõcessum saluo priuilegio.vt.C.de emancipa.libe.l.nec auus.ꝛ ẽt saluo iure cõmuni.vt.ff.de vul.substi.l.ex facto.in prin. Solu.hic duplex est priuilegiũ perẽptorium qδ respicit decimas ꝛ exclusorium litis ꝛ desceptationis qδ respicit vacationẽ in ius propter primuz nõ viciatur rescriptum.qꝛ non est exclusorium iudicij sz actõis. qꝛ exceptio pemptoria respicit merita cause nõ merita iurisditionis.sed propter secundũ viciatur rescriptum.quia priuilegium[a] est prohibitorium vel ꝯfutatorium precuz ne in ius trahat̃.ar.ff.iudi.sol.l.vir bonus.ẽm Inn. ¶ Sz pone ꝙ trahunt̃ sup rebus super quibus nõ habent priuilegium.nunqd efficax est rescriptũ.r̃ndeo sic.quia in eo in quo non sunt priuilegiati debent vti iure cõi.vt.j.de deci.c.nuper.ẽm Ber. ¶ Vlterius opponitur ꝙ imo debent cõparere.[b] Nam quilibet citatus coram iudice qui habz aliquã iurisditionẽ dz cõparere allegaturus suũ priuilegiũ.vt.ff.de iudi.l.siquis ex aliena.ꝛ.ff.siqs vocatꝰ in ius nõ ierit.l.ex quacũqꝫ. Sol.concedo.ꝛ ideo si citatus non cõparet tenet s̃nia cõtra eum.vt.j.de appel.si duobus.ẽm Ber. ¶ Ex quo sequitur talis conclusio ꝙ si in rescripto nõ fit mentio de priuilegio aduersarij rescriptum est inualidum si cõpareat̃ ꝛ excipiat̃.alioquin est efficax.ꝛ dic ꝙ spẽale est in cisterciẽ.ꝛ alijs habentibus spẽale priuilegiuz fori cõcessum ipsi religioni.ꝛ hoc fauore religionis.ar.ff.de vsufru.l.locũ.in prin. Et ex hoc concludit̃ ꝙ non soluz in cisterciensibus.sed ẽt in similibus est idẽ obseruandũ.ar.ff.de neg.gest.l.ex facto.ẽm Bar. Distingue aut ꝯuẽtus per lr̃as nõ includit̃ in litteris.ꝛ hoc ꝯstat ꝛ nõ tenet̃ ꝯparere.vt.j.de priui.c.fi.C.de mãda.principũ.l.j.de iurisdi.om.iudi.l.in puatoꝝ.aut includit̃ in litteris.ꝛ hoc cõstat ꝙ includat̃.tñ põt declinare.ꝛ tunc tenetur cõparere ꝛ excipere.nam si non excipiat ius excipiendi pdit.ff.de iudi.l.sz ꝛ si susceperit in prin.aut est dubiũ.vtꝝ includat̃ necne.ꝛ tũc aut dz ipsuz ꝓbare aliquã qualitatẽ qua probata nõ includit̃ vt qñ est exẽptus.ꝛ tũc tenet̃ ꝯparere ꝛ docere.aut nihil est ab eo probandũ corã eo.vt qꝛ clericꝰ citatur a iudice seculari corã quo nõ dz ꝓbare de clericatu.ꝛ tunc processus non tenet siue cõpareat siue nõ.j.de iudi.c.si clerici.ꝛ error iudicis secularis non facit ꝓcessum valere.vt.C.si a non cõpe.iudi.l.j. ¶ Ex his apparet ꝙ[c] aliud est dicere non includo.ꝛ aliud est dicere sum exemptus vel habeo declinatoriã fori. ¶ Itez ex predictis habeo duas ꝯclusiones.prima ẽ ꝙ ĩpetratio facta ꝯtra priuilegiũ fori suppssa dignitate vel ordine non vz qδ ẽ vez si ita dicat tenor priuilegij.alioqn vz.sed obstat exceptio declinatoria fori. Nam qñ in iure repit̃ hoc verbum non valeat ꝛ nihil vltra cauet̃ intelligit̃ per s̃niam.qꝛ cum sup hoc debeat cognosci.ergo ꝓnũciari.ar.C.de pci.impera.offerẽ.l.vniuersa. Tñ ad vnũ aduerte ꝙ iurisditio que ẽ inualida ope exceptionis lata ꝓ exceptiõe s̃nia efficietur nulla ipso iure.vt.j.de offi.dele.c.significãtibus.ꝛ.ff.de fideiuss.l.si plures.in prin.p Pe.ꝛ Bar. ¶ Si aũt ĩpetratio facta sit ꝯtra priuilegiũ cause principalis tale rescriptum bene tenet:qꝛ nemo agẽs tenet̃ facere mẽtionẽ de iure aduersarij.arg.ff.de lib.agno.l.j.in prin.ne tãqꝫ fatuus impetret ꝯtra seipsuz.vt.C.de li.causa.l.cũ precũ.ꝛ.C.de reuo.dona.l.cum ꝓfitearis.ꝛ vt liqueat dictus articulꝰ an de priuilegio aduersarij mentio sit fienda.distingue aut ĩpetratur rescriptũ ẽm ius cõe in vim iusticie cõtra priuilegiatos aut in vim indulgentie siue priuilegij. Si in vim iusticie aut ĩpetrat̃ cõtra cisterciẽses vel alios religiosos ꝛ tũc necesse ẽ ꝙ de ordine faciat mentionẽ nõ de priuilegio.qꝛ lr̃a dicit ordinis non dicit priuilegij.aut ĩpetratur ꝯtra alios priuilegiatos.vt pone exemplũ.j.de priui.c.ex parte el primo.ꝛ tunc nõ est necesse qδ de priuilegio faciat mentionẽ.ꝛ est ratio qꝛ p rescriptũ nihil detrahit̃ priuilegio. Nã erit iuxta priuilegiũ pronũciandũ ꝛ rescriptuz est equale ad iusticiaz ꝛ nõ claudicat aliter sequeret̃ ꝙ de qualibet peremptoria esset fienda mẽtio in rescripto.qδ ẽ falsum.qꝛ de perẽptoria nõ põt disputari in litis ingressu.sed solũ vna cũ principali.vt.in.l.j.C.de ordine iudiciorũ.ꝛ sic nõ posset ꝓnũciare se iudicẽ vel ñ iudicẽ qδ debet ante omnẽ aliaz ꝓnũciationẽ fieri vt no.ff.qui satisda.cogã.l.arbitro. ¶ Item ideo non debz fieri mentio de perẽptoria.qꝛ aut fieret mẽtio coadunandã perẽptoriã ꝛ contradiceret sibijpsi.aut ad excludẽdã.ꝛ tũc alia ratiõe cõtradiceret sibijpsi.aut ad excludẽdã.ꝛ tũc alia ratiõe ẽẽt rescriptũ nullũ qδ perimere ius videret̃ alterius.vt.C.de preci.impe.offe.l.rescripta. Si vero rescriptuz ĩpetratur in vim indulgẽtie.tũc necesse ẽ ꝙ de priuilegio faciat mẽtionẽ in rescripto.qꝛ dicat ñ obstãte tali priuilegio.alias ei nõ derogaret̃.j.eo.c.ꝯstitutus.ꝛ.j.de re iudi.c.inter monasteriũ.ẽm cõposto.qδ intelligo si istud priuilegiuz non est in corpore iuris clausunt.als faciẽdo mẽtionẽ de ordie intelligeretur obstatiuo priuilegio[d] derogare.arg.ff.de excu.tuto.l.idem vlpianus.ꝛ.ff.de re iudi.l.quidã cõsule.bat.ẽm hostien. ¶ Et predicta faciũt ad qõnez.impetrabat.ẽm hostien. ¶ Et predicta faciũt ad qõnez.impetraui i feudũ castrũ tanqꝫ emptũ per quẽdã monachũ cisterciensis ordinis nõ expresso aliter qδ illud castrum esset acquisitũ ordini nũquid valet ĩpetratio.ꝛ vr̃ ꝙ sic qꝛ ex quo per monachũ de necessitate acquirit̃ monasterio ꝛ qδ inest necessario ꝛ non cõtingentur nõ oportet exprimi.qꝛ satis est demonstratuz quid ꝛ quale quantũqꝫ sit vt.C.de iur.de libe.l.cũ aliqs.ff.de cõdi.ꝛ demon.l.filio.xix.q.i.c.statutum.vñ s̃niam principis nõ fefellit.imo plenarie intrusit. Sed sic igit̃ voluntas principis adest ꝛ potestas subest. Sed quid dices impetraui in feudum rem quam tenebam in emphiteosim ꝛ feci mentionem ꝙ res erat emphiteotica non tamen expressit quantitatem census.ꝛ videtur dicendum ꝙ incerta sit impetratio ꝛ ideo inualida.qꝛ certitudo ꝯsistit i substãtia quãtitate ꝛ qualitate. Nã iste tres distinctiones simul iuncte faciunt rem certã.aliter dicitur incerta ꝛ informis.ff.de ver.obli.l.vbi aũt.ꝛ incertitudo tanqꝫ captiosa frangit̃.vt.ff.de transac.l.cũ acquiliana.nisi forte seruitiũ esset equales vel maius quam esset census annuus.hoc quoqꝫ cõmittit̃ iudicis arbitrio ar.ff.de transac.l.cũ hi.§.modus.ꝛ.ff.de annuis lega.l.meuia.§.fi.sed certe lex dicit expresse ꝙ fundi temploꝝ emphiteotici ñ possunt concedi dempto canone ꝯsueto. ¶ Sed quid dices impetraui iudices super re feudali nõ facta mentiõe feudi an valeat rescriptum. ¶ R̃ndeo sic si impetraui in forma mere iusticie corã quibus poterit opponi exceptio declinatoria veniens ex nã feudi.vt.j.de iudi.c.ceteruz qꝛ feuda proprios habẽs iudices.s.dñm pares curtis ꝛ arbitros. Dñs.n.iudicat inter pares curtis.pares enim iudicant inter feudatariũ ꝛ dñm.arbitri iudicãt vbi deficiunt pares his omnibus deficientibus a iurisditione iudicat ordinarius loci vt dicam in.c.ceterũ.j.de iudi.ꝛ hoc in oĩ feudo siue sit nouũ feudum siue recta linea descensũ siue p obliquũ.i.trãsuersale.ꝛ si cõcessum sit tibi ꝛ linee tue semper itelligit̃ de linea recta ꝛ ñ de obliqua.qꝛ obliqua linea ẽ an fracta ñ idirectuz ꝓducta.ar.ff.si ager vecti.vr̃ ẽphipe.l.j.§.q ĩppetuũ.ꝛ.ff.de vulga.substi.l.q liberis.§.hec v̄ba. ¶ Vt scias ꝙ impetrãs sup feudo non habet necesse facere mẽtõem de ꝯsuetudinibus feudorum que in rescripto nõ ꝯprehẽdunt̃ qꝛ certe sunt.ꝛ qδ certũ est expressione nõ indiget.vt.l.j.in fi.ff.de dote plega. Sz si ẽẽt ꝯsuetudo certi loci exorbitans a generali cõsuetudine recti feudi tali consuetudini non derogatur per rescriptum imo nec p priuilegiũ nõ faciens mentõem de ipsa.qꝛ cõsuetu

a ¶ Priuilegiũ ẽ ꝓhibitoriuz vel ꝯfutatoriũ precũ ne in ius trahat̃.

b ¶ Vide Barb.ꝯsi.l.col.j.volu.prio.ꝛ alex.ꝯsi.j.col.j.ꝛ iij.volu.v.ꝛ Ant.de prato.i ꝯsi.barba.ad fi.v.colũ.volu.j.

c ¶ Ista sunt diuersa dicere ñ includo ꝛ dicere suz exẽptus vel habeo declinatoriã fori.

¶ An de priuilegio aduersarij sit fienda mẽtio.

d ¶ Vide Alex.consil.lxxvij.ij.vol. Itẽ vide aliũ casũ quẽ ponit Jo.de ana.in cõsil.xiiij.ꝙ si epĩs fecerat cõstitutõnẽ vt ñ posset aliqs ad beneficia ordinari nisi seruata certa solẽnitate si ipse episcopus postea ordinat non seruata illa solẽnitate vr̃ dispẽsare ꝛ derogare tali cõstitutõi quãtuz ad validitatẽ illiꝰ actus.vide que ibi allegat ad ꝓpositũ doctor Bal.hic ꝛ bñ no.istuz casum.

Bal.sup decre.

impetraui ꝯ fratrez petruz rectorez eccl'e sancte Marie. sȝ nō dixi ꝙ esset de ordine cisterciesi. hic figdē fecit men tōem de priuilegiato. i. de psona q̄ re vā habebat priuile gium sui ordinis sȝ nō ð priuilegio ð quo non constabat pape cuȝ nō eēt facta mētio ordinis. pro eo ēt facit. qꝛ ð stilo curie ē ēt facere mētōem de ordine ⁊ de qualibet ꝓ fessione fm Host. ergo littere nō seruato stilo sunt nulle. ¶ Item illud priuilegium cisterciēsi. ē reclusum in corpe iuris. ⁊ iō nō opȝ excipi de ipso sicut nō opȝ excipi de di spositione legali. ¶ Itē nō ē priuilegium psone sȝ totius ordinis. ⁊ iō nec remitti nec obmitti pōt. vt. j. de iudi. c. at si clerici. ⁊ de fo. compe. c. si diligenti. ¶ Habētes autē priuilegiū psonale debent eo vti. qꝛ ex quo sunt citati. de bent se defendere. qꝛ lex nō supplet de facto. l. j. §. quer i. ⁊ §. accidētis. ff. ad turpil. ⁊ si nō vtunt non prodest eis si cut^a clipeus in bello non ꝓdest habenti sed vtenti. vel dic fm Inn. ꝙ imo pōt renūciari tacite ⁊ expresse ex quo ꝓce dit iudicium als iudiciū esset sine effectu qð est absurdū qð est de re familiari. s. sup decimis. imo fm Inn. valȝ re scriptum ipso iure sȝ elidit per pemptoriā exceptōez actō nō rescriptum. vnde de priuilegio non dȝ fieri mentio. s. ꝙ habeant priuilegium sup decimis sȝ ð ordine. qꝛ ordo hȝ priuilegiū super iurisditione ne trahi possit. Ad beneficia vero nō valerent lr̄e nō facientes mentōez de priuilegio. Itē ꝙ nō valeant itelligit p sniam nō ipso iure. vn̄ opus ē exceptōem opponi. Itē ꝙ oīa iudicia ꝯsistūt in scō. i. in allegatōe ⁊ ꝓpositōe. Nam iudiciūȝ nō ē aliud nisi vsus earum que apud aliquē sunt actionum seu defensionum^b vnde habit^s similis ē theorice. vsus similis ē pratice. Er go habens priuilegiū si eo nō vtit nihil sibi patrocinat. vt. ff. de ꝓcur. l. si filius. §. milites. nisi aduersarius sit inter dictus ab agen. vt. ff. de postu. l. quos ꝓhibet. Item eo sal uo ꝙ priuilegiatus nō intelligit in mora. qꝛ exceptiōem hȝ. vt. C. de le. l. ab administratore. ⁊ ff. iudi. sol. l. vir bon^s ⁊ ar. ff. siquis in ius vo. n̄ ierit. l. ij. in fi. q̄uis posset dici ꝙ i. d. l. vir bonus. fuit impeditus comparere. Et adde qð no. C. de resti. mi. l. ignorare. vel dic ꝙ p̄sens tenet allega re priuilegiū suum. absens vō nō. q̄n erat ꝑuilegiatus in nō veniendo ita ꝙ exēptus. vt. l. ij. ff. de in ius vo. ¶ Itē no. ꝙ per ꝯsensum perdit priuilegium. ita ꝙ si iudex esset datus de ꝯsensu ptium nō esset necesse fieri mentiōem de qualitate religionis. argu. ff. de iudi. l. sed ⁊ si susceperit in ptm. qꝛ voluntas^c ⁊ iuris auctoritas facit ratum. qð geri tur. C. de dona. ante nup. l. si filie tue. in glo. Et est simile. qꝛ se diuestit qui de sua veste alium ꝯsentit inuestiri. pu ta de feudo. vt. ff. de edil. edic. l. querit. §. si venditor. ⁊ ha bes in. c. j. §. preterea. qui. mo. feu. colla. x. ¶ Istud. c. est ar g. qð nō vȝ rescriptū sup feudo impetratū nō facta mē tione feudi. lȝ enim rescriptum ex forma sui nō sit priuile giatum. tamē est priuilegiare rei datuȝ. Nam feuduȝ hȝ iudices priuilegiarios. nō solū. s. dn̄m feudi pares ⁊ arbi tros ⁊ iudicem cōem puta ptātem terre nō simul sȝ que libet in suo casu. vt. j. de iudi. c. cetex. ¶ Item ipsum feu dum aliq̄n est priuilegiatuȝ vt feudū marchie ducatus ⁊ comitatus aliq̄n naturale vt reglare. Est. n. natura ipsis rebus inherēs dispositio per se nō per accidēs odium ha bens. aliq̄n est feudū irregulare siue singulare. vt. d. c. j. ð feudo guardie. ¶ Reuertor ad ꝓpositū ⁊ dico ꝙ rescri ptum nō est efficax si nō fit mentio qualitatis ordinis. qꝛ ē suppressa causa. In ꝯtrariū suadēs. arg. ff. de in ius vo. l. sed si hac. §. patronū. Est enim feudū aliud paternū qð recta linea ⁊ nō inflexa descēdit in posteros puta a pa tre in filium. ⁊ si ego dixi supius ꝙ vbi de ꝯsensu res agit ibi vȝ rescriptū lȝ nō fiat mentio de rei qualitate. Nimiꝝ qꝛ ⁊ iurisditio ꝓrogari pōt ⁊ p solutōez ptis ꝓrogat. vt no. in. l. j. ff. ð annis leg. ⁊ est valde notabile ⁊ ēt ꝯpromit ti nō facta mentōe de ordine. qꝛ ꝯpromissuȝ fit ex ꝯsensu. tn̄ interduȝ p ꝯpromissum dat qualisqualis iurisditio q̄ postea p emologatōem laudi inexpugnabile robur assu mit. vt. C. de arbi. l. pe. ff. e. l. ij. de re iudi. l. ait pretor. dicit Bar. ꝙ ꝯpromittere in arbitrū nō est ꝯtractus sed com promittere in arbitratorē est cōtractus transactionis vel finis sicut refutatio. vt ipse no. ff. de ope. no. nū. l. j. §. ⁊ post

a ¶ Clipe^s in bello non prodest ha benti sȝ vtē ti.

b ¶ Habi tus similis est theorice vsus simul ē pratice.

c ¶ Volun tas ⁊ iuris auctoritas facit ratum quando ge ritur.

operis. arbitratus ꝓpl'e nō ē pactū sed ei similis: qꝛ ali q̄n succedit ꝓ mera absolutoria. aliq̄n ꝓ mera cōdēnato ria. ⁊ tale aliqd esse censet p similitudinē quale adaptat. ff. de iureiu. l. tutor. §. j. ⁊ ēt in feudis potest prorogari iu risditio absq̄ dn̄oꝝ p̄iudicio. vt no. in. c. j. §. preterea. si de feu. de ꝓhibita alienatione feudi p federicum. nam ⁊ trā sigi pōt bōa fide. vt in. c. si vasallus de suo. si de feudo fue. cōtro. vel dic ꝙ de vel super iure tertij nūquā pōt cōpro mitti in illius p̄iudicium. vt. ff. de vsufru. leg. l. is qui. nam qui in arbitrū sponte cōpromittit est in culpa. ff. de euic. l. si dictū. §. si ꝯpromittē. ff. ð mio. l. si mior. §. miores. Itē q̄ nō habet plenā ⁊ insolidum rei administrationem nō pōt cōpromittere nisi in sui preiudicium. hic est ꝙ cōpro mittenti nō datur regressus euictionis. ¶ Idem de ꝓ rogatione dico vt nō hȝ regressum de euic. nisi probet sen tentiā fuisse iniustam ꝙ nō potest sufficere snīa arbitri. qꝛ est vtilis ⁊ abiecta nec habet ꝓ veritate: qꝛ non transit in rem iudicatam. C. de arbi. l. j. sed videt ꝙ quis possit com promittere super eo qð tangit ius alterius. vt. ff. ad treb. l. cum hr̄dita ex fidei cum ibi tex. dicit ꝙ cōpromittere ē in administratōe si cōpromittit bona fide. ⁊ est res valde notabilis. Sed ī fideo ꝙ heres an̄ restitutā hr̄ditatez ha bet plenum dominiū ⁊ plenā administrationē. ⁊ iō com promittere potest. arg. C. de transac. l. presco. ¶ Or mo do iterū reuertor ad. c. nostrū. dicit hic ꝙ rescriptū in for ma cōmuni obtentum nō derogat priuilegio. qꝛ plus pōt homo priuilegiatus q̄ȝ homo simplex. vt. ff. de leg. ij. l. cuȝ patronus. ¶ Pone ergo papa cōtulit beneficium cura tum cū clausula residentie ⁊ promotionis ad ordines nū quid episcopus poterit dispensare. ⁊ videt ꝙ non qꝛ man datum pape est reseruandū. vt. S. eo. si quando. ⁊. j. de rest. spo. c. pisanis. nā sacris apicibus nihil ē addēdū vel ðtra hendum vel impetrandum vel glosandum. vt. C. de legi. l. fi. nam ⁊ si testator mandat residētiam debere fieri quā tum requirit materia vel forma dispositionis. vt. ff. de ma numis. testamē. l. meuia. ff. de lega. iij. l. qui concubinas §. vxori. ff. de alimē. lega. seruo ad custodiā templi. ¶ Pre terea ⁊ si hoc tacite inesset. tamē expressio multum opera retur. qꝛ magis astringit expressum q̄ȝ tacitum. vt. ff. de ar bi. l. celsus. quasi bis repetita iussio semel facta de lege ⁊ iterum facta a ministro legis. ¶ Sed contrarium ðter minat Archi. tali rōne. priuilegiū epoꝝ ē ꝙ possint di spēsare. ergo tali priuilegio nō ðrogatur per rescriptū qð exprimit ius cōe. qꝛ vox priuilegiata potior ē voce simpli ci. vt no. ff. de here. insti. l. test ð dn̄i. Eps igitur poterit di spēsare ex ei. cum aūt vocorōnē naturalē vel ciuilē. vt in c. j. §. itē si delator. que fuit prima causa hn̄fi. amit. leues enim occasiones non sunt ad statutum iuris trahende. vt in. c. vbertus de orto. §. siquis. in quib^s cau. feu. amit. col. x. occasio enim dicitur leuis ratio que mouet effectuȝ sȝ non tribuit effectū. Concludo ergo cuȝ Archidiacono ꝙ dispēsatio sublata nō ē per illam notabilē. l. si hominē. ff. man. hoc tȝ Archi. in. c. lȝ canon. in fi. de elec. li. vj. Ad illð aūt brocardum ꝙ expressio dȝ aliquid opari. rn̄deo verū est si iuris ratio patit. secus si non patitur vt quia inest ð necessitate ⁊ in quolibet contingēti in illius generis. Si iudex dicit assigno tibi terminū legis ad petendū aposto los. iste terminus non ē terminus iudicis sȝ legis. Refert enim legem sed non statuit de nouo diem. vt in clemē. ij. ð appellatio. ⁊ sic ista expressio relatiua legis simpliciter ni hil operatur. sed expressio dispositiua bene operatur in di ctn. d. l. celsus. ⁊ hoc ideo quia arbiter poterat minuere nec lex suppleret in arbitrio lȝ suppleat in iudice. vt. ff. ð arbi. l. diē proferre. §. stari qꝛ ēt iniquum arbitrium tȝ. Vl' dic ꝙ ēt arbitriū non dico arbitramētum recipit tacitā sup pletionē tēporis. snīa vō iudicis suppletur in omissis que tacite insunt. vt. l. iij. §. siquis condēnatus. ff. ð re iudic. ⁊ facit ad istud brocarduȝ quod no. per Cy. in. l. iij. C. si pē den. appella. mors interue. ¶ Vtruȝ expressa ademptio bonorum in deportatione vel relegatione aliquid opetur nec ne. ⁊ cōiter dicim^s ꝙ in relegatiōe operat qꝛ volūta ria. in ðportatiōe autē ⁊ dānatiōe in metallū non opatur quia necessaria. vt. ff. de capi. dimi. l. tutelas. §. si liberta te. ⁊. C.

te. ⁊.C.de senten.pas.l.fi.quicquid dicat gl.in.l.siqua militi.§.j.ff.ex qui.cau.maio.que dicit ꝙ in deportato possunt reseruari bona. Nam illud non est verum nisi fieret per principē vel nisi fieret militi condēnato de militari delicto. ¶ Premitte ad euidentiā ꝙ cistercien̄.sunt priuilegiati ne soluant decimas possessionem ante generale consilium acquisitarum. Item sunt priuilegiati ꝙ per litteras non pn̄t trahi ad iudicem nisi fiat mentio de ordine ipsorum. Cistercienses ergo non possunt conueniri per rescriptum in quo nō fit mētio ipsoꝝ. Casus. impetratū fuit ꝯtra quēdā abbatē vel priorē ordinis cistercien̄.sup decimis vel alijs que sedes apostolica eoꝝ ordini indulsit. nec fuit facta mētio ordinis in rescripto tandē fuerūt citati vigore rescripti. queritur vtrū teneanr rn̄dere. rn̄der ꝙ non. ¶ No. ꝙ suppressio dignitatis vel ordinis viciat rescriptum. ¶ Opponir ⁊ imo vr̄ ꝙ possint cōueniri ꝑ tale rescriptum: lȝ non faciat mentionē de priuilegio. q: intelligitur cōcessum saluo priuilegio. vt.C.de emancipa.libe.l.nec auus. ⁊ ēt saluo iure cōmuni. vt.ff.de vul.substi.l.ex facto.in prin. Solu.hic duplex est priuilegiū perēptorium qđ respicit decimas ⁊ exclusorium litis ⁊ deceptationis qđ respicit vacationē in ius propter primū nō viciatur rescriptum. q: non est exclusorium iudicij ſȝ actōis. q: exceptio pemptoria respicit merita cause nō merita iurisditionis. sed propter secundū viciatur rescriptum. quia priuilegium[a] est prohibitorium vel ꝯsutatorium precū ne in ius trahar. ar.ff.iudi.sol.l.vir bonus. ꝯm Inn. ¶ Sȝ pone ꝙ trahunr sup rebus super quibus nō habent priuilegium. nunqđ efficax est rescriptū. rn̄deo sic. quia in eo in quo non sunt priuilegiati debent vti iure cōi. vt.j.de deci.c.nuper. ꝯm Ber. ¶ Ulterius opponitur ꝙ imo debent cōparere.[b] Nam quilibet citatus coram iudice qui habȝ aliquā iurisditionē dȝ cōparere allegaturus suū priuilegiū. vt.ff.de iudi.l.siquis ex aliena. ⁊.ff.siqs vocat⁹ in ius nō ierit.l.ex quacūqȝ. Sol. concedo. ⁊ ideo si citatus non cōparet tenet sn̄ia cōtra eum. vt.j.de appel.si duobus. ꝯm Ber. ¶ Ex quo sequitur talis conclusio ꝙ si in rescripto nō fit mentio de priuilegio aduersarij rescriptum est inualidum si cōparear ⁊ excipiar. alioquin est efficax. ⁊ dic ꝙ spāle est in cistercien̄. ⁊ alijs habentibus spāle priuilegiū fori cōcessum ipsi religioni. ⁊ hoc fauore religionis. ar.ff.de vsufru.l.locū.in prin. Et ex hoc concludir ꝙ non solū in cisterciensibus. sed ēt in similibus est idē obseruandū. ar.ff.de neg.gest.l.ex facto. ꝯm Bar. Distingue aut ꝯuētus per lr̄as nō includir in litteris. ⁊ hoc ꝯstat ⁊ nō tener ꝯparere. vt.j.de priui.c.fi.C.de māda.principū.l.j.de iurisdi.om.iudi.l.in ꝓuatoꝝ. aut includir in litteris. ⁊ hoc cōstat ꝙ includar. tn̄ pōt declinare. ⁊ tunc tenetur cōparere ⁊ excipere. nam si non excipiat ius excipiendi ꝑdit.ff.đ iudi.l.sȝ ⁊ si susceperit in prin. aut est dubiū vtꝝ includar necne. ⁊ tūc aut dȝ ipsū ꝓbare aliquā qualitatē qua probata nō includir vt qn̄ est exēptus. ⁊ tūc tener ꝯparere ⁊ docere. aut nihil est ab eo probandū corā eo. vt q: cleric⁹ citatur a iudice seculari corā quo nō dȝ ꝓbare de clericatu. ⁊ tunc processus non tenet siue cōpareat siue nō.j.đ iudi.c.si clerici. ⁊ error iudicis secularis non facit ꝓcessum valere. vt.C.si a non cōpe.iudi.l.j. ¶ Ex his apparet ꝙ[c] aliud est dicere non includo. ⁊ aliud est dicere sum exemptus vel habeo declinatoriā fori. ¶ Itē ex predictis habes duas ꝯclusiones. prima ē ꝙ ipetratio facta ꝯtra priuilegiū fori suppꝭsa dignitate vel ordine non vȝ qđ ē verꝝ si ita dicat tenor priuilegij. aliogn vȝ. sed obstat exceptio declinatoria fori. Nam qn̄ in iure repir hoc verbum non valeat ⁊ nihil vltra cauer intelligir per sn̄iam. q: cum sup hoc debeat cognosci. ergo ꝓnūciari. ar.C.de ꝑcl.impera.offerē.l.vniuersa. Tn̄ ad vnū aduerte ꝙ iurisditio que ē inualida ope exceptionis lata ꝑ exceptiōe sn̄ia efficietur nulla ipso iure. vt.j.de offi.dele.c.significātibus. ⁊.ff.de fideius.l.si plures.in prin. ꝑ Pe. ⁊ Bar. ¶ Si aūt ipetratio facta sit ꝯtra priuilegiū cause principalis tale rescriptum bene tenet: q: nemo agēs tener facere mētionē đ iure aduersarij arg.ff.de lib.agno.l.j.in prin. ne tāqȝ fatuus impetret ꝯtra seipsū. vt.C.de li.causa.l.cū ꝓ precū. ⁊.C.de

a ¶ Priuilegiū ē ꝓhibitoriū vel ꝯsutatoriū precū ne in ius trahar.

b ¶ Vide Barb.ꝯsi.l.col.j.volu.prio. ⁊ alex.ꝯsi.j.col.j. ⁊ iij.volu.v. ⁊ Ant.đ prato.i ꝯsi.barba.ad fi.v.colū.volu.j.

c ¶ Ista sunt diuersa dicere n̄ includo ⁊ dicere suȝ exēptus vel habeo declinatoriā fori.

reus.dona.l.cum ꝓficcaris. ⁊ vt liqueat dictus articul⁹ an de priuilegio aduersarij mentio sit fienda. distingue aut impetratur rescriptū ꝯm ius cōe in vim iusticie cōtra priuilegiatos aut in vim indulgentie siue priuilegij. Si in vim iusticie aut ipetrar cōtra cisterciēses vel alios religiosos ⁊ tūc necesse ē ꝙ de ordine faciat mentionē nō de priuilegio. q: lr̄a dicit ordinis non dicit priuilegij. aut ipetratur ꝯtra alios priuilegiatos. vt pone exemplū.j.de priui.c.ex parte el primo. ⁊ tunc nō est necesse qđ de priuilegio faciat mentionē. ⁊ est ratio q: ꝑ rescriptū nihil detrahir priuilegio. Nā erit iuxta priuilegiū pronūciandū ⁊ rescriptū est equale ad iusticiā ⁊ nō claudicat aliter sequerer ꝙ de qualibet peremptoria esset fienda mētio in rescripto. qđ ē falsum. q: de perēptoria nō pōt disputari in litis ingressu. sed solū vna cū principali. vt.in.l.j.C.de ordine iudiciorū. ⁊ sic nō posset ꝓnūciare se iudicē vel n̄ iudicē qđ debet ante omnē aliā ꝓnūciationē fieri vt no.ff.qui satisda.cogā.l.arbitro. ¶ Item ideo non debȝ fieri mentio de perēptoria. q: aut fieret mētio coadunandā perēptoriā ⁊ contradiceret sibijpsi. aut ad excludēdā. ⁊ tūc alia ratiōe eēt rescriptū nullū qđ perimere ius viderer alterius. vt.C.de preci.impe.offe.l.rescripta. Si vero rescriptū ipetratur in vim indulgētie. tūc necesse ē ꝙ de priuilegio faciat mētionē in rescripto. q: dicat n̄ obstāte tali priuilegio. alias ei nō derogarer.j.eo.c.ꝯstitutus. ⁊.j.de re iudi.c.inter monasteriū. ꝯm cōposto. qđ intelligo si istud priuilegiū non est in corpore iuris clausum. al's faciēdo mētionē de ordie intelligeretur obstatiuo priuilegio[d] derogare. arg.ff.de excu.tuto.l.idem vlpianus. ⁊.ff.de re indi.l.quidā cōsulebat. ꝯm hostien. ¶ Et predicta faciūt ad qōnē. impetraui i feudū castrū tanqȝ emptū per quēdā monachū cisterciensis ordinis nō expresso aliter qđ illud castrum esset acquisitū ordini nūquid valet ipetratio. ⁊ vr̄ ꝙ sic q: ex quo per monachū đ necessitate acquirir monasterio ⁊ qđ inest necessario ⁊ non cōtingentur nō oportet exprimi. q: satis est demonstratū quid ⁊ quale quantūqȝ sit vt.C.đ iur.de libe.l.cū aliqs.ff.de cōdi. ⁊ demon.l.filio.xix.q.i.c.statutum. vn̄ sn̄iam principio nō fefellit. imo plenarie intrusit. Sed sic igir voluntas principis adest ⁊ potestas subest. Sed quid dices impetraui in feudum rem quam tenebam in emphiteosim ⁊ feci mentionem ꝙ res erat emphiteotica non tamen expressit quantitatem census. ⁊ videtur dicendum ꝙ incerta sit impetratio ⁊ ideo inualida. q: certitudo ꝯsistit i substātia quātitate ⁊ qualitate. Nā iste tres distinctiones simul iuncte faciunt rem certā. aliter dicitur incerta ⁊ insomnis.ff.de ver.obli.l.vbi aūt. ⁊ incertitudo tanqȝ captiosa frangir. vt.ff.de transac.l.cū acquiliana. nisi forte seruitiū esset equales vel maius quam esset census annuus. hoc quoqȝ cōmittir iudicis arbitrio ar.ff.de transac.l.cū hi.§.modus. ⁊.ff.de annuis lega.l.meuia.§.fi. sed certe lex dicit expresse ꝙ fundi templorū emphiteotici n̄ possunt concedi dempto canone ꝯsueto. ¶ Sed quid dices impetraui iudices super re feudali nō facta mentiōe feudi an valeat rescriptum. ¶ Rn̄deo sic si impetraui in forma mere iusticie corā quibus poterit opponi exceptio declinatoria veniens ex nā feudi. vt.j.de iudi.c.ceterū q: feuda proprios habēt iudices.s.dn̄m pares curtis ⁊ arbitros. Dn̄s.n.iudicat inter pares curtis. pares enim iudicant inter feudatariū ⁊ dn̄m. arbitri iudicāt vbi deficiunt pares his omnibus deficientibus a iurisditione iudicat ordinarius loci vt dicam in.c.ceterū.j.de iudi. ⁊ hoc in oi feudo siue sit nouū feudum siue recta linea descensū siue ꝑ obliquū.i.trāsuersale. ⁊ si cōcessum sit tibi ⁊ linee tue semper itelligir đ linea recta ⁊ n̄ de obliqua. q: obliqua linea ē quasi fracta n̄ idirectū ꝓducta. ar.ff.si ager vecti.vl' ēphi.pe.l.j.§.q ippetuū. ⁊.ff.đ vulga.subsi.l.q liberis.§.hec v̄ba. ¶ Ut scias ꝙ impetrās sup feudo non habet necesse facere mētōem de ꝯsuetudinibus feudorum que in rescripto nō ꝯprehēdunr q: certe sunt. ⁊ qđ certū est expressione nō indiget. vt.l.j.in fi.ff.de dote plega. Sȝ si eēt ꝯsuetudo certi loci exorbitans a generali cōsuetudine recti feudi tali consuetudini non derogatur per rescriptum imo nec ꝑ priuilegiū nō faciens mentōem de ipsa. q: cōsuetu

Bal.sup decre.

¶ An đ priuilegio aduersarij sit fienda mētio.

d ¶ Vide Alex.consil.lxxvij.ij.vol. Itē vide aliū casū quē ponit Jo.đ ana.in cōsil.xiiij. ꝙ si epūs fecerat cōstitutōnē vt n̄ posset aliqs ad beneficia ordinari nisi seruata certa solēnitate si ipse episcopus postea ordinat non seruata illa solēnitate vr̄ dispēsare ⁊ derogare tali cōstitutōi quātū ad validitatē illi⁹ actus. vide que ibi allegat ad ꝓpositū doctor Bal.hic ⁊ bn̄ no. istū casum.

do equiparaꝛ pacto ⁊ hec ꝓbanꝛ.j.ō decimis.c.ex multi-
plici ꝯiunctis his que no.C.de decretis decurionū in ru
brica.ff.de reg.iur.l.nec prorio. ¶ Sꝫ ecce rescriptū non
derogat his que ꝯcernunt cās cause.sꝫ nūquid det iurisdi
tōem implicitaꝫ ad derogandū.rñdeo sic.qꝛ dat cāe co
gnitōem.ergo ⁊ ꝑtātem ꝓnūciandi. Unde lꝫ rescriptum
nō deroget pacto vel ꝯsuetudini ꝑ se pōt tñ derogare sen
tētia mediante.qꝛ valet snia ꝯtra priuilegiū lata nō ex-
presso errore iuris in snia.si enim esset error expressus nō
valeret ꝓpter vitium ⁊ vituperationē pronūciatōis.ar.
ff.de excu.tuto.l.qui testamēto.⁊.C.ō iur.⁊ fac.igno.l.j.
ibi enim bene valet snia.sed de iurꝰ spāli reseruaꝛ exceptō
post sniam.sic.C.qñ ꝓuo.nō ē necesl.l.veteranus. ¶ Que
ro nunquid certa sciētia pricipis firmet gratiam que alś
esset [a] nulla.⁊ videꝛ ꝙ sic.vt.ff.de excu.tu.l.idem.C.de te
sta.l.sicut certi.⁊.l.si cum vel in vtero.sic ꝙ de certa scia
plene ⁊ clare fiat mentio in litteris valeꝫ rescriptum alś
nō.qꝛ nō transit in vigorē lraꝝ. Nam papa nō vtitur in
litteris sua scia nisi formaliter seu causaliter faciat mētio
nem de ipsa:qꝛ extra lras nihil subintelligi potest.ar.ff.ō
lib.⁊ posthu.l.gallus.§.j. Ibi dum dicit ex verbis conci
pi possit.⁊.C.de fide instru.l.contractus. ¶ Querit hoc
collectarius papa ꝯcessit mihi bñficium cū clausula vbi
deberem facere residētiā.nūquid poterit diocesanus sup
residentia dispēsare.⁊ videꝛ ꝙ nō:qꝛ fines mādati sūt di
ligēter custodiēdi.vt.J.eo.c.cum dilecta.ff.manda.l.dili-
gēter.ff.de ver.ob.l.qui rome.§.calimacus.ff.ō manumis.
testa.l.meuia.ff.de leg.iij.l.qui ꝯcubinā.§.vxori. Arch.di
cit ꝙ ex cā supuenienti pōt dispēsare nec facit ꝯtra māda-
tum pape a quo mādato nouitas cause semper videꝛ ex-
cepta.ar.optimū.ff.man.l.si hoiem.⁊.ff.de solu.l.si cum
cornelius.allego Arch.qui ita no.in.c.licet canon.in fi.ō
elec.li.vj. Et ratio est qꝛ posse dispensare priuilegium est
epoꝝ cui priuilegio nō intelligiꝛ derogatū per rescriptū.
dūtamē ista dispensatio fiat cum cause cognitione.qꝛ qō
deest rescripto suppleꝛ a lege.ar.ff.de re iudi.l.iiij.§.sigs
ꝯdēnatus. ¶ Preterea causa de residētia inest de iure
cōi in bñficialibus curatis.siue habeāt curam spūalē si-
ue tēporalem alicuius plebis vel populi cum alicuꝰ po-
testatis vel iurisditionis exercitio.ergo expssio nō auget
mandatum. Sed nūquid priuilegio de decimis nō pre-
standis pōt renūciari.⁊ videꝛ ꝙ nō.qꝛ ē ꝯcessum ordini.
ar.J.de fo.compe.c.si diligenti. Et iō vnus abbas cister-
cieñ.vel prior ꝯuentus sup decimis.videꝛ nō posse renun
ciare huic priuilegio. ¶ In ꝯtrariū videꝛ.C.de his qui spō
te munera suscipiūt.l.j.li.x.dic ꝙ in ꝑiudiciū eccl'e non tꝫ
renūciatio.sed in ꝑiudiciū ꝑsone ipsius renūciationis tꝫ
Nō ob.c.si diligēti.allegatum ibi nō potest valere renū-
ciatio quin preiudicareꝛ dignitati ordinis clericalis. Nā
qui tangit vnum clericū tangit totū clericatum sicut q tā
git auriculā tangit totum corpus.⁊ ꝓpter colligātiā mē
broꝝ totū corpus sentit tactū.vt no.ff.de fur.l.vulgaris
in prin. ¶ Item scriptum est nolite tangere xp̄os meos
⁊ in ꝓphetis meis nolite malignari.vt no.i anē.de ñ alie.
.§.j.vel aliter ad.c.si diligēti.respōde ꝙ ibi fieret preiudi
ciū alterius iurisditionis ⁊ ideo non tenet ꝯsensus.vt no.
Jo.mo.in.c.accusatus.de here.li.vj. ¶ Demo oppono.
nam dicitur hic ꝙ impetrato ad certam spēm nō dero-
gat ꝑuilegio cōi ordinis cistercieñ.certe imo videtur ꝙ
deroget.quia spēs derogat generi.vt.s.e.c.j.⁊ de offi.de
leg.c.studuisti. Solu.illa regula nō habet locū in priuile
gijs.quia priuilegium eo qō ꝯtinet ius singulare semper
habeꝛ loco speciei specialissime.vt no.ff.de legi.l.ius sin-
gulare.⁊ ideo nō tollitur nedum ꝑ rescriptum.sed nec ꝑ
constitutionem generalem sequentem.vt sing.no.in.l.de
curionibus.C.de silentiarijs.lib.xij. Regulariter autem
spēs que euellitur de corpore sui generis minuit genus.s.
ei detrahēdo ⁊ aliter disponēdo q̄ꝫ sit dispositum de ge-
nere.⁊ hoc qñ precedit genus ⁊ sequiꝛ spēs restrictiua.vt
ff.de le.iij.l.heres meus.§.due statue.vel trāslatiua.vt.ff.
de alimē.lega.l.alimēta.§.basilice.⁊.l.stichus. Sed si ꝑ
cedat spēs ⁊ copulatiue subiciaꝛ genus hic nō euelliꝛ spe-
cies de corpore generis sed ex abundanti expꝛimiꝛ.vt.ff.

a ¶ Vide
Feli.i.c.cū
iter priorē
col.j.cū seq.
vbi latissie
J.de excep.

de sup.lega.l.legata supellectili. ⁊ hec distinctio quid
ꝑcedat vel quid sequaꝛ hꝫ locū in specie nō in genē ⁊ indi
uiduo.qꝛ indiuiduū ampliationē non recipit.vt.d.§.due
statue.⁊ ar.ff.de vsuca.l.rerū mixtura.hꝫ eīm fines ꝓpri-
os.ff.de lega.ij.l.meuius.§.duobꝰ.⁊ no.ff.de leg.j.l.lega-
ro gnāliter.quibus finibus circūscribiꝛ. ¶ Sed opponiꝛ
⁊ videtur ꝙ species nō deroget generi. Nam appello ge
nus illud qō continet plus.speciē vero voco ꝑtem illius
pluris.vnde dicit lex ꝙ si testator legat vni fundum alij
vsufructum eiusdē fundi ꝙ legatarius fundi concurrit in
eodē vsufructu tanq̄ꝫ coniūctus.⁊ sic ei nō derogat spēs
expressa sed cōiunctio facit partē.vt.ff.de vsufru.lega.l.si
alij.nisi testator dixisset expsse ꝙ legebat totū vsūfructū
vel hoc probaꝛ ex aliqbus cōiecturis.vt ibi pꝫ. Sol.fun-
dus non ē genus sꝫ est quoddā integrale ⁊ materiatū qō
intellectu distinguiꝛ in duas qualitates.s.proprietatem ⁊
vsūfructū.qꝛ ergo in eadē integritate corporali vterqꝫ le
gatarius cōcurrit cuius integritatis.i.fundi nomine vter
qꝫ cōtineꝛ merito cōcursu legatarius fundi facit partem
legatario vsufructus formalis. Idē esset si vni legaretur
domus alij vsufructus ipsius.vt.ff.de vsufru.leg.l.sempro
nio.⁊ facit qō no.ff.de leg.iij.l.iulianus. ¶ Quid si adij-
ciatur adiectiuū substantiuo. Rñdeo aut est interposita
copula [b] ⁊ habet ampliare aut nō est interposita.⁊ habet
restringere.vt.ff.de leg.iij.l.ea tñ adiectio.⁊ inter adiecti
uum ⁊ substātiuū nō cadit punctus qui habeatur pro co
pula.qō dic vt.ff.de verbo signi.l.alienatōis.§.fi. ¶ Ad-
de dicit Jo.mona.ꝙ quādoqꝫ [c] verba sunt generalia.⁊ tñ
effectu sunt singularia vt qꝛ nō possunt cōprehēdere nisi
vnum indiuiduū.vt ipse no.in.c.si absenti.de prebē.libro
vj.⁊ ideo statutū cum nō pōt cōprehēdere nisi vnā perso
nam siue ꝙ sumiꝛ ex aliquo ⁊ nō ex vniuerso nō valet qꝛ
statutū dꝫ esse generale verbis.⁊ effectu seu adaptatiōe
vt.ff.qui ⁊ a quibus.l.priuatus.quod teneas menti quia
quotidie occurrunt.

e **Ante.** Et.J.no.ꝙ hic nō ē mutatio ꝑsonaꝝ sed intellectus.ar.ff.
de ꝯhen.emp.l.cum seruo.qꝛ intelligiꝛ eps ta
cite ex nā rei mandate. ¶ Mādatū factum
caplo sede vacāte eps de nouo creatus adiplē teneꝛ.h.d.
ſm Inno. Uel sic. Si collatio ꝑbēdarū ꝑtinet ad epm ⁊
sede vacāte scribaꝛ caplo ꝓ receptōe alicuius in canoni-
cum.eps postea creatus teneꝛ ꝓuidē ⁊ valet rescriptum.
Prio poniꝛ mandatū pape ⁊ eius tenor. Scdo allegato
ria executio capli. Tertio ꝑtēsa excusatio epi. Quarto re
prehēsio pape. Quinto remotio cuiusdā tacite oppōnis.
scda ibi ipsi vero.tertia ibi cū itaqꝫ.quarta ibi qō nullate
nus.quinta ibi pro eo. ¶ Casus. Quidā.p.quōdam iude
us ad fidē cōuersus eccl'a tornacēsi vacāte impetrauit lit
teras ad decanū ⁊ caplm ꝙ ipm reciperēt in canonicū ⁊
ꝑbēdam eidē cōferre deberēt.tandē anteq̄ꝫ mandatum
esset adimpletū.archidiaconꝰ dicte eccl'e creatꝰ ē eps. mō
dictus petebat se recipi in canonicū ⁊ ꝑbēdam sibi cōfer
ri.caplm obijciebat ꝙ nō poterat recipē qꝛ nō ꝑtinebat
ad ipm receptio sed ad epm. Eps vero dicebat ꝙ nō te-
nebaꝛ recipe nec conferre qꝛ mandatum nō erat directū
ei cum nō esset nominatus in rescripto.⁊ quia tpe date nō
erat episcopus ⁊ datum ē fundamētum lrarum. papa di
cit episcopum teneri nec potest ignorantiam simulare cū
tēpore date litterarum esset vnus ō capitulo ⁊ tēpus date
lrarum sit diligēter attēdēdum. Unde rñdet tacite op-
positioni quia possꝫ quis dicē iste impetrans originaliꝛ
est ō gēte iudeorum.vnde episcopus videtur habē iustaꝫ
causam indignationis.ad hoc respondetur ꝙ exquo con
uersus ē ad fidē non dꝫ indignari episcopus vꝛ canonici
si recipiatur in confratrē ⁊ ꝑbēda sibi conferatur. hoc di
cit.⁊ ē ratio quia nemo oritur christianus sꝫ ꝑ baptismū
fit.aliter sequeretur ꝙ nemo posset habē ecclesiasticū be
neficiū. Ibi si bñ [d] meminimus.presumitur quis memor
eorum que fecit.sic.C.de contrahē. ⁊ cōmittē. stipula.l.
magnam.⁊ tamē quandoqꝫ quis ignorat factum propri
um ad suum tñ damnum nō alterius.l.is qui vsūfructum
ff.qui.mo.vsufruc.amit.⁊ interdū nec ad suū nec alterius
ff.de

b ¶ Vide
latissime ꝑ
Feli. in.c.ij.
in.vij.col.cū
seq.ē.eo.

c ¶ Quāqꝫ
vba sunt ge
neralia ⁊ tñ
effecta sunt
singularia.

d ¶ Vide
vnā gl. que
docꝫ mode
stiā loquen
di in stilibus
vbis quam
ibi multum
no. Decius
i.l.lecta.alś
in.l.seq.ff.si
cer.pe.⁊ ibi
adde istum
tex. in istis
vbis si bene
meminimꝰ.
Itē i qbus
ꝑsumaꝛ vel
tollaꝛ obli-
uio.vid per
Barb.ꝯsi.
xxxij.col.pe
nul.vol.j.⁊
ꝯsi.xxv.col.
ij.eo.volu.
Qto āt tpe
inducaꝛ ob
liuio.vid re
missiue Jas.
in.l.j.col.fi.
.C.de ser.fu.
Itē adde ꝙ
in papa nō
ꝑsumiꝛ me-
morie sꝫ bñ
ꝑsumiꝛ obli
uio.c.ex pte
el.j.de of.de
lega.qō no.
ad istū tex.
qui vꝛ ꝯtra
in istis vbis
sꝫ ē ꝓꝑ mul
titudinem
causarū ſm
Barba.ibi
qꝛ vt pluri-
mū qs crea
tur papa in
senectute.

ff. de acquir. pos. l. pegre. Ibi te qui tũc eras archidiaconus nũc episcopus. Ibi decano de archidiacono non fuit nominatim expressum. ⁊ ideo prima facie videbatur obmissum ar. ff. de le. ij. l. celsus §. qd alicuius. sed hoc non obstat q2 lz nõ nominatim. tñ inter ceteros. sicut dicim⁹ in simili q̄ quidã nõ nominant. tñ inter ceteros includuntur ff. de lib. ⁊ postbu. l. tutius. naz natura nominis collectiui est sua indiuidua quãqz simul quandoqz seorsum per se significare. vt. l. si chorus ff. de le. iij. ⁊ quandoqz significat ꝯplexiue quandoqz distributiue. vt. l. ciuib⁹. ff. d reb. dub. ff. de lega. i. l. ciuitatibus. C. de iude. l. i. Ibi mandatũ de dimus ⁊ preceptũ hec verba geminata significãt precisaz intentionẽ pape. i. precipiendo mandamus. q2 strictius ẽ preceptũ q̃3 mandatum. vt no. ff. de offi. psi. l. sepe. Ibi de gente. no. q̄ nomẽ gẽtz significat originez. Ibi ipsi vero. i. decanus ⁊ capl'm. Ibi q2 donatio. ista allegatio erat vera quia ex quo translatum est mandatum ad epm creatuz ergo capl'm est liberatum a mandato. arg. ff. de adi. le. l. trãslatio. Ibi ad te. s. solum ⁊ iõ nõ poterat adimpleri per capl'm. vt. i. ne sede vacã. c. j. li. vj. ⁊ quia per creationez epi absorta ẽ in hoc auctoritas capli. q2 capl'z quod fungebatur sede va. loco epi nũc desijt fungi. arg. optimũ. ff. d fidei cõ. lib. l. lucius. ⁊ C. de inoffi. te. l. fi. i fi. vbi mutatio appellatiui viciat substantiuum. ff. qui. mo. vsufruc. ami. l. si cui. Ibi inde receperas non tãq̃3 eps. quia non eras. nec tãq̃3 archidiaconus. q2 de archidiacono nõ erat facta mẽtio. sed de capl'o ⁊ decano. arg. ff. de le. ij. l. legatorũ. §. qui plures. C. fami. her. l. quotiens. Ibi si datum. i. mentem pape in qua consideratur tempus date. quia tũc oritur ⁊ inicia tur grã formaliter. arg. ff. de reb. dub. l. si cognatis. ❡ Si papa mandauit mihi cõferri prebendã tanti redditus lz non sit probatus redditus in iudicio ad vnguẽ. tamen iudex estimabit illõ. ff. d le. ij. l. si quod ex pamphila. ⁊ quod ibi per Bar. ❡ Si rex concessit mihi vltimã excidentiaz oportet me probare de tpe. ff. ad treb. l. euz qui nouissim⁹. Ibi de capl'o. propter qd presumit scire. maxie quia erat archidiacon⁹. nam presumitur conuentuales scire ea que fiũt in ꝯuentu. vt in auc. de mona. c. cogitandũ. ⁊ no. i. de resti. c. veniens C. de repudijs. l. consensu. ⁊ qd no. ff. de re. iu. l. nõ potest dolo. Ibi canonicus. nota quod qs potest habere in vna ecclesia dignitatem canonicatuz ⁊ prebendaz quod verũ ẽ ex dispensatione. vt in. c. j. de consuetu. lib. vj. Ibi necesse. q2 eras tunc canonicus. nec eras tunc episcopus consecratus. supple nec confirmatus. quia sola confirmatio dat potestatem conferẽdi. vt. i. de elec. c. trãsmissuz. Ibi extiterit. s. quõdam. tamen illud fermentum fuit purgatum per baptismũ. ⁊ ideo de eo nõ debet fieri mentõ. Et est bene notanduz q̄ restituti ᵃ ad famaz si impetrant dignitatẽ nõ oz q̄ faciãt mentionẽ d defectu antiquo nec de restitutione in ime. q2 beati quoꝝ remisse sunt iniquitates ⁊ quoꝝ tecta sunt peccata. tene menti. Inanis gloria ⁊ memoria preteriti nõ corrũpit statum de presenti. Ibi si datum. no. rescripta ⁊ litteras pape edendas integrales cũ die. secus in alijs publicis instrumentis. q2 dies non debet edi nisi ad instruendaz falsi accusationẽ. ⁊ tunc ita demũ si petens edi offerat se paratuz inscribere ad penã taliõis. C. de fide instru. l. fi. qd dic vt dicã. i. de proba. c. j. qd no. i. d re iudi. i. c. abbate. i nouella. vbi dis vide. ❡ Si qs extra iudiciũ vtetur instro vti in prestationib⁹ oz solẽniter edere cũ die ⁊ consule. ff. depositi. l. siquis inficiatus. ⁊ no. ff. d ope. no. nun. in rubrica. p Bar. qd est no. ❡ Itez collige ar. ad questionẽ cõcesse sunt represalie cõtra perusinos ⁊ tũc titius erat de numero perusinoꝝ postea est factus hostis ⁊ desijt esse ciuis. vt. ff. de capi. dimi. l. admissione. §. q deficiũt. demũ captus ẽ pro represalijs. queritur vtꝝ potuerit capi. ⁊ videt q̄ sic attento initio ⁊ data represaliarũ vt hic ⁊. ff. de reb. dub. l. si cognat⁹. ❡ In ꝯtrariũ videtur q2 est sortitus aduersatiuũ statum. ⁊ q2 finita est causa finalis anteq̃3 existeret ꝯditio capture. q2 snia nõ verificatur nisi capiat prius. vt. ff. de acqui. re. domi. l. in laqueũ. nec trahit retro. vt no. i. de appel. c. preterea reqsiti. facit qd no. in. c. i. ne se. va. li. vj. in nouel. ⁊. i. eo. ti. ⁊ li. c. ex parte. Conditio tũc fingit retro qñ in ipsius implemẽto non requirit factũ nouũ ꝯtrahẽtis vl' disponentis als non. quia ex pluribus debẽtibus ꝯcurrere substãtialiter nõ sufficit alterũ ꝑuenire in tpe. q2 illud dicit prius in tpe qd ẽ prius in cessione diei. ⁊ qd est ꝑfecte ꝯsumatũ. ff. de le. j. l. quesitum §. pñti. qd est verius. q2 ꝯditio necessario subintellecta ex natura rei. s. si capiat nõ põt verificari anteq̃3 capiatur ⁊ tanq̃3 conditio in ista retro nõ fingit. vt. ff. qui po. in pig. ha. l. potior. ⁊. l. qui balneum. ⁊. l. j. §. serui. ff. ad silla. ❡ Reddeo ad notabilia. ⁊ pmo q̄ lr̃e nõ vitiant eo q̄ impetrans sit alterius gẽtis q̃3 cõfratres. siue alij canonici vt hic. ⁊. i. eo. c. si ꝓponente. Nam oẽs gẽtes dei sunt cui⁹ est terra ⁊ plenitudo eius. facit. ff. de le. iij. l. fideicõmissa. in prin. ⁊ in auẽ. de questore post prin. ⁊. i. de iudi. c. cũ deputati. ❡ Secũdo no. casuz peregrinũ qui nõ est alibi q̄ si collatio spectat ad epm tantũ a sede vacã. scribatur capitulo vt recipiant aliquem in canonicũ ⁊ ꝯfratrez ipsoꝝ q̄ tales littere valent. ⁊ si nõ sunt execute se. va. eps de nouo creatus tenetur adimplere mandatũ. ❡ Sz ꝯtra hoc ᵇ oppo. nam mandatũ oz adimpleri auctoritate mandãtis. ff. de offi. eius cui man. est iurisdi. l. j. in. §. fi. ⁊ in forma. ita q̄ nec recedat a persona. vnde nõ est solum considerãdum q̄ scribit. sed cui mandatũ dirigit ⁊ in quez. vt. ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. l. qui heredi. in prin. Itẽ vnus pro alio nõ tenetur implere mandatum nec potest. q2 personalis cõmissio est. ff. de lega. ij. l. si alterius. ⁊. l. j. in fi. ff. de lega. iij. quia vbi est incerta persona pro forma nõ oz recedi a psona. argu. ff. de cura. furio. l. cũ cui⁹ bonis. ff de statu libe. l. seruus si heredi. Ibi duo sunt enim. ⁊c̃. ⁊ est notabilis. hoc ꝓbo quia licitum est arguere de re ad personam. Sed res que nõ est in rerum natura nõ includit in dispositione volũtatis. ergo nec persona. ar. ff. de contrahen. emp. l. rutilia. ⁊. l. in lege. ⁊ ar. ff. de testa. tu. l. siquis in re. So. aut loquimur quãtũ ad ṽba. aut quantũ ad mentẽ. primo casu certũ est q̄ nõ continet eps. maxime nõdum creatus. aut loqmur quantũ ad mentẽ ⁊ interpretationẽ iuris. ⁊ tunc mãdatũ factũ capl'o transfert in epm tanq̃3 in successorẽ ordinis ⁊ honoris. ar. ff. de fideicom. l. cum quasi. in prin. ⁊. ff. de leg. iij. l. a patre. vel duo. nam vt ait Inno. qñ scribitur capl'o super eo qd ptinet ad epm ⁊ epatus vacat. vr̃ scriptuz capitulo tanquã vices gerenti. nec eniz alij magis apte scribi poterat vel ꝯgruentius mãdari. ❡ Itẽ eps ⁊ capitulũ sunt quodãmodo vnũ corpus. vt no. Jo. mo. in. c. j. ne sede va. li. vj. sed istud ẽ veꝝ qñ inter eos ẽ aliqua iuris cõio. sz hic nulla est. ar. ff. de stipu. seruo. l. si cũ duoꝝ. ❡ Itez sede vacante capl'm est sicut mulier ꝑgnans. quia epm parere sperat edigẽdo. Concludo igit q̄ mẽs latior est q̃3 verba. ❡ Item q̄ hic est quedã fictio. vt. C. de ipu. ⁊ ali. sub. l. fi. vel verius interpratio summi pontificis. vt. ff. de verb. sig. l. neracius. ⁊. l. iij. C. de inoffi. test. ❡ No. tamẽ q̄ creato epo. capl'm non posset exequi istud mandatũ. q2 superueniente veritate fictio cessat. vt. ff. de lib. ⁊ posth. l. filio quẽ. ⁊ cum possumus veritatẽ amplecti nõ debemus inherẽ fictioni. vt. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. l. iulianus. ait ⁊ si ei heredi. in rõe littere. Ibi nam dicit. no. quasi dederit. q2 hec eẽt fictio sed quasi per heredẽ fiet. ⁊ hec ẽ veritas. ⁊ iõ amplectẽda. De vno opponit ad quem casum ṽba ꝓuilegij nõ porrigunt nec ipsũ priuilegiũ porrigit. vt. ff. d testa. mili. l. q̄ constitutũ. ⁊ ibi glo. ❡ No. q̄ qui ꝑest militibus non habet ꝓpterea priuilegiũ militũ. So. in. c. nr̃o. hoc est statutum ne grã pape vitiet. ar. ff. de fundo instruc. l. fundus qui locatus. ⁊ quia se. va. plena ecclesia ẽ in capitulo. nam ipsum capitulum. tunc ẽ caput ⁊ membra. sed postea reparato pastore capiti debet qd est capitis ⁊ mẽbris qd est mẽbroꝝ. ⁊ plerũqz plus est in sensu q̃3 in voce. vt. ff. de leg. iij. l. fideicõmissa. l. plerũqz. Duo enim sunt sensus. s. sensus intellectus ⁊ sensus corporis. primũ ratione cõcipit. scdm auditu sentitur ⁊ semp preualet intellectus. vt. ff. de leg. ij. l. cum pater. §. cum imꝑfecta. ⁊ de leg. iij. l. cum filio. ⁊ q̃3 ex pluribus sufficit vnũ significari verbis. verbigratia si princeps significat se scire. videt etiam vltra procedere obstantijs derogando. vt singulr̃ no. ff. de execu. tu. l. idem vlpianus. arg. contra. i. eo. c. quãuis. lib. vj. vbi papa ꝓsumit scire factum ꝓprium. ⁊ tamẽ nõ derogat gratie me-

a ❡ Vide And. d iser. in tit. q̃ fuit pria cã bñficij amit. in vsi. feu. ⁊ vide ext̃ẽse de isto dcõ bal di hic q̃ scripsi in ꝯsilio p me edito in fauorem nobilium d folpertis ⁊ sup testõ cõdã bone memorie magnifici militis do. Ardẽghi d folpertis ⁊ de restõne scã p principez hr̃dib⁹ suis rẽ. Frã. pa.

b ❡ Vide Barb. i cõsi. xliiij. col. iij. in primo vol. secũdo aliquid per Jaso. in. l. si solum. pen. col. ff. soluto matrimo.

c ❡ Duo sunt sensus s. sensus itellectus ⁊ sensus corpis.

Bal. sup decre.

diante.sed ratio est p.l.rescripta.C.de pcibus impe.offe. ꝛ qd no.ff.de lib.ꝛ posthu.l.gallus.§.ꝛ qd si tātū.qꝛ ius erat alteri q̄sitū. ¶ Ulterius opponit q̄n scribit ad collatōem dꝫ scribi collectori.nō eiꝫ intēdit papa ꝯferre potestatē de nouo in ꝯferēdo.sed necessitate ꝯcessam a iure. ¶ Sed ita ē ꝙ hic papa scribebat non collectori vt cōferret.qꝛ in collatiōe que ptinet ad soluꝫ epꝫ sede vacāte nō succedit capl'm qꝛ ꝯferre est donare ꝛ capl'm nō succedit in donādo.vt in.c.j.ne sede vacāte.li.vj.ꝛ ar.ff.de pac. l.ꝯtra iuris.§.fi.ꝛ qꝛ que sunt separata in ptāte nō debēt cōiungi in executōne ptāris.ꝛ qꝛ ex diuerso capite edicti siue statuti nō procedit ius accrescēdi.ff.de bonoꝝ pos.l. sed cum patrono.Nā[a] ex ptātibus appropriatis ꝛ penitus separatis nulla fit deuolutio nec subrogatio.ff.qui.mo. vsufru.amit.l.si sub ꝯditione.ꝛ nō dꝫ vnus tangere officiū alterius.vt.l.ij.C.de exe.ꝛ apparitorib⁹.li.xij. ¶ Tūc vltra si ad capitulꝫ non pertinebat iure proprio.ergo nihil poterit nisi auctoritate pape.vt.j.eo.c.cum aliqbus.li. vj.qꝛ q̄ mandatā iurisditionem exequit ꝓprium nihil hꝫ sed auctoritas pape nō deuoluit ad epm̄.qꝛ maior nō deuoluitur ad minorem.ꝛ qꝛ nulla iuris cōmunio est inter eos.ꝛ ex differētibus genere non fit transitus.ergo male dicit lr̄a. So.vt supra.qꝛ hic est speciale inspecta mēte pape.ſm Inno.ꝛ Host. ¶ Tertio no.ꝙ mandatuꝫ qd dirigitur vniuersis pōt vnus solus puta eps̄ solus implere.ꝛ facit.ff.ad.l.fal.l.qui funduꝫ.§.si tu ex pte.ꝛ.ff.de leg.j.l.si duobus.§.heres.ꝛ.ff.de here.insti.l.quo loco.§.iam mortuo.ꝛ.c.fi.de testa.li.vj. ¶ Sed cōtra hoc oppo.qꝛ quādo scribitur vniuersis scribitur vniuersitati.ſꝫ vnus solus non ē vniuersus nec vniuersitas nec congregatio.vt.ff.de vsuca.l.reruꝫ mixtura.ꝛ no.in.l.sunt.ff.qd cuiusqꝫ vniuer. nomi.ꝛ aliud quo ad essentiam ꝛ quo ad efficientiam.qꝛ in appellatione ꝛ designatione est diuersitas.ff.de vsufr. l.quid ergo.§.ſꝫ qd dicitur.vnde aliud ē dicere lego vsūfructum gregis.aliud est dicere lego vsūfructuꝫ decem ouium.ꝛ aliud sunt singuli ꝛ aliud vniuersi.ꝛ qd debetur vniuersis nō debetur singulis.vt.l.in tātum.§.vniuersitatis.ff.de rerum diuisi.ff.de serui.rusti.pdio.l.per fundum. ff.cōia prediorum.l.receptum.quia natura generis diuisa nō ē genus sed ē differentia.j.de elec.c.in genesi.de ver. oblig.l.scire debemus. So.hic eps̄ non tenetur implere mandatum de simplici natura verborum sed de natura intellectus ꝛ interpretationis sumpte ex ipsius rei natura que ē optima verborum interpres.ff.de verbo.ob.l.in illa stipulatione §.sabinus. ¶ Item nō ē nouū ꝙ vnus nominetur ꝛ alius intelligatur qui inclusus ē in litera.ff. de leg.iij.l.fideicōmissa.§.plerūqꝫ.hinc ē ꝙ nomen proprium aliquādo sonat in appellatiuo.ff.de no.ope.nū.l.i. .§.nūciatio.per Bar. Item facit.ff.de le.ij.l.cuꝫ pater.§. donationis. ¶ Quarto no.ꝙ id qd quis dꝫ facere tenet facere ipse solus.si pōt.ꝛ sic ambulatoriuꝫ ē mandatuꝫ ꝛ ptās ꝛ mouetur motu intellectus.facit.ff.de stipu.ser.si. ſm̄s cōis mei ij ꝛ castrēsis peculij in.§.fi. ¶ Itē dicit gl collige argumētū vt dixi ꝙ si aliqd mādat capl'o cuilibꝫ de capitulo cui pōt ſm subiacētem mām̄ mādatum adaptari.i.ei qui illud facere pōt intelligit esse mādatū.hoc nō placet Inn.ꝛ Compo.nisi dirigat mandatū tāquam singularibus.Tale ē mandatuꝫ de recipiēdo inuestitū a papa.nam tūc quilibet pōt singulariter recipere talē.argumētū.ff.de acqui.pos.l.predia.ꝛ.ff.si cer.peta.l.eius q in fine.ff.cōmodati.l.iij.§.heres. Ibi certe restitutio rei cōmodate in facto consistit.ꝛ ideo ille qui hꝫ facultatēꝫ[b] restituendi pōt ꝛ dꝫ restituere etiam alijs inuitis sicut dicimus ecōtra.ff.de solu.l.si stipulatus.§.si lancem. Istud sicut dicitur isti sunt duo rei debendi ita dicere possumus isti sunt plures rei obediendi etiam si capitulum contradicat:quia iussio ꝯfertur in inuito.qꝛ hec receptio ꝯsistit in facto nec tributiua.facit de immu.eccle.c.decet.lib.vj. secus si mandaret capitulo vt talem eligeret.qꝛ tunc quilibet insolidū nō eliget cum ex tali receptōne ius queratur nec dꝫ sibi fieri.j.de elec.c.quia ꝓpter.ꝛ.c.in genesi.ꝛ.lxiij. di.c.i.ꝛ.ij. Item electio pertinet ad ius receptio ad factū ſm Joā.and.ꝛ est differentia quia receptio solius facti

a ¶ Ex potestatib⁹ appropatis ꝛ penit⁹ separatis nulla fit deuolutō nec surrogatio.sic alibi in simili habem⁹ ꝙ ex separatis si fit bona illatio.l.papinin⁹ exuli.ff. de mino.

b ¶ Judicium inchoatuꝫ a pupillo cū auctoritate tutoris pōt pficere solus tutor.

nemini ꝓiudicat.ꝛ iō facilius fieri pōt.ꝛ qꝛ non ē data ei certa forma a iure quā opꝫ sequi.ꝛ qꝛ est negociū omniuꝫ ipso gestu dꝫ haberi ratū.arg.ff.de cōtrahen.emp.l.fistulas.§.si fundum.ꝛ.ff.de nego.gest.l.pomponius scribit.ꝛ ff.quēad.ser.amit.l.quesitum.ibidem dicitur qd naturaliter sic representat hominis factum. ¶ In executione ergo quilibet vr̄ assumptus vt facilior sit execu.qd ē no. ergo qd vnus cepit alter pficere pōt.dicit lex ꝙ iudiciū inchoatū a pupillo cū[c] auctoritate tutoris pōt perficē solus tutor.ff.de euic.l.si iō.ver.vtputa nec ē alibi. ¶ Iteꝫ vbicunqꝫ fit relatio ad factū cōtinet indiuiduū. ꝛ iō nō hꝫ locum relatio ad partem.vt.ff.de vsu ꝛ habi.l.vsus pars. ¶ Item non refert a quo fiat sed ꝓpter quid ꝛ qualit fiat.ff.de ver.ob.l.cū seruus. ¶ Sed nūquid si mandat ciuitati quilibet de ciuitate pōt capi ꝓ debito.R̄ndeo tota ciuitas ꝛ vnū capl'm est vnus reus debēdi ꝛ nō plures rei.ꝛ ideo singuli ad soluēdū nō compellunt:tn̄ cogentur facē collectā.vt no.in.l.j.ff.qd cuius.vni.no.ꝛ.l.iiij.§.actor de re iu.p Bar. ¶ Sed qd si mandatū ē epo ꝛ capl'o ꝙ inuestiat aliquē nūquid capl'm absente epo poterit inuestire.ar.ꝙ nō.vt.ff.de arbi.l.sicut.sed eo pn̄te ꝛ ꝯdicente sic.vt no.in.c.i.lib.vj. ¶ Nota p hoc qd ꝓcedit inuestitura que dicit collatio.sed in illa que ē possessionis traditio iam ꝓuisio abs̄ntia alterius nō īpedit inuestituram. Joā. an.idem facit.ff.man.l.creditor.in.§.duobus.ff.de cur. furio.l.cōsilio.§.fi.ff.de offi.consu.l.j.ff.de exer.l.ij.§.si plures ff.de arbi.l.pedius. ¶ Pone capl'm fuit in mora ꝛ ideo fuit deuoluta ptās capituli ad epꝫ.deinde eps̄ ē in mora vtrum de nouo deuoluat ad capitulū.r̄ndeo nō.qꝛ p moram epi nō purgat mora capituli.ꝛ qꝛ ius accrescendi semel abolitū nunq̄ꝫ resurgit.ff.qui.mo.vsufruc.amit.l.si cū in ānos.ver.neqꝫ enim. ¶ Item opponit mandatum fuit directum decano ꝛ ecclesie.i.capl'o.ergo mediam vocem hꝫ decanus mediā capl'm.i.capl'm in integruꝫ vel maior pars.adeo ꝙ decanus cū media parte capituli nihil posset ordinare.vt.ff.de vsufru.accre.l.siquis titio. ꝛ cōsueuit notari.C.de epi.ꝛ cle.auē.eā que fit cum monacho.Tunc arguo sic.ista forma non ē de iure cōi sed de speciali mandato.ergo in ea non succedit episcopus.Sol.rerum ē ex natura sermonis sed mens loquētis preualet.vt.ff.de ver. sig.l.quisquis mihi.ꝛ.l.nepos proculo.ꝛ.l.neratius.ff.de re.iu.Et conclude in ista mā ꝙ aut sede vacante sunt directe lr̄e ipsi ecclesie seu capitulo.ꝛ si receptio pertiebat ad eos valēt lr̄e ꝛ tenētur adimplere mandatum quādocūqꝫ.sed si nō pertinebat ad eos sed ad episcopum ꝛ in lr̄is nō est facta mentio vacationis eps̄ creatus ad quem solum tunc pertinet de iure implebit mandatuꝫ.sed si papa ignorabat sedē vacare littere nō valerēt.qꝛ surreptitie vl qꝛ inepte cum nō possint adaptari ei cui scribitur ꝛ quod nullum est impetrationem nō recipit.qꝛ qd caret essentia caret intellectu.vt.C.de proba.l.cum precibus.ꝛ.ff.de vsufru.lega.l.cum plures.in fi. ¶ Si autem sedes nō vacat tempore date lr̄arum aut scribitur ecclesie ꝛ intelligit scribi episcopo.quia ei soli potest adaptari mādatuꝫ ex quo ad eū soluꝫ pertinet receptio.Si vero scribitur capitulo nō valēt littere.Si autem expresse scribitur episcopo ipe tenetur adimplere.ꝛ si moritur interim expectatur successor qui implebit.vt.ff.de acqui.pos.l.fundi.§.item si amicus.ꝛ no.ff.de iurisdi.om.iudi.l.ꝛ quia.Capitulum enim nō posset implere mandatum qd nō ē sibi directū. Item nec expirat illud mandatum morte episcopi.qꝛ directuꝫ est dignitati que nō morit.ff.de leg.ij.l.quod principi.ff.de ānuis lega.l.ānua.§.fi.ꝛ argu.ff.si cer.petat.l.eius qui in prouinciam.§.qd si stipulatus.nec etiam vicarius generalis posset hec supplere.qꝛ non intelligitur cōstitutus ad beneficiorꝫ collationē. vt in.c.vl.de offi.vica.libro sexto. ¶ Deinde no.hic fuit mutatus status ꝛ officium qꝛ hic archi.fuit factus eps̄.ꝛ tn̄ non finit imo de nouo incipit mandatū.sed ꝯtra.ff.de solu.l.sed cū cornelius.ꝛ.d.l.eius qui. So.hic supuenit cā ꝯfirmās ibi infirmās.Itē q̄n mutatio status nō facit pro vel ꝯtra.similiter nō finit mādatum.ar g.ff.de condi.ꝛ demon.l.falsa.§ i. ¶ Item no.inspici tp̄s date.qd est veruꝫ vt sciamus de intentione scribentis

c ¶ Qui hꝫ facultatem restituendi pōt ꝛ dꝫ restituere etiam alijs inuitis.

Quod caret essentia caret intellectu.

bentis.sed quantū ad executionē intentionis inspicimus tēpus pñtatiōis.vt.§.de appel.c.vt debitus.nec.n.semper inspicimus principiū sȝ terminū.vt.ff.de le.j.l.cetera.§.j.⁊ ff.de leg.pstan.l.interuenit.⁊ tñ aliter dr ꝙ dignitas accrescens iudici ante sniam.facit ꝙ snia est maioris auctoritatis.C.de ap.l.pcipimus.§.sane.ℭ Ultimo scias quā plurime qōes possunt huic.c.adaptari que sunt vtiles valde quas.vide.§.de pces.pben.c.qꝛ cunctis.li.vj.in nouella. Et an p litteras facultatis imponat necessitas.est argumentū ꝙ non.ff.de leg.j.nam nec emācipatus.ꝙ dic.vt.§.e.c.cum aliquibus.lib.vj.⁊ facit.ff.qui ⁊ a quo appel.§.fi. si scis inducere cum intellectu.

a **Dautes** Nō vȝ rescriptū ad bñficiū impetratū in quo tacetur dignitas impetrantis. Secūda ibi ꝯsultationi tue.ℭ Casus.quidā habentes dignitates vel psonatū ipetrāt lr̄as ad bñficia miora nō facta mentione de sua dignitate.querit an valeant lr̄e.⁊ rñdet ꝙ non.qꝛ nō est intētionis pape.ꝙ habētes dignitates vl personatū paupes clericos ingerēt.ℭ In tex.ibi decani.no.decanatus ⁊ archidiaconatus precātoria ⁊ similes plationes vocant dignitates.⁊ sic no.dignitatē sui p psonatu bm collec.sup minoribus.§.maxime. Ibi supprimūt.idest tacēt. Ibi dignitatis.[a] istud nomē put refert ad dignitatem ecclesiasticā significat honorē cum administrationis gradu.aliter ponitur pro quadā excellētia status.que cadit ēt in seruū.ff.de vsufruc.l.⁊ siqs.ver.sufficienter. Ibi ⁊ simplici.i.sine qualitate. Ibi tanq̄ nō habeant.no.ꝙ ille qui nō dicit intelligit negare.C.vnde liberi.l.qui se patris.⁊ iste sunt dictiones que impoztāt aliqd non eē seu priuationē.tñ ex ipsis resultat aliqd esse idest malus habitus mētis.puta dolus fraus.ambitio. Ibi aliquē psonatū quē supra vocauit dignitatē. Ibi intentionis nostre.no.ad principis intentionē[b] recurrendū que talis esse psumitur ꝙ alius nō grauet.nec iniuriā patiat. Sed qd si est clausula motu pprio.rñdeo ista gratia similis ē testamēto ꝙ semper vel saltem vt plurimū fit motu proprio.⁊ tñ testator non psumit velle iniuriā facere.vt.ff.de admi.tu.l.impuberi. Ibi super minoribus.multofortius super maioribꝰ cū maior fraus ibi cōmittatur. Et not.ꝙ beneficia ecclesiastica ñ debēt cumulari ⁊ qd in bñficijs pluralitas reprobat simile est in vltimis voluntatibus vbi taxantur plures cāe lucratiue.vt.ff.de leg.ij.l.meuius.§.duobꝰ.nisi ratio diuersitatis sit euidēs.ff.de adi.le.l.qui marco.⁊ nota.in auc.vt iudi.sine quoquo suffragio.§.illud. Ibi pauperes clericos.i.pauperes ecclesias in quibus sunt pauperes clerici. Inno.ℭ Et no.pauperibus ecclesijs per pauperes clericos deseruiri.⁊ pbat ꝙ ecclesia sit pauper.quia forte sacerdos nō habet ad cōmedēdum nisi de pane milij.vel de alio vili pane.nec ad bibēdum nisi aquam.ff.de leg.iij.l.seruis vrbanis.in principio. Ibi auctor.idest imperator. Ibi supprimit.idest celat.qꝛ celans verum nō habet animum rectum. Ibi volumus.qd verbum volumus sinificat ipso iure idest volumus.lȝ iterdū significet quoddam mediū.vt.l.j.§.sciētiam.ff.de tributoria. Ber.ℭ In suffragio hic colligit duo notabilia.primū est ꝙ ad intentionē mādantis est recurrenduȝ.ff.de fundo instruc.l.cum delanionis.§.asinā.ff.de testamētaria tutella.l.siquis ita.ℭ Scdo no.ꝙ posteriores littere nō valēt ad beneficia sȝ priores.ℭ Contra hoc opponit de.c.gratia.de rescriptis.in clementina. So.ibi prima gratia erat pendens ⁊ non erat sortita effectum.⁊ ideo videt ei tacite renūciatum.sȝ hic gratia prima erat fundata ⁊ ius radicatum in re erat quesitum.ex ea enim facilius tollitur ꝙ in suspenso rerinetur q̄ȝ illud ꝙ radicaliter est firmatū.vt.l.receptum.ff.cōmunia prediorum.⁊ dic.vt.§.eo.c.ad audientiam per Inno.⁊ in dicto.c.gratie.per Guil.de monte lau. Iteȝ plus videtur ꝙ expectans eoipso qd supplicat super nouo bñficio.lȝ nō obtineat.quia papa noluit cōcedere amittat expectatum.argumentum.ff.de diuor.l.qd ait lex.tñ in contrariū vr qꝛ actus inutilis non derogat actui efficaci.vt.ff.de auro ⁊ argē lega.l.medico.§.fi.⁊ ff.de lega.iij.l.si iuris facto.nisi esset deuētuȝ ad eius executionē.vt.ff.de pecul.legato.l.cū dñs.§.fi.nā interdum ex nullo sequitur aliqd[c] idest adeptio.vt.ff.de testa.mili.l.militis codicil.§.vetera.⁊ ff.de adimen.lega.l.⁊ ideo ⁊.C.de dona.inter vi.⁊ vxo.l.si maritus.ℭ Sed quero nunquid ad impetrāduȝ beneficia requiratur spāle mandatum glo.dicit hic quod nō sed sufficit generale mandatū ad impetrandum beneficium ecclesiasticū alibi sicut generale mandatum ad negocia.vt.ff.de iniur.l.sed si vnus.§.pcurator ⁊.ff.ad municipales.l.ticio cum esset. Item habemꝰ ꝙ relegatus potest impetrare restitutionē per amicū suū.ff.de reb.du.l.quidam relegatus.que lex est no.ad hoc.

Dignitatis nomen quō capiatur.

b ℭ Ad intentōeȝ principis recurrenduȝ que talis eē psumitur quod alius ñ grauet nec iniuriaȝ patiat. vide eundē bal.⁊ mod.i.l.ex fcō p illum tex.ff.de vul.⁊ pu.

c ℭ Ex nullo aliqñ aliquid sequit adō tex.no.in.l.fi.ff.de rebus corū.areti.i.l.diuortio.i.iiij.colū.ff.solu.mat.relegatus pōt ipetrare restitutōȝ p amicum suum.

f **I autem aliquis.** Excipit reꝰ contra rescriptū ꝙ de suo primitus ab eo impetrato nō fecit mentionē.nisi reus per doluȝ vel negligentiam suo rescripto priori nō fuerit vsus.secunda pars ibi.si autē ℭ Casus.aliquis impetrauit litteras contra aduersariū suuȝ super aliqua causa.postmodū aduersarius ille super eadem cā ad alios iudices litteras impetrauit.in quibus de prioribus litteris mentio nō fiebat ⁊ cepit conuenire aduersariuȝ.querit qd iuris.rñdetur ꝙ scōe littere possunt elidi.nisi prior ipetrās fuerit i dolo vl negligētia.qꝛ tūc posset ꝯueniri p posteriores. Nā aūt dicit negligere q delegati iudicis copiā nō potuit hr̄e. Ibi tractꝰ.nota ꝙ etiā p primā citationeȝ dicit quis trahi ad iudiciū. Ibi negligētia.no ꝙ sibi iputet q ius suū pponet negligit.C.de his qui a nō dño manumittunt.l.fi. Ibi excusari a danno. Ibi copiam no.ꝙ non semper habetur copia iudicis ⁊ super hoc est protestandum ⁊ congruis horis.C.de ānа.excep.l.vt pfectiꝰ.ff.de no.op.nun.l.de pupillo.§.siquis ipsi.C.de tempo.appella.l.fi.§.illud. Et no.argumen.qd terminis banni non currit ei qui legitima hora comparuit se ad excusandum.sed iudex noluit interesse.ff.qñ app.sit.l.j.§.quid ergo.ℭ Sed quid si nō comparuit tñ si ꝯparuisset copiā iudicis ne quesiuisset habet vr ꝙ nō currat terminus.ff.de nautico fenore.l.labeo. Quid enim obfuit reipublice negligentia si negligentia non habuisset effectum.vt.ff.siquis in ius voca.nō ierit.l.ex quacūqȝ in fi.dic nō excusari nisi ptestet.qꝛ saltem debuit cōparere apud tribunal.lȝ tribunali sit mortuuȝ persona ibi nō presidente. Omne enim qd nō audit inexorabile ē.vt l.temperent.C.de vestibus oleboris.ℭ Nota in.c.isto ꝙ dolus ⁊ negligentia sunt paria.ℭ Opponitur ꝙ rescriptum perpetuo durat.vt.C.de diuer.rescrip.l.falsa. So.illud est verum nisi duo concurrant.in contrariuȝ.s.nouella impetratio ⁊ āni cursus.ℭ Opponit ꝙ non durat vltra triēniū vt.C.de iudi.l.properandum. So.illa nihil facit.quia ibi loquitur de etate iudicij non de etate rescripti.sic ⁊ compromissum perpetuum est nisi ad iudicium sit vētū.quia tūc finit triēnio ēt de iure canonico.cū nō inueniat corā arbitro correctū ius ciuile.vt notat.ff.de arb.sȝ si ꝯpromissuȝ.l.itē si vnus.⁊.§.si mlio post.⁊ tene mēti.ℭ Oppo.nā si reus ipetrat.ergo ad expediēdū impetrat.⁊ que ānua sunt ad agēdū ppetua sūt ad excipiēdū.vt.l.pura.in fi.ff.de excep.doli.⁊.C.de tempo.in integ.resti.l.petens.⁊.C.de excep.l.lȝ. Solutio quedā exceptiōes sunt perpetue.quedā tēporales.vt.insti.de excep.§.temporales.ff.de inof.te.l.papinianus.§.si filius.ff.de iureiurā.l.nam postea.§.minor.postquam actio est in iudicium deducta omnis exceptio est temporalis.C.senten.rescin.nō pos.l.perēptorias. Itē vbicūqȝ excipiens pōt ad iudicium principaliter prouocare.vel dic ꝙ istud.c.intelligitur qñ reus impetrat in reali iudicio vl i duplicibus iudicijs vl in interdicto vti possidetis. In simplicibus enim iudicijs nō pōt reus trahere actorem ad cām nisi ipse reꝰ prior esset tractus forte coram ordinario vel forte nisi ꝯtronersiā extra iudiciū pateret super qua potest petere imponi silentium diffamatori.vt.C.de ingenuis ⁊ manumis.l.diffamari.⁊ glo.ff.de lib.lega.l.aurelius.§.centum super receptione etiā testium pōt.reꝰ ipetrare.§.de testi.c.significauit.ℭ Et pdicta faciūt ad qōneȝ de tutor q finita tutela petit sibi fieri refutationē gnālē nā hoc nō pōt neqȝ tāquā actor.qꝛ debitor rōnuȝ reddēdarum.neqȝ tāq̄ȝ reus.qꝛ

Omne eīȝ ꝙ nō audit inexorabile est.

nullũ iudicium incipit a reo.nisi dicas ꝙ modus est iste
qd reus offerat se paratum reddere rõnẽ de vniuersis q̃
reddita perit declarari se vlterius nõ teneri.q: in gene-
ralibus iudicijs ꝓcedit snĩa tam ꝯdẽnatoria quaʒ abso-
lutoria.generalis tñ vt fiat sibi ꝯfessio vel pactũ non põt
petere de solutis.vt.l.quid ergo.versi.z nemo dixit.ff.de
ꝯtrario iudi.act.tutele.z no.p Bar.ff.de transac.l.cum

a ℂ Vide textuʒ z ibi bal. multuʒ no. i.l. iij.§. p ꝯtrarium ff.ð ꝯtra.iu di.tut.z ro ma. ꝯsi.dv. §clp. i.c.si gnificauit.ꝗ. de test.

aqliana q: nemo cogitur in nube idest in ob[illegible]ritate cõ
trahere vel distrahere.vt de noua forma fi[illegible]tatis.c.j.
Dic ꝙ iudex dʒ dare calculatorẽ qui reuid[illegible]rõnem.C.
de vsuris pup.l.fi.z adde qd plene dixi in.d.l.diffamari.
in lectura.ℂ Itẽ Petrus z Cy.C.de nõ nu.pe.auc.hanc
querelaʒ.dicũt ꝙ exceptio nõ põt principalr̃ intentari ni
si datur exceptio ex eo.q: sibi competit actio vt in exce-
ptione nõ nume.pecu.z nõ nu.dotis.z bene dicũt p id qd
no.in.l.ij.C.de dotis promis.z illa nõ ẽ ꝓprie exceptio sʒ
querela.z querela ẽ nomen cõueniens vtriqʒ parti.ff.de
inoffi.testa.l papinianus.§.si filius.ff.de mino.l.preses.sic
enĩʒ lex eã vocat.z creditor qui recipit ꝯfessionẽ spe futu
re numeratõis naturalr̃ ẽ obligatus ex tacita ꝯuentione
qd aut numeret aut liberet.facit.ff.si cer.pe.l.q pecuniã.z
qd no.p Cy.C.si cer.pe.l.si nõ singuli.dic vt ibi dixi.

a **D hec sumus.** Nõ valet re
scriptuʒ p qd
incerti iudices dantur vl̃ per qd futura nego
cia cõmittunt.scda ps ibi nos igitur.ℂ Ca-
sus.quidã impetrabãt lr̃as a sede apostolica in qbus cõ
tinebant oĩa negocia ipsoꝝ tam pñria q̃ʒ futura.z qdaʒ
impetrabant iudices.papa decernit has lr̃as carere viri
bus tribus rõnibus.prima q: eneruant eiamẽ ordinarij.
scda q: dant materiam impetrandi suspectos.z tertia ẽ
interdictio generis seu alternationis.ℂ No.ꝙ genera-
litas reprobatur.q: parit ꝯfusionem [b] alibi.aut apprcba

b ℂ Alexã. ꝯsi.lxviij.vl. col.in. v. vo lu.barb.cõ silio. xvi . ij. col. scdo li bro.

mus siue agamus de iurisdictione ꝯferenda siue denegã-
da.ff.de aleatoribus.l.j.§.qd aũt.sed ibi ideo est.q: natu
ra legis ẽ gnãliter determiare.ℂ Adde ꝙ q̃cũqʒ cãe co
gnitõem desiderant etiã voluntariaʒ nõ extenduntur ad
futuras causas.ff.qd cuiusqʒ vniuersitatis nomine.l.item
eorum.§.si decuriones.q: futura non possunt cognosci p
suas causas.quia nõdum sunt in rerũ natura.Ibi de can
cellaria.nota ꝙ cancellaria non dat vires litteris inuali-
dis.Ibi negocia.super hoc etiam vocabulo negocia con
tinentur.vt.ff.de iniurijs.l.si vnus.§.procuratorent.Ibi
elegerunt quãdo plures sunt impetrãtes existẽtes in cu-
ria idem si vnus.ℂ Et nota sicut nõ valet rescriptũ im-
petratum ad iudices incertos.ita nõ valet si impetrator
ẽ incertus.ℂ Opponit ꝙ vniuersitas causarum hũ põt
delegari.vt.ff.de iurisdi.om.iudi.l.solet.z.l.pretor.Sol.
hoc est verum nisi generalitas sit nimia vt q: ꝯtinet p̃sen
tia z futura z separata.q: futura nũc intelligi nõ possunt
que nõdum sunt.argu.ff.ð tutellis.l.qd dicitur.z.ff.de iu-
re fisci.l.ita fide.z.c.litteras.de rescrip.in clemen.ℂ Ali-
quãdo habemus ꝙ consensus super presentibus excludit
eadem futura.vt.C.de remis.pigno.l.solita.quia vnum
z idem nõ potest [c] censeri tãquam presens z futurum.nec

c ℂ Vnũ z idem nõ po test cẽseri tã quaʒ pñs z futuruʒ nec tanq̃ʒ extin ctum z resu scitatum.

tãquam extinctum z resuscitatum.ff.de solu.l.qui res.§.
arcam.ℂ Quero quid si papa ex certa scia facit istã cõ-
missiõem.nũquid valet.dicit glo.ꝙ sic.q: papa hʒ pleni-
tudinẽ ptãtis z certa scia supplet omnem defectũ ꝓcedẽ
dum ex interpretatiõe legum vel ex iuris apicibus.hanc
glosam tene menti perpetuo.

a **D audientiaʒ.** Falsa latini-
tas vitiat re
scriptũ pape.scda ps ibi qbus.ℂ Casus.qui
dã ipetrauit lr̃as sup sua absolutõe ad ordi-
nariũ.modo ordinarius inuenit in litteris malaʒ grãma
ticam.queritur quid iuris.respondetur litteras nõ vale-
re.ℂ No.ꝙ littere apostolice debẽt esse omni vitio pur
gate z deficiẽdo in figura litteraꝝ deficiũt in figura sub-
stantie.arg.eoꝝ que notant.ff.de actio.z obli.l.non figu-
ra.ℂ No.ꝙ in litteris apostolicis non debet esse gram-
maticalis defectus.z sic scribe cancellarie debẽt esse val-
de periti in arte grammatice.ℂ Sed quid si potest esse
defectus z nõ defectus.respondeo verba in dubio debent
sic intelligi qd nõ sit in cõstructione peccatum.vt.ff.de au
ro z ar.le.l.plauci[o].vbi est tex.no.q: ordo ꝯuersus nõ vici
at rescriptũ sʒ reducit ad iuris ordinẽ.vt.ꝗ.e.ti.c.cãʒ.ar.ff.
de pec.lega.l.quidam.Nam ordo verborũ reducitur ad
ordinem intellectus z rationis.ff.de heredi.insti.l.talem.
ℂ Sed quid si non est defectus in constructione sed defi
cit quedã littera.videt nõ nocere.vt.ff.de manumis.test.
l.qui habebat.Cõtrariũ est verũ si ex hoc surgit notabilis
defectus in arte scribẽdi.q: grãmatica ẽ ars recte loquẽ-
di recteqʒ scribẽdi.No.in specu.de rescrip.pñtatione.§.j.
igitur.ℂ Sed quid si est supfluitas in vna lr̃a vel in vna
syllaba vel verboꝝ inculcatio.dic nõ viciari rescriptũ.vt
ff.de auro z argẽ.leg.l.peculiũ.§.nerati[o].ff.de pecu.lega.
l.si peculiũ.§.j.siue sermo excedit naturã act[o] siue nã exce-
dat sermonẽ nõ dʒ attẽdi.q: potẽtissima est z in omni re
obtinet principatũ.ff.de vsur.l.si stipulat[o].ℂ Quero nũ-
quid testũ vel alia instr̃a viciant ꝓpter malam latinita-
tem.dic ꝙ nõ.vt.C.de formulis.l.j.z.C.de testa.l.qm̃ in-
dignũ.ℂ Itẽ põt testũ p parte fieri in lr̃ali sermone z p
alia parte in vulgari loquella nec p hoc viciat.Itẽ p pte
in greco p parte in latino.ff.de excusa.tuto.l.j.ℂ Quero
nũquid statuta terrarũ vicientur propter malam latini-
tatem.videt ꝙ sic.quia statuta z rescripta sunt paria nisi
forte essent statuta rusticorũ.q: nõ cognoscũt lr̃as.arg.C.
de testa.l.fi.ℂ Mala grãmatica nõ viciat dispositionẽ
legalem si potest per figuram saluari.C.de fideicõ.l.cam
quam.C.fami.hercis.l.filium.ℂ An autẽ error tabellio-
nis [d] viciet cõtractum scripturam vel testũ.dic ꝙ si scri-
ptura caret solẽnitatibus nõ valet scriptura si cõtract[o] ca
ret substãtialibus non valet contractus.si acta iudicij vel
registri carent debita forma sĩr nõ valent licet ex imperi
tia tabellionis viciũ natũ sit.q: nõnũquam imperitia vi-
ciare cõsueuit.ꝗ.e.c.sup lr̃is.ff.de iuris.om.iud.l.si per erro
rem.ff.de ap.l.j.§.ij.Sed ꝓpter malã grãmaticam nõ vi
ciat ꝓcessus.ff.de re iu.l.actoꝝ verba.q: ius nostrũ vadit
ad realitatem.C.de testa.l.ambiguitateʒ.p Cy.Per im
peritiam impedit ne res ꝓducat in esse de nouo.sed non
resoluit qd productũ est.ff.fami.her.l.si filia.ℂ Sed qua
re institutio hẽdis si deficit solẽnitas assertiora testium nõ
valet vllo modo z legatũ valet nãliter.Respõdeo legatũ
est obligare valẽs sed nõ heredis instõ.l.quint[o].§.j.ff.de
an.lega.Item q: vbi maius periculũ solemnius est agen
dũ.dixi.C.de iuris z fac.igno.l.si post diuisionẽ.ℂ Que-
ro qualiter probet error [e] notarij.rñdeo per testes legiti-
mos z numeri sufficiẽtis dicẽtes rem aliter se habere red
dẽdo causam sciẽtie.nõ enim sufficit ad reprobãdũ tabel
lionem testimoniũ sine cãe redditione.vt.l.optimaʒ.in fi.
C.de cõtrahẽ.z cõmit.stip.z si error supponit aliam di-
spositionem.i.alterius incõpatibilis forme tot testes req
rũtur in ꝓbando errore quot exigunt in probãda disposi
tiõe.de leg ij.l.cũ queritur.Si autem nõ implicat aduer
satiuam dispositiõem sed simpliciter negat qd scriptũ est
verũ.tũc loquit.l j.in fi.ff.quẽadmodũ testamẽ.apc.z ꝗ.ð
fide istru.c.cũ ioãnes.ℂ Quero an error icerte grãmati-
ce sit error facti vel iuris.neuter est.sed potius equipollet
iuri.q: deprehẽditur error sine adminiculo alterius pro-
bationis.ℂ Unde omnis [f] regula cuiuscũqʒ artis etiam
mecanice põt appellari ius.vt.l.j.C.ð erro.calc.q: ius no
strũ approbat sciẽtias omnes veras.ff.de iniurijs.l.item
apud.§.siquis astrologus.ℂ Quid si ẽ error in re natu-
rali vt in boue z asino.respondeo viciat.vt.ff.de lega.j.l.si
quis in fundi vocabulo.sed error in geometria vel men-
sura nõ viciat scripturam sed reduci debet ad bonum z
equũ.ff.de actio.emp.l.iulianus.§.si titius.integra prebẽ
da nõ continet dimidiam prebẽdam.q: nõ sunt hic totũ
z pars sed nõ omnino disparata.vt.ff.ð aur.z argẽ.leg.
l.q laneam.z ꝗ.c.cui de nou sacerdotali.de pben.lib.sexto.
ℂ Quero nũquid vnus z idem cõtract[o] seu vnũ intelle-
ctuale.vt no.in.l.j.ff.de testa.possunt fieri in scriptis.dicit
Ja.de are.ꝙ sic.vt.C.de testa.l.hac consultissima.§.fi.per
Cy.ℂ Sed qd si rescriptũ cõtinet plura capl'a separata
z falsa grãmatica est in vno capl'o an aliud vicietur.z vi-
detur

d ℂ Vide oĩno scripta latissime p insignẽ do ctoreʒ.d.vi talem gam banis olim regni sicilie vice protho notariuʒ in suo solemni tracta.claꝝ folio. xxxvij z.xxxviij.

e ℂ Vide eũdeʒ bali l.cũ ppone ret.ff.ð leg. ij.z oĩo scri pta ꝓfunde p.d.vitaleʒ in tractatu claruʒ folio xxxix.ij.col. in fi.cũ seq.i §.restat vi dendũ qua lit error no tarij ꝓbet.

f ℂ Omnis regl'a cuius cunqʒ artis ẽt mecani ce põt ap pellari ius.

detur qd non qr vtile p inutile nõ viciat sed illud est veruz quãdo vtile stat per se in essentia ꝛ fide veritatis. sed hic deficit auctoritas ꝛ fides. ideo nõ vz qr fides eiusdem scripture est indiuisibilis in littera. hic dicit fidem volumus adhibere ad hoc. ix. disti. si ad sacras. ꝛ. c. pura ꝛ simplex. ¶ Ex his conclude q lz viciato accessorio nõ viciet principale. qr stat p se. tamẽ econtra viciat vtrunqz. Idem vbi deest forma que concernit totum dispositũ. l. pedius de arbi. de vsu ꝛ habitatione. l. p seruum. ff. si vsufruc. pe. l. j. ¶ Si stipulor hoc modo ꝓmittis mihi. oẽs seruos tuos ꝛ tu respondes ꝓmitto oẽs preter talem in nullo vz stipulatio. Sed si nominatiz dico ꝓmitto duos puta damam ꝛ erotẽ ꝛ tu dicis ꝓmitto damã nõ erotem. bene vz in dama vt elleganter no. ff. de ver. ob. l. j. §. cũ adicit. detractio ergo pticularis qñqz totũ viciat vt. ff. q ꝛ a qui. l. si optio. qr cũ iuris rõnib⁹ nõ cõcordat. ¶ Quero nũqd in priuilegijs masculinũ[a] cõcipit femininũ. ꝛ videt q nõ. qr nõ est oino cõgrua grãmatica q̃ fit per figurã cõceptionis generũ. nec naturalis significatõ sermonis. qr si esset naturalis semper idem significaret qd falsũ ẽ. l. j. §. quare. ff. de vẽ. i pos. mit. ¶ In cõtrariũ videt qr vsu vetex masculinũ cõcipit femininũ si põt adaptari. ff. de le. iij. l. luci⁹. §. quesitũ. ff. d pact. l. tres fratres. ¶ Adde si neutri generis supponit ꝓ vtroqz sexu nõ ẽ mala grãmatica si adaptari potest vt. no. in. l. j. C. si seruus extero. ¶ Sane in officijs masculinũ nõ cõcipit femininũ vnde si testator dixit relinquo fratres meos executores mei testamẽti ñ itelligit de sororib⁹. ff. de cura. fur. l. cuius bonis. quia femina hz inualidũ cõsiliũ sicut nec de pupillo. qui habet cõsiliũ impfectũ. vt. l. fi. C. de legitima tute. ¶ Mulieres preeminentiam gradus in administratiõe nõ habent. quod dic. vt. no. Jo. an. in nor. de pen. ꝛ remis. c. noua quedam Bal.

a ¶ Uide scripta per d. baptistaz de scõ seuerino in. l. si qs id qd. ff. de iurisdic. om. iudi.

[c] **Ex parte S.** Nõ potest ɔtra secundum rescriptũ oppõi taciturnitas primi qd ipetrauit appellans de sua appellatiõe mentõe ñ facta. ¶ Et sunt tres partes. In prima tãgit qõnez diffinitionẽ appellationẽ ꝛ ipetrationẽ. In scda vnius partis ꝓsecutionẽ ꝛ alterius negligẽtiã ꝛ dolositatẽ. In tertia finalẽ determinationẽ secunda ibi. cũqz. tertia ibi ideoqz. ¶ Casus premitte q capella de ebeton suberat matrici eccl'ie de reteте. ¶ Item q stephanus erat persona idest rector dicte matricis eccl'ie qui in dicta capella tenebat capellanum. ¶ Itez q otto dyaconus egit corã ordinario ad dictam capellã ꝛ cum succũbet appellauit ꝛ iudices impetrauit de sua appellatione mentione non facta. Jo. an. Et demũ spoliauit dictum stephanũ ꝛ dictũ capellanũ ꝛ tandẽ stetit p bienniũ q dictã appellationẽ nõ fuit ꝓsecut⁹. Post ipetrationẽ aũt dicti ottonis dictus stephanus alios iudices impetrauit corã quibus petebat innouata rescindi ꝛ capellam sibi restitui. Sed otto dicebat quod iste secũde littere non valebant qr nõ faciebant mentionẽ de primis litteris impetratis ab ipso ottone. papa mãdat dictis iudicibus impetratis p dictum stephanũ quod faciãt dictã capellam restitui matrici ecclesie ꝛ dictũ ottonem ɔdemnent in expensis. non enim opportuit fieri mentionem de primis litteris dolo ꝛ negligentia ipsius ottonis non prosecutis. Ibi ex parte. s. stephani. Ibi persone. i. rectoris qr quilibet rector potest dici persona ecclesie. largo mõ aliter sumitur. S. e. c. ad aures. s. pro dignitate. ꝛ dicitur persona. i. per se sonans. i. preeminens siue agens. Dicit Jo. an. in. c. sciant cuncti. de elec. li. vj. in nouel. q illud quod ẽ restituendum ecclesie potest restitui persone siue prelato minister est. n. vr. ff. de euict. l. si ideo in. §. j. ff. d annu. lega. l. annua. §. j. Ibi predictam ecclesiam. s. de terente. Ibi. o. i. ottonem. Ibi iam. i. nũc amoto capellano. Ibi nomine ipsius. s. vnde ipse. s. per dictum capellanũ ministrabat s. quõdã. Ibi quã. s. appellationẽ. ibi ꝓsecutus. s. plebanus idest rector matricis ecclesie. ¶ Et sic no. superiorẽ agere de expulsione inferioris. Nimirũ qr eius noie possederat. C. si per vim vl' alio modo. l. j. ff. d acqui. pos. l. si quis vi. §. differentia. ¶ Item nota sup appellatiõe deserta appellatũ impetrare posse. ꝛ qd sit officium iudicis ponitur hic. appellans autem non posset ipetrare appellatiõe deserta qr exceptio appellationis deserte est executio rei finite nisi esset dubiũ. ff. de condi. inde. l. eleganter. §. si post. Ibi nõ curauit. s. coram iudicibus a se ipetratis. quia nõ erat eius vsufructus. i. suffultus possessione facti cogitans quasi frustra peteret qd intus hz. vt insti. de leg. §. si res. ꝛ l. j. §. interdũ. ff. vti possi. Ibi ꝑdictox iudiciũ. s. secundox. Ibi vocatus. s. otto. Ibi vsqz. inclusiue vel exclusiue nõ est vis. Ibi dicit excipiendo verbotenus. ꝛ sic declinatoriam posse oppõi sine scriptis. Ibi dolo vel negligẽtia. ista erãt verba stephani vel sui capellani ɔtra ottonẽ. Et no. q dolus ꝛ negligẽtia quãtũ ad refectionẽ expensax idẽ operãtur. nec ꝓdest iuramẽtũ calũnie desertiori. ¶ Et no. posse sumi argumẽtũ ex presumptione alternatiua. ¶ Itez no. ar. q positio põt fieri alternatiue cum quis ponit de scõ aduersarij. secus si de suo proprio. concor. J. de resti. in inte. c. constitutus. ꝛ. J. de ɔsti. c. audi. ẜm Inno. ¶ Adde qd ꝓcedit positio alternatiua qñ ɔtractus est alternatiuus. qr sumit de eius corpore. nisi actor teneat eligere. vt no. ff. de tributoria. l. q in heredem. §. eligere. ¶ Item adde q articulus dubius debet declarari. vt no. ff. de iureiuran. l. iusiurandũ. ꝛ ad pecunias. §. pe. ¶ Positiones ꝛ articuli debẽt assumi de corpore[b] libelli vel de ɔferentibus ei. Sz interrogationes nõ oz oriri de corpore petitionis. qr plerunqz fiunt nõ oblato libello. ꝛ ideo positiões debẽt fieri post litẽ cõtestatã interrogationes ante sniaz ꝛ vbicunqz locox. Ibi cũ bienniũ. no. morã ꝛ dolũ presumi ex temporis lapsu. Itẽ no. q bienniũ dicit diu. Ibi reuocãtis. not. innouata per appellantẽ appellatione pendẽte absqz eo q aliud ꝓbet in irritũ reuocari ne appellet ad diffinitiua. siue a grauamine. vt pz in prima glo. ꝛ est ratio. qr ex quo est appellatũ appellatio ẽ cõmunis quasi vterqz appellet quatenus sua interest alterutro appellante. vt. C. d appel. l. ampliorẽ. in prin. ꝛ ar. C. de tempo. in inte. resti. l. petende. Ibi ɔstiterit. qd probatur solo cursu biennij. vt no. Hosti. J. de renun. c. in ꝑsentia. statum qd est elapsũ biẽnium absqz alia cause cognitione oz fieri executio[c]. ꝛ ꝑsumitur pro sententia ẜm Hosti. ꝛ Jo. an. Itẽ no. q non est necesse q super desertione appellationis pronũciet ex quo constat de cursu biennij vel de tacita renũciatiõe. ar. C. d pac. l. postquã liti. C. de fide instru. l. iij. facit qd not. C. d appel. l. eos. in prin. ꝛ. ff. de excu. tuto. l. scire oz. §. ɔsequẽs. ff. d minо. l. intra vtile tẽpus. ꝛ ar. ff. de tuto. ꝛ cura. da. ab his. l. scire egresse. ¶ Itẽ no. q super libello rectoris fertur sententia pro ecclesia. ꝛ vz absqz cõmemoratione rectoris in verbo ecclesie. Ibi restituere idest restitui facere. vel q iudex põt restituere inuito detentore. vt. ff. de acqui. pos. l. q vniuersas. §. item cum pretor. Ibi in expẽsis. no. q ille qui non prosequitur appellationem propriam. sed eam deserit condemnatur in expẽsis etiam si ẽ deserta tẽporis cursu. ꝛ sic remanet officium iudicis in accessorio. i. cum expẽsis: lz finitũ sit in principali. ꝛ est ratio qr accessorium erat iam deductum in iudicium ꝛ perpetuatum. ar. ff. d rei vẽdi. l. vtriqz. nõ ob. C. de fruc. ꝛ litis expens. l. terminato. qr ibi iudex erat oimodo functus officio suo plene per diffinitiuaz hic nõ. ꝛ sic no. q tẽporis cursus non habz viz diffinitiue. ¶ Sed Hostiẽ. dicit qd expẽse ratione appellationis deserte veniunt per conditionem ex canone. quia iurisdicenti non est obtemperatũ. ꝛ iõ possunt peti d per se iuxta no. in auẽ. de tuto. §. opz. ꝛ. ff. si qs iurisdicẽti ñ obtemperauerit. l. j. §. fi. no. in isto. c. q maior siue minor ecclesia põt defendere ꝛ agere pro capellis suis. dic vt. J. d iudi. c. cũ deputati. Idẽ no. q ille q extra iudiciũ appellatõni sue nõ defert videt appellationi renũciare. ¶ Quero de eo qui nõ defert snie pro se late. vtrũ videat renunciare snie. Rñdeo nõ si iusta est. tex. est vnicus in iure. ff. de au. ꝛ ar. le. l. ticie amice. No. ex cursu tpis dolum ꝑsumi ꝛ negligẽtia vere ꝓbari. ꝛ sic surgũt duo sub quadã alternatione. s. ꝑsumptio doli vel ꝓbatio culpe. ¶ No. q in oio negligẽtie semp ꝑsumit dolus. ¶ No. in cã appellatõis venire refectionẽ expensax rõe appellationis deserte nec distinguo. vtrũ appellans hẽat iustã cãm appellandi nec ne qr ɔtumax semp oz ɔdẽnari in expẽsis. C. de iudi. l. pro

Dolus ꝛ negligẽtia ɔ̃tuz ad refectionẽ expẽsarum idez operantur.

b ¶ Uide scripta per franciscum curtiũ i tracta. suo positionũ post titulũ. C. de iura. calũ.

c ¶ Adde bar. ꝛ q̃ ibi scribunt in l. i. in fine. ff. mil. no. ap. pende.

Expense q̃. mõ veniãt.

Ille qui nõ defert sentẽtie iuste pro se late nõ ꝑ hoc dicitur renunciare appellatõi.

perandus.§.si aũt.⁊.l.sancimus.⁊.C.de fruc.⁊ lit.expẽ.l.
nõ ignorat. Si aũt appellãs succũbit q2 nõ põt iustifica-
re appellatõez nunc ꝯdẽnat in expẽsis q2 frustratorie ap
pellauit ⁊ iniuste.idez in cã nullitatis.⁊ adde qđ no.in.c.
ꝑsumit.đ reg.iur.li.vi.⁊ qđ dixi in.l.gnãliter.§.si ⁊ iudex.
.C.de rebus credi.in lectu.mea solẽni. ¶ No.insup ꝙ de
appellatione frustratoria vel cui ẽ renũciatũ non oportet
ꝙ in ꝯtrariuz impertãs faciat mẽtõez q2 talis appella-
tio nõ põt nec rõnabiliter mouere principẽ ad scribẽduz
nec dicit supprimi illud qđ nõ ẽ necesse exprimi q2 suppres
sio vitiũ notat ⁊ hic nõ est vitiũ.ꝫ.de resti.spo.c.ex ꝯque-
stione ẜm Ber. ¶ Querit prima gl.sup quo appellatus
fuit.rñdet sup diffinitiua vel interlocutoria lata super ali
quo articulo.oliz poterat appellari a motiuo iudicis co-
minato vel patẽti.hodie nõ nisi instet ꝑiculuz puta tortu
re vl' maius eo.C.đ appe.l.siquis ꝓuocatõe. ¶ Secũda
glo.querit an teneat qs deferre ꝓprie appellatõi.⁊ dicit
ꝙ sic.aliogn videt renũciare appellatõni.⁊ eoipso a quo
iudex põt ꝓcedere.⁊ dicit ꝙ raro hoc alibi inuenies nisi h
Ber. Sz imo videt casus in.l.cyrographis.§.j.đ admi.
tuto.vbi si appellãs alienet pendente sua appellatiõe re-
uocat lz ñ per viã atẽtati.sz in fi.cause.sz ibi appellatio
fouebat alienatõem.hic nõ.ar.ff.de insa.l.furti.§.j.⁊ fac
ff.de mino.l.si filius.q2 ꝯtrarietas siue incompatibilitas
sui officit appellationi.sz nõ officit illud qđ appellationẽ
nõ habet impugnare. ¶ Tertia gl.querit super quo fue
runt lr̃e impetrate.⁊ demuz dicit ꝙ appellatio ab initio
presumit frustratoria si nõ est ꝓsecuta quod ẽ notanduz.
¶ Quarta glo.dicit ⁊ ponit quasi formaz libelli.⁊ sub-
dit ꝙ lr̃e impetrate in forma cõmuni nõ impediũt resti-
tutõem spoliati. ¶ Alia gl.dicit ꝙ qui appellat si impe-
trat dz facere mentõem de sua appellatõe ⁊ aduersarius
eodẽ modo.de hoc ẽt no.ꝫ.de appella.c.oblate.in fi.⁊ fa-
cit in auc.in medio litis nõ fieri sacras formas ⁊ in auc.
vt cuz de appel.cogno.in prin.sed ibi nõ loquitur in ipe-
tratõe iudicis sz in nouo iure ꝓmulgato. ¶ Alia gl.dicit
ꝙ qui nõ ꝓsequitur appellatõem vllo modo nisi habeat
iustum impedimẽtũ reputatur desertor elapso anno.als
requirit biẽniũ. ¶ Itẽ collige hic ꝙ deserta appellatiõe
nõ oportet sup desertõe expresse ꝓnunciari quãdo patet
ex actis iudicis.vide Bar.in.l.cũ querebat.ff.de re iudi.
demũ.ꝫ.subdit ꝙ ãnus ⁊ biẽniũ ad ꝓsequendũ appellatio
nem statuit fauore appellantis nõ appellari qđ est veruz
dum pendet.sed post eius lapsum ẽ fauor appellati.quia
pendentia termini ⁊ lapsus eius sunt ꝯ̃ria effectiue.ff.de
leg.ij.l.statulibex.§.stichũ.⁊ interduz terminus iudicio-
ruz ẽ decisiuus siue diffinitiuus.⁊ tunc ꝓpter rigorẽ iudi
cioꝝ seruãdoꝝ irremediabiliter clausa ẽ iudicioꝝ copia.
interduz hz vim interlocutorie.⁊ tunc reintegra ⁊ saluo
interesse aduersarij audit quis post terminũ.aliter nõ q2
nõ ẽ ⁊ clausa iudicioꝝ copia q lege ꝑmittẽte purgat mo
ram.C.de iudi.l.sancimus.de constitu.c.ex litteris.⁊.ff.de
optione legata.l.mancipiorũ.⁊ ibi melior tex.de hoc q
fit in iure. ¶ Demum opponit ꝙ post lapsum biẽnium
neuter posset appellatõem ꝓsequi q2 debent ambo eodẽ
iure vti. Soluit qđ nõ vi appellatõis sed vi spoliatõnis.
tu dic ꝙ vi appellationis quã appellatus põt ꝓsequi etiã
elapso biẽnio lz appellans nõ possit ꝓsequi q2 iste termi-
nus ꝯcludit appellanti nõ appellato.ar.C.de in integ.re
sti.l.petende. ¶ Ultima glo.dicit ꝙ ille qui nõ ꝓsequit
appellationez dz ꝯdẽnari in expensis q2 impediuit iudi-
cis officiuz primi ꝓcessus.vt.C.de fruc.⁊ lit.expen.l.liti-
gator.⁊ ibi p Cy. ¶ Sñia appellatõis deserte ẽ diffiniti
ua ꝓcessus sz respectu cause principalis est interlocutoria
⁊ pedisequa seu mercenaria q2 non fertur directe super li
bello cause sed sup ꝓcessibus.C.quõ ⁊ quãdo iud.l.si pre-
ses.quasi nec de p se libellũ requirit.vt no.ff.de interrog.
actio.in rubrica. ¶ Item tempus fungitur vice arbitri.
ff.de excu.tu.l.scire oportet.§.ꝯsequens.illud est certuz ꝙ
nõ dz claudi iudicioꝝ copia ei qui negligens non fuit.C.
de ap.l.ꝓses. ¶ Itẽ no.ꝙ decisuz tacite solo tp̃is cursu ad
hus decidit expsse p sententiam declarantez. Simile no.
.ff.ad treb.l.apud iulianũ.§.j. ¶ Item no.ꝙ hic fit ꝯdẽ-

natio expẽsarũ ⁊ tñ nõ apparet ꝙ fuerit petitũ hoc in iu-
dicio.de hoc in.l.iiij.§.hoc iudiciuz.de dam.infec.p Dy.
q2 post litẽ contestatam sumus.sed ante litẽ contestataz
nõ veniũt expẽse nisi petant expsse.đ dam.infec.l.siquis
missum.§.iudex.⁊ si nõ sunt ad vnguẽ probate expsse iu-
dex taxabit eas proprio motu.ff.de leg.ij.l.si qđ ex pam-
phila.⁊ quod ibi no.per Bar. ¶ Quero nunquid possit
renũciari appellationi sub conditione vl' modo. respon-
deo sic.ff.de pac.l.tale pactũ.§.qui prouocauit. ¶ Que-
ro an impeditus in vna die ãni primi habeat secundum
ãnum integrum.an vero habeat solam restaurationẽ de-
perditi tẽporis sicut quãdo quis de iure speciali iuuat p
resti.in integ.ff.đ mino.l.fi. Sol.aut fuit diligẽs in princi
pio ⁊ negligẽs in fi.aut ecõtra. Primo casu si nõ profuit
ei diligẽtia ꝓpter casum impediẽtem ⁊ tandẽ fuit in mo
ra q2 restabat idoneũ tempus ad totũ explicãdũ.⁊ dicũt
quidã ꝙ sibi imputet.q2 nõ qui inceperit sz qui ꝑseuera-
uerit vsq3 in finẽ hic saluus erit.⁊ q2 tẽpus negligẽtie cor
rodit tẽpus impedimẽti quod fuerat.ff.ex qui.cau.maio.
l.nõ enim negligẽtibus.⁊ q2 vltima mora cuilibet est no
ciua.ff.de actio.emp.l.si p emptorẽ.ff. de arbi.l.celsus.ff.
de op.no.nun.l.pretor.§.si aliquãdo.⁊ omnis laus ⁊ blas-
mum in fine canitur.⁊ facit.ff.de lib.agno.l.j.§. elegãter.
Si aũt nõ restabat idoneũ tẽpus explicande litis totus
secũdus ãnus datur.C.de tempo.appel. auc.ei qui.⁊ ar.
in.l.ij.ff.de ãnuis lega.ff.de ver.ob.l.⁊ ideo hesitatur. Se
cundo aũt casu qñ in principio negligẽs in fine diligẽs fu
it:tunc secũdus ãnus integre datur indistincte pro secun-
do ⁊ vltimo tali.ꝫ.de appel.c.ex rõne. per Inno. ¶ Sed
an procurator põt renũciare appellationi.dic ꝙ sic tacite
cursu temporis.C.de vsur.l.aduersus.⁊ ar.C.de his qui.
vt indig.l.polla.⁊ istud ẽ verum vbi tenet prosequi.secus
si nõ tenetur prosequi.C.de procu.l.inuitus.expresse autẽ
põt renũciare appellõni a se interposite.sed nõ iterposite
p dñm.ff.de no.ope.nũ.l.procur. ¶ Tu dic cuz causa pos-
se sed absq3 causa non posse.q2 est dño suo quesitum.ff.de
procu.l.ignorãtis.ff.de contratab.l.si post mortẽ.in fi.ff.
mandati.l.si hominem.

Ciscitatus.

Rescriptum quo scribit plurib9 cum clausula ꝙ si duo vel tres quibus lr̃e dirigunt ipsis exequẽdis simul nequiuerunt interesse reliqui exequant intelligitur taz de impotẽtia iuris q3 fa
cti.⁊ anteq3 procedatur debent hoc canoniste notificare
collegis si notificari põt.alioquin procedere non possunt.
Item siquis eorũ nõ vult interesse ⁊ ꝓtẽdit impotẽtiaz[a]
nõ excusat imo punit nisi in rescripto posito sit verbũ no-
luerint.vide Bar.in.l.si vni.ff.de re iudica. Casus patet.
¶ Queritur enim de qua impotẽtia intelligitur cum ap
ponit illa clã nequerũt interesse.⁊ rñdet de impotẽtia iu-
ris vl' facti.đ iure ẽ exẽplum qñ non ẽ capax iurisditionis
vt q2 seruus infamis vl' excõmunicatus. đ facto ponitur
exẽplum cum ẽ impeditus morbo vl' necessitate alterius
casus. ¶ Scđo q̃ritur vtruz reliqui possint procedẽ si eis
non notificatur accusatio absentis. Respondetur ꝙ nõ si
notificari põt ⁊ si nolit notificare nõ excusatur nisi i rescri
pto sit verbum noluerit appositum. An processus sit ipso
iure nullus.⁊ videt ꝙ nõ.ff.de acqui. here.l.siquis extra-
neus.§.sciẽdum.in fi.tex.notabilis.dicit Cy.ꝙ de iure ca-
nonico nõ queritur iurisditio ignorãti sz tũc cum lr̃e sunt
ꝑntate sz đ iure ciuili nõ requirit scĩa.C.mãdati.l. mãda-
tum.in.iij.q.Cy. Ibi peritorio.idest scriptura quia iterro
gãs. Ibi aut plures.s.alij. Ibi tam de iure q3 de facto.no.
ꝙ duplex ẽ ipotẽtie.s.đ iure.đ nã.⁊ đ facto ẜm bonos mo
res. Itẽ đ officio. ¶ Item ẽ impotẽtia đmeriti vt in iuri
bus allegatis in glo. Nota tñ[b] ꝙ quilibz ꝑsumit meritus
nisi ꝓbet offensa.ff.de leg.ij.l.cũ pater.§.rogo filia.⁊ sic in
instr̃is donationẽ accipiunt illa verba ꝓ bonis meritis ⁊
seruitijs nec ẽ donatio falsa lz merita nõ interuenerit.ff. đ
cõdi.⁊ demõ.l.demonstratio falsa.vñ certam qualitatez
meritoꝝ verba generalia nõ ꝓbãt sed specialia probãt.ff.
de dona.l.aquilius.⁊.l.si pater.C.de colla.l.si donatione.
.ff.de castrẽ.peculio.l.si forte. Sol.concedo ⁊ quãdo ver-
bum

a ¶ Uide panor. in.c. prudentiaz col.iiij.đ of. dele.⁊ in cõ si.xxxiij.col. iij.in.ij.vo. volu.ij.

b ¶ Quilibet ꝑsumit meritus nisi probetur offensa. viđ Jaso.in.l.i. .C.de ser. fugiti. ⁊ vide hedã i omelia sup illo luce estote misericordes.

bum⁹ pōt ꝓfertur p̄missa negatiua ponit̄ necessario.i.pcisa.vt no.in.c.j.de re.iur.lib.vj.ꝛ.ff.de ꝯdi.insti.l.filius.ſ3 ſi ꝓfertur affirmatiue.q̄ñq3 itelligit̄.i.possibile erit.q̄ñq3.i.rebus ſic ſe habentibus.vt.ff.de ꝯdi.ob cauſa3.l.qð ſeru⁹.q̄ñq3.i.habile ꝛ facile fuerit.ff.ð here.insti.l.ſuus.§.puto.de v̄bo.ſig.l.nepos ꝓculo.q̄ñq3 verbū poterit ſignificat actum perfectum.i.fiet.ff.de ſtatulibe.l.ſtatuliberos.§.ſi quis. ¶ Itē aliquando quod non poteſt fieri de iure debet fieri de facto.non tñ contra ius.ſed propter ius.vt.ff.de ꝯdi.ꝛ demon.l.meuius.ff.de v̄bo.ob.l.quidā cū filiu3.ꝛ adde.l.penul.ff.ð ꝯdi.insti.ꝛ.l.j.ff.ð iniuſto teſt. Ibi ſeruū.niſi publice pro libero habeat̄ ꝛ reputet̄.vt.C.de ſen.ꝛ interlocu.om.iudi.l.ij. Ibi infamen.hoc intelligit̄ qñ eſt publica vox ꝛ fama qð eſt infamis.vt no.ff.de teſta.l.cu3 lege.vbi eſt optima gl.difficile cognoſcitur infamis a cōtrario.ff.de interro.actio.l.quia. ¶ Quero ſi infamis ſit delegatus.an ipſe poſſit ſe excuſare allegando ſe infamē.dicit Inno.ꝙ nō.S3 ꝯtra vr̄ q2 eſt ei in ſeſtū ꝯparere in publicū.ff.de excu.tuto.l.ſ3 ꝛ milites.§.ſ3 ignominia.ff.de inſa.l.j.li.x.de ſenato.l.caſſius.C.ſi ſeruus vel libertus ad decurionatu3 expirauerit.l.j.ꝛ.ij. So.ſi h3 collegas q poſſunt ꝓcedere abſq3 eo pōt ſe excuſare.aliter non:q2 nō eſt coram quo poſſit allegare hoc.vt.l.ij.C.de ſtip.ſeruo. Ibi impedimento.vt quando alias ē remotus a iudicando.vt.ff.de ſenatoribus.l.caſſius.vl̄ exauctoratus ab aliqua militia.q2 exauctoratus ab vna militia vel dignitate intelligit̄ exauctorat⁹ ab oi ac ſi noiatim ab oi dignitate eſſet degradatus.vt.ff.de infamibus.l.ij.§.miles. Ibi neceſſitatis.vt quia in vinculis detinet̄ a latronibus.vt.ff.de neg.geſt.l.nam ꝛ ſeruius.in prin.qui tex.nō eſt alibi vel eſt ita male veſtitus ꝙ nō audet in publicum comparere.vt no.ff.quibus ex cau.maio.l.in eade3.vel eſt omnino illiterat⁹ ꝛ natura cauſe reqrit peritiorē. Si autē ſit habitus pitus ꝛ diſcretus bñ pōt eſſe iudex.quia d3 inqrere ab alijs qd ꝛ qualr̄ cū loqui op3.vt no.in.l.ij.C.de ſen.ex periculo recitan.ſm Bar. ¶ Et no.hic ꝙ cū ſapiētibus iuris d3 haberi conſiliū ſi iudex indiget.alias nō oportet.ff.de his q̄ in teſta.delen.l.proxime.non tñ a ſuſpectis ꝛ inimicis.vt no.in auc.de trien.ꝛ ſemiſ.§.ꝙ ſepe.facit qð no.ff.de here.insti.l.illa inſtitutio.ꝛ no.v̄ba p̄ceptiua[b] directa in alicui⁹ fauore3 ſapere conſilium ꝛ nō mandatū.ff.de leg.ij.l.cum pr̄.§.mādo.vbi de hoc.Itē no.ꝙ iudex d3 elige ſapiētiorem[c].C.de inge.ꝛ manu.l.ſi aniani. Ibi deſtinare.ꝛ ē rō q2 verbū ſi nō poterit iportat ꝯditionē de cuius exiſtētia iudex d3 eſſe certus aliter nō t3 ꝓceſſus.vt no.Bar.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.l.multū intereſt. Ius ēt facto explicari pōt.ſed ſcm̄ poteſtatiuū nō pōt explicari facto.o3 ei3 ſcire ea que ſunt fundamenti. Ibi excuſari.nota nō excuſari eum qui p̄tendit excuſationē quā re vera non h3. Ibi noluerit.no.ꝙ verbū nolo ſignificat liberū arbitriū.ff.de le.iij.l.ſi.deicōmiſſa.§.q̄3q̄3.ff.de hered.insti.l.cornelius.ꝛ.l.ia3 dubitari.ff.de le.j.l.ſi ita legatum.§.illi ſi volet. O2 pria glo.eſt recitata. ¶ Capio glo.ſup verbo infamē ꝛ q̄ro nunqd infamia ſupueniens iudici poſt lit.conteſta.ſuſpendit ꝓceſſum.glo.dicit ꝙ ſic.tñ ſi reſtituatur ad famam reddit ad eum iuriſditio in eo ſtatu. ¶ Sed contra hoc opponitur.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.l.itercidit.vbi irritum factum p reſtitutionem non reconualeſcit.ſed illa lex intelligit̄ indulgentia non reſtitutione plena.vt.ff.ð manu.teſta.l.ariſio.q2 in indulgentia remanent reliquie cōdemnationis ꝛ infamie. ¶ Quero an valeat ꝓceſſus ſi nō eſt oppoſita exceptio infamie poſt litē cōteſta.reſpōdeo ſic.ff.de procu.l.filiuſfamilias.§.veterani. ¶ Quero an ordinario poſſit opponi exceptio quod eſt homicida vel adulter.reſpondeo nō ſm Inno.quia auctoritas ordinarij officij nō excludit̄ per ſolam infamiam facti ſuperuenientē officio ia3 radicato.ſ3 ſi eſſet ad officiu3 promouēdus ꝛ nō promotus bene repelleretur propter infamiam facti.vt.d.l.caſſius. ¶ Degradatus aūt ab officio ſemper repellit̄.vt dicto.§.miles.ꝛ.l.iudices.C.de dignitatibus.lib.xij.nec poteſt de nouo aſſumi ad idē officiū vel aliud publice auctoritatis.vt no.in auc.de armis.§.ſi.colū.vj. Reliquas glo.vt iacent expone per teipſum. ¶ Extra opponitur hic dicitur ꝙ cl̄a de impotentia nō includit volūtatē.cōtra.C.de here.insti.l.cū ꝓponas. Sol.aliud eſt in ſubſtitutiōib⁹ que ſunt fauorabiles aliud in reſcriptis que debēt reſtringi.ꝛ facit.C.de insti.ꝛ ſubſti.l.ſi. ¶ Item ſi heredibus ex perpetua voluntate adeundi ſtatim ſequit̄ ipotētia adeūdi.vt.C.de tepu.here.l.ſicut.ſecus ī reſcriptis q2 nolēs fieri iudex cogit̄.ff.ð iuriſ.om.iu.l.eū qui ar.ff.ad treb.l.facta.§.ſi quis.ꝛ.C.ad treb.l.nō iuſtē. ¶ Quero an per potentiā pendētis conditionis mouetur obligatio pura.reſpōdeo nō ſed interdū ſuſpendit̄ interi3 ſi ſunt eiuſdē generis vt duo cōtractus circa ide3 ita ꝙ vltimus ſit cōtract⁹ ſtipulationis. Nam per nullū aliū cōtractū fit nouatio ipſo iure.niſi per cōtractū[d] ſtipulationis.vt.C.ſi cer.pe.l.ſi ex precio.ff.de pac.l.ſi vnus.§.pactus.ꝛ.ff.pro ſocio.l.duo.dico ergo ꝙ in ſuſpenſo retinetur interim.ſed exiſtente conditione ſit perfecta nouatio.vt.ff.ſi cer.pe.l.pecunia3.nec ob.ff.de condi.ꝛ demonſtra.l.nam ad ea.vbi ſunt eiuſde3 generis.ꝛ tamē nō fit nouatio.ibi enim vtraq3 erat vltia voluntas ꝛ ſic in code3 genere diſpoſitionis. Sol.ibi erat implicita diſpoſitio ad vlteriorem prouidentiā vt ibi no.ſi autem nō ſunt eiuſdē generis ꝛ vltima voluntas ꝛ contractus pendente cōditione non fit ſuſpenſio.vt.l.pure.in prin.ff.de excep.do. ¶ Quero vtru3 ex poſſibili de facto ſequatur neceſſarium de iure.hic volat itellectus extra capitulum. Reſpondeo videt̄ ꝙ ſic.nam ſi teſtator inſtituit in primo teſtamēto heredem pure.in ſecūdo teſtamento ſub conditiōe poſſibili neceſſario ſequitur ꝙ primū teſtamentū eſt ſublatū.ff.ð iniuſto teſt.l.cū in ſecundo.dicit ibi glo.dūmodo ſit poſſibile in conditionis euentu adiri hereditatem de iure ciuili.non enim ſufficit ſi poſſit bo.poſ.peti.ꝛ verū dicit ſi talis bonorū poſſeſſio ſit apta reſcindi p querimoniā ſeu ipugnationē filij preteriti.vt.ff.de lib.ꝛ poſt.l.ſi filius qui in ptāte cōiuncta.l.filio preterito.ð iniuſto te.declaro q2 ſi preteritus.j.annū nō irritat teſtamētu3 pōt inſtitutus lapſo anno petere bono2 poſſeſſionē ſcðm tabulas ſi dubiū erat de ſtatu.i.an preterit⁹ eēt filius nec ne.vt.ff.ad carbo.l.ſi ipubes.§.queſitū.qui tex.nō ē alibi. Tamē ꝯſtito poſtea ꝙ ē filius ꝛ ꝙ dicit nullu3 illa bonorū poſſeſſio ſm tab.euaneſcit. ¶ Porro ius dicendi nullum ē perpetuū q2 ciuile remediū ē.C.de iure deli.l.ſuum heredē.ꝛ ſuus heres illud trāſmittit etiam nōdū agnitum propter exiſtentiā ſui heredis ab iteſtato.vt.C.de poſthu.here.insti.l.vxoris abortu. ¶ Exiſtentia eim ſui heredis parit nullitatē.ergo precedit eā ſicut eā precedit effectum etiā cōcretū ſibi in eodem inſtanti.de lib.ꝛ poſthu.l.in ſuis. Nunc intelligis illam legem. ¶ Item dicta glo.que ē in.d.l.cum in ſecūdo.que eſt notabilis valde nō intelligit̄ niſi in ſecundo teſtamento ſint inſtituti veniētes ab iteſtato.q2 tunc primū teſtamētū rūpit̄ omnino.ff.ð ꝯtratab.l.ſi duobus.§.prius.vel ibi loquit̄ in defectū teſtium nō in defectū p̄teritōis q2 ibi loquit̄ in filio emācipato p̄terito cuius p̄teritio nō reddit teſtm̄ nullum iure veteri.vt.ff.de iniuſto teſta.l.poſthumus.v̄ſi.idem ꝛ circa. ¶ Et fauore veniētium ab inteſtato ēt ſtatuit̄ aliud q̄3 ſcðm teſtm̄ carens debito numero teſtium rūpit primū l3 iſtud vltimū nō dicat̄ ꝓprie teſtm̄.ſ3 generali ēt inolato vocabulo dicatur vltima volūtas.nec ſuccedit ex ea heres ſecundus tā q̄3 ex teſtō.vt.C.de teſta.l.hac cōſultiſſima.§.pe.ff.de iniuſto teſtamen.l.ij. ¶ Adde ꝙ ſubſtitutio vulgaris expſſa poteſt fieri filio preterito q2 non dicitur preteritus cu3 ſit prelatus ꝛ h3 ius anteferri.vnde nō eſt paſſus iniuria3 ſed tacitā ꝓuidentiā.ff.de lib.ꝛ poſthu.l.gallus.in prin.ꝛ ſecus eēt in tacita vulgari que vitiat̄ ꝓpter p̄teritionem l.ſiquis eum.§.ſi.ꝛ.l.ij.§.prius.de vulg.ſub.vl̄ dic ꝙ ſemp p̄teritus iniuriā patit̄.i.non plenam ꝓuidentiā patris q2 p̄teritus nō h3 ſm tab. ¶ Item nō h3[e] bñficiu3 legis de edicto diui adri.tol.ꝛ iō etia3 expſſa vulgaris non poteſt fieri filio preterito.ff.de lib.ꝛ poſthu.l.gallus.§.in oib⁹.ꝛ ita t3 accur. ¶ Ex qb⁹ ꝯcludit̄ ꝙ interdū ex poſſibili.interim ſequit̄ neceſſarium propter incōpatibilitatē actuū. ¶ Itē ex duobus poſſibilibus aliquando ſequitur neceſſarius vt in illa propoſitione ꝓlata in vno ꝛ eodem ꝯtractu ſiue nauis ex aſia venerit ſiue non promitto ita quod

a ¶ Adde Bar.ꝛ ibi plene ſcribētes in.l.gallus.in prin.ff.de libe.ꝛ poſthu.

b ¶ Verba preceptiua directa i alicuius fauorem ſapore ꝯſiliū ꝛ nō mandatum vide dio de ciu3 i.l.agecū geminiano.C.ð trāſact.ꝛ vide apoſtillam qua3 ſcripſi ſup panor.in.c.q̄3to.in iiij.col.j.de ꝯſuetu.ꝛ vide ēt aliqd p Feli.in.c.ſi pro debilitate p̄ma col.j.de offi.dele.ꝛ addō ēt q̄ ſcripſi ſup pau.de ca.i.l.pau.ff.qð iuſſu. Franciſcus parona.

c ¶ Iudex debet eligere ſapientiorē.addo ſingulare dcm̄ ang.i.l.plagij.C.ad.l.plag.ð plagiarijs.qð iudex q cōſuluit doctorē q non erat ð pitioribus ciuitatis nō excuſat̄ ꝛ extollit Iaſo.may.in.l.iuris ignorātia i vl.col..C.q admitti.dicens ſe alibi ñ legiſſe.ꝛ tu poteris addere iſta verba bal.hic.

d ¶ Vide diffuſe ſcripta p Alex.ꝛ Iaſ.may.in.l.ſingularia.ff.ſi cer.

e ¶ Fili⁹ p̄teritus ñ h3 remedium.l.fina.C.de edic.di.ad.tol.

vnius actus verbi determinet complexiue totã oratõem nam obligatio ē pura.vt.ff.de condi.inde.l.iulianus.§.j. secus si diceret sic ꝓmitto si nauis ex asia venerit.Itez.ꝓ mitto si nõ venerit quia sunt duo verba ⁊ quodlibz regit suam orationē ꝯditionaliter.nõ est obligatio pura:quia quelibet oratio hꝫ suum determinabile.ar.ff.de here.isti.l.liber homo.§.si ticius.¶ Sꝫ ꝯtra prius dicta de.l.iulian⁹ vr̄ obstare.ff.qñ dies legati cedat.l.huiusmodi. So. aliud est in ꝯctu aliud in vltima volũtate:qꝛ verba ꝯditõnalia de futuro indistincte suspendũt:qꝛ nõ cedit dies cõditione pendēte cũ nõ transmittat ad hedez.vnde si testator dicit lego siue nauis ex asia venerit siue nõ venerit futuri temporis oratio sem ꝑ ꝯditõem sapit licet necesse sit alterꝫ futurꝫ.qꝛ tamē tunc pro tũc non est certũ ꝯditio est primo ad transmissiõem qḋ ēt in ꝯctibus nõ trãsmissibilibus haberet locũ.ff.quãdo dies vsufructus legati cedat l.j.in fi.qui tex.nõ est alibi.Quapropter in vltima voluntate ois incertitudo ꝯditõnem sapit ⁊ sufficit hoc dixisse quãtum ꝑtinet ad legistas.quia puri canoniste non possunt hoc studere.

P Astoralis.

In qõne reuocatõnis rescriptoꝝ recurritur ad arbitros si iudices ipsoꝝ rescriptoꝝ sibi nõ deferunt nec inuicem cõcordant.hoc primo.Scḋo dicit ꝙ per generalez clausulaz positam in rescripto videlꝫ quosdã alios ⁊ qbusdem alijs rebus delegatis ante expressionē ꝑsonaꝝ vel reꝝ in eos iurisditõnem nõ exercet.Tertio dicit ꝙ valet etiã speciale rescriptum qḋ ante expressionez ꝑdictaz cõueniēdus ꝑ clausulam generalez eo tacito impetrauit.Et sunt due ꝑtes ꝑncipales.scḋa ibi.qm̃ autem.⁊ illa scḋa pars subdiuidit in duas qõnes.⁊ respõsiones.secũda secũde.ibi nos igitur. ¶ Casus.queritur vtrum quãdo est ꝯcertatio de reuocatione lr̃aꝝ vtrum iudices prime date vel prime presentationis.an secũde debeant anteferri.⁊ an per secũdas litteras sint prime lr̃e reuocate.¶ Papa rñdet ꝙ nisi posteriores iudices deferant prioribus vel ecõtra ꝙ vtriqꝫ cognoscãt cuius sit iurisditio.¶ Instat qr̃ēs qḋ si nõ cõcordãt in vnã sñiam iterlocutoriã sup iurisditõe.rñdetur ꝙ debēt eligi arbitria.ꝑtibus q̃uis sint plures iudices numero dati in vno rescripto q̃ꝫ i altero.h.d.vsqꝫ ibi.qm̃ aũt.¶ Expediã primo istã primã ꝑtem.¶ In tex.ibi de reuocatione:qꝛ primus impetrãs rescriptum facit citari aduersariũ corã iudicibus.⁊ secũdus impetrãs fecit ecõtra citari ꝑmũ corã alijs iudicibus a se impetratis vigore suaꝝ lr̃aruz. Unde occurrit qḋ sup reuocatõne rescripti.⁊ per ꝯñs sup iurisditõe vꝫ quorum sit iurisditio.Ibi ambigitur ad intelligētiam huius verbi.scias ꝙ quando est qḋ facti que ꝓbatõibus mediãtibus dꝫ dirimi.vt.ff.de sta.ho.l.aretusa in fi.cum.l.se.⁊.ff.de pecu.leg.l.vxori.qḋ facti recipit ꝓbatiões hincinde sꝫ qḋ iuris si tex.ē ibi val de notabilis.¶ Sane vbicũqꝫ cadit error ibi pōt cadere dubitatio ⁊ sic duplex est error.s.iuris ⁊ facti.⁊ ita duplex est dubitatio de qua loquit lr̃a nostra.ꝺm Inno.Et facit ad statutũ quo cauet ꝙ cause dubie[a] debeant ꝯpromitti.Nam dubiũ intelligit siue sit inter peritos siue inter imperitos.dũtamē imperitia nõ fingatur nec sit supina.vt no.ff.de trãsac.l.post rem.Testes aũt habent deponere de rebus censaris nõ de ꝯscia animi.vt in.c.j.§.fi.de ꝯsue.recti feudi.col.x.facit.c.cum cãm.j.de testi.quedaz ē questio iuris que dirimit per.ll.vel cõstõnes que pōt esse dubia ꝓpter obscuritatē legis vel ꝯstõnis vel ꝓpter diuersas opi.doctoꝝ vel ꝓpter imperitiaz ꝺm Inno.insti.de ob.que ex quasi maleficio.in prin.vel qꝛ forte est extrauagans.vt.ff.de ori.iur.l.ij.§.deinde.ff.de re iudi.l.cuz ꝓlatis.¶ Quedam ē questio que a princi.est facti.sed in fine ē iuris vt questio de ꝯsuetudine.quoniam an sit consuetude inducta factis ⁊ tēporibus indiget ꝓbatiõibus facti.sed postq̃ hoc ē probatum si dicitur ꝯsuetudinē nõ valere ista ē qḋ iuris.vt in.c.j.de ꝯsti.li.vj.⁊.l.iij.§.diuus.⁊.ff.de sepul.vio.Et no.ꝙ hic assumo ius pro iure legis vel ꝯsuetudinis.vt insti.de iure naturali.§.ex non scripto alibi sumit ꝑ iure obligatõis ꝓueniētis ex ꝯctu vl' quasi vt insti.de ob.§.sequēs.⁊.l.fi.ff.de iureiur.¶ Itē pactum dicit duob⁹ modis[b].s.pactũ nuduz.vt.ff.de pac.l.si vnus.§.pactus ne peteret.¶ Itē stipulatio ex qua nõ resultat ius ēt facit.ff.de tutori.⁊ cura.da.ab his.l.tutor si petit⁹.ff.de excu.tuto.l.qui testõ.in prin.⁊.ff.de ver.ob.l.quidam cũ filiũ.Ibi debebãt.s.de articulo reuocatõis siue de iuribus rescriptoꝝ.Ibi reuocare.s.per scḋas.Ibi posteriores i.posteriorum lr̃arum iudices.Ibi deferendũ.s.in cognoscēdo cuius sit iurisditio.nam si certum esset cuius sit iurisditio in principali cã non possent sibi deferre.¶ Queritur ꝺm Inno.an isti cognoscētes ex delatione sint ordinarij an delegati.⁊ dicit ꝙ sunt ordinarij licꝫ ad vnã speciem siue articulum tantum quia habēt iurisditionē a canone ꝺm Inno.nam aliud est dlegare aliud deferre.Ego dico ꝙ sunt anologi ⁊ magis accedunt delegatis:qꝛ eoꝝ iurisditio subsecutiua est dlegationis.ar.C.de iudi.l.pe.in fi.¶ No.hic rationē dubitationis.possunt iudices simul procedētes deferre vnus alteri.Idē puto in ordinarijs qui presunt vni ⁊ eidem territorio insolidum.secus si vnus ꝑsidet vni territorio alter alteri.vt.j.dicã. Si potestas ⁊ capitaneus ꝓcedunt ex eodē delicto ꝙ vnus possit deferre alteri.qꝛ nõ dꝫ per vtrunqꝫ procedi.ar.ff.de vsuf.l.quotiēs.de lega.ij.l.siquis seruuz.§.inter duos.Inhibere aũt vnus alteri nõ pōt.qꝛ par in parē nõ habꝫ imperium nisi ꝓuenerit qꝛ tunc pōt inhibere alteri nõ tanq̃ inferiori sꝫ tanq̃ turbatori exercitij iurisditiõis vt colligi potest hic ex dictis Inn.no.Ibi cognoscãt.s.cuius sit iurisditio.⁊ hec auctoritas ē eis attributa per istud.c.⁊ non prisco iure.Ibi in vnam sñiam.s.interlocutoriam cuius sit iurisditio.¶ Sed pone ꝙ cõcordant ⁊ pronunciant cuius sit iurisditio nũquid ab ista interlocutoria possit appellari.⁊ videt ꝙ nõ rõne ꝯcut sus.¶ Itē a forma iuris nõ potest appellari.Itē si nõ pōt appellari a delatiõe quãdo vnus defert alteri nec hic.In contrariũ facit glo.que ē ne filius pro patre.auc.habita.ibi quãuis plures.s.numero.Nam illi iudices vnius rescripti pro vno reputant a papa.⁊ si vnus solus eēt in alio rescripto similiter repũtat papã.vnde ex virtute repũtatiua tñ valet vnus quantum mille.vt.ff.de condi.⁊ demon.l.cui fundus.in fi.hanc rõnem notabiliter assignat hic glo.¶ Itē isti iudices diuersorũ rescriptorũ nõ faciunt vnũ corpus.⁊ ideo nõ ꝓualet maior numerus[c].tunc enim ꝓualet maior numerus qñ resultat vnũ corpus ex plurib⁹ vt vnum collegiuz vel vnum corp⁹ creditoꝝ quasi vnus aceruus coꝝ ex iuris dispõne qꝛ ius iubet eos facē corpus.i.congregationē ⁊ cumulum.vt.ff.de pac.l.maiorē.⁊.l.si plures.⁊.l.fi.C.qui bo.ce.possunt.Ibi a partibus.no.ꝙ tertius arbiter est a partibus eligēdus.⁊ iste ē verus arbiter.ar.ff.qui satisda.cog.l.arbitro.quia lex ita eum vocat arbitrum.i.adiectũ cum hac adiectione.s.tertius.que adiectio significat qḋ est adiectus de necessitate.Sed qñqꝫ tertius eligit a primis duob⁹ arbitrioꝝ ⁊ tũc tertius arbiter nõ ē ꝓprie coarbiter neqꝫ collega sed ē qdã bonus vir suppositus ad sedandam discordiam arbitroꝝ potius q̃ litigatoꝝ cuius auctoritati debēt acquiescē primi arbitri ⁊ litigatores.vt no.ff.de arbi.l.itē si vnus.§.principalr̃.⁊ no.in.l.qḋ si forte.§.j.ff.de solu.ꝑ Ja.de are.⁊ facit.ff.de tuto.⁊ cura.da.ab his.l.tutor si petitus.ff.de excu.tuto.l.qui testamento.in prin.¶ Et no.ꝙ ista faciũt ad qõnem ꝑñtis scismatis orti ex dubitatione potērum cooperante lucifero qui est princeps superbie ⁊ monarcha supboꝝ.huic morbo qui ꝑ superbiaz natus est sola humilitas pōt mederi de facili.s.vt possit deferre vnus alteri.⁊ hoc est potestatis non necessitatis vt hic pꝫ in verbo dixerint. ¶ Itē nõ cogunt renunciare qꝛ nemo cogit renũciare iuri suo.¶ Itē qꝛ ordinata caritas incipit a seipso.¶ Itē qꝛ semel acceptauit de cõsensu suorum eligentium.¶ Itē qꝛ est ius publicũ. ¶ Itē papa ē iudiciorũ vigor ⁊ iuris publici tutela.C.de iudi.l.nullus.¶ Itē esset iste modus posterior peior peiore ⁊ caderet mundus in siluaz cupiens euitare caribdim. ¶ Item papa[d] est iudex iudicũ.vt no.C.de decu.l.j.vnde nemini subalternatũ nisi se submittat ex iusta causa.ff.de iurisdi.om.iudi.l.est receptum. ¶ Item quia durante oppressione cessat

a ¶ Uide doc.nouissimos i ru.ff. de reb.dub.

b ¶ Uide repetentes may. Jaso. mai. ibi latius in rub. ff.de verbo. obliga.

c ¶ Papa est iudex iudicũ.Adde Inn. in .c.j. ⁊ ibi plene moder.S.de consti.

d ¶ Uide pulchre per Lud.ro.in ꝯsil.xcix.incipien.visis ꝓpositis qõnis themate circa id qḋ queritur ꝓ parte ⁊c.

cessat cōsensus vnde ad ius ordinariū recurrendū est.s.ad concilium.⁊ deinde si ꝯcilium esset quasi ipossibile in subsidium ad arbitros cōiter eligendos quoꝝ auctoritati vł maiori parti ipsoꝝ pareaᷓ. ¶ Ad hoc quidaꝫ.s.arbitros eligēdos possunt cogi per subditos.i.per principes quoꝝ interest non constante in dubio status sui presertim spiritualis nec dicit factū metu quod fit iure cogēte.vt.l.iij. ff.quod metus causa. ¶ Itē concilium forte posset cōgregare cardinales si essent due partes diuꝫ concordes sicut doctores in materia huius capituli.hic tñ ꝑfunctorie tango.remaneat enim hoc tm̄ negociuꝫ ei qui ē veritas ⁊ vita. ¶ Porro principiū viaꝝ dei est veritas ⁊ cōscia.nam veritas est strata ampla per quā oēs trāseunt.cōscia ᵃ autem est semica arta nimis.qꝛ arta via ē que ducit ad vitā eternā. ¶ Sed in materia scismatis veritas sepulta iacet vsqꝫ nūc.Surgat igit imperator imo tota sedes imperij. Nam imperium ᵇ est patronus ecclesie quia dotauit ecclesiam.Qñcunqꝫ imperator fecit aliquid iperpetuuꝫ valiturū ipsa sedes imperialis cū persona imperatoris concurrit. ¶ Iteꝫ oēs reges qui vngunt ab ecclesia sunt quodāmodo eius vasalli.qꝛ iurant pape fidelitatē.vt.J.de iureiuran.c.intellectio.⁊ maxie franciā.J.de fo.cōpe.c.quod clericis. ¶ Ad hoc ptinet requirere istos duos sedentes in solio qꝺ sibi inuicem deferant.⁊ si nolint hoc facere qa conuocent cōciliuꝫ.⁊ si nolunt cōuocare ꝙ compromittāt ne ecclesia vim ⁊ deformationē patiat.⁊ si nolūt infirmitati mundi adhibere remediū voluntarie cōpellant gladio manuali adhibito.Quod autē cedāt iuri suo cogi nequaqꝫ pñt vt dictū ē ⁊ ar.ff. ꝺ auc.tu.l.tutor pupillo.Scisma ē vnū monstꝝ in nã sicut qñ vnū corpus hꝫ duo capita.⁊ si nō pōt alr fieri vtrūqꝫ amputandū ē.quia vtrūqꝫ fetet.In tāta mã ego sum nimis modica forma. ¶ Et sciendū est ꝙ via ᶜ qñqꝫ dicitur ꝑlatus qui debꝫ nobis dare exemplū.vnde vie syon lugēt eo ꝙ nō sit q veniat ad solēnitatē. ¶ Itē via dicit lex diuina per quā incedere debemus.vnde beati imaculati in via. ¶ Itē diuinū preceptū vel bona opatio vnde iustū deduxit dñs per vias rectas. ¶ Itē iter rectitudinis vt ibi si declinauerit gressus meos de via. ¶ Item latitudo prime libertatis.vnde intrate per angustam portam qꝛ lata est ⁊ spatiosa via.s.liberi arbitrij que ducit ad perditionē. ¶ Item via dicit mundus vnde beatus vir qui nō abijt in concilio impioꝝ ⁊ in via peccatorū nō stetit. ¶ Item via dicit verus predicator qui viam sapientie docet ⁊ facit ꝙ intellectus sapientie ad cor venit. ¶ In omnibus istis vijs deprauatū ē cor scismaticoꝝ.Qui aūt sint scismatici sub mundo lis est donec deus illuminet abscondita tenebraruꝫ. Modo redeo ad gl.⁊ premitto ꝙ duplex pōt esse dubiū.primo an rescriptū valeat primo alio circūscripto.scđo ꝺ ꝯcertatōe rescriptoꝝ.qꝺ preualeat.prima mã nō est hic sed.J.e.c.ex litteris.scđa materia est hic ⁊ vr ꝙ nō possit esse dubiū qꝛ aut secūde littere nō faciūt mētionē ꝺ primis.⁊ tūc preualent prime.aut faciūt mentōem ⁊ ꝓualent secūde.vt.ꝟ.e.c.ceterū.So.ista distinctio nō est pfecta qꝛ ille littere ꝓualēt que sunt primo pñtate ⁊ secuta citatio ex eis.vt.J.de ap.c.vt debitus. Porro data officij nō inducit prioritatē indicij sed citatio ſm Inn.⁊ ideo iudicio nondū cepto per citatōem adhuc cadit dubitatio que ꝓualeant q̄ interim pendēt.Sed postqꝫ est facta pñtatio ⁊ emanata citatio.⁊ ita ꝙ citatio valeat.C.ne de statu defun.l.si pater.⁊ no.J.de appel.vt debitus.dꝫ eniꝫ eis inesse iuris validitas vt aliquid iuris operet.vt no.C.de litis cōtesta.auč.offerat.altere sunt littere inanes ope exceptōis non ipso iure ſm Inn. ¶ Ista deniqꝫ iuris.lꝫ possit elidi tñ pōt prorogari.ſꝫ Inn.tñ dꝫ formari exceptio ex hoc capite ꝙ alie littere non valent sed alie que preoccupauerunt preualent ſꝫ Inno. ¶ Sed contra istud obijcitur.nam in isto.c.certū est qꝺ vterqꝫ erant presentate.⁊ tamen potest esse dubiū. ¶ Itē opponitur ꝙ non potuerit emanare citatio quia dubius de iurisditione nō pōt citare.vt.ff.de eo qui ꝓ tutore.l.quero.⁊.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.multū interest.So.dicunt qdā ꝙ hic pōt eē dubiū in facto qꝛ forte secūde littere nō edunt.lꝫ quōdā fuerint ꝑsentate.argu.C.de fide in-

¶ Veritas ē strata ampla ꝑ quam oēs transeunt.

a ¶ Cōscia ē semita arcta nimis.

b ¶ Impe rium ē ꝓnus eccłe qꝛ dotauit ecclesiam.

¶ Sisma quid sit adde eundem Bal.in ꝯsi. suo ꝙ diuinum appellamus post ro post rub. .C.siqs ali. testa.probi.

c ¶ Via multis modis hic studiose interpretatur a Bal.

stru.l.fi. ¶ Itē questio tpis ē questio facti ⁊ pōt ꝺ tpe dubitari.puta si ꝯcurrūt in data ⁊ in citatōe.⁊ ē questio puncti.qꝺ aūt q̄stio tpis sit questio facti pꝫ.ff.de neg.ge.l.cuꝫ actū.⁊.ff.ad treb.l.cū qui nouissimus.⁊.ff.de sta.homi.l.aretusa. ¶ Scias tamē ꝙ si in lrīs fiat mētio reuocatōis semꝑ iste lrē ꝑsumunt posteriores.vt no.C.ꝺ codicił.l.cū ꝓponas.Sed istud dcm̄ qꝺ hic esset dubiū in facto si placet gl.quia papa nō dat rñsuꝫ ad qōnē facti sꝫ cōmittit iudici.vt.l.j.§.calūniatoribus.ff.ad turpil.⁊.C.de fideius.l.volūtatis.⁊ iō alij dicūt ꝙ hic erat qꝺ iuris.sed certe cuꝫ ius sit certū ᵈ nō pōt mutari cōsensu iudicuꝫ.vt.l.j.§.fi.ff. de ferijs. ¶ O ꝛ iste sunt truffe qꝛ ꝑ negationē ⁊ affirmationē cōcertantiū sit res dubia.vt.C.qbus ad libertatem ꝓclamare nō licet.l.fi.⁊ no.C.de ꝓcura.l.j. ¶ Itē si secūde lrē sunt impetrate per surreptionē:lꝫ de primis lrīs faciant taleꝫ qualē mentionē.si hoc obijciat ꝯtra secundas lrās statim sub iudicibus lis ē. ¶ Oppo.glo.de.c.cū contingat.J.eo.sol.vt in glo. ¶ Itē oppo.de.c.dilectus filius.sol.vt in glo. ¶ Mō reuertor supius ⁊ q̄ro nunqd dubitans de iurisditōe delegati possit citare ptes.⁊ vr ꝙ fi.qꝛ dubitant an sit iudex. ¶ In ꝯtrariū qꝛ rōne dubij hꝫ iurisditionē sup isto articulo an sua sit iurisditio.vt.ff.de iudi.l.siquis ex aliena.sed ibi loquit in iudice ordinario qui hꝫ iurisditionem vniuersalē.So.si littere sunt pñtate potest citare alr non.Non ob.l.ij.secūdo rñso.ff.de iudi.vbi nō requirit iudicis scia quia ibi loquit qñ prorogat ordinaria iurisditio.vbi nō deficit scia fundamenti. Illud est notandum ᵉ ꝙ si iudex scit factū lꝫ erret in iure valet citatio.qꝛ vt dixi hꝫ sciam fundamenti vt dicit illa lex singularis ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.multū interest. ¶ Ecce ꝓcurator ad vnā causam citatus ad aliam.tñ nō tenet cōparere.vt.ff.ꝺ admi.tuto.l.si duo. ¶ Sꝫ quid si dubitet an sit ꝓcurator.Rñdeo idē lꝫ secus in iudice.cui rōe dubij lex dat potestatē qꝛ iudex non grauat per necessitatē cauēdi de rato.lꝫ ꝓcurator dubius nō est idoneus sine cautiōe.nec tenet prestita cautiōe se obligare.ar.ff.de in litē iur.l.videamus. ¶ Denuo opp.⁊ imo videt ꝙ stetur maiori pti.vt l.ꝙ maior.ff.ad municip.⁊.ff.de re iudi.l.duo ex tribus.So.maior pars numeri si facit maiorē partē quote ꝓualet.sed si nō redigitur ad intellectū cote ptis.sed ᶠ sūt duo integralia non preualet vt hic.vel dic ꝙ maiori parti tunc statur quādo in maiori parte includit minor pars iuris artificio repñtat alr nō nisi lex hoc ꝙ singulariter iterest maiori parti cōmittat ⁊ qui procurat contra alium qñqꝫ procurat contra seipsum.ff.de admini.tuto.l.cum herede. ¶ Quid ergo si sunt tres iudices delegati in primis lrīs ⁊ quinqꝫ in scđis ⁊ de illis quinqꝫ duo accedunt illis tribus in deferendo vel ꝯcordādo.quidā dicūt ꝙ iste accessus facit maiorē partem.Alij dicūt ꝯtrariū qꝛ nō sunt de eodē corpore litteraꝝ ⁊ qꝛ cū agat de iurisditōe fiēda ꝙ oēs tangit dꝫ ab omnibus ꝯprobari.vt.l.fi.C.ꝺ au.ꝑstan.⁊ ar.ff.de arbi.l.sicut.ff.de serui.rusti.ꝓdi.l.ꝑ fundꝫ.Sed si maior pars vtriusqꝫ rescripti ꝯcordat.puta duo ex tribus simul cū tribus ex quinqꝫ standū est ꝯcordie ſꝫ Inno.⁊ cōem opi.doctoꝝ licet quidā contra. ¶ Quero vtꝝ iudices possunt inuicē deferre inuitis impetrantibꝫ ⁊ certū est ꝙ nō.si iudices sint suspecti.aliogn videt ꝙ possint qꝛ littera nostra nō requirit ꝯsensum partium nisi in electione arbitroꝝ.⁊ iō partes debēt habere ratū ⁊ firmū qꝛ nihil eis nocet.ar.ff.ꝺ aqua plu.ar.l.ij.§.inde nerati ͦ.quia nō pñt iniuriā dici fecisse qui iuris formā ad vnguē obseruant ⁊ legi obediūt.⁊ iō a tali delatiōe nō pōt appellari quia non tangit ius partium in aliquo ſm Inno. Et quia hoc est voluntarie iurisditionis non precise ⁊ pōt expediri quolibet tpe ⁊ loco etiaꝫ a nō sedentibus pro tribunali ff.de interroga.actio.l.nolit.§.fi.nec est in hoc necessariꝰ consensus vel scia litigatoꝝ lꝫ honestus sit h̄ facere de cōsciētia partium ſm Ber.⁊ puto ꝙ partes possunt compelli ad consentiendum.vt no.de admi.tuto.l.cum hereditas.⁊ qꝺ no.in.l.itinere.de serui.rusti.ꝓdi.ff.mandati.l.si fideiussor.§.quedam.⁊ hoc ad maiorē roboris firmitateꝫ.vt.l.si ego.§.j.ff.de iure do.qꝺ est notādū ⁊ nō iterest partiū.vtrū iudicem habeant Petrū vel Bernardum

d ¶ Ius qꝛ certū si pōt mutari consensu iudicum.

e ¶ Vide Frā.de are. ꝯsil.lxviij. ⁊ Barb. consil.xliiij. vij. col.j.volu.

f ¶ Qui iuris formā ad vnguem obseruat nō dicitur iniuriam facere sic alibi no. in.l.serui electione .ff.de leg.j. ꝙ nēi iniuriam facit q vtitur iuꝛ suo imo alibi tex.i.s. fi.C.de ꝯpēsa.dič ꝙ iudex dꝫ vti stricto iuris rigor in admittēdis vł reijciendis exceptionibꝰ ⁊ ibi bal. multum no.

vel Inno. Item iurisditio non tangit interesse iudicū nisi competat rōne dignitatis. ⁊ ideo iudex qui excludit nō appellat ſm Inn. qđ no. Et tñ interlocutoria sup iurisdi tione nō potest ferri parte nō citata ⁊ peremptorie. ð of. dele. c. ꝯsuluit. per Inn. ¶ Quero nūquid ista ꝯcertatio qui sunt iudices ꝑtineat ad ipsos iudices an ad litigātes ⁊ videt ꝙ nō ꝑtineat ad iudices: qꝛ eoꝝ nō interest. Iteꝫ qꝛ nō debēt se ingerere. vt. ff. de ꝓcu. l. que omnia. nisi ergo litigatores excipiant nō ꝑtinet ad iudicem declinare iurisditōem suam. In cōtrarium videt qꝛ pōt defendere honorē suū. nec dicit ingerere qꝛ nō ingerit se ꝯtra dñs. Item qꝛ non incipit cū iam ingestus sit. sꝫ ꝓsequit alteri⁹ factum. So. nisi excipiat nō possunt se ꝓnūciare nō iudices vel deferre vt sentit hic Inno. ⁊ facit. ff. de iudi. l. sꝫ ⁊ si susceperit. ⁊ ff. de mune. ⁊ bono. l. muneꝝ. §. iudicādi. Et lꝫ Inno. videt dicere ꝙ nec ꝑtium interest declinare forum si pōt. vñ qui opponit declinatoriā fori nō habet ꝓbare de interesse. vt. ff. man. l. si fideiussor. §. quedam. qꝛ reoꝝ est fugere. ff. de iudi. l. si qs intentōe. ff. de ver. ob. l. inter stipulantes. §. j. ¶ Sꝫ pone ꝙ plures ordinarij iudices ꝓcedunt criminaliter ⁊ dant diuersas sñias in negocio principali. querit quid iuris. ⁊ videt ꝙ prima sñia valeat ⁊ nō secūda. vt. C. quādo ꝓuo. nō ē neces. l. lege. sꝫ ibi loquit quādo sñie ferunt sup eodē libello. nō quando sup diuersis. ¶ Iteꝫ quādo ex eadem instantia nō quādo ex diuersa. Breuiter dic ꝙ prime sñie ē standum. qꝛ ⁊ si de delicto eiusdē hominis sepius queri possit ante sñiam. secus tñ ē lata sñia. vt no. in. c. per hoc. de here. li. vj. vbi est glo. no. valde. qꝛ illa imponit finem liti. ar. C. de asser. tol. l. j. in fi. ⁊ C. de iudi. si mili. ⁊ J. de re iudi. c. inter monasterium. ⁊ ff. de noxa. l. si qs multis. qꝛ occupantis per sñiam melior ē ꝯditio. nihil. n. restat fienduꝫ: qꝛ sopitū est ⁊ materia iudicij ē abolita. ¶ Querit gl. ecce ꝙ arbitri iudicant primos eē iudices qui nō sunt. nūquid ꝑ hanc ꝓnunciatōem acqrent iurisditōem.. Rñdet glo. ꝙ sic. ¶ No. ꝙ per arbitros iurisditio dat vel coadiuuat. ⁊ istud ē bñ notādū etiā si ista iurisditio eēt meri vel mixti imperij. qꝛ imperator ⁊ lex pōt delegare etiam indelegabilia. C. q. ꝑ sua iurisditione. l. pe.

Quoniam autem. Casus. papa cōcessit lrās cū illa clausula generali. i. incerta respectu ꝑsonaꝝ. aut quosdaꝫ alios vel respectu reꝝ vt quibusdā alijs rebus. querit an vigore dictaꝝ literaꝝ iudices habeāt ante specificationē ꝑtātem ꝓcedendi. ⁊ in fine determinat ꝙ nō lꝫ iurisditio sit ꝯcessa in nube. Secūdo querit si de dicta clausula generali in secūdis litteris cōcessis in specie oporteat fieri mentionem. ⁊ rñdetur ꝙ nō: qꝛ species derogat generi quātū ad ea que spāliter exprimunt. ¶ In tex. ibi tales puta Petrus ꝯ Jo. Ibi alios nō nominatos sed postea nominandos. Ibi alijs. s. rebus. Ibi se habere videbat ꝙ hoc si esset certa cl'a pro relatione ad acta. vt. ff. ð re indi. l. ait ꝑtor. in fi. ⁊ de re iudi. l. in summa. C. de erro. aduo. l. fi. sed hoc nō est veꝝ qꝛ indiffinita iuncto signo particulari patit incertitudinē donec declaret. Et ē ista lr̄a in argumentuꝫ qđ valeat ista cōmissio circa ticium ⁊ aliquos alios quos tibi seyus noīauerit ⁊ idē in rebus vt mitte titiuꝫ in possessionē talis fundi ⁊ aliaꝝ reꝝ quas tibi seyus demōstrabit ¶ In tex. ibi ꝑtātem hec qđ determinabit infra. s. ꝙ nō habet ꝑtātem exercitij. qꝛ nō est apta ad ꝓcedendū in cā. tñ iurisditōem hꝫ causalē ⁊ in habitu sed nō formalē in actu. ⁊ si vis rōnem ꝯsidera ꝙ iurisditio dat a delegāte. sed specificatum sine demōstratio fit a litigāte. Exercitiū aūt procedit ab vtroqꝫ cōiunctim. ¶ In tex. ibi spāles littere puta gayus q poterat specificare iteriꝫ specialiter impetrauit ꝯtra ꝑmū impetrātē. ¶ Ex hoc no. ꝙ incertitudo nō ligat manus postea specifice impetrantis. ¶ No. ꝙ oē declarāduꝫ anteq̄ꝫ sit delatū ⁊ icertū ⁊ nō liquidū nō meret executōem. ff. de ver. obli. l. hoc iure. C. de ꝯpen. l. fi. ⁊ hic in fi. qꝛ ē potius in potētia q̄ꝫ in actu. ¶ Itē no. ꝙ est aliqñ iurisditio initiata nō tamen plene formata. qꝛ res vel ꝑsone nō sunt adhuc specificate q̄ñqꝫ est plene formata per specificatōnem que pōt fieri etiā parte absente ⁊ nō citata ſm Jo. an. ¶ Sed an delegatus pōt ante specificationē subdelegare in totum. Respondeo sic qꝛ subdelegare[a] non est ꝓcedere ſm Ber. ⁊ oēs. qđ est notabile. ¶ Sed an ꝑpetuata iurisditiōe sup specificatis intelligat ꝑpetuata ēt sup nō specificatis. videtur ꝙ sic. qꝛ sup eadē cā cōplexiue se habēt. l. j. ff. ex quibus rebus ad eundē iudicē eatur. secus si sint omnimodo cause sepatate. ff. de exe. rei iudi. l. cum querit. Inno. super hoc dicit pulchra verba. ⁊ Cy. C. mandati. l. mandatum. ¶ Considera ꝙ interdū delegat iudicium vniuersale vt petitionis hereditatis. ⁊ tunc perpetuatū super vna re ē perpetuatum sup omnibus rebus eiusdem hereditatis ⁊ accessorijs tam presentibus q̄ꝫ futuris. qꝛ ꝓpter naturam vniuersalis iudicij oīa veniunt ēt minima repetita. quia vna actio ē inspecto iure qđ metimur ex ꝑsona agētis. vt ff. de peti. here. l. lꝫ minimā. ⁊ ff. si pars here. pet. l. j. in ꝑn. Et tunc verificatur regula que dicit ꝙ omnia veniunt in iudicium. s. vniuersale nisi sint nominatim excepta. vt. ff. ð iudi. l. solemus. interdū delegat iudiciū generale vt negociorum gestoꝝ vel tutele. nā tunc cum pro qualibet ei⁹ specie sit necesse eundē iudicē adiri. vt. l. j. ⁊ ij. ff. ex qui. re. ad eūdem iu. ea. perpetuatio in vno capl'o ꝑpetuat in omnibus ne cause cōtinētia diuidatur. vt. C. de iudicijs. l. nulli. Interdum delegatur multitudo diuersarum causaꝝ que se inuicē ⁊ iuris dispositione nō cōtingunt. ⁊ tunc qꝛ ꝓrsus separatorum separatum est iudiciū. vt no. C. de temp. ap. l. per hanc. ⁊ ff. de excep. rei iudi. ⁊ ff. ð excep. l. sed si añ. ꝓpetuatio iurisditionis in vno nō inducit ꝑpetuationē iurisditionis in altero qꝛ separatorū separata ē rō. vt. C. de do. inter viꝝ ⁊ vxo. l. si maritus. ff. de mino. l. papinianus exuli. ff. de calū. l. hec actio. ¶ Et no. ſm Inno. ꝙ qui habet actionē de pluribus rebus nō cogit cumulare sed pōt ð vna re agere ⁊ de alia supsedere[b]. vide oīno Bart. ff. de ver. ob. l. scire debem⁹. nō ob. ff. de actio. emp. l. non ē nouum. qꝛ ibi sunt actiones eiusdē generis ⁊ forme ⁊ super eadem re ⁊ vna ē euictio ⁊ nō plures lꝫ purget pluribus modis. vel ibi cogit cumulare non precise sed causatiue si vult cōsequi integralē effectū vtriusqꝫ iudicij. ⁊ hec vera. ante enim aditam hr̄ditatē nō pōt cumulare hr̄ditariaꝫ actionē que hr̄ditati nata ē. sed hr̄di ante aditam hr̄ditatem non competit. sed adita hr̄ditate pōt edere vnam actionē ꝑ formali conclusione ambaꝝ actionū dicēdo. ⁊ ad hoc propono actionem ex ēpto. qꝛ vna ē actio in genē lꝫ due in spē. ⁊ sic sufficit in libello gnālis expl'io actiōis ⁊ expone lr̄am. ibi moue pōt. nō dicit ꝙ necesse habeat. ⁊ sic nō facit ꝯ Inno. Est igitur actio diffinita quoddaꝫ mere intelligibile. sed actio diffinita est in mā sua vt actio ex empto ⁊ cetere spāles. ¶ Deinde no. ſm Inno. qđ tñ valet expl'io facta in iudicio quantum expl'io facta in rescripto. ⁊ ē bñ notandum. ¶ Sed hoc verū ē post specificationē ⁊ re integra. al's secus qꝛ plus operatur expressio q̄ꝫ cl'a generalis. ⁊ sic pꝫ ꝙ declaratio nō fingit retro qñ interim superuenit obstaculum qđ haber eam impedire. ¶ Item ꝙ qui demonstrat non dat. Item ꝙ iurisditio[c] potest esse absqꝫ exercitio. ff. de sta. ho. l. qui furē. sed interdum ē exercitium absqꝫ natura ⁊ radicabili iurisditione. ff. de offi. ꝑto. l. barbarius. Ibi exercitium in possessione fundatur imo in publica vtilitate saltē aptitudie. ¶ Nouelator tangit hic plura puncta que non prosequor quia esset nimis longum.

a ¶ Subdelegar ñ ē procedere.

b ¶ Uide pulchre per Jo. de imo. in. c. inter dilectos. de fi. de instru.

c ¶ Jurisditio pōt esse absqꝫ exercitio.

Edes apos. Per cl'am qdaꝫ alij ⁊ res alie positam in rescripto nō cōuenit affrenata multitudo nec ꝑsone maiores nec icludūtur res maiores expl'is sꝫ pares vl' minores nisi malitiose fiat expl'io. Et duo facit. Pmo ꝑmittit ꝯstōnis cāꝫ. Scđo constōnem. ibi nos igit. ¶ Itē scđa subdiuidit in quattuor. Nā ꝑ ꝓuidet circa ꝑsonas. Scđo circa multitudinē ꝑsonatū. Tertio circa res. Quarto circa fraudulentē expl'sionē. scđa ibi sꝫ nec liceat. tertia ibi nec sup maiorib⁹. q̄rta ibi si qs vo. No. ꝙ q̄litas ſpēꝫ restrigit generꝫ q̄litatem. ff. ð vino leg. l. fi. §. cui dulcia. ¶ Itē copula inducit parilitatē. C. de sen. ⁊ interlo. om. iud. l. cū solutū. ¶ Iteꝫ dictio

dictio vel posita subiūctiue iducit similitudinē.vt no.C.ō ser.fugi.l.si fugitiui serui.z coequalitatem vel quasi vt.l.j.ff.de re.du. ¶ Generalis locutio nō cōprehēdit ea que specialiter debēt designari.ff.de ritu.nup.l.generali.i pri. Genus nō deducit ad actū specificū nisi per expressionez specierz.C.de iudi.l.licz.ff.de arbi.l.de reb⁹. ¶ Casus.sta tuit papa q clausula quidā alij nō includat maiores personas nec effrenatū numerū personarz.Itē q clausula qui bus alijs rebus vel negocijs nō includat maiora vel grauiora negocia sed paria vel leuiora. ¶ Item q expressio personarz vel causarz facta colore quesito z nō animo precedendi vitiet clausulā generalez ne impetrāti patrocinet dolus vel ꝯfictio cause vel psone.est z alia ratio qz ex quo id deficit ad qd fit ꝯparatio⁹ merito deficit ꝯpandū vt.ff.de cōdi.z demō.l.in testamēto.Idem puto si exprimat z dolo malo agat.qz magis delinquit qui dolo impetrat z dolo agit q̄ qui dolose ipetrat tantū.ar.in.l.j.C.ō plus petitio.z nō oz ꝓdesse lis cōficta.vt.ff.de transa.l.cū bi.§.si cū lis.z.ff.ō execu.in.l.aiblete.§.amplius.Ibi tex.no.z ar.ff.de noxa.l.nō solū. ¶ In tex.ibi sedes.nō est vis vtrz sedes scribat vel pontifex vnde hic ponit nomē sedis large.Ibi liberalē opp.q nō fit liberalitas sed iusticie exhibitio argu.ff.ō leg.iij.l.xj.§.si rē.nā ex debito officij papa tenet causas delegare suadēte equitate. ¶ So.dicit glo. quicquid papa facit pōt dici gratia quia vniuerse vie dñi misericordia z veritas vnde qd emanat a principe bñfici um ē presertim ratione supreme auctoritatis a Joue pricipiū muse.i.sapiē.Jouis omnia plena z ipse debet exige re rationē a se ipso qz ratio debz reddi a capite. Ber.hic in glo.oia plena sunt sapientia dei. Ibi gratia.no.q delegatus appellatur gratia largo modo.tamē stricto sum pto vocabulo aliud ē rescriptuz gratie aliud iustitie.Ibi malicijs.no.q malicijs hominū ē obuiādū. Ibi b minores z viliores.que dicant persone viles habes.C.de incest.nup.l.humilē.z insignis psona delinquendo fit vilis quia omnem honorem reat⁹ excludit.vt.l.senatorio.ff.ō ritu.nup.z.l.j.C.vbi senatores vel clarissimi.tamē si finita est administratio tamen dignitas durat bñ durat priuilegium dignitatis qz honoraria dignitate potitur.ff.de solu.l.quod si forte.l.j.C.vbi senatores vel cla.z.l.fi.fm Inno.qz etiaz fine administrationis gradu dignitatis retinetur si bona gratia administratio est finita. ¶ Sed nunquid per istā clausulam quidam alij includentur pauperes qui ꝓpter paupertatez se defendere nō possunt.dic q nō quia paupertas excusat.ff.de procur.l.titi⁹.z nota q inopia repentina dicitur casus fortuitus vt.ff.de admi.tuto.l.si res pupilla rio.lz qñqz purgetur per verba z verbera e.ti.l.ob senus. z tunc in clausula indifferenti bñ includitur pauper quia paupertas nocet q̄ captiose prouenit.l.pen.ff.de iure do. Sed nūquid includunt vidue.dic q nō qz habēt priuilegium fori.vt.l.j.C.qñ imperator inter pupillos z viduas z.c.significantib⁹ de offi.deleg.p Jnno. ¶ Sed nunquid icludant scolares qui habēt priuilegiū.auc.habita.dic q nō arg.ē.eo.c.cū ordinē. ¶ Sed nūquid icludant legum doctores.dic q quia funguntur sacerdotio.vt.l.j.i prin.ff.ō iusti.z iure z qz sunt psone egregie vt.ff.de iureiuran.l.ad egregias personas.Item barones nō includunt in simplici clausula z istud nomē baro est nomē potestatis z excellentie vt no.in cle.j.de baptismo. ¶ Milites etiā expeditioni vacantes.ff.de testi.l.iij.§.pe. ¶ Sed an nomine psonarū includant furiosi nā furiosus si dicit psona z quod ab eo fit casu fortuito dicit fieri nō ab homie.z dico quod ꝓpter factuz suum nō includit.l.fi.in fi.ff.de admini.tuto. ¶ Item si sit actio famosa nō includit patronus vt.l.non oz.ff.de dolo. ¶ Item no.hic q maius includit minus lz nō econtra tñ qui excludit minus excludit maius.vt.ff.ō sena.l.qui indignus.Ibi multitudinē effrenatā.i.vltra.xl. homines etiā de eodem facto nō pōt fieri accusatio eodē libello. ¶ Item not.ar.ad statutū qd loquit de multitudine hominum intellige singulorz.sed vniuersitas z collegiū loco vnius psone funguntur vt.ff.ō fideiuss.l.mortuo.z.l.me tum.§.animaduertendum.ff.quod me.cā.Tamen quantum ad pñtem tractatū nō puto q clā quidam alij intel-

a ¶ Ubi deficit id ad qd fit ꝯparatio deficit ēt compandū.vid bar ba.in rub.J. de iudi. duz allat.l.in testamento h alleg.

b ¶ Adde textuz z ibi bar.hoc bñ declarātem in.l.in fundo.ff.de rei vendica.

ligant collegia sz tm̄ singulares psone.Nā cū vera ꝓdicatio fit de rebus naturalibus z nō fictis.z collegiū nō natura sz artificio hominū ꝯstet merito non continetur appellatione psone nisi p interpretationē extensiuam que non habet locum in rescriptis.quia stricti iuris sunt.vt hic ps. ¶ Et vnū scias q interpretatio restrictiua est terminus ad intra.sz interpretatio extēsiua est terminus ad extra.sz interpretatio similitudinaria accedit magis termino ad intra q̄ termino ad extra.C.de reuo.dona.l.his solis.z.l.fi.C.de indi.vidu. Et no.q similitudo⁰ est quedā paritas.z nō hz locuz inter excedētia z excessa.ff.de iurisd.om.iudi.l.si familia.Itē si delegantur quedā cāe ciuiles in generali clausula nō itelligūt criminales vel mixte.sicut nec in mandato ꝓcuratorio.vt in.c.ij.ō procu.in cle. ¶ Et ꝓdicta faciunt ad questionez de eo qui in se suscepit periculuz latronū addita clā generali q non intelligat ista clā de similibus:puta casibus qui de celo descēdūt qbus humane vires non possunt resistere.ff.de dam.infec.l.fluminū.§.seruus.ff.de ꝯtrahē.emp.l.fistulas.§.frumenta. Ibi psonas.idē in reb⁹ cū sit eadē rō.ar.ff.de vulg.sub.l.q plures liberos.in prin. ¶ Et no.ex clā spāli generalē z cōfusam interptari.Ibi nō vt velit.no.q ista negatiua qz venit ad elidendū rescriptū oz probari per negantē.tñ pōt ꝓbari p ꝯiecturas.ar.ff.de le.j.l.lz imperator. ¶ Glo.querit de qua maioritate intelligat lra.Rñdeo nō de qualibet minima vel media.puta si expssi bouē z volo agere ō equo sz de ea que pertinet ad aliā speciē iurisditionis.puta si impetraui sup decē z quibusdam alijs quantitatib⁹ nō potero experiri de eā mixti imprij.puta vltra trecētos aureos.vt no.ff.ō iurisd.om.iudi.l.imperiū.qz bassa iurisdictio altam nō includit quia termini sunt valde distantes. ¶ Item causa dicit magis ardua ratiōe scandali fm Inno.qd no. ¶ Item seruus quandoqz dicit maior z preciosior.ff.de offi.ꝑsidis.l.si.puta cū ex eo pēdet status z euersio patrimonij.sic z ciuis^d vtilissimus ciuitati dr preciosior alijs qd no. ¶ Item si impetrauit cōtra ticium militez z quosdā alios nō includit tribus militum.ff.de testa.mili.l.q ꝯstitutū. ¶ Item si impetrauit contra ticium legum doctorē z quosdam alios non includit doctor in theologia qz dignior est.digniores igitur vocāt persone magis notabiles.qd relinquit arbitrio iudicis fm Inno.argu.ff.de testi.l.fi.in fi.arg.ff.de rei vēdi.l.in fundo. ¶ Item qui nominat laycas psonas nō pōt causas extendere ad clericos fm Inno. ¶ Itē nec psonā maiorē potētia vel diuitijs fm Inn. ¶ Sed q de diuitijs dicit nō puto verz nisi sit persona nobilis seu spectabilis reputata q sepe ex diuitijs surgūt facultates equiparent dignitati.ff.de admi.tu.l.tutor fm dignitates per se diuitie nō faciūt quē melioris fame.vnde in tutoribus magis attendit vita q̄ diuitie.vt.ff.de suspe.tuto.l.suspectū tutorē.in pn.z.ff.de testi.l.testiū.in prin.z.l.in testibus.z predicta faciunt ēt ad qd nem testiū qui dicant magis idonei. ¶ Itē ad tabelliones quis dicat magis idoneus ad discretionē iudicis ptinet.ff.de eden.l.siquis ex argētarijs.§.quid ergo.Tñ not. q vbi querimus⁰ de simplici iustitia non curamus merita psonarz.vt.ff.de le.ij.l.cū pater.§.rogo. ¶ Et an dicat magis in testificādo ydoneus senex q̄ iuuenis no.in.l.cū quid.ff.si cer.pe. ¶ Querit glo.qualr ꝓbet q quis nō velit vti.Et rñdit q eo ipso q primo descendit ad equales vel minores nisi aliqua rō excuset vt qz copiā illius habere non possit.vt ar.ff.de admi.tu.l.cum plures.§.fi.Et no. valde istam glo.

e **X tenore.** Qui ꝯtra vnū sup eodē negocio ipetrat ad diuersos diuersa rescripta z eis vtit ꝑdit com modū eorūdem.secunda pars ibi nos igitur.

¶ Casus. Nicolaus sacerdos de colleuat ipetrauit litteras ad certos iudices ꝯtra abbatez de becco z fecit eū citari coram ipsis qui abbas ꝯparuit z iudices acceptauerunt cōparitionē suā z fecerunt abbati magnū honorez. vnde dictus sacerdos cepit dubitare de ipsis iudicibus z statim impetrauit alios iudices z fecit abbatem citari vigore secundarum litterarum.demum abbas facit citari

c ¶ Similitudo ē qdā paritas sepe allego ista vba Bal.h z hēo multa aggregata ad hoc in vno.cōsi.d. thomeni de curte cuius consilij hēo originale.

d ¶ Ciuilis vtilissim⁹ ciuitati dr preciosior alijs

e ¶ Ubi q̄ tim⁹ ō simplici iusticia non curamus merita psonarum sit etiā alibi dicit elegās tex. in.c.ex teno re.J. de foro ꝯpe. qd summus viduis z pauperibus in iusticia debitores q alijs iniusticiā facere si de benius.pōdera tñ qa ꝯtra ista vba Bal. h faciunt ea oia q̄ cumulauit.o.Jas. in auc.iubemus.in.iij. col.C.de iudi.vz q ꝑp magnā regalitatē psonarz licitū est recedere a regul iurio.vide ibi scripta plene p Jaso.

do equiparaſ pacto ꝛ hec ꝓbanſ.ꝭ.ō decimis.c.ex multi
plici ꝯiunctis his que no.C.de decretis decurionuꝫ in ru
brica.ff.de reg.iur.l.nec ꝑtorio.℄ Sꝫ ecce reſcriptū non
derogat his que ꝯcernunt cās cauſe.ſꝫ nūquid det iuriſdi
tōem implicitaꝫ ad derogandūꝫ.rn̄deo ſic.qꝛ dat cāe co
gnitōem.ergo ꝛ ptātem ꝓnūciandi.Unde lꝫ reſcriptum
nō deroget pacto vel ꝯſuetudini ꝑ ſe pōt tn̄ derogare ſen
tētia mediante.qꝛ valet ſnīa ꝯtra priuilegiuꝫ lata nō ex
preſſo errore iuris in ſnīa.ſi enim eſſet error expreſſus nō
valeret ꝓpter vitium ꝛ vituperationeꝫ ꝓnūciatōis.ar.
ff.de excu.tuto.l.qui teſtamēto.ꝛ.C.ō iur.ꝛ fac.igno.l.j.
ibi enim bene valet ſnīa.ſed de iurꝭ ſpāli reſeruaſ exceptō
poſt ſnīam.ſic.C.qn̄ ꝓuo.nō ē neceſ.l.veteranus.℄ Que
ro nunquid certa ſciētia pricipis firmet gratiam que alſ
eſſet [a] nulla.ꝛ videſ ꝙ ſic.vt.ff.de excu.tu.l.idem.C.de te
ſta.l.ſicut certi.ꝛ.l.ſi cum vel in vtero.ſic ꝙ de certa ſcīa
plene ꝛ clare fiat mentio in litteris valetꝫ reſcriptum alſ
nō.qꝛ nō tranſit in vigoreꝫ lraꝝ.Nam papa nō vtitur in
litteris ſua ſcīa niſi formaliter ſeu cauſaliter faciat mētio
nem de ipſa:qꝛ extra lras nihil ſubintelligi poteſt.ar.ff.ō
lib.ꝛ poſthu.l.gallus.§.j.Jbi dum dicit ex verbis conci
pi poſſit.ꝛ.C.de fide inſtru.l.contractus.℄ Querit hoc
collectarius papa ꝯceſſit mihi bn̄ficium cuꝫ clauſula vbi
deberem facere reſidētiā.nū quid poterit dioceſanus ſup
reſidentia diſpēſare.ꝛ videſ ꝙ nō:qꝛ fines mādati ſūt di
ligēter cuſtodiēdi.vt.ꝭ.eo.c.cum dilecta.ff.manda.l.dili
gēter.ff.de ver.ob.l.qui rome.§.calimacus.ff.ō manumiſ.
teſta.l.meuia.ff.de leg.iij.l.qui ꝯcubinā.§.vxori.Arch.di
cit ꝙ ex cā ſupueniēti pōt diſpēſare nec facit ꝯtra māda
tum pape a quo mādato nouitas cauſe ſemper videſ ex
cepta.ar.optimuꝫ.ff.man.l.ſi hoīem.ꝛ.ff.de ſolu.l.ſi cum
cornelius.allego Arch.qui ita no.in.c.licet canon.in fi.ō
elec.li.vj.Et ratio eſt qꝛ poſſe diſpenſare priuilegium eſt
epoꝝ cui priuilegio nō intelligiſ derogatū per reſcriptū.
dūtamē iſta diſpenſatio fiat cum cauſe cognitione.qꝛ qō
deeſt reſcripto ſuppleſ a lege.ar.ff.de re iudi.l.iiij.§.ſiqs
ꝯdēnatus.℄ Preterea cauſa de reſidētia ineſt de iure
cōi in bn̄ficialibus curatis.ſiue habeāt curam ſpūalē ſi
ue tēporalem alicuius plebis vel populi cum alicuꝰ po
teſtatis vel iuriſditionis exercitio.ergo exꝑſſio nō auget
mandatum.Sed nū quid priuilegio de decimis nō pre
ſtandis pōt renūciari.ꝛ videſ ꝙ nō.qꝛ ē ꝯceſſum ordini.
ar.ꝭ.de ſo.compe.c.ſi diligenti.Et iō vnus abbas ciſter
ciēn̄.vel prior ꝯuentus ſup decimis.videſ nō poſſe renun
ciare huic priuilegio.℄ Jn ꝯtrīuꝫ videſ.C.de his qui ſpō
te munera ſuſcipiūt.l.j.li.x.dic ꝙ in ꝑiudiciū eccſe non tꝫ
renūciatio.ſed in ꝑiudiciū pſone ipſius renūciationis tꝫ
Nō ob.c.ſi diligēti.allegatum ibi nō poteſt valere renū
ciatio quin preiudicareſ dignitati ordinis clericalis.Nā
qui tangit vnum clericū tangit totū clericatum ſicut q tā
git auriculā tangit totum corpus.ꝛ ꝓpter colligātiā mē
broꝝ totū corpus ſentit tactuꝫ.vt no.ff.de fur.l.vulgaris
in prin.℄ Jtem ſcriptum eſt nolite tangere xp̄os meos
ꝛ in ꝓphetis meis nolite malignari.vt no.i auc.de n̄ alie.
§.j.vel aliter ad.c.ſi diligēti.reſpōde ꝙ ibi fieret preiudi
ciū alterius iuriſditionis ꝛ ideo non tenet ꝯſenſus.vt no.
Jo.mo.in.c.accuſatus.de here.li.vj.℄ Denuo oppono.
nam dicitur hic ꝙ impetrato ad certam ſpēm nō dero
gat ꝑuilegio cōi ordinis ciſterciēn̄.certe imo videtur ꝙ
deroget.quia ſpēs derogat generi.vt.ꝭ.e.c.j.ꝛ de offi.de
leg.c.ſtuduiſti.Solu.illa regula nō habet locū in priuile
gijs.quia priuilegium eo qō ꝯtinet ius ſingulare ſemper
habeſ loco ſpeciei ſpecialiſſime.vt no.ff.de legi.l.ius ſin
gulare.ꝛ ideo nō tollitur nedum ꝑ reſcriptum.ſed nec ꝑ
conſtitutionem generalem ſequentem.vt ſing.no.in.l.de
curionibus.C.de ſilentiarijs.lib.xij. Regulariter autem
ſpēs que euellitur de corpore ſui generis minuit genus.ſ.
ei detrahēdo ꝛ aliter diſponēdo q̄ꝫ ſit diſpoſitum de ge
nere.ꝛ hoc qn̄ precedit genus ꝛ ſequiſ ſpēs reſtrictiua.vt
ff.de le.iij.l.heres meus §.due ſtatue.vel trāſlatiua.vt.ff.
de alimē.lega.l.alimēta.§.baſilice.ꝛ.l.ſtichus. Sed ſi ꝓ
cedat ſpēs ꝛ copulatiue ſubiciaſ genus hic nō euelliſ ſpe
cies de corpore generis ſed ex abundanti exprimiſ.vt.ff.

a ℄ Uide Feli.i.c.cuꝫ iter priores col.j.cū ſeq. vbi latiſſie ꝭ.de excep.

de ſup.lega.l.legata, ſuppellectili. ꝛ hec diſtinctio quid
ꝑcedat vel quid ſequaſ hꝫ locū in ſpecie nō in genē ꝛ indi
niduo.qꝛ indiuiduū ampliationē non recipit.vt.d.§. due
ſtatue.ꝛ ar.ff.de vſuca.l.rerū mixtura.hꝫ eīm fines ꝓpri
os.ff.de lega.ij.l.meuius.§.duobꝰ.ꝛ no.ff.de leg.j.l.lega
to gnāliter.quibus finibus circūſcribiſ.℄ Sed opponiſ
ꝛ videtur ꝙ ſpecies nō deroget generi.Nam appello ge
nus illud qō continet plus.ſpeciē vero voco ptem illius
pluris.vnde dicit lex ꝙ ſi teſtator legat vni fundum alij
vſufructum eiuſdē fundi ꝙ legatarius fundi concurrit in
eodē vſufructu tanq̄ꝫ coniūctus.ꝛ ſic ei nō derogat ſpēs
expreſſa ſed cōiunctio facit partē.vt.ff.de vſufru.lega.l.ſi
alij.niſi teſtator dixiſſet exꝑſſe ꝙ legebat totū vſūfructuꝫ
vel hoc probaſ ex aliqbus cōiecturis.vt ibi pꝫ. Sol.fun
dus non ē genus ſꝫ eſt quoddā integrale ꝛ materiatū qō
intellectu diſtinguiſ in duas qualitates.ſ.proprietatem ꝛ
vſūfructū.qꝛ ergo in eadē integritate corporali vterqꝫ le
gatarius cōcurrit cuius integritatis.i.fundi nomine vter
qꝫ cōtineſ merito cōcurſu legatarius fundi facit partem
legatario vſufructus formalis.Jdē eſſet ſi vni legaretur
domus alij vſufructus ipſius.vt.ff.de vſufru.leg.l.ſempro
nio.ꝛ facit qō no.ff.de leg.iij.l.iulianus.℄ Quid ſi adij
ciatur adiectiuū ſubſtantiuo.Rn̄deo aut eſt interpoſita
copula[b] ꝛ habet ampliare aut nō eſt interpoſita.ꝛ habet
reſtringere.vt.ff.de leg.iij.l.ea tn̄ adiectio.ꝛ inter adiecti
uum ꝛ ſubſtātiuū nō cadit punctus qui habeatur pro co
pula.qō dic vt.ff.de verbo ſigni l.alienatōis.§.fi.℄ Ad
de dicit Jo.mona.ꝙ quādoqꝫ[c] verba ſunt generalia.ꝛ tn̄
effectu ſunt ſingularia vt qꝛ nō poſſunt cōprehēdere niſi
vnum indiuiduū.vt ipſe no.in.c.ſi abſenti.de prebē.libro
vj.ꝛ ideo ſtatutū cum nō pōt cōprehēdere niſi vnā perſo
nam ſiue ꝙ ſumiſ ex aliquo ꝛ nō ex vniuerſo nō valet qꝛ
ſtatutuꝫ dꝫ eſſe generale verbis.ꝛ effectu ſeu adaptatiōe
vt.ff.qui ꝛ a quibus.l.priuatus.quod teneas menti quia
quotidie occurrunt.

e **Ante.** Et.ꝭ.no.ꝙ hic nō ē mutatio
pſonaꝝ ſed intellectus.ar.ff.
de ꝯhen.emp.l.cum ſeruo.qꝛ intelligiſ epūs ta
cite ex nā rei mandate.℄ Mādatū factum
caplo ſede vacāte epūs de nouo creatus adiplē teneſ.h.d.
ſm Jnno.Uel ſic.Si collatio ꝑbēdarū ptinet ad epm ꝛ
ſede vacāte ſcribaſ caplo ꝓ receptōe alicuius in canoni
cum.epūs poſtea creatus teneſ ꝓuidē ꝛ valet reſcriptum.
Pri o poniſ mandatū pape ꝛ eius tenor.Scdo allegato
ria executio capli.Tertio ptēſa excuſatio epi.Quarto re
prehēſio pape.Quinto remotio cuiuſdā tacite oppōnis.
ſcda ibi ipſi vero.tertia ibi cū itaqꝫ.quarta ibi qō nullate
nus.quinta ibi pro eo.℄ Caſus.Quidā.p.quōdam iude
us ad fidē cōuerſus eccſa tornacēſi vacāte impetrauit lit
teras ad decanū ꝛ capſm ꝙ ipm reciperēt in canonicū ꝛ
ꝑbēdam eidē cōferre deberēt.tandē anteq̄ꝫ mandatum
eſſꝫ adimpletū.archidiaconꝰ dicte eccſe creatꝰ ē epūs. mō
dictus petebat ſe recipi in canonicū ꝛ ꝑbēdam ſibi cōfer
ri.caplm obijciebat ꝙ nō poterat recipē qꝛ nō ptinebat
ad ipm receptio ſed ad epm.Epūs vero dicebat ꝙ nō te
nebaſ recipe nec conferre qꝛ mandatum nō erat directuꝫ
ei cum nō eſſꝫ nominatus in reſcripto.ꝛ quia tpe date nō
erat epiſcopus ꝛ datum ē fundamētum lrarum. papa di
cit epiſcopum teneri nec poteſt ignorantiam ſimulare cū
tēpore date litterarum eſſꝫ vnus ō capitulo ꝛ tēpus date
lrarum ſit diligēter attēdēdum. deinde rn̄det tacite op
poſitioni quia poſſꝫ quis dicē iſte impetrans originaliſ
eſt ō gēte iudeorum.vnde epiſcopus videtur habē iuſtaꝫ
cauſam indignationis.ad hoc reſpondetur ꝙ ex quo con
uerſus ē ad fidē non dꝫ indignari epiſcopus vſ canonici
ſi recipiatur in confratrē ꝛ ꝑbēda ſibi conferatur. hoc di
cit.ꝛ ē ratio quia nemo oritur chriſtianus ſꝫ ꝑ baptiſmuꝫ
fit.aliter ſequeretur ꝙ nemo poſſet habē eccleſiaſticuꝫ be
neficiuꝫ.Jbi ſi bn̄[d] meminimus.preſumitur quis immemor
eorum que fecit.ſic.C.de contrahē. ꝛ cōmittē. ſtipula.l.
magnam.ꝛ tamē quandoqꝫ quis ignorat factum propri
um ad ſuum tn̄ damnum nō alterius.l.is qui vſūfructum
ff.qui.mo.vſufruc.amit.ꝛ interdū nec ad ſuū nec alterius
.ff.de

b ℄ Uide latiſſime p Feli. in.c.ij. in.vij.col.cū ſeq.ꝭ.eo.

c ℄ Qn̄ qꝫ v̄ba ſunt generalia ꝛ tn̄ effecta ſunt ſingularia.

d ℄ Uide vnā gl. que docꝫ mode ſtiā loquendi in ſilibus v̄bis quam ibi multum no. Decius i.l.lecta.alſ in.l.ſeq.ff.ſi cer.pe.ꝛ ibi adde iſtum tex. in iſtis v̄bis ſi bene meminimꝰ. Jtē i qbus ꝑſumaſ vel tollaſ obliuio.vīō per Barb. ꝯſi. xxxij.col. penul. vol.j.ꝛ ꝯſi.xxv. col. ij. eo. volu. Q̄to āt tpe inducaſ obliuio. vīō remiſſiue Jaſ. in.l.j.col.fi. .C.de ſer.fu. Jtē addeq in papa nō ꝑſumiſ memorie ſꝫ bn̄ ꝑſumiſ obliuio.c.ex pte el.j.de of.de lega.qō no. ad iſtū tex. qui vſ ꝯtra in iſtis v̄bis ſꝫ ē pp multitudinem cauſarū ſm Barba.ibi qꝛ vt pluriꝫ mū ḡs creatur papa in ſenectute.

ff.de acquir.pos.l.pegre. Ibi te qui tūc eras archidiaconus nūc episcopus. Ibi decano de archidiaconus non fuit nominatim expressum. ⁊ ideo prima facie videbatur obmissum ar.ff.de le.ij.l.celsus.§.qđ alicuius.sed hoc non obstat qꝛ lꝫ nō nominatim.tū inter ceteros.sicut dicim⁹ in simili ꝙ quidā nō nominanť.tū inter ceteros includuntur ff.de lib.⁊ postbu.l.tutius.naꝫ natura nominis collectiui est sua indiuidua qñqꝫ simul quandoqꝫ seorsum per se significare.vt.l.si chorus.ff.de le.iij.⁊ quandoqꝫ significat ꝯplexiue quandoqꝫ distributiue.vt.l.ciuib⁹.ff.đ reb.dub.ff.de lega.i.l.ciuitatibus.C.de iude.l.i. Ibi mandatū dedimus ⁊ preceptū hec verba geminata significāt precisaꝫ intentionē pape.i.precipiendo mandamus.qꝛ strictius ē preceptū q̄ȝ mandatum.vt no.ff.de offi.pſi.l.sepe. Ibi de gente.no.ꝙ nomē gētꝫ significat origineꝫ. Ibi ipsi vero.i.decanus ⁊ capl'm. Ibi qꝛ donatio.ista allegatio erat vera quia ex quo translatum est mandatum ad epm creatuꝫ ergo capl'm est liberatum a mandato.arg.ff.de adi.le.l.trāslatio. Ibi ad te.s.solum ⁊ iō nō poterat adimpleri per capl'm.vt.j.ne sede vacā.c.j.li.vj.⁊ quia per creationeꝫ epi absorta ē in hoc auctoritas capli.qꝛ caplꝫ quod fungebatur sede va.loco epi nūc desijt fungi.arg.optimū.ff.đ fideicō.lib.l.lucius.⁊.C.de inoffi.te.l.fi.ī fi.vbi mutatio appellatiui viciat substantiuum.ff.qui.mo.vsufruc.ami.l.si cui. Ibi inde receperas non tāq̄ȝ epus.quia non eras.nec tāq̄ȝ archidiaconus.qꝛ de archidiacono nō erat facta mētio.sed de caplo ⁊ decano.arg.ff.de le.ij.l.legatorū.§.qui plures.C.fami.her.l.quotiens. Ibi si datum.i.mentem pape in qua consideratur tempus date.quia tūc oritur ⁊ inicia tur gr̄a formaliter.arg.ff.de reb.dub.l.si cognatis. ¶ Si papa mandauit mihi cōferri prebendā tanti redditus lꝫ non sit probatus redditus in iudicio ad vnguē.tamen iudex estimabit illō.ff.đ le.ij.l.si quod ex pamphila.⁊ quod ibi per Bar. ¶ Si rex concessit mihi vltimā excidentiaꝫ oportet me probare de tpe.ff.ad treb.l.cuꝫ qui nouissim⁹. Ibi de caplo.propter qđ presumiť scire.maxie quia erat archidiacon⁹.nam presumitur conuentuales scire ea que fiūt in ꝯuentu.vt in auc.de mona.c.cogitandū.⁊ no.j.de resti.c.veniens.C.de repudijs.l.consensu.⁊ qđ no.ff.de re.iu.l.nō potest dolo. Ibi canonicus.nota quod qs potest habere in vna ecclesia dignitatem canonicatuꝫ ⁊ prebendaꝫ quod verū ē ex dispensatione.vt in.c.j.de consuetu.lib.vj. Ibi necesses.qꝛ eras tunc canonicus.nec eras tunc episcopus consecratus.supple nec confirmatus.quia sola confirmatio dat potestatem conferēdi.vt.j.de elec.c.trāsmissuꝫ. Ibi extiterit.s.quōdam.tamen illud fermentum fuit purgatum per baptissimū.⁊ ideo de eo nō debet fieri mentō. Et est bene notanduꝫ ꝙ restituti [a] ad famaꝫ si impetrant dignitatē nō oꝫ ꝙ faciāt mentionē đ defectu antiquo nec de restitutione in inte.qꝛ beati quoꝝ remisse sunt iniquitates ⁊ quoꝝ tecta sunt peccata.tene menti. Inanis gloria ⁊ memoria preteriti nō corrūpit statum de presenti. Ibi si datum.no.rescripta ⁊ litteras pape edendas integrales cū die.secus in alijs publicis instrumentis.qꝛ dies non debet edi nisi ad instruendaꝫ falsi accusationē.⁊ tunc ita demū si petens edi offerat se paratuꝫ inscribere ad penā taliōis .C.de fide instru.l.fi.qđ dic vt dicā.j.de proba.c.j.qđ no.j.đ re iudi.i.c.abbate.i nouella.vbi oio vide. ¶ Si qs extra iudiciū vtetur instro vti in ꝓtestationib⁹ dꝫ solēniter edere cū die ⁊ consule.ff.deposi.l.siquis inficiatus.⁊ no.ff.đ ope.no.nun. in rubrica.p Bar.qđ esi no. ¶ Iteꝫ collige ar.ad questionē cōcesse sunt represalie cōtra perusinos ⁊ tūc titius erat de numero perusinoꝝ postea eſt factus hostis ⁊ desijt esse ciuis.vt.ff.de capi.dimi.l.admissione.§.qdeficiūt.demū captus ē pro represalijs.queritur viꝝ potuerit capi.⁊ videť ꝙ sic attento initio ⁊ data represaliarū vt hic ⁊.ff.de reb.dub.l.si cognat⁹. ¶ In ꝯtrariū videtur qꝛ est sortitus aduersatiuū statum.⁊ qꝛ finita est causa finalis anteq̄ȝ existeret ꝯditio capture.qꝛ snia nō verificatur nisi capiať prius.vt.ff.de acqui.re.domi.l.in laqueuꝫ.nec trahiť retro.vt no.j.de appel.c.preterea reqſiti.facit qđ no.in.c.j.ne se.va.li.vj.in nouel.⁊.j.eo.ti.⁊ li.c.ex parte. Conditio tūc fingiť retro qñ in ipsius implemēto non requiriť factū nouū ꝯtrahētis vł disponentis alꝰ non.quia ex pluribus debētibus ꝯcurrere substātialiter nō sufficit alterū ꝓuenire in tpe.qꝛ illud diciť prius in tpe qđ ē prius in cessione diei.⁊ qđ est pfecte ꝯsumatū.ff.de le.j.l.quesitum.§.pñri.qđ est verius.qꝛ ꝯditio necessario subintellecta ex natura rei.s.si capiať nō pōt verificari anteq̄ȝ capiatur ⁊ tanq̄ȝ conditio in ista retro nō fingit.vt.ff.qui po.in pig.ha.l.potior.⁊.l.qui balneum.⁊.l.j.§.serui.ff.ad silla. ¶ Reddeo ad notabilia.⁊ prio ꝙ lr̄e nō vitienť eo ꝙ impetrans sit alterius gētis q̄ȝ cōfratres.siue alij canonici vt hic.⁊.j.eo.c.si ꝓponente. Nam oēs gētes dei sunt cui⁹ est terra ⁊ plenitudo eius.facit.ff.de le.iij.l.fideicōmissa.in prin.⁊ in auc.de questore post prin.⁊.j.de iudi.c.cū deputati. ¶ Secūdo no.casuꝫ peregrinū qui nō est alibi ꝙ si collatio spectat ad epm tantū a sede vacā.scribatur capitulo vt recipiant aliquem in canonicū ⁊ ꝯfratreꝫ ipsoꝝ ꝙ tales littere valent.⁊ si nō sunt execute se.va. epus de nouo creatus tenetur adimplere mandatū. ¶ Sꝫ ꝯtra hoc [b] oppo.nam mandatū dꝫ adimpleri auctoritate mandātis.ff.de offi.eius cui man.est iurisdi.l.j.in.§.fi.⁊ in forma.ita ꝙ nec recedať a persona.vnde nō est solum considerādum ꝙ scribiť.sed cui mandatū dirigiť ⁊ in queꝫ.vt.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.qui heredi.in prin. Itē vnus pro alio nō tenetur implere mandatum nec potest.qꝛ personalis cōmissio est.ff.de lega.ij.l.si alterius.⁊.l.j.in fi.ff.de lega.iij.quia vbi est incerta persona pro forma nō dꝫ recedi a psona.argu.ff.de cura.furio.l.cū cui⁹ bonis.ff.de statu libe.l.seruus si heredi. Ibi duo sunt enim.⁊c̄.⁊ est notabilis. hoc ꝓbo quia licitum est arguere de re ad personam. Sed res que nō est in rerum natura nō includiť in dispositione volūtatis.ergo nec persona.ar.ff.de contrahen.emp.l.rutilia.⁊.l.in lege.⁊ ar.ff.de testa.tu.l.siquis in te. So.aut loquimur quātū ad ỽba.aut quantū ad mentē.primo casu certū est ꝙ nō contineť epus.maxime nōdum creatus.aut loqmur quantū ad mentē ⁊ interpretationē iuris.⁊ tunc mādatū factū caplo transferť in epm tanq̄ȝ in successorē ordinis ⁊ honoris.ar.ff.de fideicom.l.cum quasi.in prin.⁊.ff.de leg.iij.l.a patre.vel duo.nam vt ait Inno.qñ scribitur caplo super eo qđ ꝑtinet ad epm ⁊ epatus vacat.vł scriptuꝫ capitulo tanquā vices gerenti.nec eniꝫ alij magis apte scribi poterat vel ꝯgruentius mādari. ¶ Itē epus ⁊ capitulū sunt quodāmodo vnū corpus.vt no. Jo.mo.in.c.j.ne sede va.li.vj.sed istud ē veꝝ qñ inter eos ē aliqua iuris cōio.sꝫ hic nulla est.ar.ff.de stipu.seruo.l.si cū duoꝝ. ¶ Iteꝫ sede vacante capl'm est sicut mulier ꝑgnans.quia epm parere sperať edigēdo. Concludo igiť ꝙ mēs latior est q̄ȝ verba. ¶ Item ꝙ hic est quedā fictio.vt.C.de ipu.⁊ ali.sub.l.fi.vel verius interꝑtatio summi pontificis.vt.ff.de verb.sig.l.neracius.⁊.l.iij.C.de inoffi.test. ¶ No.tamē ꝙ creato epo.capl'm non posset exequi istud mandatū.qꝛ superueniente veritate fictio cessat.vt.ff.de lib.⁊ postb.l.filio quē.⁊ cum possumus veritatē amplecti nō debemus inherē fictioni.vt.ff.de ꝯdi.⁊ demon.l.iulianus.ait ⁊ si ei heredi.in rōe litiere. Ibi nam dicit.no.quasi dederit.qꝛ hec eēt fictio sed quasi per heredē stet.⁊ hec ē veritas.⁊ iō amplectēda. De vno opponiť ad quem casum ỽba ꝓuilegij nō porrigunť nec ipsuꝫ priuilegiū porrigiť.vt.ff.đ testa.mili.l.ꝙ constitutū.⁊ ibi glo. ¶ No.ꝙ qui ꝑest militibus non habet ꝓpterea priuilegiū militū. So.in.c.nr̄o.hoc est statutum ne gr̄a pape vitieť.ar.ff.de fundo instruc.l.fundus qui locatus.⁊ quia se.va.plena ecclesia ē in capitulo.nam ipsum capitulum.tunc ē caput ⁊ membra.sed postea reparato pastore capiti debeť qđ est capitis ⁊ mēbris qđ est mēbroꝝ.⁊ plerūqꝫ plus est in sensu q̄ȝ in voce.vt.ff.de leg.iij.l.fideicōmissa.l.plerūqꝫ. Duo enim sunt sensus.s.sensus intellectus ⁊ sensus corporis.primū ratione cōcipiť.scđm auditu sentitur ⁊ semꝑ preualet intellectus.vt.ff.de leg.ij.l.cum pater.§.cum impfecta.⁊ de leg.iij.l.cum filio.⁊ qñqꝫ ex pluribus sufficit vnū significari verbis.verbigratia si princeps significat se scire.videť etiam vltra procedere obstantijs derogando.vt singulr̄ no.ff.de execu.tu.l.idem vlpianus.arg.contra.j.eo.c.quāuis.lib.vj.vbi papa ꝑsumiť scire factum ꝓprium.⁊ tamē nō derogat gratie me

a ¶ Uide And.đ iser. in tit.q̄ fuit pria cā hñfi cij amit. in vsi.feu. ⁊ vide extēse de isto dcō baldi hic q̄ scripsi in ꝯsilio p me edito in fauorem nobilium đ solpertis ⁊ sup testō eōdā bone memorie magnifici militis do. Ardēghi đ solpertis ⁊ de restōne scā p principeꝫ hr̄dib⁹ suis ⁊c̄. Frā. pa.

b ¶ Uide Barb.i cōsi. xliiij.col. iij.in primo vol. secūdo aliquid per Jaso.in.l.si solum. pen. col.ff.soluto matrimo.

c ¶ Duo sunt sensus s.sensus ītellectus ⁊ sensus corpis.

dlante.sed ratio est p.l.rescripta.C.de precibus impe.offe. et qd no.ff.de lib.et posthu.l.gallus.§.et qd si tatu.qr ius erat alteri qsitu. ¶ Ulterius opponit qn scribit ad collatoem dz scribi collectori.no eiz intedit papa pferre potestate de nouo in pferedo.sed necessitate pcessam a iure. ¶ Sed ita e q hic papa scribebat non collectori vt coferret.qr in collatioe que ptinet ad soluz epz sede vacate no succedit caplm qr pferre est donare et caplm no succedit in donado.vt in.c.j.ne sede vacate.li.vj.et ar.ff.de pac.l.ptra iuris.§.fi.et qr que sunt separata in ptate no debet coiungi in executoe ptatis.et qr ex diuerso capite edicti siue statuti no procedit ius accrescedi.ff.de bonor pos.l.sed cum patrono.Na ex ptatibus appropriatis et penitus sepatis nulla fit deuolutio nec subrogatio.ff.qui.mo.vsufru.amit.l.si sub pditione.et no dz vnus tangere officiu alterius.vt.l.ij.C.de exe.et apparitorib.li.xij. ¶ Tunc vltra si ad capitulum non pertinebat iure proprio.ergo nihil poterit nisi auctoritate pape.vt.j.eo.c.cum aliqbus.li.vj.qr q mandata iurisdictionem exequit pprium nihil hz sed auctoritas pape no deuoluit ad epm.qr maior no deuoluitur ad minorem.et qr nulla iuris comunio est inter eos.et ex differetibus genere non fit transitus.ergo male dicit lra. So.vt supra.qr hic est speciale inspecta mete pape.sm Inno.et Host. ¶ Tertio no.q mandatuz qd dirigitur vniuersis pot vnus solus puta eps solus implere.et facit.ff.ad.l.fal.l.qui funduz.§.si tu ex pte.et.ff.de leg.j.l.si duobus.§.heres.et.ff.de here.insti.l.quo loco.§.iam mortuo.et.c.fi.de testa.li.vj. ¶ Sed cotra hoc oppo.qr quado scribitur vniuersis scribitur vniuersitati.sz vnus solus non e vniuersus nec vniuersitas nec congregatio.vt.ff.de vsuca.l.reruz mixtura.et no.in.l.sunt.ff.qd cuiusqz vniuersi.nomi.et aliud quo ad essentiam et quo ad efficientiam.qr in appellatione et designatione est diuersitas.ff.de vsufr.l.quid ergo.§.sz qd dicitur.vnde aliud e dicere lego vsufructum gregis.aliud est dicere lego vsumfructuz decem ouium.et aliud sunt singuli et aliud vniuersi.et qd debetur vniuersis no debetur singulis.vt.l.in tantum.§.vniuersitatis.ff.de rerum diuisi.ff.de serui.rusti.pdio.l.per fundum.ff.coia prediorum.l.receptum.quia natura generis diuisa no e genus sed e differentia.j.de elec.c.in genesi.de ver.oblig.l.scire debemus. So.hic eps non tenetur implere mandatum de simplici natura verborum sed de natura intellectus et interpretationis sumpte ex ipsius rei natura que e optima verborum interpres.ff.de verbo.ob.l.in illa stipulatione.§.sabinus. ¶ Item no e nouu q vnus nominetur et alius intelligatur qui inclusus e in littera.ff.de leg.iij.l.fideicomissa.§.plerumqz.hinc e q nomen proprium aliquado sonat in appellatiuo.ff.de no.ope.nu.l.i.§.nuciatio.per Bar.Item facit.ff.de le.ij.l.cuz pater.§.donationis. ¶ Quarto no.q id qd quis dz facere tenet facere ipse solus.si pot.et sic ambulatoriuz e mandatuz et ptas et mouetur motu intellectus.facit.ff.de stipu.ser.l.fi.Tunc coia mei ij et castresis peculij in.§.fi. ¶ Ite dicit gl collige argumetu vt dixi q si aliqd madat capso cuilibz de capitulo cui pot sm subiacetem mam madatum adaptari.i.ei qui illud facere pot intelligit esse madatu.hoc no placet Inn.et Compo.nisi dirigat mandatu taquam singularibus.Tale e mandatuz de recipiedo inuestitu a papa.nam iure quilibet pot singulariter recipere tale.argumetu.ff.de acqui.pos.l.predia.et.ff.si cer.peta.l.eius q in fine.ff.comodati.l.iij.§.heres. Ibi certe restitutio rei comodate in facto consistit.et ideo ille qui hz facultatez[b] restituendi pot et dz restituere etiam alijs inuitis sicut dicimus ecotra.ff.de solu.l.si stipulatus.§.si lancem. Istud sicut dicitur isti sunt duo rei debendi ita dicere possumus isti sunt plures rei obediendi etiam si capitulum contradicat:quia iussio pfertur in inuito.qr hec receptio psistit in facto nec tribuit ius.facit de immuni.eccle.c.decet.lib.vj.secus si mandaret capitulo vt talem eligeret:qr tunc quilibet insolidu no eliger cum ex tali receptoe ius queraf nec dz sibi fieri.j.de elec.c.quia ppter.et.c.in genesi.et.lxiij.di.c.i.et.ij. Item electio pertinet ad ius receptio ad factu sm Jo.and.et est differentia quia receptio solius facti

a ¶ Ex potestatib appropatis et penitus separatis nulla fit deuolutio nec surrogatio.sic alibi in simili habem q ex separatio no fit bona illatio.l.papinius exuli.ff.de mino.

b ¶ Judicium incohoatuz a pupillo cu auctoritate tutoris pot pficere solus tutor.

nemini piudicat.et io facilius fieri pot.et qr non e data ei certa forma a iure qua opz sequi.et qr est negociu omnium ipso gestu dz haberi ratu.arg.ff.de cotrahen.emp.l.stipulas.§.si fundum.et.ff.de nego.gest.l.pomponius scribit.et ff.quead.ser.amit.l.quesitum.ibidem dicitur qd naturaliter sic representat dominis factum. ¶ In executione ergo quilibet vr assumptus vt facilior sit execu.qd e no.ergo qd vnus cepit alter pficere pot.dicit lex q iudiciu incohoatu a pupillo cu[c] auctoritate tutoris pot perfice solus tutor.ff.de euic.l.si io.ver.vtputa nec e alibi. ¶ Itez vbicunqz fit relatio ad factu cotinet indiuiduu.et io no hz locum relatio ad partem.vt.ff.de vsu et habi.l.vsus pars. ¶ Item non refert a quo fiat sed ppter quid et qualit fiat.ff.de ver.ob.l.cu seruus. ¶ Sed nuquid si mandat ciuitati quilibet de ciuitate pot capi p debito.Rndeo tota ciuitas et vnu caplm est vnus reus debedi et no plures rei.et ideo singuli ad solueduu no compelluntur:tn cogentur face collecta.vt no.in.l.j.ff.qd cuius.vni.no.et.l.iiij.§.actor de re iu.p Bar. ¶ Sed qd si mandatu e epo et capso q inuestiat aliqe nuquid caplm absente epo poterit inuestire.ar.q no.vt.ff.de arbi.l.sicut.sed eo pnte et pdicente sic.vt no.in.c.j.lib.vj. ¶ Nota p hoc qd pcedit inuestitura que dicit collatio.sed in illa que e possessionis traditio iam pfiso absentia alterius no ipedit inuestituram. Joan.an.idem facit.ff.man.l.creditor.in.§.duobus.ff.de cur.furio.l.cosilio.§.fi.ff.de offi.consu.l.j.ff.de exer.l.ij.§.si plures ff.de arbi.l.pedius. ¶ Pone caplm fuit in mora et ideo fuit deuoluta ptas capituli ad epz.deinde eps e in mora vtrum de nouo deuoluat ad capitulu.rndeo no.qr p moram epi no purgat mora capituli.et qr ius accrescendi semel abolitu nuqz resurgit.ff.qui.mo.vsufruc.amit.l.si cu in annos.ver.neqz enim. ¶ Item opponit mandatum fuit directum decano et ecclesie.i.capso.ergo mediam vocem hz decanus media caplm.i.caplm in integruz vel maior pars.adeo q decanus cu media parte capituli nihil posset ordinare.vt.ff.de vsufru.accre.l.siquis titio.et cosueuit notari.C.de epi.et cle.auc.ca que fit cum monacho.Tunc arguo sic.illa forma non e de iure coi sed de speciali mandato.ergo in ea non succedit episcopus.Sol.verum e ex natura sermonis sed mens loquetis preualet.vt.l.ff.de ver.sig.l.quisquis mihi.et.l.nepos proculo.et.l.neratius.ff.de re.iu.Et conclude in ista ma q aut sede vacante sunt directe lre ipsi ecclesie seu capitulo.et si receptio pertiebat ad eos valet lre et tenetur adimplere mandatum quadocuqz.sed si no pertinebat ad eos sed ad episcopum et in lris no est facta mentio vacationis epa creatus ad quem solum tunc pertinet de iure implebit mandatuz.sed si papa ignorabat sede vacare littere no valerent.qr surreptitie vl qr inepte cum no possint adaptari ei cui scribitur et quod nullum est impetrationem no recipit.qr qd caret essentia caret intellectu.vt.C.de proba.l.cum precibus.et.ff.de vsufru.lega.l.cum plures.in fi. ¶ Si autem sedes no vacat tempore date lrarum aut scribitur ecclesie et intelligit scribi episcopo.quia ei soli potest adaptari madatuz ex quo ad eu soluz pertinet receptio.Si vero scribitur capitulo no valent littere.Si autem expresse scribitur episcopo ipe tenetur adimplere.et si moritur interim expectatur successor qui implebit.vt.ff.de acqui.pos.l.fundi.§.item si amicus.et no.ff.de iurisdi.om.iudi.l.et quia.Capitulum enim no posset implere mandatum qd no e sibi directu. Item nec expirat istud mandatum morte episcopi.qr directuz est dignitati que no morit.ff.de leg.ij.l.quod principi.ff.de annuis lega.l.annua.§.fi.et argu.ff.si cer.petat.l.eius qui in prouinciam.§.qd si stipulatus.nec etiam vicarius generalis posset hec supplere.qr non intelligitur costitutus ad beneficiorum collatione.vt in.c.xl.de offi.vica.libro sexto. ¶ Deinde no.hic fuit mutatus status et officium qr hic archi.fuit factus eps.et tn non finit imo de nouo incipit mandatu.sed ptra.ff.de solu.l.sed cu cornelius.et.d.l.eius qui.So.hic superuenit ca pfirmas ibi infirmas.Ite qn mutatio status no facit pro vel ptra.similiter no finit madatum.arg.ff.de condi.et demon.l.falsa.§.j. ¶ Item no.inspici tps date.qd est veruz vt sciamus de intentione scribentis

c ¶ Qui hz facultatem restituendi pot et dz restituere etiam alijs inuitis.

Quod caret essentia caret intellectu.

bentis

bentis.sed quantū ad executionē intentionis inspicimus tēpus pñtationis.vt.J.de appel.c.vt debitus.nec.n.semper inspicimus principiū sʒ terminū.vt.ff.de le.j.l.cetera.§.j.ꝛ ff.de leg.pſtan.l.interuenit.ꝛ tñ aliter dr ꝙ dignitas accrescens iudici ante sniam.facit ꝙ snia est maioris auctoritatis.C.de ap.l.pcipimus.§.sane. ¶ Ultimo scias quā plurime qōes possunt huic.c.adaptari que sunt vtiles valde quas.vide.J.de pces.pben.c.qꝛ cunctis.li.vj.in nouella. Et an p literas facultatis imponaꝛ necessitas . est argumentū ꝙ non.ff.de leg.j.nam nec emācipatus.ꝙ dic.vt.J.e.c.cum aliquibus.lib.vj.ꝛ facit.ff.qui ꝛ a quo appel.§.fi. si scis inducere cum intellectu.

a **D aures** Nō vʒ rescriptū ad bñficiū impetratū in quo tacetur dignitas impetrantis. Secūda ibi ꝯsultationi tue. ¶ Casus.quidā habentes dignitates vel psonatū ipetrāt lrās ad bñficia miora nō facta mentione de sua dignitate.queriꝛ an valeant lre.ꝛ rñdeꝛ ꝙ non.qꝛ nō est intētionis pape.ꝙ habētes dignitates vl personatū paupes clericos ingerāt. ¶ In tex.ibi decani. no.decanatus ꝛ archidiaconatus precātoria ꝛ similes plationes vocanꝛ dignitates.ꝛ sic no.dignitatē sui p psonatu ſm collec.sup minoribus.l.maxime. Ibi supprimūt. idest tacēt. Ibi dignitatis.ᵃ istud nomē put referꝛ ad dignitatem ecclesiasticā significat honorē cum administrationis gradu.aliter ponitur pro quadā excellētia status. que cadit ēt in seruū.ff.de vsufruc.l.ꝛ sigs.ver.sufficienter. Ibi ꝛ simplici.i.sine qualitate. Ibi tanq̄ nō habeant.no. ꝙ ille qui nō dicit intelligiꝛ negare.C.vnde liberi.l.qui se patris.ꝛ iste sunt dictiones que importāt aliqd non eē seu priuationē.tñ ex ipsis resultat aliqd esse idest malus habitus mētis.puta dolus fraus.ambitio. Ibi aliquē psonatū quē supra vocauit dignitatē. Ibi intentionis nostre. no.ad principis intentionēᵇ recurrendū que talis esse psumitur ꝙ alius nō grauēꝛ.nec iniuriā patiaꝛ. Sed qd si est clausula motu pprio.rñdeo ista gratia similis ē testamēto ꝙ semper vel saltem vt plurimū fit motu proprio.ꝛ tñ testator non psumiꝛ velle iniuriā facere.vt.ff.de admi.tu. l.impuberi. Ibi super minoribus.multofortius super maiorib⁹ cū maior fraus ibi cōmittatur. Et not.ꝙ beneficia ecclesiastica ñ debēt cumulari ꝛ qō in bñficijs pluralitas reprobaꝛ simile est in vltimis voluntatibus vbi taxantur plures cāe lucratiue.vt.ff.de leg.ij.l.meuius §.duob⁹.nisi ratio diuersitatis sit euidēs.ff.de adi.le.l.qui marco.ꝛ nota.in auē.vt iudi.sine quoquo suffragio.§.illud. Ibi pauperes clericos.i.pauperes ecclesias in quibus sunt pauperes clerici. Inno. ¶ Et no.pauperibus ecclesijs per pauperes clericos deseruiri.ꝛ pbaꝛ ꝙ ecclesia sit pauper.quia forte sacerdos nō habet ad cōmedēdum nisi de pane milij.vel de alio vili pane.nec ad bibēdum nisi aquam.ff.de leg.iij.l.seruis vrbanis.in principio. Ibi auctor.idest imperator. Ibi supprimit.idest celat.qꝛ celans verum nō habet animum rectum. Ibi volumus.qō verbum volumus sinificat ipso iure idest volumus.lʒ iterdū significet quod dam mediū.vt.l.j.§.sciētiam.ff.de tributoria. Ber. ¶ In suffragio hic colligit duo notabilia.primū est ꝙ ad intentionē mādantis est recurrendūʒ.ff.de fundo instruc.l.cum delanionis.§.asinā.ff.de testamētaria tutella.l.siquis ita. ¶ Scdo no.ꝙ posteriores littere nō valēt ad beneficia sʒ priores. ¶ Contra hoc opponiꝛ de.c.gratia.ō rescriptis. in clementina. So.ibi prima gratia erat pendens ꝛ non erat fortita effectum.ꝛ ideo videꝛ ei tacite renūciatum.sʒ hic gratia prima erat fundata ꝛ ius radicatum in re erat quesitum.ex ea enim facilius tollitur ꝙ in suspenso retinetur q̄ illud ꝙ radicaliter est firmatū.vt.l.receptum.ff.cō muniua prediorum.ꝛ dic.vt.J.eo.c.ad audientiam per Innon.ꝛ in dicto.c.gratie.per Guil.de monte lau. Itē plus videtur ꝙ expectans eoipso qō supplicat super nouo bñficio.lʒ nō obtineat.quia papa noluit cōcedere amittat expectatum.argumentum.ff.de diuor.l.qō ait lex.tñ in contrariū vꝛ qꝛ actus inutilis non derogat actui efficaci.vt.ff. de auro ꝛ argē lega.l.medico.§.fi.ꝛ.ff.de lega.iij.l.si iuris facto.nisi esset deuētuʒ ad eius executionē.vt.ff.de pecul. legato.l.cū dñs.§.fi.nā interdum ex nullo sequitur aliqd idest adeptio.vt.ff.de testa.mili.l.militis codicil.§.veteranus ꝛ.ff.de adimen.lega.l.ꝛ ideo ꝛ.C.de dona.inter vi.ꝛ vxo.l.si maritus. ¶ Sed quero nunquid ad impetrāduʒ beneficia requiratur spāle mandatum glo.dicit hic quod nō sed sufficit generale mandatū ad impetrandum beneficium ecclesiasticū alibi sicut generale mandatum ad negocia.vt.ff.de iniur.l.sed si vnus.§.pcurator ꝛ.ff.ad municipales.l.ticio cum esset. Item habem⁹ ꝙ relegatus ᶜ potest impetrare restitutionē per amicū suū.ff.ō reb.du.l. quidam relegatus.que lex est no.ad hoc.

Dignitatis nomen quō capiatur.

ᵇ ¶ Ad intentōeʒ principis recurrendūʒ que talis eē psumitur quod alius ñ grauēꝛ nec iniuriaʒ patiaꝛ. vide eundē bal.ꝛ mod. i.l.ex scō p illum tex.ff. ō vul.ꝛ pu.

ᶜ ¶ Ex nullo aliqñ aliquid sequiꝛ adō tex.no. in.l.fi.ff.de rebus corū. ꝓreti.l.l.diuortio.i.iiij. colū.ff.solu. mat.relegatus pōt ipetrare restitutōʒ p amicum suum.

ʃ **I autem aliquis.** Excipit re⁹ contra rescriptū ꝙ de suo primitus ab eo impetrato nō fecit mentionē.nisi reus per doluʒ vel negligentiam suo rescripto priori nō fuerit vsus.secunda pars ibi.si autē ¶ Casus.aliquis impetrauit litteras contra aduersariū suuʒ super aliqua causa.postmodū aduersarius ille super eadem cā ad alios iudices litteras impetrauit.in quibus de prioribus litteris mentio nō fiebat ꝛ cepit conuenire aduersariuʒ.queriꝛ qd iuris.rñdetur ꝙ scōe littere possunt elidi.nisi prior ipetrās fuerit i dolo vꝛ negligētia.qꝛ tūc posset ꝯueniri p posteriores. Nā aūt diciꝛ negligere q delegati iudicis copiā nō potuit hrē. Ibi tract⁹.nota ꝙ etiā p primā citationeʒ diciꝛ quis trahi ad iudiciū. Ibi negligētia.no ꝙ sibi iputet q ius suū pponeꝛ negligit.C.de his qui a nō dño manumitrunꝛ.l.fi. Ibi excusari a danno. Ibi copiam no.ꝙ non semper habetur copia iudicis ꝛ super hoc est protestandum ꝛ congruis horis.C.de ana.excep.l.vt pfecti⁹.ff.de no.op.nun.l.de pupillo.§.siquis ipsi.C.de tempo.appella.l.fi.§.illud. Et no.argumen.qō terminis banni non currit ei qui legitima hora comparuit se ad excusandum.sed iudex noluit interesse .ff.qñ app.sit.l.j.§.quid ergo. ¶ Sed quid si nō comparuit tñ si ꝯparuisset copiā iudicis ne quesiuisset habeꝛ vꝛ ꝙ nō currat terminus.ff.de nautico fenore.l.labeo. Quid enim obfuit reipublice negligentia si negligentia non habuisset effectum.vt.ff.siquis in ius voca.nō ierit.l.ex quacūqʒ in fi.dic nō excusari nisi ptesteꝛ.qꝛ saltem debuit cōparere apud tribunal.lʒ tribunali sit mortuuʒ persona ibi nō presidente. Omne enim qō nō audit inexorabile ē.vt l.temperent.C.de vestibus elehoris. ¶ Nota in.c.isto ꝙ dolus ꝛ negligentia sunt paria. ¶ Opponitur ꝙ rescriptum perpetuo durat.vt.C.de diuer.rescrip.l.falsa. So. illud est verum nisi duo concurrant.in contrariuʒ.s.nouella impetratio ꝛ āni cursus. ¶ Opponiꝛ ꝙ non durat vltra trienniū vt.C.de iudi.l.properandum. So.illa nihil facit.quia ibi loquitur de etate iudicij non de etate rescripti.sic ꝛ compromissum perpetuum est nisi ad iudicium sit vētū.quia tūc finiꝛ triēnio ēt de iure canonico.cū nō inueniaꝛ corā arbitro correctū ius ciuile.vt notaꝛ.ff.ō arb. sʒ si ꝯpromissuʒ.l.itē si vnus.ꝛ.§.si mixto post.ꝛ tene mēti. ¶ Oppo.nā si reus ipetrat.ergo ad expediēdū impetrat.ꝛ que ānua sunt ad agēdū ppetua sūt ad excipiēdū. vt.l.pura.in fi.ff.de excep.doli.ꝛ.C.de tempo.in integ.resti.l.petente.ꝛ.C.ō excep.l.lʒ. Solutio quedā exceptiōes sunt perpetue.quedā tēporales.vt.isti.de excep.§.temporales .ff.de inof. te.l.papinianus.§.si filius.ff.de iureiurā. l.nam postea.§.minor.postquam actio est in iudicium deducta omnis exceptio est temporalis.C.senten.rescin. nō pos.l.perēptorias. Itē vbicūqʒ excipiens pōt ad iudicium principaliter prouocare.vel dic ꝙ istud.c.intelligitur qñ reus impetrat in reali iudicio vꝛ i duplicibus iudicijs vꝛ in interdicto vti possideris. In simplicibus enim iudicijs nō pōt reus trahere actorem ad cām nisi ipse re⁹ prius esset tractus forte coram ordinario vel forte nisi ꝯtrouersiā extra iudiciū pateret super qua potest petere imponi silentium diffamatori.vt.C.de ingenuis ꝛ manumis.l.diffamari.ꝛ glo.ff.de lib.lega.l.aurelius.§.centum super receptione etiā testium pōt.re⁹ ipetrare.J.de testi.c.significauit. ¶ Et pdicta faciūt ad qōneʒ ō tutoꝛ q finita tutela petit sibi fieri refutationē gnālē nā hoc nō pōt neqʒ tā quā actor.qꝛ debitor rōnuʒ reddēdaꝝ.neqʒ tāq̄ reus.qꝛ

Omne eiʒ ꝙ nō audit inexorabile est.

nullū iudicium incipit a reo.nisi dicas q̄ modus est iste q̄ reus offerat se paratum reddere rōnē de vniuersis q̄ reddita petit declarari se vlterius nō teneri.qz in generalibus iudicijs ꝓcedit snīa iam ꝯdēnatoria quaz absolutoria.generalis tñ vt fiat sibi ꝯfessio vel pactū non pōt petere de solutis.vt.l.quid ergo.versi.ꝛ nemo dixit.ff.de ꝯtrario iudi.act.tutele.ꝛ no.p Bar.ff.de transac.l.cum aquiliana.qz nemo cogitur in nube idest in obscuritate cōtrahere vel distrahere.vt de noua forma fidelitatis.c.j. Dic q̄ index dz dare calculatorē qui reuideat rōnem.C. de vsuris pup.l.fi.ꝛ adde qd plene dixi in.d.l.diffamari. in lectura.¶ Itē Petrus ꝛ Cy.C.de nō nu.pe.auc.hanc querelaz.dicūt q̄ exceptio nō pōt principalr intentari nisi datur exceptio ex eo.qz sibi competit actio vt in exceptione nō nume.pecu.ꝛ nō in.dolis.ꝛ bene dicūt p id qd no.in.l.iij.C.de dotis promis.ꝛ illa nō ē ꝓprie exceptio sz querela.ꝛ querela ē nomen cōueniens vtriqz parti.ff.de inoffi.testa.l.papinianus.§.si filius.ff.de mino.l.preses.sic eniz lex eā vocat.ꝛ creditor qui recipit ꝯfessionē spe future numeratōis naturalr ē obligatus ex tacita ꝯuentione qd aut numeret aut liberet.facit.ff.si cer.pe.l.q pecuniā.ꝛ qd no.p Cy.C.si cer.pe.l.si nō singuli.dic vt ibi dixi.

a ¶ Vide textū ꝛ ibi bal. multū no. i.l.iij.§. p ꝯtrarium ff.d ꝯtra.in di.tut.ꝛ roma. ꝯsi.clv. Fely.i.c.significauit.J.de test.

a **D hec sumus.** Nō valet rescriptuz p qd incerti iudices dantur vl per qd futura negocia cōmittunt.scđa ps ibi nos igitur.¶ Casus.quidā impetrabāt lr̄as a sede apostolica in qbus cōtinebant oīa negocia ipsoꝝ tam p̄ntia q̄ futura.ꝛ qdaz impetrabant iudices.papa decernit has lr̄as carere viribus tribus rōnibus.prima qz eneruant examē ordinarij. scđa qz dant materiam impetrandi suspectos.ꝛ tertia ē interdictio generis seu alternationis.¶ No.q̄ generalitas reprobatur.qz parit ꝯfusionem [b] alibi.aut apprehbamus siue agamus de iurisditione ꝯferenda siue denegāda.ff.de aleatoribus.l.j.§.qd aūt.sed ibi ideo est.qz natura legis ē gnāliter determinare.¶ Adde q̄ q̄cūqz cāe cognitiōem desiderant etiā voluntariaz nō extenduntur ad futuras causas.ff.qd cuiusqz vniuersitatis nomine.l.item eorum.§.si decuriones.qz futura non possunt cognosci p suas causas.quia nōdum sunt in reruz natura.Ibi de cancellaria.nota q̄ cancellaria non dat vires litteris inualidis.Ibi negocia.super hoc etiam vocabulo negocia continentur.vt.ff.de iniurijs.l.si vnus.§.procuratorem.Ibi elegerunt quādo plures sunt impetrātes existētes in cuiria idem si vnus.¶ Et nota sicut nō valet rescriptū impetratum ad iudices incertos.ita nō valet si impetrator ē incertus.¶ Opponit q̄ vniuersitas causarum hūi pōt delegari.vt.ff.de iurisdi.om.iudi.l.solet.ꝛ.l.pretor. Sol. hoc est verum nisi generalitas sit nimia vt qz ꝯtinet p̄sentia ꝛ futura ꝛ separata.qz futura nūc intelligi nō possunt que nōdum sunt.argu.ff.d tutelis.l.qd dicitur.ꝛ.ff.de iure fisci.l.ita fide.ꝛ.c.litteras.de rescrip.in clemen.¶ Aliquādo habemus q̄ consensus super presentibus excludit eadem futura.vt.C.de remis.pigno.l.solita.quia vnum ꝛ idem nō potest censeri tāquam presens ꝛ futurum.nec tāquam extinctum ꝛ resuscitatum.ff.de solu.l.qui res.§.aream.¶ Quero quid si papa ex certa scia facit istā cōmissiōem.nūquid valet.dicit glo.q̄ sic.qz papa hz plenitudinē ptātis ꝛ certa scia supplet omnem defectū ꝓcedēdum ex interpretatiōe legum vel ex iuris apicibus.hanc glosam tene menti perpetuo.

b ¶ Alexā. ꝯsi.lxviij.vl. col.in. v. volu.barb.cōsilio. xvi. ij. col. scđo libro.

e ¶ Unū ꝛ idem nō potest cēseri tā quaz p̄ns ꝛ futuruz nec tanq̄ extinctum ꝛ resuscitatum.

a **D audientiaz.** Falsa latinitas viciat rescriptū pape.scđa ps ibi qbus.¶ Casus.quidā ipetrauit lr̄as sup sua absolutōe ad ordinariū.modo ordinarius inuenit in litteris malaz grāmaticam.queritur quid iuris.respondetur litteras nō valere.¶ No.q̄ littere apostolice debēt esse omni vitio purgate ꝛ deficiēdo in figura litteraꝝ deficiūt in figura substantie.arg.eoꝝ que notant.ff.de actio.ꝛ obli.l.non figura.¶ No.q̄ in litteris apostolicis non debet esse grammaticalis defectus.ꝛ sic scribe cancellarie debēt esse valde periti in arte grammatice.¶ Sed quid si potest esse defectus ꝛ nō defectus.respondeo verba in dubio debent sic intelligi qd nō sit in cōstructione peccatum.vt.ff.de auro ꝛ ar.le.l.plauci⁹.vbi est tex.no.qz ordo ꝯuersus nō viciat rescriptū sz reducit ad iuris ordinē.vt.J.e.ti.c.cāz.ar.ff. de pec.lega.l.quidam.Nam ordo verborū reducitur ad ordinem intellectus ꝛ rationis.ff.de heredi.insti.l.talem. ¶ Sed quid si non est defectus in constructione sed deficit quedā littera.videt nō nocere.vt.ff.de manumis.test. l.qui habebat.Cōtrariū est veꝝ si ex hoc surgit notabilis defectus in arte scribēdi.qz grāmatica ē ars recte loquēdi recteqz scribēdi.No.in specu.de rescrip.p̄ntatione.§.j. igitur.¶ Sed quid si est supfluitas in vna lr̄a vel in vna syllaba vel verboꝝ inculcatio.dic nō viciari rescriptū.vt.ff.de auro ꝛ argē.leg.l.peculiū.§.neratī⁹.ff.de pecu.lega. l.si peculiū.§.j.siue sermo excedit naturā act⁹ siue nā excedat sermonē nō dz attēdi.qz potētissima est ꝛ in omni re obtinet principatū.ff.de vsur.l.si stipulat⁹.¶ Quero nūquid testm̄ vel alia instrā vicient ꝓpter malam latinitatem.dic q̄ nō.vt.C.de formulis.l.j.ꝛ.C.de testa.l.qm̄ indignū.¶ Itē pōt testm̄ ꝓ parte fieri in lr̄ali sermone ꝛ ꝓ alia parte in vulgari loquella nec p hoc viciat.Itē ꝓ pte in greco ꝓ parte in latino.ff.de excusa.tuto.l.j.¶ Quero nūquid statuta terrarū vicientur propter malam latinitatem.videt q̄ sic.quia statuta ꝛ rescripta sunt paria nisi forte essent statuta rusticorū.qz nō cognoscūt lr̄as.arg.C. de testa.l.fi.¶ Mala grāmatica nō viciat dispositionē legalem si potest per figuram saluari.C.de fideicō.l.eam quam.C.fami.hercis.l.filium.¶ An autez error tabellionis[d] viciet cōtractum scripturam vel testm̄.dic q̄ si scriptura caret solēnitatibus nō valet scriptura si cōtract⁹ caret substātialibus non valet contractus.si acta iudicij vel registri carent debita forma sibi nō valent licet ex imperitia tabellionis viciū natū sit.qz nōnūquam imperitia viciare cōsueuit.J.e.c.sup lr̄is.ff.de iuris.om.iud.l.si per errorem.ff.de ap.l.j.§.ij.Sed ꝓpter malā grāmaticam nō viciat ꝓcessus.ff.de re iu.l.actoꝝ verba.qz ius nostrū vadit ad realitatem.C.de testa.l.ambiguitatez.p Cy.Per imperitiam impedit ne res ꝓducat in esse de nouo.sed non resoluit qd productū est.ff.fami.her.l.si filia.¶ Sed quare institutio hēdis si deficit solēnitas assertiora testium nō valet vllo modo ꝛ legatū valet nāliter.Respōdeo legatū est obligare valēs sed nō heredis insti.d.l.quint⁹.§.j.ff.de an.lega.Item qz vbi maius periculū solemnius est agendū.dixi.C.de furtis ꝛ fac.igno.l.si post diuisionē.¶ Quero qualiter probet error notarij.rn̄deo per testes legitimos ꝛ numeri sufficiētis dicētes rem aliter se habere reddēdo causam sciētie.nō enim sufficit ad reprobādū tabellionem testimoniū sine cāe redditione.vt.l.optimaz.in fi. .C.de cōtrahē.ꝛ cōmit.stip.ꝛ si error supponit aliam dispositionem.i.alterius incōpatibilis forme tot testes requirūtur in ꝓbando errore quot exigunt in probāda dispositiōe.de leg ij.l.cū queritur.Si autem nō implicat aduersariam dispositiōem sed simpliciter negat qd scriptū est verū.tūc loquit.l.j.in fi.ff.qēadmodū testamē.ape.ꝛ.J.d fide istru.c.cū ioānes.¶ Quero an error icerte grāmatice sit error facti vel iuris.neuter est.sed potius equipollet iuri.qz deprehēditur error sine adminiculo alterius probatiōis.¶ Unde omnis regula cuiuscūqz artis etiam mecanice pōt appellari ius.vt.l.j.C.d erro.calc.qz ius nostrū approbat sciētias omnes veras.ff.de iniurijs.l.item apud.§.siquis astrologus.¶ Quid si ē error in re naturali vt in boue ꝛ asino.respondeo viciat.vt.ff.de lega.j.l.si quis in fundi vocabulo.sed error in geometria vel mensura nō viciat scripturam sed reduci debet ad bonum ꝛ equū.ff.de actio.emp.l.iulianus.§.si titius.integra prebēda nō continet dimidiam prebēdam.qz nō sunt hic totū ꝛ pars sed nō omnino diseparata.vt.ff.d aur.ꝛ argē.leg. l.q lancem.ꝛ.J.c.cui de non sacerdotali.de pben.lib.sexto. ¶ Quero nūquid vnus ꝛ idem cōtract⁹ seu vnū intellectuale.vt no.in.l.j.ff.de testa.possunt fieri in scriptis.dicit Ja.de are.q̄ sic.vt.C.de testa.l.hac consultissima.§.fi.per Cy.¶ Sed qd si rescriptū cōtinet plura capl'a separata ꝛ falsa grāmatica est in vno caplo an aliud vicietur.ꝛ videtur

d ¶ Vide oino scripta latissime p insignē doctorez.d.vitalem gambanis olim regni sicilie vice protho notariuz in suo solemni tractatu.claꝝ folio. xxxvij ꝛ.xxxviij.

e ¶ Vide eūdez bal.i l.cū ꝓponeret.ff.d leg. ij.ꝛ oio scripta ꝓfunde p.d. vitalez in tractatu claruz folio xxxix.ij.col. in fi.cū seq.i v.restat videndū qualit error notarij ꝓbet.

f ¶ Omnis regl'a cuiuscunqz artis ēt mecanice pōt appellari ius.

detur qd̓ non qꝛ vtile p inutile nō viciat̄ sed illud est veruȝ quādo vtile stat per se in essentia ⁊ fide veritatis. sed hic deficit auctoritas ⁊ fides. ideo nō vȝ qꝛ fides eiusdem scripture est indiuisibilis in littera. hic dicit fidem volumus adhibere ad hoc. ix. disti. si ad sacras. ⁊ c. pura ⁊ simplex. ¶ Ex his conclude ꝙ lȝ viciato accessorio nō viciet̄ principale. qꝛ stat p se. tamē econtra viciat̄ vtrunqȝ. Idem vbi deest forma que concernit totum dispositū. l. pedius de arbi. de vsu ⁊ habitatione. l. p seruum. ff. si vsufruc. pe. l. j. ¶ Si stipulor hoc modo ꝓmittis mihi. oēs seruos tuos ⁊ tu respondes ꝓmitto oēs preter talem in nullo vȝ stipulatio. Sed si nominatim dico ꝓmitto duos puta damam ⁊ crotē ⁊ tu dicis ꝓmitto damā nō crotem. bene vȝ in dama vt elleganter no. ff. de ver. ob. l. j. §. cū adicit. detractio ergo pticularis qñqȝ totū viciat vt. ff. q ⁊ a qui. l. si optio. qꝛ cū iuris rōnib⁹ nō cōcordat. ¶ Quero nūqd in priuilegijs masculinū [a] cōcipit femininū. ⁊ videt̄ ꝙ nō. qꝛ nō est oino cōgrua grāmatica q̄ fit per figurā cōceptionis generū. nec naturalis significatō sermonis. qꝛ si esset naturalis semper idem significaret qd̓ falsuȝ ē. l. j. §. quare. ff. de vē. i pos. mit. ¶ In cōtrariū videt̄ qꝛ vsu veteꝝ masculinū cōcipit femininū si pōt adaptari. ff. de le. iij. l. luci⁹. §. quesitū. ff. d̓ pact. l. tres fratres. ¶ Adde si neutri generis supponit ꝓ vtroqȝ sexu nō ē mala grāmatica si adaptari potest vt. no. in. l. j. C. si seruus extero. ¶ Sane in officijs masculinū nō cōcipit femininū vnde si testator dixit relinquo fratres meos executores mei testamēti n̄ itelligit̄ de sororib⁹. ff. de cura. fur. l. cuius bonis. quia femina hȝ inualidū cōsiliū sicut nec de pupillo. qui habet cōsiliū imꝑfectū. vt. l. fi. C. de legitima tute. ¶ Mulieres preeminentiam gradus in administratiōe nō habent. quod dic. vt. no. Jo. an. in not. de pen. ⁊ remis. c. noua quedam. Bal.

a ¶ Vide scripta per d. baptistaȝ de scō seuerino in. l. si quis id qd̓. ff. de iurisdic. om. iudi.

e **Ex parte S.** Nō potest ꝯtra secundum rescriptuȝ oppōi taciturnitas primi qd̓ iꝑtrauit appellans de sua apellatiōe mentiōe n̄ facta. ¶ Et sunt tres partes. In prima tāgit qōnē diffinitionē appellationē ⁊ iꝑtrationē. In scda vnius partis ꝓsecutionē ⁊ alterius negligētiā ⁊ dolositatē. In tertia finalē determinationē secunda ibi. cūqȝ. tertia ibi ideoqȝ. ¶ Casus premitte ꝙ capella de eberon suberat matrici eccl'ie de retēte. ¶ Item ꝙ stephanus erat persona idest rector dicte matricis eccl'ie qui in dicta capella tenebat capellanum. ¶ Iteȝ ꝙ otto dyaconus egit corā ordinario ad dictam capellā ⁊ cum succūberet appellauit ⁊ iudices impetrauit de sua appellatione mentione non facta. Jo. an. Et demū spoliauit dictum stephanū ⁊ dictū capellanū ⁊ tandē siletit p bienniū ꝙ dictā appellationē nō fuit ꝓsecut⁹. Post iꝑtrationē aūt dicti ottonis dictus stephanus alios iudices impetrauit corā quibus petebat̄ innouata rescindi ⁊ capellam sibi restitui. Sed otto dicebat quod iste secūde litere non valebant qꝛ nō faciebant mentionē de primis litteris impetratis ab ipso ottone. papa mādat dictis iudicibus impetratis p dictum stephanū quod faciāt dictā capellam restitui matrici ecclesie ⁊ dictū ottonem ꝯdemnent in expensis. non enim opportuit. fieri mentionem de primis litteris dolo ⁊ negligentia ipsius ottonis non prosecutis. Ibi ex parte. s. stephani. Ibi persone. i. rectoris qꝛ quilibet rector potest dici persona ecclesie. largo mō aliter sumitur. s. e. c. ad aures. s. pro dignitate. ⁊ dicitur persona. i. per se sonans. i. preeminens siue agens. Dicit Jo. an. in. c. sciant cuncti. de elec. li. vj. in nouel. ꝙ illud quod ē restituendum ecclesie potest restitui persone siue prelato minister est. n. vt. ff. de euict. l. si ideo in. §. j. ff. d̓ annu. lega. l. annua. §. j. Ibi predictam ecclesiam. s. de terente. Ibi. o. i. ottonem. Ibi iam. i. nūc amoto capellano. Ibi nomine ipsius. s. vnde ipse. s. per dictum capellanū ministrabat s. quōdā. Ibi quā. s. appellationē. ibi ꝓsecutus. s. plebanus idest rector matricis ecclesie. ¶ Et sic no. superiorē agerē de expulsione inferioris. Nimirū qꝛ eius noie possederat. C. si per vim vel alio modo. l. j. ff. d̓ acqui. pos. l. si quis vi. §. differentia. ¶ Item nota sup appellatiōe deserta appellatū impetrare posse. ⁊ qd̓ sit officium iudicis ponitur hic. appellans autem non posset iꝑtrare appellatiōe deserta qꝛ exceptio appellationis deserte est executio rei finite nisi esset dubiū. ff. de condi. inde. l. eleganter. §. si post. Ibi nō curauit. s. coram iudicibus a se iꝑtratis. quia nō erat eius vsufructus. i. suffultus possessione facti cogitans quasi frustra peteret qd̓ intus hȝ. vt insti. de leg. §. si res. ⁊ l. j. §. interdū. ff. vti possi. Ibi ꝑdictoꝝ iudiciū. s. secundoꝝ. Ibi vocatus. s. otto. Ibi vsqȝ. inclusiue vel exclusiue nō est vis. Ibi dicit excipiendo verbotenus. ⁊ sic declinatoriam posse oppōi sine scriptis. Ibi dolo vel negligētia. ista erāt verba stephani vel sui capellani ꝯtra ottonē. Et no. ꝙ dolus ⁊ negligētia quātū ad refectionē expensaꝝ idē operantur. nec ꝓdest iuramētū calūnie desertiori. ¶ Et no. posse sumi argumētū ex presumptione alternatiua. ¶ Iteȝ no. ar. ꝙ positio pōt fieri alternatiue cum quis ponit de scō aduersarij. secus si de suo proprio. concor. j. de resti. in inte. c. constitutus. ⁊ j. de ꝯfi. c. audi. s̄m Inno. ¶ Adde qd̓ ꝓcedit positio alternatiua qñ ꝯtractus est alternatiuus. qꝛ sumit̄ de eius corpore. nisi actor teneat̄ eligere. vt no. ff. de tributoria. l. ꝙ in heredem. §. eligere. ¶ Item adde ꝙ articulus dubius debet declarari. vt no. ff. de iureiuran. l. iusiurandū. ⁊ ad pecunias. §. pe. ¶ Positiones ⁊ articuli debēt assumi de corpore [b] libelli vel de ꝯferentibus ei. Sȝ interrogationes nō oȝ oriri de corpore petitionis. qꝛ plerunqȝ fiunt nō oblato libello. ⁊ ideo positiōes debēt fieri post litē cōtestatā interrogationes ante litē ⁊ vbicunqȝ locoꝝ. Ibi cū bienniū. no. morā ⁊ dolū presumi ex temporis lapsu. Itē no. ꝙ bienniū dicit̄ diu. Ibi reuocātis. nec. innouata per appellantē appellatione pendēte absqȝ eo ꝙ aliō ꝓbet̄ in irritū reuocari ne appellet̄ ad diffinitiua. siue a grauamine. vt pȝ in prima glo. ⁊ est ratio. qꝛ ex quo est appellatū appellatio ē cōmunis quasi vterqȝ appellet quatenus sua interest alterutro appellante. vt. C. d̓ appel. l. ampliorē. in prin. ⁊ ar. C. de tempo. in inte. resti. l. perurgende. Ibi ꝯstiterit. qd̓ probatur solo cursu biennij. vt no. Hosti. j. de renun. c. in ꝓsentia. statum qd̓ est elapsuȝ bienium absqȝ alia cause cognitione dȝ fieri executio [c]. ⁊ ꝓsumitur pro sententia s̄m Hosti. ⁊ Jo. an. Itē no. ꝙ non est necesse ꝙ super desertione appellationis pronūciet̄ ex quo constat de cursu biennij vel de tacita renūciatiōe. ar. C. d̓ pac. l. postquā litē. C. de fide instru. l. iij. facit qd̓ not. C. d̓ appel. l. eos. in prin. ⁊. ff. de excu. tuto. l. scire oȝ. §. ꝯsequēs. ff. d̓ minor. l. intra vtile tēpus. ⁊ ar. ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab his. l. scire egresse. ¶ Itē no. ꝙ super libello rectoris fertur sententia pro ecclesia. ⁊ vȝ absqȝ cōmemoratione rectoris in verbo ecclesie. Ibi restituere idest restitui facere. vel ꝙ iudex pōt restituere inuito detentore. vt. ff. de acqui. pos. l. q vniuersas. §. item cum pretor. Ibi in expēsis. no. ꝙ ille qui non prosequitur appellationem propriam. sed eam deserit condemnatur in expēsis etiam si ē deserta tēporis cursu. ⁊ sic remanet officium iudicis in accessorio. i. cum expēsis. lȝ finitū sit in principali. ⁊ est ratio qꝛ accessorium erat iam deductum in iudicium ⁊ perpetuatum. ar. ff. d̓ rei vēdi. l. vtriqȝ. nō ob. C. de fruc. ⁊ litis expens. l. terminato. qꝛ ibi iudex erat oimodo functus officio suo plene per diffinitiuaȝ hic nō. ⁊ sic no. ꝙ tēporis cursus non habȝ vim diffinitiue. ¶ Sed Hostiē. dicit qd̓ expēse ratione appellationis deserte veniunt per conditionem ex canone. quia iurisdicenti non est obtemperatū. ⁊ iō possunt peti d̓ per se iuxta no. in auc̄. de tuto. §. opȝ. ⁊ ff. si quis iurisdicēti n̄ obtemperauerit. l. j. §. fi. no. in isto. c. ꝙ maior siue minor ecclesia pōt defendere ⁊ agere pro capellis suis. dic vt. j. d̓ iudi. c. cū deputati. Idē no. ꝙ ille q extra iudiciū appellatōni sue nō defert videt̄ appellationi renūciare. ¶ Quero de eo qui nō defert sn̄ie pro se late. vtrū videat̄ renunciare sue. Rn̄deo nō si iusta est. tex. est vnicus in iure. ff. de au. ⁊ ar. le. l. ticie amice. No. ex cursu tp̄is dolum ꝓsumi ⁊ negligētia vere ꝓbari. ⁊ sic surgūt duo sub quadā alternatione. s. ꝓsumptio doli vel ꝓbatio culpe. ¶ No. ꝙ in oio negligētie semp ꝓsumit̄ dolus. ¶ No. in cā appellatōis venire refectionē expensaꝝ rōe appellationis deserte nec distinguo. vtrū appellans hēat iustā cām appellandi nec ne qꝛ ꝯtumax semp dȝ ꝯdēnari in expēsis. C. de iudi. l. pro

Dolus ⁊ negligētia qꝫtuȝ ad refectionē expēsarum ideȝ operantur.

b ¶ Vide scripta per franciscum curtiū i tracta. suo positionū post titulū. C. de iura. calū.

c ¶ Adde bar. ⁊ q̄ ibi scribunt in l. j. in fine. ff. nil. no. ap. pende.

Expense q̄ nō veniāt.

Ille qui nō defert sentētie iuste pro se late nō p hoc dicitur renunciare appellatōi.

perandus.§.si aũt.ꝛ.l.sancimus.ꝛ.C.de fruc.ꝛ lit.expẽ.l.
nõ ignorat. Si aũt appellãs succũbit q̃ nõ põt iustifica-
re appellatõez nunc ꝯdẽnaꝭ in expẽsis q̃ frustratorie ap
pellauit ꝛ iniuste.idez in cã nullitatis.ꝛ adde qđ no.in.c.
ꝑsumiꝭ.đ reg.iur.li.vi.ꝛ qđ dixi in.l.gñaliter.§.si ꝛ iudex.
.C.de rebus credi.in lectu.mea solẽni. ¶ No.insup ꝙ de
appellatione frustratoria vel cui ẽ renũciatũ non oportet
ꝙ in ꝯtrariuz impetrãs faciat mentõez q̃ talis appella-
tio nõ põt nec rõnabiliter mouere principẽ ad scribẽduz
nec diciꝭ supprimi illud qđ nõ ẽ necesse exprimi q̃ suppres
sio vitiũ notat ꝛ hic nõ est vitiũ.ꝭ.de resti.spo.c.ex ꝯque-
stione fm Ber. ¶ Querit prima gl.sup quo appellatus
fuit.rñdet sup diffinitiua vel interlocutoria lata super ali
quo articulo.oliz poterat appellari a motiuo iudicio co-
minato vel patẽti.hodie nõ nisi instet ꝑiculuz puta tortu
re vl' maius eo.C.đ appe.l.siquis ꝓuocatõe. ¶ Secũda
glo.querit an teneaꝭ qs deferre ꝓprie appellatõi.ꝛ dicit
ꝙ sic.aliogn videꝭ renũciare appellatõni.ꝛ eoipso a quo
iudex põt ꝓcedere.ꝛ dicit ꝙ raro hoc alibi iuenies nisi h
Ber. Sz imo videꝭ casus in.l.cyrographis.§.j.đ admi.
tuto.vbi si appellãs alienet pendente sua appellatiõe re-
uocaꝭ lz ñ per viã attentati.sz in fi.cause.sz ibi appellatio
fouebat alienatõem.hic nõ.ar.ff.de insa.l.furti.§.j.ꝛ fac
ff.de mino.l.si filius.q̃ ꝯtrarietas siue incompatibilitas
sui officit appellationi.sz nõ officit illud qđ appellatlonẽ
nõ habet impugnare. ¶ Tertia gl.querit super quo fue
runt lr̃e impetrate.ꝛ demuz dicit ꝙ appellatio ab initio
presumiꝭ frustratoria si nõ est ꝓsecuta quod ẽ notanduz.
¶ Quarta glo.dicit ꝛ ponit quasi formaz libelli.ꝛ sub-
dit ꝙ lr̃e impetrate in forma cõmuni nõ impediũt resti-
tutõem spoliati. ¶ Alia gl.dicit ꝙ qui appellat si impe-
trat dz facere mentõem de sua appellatõe ꝛ aduersarius
eodẽ modo.de hoc ẽt no.ꝭ.de appella.c.oblate.in fi.ꝛ fa-
cit in auc.in medio litis nõ fieri sacras formas ꝛ in auc.
vt cuz de appel.cogno.in prin.sed ibi nõ loquitur in ipe-
tratõe iudicis sz in nouo iure ꝓmulgato. ¶ Alia gl.dicit
ꝙ qui nõ ꝓsequitur appellatõem vllo modo nisi habeat
iustum impedimẽtũ reputatur desertor elapso anno.al's
requiriꝭ biẽniũ. ¶ Itẽ collige hic ꝙ deserta appellatiõe
nõ oportet sup desertõe expresse ꝓnunciari quãdo patet
ex actis iudicis.vide Bar.in.l.cũ querebaꝭ.ff.de re iudi.
demũ.ꝭ.subdit ꝙ ãnus ꝛ biẽniũ ad ꝓsequendũ appellatio
nem statuiꝭ fauore appellantis nõ appellari qđ est veruz
dum pendet.sed post eius lapsum ẽ fauor appellati.quia
pendentia termini ꝛ lapsus eius sunt ꝯ̃ria effectiue.ff.de
leg.ij.l.statuliber.§.stichũ.ꝛ interduz terminus iudicio-
ruz ẽ decisiuus siue diffinitiuus.ꝛ tunc ꝓpter rigorẽ iudi
cioꝝ seruãdoꝝ irremediabiliter clausa ẽ iudicioꝝ copia.
interduz hz vim interlocutorie.ꝛ tunc reintegra ꝛ saluo
interesse aduersarij audiꝭ quis post terminũ.aliter nõ q̃
nõ ẽ ꝛ clausa iudicioꝝ copia q̃ lege ꝑmittẽte purgat mo
ram.C.de iudi.l.sancimus.de constitu.c.ex litteris.ꝛ.ff.de
optione legata.l.mancipioꝝ.ꝛ ibi melior tex.de hoc q̃
fit in iure. ¶ Demum opponit ꝙ post lapsum biẽnium
neuter posset appellatõem ꝓsequi q̃ debent ambo eodẽ
iure vti. Soluit qđ nõ vi appellatõis sed vi spoliatõnis.
tu dic ꝙ vi appellationis quã appellatus põt ꝓsequi etiã
elapso biẽnio lz appellans nõ possit ꝓsequi q̃ iste termi-
nus ꝯcludit appellanti nõ appellato.ar.C.de in integ.re
sti.l.petende. ¶ Ultima glo.dicit ꝙ ille qui nõ ꝓsequiꝭ
appellationez dz ꝯdẽnari in expensis: q̃ impediuit iudi-
cis officiuz primi ꝓcessus.vt.C.de fruc.ꝛ lit.expen.l.liti-
gator.ꝛ ibi p Cy. ¶ Sñia appellatõis deserte ẽ diffiniti
ua ꝓcessus sz respectu cause principalis est interlocutoria
ꝛ pedisequa seu mercenaria q̃ non fertur directe super li
bello cause sed sup ꝓcessibus.C.quõ ꝛ quãdo iud.l.si pre-
ses.quasi nec de p se libellũ requirit.vt no.ff.de interrog.
actio.in rubrica. ¶ Item tempus fungitur vice arbitri.
ff.de excu.tu.l.scire oportet.§.ꝯsequens.illud est certuz ꝙ
nõ dz claudi iudicioꝝ copia ei qui negligens non fuit.C.
de ap.l.ꝑses. ¶ Itẽ no.ꝙ decisuz tacite solo tpis cursu ad
huc decidiꝭ expsse p sententiam declarantez. Simile no.
ff.ad treb.l.apud iulianũ.§.j. ¶ Item no.ꝙ hic fit ꝯdẽ-
natio expẽsarũ ꝛ tñ nõ apparet ꝙ fuerit petitũ hoc in iu-
dicio.de hoc in.l.iiij.§.hoc iudiciuz.de dam.infec.p Dy.
q̃ post litẽ contestatam sumus.sed ante litẽ contestataz
nõ veniũt expẽse nisi petanꝭ expsse.đ dam.infec.l.siquis
missum.§.iudex.ꝛ si nõ sunt ad vnguẽ probate expsse iu-
dex taxabit eas proprio motu.ff.de leg.ij.l.si qđ ex pam-
phila.ꝛ quod ibi no.per Bar. ¶ Queto nunquid possit
renũciari appellationi sub conditione vl' modo.respon-
deo sic.ff.de pac.l.tale pactũ.§.qui prouocauit. ¶ Que-
ro an impeditus in vna die ãni primi habeat secundum
ãnum integrum.an vero habeat solam restaurationẽ de-
perditi tẽporis sicut quãdo quis de iure speciali iuuaꝭ p
resti.in integ.ff.đ mino.l.fi. Sol.aut fuit diligẽs in princi
pio ꝛ negligẽs in fi.aut ecõtra. Primo casu si nõ profuit
ei diligẽtia ꝓpter casum impedictem ꝛ tandẽ fuit in mo
ra q̃ restabat idoneũ tempus ad totũ explicãdũ.ꝛ dicũt
quidã ꝙ sibi imputet.q̃ nõ qui inceperit sz qui ꝑseuera-
uerit vsqz in finẽ hic saluus erit.ꝛ q̃ tẽpus negligẽtie cor
rodit tẽpus impedimẽti quod fuerat.ff.ex qui.cau.maio.
l.nõ enim neglig ẽtibus.ꝛ q̃ vltima mora cuilibet est no
ciua.ff.de actio.emp.l.si p emptorẽ.ff.de arbi.l.celsus.ff.
de op.no.nun.l.pretor.§.si aliquãdo.ꝛ omnis laus ꝛ blas-
mum in fine canitur.ꝛ facit.ff.de lib.agno.l.j.§.elegãter.
Si aũt nõ restabat idoneũ tẽpus explicande litis totus
secũdus ãnus datur.C.de tempo.appel.auc.ei qui.ꝛ ar.
in.l.ij.ff.de ãnuis lega.ff.de ver.ob.l.ꝛ ideo hesitatur. Se
cundo aũt casu qñ in principio negligẽs in fine diligẽs fu
it: tunc secũdus ãnus integre datur indistincte pro secun-
do ꝛ vltimo tali.ꝭ.de appel.c.ex rõne.per Inno. ¶ Sed
an procurator põt renũciare appellationi.dic ꝙ sic tacite
cursu temporis.C.de vsur.l.aduersus.ꝛ ar.C.de his qui.
vt indig.l.polla.ꝛ istud ẽ verum vbi teneꝭ prosequi.secus
si nõ tenetur prosequi.C.de procu.l.inuitus.expresse autẽ
põt renũciare appellõni a se interposite.sed nõ iterposite
p dñm.ff.de no.ope.nũ.l.procur. ¶ Tu dic cuz causa pos-
se sed absqz causa non posse.q̃ est dño ius quesitum.ff.de
procu.l.ignorãtis.ff.de contratab.l.si post mortẽ.in fi.ff.
mandati.l.si hominem.

Liscitatus.

Rescriptum quo scribiꝭ plurib⁹ cum clausula ꝙ si duo vel tres quibus lr̃e diriguntꝭ
ipsis exequẽdis simul nequiuerunt interesse
reliqui exequanꝭ intelligitur taz de impotẽtia iuris q̃z fa
cti.ꝛ anteq̃z procedatur debent hoc canoniste notificare
collegis si notificari põt.alioquin procedere non possunt.
Item siquis eorũ nõ vult interesse ꝛ ꝑtẽdit impotẽtiaz[a]
nõ excusaꝭ imo puniꝭ nisi in rescripto posito sit verbũ no-
luerint.vide Bar.in.l.si vni.ff.de re iudica. Casus patet.
¶ Queritur enim de qua impotẽtia intelligitur cum ap
poniꝭ illa cl'a nequerũt interesse.ꝛ rñdeꝭ de impotẽtia iu-
ris vl' facti.đ iure ẽ exẽplum qñ non ẽ capax iurisditionis
vt q̃ seruus infamis vl' excõmunicatus.đ facto ponitur
exẽplum cum ẽ impeditus morbo vl' necessitate alterius
casus. ¶ Scđo q̃ritur vtruz reliqui possint procedẽ si eis
non notificatur accusatio absentis. Respondetur ꝙ nõ si
notificari põt ꝛ si nolit notificare nõ excusatur nisi i rescri
pto sit verbum noluerit appositum. An processus sit ipso
iure nullus.ꝛ videꝭ ꝙ nõ.ff.de acqui.here.l.siquis extra-
neus.§.sciẽdum.in fi.tex.notabilis.dicit Cy.ꝙ de iure ca-
nonico nõ queritur iurisditio ignorãti sz tũc cum lr̃e sunt
ꝑntare sz đ iure ciuili nõ requiriꝭ scia.C.mãdati.l.mãda-
tum.in.iij.q.Cy. Ibi peritoris.idest scriptura quia iterro
gãs. Ibi aut plures.s.alij. Ibi tam de iure q̃z de facto.no.
ꝙ duplex ẽ ipotẽtie.s.đ iure.đ nã.ꝛ đ facto fm bonos mo
res. Itẽ đ officio. ¶ Item ẽ impotẽtia đmeriti vt in iuri
bus allegatis in glo. Nota tñ[b] ꝙ quilibz ꝑsumiꝭ meritus
nisi ꝓbeꝭ offensa.ff.de leg.ij.l.cũ pater.§.rogo filia.ꝛ sic in
instr̃is donationẽ accipiunꝭ illa verba ꝓ bonis meritis ꝛ
seruitijs nec ẽ donatio falsa lz merita nõ interuenerit.ff.đ
cõdi.ꝛ demõ.l.demonstratio falsa.tñ certam qualitatez
meritoꝝ verba generalia nõ ꝓbãt sed specialia probãt.ff.
de dona.l.aquilius.ꝛ.l.si pater.C.de colla.l.si donatione.
.ff.de castrẽ.peculio.l.si forte. Sol.concedo ꝛ quãdo ver-
bum

a ¶ Uide panor.in.c.prudentiaz col.iiij.đ of.dele.ꝛ in cõ
si.xxxiij.col.iij.in.ij.vo.volu.ij.

b ¶ Quilibet ꝑsumiꝭ meritus nisi probetur offensa.vid Jaso.in.l.i.C.de ser.fu
giti.ꝛ vide hedã i omelia sup illo luce estote misericor-
des.

bum⁹ pôt ꝓfertur p̄missa negatiua ponit̃ necessario.i.pci sa.vt no.in.c.j.de re.iur.lib.vj.⁊.ff.de ꝯdi.insti.l.filius.ꝫ si ꝓfertur affirmatiue.q̄n̄qꝫ itelligit̃.i.possibile erit.q̄n̄qꝫ.i. rebus sic se habentibus.vt.ff.de ꝯdi.ob causaꝫ.l.qd̄ seru⁹. q̄n̄qꝫ.i.habile ⁊ facile fuerit.ff.d̄ here.insti.l.suus.§.puto. de v̄bo.sig.l.nepos ꝓculo.q̄n̄qꝫ verbū poterit significat actum perfectum.i.fiet.ff.de statulibe.l.statuliberos.§.si quis.¶ Itē aliquando quod non potest fieri de iure debet fieri de facto.non tn̄ contra ius.sed propter ius.vt.ff. de ꝯdi.⁊ demon.l.meuius.ff.de v̄bo.ob.l.quidā cū filiuꝫ. ⁊ adde.l.penul.ff.d̄ ꝯdi.insti.⁊.l.j.ff.d̄ iniusto test.Ibi seruū.nisi publice pro libero habeat̃ ⁊ reputet̃.vt.C.de sen.⁊ interlocu.om.iudi.l.ij. Ibi infamen.hoc intelligit̃ qn̄ est publica vox ⁊ fama qd̄ est infamis.vt no.ff.de testa.l.cuꝫ lege.vbi est optima gl.difficile cognoscitur infamis a cōtrario.ff.de interro.actio.l.quia.¶ Quero si infamis sit delegatus.an ipse possit se excusare allegando se infamē. dicit Inno.ꝙ nō.Sꝫ ꝯtra v̄r qꝛ est ei in festū ꝯparere in publicū.ff.de excu.tuto.l.ſꝫ ⁊ milites.§.ſꝫ ignominia.ff.de infa.l.j.li.x.de senato.l.cassius.C.si seruus vel libertus ad decurionatuꝫ expirauerit.l.j.⁊.ij.So.si hꝫ collegas q possunt ꝓcedere absqꝫ eo pôt se excusare.aliter non:qꝛ nō est coram quo possit allegare hoc.vt.l.ij.C.de stip.seruo.Ibi impedimento.vt quando alias ē remotus a iudicando. vt.ff.de senatoribus.l.cassius.vl̄ exauctoratus ab aliqua militia.qꝛ exauctoratus ab vna militia vel dignitate intelligit̃ exauctorat⁹ ab oī ac si noiatim ab oī dignitate esset degradatus.vt.ff.de infamibus.l.ij.§.miles.Ibi necessitas.vt quia in vinculis detinet̃ a latronibus.vt.ff.de neg. gest.l.nam ⁊ seruius.in prin.qui tex.nō est alibi vel est ita male vestitus ꝙ nō audet in publicum comparere.vt no. ff.quibus ex cau.maio.l.in eadeꝫ.vel est omnino illiterat⁹ ⁊ natura cause reqrit peritiorē.Si autē sit habitus pitus ⁊ discretus bn̄ pôt esse iudex.quia dꝫ inqrere ab alijs qd ⁊ quat̃ cū loqui opꝫ.vt no.in.l.ij.C.de sen.ex periculo recitan.ſm Bar.¶ Et no.hic ꝙ cū sapiētibus iuris dꝫ haberi consiliū si iudex indiget.alias nō oportet.ff.de his q̄ in testa.delen.l.proxime.non tn̄ a suspectis ⁊ inimicis.vt no.in auc̄.de trien.⁊ semis.§.ꝙ sepe.facit qd̄ no.ff.de here. insti.l.illa institutio.⁊ no.v̄ba p̄ceptiua[b] directa in alicui⁹ fauorēꝫ sapere consilium ⁊ nō mandatū.ff.de leg.ij.l.cum pr̄.§.mādo.vbi de hoc.Itē no.ꝙ iudex dꝫ eligē sapiētiorem[c].C.de inge.⁊ manu.l.si aniam. Ibi destinare.⁊ ē rō qꝛ verbū si nō poterit iportat ꝯditionē de cuius existētia iudex dꝫ esse certus aliter nō tꝫ ꝓcessus.vt no.Bar.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.multū interest.Ius ēt facto explicari pôt. sed scm̄ potestatiuū nō pôt explicari facto.dꝫ eiꝫ scire ea que sunt fundamenti.Ibi excusari.nota nō excusari eum qui p̄tendit excusationē quā re vera non hꝫ.Ibi noluerit. no.ꝙ verbū nolo significat liberū arbitriū.ff.de le.iij.l.fideicōmissa.§.q̄rqꝫ.ff.de hered.insti.l.cornelius.⁊.l.iaꝫ dubitari.ff.de le.j.l.si ita legatum.§.illi si volet.Dꝫ pria glo. est recitata.¶ Capio glo.sup verbo infamē ⁊ q̄ro numqd infamia supueniens iudici post lit.contesta.suspendit ꝓcessum.glo.dicit ꝙ sic.tn̄ si restituatur ad famam reddit ad eum iurisditio in eo statu.¶ Sed contra hoc opponitur.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.itercidit.vbi irritum factum p restitutionem non reconualescit.sed illa lex intelligit̃ indulgentia non restitutione plena.vt.ff.d̄ manu.testa.l.aristo. qꝛ in indulgentia remanent reliquie cōdemnationis ⁊ infamie.¶ Quero an valeat ꝓcessus si nō est opposita exceptio infamie post litē cōtesta.respōdeo sic.ff.de procu. l.filiusfamilias.§.veterani.¶ Quero an ordinario possit opponi exceptio quod est homicida vel adulter.respondeo nō ſm Inno.quia auctoritas ordinarij officij nō excludit̃ per solam infamiam facti superuenientē officio iaꝫ radicato.ſꝫ si esset ad officiuꝫ promouēdus ⁊ nō promotus bene repelleretur propter infamiam facti.vt.d.l.cassius.¶ Degradatus aūt ab officio semper repellit̃.vt dicto.§.miles.⁊.l.iudices.C.de dignitatibus.lib.xij.nec potest de nouo assumi ad idē officiū vel aliud publice auctoritatis.vt no.in auc̄.de armis.§ fi.colū.vj.Reliquas glo. vt iacent expone per te ipsum.¶ Extra opponitur hic di-

a ¶ Adde Bar.⁊ ibi plene scribētes in.l.gallus.in prin. ff.de libe.⁊ posthu.

b ¶ Verba preceptiua directa ī alicuius fauorem sapore ꝯsiliū ⁊ nō mandatum vide eis de ciuꝫ i.l.agecū geminia no.C.d̄ trāsact.⁊ vide apostillam quaꝫ scripsi sup panor. in.c.q̄sto.in iiij.col.j.de ꝯsuetu.⁊ vide ēt aliqd p Feli.in.c. si pro debilitate p̄ma col.j.de offi. dele.⁊ addō ēt q̄ scripsi sup pau.de ca.i.l.pau. ff.qd̄ iussu. Franciscus patona.

c ¶ Iudex debet eligere sapientiorē.addo singulare dcm̄ ang.i.l.plagij.C.ad.l. plag.d̄ plagiarijs.qd̄ iudex q cōsuluit doctorē q non erat d̄ ꝯsilio ribus ciuitatis nō excusat̃ ⁊ extollit Iaso. may.in.l.in ris ignorātia i vl.col. .C.q admitti.dicens se alibi si legisse.⁊ tu poteris addere ista verba bal.hic.

citur ꝙ clā de impotentia nō includit volūtatē.cōtra.C. de here.insti.l.cū ꝓponas.Sol.aliud est in substitutiōib⁹ que sunt fauorabiles aliud in rescriptis que debēt restringi.⁊ facit.C.de insti.⁊ substi.l.fi.¶ Item si heredibus ex perpetua voluntate adeundi statim sequit̃ ipotētia adeūdi.vt.C.de repu.here.l.sicut.secus ī rescriptis qꝛ nolēs fieri iudex cogit̃.ff.d̄ iuris.om.iu.l.eū qui ar.ff.ad treb.l.facta.§.si quis.⁊.C.ad treb.l.nō iustā.¶ Quero an per potentiā pendētis conditionis monetur obligatio pura.respōdeo nō sed interdū suspendit̃ interiꝫ si sunt eiusdē generis vt duo cōtractus circa ideꝫ ita ꝙ vltimus sit cōtract⁹ stipulationis.Nam per nullū aliū cōtractū fit nouatio ipso iure.nisi per cōtractū[d] stipulationis.vt.C.si cer.pe.l.si ex precio.ff.de pac.l.si vnus.§.pactus.⁊.ff.pro socio.l.duo.dico ergo ꝙ in suspenso retinetur interim.sed existente conditione sit perfecta nouatio.vt.ff.si cer.pe.l.pecuniaꝫ.nec ob.ff.de condi.⁊ demonstra.l.nam ad ea.vbi sunt eiusdeꝫ generis.⁊ tamē nō fit nouatio.ibi enim vtraqꝫ erat vltia voluntas ⁊ sic in eodeꝫ genere dispositionis.Sol.ibi erat implicita dispositio ad vlteriorem prouidentiā vt ibi no. si autem nō sunt eiusdē generis ⁊ vltima voluntas ⁊ contractus pendente cōditione non fit suspensio.vt.l.pure.in prin.ff.de excep.do.¶ Quero vtruꝫ ex possibili de facto sequatur necessarium de iure.hic volat itellectus extra capitulum.Respondeo videt̃ ꝙ sic.nam si testator instituit in primo testamēto heredem pure.in secūdo testamento sub conditiōe possibili necessario sequitur ꝙ primū testamentū est sublatū.ff.d̄ iniusto test.l.cū in secundo.dicit ibi glo.dūmodo sit possibile in conditionis euentu aditi hereditatem de iure ciuili.non enim sufficit si possit bo.pos. peti.⁊ verū dicit si talis bonorū possessio sit apta rescindi p querimoniā seu ipugnationē filij preteriti.vt.ff.de lib.⁊ post.l.si filius qui in p̄tāte cōiuncta.l.filio preterito.d̄ iniusto te.declaro qꝛ si preteritus.j.annū nō irritat testamētuꝫ pôt institutus lapso anno petere bonoꝝ possessionē scd̄m tabulas si dubiū erat de statu.i.an preterit⁹ eēt filius nec ne.vt.ff.ad carbo.l.si ipubes.§.quesitū.qui tex.nō ē alibi. Tamē ꝯstito postea ꝙ ē filius ⁊ ꝙ dicit nulluꝫ illa bonorū possessio ſm tab.euanescit.¶ Porro ius dicendi nullum ē perpetuū qꝛ ciuile remediū ē.C.de iure deli.l.suum heredē.⁊ suus heres illud trāsmittit etiam nōdū agnitum propter existentiā sui heredis ab itestato.vt.C.de posthu. here.insti.l.vxoris ab ortu.¶ Existentia enim sui heredis parit nullitatē.ergo precedit eā sicut cā precedit effectum etiā cōcretū sibi in eodem instanti.de lib.⁊ posthu.l.in suo.Nunc intelligis illam legem.¶ Item dicta glo.que ē in.d.l.cum in secūdo.que est notabilis valde nō intelligit̃ nisi in secundo testamento sint instituti venientes ab itestato.qꝛ tunc primū testamētū rūpit̃ omnino.ff.d̄ ꝯtratab.l. si duobus.§.prius.vel ibi loquit̃ in defectū testium nō in defectū p̄teritōis qꝛ ibi loquit̃ in filio emācipato p̄terito cuius p̄teritio nō reddit testm̄ nullum iure veteri.vt.ff.de iniusto testa.l.posthumus.v̄si.idem ⁊ circa.¶ Et fauore venientium ab intestato ēt statuit̃ aliud q̄ꝫ scd̄m testm̄ carens debito numero testium rūpit primū ſꝫ istud vltimū nō dicat̃ ꝓprie testm̄.ſꝫ generali ēt inoiato vocabulo dicatur vltima volūtas.nec succedit ex ea heres secundus tā q̄ꝫ ex testō.vt.C.de testa.l.hac cōsultissima.§.pe.ff.de iniusto testamen.l.ij.¶ Adde ꝙ substitutio vulgaris expssa potest fieri filio preterito qꝛ non dicitur preteritus cuꝫ sit prelatus ⁊ hꝫ ius anteferri.vnde nō est passus iniuriaꝫ sed tacitā ꝓuidentiā.ff.de lib.⁊ posthu.l.gallus.in prin.⁊ secus eēt in tacita vulgari que vitiat̃ ꝓpter p̄teritionem l.siquis cum.§.fi.⁊.l.ij.§.prius.de vulg.sub.vl̄ dic ꝙ semp p̄teritus iniuriā patit̃.i.non plenam ꝓuidentiā patris.qꝛ p̄teritus nō hꝫ ſm tab.[e] ¶ Item nō hꝫ bn̄ficiuꝫ legis de edicto diui adri.tol.⁊ id̄ etiaꝫ expssa vulgaris non potest fieri filio preterito.ff.de lib.⁊ posthu.l.gallus.§.in oib⁹.⁊ ita tꝫ accur.¶ Ex qb⁹ ꝯcludit̃ ꝙ interdū ex possibili.interim sequit̃ necessarium propter incōpatibilitatē actuū. ¶ Itē ex duobus possibilibus aliquando sequitur necessarius vt in illa propositione ꝓlata in vno ⁊ eodem ꝯtractu siue nauis ex asia venerit siue non promitto ita quod

d ¶ Vide diffuse scripta p Alex. ⁊ Ias.may. in.l.singularia.ff.si cer.

e ¶ Fili⁹ p̄teritus n̄ hꝫ remedium. l.fina.C.de edic di.ad. tol.

vnius actus verbi determinet complexiue totã oratõem nam obligatio ẽ pura.vt.ff.de condi.indc.l.iulianus.§.j. secus si diceret̃ sic ꝓmitto si nauis ex asia venerit.Jtez ꝓ mitto si nõ venerit quia sunt duo verba ⁊ quodlibz regit suam orationẽ ꝯditionaliter.nõ est obligatio pura:quia quelibet oratio hz suum determinabile.ar.ff.de here.insti. l.liber homo.§.si ticius.¶ Sz ꝯtra priuꝰ dicta de.l.iulianꝰ vr̃ obstare.ff.q̃n dies legati cedat.l.huiusmõi. So. aliud est in ꝯctu aliud in vltima volũtate:q: verba ꝯditõnalia de futuro indistincte suspendũt:q: nõ cedit dies cõditione pendẽte cũ nõ transmittat̃ ad hẽdez.vnde si testator dicit lego siue nauis ex asia venerit siue nõ venerit futuri temporis oratio semꝑ ꝯditõem sapit licet necesse sit alterꝫ futurꝫ.q: tamẽ nunc pro tũc non est certũ ꝯditio est primo ad transmissiõem qȯ ẽt in ꝯctibus nõ trãsmissibilibus haberet locũ.ff.quãdo dies vsufructus legati cedat l.j.in fi.qui tex.nõ est alibi.Quapropter in vltima voluntate oĩs incertitudo ꝯditõnem sapit ⁊ sufficit hoc dixisse quãtum ꝑtinet ad legistas.quia puri canoniste non possunt hoc studere.

p **Astoralis.** Jn q̃one reuocatõnis rescriptorꝫ recurritur ad arbitros si iudices ipsorꝫ rescriptorꝫ sibi nõ deferunt nec inuicem cõcordant.hoc primo.Scḋo dicit ꝙ per generalez clausulaz positam in rescripto videlz quosdã alios ⁊ q̈busdam alijs rebus delegatis ante expressionẽ ꝑsonarꝫ vel rerꝫ in eos iurisditõnem nõ exercet.Tertio dicit ꝙ valet etiã speciale rescriptum qȯ ante expressionez ꝓdictaz cõueniẽdus ꝑ clausulam generalez eo tacito impetrauit.Et sunt due ptes ꝑncipales.scḋa ibi.q̃m autem.⁊ illa scḋa pars subdiuidit̃ in duas q̃ones.⁊ respõsiones.secũda secũde.ibi nos igitur. ¶ Casus.queritur vtrum quãdo est ꝯcertatio de reuocatione lr̃arꝫ vtrum iudices prime date vel prime presentationis.an secũde debeant anteferri.⁊ an per secũdas litteras sint prime lr̃e reuocate.¶ Papa r̃ndet ꝙ nisi posteriores iudices deferant prioribus vel ecõtra ꝙ vtriq̄ cognoscãt cuius sit iurisditio.¶ Jnstat q̃rẽs qd si nõ cõcordãt in vnã s̃niam iterlocutoriã sup iurisditõe.r̃ndetur ꝙ debẽt eligi arbitria.ꝑtibus q̃uis sint plures iudices numero dati in vno rescripto q̃z i altero.h.d.vsq̄ ibi.q̃m aũt.¶ Expediã primo istã primã ptem.¶ Jn tex.ibi d̃ reuocatione:q: primus impetrãs rescriptum facit citari aduersariũ corã iudicibus.⁊ secũdus impetrãs fecit ecõtra citari ꝑmũ corã alijs iudicibus a se impetratis vigore suarꝫ lr̃aruz. Unde occurrit qȯ sup reuocatõne rescripti.⁊ per ꝯñs sup iurisditõe vz quorum sit iurisditio.Jbi ambigitur ad intelligẽtiam huius verbi.scias ꝙ quando est qȯ facti que ꝓbatõibus mediãtibus dz dirimi.vt.ff.d̃ sta.ho.l.aretusa in fi.cum.l.se.⁊.ff.de pecu.leg.l.vxori.qȯ facti recipit ꝓbatiões hincinde sz qȯ iuris ñ tex.ẽ ibi valde notabilis.¶ Sane vbicũq̄ cadit error ibi põt cadere dubitatio ⁊ sic duplex est error.s.iuris ⁊ facti.⁊ ita duplex est dubitatio de qua loquit̃ lr̃a nostra.ßm Jnno.Et facit ad statutũ quo cauet̃ ꝙ cause dubie[a] debeant ꝯpromitti.Nam dubiũ intelligit̃ siue sit inter peritos siue inter imperitos.dũtamẽ imperitia nõ fingatur nec sit supina.vt no.ff.de trãsac.l.post rem.Testes aũt habent deponere de rebus censatis nõ de ꝯsciã animi.vt in.c.j.§.fi.de ꝯsue.recti feudi.col.x.facit.c.cum cãm.J.de testi.quedaz ẽ questio iuris que dirimit̃ per.ll.vel cõstõnes que põt esse dubia ꝓpter obscuritatẽ legis vel ꝯstõnis vel ꝓpter diuersas opi.doctorꝫ vel ꝓpter imperitiaz ßm Jnno.insti. de ob.que ex quasi maleficio.in prin.vel q: forte est extra neus.vt.ff.de ori.iur.l.ij.§.deinde.ff.de re iudi.l.cuz ꝓlata.¶ Quedam ẽ questio que a princi.est facti.sed in fine ẽ iuris vt questio de ꝯsuetudine.quoniam an sit consuetudo inducta factis ⁊ tẽporibus indiget ꝓbatiõibus facti.sed postq̄ hoc ẽ probatum si dicitur ꝯsuetudinẽ nõ valere ista ẽ qȯ iuris.vt in.c.j.de ꝯsti.li.vj.⁊.l.iij.§.diuus.⁊.ff.de sepul.vio.Et no.ꝙ hic assumo ius pro iure legis vel ꝯsuetudinis.vt insti.de iure naturali.§.ex non scripto alibi sumit̃ ꝓ iure obligatõis ꝓueniẽtis ex ꝯctu vl' quasi

a ¶ Uide doc.nouissimos i ru.ff. de reb.dub.

vt insti.de ob.§.sequẽs.⁊.l.fi.ff.de iureiur.¶ Jtẽ pactum dicit̃ duobꝰ modis[b].s.pactũ nuduz.vt.ff.de pac.l.si vnus. §.pactus ne peteret.¶ Jtẽ stipulatio ex qua nõ resultat ius ẽt facit.ff.d̃ tutori.⁊ cura.da.ab his.l.tutor si petitꝰ.ff. de excu.tuto.l.qui testõ.in prin.⁊.ff.de ver.ob.l.quidam cũ filiũ.Jbi debebãt.s.de articulo reuocatõis siue de iuribus rescriptorꝫ.Jbi reuocare.s.per scḋas.Jbi posteriores i.posteriorum lr̃arum iudices.Jbi deferendũ.s.in cognoscẽdo cuius sit iurisditio.nam si certum esset cuius sit iurisditio in principali cã non possent sibi deferre.¶ Queritur ßm Jnno.an isti cognoscẽtes ex delatione sint ordinarij an delegati.⁊ dicit ꝙ sunt ordinarij licz ad vnã speciem siue articulum tantum quia habẽt iurisditionẽ a canone ßm Jnno.nam aliud est d̃legare aliud deferre.Ego dico ꝙ sunt anologi ⁊ magis accedunt delegatis:q: eorꝫ iurisditio subsecutiua est d̃legationis.ar.C.de iudi.l.pe. in fi.¶ No.hic rationẽ dubitationis.possunt iudices simul procedẽtes deferre vnus alteri.Jdẽ puto in ordinarijs qui presunt vni ⁊ eidem territorio insolidum.secus si vnus ꝑsidet vni territorio alter alteri.vt.J.dicã. Si potestas ⁊ capitaneus ꝓcedunt ex eodẽ delicto ꝙ vnus possit deferre alteri.q: nõ dz per vtrunq̄ procedi. ar.ff.de vsuf. l.quotiẽs.d̃ lega.ij.l.siquis seruuz.§.inter duos.Jnhibere aũt vnus alteri nõ põt.q: par in parẽ nõ habz imperium nisi ꝓuenerit q: tunc põt inhibere alteri nõ tanq̄ inferiori sz tanq̄ turbatori exercitij iurisditiõis vt colligi potest hic ex dictis Jnn.no.Jbi cognoscãt.s.cuius sit iurisditio. ⁊ hec auctoritas ẽ eis attributa per illud.c.⁊ non prisco iure.Jbi in vnam s̃niam.s.interlocutoriam cuius sit iurisditio.¶ Sed pone ꝙ cõcordant ⁊ pronunciant cuius sit iurisditio nũquid ab ista interlocutoria possit appellari.⁊ videt̃ ꝙ nõ rõne ꝯcursus.¶ Jtẽ a forma iuris nõ potest appellari.Jtẽ si nõ põt appellari a delatiõe quãdo vnus defert alteri nec hic.Jn contrariũ facit glo.que ẽ ne filius pro patre.auc̃.habita.ibi quãuis plures.s.numero.Nam illi iudices vnius rescripti pro vno reputant̃ a papa.⁊ si vnus solus eẽt in alio rescripto similiter repũtat papã.vnde ex virtute repñtatiua tñ valet vnus quantum mille. vt.ff.de condi.⁊ demon.l.cui fundus.in fi.hanc rõnem notabiliter assignat hic glo.¶ Jtẽ isti iudices diuersorũ rescriptorũ nõ faciunt vnũ corpus.⁊ ideo nõ ꝓualet maior numerus[c].tunc enim ꝓualet maior numerus q̃n resultat vnũ corpus ex pluribꝰ vt vnum collegiuz vel vnum corpꝰ creditorꝫ quasi vnus aceruus corꝫ ex iuris dispõne q: ius iubet eos facẽ corpus.i.congregationẽ ⁊ cumulum.vt.ff. de pac.l.maiorẽ.⁊.l.si plures.⁊.l.fi.C.qui bo.ce.possunt. Jbi a partibus.no.ꝙ tertius arbiter est a partibus eligẽdus.⁊ iste ẽ verus arbiter.ar.ff.qui satisda.cog.l.arbitro. quia lex ita eum vocat arbitrum.i.adiectũ cum hac adiectione.s.tertius.que adiectio significat qȯ est adiectus d̃ necessitate.Sed q̃nq̄ tertius eligit̃ a primis duobꝰ arbitris:⁊ tũc tertius arbiter nõ ẽ ꝓprie coarbiter neq̄ collega sed ẽ q̈dã bonus vir suppositus ad sedandam discordiam arbitrorꝫ potius q̃z litigatorꝫ cuius auctoritati debẽt acquiescẽ primi arbitri ⁊ litigatores.vt no.ff.de arbi. l.itẽ si vnus.§.principalr̃.⁊ no.in.l.qȯ si forte.§.j.ff.de solu.ꝑ Ja.de are.⁊ facit.ff.de tuto.⁊ cura.da.ab his.l.tutor si petitus.ff.de excu.tuto.l.qui testamento.in prin.¶ Et no.ꝙ ista faciũt ad q̃onem ꝑñtis scisinatis orti ex dubitatione potẽrum cooperante lucifero qui est princeps superbie ⁊ monarcha supborꝫ.huic morbo qui ꝑ superbiaz natus est sola humilitas põt mederi de facili.s.vt possit deferre vnus alteri.⁊ hoc est potestatis non necessitatis vt hic pz in verbo dixerint. ¶ Jtẽ nõ cogunt̃ renunciare q: nemo cogit̃ renũciare iuri suo.¶ Jtẽ q: ordinata caritas incipit a seipso.¶ Jtẽ q: semel acceptauit de cõsensu suorum eligentium.¶ Jtẽ q: est ius publicũ. ¶ Jtẽ papa ẽ iudiciorũ vigor ⁊ iuris publici tutela.C.de iudi.l.nullus. ¶ Jtẽ esset iste modus posterior peior peiore ⁊ caderet mundus in silaz cupiens euitare caribdim. ¶ Jtem papa[d] est iudex iudicũ.vt no.C.d̃ decu.l.j.vnde nemini subalternatũ nisi se submittat ex iusta causa.ff.de iurisdi.om. iudi.l.est receptum. ¶ Jtem quia durante oppressione cessat

b ¶ Uide repetentes may. Jaso. mai. ibi latius in rub. ff.de verbo. obliga.

c ¶ Papa est iudex iudicũ.Adde Jnn. in .c.j. ⁊ ibi plene moder.J. d̃ consti.

d ¶ Uide pulchre per Lud.ro.in ꝯsil.xcix.incipien.viso ꝓposite qȯnis themate circa id qȯ queritur ꝙ vocos ⁊c.

cessat cõsensus vnde ad ius ordinariũ recurrendũ est.i.ad concilium.⁊ deinde si ↄcilium esset quasi ipossibile in subsidium ad arbitros cõiter eligendos quoꝝ auctoritati vł maiori parti ipsoꝝ pareat.℃ Ad hoc quidaꝫ.s.arbitros eligẽdos possunt cogi per subditos.i.per principes quoꝝ interest non constante in dubio status sui presertim spiritualis nec dicit factũ metu quod fit iure cogẽte.vt.l.iij.ff.quod metus causa.℃ Itẽ concilium forte posset cõgregare cardinales si essent due partes diuꝫ concordes sicut doctores in materia huius capituli.hic tñ psunctorie tango.remaneat enim hoc tm̃ negociuꝫ ei qui ẽ veritas ⁊ vita.℃ Porro principiũ viaꝝ dei est veritas ⁊ cõscia.nam veritas est strata ampla per quã oẽs trãseunt.cõscia[a] autem est semita arta nimis.qꝛ arta via ẽ que ducit ad vitã eternã.℃ Sed in materia scismatis veritas sepulta iacet vsqꝫ nũc.Surgat igit imperator imo tota sedes imperij. Nam imperium[b] est patronus ecclesie quia dotauit ecclesiam.Qñcunqꝫ imperator fecit aliquid iperpetuuꝫ valiturũ ipsa sedes imperialis cũ persona imperatoris concurrit.℃ Iteꝫ oẽs reges qui vngunt ab ecclesia sunt quodãmodo eius vasalli.qꝛ iurant pape fidelitatẽ.vt.J.de iureiuran.c.intellectis.⁊ maxie franciã.J.de fo.cõpe.c.quod clericis.℃ Ad hoc ptinet requirere istos duos sedentes in solio qđ sibi inuicem deferant.⁊ si nolint hoc facere qa conuocent cõciliuꝫ.⁊ si nolunt cõuocare ꝙ compromittãt ne ecclesia vim ⁊ deformationẽ patiat.⁊ si nolũt infirmitati mundi adhibere remediũ voluntarie cõpellant gladio manuali adhibito.Quod autẽ cedãt iuri suo cogi nequaqꝫ pñt vt dictũ ẽ ⁊ ar.ff.đ auc.tu.l.tutor pupillo.Scisma ẽ vnũ monstꝝ in nã sicut qñ vnũ corpus hꝫ duo capita.⁊ si nõ põt aľr fieri vtrũqꝫ amputandũ ẽ.quia vtrũqꝫ feret.In tãta mã ego sum nimis modica forma.℃ Et sciendũ est ꝙ via[c] qñqꝫ dicitur platus qui debꝫ nobis dare exemplũ.vnde vie syon lugẽt eo ꝙ nõ sit q veniat ad solẽnitatẽ.℃ Itẽ via dicit lex diuina per quã incedere debemus.vnde beati imaculati in via.℃ Itẽ diuinũ preceptũ vel bona opatio vnde iustũ deduxit dñs per vias rectas.℃ Itẽ iter rectitudinis vt ibi si declinauerit gressus meos de via.℃ Item latitudo prime libertatis.vnde intrate per angustam portam qꝛ lata est ⁊ spatiosa via.i.liberi arbitrij que ducit ad perditionẽ.℃ Item via dicit mundus vnde beatus vir qui nõ abijt in concilio impioꝝ ⁊ in via peccatorũ nõ stetit.℃ Item via dicit verus predicator qui viam sapientie docet ⁊ facit ꝙ intellectus sapientie ad cor venit.℃ In omnibus istis vijs deprauatũ ẽ cor scismaticoꝝ.Qui aũt sint scismatici sub mundo lis est donec deus illuminet abscondita tenebraruꝫ.Modo redeo ad gl.⁊ premitto ꝙ duplex põt esse dubiũ.primo an rescriptũ valeat primo alio circũscripto.scđo đ ↄcertatõe rescriptoꝝ.qđ preualeat.prima mã nõ est hic sed.J.e.c.ex litteris.scđa materia est hic ⁊ vř ꝙ nõ possit esse dubiũ qꝛ aut secũde littere nõ faciũt mẽtionẽ đ primis.⁊ tũc preualent prime.aut faciũt mentõem ⁊ pualent secũde.vt.S.e.c.ceterũ.So.ista distinctio nõ est pfecta qꝛ ille littere pualẽt que sunt primo pñtate ⁊ secuta citatio ex eis.vt.J.de ap.c.vt debitus.Porro data officij nõ inducit prioritatẽ indicij sed citatio ꝫm Inn.⁊ ideo iudicio nondũ cepto per citatõem adhuc cadit dubitatio que pualeant q̃ interim pendẽt.Sed postq̃ est facta pñtatio ⁊ emanata citatio.⁊ ita ꝙ citatio valeat.C.ne de statu defun.l.si pater.⁊ no.J.de appel.vt debitus.dꝫ eniꝫ eis inesse iuris validitas vt aliquid iuris operet.vt no.C.de litis cõtesta.auť.offerat.altere sunt littere inanes ope exceptõis non ipso iure ꝫm Inn.℃ Ista deniqꝫ iuris.lꝫ possit elidi tñ põt prorogari.ꝫꝫ Inn.tñ dꝫ formari exceptio ex hoc capite ꝙ alie littere non valent sed alie que preoccupauerunt preualent ꝫꝫ Inno.℃ Sed contra istud obijcitur.nam in isto.c.certũ est qđ vterqꝫ erant presentate.⁊ tamen potest esse dubiũ.℃ Itẽ opponitur ꝙ non potuerit emanare citatio quia dubius de iurisditione nõ põt citare.vt.ff.de eo qui p tutore.l.quero.⁊.ff.de ↄdi.⁊ demõ.l.multũ interest.So.dicunt qdã ꝙ hic põt eẽ dubiũ in facto qꝛ forte secũde littere nõ edunt.lꝫ quodã fuerint psentate.argu.C.de fide instru.l.fi.℃ Itẽ questio tpis ẽ questio facti ⁊ põt đ tpe dubitari.puta si ↄcurrũt in data ⁊ in citatõe.⁊ ẽ questio puncti.qđ aũt q̃stio tpis sit questio facti pꝫ.ff.de neg.ge.l.euꝫ actũ.⁊.ff.ad treb.l.cũ qui nouissimus.⁊.ff.de sta.homi.l.aretusa.℃ Scias tamẽ ꝙ si in lr̃is fiat mẽtio reuocatõis semp iste lr̃e psumunt posteriores.vt no.C.đ codicil.l.cũ pponas.Sed istud dcm̃ qđ hic esset dubiũ in facto si placet gl.quia papa nõ dat rũsuꝫ ad qõnẽ facti sꝫ cõmittit iudici.vt.l.j.§.calũniatoribus.ff.ad turpil.⁊.C.de fideius.l.volũtatis.⁊ iđ alij dicũt ꝙ hic erat qđ iuris.sed certe cuꝫ ius sit certũ[d] nõ põt mutari cõsensu iudicuꝫ.vt.l.j.§.fi.ff.de ferijs.℃ O ⁊ iste sunt truffe qꝛ p negationẽ ⁊ affirmationẽ cõcertantiũ sit res dubia.vt.C.qbus ad libertatem pclamare nõ licet.l.fi.⁊ no.C.de pcura.l.j.℃ Itẽ si secũde lr̃e sunt impetrate per surreptionẽ:lꝫ de primis lr̃is faciant taleꝫ qualẽ mentionẽ.si hoc obijciat ↄtra secundas lr̃as statim sub iudicibus lis ẽ.℃ Oppo.glo.de.c.cũ contingat.J.eo.sol.vt in glo.℃ Itẽ oppo.de.c.dilectus filius.sol.vt in glo.℃ Mõ reuertor supius ⁊ q̃ro nunqd dubitans de iurisditõe delegati possit citare ptes.⁊ vř ꝙ ñ.qꝛ dubitant an sit iudex.℃ In ↄtrariũ qꝛ rõne dubij hꝫ iurisditionẽ sup isto articulo an sua sit iurisditio.vt.ff.de iudi.l.siquis ex aliena.sed ibi loquit in iudice ordinario qui hꝫ iurisditionem vniuersalẽ.So.si littere sunt pñtate potest citare aľs non.Non ob.l.ij.secũdo rñso.ff.de iudi.vbi nõ requirit iudicis scia quia ibi loquit qñ prorogat ordinaria iurisditio.vbi nõ deficit scia fundamenti.Illud est notandum[e] ꝙ si iudex scit factũ lꝫ erret in iure valet citatio.qꝛ vt dixi hꝫ sciam fundamenti vt dicit illa lex singularis ff.de ↄdi.⁊ demõ.l.multũ interest.℃ Ecce pcurator ad vnã causam citatus ad aliam.tñ nõ tenet cõparere.vt.ff.đ admi.tuto.l.si duo.℃ Sꝫ quid si dubitet an sit pcurator.Rñdeo idẽ lꝫ secus in iudice.cui rõe dubij lex dat potestatẽ qꝛ iudex non grauat per necessitatẽ cauẽdi de rato.lꝫ pcurator dubius nõ est idoneus sine cautiõe.nec tenet prestita cautiõe se obligare.ar.ff.de in litẽ iur.l.videamus.℃ Denuo opp.⁊ imo videt ꝙ stetur maiori pti.vt l.ꝙ maior.ff.ad municip.⁊.ff.de re iudi.l.duo ex tribus.So.maior pars numeri si facit maiorẽ partẽ quote pualet.sed si nõ redigitur ad intellectũ cote ptis.sed[l] sũt duo integralia non preualet vt hic.vel dic ꝙ maiori parti tunc statur quãdo in maiori parte includit minor pars iuris artificio repñtat aľs nõ nisi lex hoc ꝙ singulariter iterest maiori parti cõmittat ⁊ qui procurat contra alium qñqꝫ procurat contra seipsum.ff.de admini.tuto.l.cum herede.℃ Quid ergo si sunt tres iudices delegati in primis lr̃is ⁊ quinqꝫ in scđis ⁊ de illis quinqꝫ duo accedunt illis tribus in deferendo vel ↄcordãdo.quidã dicũt ꝙ iste accessus facit maiorẽ partem.Alij dicũt ↄtrariũ qꝛ nõ sunt de eodẽ corpore litteraꝝ ⁊ qꝛ cũ agat de iurisditõe fiẽda ꝙ oẽs tangit dꝫ ab omnibus ↄprobari.vt.l.fi.C.đ au.pstan.⁊ ar.ff.de arbi.l.sicut.ff.de serui.rusti.pdi.l.p fundũ.Sed si maior pars vtriusqꝫ rescripti ↄcordat.puta duo ex tribus simul cũ tribus ex quinqꝫ standũ est ↄcordie ꝫꝫ Inno.⁊ cõem opi.doctoꝝ licet quidã contra.℃ Quero vtꝝ iudices possunt inuicẽ deferre inuitis impetrantib[9] ⁊ certũ est ꝙ nõ.si iudices sint suspecti.aliogn videt ꝙ possint qꝛ littera nostra nõ requirit ↄsensum partium nisi in electione arbitroꝝ.⁊ iđ partes debẽt habere ratũ ⁊ firmũ qꝛ nihil eis nocet.ar.ff.đ aqua plu.ar.l.ij.§.inde nerati[9].quia nõ pñt iniuriã[f] dici fecisse qui iuris formã ad vnguẽ obseruant ⁊ legi obediũt.⁊ iđ a tali delatiõe nõ põt appellari quia non tangit ius partium in aliquo ꝫm Inno.Et quia hoc est voluntarie iurisditionis non precise ⁊ põt expediri quolibet tpe ⁊ loco etiaꝫ a nõ sedentibus pro tribunali ff.de interroga.actio.l.nolit.§.fi.nec est in hoc necessari[9] cousensus vel scia litigatoꝝ lꝫ honestus sit hꝫ facere de cõsciẽtia partium ꝫm Ber.⁊ puto ꝙ partes possunt compelli ad consentiendum.vt no.de admi.tuto.l.cum hereditas.⁊ qđ no.in.l.itinere.de serui.rusti.pdi.ff.mandati.l.si fideiussor.§.quedam.⁊ hoc ad maiorẽ roboris firmitateꝫ.vt.l.si ego.§.j.ff.de iure do.qđ est notãdũ ⁊ nõ iterest partiũ.vtrũ iudicem habeant Petrũ vel Bernardum

℃ Veritas ẽ strata ampla p quam oẽs transeunt.

a ℃ Cõscia ẽ semita arcta nimis.

b ℃ Imperium ẽ pronus eccłe qꝛ dotauit ecclesiam.

℃ Sisma quid sit adde eundem Bal.in ↄsi.suo ꝙ diuinum appellamus posito post rub.C.si quis all.testa.prohi.

c ℃ Via multis modis hic studiose interpretatur a Bal.

d ℃ Ius qꝛ certũ ñ põt mutari consensu iudicum.

e ℃ Vide Frã.de are.ↄsil.lxviij.⁊ Barb.consil.xliiij.vij.col.j.volu.

f ℃ Qui iuris formã ad vnguem obseruat nõ dicitur iniuriam facere sic alibi no.in.l.serui electione.ff.de leg.j.ꝙ nẽi iniuriam facit q vtitur iur suo imo alibi tex.i.l.fi.C.de ↄpẽsa.dic ꝙ iudex dꝫ vti stricto iuris rigor in admittẽdis vł reijciendis exceptionib[9] ⁊ ibi bal.multum no.

vel Inno. Item iurisditio non tangit interesse iudicū nisi
competat rōne dignitatis. ꝛ ideo iudex qui excludit nō
appellat ſm Inn. qḋ no. Et tñ interlocutoria sup iurisdi
tione nō potest ferri parte nō citata ꝛ peremptorie. ḋ of.
dele. c. ꝯsuluit. per Inn. ¶ Quero nūquid ista ꝯcertatio
qui sunt iudices ptineat ad ipsos iudices an ad litigātes
ꝛ videt ꝙ nō ptineat ad iudices: qꝛ eoꝝ nō interest. Itez
go litigatores excipiant nō ptinet ad iudicem declinare
iurisditōem suam. In cōtrarium videt qꝛ pōt defendere
honorez suū. nec dicit ingerere qꝛ nō ingerit se ꝯtra dn̄s.
Item qꝛ non incipit cū iam ingestus sit. ſ; ꝓsequit alteri⁹
factum. So. nisi excipiat nō possunt se ꝓnūciare nō iudi-
ces vel deferre vt sentit hic Inno. ꝛ facit. ff. de iudi. l. ſ;
ꝛ si susceperit. ꝛ. ff. de mune. ꝛ hono. l. muneꝝ. §. iudicādi.
Et ſ; Inno. videt dicere ꝙ nec ptium interest declinare
forum si pōt. vñ qui opponit declinatoriaz fori nō habet
ꝓbare de interesse. vt. ff. man. l. si fideiussor. §. quedam. qꝛ
reoꝝ est fugere. ff. de iudi. l. siqs intentōe. ff. de ver. ob. l. in
ter stipulantez. §. j. ¶ S; pone ꝙ plures ordinarij iudi-
ces ꝓcedunt criminaliter ꝛ dant diuersas sn̄ias in nego-
cio principali. querit quid iuris. ꝛ videt ꝙ prima sn̄ia va
leat ꝛ nō secūda. vt. C. quādo ꝓuo. nō ē neces. l. lege. ſ; ibi
loquit quādo sn̄ie ferunt sup codē libello. nō quando sup
diuersis. ¶ Itez quādo ex eadem instantia nō quādo ex
diuersa. Breuiter dic ꝙ prime sn̄ie ē standum. qꝛ ꝛ si de
delicto eiusdē hominis sepius queri possit ante sn̄iam. se-
cus tñ ē lata sn̄ia. vt no. in. c. per hoc. de here. li. vj. vbi est
glo. no. valde. qꝛ illa imponit finem liti. ar. C. de asser. tol.
l. j. in fi. ꝛ. C. de iudi. si mili. ꝛ. J. de re indi. c. inter monaste-
rium. ꝛ. ff. de noxa. l. siqs multis. qꝛ occupantis per sn̄iam
melior ē ꝯditio. nihil. n. restat fiendū: qꝛ sopitū est ꝛ ma-
teria iudicij ē abolita. ¶ Querit gl. ecce ꝙ arbitri iudi-
cant primos eē iudices qui nō sunt. nūquid ꝑ hanc ꝓnun
ciatōem acqrent iurisditōem. Rñdet glo. ꝙ sic. ¶ No.
ꝙ per arbitros iurisditio dat vel coadiuuat. ꝛ istud ē bñ
notādū etiā si ista iurisditio eēt meri vel mixti imperij. qꝛ
imperator ꝛ lex pōt delegare etiam indelegabilia. C. q. ꝑ
sua iurisditione. l. pe.

Quoniam autem. Casus. papa cō
cessit lr̄as cū illa
clausula generali. i. incerta respectu ꝑsonaꝝ. aut quosdaz
alios vel respectu reꝝ vt quibusdā alijs rebus. querit an
vigore dictaꝝ literaꝝ iudices habeāt ante specificatio-
nē ptātem ꝓcedendi. ꝛ in fine determinat ꝙ nō ſ; iurisdi
tio sit ꝯcessa in nube. Secūdo querit si de dicta clausula
generali in secūdis litteris cōcessis in specie oporteat fie
ri mentionem. ꝛ rñdetur ꝙ nō: qꝛ species derogat generi
quātū ad ea que spāliter exprimunt. ¶ In tex. ibi taleꝝ
puta Petrus ꝛ Jo. Ibi alios nō nominatos sed postea
nominandos. Ibi alijs. s. rebus. Ibi se habere videbat ꝙ
hoc si esset certa eēa pro relatione ad acta. vt. ff. ḋ re indi.
l. ait ꝑtor. in fi. ꝛ de re iudi. l. in summa. C. de erro. aduo. l.
fi. sed hoc nō est veꝝ qꝛ indiffinita iuncto signo particula
ri parit incertitudinē donec declaret. Et ē ista lr̄a in ar-
gumentuz qḋ valeat ista cōmissio circa ticium ꝛ aliquos
alios quos tibi seyus noiauerit ꝛ idē in rebus vt mitte ti
tiuz in possessionē talis fundi ꝛ aliaꝝ reꝝ quas tibi seyus
demōstrabit ¶ In tex. ibi ptātem hec qḋ determinabit
infra. s. ꝙ nō haber ptātem exercitij. qꝛ nō est apta ad ꝓce
dendū in cā. nī iurisditōem h; causalē ꝛ in habitu sed nō
formalē in actu. ꝛ si vis rōnem ꝯsidera ꝙ iurisditio dat a
delegāte. sed specificatum siue demōstratio fit a litigāte.
Exercitiū aūt procedit ab vtroq; cōiunctim. ¶ In tex.
ibi spāles littere puta gayus q poterat specificare interiz
specialiter impetrauit ꝯtra ꝑmū impetrātē. ¶ Ex hoc
no. ꝙ incertitudo nō ligat manus postea specifice impe
trantis. ¶ No. ꝙ oē declarādū antequā sit delatū ꝛ icer
tū ꝛ nō liquidū nō meret executōem. ff. de ver. obli. l. hoc
iure. C. de ꝯpen. l. fi. ꝛ hic in fi. qꝛ ē potius in potētia quā in
actu. ¶ Itē no. ꝙ est aliqñ iurisditio initiata nō tamen
plene formata. qꝛ res vel ꝑsone nō sunt adhuc specificate
quouſq; est plene formata per specificatōnem que pōt fieri
etiā parte absente ꝛ nō citata ſm Jo. an. ¶ Sed an dele
gatus pōt ante specificationē subdelegare in totum. Re
spondeo sic qꝛ subdelegare[a] non est ꝓcedere ſm Ber. ꝛ
oēs. qḋ est notabile. ¶ Sed an ꝑpetuata iurisditiōe sup
specificatis intelligat ꝑpetuata ēt sup nō specificatis. vi-
detur ꝙ sic. qꝛ sup eadē cā cōplexiue se habēt. l. j. ff. ex qui
bus rebus ad eundē iudicē eatur. secus si sint omnimodo
cause separate. ff. de exe. rei iudi. l. cum querit. Inno. super
hoc dicit pulchra verba. ꝛ Cy. C. mandati. l. mandatum.
¶ Considera ꝙ interdū delegat iudicium vniuersale vt
petitionis hereditatis. ꝛ tunc perpetuatū super vna re ē
perpetuatum sup omnibus rebus eiusdem hereditatis ꝛ
accessorijs tam presentibus quā futuris. qꝛ ꝓpter naturam
vniuersalis iudicij oīa veniunt ēt minima repetita. quia
vna actio ē inspecto iure qḋ metimur ex ꝑsona agētis. vt
ff. de peti. here. l. ſ; minimā. ꝛ. ff. si pars here. pet. l. j. in ꝑn.
Et tunc verificatur regula que dicit ꝙ omnia veniunt in
iudicium. s. vniuersale nisi sint nominatim excepta. vt. ff. ḋ
iudi. l. solemus. interdū delegat iudiciū generale vt nego
ciorum gestoꝝ vel tutele. nā tunc cum pro qualibet ei⁹ spe
cie sit necesse eundē iudicē adiri. vt. l. j. ꝛ. ij. ff. ex qui. re. ad
eūdem iu. ea. perpetuatio in vno capⁱo ꝑpetuat in omni-
bus ne cause cōtinētia diuidatur. vt. C. de iudicijs. l. nulli.
Interdum delegatur multitudo diuersarum causaꝝ que
se inuicē ꝛ iuris dispositione nō cōtingunt. ꝛ tunc qꝛ ꝓsus
separatorum separatum est iudiciū. vt no. C. de temp. ap.
l. per hanc. ꝛ. ff. de excep. rei iudi. ꝛ. ff. ḋ excep. l. sed si aū. ꝑ-
petuatio iurisditionis in vno nō inducit ꝑpetuationē iu-
risditionis in altero qꝛ separatorū separata ē rō. vt. C. de
do. inter viꝝ ꝛ vxo. l. si maritus. ff. de mino. l. papinianus
exuli. ff. de calū. l. hec actio. ¶ Et no. ſm Inno. ꝙ qui ha-
bet actionē de plurib⁹ rebus nō cogit cumulare sed pōt ḋ
vna re agere ꝛ de alia supsedere[b]. vide oīno Bart. ff. de
ver. ob. l. scire debem⁹. nō ob. ff. de actio. emp. l. non ē no-
uum. qꝛ ibi sunt actiones eiusdē generis ꝛ forme ꝛ super
eadem re ꝛ vna ē euictio ꝛ nō plures ſ; purget pluribus
modis. vel ibi cogit cumulare non precise sed causatiue si
vult cōsequi integralē effectū vtriusq; iudicij. ꝛ hec vera.
ante enim aditam hr̄ditatē nō pōt cumulare hr̄ditariaz
actionē que hr̄ditati nata ē. sed hr̄di ante aditam hr̄di-
tatem non competit. sed adita hr̄ditate pōt edere vnam
actionē ꝑ formali conclusione ambaꝝ actionū dicēdo: ꝛ
ad hoc propono actionem exēpto. qꝛ vna ē actio in genē
ſ; due in spē. ꝛ sic sufficit in libello gnālis exꝑssio actiōis
ꝛ expone lr̄am. ibi moue pōt. nō dicit ꝙ necesse habeat.
ꝛ sic nō facit ꝯ Inno. Est igitur actio diffinitis quoddaz
iure intelligibile. sed actio diffinita est in mā sua vt actio
ex empto ꝛ cetere spāles. ¶ Deinde no. ſm Inno. qḋ tm̄
valet exꝑssio facta in iudicio quantum exꝑssio facta in re
scripto. ꝛ ē bñ notandum. ¶ Sed hoc verū ē post specifi
cationē ꝛ re integra. aās secus qꝛ plus operatur expressio
quā eēa generalis. ꝛ sic p; ꝙ declaratio nō fingit retro qñ
interim superuenit obstaculum qḋ habet eam impedire.
¶ Item ꝙ qui demonstrat non dat. Item ꝙ iurisditio[c]
potest esse absq; exercitio. ff. de sta. ho. l. qui furē. sed iter-
dum ē exercitium absq; natura ꝛ radicabili iurisditione.
ff. de offi. pręto. l. barbarius. Ibi exercitium in possessione
fundatur imo in publica vtilitate saltē aptitudie. ¶ No
uelator tangit hic plura puncta que non prosequor quia
esset nimis longum.

a ¶ Subdelegar nō ē procedere.

b ¶ Vide pulchre per Jo. de imo. in. c. inter dilectos. de fi. de instru.

c ¶ Iurisditio pōt esse absq; exercitio.

Edes apos. Per clām qdaz
alij ꝛ res alie po
sitam in rescripto nō cōuenit asfrenata mul-
titudo nec ꝑsone maiores nec icludūtur res
maiores exꝑssis ſ; pares vel minores nisi maliciose fiat ex-
ꝑssio. Et duo facit. Primo pmittit ꝯstōnis cāz. Scḋo con
stōnem. ibi nos igit. ¶ Itē scḋa subdiuidit in quattuor.
Nā ꝑ ꝓuidet circa ꝑsonas. Scḋo circa multitudinē ꝑso
narū. Tertio circa res. Quarto circa fraudulentē exꝑs-
sionē. scḋa ibi ſ; nec liceat. tertia ibi nec sup maiorib⁹. quar
ta ibi siqs vo. No. ꝙ q̄litas spērūz restrīgit generij q̄lita
tem. ff. ḋ vino leg. l. fi. §. cui dulcia. ¶ Itē copula inducit
paritatē. C. de sen. ꝛ inter lo. om. iud. l. cū solutū. ¶ Itez
dictio

dictio vel posita subiũctiue iducit similitudinẽ.vt no.C.ð ser.fugi.l.si fugitiui serui.ꝛ coequalitatem vel quasi vt.l.j.ff.de re.du. ¶ Generalis locutio nõ cõprehẽdit ea que specialiter debẽt designari.ff.de ritu.nup.l.generali.i pri. Genus nõ deducit̃ ad actũ specificũ nisi per expressionez specierũ.C.de iudi.l.licz.ff.de arbi.l.de reb⁹. ¶ Casus.statuit papa ꝙ clausula quidã alij nõ includat maiores personas nec effrenatũ numerũ personarũ.Itẽ ꝙ clausula quibus alijs rebus vel negocijs nõ includat maiora vel grauiora negocia sed paria vel leuiora. ¶ Item ꝙ expressio personarũ vel causarũ facta colore quesito ꝛ nõ animo precedendi vitiet clausulã generalez ne impetrãti patrocinet̃ dolus vel ꝯfictio cause vel psone.est ꝛ alia ratio qꝛ ex quo id deficit ad qð fit ꝯparatio[a] merito deficit ꝯpandũ vt.ff.de cõdi.ꝛ demõ.l.in testamẽto.Idem puto si exprimat ꝛ dolo malo agat.qꝛ magis delinquit qui dolo imperrat ꝛ dolo agit q̃z qui dolose ipetrat tantũ.ar.in.l.j.C.ð plus petitio.ꝛ nõ dꝫ pdesse lis cõficta.vt.ff.de transa.l.cũ hi.§.si cũ lis.ꝛ.ff.ð execu.in.l.aiblete.§.amplius.Ibi tex.no.ꝛ ar.ff.de noxa.l.nõ solũ. ¶ In tex.ibi sedes.nõ est vis vtrũ sedes scribat vel pontifex vnde hic ponit̃ nomẽ sedis large.Ibi liberalẽ opp.ꝙ nõ sit liberalitas sed iusticie exhibitio argu.ff.ð leg.iij.li.xj.§.si rẽ.nã ex debito officij papa tenet̃ causas delegare suadẽte equitate. ¶ So.dicit glo.quicquid papa facit põt dici gratia quia vniuerse vie dñi misericordia ꝛ veritas vnde qð emanat a principe bñficium ẽ presertim ratione supreme auctoritatis a Ioue principiũ muse.i.sapiẽ.Iouis omnia plena ꝛ ipse debet exigere rationẽ a se ipso qꝛ ratio debꝫ reddi a capite.Ber.hic in glo.oia plena sunt sapientia dei.Ibi gratia.no.ꝙ delegatus appellatur gratia largo modo.tamẽ stricto sumpto vocabulo aliud ẽ rescriptuz gratie aliud iustitie.Ibi malicijs.no.ꝙ malicijs hominũ ẽ obuiãdũ.Ibi[b] minores ꝛ viliores.que dicant̃ persone viles habes.C.de incel.nup.l.humilẽ.ꝛ insignis psona delinquendo fit vilis quia omnem honorem reat⁹ excludit.vt.l.senatoris.ff.ð ritu.nup.ꝛ.l.j.C.vbi senatores vel clarissimi.tamẽ si finita est administratio tamen dignitas durat hñ durat priuilegium dignitatis qꝛ honoraria dignitate potitur.ff.de solu.l.quod si forte.l.j.C.vbi senatores vel cla.ꝛ.l.fi.ſm Inno.qꝛ etiaz sine administrationis gradu dignitatis retinetur si bona gratia administratio est finita. ¶ Sed nunquid per istã clausulam quidam alij includentur pauperes qui ꝓpter paupertatez se defendere nõ possunt.dic ꝙ nõ quia paupertas excusat.ff.de procur.l.titi⁹.ꝛ nota ꝙ inopia repentia dicitur casus fortuitus vt.ff.de admi.tuto.l.si res pupillaris.lꝫ qñqꝫ purgetur per verba ꝛ verbera e.ti.l.ob senus.ꝛ tunc in clausula indifferenti hñ includitur pauper quia paupertas nocet q̃ captiose prouenit.l.pen.ff.de iure do. Sed nũquid includunt̃ vidue.dic ꝙ nõ qꝛ habẽt priuilegium fori.vt.l.j.C.qñ imperator inter pupillos ꝛ viduas ꝛ.c.significantib⁹ de offi.deleg.p Inno. ¶ Sed nunquid icludant̃ scolares qui habẽt priuilegiũ.auẽ.habita.dic ꝙ nõ arg.ꝺ.eo.c.cũ ordinẽ. ¶ Sed nũquid icludant̃ legum doctores.dic ꝙ quia fungunt̃ sacerdotio.vt.l.j.i prin.ff.ð iusti.ꝛ iure ꝛ qꝛ sunt psone egregie vt.ff.de iure iutan.l.ad egregias personas.Item barones nõ includunt̃ in simplici clausula ꝛ istud nomẽ baro est nomẽ potestatis ꝛ excellentie vt no.in cle.j.de baptismo. ¶ Milites etiã expeditioni vacantes.ff.de testi.l.iij.§.pe. ¶ Sed an nomine personarũ includant̃ furiosi nã furiosus ñ dicit̃ psona ꝛ quod ab eo fit casu fortuito dicit̃ fieri nõ ab homie.ꝛ dico quod ꝓpter factuz suum nõ includit̃.l.fi.in fi.ff.de admini.tuto. ¶ Item si sit actio famosa nõ includit̃ patronus vt.l.non dꝫ.ff.de dolo. ¶ Item no.hic ꝙ maius includit minus sꝫ nõ econtra tñ qui excludit minus excludit maius.vt.ff.ð pena.l.qui indignus.Ibi multitudinẽ effrenatã.i.vltra.xl. homines etiã de eodem facto nõ põt fieri accusatio codẽ libello. ¶ Item not.ar.ad statutũ qð loquit̃ de multitudine hominum intelligẽ singulorũ.sed vniuersitas ꝛ collegiũ loco vnius psone funguntur vt.ff.ð fideius.l.mortuo.ꝛ.l.metum.§.animaduertendum.ff.quod me.cã.Tamen quantum ad pñtem tractatũ nõ puto ꝙ clã quidam alij intelligant̃ collegia sꝫ tm̃ singulares psone.Nã cũ vera pdicatio fit de rebus naturalibus ꝛ nõ fictis.ꝛ collegiũ nõ natura sꝫ artificio hominũ ꝯstet merito non continetur appellatione psone nisi p interpretationẽ extensiuam que non habet locum in rescriptis.quia stricti iuris sunt.vt hic pꝫ. ¶ Et vnũ scias ꝙ interpretatio restrictiua est terminus ad intra.sꝫ interpretatio extẽsiua est terminus ad extra.sꝫ interpretatio similitudinaria accedit magis termino ad intra q̃z termino ad extra.C.de reuo.dona.l.his solis.ꝛ.l.fi.C.de indi.vidu. Et no.ꝙ similitudo[c] est quedã parilitas.ꝛ nõ hꝫ locuz inter excedẽtia ꝛ excessa.ff.de iuris.om.iudi.l.si familia.Itẽ si delegantur quedã cãe ciuiles in generali clausula nõ itelligũt̃ criminales vel mixte.sicut nec in mandato ꝓcuratorio.vt in.c.ij.ð procu.in cle. ¶ Et pdicta faciunt ad questionez de eo qui in se suscepit periculuz latronũ addita clã generali ꝙ non intelligat̃ ista clã de similibus:puta casibus qui de celo descẽdũt qbus humane vires non possunt resistere.ff.de dam.infec.l.fluminũ.§.seruus.ff.de ꝯtrahẽ.emp.l.fistulas.§.frumenta.Ibi psonas.idẽ in reb⁹ cũ sit eadẽ rõ.ar.ff.de vulg.sub.l.q plures liberos.in prin. ¶ Et no.ex clã spãli generalẽ ꝛ cõfusam interptari.Ibi nõ vt velit.no.ꝙ ista negatiua qꝛ venit ad elidendũ rescriptũ dꝫ probari per negantẽ.tñ põt ꝓbari p ꝯiecturas.ar.ff.de le.j.l.lꝫ impator. ¶ Glo.querit de qua maioritate intelligat̃ lrã.Rñdeo nõ de qualibet minima vel media.puta si expssi bouẽ ꝛ volo agere ð equo sꝫ de ea que pertinet ad aliã speciẽ iurisditionis.puta si impetraui sup decẽ ꝛ quibusdam alijs quantitatib⁹ nõ potero experiri de cã mixti impij.puta vltra trecẽtos aureos.vt no.ff.ð iuris.om.iudi.l.imperiũ.qꝛ bassa iurisditio altam nõ includit quia termini sunt valde distantes. ¶ Item causa dicit̃ magis ardua ratiõe scandali ſm Inno.qð no. ¶ Item seruus quandoqꝫ dicit̃ maior ꝛ pciosior.ff.de offi.psidio.l.fi.puta cũ ex eo pẽdet status ꝛ euersio patrimonij.sic ꝛ ciuis[d] vtilissimus ciuitati dr̃ pciosior alijs qð no. ¶ Item si impetrauit cõtra ticium militez ꝛ quosdã alios nõ includit̃ tribus militum.ff.de testa.mili.l.ꝙ ꝯstiturũ. ¶ Item si impetrauit contra ticium legum doctorẽ ꝛ quosdam alios non includit̃ doctor in theologia qꝛ dignior est.digniores igitur vocãt̃ persone magis notabiles.qð relinquit̃ arbitrio iudicis ſm Inno.argu.ff.de testi.l.fi.in fi.arg.ff.de rei vẽdi.l.in fundo. ¶ Item qui nominat laycas psonas nõ põt causas extendere ad clericos ſm Inno. ¶ Itẽ nec psonã maiorẽ potẽtia vel diuitijs ſm Inn. ¶ Sed ꝙ de diuitijs dicit nõ puto verũ nisi sit persona nobilis seu spectabil̃ reputata ꝙ sepe ex diuitijs surgit facultates equiparent̃ dignitati.ff.de admi.tu.l.tutor ſm dignitates per se diuitie nõ faciũt quẽ melioris fame.vnde in tutoribus magis attendit̃ vita q̃z diuitie.vt.ff.de suspe.tuto.l.suspectũ tutorẽ.in pn.ꝛ.ff.de testi.l.testiũ.in prin.ꝛ.l.in testibus.ꝛ predicta faciunt ẽt ad qð nem testiũ qui dicant̃ magis idonei. ¶ Itẽ ad tabelliones quis dicat̃ magis idoneus ad discretionẽ iudicis ptinet.ff.de eden.l.siquis ex argẽtarijs.§.quid ergo.Tñ not.ꝙ vbi querimus[e] de simplici iustitia non curamus merita psonarũ.vt.ff.de le.ij.l.cũ pater.§.rogo. ¶ Et an dicat̃ magis in testificãdo ydoneus senex q̃z iuuenis no.in.l.cũ quid.ff.si cer.pe. ¶ Querit glo.qualr̃ ꝓbet̃ ꝙ quis nõ velit vti.Et rñdit ꝙ eo ipso ꝙ primo descendit ad equales vel minores nisi aliqua rõ excuset vt qꝛ copiã illius habere non possit.vt ar.ff.de admi.tu.l.cum plures.§.fi.Et no.valde istam glo.

[e] **Ex tenore.** Qui ꝯtra vnũ sup eodẽ negocio ipetrat ad diuersos diuersa rescripta ꝛ eis vtit̃ pdit commoduz eorũdem.secunda pars ibi nos igitur.

¶ Casus. Nicolaus sacerdos de colleuat̃ ipetrauit litteras ad certos iudices ꝯtra abbatez de becco ꝛ fecit eũ citari coram ipsis qui abbas ꝯparuit ꝛ iudices acceptauerunt cõparitionẽ suã ꝛ fecerunt abbati magnũ honorez.vnde dictus sacerdos cepit dubitare de ipsis iudicibus ꝛ statim impetrauit alios iudices ꝛ fecit abbatem citari vigore secundarum litterarum.demum abbas facit citari

a ¶ Qñ deficit id ad qð fit ꝯparatio deficit ẽt compandũ.vjð barba.in rub.J.de iudi.duꝫ allat.l.in testamento ħ alleg.

b ¶ Adde textuz ꝛ ibi bar.hoc hñ declarãtem in.l.in fundo.ff.de rei vendica.

c ¶ Similitudo ẽ q̃dã pilitas sepe allego ista vba Bal.ħ ꝛ hẽo multa aggregata ad hoc in vno.cõsi.d.thomeni de cutte cuius consilij hẽo originale.

d ¶ Ciuilis vtilissim⁹ ciuitati dr̃ pciosior alijs

e ¶ Ubi q̃rim⁹ ð simplici iusticia non curamus merita psonarum fit etiã alibi dicit elegãs tex.in.c.ex tenore.J.de foro ꝯpe.qð sumus viduis ꝛ pauperibus in iusticia debitores ꝙ alijs iniusticiã facere ñ debemus.põdera tñ qa ꝯtra ista vba Bal.ħ faciunt ea oia q̃ cumulauit.d.Jas.in auẽ.iubemus.in.iij.col.C.de iudi.vꝫ ꝙ pp magnã regalitatẽ psonarũ licitũ est recedere a regul̃ iuris.vide ibi scripta plene p Jaso.

dictū sacerdotē ad ꝓsecutionē litis qui sacerdos obiecit
ꝙ hēbat dictas secūdas lr̄as quaꝝ auctoritate dict⁹ Ab
bas erat ēē citatus papa attēdens ꝙ iste sacerdos fuit in
dolo impetrādo duo rescripta ⁊ faciēdo citari aduersa
riū.sup vtroqꝫ ꝯsiderans ꝙ fraus ⁊ dolus alicui.ꝓdesse nō
dꝫ decreuit ꝓdictum sacerdotē carere cōmodo lr̄aꝝ seu
vtriusqꝫ rescripti. Ibi qui.s.iudices. Ibi aduersus.s.abba
tem. Ibi eis.s.primis. Ibi litigare dubitās de primis iu
dicibus qui fecerāt abbati honorē qn̄ ꝯparuit coraꝫ eis
sed ista causa ē minus supina. Ibi reuocare.ratio qꝛ ī eis
nō fiebat mentio de primis.⁊ iō dicebat Abbas nō tene
ri rn̄dere coram secūdis. Ibi duas cōmissiones.i.duo re
scripta sup eadē causa ad diuersos iudices. Ibi qꝛ fraus
⁊ dolus.no.tex.ꝯcordat.ff.de neg.ges.l.sine hr̄ditaria.vt
.C.de legi.⁊ consti.l.nō dubiū.ff.de fur.l.itaqꝫ fullo. Ibi
vtriusqꝫ.no.ꝙ citatus per primas lr̄as si citatur per secū
das ꝯsequit̄ declinatoria vtriusqꝫ fori. Et glo.innuit ꝙ
ēt sine exceptione sit tutus reus ipso iure ab vtroqꝫ foro.
⁊ istud ē verum mediante officio iudicis qd̄ succedit ī lo
cum deficientis exceptōis.vt.ff.de peti.here.l.plane.⁊.l.
fi. Nā hic nōduꝫ erat statutū de priuatōe impetrantis.⁊
exceptōes dn̄t fundari sup iur̄ disposito nō sup iur̄ dispo
nēdo.i.statuēdo de nouo.⁊ hic apparebat ō calūnia im
petrātis.iō papa supplet ex officio.ar.ff.de bo.lib.l.q cuꝫ
maior.§.si patris.⁊ facit per glo.qꝛ primis lr̄is videt̄ re
nūciatuꝫ.ar.ff.de mino.l.si filius. ¶ Secūde aūt sunt nul
le qꝛ nō fecerūt mentōem de primis obstantibus. ¶ Itē
essent necessarie due exceptōes.vna corā primis.alia co
ram secūdis.qꝛ duo sunt fori.doctores cōiter tenent ꝙ sit
necesse opponere declinatoriā fori ⁊ rescripti. ¶ No.ꝙ
secūde lr̄e que nō faciūt mentōem de primis non tollunt
primas. ¶ Quero nūquid quis possit impetrare sup eo
deꝫ duplices lr̄as.glo.dicit ꝙ ad cautelā pōt sed non in
fraudem.⁊ apparet fraus ex ꝓcessibus duplicatis secus
si nō ꝓcedit nisi ex vnis lr̄is quas solas p̄ntauit ꝫ si p̄nta
uit ambas caret vtrarūqꝫ cōmodo qꝛ ꝓparauit se.ar.ff.
de inoffi.testa.l.quēadmoduꝫ.C.de transac.l.siqs maior.
⁊ per hoc soluant̄ opiniones ꝯtrarie.qꝛ quidam dicūt ꝙ
punit̄ eo ipso qd̄ impetrauit alij qd̄ nō punit̄ nisi ipsis vta
a ¶ In sinu impetrātis ē rescriptuꝫ ante presentationem.
tur.ar.ff.de in ius vo.l.quāuis. ¶ Porro in sinu ipetran
tis ᵃ ē rescriptum anteqꝫ p̄sentetur.vt no.Inno.ꝫ.de resti.
spo.c.ex ꝯquestione. ¶ No.ergo ꝙ pōt bis quis impe
trare vnum ⁊ idem in forma data. ¶ Itē possunt de vna
impetratione fieri duo instrumēta:qꝛ lꝫ due sunt scriptu
re vna tn̄ ē realitas.ff.de testa.l.vnum.qꝛ vnū ē itellectua
le.vt no.ff.de testa.l.j.⁊ ē ar.ꝙ debitor de eadē solutione
possit habere duo instrumēta.sed in hoc ē cauendum ne
posset dicere se bis soluisse.vt dicit illa glo.sing.C.de di
scussio.l.ne casu.li.x.⁊ ideo sic oꝫ ꝯcipi scriptura vt testifi
cetur de eadē hora ⁊ puncto vel ponant̄ illa verba cōpu
tatiua omni alia refutatione. ¶ Itē no.ꝙ vbi duo ꝓpter
vnum vtrobiqꝫ tantū vnum vnde si sunt due scripture ꝓ
pter vnum contractū vtrobiqꝫ tamen ē tantū vnū.i.vnus
ꝯtractus. ¶ Sꝫ quare si imperator ꝯcedit per lr̄as suas
feudum nō mihi illud adimere ⁊ alij ꝯferre nō pōt.vt in
c.j.de natura feudi.⁊ secus si ꝯcedit mihi iudices rn̄deo
feudum nō ē sibi apertum.vt in.c.j.qui successores tenēā
tur.col.x. ¶ Item qui tenet̄ me iuuare nō tenet̄ me subiu
gare.vt.ff.de ritu nup.l.proxime. ¶ Item qꝛ impator ⁊ q
cūqꝫ dn̄s submittit se iudicio partiū tacite ex natura feu
di.vt in.c.i.§.fi.de milite vas.qui ꝯtumax ē.ergo non pōt
penitere.vt.ff.de iurisdi.om.iudi.l.est receptuꝫ.⁊ hec.l.ex
anomala que maior ē quā sit iurisditio principis. ¶ Itē
qui stipulat̄ feudum stipulat̄ patientiā dn̄i ⁊ sic factuꝫ cū
sit species seruitutis.ar.ff.de verb.obli.l.ij.§.quedā ptis.
In glo.ordinaria ergo obligatur ex necessario vinculo.
insti.de ob.in prin.alij dicunt contrarium dūmodo prin
cipes faciant plenam mentōnem de scientia ⁊ qualitate
scientie.qꝛ de hac potestate quā tu vocas anomalā non
reperit̄.l.cautum.nec opinione doctoꝝ sed integrale no
men ē inuentōe nostra. ¶ Item per feudum acquirit̄ ius
ad rē ⁊ in re ⁊ ius qd̄ querit̄ ī re est ius vtilis dominij qd̄
ex consensu ⁊ traditione nascitur.que sunt de iure gentiuꝫ

¶ Itē impator nō pōt id qd̄ absurduꝫ est posse.vt.ff.de
ver.sig.l.nepos proculo Sed per rescriptū iustitie soluꝫ
exercitiū demādat̄ ⁊ delegatus nō sua sed eius q manda
uit iurisditōe vtit̄.vt.ff.de offi.eius cui man.est iurisdi.l.j.
§.qui mādatā. ¶ Sed pone imperator cōcessit mihi in
feudū castrū sancti Pauli cū suo territorio deinde cōces
sit tibi castrū finitimū sancti Ioānis cū sua diocesi. acci
dit ꝙ quedā villa est de territorio sancti Pauli ⁊ diocesi
sancti Ioānis querit̄ ad quem pertineat dicta villa. Con
sidera an territorium sit magis vniuersale ꝙ̄ diocesis vel
ecōtra quia minus vniuersale detrahit magis vniuersali.
Econtra videtur ꝙ prior tpe potior sit in iure.⁊ hec vera
ne rescriptū trahat̄ ad iniuriam alterius.arg.ff.de vulga.
substi.l.ex facto.in prin.⁊ qd̄ no.in.l.si qua loca.C.de fun
dis ⁊ saltib⁹ rei dominice.li.xj.⁊.C.de silentiarijs.l.decu
rionibus.li.xij. Nō ob.ff.de vsufru.leg.l.si alij.qꝛ ibi testa
tor de re ꝓpria disponēdo nemini facit iniuriā.deinde di
stingue vt in glo.aurea que est hic. ¶ Deniꝫ opponit̄ ꝙ
iste qui cōmisit istam fraudem duplicandi iudicij perdat
causas cause.vt.C.de asser.tol.l.j.in fi. So.ibi sp̄ale fauo
re libertatis.vel ibi loquit̄ lite contestata:hic in exordio li
tis. Prima vera.ergo si ageret̄ de libertate priuaret̄ fun
ditus iure suo. Idem in preiudiciali de personis.vt insti.
de actio.§.preiudiciales. ¶ Quicqd dicat Cy.sm̄ Pe.
.C.de iudi.l.nulli. Oppo.ꝙ cogat̄ ꝑsistere in prima lite.
vt.C.qūo ⁊ qn̄ iud.auc.qui semel. Sol.ibi petebat̄.ꝓcedi:
hic aūt declinabat̄ forū. ¶ Quero an possit impetrās re
nūciando primis lr̄is facere secūdas ꝯualescere.⁊ pōt ar
gui ꝙ sic per ea q̄ no.ff.de vi ⁊ vi ar.l.cuꝫ fundū.§.fi.⁊.ff.
de acqui.pos.l.naliter.§.nihil cōe. ¶ Itē oppo.de.l.ī cri
minali.C.de iurisdi.om.iud. Sol.aliud est examen veritāt
vbi perdit̄ litis substantia.aliud declinabile forū vbi per
ditur litis instantia. ¶ Quero pone per citationem fuit
prescriptio interrupta.postea aūt priuatur actor cōmodo
lr̄arum nunquid illa interruptio abolet̄ur. Rn̄deo sic.qꝛ
hic dicit ꝙ caret cōmodo lr̄arum.⁊ hoc propter dolū fi
nitur instātia cum suis effectibus.secus si finiret̄ solo tem
poris cursu. Nam tunc durat ciuilis ⁊ ꝑfecta interruptio
vt.l.cū lite mortua.ff.iudi.sol.per Bar.qꝛ iam factum est
qd̄ fieri nō restat.ar.ff.de ꝯtrahen.emp.l.cum manu sata.§.
j. In glo.cum iam forte deficiēte causa que sortita ē suum
finē nō cessat effectus.ff.de his qui sunt sui vel alie.iuris.l.
patre furioso. ¶ Quero gnāliter nūquid si prime littere
possunt p exceptionē elidi sit necesse ꝙ in secūdis fiat mē
tio de lr̄is inualidis.dicit Ber.ꝙ nō.qd̄ ē verum si apud
impetrantē est ius elidēdi.secus si apud aduersarium vt
hic. ¶ Arg.cōtra ꝙ debeat expectari rescissio lr̄aruꝫ ad
hoc vt secūde sint efficaces.C.qui tuto.da.pos.l.curatorē.
in verbo remoto. Nam ēt si princeps ex certa scīa idē cō
cessisset valet.ergo.arg.ff.de pac.l.tale pactum.§.fi.tamē
si dolo tacuit sibi imputet. Naꝫ ⁊ si princeps sciret animi
qualitatem.i.eum dolo tacere nunqꝫ concessisset lr̄as licet
negocium de se suadet concedi. Nam vicio persone nō vi
cio negocij hoc ꝯtingit.c.ti.c.sup lr̄is.ꝫ.c. ¶ Pone impe
traui a duobus qui gerunt se pro papa vnum castrum in
feudum ⁊ iuraui vtriqꝫ fidelitatem pro se ⁊ successorib⁹
canonice intrantibus.an in oēm euentum habeo feuduꝫ.
videt̄ ꝙ sic.qꝛ alterū caput est veruꝫ de necessitate. ¶ In
ꝯtrium videt̄ qꝛ ex neutro capite qꝛ duplex animo incon
stans ē in oibus vijs.vt in ꝓuer.⁊ trāsumptiue Iaco.j.c.
⁊ qꝛ ligiū iuramētuꝫ nō pōt prestari nisi vni.s.vero pape
quem debeo nominare in iudicio ⁊ ꝓbare. Sol.istud iura
mentum hꝫ tacitā cōditionē si sit papa.qꝛ istud verbū ca
nonice toti ordini est cōe ⁊ totū subformat.ar.ꝫ.de ap.c.se
cūdo requiris.qꝛ vna pars gnālis vel subiunctiua totam
orationē qualificat.vt.ff.de iur.⁊ fac.igno.l.regula.§.fi.⁊
ꝫ.co.c.cām que.⁊ ibi no. Et ideo in oēm euentū necū me
dio tpe sum securus.sed nō dicit̄ hoc factū dolo ꝫ ad cau
telā per glo.notabilē que est hic ⁊ ꝓ ipso feudo non tene
or iurare fidelitatē alicui alteri dn̄o ⁊ baroni vel ciuitati
ex quo iuraui pape quia feudum ligium est qd̄ plures do
minos pares simul habere nō pōt. ¶ Et no.ꝙ non cogi
tur quis hēre alium dn̄m nec ecōtra vasallum. argu.ff.de
ꝯtrahen.

contrahē.emp.l.cum seruo.

c Tam adeo. Qui impetrādo se fecit indignū nō consequitur cōmoduꝫ litterarū vt q2 mendax. Pone Rex francie scripsit pape ꝓ me beneficiando.accessi ad curiam. Interiꝫ rex decessit.papa hoc ignorans mihi cōcessit.videt ꝙ nō valet q2 vbi deficit cōtemplatio deficit cōtemplatuꝫ.ff.de ꝯtrahē.emp.l.arboribus. dico valere q2 hec fuit cōtemplatio impulsiua.ff.pro so.l. sociū qui. ¶ Impetrans ⁊ beneficiādus nō dꝫ tacere.seipsum iam beneficiatū ar.ff.de ꝯhen.emp.l.cum.seruuꝫ.§.fi. ¶ Qui fingit se pauperē īpetrādo nihil reportat nisi vētū.C.de mēdicantibꝰ validis li.xj.l.j. ¶ Nō valet rescriptū īpetratū ad bñficiū obtinendū de beneficio īpetrātis qd tunc tēporis obtinebat nō faciēs mentionē.scda pars ibi.cū si litterarū. ¶ Casus quidā clericꝰ.p.noīe īpetrauit litteras a dño papa vt ꝑpositus ⁊ clerici de glangosa reciperent eū in fratrem ⁊ sociū.non facta mentione ꝙ ipse.p.hēret sufficiētē ꝑbendā in eccl͡ia modicensi nec ēt ꝙ esset clericꝰ.prepositus ostendit istas litteras archiepō mediolanēsi.archiepūs fuit admiratus ꝙ papa scripsisset pro dicto.p.cū esset canonicꝰ ⁊ ꝑbēdatus in ecclesia modicēsi. papa dicit ꝙ littere sue semꝑ sunt cum moderamine ītelligende ⁊ scribende.⁊ quod nō debet admirari cum in litteris nō fiat mētio ꝙ esset canonicus modicensis.nec qd esset clericus. ¶ Preterea in litteris intelligit tacita cōditio si dignus existeret ad obtinēduū illud beneficiū qd impetrauerat. Et ideo cōcludit ꝙ lr̄e sunt subrepticie qd impetrauit tacita veritate.⁊ iō est indignus. Ibi moderetur.no ꝙ littere pape debent emanare cum magna moderatione ⁊ cum moderamine inculpate scripture.⁊ tamen quandocūqꝫ papa obliuiscitur eius qd fecit q2 homo est ⁊ sepe patitur letargiū ff ob.C.de ꝯhen.⁊ cōmi.stip.l.magnā.vbi nō est licitū obliuisci quia ibi loquitur in debitore qui ad id implēdum erat obligatus. ¶ No.hic qd lr̄e dominorū non sunt calūniande. Ibi sufficienteꝫ.quid si esset ī sufficiens.dicit glo.ꝙ idem vnde ista dictio.sufficiētē supponit pro facti narratione non pro iuris dispositione. Et sic no.ꝙ de modicis est curandū.vt.ff.de dā.infec.l.si proprietarius ⁊ isti.de re.di.§.gallinarū. Nā certum ē qd vnꝰ nummus ē modicū.quid tamē pro vno nūmo ñ soluto cadit quis a magna emphiteosi.vt.no.C.de sacrosan.eccle. auc.qui res iam dictas. ¶ Itē ex paruoꝰ defectu īcidit quis in magnā penam ꝯctus q2 nō seruat formam contractus que ex integritate cōsistit.vt.ff.fami.her.l.heredes.§. idē iuris. Itē si dictuꝫ testis vel instrumētum ē falsum in vno minimo totum viciatur.ix.di.c.vlti. adde.ix.di.ad sacras iij.q.ix.pura ⁊.c.nihilominus. ¶ Vel dic hoc verū ī teste. Sed in instrumētis.aut est falsuꝫ multū ⁊ totū vitiat.aut parum ⁊ tunc vtile per inutile nō viciat ne per paruam rem maiori rei quantitate ⁊ auctoritate preiudicetur ar. .ff.de in inte.resti.l. scio. ¶ In scriptura tamē testamenti vbi euidentior dꝫ esse probatio ⁊ cessare omnis suspicio dicit Ber.hic qd nulluꝫ debet eē vitium falsitatis.dic vt not.in.l.edicto in prin.C.de edic.diui adri.tol. Et hoc qñ ē proprie falsum.i.mutatio veritatis.secus improprie.i.ficte quia non nocet in alia parte in qua cessat fictio.ff.d falsis.l.filius.§.sequens questio. ¶ Sed alibi dicitur qd de modico nō est b curandum .vt.ff.de in ino.l.⁊ si fine.§.j.ff. de cōtrahē.emp.l.res bona fide. Ibi glo.dicit qd per vnū nūmū nō solutum tota res perditur ⁊ cōtractꝰ rescindit ⁊ est bene notabile. E cōtra.ff.de dolo.l.si oleum.§.fi.cū.l. seq.quia qui parū trāsgreditur non vituperetur .vt.ff. de cōdi.⁊ demō.l.q̄uis ⁊ ideo propter falsitatem in vno nūmo notariꝰ nō dꝫ vituperari qd verū ex iusticia dispōnis sed d iusticia rigoris hñ veniret vituperandꝰ. vt no.ff.d his q no.īfa.l.qd ergo.§.pena grauior ⁊.ff.de pen.l.recipiēdū §.furta. Item habemus ꝙ propter modicam ingratitudinē nō priuatur quis feudo.nec exheredatur filius nisi ꝑpter magnam cāꝫ.vt i.x.colla. Et ideo ad vltimas curationes requirit moribꝰ ꝓportionatus.quia nō pro qualibet febricula recurrendū ē ad apothecā seu scamōeā. Itē dicit lex ꝙ modicū interuallū temporis nō inducit actuū

diuersitatē sed idemptitatē.⁊ sic de modico tempore nō curamus.vt.ff.siqs cautiōibus.l.⁊ si post tres.de loca.c. potuit.ff.de ritu nup.l.plerīqꝫ q2 modicū interuallū quedam continuatio est.vt no.ff.de actio.⁊ ob.l.penul.ar.contra.ff.de verbo.obli.l.j.§.cū adijcit.in fi.hoc tenet Archi. in.c.vltimo.de offi.dele.lib.vj. So.super isto brocardo dicit ꝙ aut agimus de iure cōi.aut de beneficijs que sunt cōtra ius cōe.primo casu curamus de modicis.secundo casu nō curamus.vt.ff.de in inte.resti.l.scio.fm Dy. ¶ Vel dic ꝙ aut loquimur de mendacio ⁊ veritate.⁊ tunc curamus de modico mendacio q2 vitiat vt hic.ꝑsertim in lucro captādo.aut loquimur in iuris remedijs.⁊ cōtra ius cōe non dat remediū pro modica re q2 pro tam parua re nō indiget qs subsidio extraordinario.⁊ ideo pro parua lesione non potest peti laudū arbitratoris reduci ad arbitriū boni viri. Preterea hoc vr̄ ei a partibus tacite ꝯcessum vt possit ledere in modica quātitate pp execrandas lites.vt no.ff.de arbi.l.sed si in seruū.§.siqs iudex.⁊.l.si de meis.§.recepisse.q2 maius est cōmodū pacis ⁊ ꝯcordie ad qd fuerūt inuenta arbitramētalia ꝯpromissa quā sit istd paruū dānū.sicutc dicimus malū est perdere capā ſꝫ melius est seruare vitā.hoc casu dr̄ parua q̄titas ꝯparatiue.naꝫ si esset questio de mille modijs frumenti.⁊ lederet.in.x.modijs dr̄ parua quātitas.vt no.in.d.l.si ꝓprietarius.in glo.ordinaria.aut loquimur de vitio corporis. ⁊ tūc paruū vitiū nō nocet.vt.J.de corpo.viti.c.thomas.⁊ ff.de edi.edic.l.cui dens abest.⁊ iō si statutū dicat ꝙ siqs extraxerit sanguinē alicui in palatio puniat pena manus nō intelligit de illo qui ꝑcussit quē in naso.vnde aliquātulum sanguinis exiuit.q2 esset nimis dura interpretatio ⁊ statuta debēt humane intelligi.⁊ q2 genus pene corporalis.hoc indicat.ar.ff.d sicca.l.in lege. ¶ Iteꝫ de modicis expensis nō est curandū si percipit fructuum vel alicuius vsus vtilitatē maxime grauitam.secus si nullā.ff.cōmodati.l.incōmodato.§.j.ff.de pig.acti.l.si necessarijs.⁊.l. cum his.§.fi. Ibi attēdisses.qd dꝫ fieri.J.eod.c.ad aures. Ibi nec clericus.ei qui nō est clericꝰ non potest prebenda cōcedi nisi dicat in lr̄is qd intendit clericari.⁊ tūc anteq̄ꝫ executores assignēt prebēdam dꝫ assumere clericatū secūdum collec.⁊ ponit hic clericꝰ proprie nō pro simplici scolari. ¶ Siquis asserit se clericum ⁊ non est non valent lr̄e ēt sub expectatiōe.q2 sunt subreptitie que nō pñt cōualescere.ar.in.l.⁊ si cōditionalis.ff.de aucto.tuto. Si aūt nō dixit se clericum ꝯualescunt si facit se clericum legitimis tēporibus ordinari.vt no.in.c.si eo tpe.de rescriptis.lib. vj.⁊ in.c.si pauper.de prebē.eo.li. Nō ob.ff.de excusa.tu. l.cū ex oratōe.vbi inspicit vitiū.lꝫ ille actus possit postea legitio tpe ⁊ nouo statu iterari q2 ibi loquit in actu q non recipit suspensionē tpis qui nūq̄ꝫ ꝯualescit.ff.de auc.tuto. l.obligari.§.tutor.nam ibi auctoritas nō recipit dieꝫ vel ꝯditionē.⁊ iō posterior ꝯsensus nō valet. Sꝫ nuqd ordinatus ad titulum sui patrimonij sufficientis teneat d isto titulo facere mentionem. Respondeo nō.q2 lꝫ sit titularꝰ. nō tñ est bñficiatꝰ.ff.de condi.⁊ demon.l.mea res.C.locati.l.qui rem propriam.ff.de acqui.pos.l.iij.§.ex pluribus. ⁊ tñ de modico beneficio dꝫ fieri mētio.vt no.J.e.c.sup litteris. In glo.ex hoc patet. Ibi conditio.hec conditio ita concipitur si dignus non sit idoneus.nam naturaliter qs est dignus.sed tñ non est idoneus fm Jo.and. ¶ No.diligenter ꝙ littere obreptitie ad beneficia sunt nulle. Naꝫ ratio est q2 deficit tacita conditio quia qui merit se facit indignū.vt.ff.de fideius.l.si dubitet.§.ita demum.⁊.ff.ad l.fal.l.hereditatē.§.fi.C.de nō nu.pe.auc.contra qui propriā.vnde tacite conditiōis defectus impedit litteras ne ꝓducant in esse.nam idem operat tacita conditio qd expressa.vt no.ff.de pac.l.item q2.⁊ hoc verum quando tacita conditio est ex parte ante rem ꝓductaꝫ in esse.sed si ex pte post q2 ꝓcessit origo opus est exceptōe.vt.C.de preci. impe.offe.l.vniuersa.ff.lo.l.q̄ro.§.inter locatorem.⁊.l.ita demū.ff.de arbi. ¶ Hec tñ exceptio impedit piuriū quis impedit penam cōmitti sed piuriū est pena.vt.ff.de ope. lib.l.si libertus ita.nam nō est in dolo q est exceptiōe tutus.vt.ff.si cer.pe.l.lecta.§.dicebā.⁊.ff.de libe.cā.l.vel ob-

a ¶ Adde in mā omnino singl'are dictuꝫ bal.qd sepe soleo ī actu practico magnifacere i.l. pcā ꝯuenta d cōtrahē.emp. quam legit post.§.quin imo.vbi dicit ꝙ pp vnum quoqꝫ capitulū lꝫ minimū non obseruatū ēt si nō respiciat substātialia ꝯtractus repellit qs ab agēdo ꝙ fixū cordi tene q2 valde vtile ⁊ quotidianum.

b ¶ Vide ad ista dcā bal.hic barba.in ꝯsilio xxxvi.in fin. in.ij.vol.⁊ ī ꝯsilio.iiij.in xiiij. colū. ⁊ seq.i.j.volu. cū his q̄ scripsi sup Jas. i.l.siqs maior.circa pn ci.v.colū.C. de transac. ⁊ scripsi ēt alia sup Jaso.in auc. q reꝫ in.v.col. circa med. .C.de sacrosan.ec. Frā. parona.

c ¶ Malū est perdere capā ſꝫ melius ē seruare vitam.

ligatus.§.j. ¶ Quero quid si papa scienter scribat p indigno. Rñdeo si ɔstat de certa scia nō pōt ꝓnūciari rescriptū nō valere tñ essz expectāda scđa iussio.vt.ꝫ.e.c.si qñ. ¶ Quid si papa mādat ꝓuideri impuberi de bñficio curato facta mētione in litteris de pubertate obtemperandū est litteris.de eta.ꝛ qua.c.caꝫ te.p Inn. Ego dico q aut ē ꝓximus pubertati.ꝛ tūc obtēꝑandū ē lrīs.aut nō est doli capax.ꝛ tūc expectāda ē secūda iussio.ꝛ si eēt infans nō esset procedenduꝫ ad executōem lraruꝫ ꝓpter nālem incapacitatem ɔsilij.idem si esset furiosus vel prodigus cui p sniam esset bonis interdictū:qꝛ ei gubernacula tradēda nō sunt.vt.C.de sen.pas.l.in qōne testamenti. ¶ Item ad plenioiē doctrinam istius materie distigue. aut princeps mandat cōtrarium iuri naturali quo casu impune nō paref.x.di.nō lꝫ. ¶ Aut mādat contrariuꝫ iuri positiuo scripto ꝛ ɔsuetudinario ꝛ si nulli obest ei obtemperef.vt.ff.ne qd in loco publico.l.ij.§.siquis a principe.ꝛ.ff.ō fluminibus.l.quoniinus. ¶ Si vero alicui obest sed parum ei obtemperetur.C.de pre.ipera.offe.l.quotiens. Si aūt multū ledit aut exprimif in rescripto ñ obstantibus ꝛc.ꝛ statiꝫ valet nec est expectanda scđa iussio seu scđm mandatuꝫ. Si aūt nō est dicta clā.sunt.n.tūc expectāde scđe lre.vt no.Arch.xxv.q.ij.scripta.ꝫ collecta. Ego puto si dicta clā sit apposita vbi papa non ɔsueuit dispensare q scđa iussio sit expectāda:qꝛ ꝓpter importunitatē fecisse videtur nisi appareat q ꝓprio motu fecerit vt qꝛ fecit gratiaꝫ absēti ꝛ ignoranti ꝛ hoc ipsuꝫ suis lrīs specificauit.c.si motu ꝓprio.de pben.li.vj.ff.de iureiurā.l.labeo.ff.de le.ij.l.cum pater.§.surdo. ¶ Quero aliquis dixit se insufficiēs bñficium obtinere qualiter itelligatur. collige sol.ex glo.ex qua no.q bñficium aliquando dicif sufficiēs plebeo ꝛ tñ nō diceretur sufficiens nobili.ff.ō dona.l.filius. ¶ Iteꝫ dꝫ eē bñficium sufficiens sibi ꝛ ministris ei necessarijs.ff.de iudi.l.nō aliter. ¶ Item.si ē psona nobilis nō dicif sufficiens nisi possit tenere vnā equitaturam qꝛ nō dꝫ pedes visitare poderis.vt no.ff.mandati.l.idēqꝫ.§.idē labeo.psone ēt multū literate seu multum disciplinate pigniora bñficia dñt habē.vt no.ff.p socio.l.societas.§.societas.ꝛ ar.ff.ō exc.tu.l.ꝫ reprobari.§.valde.tū.ꝛ.ff.ō do.l.aqlius regulus. ¶ Quero papa mādat q aliquis recipiaf in canonicū nō obstātibus exceptōibus. quibus rñdeo q ꝓpterea nō sunt remote legitime exceptiones.s.scripte in iure.nam ille de quibus ē disputatio inter doctores bene sunt remote qꝛ nimis sunt scrupulose.ar.ff.de le.j.l.si seruus ventus.ꝛ.C.de adul.l.ita pudor. vnde de apicibus iuris nō erit disputādum.ar.ff.mādati.l.si fideiussor.§.quedā. ¶ Item si excipiēs sit suspectus de calūnia nō dꝫ audiri per hanc clām.ar.ff.de excu.tu.l.athlete.§.amplius.qꝫqꝫ alias audiref.vt.J.de proba.c.lꝫ cām.in verbo tramite deuiare ꝛc. ¶ Predicta vero intellige si dicta clausula sit in finibus generalitatis sꝫ si pcedit clausula specialis ꝛ sequif generalis tunc ō similibus expressis ē intelligendum.ff.siquis cau.l.sed siquis.§.quesitum. ¶ Clausule nimis generales captiose sunt.ff.ō trāsac.l.cum aquiliana.ff.q vi aut clam.l.j.in prin.ff.ō iniur.l.prior.

c Causam que. Ordo rescripti recipit interptationem ab ordine pfixo de sede cōi.ꝛ vba ꝑposita vel postposita ideꝫ significant.ꝛ ordo sensus ꝛ itellectus magis attēdus ē qꝫ abusiꝰ ordo verboꝝ. ¶ Casus. vertente cōtrouersia inter duas ecclesias sup possessionibꝰ de anabia.papa rescripsit q si alterutra ptium citata legitime pñtiam iudicum adire vel in iudicio parere.ɔtēpserit iudices deberēt ptis pñtis probatōnes.recipere ꝛ quātum de iure possent in cause cognitione ac decisiōe.pcedere minime tardarēt.q iudices lite ñ ɔte.receperūt testes.papa rescribit q in his in quibus ē legitime.pcessum seruetur ꝓcessus.sꝫ in eo in quo non est seruatus ordo iudicioꝝ.papa decreuit illud irrituꝫ mandās tam in pncipali qꝫ in icidētibus per eosdem iudices app.remota fore canonice.pcedendum. Ibi super possessionibus.istud vocabuluꝫ importat possessionem detentationē ꝛ dñium pferti in actione vniuersali.vt.ff. de pe.here.l.itē veniūt. Ibi q si alterutra.nō dicit vtraqꝫ parte absēte nō pōt procedi.vt no.C.de iudi.l.ꝓperandum. Ibi legitime.qꝛ si citatio nō est legitima processus ē nullus ipso iure.vt no.C.de accu.l.ij.ꝛ.l.absentem.qꝛ non patet ingressus ad iudicium nisi per citationem. vt insti. de pe.teme.liti.§.fi. Ibi adire.s.psonaliter. ¶ Ibi parere.s.per procuratorem.dic etiam q nō sufficit venire si nō facit id ad quod est citatus.vt.ff.de fideicom.liber.l.nō tātum.§.fine. Nam pro absente haberi debet qui non facit ad quod venit.vt.ff.de excusa.tu.l.scire opꝫ.§.sufficit. Ibi si legitime.i.quatenus legitime.nam quādo est factuꝫ cū ordine nō viciaf ꝓpter id qđ ē factū sine ordine.vt.C.qūo ꝛ quādo iudex.l.si vt ꝓponis.ꝛ no.ff.de re iudi.l.cū querebaf.per Bar. Ibi super incidētibus.in quibus etiaꝫ dꝫ seruari ordo iuris qđ dico.vt.ff.de testa.l.si queratur.per Bar.de mino.l.intra vtile. ¶ No.hic q papa nō intelligif scribere cōtra solitū ordinē iudicioꝝ. ¶ No.q clausula quātuꝫ de iure poteris respicit totum ꝓcessum qꝛ ꝛ si nō apponeref intelligeref tacite. ¶ No. q verba rescriptoꝝ sunt sane interptāda ꝛ sine iure cōi. ¶ No. q facta ꝛ actitata p iudices imperitos errātes in intellectu rescripti reuocanf in irritū.ꝛ sic bona fides que ex iuris imperitia oritur non prodest. ¶ Quero que fuit ratio dubirādi in illo.c. Sol.qꝛ clausula quātuꝫ de iure poteritis seqbaf post illō vbum ꝓbōnis.sed istud non ob. qꝛ sermo dꝫ intelligi seruatis tēporibꝰ cōgruis.nō est enim pcedēdum pcipiti via sed prius primora. ¶ Sed opponif qꝛ nō ē recedēdū a situ verboꝝ. Nā vbi sunt situata ibi operantur. ¶ Itē seruādus est ordo scripture.ō cōse.di.ij. xpo patri. So.illud est verū si rōni cōgruit.maior est enim ordo rationis qꝫ scripture.vt.ff. de here. insti.l.talem.in prin. Et error ꝑposterationis pōt corrigi dūmodo corrigaf statiꝫ vt.ff.de ver.ob.l.j.§.cū adijcif.ver.nisi. alīs nō.C. de here. acf.vt debitū.tamē nō omnis ꝑposteratio viciat.vt.ff.de euic.l.si mācipiū.§.j.vbi de hoc.ꝛ.C.cōi diuidūdo.l.pe.ꝛ interdū ꝑposteraf constructus verboꝝ propter habendi sanum intellectū scripture.vt no.ff.de cōtrahē.emp.l.cuꝫ vēderes.hoc facit pro sustētatione libelli peto cogi ꝛ condemnari. Sed Bar.dicit q iste libellus ꝓcedit qꝛ ad iustitiā dꝫ referri.ff.de re iudi.l.si cum nulla.qꝛ agens ñ ederet actionē nec aptā ɔclusionē.nō ergo nocet preposteratio.vt.ff.de pecu.lega.l.quidā.sed omissio conclusionis.de hoc dixi in.l.j.C.de execu.rei iudi. Porro cōpulsio venit officio iudicis mercenario q nō subsistit sicut pncipalis. ¶ Quero qualiter sunt interpretāda priuilegia. Respōdeo vt aliquid operenf.vt.l.j.ff.ad municip.nisi supueniat casus nō cogitatus.vt.l.ex facto.in prin.ff.de vulg. substi. ¶ Quero qualiter sunt interpretande dispēsationes. respondeo stricte fm Inn.qꝛ iuri contraria etiam si fauorabilia sunt stricte iterptanf.vt no.in.l.fi.§.fi.ff.de ɔdi.in de. ꝛ ita q due dispēsatiōes nō cōcurrāt.vt.l.j.C.de do. promis. ¶ Quero qualiter interpretanf verba generalia.respondeo iuxta rationē recti sermonis.ff.de auro ꝛ argē.lega.l.plaucius.ꝛ ita q interpretatio nō sit captiosa vł fraudulēta.ff.de trāsac.l.cū aquiliana.ff.de pac.l.tres fratres. ¶ Quero qualiter interpretantur dicta testium. Respōdeo ad bonū intellectū vt nō cauillando fꝫ Jo.an. ꝛ Inno.qđ arbitratio iudicis relinquo ɔsiderata qualitate testium.ꝛ ita intelligo.c.cuꝫ tu filij.J.de testibus.saluo q obscura debēt cōtra illum cui incūbit necessitas clare ꝓbandi.vt.J.de proba.c.cum in pñtia. ¶ Quero de testibꝰ quorum vnus dicit ante guerram alter post guerram vtrum necessario vnus coꝝ sit falsus testis.quidam dicunt q sic qꝛ dicūt de cōtrario extremo.alij dicunt q non qꝛ pōt intelligi de medio tepore.ff.solu.ma.l.insulā.ff.si cer.pe.l.ij. ver.veluti.sed istud ē refugiū miseroꝝ. ¶ Quero qd operetur clausula quātū de iure poteritis.dicit Innoc.q ista cōminatio nō ē perēptoria nisi emanauerit in tertia dilatione.ego addo vel nisi fiet in arbitrio iudicis.sed si dicat ꝓcedenmus ad sniam perēptoria ē.vt no.in.l.si apparitor.C.de coartalibus.in li.xij. ¶ Querif de isto libello dico sniam nullā.ꝛ siqua ē appello an sit prepostera.ꝛ videf

q sic

ꝙ sic.qꝛ cã appellatiõis ꝑncipalis est questio.sꝫ cã nullitatis venit ꝑ modũ incidẽtie.vt no.C.qñ ꝓuo.nõ ẽ necel.l.j.⁊ est rõ qꝛ nullitas nõ defert iurisditionẽ supiori. Nã si defert interim innouatũ reuocaret ꝑ viaꝫ attẽtati qđ ẽ falsuꝫ.vt.l.vltima.C.de ordi.iudi.Sꝫ ista rõ nõ includit.nã sepe de incidẽtibus cognoscit.vt.C.de ordine iudiciorum.l.j.⁊ hoc qñ incidit ex parte actoris.sꝫ si ex parte rei peremptoriã opponẽtis actor dꝫ ꝓus ꝓbare.deinde re⁹.vt.ff.de rei vendi.l.officiũ.⁊.C.de exceptionibus.l.si qdẽ. Dicet aliqs nõne nullitas corã superiore ventilat.vt.C.ð accu.l.abñtem.respondeo sic ꝑ viam simplicis querele q̃ nõ suspendit iurisditionẽ primi iudicis.⁊ iõ põt suaꝫ sententiã exeq.nisi nullitas appareat ex ꝓcessib⁹.nam qui petit executionẽ dꝫ ꝓducere ꝓcessuꝫ cãe ⁊ ex eo patebit nullitas.vt in nr̃o.c.⁊ sic nihil veniret ꝓbandũ ab ipso q nullitateꝫ allegat.vt.ff.de re iu.l.si cũ nulla.⁊.l.iiij.§.ꝯdẽnatum.⁊ ibi per Bar.

c **Constitutus.** Nõ valꝫ rescriptũ super canonicatu ⁊ ꝑbenda in eccl̃a vltra numerũ impetratũ si ð numero iuramẽto firmato ⁊ ꝯfirmatõe sedis apo.roborato nõ facit mẽtionẽ. ¶ Et tria facit p̃rio ponit tenor mãdati ⁊ apostolici petitio ipetrantis.Secũdo ponit allegatio partis aduerse.i.capituli.ibi verũ ⁊c̃.Tertio ponit diffinitionis cõmissio.ibi discretioni. ¶ Casus quidã.p.clericus ipetrauit a summo pontifice celestino ꝙ reciperet in canonicuꝫ ⁊ in fratrẽ i ecclesia butriẽsi ⁊ ꝑbenda ꝯferreret eidẽ si qua tũc inibi vacaret aliogn ꝓximo vacatura.ꝯtra ꝙ rescriptũ canonici opposuerũt de certo numero iuramẽto firmato ⁊ ꝑ romanum pontificẽ ꝯfirmato de quo in lr̃is nõ fiebat mentio. Unde littere videbant ipetrare tacita ṽitate papa mãdat ð cerni irritũ ⁊ in inane qcquid factũ est occasione litterarꝝ ipsarꝝ si statutũ numeri tẽpore date vigebat alioquin ꝓuideat impetranti de ꝑbẽda siqua vacat appel.remo. Ibi ꝑcipiendo mãdauit tã p̃rie q̃ꝫ scđe littere laborant codeꝫ morbo.⁊ sume ar.ꝙ secunda iussio nõ dat robur lr̃is nullis ⁊ subreptitijs.Ibi ac circõuenisse.i.decepisse re ⁊ consilio vel saltẽ re si forte impetrans ignorabat. Ibi constiterit.no.ꝙ qui allegat numerum vel iuramentũ vel ꝯfirmationeꝫ dꝫ hoc ꝓbare.⁊ est ar.ꝙ minor nõ ꝑsumat iurasse nisi de hoc fiat mentio in instrumẽto.ff.de ṽbo.ob.l.sciendũ.Ibi anteq̃ꝫ.nota[a] tẽpus ꝓbãdũ ꝑ eũ qui excipit.facit .C.de proba.l.matrem tuã.Ibi irritũ ipso iure.vt.l.j.ff.de iniusto testamẽto.Ibi assignari.istud ṽbũ assignari significat iuris effectuꝫ cum executiõis tractu assignare.aliqñ ponitur pro tradere.ff.de cõtrahen.emp.l.qui officij.§.fi.aliquando pro iur̃ perfecto.ff.ð aqua quoti.⁊ esti.l.j.§.fi.aliquando pro custodia.ff.naute caupones stabu.l.j.§.fi.licet executor sciat voluntatem domini seu mandatoris.tamen nisi procedat ad executionem res est imperfecta.vt ff.de dot.ꝑlega.l.theopõpus.⁊ creditur ei de executione si iurat se executum esse.⁊ per hec ei nihil acquirit.alias secus.vt no.Bar.ff.de iure fisci.l.deferre.§.idẽ decreuerũt. No.ꝙ dixi in summario. ¶ Item not.ꝙ littere surreptitie de gratia sunt ipso iure nulle. ¶ Prima gl.querit pone papa mandauit quendã recipi in canonicũ ⁊ fratreꝫ ⁊ sibi conferri prebendaꝫ siqua vacat. Modo queritur si nõdũ vacat ꝑbenda vel saltẽ debeat recipi in canonicuꝫ.dicũt qdã ꝙ non qꝛ vnuꝫ est mandatũ ꝙ non põt esse pro parte purũ ⁊ pro parte ꝯditionale qꝛ indiuiduũ ẽ quo ad cessionẽ dici.lꝫ habeat duas virtutes. ¶ Contrariũ ẽ verꝝ qꝛ sunt duo mandata quorꝝ vnũ representat.aliud differt ff.de testamentaria tutela.l.quero.§.lucius.nec est nouũ ꝙ ꝑstatio diuidat tẽporib⁹.ff.qñ dies lega.ce.l.nec semel.§.si de habitatiõe.⁊.l.nec refert.sicut si testator legat mihi fructũ frumenti ⁊ vini non suspendit ꝑstatio frumenti ꝓpter vinũ ꝙ non est adhuc natũ.ff.de verb.ob.l.inter stipulantẽ.§.sacrã.⁊.l.interdũ. ¶ Iteꝫ separatorꝝ separata est origo naturalis.vt not.ff.de dolo.l.heredibus.⁊ essentia.ff.de serui.vr.pre.l.si domus.⁊ origo ciuilis.ff.de tute.⁊ ratio.distrahen.§.in tutela.l.p̃ria. ¶ Item canonia est omnino res incorporalis sed prebenda corporea est res omnino corporalis vt.instl.de reb⁹ corpo.⁊ incorpo. ¶ Itẽ canonia est ad officiũ,ꝑbenda vero ad beneficiũ quod ẽt impuberi post infantiã cõferri põt nisi tali bñficio officiũ sit annexum.c.si eo.tempore de rescrip.lib.vj.in nouella. ¶ Item ex canonia surgunt actus pro fructibus eius vt legere.⁊ psalmizare ⁊ reliqua.sed ex ꝓbenda surgũt fructus naturales ⁊ fruibiles natura vt frumẽti ⁊ vini perceptio.⁊ ideo per electionẽ probatur possessio canonicalis.sed per locare non probatur possessio prebẽdalis. ¶ Sꝫ nũquid inuestitus de canonicatu ⁊ prebẽda propter delictum possit disuestiri de sola prebenda.ar.ꝙ no.ff.de libe.⁊ posthu.l.si ita.§.regula.propter cause cõiunctionẽ.Siquis sit priuatus canonia nullos actus canonicales facere potest.qꝛ priuatio habitus hꝫ inducere priuationẽ actuũ ⁊ quia cũ capite fortunas perdit.ff.de se.tabu..l.qui ex liberis.§.testamẽto.⁊ res tacite sequũtur.ff.ð capi.dimi.l.tutelas.§.si libertate.C.si pendente appellatione mors interuenerit.l.iij.⁊ remotus ab actu perdit stipendia de excusatione tutoris.l.nesennius.⁊.l.j.C.de re mili.libro.xij. ¶ Sed an restitutus ad canoniã videatur restitutus ad prebendam.⁊ videtur ꝙ nõ quia lꝫ impetret quis remissionem culpe non tñ habet restitutionẽ gratie. ¶ Sꝫ cõtrarium credo nisi prebẽda sit iteriꝫ alteri assignata vt in c.q̃ꝫuis eo.ti.li.vj. ¶ Et restitutus ad bona si ad sanã mẽtẽ sit restitutus nõ potest administrare.C.de sentẽ.pas.l.j.qõne testamenti nõ ẽ in potestate humana sed diuina restituere aliquẽ ad bonos mores vel suã menteꝫ. ¶ Item si testator legat mihi duas res quarꝝ vna est in cõmertio siue dispositionibus hominũ altera nõ ẽ sꝫ esse sperat non differt certũ ꝓpter incertũ qꝛ diuersa disposita sunt ⁊ nulla cathena rationis ꝯiungunt.ad hoc.ff. quorꝝ legatorꝝ.l.j.§.si due res. ¶ Ex his patet ꝙ canonia potest esse sine prebẽda ⁊ sine redditib⁹.sicut possumus habere ꝓprietatem fundi sterilis. ¶ Quinimo etiã vsufructũ iuris lꝫ nõ habeã cõmoditatẽ facti hoc manifestũ est qꝛ loc⁹ etiã sterilis possidet.vt.ff.de rebus eorꝝ.l.si fund⁹ sic.ff.de vsufru.l.arboribus.§.de illo vbi est tex. valde notabilis ⁊ fistule possunt esse sine aqua ⁊ tacite accedunt licet non intersit .ff.de cõtrahen.emptio.l.si aque ductus cum.l.sequenti. ¶ Etiam surgit ex hoc ꝙ canonia põt esse sine redditibus ꝭm Ber.sicut hereditas sine corporibus qꝛ corpora sunt accidentia incorporaliuꝫ nõ proprie eorꝝ essentia.vt.l.hereditas etiã.ff.de peti.here. ¶ Item ex predictis apparet ꝙ ad probandum possessionem nõ ẽ necesse probare fructuum perceptionẽ dũmodo probẽtur aliqui actus possessiui q̃ꝫq̃ꝫ duobus aduersarijs ꝓbantibus ille intelligatur melius ꝓbasse q ꝓbat actus magis efficaces ⁊ magis principales.vt.no.C.fi.reg.in.l.si quis sup. ¶ Demus hic vides ꝙ nõ tꝫ impetratio nisi fiat iuramenti mentio. ¶ Quero nũquid teneat ipso iure an oporteat excipi ð tacita veritate.⁊ dic siue excipitur siue nõ.ipso iure nõ tꝫ qꝛ exceptio nõ firmat id qđ est ipso iure nullũ.ar.ff.de ap.l.si expressim.dicit eniꝫ hec exceptio facti siue intentionis s. exclusiue.qꝛ frustra laborat qui agit.nisi forte in ꝯdictorio ⁊ examinatorio iudicio sit q̃sitũ de hac exceptiõe ⁊ sit pronunciatũ cõtra excipientẽ.nam exceptio falsi tollitur hoc modo.casus notabilis.C.de fide instru.l.fi.§.vlti.quãuis igit vsq̃ꝫ ad sniam sit exceptio pemptoria intẽtionis i.propositi agẽtis.qꝛ omne[b] agẽs hꝫ ꝓpositũ vincẽdi.vt ff.ad.l.fal.in ratione.§.cũ qdã tñ snia in ꝯtriuꝫ lata annihilatur exceptio ipso iure qꝛ ista nõ ẽ exceptio nãlis sed inuenta ex nãlis ingenio tñ est de iure ciuili.⁊ iõ per sniam tolli põt vel saltẽ ita vellari ac si nõ esset in rerꝝ nã ar.eorꝝ q̃ no.ff.de condi.inde.l.si ñ fortẽ.§.heredi.⁊.l.statuliberi a ceteris.§.quintus. ¶ Si igit ꝯclusuꝫ ꝙ dicta exceptio opponi põt vsq̃ꝫ ad sentẽtiaꝫ.rõ qꝛ ꝑimit lr̃as ⁊ gr̃am dico gr̃am p̃rio subsequẽter litteras qꝛ põt fieri gratia sine litteris ⁊ semper fit ante scđm Inno.⁊.no.i.c.dudum.§.nos autem.de sepul.in cle.⁊ in.c.j.ð littis ꝯte.li.vj.ꝑ Arch.⁊ Io.an.in nouella.Si autẽ ꝑtineret solas litteras deberet preponi ante litem ꝯte.sup quo vide qđ no.J.de ver.sig.c.ij.lib.vj. ¶ Modo quero nũquid huic iuramẽto possunt renunciare canonici.⁊ videt ꝙ sic.vt.ff.de ritu.nup.l.me-

a ¶ Uide allega. p.d. And.barb. in rũsio.ru. .C.q admi. ⁊ ibi ẽt bal zarinus in rũsione verbuꝫ assignari quid iportet.

b ¶ Omne agẽs hꝫ propositũ vincendi.

Bal.sup decre.

trimonij ibi nisi zc. In ꝯtrium videt qꝛ ex tali renūciatione sequeret piurium. qꝛ reus tali renūciatōne icurreret piurium. vt no. Arch. in. c. si a sede. de pben. li. vj. in gl. ex eo. z J. e. c. duobus. in glo. intellige. ¶ Item istud iuramentum psumitur appositū fauore ecclesie. vt in auc. vt determinatus sit numerus clericoꝝ. z vtilitas ecclesie dicit vtilitas publica. z iō nō pōt ei renūciari. vt. ff. de pac. l. iuregētium. §. si paciscar. Itē pp auctez ꝯfirmatōis pape. q̄ꝫ q̄ꝫ videamus ꝙ interdū ista ꝯfirmatio nō impedit penitētiaz. vt. C. de testa. l. oium. sꝫ ibi est pp ipsius actus naturaz. qꝛ testamētuz ē reuocabile. ¶ Opponit ꝙ nō sit necesse fieri mentōem de iuramēto. qꝛ iuramētuz hꝫ tacitā ꝯditiōem vꝫ qꝛ intelligit auctoritas pape excepta. vt. l. fi. ff. ad municip. sꝫ hic papa ꝯcessit lr̄as ergo papales littere valuerunt. So. dicit Jo. hanc ꝯditōem iuramēto non inesse. sꝫ hoc nō est verum. qꝛ si ꝯstaret de voluntate pape dispensatiue sup iuramēto recipiētes nō essent piurij z lr̄e essent valide. sed hic nō ꝯstabat de volūtate. qꝛ lr̄e fuerunt surreptitie. vt. ff. de in ius vo. l. z si hac. §. patronū. ¶ Et no. ꝙ istud iuramentū dicit interpositū sup re alterius vel quasi. i. sup re pape. Nam omnis canonicatus z omnis prebenda est pape z ideo canonici nō potuerūt iurare pcise sed demuz cū tacita reseruatōe volūtatis pape z ē simile in iuramēto fidelitatis in quo semp videt exceptuz ius pape vel imperatoris. vt. in. c. j. §. fi. de phi. alie. feu. p Federi. ¶ Unum tamē scias ꝙ si platus iurat nō alienare remoto pontifici incōsulto z impetrat ꝙ alienare possit nō est necesse ꝙ de tali iuramento faciat mentōem: quia istud iuramentum continet ius cōmune. fm Jo. an. in. c. vt super. J. de reb. eccle. non alie. ibi nouum. vbi oino vide. ¶ Item scias ꝙ si iuraui soluere infra mensez z impetratio papa maiorem terminuz qō nō valet impetratio nisi de ipso contractu faciam mentionez vt ait hic Ber. z tene menti. Et nota ꝙ omnis tutor est obligatus per iuramētū ac si iurasset sub certa specie. z iō nō pōt absolui a iuramēto inuito adulto sꝫ cetus alioꝝ creditoꝝ ꝯsentiat z sic limitat lex vltima. C. qui bo. ce. pos. ¶ Quero vlterius pone ꝙ tpe date lr̄aꝝ istud iuramētū n̄ erat in eccl̄a sꝫ postea an̄ p̄sentatōem lr̄aruz iurauerunt. R̄ndeo hoc nō officit impetrāti. qꝛ in obstatiuis inspicit tempus date. sed si tpe date erat inter ipsos canonicos iam dispositum de statuto faciendo z iureiur. pordinatum. z vnus ō canonicis qui sciebat secretuz impetrauit nūquid valeat impetratio. z videt ꝙ nō. vt. ff. de peri. z cōmo. rei vendi. l. si vina que in dolijs. §. fi. ¶ In ꝯtrarium ē veritas. quia tpe date nullū vigebat impedimētū. z sic capl̄z habebat ius liberum z apertum. z merito poterat de eo statuere. ar. i. c. j. qui successores teneant. col. x. z ista nō est fraus sꝫ ꝓuidentia cū ꝯcernat statum eccl̄e limitatio regularis. ¶ Itē quando lex ꝯsilio alicuius assistit vel resistit principium specrandum ē. ff. de seruis expor. l. si minor. qꝛ semper durat ꝯsilij profectus vel defectus. ¶ Item fraus cōmittit ēt contra futuros creditores. vt no. C. de dona. an̄ nup. auc. sed iam necesse. z argu. ff. de iure patro. l. si libertus minorem. ¶ Pone papa concessit priuilegiū familiaribus cuiusdam epi de anteferri ceteris alijs paribus. modo ticius iam impetrauerat sed post priuilegium factus est familiaris deinde prebenda vacauit. Queritur an inspiciatur tempus date an tempus vacationis. z est ar. ex predictis ꝙ tēpus date. z sic non habet priuilegiuz quia qualitas requisita verbo substantiuo requiritur secunduz tempus verbi. vt. ff. de noxalibus. l. in delictis. §. si extraneus. z. ff. de testamen. mili. l. ticius. Tempus eniz est adiacens determinatio. z ideo habet limitare dispositionem. ff. de testa. mili. l. ticius. ff. de v̄bo. ob. cum stipulamur. z. l. si a colono. ff. de au. z arg. le. l. si ita. ideo enim tēpora distributa sunt verbis vt modum significādi capiāt ex tēporibus. ¶ In contrarium facit. ff. de reb. du. l. si cognatus. vbi ad cognatos extenditur beneficium testatoris. ¶ Item qꝛ nomē familie est vniuersale. z ideo videt comprehendere futura. facit qō no. Cy. C. de sacrosan. ec. l. placet. ¶ Querit glo. vtrū statutū numeri patrocinetur his qui alias fregerunt numerum. z dicit glo. ꝙ non dicit lex ꝙ qui facit cōtra legē amittit bn̄ficium etiaz alterius legis. ff. de ritu nup. l. filio §. j. vbi l̄tex. no. sic qui facit ꝯ iuramētuz. amittit bn̄ficiū iuramēti. z qui facit ꝯtra cōtractū amittit bn̄ficiū ꝯctus. ff. loca. l. quero. §. inter locatorem. z pp delictū pōt quis expelli a toto vsu rei. vt. C. ō sacro san. eccle. auc. qui rez huiusmōi. ¶ Item qui facit ꝯ decretū amittit bn̄ficium decreti. C. de iure do. impe. l. ij. ¶ Sꝫ nōne si fecerūt ꝯtra iuramētum sunt periurij. Respōdeo actus receptōis in canonicū z collationis prebēde nō ascribitur periurio vt hic patet. quod est notabile. ¶ Quero nūquid solus decanus cum capitulo possit facere hoc statutū. Respondeo nō. z tamē si iura. dꝫ obseruare iuram̄tū qꝛ iuramētū n̄ itelligit eē accessoriū statuti cū p se stare possit ēt nullo statuto edicto fꝫ Inn. ¶ Extra querit nūquid ille qui iurauit nō petere excludatur a litis contesta. z videt dicere ꝙ nō. Inno. sed loquimur in pacto nō iurato. dicas ꝙ excluditur: qꝛ litis ꝯtestatio nō potest esse sine petitione. vt. l. amplius. ff. rem ra. habe. sꝫ ab anteludijs precedētibus litis conte. non repellitur: qꝛ de eis nō loquit iuramētum. deinde dicit Inno. ꝙ quandocunqꝫ cōstat quē nō legitime electum vel non legitime prebendatum pōt remoueri. de hoc. ff. de iureiur. l. iusiurandū qō. §. j. C. de his qui pro tuto. l. ij. qꝛ qō de iure non sꝫ vero noie caret. vt. C. de dona. inter vi. z vxo. l. si ex voluntate. ¶ Querit collec. si papa mādat ꝯferri p̄bendaz si qua vacabit vtrū possit cōferri p̄benda p̄ntialr̄ vacans. z determinat ꝙ aut papa sciebat vacare: z tūc non intelligit de p̄senti qꝛ verba futuri tēporis de ꝓprio significato nō cōtinēt tēpus p̄sens. aut ignorabat z tūc cum intētio pape fuerit maiorē facere gratiā. s. cōferre ius ad prebēdā vacantē magis consonat iuri q̄ꝫ ad p̄ntem. vt. ff. de condi. z demō. l. si iam facta. nec mirū qꝛ p̄sens efficit futurū cōtumacie. vt. ff. de ver. signi. l. verbū oportebit. z. ff. de iure codicil. l. ꝓciana. facit. C. de remis. pigno. l. ꝯsolita. z qō no. ff. de iureiur. l. eū qui. §. i popularibꝰ. ¶ Sed qd si vni ꝯtulisset vacantē alteri vacaturā. Respōdeo nomine vacātis nō includit vacatura nec econtra. vt. ff. de vulga. substi. l. ex facto. §. itē quero. z. ff. de testa. mili. l. miles ita. §. z qꝛ diximꝰ. ¶ Et adde ꝙ iterdū p̄sentia pro futuris habent vt natus pro posthumo. vt. ff. de lib. z posthu. l. ticius. §. lucius. ¶ Querit collec. nunqd numerū firmatuz vel a sede apostolica ꝯfirmatū possit capl̄m vel epūs restringere vel augere. z dicit ꝙ nō fꝫ Host. qꝛ si nō potest contra firmationē pape. ergo nec econtra ꝯfirmationē dei q̄ fit per iuramētum qꝛ deus ꝯfirmat fm Host. ¶ Quero vlterius an omittēs exceptionē de numero iuramēto firmato sit periurꝰ. z dicit ꝙ sic. alle. Archi. xix. di. in memoriam. qō ē verū si ꝓcessum ē ad actū facti. s. receptionis qꝛ non iurauerūt excipē sed non recipē. ar. ff. de ver. ob. l. quidam cū filium. ¶ Querit vlterius nunquid sufficiat facē mētionē gnālē non obstātibus cōsuetudinibus vl̄ constitutionibꝰ iuramēto firmatis vel roboratis. dicit ꝙ sic quātum ad hoc ꝙ lr̄a nō dicatur surreptitia. non quo ad hoc vt vltra numerum recipiatur. quia clausula gnālis non ē efficax ad tollēdum certum z determinatum actum. Unde iste lr̄e non recipiunt exceptionē dilatoriam sꝫ peremptoriam. allegat ar. ō conces. p̄bē. c. si capitulo. ō rescrip. c. si propt. z gl. in. c. dudum. circa fi. ō sepultu. in cle. Itē ait ꝙ ille qui facit mētionē vacantis vl̄ vacature intelligit facere mētionē numeri sꝫ iuramēti. vel confirmationis nisi de eo faciat mētionem. z satis probatur per tex. c. nostri. ¶ Concludo ꝙ eoipso ꝙ fit mētio vacationis fit mētio numeri sꝫ non certi. puta. x. vel. xx. nec enim ē hoc necesse. tamē de robore numeri. s. iuramento vel confirmatione sedis apostolice bene necesse ē ꝙ fiat mentio ab impetrante. ¶ Porro vbi non est numerus ibi non est vacatio. qꝛ vacatio dicitur respectu numeri canonicorum vel prebendarum. vt. J. de prebē. c. dilecto. ¶ Sꝫ pone in ecclesia est certus numerus canonicorum sed non prebēdarum z papa mādat prouideri si vacat vel cū vacabit. an valeat litera. z videt ꝙ nō. qꝛ alterū extremū est impossibile. s. vacatio p̄bēde. Cōtrariū est verū vt no. Jo. an. in. c. si. de cōces. prebē. lib. vj. Illa enim clausula non obstanti non ponitur

a ¶ Uide de ista qōe p Bal. ꝯsi. ccclxxxj. in cip. per. de cessa. j. vol.

nitur ad minuendā grām. sed cā dubitatiōis tollēde. ꝛ iō nō nocet. vt. ff. man. qui mutuā. Gratia pōt fieri pñti sine litteris pape. vt. in. c. dudū. §. nos. n. ð sepul. in cle. ꝛ ibi gl. or. nisi forte eēt talis gratia in qua requiref cl'a nō obstan tiū vel nisi eēt alius imperrans qui haberet litteras q꞉ ex litteris augef fides veritatis. argumētū. C. de non nume. pecu. l. generaliter. ℂ Itez magna priuilegia requiritur scripturā. vt. C. ð quadrie. pscrip. l. bñ a zenone. ℂ Quid si papa statuit ordinē vt primo prebendef vel beneficium consequaf. deinde canonicef. vl' econtra. ℂ Rñdeo ordo seruari dz alias non valet q꞉ preposteratio est in forma siue in statuto forme ſm collec. ar. ff. de bō. insti. l. aliquo ca su ꝛ. ff. de ver. obli. l. qui rome. §. flauius ſm tñ naturalem intellectū canonia pcedit prebēdā vt ait collec. q꞉ ratio psonaꝝ prius querenda est q̄ȝ ratio reꝝ vel remediorū. vt. ff. de iur. codicil. l. quidā referunt. ℂ Deinuz querit ecce quod in ecclesia nō est numerus prebendarum taxatus. Nūquid pōt prouideri p executores facientes recipi aliquem in canonicū. ꝛ dicit qð sic. Idem ait qð numerꝰ potest se referre ad numeꝝ canicorum ꝛ ad numeꝝ prebendarum. ℂ Item ait ꝙ pmutatio excludit expectantem. Idez in vnione si fit fauore ecclesie ꝛ fuit q̄stio disputata ſm eū. Idē ait si papa mādat puideri mihi vel certā pēsionē mihi assignari. ꝛ de pensione nō est facta mētio ī iuremento ꝛ tñ pensio nō debetur q꞉ papa alternatiue scribendo dedit electionē capitulo. que si debet auferri. tñ alternatiua quādoq꞉ resoluif in soluta. vt. ff. de so. l. sticū aut pamphiliū in prin. ꝛ genus resoluif in vnā spēm. vt. ff. ð op. le. l. si optio. Idem ait ꝙ exceptio pemptoria nō opponif ante litis. conte. si ius agēdi prius cōpetebat. secus si orif ex rescripto ſm Inno. qð ē no. dignū. ℂ Exceptio inimicitiarum capitalium ligat manus iudicis suspecti etiam si nō appelletur q꞉ nō ᵇ dz inimicus recipi cū receptus nō faciat iudiciū ꝛ hoc pbatur p similitudinē testis sȝ si esset inimicia que debilitaret iudiciū eius tñ nō absorberet in torū oporteret appellari. ℂ Preterea nō est adhibenda fides capituli inimico de accusa. c. cuz. p. manconella siue directe sit inimicus siue per ꝯsequētiaz quia nimis ē amicus auersarij tñ maius est delictū directe q̄ȝ indirecte. vt. C. de excusa. tuto. l. humanitatis. ℂ Illud ē certum ꝙ si alquis ē exemptus nō pōt in eum ius etiaz dicit. vt. l. j. C. si quacunque preditus potestate ꝛ. ff. iudi. sol. vir bonus. ℂ Et in summa. No. ꝙ exceprio inimicitiaꝝ dz ante oēs alias proponi nisi celata improbitas inimici excusare ab opponendo. vt. ff. de arbi. l. dicet ꝛ. l. nō distinguemus. §. cum quidam. ℂ Irē no. quod inimicia debet esse manifesta ꝛ nō dubia quia nemo presumitur alterius inimicꝰ reꝝ. est no. in. d. §. cum quidam quia omnis inimicitia est contra ius naturale. vt. l. vim. ff. de iusti. ꝛ iure.

Magna priuilegia requirunt scripturā. vide scripta p doc. i l. pactuz qð bōa fide. C. de pac.

Exceptio pemptoria si oppo. añ lit. conte. si ius agēdi prius ꝯpetebat. vide scripta p doc. in. l. j. C. de iur. ꝛ fac. ignoran.

f **Uper litteris.** Qui p malliciā tacet veꝝ vel exprimit falsuz in rescripto caret funditus īpetratis. Si vero hoc facit ex ignorātia vel simplicitate siquidē papa nō erat verisimiliter concessurus sibi nō vȝ sed si saltē in forma cōi ꝯcessisset litteras ſȝ iuris formā pcedit iudex ꝛ bonafides ab eē presumitur vbi enormis lesio reperif. ff. ð pro. stip. l. fi. ꝛ ibi per Bar. Et sunt due partes. In prima opinionem recitatio. In secunda ibi nos igitur pape distinctio. ℂ Item scđa subdiuidif in duas. In prima impetrās fuit in dolo. In secunda qñ in culpa vel ignorātia. scđa ibi inter alios. ℂ Itez secūda secūde subdiuitur in duas. Primo qñ alias habuisset litteras in forma cōi. Secūdo qñ nō habuisset. secūda ibi si vero. ℂ Tandē ponit duas ꝯclusiones. Prima ē ꝙ indistincte cognoscit ð qualitate precū vt proinde sciat an ꝛ qualiter sibi ꝯpetat iurisditio. ℂ Scđa ꝯclusio ꝙ ratio que dz mouere delegantē dz mouere etiam delegatum. Pria ꝯclusio ibi nisi forsan. secūda ibi in vtroq꞉ ℂ Casus quidam dicebant ꝙ mendax precator caret penitus commodo litterarum. Alij dicebāt ꝙ debet carere cōmodo forme. sed non cōmodo substantie rescripti. hoc ē vt nō procedatur scđm formā in litteris expressam sed ſm iuris rigorē ꝛ dispositionē. papa autē distinguit vt in littera. Ibi alijs. vt placentino ꝛ sequacibus. Ibi alijs vo vt Ioāne ꝛ azone. vt. C. si contra ius vel vti. pub. l. prescri ptione mendacioꝝ. ℂ Et premitte ad euidentiā ꝙ qñq꞉ rescriptum caret substantia. ꝛ tunc in nulla forma potest procedi. quandoq꞉ peccat in materia ꝛ in facto. ꝛ tunc dz seruari veritas ꝛ nō assertio rescripti. nec forma contēplatiōe materie data. verbigratia vt procedatur summarie ꝛ de plano. sed erit procedēdū ordinarie put requirit ius cōe. vt. C. de sen. ꝛ interlo. om. iudi. l. platam. ℂ Si ptās tenef inqrere de maleficijs vel sindicꝰ tenef maleficia denūciare. ēt si nō sint punibilia debēt denūciari. vt veritas inquiraf ꝛ cā cognoscaf. ff. de publi. l. fi. §. diuus. p Bart. ℂ Idem si dubitaf vtrū sint cōmissa in territorio vel extra. nam de hoc dz cognosci vt hic sic in alia materia forma seu qualitas improbaf. Sed substantia. i. essentia cōprobatur. vt legif ꝛ no. C. de arb. auē. decreuimus vbi prauitas ꝛ dolus vitiat rescriptū. sȝ vbi ē error ꝛ non dolus non vitiatur rescriptum sed modus rescribendi ꝛ probatur ante litē conte. dolus summarie quo ad rescriptuz elidendū ſm Ja. but. ℂ Nota quatuor substātialia iudicij. s. iudicem actorez reū ꝛ causaz super qua ꝛ vitium in talibus vitiat rescriptū vt hic. ita no. j. de testi. c. pñtiū. li. vj. in nouella. ℂ Et no. ꝙ appellaf ad iudicē ꝯpetentē. ff. ð appel. l. j. sed impetratio iudicis īcōpetētis. nūquā trahitur ad iudicē ꝯpetentē maxime in appellatione ab interlocutoria q꞉ appellatioꝰ ab interlocutoria nūquā est fauorabilis. ar. j. de appel. c. vt debitus. ꝛ q꞉ rescripta que discordāt a iure ordinario similiter nō sunt fauorabilia. ℂ In text. ibi rigorē. i. vigorē vt ꝯprehēdat rigorez ꝛ equitatē scriptam. vt. ff. de vbo. obli. l. si seruū. §. sequif. ff. de eo ꝙ certo lo. l. ꝙ si ephesi. ff. depositi. §. bona fides. ff. mādati. l. si fideiussor. §. quedā. Ibi sentire diuersa. no. ꝙ diuersos diuersa sentire nō est peccatūꝰ vnde medici pñt vnus dicere ꝙ ex vulnere sit remansura cicatrix alter ꝙ non sit remansura ꝛ neuter est falsus. ℂ Et iō medici nō iurant de veritate realiter dicenda. sed quatenus cadit in mente ꝛ animo ipsorum. vt no. in. l. j. §. j. de ventre inspi. Ibi per fraudem vel malitiā. an ista duo differāt. dic vt no. ff. de pac. l. iuris gen. §. sed si fraudandi. sȝ qð est exemplū de malitia exēplum habes. s. eo. c. sedes. §. siquis vero. ℂ Itē pone exēplum in eo q dicit se mirabilē per sonā. ꝛ iō ipetrauit procedere summarie ꝛ de plano. nam si nō est psona mirabil' non prodest ei rescriptū q꞉ calide mētitus est paupertatis ingenium. vt. C. de mēdi. validis. l. j. lib. xj. ℂ Itez pone exemplum qui ipetrauit rescriptū tanquā miles super peremptoriā apponenda post sñiam cum re vera non essz miles vel eēt ignominia missus. vt. C. de iuris ꝛ fac. igno. l. j. ff. de testa. mil. l. testamenta eorum. ℂ Item pone exēplum in muliere que impetrauit sup actione de dote cum essent nuptie incestuose. vt. C. de ince. nup. l. siquis incesti. ℂ Item pone exempluz in eo qui impetrauit tanquam filius cum esset spurius. vt. C. de officiano. l. siqua illustris ℂ Item pone exemplū in eo qui fecit se legitimari tanq̄ȝ simplicē naturalē cum esset incestuosus. Nam ad defectꝰ sudpressos nūquā porrigif dispensatio. sȝ oportet exprimi qualitatē defectuū. ff. de in ius vo. l. sed si hac. §. patronū. puto tñ sufficere exprimere qualitatem in genere. puta qð est illegitime natus. licet non dicat ex monacha vel monacho. sicut non dz dicere ex berta ꝛ sempronio ſm Jo. and. alibi ar. c. ij. de procu. in cle. ℂ Itez pone exemplū in filia naturali que impetrauit sup ꝯpulsione patris ad dotandū se dicēdo filiā ꝛ nō exprimēdo se naturalē. Nā hoc rescriptū inquātū sapit ꝯpulsio est ꝯtra ius. ff. de le. iij. l. ex scripto. ℂ Idē in sorore nō eodez patre natā. §. preternaturalis. ℂ Idē in sorore nō codez patre narē q꞉ frater vterinus nō tenef eam dotare. vt no. C. ð adta. q꞉ frater vterinus nō tenef eam dotare. Item pone exempluz in predone possidēnti. iu. l. nō omni. Item pone exempluz in predone possidēte pro indiuiso qui impetrauit sup cōi diuidūdo. naz istō iudicium non datur predoni. vt no. ff. cōmuni di. l. cōi diui. §. inter pdones ꝛ tñ ꝯpeteret bonefidei possessori. quia cōis possessio diuisionē parit sine preiudicio veri dñi. dūmodo officio iudicis tueatur. vt. ff. fa. her. l. j. facit qð not. C. de fur. l. ij. ff. de condi. fur. l. ꝛ iō. §. neratius. C. de agri. ꝛ cen. l. coloni. lib. xj. ℂ Item pone exempluz siquis est men

ℂ Appellatio ab interlocutōia nūq̄ȝ ē fauorabilis qð no. ad declarationem coꝝ que ponunt pau. de ca. ꝛ ð. alex. in. l. j. ff. siqs caut. ð ℂ Uide anch. in ꝯsi. ccx. incip. in ꝯria. in pri. vb pulchre

ttetus in tpe substātiali.ff.de execu.tu.l.scire oz.vel qz di-
cit se appellasse infra.x.dies cū essent elapsi. Cōsuetudo
tasse loci iudicij siue iudicis a quo posset tps appellan-
di ascribere vel prorogare.vt sing.no C.si ɔtra ius vel vti.
pu.l.ɔscriptōe mendacioꝝ. ¶ Itē pone exēpluz siquis
ipetrauit iudicē sup testō reuocato.ff.de testa.mili.l.mili
tis codicillis.§.veteranus.vel sup ɔcm cancellato p no-
tariū ex volūtate ptium.C.de solu.l.inductū.vel sup de-
creto cui erat renūciatuz.C.de iure dnij impetrando.l.ij.
¶ Et gnāliter vbicūqz ex certa dolositate impetrantis
est aliqd surreptitie impetratū.qz fraus z dolus nemini
debet patrocinari.vt.ff.de fur.l.itaqz fullo.Ibi per sim-
plicitatē simplex dr carens plica.i.fraudis duplicitate z
ita accipit hic z ibi estote simplices sicut colūbe alibi dr
simplex.i.vnius casus dispositio.vt.ff.de vulga.substi.l.j.
¶ Alibi dr simplex.i.sine alternatōe.vt.ff.de vb.ob.l.j.
.§.siqs simpliciter.Alibi dicit simpliciter.i.indiffinite.vt
ff.ex qui.cau.ma.l.ab hostibus.§.sed qd simpliciter.Ibi
in fine puersitatis. ¶ No.ꝙ ānullatio actus generaliter
est pmissus de iuregen.est pena.facit.ff.de ɔtrahen.emp
l.senatus.C.de posthu.here.insti.l.fi.in fi.z hoc qn̄ actus
ānihilatur rōne doli vel culpe.sz si ex defectu solēnitatis
actus nō valet.Ista nō ē pena.sz defectus prouidētie.vt
l.codicillis.§.fi.ff.de le.ij.Ibi fuerit fcā fides.no.ꝙ q alle-
gat maliciam dz eam pbare sz qualr hoc pbabit.rndet
glo.ex qualitate psona pone exemplum.ff.de actio.z ob.
l.fi.z.j.de pigno.c.illo nos.z de emp.z vendi.c.ad nram.
z.l.nō oēs.§.a barbaris.ff.de re mili. ¶ Itez dicit glo.ꝙ
colligit malitia ex qlitate rescripti.vt.§.e.c.ij. ¶ Mens
hominis n̄ pōt videri tamē pōt cognosci per cōiecturas
lx.di.homo xpianus.subordinatio actuū mentē ostendit
agentis.l.si venter.§.fi.ff.de priuilegijs credi.l.apud cel-
sum.in prin.ff.de excep.doli.C.de insti.z substi.l.repreben
denda. ¶ Cassiodorus nallum [a] est maius mentis testi
monium q̄z qualitas inspecta verboꝝ imo q̄z qualitas
inspecta factoꝝ qui sine loquela se intelligunt z per so
lum aspectum imprimunt suam voluntatem vnius alteri
z vicissim. Ibi nos nihilominus.no.in rescriptis bonafi-
de impetratis si non vz ꝙ scriptum vt scriptum est vz vt
valere potest z vt valere decet.ff.de pac.l.rescriptū.§.fi.z
sic forma rescripti trahit ad ius cōmune.sed si interuenit
dolus tunc si nō vz qd ago vt ago nō valet vt valere po-
test. ¶ Exemplum quādo nō vitiat rescriptū vt si errat
in vocabulo loci.tamen de corpore constat per confinia
locoꝝ vel aliam administratōez.de leg.iij.l.patronus
.§.i. ¶ Item dixit si testamentum non valere preteritōe
posthumi qui erat tam natus.sed hoc ignorabatur.vt.ff.
de lib.z posthu.l.titius.§.lucius. ¶ Itē si dixit feudū an
tiquū cū esset nouū vel bnficiū edificatū ab antiquo cum
esset edificatū illo instanti.vel dixit aduersariū possidere
qui clam desierat possidere.nam cum rescribens eēt afs
facturus p ↄtro.vt no.ff.de pac.l.tale pactum.§.fi.Nam
ex ista diuersitate nō variat effectus ergo nō vitiat lras
quin procedat sm qualitatem veri non sm qualitatem
asserti.ff.de aqua plu.arcen.l.q̄zq̄z.§.iulianus.ff.de rei vē.
l.si post acceptum.vel dixit se procuratorem in rem suam
ex mandato directarum cuz esset ex cessione vtiliuz actio
nuz.vt.ff.mādati.l.si pcu.§.fi. ¶ Scias tamē ꝙ siquis ni
titur ex mādato directarū pōt repelli nisi a tribus casib⁹
vt.C.de noua.l.iij.z no.ff.de pac.l.si cū emptore. ¶ Sed
si agit ex cessione vtiliū actionū semp pfert cedēti qz vti-
lis actio quā quis hz gratia sua nūi pfert directe prefer-
tim qn̄ cedens vsus est verbo trāslatiuo actionum.vt no.
in.l.i.§.i.ff.ad treb.p Ja.de are.Itē pone exēpluz in em-
phiteota eccle nō facta mentiōe ō pactis emphiteoticis
impetrauit a papa in feudū.nā nō vz ipetratio nisi ō pa
ctis facta sit specifica mentio nec sufficeret si equiuoce z
in genere eēt assertū.de pactis.vt.ff.de trāsac.l.cuz aqui-
liana.z.j.de decimis.c.ex multiplici.z hic p Bar.Nā q
ɔfuse loquit in dolo deprehendit.vt in.l.j.in fi.ff.de actō.
emp.cū in ptāte sua fuerit clare loqui z impetrare speci-
fice.Maz in facto proprio presumitur sciētia z memoria
psertim vbi intercessit scriptura.vt.C.de ɔben.z cōmis.

a ¶ Nullū ē maius mētis testimoniuz q̄z qualitas inspecta verboꝝ vide de isto dicto cumularā p Jas. mai.i.l.iij.p illū tex.C.ō lib.prete.

stipu.l.magnā.ff.de pigno.l.ɔtrahit.ff.ō pac.l.veterib⁹.
¶ Quid si papa dicit ꝙ vult haberi p specificatis vz va
lere[b] ac si eēt specificatū.ff.de testa.mili.l.qui inre. ¶ In
contrariū videt qz ista clausula est captiosa z iuri contra-
ria.vt.C.de preci.impe.offe.l.rescripta. ¶ Itē pone ꝙ si
quis impetrauit tanq̄z hrs cum esset bonoꝝ possessor qz
habet loco hrdis lz nō sit hrs.vt insti.ō bo.pos.§.qd aūt.
¶ Item siquis impetrauit vt prelatus cum haberet i cō
mendam.nam exercitiū ei dat z papa ɔcessisset z conce-
dere debuisset lras z multa alia exēpla potes p teipsum
inuenire. ¶ Modo opponitur cōtra distinctionē istius
capituli.z videtur ꝙ ista distinctio sit falsa.nam etiam p
mendacium quis ingredit iudiciū.vt.ff.de pecul.l.eo tē-
pore.z.ff.fami.her.l.cum putarem. ¶ Item lex dicit ex-
presse ꝙ rescriptū principis surrepticiū iurisditionē tribu
it delegato in negocio principali vt tn̄ veritatē sequat hz
acta z pbata seu sm qd sibi iustū videbit.vt.d.l.prescri-
ptione mendacioꝝ.C.si cōtra ius vel vti.pub.z facit.C.ō
erro.aduo.l.fi.C.de fal.l.nec exēplū. ¶ Item hoc dictat
ratio.Nam de veritate negocij nō est disputandū ante li
tem conte.qz nō pōt examinari seorsuz a principali.vt.C.
de ordi.iudi.l.j.ff.de rei ven.l.officiuz.ergo necesse ē post
litez contestatā qz exceptio est perēptoria. ¶ Preterea
rescriptum habet tres partes.s.narratoriam supplicato-
riam.z he due respiciunt impetrantē z conclusoriam que
respicit rescribentē.Est enim conclusio dum dicit quo cir
ca mandamus vt auditis partibus qd iustum est decer-
nas.z ista cōclusio est iusta.ergo vera z in conclusione.z
sic in veritate fundatur rescriptū.Nam surreptio nō respi
cit substantiam rescripti qz est ad obseruantiā iuris cōis.
vnde verisimile ē ꝙ imperator de facili concessisset.ergo
nō viciat sed respicit formā effectualē rescripti.z ideo il-
la forma viciat quasi delegatus in negocio principali nō
sequit formā rescripti quare necesse ē dicere ꝙ rescriptuz
de iurisditione vt veritas decernat.vt.l.si eum.in prin.ff.
siquis cau.nisi calumnia impetrantis esset notoria.vt no.
Innoc.in.c.j.de offi.vica.Non ob.C.si contra ius vel vti.
pub.l.z si legib⁹.qz ibi loquit in priuilegio qd viciatur p
surreptionem licet alias sit legibus consentaneum qz ne-
mini piudicat.vt.C.de preci.impe.offe.l.rescripta.Exem
plum.ff.de aqua plu.ar.l.in concedendo.z.ff.de flumi.l.
quominus.vtputa quidā asserēdo se strenuū militē ipe-
trauit aquā de cursu publico.hoc nemini nocet z tn̄ si va
let si mētit⁹ ē ne simplicitas principū circūscribat.ar.C.ō
his q a nō dño.l.fi. ¶ Itē qz mēdax sit indign⁹ z equipa-
ratur furi.vt.ff.ad.l.fal.hrditatū.§.fi.nisi princeps sciens
eum mentiri faciat sibi grām.vt no.Inno.j.de relig.do.c.
cōstitutus. ¶ Preterea ad.l.z si legibus pōt rnderi ꝙ
ibi loquit qn̄ lras non habuisset.qz princeps errauit in cā
finali.afs nō esset concessurus. ¶ Item nō op.C.de fal.l.
nec exēplum.qz ibi loquit in rescripto falso in substātia z
in forma sed rescriptū surrepticiū ad lites ē verum vt sub
stantia iurisditionis dāda.licet nō sit verū in forma.i.i fa
cti qualitate. ¶ Unde in materia sic ɔclude ꝙ aut rescri
ptum ē funditus falsum z nullam tribuit iurisditionē.nō
ob.l.barbarius.qz ibi erat pretor verus z formatus veri-
tate electionis lz esset defectus in subiecto.i.mā seu psona
eius in quo defectu si populus ex post ingressum officijs
eius sciuisset verisimiliter dispēsasset vt ibi dicitur z hic.
¶ Itē nō ob.l.j.C.de testa.qz ibi non admittit obiectus
quo probato non surgit defectus.Nā publica volūtas z
fama ibi dat validitatē psone.testis z subscriptio dat va
liditatē dicto testis validitas testis ē qn̄ in illo negocio z
in alijs ē idoneus quo ad psonā.qd pz p regulaz iuris z p
exceptionē a regula.vt no.in.l.j.ff.de testi.lz validitas te-
stimonij.i.attestationis nō ɔsistit sub certa regula sz variat
in fcō put deponit z nō pōt certa diffinitōe cōprehēdi qd
variabile ē.ff.de vsuris.l.mora.aut ē verū in substātia z i
forma z tūc tribuit efficacē iurisditionē.aut ē verū in sub-
stantia z falsum in forma.z tūc qz ptinet ad obseruātiaz
iuris cōis vz vt veritas inquirat.z qd iustū fuerit decer-
natur. ¶ Fallit si mēdacio fuerit in pcessib⁹.qz tunc litte
re elidunt p exceptionez surreptionis vt pz hic diffuse in
glo.

b ¶ Adde ang.i.l.oēs p illū tex.C. de prescrip. xxx.anno.z vide Alex. in.l.sed z si qs.§.qsitūz ff.siqs cau. z Jas.may. in.l.actione iij.col.C.de transac.

a ¶ Et ista glo. reputat ad h singulares barb. i ꝯsi. lvi. alias lvij. icip. sapienter. ij. volu.

glo. ordi. Ber. que est valde notabilis et magistralis ad
hoc allegari pōt. c. inter monasterium. de re iudi. circa me
dium. et de coha. cler. et mu. c. sup eo. que etiā per glo. alle-
gantur. ¶ Aduerte lz predicta sunt vere de iure ciuili. tñ
de iure canonico sequēda est distinctio istius. c. vt conclu
dat ꝙ dolus vitiat rescriptū. qꝛ etiā ꝯtractū stricti iuris
elidit. ff. de dolo. l. eleganter. ff. de ꝯdi. inde. l. in summa. in
prin. ff. de ver. ob. siquis cum aliter. ¶ Item no. ꝙ destru-
cta forma speciali et fauorabili apposita in rescripto. tamē
remanet forma generalis iuris cōis. vbi per simplicitatē
sed vbi per malitiam neutra remanet. Ibi occulte. not. ꝙ
occultatio veritatis est quasi falsitas. C. de epi. et cle. l. pre
sbiteri. Ibi non sequēs forma oppo. ꝙ forma nūꝗ possit
omitti. vt. j. eo. c. cū dilecta. et. j. de rescr. c. pisanis. So. illud
verū nisi rescriptum sit surreptitium qꝛ tunc est sequenda
via iuris cōis. ¶ Verbigratia impetraui rescriptum sup
re mihi tradēda ex causa emptionis asserens me soluisse
precium et non soluerā non condemnabit iudex simplici-
ter ad rem tradendā sed ita demū si preciū soluero. vt. C.
de sen. et interlo. l. cū eoꝝ. et. l. cum iudex. ff. de solu. l. si soluu
rus. Vel asserui debitū purum et erat in diem iudex n ꝓ-
nunciabit deberi pure. sed post diē duplicando diem qui
superest a die citationis vsqꝫ ad diē purificatiōis. ff. d pe.
l. aut damnū. §. qsqs. et. j. de plus petitionibus. c. j. Fallit in
vsufructu formali ꝓmisso post diē qꝛ interim nō erat nata
actio nec formata plene nec vllo modo. vt. ff. qñ dies vsu-
fructus legati cedat. l. in fi. Et idō tunc sñia dꝫ formari ab-
solutoria a libello plene dr formata obligatio et actio qñ
pōt excitari ad actū suum idest ad experiendū cū effectu
ante vero non. ¶ Item in debito ꝯditionali. ff. si cer. pe. l.
pecuniam. ff. de edil. edic. l. bouem. §. si sub conditione. In
terim enim fertur absolutoria reseruato iure agēdi in euē
tum ꝯditionis qd et si nō exprimat tacite inest. ff. de excep.
rei iu. l. si mater. §. eandē. non ob. ff. ad. l. acq. l. i. l. acqliā. si
deletum. qꝛ ibi est speciale vt interesse de furto considerer
qꝛ delictum erat iam consumatū et in spe de futuro erat le
sio de pñti. ar. ff. de actio. emp. l. si iactū retibus sola execu-
tio differtur et ut actus futuri tpis spectat ad iudicē occa-
sione pñtis delicti. Nam absurdū esset ꝙ ex delicto n ori
ret actio. ff. de priuatis delic. l. fi. ¶ Item consideratio tē
poris futuri subsistente cā de pñti pertinet ad legis ꝯside
ratione et nisi lex ibi disponeret posset interim mortuis te
stibus perire facultas ꝓbādi qd esset iniquissimū. Unde
ibi ꝓuidet actori de iudicio ꝓcedendo. et reo de dilatione
executionis. ¶ Item in. d. l. suspendit ciuilis non crimina
lis executio. si interuenit dolus vel quasi criminalis. si in-
teruenit lata culpa. ff. de tab. exhi. l. locum. §. siquis. Item
si narraui ꝙ mihi debebas. x. ex tali cā super hoc impetra
ui iudicē delegatū et nō debebas nisi quinqꝫ. et scienter mē
titus sum. absolueris a rescripto p hāc decre. sed h iure ci
uile ꝯdēnaberis in quinqꝫ et in alijs absolueris. ff. de exce-
ptio. do. l. apud celsum. §. aduersus. et in istum esset dicere
ꝙ rōne partis nō ꝓbate vitiaret pars ꝓbata. vt. C. d trā-
sac. l. siquidē. C. de fur. l. post decisionē. et. j. d testa. c. raynu
cius. et. c. raynaldus. sꝫ ille. ll. loquunt coram ordinario vel
delegato ꝓcesso proprio motu n ad postulationē. ¶ No
ta ꝙ actor ex iure suo ius metit nō ex nō iur aduersarij. ff.
de rei vendi. l. in speciali. et actor in iure exquo ius metitur
non debꝫ mentiri. sed si mentiur in iure aduersarij qꝛ non
officit rescripto. qꝛ nemo actor tenetur contra se excipere.
Fallit si exceptio est perēptoria fori. et rō ē qꝛ licet rescri-
ptum nō sit formale principiū iudicij est tñ principiū cau
sale et incitatiuū. et excludit per excludētiam ꝓcessum li-
tis vt hic p Bar. ¶ Pōe ipetraui iudicē sup cicatrice.
ꝓbo de simplici vulnere. an sua erit iurisditio. rñ. si puniū
tur diuersa lege et diuersa pena non ē cōmissa iurisditio.
sed eadē. l. sit lꝫ diuersa pena est sua iurisditio. C. de fi. in-
stru. l. ij. dic breuiter qd iuris ē conclusiue in libello conuē
tionali idē est in libello precum. ¶ Et no. ꝙ in maleficijs
cum facto requiritur animus vel culpa talis que illi pene
subiaceat. et rursus cū aio requirit factū. ff. ad. l. aquil. l. si-
quis testamētū. §. fi. Solus. n. animus nō infert iniuriam
de corpore in corpus. qñ rescriptum concernit plura de-
terminabilia sepanda. determinat illud qd magis ꝯgruit
scie rescribētis ar. ff. de reb. dub. l. qui habebat. Item qñ
vnū factū scdm diuersas qualitates aioꝝ pōt trahi ad di-
uersas spēs delicti. verbigra furtū instrumenti quod po-
test trahi ad furtum et falsum trahitur ad illā spēm in qua
fuit aius delinquendi et nō ad aliam in. d. l. siqs testamē
tum. §. pe. talis tex. valde notabilis. et in dubio ad furtum
si pena mitior est de furto q de falso. ff. de pe. l. interpreta-
tione. hec que dicūt in rescriptis et libellis similiter intelli
gēda sunt in mandatis principū et statutis et reformatio-
nibus ciuitatis. ¶ Sed quid dices in tali exēplo occidi
sti fratrem tuū cuius hereditatē possidet seyus Impetra
sti iudicē super petitione hereditatis. opponitur tibi qd ta
cuisti maleficiū quod si expressisses minime impetrasses
certe de iure ciuili hec excep. nō ob. in vim declinatorie re
scripti nec in vim peremptorie. qd rescriptū nō impetrat
super. l. sed super facto exquo resultat legis statutū qꝛ di-
cere intento talē legem ē potius allegatio iuris q titulus
actionis ꝓposite qꝛ lꝫ occideris fratrē tuum tū ei succedis
tex. ē no. in. l. his ꝯñter in. §. j. ff. sa. her. lꝫ fiscus auferet tibi
vt indigno vt. ff. de iure fisci. l. lucius nec ob. ff. so. ma. l. ab
hostibus. §. si virū vxorē. vbi vir qui occidit vxorē n lucra
tur dotem nec applicatur fiscō qꝛ hec cōfiscatio nō eēt ei
pena sed mulieri. Nam ibi alia ē rō qꝛ lucrū dotis sit ꝓp
onera matrimonij. lꝫ vir qui occidit vxorē nō sustinet one
ra matrimonij imo declinat ipsa et sic deficit respectiua n
ualis cā lucrandi. ar. ꝯ. C. de dona. inter vir. et vxo. l. si ma
ritus. aut quis ē indignus pacto et applicat offenso. aut le
ge et si eū delicto applicat fisco. si aūt sine suo delicto et ne-
mini applicat vt indignitatis. C. de heredi. insti. l. si pr indi
gnus. ¶ Item si pater indignus ipso iure et in effectu non
facit viam fisco. qꝛ nihil ab eo vinci pōt qui nihil habet. lꝫ
indignus in effectu sed non ipso iure. et sic per sententiam
aperit locū fisco. ff. d inoffi. testa. l. papinianus. §. meminis
se et tñ nomē nō euellit sibi vt. l. ex facto. §. fi. d vulg. substi.
¶ Sed de iure canonico talis impetrās caret cōmodo
rescripti. et absoluet reus a rescripto. Tamē ista interlocu
toria contra rescriptum non faceret ꝓiudiciū in cā princi-
pali. vt. ff. de libe. agno. l. siquis a liberis. §. si vel parens et
ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. si iudex. Ibi nisi forsan.
dictum est quod rescriptum non est efficax ad proceden-
dum in principali negotio. hic dicit ꝙ bene est efficax ad
cognoscendum de surreptione. et sic delegatus cognoscit d
animo delegantis quod videtur impossibile. quia animū
alterius nemo cognoscit. ¶ Sed ad hoc respondet litte
ra. quia debꝫ considerari animus qualis dꝫ a deo qd illa
ratio que debuit mouere delegantem dꝫ mouere delega-
tum. vnde per rationem cognoscit mens. ¶ Et istud fa-
cit ad questionē de iudice qui in sñia reseruauit sibi aliqd
declarandū. qꝫcꝗ enim qd nō declaratur nō habet ꝓ reser-
uato. vt. ff. de leg. ij. l. cū pater. §. vicos. tamē successor de-
clarabit ꝓut antecessor declarare debuit tex. est hic valde
sing. et adde qd not. p Bar. ff. d appel. l. ab executore. et ꝙ
no. accur. ff. de iudi. l. si pretor. §. marcellus. ¶ Deinde b
tu lector p singulas pices declara tex. et glo. p ordinē. nam
est modus legēdi vt capias primo primā partē et glosas
eius. Secundo secundā partē. et sic d reliqs ptibus et tñ
subiūgas dicta Inno. prout iacēt. ¶ Quero vtrū illa clau
sula si preces veritate nitant faciat cōditionē. respōdeo n.
sed instruit et mādat potius. qꝛ nō apponit ad iurisditio
nē fundandā seu incohādam. sed ꝓcedēdū ex ea. ar. ff. de
arbi. l. ita demū si et. ff. de tutel. l. mutu. §. sub conditione.
¶ Querit Inno. nūqd quis teneat facere mētionem de
exceptione aduersarij. dic ꝙ nō nisi sit exceptio ordinata
ad impediendū ꝓcessum. et si quis faciat mētionē de exce
ptione aduersarij. sed dicit se hr̄e replicationē dꝫ procedi
in causa secundū Inn. verbigra peto a re. x. ex mutuo nō
obstante pacto de non petendo. quia dico ꝙ postea feci-
sti pactū de petēdo. et sic cumulo actionē et replicationē
i libello meo. tene mēti. Saluo ꝙ in rescripto nō ē neces-
se edi nomē actionis qꝛ nōdū est reus cui edatur sed ede-
retur reo in ius vocato. et sufficit edere ꝯtinēs pro cōten-
to vt. ff. de edil. edic. l. bouē. §. sub condicione. et furtū ma

Bal. sup decre.

b ¶ No. modum quē dꝫ tenere legē.

nifestum pro manifesto.qꝛ qḋ pluris est vel q̃ tanti est.vt no.ff.de insti.l.qd ergo.§.pena grauior.ꝛ.ff.de in litē iurā do.l.cū furti.ac si q̃s respōderet tacite oppositioni vel tacite q̃ōni.ꝛ ideo nō expedit reo plus excipe ex quo actor fecit cōmemoratōem exceptōis rei qꝛ actor nō pōt venire ꝯtra asserte in suo libello ex q̄bus pēdet ius agēdi.vt .C.de libe.causa.l.cū ꝑcū.nō ob.ff.fami.her.l.qui familie. qꝛ ibi error vel ibi nō ꝑiudicat in dn̄io qꝛ dominiuꝫ ē ius ꝑfectum ꝛ nō tollitur sola animi destinatōe.vt.ff.de acq. pos.l.siquis vi.§.fi.dicit Inn.ꝙ si impetrans nō facit mētōem de exceptione dilatoria solutionis.qḋ vꝫ rescriptū.tamē posset allegari in contrarium qꝛ ante diem non est actio plene formata nec ē apta ad agere.ergo nec ad impetrare.dicit Inno.ꝙ in rescripto attenditur ꝯclusio cōmissionis nō narratio sola.ꝛ illud qḋ nō includit in ꝯclusione principalr̄ vel accessorie nō ꝑtinet ad iudicem delegatum.de hoc no.C.si a nō ꝯpetenti iudice.l.si ꝺ proprietate.ꝛ adde qḋ no.ff.de iudi.si quis intentōe.ꝛ.l.solemus. ff.de arbi.l.qꝛ arbiter.Errorem libelli mei possum emendare.ff.fami.her.l.qui familie.ꝛ.l.edita actio.C.de eden. etiam si causa sit criminalis.ff.de adul.l.accusaturus.sed verba rescripti mutare nō possumus.C.de lib.cā.l.cū precum.ꝛ tn̄ non cogor ꝑn̄tare rescriptum si nolo vel eo.J.de testi.ꝯpo.c.ex ꝯquestione.per Inn.error probatur ꝑ acta ad que fit relatio.C.de errore aduocatoꝝ.l.fi.Ualet scm̄ ab ignorāte qḋ a sciēte nō valet vt hic.ꝛ hoc veruꝫ quādo ex scia dolus nascit̄.ff.de ꝯtrhē.emp.l.dolum.sꝫ quando sciētia nō nascit̄ dolus sꝫ oṙit̄ ex ea ꝯsensus tūc valet scm̄ ab ignorāte.in delictis aūt nō spectat̄ validitas.C.ꝺ iur. ꝛ fac.igno.l.cuꝫ testamentuꝫ.Error circa id ꝙ est necessarium actui viciat actuꝫ.l.quero.ff.de eo qui pro tutore. ¶Sꝫ pone ꝙ ē cōmissa cā possessori retinēde possessionis.nūquid coram iudice delegato poterit formari capitulum ꝓprietatis cuꝫ de ꝓprietate non possit cognoscere. Rn̄deo sic quo ad coadiuuādam possessoriuꝫ nō ad plene probādum dn̄iuꝫ.vt no.C.qui legi.ꝑso.l.moniētanee. ¶Quero vtrum qui impetrat super rei vendi.intelligatur impetrare sup publiciana.rn̄deo sic quādo res sunt ꝺ eodem corpore puta de vno ꝛ eodē grege.vt no.ff.de rei vendi.l.marcellus.¶Item licet rei vēdicatio stricte ponatur pro directo dominio.vt no.ff.si ager vectigalis vel emphi.petatur.l.j.§.qui imperpetuum.ꝛ ar.ff.de leg.iij.l. si titius.Tamē large publiciana dicit̄ rei vēdicatio ꝺ iure pretorio.Naꝫ ꝛ hypothecaria dicit̄ vēdicatio possessionis.ff.de pigno.l.si fundus.§.in vēdicatōne.Nam nec rei vēdicatio auocat nisi nudā possessiōem.vt no.ff.de procu. l.pomponius.§.si res.¶Et no.ꝙ rei vēdicatio quādo ē vna dictio ponit̄ stricte sꝫ qn̄ sūt due dictiōes.i.vēdicatio ꝛ rei ponit̄ large.ꝛ facit.ff.de publi.l.eum qui.§.in publiciana.ꝛ insti.de ac.§.alie.¶Sed pone inq̄sitor dicit maleficium cōmissum in tali loco quem asserit eē de suo territorio.reus negat eē de territorio vtrum poterit cognoscere ꝛ vr̄ ꝙ nō qꝛ cognosceret in cā ꝓpria.arg.glo.que ē in.l.de iure.in prin.ff.ad muni.que glo.est sing.¶In contrarium est veritas qꝛ si ē dubium an ille locus sit de territorio pōt cognoscere ꝛ ꝓnūciare.ẜm Inn.¶Iudex potest ꝓnūciare incidēter suum eē territoriuꝫ tn̄ ꝑ hoc non acquirit ius territorij sed simplex ius fori in illa cā.ita dꝫ

a ¶Uide dīs panor.in rub.J.de iu.col.ij.versi.an aūt processus ꝛc.et ibi late scripta ꝑ mod.ꝛ adde eundeꝫ panor.ꝯsi.xxv.ꝛ lanius Cald.ꝯsi.j.in ti.ꝺ accusa.

ītelligi dictū Inn.sicut per ꝓrogatōem nō fit maius territorium.sꝫ cause cognitio amplia̅t ꝛ efficit̄ de illo foro iuris publici ꝑiāre iudiciū ꝯfirmante nō tn̄ ꝑiudicabit alterius iudicio q dicit eē de territorio suo.vel qꝛ par in parem nō hꝫ imperiuꝫ.vel qꝛ ille qui vere illi territorio ꝑest maior est.vt eleganter no.ff.de manumis.l.apud eum. ¶Itē nemo pōt sibi adiudicare territoriū alienū.l.sicut §.aristo.ff.si seruitus vendi.ff.de bo.auc.iudi.pos.l.cum vnus.§.is qui.¶Quero inquisitio [a] vtruꝫ sit remediū ordinariuꝫ.Inn.tāgit hic ꝙ sic.ꝛ tn̄ cessat supueniēte cā ꝛ accusatore re integra.sꝫ si inq̄sitio eēt iam loqui data si cessaret inquisitio.argu.C.de abolitionibus.l.ij.C.de cōpensa.l.fi.Bar.dicebat ꝙ inquisitio necessaria ex forma statuti ē remediuꝫ ordinarium.Ego dico ꝙ inquisitio q̄ fit cōtra iuris ciuilis regulas in casibus ſp̄alibus est extraordinariū remediū:qꝛ fit officio iudicis.sed illa que fit ẜm iuris canonici regulas ē remediū ordinariū qꝛ regulare.¶Est autē inquisitio processus qui pro motu iudicis ordinarij fit cōtra diffamatos.C.de offi.recto.prouī. l.iustissimos.delegatus enim non inquirit motu proprio s.sed iuxta mandatū delegantis.vt.J.de iudi.c.exhibita.ꝛ adde qḋ dicā.J.de iureiur.c.ad nostrā.el.ij.¶Et no.ꝙ iudex inquirens errat in loco vel mense delicti nō tamē debemus dimittere cōpertum facinus impunituꝫ.Idem si nō apposuit locum vel tēpus in inquisitione:tamen in ꝓbationibus ē ꝓbatum:qꝛ ꝓpter hoc nō dꝫ dimittere maleficiū ipunitū.Ita intelligit̄ illa glo.singularis que ē insti.de pub.iudi.in prin.Sed tn̄ ab initio opponeret̄ defectus illaꝝ circūstantiarū nō ꝓcederet īquisitio vt no.Iabur.insti.de actio.in prin.ꝛ Bar.ff.de accu.l.libellorum. ¶Exceptiones vero quo ad circūstantias nō declarate ꝑn̄t declarari in probationibus.c.ꝑn̄tium.in fi.de testi.li. vj.¶Et iudex q nō inquirit contra notarios diffamatos vel denūciatos a custodib9 territorioꝝ dꝫ puniri similitudine supplicij.vt C.ne sanctū baptisma.l.fi.i fi.¶Et ecōtra si fingit cām vbi nō est dꝫ puniri.C.de execu.tu.l.seueriter.ff.de custo.reo.l.diuus.Nam nimia improbitas dꝫ subiacere legum seueritati.C.si ꝯ ius vel vti.pub.l.ꝛ si legibus.¶Pone ꝙ quis est ꝓsecutus confictā appellationem quam nunq̄ꝫ interposuit ꝛ in disceptatorio examine reportauit victoriā coram ordinario vel delegato nūquid vꝫ sn̄ia.dicit hic Io.an.ꝙ sic.vnde nō opꝫ ꝙ qui vincit in cā appellationis ostendat ꝓcessum prime cāe.qḋ est no. dignū.adde qḋ no.Inno.J.de fide instru.c.I.perpetuus. ¶Querit dicit glo.ꝙ non valet rescriptū cōtra rem iudicatam impetratuꝫ de qua nō est facta mentio.ꝛ ego dico ꝙ nō valet ēt si sit facta mētio.vt.C.sen.rescin.nō pos.l.fi. ¶Quid ergo si iudex delegat9 ꝓnūciauit ꝯ primā sn̄iaꝫ nunqd scḋa sn̄ia valet.dic ꝙ sic fuit exceptū de prima sn̄ia in modum perēptorij ꝛ de ea liquet nō valet.vt.C.quando prouocare nō est necesse.l.j.quia est ita patens calumnia ꝛ iniquitas qḋ valeri nō potest euidens.i.notoria calumnia in processibus.reo etiam semel decisa reddit contrariam sn̄iam nullā.nam talis sn̄ia nō potest haberi pro veritate.ergo nō trāsit in rem iudicatam.Nō ob.ff.ꝺ excep.rei iudi.l.duobus.qꝛ ibi qui venit cōtra sn̄iam pro se latam litem ꝺ nouo mouēdo.ꝛ ideo sibi imputet.¶Sꝫ questio nr̄a q̄rit qn̄ quis venit ꝯ sn̄iam latam pro aduersario.vnde non est quid imputet̄ victori qui per primam sn̄iam obtinuit.ꝛ ideo nimirum si prima sn̄ia que pro veritate habet̄ preiudicat posteriori maxime lata ab eodeꝫ iudice ꝛ ex eadem istātia.successor eīm possꝫ habere probabilēm ignorātiam de prima sn̄ia ꝛ tūc ꝑp dubiū scḋa sn̄ia valeret.vt.ff.de cōdi.idebi.l.elegāter.§.si post.Item eoipso qḋ quis excipit rem dubiam facit qꝛ subijcit se discrimini probatōnū.vt no.Inn.in.c.statuim9.de offi.dele. dico igit̄ ꝙ dicta.l.j.C.qn̄ ꝓuo.nō est necess.habet locuꝫ si ne primus libellus de nouo offerat̄ siue de nouo libelletur vt sit litium finis.ꝛ.J.de re iudi.c.inter monasterium.ꝺ hoc no.Io.an.hic in nouel.¶Quid si dn̄s in ꝓpria ꝑsona succumbit ꝛ in ꝑsona ꝓcuratoris obtinuit.tn̄ in corpore sunt due ꝑsone.sed rep̄ntatione vna est.ꝛ ideo idem qḋ in vna ꝑsona iuris est.de hoc nota.in.d.l.j.C.qn̄ prouoc.non est necesse.ꝛ ar.ff.de pac.l.si plures.ꝛ tamē interdum hꝫ quis per alium qḋ per se habere nō potest.ff.de cōtra tabu.l.si post mortē §.fi.ff.de bo.auc.iudic.possi.l.si cum vnus.C. de fruc.ꝛ litis expē.l.fi.C.de tēp.in integ.resti.l.perēde.sed ibi ē alia ratio.s.equitatis ꝛ equalitatis seruāde.¶Quero dicit glo.ꝙ quis tenet̄ facere mētionem ēt de modico bn̄ficio.Pone magister cātus hꝫ stipēdiuꝫ in eccl̄a quia docꝫ cātare impetrat ꝓbēdam nunqd teneat̄ facere mentionē de stipēdio.rn̄deo non qꝛ stipēdium nō est bn̄ficiuꝫ eccl̄asticum cuꝫ non sit deputatum alicui iuri ſp̄uali.puta canonice vel ordini.sed ē mere ꝓphanū.ff.de dona.l.aquilius regulus.¶Sed ecce ē qḋ de cōfinibus ꝛ testes variant nūquid in isto dubio iudex teneat̄ ꝓnūciare suā esse iurisditionē.Rn̄.sic si de hoc querit̄ incidēter quia hoc est ſp̄ale in iurisditiōe.vt.ff.de iudi.l.siquis ex aliena.¶Et

cōclude

concludẽ aut ꝯstat de iurisditiõe. aut cõstat de nõ iurisdi-
tione. q̃r notorie qs citatᷣ extra iurisditionẽ vt si iudex qui
est vltra mare citet me. aut est dubiũ de iurisditiõe vel ter
ritorio. Primo casu debeo cõparere nõ expectata alia in-
terlocutoria sup iurisditione ⁊ si nõ cõpareo debeo mul-
ctari. Scḋo casu nõ teneor cõparere corã iudice q̃ nõ ẽ me
us nec re nec gestu. l. q̃r nũq̃ȝ se gessit pro iudice meo. tene
mẽti istum moduȝ q̃ tribuit tibi intellectum. Tertio casu
teneor cõparere tñ nõ possum mulctari nisi lata iterlocu-
toria sup iurisditione contra quem pendet exceptio ita in
telligitur qḋ no. ff. si quis in ius vo. non ierit. l. ex quacun-
q̃ȝ. ff. de iudi. sol. l. vir bonus ⁊ hoc per Barto. ¶ An ꝓ-
pter vitium pronunciationis sententia reddatur nulla. dic
quod sic si iudex expresse erat in statuto legis vel ratione
eius tex. ẽ notabilis. C. de excu. tuto. l. qui testõ. Et adde
qḋ no. ff. de peti. here. l. si putas ⁊. ff. de tuto. ⁊ cura. dan. ab
his. l. tutor si peritus ibi tex. no. ¶ Sȝ nũquid falsus pro
curator ꝓnunciatus verus per interlocutoriaȝ efficiatᷣ ve
rus ꝓcur. dicit Ja. de are. qḋ nõ in. l. i. §. idẽ pompon°. C.
qḋ falso tuto. auctore ar. ꝯtra. C. de fi. instru. l. fi. in fi. Ideȝ
dico in funditus falso p̃lato q̃ p̃latus non est datiuus sed
electiuus vel aliter per canonicuȝ ingressum assumendus
c. j. de reg. iur. li. vj. ¶ Et nota ꝙ tutor dubius põt legiti-
mari per decretũ iudicis. ¶ Item dubi° procurator pre-
stita cautione rati. ff. de dam. infec. l. inter quos. §. alieno.
¶ Sed falsus ꝓcurator apparẽter ⁊ existenter non põt
ꝑ decretuȝ iudicis legitimari q̃r dȝ constitui a domino vel
quasi dño sm̃ Ja. de are. ¶ Quero nunquid falsi tutoris
auctoritas possit cõualescere si adultus factus maior ha-
beat ratũ. ⁊ vr̃ qḋ sic. l. si tutor in quib° causis in ite. resti.
nõ fit neces. ¶ In ꝯrium videtᷣ q̃r rescinditᷣ ꝑ edictũ p̃to
rio. ergo subsistere non põt si iteresi. d. l. j. qḋ falso tutore.

e **Doceri.** In cã monasterij conuenitᷣ abbas per rescriptũ in quo
nulla fit mentio de cõuentu nec ꝑ hoc poterit
appellari nisi alia cã ratiõabilis appellatᷣ ꝑ-
mittat q̃r abbas ex officio sue p̃latiõis tenetᷣ sue ꝯgrega-
tiõis negocia ꝓcurare nisi abbatis ⁊ cõuẽtus negocia es
sent oĩo discreta. Et sũt due ptes. In pria duplex ẽ qḋ. In
scḋa solutio ibi sup quo expresso capite intelliguntᷣ expres
sa mẽbra eius indiuisa. Tamẽ aliud ẽ iuramẽtuȝ capitis
aliud mẽbroꝝ cũ duo iuramẽta sint alterũ prioris alteruȝ
ꝯuẽtus. vt in. c. p̃sentiũ de testi. li. vj. ¶ Si vero cã princi-
paliter ⁊ spãliter tãgit p̃latum sub ꝓprio noie nõ includi
tur ꝯuẽtus. Jo. an. ibi in nouel. ⁊ vide dis Cy. C. d̃ ꝓcu. l.
nec tutores i. iiij. q. Qui submittit caput submittit bona
ff. de precario. l. si adoptauero. ff. de secun. tabu. l. ex libe-
ris. §. j. ¶ Caput vero potest agere pro membris suis de
offi. ordi. c. cõquerente per Inno. mẽbra regulãtur a capi
te vt insti. d̃ satisda. §. fi. ¶ Ecclesia ẽ i prelato sicut spiri-
tus appropriatus in corpore suo. ¶ Casus aliquis impe-
trauit litteras appellatione remota cõtra abbatẽ nulla
facta mentione d̃ ipsius ꝯuẽtu. modo iste abbas cõuenie
batᷣ sup causa cõi ipsius ⁊ cõuẽtus. querebatᷣ vtruȝ tene-
retᷣ respõdere. ⁊ nũq̃d dicẽdo se grauatũ poterat appel-
lare. q̃r tenetᷣ respõdere. ⁊ ratio quare tenetᷣ respondere ẽ
q̃r negocia sue ꝯgregatõis cogitᷣ ꝓcurare. Hec ratio ve-
ra est nisi abbatis ⁊ cõuentus negocia essent omnino di-
screta. aut agitᷣ de rebus ⁊ iuribus ecclesie ⁊ causa est ec-
clesie. aut de rebus ⁊ iuribus p̃sone ⁊ causa est p̃sone non
ecclesie. puta si principalr̃ agitᷣ de eius p̃latura. ff. de ope.
no. nun. l. de pupillo. §. fi. per Bar. ¶ Baronia hȝ mem
bra sicut ecclesia. vt no. Inno. de foro compe. c. verum.
¶ In tex. ibi nulla mentione. s. expressa. inest tamẽ taci-
te. q̃r noie abbatis comprehenditᷣ ecclesia. vt. ff. de an. leg.
l. ãnua. §. j. in verbo tẽplo. ⁊ noie eccl'e continetur abbas
⁊ cõuẽtus. dicit lex ꝙ etiam minus legitimus tutor rep̃-
sentat pupillũ. C. in q. cau. in iteg. resti. nõ ẽ neces. l. si tutor.
ff. de leg. ij. l. pero. §. mater. ¶ Et illud qḋ nõ põt fieri ci-
tra nomẽ ⁊ ius officij p̃sumitᷣ factũ eo noie quo fieri põt.
⁊ ad nomẽ sequitᷣ effectus. vt si dico ꝓcurator sequitur ꝓ
curatorio noie. vt no. ff. de ꝓcur. l. qua ratione. ⁊ sic nomẽ
tuũ operi tuto nomẽ imponit. ¶ Omnis qui facit aliq̃d

ꝙ põt facere in ꝓpria virtute p̃sumitur facere in virtute
p̃cedentis mãdati. Cy. C. de ꝓcur. l. ꝙ quis. ¶ Et ecõtra
ꝙ põt facere iure suo ⁊ nõ alieno vr̃ facere° iure suo ꝓpo.
Cy. C. de appel. l. j. tamen nõ mutat rei naturã vt insti. de
adop. vltimo rñso. ¶ Unde lȝ abbas dicat tali mõacho
nostro. ⁊c. nõ facit eũ monachũ qui ꝓfessus nõ est tex. est
no. ¶ No. si plures admittũtᷣ ad cõionẽ officij publici ⁊
simul delinquũt in officio quilibet tenetᷣ pro pte. vt nota.
Bar. ff. de pub. l. hoc edicto. qḋ est notabile Bart. Pro
monstro ẽ hic vt maior sit filius q̃ȝ pater ⁊ monach° ma-
ior q̃ȝ sit suus abbas. vt insti. de adoptio. §. minorẽ. Ibi ⁊
eosdẽ. idest dari de causis cõmunibus. Ibi querelantib°.
de ordinario erat minus dubium sȝ delegato poterat du-
bitari q̃r persona que nõ exprimitᷣ nõ subintelligitᷣ. ff. d̃ vb.
ob. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. in fi. Ibi ac licet. scḋa
questio. Ibi possint. s. abbates. idẽ de ceteris p̃latis tam re
gularibus q̃ȝ irregularibus. ¶ Item nec capitulum põt
propter hoc appellare q̃r rescriptum extendit se ad capi-
tulum. Ibi rationalibus. vide. J. co. in cle. j. Ibi legitie. ois
qui tenetᷣ respondere tenetᷣ legitime respõdere. C. qui da.
tu. pos. l. in vniuersis. Ibi cuȝ ex officio. s. prelature ꝙ ple-
num est officiũ sicut officium tutoris qui vocatᷣ in plenitu
dine administratõis. C. de epis. ⁊ cle. l. orphanotrophos.
ff. de appel. l. cũ in vna. §. tutor. insti. de cura. §. interduȝ. ff.
de admi. tuto. l. inter bonoꝝ. Ibi discreta. i. diuisa quo ad
ius administrandi ⁊ realiter. ff. de admini. tuto. l. inter tu
tores. ff. de solu. l. ꝙ si forte. §. j. ⁊. l. quero. Naȝ cure diuise
non possunt ꝑmisceri. vt no. in. l. ij. C. de cura. ⁊ exacto. lib.
xij. ¶ Uenio ad glo. magnam. ⁊ prio quero nunq̃d si cõ-
uenitur. Abbas possit nominare ꝯgregationẽ in iudicio
ad differendum ꝓcessum in tempus quo ꝯgregatio con
sentiat. dicit gl. ꝙ cõuentus bene potest nominare prelatũ
q̃r non põt esse in iudicio sine abbatis licẽtia prudẽter. er
go facit qui abbatẽ conuenit. Sȝ imprudenter qui soluȝ
cõuentũ ipsius q̃r solus cõuentus ⁊ solũ capitulũ non ha-
bet legitimã administrationẽ: q̃r est apud prelatum sicut
nec filiusfamilias. ⁊ cõparat ergo glo. ꝯuentũ filiofa. ⁊ p̃la-
tum patrifa. qui solus ẽ administrator legi. vt. l. j. C. d̃ bo.
ma. ¶ Aduerte in quãtũ gl. dicit ꝙ prudẽter agit q̃ ab-
batẽ cõuenit statȝ dicit ꝯtrariũ: q̃r p̃lat° sine capitulo ni-
hil agit. sed hoc nõ est veꝝ q̃r imo agit ⁊ defendit sine ca-
pitulũ habeat iustã causaȝ ꝯtradicẽdi vt q̃r p̃latus eẽt sus
pectus vel minus ydoneus. Nã capitulũ cãe sue adesse nõ
ꝓhibetur. ar. ff. de procu. l. filius. §. milites. ff. de iureiu. l. sȝ
si vnus. §. filio. vel nisi negociũ esset arduũ. sicut ẽ q̃ñ que-
ritur de statu ⁊ libertate monasterij. Itẽ de magnis reb°
ꝙ. s. de reb° relinquitᷣ arbitrio iudicis. ar. ff. de excu. tu. l. ꝑ
litẽ. ar. ff. ꝓ socio. l. idẽ q̃ȝ. ⁊ si vnus maior ⁊ pr̃ abbas ha-
beret sub se multos filios abbates ⁊ eẽt qḋ grauis vel de
statu requireretᷣ eius ꝯsensus in iudicio sicut in alienatio-
nibus. J. de iudi. c. deputati. ꝑ Inn. ar. ff. ad macedo. l. filiũ
habeo. Quod autẽ dr̃ de patre ꝙ est legitimus admini-
strator intelligitᷣ in rebus in q̃bus hȝ vsũfructum nõ in his
que ptinẽt ad filiuȝ pleno iure. vt no. C. de bo. que lib. autẽ.
excipitᷣ. ⁊. ff. cõmo. l. iij. §. si filio. lȝ tñ nõ sit legitimus admi
nistrator requiritᷣ tñ ꝯsensus eius tpe litis ꝯte. q̃r tũc radi
catᷣ iudiciũ. ff. so. ma. l. cuȝ dotẽ. §. eo autẽ tpe. in ꝯtestatio
ne litis incipit iudiciũ substãtiari per actũ triũ p̃sonaꝝ. in
autẽ. de litig. §. omnẽ. ¶ Querit denuo gl. per quẽ cõe ne
gociũ p̃lati ⁊ capituli expediatᷣ. ⁊ dicit ꝙ ꝑ sindicũ ꝯstitu
tuȝ a p̃lato ⁊ caplo. ⁊ tutius ẽ hoc q̃ȝ per solũ p̃latũ. ar. ff.
so. ma. l. ij. §. ꝙ si in p̃ris. ⁊. ff. de ꝓcur. l. filius. §. sȝ ⁊ filia. ⁊
in. c. p̃ñtiũ. de testi. li. vj. ¶ Et prudẽter facit p̃latus si nõ
vult suscipere iudiciũ nisi de ꝯsensu capituli. ⁊ prudẽtius
si per sindicũ cõiter ꝯstitutũ. ⁊ hoc q̃ñ bona nõ sunt discre
ta. sed si sunt discreta q̃libet de per se ꝓcuret factũ suum.
nam ⁊ filiusfa. põt esse in iudicio de peculio sibi cõcesso ꝑ
patrem. ff. si cer. pe. l. cum filius. ff. de mino. l. deniq̃ȝ. §. sed
vtrum. C. qui bo. cede. pos. l. cum filius. ff. de ver. ob. l. ple-
nissime. per Bar. vide qḋ no. insti. de actio. §. penales. di-
cit Inno. ꝙ archiep̃s potest intentare defendere iura pri
mitie ꝑ suo interesse de off. de. c. exposuit. in nouel. vniuersi
tas non facit actorem sed sindicum. q̃r est domina ⁊ non

¶ Qui submittit caput submittit bona.

a ¶ Adde regulam. l. ⁊ magis. ff. d̃ solu. ⁊ adde etiã qḋ voluit bar. i. l. ij. ꝑ illũ tex. C. pro so.

requirit q iudex iterponat decretũ.dicit Inno.de pcu.c.
ↄsulti.qđ ẽ no. ¶ Si instrm dicit talis cõitas fecit tales
pcuratores valet instrm lʒ aliq sint excõicati.de pcur.c.
ↄsulti.p Inn. ¶ Mirũ ẽ quõ pcuratorium ita generale
vʒ nisi intelligat qñ vniuersitas ẽ parua vel certi habent
totius cõitatis arbitriũ ⁊ ptãtem vt bononie dicit gl.in
auẽ.de desen.ciuitatuʒ.§.interim. ¶ No. q olim dabat
pcur.in certis casibus.ſʒ hodie dñs ↄstituit maxime si ẽ
impeditus.insti.p quos agere possumus. ¶ Florẽtini p
cox statuta dant pcuratores corpori creditox ↄ fallitos
debitores ad similitudinẽ.l.hostile.de qua fit ibi mentio
⁊ sic ẽ repire pcuratores datiuos i.l.q idiscretũ pcurato
rem ↄstituit eius ↄtumaciã sibi imputare dʒ vt lite non
ↄte.c.j.p Inn. ¶ Si instrm dicit talis abbas ⁊ cõuẽtus
pcedentibus tractatibus vẽdidit ⁊ nõ apparet alio mõ
de tractatibus ista verba nocẽt psonis ↄsentibus.ſʒ non
ecclesie.ff.de castrẽsi pecu.l.si forte.p Bar.⁊ ibi declarat

a ¶ Uide plẽ scripta p moder.in l.sciẽdũ.ff.ð verb.oblig.

l.optimã.de ↄben.⁊ cõmit.stip.⁊ glo.que ẽ.C.de colla.l.
si donatõe. ¶ Si instrm dicit donauit [a] pro bonis ⁊ le
gitimis meritis pbat merita si itervenit isinuatio.l.j.C.
de pdi.curi.li.x.als nõ nisi equalẽtia merita nominẽtur
spãliter ⁊ expresse:qꝛ tũc stat ↄfessiõi.vt nõ reqrat isinua-
tio.de dona.l.aquilius p Bar.nec ex aliquo iterdicto p
sumitur fraus seu simulatio verbox.ff.de pba.l.q testm.
in glo. ¶ Quãq̃ʒ si vera eẽt eqparatio gl.q platus esset
similis patrifa.si in iudicio cõuentũ eẽt capl̃m foret ne-
cessarius ↄsensus platus.vt in.c.vlt.de iudi.li.vi. ¶ Sed
ista equiparatio nõ ẽ oĩo bona.qꝛ in bonis deputati soli
caplo nõ requirit ↄsensus plati.vt in fine istius.c. Assimi
lo bona ↄuẽtus castrẽsi peculio in quo nõ ẽ necessaria au
ctoritas pris.vt.ff.de castrẽ.pecu.l.miles pcipua.in.§.j.p
Bar. ¶ Demũ glo.ponit doctrinã q si ad solũ platuʒ
solus prelatus sufficit.si ad solũ capl̃m sufficit solum capi
tuluʒ.si ad vtrũq̃ʒ vterq̃ʒ.⁊ subdit q vacante sede nõ cur
rit prescriptio.s.in bonis cõmunibus vel solius prelati.de
mum querit si capl̃m agit vel rñdet ⁊ platus ex interual
lo ↄsentit.vtrum iudicium conualescat.⁊ videt q non.vt
l.obligari.§.fi.de aucto.tu. ¶ Contrariuʒ determinat gl.
qꝛ prelatus habʒ plenius ius consentiendi q̃ʒ tutor qui ẽ
procurator quasi in rem suam.vt probat illa lex notabi-
lis.ff.de vsufruct.quẽadmodum caueatur.l.j.in fi.⁊ ideo
cõualescit iudiciuʒ.qđ non est no.dignũ.⁊ est ratio qꝛ qđ
cõmune ẽ meũ ẽ pricipatõe nõ dico insolidũ.vt.ff.de ritu
nup.l.illud.vñ cũ sit cã ppria merito põt ratificare cãm
¶ Alij ↄdicunt nã pater qui hʒ vsumfructuʒ participat
cũ filio.vt.ff.de vsufruc.le.l.si alij.⁊ tñ ratificãdo nõ cõua-
lidat pcessum solius filij.vt no.C.de bo.que lib.l.fi.§.ne-
cessitate.nisi quãdo abest ex causa necessaria.C.de pcur.l.
exigẽdi.tex.no.valde. ¶ Aduerte quedã sunt in potentia
cõualescẽtie ⁊ ista cõualescũt p subuenientẽʒ ↄsensuʒ.que
dã aũt nõ sunt in potẽtia cõualescendi.⁊ ista nõ cõuale-
scunt.vt.l.recepiũ.ff.cõmunia pdio.Ibi mora media im
pediuit accessum ↄsensus posterioris.⁊ qꝛ fictio retro est
qdam discursus vbi requirit mediũ habile de ser.rusti.p-
dio.l.tria pdia. ¶ Dico q ea que reqrunt p auctoritate
nũquã cõualescũt.qꝛ auctoritas nõ recipit iteruallũ neq̃ʒ
dieʒ.⁊ qꝛ in ea ↄsistit fundamẽtũ ⁊ substãtia originis ⁊ si
ne initio nihil fit.ſʒ ea q̃ requirunt p validitate ↄfirmato
ria actus bñ possunt subseq ⁊ fingũt retro.vt.C.ad mace.
l.fi.⁊.J.de iur.pa.c.curata.⁊ ea q̃ nõ fingũt retro ratificari
nõ pñt.vt.l.bonox.ff.rẽ ra.ha.⁊ l.fi.eo.ti.⁊ no.ff.de le.j.l.
talis scriptura.s.qñ nõ valẽt a pncipio. ¶ Questio fuit
de facto platus cũ capitulo fecit precedẽtibus tractibus
pmutationem cum seyo.deinum epũs ratificauit ⁊ vices
suas interposuit.querit an valeat pmutatio.dicit Inn.q
nõ:qꝛ epũs dʒ auctorari ⁊ sic a principio. ¶ Porro con-
sensus ptinet ad illuʒ cuius interest auctoritas autem ad
magistratum vel officialeʒ ſʒ epi nõ interest.qꝛ tunc in re
sua nõ põt interponere auctoritatẽ.l.j.⁊.l.obligari.§.tu-
tor.ff.ð aucto.tu. Ergo ↄsensus epi est auctoritas.s.qñ nõ
valeret a principio.ppriẽ loquẽdo.imo ẽ decretũ non au-
ctoritas. Nã decretuʒ ẽ interlocutoria.vt.ff.de aucto.tu.
l.inter.⁊ ibi no. ¶ Item requiritur ab initio de ↄsue.cuʒ

cõsuetudinis sit.de re.eccle.nõ alie.c.vdũ.lib.vj.⁊ no.in
l.instar.C.de iure fisci.lib.x.C.qui pro sua iurisdi.l.j.C.de
peda.iudi.l.j. ¶ Sed vr q si durat cõsensus pmutantiũ
q valeat decretũ vt ex nũc nõ vt trahat retro.vt.l.obser-
uare.in.§.fi.ff.de offi.pcon.⁊ leg. ¶ Illa autem verba vi-
ces suas qñq̃ʒ supponũt pro auctoritate.quãdoq̃ʒ p con-
sensu.qꝛ sunt significatõis cõmunis ⁊ exponunt ſm mate
riam subiacẽtẽ.⁊ ſʒ q iuris ratio patit. ¶ Procedo vl-
terius sup glo.nam prelatus solus nõ põt alienare.ergo
nec rem in iudicio deducẽ.vt.ff.de iur.deli.l.ait pretor.gl.
ↄcedit hoc sed male dicit qꝛ administrator q nõ põt alie
nare simpliciter tñ põt alienare p figurã iudicij.qꝛ ẽ alie-
natio necessaria q̃ nõ sit per eũ ſʒ p ministrũ legis.i.p in-
dicem.ff.de sta.libe.l.statuli.a ceteris.§.quintº.tex.nota-
bilis.vt no.C.q.vt indig.l.polla.nõ ob.l.ait ptor.quia ibi
actio nõ cõpetebat nec ei erat formata.i.applicata deli-
beratione pẽdẽte. ¶ Querit demũ gl.qd si qđ ẽ inter p
latuʒ ⁊ capl̃m.dicit gl.q capl̃m indiget auctoritate cura
toris ad liteʒ. ¶ Ista glo.supponit q caplm fungat vice
minoris als nõ daret curator nec psone nec liti.vt.C.ð bo
nis q̃ lib.l.fi.§.si aũt patre recusante. ¶ Cõpost.dicit q
capl̃m hʒ legitimã psonã ⁊ nõ indiget curatorẽ.J.de elec.
c.cum eccl̃a vulterana.de cã pos.c.cum olim.de rest.spo.
c.j.⁊ de resti.in integ.c.cũ venisset.in fi. Nam ⁊ maiores
qñq̃ʒ habent restõneʒ in integ.⁊ tamẽ nemo dixerit eos
indigere curatorẽ.ff.de in integ.resti.l.fi. ¶ Itẽ in posses-
sorio iudicio minor restituit in iteg.⁊ tñ nõ indiget cura
tore si ẽ adultus ita q possit iurare.vt.C.qui legitimã p-
sonã.l.momẽtanee.plene no.in.l.j.C.si de momẽ.posses.
Itẽ facit.c.vl.de iudi.lib.vj.⁊ adde qđ no.Spec.in ti.de
actore.in ver.itẽ ẽt obijcit prelato. ¶ Et no.q collec.rep
hendit glo.que dicit q prelatus sine cõuẽtu agere nõ põt
in cõi cã qnimo etiã prioratũ ⁊ ecclesiarũ subiacẽtiũ noĩe
agere põt.de offi.ordi.c.psenti.li.vj.⁊ p Archi.ideʒ ait q
qñ bona sunt diuisa quilibet p se aget.vt no.in.c.ij.ð pac.
lib.vj.⁊ p Arch.lxviij.di.c.fi.⁊ ita curia seruat ſm eum.⁊
facit optime.vij.q.j.qꝛ frater.vbi coadiutor p se agit mul
to fortius platus.facit.C.qũo ⁊ qñ iudex.l.si preses.qua-
si deserta.⁊ ẽ ratio qꝛ bonis patatis capl̃m redigit ad in-
star filij militis vel emãcipati. ¶ Sed quero quare eccle
sia no conuenit sine plato.sed platus sine ecclesia sic. Rñ.
qꝛ ecclesia ẽ loco filij:platus vero loco pris.lxviij.di.quox
vices. ¶ Item ecclesia est in plato passiue sed non actiue
idẽ ait q platus solus non põt agere p eo qđ pertinet ad
sacristiã vel infirmariã.qꝛ nihil habẽt cõe cum plato.at.J.
c.si propt iniam.de rescrip.lib.vj. ¶ Item ait q capl̃m in
proprijs bonis capli hʒ plenam administrationẽ ⁊ legiti
mam personam de per se.de hoc no.in.c.statutũ.sup ver-
bo statuʒ.de rescrip.lib.vj.p Archi.⁊ sicut cohors militũ
facit pcuratorẽ vere ⁊ ppriẽ loquẽdo ita cohors capli.ff.
ð pcu.l.filius.§.sed ⁊ milites.tex.valde notabilis. ¶ Sʒ
an capitulares possint eẽ testes i cã capli.dic q sic qꝛ testi
ficant vt singuli. ¶ Item ⁊ platus si est vnus de singulis:
nisi iudiciũ sit formatũ in solo prelato.d.c.pñtium.de te-
sti.lib.vj.per Inno. ¶ Pone dicit Innoc.prelatus cũ ca
pitulo ⁊ c.nemineʒ de caplo noiando an vʒ.⁊ videt q sic
solus platus põt nisi reprobet instrm de falso vt qꝛ pbet
q ibi nõ interfuit maior pars capli.naʒ qđ falsuʒ ẽ interp
tatione iuuari non põt. ¶ Illud no.q ẽt sine articulis p-
bationes testiũ valẽt.e.c.in nouella.⁊ qꝛ in cã falsi acerri-
ma fit indagatio non dʒ ↄmitti examinatio testiũ.no.tex.ea.
di.in no. ¶ Idẽ ait q caplʒ non indiget curatore ſʒ Cõ
post.de hoc p Archi.ð in iteg.resti.c.ij.de hoc no.in spe.ð
de sindico.circa fi. ¶ Idẽ ait q abbas põt ↄcedere mo-
nacho administratõnẽ certax possessionũ pro qbus pote
rit agere ⁊ ↄueniri.vt.J.qui cleri.vel vouẽ.c.insinuante.de
prebẽ.c.dilectus. ¶ Idẽ ait q canonicus contra capitu
lum vel aliũ canonicũ põt agere pro prebenda sine cõsen
su capituli qꝛ non est capituli vtrũ prebẽda pertineat ad
vnũ canonicũ magis q̃ʒ ad aliũ. Sed si esset questio iter
canonicos diuersax eccl̃arũ tũc requireret consensus capi
tuli qꝛ tractat de piudicio eius ⁊ de separatione preben-
de ab ecclesia ⁊ dicit q ita seruat curia. ¶ Pone q est
questio

questio inter duos fratres de peculio qr vnusqsq ptendit
sibi soli assignatum a patre.nunqd in tali iudicio est neces
saria patris auctoritas.vr q non qr nõ interest patris qs
obtineat. ¶ Contrariũ est verũ qr patria potestas eis offi
cit ⁊ simul poterit auctorari vtriqz.ff.de au.tu.l.accipien-
tis. ¶ Item ait cũ querit nunqd eccl'a vacante aliqd pos
sit innouari.⁊ distinguit qd aut agit de his que expediun
tur eccl'a vacante vt in electione ⁊ psecutione ipsius.⁊ in
his nõ est necessarius ?sensus plati qr platus nõ est in ec-
clesia vacante sicut nec hr's in hr'ditate iacẽte.C.de capti.
l.nec nos. ¶ Aut sunt talia que nõ psit expediri sede va.
sicut sunt alienatões rer eccl'e.⁊ tunc nihil ẽ innouandũ.
¶ Aut nõ loqmur de alienationib⁹ sed de administratio
ne.⁊ tunc aut bona sedis vacãtis ⁊ capituli sunt cõia ⁊ ni
hil est innouandũ. ¶ Aut sunt discreta.⁊ tũc nõ curat se-
dis vacatio quãtũ ad bona capituli qr sepator separata
rõ.arg.ad hoc.ff.de ac.heredi.l.duo fratres.⁊.ff.de i inte.
resti.l.abstinẽdi.⁊.ff.de ac.emp.l.nõ ẽ nouũ. ¶ Deinde
scias qñ nõ ?uenit collegiũ sz vnus de collegio qs dẽat ei
auctoritatem pstare in iudicio. Nã de hoc habes melio-
rez glo.que fit in iure ciuili.in auc.apud quos opporteat
monachos cãm dicere in gl.no.q monachus col.vj.⁊ ibi
ẽt tractat glo.de exemptis qui eo ipso q sunt exẽpti non
habent presidẽ nisi papa vel impatorem in temporalib⁹
qui est iudex iudicũ vt legit ⁊ no.C.de decurio.l.siquis.
decurio.li.x. ¶ Extra quero quid de fratribus habenti-
bus bona indiuisa vtruz vnus possit agere sine alio.dic q
sic.vt.ff.de iudi.l.nõ idcirco.⁊.C.de decurio.l.lz indiuisa.
li.x. ¶ Et no.q separatio in scõ ?sistit.vt.C.si vn⁹ ex plu-
rib⁹ appel.l.j. ¶ Deneo no.q nõ tz appellatio abbatis
interposita ?tra vtilitatez eccl'e. Ber.in suffragio vtile ẽ
eniz eccl'e q defendat si abbas appellet ne dsendat nulla
est appellatio ipso iure.nec dicit inouari aliqd interiz.qr
nõ pendet.nã nuda vox dispergit statiz in aere sicut fum⁹
⁊ nihil remanet.⁊ ille ti.nil nouari appellatõe pendẽte in
telligit de appellatione valida ⁊ appellatio hz tres pticu
las. Pria ad impetrãdũ ⁊ ?tradicẽdũ. Scda ad reddẽ
das causas appellatõis ab interlocutoria. Tertia ad p-
sequẽdũ negociũ principale lata snia p appellãte ab iter
locutoria. Scdo pcurator nõ plus põt quã hz in mãda-
tis.vt.j.de ap.c.nicolao. Tertio casu est plenius pcuran-
dum.vt.ff.de pcur.l.qui pcuratorẽ dat. Adde pcurator
?stitutus ad causas absētie nec tenet appellare tex.ẽ not.
ff.de neg.ge.l.liberto.§.fi. ¶ Unde ?sidera q quedã sũt
que nõ possunt tractari nisi appellatõe pẽdẽte.⁊ illa psit
innouari sicut sunt illa q̃ fiunt ad iustificandũ vel ipugnã-
duz appellationẽ.vt.C.de ap.l.eos.⁊.C.de tẽpo.appel.l.
p hanc. ¶ Quedã sunt q̃ appellatõe pẽden.nõ psit tra-
ctari nec attẽptari ⁊ ista si ventilent vel fiant interiz retra
ctant per viã attẽptati. ¶ Quedã sunt que attẽptari qui
dem psit.sed pẽdent ex futura victoria.⁊ ista interiz non
retractant per viã attẽptati.sed retrahũt in fine litis per
viam iudicati.ff.de admini.tuto.l.cirographis.§.j.⁊ hoc
inter partes.sed ius interiz quesitum tertie persone ñ re-
tractantur.argumẽtum.ff.de insa.l.furti.§.j.in glo.c.cuz
ni.x.de constitu.ff.mãdati.l.creditor.in prin.quia ?tra il
luz nõ extẽdit vigor iudicij.ff.d insanib⁹.l.luci⁹. ¶ Que
dam sunt que inducũtur litis pẽdẽtiam tam in causa pn-
cipali quã appellationis vt sequestrationes ⁊ fructuum
descriptiones.⁊ ista possunt innouari appel.pendente.l.
post quã.§.imperator.ff.vt legatoruz nomine caueatur.⁊
ibi per Hy.⁊ alios.

c **Tam dilecta.** No.q illd qd fit ?tra ordinem dr
per iniuriã fieri.ff.de mio.l.ait ptor.§.pmittit.
⁊ psumit dolus in iudice qui auctoritatẽ suaz
interpõit ?tra auctoritatẽ legis.vt no.in.l.j.C.de fide in-
stru.⁊ iure aste fisca.lib.x. ¶ Processus factus per litte-
ras subrepticias irritat factus ?tra formã rescripti irrit⁹
nunciat. Et quattuor facit tãgit questionẽ cassat pcessuz
secũdor iudicũ. Ibi depzẽdimus irritũ decernit pcessum
priorum iudicum. Ibi dictus.insuper cõmittit causam ⁊
mandat restitul spoliatum ibidẽqz. Ecce monachus non
hz pprũ tñ si aliquid lucratur ex idustria põt ex eo solue
re debita.vt.no.i.c.i.J.de obligatis ad ratiocinia.i nouel.
scm Inno.in additione glo.incipit raciotinij qd tene mẽ-
ti. ¶ Itẽ si habet administrationez ⁊ ?trahit in casu pre
misso obligat successorẽ administrationis.vt.J.de solu.c.j.
item qui precipiti semitã tutã vel certaz deserit viam sibi
periculũ parat ⁊ sepe incidit in latrones. ¶ Casus vacã-
te monasterio monialiuz heresien.ecclesie in saxonia due
fuerunt electe in discordia.s.custos ⁊ vna alia monialis.
¶ Cõmissa fuit causa p primũ rescriptũ scolastico hildẽ-
seruẽsi ⁊ cõiudicibus quib⁹ fuit mandatũ vt ad ecclesiaz
personaliter accederent psone idonee.interi administra-
tionẽ cõmitterẽt.cui fieret resignatio subtractor qui for
mã mandati apostolici trãsponẽtes resignatione subtra
ctorũ nõ facta de alijs articulis cognouerunt iste proces
sus dclaratur nullus qr cõtra formã mandati. ¶ Secun
di iudices fuerunt abbas ramẽsis ⁊ socij i quo scdo rescri
pto nõ fiebat mẽtio de primis litteris ⁊ sic erat subrepti-
ciũ. Patiebat etiã aliud defectũ qr ibi erat similis clau-
sula d resignatione subtractor que fuerunt apposita obre
ptiõe preter consciẽtiã pape vel cãcellarij. ¶ Papa mã
dat cassari pcessuz eorũ qr subrepticiũ fuit rescriptũ cõmit
titqz cãm mandando sic decerni ⁊ tandẽ ad vlteriora p-
cedi seruata forma iuris ⁊ forma rescripti de resignatione
subtractor. Ibi pcurator monialis. Nota monialẽ pos-
se facere procuratorem in negocio sue electionis de hoc.J.
de re iudi.c.cũ.i.⁊.a.de priui.cã oli.ad hoc etiã põt ?pelli
vt.c.idemptitatibus.§.sed ad eas de elec.li.vj.qr propria
est cã iste ẽ articulus electionis sic ⁊ pcurator in articulo
sue pcurationis defendendo põt facere pcuratorem ante
litem cõte.ff.de no.op.nũ.l.i.in fi.p Bar.hz ergo mona-
chus propriũ.officij gestione nõ dnij acquisitiõe vel antie
xitate diuitiar ar.ff.de excu.tu.l.sz reprobari.§.j.C.d mu
ne.pfimonior.l.professio li.x. Non est ambitiosus q ele-
ctionẽ suaz iure psequit etiã femina põt prosequi electio
nem suam vt hic habes. Ibi ad abbatem ⁊c. ¶ Hi fue-
runt secundi iudices vt patet per inferiora. Item ibi pre-
ter consciam ⁊ sic videtur quod nõ esset necesse qd fieret
resignatio subtractorũ qr in ista cl'a rescriptũ erat falsum
⁊ falsa forma ñ ẽ forma. Ibi irritãdũ.s.rõe surreptõis. Ibi
insuper scolasticũ ⁊c. Isti fuerunt primi iudices. Ibi prin-
cipaliter.i.per prius ⁊ sic non erat pretermittendum vel
postponendum principaliter dicitur fieri illud quod ordi
natur ad se ⁊ per se primũ deinde ad sequentia sed quod
p se nõ stat nõ dr principaliter.ff.d iurisdi.om.iudi.l.⁊ qr.
¶ Illud dr principale qd principaliter profert.ff.de stip.
ser.l.si seruus cõis. ¶ Itẽ princeps dicit cuius grã reliq
faciũt.ff.de seruo corrupto.l.in hac. Isti alij societatẽ pre-
stant dicuntur cõplices si famulatuz dicuntur sequaces si
assistunt p pprio interesse dicunt adherẽtes. ¶ Si multi-
tudo hominũ facit sibi vnũ caput siue capitaneũ oẽs dicũ
tur principales tñ vnusqsqz tenet pro se ⁊ nõ p alio vt no.
in.l. pretor.ff.vi.bo.rap.sed nõne vnus alteri prestat opez
ergo tenetur de ope.rñ.qñ actus principalis includit i se
opẽ de necessitate opes cõfũdunt nec punitur qs totiplici
pena quot sunt persone delinquentes simul qr vnuz ẽ stru
ctum.ff.de fur.l.qui seruo.§.fi.ff.de iurisdi.om.iu.l.si fami
lia.ff.de fideius.l.generaliter extensa regula de cõtractib⁹
ad delicta.vt.ff.d iudi.l.omnẽ. Ibi psonaliter ideo debẽt
p se accedere nõ p substitutũ.C.de cad.tol.l.j.§.ne autez.
¶ Adde qd no.in.c.j.de elec.li.vj. ¶ Quid si ambe par
tes sunt in cõcordia qd nõ vadat psonaliter videt q ñ te
neat accedere.ff.de arbi.l.arbiter ita vbi dr q ñ tz factuz
vtraqz pte ?tradicente. Ibi psone idonee ista erat forma
primi rescripti. Ibi cõmitterẽt tãqz custodi nõ tãqz abba
tisse. Et no.lite pendente apponi custodez. Ibi ad quos
qr moniales non habent proprium sz quod habent ẽ mo-
nasterij.ibi resignatio ista ẽ alia clausula. Ibi transponen
tes no. qd forma mãdati nõ debet trãsponi qr eo ipso qd
ẽ de forma d substantia. Et no.qd iudex delegatus equi-
paratur nuncio qr nunqz fit dñs litis ⁊ in nullo dz excede
re vires mandati.J.de offi.deleg.si pro debilitate.ff.d ver.
ob.qui rome.§.calimacus i fine.fines mãdati dicunt ñ so

Pricipaliter qd dicit fieri vid moder. senẽ. in l.siquis nec cãz.⁊ ibi ẽc aliqd p Jaso.ff. si cert. peta.

lium vltima extremitas sed a principio vsq̄ ad finē.ff.de exercitoria.l.j.§.si plures.ff.mādati.l.diligēter.cū si.simile in.l.j.§.j.ff.siquis ius dicēti non obtēperauerit. Ibi ac iuris ordinez duplex erat defectus.s.forme mādati ⁊ ordis a iure dati qui si mādaꝛ in rescripto seruari ⁊ nō seruaꝛ nō est necessaria appellatio qua iste ordo trāsiuit ad formā rescripti.vt hic.⁊ ar.ff.de arbi.l.celsus.vbi dutius agitur cū ministro legis quā cū ipsa.l.inanimata.⁊ sic ñ ob.C.de appel.l.j.vbi ordo dat esse rei si ordo non seruaꝛ ipso iure nō vꝫ quod agitur.l.j.§.j.de ꝯsti.pecu. Ibi restitutis illud est mādatū nouū q̄ supra nō dixi qḋ deberet fieri restitutio subtractoꝝ monialibus sed ꝙ fieret resignatio subtractoꝝ custodi. Item ibi de rebus capitulis hic de rebus monialiuꝫ.i. ad vsum eaꝝ.ff.de manumis.l.iiij.⁊.l.j.C.si p viꝫ vel alio modo que est lex notabilis ad hoc. ¶ No.ꝙ dixi in sūmario ex quo sequiꝛ ꝙ maior est defectus ordinis substātialis quaꝫ mendatij. ¶ Itez no.ꝙ aliud est facere fieri rescriptum per obreptōes.i.fabricam. Nam obripere est fieri facere falsam scripturaꝫ.⁊ q hoc facit litem perdit ⁊ teneꝛ crimine falsi.vt.ff.de fal.l.si quis obrepserit.⁊.ff.de iure fisci.l.in fraudem.§.quotiens. sed qui impetrat p surreptōem nō teneꝛ crimine falsi nec per cām ⁊ si nō excipiaꝛ valebit ꝓcessus. vt.s̄.eo.c.super litteris. Et ideo falsum dicebat Bar.ꝙ petens falsuꝫ debitum.⁊ sub hoc ꝑtextu faciēs citari aduersariū tenetur crimine falsi.nā illud nō est falsum nec quasi falsum quo ad spēm delicti.q̄ aliud ē falsuꝫ facere.⁊ aliud ē falsuꝫ in petitione ꝓponere.⁊ q̄ si falsuꝫ eēt nullum hoc patet per l.cum putarē.ff.fami.her.⁊.ff.de peculio.l.eo tempore.ff.man.l.si fideiussor.§.in oibus.⁊.l.j.de condi.inde.porro. aliud ē rescriptum falsum qḋ nō ē impetratū.aliud falso impetratū.i.per mendaciuꝫ obiectū a rescribēte.vt.c.sup lr̄is.s̄.eo.nam in primo deficit substātia in secūdo qualitas vitiū est sic.C.arbitriū tutele.l.cū interdicte.ff.ḋ neg.ge.l.pōponius scribit. Deinde no.ordine seruāduꝫ qḋ est veꝝ qñ verba ꝑposita ⁊ postposita nō sonāt idem vel sūt de substantia forme.vt pꝫ de stipulatōne.sed si idē sapiūt nec sunt de substātia forme nō curamus de ordine verborum.vt.ff.de peculio legato.l.quidā.ff.de solu.l.nec enim ordo. Ista est via brocardica de qua hic satis per Ber. ¶ Ecce forma dꝫ ꝑcise seruari.sed nūquid illa verba sūmarie ⁊ de plano sunt de forma. Respōdeo nō sunt ḋ forma necessitatis substātialis.sed de ptāte arbitrij.q̄ abundans cautela seruādi ordinis nō nocet ſm Inno.ad hoc lex notabilis.C.qūo ⁊ quādo iudex.l.i.j.de iudi.c.nouit. potestatis igitur ē nō necessitatis.si papa aliquid notabiliter adicit ordini solito causaꝝ illud bene est de forma vt hic sed si detrahit nō ē de substātia forme.q̄ qḋ formiter fit includit etiam rudez ⁊ generalē materiā. ¶ Ordo.ꝓprie nō ē ordo si pōt ꝑtermitti.ordo eīm proprie ē ductio alicuius rei ad substātiam suam ſm prius ⁊ posterius.dixit qdam philosophus ꝙ nihil ꝯstat sine ordinis ꝯpositione ⁊ ē duplex ordo.s.ꝑmanens ⁊ ordo ꝯiunctōis forme ⁊ materie.⁊ ordo transiēs. ¶ Et no.vbi papa ꝑfigit ordinē talis ordo semꝑ ꝑsumiꝛ de substantia vt hic.⁊.j.de resti.spo.c.pisanis.⁊ adde qḋ dixi.C.de sen.interlocuto.om.iudi.l.latam. Et no.ꝙ etiam ille qui nō leditur appellat si ordo non seruatur.ff.de mino.l.ait ꝑtor.§.permittitur.licet Ricar.malū.dicat ꝙ ibi loquitur de appellatōe dubitatiue nō assertiue q̄ q nō grauatur nō appellat ſm eum. Ego dico ꝙ ēt tꝫ appellatio eius qui se putauit grauari lꝫ nō graueꝛ ⁊ requiriꝛ snīa suꝑ appellatōe.ff.de au.⁊ ar.leg.l.titie amite nec repiꝛ alibi. ¶ Itē no.diuersos ꝓcessus diuersis rōnibus impugnari q̄ vtraq̄ pars impetrauit sibi iudices diuersis tēporibus ⁊ vtriq̄ ꝓcesserunt ſm oēs sed pperam. ¶ Itē no.monialem ⁊ monachū quedā petere posse vel q̄ est spoliatus vel q̄ petit noie collegij.ꝙ intellige euꝫ mandato.ff.de ꝑcu.l.filius.§.milites.vel q̄ de his q̄ diuiduꝛ inter monachos petit partē suam.vt.l.j.in fi.ff.de colle.illici.vel cum transit ad aliud monasteriū cuꝫ licentia.vt.j.de cleri.ꝯiug.c.ꝙ a te. ¶ Deinde hic dicit Ber.ꝙ singuli compellūtur soluere debita cōitatis non tanquā singuli ſꝫ tanquā vniuersi faciēdo collectā.vt no.in.l.j.§.quib⁹.ff.qḋ cuiuſ.vniuersitatis no.⁊ p Bar.in.l.iiij.§.actor.ff.ḋ re iudi.grauabunꝛ ergo sing.q̄ nō pōt aliter cena duci sed finaliter soluetur deo ꝙ ab vniuersitate colligiꝛ ⁊ bñ seruāt hoc datiarij qui ꝓ debito ville capiūt bestias hominū de villa. ¶ Sed nunquid ꝓcessus factus ꝯtra formā mādati possit p ptes ratificari.⁊ videꝛ ꝙ sic.l.iij.§.cōia vtriusq̄ iudicij. dic si posse ratificari qḋ nō est.vt no.C.de rei ven.l.mater.q̄ ratificatio reqrit tria.s.ratificantē actū ratificationis ⁊ rem ratificabilē.q̄ ratificatio est quedā informatio q̄ requirit informabile.i.dꝫ inuenire informanduꝫ q̄ nullum existit etiā in facti cā.vt.ff.de leg.iij.l.lucius.§.collegio. ¶ Porro ratificatio reqrit duo extrema ⁊ altero deficiēte nō hꝫ in se ꝯsensum.ad hoc facit qḋ no.ff.de ver.ob.l.triticum.⁊ .C.de insti.⁊ substi.l.pe.de le.ij.l. cū pr̄.§.vicos. q̄ per se nō subsistit qḋ p se intelligi nō pōt.ff.de fideius.l.heres a debitore.⁊ fuit qḋ de facto. nam fuit factū cōpromissum inter ecclesiā ex vna pte ⁊ quattuor frēs ex altera arbiter diuisit inter eos ⁊ ecclesiā. Item inter sese fuit emologatū ⁊ dicebaꝛ nō valere quo ad inter sese.q̄ inter sese nō compromiserūt. ¶ In ꝯtrium faciebat q̄ ēt profonete siue mediatoris factū pōt approbari nec requiritur aliud cōpromissum vbi est voluntas ⁊ consensus per se valens efficere ⁊ sic valet vt pactū nō vt cōpromissuꝫ.l.j.§.⁊ post operis de no.ope.nū.ff.de arbi.l.si de meis.§.recepisse. ¶ Item arbitria redduꝛ ex consensu.ff.de app.l. ex consensu. iudiciorum autem auctoritas dependet a forma mandati. actus igiꝛ qui pōt induci in illo instanti seu subito induci tur per ratificationē lꝫ ali⁹ actus nō ꝑcedat.⁊ sic ratifico qḋ nō est dūtamē possum ꝓducere ipm in se ⁊ sciā id qḋ ago.ff.de dona.l.ex hac scriptura. ⁊ sic ratificatio poneꝛ inceptiue secus si tunc non possit explicari. ¶ Item ꝓrogatio nō hꝫ hic locū q̄ nō ꝓrogaꝛ qḋ ꝯsumptū ē.ff.ḋ pca.l.sed si manēte.⁊ q̄ de ꝑsona ad ꝑsonā nō fit ꝓrogatō mādati.j.de offi.dele.c.p.⁊.g.attamē ex qualitate facti ꝑsumiꝛ ꝯsensus.ar.ff.de ꝓba.l.procula.ff.de aucto.tut.l.impuberes.que est lex nota. ¶ Collec.q̄rit vtrū sufficiat ꝙ in scḋis litteris fiat mentio de primis lr̄is gnāliter ⁊ confuse.⁊ dicit ꝙ nō si vnice lr̄e precedūt.alle.c.ex lr̄is.j.de dolo ⁊ contu.⁊ de cōfir.vti.vel inuti.c.bone. ſꝫ si plures precedūt sufficit clā gnālis nō obstantiū nisi esset aliqua clā notabilis ⁊ spālis de qua oporteret notabilr ⁊ spāliter facere mētionē vt hic.⁊ no.s̄.e.c.j. ¶ In glo.magna.ver.si aūt primū.⁊ subdit ꝙ vbi prime lr̄e nō reuocanꝛ se iudex addit iudici nō opꝫ facere mētionē ḋ ꝓcessu habito corā primo.de offi.dele.c.corā.q̄ intelligiꝛ adiunctus ꝯtinuate ⁊ in eodē statu in quo cām inuenit.⁊ post litē cōte.non pōt hoc peti ꝙ iudex adijciaꝛ iudici.iij.q.iij.c.offeraꝛ.ſm euꝫ. ¶ Idē ait ꝙ vbi papa vult ꝙ tenor obstāiū habeatur ꝓ scripto de verbo ad verbū ꝙ nulla obstātia officiat rescripto.q̄ ꝯtra libertatē plenitudinis ptātis pape nihil statui pōt.papa deniq̄ non solā hꝫ plenā ptatē vt iutor ſꝫ summā siue suꝑmā vt dixi.s̄.rex pacific⁹.ñ ob.ff. siqs cau.l.sed ⁊ siqs.§.quesitū.vbi distinguiꝛ an aliquid sit pacificatū necne.q̄ illa distinctio non hꝫ locum in ista materia quoniam papa non potest imponere sibi legē ſm collec. ¶ Idem ergo in imperatore qḋ nihil pōt ita concessisse qḋ contrario imperio nō possit reuocare. Sed aliud est concedere ⁊ aliud trāsferre.tamē hoc nō decet principē. vt no.de consan.⁊ affi.c.qḋ dilecto.in nouella. ¶ Quero que dicanꝛ verba specialia.rñ.ea que certū significant licꝫ multa contineant.vt.ff.de lib.⁊ posthu.l. titius.in princi. ¶ Item ea que non pn̄t nisi vnum casum continere.vt.ff.de fun.instru.l.fundus qui locatus. Generalia autem verba dicunꝛ illa que ꝑdicanꝛ de plurib⁹ differētibus gradu vel spem vt est nomē liberoꝝ.vt.d.l.titius.in glo.ff.de libe.⁊ posthu. Itē generale ē qḋ obscurū ē q̄ predicatur ḋ plurib⁹ differentibus spem vel rationē.ff.de pac.l.veterib⁹ ꝯfusum vero ē qḋ intelligi non potest.ff.de verb.ob.l.triticum de iure fisci.l.ita fidei. Bal.

p Lerunq̄. Valet scḋm rescriptuꝫ licet nō faciat mētionē de primo quo vti noluit impetrans īfra annū. Et duo

a ¶ Limita istuꝫ tex. vt p Joā.ri de Jo.an.⁊ Jo.de ana. in.c.q̄ frustra.ḋ vsu.limita ēt istū tex.vt p Fely.in.c.ceterū.i.xj.colū. in ḋsi.ꝑma restrictō ā cod.

Et duo facit. Primo tangit impetrātiū malitiam. Secundo adhibet medicinā. ibi cū igit̃. ¶ Casus. ticius impetrauit litteras ↄtra seyū deinde ecōtra seyus cōtra ticiū non facta mētiōe de prioribus lr̃is demū seyus ↄueniebat ticiū per secūdas lr̃as obijciebat ticius de inualiditate secundarū litterarum qꝛ nō fecerat mentionē de primis replicabat̃ qđ ticius nūq̄ fuerat vsus lr̃is suis dicit papa ꝙ qꝛ malicijs hominū nō est indulgēdū ꝛ negligētia sua cuilibet est nociva qđ si iste ticius primus impetrans infra annū postq̄ copiam iudiciū habuerit ex malitia vel negligētia postposuerit vel ꝙ vigore secundū litterarum pōt conueniri licꝫ in secūdis nō sit functa cōmemoratio de primis hoc dic. Ibi multo tpe multū tpa dicit̃ tpa anni sic in auc. de hered. ꝛ fal. §. siquis aūt nō implens. ꝛ iste ānus est vtilis a prin. qꝛ nō incipit currere nisi ei qui ð iure ꝛ de facto potuit experiri. vt no. de tēpo. in inte. resti. l. supuacuā. ꝛ iō ei q nō hꝫ copiā iudicis nō icipit currere. dūmō prestet̃ fꝫ Ber. simile. ff. de ope. no. nun. l. de pupillo. §. siquis ipsi pretori. ¶ No. ergo optimū arg. qđ si labitur terminus banni ꝛ in illo tpe vltimo ptās non venit ad banchū ꝙ dꝫ se pńtare bānitus a banchū ꝛ reqrere presentiā iudicis. ꝛ si eā nō pōt habere protestari dꝫ apud tribunal. aliter terminꝰ habeāt̃. ꝛ si cā est capitalis nō pōt ad ꝓtestādū ↄstitui ꝓcuratoꝛ. qꝛ nec ad ↄparēdū ꝛ ꝓtestatio succedit loco ↄparitionis. Et ānus iste olim statuebat̃ in edicto ꝑtoꝝ vt insti. de ꝑpetuis ꝛ tēporalibus actio. in prin. ꝛ quorūcūq̄ magistratuum. vt. ff. de calūniatoribus. l. annus. aliqñ statuebant̃ sex mēses. vt. ff. de edil. edi. l. cū sex. ¶ Itē in diuersis figuris causarum diuersa statuunt̃ tēpora ꝛ nō pōt dari pfecta regula qꝛ sunt ð iure positiuo. de quo ratio precisa reddi non pōt. vt. ff. de postlu. l. j. §. j. Tēpus anni statuit̃ vasallo in recognitione feudi. vt in. c. j. quo temp. miles coll. r. postq̄ istud tēpus ꝑterijt irreparabile est nisi lex vltra procedat dando reparationē vt in emphiteota ecclesie qꝛ cum ecclesia benignus agit̃ vt extra de loca. c. potuit. Ul dic ꝙ istud. c. est generale in omni emphiteota ꝛ conductore. qꝛ pōt equitas canonis mitigare rigorem iuris ciuilis in quolibꝫ foro. Ibi ceperint ↄueniri. s. per citationē. nam per rescripti ꝑsentationem non dicitur quis ↄueniri nisi sequat̃ citatio. vt no. ī. e. c. si aūt aliquis. Sed qđ si fit ꝑsentatio rescripti presente aduersario. Rñ. presentia habetur pro citatione. ff. de re iudi. l. de vno quoq̄. qꝛ ꝑsens nō est citandus ꝑ epistolā. vt no. Inno. ī. de preben. c. graue. tamen monendus. vt. C. qūo ꝛ qñ iudex. l. ij. dicit Archi. siue de facto siue fortuito reperiat̃ corā iudice non tenetur recipere libellum. Ego dico ꝙ tenet̃ recipere sꝫ nō respondere. qꝛ dꝫ habere spaciū ad deliberādū. vt in auc. offerat̃. C. de litis contesta. de hoc no. archi. v. q. ij. vocatio nisi sit talis qui habeat ius declinandi forum. vt. ff. de iudi. l. ij. §. legatis. ꝛ §. si dubitet̃. Ibi nō valere. s. tanquam subreptitias. Ibi indulgēdū. no. ꝙ malicijs hominū ē obuiandū. ↄcordantie sunt glo. ꝛ facit. ff. de aqua plu. ar. l. ij. §. idē neratius. ꝛ istud verum in iudicijs i quibus ꝑsumitur dolus ꝛ malitia ex termini cursu. ꝛ ideo post terminū qs non dꝫ audiri vt hic. ¶ Aliquando tamen non presumit̃ malitia qñ aduersarij nō interest. vt. l. mancipiorum. ff. ð opti. lega. que lex est ad hoc singularis. ¶ Item ꝛ hoc pēdet arbitrio iudicis fm Inno. qđ est no dignū. ꝛ maxime ad excusationem sindicorum. qui nō denunciant maleficia. Ibi copia iudicum. quid si in principio habuit copiam sꝫ nō postea. respōdeo nocet ei negligētia in principio quia nō purgatur temporis cursu. arg. ff. de offi. presi. l. senatus cōsulto. Nō ob. de leg. ij. l. ticia seio. in. §. vsuras qꝛ ibi mora irregularis que sicut irregulariter cōmittitur. ita regulariter purgatur supueniēte casu a quo incipere nō pōt. ¶ No. ergo ꝙ nō currit tpa ei qui copiam iudicis habere nō potuit. dicit lex ꝙ nō ledit̃ temporis cursu qui negligēs nō fuit. vt in auc. ð appella. post prin. colla. xiij. C. qui petāt tutores. l. cū a matribus. C. de appella. l. ꝑses. qñq̄ꝫ uñ currit tpa ignorāti. s. ad suū cōmodum. vt. ff. de infamibus. l. genero. Uel saltē si nō patit̃ icōmodū quia sua nō interest. vt in. c. statutū. de ꝑben. li. vj. vel qꝛ est tempus ꝙ naturaliter ꝛ irreparabiliter labit̃ vt tēpus etatis. vt. ff. de mino. l. iij. §. minorē. ꝛ. ff. de le. j. si cui leget̃. nō enim potest etas hominū ingenio reparari qꝛ vt ait Uirgilius. breue ꝛ irreparabile tpa omnibꝰ ē vite. contra hoc nulla virtus patrocinari pōt sꝫ famā extēdere factis hoc ꝟtutis opus. Ibi cōuenire. no. aliquid ↄualescere temporis cursu coadiuuante. sic. C. de his qui a nō dño manumittunt̃. l. fi. ꝛ no. in. l. j. C. qui admit. ad bo. pos. pñt. nā per prescriptionem multa cōualescunt et legit̃. vt no. ff. de condi. inde. l. indebitū. §. sꝫ ꝛ si nūmi. ff. de vsuca. l. cū vir prediuꝫ. ff. de dona. cā mor. l. si alienā. nec est nouū ꝙ quedā conualescant. vt. ff. de testa. mili. l. neq̄ enim. ver. sed si mortis ꝛ no. eo. ti. l. miles ita. §. mulier. ¶ Et ideo si statutū dictaret ꝙ ñ posset relinqui bannito forensi vel concubine ꝛ erat cōcubina vel indignus tpe testamēti ꝛ nō mortis conualescit relictum qđ est no. dignuꝫ dic. v. l. j. §. exigit. ff. de secū. ta. Ibi habeatur etiā si secūdus impetrans ex certa scientia sumpsit veritatem. qꝛ qđ reducitur ad statū veritatis pinde ē ac si ab ipso principio eēt verū. nam hec est ratio quare factum falsi procuratoris ratihabitione conualescit. s. quia representatur verum quod ab initio nō fuit verum. ff. qui satisda. cog. l. iulia. ff. de fur. l. si vendidero. §. si titius. vl̃ dic ꝙ ꝓpter dolū secundi impetrātis prime littere nō absorbentur pp lapsum anni qꝛ secūde sunt perpetuo inutiles. ꝛ est ratio qꝛ primus impetrans ē in culpa. secundus in dolo. ꝛ dolus preponderat culpe. vt no. ff. so. ma. l. si mora. ¶ In ↄtractibus lata culpa que ē scire debere equiparat̃ dolo i. scie cui nō est amicus error. l. ꝙ te. ff. si cer. pe. In delictis secus. Idem in iudicijs vbi dolus purgat̃. facit. ff. de cōdi. sine cā. l. auūculo. ff. de cōtrahē. emp. l. domū. ff. de abigeis l. i. in fi. ¶ Glo. j. allius. c. expedita ē ꝑ nōbile. Glo. ij. qrit qñ qs dicat̃ habere copiā iudicis. dic ꝙ qñ hꝫ copiā iudicis cōpetentibꝰ horis. nā qui nō venit cōpetenti hora non dicit̃ venisse. vt. l. j. §. quid ergo. ff. qñ appel. sit. ¶ Quero quare negligētia nocet. rñ. qꝛ eqparat̃ late culpe fꝫ Ber. dicit accur. ꝙ quelibet leuis execusatio excusat a dolo ꝛ lata culpa in nō veniēdo. vt no. in. l. j. §. fi. ff. siquis ius dicēti si obtem. dicit Inno. ꝙ vbi. est appositū tpa mora ꝛ piuri um ꝓbant̃ per lapsum temporis. sꝫ si nō est appositū tpa debet ꝑcedere monitio. vt ipse no. ī. de preben. c. extirpande. ꝛ post monitionē requirit̃ aliqđ tpa modicuꝫ. vt. ff. de mi. l. emilius que gl. non ē alibi. ¶ In. c. aūt nostro qꝛ precedit canonis dispositio ꝛ subdit̃ termini assignatio negligentia ꝓbatur solo tpis cursu. ¶ Tamē scias ꝙ in delictis q̄ dicūt̃ sed ex altera pte negant̃ puniēda dꝫ admitti excusatio ꝓbabile. ff. de re mili. l. iij. §. si ad diē. ꝛ ideꝫ vbi agit̃ de punienda ↄtumatia vt hic ꝛ ī. de ap. c. cōparati. ꝛ dictū Inno. dꝫ intelligi in actibus instantaneis non in habentibus tpa cōmensuratū ex natura rei. vt. ff. de ver. obli. l. continuus. §. illud. qꝛ ibi non est necessaria alia monitio. Istud est verum ad obligationē purificandam sꝫ ad moram inducendā est necessaria requisitio post tpa obligationis purificate. de hoc no. ff. de ver. ob. l. si ex legati cā. ff. qñ di. le. ce. l. semel. §. in habitatione. ꝛ adde ꝙ no. Bar. ff. de ver. ob. l. in illa stipulatiōe. si calēdis. ꝛ. l. hoc iure facit. ff. de proba. l. quinquaginta. Sed nimirum in eodē eniꝫ ↄtractu pñt assignari plures dilatiōes successiue. ff. si cer. pe. l. lecta. ¶ Quero qñ icipit currere iste annus. glo. dicit ꝙ a tpe pñtationis lr̃arum non declarat primarum vel secūdarum. Gof. dicit aꝫ. tpe secūdi rescripti. In summa illiꝰ tit. dicit ꝙ ante pñtatiōeꝫ scđi rescripti ñ icipit annus. sꝫ statim post impetrationē secūdam ꝛ pñtationē eius incipit annus. Itaq̄ sup secūdis litteris ꝓcedendū nō est pendēte dilatione āni. sed ea finita sic. qꝛ iaꝫ absorditum est primum rescriptū per scđm incōpatibile ꝛ ꝑiudiciale. Sed nūquid finit̃ dilatio āni nō solum per cursuꝫ tpis sed ēt q̄litercūq̄ appareat ꝙ primus impetrans nō itēdat procedere. rñ. sic. arg. ff. de sta. ho. l. arcturia. ꝛ qđ no. ff. de acquirēre. l. quādiu. ꝛ. ff. de iudi. l. sed ꝛ si suscepit. ꝛ. ff. de in integ. resti. l. fi. ꝛ dicit Inn. ꝙ cū primꝰ impetrās statiꝫ ꝑsentat suas lr̃as hꝫ animū ad ꝓsequēdū ꝛ excludēdū secūdū impetrantē sed si nō pñtat cū primū potest tunc etiaꝫ infra annum pōt effectualiter conueniri qꝛ melior ē ↄditō occupantis Ibi in secūdis litteris nō fit cōmemoratio de

a ¶ Iuxta illud senex collige tpa ꝛ illa serua.

primis lr̃is vel sic nō tamē plene sȝ surreptície qȝ non dr̄ editū qđ nō ē sufficiēter editū. vt. ff. de eden. l. vbi exigit. ⁊ ff. ad exhibē. l. iulianus. §. quātū. ⁊ ita intelligit capsin vt debitus. j. de ap. ⁊ arg. ff. ad tertul. l. ij. §. si mater. ¶ Sed pone ꝙ primū rescripū erat ad vniuersitatē causaꝝ ⁊ secundū similiter ⁊ ex vtroqȝ manauerat citatio sup diuersis capitulis nō cōnexis. Nūquid lapsus āni auferat cōmoduȝ totius rescripti. ⁊ vr̃ ꝙ nō qȝ vbi plures effectus ibi plures cause. vt. ff. de excep. rei iudi. l. singulis. Et qȝ p vnum actū nō tollit priuilegiūȝ ad plura ꝯcessum nisi super illo. tm̄. vt. ff. de excu. tuto. l. voluntaria. naȝ qñqȝ bñficium vel rescriptum ꝯcedit in actu iterabili vel successiuo. ⁊ tūc nō tollitur per vnū actū ꝯtrium instātaneum nisi quo ad vnū vnicū actū. tm̄ qñqȝ nō ē iterabile vel multiplicabile. ⁊ tunc tollit per vnū actum qui per totuȝ ipsuȝ ꝯsumit. vt. C. de pactis. inter emptorem. l. cōmissorie. ⁊ l. ij. C. de iure dñij impetrādo. ¶ Quero cuȝ impetratum est vnicū rescriptum durat donec viuit mādās. qd in cōpromisso nūqd durat donec viuūt ꝯpromittētes. Rñ. sic nisi sit lis in iudicio deducta corā arbitris sup litis contestatione vel quasi. nam lȝ in iudicijs finita instantia nō sit finita iurisditio etiam corā iudice delegato. tñ in arbitro secus qȝ desertuȝ ē ꝯpromissuȝ. vt. ff. de ar. l. sȝ ⁊ si compromissum. ⁊ l. itē si. nam corā arbitro nō ꝯhit hermodiciuȝ qn soluat ꝯpromissuȝ. ⁊ si arbitri habent ptātem ꝓrogādi tamē vltra triēnium prorogare nō pñt. vt. C. de iudi. l. ꝓperandum. in prin. ¶ Quero nūquid qđ hic dicitur đ āno habeat locum in lr̃is gratiosis. rñdeo nō. qȝ nō reperitur hoc iure cautū. ẜm Jo. an. Jsta ratio nō ꝯfirmatur per legem in vēditōe. §. de tempore. ff. de bo. auc. iud. pos. ¶ Extra no. ꝙ reperit duplex ānus. s. edictalis ⁊ decretalis. primus statuit a. l. mortua. secūdus a iudice. vt. ff. đ succes. edicto. l. j. §. decretalis. reperit etiam conuentionalis qui pacto statuitur.

c **Cum cōtingat.** Premitte ad euidētiaȝ ꝙ delegatus a principe ē maior quolibet ordinario. vt. ff. de mino. l. minor aūt magistratus. ⁊ ideo in executōe cōmissoꝝ sibi ordinari⁹ dȝ ei parere. Secūdo dicas ꝙ hec decretalis instruit ordinariuȝ qd facere debeat cum a diuersis delegatis recipiat mandata ꝯtria. Et tria tāgunt hic principalr̃. facti dubitatio. dubitatōis solutio. ⁊ ordinarij istructio. Circa primū ponit factū ⁊ questio facti. Circa scđȝ fit mēbris distinctio. Circa tertiū instruit ordinarius in duobus. secūda ibi super quo. tertia ibi ceteruȝ. ¶ Casus. primi iudices mandāt ordinario ꝙ denūciēt reū vel actorem excōicatuȝ. secūdi iudices mādant ꝙ denūciēt eū absolutū. querit quibus est parendū. Rñdetur ꝙ si ordinario nō ꝯstet đ cōtrouersia iurisditōis ē parendū primo mādato. sȝ si ei cōstet de ꝯtrouersia dȝ ei petēti fieri copia rescriptoꝝ qbus visis cum ei ꝯstat de iurisditōe prioꝝ ⁊ nō de iurisditōe secundoꝝ ⁊ obtemperet primis. ⁊ si ecōtra. ⁊ tunc econtra aut de natura sed dubitat ⁊ supsederat etiā si eū acceptauit mandatū res nō erat dubia sed postea ante executionē surrexit dubitatio qȝ dubitatio est obscuritas quedā. arg. optimū. ff. quis ordo i bono. pos. serue. l. ij. §. dies. tex. notabilis. ¶ Et vnū scias ꝙ nō dȝ dicere se dubitare vbi nō est dubitandū. ¶ Jtem scias aliud ꝙ licȝ ordinarius habeat predicta discutere circa obediendūȝ vel nō obediēdum. nō tamen pōt ꝓnūciare sup eoꝝ iurisditōe subaudi qȝ ē inferior nō supior ⁊ merus executor ⁊ nō iudex i hoc passu. h. d. notabiliter. ¶ No. ꝙ in dubio epi ⁊ alij prelati debent obedire delegato pape in executione cause sibi cōmisse ⁊ in appēdicijs ⁊ cōnexis. ¶ Secundo no. ꝙ dubius de iurisditione alterius ⁊ nō sua nō potest ꝓnunciare super iurisditiōe. ¶ Tertio no. ꝙ non dȝ fingere qs se dubitare vbi nō est dubitāduȝ. ¶ No. etiam ꝙ rescripta quoꝝ ꝑtextu aliquid mandat debent ꝓduci mandatario ⁊ de his fieri fides. cōcordat ad hoc. l. notabilis. ff. depositi. l. siquis inficiatus. ¶ No. hic Ber. ꝙ ꝓpter contentionē iurisditōis res sit dubia. ¶ No. propter contraria mandata q̄ frequēter occurrūt. Jtē ꝙ ꝓpter cōtentiōem iurisditionis res fit dubia ⁊ executor hm̄ōi nō procedat. ¶ No. ꝙ vbi nō mouet questio iurisditionis iudex nō dȝ eaȝ mouere sibijpsi. Jbi copia postulata. no. copiā rescriptorum iudicibus petētib⁹ edendā esse. ¶ No. ꝙ si capitaneus petit ab ancianis ꝙ faciāt sibi copiā reformationum q̄ nō sunt in volumine generali qđ dȝ fieri copia. Jbi fuerit deputādū. qȝ qui dubitat ignorat. C. de fur. l. manifestissimi. §. sin aūt dubius. Jbi dubitare. an dictum vnius inducat dubitationem. videtur ꝙ sic. vt. l. j. in fi. ff. quēad. testa. ape. imo videt ꝙ inducat certitudinem. vt. ff. de dote preleg. l. theopōpus. sed ibi testator disposuerat ꝙ staretur dicto vnius testis. Dic ꝙ dictum[a] vnius discreti viri inducit credulitatē siquis vult ei credere. vt. ff. de eo p quem fac. erit. l. j. §. dolum. no. ff. de condi. ⁊ đmon. l. titio fundus. tamē nō tenet credere. tex. est notabilis in. l. ij. ff. quod falso tutore auctō. qui tex. allegatur hic per Ber. ¶ Capio glo. que incipit sed quid vt expediant glo. parvule. pone ꝙ lr̃e allegant sed nō ostendunt. dicit gl. ꝙ que non apparēt non sunt optime. facit. ff. depo. l. siquis inficiatus. ¶ Querit eadem glo. an vnus iudex possit cogē alium ad ostendēdum de sua iurisditione. ⁊ dicit ꝙ non. qȝ inuiceȝ iurisditionē nō habēt sed solū inter partes. quod est notandū. Subdit ēt ꝙ duplex nō tenet obedire nisi videat rescriptū. cōcor. l. j. C. de manda. princi. C. de iure fis. l. ꝓhibitū. li. x. ¶ Querit sequēs gl. an executor possit petere copiā rescripti. dicit ꝙ sic. ⁊ est rō qȝ cōstare dȝ ei de mandato. vt. ff. de eo qui pro tutore. l. quero. ¶ Glosa sequens dicit ꝙ nō dicitur reuocari qđ nullum est sed denūciari non ligatū. ¶ Capio nūc primam glo. ⁊ quero nunquid per famam inducatur scientia. ⁊ glo. sentit ꝙ sic. ad idem facit qđ no. C. de peri. tu. l. si tutor. in cōtrariuȝ facit qȝ sciētia ē veroꝝ ⁊ veritas ⁊ esse idem sunt. ⁊ veritas nō pōt esse falsa. sed fama sic. vt. ff. de heredi. insti. §. fi. ⁊ ff. de adul. l. miles. §. pe. dic ꝙ vbi tractat de magno ꝑiudicio nō sufficit fama. sed vbi đ paruo sic vt hic. dicit Accur. ꝙ vnus testis de fama nō facit rem dubiaȝ. imo nec duo. C. de reb. cre. l. in bonefidei. vbi est glo. notabilis. quo ad apparatus iudicioꝝ facit rem dubiam. vt no. C. de proc. l. j. sed nō quo ad decisoria. qȝ hec res nō constat ex credulitate. dicit glo. ꝙ testimoniū credulitatis ē quoddā quasi iuramētum calūnie. vt in auc. vt hi qui obli. iuxta mediū. ¶ Sed nūquid sufficit audiuisse ab homie leuis opinionis. rñdet ꝙ nō. ¶ Demū subdit ꝙ executio snīe diffinitiue vel excōicationis de qua hic loquit differri nō dȝ nisi i cōtinēti probet exceptio. iij. q. j. sicut. vbi de hoc. C. đ ordi. cogni. l. ij. ff. de re iu. l. iiij. §. ꝯdēnatum. p Bar. demū subdit ꝙ figmētis ñ dȝ dari occasio vt quis fingat se nescire qđ scire dȝ. C. de incestis nup. l. cuȝ ancillis. probabilis ergo dȝ esse causa nō temeraria vel conficta. ¶ Quero an isti executores qui dubitant de iurisditione mandātium debēt citare partes in hac disceptatione. quidaȝ dicūt ꝙ nō qȝ nō habēt iudicare. simile no. ff. de bo. pos. l. iij. §. si cā cognita. hoc tȝ Host. ⁊ Ber. Executor eīm dȝ videre per scripturas nō ꝙ possit aliqd sup ptāte sua pronūciare. qđ ē multū notabile in executorib⁹ snīarum vt hic in fi. capituli. qui tex. ē multum singu. ¶ Capio glo. sed qualiter ⁊ quero nūquid de sola inspectione litterarū possit apparere primas lr̃as reuocatas. glo. arguit ꝙ nō sȝ aliquid dȝ eē adiunctū p partium confessionē. Certe imo pōt si in litteris scđis cōtinet clausula ex certa sciētia. Et no. ꝙ affirmatiua ⁊ negatiua iurisditionis vł proprius loquēdo reuocatiua ꝓbat p scripturas. sic. ff. đ leg. iij. l. lucius. §. sempronio. ⁊ ff. đ lib. leg. l. aurelius §. fi. ⁊ omnis scriptura i q̄ fit mētio priuationis ꝓsumit posterior. vt no. C đ codicil. cum proponatis. ¶ Extra no. ꝙ scire[b] ē rem probabilit cognoscē. puta p argumēta. vt. ff. ad treb. l. qui filium. §. fi. ⁊ ibi no. lȝ magis proprie sit cognoscē per causas producētes. ¶ Jlla enim dicit causa que producit đterminatū effectum. ⁊ ideo siquis dicit se appellasse vł procuratorē eē ad petēdos apostolos lȝ sit vir ꝑclare fame non creditur ei nisi legitime doceat. ad hoc đ sen. excō. c. inquisitōi. ẜm Inn. ⁊ Host. ⁊ p Archi. in. c. cupiētes. đ elec. li. vj. sup verbo notitiā. ⁊ p Jo. xxiij. q. iiij. c. quā magnā. nec dȝ qs esse minus

a ¶ Vide bar. in. l. de pupillo. §. si qs ipi proi in. viij. q. in fi. ff. de no. ope. nun. ⁊ ibi late per Jaso. may.

b ¶ Vide bar. ⁊ oēs i. l. j. ff. si cer. peta.

esse minus diligẽs ad inquirendũ.ff.de nova.l.doli mali. in fi. no.J.e.c.madatũ.¶ Dicit tñ collecta. ꝙ sufficeret asfertio vnius persone notabilis nõ suspecte.lxxxvij.di.c.tantã.xx.q.iij.c.presens.z.viij.q.iij..c.j.facit ꝙ no.in spec.de citatione.§.sequit videre.z in cle.cansamqꝫ.de elec.per Jo. an.¶ Queritur demũ qd si cõtẽtio est inter duos ordinarios nunquid servat forma istius.c.z.s.e.c.pastoralis. dic ꝙ nõ ẜm Inno.z hosti.q2 istud.c.tantũ locum hꝫ in executoribus litterarum apostolice sedis z inter eos quotidie praticatur.Idem not.in.no.J.e.c.mandatũ in glo.lꝫ aliter collec.Deinde not.ꝙ si ratio obscuratio sit vt discerni nõ possit neutri parendũ est q2.nõ cogit quis prestare pcipitẽ obediẽtiã.nec gratificari ancipiti via.facit.c.dño guerrã i ti.hic finitur lex coll.x.z facit pro regibus qui sunt in differentes tempore scismatis.Tamẽ verũ ẽ ꝙ ordinari⁹ de sua iurisditione nõ hꝫ necesse docere vt.ff.de offi.pro.l. barbarius philipus.q2 soliũ dignitatis eã ostendit.dicit Inno ꝙ nõ intelligitur turbare iurisditionẽ ille qui nõ tenetur parere.¶ Idem no.ꝙ postq̃ revocata ẽ iurisdicio expresse nõ põt ꝓrogari.q2 nulle remanẽt reliquie iurisditionis.¶ Idem ait ꝙ ordiarius ordinatio nihil põt mãdare de hoc no.p archi.xi.q.i.de psona.Idem ait de citationibus ꝙ nõ requirit eãe cognitio q2 citationẽ nulla ꝓbatio precedere põt vel disceptatio nisi talis qualis informatia vt no.ff.de ser.l.fi.z ꝙ no.Inn.J.qui mat.accu.pos. c.in tua.vbi super fama recipit ppatatoria iformatio pre nõ citata.illa eñi fama ñ ꝓbat aliqd nisi iudicio motum.

a ¶ Pondera istum tex.vt p cardi.z refert Jaso.in.l.ꝫ maiores.C. de inoffi.testamen.

aLim ex litteris.

Cũ i rescri pro plura narrant operantia diversos effectus nõ sufficit alterũ ꝓbare ad vtrũqꝫ effectum cõsequẽdum.vel sic.Quando ex pluribus copulatis surgit vna finalis cõclusio requirit veritas vtriusqꝫ.vel dic.qñ duo accidentia vni substantie copulant requirit veritas cõiunctiva.ff.de cõdi.z demõ.l.ꝙ trahitur.¶ Accusatus ẽ titius ꝙ pcussit seiũ cũ evidentia cicatricis.fuit ꝓbatũ vulnus. sed nõ evidentia.videt absolvendus a toto nõ solũ a tãto i.a qualitate.vt not.de elec.c.si forte li.vj.Sed iure veteri illa decretalis nõ obtinebat vim.Potest etiam allegari in contrarium.¶ Item econtra cũ vnũ narrat ex plurib⁹ necessarijs vtrunqꝫ videt eẽ dispositũ.ꝺ fideicõmis.liber. l.alieno.§.j.s.e.c.cã te.¶ Et sunt due partes cõsultatio z responsio.Scda ibi.nos igit.¶ Casus inter.p.clericũ sancti remigij detinẽtem.z.R.de clivo ptendentẽ parochiaꝫ i.ecclesiam de saliec p interpositã personã fuisse sibi collatam causa vertebat que fuit cõmissa tribus abbatibus q solẽniter citaverunt dictum.p.s.primo secundo z tertio q comparere noluit per se nec p rñsalem aliquem coraꝫ eis ideo ipsum excõicationis vinculo innodarũt z fructus dicte ecclesie sequestrarunt.qui.p.tedio excõicationis affectus coram ipsis iudicibus ꝯparuit promittens stare iuri z fuit absolutus ab excõicatione assignata sibi certa die z loco quibus coram eis qꝺ ꝓmiserat.s.iuri parere adiplere sequestro tñ nullatenus revocato qui.p.diẽ z locuꝫ i adeo ex lr̃is absolutionis in loco rasure rescripsit qꝺ ipsi iudices ei sequestratos fructus assignari mandabant ꝙ scelus corã duobus coꝝ tertio sui abñtiam excusante per lr̃as ẽ ꝯfessus.Cũqꝫ hoc devenisset ad notitiã pape p litteras dictoꝝ delegatoꝝ papa cõmisit cãm duobus alijs iudicibus z dedit eis in mãdatis ne tanta falsitas procederet impunita qꝺ si eẽt ita ipsi falsatori sup dicta eccl̃a imponerẽt perpetuũ silẽtium z prefato.R.de clivo.ipaꝫ eccl̃am assignarẽt cuꝫ fructibus sequestratis.¶ Modo dictus.R.corã dictis iudicibus probavit de dicta rasura z falsitate.z q̃q̃ nõ probasset de sua canonica institutione petebat sibi dictam ecclesiam assignari dubitatio dicebat per eccl̃am si ẽ ita vtrum referat ad rasurã ita ꝙ hoc solo ꝓbato dicta ecclesia debeat assignari dicto.R. an vero referat ad oia supiora.i.ad rasurã z collatione papa determinat ꝙ ad oia.nã z si pp delictuꝫ dicto.P. silentium imponat tñ ex hoc dicto.R.nihil accrescit nisi ꝓbet de canonica collatione.Ibi z iterum hec dictio stricte sonat pro secũda vice lꝫ large significat quotiẽs opus

est cũ ꝓfert a lege.vt.ff.de eden.l.veluti.§.hec vox.lꝫ cum ꝓfert ab hoie minario numero est contenta.ff.de leg.iij.l. fideicõmissa.§.siquis.x.sed dictio pluries tertiario numero est contenta.vt.J.e.c.in ṽbo pluries.z facit ad ꝯpromissa in qbus datur ptãs arbitrio ꝓrogandi terminũ semel z pluries.Si autẽ dat arbitriũ ꝓrogandi nec aliud additur intelligitur semel tantũ.vt.ff.de verbo.signi.l.oves.§. hoc sermone.z hoc si prorogatio valuit.lꝫ si nõ valuit intelligit de prima que valebit.ff.de condi.z demõ.l.hec cõditio el prio z ar.ff.de iureiur.l.qui p salutẽ.ꝙ habetur.J. e.c.si ꝯpromissarius.§.i.de elec.lib.vj.vbi lꝫ electio sit nulla.tamẽ functus est officio eligendi.dic vt ibi. Ibi per interpositam personam.not.ꝙ collatio bñficij potest fieri p interpositã personam.hec tñ interposita psona nõdũ prebet ministeriũ.lꝫ ipsi abñti recta via acquirit.vt.ff.de manumis.vindi.l.pater ex.ꝓuincia.z hoc ẽ generale in oib⁹ insepabilib⁹ a psona vnde dicit Bar.ꝙ per liberã personã acquirit alteri vsufructus directus z nõ vtilis.Ibi noluit.nõ facere qꝺ debet est nolle illud facere.Ibi sequestrari.qꝺ facere potuerũt pmissio peremptorio vt hic q2 missio in possessione nõ habꝫ locum in isto casu.J.de eo q mit. in pos.c.cum qui.li.vj.¶ Et no.ꝙ glo.dicit hic ꝙ seq̃stratio fieri non põt nisi subsistẽte cã.Idem dicit Inn.cã põt esse vera contumacia vt hic.Item dilapidatio.vt.l.si fideiussor.§.fi.ff.qui satisda.cog.Itẽ suspitio dilapidatiõis vt subtrahat materia dilapidãdi ꝙ arbitrio iudicis committit.Adde dicit Bar.ꝙ lite pẽden.põt fieri descriptio fructuũ vt tollat occasio furãdi vel fraudandi.sequestratio aũt põt fieri ante sñiaꝫ de iure fisci.l.facultas p Bar. li.x.nisi per instrumẽtũ ꝯstaret de iure agẽtis.C.de agri. z cen.l.litibus.li.xi.p Bar.¶ Itẽ ibi dicit ꝙ sequestrum revocat si satisdet Bar.hec satisdatio dꝫ hr̃e duo capita s.de nõ ꝯsumẽdo.ff.de peri.hr̃.l.dinus.z de resignãdo ad iudicis mãdatũ.ar.ff.de dolo.l.si oleũ.Cũ.n.satisdatio loco sequestratõis cedat.ar.ff.ad car.l.de bonis.§.q pupillo.sic fructus sequestrati nõ possunt vsu ꝯsumi.imo nec vẽdi nisi corrũperent.z tũc iudicio auctoritate.ar.in.l.fi.ff.ꝺ regrẽdi reis.¶ Itẽ nec pstita dicta satisdatõe que vicẽ sequestri fungit.¶ Illud est certuꝫ ꝙ vbi sequestratio fit pp cõtumaciã.ibi purgata ꝯtumacia ad mandatũ iudicis sequestrũ revocat.Casus est hic multũ notabilis.Ibi diẽ assignatũr no.ꝙ monitio dꝫ ꝯtinere assignationẽ diei lociqꝫ z sic est ar.ꝙ nisi dies z locus apponat in citatiõe nõ vꝫ Ibi radens.no.ꝙ nõ solum scripturam vituperat. sed etiam per ipsam falsitas manifesta probet.ff.ad muni.l.ticio.C.de edi.divi.adri.tollen.l.fi.¶ Sꝫ an sint due falsitates vna in radendo alia in scribendo.ita qꝺ puniat duplici pena.rñ.vnũ est delictuꝫ cõtumacie z finaliter q2 ambo actus terminãt ad vnũ finẽ z eodẽ loco z tpe fiũt. Sed si diversis locis vel tẽporibus essent plura delicta z plures pene.vt no.in.l.pe.ff.de actio.z ob.vbi optima gl. ibi per litteras est confessus. No.ꝙ absens potest confiteri crimen capitale per litteras missas iudici vel duob⁹ ex tribus delegatis si forma mandati daret ptãteꝫ duobus. alias secus.ar.ff.de arbi.l.pedius.z hic est casus i quo crimẽ capitale probat per instrumentũ. Ibi temeritatis excessus.no.falsitatem vocari temeritatis excessum.Ibi presumptori.i.falsario.Ibi imponẽtes.no.ꝙ falsarius q falsificat acta perdit causam non ipso iure.lꝫ per sñiam.ff.ꝺ falsis.l.siqs obrepserit.ff.de iure fisci l.eius qui delatorem. Item no.ꝙ ille qui perdit beneficium perdit fructus.Ibi testes idoneos.no.crimen probatum per instrumentum adhuc p testes idoneos probari.Ibi si ita est.ista clausula sive expsse adijciat sive tacite intelligat refert ad oia z est rõ q2 ad oia pr̃ z dꝫ referri.vt no.ff.de iuris.om.iudi.l. si idẽ.§.fi.Ibi ad hoc.i.ad hũc fi.ex hoc not.ꝙ vbi vna determiatio sive vna clausula respicit plura determinabilia determinat quodlibet de p se sicut pluraie determinat suas singularitates.vt no.ff.siqs cau.l.si servus.§.si pluriũ. z.ff.de condi.z demon.l.falsa.§.fi.Nã ois determinatio operatur ẜm ꝙ adiacet determinabili.vt.C.de sen.z interlo.om.iudi.l.cum solutũ.z.ff.de leg.ij.l.fi.§.seio.z.l.ij. ff.de ꝯdi.insti.¶ Itẽ no.hic ꝙ corruptio vinuo nõ ẽ pro-

Cõfirmo p si.nã qñ insultus sit in vno loco z vuln⁹ i alio insultus nõ ꝯfundit cuꝫ vulnere.sed censent plura delicta.lꝫ Bal.in.c.j. §.iniuria.ꝺ pace iu.fir. Itẽ.ꝯsi.ix. incip.casus talis est.

pterea generatio alterius. vñ licz falsarius perdat litem
bñficij. tñ nihil aduersario applicaẽ. qz bñficium siue titu
lo ecclesiastico acqri nõ potest. vt in. c. j. de reg. iur. lib. vj.
¶ Item nota ꝙ qui duo ꝓponit. s. aduersariũ deliquisse
& bñficium ad se spectare dz ꝓbare vtrunqz vel saltim id
qd ẽ substãtiale ad victoriã. s. bñficium ad se spectare. vel
dic ꝙ hic id dz probare vtrunqz qz se ad hoc astrinxerat.
impetrãdo circa duo quoꝝ vnũ pẽdet ex altero. C. de tẽp.
ap. l. per hanc tex. notabilis. Quãdo enim surgit ex plu-
ribus copulatis vnicũ ius. & tũc vtraqz ẽ ꝓbãdum. vt. ff.
de iti. actuqz priuato. l. iij. §. hoc aũt a supiori. & ibi bona
gl. qñ surgũt plura iura. & tũc nõ est necessaria copulati-
ua ꝓbatiõ. vt. ff. de appel. l. seio. & l. appellãti. §. nõ solere.
sz debẽt referri singula singulis. vt insti. de excusa. tuto. §.
si plures. adde qd no. s. e. c. ex pte. p Ber. Ibi sup alijs. i.
sup canonica institutione. & no. ꝙ qñ reus nõ solũ petit se
absolui sed rẽ sibi assignari vel adiudicari non sufficit quo
ad hoc adiudicãdũ qd cõstet de iure agẽtis. sed dz qd cõ
stet de iure sibi adiudicari petẽtis. tex. est hic notabilis. &
ff. de iureiuran. l. sed si possessori. in prin. Et hoc cãu agẽs
põt formare articulũ de non iure rei. alias secus. vt dicit
illa lex notabilis. ff. de rei ven. l. in speciali. ¶ Ber. tãgit
hic de sequestro & ex qua causa fiat. vnde qro ex qua fiat
sequestrũ. & solue vt in glo. q incip ꝙ de iure. & adde ꝙ di-
cam. j. de do. & ɔtu. c. ex litis. In alia gl. qrit vtruz clausula
referaẽ ad oia. Itẽ queriẽ an pluribus intentatis sufficiat
alteꝝ ꝓbare. hoc superius dclaraui. ¶ Dicit collec. ꝙ cũ
plura narranẽ effectus varios operãtia nõ sufficit alterũ
ꝓbare. s. ad trũqz effectũ ɔsequenduz. vbi requiriẽ copula
tiua effẽtia nõ sufficit vnius ꝓbatio. ff. de iti. actuqz priua.
l. vnde. §. hic aũt superiori. Jo. an. querit hic vtrum si sunt
tres iudices simplr delegati an valeat ɔfessio facta corã
duobus ex eis alio absente vel nolente interesse. & dicit ꝙ
nõ. qz apud duos nõ ẽ iurisditio. & ideo papa mandat sic
inquiri. q̃uis de ɔfessione ɔstare tamẽ nõ credo posse ne-
gari quin hec ɔfessio faciat indiciũ. vt. ff. de edil. edic. l. q-
ro. §. si. etiam si facta sit aduersario absente. qz iudex tan-
quã publica psona põt recipere ɔfessionem pro publico
interesse. ar. C. de adul. l. q̃uis indubitati. & in criminib⁹
supplere põt pro absente & ɔ absentẽ. arg. ff. de penis. l. & si
nõ defendanẽ. tamẽ hoc veꝝ esset supposita iudicis ɔpe-
tentia. al's. n. datur regula ꝙ cuius nõ vz snia non vz ɔfes
sio facta corã ipso vt elegãter notaẽ. ff. de his qui notanẽ
infamia. l. qd ergo. §. ex ɔpromisso. Dicit collec. ꝙ ad ipe
trandũ ad bñficiũ nõ requiriẽ spãle mãdatũ. s. ad certum
bñficiuz ipetrãdũ. hoc pz qz ꝓcurator põt impetrare sub
expectatiõe que certa eẽ nõ põt. ¶ Dicit collec. h ꝙ h iõ
fit sequestruz qz ꝓcessit excõicatio & cui cõio hoium dene
gatur ꝓuentus ecclesiastici merito subtrahunẽ. vt. j. de ap.
c. pastoralis. in fi. coll.
¶ Verba subsequẽtia vsqz ad finem capituli nõ sunt ad
capituluz pertinentia. sed p ipsum Bal. tamẽ addita.
¶ Et nouissime. M. ccc. xcvij. Rex francoꝝ subtraxit obe
diẽtiam dño bñdicto qz tanq̃ obstinatus nolebat se sup
ponere cõsilio. nec ẽt pdictus rex obediebat dño bonifa
cio anhelanti ad tractũ adijciẽs ꝓ bñdicto. Nemini dicẽ
dum est dimitte ius tuũ & fac te absolui. dicit Inn. de sen
excõ. c. apostolice. nec valet iuramẽtuz factũ impẽsionis
ff. quoꝝ re. act. nõ datur. l. j. §. que honorande. In matri-
monio ẽt nõ tz iuramẽta ꝙ qs cogaẽ ad diuortiũ. l. rep-
hendẽda. & l. fi. de diuor. ¶ In omissione verbi nõ cadit
absoluta coactio qz vox nõ põt formari nisi in ꝓprio orga
no & gutture suo. & ex hoc appet libertas aie. C. de hered.
insti. l. iij. & no. in. c. sacris. j. ꝙ metus cã. Inno. & adde qd
no. xl. di. christianus. Bonifacius significat bouem. Be
nedictus significat bestiã bellantẽ si primã sillabã cuius-
uis nominis praue interpretaris vtraqz bestia tam qui
boat q̃z qui bellat si bene introspicerẽt vtraqz bestia ru-
gumat sz neutra ruminat. Sane scribitur psalmo centesi
mo. Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat.
dicit glo. mihi nõ sibi sicut faciunt isti & locus public⁹ ac
sacer vim patitur ɔtra oia edicta pretoꝝ. ¶ Et cardina
les veteres q sunt nũc septẽ volũt eligere aliũ & erit scis-

ma posterius peius priore. qz morbus qui nõ curatur in-
fistulaẽ. ¶ Olim scisma curabat imperator conciliuz cõ-
gregabat intererat. lxx. di. si duo. forte in supscripto. quia
ibi Honorius imperator loquiẽ et statuit. hodie impator
fasces amisit. qz leges subtraxerũt ei obediẽtiam nec bar
baries teucroꝝ vt sic dixeriz. vel imanitas teutonicorum
tranquilla regna christianoꝝ principũ & dulces patrias
ac amenas subuerteret. de re. iu. c. ad apostolice. lib. sexto.
¶ Concilium formatũ & essentiatũ seu canonicatũ a iu-
re nõ põt impator facere nec ei psidere. sed quãdam con
gregationẽ facit que potius diciẽ ɔuẽticula. ¶ Sed Jo.
dicit ꝙ qñ ecclesie ptãs deficit impator supplet. xxiij. q. v.
pricepe. sed itelligẽdũ ꝙ suplet patrocinãdo. ¶ Scisma
ticus obstinatus hreticus est. & qui nõ hz partẽ in deo non
habet partem in ecclesia. ¶ Et dicit argu. in suo appa-
ratu ordinario ꝙ cardinales possunt deponere auctorita
te dei papam. & tamẽ nõ sunt maiores papa. Hugo. ita
no. lxiij. di. in synodo. & xl. di. si papa. p Hug. & glo. ¶ Itẽ
distingue tẽpora & cõcordabis scripturas. Naz duo sunt
tempora. Primũ qñ ecclesia parũ militabat & parũ po-
terat p se sola: & tũc multa priuilegia cõtulit ipera torib⁹ q
postea sunt sublata. lxiij. di. c. verũ tz. c. ego. per Hugo. dei
de eccl'a militans plus icipit posse q̃z imperiũ temporale
in tẽporalib⁹ triũphãs qui tamẽ iproprie diciẽ triũphus.
& tũc incipit imperiũ declinare & diuidi. reges ei subtra-
xerũt obediẽtiaz. ¶ Itẽ fecit Cõstãtinus^a illaz donatio-
nem que viris & iuribus multũ minuit imperiũ. C. de na-
turalib⁹ liberis. l. diui. ¶ In istis ergo temporibus mul-
tominus in nouissimis temporibus etatis nostre egre & in
firme. Imperator nõ põt ius causaꝝ dicere rome nec in
regnis illis citare que sibi nõ obediũt. Naz quo ad obe-
diẽtiam inspiciẽ possessio & nõ merũ ius. C. de sum. tri. l. j.
¶ Unde sequiẽ ꝙ impator nõ põt cõuocare generale cõ
cilium nec in vrbe que hoc hz de iure capitis. ff. de religio
sis. l. cuz in diuersis. nec alibi. & sic nec de iure nec de facto
põt cõuocare clerũ romanũ qui ẽ caput cleri totius mũ-
di. ar. ff. de legi. l. de quibus. nec clerũ regni Jerusalem &
sicilie. vt in. c. pastoralis. de re iudi. in cle. nec clerũ francie
qz illud regnũ nullo iure subest impatori loquẽdo sm no
uam eccl'am. vt no. in. c. qd clericus. de fo. cõpe. & lxiij. di.
adrianus. & idez in similib⁹ regnis. ¶ Itẽ dicit Host. ꝙ
pauca regna hodie obediũt impatori. s. italiã & arelatẽse
& romani imperiũ virtutib⁹ promeruerũt. vt no. lxiij. dist.
ego ludouicus. sup verbo frãcorũ. ¶ Item vt dicit Vale
rius impia debẽt sacris famulari & nõ dominari. qz caro
nõ dz dominari aduersus spiritũ. tamẽ ẽt si impator non
requiraẽ dz iuuare statũ eccl'e tanq̃ amicus. Frater pa-
tronus debitorqz eccl'e si papa nõ vult vti rationibus vbi
tractatur de periculo mundi compesceẽ armis. C. de iudi
cijs. l. nullus. Et bella quedam sunt de iure naturali. i. de
statu & moribus ac instinctu nature. qd patet ex bellis &
actibus puerorũ & bestiarũ & perfectius & multofortius
ex bellis sapiẽtium. l. ex hoc iure de iusti. & iur. Et triplex
ẽ bellũ. s. repcussiuũ. mitigatiuũ. & curatiuũ ac sanatiuũ ra
dicit⁹. i. funditus eneruatiuũ guerre & factiuũ pacis. Exẽ
plum de primo in rixa que est actus quasi substantaneus.
ff. ad. l. aquil. l. ex plagijs §. tabernarius. & in guerra que
est actu & apparatu perseuerans & requirit latitudinẽ tẽ
poris. de resti. spo. c. pisanis. & totuz quicqd fit in tota illa
dispositione & latitudine temporis dicitur fieri incontinẽ
ti. ar. ff. de pac. l. iurisgẽtium. §. quinimo. in fi. Exemplum
de bello lenitiuo & finituro guerre. ff. de pac. l. legitimam.
cum similibus. ¶ Et sic est triplex genus belli: s. repercus
siuũ. & hoc dz eẽ primũ. modificatiuũ. & hoc dz eẽ scdm. &
examinatiuũ. & hoc dz esse vltimũ. & hoc de gẽte ad gẽtez.
¶ Itẽ ɔ malos nõ ẽ vtẽdũ malua vel emplastra sz gla-
dio. ff. de offi. presi. l. cõgruit. Quis ergo ɔgregabit ɔci-
lium. Ugutio determinat expsse in. d. c. si duo. forte vbi dicẽ
ꝙ vbi ẽ dissensio inter cardinales debẽt ɔciliũ cõuocare
auctoritate cardinaliũ. Nã ɔciliũ est sicut bonus vir ele
ctus & approbatus a canone & sufficit maior pars cardi
naliũ. vt. ff. ad municip. l. qd maior pars. imo maior pars
psentiũ si saltez due partes sint psentes requiritur maior
pars

a ¶ Vide d. Fran. de are. in rub. ff. de vb. ob.

pars omniũ p̄sentiũ.vt.ff.q̄ cuiuscꝫ vniuersitatis nomine
l.si nulli.nō ob.c.lꝫ deuitāda.qꝛ hic nō sumus in electione
sed in concilij ꝯgregatione.ꝛ istud q̄ dicit q̄ ꝯciliũ perti
net ad cardinales nō ē in glo.dicti.c.si duo forte.ꝛ iō re-
curre ad glo.vgutionis:qꝛ glo.Bar.brisien.est truncata.
¶ Et no.q̄ ad cōciliũ generale de necessitate nō sunt vo
candi nisi epi.vt no. Inno.in.c.graue.de p̄bē.ꝛ iō cardi-
nales epi sunt illi ad quos principalr̄ pertinet cōuocatio
ar.xxiij.di.in nomine dn̄i.sꝫ certe cardinales nō cōuocant
ꝯciliũ vt singuli sꝫ vt collegiũ q̄ collegiũ cardinaliũ maiꝰ
est quā aliqs singularis ep̄s q̄ꝫ p̄triarcha.ꝛ tñ nō ē negan
dũ q̄ cardinales epi sint in ꝯcilio p̄stātiores. ¶ Itē n̄ est
negādũ qn singulus cardinalr̄ etiā diaconus vel subdiaco
nus sit maior ep̄o florētino vel perusino.vt in.l.vnica.C.
de p̄positis libar.li.xij. Ibi dum.dicit quos nostri lateris
comitatus illustret. ¶ In hac congregatōe nō reqrit au
ctoritas eius q se p̄tēdit papā qꝛ tractat̄ de sua exauctora
tione ꝛ sic de causa propria. ¶ Ultimo subijcio quoddā
mirabile dictuꝫ vgutionis.in.d.c.si duo forte.qui dicit q̄
ꝓpter scandalũ vitādũ vtercꝫ pōt per cōciliuꝫ repelli.xl.
di.si papa.ꝛ tertiꝰ eligi q nō sit eiusdē scādali ꝓsequutor.
¶ Et in hoc aduertat rex francoꝝ ne veniat.scribit̄ enim
incidit in syllam cupiēs euitar̄ caribdim. Et si permittit̄
depositio ꝑmittit̄ eius p̄ambula.s.subtrahatio obediētie
solite.ar.in.l.j.ff.de requi.reis. ¶ Siue ꝑ veros cardina-
les siue ꝑ falsos papa eligat̄ eccl̄a semꝑ retinet possessio-
nē.vt.l.quesitũ.ff.quēadmodũ serui.amit.nec pōt ecclesia
vlis desinere possidere qꝛ nō pōt expelli. ¶ Itē qꝛ de iuri
bus incorporalibus nemo mero iure eijcit̄.vt.ff.de vsuca.
l.sequit̄.§.si viā.ꝛ si expellerent̄ cardinales tñ qꝛ ipsi n̄ pos
sident noīe suo sꝫ noīe totius catholice eccl̄e ipsa vlis ec-
clesia nō ꝑdit possessionē eligēdi. ¶ Porro ipsa eccl̄a est
qd icorporale ꝛ inaīatũ ꝛ nō possidet nisi per organa sua
sicut hr̄editas aliqñ.ff.de ꝑdi.ꝛ demon.l.municipibꝰ.ꝛ.l.
eius qui.ff.si cer.pe. ¶ Itē dicit Ugu.in.d.c.si duo.ꝛ ibi
glo.q̄ papa pōt remoueri ꝓpter notoriuꝫ crimē enorme
tene mēti.ꝛ de facto est.ꝛ qꝛ dr̄ q̄ quidā eis est notorie ꝑ-
iurus.de elec.venerabilē.ꝛ vt aut papa est intrusus ꝛ nul
le eius ꝓmissiones tenēt.C.de sacrosan.ec.l.decernimus.
aut extrusus.i.ex post facto remotus:ꝛ tunc valēt quecũcꝫ
fecit antecꝫ priuaret̄.ff.de mino.l.emilius. Dicit Archi.
q̄ volentes dirigere virgā tortuosaꝫ plicant per ꝯtrariũ.
ꝛ hoc non potest fieri nisi igne ꝛ per ignem humiliat̄ illa
virgula sicut panis in igne positus. Utendum primum
verbis de iudicijs.c.nouit.deinde herbis.tertio lapidibꝰ.
ꝛ vbi non sufficit virtutis ingenium.ibi valeat armorum
presidium ꝛ tutela.

o **Ilectus filius.** Rescriptuꝫ sup restitu
tione bñficij īpetratũ nō vꝫ si de cā amotionis
ꝛ excōicatōis nō fecerit mētionē. Et hꝫ duas
ptes. In pria ponit̄ facti narratio. In scđa ibi nos igit̄ iu
dicis instructio. ¶ Casus est planus abbas sancti stepha
ni bononiensis datus fuit visitator a sede apostolica in ci
uitate ꝛ diocesi bonōiēsi. Qui.b.ꝛ.a.prelatos pp graues
ꝛ manifestos excessus amouit eos ab eoꝝ ecclesijs. De-
mũ isti amoti sup restitutione sua ipetrarunt in forma cōi
sup restitutiōe bñficioꝝ lr̄as ad episcopum imolensem di
cendo se iniuste amotos.sꝫ de cā sua amotionis ꝛ excōmu
nicationis nullā fecerunt mentionem. Querebatur de vi
ribus litteraꝝ.papa rn̄det litteras tanquā ꝑ veri suppres
sionē obtētas decerni viribus omnino carere. ¶ No.q̄
rescriptũ in cā positũ est ar.ff.ad.l.aquil.l.si ex plagijs.§.
inclino.ꝛ.ff.qñ actio de peculio est annalis.l.quesitũ. Ibi
dicit̄ q̄ qui erat in cā cōperto errore pōt causaꝫ resumere
ꝛ q̄ error ꝛ mors probatur per famā ƀm Mar. Simile
dicit ibi Ia.butr.q̄ qui ꝓponit actionem sine additione:
puta actioneꝫ depositi ex contractu serui potest prosequi
oēm additionē:puta de peculio ꝛ de in rem verso.ꝛ si ꝓ-
sequitur vnā tantũ.nō obst.in altera non prosecuta Iaco.
but. ¶ Adde q̄ si incepi cāꝫ[a] corā vno iudice ꝛ ille negli
git mihi facere iusticiaꝫ possuꝫ adire superiorem ꝛ impe-
trare aliuꝫ.vt i auē.vt differētes iudices ꝑ totũ.ꝛ extra ꝺ

a ¶ Uide scripta per doc.noui.in c.ex tenore .J.ꝺ fo.ꝯpe. ꝛ ꝑ legi.i.l. sigs in con-struēdo ꝑ il lum tex.C. de pac.

resti.spo.ex cōquestione.ꝑ Inno.in pria gl.ꝛ in auc.ꝺ que
store.§.super hoc ƀm Bar.q ita notat in.l.q̄uis.ff.de dā.
infec. ¶ Item nota q̄ appellatione pendente nil potest
innouari virtute snie sꝫ bñ pōt inouari virtute pēdētie.C.
ꝺ postbu.l.j.ꝑ Cy. Sicut snia vl̄ statutũ iducit dispositō
nem ita rō statuti.ff.de rei.vendi.l.emptor.§.si.qa rō ius
fecit. ¶ Nota q̄ excōicatus nō pōt ipetrare litteras ad
agendum sup restitutiōe bñficij quo fuerũt spoliati iudi-
cis auctoritate. ¶ Secundo no.q̄ visitator potest ab ec
clesijs remouere visitatos ꝓpter graues ꝛ manifestos ex
cessus eoꝝ. ¶ Tertio nota q̄ non soluꝫ in libello sꝫ etiam
in impetratione rescripti debet exprimi cā.dicit lex q̄ nō
icolorate ē procedendũ ad restitutionē vt.ff.ꝺ mino.l.mi
nor aũt magistratꝰ. Ibi Abbas sumauit.no.ar.ex hac lit
tera iudicē admittendũ ad defendenduꝫ sniam suā pp in
teresse suũ cũ sit ꝯdemnādus in verā litis estimationē si
dolo ꝓnunciauit sed si per impitiā inquantuꝫ iudici visuꝫ
fuerit.vt.C.de pena iudicis qui male iudicauit.l.ij.ꝛ.J.de
sen.excōi.l.venerabilibus.li.vj.ƀm Io.and.hec differen-
tia non habet locum in causis beneficialibus in quibus n̄
cadit estimatio nisi ratione expensarũ.punitur igitur plꝰ
vel minus arbitrio iudicis.vt.l.j.§.fin.ff.de effrac.ꝛ expil
latoribus.sicꝫ inter cās estimabiles ꝛ iusti est distinguē
dum ar.ff.rem ra.ha.l.procurator ad exhibē.§.j. Ibi qua
tenentur.nota verbum presentis tp̄is qꝛ nō sufficit excipe
re ad excōicationē olim.nisi nũc durare dicatur quod te
ne menti. ¶ Quero quare non valuit impetratio rn̄deo
vt in glo.ex qua no.qđ ex eodem facto nō debet quis bis
[b] puniri ꝛ premiari.nō ob.ff.de excu.tu.l.sed ꝛ milites.§.
sed ignominie.qꝛ cōcedo qđ delictum pōt esse cā media-
ta p̄mij seu bñficij.sed istud ꝓprie nō ē bñficiũ sed quedaꝫ
inhabilitatio ꝛ sic est cā ꝑ exclusionē nō ꝑ cōcessionē.ꝛ est
arg.ad qōneꝫ qđ bāniti nō teneant̄ ire in exercituꝫ qꝛ sunt
inhabilitati cũ nō liceat eis ingredi ciuitatē nec in publi
co comparere ƀm Cy.ibi. ¶ Opponit gl.q̄ excomunica
tus possit impetrare qꝛ isti erāt rei dicit glo.qđ isti essent
rei si appellassem sed qñ ꝑ simplicē querelā petunt se resti
tui non sunt rei sed actores.ꝛ ideo excommunicati repellun
tur. ¶ Et est optimũ ar.q̄ excōicatus nō possit petere se
cācellari de banno. ¶ Quid iuris sit de excōicato impe-
trante.dic.vt.in.c.ipso iure de rescrip.li.vj. ¶ Quero nũ-
quid generales visitatores possunt aliquē remouere ab
officio.dicit Inn.q̄ nō possunt ergo inquirere ꝛ referre sꝫ
nō priuare simile.ff.de offi.p̄se.vigilũ.l.fi.ff.ꝺ offi. ꝓconsu.
ꝛ legati.l.si quid erit ꝛ.ff.de iuris.om.iudi.l.magistratus
sed Io.and.sentit q̄ visitator pōt deponere qꝛ potest cor-
rigere excessus de exces.prela.ex litteris ꝺ accusa.c.ad pe-
titionē.ꝛ de visitatore dato a papa.alias secus ꝺ statu re-
gularium.c.fi.ꝛ eo.ti.c.ij.in cle.ƀm colle.ꝛ no.q̄ quando
cꝫ quis eũ auditor tñ vsqꝫ ad sniam exclusiue ꝛ tunc cām
nō decipit.C.de falsis.l.vbi.ꝛc̄.

b ¶ Uide all̄.ꝑ.d. Io. bap.de san. seueri.in re-pe.l.j.i. xvj. col.C.ꝺ sum ma tri.ꝛ fi. catho.

p **Ostulasti.** Nō valet rescriptũ ad beneficiũ impetratũ i q̄
tacuit impetrās vicariā ꝑpetuam vl̄ sufficiēs
patrimoniuꝫ.ꝛ sunt due partes.prima ponit
questionē.secũda rn̄sionē ibi.ad qđ. ¶ Casus quidā erat
perpetuus vicarius in quadā ecclesia habēs in sup bona
paterna de quibus poterat cōmode sustentari.verum qꝛ
ep̄s qui ordinauit ipꝫ ei nō ꝯtulerat aliqđ bñficiũ ipetra
uit cōtra ipm epm in forma pauperũ dicēs se nullũ bñfici
um ecclesiasticũ assecutũ.papa determinat q̄ ista impe-
tratio nō vꝫ quia nō est sine bñficio qui habet ꝑpetuā vi
cariā nec pauper qui hꝫ patrimoniũ sufficiēs subdens q̄
ex certa sciētia papa non scriberet ꝑ talibus.s.in forma
pauperũ. ¶ Quero nũqd quis teneat̄ facere mētionē de
proprio patrimonio. Rn̄deo sic si est ordinatꝰ ad patri
moniũ ꝛ ipetrauit cōtra epm q̄ ꝓuideat sibi de bñficio
debet de titulo sui patrimonij facere mētionē.sed si im pe
trat in aliqua ecclesia nō tenet̄ facere mētionē de aliquo
patrimonio ꝛ est ratio differentie qꝛ ep̄s non ꝯuenit̄ nisi
rōne delicti seu iprouidentie als nō tenet̄ quis viuere de
ꝓprio p̄rimonio sꝫ ꝺ bñficio ecclesiastico.vt.J.ꝺ p̄bē.c.cũ
ƀm apostolũ. Uñ ꝓpriũ patrimoniũ pōt donare parenti

bus ꝛ de ecclesiastico viuere. ¶ Itē nō tenet cōiter viuere de vtroqꝫ. ar. ff. de neg. ge. l. nesennius. in fi. qꝛ in ꝑprio patrimonio eccl'a nullū ius hꝫ ꝛ si ꝯfiscarent bona nō ꝯfiscarent bona eccl'e. nec ecōtra si priuet fructib' eccl'e ꝑpterea ꝑdit bona ꝑpria ꝛ iō libere pōt bona ꝑpria donare ꝛ expēdere ēt abusiue. facit qd no. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. l. non ad ea. Non ob. ff. ad treb. l. titius. qꝛ ibi loquit̄ in re subiecta restōni vbi tractat̄ de ꝑiudicio alieno. hic non dicit lex ꝙ in rebus ꝑprijs culpa nō ꝑsumit̄. ff. so. ma. l. ēt. §. lꝫ. ꝛ i tex. ꝛ gl. ij. ¶ Quero nunqd noie bn̄ficij ꝯtineatur prebēda. rn̄deo sic Ber. Itēꝫ vicaria ꝑpetua vt in tex. ¶ Quero nūquid quis teneat̄ facere mentōem de paruo bn̄ficio. ꝛ videt̄ ꝙ nō qꝛ nō dicitur bn̄ficiatus ille qui nō est compe tenter bn̄ficiatus. ar. istius littere. ꝛ. C. q da. tut. pos. auc. minoris debitor. ꝛ qd ibi no. sed glo. dicit ꝯtrariū. vide qd no. Arch. in. c. si motu ꝑprio. de ꝑben. li. vj. ꝛ in. c. nō pōt in prin. e. ti. ꝛ p Arch. ¶ Querit colle. nūquid nomine ꝑbende veniat ꝑbenda in eccl'a cathedrali. ꝛ dicit ꝙ non. ¶ Item siquis simpliciter impetrat in eccl'a vbi nō sunt ꝑbende ꝛ alia minora bn̄ficia nō videt̄ impetrare prebēdam: qꝛ littere sunt restringēde. vt no. Arch. in. c. cui. d nō sacerdotali. de preben. li. vj. ꝛ in. c. gratis. de rescrip. ꝛ in. c. fi. de preben. per Inn. ꝛ in spec. de actione seu petitiōe. §. super s'm collectarium.

n **Nonnulli.** Per l'ras apostolicas huius ꝯstōnis nō facientes mentōnem vltra duas dietas extra suam diosiꝫ quis inuitus trahi nō pōt. hoc primo. Nō valent l're impetrate ad lites p nō ꝯiunctas ꝑsonas absqꝫ speciali mādato dn̄i. hoc secūdo. Qn̄ in actu celebrādo p dn̄m requirit̄ spālitas. vt. l. j. ff. siquis in ius vo. n̄ ierit. Ibi nūquā ꝑcurator admittet̄ sine spāli mandato ꝛ expresso dn̄i. ff. si quis cau. l. ſꝫ ꝛ siquis. §. quesitū. Casus. in terminis satis pꝫ. ¶ Et no. ꝙ istud statutū d duabus dietis hodie restringit̄ ad vnā dietā. c. statutū. eo. ti. li. vj. ꝛ dicit̄ dieta qn̄ dietim quis pōt inuenire hospitiuꝫ ꝛ lectū vn̄ pōt aliqn̄ esse. x. miliariorum. aliqn̄. xxx. nā v'ba debēt cōmode intelligi. vt. ff. de verbo. ob. l. ꝯtinuus. §. cū ita. ꝛ. §. item q insulam. ꝛ. ff. de excu. tu. l. nō solꝫ. §. ānus. ¶ No. ꝙ hic fit aliqd nulliter ꝛ tn̄ punit̄ acriter. ar. ꝯ. vt. ff. vt legā. noie cave. l. lꝫ. Sed iō ibi qꝛ illa ꝯditio deficere n̄ pōt ꝛ iō non nocet conatus ex quo nō surgit effectus. Ibi de assensu ptium. no. ꝙ de assensu ptium potest fieri prorogatio de loco ad locum sic. ff. de solu. l quō. Nota ꝯstitutōni ꝑhibitorie per partes renūciari posse. nō ob. qd no. C. qn̄ imꝑator inter pupillos ꝛ viduas: qꝛ ibi ꝛ miseratiōis cā fiebat inhibitio. hic ꝑpter meruꝫ interesse pecuniariuꝫ. ꝛ adde qd dicā. ꝯ. e. ex pte decani. No. ꝙ rescriptū ad iusticiā ipetratū a falso ꝑcuratore ratificari nō potest. Itē est ipso iure nullū. Ibi nō valeat. f. ipso iure. qn̄ a falso ꝑcuratore. ¶ Et no. ꝙ dr̄ falsus ꝑcur' ille qui hꝫ generale mandatū vbi requirit̄ speciale tene mēti. Ibi interdicit. no. ꝙ ex iudicio iniuria nō dꝫ oriri. iudicia eniꝫ n̄ debēt ad iniuriam trahi. C. vn̄ vi. l. meminerint. Ibi apostolicas vel legatorum vel subdelegatorum ipsius sedis. de alijs ordinarijs dic vt. ꝯ. de offi. ordi. c. litigātes. li. vj. Ibi ad iudicium. per hoc pꝫ ꝙ non loquit̄ in executoribus gratiarum apostolicaruꝫ: qꝛ coram eis non est ꝑpriū iudiciū in figura ſꝫ aliqn̄ fit p sūmariā cognitōem nec tenent̄ citare partes nisi cōmissa sit eis nec cognitio disceptatiua ꝛ ꝯtētiosa. vt no. in c. j. de offi. dele. in cle. de hoc. ꝯ. e. c. statutū. li. vj. in nouella. facit qd no. ff. de bo. pos. l. iij. §. si causa cognita. ꝛ p Inno. ꝯ. de appel. c. ex rōne. ꝛ. ff. vt in pos. lega. l. is cui. §. missus. vbi est bonus tex. Ibi tanquā falsarius. de cuius pena vide. ꝯ. de falsi crimi. ad falsariorum. tamē non punitur illa pena sed tanꝗ impetrās per falsi suggestionē. vt. ꝯ. eo. c. super litteris. Io. an. ¶ Item non punit̄ pena legis cornelie de sicca. qꝛ non tā acriter deliquerat. facit ad statuta ciuitatū q disponūt ꝙ aliqs tanquā falsarius puniat̄. vt non intelligatur de pena legis cornelie ſꝫ d pena arbitraria qd tene menti. ¶ Capio glo. que incipit no. ꝙ ꝛ adde qd locus vicinus dicit̄ interdū qui distat centū miliaria. vt. ff. d dā. infec. l. iiij. §. si tā vicinū. Si [b] aūt loquimur respectu

a ¶ Demā vide tex. i. l. nō solum in pri. vbi bal. albe. ꝛ Ias. may. ff. de ope. no. nū.

ꝑsonarū qui dicant̄ vicini dic vt no. Bar. in. l. si titius. ff. de aqua plu. arcen. Ibi de hac. no. verbū ꝙ lex dꝫ nominatiue exprimi in cl'a nō obstantiū. pura dicēdo nō [b] obstante tali. l. vt in auc. qui. mo. na. effi. sui. §. fi. col. vij. ꝛ est bn̄ notādum ꝛ verū vbicūqꝫ nominatiue ꝛ spāliter lex ꝑhibet impetrari. ꝛ tn̄ dicūt doctores ꝙ sufficeret certa sciensa pape. qd est no. dignum. de hoc in. c. j. de consti. lib. vj. per Io. an. ꝛ Archi. Ibi speciali mandato. hoc casu tamē nō sufficit cautio rati nisi in cōiūcta ꝑsona. ff. de mino. l. qd si de spāli. ꝛ. l. patri pro filio. ꝛ dic ꝙ ratihabitio nō trahit̄ retro vbi requirit̄ mādatū ab initio: qꝛ ꝑposterat̄ ordo vt hic. ꝛ. ff. de infamib'. l. quid ergo. ꝛ. ff. mādati. l. si vero nō remunerādi. §. inter creditā. ff. de acq. here. l. siqs mihi bona. §. iussum. secus si reqrit̄ simplex cōsensus siue assensus. vt. C. ad macedo. l. fi. Ibi de illis personis. f. legitimis Nam spurij nō cōtinent̄ siue sint ascēdētes siue descendētes siue collaterales s'm Inn. ꝛ. ff. de ritu nup. l. lege iulia. §. nec distinguit̄. lꝫ in mā mere nāli. vt i pena. l. pom. d paricidijs. cōtineant̄ spurij qꝛ nā cōis est: vt. ff. de accu. l. hos accusare §. omnibus. s'm Cy. in. d. §. nec distinguit̄. in additionibus. tene mēti qꝛ natura a suo naturato nunꝗ recedit. vt. ff. de capi. dimi. l. tutelas. ꝛ per Bar. in. l. ij. ff. de accu. vbi videas. ¶ Quid in penis statutoruꝫ videt̄ ꝙ si statutū dicat ꝙ siqs occiderit fratrē puniat̄. qd intelligatur de fratre ꝛ iam naturali tn̄ nō de spurio per id qd dicit hic Inno. qꝛ spuri' aut patrē demōstrare non pōt aut licet allegare vt nefarius. aut nō decet qꝛ ignominia est vt natus ex ꝯcubina non indubitata. In ꝯtrariū qꝛ istud statutuꝫ iuri naturali deseruit augēdo penā vulgaris ꝛ cōis homicidij. ¶ Sed an spurij ꝯtinent̄ appellatōe dom' vel casati. rn̄deo n̄ qꝛ nō sequūtur domiciliū. vt. l. fi. ff. ad municipa. Vn̄ i illis verbis fiat eius domus deserta ꝛ n̄ sit q habitet i ea. xxiij. di. c. in nomie domini. nō icludunt̄ spurij. C. ad. l. iuliam maiestatis. l. quisquis. per Cy. xxiiij. q. iij. c. si habes. ¶ Matrimonium [c] est pricipium ꝛ fundamētum humani generis. dicit glo. in auc. de nup. colū. iiij. In principio vn̄ aliqn̄ nālis. i. iniustus filius ꝯtinet̄ nomie filij. ff. ad treb. l. heredibus. §. fi. i materia successiua bona gratia n̄ ꝯtinētur spurij: qꝛ idigni per sniaꝫ legis. C. d his quibus vt idig. l. hereditas. i glo. quod dic vt no. per Cy. vbi ponit itellectum legis si deportato seruo. ff. de leg. iij. dic ꝙ si relinquitur deportato acquiritur fisco. vt no. C. d here. isti. l. j. Sed hāniti nostri temporis n̄ acquirūt fisco sed sibi. de ꝯdi. ꝛ demon. l. nam ad ea. i gl. ¶ Ab itestato autēꝫ fisco nihil acquirit̄ nec sibi. ff. de libe. ꝛ posthu. l. gallus. §. ꝛ quid si tn̄. nec per ꝯtratabulas que reducit testm̄ ad eām quasi itestati. l. j. i fi. de ꝯtratabulis. Sed i mā ꝑhibitoria que vocat̄ mala gr'a icludūtur. de filijs presbi. c. michael. ne plus hēat castitate luxuria ꝛ ne honesta iterꝑtatio ihonestum questū afferat. ff. de peti. here. l. si possessor. ¶ Quero vsqꝫ ad quē gradū dicatur ꝯiūcta persona vel affinis. rn̄deo i odiosis vsqꝫ ad quartū gradū. ff. de iniurijs. l. cornelia. i pri. vide ibi p Bar. i alijs vsqꝫ ad. vij. C. ad turpil. l. si femia. imo semper vsqꝫ ad septimū. Si alij graduales n̄ extāt priores per similitudinē successiōis s'm Inno. hic vel testimonij n̄ vrgēdi hꝫ Accur. ꝛ sic n̄ curo. ¶ Vn aly extēt gradu priores. vt. l. ij. ff. de accusa. que lex est singularis ad hoc. vel dic vt. l. i. i fi. ff. d postu. ꝙ oēs persone que ibi enumerātur. ꝛ. ff. de procu. l. sed he persone. i pri. ꝛ i trāsuersalibus fit mētio ibi solum de fratre. ff. ad. l. pompeiā. de paricidijs. l. j. ꝛ. l. sed sciēduꝫ. ꝛ. ff. de iurisdi. om. iudi. l. qui iurisditiōi. ꝛ. l. j. C. si quacūqꝫ predit' potestate. ꝛ. ff. i ius vocati vt eāt. l. ij. ꝛ. l. i. ff. de libe. causa. ¶ Si aliqs est vulneratus ꝛ vult se ꝑbare vulneratū per aliquē de suo casato nō pt qꝛ de offensa sua esset testis. dicit Bar. i. d. l. lex cornelia. de iniurijs. i pricipio. vel affectionem ꝯsiderari. vt no. ff. de iusti. ꝛ iur. l. vt vim. ¶ Idē videt̄ i socio itineris simili ratiōe nūquid ille qui ipetrat iudicem ꝛ vltra n̄ procedit dicat̄ agere. dic ꝙ n̄. ff. de i ius voc. l. libertus aduersus. vbi tex. notabilis. ¶ Nota siqs impetrat tāquam procurator an valeat impetratio. ꝛ videt̄ ꝙ sic qꝛ sufficit alterū. ar. i. l. iij. ff. de mili. testa. ¶ In ꝯtrariū videt̄ qꝛ allegādo mādatū se facit a legis prouidentia

b ¶ Vide gl. ꝛ ibi no. in. l. cauēt. C. de trā.

c ¶ Matrimonii est principium ꝛ fundamentuꝫ humani generis. vide p doc. in. c. de pa. pos. post glo. ꝛ in. §. in. fi. de nup.

dentia alienū.vt.C.de pcur.l.maritus.¶ Quero vtrum
res publica habeat aliquā cōiūctā psonā.respōdeo nō qꝛ
nemo ei succedere pōt.l.j.in fi.ff.ō collegijs illicitis.lꝫ ipa
alteri succedere possit. aliqñ iure fisci aliqñ vt curia.C.de
bo.vacā.l.j.li.x..C.de heredibus decurionum per totum.
¶ Quero vtrū mandatū ad vnā speciez tollat ius cōiun
ctorū ad aliā speciē vel eandez.alio tamē modo. Rñdeo
sic.vtd.l.maritus p glo.ꝛ Cy.¶ Quero an ꝯiuncta per
sona possit impetrare ꝙ sibi soluat coniunctorio nomine.
Rñdeo nō etiā si velit cauere de rato.C.de pcur.l. exhi-
gendi per Cy.¶ Not.ꝙ illud qd ē factū contra legem ñ
pōt haberi ratū.s.ad alicui⁹ actus firmitatē.vt hic nec ad
deformitatē.ff.de ifami.l.quid ergo i princi.¶ Id aūt ꝙ
fit preter legē post ratū haberi.C.i qui.cau.in inte.resti.ñ
est neces.l.si tutor.adde ꝙ no.i.c.rati per glo.ꝛ Dy.ꝛ.l.fi.
ff.rem ra.ha.que nō ē alibi.¶ Ad actus vero penalitatē
pōt quis ratū ha.ꝙ perperā actū est si pena stat in ficto se
cus si in facto.l.i.§.deiecisse.ff.de vi ꝛ vi ar.vñ i nullo pec-
cato carnis hꝫ locum ratificatio qꝛ stat in facto nō i ficto.
¶ In glo.nūquid.quero quomō accipiet dicta. respon-
deo breuiter illa que in religione frequētat sꝫ si hoc ñ ap-
paret intelligit de viginti miliaribus quelibet die.vt.l.j.
ff.siquis cautionibus. ¶ Querit gl.qs nō possit trahi vl-
tra duas dietas. Ecce ꝙ iudex vult accedere ad locū mi
nus distantez quero cuius expēsis accedet.dicit glo.nota
biliter quod expensis actoris ad hoc.C.de testibus.l.qm
liberi.qd tene mēti.Et idem dico si accusator petit male-
factorē remitti ad locū delicti quia fiet remissio expen.pe
tentis ꝛ de hoc fuit a me quesitū per iusticiarium apulee.
¶ Capio glo.vt si ita tibi.ꝛ sic pꝫ ex quo no.ꝙ rescriptuz
dꝫ facere mētionē cōstitutionis obstātis aliter rescriptuz
tale tollit p ius cōe.¶ Deinde capio glo.magnā ꝛ que-
ro quare nō sufficit hic ratihabitio. Rñdet glo.qꝛ littere
reputant false ꝛ nō solū ē defectus i ꝯsensu ratificātis sed
etiā in consensu rescribētis ꝛ ratificatio non operat in his
que nō depēdet a ratificante.¶ Quero an negatiua mā
dati sit probāda p negātē.gl.dicit ꝙ ista negatiua nō pōt
pbari p naturā.i.p naturalē sensū humanū.¶ Itez nec oꝫ
pbari mādatū qꝛ ex quo papa facit mentionē de pcura-
torio psumit ipꝫ vidisse.¶ Itē debeat istud pcuratoriuz
exhiberi in initio in iudicio ꝛ presumunt oia solēniter ac-
ta.veritas ē ꝙ dum sum⁹ in iudicio ꝯtradictorio oꝫ pba
ri de mādato p originale instrumētuz mādati.vt no.Cy.
.C.de fideicō.l. instru. facit ꝙ not. Ja.de are.C ō ꝯtrahē.
ꝛ cōmit.stip.l.optimaz vbi no.ꝙ nō sufficit ꝙ instrō con-
tineat talis pcurator nisi cōstet ō mādato ꝛ no.bene ꝛ vi
de ꝙ no.in.c.j.de elec.lib.vj.ꝛ.J.eo. ex pte p Bar. ¶ Sꝫ
pone papa dicit cōquestus ē nobis talis cū ille nō fuerit i
curia nūqd ista scriptura ē falsa.ꝛ videt ꝙ sic.vt.d.l.opti
mā in fi.glo.dicit notabiliter ꝙ ista scriptura ē vera si p-
bet ꝙ pcurator qui erat impetrauit sub hac forma qꝛ tan
ꝙ̄ nūcius potuit cōcipere verba in personā dñi tene men
ti glo.¶ Sꝫ an in pcuratore in rem suā requirat speciale
madatū.rñdeo nō qꝛ vtilē actionē habet noie proprio.C.
de pcur.l.qui stipēdia.ꝛ nemo ē pcurator sui ipsius ꝛ iō
nec de mandato tenetur facere fidem ante litē a se ꝯtestā-
dam.vt no.Archi.xlij.di.quiescam⁹ vbi oio vide.¶ Ali-
quādo tñ cessionarius nō hꝫ vtilē actionē suo noie pprio
sꝫ pcuratorio noie sic vt.ff.de iure do.l.si mulier.§.ex asse.
ꝛ quod ibi dicitur ꝙ cessionario.i.fideicōmissario vtiliter
nō potest fieri restitutio ex trebelliano dꝫ itelligi noie pro-
prio sꝫ pcuratorio noie sic.ff.ad treb.l.qui ita hm rayneri-
um de forliuio ꝛ ita bene intelligit glo.que declarat dictū
.§.ex asse q nō ē alibi in iure.¶ Itē notādū ē ꝙ ñ psumit
fraus vel simulatio qñ cessio fit cōiūcte psone.vt no. Cy.i
d.l.q stipēdia ꝛ pōt sumi ar.ex nostro .c.ꝛ.ff.de excu.tu.l.
tutor petit⁹.§.q tutorib⁹.ꝙ vex ē rōe psone vt qꝛ dicat po
tentior sꝫ rōe cāe vel forme sic.vt.C.man.l.p diuersos.ꝛ.l.
ab anastasio ꝛ no.in.l.j.C.ne lice.poten.Item no.ꝙ i emis
sione verbi quis pōt ꝯstitui pcurator sed nō in emissione
animi.vt.ff.de acquir.here.l.paulus rñdit p pcurratorez
q lex vulgaris ē tñ alibi nō repitur.¶ Deide scias ꝙ cuz
dubitat de mandato vel ē cauenduz ō rato vel qd produ
cetur instrumentū originale mādati ꝛ sufficit ꝙ alternati
ue caueat de vno vel reliquo.vt.ff.de dam.infec.l.pror.§.
si ꝯtrouersia.ꝛ colligit ex notatis per Cy.i.d.l.instru.ꝛ.ff.
de admi.tu.l.vulgo.¶ Extra quero qꝛ i.c.statutū fit mē-
tio de iuramēto phorrescētie.Utrū illud instrumētū pos
sit reprobari Jo.an.J.eo.c.statutū.li.vj.dicit ꝙ sic qꝛ nō di
sponit lex ꝙ dēat ei stari lꝫ disponat ꝙ sufficit ad pbādū.
¶ Ista eniz sunt valde diuersa.ꝛ sic ñ ob.qd no.Cy.in.l.j.
.C.si aduer.libertatē ꝛ Ja.but.in.l.j.C.de re iu. ¶ Item
quero a quo loco dr reus trahi. Rñdeo pprie a loco do-
micilij.vt no.in.d.c.statutū.§.cum aūt.vbi est glo.solēnis.
¶ Contingit tñ qñqꝫ ꝙ quis est sine domicilio.vt not.ff.
ad trebel.l.cū hereditas.ꝛ.l.iiij.de dam.infec.¶ Quero
vtrū aduena possit ꝯueniri in loco delicti si ibi nō reperit
dicit hic Inno.ꝙ nō sicut nec ex ꝯtractu sed hodie puisuz
est per statuta terrax:qꝛ cum de consuetudine nō fiant re
missiones.vt no.in.c.pastoralis.de re iudi.in clem.statuta
puident vtiliter ꝛ necessario ne de acta remaneāt impu-
nita ꝙ tales delinquētes debent forbāniri.ꝛ ita seruat in
italia de istis bānitis elegāter no.insti.qui.mo.ius pa.po
te.sol.§.relegati.vide Bar.in.l.diuus.ff.de custo.reo.Et
vtrum vsus iudiciox sit eis interdictus.not.ff.ex qui.cau.
in pos.ea.l.ad cognitionem.ꝛ per Cy.C.de here.insti.l.j.
in vlti.q.vbi oino vide. ¶ Circa materiā istā a quo loco
diocesis ꝯputari dēant diete sic distingue:qꝛ aut est actio
realis:aut psonalis aut criminalis. ¶ Primo casu i optio
ne actoris ē a quo loco dieta dēat ꝯputari vel a fine dio-
cesis in qua res posita est vel in qua reus hꝫ domicilium
vt.J.de foro ꝯpe.c.sane.ꝛ.C.vbi in rem actio.l.ij.ꝛ de pscri
ptio.lon.tēp.l.vltra.nō ob.istud.c.vt in loco domicilij in
reali nō possit cognosci:qꝛ hoc statuit hic pptet odiuz ad
extraordinarium iudiciū trahentiū.alias enim rei vendi
catione cōueniri pōt vbi domiciliū hꝫ hm Inno.in secun-
do casu.qñ est actio psonalis subdistingue:qꝛ aut est pu-
ra psonalis sicut est actio ex mutuo.ꝛ tūc ꝯputat dieta a
fine dio.In qua re⁹ hꝫ domiciliū ꝛ si plura domicilia ha-
beat attendit pncipalius.hm Host.ꝛ sic intelligit.c.pxi.
.J.eo.Aut est psonalis scripta in rem.vt in interdicto vñ
vi.ꝛ tūc idem est ꝙ in actione reali exemplum habes.J.de
foro ꝯpe.c.ex parte.ꝛ.ff.de interdictis.l.j.§.vlt. ¶ In ter
tio casu si est criminalis distingue:qꝛ aut agimus de mi-
noribus criminib⁹.ꝛ tūc dꝫ ꝯputari a fine diocesis in qua
accusatus hꝫ domiciliū ꝛ nō a fine diocesis in quo delictū
est cōmissum.rō est qꝛ de minori crimine rñdendū est co-
rā ordinario ꝛ nō corā iudice in cuius iurisdictiōe est com
missum delictum nisi ibi inueniat de fo.ꝯpetē.romana.ꝛ
in.c.pluri.li.vj.Et qꝛ in minori crimine nō hꝫ locuz remis-
sio.vt no.J.de foro ꝯpe.c.postulasti.aut agit de maiori cri-
mine.ꝛ tūc ꝯputat dieta a fine diocesis in qua crimen est
cōmissum.ꝛ est ratio qꝛ de maiori crīe nō dꝫ cognoscere
ordinarius sed ille in cuius iurisdi.crimen est cōmissuz:qꝛ
ad illuz locū ē remissio facienda.vt no.J.de fo.ꝯpetē.c.vlti.
¶ Ex his appet ꝙ nō dr quis trahi nisi qñ trahit a loco
in quo iuit⁹ pt corā ordinario ꝯueniri idisticte siue ibi re-
periat siue ñ.uā trahē ē ab initio ꝯparitionē exigē.C.ō iu
ris.om.iu.l.i criali ꝛ loc⁹ fori limitat fauore rei.vt no.e.ti.l.
iuris ordinē.¶ Quid si reus mutuauit domiciliū.dic ibi
per Cy.ꝛ no.ff.de le.i.l.nemo pōt.vbi gl.sing.ꝛ rex in.d.l.
iuris ordinē.ꝛ dic aut mutuauit domiciliū bōafide añꝙ̄
posset in ius vocari.vt qꝛ erat deblrū ꝯditionale.ꝛ tūc in-
spicit nouū domiciliū.J.de appel.c.pterea reqsisti p Ber.
c.ij.de ꝯsti.per Archi.aut postꝙ̄ potuit in ius trahi.ꝛ tūc
qꝛ erat acqsitū ius fori ēt in veteri foro pt ꝯueniri.¶ Si
aūt in fraudē mutuauit domiciliū hoc sibi nō pdest.vt in
c.i.de obliga.ad rōcinia.¶ An hypotecaria possit qs co
raz ordinario conueniri alibi ꝙ̄ in loco ꝯtractus.dic ꝙ ēt
vbi reus tenet in auc.vt omnes obediāt iudicib⁹ puincia
rū.in.§.i.in glo.vt si res.que glo.nō ē alibi qd intellige cū
limitatōe.Inno.si ibi reperiat als nō.qꝛ ibi nō plus opat
possidere solūmō ꝙ̄ contrahere dicet aliqs ꝙ ibi presens
est aio cū possideat animo sꝫ hoc nō sufficit.¶ Item ani-
mus a proprio corpore localiter nō distinguitur ꝛ animū
habet ad locum.sed non in loco separato a se. ¶ Nunc

capio qđ dicit hic colle.⁊ dico primo ꝙ de impetratõe si
curatur vitum vltra dietam vel si impetretur dñũ vltra
pars nõ trahitur.vt.d.c.statutum.⁊ ibi per Jo.an.in no-
uella.qđ intellige dũmõ iudex ciuitatẽ nõ exeat vl' dioce
sim in quibus fuit deputatus.vt.d.c.§.in nullo.nisi d cõ
sensu ptium vt hic.⁊ tunc cognoscẽdo nõ per cõmissionez
q: nõ est in hoc ꝯsensu de quo pauci aduertũt ſm Jo.an.
ff.de offi.pcon.⁊ legati.l.ij.¶ Quid si papa cõmittat ex
certa scia extra dietam vt si cãm pusinoꝝ cõmiserit epo
florentino valet cõmissio:q: aliter nõ põt intelligi ꝑpter
distantiã loci.¶ Sz nũquid actor põt trahi vltraª dietã.
Inn.sentit ꝙ sic q: impetrãdo se subijcit loco.ar.ff.d iudi.
l.ij.§.sed si agant.q: nũquã reus dꝫ trahere actorẽ.tex.est
notabilis.ff.de in ius vo.l.si libertus.¶ Item in his que
sunt modici ꝑiudicij certa scia pricipis habet p derogato
ria.¶ Sed ecce eps põt impetrare extra diocesim ꝯtra
subsidium nũquid idem ꝯcedit.c.cathedrali videt ꝙ sic.
arg.C.de diuer.pscrip.l.j.¶ In contrariuz q: de capitu-
lo nõ ẽ.l.cautũ.⁊ est quasi altera psona ⁊ statutum legis
mutatõe psone nõ dꝫ alterari.ar.ꝯ.ff.qđ me.cã.l.metuz
§.nota.¶ Animaduertẽduz tñ ꝙ noie capituli contine
tur prior capituli ⁊ decanus:q: in toto pars ꝯtinet.vt no.
Arch.xlv.di.sz illud ⁊ lre citatorie psentant maiori de ca
pitulo.vt no.Arch.xliiij.di.cõmẽsatões.¶ Quero quis
dicatur locus insignis.Respondeo vbi ẽ copia peritoꝝ
⁊ multoꝝ pretoꝝ ⁊ ita bonus vir debꝫ arbitrari;q: debꝫ
considerare vtilitatẽ ⁊ facultatẽ ptium.argu.ff.de solu.l.
cum stichus.⁊.l.j.ff.si quis cautionibus.⁊.C.vbi d ratio-
cinijs agi opor.l.j.⁊ nõ solũ ptium sed ẽt testiũ.ar.ff.quẽ-
ad.testa.ape.l.si quo ex assignatoribus.⁊.ff.d testi.l.iij.§.fi.
vñ puto ꝙ testes nõ sunt trahẽdi vltra vnã dietam a fini
bus eoꝝ diocesis nisi ꝯsentiãt sicut ꝓprias ferias possunt
allegare.vt no.in.l.j.in prin.ff.de fer.ar.C.de testi.l.si qñ
in rõne lre.¶ Querit eandẽ circa secundam ptem istius
c.nũquid in cã vbi requirit spãle mandatũ admittat cõ-
iuncta psona sine mãdato.Inn.⁊ Hostiensis dicũt ꝙ nõ.j.d re-
sti.in integ.c.coram.Pau.de leaza.dicit ꝯtrium per ꝙ si
de spãli.⁊.l.patri pro filio.ff.de mino.nisi dicas ꝙ ibi est
spãle in patre.q: censet eadẽ psona cũ filio.¶ Idem ecõ
tra.vt.C.de pcu.l.exigendi.vbi de hoc in glo.⁊ ẽ tex.i.d.
l.pater.versi.ex quo appatet q tex.nõ ẽ alibi.¶ Sed an
prodigo vel furioso admittat coniuncta psona.gl.ibi di-
cit ꝙ nõ nisi habeat instrm cure.tamẽ glo.loqtur vbi re-
quirit spãle mandatuz si ad tex.referat.sed ego generali-
ter intelligo q: isti exilio mẽtis laborantes ratificare non
possunt p se.vide Cy.in.d.l.exigẽdi.in.vij.q.⁊ glo.in.l.tu
tores qui.in prin.ff.de admi.tu.¶ Sed nũquid per cau-
tõem rati excludit ꝓbatio falsi ꝓcuratoris.rñdeo non.tñ
in dubio legitimat psonã satisdatõis.vt no.Cy.in.l.j.C.d
ꝓcur.vbi videas.¶ Sz nũquid ꝯiuncta psona possit cõ-
stituere ꝓcuratorẽ pro cõiuncta.Bar.dixit ꝙ sic.j.d sindi
co in glo.fi.qđ est verum si factus sit dñs litis per cõtest.
also non.q: nullus facit ꝓcuratorem ad lites nisi sit domi
nus litis vel cause.vt.ff.de iniurijs.l.sed si vnus.§.procura
torez.⁊.ff.de appel.l.ab accusatore.§.fi.¶ Decimuz querit
collec.nũquid procurator ad appellanduz possit impetra
re super appellatione.rñdet ꝙ sic;q: ẽ sup ꝓsecutione ap
pellationis ⁊ in ordinẽ appellatorij iudicij ⁊ hoc si põt ꝓ
sequi appellatõem secus si põt ꝓsequi.C.de ꝓcu.l.mutº.
dubiũ.facit q: in extraordinariũ iudicẽ ꝯsentit in quo vi
debat requiri speciale mãdatum.pro prima opinione fa
cit.ff.de ꝓcura.l.qui ꝓcuratorẽ dat.⁊ q: cum vnũ conce-
dit ⁊ id vnum videt ꝯcedi ꝙ sequit ad illud.ff.de ser.vr.
pdi.l.seruitutes.§.si domo.lz ꝯpromittere non possit sine
speciali mandato:q: ibi agit de magno ꝑiudicio.Nam
periculosa res est ⁊ penalis ꝯpromittere in arbitrum.vt
no.ff.de mino.l.sed si emptione.§.minores.ff.de ar.l.non
distinguemus.§.si domini.

Dilectus filius.

Idest quãdo agit reali ꝯputant diete a fine diocesis res sita est hoc
Primo ⁊ de meritis appellatõis nõ iudex a
quo sz iudex ad quẽ cognoscẽ ᵇ dꝫ.h scdo.¶ Casus.Jor

danus clericus dalmanẽsis impetrauit lras cõtra Joã-
nem sarracenuz super ecclesia sancti Nicolai dalmanẽ.
quã dictus Jordanus vendicabat a dicto Joãne:dictus
Joãnes excipiebat cõtra dictas litteras dicẽs ꝙ auctori
tate litterarũ nõ poterat conueniri ea rõne ꝙ vltra duas
dietas a diocesi vbi erat dicta eccľa cõstituta agebat con
tra statuta cõsilij generalis de quo cõsilio in dictis lris fi
fiebat mẽtio.Sed corã istã exceptionẽ fuit replicatuz ꝙ
ideo dicte littere erant valide q: dictus Jo.in cõsouẽsi ⁊
cliensi diocesi obtinebat bñficia.⁊ ex hoc ibi habebat be-
neficiũ qđ nõ distabat a iudicibus vltra duas dietas iudi
ces auditis hincinde allegatiõibus ꝓcedebãt in cã quaz
dictus Jo.sentiens se grauatum appellauit ad sedẽ apo
stolicam.papa cõcessit iudices sup appellatiõe.sed primi
iudices inhibuerũt ipsis ne ꝓcederent.vñ oriebat duplex
questio.Primo an teneret appellatio.Scđo ad quẽ pti
neret cognitio an esset ꝓcedẽdum necne papa mãdat pri
mis iudicibus ꝙ debeãt supsedere.⁊ dicit ꝙ scđi iudices
habẽt cognoscere ad quos ptineat iurisditio.Ibi.J.puta
Joãnes.Ibi sarracenº cognomẽ est nõ nomẽ secte.vl' dic
sarracenº quõdam nũc clericus.Ibi ꝙ auctoritate lrarũ.
no.formã exceptionis proponende melius q̃z reperiatur
alibi.Ibi eo.i.ex eo seu ea ratione.ibi mẽtio.s.c.ꝓximo.
Ibi vel expressum ⁊c.Ibi dioceses.que dioceses nõ dista
bant vltra duas dioceses a diocesi vbi erat dicta res.i.ec
clesia situata.Ibi denegantes.nota a denegatõe exceptõ
nis dedinatorie appellari.Ibi prosecutus.no.ꝙ prosecu-
tus appellationemᶜ dicitur ille qui super appellatione im
petrat rescriptum.vt.s.e.c.ex parte.¶ Attamẽ rescriptũ
nõ inducit litis pendẽtiã.Sed appellatio interposita vl'
citatio subsecuta.ff.d in ius vo.l.libertus.C.de temp.ap.
l.fi.§.illud.¶ Domiciliũ nõ põt eẽ clãdestinuz.sed origo
põt eẽ in obscurum.Ibi vos.s.primi iudices cãe principa
lis.Ibi inhibens.i.perperam q: iudex a quo ẽ inferior.⁊
ideo nõ potest inhibere iudici appellõnis qui ẽ superior.
Ibi supsedeatis.s.vos primi iudices.hoc dicit q: si Jo.suc
cũberet in appellatõe cã remitteret ad priores iudices tã
de iure canonico q̃z de iure ciuili.vt.ff.de mino.l.intra vti
le.secus qñ appellat a diffinitiua.vt.C.de appel.l.eos.in
prin.Ibi nõ vos.s.a quibus fuit appellatum.Ibi sed dicti
iudices.s.appellationis.no.ꝙ de q̃õnibus incidẽtibus su
per iurisditione iudicis appellationis ipse debet cogno-
scere nõ iudex prime cause.¶ Adde qđ no.C.d appel.l.
precibus.per Ja.de are.⁊ Cy.no.qđ dixi in sũmario.¶ Itẽ
no.ꝙ quis põt hẽre plura bñficia dũmõ sint cõpatibilia
⁊ non requirãt residẽtiam.j.de elec.dudũ.⁊ in cle.grãe.de
rescrip.⁊ tam p hoc nõ dicit habere plura domicilia quia
domiciliũ hꝫ solũ in principaliori vbi residet.vt.ff.ad mu
nicipa.l.eius.§.celsus.⁊ locus pricipalis dr hꝫ larẽ ⁊ vbi
facit residẽtiã ꝯtinuã vel q̃si.vt.l.ij.C.vbi sena.vl' claris.
¶ Itez põt qs hẽre quattuor domicilia ſm quattuor tpa
ãni.ar.ff.de acq.pos.l.iij.§.saltºibernº.¶ Vel saltẽ duo
vnũ in estate aliud in hieme.qđ faciũt nobiles pp malitiã
aeris euitandã.vt.ff.d aqua quoti.⁊ esti.l.j.§.estate.⁊ in-
cipit estas in equinoctio veris ⁊ finitur in equinoctio autũ-
ni vt ibi no.Et no.ꝙ hodie potius inspicit locus domici-
lij q̃z locus vbi est res.Intellige nisi reperiretur i loco vbi
res est.vt dixi.c.proxi.¶ Itẽ no.ꝙ in reali forma est rea
le in psonali psonale.ar.ff.de neg.ge.l.qui aliena.§.fi.⁊.C.
de prescri.longi temp.l.vltra.¶ Accipe glo.que incipit
ex hoc.⁊ recita prout iacet accipe glo.que incipit ⁊ male.
Et no.diligenter ꝙ postq̃z papa causam appellatiõis cõ
misit ex certa sciẽtia statim iurisditio priorum iudicũ est
suspensa.de hoc per Inno.in.c.pastoralis.§.preterea.j.de
offi.deleg.¶ Quero nunqd iudex supior possit inhibere
inferiori.rñdeo sic si ad supiorẽ est deuoluta eadẽ iurisdi-
tio vel d eodẽ.also nõ.vt no.Arch.xj.q.j.d psona.¶ Que
ro an si qs hꝫ plures habitationes possit citari ad quali-
bet.Rñdeo citari põt si psonalr inueniat vel latitat.Sz
si nõ inueniat vel nõ latitat dꝫ citari vbi cõiter habitare
consueuit.vt no.in cle.cãm.j.de elec.¶ Quid in exulibus
qui nõ hñt domicilium.dic vt dixi.c.proximo.Et no.per
Bar.in.l.iiij.ff.de dam.isec.¶ Quero nũquid i actioni-
bus

a ¶ Vide Aret.consi. lviij.inci.diligenter.

b ¶ Extende hoc.vt p bar.post gl. ibi.in.l.j.in §.j.ff.nil no. ap.penden.

c ¶ Contrariũ vĩ probare textus vna copia in.c.fi.in l. de excepõ trarii [illegible] ꝓbat tex.i c.ex prestã. cogitur. vide do.Andre.ponitur rñdentiã d.c.ex pte i suis scrips.

bus psonalibus in rem scriptis idest que sequunt fundu3. Id eni3 ꝙ nō sequit fundū psonale est.ff.de 3ben.emp.l.fi.§.fi. Rñdeo idē ꝙ in realibus quo ad foꝝ ſm Inno.ꝙ tene mēti ppetuo. ℭ Quero vbi dr̄ esse res mobilis vl' se mouēs.rñdeo.vt.ff.ð here.insti.l.ex facto.§.rex autē.ꝛ.ff.de pig.l.debitor. ℭ Extra quero vtrū in loco solutionis 3bat nouū foꝝ.ꝛ dic ꝙ nō vt dicit illa.l.no.ff.ð 9di.inde.l.qui certo loco. ℭ Item quero vtrū iudex impetratus super nullitate 3cus emptōis possit cogere ad restitutionē p̄cij.arg.ꝙ sic.ff.de 3ben.emp.l.senatus.nam ista duo habent se 9secutiue seu illatiue tex.est ibi notabilis.

a ℭ Capitulū h3 q̄ttuor significationes vt hic hēs per Panor.l.j.no.ꝛ vid panor.in.c.sacrosan.in.ij.not.de elec.

c Apitulu3 sancte. Istud capitulu3 legit duob⁹ modis ꝛ sunt lecture 3rie vna est vt illa dictio prius ponat aduerbialr ꝛ significet tp̄s p̄ntationis ꝛ v̄bū reportauit exponat.i.p̄ntauit.na3 ante p̄ntationē lr̄e sunt in pēdēti.vt.ff.ð acq.pos.l.qui abn̄ti.ꝛ ſm hoc exp̄sse habet hic ꝙ si plures ip̄etrēt lr̄as circa idē b̄n̄ficiū ꝙ prius oblate executoribus habēt vi3 ꝛ nō prius ipetrare nisi ꝛ ille prius offerant ꝛ hāc lec. tenent Bar.ꝛ Gof.vt p3 in summa.§.itē tollent.ꝛ not.J.eodem.c.j.ꝛ ſm hoc ide3 est in litteris ad b̄n̄ficia ꝙ in rescriptis ad lites. Alia lectura est ꝙ dictio prius sit nomen i.primū siue primariū mādatū vt sit sensus ꝙ si plures impetrāt in eadē ecclesia stenius date vt prius impetrās p̄ferat ꝛ solus recipiat. Et in prima parte factū narrat perplexitate3 9tinēs querelantis. In secunda ponit cōmissio diffinitionis pplexitatem tollens ibi quo circa. ℭ Et ad euidentiā nota ꝙ 9trouersia istaꝝ lecturaꝝ est hodie decisa.nā in lr̄is gratiosis ex q̄bus īmediate orit ius gratie inspicit tēpus date.vt in.c.cū qui.de p̄bē.li.vj.ꝛ in.c.duobus.de rescriptis.eo.li.a cōtrario sensu.s3 in rescriptis ad litis exercitium siue ad lites inspicit tp̄s p̄sentationis. Ni mirū qꝛ iste littere ab exercitio recipiūt pfectione3. Et iō occupantis exercitiu3 melior est conditio.ꝛ hoc in cā p̄ncipali sed in cā appellationis supplantans aduersariū in preueniendo non est melioris conditionis quādo statuta erat dies.vt.J.de appel.vt debitus.ꝛ.c.oblate.de hoc plene no.J.de 9ces.preben.si soli.li.vj.vbi est gl.multū magistra ꝛ mera. ℭ Quid si eadem die duo īpetrauerūt a papa potestariam bononie dic ꝙ neuter admitti ad ingressu3 officij.sed si vnus est in possessione alter nō p̄sumit pro possessore qꝛ eo ipso qð possidet plus iuris h3 eo qui n̄ possidet.vt.l.j.in fi.ff.vti pos. Et idem si papa vna eadēq3 die concedit vnum idēq3 feudum diuersis personis per diuersas bullas sicut dicimus in diuersis testamentis in quib⁹ non apparet distinctio hore vel diei sed si apparet distinctio hore vel diei.imo ꝛ puncti idem operatur pūctus qð operatur preuētio.vt no.ff.de solu.l.si ex pluribus.l.fi.vbi est optima glo. ℭ Casus calimachus impetrauit contra capitulum sancte crucis super prebendali beneficio in eadem ecclesia obtinendo. Primo litteras monitorias. Secundo litteras preceptorias.similiter Ber.sup 9simili beneficio sibi in dicta ecclesia cōferēdo impetrauit litteras executorias nulla facta mentione de litteris calimaci.

ℭ Demū virtute istarū secūdarū litterarū canonici tāq̄3 cōtumaces fuerūt suspensi appellatiōe.tn̄ prius interposita per capl'm. Demū dictus calimac⁹ nouas litteras impetrauit sup executione mādati pro eo facti ꝛ qꝛ canonici erāt perplexi ꝛ significauerūt pape.hoc papa mādat epo ꝛ Archi.legionen̄.quatenus eo recepto in canonicu3 ꝛ in fraudē assignatoq3 sibi beneficio p̄bendali q̄ ad eos pri⁹ mandatū apostolicū reportauit absoluat dictos canonicos a dictis sentētijs ꝛ alteri imponat ppetuū silentiū super litteris ꝛ 9cessibus suis.ꝛ est ratio qꝛ imediate d3 absolui.ꝛ sic fingit absolutus in.c.illud.qð no.in simili.J.eod.in vestra. ℭ Itē qꝛ papa pōt dare hanc potestatē excōicato.ar.ff.de offi.p̄to.l.barbarius philipus. ℭ Adde ēt ꝙ sine spāli mādato si excōicatus prestat cautionē de parendo iuri d3 absolui.ꝛ ex tūc h3 p̄tāte3 recipiēdi aliquē3 in canonicū.vt.J.de p̄ben.pro illoꝝ.ꝛ hec receptio tribuit ius s3 est alia receptio que consistit in puro facto.vt si ille cui iam canonicatus est collatus recipiat ad possessione3 ꝛ hoc bn̄ pōt fieri p suspensos ꝛ excomonicatos.qꝛ ē mera executio facti.vt.J.de prebē.eum cui li.vj. ℭ Ibi crucis per hoc p3 ꝙ nō erat ēt cathedralis qꝛ n̄ fuisset expressu3 nomē sci.s3 stilū curie de quo vide ꝙ no.J.de prebē.q̄3uis li.vj. ℭ In glo.antepenul.ibi impetrante. Ibi 9simili qꝛ eiusdem nature ꝛ forme sed nō eiusdē substantie qꝛ aliud est beneficiū vnius alius alterius. ℭ Nā b̄n̄ficium tuum nō est meū nec ecōtra sicut nec vsufruct⁹ nec certe persone coherentia.ff.de duob⁹ reis.l.si id ꝙ ego. Ibi nō habita mētione qꝛ si papa vltra procedit ꝛ nos procedimus. Si aūt vltra nō procedit non intelligit grauare ecclesiam de duobus sic simile.ff.de le.i.l.plane.§.si duob⁹ ꝛ.l.nō quocūq3.§.qui gayum.ꝛ.ff.de le.ij.l.ticia.§.qui ī vita.ꝛ ꝙ no.in.l.j.C.de mulieribus.ꝛ in quo loco.li.x.ī vlt.gl.vbi dicit ꝙ nō debet quis pro eade3 re bis grauari illa glo.no.ad datia ꝛ collectas que quotidie iponuntur. ℭ Item no.dictum.§.q̄ gayum ꝙ eadem actio non pōt cedi diuersis insolidum ibi qui iudices.l.scði. Ibi appellationem scilicet calimaci vel verius capituli. Ibi interposita3 pro eo ꝙ ipsi executores non admittebant exceptionem primi mādati oppositam per capitulum contra ipsas executores.ꝛ sic nota ꝙ capitulu3 opponebat de iure tertij pro suo interesse.ff.ad carbo.l.iij.§.cum extaret. ℭ Adde ꝙ aut ex iure[b] tertij surgit ius opponentis vel non ius agentis ꝛ tūc potest opponi de iure tertij. ℭ Aut non surgit ius opponentis vel nec surgit ius agentis ꝛ tūc de iure tertij nō potest excipi exemplū in nudo possessore sine titulo q̄ cōuenitur publiciana. Nam non potest excipere ð dominio vel domini sicut nec agere quia qui excipit agere videtur hoc p3 insti.de acti.§.alie.C.de ser.fu.l.cū seruum ꝛ ibi p Cy.ꝛ Me. Ibi in eos de capl'o ꝛ sic nō in capitulum qꝛ capitulū est nomen iuris ꝛ intellectuale in quo proprie nō cadit excōmunicatio.vt.J.de sententijs excōi.c.grauē Ibi protulerūt ꝛ bene ſm vnam lecturam vel dic ꝛ male ſm aliam quia pendebat exceptio ꝛ appellatio obstatiua tn̄ qꝛ erat appellatū a grauamine ꝛ nō a diffinitiua nō erat iurisditio executorū suspensa ipso iure ꝛ ideo de iure iuris tenuit sn̄ia sed debet rescindi. Ibi suspensionis.ꝛ excōicationis no.semel inodatū iterū inodari sic ꝛ semel bannit⁹ iterum pōt banniri qꝛ bannū alteri⁹ banni imunitatē nō p̄stat. Et qꝛ qui ī sordibus est sordescit adhuc.vt.ff.ð ritu nup.l.palam.§.pe.ꝛ primū bānum aggrauat ſm vt.ff.de pe.l.aut dānū.§.quisqs. Tamē pēa corporalis actualiter non recipit duas executiones.vt.ff.ð fur.l.vulgaris i prin. Ibi eo recepto ꝛ sic p3 ꝙ excōicati recipiūt aliquē in canonicū de hoc.J.de prebē.c.pro illoꝝ in glo.pe. Et vide ꝙ ibi no.moderni excōicati ergo exercēt actū spiritualē passiue ꝛ iussu superioris qꝛ aliter nō possent absolui ab excōicatione si spōte ꝛ 9pria libertate nō possent recipere ac excōicatio nodū obligatiōis nō dissoluit siue tp̄alis.siue spiritualis sit obligatio. Ibi eo recepto nō fuit hec forma literaꝝ ꝙ reciperetur ī canonicū s3 fuit mēs forme. ℭ Nā cui mandat assignari b̄n̄ficiū prebendale d3 canonizari ꝛ econuerso qꝛ vnum nō debet esse sine altero. Ibi relaxetis ergo oēs iste sn̄ie erant alique al's nō esset necessaria relaxatio ſm Ber. ℭ Alij dicunt ꝙ fit relaxatio ad cautela3 dic vt in glo. ℭ Item not.pplexitate3 solui per sn̄iam imponentem silentiū parti que nō fouet iusticiam. ℭ Nunc capio glo.dicit glo.ꝙ relaxatio 9prie dicitur ad cautelā ꝛ istud verbū debet exprimi in sn̄ia relaxationis. ℭ Absolutio aūt dicitur perpetua ꝛ in vtraq3 requirit forma ecclesie. ℭ Nota hic ꝙ prior ī tempore potior ē ī iure. Itē no.ꝙ in preuentio pplexitatis nodū disoluit tn̄ nō dr̄ preuenire q̄ nō obseruat tp̄s.l.fi.C.q̄ admit.ad bo.pos.p̄n̄t. nā q̄ precipiti festinatiōe p̄currit nihil capit. ℭ Quero p quem actū inducatur ista p̄uentio. Rn̄deo per presentationē ſm her.vel per solā impetrationē in lr̄is beneficialibus qꝛ gr̄a accipit pfectionē ex cōsensu ꝛ litteris rescribentis. ℭ In lingua p̄cipis stat gr̄a. ℭ In scriptura testimoniū. In executiōe cōmoditas.lingua ergo p̄cipis ē illa que prelationē inducit ꝛ hec ē veritas. ℭ Adde ꝙ tribus modis aliq̄d dicit pfectā.C.ð pi.ꝛ cōmo.rei.vēdi.l.j.scilic3 pfectione 9sensus seu ordinatiōis purificationis

b ℭ Vide Alex.consi.cxxxvij.col.pe.lib.ij.ro.9si.xlvj.cardi.flo.cōsil.ciij.colū.fi.

Trib⁹ modis aliquid dr̄ p factu3.

ꝛ traditõis ſm Cy. ¶ Et dicas ꝙ interdũ agiť de ꝑla-
tione officij. Interdum de ꝑlatione cõmodi. Itẽ aliquan
do de iure initiãdo. interdũ de initiato iudicãdo īterduꝫ
de iudicato exequẽdo. Primo casu ꝑlatio attẽdiť penes
initium actus vt hic ſm vnã lec. ſm quã primus ĩpetrãs
ꝑfertur qꝛ alteri nõ erat ius initiata. ¶ Scdo casu ñ suf-
ficit initiũ nisi deueniat ad aliqḋ exercitiũ. ꝛ iõ ꝓ officij ra
dicatõe necessaria ẽ litis ꝯte. in ꝓcuratorẽ ad iudicia. vt
ff. de ꝓcu. l. pluribus. ¶ Sꝫ in ꝓcuratorem ad negocia in
quo litis ꝯtesta. nõ cadit primus accessus ad aliquid sub
stantiale ꝑlatõeꝫ iducit. ar. ff. de ꝯdi. ob cãm. l. si. pecunia
in ꝑn. ꝛ in iurisdictõe iudicis nõ reqriť litis ꝯte. qꝛ ꝑ eã nõ
augeť effectus vñ sufficit sola citatio. vt ff. de iudi. l. siqs
postq̃. lꝫ gl. notauerit ꝯtrium. ff. de iurisditio. om. iudi. l. ꝛ
qꝛ. pro quo videť casus. ff. de ꝓcu. l. si reus paratus. lex est
notabilis quo ad prãtem supplendi. ¶ Tertio casu qñ
agiť de iure radicato ꝑferendo: tunc aut ẽ tale ius in quo
habet locũ preuentio ꝛ inspiciť snia. vt. ff. de noxa. l. siqs in
multis. aut nõ hꝫ locũ preuẽtio: ꝛ tũc snia nõ curať. vt. ff. q
po. in pig. ha. l. claudius felix. Nã lꝫ creditor secũdus pre
ueniat tñ nõ absorbeť ius prioris creditoris. ad idẽ. ff. de
rei ven. l. is a quo fundus. C. de iure delib. l. fi. §. ꝛ si ꝑfateꝫ
ꝛ. l. pupillus. que in fraudẽ creditoꝝ. ꝛ est materia nimis
lata. ¶ Prerogatiua alia datur exercitio. ꝛ ista aliquan
do facit de posteriore prius. ¶ Quedaꝫ absorbet ius cõ
trarium ꝛ hec ãnihilat illud vt hic. ¶ Et scias ꝙ ĩ actõ-
ne ꝑsonali etiam in rẽ scripta plus operať ꝓuentio quam
in reali. ¶ Item no. ꝙ preuentio quãdoqꝫ attẽditur per
litis ꝯtestationem vt cã tollende ꝑplexitatis. ff. de verb.
obli. l. si ticius ꝛ seius. ¶ Ex his patet ꝙ ordo preroga-
tiuam inducit ꝛ aliquãdo hoc est verum etiam in ordine
vocis: qꝛ ex ordine vocis ꝑsumitur ordo intellectus ꝛ qui
prius nominať in instrumẽto ꝑsumitur prius ꝓncipalior
ff. de stip. seruo. l. si seruus. per Ja. de are. inter voceꝫ ꝛ vo
cem tempus est. s. instans. tamẽ de hoc instãti raro curat
lex vel canon. J. de appel. c. secundo requiris. ff. de peculio
legato. l. quidã saluo ꝙ in ꝓlatõe verboꝝ vnus ꝛ ident
actus dꝫ esse ꝯtinuus. ff. de ver. ob. l. ꝯtinuus actus. qꝛ ora
tio nõ dꝫ diuidi tẽporibus distinctis: qꝛ ex aggregatis ꝛ
nõ disgregatis fit vnũ corpus cõtractus diuisio corrũpit
integrale. ff. de ver. ob. l. j. ¶ Sed istud extra materiã no
stram eligať. ¶ Sane illud certũ est ꝙ in dependẽtibus
a tẽpore potior ẽ in iure vt in filio ꝑogenito nisi sit inha-
bilis qꝛ seruus. ff. de stat. ho. l. aretusa. vel nisi data sit for-
ma per contrariuꝫ vel in vltimo ex ꝑseuerãtia deprehẽda
tur maius meritũ vt expleta stipẽdia qꝛ ꝑseuerãtia atten
diť penes fineꝫ. vt ff. de ꝯdi. ꝛ demon. l. mutiane. tex. nota.
¶ Adde ꝙ quecũqꝫ ex necessitate sequũtur illa retro fin
gũt. C. ꝺ admi. tu. §. pro officio. per Cy. qui po. in pig. ha.
l. qui balneũ. ꝛ. l. potior. ¶ No. insup ꝙ tempus qḋ labiť
nõ reperiať siquis ẽ ab alio priuatus. Dic ꝙ vbi surgit ꝓ
uentio vel obuiať principio mora nõ purgať. ff. de adop.
lega. l. mancipioꝝ. ff. de fideicõ. lib. l. thays. §. vita. ¶ Itẽ
si surgit ꝯtractus ꝯfirmatio. ff. de edil. edic. l. qḋ si nolit. §.
si quid ita. ¶ Ideꝫ si surgat ex tempore rescisio ꝯtcꝰ ipso
iure. ff. de mino. l. emilius. ¶ Ubi ꝛ postq̃ res ad irrituꝫ
recidit mora nõ purgať qꝛ nõ resurgit in iudicio qḋ con-
sumptũ est ꝛ abolituꝫ. vt in. c. j. quo tẽpo. miles. coll. x. vñ
destructo corpore ꝯtractus ꝺstruiť spiritus eius. i. robur.
¶ Nam in humanis non reperiť spiritus absqꝫ corpore
suo. Itẽ si certũ tẽpus ꝯcessum est purgationi more post
illud tẽpus mora non purgať etiam ꝓpter iustuꝫ impedi
mentũ in isto tẽpore purgationis emergens. C. ꝺ fideius.
l. pe. vbi ẽ tex. vnicus in iure. ꝛ tamen morã elidit casus for
tuitus. ff. de publi. l. cesar. vnde si emphiteota nõ purga-
uit moram infra tempus purgationis nũquã potest po-
stea purgare. J. de loca. c. potuit. illud ẽ ꝯsideratõe dignuꝫ
qḋ mora ideo purgať qñ per oblatõem debitoris credi-
tor constituiť in mora recipiendi. Nam vltima mora no
cet. Nam si nõ ꝯstituiť in mora creditor per oblationem
ꝯriam ipsius debitoris nũquã debitor releuať a mora. ff.
de verbo. ob. l. si seruuꝫ. §. sequiť. sed si subtiliter cõcernas
facit. ff. mandati. l. hominem. ꝛ. ff. de constituta pecunia.

l. sed si alia. ff. de ver. ob. l. interdum. §. fi. per Bar. ¶ Et
sicut ꝑteritum nõ reparať si cõsumptũ ẽ. sic ecõtra futu-
rum qḋ initiatũ nõ est nõ considerať. ff. de vsu. l. j. §. j. Nã
ibi vsura ex mora venien̄di cõmẽsurať futuro tẽpori ꝛ ide
initiať ꝛ nõ prius ꝛ tanq̃ fluat in tpe in causa non ẽ. ergo
nec in causato. igiť nec in dicto qḋ nõ est fundandũ super
nihilo. ꝛ vide oĩno qḋ no. Inn. de procura. c. auditis. in fi.
¶ Dico autem ꝙ vbi futurũ formať seu fundatur a pre-
terito contractu pertinet ad iudicem quo ad cautionem
securitatis. ff. de iudi. l. in oĩbus. ¶ Itẽ quo ad instrũm te
stande veritatis. C. de libe. causa. l. sicut datam. ¶ Item
quo ad cumulationẽ cõclusionis libelli si futurũ ẽ vnituꝫ
cuꝫ pñti ꝑ eandẽ formã dispositionis. C. de fideicõmis. l. j.
¶ Itẽ in executione rei iudi. futura ꝯsideramꝰ. C. de sen.
q̃ sine cer. quãti. l. j. qꝛ veniũt ꝯsecutiue. i. ꝯsequẽter nõ per
se. ¶ Sed oĩmodo futura nõ hñtia ꝑcedentẽ ordinatio
nem cause efficiẽtia nõ ꝑtinent ad iudicẽ. ¶ Futura consi
deranť qñ pñtia ad ea ordinauť seu ꝯtinuanť futura pre-
sentibus ꝑ nãm vel copulã. alr a iudicibꝰ nõ consideranť.
. C. de fideicom. l. j. qꝛ futura per se nõ sunt apta ad agere
nec ad excipe. vt. l. pure. in prin. ff. de excep. doli. ¶ Et sci-
as ꝙ vbicũqꝫ iudex ꝑpetuũ silẽtium imponit ibi de futu
ro pariter cũ pñti disponit ꝛ id ꝯtingit ex nã rei iudi. ff. ꝺ
lib. leg. l. aurelius. §. centũ. cum simi. ¶ Itẽ continuatiue
ff. de arbi. l. inter castel. ¶ Item si iudex prospiciat futu
ra nõ tñ est snia nulla. l. j. §. biduum. qñ appellandum sit
¶ Iteꝫ aliqñ snia hꝫ tacitã ꝯditionẽ si liquidabiť postea
vt insti. de actio. §. curare.

Ad audientiam.

Pensio re
presentat
a ipsuꝫ bñficiũ. ar. ff. mã. l. fi. vbi cõpositio repre
sentat victoriã. vt. ff. de acqui. here. l. fuit qõis
vbi cõpositio reꝑsentat fraudẽ. ¶ Si hñs lr̃as pape ad
bñficiũ eius renũciauerit ꝑꝑ ãnuam pensionẽ nõ valẽt be
neficiales lr̃e quas hoc tacito postea impetrauit. ¶ Ca-
sus. Fuit relatuꝫ pape ꝙ quidam clerici obtentis lr̃is ad
beneficia renũciant eis recepta ãnua pensione. deinde im
petrant alia bñficia non facta mentione de ipsis litteris
primo impetratis. ꝛ de renũciatione predicta ꝛ pensione
predicta. papa decernit impetrationem nõ valere ꝛ man
dat in irritum retractari totum quicquid eo pretextu est
secutum. Ibi ab eis. s. ecclesijs grauatis. Ibi ãnuas pẽsio
nes. Nota cum mandatur alicui prouideri de bñficio v-
sqꝫ ad certam summam non includiť pensioꝰ. vt in. c. quã-
uis. de preben. lib. vj. Non ob. hec lr̃a que dicit alia bñfi-
cia. quia dictio alia significat diuersitatem. vt. C. de seruis
fugi. l. fugitiui. Ibi bñficio lr̃arum. non dicit bñficio eccle
siastico. quia nõdum illud erat adeptus sed adipiscẽdus
quasi dicat renũciauit officio iudicis qḋ oriť ex litteris ob
tentis super prouisiõe. ꝛ ideo nõ est symonia. quia ius spi-
rituale nondum erat formatum. Ibi vendicas. simile ver
bum. C. mandati. l. per diuersas. ꝛ. l. ab anastasio. Ibi ha
ctenus impetrarunt. No. constitutionem respicere prete-
rita. quia ratio finalis constitutionis est de preterito. vel
quia fit mentio de preterito. vel quia non est noui iuris ꝓ
mulgatoria sed veteris declaratoria nõ penalitatem sed
actus inualiditatẽ continens. ¶ Capio glo. que optime
sunt. ꝛ ad euidẽtiam quero vtrũ stipẽdiũ sit ecclasticum
bñficiũ. rñdeo pensio de sui natura non censeť ecclasticum
bñficiũ cũ layco assignari possit nisi talis sit pẽsio q̃ cõsue
uisset pro ecclastico bñficio assignari. vt. J. de ꝑben. c. quã-
uis. li. vj. per Arch. ¶ Quero qñ soluẽda sit pẽsio ista. rñ.
aut ꝑstať principalr ꝓpter se ꝛ in genere ꝛ debeť in princi
pio ãni. aut ꝓpter aliud vtputa propter operas ꝛ debeť in
fine ãni. vt. ff. de stip. seruo. l. si seruus cõis meuij. §. fi. aut ꝺ
aliquibus redditibus. ꝛ tunc eis perceptis. ff. de condi. ꝛ
demon. l. j. in fi. ff. de verbo. ob. l. inter stipulanteꝫ. §. sacrã.
aut ob certam cãm. puta pro pensione domus. ꝛ tunc de-
betur tempore quo pensio soluitur. vt. ff. qñ dies lega. ce. l.
semel. §. sine habitatiõe. ¶ Sꝫ nũquid stipendium trãsit
ad hẽdẽ. vĩ ꝙ nõ. vt. C. de vsufru. l. cũ antiquitas. ꝛ in. c. j.
. §. fi. quis dicatur dux marchio comes. qꝛ istud stipẽdiuꝫ
est quedã seruitus ꝑsonalis. In contrariũ videtur per. l. si
pactũ

a ¶ Aduer
te quia do.
And. barb.
hic tenet ꝙ
imo ista an
nua pẽsio ẽ
bñficium ec
clesiasticũ ꝛ
facit ria mo
tiua ad que
rñdꝫ prius
sariter ho.
Feli. ꝛ inter
alia ponde
rat verbum
alia hic po-
sitũ ꝙ impor
tat simili-
dinem ita
ta no. i. c. le
deo. & co. §
do. Felin
det ꝙ ibiꝫ
alia ñ deno
tat simili
dinẽ qñ per
alia iura ẽ
declaratuꝫ
ꝙ aliqd nõ
est simile vt
in pensione
ẽ declarati
hic. ꝛ i. dc
quãuis. §. j.
ego rñdeo
alio modo
ꝙ text. sim-
pliciter di-
cit seu alia
beneficia ẽ
dicit eccle-
siastica quo
cãn nulli du
biũ ꝙ pẽsio
est bñficiuꝫ
summendo
large. ꝛ ita
rñdꝫ capit
hic aducte
ẽt qꝛ cõtra
istã mei ho.
facit qꝛ ap-
pellatõe bñ
ficij i dubio
intelligimꝰ
de ecclasti-
co tanq̃ de
digniori vt
ꝑ Cardin
cle. ij. in. vij
no. de indi.

pactũ.ff.de pba. Nã vnusquisq; sibi z suis hředibus videt prospexisse.vt in.c.j.de duob⁹ fratrib⁹ a capit.inuestitis.l.si pactũ.ff.de proba.etiã si fuerit facta mentio de filio nisi apposita fuerit dictio taxatiua tñ.vt in auč.oẽs filij.si de feu.fue.cõtro.col.x.vbi ẽ glo.sing.z ista cadunt super prime glo. ¶ Capio glo.ij.z ad euidentiam colligo quodda notabile q bñs ius ad beneficiũ põt illud permutare. z dicunt quidã ẽt cũ habẽtibus ius bñficij.sz ꝯtrariũ videtur notari.in.c.vnico.de re.pmu.li.vj.in nouella. ¶ Certe quedã sunt que alienari nõ possunt.tñ permutari possunt ff.de iure do.l.ita ꝯstante.nisi sint talia que nõ cadũt nisi in determiato subiecto.vt.ff.de iure do.l.mulier.§.ex asse. z ecõtra que nõ pñt alienari nec pmutari.vt.C.de re.alie.nõ alien.l.fi.z.ff.de trãsac.l.cũ hi.§.vltimo. ¶ Sz statim quero nunquid renũcians beneficio obtinẽdo pro aliqua re temporali cõmittat simoniam.gl.ponit opinio.z finaliter videtur tenere q non. Nam textus hui⁹ capituli presupponit valere ergo nõ cõmittit simoniaz q concedo si fit iussu z auctoritate episcopi vel redimẽdo suaz exactionem.alias cõmitteret simonia.ar.ff.de insa.l.furti.§.qui iussu.z.l.qñ. ¶ Venio ad glo.magnaz z quero nũquid per litteras surreptitias detur iurisditio. Respõdeo aut loquimur in litteris gratiosis.aut in cõtẽtiosis.primo casu refert.aut iurisditio datur de virtute lře gratiose.s.cum littera,aut seorsum. Primo casu nulla est iurisditio qr cũ principale sit nullum.ergo z ptãs ex eo.vt not.Inn.§.e.c.ad aures.z.c.ceterũ. Secundo casu bene datur iurisditõ sed elidi potest ope exceptionis.vt no.Inno.§.eo.cũ dilecto.qr pincipale est validũ z sine vitio.lz accessoriũ non sit absq; vitio. ¶ Sz nunqd in cã appellationis vel restitutiõis in integrũ poterit talis exceptio resuscitari glo.sentit q sic si fuit obmissa per errorem qui probatur per iuramẽtum.secus si ex certa scia.ff.de iudi.l.sed z si susceperit. Sz contra gl.videtur expssum.C.de pcur.l.ita demũ. vbi expresse dicit q exceptio declinatoria nõ põt opponi in causa appellationis. Cũ igit exceptio surreptõis sit declinatoria nõ põt opponi per litẽ ꝯtesta.in principali.z p ꝯñs in cã appellatõis a diffinitiua. ¶ Ex his appet q littere ꝯtemiose nõ sunt nulle z nisi excipiat de surreptione dant efficacem iurisditionem. ¶ In glo.j.ibi pẽsiones.s.annue que inter imobilia computãtur z ex qbus oritetur vtile quasi dñium pẽsionũ seu cõsessoria.vt.C.de sacrosa.ec.l.iubemus. Unde qui nõ põt alienare non põt huiusmodi pẽsiones ꝯstituere. ¶ In glo.sed nũquid ibi habere nõ põt.vult dicere q renũciatio necessaria iducit simoniaz z sicut nõ potest esse duplex in beneficio ita nec in bñficio z stipẽdio. Ibi nullam ius spirituale.verum est completiue sed initiatiue sic.z ideo hec ratio non cõcludit.dicit Inno.q aut renũciatio est facta causatiue z ẽ simonia. aut simpliciter z nõ in fraudem z nõ est simonia sz est potius prouidẽtia equitatis.nam equũ est.ex quo renũciat q fiat sibi aliqua recõpẽsatio.ar.ff.de peti.here.l.sed si lege.§.cõsuluit.z vide.J.de transac.c.de cetero.per Inno.z qð habet.J.de prebẽ.c.eum qui.§.eadẽ.li.vi. ¶ In gl.magna.ista glo.optime disputat an pcessus factus per litteras surreptitias sit nullus.z dicit si per eas nulla fundit⁹ datur iurisditio exceptio z replicatio nullitatis tanq̃ de declinatoria snie semp põt opponi.sed si de rigore iur iurisditio sit nata.lz de equitate possit elidi tenet iudicium. ex quo non fuit exceptum.sed pter iustum errorẽ dat in integ.resti.tam reo ad excipiẽdũ q̃ actori ad replicãdũ. z subdit q iustus error pbat p iuramentũ.tu dic q iustitia adminiculis eget z ꝯsistit in arbitrio boni viri.vt.l.iij.§.si.ad diem.ff.de re mili.z.l.quesitũ.ff.qñ actio de peculio est annalis.que lex ẽ valde notabilis. ¶ Sed nũquid exceptionis omissio est pogatio iurisditionis.dic q non est pogatio sed validatio z corroboratio z coadiuuatõ. ff.de iudicijs.l.sz z si suscepit.z ẽt ex vno actu sciẽter facto cõfirmat iurisditio in toto pcessu. ¶ Sed nũquid exceptio surreptionis est exceptio falsi.nam tunc possz opponi post sniam.z videt q sic.vt.ff.de falsis.l.siquis obrepserit.dic q proprie non ẽ exceptio falsi sed doli:qr primordium ẽ veruz.i.ipse littere lz cã sit subreptitia. ¶ In glo.

sbi.l.ff.de here.insti.l.vltima dic q ibi testamẽtũ non erat falsum.sed ex falso z subornato rumore heredis institui factum.z ideo heredis institutio nõ vz sed legatũ valet.

1 **A nostra.** Receptus ad vacaturam in litteris quas postea ad beneficia impetrat de ipsa receptione tenet facere mentionẽ. ¶ Casus. Quidã impetrauit canonicatũ sub expectatione pbende per diuersas litteras in diuersis ecclesis.fuit receptus in canonicũ in vna ecclesia nõdũ tñ fuit adeptus prebendã demũ vacauit canonicatus z prebẽda in alia ecclesia petit ibidez se recipi ptextu litterar de ipsa ecclesia loquẽtiũ.dicit papa q nõ potest cũ in superioribus lřis de prioribus nõ fiat mentio. ¶ Vel finge casum sic.relatũ fuit pape q si nulli clerici vt in pluribus ecclesijs admittantur ipetrant plures expectatorias suple postq̃ ex hui⁹ litteris sunt recepti.s.in canonicos nõdũ tñ bñficiuz idest prebẽdã assecuti volũt ad alias litteras ꝯuolare.papa determinat q nõ possit qr nõ debẽt plures ecclesie molestari ptextu talis fraudis nisi postq̃ fuerint recepti de ipsa receptiõe facta mentione an de iure canonicali fecerint in sequẽtibus litteris mentionẽ. ¶ Nota q potest quis impetrar plura bñficia sub expectatione z nõ dicit pluralis ex tenore impetratiõis sed ex effectu consecutiõis adeo q etiam si acceptasset sed inutiliter talis acceptatio nõ piudicaret sibi. Illud eni dicitur primum quod est validum non qð est nullum.ff.de conditio.z demõ.l.hec conditio.ff.de iureiu.l.qui per salutem.similiter si collatum ei euinceretur reintegraretur ad gřam ar.ff.de inoffi.testa.l.si sub hac.ff.de iure fis.l.sed si reuocata. Ibi bñficia noie bñficij⁹ hic intelligit pbendam nõ merũ ius canonicale z intellectuale in quo gřa hz principiuz.sed nõ pfectionem. Ibi nihilominus z sic erat prius receptus in canonicuz q̃ denuo impetraret. Ibi cõtentos.s.ad ceteras ecclesias.sec⁹ quo ad ecclesiam in qua est receptus non debet esse cõtentus noie canonie donec assequat prebẽdã.simile habes heres institutus nõ debet esse cõtent⁹ noie solo heredis nisi possessionẽ adipiscatur vt.C.de edic.diui.adri.tol.l.fi. Ibi de receptione expressam.s.spãlez z assertiuam non conditionalem quod dic vt in.c.ij.de offi.or.in cle.debet ergo dicere nõ obstante q in tali ecclesia de virtute istius verbi vide qð no.ff.siqs in ius vo.nõ ierit.l.j. Oppo.glo.si nõ est assecutus bñficium ex primis litteris ergo valent secũde. Rñdet glo.q fingitur assecutus z bñficiatus ex quo de necessitate est bñficiandus sicut qui est pxim⁹ cingi in milites habetur pro cincto.sed ista nõ est bona solutio.vt.C.si aduer.liberta.l.j.z.ff.de iudi.l.qui se dicit. Unde rõ est qr res nõ est integra nec diuidi potest gratia ar.ff.de ꝯdi.ob causam.l.si pecunia in principio. ¶ Capio aliam glo. z quero virum vterq; littere valeant.z dic q sic in potentia quia vterq; dependent. ¶ Sed in actu si vna gratia est secuta altera est consumpta quod dico vtrasq; valere intelligitur nisi in posterioribus sit facta mentio de receptione iam facta virtute priorũ litterar qr tunc secũde essent ipso iure nulle. Fuit questio disputata p Joã.an.in c.ignorantia ð reg.iu.li.vj.sub tali titulo q̃stionis. ¶ An impetrans beneficiũ de vacatura quã expectat vel reseruatione que pro eo pendet teneat facere mẽtionẽ de ipso ita q aliter interpretatio nihil valeat.procedit autẽ questio in hoc qui sciebat vel scire debebat sicut est erraus in iure vel in facto notorio. Nam vtraq; ignorantia est supina que non excusatur in lucro captãdo si esset eniz ignorantia probabilis nõ officeret impetrãti. ¶ Et dicit Jo.an q tales littere non valent nam ex titulo non ex perceptione prouentuum dicitur quis canonicus z habet quotidianas distributiones z ita partem beneficij ergo de illa debet facere mentionem. ¶ Preterea satis ẽ q habeat ius intellectuale qr ex hoc solo dicitur locuples arg.ff.de fur.l.titio ergo si canonicatus esset sub cõditiõe sicut prebenda nõ teneret facere interim mentionez qr q pendet nõ est p eo quãsi sit vt.l.qð pendet.ff.de reg.iur.ff.de ꝯdi.z demõ.l.nã ad ea. ¶ Idem ait q de colorata possessione vicaria ppetua z modico bñficio adepto dz fieri mẽ

a ¶ Vide dicto.do.car.in cle.ij.s.vij nota.de iudicijs.

primis l̄ris vel sit nō tamē plene sꝫ surrepticie qꝛ non vꝫ
editū qḋ nō ē sufficiēter editū.vt.ff.de eden.l.vbi exigit.⁊
ff.ad exhibē.l.iulianus.§.quātū.⁊ ita intelligit capl'm vt
debitus.j.de ap.⁊ arg.ff.ad tertul.l.ij.§.si mater.¶ Sed
pone ꝙ primū rescriptū erat ad vniuersitatē causaꝝ ⁊ se-
cundū similiter ⁊ ex vtroqꝫ manauerat citatio sup diuer
sis capitulis nō cōnexis.Nūquid lapsus āni auferat cō-
moduꝫ totius rescripti.⁊ vr ꝙ nō qꝛ vbi plures effectus
ibi plures cause.vt.ff.de excep.rei iudi.l.singulis.Et qꝛ ꝑ
vnum actū nō tollit priuilegiuꝫ ad plura ꝯcessum nisi su-
per illo.tm̄.vt.ff.de excu.tuto.l.voluntaria.naꝫ qñqꝫ bn̄-
ficium vel rescriptum ꝯcedit in actu iterabili vel successi-
uo.⁊ tūc nō tollitur per vnū actū ꝯ̈rium instātaneum nisi
quo ad vnū vnicū actū.tm̄ qñqꝫ nō ē iterabile vel multi-
plicabile.⁊ tunc tollit per vnū actum qui per totuꝫ ipsuꝫ
ꝯsumit.vt.C.de pactis.inter emptorem.l.cōmissorie.⁊.l.
ij.C.de iure dn̄ij impetrādo.¶ Quero cuꝫ impetratum
est vnicū rescriptum durat donec viuit mādās.qd in cō-
promisso nūqd durat donec viuūt ꝯpromittētes.R̄n.sic
nisi sit lis in iudicio deducta corā arbitris sup litis conte
statione vel quasi.nam lꝫ in iudicijs finita instantia nō sit
finita iurisditio etiam corā iudice delegato.tn̄ in arbitro
secus qꝛ desertuꝫ ē ꝯpromissuꝫ.vt.ff.de ar.l.sꝫ ⁊ si compro
missum.⁊.l.itē si.nam corā arbitro nō ꝯ̈bit hermodiciuꝫ
qn soluat ꝯpromissuꝫ.⁊ si arbitri habent ptātem ꝓrogā-
di tamē vltra triēnium prorogare nō pn̄t.vt.C.de iudi.l.
ꝓperandum.in prin.¶ Quero nūquid qḋ hic dicitur ꝺ
āno habeat locum in l̄ris gratiosis.r̄ndeo nō.qꝛ nō repe
ritur hoc iure cautū.ſm Jo.an. Jsta ratio nō ꝯfirmatur
per legem in vēditōe.§.de tempore.ff.de bo.auc.iud.pos.
¶ Extra no.ꝙ reperit duplex ānus.s.edictalis ⁊ decre-
talis.primus statuit a.l.mortua.secūdus a iudice.vt.ff.ꝺ
succes.edicto.l.j.§.decretalis.reperit etiam conuentiona
lis qui pacto statuitur.

c **Tam cōtingat.** Premitte ad euidētiaꝫ ꝙ delegatus a principe ē maior quolibet or-
dinario.vt.ff.de mino.l.minor aūt magistra-
tus.⁊ ideo in executōe cōmissoꝝ sibi ordinari⁹ dꝫ ei pa-
rere.Secūdo dicas ꝙ hec decretalis instruit ordinariuꝫ
qd facere debeat cum a diuersis delegatis recipiat man
data ꝯ̈ria.Et tria tāgunt hic principaľr.facti dubitatio.
dubitatōis solutio.⁊ ordinarij istructio. Circa primū po
nit factū ⁊ questio facti.Circa scd̄ꝫ fit mēbris distinctio.
Circa tertiū instruit ordinarius in duobus.secūda ibi su
per quo.tertia ibi ceteruꝫ.¶ Casus.primi iudices man-
dāt ordinario ꝙ denūciēt reū vel actorem excōicatuꝫ:se
cūdi iudices mādant ꝙ denūciēt eū absolutū.querit qui
bus est parendū.R̄ndetur ꝙ si ordinario nō ꝯstet ꝺ cō-
trouersia iurisditōis ē parendū primo mādato.sꝫ si ei cō
stet de ꝯtrouersia dꝫ ei petēti fieri copia rescriptoꝝ qbus
visis aut ei ꝯstat de iurisditōe prioꝝ ⁊ nō de iurisditōe se
cundoꝝ ⁊ obtemperet primis.⁊ si ecōtra.⁊ tunc econtra
aut de natura sed dubitat ⁊ supsederat etiā si eū accepta
uit mandatū res nō erat dubia sed postea ante executio-
nē surrexit dubitatio qꝛ dubitatio est obscuritas quedā.
arg.optimū.ff.quis ordo i bono.pos.serue.l.ij.§.dies.tex.
notabilis.¶ Et vnū scias ꝙ nō dꝫ dicere se dubitare vbi
nō est dubitandū.¶ Jtem scias aliud ꝙ licꝫ ordinarius
habeat predicta discute circa obediendꝫ vel nō obediē
dum.nō tamen pōt ꝓnūciare sup coꝝ iurisditōe subaudi
qꝛ ē inferior nō supior ⁊ merus executor ⁊ nō iudex i hoc
passu.h.d.notabiliter.¶ No.ꝙ in dubio epi ⁊ alij prela
ti debent obedire delegato pape in executione cause sibi
cōmisse ⁊ in appēditijs ⁊ cōnexis.¶ Secundo no.ꝙ du
bius de iurisditione alterius ⁊ nō sua nō potest ꝓnuncia
re super iurisditiōe.¶ Tertio no.ꝙ non dꝫ fingere qs se
dubitare vbi nō est dubitāduꝫ.¶ No.etiam ꝙ rescripta
quoꝝ ptextu aliquid mandat debent ꝓduci mandatario
⁊ de his fieri fides.cōcordat ad hoc.l.notabilis.ff.depo-
siti.l.siquis inficiatus.¶ No.hic Ber.ꝙ ꝓpter conten
tionē iurisditōis res sit dubia.¶ No.propter contraria
mandata q̄ frequēter occurrūt.Jtē ꝙ ꝓpter cōtentōem
iurisditionis res sit dubia ⁊ executor hm̄oi nō procedat.
¶ No.ꝙ vbi nō mouet questio iurisditionis iudex nō dꝫ
eaꝫ mouere sibijpsi.Jbi copia postulata.no. copiā rescri-
ptorum iudicibus petētib⁹ edendā esse.¶ No. ꝙ si capi
taneus petit ab ancianis ꝙ faciāt sibi copiā reformatio-
num q̄ nō sunt in volumine generali qḋ dꝫ fieri copia.Jbi
fuerit dubitādū.qꝛ qui dubitat ignorat.C.de fur.l.mani-
festissimi.§.sinaūt dubius.Jbi dubitare.an dictum vnius
inducat dubitationem.videtur ꝙ sic.vt.l.j.in fi.ff. quēad.
testa.ape.imo videt ꝙ inducat certitudinem.vt.ff.de do-
te preleg.l.theopōpus.sed ibi testator disposuerat ꝙ sta
retur dicto vnius testis.Dic ꝙ dictum⁹ vnius discreti vi-
ri inducit credulitatē siquis vult ei credere. vt.ff. de eo ꝑ
quem fac.erit.l.j.§.dolum.no.ff.de condi.⁊ ꝺmon.l. titio
fundus.tamē nō tenet credere.tex. est notabilis in.l.ij.ff.
quod falso tutore aucto. qui tex. allegatur hic per Ber. a ¶ Vide bar. in.l. de pupillo.§.si qs ipi ꝓnū in.viij.q. in fi.ff. de no. ope. nun. ⁊ ibi late per Jaso. may.
¶ Capio glo.que incipit sed quid vt expediant glo.par-
uule.pone ꝙ l̄re allegant sed nō ostendunt.dicit gl.ꝙ que
non apparēt non sunt optime.facit.ff.depo.l.siquis īficia
tus.¶ Querit eadem glo.an vnus iudex possit cogē ali
um ad ostendēdum de sua iurisditione. ⁊ dicit ꝙ non. qꝛ
inuiceꝫ iurisditionē nō habēt sed solū inter partes.quod
est notandū.Subdit ēt ꝙ duplex nō tenet obedire nisi vi
deat rescriptū.cōcor.l.j.C.de manda.princi.C. de iure fis.
l.ꝓhibitū.li.x.¶ Querit sequēs gl.an executor possit pe
tere copiā rescripti.dicit ꝙ sic.⁊ est rō qꝛ cōstare dꝫ ei de
mandato.vt.ff.de eo qui pro tutore.l.quero. ¶ Glosa se
quens dicit ꝙ nō dicitur reuocari qḋ nullum est sed denū
ciari non ligatū.¶ Capio nūc primam glo.⁊ quero nun-
quid per famam inducatur scientia.⁊ glo.sentit ꝙ sic.ad
idem facit qḋ no.C.de peri.tu.l.si tutor.in cōtrariuꝫ facit
qꝛ sciētia ē veroꝝ ⁊ veritas ⁊ esse idem sunt.⁊ veritas nō
pōt esse falsa.sed fama sic.vt.ff.de heredi.insti.§. fi.⁊.ff. de
adul.l.miles.§.pe.dic ꝙ vbi tractat de magno p̄iudicio
nō sufficit fama.sed vbi ꝺ paruo sic vt hic.dicit Accur. ꝙ
vnus testis de fama nō facit rem dubiaꝫ.imo nec duo.C.
de reb.cre.l.in bonefidei.vbi est glo.notabilis.quo ad ap
paratus iudicioꝝ facit rem dubiam.vt no.C.de proc.l.j.
sed nō quo ad decisoria.qꝛ hec res nō constat ex creduli-
tate.dicit glo.ꝙ testimoniū credulitatis ē quoddā quasi
iuramētum calūnie.vt in auc.vt hi qui obli.iuxta mediū.
¶ Sed nūquid sufficit audiuisse ab homīe leuis opinio-
nis.r̄ndet ꝙ nō.¶ Demū subdit ꝙ executio sn̄ie diffiniti
ue vel excōicationis de qua hic loquit differri nō dꝫ nisi i
cōtinēti probet exceptio.iij.q.j.sicut.vbi de hoc.C.ꝺ ordi.
cogni.l.ij.ff.de re iu.l.iiij.§.ꝯdēnatum.ꝑ Bar. demū sub
dit ꝙ figmētis n̄ dꝫ dari occasio vt quis fingat se nescire
qḋ scire dꝫ.C.de incestis nup.l.cuꝫ ancillis. probabilis er
go dꝫ esse causa nō temeraria vel conficta. ¶ Quero an
isti executores qui dubitant de iurisditione mandātium
debēt citare partes in hac disceptatione.quidaꝫ dicūt ꝙ
nō qꝛ nō habēt iudicare.simile no.ff.de bo.pos.l.iij.§.si cā
cognita.hoc tꝫ Host.⁊ Ber.Executor enī dꝫ videre per
scripturas nō ꝙ possit aliqd sup ptāte sua pronūciare. qḋ
ē multū notabile in executorib⁹ sn̄iarum vt hic in fi. capi
tuli.qui tex.ē multum singu.¶ Capio glo.sed qualiter ⁊
quero nūquid de sola inspectione litterarū possit appare
re primas l̄ras reuocatas.glo.arguit ꝙ nō sꝫ aliquid dꝫ
eē adiunctū ꝑ partium confessionē.Certe imo pōt si in lit
teris scd̄is cōtinet clausula ex certa sciētia.Et no. ꝙ affir
matiua ⁊ negatiua iurisditionis vľ proprius loquēdo re
uocatiua ꝓbat ꝑ scripturas.sic.ff.ꝺ leg.iij.l.lucius.§. sem-
pronio.⁊.ff.ꝺ lib.leg.l.aurelius.§.fi. ⁊ omnis scriptura i q̄
fit mētio priuationis ꝑsumit posterior.vt no.C ꝺ codicil.
cum proponatis. ¶ Extra no. ꝙ scire[b] ē rem probabilit
cognoscē.puta ꝑ argumēta.vt.ff.ad treb.l.qui filium.§.fi.
⁊ ibi no.lꝫ magis proprie sit cognoscē per causas produ
cētes.¶ Jlla enim dicit causa que producit ꝺterminatū
effectum.⁊ ideo siquis dicit se appellasse vľ procuratorē
eē ad petēdos apostolos lꝫ sit vir ꝑclare fame non credi
tur ei nisi legitime doceat.ad hoc ꝺ sen.excō.c.inquisitōi.
ſm Jnn.⁊ Host.⁊ ꝑ Archi.in.c.cupiētes.ꝺ elec.li.vj. sup
verbo notitiā.⁊ ꝑ Jo.xxiij.q.iiij.c. quā magnā. nec dꝫ qs
esse minus

b ¶ Vide bar.⁊ oēs i l.j.ff.si cert. peta.

esse minus diligēs ad inquirendū.ff.de noua.l.doli mali.
in fi. no.J.e.c.madatū.¶ Dicit tñ collecta.ꝙ sufficeret as
sertio vnius persone notabilis nō suspecte.lxxxvij.di.c.tan
tā.xx.q.iij.c.presens.ꝛ.viij.q.iij..c.j.facit ꝙ no.in spec.de ci
tatione.§.sequit videre.ꝛ in cle.causam qꝫ.de elec.per Jo.
an.¶ Queritur demū qd si cōtētio est inter duos ordina
rios nunquid seruat forma istius.c.ꝛ.s̃.e.c.pastoralis. dic
ꝙ nō ẜm Inno.ꝛ hosti.qꝛ istud.c.tantū locum hꝫ in execu
toribus litterarum apostolice sedis ꝛ inter eos quotidie
praticatur.Idem not.in.no.J.e.c.mandatū in glo.lꝫ aliter
collec.Deinde not.ꝙ si ratio obscuratio sit vt discerni nō
possit neutri parendū est qꝛ.nō cogit quis prestare pcipi-
tē obedictiā.nec gratificari ancipiti via.facit.c.dño guer
rā i ti.hic finitur lex coll.x.ꝛ facit pro regibus qui sunt in
differentes tempore scismatis.Tamē vex̄ ē ꝙ ordinari⁹
de sua iurisditione nō hꝫ necesse docere vt.ff.de offi.pto.l.
barbarius philipus.qꝛ soliuz dignitatis eā ostendit.dicit
Inno ꝙ nō intelligitur turbare iurisditionē ille qui nō te
netur parere.¶ Idem no.ꝙ postq̃ʒ reuocata ē iurisdicio
expresse nō pōt ꝓrogari.qꝛ nulle remanēt reliquie iurisdi
tionis.¶ Idem ait ꝙ ordiarius ordinario nihil pōt mā
dare de hoc no.p archi.xj.q.i.de psona.Idem ait de cita-
tionibus ꝙ nō requirit cāe cognitio qꝛ citationē nulla ꝓ-
batio precedere pōt vel disceptatio nisi talis qualis infor-
maria vt no.ff.de fer.l.fi.ꝛ ꝙ no.Inn.J.qui mat. accu.pos.
c.in tua.vbi super fama recipit ꝑparatoria iformatio pte
nō citata.illa enī fama ñ ꝓbat aliqd nisi iudicis motum.

¶ Pondera istum tex.vt p cardi.ꝛ refert Jaso.in.l.ꝯ maiores.C.de inoffi.testamen.

Cum ex litteris. Cū i rescri pto plura narrant operantia diuersos effectus nō suffi-
cit alterū ꝓbare ad vtrūqꝫ effectum cōsequē
dum.vel sic.Quando ex pluribus copulatis surgit vna fi
nalis cōclusio requirit veritas vtriusqꝫ.vel dic.qñ duo ac
cidentia vni substantie copulant requirit veritas cōiuncti
ua.ff.de cōdi.ꝛ demō.l.ꝙ trahitur.¶ Accusatus ē titius
ꝙ pcussit seiuz cū euidentia cicatricis.fuit ꝓbatuz vulnus.
sed nō euidentia.videt absoluendus a toto nō solū a tāto
i.a qualitate.vt not.de elec.c.si forte li.vj.Sed iure veteri
illa decretalis nō obtinebat vim.Potest etiam allegari
in contrarium .¶ Item econtra cū vnū narrat ex plurib⁹
necessarijs vtrunqꝫ videt eē dispositū ō fideicōmis.liber.
l.alieno.§.j.s̃.e.c.eā te.¶ Et sunt due partes cōsultatio ꝛ
responsio.Scda ibi.nos igit.¶ Casus inter.p.clericū san
cti remigij detinētem.ꝛ.R.de clino ptendentē parochiaꝫ
i.ecclesiam de salice p interpositā personā fuisse sibi colla-
tam causa vertebat que fuit cōmissa tribus abbatibus q
solēniter citauerunt dictum.p.s.primo secundo ꝛ tertio q
comparere noluit per se nec p rñsalem aliquem coraꝫ eis
ideo ipsum excōicationis vinculo innodarūt ꝛ fructus di
cte ecclesie sequestrarunt.qui.p.tedio excōicationis affe-
ctus coram ipsis iudicibus ꝯparuit promittens stare iuri
ꝛ fuit absolutus ab excōicatione assignata sibi certa die
ꝛ loco quibus coram eis qd ꝓmiserat.s.iuri parere adi-
plere sequestro tñ nullatenus reuocato qui.p.diē ꝛ locuꝫ
radēs ex lr̃is absolutionis in loco rasure rescripsit qd ipsi
iudices ei sequestratos fructus assignari mandabant ꝙ
scelus corā duobus eoꝝ tertio sui absitiam excusante per
lr̃as ē ꝯfessus.Cūqꝫ hoc deuenisset ad notitiā pape p lit
teras dictoꝝ delegatoꝝ papa cōmisit cām duobus alijs
iudicibus ꝛ dedit eis in mādatis ne tanta falsitas proce
deret impunita qd si eēt ita ipsi falsatori sup dicta eccl'a
imponerēt perpetuū silētium ꝛ prefato.R.de clino.ipaꝫ
eccl'am assignarēt cuꝫ fructibus sequestratis.¶ Modo
ta ꝛ falsitate.ꝛ q̃ʒq̃ʒ nō probasset de sua canonica institu
tione petebat sibi dictam ecclesiam assignari dubitatio
oritur per eccl'am si ē ita vtrum referat ad rasurā ita ꝙ
hoc solo ꝓbato dicta ecclesia debeat assignari dicto.R.
an vero referat ad oīa supiora.i.ad rasurā ꝛ collatione
papa determinat ꝙ ad oīa.nā ꝛ si pp delictuꝫ dicto.P.
silentium imponat tñ ex hoc dicto.R.nihil accrescit nisi
ꝓbet de canonica collatione.Ibi ꝛ iterum hec dictio stri
cte sonat pro secūda vice sꝫ large significat quotiēs opus
est cū ꝓfert a lege.vt.ff.de eden.l.veluti.§.hec vox.sꝫ cum
ꝓfert ab hoie minario numero est contenta.ff.de leg.iij.l.
fideicōmissa.§.siquis.x.sed dictio pluries tertiario nume
ro est contenta.vt.J.e.c.in v̄bo pluries.ꝛ facit ad ꝯpromis
sa in qbus datur ptās arbitris ꝓrogandi terminū semel
ꝛ pluries.Si autē dat arbitriū ꝓrogandi nec aliud addi
tur intelligitur semel tantū.vt.ff.de verbo.signi.l.duos.§.
hoc sermone.ꝛ hoc si prorogatio valuit.sꝫ si nō valuit in-
telligit de prima que valebit.ff.de condi.ꝛ demō.l.hec cō
ditio el prio ꝛ ar.ff.de iureiur.l.qui p salutē.ꝙ habetur.J.
e.c.si ꝯpromissarius.§.j.de elec.lib.vj.vbi lꝫ electio sit nul
la.tamē functus est officio eligendi.dic vt ibi. Ibi per in-
terpositam personam.not.ꝙ collatio bñficij potest fieri p
interpositā personam.hec tñ interposita psona nōdū pre-
bet ministeriū.sꝫ ipsi absiti recta via acquirit.vt.ff.de ma
numis.vindi.l.pater ex.ꝓuincia.ꝛ hoc ē generale in oib⁹
insepabilib⁹ a psona vnde dicit Bar.ꝙ per liberā perso-
nā acquirit alteri vsusfructus directus ꝛ nō vtilis.Ibi no-
luit.nō facere qd debet est nolle illud facere.Ibi sequestra
ri.qd facere potuerūt ꝑmissio peremptorio vt hic qꝛ mis-
sio in possessione nō habꝫ locum in isto casu.J.de eo q mit.
in pos.c.eum qui.li.vj.¶ Et no.ꝙ glo.dicit hic ꝙ seq̃stra
tio fieri non pōt nisi subsistēte cā.Idem dicit Inn.cā pōt
esse vera contumacia vt hic. Item dilapidatio.vt.l.si fi-
deiussor.§.fi.ff.qui satisda.cog.Itē suspitio dilapidatiōis
vt subtrahat materia dilapidādi ꝙ arbitrio iudicis com
mittit.Adde dicit Bar.ꝙ lite pēden.pōt fieri descriptio
fructuū vt tollat occasio furādi vel fraudandi.sequestra-
tio aūt pōt fieri ante sniaꝫ de iure fisci.l.facultas p Bar.
li.x.nisi per instrumētū ꝯstaret de iure agētis.C.de agri.
ꝛ cen.l.litibus.li.xj.p Bar.¶ Itē ibi dicit ꝙ sequestrum
reuocat si satisdet Bar.hec satisdatio dꝫ hr̃e duo capita
s.de nō ꝯsumēdo.ff.de peti.hr̃.l.diuus.ꝛ de resignādo ad
iudicis mādatū.ar.ff.de dolo.l.si oleū.Cū.n.satisdatio lo-
co sequestratōis cedat.ar.ff.ad car.l.de bonis.§.q pupil-
lo.sic fructus sequestrati nō possunt vsu ꝯsumi.imo nec vē
di nisi corrūperent.ꝛ tūc iudicis auctoritate.ar.in.l.fi.ff.ō
regrēdis reis.¶ Itē nec ꝑstita dicta satisdatōe que vicē
sequestri fungit.¶ Illud est certuꝫ ꝙ vbi sequestratio fit
pp cōtumaciā.ibi purgata ꝯtumacia ad mandatū indi-
cis sequestrū reuocat.Casus est hic multū notabilis.Ibi
diē assignarūt no.ꝙ monitio dꝫ ꝯtinere assignationē diei
lociqꝫ ꝛ sic est ar.ꝙ nisi dies ꝛ locus apponat in citatiōe
nō vꝫ Ibi radens.no.ꝙ nō solum scripturam vituperat.
sed etiam per ipsam falsitas manifesta probet.ff.ad mu-
ni.l.ticio.C.de edi.diui.adri.tollen.l.fi.¶ Sꝫ an sint due
falsitates vna in radēdo alia in scribendo.ita qd puniat
duplici pena.rñ.vnū est delictuꝫ cōtumacie ꝛ finaliter qꝛ
ambo actus terminat ad vnū finē ꝛ eodē loco ꝛ tpe fiūt.
Sed si diuersis locis vel tēporibus essent plura delicta ꝛ
plures pene.vt no.in.l.pe.ff.de actio.ꝛ ob.vbi optima gl.
Ibi per litteras est confessus. No.ꝙ absens potest confite
ri crimen capitale per litteras missas iudici vel duob⁹ ex
tribus delegatis si forma mandati daret ptātēꝫ duobus.
alias secus.ar.ff.de arbi.l.pedius.ꝛ hic est casus i quo cri
mē capitale probat per instrumentū. Ibi temeritatis ex
cessus.no.falsitatem vocari temeritatis excessum.Ibi pre
sumptori.i.falsario.Ibi imponētes.no.ꝙ falsarius q falsi
ficat acta perdit causam non ipso iure.sꝫ per sniam.ff.ō fal
sis.l.siqs obrepserit.ff.de iure fisci.l.eius qui delatorem.
Item no.ꝙ ille qui perdit beneficium perdit fructus.Ibi
testes idoneos.no.crimen probatum per instrumentum
adhuc p testes idoneos probari.Ibi si ita est.ista clausu-
la siue expsse adijciat siue tacite intelligat refert ad oia ꝛ
est rō qꝛ ad oia pt ꝛ dꝫ referri.vt no.ff.de iuris.om.iudi.l.
si idē.§.fi.Ibi ad hoc.i.ad hūc fi.ex hoc not.ꝙ vbi vna de
termiatio siue vna clausula respicit plura determinabilia
determinat quodlibet de p se sicut plurale determinat su
as singularitates.vt no.ff.siqs cau.l.si seruus.§.si pluriū.
ꝛ.ff.de condi.ꝛ demon.l.falsa.§.fi. Nā ois determinatio
operatur ẜm ꝙ adiacet determinabili.vt.C.de sen.ꝛ in-
terlo.om.iudi.l.cum solutū.ꝛ.ff.de leg.ij.l.fi.§.seio.ꝛ.l.ij.
ff.de ꝯdi.insti.¶ Itē no.hic ꝙ corruptio vnius nō ē pro-

Cōfirmo p fi.nā qñ insultus fit in vno loco ꝛ vuln⁹ i alio insultus nō ꝯfundit cuꝫ vulnere.sed censent plura delicta.sꝫ Bal.in.c.j.§.iniuria.ō pace iu.fir. Are.ꝯsi.ix.incip. casus talis est.

pterea generatio alterius.vñ licz falsarius perdat litem bñficij.tñ nihil aduersario applicaẜ.qꝛ bñficium siue titu lo ecclesiastico acqri nõ potest.vt in.c.j.de reg.iur.lib.vj. ¶ Item nota ꝙ qui duo ꝓponit.s.aduersariũ deliquisse ꝛ bñficium ad se spectare dꝫ ꝓbare vtrunqꝫ vel saltim id qḋ ẽ substãtiale ad victoriã.s.bñficium ad se spectare.vel dic ꝙ hic iõ dꝫ probare vtrunqꝫ qꝛ se ad hoc astrinxerat. impetrãdo circa duo quoꝝ vnũ pẽdet ex altero.C.ḋ tẽp. ap.l.per hanc tex.notabilis.Quãdo enim surgit ex pluribus copulatis vnicũ ius.ꝛ tũc vtraqꝫ ẽ ꝓbãdum.vt.ff. de iti.actuqꝫ priuato.l.iij.§.hoc aũt a supiori.ꝛ ibi bona gl.qñ surgũt plura iura.ꝛ tũc nõ est necessaria copulatiua ꝓbatio.vt.ff.de appel.l.scio.ꝛ.l.appellãti.§.nõ solere. sꝫ debẽt referri singula singulis.vt insti.de excusa.tuto.§. si plures.adde qḋ no.ĩ.e.c.ex pte.p Ber.Ibi sup alijs.i. sup canonica institutione.ꝛ no.ꝙ qñ reus nõ solũ petit se absolui sed rẽ sibi assignari vł adiudicari non sufficit quo ad hoc adiudicãdũ qḋ cõstet de iure agẽtis.sed dꝫ qḋ cõstet de iure sibi adiudicari petẽtis.tex.est hic notabilis.ꝛ ff.de iureiuran.l.sed si possessori.in prin.Et hoc cãu agẽs põt formare articulũ de non iure rei.alias secus.vt dicit illa lex notabilis.ff.de rei ven.l.in speciali. ¶ Ber.tãgit hic de sequestro ꝛ ex qua causa fiat.vnde qro exqua fiat seqnestrũ.ꝛ solue vt in glo.q̃ incip ꝙ de iure.ꝛ adde ꝙ dicam.ĩ.de do.ꝛ ꝯtu.c.ex lr̃is.In alia gl.q̃riẜ vtruꝫ clausula referaẜ ad oia.Itẽ queriẜ an pluribus intimatis sufficiat alteꝝ ꝓbare.hoc superius ḋclaraui. ¶ Dicit collec.ꝙ cũ plura narranẜ effectus varios operãtia nõ sufficit alterũ ꝓbare.s.ad trũqꝫ effectũ ꝯsequenduꝫ.vbi requiriẜ copulatiua essẽtia nõ sufficit vnius ꝓbatio.ff.de iti.actuqꝫ priua. l.vnde.§.hic aũt superiori.Io.an.querit hic vtrum si sunt tres iudices simplr̃ delegati an valeat ꝯfessio facta corã duobus ex eis alio absente vel nolente interesse.ꝛ dicit ꝙ nõ.qꝛ apud duos nõ ẽ iurisditio.ꝛ ideo papa mandat sic inquiri.q̃ꝫq̃ꝫ de ꝯfessione ꝯstare tamẽ nõ credo posse negari quin hec ꝯfessio faciat iudiciũ.vt.ff.de edil.edic.l.q̃ro.§.si.etiam si facta sit aduersario absente.qꝛ iudex tanquã publica ꝑsona põt recipere ꝯfessionem pro publico interesse.ar.C.de adul.l.q̃uis indubitati.ꝛ in criminib⁹ supplere põt pro absente ꝛ ꝯ̃ absentẽ.arg.ff.ḋ penis.l.ꝛ si nõ defendanẜ.tamẽ hoc veꝝ esset supposita iudicis ꝯpetentia.alꝰ.n.datur regula ꝙ cuius nõ vꝫ sñia non vꝫ ꝯfessio facta corã ipso vt elegãter notaẜ.ff.de his qui notanẜ infamia.l.qd ergo.§.ex ꝯpromisso.Dicit collec.ꝙ ad ipetrandũ ad bñficiũ nõ requiriẜ spãle mãdatũ.s.ad certum bñficiuꝫ ipetrãdũ.hoc pꝫ qꝛ ꝓcurator põt impetrare sub expectatiõe que certa eẽ nõ põt. ¶ Dicit collec.h̃ ꝙ h̃ iõ fit sequestruꝫ qꝛ ꝓcessit excõicatio ꝛ cui cõio bonorum denegatur ꝓuentus ecclesiastici merito subtrahunẜ.vt.ĩ.ḋ ap. c.pastoralis.in fi.coll.

¶ Verba subsequẽtia vsqꝫ ad finem capituli nõ sunt ad capitulũ pertinentia.sed p ipsum Bal.tamẽ addita.

¶ Et nouissime.MCCCxcvij.Rex francoꝝ subtraxit obediẽtiam dñõ bñdicto qꝛ tanq̃ꝫ obstinatus nolebat se supponere cõsilio.nec ẽt ꝑdictus rex obediebat dñõ bonifacio anhelanti ad tractũ adijciẽs ꝑ bñdicto.Memini dicẽdum est dimitte ius tuũ ꝛ fac te absolui.dicit Inn.ḋ sen excõ.c.apostolice.nec valet iuramẽtuꝫ factũ impẽsionis ff.quoꝝ re.act.nõ datur.l.j.§.que honorande. In matrimonio ẽt nõ tꝫ iuramẽta ꝙ qs cogaẜ ad diuortiũ.l.repꝑhendẽda.ꝛ.l.si.de diuor. ¶ In omissione verbi nõ cadit absoluta coactio qꝛ vox nõ põt formari nisi in ꝓprio organo ꝛ gutture suo.ꝛ ex hoc appet libertas aie.C.de hered. insti.l.iij.ꝛ no.in.c.sacris.ĩ.ꝙ metus cã. Inno.ꝛ adde qḋ no.xl.di.christianus.Bonifacius significat bonem. Benedictus significat bestiã bellantẽ si primã sillabã cuiusuis nominis praue interpretaris vtraqꝫ bestia tam qui boat q̃ꝫ qui bellat si bene introspicerẽt vtraqꝫ bestia rugumat sꝫ neutra ruminat. Sane scribitur psalmo centesimo.Ambulans in via imaculata hic mihi ministrabat. dicit glo.mihi nõ sibi sicut faciunt isti ꝛ locus public⁹ ac sacer vim patitur ꝯtra oia edicta pretoꝝ. ¶ Et cardinales veteres q sunt nũc septẽ volũt eligere aliũ ꝛ erit scisma posterius peius priore.qꝛ morbus qui nõ curatur infistulaẜ. ¶ Olim scisma curabat imperator conciliuꝫ cõgregabat intererat.lxx.di si duo.forte in supscripto. quia ibi Honorius imperator loquiẜ et statuit.hodie impator fasces amisit.qꝛ leges subtraxerũt ei obediẽtiam nec barbaries teucroꝝ vt sic dixeriꝫ.vel imanitas teutonicorum tranquilla regna christianoꝝ principũ ꝛ dulces patrias ac amenas subuerteret.de re.iu.c.ad apostolice.lib.sexto. ¶ Concilium formatũ ꝛ essentiatũ seu canonicatũ a iure nõ põt impator facere nec ei ꝑsidere.sed quãdam congregationẽ faci que potius diciẜ ꝯuẽticula. ¶ Sed Io. dicit ꝙ qñ ecclesie ptãs deficit impator supplet. xxiij.q.v. pricepꝰ.sed itelligẽdũ ꝙ suplet patrocinãdo. ¶ Scismaticus obstinatus hr̃ticus est.ꝛ qui nõ hꝫ partẽ in deo non habet partem in ecclesia. ¶ Et dicit argu.in suo apparatu ordinario ꝙ cardinales possunt deponere auctoritate vel papam.ꝛ tamẽ nõ sunt maiores papa. Hugo. ita no.lxiij.di.in synodo.ꝛ.xl.di.si papa.p Hug.ꝛ glo. ¶ Itẽ distingue tẽpora ꝛ cõcordabis scripturas.Naꝫ duo sunt tempora.Primũ qñ ecclesia parũ militabat ꝛ parũ poterat p se sola:ꝛ tũc multa priuilegia cõtulit ipatorib⁹ q̃ postea sunt sublata.lxiij.di.c.verũ tꝫ.c.ego.per Hugo.dei de eccła militans plus icipit posse q̃ꝫ imperiũ temporale in tẽporalib⁹ triũphãs qui tamẽ iproprie diciẜ triũphus. ꝛ tũc incipit imperiũ declinare ꝛ diuidi.reges ei subtraxerũt obediẽtiaꝫ. ¶ Itẽ fecit Cõstãtinus[a] illaꝫ donationem que viris ꝛ iuribus multũ minuit imperiũ.C. de naturalib⁹ liberis.l.diui. ¶ In istis ergo temporibus multominus in nouissimis temporibus etatis nostre egre ꝛ infirme. Imperator nõ põt ius causaꝝ dicere rome nec in regnis illis citare que sibi nõ obediũt.Naꝫ quo ad obediẽtiam inspiciẜ possessio ꝛ nõ merũ ius.C.de sum.tri.l.j. ¶ Unde sequiẜ ꝙ impator nõ põt cõuocare generale cõcilium nec in vrbe que hoc hꝫ de iure capitis.ff.de religiosis.l.cuꝫ in diuersis.nec alibi.ꝛ sic nec de iure nec de facto põt cõuocare clerũ romanũ qui ẽ caput cleri totius mũdi.ar.ff.de legi.l.de quibus.nec clerũ regni Ierusalem ꝛ sicilie.vt in.c.pastoralis.de re iudi.in cle.nec clerũ francie qꝛ illud regnũ nullo iure subest impatori loquẽdo ẜm nouam ecclłam.vt no.in.c.qḋ clericus.de so.cõpe.ꝛ.lxiij. di. adrianus.ꝛ ideꝫ in similib⁹ regnis. ¶ Itẽ dicit Host.ꝙ pauca regna hodie obediũt impatori.s.italiã ꝛ arelatẽse ꝛ romani imperiũ virtutib⁹ promeruerũt.vt no.lxiij.dist. ego ludouicus.sup verbo frãcorũ. ¶ Item vt dicit Valerius impia debẽt sacris famulari ꝛ nõ dominari.qꝛ caro nõ dꝫ dominari aduersus spiritũ.tamẽ ẽt si impator non requiraẜ dꝫ iuuare statũ eccłe tanq̃ꝫ amicus. Frater patronus debitorqꝫ eccłe si papa nõ vult vti rationibus vbi tractatur de periculo mundi compesceẜ armis.C.de iudicijs.l.nullus.Et bella quedam sunt de iure naturali.i. de statu ꝛ moribus ac instinctu nature. qḋ patet ex bellis ꝛ actibus puerorũ ꝛ bestiarũ ꝛ perfectius ꝛ multofortius ex bellis sapiẽtium.l.ex hoc iure de iusti.ꝛ iur.Et triplex ẽ bellũ.s.repcussiuũ.mitigatiuũ.ꝛ curatiuũ ac sanatiuũ radicit⁹.i.funditus eneruatiuũ guerre ꝛ factiuũ pacis.Exẽplum de primo in rixa que est actus quasi substantaneus. ff.ad.l.aquil.l.ex plagijs §.tabernarius.ꝛ in guerra que est actu ꝛ apparatu perseuerans ꝛ requirit latitudinẽ tẽporis.de resti.spo.c.pisanis.ꝛ totuꝫ quicqd fit in tota illa dispositione ꝛ latitudine temporis dicitur fieri incontinẽti.ar.ff.de pac.l.iurisgẽtium.§.quinimo.in fi. Exemplum de bello lenitiuo ꝛ finituro guerre.ff.de pac.l. legitimam. cum similibus. ¶ Et sic est triplex genus belli.s.repercussiuũ.ꝛ hoc dꝫ eẽ primũ.modificatiuũ.ꝛ hoc dꝫ eẽ scḋm.ꝛ examinatiuũ.ꝛ hoc dꝫ esse vltimũ.ꝛ hoc de gẽte ad gẽteꝫ. ¶ Itẽ ꝯ̃ malos nõ ẽ vtẽdũ malua vel emplastra sꝫ gladio.ff.de offi.presi.l.cõgruit.Quis ergo ꝯgregabit ꝯciliũ.Vgutio dtermi nat expꝛsse in.d.c.si duo. forte vbi dic ꝙ vbi ẽ dissensio inter cardinales debẽt ꝯciliũ cõuocare auctoritate cardinaliũ.Nã ꝯciliũ est sicut bonus vir electus ꝛ approbatus a canone ꝛ sufficit maior pars cardinaliũ.vt.ff.ad municip.l.qḋ maior pars.imo maior pars ꝑsentiũ si salteꝫ due partes sint ꝑsentes requiritur maior pars

a ¶ Vide d. Fran. de arc. in rub. ff. ḋ vb. ob.

paro omniū ꝑsentiū.vt.ff.ꝙ cuiusqꝫ vniuersitatis nomine
l.si nulli.nō ob.c.lꝫ deuitāda.qꝛ hic nō sumus in electione
sed in concilij ꝯgregatione.ꝛ istud ꝙ dicit ꝙ ꝯciliū perti
net ad cardinales nō ē in glo.dicti.c.si duo forte.ꝛ iō re-
curre ad glo.vgutionis:qꝛ glo.Ber.brixien.est truncata.
¶ Et no.ꝙ ad cōciliū generale de necessitate nō sunt vo
candi nisi epi.vt no. Inno.in.c.graue.de pbē.ꝛ iō cardi-
nales epi sunt illi ad quos principalr pertinet cōuocatio
ar.xxiij.di.in nomine dñi.sꝫ certe cardinales nō cōuocant
ꝯciliū vt singuli sꝫ vt collegiū ꝙ collegiū cardinaliū maiꝰ
est quā aliqs singularis eps ꝗꝫ pꝛiarcha.ꝛ tñ nō ē negan
dū ꝙ cardinales epi sint in ꝯcilio ꝑstātiores.¶ Itē ñ est
negādū qn singulus cardinalꝭ etiā diaconus vel subdiaco
nus sit maioꝛ epo florētino vel perusino.vt in.l.vnica.C.
de ꝑpositis libar.li.xij.Ibi dum.dicit quos nostri lateris
comitatus illustret.¶ In hac congregatōe nō reqrit au
ctoritas eius q se ꝑtēdit papā qꝛ tractat de sua exauctora
tione ꝛ sic de causa propria.¶ Ultimo subijcio quoddā
mirabile dictuꝫ vgutionis.in.d.c.si duo forte.qui dicit ꝙ
ꝓpter scandalū vitādū vterqꝫ pōt per cōciliuꝫ repelli.xl.
di.si papa.ꝛ tertiꝰ eligi q nō sit eiusdē scādali ꝓsequutoꝛ.
¶ Et in hoc aduertat rex francoꝝ ne veniat.scribit enim
incidit in syllam cupiēs euitare caribdim.Et si permittit
depositio pmittit eius ꝑambula.s.subtrahatio obediētie
solite.ar.in.l.j.ff.de requi.reis. ¶ Siue p veros cardina-
les siue p falsos papa eligat eccl'a semp retinet possessio-
nē.vt.l.quesitū.ff.quēadmodū serui.amit.nec pōt ecclesia
vlis desinere possidere qꝛ nō pōt expelli.¶ Itē qꝛ de iuri
bus incorporalibus nemo mero iure eijcit.vt.ff.de vsuca.
l.sequit.§.si viā.ꝛ si expellerent cardinales tñ qꝛ ipsi ñ pos
sident noie suo sꝫ noie totius catholice eccl'e ipsa vlis ec-
clesia nō ꝑdit possessionē eligēdi.¶ Porro ipsa eccl'a est
qd icorporale ꝛ inaiatū ꝛ nō possidet nisi per organa sua
sicut hꝛditas aliqñ.ff.de ꝯdi.ꝛ demon.l.municipibꝰ.ꝛ.l.
eius qui.ff.si cer.pe. ¶ Itē dicit Ugu.in.d.c.si duo.ꝛ ibi
glo.ꝙ papa pōt remoueri ꝓpter notoriuꝫ crimē enorme
tenementi.ꝛ de facto est.ꝛ qꝛ dꝛ ꝙ quidā eis est notorie p-
iurus.de elec.venerabilē.ꝛ vt aut papa est intrusus ꝛ nul
le eius ꝓmissiones tenēt.C.de sacrosan.ec.l.decernimus.
aut extrusus.i.ex post facto remotus:ꝛ tunc valēt quecūqꝫ
fecit anteqꝫ priuaret.ff.de mino.l.emilius. Dicit Archi.
ꝙ volentes dirigere virgā tortuosaꝫ plicant per ꝯtrariū.
ꝛ hoc non potest fieri nisi igne ꝛ per ignem humiliat illa
virgula sicut panis in igne positus. Utendum primum
verbis de iudicijs.c.nouit.deinde herbis.tertio lapidibꝰ.
ꝛ vbi non sufficit virtutis ingenium.ibi valeat armoꝝ
presidium ꝛ tutela.

d **Ilectus filius.** Rescriptuꝫ sup restitu-
tione bñficij īpetratū nō vꝫ si de cā amotionis
ꝛ excōicatōis nō fecerit mētionē.Et hꝫ duas
ꝑtes.In pꝛia ponit facti narratio. In scda ibi nos igit iu
dicis instructio.¶ Casus est planus abbas sancti stepha
ni bononiensis datus fuit visitatoꝛ a sede apostolica in ci
uitate ꝛ diocesi bonōiēsi.Qui.h.ꝛ.a.pꝛelatos pp graues
ꝛ manifestos excessus amouit eos ab eoꝝ ecclesijs. De-
mū isti amoti sup restitutione sua ipetrarunt in forma cōi
sup restitutiōe bñficioꝝ lr̄as ad episcopum imolensem di
cendo se iniuste amotos.sꝫ de cā sua amotionis ꝛ excōmu
nicationis nullā fecerunt mentionem. Querebatur de vi
ribus litteraꝝ.papa rñdet litteras tanquā p veri suppres
sionē obtētas decerni viribus omnino carere. ¶ No.ꝙ
rescriptū in cā positū est ar.ff.ad.l.aquil.l.si ex plagijs.§.
[a] indino.ꝛ.ff.qñ actio de peculio est annalis.l.quesitū. Ibi
dicit ꝙ qui erat in cā cōperto errore pōt causaꝫ resumere
ꝛ ꝙ erroꝛ ꝛ moꝛs probatur per famā ꝺm Mar.Simile
dicit ibi Ja.butr.ꝙ qui ꝓponit actionem sine additione:
puta actioneꝫ depositi ex contractu serui potest prosequi
oēm additionē:puta de peculio ꝛ de in rem verso.ꝛ si ꝓ-
sequitur vnā tantū.nō obst.in altera non prosecuta Jaco.
but.¶ Adde ꝙ si incepi cāꝫ coꝛā vno iudice ꝛ ille negli
git mihi facere iusticiaꝫ possuꝫ adire superioꝛem ꝛ impe-
trare aliuꝫ.vt i auc.vt differētes iudices p totū.ꝛ extra ꝺ

a ¶ Uide scripta, per doc.noui.in c.ex tenore ꝺ fo.ꝯpe. ꝛ p legi.i.l. sigs in con-struēdo p il lum tex.C. de pac.

resti.spo.ex cōquestione.p Inno.in pꝛia gl.ꝛ in auc.ꝺ que
store.§.super hoc ꝺm Bar.q ita notat in.l.qꝫuis.ff.de dā.
infec.¶ Item nota ꝙ appellatione pendente nil potest
innouari virtute snie sꝫ bñ pōt inouari virtute pēdētie.C.
ꝺ postli.l.j.p Cy.Sicut snia vꝭ statutū īducit dispositō
nem ita rō statuti.ff.de rei.vendi.l.emptoꝛ.§.si.qa rō ius
fecit.¶ Nota ꝙ excōicatus nō pōt īpetrare litteras ad
agendum sup restitutiōe bñficij quo fuerūt spoliati iudi-
cis auctoritate.¶ Secundo no.ꝙ visitatoꝛ potest ab ec
clesijs remouere visitatos ꝓpter graues ꝛ manifestos ex
cessus eoꝝ.¶ Tertio nota ꝙ non soluꝫ in libello sꝫ etiam
in impetratione rescripti debet exprimi cā.dicit lex ꝙ nō
i colorate ē procedendū ad restitutionē vt.ff.ꝺ mino.l.mi
noꝛ aūt magistratꝰ.Ibi Abbas sumauit.no.ar.ex hac lit
tera iudicē admittendū ad defendenduꝫ sniam suā pp in
teresse suū cū sit ꝯdemnādus in verā littis estimationē si
dolo ꝓnunciauit sed si per impitiā inquantuꝫ iudici visuꝫ
fuerit.vt.C.de pena iudicis qui male iudicauit.l.ij.ꝛ.ꝭ.de
sen.excōi.l.venerabilibus.li.vj.ꝺm Jo.and.hec differen-
tia non habet locum in causis beneficialibus in quibus si
cadit estimatio nisi ratione expensarū.punitur igitur plꝰ
vel minus arbitrio iudicis.vt.l.j.§.fin.ff.de effrac.ꝛ expil
latoribus.sicqꝫ inter cās estimabiles ꝛ iusti est distinguē
dum ar.ff.rem ra.ha.l.procuratoꝛ ad exhibē.§.j.Ibi qua
tenentur.nota verbum presentis tpis qꝛ nō sufficit excipe
re ad excōicationē olim.nisi nūc durare dicatur quod te
nementi.¶ Quero quare non valuit impetratio rñdeo
vt in glo.ex qua no.qꝺ ex eodem facto nō debet quis bis
[b] puniri ꝛ premiari.nō ob.ff.de excu.tu.l.sed ꝛ milites.§.
sed ignominie.qꝛ cōcedo qꝺ delictum pōt esse cā media-
ta ꝑmij seu bñficij.sed istud ꝓprie nō ē bñficiū sed quedaꝫ
inhabilitatio ꝛ sic est cā p exclusionē nō p cōcessionē.ꝛ est
arg.ad qōneꝫ qꝺ bāniti nō teneant ire in exercituꝫ qꝛ sunt
inhabilitati cū nō liceat eis ingredi ciuitatē nec in publi
co comparere ꝺm Cy.ibi.¶ Opponit gl.ꝙ excomunica
tus possit impetrare qꝛ isti erāt rei dicit glo.qꝺ isti essent
rei si appellassent sed qꝛ p simplicē querelā petunt se resti
tui non sunt rei sed actoꝛes.ꝛ ideo excomunicati repellun
tur.¶ Et est optimū ar.ꝙ excōicatus nō possit petere se
cācellari de banno. ¶ Quid iuris sit de excōicato impe-
trante.dic.vt.in.c.ipso iure de rescrip.li.vj.¶ Quero nū-
quid generales visitatores possunt aliquē remouere ab
officio.dicit Inn.ꝙ nō possunt ergo inquirere ꝛ referre sꝫ
nō priuare simile.ff.de offi.ꝑfc.vigilū.l.fi.ff.ꝺ offi.ꝓconsu.
ꝛ legati.l.si quid erit ꝛ.ff.de iuris.om.iudi.l.magistratus
sed Jo.and.sentit ꝙ visitatoꝛ pōt deponere qꝛ potest cor-
rigere excessus de exces.prela.ex litteris ꝺ accusa.c.ad pe-
titionē.ꝛ de visitatore dato a papa.alias secus ꝺ statu re-
gularium.c.fi.ꝛ eo.ti.c.ij.in cle.ꝺm colle.ꝛ no.ꝙ quando
qꝫ quis eū auditoꝛ vn̄ vsqꝫ ad sniam exclusiue ꝛ tunc cām
nō decipit.C.de falsis.l.vbi.ꝛc.

b ¶ Uide alꝭ.p.d. Jo. bap.de san. seueri.in re-pe.l.j.i. xvj. col.C.ꝺ sum ma tri.ꝛ fi. catho.

p **Ostulasti.** Nō valet rescriptū ad beneficiū impetratū i q̄
tacuit impetrās vicariā ꝑpetuam vꝭ sufficiēs
patrimoniuꝫ.ꝛ sunt due partes.pꝛima ponit
questionē.secūda rñsionē ibi.ad qꝺ.¶ Casus quidā erat
perpetuus vicarius in quadā ecclesia habēs in sup bona
paterna de quibus poterat cōmode sustentari.verum qꝛ
eps qui oꝛdinauit ipꝫ ei nō ꝯtulerat aliqꝺ bñficiū ipetra
uit cōtra ipm epm in forma pauperū dicēs se nullū bñfici
um ecclesiasticū assecutū.papa determinat ꝙ ista impe-
tratio nō vꝫ quia nō est sine bñficio qui habet ꝑpetuā vi
cariā nec pauper qui hꝫ patrimoniū sufficiēs subdens ꝙ
ex certa sciētia papa non scriberet p talibus.s.in forma
pauperū.¶ Quero nūqd quis teneat facere mētionē de
proprio patrimonio.Rñdeo sic si est oꝛdinariꝰ ad patri
moniū ꝛ ipetrauit cōtra epm ꝙ ꝓuideat sibi de bñficio
debet de titulo sui patrimonij facere mētionē.sed si impe
trat in aliqua ecclesia nō tenet facere mētionē de aliquo
patrimonio ꝛ est ratio differentie qꝛ eps non ꝯuenit nisi
rōne delicti seu iprouidentie alꝭs nō tenet quia viuere de
ꝓprio pꝛimonio sꝫ ꝺ bñficio ecclesiastico.vt.J.ꝺ pbē.c.cū
ꝺm apostolū.Un̄ ꝓpꝛiū patrimoniū pōt donare parenti
Bal.sup decre.

bus ꝛ de ecclesiastico viuere. ¶ Jtē nō tenek cōiter viue
re de vtroqꝫ.ar.ff.de neg.ge.l.nesennius.in fi.q2 in ꝓprio
ꝑrimonio eccl'a nullū ius hꝫ ꝛ si ꝯfiscarenk bona nō ꝯfisca
renk bona eccl'e.nec ecōtra si priuek fructib9 eccl'e.ꝓpterea
ꝑdit bona ꝓpria ꝛ iō libere pōt bona ꝓpria donare ꝛ ex
pēdere ēt abusiue.facit qō no.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.l.non ad
ea. Non ob.ff.ad treb.l.titius.q2 ibi loquik in re subiecta
restōni vbi tractak de ꝑiudicio alieno.hic non dicit lex ꝙ
in rebus ꝓprijs culpa nō ꝑsumik.ff.so.ma.l.ēt.§.iꝫ.ꝛ i tex.
ꝛ gl.ij. ¶ Quero nunqd noīe bñficij ꝯtineatur prebēda.
rñdeo sic Ber. Jteꝫ vicaria ꝑpetua vt in tex. ¶ Quero
nūquid quis teneak facere mentōem de paruo bñficio.ꝛ
videk ꝙ nō:q2 nō dicitur bñficiatus ille qui nō est compe
tenter bñficiatus.ar.istius littere.ꝛ.C.q da.tut.pos.auc.
minoris debitor.ꝛ qō ibi no.sed glo.dicit ꝯtrium.vide qō
no.Arch.in.c.si motu ꝓprio.de ꝑben.li.vj.ꝛ in.c.nō pōt
in ꝑim.e.ti.ꝛ ꝑ Arch. ¶ Querit colle.nūquid nomine ꝑ
bende veniat ꝑbenda in eccl'a cathedrali.ꝛ dicit ꝙ non.
¶ Jtem siquis simpliciter impetrat in eccl'a vbi nō sunt
ꝑbende ꝛ alia minora bñficia nō videk impetrare prebē
dam:q2 littere sunt restringēde.vt no.Arch.in.c.cui.ꝺ nō
sacerdotali.de preben.li.vj.ꝛ in.c.gratia.de rescrip.ꝛ in.c.
fi.de preben.per Jnn.ꝛ in spec.de actione seu petitiōe.§.
super ꝭm collectarium.

n **Onnulli.** Per l'fas apostolicas
huius ꝯstōnis nō facien
tes mentōnem vltra duas dietas extra suam
diosiꝫ quis inuitus trahi nō pōt.hoc primo.
Nō valent l'fe impetrate ad lites ꝑ nō ꝯiunctas ꝑsonas
absqꝫ speciali mādato dñi.hoc secūdo. Qñ in actu cele
brādo ꝑ dñm requirik spālitas.vt.l.j.ff.siquis in ius vo.ñ
ierit. Jbi nūquā ꝓcurator admittek sine spāli mandato ꝛ
expresso dñi.ff.siquis cau.l.ꝫ ꝛ siquis.§.quesitū.Casus.in
terminus satis pꝫ. ¶ Et no.ꝙ istud statutū ꝺ duabus di
etis hodie restringik ad vnā dietā.c.statutū.eo.ti.li.vj.ꝛ
dicik dieta qñ dietim quis pōt inuenire hospitiuꝫ ꝛ lectū
vñ pōt aliqñ esse.x.miliarioꝝ.aliqñ.xxx.nā v̄ba debēt cō
mode intelligi.vt.ff.de verbo.ob.l.ꝯtinuus.§.cū ita.ꝛ.§.
item q insulani.ꝛ.ff.de excu.tu.l.nō solnꝫ.§.ānus. ¶ No.
ꝙ hic fit aliqd nulliter ꝛ tñ punik acriter.ar.ꝯ.vt.ff.vt le
ga.noie caue.l.iꝫ.Sed iō ibi q2 illa ꝯditio deficere ñ pōt
ꝛ iō non nocet conatus ex quo nō surgit effectus. Jbi de
assensu ꝑtium.no.ꝙ de assensu ꝑtium potest fieri proroga
tio de loco ad locum sic.ff.de solu.l.qūo. Nota ꝯstitutōni
ꝓhibitorie per partes renūciari posse.nō ob.qō no.C.qñ
impator inter pupillos ꝛ viduas:q2 ibi ꝛ miseratiōis cā
fiebat inhibitio.hic ꝓpter meruꝫ interesse pecuniariuꝫ.ꝛ
adde qō dicā.ʒ.e.ex ꝑte decani. No.ꝙ rescriptū ad iusti
ciā ipetratū a falso ꝓcuratore ratificari nō potest. Jtē est
ipso iure nullū. Jbi nō valeat.s.ipso iure.qñ a falso ꝓcura
tore. ¶ Et no.ꝙ dr̄ falsus ꝓcur̄ ille qui hꝫ generale man
datū vbi requirik speciale tene mēti. Jbi interdicit.no.ꝙ
ex iudicio iniuria nō dꝫ oriri.iudicia eniꝫ ñ debēt ad iniu
riam trahi.C.vñ vi.l.meminerint. Jbi apostolicas vel le
gatoꝝ vel subdelegatoꝝ ipsius sedis.de alijs ordinarijs
dic vt.ʒ.de offi.ordi.c.litigātes.li.vj. Jbi ad iudicium.per
hoc pꝫ ꝙ non loquik in executoribus gratiaꝝ apostolica
ruꝫ:q2 coram eis non est ꝓpriū iudiciū in figura ꝫ aliqñ
fit ꝑ sūmariā cognitōem nec tenenk citare partes nisi cō
missa sit eis nec cognitio disceptatiua ꝛ ꝯtētiosa.vt no.in
c.j.de offi.dele.in cle.de hoc.ʒ.e.c.statutū.li.vj.in nouella.
facit qō no.ff.de bo.pos.l.iij.§.si causa cognita.ꝛ ꝑ Jnno.
ʒ.de appel.c.ex rōne.ꝛ.ff.vt in pos.lega.l.is cui.§.missus.
vbi est bonus tex. Jbi tanquā falsarius.de cuius pena vi
de.ʒ.de falsi crimi.ad falsarioꝝ.tamē non punitur illa pe
na sed tanqꝫ impetrās per falsi suggestionē.vt.ꝯ.eo.c.sup

a ¶ Hemā vide tex.i.l. nō solum in pri.vbi bal. albe.ꝛ Jas. may ff. de ope.no. nū.

litteris. Jo.an. ¶ Jtem non punik pena legis cornelie de
sicca.q2 non tā acriter deliquerat.facit ad statuta ciuita
tū q̄ disponūt ꝙ aliqs tanquā falsarius puniak.vt non in
telligatur de pena legis cornelie ꝫ ꝺ pena arbitraria qō
tene menti. ¶ Capio glo.que incipit no.ꝙ ꝛ adde qō lo
cus vicinus dicik interdū qui distat centū miliaria.vt.ff.ꝺ
dā.infec.l.iiij.§.si tā vicinū.Si a aūt loquimur respectu
ꝑsonarū qui dicank vicini dic vt no.Bar.in.l.si titius.ff.
de aqua plu.arcen. Jbi de hac.no.verbū ꝙ lex dꝫ noiati
ue exprimi in cl'a nō obstantiū.puta dicēdo nō b obstante
tali.l.vt in auc.qui.mo.na.effi.sui.§.fi.col.vij. ꝛ est bñ no
tādum ꝛ verū vbicūqꝫ nominatiue ꝛ spāliter lex ꝓhibet
impetrari.ꝛ tñ dicūt doctores ꝙ sufficeret certa scientia
pape.qō est no.dignum.de hoc in.c.j.de consti.lib.vj.per
Jo.an.ꝛ Archi. Jbi speciali mandato.hoc casu tamē nō
sufficit cautio rati nisi in cōiūcta ꝑsona.ff.de mino.l.qō si
de spāli.ꝛ.l.patri pro filio.ꝛ dic ꝙ ratihabitio nō trahik
retro vbi requirik mādatū ab initio:q2 preposterak ordo
vt hic.ꝛ.ff.de infamib9.l.quid ergo.ꝛ.ff.mādati.l.si vero
nō remunerādi.§.inter creditā.ff.de acq.here.l.siqs mihi
bona.§.iussum.secus si reqrik simplex cōsensus siue assen
sus.vt.C.ad macedo.l.fi. Jbi de illis personis.s.legitimis
Nam spurij nō cōtinenk siue sint ascēdētes siue descendē
tes siue collaterales ꝭm Jnn.ꝛ.ff.de ritu nup.l.lege iulia.
§.nec distinguik.lꝫ in mā mere nāli.vt i pena.l.pom.ꝺ pa
ricidijs.cōtineank spurij q2 nā cōis est:vt.ff.de accu.l.hos
accusare §.omnibus.ꝭm Cy.in.d.§.nec distinguik. in ad
ditionibus.tene mēti q2 natura a suo naturato nunqꝫ re
cedit.vt.ff.de capi.dimi.l.tutelas.ꝛ per Bar.in.l.ij.ff.de
accu.vbi videas. ¶ Quid in penis statutoꝝ videk ꝙ si
statutū dicat ꝙ siqs occiderit fratrē puniak.qō intelliga
tur de fratre ꝛ iam naturali tñ nō de spurio per id qō di
cit hic Jnno.q2 spuri9 aut patrē demōstrare non pōt aut
licet allegare vt nefarius.aut nō decet q2 ignominia est
vt natus ex ꝯcubina non indubitata. Jn ꝯtriū q2 istud sta
tutuꝫ iuri naturali deseruit augēdo penā vulgaris ꝛ cōis
homicidij. ¶ Sed an spurij ꝯtinenk appellatōe dom9 vl'
casati.rñdeo ñ q2 nō sequūtur domiciliū.vt.l.fi.ff.ad mu
nicipa.Vñ i illis verbis fiat eius domus deserta ꝛ ñ sit q
habitet i ea.xxiij.di.c.in nomie domini.nō icludunk spu
rij.C.ad.l.iuliam maiestatis.l.quisquis.per Cy.xxiiij.q.
iij.c.si habes. ¶ Matrimonium c est pricipium ꝛ funda
mētum humani generis.dicit glo.in auc.de nup.colū.iiij.
Jn principio tñ aliqñ nālis.i.iniustus filius ꝯtinek nomie
filij.ff.ad treb.l.heredibus.§.fi. i materia successiua bona
gratia ñ ꝯtinētur spurij:q2 idigni per sniaꝫ legis.C.ꝺ his
quibus vt idig.l.hereditas.i glo.quod dic vt no.per Cy.
vbi ponit itellectum legis si deportato seruo.ff.de leg.iij.
dic ꝙ si relinquitur deportato acquiritur fisco.vt no.C.ꝺ
here.insti.l.j.Sed bāniti nostri temporis ñ acquirūt fisco
sed sibi.de ꝯdi.ꝛ demon.l.nam ad ea.i gl. ¶ Ab itestato
auteꝫ fisco nihil acquirik nec sibi.ff.de libe.ꝛ posthu.l.gal
lus.§.ꝛ quid si tñ.nec per ꝯtratabulas que reducit testm̄
ad cām quasi itestati.l.j.i fi.de ꝯtratabulis.Sed i mā ꝓ
hibitoria que vocak mala gr̄a icludūtur.de filijs presbi.c.
michael.ne plus hēat castitate luxuria ꝛ ne honesta iterꝑ
tatio ihonestum questū afferat.ff.de peti.here.l.si posses
sor. ¶ Quero vsqꝫ ad quē gradū dicatur ꝯiūcta persona
vel affinis.rñdeo i odiosis vsqꝫ ad quartū gradū.ff.de in
iurijs.l.cornelia.i pri.vide ibi ꝑ Bar. i alijs vsqꝫ ad.vij.
.C.ad turpil.l.si femia.imo semper vsqꝫ ad septimū. Si
alij graduales ñ extāt priores per similitudinē successiōis
ꝭm Jnno.hic vel testimonij ñ vrgēdi ꝫ Accur. ꝛ sic ñ cu
ro. ¶ An alij extēt gradu priores.vt.l.ij.ff.de accusa.que
lex est singularis ad hoc.vel dic vt.l.j.i fi.ff.ꝺ postu.ꝙ oēs
persone que ibi enumerātur.ꝛ.ff.de procu.l.sed he perso
ne.i pri.ꝛ i trāsuersalibus fit mētio ibi solum de fratre.ff.
ad.l.pompeiā.de paricidijs.l.j.ꝛ.l.sed sciēduꝫ.ꝛ.ff.de iu
risdi.om.iudi.l.qui iurisditiōi.ꝛ.l.j.C.si quacūqꝫ predit9
potestate.ꝛ.ff.i ius vocati vt eāt.l.ij.ꝛ.l.i.ff.de libe.causa.
¶ Si aliqs est vulneratus ꝛ vult seꝑbare vulneratū per
aliquē de suo casato nō pt̄ q2 de offensa sua esset testis.di
cit Bar.i.d.l.lex cornelia.de iniurijs. i pricipio. vel affe
ctionem ꝯsiderari.vt no.ff.de iusti.ꝛ iur.l.vt vim. ¶ Jdē
videk i socio itineris simili ratiōe nūquid ille qui ipetrat
iudicem ꝛ vltra ñ procedit dicak agere.dic ꝙ ñ.ff.de i ius
voc.l.libertus aduersus.vbi tex.notabilis. ¶ Nota siqs
impetrat tāquam procurator an valeat impetratio.ꝛ vi
dek ꝙ sic q2 sufficit alterū.ar.i.l.iij.ff.de mili.testa. ¶ Jn
ꝯtrariū videk q2 allegādo mādatū se facit a legis proui
dentia

b ¶ Vide gl.ꝛ ibi no. in.l. causas .C.de trās.

c ¶ Matrimoniū ē principium ꝛ fundamētuꝫ humani generis.vid ꝑ doc.insti. de pa.pote. post glo.ibi ꝛ in.§.j.insti. de nup.

dentia alienũ.vt.C.de pcur.l.maritus.¶ Quero vtrum
res publica habeat aliquã cõiũctã psonã.respõdeo nõ qꝛ
nemo ei succedere põt.l.j.in fi.ff.ð collegijs illicitis.lꝫ ipa
alteri succedere possit. aliqñ iure fisci aliqñ vt curia.C.de
bo.vacã.l.j.li.x..C.de heredibus decurionum per totum.
¶ Quero vtrũ mandatũ ad vnã speciez tollat ius cõiun
ctorũ ad aliã speciẽ vel eandez.alio tamẽ modo. Rñdeo
sic.vtd.l.maritus p glo.ꝛ Cy.¶ Quero an ꝯiuncta per
sona possit impetrare ꝙ sibi soluat coniunctorio nomine.
Rñdeo nõ etiã si velit cauere de rato.C.de pcur.l. exhi-
gendi per Cy.¶ Not.ꝙ illud qð ẽ factũ contra legem ñ
põt haberi ratũ.s.ad alicui⁹ actus firmitatẽ.vt hic nec ad
deformitatẽ.ff.de isami.l.quid ergo i princi.¶ Id aũt ꝙ
fit preter legẽ post ratũ haberi.C.i qui.cau.in inte.resti.ñ
est neces.l.si tutor.adde ꝙ no.i.c.rati per glo.ꝛ Dy.ꝛ.l.si.
ff.rem ra.ha.que nõ ẽ alibi.¶ Ad actus vero penalitatẽ
põt quis ratũ ha.ꝙ perperã actũ est si pena stat in ficto se
cus si in facto.l.i.§.deiecisse.ff.de vi ꝛ vi ar.vñ i nullo pec-
cato carnis hꝫ locum ratificatio qꝛ stat in facto nõ i ficto.
¶ In glo.nũquid.quero quomõ accipiet dicta. respon-
deo breuiter illa que in religione frequẽtat̃ sꝫ si hoc ñ ap-
paret intelligit̃ de viginti miliaribus quelibet die.vt.l.j.
ff.siquis cautionibus. ¶ Querit gl.qs nõ possit trahi vl-
tra duas dietas. Ecce ꝙ iudex vult accedere ad locũ mi
nus distantez quero cuius expẽsis accedet.dicit glo.nota
biliter quod expensis actoris ad hoc.C.de testibus.l.qñ
liberi.qð tene mẽti.Et idem dico si accusator petit male-
factorẽ remitti ad locũ delicti quia fiet remissio expen.pe
tentis ꝛ de hoc fuit a me quesitũ per iusticiarium apulee.
¶ Capio glo.vt si ita tibi.ꝛ sic pꝫ ex quo no.ꝙ rescriptuz
dꝫ facere mẽtionẽ cõstitutionis obstãtis aliter rescriptuz
tale tollit̃ p ius cõe.¶ Deinde capio glo.magnã ꝛ que-
ro quare nõ sufficit hic ratihabitio. Rñdet glo.qꝛ littere
reputant̃ false ꝛ nõ solũ ẽ defectus i ꝯsensu ratificãtis sed
etiã in consensu rescribẽtis ꝛ ratificatio non operat̃ in his
que nõ depẽdet a ratificante.¶ Quero an negatiua mã
dati sit probãda p negãtẽ.gl.dicit ꝙ ista negatiua nõ põt
pbari p naturã.i.p naturalẽ sensũ humanũ.¶ Itez nec dꝫ
pbari mãdatũ qꝛ ex quo papa facit mentionẽ de pcura-
torio p̃sumit̃ ipꝫ vidisse.¶ Itẽ debeat istud pcuratoriuz
exhiberi in initio in iudicio ꝛ presumunt̃ oia solẽniter ac-
ta.veritas ẽ ꝙ dum sum⁹ in iudicio ꝯtradictorio dꝫ pba
ri de mãdato p originale instrumẽtuz mãdati.vt no.Cy.
.C.de fideicõ.l. instra. facit ꝙ not.Ja.de are.C.ð ꝯtrahẽ.
ꝛ cõmit.stip.l.optimaz vbi no.ꝙ nõ sufficit ꝙ instro con-
tineat̃ talis pcurator nisi cõstet ð mãdato ꝛ no.bene ꝛ vi
de ꝙ no.in.c.j.de elec.lib.vj.ꝛ.j.eo. ex pte p Bar. ¶ Sꝫ
pone papa dicit cõquestus ẽ nobis talis cũ ille nõ fuerit i
curia nũqd ista scriptura ẽ falsa.ꝛ videt̃ ꝙ sic.vt.d.l.opti
mã in fi.glo.dicit notabiliter ꝙ ista scriptura ẽ vera si p-
bet̃ ꝙ pcurator qui erat impetrauit sub hac forma qꝛ tan
q̃ꝫ nũcius potuit cõcipere verba in personã dñi tene men
ti glo.¶ Sꝫ an in pcuratore in rem suã requirat̃ speciale
mãdatũ.rñdeo nõ qꝛ vtilẽ actionẽ habet noie proprio.C.
de pcur.l.qui stipẽdia.ꝛ nemo ẽ pcurator sui ipsius ꝛ iõ
nec de mandato tenetur facere fidem ante litẽ a se ꝯtestã-
dam.vt no.Archi.xlij.di.quiescam⁹ vbi oio vide.¶ Ali-
quãdo tñ cessionarius nõ hꝫ vtilẽ actionẽ suo noie ꝓprio
sꝫ pcuratorio noie sic vt.ff.de iure do.l.si mulier.§.ex asse.
ꝛ quod ibi dicitur ꝙ cessionario.i.fideicõmissario vtiliter
nõ potest fieri restitutio ex trebelliano dꝫ itelligi noie pro-
prio sꝫ pcuratorio noie sic.ff.ad treb.l.qui ita ɓm rayneri-
um de forliuio ꝛ ita bene intelligit glo.que declarat dictũ
§.ex asse q nõ ẽ alibi in iure.¶ Itẽ notãdũ ẽ ꝙ si p̃sumit̃
fraus vel simulatio qñ cessio fit cõiũcte psone.vt no. Cy.i
d.l.q stipẽdia ꝛ põt sumi ar.ex nostro .c.ꝛ.ff.de excu.tu.l.
tutor petit⁹.§.q tutorib⁹.ꝙ vex ẽ rõe psone vt qꝛ dicat̃ po
tentior sꝫ rõe cãe vel forme sic.vt.C.man.l.p diuersos.ꝛ.l.
ab anastasio ꝛ no.in.l.j.C.ne lice.poten.Item no.ꝙ i emis
sione verbi quis põt ꝯstitui pcurator sed nõ in emissione
animi.vt.ff.de acquir.here.l.paulus rñdit p pcurratorez
q̃ lex vulgaris ẽ tñ alibi nõ repitur.¶ Deide scias ꝙ cuz
dubitat̃ de mandato vel ẽ cauenduz ð rato vel qð produ

cetur instrumentũ originale mãdati ꝛ sufficit ꝙ alternati
ue caueat̃ de vno vel reliquo.vt.ff.de dam.insec.l.ptor.§.
si ꝯtrouersia.ꝛ colligit̃ ex notatis per Cy.i.d.l.instra.ꝛ ff.
de admi.tu.l.vulgo.¶ Extra quero qꝛ i.c.statutũ fit mẽ-
tio de iuramẽto phonescẽtie.Utrũ illud instrumẽtũ pos
sit reprobari Jo.an.j.eo.c.statutũ.li.vj.dicit ꝙ sic qꝛ nõ di
sponit lex ꝙ dẽat ei stari lꝫ disponat ꝙ sufficit ad pbãdũ.
¶ Ista enim sunt valde diuersa.ꝛ sic ñ ob.qð no.Cy.in.l.j.
.C.si aduer.libertatẽ ꝛ Ja.but.in.l.j.C.de re iu. ¶ Item
quero a quo loco dr̃ reus trahi. Rñdeo ꝓprie a loco do-
micilij.vt no.in.d.c.statutũ.§.cum aũt.vbi est glo.solẽnis.
¶ Coniungit tñ qñqꝫ ꝙ quis est sine domicilio.vt not.ff.
ad trebel.l.cũ hereditas.ꝛ.l.iiij.de dam.insec.¶ Quero
vtrũ aduena possit ꝯueniri in loco delicti si ibi nõ reperit̃
dicit hic Inno.ꝙ nõ sicut nec ex ꝯtractu sed hodie ꝓuisuz
est per statuta terrax:qꝛ cum de consuetudine nõ fiant re
missiones.vt no.in.c.pastoralis.de re iudi.in clem.statuta
ꝓuident vtiliter ꝛ necessario ne de acta remaneãt impu-
nita ꝙ tales delinquẽtes debent forbãniri.ꝛ ita seruat̃ in
italia de istis bãnitis elegãter no.insti.qui.mo.ius pa.po
te.sol.§.relegati.vide Bar.in.l.diuus.ff.de custo.reo.Et
vtrum vsus iudicioꝝ sit eis interdictus.not.ff.ex qui.cau.
in pos.ea.l.ad cognitionem.ꝛ per Cy.C.de here.insti.l.j.
in vlti.q.vbi oino vide. ¶ Circa materiã istã a quo loco
diocesis ꝯputari dẽant diete sic distingue:qꝛ aut est actio
realis:aut psonalis aut criminalis. ¶ Prio casu i optio
ne actoris ẽ a quo loco dieta dẽat ꝯputari vel a fine dio-
cesis in qua res posita est vel in qua reus hꝫ domicilium
vt.j.de foro ꝯpe.c.sane.ꝛ.C.vbi in rem actio.l.ij.ꝛ de pscri
ptio.lon.tẽp.l.vltra.nõ ob.istud.c.vt in loco domicilij in
reali nõ possit cognosci:qꝛ hoc statuit̃ hic ꝓpter odiuz ad
extraordinarium iudiciũ trahentiũ.alias enim rei vendi
catione cõueniri põt vbi domiciliũ hꝫ ɓm Inno.in secun-
do casu.qñ est actio psonalis subdistingue:qꝛ aut est pu-
ra psonalis sicut est actio ex mutuo.ꝛ tũc ꝯputat̃ dieta a
fine dio.In qua re⁹ hꝫ domiciliũ ꝛ si plura domicilia ha-
beat attendit̃ ꝓcipalius.ɓm Host.ꝛ sic intelligit̃.c.ꝓxi.
.j.eo.Aut est psonalis scripta in rem.vt in interdicto vñ
vi.ꝛ tũc idem est ꝙ in actione reali exemplum habes.j.de
foro ꝯpe.c.ex parte.ꝛ.ff.de interdictis.l.j.§.vlt. ¶ In ter
tio casu si est criminalis distingue:qꝛ aut agimus de mi-
noribus criminib⁹.ꝛ tũc dꝫ ꝯputari a fine diocesis in qua
accusatus hꝫ domiciliũ ꝛ nõ a fine diocesis in quo delictũ
est cõmissum.rõ est qꝛ de minori crimine rñdendũ est co-
rã ordinario ꝛ nõ corã iudice in cuius iurisditiõe est com
missum delictum nisi ibi inueniat̃ de fo.ꝯpetẽ.romana.ꝛ
in.c.pluri.li.vj.Et qꝛ in minori crimine nõ hꝫ locuz remis-
sio.vt no.j.de foro ꝯpe.c.postulasti.aut agit̃ de maiori cri-
mine.ꝛ tũc ꝯputat̃ dieta a fine diocesis in qua crimen est
cõmissum.ꝛ est ratio qꝛ de maiori crie nõ dꝫ cognoscere
ordinarius sed ille in cuius iurisdi.crimen est cõmissuz:qꝛ
ad illuz locũ ẽ remissio faciẽda.vt no.j.de fo.ꝯpetẽ.c.vlti.
¶ Ex his appet ꝙ nõ dr̃ quis trahi nisi qñ trahit̃ a loco
in quo iuit⁹ pt corã ordinario ꝯueniri idistincte siue ibi re-
periat̃ siue ñ.nã trahẽ ẽ ab initio ꝯparitionẽ exigẽ.C.ð iu
ris.om.iu.l.i criali ꝛ loc⁹ fori limitat̃ fauore rei.vt no.e.ti.l.
iuris ordinẽ.¶ Quid si reus mutuauit domiciliũ.dic ibi
per Cy.ꝛ no.ff.de le.i.l.nemo põt.vbi gl.sing.ꝛ rex in.d.l.
iuris ordinẽ.ꝛ dic aut mutuauit domiciliũ bõafide añq̃ꝫ
posset in ius vocari.vt qꝛ erat debitũ ꝯditionale.ꝛ tũc in-
spicit̃ nouũ domiciliũ.j.de appel.c.p̃terea reqsisti p Ber.
c.ij.de ꝯsti.per Archi.aut postq̃ꝫ potuit in ius trahi.ꝛ tũc
qꝛ erat acqsitũ ius fori ẽt in veteri foro pt ꝯueniri.¶ Si
aũt in fraudẽ mutuauit domiciliũ hoc sibi nõ pdest.vt in
c.i.de obliga.ad rõcinia.¶ An hypotecaria possit qs co
raz ordinario conueniri alibi q̃ꝫ in loco ꝯtractus.dic ꝙ ẽt
vbi reus tenet̃ in auc̃.vt omnes obediãt iudicib⁹ ꝓuincia
rũ.in.§.i.in glo.vt si reo.que glo.nõ ẽ alibi qð intellige cũ
limitatõe.Inno.si ibi reperiat̃ als nõ.qꝛ ibi nõ plus opat̃
possidere solũmõ q̃ꝫ contrahere dicet aliqs ꝙ ibi presens
est aio cũ possideat animo sꝫ hoc nõ suffici.¶ Item ani-
mus a proprio corpore localiter nõ distinguitur ꝛ animũ
habet ad locum.sed non in loco separato a sẽ. ¶ Nunc

capio qd dicit hic collec. z dico primo q de impetratōe si curatur vitrum vltra dietam vel si impetretur dūtn vltra pars nō trahitur. vt. d. c. statutum. z ibi per Jo. an. in nouella. qd intellige dūmō iudex ciuitatē nō exeat vl dioce sim in quibus fuit deputatus. vt. d. c. §. in nullo. nisi d cō sensu partium vt hic. z tunc cognoscēdo nō per cōmissionez qz nō est in hoc ɔsensu de quo pauci aduertūt fm Jo. an. ff. de offi. pcon. z legati. l. ij. ¶ Quid si papa cōmittat ex certa scia extra dietam vt si cām pusinoꝝ cōmiserit: epo florentino valet cōmissio: qz aliter nō pōt intelligi ppter distantiā loci. ¶ Sz nūquid actor pōt trahi vltraª dietā. Jnn. sentit q sic qz impetrādo se subijcit loco. ar. ff. d iudi. l. ij. §. sed si agant. qz nūquā reus dz trahere actorē. tex. est notabilis. ff. de in ius vo. l. si libertus. ¶ Item in his que sunt modici pindicij certa scia pricipis habet p derogato ria. ¶ Sed ecce epus pōt impetrare extra diocesim ɔtra subsidium nūquid idem ɔcedit. c. cathedrali videt q sic. arg. C. de diuer. pscrip. l. j. ¶ In contrarium qz de capitu lo nō e. l. cautū. z est quasi altera psona z statutum legis mutatōe psone nō dz alterari. ar. ɔ. ff. qd me. cā. l. metuz §. nota. ¶ Animaduertēdū tn q noie capituli contine tur prior capituli z decanus: qz in toto pars ɔtinet. vt no. Arch. xlv. di. sz illud z lre citatorie psentant maiori de ca pitulo. vt no. Arch. xliij. di. cōmēsatōes. ¶ Quero quis dicatur locus insignis. Respondeo vbi e copia peritoꝝ z multoꝝ ptoꝝ z ita bonus vir debz arbitrari: qz debz considerare vtilitatē z facultatē ptium. argu. ff. de solu. l. cum stichus. z. l. j. ff. siquis cautionibus. z. C. vbi d ratio cinijs agi opor. l. j. z nō solū ptium sed et testiū. ar. ff. quē ad. testa. ape. l. sigs ex assignatoribus. z ff. d testi. l. iij. §. si. vn puto q testes nō sunt trahēdi vltra vnā dietam a fini bus eoꝝ diocesis nisi ɔsentiāt sicut pprias ferias possunt allegare. vt no. in. l. j. in prin. ff. de fer. ar. C. de testi. l. si qn in rōne lre. ¶ Querit eandē circa secundam ptem istius c. nūquid in cā vbi requirit spāle mandatū admittat cō iuncta psona sine mādato. Jnn. z Ber. dicūt q nō. j. d re sti. in integ. c. coram. Pau. de leaza. dicit ɔtrium per q si de spāli. z. l. patri pro filio. ff. de mino. nisi dicas q ibi est spāle in patre. qz censet eadē psona cū filio. ¶ Idem ecō tra. vt. C. de pcu. l. exigendi. vbi de hoc in glo. z e tex. i. d. l. pater. versi. ex quo apparet q tex. nō e alibi. ¶ Sed an prodigo vel furioso admittat coniuncta psona. gl. ibi di cit q nō nisi habeat instrm cure. tamē glo. loqtur vbi re quirit spāle mandatū si ad tex. referat. sed ego generali ter intelligo qz isti exilio mētis laborantes ratificare non possunt p se. vide Cy. in. d. l. exigēdi. in. vij. q. z glo. in. l. tu tores qui. in prin. ff. de admi. tu. ¶ Sed nūquid per cau tōem rati excludit pbatio falsi pcuratoris. rñdeo non. tn in dubio legitimat psonā satisdatōis. vt no. Cy. in. l. j. C. d pcur. vbi videas. ¶ Sz nūquid ɔiuncta psona possit cō stituere pcuratorē pro cōiuncta. Bar. dicit q sic. j. d sindi co in glo. si. qd est verum si factus sit dñs litis per cōtest. also non. qz nullus facit pcuratorem ad lites nisi sit domi nus litis vel cause. vt. ff. de iniurijs. l. sed si vnus. §. procura torez. z. ff. de appel. l. ab accusatore. §. si. ¶ Demum querit collec. nūquid procurator ad appellandū possit impetra re super appellatione. rñdet q sic: qz e sup ɔsecutione ap pellationis z in ordine appellatorij iudicij z hoc si pōt p sequi appellatōem secus si pōt ɔsequi. C. de pcu. l. murº. dubiū. facit qz in extraordinariū iudicē ɔsentit in quo vi debat requiri speciale mādatum. pro prima opinione fa cit. ff. de pcura. l. qui pcuratorē dat. z qz cum vnū conce dit z id vnum videt ɔcedi q sequit ad illud. ff. de ser. vr. pdi. l. seruitutes. §. si domo. lz ɔpromittere non possit sine speciali mandato: qz ibi agit de magno pindicio. Nam periculosa res est z penalis ɔpromittere in arbitrum. vt no. ff. de mino. l. sed si emptione. §. minores. ff. de ar. l. non distinguemus. §. si domini.

a ¶ Vide Aret. consi. lviij. inci. di ligenter.

b ¶ Exten de hoc. vt p bar. post gl. ibi. in. l. j. in §. j. ff. nil no. ap. penden.

D **Ilectus filius.** Idest quā do agit rea li ɔputant diete a fine diocesis res sita est hoc Primo z de meritis appellatōis nō iudex a quo sz iudex ad quē cognoscē ᵇ dz. h scdo. ¶ Casus. Jor danus clericus dalmanēsis impetrauit lras cōtra Joā nem sarracenum super ecclesia sancti Nicolai dalmanen. quā dictus Jordanus vendicabat a dicto Joāne: dictus Joānes excipiebat cōtra dictas litteras dicēs q auctori tate litterarū nō poterat conueniri ea rōne q vltra duas dietas a diocesi vbi erat dicta eccla cōstituta agebat con tra statuta cōsilij generalis de quo cōsilio in dictis lris fi ebat mētio. Sed cotā istā exceptionē fuit replicatū q ideo dicte littere erant valide qz dictus Jo. in cōsouēsi z cliensi diocesi obtinebat bñficia. z ex hoc ibi habebat be neficiū qd nō distabat a iudicibus vltra duas dietas iudi ces auditis hincinde allegatiōibus pcedebāt in cā quaz dictus Jo. sentiens se grauatum appellauit ad sedē apo stolicam. papa cōcessit iudices sup appellatiōe. sed primi iudices inhibuerūt ipsis ne pcederent. vn oriebat duplex questio. Primo an teneret appellatio. Scdo ad quē pti neret cognitio an esset pcedēdum necne papa mādat pri mis iudicibus q debeāt supsedere. z dicit q scdi iudices habēt cognoscere ad quos ptineat iurisditio. Ibi. I. puta Joānes. Ibi sarracenº cognomē est nō nomē secte. vl dic sarracenº quōdam nūc clericus. Ibi q auctoritate lrarū. no. formā exceptionis proponende melius q reperiatur alibi. Ibi eo. i. ex eo seu ea ratione. ibi mētio. s. c. primo. Ibi vel expressum zc. Ibi dioceses. que diocesis nō dista bant vltra duas dioceses a diocesi vbi erat dicta res. i. ec clesia situata. Ibi denegantes. nota a denegatōe exceptō nis declinatorie appellari. Ibi prosecutus. no. q prosecu tus appellationem dicitur ille qui super appellatione im petrat rescriptum. vt. s. e. c. ex parte. ¶ Attamē rescriptū nō inducit litis pendētiā. Sed appellatio interposita vl citatio subsecuta. ff. d in ius vo. l. libertus. C. de temp. ap. l. si. §. illud. ¶ Domiciliū nō pōt eē clādestinū. sed origo pōt eē in obscurum. Ibi vos. i. primi iudices cāe principa lis. Ibi inhibens. i. perperam qz iudex a quo e inferior. z ideo nō potest inhibere iudici appellonis qui e superior. Ibi supsedeatis. i. vos primi iudices. hoc dicit qz si Jo. suc cūberet in appellatōe cā remitteret ad priores iudices tā de iure canonico q de iure ciuili. vt. ff. de mino. l. intra vti le. secus qn appellat a diffinitiua. vt. C. de appel. l. eos. in prin. Ibi nō vos. i. a quibus fuit appellatum. Ibi sed dicti iudices. i. appellationis. no. q de qōnibus incidētibus su per iurisditione iudicis appellationis ipse debet cogno scere nō iudex prime cause. ¶ Adde qd no. C. d appel. l. preses. per Ja. de are. z Cy. no. qd dixi in sūmario. ¶ Itē no. q quis pōt hēre plura bñficia dūmō sint cōpatibilia z non requirāt residētiam. j. de elec. dudū. z in cle. gre. de rescrip. z tam p hoc nō dicit habere plura domicilia quia domiciliū hz solū in principaliori vbi residet. vt. ff. ad mu nicipa. l. ciuis. §. celsus. z locus pricipalis dr hz larē z vbi facit residētiā ɔtinuā vel qsi. vt. l. ij. C. vbi sena. vl claris. ¶ Itez pōt qs hēe quatuor domicilia fm quatuor tpa āni. ar. ff. de acq. pos. l. iiij. §. saltº ibernº. ¶ Vel saltē duo vnū in estate aliud in hieme. qd faciūt nobiles pp malitiā aeris euitandā. vt. ff. d aqua quoti. z esti. l. j. §. estate. z in cipit estas in eqnoctio veris z finitur in equinoctio autū ni vt ibi no. Et no. q hodie potius inspicit locus domici lij q locus vbi est res. Intellige nisi reperiretur i loco vbi res est. vt dixi. c. proxi. ¶ Itē no. q in reali forma est rea le in psonali psonale. ar. ff. de neg. ge. l. qui aliena. §. si. z. C. de prescri. longi temp. l. vltra. ¶ Accipe glo. que incipit ex hoc. z recita prout iacet accipe glo. que incipit z male. Et no. diligenter q postq papa causam appellatiōis cō misit ex certa sciētia statim iurisditio priorum iudicū est suspensa. de hoc per Inno. in. c. pastoralis. §. preterea. j. de offi. deleg. ¶ Quero nunqd iudex supior possit inhibere inferiori. rñdeo sic si ad supiorē est deuoluta eadē iurisdi tio vel d eodē. also nō. vt no. Arch. xj. q. i. d psona. ¶ Que ro an siqs hz plures habitationes possit citari ad quālibet. Rñdeo citari pōt si psonalr inueniat vel latitat. Sz si nō inueniat vel nō latitat dz citari vbi cōiter habitare consueuit. vt no. in cle. cām. j. de elec. ¶ Quid in exulibus qui nō hnt domicilium. dic vt dixi. c. proximo. Et no. per Bar. in. l. iiij. ff. de dam. infec. ¶ Quero nūquid i actioni bus

c ¶ Contra rium vr pro bare tex. in vna copula in. c. si. in si. de excep. cō trariū etiā pbat tex. in c. ex pte. s. e. cogita. z vi de do. An dre. pomuz rñdentez in d. c. ex pte i suis scriptis.

bus psonalibus in rem scriptis idest que sequunt fundū. Id eniz ꝙ nō sequit fundū psonale est. ff. de ꝯben. emp. l. fi. §. fi. Rñdeo idē ꝙ in realibus quo ad foꝝ ſm Inno. ꝙ tene mēti ppetuo. ℂ Quero vbi dr esse res mobilis vl' se mouēs. rñdeo. vt. ff. ď here. insti. l. ex facto. §. rex autē. ⁊ ff. de pig. l. debitoꝛ. ℂ Extra quero vtrū in loco solutionis ꝯbat nouū foꝝ. ⁊ dic ꝙ nō vt dicit illa. l. no. ff. ď ꝯdi. inde. l. qui certo loco. ℂ Item quero vtrū iudex impetratus su per nullitate ꝯtus emptōis possit cogere ad restitutionē p̄cij. arg. ꝙ sic. ff. de ꝯben. emp. l. senatus. nam ista duo ha bent se ꝯsecutiue seu illatiue rex. est ibi notabilis.

a ℂ Capituli hz q̄ttuoꝛ significationes vt hic hēs per Panoꝛ. i. j. no. ⁊ vid pa noꝛ. in. c. sacrosan. in. ij. not. de elec.

C Apitulū sancte. Istud capitulū legit duob' modis ⁊ sunt lecture ꝯrie vna est vt illa dictio prius ponat aduerbialr ⁊ significet tp̄s p̄ntationis ⁊ v̄bū reportauit exponat. i. p̄nta uit. naz ante p̄ntationē lr̄e sunt in pēdēti. vt. ff. ď acq. pos. l. qui absīti. ⁊ ſm hoc exp̄sse habet hic ꝙ si plures ipetrēt lr̄as circa idē bn̄ficiū ꝙ prius oblate executoribus habēt viz ⁊ nō prius ipetrare nisi ⁊ ille prius offerant ⁊ hāc lec. tenent Bar. ⁊ Gof. vt pz in summa. §. itē tollent. ⁊ not. S. eodem. c. j. ⁊ ſm hoc idez est in litteris ad bn̄ficia ꝙ in re scriptis ad lites. Alia lectura est ꝙ dictio prius sit nomen i. primū siue primariū mādatū vt sit sensus ꝙ si plures impetrāt in eadē ecclesia stemus date vt prius impetrās p̄ferat ⁊ solus recipiat. Et in prima parte factū narrat per plexitatez ꝯtinēs querelantis. In secunda ponit cōmissio diffinitionis pplexitatem tollens ibi quo circa. ℂ Et ad euidentiā nota ꝙ ꝯtrouersia istaꝝ lecturaꝝ est hodie decisa. nā in lr̄is gratiosis ex q̄bus imediate oꝛit ius gratie inspicit tēpus date. vt in. c. cū qui. de p̄bē. li. vj. ⁊ in. c. duobus. de rescriptis. eo. li. a cōtrario sensu. sz in rescriptis ad litis exercitium siue ad lites inspicit tp̄s p̄sentationis. Nec mirū q2 iste littere ab exercitio recipiūt pfectionez. Et iō occupantis exercitiuz melioꝛ est conditio. ⁊ hoc in cā p̄ncipali sed in cā appellationis supplantans aduersariū in preueniendo non est melioris conditionis quādo statuta erat dies. vt. J. de appel. vt debitus. ⁊. c. oblate. de hoc plene no. J. de ꝯces. preben. si soli. li. vj. vbi est gl. multū magistra ⁊ mera. ℂ Quid si eadem die duo ipetrauerūt a papa potestariam bononie dic ꝙ neuter admitti ad ingressuz officij. sed si vnus est in possessione alter nō p̄sumit pro possessore q2 eo ipso qđ possidet plus iuris hz eo qui n̄ possidet. vt. l. j. in fi. ff. vti pos. Et idem si papa vna eadēqz die concedit vnum idēqz feudum diuersis personis per diuersas bullas sicut dicimus in diuersis testamentis in quib' non apparet distinctio hore vel diei sed si apparet distinctio hore vel diei. imo ⁊ puncti idem operatur pūctus qđ operatur preuētio. vt no. ff. de solu. l. si ex pluribus. l. fi. vbi est optima glo. ℂ Casus calimachus impetrauit contra capitulum sancte crucis super prebendali beneficio in eadem ecclesia obtinendo. Primo litteras monitorias. Secundo literas preceptorias. similiter Ber. sup ꝯsimili beneficio sibi in dicta ecclesia cōferēdo impetrauit litteras executorias nulla facta mentione de litteris calimaci.

ℂ Demū virtute istarū secūdarū litterarū canonici tāqz cōtumaces fuerūt suspensi appellatiōe. tn̄ prius interposita per capl'm. Demū dictus calimac' nouas litteras impetrauit sup executione mādati pro eo facti ⁊ q2 canonici erāt perplexi ⁊ significauerūt pape. hoc papa mādat ep̄o ⁊ Archi. legionen̄. quatenus eo recepto in canonicuz ⁊ in fraudē assignatoqz sibi beneficio p̄bendaliq ad eos pri' mandatū apostolicū reportauit absoluat dictos canonicos a dictis sentētijs ⁊ alteri imponat ppetuū silentiū super litteris ⁊ ꝓcessibus suis. ⁊ est ratio q2 imediate dz absolui. ⁊ sic fingit absolutus in. c. illud. qđ no. in simili. J. eod. in vestra. ℂ Itē q2 papa pōt dare hanc potestatē excōicato. ar. ff. de offi. pto. l. barbarius philipus. ℂ Adde et ꝙ sine sp̄ali mādato si excōicatus prestat cautionē de parendo iuri dz absolui. ⁊ ex tūc hz p̄tātez recipiēdi aliquez in canonicū. vt. J. de p̄ben. pro illoꝝ. ⁊ hec receptio tribuit ius sz est alia receptio que consistit in puro facto. vt si ille cui iam canonicatus est collatus recipiat ad possessionez ⁊ hoc bn̄ pōt fieri p suspensos ⁊ excomonicatos. q2 ē mera executio facti. vt. J. de prebē. cum cui li. vj. ℂ Ibi crucis per hoc pz ꝙ nō erat ēt cathedralis q2 n̄ fuisset expressuz nomē sci. sz stilū curie de quo vide ꝙ no. J. de prebē. q̄uis li. vj. ℂ In glo. antepenul. ibi impetrante. Ibi ꝯsimili q2 eiusdem nature ⁊ forme sed nō eiusdē substantie q2 aliud est beneficiū vnius alius alterius. ℂ Nā bn̄ficium tuum nō est meū nec ecōtra sicut nec vsufruct' nec certe persone coherentia. ff. de duob' reis. l. si id ꝙ ego. Ibi nō habita mētione q2 si papa vltra procedit ⁊ nos procedimus. Si aūt vltra nō procedit non intelligit grauare ecclesiam de duobus sic simile. ff. de le. i. l. plane. §. si duob' ⁊. l. nō quocūqz. §. qui gayum. ⁊ ff. de le. ij. l. ticia. §. qui i vita. ⁊ ꝙ no. in. l. j. C. de mulieribus. ⁊ in quo loco. li. x. i vlt. gl. vbi dicit ꝙ nō debet quis pro eadez re bis grauari illa glo. no. ad datia ⁊ collectas que quotidie iponuntur. ℂ Item no. dictum. §. q gayum ꝙ eadem actio non pōt cedi diuersis insolidum ibi qui iudices. l. scōi. Ibi appellationem scilicet calimaci vel verius capituli. Ibi inteposita3 pro eo ꝙ ipsi executores non admittebant exceptionem primi mādati oppositam per capitulum contra ipsas executores. ⁊ sic nota ꝙ capitulū opponebat de iure tertij pro suo interesse. ff. ad carbo. l. iij. §. cum extaret. ℂ Adde ꝙ aut ex iure[b] tertij surgit ius opponentis vel non ius agentis ⁊ tūc potest opponi de iure tertij. ℂ Aut non surgit ius opponentis vel nec surgit ius agentis ⁊ tūc de iure tertij nō potest excipi exemplū in nudo possessore sine titulo q cōuenitur publiciana. Nam non potest excipere ď dominio vel domini sicut nec agere quia qui excipit agere videtur hoc pz insti. de acti. §. alie. C. de ser. fu. l. cū seruum ⁊ ibi p Cy. ⁊ Ode. Ibi in eos de caplo ⁊ sic nō in capitulum q2 capitulū est nomen iuris ⁊ intellectuale in quo proprie nō cadit excōmunicatio. vt. J. de sententijs excōi. c. grauē Ibi protulerūt ⁊ bene ſm vnam lecturam vel dic ⁊ male ſm aliam quia pendebat exceptio ⁊ appellatio obstatiua tn̄ q2 erat appellatū a grauamine ⁊ nō a diffinitiua nō erat iurisditio executorū suspensa ipso iure ⁊ ideo de iure iuris tenuit s̄nia sed debet rescindi. Ibi suspensionis. ⁊ excōicationis no. semel inodatū iterū inodari sic ⁊ semel bannit' iterum pōt banniri q2 bannū alteri' banni imunitatē nō p̄stat. Et q2 qui i soꝛdibus est soꝛdescit adhuc. vt. ff. ď ritu nup. l. palam. §. pe. ⁊ primū bānum aggrauat ſm vt. ff. de pe. l. aut dānū. §. quisqe. Tamē pēa coꝛporalis actualiter non recipit duas executiones. vt. ff. ď fur. l. vulgaris i prin. Ibi eo recepto ⁊ sic pz ꝙ excōicati recipiūt aliquē in canonicū de hoc. J. de prebē. c. pro illoꝝ in glo. pe. Et vide ꝙ ibi no. moderni excōicati ergo exercēt actū spiritualē passiue ⁊ iussu superioris q2 aliter nō possent absolui ab excōicatione si spōte ⁊ ꝓpria libertate nō possent recipere ac excōicatio nodū obligatiōis nō dissoluit siue tp̄alis. siue spiritualis sit obligatio. Ibi eo recepto nō fuit hec forma litteraꝝ ꝙ reciperetur i canonicū sz fuit mēs forme. ℂ Nā cui mandat assignari bn̄ficiū prebendale dz canonizari ⁊ econuerso q2 vnum nō debet esse sine altero. Ibi relaxetis ergo oēs iste s̄nie erant alique al's nō esset necessaria relaxatio ſm Ber. ℂ Alij dicunt ꝙ sit relaxatio ad cautelaz dic vt in glo. ℂ Item not. pplexitatez solui per s̄niam imponentem silentiū parti que nō fouet iusticiam. ℂ Nunc capio glo. dicit glo. ꝙ relaxatio ꝓprie dicitur ad cautelā ⁊ istud verbū debet exprimi in s̄nia relaxationis. ℂ Absolutio aūt dicitur perpetua ⁊ in vtraqz requirit forma ecclesie. ℂ Nota hic ꝙ prioꝛ i tempore potioꝛ ē i iure. Itē no. ꝙ in preuentio pplexitatis nodū dissoluit tn̄ nō dr preuenire q nō obseruat tp̄s. l. fi. C. q admit. ad bo. pos. p̄nt. nā q precipiti festinatiōe p̄currit nihil capit. ℂ Quero p quem actū inducatur ista p̄uentio. Rñdeo per presentationē ſm her. vel per solā impetrationē in lr̄is beneficialibus q2 gr̄a accipit pfectionē ex cōsensu ⁊ litteris rescribentis. ℂ In lingua pricipis stat gr̄a. ℂ In scriptura testimoniū. In executiōe cōmoditas. lingua ergo pricipis ē illa que prelationē inducit ⁊ hec ē veritas. ℂ Adde ꝙ tribus modis aliqd dicit pfectā. C. ď pl. ⁊ cōmo. rei. vēdi. l. j. scilicz pfectione ꝯsensus seu ordinatiōis purificationis

b ℂ Vide Alex. consi. cxxvij. col. pe. lib. ij. ro. ꝯsi. xlvj. cardi. flo. cōsil. ciij. colū. fi.

Trib' modis aliquid di p factuz.

ꝛ traditõis ſm Cy. ¶ Et dicas ꝙ interdũ agiť de ꝓla-
tione officij. Interdum de ꝓlatione cõmodi. Itẽ aliquan
do de iure initiãdo. interdũ de initiato iudicãdo iterduꝫ
de iudicato exequẽdo. Primo caſu ꝓlatio attẽdiť penes
initium actus vt hic ſm vnã lec. ſm quã primus ĩpetrãs
ꝓfertur qꝛ alteri nõ erat ius initiata. ¶ Scdo caſu ñ ſuf-
ficit initiũ niſi deuenias ad aliqđ exercitiũ. ꝛ iõ ꝑ officij ra
dicatõe neceſſaria ẽ litis ꝯte. in ꝓcuratorẽ ad iudicia. vt
ff. de ꝓcu. l. pluribus. ¶ Sꝫ in ꝓcuratorem ad negocia in
quo litis ꝯteſta. nõ cadit primus acceſſus ad aliquid ſub
ſtantiale ꝓlatõeꝫ iducit. ar. ff. de ꝯdi. ob cãm. l. ſi. pecunia
in ꝓn. ꝛ in iuriſditõe iudicis nõ reqriť litis ꝯte. qꝛ ꝑ eã nõ
augeť effectus vñ ſufficit ſola citatio. vt. ff. de iudi. l. ſiqs
poſtq̃ꝫ. lꝫ gl. notauerit ꝯrium. ff. de iuriſditio. om. iudi. l. ꝛ
qꝛ. pro quo videť caſus. ff. de ꝓcu. l. ſi reus paratus. lex eſt
notabilis quo ad ꝑtãtem ſupplendi. ¶ Tertio caſu qñ
agiť de iure radicato ꝓferendo: tunc aut ẽ tale ius in quo
habet locũ preuentio ꝛ inſpiciť ſnia. vt. ff. de noxa. l. ſiqs in
multis. aut nõ hꝫ locũ preuẽtio: ꝛ tũc ſnia nõ curať. vt. ff. q
po. in pig. ha. l. claudius felix. Nã lꝫ creditor ſecũdus pre
ueniat tñ nõ abſorbeť ius prioris creditoris. ad idẽ. ff. de
rei ven. l. is a quo fundus. C. de iure delib. l. ſi. §. ꝛ ſi ꝓſataꝫ
ꝛ. l. pupillus. que in fraudẽ creditoꝝ. ꝛ eſt materia nimis
lata. ¶ Prerogatiua alia datur exercitio. ꝛ iſta aliquan
do facit de poſteriore prius. ¶ Quedaꝫ abſorbet ius cõ
trarium ꝛ hec ãnihilat illud vt hic. ¶ Et ſcias ꝙ ĩ actõ-
ne ꝑſonali etiam in rẽ ſcripta plus operať ꝓuentio quam
in reali. ¶ Item no. ꝙ preuentio quãdoqꝫ attẽditur per
litis ꝯteſtationem vt cã tollende ꝑplexitatis. ff. de verb.
obli. l. ſi ticius ꝛ ſeius. ¶ Ex his patet ꝙ ordo preroga-
tiuam inducit ꝛ aliquãdo hoc eſt verum etiam in ordine
vocis: qꝛ ex ordine vocis ꝓſumitur ordo intellectus ꝛ qui
prius nominať in inſtrumẽto ꝓſumitur prius ꝑncipalior
ff. de ſtip. ſeruo. l. ſi ſeruus. per Ja. de are. inter voceꝫ ꝛ vo
cem tempus eſt. ſ. inſtans. tamẽ de hoc inſtãti raro curat
lex vel canon. ĩ. de appel. c. ſecundo requiris. ff. de peculio
legato. l. quidã ſaluo ꝙ in prolatõe verboꝝ vnus ꝛ idem
actus dꝫ eſſe ꝯtinuus. ff. de ver. ob. l. ꝯtinuus actus. qꝛ ora
tio nõ dꝫ diuidi tẽporibus diſtinctis: qꝛ ex aggregatis ꝛ
nõ diſgregatis fit vnũ corpus cõtractus diuiſio corrũpit
integrale. ff. de ver. ob. l. j. ¶ Sed iſtud extra materiã no
ſtram eligať. ¶ Sane illud certũ eſt ꝙ in dependẽtibus
a tẽpore potior ẽ in iure vt in filio ꝓrogenito niſi ſit inha-
bilis qꝛ ſeruus. ff. de ſtat. ho. l. aretuſe. vel niſi data ſit for-
ma per contrariũ vel in vltimo ex ꝑſeuerãtia deprehẽda
tur maius meritũ vt expleta ſtipẽdia qꝛ ꝑſeuerãtia atten
diť penes fineꝫ. vt. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. l. mutiane. tex. nota.
¶ Adde ꝙ quecũqꝫ ex neceſſitate ſequũtur illa retro fin
gũt. C. de admi. tu. §. pro officio. per Cy. qui po. in pig. ha.
l. qui balneũ. ꝛ. l. potior. ¶ No. inſup ꝙ tempus qđ labiť
nõ reperiať ſi quis ẽ ab alio priuatus. Dic ꝙ vbi ſurgit ꝓ
uentio vel obuiať principio mora nõ purgať. ff. de adop.
lega. l. mancipioꝝ. ff. de fideicõ. lib. l. thays. §. vita. ¶ Itẽ
ſi ſurgit ꝯtractus ꝯfirmatio. ff. de edil. edic. l. qđ ſi nolit. §.
ſi quid ita. ¶ Ideꝫ ſi ſurgat ex tempore reſciſio ꝯtcꝰ ipſo
iure. ff. de mino. l. emilius. ¶ Ubi ꝛ poſtq̃ꝫ reo ad irritũꝫ
recidit mora nõ purgať qꝛ nõ reſurgit in iudicio qđ con-
ſumptũ eſt ꝛ aboliťꝫ. vt in. c. j. quo tẽpo. miles. coll. x. vñ
deſtructo corpore ꝯtractus deſtruiť ſpiritus eius. i. robur.
¶ Nam in humanis non reperiť ſpiritus abſqꝫ corpore
ſuo. Itẽ ſi certũ tẽpus ꝯceſſum eſt purgationi more poſt
illud tẽpus mora non purgať etiam ꝓpter iuſtuꝫ impedi
mentũ in iſto tẽpore purgationis emergens. C. de fideiuſ.
l. pe. vbi ẽ tex. vnicus in iure. ꝛ tamen morã elidit caſus for
tuitus. ff. de publi. l. ceſar. vnde ſi emphiteota nõ purga-
uit moram infra tempus purgationis nũquã poteſt po-
ſtea purgare. ĩ. de loca. c. potuit. illud ẽ ꝯſideratõe dignuꝫ
qđ mora ideo purgať qñ per oblatõem debitoris credi-
tor conſtituiť in mora recipiendi. Nam vltima mora no
cet. Nam ſi nõ ꝯſtituiť in mora creditor per oblationem
ꝯriam ipſius debitoris nũquã debitor releuať a mora. ff.
de verbo. ob. l. ſi ſeruuꝫ. §. ſequiť. ſed ſi ſubtiliter cõcernas
facit. ff. mandati. l. hominem. ꝛ. ff. de conſtituta pecunia.

l. ſed ſi alia. ff. de ver. ob. l. interdum. §. ſi. per Bar. ¶ Et
ſicut ꝓteritum nõ reparať ſi cõſumptũ ẽ. ſic ecõtra futu-
rum qđ initiatũ nõ eſt nõ conſiderať. ff. de vſu. l. j. §. j. Nã
ibi vſura ex mora veniẽdi cõnieťurať futuro tẽpori ꝛ ide
initiať ꝛ nõ prius ꝛ tanq̃ꝫ fluat in tpe in cauſa non ẽ. ergo
nec in cauſato. igiť nec in dicto qđ nõ eſt fundandũ ſuper
nihilo. ꝛ vide oino qđ no. Inn. de procura. c. audiris. in ſi.
¶ Dico autem ꝙ vbi futurũ formať ſeu fundatur a pre-
terito contractu pertinet ad iudicem quo ad cautionem
ſecuritatis. ff. de iudi. l. in oibus. ¶ Itẽ quo ad inſtrũm te
ſtande veritatis. C. de libe. cauſa. l. ſicut datam. ¶ Item
quo ad cumulationẽ cõcluſionis libelli ſi futurũ ẽ vnituꝫ
cuꝫ ꝑñti ꝑ eandẽ formã diſpoſitionis. C. de fideicõmiſ. l. j.
¶ Itẽ in executione rei iudi. futura ꝯſideramꝰ. C. de ſen.
q̃ ſine cer. quãti. l. j. qꝛ veniũt ꝯſecutiue. i. ꝯſequẽter nõ per
ſe. ¶ Sed oimodo futura nõ hñtia ꝓcedentẽ ordinatio
nem cauſe efficiẽtia nõ ꝑtinent ad iudicẽ. ¶ Futura conſi
deranť qñ ꝑñtia ad ea ordinanť ſeu ꝯtinuanť futura pre-
ſentibus ꝑ nãm vel copulã. als a iudicibꝰ nõ conſideranť.
. C. de fideicom. l. j. qꝛ futura per ſe nõ ſunt apta ad agere
nec ad excipe. vt. l. pure. in prin. ff. de excep. doli. ¶ Et ſci-
as ꝙ vbicũqꝫ iudex ꝑpetuũ ſilẽtium imponit ibi de futu
ro pariter cũ ꝑñti diſponit ꝛ id ꝯtingit ex nã rei iudi. ff. de
lib. leg. l. aurelius. §. centũ. cum ſimi. ¶ Itẽ continuatiue
ff. de arbi. l. inter caſtel. ¶ Item ſi iudex proſpiciat futu
ra nõ tñ eſt ſnia nulla. l. j. §. biduum. qñ appellandum ſit.
¶ Iteꝫ aliqñ ſnia hꝫ tacitã ꝯditionẽ ſi liquidabiť poſtea
vt inſti. de actio. §. curare.

Ad audientiam.

a Penſio re-
preſentat
ipſuꝫ bñficiũ. ar. ff. mã. l. ſi. vbi cõpoſitio repre
ſentat victoriã. vt. ff. de acqui. here. l. fuit qdã
vbi cõpoſitio repñſentat fraudẽ. ¶ Si hñs lras pape ad
bñficiũ eius renũciauerit ꝑ ãnuam penſionẽ nõ valẽt be
neficiales lre quas hoc tacito poſtea impetrauit. ¶ Ca-
ſus. Fuit relatuꝫ pape ꝙ quidam clerici obtentis lris ad
beneficia renũciant eis recepta ãnua penſione. deinde im
petrant alia bñficia non facta mentione de ipſis litteris
primo impetratis. ꝛ de renũciatione predicta ꝛ penſione
predicta. papa decernit impetrationem nõ valere ꝛ man
dat in irritum retractari totum quicquid eo pretextu eſt
ſecutum. Ibi ab eis. ſ. eccleſijs grauatis. Ibi ãnuas pẽſio
nes. Nota cum mandatur alicui prouideri de bñficio vſ-
qꝫ ad certam ſummam non includiť penſioꝰ. vt in. c. quã-
uis. de preben. lib. vj. Non ob. hec lra que dicit alia bñfi-
cia. quia dictio alia ſignificat diuerſitatem. vt. C. de ſeruis
fugi. l. fugitiui. Ibi bñficio lrarum. non dicit bñficio eccle
ſiaſtico. quia nõdum illud erat adeptus ſed adipiſcẽdus
quaſi dicat renũciauit officio iudicis qđ oriť ex litteris ob
tentis ſuper prouiſiõe. ꝛ ideo nõ eſt ſymonia. quia ius ſpi-
rituale nondum erat formatum. Ibi vendicas. ſimile ver
bum. C. mandati. l. per diuerſas. ꝛ. l. ab anaſtaſio. Ibi ha
ctenus impetrarunt. No. conſtitutionem reſpicere prete-
rita. quia ratio finalis conſtitutionis eſt de preterito. vel
quia fit mentio de preterito. vel quia non eſt noui iuris ꝓ
mulgatoria ſed veteris declaratoria nõ penalitatem ſed
actus inualiditatẽ continens. ¶ Capio glo. que optime
ſunt. ꝛ ad euidẽtiam quero vtrũ ſtipẽdiũ ſit eccľaſticum
bñficiũ. rñdeo penſio de ſui natura non cenſeť eccľaſticum
bñficiũ cũ layco aſſignari poſſit niſi talis ſit pẽſio q̃ cõſue
uiſſet pro eccľaſtico bñficio aſſignari. vt. ĩ. de ꝓben. c. quã-
uis. li. vj. per Arch. ¶ Quero qñ ſoluẽda ſit pẽſio iſta. rñ.
aut ꝓſtať principaľr ꝓpter ſe ꝛ in genere ꝛ debeť in princi
pio ãni. aut ꝓpter aliud vt puta propter operas ꝛ debeť in
fine ãni. vt. ff. de ſtip. ſeruo. l. ſi ſeruus cõis meuij. §. ſi. aut de
aliquibus redditibus. ꝛ tunc eis perceptis. ff. de condi. ꝛ
demon. l. j. in ſi. ff. de verbo. ob. l. inter ſtipulanteꝫ. §. ſacrã.
aut ob certam cãm. puta pro penſione domus. ꝛ tunc de-
betur tempore quo penſio ſoluitur. vt. ff. qñ dies lega. ce. l.
ſemel. §. ſine habitatiõe. ¶ Sꝫ nũquid ſtipendium trãſit
ad hrđẽ. vĩ ꝙ nõ. vt. C. de vſufru. l. cũ antiquitas. ꝛ in. c. j.
§. ſi. quis dicatur dux marchio comes. qꝛ iſtud ſtipẽdiuꝫ
eſt quedã ſeruitus ꝑſonalis. In contrariũ videtur per. l. ſi
pactũ

a ¶ Aduer-
te quia do.
And. barb.
hic tenet ꝙ
imo iſta an
nua pẽſio ẽ
bñficium ec
cleſiaſticũ ꝛ
facť tria mo
tiua ad que
rñd. ꝛ ꝑticu
lariter ſi. do.
Feli. ꝛ inter
alia ponde
rat verbum
alia hic po-
ſitũ ꝙ ipor-
tat ſimilitu
dinem iux-
ta no. i. c. ſe
des. ĩ. eo. ſꝫ
do. Feli. rñ-
det ꝙ vbuꝫ
alia ñ deno
tat ſimilitu
dinẽ qñ per
alia iura eſt
declaratuꝫ.
ꝙ aliqđ nõ
eſt ſimile vt
in penſione
ẽ declaratũ
hic. ꝛ. i. d. c.
quãuis. §. j.
ego rñdeo
alio modo
ꝙ text. ſim-
pliciter di-
cit ſeu alia
beneficia ñ
dicit eccle-
ſiaſtica quo
cãu nulli du
biũ ꝙ pẽſio
eſt bñficiuꝫ
ſummendo
large. ꝛ ita
rñdꝫ capta
hic aduerte
ẽt qꝛ cõtra
iſtã meã ſo.
facit qꝛ ap-
pellatõe bñ
ficij i dubio
intelligimꝰ
de eccľaſti-
co tanq̃ꝫ de
digniori vt
ꝑ Cardi. in
cle. ij. in. viij.
no. de iudi.

pactū.ff.de pba. Nā vnusquisqȝ sibi ⁊ suis hr̄dibus videt̄ prosperisse.vt in.c.j.de duob⁹ fratrib⁹ a capit.inuestitis.l. si pactū.ff.de proba.etiā si fuerit facta mentio de filio nisi apposita fuerit dictio taxatiue tm̄.vt in auc.oēs filij.si de feu.fue.cōtro.col.x.vbi ē glo.sing.⁊ ista cadunt super prima glo. ¶ Capio glo.ij.⁊ ad euidentiam colligo quoddā notabile q bñs ius ad beneficiū pōt illud permutare. ⁊ dicunt quidā et cū habētibus ius bñficij.ſȝ ꝯtrariū vide tur notari.in.c.vnico.de re.pmu.li.vj.in nouella. ¶ Certe quedā sunt que alienari nō possunt.tm̄ permutari possunt ff.de iure do.l.ita ꝯstante.nisi sint talia que nō cadūt nisi in determiato subiecto.vt.ff.de iure do.l.mulier.§.ex asse. ⁊ ecōtra que nō pñt alienari nec pmutari.vt.C.de re.alie. nō alien.l.fi.⁊.ff.de trāsac.l.cū hi.§.vltimo. ¶ Sȝ statim quero nunquid renūcians beneficio obtinēdo pro aliqua re temporali cōmittat simoniam.gl.ponit opinio.⁊ finaliter videtur tenere q non. Nam textus hui⁹ capituli pre supponit valere ergo nō cōmittit simoniaȝ q concedo si fit iussu ⁊ auctoritate episcopi vel redimēdo suaȝ exactio nem.alias cōmitteret̄ simonia.ar.ff.de insa.l.furti.§.qui iussu.⁊.l.qm̄. ¶ Venio ad glo.magnaȝ ⁊ quero nūquid per litteras surreptitias detur iurisditio. Respōdeo aut loquimur in litteris gratiosis.aut in cōtētiosis.primo casu refert.aut iurisditio datur de virtute lr̄e gratiose.s. cum littera,aut seorsum. Primo casu nulla est iurisditio qꝛ cū principale sit nullum.ergo ⁊ ptās ex eo.vt not.Inn.S.e.c. ad aures.⁊.c.ceterū. Secundo casu bene datur iurisditō sed elidi potest ope exceptionis.vt no.Inno.S.eo.cū dilecto.qꝛ pincipale est validū ⁊ sine vitio.ſȝ accessoriū non sit absqȝ vitio. ¶ Sȝ nunqd in cā appellationis vel restitutiōis in integrū poterit talis exceptio resuscitari glo.sentit q sic si fuit obmissa per errorem qui probatur per iuramētum.secus si ex certa scia.ff.de iudi.l.sed ⁊ si suscepe rit. Sȝ contra gl.videtur expssum.C.de pcur.l.ita demū. vbi expresse dicit̄ q exceptio declinatoria nō pōt opponi in causa appellationis. Cū igit̄ exceptio surreptōis sit de clinatoria nō pōt opponi per litē ꝯtesta.in principali.⁊ p ꝯñs in cā appellatōis a diffinitiua. ¶ Ex his appet q lit tere ꝯtemiose nō sunt nulle ⁊ nisi excipiat̄ de surreptione dant efficacem iurisditionem. ¶ In glo.j.ibi pēsiones.s. annue que inter imobilia computātur ⁊ ex qbus oriretur vtile quasi dñium pēsionū seu cōfessoria.vt.C.de sacrosa. ec.l.iubemus. Vnde qui nō pōt alienare non pōt huiusmodi pēsiones ꝯstituere. ¶ In glo.sed nūquid ibi habere nō pōt.vult dicere q renūciatio necessaria īducit simo niaȝ ⁊ sicut nō potest esse duplex in beneficio ita nec in bñ ficio ⁊ stipēdio. Ibi nullam ius spirituale.verum est com pletiue sed initiatiue sic.⁊ ideo hec ratio non cōcludit.di cit Inno.q aut renūciatio est facta causatiue ⁊ ē simonia. aut simpliciter ⁊ nō in fraudem ⁊ nō est simonia ſȝ est po tius prouidētia equitatis.nam equū est.ex quo renūciat q fiat sibi aliqua recōpēsatio.ar.ff.de peti.here.l.sed si lege.§.cōsuluit.⁊ vide.S.de transac.c.de cetero.per Inno.⁊ qō habet̄.j.de prebē.c.eum qui.§.eadē.li.vi. ¶ In gl.ma gna.ista glo.optime disputat an pcessus factus per litteras surreptitias sit nullus.⁊ dicit si per eas nulla fundit⁹ datur iurisditio exceptio ⁊ replicatio nullitatis tanqȝ de declinatoria snie semp pōt opponi.sed si de rigore iur̄ iurisditio sit nata.ſȝ de equitate possit elidi tenet iudicium. ex quo non fuit exceptum.sed ppter iustum errorē dat̄ in integ.resti.tam reo ad excipiēdū qȝ actori ad replicādū. ⁊ subdit q iustus error pbat̄ p iuramentū.tu dic q iustitia adminiculis eget ⁊ ꝯsistit in arbitrio boni viri.vt.l.iij. §.si.ad diem.ff.de re mili.⁊.l.quesitū.ff.qñ actio de pecu lio est annalis.que lex ē valde notabilis. ¶ Sed nūquid exceptionis omissio est ꝓrogatio iurisditionis.dic q non est ꝓrogatio sed validatio ⁊ corroboratio ⁊ coadiuuatō. ff.de iudicijs.l.ſȝ ⁊ si suscepit.⁊ ēt ex vno actu scīēter facto cōfirmat̄ iurisditio in toto pcessu. ¶ Sed nūquid exceptio surreptionis est exceptio falsi.nam tunc possȝ opponi post sniam.⁊ videt̄ q sic.vt.ff.de falsis.l.si quis obrepse rit.dic q proprie non ē exceptio falsi sed doli:qꝛ primordium ē veruȝ.s.ipse littere ſȝ cā sit subreptitia. ¶ In glo.

ibi.ff. de here.insti.l.vltima dic q ibi testamētū non erat falsum.sed ex falso ⁊ subornato rumore heredis instituti factum.⁊ ideo heredis institutio nō vȝ sed legatū valet.

I N nostra. Receptus ad vacaturam in litteris quas po stea ad beneficia impetrat de ipsa receptione tenet̄ facere mentionē. ¶ Casus. Quidā im petrauit canonicatū sub expectatione pbende per diuersas litteras in diuersijs ecclesijs.fuit receptus in canonicū in vna ecclesia nōdū tm̄ fuit adeptus prebendā demū vacauit canonicatus ⁊ prebēda in alia ecclesia petit ibideȝ se recipi ptextu litteraꝝ de ipsa ecclesia loquētiū.dicit pa pa q nō potest cū in superioribus lr̄is de prioribus nō fiat mentio. ¶ Vel finge casum sic.relatū fuit pape q si nulli clerici vt in pluribus ecclesijs admittantur īpetrant plures expectatorias suple postqȝ ex hui⁹ litteris sunt recepti.s.in canonicos nōdū tm̄ bñficiuȝ idest prebēdā asse cuti volūt ad alias litteras ꝯuolare.papa determinat q nō possit qꝛ nō debēt plures ecclesie molestari ptextu talis fraudis nisi postqȝ fuerint recepti de ipsa receptiōe fa cta mentione an de iure canonicali fecerint in sequētibus litteris mentionē. ¶ Nota q potest quis impetrar̄ plura bñficia sub expectatione ⁊ nō dicit̄ pluralis ex tenore impetratiōis sed ex effectu consecutiōis adeo q etiam si acceptasset sed inutiliter talis acceptatio nō pīudicaret sibi. Illud eni dicitur primum quod est validum non qō est nullum.ff.de conditio.⁊ demō.l.hec conditio.ff.de iureiu.l.qui per salutem.similiter si collatum ei euinceretur reintegraretur ad gr̄am ar.ff.de inoffi.testa.l.si sub hac.ff. de iure fis.l.sed si reuocata. Ibi bñficia noie bñficij⁹ hic in telligit pbendam nō merū ius canonicale ⁊ intellectuale in quo gr̄a hȝ principiuȝ.sed nō pfectionem. Ibi nihilominus ⁊ sic erat prius receptus in canonicuȝ qȝ denuo impetraret. Ibi cōtentos.s.ad ceteras ecclesias.sec⁹ quo ad ecclesiam in qua est receptus non debet esse cōtentus noie canonic donec assequat̄ prebēdā.simile habes heres institutus nō debet esse cōtent⁹ noie solo heredis nisi pos sessionē adipiscatur vt.C.de edic.diui.adri.tol.l.fi. Ibi de receptione expressam.s.spālēȝ ⁊ assertiuam non conditio nalem quod dic vt in.c.ij.de offi.or.in cle.debet ergo dice re nō obstante q in tali ecclesia de virtute istius verbi vi de qō no.ff.si qs in ius vo.nō ierit.l.j. Oppo.glo.si nō est assecutus bñficium ex primis litteris ergo valent secūde. Rñdet glo.q fingitur assecutus ⁊ bñficiatus ex quo de necessitate est bñficiandus sicut qui est ꝓxim⁹ cingi in mi liteȝ habetur pro cincto.sed ista nō est bona solutio.vt.C. si aduer.liberta.l.j.⁊.ff.de iudi.l.qui se dicit. Vnde rō est qꝛ reo nō est integra nec diuidi potest gratia ar.ff.de ꝯdi. ob causam.l.si pecunia in principio. ¶ Capio aliam glo. ⁊ quero vtrum vtreqȝ littere valeant.⁊ dic q sic in potentia quia vtreqȝ dependent. ¶ Sed in actu si vna gratia est secuta altera est consumpta quod dico vtrasqȝ valere intelligitur nisi in posterioribus sit facta mentio de receptione iam facta virtute priorū litteraꝝ qꝛ tunc secūde essent ipso iure nulle. Fuit questio disputata p Joā.an.in c.ignorantia ō reg.iu.li.vj.sub tali titulo q̄stionis. ¶ An impetrans beneficiū de vacatura quā expectat vel reseruatione que pro eo pendet teneat̄ facere mētionē de ipso ita q aliter interpretatio nihil valeat.procedit autē questio in hoc qui sciebat vel scire debebat sicut est errans in iure vel in facto notorio. Nam vtraqȝ ignorantia est supina que non excusatur in lucro captādo si esset eniȝ igno rantia probabilis nō officeret impetrāti. ¶ Et dicit Jo. an q tales littere non valent nam ex titulo non ex perceptione prouentuum dicitur quis canonicus ⁊ habet quoti dianas distributiones ⁊ ita partem beneficij ergo de illa debet facere mentionem. ¶ Preterea satis ē q habeat ius intellectuale qꝛ ex hoc solo dicitur locuplex arg.ff.de fur.l.titio ergo si canonicatus esset sub cōditiōe sicut pre benda nō teneret facere interim mentioneȝ qꝛ q pendet nō est p eo quāsi sit vt.l.qō pendet.ff.de reg.iur.ff.de ꝯdi. ⁊ demō.l.nā ad ea. ¶ Idem ait q de colorata possessione ficaria pperpetua ⁊ modico bñficio adepto dȝ fieri mē

a ¶ Vide dis.do.car. in cle.ij.s.vij nota.de iudicijs.

tio alrs noua ipetratō ꝑsumit surreptitia ⁊ errāti simplici
tas nō ꝓdest ẜm Jo.an. Prestat ad h.ar.ff.ō acq.hr.l.fi-
lij.⁊.l.clodianus.⁊.ff.de inoffi.testa.l.mater decedens.§.
ꝑterea.⁊ ō excu.tu.l.diximus. ¶ Et ego addo ꝙ ius cō-
ditionale nō facit quē locupletē nisi sit tale ius cuiº spē
possit vendi qꝛ interiz nō ē ius apertuz.vt in.c.j.qui suc-
cessores teneant.col.x. Cuz nec interim cautio peti pos-
sit.vt.ff.de sta.libe.in prin. ¶ Sed si ius ē apertuz ēt sine
vllo corpore iuris intellectuz hz.vt.ff.de peti.here.l.hr̄di
tas.in pn. ¶ In glo.⁊ ideo ibi ad cautelam imo qꝛ secū
de censent eē prime ⁊ sole ex quo prime sunt ānullate.si-
cut ecōuerso.vt no.Arch.de ꝓben.c.vlt.li.vj.⁊ in isto nō
ē necesse facere mentōem de primis.vt no.ṡ.eo.c.ex teno
re.⁊.j.eo.mandatuz.per Compos.

Ex parte.

Nō vz rescriptū qḋ ꝓcu-
rator reuocatus.⁊ de hoc
extra iudiciū certificatus ipetrauit. Si vero
in iudicio ipetrauit vz rescriptum si iudex ⁊
aduersariº reuocatōez ignorauerūt. Et hz duas partes.
In pria facit narratio. In scḋa iudicis istructio. ¶ Ca-
sus.decanus ⁊ capl'm laudunēse poterāt excōicare ex in
dulgētia pape. Vñ excōicauit quēdā nobilē.ꝓinde orta
ꝯtrouersia iter nobilē ⁊ aduersarios.ꝓcuratores vtrius-
qꝫ ꝑtis accesserūt ad sedē aplicā ⁊ sup ipsaz sniaz ⁊ alijs
articulis litē sunt ꝯtestati.⁊ qꝛ ō his in ꝑñtia pape nō po
terat fieri plena fides papa cōmisit cāz qbusdā iudicibº
hoc adiecto in cōmissiōe dñi pape ꝙ nō valerēt lr̄e ꝑter
ꝯsensuz ꝑtiuz ipetrate.dictus nobilis citatus ꝓposuit ꝙ
ꝓcura.ipsius fuerat falsus qꝛ reuocatus ab eo.⁊ iō eius
fcm̄ sibi obesse nō poterat.⁊ sic cōmissio pape erat nulla
⁊ ipetrauit in dicta cā alios iudices ⁊ cauebat in lr̄is ꝙ
ꝓcederet de ꝑtiuz volūtate.alioqn remitterēt cāz instru
ctā ad papā. Aduersarij nobilis dicebant has posterio-
res lr̄as nō vale.qꝛ ipetrate a ꝓcuratore reuocato.papa
dicit ꝙ sine spāli mādato ⁊ nō reuocato si pōt ꝓcur.lr̄as
ipetrare.⁊ iō scḋe lr̄e nō valēt sꝫ prime lr̄e valēt qꝛ ꝓcura
tori nōdum inotuerat reuocatio. ¶ An procurator pos-
sit ꝯparere alternatiue.verbigratia ꝯparēs tanq̄ꝫ ꝓcura
tor vel saltē tanq̄ꝫ defensor.vt.C.de inoffi.testa.l.ꝯ maio-
res.per Cy. ¶ Pone dñs ꝯstituit ꝓcuratorez.hoc acto
ꝙ nō possit reuocare an heres eius poterit reuocare.naz
conditio que oritur ex contractu cum sua causa trāsit ad
heredez.vt no.C.de pac.inter emptorem.l.ij.videt ꝙ non
possit.vt.l.si ego.§.j.ff.de iure do.ō dona.causa mor.l.vbi
ita.rn̄deo casus mortis his verbis nō continetur. ¶ In
tex.ibi ꝓcuratoribus.no.in cā excōicatōis procuratorem
ꝯstitui etiā ꝑ ipm excōicatorē cā sue iurisditionis tuēde
⁊ defendēde processum suum. ¶ Itē no.etiam in cōten-
tiosis quē fungi duplici officio ad diuersos effectus. Ibi
articulo.no.diuersos articulos in eodem libello intenta-
ri ẜm Jo.an. Collige aliud argumētuz qꝛ falsus procura
tor dicit qui excedit fines mādati.vt qui facit actum ex
generali mādato.vbi requiritur spāle mādatum.ẜm Jo.
an.qꝛ ois ᵃ qui excedit fines potestatis sibi ꝯcesse preua
ricator ē mādati.vt.C.de decurionibus.l.militaribus.li.
x.vbi est tex.laudabilis. ¶ Item no.ex glo.ꝙ accipit cō-
fessio alicuius inquātum facit contra ꝯfitentem nō pro eo
sic.j.de trāsac.preterea ẜm collec.nisi quis protestetur cō-
trarium.vt no.in glo.singulari ⁊ vulgari.C.de excep.l.si
quidez.de hoc per Bar.ff.de liberatione legata.l.aure-
lius §.idē quesiuit. ¶ In tex.ibi falsus.i.falsificatus ꝑ re
uocatōem mādati.dicit eim falsus duobus modis.vt in
gl.dicit eim esse falsus qui desijt esse verus.ff.de condi.ob
cām.l.si ꝓcuratori falso. Ibi propter suspitōem.no.ꝙ non
sufficit cā reuocandi nisi inotuerit reuocato iudici vel ad-
uersario intelligo nisi suspitio esset notoria vel status ꝓcu
ratoris eēt anihilatus ᵇ.ff.de solu.l.si cornelius.que ē lex
sing.ad h.ff.si cer.pe.l.eiº q in ꝓuincia. Ista notificatio dz
fieri iudici vl' aduersario.⁊ si fit iudici ꝓcessus erit irritº.
si aduersario irritādus.⁊ rō ē qꝛ iudex sciēter ꝓcedēs cuz
fi lsia ꝑsona nihil agit.vt singlr̄ no.ff.ō ꝓcu.l.si ꝓcuratorē
absentē.si ꝓcurator sit iudicialis vel ad ipetrādū.de quo
j.de appel.c.nichoalao.nā vt dicit ꝯtractus aduersariuz

ᵃ ¶ Omnis qui excedit fines ptāti sibi cōcesse ꝑuaricator ē mandati.

ᵇ ¶ Vide ꝙ ꝑ illaz.l. dicūt ange. imo.⁊ moder. in.l.si.ff.de preto.stipu. prout eos refert Jas.may.in.l.ab arbitro.i.ij.col.ff.qui satis.cog.vbi refert ꝙ sepe vidit obtineri in practica.

nō habeat.⁊ ideo extra lites sufficit notificari soli procu-
ratori dūmodo reuocatio nō sit alteri captiosa.qꝛ frauda
lenta remedia interpretatio prudentum frangit. arg.ff.ō
transac.l.cum aquiliana.dicit glo.ꝙ mandatuz ligat mā
dantem donec sit reuocatio intimata.dic vt in.c.causas.
de elec.s.qualiter debeat fieri ista intimatio sed ipsi reuo-
canti statim nocet tum qꝛ ꝯdicere videt tuz qꝛ ꝓprius fa
ctum sit.vt no.in.l.j.C.de satisdādo. ¶ Adde aut māda
tum ꝯtinet liberalitatē.⁊ nō est necessaria certioratio. vt
ff.de manumis.vindi.l.⁊ si pater.aut cām onerosaz.⁊ tūc
sic.aut mixtā cām.⁊ tunc idē vt in ꝑmutatiōe bn̄ficiorum
nec curo in effectu vtrū renūcians in noie dñi aio ꝑmutā-
di dicat ego tanq̄ꝫ nūcius vel tanq̄ꝫ ꝓcurator.qꝛ simplici-
tas canonistaꝝ nō facit differētiam in apicibus nominū.
sed ius ciuile facit differētiā. ¶ Et no.hic ꝙ valde peri-
culosum est ꝯhere cū nūcio.qꝛ posset esse reuocatus clam.
⁊ sic nō valet contractus.⁊ sic quādo ꝑñtia mādati idu-
cit diminutionē essentialiū nō valet actus iuxta theoricā
Petri ⁊ Cy.in.l.dñm.C.qḋ cum eo. Et no.ꝙ mādatum
factū gratia alterius nō expirat morte mādantis etiam
quo ad obligādum.ff.de dona.l.hoc iure.§.siquis.tex.ibi
nota.ꝑ Bar. de mādato aūt qḋ accidit executioni dōa-
tionis cā mortis.habes vnicū tex.cū glo.ff.de leg.ij.l.cum
pater.§.meuio. Ibi interlocutoriū.no.ꝙ snia lata sup ꝓce
dendo vel nō procedendo seu super processibus est inter-
locutoria. Ibi vt si de partium. similis forma cōmissiōis
est.de elec.c.dudum.in parte decisa.⁊ ista clausula refert
ad presentē ꝯmissionē ⁊ ad futuras ẜm Inn. Et qꝛ ꝯcer-
nit tempus impetratiōis nihil operat ratificatio partiū.
vt.ff.de infamibus.l.quid ergo.in prin.in ratione littere.
Ibi impetrare.propter hoc iudices supersedebāt quare
capl'm significauit hoc pape. Ibi speciali mādato.nō ob.
ff.ad municipa.l.titio.vbi valet impetratio ꝑ falsum ꝓcu
ratorē ⁊ ēt per lr̄as falsificatas.qꝛ ibi non loquit ꝓprie in
ꝓcuratore sed in quodā ꝑñtatore seu intimatore cuiusdaz
supplicatōis ⁊ rescriptū dirigebat dño nō falso ministro.
Et est illa.l.optimū argu.ꝙ falsus ꝓcurator supplere po
test vices veri ꝓcuratoris.qꝛ nō erat electa industria ꝑso
ne sed effectus opere. Et est mirabile ꝙ falsus procurator
suppleat verū procuratorē ⁊ eius salariū ꝯsequit.nō tn̄ vt
sibi retineat sed vt vero ꝓcuratori restituat per actionem
in factū que orit ex crie falsi vel ex varijs figuris causaruz.
¶ Itē est valde notabile ꝙ ꝯfirmatio statutorum impe
trata a falso ꝓcuratore vbi alius erat ꝯstitutus ad idem
valeat de iure.secus forte si nullus essz ꝯstitutus procura-
tor.⁊ ille casus nō reperit alibi. Ibi ō illis personis.nō cō
iūcta ꝑsona admittit sine mādato.vbi ⁊ ẜm regulas iuris
cōis requirit spāle mādatū.ff.de mino.l.qḋ si pro specia-
li.⁊.l.pater pro filio.dic vt ibi. Ibi reuocauit factum a ꝓ-
curatore reuocato nō pōt ratificari.ff.de solu.l.dispēsato-
rem. ¶ Quero ecce falsus procurator impetrat.fert snia
diffinitiua cōtra dñm.qui dñs eam ratificat nūquid snia
cōualescit.rn̄.videt ꝙ sic.qꝛ factum ⁊ finitum cū falso ꝓcu
ratore pōt dñs ratificare in ꝑiudicium suū.vt.l.iij.§. fal-
sus.ff.rem ra.ha. ¶ Cōtrariū dico.nā illud habz locuz in
supposita iurisditione.sed vbi nulla est iurisditio ibi nihil
operat ratificatio.vt no.in.l.j.C.de peda.iudi.non ob.qḋ
no.i.l.ij.C.cōia vtrius.iudi.qꝛ ibi iteruenit traditio vt ibi
pz ex vbo possedit. Nam traditio effectū rei ꝯtinet.vt.ff.
de pac.l.diuisionis placitū. ¶ Considera ꝙ vbi requirit
mādatum ꝑcedere ita ꝙ hoc sit statutū pro forma actus
ibi ratificatio nihil operat.vt.ff.man.l.si vero nō remune
randi.§.si post creditā.qꝛ ē preposteratio que viciat.vt.ff.
de acqui.here.l.siqs mihi bona.§.iussum. ¶ Sed quero
nunqd lata snia in iudice ꝯpetēti pro falso ꝓcuratore dñs
possit ratificare in suū fauorē.⁊ vr̄ ꝙ sic.vt.ff.de excep. rei
iudi.l.si mr̄.§.hoc iure. ¶ In ꝯtrarium videt qꝛ spāle est
in minore ⁊ in ecclesia.vt no.C.in quibº cau.in integ.resti.
nō est necia.l.si tutor. So.si dñs statuit ⁊ diffinauit. tunc
ꝑꝑ dolū suū ratificare si pōt.sed si ignorat pōt. ¶ Sz ꝯ h
opponit qꝛ si sciuit cāz suo noie agi silētiū habet ꝓ māda
to.vt no.in.l.quo ciz.§.j.ff.rē ra.ha.vbi ē gl.sing.⁊ hic per
Inno. So.illud verum est qñ dñs ꝑñs est in iudicio ⁊ ta-
cens

ceñs.ſed ſi dominus nūquā fuit in iudicio.nō ideo vr mā dare qđ ſciat.vt.ff.de ꝑcu.l.mutuo.§.his qui.licet lrā ibi dictat ꝙ ꝓcurator ꝑſtris nō teneſ cauere de rato.ſꝫ rō eſt qꝛ hodie cōſtatur ideſt conſtare poteſt de volūtate dñi.iō hodie agūt.ff.vt in poſ.lega.l.is a quo. ¶ Sꝫ imo videſ ꝙ ſola ſciētia inducat tacitū mandatuꝫ.vt.ff.de exercitoria.l.j.§.magiſtrum.ſꝫ ibi extra iudiciū ꝛ in re dñi actus gerebatur.alſs ꝛ ſcia nō habeſ pro mandato.vt.ff.de tributoria.l.j.§.ſciam. ¶ Ex ꝓdictis apparet an ſufficiat ꝓbare dominū ſcire abſqꝫ eo qđ probetur mandatum.ꝛ videtur ꝙ ſic ſm Inno.ꝛ eſt ratio qꝛ qui ſentit de preiudicio ſuo diſputari in iudicio.niſi ꝯtradicat conſentire vr.vt ff.de re iudi..l.ſepe. ¶ Sed Bar.ibi tꝫ ꝙ ſcia non inducit mandatuꝫ vel ꝯſenſum qđ eſt verū.qꝛ ꝓcedit aliqua ordinatio tēdēs ad hoc.non ob.l.ſepe.qꝛ ibi vnus habebat cauſaꝫ ab alio hic nō. ¶ Itē nō ob.ff.ad muni.l.ij.ff.de iudi.l.ſi filius.ff.de admini.tuto.l.lucius.nā tūc pater videſ ꝯſentire nō proteſtādo cōtrarium.qꝛ publicum onus filij onus patris.vt.l.j.C.de filijſfamilias.ꝛ quēadmodū pater teneaſ pro ipſis.li.x.ꝛ facit.ff.ſo.ma.l.ſi cum dotem.§.trāſgrediamur.ꝛ ꝙ ibi per Dy ¶ Sꝫ nūquid pro pſente pōt interuenire defenſor.ꝛ videſ ꝙ nō qꝛ pſtris facit eū verum ꝓcuratorēꝫ.ꝯtrarium eſt verū.ff.de iureiurā.l.ſi.§.ſed ſi actore.ꝛ ita determinatū fuit a dño Philipo ꝺ formen.ꝛ nō reperiſ alibi. ¶ Quero nūquid ꝯiuncta perſona dicaſ eſſe legitimus ꝓcurator ſicut vr in tutoꝛ quē lex dat.ꝛ vr ꝙ ſic.vt dicit illa lex notabilis.C.de procu.l.exigēdi.rñ.lex nō facit quē ꝓcuratorē.ꝛ iō requiriſ ratificatio vt hic.ꝛ habes tex.magis expſſum.in.l.iij.ff.iudi.ſol.qꝛꝗ lex ꝛ ꝯſuetudo ſi vellet poſſet ei qui ſuis negocijs intereſſe nō pōt verū ꝓcuratorē dare ſicut dat vniuerſitati vel ſindicū.vt.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vniuer.noie.l.nulli. ¶ Sꝫ qd ſi ꝯiuncta perſona aſſeruit ſe ꝓcuratorē ꝛ nō erat.nūquid ex ꝯiunctorio noie validaſ reſcriptū.rñdeo nō qꝛ eſt i appellatione diuerſitas ꝛ diuerſitatis effectus.ꝛ iō adiectiua noia debēt ꝯgruere actibus qui aguñſ ſic.ff.qui ſatiſda.cog.l.filius. ¶ Quero qualiter procurator generalis reuocatur.reſpondeo aut eſt procurator localis:puta ad fenerandūꝫ.in tali loco debet fieri intimatio reuocatiōis.vt.ff.de inſtitoria.l.ſed ꝛ ſi pupillus.§.proſcribere.ꝛ ponetur ſcriptura ꝛ in loco publico ita ꝙ ab omnibus legi poſſit vel ſaltem a plurimis.vt.l.ij.in verbo pro roſtris.ff.de ori.iur.ꝛ ē tex.not.in.l.iubemus.ff.de defen.ciui.in verbo in frequētioribus ciuitatum locis.Si autēꝫ ē procurator in toto mundo tunc faciet dominus notificatiōem vbi poteſt.vbi autem non poteſt imputet ſibi qui effuſo ſermone loquiſ in promptū incidit periculū.C.de do.ꝓmiſ.l.ſi.in ſi.qui ergo contraxit.tūc cum procuratore nō legitime reuocato dñm hꝫ obligatuꝫ.ff.mandati.l.ſi mandaſſem. ¶ Sed nunqd ꝓcurator ad vendēdum poteſt ab eo reꝫ venditā trahere.rñ.ſic tex.eſt no.ff.de pub.l.ſiquis prohibuerit.Et vnū ſcias nemo pſumiſ procurator niſi doceat de mādato.tex.eſt no.ff.depoſiti.l.ſiquis inficiatus.nec ſufficit fama.qꝛ vā noticia nō habeſ per famā.vt no.per gl..C.de rebus creditis.l.in bonefidei.ꝛ ſicut nō preſumunſ mādatū.ita nec reuocatio eius mādati preſumiſ.ff.ꝓ ſuo l.ſi ancillaꝫ.ꝛ hic per Ber. ¶ Itē no.ꝙ ꝯctus in quo qs alteri ſtipulaſ hꝫ vim mandati ꝛ ſic inutile pactuꝫ vertiſ in mandatū in re que pertinet ad paciſcētē.tex.eſt vnicus in iure.ff.de ſolu.l.ſi cū cornelius. Item ꝯctus inominat° habꝫ vim mandati.tex.eſt ſing.in.l.naturalis.§.ſi.ff.de pſcrip.ver. ¶ Extra queriſ nunqd ex litteris credentie inducaſ mandatū ad ꝯhendum.dico ꝙ nec ex eis nec ex cōmēdatitijs.tex.eſt vnicus in iure in.l.ſi.C.qđ cuꝫ eo.ꝛ no. per Bar.ff.de fideiuſſo.l.lucius. ¶ Capio glo.ex prima glo.no.ꝙ poteſt concedi iuriſditio capitulo excōmunicādi offenſores ſuos ita ꝙ alius nō poteſt abſoluere. ¶ Circa tertiam glo.no.ꝙ ſuper ſingulis articulis poteſt lis cōteſtari per procuratorem cōſtitutū ad totam litem.qꝛ in quacūqꝫ pte iudicij vr lis.C.de trāſac.l.cauſas. ¶ Idē ſi dicaſ ad totam cōtrouerſiā.ff.ad treb.l.lucius.§.tres hideo.ff.de ꝓcura.l.non ſolum.§.ſi ſtatus. ¶ Quid autem ſit dcīi articulus poſi°.c.plene no.p Joā.an.in.c.ꝯſtituꝫ.

de teſti.li.vj.Inno. ¶ Capio glo.que incipit nota ꝙ que dicit ꝙ falſus ꝓcurator diciſ duob° modis vel quia nūqꝫ habuit mandatū vel qꝛ finitū ꝛ cōſumptū.qñqꝫ m̄ ex conſumpto remanēt reliquie.ff.de ſolu.l.cū qs.§.j. ¶ Capio glo. que incipit ſic ꝛ ꝗ.quero an poſt litē cōteſtatam ꝓcurator ſuſpectus poſſit reuocari.dicit glo.ꝙ ſic.ꝙ ē verum niſi ſuſpitio precederet cōteſtationē littis ꝛ dominus haberet noticiā ſuſpitionis.ar.ff.ꝺ priuile.credi.l.ſi creditores. ¶ Itē no.ꝙ mandatuꝫ pōt reuocari.ſed quid dices ſi feci ꝓmitti cā capelle edificande poſt morteꝫ meaꝫ an potero ꝓhibere ne ſoluaſ.dicit Bar.ꝙ ſic.ff.de ſolu.l.ſi.ꝛ facit ꝙ no.C.de ñ nu.pe.l.tā mandatori p Cy. ¶ Que ro cū glo.que regrāſ in reuocatiōe mandati rñ.in iudicijs vt ꝓueniat ad iudicē vel aduerſariū.ſꝫ extra iudiciuꝫ ſufficit ꝙ ꝓueniat ad ꝓcuratorē ſm Bar.ꝙ verū ē ſi alteri nō preiudicaſ.Aliogn oꝫ ꝙ reuocatio ad eius noticiaꝫ ꝓueniat.vt no.inſti.mādati.§.ſi adhuc. ¶ Iteꝫ oꝫ ꝙ res ſit integra.diciſ aūt integra i iudicijs añ lit.ꝯte.vel quaſi vel forte anteqꝫ ſit iuratū ꝺ calūnia.vt.C.ꝺ iur. calū.auc. principales.tñ ſi dño nō vult iurare de calūnia qꝛ nō vult ꝓſequi factū ꝓcuratoris forte qꝛ libellū male ꝯpoſuit.ff.de inſtitoria.l.ſꝫ ꝛ ſi pupillus.§.ſi inſtitoria.ꝛ ibi no.De nouo libellādū erit.vt no.ff.ꝺ procura.l.mutari. ¶ In negocijs aūt dī res integra donec negociuꝫ ſit incohatū per aliqđ qđ ſit de ſubſtātia ꝛ de eē negocij.vt.ff.ꝺ ꝯdi ob cāꝫ l.ſi pecuniā in prin.de hoc egregie no.Cy.ff.ꝺ iuriſdi.om.iu.l.ꝛ qꝛ in lectura. ¶ No.ꝙ officiū legati qꝛ hꝫ iuriſditō nē ordinariā durat ēt papa mortuo.verū ē i his que pōt ex officio legationis.ſecus in his que ex cōmiſſione ſpāli. Cy.alter dicit.C.mā.l.mandatū ſm Pe. ¶ Quero ꝓcurator a pricipio cōtradixit mādato deinde penitentia ductus ne incurreret indignationē dñi impleuit illud vtruꝫ dicaſ falſus ꝓcurator.rñ nō qꝛ lꝫ dñs cū indignatōe receſſerit.nō tñ videſ reuocaſſe mandatū.Iſta eſt glo.ordi.ſꝫ lec.Bul.ff.de re.iu.l.ſemper qui nocet ꝓhibet.que glo.nō eſt alibi in iure ciuili.ꝛ nouiſſime ꝯfirmatur p ius canonicū in.c.lꝫ de ꝓcur.li.vj. ¶ Item ſm aliā lec.habeſ in.d.l.ſemp ꝙ preſentia nutu vel ſilentio inducit mādatuꝫ quod abſētia nō inducit niſi ſignis aliquibus mediantib° vt.ff.de fideiuſ.tutoꝝ.l.cū ꝓdimus.§.ſi.ꝛ.ff.ad macedo.l.ſi filius que ſunt.ll.not. ¶ Quero nūquid reuocatio legis requirat noticiā partis.ꝛ videſ quod nō per illā legē ſing.ff.de conditio.ob cauſam.l.ſi pecuniā.§.ſi ſeruum. ¶ Itē reuocatio que fit inuito domino.vt per mortē.vt.ff.ſi cer.pe.l.penul.In iudicijs tamen mors poſt ſatiſdationē non reuocat mandatum .vt.ff.de procur.l.ticius.ꝛ expreſſius qꝫ alibi i.l.ſi defunctus.co.ti.ꝛ dic vt vbi quia expedit heredi quod duret.vt no.Cy.C.mandati in prima oppoſitione ſm Pe. ¶ Quero vna cum gl.pone medio tempore poſt reuocationeꝫ ꝛ ante notificationē aliquid ē geſtuꝫ rñ.illud vꝫ quia reuocatio non ſupreſſit effectum.vt.ff.de acqui.poſ.l.ſi abſēti.nō ob.ff.ꝺ manumiſ. vindi.l.pr̄ ex ꝓuincia.ꝛ.l.ſi pater qꝛ ibi loquiſ in actu i quo requiriſ perſeuerantia ꝯſenſus dñi pro ſubſtantia actus. ¶ Item ibi nō eſt proprie ꝓcurator ſed magis nūcius qui nō cōcipit verba in pſona ſua ſed dñi de verboꝝ cōceptiōe formali.vt no.plenius qꝫ alibi i.c.preſentiū de teſti.li.vj.i nouel.ꝛ ſi falſus ē nō pōt ratificari.qꝛ cū dꝫ eē ꝓprie factū ꝛ nō fictum dominus nō pōt ratificari quia in ratificatione requiriſ mediuꝫ per quod fiat trāſitus.vt no p Cy.ꝛ Pe..C.ſiquis alteri vr ſibi.l.multū.Bart.tñ dicit ꝙ imo ſeꝫ falſi nuncij poteſt ratificari.vt.ff.ꝺ ꝓca.l.certe.§.i. ¶ Tu dic qđ ibi reſpectu corporalis poſſeſſionis erat procurator ſed reſpectu ciuilis erat nuncius.vt.ꝗ. de preben.c.excedens. ¶ Fuit queſtio de facto prepoſit° ſancte muſtiole ad permutandum cōſtituit procuratorem ꝛ ſtatiꝫ ipm preſentem clam reuocauit qui poſtea permutauit.vtruꝫ valeat ꝑmutatio ꝛ qꝛ iſte actus requirit pretoris auctoritatem ideſt pape dicebaſ ꝙ permutatio valebat.vt i cle.vnica de renū.in gl.magna ne illudaſ pape.C.de his qui a nō dño manumittunſ.l.ſi.ꝑmutantes bñficia nō ꝑmutant ipſa ſed aīo ꝑmutādi renūtiāt ꝛ ſuperior ꝯfert.ꝛ iſta collatio tribuit ius.ſecus eſſet i ꝑmutatiōe aliaꝝ reꝝ que

Reuocatio legis nō requirit noticiam ptis.

reuocato mandato nõ pcederet.ar in.l.iij.§.subtilius.ff. de pdi.ob cãm.tamẽ teneret reuocãs actione de dolo.ar. ff.de dolo.l.elegãter.§.seruus. ¶ Capio gl.que incipit z merito.ex qua no.q ppria allegationi qs tenet stare ptra se sicut pprie pfessioni.q allegationes vim pfessionis obtinent qđ est no. ¶ Capio glo.que incipit.z ita pz.z opponit pcurator meus ẽ in curia z impetrat rescriptum z in rescripto nõ fit mentio de aliqua pcuratõne.quõ ergo pbabo q impetrauerit pcuratorio noie.nã rescriptũ hoc nõ dicit.rñdeo imo dz q fiat mentio de impetrãte z eius qualitate.s.mãdato.z videt q ante factũ debeat probari p lras auctẽticas vel publicũ instrm.sed post factũ sufficit pbare p vnũ testẽ z iuramẽtuz fm Ber.qđ ẽ notabile.vel dic adherẽdo stilo curie z psuetudini generali q psumit impetratũ legitima psona vbi nulla psona ẽ specificata.q ita ẽ verisimile p stillũ cãcellarie. ¶ Itẽ dicit hic Jo.an.z collec.q psumit lras esse impetratas de mãdato dñi piium appareat.vt no.i.eo.c.nõnulli.q lre non exeunt de cãcellaria nisi purgate.z oia psumuntur solẽniter acta ex quo lre emanarunt de cancellaria.ar.C.de fide instru.z iure haste fiscalis.l.j.z.C.de pben.z cõmit.stip.l. optimam.Nam cũ appareat lras ad eum ptinere presumitur eum mandasse.vt.ff.de eden.l.siqs ex argẽtarijs.§. ptinere.C.de pac.cõuen.l.fi.z.C.de alimen.pupil.pstan.l. vltima.z.C.de admi.tuto.l.lex que tutores.circa mediũ. Nam cũ cãzellaria nõ det lras sine casu psumit causa.vt .C.de pdijs curialiũ.l.j.li.x. ¶ Sz nũquid lre inquisitionis possint impetrari sine speciali mandato.videtur q sic .C.de pcibus impera.offeren.l.j.sed ibi ex certa scia princeps concessit. ¶ Extra no.q nuncio põt pcedi libera sicut pcuratori.vt.ff.de verbo.ob.l.qui rome.§.calimacus. vbi est vnicus tex.in iure hoc nomẽ libera nũq tacite itelligit nisi exprimat ipsum vel equipollẽs.vt.ff.de pecu.l.q tuberonis.§.alia causa.z no.p Cy.C.de procu.l.qđ quis. nisi in pcuratore cesario.vt.ff.de offi.procura.cesa.l.j.z tñ aliquãdo restringitur.ff.de exercitoria.l.lucius.ff.mãdati.l.creditor.§.fi.z isti tex sunt notabiles multuz. ¶ Quero que actio oriatur ex ratihabitione.tex.dicit q mandati.ff.de reg.iur.l.semper.qui non prohibet glo.dicit q negociorz gestoruz nisi fingatur mandatum precessisse. Nã prima causa ẽ ipsum negocium postrema ratificatio.non enim reperitur aliquis titulus actionis sub hoc nomine actio ratihabitionis.sed transfertur nomen ad actionem mandati.s.vtilem per fictionem.

Nũtio põt pcedi libera sicut pcuratori.

a ¶ Reus in terminis huius tex.z similibus hz necesse excipere đ idẽptitate corporis secundũ bal.hic p istũ tex.in vbo excipiẽdo q pbabit p ñ idẽptitatẽ loci z ex hoc infero q allegans ñ idẽptitatẽ corporis hz necesse illã pbare.limita duobus modis.pmo vt pulchre per Bart.in.l. siqs fuñ.§. si iter duos ff.de leg.ij.i fi.ij.limi. vt si procedat qñ agitur đ reprobãdo istro tanq falso per testes q dicũtur noiati i instro q dicant se nun q interfuisse q dz pba

r **Significante.** Per rescriptuz impetratũ cõtra hominẽ certe diocesis alius eiusdez nominis alterius diocesis cõueniri nõ põt.h.d. ¶ Casus.R.impetrauit ptra.V.dicẽdo impetro ptra.V.remẽsis diocesis putãs forte qđ eẽt de remensi diocesi cum re vera eẽt de leoducẽsi.papa determinat hanc diuersitatẽ officere rescripto iste ẽ sensus decretalis. Ibi excipiendo.no.q est necesse excipi a de nõ idemptitate corporis qđ probat per non idemptitatem loci.Et ideo dico q si esset diuersitas in loco loci puta q diceret cõtra.V.đ tali parochia z eẽt de alia ẽt vicina.q cũ nõ cõueniũt verba rescripti nõ cõuenit rescriptũ.vt.C.de pba.l.cum precibus. ¶ Idem in citatõe in qua dz apponi locus vnde ẽ citãdus z error loci vitiat citatõnem.vt no.ff.de iudi.l. eum quem temere nisi citatus cõfiteatur se eẽ vnũ z idez corpus z de se sensum forte q ipse ẽ qui cõmiserat homicidium fm Ja.bu.qui ita no.ff.de cõdi.z demõ.l.demonstratio falsa. ¶ Item no.q diuerse appositiões indicant diuersa subiecta. ¶ Item no.q vbi vitiat incertitudo vitiat z error nõ obstat.C.de testa.l.ambiguitatez.q illud intelligit qñ pstat de corpore saltẽ per indicia.vt.ff.đ re. dub.l.qui habebat ars incertum habet pro nullo.ff.đ leg. j.l.ticie textores.nõ ob.ff.de le.j.l.siqs in fundi vocabulo. q facilius vitiat rescriptũ q vltima voluntas vbi equiuocatio accipit in benigniorem ptem. ¶ Quero qđ si psona digito ostendat:puta dicit iudex cõdẽno istũ pñtez de ciuitate assisij.z iste est de ciuitate nucerie.rñdeo valet snia q persona seipsaz ostendit.vt.ff.si cer.peta.l.certum.

¶ **Quid si est erratũ in finibus loci:puta dicit iudex fecisti homicidium in tali domo sic confinata z est bene commissum in illa domo sed nõ habet illas cõfines.rñdeo ex quo constat de crimine puniri dz crimẽ.** secus si ille locus nõ reperiret in rerum natura.vt.ff.de accu.l.libellorũ.naz cũ ibi dicit domo significat locũ.z dũ dicit illius significat demonstrationẽ.sed ãnus z mẽsis ibi significat tempus. z tñ si domus nõ esset illius sed esset alterius cõstito đ crimine dz fieri cõdẽnatio.ar.ff.de offi.presi.l.illicitas.§.veritas.q.§.semp dz esse ante oculos assessorz.dicunt doc.q si in isto.c.esset certũ de psona per aliã denominationẽ.q fieret mẽtio de galopresso.Rñdeo sufficeret.vt no.C.qui testa.fa.pos.l.hac cõsultissima.vel de dño Galeaz.đ mãtua qui tñ nõ esset de mantua.q error circa substantialia nocet sed circa accidẽtalia nõ nocet fm doc. ¶ Pone q ipetrat p vniuersitatẽ expressis falsis noibus ancianorz. dic q nõ viciat.de ordi.cogni.c.cum dilectus.fm Host.z Joan.an. ¶ Quid si scholaris studẽs bononie z nõ inde oriũdus impetrat dicẽdo talis scholaris bononie.quidaz dicũt q valet.q nõ respicit nomẽ ppriũ sed appellatiuuz scholaris.secus si diceret petrus bononiensis q significaret originẽ.qñ verbũ dz nãliter intelligi z nõ accidẽtalr. vt no.ff.de excusa.tu.l.sed z reprobari. Ibi comãcus.vbi glo.dicit.i.comãca.sicut z dico talis de perusio intelligit naturaliter.dicet aliquis ista non debent viciare.q papa si sciuisset nihilominus cõcessisset.sed ista nõ est bona ratio. q casus omissus nõ habet p expresso. ¶ Itẽ de persona de qua nõ cogitat.nam ad cogitatuz dz referri oratio.vt ff.de testa.tute.l.siqs ita. ¶ Itẽ sicut aliud ẽ nõ intẽtare z aliud in ipetrãdo errare in aliqua demõstratiõe accidẽtali vt vnũ scias q vbi demõstratio adijcit generi.si falsa est demõstratio dispositio reddit omnino incerta z nulla vt.l.legatũ.ff.de libe.leg.facit.j.e.c.rodulphus. ¶ In dubio nõ est recedẽdum a finibus demõstratiõis.vt.ff.de cẽsibus.l.forma. ¶ Et vtrũ fines ponant inclusiue vel exclusiue nõ est mã hic.sed alibi p nãm loci apparet illud sepe ar.in.l.ij.C.qñ z quibus quarta pars debet.z per rez nãm dico apparere qñ apparet ad oculum sine occulta fide.vt .C.finiũ reg.l.siquis sup.ff.p eo.l.si irruptione.§.ad officium.situs est res nãlis sed locus est accñtalis.nam res mobiles sunt in situ.C.de seruit.l.j.z.l.fi.ff.de hered.insti.l.ex facto.§.rex.Item q sine finibus est:inutile est.vt vinca sine sepibus.vt habitatio sine aditu suos fines icludit.vt.ff.de serui.vrb.pre.l.seruitutes.§.domo.sic si vẽdo molẽdinum venit clusa molẽdini.z fistule ẽt si pp siccitatẽ molere nõ possum.ff.de ptrahẽ.emp.l.si aqueductus.cuz.l.seq.l.nobilis est.Sed si nõ apparet per nãm nec per visus necessitatem recurrit ad alias piecturas.z siquidem tractaret đ magno piudicio dictio vsq ponit exclusiue.ff.de pac.l.veteribus.ff.de leg.iij.l.patronus.§.j.Idem vbi fieret disgressio q de vna re ad aliã separatam.sed de cõtinẽte ad cõtẽtuz nulla dz fieri disgressio.q non est ibi separatio neq nãlis neq fm rationez. ¶ Et pro regula tradi põt q fines itrinseci ponunt inclusiue extrinseci exclusiue.z multo fortius oimodo extranei vt flumina publica z vie publice z nemora que ñ sunt i vsu.z multofortius si ñ sunt i cõmertio.quia ñ videt pcessum qđ i pmercio ñ ẽ.vt.l.si qđ. .§.si.ff.de peri.z pmo.rei ven.z.ff.de ptrahẽ.emp.l.littõ. ¶ Item psimia q ñ sunt de iure vel iurisdictiõe tertij ponũtur demonstratiue sz ñ iclusiue.ar.ff.đ leg.j.l.si domus.§. fi.z.l.serui electione.§.cũ fundus.z facit qđ no.C.de acti. emp.l.fi.fines agri. ¶ Porro fines nũquã ponunt iclusiue nisi sint de corpore eiusdẽ rei.nam si diuersa res ẽ sunt voce separationis nõ vnionis.

ri q isti testes sunt illi met de quibus loquitur instrumentuz.ita cardi.dicẽs se ita dixisse in.q.facti in c.cuz Jo.de fi.instru.vt hẽt pulchre relatũ p Feli.quem oio vidi in.c.audiri.in.xvij.col.de pscr.parona.

r **Rodulphus.** b Per rescriptuz ipetratũ p diocesanos ciuitatẽsis pueniri nõ põt.z ẽ rõ q non includunt in vtute vel vitate sermonis.est eiz exinde vocis ethimologia.significatio aũt intellectus ẽ attributus dictioni ab itellectu.vt no.ff.de verb.sig.l.tigurij.z qđ alr sonat cogitatũ non vr.vt dixi.s.e.c.pri. z.ff.de fun. instructo.l.cum de lanionis.§.cui fundus.diocesis est domicilium rusticũ z non acquirit per discursum sed p mansionem

b ¶ Vide vnam pulchrã doctrinã q p istũ text.tradit mateſi.i nota.xciiij.vt per decium in rep.c.j.i v.colum.de proba.

fionē in loco vel p expressam animi declarationem.ff. de iudi.l.heres absens.§.j.ꝛ vide Archi.iij.q.vj.in princi.vbi dicit ꝙ vbi maior est residentia ibi presumit esse domicilium.Tñ origo nō requirit residentiā magnā sed domicilium sic.l.iij.C.vbi senatores vel cla.diocesis interpretatur gubernatio ꝛ hoc nō ſm ꝓprietatem verbi vel prāiez sed ſm affectum vel officiuz ꝛ est diocesis ꝓprie baptismalis ecclesie territorium vel gubernatio.ꝛ dicit a dia ꝙ ē duo ꝛ cessio ꝙ est decisio qꝛ decidit ꝛ separatur ab illa diocesi diocesis dispositio vel subiacentia districtus est locus vel terre spacium extra liminaria ciuitatis iurisditione informatū in vnū corpus nō redactum. ¶ Cōmune florentie mandauit vni vt staret in ciuitate sub pena capitis.nūqd poterit stare in comitatu vel econtra.dic vt not.C.de ser. expor.l.fi.p Cy. ¶ Casus.i terminis qdā rodulfus rector sancti christophori de ciuitate saginensi.ꝯueniebat per litteras impetratas cōtra clericos saginēsis diocesis.papa dicit nō posse qꝛ nō includit in rescripto. ¶ Ex quo no.ꝙ clericus ciuitatēsis ꝛ clericus diocesanus differūt re ꝛ nomine ꝛ vnū sub alio nō includitur.ista differentia pōt dici specifica.vt no.Jo.an.in.c.si ciuitas de sen.excō.li.vj.in nouella. ¶ Nimirū aūt si noīe diocesis nō continet ciuitas.qꝛ minus nobile non continet maius nobile. ¶ Sed econtra potest dubitari vtrū noīe ciuitatēsis cōtineat clericus ruralis ꝛ videtur ꝙ sic qꝛ eius ē pars ciuitatis.s.sub iectiua ꝛ sub eisdem legibꝰ ꝛ gubernaculis.vt.ff. de iudi. l.insule.ff.ad muni.l.qui ex vico.vt no.in auc.quibus modis naturales efficiunt legi.§.siquis aūt talis.ꝛ.C.de epi. ꝛ cle.l.nulli.§.si ex vico. ¶ Preterea populꝰ ciuitatis ꝛ comitatus est idem populus integralis ꝛ iure publico cōtinetur vterqꝫ.vt no.ff.de insti.ꝛ iure.l.publicum.ius certe hoc nomen populus comprehēdit etiam aduenas qui ibi sedem collocarūt.tex.est no.in auc.de questore post prin. colla.vj. ¶ Patria est duplex.s.originis nō furtiua quia qs nascitur in loco destinato nō in fuga. ¶ Item domicilium quod similiter si ꝯtrahit p discursuz.qꝛ domiciliū debet esse mansurū ꝛ vide qđ no.in.l.j.C.vbi petant tutores vel curatores.facit.ff.de here.instituēdis.l. ex facto.§.rex ff.de pigno.l.debitor.ff.đ iudicijs.l.heres absens. ¶ Certe ego dico ꝙ integritatē diuisio soluit sicut si dicerez isti sunt intra muros ꝛ alij extra muros.nā vbi diuisio est ibi separatus ē intellectus.vt.ff.de leg.iij.l. seruis vrbanis ꝛ ideo in questione ꝓposita dico ꝙ noīe clericoꝝ ciuitatēsiū nō continentur clerici rurales idest in ecclesijs rusticanis residentiam facientes.vt.ff.ad muni.l.eius.§. celsus.ꝛ.ff. de fundo instructo.l.cū quidaz duos. ¶ Nam hec vocabula localia sunt ꝛ diuerse demonstrationis quinimo relatiue opposita ꝛ ideo vnū nō ꝯtinetur sub altero.vt isto c.hec verba circa diocesim ꝛ similia significant continuitatem seu cōiunctionē loci.ff.de cōtrahen.emp.c.ruptilis tex.no. ¶ Quero an sit differentia inter hos sermones vz contra petruz de diocesi florentina ꝛ quosdā alios.ꝛ iter illam ꝓpositionē contra petrum ꝛ quosdā alios de diocesi florentina.dicendū ꝙ nō.qꝛ dictō alios ē rep entina qualitatū precedentiuz que adaptari possunt sequētibꝰ.vt.ff. de vino leg.§.cū dulcia.l.fi.secus si nō pñt adaptari.vt.ff. de aur.ꝛ ar.le.l.plautius.ꝛ in diuina scriptura xp̄s ꝛ alij duo latrones.nā dictio alij ponitur aduersatiue in substātia ꝛ q̄litate.vt no.ff.de here.insti.l.iulianus. Porro repetitio tacita nō est aliud q̄ꝫ quedā adaptatio.ff. đ excu. tu.l.nō solū.§.qui primipilū.vbi ē tex.sing. ¶ Et no. ꝙ[a] tacita repetitio fit ad cōstruēdū nō ad destruēduz qđ dispositū ē.tex ē no.in.l.vl.ff.de manumis.testa. ¶ Sed pone ꝙ ciuitas ē aucta ꝛ p hoc noui muri attingūt quādaz ecclesiam ruralem nūquid littere expectātiū p priꝰ concesse extendant ad hanc arg.ꝙ sic.ff.de lega.ij.l.cuz fundus. ¶ In contrariū videt gl.ordinaria.ff.de excu.tu.l.sed reprobari.§.fi.in vlti.glo.qđ est verius.ff.de ꝯtrahen.emp.l. in lege.ꝛ est rō qꝛ vltima volūtas extēdit vsqꝫ ad mortē. ſꝫ priuilegiū nō extēdit.qꝛ nō est in pēdenti.arg.in.l.vlti. ff.cōmu.ꝑdio.in rōne motiua illius legis. ¶ Quero an per testes possit ꝓbari ꝙ papa sensit de isto Rodulpho. ꝛ dico ꝙ per testes pōt ꝓbari sensus volūtatis sicut sen-

a ¶ Tacita repetitio fit ad ꝯstruendum non ad destruendū ꝙ dispositum est.

sualitas corporis.vt no. Bar.ff.de verb.obli.l.stipulatio ista.§.in stipulationibꝰ. ¶ Idez ait ꝙ diuersitas scripture inducit diuersitatē ꝓbationis.co.l.§.eum qui. ¶ Et ego dico ꝙ illud ꝙ nō dicit scriptura[b] nec nos dicere debemus.qꝛ scriptura ꝓbat suos limites.vt.ff.de fideius.l.si deiussores magistratuū §.aurelius.vbi est tex.notabilis. ¶ Sꝫ statiz opponit qꝛ lege cauet ꝙ si alicui ꝯcedit iurisditio ciuitatis ꝯcedit etiā iurisditio castro.§. ipsius.vt.ff. de offi.ꝑfec.vrbis.l.j.§.cui vrbez. So.illud verbū est in iurisditione ordinaria que nō diuidit se a sua integritate.secus in iurisditione delegata que est odiosa ꝛ extraordinaria. ¶ Et not.ꝙ quedam sunt nomina localia.vt Roma Perusium Florentia Urbs ciuitas oppidū castruz castellum arx. ¶ Quedam sunt nomina personarum.vt populus plebs corpus collegiū gens.ꝛ societas.ꝛ ꝑsequitur Jo.an.vbi.s̄.ꝛ Bar.in.l.j.ff.ad munici.ꝛ.ff.de verb.sig.l. pupilli.ꝛ.l.ꝓuinciales.ꝛ no.ꝙ ista sunt vtilia in bñficialibꝰ:puta siquis ipetrat primā vacaturā in ciuitate ꝙ nō cōtinet ecclesia ruralis.ad hoc optie facit.C.de testa.l.fi. ¶ Itez si statutum dicit ꝙ maleficia cōmissa in ciuitate puniant arbitrio ptātis. Istud arbitrium nō extendit ad maleficia extra ciuitatē.qꝛ est extraordinariū ꝛ ꝯtra ius cōmune. Nā de iure cōi nō est ꝯcessuz arbitriuz in penis sed in executione penaꝝ ꝛ nō in decidēdo ſꝫ in cognoscendo.vt l.j.§.calūniatoribus.ff.ad turpil.nisi incidat nouus casus qui nō sit lege ꝯprehēsus.qꝛ tunc ad arbitriū iudicis ptinet supplere ꝛ arbitrari.vt.l.j.§.j.ff.de effracto.ꝛ expilatoribus.nā que nouiter emergūt nouo remedio indigent pp cōcomitantias ꝛ circūstātias ꝛ casus repētinos dant arbitria iudicibꝰ.vt dixi.s̄.de ꝯsti.c.i. ¶ Itē ꝑdicta sunt vtilia in testamētis si testator legat mihi frumētuz ꝙ habet in ciuitate nō venit frumētū qđ hꝫ in comitatu.vt.ff.đ penu leg.l.nā ꝙ liqde.§.si ita.ꝛ ꝯsidera ꝙ qñ testator vtitur ꝓprio noīe loci:puta dicit rome vel florētie.ꝛ tūc etiā ꝯtinetur frumentū qđ est in ꝯtinētibus edificijs sicut sunt suburbia ꝯiūcta ciuitati nullo extraneo loco mediāte.via autē publica nō facit mediū.qꝛ eiusdem iuris publici est. ¶ Si aūt testator vtit noīe appellatiuo cōis vel ciuitatis que noīatur a cinctura muroꝝ vel appellatiuo noīe vrbis que p aratrū circulantē designat nō veniūt ꝯtinentia edificia extra muros.qꝛ signū limitat signatū. ¶ Si aūt testator vtat vtroqꝫ vocabulo:puta dicit lego frumētuz qđ habeo in ciuitate perusij.dicunt quidā ꝙ inspicit qđ ꝑcedat.ſꝫ gl.in.d.l.ij.de ver.sig.dicit ꝙ inspicit in testamētis latior interꝑtatio.ꝛ sō ꝯtinētia edificia includūt Guil.de cu.dicit in.d.§.cū vrbē.ꝙ roma ꝯtinētia edificia includit. secus in alijs ciuitatibꝰ.vñ in qōne ꝓposita dicēduz vī ꝙ inspicit nomē ꝓpriū restrictiuū nō appellatiuū extēsiuuz. nō ob.ff.de sti.ser.l.siqs seruus.vbi sumit ꝯiectura ex ordine vboꝝ.qꝛ ibi vbū secūdariū erat appositū loco soliꝰ demonstrationis ꝛ cāe final.ar.ff.de an.leg.l.annua.§.i.ꝛ est rō qꝛ nomē propriū est sicut indiuiduū ꝛ nomē appellatiuū ē sicut genus.ꝛ sic indiuiduū restringit ꝛ coartat speciem.qꝛ vbū ꝙ in vltimo ꝑfert vꝫ eē ꝯclusio ꝛ determinatio totius orationis.argu.ff.de ver.signi.l.si cum funduz. ¶ Glo.tangit hic.an iste Rodulphus possit ꝓrogare iurisditionem ꝛ dicit ꝙ non.ꝛ est ratio qꝛ prorogatio cū fit de persona ad personā:licet verba sint indefinita:qꝛ quando indefinite ꝑferunt determinato mō.tūc nō equipolēt vli.qꝛ suis finibus est ꝯtenta vt hic cū si. Est autē quedam ꝓrogatio que fit de filibus ad similia ꝑsonis nō mutatis. de hoc dicā.J.de offi.dele.c.p.ꝛ.g. ¶ Ut vnū scias ꝙ validare iurisditionē nō est ꝓrogare.vt.J.de iudi.c.j.ꝛ tūc non hꝫ locū penitētia.idē si partes dicāt ꝓrogamus irreuocabiliter nō pñt renūciare bñficio penitendi ꝙ alias ꝯpetit vsqꝫ ad litē ꝯte.vel vsqꝫ de cōi ꝯcordia ꝓcedūt corā ipso iudice.vt.ff.de iudi.l.j.ꝛ dic ꝙ interdū quis cōsentit in iudicē suū quē de iure speciali poterat declinare ꝛ nō hꝫ locum penitētia. Interdum in iudicē alienuz qui suus fieri poterat.ꝛ tūc aut res stetit in finibus consensus:aut ꝓcessum est ad aliquem actum iudicialem de discordia partiū ꝛ his duobus casibus hꝫ locū penitentia vsqꝫ ad litez cōtesta.ꝛ non post:aut fuit processum ad actum vltra pro-

b ¶ Uide doc. in.l.lecta.ff.si certa pets.ꝛ vide q̄ scripsi ad istud ꝓpositum in quodaꝫ consilio edito p nobilibꝰ đ sandelarijs de parma.ꝛ illi consilio se subscripsit. do. An.po.

gationē de ptium volūtate ꝛ nō hꝫ locū penitētie.ff.ð iu di.l.sed ꝛ si susceperit.Interdū ꝯsentit in iudicēꝫ alienuꝫ qui suus fieri nō pōt.ꝛ tūc nō vꝫ ꝯsensus.vt.J.ð fo.compe. c.si diligēti.qꝛ corā eo non pōt esse iudiciū neqꝫ ꝯfessio.vt J.de iudi.c.at si clerici.ꝛc̄.

a ℂ Cōsidera an istud verbū reintegra intelligatꝰ añqꝫ citetꝰ an intelligatꝰ añquā exprimatur naꝫ iste tex. vꝫ intelligere añqꝫ citetur doc. vero intelligūt añqꝫ exprimatꝰ. Cōsidera igiꝰ ħ scripta per doct.

Significavit. Si ꝯueniendus p cl̄am gdaꝫ alijs re integra [a] moriaꝰ successor eius p illud rescriptū nō poterit ꝯueniri. ℂ Casus.ꝑponebaꝰ ꝙ rescriptū erat impetratuꝫ contra epm̄ ꝛ quosdam alios clericos ꝛ laicos.ꝛ ꝙ quidē mercatores de vigore dicte clausule generalis ꝯueniebant sororem dicti comitis eius hidem qui comes decesserat post rescriptuꝫ ante citatōeꝫ.papa dicit nō posse qꝛ re integra mortuo dicto comite cessat rescriptum quo ad heredeꝫ ipsius. ℂ No. hr̄dē ipsius re integra nō succedere in rescripto. ℂ No. ꝙ comitatus transmittiꝰ a fratre in sororem.ꝛ sic in feminam.qꝺ ē verum iure gallico:quia ita se hꝫ ꝯsuetudo ꝙ femina succedat sꝫ de generali ꝯsuetudine feudorum est secus.vt in.c.j.§.si.qui feu.da.pos.colla.x.ꝺm Hosti.dicit Odof.ꝙ siquis a principe emeret comitatum.ita transmitteret ad heredeꝫ feminini generis sicut quālibet hereditariam rem qꝺ verum est etiam si soluat regi censuꝫ. qꝛ lꝫ comitatus tunc sit censualis non tñ ē feudalis sicut ꝑdia ex qbus soluitur tributū alodij ꝛ non iure feudi censetur.facit qꝺ no.ff.de publicanis.l.j.§.j.ꝛ.ff.de dā.infec.l. si finita.§.si de vectigalibus.vel dic ꝙ iste comitatus non erat feudum sed ꝓprium ꝛ regale patrimoniuꝫ.ꝛ iō trāsmittiꝰ ad feminaꝫ vt in comitissa matilda.nec enim ꝑsumitur feudū nisi probetur ꝛ hoc mortuo masculo.naꝫ donec viuit aliqs masculus aptus succedere femina nō succedit ēt si feudū esset ꝯcessum in masculos ꝛ feminas.vt in.c.j.de eo qui sibi ꝛ suis heredibus masculis ꝛ feminis colla.x.Naꝫ copula illa nō copulat coequaliter lꝫ feudū sit antiquū.tñ femina nō est heres nisi in subsidium.ꝛ sic tacita conditio subintelligiꝰ.s.si heres masculus non esset id que naturalis ratio ꝯsentit.qꝛ officia virilis sūt animi. ff.de cura. furio.l.cuius bonis.ꝛ ꝑsertim animi ꝯsiliū nō reperitur apud feminā.ꝛ adde ꝙ ꝯsuetudo gentilis gallicane vel alterius regni pōt dici ius gentiuꝫ ipsoruꝫ quod apud eos semp reputaꝰ iustū ꝛ equū ꝛ defendere successores ex generis ꝑrogatiua vel alia eqtate sicut ius ciuile ex suo imperio. Nemo.n.dubitat ꝙ successiōes sunt ēt apud barbaros qui nūquā fuerunt sub imperio romano gnimo gens libera pōt sibi creare ducem ꝛ regem ꝛ facere eū dn̄m nālem.ꝛ adde qꝺ no.de comitissa matilda.C. de al bi.l.fi. ℂ Pone regina apulie nubit cuidam simplici militi an facit eum regem.rñ.non qꝛ essent iaꝫ duo res insoliduꝫ. ℂ Itē qꝛ regnū nō pōt alienari nec in dotē dari gnimo nō intelligiꝰ eē parafrenale nec in administratōe viri nisi quatenus regina cōmittit.tñ nō nego qn hoc casu vir coruscet radijs vxoris.qꝛ eius lateris comitatꝰ illustrat.vt.l.j.C.de ꝑpositis labor.li.xij.Ibi duꝫ dicit nostri latus comitatus illustrat.nulla enim ē maior lateralitas qꝫ viri ꝛ vxoris q diuino ꝯsortio efficiūꝰ vna caro. ℂ Secūdo no.ꝙ ille q succedit teneꝰ soluere debita comitis vꝰ comitatus.nimiruꝫ qꝛ ē successor vniuersalis. ℂ Tertio no.ꝙ ille qui ꝑmoriꝰ re integra a generali cl̄a exhimitur ꝛ eius hr̄s. ℂ Itē no.ꝙ rescriptū nō transit ad heredes passiue.qꝛ ex pte rei ē ꝑsonale.nisi iam reus fuisset citatꝰ. qꝛ p citatōnem ꝑpetuaꝰ iurisditio.qꝛ statim ꝙ qs [b] facit citare aduersariuꝫ ē obligatꝰ ad ꝑsequendū liteꝫ.vt.C. qūo ꝛ qñ iud.auē.q semel.ꝛ vbi surgit oblō.Ibi res nō ē integra.ff.de pac.l.si cū fundū.ꝛ iō ð iure ciuili nouissimo p solam citatōem ꝑpetuaꝰ iurisditio dūmodo citatio valeat.alias p nulla habeꝰ.vt.C.de statu defun.l.si pater.C. de accu.l.ij.ꝛ nota.J. de appel.c.vt debitus.ꝛ cassata citatione cassaꝰ qcqd ex ea vel ob eam ē secutum.vt.C.de legi.l.nō dubiū. ℂ Sed dubitaꝰ vꝫ istō sit vex siue impetretur super ꝑsonali siue super reali.ꝛ videtur ꝙ si sup reali rescriptum esset reale.sed ista ratio nō ꝯcludit.qꝛ in reali non conuenitur heres vt heres.sed vt quilibet possessor.vt.ff.ad exhiben.l.tigni.§.fina.ꝛ.l.ij.§.j.ff. de precario.

b ℂ Statiꝫ ꝙ qs facꝰ citare aduersariū ē obligatꝰ ad prosequendum litem.

c ℂ Adde tex.i.c.ꝑposuisti i vbo legitie citatis.ꝛ ibi cano.no.ꝛ ibi addūt qdā alia similia ad que ꝛ ēt alia adducꝰ Lud.ro.ṽ. ita cōsul.in ꝯsi.cccc.xij.

ℂ Item rescriptū nō incipit ab herede vt hic.sed cōtra opponiꝰ ꝙ imo rescriptū trāseat ad hr̄dē ꝛ ad quēlibet successorē sed ꝛ ēt singulareꝫ.vt.J.de fo.cōpe.dilecti.ꝛ J.de iudi.c.qꝛ.u.in nostro.c.erat rō qꝛ in ꝑsona comitis ñ erat rescriptū plene formatū anteqꝫ per cl̄am gnālem comes esset tractus ad cām.ꝛ iō nō competebat iurisditio actu sed potēriali habitu ꝛ in nube.secus si in rescripto ꝑsona comitis fuisset expressa.ꝛ est rō differētie qꝛ cl̄a generalis hꝫ tacitam conditionē si in iudicio exprimaꝰ siue declareꝰ persona.ꝛ talis ꝑsona dꝫ declarari.nunc quo potuisset declarari tpe date.arg.in.c.litteris.de rescriptis.l cle.sed heres nō potuit declarari tempore date. qꝛ viuēs nō haber hr̄dem. ℂ Item qꝛ cōditio declarādi nō transit ad heredē.vt.ff.de ver.ob.l.qui rome.§.augerius.q.§. est sing.ad hoc.nō ob.J.de iudi.qꝛ.u.ibi erat successor iudicij.ꝛ qꝛ iudiciū erat iam inceptū.Preterea heres dicitur eadem ꝑsona iuris fictione ꝛ nō vere.ꝛ ideo etiā p rescriptum speciale non pōt ꝯueniri heres re integra.qꝛ rescripta nō recipiūt fictionē extēsiue.ar.ff.de neg.ge.l.iij.§.hec verba. ℂ Sed qūo rñdeꝰ ad.c.dilecti.de foro cōpe. dico ꝙ illud.c.intelligiꝰ ꝺm istud vꝫ re nō integra.qꝛ heres i iudicio succedit.ff.de iudi.l.tam ex contractibus. dūmodo causa sit trāsmissibilis ad heredē.vt.ff.de infamibus.l.seruus.nam rescriptū daꝰ cause potius qꝫ persone.argu.ff.de aqua quoti.l.j §.permittiꝰ.ꝛ ratio rescripti dꝫ attendi qꝛ est ratio naturalis.vt no.ff.de pac.l.pactū.§.fi. Porro si cā expiraret morte.tūc etiā iudicium expiraret.vt.ff.de iu spec.tuto.l.post finita.ꝛ facit.ff.ð dolo.l.heredibus. ꝛ qꝺ ibi no. ℂ Unū scias ꝙ si esset impetratum cōtra dignitatem etiā re integra transiret ad heredē ꝺm Ber.qꝺ ē notabile.ꝛ hoc presumiꝰ si est debitū dignitatis.qꝛ dignitas nō moriꝰ.vt.ff.de lega.ij.l.qꝺ principi. ℂ Extra no.ꝙ illa verba clericos ꝛ laycos faciūt ad qōnem dispositā p Ja. but.ð legato facto mercatoribus ꝛ artificibus artis lane vt intelligaꝰ in sensu diuiso nec requiraꝰ concursus qualitatum.qꝛ quelibet qualitas inherēs suo subiecto determiāt ipsam de per se.Distributiua qualitatum nō requirit earum concursum nec soluta sed copulatiua.aut ad vnū effectuꝫ ꝛ reqrit ꝯcursum.aut ad singula singulis ꝛ nō reqrit cōcursuꝫ.de cōdi.ꝛ demon.l.falsa.§.fi.Et scias ꝙ natura qualitatis est ꝙ possit inesse.aliter nō informat subiectuꝫ.ff. ð nox.l.in delictis.§.si extranee.Itē qualitates contrarie non cōcurrūt.ff.ð condi.ꝛ demon.l.titie.si nō nupserit.ff. pro suo.l.si ancillā.similr̄ nec cōditiones ꝯtrarie nec modi ꝯtrarij. ℂ Quid si tēpore date erat laycus postea ē factꝰ clericꝰ.rñ.cōueniꝰ ex pte laici ñ ex pte clerici.ar.ff.de cōdi.ꝛ demon.l.falsa.§.j. ℂ Extra quero concesse sunt reꝑsalie contra oēs de patria florētina.vtrum includanꝰ aretini eius aggregati per egregiā virtutē florētinox.respōdeo triplex est patria cōis.vt roma.ff.de excu.tu.l.si duos .§.fi.Vulgaris de qua nō pōt dari certa doctria qꝛ factū est prout ꝯsuetudo vulgi sonat.que ꝯsuetudo interpretationem prudētum frangit ꝛ plerūqꝫ extendit.ff.de fundo instruc.l.cuꝫ delanionis.§.j.Et propria q̄ pōt dici patria sigillata.i.in qua ꝓprie qs est natus.vtputa perusiū mihi ꝛ bononia bononiensi.ꝛ in isto sensu dꝫ accipi in reꝑsalijs. qꝛ stricti ꝛ odiosi iuris sunt.Et idē si dicaꝰ ꝯtra oēs de ꝓuincia florētine.Nā nomē ꝓuincie delatū ad ꝑsonas stricte dꝫ intelligi ꝓpter strictā odiosaꝫ materiā. ꝛ qꝛ nō participātes honoribus nō debent in odijs participare.ꝛ qꝛ qꝺ facit maior pars oēs fecisse videnꝰ. qñ oibus cōgruit facere potuisse de iure p se vel aliuꝫ.ꝛ hoc in sensu cōi siue vniuersali nō includiꝰ absens.vt.ff.de magi. conue.l.j.§.j. Et scias ꝙ deriuatio prudētū loco significati habetur.vt no.Joan.an.in.d.c.si ciuitas.qui remittit ad deriuatores quorum nouissimus est Catholicon. ℂ Pone eps excōicauit oēs leprosos stantes in ciuitate nisi recedāt de ciuitate infra octo dies accidit ꝙ quidam leprosus exiuit portas ciuitatis ꝛ reduxit se in quodā hospitali in suburbijs. queritur quid iuris.respōdeo qꝛ morbus est contagiosus nō intelligiꝰ paruisse mandato.argumētū in auc.iusiurādū qꝺ ꝑstatur ab his.§.fi.qꝛ parere ꝛ nō parere stat in effectu.nam de facili posset inficere ciues quoruꝫ gratia factum

a ¶ Lupus vr statiz sil uã exisse eo ipso q̄ ẽ extra siluã licz sit in semita exteriori cõ iuncta silue.

b ¶ Aliqñ fit extẽsio fi lioꝝ ad he redes extra neos.

c ¶ Circa istũ tex. mo uent plures difficultates pria qꝛ tex. dic ad nos ẽ imo plura li ꝛ tñ supra scripto ñ di rigitur nisi vni sabbati sci victoris cõ tra.c.q̃ gra ui ò cri.sal. rñ. Jo.an. ꝛ Jmol. q̄ dũ tex. dicit ad nos dz sup plere.d.ab. ꝛ collige ho istas tex. di cit supsedeas tio tẽ.ꝯ nã supsedere ẽ expectat ali um finẽ vel euentũ.c.di lectus.il.ij. ã.c.sed iste lre de qbus in tex.ñ va lẽt tñ sur repti i.c.ad audiẽ. il. ij. ã.c.ꝯsi.ex. go tex.ñ de bebat dice re supsedea tis.rñ. Joã. an. But. ꝛ alij q̄ vbuz supsedere ĥ ponit ipro prie pro to tali desisten tia.ꝯtra.c. di ò excep.

d ¶ No. q̄ qs tenet ꝑ ducere istru mẽtũ i qua cunqz pte li tis petatur edi. vide si mulata per nouissimos in.l.si soluz ẽ.morte. in prī.col.ff.de op.no.nun.

ctũ ẽ preceptũ. ꝛ sicut pp salutẽ animaꝝ fit extensio. vt in c.si ciuitas. Ita in saluatiõe corpoꝝ ne circũueniat interdictũ. Et ẽ ar. ad statutũ florẽtie quo cauet q̄ facti ò magistratibus non possint habitare in pristina parochia. nã non habitabunt in contingas. ¶ In cõtrariũ videtur qꝛ lupus siluã [a] exiuit statim qḋ est extra siluã lꝫ sit in semita exteriori cõiuncta silue. ¶ Et no. q̄ interdicta quandoqꝫ recipiũt exceptionẽ. ff. de ser. expor. l. cui pacto. ff. de interdic. ꝛ relega. l. relegatoꝝ. §. dubitat. ꝛ §. ꝯstitutuz. Ibi ẽt ꝛ §. interdicere habes q̄ pp delictũ cõmissum in loco incolatus potest interdici originalis ꝓuincia ꝛ q̄ incole papie põt forbaniri ꝓ delicto cõmisso florentie. qa propter delictum iurisdictio se extendit legis auctoritate. ꝛ est ibi glo. valde. no. ¶ Itẽ quandoqꝫ [b] fit extẽsio filioꝝ ad heredes extraneos. ff. ò ritu nup. l. libertũ. §. j. tex. ẽ valde nota

e. Ex insinuatione.

Nõ valent executorie q̄bꝰ ipetrans dixit falso monitorias p̄cessisse. ¶ Premitte ad euidẽtiã q̄ ordo ꝛ cõsuemdo curie oliz erat q̄ prio monitorie. scḋo preceptorie. vltimo executorie cõcedebant. ¶ Modo quidã. B. clericꝰ impetrauit preceptorias ꝛ executorias asserens q̄ monitorias ipetrauit. ꝛ qꝛ hoc erat falsuz. papa mandat super executoribꝰ supsedere. i. executioni nõ mandare. ¶ No. q̄ vbũ supsedeas notat ꝛ significat ꝑpetuitatẽ idest nũq̃ exequaris qꝛ q̄ hꝫ ꝑpetuã causam suspẽsionis videt eternũ. tex. ẽ hic notabilis idem si dubiũ. ff. de ꝯdi. inde. l. sufficit. ¶ Item no. q̄ oliz vtebant supuacuo circuitu. hodie vero frustra fit per plura quod potest fieri per pauciora. ꝛ ideo circuitꝰ ẽ emendatus idest recto tramite fit gratia sic. ff. de cõdi. inde. l. dñs testamento. ff. si cer. pe. l. cuz fundus. §. seruũ tuũ. ¶ No. q̄ qui mẽtit in ordine necessario nihil agit. tum qꝛ mentit tũ qꝛ nõ seruat ordinis formã. lꝫ de nouissima ꝯsuetudine curie iste ordo non est necessariꝰ. tñ si quis fuisset mentitꝰ vt facilius litteras obtineret lre nõ valerẽt scḋm Ber. ¶ Item no. q̄ q̄ facit mẽtionẽ de alio instrumẽto quod facit ad cãm debet docere ò illo. vt ⁊. de offi. delega. cũ in iure ꝛ ⁊. de ver. signi. c. abbate. ꝛ tenetur producere in quacũqꝫ [d] parte litis petat edi. vt. l. post quã. §. si dies. ff. vt legatoꝝ noie caueat. qui tex. est multuz notabilis. ¶ Itẽ q̄ os quod mẽtit occidit gratiã. vt. ff. ò tu. ꝛ cu. da. ab his. l. tutor si petitus. Et no. optimũ argumẽtũ [e] q̄ si iudex alia citatione nõ promissa dicit assignamus tibi talem diẽ pro tertio ꝛ ꝑemptorio termino q̄ ñ valet istud peremptoriũ. secus si nõ adijceret illud verbũ tertio vel vltimo. ꝛ cõtra contumacẽ põt ferri sñia etiaz penalis si pena ꝯtumacie respicit ipsum ꝓcessum sup quo contumacia est cõtracta. sed si pena contumatie non respicit ipsum ꝓcessum sed venit extrinsecus. tũc requiritur alia citatio. vt. ff. de iure fisci. l. eius qui delatorẽ. ꝛ eleganter no. in. l. iij. §. si ad diem. ff. de re mili.

m. Mandatum.

Ubi ẽ clã si ꝓ alio nõ scripserimus qui huiusmodi gratiam ꝓsequat ꝛ papa scripsit pro alio iam beneficiũ obtinẽte gratia nõ vendicat sibi locũ. Casus. papa mandat cuidã epo q̄ magistrũ. G. faceret recipi in canonicũ ꝛ in fratrẽ in ecclia monẽsi adiecta clã si pro alio ibidẽ nõ scripsit q̄ similẽ graz prosequat. querebat si aliꝰ ꝑ litteras eiusdẽ pape bñficiuz obtinebat. vtrũ eps teneret exequi mãdatũ. rñdet q̄ non. qꝛ fuit ò itentiõe pape grauare ecclesiã sup receptiõe duorũ dicit lex q̄ semꝑ ẽ decurrendũ ad intentionẽ disponentis. qꝛ cedit lingua cordi ꝛ sub iugo mẽtis verba ꝯsistunt tanq̃ sub suo ꝓprio originali ꝛ digniori. vt. l. ꝛ no. ff. cõia p̄di. l. si in venditiõe in fi. ꝛ. ff. de vsufruc. l. arboribus. dum tamẽ totaliter nõ recedat a vbis. vt. ff. de vsufruc. leg. l. si alij. ff. de excu. tu. l. scire opꝫ §. ꝛ si maxime vbi tex. dicit q̄ virtus dispõnis legalis ꝯsistit in ratione. ¶ Item alia. l. dicit q̄ mẽs ẽ radix verboꝝ ꝛ eius substantia prima nã cor imperator ẽ lingue ꝛ hꝫ eã sicut mãcipiuz sub iurisditione sua. voces denique sunt note earum que in anima sunt passionuz. vt ait Aristo. ꝛ pꝫ. ff. de lib. lega. l. labeo. §. idem tubero. ¶ Item no. q̄ per verba enunciatiua siue ꝯditionalis dat voluntas ꝑfecte intelligi. facit. ff. de le. iij. l. pamphilo. §. ꝓpositũ. vbi vbũ vellem qḋ est p̄teriti imꝑfecti ponitur pro vbo volo qḋ est ꝑñtis tpis. qꝛ voluntas testatoris nõ dꝫ esse frustra ꝛ tacita volũtas coherẽs expsse habet pro expressa. ff. si cer. pe. l. cũ qd. sed in corde retẽta nihil operat. C. de condi. ob. cãm. l. si repetẽdi. ¶ Itẽ no. q̄ non dꝫ grauari duplici põdere. vt no. C. de mulieribus. ꝛ in quo loco. l. j. li. x. q̄ nõ ẽ verisimile q̄ pater voluerit filium duplici onere aggrauare. ff. de le. ij. l. ticia. §. qui in ꝯdi. ff. solu. ma. l. si cũ dotem. §. si pater. ¶ No. q̄ per ꝯditionem datur intelligi mẽs disponẽtis. ff. de manumis. testa. l. siquis locuplex. C. de condi. inser. l. ij. ¶ Opponitur q̄ questio istius capituli nõ sit dubitabilis ꝓpositio. ff. ad carbo. l. q̄ labeo. So. dicit gl. q̄ imo ratio dubitãdi erat qꝛ verba gratiã ꝓsequat. nõ vident loqui de ꝓsecutiõe facta ꝛ perfecta forte iaz dudũ. ad hoc respondet gl. q̄ imo qꝛ durat prosecutio. ar. ad hoc arboꝝ furti cesaꝝ. l. cedere. §. subsecare. ff. de iurisdi. om. iudi. l. siquis id qḋ. §. si dum ꝓponitur. qꝛ durat prosecutõ que in suo conat effectu. ar. ff. de verbo. signi. l. idem erit. ff. de iure codicilloꝝ. l. plotia na. ff. de arbi. l. inter castellianum. ꝛ qḋ legit ꝛ no. C. ò vsufruc. l. corruptionem. ꝛ sic verbũ ꝑñtis tpis trahit ad p̄teritũ. quia durat de presenti ꝛ preteritum ad ꝑñs. quia nõ tam ponderat initiũ q̃ status rei. ¶ Sed qd si nõ est dictum qui huiusmõi gratiã prosequat sed simplr. rñdeo si est eadẽ data prefert ꝑñtatus si diuersa prius impetrans. vt dixi. ã. e. c. sancte crucis. ¶ Quero qd si primus impetrans renũciet. rñ. aut ante adeptũ ius in re ꝛ scḋe littere sumunt effectuz. aut post adeptũ ius in re. ꝛ tunc secus. qꝛ semel ista cõditionalis gr̃a expirauit. vnde nõ põt renasci. vt. C. de insti. ꝛ sub. l. antepe. que lex est no. ad hoc. ¶ Pone papa sic dixit nõ obstante si pro alijs scripsimus ꝛ nõ scripserat nisi pro vno. videt q̄ verba clẽ cessant vba pluralis nũeri. ff. ad treb. l. fi. ¶ In contrariũ videt. ff. de ver. signi. l. in vsu iuris. ꝛ. l. nõ est sine liberis. de hoc no. ⁊. de ꝑben. quãuis in tertia glo. li. vj. dicit. l. q̄ idẽ est plurale qḋ singulare geminatũ. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. §. fi. ff. ad tre. l. balista. ff. siquis cautionibꝰ. l. si seruus. §. si pluriũ. sicut dicũt docto. iuris ciuilis de statuto qḋ punit producentẽ falsos testes. nam idem si vnum. ¶ Ulterius no. q̄ nõ est verisimile q̄ papa velit alicui ius suum auferre. glo. allegat similia. ꝛ facit. ff. de vulg. substi. l. ex facto. in prin. ff. de aqua plu. ar. l. in concedendo. ¶ Quero ista clausula si pro alio nõ scripsimus. vtrũ itelligat apposita fauore ecclesie. ꝛ dico q̄ sic ne ecclesia grauet in duplici receptione. iñ ecclesia põt huic suo fauori renũciare. ꝛ sic receptus ab ea itelliget receptus auctoritate pape. ar. C. vt in pos. lega. l. scire. ff. de mino. l. si filius. ꝛ. ff. de in iusto testa. l. filio preterito. ff. de diuoꝝ. l. q̄ ait lex. ¶ Sed nunqd clausula nõ obstãte si pro alio scripsimus funditus eneruat primaz gratiam an vero subordinat faciẽdo de priori posteriorem. ꝛ videtur q̄ in totũ obrũpat ꝑ ratione istius. c. quia qui in vno grauat in alio alleuiat. ff. de iureiur. l. cum qui. ꝛ nõ dꝫ addi afflictio [f] afflicto. C. de epi. audi. tam de mentis nec onus oneri. vt p̄dixi. vt qdã impator ait sicut habet in cronica martiniana. Boni pastoris est pecus tõdere ꝛ non deglutire. qui pecus nimis emungit elicit sanguinẽ. ꝛ vt ait diuina scriptura sanguis subditoꝝ reqret de manibꝰ prelatorum. ¶ Sed in contrarium videt. qꝛ qḋ suspendit nõ obrumpit. vt. ff. de ver. ob. l. ij. ꝛ. l. inter stipulantẽ. §. sacramenta. ꝛ est simile. qꝛ secũda hipoteca interdum p̄fert prime. vt. C. qui potiores in pig. ha. l. assiduis. nisi bõa essent non soluendo ad vtranqꝫ hipotecam. qꝛ tunc illa que post ponit patrimonij inopia sorbet. ff. de ꝓcura. l. ticius. ¶ Pone dicit ita papa mandamus tibi conferri si pro non scripsimus nec adiecit qui hmõi gratiaz ꝓsequat. ꝛ papa scripsit ꝓ alio. lꝫ alius morte preuentꝰ nõ põt ꝓsequi vel viuens alteri cedit vel sententialiter succumbit. nũqd littere fiunt efficaces. ꝛ videt q̄ non. qꝛ in conditionibꝰ inspicit merũ factũ. vt. ff. de condi. ꝛ demon. l. meuius. ff. de ver. ob. l. quidam cum filium. C. de transac. l. vbi pactum. ꝛ no. per Cy. in. l. j. C. de condi. inser. ¶ In contrariũ videtur. nam de effectu cogitatũ videt non de facto ab omni

e ¶ Nota ꝑpetuo ista vba hal. qꝛ sepe obtinui i p̄tica.

f ¶ Afflictio nonꝰ dꝫ addi afflictio.

efficatia separato.ff.qd quis.iuris.l.j.§.hec vba.C.si mãci piu3 ita fuerit alienatũ.l.ea qdez. ¶ Preterea ista clausula fuit adiecta cũ cã q determinat effectuz.vt.ff.de seruis expor.l.quesitũ.Ista po e verior.qr intẽtio pape fuit binas efficaces litteras pcedere.arg.ff.de here.insti.l.qui soluẽdo si erat duos apollonios.nec d3 efficere alteri ille q capere nõ vult vel nõ põt.ff.de ɔtrata.l.si post mortem.§.liberi.z.§.fi.ff.de libe.leg.l.si is q duos. ¶ Quid si cõtrouersia cũ altero pẽdeat.solutio retinet in suspẽso.gratia.argu.ff.de excu.tu.l.diximus.que lex ad multa est no. ¶ Quero qualiter pbetur hec negatiua.s.qp qs gratiaz nõ psequatur.rñdeo p monitõem z termini lapsuz.vt.ff.de optione leg.l.mãcipiũ.qnimo ipsius termini assignatio includit monitõem.vt.ff.ad tertul.l.ij.§.si mr.dũmõ a die notitie.vt in.c.si pluribus.de pben.lib.vi. Dicit lex qp mulier d3 lugere viruz vsq3 ad ãnuz:qr hoc tempus honestati congruit z incõsulte nubẽdi viam pcludit.vt.C.de secũ.nup.l.j. ¶ Pone qp vir fuit interfectus z vxor ignorabat.tandem lapso ãno sciuit.z statim nupsit.non dicitur istud tempus luctus neglexisse.qr ignorauit d morte mariti.vnde eodez tempore lugubria intellectualiter sumit z deponit.ff.de infamibus.l.genero.nã tps anni signatuz est in pncipio z in fine.z ideo nõ põt prorogari.Dubitari aũt põt qs istũ terminũ assignabit ad psequendũ gratiam.z videtur qp capl'm cui littere dirigũt.fm Inn. Nã ipsi caplo d3 fieri pñtatio litterax.vt.j.de cõcel.pben.c.si caplo.li.vj. Nec miruz qp p interpellatõem z oblationez debitoris creditor ɔstruit in mora.vt.ff.mãdati.l.hoiez.offert igit capl'm separatũ cũ assignatõi termini quo lapso mora ipetrãtis apparet.ar.ff.de leg.ij.l.si tamẽ qbusdã.z.ff.de in diem adiec.l.necesse.z sicut terminus q̃q3 includit monitõem sic cõuertibiliter vel ecõtra monitio includit terminũ.vt no.ff.d mino.l.emilius largianus.vbi est glo.sing. ¶ Et si qs dicat pmittis mihi decez vsq3 ad mẽsem z postea quãdocũq3.hec additio z postea z cetera nõ facit dilatõem.vt sing.no.ff.de verb.obli.l.cũ stipulatus sum mihi a paulo fm lecturã rugerij.z ibi p Bar. ¶ Idẽ ergo si papa mãdat caplo vt recipiat talem infra mensem z postea quandocũq3.nam postea elapso mense alia monitio nõ requirit.qp tene mẽti.

a ¶ Vide qp p istã decretalẽ.dic lud.roma.i cõsi.cccl vij.

1 **Itteris.** Eccl'a i qua primus aplicus dedit monitorias.Secũdus executorias p primũ z nõ p scdm intelligitur eẽ grauata. ¶ Casus.honorius papa mãdauit qbusdã canonicis per lr'as monitorias vt tãcredum subdiaconũ reciperent in canonicũ mortuo honorio Gregorius mãdauit illud p lr'as executorias z sic fuit receptus.postea vero idẽ Gregorius mãdauit eisdẽ canonicis vt quẽdã aliũ noie.g.clericũ reciperẽt in canonicuz nisi pro alio p ipm Gregoriũ fuisset ecclesia grauata querit vtruz eccl'a intelligat grauata p ipsuz Gregoriũ an p honoriũ.rñ.qp p honoriũ.qr honorius videt grauasse.qui p prius ordinauit nõ Gregorius qui fuit intẽtõem honorij executus.z ideo dicti canonici tenentur l'ris Gregorij obedire z dictũ clericũ recipere in canonicum z fratrem. ¶ No.primo argu.qp p lr'as monitorias acquirit ius.s.destinatiue non effectiue[b]. ¶ Scdo no.qp denominatio d3 fieri a priori nõ a posteriori.sic.ff.de vul.sub.l.qui liberis.§.hec verba. ¶ Tertio no.qp causa remota inspicitur qr ẽ fundamentuz cause pxime.z sic causa prima magis inspicitur q̃3 secũda qd est vex qñ ambe cause tendũt ad eũdẽ finẽ.sed si alterius sint nature inspicit magis cã prima q̃3 remota.vt no.in.l.si mulier.ff.reruz amotax.Hoc etiã natura nos docet.nã si qs in primo inserat pirum facit pira z si pruna. ¶ No.qp qui ordinat magis facit q̃3 qui psequit ordinatũ. ¶ Quarto no.qp executor nõ dicitur prouidere qr factũ alterius exequitur potius q̃3 suuz. ¶ Itẽ no.qp sicut pr'is z filij vnũ dicit testamẽtũ.vt.ff.de vul.substi.l.patris z filij.ita hic antecessoris z successoris est vna gratia que denominatur a suo principio. ¶ Vltimo no.ar.qp successor tenetur adimplere factum sui ãncessoris.sic de iure dotium.ff.l.si ego.§.i.z auẽ.c.j.qui successores teneat.coll'.x.z.ff.d mino.l.veruz.§.ex facto.z qd no.ff.de iurisdi.om.iudi.l.z qr. ¶ Itẽ no.qp qui nõ perficit sed qui icipit facere videtur.Istud ideo qr qd sequitur h3 quasi necessariã dpẽdentiã a preterito q̃3q̃3 impfecto.ff.de mino.l.deniq3.§.j. Non tñ refero hec ad necessaria sed ad honestatem.qr papa nõ ligat successorẽ.z qr littere prime sunt initiales nõ cõpletiue gratie.vt.S.eo.c.sancte crucis[c]. ¶ Itẽ no.in isto.c.qp littere pape nõ expirãt morte pape cũ successor teneat ipsas exequi z vocat executio hic lr'e complemẽti gr'e.nõ enim executio mera:qr agit in virtute ppria q̃3q̃3 cõplexiue.i.ex cõiunctione aliarum lr'arum. Pone qp scribit epo qui erat mortuus vtrũ successor teneat executioni mãdare illud pceptũ.z ẽ optimũ ar.qp sic.ff.de fideicõ.lib.l.cu3 quasi.in prin.z qd no.ff.qui satisda.cog.l.si decesserit. ¶ Quero vna cũ glo.nunquid dicat recepisse mãdatũ pape ille qui mãdatuz legati pape cepit.dic qp aut legatus mãdat de speciali cõmissione pape z illud mãdatum intelligit papale.vt.ff.de lega.ij.l.vnu3 ex familia.§.j.z.ff.de do.pleg.l.theopõpus.aut ex gñali prãte sue legationis:z tunc secus qr factũ pape z legati nõ sunt eiusdem forme z nature.vt legit z no.in.c.his qui auctoritate.de prebẽ.li.vj.

b ¶ No.ẽt fm Barb. qp dictio iã hic posita d notat perfectõez actus z tp'is ɔtinuatõez ad qd dicit primo videt. no.p bal.in pria ɔsti.ff. scdo dicit videndũ bar. in.l.celsus. ff.de vsuca. vbi in vltia colũ.ponit vnũ bonum dictũ.z vid ẽt hertadi. in vbo iam.

c ¶ Not.ẽt qp hic videt tex.qp aplice bñficiox nõ venit eccl'a ita pbat hic si bñ ɔsideras.z sic aliud est eccl'a aliud beneficiuz.adde bñface de. cãm.§.j.ibi eccl'a vl' bñficio de ele. de quo vid ibi cardi.in v.no.pond. z declarãt quo procedat.z adde hic.

Bbatem. Per lr'as gñales ipetratas cũ cl'a si pro alio nõ grauaris nõ grauat collator grauatus añ per lr'as speciales.

a ¶ Casus. Papa mãdauit abbati vt.G.clerico in aliqua eccl'a sui monasterij pnideret.tãdem papa scripsit pro quodam alio ad diocesanuz vt in diocesi sua vbi pro alio scriptum nõ esset faceret pui deri.epo cogit abbatẽ vt pnideat huic tertio impetrãti.dicit qp nec cogere põt nec prouideri etiam si generalem prouidẽdi habeat potestatem. ¶ No.primo qp speciale mãdatum derogat generali.vel sic.no.qp specifice grauatus nõ tenet ex generali cl'a.cõcor.ff.de leg.ij.l.legatoru3.§.qui plures. ¶ Item no.qp ex tũc quis dicit grauari cũ recipit lr'as.z sic inspicit tempus pñtationis fm Ber. ¶ No.duas formas.vna est vt facias pnideri z p talem forma3 nõ datur potestas puidendi sed compellẽdi. concor.ff.si cer.peta.l.fi.§.fi.In cõtrariũ facit.ff. de lega.j.l.si heres iussus.vbi dicit qp si testator mãdat heredi qp faciat qp habeã.x.qd videt mãdare qp soluat mihi.x.s3 ibi soluere nõ pertineat ad aliũ q̃3 ad hr'dez.sed recipere hic in canonicuz z in frẽm de iure ptinet ad capitulum. z sic ad alium.vt.S.eo.c.cum te. ¶ Alia forma est prouideas.z tunc nõ solum puidere põt verbo sed facto inuestire z in possessionem mittere fm Ber.qd est notabile.qr cui cõmittũtur dispositiua videtur etiam cõmitti executiua.ff.de publicia.l.si quis prohibuerit. ¶ Nam ibi innuit qp pcurator cõstitutus ad ɔhẽdum põt rem tradere sup qua ɔpit.nec miruz qr cũ vnum cõcedit videt z id concedi qd sequit ad illud.vt.ff.de ser.vr.predio.l.seruitutes.§.si dominum.z.ff.de tributoria.l.procuratoris.§.sed z si dedi. ¶ Item ex predictis no.qp tãtuz quis habet de arbitrio quãrum habet de mãdato.vt.ff.de verbo.obli.l.q rome.§.calimacus.z licet quis habeat liberum arbitrium vel generale cũ libera nõ tñ põt prorogare[d] terminum statutũ sibi.tex est no.ff.lo.l.si lege.in prin. ¶ Sunt nõnulle alie forme lr'arum apostolicaru3 de quibus hic per collec.Et in summa no.qp oia formabilia[e] depẽdent a forma z his que forme sunt ãnexa.ff.iudi.solui.l.iam tamen.§.in hac. ¶ Ex predictis aparet qp parẽdum est mandato spreto omni circuitu nisi circuitus ẽ necessarius qr ea que sunt ordinis nõ debẽt obmitti:l3 aliqñ ppter celeritatẽ actuum aliqd occulit qd tñ fingitur.vt.ff.de dona.inter virum z vxo.l.iij.§.si debitorẽ.z p3 in ficta restõne hr'ditatis ex trebelliano.vt.C.ad trebel.l.pe.§.cui autem.quo casu plus ẽ in iure q̃3 in facto.vt.ff.de acqui.here.l.illud.z.ff.si certum peta.l.singularia.

d ¶ Vide Ro.consil. cccxxij.z in ɔsi.cciiij.loci.i tract.de instantia in v.articulo.

e ¶ Oia formabilia d pẽdẽt a forma z his q forme sunt annexa.

B excommunicato.

a Clausula siue difficultate absoluas si refert ad scm ppriũ de quo qs d3 esse cert' nõ reqrit cãe cognitionem.sed si refertur ad alterius sic.h.d. Prio the ma ex quo surgunt duo articuli qõnis tñ sio.scda ibi non

requirit

excõicatori. ¶ Casus. quidã prelatus excõicauit aliquez qui ꝯquestus est pape qḋ est excõicatus ꝯtra formã concilij. vnde papa mandauit excõicatori vt eum sine difficultate absolueret. ⁊ si nõ absolueret deputauit alios qui absoluerent. ¶ Querit̃ vtrũ per istud mandatũ sit cõmissa cause cognitio. rñdetur ꝙ nõ ipsi excõicatori. qꝛ de facto ꝓprio nõ dꝫ certificari sed certus esse. ſꝫ si ipe nõ absoluit. tunc alij deputati debẽt cognoscere de meritis absolutionibus. h. d. ¶ In tex. ibi ꝯtra statuta. qꝛ sine cause cognitione ꝑmissa. Ibi ꝙ excõicatorẽ spãle ꝓpter reuerentiaꝫ clauiũ qḋ remittat̃ ad iudicẽ qui grauauit alias secus. C. de appel. l. eos. in prin. Ibi si est ita. hec clausula quiqꝫ requirit cãe cognitionẽ. quiqꝫ nõ vt statim patet ⁊ est notabile. Ibi sine difficultate. s. alicuius probationis vel honeste cautionis. Ibi ⁊ alijs. isti possunt recusari si sunt suspecti ꝯm Cõpo. Ibi certus esse. ⁊ qꝛ certus dꝫ eẽ. ideo ꝑsumitur certus esse. ff. si cer. pe. l. qḋ te. Ibi deferat̃ qꝛ ꝑmittitur ibi cognitio. s. an sit excõicatus contra statuta consilij nec ne. Et intellige ꝙ nõ erat error expssus in excõicatione. ſꝫ tacite esset contra concilium. ¶ Et no. ꝙ mandatum pape diuerso iure censet̃. put ad diuersos refert̃. ⁊ ꝙ interpretatio vnius clausule nõ extẽdit se ad aliam clausulam in qua interpretatio est diuersa. qꝛ separatorum separata est ratio. C. de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. si maritus. ¶ Quero vna cum glo. vtrum sit licitũ alicui nõ recordari de fcõ ꝓprio. ⁊ dic ꝙ sic ꝓpter ꝓbabilẽ causaꝫ. alias nõ est licituꝫ in alterius preiudiciuꝫ. qꝛ oĩs ignorantia in proprio facto reputat̃ supina. ⁊ dicit̃ supina ꝑ similitudinẽ. qꝛ hõ iacens resupinus seipsuꝫ nõ videt. Itẽ dr̃ crassa per aliã similitudinẽ. qꝛ homines multũ pingues parũ vidẽt ⁊ se videre nõ possunt. ¶ Sed nunqd ẽ licitũ dicere nõ recordor. rñ. si venit contra ꝯtractũ ꝓpriũ nõ est licitũ. vt. C. de contrahẽ. ⁊ cõmit. stip. l. magnã. ſꝫ si nõ venit ꝯtra ꝓpriã obligationẽ licitũ est dicere nõ recordor. reminiscẽtia. n. non est in potestate nostra nisi cũ quodam discursu. ⁊ ille nõ fit in instanti. ⁊ idõ licitũ est testi petere tẽpus ad reminiscenduꝫ. presertim de facto antiquo vel implicito. ff. de pac. l. emptor. §. lucius. Unde si testis dixit se nõ recordari ⁊ accusat̃ de falso: qꝛ fuit ꝑsens nõ dꝫ ex hoc ꝯdẽnari. qꝛ vtrũqꝫ põt esse verum: qꝛ fuit presens ⁊ ꝙ nõ recordat̃ nisi appareat ꝙ hoc dicat aĩo supprimẽde veritatis. qꝛ qui veritatem supplantat falsi reus est tex. nota. ẽ. C. de epi. ⁊ cler. l. presbi. ¶ Ultimo dicit hic glo. ꝙ in notorijs nulle sunt partes iudicis nisi quãtũ ad sñiam qḋ verũ est in disceptãdo sed bene sunt ptes in fundando iudiciũ per citationeꝫ vel requisitionem. vi. ĩ. de iureiuran. c. ad nostram. el. ij. in. j. glo. ⁊ de diuor. c. porro. in. j. glo. ⁊ de purgatione canonica. c. penul. in gl. qualiter. ¶ Et no. ex predictis ꝙ iudex[a] dꝫ absqꝫ difficultate reuocare ꝙ perperam fecit nec requiritur alia cognitio in facto proprio. Casus. est singularis huius. c. ⁊ est tex. not. in. l. j. §. j. ff. si vẽtris nomine mulier. ⁊ glo. vulgaris qꝫqꝫ ꝑ notanda. ff. de euic. l. si minor. in ꝑn. ¶ Extra quero nũqd excõicator post terminũ ibi statutuꝫ possit absoluere. dic ꝙ sic ꝯꝫ Cõpo. ⁊ Abba. ⁊ facit. ĩ. õ pbẽ. c. si caplo ꝑ Archi. ⁊ est rõ qꝛ iste terminus apponit̃ fauori excõicati. ⁊ ideo nõ ꝑcludit viã absolutionis. ⁊ quia excõicator ẽ obligat[9] duplici vinculo. s. canonis ⁊ mãdati vt sine difficultate relaxet ꝙ pperã egit ⁊ nõ rite. Itẽ tpꝰ insertũ ꝑpetue obligationi aggrauat debitorem. nõ autẽ liberat. vt. ff. de arbi. l. celsus. Itẽ qꝛ non dꝫ ꝑcludi via debitori ne possit se liberare satisfaciendo. vt insti. de perpetuis ⁊ tempo. actio. §. fi. ⁊. ĩ. de ꝯsti. c. ex litteris. ¶ Quero nunqd absolutio facta ante lapsum termini prefixum excõicatori per istos subrogatos valeat. rñ. non ꝯꝫ Ber. qꝛ nundũ sunt adepti hanc iurisditionẽ. ar. ff. quoꝝ leg. l. j. §. qḋ aũt. ff. man. l. si mãdauero tibi vt ꝑ me. in prin. vbi dicit̃ ꝙ factũ ante diẽ expectat debitũ. dicit text. no. tñ in qõne ꝑdicta non ꝯualescit. ¶ Quero nunqd excõicator possit absoluere excõicatuꝫ nemine citato. ⁊ videt̃ ꝙ sicut contra ꝯsiliuꝫ non pt̃ excõicare ita nec absoluere. ¶ Ista ratio non est semp bona. vt no. in. l. iij. C. vbi senatores vel clarissimi. ⁊ ff. de reg. iur. l. nemo. qui ꝯdẽnare. hec sententia absolutionis solo verbo trahit secum executioneꝫ nec

a ¶ Ui de dicto dicto bal. hic pul chre per. d. Jal. may. in l. si pcõ quo peuaꝫ. C. de pac. l. v. not.

requirit ordinẽ iudiciariuꝫ. Casus. est hic in primo rñso. ⁊ no. ĩ. de ap. preterea. ¶ Cõstitutio cõditionalis vel in diem nõ obligat ante diẽ. ſꝫ sec[9] ĩ cõtractu vbi requirit̃ ꝯsensus. nõ obligat ante diẽ cõditio tñ ex hoc cõcludo ꝙ ꝯditio ex. l. nõ dr̃ ante diẽ cõditio tñ de ꝑñti nõ est cõditio ſꝫ sit quedã incertitudo. vt no. ĩ cle. de ꝑñti nõ est cõditio ſꝫ sit quedã incertitudo. vt no. ĩ cle. j. de offi. deleg. ¶ Et no. ꝙ cõditio sumit̃ a priori. modus a posteriori. ¶ Et scias ꝙ falsa demõstratio cõditionali ter ꝑ lata reddit dispositionẽ inualidã. ff. de ver. obli. l. si ita stipulat[9] fuero hãc summã. q̃ lex est ad hoc notabilis.

b Nõ dꝫ re

I proponente. scriptũ ipetratũ ad bñficiuꝫ qḋ ipetrauit bñficiat[9] dicẽs se nõ esse bñficiatũ. ¶ Considera ꝙ interdum mẽdaciũ ẽ expressuꝫ. ⁊ tũc ẽt modicũ mẽdaciuꝫ denigrat totũ factũ. Nõ eñi dicit̃ modicus defectus qui ex ipressione falsi orit̃. ar. ff. de mino. l. auxiliuꝫ. §. in delictis. ⁊ qḋ no. ff. de re. iur. l. ad eas. dolus autẽ velatus est vt quia tacuit se bñficiatum. sed nõ dixit nõ sum beneficiatus si beneficium erat tenue. dicunt quidam ꝙ nõ viciat̃ rescriptuꝫ. nã nõ dr̃ bñficiat[9] ille q vt ita dixerim pt agẽ ad supplemẽtũ cũ ipsa actio supplemẽti dicat̃ querela. cõtrariuꝫ tꝫ Ber. ꝙ etiã modicũ beneficiuꝫ non dꝫ taceri. ¶ Preterea an sit modicũ vel nõ requiritur cause cognitionẽ ⁊ arbitriuꝫ superioris sicut an mulier sit competenter dotata vel nõ. vt ff. de lega. iij. l. si filio. nõ aũt ꝓpria auctoritate dꝫ hoc ipetrans supprimere cũ ad superiorẽ ptineat indagatio. ⁊ ẽt qui parua supprimit mẽdax est. ff. de admi. tu. l. tutor qui repertorium. in prin. ¶ Quid de eo qui ipetrat cautelose dicẽs se pauperẽ clericũ. nec dicit se bñficiũ hr̃e vel non hr̃e. tñ. nõ vꝫ ipetratio. qꝛ papa nõ debuit eum presumere bñficiatũ sed tantũ simplicẽ clericũ ꝯm Ber. qḋ est no. ⁊ no. hic de litteris in forma pauperũ. ¶ Forma pauperum mixta est. quia nõ est grã omnimodo nec iusticia omnimodo. vt no. in cle. gratie eo. ti. vbi etiã dicit glo. ꝙ gratia cõsumpta nõ reuiuiscit. ¶ Item no. ar. ꝙ mulier dicit̃ dotata in vno nũmo. Et si statutum excludit dotataꝫ excludit eã. ⁊ ꝑsertim si statutũ faueat testamẽto paterno. arg. illius sing. glo. ff. ad treb. l. si quis prior. ¶ Ultimo adde qḋ dixi. ĩ. eo. c. postulasti. ⁊ facit. l. j. C. de mendicantibus validis. li. xj. ¶ Et no. ꝙ interdũ licitũ ẽ decipet̃. vt in cõmertijs. qꝛ ex quo lex ꝑmittit contrahenti qḋ faciat facta sua q̃ꝫ melius põt diuersa pars debuit hoc cogitare ⁊ si nõ cogitauit sibi iputet. alioqn oĩa mercimõia mũdi destruerentur ⁊ omnes mercatores[c] irent ad inferos. ⁊ tñ glo. dicit ꝙ nũq̃ꝫ decipere cõtinẽt bono viro. tamẽ propter hoc nõ puto ꝙ alicui detur remediũ fori etiã cõscientialis. de hoc habẽs glo. singularem in. l. semp in cõuentionibus. ff. de reg. iur. ¶ Illud certũ ẽ ꝙ bona fides erronea in reb[9] paruis nõ officit. qꝛ compẽsatur bona fides cũ aliquo dãno. vt dicit illa lex no. ⁊ sing. ff. de cõdi. ⁊ demon. l. q̃uis. Et vt ait aristotiles qui paruũ trãsgredit̃ nõ vituperat̃. ⁊ facit. C. qui dari tutores pos. auc. minoris debitor. ⁊. C. de coll. a. auc. qḋ locũ. ¶ Extra ex ꝯparatione quãtitatis ad rem ꝑsumit̃ venditio vel ꝯctus emphiteoticus. ex ꝯparatione rei ad rẽ ꝑsumit̃ ꝑmutatio. C. de pac. inter emptorẽ l. cũ in. ⁊ ibi ꝑ Cy. ⁊. l. j. §. j. ff. de supficieb[9]. ¶ Et scias tñ ꝙ nõ ẽ parũ id a quo depẽdet magn[9] effect[9] ⁊ nõ soluẽ vnũ nũmũ noĩe canõis. C. de sa. san. ec. auc. q rẽ. vbi de hoc.

b ¶ Jo. an. dicit nõ sum mari nec di uidi. tñ do. Anto. sum mat vt h̃ facit panor. ſꝫ dicat ꝙ nõ diuidat̃. panor. tñ in suis recolectꝫ diuidit̃ i. ij. i. j. ponitur exemplũ. in ij. solo. scda ibi illud.

c ¶ Uide Jal. may. in l. si qs in cõscribẽdo in v. not. C. de pac. ꝑ illum tex. ⁊ q̃ scripsi sup eo.

q Uia nõnulli. Ponit septẽ species fraudis. quarũ tres sunt in litteris impetrandis. ⁊ quatuor sunt in abutendo litteris impetratis. pena vero cõis ẽ. s. amissio litteraꝝ ⁊ ꝯdẽnatio ĩ expensis ꝯꝫ Gof. vel dic ꝙ sunt sex vitia in quibus ꝯphẽdunt̃ eis similia sic. C. de libe. prete. l. maximũ vitiũ. ¶ Extra no. ꝙ incertitudo ⁊ equocatio viciat rescriptũ pape. ¶ In cõtractib[9] dic aut obscura ṽba ꝓferunt̃ a stipulatore. aut a ꝓmissore. Primo casu interpretant̃ ꝯ stipulatorẽ. vt. l. fideiussorẽ. ff. mãdati. de ver. obli. l. quotiẽs ĩ stipulatiõe ambigua ff. de reg. iur. l. semp in stipulatõe. Scdo casu dic vt not. ff. de pac. l. veteribus. ⁊ in regula iuris. l. ĩ ambiguis. ¶ In vltimis volũtatibus eligitur media via. ff. õ aur. ⁊ argẽ. lega. l. qui lancẽ. vel dic vt ibi no. dũtamẽ nõ recedatur a

virtute verboꝝ.facit.ff.de ver.ob.l.qcqd astringēde.tertio rñso.⁊.l.q ex pluribus fundis.e.ti.⁊.l.titiū.in gl.pe.⁊ fi. ¶ Casus.primo reprehendunt̄ illi qui litteras sub noīe ꝓprio impetratas tradūt alijs eiusdē noīs vrēdis. Item qui tali modo recipiūt. Item illi q trahunt alios ad iudicium contra quos re vera nullaz hñt mām qōnis. Itez q futura negocia trahūt que nō erāt exorta tempore impetrati rescripti. Item illi qui sup vno negocio trahunt aduersarium ad diuersos iudices. Item illi q trahūt reum sup pluribus ꝑsonalibꝰ actōibus corā diuersis iudicibus delegatis que sub vno cōmodius tractarent̄. Itez reprehendit̄ reus qui eodē tēpore trahit actorē ad diuersa loca. Item qui indeterminate impetrat ad villam que hꝫ cōmune nomen cum alia vel alijs villis seu locis. Hi oēs ꝓpter suam malitiam carere debent cōmodo litteraruꝫ ⁊ aduersariuꝫ condēnare in expensis ꝯpetentibus ac dānis. ¶ In tex. ibi nomine suo hic mutabat̄ corpus sed nō nomen.alibi mutat̄ corpus ⁊ nomen.ff.ad muni.l.titio. ¶ Alibi mutat̄ nomē sed non corpus vt quādo quis est pluris noīs.vt.ff.de condi.inde.l.fi.in prin.puta vna vice vocat se Petrū alia Simonē hec mutatio si ē captiosa punitur crimīe stellionatus q꞉ deficit titulus criminis ⁊ dolus adest.ar.ff.de pigno.actio.l.j.in fi. Ibi recipiūt pena que imponit̄ traditori iponit̄ exceptatori.vt.l.j.C. de cupressis ex luco dāphnēsi ⁊ que imponit̄ impetrāti imponitur vtenti.C.de falsi.l.si falsos. Ibi questionis dicit̄ etiā questio etiā nō dubitabilis propositio.C.de transac.vbi pactum qd de facto mouet̄.ff.ad treb.l.lucius.§.tres heredes.tamē mentiēs punit̄ vt hic.⁊ iterdum etiam criāliter vt facit impesturā.i.enormē diffamatōem.vt.ff.de extraordinarijs criminibus.l.saccularij hic ꝯtra mendaces. nā omne mēdaciuꝫ enorme punitur crimine stellionatus si cōmittēs petat̄ criminalr̄ puniri sed si ciuilr̄ sufficit ciuiliter ꝯdēnatio expēsaꝝ ⁊ dānoꝝ vt hic i fi.⁊ insti.de pena temere litigātium.§. Ibi trahunt.q꞉ in rescripto vel in libello nō ē necesse ꝙ exprimat̄ dies quo ꝯcta est obligatio. Ibi intētabant.no.expresso noīe ea q̄ postea orte erāt.de re iudi.c.abbate.lib.vj.ꝓpter verba generalia sperari q꞉ in rescriptis nō veniūt futura nisi veniāt iure accrescendi.ff. de inofficio.testa.l.qui repudiātis.§.vltio vel rei augumēto.C.de appel.ampliorē.§.fi. ¶ Idem in mandato ꝓcuratoris ad lites.ff.qd cuiusqꝫ vniuersitatis noīe.l.item eoꝝ.§.si decuriones.sed certe procurator potest ꝯstitui ad lites futuras.ff.de procu.l.itē.secus i actore q꞉ ibi requirit̄ decretum hic posset queri vtrum verba generalia ꝯprehendant futura.nā interdum dicimus ꝙ sic vt quādo futura sunt appēdices ꝑsentiuꝫ vel ꝑncipaliuꝫ obligationū vt ē pignus ⁊ hypotheca.C.que res pignori obli.possunt.l.fi. Quādoqꝫ dicimus nō cōtineri.vt no.ff. de condi.⁊ demon.l.nō ad ea.ff.mādati.l.si tibi mādauero.§.his cuius bona.nisi sit ademptus status simul cum bonis.ff.de leg.iij.l.si deportati seruo.quo casu etiam futura veniunt licet possessio futuroruꝫ nō acquirat̄ fisco sine apprehensione.vt no.ff.mādati.l.cū duobus.§.ideꝫ respondit.vbi est optima glo. Ibi super vno negocio.i.vna materia vniuersali generali vel spāli.ff.de quibus rebus ad eundem iudicem eat̄.l.j.⁊.ij.C.de iudi.l.nulli.C.si a nō ꝯpetēti iudice.l.si de ꝓprietate. Ibi compellatur componere vel cedere.no.ꝙ nemo compellit̄ ꝯponere vel cedere ꝙ ē ꝯtra regē Francie in cā scismatis. Ibi eodē tempore ad diuersa.no.ista verba simul iungi sic.ff.de custo.reoꝝ. l.fi.in fi. Ibi vel indeterminate.no.ꝙ locus certus dꝫ expmi in rescripto ⁊ in citatōe ⁊ ꝙ vbi pluralitas ibi icertitudo. Ibi cuꝫ.s.doctoreꝫ tanq̄ꝫ excōicatū. Ibi repellat̄.s. reus qui.hoc ꝓcurauit. Ibi careant.s.per sniaꝫ.⁊ ideo bene vꝫ processus.si non excipiatur.ſm Hosti. Ibi moderatis.s.arbitrio iudicis.qd maxime datur iudicibus ꝓpter ꝯstantias que certa diffinitio comprehendi non possunt. dicit Aristo.primo rethoricoꝝ.opꝫ recte positas.l.oia. determinare ⁊ quā paucissima cōmittere iudicātibꝰ.i.ea q̄ nō possunt diffiniri ꝑ regulā.ff.de iure delibe.l.j.ff.de effracto.⁊ expillato.l.j.§.j. Ibi atqꝫ dānis.s.quibusdam nomine enim dānorum nō solum expense cōtinentur sed ēt rerum precium si que deperdite sunt:⁊ tamē precium nō cōtinet̄ nomine expēsaꝝ.ff.de cōdi.⁊ demō.l.quibus diebus.§.j.vbi est tex.sing.quē Dy.dicit nō est alibi. ¶ De inde nota ꝙ rescriptū [a] impetratū a cedēte nō ꝓdest cessionario q꞉ rescripta ad lites sunt ꝑsonalia.⁊ iō nō transeunt ad procuratorē in rem suam nec cedi possunt. ꝑ hoc ēt puto ꝙ vnus de societate impetrauit noīe ꝓprio alter socius nō possit experiri ex eo q꞉ nō est noiatus in rescripto.arg.cōtra.ff.de libe.lega.l. si is qui duos. ¶ Quero vna cū glo.qūo papa poterit ꝓuidere cōtra primā malitiam.rñdeo ꝑ certitudinē demōstratōis. ¶ Et aūt dēmōstratio vocalis lr̄alis ⁊ cōsonāns.i.magis apta negocio vt glo.ponit exēplū ď bononia.ff.de re.iu.l.semp stipulationibus.⁊ si nō sufficit vnū nomē ponat̄ plura vsqꝫ quo perueniat̄ ad ꝑcisaꝫ dēmōstrationē ita ꝙ ꝑsona sit certa. vt no. insti.de leg.§.qs in noie.C.de leg.l.si fortidianū.ff.de reb. dub.l.qui habebat. ¶ Quero qūo pōt ꝙ nihil hēat qōnis.rñ.nisi specificet causam ⁊ causatum presumitur nihil qōnis habere.ff.de excep.doli.l.ij.§.circa.⁊ tamē citatio interrūperet ꝑscriptionē nisi sit circūducta ꝑ exceptionē. .C.de ānali excep.l.fi. ¶ Item si malitia est euidēs vt q꞉ libellus sit manifeste iniustus vel ineptus.vt no. Inno.in c.j.de offi.vica.⁊ ar.in.l.j.C.ne quis vela regia. ¶ Opponitur ꝙ rescriptū dꝫ trahi ad futura.naꝫ trahit̄ ad causam recōuētionis noue actionis.vt.ff.de procu.l.omniuꝫ.So. illud ideo q꞉ recōuentio sapit naturam incidentis seu cōsequentis. ¶ Quero nūquid plures actiones possint poni in eodem libello super diuersis rebus vel negocijs. rñdeo sic si reus nō petat diuidi libellos. Idem econtra nisi reus petat eos vniri ⁊ tendāt ad idem.ff.de actio.emp.l. nō est nouum.ff.fami.her.l.hr̄des.§.de hr̄dibus. ¶ Iteꝫ si actor vnam actionem velit diuidere in plures particulas reo petēte cogit̄ reintegrare.vt no.Bar.ff.de ver.ob. l.scire debemus.facit.ff.cōmo.l.in cōmodato.§.fi.ff.depositi.l.j.§.custo.⁊.ff.de fur.l.qui sacrum. ¶ Quero quid in pluribus realibus vtrū possint impetrari diuersi iudices. dicit Inno.ꝙ sic sicut cū corā ordinario agi debeat i loco vbi res est sed certe etiam in loco domicilij agi pōt reali. Item in loco originis.vt.C.vbi in rem actio.in.l.fi.breuiter in.reali reus cōuenit̄ tanq̄ꝫ quilibet possessor ⁊ in quo loco possidet nec est in potestate artare actorē ad locum domicilij vel ad vnā dietā prope locū domicilij cuꝫ impetrat.vel dic ꝙ locus domicilij est locus gnālis a quo semper fit cōputatio diete.vt in.c.statutū.§.cū aūt. de rescri. li.vj. ¶ Nō tamē ꝑ hoc sequit̄ ꝙ īfra illā dietā nō possint sup diuersis rebus impetrari. ¶ No.ꝙ duplex in agēdo coram diuersis in vtroqꝫ foro cōdēnat̄ in expēsis ⁊ dānis sed videt̄ ꝙ debeat amittere nō solū ius iudicij sed ius negocij.vt.C.de asser.tol.l.j.in fi.hoc cōcedit Pe.⁊ Cy.C.ď iudi.l.nulli.sed male dicunt q꞉ speciale ē ibi in cā liberali. ⁊ dico ꝙ si esset questio de libertate ecclesie siue possessoria siue petitoria haberet locū pena damni litis ⁊ cause ꝑ illam notabilē legem. ¶ Quero quo iure veniūt hic dāna ⁊ iteresse.respōdeo officio iudicis:q꞉ quotiēs cōmittitur aliquid iurisditioni officium iudicis oritur quotiens aūt obligatiōi orit̄ actio.vt no.Cy.C.de rerum permu.l. ex placito.⁊ melius Cy.⁊ Bar.l.j.ff.de cōditiōe ex lege. ¶ Quero nūquid corā ordinarijs vbi sunt plures ordinarij possit quis trahi corā diuersis sup diuersis. ⁊ dic ꝙ sic: q꞉ ordinarium iudicē.l.dat nec est ibi aliquod delictum in impetrādo qd nō impetret̄ sed a lege ꝓcedat̄.argu.l.j.C. vbi peran.tuto. ¶ Querit gl.si reus est icertus coraꝫ quo iudice compareat vtrū teneat̄ cōparere.⁊ dic ꝙ nō:q꞉ temerarie ē citatio.vt no.ff.de iudi.l.eum quē temere.nec ē in ꝑtāte rei eligere locū iudicij.⁊ dicit illa.l.no.ff.de eo qd cer.lo.l.nō vtiqꝫ.plurima alia ex gl.tu studiosus ꝑquiras q꞉ glo.sunt multum notabiles.

¶ De cōsuetudine. Rubrica.

¶ Consuetudo est ius nō scriptū rex [b] experientia comprobatū:⁊ q꞉ supponit̄ iustitie visitare saltē vulgari ⁊ populari eius pars dꝫ eē constans ⁊ ꝑpetua voluntas.l.iustitia ff.de

[a] ¶ Cedēs iura sua alteri nō pōt cessionario cedere rescriptum.

[b] ¶ Ad h vt consuetudo inducat̄ qd requiri de vnūz pulchrū consil. mariani socini in cōsi. vij. col. iij.

ff.de insti.ꝛ iur.qḋ habeo nõ ꝑscribo ſ; eius.firmitatē hñ
ꝑscribo.ff. de captiuis.l.in bello.§.si quis seruū sit ciuitas
ꝑscribit cõsuetudinē firmitatē cõsoliditatē; ciuium.hec
dispõit iam dispositū iur̃ inuere.¶ Consuetudo est pre-
scriptio cuiusdam ciuilis vel moralis obseruantie que ꝑ
lege habetur sed mera prescriptio est alieni vel quasi alie
ni vsurpatio.¶ Item consuetudo quanto naturalior tan
to firmior. sed mera prescriptio nunꝗ; est amica iuris na
turalis ſ; species ei opposita dicit lex ꝙ quedā sunt cõsue
tudines nãles quedā nõ nãles vt i.c.j.que fuerit prima cā
bñficij amittendi.¶ S; alibi ius naturale ꝛ ꝯsuetudina-
rium distinguunt vt omis diuersa dicas ꝙ quando inter
cõsuetudinē ꝛ in ius gentium est vt ita dicā amicitia nã-
lis tunc vocatur cõsuetudo ꝛ quãdo cõsuetudo habet ali
qḋ principiū a iure gētiū verbigrã dictat consuetudo qḋ
agatur ex nudo pacto.vt insti. de actionibus.§.de ꝯstitu-
ta.¶ Sunt ꝛ alie consuetudines que nõ sunt naturales
dum sunt legitimis morib⁹ introducte que adeo sunt ser
uande ꝙ si princeps cõmittat cãm per hec verba cõmitti
mus cãm de iure ꝛ consuetudine ꝛ ꝯsuetudo est cõtraria
iuri ꝛ preualet consuetudo.vt.j.de eo qui mit i pos.c.si ad
uersarius.¶ Consuetudo habet diuersas etates sicut oē
ꝙ regitur tempore.nā dū incipit est infans dum adolescit
ē adoloscens ꝛ est sui vigoris quando ē vir soliditate vi-
goris ſ; consuetudo fatua nūꝗ; efficitur vigorosa.¶ Con
suetudo patrisfamilias valet ad validãdū iudiciū volun-
tatis.ff.de ali.le.l.mella.§.j.ff.de auro.ꝛ ar.le.l.pediculis
.§.argento.ꝛ dietim mutari põt sola animi destinatione
que presumitur si anno est ꝑseueratum.d.l.mella que nõ
est alibi.¶ Nunquid est irrationabilis cõsuetudo ꝙ vir
teneat̃ dotare vxorem.rñdeo sic.nam ꝛ hoc pactum rõne
caret.ff.ḋ ver.obli.l.ita stipulatus fuero te sisti.§.si tibi nu
ꝑsero dic vt ibi.¶ Dictat consuetudo ꝙ filia desponsata
a patre non succedat sed dotari debeat nunqd idem si in
testamento pater nubere iussit alcui respondeo idem.ff.ḋ
ritu.nup.l.nõ est.de admi.tuto.l.cū plures.§. penul.q; de
liberanis mandare valēs efficere videt̃. Ualet cõsuetudo
que est in tuscia ꝙ in electionibus non vocentur absentes
vt no.j.eo.c.fi.per Ber q; ñ est ꝯtra ius naturale.¶ Ua
let consuetudo que naturaliter prorogat vel minuit.x.di-
es ad appellandū vt no.C.si conta ius vel vtili.publi.l.ij.
q; illud iuris arbitrio nõ necessario est statutum.¶ Sed
si est datus terminus ad probãdū cõsuetudinē q; iste ter
minus est interlocutoria que quo ad hoc transit in rem iu
dicataȝ.i.in necessitatē parendi.ideo post trienniū non va
let probatio nisi sit appellatum vt elleganter notat.Archi.
xiij.q.ij.c.j.vel aduersarij patientiam roboratā.¶ Que-
ro nunquid ad probãdū consuetudinem debent produci
acta tam ciuilia ꝗ; criminalia.Respondeo sic q; iudex ē
cõmunis sic iusticia q; est publica ꝑsona ꝛ nõ tendit ad
dextrã vel sinistram.nā cū sit medius debet equaliter di-
stare vel nõ distare a qualitatibus extremoꝝ rões etiã
i.cõputũ debet edi q; vna rõ instruit aliam ꝛ deb; con-
siderari qūo titulus libri rationū sit intitulatus vtrū qua
si multa gesturus vel vnam tm̃ q; d; inspici quo animo est
.C.de neg.gest.l.tutori rões igit̃.i.cõputata ex collatiõe
computoꝝ ꝯstant ꝛ iõ in cõia sunt si facti sunt de cõi mã
dato vel cõsensu expsso vel tacito vel de ꝯsuetudine q; cõ
suetudo habet̃ pro pacto.vt.l.queritur.§.si venditio.ff.de
edil.edic.ꝛ C.locati.l.licet hm Ja.but.q ita no.C.de edē.
i.l.j.in lec.¶ Nota ꝙ quatuor sunt que iducūt ꝯsuetudi-
nē.s.mores tempus rõ ꝛ ꝯsensus populi. Prima p; isti.ḋ
iure naturali.§.ex nõ scripto. ¶ Secūdū.s.tempus p;.ff.
de leg.l.de quibus.ꝛ.l.diuturna.ꝛ.C.e.i rubrica ꝛ sic dat
publicū ius priuatis ꝑsonis.¶ Tertiū si rõ p;.ff.de legi.
l.qḋ nõ rõne.¶ Quartū ē ꝯsensus populi.nam sicut se h;
ꝯsensus expssus in statuto ita se h; tacit⁹ in consuetudine
vt.d.l.de quib⁹.§.fi.¶ Sed ꝯsidera ꝙ sicut expssus ꝯsen
sus nõ sufficit nisi interueniat cū solēnitate ꝛ forma requi
sitis ꝛ deliberatione prudentū ita nec tacitus nisi sit fir-
mat⁹ ꝯsilio ꝛ tpe.¶ Item q; sicut statutū irrationabile
nõ est ꝑprie statutum sed ius iniquū vt.l.j.ff. ꝙ quisq; iur.
¶ Ita ꝯsuetudo nisi sit rõnabilis ñ est ꝑprie ꝯsuetudo.
sufficit ergo ꝙ ꝯsuetudo sit rõnabilis vt in quãplurimis
l; nõ in singulis q; in legibus ꝛ ꝯsuetudinib⁹ inspicimus
genera singuloꝝ nõ singula generꝝ.vt.ff.de legi.l.nam ad
ea.ꝛ iõ ēt quãdura suari d; q; nõ est licitū de rõne legis
ꝯtra tex.ius disputare.vt.ff.qui ꝛ a qbus.l.ꝑspexit.ꝛ.ff.de
legi.l.nõ omniū.Et no.ꝙ in istis q̃tuor reperiunt̃ quat-
tuor cãe due substãtiales.s.tacit⁹ ꝯsensus ꝛ mores alie due
que sunt cãe imediate ꝯsuetudinis q; reqrunt̃ adesse eius
sed rõ nõ reqrit̃ adesse sed ad bñ esse. Itē tps non reqrit̃
per se sed ꝑpter eliciendū tacitū consensuȝ qui ꝑbetur ex
longa deliberatiõe populi de qua si constaret aliter quaȝ
ex longo temporis tractu bene valeret ꝯsuetudo hm Ja.
but.Alij dicūt ꝛ melius ꝙ tempus est de substantia ꝯsue
tudinis sicut est de substãtia ꝑscriptionis q; lex statuit ꝙ
mores debēt esse diuturni ꝛ hoc est verius.ꝛ iõ mille act⁹
nõ inducūt ꝯsuetudinē nisi longitudine temporis ꝯfirme
tur.¶ De ꝯsuetudine dotis lucrãde ꝙ inspicit̃ ꝯsuetudo
domicilij mariti nõ vxoris q; dignior est vir quaȝ vxor.q;
ꝙ trãsfert̃ a locō nõ remanet in illo loco ꝛ de cõsuetudi-
ne nascitur hincinde ꝯtractus ꝛ obligatio.ff.cõia predi.l.
si vēditor.§.cõstet.s.quãdo extrema sunt paria.no. Arch.
xij.dist.illud.ꝛ.j.de spõsalibus.c.j.in nouella.¶ Cõsuetu-
do põt dare iurisditionem arbitris ꝛ alijs priuatis perso
nis.C.de diuersis offi.li.xij.l.viros.ꝛ sic dat publicum ius
priuatis ꝑsonis.¶ Cõsuetudo tamē specialis requirit̃ ta
citū ꝯsensuȝ eius qui ex ea obligat̃.de ver.sig.c.abbate.p
Innoc.¶ Oportet ēt ꝙ obligandus sit subditus vel res
ipsa iurisditioni subiaceat.vt no.Inno.j.de foro ꝯpe.c.po
stulasti.ꝙ in ꝑscribēda cõsuetudine requirit̃ actuū plura-
litas ꝛ popl̃aris actuū possessio que põt probari etiā per
vnicam sniam.vt no.Archi.viij.di.frustra.¶ Cõsuetudo
delinquēdi ꝑbat̃ per binū actū sed animi destinatio indu
cit̃ ēt per vnicum actum vltimate deliberatiõis.ff.de ali-
mētis lega.l.mela.§.j.¶ Cõsuetudo potest remittere ne
cessitatem offerēdi libellum vel litis cõtestãde ꝛ quēlibet
iudiciariū ordinem.j.de libelli obla.c.j.p Inn.iudex d; se-
qui ꝯsuetudinē loci vbi sunt ambe partes vel saltē dispo-
nēs.C.de testa.l.fi.j.de testa.c.raynutius.per Inn. ¶ Cõ
suetudo est cã determinãs ꝛ efficiēs.ꝛ iõ d; habere quem
possunt efficere in materia subiacēte.i.cõcursum quattu-
or causaꝝ excepta causa quia nõ oportet inuestigare cãm
in his que nõ ꝑñt rõne persuaderi.ff.de legibus.l.nõ om-
niuȝ.¶ Cõsuetudo nõ requirit ꝯfirmationem superioris
q; ꝯfirmat̃ legitimi tēporis cursu.C.de edificijs priuatis.
an in totū.Et no.ꝙ lex cū de in rē verso.ff.de vsuris.nõ lo-
quit̃ in ꝯsnetudine sed in presumptiõe sic.C.de apocis pu
blicis.l.quicūꝗ;.li.x.ꝛ ideo põt ꝑbari ꝯtrariuȝ ꝛ ibi etiã
no.ꝙ tps ad tēpus trahit̃. ¶ Itē presumptio nõ inducit
obligationē sed ꝯsuetudo sic vñ sufficit allegare ꝯsuetudi
nem sine titulo q; ex ea nascit̃ imediate actio de offi.ordi.
c.dilectus.per Inno.¶ Consuetudines maioruȝ eps mu
tare nõ põt.xcj.di.eleuterius.per Archid.¶ Cõsuetudo
idē põt qñ pactū vñ põt naturalē obligationē inducere
ꝛ tollere.si hoc dicat tenor ꝯsuetudinis.vt no.in.l.j.C.de
decretis decurionū.li.x.ꝛ.ff.de regu.iur.l.nec ex pretori.eo
ipso ꝙ ꝯsuetudo iponit penã ꝑhibere videt̃ si illud nõ in-
uenit̃ alias ꝑmissum.vt.ff.de reg.iur.l.nullus videt̃.l; si est
alias ꝑmissuȝ nõ vr ꝑhibitū.no.ff.de diuortijs.l.ꝙ ait lex.
¶ Alij est virtus legis imprimendo alia in ꝑhibendo.vt
ff.de legibus.l.legis virtus. Cõsuetudo põt facere ꝙ qs
punit delinquētē in terris cõfederatis.ff.de captiuis.l.nõ
dubito.vel vbi fedus.inducebat quãdam subiectioneȝ q;
nõ erat fedus de pari.nã tunc par in parem non haberet
iurisditionē.ff.de manu.l.apud eū.nam ꝛ asinus intume
scit ꝛc.ff.de acquir.pos.l.j.§.veteres. ¶ Potest quis cita
re in alieno territorio.si hoc dicat ꝯsuetudo.l.iij.§.fi.ff.de
testi.aliter non potest citare q; nec vocē sumū immittere.
¶ Consuetudo põt inducere ꝙ credat̃ ad plenum priua
te scripture viroꝝ discretoꝝ.l; nõ possit creare tabelliões
generales.j.de fide instru.cū. p.tabellio.per Innoc.¶ Cõ
suetudo[a] põt transferre possessionem ipso facto.presertim
interueniente aliquo signo extrinseco vt inuestitur a tali
quali.i.in propria.vt.j.eo.c.ex parte.ꝛ melius.in.c.ex lr̃is.

a ¶ Cõsue
tudo potest
trãsferr̃ pos
sessionē ipso
facto quod
no. rið etiã
istud dictuȝ
scripta pul-
chre p bar-
ba.in consi.
lviij.xv. col.
in fi.ij.lib.

& talis possessio ficta nõ impedit bñficiũ legis edicto qd dat bñdi scripto.ar.illius.l.notabil q̃ ẽ.ff.ad treb.l.apud iul.§.i.& facit q̄ veritas & fictio circa idem bñ cõcurrunt & q̄ est tutus fictione põt veritatez iplorare nõ ecõtra.vt ibi no. ¶ Cõsuetudo dat priuilegiũ.de iudi.c.nouit.per Inn. ¶ Itẽ declarat & extẽdit factum.vt.C.locati.l.licet per Cy.sicut ꝯsuetudo nõ inducit̃ per vnũ actũ ita nec interrũpit̃ iam inducta.vt no.ff.de reg.iur.l.nemo.§.tẽporalis.q2 nõdum est ꝯsuetudo fundata ideo nõ potest tollere ꝯsuetudinem iam radicatam. ¶ Super ꝯsuetudine põt fundari libellus.de offi.ordi.c.dilectus.per Inn.tam sup petitorio q̃ȝ super possessorio.de cã pos.c.cum ecclesia.per Inn. ¶ Cõsuetudo nõ tollit̃ per rescriptum principis nisi de ea vel de eius irratiõabili motiuo vt fiat mẽtio.vt no.Archi.xi.di.in his. ¶ Cõsuetudo non valet q̄ clericus r̃ndeat coram nõ suo iudi.xi.di.cõsuetudines.per Arch.q2 clericus quo ad ius fori non est sui iuris.& idem coram quocũq3 iudice nõ suo.vt no.Inno.i.de foro cõpe.c.postulasti.& adde qd dixi.s̃.de consti.in rubrica. ¶ Cõsuetudo debet attẽdi in solutõe pensionis & fictuuȝ.C.de agri.& censi.l.domini prediorum.lib.xi. ¶ Item valebit ꝯsuetudo q̄ pro vno stario frumenti possint solui duo staria alterius bladi.& tamẽ obligatio dicit̃ certa q2 facultas solutionis nõ inducit certitudinẽ obligatõis.ff.de solu.l.siquis stipulatus fuerit.x.in melle.scias q̄ quedã recipiunt functõem per naturã.i.per artificiũ naturalem in eadẽ materia vt q̄ soluant̃ duo argenti parui pro vno argẽto grosso quedã per vsuȝ populi vt qd soluant̃.xx.solidi imperialiũ pro vno aureo.& tũc ad interrogationẽ aurei si fiat respõsio & ꝓmisso.xx.solidorum.tȝ stipulatio informata ꝯsuetudine & aptitudine cõuertendi inuicez ita intelligit̃.ff.de verbo.obli.l.que extrinsecus. ¶ Quedã sũt oĩmodo diuerse vt frumẽtuȝ & aliud bladuȝ.& tunc vnuȝ pro alio nõ potest solui nisi ex ꝯsuetudine. ¶ Itez potest ꝯsuetudo dare licentiaȝ vẽdendi rebus alienis daro tamẽ p̃cio.verbigr̃a ꝓ lignis & lapidicinijs.ff.cõis p̃di.l.vẽditor.§.si ꝯstat. ¶ Cõsuetudo q̃nq3 dat iurisditionẽ realez vt quãdo dat eam territorio nam territoriũ sonat iurisditionẽ q2 ẽ eius ꝯtinens & iurisditio ẽ ꝯtentum officiũ ei⁹.vt.C.vbi & apud quẽ.l.fi.q̃nq3 dat iurisditõem ꝑsonalem sicut p̃uilegiũ ꝯcessuȝ cõitati sup eo qd non ẽ d̃ iure cõitatis q̃ nõ adheret territorio.vt no.Dy.ff.de acq.re.do.l.ergo. ¶ Consuetudo dȝ attẽdi sup reuocatõibus emphiteoticis vel libellarijs.vt no.in.l.i.in fi.de aq̃ quoti.& esti.ff.vbi ẽ bona glo. ¶ Consuetudo dȝ attẽdi in his que dãtur pro ingressu militie vel dignitatis.vt.ff.de le.ij.§.alũno.l.his v̾bis. ¶ Cõsuetudo metit̃ territorio.vt.C.de sũdis patri.l.quicũq3 castroꝝ.li.xi. Tabelliones debent seruari formularia ꝯsueta vt tangit glo.C.de sacrosan.ec.l.iubemus nulli.§.fi. ¶ Cõsuetudo magis attenditur quã verborum mera significatio idest magistralis expositio ff.de le.iij.l.librorum.§.q̄ tamen cassius. ¶ Consuetudo põt imponere penã rei licite vt matrimonio si ex eo sequatur illicituȝ puta seminat̃ discordãtia & tumultus in ciuitate.c.statutũ.de here.lib.vi.& est expressum in.l.liberꝝ.in prin.ff.de ritu nup. ¶ Consuetudo dȝ seruari in ingressu officij.ff.de offi.ꝓcon.nec q̄equã.§.obseruabũt. ¶ Itez in cibarijs & vestimẽtis.vt.s̃.dixi.de consti.c.cuȝ oẽs. Non valet ꝯsuetudo q̄ appellat̃ a vicario ad ep̃m.sed videtur q̄ imo itelligat̃ appellatũ ad sup̃iorem sicut q̃n appellat̃ ad pareȝ.ff.d̃ ap.l.i. ¶ Sȝ certe isti nõ sunt pares sȝ vnũ & idem tribunal.& iste ẽ quartus casus iure veteri nõ determinatus.tres enim erãt casus.s.q̃n ad inferiorẽ & q̃n ad sup̃iorez q̃n ad parem.& iste ẽ quartus q̃n ad neutrum istoꝝ sed eundẽ. ¶ Cõsuetudo recipit extensiõem & restitutõez q̃tuor d̃ causis.vt no.Arch.xliiij.di.c.i. ¶ Consuetudo nõ põt ꝑmittere vsuraꝝ paruitatẽ ẽt in vno nũmo q2 eẽt ꝑmutare nãlez vsũ pecunie in quẽdaȝ abusuȝ & extorsionẽ & q2 mutare ad vsuras est pessimũ exẽpluȝ & est ars deuorãs paupes.xlvij.di.sicut hi.de hac prauitate dȝ cognosci in loco vbi fuerunt vsure extorte.xlvij.di.d̃ petro.per Archi.non est negociatio fenori accipere sed dari fenori sic.ff.de institoria.l.in eum.vbi de hoc. Clausula supplentes.& de plenitudine supplet circa solẽnitatẽ nõ circa illegitimationẽ vel naturalẽ defectũ.lvi.di.cenomanensem.per Archi.ergo nec cõsuetudo.ff.de testa.mili.l.i.per Ja.de are. Cessante causa consuetudinis vel dispẽsationis expressa in ea ita q̄ sit cã formalis & nõ cõiecturalis cessat cõsuetudo & dispẽsatio si cã seu ratio est de tenore statuti alias nõ nisi esset dispensatum cã necessitatis.l.di.neofitus.per Archi.ar.ff.de leg.ij.l.cũ pater.§.dulcissimus. De cõsuetudine põt esse electio penes populuȝ nec variare põt.lxi.di.studij.ꝑ Archi. Si ex ꝯsuetudine quis p̃ õt postulare põt etiam eligere.lxiij.di.nosce.per Ber hoc ius est p̃scriptibile.vt.lxxi.di.c.hortamur.ꝑ Arch.vbi agitur ex ꝯtractu inspicit̃ ꝯsuetudo loci ꝯtractus ẽt si contrahẽtes ignorẽt q2 ꝯsentiũt & implicite in ꝯsuetudine ipsius loci. ¶ Idem in maleficijs iuregẽtium ꝓhibitis sed vbi de iure ciuili nõ esset maleficiũ sed essȝ casus ꝑmissus excusat ꝓbabilis & cõis ignorãtia ꝯsuetudis.vt no. Spe.de cõsti.in fi.& hic ꝑ Inn. ¶ Iudex appellationis seqtur suas ꝯsuetudines in ꝓcedẽdo sed in decidẽdo sequit̃ consuetudinẽ partiũ:q2 iam determinauerũt istuȝ casum s̄m Inn.adde q̄ vbi nõ ꝓponit̃ actio sed s̄m morem loci imploraṫ officiũ iudicis ẽt in decisorijs inspicit̃ locus iudicij q2 statuta alterius loci nõ cõcludũt iudicij.q̃nq3 sola iurisditio cõcludit ei.vt singulariter no.in.l.ij.ff.de eo qd cer.loco.dicit Inno.q̄ ille qui facit in fraudem cõsuetudinis peccat mortaliter.& sic fraudantes gabellas tollerabiles peccãt mortaliter presertim q̃n sibijpsimet ciues iponũt eas. Adde q̄ ex hoc pȝ q̄ nõ ẽ licituȝ fraudare gabellas per consuetudinẽ legitime introductas.

Consuetudines.

[a] Consuetudines q̃ ecclesijs grauamẽ inducũt nõ valẽt.hoc dicit intellige de grauamine qd ẽ ꝯ libertatẽ ecclesie.i.ꝯ priuilegia vel immunitates ecclesiasticas. ¶ Item nec contra clericos quãdo reddunt̃ timidiores & aduersarij audaciores.ff.quarũ reruȝ actio nõ datur.l.i.§.que honorande.per Bar.de hoc dicit vt dixi in auc.cassa & irrita.in lectura sua. Bal.

Ex litteris.

Valet consuetudo per quã possessiones in ecclesiã & alia pia loca trãsferunt̃ ꝑ signũ inuestiture sine solẽnitate legali sicut arra ẽ argumẽtum tituli sic inuestitura ẽ argumentũ possessionis tradite aio & destinatõe tradẽtis & recipiẽtis. ¶ Cõsuetudo dat possessionẽ hoc dicit ẽt per actum impropriũ vt ꝑ traditionẽ sigilli vel alteri⁹ rei. ¶ Casus. Erat consuetudo q̄ sigs in bona valitudine inter viuos vel in vltima volũtate pro suoꝝ remedio peccatoꝝ ponebat i manu sacerdotis vel sup altare sub testimonio videntium & audientiũ modicum terre animo donãdi illam terraȝ talis donatio valeret sine alia solemnitate papa dicit q̄ hec consuetudo ẽ venerabilis & seruanda.& q̄ hoc signũ qd scotatio dicitur nõ solũ donationes sȝ ẽt tradite possessionis est euidẽs argumentũ. Ibi vidẽtiũ & audientiũ.isti sunt duo sensus principaliores necessarij in testib⁹:& quicqd probatur ꝑ visuȝ & auditum d̃ affirmatiue probari ẽt si negatiue proponatur vt fama q̄ non sim culpabilis probat̃.q2 ita populus dicit & predicat.& sic omnis probatio fit per affirmatiuuȝ sensum.i.auditũ.idq3 qd probat̃ lȝ sit negatiuuȝ tñ modus ꝓbandi est asserti⁹.qd est no.& ideo plures testes ꝓferunt̃.ij.q.vij.omnib⁹.per Archi.omne qd directo cadit in sensum est affirmatiuũ quo ad testem licet sit negatiuum quo ad partes.vide.viij.q.iij.artaldus.per Archi. Et omne qd testis dicit ad sensum [b] referẽdum ẽ & d̃ quo nõ est sensus nõ testimoniũ.q2 testimoniũ nõ transcendit sensum.ff.de testamen.l.qui testamento.§.fi.& ideo de miraculis nullũ proprie est testimoniũ. ¶ No.q̄ ꝑ modicũ signũ transfert̃ magnũ signatũ. ¶ Itez nota q̄ modicuȝ signũ signati euidẽs est argumentũ.nam stare possunt in duob⁹ locis distantib⁹ simul in vno corporaliter in alio ꝑ visum. ¶ Illud qd decidit̃ ab aliquo sapit nãm concreti.vt gleba fundi vt hic. ¶ No.q̄ ꝑ modicũ terre trãsfertur possessio toti⁹ fundi quãuis sit sep̃ata a solo.& hoc fac consuetudo

a ¶ Circa istud.c.i.aduerte q2 licȝ consuetudo onerosa ecclesie nõ valeat tñ valeret priuilegiũ eiusdez effect⁹.c.si pp.de rescr.in.vi.c.ij.de pe.& remis.in.vi.cũ gl.do.Feli.i.c.accedẽs.in vij.col.d̃ p̃scrip.& iõ h̃ fallit illa regula q̃ habet̃ q̄ qcqd est ꝓhibite ꝑ ꝯsuetudinẽ.quã regulã late etraist Feli.ibi per iiij.col.

b ¶ Nunqd aũt in reꝑceptibili ꝑ sensuȝ visus & audit⁹ sufficiat testes deponere ꝑ sensuȝ visus tñ.vide scripta hic recollectis.d.Apd.pomi Nũqd aũt sufficiat deponẽ ꝑ sensum audit⁹ tñ vide pul cherrime ꝯmulata per Alex.i.l.q̄ meo.§.si vẽditorẽ.ff.de acqr.pos.& oĩo adde h.

suetudo alioquin per inuestiturā abusiuā ñ trāsit possessio vt in.c.qd sit inuestitura colla.x.⁊ no.p Dy.i.c.j.ō reg.iur.li.vj. Dicit tñ Inno.ꝙ per inuestituraȝ videt̄ concessa licentia possidendi sine alia inductione ita ꝙ sua auctoritate pōt cōmode possessionem acqrere. ¶ Porro quid conferat inuestitura no.archi.lxiij.di.adrianus. Nos habemus p traditioneȝ instrī fit inuestitura.i.cessio iuriū incorporaliū.vt.C.de do.l.j.⁊ sic qui possidet instrā videtur ipm ius incorporale possidet̄ ⁊ interdū traditio instrī pncipalis signū est liberationis ⁊ euidēs argumentū libertatis.vt.ff.ō proba.l.si cirographum ⁊ plene no.p archi.lxxvj.di.nūc ⁊ hic per Ber.⁊ si sunt duo eiusdē nominis ⁊ vnus possideat instrm ille p̄sumit̄ creditor qꝛ p̄sumit̄ ꝓ possessore sed si esset alterius nois p̄sumeret̄ illius ꝓcurator ⁊ ex tali p̄sumptione admitteret̄ ad agēdū noie illius ꝓcur.cū cautiōe de rato.vt.C.ō pac.cōuētis.l.fi.q lex est no.ad hoc. ¶ Quero nūqd ecclia acquirat possessionē sine aliqua [a] traditione. Rñ.ꝙ nō qꝛ nec fiscus.vt no.C.de sa.san.ec.l.fi.ff.de publi.l.cōmissa.ff.ꝓ socio.l.cū duob⁹.§.idē rñdit.qꝛ possessio ñ solū animi ſȝ facti ē.vt.l.j.§.sceuola.ff.si qs testamento liber eē iussus fuerit.l.sciendū.ff.ex qbus causis maiores. ¶ Not. multos modos transferēde possessiones de quibus habes hic gl.no.⁊ adde ꝙ no.lxxvj.di §.nō videt̄ ⁊.j.vt lite pendente.c.ecclesia in fi.vltime glo.xvj.q.j.moderamie. ¶ No.i tex.ꝙ possessio pōt tradi in vltima voluntate sic.ff.de leg.iij.l.lucius ia.j.⁊ tamē si facta ē cā mortis ita ꝙ mors fuerit eā vltimata finalis pōt reuocari nō tñ omne ꝙ fit in articulo mortis.ff.ō testa.l.heredes palā.§.fi.in glo.ff.de dona.cā mortis.l.sexa. ¶ Itē no.hic duo specialia cōcurrere.s.fictū titulū donationis nudo ⁊ tacito pacto ⁊ fictā donationē ⁊ tñ transfertur dominiū ⁊ possessio ꝓpter saluteȝ [b] anime ꝙ ē no.dignū vide.ff.de acqui.pos.l.si aliquā rē p Bar. ¶ Ergo ex eodē fonte pōt vtrūqȝ simul ꝓcedere sed ex diuerso nō pōt in testō adici donatio ad maiorē firmitatē.verbigrā pure dicēdo lego ⁊ dono talē rē certe illa ē donatō causa mortis.i.legando dono.sed conditionaliter dicendo lego ⁊ si reuocauero dono inter viuos ⁊ sic icipiendo a legato ⁊ terminādo ad contractū sub impossibili conditione cōtractus nō vȝ quia factus ē expressa fraude.s.contra libertatē testandi vt no.C.de transac.l.cū dona.ff.pro socio.l.cū duobus.§.ideȝ respondit.⁊ vbi habūdantior [c] cauilatio ibi euidentior ē fraus.ff.de ꝓba.l.qui testamentū.⁊ no.in.l.vj.de cōdi.insti. ¶ Principaliter hñ aūt possunt futura vēdi ⁊ donari.C.que res pignori obligari pñt l.fi.C.de pac.l.fi.in glo.⁊ no.ff.de testa.l.heredes palam.⁊ p glo.⁊ dy. ¶ An valeat cōsuetudo ꝙ testm̄ factū cū auctoritate epī ad pias cās nō possit reuocari ⁊ videt̄ ꝙ non .C.de testa.l.oium in verbo si vltimuȝ cōprobat.ad idem .C.de pac.l.fi.vbi in pacto future successionis requirit̄ perseuerantia vsqȝ ad mortē. ¶ Item ista cōsuetudo est contra bonos mores ciuitatis nostre.i.romane.ergo non valet.ff.de ver.obli.l.stipulatio hoc modo. ¶ Item est contra naturā substantialē vltime voluntatis que debet esse vltima ⁊ libera. ¶ Est enim vltimū post ꝙ nō sequit̄ aliud. ¶ Itē ad hoc.j.de celebratione missaꝝ.c.cū marthe. Item nō hoc pōt facere testator ne lex licentie ⁊ iuris forma habeat locū in suo testō.ff.de le.j.l.nemo pōt.itē hrs qui nitit̄ contra voluntateȝ defuncti venire ē indignus.ff.de his que in testō delent̄.l.pxi..ff.de adimē.lega.l.ex pte. ¶ Et si testator apponeret hanc clausulam si non valet vel non valebit ⁊c̄.intelligitur loqui ab intestato non si nouum faciat testamentum perfectum volūtate ⁊ solēnitate.ff.de le.ij.l.lucius.§.filiam. ¶ Item nō opatur quādo testm̄ hȝ in se iniqtatē expssam [d] vt qꝛ exhr̄dat filios sine cā.ff.de inoffi.testa.l.titia.in ꝯtrariū faciū.ff.de dona.cā mor.l.accedit p similitudinē imo per ꝓpriam spēm tam ꝯtractuuȝ qȝ vltime voluntatis.vt no.in.l.ij.in prin.⁊ ibi glo.ff.de do.p̄le.qō apparet qꝛ ex ea oritur ꝯditio ob cāȝ.⁊ sic ex ea surgit tacite contractus inominatus.ff.de dona.causa mortis.l.senatus.§.nec dubitauerunt cassiani. ¶ Item non tenet iuramentuȝ qꝛ captiosum.iteȝ qꝛ ꝯtra ius publicū.ff.de le.j.l.siquis inquilinos.§.fi.nam testamenti factio publici iuris est.apparet ergo ꝙ quāqȝ testamētum pōt mutari ⁊ siquis ꝓpterea dicat quod trāsit in cōtractū hȝ dicere ꝙ ꝯhens hȝ actionē ex eo ꝯtū ꝯtra heredē ⁊ nō possit sibiipsi ius dicere.facit qō no.C.qui testa.fa.pos.l.seniū.§.fi.ff.cōia p̄di.l.receptū. ¶ Itē ꝯtractus qui subrogat̄ loco testamēti inualidi est inualidus. Unde illa cīa si nō vȝ iure testamēti valet iure ꝯctus ⁊ est inualida si testm̄ est inutile per reuocationē testamēti.secus si defectu solēnitatis.⁊ rō drie pȝ ex p̄dictis in tex.ibi ecclesiis appellatio ecclesiaꝝ monasteria includit.liiij.di.§.ad hoc auctoritatis. ¶ No.ꝙ bene vȝ consuetudo ꝙ clerici possunt recipe sine solēnitate sed nō valet econtra ꝙ pñt obligare se vel alienare sine solēnitate.vt not.Archi.xvij.q.iiij.in venditionibus loquor de solemnitate inuēta a iure canonico nō a iure ciuili tantum.vt no.C.de sacrosanc.eccle.l.hoc ius porrectum.

¶ Uide moder.in.l. traditōibus .C.de pac.⁊ in.l.quotiens.C.ō rei vendi.dum disponit̄ illum passuȝ nīquid dispositio illi⁹ l.quotiēs ꝓcedat in ecclesia.ibi vide alle.p̄le.

b ¶ Obsa lurē aie trāsfert̄ diūȝ ⁊ possessio licet nō ꝓcurrat vā ⁊ realis traditio ⁊ ex isto no.bal.ego isto vnā limitationeȝ ad illa reglā q̄ hr̄ ꝙ due fictiones nō pñt ꝯcurrere circa idē l.j.cū fi.C.ō do.pmis.vt non ꝓcedat fauor aie vt voluit h bal.qō no.

c ¶ Ubi adest abundātior cautela ibi euidentior est fraus.

d ¶ Clā codicillarȝ nil opat̄ qñ cōtinet in se expressam iniquitateȝ qō not.

a **D nostram.** Non vȝ ꝯsuetudo vt in causis ecclesiasticis dictū populi ꝓ sñia habeat̄.casus pȝ. ibi sapiētib⁹ ⁊ īspiciētibus.no.ar.ꝙ arenges populoꝝ. Ibi vel aliqs.no.esse oēs ⁊ vnus ꝓ oibus ipsius ꝯsentientib⁹. Ibi a nō suo iudice.no.ꝙ populus nō est iudex ꝯpetens in cāis ecclasticis. Idē in ciuilibus ſm Inn. qō est no. Ibi ꝯstiterit.no.ꝙ iudex non dȝ ferre sñiaȝ nisi ei constet de ꝓcessu ⁊ meritis cause.

q **Uanto.** Pretextu ꝯsuetudinis presbiteri infantes crismare nō possunt.vnde appet ꝙ crismare nō est iurisdictiōis ſȝ maius ea forte qꝛ crisma ē articulus fidei.vel qꝛ p̄cise est ordinis epalis.papa tñ de plenitudine ꝑtātis posset hoc cōmittere simplici sacerdoti ſm Ber. de absoluta potētia hic Inn. ¶ Error cōis nihil operat̄.h.d.in sūma. ¶ Casus istius capituli est facilis.⁊ tex.pulcer qō fit ⁊ fieri nō pōt est sicut cimera ⁊ fumus nō realitas.C.de deditītia libertate tollenda.⁊ hic.

c **Cum inter vos.** Non valet ꝯsuetudo p quā violat̄ sñia interdicti. ¶ Casus.qdā violabāt interdictū p̄textu ꝯsuetudinis ac etiam qꝛ exempli papa reprobat ꝯsuetudinē ⁊ p̄sumptionē violentiū ⁊ est ar.ꝙ episcopus pōt punire exēpto nō seruantes interdictū.ad hoc.j.de priuilegijs epoꝝ in nouella disputat hic Inno.si ē positū interdictū deniū ē ad tempus suspēsuȝ vtꝝ interiȝ possit appellari.⁊ determinat ꝙ non. qꝛ licȝ sit suspēsuȝ quo ad actū exercitij.tñ nō ē eradicatū. nā aliud ē cessare aliud abrūpere.vt no.ff.ō verb.obli.l.ij.§.j.⁊.l.inter stipulantē.§.sacrā. ¶ Licet eniȝ interiȝ dormiat tñ retinet spiritū vite.⁊ ideo elapso termino suspensionis nō suscitat̄ ſȝ excitat̄ ad actū suū.ff.de peculio.l.peculiū.§.si here.⁊.ff.de pac.l.si vnus.§.j. Quare violantes istud iterdictū tpe sue efficacie efficerent̄ irregulares hec q̄stio fuit de facto bononie.dicit hic Ber.ꝙ ꝯtra obediētiā nō p̄scribit̄.s.a subdito.qꝛ nō dȝ esse sine capite ſȝ vnus ep̄s bene posset prescribere subditos alterius. Dicit Inno.ꝙ quilibet pōt accusare de violatiōe interdicti. Dicit Inno.ꝙ vbi est questio de iure:puta an teneat statutū vel consuetudo iudex potest interloqui sup hoc parte non citata qō est no.dignum. ¶ Idem tenet Dy.ff.de sta.ho.l.aretusa. Dicit Archidia.ꝙ vbi iudex facit aliqd ex mero officio ⁊ ꝓprio motu nō necessaria partis p̄sentia.j.q.vij.quotiens cordis oculus per Archi. ¶ Itē de notorio ⁊ fama iudex accipit informationē in camera sua nemine citato.vt no.Archi.xi.q.iij.coꝝ.⁊ Inno.qui nisi.accusare pñt.c.cū in tua. ¶ Si testis dicit qō est publica vox ⁊ fama interrogat⁹ de cā scie.dicit qꝛ publice dr̄ nō ꝓbat qꝛ nō dȝ idē esse rō ꝙ dictū sed dȝ aliqd addere qꝛ audiuit publice dicit.ſȝ certe hoc ſm Dy.tacite itelligit̄.vt no. Cy.in.l.siquis ad macedonianū.in addi.

c **Cum olim.** In attribuendis officijs noue dignitatȝ seruabit̄ ꝯsuetudo vitiaꝝ filiuȝ dignitatū ⁊ si diuerse sunt ꝯsuetudies ſuabit̄ rōabilior alij dignitati ñ p̄iudicās.h.d. ¶ No.ꝙ ꝯsuetudo assignat loca Bal.sup decre.

sedendi z stādi z nō dȝ ꝑposterari. ¶ Et no. ꝙ antiquores clerici z docto. debēt habere primū locū z deinde ceteri [a] ordinē. ¶ Et no. ar. p scholarib⁹ ꝙ vn⁹ nō dȝ vsurpare locū alteri⁹. ¶ Cōsuetudo assignat tribunalia. ff. de insti. z iure. l. pe. z principalem sedem in puincia. ff. de of. presec. augustalis. l. j. z seruāda est in suo foro. ff. de mu. z bone. l. honor. §. item lex. ¶ Ex ꝯsuetudine faciendi presumitur mandatuȝ. ff. ꝙ cum eo. l. titianus. que est lex no. ¶ Casus. qdā eps anglicanus petit licentiā a papa instituēdi ꝑcentorē in ecclesia sua dūmodo in ꝯferēdis ipsi ꝑcentoris redditibus nulli alij ꝑiudiciū inferref statuēs vt dictus ꝑcentor in sessionibus ꝓcessibus z alijs illaȝ haberet in dicta ecclesia dignitatē quā habent alij ꝑcentores in ecclesijs anglicanis modo alij ꝑcentores habeant diuersas ꝯsuetudines. Querebaf que ꝯsuetudo sit seruanda. Rñdetur ꝙ rōnabilis z approbata z sine preiudicio alieno dubiū erat ꝙ ꝑpter diuersitatē neutra cōsuetudo esset seruāda qꝛ varietas inducit obscuritatē. sed certe qꝛ ꝯsuetudo habet vim legis debet seruari rationabilior z ē arg. ꝙ si in eodem volumine statutoꝝ reperiuntur statuta diuersa ꝙ equius z iustius videf esse seruanduȝ z sic incertitudo nō viciat statutum qꝛ interpretationi prudentium supponif. ff. de ori. iur. l. j. z ij. qđ ē notabile. ¶ No. ꝙ ꝯsuetudo trahif ad loca vicina. ¶ No. ꝙ papa nō cōcedit lfas cum ꝑiudicio alieno qꝛ ꝯcessio ex qua sequitur absurdum dicitur ꝯcessio captiosa. ff. de transac. l. cū aquiliana. ff. de here. insti. l. illa institutio. z l. ille autē. ¶ No. ꝙ nō [b] dȝ vnū altare cooperiri aliud discooperiri. z facit ad qōnem molēdinoꝝ ꝙ aqua debeat duci fm situm loci. primo ad primuȝ molendinū. scđo ad posterius z p ordinē qꝛ dȝ impediri prius per posterius. vt hic. C. de serui. z aqua. l. si manifeste. sȝ si aqua sufficit vtriqȝ vtrunqȝ gaudebit ea. ff. de aqua plu. arcē. l. in ꝯcedendo. de ꝯsti. c. cuȝ M. ferra. ¶ Preterea ad emulatōem nihil dȝ fieri. ff. opibus publicis. l. opus. nam qlibet [c] debet esse intentus vt alij ꝓsit z non nocet de seruis exportandis. l. seruus ea no. ꝙ priuilegium vnius nō debet vsurpare ius alterius de vulgari substitutōe ex facto nec naturalem facultatē impedire. ff. de ope. liber. l. libertus negociatori. cum si. dignitas reperif etiam sine administratione. C. vbi senatores vel clarissimi. l. iij. z dignitas [d] nihil aliud est nisi excellentior gradus q inuidiaȝ generat z scandalū seminat inter fratres. vt. ff. de leg. ij. cuȝ pater. §. euictis. ¶ Opponitur ꝙ littera male dicat concessimus qꝛ frustra ꝺ nouo ꝯcedif ꝙ iure cōi possidetur. l. j. C. de thesauris. li. x. sȝ ita est ꝙ eps pōt in ecclesia creare nouam dignitatem: quia per hoc honor ecclesie. z per consequens vtilitas augef. ff. de iudicijs. l. si longius. §. fi. ff. de condi. z demon. l. falsa. §. j. So. ista concessio facta fuit causa tollende dubitationis doctorum nō tamen erat necesse. vel dic ꝙ per istā ꝯcessioneȝ liberius pōt eps quaȝ de iure cōmuni. ¶ Nā tū indiget ꝯsensu capituli nūc nō vt aliqđ operef priuilegium. vt. C. de inoffi. testa. l. si quando. z l. j. ff. ad municip. ¶ Insolita tñ epis ꝯcessa non videnf a iure generali seu cōi. argu. ff. de ꝯtrahen. emp. l. fistulas. §. frumēta. in rōne sui dicif ibi ꝙ periculū casus fortuiti post ꝯtractū celebratum etiā sup frumēto vēdito in herba frumētaria seu in viridi pertinet ad emptorē nisi vēditor in seipsum suscipiat z dicitur casus diluuiū. grādo imoderata z omne ꝙ raro vi diuina vel humana accidit sȝ illa q̄ frequēter cōtingūt naturalia reputanf z detrimētū inde ꝯtingēs nō videtur exemptū per verba de casu z fortuna loquentia. ¶ Ecce eniȝ redditus qui erant degrandinati me ignorante. respondeo non teneor. ff. de ꝯtrahen. emp. l. arboribus. ibi per Bar. nisi solita esset grādo vt cōcedamus ꝙ inter solita z insolita magna ē discrepātia. dic vt. ꝺ. de cōstitu. cū accessissent. ¶ Ber. hic firmat ꝙ ad epm nō ꝑtinef nouaꝝ dignitatum creatio q̄ in eccl'a vel diocesi sua nunqȝ fuerūt sed ad papā z si papa nouā creat dignitatē ex ipso noie pȝ qđ debeaf ei. C. de offi. ꝑfec. vr. l. j. iex. no. z ex noie appellatiuo daf volūtas z obligatio intelligi. ff. ꝺ institu. l. lucius. rex. no. ¶ No. hic ꝙ possunt fieri statuta circa futuram dignitatem. forma enim fiendi seu creādi datur futuris forma essendi ꝑsentibus. ff. de cōdi. z ꝺmon. l. si iam facta. z oia priuilegia sunt quedā forme artificiales a qbus nō est recedēdū. ff. de admi. tu. l. quidam decedens. ff. famil. her. l. si filia. in prin. si seruitus ordinari pōt circa futura. qꝛ cōstō ꝑuenit opus priuilegium est ꝙ sit dignitas. sed forma ē postqȝ ē dignitas.

a ¶ Vide dis scripta p doct. post gl. ibi videf maxie per Alex. bert. soci. Jaso. may. d. bapti. de scō seuerino z de ciuȝ ex qbuf poteris mł'ta videf ad hoc notabile z in alijs locis etiam ibi relatꝫ p eos vȝ in. l. cum qđ. ff. si cer. pet. ver. ē optia gl.

b ¶ Nō debȝ cooperiri vnū altarē vt aliud discoopiatur.

c ¶ Quilibet dȝ eē intētus vt alij ꝓsit z ñ noceat tibi.

d ¶ Dignitas nihil aliud ē nisi excelētior gradus q inuidiam generat z seminat iter fratres. vide bart. i. l. j. C. de digni. li. xij.

Tam venerabilis.

Non valet cōsuetudo per quā ꝑlatus pōt sine sui superioris licētia dimittere ꝑlaturā nō valet ꝯsuetudo p quē rūpif neruus eccl'astice discipline. ¶ Dicit Archi. ꝙ eccl'a dicif neruosa qꝛ nō frāgif. xxiiij. di. fraternitatis. p Archi. ¶ Casus. trāsierat prelatus de vna eccl'a ad aliā absqȝ licētia pape vel legati ꝑtextu cōsuetudinis papa reprobat ꝯsuetudinē tanqȝ sacris canonib⁹ inimicam. Ibi fungeref. s. simul. z sic no. in eadē ꝓuincia posse esse simul duos legatos. Ibi vel ab ipsius. no. licētiā hāc a legato de latere cōcedi posse. de elec. c. abbatē. lib. vj. ¶ Opponif ꝙ vltramōtanus electus in ꝯcordia statim transire z administrare possit. Sol. vbi nō ē papa dȝ [e] requiri locūtenēs vt hic. qđ est no. ꝙ vbi principalis abest requirif ꝯsensus locūtenens z eius auctoritas sufficit. dicit Archi. ꝙ vbi reqrif consensus supioris si ille abest sufficit requiri assensuȝ sui vicarij. lxiij. di. aretina. ¶ Quero nūquid sine supioris licētia possit perdere possessionē prelature. respōdeo sic. ff. de acqrē. pos. l. siquis vi. §. differentie. z si ecclesia reperit cū nō poterit administrare nisi ꝺnuo impossessionef. i. mittaf in possessionē p inuestitores. p Archi. xviij. q. ij. c. abbas. ergo q accedit de possessiōe ꝑdit illā lȝ aliaȝ nō acqrat. z sic errat in cā finali dimittēde popossessiōis. qđ est no. Sed certe imo mutue inuicē se possidēt. s. ꝑlat⁹ prelaturam ꝑlatū. arg. ff. de capti. z postli. reuer. l. cū duenam prelatura licet sit quid incorporale z re vera nō possit possidere nisi mediantibus organis corporeis: tñ iuris intellectu possidet. vt. j. de resti. spo. c. oliȝ. que possessio potest appellari ꝑnsqȝ ciuilis. z dico ꝙ ecclesia hanc possessionē nō ꝑdit. vt. C. de acqui. pos. l. ex liberis. z iđ per talē ꝑlatum acquirē pōt. vt. ff. de vsufruc. l. arborib⁹. §. de illo. ¶ Nam z monasteriuȝ per apostatam acquirit. vt. ff. de acqui. pos. l. j. §. per seruū qui in fuga ē. In cuius manibus debeat fieri resignatio bñficij. no. Archi. xvij. q. ij. §. j. Ideȝ ait ꝙ nullus ꝑlatus etiam simoniacus vel intrusus potest dimittere possessionem sine licētia a sui superioris. vt ipse no. xij. di. nerui. vide Bar. in. l. siquis vi. §. differētia. ff. de acquirē possessio.

e ¶ Vbi requirif ꝯsensus supioris si ille abest sufficit reqri assensum sui vicarij.

Tam dilectus.

De ꝯsuetudine pōt introduci ꝙ vna ecclesia teneaf eligē de gremio vł' sinu alterius. Et sunt due ptes thema cū allegationib⁹ q̄dam pape declaratio. z q̄dam cōmissio. scđa ibi. qꝛ nobis. ¶ Omnis suspēsio aut ē dilatio aut iurisditionis vulneratio. z primo mō nō ē odiosa. scđo modo sic qꝛ ledit ius cōe. z iđ ē restringenda. ¶ Pone ergo ꝙ qs est suspēsus a iurisditione stando in finibus gnālitatis nūquid poterit punire excessus. ¶ Tres eīm sunt iurisditiones cardinales seu ꝑcipue. s. pecuniaria decreti z correctōnis facinorum. ff. ꝺ iuris. om. iudic. l. imperium. z simplici verbo minor contineri videtur. vt. l. iterꝑtatione. ꝺ pēis. In contrarium videf. qꝛ vbi snia nō distinguit nec nos distinguemus. arg. ff. ꝺ aleatoribus. l. j. §. quod autem. Sed nūquid suspēsus ab officio pōt inquirē. z videtur ꝙ non. qꝛ officium z iurisditio ad idem tēdunt. hoc credo veruȝ quia officium inquisitoris est iurisditio nobilis z qꝛ extraordinaria ꝺ facili suspēditur. ¶ Casus. T. mōachus monasterij andrien. fuit electus in abbatē ipsius monasterij. obijciebaf ꝙ nō erat iure electus qꝛ debebat eligi vigore cuiusdam constōnis de gremio. i. de capitulo monasterij carosoren. cuius tenor iseritur hic i tex. Ibi ꝙ si presatus zc. Papa inuenit ꝙ electio predicta erat facta a suspensis z de suspenso. z ideo cassauit eam. z qꝛ dicta cōstitutio siue statutuȝ episcopi poterat ita sane interpretari ꝙ nec totum derogaret nec iuri cōi nec priuilegio inducto monacho monasterij andrien. ꝙ erat minus monasterium z

carosorēse

carosorense maius mandauit ꝙ ꝯsuetudo seruet͛ si ꝓbe tur alias de cetero electio fieret de gremio proprij mona- sterij ⁊ p̄sentaret͛ cōfirmanda ibi sup iure no.ꝙ ius oriͭ ex iure cōi. ¶ Itē ex priuilegio. itē ex iure comuni consuetu dine ⁊ sic consuetudo ē ius nō ob.c.j.de cōsti.li.vj.q2 act⁹ inducentes cōsuetudinē sunt facti tn̄ ex eis resultat ius ꝙ appellat͛ ꝯsuetudo. ¶ Unde cōsuescere ē facti ſ̄m ip̄m in tellectuale ꝙ vocat͛ cōsuetudo ē iuris sicut dicimus in te stamento ꝙ māle testamētū seu scriptura eius est facti ſ3 intellectuale iur. vt in auc.ō nup.§.disponāt ⁊ no.in.l.j.ff. ō testa. ¶ Itē consuetudo alia ratione dicit͛ facti q2 indi get ꝓbatione ⁊ in hoc.c.circa fictionē. Ibi tam de iure ꝙ ex priuilegio dicitur priuilegiū quicquid papa facit etiaȝ ad cōfirmationē iuris cōis. ¶ Quoddā igitur est priui- legiū iuri cōi ꝯtrium quoddā iuri cōi cōsonās. Uel dic ꝙ est priuilegiū attento ꝙ ius cōe per prius erat violatum i fundatione monasterij per constōnem diocesani de cōsen su patronorū ⁊ sic reuerti ad ius cōe ꝙ erat quodāmodo sublatū vocatur priuilegium vt dicimus de cl'a nouallniē si.ff.de pac.l.si vnus.§.pactus ver.si.in glo.⁊ sic reparatio status apellatur priuilegiū seu indulgentia. ¶ In tex.ibi amoriensi ep̄o.s.diocesano loci. ¶ In tex.ibi confirmatio ⁊ sic fiet interpretatio contra ep̄m qui statuit electionem apud carosorense capitulum pendere ⁊ ponit͛ electio pro confirmatione q2 ep̄s videt͛ largius ius suum ⁊ nō ius al terius.i.elligentiū. ¶ Ex quo no.ꝙ qui cōfirmat elligere videt͛ tn̄ ꝓprie loquēdo cū elligere ⁊ cōfirmare cōpetant diuerso iure ⁊ diuersa nō sunt idem sed tendūt ad ideȝ.vt l.j.§.solēt.ff.quando appel.sit.vt no.j.de cōces.p̄bē.postu lasti.sicut nō facit testm̄ q cōfirmat testm̄.vt.C.de testa.l. oibus ibi vide oīmodo Cy.ō dona.iter vi.⁊ vxo.l.ex his verbis.idem de ritu nup.l.qui in prouincia.§.j.vbi ponit͛ cōfirmatio ꝓ legittimatiōe tex.no. Ibi obtētu statui arg. ꝙ debemus iquirrere originalē cām ꝯsuetudinis. ¶ Itē ꝙ statutū ⁊ cōsuetudo possunt currē simul. ¶ Itē ꝙ con- suetudo pōt interpretari statutū. Ibi sane posset itelligi.

a ¶ Uide allega. per Curtiū in- niorē in.l. pan.ff.de so lu.circa do- cri.bar.ibi ⁊ vid vltra ipsaȝ barb. consil. xxiij. Cepo.ꝯsil. iiij.colū.iiij. pau.de cas. ꝯs.clrj.i pn ci.incip.ā ꝓ semi cā que vertit.⁊ vid pro ⁊ ꝯ que extense scri psi i rñsioni bus ad mo tiua specta bil.d.Am- bro. cepo.ō albēga oliȝ victōe M. do. Jo. ba- pti. spinole pretoris pa pie hēo ēt scripta do. And.pomi q per q̄daȝ ꝯfirmatiua scripta mea i dictis res- ponsionib⁹.

No.ꝙ cōsuetudo ⁊ priuilegiū debȝ sane iterpretari ⁊ ad ius cōe reduci quātū est possibile.concor.ff.de vul.substi.l. ex facto.C.de noxa. si hui vel.ff.ad muni.cōsti.ff.de mu.⁊ hone.l.vt gradatiȝ.§.ſ3 ⁊ si.l.ibi probata.no.ꝙ q allegat cōsuetudinē dȝ eam probare ſ3 nūquid pōt eā ꝓbare au- ctoritate solius gl.ᵃ ordinarie dic ꝙ sic.C.so.ma.l.dos a patre. ¶ Sed nūqd pōt probari p testes singulares.rn̄- deo sic si finaliter recidūt in vnā ꝯclusionē secus si in diuer sas cōclusiones eunt.ff.ō testi.l.ob carnē.§.fi.q2 in testib⁹ attenditur finalis cōclusio ⁊ cōsonātia.C.de pe.qui sentē tiā ibi i vnū rei finē ſ̄m oldra.C.e.l.ij.p Cy. Ibi preiudicet ius cōe cedit ꝯsuetudinē vtilitate nō auctoritate de feudi cognitione obertus.§.strenuus coll.x. ¶ Consuetudo est quoddā mēbrum seu quedā species iuris munici. ¶ Sȝ nunquid per vnam electionē quando alis electus stetit i dignitate per.xl.annos ē inducta cōsuetudo videt͛ ꝙ ñ q2 cōsuetudine reqritur actū pluralitas. ¶ In cōtrariū q2ñ minus operat͛ cōtinuatio quā discontinuatio cū cōsuetu- do pendet ex prescriptione ⁊ dico ꝙ si cōsuetudo pendet ex statuto qō ꝑscribit͛ p vnicū actū longissimo tp̄e pmanē te q2 habȝ adminiculū alterius act⁹. Ibi presentādū. ep̄s eniȝ ad quē pertinebat ꝯfirmatio potuit in fundatiōe mo nasterij hoc ius alteri cōcedere ⁊ ideo itelligit͛ ius suū cō- cessisse.ar.C.de lega.l.vx.patrui.ff.de leg.j.l.si dom⁹.§.fi. ff.de ꝯtrahē.emp.l.qui tabernas. ¶ Deinde not.ꝙ act⁹ electiui ad principalē dignitatē monasterij.i.ad abbatiā nō possunt fieri a capitulo qn̄ capitulū ē suspēsum nec de monacho suspēso ⁊ sic vides quid opat͛ suspēsio in mona cho q2 ea durante non pōt postulat͛ eligi vl' ꝯfirmari.sec⁹ si suspendat͛ p̄lat⁹ ab officio suo q2 ꝯfirmare pōt q2 ꝯfirma tio ē iurisditionis ⁊ suspenso p̄lato ab officio suo simplicit͛ remanet ei iurisditio ordinaria ⁊ delegata imo plus quia ordinarius suspensus a iurisditione intelligit͛ suspensus ab omni iurisditione propria ⁊ ordinaria nō a delegata q2 i ea fungit͛ loco ordinarij qui non ē suspensus vt no. Arch. xxiiij.q.j.audiuimus ⁊ ar.ff.de officio eius cui manda.est iurisdi.l.⁊ si pretor nam habilitas dn̄i potius inspicitur ꝙ habilitas ministri. ¶ Est aūt dominus ille in quo resi det effect⁹.ff.de le.ij.l.debitor.§.seruo.de multiplici suspē sione.no.Archi.lvj.di.apostolica.⁊ vbi videas. ¶ No.ꝙ in fundatiōe cuiuslibet ecclesie possunt fieri statuta super statu ipsius ecclesie per diocesanuȝ de voluntate eoꝝ qui fundant ecclesiam vel monasterium. ¶ Quid operat͛ di- spositio in monacho certe ꝑdit redditus.dicit Archi.xij. q.ij.abbatibus.no.qō est ꝯsiderandū qualiter qs suspen- sus vel interdictus.dicit Inn.ꝙ excōicato vel suspenso in- terdicunt͛ spiritualia.⁊ ego dico ꝙ interim ē infamis infa mia facti.ar.ff.de senato.l.cassius fortius.si aliqs est car- ceratus per superiorē.ar.ff.de manumis.testamen.l.testō cēturio.dicit Inno.ꝙ qn̄ ex cōsuetudine surgit obligatio vel exactio seu p̄ceptio in re alterius requirit͛ illius scia.ff. de publicanis.l.si publicanus.§.de reb⁹.per Bar. ¶ Sȝ si surgit solūmō.q̄dā obseruātia forme que nō ꝯsistit i sub stantia ꝯsensus partiū ſ3 in mera auctoritate ꝯsuetudinis nō requirit͛.vt verbigr̄a numerus testiū in aliquo ꝯctu vl' vltima volūtate nō reqrit͛ scia nisi eorum qui habent ius statuendi ⁊ qui p̄nt ligare pupillos ⁊ ignorantes.ff.de ad mi.tuto.l.si fine.l.lutius. Dicit Inno.ꝙ ꝯsuetudo populi ꝑscribit͛ longo tp̄e ēt si includat ecclesias.⁊ ratio q2 tran- seūt cū vniuersitate nisi sint cōtra libertatē ecclesie vl' con tra ipsaꝝ dn̄iuȝ qō ē fortius ꝙ aliud priuilegiū vel cōtra ius cōe ecclesiaꝝ q2 nō minus defendi dȝ ecclesia in iuri- bus ꝙ in p̄uilegijs.ar.ff.de testa.mili.l.eius militis.§.mi- litia.C.de sacrosan.ec.l.iubemus nulli.dicit Inno.ꝙ elige re nō ꝯpetit canonicis iure publico.sed iure ꝓprio ratiōe ꝓprie canonice.q2 nulla canonia repitur publica.tn̄ redu cit͛ ad publicū.i.ad capl'm qō est publici iur. ¶ In gl.cū ageret.no.ꝙ capl'm sede vacā.pōt ꝯstituere ꝓcuratorem sup iure eligēdi priorē vel abbatem. nam monasterium qn̄qȝ regitur per p̄orē qn̄qȝ per abbatē. ¶ In gl.lex dic̄ ista ꝯsuetudo eēt bona in electiōe rectoris scolariuȝ.vt.l. fi.C.de condi.in publicis orreis.li.xj. ¶ In glo.lȝ ep̄s no. ꝙ ep̄s pōt facere statuta in eccl'a p̄ter ius cōe.nō tn̄ ꝯtra ius cōe nō p̄t ius vni⁹ ecclesie tollere ⁊ alteri dare. Item no.ꝙ facilius est vnā ecclesiā alteri subiacere vl' vnire quā statū eius ꝯ ius cōe reformare.⁊ sic eccl'a vnita retinet ꝓ- pria statuta.C.de iure do.l.ēt p Cy. Ideȝ ex ista gl.not.ꝙ ꝯsuetudo recipit initiū ⁊ titulo minus iusto.nam in ꝑscri bēda cōsuetudine nō requiritur titulus solēnis ſ3 sufficit talis qualis titulus ſ̄3 Ber. ¶ Porro simplicitas in api cibus canonuȝ ⁊ exēpla maiorum causant bonam fidem. Item no.ꝙ ꝯtractus sine obligatōe parit titulū ⁊ ꝑscri- ptōem.ff.de institoria.l.sed ⁊ si pupillus.in fi.tex.valde no tabilis.no.ꝙ in fundatōe eccl'e p̄nt fieri quedam statuta que nō p̄nt fieri ea fundata ⁊ dotata q2 rei formāde po- test dari forma que videt͛ inesse que tn̄ nō videret͛ inesse si adiungeretur ex postfacto rei formate.C.de dōa.que sub modo.l.pfecta.ff.de pac.l.iuregētiuȝ.§.quinto. ¶ Et no. istam.glo.que statuta ⁊ de quibus p̄nt fieri sup futuro vl' p̄nti statu ecclesie. ¶ In gl.ibi casum annūciauimus.i.ca sum declarauimus.quia nō rūpitur ꝙ ipso iure ē nullum. vt.l.nam ⁊ sub cōditione.§.rumpēda.ff.de in iusto testa. In glo.similem iterpretatōem nota bonam glo.pro inter pretatiōe statutorum ⁊ qualiter debēt ad ꝯcordiaȝ redu ci si m ēs est dubia.nam si ē certa ⁊ precisa nō potest glo- sari.vide qō no.in.c.pro possessore.de regu.iuris.lib.vj.in nouella. ¶ Item not.in eadem glo.ꝙ dicta testium[b] reci- piunt interpretatiōem ⁊ ꝙ nō sunt calumniāda. ¶ Iteȝ recipiūt diuisionem vnde producēs potest in vno articu- lo probare in alio reprobare.C.de testi.l.si quis testib⁹.ar. .C.arbitriū tutele.l.cū interdicte.C.de neg.ge.l.pompo- nius.scribit de libe.lega.l.aur.p Bar.⁊ no.per Archid. xxxvij.dist.siqd veri. ¶ Sed hoc videt͛ falsum q2 periuro in nullo credit͛.⁊ iō ꝓducēs testē nō pōt cuȝ reprobare in vno ⁊ in alio ꝯprobare sed bene pōt dicere volo vti in ta- li capl'o ⁊ in tali nō. Sȝ ei ꝯtra quē ꝓducit͛ licitū est diui dere.veꝝ a falso indistincte. ¶ Oportet ergo ꝓducētem vti cautela.vt dicat nolo vti in tali capl'o sed respectu ta lis hn̄ volo vti ⁊ nō dicat ꝙ in aliquo dixerit falsum ⁊ in aliquo nō.q2 tunc talis testis ei non ꝓdesset vllo modo ⁊

b ¶ Uide eūdem bal. in.l.de qb⁹ ff.ō leg.col. xv.

no.talē practicā. ¶ In glo.suspēsus eē qrit vtr̄ suspēsus possit iudicare pbēdas dare vel iurisditōem aliquā exercere qdā dicūt q sic lʒ nō possit eligere nec eligi.glo.finaliter tʒ ɔ̄riu m ꝛ intelligit hoc ver̄ si in suspensio ab hoīe nisi sit minor suspensio.i.participatōne excōicati. ¶ Alij dicūt q ea que ɔpetunt rōne officij nō pōt facere q suspēsus est ab officio lʒ ea que ɔpetūt rōne bñficij pōt facere sicut pōt locare pdia bñficij sui. ¶ Itē no.q occulta suspensus oia pōt quo ad aliuʒ lʒ nō quo ad se.i.oibus pōt ɔferre sed nō pōt sibi ɔferri dicit lex q qñqʒ id qd̄ ē occultuʒ habet pro euidēti[a]. ff.de ɔdi.ob cām.l.si pecuniā.§.si seruū.vbi tex.no.alibi glosat ɔtrariū.ff.de test.l.cuʒ lege.ꝛ in auc.de tabel.§.penul.vbi est singu.glo.de tabellione cuius depositio ignorat. ¶ Extra quero vtrū dicat monasteriuʒ antequā ibi sit numerus quā possit eligere abbatem vel priorē. Respondeo sic vt hic in tex.in verbo pululare. ¶ Locus igitur statutus pro monasterio dicitur monasterium licet nūdum ibi sit collegium.

a ¶ Aliqñ id qd̄ est occultuʒ hr̄ p euidēti p ꝛ §.vide h al lega.ꝛ vide ēt infra scripta p Barba.hic circa iste v̄ba Bal.

Cum consuetudinis.

Capl̄m sine epō ɔsuetudines vel ɔstōnes ecclesie mutare nō pōt pmissa rōne statuit ꝛ decreuit.scd̄a ibi auctoritate.dicit Archi.q non reperit q capl̄m habeat ptātem dispēsandi.xl viij.di.c.i.per Arch. Idē ait q dignitas ppositure reqrit ordinē presbyteratus.lx.di.nullus.ꝛ qd̄ vʒ ɔsuetudo q in eccl̄a maiori nullus possit eligi ad dignitatem nisi sit canonicus.lx.di.c.i. ¶ Idē ait q ɔstitutus in minorib⁹ pōt eligi ad dignitatē sine cura.lx.di.inouamus p Arch. ¶ Casus.canonici parisienses sine ɔsensu epi mutauerunt ɔsuetudines ꝛ ɔstitutiones antiquas ꝛ nouas ɔstitutōes introduxerūt papa decreuit nō valere. No.q in ɔstōnibus ꝛ ɔsuetudinibus epi reqrit ɔsensus capituli. No.q eadeʒ solēnitas reqrit in destructōe[b] ꝛ ɔstructōe alicuius actus.ff.de liber.ꝛ posthu.l.si ita.§.regula.C.de nup.l.si vt pponis.vide hic qd̄ i.de ver.sig.c.ij.in glo.ex hoc.li.vi.ꝛ i.de priuilegijs.c.accedētibus.in nouel.ꝛ de filijs psbyterox.c.i.sup gl.li.vi.in nouel.vbi oio vide.dicit Arch.q nulluʒ statutum pōt facere eccl̄a siue cathedralis siue alia sine ɔsensu epi nisi sup administratōe rex̄ familiariū.xi.di.catholica p Arch. ¶ Idē in collegijs laicox̄.dicit Ja.bu.in.l.i.ff.qd̄ cuiuscʒ uniuersitatis noie.l.nulli.xxxi.di.nicena.per Ar- i.ff.qd̄ qscʒ iuris.dicit Arch.q ne reqrat ɔsensus pōt prescribi.xxi.di.de ceteris.p Arch. ¶ Et cū pluribus dʒ haberi ɔsiliū q̄ʒ ɔsensus.hinc ē q ɔsiliū dʒ haberi cuʒ duab⁹ ptibus. Ideo.n.ɔgregant vt ɔsulant.ar.ff.de arbi.l.sicut. tñ sufficit ɔsensus maioris ptis illarum duax̄ ptium.ff.q cuiuscʒ vniuersitatis noie.l.nulli.xxxi.di.nicena.per Archi. ¶ Itē scias q nullus prelatus pōt derogare vel pīudicare priuilegio ecclesie sue.lxiij.disti.literas.p Archi. ¶ Idē ait q ɔsuetudines maiox̄ epūs mutare nō potest xcj.di.eleuterius. ¶ Opponit glo.q sufficit requiri consilium ꝛ solue vt in ea. Et dic q quidaʒ sunt actus in quibus requirit iussus ꝛ dʒ pcedere qñqʒ requirit licentia ꝛ idem qñqʒ requirit auctoritas: tunc in ipso actu est interponēda vel imediate ante vel imediate post.quādoqʒ requiritur decretum.ꝛ idem vt no. Inn.in.c.i.de re.ec.non alie.li.vj.quādoqʒ requirit: ꝛ tunc pōt interuenire ante ꝛ post nisi reqrer determinato tpe.ff.cōia pdiox̄.l.fi. Dicit Arch.q vbi reqrit auct̄as non sufficit q iudex dicat interpono ɔsensum meū sed dʒ formaliter dicere interpono q auctoritateʒ[c] meā.vt no.ar.di.xvij.q.iiij.§.etiaʒ.ꝛ no.q auctor idem est dicere q principalis.ꝛ ideo auctoritas dʒ esse coherens actui ꝛ non pōt interponi in absentia nec tacite. Sed requirit expressio verborum.vt no.ff.de re.iur.l.vbi nō voce.ꝛ.ff.de aucto.tuto.l.i.in fi.ꝛ.l.obligari.§.tutor.ꝛ vide qd̄ no.Arch.xviij.q.ij.quedā. ¶ Iteʒ omnimodo vide qd̄ no.Bar.ff.de aqua plu.arcen.l.si aurē. ¶ Item adde q quadruplex est consensus.s.auctoritatis ministri approbationis ꝛ opatōnis.vt no.Arch.viij.q.i.verior. ¶ Iteʒ scias q qñ aliquid est factū cōtra ius vel cōtra iuris ordinē nō habet locū ratificatio[d] vtputa si alienata ē res eccl̄e nō pcedente tractatu vel ali⁹ actus sit nullus ipso iure.vt no.i.de elec.in causis.ꝛ melius in.c.

b ¶ Adde ꝛ extende istā regulaʒ ex pulchre cumulatā p moder. maxime p Jaso. mag.i.l. ius āt ciuile iij. col.ff. de iusti.ꝛ iure.

e ¶ Vide scripta ad ista p Alex. areti.ꝛ moder.i.l.sicqs mihi bona.§.iussuʒ.ff. de acquirē. heredi.

d ¶ An ꝛ qñ hēat locum ratificatio i aliq̄ dispositiōe.

auditis.qñqʒ tñ cōsensus supioris accedit ad actū.vt.i.de iurepa.c.cura. Itē qd̄ cōsumptū est ratificari non pōt.ff.rem ra.ha.l.bonorum. ¶ Item ratificatio est quedam fictio ꝛ requirit actum ratificantis ꝛ aptitudinem rei ratificate.ff.cōia.predio.l.fi. ¶ Item fictio nō trahit ad ea que de iure impossibilia sunt.vt no.ff.de lega.i.l.talis scriptura.vbi est glo.singu.ꝛ no.q duplex est ratio quare auctoritas dʒ iteruenire vno cōtextu. Primo qꝛ est fundamētum. Secundo quia est solēnitas sicut quelibet substātialis solēnitas.ff.d publiciana.l.quecūqʒ.§.fi. Tertia ratio ē qꝛ auctoritas est actus legitimus qui nō pōt pendē ff.de reg.iur.l.actus legitimi.ꝛ no.ff.de aucto.tuto.obligari.§.tutor.ꝛ ideo si filiusfamil.donat causa mortis pater ex interuallo auctorari non potest sed incontinenti potest etiam vt donet fratri in eadem potestate constituto. ¶ Nec obstat q patri querat vsufruc.qꝛ hoc procedit cōsecutiue ex legis dispōne nō principalr̄ imediate.ar.ff.de leg.i.cum filio.de hoc no.in.l.i.ff.de aucto.tuto. Itē pater pōt illi vsufructui renūciare ꝛ accresceret donatario.C.de bo.que lib.l.cū opʒ.§.ij.nam inter fratres in eadeʒ ptāte iure nouo ɔ̄hit omnis obligatio ex cā peculiari nisi in pfecticijs in quibus ɔ̄hit sola obligatio nālis.ff.de condi.indebi.l.frater a fratre.ff.de fideiuss.l.siquis pro eo.§.prio. ¶ Quero cum ois auctoritas respiciat ad principiū qd est q dicunt tabelliones quibus oibus ꝛ singulis sic peractis talis iudex suā interposuit auctoritatē ꝛ decretum. Nam hec verba deberēt poni in prin.instrumēti. Respōdeo satis dicit in prin.qd̄ fit in medio vel in fi.quia totum est vnū structū siue ɔstructus.C.de insti.l.pe.i.de appel.c.scd̄o requiris.ff.de mino.l.deniqʒ.§.i.ff.si cer.pe.l.lecta.§.dicebā.ꝛ idem dico in ti.cessionis qui debʒ poni in prin.ꝛ principiū itelligit vsqʒ ad fi.sed ex iteruallo vel in alio instrumēto nō valeret.ita dʒ itelligi qd̄ no.i.l.i.C.ne liceat po.i glo.sing.que ē alibi. ¶ Sed opponit ꝛ vr̄ q ɔsensus debeat iteruenire statim.vt no.ff.de actio.ꝛ obli.l.cōsensu ff.de pac.l.i.§.conuētōis.C.de dona.nec ignorās.ff.de cōtrahē.emp.l.i.i fi. Solu.ibi nunq̄ʒ ꝛ nullus fuit celebrat⁹ contractus.ꝛ ideo nō potest ratificare.quia nullus cōsensus ibi precessit.sed impetus quidam animorum distantium ꝛ nisi vnus contrahēs itelligat alium nunq̄ʒ contractus celebratur. ¶ Consensus autem non ē aliud q̄ʒ simul sensus ꝛ copula quedam animox̄ que viciat ab extraneo iteruallo.vt.l.eadē.ff.de duo.reis.qd̄ auteʒ fit incōtinenti dr̄ fieri i instanti.vt.ff.de ver.ob.l.i.§.cum addicitā verbo illico. ¶ Instans autem nō accipitur apud iuristas sicut apud logicos. ¶ Nam īstans qñqʒ dr̄ longuʒ īstans.vñ ꝛ īstantia iudicij appellata ē aliquādo ponit pro cūcto.vt qñ ē qd̄ puncti qui solo itellectu ɔcipit.vt no.isti.de his q sunt sui vel alie.iur.i pri.ꝛ.ff.qd̄ me.cau.l.sed ꝛ partus.§.fi.ꝛ.l.aretusa.ff.de sta.ho. ¶ Et dic q triplex ē consensus s.precedēs.iherēs ꝛ accedēs.verbigrā.cōsensus i tractatu alienationum ē pcedēs. ¶ Item si dominus cōstituit procuratoreʒ absentē qꝛ precedit cōsensus domini a quo solo depēdet mādatum.consensus siquidē procuratoris ē in acceptādo nō in eo q per formā essentialē ipsi mādato pater etiam potest cōsentire filio per lras nō soluʒ generales sed etiam speciales.vt.ff.de decurionibus.l.honores.§.fi. Quidam ē consensus inherens ipsi actui.nam cū sit per modum substantie nō potest separari a substātiato.vt.ff.de verbo.obli.l.iter stipulantē.in prin.pone exemplum in matrimonio.puella iterrogata an vir sibi placeat noluit respondere.tūc si puer respondit q sic: ꝛ postea puella ex iteruallo respōdit q sic nō ē contractum matrimonium. Quidam est consensus accedēs.ꝛ iste pōt esse approbatorius. ¶ Iteʒ ꝛ confirmatorius ꝛ pōt sequi ex postfacto ēt ex iteruallo dūmodo actus principalis non sit cōsumptus.vt.ff.cōia predio.l.fi.ꝛ.i.de iure pa.c.cura. Dicit Arch.q si initium esset viciosum vel contra ius sit factū nō ɔualescit ex ratihabitiōe.lxiij.di.salonitane. Idē ait q nihil ago si cum alio habeo facere nisi simul cum eo facere.lxiij.di.obeuntibus. Idem ait q qui requirunt tanquam consiliarij nō hñt ius iudicādi nec maiori pti statur.lxv.di.non debet.

Consensus.

Instans.

Consensus est triplex.

Ex parte.

X parte nostra. Nō vȝ cō
suetudo p
quā qs inducit̄ ad male vtēdū substantia sua
vl̄ datur materia delinquēdi.secūda pars ibi
tenore p̄sentiū. ¶ Casus.in quadā terra erat ɔsuetudo ꝙ
si aliqus de illa terra vel extraneus ꝓdigaliter vel casua-
liter cōsumpsit bona sua possit bona mobilia et imobilia
vxoris alienare et ꝙ si vxor cōmitteret adulteriū et vir re
pudiaret eam debet sibi assignari dimidiā partē bonorū
suorū papa ɔsiderās ꝙ iste cōsuetudines abusiue iō repro
bat eas. Ibi indigena.i.in vrbe oriundus. Ibi vel extrane
us.i.incola q ligaret̄ consuetudine loci si consuetudo esset
rationabilis vt hic pȝ a cōtrario sensu. Ibi dissipauerit.ar.
ꝙ maritus vitio suo reductus ad paupertatem nō habet
beneficiū ne condēnet̄ nisi in quātum facere pōt.ff.de iure
do.l.penul.tex.no. Item ē ar.ꝙ pater filio ꝓdigo nō tene
tur dare alimēta.dicit glo.ꝙ ꝓdigalitas est vitium quod
qs cōmittit in seipso nō in aliū.ff.de secū.tab.l.j.§. exigit.
¶ Sed nūqd ꝓdigus possit in integrū restitui aduersus
cōtractus celebratos.dixit ꝙ nō si cōtraxit anteq̄ꝫ ei esset
interdictū bonis sed si postea sit.vt singulariter no.in.l.ij.
.C.de curatore furio. ¶ Sed nūquid vȝ iur̄m ᵃ ꝓdigi cū
auctoritate sui curatoris.dic ꝙ si qꝛ equiparatur pupillo.vt
l.certi conditio.§.qm̄.ff.si cer.pe.nā interdictū eius cōsen
su. Si enim non cōtraxit cum auctoritate curatoris:tūc ēt
naturaliter nō obligat̄ qꝛ est interdictus ei cōsensus.ff.de
fideiusso.l.cū lex.et.l.marcellus.ff.de cōdi. inde.l.interdū
et.ff.de ver.ob.l.is cui bonis. Itē n̄ potest etiā facer̄ testm̄
cū auctoritate curatoris qꝛ datio curatoris nō ptinet ad
ius testandi.ff.de libe.lega.l. aurelio.§.fi.ff.ad treb.l.j.§.
fuit quesitū. ¶ Sed qd si est notorie prodigus tn̄ non est
ei bonis interdictū vtrū possit ɔ̄here vel testari vim ꝙ nō
qꝛ notoriū equiparat̄ sn̄ie.dic cōtra nisi cōtractus referat̄
ad turpē cām.l.siqs cum sciret.ff.de vsucapio.p emptore
.ff.de an.lega.l.qntus.in fi.ff.de ac.et obli.l.fi.vel nisi ex te-
nore instrumenti appareat vitiū ꝓdigalitatis exp̄ssum vl̄
statim subsecutū.tex.est sing.in.d.l.siqs cū sciret.in fi.quia
vbi requirit̄ decretum vel priuatio notoriū nō habet vim
sn̄ie.sed i his que p̄nt induci per ɔfessionē notoriū hȝ vim
cōfessionis et sn̄ie.vn̄ appȝ ꝙ lȝ quis cōfiteatur se ꝓdigū n̄
propterea est ei statim bonis interdictuȝ.vt.ff.de curato.
furio.l.sepe.et.l.iulianus. Ibi cū mobilia.dic ꝙ si mobilia
inueniunt̄ in domo mariti p̄sumunt̄ mariti et ideo vxor in
ducēs res suas in domo mariti dȝ esse sagax.in protestan
do faciēdo inuentariuȝ de rebus cū ɔfessione mariti vel p
publicū instr̄m.vt.ff.de iure do.l.si ego.§.dotj.ibi in testa
tiōe etc̄. ¶ Sed si reperiunt̄ in domo vxoris p̄sumunt̄ vxo
ris nisi appareat ꝙ maritus illud deposuerit qꝛ qui possi-
det domuȝ presumit̄ possidere mobilia que sunt in domo
.C.ne vxor p marito.l.ob maritorū.ff.de leg.ij.l.ticia.§.ga
ius. Ibi alienat.hoc est ꝓhibitū.vt.J.de pig.c.ex lr̄is.et no.
ff.de bo.dā.l.qnqȝ vbi videas. ¶ Et no.ꝙ mulieres pos-
sunt h̄re bona extra et vltra ᵇ dotē.vt.ff.de dona.l. dona-
tōnes.in concubinā.§.species.que nō possunt administra
ri p viruȝ nisi d̄ cōsensu vxoris et vocant̄ res parafrenales.
vt.C.de pac.ɔuentis.l.fi.et an in dubio p̄sumant̄ in dotem
dote.glo.no.ꝙ sic.ff.de iure do.l.mulier bona ꝙ verū est si
precessit tractatus de eis in dotē dandis.ff. de iure dotiuȝ
l.qd̄ aūt.nam propter tractatuȝ precedentē aliquid presu
mitur subsecutuȝ.vt.ff.de iudi.l.j.licet in alia materia. Ibi
exigit.forte quia vir petit diuortium.ibi priuāda.no.ꝙ n̄
debet oriri habitus vnde dȝ nasci priuatio. ¶ Item no.ꝙ
nihil debet habere de bonis viri etiam ex pacto mulier q̄
fecit se polui per adulteriuȝ.dicit lex ꝙ grauius est in mē
te viri adulteriū vxoris q̄ꝫ homicidiū filij.ff.de lega.ij.l.co
dicil.§.penul. ¶ Item no.ꝙ mulier que cōmisit adulte-
rium nō debȝ ali a viro qd̄ no.C.d̄ fideicō.l.fideicōmissuȝ
ff.so.ma.l.ab hostibus.§.fi. Sȝ si sine cā vir expelleret vxo
rem teneret̄ ei assignare dotem suam. ¶ Et dic ꝙ triplex
est diuortiū.s.temerariū causariū vt ꝓpter furorē et igno-
miniosum vt propter adulterium. ¶ Primo casu vxor q̄
temerarie diuertit sibi iputet qꝛ lȝ dotez nō perdat tn̄ nō
dȝ ali extra domum viri vbi tenet̄ opar i.ff.de operibus li
bertorū.l.sicut. ¶ Secūdo casu dȝ ali ex redditibus do-
tis.ff.so.ma.l.si cū dotem.§.si aūt in seuissimo. ¶ Tertio
casu vxor adultera pdit dotē per sn̄iaȝ non ipso facto et si
decedat ante sn̄iaȝ eius h̄rs dȝ perdere dotē qꝛ pene deli
ctorū nō intētatorū nō trāseūt ad heredē.vt.l.j.C.ne ex de
lictis defunctorū.nisi iste pene cēnt d̄ducte i pactū.vl̄ dic
vt.C.de adul.l.fi.et.ff.so.ma.l.etiā.§.heredi. ¶ Extra que
rit̄ vtrū vir lucret̄ fructus rerū parafrenalium et dicit̄ ꝙ nō
nisi quatenus vir consumpsit vxore permittente.extrāea
enim nō facit suos qꝛ pcipit iure familiaritatis non iure
ꝓprio.ꝙ enim d̄r ꝙ bonefidei possessor facit suos fructus
qui industria percipiūt̄ pro cultura et cura siue coluit per
se siue per alium.nam qui per alium facit per se fecisse vi-
det̄ intelligit̄ quādo cogitatiōe domini percipit qꝛ credit
se dominū. Nam hec est bona fides.C.de fur.l.apud anti
quos.ɔsumptos tamē nō tenet̄ restituere ꝓpter liberali-
tatem vxoris ita itelligit̄ qd̄ no.C.de iur̄ do.l.vbi adhuc.
et.l.fi.C.de pac.ɔuētis. ¶ Pone dicit statutū ꝙ matri-
moniū ɔ̄ctū in feruore amoris carnalis cōcupiscētie non
valeat nisi interueniant instr̄a dotalia. Nūquid istud sta
tutuȝ teneat et videt̄ ꝙ sic ne matrimonia sint in incerto.et
p̄cipue qn̄ nobilis ɔtrahit cū ignobili hoc statuit lex d̄ eo
qui ɔ̄xit matrimoniū cū ɔcubina cuius blādicijs sepe insi
ciunt̄ animi pditorū.vt.C.de naturali.lib.l.j.§ habes insti
tu.de nup.§.fi. ¶ Archi.dicit ꝙ statutuȝ non valet et d̄ iu-
re cano.matrimonium cum concubina tenet sine aliquo
instrumento dotali vel matrimoniali.sufficit enim ꝙ sit cō
tractus in forma ecclesie et ipse eleganter nota.lxvj.disti.
osius vbi vide.

Cum tanto. Iuri nāli cuius trans
gressio iducit pericu-
lum salutis non pōt per ɔsuetudinē derogari.
Itē ɔsuetudo nō tollit ius positiuū nisi sit rō-
nabilis et legitime p̄scripta. ¶ Possessor malefidei non
p̄scribit lȝ ɔsuetudo hoc dictet qꝛ ɔtinuatio peccati n̄ mi
nuit peccatū istud est verū actiue sȝ passiue p̄scribit̄.i.vt pa
tiat̄ qs repulsaȝ.ff.de vsuca.l.sequit̄.§.si viam.per Bar.et
sic quo ad extremū passiuū ē licitū statutū sed nō ad agē
duȝ.vt.C.de p̄scrip.xxx.an.l.siquis emptus. ¶ Et nūc in-
telligis illius legis rōnē qꝛ in vno extremo est ratio equi-
tatis in alio nō. ¶ Sciendū est ꝙ ɔsuetudo alia bona et
nō equa vt in p̄scriptionibus. ¶ Alia equa et nō bona vt
filij naturales succedant equa portione cū feminis legiti-
mis et naturalibus.vel pone melius exemplū ꝙ nulla pre
scriptio obstat veris dn̄is.alia bona et equa vt ꝙ testamē
ta seruent̄. ¶ Sȝ dubitat̄ nūqd statutū ꝙ filia dotata nō
succedat ēt si nō hēat integrā legitimā sit bonū vel equuȝ
videt̄ ꝙ imo sit bonū et equuȝ.vt.C.de adul.l.publico.per
Cy. ¶ Item satisfac.intelligit̄ quēadmoduȝ creditor vo
luerit sȝ oēs de populo vident̄ velle et intelligit̄ filia dota-
ta.si pater ei ordinauit dotē in testamēto.ff.de admini.tu
to.l.cuȝ plures.§.in primis. ¶ In glo.ēt si nōdum sit no-
bilis etatis qꝛ affectio et ɔsiliuȝ p̄ris puenit ante tempus
vt notabilr̄ dicit tex.ff.ꝙ falso tuto.l.an in patrē. ¶ Item
qꝛ vulgus ista opinat̄.vt.ff.de fun.instru.l.cum delaniōis.
.§.j.et facit.ff.de condi.et demō.l.ticio cētum.§.ticio gene-
ro.versi.et cuȝ ante nuptias.et ꝙ ibi per By.iuriscōsultus
allegat vulgi opinionē.ff.de infamibus.l.athletas.§.j.ru
stici sermones debēt itelligi ſm vsitatū intellectū.vt not.
ff.de le.iij.l.librorū.§.ꝙ tn̄ cassius. Ibi diuti⁹.no.ꝙ frequē
tia delinquēdi nō excusat peccatum sȝ magis auget.C.de
seruis fugiti.l.quicunqȝ.et.l.iij.C.de epis.audien. Ibi salu-
tis.s.eterne.vnde non valent statuta qua permittūt homi
cidia quia inducunt peccatum mortale nisi ille qui occidi
tur hanc penam mereat̄.vt.C.de his qui ad eccl̄as confu
giunt.l.si seruus.nā ꝙ legitime factum est quinimo ꝙ legi
time passum est.et sic regula potius format̄ passiue quam
actiue penā non meret̄.C.de adul.l.gracchus.ff.de eden.l.
qd̄ ait.§.fi.et si hoc debȝ potius inspici p̄sona patientis q̄ꝫ
facientis.vnde bannitus.bannitū ipune potest offendere
si statutuȝ dictat ꝙ bānitus possit ipune offendi et est ra-
tio qꝛ offensus non potest se vendicare nisi accuset et accu
sando facit se actorē et alia ps obtinet locū rei.et ideo fa-

ᵃ ¶ Vide scripta per Alex.et moder.in.l.is cui bonis.ff.de ver.ob.

ᵇ ¶ Vide Pau.d̄ ca.et moder.in l.marit⁹.C.de procu.

notabilior.ff.so.ma.l.cũ mulier.⁊ ideo nec inqri põt qꝛ inquisitor tꝫ locum accusatoris ⁊ ei incũbit probatio ꝙ sit malũ ꝑpetratum.⁊ tñ aliqñ permittit inqsitio ⁊ ñ accusatio.vt singulariter no.in.l.j.C.si tutor ñ gesserit. ¶ Scias ꝙ pena ꝯtemptibilis vt ꝙ homicida soluat qnqꝫ solidos tanqꝫ derisoria nõ valet qꝛ remissio pene incentiuum tribuit delinquẽdi ⁊ excitat ad peccatũ in delictis puniẽdis que sunt de specie grauiuꝫ delictorum requirit seueritas.ff.d pub.l.licitatio.§.ꝙ illicite.grauitas aũt pene arguit enormitatem delicti p ar.ab effectu ex quo licite arguit.vt no.ff.d reg.iur.l.i oib⁹.⁊ ea ñ attẽta dꝫ puniri homicidiũ.vt elegãter no.per Arch.xxiij.q.iiij.duo ista.vbi ois videas. Ibi corruptela.dicit lex ꝙ praue cõsuetudines si sunt seruãde nec [a] imitãde. ¶ Itẽꝫ dicit.l.ꝙ ꝯsuetudo praua ẽ punire totã ꝯtratã.i.totã villaꝫ vel totã parochiã p delicto vnius cũ ceteri nõ sunt in culpa.vt legit ⁊ no.in auc.vt nulli iudicũ.vbi est optima gl.lꝫ vulgaris ⁊ p linguã assessorꝫ lꝫ diuulgata. Sꝫ nũqd ꝯsuetudo vincit ꝯsciaꝫ.dic ꝙ ꝯscia sicut bonafides est facti.vt no.ff.de acq.re.do.l.in bonefidei.⁊ facta nulla iuris ꝯsecutõe pñt mutari.ff.de acq.pos.l.j.§.i.vir vxori. ¶ Scias tñ ꝙ dubius [b] in ꝯscia nõ intelligit facere ꝯtra ꝯsciaꝫ nisi postqꝫ monstrata ẽ veritas.ita intelligit qd no.Innõ.de iudi.c. nouit. Ibi iuris auctoritas in vsibus feudorꝫ datur regula ecõtra ꝙ legis romane nõ est vilis auctoritas ñ tamẽ tãta ꝙ vincat ꝯsuetudinẽ in.c.obertus.§.strenuus.d feudi cognitõe.⁊ si intelligit de ꝯsuetudine equa ⁊ naturali satis põt ꝓcedi q̃ preualet rigori iuris cõis.verbigrã.ius cõe statuit ꝙ percutiens cum gladio aio occidendi puniat vt homicidia sed ꝯsuetudo dictat ꝙ si mors nõ ẽ secuta puniat solũ de vulnerato.vt no.Cy.C.ad.l.corneliam.de siccarijs.l.is qui cũ telo.⁊ C.de epi.⁊ cle.l.siqs nõ dicã rapere.⁊ vide qd no.Arch.in.c.siquis suadẽte diabolo.ꝓpositum eim cũ actu impfecto equitas dicat mitius puniri qꝫ cuꝫ actu pfecto.C.de ser.fugi.l.si serui fugitiui serui. Ideo ẽt lex dicit cũ telo qꝛ ex qualitate instrumẽti ꝓsumit animus occidẽdi.ĩ.de homicidio.c.significasti.vel nõ occidendi.ff.ad.l.corneliã.de siccarijs.l.j.§.sed ⁊ si clam.⁊ ibi per Ja.de are. Intellige ꝯsiderari animuꝫ dũm sit aptitudo pficiẽdi.ar.no.in.l.j.§.vñ vi. ¶ Sed nũquid ẽm bonã ꝯsciam possum in eadẽ rixa occidere aggressorẽ meũ.dic ꝙ nõ si possum fugere.ita intelligit qd no.ff. de iusti.⁊ iure.l.vt vim.sed de iure humano nõ teneor cuꝫ mea verecũdia vel periculo fugere.ff.ad.l.aquil.si ex plagijs.§.tabernarius.ibi per Cy.l.di.c.d his.per Arch.vbi ois vide. ¶ Sed nũquid vꝫ statutũ vl ꝯsuetudo ꝙ offensus possit facere ꝯpetentẽ vindictã qñcũqꝫ facultas se obtulerit ⁊ videt ꝙ nõ:qꝛ inducit votũ captãde iuis inducende mortis.certe istud nõ est verũ:qꝛ istud statutuꝫ non intelligit in casu homicidij.dico ergo valere quia põt lex dolũ cũ dolo ꝯpensare ⁊ nemini iniuriã facit fiscus si remittit penã que sibi debet sicut sunt oẽs pene criales:qꝛ nemini iniuriã facit q iuri suo renũciat.⁊ no.istaꝫ rõnem. Ibi rõnabilis nõ requirit hic rõ stricte.i.incõuincibilis ꝓpositio.lꝫ sufficit aliqd bonũ motiuũ.vt no.in.l.j.§.j.ff. de postu. Tamen quãto melior ẽ rõ tãto maior extensio: qꝛ extensio nõ fit nisi p rõnẽ que ẽ immediata cã extẽsiõis vt elegãter no.Cy.in.l.j.C.eo. ¶ Scias igitur ꝙ lꝫ ratio nõ sit de esse ꝯsuetudinis nisi qñ ꝯsuetudo ẽ ꝯtra ius scriptũ tñ est de extensione consuetudinis qꝛ vbi nõ est ratio ibi est plantatũ in aridum qd nõ pullulat. Or modo dicamus aliqua de probatione ꝯsuetudinis ⁊ Ber.dicit hic elegãter ꝙ non facilis est eius ꝓbatio.⁊ Cy.melius examinat.C.eo.l.ij.§.videamus.nũc de quarto.ver.ij.queritur. ¶ Ex cuius dictis elice aliquas ꝯclusiones. Prima est ꝙ qꝛ ex tenore actuꝫ inducit consuetudo ideo oportet ꝙ testes concordent in tenore actuũ:qꝛ discordia in forma facti reddit testes singulares sicut dicimus in simili si vnus testis deponit ꝙ agens numerauit alter ꝙ reus confessus est sibi mutuatum isti testes non probant quia discordãt in forma facti. Nam idem dicendum est de cõsuetudine quoniam in facta ꝓbando requiritur vniformitas testiuꝫ.ẽm Jac.de ra.⁊ Cy.vbi.s. Tamen sciendum est ꝙ isti duo testes ⁊ si nõ ꝓbant plene tamẽ ꝓbãt plusqꝫ semiplene.qꝛ veritas ⁊ cõfessio versant circa idẽꝫ.tex.est singu.ĩ.de succes.ab inte.c.cum dilectus. ¶ Modo contra hoc surgit questio qualiter probet consuetudo cum ñ sit ibi tenor actuũ.rñdeo ꝓbatur per actus incõpassibiles verbigratia.statutũ ⁊ ꝯsuetudo erat ꝙ maritus lucraret tertiã ptem dotis desuetudo ꝓbabit per contrarium vsuꝫ s.ꝙ per multas sñias que transierũt in rem iudicataꝫ [a] longo tẽpore obseruatas fuit ꝓnũciatum ꝙ integra dos restitueret.nã qd vltimuꝫ ẽ preualet.vt.ff.de alimen.lega.l. mela.§.j.tñ hic nõ accipio vltimũ in intẽtione vt ibi sumitur.⁊.ff.de aqui.pos.l.siquis ante. Sed accipio vltimum in vigore ⁊ efficacia.vt.C.de testa.l.sancimus. ¶ Ex his sequit ꝯclusio ꝙ opposita oppositis reprobant.vt.C.d cõtrahẽ.⁊ cõmit.stipu.l.optimã.in fi. ¶ Sed dubium est si vnus dicit ꝙ vidit ꝓnũciari super dote centum librarum alter in dote ducẽtum librarum vel mille vtrum probent. Rñdeo sic.quia que rõ coniungit per omnimodam idẽtitatem facti diuersitas nõ disiũgit. Unde in consonãtia testium magis attendit rõ qꝫ factũ.vt no.ff.de cõdi.⁊ demon.l.cum tale.§.falsum.nam rõ est nãlis ⁊ vlis ꝓpositio que hꝫ predicare de multis eiusdem rõnis.ff.de excu.l.scire opꝫ.§.sufficit.C.de indic.vidui.l.fi.ff.de verb.sign.l.nominis ⁊ rei.§.j.⁊ de hoc satis disputat Cy.in.l.j.C.eodẽ. ¶ Ex his talis sequit conclusio qꝛ ea que differũt gradu ⁊ nõ specie vt iurisditio maior ⁊ iurisditio minor in eadẽ specie iurisditiõis lꝫ in latitudine eius idest in magnitudine eius discrepẽt ꝓbat per testes deponẽtes.vnus de maiori alter de minori.puta vnus de ducẽtis alter de centuꝫ. secus si actus eẽnt sub diuersa specie ⁊ vnus deponit de iurisditione pecuniaria alter d iurisditione sanguinis.quia non sunt eiusdem generis nec forme.facit qd no.Dy.in.l. ij.ff.de excu.tu.quia intellectus testis nõ apprehẽdit ea p eandem rõnem sed per diuersam considerationeꝫ.⁊ ideo testes isti nõ sunt socij testificando sed penitus separati.⁊ hmõi testes dicunt singulares.qꝛ numeri singularis.de hoc alibi dixi.⁊ adde quod no.Cy.in.l.vnica.C.de sen.que p eo qd interest proferunt.in fi.vbi dicit ꝙ licꝫ animus testium sit de effectu.tamẽ si ratio ẽ de effectu probatur interesse.qꝛ rõ reducit testes ad concordiam.qd est notabile. ¶ No.ꝙ iudex qui examinat testes super ꝯsuetudine dꝫ eos subtiliter examinare.qꝛ hec est regula in oibus q̃ sunt difficilis ⁊ dubitabilis ꝓbationis.C.de sen.que pro eo qd interest.l.j.§.in alijs.nam iste ẽ de casibus in quibus subtilitas approbatur.⁊ puto ẽt ꝙ de simili consuetudine intemata possit interrogare testes.qꝛ vnuꝫ simile plerunqꝫ cognoscitur p aliud simile.ff.de legi.l.de quibus. ¶ Querunt doc.que dñia ẽ inter pscriptioneꝫ ⁊ consuetudinem. ⁊ dic ꝙ pscriptio ẽ de rebus acquirẽdis.sed consuetudo ẽ de bono ⁊ equo seruãdo ⁊ de rebus disponẽdis. ¶ Item pscriptio reqrit ꝯtinuationẽ.sed in ꝯsuetudine nõ attẽditur ꝯtinuatio qꝛ surgit ex actib⁹ discõtinuis.dicit Archi. ꝙ ꝯsuetudo ẽ similis actus repetitio.lꝫ pscriptio ẽ eiusdẽ possessionis vel quasi ꝯtinuatio.xviij.q.ij.seruitiuꝫ. Idem ait ꝙ rõne ꝯsuetudinis longi tẽporis debetur census nisi agatur de prescribẽdo ꝯ ecclãm vel sine titu.quia tunc requirũtur.xl.ãni.Archi.ibidẽ. ¶ Sed que ẽ rõ quare i seruitutib⁹ pscribẽdi si hñt cãm discontinuã nõ sufficiunt.xl. ãni ⁊ in casibus percipiẽdis sufficiunt. Respondeo quia i cẽsibus prestãdis interuenit prestatio.sed in seruitutibus sola presentia.vt no.per Cy.C.de pac.l.si certis ãnis.dicit tex.l.valitura momẽto.quero eiꝫ quare vocat momẽtum longi tẽporis tractũ ꝯsidera tria sunt tempora principium cursus siue mediũ re minus siue perfectio incohatur in primo actu publico ⁊ currit vsqꝫ ad vltimũ exclusiue complet autẽ aut in vltimo istãti.⁊ istud appellat momẽtum qnãqꝫ totũ tẽpus cum actibus suis possꝫ dici consuetudo ⁊ ẽm cõsuetudinẽ disponet actus medij.ar.ff.sol. mat.l.diuortio.§.qd in seuiẽtẽ.⁊ no.ꝙ ois ꝯcursus in fine canit sicut vidimus i ꝯcurrẽtib⁹ ad brauiũ.⁊ in alijs similibus.ar.ꝯ.ff.de fun.dot.l.si fundũ. ¶ Et no.ꝙ consuetudo [c] nõ ꝯtrahẽdi inducit ꝓhibitioneꝫ contractus ⁊ commercij.ff.de lega.j.l.apd iulia.§.fi.vltimo respon.in verbo non

a ¶ Intellige ⁊ declara istud no. ex his q̃ scribit late Jason in.l.de qbus.ff.de legi.⁊ Feli.in.c.j.de re iudi.quib⁹ addo qd ponit panor.i c.qualiter i ij.no.Jti.ij.

b ¶ Dubi⁹ in ꝯscia nõ intelligit facere ꝯ ꝯsciẽtiã nisi postqꝫ mõstrata ẽ veritas vide de isto dicto mod. in.l.põpo.§.cuꝫ qs.ff.de acq.pos.

c ¶ Consuetudo ñ ꝯtrahẽdi inducit ꝓhibitionem ꝯctus ⁊ cõmertij.

bo nō soleant tex.valde no. ¶ Ultimo de materia cōsue-
tudinis no.ff.d priuile.credi.l.antiocensiū.vbi dicit ꝙ cō
suetudo ciuitatis pōt dari ipi ciuitati priuilegiū in bonis
debitoris sui qd ē not.alibi dicit ꝙ consuetudines q̄ sunt
circa res imponunt legē pupillis ⁊ his qui i vtero sunt.ff.
de admi.tuto.l.sine herede.§.lucius.⁊ ille est tex.sing.licȝ
vulgaris. ¶ Adde ꝙ iura ª cōia q̄ de cōsuetudine nō ser
uantur pro nullis habētur.vt no.in.l.ij.C.de iure do.impe
trando iuxta illud.l.cauet sed consuetudine non habet.vt
.C.de iudi.l.rem nō nouā. ¶ Quero nūquid valeat ge-
neralis cōsuetudo platoꝝ ꝙ possit donare de pecunijs re
dactis ex fructib⁹ ptinētibus ad platū ⁊ videt dicēdū ꝙ
sic si ecclesia nō sit pauperior.l.de fructib⁹ supabundanti-
b⁹.archi.dicit ꝙ nō. Sed frater Joannes in sua Joānina
dicit ꝙ nō est tutū ꝙ generalis obseruātia ē qd vȝ.dic vt
no.in.c.psenti de offi.ordi.li.vi. ¶ Scias ꝙ ppter nobili
tatē ecclie pmittit plusq̄ȝ alias pmitteret.ar.ff.de dona.l.
filius.nec debet minus licere rōne sanguinis qr nemo car-
nem suam odio habere dȝ sȝ fauoribus psequi gratiosis.
vt.C.de leg.l.cū alienā. ¶ Sȝ nūqd valeat ꝙ vsufructua-
rius lucret fruct⁹ quos pcipit anteq̄ȝ satisdet. Rñdeo hoc
pōt fieri p patientiaȝ heredis.vt no.in.l.vt.C.de vsufruc.p
gl.⁊ Cy.ergo ⁊ p cōsuetudinē que hȝ in se tacitā volūtatē
cū consensu. ¶ Quero nūqd ɔsuetudo possit esse scripta.
Rñdeo pōt esse scripta ad memoriā. Itē possunt esse scri
pti act⁹ ex quib⁹ surgit ɔsuetudo sȝ tacit⁹ cōsensus populi
nō pōt esse scriptus qr si script⁹ ergo expssus loquente ca-
lamo sicut loquimur linguis simile in materia substitutō
nis nā substitutio expssa apparet p verba vel p scripturaȝ
sed tacita magis intellectu quā verbis ɔcipit. ¶ Porro
scriptura nō est nisi q̄ legi pōt.vt.l.j.ff.de his q̄ in testamē
to delent. Dico igit ꝙ act⁹ ex quib⁹ surgit ɔsuetudo pos-
sunt esse scripti vt snie ⁊ cōtract⁹ q̄ fiunt dscripti recitatio
ne ⁊ ꝙ scriptū si nō repit nō habet pro expresso qr scriptu
ra loquitur determinato mō.vt.ff.de lib.⁊ posthu.l.gall⁹
§.j. ¶ Concludo ergo ꝙ scriptura nō sit ad eē consuetu-
dinis. ¶ Itē ꝙ actus ex quib⁹ inducit cōsuetudo nō sunt
cōsuetudo sed materia cōsuetudinis. ¶ Porro cā effici-
ciēs ɔsuetudinis ē consensus populi cā formalis ē forma
actū ex quib⁹ surgit. Cā materialis sunt ipsa negocia ⁊ cō
trouersie in quib' imprimit. Causa finalis est vtilitas vel
id ꝙ habet p vtilitate statuentiū vt beneplacitū qr lucra
ri videt qui voluntatē suā implet.vt no.in.l.penul.ff.de cō
di.ob cām.vbi bona ⁊ allegabilis glo. ¶ Sed nūc quero
cum quadruplex sit consuetudo.s.interpretās ius cōe vel
aliud statutū. ¶ Itē reformās vel emādās. Item ex to-
to imutans. Item casuȝ oimodo inpuisuȝ determinās nū
qd cōsuetudo totum imutans sit ɔsuetudo. Rñdeo sic si
pple ē vsus ea intentione vt inducat ɔsuetudinē vt apud
francos q vtunt lege romana nō qr lex sȝ qr bona. Si aūt
popul⁹ nō intendat cōsuetudinē inducere sed tanq̄ȝ subie
ctis iuri publico legib⁹ vtat iste assiduus vsus n̄ ē ɔsuetu-
do sed ē ius cōe actib⁹ populi pseuerās ita itelligit quod
no.c.j.de ɔsti.li.vj. Ex his apparet ꝙ cōsuetudo interduȝ
ē pductiua de nullo ad aliqd vt in vsibus feudoꝝ. Inter-
dū de aliquo ad aliqd aliud mutatiua interdū declarati
ua smonū. Interdū ius cōe totaliter imutās vt in regno
maiorice. ¶ Quero cōsuetudo spālis ē in quoddā oppi-
do eiusdē puincie tandē extensa ē ad totā puinciā. Mo
do querit vtrū dicat vna consuetudo vel due.naȝ realitas
vtriusq̄ȝ cōsuetudinis vna ē sed videntur due quia diuer-
sis initijs ⁊ temporibus sunt prescripte sed ꝙ sit vna pba
tur qr spēs nō est spēs sed ea facta sit regula. E contrario
pbat qr ē repire certi ɔditionē generalē ⁊ spālē sicut di-
cimus in mutuo naturali.nā ex ciuili mutuo nō orit obli-
gatio vel actio nisi certi cōditio gnālis qr nā ei nō patro
cinat.facit qd no.Cy.in.l.ij.penul.col.C.que sit lon.ɔsue.
¶ Cōcludo ꝙ penes causas efficiētes sunt due cōsuetu-
dines.penes effectū āt vna sana opida seu castra possunt
hr̄e propriā ɔsuetudinē.s.inter se.vt no. Archi.xij.distin.c.
illum.tñ in ɔria statuta seu ciuitatis hr̄e non possunt nisi
per principē ɔfirmētur.qr mēbra a capite discrepare non
debēt.vñ ꝙ vna obseruantia sit in ciuitate.alia in castro
nō ɔgruit rōni.vt.C.de testa.l.fi. ¶ Quero vtrū sit diffe-
rentiā inter formā ɔsuetudinis ⁊ substātiā eius.rñdeo sic
qr forma est vna de causis sed substantia est oēs cause sub
stātiales simul iuncte lȝ principalr dicat ꝙ forma dat eē
⁊ perfectionē esse.ff.ad.l.fal.
rei.ff.ad exhiben.l.iulianus.⁊ cuilibet rei noīe impo-
l.si is q quadraginta.§.quedā.
nat.ff.de pac.l.iuregentiū.in pn. ¶ Cōsuetudo interpre-
tatur rudes sermones ⁊ ēt significata trāsformat.vt not.
.C.si scdo nupserit mulier.l.j.vbi grā.vbi testator dixit do
minā interpretet quo ad gubernationē ⁊ regimē ⁊ posset
forte pdia locare dū vo subdit massariā iterptat quo ad
frugē vitaȝ vt ꝙ ɔueniēs est seruet in se ⁊ in familia ꝙ ad
expēdēduȝ ⁊ residuū conseruet filijs.nō tñ erit hoc nimis
stricte interptandū siue relinquat vxori siue matri vxoris
ppter honorē.ff.de leg.iij.l.item in legatis.§.patui matri
pp reuerētiam.ff.de lib.leg.l.aurelius.in prin.⁊ cum sub-
dit vsufructuariam notat similitudinem vȝ ꝙ ppria au-
ctoritate capiat qr est verbū directum.arg.ff.de vsufruc.l.
siquis ita. ¶ Deinde quero qd est dictum morib⁹ vten-
tium.rñdeo dum dicit moribus significat pluralitatē vt
qñ sufficiunt due vices qñq̄ȝ plusquā pluralitatē. Nā si ca
sus emergit centū vicibus in anno pbare duas vices ē p
bare exempla non mores.vt.C.de sentē.⁊ interlo.l.nemo.
¶ Oportet ergo ꝙ pbent act⁹ q̄ȝ plurimū ⁊ pluries ge-
minari.ita ꝙ verisilr trāsierūt ad ɔsensuȝ totius ppli.ver-
bigratia.si multe sunt late snie ɔdēnatorie ex pacto nudo
i.ꝙ nō est stipulatio nec alius ɔctus noiatus.nō enim dȝ
esse nudū causa qr sine causa eqtas nō dictat actionē na-
sci ne quis male vtatur substantia sua ⁊ alius imerito lo-
cupletetur.ff.de exceptiōe doli.l.ij.§.circa.ff.de cōsti.pecu
nia.l.fi.vbi dr ꝙ n̄ sufficit ꝙ causa sit asserta si n̄ est vera.⁊
est lex multum notabilis. ¶ Dubitabat insuper quid est
dcm̄ pluries vel pluribus vicibus.ecce dictat ɔsuetudo ꝙ
arbitri possint prorogare ⁊ reparare terminū ɔpromissi
semel ⁊ pluries.rñdeo si de numero loquēris significat sal
tem tres ɔrogatōes.tamē nō debēt esse maiores ɔroga
tiōes quā fuit prima dilatio a qua recipiūt formam. Uñ
quelibet prorogatio potest esse tāti temporis sed nō ma-
ioris nec vltra quaternam vicem vt infinitas edicet.ar.C.
de sen.que pro eo ꝙ interest.l.j.in fi. ¶ Si autē dictuȝ est
ꝙ possint ɔrogare ⁊ nō est dcm̄ semel ⁊ pluries intelligit
de vna ⁊ prima ɔrogatōe.ff.de leg.iij.l.fideicōmissa.§.si-
qs.x.ff..de ver.signi.l.boues.§.hoc sermone. ¶ Ut vnum
scias ꝙ prorogatio aliud ē q̄ȝ reparatio.nā reparatio est
cōsumpti temporis restauratio.C.de tempo.appella.l.ij.
Sed ɔrogatio est pexistētis termini ampliatio.ff.de ver
bo obli.l.cum stipulatus suȝ mihi a proculo.ff.de pcario.
l.sed si manēte.⁊ si primus terminus fuit:puta ad mēsem
nō pōt sibi arbiter prorogare ad vitā qr ɔrogatio dȝ esse
eiusdem forme ⁊ nature.vt not.in.c.hi qui auctoritate.de
pbendis.li.vj.⁊ per Bar.l.iiij.ff.de dam.infec. ¶ Que-
ro per quem sensum corporis debeat pbari ɔsuetudo per
testes.dic ꝙ per visum probant res corporales p auditū
vō pbant dcm̄ ⁊ auditum idest res que audit. Nam legi
ste ponūt ꝙ sonus ⁊ auditus sit quid incorporale lȝ nasca
tur a corpore.⁊ dico ꝙ rō testis dȝ conuenire nature vnde
audabile non probat per visum nec visibile per audituȝ.
hinc ē ꝙ per famā nō probat veritas sed opinio eiusq̄ȝ in
famia ē auditus sine visu.⁊ sic deficit vnum qd ē maxime
substātiale.s.visus.nam visus ē potissimus sensus qui req-
rit in testibus. ¶ Testimonio igit ratio cōgruēs dȝ assi-
gnari ⁊ que sit ratio cōgruens relinquit arbitrio iudicis
ppter diuersitatē factoꝝ.ff.de testi.l.ob carmē.§.fi.⁊.l.iij.
§.tu magis.⁊ ar.ff.de interro.ac.l.ɔfessionibus. Porro ē
rō multiplex qr ē tam de opinabili q̄ȝ de vō. Sȝ intellect⁹
⁊ visus nō nisi de vō qr qd veꝝ nō ē.non videtur ⁊ similr
sciētia ē veroꝝ dūtaxat.vt no.ff.de heredi.insti.l.si pater.
¶ Deinde in diffinitione ɔsuetudinis ponit verbū vten-
tiū ⁊ nō dicit totius populi qr ciuilis multitudo continet
plura que nō possunt singuli capere. ¶ Quero pōe ꝙ cō
suetudo rei dictat ꝙ pscribat p quinquēnium cōsuetudo
actoris dictat ꝙ per decēnium que cōsuetudo seruabitur
dicit Arch.ꝙ ɔsuetudo rei.vt no.xij.di.c.illō.sȝ certe imo

ª ¶ Iura cōia que de ɔsuetudine nō seruātur pro nullis hr̄r extēde vt p alex.in l.cuȝ platis ad fi.ff.d re iudi.

Cōsuetudo quadrupliciter sit.

Drīa inter ɔrogatiōeȝ ⁊ repatōeȝ.

videt q ferner ita cõe q2 nõ potuerũt statuẽdo dispone re de iur dñij ei9 q subiect9 nõ erat ipsis vñ nõ potuerunt ei legẽ iponere.vt.l.extra territoriũ.z in.l.cũctos populos.z idẽ in similibus statutis q2 vigorez suũ nõ extẽdunt ad extraneos hoc ẽ vtile scire si perusinus hz possessionez assisij vbi ẽ statutũ q post decẽ ãnos vellus possessor possit cõueniri sane p tale statutũ nõ inducitur liberatio nec transfert dñiũ q2 nõ disponit sup eũ. ¶ Idẽ scias q d iur gentiũ sic vt idẽ obligatio z actio ita sunt dñiuz z rei vendicatio que nascit de corpore dñij z excitat ad actũ iudicis officio implorato. Istos denicq apices distinctionuz iuris ciuilis nãlis simplicitas ignorat. ¶ Sz nũquid cõsuetudo que inducit pscriptõem ãnualem valeat videtur q nõ q2 illa pscriptio ẽ sublata.vt.l.j.C.de vsuca.trãsfor. In ꝯtrium videt q2 non est prohibituz in ꝯtrium statui z hoc est verius q2 ꝯsuetudo ẽ rationabilis eoipso q lex nõ phibet statui.vt no.hic per Bar. ¶ Sed nũquid ẽ reperire possionẽ ꝯsuetudinis.dic q sic sicut ẽ reperire quasi possessionẽ cẽsualem que nõ põt interuerti p euz qui soluere ꝯsueuit.vt no.in isto.c.fi.per Ber.z tene menti. Sed hic dubitat dixi superius q consuetudo z prescriptio inter se differunt.s.pscriptio rez vel iniuriũ.z lz pscriptio sit i cõsuetudine.tñ ꝯsuetudo nõ est in pscriptione vel habent se vt excẽdẽtia z excessa. ¶ Quid aũt dices de pscriptõne pedagioz vtruz sit pscriptio ita qd acquirat dñiuz iuris colligẽdi pedagiũ q2 in iuribus corporalibus per pscriptõem nunq̃ acquirit ius directũ.vt.l.j.in fi.ff.de aq̃ plu. arcẽ.z no.ff.si ser.ven.l.siquis diuturno. Utile autez dicit q euellit de corpore iuris directi ꝯtinuatiue vt p prescriptõem vel extẽsiue discensiue vt per emphiteosim z feudum. Dicit quidã q proprie pedagiũ nõ pscribit sz acquritur ꝯsuetudine alij dicũt q pscribitur ꝯtra incertã psonaz. ¶ Item dicit lex q interdũ pscribit.z tñ ꝯtra nemi nẽ pscribit indeterminate.vt singlr no.ff.de iuino.l.etiã ei. ¶ Cõsidera ꝯsuetudo ẽ proprie de his que nõ possidẽtur vel quasi pscriptio vero est de his que possidentur vl quasi.z ideo actus hoĩum nõ dicunt pscribi. ¶ Itẽ quia in eis nõ dat titulus nisi p priuilegiũ.pscriptio vero reqrit titulũ vl aptitudinẽ tituli. ¶ Unde q cũ titulo nõ põt possideri non põt pscribi.forte tñ sunt quidã actus mixte ꝯsiderationis ita q participant in rõne ꝯsuetudinis z in rõne pscriptionis.z ibi requirẽt bonã fidẽ sicut pscriptio dici põt q sit ꝯsuetudo.ar.ff.cõia pdio.l.vẽditor.§.si cõstat.z.C.de agri.z cen.l.l.dñi pdioz.li.xj. ¶ Et iõ imperator ex certa scia põt tollere oia pedagia nobilibus lõbardie q2 põt cuilibet ꝯsuetudini derogare z pserti3 q2 faciunt extorsiones enormes. ¶ Itẽ multo fortius potest ea taxare. ¶ Item q2 iura publica priuatoz pscriptio nõ vsurpat. Et q2 pscriptio priuati iuris est.ff.de via publi.l. viam.vnde iurisdictiones publice nõ prescribũtur.z tamẽ ꝯsuetudine publica acquirũtur:q2 ꝯsuetudo publica res est sicut priuilegiuz.C.de diuersis officijs.l.viros.li.xij.z vide eimodo qd no.Cy.in.l.j.C.d noua vectigalia.vide qd no.Spec.in ti.de resti.spo.z Dy.z Bar.ff.de publi.z l.si publicanus.z Cy.in.l.ij.C.que sit lõga ꝯsuetudo.z facit.j.de sepul.c.certificari. ¶ Et scias q cui competit exigere passagium per consequens competit exigere penas ab his qui passagium fraudant.vt.C.de actio.empti.lege creditor.§.lucius.z ibi per Cy. ¶ Quidaz sunt actus ex parte ante ꝯsuetudinez pscripr3 isti causam habituz in mente populi q habitus cõfirmatus appellatur ꝯsuetudo. ¶ Quidã sunt actus ex parte post qui debẽt formaliter obseruari z oriunt ex ꝯsuetudine z sic act9 causales causant ꝯsuetudinem ꝓut ordinat in futuruz.z ipsa ꝯsuetudo causat post se excessiuos actus.z ẽ simile q2 pater generat a patre suo z filius suus ab eo. ¶ Error non impedit prescriptionẽ.verbigr̃a.q credit se dñm tamẽ pscribit ꝓpter bonã fidem lz errãs in dñio non trãsferat dñium.z ideo pscriptio non ẽ proprie trãslatio.q2 si esset trãslatio trãsferet dñium directum sed dicitur vsurpatio. z ideo acquiritur vtile dñium non directũ z hec spẽs dominij non est de iurgẽtium.z hoc exemplo ꝯsuetudo erronea prescribitur. Dicit Arch.q omnis consuetudo est rationabilis nisi sit phibita a iure.vt no.p ipm.viij.di.frustra. ¶ Et no.etiã q tẽpus aliqñ habet pro cõsensu atq fide.vt.C.de postulan.l.sub spem. ¶ Et scias q pscriptio que venit ad firmãdum cõsensum vel quasi hz in se cõsensum vel quasi.vt no.C.quomodo z quãdo iudex.l.ab eo. ¶ Item scias q in.l.cũ de in rẽ verso.ff.de vsu.pstatio nõ operat per modũ cãe.q2 tps z solo nõ est cã obligãdi sed operat per modũ signi.q2 significat obligationẽ efficacit pcessisse.z vt dixi supius in.d.l.nõ est ꝓprie pscriptio sed est potius q̃daz presumptio iuris firmata tẽpore. ¶ Sz quid est qd dicit in diffinitõe vbi deficit lex certuz ẽ a quo remouet diffinitio remouet z diffinitũ.z ecõtra.vt no.i.l.j.ff.de vsufruc.z iõ non reperit diffinitũ sine diffinitõe.nec econuerso.sed ego dico q vbi nõ deficit lex valet consuetudo. So.imo deficit lex.q2 itellectu consuetudo.prio remouet legem contrariam.scdo statuit consuetudinez opz primum habitum remoueri priusq̃ contrarius habitus sub introducat sicut opz q primo remoueat egritudo q̃ introducat sanitas.iste fuit squame mei itellectus quas cõtinere non poteram.

¶ De postulatione prelatorum.[a] Rubrica.

Postulatio ẽ actus canonicus per quẽ de gratia petit a superiore q ꝓuideat de plato vel det licẽtiam caplo eligẽdi eum.vt.j.eo.c.i.z.ij. ¶ Et includam illos qui postulari possunt tñ nõ eligi vt sunt illi qui sunt alterius ecclesie sponsi qui nõ habẽt trãsitum sine licẽtia pape z alij quãplurimi iuxta illud psalmi.quis dabit mihi pẽnas colũbe z volabo.nemo eim põt volare q2 alas ligatas. Istas ergo pẽnas qñq3 dat solus papa.vt.j.eo.c.fi.z.j.de elect.innotuit. ¶ Et no.q est duplex postulatio.sc3 simplex z solemnis. ¶ Simplex postulatio fit hoc mõ.puta pi sancte nostra ecclesia est viduata pastore nec possum9 esse concordes in psona postulãda vl eligenda placeat sanctitati vestre ecclesie nostre ꝓuidere de bono pastore. ¶ Solẽnis postulatio fit qñ i psona que postulat cõiter z ꝯcorditer facta postulatio pape pñtat ac ei supplicat quaten9 personã postulatam dignet perficere in prelatũ vel prelatam per postulationẽ vulnerat ius cõe.s.ius eligẽdi: tñ si due partes cõsentiunt.sufficit non alias.vt.j.de elec.c.scriptum.§.fi.ex hoc apparet q postulatio z electio sunt valde discrepantia adinuicẽ.z ideo siqui eligũt postulandũ cassat electio q2 nõ hz ea fundamẽta que sunt electiõis.sed ecõuerso.s.si eligẽdus postulat distingue aut post postulationẽ sequit solemnis electio z v3 tanq̃ electio.aut nõ z nõ valet postulatio.q2 postulãtes nõ ꝯsentiũt in eum tanq̃ in sponsuz ecclesie cũ p postulationẽ nõ fiat spõsus.sed p electionem fit. ¶ Alij dicũt q nõ est fiẽda vis inter vocabula.§.eligimus z postulamus.sed in facti z personarum qualitate. ¶ Uñ si eligibilis solẽniter postulat seruata forma capituli quapropter ista postulatio habet pro electiõe.nimirũ q magis realitatẽ actus q̃ vocabuli inspicimus[b].vt.ff.de cõdi.z demõ.l.pater seuerinã.§.cõditionum verba.vnde si eligẽtes solenimit dicerẽt eligem9 talem in curatorez ecclesie interpretaret idest in prelatũ si ẽ eligibilis.als non. vt.ff.de neg.ges.l.qui aliena.§.quãq̃. In postulatione solemni reqrit forma capituli.q2ꝓpter.z debẽt fieri p vba singularis numeri.vt.j.de elec.c.sicut.lib.vj. ¶ Sciendu3 est si postulatio z electio simul cõcurrãt oportet q postulatio fiat a duplo maiori pte.de elec.c.scriptũ.Sm Arch. qui ita no.in.c.vnico.de postu.lib.vj.z hec ẽ veritas.licet Ber.teneat contrariũ Sm Pau.de leazarijs. ¶ Confirmationes episcopoz nõ debẽt fieri in camera regis.vt.j.d ap.c.qua fronte.z no.per Jo.an.j.ti.j.in rubrica.z est ratõ q2 rõne loci timet impresso. ¶ Item propter honorẽ episcopalis dignitatis. ¶ Quid si vnus vice capituli loquit hoc modo nos petrus zc. Rñdeo nos ẽ pluralis.sz realitas vocis vna z indiuidua est. ¶ Itẽ plurale informans singulare.est tñ singulare q2 vbi duo pp vnum vtrobiq3 tamen

[a] ¶ Cõtra istam rubr. moue vna3 difficultatẽ z solue.vt h subtilr p.o. Ant.d but. quem vide.

[b] ¶ Adde tex.in.l.fi. i sulã.ff.de pscrip.ver.z vide Lud. ro.in consil. cccccix. id. circa ꝓpositam consultationem.

tamē vnū.vt.ff.ō decurio.l.qui libertatis.§.q̄ seruus.Jtē
illud nos ponit cā dignitatis.vt no.in regula pluralis elo
catio in fi.glo.lib.vj.ꝛ nō cā multiplicādē singularitatis
vt tangitur in fili in.l.j.C.vti possidetis.dicit Archi.ꝙ va
let electio si dicat nos collegiū sicut diceret ego vice ꝛ no
mine collegij talis sermo n̄ diuidit se in plures res sed ve
nit plures.¶ Omnis subtilitas quare realitatē vulneras
que enim dr̄is est quid ex equipolentibus fiat vel quali-
ter enuncietur dūmodo firmitudo mentis ꝛ animi.eadē
sit.C.de testamētis.l.quoniā indignū.ff.de actionibus ꝛ
obligationibus lege consensu iuxta illud mirāda nouitas
subtilis subtilitas quis ruminabit eam.ff.de ver.ob.l.ij.§.
quedam pertinet ꝛ.l.eadem.§.cato.¶ Apud iustinianū
iste occupationes sillabaꝝ sunt ambages ꝛ ianes formu-
le.vt.C.de formulis.l.ij.ꝛ ideo quando eligunt magistra
tus in populo singularis enumeratio ꝑsonarū ꝛ pluralis
numerus in ꝓferendo sermonē nō viciat electionem que
substantiatur in consensu quoniam animoꝝ motus cōcur
rit in vnū ꝛ idem expressum voce.vt.ff.de pac.l.j.§.conuē
tionis.¶ Ecce similitudinē pater dicit ego nomine meo
ꝛ nomine filij mei pupilli instituo Petruꝫ ꝛ Martinuꝫ
pupillariter substituo certe istud testm̄ valꝫ ꝛ ē patris ꝛ fi
lij ꝛ tn̄ est vnū testm̄.vt.ff.de vulga.substi.l.patris ꝛ filij ꝛ
B dicā latius in.c.in genesi.J.ti.pxi.multū valet ad ꝓnun
ciandum aptitudo sermonis qn̄ sola equitas hominibus
sentiebat.l.in principio regiminis generis humani nō co-
gnoscebant iste differentiales voces ſꝫ grosso ꝛ materiali
mō ꝛ quasi sine regula procedebat ſꝫ postq̄ȝ gentes cepe
runt vti moribus ꝛ statutis adinuente sunt differentie q̄ꝛ
si differentie nō essent ius ciuile ꝛ canonicū esset quoddaꝫ
chaos ꝯfusum.¶ Tamē quedaꝫ subtilitates reprobate
sunt in hac materia vt si dicat eligimus in postulandum
ꝛ postulamus i eligēdū.¶ Nā dictō in nō pōt poni intrā
sitiue ꝓpter discrepātiā nec trāsitiue ꝓpter ꝯtradictionē
rōne igit ꝑplexitatis hmōi forme.ad hoc aliquid iste for-
me merito reprobant.vt in.c.j.e.ti.li.vj.dic vt dicā.J.e.c.fi.
¶ Dicit statutū ꝙ si testm̄ nō fuerit postulatū infra tale tē
pus insinuari debet cassari nūq̄d sufficit postulare ꝛ vltra
nō ꝓcedere dic ꝙ sic ꝑ glo.q̄ ē i.c.quā sit in glo.sufficit de
elec.li.vj.ꝛ parte nō citata tene mētē q̄ꝛ debemus esse taci
ti ꝛ cōtēti verbis legis presertim in penalibus ꝛ odiosis.
¶ Utrum i cā postulatōnis admittat ꝓcurator certum
ē ꝙ sic in cā postulationis facte.J.de elec.c.innotuit ſꝫ i cā
postulatōis future videt adhuc ꝙ possit ꝯstitui ꝓcurator
ad postulandum certā ꝑsonaꝫ ꝛ nō incertum.vt.ff.de ritu
nuptia.generali q̄ꝛ non debet ex alieno pendere arbitrio
actus tam solēnis.vt.ff.de here.insti.l.illa institutio.Jste
ꝓcurator pōt re integra reuocari nō soluꝫ per omnes sed
quēlibet numerariū q̄ sit de substantia postulatōis dūmo
do postulatio nō sit presentata pape q̄ꝛ postq̄ȝ intrauit ei[a]
secretū facta ē sua.quoꝝ igit cōsensus requirit in renūcian
do requiritur in ꝑseuerādo re integra.Et scias ꝙ aliō est
dicere iste habet voluntatē oium canonicoꝝ q̄ꝛ istud pōt
fieri ꝑ subscriptiones factas in camera cuiuslibet de per se
ꝛ supplicatio fcā hoc modo a quolibet ō per se ē simplex
ꝛ nuda.¶ Et aliud est dicere iste habet consensum oium
canonicorū ꝛ q̄ꝛ cōsensus nō est aliud oꝫ ꝙ in vnuꝫ locum
cōuenerint collegialiter eodē tempore ꝛ simul sint i cōcor
dia vt in autentico de defensoribus ciuitatū capitulo inte
rim.ꝛ.C.de decurionibus lege obseruare ꝛ.l.dominatoꝝ
forma.li.x.ꝛ.C.ō vendē.re.ciui.l.fi.ꝛ.C.ō lega.si ꝙ extra
ordinarium eo.li.ꝛ hoc ideo dicimus in simili in electiōe
pape q̄ꝛ subscriptiones cardinaliū cuiuslibet per se aut tā
quā singuli nihil valent.¶ Ecce heri habui voluntatem
vendendi tibi tu hodie vis emē tua voluntas ꝛ mea non
faciunt cōsensum ꝛ tamē est voluntas amboꝝ.vt no.ff.de
actio.ꝛ obliga.l.consensu.Sꝫ pone papa ꝯcessit licentiaꝫ
eligēdi talē nūquid cogatur eligere.vr ꝙ sic ne illudatur
principi.arg.in.l.fi.C.de his q̄ a nō dn̄o manumittuntur.
¶ In ꝯtrū licētia dat sed necessitas nō iponit.C.de testa.
oium.C.quomō ꝛ qn̄ iud.l.fi.ff.de mino.l.si iudex circum
uēto.sic bonoꝝ possessio gratia litis agnoscēde idulta nō
imponit necessitati.ff.de inofficio.testa.l.quēadmodum.

¶ Simile in bonorum possessione edictali que repudia-
ri pōt.decretalis aūt repudiari nō pōt.ff.quis ordo in bo
norum possessione seruetur.l.ij.§.decretalis.ff.de ꝯtab.l.
post mortem.§.fi.ꝛ si princeps facit gratiam potest ei re-
nūciari.C.de iure dominij impetrando.l.ij. Simile quia
pōt quis appellare.tn̄ potest ei renūciare.vt.C.ō tempo.
appel.l.fi.§.fi.¶ Porro q̄cquid tractat circa locum vbi
ꝯsueuit capl̄m cōgregari nō est proprie tractus ſꝫ quod-
dam preludiū ꝙ nō facit rem nō esse integram sed cū in-
cipit tractari in capl̄o res desinit esse integra.vt no.Jnno.
in dicto.c.auditis.de elec.q̄ꝛ electio ꝛ postulatio non pōt
fieri sine tractu vn̄ pars eius est.¶ Jtem ex predictis ap
paret ꝙ locus prefixus pro celebratione actus est de sub-
stantia sicut forma lꝫ nō sit tenore actus ac si diceremus
iste nō est doctor formatus q̄ꝛ nō cathedratus in ecclesia
maiori sicut volunt priuilegia pape in fine ꝓhemij dige-
stoꝝ.¶ Jtē no.licet extra hunc titulum qn̄ dicatur aliq̄d
postulatū dic ꝙ extra iudicium quādo postulatio est ꝑn̄-
tata superiori sed iudicio aut officium iudicis misericordi
ter implorat q̄ꝛ deficit cā obligare valens.vt in dāno infe
cto q̄ꝛ per rem innominatā obligatio nō ꝯtrahitur.ꝛ tunc
per litis ꝯtestationē.ff.de dam.infec.cū postulassem.aut
ꝓponit actio q̄ꝛ subest cā obligare valens.ꝛ tūc per cita-
tionem aduerse partis dicit postulatū lꝫ proprie nō dica
tur petitum.vt.l.amplius.ff.rē ra.ha.presertiꝫ in ꝑiudiciū
agentis.¶ Jnno.facit drīam inter agere ꝛ petere q̄ꝛ dici
tur agere ēt ante litē ꝯtesta.sed glo.dicit ꝯtrariū.ff.de pe-
cul.l.sed postea.q̄ꝛ actio ꝛ petitio differūt in hoc q̄ꝛ actio
in ꝑsona petitio in rem ſꝫ nō ꝙ vnum ponet ꝓ tpe post li
teꝫ ꝯtestataꝫ aliud pro quolibet.ex hoc sequit pro tēpore
ante litē ꝯtestatā nil est ꝓmissum.¶ Sed Jnno.conside
rauit ꝙ pactū de nō pendo tollit obligationē naturalem
q̄ꝛ nec extra iudiciū interpellari pōt nec cōpensari ꝛ elidit
ciuilem ꝛ parit exceptionē peremptoriam ſꝫ pactū ō nō
agendo nullam obligationeꝫ perimit ꝛ q̄ꝛ dꝫ aliquando
operari parit declinatoriā iudicij.J.de litis conte.c.j.li.vj.
¶ Porro omnis obligatio tendit ad aliquā necessitateꝫ
que pacto obstatiuo ei cōfunditur:q̄ꝛ cōtra vim eius ē na
ture ꝯtradictoriū q̄ꝛ ē oppositio finis.iō tollit naturalem.
¶ Jtē nō ē necesse a pariēdum exceptiōem ꝙ tollat ali-
qua obligatio q̄ꝛ in reali nulla ē obligatio que tolli possit
per pactum de nō petendo.vt insti.de actio.§.j.ꝛ tn̄ ob
stat exceptio pacti cōuenti.Ecce ꝓmisisti mihi dare decē
in pascate interim fcō tibi pactū de nō agēdo nūquid ni-
hilominus tu in curris morā ꝛ penam licet nō possim age
re dic ꝙ sic q̄ꝛ agere ꝛ obligatio nō sunt idem.¶ Jteꝫ ob
ligatio fundat nō in actione sed in seipsa.ꝛ iō per iterpel-
latiōem ꝯtrahit extra iudicialis mora.ꝛ sic exceptio que
obstat ad agere.nō obstat ad obligare.

a Hec. Jmpostulabilis ē qui violat
interdictū.¶ Casus vacante
archiepiscopatu senonēsi in magna discordia
sup electōe ꝛ tādem nō potētes concordare
per modū eligēdi postulauerūt in corā archiepiscopum
altisidiorensem ꝛ ꝯstituerūt ꝓcuratores ad negociuꝫ pro
sequēdum cū sufficiēti mādato ſꝫ anteq̄ȝ ꝓcura.se appli-
caret ad curiā papa fuit iformatus a certo ꝙ dictus alti-
sidorensis epūs violauerat eius interdictuꝫ.papa expecta
uit aduētū ꝓcuratoris q̄ ꝑsentauit postulationē pape in
ꝑsentia cardinaliū.Supplicās humiliter ꝙ papa dcō al-
tisidiorēsi epo daret licētiā trāseundi ꝛ postulationē con
firmaret pape caute interrogauit dcm̄ procuratorem an
altisidorēsis epūs seruauerit interdictū cū sibi eēt assertuꝫ
a certo ꝙ nō seruauerat q̄ ꝓcura.hoc negauit sed dixit ꝙ
per hoc interdictū nō violauerat duas allegationes fa-
ciēs vnā ꝑ viā eq̄tatis aliā per punctū rōnis.primo excu-
sationē fundabat in ignorātia.q̄ꝛ dixit ꝙ dictus altisiodo
rēsis ignoraret interdcm̄ eo q̄ꝛ nō erat sibi intimatū per
pape legatū vel executores.Scdō allegabat ꝑ pūctū rō-
nis q̄ꝛ papa posuerat interdictū in terra regis francoꝝ ſꝫ
in altisidiorensi diocesi dictus rex nō hꝫ ꝓpriaꝫ terrā.vn-
de ille locus nō erat interdictus ꝛ sic epūs ibi celebrās nō
fuit irregularis.¶ Papa dicit quo ad primam excu-

lationē ꝙ imo dictus altisid. sciuit q̃ publice notū ⁊ pu
blice obseruatū ē̃t ꝑ archiepm suū ꝙ publice ꝓconizatur
nō oꝫ ꝙ singl'r singulis intimet. ¶ Quo ad secūdā alle-
gatōem dicit papa ꝙ imo dicta terra erat interdicta tūc
ꝑ interp̄tatōeꝫ cardinalis legati. s. ū. q̃ interdixerat noīa
tim cū esset adherēs regi frācoꝝ vnde papa volēs inobe
dientiā vlcisci dictā postulatōem reprobauit q̃ erat fcā
de ꝑsona indigna lꝫ eēt facta a dignis veꝝ ō rigore iuris
dicti postulantes debuerūt priuari q̃ postulauerūt indi-
gnū sed de benignitate remisit hanc culpā ꝯcedens ꝙ de
nouo postulādo. vel eligēdo de ꝯgrua sibi ꝓsulerēt perso
na. ¶ Hic innuit ꝙ electores possint sibi eligere locum ad
eligendū vnde poterūt eligere locum in terra interdicta
dūmodo sit locus idoneus ⁊ solēnis ⁊ etiam in suburbijs
ciuitatis si forte est ibi aliqua solēnis ecclesiaꝝ. arg. ff. de
arbi. l. si cū dies. §. si arbiter. ⁊ C. quō ⁊ qñ iudex. l. si vt ꝓ
ponis ꝓses cū certū ⁊c̃. Nā cui cōmittit totū territoriū
cū̃mittit locus tanq̃ eius pars cōcomitatiua ⁊ eius ap-
pēdices. ff. de acq. here. l. siq̃s heres. C. ō dona. l. in dona.
ff. de ꝑcu. l. q ꝓprio. §. itē q̃rit in glo. ¶ Sed nunqd non
interdicti possint eligere locū interdictū videt ꝙ nō in. c.
vbi periculū. §. porro. ver. nisi forte. de elec. li. vj. Sed Jo.
an. ibi in nouel. dicit ꝙ sic ⁊ vꝫ electio vt dixi tñ ibi distin
gui nō possunt inuiti qō possunt spōtanei. ¶ No. in cau
sa postulatōis expectādū ꝓcuratorē capituli q̃ capituli
potius interest q̃ꝫ postulati cū ex postulatōe nō acquira
tur ius. ¶ Itē capl'm ⁊ q̃libet ꝯgregatio q̃ ꝑ se ꝯpare
re nō pōt ꝯstituere pōt ꝓcuratorē. vt. C. de re mili. l. tā col
latores. li. xij. ⁊ officio iudicis pōt cogi ad eligēdū ꝓcura
toreꝫ qui tam singulos q̃ꝫ vniuersos defendat. vt. ff. de fi-
deicōmissarijs libertatib⁹. l. quo. §. adijci. ver. creditores.
⁊ ibi ꝑ Ja. de are. ¶ Porro singulares ⁊ certe ꝑsone ip̄e
sunt expectāde si ꝯparere volunt nec tenent ardua nego
cia ꝓcuratoribus cōmittere. vt. ff. pro socio. l. idemq̃ꝫ. Ibi
nō possetis. hoc nō est nouū q̃ facilis ē dissensus hoīum
vij. q. i. nec nouum. ff. de arbi. l. item si vnus. §. si in duos.
Ibi postulastis. concorditer nemo discrepante supple ⁊

Abbas an possit eē ꝓcurator pro ecclesia catedrali.

appellationi tacite vel expresse renunciantes s'm Inno.
Ibi per abbatem. no. ꝙ abbas potest esse ꝓcurator eccle
sie cathedralis ad hoc infra. de censibus. c. sopite. Ibi pe
tentes. no. formā supplicandi pape videlꝫ ꝙ faciēde trā
slationi per vim prebeat consensum. Ibi quasi pro certo.
no. ꝙ est reperire certum ⁊ quasi certum qd aūt dicatur
informatus. no. in. c. cupiētes. §. j. ¶ In glo. noticiam. de
elec. li. vj. Ibi non negauit. sꝫ dicebat ꝙ non ꝑtinebat ad
eum obseruare. ⁊ no. ꝙ nō negare ꝯfessioni par ē. ¶ Itē
no. ꝙ ad officium ꝓcuratoris pertinet r̃ndere ⁊ nō silere.
Ibi nec per nostras ⁊c̃. Ista allegatio ñ erat bona q̃ est
quartus modus scie inductiuus videlꝫ q̃ est publice no
tum. vt no. C. de periculo tuto. l. si tutor. Ibi executoris.
no. debere credi mandato executoris. Ibi nec sufficit. q̃
in facto generali sufficit generalis notitia. ⁊ no. ꝙ a tēpo-
re noticie interdictū statim ligat. Dicit lex ꝙ non cōtem
nit disciplinā que militeꝫ ignorat. ff. loca. siquis ignorans
tamē scia ꝓbatur per indicia ⁊ per quedā signacula ex-
teriora ⁊ fortius per signacula impressa. vt. C. de fabricē-
sibus. l. stbimata ⁊ transumptiue in. c. si iudex laycus. de
sen. ex. li. vj. ¶ Qualem te exterius video talem te interi
iudicabo. C. de ser. expor. l. moueor. dicit Arch. ꝙ si es in-
ter canōicos presumeris efficaciter esse canonicus. vt ipse
no. centesima di. c. contra morem. hec enim licet nescian
tur per viam cause prospectiue quia nemo extat qui vi-
deat te creari canonicum tamē vera scia habet per viam
signi. sicut enim medici dicunt in sua arte. Ista. n. est ars
quedā sciendi. ⁊ ꝑ Ja. bu. C. de epi. ⁊ cle. l. si qua per calū-
niam. Ibi ꝓpriam terraꝫ hoc bene erat veꝝ. q̃ illa terra
non erat regis. ff. de au. ⁊ ar. le. l. qntus. §. argento. ff. de re
ligi. l. ij. §. in locum q̃ genitiuus casus significat cām dñij
tamē dicit tex. ꝙ mens senatus plenius accipienda est de
leg. j. l. cetera. §. pe. ⁊. §. hic senatus. tamē erat intra regnuꝫ
francie vt dicit hic collec. Ibi mandauerimus. s. huic lega
to cardinali qui implendo mandato ex coniecturata mē
te mandatis in illa terra possit īterdictū ampliare nec mi

rum. q̃ licitū est interpretari mādatū ex mēte mandātis.
vt. ff. mandati. l. si hominē. Ibi adherebat. s. prestādo au-
xilium consilium ⁊ fauorem. Nā isti q̃nq̃ꝫ vocant adhe-
rētes. q̃nq̃ꝫ cōplices. q̃nq̃ꝫ sequaces qui eandas hñt inui
cem colligaras: lꝫ noīa sunt diuersa. vt. C. de here. l. quicum
q̃ꝫ. Ibi metropolitana. no. ꝙ illud qō seruat metroplita-
nus dꝫ seruare suffragāeus. Ibi inobediētia. no. ꝙ inobe-
diētia ē viciumtamē per se nō ē maleficium sed q̃nq̃ꝫ di

Inobedientia an sit delictum.

sgredit ad ipsum: vt quādo ex inobediētia sequit violatō
interdicti ⁊ vt ad silitudinē grāmatici loquar si querat a
me maleficio quot accidūt dico primo ꝙ accidunt dolus
⁊ culpa. scdo locus ⁊ tēpus. tertio qualitas ꝑsonarum. q̃
ex differētia ꝑsonarum alterat dlictum. quarto numerus
q̃ in penis corporalibus mitius agit cum multitudie ne
multorum strages fiat. vt. ff. de penis. l. aut facta. §. fi. i pe
cuniarijs durius. vt. ff. de iniur. l. si plures. ⁊. l. pretor. ff. vi
bo. rap. ⁊ legislator habꝫ pro qualitate quicquid habꝫ ag
grauare delictū. aggrauātia aūt delictuꝫ quedam insunt
actu ⁊ habitu a prin. quo nascit dlictum. vt dolus quedaꝫ
aptitudine nō actu. vt actione qō me cā. ⁊ in actiōe legis
aquilie in quib⁹ pena augumētata ꝑpostea dicit pena de
licti rōne originis sue. ff. qō me. cau. l. si cum exceptione. §.
hec aūt actio. ⁊ insti. ad. l. aquil. ¶ Quedam autē ab ori
gine non insunt vllo modo nec aptitudine nec actu. ⁊ iste
culpe q̃ veniūt ex alio capite nō dicunt augere maleficiū.
vt in. l. pria. ff. de in litem iurā. ⁊ ibi dixi in lec. post Bar.
¶ Unde si statutū dicit ꝙ ꝯdēnatus pro maleficio pos-
sit impune offendi nō intelligit de ꝯdēnato ꝓpter ꝯtuma
ciam absq̃ꝫ eo qō vere vel ficte cōstat de maleficio. q̃ per
ethimologiā vocabuli q̃ pro significatiōe habet vbi mo-
dus significādi nō est traditus a iure maleficiuꝫ dicitur a
male faciēdo nō a nihil faciēdo. ⁊ ideo cōdemnatus ex il
lo edicto siq̃s ius dicēti nō obtēperauerit nō ē cōdēnat⁹
ex maleficio licꝫ nō obedire sit magna temeritas. vt. ff. de
reg. iur. l. nō pōt videri dolo carere. Ibi humilibus. no. ꝙ
plena ⁊ vera obediētia dꝫ in se hr̃e humilitatem. Ibi non
obesset. no. ꝙ ꝯtraria nō operant ꝯtraria. Ibi culpe. s. grā
des culpe. vt. l. j. C. ne sanctū baptisma. Ibi postulantē ec
clesiam ⁊ sic nō vicio artificis. i. ecclesie senonēsis que ē in
capitulo ⁊ capitulum in ea. Ibi propter postulatam per
sonā. istud appellat viciū materie. Nā ꝑ malā materiam
ruit edificiū. Itē ꝓpter malā compositionē edificij. Item
q̃nq̃ꝫ ruit rōne soli. q̃ erat edificatū in arena. ff. ō dāno in
fec. l. fluminꝫ. §. vicium. a simili illi qui eligunt vel postulāt
edificāt. sꝫ qñ nō edificāt sapiēter vel de mā̃ inepta. puta
q̃ ponūt tigna corrupta in edificio. vt. ff. de ac. emp. l. iulia
nus. in ꝓn. vel icomposite q̃ i malo fundamento vel edifi
catorē imperitus. Ista talia sunt ꝓxima ruine. sic i electōe
⁊ postulatōe si fit ab imeritis vel fit nō seruata forma. q̃
nō hꝫ ordinē ꝯpositionis vel a ꝑsona inhabili vel de ꝑso-
na idigna. ¶ Itē sicut sator agri dꝫ obseruare tp̄a āni. alꝫ
perdit semē ⁊ ager nō fructificat. ita eligēdi postulādiq̃ꝫ
tēpora sunt obseruāda. alꝫ electio ⁊ postulatio habet pro
nulla. Ubi modo ⁊c̃. no. ꝙ incassum laborat q pape sup-
plicat ꝑ ꝑsona sibi nō grata. q̃ nō ē verisimile ꝙ grã con
cedatur odiosis. vt. ff. de le. ij. l. lucius. §. lucius titi⁹ damā.
Ibi abusi. s. ipso facto. Ibi benignitate. q̃ benignum ē pa
rere. vt no. ff. de iſa. l. furti. §. pactus. ⁊ vt ait glo. Parcere
prostratis sit nobilis ira leonis. Ibi cōgrua dicitur digna
⁊ meruisse dicitur eo quia nō est demerita. ff. de lega. ij. l.
cum pater. §. rogo. tamē nō dicitur sufficiēs nisi sua suffi-
cientia sit experimētata. Unde dicit Aristoteles primo
ethicorū. Nemo eligit iuuenes duces q̃ nō hñt experien
tiam. ¶ Nūc trāseas ad glo. ⁊ capio gl. que icipit ꝑ hoc.
⁊ q̃ro nunqd expressa vel ficta cōfessio ꝓcuratoris noceat
dño. ⁊ dic ꝙ sic ꝙ ad transferēdum onus probationis in
dñm. sed si dñs ꝓbaret cōtrariū nō obesset q̃ ꝑsumeretur
facta ꝑ errorē ꝓcuratoris ⁊ ad etrādū non hꝫ mādatum.
qō dic vt plenissime notaui post Pe. ⁊ Cy. in. l. vnica. C. ō
ꝯfessis. in mea lectura. ¶ Capio aliā glo. ⁊ quero vtrū ꝓ-
sumat sciētia vel ignorātia. Nā regula iuris dicit ꝙ igno
rantia presumit nisi ꝓbet scia. vt. ff. de ꝓba. l. nerius. sed
illa regula fallit in his que sunt no. or ꝑ se. i. naturalr insita.
vt. C.

vt.C.de in ius vo.l.venia.qr homo est animal rõnale ꝛ idõ psumit scire ea q̃ natura sunt manifesta vel quasi. ¶ Itẽ fallit regula i his que sunt publice no.que nemo ignorare dꝫ nec lꝫ vt hic nisi probaret ignorantia p ipsius etatẽ vel absentiã.C.de falsa moneta.l.j.in fi.ꝛ.ff.de decretis ab ordine faci.l.fi.ꝛ in.c.j.quo tẽpore miles ꝙ plenius ꝓseque re.vt.no.in.c.ꝓposuisti p archi.ꝛ in regula psumit p Hy. ꝛ Jo.an. ¶ Adde ꝙ quidã sunt q psumunt ignorantiam simulare vt vxor ꝛ alij domestici qui psumunt scire res q̃ erant in domo mariti vt singlr no.in.l.ij..C.qñ ꝛ quibus quarta pars debet.li.x.qnimo sunt magis idonei testes q̃ꝫ extranei. ¶ Item ad probandũ etiã ꝓpter assiduã cõuersationẽ vt.C.de integ.resti.mino.l.de tutella. ¶ Item ratione officij.vt.ff.de ꝯfirmãdo tutore.c.tutores ꝛ si materia dictat vnũ expresse ꝛ verbo contrariũ nõ credã simplici verbo vt.ff.ð castrensi peculio.l. si forte qr sermones debent ꝯuenire rebus sensatis.vt.ff.de interro.actio.l.cõfessionibus. ¶ Capio aliã glo.nũqd sufficiat edicta publice publicari.rñ.sic dũmõ publicatio fiat p habẽtes auctoritatẽ publicandi ꝛ hec vera i factis generalib9. ¶ Sed in facto speciali alicuius psone requirit notificatio specialis facta sibi vel suo ꝓcuratori. vt.ff.de libe.agno.l.j.post princi.vel si psona nõ inuenit ꝛ est dubiũ an latitet necne tũc fit denũciacio ad domũ solite habitationis..C.ð annali excep.l.vt perfectius. ¶ In causis autẽ electionũ ꝛ postulationum dic vt plene legit ꝛ no.in.c.causaꝫ de elec.in cle. ¶ Sed nũquid requirit ꝙ post publicationeꝫ fluant duo menses ad hoc vt ꝯstitutõ liget dic vt no.in ꝓhemio clemen. ¶ Sed in statutis ciuitatuꝫ sola sciẽtia attendit vel supina ignorantia vt eleganter dicit tex.in.d.l.fi.ff.de decretis ab ordine faciendis in verbo aduersus scientes ꝛc. ¶ Capio aliaꝫ gl.ꝛ premitto ꝙ legatus interpretatur dictũ pape qr de voluntate pape plenarie psumit informatus deinde glo.subdit ꝙ plures sunt species interpretationũ ꝙ dic vt no.in.l.j.C.de legi. ¶ Deinde capio gl. que incipit hõs fuit ꝛ videt ꝙ iterpretatio cardinalis fuerit falsa ꝛ iuri contraria qr nõ dicit terra regis illa que p eũ nõ regit sine consideremus verbũ appellatiuũ regis si de genitiuũ casum vt.l.ij.§. i locũ.ff.de relig.ꝛ si dicat qð hoc ratione adherẽtie ista ẽ falsa qr adherentia ñ extẽdit limites interdicti iuxta illud posuisti terminos ei9 q pteriri ñ poterũt vt in.c.si ciuitas de sen.excõ.li.vj. Sol.dico ad primũ ꝙ ciuitas erat de vniuersali territorio ꝛ cirũsferebat a regno vt dicere possumus qð ois ei9 ṽtus ꝓtegebat inde.vñ merito legat9 iterpres pape qr saltiꝫ fecit iuxta mãdatũ. ¶ Idẽ papa expressisset si sciuissꝫ.ff.iudicatũ solui.l.iij.§.in hac.ff.de pac.l.tale pactũ in fi.§.in glo.ordinaria ꝛ notabili ꝛ sic rõne vniuersitatis ptinebat ad regẽ lꝫ ñ rõne spãlis cure vel iurisditionis. ¶ Ad 9m ð significatiõe genitiui dico ꝙ hic ponit large 9m Ber.qr verbũ dominus largissimũ ẽ ꝛ seruat i quocũqꝫ modicã superioritatẽ habẽte.ff.de ver.obli.l.liber homo.§.seruus. ꝛ.l.i. ff.rex amotaꝝ 9m Oldra.in cõsilijs.ꝛ.ff.de here.insti.l. talẽ.§.fi.qr nõ semp genitiu9 hꝫ ipotare ꝓprietatis dominium qñ magis alia rõ ꝯsiderat q̃ꝫ rõ dñij sicut erat hic qr mẽs interdicti fundata erat in ratione adherentie ꝛ sic no.ꝙ de vno dicit de adherentib9 ꝛ sequacib9 videt dictũ. ar.C.de agri.ꝛ cẽ.l.cũ scim9.li.xi.ꝛ.l.iij.ff.de vsu.ꝛ hab.C. cõla vtriusqꝫ iudicij.l.possessionũ.lꝫ in cõtrariũ faciat.ff. de ver.obli.l.si ita stipulatus.§.grisogonus.vbi in fi.dicit personam nunquam intelligi tacite nisi expressa sit in esse. ¶ Capio glo.que incipit ꝛ hoc ideo.not.ꝙ irregularis ꝛ suspensus ñ põt elligi nec excomunicare nec beneficia cõferre qr nõ põt tangere claues ecclie quas cõtempsit de quo dic vt.j.de sen.ex.c.is qui li.vj.ꝛ no.j.c.cũ dilectus.X. de consuetudine. ¶ Capio glo.que incipit ꝙ ergo. ¶ Et not.ꝙ ille qui est indignus ad elligendũ est indignus ad postulandũ.ꝛ est ratio qr p postulationem deuenit ad electionẽ. ¶ Sed nũquid potest dispensare postulatio vt dispenset eũ illigittime nato dic ꝙ sic 9ꝫ Ber.qr hic nõ postulat psona sed remediũ vnde nõ est verũ dicere ꝙ sit postulatus indignus ar.ff.de ritu.nup.l.qui i prouincia.§.fi. ¶ Extra quero suspensus nõ põt postulare nec postulari sed nũqd electio de psona digna põt fieri loco interdicto. rñ.sic vt hic per Jo.an.in nouella.ꝛ in.c.ij.de electio.i cle. ꝛ adde.c.cũ dilectus.X.de consuetudine. Bald.

g **Ratum.** Qui postulationẽ cassataꝫ innouate est eligẽdi ꝛ postulãdi ptãte priuatus. ¶ Casus.canonici senonẽses dꝫ maior pars eoꝝ ex licẽtia nouiter postulandi postulauerũt eũdẽ altissiodorẽseꝫ epm cui9 postulatio iam erat cassata.papa dicit ꝙ abusi sunt indulgẽtia pape veꝝ qdaꝫ ex eis postulauerũt alium epm quorũ postulationẽ papa admittit ꝛ hũc digne postulatũ ꝛ sollicitudine sue ecclesie soluit.h.d.in effectu. ¶ Nunqd suppressores litteraꝝ tenent crimine falsi.dic vt.l.locuꝫ.§.siquis dolo.ff.de tab.exhibẽ.p Bar. Ibi reuoca[illegible].l.infringere.qð aũt papa facit nemo reuocare põt. Ibi admisisse.qui licẽtia abutit eam pdit ꝛ quot modis quis ipso iur priuet potestate eligẽdi vel postulandi.ponit hic Cõpo. Dicit Archi.ꝙ postulatiõe admissa statim postulat9 põt eligi.ꝛ tũc electus statim erit spõsus ecclesie ꝛ vrgẽte iusticia ꝯfirmãdus.lxj.di.neophitus p Archi. ¶ Sed ego quero qd si supior ꝓtulit hec ṽba admittimus inquantuꝫ de iure debemus ꝛ aliter nõ. Nam verbũ debemus refertur ad necessitatẽ. ¶ Ego dico ꝙ dꝫ referri ad naturaleꝫ equitatẽ per.l.quibus diebus.§.dña.ff.de condi.ꝛ demõ. verba ad naturalem intellectum referẽda sunt.ff.de serui. expor.l.cui pacto ex notabilis. Ibi pauciores ẽt ad vnum solum.nõ tamen potest eligere seipsum.vt.j.de iurepa.c.p vestras. ¶ No.ergo ꝙ ius vniuersitatis potest vni consolidari qui non solum dicitur maior pars sed totũ capitulum.fallit vbi numerus est de substãtia forme qð est qñ in facto non in fictione consistit.qr tunc in vnũ nõ põt recidere 9m Ber.ff.de leg.ij.§.peculium.§.quadrige.numerus igit materialis nõ recidit in vno sed numerus intellectualis sic.vnde in vno põt residere populus si alij sunt mortui.ꝛ ille poterit ordinare sindicum qui gerat negocia q̃ pertinebãt ad populũ lꝫ ꝓprie loquẽdo vnus nõ sit populus.tũ habet iura populi.vt.l.sicut.§.fi.ff.ꝙ cuius.vniuer. noie. Ibi licentiam.ꝛ ideo eligere potuerunt incõtinenti vel ex interuallo.j.de elec.c.dudũ. Ibi prouidisti.no.ꝙ ille qui confirmat postulationẽ dicitur prouidere. Ibi absolutuꝫ dicunt fratres minores talis guardianus est absolutus ꝙ intelligit a sollicitudine guardie vel officij.ff.de infanti.l.ij.§.miles. Et no.ex isto.c.argu.ꝙ notarius depositus a tabellionatu non potest per comitẽ palatinũ iterũ recreari.concor.qð no.in auc.de armis.§.fi.col.vj.vbi est glo.notabilis.ꝛ hoc motiuum format Oldra.in consilijs suis. ¶ Item est arg.ꝙ snia arbitratoris cassata de nouo ferri non possit. Bal.

b **Bone memorie.** Postulatio p q̃ꝫ priuata vel minor vtilitas cõi vl maiori pfertur vel que fit a minori quã a tertia pte capli admitti nõ dꝫ. ¶ Casus a maiori parte fuit postulatus cardinalis in archiepm a minima parte fuit postulatus quidaꝫ eps papa postulatõi cardinalis ñ defert qr vtilior est ecclesie toti mũdo apud sedẽ apostolicã q̃ꝫ in quodã archiepatu. ¶ Itẽ nõ defert postulationi epi qr facta a minori parte ꝛ in magna ꝯtraditione. Ibi presbiterum cardinalem.ar.ꝙ archieps maior sit presbitero cardinali qr postulatio dꝫ ascendere qr psbiter cardinalis[a] non potest eps cõsecrare sed archieps sic. Cardinalatus est officium nõ ordo episcopalis. ¶ Ordo nõ qr nil addit ad ꝯsecrationeꝫ misse nõ est supra ordinem presbiteri ita ꝙ sit noua species sed est quedã adiectio. ¶ Ex his patet ꝙ si cardinalis deponit ꝙ nõ retinet dignitatem.tamen retinet ordinem sacrũ q erat ei ipressus qr mortificari põt sꝫ nõ funditus mori nisi cũ anima ꝛ ꝙ dixi in ꝯsecratione epi ideꝫ in alijs que sunt reseruata epis.que nõ possunt attẽptari per cardinalẽ nisi sit eps. Ibi plenius.no.ꝙ in allegationibus iudex põt supplere[b] ẽt vtraqꝫ parte psente.secus in ꝓbationib9 facti nisi quatenus possunt ꝯcipi ex actis sed altera pte absẽte põt supplere interrogando testes extra ꝛ vltra ꝓducta qr artificiose sic adimpletur figura iudicij

a ¶ Vide barb.i trac. de pstantia cardinaliũ.

b ¶ Vide remissiones allegatas p Alex.in.l.j. .C.vt q̃ desunt aduo. iudex põt supplere.

que ē actus triū ꝑsonarum.s.iudicis actoris ꝛ rei.tex.est .C.de ap.l.ampliorē in prin. ¶ No.similitudinem.nam cardinales residentes i curia equiparant stellis fixis que nō mouent nisi motu orbis sic cardinales ꝑdicti nō mouent nisi motu pape.s; ꝛ cardinales legati equipant constelatōnibus siue planetis qui mouent motu ꝓprio nutu dei ita legati nutu pape ꝛ qcqd faciūt ita presumant facere nutu pape.vt.ī.eo.c.j. Ibi preferentes cōis vtilitas magna hȝ priuilegia.vt.ff.so.ma.l.j.C.de cadu.tol.l.vnica in fi.C.de primipilo.l.vtilitas.li.xij. Ibi non tam ex iusticia q̄ ex grā.i.nō ex mera iusticia nec mera grā. Naȝ q: vinculum non ē cōtractum nō ē mera iusticia ꝛ q: ex honestate debitum non ē mera gratia sic.ff.de aqua quoti.l.j.§.permittitur.ſm Ber.iudex qui supplet circa ea que ñ pñt expediri nisi ꝑ tribunali vt in his que sunt magni ꝑiudicij dȝ sedere ꝑ tribunali ita intelligit qd no.hic Ber.s; in his q̄ nō requirūt solēnitatē sedēdi pro tribunali q: sunt parui ꝑiudicij pōt supplere stādo.vt.ff.de iterroga.act.l.noluit. ¶ Item dȝ iudex supplēs ꝯsiderare q̄ sit natura cause suis circūstantijs nec ipertinētibus itromittere se vt dicamus id qd dicit.C.de postulādo.l.qsqs agar ꝙ cā desiderat. Et scias ꝙ iudex pōt i facto supplere pro his ꝑsonis que facta sua exponere nesciūt vel non possunt.vt ꝓ pupillis viduis ꝛ miserabilibus ꝑsonis pauperi ꝛ carceratis ac similibus puta infirmis.vt no.Cy.C.si mācipiū ita fuerit alienatum ne ꝓstituatur.l.mulieres. ¶ Itē i testamētis ad pias cās.ff.d peti.here.l.hr̄ditas in fi. ¶ Itē in causis vsurarū infra de iureiu.c.ad nostram el.ij.ꝑ Inn. ¶ Itē vbicūqȝ eqtas scripta cuȝ mouet.ff.de iterrog.act.vbicūqȝ.ꝛ no.qñqȝ iudex supplet indignū repellēdo.vt.ff.de postulādo.l.quos ꝓhibet.ꝛ.ī.eo.c.j.quādoqȝ vtilitatē publicā ꝑferēdo priuate.vt.ff.de ꝓcu.l.filius.§.milites.qñqȝ litē accelerādo.ff.de ꝓcura.l.si reus paratus.qñqȝ post litē ꝯtestatā supplendo in fructibus damnis ꝛ expēsis tūc emergētibus.ff.d dam.infec.l.sigs iussum.§.iudex.ff.de edil.edic.l.ediles.§.item sciendum. qñqȝ adiciēdo aliā rōnē vel cām.ff.ꝙ cum eo.l.ticianus qñqȝ interrogādo.ff.de leg iij.l.orfilius.ī.de fide instru.c. cum Jo.heremita. ¶ Itē ꝓprio motu repellit libellum ineptum.vt.l.j.ff.de officio assessoꝝ vel impossibilem.vt l.j.C.ne qs vella.regia. ¶ Itē cum defensio rei ē publice no.vt.C.de his qui ad eccl̄as ꝯfugi.l.si seruus. ¶ Itē cū libellus ex sui forma ē iniustus vl̄ ex patēti materia.vt.ff.de ope.libe.l.qui cuȝ maior.§.si patris.ꝛ.ī.de offi.vica.c.j.per Inn. ¶ Item aliquādo supplet nō ꝓprio motu sed officio eius misericorditer iplorato loco deficiētis actōnis.ff.de dam.infec.l.iiij.§.hoc iudiciū.vel loco deficientis exceptionis.nam excipere ē quodāmodo agere.ꝛ iō interdū cessat exceptio doli.s; ꝓpter eqtatem naturalem iudex interponit officiuȝ suuȝ de ꝯsciā legis scripte.vt.ff.de peti.here.l.plane.ꝛ.l.fi. ¶ Quādoqȝ iudex supplet refrenādo ꝙ plus equo petit vt qñ taxat iuramentū in litē vel expensas imoderatas vel omne ꝙ est vltra modum reducit ad modū.vt.ff.de vsu.l.placuit. ¶ Iteȝ iudex ex officio inqrit ex possessore bonefidei titulū sue possessiōis qd nō posset facere ad petitōem ptis vt eleganter no.in c.j.d reg.iur.li.vj.ꝑ Jo.an.ꝛ.ī.d ꝓcu.c.ex insinuatōe.ꝑ gl.or.vltra Bal.hic. ¶ Item iudex ex officio remittit ꝓ teste anteqȝ possit subornari quia vbi cessat iste timor testis pōt repeti cū solus timor ꝛ nō publicatio sit finalis cā ꝓhibitōis.vt no.i auc.d testi.§.q: vo.nec ipso iudice ꝑsumit subornatio.vt no.ī.de testi.c.cū clamor. ¶ Item supplet vbicūqȝ partes nō pñt renūciare.vt no.ī.de elec.c.si forte in glo.si ergo.lib.vj. ¶ Item supplet ne maleficia remaneant impunita.C.de adul.l.quāuis idubitati.l.no. Sūt multa alia que ꝑtinent ad officium iudicis q̄ nō ꝓsequor facit.C.vt que desunt aduocatis partium iudex suppleat in rubro ꝛ nigro. ¶ Et no.ꝙ caute dicit vt que desūt aduocatis.i.quo ad meruȝ officiuȝ aduocatōis.qd consistit in allegatōibus iur.ꝛ cautelis aduocatoꝝ sicut ē allegare libellū cōponere cum recto ordine dictare exceptōnes formare capl̄a acta ꝛ ptinētia fugere cauillatōes ꝛ licitū ꝓlixitates nō aūt dicit q̄ desunt ꝑtibus.i.in facti inuentio

de iudex suppleret.vt insti.de act.§.si minus.ꝛ.§.curare ꝛ.ff.cōi diui.l.cum fundus.ꝛ qui male petit sibi imputet iprudētiā suā.vt no.ff.de in rem verso.l.qdā.vbi bōa glo. ¶ Quero iudex q nō ꝯfirmat debitā postulationeȝ facit iniuriā vtrū ab ista iniuria possit appellari ad principem. Bar.dicit ꝙ sic.in.d.l.j.i fi.de aqua quoti. ¶ Alij dicūt ꝙ ē dnūciandū superiori q iniuriā rescidit. ¶ Ego addo ꝙ iste dȝ puniri ꝛ oēs iudex q iponit alicui necessitatem adeūdi pricipē sup eo ꝙ ipse iferior facere poterat ꝛ debebat est puniēdus.ꝛ istā doc.ponit tex. in auc. de q̄store.§.sup hoc.col.vij. ¶ Itē supplet iudex defectum parētis fauore matrimonij.ff.de iure do.§.ꝓfectitia.in pri. ¶ Item defectū tutoris q: periculū est ne pupillus decedēs transmittat hereditatem.vt.C.de iure deliberandi.l.si infanti.in fi. ¶ Itē in bonoꝝ pos.C.qui admitti ad bo.pos.pos.l.bonoꝝ.ꝛ vbicunqȝ supplet ibi dȝ dare supplens ex officio tex.est ibi vnicus in iure. ¶ Itē supplet dādo defensoreȝ absenti qui propter absentiā se defendere nequit ne bona dissipent q: reipublice interest.ff.ex qui.cau.ma.l.ab hostibus.in pri.C.de retētio.capti.ꝛ postli.reuer.l.nec nos.ꝛ no.ī.de iuramēto calum.ꝑ Ber.c.cum cām. ¶ Amplius no.ꝙ omne qd est citra naturalē rōneȝ ꝯscia remordet vt no.in.l.in hac.ff.de tritica. ¶ Itē omne qd ē ꝯ aliqueȝ de quinqȝ sensibus corporeis appropriatis scientie illius rei vel actus.verbigrā cōtra visum.l.ij.ff.de ferijs.vel contra id qd tēpore iudex audiuit auribus suis. Nā auribus alienis nemo audit.ꝛ ideo auditus nō est ꝓprie testimonium.dixit aūt Martin⁹ ꝛ Placētin⁹ ꝙ iudex ꝯtra conscientiam nō pōt iudicare.est eīm ꝯscia cōsonātia volūtatis ꝛ intellectus. ¶ Unde volūtas ꝛ itellectus a quo dependet scia debēt esse adinuicem colligata.ꝛ hoc tangitur in pluribus locis ꝛ ꝑsertim in.d.l.fi.ff.de peti.here.vbi dicit ꝙ l; reus nō excipiat ꝑ modū excipiēdi sed factū alleget narratiue iudex supplet ꝑ modū supplēdi ꝙ iterduȝ facit etiā post sniam.vt eleganter dicitur.C.de colla.l.si soror. ¶ Et no.ꝙ officiū iudicis est ius bonū:exceptio melius:actio optimū in his tribus fundātur iudicia.q: iudicia legibus debēt esse fundata ꝛ legū ꝛ iudiciū ministris.ff.de orig.iur.l.ij.s.post originem.C.de sportulis.l.j.ꝛ.ij. ¶ Dicit glo.ꝙ officiū iudicis plurimū facti hȝ q̄ actio.insti.de actio.in prin.ꝛ nō ē officiū nisi excitet ad actum. ¶ Sed actio in sui substātia ē etiā anteq̄ ꝓponat. ¶ Itē scias ꝙ offm̄ iudicis restringit ad qualitateȝ actoris. q: ē ius extraordinariū ꝛ irregulare.vt no.ff.de condi. inde.l. fi.§.fi. vbi glo.sing.sed illa glo.loquit in officio iplorabili. ¶ S; quoddā ē officiū iudicis qd residet i iudice tātum ꝛ non opȝ ꝙ iploret ab aliquo.vt.ff. de offi. presi.l.illicitas.ꝛ.l.cōgruit.ff.de peti.here.i.l.fi.ponitur pulcher casus qui talis ē.mater istituit filium sub conditōe emancipatōis ea mortua pater possidet hereditatē ꝛ fruct⁹ ꝑcepit postea emācipauit filiū ꝛ filius hereditatē maternā adiuit deide senator creatus ē ꝛ pater i honore filij fecit expensas repetit filius hereditatem.pater dicit paratus sum restituere dūmodo refundas expensas quas feci in honorem tuū. queritur an hec exceptio competat patri. Rñdet sceuola ꝙ illud proprie nō ē excipere sed officio iudicis consulit. ¶ Sed quare nō ē proprie excipere.rñdeo q: nō vulnerat actionē q̄ itentat:sed ē quedā retentio.expensa eiȝ nō erat facta i rebus hereditarijs nec de bursa hereditatis s; de bursa patris circa ꝑsonā filij. ¶ Et no. optimaȝ.l.pro fratribus quoꝝ vnus remanet i domo alter i studio. nam si manens i domo facit expensas de ꝓpria bursa intelligitur fecisse de parte studentis nō de cōi. ¶ Item no.officium iudicis suffragari vbi forma excipiendi ᵃ non cōgruit.ꝛ istud officiū iudicis naturaleȝ itellectū hȝ q: nō dȝ qs locupletari cū aliena iactura.vt.ff.si cer.pe.l.si me ꝛ titiū. ¶ Iste expense dignitati cōgruebāt.vt.ff.de leg.iij.l. his verbis.§.aliūno. ¶ Iteȝ no.ꝙ pater nō teneat facē expensas studij si filius hȝ bona separata.pōt ēt poni casus i.d.l.ij.ꝙ vxor istituit virū ꝛ rogauit eum ꝙ emanciparet filium ꝛ restitueret ei hereditatem. Naȝ cū sit electus vt ibi vidistis nihil dȝ lucrari sit heres.casus est vnicus i iure.ff.de vsu.l.in fidei cō.§.cum pollidius.ꝛ ibi Cy.no.ꝙ pater

non

Iudex qui imponit alicui necessitatē adeūdi principē super eo ꝙ ipse iferior facere poterat ꝛ debebat est puniendus.

Omne qd ē citra naturalem rōnē ꝯscientia remordet.

a ¶ Uide multa notabilia cumulata ꝑ Jo. may.i.l.vbi pactū.C.de transac.

nō lucraꝭ fructus aduenticioꝝ ⁊ est ratio qꝛ nūdū erāt q̄si ta filio ꝓpter testā̄ matris conditionatū ⁊ lꝫ additio be reditatis fingat ratio.vt.l.si ex re.§.fi.ff. de stipula.ser.ta mē nō fingit ad cōmodū patris. ¶ Item no.casum q alibi nō repiꝭ qḋ pater expēsas studij intelligiꝭ fecisse animo repetendi q̄n possidet bona filij ex quibus filius i studio pōt regi. ¶ Sed si nihil possideret ꝺ bonis ad filiū ptinē tibus intelligereꝭ pater funct⁹ paterno munere nō animo repetendi.ff.de mune.⁊ hono.l.qui originez.⁊ qḋ no.ff.fami.her.l.que pater.⁊.l.j.§.ne castrense.ff.ꝺ colla.bonoꝝ.

b **Bone memorie.** Ibi ingressio.no.mors appellatur principiū viatoris qꝛ rēdit ad vitaz. ¶ Et iō statutū ē hōi semel mori. ¶ Casus.canonici strigonienses postulauerūt archiepm colocēsem in archiepm ꝓpriū suffraganei strigoniēses opposuerunt de cōtemptu fuit replicatū ꝙ ⁊ si aliq̄n fuerūt ꝺ gratia admissi ad eligēdū tm̄ n̄ erat ex hoc ius quesitū ⁊ hoc vsqꝫ ibi.qꝛ nobis papa super hoc duxit ꝓuidēdū sub distinctione ꝙ aut vtraqꝫ pars volebat instare.⁊ tūc mitterēt ꝓcuratores idoneos si suffraganei a contradictiōe cessarent super postulationis ꝓsecutione. ¶ Si aūt postulantes diffiderent de iure suo eligerent canonice ꝺ nouo hoc vsqꝫ ibi ceterū ⁊ forte aliqui diffidebāt de iure suo aliqui nō diffidentes ꝓcesserunt ad aliā postulationez.s.quinqꝫ ecclesiensis epi quā postulationē papa cassauit.qꝛ erat facta i maiori discordia quā prima ⁊ vltra fines mādati.h̄ vsqꝫ ibi sed nobis ibi poniꝭ aliud mandatū pape ꝙ dicti canonici deberēt eligere vel postulare cū cōsensu dictoꝝ suffraganeoꝝ si hoc erat de ꝯsuetudie ꝓscripta alioquin papa ꝓuideret ⁊ hoc vsqꝫ ibi verū. ¶ Demū isti canonici quibusdā suffraganeis ad cōcordiaz reuocatis anteqꝫ tm̄ reciperēt lr̄as primā postulationē inouarunt. ¶ Sed illi qui nō erant ad cōcordiā reuocati fecerūt postulationē de nouo dicto quiqꝫ ecclesiensi vsqꝫ ibi nec nocebat ibi papa dicit ꝙ canonici qui cōcordauerūt per prius nō poterant per posterius dissentire nec illudere pape hoc vsqꝫ ibi qꝛ vero. Ibi subdit papa ꝙ magis cōgruū esset prouidere de originarijs regni ⁊ per postulationē ascēdere tn̄ finaliter colocensem absoluit.⁊ ipsum ad strigoniēsez metropolim transtulit iuxta votū dictoꝝ postulantiū cessionū pollicēs ei palliū ad vsum ⁊ nomē strigoniensis ecclesie. ¶ Ultra alia notata collige ibi si autē ꝙ q nō vult ꝓsistere in ꝯtradictione nō teneꝭ mittere procuratorez. Ibi originem.no.originariū ꝓferendū his qui extranei sunt in dignitatibus patrie. ¶ In tota decretali.no.ꝙ suffraganei nō hn̄t vocem de iure cōi in electione vel postulatiōe ꝓprij archiepi ⁊ est ratio quia suffraganei nō sunt de capitulo cui pertinet electio tn̄ hoc ius pōt ꝓscribi. ¶ No. ꝙ fit nulliter id qḋ nō ē informatū essentialiter ⁊ hos abusiuos actus lex spernit ⁊ nō diffinit ipsos.ff.quēadmoduz testamenta aperiaꝭ.l.ij.vnde abusiue voces non sunt voces. Naz voces sunt note eaꝝ que in aīa sunt passionum. ¶ Item vox ē instrumētum anime rōnalis ꝺm Albertū magnū in sua summa. Et no.ꝙ voces ꝓ nullis habentur. ¶ Modo quero nūquid postulatio facta p falsum ꝓcuratorem possit ratificari.rn̄deo nō qꝛ caret spiritu principali ⁊ p ꝯn̄s accessorio. Nō ob.ff.ꝺ iudi.l.qꝛ iudiciū. Ibi habeant formā esse ⁊ aptitudinē ad ꝯfirmari hic nō nos dicim⁹ ꝙ ille qui appellat ratificat quod ē verū vt hēat vim mandati.vt.ff.rē ra.ha.l.iij.§.falsus ⁊ lꝫ ratificet nō tn̄ ratificat ⁊ ego dico ꝙ si a laudo lato cū falso procuratore appelleꝭ per dn̄m solus ꝓcurator legitimaꝭ. ¶ Sꝫ si alias laudū ē iniustū per hoc non iustificatur nec ē necessaria ꝓsecutio appellationis qꝛ ne laudū transeat in emologationem sufficit dicere ꝯdico ⁊ frustra multiplicatur ꝺmo.ff.ꝺ au.⁊ ar.le.l.pediculis.§.labeo. Et no.ꝙ ille qui metu pene ꝯsentit hꝫ ratū sꝫ n̄ gratū. Ibi eligēdi ⁊ p ꝯn̄s postulandi qꝛ q ꝓscribit electionē ꝓscribit postulationez q̄ largo mō pōt dici electio qꝛ fit cum ratiōe ⁊ intellectu. ¶ No.hic ꝙ quedā hn̄t principiū gratuitū ⁊ ꝓcessuz voluntariū vt hic.ff.ꝺ acqui.pos.l.q iure familiaritatis.⁊.ff. de offi.ꝓcon.l.obseruare.§.fi. ¶ Quedam hn̄t initiū gratuitū ⁊ ꝓcessum violentū siue necessariū vt q̄n se obligare volens ⁊ valēs obligat se in posterū.vt.ff.cōmo.l.in cōmodato.§.sicut.⁊.C.de dona.que sub mō sunt.l.perfecta. ⁊ q̄nqꝫ qs pōt recedere ab eo ꝙ fecit:vt puta ab appellatione q̄nqꝫ nō.vt.j.de elec.c.quāuis.lib.vj. Ibi nūqꝫ isti n̄ erant ꝓcuratores ad petēdū postulationē admitti.⁊ iō illoꝝ ꝯfessio nō nocet mittētibus.ar.ff.de ver.ob.l.q rome. §.calimacus.⁊ ēt si eēnt ꝓcuratores nihil ꝯfessi sunt ꝺ intentiōe aduersarioꝝ qꝛ eoꝝ ꝯfessio hꝫ ꝯtradictionē annexaz ⁊ inseꝑabilē rōnem p illud ꝟbū de grā in quo no.admissus de grā nō efficiꝭ possessor qꝛ in ipso instāti grā incipit ⁊ desinit executa.ff.de ꝓcu.l.is q stichū.sile.ff.de insa.l.genero. Et scias ꝙ possessio alia est proprie dcā possessio vel eqpollens que acqriꝭ per calcaneū.nā in calcaneo ꝯsistit firmitas pedis.vn̄ posꝭio dꝭ apedū positiōe.i.fixione. ¶ Alia iproprie q̄n ꝓ alio vt q̄n colon⁹ tenet pro dn̄o.alia ab alio vt teneo a te p̄cario.ff.de acquir.pos.l.ꝙ meo. ¶ Ille q possidet ꝓ alio simplr̄ nō lucraꝭ vsum rei. ¶ Ille qui p̄cario lucraꝭ vsuz quē cōsumit.ff.de dona.l. aqlius.⁊.l.lucius.⁊ no.in.l.j.ff.de p̄cario.vnde aliud ē dicere possideo pro te ⁊ aliud possideo a te.lꝫ p vtrāqꝫ istarum formarū trāsferaꝭ possessio ⁊ dn̄iū titulo iminēte sic singulr̄ no.ff.de pac.l.ab emptione. ¶ Sed nūqd p signa accidētalia ꝓbaꝭ realitas tradite possessionis.dic ꝙ non necessario ⁊ ꝯcludēter.sꝫ ꝓsumptiue sic per signa accidētalia nō ꝓbaꝭ illud ꝙ substātialr̄ ē ꝓbandū. ¶ Unde argumētatio a signis accidētalibus nō arguit de necessitate ꝺm Oldra.in cōsilijs per ānulū nō probaꝭ matrimoniuz j.de ꝓscrip.c.illud.⁊ preceptio salarij nō facit quez decurionē.vt.ff.de decurio.l.herēnius.ibi ꝯsiue nedū assensuz. ¶ Et no.ꝙ ille qui nō vult interesse consilijs ꝑdit ea vice comoda posꝭonis si quā posꝭonē haberet. Ibi nō constabat.no.ꝙ in his que variaꝭ per accidēs vtendū est distictione.qꝛ nō pōt dari vniformis doctrina de difformib⁹. vt.l.j.quō ⁊ q̄n iudex. ¶ Itez regula dꝫ eē de his que vt multū.exceptio de his que vt parum.vt no.insti.de inutilibus stipula.§.siqs alij. Ibi cessassent.no.ꝙ qs pōt cessare a ꝯdictione ⁊ renūciādo ꝯdictioni habilitat aduersariuz.tn̄ nō fundat ius ipsius nisi ille probet. Ibi diffidere. no.ꝙ ille qui diffidit de iure suo amplius non poteꝭ audiri in ꝓsequēdo.vt.C.de fide instru.l.si aduersarius.⁊.C.ꝺ pac.l.postqꝫ litē. ¶ Itē si platus diffidit de iure ecclesie dꝫ dimittere ius idiscussuz ⁊ nō rn̄dere.qꝛ expedit sibi tacere ⁊ magis ꝓdest eccl'e tacēdo qꝫ ꝺm ꝯsciētiā rn̄dēdo. vnde aliq̄n idonea defensio ē silētiū.vt no.ff.ꝺ ꝓcura.l.vꝭ in opis. Ibi multa discordia.no.pp multā discordiam aliquē reprobari. Ibi canonicā.no.ꝙ iste sermo attribuitur electioni.postulatōi vero attribuiꝭ ꝺmo q seqꝭ ꝯcordem. ¶ Itē no.ꝙ nō sufficit aliq̄n fcm̄ nisi fit ꝓscriptū.lꝫ enim post fcm̄ nō disputeꝭ nisi de posꝭone.tn̄ aute factuz est disputādū de ꝓprietate vbi hꝫ idoneū ꝯdictorē versi.verū. ibi anteqꝫ lr̄e vel mādatū nō ligāt ꝓcessus iudicium nisi post intimationē.de hoc no.ff.si cer.pe.l.eius qui in ꝓuincia.§.quero ꝟo.⁊.j.de resti.spo.c.audita. Ibi inouarunt.s.iteratiz postulando. Ibi intelligētes.intelligere diciꝭ abū siue ille qui erat. Ibi ad notādū lr̄is.no.ꝙ qs nō pōt venire ꝯtra lr̄as suas.sile dicit lex ꝙ desideriū apud acta publicatū nō pōt emēdari.C.de omni agro deserto.l.rura. li.xj. Ibi pendēte.no.ꝙ a papa a nullo depēdet.⁊ sicut se habet sol in planetis.ita papa in ecclesijs. Dicit Innocē. ꝙ papa vltra plenitudinē ptātis nihil potest prescribere. qꝛ ꝓscribiꝭ id quo qs caret nō id qḋ hꝫ.l.sequiꝭ.§.viaz.de vsuca.⁊ ꝙ exercēdo plenitudinē ptātis nullius possessiōi p̄iudicat nisi quaten⁹ exꝓsse derogat. Plenitudini potestatis nil pōt addi vel detrahi.ideo nec ꝓscribi. ¶ Nor. ꝙ post ꝓsentationē factā pape non lꝫ variare.qꝛ variatio est qdā illusio.dicit lex ꝙ erubescit variare.C.de mō mulciā.l.eos.dicit lex cato. Nam nulli ꝯueniet qui secū desidet ipse. Ibi cū bona ꝯsciētia nō potest qs iudicare de re cuius nō hꝫ noticiā. Itē dubius in ꝯscientia dꝫ se declarare. Archidiaconus dicit ꝙ dubius in conscientia nō facit contra ꝯscientiā nec dꝫ ire venando nec ꝓscrutando de cōsciētia alterius. Dicit cassiodorus ꝙ nō discutitur in con-

a ¶ Papa a nullo depēdet: ⁊ sic se hꝫ sol in planetis ita papa in ecclesijs ad eundem Bal. in.l.fi.C.si ꝯ ius vel vtil. pu. ⁊ cumulata p doc. nouis.in.c.i. s. de cōsti. ⁊ alibi sepe doc.

sciẽtia iusticia nõ putat. & est duplex ɔsciẽtia. s. iusticie fo-
ri iudicialis. & in iudicijs ꝑualet ɔscia fori. sed in his que
sponte fiũt ɔscia mordax nõ ẽ spernẽda qꝛ ẽ ɔscia artati-
ua. sꝫ ɔscia ɔsilij & si ꝑcepti põt sperni absqꝫ peccato mor
tali. dũmõ nõ fiat in ɔtemptũ diuine maiestatis. sꝫ õ fri-
uola ɔscia nõ curamus vt siqs haberet ɔsciam comeden
di carnes porcinas. dicit lex ꝙ nõ dꝫ qs esse curiosus vbi
tractat de dãno vitãdo nec solicitus dãni sui. Inquisitor
secus si tractat de alio impugnando. vt. ff. de noua. l. doli
mali. §. fi. Ibi honestus. no. gradatim ascẽdẽdũ potius
q̃ a latẽ trãscẽdo. Ibi sꝫ tẽporibus diuersis. no. qd no. in
c. si caplo. in nouel. sup ṽbo recipere. lib. vj. ¶ Item no. ꝙ
diuersis tẽporibus põt interuenire ɔsensus ꝙ est veruꝫ in
ɔsensibus singuloꝝ. vt. ff. de ſui. rusti. ꝑdio. l. per fundum.
¶ Sed in ɔsensibus vniuersoꝝ nisi sit fundata vniuersi-
tas p prius nõ valẽt ɔsensus accedẽtes. qꝛ nõ inueniũt ali
qd inhstãtiale formatuꝫ cui possint applicari. ¶ Reuer-
tor ad principiũ & quero nũquid extrinseci admissi ad eli
gendũ vel postulandũ ꝑsumant admissi tanq̃ debentes
interesse an de mera gr̃a. r̃n. de mera gr̃a. qꝛ iste act⁹ natu
raliter eis nõ ɔpetit & ista gratia nõ ẽ extẽdẽda ad alios
actus successiuos. ar. ff. de neg. ge. l. tutori. qꝛ nemo presu-
mitur ius suũ iactare. ff. de ꝓba. cũ de indebito. ¶ Que-
ro quid ecõtra si ille q dꝫ admitti de iusticia sit admissus
tanq̃ de gratia qd appere põt p ꝓtestatõeꝫ. dicit Inno.
ꝙ sibi ꝑiudicat. qꝛ ɔsentit sua iura ꝑdi. C. de admi. tu. l.
cum quedã. & ĩõ si ꝓtestatio displicet dꝫ statim ɔ̃dicere ꝓ
testatõi. vt. l. fideiussor. in pn. ff. q satisd. cogan. ¶ Quero
qd si nõ apparet vtruꝫ fuiti admissi de gratia vel õ iusti-
cia. r̃n. iste actus est similis seruituti in qua dꝫ ꝙ aliqs ꝓ-
bet se admissum iure ſuitutis. vt. l. fi. ff. quẽad. seru. ami
Nam omne ius qd acquirit in alieno ꝑseueranter alieno
quedã seruitus. vt. ff. õ le. j. l. si tibi homo. §. fi. ¶ Sꝫ quõ
ꝓbabit ꝙ fuerit vsus iure seruitutis. r̃ideo ex ꝑcedẽtib⁹
& sequẽtibus. qꝛ talis declarat actus per posterius qua-
lis ordinabit prius. vt. ff. de le. j. l. si seruus plurium. §. fi. ff. de
indi. l. j. In illa notabili qõne que ibi formatur. & ff. õ reg.
iur. l. semp in stipulatõibus. naꝫ que dicta sunt in ꝑludijs
videt in ɔclusionibus repetita. ff. de heredi. insti. l. fi. ibi pꝫ
ꝙ ꝑambula viciãt ɔclusiones. ¶ Est aũt ibi ɔclusio he-
redis institutio nõ legata. qꝛ legatis nõ erat prohemiuꝫ
applicatũ nisi appareret de intẽtõe ɔ̃ria testatoris. vꝫ ꝙ
nõ eẽt aliter legaturus nisi qꝛ nolebat pregrauare nouuꝫ
putatiuũ herede. tunc eniꝫ legata deberent. õ hoc dixi. C.
de fideicõ. l. eam quã. ¶ Quero nũquid possessio tribuat
ius eligendi. r̃ideo sic accipiendo ius pro ius licentia ni
si appareat de non iure per ɔtrariam dispositõeꝫ iuris cõ-
munis. vt in. c. ad decimas. de resti. spo. li. vj. facit qd no.
Inn. ĩ. de fi. pres. c. ɔstitutus. naꝫ in iuribus exercendis q̃si
possessio dꝫ esse iusta. i. non vi. nec clam nec ꝑcario. vt hic
& C. vti possi. l. j. ¶ Quero vtrum actus electiui dicãtur
ꝓprie possideri vel quasi. Dicit Inn. ꝙ canonici nõ dicũ-
tur esse proprie in possessionẽ vel quasi iuris eligendi. sed
magis in ipso pleno iure eligẽdi. qꝛ hoc cõpetit eis plene
ex ipsius rei natura. ¶ Idẽ ait ꝙ dñs nõ dicit esse quasi
in possessione dñij. qꝛ rerũ dominia quasi possideri nõ pos
sunt. sꝫ sit in possessione rei corporalis: puta fundi vel ali-
quorum actuũ puta eligendi per quos actus representat
dñium. vt no. ĩ. l. penul. ff. de condi. insti. C. de proba. l. cum
res. ff. fami. her. l. j. ff. si ser. ven. l. sicuti. §. si queratur. Sed
est rõ ꝙ dñium non possidetur. sꝫ vsufructus sic. ff. ex qui.
cau. maio. §. item ei. l. ait pretor. cum alia lex dicat ꝙ ẽ re-
perire dñium vsufructus. r̃n. qꝛ vsufructus possidet p pa-
tientiam domini que patiẽtia habetur pro continua tra
ditione. vt. ff. de vsufruc. l. iij. §. dare. preterea si dñium pos
sideret. ergo nõ posset ab alio ꝑscribi qd est falsuꝫ. ¶ Et
adde qd no. Cy. C. de pac. l. tradi. in vltima. q. vbi dicit ꝙ
mala fides nõ impedit trãslationeꝫ dñij. sed impedit vsu
capionẽ si cõcernit initiũ ꝑscribendi. ¶ Si ergo incboa
ta erat nõ impedit accessio tẽporis. ff. de ɔtrahen. emp. l.
dolis. §. cũ. sed de iure canonico requirit ꝙ nõ supueniat
mala fides. vt no. in. l. j. C. de vsuca. trãsformãda de iure ci
uili si res est ꝑscriptibilis inspicitur initiũ siquis hꝫ titulũ

secus si sit imprescriptibilis. vt quẽadmodũ icipe nõ põt.
ita nec permaneat. ff. pro suo. l. ancillã. arg. ff. de fideius. l.
vrãnius. Itẽ si titulus ɔfundit vsucapiẽdi ɔditio absorbe
tur vel verius reuertit ad actorẽ sicut dñium. argu. coruꝫ
q̃ no. ff. de dona. l. j. in magna glo. q̃ est no. ¶ Quero qua
liter probet qualitas animi possessoris. puta bona fides
respondeo. habes glo. singularẽ ꝙ per iuramentũ. insti. õ
actione. §. alie. ¶ Quero ad declarationẽ duaruꝫ legum
quare ꝑscribit libertas seruitutis ꝑdialis mala fide & nõ
ꝑscribit seruitus. vt. ff. de vsuca. l. sequit. §. si viaꝫ. r̃ideo li-
bertas est res naturalis ꝑsumit libera. vñ possio liberta-
tis est actus cui natura cooperat & etiã ipm ꝑdiũ quãuis
inalatũ ꝑscribit. vt. ff. quẽadmo. serui. amit. l. qui funduꝫ.
¶ Quero papa ɔcernit mihi aliqd de plenitudine pote-
statis. nũquid alius possit cõtra me illud ius prescribere.
& videtur ꝙ non. quia contra plenitudinem potestatis ꝑ-
scribi non potest. Contrarium est verum quia mutatione
persone mutata est rei qualitas. ff. de publica. l. licitatio.
§. carum. ff. de acqui. here. l. paulus respondit. per procu-
ratorem. §. fi. de impo. lucra. descrip. l. j. lib. x. & tamẽ ille q
prescribit intelligit possidere de plenitudine ptãtis pape
ff. õ dona. cau. mor. l. qui alienã. qꝛ a principio tituli forma
tur successus posterior. ff. de dona. l. q id qd. ¶ Quero nũ
quid papa cũ bona ɔsciẽtia possit donare decimas vl' ca-
stella ecclesiarũ. dicit Inno. ꝙ sic. qd tene mẽti pro castro
pisane cuidam donato a papa habente plenam notitiam
qualitatis rei. ¶ Pone imperator concessit mihi bassaꝫ
iurisditionem in quodam oppido. i. terre non habẽte epi
scopum. puta istra tricẽtos aureos & tibi aliam iurisditio
nem. i. supra. Certũ est ꝙ in ꝑscribenda iurisditione requi
rit sciẽtia eius cõtra quem prescribit. det igit ꝙ vnus isto
rum scit gaium vti iurisditione alter ignoret nunquid con
tra sciẽtem prescribit & ɔ̃ ignorantem nõ an ɔ̃ neutruꝫ an
ɔtra vtrũqꝫ. r̃ideo ɔtra scientẽ tñ. qꝛ ignorãs quasi pos-
sessionẽ retinet. ar. ff. de vsuca. l. iusto. §. nõ mutet. ¶ No.
cõtra ignorantẽ ꝑscribi. ff. quẽd. serui. amit. l. si patrem. ff.
de contrahẽ. emp. l. in vendẽdo. §. j. C. de prescrip. lon. tẽ-
po. l. fi. ¶ Ignorãs aũt nõ ꝑscribit ꝙ dꝫ habere bonaꝫ fi-
dem. ff. de acqui. pos. l. possessio quoqꝫ. §. fi. ¶ Sed nũqd
in prescribenda iurisditione est necessaria scia pupilli. vi-
det ꝙ nõ qꝛ populus nõ hꝫ aliquã iurisditionẽ. sed isti do
natarij imperatoris. ¶ Et est simile qꝛ agricolatum pre
dium ꝑscribit ɔtra dñm cuꝫ ipsis agricolis absqꝫ conscia
agricolarũ. qꝛ in hoc nõ hñt velle vel nolle. sed tanq̃ apẽ
dices agri sequunt inuiti. ff. õ le. j. l. siquis inquilinos. §. fi.
C. de agri. & censi. l. quẽadmodũ. & tñ ipsi sunt ingenui &
habẽt ꝓpriũ de quo possunt ɔ̃here & testari. de quo singu
lariter no. insti. de iure ꝑsonaꝝ. ¶ Itẽ aliud simile qꝛ cre-
ditor põt alienare ius suũ inuito debitore. & ista ꝑscriptio
est spẽs accessionis siue alienationis. preterea actus passi-
ui cõpetũt populo nõ actiui. ¶ In ɔ̃rium facit qd no. ff. õ
fideicõmis. liber. l. inuitus. prima verior. qꝛ ista est aliena-
tio legalis. ¶ Et scias ꝙ si me possidẽte alius promiscue
vtit iste vsus q interꝑtatur clandestinus nõ interrumpit
possessionẽ nec ꝑscriptionẽ meã. vt dicit illa. l. no. ff. de fun
do dota. l. fundũ. ¶ Scias & aliud ꝙ si i aliqua terra nõ
reperit alius iudex q̃ spũalis ꝙ ille et hꝫ tpalem ex quo nõ
inuenit alij attributa. ¶ Nã iurisditio spũalis apta ẽ am
pliari ad tpalitatem. qꝛ nõ est dare locus vacuus in quo
vt ita dixerim iurisditio nõ inhabitet ac si iurisditio esset
quidã vlis hõ sicut fiscus q dr̃ esse vbiqꝫ. vt no. in. l. j. C. de
quadri. ꝑscrip. & est rõ qꝛ deficiẽte magistratu seculari ec
clesiastic⁹ iudex illius loci supplet eius vices. vt i. C. de an
nali excep. l. vt perfecti⁹. & in auc. vt deserẽtes iudices. in
prin. colla. ix. ¶ Nec est hoc irrationabile. qꝛ iurisditio tẽ
poralis sumpsit originẽ ab eccl'astico & ei ab origine iuris
ditionẽ fuit associata. vt no. Inn. in. c. lꝫ. ĩ. de foro cõpeten.
¶ Adde dicit Inn. ꝙ ille dicit aduersarius qui est in pos
sessione obstatiua. secus si possessio sit cõpatibilis. vide qd
no. Bar. in. l. fi. ff. vti possi. ¶ Item dicas iurisditio possi
detur per actus correspõdentes. i. qui nõ possunt fieri cir
ca nomẽ & ius iurisditionis. vnde per arbitros iurisditio
nõ ꝑscribit sicut nec per ꝑceptionẽ pomi non prescribitur
seruitus

seruitus nec per cenare vel spaciari.vt.ff.de seruitu.l.vt pomū. ¶ Quero nūqd agēs ex cōtemptu intelligit᷑ proponere vtile interdictū.vnde vi tanquā spoliatus vel vti possidetis tanquā inquietatus vel ꝙ vi aut clam tanq̄ꝫ turbatus. Nam primū interdictū est personale similiter secundum.qꝛ pretoꝛ locutus ē per verba secūde persone ꝛ debemus verbis edicti seruire.vt.ff.ꝺ exercitoꝛia.l.j.§.si is qui nauem. Tertium vero est in rem.qꝛ nullius persone in edicto pretoꝛio fit mētio.ff.ꝙ vi aut clam.l.aut qui aliter.§.fi.ꝛ ratio quare pretoꝛ ita diuersificabat.qꝛ violētia ē act᷒ de psona i personā lꝫ circa rem sed turbatio ē ab ipso ope facta inquietatio siue turbatio.qꝛ plerūqꝫ ponitur vnū ꝓ alio.ipsum aūt opus in re secutū est vt quotidie turbat.ꝛ ideo habito respectu ad opus idest operatū.qꝺ remanet ex ope ꝛ ad vtilitatem p̄dictoꝛum pretoꝛ statuit īterdictū ꝙ vi aut clam eē generis neutri.ita ꝙ p̄ceditur ꝺ vi facta a se ꝛ ab alio.respondeo nullū interdictū hic ponit᷑ sꝫ offm̄ iudicis quo petitur rescindi qꝺ est ioꝛdinate factum ē.ar.ff.de condi.ꝛ demon.l. quibus diebus.in prin. ¶ In glo. quēadmodū si alicui prohibetur ingressus ad rē.qui nolebat ingredi alio iure q̄ꝫ iure seruitutis.ꝛ sic nō cōpetit sibi confessoꝛia sꝫ officiū iudicis.vt.ff.de serui.l.pomū.ꝛ no. in.l.pretoꝛia.ff.de serui.rust.predio.ꝛ.ff.de alimen.lega.l.mella.ꝛ no.similitudinē qꝛ sicut nouū opus destruit᷑ expēsis edificantis cōtra nūciationē noui operis.ita hic cōtēptus purgat᷑ per refectionē expensaꝝ ꝛ opis destructionē vt.ff.de op.no.nun.l.fi. ¶ Deinde vide ꝙ ab exceptione proposita potest quis recedere.ꝛ quia papa hoc permittit expresse non condēnatur recedens in expensis in quib᷒ ꝯdēnaretur si recessisset tanq̄ꝫ temerari᷒ oppositoꝛ.vt no. .C.de eden.l.edita actio.ꝛ.ff.de iudi.l.destitisse.C.de fide instru.l.iij. ¶ Sed videtur ꝙ non possit recedere.vt.C. quomodo ꝛ quando iudex.auc.qui semel. Sol.ibi aduersarius cōtradicebat hic cōsentiebat vlterius.vides ꝙ foꝛma mandati est stricti iuris ꝛ tn̄ actio mandati est bonefidei.vbi qualitas facti parit actionē mandati.hic tn̄ natura negocij actionē nō patit᷑.qꝛ iurisditio publici officij ē.ar.ff.de eden l.quedā in prin. ¶ In glo.ꝛ ideo facit ad qōnē dicit statutū ꝙ mulieres nō pn̄t cōtrahere nisi cū consilio duoꝝ ꝯsanguineoꝝ.nūquid si mulier habet decē consanguineos ꝛ spretis alijs duo dederint consilium tali cōsilio sit standuꝫ.hic ē ar.qꝺ nō ꝯ̄rium est veꝝ.qꝛ sufficit ꝙ sit satisfactū verbis statuti nō dicunt᷑ alij cōtemni.qꝛ nō habēt aliquod ius per quod possint dicere se cōtemptos. sufficiūt ergo numerarij ꝛ ꝺ supernumerarijs nō curam᷒. ¶ In glo.si hec cōclusio isti᷒ glo.ē ꝙ nō trahit᷑ ad necessitatē factū exquo ius nō acqrit᷑ ꝛ ꝙ prestatio est vtilis ad p̄sumptiuū preiudiciuꝫ tollēdum ꝛ ꝙ agēs dꝫ exprimere quo iure agat si ius cōe ei nō p̄tocinet᷑. ¶ In gl.de modo no. de quibus dꝫ esse iformat᷒ a dn̄o.qꝛ de oib᷒ que habēt originē ex nā cāe. ¶ In glo.ar.no.ꝙ p̄lat᷒ tenēs noie ecclesie id qꝺ de iure tenere nō dꝫ si tenet᷑ ꝯtra ꝯsciam ecclesiam defendere ꝛ ē hoc gnāle in oibus q debent iurare de malitia.vt no.ff.de nego.ge.l.at q nā.§. cū absente. ¶ In glo.ideo dicit ista glo.cōcludit ꝙ publicato scrutinio nominatiōis vel postulationis fiēde nō lꝫ variare dūmodo factū teneat.secus si nō teneret.ff.de iureiu.l.q ꝑ salutē.ff.de condi.ꝛ demon.l.ꝛ ꝯditio.in prin. ¶ In glo.idem eē hec glo.dicit ꝙ possessio ius tribuit eligēdi postulandi ꝛ pn̄tandi. ¶ In gl.si nudū hec gl.dicit ꝙ postulatio indiscoꝛdia nō ꝯsueuit admitti.ꝛ dr᷑ in discoꝛdia vbi nō sūt due partes ꝯcoꝛdes. ¶ In glo. argumentum.qꝺ ista glo.determinat ꝙ successiui ꝯsensus nō dicunt᷑ facti in ꝯcoꝛdia quādo ꝯcoꝛdia ē de foꝛma substantiali actus. ¶ In glo.dicit ꝙ palliuꝫ moꝛitur duob᷒ modis.s.cuꝫ persona ꝛ ecclesia. Itē cuꝫ ecclesia moꝛitur dupliciter.s.ꝑ p̄uationē ꝛ trāslationē.ar.contra ꝙ per translationē nō moꝛiatur sꝫ continue ff.de testa.mili.l.cuꝫ filius.§.fi.vbi in signis veterib᷒ noua iunguntur insigna tanq̄ꝫ per vnuꝫ.ꝛ idem.sꝫ illa ē alia materia reliqua per te examina. Bal.

p **Ostulationem.** Postulatio ex gr̄a ꝺpēdet ex gr̄a itelligas.s.pape cui dirigit᷑ postulatio vl᷑ alteri᷒ supioꝛis ad quē ptinet. ¶ No.ꝙ ex postulatōe nullū ius acqrit᷑ ꝙ.s.si plene foꝛmatū.i.nō acqrit᷑ ius agēdi ꝛ necessitādi superioꝛē sꝫ solū acqrit᷑ ius supplicādi.ꝛ sic supplicatio nō ꝯcludit supioꝛi.sed electio sic ꝭm Inno. ¶ Et sic supplicatio admittit᷑ officio iudicis nō rigoꝛosi sed misericoꝛdis.ꝛ dicit Jo.an.ꝙ propter periculū variationis dꝫ qui postulat cū omni vigilantia instare.qꝛ ꝯtra denegationē nō est recursus sicut nō est in ceteris mere arbitrarijs ꝛ gratiosis que sunt liberi arbi.ff.de leg.iij. l.fideicō.§.quāquā. ¶ Uerūtn̄ libertas arbitrij ē cū moderamine inculpate volūtatis.vt.ff.mādа.l.creditoꝛ.§.fi. vbi tex.sing. ¶ Et an sit licitū postulāti variare. Ber.dicit ꝙ nō si est facta in solēni scrutinio.lꝫ nō sit p̄sentata pape cōiter doc.tenēt ꝯtrariū vꝫ ꝙ antequā sit p̄sentata pape pn̄t postulātes variare ꝛ nemini iniuriam faciunt.ꝛ dico hoc veꝝ etiā si ꝓmittāt se nō variaturos.qꝛ libera debet esse postulatio re integra.

e **Et si vnanimiter.** Ep̄s postulādus est nō eligēdus ꝛ si eligit᷑ nō dꝫ ꝯfirmari.quia nō hꝫ liberꝝ ꝯsensuꝫ seu violatū.ꝛ ratio rōnis est qꝛ cū sit spōsus alterius ecclesie nō pn̄t ista spōsalia dissolui nisi ꝑ vicariū.Jesu xp̄i.i.ꝑ papā qui hoc facit ex auctoꝛitate diuina ꝭm Ber. ¶ Nō tn̄ teneas ꝓ regula ꝙ ois qui nō pōt ꝯsentire ꝓpꝛio motu sit intelligibilis.quia monachus nō pōt ꝯsentire.ꝛ tn̄ pōt eligi.vt pꝫ.j.de elec.c. quoꝛūdā si religiosus.ꝛ.c.si nullus.lib.vj. ¶ Tractat hic gl.qui sunt illi qui pn̄t postulari ꝛ nō eligi ꝛ inter ceteros de abbatib᷒.sed hoc nō est veꝝ qꝛ eligi pn̄t.vt.j.de elec.c. si abbatē.li.vj. ¶ Itē dicit hic ꝙ qn̄ est dubiū.vtrū qs sit eligēdus vl᷑ postulādus ꝓcedit ista foꝛma eligimus ꝛ postulamus ꝓut de iure melius possumus. ¶ Isti sermōes nō pn̄t accipi a ꝓpꝛietate cōi.qꝛ discrepāt nec a ꝓpꝛietate alterius tm̄.qꝛ nō se determinauit ad hoc aliqd.vnde in istis sermonibus inest quedā ꝯfusio.tn̄ Jo.an.in ti.pxi.in rubrica.dicit ꝙ ꝓpter iniustā incertitudinē vꝫ ista foꝛma ar.ff.quoꝝ legatoꝝ.l.j.§.qꝺ ait.ꝛ ista rō hꝫ sensum diuisuꝫ qui dꝫ accipi in potioꝛē ptē.i.que de iure p̄ualeat.sed nunqd vehemēs᷒ dubitatio idē est ꝙ ignoꝛātia.vt sic excuset. rn̄.sic.vt.j.eo.c.j.li.vi.C.de fur.l.manifestissimi.§.si aūt dubius sane dubictas.nō solū in facto sed etiam in iure parit anxietatē.ꝛ est quedam tenebrāuiētis.vt.ff.de iurepatro.l.diui fratres.nisi possit sedari ꝯsultis peritioꝛibus.vt .C.de ingenuis ꝛ manu.l.si auiam. ¶ Sed nūqd patronus ecclesie pōt vti hac duplicitate foꝛmaꝝ in sua p̄sentatione.rn̄deo sic qꝛ hec foꝛma nō est cōtra naturalē rōneꝫ. ꝛ qꝛ patronus nō tenet᷑ ad aliquā foꝛmā.naꝫ p̄sentatio nō est electio nec postulatio nec hꝫ proprietatē cōem cū aliqua ipsaꝝ ꝭm Archi.ꝛ Pau.de liaza.in.d.c.j. ¶ Et scias ꝙ in casu in quo dicta foꝛma tolleret᷑.tn̄ cōfirmatoꝛ hꝫ eligere alterā partē.qꝛ cū cōfirmatio que fit cū cāe cognitione habeat vim snīe que dꝫ esse certa.vt insti.de actio.§. curare.ꝙ dic vt.j.eo.c.vno.lib.vj. Dicit Innoc.ꝙ filius in ptāte est postulādus a patre ꝙ nō placet per legē naꝫ qꝺ ad tre. Dicit Ber.ꝙ purus laicus nō pōt eligi sꝫ postulari. Idem Inno.ꝛ est notabile pro his qui eligunt᷑ in abbates nec hn̄t aliquē oꝛdinē. ¶ De ista materia vide ꝑsummatoꝛes ꝛ maxime in summa fratris Joānis que vulgariter appellat᷑ Joānina. ¶ Et no.ꝙ lꝫ postulatio subscripta ꝛ solēniter p̄sentata nō tribuat ptātē postulato in ecclesia nec in administratōe.tn̄ si postulato nihil pt̄ obijci non dꝫ denegari assensus.qꝛ desideriū eius cū iuribus rationib᷒ ꝯgruit.ff.de aqua quot.ꝛ esti.l.j.§.ꝑmittit᷑.ꝛ propter hoc habet᷑ recursus ad supioꝛē.qꝛ recursus lꝫ sit qdā spēs appellandi.ar.ff.de arbi.l.nō distinguemus.§.cū qdā. tn̄ non ē ꝓpꝛie appellatio nec tāte efficacie. Et ideo fatalia appellationū non vēdicant sibi locū. Bal.

a ¶ Uide Jas.i.l.apō iul.§.si titi᷒ ff.de leg.j.ꝛ eūdē Jas.in l.q̄ꝫdiu.C.q admi.

¶ De electione ꝛ electi potestate. Rubrica.

¶ Quia postulatio ē p̄uia electiōis.iō post titulū de postu.subijcit de electio.ꝛ qꝛ electio ē ius ꝛ ptās ad tuendū ecclesiā que sine suis ministris tueri non pt̄ subdit de ele-

cti ptāte. ¶ Quero qd ē electio. respondeo ꝙ est determinatio volūtatis ad ꝑsonam que ē in prelatum eligit vel rectorē ꝑducta in actū per formā debitā ⁊ numerū ꝯpetentē. ¶ Scḋo quero nūquid duo faciūt collegium. rñdeo sic vt. ī. eo. c. j. ſi ꝑordinatum est ꝙ ecclesia sit collegiata. ⁊ qḋ sint ibi saltim tres ad minus qꝛ i duobus ñ reperit maior pars. ff. de regu. iur. l. neratius. ⁊ ff. de arbi. l. item si vnus. §. si in duos. qꝛ dualis numerus nō pōt diuidi in ptes inequales dupliciter aut entia diuidūtur aut in ptes quotas. vt no. in. l. si. ff. de reb. dub. ⁊ in pħe. sexti libri. ¶ Isti duo vel tres hr̄e debent auctoritatē supioris. al's collegiū eēt illicitum. vt. ff. de collegijs illicitis. l. j. ⁊ l. sodales. ¶ Quero nūquid per electōem ꝯtrahat matrimoniū spūale. dic ꝙ ñ ꝯbitur pfecte ſꝫ initiat. ¶ Matrimoniū vero carnale perfecte ꝯtrahit per ꝯsensum viri ⁊ mulieris. ff. de reg. iur. ⁊ nuptias verborum adminiculo ꝯcurrente. vt no. ff. de actio. ⁊ obli. l. nō figura. Naꝫ etiaꝫ de iure ciuili matrimonium non ꝯtrahitur sine verbis. vt no. ff. de adop. l. ĳ. ⁊ C. de pscrip. longi temp. l. cum notissimi. in prin. ¶ Quero quātum tempus det ad eligēdū. rñdeo in ecclesiis cathedralibus ⁊ regularibus tres mēses a die tertia pontificis ꝑmortui. lxxix. di. nullus. ꝑ Archi. Sed in minoribus dignitatibꝰ siue beneficijs dantur sex mēses ad eligendum a die obitus ꝑdecessoris. qḋ dic vt. ī. eo. bone. el. ĳ. ⁊ ī. de ꝯces. pben. c. nulla. ⁊ est rō qꝛ vbi maius periculū ē in mora. ibi minor dilatio datur. ar. in l. ĳ. ff. de re iudi. ¶ Sed nūquid istud tps qḋ dat ad eligendum ē vtile. rñdeo sic qꝛ electio nō cadit in ignorante. ⁊ iō natura sui requirit sciam ⁊ potētiam. vt. ī. eo. c. eis quibus. ⁊ istud ē generale in oibus que animi sensu gerūtur vt in ignorāti vel ipedito nō currit tps legale. vt. l. j. §. biduū. ff. qñ ap. sit. C. de appel. l. ꝑses. ¶ Qñqꝫ tñ etiā ignorās obseruat tpa legis ipso facto labentia. ar. ff. quē admo. ser. ami. l. qui fundū. Nā aliqñ res inanimata supplet factū hois sine hominis ꝯscia. verbigrā. pp cultū pudicitie. vt. ff. de insa. l. genero. ¶ Quero cum electio dupliciter fiat. s. p viā scrutinij ⁊ p viā ꝯpromissi vtꝝ si sit cōpromissū in duos ⁊ discordāt cogant noiare tertiū cuiꝰ auctati pareat. ⁊ vr̄ ꝙ sic. vt. ff. de arbi. l. itē si vnus. §. pncipaliter. ¶ In ꝯtrium vr̄ ꝙ nominatio tertij non ē a via ꝯpromissi. sed a dispōne legis. ſꝫ qꝛ hoc nō reperit. l. cautū erubescimus loqui sine lege. vt in auc. de trien. ⁊ semis. §. ꝯsideremus. ¶ Pone in electione discordi oīa sūt paria. s. numerus meritū zelus. Quid fiet. rñ. a pari numero nō fit capl'm ⁊ si aliquid fieret tunc fierent duo capl'a qḋ est impossibile. ⁊ iō de nouo ē eligēdum. vt arg. ff. de iure iurā. q p salutē. Alij dicūt ꝙ supior pōt gratificare. ſꝫ certe ista gratificatio nō ē ꝫ viam scrutinij. ⁊ iō prima opinio verior ē. ff. de stip. ser. l. ꝑinde. in rōne sui. ¶ Quero si nō valet electio vtrū electores possint eligere iterato. dic ꝙ sic si habent electōem iure ꝑprio ⁊ ꝑpetuo nisi eēnt priuati per. l. a iure suo. ¶ Sed si iure alieno tanꝙ nudi cōpromissarij eligūt siqdē nō seruāt formam mādati. Iterum possunt eligere si seruāt formam. tūc si ex alia causa nō subsistit electio ñ possunt iterato eligere. ita dicit Cy. ff. de iureiur. l. qui per salutē. ⁊ ꝑbat in. c. si ꝯpromissarij li. vj. eo. ti. Sꝫ vr̄ ꝙ quādiu durat mandatum quādiu sit ꝯsumatū de iure. vt no. Inn. in. c. in lrīs. ō offi. dele. sed ibi non loquit in electione sed in ꝑuisione. Et no. ꝙ si electio ē ꝯsumit ius eligēdi. ff. de ꝑcur. l. si is qui stichū. ¶ Quero de electione pape qualiter debeat fieri. rñdeo a duabus ptibus cardinalium nō computato electo. dicit dñs Goff. in sūma ꝙ cardinales possunt illi decretali renunciare ⁊ statuere concorditer ꝙ electus a maiori parte si papa. ¶ Sed qd si dicit ꝙ est electus p metum qs erit huius rei iudex. respondeo ille cui cōmittitur tutela cardinalium. vt no. stephanus in. c. ne romani. in clemē. e. ti. ¶ Quero quotuplex scrutiniū requiratur circa electionem. responsio triplex ꝙ dic vt per Goff. in summa huiꝰ tituli. ¶ Quero an pro elec. presumatur. respondeo sic si forma est seruata alias non nisi electus sit ꝯfirmatus. vt ī. eo. cū nobis. p Inn. Dicit Hosti. ꝙ si p negligētiā non eligētiū sit deuolutio ad supiorē supior hꝫ eligere non cōferre. ⁊ ideo ē necessaria cōfirmatio quā faciet ipsemet diuerso iure. nō eiꝫ in diē icidit. ar. ff. de bo. pos. l. sed cuꝫ patrono. ⁊ si cōfirmaret ⁊ nō eligeret nō valeret qḋ si eligeret ⁊ nō ꝯfirmaret nō sufficeret. ⁊ vtrūqꝫ dꝫ facere intra suum tempus. de sup. negl. prela. c. dilecto. in nouella. Dicit Bar. ꝙ electio nō pōt acceptari ante ꝑntatione. C. ō consulibus. l. sancimus. p Bar. ⁊ no. tria. s. eligere cōfirmare ⁊ demū sequit ingressus officij. ff. ō condi. ⁊ demō. l. publius. ¶ Quero an noīatio sit electio. rñ. ꝙ aliqñ sic aliquādo nō. C. de appel. l. noiationes. C. de decur. l. noiationū forma. li. x. Nā si haberent ea q̄ sunt electōis sunt electi. si nō tūc nō. ¶ Itē no. ꝙ electio dat pricipiū ꝯfirmatio ꝑfectionē. ingressus officij possessionē. ¶ Et scias ꝙ iurisditio est qd perfectū. ⁊ ideo nō cōpetit ante ꝯfirmationem. hec ꝯfirmatio in magistratibꝰ populi nō ptinet ad populum de iure cōi. qꝛ apud populū nō ē iurisditio plene formata. pōt tñ ꝯpetere de ꝯsuetudine prescripta. ¶ Itē de priuilegio imparoris vel regis. vt hic ꝑbat. ⁊ in auē. ō defen. ciui. §. iterū. ⁊ §. seq. sunt alie electiōes rerū personarū ⁊ mixte q̄ causant plerūqꝫ ex oratione alternatiua vel disiunctiua. vt. ff. de iure do. l. plerūqꝫ. §. si. ¶ Quandoqꝫ ex legis ꝑuidētia. vt in auē. habita. C. ne filius p patre. Quandoqꝫ ex remedioꝝ affluētia. ff. de le. ĳ. l. cuꝫ filius. §. denarijs. ff. de pac. l. rescriptū. §. si facto. Quādoqꝫ ex pluralitate tribunaliū. ff. qḋ certo loco. l. non vtiqꝫ. sed hoc ē extra materiam nostrā. ⁊ iō nō prosequor. ⁊ quedaꝫ electio que fit a fortuna. vt in diuina scriptura. ibi cecidit sors sup mathiam. C. cōia de leg. l. si. in prin. ⁊ nō est aliud nisi quidaꝫ euentus preter rōnem ⁊ consilium humanū. ⁊ dicit fortuna. vt. l. ĳ. de admi. re. ad ci. perti.

n Ullus. [a]Cōgregatio dꝫ sibi eligē ꝑlatū. alr̄ electus repellit. No. ꝙ in eccl'a vbi est ꝯgregatio: ad ipsaꝫ ꝯgregationem spectat prelati electio. No. ꝙ duo vel tres faciūt ꝯgregationē. vnde in euangelio. Cum duo vel tres fuerint ꝯgregati in noīe meo ego suꝫ in medio eoꝝ. dicit grāmaticus. Da ꝯgregādi vt simul. Ergo per contrarium. Da disgregādi vt seorsum. ¶ Congregatio aūt dꝫ eligere nō disgregatio. tñ si electio pertineret ad singulos nō ad vniuersos teneret qḋ fit a seorsū ⁊ de per se ab oibus. l. si. ff. cōia predio. ⁊ ff. de serui. rust. predio. l. p fundum. dixi de cōsti. c. cum accessissent. ¶ Quero quot homines faciūt congregationē. dicit glo. ꝙ duo. ¶ Quero quot faciunt collegiū. dicit glosa ꝙ tres. ¶ Aduerte ꝙ aut loquimur de congregatiōe collegiali aut de simplici. Primo casu ideꝫ ē ꝯgregatio ⁊ collegiū. Scḋo casu nomē ꝯgregatōis ē magꝫ gnāle ꝙ̄ nomē collegij. qꝛ nomē collegij ex vniuerso sumit ⁊ alicui certo nomini ē subiectū ff. ō vsuca. l. rex mixtura. ⁊ loco vniꝰ ꝑsone hr̄. ff. ō fideiusso. l. mortuo. ff. quod me. causa. l. metum. §. animaduertēdum. sumit ergo collegium ⁊ congregatio ex pluribꝰ differētibꝰ numero. ſꝫ collegio attribuit ex intellectu significatio cōplexiua que ex vniuerso sumit nō tam voce ꝙ̄ significatione. ff. ō reb. dub. l. si is qui ducēta. §. vtrū. ⁊ l. qḋ maior. ff. ad muni. ¶ Quero vtrū duo faciūt collegiū. ⁊ vr̄ ꝙ nō tñ duo sed vnus. qꝛ ius collegij remāet in vno. vt ff. qḋ cuiuſ. vni. no. l. sicut. §. si. glo. dicit contrariū. vnde si in ecclesia ē vnus sacerdos ⁊ vnus alius clericus perpetuus ⁊ prebēdatus ⁊ mortuus ē sacerdos clericus non eliget sacerdotē. nec econtra. quia non ē ibi collegiū nec superueniēs pōt eligē seipsum. qꝛ nemo pōt oriri a seipso. vt no. ī. e. c. licꝫ ō vitāda. in nouel. hoc nālem itellectum hꝫ. qꝛ electio actiua ē in eligēte. passiua in electo est. ⁊ ista tanꝙ inter se opposita in eodē subiecto ñ cadūt. arg. ff. pro suo. l. si ancillā. ⁊ l. ĳ. ff. ō stip. ser. ff. mā. l. si mādauero. §. si tibi. ff. ō ꝑcu. l. ꝫ. §. pe. ¶ Ex his ꝯcludit ꝙ ēt si sacerdos ⁊ clericus viuāt in humanis. tñ nō possunt eligē tertium. quia ñ sunt collegium nisi olim fuerit. qꝛ res ō facili i sua natura sustētat potius ꝙ̄ ō nouo in nouā nām creetur. ¶ Sꝫ qd si oēs sunt mortui nūquid ōsinit esse collegium. ⁊ videt ꝙ sic. qꝛ mortui non possunt esse subiectū alicuius qualitatis vt. ff. de op. lib. l. q libertinus. §. posthumus. dic ꝙ aut non est spes reparationis ⁊ desinit eē collegium. vt. ff. de le. ĳ. l. pater.

[a] ¶ An dispositō istiꝰ c. possit tolli p ꝯriā cōsuetudinem vide p Pa nor. post eo cto. in c. ĳ. ō in integ. restitu.

l.pater.§.tusculan⁹.nā et ciuitas definit eē si oēs sunt mortui et nō ē spes ꝙ vnq̄ʒ habitet.et lʒ remaneant muri tn̄ nō est ciuitas sicut arbor nō est arbor licet remaneant radices.vt no.ff.de actio.et obliga.l.obligationū fere.§.placet et no.J.eo.c.licet canon.lib.vj.¶ Quero quot hoies faciant vniuersitatez castri vel ville.rn̄deo ꝙ quinq̄ʒ.vt.C.de testa.l.fi.vnde si statuto cauetur ꝙ villa teneatur emēdare dāna cōmissa in suo territorio et in villa nō sunt quinq̄ʒ viri.i.patresfamilie.nō cōprehēditur in statuto.Sed ecce sunt decem scolares socij nūquid faciant collegium.rn̄deo ꝙ nō qr collegium dʒ habere caput.i.prepositū et ceteri sunt mēbra.sufficit tn̄ ꝙ ita ordinatum sit ꝙ habeat ppositum hoc pʒ qr preposito mortuo nihilominus ē collegiū sua significatione pseuerēns.vt hic.¶ Conclude ꝙ priuata societas plurium nō facit collegiū sed publica auctoritas lʒ glo.videatur dicere cōtrarium in.l.j.§.qbus.ff.qd cuiusq̄ʒ vniuersi.nomi.¶ Et no.ꝙ vbi nō est collegiuʒ epūs hʒ prouidere de rectore vel clerico ppetuo.qr omniuʒ ecclesiarum principalis cura pertinet ad eū.¶ Si ecclesia haberet pronum epūs deberet spectare psentationē patroni.Et adde ꝙ no.Archi.x.q.i.c.j.vbi oino videas.et J.eo.c.sciāt cūcti super verbo spectat.li.vj.¶ Pone quod dā collegiū fuit fundit⁹ destructū a papa.tandē tractu tēporis illud collegiū papa reintegrauit.nūqd rector antiqu⁹ recuperat rectoriā.dic ꝙ nō.J.e.c.statutū.li.vj.¶ In glo.no.ergo et videt ꝙ nō qr rectoria similis est sponse q̄ʒ nō recupat qui quoddāmō surrexit a mortuis.vt.ff.de cap.et postli.reuer.l.nō vt a patre.qr nouus homo est.vt.ff.de adimen.leg.l.si seruo.ff.de cōdi.et demon.l.iterdicit.In contrariū videt qr videm⁹ ꝙ pater recupat patriā ptātē.C.de sen.pas.l.fi.et res publica recupat suū ciuē.eo.ti.l.j.et gcqd nō repit in aliū translatū ad hoc.ff.de manumis.testa.l.aristo.Questio stat in hoc vtrū collegiuʒ penitus desolatuʒ postea repatuʒ sit vnū et idem an vero sit nouū.et questio vtilis est propter.c.vlt.de rescrip.in cle.¶ Sicut qn̄ testātor reuocat testm̄ suū et deinde reddit ad illud nouū testm̄ est si per se subsistere pōt.ff.de secū.ta.l.qui ex liberis.§.testō.sic dicā in proposito quod est nouū monasteriuʒ.ff.de pac.l.si vnus.§.pactus.v̄si.sed pficiet.Nam etiā si remansissent quedā reliquie in mā puta muri et campanile monasterij.tn̄ hoc ē simile corpori hominis mortui vbi nō est spūs nec substantia ego puto ꝙ i mā prima remaneat virtus ad resumendū candē formā.vt no.ff.de le.iij.l.quesitū.§.illud et.l.deferre.§.fi.cū.l.se.ff.de iure fisci.¶ De hoc etiam no.gl.in.d.l.sicut.§.fi.quam omnino videas.¶ Quedā enim remanēt in virtute insauorabili q̄ sunt destitute virtute informante.ff.de ser.vr.p.l.seruitutes.§.si sublatū.et.l.eū debere.et.ff.de rei vendi.l.si nauis et.ff.de cōtrahē.emp.l.ede sacra.ff.de pig.l.paulus.dic ꝙ si iste rector nō transiuit ad aliā rectoriā ꝙ debeat gaudere prima alias nō.ar.ff.de asses.l.diē defuncto.et tamē verū est ꝙ est nouū monasteriuʒ sed nō per omnia nouuʒ qa subrogatum loco antiqui monasterij et illo respectu istauratum.ff.de libe.et posthu.l.filio quē pater.arg.ff.de dona.inter vi.et vxo.l.si donate.§.si sponsus.da exēplum p peccatuʒ mortale aia sepatur ad eo.p penitētiā reconciliata ea oia bona opa et virtutes resurgūt cū ipsa.¶ Item est simile qr lex dicit ꝙ media tempora non curamus dūmō habeamus valētiā extremoꝝ.ff.de here.insti.l.sed si in cōditione.§.solem⁹.¶ Extra quero quot hoies faciāt gentez.Bar.dicit ꝙ ad minus debēt esse quattuor.ff.de pba.l.j.sed ibi loquit de gente naturalis familie et cognationis nō de gēte prout ē quedā collectio hoiuʒ stusiosa.¶ Unde dicaʒ ꝙ tot hoies requirunt quot in turba.¶ Quero quot hoies faciūt notoriū.dic vt no.C.de accu.l.ea qdeʒ.p Cy.¶ Quero quot aialia faciāt gregē.sol.vt in glo.tn̄ scias ꝙ pastor gregis dicit qui pascit oues ēt alienas vt suas no.ff.de rei vendi.l.marcellus.¶ Et ē ar.ad abbatem qui i monasterio bona credulitate et fide retinet monachū alienū credēs eū esse ppriū.vt sit sub eius regimine.¶ Pastor dicit ab actu officij n̄ a predominio rei.et ideo non requirit dominiū hec vox.secus qn̄ genetiuus signat actū maioris potentie vt mutare statū rei.vt.ff.de reli.l.ij.§.in locū.et cū dicim⁹ iste ē pastor eccle significam⁹ actuʒ nobilis officij et intelligit de eo qui pest dignitati.naʒ peminētiā seu platurā significat iste sermo.¶ Cuʒ testator legat oues suas vtꝝ videat legare seruū ouibus deputatum.dic ꝙ nō et est ar.ꝙ noie monachoꝝ nō contineat abbas.ff.de lega.iij.l.omibus.Bal.

o **Sius episcopus.** Popul⁹ nō dʒ epm vel aliū platū eccle eligere.¶ Casus.dixit osius epūs i ɔcilio si aliqs lras populi acciperet p quas lras populus in suū plaū petat ipsuʒ qr psumptio est ɔtra epʒ ꝙ ɔcurauerit voces populi tal electio reprobet.et sic electus careat ecclesie sacramentis nisi penituerit sinodus rn̄det placet.¶ No.nō credi lris populi.No.ꝙ ɔtra vulgū sunt male psumptiōes.Iteʒ in populo sunt multi qui corrūpunt de facili.Itē not.ꝙ electio fcā ad clamorē populi nō vʒ qr clamor ipedit animū ne possit discernere equū.ff.de app.l.si pstat.ff.q et a qui.l.si priuatus.Nihil[a] eiʒ recte gerit si cū clamore vincit.ar.ff.de here.insti.l.fi.¶ Itē no.ꝙ qui placet populo displicet deo.qr populus est docēdus et nō sequēdus.¶ Itē no.a cōiter accidētibus sumi quodāmō regulaʒ presumptiuā.¶ Itē no.ꝙ vbi electio fit p clamorē pcedētē et instantē psumit ꝙ iste clamor fuerit cā finalis eligēdi etiaʒ si fiat p debitos electores.¶ Ultimo no.illud verbū sinodus.rn̄dit.nā est ar.ꝙ in legib⁹ et statutis vel ɔsuetudinibus nō sit necesse exprimi noia statuētiū vel ꝙ ipsi statuētes subscribant qr si regret subscripti requireret noiatiua expssio singuloꝝ.Hinc est ꝙ in alienatiōibus et instrumēto debēt exprimi noia qr publicū instrʒ succedit loco subscriptionis testiū.vt.l.fi.C.de vēdendis rebus ciuitatū.li.xj.et ista est doctrina Archidia.¶ Extra quero qd si pcedēte electione spōtanea statim interuenisset timor et rumor.rn̄deo nō vitiari qd psectū ē sicut si statim pueniss et furor.vt.ff.de his qui sunt sui vel alieni.iur.l.patre furioso vel mors naturalis que oia soluit licet aliquādo transferat radices obligationū.vt no.Cy.C.de pac.l.pacto successorum.et.l.hr̄dibus.ff.de do.

a ¶ Nihil enim recte gerit si cuʒ clamore vincitur.

p **Ostquā.** Electus dʒ ɔfirmari si nō sit qd electū ipediat.et de eius vita et morib⁹ ingri dʒ vbi ɔuersatus est.¶ Not.ꝙ bona fama et mala inspicit in loco ɔuersationis supple.i.delicti vt ɔtrus.C.vbi de crimi.agi oporteat.l.ij.ff.de re mili.l.nō oēs.§.a barbaris.ergo de fama dʒ ingri.tn̄ fama q̄ ɔtra ē a suspectis et ɔspiratorib⁹ nō dicit fama sʒ vocat calūnia.ff.de adul.l.miles.§.penul.tex.valde notabilis et fama q̄ est gnālr in loco ɔuersationis presert cuilibet alij fame.vt hic qd ē notabile.¶ Ultimo no.ꝙ ɔfirmatiōes electoꝝ fiunt ex debito nō ex gratia pura.qr vbi vinculū et obligatio ē iuris publici executio gratiaʒ nō hʒ.vt.l.proxime.ff.de ritu nup.qr nō ipendit beneficiuʒ qui facit debituʒ[b].ff.de here.insti.l.si seruo fideicōmissaria.§.j.et.l.vnuʒ ex familia.in prin.ff.de leg.ij.¶ Omnis electus dicit inuitatus.J.eo.c.cupientes.§.j.in glo.subaudi.li.vj.

b ¶ Non ipēdit bn̄ficiuʒ q facit debituʒ alibi dr̄ ꝙ qui facit illd ad qd per legē obligat nō dr̄ conferre bn̄ficium.l.pxime.ff.de ritu nupt.l.vnum ex familia.§.si de falcidia.ff.de leg.ij.l.si seruo fideicōmissa.ff.de hr̄.insti.hic dicim⁹ ꝙ in necessitatibus nemo liberalis existit.l.rē legatā in fi.ff.de adi.leg.quē admodū.c.§.qui exequit dispōneʒ iuris n̄ dr̄ piē grauare.c.nouit de ap.Parona.

s **Ignificasti.** Electo in archiepꝫ sedes apostolica n̄ tradit palliuʒ nisi prio fidelitatis et obediētie pstet iuramētuʒ.¶ Casus.papa misit palliuʒ tradēdū sub ɔditiōe admiratus ē rex et sapiētes regni tribus rōnib⁹.Prio qr nec ɔsuetū.Scdo qr nō iure cautuʒ.Tertio qr iurari phibituʒ.Papa dicit ꝙ xps non tradidit petro ptātem quin apponeret ɔditionē et ꝙ tale iuramentum est licitū et necessarium.¶ No.ꝙ spiritualia cōditionē recipiunt.dicitur aūt conditio quattuor modis.Prio qr ɔditionaliter pfertur.ff.de condi.indebi.l.qui pmisit.Secūdo qr requirit ad realitatē actus.ff.de verb.ob.l.interdū.ff.de cōdi.et demon.l.j.in fi.Tertio mō dicitur cōditio onus annexum a iure.vt hic.et.C.de pci.impe.offe.l.vniuersa.Quarto modo dicitur conditio modus.et hic est duplex.s.intrinsecus vt lego tibi decem vt ea restituas titio et extrinsecus vt lego tibi.x.vt geras negocia filij mei.vt.ff.de condi.et demon.l.quibus diebus.§.termi

nus. ¶ Est autem modus q̃nq̃ꝫ adiacens determinatio dispositionis q̃nq̃ꝫ volũtaria adiectio. C. de sen. ⁊ interlo. l. cum eorum. ⁊ scias ꝙ interduꝫ tacita ꝯditio tm̃ suspendit quãtũ expressa. vt sing. no. ff. de pac. l. ité ꝙ. ¶ An cõditio obliget. dic ꝙ sic si ꝯtineat intra se obligationis substantiaꝫ vt numeratio pecunie. C. de nõ nu. pe. l. fi. l. certi ꝯditio. §. quoniam. ff. si cer. pe. secus si nõ ꝯtinet in se obligatõis materiam. vt si capitolium ascendero. l. siquis. de iureiur. ⁊ l. ex placito. de rerũ ꝑmu. in glo. ¶ Ité no. ꝙ iuramẽtuꝫ fidelitatis ⁊ obediẽtie dꝫ ꝑcedere inuestiturã corporalẽ. ¶ Ité no. ꝙ p̃latus tenet̃ iurare fidelitatem. ¶ Idẽ in quolibet q̃ suscipit insulas dignitatis vl̃ administratõis. Ité oẽs ciues quos rebellio fecit suspectos. vt in auc. de pace ꝯstãtie. Ité oẽs vasalli durãte feudo. Iteꝫ rectores ciuitatũ. Ité tabelliones ⁊ numularij. Ité milites ⁊ suspẽdiarij. Ité custodes portaꝝ ⁊ similes. Ité tutores curatores orfanotrophi iurãt officiũ suũ fideliter exercere. C. arbitriũ tutele. l. fi. C. de admi. tuto. l. fi. de edẽdo l. quedã. §. numularios. ¶ Et no. ꝙ oẽ iuramẽtuꝫ ꝓprietatẽ. i. qualitatẽ verboꝝ desiderat. qꝛ nõ ꝯbit̃ ꝯsensu sed verbis. ar. a ꝯ̃rio sensu. ff. de actio. ⁊ obli. l. ꝯsensu. ¶ Iteꝫ no. ꝙ legis dispositio simoniã nõ cõmittit sed qd fienduꝫ insinuat̃. ¶ Ité no. ꝙ deus est factor ꝯscientiaꝝ. ¶ Item no. ꝙ alioꝝ ꝯscias nõ videmus. Glo. tãgit hic que ꝯditõnes impediãt trãsmissionẽ legatoꝝ ⁊ que nõ. ſꝫ adde qđ dixi. ff. de leg. j. l. hec verba. in mea solẽni lectura. ¶ No. ꝙ palliũ dꝫ assumi a corpore beati petri. i. de manu pape vt pꝫ ibi dũ dicit nostre insignia dignitatis. ⁊ expone sic a corpore. i. a manu. nam ẽ de corpore. Nam vt ait philosophus manus sunt organoꝝ. Alibi accipit̃ manus ꝓ potestate als̃ dñio ⁊ auctoritate. l. manumissiões. ff. de iusti. ⁊ iure. ¶ Ultimo no. ꝙ ille qui petit insignia debet prestare solita iuramẽta.

q · **Uia diligentia.** Scismaticus qui redit ad vnitatẽ eccl̃e in epꝫ eligit̃ d̃ iure cassabit̃ ſꝫ dispẽsatiue poterit ꝯfirmari salua debita iusticia ⁊ reuerẽtia supiori eccl̃e debita. ¶ No. hic ꝙ ille q̃ fuit scismaticus ꝓpter infamiã ꝑcedẽtis vite d̃ rigore nõ ẽ eligẽdus ſꝫ dispẽsatiue ꝯfirmãdus. Not. ꝙ legatꝰ de latere põt ꝯfirmare electões epoꝝ ⁊ archiepoꝝ. No. illa verba salua debita iusticia ⁊ reuerentia que v̾ba hñt vim ꝓtestatõis ſm gl. ¶ Adde qđ no. in. l. iteꝫ labeo. in glo. parua. ff. fami. hercis. ¶ Quero vnde dicit̃ scisma. r̃ñ deo a scissura. qꝛ q̃ scismaticus ẽ libẽter diuideret incõsutilẽ tunicã dñi si possꝫ. ¶ No. ꝙ ordinatus a scismatico nõ põt ꝓmoueri. No. ꝙ eccl̃a aquiliẽsis ꝓpter delictum p̃lati nõ perdit honorificẽtias suas. qꝛ delictũ ꝑsone nõ nocet eccl̃e. No. ꝙ ſꝫ scismatici sint excõicati. tamẽ post absolutõem recuperãt honorẽ ⁊ administratõnem. ⁊ iõ recuperãt ẽt formã ſm Ber.

Incidẽs semel in scisma non põt amplius eligi in epm̃ ſꝫ dispensatiue sic;

l **Icet deuitanda.** In papa nõ ẽ aliqs assumẽdus nisi due ptes cardinaliũ vocẽ eligẽdi habentiũ in eũ ꝯsentiũt ⁊ electus a duabus ptibus est verus papa. Ibi de ꝯsilio. vide qđ no. in. c. sup eo. de here. li. vj. in nouella. Ibi plena ꝯcordia collige ꝙ nõ est plena ꝯcordia nisi oẽs concordet nemine discrepãte ſꝫ sufficiẽs ꝯcordia sit concordia duaruꝫ ptium. ¶ Et sic est differẽtia inter plenã ⁊ sufficienteꝫ patet qꝛ plenum est ꝓprie cui nil addi [b] põt. C. de epis. ⁊ cler. l. raptores. ff. de rei ven. l. iulianus. in fi. Ibi absq̃ꝫ simile. j. e. c. si quãdo. li. vj. ¶ Et no. ꝙ dictio absq̃ꝫ est dictio remotiua. ⁊ sub ista dictione absq̃ꝫ plerunq̃ꝫ aduocati formant capitula in causis volentes reducere meram negatiuam ad firmandũ modũ ꝓbandi. ⁊ scias ꝙ nõ potest cautela verboruꝫ rei natura mutari. vt no. in. c. si. de rescrip. in cle. Ibi pontifex ergo statim cũ est electus in papam incipit ãnus põtificatus ⁊ põt ꝑscribere se in pontificem de hoc in data sexti libri ꝑ Jo. an. ¶ Sꝫ nũquid põt opponi ꝙ elegerũt successoreꝫ viuẽte papa cũ forte crederetur mortuus vel esset ita in tẽpestate maris oppressus ꝙ euadere nõ poterat. r̃ñdeo nõ valet electio qꝛ viuus est non soluꝫ qui viuere põt ſꝫ q̃ mori põt. vt no. ff. de manu. testa. l. qui duos. vnde nõ dicit̃ mortuus cui de vltimo vite spũ aliqđ superest. hoc no. glo. in. c. cõmissa. j. e. li. vj. ⁊ vide qđ no. ff. de cõfes. l. is q̃ stico. Ibi exceptõe. puta ꝙ nõ sit de collegio. xxxiiij. di. oportebat. ⁊. c. sequẽti. vel ꝙ sit vxoratus. lxxix. di. siqs pecuniã. vel ꝙ monachus. xviij. q. ij. quaꝫ sit. ¶ Et no. ꝙ hec verba absq̃ꝫ vlla exceptione glosationẽ nõ recipere nec sup additũ intellectuꝫ excipit̃ heresis de qua põt opponi. qꝛ istud ꝓprie nõ est excipere sed nullum esse. Ibi habeat̃ supple ⁊ sic qꝛ verbum habeat̃ positum sup vero significat veritatem. ꝙ si super ficto significat fictionem. ⁊ facit ad questionem statuti dicentis ꝙ mercatores forenses ꝓ ciuilibus habeant̃. qꝛ denotat similitudinem nõ vnitatem. quia cõtra naturam sermo prolatus fictionem inducit etiam si habeat̃. ⁊ sic argu. ff. de libe. ⁊ posthu. l. filio q̃ꝫ pater. si igitur gentem consideres. i. patriã fictio est si meram ciuilitatem potest esse veritas. vt hic. ⁊ no. ꝑ Bar. ff. de vsucap. l. si is qui pro emptore. ¶ Nũquid omnis qui nõ obedit pape est ineligibilis. r̃ñdeo licet nõ sit hereticꝰ qꝛ credit in simbolo nec sit scismaticus qꝛ credit in veram eccl̃am militantẽ. tñ ipostulabilis ẽ ⁊ multofortius itelligibilis. tñ qꝛ cõtemnit claues punit̃ a clauibus. ꝯ̃ tri. px. c. j. Hereticus nõ credit in eccl̃a triũphante. Scismaticꝰ nõ credit in eccl̃a militanti. sed qui credit tñ ꝓpter supbiam intumescit tyrãnus vel ignauiam vt asinus. vel ꝑ malitiã. vt vulpis. hic nõ ẽ hereticus. vt no. j. c. generali. in glo. ꝯ̃ facies. quam glo. ꝑpetuo no. Ibi ⁊ receptus. i. itronizatus siue ⁊ amãtatus. Ibi maior concordia. puta decem elegerunt vnum: octo vnum alium ⁊ de illis octo duo accesserunt ad illos decem. nã rõne accessus augetur numerus. Ibi ex hoc tñ. no. spãle in papa vt requirantur due partes cum in alijs electionibꝰ inferioꝝ prelatorum sufficiat maior pars. Ibi recursus. no. ꝙ vbi ambigitur de pontificatu pape nullus potest esse index. qꝛ nullus superior nisi dicamus ꝙ concilium debeat hoc dubiũ determinare. lxx. dis. si forte. ¶ Querit glo. vtrum electus in papa cõputet̃ in numero duaꝝ partiũ. dicit gl. ꝙ nõ qꝛ prepositio assignat separationem. ff. de ac. emp. l. ratio. §. fi. Et ponitur exclusiue. qꝛ ergo l̃ra dicit a duabꝰ partibus nõ continet̃ persona pape. dicit glo. ꝙ hanc decretaleꝫ cardinales q̃nq̃ꝫ seruant q̃nq̃ꝫ nõ. dic vt. j. eo. ti. cle. ne romani. ¶ Videt̃ ꝙ si papa eligit̃ d̃ corpore cardinaliũ. qꝛ eligit̃ de proprio corpore ꝙ vox sua cõputet̃ in numero. sed si eligeret̃ aliunde. qꝛ nõ est cardinalis nõ habet vocem sicut ille qui eligitur in episcopum si nõ ẽ de canonicis eius vox nõ põt in nũero computari. qꝛ quãtum est ad vocem pro nullo habetur ſm Lau. ⁊ Jo. an. ⁊ adde qđ no. in regula infamibus. lib. vj. in nouel. ¶ Sed nunquid potest opponi pape ꝙ ẽ hermofroditus vel mutus vel surdus. respondeo cardinales nõ facerẽt ita famam electõnem. ⁊ ideo nõ debet fieri qđ de ambagibus ⁊ ineptis. Et no. ꝙ Jo. an. dicit hic in nouella ꝙ quãdo oportet congregari generale conciliũ pro facto scismatis ꝙ populus ⁊ clerus romanus habet congregare consilium. ¶ Pone cardinales erant in concordia. populus nõ cõtinebat̃. fuit suasum populo vt facerẽt rumorem. ⁊ sic ꝑsumeret̃ electio impressiua. cardinales dicunt se sponte elegisse. r̃ñdeo credit̃ cardinalibus. qđ ecõtra si dicũt se displicẽter elegisse quod als̃ ñ fecissent nunquid eis credit̃. r̃ñdeo nõ nisi appareãt signa verisimilia ⁊ ꝓbabilia ⁊ maxime notoria. qꝛ cõtra factum ꝓprium ñ licet venire nisi factũ sit metus cã. dicebat edictum pretoris vi vl̃ metu dictio vi fuit subtracta. qꝛ aut supponit ꝓ vi absoluta. ⁊ illa nõ cadit in actu verbi. vt no. Jo. an. j. qđ me. cau. c. sacris. vis absoluta ẽ. vtputa siqs expellit̃ d̃ possessione vel ꝓijcitur in mari. actus eniꝫ verbi in tali presura nõ cadit. qꝛ loquella ẽ suo subiecto adeo inherẽs qđ alteri cõicare ñ põt quo ad essentiaꝫ ſꝫ possit cõicari quo ad virtutẽ sicut magister cõicat sciam suam discipulo ꝑ actũ vocis. ⁊ est vis que appellatur conditionalis que non est aliud q̃ꝫ plica voluntatis ad non amatum nec d̃sideratũ. ⁊ ista ẽ idem qđ metus. ⁊ ideo in edicto qđ metus cã superfluit vel non ꝯgruit dictio vi. ⁊ iste ẽ intellectus. l. j. ff. qđ me. cã. ¶ Quero nunquid cardinales possint cogi. r̃ñdeo sic idirecte

b ¶ Alibi habemꝰ ꝙ plenitudo adiectioneꝫ nõ indiget. c. si oĩa. j. q. j. ⁊ vide Albe. de ro. in dictionario suo i verbo plenum.

sic indirecte vt ꝓpria volũtate ɔcordẽt.nõ aũt vt cõcor-
dent in eũ quē vult populus.puta in martinũ vel tuscbũz
q2 hoc modo libertas vulnerarent̃ vel artaret̃ quotiẽs ali-
quid extraneum adijcitur vel detrahitur.ff.qui ꝛ a qbus
l.si optio.ff.de ɔdi.ꝛ demon.l.ticio cẽtũ.§.j.tex.valde no-
tabilis.ꝛ dic vt in.c.vbi periculũ.ĩ.eo.li.vj.¶ Et no.ꝙ de
cretalis vbi piculũ dicit ꝙ absentes debent spectari p de
cem dies.qd ergo si p rex naturã vel p aduersaꝫ fortunaꝫ
certũ est qd ɔparere nõ possunt vr̃ ꝙ non sunt spectandi
frustra.ff.de ver.ob.l.cũ stipulatus sim mihi a ɔculo.ff.de
statu ho.l.aretusa.Nã cã finalis dilationis ẽ cõparatio.
ergo cessante cã finali cessat dilatio.vt.ff.ad trebe.l.a filio.
§.alũno.¶ Itẽ ɔtrariũ vi q2 mãdato dilatio signat̃ a le-
ge sine ministerio iudicis ꝛ absqꝫ iudicis motu ꝛ cãe co-
gnitiõe.ꝛ ipso iure nõ reducit̃ ad cãe cognitioneꝫ nec ad
disputationẽ fori sꝫ seruãda est lr̃e legis ꝓut iacet nec est
nostrũ eã peruenire.C.de appel.auc.hodie.¶ Iteꝫ lex sic
scripta est.ff.qui ꝛ a quibus.l.ꝓspexit.Nõ ob.l.cuꝫ stipu
latus.q2 ibi loquit̃ in dilatõe hõis hic loquitur in dilatõe
legali.ad hoc.ff.sigs cautionibus.l.si eum.§.homo sisti.ꝛ
hãc partẽ approbat glo.in allegato.c.vbi periculũ.ꝛ si iu
dicis cessante rõne cessat lex.hoc verũ est vbi generalr̃ ces
sat.sec⁹ si nõ gnãlr̃.vt.d.l.ꝓspexit.¶ Pone cardinal̃ ab-
sens renũciauit voci.nũquid possit eã reassumere.glo.tꝫ ꝙ
sic.q2 lꝫ teneat renũciatio.tñ res de facili reddit ad nãm
sui.ꝛ q2 ius publicũ reassumit̃.Nã cũ duret dignitas.er-
go ꝛ officiũ dignitatis.¶ Porro rõ nõ est acgrẽda ꝺ sin
gulis sed de vniuersis.Non obstat.ff.de iurepa.l.adigere
§.quãuis.q2 ibi loquit̃ in rõne substãtiali qua cessante le-
gislator nõ erat facturus statutuꝫ.¶ Itẽ qñ apponit̃ di-
ctio q2.vt no.ff.de acqui.pos.l.si is qui aio.¶ Apparet ex
ꝑdictis ꝙ nõ minus verba q̃ȝ ratio magistralis dꝫ atten
di.ff.de vsufruc.leg.l.si alij.q2 rõ magistralis nõ est tex.le-
gis sꝫ opinio qdã doctoꝝ.¶ Extra qro nũqd ɔciliũ pos-
sit statuere ꝙ papa possit sibi eligere successorẽ.Ioã.tꝫ ꝙ
nõ.viij.di.his oib⁹.alij dicũt ɔtra.lxiij.di.adrianus.q2 car
dinales ad quos spectat eligere pñt hoc vna cũ papa sta
tuere.pñs verior si volunt facere generale statutũ ꝺ quo-
cũqꝫ papa q2 ius eligẽdi nõ est apertũ eis sicut nec electo
res imperij vna cũ imperatore possunt mutare formã pro
statu imperij generalr̃ cõstitutam.

Tam in cunctis.

Dic ꝺ etate qualitate maturitate ꝛ sciẽtia qua dꝫ habere ille qui
eligit̃ in epm̃.q2 dꝫ eẽ etatis.xxx.annoꝛuꝫ ꝑfe-
ctoꝝ ꝛ de legitimo matrimõio ɔcept⁹ ꝛ vita ꝛ sciẽtia cõ
mẽdabilis vsqꝫ ibi cũ ꝺo.Ibi dicit ꝙ electus ꝛ cõfirmat⁹
elapso tempore de ɔsecrãdis epis realiter administrans
priora beneficia ꝑdit que spectãt ad eũ ad quẽ spectãt de
bñficijs vacantibus[a] ordinare siue disponere hic vsqꝫ ibi
inferiora.Ibi dicit de inferioribus dignitatibus ꝛ ꝺ cura
animarum vel parochialium ecclesiarũ ꝙ non dꝫ assumi
qui nõ attigit vigesimũqntuꝫ ãnuꝫ ꝛ scia ꝛ morib⁹ cõmẽ
dabilis sit vsqꝫ ibi cum autē.Ibi dicit ꝙ si taliter assum
ptus non promoueatur ad gradũ ad queꝫ est assumptus
vel ad sacerdotiuꝫ tẽpore ordinato debet remoueri ꝛ alij
cõferri vsqꝫ ibi nec prosit.Ibi dicit ꝙ transgressor huius
constitutionis non potest appellare vsqꝫ ibi hoc sane.Ibi
extendit hanc constitutionem ad preteritas electiones ꝛ
confirmationes.q2 constitutio trahitur ad ꝑterita quate-
nus restet aliquid agẽdum vsqꝫ ibi clerici.Ibi punit ɔ̃sa
ciẽtes.vbicũqꝫ etas cepta habet̃ pro completa.Ibi fauor
est.aut fictio.aut q2 lex vltra ɔcedit.¶ Et no.ꝙ in priua
tiuis semper requiritur ꝙ totum tp̃s sit elapsum.vt.ĩ.eo.
cõmissa.li.vj.q2 lex que stat in finibus temporis ꝛ vltra si
ɔcedit non recipit temporis diuersitatem.ff.de vulg.sub-
sti.l.in pupillari.¶ Econtra quero quot dieb⁹ complet̃
annus.respõdeo.ccclxv.diebus de punctis horarũ lex non
curat.¶ Quot auteꝫ diebus finit̃ mensis.dic ꝙ mensis
finitur ẜm Calẽdariuꝫ occurẽs ẜm ꝙ decurrit.vt not.in-
fra eod.quam sit.super verbo mensem dies naturalis est.
xxiiij.horaꝝ ꝛ nomine diei cõtinetur nox.q2 deseruit diei
tãquã nobiliori sꝫ dies ꝓut distinguit̃ a nocte ẽ q̃ȝdiu lux

a ¶ Quid aũt in abbate an vacẽt ei⁹ bñficia ante bñdi-ctionem an vero regrat̃ bñdictio si-cut i epo re-quirit̃ con-secro vt hic in text.vide Oldra.ɔsi.xxiiij.vbi cõ-cludit ꝙ si regrit̃ bene-dictõ.ꝛ idẽ est canoni sic cõmuni ter in.c.de multa ꝺ ꝑ-ben.

solis sedet super terrã ita ꝙ sit apta ad opandũ ꝛ discer
nendũ.vt no.ff.de ferijs.l.more romano.¶ Quero quid
est dicere in temporalib⁹ ꝛ spũalib⁹.dic vt no.ĩ.ra eo.aua
ritie.li.vj.¶ Quero generaliter quot sint tp̃a.dic vt no.ĩ.
eo.lib.vj.¶ No.ꝙ in episcopo requiritur etas.xxx.anno
rum completoꝛuꝫ ꝛ sic computatio fit de momẽto ad mo
mentuꝫ qd est generaliter verũ.quia etatem tp̃is momẽ-
ta cõficiũt.vt.ff.de mino.l.iij.§.minorẽ.fallit tñ regula vbi
lex vl̃ canon vltra nõ procedit q2 aliqñ lex vltra procedit
ꝙ annus ceptus pro complemẽto habet̃.ff.ad treb.l.qui
filium.§.sabinus.ꝛ.ĩ.e.c.inferiora.¶ Sed nũqd sup etate
possit episcopus dispensare.dic vt in.c.j.de eta.ꝛ quali.li.
vj.ꝛ nunqd epũs sine capitulo.no.ĩ.eo.c.ex eo.in gl.lꝫ eiꝫ
li.vj.¶ Et nũquid dispensatio facta cum causa possit re-
uocari.dicit glo.no.in eo.c.ꝛ glo.¶ No.ibi i sepiẽnio an
anni dispensatio super natalibus que est cõis iuris vulne-
ratio restituat quem natalibus.dic ꝙ si sed elidit defectũ
nataliũ in eũ casum tantũ super quo inuenitur dispensatũ
de filijs presbiterorum.c.ij.li.vj.Nec est extendẽda q2 non
debent plura incõuenientia cumulari eo.ti.ꝛ li.vj.c.i.ꝛ idõ
si papa dispensat super homicidio ñ dicitur dispensare sup
duob⁹ homicidijs vel super vno homicidio.ꝛ tractatu al
terius homicidij.ꝛ si dispensat super homicidijs nõ dicit̃
dispensare super trib⁹.ꝛ ẽ ratio q2 singularis locutio vni-
co ẽ cõtẽta pluralis duob⁹.vt i regula iuris.ꝛ.ff.ad treb.
l.si.No.ꝙ in epo requirit̃ scia.¶ Sed nũqd sufficit ꝙ sit
vnus magnus grãmaticus.rñdeo talis dꝫ esse scia ꝙ de-
beat scire soluere qõnes que habent ventilari in curia sua.
ꝛ in hoc canõ.sta ꝑfertur philosopho.facit qd no.Inn.ĩ.
e.volumine in prohemio.sufficit aũt ꝙ sit bonus theolog⁹
lꝫ nõ studuerit i iure canonico forte q2 ẽ frater minor alio
quin nullus frater minor posset esse epũs ꝙ ẽ falsuꝫ de hoc
ĩ.de consangui.ꝛ affi.c.j.ẜm Hosti.¶ Et no.h regri tria
circa personam.s.ꝙ cõpleuerit etateꝫ.xxx.anno.que etas
nõ incipit in vtero matris sed in partu.vt.C.de posthu.he
dibus insti.l.pe.nam ille qui est in vtero vt dicitur homo
vt.l.si.ff.de assignandis libe.ꝛ.l.vl.ff.de colla.bonoꝝ.§.ff.
si pars heredi.pe.l.antiq.scdo requirit̃ ꝙ sit de legitimo
matrimonio natus.Sed quid si fuit cõcept⁹ ex concubina
ꝛ anteq̃ȝ nasceret̃ fuit cũ ea cõtractũ matrimoniuꝫ.dic ꝙ
peccatum originale est in femia.vt.ĩ.eo.innotuit igl.si eiꝫ
tertio requirit̃ ꝙ sit vite laudabilis.¶ Nũquid ergo cri
minosus sit intelligibilis.dic ꝙ si crimẽ est occultũ est eli-
gibilis secus si notoriũ.vt no.Archi.viij.q.j.in scripturis.
nam notorius criminosus nõ põt esse vite cõdẽnalibis ni
si sordes bonis moribus purgauerit nam de in mũdo mũ-
dum deus ꝛ penitentia facit psalmo.xxj.ꝛ.ĩ.c.qa diligen
tia.ꝛ facit qd no.in eo.dudũ.el.ij.in prin.per ɔpost.¶ Et
no.hic ꝙ vita punitur scie.nimiꝝ qa vita facit hominem
beatum scia in statum.naꝫ vt ait psalmista.q2 nõ cognoui
litteraturas introibo in potentias dñi.¶ Iteꝫ no.ꝙ tri
bus seu quatuor predictis subijcitur terminus cõmunis
s.de magistratu.q2 nullus debet transire sine examine q2
mos seruandus ẽ.ꝛ lꝫ bonitas vite presumat̃.tamẽ scia lit
terarũ nõ presumit̃.vt no.ĩ.eo.c.si forte.li.vj.etas legitĩa
presumitur ex quo.qs est electus ꝛ idoneus repitur.q2 ipe
dimẽta iuris vel facti nunq̃ȝ presumunt̃.vt.ff.de ɔba.l.ab
ea parte.Dicit glo.ꝙ iudex ꝛ arbiter ꝑsumit̃ legitĩe eta-
tis.ff.de arbi.l.iij.q2 q petit recisionẽ alicuius actus debꝫ
probare rescindẽtẽ cãm.C.de i iteg.resti.mino.l.si mino-
rem te.¶ Quero nũquid in abbatissa requirant̃ hec tria
dic vt.ĩ.e.indemnitatibus lib.vj.quia requirit̃ etas legiti-
ma origo ꝛ vita sciẽtia nõ requirit̃ nisi ꝙ sciat regere ꝛ le-
gere canonicas horas.¶ An cõstitutus in peccato mor-
tali sit eligibilis.ĩ.e.perpetuo li.vj.Ineligibilis est nõ ipso
iure sed per sciam probato crimie in spẽ.quis enim ẽ sine
peccato.¶ Nunqd ꝓdigus sit ieligibilis.rñdeo sic si no-
tabiliter sit prodigus q2 luctuosus eẽt ecclesie.gubernan
de dissipatio q̃ȝ vacatio.C.de sentẽ.pas.l.si.¶ Venio ad
ꝺ.cum vero ibi ꝛ ecclesiasticoꝝ bonoꝝ administratiõem
habuerit.ꝛ no.ꝙ ista lr̃a requirit ꝓmotinẽ ɔsecrationẽ ꝛ
possessionẽ ñ cuiuslibet modice rei sꝫ bonoꝝ administrã-
doꝝ ꝛ appellatiõe bonoꝝ itelligo tp̃alia ꝛ spũalia.credo

aūt qꝺ ſufficit ꝙ ſit in poſſeſſiōe maioꝛis ptis vel ſaltim eccleſie cathedralis ⁊ ſedis epalis. ¶ Ad primam facit ff. de ꝯben. emp. l. domū. ad ſecūdum facit q2 q poſſidet caput poſſidet id qꝺ maius ⁊ dignius ē. ar. ff. de reli. l. cū in diuerſis. ⁊ l. j. ff. de offic. pſec. auguſtalis. dicit lex ꝙ pignus ptoꝛiū nō ꝯſtituiť niſi qs realiter in poſſeſſione mittatur. ff. de pigno. act. l. nō ē mirū. §. j. ¶ Itē dicit lex ꝙ peculiū nō ꝯſtituiť niſi interueniat realis traditio. ff. ꝺ pecu. l. nō ſtatim. ¶ Item nō diciť inueſtitus niſi q coꝛpaliter ē inueſtitus. vt in. c. j. qd ſit inueſtitura. ¶ Dicit glo. ꝙ poſſeſſio que dꝫ eſſe pacifica principaľr dꝫ eſſe in ſpūalibus. q2 ſunt digniora a deo ꝙ ſi ē in pacifica poſſeſſione ſpūaliū lꝫ tpalia nō poſſideat. p maioꝛi pte diciť adeptꝰ poſſeſſionē regiminis ⁊ honoꝝ. vt le. ⁊ no. j. eo. cōmiſſa. li. vj. §. ānus. ¶ Sꝫ qd ſi habuit poſſeſſionē duobus vel tribus diebus que ſtatim ſibi inquietať. dic ꝙ nō diciť pacifice adeptus poſſeſſionē ſi fructus interim non pcipit. q2 poſſeſſio in fructibus caniť ꝙ finis poſſeſſionis eſt vtifrui ff. de arbi. l. inter caſtellianū. ⁊ cū euictio iminet in lumine traditōis nō vř res tradita. ff. de pic. ⁊ cōmo. rei vē. l. habitationū. §. fi. ff. de excep. do. l. pater. §. quadrātis. ꝺ B no. in. d. c. §. ānus. vbi videas vtrū traditio momētanea ſufficiat ad liberandū. dic ꝙ aut ex actu obligatiuo ſurgit obligatio ad patientiā ⁊ nō ſufficit aut nō tenetur pati tunc nō ſufficit. ff. de ſerui. ruſti. pdio. l. j. in fi. ff. ſi ſerui. ven. haꝝ. ff. de ſolu. l. numeratōibus. vt no. ff. de ꝯben. emp. l. ſi cum fundū. §. fi. ¶ Quero ꝯfirmatus ſtatim fuit ꝯſecratus nūquid expectabiť tps de ꝯſecrādis epis. rñdeo non. q2 cū ſit vſus felici duplomate ꝯſumpta eſt dilatio. ff. de ver. ob. l. ꝯtinuus. §. cum ita. ¶ Quero aliquis ſuſpēſus ꝓpter diuerſas cās p triēnium. tñ ſcđa ſuſpēſio fuit facta pendēte primo triēnio. nūquid currat ſcđm triēniū pēdēte primo. videť ꝙ non. q2 talis curſus non eēt pena. ⁊ per ꝯſequēs nō purgareť delictū. ¶ Itē q2 ſcđm maleficium dꝫ aggrauare primū. vt. ff. ꝺ pe. l. aut dāna. §. qſqs. ¶ In ꝯtriū vř q2 iſtud ē ſignatū tps quo ad principiū ⁊ finē. ⁊ iō nō pōt ꝓrogari. ar. ff. ad turpil. l. in ſenatꝰ. ff. ad carbo. l. ideo que. ⁊ ſic tpus ꝯfundiť in tpe certe ſi tolleret prima ſuſpenſio adhuc remaneret ſcđa. q2 ſublata vna ſeruitute non tolliť alia ſepata ab ipſa. vt. ff. de ſerui. vrba. pdio. l. ſi domus. ¶ Iſtam qōnem diſputat hic Io. an. in nouella. Ego dico ꝙ maleficiū remaneat quin plene puniať ſiquidem puniatur miniſterio iudicis poterit hoc iudex ꝺclarare qꝺ tempoꝛa nō ꝯfundātur. ar. l. ij. C. vt infra certum tps. que lex ē notabiľ ad hoc. ¶ Si vero pena imponať ipſo facto per legē: tunc ſcđa dilatio vt ita dixerim deglutit primā dilatōem ⁊ in ſe abſoꝛbet eā. ⁊ facit ad qōnem ſtatuti dicētis ꝙ homicida dꝫ ad ꝯfinia ſtare per qnquēnium. ⁊ quidā itra quinquēniū duo homicidia perpetrauit. nūquid ſtabit ad ꝯfinia per decēniū. ⁊ videť ꝙ ſic. nā iteratio delicti inducit iteratiōem pene. vt. C. de ſer. fugi. l. quicūqꝫ. ¶ Item delinquēdi ꝯſuetudine pena augetur ff. de penis. l. capitolium. §. graſſatores. C. de epali audi. l. iij. ¶ Ex pdictis apparet ſolutio fiſcus in penis hꝫ cām lucratiuā. Itē tps in ſpecie nō duplať. de hoc p Bar. ff. ꝺ leg. ij. l. meuius. §. duobus. ¶ In tex. ibi liberā facultatē. ex hoc pꝫ ꝙ nō dꝫ eā qui priuatus eſt citari. q2 iam extraneus factus eſt ipſo facto. lꝫ honeſtius eſſet ipſum citare. vt no. in. d. c. cōmiſſa. in glo. ſic. §. q2 poſſet abſens habere iuſtā defenſiōē. vt. l. iij. §. ſi ad diem. ff. de re mili. q2 tamē nō requiriť ꝙ pcedat cāe cognitio nō exigitur citatio. vt no. ff. de bo. poſ. l. iij. §. pe. ¶ Poſſeſſio tamē nō offeri nō citato *. mirabile tamē eſt emphiteota qui cecidit a iure ſuo dño auſert poſſeſſionē ꝓpria auctoꝛitate p pedum. vt ita dixerim iniectione quā non poſſet auferre vſufructuario. vt no. in. d. c. lꝫ eps. dic ideo ſecus q2 emphiteota poſſidet in noīe dñi vſufructuarius noīe ꝓprio ſicut pbendarius. nā emphiteota largo mō diciť conductoꝛ ⁊ ſoluit cēſum. no. hic in fi. ꝙ pene que imponūtur ipſo facto ⁊ ipſo iure infingunť ſemp regrūt terminos ꝯſumatos. j. e. c. ſtatutū. li. vj. ⁊ in. c. auaritie. in glo. eo ipſo. eo. ti. ⁊ li. quā glo. no. Itē qui poſſidet ptem preſumitur poſſidere in dubio totū cōtentū. ſub eodē noīe ⁊ vocabulo ſicut qui poſſidet

¶ Poſſio tñ an nō auferť ñ citat omiſſio mľtis q̄ ſolent ad hoc aggregari per doc. i varijs et diuerſis locis vió q̄t tuoꝛdeci dicta memorata digna cūulata extenſe p do. An. barba. in rũſi. rub. . C. q admi. i. xj. folio. ⁊ teneas iſtū locum fixū coꝛdi.

angulū agri pſumiť coꝝ agrū poſſidere. vt ſingu. no. ff. de le. iij. l. vxoꝛi ſue. ¶ Et cōclude ex predictis ꝙ nō dicitur quis rem habē quā nō poſſidet. ⁊ iō pꝛioꝛa bñficia nō vacant. Item adhuc retinet vſum ſigilli pꝛioꝛis ecclie donec ſit in poſſeſſiōe ſecūde. ⁊ adde qꝺ no. Archi. j. e. c. lꝫ. lib. vj. ¶ In glo. per cōfirmationē. hec vera in vacatiōe que inducit bona grã. i. per mononē. ſed in ea que iducit mala gratia. i. p ambitionē ſtatī vacat etiā abſqꝫ poſſeſſione. vt. j. de prebē. c. de multa. Idē ſi per renūciationē. vt i cle. gratie. de reſcrip. ¶ Sed nūquid p acceptationem bñficij nō curati vacat curatū. rñdeo ſic ſi in eadē ecclia adeptus eſt curatū. ſecus ſi in alia. q2 ſunt cōpatibilia niſi ſecūdum requireret reſidētiā. q2 impoſſibile ē ꝙ quis reſideat in duobus locis coꝛpoꝛaliter ſicut impoſſibile ē quod duo coꝛpoꝛa ſtent in eodē loco pūctuali. ff. de acqui. poſ. l. iij. §. ex contrario. ff. cōmodati. l. ſi vt certo. §. fi. ¶ Porro incōpatibilibus ⁊ contradictorijs natura ⁊ effectu vľ natura tm̄. vel effectu tm̄ preualet qꝺ vltimo factū eſt. ff. de acqui. poſ. l. ſiquis ante. cetera dic vt glo. hic dicunt. q2 clarius ⁊ recitat per oꝛdinē. dicit glo. archi. habet curā animarū. que cura ſtat in ptāte clauium. q2 poteſt excōicare ſm̄ Innoc. ſubalternať tñ epo q2 ſub eo eſt ſm̄ Archi. tractat hic Ber. qualiter a maioꝛi arguimꝰ. i. inferamus ad minoꝛa ⁊ qualiter ecōtra. ⁊ quidē a maioꝛi arguimꝰ negatione pmiſſa. vt ſi non pōt rex. ergo nec baro. a minoꝛi arguimus pmiſſa conditionali affirmatiua. vt ſi pōt baro q minoꝛ ē. ergo ⁊ rex qui maioꝛ ē. lꝫ iſtud ſit nomē notabiľ ptātis. j. eo. fundamenta. ⁊ ſi pōt exhr̄dari filius nature ⁊ verus. ergo ⁊ abuſiuus. ff. de ver. ob. l. quidā cū filiū. §. videamꝰ. ois rō ad itellectū referēda eſt.

c **Causam que.** Inter compromittentes ſiue alteri electionem cōmittētes tenentur recipere electū a compromiſſario ſi ſit idoneus. No. ꝙ arbitramētum in ſpūalibus ē executioni mandandum niſi ſit iniquū. dicit glo. ꝙ qñ ē iniquū ē ipſo iure nullū. qꝺ eſt verū ēt in rebus prophanis. q2 nō videť hoc feciſſe ꝺ mēte compromittētiū. vt. ff. ꝺ op. liber. l. libertus. ita. vel dic ꝙ in rebus prophanis ipō iure valet ſi compromiſſū ē factum ſuper contractu ſtricti iuris ſꝫ dꝫ reſcindi per iudicē oblato ſuper hoc libello reſciſſoꝛio. primū probať. ff. de arbi. l. ita demū. ſecūdum probať. ff. de verbo. obli. l. ſi quis cum aliter. Et hoc niſi eſſet iniquū apparēter ⁊ exiſteret. quia tunc ē ipſo iure nullum ſicut ſñia que continet expſſum errorē. vt. l. j. C. de erro. cal. ſed in contractibꝰ bonefidei ſi dolus ineſſꝫ nō valēt ipſo iure. vel dic idē ꝙ i dolo mediatoꝛis. vt no. ff. de dolo. l. elegāter. in princi. ¶ Et ſcias ꝙ arbitramētum nō trāſit in rem iudi. quia magis accedit contractui qꝫ iudicio. vt no. in auē. vt diffe. iudi. in pri. col. ix. ¶ Quid ſi compromiſſū nō valuit a pricipio vtrum arbitrium poſſit ratificari. videtur ꝙ ſic. quia ratihabitio ꝺ falſo facit verum. vt. l. iij. §. fi. rem ratā haberi. ff. ad muni. l. titio. dūtamē ſubſtātia non ſit conſumpta. ff. rem ratam hab. l. bonoꝛum. ⁊ no. j. c. quam ſit. lib. vj. in gl. ſufficit. ¶ Item qui facit per alium pꝛopꝛie facit p ſeipm̄ quātum ad legis veritatem. ſi ille hꝫ ſpāle mādatum vel equipollēs. ſecus ſi gnāle. vt no. j. e. vt circa. in glo. pe. li. vj. ¶ Sed glo. dicit ꝙ iterptatiue non vere facit qui p aliū explicat. l. j. §. deieciſſe. ff. de vi ⁊ vi. ar. ⁊ qñqꝫ nec vere nec ficte. vt quia eſſet contra naturā. vt in adulterio. vt ibi no. Nam virtus legis nō poteſt actum coꝛpoꝛalem cui ineſt paſſio ſenſus trāſmutare in aliud ſenſibile coꝛpus. ſed conſidera q2 vbi vocāt fictionē tu voces functiōē. vt. ff. ꝺ ver. ob. l. ꝯtinuꝰ. §. ſi ab eo. non eſt enim ꝓpꝛie fictio. quia lꝫ nō ſit veritas opere in perſona pꝛopꝛia. ff. de condi. indeb. l. ſi non foꝛtē. §. libertus. tamē eſt iuxta veritatem. ſed fictōes nō ſunt ad te reduci ad ſimile veritatis. Ex pdictis ergo videtur ꝙ ratificari poſſunt ſi tēpoꝛa patiunť ſimile vbū ff. de adul. l. non accuſaturus. dic ꝙ nō valet ratificatio. q2 poteſt ſeruari foꝛma iuris vbi deficit ſubſtātia. qꝺ aūt falſum eſt ſubſtātiari non poteſt. ff. de ver. ſig. l. paulus. ad hꝫ facit qꝺ no. in. l. inſtar. ff. de iur e fiſci. li. x. qꝺ non valet non habet ſubſtantiā. ⁊ iñ poteſt habē foꝛmam. Ex. C. de pac.
l. pacto

l.pacto successorū.ε.y.℄ Item no.ꝙ moniales possunt cōpromittere ď electione abbatisse ēt in propriū epm̄ et si possunt ꝯpromittere in aliū qui nō est de collegio. Nam epus nō est de collegio.sed superior eorū ſm Ber.℄ Quero quid de laudo arbitri vtrū possit corrigi p iudicem.dicit glo.ꝙ nō qꝛ dz ei stari siue equū siue iniquū sit dici pōt ꝙ maxime de equitate canonica corrigi pōt si enorme fit. et hoc n̄ per appellationē sed simplicē recursum iplorando iudicis officiū misericorditer loco deficientis appellationis.ff.qui satisda.cog.l.arbitrio. lʒ rigor iuris ciuilis n̄ videatur hoc pati.ff.de arbi.l.nō distinguemus.§.stari q §.ē cōtra oēm naturalem equitatē.et solū hʒ pſuasionē. qꝛ qui ꝯpromittunt in arbitrū iudicē spernūt.et hoc forte fuit legis motiuū.℄ Quid si in cōpromisso dicitur ita ꝙ possit iudicare ď iure et equitate.respondet ꝙ videt equū oibus vel pluribus vel saltē sapiētib⁹ cēset eqtas natural et scripta et si non est in mēbranis.tn̄ in corde hoīs nisi ius scriptū statuat ꝯtrariū expssē.ff.qui et a qui.l.pspexit .ff.ď excul.tuto.l.scire oꝫ.§.sufficit.no.ꝙ clausula de iustitia nō facit cōditionē.sed monitionē qꝛ iudex ius faceret dicitur etiā cū inique decernit.vt.l.penul.ff.de iusti.et iu.nō qꝛ debeat.sed qꝛ pōt vt eleganter no.ff.de condi.inde.l.si n̄ sortē.§.heredi.℄ Si verba ꝯpromissi ita dicāt et ꝓmisserūt nō petere reductionē et si peteret aliquis eorū et obtineret promisit tantundē alteri parti reddere et restituere.Queritur vtrum hec clausula valeat.rn̄ sic.p hoc est lex no.ff.ď libe.lega.l.aurelio.§.testa.ibi et si sunt plures clausule non cōpatibiles vltima inspicitur ibidē.℄ No.ꝙ.§.stari mōstrat cōpromittētis futurū piculū sibi posse in re amicabiliter ꝯtingere.et ideo ꝯpromittētes nō possunt cōqueri de lege:sed ꝯquerant de suo paruo cōsensu.arbiter tn̄ nō trāsibit impunitus.qꝛ enormiter iudicando facit litem suā.vt .C.ď arbi.l.penul.et imoderat⁹ excessus dāni facit dolum presumi.ff.de preto.stipso.l.fi.℄ Ultio no.ꝙ oē arbitramētū in spiritualibus est bone fidei.et debēt esse bone conscientie ad quē debēt referri arbitria que dant aliquibus ff.mandati.l.creditor in fi.℄ Querit glo.an ꝯpromissarius poterit iterū eligere si fecit malā electionē vel elect⁹ noluit ꝯsentire.dic vt.J.e.si ꝯpromissarius.li.vj.tex.dicit ꝙ ꝯpromissarius hʒ prouidere et aliud ē ꝓuidere et aliud eligere. Ista questio soluit in.d.c.si ꝯpromissarius.℄ Quid si mandat alicui ꝙ eligat ptātē ciuitatis et eligit et ille n̄ ꝯsentit.ar.ꝙ possit iterato eligere.ff.de ꝯdi.et demō.l.hec ꝯditio in prin.ff.de iureiur.l.qui p salutē. Nam de effectu videt potius cogitatū.C.si mācipium ita fuerit alienetuʒ l.ea quidē.℄ Ista questio fuit disputata p Jac.de belui. ℄ Et no.ꝙ ante presantationē nō cōpetit electo vel postulato ius deliberandi ergo nec acceptandi nec repudiādi.vt.J.eo.cupientes.§.pe.in glo.ex quo.lib.vj.℄ Querit Ber.vtrum ꝯpromittentes possint re integra cōmissionem reuocare et remittit ad.c.in causis.J.eo.Bal.

n **Osti.** Electus ante ꝯfirmatōem bñficia ꝯferre vel alijs admistrare n̄ pōt ꝙ si fecerit studeat reuocare.℄ Quero qd opet ꝯfirmatio.dic vt in glo.p Cy.C.ď donа.inter virū et vxo.l.ex his vbis.℄ Quero quō reuocat ꝙ nullū est.rn̄deo reuocat de facto sicut de facto ꝓcessit sic.ff.de serijs.l.j.§.j.C.de sacro san.eccle.l.iubemus.§.iconomus.et no.ꝙ quis venit contra factū ꝓpriū qꝛ de iure nō⁹ tenuit.ff.quoꝝ legatoꝝ.l.j.§.ꝙ ait.et est via brocardica de q̄ tractāt legiste.ff.de adop.l.post mortē.et Ber. ď distinguit. Nam aut lpquimur in iudicijs aut in negocijs. Pmo casu aut interlocutoria et iudex pōt mutare et reuocare.et ego dico ēt in deterius inspecta nec mera iudicis ptāte qui pōt de albo facere nigrum et de nigro album.ff.de peculio.l.eo tpe.et no.ff.de condi.inde.l.si non sortem.§.heredi.et lex qn̄qꝫ facit istam digressionē.ff.de secūdis tabulis.l.eqsimus.℄ Ista ergo gl.tradit regulam ꝙ omnis interlocutoria pōt reuocari. Jdeꝫ no.C.sniam rescin.non posse.l.j.fallit si iurisditio ē consumpta vl officiū iudicis expirauit vel terminus littis veniat ita ꝙ iudex n̄ habeat vltra quid faciat de offi.dele.c.significantibus.ff. de excusa.tu.l.scire oportet.§.ꝯsequens.ff.ď arbi.l.qualeʒ.

o ℄ Uide barba.cōsi. xl.colū.xij. lib.j.et vide pulchra et aurea verba aretini i l.q superstitis i.vij.col. cū seq.ff.de acq.here.

§.fi.et scias ꝙ omne iudiciū incipit ab interlocutoria.i.a citatōe.vt insti.de pena temere liti.§.fi.et iō iudex citationem suaʒ potest cancellare et terminū in ea assignatū reuocare terminus iste siue dilatio dr̄ expectatoria qꝛ finis ei⁹ est comparitio.de hac loquit.J.de offi.dele.c.ꝯsuluit.alia ē denūciatoria vt qn̄ quis dicit se opus facturum tali die.et ista nō ꝓrogat.vt.ff.ꝙ vi aut clam.l.si iure.§.fi.℄ Porro interlocutoriam reuocare pōt nō solum auctor lʒ successor eius interloquētis vel superior.si ad eū cā deferat.ff.q satisda.co.l.arbitrio.et dic.vt in.l.qō iussit.ff.de re.iudica. ℄ Dubitari potest quid de snia appellatōis deserte. Nā lʒ ꝯcludat parti.tamē nō cōcludit iudici quin valeret ei⁹ snia errore nō expresso. Nam cum ad eum adhuc pertineat cognitio.vtrū apellatio sit deserta vel nō.ergo nō ē fructus iurisditiōe sua.℄ Igitur valet snia et hec est veritas dicaʒ.J.de a p.c.cū cessante.et hec quo ad iudicē.sed pars que errauit.aliqn̄ pōt emēdare.aliquādo non.vt.l.edita actio.C.de eden.et.ff.fami.her.l.qui familie.factum antē superioris vt rescriptū emēdare nō potest.vt.C.de libera. cā.l.cum precum.de negocijs ḡt dimitto qꝛ eēt nimis longum.℄ Adde ꝙ hodie taliter administrās est ipso iure pruatus.vt.J.e.auaritie.lib.vj.ēt si velit administrare sub pretextu iconomi status vel protestatiōis quis est fraus in nomine qō no.Bal.

c **Onsideramus.** Electō fcā post appellationē et ꝯ pñilegia eccle dʒ rescindi.tn̄ secunda electio fcā nō cassata prima nō valet. Dico quando est possibile de iure vel de ꝓbatiōe ꝙ pria ꝯfirmatur.ff.de excu.tut.l.diximus.sed et si est nulla ipso iure. tūc fcōa electio nō tāquam fcōa sed tāquā sola ꝓualet efficaciter prima nō cassata ſm Cōpo.et Jo.an.qꝛ ꝙ nullum est nullius auctoritatis est.℄ Jtē qꝛ paria sunt nullum et cassatū.vt.ff.de iniusto testa.l.posthumi.§.post defectum lʒ cassata nō prestāt impedimēta:ergo nec ea que est ipso iure nulla dic ꝙ vbi nō requiritur snia ibi nō requirit cassatio sed vbi requirit snia ēt si dicat nulla ibi requirit cassatio qō petat cassatio facit ad statutū perusinū.℄ Et si dicas qd pōt cassari si nullū est.rn̄deo qō hʒ esse pōt cassari quātum ad figurā esse.vtꝫ dicat ꝯfirmatus ille a cuius cōfirmatione est appellatū et quātum ptinet ad merū factū sicut quātum ad effectū nudū.no.J.e.auaritie.lib.vj.arg.ff. iudi.solui.l.pe.℄ Casus. Jo.frontini post appellationeʒ factā fuit electus ꝯtra priuilegia ecclesie appellatione pēdente fuit fcā fcōa electio de alio vtraqꝫ electio cassat absqꝫ.rn̄ infamia electoꝝ nec pōt alter eoꝝ eligi in eadeʒ vacatione sed in alia sic.℄ Adde ꝙ siquis ex famosa cā eēt repulsus de alia nec in eadem posset eligi.℄ Sed nūqd per exceptioneʒ repulsus efficit infamis.dic ꝙ nulla exceptio infamat qꝛ snia que fert super exceptione est interlōcutoria.ff.de infa.l.lucius.et.l.qd ergo.§.quātū.vbi traditur regula ꝙ nulla interlocutoria infamat nisi ex adiūcto genere pene execute.eo.ti.l.ictus fustiū.ad hoc facit ď ordi.cognil.c.cuʒ dilectus.in fi.℄ Dicūt iuriste ꝙ bānit⁹ pp contumaciaʒ nō est infamis qꝛ bannum est interlocutoria et pōt mutari seu emēdari.vt.l.diuus.ff.de custodia reoꝝ et imediata cā bāni est cōtumacia. Nam cōtumacia examinat seorsum a crimine nō imponit terminum liti nec iurisditio est consumpta nec officium iudicis ē expiratuʒ cū restar id qō principale est.i.diffinitio cause et terminus pene.℄ Jtē dicunt ꝙ condemnatus ex inquisitione in absētia non est infamis quāquā snia principalis lata super inquisitiōe sit diffinitiua.qꝛ est terminus litis.et ideo nō potest reuocari.vt.ff.de arbi.l.qualeʒ.§.fi.et rō est qꝛ in ea nō est seruatus ordo iudicioꝝ et qꝛ ē processum contra iuē cōe.vt.ff.de suspec.tu.l.iij.§.pterea.per Dy.vbi ergo imediata cā cōdemnationis est ꝯtumatia absqꝫ eo ꝙ ꝯstet ď maleficio talis cōdemnatus nō ē infamis.secus si sententia fert ex inqsitiōe cōtra pñtem.qꝛ talis snia eū faceret infamē.dūmō esset lata precedentibus aliqbus indicijs vel cōiecturis et nō ex impetu vel ex arrupto.ij.q.j.nos i quēquam.℄ Porro si lata est a iudice incōpetenti nūqꝫ infamat.vt.J.de iudi.c.at si clerici.et hec ē rō quare lata ab

arbitro non infamat ēt si emologet: q2 nec cōfessio facta corā arbitro. vt. ff. de infamibus. l. qd ergo. §. ex cōpromisso. Nam apud arbitrū nulla ē iurisdictio iure publico introducta. vt. C. de arbi. l. i. nec ē necesse appellari ab ea: q2 ex ea nō orit actio iudicati lz quādoqz oriat actio i factū ex generali capite. s. quotiēs alia actio deficit. vt. C. de arbi. l. ne arbitris. z. l. cum antea. titulus eius actōis ē ex varijs figuris causarum. quia nō hz materiā formantem sibi nomen specificuz nec aptaz ad informare nominatiz titulū actionis vnde anomala dici potest. i. sine regula. ¶ Ultimo no. q illa qui inouat lite pendēte male facit tamē nō efficit infamis: q2 certe sunt cause expresse a iure que sunt famose. alie vero nō sunt famose nec faciunt quē ineligibilem. vt hic. ¶ Extra querit vtrū sñia lata ex cōtumacia ad penā pecuniariā transeat in heredem. dic q sic. sed si non esset lata nulla pena ex fictione descendētes ēt lite ptestata trāsitet in heredem. vt probat illa. l. no. ff. d iure fis. l. eius qui delatorē. ¶ Porro ēt pendēte appellatione mora soluit iudiciū criale si bona veniebāt in consequētiam status tacite z nō pncipaliter ppter se idez si pēdente tpe appellandi. z de hoc est vnica glo. in iure. ff. de accusa. l. ex iudiciorū. z ibi p Dy.

Suffraganeis.

Metropolitanus pfirmatus pōt mādare suis suffraganeis ēt si ñ recepit palliū q pſecrēt pſecrādos. Dicit gl. q eps in sua diocesi oia pōt archieps vero episcopo pcedēte eū in sua diocesi. vt no. J. e. c. qñqz. in vlti. gl. li. vj. ¶ Opp̄o. ante receptū palliū archieps ñ pōt pſecrare. ergo nec alij pſecrāda cōmittere vel mādare. q2 qui nō pōt per se nec p aliū. In qua eīm virtute facit iste alius nisi in virtute mandātis. vt. ff. de offi. eius cui mādata ē iurisdictio. l. z si ptor. si ergo nō pōt mādans p se ergo nec p aliū. Solu. fallit hec regula ptērea hic nō cōmissio sed mādatū siue iussus qui importat necessitatē. z ideo lr̃a dicit ad mādatū nō aūt dicit ad cōmissionez. qñqz tñ reperit q qs dat q ñ hz. vt no. ff. de insti. z iure. l. manumissiōes. q2 hz causaliter lz nō formalr. i. in virtute causandi. ff. de manu. l. ab agnato sic epi qñ habēt gladij ptātē alteri delegāt eā lz p se nō exequūtur q2 eēnt irregulares. ¶ Porro iste metropolitanus mādat iurisditōem q pōt ñ pſecratōez: q2 cū pſecrator hz iure pprio z ordinario tñ erat quoddā ligamē qd ipediebat q remouet p mādatū. qdā. n. possumus cū adminiculo alterius q nō possumus soli. ff. ad. l. aquil. l. ita vulneratus. ¶ Sz nūqd vacāte sede metropolitanus possit hoc mādare caplo. rñdeo sic q succedit i iurisditione. sm Compost. z idē est dicendū de pſecratōne virginum z de celebratione ordinū vt possint hoc mādato capituli expediri p aliquē. i. p epm pſecratum.

Super eo.

Cassata electione pp vitium forme potest iterū eligi idē secus si pp vitium psone vel simonie ēt sine suo vitio cōmisse puta p frēs vl' cōsanguineos ita q simonia fuerit finalis cā electionis z ē spālis in vitio simonie alr ē iniqssimū vt vn' alteri' odio pgrauet. vt. l. iniqssimū. ff. de iur. z fac. igno. Dicit Ber. q ois illegitime natus ē irregularis ēt bastardi z tamē adulteriū qñqz deo placet ñ ratione cāe sed ratione finis vñ ex iesse bastardo surrexit virga. i. dauid sicut scriptū ē surrexit virga ex rādice iesse sed ista fuit dei dispēsatione regnum remaneret sine tāte hr̄de. Golyas aūt fuit spurius vt dicit magister historie. ¶ Cassatio ē duplex. s. declaratoria vt p vitiū forme z recissoria vt pp vitiū psone. vt hic z prio modo exponit cassari. i. in irritū nūciari. z facit ad statutū pusinū de cassandis testamētis non insinuatis que pp defectū insinuationis sunt ipso iure nulla vt intelligatur petere cassationē qui petit pptērea nullū declarari. ¶ Sz quid si ē dubium propter quid fuerit electio cassata. respondeo iudex dz in cassatione exprimere cām. vt. ff. de infa. l. ij. §. ignominie. si non exprimat requiritur ad acta. ff. de suspectis tu. l. enim. si non apparet: tunc q2 maior ē vitiū criminis qz ordinis non seruari psumit cassata pp vitiū forme q2 mitior psumptio ē eligēda i dubio. vt. ff. de penis. l. si preses. ¶ Quero vtrū remotus per exceptionē fiat isamis. glo. sentit hic q sic adeo q ad nullaz dignitatē possit pmoueri qd itelligit nō vi exceptiōis sed ppt pbationē criminis. vt in auc. qūo opor. epos. §. si quis aūt talis. z. lxxxj. di. tātus daniel. Porro nā exceptōnis vt ex eius diffinitōe appatet est excludere z nō punire. vt no. iij. q. vj. hoc quippe. z iō nō hz se necesse subscribere ille qui excipit. q2 pena nō iminet. hinc ergo nec inde q2 dz esse cōuersio tallionis. q2 tallio nō ē aliud q retorcutio pene. Et adde qd no. J. de accu. sup his. z qd dixi. s̄. eo. cōsiderauimus. ¶ No. q sm ius ciuile ex attestationibus restium nō surgit infamia. ff. de iureiurā. l. sed z si possessori. §. penul. sed de iure canonico sic si probationes sunt luce clariores tanqz ex notorio sed ex presumptionibus non surgit infamia.

Cum monasterium.

Monach' vnius monasterij seu hrmitarij pt in alio monasterio eligi in abbatē. ¶ Casus. Frēs mōasterij de pellicia obseruātiā religiōis z ordinez adiecerūt tādē quēdā monachū heremitā vite laudabilis z boni testimonij i abbatē postulauerūt epūs assensit z supplicauit pape q cōfirmaret tāqz canōice scm̄ q papa pfirmauit. ¶ No. q pp malos mores z viuē iordinate ñ pdit ius eligēdi qzqz tenētes vitā dissolutā pñt de monasterio expelli sm glo. qd tene mēti. ¶ Opponit q hrmita nō possit eligi i abbatē. q2 pōt hr̄e ppriū sed abbas nō pōt hr̄e pprium. So. hic loquit de hrmita qui sic vocabatur a loco sicut camadulēses. tñ erat monachus z pfessus alr nō possz eligi i abbate. vt. J. eo. c. officij. z. c. ad nostraz. lz non esset eiusdez ordinis z eiusdez habitus. hodie vero licz possit postulari nō pōt eligi. vt. J. eo. c. j. i de. z de itellectu illius. c. vide quod no. Archi. xvj. q. j. qui vere. z. J. de excess. prela. c. vno. li. vj. i verbo heremite cā. ¶ Quero vtrū pstitutus i minoribus possit eligi in abbatem. glo. dicit q nō. sed dz postulari archidi. no. ptrariū. J. eo. cum ex eo. lib. vj. prima verior sm Joā. an. ¶ Quero quibus verbis sit vtēdum per p superiorē i postulatōe z quibus in electōe. rñdeo in electiōe dz dicere cōfirmam'. in postulatione dz dicere admittim' sm glo. facit. ff. de ritu nup. §. lui in pnūcia. Dy. in verbo pfirmamus.

Cum terra.

Nō vz cōsuetudo per quā collegiū vacantis eccl'e ad voluntatē patriarche vel regis tenet sibi platum eligere laici ex pſuetudine nō pñt prescribere ius eligēdi. hoc est verū si sunt layci pfessione z habitu. secus in puersis z oblatis. ¶ Sed qs eligat porem hospitalis. no. J. eo. c. sup eo qd in vltia glo. ¶ Casus. Erat pſuetudo hierosolimis q eccl'a collegiata vacante puētus ad quē electio ptinet de iure noiaret secrete ptriarche vel regi duas psonas z q patriarcha vel rex haberet facultatē alterā ex ipsis assumēdi in prelatū z etiā vtrūqz cassandi papa pſuetudinem reprobat. q2 est ptra ecclesiasticam libertatē z mādat electoribus q pueniant in vnuz locum z iuocata spiritus sancti gratia personaz nominēt idest eligāt ita q in materia. i. in psona vel in modo idest in forma nō sit peccatum quod facere valeāt donec ecclesie vacāti sit d congrua persona prouisum. i. sit facta legitima z solemnis electio ex postfacto ñ prohibetur hoc insinuare regi vel patriarche z requirere eius assensum. hoc tamē pretermisso non viciatur electio. ¶ No. quedaz pponuntur z significant vel prohemiuz vel causam. qdam postponuntur. z ista non regūt verbum principale sed ab ipso regunt. z verbum principale ē capl'm non rex. ¶ In tex. ibi cum terra. i. sancta hierusalem. Ibi puēr'. no. q ad puētum vacātis ecclesie ptinet electio. Ibi latēter. in aribus patriarche vel principis. z no. q vni soli vel duobus manifestat dicit fieri latēter z occulte. Ibi plenariaz. i. ad libitum voluntatis. ff. de le. iij. l. fideicōmissa. §. quāqz. Ibi libertatis. quia pena infligitur eligendi libertas. i. effect' libertatis. ¶ No. q illud quod est contra formam ecclesie dicitur esse contra libertatem ecclesie. Ibi. prauitatez. idest quaten' est praua. Ibi abolenda. i. non est necessaria abolitio

Cassatio ē duplex.

abolitõ iudicij. ¶ Et no. ꝙ qñ electio ẽ facta contra liber
tatem ecclesie ea non cassata põt fieri alia. ¶ Item no. cõ
suetudinẽ contra libertatẽ ecclesie pscribi non posse ⁊ sta
tuta cõtra libertatẽ ecclesie pscriptiõe tẽporis nõ firmari.
¶ Item no. ꝙ contra libertatem ecclesie dicit id quod ẽ
cõtra libertatẽ electionis ⁊ eius virtutem. ¶ Item con-
tra libertatem dicit consuetudo vnius terre licꝫ nõ ledat
vniuersale statutũ ecclesie sed in vno loco tantũ. ¶ Item
contra libertatẽ ecclesie dicit pluribus modis vt plene di
xi in autẽ. cassa ⁊ irrita. de sacrosan. eccle. ¶ No. hic ꝙ li-
bertas requirit efficaciã nec dicitur leberũ ꝙ ex nutu alte
rius dependet. ¶ Item nota ꝙ dicit contra libertatẽ ec
clesie id ꝙ est cõtra ius cõe vt cõtra ius collegiorũ eccle-
siasticorum ergo princeps ⁊ tyrãni qui statuunt ꝙ sine eo
rum consensu electiones prelatorum nõ fiant errãt nimis.
¶ Quid si statuũt ꝙ nõ possint fieri d extraneis. sed solũ
de compatriotis ⁊ in patria inueniuntur multi probi ⁊ p
bissimi. respondeo hoc est honestum tñ vulnerat libertatẽ
quia nimis artat eam. ¶ Item no. ex isto ca. duas propo
sitiones videlꝫ lꝫ nõ interueniat vis cõpulsiua si tñ inter-
uenit dolus dicitur fieri contra libertatem ecclesie. arg. ad
hoc. ff. quarꝫ rerꝫ actio nõ datur. l. j. §. que honorande. ⁊ in
c. sciant cuncti. de elec. li. vj. vnde qui facit violentiam con-
sanguineis eligentiũ videt facere ipsis eligẽtibus. qꝛ vnus
qsqꝫ timet de carne ꝓpria ⁊ custodit sanguinẽ ꝓpinquo-
rum. vt legit ⁊ no. ff. vt i ius vocati. l. ij. ff. ꝙ metus cã. l. isti
qdã. ff. de insti. ⁊ iu. l. vt vim. ff. de cõdi. ⁊ demon. l. heres
meus. §. ꝙ in fraudem. C. si quacunqꝫ preditus ptãte. l. j.
¶ Item no. ꝙ ꝓperã factuꝫ põt reformari siquis habet
ordinariã. i. iure ꝓprio ptãtem cognoscit aũt ꝙ sit ordina
ria. qꝛ transit ad successorẽ ⁊ ẽ in rem scripta ⁊ perpetua.
Ibi in vnũ locũ ita ꝙ ñ vnus in vno loco alter in alio. Ibi
spiritus sancti grã. quia ablatiuus iste. s. inuocata impor-
tat cõditionem. vt. ff. de euic. l. euictis. ⁊. ff. d cõditio. ⁊ de
mon. l. a testatore. Uidendũ ꝙ hec inuocatio sit de forma
substantiali ꝙ non credo de esse sed de bñ esse. quia consi-
stit in sola reuerentia ⁊ non influit aliquid. Ibi donat. no.
ꝙ nõ sufficit semel fieri nisi idonee fiat. ff. ad tertulianũ. l. ij.
. §. si mater. ff. q satis. cog. l. quotiẽs. ff. de fideiusso. l. qui sa-
tisdare. ff. de iureiur. qui per salutẽ. Ibi nolumus. no. ꝙ cõ
tra libertatem ecclesie rex vel patriarcha nil possunt sta
tuere. ¶ Ultimo no. ꝙ valet secunda electio nõ reproba
ta prima que fuit facta contra ius constitutionis facit re-
gula non prestat impedimentum lib. vj. ¶ Contra istud
vltimũ notabile glo. opponit ꝙ optimũ sit falsum in defe
ctu materie. vt. s. eo. considerauimus. Nam nõ valet ele-
ctio prima nõ cassata dic vt in glo. So. qꝛ eligentes scien
ter indignũ perdũt vocẽ. sed dic ꝙ hic ignorãtes elegerũt
indignũ. ¶ Tertio op. ꝙ ꝓpter vitiũ forme perdũt vocẽ
ergo iterato non possunt eligere. vt. j. eo. qꝛ ꝓpter. So. ibi
de iure nouo hic de antiquo. Nã tpe istius decretalis non
erat illa pena introducta. ¶ Item no. hic illa verba qui
ꝓ tpe fuerit de quo habetur alibi in pluribus locis sensus
horꝫ verborꝫ qui pro tempore fuerit. i. tunc tpis que dictõ
tunc ꝯplectitur totũ actum a principio vsqꝫ in finem. qꝛ cõ
prehẽdit tps necessariũ. vt. C. de testa. l. j. ¶ Aliquando
no. extremitatẽ tpis. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. l. iij. ¶ Iteꝫ scias
ꝙ si electio plata est facta ꝑ metũ hois vel consuetudinis
vel metu indignationis principis põt etiã fieri prima nõ
cassata quia illa facta fuit contra libertatẽ ecclesie vt hic
patet. ¶ Porro metus detegit voluntatẽ error ignoran
tiam discooperit ⁊ nihil sub celo est ita cõtrariũ voluntati
sicut metus. vt no. ff. de iurisdi. om. iudi. l. si per errorẽ. quẽ
vox tonitrui. i. feruor in clamorẽ populi scutere ꝯsueuit. vt
. s. eo. c. osius. Nam viscera cõmota sunt ⁊ mens conster-
nata clamoribus ⁊ qd nã timet rõ nãlis timere videt qa
ais angustias corporis sentit ⁊ intus pungit qd exterius pre
mit. ¶ Adde ꝙ vbi sensus ibi passio ⁊ si bonus ẽ sensus bo
na est passio ⁊ si malus mala tñ ois homo ꝯsideratur du
pliciter vno modo ꝓm carnẽ. i. sensualitatẽ alio modo ꝓꝫ
spũm. ¶ Qui aũt ꝓꝫ carnẽ ⁊ sensualitatẽ vocat homo ex
terior. ¶ Qui aũt ꝓm spũm interior ⁊ interduꝫ spiritus
gaudet de eo ꝙ caro ingemiscit ⁊ plorat in mã ecclasti

ce libertatis quicqd affligit sensum vel adducit illicitum
terrorẽ dicit esse ꝯtra libertatẽ. ⁊ tñ ꝙ fit ꝯtra cõsciam. i.
cõtra hominẽ interiorẽ sine metu sensualis passiõis nõ di
citur fieri ꝯtra libertatẽ ecclesie sed ꝯtra libertatẽ cõscie.
¶ Iteꝫ no. ꝙ vbi ploratus ⁊ vlulatus ibi passio penetrat
cor ⁊ eo mõ probat metus per viam signi. licꝫ forte testes
nesciãt ꝓbare metũ per viam cause. vt qꝛ audiuerunt vlu-
latũ sꝫ nõ viderũt cruciatũ. ¶ Et adde qd no. Bar. ff. de
no. ope. nũ. l. de pupillo. §. siqs ipsi. ¶ Item per locum a
cõiter accidẽtibus. C. de proba. l. neqꝫ natales. ¶ Itẽ ne
gare sensum ⁊ querere adminicula est infirmitas intelle-
ctus. ff. de verb. ob. l. ꝯtinuus. §. cũ ita. ff. de his qui sunt sui
vel alie. iur. l. filium.

T Ransmissam. Electus confir
matus etiaꝫ nõ
ꝯsecratus põt oia q̃ sunt iurisditõis sꝫ nõ ea que
sunt ordinis ⁊ dignitatis epalis. ⁊ sic hꝫ iuris
ditõeꝫ ita ⁊ banna ⁊ oia que iurisditioni accedũt. vt no. j.
e. qꝛ sepe. sup ṽbo reseruati. li. vj. ¶ Sꝫ hoc verꝫ nisi fructus
iurisditiõis vel vacatiõis sint alij reseruati. j. e. statutum. in
de. qꝛ noie ꝓuentuũ ista oia ꝯtinent. ff. ꝙ vi aut clam. l. is
qui in puteũ. §. si postea. tex. no. nec est necessaria alia inue-
stitura vł emãtacio qꝛ inuestitura. aliqñ fit per mantellũ.
vt no. insti. de ver. ob. post principiuꝫ. in glo. naui. vel ꝑ ba-
culũ. Per. A. vel. B. vel ꝑ ziferas nõ põt fieri electio. qꝛ
naturaliter nõ significãt hoc. vt no. insti. de verb. obl. post
prin. in glo. habilibus quã no. ¶ Casus. Eps erat electus ⁊
ꝯfirmatus. tñ non erat ꝯsecratus volebat punire excessus
suorꝫ clericorꝫ qui faciebãt matrimonia laicorꝫ. ¶ Itẽ eo
rũ qui postposito habitu clericali vestes induunt laicales
dicebat per istos clericos ꝙ antequã eẽt ꝯsecratus exces-
sus eorꝫ nõ poterat corrigere papa dicit posse. sed ea q̃ mi
nisteriũ desiderãt ꝯsecratiõis hec exceptio. tu nõ es ꝯfir-
matus ẽ piudicialis. puta si tãquã platus agebat. Ideo
enim dr piudicialis qꝛ facit inter actorẽ silere ⁊ nõ ꝓcedi
sup cã priusquã exceptio terminet nec sup alia. secus si ex-
ceptio nõ eẽt piudicialis. C. de excep. si qdẽ. ¶ Et ad in-
telligentiã horꝫ ṽborꝫ. facit qd not. insti. de actio. §. piudi-
ciales. in glo. ordi. ordo piudicialis dr qꝛ oibus litibus mo
uẽdis interim piudicat. ¶ Primo qro extra de his que
ptinẽt ad iurisditionem glo. dicit sicut iudicare excõicare
subaudi absoluere corrigere. subaudi excessus vel malos
mores. dicit lex ꝙ malus mos est nubere infra annum le-
ctus. C. de secũ. nup. l. j. tñ de hoc ñ intelligit hic qꝛ de iure
canonico ñ punit pena poli nec pena fori ꝓpter licentiam
apostoli misertus est apłus nature humane. ¶ Itẽ iura-
mẽta recipere ⁊ vasallis eccłe. ¶ Itẽ inuestire. dicit Cõ-
po. hic per inuestiturã acquirit ius qd verꝫ ẽ in iuribus rerꝫ
incorporaliuꝫ sed in rebus corporalibus reqrit inuestitura
corporalis. dic vt. s. de ꝯsue. c. ij. ¶ Itẽ ꝯfirmare. s. electos
postulatos vel psentatos vel etiã feuda. vt in. c. j. qui suc-
cessores teneant. colla. x. ¶ Itẽ bñficia ꝯferre subaudi ec-
clesiastica vel tẽporalia. puta feuda qꝛ feudũ appellat bñ
ficium ⁊ sicut põt inuestire. ita ecõtrario põt disuestire rõ
nabili cã subsistente. ¶ Itẽ dicit gl. ꝙ similia que ꝯsistunt
in iurisditione. hoc. n. scias ꝑ regulã. qꝛ oia q̃ ñ reqrũt mi-
nisteriũ ꝯsecratõis dicũt ptinere ad iurisditõeꝫ. ¶ Mo-
do videamus ea que sunt ordinis epał siue dignitatis epi
scopalis. dicit gl. qd est ordinare clericos. vide qd no. Ar-
chi. xviij. q. ij. siqs abest. ⁊ Host. j. de offi. archi. c. vltio. bñ-
dicere virgines ecclas vel altaria ꝯsecrare qꝛ quo ad ista
ante ꝯsecrationem dicitur ecclesia quodãmodo viduata
vel ei simul qꝛ non est plene nupta. ¶ Secundum Ber.
quero an liceat sacerdotibus mercantias facere. certum
est ꝙ turpes mercãrias ⁊ negociatõnes nulli licet facere.
sunt enim quedam mercãrie turpes vt facere cambiũ sic-
cum ⁊ similia sunt ⁊ alie honeste ⁊ mũdo necessarie. tñ sa
cerdotibus nõ ẽ pmissuꝫ qꝛ debẽt vacare diuinis officijs.
⁊ ideo sacerdotes non debẽt ascribi in libro mercatorum
⁊ descripti non haberẽt bñficium matricule. qꝛ qui actui
deseruit nomẽ habẽ non dꝫ. C. d sacrosan. ec. l. qui sub pre-
textu. ⁊ tñ si facit non denegat ei actio. C. d epis. ⁊ cler. l. ij.
arg. ff. d peti. hrd. l. si possessor ei nec ꝯtra eum. l. in eum. ff.

de institoria. ¶ Quero an ille qui postponit habitū habeat priuilegium clericale. rñdeo sic nisi sit premonitus. ¶ Quero qd est dictum priuilegium clericale perdere. rñdeo. i. nō dʒ ab eccl'a defendi cuius maiestatē nititur impugnare. ſm Bar. ac si diceret ē extra protectionē ecclesie. C. de naturalibus liberis. l. j.

Cum inter. Qui renūciauit abbatie lʒ si sit ꝯsecutus bñficium occasiōe abbatie sibi pollicitū ad abbatiā redire nō pōt nec appellare nec ad ipsam abbatiā āplius eligat si tñ electio alia fiat a suspēsis pōt se tanq̄ qlibʒ de. c. opponere ⁊ ē veritas ingrēda. ¶ Casus. R. senior fuit electus abbas qdaʒ monachi ⁊. R. iunior se opposuerūt. ¶ Papa ꝯpulit dictū. R. seniorē renūciare abbatie. i. iuri sibi q̄sito p electōeʒ sʒ volēs ei recōpēsare ꝯtulit ei quoddā aliud bñficiū eiusdē monasterij sʒ illi monachi q erāt eius ciuili impediuerūt ne hēret possessionē ⁊ dū vellent facere aliā electōeʒ. R. senior appellauit tñ ipsi elegerūt. R. iuniorē. Papa dicit talē appellatōem nō valere q̄ nō intererat appellantis ex eo q̄ renūciauerat iuri suo sed q̄ obijciebat. R. iuniori ꝙ eligētes cū erāt suspēsi ⁊ habebat p̄sumptōeʒ ⁊ indiciū pro ⁊ ꝯtra cōmisit cāʒ iudicibus qbus mādauit ꝙ si de suspensione nō appareret ꝙ de ꝑsona idonea ꝓuideret' idest de dicto. R. iuniore si appereret idoneus. ¶ No. ꝙ bono pacis quē ꝯpelli ad renūciandū. ¶ Itē no. ꝙ lʒ nō seruetur ꝯpositio tñ firma manet renunciatio. ⁊ rō est q̄ ꝯtractus inoiatus hinc ⁊ inde nō hʒ locū in spūalibus vnde renunciatio ē per se. ⁊ simplr ⁊ ꝓuisio ē per se sicut si in vno instrumēto ꝓmittere tibi dare fundū in alio instr̄o tu ꝓmitteres etiā incōtinēti mihi dare domū. ex hoc enim nō fulgaret ꝯtus do vt des. ⁊ ideo si donatio ē hincinde facta in diuersis instr̄is quelibet donatio ē simplex ⁊ irreuocabilis qđ ē no. dignū. Uel dic cū querit' an ꝓpter obseruātiā pacti possit recedi ab eo qđ finituʒ est aut pōt reponi in pristinū statū ⁊ nō recedit'. vt hic. ⁊. C. d trāsac. l. cū mota. aut pōt reponi. ⁊ tūc aut cā dat eē ⁊ ꝯseruatōeʒ inesse ⁊ tūc pōt recedi aut nō dat esse sed ē qdā respectus a remotis. ⁊ tūc nō pōt recedi. vt hic. Ubicūq̄ apponitur dictio vt que ex natura sui hoc sonat resultat ꝯtus inominatus. verbigr̄a. do vt des facio vt facias ⁊ duo alij qui ex ꝑposteratōe cognoscunt'. vt facio vt des ⁊ do vt facias ⁊ oēs sunt prime vel secūde ꝑsone. ¶ Si aūt tertia supponitur ꝑsona vt do vt faciat nō ē ꝓprie ꝯtus inoiatus. q̄ tertia ꝑsona nō obligat' ⁊ vestiunt' isti ꝯtus vestimēto extra rem sicut homo qui calefit ab igne calefit a calore extraneo ⁊ nō a calore inato ⁊ est natura ꝯtuum frigoruʒ siue inominatorum. q̄ ſm glo. iuris ciuilis frigide nature sunt ⁊ nō vestiunt' nisi per vestimētum appositum eis ad similitudineʒ hominis nudi. vt no. ff. de pac. l. iurisgē. §. qnimo. ⁊ ad similitudinē hominis qui nascitur nudus ¶ Item hominis qui frigore ꝯhit neruos. ⁊ ꝓpter frigiditatem nō est aptus ad aliquid agēduʒ. riget. n. corpus pp frigiditatē ⁊ extēditur virtus eius pp caliditatem ⁊ philosophi legum imitati sunt philosophos nature. ff. de ꝯhen. emp. l. labeo scribit si mihi. ¶ Si ꝯtract᷒ ē nudus nō pōt dici ꝙ istud sit pactum nudum cum ex eo nō orit' obligatio naturalis tñ si sit traditio multum operatur. d dona. inter vi. ⁊ vxo. l. papi. cū nihil sit ꝯfirmari nō pōt. ⁊ nūc intelligis rōneʒ illius legis. ⁊ idem in donatōe q̄ facit pater filio existēti in eius ptāte. de dona. ante nup. l. j. C. p Cy. ff. de dona. l. ij. per Bar. ¶ No. ꝙ ꝓpter conflictum p̄sumptionum ꝯtriarum neutra aliquid ꝯperat'. idē dico si vna fama est contraria alteri. quia neutra habʒ ꝑdominium in pari causa. ¶ No. ꝙ qui renunciat abbatie renūciat liti ⁊ cause ⁊ ideo si appellat ne noua electio fiat eius appellatio ipso iure nō tʒ quia iam renunciauit proprio īteresse qđ est notabile. ¶ Ex hoc sumitur regula ꝙ ille cuius nō interest non appellat ꝙ intelligitur. i. si ex eo capite appellat ex quo capite non interest lʒ intersit ex alio capite q̄ caput non intētatuʒ nō iuuat appellātē. ¶ Itē verum est qñ appellat ꝓprio noie sed alieno nemine appellare pōt etiam is cuius nō interest ēt sine mādato dūmodo ratificet' īfra tēpus appellādi. vt. l. j. in prin. ff. de appel. reci. saluo ꝙ in cā sanguinis nō reqrit' ratificatio q̄ cognatio nālis vult ꝙ quis possit defendere sanguineʒ alterius ēt inuito eo. vt. ff. de appel. l. nō tñ. argu. l. ij. ⁊. iij. ff. de libe. cā. vnde puto falsam cōem opi. in casu q sequit'. ¶ Dicit statutū ꝙ homicida decapitet' nisi hēat pacem īfra menseʒ. modo quidā amicus recepit pacē ꝓ ipso quā ratificauit elapso mense. dicūt eiʒ ꝙ nō valet pax. ego dico valere q̄ licʒ amico sanguinē amici redimere nisi forte dicat' aliud in appellatione aliud in pacto. Sed ego rñdeo ꝙ liberatio querit' absenti ⁊ ignorāti. vt. ff. de iureiur. l. labeo. ¶ Item video ꝙ tʒ cessio facta per metuʒ. ⁊ hoc ideo q̄ intererat eccl'e ꝓpter vitādū scādalum ſm Uin. ¶ Item q̄ ex post facto accessit libertas ad actum q̄ ratificauit factū. vt no. ff. de cōdi. ob tur. causam. l. si ob turpē. ⁊. C. qđ me. cā. l. ij. ¶ Et no. vt dicit glo. ꝙ metus hʒ in se consensum ⁊ dissensuʒ simul ⁊ fit permixtio contrariorum in eodem subiecto ⁊ resultat quoddā mixtū in anima. nā libertas anime dissentit sed sensualitas consentit ne mai᷒ detrimētum patiat'. ¶ Item no. ꝙ qui acceptauit electionem pōt iuri suo renūciare in iudicio. ⁊ tunc ipso facto est aperta via noue electioni sine aliqua iudicis iterlocutōe. facit. C. de pac. l. postq̄ liti. ¶ Extra quero donator renūciauit bñficio legis vltime. C. d reuocādis donationibus. ꝓmittēdo nō reuocare ptextu alicuius igratitudis ptense vel vere pterite vel future nec occasiōe finalis cāe nūqd teneat hmōi renūciatio. dicit Spec. ꝙ aut cāe nō fuerunt expsse ⁊ nō tʒ. ff. si qs cau. l. sʒ ⁊ si qs. §. q̄situm. ff. si qs in ius vo. nō ierit. l. j. ¶ Idē si specificate sunt tñ dant cām dlinquendi p dolum. vt ipse no. in spec. de do. culpa autē bene posset remitti. ¶ Iteʒ renūciare finali cause. arg. istius. c. resoluta tota ꝯuētione resoluit' obligatio ipso iure. vt no. in. l. j. ff. de dona. in magna glo. ⁊ ibi Bar. ¶ Extra q̄ro nūquid nouū iudicium deroget veteri. ⁊ videt' ꝙ sic. C. de statu defun. l. si maritus. ¶ Item in contrarium videtur q̄ fidei qualitas inspicit' ⁊ nō tēpus vt hic. multofortius hoc dico i fama q̄ fama nouissima posset eē ꝓcurata seu subornata. vt. ff. de adul. l. miles. §. defuncto. ¶ Demum vides ꝙ glo. loquit' hic de ꝯtribus inominatis. sunt autem quattuor ꝯtus inominati duplices. s. qui nō vestiunt' nisi vestimēto implemēti. vt. C. de rer. ꝑmu. l. ex placito. ff. de ꝑscrip. ver. l. nālis. simplex aūt ꝯtus inominatus est nudum pactū qđ nō desiderat implemētum. de quo no. ff. d actio. ⁊ obliga. l. j. in magna gl. verbigratia. ꝓmitto tibi nō interueniēte stipulatione. x. hac adiecta ratiōe. quia sic volo. ⁊ sic mihi placet. cām eim accipim᷒ quēadmodū ꝓmissor acciperet etiā si in pīcipio substātia ꝑfunctoria sit. ⁊ ideo q̄libet ꝯditio pro cā habet'. ff. de verb. ob. l. a titio. Caue tibi illa lex loquit' in stipulatiōe in qua conditio nō hʒ necesse vestire pactū qui ex ꝓpria substātialitate ⁊ solemnitate vestitum. sed in pacto nudo nō est ita. q̄ opʒ ꝙ ꝯditio sit vestire valēs ⁊ causare obligationē. vt. ff. d pac. l. si intra. ff. de nautico fenore. l. periculi. no. ff. de iureiur. l. si qs cū debitore. ¶ Porro liberalitas ex certa sciētia dōatio est si ꝓmissor est donare valēs. al's nō est donatio sed ꝓmissio sine cā. ff. de dona. l. aristo. ff. de excep. doli. l. ij. §. circa. ¶ Ex pacto nudo orit' conditio ex canone ⁊ iterdū actio de dolo. vt. ff. de dolo. l. elegāter. §. seruus pactionis. sicut est qñ dolus nō pōt purgari per vigorem ꝯtractus punitur ꝑ viam delicti. q̄ dolus nō dʒ remanere ipunit᷒. vt. l. j. ff. de crimine stellionatus. verum ē si aliud nō impediat. ¶ Impedit aūt cū si fefellit fideʒ. ff. loca. l. quero. §. inter locatorē. nam si nō implenti denegat' exceptio. fortius denegat' actio. vt no. C. de transac. l. nec intētio. ⁊ gl. ibi dat istā regulā. ¶ Pone emi a te reʒ ⁊ facta fuerūt duo instr̄a. In primo fuit ꝯfessus rem mihi traditā. In secūdo ꝓmisisti mihi tradere nō obstante prima cōfessione petis preciū obijcio exceptionē rei nō tradite tu dicis ꝙ ex isto scđo instr̄o nō orit' exceptio rei nō tradite. q̄ traditū dicit' quēadmodū creditor voluerit. ¶ Ecōtra dicitur ꝙ ꝯfessio rei tradite fuit ꝯfessio simulata. q̄ ꝯtrariū ei᷒ ꝓbatur ꝑ aliud instrʒ. C. de nō nu. pecu. l. in ꝯtractibus. Certe hic nō est simulatio sed videt' ꝯfessio spe future promissionis.

sed ista

ſed iſta exceptio nō pōt opponi in iſto genere cōtractus ſed agā ex ſcōo ꝯtractu ad traditiōeꝫ ⁊ ſi ꝓponā exceptio nē qꝛ exceptioni rei nō tradite fuit renunciatū ſaltim tacite. ¶ Item qꝛ primuꝫ inſtrumētuꝫ nō perdit vires ſuas ⁊ pōt vtrūqꝫ inſtrm̄ ſaluari. ⁊ nō ſine cā ꝺ conſuetudine fiūt duo inſtrumenta ſed in vno ⁊ eodē inſtrō nō eēt dubiū ꝙ obſtaret exceptio rei nō tradite que dꝫ corporaliter tradi ff. de act. emp. l. iulianus. §. offerri. ⁊ l. qui pendente. ⁊ ff. ꝺ iureiuran. l. ſi duo patroni. §. marcellus. ⁊ ꝙ ſubſtantialr̄ no. ff. de pac. l. ab emptione. ¶ In glo. qꝛ ius no. ꝙ ꝓpter dubium iuris deuenit̄ ad cōpoſitioneꝫ. ¶ Item quando ſine magnis ſumptibus nō pōt liti finis componi. ⁊ facit pro arbitramētis. ¶ In glo. licet enīꝫ no. ꝙ priorat⁹ monachoꝝ nō ſunt eis ꝯfirmādi. ſi tn̄ fuerint canonice electi nō ſunt ſine cā remouendi. ¶ In glo. ſed non ne. iſta gl. tꝫ ꝙ in ſpiritualibus nō bꝫ locū conditio ob cām qꝛ nō cadit in eis ꝯctus innominatus. ¶ In gl. hic cōcurrūt. Iſta gl. tꝫ ꝙ ſi due p̄ſumptiōes hincinde pares ⁊ neutri fauet ius cōe ⁊ ſe inuicē perimūt ſꝫ ſi alia p̄ponderat illa extinguit aliā. ¶ In glo. ſed qꝛ. iſta gl. tꝫ ꝙ p̄ſumptio que tēdit ad ſolutionē preualet. ¶ In tex. ibi poſtulantē. no. ꝙ monachus ꝓprio arbitrio poteſt ꝓ ſua poſtulatiōe agē. ¶ Itē liti renunciare. Ibi qꝛ tn̄. no. p̄ſumi pro ꝯfirmatis ab epō. Ibi nō potuimus. no. ꝙ nō pōt irritari id ꝙ non apparet irritandū vel nō irritandū ⁊ in dubio poſtq̄ꝫ eſt ꝯcluſum in cā vel nō reſtat aliqua dilatio data vel danda p̄ſumit̄ validū omne ꝙ eſt rite factū ⁊ maxime ꝯfirmationes prelatoruꝫ. Ibi relaxata. per hoc nō conualeſcit electio facta a ſuſpenſis. qꝛ fuit facta contra ius. tn̄ ex quo ſublatum eſt obſtaculū pōt de nouo fieri. Ibi a ſuſpenſis. hos ſupra vocauit interdictos. ¶ Sed hic queritur ſi ciuitas ē ſuppoſita interdicto. vtrum patroni poſſint preſentare dic ꝙ ſic ſi ciuitas tantum ſecus ſi ciuitas ⁊ ciues ſunt interdicti. vt ꝭ. de ſen. ex. c. ſi ſnīa. li. vj. Alij dicunt ꝙ iterdicti poſſunt p̄ſentare non eligere. quia minus eſt interdictum q̄ꝫ excōicatio maior nam equiparatur minori excōmunicationi interdicto a diuinis. vt no. ꝭ. de cle. excō. mini. ij. iiij. ⁊ vltī. c. in. iij. glo. Ibi conſulatur. ſupple vel electōnem vt patet in antiqua ſꝫ hoſtien. Bal.

q **Qualiter.** Si elect⁹ adminiſtrat an̄ ꝯfirmationē vł nō bꝫ ſciaꝫ reprobat̄. Ibi iuramēta. no. ꝙ recipe iuramenta a vaſallis ⁊ clericis ꝯſiſtit in adminiſtratione eccleſiaſtici p̄rimonij permittere ſe tn̄ inſtalari nō nocꝫ pp generalem ꝯſuetudinem. ⁊ dic ꝙ hodie ſi adminiſtrat ante ꝯfirmationē ipſo iure perdit omne ius ex electiōe q̄ſitū. vt. ꝭ. e. c. auaritie li. vj. dic vt ibi. ¶ In tex. ibi ex ea vel ob eam. Ideo fit iſta inculcatio verborū vt cōprehēdat ea que fecit alijs ⁊ alij fecerūt ſibi etiam ſi tendant in meruꝫ fauorem eccleſie qꝺ eſt no. dignū. ¶ No. ſimilitudineꝫ de herede deliberante q nihil adminiſtrare pōt niſi iuſſu ſuperioris. vt. ff. de iure delib. l. ait pretor. ⁊ glo. hic poſitā recita. ¶ Et no. rationē qꝛ qui adminiſtrat ante cōfirmatōnē meretur infimationē. primo qꝛ imittit falcē in meſſem cōfirmationis. ſcōo qꝛ facit ſibi nomē ꝙ nō bꝫ qꝛ adminiſtrat nomine prelati ille qui non bꝫ ius nec nomen prelati. tertio qꝛ preſumitur ꝙ auaritie cā. ¶ Item ꝙ ſubtrahat nec refert magnū vel modicū adminiſtret. qꝛ modicū fermenti totā maſſam corrumpit. ſimile i herede qui ſtudioſe aliquid omittit in iuentario ⁊ i tutore. ff. de admi. tu. l. tutor q repertoriū. ¶ Quid ergo dices i caſu neceſſitatis vt qꝛ pauit familiā monaſterij indigētē vł debitorē eccl̄ie fugiētē cepit cū pecunia ⁊ abſtulit ſibi eā vel dilapidāteꝫ hyconomū expulſit ad mortuū ſepeliuit. ſolēt enīꝫ neceſſaria aut cōmēdare aut excuſare. vt. ff. de manu. teſta. l. qui nō potuerūt. ff. de fideicō. liber. l. cū fidei. ff. ꝺ offi. ꝓconſul. l. j. nā ſi omittēs bn̄ficiū charitatis eſt culpādus ergo exequēs nō ē plectendus. ff. de peti. here. l. heres furioſi. §. fi. ⁊ l. ſi qd poſſeſſori. ¶ Item diſtinguēdus eſt animi motus. ff. de religioſis ⁊ ſumptib⁹ fune. l. at ſiqs. §. plerīqꝫ. vnde videt̄ hoc cōmitti arbitrio ꝯfirmatoris pp dubias rerūꝫ figuras qꝛ multa accidere pñt que ꝓ bono vel ꝓ malo ſunt eſtimanda. arg. ff. de rei vē. l. in fundo. ¶ Sol. tex. ꝭ. c. auaritie. nō diſtinguit ergo nec nos diſtiguemus. ff. de aleato. l. j. §. ꝙ aūt. ¶ Sꝫ nūqd ille q nō pōt adminiſtrare poſſit alteri mōſtrare ſiue ꝯſulere qualr̄ adminiſtret. reſpondeo ſic. ¶ Itē mandare ꝙ adminiſtret noīe capli ⁊ nō ſuo ꝓprio qꝛ ꝯſulere ⁊ mādare nō ſunt facere. i. adminiſtrare. vt. ff. de infamibus. l. ob hec verba. ⁊ ibi no. ſicut is qui ratū bꝫ nō ſuo noīe ſcꝫ nihil facit vt i regula iuris li. vj. ſed ſi fit ſuo noie ſiqdē ratificatio cōcurrit donec res eſt in fieri ꝓprie facit ſi poſtea ex interuallo tūc ficte facit. vt. ff. de reg. iur. l. ſemper qui.

c **Cum inter.** Dilatio inualida actū neceſſariū nō ſuſpēdit ſm̄ Inno. qui vocat ad electioneꝫ canonicum nō vocādū ꝓpter locoꝝ diſtātiā. Illud tn̄ expectare tenent̄ niſi a papa fuerint abſoluti vel niſi piculuꝫ fuerit in mora ſm̄ Ber. Inno. ⁊ Hoſti. dicūt ꝙ nunq̄ꝫ tenent̄ expectare. vnde vꝫ electio qꝛ nō repit̄ facta ꝯtra aliquā ꝯſtitutionē ꝙ ꝯcedo qꝛ ex iſta citatiōe in preiudiciū eccleſie citato fruſtra nō eſt aliqꝺ eius queſitū. ¶ Credo tn̄ ꝙ ſi citatus ꝓpter hoc fecit expēſas ꝙ citantes tenent̄ ei reſarcire. qꝛ vbi bꝫ locū penitētia itelligit̄ ſaluo intereſſe aduerſarij. ff. de condi. ob cām. l. ſi pecuniā. ¶ Porro in iudicijs qbus quaſi ꝯhit̄. dicit Accur. ꝙ citantes debent expectare citatū. ff. ſi cui pluſquā. per. l. falci. l. j. §. cum dicit̄. ⁊ ibi optima glo. ⁊ hoc verum niſi citatio⁹ fit nulla ipſo iure. qꝛ tunc non ſuſpendit organa citātis. qꝛ ē inefficax. vt in regula nō preſtat impedimētū. li. vj. ¶ Caſus. archiepō. Cipreaus deceſſit apud panormum. ¶ Quidam canonici capuani qui ſecum erāt notificauerunt hoc capitulo preſtantes ꝙ in eoꝝ abſ̄ntia nullus eligeret̄ capitulum miſit quedā de ſocijs cū litteris in qbus ꝯtinebatur ꝙ illi abſ̄ntes redirent. ꝭ certos dies ad capitulum pro electiōe fienda quoꝝ aliqui venerūt. ꝭ. terminū. papa mandauit ꝙ p̄ſentes eligerēt cōcorditer ⁊ tādem poſtulauerūt aſſenſum vice regia. qꝛ forte rex vocabat q erat p̄ronus nec nō confirmationem ab eo tāquam ab apoſtolico. ¶ No. hinum ꝯſenſum debere interuenire in eo ꝙ diuerſo iure cōpetit ſucceſſiue. ¶ In tex. ibi nō exigat no. ꝙ abſ̄tes multuꝫ a remotis nō ſunt citandi in electioneꝫ paſtoris quia celeritatem deſiderat. ¶ Item no. ꝙ iſta citatio fuit fcā capitulo capuano lōge extra a territorio capuano. ⁊ tamē omnis citatio ē iuriſditōis ſaltim volūtarie. ſed certe hec nō eſt proprie ex iuriſditiōe pēdēs queſtio quia nō citāt tāquam iudices ſed eſt quedam interpellatio ſeu aduerſario. ¶ Quero a quo loco abſentes ſint citādi ad electōnem. rn̄deo hoc relinqt̄ arbitrio iudicis ſm̄ diſtātiam locorum. ff. de dam. īfec. l. iiij. §. ſi tam vicinuꝫ. ¶ Itē pn̄t eē in loco vicino. tn̄ eſt guerra i medio ita ꝙ nō pn̄t tute celari. ¶ Quero nūqd i alijs tractatib⁹ capłm teneat̄ requirere abſ̄tes. gl. dicit ꝙ nō de hoc no. i. c. preſentiū. de teſti. li. vj. ¶ Quero an requirat̄ ꝯſenſus vel ꝯgregatio duarū partiū capituli. dicit gl. qꝺ ſufficit maior ps tā in cōgregādo q̄ꝫ i cōſentiēdo. C. de decu. l. obſeruare. li. x. ⁊ hoc i his que pertinēt ad diſpēſatiōeꝫ ⁊ ordinatiōeꝫ collegij vł vniuerſitatis ſꝫ in iuribus que diſtribuūtur i capita ⁊ ſunt ſingulariter ſinguloꝝ. ⁊ nō ſimul collegiū nō pōt. vt dixi. ſ. de ꝯſti. c. cuꝫ acceſſiſſent. ⁊ no. ff. de reꝝ diui. l. in tm̄. §. vniuerſitas. ⁊ C. que ſit lō. ꝯſue. l. ij. ¶ Quero an ſciētes ſunt citādi. rn̄deo ꝙ ſic qꝛ ſimplex ſcia non artat ſꝫ citatio artat. C. vn̄ vi. l. meminerint. C. ſi per vim vel alio modo. l. fi. ⁊ ff. de mino. l. etiam. §. fi. ¶ Item ſpeciale eſt in quibuſdam caſibus propter ꝯſequētiam neceſſariam. ꝓpter cōnexitatē cauſe vt ſola ꝯſcia noceat ſine citatiōe. ergo i cōtrariuꝫ eſt regula. vt. ff. de re iu. l. ſepe. §. ſed ſciētibus. Ibi qui lōge. no. ꝙ qui propinquior eſt in loco prius preſumitur ſcire. ¶ Item ꝙ alij fecerūt quilibet preſumitur facere potuiſſe qꝛ ſcm̄ arguit potētiā. ff. de ver. ob. l. cōtinuus §. cum ita. ¶ Et vnum ſcias ꝙ ea que cōſiſtūt in dado per aliū fiunt vere qꝛ ꝯſiſtūt in iure. puta in danda pecunia vel libertate. ff. de manumiſ. vindi. l. pater que autem in corpore conſiſtunt vt opere fiunt interpretatiue. ⁊ ideo factum nō pōt ratificari vltimo vite ſpiritu. vt. l. fi. ff. ꝺ cōdi. inſti. ¶ Item no. ꝙ vnus poteſt eſſe citator ⁊ nuncius

a ¶ Adde tex. i. c. ꝓpoſuiſti. i v̄bo legitime citatus ⁊ ibi cano. notāt ⁊ dant q̄dā alia ſilia. ꝭ. ꝺ fo. compe.

In causa capituli quod no. Bal.

c **Tam olim nobis.** Appellatio nõ ĩpedit electõem que nõ fit ƺ appellatõem lꝫ fiat post appellatiõẽꝫ penes vocãtes ius remanet eligẽdi ñ vocati venire ƺtẽnũt ad officiũ ƺfirmatoris ptĩnet ẽt nõ obiecta discutere. Ea q̃ p appellatõis pendentiã nõ suspẽdunt̃ si ĩnouant̃ nõ rescindunt̃. ¶ Appellatio obstatiua ĩpedit ƺ fieri lꝫ appellatio modificatiua suos terminos nõ excedit. ¶ Appellatio ẽ clamor ad supiorẽ de inferiore pueniẽs ppter iniusticiã factã vel pparatã fieri. vñ ab apparatu inuenire potest appellari ne fiat id ꝙ factuꝫ oporteret corrigi. ¶ Casus. mortuo pastore capuano canonici receperũt mãdatũ de eligẽdo successoreꝫ ⁊ cũ essent ƺgregati. Arch. cũ qbusdaꝫ suis fautoribus appellauit ne fieret electio nisi canonica ⁊ exiuit choꝝ sed statim fuerũt requisiti vt redirẽt ad choꝝ cum ceteris electuri qui redire noluerũt vñ remanẽtes in choro electõem celebrarũt quã impugnabãt Arch. ⁊ fautores duabus rõnibus. Prio qꝛ facta post appellatõnem. Scdo qꝛ fcã eis absentibus. papa dicit ꝙ pria rõ nõ obstat si electio fuit alias canonica. qꝛ ñ omne ꝙ fit post appellatõeꝫ irritat̃. lꝫ id demũ ꝙ fit ƺ appellationẽ cũ sit factũ canonice. ¶ Itẽ scda allegatio nõ pcedit. qꝛ exeũtes ð choro ⁊ nõ redeũtes tam ab electione q̃ꝫ a ƺdictione se fecerũt alienos. ¶ Tandeꝫ exclusis ƺdictionibus papa nõ faciẽdo se oppositoreꝫ sed inquisitorẽ fecit ingrit ð litteratura electi ⁊ p relatõem factã ab his qui nouerũt reperit ꝙ satis litterature habebat. lꝫ nõ essꝫ eminẽtis scie. ¶ Item fecit ingrit de etate ⁊ non inuenit ð certo ꝙ eẽt debite etatis lꝫ esset etati pximus. tamẽ erat necessarius ecclesie capuane. ⁊ ideo ne offenderet canones ñ ƺfirmauit eũ epm sed ne vtilitati eccłe ƺtraire eũ pcuratoreꝫ legitimũ ƺstituit eccłe capuane liberam administratiõem ei taꝫ in tẽporalibus q̃ꝫ in spũalibus cõmittendo. Ibi videri poterit. s. ignorãtibus ius ⁊ nõ põderãtibus verba. Ibi sed vt fieret canonica. Ista verba non fuerũt formaliter posita in appellatione. sed surgunt ex dictõne nisi [a] q̃ ponit a ƺrio sensu vt no. C. de transac. l. actione. qꝛ significat oppositum antecedẽtis cui imediate aduersat̃. q̃ñqꝫ tamẽ nõ ponit. vt ff. de manu. testa. l. titia. §. si forte. iõ qꝛ seruus cũ male administrasset nõ meruerat libertatẽ sed demeruerat ⁊ hoc demeritum redditis rõnibus testator indulsit quasi remittẽs rancorẽ ista ẽ diuinatio ⁊ ƺiectura. Preterea iuriscõsultus ibi vidit verba libertatis deficere. ⁊ sic arguit tex. vi verboꝝ quoꝝ virtutẽ solus princeps põt augere. ff. de leg. ij. l. vnũ ex familia. §. itẽ imperator marcus. Uel dic q̃ñ verba pcedentia nec ponunt nec priuãt vt cũ dñs directo sermone ad seruũ suum dicit liber ne esto qꝛ ⁊ sine his verbis non est liber. tunc dictio nisi iteruꝫ posita nec ponit nec priuat nec relinquit potẽtiam in voluntate heredis. ⁊ iste ẽ intellectus subtilis illiꝰ §. Et facit ad qõeꝫ dicit testator non lego tibi seruos nisi stichũ ⁊ Ioãnẽ ꝙ stichus ⁊ Ioãnes nõ sint legati quasi sint due negatões tendẽtes solũ ad priuatiõeꝫ. vt no. in c. peccatũ. p Dy. de reg. iur. in. vj. De effectu istius forme no. p Compo. j. e. auditis. ⁊ j. de appel. c. ƺsuluit. in nouel. Ibi sed magis ſm eã. no. ꝙ id qð fit in virtute appellatõnis nõ infringit̃ p eam. ff. de insa. l. furti. §. fi. ¶ Quod dicit̃ ꝙ melius est ante tps occurrere q̃ꝫ post cãm vulneratam remediũ querere nõ hꝫ locũ in appellatõe. qꝛ appellatio ẽ remediũ cãe vulnerate nõ vulnerãde ⁊ ẽ rõ. qꝛ cã est cõmissa priori iudici. ⁊ ideo prior cõmissione durante nõ ẽ ab eo iudice recedenduꝫ. ¶ Hec est ratio quare de iure ciuili nõ appellat̃ ab interlocutoria que nõ ẽ transferẽda iurisditio ab eo in aliuꝫ cũ adhuc duret eius ptãs ⁊ cõmissio sua. Ista ratio noua ẽ ⁊ erit ei iniuria. sed postq̃ꝫ desinit eẽ iudex p diffinitiuam cum functus sit officio suo nulla fit ei iniuria si appellet̃. Ibi fautoribus. videtur notare ƺspirationem tñ non ẽ hic reprehensibilis. Ibi faciẽde in illo instanti citat̃ p instanti. qꝛ non requirit̃ pemptorium. ergo nec trina citatio. Ibi noluerunt. qð pꝫ qꝛ non redierunt. Ibi alienos sic. ff. de fideicom. liber. l. si alieno. §. j. Ibi cõcorditer. s. quo ad remanẽtes in choro. Ibi cõtradicere. no. ꝙ cõtumaci precludit̃ via cõtradicẽdi. Ibi ex officio. no. in causis spũalibus ⁊ ecclesiasticis iudicẽ ex officio supplere debere. nimirũ qꝛ si improuide procederet debet puniri. Ibi melius cognouerunt. no. credenduꝫ his qui melius cognouerunt. Ibi plene scire. no. de etate sufficiẽti debere fieri plenã fidem. Ibi a nemine nunqueꝫ audiuimus nec tñ audiuit ƺtriam. ⁊ ideo neutruꝫ est probatum. vide qð no. Archi. j. eo. is cui. lib. vj. ⁊. vij. q. j. c. j. ⁊ xij. q. j. c. vl. ⁊ vide qð no. de inof. te. l. si q̃ñ. in prin. C. de sa. san. eccle. l. j. C. ð trãsac. l. sigs maior. Ibi potius. i. magis sit tendẽtes vtilitatẽ ecclesie q̃ꝫ rigoreꝫ persone. Ibi subdiaconũ. iste fuerat electus in pastoreꝫ ⁊ fuit decretus in procuratorem. no. hic de procuratore datiuo qð raro alibi reperitur. ⁊ iste procur. nõ est sponsus ecclesie. ⁊ iõ nõ ẽ episcopus. ¶ Eqparo istuꝫ procuratori dato hr̃ditati iacenti. ff. de neg. ge. l. debitor. imo in ista eccła est procura. cessa. Ibi liberam. tñ cum moderamine inculpate administra. ff. pro emptore. l. qui fundum. §. si tutũ. ⁊ dꝫ esse iculpata quo ad eccłam ne aliquid faciat ƺ cõsciẽtiam suaꝫ. ¶ Et no. ꝙ hic exponit̃ liberã. i. plenã. s. ex fide. ff. mandati. l. creditor. §. fi. nõ aũt exponas liberam. i. ad volũtateꝫ. qꝛ vbi agit̃ de fag̃ alterius tanta libertas nõ ƺsueuit dari nisi referat̃ ad rem ppriam ipsius volẽtis. ff. de leg. iij. l. fideicõmissa. §. quãq̃ꝫ. nam ibi heres institutus prius factꝰ est dñs ⁊ per posterius est rogatus si voluerit quare ĩ voluntate sua substãtia posita ẽ. als in pĩudicium tertij nẽo põt inique velle. fallit in arbitrio. vt. l. dieꝫ proferre. §. stari. ff. de arbi. codẽ modo falleret in arbitratore si essꝫ actũ vt valeret tanq̃ꝫ snĩa meri arbitri nec esset opus renũciar̃ reductioni. qꝛ metu pene deberet stari nisi arbiter esset in dolo. qꝛ nõ põt dari mã delinquẽdi. ¶ Et no. ꝙ triplex est arbitriũ. s. mere voluntatis rigoris ⁊ equitatis. primuꝫ datur in pprijs. scdm ⁊ tertiũ ĩ alienis. ¶ Nũc capio glosas. Pria glo. dicit ꝙ nõ tꝫ appellatõe ius fiat. no. ff. ð minor. l. ait ptor. §. pmittit̃. qꝛ ibi iniuria lꝫ nõ damnum. quia nõ erat seruata forma dãdi pcuratorem minori ⁊ ibi per hoc iustificata erat appellatio ipo facto absq̃ꝫ alia causa. ¶ Glo. nũquid cõclusio gl. maior pars põt statuere terminũ ĩfra terminũ iuris nec dicit̃ inouare dilatione legali pendẽte. qꝛ põt ei renũciare. Ibi sepe eniꝫ. nõ ẽ veruꝫ ꝙ plures requirantur expectationes nec hoc aliquo iure cauetur ſm Io. an. ar. ff. de vsu. l. mora. q̃ lex optime fac̃ glo. no. hic. ¶ No. ꝙ iudex metu pene ⁊ pp suuꝫ interesse põt supplere de facto ꝙ glo. nũquid ibi no. hec vera. qꝛ v̾ba dĩscrepãt. ¶ In glo. pe. illud ibi pcurator nõ tamẽ merus. Ibi donare. no. an ⁊ q̃ñ plaus põt donare ⁊ allegat optimam legẽ. ¶ Sed an deliquẽdo. dic vt no. Specu. de dona. ⁊ dic ꝙ aut ecclesia hꝫ domicilium ƺditionatum aut liberum. Primo casu põt credere. qꝛ ecclesia vtit̃ plato tãq̃ꝫ instr̃o seu fistula ⁊ absq̃ꝫ remanet destituta. Scdo casu nõ nocet ecclesie. qꝛ platus nõ ẽ dominus nec cã dominij. ¶ Cessatio prelati nocet ecclesie nõ delictũ. in. l. iubemꝰ nullam. ideo nocet qꝛ ẽ simul negligẽtia ⁊ delictum ⁊ nũc intelligis illam legem.

a ¶ Vide Barb. ƺsi. vj. col. v. volu. j. ⁊ colũ. xvj.

i **Innotuit.** Illegitime natꝰ lꝫ ex soluto ⁊ soluta ñ põt ad epatum eligi. ⁊ si eligat̃ electio ẽ ipso iure nulla. lꝫ ipse sit magne virtutis ⁊ scie ⁊ postulari põt dũmodo pcu. q petit postulationẽ ƺfirmari hẽat mãdatum ad hꝰ. ¶ Casus. Cũ quoddã bastardo erat dispensatuꝫ in archidiaconũ ⁊ fuit postea electus in epm duꝫ peteretur ƺfirmatio ƺfessus fuit ꝙ eius ƺsciã ex natalibꝰ eẽt lesa. qꝛ erat bastardus. p eo allegabant̃ sciẽtia ⁊ virtutes. ⁊ ꝙ papa Alexãder nõ potuit imponere successori legeꝫ quin posset ƺfirmari ꝙ nulluꝫ est papa post multa verba declarat electionẽ nullã esse qꝛ debuerũt postulare non eligere. Tandẽ pcuratores supplicauerunt de nũc dispensatione. Papa dicit ꝙ hic supplicare non potuerunt. qꝛ ad hoc non hẽbãt mãdatũ capituli phibet ca. ne pcedat ad aliquẽ actũ non visis lr̃is pape quibꝰ visis si voluerit hũc postulatur hoc pmittit eisdem. ¶ No. ꝙ defectus illegitimatis ordinũ ⁊ bñficioꝝ pmotionem impedit tribus de

causis

causis.primo ꝑpter ꝓrogatiuā eoꝝ.scđo ob reſtōnē paterni criminis.tertio qꝛ preſumunt̄ incōtinētis ſicut pater qꝛ incontinētia eſt extra traducere cum ſit vitium carnis. vt no.in.c.ij.de fi.pſbr.li.vj. ¶ Quero diſpēſatū ē cū illegittimo ꝙ poſſit vnicū bñficium obtinere mō obtinuit ſʒ renunciauit. ¶ Nunqd poſſit vigore dicte diſpenſationis ꝓuideri de vnico alio.dicit glo. ꝛ Archi.ꝙ nō quaſi in primo ſortita ſit gratia ſuū effectū.ar.ff.đ ver.ſi.l. boues.§.h̄ ſermone.Jo.mo.ꝛ Jo.an.dicūt cōtrariū qꝛ gr̄a eſt eidem facta de vnico in genere ꝛ cū nō ſit pluris gr̄a nō eſt cōſumpta.de hoc no.in.c.nō pōt.ij.rn̄.de prebē.li.vj.ī nouel. Contra hoc facit.ff.de le.ij.l.cū pater.§.pater certam ī fi.tex.no. No.prohibito aliquo nō ꝓhiberi modū ꝓducētē ad finem ꝛ ē rō qꝛ ꝓhibet̄ finis ſed certus modus.ſed qa inuenit̄ media iuris diſpoſitio permiſſiua puta poſtulare ſic vt elligat.ꝛ ſic nō ob.ff.de ſponſa.l.oratio qꝛ ibi prohibebat̄ rōne finalis cauſe hic rōe eiuſdem modi incongrui. ¶ Conſcia eſt cōcluſiua in mente ſcia vel opi.q̄ꝫ de⁹ aſſociauit aie vt eā reprehēdēt de erroribus ꝯſcia ē de apicibus aie. Ibi archi.cum quo fuerat diſpenſatuꝫ in archi.ꝛ ſic in minori ꝑ qđ nō intelligit̄ diſpenſatū in maiori de cōſanguinitate ꝛ affi.c.ꝙ dilectio. ¶ In tex.ibi ſpontanea ꝛ ſecreta.ergo nullus fuit preſens niſi iudex ꝛ tn̄ cōfeſſio ī cauſis ſpiritualib⁹ ꝛ eccleſiaſticis tʒ abn̄te aduerſario qꝛ videt̄ facta corā inquiſitore. Ibi ſecreta cōfeſſione. No.ꝙ ꝯfeſſio facta in ſecreto.vʒ. Ibi aliquātiſp. ꝑ hoc n̄ diminuitur validitas ꝯfeſſiōis. Ibi quaſi furtim ſm̄ leges. Iſte videtur ſpurius qꝛ nō eſt natus ex cōcubina ī domo retenta ſed ex raptu virginis.ſed ſm̄ canones ois natus ex ſoluto ꝛ ſoluta ē naturalis.tex.eſt hic notabilis. De iure ciuili filius n̄ ꝯ pōt accipe vxorem ſine conſenſu p̄ris ne inuito auo nepotes agnaſcant̄.dicit Bar.ff.de captiuis.l.in bello.§. medio tpe de emancipato.dic.vt.l.nō tm̄.§.ſi emancipatus.ff.de ꝯta. Ibi perſequat̄ partis vitio nō proprio qꝛ antequā quis naſcat̄ peccare nō pōt. Ibi inuit.ꝛ per hoc determinat. Ibi nullum potuit.no.ꝙ papa non pōt legem īponere ſucceſſori ꝙ veꝝ eſt ī futuris ſʒ ī preteritis ꝑfectis bn̄ imponit legē puta cōtractus.vt in.c.de nā̄ feudi ꝛ.C. de legibus.l.digna vox per Cy.aliogn eccleſia nō inueniret ꝯbētem ſecum certe nō male ꝯbitur cum papa.vt.ff.đ euic.l.illđ. Ibi videbat̄ ꝛ debuiſſet videri ſi aſſumpta fuiſſet vita congrua. Ibi ſponte. no.minus agēduꝫ cuꝫ confeſſio ſponta.l.di.presbyteꝝ.ſed aliquando durius qꝛ confeſſus appellat ꝛ conuictus appellat.vt no.in.c.romana de appel.li.vj.ſed ibi ideo qꝛ reatus indulgeri non pōt. Ibi ignorantia nō legittimat actū.ſʒ excuſat delictuꝫ cum tn̄ allegatur ad excuſationē delicti debet ꝓbari. Ibi nec penā.ſ.ꝑ quam deberent puniri a iure elligēdi in eadē vacatione. Ibi poſt caſſationē.ſ.quaten⁹ de facto proceſſerat. Ibi an̄ ſuſceptionē lr̄aꝝ no.expectandā p̄ntationē litterarum ap̄licaꝝ. Ibi apud ſedem qꝛ metropolitanus nō poteſt cum illegittimo diſpenſare in ep̄atibus. ¶ Capio gl. que incipit decretum ꝛ quero quomodo accipiat̄ decretum dic vt in glo.ſi eni. ¶ Quero an n̄ ltime natus poſt electionē ltimatus habeatur pro ltimo.rn̄.nō ſicut ſi delictum liberti non auſert legittimam patroni.ff.de oper.li. l.ſi liberti in gl lex.no.ſic eccleſia p̄fert̄ fiſco ī bonis clerici decedentis ſine herede.ſecus ſi primo ē legittimatus poſtea electus.ꝛ ē rō dr̄ie.qꝛ primo cāu nullū habuit initiū. ſcđo ſic ſimiliter no.ff.de do.l.pe.ꝛ.ff.de hered.inſti.l.ij.ꝛ vide qđ no.ī.c.naturales.ſi de feu.fue.ꝯtro.col.x.ꝛ qđ ibi dixi in lectu.mea. ¶ Et no.ꝙ matrimoniuꝫ ē de iure gētiuꝫ tn̄ ꝙ fingat retro ē de iure canonico ꝛ ciuili.ſʒ dices quare nō fingit hic retro.rn̄.qꝛ eēt cōtra ius ꝛ fictiones legum nō fingūt contra ius.vt elegāter no.ff.de le.j.l.talis ſcriptura in glo.ſic ergo not.per que verba cognoſcimus ꝙ ſit canon late ſnīe vel ferende.vide qđ not.ff.de cap.diuii.l.admiſſiōe.§.q deficiūt. ¶ In glo.ignorātia.no.ī eo ꝙ.ſit cū cāe cognitōe ignorātiaꝫ nō p̄ſumi. ¶ In glo.per hoc no.ꝙ lʒ p̄latus ſit depoſitus tamē canonici antequā recipiāt lr̄as depoſitōis nō p̄nt eligere ſucceſſorē.ar.C.đ cap.l.nec nos. ¶ Quid ſi fuit đpoſitus ꝛ reſtitutus ꝛ canonici anteq̄ꝫ reciperēt lr̄as reſtōnis fecerunt nouaꝫ electionē dic nō valere qꝛ eccl̄a n̄ vacat.qꝛ reſtō trahit ſecuꝫ execu.ſicut depoſitio.C.đ ſnīaꝫ paſ.l.ſi.ff.de pe.l.q vltio.ꝛ no.J.de ap.c.p̄terea reqſiſti.ꝛ qꝛ dʒ inſpici veritas nō voluntas.ff.ſi cer.pe.l.eius qui.§.quas vo.ff.de ꝯdi.ob cāu.l.ſi pecuniā.§.ſi ſeruū.ſicut nō vʒ teſtm̄ ei⁹ qui neſcit ſe habere filiū.C.de teſta.mili.l.ſicut certi.ꝛ dʒ attendi ꝓpoſitū nō quale eſt ſʒ quale eē dʒ.ff.de pac.l.tale pactū.§.ſi.ibi dr̄ ꝙ ſtipulatio collata in ꝑſonā fratris trāſfert̄ in ꝑſonaꝫ noui hr̄dis ꝛ in ꝑſonā filij naſcētis. ¶ Sicut delictū liberti nō aufert legitimaꝫ debitā p̄rono.ff.de bo.liber.l.ſi in liberti nū.tex.notabilis ſic etiaꝫ prefert̄ fiſco in bonis clici decedētis ſine hr̄de. ¶ No.ꝙ defectus nataliū ſuperat maieſtateꝫ virtutis ꝛ ſcie.ꝛ hoc auctoritas veteꝝ ſtatuit nulla ratione cogente niſi ꝙ illegitime nati ſordent reatu parētuꝫ ꝛ tn̄ pōt doctorari ꝛ magiſtrari in quacunq̄ꝫ facultate ēt theologica ſin̄ aliqua diſpēſatōe vt hic.nā baſtardus iſte erat magiſter.i.doctor. Unde doctoratus n̄ reſtituit queꝫ natalibus.tn̄ ꝑꝑ virtutem de facili diſpenſant̄. ¶ Querit̄ extra quidam nobilis donauit baronatū ſuū ſratri.demū ex cōcubina naſcit̄ ei filius. ¶ Querit̄ nūquid iſte tāquaꝫ poſthumus rumpat donationē.rn̄deo aut eſt legitimat⁹ per matrimoniuꝫ ꝛ rumpit.aut p̄ſcriptuꝫ ꝛ nō rumpit qꝛ nō ſuccedit in baronia.aut nō ē legitimatus.ꝛ tunc abſq̄ꝫ dubio nō rumpit ēt ſi poſthumus ſit qꝛ nō agnoſcit̄ patri vt ſingulariter no.in.l.j.§.j.ff.de ꝯta.ꝛ.l.generalr̄.§.ſi.ff.đ inſti.ꝛ ſubſti. ¶ Sed nūquid cōcubina efficit̄ vxor abſq̄ꝫ inſtrumētis dotalibus.lex ciuilis inuit ꝙ nō.vt no.inſti.đ nup.§.ſi. ¶ Sʒ de iure canonico nō reqrit̄ interim in ſoluto vel ſoluta ēt ſi eēnt rex vel regina frācoꝝ ſm̄ Archidi. ¶ Sʒ nūquid legitimatio tollitur ꝑ reſcriptū ſi p̄r aliam accipit vxorē ꝛ ex ea naſcit̄ ſibi filius legitimus ꝛ natural̄ videt̄ ꝙ ſic.vt.l.ex facto.in prin.ff.de vul.ſubſti.dic vt ibi per Dy.no.ꝙ ſi pater filiū quē hʒ ex cōcubina in teſtamēto ſuo noiat filiū cū adictiōe ſuā.nam dicēdo ſuuꝫ vult dicere in ſua ptāte.ꝛ ꝑ ꝯſequēs legitimū ꝛ ſic ꝯfitetur eū legitimū.vt inſti.de here.qualitate ꝛ differētia.§.ſui.ꝛ not. hoc ꝙ dico qꝛ pondero qualitatē īportatā per verbū ſuū. ꝛ iđ lex ꝛ pater ſtatim legitimāt euꝫ.vt.C.de natu.li.auc. itē.ꝛ vide oio qđ no. Goſ.in ſumma de fil.p̄ſbi.ꝙ Bar. gloſanus dicebat h̄ eſſe veꝝ qn̄ cū ea poterat cōtrahi matrimoniū de iure.ſed iſtud verbū nō eſt neceſſariū.qꝛ ſi cōcubina.ergo cuꝫ ea matrimoniuꝫ pōt cōtrahi de iure cuꝫ ꝛ ipſe concubinatus per leges nomē aſſumpſit.ff.de ꝯcu. l.in cōcubinatu.ſecus ergo ſi eſt monacha ꝓfeſſa.lʒ papa diſpenſauerit ꝙ poſſit nubere.ff.de ſtatu.hom.l.paulus.facit qđ no.C.quēad.teſta.aperiant̄.l.penul.nā ꝙ nō p̄t fieri ſine diſpēſatōe principis etiā eſt alys reputatū impoſſibile.ff.de leg.j.l.apud iulianū.§.ſi.ac ſi diceremus nō pōt fieri abſq̄ꝫ dei ꝓuidentia.vt no.ff.de verb.ob.l.ꝯtinuus.§. cuꝫ quis. ¶ Itē requirit̄ ꝙ poſſit nubere ſm̄ naturā.vn̄ ſi eſt mortua tpe teſtamēti naturalis nō pōt legitimari per teſtm̄.ar.ff.de bo.liber.l.qui libertinus.§.prox.ſʒ iſtud nō videt̄ veꝝ qꝛ iſta nō ē talis legitimatio cui natura cooperetur.ſed ſtat in auctoritate legū conditoris ꝛ confeſſione parētis.ꝛ de hoc nō pōt reddi alia rō niſi ꝙ pater ꝛ imperator ita vult ꝓpter augēdā ciuitateꝫ legitimis hoibus. ¶ Tertio reqritur potētia facti.qd enim ſi cōcubina ſit vltra mare apud hoſtes.ſed iſtud dcm̄ eodē morbo laborat quo ꝛ antecedēs. ¶ Itē reqrit̄ ꝙ poſſit nubere ſʒ bonos mores.ff.de ꝯtratab.l.iij.§.ſi emācipatus. ¶ Unde ſi baro hʒ filiuꝫ ex ꝯcubina que ſʒ bonos ꝛ honeſtos mores non p̄t nubere ei naturalis ſic conceptus nō legitimaretur ꝑ teſtm̄ ſed iſtud etiam videt̄ male dictum qꝛ cuꝫ teneat contractuꝫ matrimonium inter eos.ergo non ē ꝓhibitū ſʒ bonos mores. ¶ Caue tibi. Bar.nō ſomnlauit ſʒ expoſuit tex.dicte auc.ibi dū dicit que vxor ei⁹ eē poterat ſcilʒ de iure de facto ſm̄ naturā ꝛ ſm̄ bonos mores.vt.l. illud.ff.de manu.vindic.ff.de ver.ſigni.l.nepos. ¶ Ceteꝝ omne ꝙ nō p̄t fieri ſine blaſmo bonoꝝ viroꝝ dicit̄ eſſe taliter qualiter p̄ter bonos mores.ff.de ꝯdi.inſti.l.filius ac bonū nomē portare ac fame clare ſtudere congruit bono viro.ff.ad treb.l.facta.§.ſi in danda.ꝛ.§.ſe.ff.ſi qs omiſſa cā teſt.l.iuli.qꝛ dulcis ꝛ ſuauis eſt ſonus bone fame. Ego

No.hic ali que ē bon fatua vide Jaſo.i auc. inbe.C.đ iudi.

Ubi de natalib⁹ querimus initiũ est expectãdum vt verbum sonat.

expono verbũ esse poterat.s.tpe cõceptionis talis ptus.õ
tpe eiꝫ testamẽti vel mortis nõ curo.ꝙ tũc possit eẽ vxor.
Quid enim si pnsa ducta facta sit mõacha que solma cõ
cepit.Porro tẽpus impertinẽs actui nõ influit ei.¶ Item
vbi de natalibus querimus initiũ est expectanduꝫ vt ver
bum sonat.vt.ff.de insa.l.qd ergo.in pnci.qui tex.est solẽ
nis ꝛ optimus.¶ Ex pdictꝫ apparet ꝙ etiã ille qui ẽ in
firmitate grauatus ita ꝙ euadere nõ põt in ipso vltimo
vite spiritu põt ltimare bastardũ ꝛ si hoc põt p testm̃ for
tius põt per matrimoniuꝫ nec ẽ istud matrimoniuꝫ abs
qꝫ prole qꝛ limitat proleꝫ.Nam legitimando filius natu
ralis agnascit.ꝛ sic cum eẽt quasi nullus efficitur aliquis
Nepos ẽt eodem modo põt agnasci si pmortuo filio le
gitimo auus in testamẽto solẽniter scripto nocet cũ sim
pliciter nepotem non dicendo cũ naturalem.¶ Prete
rea.ples ñ ẽ de substãtia matrimonij nec carnis cõiũctio.
Nam iste sunt appendices matrimonij nõ a prin.pduc
tiua.¶ Itẽ si habeo filium bastardũ ꝛ ex eo nepotẽ le
gitimũ vxorando mihi cõcubinam nepotes mihi agnasci
tur ꝛ preteritus rũpet meũ testm̃.Nam ipse nepos licꝫ sit
legitimus ꝛ naturalis ipsi patri suo.mihi tñ auo ẽ legiti
mus tñ donec legitimũ cũ cõiuis si ex spurio meo eẽt na
tus non esset spurius mihi.qꝛ non esset cõceptus in reatu
meo.tñ sit mihi nepos naturalis.qꝛ pncipiũ viciosuꝫ fuit.
¶ Sed nũqd quantũ ad dignitates eccl'asticas obti
net modus legitimãdi per testm̃ vel codicillos nõ ẽ ali
quo canone cautũ.¶ Unde id censet omissuꝫ.¶ Et no.
ꝙ ois legitimatio ẽ ppostera qꝛ facit quẽ legitimum ex
postfacto sꝫ legitima natio ẽ ordinata pcessio ꝫm viam
nature.nam pcedit matrimoniũ vt cã deinde nascunt le
gitimi.¶ Ordo enim nature ẽ vt cã pcedat effectũ suũ
ff.de vulga.subst.l.j. moribus.§.prius.porro legitimatio
fit multis modis.s.p matrimoniũ subsequẽs.ꝛ qõ testes
requirant.no.in.c.pluralis locutio.de reg.iur.li.vi.¶ Et
istud mr̃imoniũ põt cõbi ẽt in eccl'a.vt in auẽ.qui.mo.nã.
effi.legitimi.§.quantũ.col.vj.ꝛ oẽ mr̃imoniuꝫ est de iure
naturali rõnalis nature.vt.l.j.§.pe.ff.de iusti.ꝛ iure.ꝛ.l.
ius natu.ꝛ ibi no.ꝛ dos similiter ẽ de iure gentiũ secunde
intentionis.ff.de cap.dimi.l.eas.ꝛ habet substãtiam i cõ
sensu formã in plãtõe vboꝝ.pbatõem p testes ꝛ instra p
sumptõem p signa ꝛ accidẽtia cõsecutiua ipsius.ff.õ ritu
nup.l.in libere.tñ õ iure canonico p istas cõsonãtias siue
cõcomitãtias nõ pbat matrimoniuꝫ.sed eius possessorio.
vt.j.de resti.spo.c.ex pte.de pba.c.p tuas.vñ repitur pos
sessoriũ viri ꝛ vxoris in istis duabus psonis nõ in genero
ꝛ socero.vt.l.ij.C.de exhi.lib.ꝛ ista legitimatio p mr̃imo
niuꝫ est restõ p quã absoluit sordes peccati.ꝛ tñ q morit
cũ filijs legitimatis nõ dicit decedere cum filijs legitime
natis.qꝛ vt dixi legitimatio est ordo ppostertus.ꝛ macu
la ẽ impressa origini.¶ Aliquñ qs legitimat p grãꝫ pnci
pis seu priuilegiuꝫ p qõ possunt legitimari etiam strupo
adulterio vel incestu nati.vt.l.qui in puincia.§.j.ff.de ri
tu nup.¶ Et no.ꝙ ille tex.nõ reqrit clausulaꝫ nõ obstãte
qꝛ sufficit certa scia principis cũ redditõe cãe.ꝛ ita dicit
glo.qõ no.in auẽ.qbus modis natu.effi.sui.§.fi.colũ.vij.ꝛ
no.ꝙ legitimati post mortẽ patris.qꝛ nõ possunt agno
sci patri mortuo nõ hñt existentiã suis heredis ꝛ nõ rum
punt testm̃ ꝛ qꝛ per rescriptuꝫ testm̃ rumpi nõ põt rescri
pta que dicunt ꝙ legitimati succederẽt simul cũ ltie natꝫ
intelliguntur ab intestato nõ ex testamẽto vel codicillis
ne circũueniat patris puidẽtia.ar.C.õ testa.l.omni.Nor.
ꝙ nobilitas patris filios degeneres nõ põt notabilitate
etiam si mater fuerit deflorata virginitate sua per viꝫ vel
per dolum.¶ Per hoc pꝫ ꝙ bastardi non sunt nobiles
nec de domo nobiliũ.qꝛ non decidunt ab aliquo fonte ꝙ
sit nobile sꝫ a sanguine putrefacto vt ita dixerim inuite ꝛ
sicut nõ sunt nobiles quo ad dignitatem nec ecõtra quo
ad penas statutoꝛuꝫ.qꝛ cõtrioꝛum eadeꝫ est disciplina ꝛ de
hoc sepe cõtingit õ facto in terris tuscie.¶ Quid cõtinea
tur noie casate tusci notant casata.i.parẽtela ex parte pa
tris parẽtela.put sola natura cõsiderat etiã ab illegitimo
ordine descẽdit sꝫ.put pprie dicitur non descendit nisi ab
origine solẽni de hoc dixi.C.ad silla.l.fi.¶ Dicat priui
legium imperatoris ꝙ titius possit ltimare spurios nũqd
poterit ltimare spurios incestuosos.rñ.sic.qꝛ spurius ẽ no
men generis quasi extra puritateꝫ natus ꝛ nõ est aliqua
ratio per quam debeat restringi magis ad vnaꝫ spẽm qꝫ
ad alteram.arg.C.de libe.prete.l.j.dicẽ.n.vocales q sunt
adiectõ.vt icestuositas nõ excludũt a gñali significato qꝛ
tendunt ad ideꝫ.secus si in rescripto esset spes restrictiua.
puta ꝙ possit legitimare incestuosos.nam in hoc non cõ
tinent alie species spurioꝝ.qꝛ nõ predicat species de alia
specie.¶ Pone dicit priuilegiuꝫ ꝙ possit legitimare oẽs
nisi sint nati õ genere magnatũ.qui itelligant magnates.
rñdeo nobiles q sunt in aliquo potentatu seu baronia seu
qui aliqua regalia possidẽt quos vulgus barones appel
lat vel cõsuetudo loquẽdi.j.e.fundamenta.§.vt ergo. li.vj.
¶ Quid dices duo contraxerunt matrimoniũ vnus coꝝ
sciebat ipedimentum secretum alter nõ iste quantum ad
successionẽ est legitimus ignorãti ꝛ nõ sciẽti.vt no.j.õ clã
dest.despõ.§.fi.Dũtamẽ matrimoniũ sit cõtuꝫ ꝫm cõsue
tudineꝫ ecclesie.vt no.xxxiiij.q.j.c.ij.ꝛ.xxxv.q.viij.c.j.ꝛ.C.
de incest.nup.l.siquis incestu.¶ Nunquid iste est eligibi
lis ad episcopatum.ꝛ videtur ꝙ nõ quasi mõstruosus.vt
d.c.fina.Baldus.

c **Um iter cano.** Elect⁹ a maiori parte ca
pituli si sit idoneus ꝛ consentit vel consenti
re velit refutari nõ põt.¶ Casus.Astẽsis p
positus fuit electus in epm a canõicis soanẽsib⁹ obijcieba
tur eis p aduersarios ꝙ morbo epilẽtico laboraret.p quo
alia vice tanqꝫ inhabilis fuerat repulsus.¶ Item ꝙ non
erat de gremio eccl'e eligẽtis.de ista cõtrouer.fuit cõpro
missum in archiepm mediolanẽseꝫ q qdam aliũ modicẽ
sem canonicũ eis vt dixit in epm dedit ꝛ ẽt cõfirmauit pa
pa dicit ꝙ cũ electio fuerit facta a maiori pte capituli pu
blicata ꝛ subscripta ꝛ electus ei cõsensit ꝛ sic cõiugale vin
culum spũaliter ꝛ canonice sit cõtuꝫ nisi sufficiẽter sit pba
tum ipsuꝫ morbo epilẽtico infirmari sup quo cõ ipsuꝫ dici
tur appellatũ nõ obstãtib⁹ superi⁹ enũeratis ꝛ alijs friuo
lis obiectõibus cũ electores a tali electõe nõ possint rece
dere electio ẽ cõfirmãda. ¶ Dici cõsueuit p istud.c. qõ fit
a maiori parte capituli dicit fcm̃ fuisse cõcorditer.vt no.j.
eo.vbi periculũ.§.idẽ quoqꝫ.li.vj.qõ verũ ẽ loquẽdo õ si
gnificatõe relata ad capl'm qꝛ capl'm ꝛ maior pars sunt
vnuꝫ ꝛ idem.sed si referat ad numerũ nõ est electio cõcors
vt.j.c.proxi.Ibi laborare.hoc videt psumi qꝛ semel labo
rauit ꝛ repulsus fuit ab alia electione.Sed hoc nõ obstat
qꝛ ex pterito morbo nõ psumit in pñti.Nam quedã sunt
que habẽt necessario ꝛ cõtinuatiue causam permanẽtem
vel de iure pmanere debentẽ.vt dominia seruitutes ꝛ flu
mina pennia.ꝛ tũ pteritum presumit durare.¶ Quedaꝫ
sunt q habẽt cãm necessario desinẽtẽ seu transeuntẽ a non
esse in eẽ vel ab esse in nõ eẽ.ꝛ ista non psumit.vt no.C.de
in integ.resti.minoꝝ.l.in minoꝝ.¶ Quedam sunt media
inter hec.vt morbus.qꝛ sanari põt ꝛ nõ sanari. ꝛ ista non
psumunt nisi tractus tpis sit breuis ꝛ in eadẽ instantia.vt
hic.ꝛ vide qõ no.C.de apocis pub.l.quicunqꝫ.li.x.¶ Sꝫ
quare nõ fuit cõmissus hic articulus iudicio medicoꝝ.ar.
l.semel.C.de re mili.li.xij.rñ.qꝛ vbi nihil ẽ pbatũ nõ dꝫ cõ
mitti arbitrio medicoꝝ.qꝛ nihil ẽ ꝙ cõmitti dbeat.ꝛ hoc
no.ꝙ si si statutũ dicat ꝙ medici debẽt iudicare sup cica
tricẽ itelligit dũmõ sit pbatũ de vulnere. ¶ Itẽ tale vul
nus dꝫ ostẽdi medico.qꝛ iussus ẽ fundamẽtũ iudicij ꝛ ar
tis scientia ꝛ argumẽtũ.Ibi trãsitum.hec allegatio equa
est sed nõ necessaria sicut equũ est ꝙ frater instituat frẽm
tamẽ si instituit extraneum vꝫ testm̃.Ibi celebratam.no.
quattuor interuenire debere.s.electionẽ publicationẽ scri
pturaꝫ.ꝛ deinde cõsensum electi.Ibi quasi hoc.iõ dicit qꝛ
ante confirmationẽ electio adhuc pẽdet ꝛ non hꝫ vltimã
suam perfectionem.Ibi sufficienter.no.morbum plene p
bandũ.Ibi friuolas.no.ꝙ inanes exceptiões reprobant.
Ibi non obstante qꝛ post contractũ vinculum coniugale
nõ potuit cõpromitti qꝛ nec recedi ab electiõe canonica.
¶ Capio glo.que incipit ꝛ no.ꝙ illud dicit capl'm ꝙ est
maior ps.nã minor pars nõ dicit capl'm. ¶ Itẽ no.ꝙ de
bent

bet exprimi noia singulorum et si describunt noia absentium instrm est falsum si alij sunt ignorantes. Itẽ dicit glo. q procur. capli debet habere expensas de cõi tam pro q̃ cõtra dic. vt. s. e. ti. vt preterire et eo. ti. c. cupientes. in vltia glo. li. vj. et. s. de pcur. c. cũ pro cã. in glo. Ibi in glo. et pro hoc remota. No. q remotus pp crimẽ ppetuo ẽ remotus. C. de pe. l. seruus. secus si propter infirmitatez q̃ curari põt. ff. loca. l. maritus. ¶ In gl. hic sumit. no. q canonica electio põt fieri extra ecclesiam nec requirit q due partes cõsentiant sed sufficit maior pars. ¶ Item satis est q electus sit bonus lz nõ sit melior vel optimus. arg. ff. de le. ij. l. cuz qdaz. et l. cũ pater. §. rogo. ¶ In gl. sed nõne. no. q ille q eligit vt arbiter capituli et alterius partis p hoc nõ videtur ɔfirmasse q̃ hec cõpetũt diuerso iur. ar. ff. q̃n appellãdũ sit. l. j. §. solẽt. et q̃ capl'm nõ põt cõpromittere de cõfirmatiõe q̃ nõ pertinet ad ipm sed ad supiorẽ. ex hoc sequitur q si aliqd emerserit ppter q debeãt infirmare q arbitrium suum infirmabit qd est no. ¶ Vide qd no. Inn. s. de presump. c. littera. in verbo reseruata. et quod no. s. eo. c. li. vj. ¶ In glo. ar. not. q post electionẽ ante subscriptõez nõ habet locũ p̃senria eligentiũ. dũmõ electus velit cõsentire. ¶ In glo. sed in veritate. not. q electus ante ɔfirmationẽ quandocũq̃ potest renũciari. ¶ In gl. ar. ɔtra ista glo. querit qd in postulatõne an possit reuocari postq̃ ẽ publicata. dic vt in ea. Baldus.

d **Vadum.** Electus a maiori parte capituli si sit et erat tempore electõnis idoneus ɔfirmatur si vero erat indignus et fuit sciẽter electus alius etiã electus a minori parte. c. si sit dignus ɔfirmat. h. d. s3 glo. et Jo. an. ¶ Casus. duo fuerũt electi ad prepositurã coloniẽ. ecclie. vni9 quattuordecim canonicis et aliqui eorum habebant dignitatẽ psonatẽ et etiã etate naturali et tpe receptiõis eorum in canonicos pcedebãt alius fuit electus a. xxij. canonicis si ita solemnib9 papa ɔmisit cãm vsq̃ ad sententiã exclusiue sed sententiam nõ cõmisit nisi partes eẽnt in cõcordia q cõmissarij diffinirẽt. Cõmissarij examinauerũt ɔsciẽtias eligẽtiũ et audiuerũt allegatiões partiũ tãdẽ vnus eorum. s. ppositi sancti georgij dixit se nolle stare sentẽtijs eorũz. et ideo cã fuit remissa ad papã. sed q̃ nõ erat plene instructa cã papa iteruz cõmisit et finalis cõclusio fuit q si elect9 a. xxij. canõicis pateret in ordinib9 vel in scia vel in etate defectũ q eũ ipediret pmoueri iponerẽt ei silẽtiuz et ɔfirmarẽt electũ a. xxiiij. idest a minori parte alioquin cõfirmarent electum a. xxij. q sunt quasi dupla pars capl'i et ei facerẽt tanq̃ pposito responderi. Ibi cõmittẽda eo tenore vt si de ptiũ pcederet volũtate cã diffinirent aliogn pcessuz et istructã cãz ad papã remitterẽt sic. s. d rescrip. c. ex pte decani. Ibi nõ velle stare q poterat ex forma cõmissionis. Ibi destinarũt ideo q̃ in cã cõcluserant sed ista conclusio parum operatur quia causa nõ fuit plene instructa. Ibi cum personis. i. habentibus personatum. i. notabilem preeminentiã in ecclesia. Ibi presentate. no. q qui nõ videt[a] acta iudicare non põt. Ibi constaret. no. q notorium et acta equiparantur. ¶ Item no. q notoriũ põt esse de factis. Ibi corporali. no. q absentia corporalis vnius ptis nõ impedit iudicez ptibus suis fungi. Ibi adiudicarent. i. ɔfirmarent electionẽ et sic adiudicare stat pro confirmare. Ibi bono zelo. no. bonũ animũ presumi verbi electio sit a maiori parte. l. q̃ vbi plurima consilia ibi plurimus intellectus et quia iustius estimat q a plurib9 ɔprobat. ¶ Ex numero discretorum auget effect9 poti9 q̃ ex dignitate vel ex maioribus pbendis. tñ eniz valet vox vni9 pauperis canonici q̃tuz cuiuscũq̃ maiores pbendati vñ pbenda nõ duplicat vocẽ q est no. Ibi cassata vero not. cassari p fit a maiori pte q̃q̃ pstãtiori dignitate et etate. ¶ Item no. q cassatio pcedit ɔtriuz habitũ vl' ɔfirmationẽ futuram. Ibi facerent cõsecutiue h intelligit licet non exprimatur. ¶ Nũc venio ad glo. et primo no. examinandas ɔscias. lz quõ possunt examinari. vt. s. eo. significasti. tñ. p interrogationẽ et rñsionẽ et per exteriora q̃ significãt interiora. nam animus hominis cognoscit nistis modis. primo per affectũ. secundo per effectũ. tertio p signa. vt. l.

[a] ¶ Qui nõ videt acta iudicare nõ potest.

fulcinius. §. adeo. ff. ex q. cau. in pos. ea. l. apud celsuz. i pnc. ff. de excep. doli. l. nõ vere. ff. ex qui. cau. ma. C. de institu. et substi. l. reprehen. ¶ Alia gl. dicit q numerus p̃ualet auctoritati et dignitati. q̃ oẽs vocales. i. vocez habentes sũt pares sicut tñ vz denarius meus quãtũ denarius regis. ¶ Alia glo. disputat vtrũ pncipiũ sit seruãdum. et dic q sic a depẽdẽtibus a principio vel ab ordine efficiendi. dic q pñcipiũ inspicit ipse faciẽdi capacitas tpe capiẽdi demõstratio tpe demõstrãdi de rebus dubi. l. si cognatis. l. vlti. de regula catoniana. de legatis pstãdis. l. interuenit. ¶ Alia glo. dicit q pp delictũ maioris partis statur minori pti. s3 h nõ haberet locũ in arbitris et arbitratoribus q̃ in his semp statuit plurib9 numero. vt. l. duo ex plurib9 ff. de re iudi. ¶ Item vbi ɔsideramus factuz et non fictuz nõ inspicimus qualitatẽ. vt i. c. q circa. de ele. li. vi. ¶ Sz cui incumbit onus pbãdi in ordinibus q̃n opponit q aliquis patitur defectuz in ordine et ille cui opponitur sit in possessiõe clericatus videtur q ei qui dicit per ea que no. Archidia. in etate. s. de rescrip. si eo tpe. li. vj. ¶ In glo. pp ad idem qd habes. s. de sen. excom. iudex. §. idem. et in fi. c. sumpto. ar. a ɔtrario sensu. ad idẽ qd no. s. c. pxi. Dixit do. Jo. an. q si aliquis petat bñficiuz vel electionẽ suaz cõfirmari hz pbare se eẽ clericũ si negat in quocũq̃ ordine negetur esse clericus dato q sit in possessiõe illius ordinis q negatur q̃ ista est adeo negatiua que transfert onus probandi in aduersariũ nec releuat possessio q̃ sola possessio clericatus nõ sufficit ad iustificationẽ[b] s. de reg. iur. c. j. lib. vj. nõ ob. decretalis. si iudex q̃ nõ loquit in isto casu s3 in foro sortiẽdo in quo casu sufficit vt quis dicat esse de foro ecclesiastico q ante fuerit in possessione clericatus et tpe deprehẽsiõis. vt dicit ille. §. idẽ. Vide qd no. Archi. ix. q. ij. c. vlt. et. s. eo. si forte. lib. vj. et. c. cum ex eo. s. de accusa. in fi. magne glo. per Inno. et Hosti. de sen. excõ. §. qualr pferatur. ver. quid si laicus dicat. et plenius. de reg. iur. c. infantibus. in nouel. ¶ Porro disciplina ɔtemnit qui habitum clericalem offendit. argu. ff. de iure fisci. l. s3 si accepto vsu toge. ¶ Vtrum autem aliquis in minoribus ordinibus possit eligi. sic distingue aut eligitur ad beneficium cuz cura. aut sine. Si ad beneficium cuz cura debet esse in sacris vt in isto. c. dudũ. q̃ prepositura hz curam animarũz annexam. vt ɔtinet in antiqua. Si sine cura põt eligi. vt hic fm Compo. et. s. de eta. et quali. c. preterea. fm Innoc. s. de re iudi. c. cum olim. fm Compo. ¶ Item an eligentes in dignitate nõ expressa in cõcilio sint priuati ipo iure ptãte eligendi. vide de re. iur. c. odia. lib. vj. in nouel. ¶ Deinde scias q in cã appellatõis põt pcedi ad diffinitiuam cum absẽte lite nõ ɔte. C. de temp. app. l. fi. §. illud. Eo tñ citato legitime al's nõ valet snia fz Ber. sed si tempore litis ɔtestate est pñs põt petere litem cõtestari et iurari de calũnia aliter nõ teneret pcessus. vt no. s. q filij sint leg. c. per venerabilem. per Bar.

[b] ¶ An et q̃n sola possessio clericatus sufficiat ad iustificationez et vide ẽt materia. de se. in ɔsi. xij. colũ. vj. et in cõsi. cxxij. col. ij. versi. iij.

b **Dne.** Qui sine licẽtia pape administrationẽ recipiũt epz postulãtes sũt ipso iure eligẽdi ptãte priuati et trãsit ad potestas ad alios ẽt numero pauciores fz glo. et hoc plz Inn. Vel sicq p impssionẽ laicorum postulãt aliquẽ ipso iure ptãtẽ eligẽdi amittũt fm Innocẽ. et hoc plz fm Compo. ¶ Casus. eps varmacẽsis fuit postulatus in archiepz magũtinũ a canonicis. tũc pñtib9 absẽtes vo q̃ timebãt impressionẽ. et iõ nõ rediuerãt ad pñtes elegerunt in archiepm ppositũ sancti Petri magũtini apppellatũ fuit hincide ad papã. papa mãdauit epo penestrino apostolice sedis legato in illis partibus vt si ɔstaret q dictus postulatus ad dictã ecclesiã maguntinã se trãstulisset vel ministrasset eius postulationẽ decerneret irritam et tãdez si ɔstaret q dicti absẽtes p metũ nõ potuissent comparere ɔfirmarẽt electionẽ dicti ppositi nõ obstãte appellatõne ɔtria. q̃ cũ aduersarij nõ detulerit appl'oni interposite per aduersarios nõ est eorum appellatiõi deferendũ. nõ obstãte ẽt q dicti electores ppositi essent numero pauciores. et lz hec essent notoria. tñ cardinalis ad cautelam examinauit testes quãquã nõ citata pte et cassauit postulationẽ et ɔfirmauit electionez. ¶ Contra processum cardinalis

obijciebaꝛ ꝙ pte nō citata ⁊ ꝙ ipſi ſuccūbēt eꝰ nō potue
runt ſecure corā dicto cardinali ꝯparuiſſe. ¶ Mō dicit
papa ꝙ pro proceſſu pſumitur ⁊ ꝙ hec negatiua ꝙ non
fuerint citati nō pōt ꝑ rer̄ naturā ꝓbari ⁊ ꝙ ſi ſinguli ca
nonici h̄ deponerēt eēnt teſtes ſingulares. ⁊ iō nō ꝓba-
rent finaliter ꝓpter indignitatem poſtulatoris cōfirmat
ſniam cardinalis qḋ dicit ſe poſſe qꝛ ꝓpter indignitatē
ſaltim ad ipſū papam pertineret diſponere de paſtore.
¶ Ex hac dcretali mlta notabilia colliguntur. p̄mo ꝙ epūs
qui ſine lnia pape trāſit ad aliam eccl̄am ꝑdit habitū ⁊
ꝓpriā lꝫ hic papa noluerit auferre ꝓpriū epatū. ¶ Itē
canonici q ſine lnia pape ipſū recipiūt priuati ſunt ptāte
eligēdi ⁊ deuoluiꝛ ad alios lꝫ ſint pauci. ¶ Itē qui n̄ de
fert appellatōi aduerſarij nec ſue dꝫ ōferri ꝑ aduerſariū.
¶ Itē ꝙ pſumitur pro ꝓceſſu iudicis lꝫ ꝯtineat crimen
alterius. ¶ Itē ꝙ teſtes ſingulares nō valent. ¶ Itē ꝙ
nūcius ad excuſandū nō valꝫ qꝛ ſicut fuit miſſus nūcius
ita potuit mitti ꝓcur. cum pleno mādato ad cām. ¶ In
tex. ibi petētibus. i. poſtulantibus ⁊ facta fuit iſta poſtu-
latio poſt appellatōem interpoſitam a ꝑpoſito ⁊ ſuis vt
pꝫ. ſ. Ibi archiepm. ſ. modernū quōdā ꝑpoſitum. Naꝫ
dictio quōdam dꝫ opponi rei ꝑterite. vt no. in. l. eius qui
in ꝓuincia. ff. ſi cer. pe. in pn̄. Ibi ipſius archiepi. ſ. moder.
Ibi ipſe. ſ. ꝑpoſitus nō archieps ⁊ ſui ꝯplices. Ibi metu
ſ. tangēte factū electōis ⁊ ſic timebaꝛ impreſſio circa vo
ces. Ibi interpoſitā. ſ. ꝑ illos qui vatiaceſcēꝫ poſtularūt.
Ibi qn̄ fruſtra. ff. ſo. ma. l. viro ac vxore. ff. de mino. l. au-
xiliū. Ibi ⁊ pter lniam noſtrā recipiētes. ⁊ in hoc ſtat rō
finalis quare fecerūt ſe inhabiles ad eligēdū vel poſtulā-
dum. Ibi notoria. qꝛ ꝙ multi populi vidēt impoſſibile ē
eē occultū. Ibi teſtes ēt nō citati teſtes hoc caſu opitulā
tur cum alꝛs teſtes debent eſſe citati. vt. C. de epi. ⁊ cler. l.
pſbyteri. ⁊ ibi plene dixi in lec. Ibi a pauciſſimis. vn̄ ſuffi-
ceret ſi nō fuiſſent niſi duo ſed vnus nō ſufficeret qꝛ electō
nū regula duor̄ ⁊ nō paucor̄ numero eſt ꝯtenta. vt. s̄. e.
c. i. Ibi ꝯſecrauit adiūctis ſibi duobus epis. lvi. di. porro.
Ibi fauorabilibus. qui erāt de canonicis alꝛs nō ſunt citā
di. qꝛ ad eos nō ꝑtinet. ff. de ven. inſpi. l. i. §. fi. Ibi exami-
natōe. ſ. ſolēni. ſm̄ Inn. ſ. de iureiur. c. ad noſtrā. el. ij. ſed
ad cautelā cardinalis vt ois ſuſpitio tolleretur cardinalis
recipit teſtes informatorios. Ibi pſumiꝛ verū ē quatenus
acta pariꝛ citatio tn̄ que nō apparet pſumiꝛ nō eē. ff. d cō
trahen. emp. l. in lege. ⁊ l. ruptilia. Ibi ꝙ ois tn̄ ſi in mini
mo. apparet ꝯtrium nihil pſumitur rite actū. ¶ In tex.
ibi pſumatur. dic ꝙ pſumptio hois nō eſt ꝓbatio nec re-
leuat ab onere ꝓbandi. ſed eſt quoddā adiutoriū ꝓbatio
nis ſed pſumptio legis nō ē probatio ſed releuatio ſꝫ pre
ſumptio iuris ⁊ d iure ē ſimul ꝓbatio ⁊ releuatio. ¶ Idē
facit ꝯfeſſio facta ꝯ ſe vel ſuum heredem niſi ſit facta per
modum cauſe impulſiue: qꝛ tūc nō probat. ff. de lib. lega.
l. aurelius. §. fi. ¶ Nam ibi nō pōt eē cā finalis qꝛ nō va-
leret legatū. vt. ff. de leg. j. l. ſi creditori. ¶ Ecce quidā in
teſtamēto legauit mihi. x. pro reſtōne vſurar̄ nūquid cō
curram cum creditoribus eius certe nō ſed cum legata-
riis ꝯcurrā pro rata dicta. l. aurelius. §. fi. tex. notabilis
concordat. ff. d dona. l. ex hac ſcriptura. ¶ In tex. ibi nul
la. interdū tamē poteſt probari per hoc qꝛ dicit tex. ꝙ nō
potuiſſet fieri citatio in capitulo quin ſciuiſſem cum pre-
ſto fuerim. negatiua eīm probatur per cauſas affirmati-
uas vel cogētes ad negādū. ff. de his qui ſunt ſui vel alie.
iur. l. filium. ff. de itine. actuq̄ priua. l. i. §. j. ff. de acqui. he-
redi. l. pantonius. Ibi aſſerere. etiam vt teſtis quia nō ē
negocium ſingulorum ſed his ſimul omnium. j. capituli. c.
veniens. ſ. de teſti. quando cauſa eſt plurium ſimul aut fa
ciunt ſibi partes per ꝯcurſum vel vtilitatem eiuſdē iudi
cij ⁊ nullus eorum pōt teſtificari. aut non faciunt ſibi par
tes. ⁊ tunc quilibꝫ pōt teſtificari qꝛ cauſa ē publica illius
collegij ⁊ nō ꝓpria alicuius eorum. Ibi ſinguli ſingula-
res. hic poniꝛ diffinitio q teſtes ſint ſingulares. ⁊ per hoc
qḋ diciꝛ ſinguli notaꝛ ꝓprij corporis ſubiectū: qꝛ quilibet
teſtis ē in proprio corpore ſingularis ⁊ dum ſubdit ſingu
lares ſignificat depoſitiōem ⁊ rem depoſitam negatiua
que ſubijciꝛ ſenſui ē probabilis teſtis ſingularis diciꝛ qui

deponit de eo qḋ alius neſcit. Notoriū eſt de quo quilibꝫ
de populo pōt eſſe teſtis. Exititij ciuitatū qui ꝓpter odiū
rōnabile nō pn̄t comparere n̄ ſunt citādi nec hn̄t vocem
in ꝯtitione vel parlamēto loquor de cōtitionibus populi
ſed ꝓpterea nō perdunt ius eligēdi platum qꝛ remanent
canonici ⁊ citādi ſunt vt cōpareāt ꝑ ꝓcuratorē ſi volunt.
ff. de procu. l. j. §. vſus. nec ſufficit mittere nūcium qꝛ nūcij
mittūt ad declinādam neceſſitatē cōparitionis nō cauſa
negociū explicādi. ff. de nego. ge. l. liberto. §. fi. tn̄ nūciꝰ in-
terdū accipiꝛ large ⁊ improprie ꝓ procuratore: qꝛ non eſt
vis in nomine ſꝫ in tenore mandati. vt no. in. c. petitio. ſ. de
ꝓcu. l. neq̄. de procu. ꝑ Cy. Ibi legatū. vbi ē legatus d la
tere ibi pſumiꝛ ceſſare metus. Ibi nūcium. ex hoc pſumū-
tur citati. qꝛ miſerūt nūcium. ⁊ iſta eſt bona pſumptio. qꝛ
qui cōparet pſumiꝛ vocatus. nec enim ex facto cōparuiſ-
ſet ſed ex certa animi deliberatōe. qḋ ē notādum. Ibi pa
riter deliquiſſent. no. ꝙ vbi vtraq̄ pars facit ſe indignam
ius deuoluitur ad papam. Ibi ſine iuris iniuria. nota ꝙ
nō dꝫ fieri iniuria legibꝰ. ff. d mino. l. ait ꝑtor. §. permittiꝛ.
Ibi ratā habemus. no. per hec v̄ba diffinitiuā ferri. dico
ergo ꝙ due ſunt regule ad cognoſcēdum an negatiua poſ
ſit ꝓbari abſq̄ iuris preſumptione. prima regula talis eſt
ois negatiua q ſubijciꝛ ſenſu ꝑ ſe vel accidēs pōt ꝓbari ꝑ
teſtes. exēplū qn̄ de per ſe eſt qn̄ negatiua ꝓbaꝛ ꝑ mōſtra
tionem ſcripturarū. vt ſi volo probare ꝙ tu nō es ſcriptꝰ
in tabula decutionū. naꝫ viſa tabula veritas apparet ocu
lata fide. vt. C. de rebus credi. l. fi. Viſus concipit negati-
uam per determinatum obiectum ⁊ vocaꝛ cōceptio non
viſio. ⁊ vidēdo ꝙ tabula eſt raſa video ꝙ in ea nihil ē ſcri
ptum. ¶ Sed aliqui nimis ſubtilizantes dicunt ꝙ ꝓpoſi-
tio de nō ente nō poteſt directe probari. qꝛ probare ē rem
per cām teſtificari. ſed nō ens nō hꝫ cām. ¶ Sed do. Cy.
dicit ꝙ largo modo loquēdo iſta ē directa ꝓbatio. qḋ in
tellige nō per ꝓpoſitionem ſꝫ per abnegationē. verbigr̄a.
ſi video poſſidētē agrū ⁊ tu nō es ille. ergo tu nō poſſides
⁊ hoc abnegatiue ſequiꝛ. qꝛ ab actu poſſidēdi abnegaris.
Nam cū ſis corpus ſi corporaliꝛ poſſideres viſui pateres
vt no. in. l. j. §. j. ff. d iti. actuq̄ priua. ¶ Porro video hoc
eſſe ⁊ aliḋ ad hoc abeſſe ⁊ qꝛ viſus hoc comprehēdit ſine
ingenio intellectus ex nāli inſtinctu qui ē etiam apud bru
ta animalia. iſta probatio diciꝛ imediata ⁊ clara ꝑ ſe pa-
tens nāliter. i. mixta rōne ſenſus ⁊ intellectus. Nam verū
ē organū naturale hois ⁊ ꝙ iſtis duobꝰ inſtr̄is anime mi-
xta ꝯſideratione cōcipiꝛ naturalr̄ ſciri neceſſe ē nec ē opꝰ
extrinſeco duce intellectus mouētis cum per ſe pateat. vt
no. Cy. in. l. ij. C. de errore aduocatorū. ⁊ poteſt fieri ꝑ ſoli-
tum curſum. i. practicam iudiciorum. Exemplū de ꝑ acci
dens eſt quādo ex eo qḋ video reſultat id quod nō video.
verbigr̄a. video te nūc rome. ergo nō ex cartagine. tamen
cartagine nunq̄ vidi nec eius litora noui. ⁊ iſta vocaꝛ ꝓ-
batio indirecta que adhibita ⁊ adiuncta ſibi quadam di
ſputatiōe intellectuali tanq̄ ſilogiſtice ꝯprobaꝛ. naꝫ mēs
ita arguit nō pōt quis eſſe ſimul in diſtantibus locis. ſed
iſte erat rome. ergo tunc non erat cartagine. vt. ff. de verb.
ob. l. fi. §. ſi inter eos. C. de ꝯtrahen. ⁊ cōmit. ſtipu. l. optimā. i
fi. qꝛ eīm argumētum mētis neceſſariū ē. iſta ꝓbatio non
diciꝛ mera ꝓbatio ſenſus ⁊ appellaꝛ probatio indirecta.
¶ Scḋa regula ē ois negatiua que n̄ ſubijciꝛ ſenſui nec ꝑ
ſe nec per accidēs nō pōt probari per teſtes nec ꝑ aliquā
ſcripturam mundi niſi per ſcripturā confeſſionis. ff. de pro
ba. l. ij. C. de nō nume. pecu. l. gnāliter. ff. de leg. ij. l. titia. §.
gaius. nam ibi per cōfeſſionem teſtatoris hn̄ probaretur
negatiua ſi verba eſſent cōſonantia ⁊ adaptari poſſent. vt
ibi no. ⁊ rō predictor̄ ē: qꝛ omnis ꝓbatio teſtis reqrit ſen
ſum corporis. ⁊ idem naſciꝛ vnde ſenſus habetur. vt plene
dicam. ſ. de teſti. c. cum cām. vn̄ in teſte nihil aliud eſt ſcire
niſi per ſenſum ſcire. ¶ Inſunt autem homini quinq̄ ſen-
ſus. vt no. ff. de acquir. poſ. l. qḋ meo. qui ſunt inſtr̄a anime
rōnalis ⁊ vitalis. Scias etiā ꝙ negatiua ꝯuertibilis ad
affirmatiuā vel eq̄pollens affirmatiue pōt plene probari
per teſtes diſcretos ⁊ intellectiuos. vt. C. de codi. l. nec co-
dicillos. ⁊ qḋ ibi no. ⁊ vocaꝛ iſta negatiua ꝑgnās eo ꝙ pa
rit affirmatiuam. ¶ Sed nūquid aliqua arte verborum
poteſt

pōt trāſformari negatiua ī affirmatiuā vel econtra dicūt
quidā ꝙ ſic.nā ſm eos aliud eſt dicere non ſum maioꝛ qꝛ
cum nihil afferā nō aſtringo me ad probādū ſ; nā negocij
ſeu litis poſſit aſtringere me.ff.de iureiu.l.nā z poſtea.§.ſi
minoꝛ.aliud eſt dicere ſum minoꝛ.z tunc aſtringo me ad
ꝓbandū qꝛ affirmo me minorē.ff.ď mi.l.de etate.¶ Alij
nō faciūt vim in ꝓlatione verboꝝ ſ; in ſenſu eoꝝ qꝛ non
curamus de cortice lr̄arum nec de mō ſignificandi ſed de
ipſo ſignificato.ħ ſ; glo.in cle.ſi.j.ď reſcrip.¶ Practica
aduocatoꝝ eſt ꝙ vt admittantur ad ꝓbandū ponāt af-
firmatiue.verbigr̄a.pono ꝙ reus fuit abſq; eo ꝙ tali loco
z tpe pcuſſerim ſacerdotē z ſuper hoc potero inducere te
ſtes ſaltim ad probādū indicia innocentie.ſecus ſi dicerē
pono ꝙ nō percuſſi qꝛ iſta ꝓprie loquēdo nō eſt poſitio
nec eſt bñ formata.iō iudex nō tenet ea ſuper ea examina
re qꝛ ea que nō ſunt ꝓbabilia nō ſunt ponibilia. Nam fi-
nis poſitionis eſt vt rñdeat z finis reſponſionis eſt vt rele
uetur ponēs ab honere probādi nec etia; d; admitti tan-
q; capitulū qꝛ capl'a fiunt ad probandū ſed iſta negatiua
nō pōt ꝓbari niſi eſſet coartata loco z tpe.¶ Alij dicunt
vbicūq; eſt dictio abſq; ibi eſt negatiua z loqueretur ma-
gis ꝓprie ſi diceret abnegatiua.¶ Deinde tu vides ꝙ in
notorio nō requirit citatio z poſſunt recipi teſtes ad cau-
telam parte nō citata.z hoc verū in notorio populari vt ī
tranſitu epī ad alia; eccleſiam.qꝛ ꝙ oēs vident id noto-
riū eſſe neceſſe ē.¶ Porro eſt aliud notoriū iudiciale ſeu
ſnīale ꝙ p diffinitiua; ſnīam eſt declaratū qꝛ res iudicata
habetur ꝓ notoria veritate ꝙ etiā ex quo diffinitū eſt non
requirit vlterioꝛem citationē.vt no.j.de appel.c.ex ratiōe.
¶ Sed contra iſtud opponit de electi.paſto. de re iudi.
vbi in notorio dicitur ꝙ requiritur citatio z ꝙ finis cita-
tionis eſt cōparitio z finis cōparitionis ē defenſio que eſt
de iure naturali ſi fundatur ſuper innocentia nec tolli pōt
etiā de plenitudine pr̄ātis impatoris vel pape.rñ.rex ro-
bertus qcq̄d faciebat.faciebat pro ſtatu eccleſie z ne hen-
ricus impatoꝛ inuaderet romam z apulia;.Ideo ratio z
natura regem robertum ꝓtexerūt a barbara natione nec
de illa cā de plenitudine pr̄ātis tāq; falſa nihil operatur.
¶ Illa etiam verba ex certa ſcīa ſupplentes ſiq̄s eſſet de-
fectus implicat cōtradictionē quia dictio ſiq̄s etiam im
poꝛtat conditionē z qui conditionalis eſt ambiguus ē z
ambigue loquitur.vt.ff.ď ac.emp.l.i.ī fi. Poſt hec vides
qñ negatiua nō ꝓbatur per teſtes ſingulares nimiru; qꝛ
nec affirmatiua.Eſt aūt negatiua duplex.ſ.negatiua ſen-
ſus per quā ſubtrahit ſenſus a re ſenſata vt cū dico ñ vidi
nō audiui.Alia p quā negat aliq̄s act⁹ vt ī ſuperioꝛib⁹ p;.
¶ S; quomō cognoſcit ſingularitas in teſtibus.rñ.quā
do nō concoꝛdant in vnū rei finem vel qñ vnus neſcit ſi ali
us dicat verum nec ne ita ꝙ vnus non poteſt alium redar
guere. Nam ibi cōtrarietas.nō videt.i.nō pōt videri nec
cōſonantia ſentit.i.nō pōt ſentiri qꝛ cōtrarioꝛum eade; ē
diſciplina.¶ Sed videt ꝙ teſtes ſemp ſint ſingulares qꝛ
per mediū teſtificandi qlibet deponit de ꝓprio ſenſu.S;
rñ.ꝙ ſicut per multas vias itur romā z finaliter ē vna cō-
cluſio ita per multos oculos videt vna v̄itas z vnū obie-
ctum.puta idem hō vel idem act z iſta ē cōueniētia z cō-
iunctio ſenſuum in idem.¶ Diſcrepantia autem ē illa que
facit teſtes ſingulares.Unde oē gen⁹ dīc notabilis q̄ti
tatis teſtes ad ſingularitatem reducit z ſicut dicimus de
here.qua.z diff.ita dicere poſſumus de teſtium qualitate
z dr̄ia de quo alibi dicam latius.¶ Formet iſta propoſi
tio oēs iſti interfuerūt quilibet de ſe dicit nō interfui non
ne ꝓbata eſt falſitas dicte ꝓpōnis.iſte tex.dicit ꝙ ñ verū
dicit tanq; ſufficienter z directo probantes.ſed tanq; ve-
hemēter adminiculantes inferunt dictam oꝛationem eē
falſam.vt.l.j.in fi..ff.quēadmo.teſta.apiantur.z.j.ď ſucceſ.
ab inte.c.cū dilectus.¶ Amplius no.ex conſtructu appa
rere an teſtes ſint ſingulares vel nō. Nā ſi pñt ꝯſtrui cum
verbo pluralis numeri puta cū verbo depoſuerunt ꝓpter
diſcrepantiā qꝛ nō terminant ad idem ſunt ſingulares vt
in hoc exemplo titi⁹ deponit de boue.ſeyus de aſino.ñ poſ
ſumus dicere titi⁹ z ſeyus depoſuerūt qꝛ iter eos ꝯiunctō
nulla ē.vt.C.de tēp.ap.l.p hanc.Si vō deponāt ambo de

No. practicam aduocationem z vide de iſta mā late ſcri ptā p doc.i. in illa.ff.ď ver.obli.

aſino pñt ꝯſtrui cū v̄bo pluralis nūeri vt titi⁹ z ſeius de-
poſuerūt de aſino qꝛ iſte terminus aſinus qui ſubijcit ꝓ-
bationi eſt vnus z idem terminus vnum z idem ſubiectū
teſtificationis.¶ Sed quid dices vnus deponit de duo-
bus ſolidis alter de.xxiiij.denarijs.rñ.ſi nō ſint interroga
ti de qualitate vocis ꝓbant qꝛ idem eſt ſenſus. Na; z ſi
peterent duo ſolidi z ſnīa iudicis condemnaret in.xxiiij.
denarijs valeret ſnīa.ff.ď aur.z ar.le.l.ticie.¶ Idē in ſti-
pulatōe.nā ad interrogationē factā p vnu; pōt rñdere p
reliquū.ff.de ver.ob.l.que extrinſecus.¶ Si autē fuiſſent
interrogati de qualitate vocis qꝛ iudex interrogaſſet qui
bus verbis vſi fuerūt z vnus dixit ꝙ ꝓmiſſoꝛ dixit.xxiiij.
denarios.ꝓmitto alius teſtis dicit ꝙ duos ſolidos ꝓmit
to.Iſti eſſent ſingulares z diuerſitas vocis facit ſingula-
ritatē in teſte articulate deponēte quia litere z voces nō
ſunt eodē modo cōpoſite.¶ Item no.ꝙ teſtis aliqñ di-
cit ſolus qꝛ vnus ſolus eſt ꝓductus in eā.z tñ recipiēdus
eſt qꝛ ꝓdeſſe pōt.ff.de iureiur.l.admonēdi.qñq; dicit ſin
gularis vt qꝛ ſunt plures diſcrepantes.qñq; dr̄ nullus vt
qꝛ aſtruit merā negatiuā p circūferētiā nō limitatā.quia
hec negatiua nō pōt inueſtigari p ſenſu; nec mos iudicio
ru; eam recipit.¶ Sed qd ſi teſtes pñt eſſe ſingulares z
poſſunt nō eſſe ſingulares.verbigr̄a.vnus dicit ꝙ fuit pre
ſens qñ mutuaui dece; z fuit interrogatus an alius fue-
rit pſens z ſimilr̄ ſecūdus teſtis.dicit h adiecto ꝙ ñ recoꝛ
datur.an alius fuerit pſens. Nā iſte eſt actus iterabilis z
potuit eſſe diuerſis locis z tēpoꝛibus.ꝯſultū fuit ꝙ iſti te
ſtes nō eſſent ꝯteſtes nō qꝛ pſumat pluralitas ſed qꝛ pñt
eſſe ſingulares.¶ Eode; modo circa res ſi habeo duos
fundos confinatos eiſdē ꝯfinibus.tñ habēt ſitū diuerſum
qꝛ vnus h; ſitum verſus agrū ponamus Petri ab ortu ſo
lis aliter ab occaſu.z iō ad oēm equocationē tollēdā que
in teſtibus reprobat tabelliones papiēſes exprimūt confi
nia z ēt ſitu; loci z eodē mō debēt facere teſtes ad clare
ꝓbādū. Nā obſcura ꝓbatio.ideo nō ē ꝓbatio qꝛ indiget
ꝓbari.vt.j.ď proba.c.in pſentia.¶ Capio glo.que incipit
ſi citari.q̄ro nunquid impediat electio maioꝛis partis ſi
maioꝛ ps ꝓpter metū nō pōt ꝯparere.rñ.ſic niſi timeant
impſſionē fieri a maioꝛi parte ne dolus maioꝛis ptis eis
ꝓſit ſiue timeant impſſionē fieri pſone ſiue voci nec tenet
mittere ꝓcuratorē in tanto negocio qñ ſunt impediti fa-
cto aduerſarioꝝ.ar.ff.mādati.l.idēq;.ſ; ſi inimicitie aliū
de ꝓcedūt q; a capl'o imputēt inimicitias proprias quia
culpe annumerant.ff.locati.l.ſi merces.§.culpe.quia nō d;
ius pſentium pp abſentiam aliquoꝝ vacilare.vt.C.ď de-
cur.l.noiationū.li.x.¶ Qui timet[b] exercitū veniētē hab;
iuſtū metū.ff.loca.l.itē querit.§.exercitu.ff.qď metus cau
ſa.l.metū.in prin. Nā hoīe; armatū naturalr̄ timet qui-
cūq; nō armatus.vt.l.iij.§.ſiq̄s.ff.ď vi z vi ar.nā vnus qſ-
q; pſumit timere ꝙ ſtultū eēt non timere.¶ Quero ſimi
liter cu; gl.vtrū abſētes poſſint ad ſe trahere pſentes rñ.
ſic ſi abſentes ſint maioꝛ pars z timēt impſſionē.alias de
bēt accedere ad ꝯſuetum locum vl' procuratores mittere
vl' melius debēt requirere alios vt veniant ad locū tutu;
z cōe; ſm Ber.facit qď no.ff.ad tre.l.ď etate.¶ Itaq;
cōcilīū z collegiū ꝯgregari d; in loco tuto ď offi.deleg.c.
ſtatuimus.lib.vi.¶ In glo.z ita no.ꝙ notoꝛium exami-
natur z qꝛ hoc fit ad cautelam.z non ď neceſſitate non d;
aduerſarium citari ſm Inno.z Hoſti. Adde qď no.in.c.
j.ď offi.dele.li.vj.p Archi.¶ No.ꝙ notoꝛiū dicit duobus
modis ſcilicet actiue.ite; paſſiue.verbigr̄a.iacet in platea
homo interfectus z neſcit a quo illud ē notoꝛium paſſiue
z eſt notoꝛiū inquiſitionis.ſed ſi cōſtaret ď moꝛte nō poſ-
ſet fieri inquiſitio ď homicidio.ff.ad ſilla.l.i.§.illud.ſed ſi
in vtroq; extremo ē notoꝛiū.i.in patiēte z faciēte puenit
ad ſnīam leuato velo z ſine moꝛa tpis qꝛ notoꝛiū vim h;
diffinitoꝛie nec neceſſaria eſt citatio cum reus ſit pſens z
in laqueo ſue dicētis.vt.ff.de iniu.teſta.l.ſiquis filio.circa
mediū.z.C.de feri.l.ꝓuinciaꝝ.ſufficit gladius ei cui miſe
ricoꝛdia nō ſufficit.ff.de iuriſdi.om.iudi.l.imperiū. Noto
riū aliud euidētie ſemp ꝑmanētis veluti flumina peren-
nia z mōtes z ꝑpetui ſitus z edificia ciuitatū.¶ Aliud
euidētia quōdā vt ciuitates dirupte z aluei dimiſſi z flu

[a] ¶ Adde ſcripta per Iaſo.i.l.ij..C.ď trāſac.

minib9 de ꝯben.emp.l.si aqueductus.cum.l.se.z pontes quoꝝ remāserunt arc9 z antiqua vestigia.vt.ff.de acq.re. do.l.insula.in fi.Nā vmbra pteritoꝝ est qdā imago psen tiū.Aliud ē notoriū sz nō sit notoriū quin tractu tēporis possit eē ambiguū.z dic q notoriū ē adiectio entis z nisi ꝯstet de substātia nō pōt ꝯstare de accidenti.i.de notorio q est accidens.vt sing.no.ff.de pba.z.l.si arbiter.in fi.qđ notoriū sit qualitas.no.j.c.j.de offi.delcg.li.vj.in glo.ma. ¶ In glo.j.fm cursum.Ista ē notabilis gl.in pbatōe ne gatiue.z adde qđ no.Jo.an.in.c.sine possessione.de regu. iur.li.vj.in nouel. ¶ Dicit glo.q negatiua pbať p iura- mētū adde q si ꝯtra iurantē eēt suspitio. Istud iuramē appellať iuramentū purgatōis.C.de his qui ad eccle.cō fu.l.psenti.C.de pe.iudi.q ma.iudi.auē.nouo iure. ¶ Itē per iuramentū pbatur bona fides adesse z mala abesse. vt no.insti.de acti.§.alic. ¶ Item ad probandū q rōnes nō sint in fraudē ꝯscripte vel redire probatur p iuramen tū.vt.C.de do.l.sigs pro redemptōe.qđ tū cōmittiť ar- bitrio boni viri inspecta quātitate cāe z qualitate psone. vt.l.nō oēs.§.a barbaris.ff.de re mili.mala fama iurātis extenuat iuramētū. ¶ In gl.z sic esset no.an testes pos- sint iurare de ꝯsciā aliena.z dic q nō pcise sed addendo hec vba fm ꝯsciam meā talis nō est citatus vel nō ē cul- pabilis.sed ista talis testificatio nihil pbat.fallit vbi te- stis deponit de iudicio artis vt qz medic9 dicit fz iudiciū meū vulnus nō erat mortale vel nō ē remāsura euidēs ci catrix. ¶ Nec enim tūc iurat.f.pcise dicere veritatem.vt no.j.l.j.post princ.ff.de ven.in pos.mit. ¶ Deinde no. An qñ psumuntur oia solēniter acta presumať citatio.z lfa videtur dicere q sic dic ꝯ nisi sit pña qz de citatōe dz con stare tanq̄ de fundamēto psumptionis.vt no. Inn.j.ð eo q fur.ordi.suscepit.c.inotuit.z fac.j.e.c.cumana. ¶ Que rit glo.quō probatur citatio capituli.z dicit q sufficit qđ lfe dirigant plato z aliqbus maioribus z psentenť publi ce in caplo vel claustro.de hoc no.lxxxij.di.c.pposuisti.ff. de reg.iur.l.nō pōt videri dolo carere.z pp̄ter eoꝝ con- tumaciā caplm pōt excōicari fm Ber. Et ē ratio quia maior pars ē pncipalis z facit integrum caplm.nō est enim pcuratrix.qz nō hz mādatū ad hoc.Deinde gl.di- cit q nūcius nō ē idoneus ꝯsalio qz oporteret q sup sin- gulis certioraret dñm z ore eius loqueretur q eēt valde difficile alteri parti. ¶ Et no q papa h pcedit allegādo qz oēs exceptōes que oriūť ex corpe actoꝝ non oz ppponi sz dūtaxat allegari.vt no.Bar.ff.de ver.ob.l.eū qui ita. vbi dicit q exceptio que ē ex eodē corpore instrī cū actio ne elidit cā lz nō pponať excipiēdo.lz glo.not ꝯtrium.ff. de pac.l.si vnus.§.pactus ne peteret.Bar.dicit veruz in officio iudicis.lz gl.diē verū ex officio exceptiōis. ¶ Alia gl.disputat quādo qs priuetur iur̄ eligendi ipso facto vł per sñiam.z adde.ꝯ.c.pxi. ¶ Et scias q aut lex vltra p- cedit dicēdo ipso iure vel ipso facto vel imediate vel mox z tunc nō est opus sñia ius dicentis.vt no.in auē.de inces. nup.in prin.coll.iij.aut nō pcedit vltra.z tūc aut priuatio induciť p taxati vel pfixi temporis lapsum.z tunc fit ipso iure:qz pmissum infra tps videť post tps esse phibitū.ff. de le.ij.l.statuli.§.stichum.aut per culpā.z tunc qz in exa- minatione culpe requiriť ministeriū iudicātis z intelli- giť p sñiam.z sic dña ē vtrum per canonē sit facta priua tio an vō fienda p ministeriū canonis.habes de hoc plu ra iuris ciuilis argumēta.ff.ad turpil.l.j.§.accusationem ff.de testa.tute.l.siquis sub condi.in auē.de non alie.§.qz vero leonis.C.de sacro san.eccle.l.iubemus.§.iconomus. ¶ Et no.q tps tacitā repudiatōem inducit.vt no.ff.de nego.gest.l.si ego.z habet vim pacti.z ideo nō tollit ciui- lem obligatōem ipso iure que radicata erat.ff.de actio.z oblig.l.obligationū fere.§.placet.illud ꝯstat q aliquā re pudianti nō nocet.vt.ff.ad treb.l.facta.§.sigs bonorum. ¶ In glo.no.q qui nō mittit pcuratorem cū possit aut ꝯtumax ē si nō paret impio supioris aut negligens si pa titur se dāpnificari.qz negligētia oia ledit aut excusatur.z ista excusatio ē triplex vna que incidit inuito febris subi- tanea.ff.de re iudi.l.quesitum.z tempestas maris.ff.de publi.l.cesar.z preceptio regis vel maioris.j.eo.de ap.c.

cū parati.Quedam est accusatio q accidit ex natura cāe pp̄ter quā quis nō teneť iudicio sisti.vt.ff.iud.sol.l.vir bo nus.Idē si pp̄ter ferias.ff.sigs in ius voca.nō ierit.l.ij.in fi.Qñq3 qs excusať pp̄ter priuilegiū si tale ē cui renūcia- re nō pōt.vt.j.de foro cōp.c.si diligēti. ¶ In glo.f.qz.ista glo.querit q sunt ille tres cāe ð quibus loquiť lfa.z ponit duas oppositiones.scða ibi dic vel ex trib9.dic q tres rō- nes sunt quare postulatio fuit infirma. Prima qz postu- latus ppria auctoritate trāsiuit q nō potuit fieri citra cō temptū potestatis pape.qz vbi vsurpatio ibi cōtemptus. Scða rō ē qz postulātes nō minus se fecerūt indignos q̄ indignū eligēdo. Tertia ratio ē qz postularūt post appel lationē legitimā z post ptestationē metus qui met9 erat satis notorius pp̄ter potētiam philippi de facto electi in imperatorē. Nam vbi ē potētia z cōiecture q voces vio lētur ibi presumiť esse timor.ar.ff.de no.ope.nū.l.de pupil lo.§.sigs ipsi pretori.Nā qui timet loqui securus non ē.ff. quarū rerū actio nō dať.l.j.§.que honorāde. ¶ Metus sicut dolus probať ex perspicuis insidijs.vt.C.de dolo.l. dolum.z ex capitalib9 inimicitijs.vt.j.vt lite nō cōtc.c.ac cedēs. ¶ Demum glo.opponit q vtraq3 tam electio q̄ postulatio debeat cassari.qz vtraq3 post appellationē fie- bant.vt.ꝯ.e.c.ꝯsiderauimus. ¶ Itē opponiť q postula- tio nō fuerit ipso iure nulla lz facta post appellationē. qđ pz qz si appellātes renūciassēt appellationi fuerata mane ret.postulatio ergo nō est nullum q pōt resumere firmitu dinem. ¶ Itē postulantes qñ nō postulauerunt indignū sed postulatus ex post facto se facit indignū. ¶ Sed ego tū.q ipsi fuerunt cā istius indignitatis z participes scele ris.z sic mixta rōne vtriusq3 z postulatio irritať z postu- lantes priuanť.qz magis delinquit q in possessiōe idignū recipit q̄ si idignū sciēter eligerēt.qñ grauius ē fcō ðlin quere q̄ verbo.Et qz cōtempserūt legē viuā.i.mandatū pape.z plus peccat qui legē viuam offendit q̄ qui mor- tuam legem.vt.ff.de arbi.l.celsus:C de lib.z eorū libe.l. ij.in fi. ¶ Alia gl.que incipit dicit Laurētius format qō nem qñ vtraq3 pars eligit idignū vtrū reuertať ad prios electores.dic q nō.qz eadem ē vocatio z de priuatōe ad habitum non ē regressus.vt.C.de lib.z eoꝝ libe.l.iij.in fi. priuatio plusoria fiat.arg.de iudi.l.si pretor.vnde q quis pdidit vna vice non resumit sed deuolniť ad supiorē.simi le regula vulgaris iuris ciuilis dicit q auferť ab indigno applicať fisco.C.de inoffi.testa.l.papinianus.§.meminis- se.vnde per simile voces que auferuntur ab indignis ap- plicantur pape.

q **Uerelam.** Sufficit electo q eligē tes tpe electiōis ius eli gendi possiderunt. ¶ Qualiter probeť quasi possessio status.no.Cy.in.l.j.C.vbi cā status.

¶ Casus.Iconom9 sancte agathe noie eccłe z cardinalis tituli sancti vitalis gubernatoris eiusdē eccłe proponebat contra psbyterum Petrū tenētem eccłam sancti saluato ris duplicē q̄rimoniā. Et primo q dict9 psbyter tenebat dictam eccłam sci saluatoris occupatā idebite cū ptinēt ad dictā eccłam sancte agathe pleno iure.Scðo q dict9 psbyter subtraxerat dicte ecclesie sancte agathe pensionē. xvij.denarioꝝ debitaz dicte ecclesie sancte agathe per di- ctam ecclesiaz sancti saluatoris p ipsa ecclesia z terminis siue situs.sed dictus psbyter rñdebat q ipse canonice pos sidebat.qz fm antiquā ꝯsuetudinē erat pñtatus p populū z institutus p cardinalem sancte susanne tanq̄ de capella subiecta titulo sui cardinalatus ad articulū de pensione dicebat se nō teneri. ¶ Ista cā fuit cōmissa Inno.iij.ante q̄ esset papa.qui postea factus papa pnūciauit pro dcō psbytero tanq̄ legitime instituto eo qđ erat pñtatus per ppłm qui tpe quo ipsum pñtauit erat quasi in possessiōe pñtandi.salua tamē qōne super iure patronali inter dictā ecclesiā sancte agathe z dictum populum.sup secunda ve ro petitione pensionis subtracte pnunciauit pro dicta ec clesia sancte agathe in psona dicti iconomi.qz ꝯstabat q dicta pensio erat solita pstari z de nouo erat subtracta re seruauit tamē qōnez inter ecclesias memoratas an dicta pensio sit debita necne.No.q psonales prestationes non possidenť

possidentur q: si possiderent pactū nudū traditiōe subnixū eēt efficax ad agēdū saltē possessorio iudicio ꝙ ē falsū vt. C. de pac. l. si certis anis. nō ob. istud. c. q: hic fiebat in signū subiectiōis rei coherebat sicut seruitus. Dicit Inn. ꝙ effectus ꝓprietatis ē possidere. ¶ Item ꝙ proprietas adheret ossibus dñi sicut alia iura. Item ꝙ difficilis ē probatio ꝓprietatis. J. de resti. spo. c. sepe. in princi. ¶ Prestatio realis ad que afficit quēlibet possessorē ꝑsonalis nō afficit possessorem. l. fi. in fi. ff. de contrahen. emp. ¶ Emphiteota nō tenetur ad canonē actione reali. q: obligatio hec nō sequit fundum ergo non habet locū capitulum reintegrande hic pro pensione subtracta q: possessoriū nō reperitur vbi nō correspondet petitoriū. ꝛ pro istis personalibus ꝑstationib⁹ nō hꝫ locū ꝯfessoria. ff. de serui. rusti. predio. l. pecoris. ff. vsufructuarius quēad. caueat. l. si vsufructus nomine. Queritur vtrū conditio ex canone re itegrāda ꝯcernat [a] possessorē. r̄ndeo sic si habet facultatē rei restituende alias nō. vt. ff. ꝙ me. ca. l. si cū exceptione. §. quatenus. q: nō tenetur ad aliud ex facto alterius nisi vt patiat aduersarium possidere. l. fi. ff. d̄ op. no. nun. sed si culpa sua perdidit facultatē tenetur ad interesse possessionis nō proprietatis. vt. ff. qd̄ me. cau. l. si mulier in prin. ꝛ. l. si duo. §. fi. vti possidetis. ¶ Quero vtrū cōditio ex isto canone q̄relam sit natiua vl̄ datiua ꝛ videtur natiua quia nascitur ex cōtractu vestito equitate naturali. ꝯtrium dic ꝙ datiua vide Cy. in. l. j. C. vbi cā status. dic ꝙ omne possessoriū est natiuū lꝫ extēsio eius aliqū sit datiua. vt. J. de iudi. c. qa. v. ¶ No. ꝙ pro iure qd̄ quis habet in suo sicut est ius libertatis quis intentat negatoriam. sed pro iure ꝙ quis habꝫ in alieno sicut est ius seruitutis quis intentat confessoriā. vt no. Inn. J. de offi. ordi. conquerente. sed pro iure ꝙ quis habet in publico puta colligēdi pedagium ꝯpetit officiū iudicis. vt no. specu. in ti. de cau. pos. c. querelam. ¶ No. ꝙ possessio incorporalium acquiritur duob⁹ modis. s. prestatione. vt. c. querelā ꝛ patientiam. vt. C. de ser. l. ij. ꝛ tunc est necessaria scia eius contra quem prescribitur. vt plene ꝛ subtiliter no. per Inno. in. d. c. cōquerente. Eius aūt q nō est in obstatiua possessione scia non requiritur. l. is q in puteū. §. aristo. ff. ꝙ vi aut claꝫ. No. ꝙ populi qui prestāt pallium in signū ꝓtectionis sunt liberi. ff. de cap. l. non dubiū. per Bar. ¶ Per subtractionē obediētie perdit ei⁹ quasi possessio nisi quis ius suuꝫ audacter prosequat per pretorē vel armata manu. ar. ff. de oper. no. nun. l. de pupillo. §. meminisse. d̄ agri. ꝛ cēsi. l. litibus li. xj. ꝛ. l. si coloni. co. ti. ¶ Pone eṗs accessit cā visitandi ac comedendi ꝛ fuit expulsus an fuit spoliatus ea vice tm̄ an imperpetuū. Naꝫ h̄ causa possessionis perpetua est vel saltem iterabilis ꝙ satis potest defendi. ar. ff. d̄ ser. vr. predio. l. hec aūt iura. si nō ꝯpetebat ei visitatio nō dicit expulsus. C. de vi ꝛ vi ar. l. colon⁹. Ego cōsului ꝙ ab oi possessorio ꝙ cōcludit mere de iure canonico ꝛ nō ē inuentum a iure ciuili possit i quolibet foro appellari q: inspicimus ius canonicū in quo fūdamus iudiciū ꝛ non ius ciuile quo inspecto ipso iure agi nō posset q: ista actio nō possit edi ꝛ sine actiōe nemo experitur. ꝛ vide Bar. de no. op. nū. l. de pupillo. §. sigs ipsi pretori mirabile verbū. ¶ Querit vtrum sigs metu nō petit pēsionē ꝑdat possessiōeꝫ. r̄nde vt no. i vera pos. C. vñ vi l. cōquerebat ꝑ cy. ¶ Incorporalia iura q̄ terminant ad aliq̄ꝫ rē corporalē q̄si possident dūmō ꝑ locū circūscribātur vt seruitutes vel quasi sicut sunt ꝯtinua hustia vt hic sꝫ ꝑsonales ꝑstatiōes nō possidētur fallit vbi implicāt cām status vel libertatis vt hic. ¶ Itē fallit in vniuersalib⁹ iudicijs. l. fi. ff. de peti. here. Qui nō soluit pēsionē fisco statiꝫ cadit a iure suo elapso termino q aūt nō soluit ecclesie cadit post biēnium si priuato post triennium ꝛ in emphiteota sꝫ in simplici colono semꝑ reqrit bienniū si erat pactum de nō expellendo. ff. loca. l. quero. §. inter locatorem sed si nō erat tale pactū statiꝫ pōt expelli cum nō vult soluere pensionē. J. de vila. c. lfe ꝑ Inn. ¶ Pactū liberatorium idem operatur ꝙ pactum obligatoriū cuꝫ traditione. C. de transac. l. q̄uis ꝑ Cy. tm̄ ꝑ pactū liberatoriū nō parat ꝯditio vsucapiēdi. e. ti. l. si ꝑ fundo. q: nō valet nisi ad excipiendum. l. fine apud acta. ¶ Libertas est nūlis stat⁹

a ¶ Vide dis scripta ꝑ doc. maxime ꝑ Soci. ibi in sua repe. i repe. l. reꝫ q nobis ff. d̄ acquir. pos. ꝛ adde pulchra scripta ad h̄ vltra ibi alle. ꝑ do. Ubi. de perusi. in quadaꝫ sua dispo. q inci pit ex nobilissima vrbe perusine vj. colum.

cuiuslibet rei. ꝛ id̄ ois res ꝑsumit libera. de ope. no. nū. l. si prius. in glo. ordi. ꝛ. l. altius. si seruitus vēdi. Dicit Bar. ꝙ dñia ꝑsumunt acq̄sita primis ꝛ antiquis possessoribus q: a possessiōe orta sunt dñia. ff. de acq. pos. l. j. ꝛ. l. reꝫ que nobis. per Bar. ¶ Per obedientiā alteri querit sicut ꝑ patriā ptātem. vt no. insti. de inuti. stipu. §. siquis alij. i gl. ordi. ¶ Officium iudicis est potius actus q̄ꝫ actio quia maxime in fcō ꝯsistit. vt no. insti. de actio. i prin. ¶ Si pater stipulatur censum sibi ꝛ filijs viuēte p̄re filij nil debent habere. C. de ope. liber. l. liberti. per Cy. ¶ Propter moram creditoris non potentis melior fit ꝯditio debitoris nō soluentis. ff. ad trebel. l. mulier. §. si heres. tex. no. ¶ Utrum ex receptiōne census qs presumat hr̄e directum rei sensualis dñium. r̄ndeo non. vt no. Bar. in. l. j. §. hic titius. ff. de publi. nisi fiat ex cā que hoc importet vt ex cā emphiteosis que in dubio nō ꝑsumit tm̄ ꝯtctus factus in dubio itelligitur factus ſm ꝯsuetudinē ꝛ notarius pōt ponere in suis instr̄is clas ꝯsuetas. ff. de aqua plu. arc. l. si prius. §. placuit. per Bar. ¶ Pone debet cēsus triū imperialiuꝫ annuatim sed iaꝫ sunt. xl. anni ꝙ nō fuerūt soluti imperiales sꝫ cortonēses q minus valeāt an sit prescriptū antique obligationi ꝛ noua obligatio sit extorta. dic vt no. Bar. i. l. si prius. in prin. de aqua plu. ar. dic ꝙ stat nouē forme. ff. d̄ vsu. l. q seminsses. q: ex tpis cursu ꝑsumit nouatio. ¶ Ecce intrusus fecit sibi solui censum ꝑ viui nūq̄d soluēs liberat. r̄ndeo nō. vt no. in Spec. de resti. spo. §. nūc dicamus. vbi vide multa ad intellectum nostre decretalis. necessaria vide qd̄ no. insti. de actio. §. preiudiciales. alias nihil intelliges de hac materia. Pone statuto cauet ꝙ ꝑncipalis cōtrahens nō teneatur soluere gabellam. modo quero quis dicatur principalis an locator an cōductor. r̄ndeo vterqꝫ q: hincinde oritur actio directa sed si oriretur directa ꝛ cōtraria. tunc directa diceretur principalis. vide qd̄ no. isti. de actio. §. preiudiciales. ff. de dona. l. aristo. ꝛ. l. qui saxuꝫ. per Bar. ¶ Quero qs dicat pricipalis an cedēs an cessionarius. r̄ndeo quo ad dñiuꝫ cause cedēs sed quo ad dominiū litis cessionarius. vt. C. de ꝓcu. l. qui stipendia. ꝛ in eius ꝑsona format sentētia. ꝛ facit. l. ꝛ q: d̄ iurisdi. om. iu. frustra. fit per fictionem qd̄ potest fieri per veritatem. dicit tex. notabilis. isti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. preterea. ibi nostra autem ꝛc. ꝛ. J. de preben. accedens. Ibi querelā. i. libellum querimoniarum. nō eniꝫ loquit de querela que ꝓprium nomē ꝛ tp̄s ē sortita. sicut eniꝫ ē querela inofficiosi testamēti ꝛ inofficiose donationis iter viuos. Inofficiose dotis nō numerate pecunie ex cā mutui ꝛ non numerate dotis. ꝛ no. ꝙ ille qui dicit conqueror agere vr̄. vt not. j. q. iiij. q: presulat⁹. Ibi petebat. no. formā libelli. Ibi pleno [b] iure. no. i. in tēporalibus ꝛ sp̄ualibus sic. ꝛ. J. de priuile. c. cū ꝛ plātare. nō eniꝫ pōt exponi h̄ pleno iure. i. possessionis ꝛ ꝓprietatis q: agēs nō possidebat. dic ꝙ aut vna ꝑstatio. ꝛ tūc nō possidet actio q: nō ꝯputant inter res sed iter obligationes. ff. de ver. signi. l. mouētiū. ff. de pecu. l. q̄ꝫ tuberonis. §. in peculio. ff. de aucto. tuto. l. pōt. aut sunt plures ꝑstatiōes. ꝛ tūc aut accedūt vni sorti. ꝛ idē. ff. si cer. pe. l. lecta. aut sunt plures sortes annue. ꝛ sic quidē nō accedunt ad longū tp̄s ꝛ idē. aut accedūt ꝛ trāscēdūt longū tp̄s. ꝛ tunc si interim imobilia cōputant ad eorum similitudinē i. ad similitudinē seruitutū possidet vt hic. sꝫ legiste nō cōcederēt ꝙ possideant redditus alr̄s sequeret ꝙ q legat annuū redditū legaret vsumfructū qd̄ est falsum. vt. ff. d̄ vsufruc. le. l. fundi trebatiani. vel dic ꝙ de iure ciuili aliud est q̄ꝫ de iure canonico fauore eccl̄aꝝ ꝛ pioꝝ locoꝝ qi annuus redditus videt esse ꝛ ē de corpore bonoꝝ ecclesie ꝛ tāquā corpus ecclīastici patrimonij possidet ꝛ omne ius ex quo orit ꝯfessoria est ꝛ potest quasi possideri quia seruitus est. Ibi r̄ndebat. per hanc r̄nsionē fit lit. cōtesta. vt. J. de resti. spo. c. cū ad sedem. Ibi pertineat. per hoc r̄ndetur p̄rie petitioni de admonitiōe. Ibi nec aliquā. per h̄ respondet secunde petitioni de pēsiōe. Ibi sꝫ ipse. h̄ declarat qualitatē sue possessiōis. Ibi diximus. imponēdum supple ꝛ imponimus. rem enim iudicatā significat cum vlterior snīa non speretur. Ibi cum populus quasi in possessione. ideo dicit quasi quia incorporalia proprie non possidentur. sed

b ¶ Vide infra cumulata de isto verbo pleno iure per do. Fely. in c. auditis. d̄ ꝑscript. col. iij. ꝛ scripta extēse ꝑ me in vno meo ꝯsilio ꝙ feci in fauorē canonicorū scē Marie gualte. contra comitē charolum.

quasi possidenť:quia nõ plene nec corporaliter possiden-
tur.ff.de acqui.re.do.l.seruus.§.incorporales.ff.de vsuc.
l.sequiť.§.si viam.Sunt tñ quedã incorporalia que qua-
si possideri nõ pñt vt nõia debitorum obligatorum.vt.l.
fi.ff.quoꝝ bonoꝝ.Et ẽ ratio q: nihil põt possideri vel q̃si
nisi locus sit certus.ff.d acq.pos.l.locus.⁊.l.iij.§.incertaꝫ.
sꝫ nõia debitoꝝ nullũ hñt locũ circũscribentẽ ea vľ circũ-
scriptũ ab eis qꝛ nõ respiciũt certi loci facultates nec sub
iacẽt alicui rei corꝑali qua mediãte possint quasi posside
ri.vt.ff.de iudi.l.fideicõmissuꝫ.§.tractatũ.C.de ꝑscrip.lõ.
temp.l.fi.¶ Itẽ omne possidere ẽ sentire se possessio sen-
sus sꝫ nomia nõ sentianť vt naturaliter pꝫ ẽt ex diffinitõe
possessionis ⁊ quasi.ꝑterea quasi possessio incorporalium
nõ acquiriť nisi per patientiã aduersarij.vt.C.de fui.⁊ aq.
l.ij.sed in nominibus debitoꝝ nõ reperitur effectus ꝑ pa- a ¶ Vide Bar.in.l.litibus.C.de agri.⁊ cẽsi.lib.xj.
tientiaꝫ sed per prestatõem.¶ Amplius diuturna^a pre
statio ꝑsumptõem debiti generat sꝫ ꝑscriptiõem nõ cau-
sat.ff.de vsufruc.l.eum de in reꝫ verso.¶ Itẽ ad hoc tex.
notabilis.ff.de le.iij.l.quesituꝫ.§.j.Ad huius intelligẽtiã
scias ꝙ nomina debitorum sunt quedaꝫ intellectualia iu
ra absqꝫ corpore vel quasi ⁊ non possunt quasi possideri
improprijssime ⁊ passiue non actiue ⁊ cũ vniuersitate que
sua aptitudine comprehendit corporalia ⁊ incorporalia.
vt.ff.de peti.here.l.regulariť.Iteꝫ vt hoc cognoscas scias
ꝙ illud possideť ꝙ ipsa possessione nõ extinguiť sꝫ rema-
net in esse ⁊ natura sꝫ actões ꝑsonales ꝑ solutiõem euane
scũt.⁊ iõ actus qui deberet inducere possessionẽ facit to-
tuꝫ oppositũ qꝛ inducit extinctõnem.quõ ergo dicit hic
papa quasi possideri annuaꝫ pensiõem terminatũ cuꝫ ad
hec sit ꝑsonaľ ꝑstatio ab oĩ realiter sepata.tñ.papa opti-
me loquiť qꝛ isti ãni cẽsus equaranť rei imobili que ino-
uat fructus qui sunt validissimũ possionis.ar.vt.ff.de so.
l.titia.Itẽ hec ẽ seruitus quedã per quã quasi possidetur
ꝑsona ⁊ status ipsius.vt.C.de agri.⁊ censi.l.litibus.Iteꝫ
talia possunt ꝑ ꝯsuetudinẽ ꝑscribi co.ti.l.dñi ꝑdioꝝ.li.xj.
Item pro talibus iuribus ꝯpetit ꝯsessoria ergo sunt iura
realia.vt insti.de act.§.j.⁊.§.eque.Et scias ꝙ oẽ ꝙ põt ꝑ
scribi possideť vel quasi alias ꝑscriptio nõ posset ꝓcede-
re sileãt.ergo Ja.de ra.⁊ sui sequaces qui ꝯ hanc decreta
lem somniarũt vt ipsi referunt.C.de pac.l.si certis annis.
¶ Est preterea quedã possessio prestationuꝫ relatiua si
cut possio feudi soldate.Nam si dñs possideat vasalluꝫ
idest qualitatẽ eius reciproce ⁊ vasallum feudum.argu.
insti.de actio.§.ꝑiudiciales.¶ Ultimo no.hic populus
põt ꝑscribere ꝑñtatõem in ecclesia cum hic dicatur ꝙ põt
possidere qꝛ ad possionez sequiť ꝑscriptio.⁊ sufficit qua-
lis qualis occasio possidendi vt ꝯsuetudo prescribať.h sꝫ
Jo.an.ĩ.co.generali.li.vj.in glo.que incipit.ꝯ.de ꝯsuetudi
ne.⁊ in regula ꝙ alicui in mercurialibus.Arch.dicit ꝙ
eccľa que ẽ nata libera nõ recipit hãc spũalẽ seruituteꝫ ⁊
ꝙ ius pñtandi est adeo ãnexum spũali ꝙ nõ põt ꝑscribi
a laicis.vt ipse no.lxxi.di.hortamur.⁊ nũquid in hoc cãu
populus poterit variare qꝛ nõ ꝯstat eũ hr̃e patronatũ sꝫ
solã possionẽ.¶ Aliqui dicunt ꝙ nõ:qꝛ ista possio ẽ fra
gilis ⁊ nuda.sꝫ hoc ꝑ Arch.lxxi.di.studij.Possio ñ ꝓbat
in quãtũ ad decisionẽ cãe sꝫ quãtũ ad ꝑparatiõem sic.l.j.
vbi cã status ꝑ Cy.dicit Pe.ꝙ ille q vadit ad nundinas
retinet oẽꝫ possionẽ.C.vñ vi.l.fi.ꝑ Cy.tñ cũ primũ negli
git reuerti ꝑdit naturalẽ sed nõ ciuilẽ nec suspicari d̃beat
se repelli.Ibi sed de nouo subtracta etiã ꝑ vnũ actũ oriť
quasi iterdictũ recuperãde.Dic ꝙ quãdiu qs hꝫ possso-
rium retinẽde possionis non intelligiť spoliatus:qꝛ tunc
eẽt transeũdum ad possoriũ recuperãde possessionis qñ
qs ergo dicať spoliatus iuribus incorꝑalibus ꝑsonalium
ꝑstationũ vel patiẽtiarũ in seruitute ⁊ qñ turbatus ⁊ qñ
negligẽs tractat hic Inn.¶ Spoliatio qñqꝫ fit vi ⁊ do-
lo.qñqꝫ dolo absqꝫ vi.iij.q.j.re integrãda.¶ Itẽ spolia-
tio est qñ alius possidebat sed qñ possio erat vacãs põt
esse dolus sꝫ nõ spoliatio est tamẽ inuasio.C.vnde vi.l.fi.
¶ In ꝑsonalibus ꝑstationibus diciť vim facere ille qui
teneť soluere ⁊ nõ soluit tꝑe ꝑfixo asserẽdo se eẽ liberuꝫ ⁊
sui iuris ⁊ sic rebellãdo sꝫ si nõ negat vinculum seruitutis
sed est solũmõ in mora nõ soluendi debitum non dicitur

inuasor.vt colligi põt ex dictis Inno.Dicit Inno.ꝙ per
vnum actum cessantis diligentie eligendi vel petendi de-
bitum nõ ꝑdiť possessio.Inno.dicit ꝙ si suꝫ solus in posses-
sione possidẽdi vel eligendi ⁊ patior aliũ facere vel plene
possidere ꝑdo possessionem.sed si aliqd de fructibꝰ ꝑcipio
ẽt per minimũ retineo totũ.ff.si serui.vendi.l.fi.in eo.§.fi.
¶ Sed nũquid a sñia lata sup conditiõe ex canone rein-
tegrãda põt appellari.rñdeo sic si succedit loco actionis
qd me.cau.vel de dolo.secus si succedit loco interdicti.ff.
qd me.cã.l.si cũ exceptiõe.§.hec aũt actio.Ibi in eundem
statum.no.quibus verbis debeat fieri restõ incorporaliũ.
¶ Item videť ꝙ de his sit prestanda cautio.vt.l.j.C.vti
possi.Ibi salua qõne.ideo saluať qꝛ tangebat qualitatem
possessorij.tamẽ tunc nõ poterat determinari.vnde quod
in suspẽso retineť dꝫ reseruari.ff.qui po.in pigno.ha.l.clau
dius.in fi.⁊.ĩ.de testa.c.significauerũt.⁊ nihil est reseruabi
le nisi donec põt suspẽso retineri.C.de fruc.⁊ litis expen.l.
terminata.arg.ff.de pac.do.l.plebius.¶ Modo capio
glo.⁊ quero si iudex prime cause a quo fuit appellatuꝫ ef
ficiť iudex appellationũ vtrum poterit cognoscere de sua
iniustitia.dic ꝙ sic de rigore sed de equitate debet illã cãꝫ
delegare.⁊ est spãle ꝙ cã appellatõis delegeť propter su-
spitionẽ iudicis loquẽdo de iure ciuili.de hoc no.C.d ap.
l.eos.in prin.⁊.iij.q.vij.§.tria.ff.de excep.rei iudi.l.j.ĩ spe.
de ap.in.§.nũc tractemꝰ.in fi.¶ Ista tñ gl.ẽ incõgrue po
sita.qꝛ hic nõ fuit appellatũ ẽm Host.¶ Capio glo.que
incipit ⁊ ita pꝫ.⁊ ꝓ introitu glo.quero vtrũ hic fuit vnus
libellus an duo.rñdeo duo lꝫ in eodẽ folio vel ꝑgameno.
qꝛ due res due cause due forme agẽdi due cõclusiones li-
bellorum.⁊ lꝫ glo.nocet hanc cumulationẽ nõ est cumula
tio vnius cause ad seipsam respectu diuersorum remedio
rum sed ẽ cumulatio eiusdẽ litis seu cãe ad alterã de pria
cumulatiõe loquiť.l.cum filius.§.varijs.ff.de le.ij.de scda
loquiť hic nec põt petere reus diuisioneꝫ libelli.qꝛ de ꝑse
visus est.¶ Scdo ꝑmitto ꝙ quedã sunt ꝯria ĩ origine.i.
qñ veritas vnius excludit veritatẽ alterius.¶ Quedam
sunt ꝯria electiõe.i.qñ electio vnius excludit electionẽ al-
terius.vt.l.j.C.de fur.¶ Quedã sunt ꝯria exactiõe.i.qñ
exactio vnius excludit exactionẽ alterius.vt.l.quotiẽs.ff.
si fam.fur.feci.dica.Et ista nõ pñt cumulari tñ si reus pa
titur cumulari ⁊ nõ excipit tꝫ iudiciũ ⁊ sup eo fertur certa
sñia sup vna absoluẽdo sup alia ꝯdẽnando si probatuꝫ sit.
ar.huius decretalis.¶ Or mõ resumo glo.⁊ opponiť ꝙ
isti libelli nõ ꝓcedãt qꝛ nõ implicãt ꝯdictionẽ.nã ista nõ
sunt ꝯria remoueri ⁊ tanqꝫ talẽ ꝯdẽnari.¶ Itẽ iplicant
incõtinẽtiã.nam sicut se hꝫ tutor ita se hꝫ rector eccľe.sed
in tutorẽ remotũ nõ fit executio.ergo nec h poterit.sed re
spõde ꝙ nulla ẽ incõtinẽtia nec incõpatibilitas.naꝫ rõne
possessiõis teneť actões suscipe.vt.C.de peti.here.l.fi.sed
rõne tituli minꝰ canonici vel nullius debẽt remoueri si li-
bellus niteretť veritate.¶ Itẽ ex quo iste allegat titulũ be
neficij nõ põt ꝯrium allegare ⁊ dicere ego nõ sum rector.
ar.C.de libe.cã.l.cum ꝑcum.¶ Ex hoc surgit talis ꝯclo
ꝙ ille qui dicit se rectorẽ teneť suscipere actões noie recto
rie eo ipso ꝙ possidet eaꝫ.⁊ sic possio bñficij facit eũ reuꝫ
in iudicio.¶ Itẽ vt dicit gl.ꝙ anteqꝫ sit remotꝰ vt litim^a
administrator ẽ hñdus.⁊ hoc verũ si v̄ificať ꝙ si rector sꝫ
si v̄ificať ꝯrium.s.ꝙ nõ sit rector iudiciũ sup pẽsionibꝰ essꝫ
retro nullũ noie rectorie non dico noie ꝓprio.vt.C.de his
q.ꝑ tutore.l.ij.ff.de iureiur.l.iusiurandũ qd.§.j.C.de peti.
here.l.si putas.ar.ff.de solu.l.filie.⁊ vide qd no.ff.depositi.
l.j.§.si apud.¶ Capio gl.q̃ incipit ꝯcipiẽda ⁊ q̃ro nũqd
sñia debeat formari in ꝑsonã ꝓcuratoris vel dñi.⁊ siqdeꝫ
est condẽnatoria videť formãda in ꝑsona ꝓcuratoris.⁊ h
pꝫ qꝛ teneť ex stipulatione iudicatũ solui.Nã si nõ ꝯdem
nareť ipse ꝓcurator non posset fieri in eum executio.dices
tu imo qꝛ sit in fideiussoreꝫ iudicatũ solui.C.de vsur.rei iu
di.l.fi.Caue tibi.iste ꝓcurator in hac satisdatione est prĩci
palis nõ fideiussor cũ lex dicat ꝙ fideiuber pro eo.vt insti.
de satisda.§.si vero aliquis.Et ideo lex vltima.C.de vsur.
rei iudi.nihil facit ad propositum.sed si procurator fide-
iuberet pro dño in ipso debito principali tũc bñ possꝫ ad-
aptari lex illa.vt.ff.mãda.l.si remũerãdi.§.maritꝰ.nec mi

rum ꝙ

rū ꝙ tūc fiat executio qꝛ adherēs iudicio suscipit pericula eius. ℂ Reuertēdo ad quesitū ꝯsidero primo ꝙ aut dñs ꝛ ꝓcur. simul litem ꝯtestati sunt ꝛ vsqꝫ ad sniaꝫ ꝓcesserūt simul ꝛ tunc vterqꝫ est dānandus ſm Jac. bu. ℂ Sꝫ ista est ꝙ impossibile est ꝙ ecclesia nō sit in iudicio simul cum plato qꝛ sūt duo q̃si vnus cū p se sit ecclesia res inanimata ergo pōt formari snia quō placet formatori vt hic aut dominus tm̄ semp fuit in iudicio ꝓcur. nūq̃ꝫ. ꝛ tūc in personā dñi formaꝫ. Aut ꝓcur. tātū ꝛ nūq̃ꝫ dñs ꝛ tūc i ꝑsonā procur. tātū qꝛ solus est dñs litis. Aut q̃nqꝫ vnus q̃nqꝫ alter. ꝛ tūc inspiciꝫ ad quē iudiciū fecerit trāsitū ꝛ ille dānatur. ℂ Itē ꝯsidera ꝙ ꝓcur. ē organū dñi ꝛ nisi p organū pōt trāsire snia ad dñm qꝛ eēt discursus ab extremo ad extremū omisso medio ꝙ ē ipossibile. ff. de actio. ꝛ oblig. l. quecūqꝫ gerim⁹. nā iudicia redigūtur ad similitudinē cōtractuū. ff. de peculio. l. iij. §. idē scribit. sed p ꝓcuratorē non obligaꝫ nisi forma verboꝝ cōcipiaꝫ in persona eius ergo idē in snia diffinitiua dicēdū ē hec ratio satis applaudet i ꝯdemnatoria nō in absolutoria. ar. eius qd no. ff. d libe. le. l. nō solū. §. liberationis. ℂ Itē nō ꝯcludit ista rō i cā appellationis qꝛ alio mō verba formantur. vt. C. de sen. ꝛ interlocu. l. ꝑses. C. de appel. l. eos. ℂ Adde in iuramento quasi ꝯbiꝫ. ff. de pecu. l. depositi. §. j. tex. notabilis tn̄ verba dirigit procur. in aiam dñi qꝛ aliter formari non possunt. ℂ Itē tacita ꝯuentio inducta p legē formaꝫ iter abñtes. C. de pac. l. post vēditionē p Cy. sed oēs quasi ꝯctus taciti sunt. facit. ff. de pig. acti. l. solutuꝫ §. vnde si domū. sed rñ. ꝙ iudicia alterius sunt nature qꝛ sunt actus triū personaꝝ. de interlocutoria aūt que in nullius persona concipiꝫ nō curamus in quē verba dirigan̄ꝫ. ℂ Itē hec vera i ꝓcuratore totius cāe vel ad quē extremū iudicij fecit transitū sed in executore possunt verba formari in persona dñi. ff. d neg. gest. l. liberto. §. fi. ℂ Iteꝫ no. ꝙ aliud ē in rectore ecclesie quā in procuratore priuati qꝛ rector legitimā personā etiā sine satisdatiōe gerit. ff. de cōsti. pecu. l. eū q. §. si actore. Et nō refert qualiter verba ꝯcipian̄ꝫ ꝛ an citeꝫ ecclesia. an rector. ff. de euic. l. si ideo tex. singu. qꝛ nomē tēpli significat rectorē ꝛ ecōuerso. ff. de annu. lega. l. annua. §. j. nā ecclesia nō pōt eē in actu opandi nisi per suuꝫ rectoreꝫ q ē ecclesie organū aiatuꝫ ꝛ dicere possumus ꝙ ecclesia ē sicut intellectus ꝛ platus ē executor ꝛ rēpresentator. ꝛ ad de. j. de prebē. c. accedēs. ℂ Itē si snia fereret in reali iudicio due sunt eius partes vna declaratoria que refertur ad dñm ꝛ ꝯcipiꝫ directe in personā dñi arg. ff. de manu. vindi. l. pꝫ ex ꝓuincia ꝛ. l. si pꝫ. Alia ꝯdēnatoria vel solutoria q̃ ꝯcipiꝫ in personā ꝓcuratoris ꝓcuratorio tm̄ noie in iterdicto vti possidetis declaratoria possessionis dirigiꝫ dño ꝯdēnato. ℂ Condēnatio aūt vel absolutō a libello ꝯcipitur in personā ꝓcuratoris. ℂ Item in oi ꝑsonali declaratio ad dñm referenda ē vtputa si iudex declarat aliquem eē obligatū ex ꝯctu qꝛ eius declaratio non pōt adaptari ꝓcuratori cū habeat vetustiorē cām ꝛ dudum añ iudiciū ortā ꝛ vide qd dixi. C. de sen. ꝛ iterlo. l. j. ℂ Sꝫ quare promittit dñs ꝙ intererit tpe snie aut soluet iudicatū. rñ. q̃n releuat ꝓcuratorē fideiubendo p eo tūc ꝓmittit d iudicio sisti vel intelligiꝫ vsqꝫ ad sniaꝫ inclusiue vel vsqꝫ ad terminuꝫ litis. Nam finita instantia nō durat amplius illa promissio. vt. no. insti. de satisda. §. sed hodie. ꝛ. ff. de fideiu. l. grece. §. post lite. ꝙ vero alternatiue subdit aut soluꝫ indicatum ꝓmittit ideo qꝛ releuat ꝓcuratorem suum cū sit reus iste. §. nō excludit qn ꝓcurator debeat citari ad sniam audiendam. vt. d. l. j. ff. de ifamibus. l. furti. §. siqs alieno. ℂ Nā in. d. §. si vero dñs causenō ꝯparet tanq̃ꝫ dñs litis sed tāq̃ꝫ fideiussor ꝓcuratoris sui ꝛ nūc intelligis illum. §. ℂ Preterea sciendum est ꝙ si snia fereretur super vsufructu formali necessario ꝯcipiꝫ in persona domini ꝛ nō procuratoris quia nō potest separari in persona nec obliquari. vt. l. vsufructus. ff. de iu. do. ℂ Dicit Bar. ꝙ ex stipulatione vsufructus procurator acquirit dño sine cessione. ff. de acqui. pos. l. possessio quoqꝫ. §. fi. in iudicis certū ē ꝙ si requiritur cessio aliqua. vt no. ff. de dan. ifec. l. dāni. §. si ꝓcurator. Nā inseparabilib⁹ a ꝑsona. i. ab organis ꝓprijs si ꝓprie per aliuꝫ fit. l. j. §. deiecisse de vi ꝛ vi ar. ℂ Capio glo. que incipit ꝫ nōne ꝛ opponiꝫ. Papa cognouit d possessorio ꝛ petitorio. ergo debuit de vtroqꝫ ꝓnūciare. vt. ff. de iudi. l. d qua re. Solu. hic quo ad populū nihil erat cognitū qꝛ populus nūq̃ꝫ fuerat in iudicio. ar. C. si ꝓpter publicas pēsitatōes. l. si desertus. cū eniꝫ populus eēt in possessione sola scia litis pendētis nō ꝑiudicabit ei nō citatō. vt no. in. l. cū miles. §. j. ff. quibus ex cā. ma. ℂ Quero an possessio populi sit ꝯtra ius cōe. ꝛ vꝫ ꝙ sic qꝛ ois res ꝑsumiꝫ libera^a. ff. si serui. vē. l. altius. ꝛ no. ff. d ope. no. nun. l. si prius. in ꝯtriū vi qꝛ potuit hoc ius ꝯpetere populo ex fundatōe vel dotatōe. ℂ Dicūt doctores ꝙ ista possessio est ꝯtra ius cōe si ordinarius ipugnaret electionem qꝛ fundata est ius intētio de iure cōi possessor hꝫ ostēdere aliquē iustū titulū. de resti. spo. c. ij. li. vj. secus si talem electionē impugnaret his pro quo nō facit ius cōe. ℂ In glo. magna circa finem. dicit Petrus ꝙ nō ꝑsumiꝫ pro possessore priuilegij ꝯtra ius cōe indulti qd ē vbicūqꝫ apponiꝫ clausula nō obstāte. sꝫ si eēt ꝑter ius ad ampliationeꝫ iuris vꝫ in casibus expsse ꝑmissis a iure vt qꝛ nemini nocet tale priuilegiū. tūc ꝑsumereꝫ ꝓ eo qui est in quasi possessiōe p multa tpa. de hoc p Cy. C. de fide instru. l. si solēnib⁹ ꝛ dat exēpluꝫ per id qd no. in. l. j. ff. de tu. ꝛ cu. dādis ab eis. ℂ Sꝫ opponiꝫ oēs seruitutes sunt ꝯtra ius naturale. Nā si libertas est de iure naturali. ergo ei⁹ ꝯtriū nō est de iure naturali est locū ꝯtrijs sꝫ in seruitutibus sufficit lōga possessio sine titu. ff. si serui. vēdi. l. siqs diuturno. incorporalib⁹ nō requiriꝫ titulus. So. ibi agiꝫ de modico ꝑiudicio patientie nō prestatōes. ℂ Capio scdaꝫ partē glo. ibi ꝛ est notabile ꝙ sufficit electō ꝙ fit elect⁹ a possessore lꝫ posſio postea euincaꝫ ꝛ est rō qꝛ possessor bonefidei lucraꝫ fructus sꝫ fructus iuris eligēdi nō ē aliud q̃ꝫ frui eo. i. eligere. ℂ Preterea facte cāe ꝓ infectis haberi nō pñt qꝛ firmitudinē ex ꝑterito hñt ēt in pñti. vt. ff. de minori. l. emilius. nec debēt in irritū reuocari que trāsiuerūt inesse pfectiōis. qꝛ qd ab initio subsistit tractu tpis nō infirmaꝫ. ff. de acqui. here. l. si mino. ℂ Quero vñ ꝓuenia bonafides. dicit glo. ꝙ non ꝓuenit mere a iure sed ab omnib⁹ ꝯscia. ff. de acq. re. do. l. bonefidei. ꝛ nō alibi reperiꝫ. ℂ Capio glo. incipit ꝛ de iure. Et quero vtruꝫ ꝯductor lite pēdente teneaꝫ soluere pēsionē. rñ. sic si est ꝯsuetus soluere. vt. l. litibus. de agri. ꝛ cē. ℂ Reuoco in dubiū vtrum annue prestatōes possideanꝫ ꝛ si sunt perpetue vel quasi possidentur. lꝫ improprie. ff. de iureiurā. l. sed ꝛ si possessori. §. sed ꝛ si rerum. vbi dicitur ꝙ sermones aptandi sunt rebus non res sermonibus tex. notabilis. ꝛ dico quasi perpetue que excedunt longum tempus. alias nō ꝯputanꝫ inter imobilia. ꝛ ideo nec quasi possidentur ſm Federicum de senis in cōsilijs. ℂ Substātia alia corporalis alia incorporalis. pria potest possideri ratione alicuius corporis cui inheret vt sunt seruitutes. obligatiōes aūt ꝑsonales que sunt quodāmō abstractū ꝛ nō ꝯcretū nō possunt possideri. Sꝫ quō possidētur iura que non sunt. rñ. impropriꝫissime vt vētus aer sonus vox ꝛ similia. Sꝫ dices quō possunt dici ius qꝛ ius significat veritatem. rñ deo possideꝫ ius ꝑtensum verū aūt significatum iuris ē ipsa veritas. ꝛ iō nō pōt eē posſio nisi abusiua vꝫ qꝛ similitudinē hꝫ veroꝝ in quadā supꝑficie actuū sine medio nō est discursus ad terminū. tn̄ q̃nqꝫ mediuꝫ est ita breue ꝙ nō sentiꝫ sed occultaꝫ. vt. l. iij. §. sciēdū. de dona. inter vi. ꝛ vxo. sicut in instanti video a terra ad celum per virtuteꝫ que est in vsu sine impedimento. Quid de colligentib⁹ pedagia in suo territorio vtrum habeant aliquod interdcm̄ contra denegantes. dicit Azo. ꝙ non alij ꝙ sic. ℂ Tu dic si quidē expellaꝫ de territorio datur interdictuꝫ vñ vi sꝫ si nō expellaꝫ de corpore sꝫ de vsu daꝫ cōditio ex morib⁹ vel ꝯditio ex isto caplo querelā arguēdo a simili de hoc solēniter no. in Spe. de resti. spo. §. nūc dicamus. ℂ Sed qd si pone vbi colligebaꝫ pedagiū est destructus ꝛ alibi repositus in eodē territorio. rñ. totius territorij vna qualitas est. ar. ff. de ac. pos. l. iij. §. j. ꝛ iō tam priuilegiū q̃ꝫ ꝑscriptio extenditur ad nouū pontē qꝛ nō ꝯsideraꝫ edificiuꝫ sꝫ territoriū. ar. ff. de ser. vr. pdi. l. seruitutes. §. si sublatū. nec enim certo generi agrorum debetur hoc pedagiuꝫ sed totius territorio aliter secus esset. vt. ff. de serui. rusti. predi.

a ℂ Uide dio pulchre Pau. d ca. in cōsil. xcv. incipi. visis allegationibus suprascriptis.

l.certo generi.ff.de eo ꝙ cer.lo.l.iij.§.idē iulia.¶ Porro territoriū vna diffinitione ꝯprebendit ⁊ iō vna substātia eē vr.Dicit Inno.ꝙ interdū vsi vi ꝯpetit ꝑ iuribus subtractis.Dicit Inn.ꝙ ꝑ negligētiā āni vel biēnij non perdit possessio iuriū ſ; ꝑ negatōem aduersarij sic.Dicit Inn.ꝙ l; qs nō suspicet se repelli a quasi possessione iuriū incorporaliū pp suā potentiā tñ si de fcō ei resistit certus eē d; se repelli ⁊ iō quasi posſiones ꝑdit Inn.nisi recurrat ad interdictū vti possidetis.q2 ille q adit pretorē non ꝑdit posſionē.vt no.insti.de interdi.§.hodie.⁊.ff.de op.no.nū.l.de pupillo.§.meminisse. Dicit Inn.ꝙ iudex q ꝯcessit [a] sine ordine iudiciario ex quodā impetu ad priuandū aliquē posſione vel quasi pōt reuocare qō fecit ēt possessore nō vocato q2 ē notoriū iuris qō facere debuit in no.vide.l.meminerint.C.vñ vi.⁊ qō no.ff.ð euic.l.minor. ⁊ tene menti.Dicit Inn.ꝙ nemo ex ꝯsilio tenetur interdicto vnde vi vel alio iudicio restituende possessionis q2 nō intulit vim viuere vel ficte nisi in subsidiū.no.ff.de eō di.fur.l.ex furtiuis.⁊.l.⁊ iō.§.nerati⁹. Hic officio iudicis tenet ad interesse.ff.de relig.sigs sepulchrū.vel actōe de dolo.l.cū qs vel in factū.ff.de ꝑscrip.ver.l.q2 actionum.⁊ vide.l.sepe.in fi.ff.de verb.sig.⁊.ff.de iniur.l.iniuriarū.§.fi.⁊.ff.de dona.l.aquilius regulus.tex.not.est.¶ Extra quero pone ꝙ ecclesia ꝯcessit mihi fundū ad longū tpʾs reseruato sibi pleno dñio vtili ⁊ directo an ista sit alienatio.rñ.nō.vt.ff.de ꝯhen.emp.l.cū manu sata.§.cū nemo. secus si nō reseruasset ⁊ cū ista distinctōe d; intelligi glo. ⁊ Dy.ff.de le.ij.l.cū pater.§.instituto.nō ē alibi.

a ¶ Vide scripta per Jaso. may. post Alexa drū ⁊ doc.i l.si pacto q̄ penam.C.ð pac.

c **Um victoniensis.** Eligentes sciēter indignū epm̄ priuati sunt ptāte eligendi in illa electōe tñ que prius occurrit faciēda.¶ Glo.ponit casū hic fuerūt tres actus electiui. primus de illegitimo.secūdus ꝑ ipressionē.tertius ab oībus tñ in discordia q2 maior ps nō potuit ꝯcordare. Restat vt quarta vice debeat ꝑ oēs canonicos electio effectualr celebrari in qua oēs hñt vocem ⁊ sic no.ꝙ priuati vna vice nō excludunt ab alia in qua nō repiunt eē priuati.⁊ est rō q2 oēs priuatōes tāq3 penales sunt odiose ⁊ restringēde.Dicit lex ꝙ ꝯtēti eē debemus penis legalib⁹. ff.de ver.ob.l.hmōi stipulatio.¶ In tex.ibi legitimari si ista legitimatio fuisset vera ⁊ ꝓbata legitimatus tpʾe cōgruo ita ē eligibilis sicut legitime natus ſm Ber.Ibi ꝓbaturos tñ hoc nō ꝓbarūt.Ibi admiserūt.no.ꝙ ille qui admittit nō admittēdū sibi ꝑiudicat nec ꝓdest ei ꝓtestatio q2 nō iuuat in ꝑiudicialib⁹.vt no.i.c.gratie.ð rescrip. in cle.⁊ q2 factū ꝓpriū derogat ꝓtestatōni.de ꝯsti.c.cum M.ferrarieñ.¶ Opponit eligētes indignū sunt suspensi ecclasticis bñficijs ꝑ triēnium ergo nō possunt eligere. So.electio nō ꝯtinet noīe bñficij sed bene ꝯtinētur redditus qui subtrahunt suspēsis a bñficijs tñ modicā substentatōem debēt hrē ne ex toto egeāt.ſm Ber.debēt tamē dicere diuinū officiū.vt no.ſ.e.c.cupiētes.§.cetex.in ṽbo bñficijs.li.vj.¶ Iste suspensus si viuere pōt de ꝓprio patrimonio vel de industria nil habebit de ecclesiastico.facit qō no.l.di.studeat.in vltima glo.simile no.ff.sol.ma.l. maritus in id.Scdō opponit ⁊ inio vr̄ ꝙ semel priuatus nō possit postea associari.vt.ſ.de offi.dele.c.cū sup abbatia.So.ibi nō poterat resumere iurisditiōes q2 extinctus erat ab ea hic secus.Tertio opponit ꝙ electio de qua q̄rit nō d; dici tertia vt p; ex dinumeratōe actuū.So.dicitur tertia.i.nō prima que post primā imineat facienda. ¶ Deinde no.vna cū gl.illud brocardū qō approbo nō reprobo qō ver ē eodē respectu sed diuerso respectu possum approbare ⁊ reprobare.ff.de neg.gest.l.pomponius scribit.ff.rē ra.ha.l.iij.§.fi.C.arbitriū tutele.cū iterdicto. ¶ Ultio no.ꝙ q vim patiunt in electōe nō ꝑdūt vocē. dicit Inn.ꝙ si de gratia restituit electio caplo ꝙ oibus de caplo vr̄ facta grā nec mirū q2 interdū indigni digni bñficio substentant.ff.de lib.leg.l.si is qui duos.

p **Ex inquisitionē.** Eligens sciēter indignū ob hoc ꝑ triēniū suspēsus a bñficijs ecclesiasticis interim est ineligibilis.¶ Et no.ꝙ iste potest eligere.vt no.ſ.c.cum victoniēsis sed nō eligi. Et ē ratio q2 culpa sua d; nocere sibi ⁊ nō alteri.arg.ff. ad treb.l.recusare.§.si fisco.¶ Casus.Ecclesia colosana erat infamata de quibusdā excessibus.vñ papa de eius statu mandauit inquiri formata est iquisitio sup qua mascaronus cancellarius asseruit se sciuisse ꝓ certo olim epm̄ colosanum. ⁊ amicos eius añ suam electionē cū qbusdam canonicis nominatim exꝓssis ⁊ eos ꝑcib⁹ iduxisse vt ipm̄ eligerēt in pastorē ipm̄q3 mascaronū vidisse ⁊ audiuisse qñ ipse eps canonicis q sibi aduertebant iurauerit l; nō adiuerit qd iurauerit.tñ pro certo credit ꝙ clam tale iuramētum fuerat prestitū vt idem.R.eligeret ex pacto.⁊ sic ꝑ simoniā. Amplius dicit mascaronus post cassatam electionē dicti R.domū epalem retinuit ð ꝯscia ꝯsensu dicti.R.⁊ redditus ⁊ eius in ipsius.R.negocijs extēdebat tādē dict⁹ mascaronus fuit subrogatus in propositū dicte ecclesie colosane querebat an tanq3 simoniacus dbeat a dicta ꝑposi tura repelli.papa repulit eū ⁊ mādauit ad illud officium prepositure assumi idoneū.Ibi super statu episcopatus ⁊ episcopi nomine status oēs dei ecclesie includunt. ¶ Itē super ista gnāli inquisitione recipiunt testes lite nō cōtestata.nō ꝯspiratores.tñ nō sunt ad testificandū recipiēdi.vnde Archi.ſ.de offi.ordi.c.pleriq3.li.vj.¶ Ex ista glo.no.ꝙ in cā inqsitōis nō reqrit proprie litis cōtesta.Ibi ⁊ amicos. no.ꝙ amici tractatū quē fecerūt ꝑsumunt fecisse ð cōscia electi.Ibi colloquium.no.ꝙ ex collogo ꝑsumit delictū subsecutū ꝑ prius fuisse ordinatū.ff.ð ꝑuil.credi l.si vētri.§. fi.ꝑ Bar.Ibi iurasse.tpʾe electionis vel postea.⁊ l; nō appareret qd iurass;.tñ ꝑsumit in malā partē.q2 nō pōt presumi in bona.⁊ sic cessat nobilis ꝑsumptō.de qua legit.ff. pro socio.l.merito.Ibi credas pro certo. q2 credē debes. ⁊ sic ꝑ iuramentum credulitatis ꝓbat suspici ⁊ iudicium; Ibi ipsemet.s.mascaron⁹.probandū ē delictum qō obijcit mascarono.q2 erat dlictū affirmatiuū.ſ; in delictis negatiuis nō requirit probatio.dicit Bar.in.l.iij.§.si ad die;.ff. de re mil.dic vt.l.hoc iure.ff.de ver.ob.ꝑ Bar.dicit Inn. ꝙ ēt in negatiuis delictis reqrit probatio.de accu.c.super his cōsidera.soluē nō est dlictū sed piurium ē delictū.⁊ si creditor nō reuocat sibi ad animū debitor nō est periur⁹. vide Cy.in.l.ij.C.ð iure emphi.debitor de solōne nulli tenetur facere fidē nisi creditori suo ⁊ habēt causam ab eo. ¶ Ite; ⁊ reipublice.si res publica fungit loco creditoris q2 ad rēpublicam ptineat vt ꝙ sindici comitatus perusij dnuncient maleficia. ¶ Pone ꝙ tu promisisti mihi hinc ad mēsem soluē.Ite; ꝙ in isto termino nō soluisti.rñ.non sufficit hoc q2 pōt eē ꝙ soluisti añ terminū.vide.ff.ð verb. ob.l.qui ante chalēdas.per Bar. Ibi detinebat.ex pñti presumitur in preteritum quasi ꝑ continuationem delicti. Ibi ⁊ ꝯscia ⁊ ꝯsensu ꝑ copulā.⁊ appet ꝙ aliud ē ꝯscia aliud ꝯsensus.Ibi sciēter.qui examinat factū ꝑsumit illō scire.Ibi electo.supple ꝯfirmato ⁊ cōsecrato vel decurso tpʾe de tēporibus ꝯsecrādis.ſ.e.c.cū i cūctis.als nō poss; substitui sibi.Ibi mouētis.ex propria ꝯfessione.que ꝑiudicat ipsi testi.ſ; ꝑ alias ꝓbatōes ꝯrias testi nō preiudicat testi. ff.de insa.l.lucius.Sed an posset iste mascaron⁹ reuocare suam confessionē.rñ.non.qnimo ēt ꝑ tormēta pōt cogi in ea ꝑseuerare presertim pp iuramētū.q2 testis non potest suum ꝑiuriū allegare.ff.ð iureiur.l.alias.¶ Dicit Inn.ꝙ sigs ⁊ corā iudice incōpetēti fuerit ꝯfessus crimē ꝓprium cogit per iudicem ꝑseuerare.Modus aūt cogēdi si reuocat ꝯfessionē sine cā ē remediū tormētoꝝ.q2 iudex non d; pati se illudi.⁊ ita seruat practica assessorū.¶ Qō autem dicit Inn.d; intelligi nisi cōfessio fuerit facta in vetito examine.q2 tūc nullū facēt ꝑiudiciū ēt quale qle.ſ.de indi.c. at si clerici.¶ Dicit lex ꝙ testis vetit⁹ examinari nō facit iudiciū.ff.ð qō.l.marit⁹.eodē mō si iudex ē vetit⁹ examinare cū in eū nō possit ꝓrogari iurisdictō.ſ.ð fo.ꝯpe.c.si diligēti. ¶ Et iō ꝯfessio fcā ꝑ clicū corā iudice seculari nō facit indiciū ad torturā [b] nisi ex ṽisimilibus cāis sit orta infamia apud bonos ⁊ graues.ff.ð adul.l.capite quinto.ff.ð edil. edic.l.qro.§.fi.¶ Illud etiā est notādum ꝙ ꝯfessio nō viciat rōne inordinati ꝓcessus.vt.ſ.de resti.spolia.c.pisanus. Nam

b ¶ Vide pulchre per Alex.in ꝯsi. l.pria parte suoꝝ ꝯsiliorum.

¶ Nā si nullus est factus pfessus vz cōfessio facta apud acta. vt no. ff. de infa. l. ictus fustiū. C. de libe. cā. l. iubemus dūm persona sit legitima. vt. C. de auc. prestan. l. clarum. Ulterius habuisti in tex. q testis debet esse iuratus sic. ff. de dote pleg. l. theopōpus. & sufficit q dicat notarius talis testis iuratus &c. Si simul iurat & deponit sed si dudū ante iurauit dz per se poni dies iuramēti & per se dies depositiōis lz depositio trahat ad iurm iuris fictione. vt no. in cle. c. j. de offi. deleg. & simile est qz dies mortis trahitur ad diē vulneris & tn̄ naliter & vere sūt dies diuersi & capellani q denūciant maleficia debēt dicere tali die fuit vulneratus & tali die decessit & nō debēt loqui p fictōnes sed p demōstrationes si volūt caute & plene suū officiū exercere dicit lex q interfectus p fictionē īterficit p veritatē & veritas cōfūdit fictionē. ff. ad. l. acqui. l. huic scripture. naturaliter aūt nō pōt qs occidi bis qz mortu[9] nō morit. vt ff. de manu. testa. l. qui duos. & C. qui accusare nō pñt. l. j. ¶ Item not. in isto. c. q viles psone vt erat mascaron[9] n̄ debēt attēptare publicos honores qz iniuriā facit dignitati q eā ɔmittit vilissimis. vt. l. iudices C. de digni. li. xij. sicut [a] eniz pulchra sponsa requirit pulchrū sponsuz ita publici honores requirunt honorabiles psonas. C. de ɔdi. in publicis horreis. l. fi. li. x. ¶ Item no. q suspēsus a bñficio vel officio nō pōt in eadem ecclesia eligi ad bñficiū vel dignitatē. ff. e. c. px. ¶ In gl. no. q & J. de ap. c. pastoralis. in vltia glo. & not. q aduocat[9] suspensus a collegio nō debz aliqd hēre de introitib[9] collegij de cōsti. c. ex tris. & l. j. C. d re mili. li. xij. & C. d hr. auc. idē d nestorianis. & adde qd no. J. e. si ɔpromissarius. sup bñficijs. li. vj. per Arch.

a ¶ Sicut eis pulchra sponsa requirit pulchrū sponsuz ita publici honores requirunt honorabiles personas.

c **Um causam.** Si n̄ pfessus eligitur ad regimē ecclesie regularis cassabit eius electio. ¶ Casus. qdam psbiter bon[9] nō pfessus p canonicos regulares fuit electus in priorē obijciebat q nō erat pfessus ipse allegabat ɔsuetudinē papa dicit q nō valet cōsuetudo qz eēt arare cum boue & asino & induerēt vestem lana linoqz ɔtextā & iō cassat dictā electionē. Ibi canonicox isti erāt canonici regulares qz viuebant ħm regulam beati Augustini sicut canonici perusini. Ibi lōga tēpora vide qd no. Jo. an. i nouella de testa. c. ij. in fi. Ibi pfessus requiritur hodie expressa professio. vt J. eo. c. nullus li. vi. Ibi irritetis hodie est irrita ipso iure de statu monachorum. c. ne in agro in cle. Ibi non debemus. ff. d offi. presi. l. sed lz. Ibi faciendum. f. ex necessitate. ibi ī asino. i. i forti & debili quia quam male inequales veniunt ad aratra iuuenti & per bouem significatur professus. i. fortis per asinum significatur non professus & inexpertus vite artioris. Ibi ɔpellatis. no. quis ɔpellitur aut pfiteri aut de monasterio recedere q intellige si placet monasterio als si ħm Inn. & Host. hic & adde qd no. Jo. an. d rla. c. j. & vlt. ī cle. & qd no. host. in. c. ij. de testa. in glo. maxime. Ibi & seruent no. q qs dz seruare regulā quā pfessus est. Ibi ecclesiam. No. q dicit ecclesiam nō pbendā que consueuit conferre non professus. dicit Inno. q nullus secularis clericus pōt esse de vero numero clericorum monasterij qz non habet vocem licet possit recipi inter officiātes ecclesiā. J. de statu mona. c. ea que. §. pcipimus.

q **Uod sicut.** Simplex appellatio eius cuius nō interest electionem faciendam īpedire si pōt q si fiat ɔtempto eo q vocē hēbat nisi postea ratū hēat eo petēte cassabit. ¶ Itē epūs ī missa que ɔsecratur vel archieps ante receptōnē pallij ordines ɔferre non dz. Itē q parū transgredit nō vituperat. h. d. notabiliter. scda ibi sup eo. tertia ibi q aūt. ¶ Casus. ecclesia armacana vacante fuit facta quedā nominatio pastoris. deinde fuit facta electio a qua p parte regis fuit appellatū qz dicebat facta ī pīudiciū regie dignitatis ɔtēpte & qz fuerūt ɔtēpti qdā ex electorib[9]. papa dicit q simplex nominatō nō impedit electionē canonicā. ¶ Item q appellatio regis ne procederetur ad electionem sine ipso non valuit qz electio facta debet ei presentari sed non concurrere ad eligendum. Dicit tamen papa q si canonici aliqui fuerūt ɔtēpti qz debuerūt & potuerūt regri electio venit cassanda nisi ipsi ex post fcō ɔsentiāt pter bonū pacis. postea dicit q lz epūs vel archieps qui faciūt ordinatiōes in die sue ɔsecratōis sint merito impetrādi. nō tn̄ papa ex hoc duxit eos remouēdos nec ēt ptextu tabule vēdite dūmō ecclesia seruet indēnis. Ibi potius. qz fuit facta sine regula & ordine. Ibi nihil iuris qz qd sine regula fit per regulā irritat. Nam regula est illa que regulat res & actus q subiacēt regule qñqz tn̄ sola voluntas habet pro regula. ff. de ɔdi. & demō. l. in ɔditionibus primū locū. & l. pater seuerianam. §. cōditionū. Ibi in cathedrali. no. q in ecclia cathedrali dz electio pontificis celebrari. Ibi in preiudiciū. no. q non est citandus ille de cuius preiudicium non tractat. Ibi siue nequiuerunt siue noluerunt. no. aliqd fieri in absentia quādo nō pōt pñtia haberi. Ibi nō vocatos. no. ħz Ber. q nemo presumit citatus. dūmō neget se citatū. Ibi pter bonum pacis cā impulsiua sed consensus ē cā finalis. & no. q potest ratificari q ex speciali nomine non est gestū qz erat gestū noie vniuersox. Et intellige q erat in electōe seruatū ius forme & numeri alias nō posset ratificari qz esset nullum ipso iure. ¶ Quero nūqd possit qs cogi ad ratificandū. rñ. nō qz nō tenet iniuriā remittere & qz arbitriū dz esse liberū. ¶ Quero nūquid possim habere ratū q meo noie non est gestum. rñdeo sic in spiritualibus. dic q possum habere ratum non tāquam eligēs sed tāqz accedēs. ¶ Quero qd si canonicus ē mortu[9]. Utrū successor possit agere de cōtemptu. dicit gl. q nō qz nou[9] canonicus nō est successor alterius in honore & onere. sec[9] in prelato. J. ne prelati vices suas. c. querelam. Ibi indēnē. no. q qui ecclesiaz seruat indēnē nō deponitur pter dilapidationē. dicit glo. q ista fuit dispēsatio. Nam de rigore iuris dilapidator debet remoueri ab administratione ¶ Gl. accursij dicit. ff. de alie. iudici. l. ex hoc edicto q in extraordinarijs culpis presertim modicis sicut est vēdere tabulam purgat delictum per actū retro similē & facit ad questionē de emphiteota q vēdidit inconsulto dño & penitētia ductus statiz redemit de quo in Spe. d loca. §. nūc aliqua vsi. xcvj. ¶ Itē facit ad qōnē de eo q extraxit blauam. Sed statim reposuit q ei ignoscat qz est crimen extraordinariū. ¶ Tractat hic Inno. que electio dicatur canonica. & dicit q tribus modis dicitur canonica. idem ait quod si canonici eligunt suspectum regi q rex potest appellare.

a **Uditis.** Electio facta a minori pte capli est nulla nec p ɔsequētem assensum conualescit. ¶ Casus. due facte fuerūt electōes successiue post multas varietates & incōstātias eligētiū vna eax cassat qz facta a minori pte & appellatōe pēdēte que erat iusta ne eligerent ne ppositus qui hēbat primā vocē in eligēdo absqz maiori & saniori pte capituli eligeret nec pōt ratificari alia fuit cassata pp ɔtemptū & prima nō cassata. ¶ Et sic no. q ex plurib[9] causis pōt aliqd cassari. dic lex q ex plurib[9] causis pōt aliqd eē & dici nullū. vt legit & no. C. de ɔhē. emp. l. si mater tua. sic & testm̄ pōt eē nullum duab[9] de causis & qualibet per se. puta pater instituit extraneuz corā duob[9] testib[9] & pterit filiū. Nā istud testm̄ est nullū pter defectū duax solēnitatū & cuiuslibet eax. ¶ Itē pōt esse nullū de iure ciuili & de iure municipali qz sunt diuersox genex tn̄ id qd est nullū postea rūpi nō pōt. ff. de iniusto testamēto. l. nam & si sub ɔditione. §. post defectum. ¶ Ex in effectu no. q est nullum ipso iure ex postfacto nō ɔualescit qz nō pōt q nullū est adeo q ɔtra ius fcm̄ est postea ɔfirmari recipere validitatē. ff. de actio. & ob. l. obligationes que pprijs virib[9] non subsistūt. ¶ Quero gnāliter de duab[9] electōib[9] que ipsax pualeat. & de hoc no. hic. Ber. & Jo. an. J. eo. c. publicato. & J. eo. qz pter & dixerūt quidam qd qn̄ due electiōes fiunt vno ɔtextu. nūquā vz electio facta minori parte qz oz q ius primo deuoluatur ad minorem partē ad hoc vt minor pars eligere possit & ista deuolutō nō fit nisi publicato scrutinio cū aūt totuz simul publicet nec est reperire prius nec posterius. ar. ff. d iniust. testa. l. si ego. ad hoc ergo vt voces indignoruz accrescat dignitas

ꝙ eligere possint debent eē electiones facte diuersis ho-
ris vel temporibus. Sꝫ hoc ē falsum. ꝛ iō dic vt. J. dicaꝫ.
¶ Adde ꝙ dixi. S. c. ꝯsiderauimus. qḋ hic ñ repeto. Ex-
tra no. ꝙ in ꝯfirmatōe inualidi est necessaria repetitio for
me substātialis nā agi dꝫ ex ꝯfirmante nō ex ꝯfirmato. ff.
ad treb. l. siqs priore. Cōsidera qñ ex debito vni⁹ alteri
ius acq̇rit ad h̄ vt talis acq̇sitio fiat duo sūt necessaria. s.
ꝙ debitū sit ꝯfirmatū. vt. J. e. li. vj. c. ꝑpetue. in nouel. Scḋo
ꝙ precedat qꝛ qñ corruptio vnius est generatio alterius
necesse ē ꝙ corruptio illius siue priuatio p̄cedat originē
alterius. ff. de ꝯdi. inde. l. iulianus. ff. ꝙ me. cā. l. sed ꝛ ptus
§. fi. p̄cedere cōtingit trib⁹ modis. l. tpe ordine nature. vt
ff. de pcu. l. lꝫ. §. ea. ꝛ iuris fictione siue ingenuo itellectus.
ff. de here. insti. l. talem. in prin. ff. si cer. pe. l. singularia. Si
mile hic ꝯtingit qꝛ p̄us natura est ignis q̄ȝ calor ꝛ sol q̄ȝ
splēdor ꝛ mors p̄ris q̄ȝ successio filij ꝛ stipulatio q̄ȝ obli-
gatio ꝛ hec distictio siue diuisio ē ḃꝫ naturaꝫ qꝛ cā p̄cedit
effectū de necessitate sicut statiꝫ qs edificat ecc̄am vl̄ do
tat efficit̄ p̄ronus ꝙ est relige p̄cedētis dn̄ij vt elegāter di
cit tex. in. d. l. talem. §. fi. ꝛ iste ē verus p̄ronus qꝛ preuenit
ecclesie libertatē que ex post p̄fecto nō recupat s̄uituteꝫ.
ff. de ver. ob. l. inter stipulantē. §. sacrā. Adde ꝙ dicam. J. ḋ
ap. c. p̄terea requisisti. quesitū fuit a dn̄o Jo. an. ḋ isto du
bio. videlꝫ ꝙ qñ due electōes fiunt vno cōtextu nūquam
valeat electio fcā a minori pte siue maior ps elegerit, in-
dignū sciēter siue ignorāter siue prius eligat siue secūdo ꝛ
primo sic certū ē ꝙ ad hoc vt teneat electio fcā dꝫ eē¹ fcā
a maiori ꝛ a saniori pte capituli. vt in. c. qua ꝓpter. ꝛ i. c.
cumana. ¶ Ex quo dicimus ꝙ canonicus ꝯteptus ñ au-
get numeꝝ qꝛ eius vox nō fuit fcā in scrutinio. vt no. J. e. ec
clesia vestra. ¶ Jtē certū ē ꝙ ꝑ sola vota deposita in scru
tinio nisi sequat̄ electio cōi ñ ē qs priuatus eligēdi ptāte
J. e. c. ꝑpetue. li. vj. ¶ Mō pone ꝙ sunt. xx. canonici quo-
ruꝫ. xv. eligūt sciēter indignū ꝛ qnqꝫ dignum ꝛ ita appa-
ret publicato scrutinio certum est ꝙ indigno nullum est
ius quesitum propter eius indignitatē. ¶ Jtem illi no-
minato a quinqꝫ nullum est ius quesitum tanq̄ȝ nomina-
to a minori pte capituli ꝛ sic vtraqꝫ pars posset recedere
a scrutinio. ¶ Jtē hoc scrutiniū videt̄ factū a minori pte
ꝛ electio hꝫ fundari sup scrutinio vō si scrutinium ē nullū
electio ñ pt cōualescē qꝛ tractat⁹ ñ p̄cessit qui hꝫ fūdare
scrutiniū. So. minor pars numero qꝛ sanior repn̄tat totū
cap̄lm nō iure accrescendaꝝ vocuꝫ sed qꝛ peccātes eligē
tes sciēter indignū habent̄ pro mortuis ꝛ pro nō scriptis.
ar. C. de cadu. tol. in prin. ¶ Quero an electio nulla dicat̄
cassari. R̄n. non si erat nulla euidenter ꝛ existenter secus
si erat dubium. fm Ber. ꝛ in dubio necessarius ē libellus
super cassatione. ar. ff. de fal. l. siqs legatum. Dubium aūt
est qñqꝫ est possibile in vtráqꝫ ptem data copia discep tā-
di. ff. de re mi. l. iij. §. si ad diem. nos dicimus ꝙ scriptura
que de iure non tꝫ dꝫ cassari qꝛ q̄ȝtum ad corticem littere
aliqua est lꝫ medullitus nulla sit. Unde corpus illius scri-
pture petitur cassari. i. canzellari ꝛ aboleri sicut abolēt̄ur
acta iudicij inualida. C. qn̄o ꝛ qñ iu. l. si preses. ff. ḋ re iud.
l. actoꝝ verba ꝛ hoc vt tollat̄ ois calūnia siqs tali instr̄o
vellet imposteꝝ vti. C. de ꝯdi. sine cā. l. dissolute. ¶ Dein
de tu habes gl. magnā q̄ tractat de elec. ꝯcurrentibus ꝛ
nō ꝯcurrētibus. ¶ Jtem an id ꝙ est nulluꝫ p̄stet impedi
mentuꝫ. ¶ Jteꝫ ꝙ dupliciter aliqḋ ē nullū. s. quo ad agē
dum ꝛ quo ad excipiēdū. C. ḋ trāsac. l. nec intētio. ꝛ. l. vbi
pactū. ¶ Adde ꝙ iterdū aliqḋ ē nullū ꝛ nō pōt dici nul
lū. ff. de manu. tes. l. q hēbat sicut ꝯtingit qñ qs iurauit nō
dicere nullū. ¶ Jtē dicit gl. ꝙ interdū ꝑ id ꝙ ē nullū ꝑdi
tur dn̄iuꝫ qḋ regl̄r ē falsum qꝛ sine alienatōe q̄ iuris ē nō
ꝑditur dn̄ium. ff. de acq. pos. l. siqs vi. §. differētia. C. si mā
cipiū ita fuerit alienatuꝫ. l. ea qdem. ¶ Jtem dicit glo. ꝙ
plus peccāt qui sciēter eligūt indignū q̄ȝ qui ꝯ formaꝫ qꝛ
primi cōtra ꝯsciam faciunt. secundi vero solos canonum
apices ꝑtermitūt qḋ nō est ꝯtra bonā fidē nec ꝯtra na-
turalem equitatē. sꝫ ꝯtra nimiā legū diligentiā nulla rōe
cogēte sed sola auctoritate veterum introductam. ff. ḋ le.
ij. l. codicillis. §. fi. ff. mandati. l. fideiussor. §. quedam licꝫ.
ñ nō seruet̄ forma irritū sit qḋ agit̄ qꝛ omissio modi ꝛ for

me etiam in actu fauorabili impedit dispōnem legalem.
ff. de ver. ob. l. qui rome. §. flauius. ¶ Jn tex. ibi cōualesce
re. duo sunt. s. ratihabitio ꝛ nou⁹ cōsensus ꝛ valde differūt
inter se. qꝛ ratihabitio iteruenit sup eo qḋ ē gestū nomine
ratificātis. sed nou⁹ cōsensus nō requirit hoc. vt. ff. ḋ pig. l.
si fundus. §. fi. ¶ Jtē nouus ꝯsensus pōt eē sup facto pro-
prio. ratificatio ꝓprie ē sup alieno. vt no. ff. de rei vendic. l.
mfi. ꝛ in. c. ratū. J. de reg. iur. lib. vj. ¶ Jtem nou⁹ cōsensus
potest adhiberi qñcūqꝫ. sed ratihabitio dꝫ interuenire tē
pore quo pōt geri id qḋ ratū habet̄. ff. rem ra. habe. l. bo-
norū. ¶ Et no. ꝙ sicut se hꝫ cōfirmatus ad confirmabile
ita ratihabitio ad ratificabile. ꝛ si ratificat̄ qḋ ordie caret
ratificatio nō valet vt hic. ꝛ istud ē verū in actibus qui de
iure sortiunt̄ effectū. sed in maleficijs ē totum oppositū. qꝛ
nō potest ratū haberi nisi qḋ illicite factū est. ꝛ si soluit fa
ciens liberat̄ mandās ab iteresse sed nō a mera pena. ma
xime fiscali. vt no. in. c. ratihabitio. J. de reg. iur. li. vj.

1 N causis. Potestas data cōpro missarijs ad eligēdū re nō integra. i. postq̄ȝ habuerūt de electione fa- ciēda tractatū reuocari nō pōt. ¶ Casus. Ca
pitulū eligit duos vt eligerēt quinqꝫ de eodē cap̄lo q p̄re
stito iuramēto pastorē eligerēt ꝛ a singulis de cap̄lo sta-
tutū est ꝛ collegial̄r ꝯcessum vt ille quē illi quinqꝫ ꝯcordi
ter vel tres ex eis eligerēt ab ipsis si essꝫ idoneus pro epo
sine ꝯdictiōe qualibꝫ hēret̄ electi fuerūt illi qnqꝫ ꝛ succe-
dētes in partē inceperūt facē strepitū ꝛ clamorē. vnde ca
pitulū misit duos de canonicis ad eos mādādo eis ꝙ nō
eligerēt sed reuerterent̄ ad cap̄lm cū ceteris electuri reuo
cando tanq̄ȝ a suspectis oēm ptātem eis cōcessam. deide
tres elegerūt. i. postulauerūt epm cōuenarum ꝛ cap̄lo pu
blicauerūt. Alij duo ad cap̄lm redierūt ꝛ cū saniori ꝛ ma
iori parte cap̄li elegerūt quēdam archi. cōuocatis illis tri
bus ꝑ sonum cāpane more solito ꝛ tota ea die spectatꝫ pa
pa dicit electionē archidiaconi nō tenere. qꝛ potestas da
ta illis trib⁹ nō potuit reuocari re nō integra ꝛ mādat da
ri postulato si ē idoneus licētiam trāseundi. ¶ Tractat⁹ — Tractatus dr̄ esse principium rei.
dicit̄ esse principiū rei adeo ꝙ qui tractat de vēdendo di-
citur vendē. vt legit̄ ꝛ no. in. l. ḋbitor. in princ. ff. ḋ sepa. bo.
ꝛ sic qui icipit tractatū intelligit̄ rem incepisse. ꝛ sic est ar
gu. ꝙ per tractatū quis intelligit̄ rupisse pacē. ff. ḋ adul. l.
ꝛ si amicis. tex. notabilis. Jbi duos elegerūt vt quiqꝫ ꝛc.
no. argu. ꝙ pōt constitui procurator ad ꝓcuratorē substi-
tuēdum cōstituēdum alium etiam si specifice nō nomine
tur. de hoc no. ff. ḋ ꝓcur. l. j. ¶ Jtē ꝙ pōt eligi arbiter ꝛ ar
bitrator ad constituēdum vel substituendum aliū arbitrū
ꝛ arbitratorē. ¶ Jtē ꝙ pōt testator dare executori ptātē
alium subrogādi. quidā dicūt ꝙ imo nō pōt. qꝛ vltima vo
luntas essꝫ captatoria. ḋ hoc no. in. c. j. ḋ procur. lib. vj. i no
uel. tn̄ nō ē dubiū ꝙ valēt ad pias causas. quaꝝ fauor iu-
ris subtilitates rescindit. vt. J. de testa. c. cum tibi. Jbi ꝛ a
singulis. s. simul ꝛ collegial̄r. Jbi ꝯcordit̄ vel tres si nō fu-
isset hoc dcm̄ nō valeret electio fcā a trib⁹ alijs absentib⁹.
ff. ḋ arbi. l. sicuti. Jbi ꝯuenerant. no. compromissarios pos
se eligē vndecunqꝫ fm Ber. Jbi electionē. no. ꝙ iste ter-
min⁹ electio lꝫ sit prolatus a compromittētibus. tamē ēt
sapit postulationē. quod ē mirabile fm Ber. Jbi suspe-
ctos. nō ē iusta causa suspitionis clamor. Jbi ex parte ve-
stra. sicut faciunt rustici qui dicunt tibi mando ex parte
potestatis. ꝛ ē quedam simplicitas nō dolus malus. ꝛ iō
nō tenet̄ crimine falsi quod requirit dolū malū. C. ḋ falsis
l. nec exēpluꝫ. Jbi tota die. no. tota expectandū ꝛ in sequē
ti die vel tertia explicādū qḋ incumbit. vt no. insti. ḋ verb.
ob. §. omnis. ꝛ. J. de offi. ḋlega. c. ꝯsuluit. Jbi cāpanam. no.
ꝙ pulsatio cāpane citat absitē. idē si essꝫ ḋ consuetudie ꝙ
sonarēt tube. vl̄ ꝙ preco iret ꝑ contratam. qꝛ mos est ser-
uādus fidelissime vetustatꝫ. vt. C. ḋ testa. l. testamēta oia.
Jbi trāstulerat. superius dixerat statutuꝫ est ꝛ concessum
hic dicit transtulerat ptātem quasi dicat sunt vnuꝫ ꝛ idē
qn̄o ergo inuit a ꝯrio sēsu ꝙ re itegra possit hec potestas
trāslata reuocari. r̄n ideo qꝛ ita nāliter inheret capitulo ꝙ
ab eius ossibus non pōt separi. ar. ff. de iure do. l. si mulier
§. ex asse. sic dominus nō potest facere ꝓcuratorē irreuo-
cabilem

cabilē nisi ei cedat iura vel res nō sit integra. Ibi i tracta
tu.no.ꝙ qui incipit tractatum dicit͛ incepisse negociū. Itē
ꝙ tractatus est de substantia electionis ⁊ postulationis.
❡ Item no.ꝙ vnanimiter totū caplm videt͛ fecisse qđ fa
ciunt ꝯpromissarij numero sufficienti cū totū caplm vnani
miter ita ꝓmisit. Ibi per negligētiā.no.ꝙ p negligētiaȝ
hereticā crescit insania ⁊ est funditus eradicanda. ❡ Ul
terius no.ꝙ in ꝯpromissis potest dari forma iurisiurandi.
❡ Item no.quandā paruā glo.q̄ est hic q̄ dicit ꝙ ille qui
reuocat mandatū ꝯfitet͛ illud precessisse. Quero nūqd cō
promittentes possunt reuocare ꝯpromissuȝ re nō integra
⁊ videt͛ ꝙ nō vt hic. In ꝯtrariū videt͛ q͛ nō est fortius ꝯpro
missum ꝙ iudiciū.vt.l.j.ff.de ar.sed d̄ ꝯcordia partiū pōt
renunciari iudicio cepto. So.vbi possunt spernere arbitri
um possunt renūciare.ff.de arbi.l.litigatores.secus si non
pñt spernere vt hic q͛ ꝓmittendo postq̄ȝ ꝯpromissarij ce-
perunt de electione tractare fecerūt se alienos a ptāte eli-
gendi q͛ assumpserunt vnā de formis ꝯcilij generalis vn
de variare nō pñt.vt.j.c.q͛ propter. ❡ Querit nouellator
q̄ ē ratio ꝙ ꝯpromissarius ad eligēdū pōt postulare s̄ȝ p-
cur.datus ad ꝓsequendū electionē nō pōt ꝓsequi postu-
lationē.vt.s.eo.c.inotuit.r̄ñdet q͛ ꝓcur.dat͛ ad petēdū iu
sticiā nō gratiā. ❡ Item nō pōt extēdere mādatū suū ad
diuersum genus cause.C.de ꝓcu.l.maritus Bal.

c **Cum ecclesia.** De cōsuetudine pōt canonicoꝝ
electio ad solū caplm ptinere. ⁊ in prima par
te ponitur decisa ꝯsultatio.i scđa r̄nsio.ibi mā
damus.dicit hic Inno.ꝙ qui turbat habenteȝ a me cām
dicitur me molestare qđ ē verū si possessionē retineo sed si
nō possideo turbari nō possuȝ. ❡ Casus.ecclesia vulterā-
na diu steterat absq̄ȝ debito canonicoꝝ obsequio q͛ pau-
ci erāt ibi canonici epūs nouus instituit quos capl̄ȝ recipe
noluit epūs cōquestus ē de capitulo ⁊ duo petit.primo ꝙ
electi ⁊ instituti ab eo reciperent͛.scđo ꝙ declararet͛ in fu-
turū ꝙ ad dictū epm ptinebat ius eligendi ⁊ instituendi
canonicos s̄m capitulū dicebat ꝙ de ꝯsuetudie ptinebat
ad ipm caplm reformatio capituli ⁊ restauratio canoni-
corū.papa ꝯmisit cām epo florētino canonici ꝓbauerūt
de antiquiori possessione ⁊ ꝯsuetudine mandat papa ꝓnū
ciari pro caplo tam in possessorio q̄ȝ in petitorio. Ibi ob-
sequio.nō dicit numero q͛ nō erat ibi certus numerꝰ ⁊ iō
nulla vacatio ⁊ sic cessat ꝯtrium.vt in glo.per hoc itē si fuis
set ibi numerus epūs ꝓpter negligentiā ꝓpriā nō possȝ sup
plere s̄m glo.quā no. Numerus.n.qui nō hȝ regulā s̄ȝ va-
riatur ex accidenti nō ē numerus q͛ incertus.vt in auc.vt
determinatus sit numerꝰ clericoꝝ.⁊ ideo nō ē ibi vacatio
que debet fundari sup numero s̄ȝ ē quedā creatio ⁊ restau
ratio veluti capitū defectorū.vt.j.de prebē.c.dilecto.solꝰ
numerus taxatus formalis est numerus sed non nume-
rus incertus.argu.ff.de annu.lega.l.sexo.§.j.q͛ numerus
icertus nō terminat͛ ad hoc aliqd. ❡ Ecce vbi nō ē nume
rus qđ oȝ facere epūs si canonici nolūt eligere.r̄ñ.assigna-
re eis terminū post quē ipsum poterit supplere defectum
ar.ff.de optio.leg.l.mācipioꝝ. ❡ Alij dicūt ꝯtrium q͛ nō
repitur aliquo canone cautū.ꝓcedit ergo ꝯtra eos p cēsu
rā eccl̄iasticā ⁊ ēt p multā pecuniariā ⁊ dicit͛ multa qs
emulget sanguinē.i.marsupiū s̄m hugutionē.vide qđ no.
d̄ suppl.ne.pla.c.romana.li.vj.p cardinalē ⁊ alios. Quid
ergo si abbas ⁊ conuentus sunt negligentes in creatione
monachorum supplebit epūs s̄m Uincen.xviij.q.ij.lumi-
noso.s̄ȝ archidiaconus dicit ibi ꝯtrium per no.hic p Inn.
dic ꝙ n̄ supplet per viam creationis sed per viaȝ artatio-
nis.ar.ff.de le.i.l.huiusmodi.§.fi. Ibi postulabit.quero an
iuste.r̄ñ.nō supposita consuetudine pro capitulo dispone
te.item si non esset consuetudo nec pro nec contra quia d̄
iure cōi episcopus sine capitulo nō pōt creare canonicos
nec ꝯferre p̄bēdas nisi p deuolutionē.si ḡ ipse solus facit
n̄ tȝ ⁊ caplm merito pōt ei cōtradicere sicut filia pt ꝯdi
cē pr̄i q solus vult ꝓponere actionē de dote q̄ cōis ē pr̄i
⁊ filie.ff.so.ma.l.ij.§.ꝙ si i ptāte. ❡ Si tn̄ epūs haberet as
sensum capl̄i s̄ȝ caplm simul cū ipso non conferret teneret
collatio solius epi ar.optimuȝ.ff.de ꝓcu.l.filius.§.sed ⁊ si

lis.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.l.sicut.§.vēditionis.⁊ si ca-
nonici se subscribāt epo vel sigillēt p subscriptionem vel si-
gillum ꝓbatur ꝯsensus.vt.C.de reb.alie.nō alienan.l.di-
strahēte.vbi est glo.sing.⁊ facit.ff.de aucto.tu.l.accipiē-
tis. Reuoco igit͛ in dubiū vtꝝ sit verū d̄ iure cōi ꝙ creatio
canonicoꝝ ⁊ collatio p̄bendaꝝ cathedralis ecclesie perti
neat simul ad epm ⁊ canonicos.gl.dicit ꝙ sic q͛ vnū cor-
pus sunt in quo caput est epūs canonici mēbra. Alij dicūt
ꝙ collatio ꝓprie ptinet ad epm ꝯsensus ad capituluȝ s̄m
Compo.itaq̄ȝ ex post facto poterit ꝯsentire sed si simul p-
tineret ad vtrūq̄ȝ tāquā ad vnum corpus deberent cōfer
re vno ꝯtextu ⁊ nō seorsum ⁊ diuisim.de h̄ no.xvj.q.j.pos-
sessiones.j.de ap.c.a collatōe.lib.vj.h̄ tȝ Archi.xxj.dist.in
prin.⁊ est expressuȝ ꝙ institutio ⁊ destitutio ptinet ad p̄-
latum de hereticis.c.cum ex iniuncto.in fi.ꝙ claruȝ est si a
destitutōe incipias.q͛ iō destituit vt aliū instituat.ar.ff.de
testa.tute.l.siquis sub ꝯditiōe. Fredericus d̄ senis dicit ꝙ
in inferiori ecclesia collegiata vacāte p̄bēda p̄sentatio pti
net ad capitulū institutio ad epm q͛ capitulū fungit͛ loco
p̄roni de quo hic plene per collec. Ibi iure suo.dūm̄ mo-
dum nō excedat nec mēsurā neq̄ȝ in alienū manū mittat
.C.si.reg.l.si ꝯstiterit.ff.de acq.hered.l.duo frēs.ff.si serui.
vēdi.l.sicut.§.aristo. ❡ Quero nunquid possuȝ facere in
meo si alij noceā ita vt ei auferam cōmoda consueta.dicit
Bar.ꝙ sic si aliqd mihi ꝓdest s̄ȝ si dūtaxat nocēdi aīo fa
cio tunc secus.ff.de aqua plu.arc.l.si meo.ff.de dā.infe.l.
ꝓculus.hec v̄a qn̄ de meo facio in meo.secus si de alieno
in meo.vt.l.j.ff.de tigno iniūcto.vel de meo in alieno.vt.l.
j.ff.ꝙ vi aut clam.aut de alieno in alieno.q͛ facere nō pos-
sum.⁊ sciasᵃ ꝙ qđ fuit de facto.vtrum aquam de publi-
co discurrētem per agruȝ meuȝ possit ꝯtra vetereȝ ꝯsuetu
dinē diuertere ⁊ ꝯsumere ad irrigationem ortoꝝ quos d̄
nouo emi in p̄iudiciū habētium a longissimo tpe molēdi
na inferius que sine solito cursu aque nō pñt molere vl̄ mi
nus deteriorant͛ ⁊ dicebat͛ ꝙ possum.nō eniȝ facio vt ini-
micus s̄ȝ q͛ mihi ꝓdest per glo.no.que est h̄.in ꝯtrariū dice-
bat͛ ꝙ nō possum extrahere aquā de cursu ꝑpetuo q͛ licet
aqua recipiat͛ in riuolis p̄dioꝝ meoꝝ recipit͛ vt in fistulis
nō ꝙ fiat mea ꝓpria cū caput aque sit cōe.vt.ff.de edē.l.
siquis ex argētarijs.§.si initium. ❡ Item quia inferiora
molendina vident͛ hoc p̄scripsisse.vt.ff.quēad.serui.amit.
l.qui fundū. ❡ Item si aliqn̄ potuit diuerti.tamen q͛ hac
licentia noluerūt vti perdiderunt ius suum negligentia fi-
naliter partes ꝯposuerūt ⁊ inter se diuiserunt aquā ꝙ fie-
ri pōt tpibus ⁊ mensuris.ff.de var.cogni.l.de vsu aque.ff.
quē.ad.ser.amit.l.nam satis.§.j. ❡ Ista etiam gl.facit ad
questionē de eo qui vult facere molēdinū inferius in p̄iu-
diciū habentis superius de quo per Cy.C.de seruitutibus
⁊ aqua.l.si manifeste.vbi dr̄ ꝙ aut flumen erat priuatū il
lius qui primo habuit ⁊ eius q scđo fecit.⁊ tūc in scđa pre
pōt facere secūdus qcq̄d vult facere p̄ncipal͛r vt sibi ꝓsit
nō vt alteri noceat.vt.d.l.ꝓculus. ❡ Sed qđ si facit mix
ta ꝯsideratiōe vt noceat ⁊ prosit als nō facturus nisi no-
cendi animū hēret.r̄ñ ideo facere posse q͛ nō ex affectu sed
ex effectu iudicādū est nec dicit͛ fraudari ꝯsilio qui n̄ frau
dat͛ re. ❡ Uincit͛ ergo hic aīus a iuris licētia.ar.ff.pro do
nato.l.si vir vxori. Aut flumē erat publicum.⁊ tūc aut su-
perior hēbat molēdinū licite ⁊ ꝓhibet͛ inferior aut illicite
⁊ tūc supior nō pōt agere ꝯtra inferiorē q͛ nō hȝ ius agē
di cū sit p̄do necō deat habere cōmoda possessoris q͛ cō
tra ius publicū possidet.ff.ne qđ in loco pub.l.ij §.idē ait.
❡ Inter p̄dones non ꝯpetit agere s̄ȝ ꝯpetat possidere.ff.
cōi diui.l.cōi diui.§.inter p̄dones.tex.no.ꝙ interdū qꝰ ꝓ
bat de iure potiori.⁊ p hoc vincere oȝ.C.d̄ edic.diui adri.
l.edicto.§.j. ❡ Interdum d̄ iure equali tn̄ vnus probat p
plures testes q̄ȝ alius ⁊ sl̄r vincit nō potioritate iuris sed
p̄ponderatōe ꝓbatiōis cui habet͛ maior fides vt hic.⁊.ff.
de testi.l.si ob carnē.§.fi. Interduȝ pariter probāt.⁊ tūc
aut vterq̄ȝ vincere pōt de iuri cōi ⁊ est melior cōditio rei
quia ꝓpter conflictū ꝓbationum neuter probare v̄r. Aut
ius cōe fauet vni ⁊ non alteri.⁊ tūc vincit ille cui ius com
mune patrocinat͛ q͛ duo faciūt ꝓ eo ius ⁊ ꝓbatio. Sȝ ꝓ
aduersario vnde tantum scilicet probatio. Et due ratōes

❡ Subscriptio vl̄ sigillum probat consensum.

a ❡ Uide scripta per Jaso.in repe.l.quomi nus.ff.d̄ fluminibus.

vincũt vnã ⁊ hoc facit ad qõnez de facto q̃ erat ď quadã villa inter duas ciuitates ⁊ vtraq; ꝓbabat de quasi possessione p testes ⁊ antiqua instrũa. Querebať an villa deberet inuidi inter dictas ciuitates vel que essent ptes iudicũ. ¶ Dicebať ꝙ nõ dz fieri diuisio q: non erat actum ad hoc.vt.l.fũdus.ff.cõi diui.videbať ꝙ iudex possz gratificari salua ꝯsciã.vt no.ff.de re iudi.l.duo iudices dati. sed vr ꝙ iudex ꝓ parte ferat sniam ꝓ vno ꝓ parte pro altero.vt no.Bar.ff.vti pos.l.si duo.q: ꝯcursu faciũt sibi ptes ꝓ indiuiso sed si res nõ posset diuidi vt pbenda ⁊ iurisdictio tunc sit scribendũ supiori.vt no.in.c.statuimus.de confessis.li.vj.in nouel. ¶ Mibi videbať ꝙ iudices nõ possent aliquo mõ ꝯdẽnare nec declarare ꝓpter ꝯditiõem ꝓbationum sed vterq; inquãtũ reus deberet absolui ⁊ q̃ melius de fcõ posset tueri suã posſionẽ tuereť vel ꝯpellarentur ꝯpromittere i aliquos amicos cões ita ꝙ possent iudicare nõ astrĩgẽdo se ad formã alicuiꝰ libelli.⁊ tũc possent seq opinionẽ dicti Bartoli p quã tollereť mã armorũz.ff.de ser.rusti.pdi.l.itinere in gl. ¶ Et adde qd dicaz ꝸ.de ꝓba.lz eãm. ¶ Quero nũqd ille q agit ex ꝯsuetudie agat petitorio.rñdeo sic q: ꝯsuetudo nõ dř nisi pscriptã ex qua oriť vel ius eligẽdi ⁊ conferendi.vt hic per Ber. ¶ Quero qñ qs petit iponi silentiũ aduersario sup iniuria quã dicit sibi inferri eo ꝙ nõ recipit canonicũ a se institutũ dicať intẽtare petitoriũ vel possessoriũ.rñdeo possessoriũ.fm Ber.⁊ no.formã vtriusq; libelli. ¶ Itez no. ꝙ si põt qs agere ne vis fiat ei cui de bñficio ꝓuidit ⁊ sic agit pro executione sui decreti. ¶ Querit gl.nũquid hic essz vna petitio vel due ⁊ dicit ꝙ due.in pria intentabať possessoriũ q: cã sapit possessionẽ.in secũda petitorium ⁊ cumulanť eodez libello respectu diuersoꝝ temporum.vel dic ꝙ vterq; libellus fundabať officio iudicis implorato vt.l.j.in fi.ff.de ser.rusti.pdioꝝ.⁊.l.aurelius.§.centum.ff. de libe.leg.⁊.l.fi.ff.de offi.procur.cel.Bal.

c **Tam dilecti.** Cõpromittentes electũ a ꝯpromissarijs refutare ñ psũt si sit idoneꝰ nisi sit electꝰ ꝯ formã ꝯpromissi. ¶ Casus. Canonici ꝯpromisserunt in tres quibus dederũt ptãtem eligẽdi de gremio isti tres discussis mẽtiõibus singuloꝝ eligerũt archidiaconũ quẽ metropolitanus postea ꝯfirmauit declarãdo prius qd erat etatis legitime. Modo qdam de capitulo dicebat electõem nõ valere ꝓpter defectũ etatis.⁊ q: excesserũt terminos ptãtis sibi date in ꝯpromisso quo cauebať ꝙ deberẽt eligere noiatum ab oibus vel a minori pte subdẽtes ꝙ iste fuerat nomiatus a paucis ⁊ maiori pte papa mãdat ꝙ ab istis ꝯdictorib' exigať iuramẽtum de malitia ⁊ ab electoribus de veritate.⁊ si iste tres electores aut duo ex ipsis asserunt maiorẽ ptem canonicoꝝ in ipsuz electũ ꝯcordasse ratã habeãt ꝯfirmatõem ⁊ aduersarius puent bñficio.q: obligauerat se ad ꝓbandũ sub pena priuatõis ꝓprij bñficij nõ obstãte ꝙ singuli ꝯdictores testificarenť qlibet de suo nõ ꝯsensu.q: sunt in suis testimonijs singulares.si vero dicti tres testificenť dictuz electum a paucioribus de capitulo nominatum de dicta forma ꝯpromissi cassent electionem ⁊ ꝯfirmatõez electi. Ibi gremio si hoc non fuisse dictuz potuissent eligere de extraneis. Ibi in etate.numquid epi possunt dispensare super etate eorum qui eligunť ad inferiores dignitates.gl. dicit ꝙ nõ.dic vt in.c.vnico.ꝸ.de eta.⁊ quali.li.vj.ibi malitiose istud est quasi iuramentum purgatõis. Ibi tres electores.no.arbitros testificari de facto coram se sed an de facto a se hic videtur casus ꝙ sic.quia testificantur de inquisitione votorum.⁊ per hoc probant se seruasse formaz mandati seu ꝯpromissi.de hoc no.C.de arbi.l.ne in arbitris.ff.de iur.fis.l.deferre.§.idem decreuerũt.p Bar.dic ꝙ corã se nõ põt testificari sz corã alio distigue aut q̃riť ď arbitri iniqtate ⁊ nõ põt aut de minoris facilitate ⁊ põt ff.de mino.l.pses.aut ď veritate.⁊ tũc ď ꝓcessu iudicij põt sed de decisorijs nõ si exinde vult suã diffinitiuã fundare. vide ibi Ja.bu. ¶ Alij dicũt ꝙ imo põt si ad eum ñ ptinet cõmodũ vel incõmodũ.de compromisso autem in se facto non potest testificari ita intelligiť lex ne in arbitris.

Ibi spoliãtes.q: se extrinxerãt ꝓmittẽdo qñq; tñ dicit se astringẽ artãdo ⁊ ꝓponẽdo si id icidere põt ipsi cãe. aľs nõ diciť se astringẽ.qd dic vt no.Bar.ff.de re iu.l.diuꝰ.dicam.ꝸ.de ꝓba.c.lz eãm. Ibi institerit.no.ꝙ ille qui nõ psistit in exceptione videť tacite ab ipsa desistere. Ibi transit.no.ꝙ interlocutoria lata super etate si nõ appelleť trãsit in rem iudica. Ibi suspẽsa.no.ꝙ interlocutoria lata super etate suspendiť per appellationem.ff.de mino.l.intra vtile. ¶ Sed nũqd hec iterlocutoria faciat ius apud oẽs glo.querit h.dic vt.ff.de mino.l.de etate. ¶ Quero an iudex possit reuocare interlocutoriã latam sup etate.x.dies post si nõ est appellatũ.glo.dicit ꝙ sic.ergo idez si appellatio est deserta nisi essz lata de partium volũtate.vt sing. no.in.l.j.in fi.ff.de pro.stip. ¶ Pono aliqs ꝓmisit aliqd ꝓbare sub pena talionis nũquid excuseť p vnũ bonuz testem. Jo.an.dicit hic ꝙ nõ.q: noie ꝓbatõis nõ cõtinetur vnus testis.sed liquida dz esse probatio.vt legiť ⁊ no.ff.ď cõdi.⁊ demõ.l.lucius.⁊ adde qd no.in.c.j.de elec.lib.vj. ¶ Eodẽ modo vnus testis nõ excusat a pena cõpromissi.si petẽs reductionẽ boni viri probat per vnum testem tñ cum succumbat in causa.hic tñ vide Bar.in.l.quęstione.§.fi.ff.de verbo.obli.

c **Tam in iure.** Vide qd no.ꝸ.c.cumana. Si ex septez cõpromissarijs tres eligãt quartũ ⁊ ipse quartus ꝯsentit si ẽ idoneꝰ eius electio cõfirmatur. ¶ Casus. Defuncto decano cuiusdã eccľe caplm cõpromisit in septem de ipsis canonicis hac forma vt ille quez omnes septem vel maior pars eorum ex se vel alijs de gremio nominarẽt recipiať per ipsum capitulum in decanuz tres ex eis.puta.a.b.c.elegerunt quartuz.puta.d.alij tres puta.e.f.g.elegerunt quendam alium.modo dictus.d.electioni sue consensit.queriť vtrũ debeat confirmari. rñdeť ꝙ sic auctẽte iuris ciuilis.ff.qd cuiusq; vniuer.noie.l.plane. ⁊ per formam compromissi si ẽ idoneus. ¶ Extra no.ꝙ in gñali sermone nõ videť quis loqui cõtra seipsum.ff. de pecul.l.quam tuberonis.ff.de peculio lega.l.si peculiũ.§. sicut. Unde si rex statuit ꝙ oẽs homicide sint in bãno nõ videť bãnire seipm lz sit homicida q: nõ vř ď se cogitasse secus si essent tres statutarij ex quibus duo haberẽt potestatem. Nam si tertius eorũ essz homicida includeretur edicto quãq; ipse fuerit vnus ex statuẽtibꝰ.q: ipse nõ imponit legẽ sibiipsi.sed alij duo imponũt sibi legẽ. ar.ff.de admi.tu.l.si plures.§.fi. Et scias ꝙ illi qui vnũ eligũt videnť alium excludẽ per nãm incõpatibilitatis.vt.ff. de lega.j.l.qd rerũ.§.pe.no.ꝙ electus seu noiatꝰ prebẽs assensum cõputať in numero eligẽtium. ¶ Opponiť ꝙ nemo põt eligẽ suspẽsum.vt.ff.mandati.l.si tibi.§. si cẽrum tibi. So.hic in cã publica seu vniuersitatis. Ibi in cã priuata. ⁊ ẽ rõ q: in causa publica vel quasi volũtarie iurisditiõis vnus gerit vicẽ duoꝝ.nam tanq; eligẽs gerit vicẽ vniuersitatis tanq; ꝯsentiẽs gerit vicẽ sui priuati iteresse.ff. de adop.l.si cõsul.C.qui testa.fa.pos.l.seniũ.per Pe.⁊ Cy. ⁊.d.l.plane.sup quam fundat se papa. Dic ꝙ electio aut fit in eccľa cathedrali vľ regulari vľ alia collegiali viduata ita ꝙ sit necessaria via scrutinij ⁊ forma capli.quia pp. ꝸ.e.ti.⁊ tũc ñ computatur electus i numero.vt plene not.ꝸ. eo.c.cumana.aut proceditur p viam compromissi vbi nõ ẽ necessaria illa via scrutinij.⁊ tũc computatur in numero vt hic.⁊ idẽ in alijs electiõibus in quibus forma illius capli.q: pp nõ ẽ tradita. ¶ Naturaľr ãt nemo seipm auget augumẽto numeri.vt.ff.ď pac.l.si plures.sz ꝙ pt principaliť põt accessorie.vt.l.j.ff.ď aucto.tu. Itẽ istud diciť potiꝰ nõ ipedire q̃; efficẽ.l.si př.§.fi.ff.ď manu.vindic. ¶ Quero qd si in eccľa non sunt nisi septẽ canonici ⁊ tres eligunt quartũ p viam scrutinij nũquid iste quartus poterit cõfirmari.⁊ videť ⁊ bñ ꝙ non.q: qñ procediť p viam scrutinij electus nõ computatur in numero q: esset contra formaz capli.q: pp.sed si essz talis electio in q̃ nõ essz necessaria illa forma.tũc electꝰ simul consentiẽs computareť in numero ne officium suũ sit sibi damnosuz.vt.d.l.plane.⁊ dz cõsentire nõ anhelare ne videatur ambitiosus. ¶ Quero sup quo fundať rõ istius.c.rñ.sup forma compromissi in illo

An ⁊ quando qs possit se ipsuz eligere.

illo verbo vt ex se mirabile est iste tex.fundat se sup.l. pla ne.vñ si nõ esset verbum ex se tñ teneret electio ex virtute cõpromissi quã virtuẽ dat rõ dicte.l.plane.iste ergo electus ꝙ nõ põt ex psona sua põt ex cõsensu cõpromittẽtiũ vel ex persona capituli ꝙ vice persone fungit.vt.ff.de fide iusso.l.mortuo.⁊ si tu dicis hic nõ ẽ maior ps capli sʒ media pars.rñ.aliquid additũ paritati facit deparari maiorẽ qꝛ dat ei fumentũ auxilij ar.in.c.duobus.de rescri.li.vj. ¶ Ex predictis no.ꝙ nõ videt alicui data ptãs p aliqua verba generalia eligẽdi seipm p se.Sed quero nũquid si vni est data plena ptãs vtrũ põt se eliget.rñ.nõ qꝛ ñ vr̃ d hoc cogitatũ.¶ Quid si duob⁹ an vnuʒ ex se altero consentiente.rñ.nõ qꝛ vnus nõ facit numerũ.Itẽ qꝛ q ↄsentit nõ disponit sʒ dispositũ coadiuuat.ff.de manu.vindi.si pater.§.si q.tex.ẽ multuʒ notabilis.¶ Quero an ↄpromissarius possit alteri compromissario ↄpromittere suã ptãteʒ vr̃ ꝙ sic qꝛ ↄmittit ei cui⁹ fides ẽ electa.in ↄ̃riũ qꝛ nõ ẽ electa insolidũ sed cũ altero.vt.l.titiũ ⁊ meuiũ.in prin.ff.d ad mi.tuto.⁊ no.ff.de arbi.l.sicuti.⁊ ar.C.d caducis tol.§.ne aut q.tex.ẽ notabilis ad multa.¶ Nũqd ergo si prior pdicatorũ ẽ electus executor ad distribuẽdũ bona testatoris possit distribui in ↄuentũ suũ ⁊ vr̃ ꝙ nõ qꝛ conuent⁹ ⁊ ipse prior censent vna psona tu dic ꝙ sic qꝛ ↄ̃tuʒ ad industriã q̃ est electa ↄuentus nõ ẽ eadẽ psona nec possit ↄuentus exequi tãq̃ ipse ↄuent⁹ habeat ad hoc mãdatũ vñ lʒ ipse prior nõ posset distribuere sibi pro suis necessitatibus tñ põt distribuere ↄuẽtui p necessitatib⁹ ⁊ subsidijs ↄuentus q̃q̃ ipse prior auctoritate legis poti⁹ q̃ sua.imo ipsa necessitate includat incõuẽtu tanq̃ vnus ex ceteris.vt ff.de annu.leg.l. q marco q̃ lex ẽ no.ad hoc.⁊ facit qđ no. Cy.C.de leg.l.cũ questio.⁊ Bar.in.l.ij.⁊.iiij.ff.de stipu. seruo.¶ Amplius hoc faciunt ad alias questiões. Ecce senator vrbis auctoratus fuit sibijpsi in numero mille florerenoꝝ dicit Cy.nõ valere lʒ publice in senatu auctoritatẽ prestiterit ⁊ hoc per theoricã petri quã ponit.C.d sac. san.eccle.auẽ.quibuscũq; modis.vt.C.de cõtrahẽ.emp.l. cũ ipse ⁊.l.j.C.de ↄ̃ctibus iudicum nec ẽ sile qđ dr̃ in isto caplo ꝙ hic nitit iusta rõne ⁊ alteri⁹.¶ Sed in questiõe proposita surgeret acquisitio obligatiõis sua auctoritate tantum ⁊ econtrario vero si acquireret alteri ⁊ non sibi vt quia donat alteri ⁊ vltra legitimaʒ summam bene posset interponere decretum insinuationis apud acta sua etiam ⁊ in camera sua nedũ in loco publico cãruʒ.vt.d.l. si consul.vt.ff.de manu.vindicta.l.an apud.dũmõ illũ locuʒ primo eligat pro suo tribunali.vt.l.ij.§.dics.ff.quis ordo in possessione seruetur.¶ Sed videtur ꝙ imo possit.vt.ff.de cõtra.emp.l.fistulas.§.fundũ.vbi dicit ꝙ in executõe officij necessarij qs põt exeq sibijpsi sed ibi pcesserat ltia obligatio ⁊ ↄsensus dñij hic no.¶ Dubitatur an pater relict⁹ executor possit eligere filium suum in pauperem ⁊ si quidem non est pauper nõ potest quia excedit terminos mãdati.vt no.C.de sacrosan.eccle.l.illud.nec sufficit ficte paupertatis ingenuũ.l.j.C.de mendican.validis.li.xj.¶ Si autem est vere pauper ⁊ ex hoc acquireretur patri vsufructus nõ põt.vt no.in.l.j.ff.dẽ aucto.tu.⁊ ar.ff.de bo.liber. l.querit.¶ Si aũt pater renunciat vsufructui vr̃ valere qꝛ patri nihil acquiritur ⁊ facit tãq̃ executor nõ tanq̃ pr̃. ff.de adop.l.si pater.§.qui duos.¶ Porro ex officio nõ debet quis locupletari nisi quaten⁹ stipẽdia patiunt.vt in auẽ.scriptũ ẽ exemplar.⁊.ff.de neg.gest.l.qui sine vsuris. Ibi dum dicit abstinẽtẽ omni lucro ᵃfidem ⁊ ẽ text.aure⁹ ⁊ si reperit locupletatus vltra solita stipendia si ẽ officialis fisci ⁊ qui gessit rõnes fiscales potest ei fiscus auferre qꝛ presumit subtraxisse fisco vr̃ turpiter acquisiuisse.vt sing. no.in.l.facultas.C.de iure fisci.li x.

Consentiens nõ disponit sʒ dispositũ coadiuuat.

ᵃ ¶ ibi dicit : x. in c.qđ dicam xiiij. q.j. qđ homini fideli tot⁹ mundus diuitie sunt.

v Enerabilem. Electus i iperatorẽ a maiori pte illoꝝ ad quos pertinet electio si fuerit ydoneus ↄfirmabitur per papã.Vide qđ no.ĩ.eo. auaritie super verbo ↄfirmet li.vj.vide.ĩ.de maio.⁊ obe.solite.¶ Si vacante imperio alicui ẽ ↄmissa administratõnis de imobilibus alienare põt.ĩ.eo.is cui procuratio.li.vj. ar.⁊ vide qđ no.ĩ.e.c.indẽnitatibus.in glo.no. nouuʒ ca- suʒ.li.vj.filius succedit patri in regno iur̃ regni nõ iure romano.c.grãdi.de sup.neg.pla.li.vj.ibi loquit de successione fratris.¶ Baro est nomẽ nobilitatis ⁊ potẽtatus.c. fundamenta.eo.titu.li.vj.⁊.c.grandi.alle.in supscriptiõe. ¶ Casus.duo fuerunt electi in discordia videlicet Otto ⁊ Philippus.Preterea papa misit legatũ in alemaniaʒ vt alteram pdictaꝝ electionũ quã interueniret canonica ↄfirmaret.legatus vero pmissa diligẽti examinatõe ↄfirmauit Ottonẽ ⁊ reprobauit electõeʒ ↄ̃rã pp ꝙ pncipes q reprobatũ elegerãt miserũt ambasatorẽ ad papã dicẽtes ꝙ hoc iudiciũ nõ ptinebat ad papã vel legatũ eius qꝛ aut legatus gerebat officiũ electoris aut cognitoris h nõ potuit facere qꝛ nõ est sue potestatis sʒ principũ ad quos pertinet electio si cognitoris perperã pcessit qꝛ tpe nõ citata hoc vsq; ibi ver.Ibi papa cognoscit potestatẽ pncipuʒ in eligẽdo sʒ dicit ꝙ princeps debet recognoscere potestatem pape in examinãdo psonã electã qꝛ eum hʒ iniũgere ↄsecrare ⁊ coronare ⁊ ad euʒ pertinet impositio manus vñ põt eũ reprobare.¶ Quid enim sacrilegus ⁊ execratus tyrãnus fatuus hereticus vel paganus.nũqd euʒ iniungeret ↄsecraret vel coronaret certe nequaquã.Nec ob.rõ ↄ̃riũ qꝛ legatus nõ eligit nec quo ad factũ eligẽtiũ infirmauit se denũciauit psonã indignã nõ propter eligentes sed pter electũ ⁊ qꝛ electores duci Philipi malo ordine pcesserũt qꝛ alijs ↄtẽptis adiciẽs ꝙ cum in electiõe vota principum diuidunt vel nolũt vel nõ pñt eligere ad papã ptinet que dʒ vngere ↄsecrare ⁊ coronare ⁊ ex hoc fundat intentio Ottonis regis ⁊ probat sic vsq; ibi sunt enim.¶ Deinde inuenit ↄtra ducem extẽdendo ei quatuor eius vitia.s.excõicationẽ pluriũ psecutionẽ ecclesie ⁊ suoꝝ pgenitoꝝ pluriũ ⁊ qꝛ ambitiose vsurpauit regnũ romanoꝝ.dicebat p pte ducis Philipi ꝙ dictũ iuramẽtũ nõ tenebat.papa rñdet ꝙ h ptinet cognoscere ad superiorem nõ ad iurãtẽ.Preterea dicit ꝙ dictus dux imperiũ obtineret si libertas pncipũ in electõe periret ⁊ decetero alijs principibus obtinẽdi imperium fiducia tolleret ⁊ ꝙ imperiũ nõ vadit p successionẽ sʒ p electionẽ.Et ppterea mãdata pdicto duce recedi non obstãte iuramẽto fidelitatis p nõnullos pstito ei tanquã regi romanoꝝ qꝛ eo ad obtinẽdũ impiũ reprobato iuramẽtũ hmõi obseruat nõ debuit tex.in.c.fundamẽta.ĩ.e.li.vj.dicit ꝙ donatio ↄstantini fuit miraculũ seu accessio miraculi qꝛ sicut ↄstantinus fuit liberatus a lepra ita ⁊ populus romanus fuit liberatus a lepra idolatricie.⁊ ideo ista donatio fauore fidei ⁊ in omnẽ terrã trãsiuit sonus eius miracula tñ nõ sunt trahẽda ad ↄsequẽtiã.Ibi falcẽ.no.ꝙ nõ dʒ qs imittere falcem in agrũ alienũ.dicit lex ꝙ finita cõductione colonus cuius tpe matura est messis nõ põt in ipsam messem mittere falcem.ff.de vsufruc.le.l.fi.ff.de vsufruc.l.defuncta.ff. si cer.pe.l.siqs nec cãm.§.fi.dñs tñ cogit pmittere si vult mercedẽ qꝛ que seminauerit hõ hec metet ฿m aplm̃. Ibi derogauerat ꝙ fieri nõ dʒ.vt.l.j.C.de offi.pfec.vrbis.Ibi pperã.i.nulliter.vt no.C.de accusa.l.si accusatoribus.Ibi vt debemus.ergo papa nõ dʒ supprimere officium vel potestatem electionariorum imperij.vt no.in.c.ad apostolice.de re iudi.li.vj.⁊ in cle.ne romani.de iureiurã.vbi omnino vid ibi ab apostolica sede.i.a catholica eccl̃a ⁊ a populo simul.ff.de origi.iur.l.ij.§.post origineʒ.⁊ qualiter ⁊ quare fuit impiũ trãslatũ pp peccatum grecoꝝ ponit hic Ber.Ibi ↄsuetudine a qua electores ⁊ impia pcesserũt. Ibi in germanos.i.theutonicos.⁊ sic de alijs nationibus nõ pñt reges romanoꝝ eligi.tñ reges francie possunt eligi in iperatorea qꝛ carolus tante familie princeps fuit de alamania ⁊ sic eius posteri sunt alamani.Ibi iniungim⁹. ⁊c.s.p manus cardinalis Hosti. Ibi coronamus trib⁹ coronis coronat imperator.vt no.in.d.cle.ne romani.tñ corona aurea non est necessaria quantuʒ ad administrationem ei cõferẽdaʒ quã hʒ statiʒ qđ est electus legitie in cõcordia vel a maiori pte.vt not.Cy.in.l.bñ a zenone.C.de quadri.pscrip.¶ Quid ergo operat corona.rñdeo qꝛ est postrema ↄfirmatio.vt not.Archi.xxiij.di.in nomine dñi. Ibi coronamus.dicit Inno.ꝙ ista corona tribuit ↄfirmationẽ.Hic ꝙ vltima corona de auro que fit rome dat po

ftremã pfectõem ꝛ eſt culmẽ oium coronaꝝ que ſub celo
ſunt. Ibi manus. dicit Ariſtotiles ꝙ manus eſt organuꝫ
organoꝝ. Ibi excõicari. vide qđ no. in. c. j. in ti. hic finitur
lex. deinde incipiũt ꝯſuetudines regni. col. x. Ibi tirãnuꝫ.
vide qđ no. Jo. an. in cle. j. de baptiſ. Ibi ꝯſecrare. hec ꝯſe-
cratio eſt vmbra veteris teſtamẽti ꝛ ordo eccl'aſticus ſed
non ſacer. de hoc no. lxiij. di. valerianus. x. di. de capitulis.
Ibi rñdẽtes. no. ar. a diuiſiõe ſolui p tertiũ adiacẽs. i. per
nec ſic nec ſic. ſed qꝛ datur tertius caſus. Ibi ex eo mens
lr̃e eſt ꝙ eligentes ſcienter indignum ipſo iure deuoluta
eſt ptãs eligẽdi in alios ſicut i electiõibus eccleſiaſticis. J.
eo. ꝯgregato. ꝛ. J. de ap. ꝯſtitutus. ſm Inn. Hoc dictum ẽ
valde notabile ꝙ in electõibus laicoꝝ ꝛ ꝓpter h̃ ſi archi
epĩ eligerẽt indignũ deuolueref ab eis etiã in pͥncipes ſe-
culares ad quos ptinet electio ꝙ raro alibi inuenies pro-
pterea electio imparoris ẽ mixta archiepõꝝ ꝛ laicorum
nec hꝫ magis vocẽ clericus ꝙ̃ laicus. Ibi denunciatoris
J. de ap. c. nouit. ¶ Quid de papa q iurauit anteꝙ̃ elige
ref renũciare papatui ad bñplacitũ cardinaliũ. rñdeo nõ
vꝫ iſtud iur̃m. primo qꝛ ẽ ꝯ̃ libertatẽ vicarij ieſu xp̃i. ſcđo
qꝛ moribus noſtris nõ ꝯuenit pſes tpales hr̃e. ff. đ adop.
l. ſi tibi fili⁹. niſi forte ꝓpter ſcãdalũ ſciſma. ꝛ ſi eẽt piurus
dicũt qdã ꝙ eſt ſuſpẽdẽdus ab executõe pontificalis offi
cij nec põt ſe emẽdare qꝛ ſe emẽdando ſeu renũciando de
ſinit eſſe papa vnde ꝯditio cuius exiſtẽtia infert priuatio
nẽ nõ recipit morꝫ purgationem. vt. ff. de ſta. libe. l. thais
ancilla. §. intra. Ibi denũciatoris. no. ꝙ denũciator nõ hꝫ
de neceſſitate citare eligẽtes vel electũ. qꝛ ẽ quedã execu
tio ſnie priuatõis iam late. ſm Inn. Ibi contẽptus. no. q
alium ꝯtẽnit nihil efficaciter agit. Ibi fauore. per hoc pꝫ
ꝙ in numero pari papa põt gratificari. Et eſt arg. ꝙ iu-
dex probabili rõne motus põt fauore alteri pti. Ibi đfen
ſore. no. ꝙ officium imparoris eſt defendere eccleſiam vt
hic ꝛ papã exaltare. lxiij. di. tibi dño ꝛ clerũ tueri. xcvj. di.
c. vltio. ꝛ miſerabiles pſonas ꝛ viduas. xxiij. q. v. pñcipes.
ꝛ. c. adminiſtratoris. ſm Goſ. Ibi ãmoniti. pendẽte iſta
ãmonitõe ꝛ expectatione electores pñt recedere ab vna
pte ꝛ cũ altera ꝯcordare. vt. s. eo. lꝫ. ſm Jo. an. Ibi noto-
ria. i. publica. Ibi manifeſtum. qđ impediũ ꝓmouendum
ꝛ ſi graue ſit dꝫ piurus deponi qua infamis. C. de trãſac.
l. ſiquis maior. dũmõ đ piurio ſit ꝯuictus ꝛ ꝯdẽnatus vl̃
ſit notoriũ aliter ſecus. ff. de infamibus. l. lucius. ibi ãmoni
ti ꝛ expectati. p hoc pꝫ ꝙ electoribus imparoris nõ ẽ ali
qs terminus ad eligẽdũ pͥfixus a iure ſꝫ papa bñ põt ſta
tuere terminũ ꝛ poſt terminũ ſupplere negligẽtiã electio
narioꝝ. Ibi defenſore. hac rõe ne catholicus pp ſciſma ve
niat in ruinã imparor põt apponere remedia extrinſeca
nõ dico intrinſeca ꝙ diſponat de papatu. iſte reprobatus
ſeipm interrogare debebat ꝛ dicere quare eſt triſtis aĩa
mea ꝛ rñſio ẽ hic. qꝛ petiũ ꝯ̃ me ẽ ſemp. Et qꝛ ꝯſcia pũgit
ꝛ accuſat me ꝛ ois res publica eſt ꝯ̃ me qꝛ vbi notoriũ cõ
tradicit mihi ꝛ maxime notoriũ in eccl'a dei ibi neceſſe ẽ
ꝙ iuſticia que de celo orif ꝯfundat me. dicit Hugutio ꝙ
aſtrea. i. iuſticia que de celo deſcendit dicta ẽ ab aſtris. i. a
ſtelis q̃ lumẽ ſuuꝫ naturalr̃ cõicant vniuerſe creature. Ibi
pſecutio. no. ꝙ ois pſecutor catholice eccl'e eſt exterminã
dus qđ ẽ ꝯ̃ papas qui gubernãt ſciſma. Ibi ꝓgenitores.
no. ꝙ infamia ꝓgenitoꝝ tranſit in poſteros. Ibi poſtula-
uit ꝙ qui petit ſe abſolui a vinculo excõicatõis fatef ſe li-
gatum. Ibi ꝯſulere. no. ꝙ nemo debet propria auctorita
te venire ꝯtra iuramẽtuꝫ ſi dubitaf vtrũ ſit validum nec
ne. Ibi libertas. no. ꝙ libertas infringitur ſi artatur. Ibi
ex ſucceſſione. no. ꝙ libertas infringitur ſi artatur. Ibi ex
ſucceſſione. no. ꝙ monachia imperij non vendit per ſucceſ
ſione. ꝛ no. ꝙ duplex eſt ſucceſſor ſcilicet per deriuationẽ.
ꝛ adhuc tranſit iuſiurandum preſtitum predeceſſori. J. de
iureiuran. c. veritatis. ꝛ per oppoſitionem ſiue contradi-
ctionem. ꝛ ad iſtum non tranſit qꝛ non eſt proprie ſucceſ-
ſor qꝛ aduerſarius pro nullo habef. ꝛ iđ iuramentum hic
ãnihilatur ꝛ nõ tranſmittaf. Et no. hanc ꝯſiderationem.
ruit enĩꝫ iuramẽtũ ſi ruit fundamentũ. Ibi domo. i. agna
tione. Ibi obſeruari. no. ꝙ reprobato fundamento repro
batur iuramentũ. Queſtio talis eſt deficiente lr̃ia ſtirpe

fuit creatus rex de ꝯſenſu oium populoꝝ illius regni ꝓpf
inclitam virtutem ſuaꝫ ſpuri⁹ regis pteriti petebaf ab eo
ꝙ ſolueret debita prioris regis dicebatur ſe non teneri. qꝛ
nõ ſucceſſerat in regno ſꝫ erat nouũ regnũ ꝛ noua creatio.
nam cum antiquũ regnũ fuerat ſine ſpe reparatõis ꝯſum
ptum nõ potuit reſuſcitari ſed ponit de nouo creari. ff. de
iuſti. ꝛ iure. l. ex hoc iure. Item fiſcus nõ videtur eſſe idem
fiſcus ſed nouus fiſcus. ar. ff. de pac. l. ſi vnus. §. pactus. vñ.
ſed ſi pactũ. ff. de adi. lega. l. ſi ſeruus. ff. de ſol. l. qui res. §.
aream. ¶ In cõtrarium videf ꝙ exquo ſubrogaf loco pri
mis in honore dꝫ ſubrogari ẽt in onere. in auc. ne filius vel
agnat⁹. col. x. ¶ Itẽ iſtud regimẽ nõ eaꝫ reſolutuꝫ ẽ quã
vacans. ſed qui ſuccedit in bonis vacãtibus tenef ſoluere
debita ad que ipſa bona vacãtia ſunt obligata. ff. ad treb.
l. recuſare. §. ſi fiſco. ¶ Item iſte ẽ ſimilis legitimato qui
ſuccedit ex diſpẽſatione legitimationis. ꝛ ideo cenſetur vt
hr̃s qui tenetur ſoluere debita partis. vt. J. de voto. c. licet.
Item regnuꝫ ſicut hr̃ditas ẽ vniuerſitas iuris ꝛ poſſeſſio-
nis. ff. ex qui. cau. maio. l. cũ miles. §. j. iuris dico imediate
poſſeſſionis aũt dico mediante apphẽſione vel quaſi. ff. de
acqui. poſ. l. cum hr̃des. §. ſiquis teſtõ. l. j. §. ſceuola. ſꝫ pro
prima opinione ꝙ nõ teneaf ẽ qꝛ iſtđ regnũ ẽ caſtrẽſe nõ
paternũ. ꝛ filius đ ſuo caſtrẽſi peculio non tenetur ſoluere
debita pr̃na. vt. l. j. §. ſciẽdum. ff. de ſepara. bono. ¶ Item
agẽs libera. de qua no. ff. de capti. l. hoſtes. põt ſpuriuꝫ eli
gere in regẽ pro tutela regni. imo puto ꝙ ẽt poſſit legitia
ri. Nam certum ẽ ꝙ nullus ſeru⁹ de iure ciuili põt eẽ legi-
timus filius. ff. ad treb. l. hr̃dibus. §. filij. tamẽ ſi eligif pre-
tor per gẽtem que non recognoſcit ſuperiorẽ efficif legiti
mus atqꝫ liber. qꝛ propter inclitam virtutẽ ſi populus er-
raret fingif conſenſiſſe pp bonũ publicum. ff. de offi. pto. l.
barbarius philippus. ¶ Quero platus nomine plature
iurauit aliqđ ſoluere debẽ tandẽ vicio ſuo depoſitus ẽ ab
officio. vel renũciauit in manib⁹ ſupioris virũ ſit liberat⁹ a
vinculo iuramẽti. dicit Joã. and. ꝙ ſic. qꝛ nõ iurauit tanꝙ̃
ipſe in propria pſona. ſꝫ tanꝙ̃ alius in pſonã eccleſie. ff. qñ
ex facto tuto. vel poſt mortẽ. qđ verũ ẽ ſi debitũ erat con-
tractum pro vtilitate vel neceſſitate eccleſie. ſecus ſi ꝓ ne-
gocijs ꝓprijs. ¶ Itẽ ſecus ſi nõ prelat⁹ ſꝫ geſtor ſine man
dato. ꝛ ſic põt exponi. l. ꝓcur. q pro euictõe. i. ꝓcurans. qꝛ
ſua ſponte ſe aſtrinxit. nec ratificatio dñi tolleret ius q̃ſitũ
ꝯ̃hẽti. vt. l. ſi. ff. de pac. vel loquif quando nomẽ ꝓcuratoꝝ
nõ ẽ expreſſum in inſtr̃o. qꝛ dixit ego petrus nõ aũt adie-
cit ego ꝓcurator. ꝛ hec vera. Vel ibi ꝓcurator dixit exp̃ſ-
ſe obligo fidẽ meaꝫ vel ſponte ſe obtulit oneri duple ꝛ ꝯ̃-
ctui abſqꝫ ſpãli mãdato dñi. ¶ Quid ſi eſt exp̃ſſum vtrũ
qꝫ nomẽ interpoſita copula. qꝛ dixit ego titius ꝛ ꝓcurator
dic ꝙ virtute copule videtf duo rei vebẽdi ꝛ vterqꝫ inſo-
lidum tenẽtur. hoc caſu dñs p naturã officij ꝛ procurator
pp nãm verboꝝ illud ſciẽdum eſt ꝙ nulla obligatio debꝫ
trahi extra ſuos terminos tẽporales vel reales vl̃ vbales
. C. loca. l. ſi cum hermes. ff. e. l. ſi in lege. in prin. ff. de fide-
iuſ. l. ſtipulat⁹ es. ꝛ. l. fideiuſſores magiſtratuũ. §. pro aure
lio romulo. vnde qđ nõ cantat inſtr̃m nec ego cãtabo mo
re venetoꝝ. ff. đ inſtitoria. l. luci⁹. ¶ Itẽ ratio cõtrahendi
inſpiciẽda ẽ. ff. đ conſti. pec. l. ſi. ff. de exercito. l. luci⁹. ꝛ no.
ff. cõis pdio. l. ſi in vẽditõne. ꝛ. ff. đ leg. ij. l. cũ pr. §. dulciſſi-
mis. ¶ Pone plat⁹ iurauit ſoluẽ infra mẽſem prorogata
eſt ſibi dilatio ad aliũ menſem. certum eſt ꝙ in primo ter
mino nõ eſt periurus. ſꝫ quid đ ſcđo. ꝛ ſiquidem fuit facta
prorogatio cũ repetitiõe iuramẽti nõ eſt dubiuꝫ ꝙ eſſꝫ p-
iurus ꝛ remouẽdus a prelatura. ¶ Si aũt ſimpliciter vi
def ꝙ nõ ſit piurus. vt. ff. locati. l. cũ in plures. §. lege dicta
ꝛ ar. J. đ iur̃iu. c. clericus. Itẽ vere ſunt duo termini. qꝛ due
terminãdi forme que non terminanf ad eundẽ terminũ lꝫ
terminus qui extẽdif aſſumat ſibi formam termini exten
dẽtis. ꝛ econuerſo terminus extendẽs aſſumat ſibi natu-
ram primitiui tẽporis ꝛ eſt quedam fictio. vt no. Cy. ff. đ
arbi. l. ſi cum dies. in prin. in additionibus. ¶ In contra-
rium vr̃ p. l. celſus. §. idẽ ait. ff. de arbi. Itẽ nõ dꝫ ei ꝓdeſſe
bñficium ꝓrogationis quã ſecutus nõ eſt ſed potius con-
tempſit eam. ꝛ facit. ff. de leg. i. l. talis ſcriptura. qꝛ ꝓroga
tio videf facta cum eiſdẽ modis ꝛ eiſdẽ qualitatib⁹. ar. ff.
loca.

loca.qui ad certū.ꝛ cum eisdē penis.ff.de ver.obli.l. cum stipulatus sim mihi a procuio.¶ Nō ob.§.l.dicta qꝛ ibi sub certa forma q̄ forma erat postea mutata ſm ꝙ expo- nit ibi Martinus silima.ꝛ ñ dicit̄ ꝓprie prorogatio vbi forma ē mutata.vt no.in.c.bi qui auctoritate.J.de prebē. li.vj.¶ Porro si non esset prorogatio tpla sed cuiusdam ɔtractus facta repetitio sine iuramēto ñ eēt piurus.vt.ff. de pretorijs sti.l.valerianus.¶ Quero an ille qui petit se absolui a vinculo piurij videatur se fateri periurū .rñ.sic ꝛ tñ pōt qñcūqꝫ se excusari a periuro.ff.q satisda. cog.l.pe. ff.de pub.l.cesar.dicit Inno.ꝙ ille qui petit se absolui nō videtur cōfiteri obligationē.Tu dic ꝙ aut petit se absol ui a vinculo ꝛ si quidē loquit̄ simpliciter videt̄ fateri. Si conditionaliter non.vt nota.C.de excep.l.si quidem.Sʒ si excōicatus nō dicat pero me absolui a vinculo ꝛ sic a iu re sʒ a facto excōicationis vel petit reconciliari ꝛ nō vide tur fateri viculū sed ꝓponere merū fcm̄.ar.ff. de ver.ob.l. qdam cū filiū.¶ Quero an quis ꝓpria auctoritate possit venire ɔ̄ iur̄m illicitū vr̄ ꝙ debeat adiri superior ꝛ sine ei9 auctoritate nō possit veniri ɔ̄ vt hic.¶ In cōtrariū vr̄ qꝛ illicitū iuramentū reputat̄ ipossibile.vt.ff.de le.j.l.sigs in- quilinos.§.j.ꝛ lex absoluit iurātē.vt no.ff.de iure pa.l.adi gere.§.fi.vbi est gl.sing.q̄ dicit ꝙ vbi lex remittit iuramē tum locū apostolici papa tʒ.¶ Itē i eo ꝙ necessario de- ferendū nō ē necessaria superioris auctoritas[a] .ff.de le.iij. l.fideicōmissa.v̄.sigs illicite.So.aut p apertā nām nego- cij apparet ꝙ iuramētū ē illicitū.ꝛ tūc nō oʒ iudicē adire p relaxatione iuramēti.Aut est dubiuʒ ꝛ tunc refert aut nō potest seruari sine interitu ꝓprie salutis ꝛ idem intelli go ēt de salute corporali vt sigs iurat inire duellū.Naʒ ēt sub iusto clipeo perire pōt ꝛ nemo ē dn̄s mēbroꝝ suoꝝ.ff. ad.l.acquil.l.liber homo.¶ Aut pōt seruari sine pericu lo.ꝛ tunc aut est prestituʒ dolo vel metu interueniente tñ consensu valido.ꝛ tūc oʒ p supiorēʒ relaxari qꝛ cāe cogni tionem desiderat.¶ Item qꝛ nemo pōt ius sibiipsi face- re de metu habes.J.ꝙ me.cā.c.j.De dolo hēs exemplū in vsurario qꝛ vsurarius semp est in dolo qꝛ cōtemnit legem diuinā lʒ ex parte iurantis nō sit peccatū.Dicit Inn.hic rem valde notabilē ꝙ vbicūqꝫ iuramētū est pniciosuʒ exē plū oʒ per iudicē.l.ecclesiasticum relaxari.¶ Ex hoc ar- guo ꝙ sigs iurat nō allegare nec probat̄ ꝙ laudū sit latū p dolū qꝛ istud iur̄m ē perniciosū exemplo cū pōt peti re laxatio iuramēti ꝛ tandē petet̄ reductio qꝛ p relaxationē apit̄ via ad iudiciariū ordinē nō aūt fert̄ diffinitiua.vt.J.d iureiur.l.j.¶ Itē dicit hic Inno.ꝙ si necessitas vrget vel non possit haberi superior pōt quis sua auctoritate veni- re ɔ̄ illicitū vel temerariū iur̄m.¶ Idem si magna neces sitas spiritualis hoc exigat.verbigr̄a.si iurauit ñ denūcia re prelatū suū de dilapidatione.¶ Ista sunt dicta Inno. que sunt multū notabilia.¶ Perniciosuʒ exēpluʒ ē illud ꝙ dat alijs exēpiū ꝛ materiā delinquēdi sicut vtile exēpluʒ ē purgare ꝓuinciā prauis ꝛ pniciosis hoib9.C.ad.l.iul.re petun.l.j.ꝛ.l.ɔgruit.ff.de offi.psi.¶ Quero nūquid aligs ꝓcuratorio noie possit excōicari vel ab excōicatiōe absol ui.ꝛ ē arg.ꝙ no.ff.de heredi.insti.l.pater fa.testamēto dic ꝙ nō oʒ fieri factuʒ tñ tʒ ſm Ioan.an.hic in nouel.¶ Ex p̄dicta faciūt ad questionē qdā fuit ptās elect9 ꝑ sex mē- sibus nā si pro alijs sex mēsibus fuit denuo electus duo of ficia sunt.si aūt dixerunt ꝓrogamus ad aliud semestre est vnū ꝛ idem officiū.ar.ff.de fur.l.inficiando.§.insans.ꝛ tūc ideo nō deberet stare nisi ad vnuʒ syndicatū ꝑ vtroqꝫ se- mestre ꝛ arbitrio sibi datū.in primo semestri videret̄ repe titum.in scdo.vt not.Bar.in.l.iiij.ff.de dā.infec.nisi ꝓro- gatio eēt p statutū ꝓhibita.ar.ff.de iu.l.ij.§.j.¶ Sʒ quid si eēt clausa iurisditō ꝛ postea fcā eēt ꝓrogatio post clau saʒ iurisditionē puta vltia die primi semestri.vt.ff.d ferijs l.pridie.rñ.nō ē eadē iurisditio.vt.ff.de precario.l.in reb9 .§.fi.ꝛ eodem mō si p statutū nō posset ꝓrogari tempus qꝛ nō vʒ tāqꝫ ꝓrogatū sed tanqꝫ de nouo datum nisi esset factū in fraudeʒ statuti facit.J.eo.c.cōmissa lib.vj.ꝛ no.J.l. j.C.de priuilegijs scolariū.lib.xij.Baldus.

[a] ¶ Vide do. Car. flo. in ɔsil. xxxv. incip. qd oʒ habēs. vnū filiū. ij. col. v. ad scdaʒ. factis ē responsio.

b **Dne memorie.** Cassat̄ electio maioris partis facta contempta minori vel nō legitime citata ta- mē antequam cassat̄ minore parrē ius nō devoluitur eli- gēdi.ꝛ si eligerēt cassat̄.¶ Casus.dū adhuc eps cremo- nensis viueret in humanis.tñ de morte ipsius desperaret̄ capl̄m fecit citari.B.studētem in ciuitate regij ad certuʒ terminum in vigilia pētecostes pro futuri electōe pōtifi- cis faciēda tādeʒ elapso termino ꝛ epo mortuo antequaʒ corpus eius sepeleret̄ ꝛ absente predicto.B.canonico ca pitulū dedit eligēdi ptātē qbusdā q elegerūt archipsbite rū.deinde dictus.B.credens ad se ius deuolutū eligendi eligit magistrū suū electōe fcā vice capli nō cassata.Mo do papa dcīn.B.priuat voce qꝛ delinqt nō expectādo iu diciū pape sup cassatōe irritās cassationē dicti.B.deinde cassabat alterā electionē qꝛ fuit fcā occasione tractat9 fci corpore epi nūdū tradito sepulture ꝛ qꝛ cōtempto dicto B.q lʒ fuerit citatus.nō tñ citatio valuit.ꝛ ideo nō potu it artare citatū.dicit hic Inn.ꝙ citatus q die statuta non tenet̄ ɔparere pp solēnitateʒ diei vel alia de cā.tñ postea ɔpetēti tpe ɔparere debebam.nō ob.ff.sigs in ius vocat9 nō ierit.l.ex quacūqꝫ.in fi.qꝛ ibi nō dicit ꝙ nō teneat̄ cō- parere postea tpe ɔgruo.ꝛ hoc qñ tps statuit̄ a iudice sʒ quādo statuit̄ a lege nō ꝓrogatur instātia.sed oʒ cōpare- re cōgruo tpe añ terminū.tex.est notabilis.C.de tēpo.ap pel.l.fi.in fi.ꝛ hoc nisi lex vel statutū vltra ꝓcedat qꝛ a fi- nibus legis vel statuti nō est recedēdū.vt.ff.lo.l.si lege.in prin.illuʒ.§.fi.itelligo in ferijs solēnibus qꝛ solemnib9 die bus celebrātur ꝛ sunt certe ꝛ pñt ꝓuideri in repētinis ꝛ fa talibus qꝛ incerte sunt fit diei ꝓrogatio.ff.ex qui.cau.ma. l.sʒ ꝛ si per pretorem.§.sʒ si ferie.ꝛ si necessaria fit restitu- tio fiet sine libello.ar.ff.sigs cau.l.ij.§.sigs in iudicio.ꝛ no. ꝙ restituet̄ nō solum quātum pro quāto sʒ quale ꝑ quali ff.de ver.obliga.l.ꝛ iō hesitat̄ per Bar.¶ Quero nūqd prelatus qui videt se i mortis articulo possit tractare cū suo capitulo de electione successoris.rñ.sic.nō tamen ali- quid determinādo vel ꝓmittēdo nec de certa psona ꝓfi- cienda aliogn cassabitur electio.¶ Quero qs dicat̄ esse tractat9.rñ.ille qui fit capitulariter ꝛ solēniter nō ille qui fit perfunctorie ꝛ difformiter ſm Inno.¶ Quero si an- te sepulturam est facta electio.an valeat ꝛ videt̄ ꝙ nō qꝛ triduo est vacādū ab electione ꝓpter exequias defuncti. ꝛ qꝛ vr̄ contra canones facta.dicit Inno.ꝙ vʒ ꝛ ꝙ ita fuit obtētum i curia.Nam statʒ qñ ecclesia ē viduata potest ei ꝓuideri de nouo sponso cuʒ sit soluta a lege viri nubat in dn̄o ꝛ p̄dicto fuit.ar.ꝙ rege mortuo filius eius nō de- bet de honestate coronari nisi post triduū qꝛ post tres di es xp̄s resurrexit a mortuis ego in filio nō facio tpis disti ctionē qꝛ corona ɔtinuatiue descēdit in ipsum.vt insti.de hr̄di.que ab intestato.§.sui.lʒ corona exterior requirat ma nus ipositionē ꝛ officioꝝ celebritatē.ar.ē.c.venerabilem. Ibi desperaret̄.s.p medicos quibus est credēdum vl̄ per euidētiam facti. Ibi regij.no.ꝙ ciuitas regia hʒ ꝓrogati uam siue priuilegia studij.Ibi in vigilia.vigilia est dies fi feriata ꝛ ēt die feriata posset fieri citatio ad eligēdū quia quo ad hoc nō sunt ferie.xv.q.iiij.in summa.Ibi pro sua.i. quā fecit de suo doctore vt pʒ in āriqua.Ibi temeritate.s. dicti.B.eligentis non magistri electi.ibi expectare simi- le.ff.de excu.tuto.l.diximus. Ibi ad secundam cum alijs pariter celebrandam.Ibi irritandam idest irritam nun- ciandam Hosti.Ibi contradicentes sensus lr̄e est ꝙ si ca pitulū eligit de nouo eūdem quem eligerat prius dictus B.non pōt ɔ̄dicere.s.pro aliquo suo singulari interesse tñ quilibet canonicus pōt obijcere rōes formatas a iure ſʒ Inno.ꝛ huic aufert̄ vox ɔ̄dictionis sʒ nō vox electōis ſm Abba.ꝛ egidium.Ibi iustitia exigēte.no.ꝙ iustitia triū- phat super oēm aliam virtutē vitam famā ꝛ sciētiam.ꝛ si non prodest bona fama vbi qs caret iustitia vel vbi re- grit̄ peccatū esse.Ibi ɔtemptus obesse.dic ꝙ aut ɔtēnitur q est in iure ꝛ possessione eligēdi.ꝛ tunc habet locuʒ pena contemptus.secus si esset in iure ꝛ nō in possessione vel in posſione ꝛ nō in iure.vt not.Hosti.J.de resti.spo.c.in lr̄is. qd est no.dignum ſm collec.¶ Ego dico ꝙ quedaʒ spēs spoliatōis est ɔtemnere possessorem ꝛ ꝙ vbi possessio tri buit ius eligēdi non requirit̄ ꝓprietas.vt.ff.de acqui.pos.l.

misceri.z.l.naturaliter.§.nihil cõe.itẽ cũ eligere prout ẽ
actus eligẽdi nõ sit aliud q̃ fruitio ipsius iuris non põt
auferri possessori bonefidei qui facit fructus suos sed vbi
possideret malafide nõ faceret fructus suos ab alio perce
ptos.vt.ff.de vsur.l.qui scit.§.in bonefidei. Ibi tractatuꝫ
ꝑ hoc electio ẽ nulla sed ãnulãda.vt no.Inn.s.eo.ↄsidera
uimus.z hoc qñ fuit tractatus habitus eo viuo lꝫ ĩ extre
mis.sed eo mortuo soluta ẽ ecclesia a lege viri z nubat in
dño.vt no.Arch.xcix.di.nullus.z.s.e.si electio.li.vj.z tan
gitur.s.eo.ne pro defectu.ẽm collec.Ibi nõ tradit9 sepul
a ¶ Tria sunt in hoie aia corp9 z vmbra.
ture dicebant [a] antiqui poete.vt pꝫ in glo.lucani ꝙ tria
sunt in hoie.s.aia q̃ reddit ad celũ corpus qd̃ reuertit ad
cinerẽ z vmbra que circa corpus in sepultũ anteq̃ꝫ vadat
ad inferos stat ãnis cẽtuꝫ.Nam sepe accidit ꝙ videmus
vmbrã z si corpus sꝫ fabule sunt ↄ̃ catholicã fidẽ. Ibi tra
ctatuꝫ.si hoc sit cã electionis cassande expone tractatũ.s.
diffinitiuũ.l.ducẽtẽ ad finẽ.ẽm Host. Ibi vnius.no.ↄtẽ
ptũ vnius nocere sicut ↄtẽptũ multoꝝ.¶ Itẽ no.ꝙ plus
obest nõ citato q̃ꝫ dissensus sic.ff.de arbi.l.sicuti.etiã si cõ
stet de ꝑcisa intẽtione absentis ꝙ ẽ ↄtra Inn.s.de testa.c.
raynaldus.Ibi nec ꝑdicta rñdet tacite obiectioni qꝛ di
b ¶ Citatõ inualida non arctat citatũ.vid̃ Lo. roma.i ↄsi. ccccxij.
ceret aliqs iste nõ fuit cõtẽptus qꝛ citatus. Papa rñdet
ꝙ citatio inualida nõ artat [b] citatum z si nõ emanat de
bito tpe postea nõ cõualescit.z ẽ arg.ꝙ index non possit
inquirere de morte ante mortẽ lꝫ vulnus sit mortiferuꝫ.ff.
de ↄses.l.si is qui stichuꝫ.z lꝫ pendẽte iudicio moriat vul
neratus tñ ex inquisitiõe male formata z ꝑpostera si põt
seq ↄdẽnatio.Itẽ no.ꝙ ad hoc vt citatio sit valida debꝫ
hr̃e extrema possibilia.s.principiũ z finẽ.¶ Mõ ad ap
paratũ venio ponit z vr̃ ꝙ ↄtemptus reddat electionem
nullã z si nõ ẽ necesse ꝙ adeat ꝑtor vt eam electõeꝫ casset
ff.de no.op.nun.l.de pupillo.§.hꝫ aũt.z ibi glo.solẽnis.lꝫ
in alia mã.ff.de ↄdi.insti.l.que sub ↄdi.§.fi.z.l.j.C.d̃ theu
sau.li.x.Et ↄfirmatur oppositio qꝛ si nõ citat ille cuius in
terest ipso iure nõ vꝫ qd̃ eo absente fit.ff.de mino.l.ẽt.§.fi.
in auc.de here.z fal.§.si vero absunt.ff.de adop.l.naꝫ ita
diuus.So.imo vꝫ si nõ rescindat qꝛ facta fuit a capl̃o qd̃
fuit cõuocatũ z legitime ↄgregatũ saluo iure agendi de
ↄtemptu.¶ Oppo.si plures deliquerũt in eligẽdo ergo
ad vnũ solũ qui nõ delinqt ptinet ius eligẽdi qꝛ in vno re
sidet ius z auctoritas totius capituli.ff.ꝙ cuiusq̃ꝫ vniuer.
l.sicut.§.fi.So.dicũt qdã ꝙ vniuersitas nõ residet in vno
qꝛ vnus ẽ numeri singularis.ista sol.ẽ falsa.qꝛ verum ẽ ꝙ
in vno nõ residet primitiue.vt.s.eo.c.j.sed deuolutiue sic.
qꝛ pro pluribus habet qui in pluriũ ius succedit vel plu
res representat.ff.de aucto.tu.l.accipiẽtis.¶ Sic econ
tra plures qui in vnius locũ succedũt si ↄparent ad vnum
qui hꝫ ius diuiduũ loco vnius habẽt.ff.de ↄdi.z demõ.l.
cui fundus.in fi.¶ Et ideo Joãnes dixit alio mõ vꝫ ꝙ ñ
deuoluit ius eligẽdi ad vnũ imo nec ad plures nisi qñ re
liqui eligũt sciẽter indignũ.z dicunt ꝙ si etiã p ↄtemptũ
cassat electio nõ fit ista deuolutio nisi cassatio sit papalis
qꝛ si inferior a papa cassat nõ est canone aliquo cautũ ꝙ
deuoluat ad aliquẽ aliũ.z in hoc residet glo.¶ Idem si
casset ꝑpter formã nõ seruatã.vel dic ꝙ nõ refert vtrum
papa cesset electõem an inferior eo nam ius cõe succedit
ꝙ deuoluit ptãtẽ ad nõ peccãtes.z ista est cõis opinio z
verior z ẽ sine qꝛ sicut filius exhr̃datus habet ꝑ mortuo.
vt.l.j.§.si pr̃.ff.de ↄiũgẽdis cũ emãcipato liberis.ita isti
exclusi.itẽ qꝛ ↄtẽnere est peccatũ quasi forme.z iõ succe
dit dispositio ↄcilij.s.eo.c.qa ꝑpter.sꝫ ẽ rõ differentie.rñ.
qꝛ eligit sciẽter indignũ est semel malus.z iõ in illa tota
vacatõe ꝑsumit malus.vñ ad eũ ñ reddit verbũ electiuũ
ꝑꝑ vitiũ suũ.ar.C.de accu.l.abñtẽ.¶ Extra q̃ro genera
liter nũqd ꝑ exclusionẽ aliquoꝝ accrescat alijs ius eoꝝ z
vr̃ ꝙ sic.vt hic.z.C.de cadu.tol.§.ꝑ scd̃o.ff.de acq.hr̃.l.cũ
hereditate.ff.de here.insti.l.quo loco.§.si iam mortuo.ff.
de re iudi.l.ex ↄ̃tru.¶ In ↄ̃riũ videt.ff.de arbi.l.pedius
.§.j.ff.de bo.pos.l.cum patrono.ff.de ↄdi.z demon.l.mu
lieri z titio.ff.de iureiuran.l.si duo patroni.in principio.
¶ Preterea sicut se hꝫ priuatio ad habitũ ita ecõuerso
habitus ad priuatõem.sed.l.cauet ꝙ hic ꝙ est vni depu
tatum alij videt ablatũ.vt.ff.d̃ le.j.l.ꝙ in reꝝ.§.ꝙ si post.

¶ Ergo ideꝫ ecõtra.vt.ff.de vulg.sub.l.sꝫ si cõtra.Sola.
aut plures vocant vt collegiũ z accrescit remanentib9 aut
vt singulares ꝑsone.z tũc nõ accrescit nisi sit ius indiuidu
uni.vt.ff.quẽad.serui.amit.l.aqua.z.l.vtrũ.ff.de assignã.
libe.z.l.z proculo.ff.de le.ij.Uel nisi ius accrescẽdi sit ne
cessariũ.vt.d.l.si seru9.Uel nisi sequeret absurduꝫ.puta ꝙ
idem ↄ̃ctus ꝑ parte valeret z ꝑ parte nõ.vt.ff.de ↄtrahẽ.
emp.l.fundus ille.Uel nisi in vsufructu.qꝛ ibi tractatur d̃
modico ꝑiudicio.s.de facili resoluit.z iõ d̃ facili accrescit.
vt.l.j.§.iterdum.ff.de vsufruc.accre.Et ideo aliud esset in
emphiteosi debita ꝑ stipulationem.qꝛ nõ accrescit nisi sit
pactũ de accrescẽdo.qꝛ tractat de magno ꝑiudicio.Naꝫ
nec in feudis hꝫ locũ ius accrescẽdi rõne coniũctionis ver
balis vel predialis lꝫ habeat locum rõne vnius stipitis z
inde deriuate successionis.vt in.c.j.§.corradus.qui feuduꝫ
dare pos.colũ.x.z qñ accrescit cum sua cã nãli z cõuentio
nali que legis ptãte ambulat de vno ad alterum accrescit
quasi ↄtinuatio sermone.qꝛ omne animatũ hꝫ oculos re
tro ad suũ ꝑcipiũ.vt.ff.de stip.seruo.l.si seru9 cõis meuij.
.§.fi.¶ Itẽ nõ hꝫ locũ ius accrescẽdi in his q̃ ꝑmordialis
fines z limites nõ pñt excedere.ff.de acq.re.do.l. in agris
limitatis.nec ĩ alimẽtis ꝑprijs.qꝛ nemo põt hr̃e duos sto
macos qui hñt alimẽtuꝫ cõtinere.ff.de vsufruc.l.dñs.Sꝫ
mirũ est quare in.d l.si duo patroni.nõ hꝫ locum ius ac
crescẽdi iure patronat9.dicit ibi glo.ꝙ rõ est qꝛ ꝑ iusiurã
dum liberti nõ tollit ipso iure ius patroni.¶ Porro ius
accrescẽdi nõ cõstat ex duplici radice.s.ex nõ facta acqui
sitione vel funditus resoluta.z neutrũ horuꝫ ẽ ibi.Tu dic
ꝙ ibi iuramẽtuꝫ ordinat ad ingenuitatẽ.sed ius accrescẽ
di tenderet ad oppositũ vꝫ ad libertinitatẽ.z sic qd̃ fieret
ad vnũ effectũ operaret ↄ̃riũ.qd̃ esse nõ dꝫ.vt.ff.de here
di.insti.l.ex facto ẽt agitatũ.¶ Sed pone ꝙ ad duo col
legia ptineat electio ꝑlãtis alicuius terre.puta collegiuꝫ
fabroꝝ z artis lane z para vni9 ex istis collegijs delinqt.
nũquid deuoluit ad aliã ptem an vo ad reliquos de vtro
q̃ꝫ collegio.z vr̃ ꝙ ad ꝑpriũ corpus sui collegij.ar.ff.d̃ vul
ga.sub.l.cohr̃di.§.q discretas.z.§.q ptem.Dici pt ꝙ nul
la fit deuolutio.tñ illi q praue eligũt nõ ↄputant in nume
ro.qd̃ ideo si ꝑmiscuis vocib9 vtriusq̃ꝫ capituli tractat ele
ctio vincit maior numerus.sed si mediã vocẽ hꝫ vnũ colle
gium z mediã vocẽ alterũ nõ ↄfundimus collegia in nu
mero vocũ.qꝛ quelibꝫ collegiũ per se discernit quẽadmo
dum si ptineret ad ꝑlatũ ꝑ dimidia z ad capl̃m pro alia
dimidia z oẽs de capl̃o essent mortui pter vnum.ille vn9
haberet parẽ vocem cum ꝑlato.z vt ita dixerim vna pe
cus tñ valet quãtum pastor in hoc exemplo.

c **Cum ad nostram.** Cleric9 secularis in abbatem ꝑmoueri nõ põt.¶ Casus.q
daꝫ simul fuit factus monach9 z elect9 abbas
papa cassat electionẽ vt tollat mã dandi spem vel ꝑmis
sionẽ ingrediẽti monasterium de eligẽdo ipm in abbatẽ.
¶ No.neminẽ ex cupiditate prelature monachari dbet.
tamẽ ista simonia nõ repellit eũ a monachatu sed ab ab
batia.tex.est hic nõbilis.qꝛ hic papa cassat electionẽ lꝫ nõ
professioneꝫ.¶ Adde ꝙ hodie religiosus eligi nõ potest.
nisi sit expresse ꝑfessus.eo.ti.c.nullus.li.vj.nec electioni de
se facte ↄsentire sine superioris lnĩa.eo.ti.c.si religiosus.su
perior aũt ẽ abbas suus.z dicũt quidam ꝙ etiam si elige
rentur in papam nõ possꝫ consentire sine lnĩa sui abbatis
xviij.q.ij.quam sit.qd̃ nõ credo qꝛ electio ad papatũ libe
rat eũ abbatis ptãte.¶ Sed nũquid monach9 possit eli
gi ad ꝑlaturã secularem.dicit glo.ꝙ sic dũmodo habeat
curã aiarum.Ideꝫ no.Host.de sta.regu.c.qd̃ dei timorẽ.
¶ Alij dicũt ↄ̃riũ.de hoc no.eo.ti.c.j.in cle.in fi.z idem
videt de canonico regulari.de supplen.negl.prela.in cle.j.
Mendicãtes autẽ extra suũ ordineꝫ eligi nõ possunt.qd̃
dic vt pleni9 hic per Collec.z vide qd̃ no.Archi.xviij.q.ij.
c.quã sit.etiã imediate allegatum.

o **Ffficij.** Qui non est instructus in regula monachali ñ põt eligi ĩ abbatẽ.¶ Casus.qdã mõasteriũ positũ erat ĩ
medio natõis peruerse nec poterat reformari
nisi

nisi p nobilē ⁊ potentez vnde supplicauerūt cuidaz nobili ꝙ dignaretur eis concedere filium in monachū qui cōsen sit bona grā ⁊ sine symonia. monachi statim eligerūt eum in abbatem ⁊ legatus de latere cōfirmauit. papa dicit ꝙ ex eo ꝙ incontinēti subsecuta ē electio p̄sumit pactio illicita ⁊ q̄ nō erat instructus in regula. talis electio nō tz sz cum erit instructus purgatiōe recepta poterit eligi in abbatē. ℭ No. ꝓpter celeritatē actuū aliquid presumi qd̄ alias nō p̄sumeret ꝙ facit ad multas q̄ōnes. vt. no. Bar. ff. de dona. l. post contractū. Ibi ꝙ filiū induceret ñ dicit ꝯpelleret q̄ nō licet patri cogē filiū ad consentiendum. vt no. ff. quaꝝ reꝝ actio nō datur. l. j. §. que honorande. Ibi dispensare. tz hic ꝯpositu. ꝙ legatus de latere bene pōt dispensare in oībus casibus qui nō sunt reseruati persone pape. Ibi incōtinēti. no. per prius actum videri ꝙ incontinēti postea ē subsecutū. ff. de priuil. credi. l. si neutri. §. fi. ⁊ est ar. ꝙ ex continuatione ꝯtctuū presumatur ꝯtctus vsurari⁹. Ibi ostendat. s. furis suspitione. ibi maxie hec ē finalis ratio hosti. Ibi magister. no. ꝙ filij comitū ⁊ baronū nō pñt ad apicē doctoratus assumi nisi prius in illa scīa sint istructi. Ibi assumi de iure cōmuni secundū hostien. Et est ar. ꝙ scolaris semel reprobatus in examine si iterum didicerit possit iterum presentari examinari ⁊ approbari ⁊ qd̄ differtur nō aufertur.

Propter celeritatem actus aliqd presumitur ꝙ alias nō p̄sumeret.

i

Ula quotidiana.

Excōmunicat⁹ minori excōicatione ꝓpter pticipatiōem. Electionē canonicā cui interfuit nō reddit inualidaz. ℭ Casus. quidā pticipauerūt cū excōmunicatis tādē interfuerūt electiōi. papa dicit ꝙ hoc non officit ad cautelā supplet d̄ plenitudine ptātis siqs ex hoc esset defectus. Dicit her. ꝙ ista suppletio nō ē necessaria sed habūdās ⁊ ñ fac ius sz iuenit ⁊ ꝯfirmat. ⁊ an illa clā possit operari cōtra ius nāle. dic ꝙ nō. vt in. c. pastoralis de re iu. i cle. Itez per hāc clām nō tollunt reꝝ dñio nec obligatōes. vt. C. de preci. impe. offe. l. rescripta. Sed nūqd possit excōicatus minori recedere ius eligēdi. dicit Inn. ꝙ sic. tñ vbi ē necessaria collatio meriti ad meritum excōicatus minori reputaret minoris meriti q̄ non est in grā ecclesie sicut libertus q in modico offendit patronuz. Sed an excōicati maiori possit expelli. dic ꝙ sic si sunt publice excōicati alias nō. vt. s̄. eo. cum inter. per Inno. ⁊ tñ si sunt ꝯtempti nūq̄ possunt agere de ꝯtemptu siue sint noti excōicati siue occulti q̄ nō possunt esse in iudicio. ⁊ iō nō oz eos citare in facto electionis. ℭ Quero vtꝝ excōicat⁹ minori possit eligi. tñ. nō q̄ est suspensus a sacramentis ecclesie ⁊ sic aliquid pōt facere alij ꝙ ab alijs recipe nō pōt vnde excōicatus minori est ineligibilis ſm Ber. ꝙ itelligo quo ad dignitatē vel canonicatum ecclesie cathedralis sed in monachū pōt eligi q̄ excōicatio nō impedit ingressum monastery. ℭ Quero nūqd excōicatus minori possit esse testis in iudicio. Inno. sentit hic ꝙ nō. vñ lz possit eligere tñ nō pōt testificari. Nam testimoniū ē rei dubie faciens fidem ⁊ ē officiū publicū sed eligere cōpetit ex iure proprio ꝙ fortuitus inheret. ar. ff. de fideicō. liber. l. si filius. §. erit tubriano. ff. de captiuis. l. siqs in bello. Sed nūqd excōicatus minori possit accusari de cōtemptu clauiū. dicit Inno. ꝙ sic per sniaz remoueri a iure eligēdi ꝙ dictū est valde notabile. quero si excōicati maiori p vim ingrediūtur capl̄m ⁊ eligūt simul cū nō excōicatis vr̄ ꝙ nō valeat q̄ excōicatio est morbus ꝯtagiosus. ℭ Contrarium ē veꝝ q̄ etiā in minori excōicatione q̄ fit p participationē requirit quidā dolus. i. contēptus clauiū sz q cogit nō contēnit. ff. de iu. o. iu. l. siqs id ꝙ. §. doli. ⁊. l. ij. ff. de falso tuto. ⁊. l. imo. ff. de liberali cā. ꝯsiliū tñ ē ꝙ fiat ꝓtestatio. vt. ff. d̄ acq. hr̄. l. q in aliena. §. celsus. hoc tenet hic Inno. ℭ Quero qd si sunt tres iudices dati clausula qd̄ duo sufficiāt nūqd si iudicāt vna cū tertio excōicato valeat snīa duoꝝ. r̄ñ. sic ꝓpter virtutē clausule cui inhesisse videnr̄. vt. ff. d̄ arbi. l. sed si ꝯpromissuz vt res potius valeat q̄ pereat ita tenet hic Inno. ⁊ sic vtile per inutile non vitiatur. non ob. ff. de arbi. l. pedius. §. j. quia ibi totum erat inutile propter defectum compromissi cuius forma seruari non poterat.

f

Criptum est.

Quādo postulatio cū electione ꝯcurrit. hec decretalis distinguit aut numerus postulātiū est duplo maior aut nō. Prio casu si postulatus est idoneus ꝯfirmar̄. si aūt est indignus ignorāter tūc cassar̄ postulatio rōe indignitatis ⁊ electō rōne numeri paucitatis. ℭ Sz si postulātes postularunt sciēter indignū ꝯfirmabit̄ electio. ⁊ idē si postulātes non sunt duplo maior pars. Et diuidit̄ in quattuor ptes. Primo ponit̄ arenga decisa. Scd̄a ibi sane narrat factuz electiōis ⁊ postulatōis. Tertia ibi veꝝ ponit̄ cā cōmissiōis. Quarta ibi per apostolicam ponitur cōmissionis forma. ℭ Casus. vacāte eccl̄a ꝯstantinopolitana cū imineret electio faciēdi nōnulli archidiaconū postularunt videlz nomē canonici septē prepositi ⁊ duo ꝓcuratores vice ⁊ noīe vniuersitatis ꝯuentualiū ecclesiaꝝ. Alij vero vz. xvj. canonici elegerunt plebanū sancti Pauli de venetijs demum vtraq3 ps corā papa ꝓsequebatur factum suū per ꝓcuratores ꝯstitutos hincinde. ꝓcurator autē electi ꝯfessus fuit iudicio postulationem factaz ad duplo maiori parte sed eam cōfessionem illicito tāquā erroneā reuocauit. ℭ Papa cōmisit cās istas ⁊ primo mādauit inquiri de meritis electi ⁊ postulati apud venetias vbi ambo nati ⁊ diutius ꝯuersati sunt. de alijs vero inquire apud ꝯstantinopolis. vbi postulatio ⁊ electio fuerunt celebrate ⁊ si ptes cōsenserūt ꝙ notarius pape diffiniat. ꝓcedebat h̄ mō vt si ꝯstiterit de mutuo ꝯuenisse ꝯsensu. i. capituli ⁊ habētium ius in electione ꝙ ad electōem patriarche septem admitterētur prepositi qui non erāt de gremio ecclesiē ⁊ duo alij ex parte vniuersitatis prelatorum conuentualium ecclesiarū ꝙ inter omnes facerent duplo maiorem numerum quam xvj. electores plebani dictus notarius vice pape deberet admittere postulationē nisi ꝯtra postulatū aliqd ꝓbaret̄ ꝙ impediret ꝓmotionē ipsius. Si autem nō esset duplo maior pars ꝯfirmaret electionem. ⁊ hoc q̄si vterq3 dign⁹ existit. Si autem solus postulatus esset indignus siquidē postulātes fuerūt per ignorātiam circōuenti casset taz postulationē q̄3 electionē. Si autem sciēter ꝯfirmet electōez factam de p̄sona idonea cū propter priuationē postulantium in electores ius redeat eligendi. Dicit Inn. sz quosdā ꝙ etiam si omnes essent excōicati. nō tñ per sniam iudicis ꝙ tz electio. Inno. tñ q̄ in ꝯtempuz canonū scm̄ est qui solus ꝯtēptus sufficit ad cassationē. vt no. s̄. e. c. bone. per Inn. dz cassari. ego dico ꝙ si est notoriū ipso iure ñ vz ⁊ accipio notoriū large etiā p famā. vt no. ff. de testa. l. cuz lege. Stricte aūt dicit̄ notoriū ꝙ rei indubie indubiaz facit fidez ista postila cadit sup. c. ꝓximo nō hic. Ibi in apocalipsi. iiij. c. ⁊ exponere. vt no. in prohemio specu. Ibi plebanū. no. fieri electionē de alia ecclesia. Ibi de numero. s. duplo maiori. Ibi per iuramētum tñ suspectū vel q̄ nominati in instr̄o non ꝓbant ꝙ apud eos esset ius eligēdi cum de iure cōi ptineret ad eos Ioan. an. Et sic no. ꝙ per instrumentū electiōis nō ꝓbatur ius eligēdi. Nā ius eligēdi est duplex. s. regulare ⁊ naturale ⁊ istud ꝯpetit capitulo ipsius ecclesie. quoddā ē nō naturale vt ꝙ competit ex speciali ꝯceptōe ⁊ istud nō ꝓbet̄ vt hic. Ibi postea. gl. dicit incōtinēti. tu dic q̄nq3 ante sniam q̄ ꝯfessio ꝓcuratoris nō ꝯsonabat cū iure cōmuni. Ibi altera. s. postulantiū. Et no. ꝙ dictio altera inter duos partes ponitur. vt. C. de fur. l. ancille. Ibi fundatam. i. postulationem preferendā. Ibi apud venetias q̄ quātus qualisq3 ꝯuersationis q̄sq3 fit scitur in loco vbi conuersatus ē ⁊ testes illi⁹ loci melius perhibent testimonium veritati. vt. l. ij. C. vbi de ratiocinijs agi oportet. ℭ Et no. super diuersis articulis testes examinari in diuersis locis. Ibi de mutuo idest cōmuni. vnde papa hic cōmisit examinationem ⁊ siquidem ptes ꝯsentirent ꝙ notarius pape decidēt ille diffiniret alias remitteret causam instructam ad papam. Ibi ex parte vniuersitatis. no. ꝙ vna pars pōt cōmittere vices ipsius ptis nō aūt toti⁹ capituli etiaz vno cōtradicente ſm Innocē. Ibi ꝯcedendo. no. ꝙ papa qui ānuit postulationi dicit̄ cōcedere postulatum. Ibi postulationem scilicet factam de indigno. Ibi quam electionem scilicet a tertia parte. Ibi

scienter indignū indignitate peccati in quo pseueret postulatus secus si pateret defectum puta natalium. qꝛ tūc nō cassaret postulatio. vt. s. e. c. inotuit. dicit Jnn. sup vbo indignū indignitate peccati in quo pseuerat sꝫ si pateret defectum absqꝫ suo defectu sicut ē illegitime natus. vt. C. de naturalibus libe. l. lege anastasij. iste nō dicit ꝓprie indignus sed pati defectum nec priuarent postulātes ptāte eligēdi nisi cassatam postulatōem irritare vellent. Jnno. sic habes in alia mā. C. de his qbus vt indignis. l. hꝭ dictas. ꝛ p Cy. C. de here. insti. l. si pater. No. in isto. c. ꝙ ceteris paribus vel parū disparibus electio ꝑualet postulatōni. ¶ Quero vtꝝ istud caplm ꝯtinet ius cōe. rñ. sic quia trahit regulam. ¶ Quero vtꝝ semel examinatus ōbeat iteruꝫ examinari. rñ. sic si trāsit ad longe altiora. hꝫ Ber. ꝛ iō doctorati [a] in iure si assumant in auditores sacri palatij debēt iteꝝ examinari ꝛ sic de facto seruat. ¶ Quero certuꝫ est ꝙ ius psonatus innit gratie sicut ius postulandi. nūquid ergo qui denegat hanc gratiaꝫ qꝛ nō admittit pñtatum vel postulatū teneat actōe iniuriaꝝ. dicū hic Jnn. ꝙ sic per. l. j. §. pmittit. ff. de aqua quoti. ꝛ esti. qđ ē no. dignū. ¶ Sꝫ an criminalr extra ordinē vr̄ ꝙ sic. vt in l. vlt. ff. de priuatis delictis. Adde dicit glo. ꝙ priuatū crimen qñ agit ad vindictam publicā hꝫ instar publici iudicij. ff. de ꝓcur. l. sꝫ. §. j. nō tñ per oia. vt no. in. l. pe. ff. de condi. ob cām. Tu dic cessare crialem penā. ff. de relig. l. at si qs. §. generalr. ff. de insani. l. q aūt. ¶ Quero nūqd vox prelati trāseat ad eccl'am dormitāteꝫ. i. vacantē. rñ. nō facit. ff. de fideicō. liber. l. cuꝫ quasi. §. eleganter. ¶ Quero an aliqua actio det postulatio. rñ. non. sꝫ de gratia conceditur ei misericorditer supioris officiuꝫ implorare sed electus nō implorat misericorditer sed de rigore iusticie. facit. ff. de reli. l. siqs sepulchruꝫ. dicit Jnn. ꝙ si vnus ꝑ pluribus admittat tot hꝫ voces quot dño. dic Ber. ꝙ si minor sciebat postulatū idignū nō reprobat coꝝ postulatio secus si maior. dicit Jo. an. ꝙ electio nō pōt diuidi vꝫ ꝙ quidā ꝓcedant p ꝯpromissuꝫ alij p scrutiniū qꝛ forma capituli qꝛ pp ñ pōt diuidi sed vt oēs p scrutiniū aut oēs p ꝯpromissuꝫ ꝛ totū hoc incōtinenti ꝛ vno cōtextu ꝛ instrm ꝙ inde fit nō dr̄ interuallꝫ. vt no. in. l. duos reos. §. fi. ff. de duo. reis. in glo. idem in instrumento.

n **E pro defectu.** Viō quod no. j. e. si cōpromissarius. in gl. l. li. vj. an pp impedimētū vnius mēsis restituant tres mēses vr̄ ꝙ sic. j. e. si electio. ex eo. li. vj. dic ꝙ cū tpˢ sit vtile solet vtile vtili ꝯiungi ꝛ nō ampliari. nō ob. ꝯrīū qꝛ ibi nō ē restō tpris sed noua vacatio. s. de facto lꝫ de iure sit vna ꝛ eadē vacatio vel ibi lex vltra ꝓcedit. ꝛ sic nō ob. ff. de mino. l. fi. Aliō est enim tpˢ istituere aliud restituere. vt in auc. ei qui appellat. ¶ Tamē quo ad caplm nr̄m oē tpˢ impedimēti subducit de medio siue impedimētuꝫ sit in prin. siue ī medio siue in fine nec ē necessaria in integrum restō vt euitetur circuitus ꝛ ecclesie viduate prouidet clericus ne lupus rapax inuadat ouile saltē seminādo discordias sicut scriptū ē iniquus homo. i. diabolus seminauit zizaniaꝫ. ꝛ qꝛ lr̄a nō distinguit d̄ impedimēto principij medij vel finis ꝛ sic pscriptio ista ē dieruꝫ vtiliuꝫ. i. habiliū per totuꝫ ꝯtextū seu tenorē pscriptōis trimestris ꝛ dies vtiles ꝯiūgunt ꝛ tpa impedimēti occultant. vt. l. ij. §. dies. ff. qs ordo in bonoꝝ pos. huet. Cuꝫ igit tex. nō distinguat nec nos distinguere debemus. ff. de publicia. l. de ꝓcio. ff. de testa. mili. l. in fraudē. l. fi. ff. de bonis auc. iudi. pos. l. in venditione. §. de rpe. ex his surgit talis ꝯclusio ꝙ tpˢ qđ datur electoribus ē vtile. i. dicm̄ efficacium. hm Jnn. ¶ Si illi ad quos spectat eligere plaū cathedralis vel regularis ecclesie ītra tres mēses iusto ipedimēto cessante non eligūt eligēdi ptāte carēt ea vice ꝛ ad ꝓximū supiorē ñ deuoluitur. Jn prima ꝓhemiū. Jn scđa statutū. scđa ibi statuimᵘ. ¶ Quot dies hēat mēsis dic ꝙ tot quot currūt tūc in calēdario ꝛ id qđ deest mēsi suppleꝛ ex sequēti. vt plene no. j. e. quā sit sup vbo mēseꝫ. li. vi. Sꝫ si ꝯtribᵘ ꝛ statutis municipalibᵘ vr̄ ꝙ sit duodecima pars tricētoꝝ. lxv. dieruꝫ ꝛ sex horaꝝ tene glo. hm artificialē diuisionē sic dico alr sonat in estate. alr in hieme. qꝛ sol hoc facit ꝛ rerū naturā sequi opꝫ. dicit magister historie scholastice in exodo ꝙ in exponēdo scripturas. xxx. dies ꝑ mense ponimᵘ. tex. no. ff. de verb. sig. l. vbi lex. sed vbi vnus dies addit de grā. C. d̄ tēpo. ap. l. j. Jbi lupus. i. diabolus hꝛticus tirānus predo. ꝛ no. ꝙ vbi nō ē pastor lupus triūphat. Jbi cathedralis. i. episcopalis. Jnnoc. Jbi regulari. supple collegiata quacūqꝫ in qua sint clerici vel cōuersi viuētes cōiter sine proprio. ¶ Jdem si ei proderet per superiorem hm Jnno. ꝛ Compost. Jbi cessante. tūc enim si impedimētū adesset ñ curreret tēpus qꝛ nō ledit ex ipis cursu qui negligēs non fuit. vt. j. de elec. c. fi. ꝛ no. in auc. d̄ ap. col. viij. ¶ Et hoc verum nisi essꝫ modicū ipedimētū qđ essꝫ in suo arbitrio remouere. ff. ex qui. cau. maio. l. sꝫ ꝛ si p ꝑtorē. §. ij. ¶ Aliqñ tñ iuste impedito currit pscriptio se indulget restō. ff. de serui. rusti. ꝑdio. l. ꝛ attilicinius. qđ dic vt no. Cy. C. de preci. imp. offe. l. quotiēs. ¶ Et adde ꝙ si tpˢ ē vtile vl' quasi. aut ē in totū vtile ꝛ nō currit pscriptio inchoāda vl' inchoata. aut ē vtile quo ad principiū postea ꝯtinuuꝫ. ꝛ tūc aut ē impedimētum a pricipio ꝛ non currit. aut supuenit pscriptōe currēte. ꝛ tūc nō interrumpit qꝛ nō numerat inter modos pscriptiōis interrumpēde naturalit vel ciuilr nec etiam dormire facit qn iteriꝫ sua natura currat. Sꝫ siquidem ē impedimētum iuris vel iudicij ꝛ currit sed dat restitutō. ff. d̄ offi. ꝓsi. l. senatuscōsulto. tñ posterior mora dietim eam cōsumit ꝛ corrodit. vt. ff. d̄ mino. l. fi. aut ē impedimētum facti. ꝛ tūc aut cursus dꝫ oriri ex negligentia ꝛ nō aliter. ꝛ ipedito dat restō. qñqꝫ tñ currit facto nature ꝛ nihilominus dat restō. vt. d. l. attilicinius. ¶ Cōsidera ibi loquit in eo qui ē ipeditus i quoddā ire ꝛ agere nō in actiōe ꝓponēda. Nā ista sunt valde diuersa. ¶ Et qñqꝫ qs seruat illesus ipso iure. ff. d̄ publi. l. cesar. C. qui petā. tu. l. cum a matribus. ꝛ. C. d̄ appel. l. ꝓses. ꝛ in auc. ei q. ¶ Et qñqꝫ ꝯtra fortuitos casus nō ē dare remediū. vt. C. si cer. peta. l. incēdiū. Sane diuerse mñe pro auctoritate potentum legē cōdere. vel iterꝑtatōe prudētum. vel rōne diuersitatis. vel emergētia casuū diuersoꝝ nō pñt compete vni regle subijci. ar. ff. d̄ vsur. l. mora. ꝛ. ff. ex qui. can. ma. l. j. in fi. ꝛ. ff. d̄ legi. l. nō pñt. ꝛ iō ex legū memoria tuam sciētiaꝫ funda. ¶ Quero quot dies capiāt isti tres mēses. ꝛ vr̄ ꝙ xcj. ꝛ dimidiū. nam. lxj. dies faciūt duos mēses. vt. ff. d̄ vb. sig. l. vbi numerus. ergo. xxx. dies ꝛ dimidius faciūt aliuꝫ mēsem p locum a proportiōe numeri. Cōtrarium dico ꝙ imo ispiciunt mēses hm cursum chalēdarij. ꝛ si aliqua dies cucurrerit ex primo mēse supplebit ex sequentibus hm Jo. an. qꝛ ista dinumeratio ē certa ꝛ nō fallit nec fallitur. ¶ Porro illa opinio ē equa que vtriqꝫ parti ē vtilis. vt ff. d̄ so. l. cū sticus. ¶ Quero vtrū istud statutū de tribus mensibus habeat locū si ecclesia regularis patiatur defectuꝫ alicuius prioris. puta claustralis abbas tñ qui ꝓprie dicitur prelatus viuit. rñ. nō. qꝛ talis eccl'a nō dicit viduata. Nam sponsus eius viuit sicut mulier non dicit viduata morui. ¶ Jtem viuēte marito licꝫ filij sint nō pōt dici iste sponsus cum ecclesia habeat alium sponsum. s. abbatē l. j. in fi. ff. de his qui no. insa. hoc tenet Jnno. ¶ Qualiter fiat electio hospitalis massarij vel prioris hospitalis. no. j. eo. c. ex eo qđ. in pe. glo. li. vj. ¶ De massario cōis habes ff. de vsur. l. gaius. ꝛ in auc. de defenso. ciui. §. ꝓcepta vero. quot ciues possunt reducere ius eligēdi ad paucos. no. in auc. de defenso. ciuita. §. interiꝫ. vbi omnino. vide propter impossibilitateꝫ congregandi multos deuenitur ad paucos. ¶ Quero etiam ꝙ capitulum ecclesie regularis nō eligit abbatē ītra tres mēses. ꝛ sic deuoluta est electio ad diocesanum ꝛ diocesanus eligit sed non ꝯfirmauit vtrum currat tēpus diocesano. quidam dicūt aut diocesanᵘ viuit ꝛ non requiritur alia ꝯfirmatio. aut eligit. ꝛ tūc sic. potest ergo eligere vnuꝫ quem vult. ꝛ si assumit viaꝫ eligēdi confirmatio dꝫ sequi si prouidēdi hoc verbo confert plena ꝓlatura. adde qđ no. j. e. c. pe. li. vj. Et hic per Jo. an. ¶ Sꝫ nūquid epˢ ad quem ē facta deuolutio tenetur requirere suum propriū capl'm. rñdeo non. qꝛ ad capituluꝫ nulla fit deuolutio. Naꝫ de episcopo loquitur lex non d̄ capl'o. ar. ff. so. ma. l. si vero. §. de viro. in rōne sui. ꝛ. C. de codi. l. illaꝫ.

qꝛ id

a ¶ Doctorati in iure si assumant i auditores sacri palatij debēt iterū examiari ꝛ sic de facto seruatur hꝫ bal. h queꝫ referūt ꝛ sequūtur do. in multis locis ꝛ ita ēt nūc d̄ facto seruat i psonā rñdendi d. And. pomi doct. excellētissimi g ꝯuis proprio motu iulij scđi pōtificis fuerit creatus auditor vt ipse scripsit ꝙ motu ꝓpo fuerit creatus nihilominus in festo scī antonij q̄ erit dies mercurij ꝓxime examen suū facet dꝫ ꝛ ita ēt do. Feli. refert se sitr fuisse examinatū qñ fuit creatᵘ auditor prout ipse alibi refert.

q2 id qd̄ ñ exprimif p cauto ñ habef.J.eo.c.q̄z.li.vj.& ibi plenissime vide de mā devolutiōis.ar.ptra.C de indicta vidui.l.fi.sz ibi loquif in psonis correlatiuis que pmiscuo sensu iungunf & si epūs morif non devoluif ad capl'm eius qa istud ius nō cōpetit epō nāliter sed accn̄taliter & pter nāni & in talibus capl'm ecclesie vacātis nō supplet vices epi.vt.J.c.j.ne sede vacā.li.vj.¶ Sed qd si epūs fuit negligēs nūqd devoluif ad archiepm suū.r n̄deo sic.& ita succes siue donec veniaf ad apostolicū q nō habet posteriorez q possit supplere vices eius sic aqua currit donec inuenit stagnum in quo resideat.ff.de acqr.re.do.l.lacus & stagnum. ¶ Extra scias q aliquando pene sunt ambulatorie gradatim aliquando nō ponunt doc.exemplū si mater nō petit filio impuberi testamentario & legitimo tutore carenti tutorem.J.annū priuaf successione impuberis.pone ergo q auia.J.sequentē annū ñ petierit neqz tutele renunciauit ita qd̄ aperiret tutellā legitio tutori nūqd priuabif auia. qdā dicūt qd̄ sic.Alij dn̄t q nō.nō est mā hic dixi.C.d im pub.& alijs sub.l.p̄cib⁹.in lectura mea.¶ Quid ēt si priuatur ñ cursu tpis sed ex quasi maleficio q2 cuz esset tutrix transiuit ad scd̄a vota siue ad carnalez copulā ex arrupio tutella habita pro derelicta nō petito tutore.vt in auc. de nup.§.si aūt tutelā.& no.insti.de cura.§.interduz.& auia inuenif in simili defectu vl' in negligētia ānali. ¶ Silr sunt opiniones [a] tn̄ Bar.tz auiā silr priuari & locū esse exclusorio edicto quēadmodū si mater eēt mortua a principio & viueret auia sed si viuit auus paternus & auia siue materna siue paterna vf mulier excusari.ar.in.l.credēdū.ff.q petant tuto.sed vt dixi.de hoc alibi fiet sermo & nō mireris si vna mā deriuat ab altera q2 hoc nō pōt eē nisi vtile.

a ¶ Vide fran.curti. ↄsil.xlvj.icl. sup controuersia.

q **Via propter.** Pro intellectu huius decretalis vide qd̄ no.J.e.sicut cū.li.vj.in glo.not.q si oēs de capl'o sunt mortui alij debēt substitui & seruari forma isti⁹.c.secus si collegiū sit destructū auctoritate superioris.J.eo.c.statutū felicis.in pe.gl.Ibi etiam. no.q numerus nō facit collegiū nisi debebat hr̄e prelatū. ¶ Scrutari aūt seipsuz nemo pōt nisi in libro ↄscie q̄tū tn̄ ad ppositū spectat ista scrutatio nō ē auctētica.¶ Et no.q difficile ē formā seruare p viā scrutinij.Et iō media forma siue mixta ē inuēta.J.e.c.cū expediat li.vj.& ibi no. in glo.est ergo cardinales q2 vice dei eligūt ad aliquā formā ñ astringunf.vt no.J.eo.sicut in glo.no.ista li.vi.¶ Dicit tex.via quam elegerit hec sibi pareat [b] .ff.q me.cā.l.si mlr.tn̄ vtilis forma per inutilē nō vitiaf.vt.l.iij.ff.d testa.mili.Dūtn̄ qs nō sit ↄtrarius sibijpsi saltim in ↄclusionibus.vt.l.j.C.de fur.l.fi.C.d codicillis.¶ Qui eligit vnū icōpatibile alteri renunciare tenef & tacite videf ēt si ptestef ↄtrīuz.vt.J.eo.c.vt qui duas.li.vj.¶ Et libellus per electionē declaratus procedit ac si a principio fuisset specificatus.Ibi in glo.pponēdo ergo.Et sic appellatio alternatiue declaraf postea & valet.lz Jo.an.videaf dicere cōtrariū.Debet ois electio esse clara & certa ita vt nō supersit qd̄ voluntatis vel alia pbatio requiraf voluntatis sic.J.eo.c.pcur.li.vj.Unde nō valet si dicaf eligo si est dignus q2 si valeret per hanc cautelam posset euitari pena eligentium indignū & lz tacite hec ↄditio videaf inesse tamē nō inest per oia q2 nō quo ad penā sed solū quo ad electōnis efficatiā.vt.J.eo.c.ij.li.vi.Unde ex hoc no.q si statutuz dicit q debeat clare responderi positionib⁹ nō pōt adici cōditio ēt que tacite subintelligitur ex ↄiecturis. Item duplex est electio.s.secreta in scrutinio & hāc facit quilibet p se etiam in secretario ēt cōis & hanc facit vnus vice oium in capitulo si tamē plures faciunt quilibet vice omnium nō vitiat.ar.ff.de aur.& ar.leg.l.pedicullis.§.labeo.Si electio cassaf integrū tps de nouo daf.J.eo.si electio ex eo.li. vj.ar.ff.d verbo.ob.l.& iō hesitaf.An sit differētia iter ois i plurali numero & ois i singulari df̄.Bart.dicit q sic qa in plurali ponif collectiue.in singulari distributiue.vt.C.d iure fisci.l.moschis per Bar.dic vt.l.si pluribus.ff.de le. ij.¶ Ex pluribus obiectis electio sufficit alterū pbare qd̄ per se suffecisset opponere.ff.d appel.l.scio.nisi se astrinxisset offerendo se paratū oia pbare.J.eo.c.is qui contra in vltima glo.vbi oino vide.¶ Cōpromissarius equiparaf generali pcuratori cuius negligētia nocet dn̄o in tpis cursu q2 in hoc dn̄s ↄcurrit cum pcuratore.de ver.obli.l.cuz filius.§.in hac sz prauitas.puta si eligit indignū nō nocet dn̄o q2 factuz coheret psone delinquētis sz nō factū est in rem.J.eo.si cōpromissarius.li.vj.& ē subtilis rō. Si pcurator r n̄dit credit vel nō credit cū iurauerit in animam dn̄i intelligif credit vel nō credit.l.dominus.J.eo.c.pcurator. li.vj.In glo.bene dicit & no. ¶ Adde q confirmatio male petita pōt bene peti.secus si in electōe sit vitium declaratum.J.eo.c.si ↄfirmationē.li.vj.¶ Si due pcurationes de iure incōpatibiles vel de fcō ↄ̈rie apparēt sub vna die neutra vz vt no.J.e.c.sigs iusto.in glo.p ordinez. ¶ Quid operef reseruatio pape qd pbibitio qd decretū.J.eo.si eo tpe in glo.puta vbi oino vide.¶ Si electio dz fieri cū cōsilio alicuius illo mortuo nō est expectādū ↄsiliū sed si de ↄsensu nō pōt fieri electio.vt no.in.c.vnico ne sede vacā.in glo.qd si.li.vj.ar.ff.de arbi.l.pedius.§.in seruū.vbi est collegiū electio ptinet ad collegiū vbi nō est collegiū electio pertinet ad patronū vbi nō est patronus epūs hz conferre. vt no.J.e.c.sciāt cūcti.li.vj.tn̄ ēt inferiores p̄lati hn̄t cōferre bn̄ficia ad suā collationē spectātia.vt no.in.c.si epūs.de supplē.neg.p̄la.li.vj.Solet dubitari nūquid valeāt ↄsensus canonicoꝝ nō habiti in cōi dic q nō in electionib⁹ in qbus q nullū ē ab initio ñ recipit suffragiū ex postfacto. secus in alienatiōib⁹ si pcessit tractatus in cōi.vt no.in.c. dudū.in glo.si igif de reb⁹ ec.nō alie.li.vj. ¶ Et no.q ad capl'm ptinet ↄsensus q pōt ↄualescere.vt.l.receptuz.ff.cōmunia p̄di.auctoritas eiz & decretū nō ptinēt ad inferiores.i.ad canonicos sz ad supiorē & dz interponi ab initio & nō dudū post q2 ita volūt iura.vt ibi no.Nā ptorē ↄtēnit qui eius auctoritatē vel decretū debito tpe ñ reqrit & iurisdictio semp dz p̄uenire nō p̄ueniri q2 eēt pposteratio. vt no.in.l.instar.C.d iure fisci.li.x.Quia diuersitas formarū inducit ↄfusionē vt nequis suo arbitrio tradat formas fuerūt oliz inuēte formule actionū pponēdaꝝ.vt.ff.d origi.iur.l.ij.& ff.de fur.l.si seru⁹.nauē.& q cadebat a sillaba cadebat a toto ppter legis auctoritatē seruādā sz hoc fuit in actōib⁹ emēdatū vt nō caderet a iure q cadebat a sillaba.vt.C.de formulis.l.j.dūmō seruaref in libellis realitas libelloꝝ & ↄsonātia effectus ad cām.i.q ↄclusio eēt d corpe sue cāe.ff.de neg.gest.l.actio.C.de interdictis.l.incerti.& vt ita dixeriz nō fuit sublata realitas forme sz superfluitas figure.¶ O2 ad illud exēplū pcedit hic cōsilium q2 vt ex certis formis ius sumaf statuit tres formas in q̄libet electōe pastoris eccl'e viduate & nō hz locū nisi in ecclesijs collegiatis & in principalib⁹ p̄latis p quoꝝ obituz vel priuationē dr̄ eccl'ia viduata fm Ber. Et ponit istud c.tres formas siue vias vna est p formā siue viam scrutinij.scd̄a p viā cōpromissi.tertia que nō est pprie forma sed releuatio forme.s.p viā inspiratōis.prima forma ibi & cuz electio.scd̄a ibi vel saltē.tertia ibi nisi forte.& subdit q qui p̄ter scriptas formas eligere attēptauerit eligēdi ea vice i.in prima electione.X.eo.c.cū vinctonien.ptāte priuetur per sn̄iaz.¶ Demū phibet in negocio hmōi electionum pcuratorē ↄstitui nisi ab absēte ipedito de quo impedimēto faciat fidē pprio iuramēto.& tūc cōmittat vni de collegio.¶ Demū electiōes clādestinas reprobat mādans statiz cū electio fuerit celebrata solēniter celebref & publicef.s.clero & pplo.¶ Et no.in isto.c.quattuor virtutes legis.s.impare vsqz ibi vel saltiz pmittere vsqz ibi nisi forte & q2 exceptiōes sunt ēt de virtute legis ponit exceptio.in d.ver.nisi forte.¶ Alia virtus legis est punire in.d.ver.q vero.¶ Alia virtus ē vetare in ver.illud autez saluo q in casu necessitatis pmittit lz regulariter vsus pcuratorius sit voluntarius.ff.de pcur.l.j.§.vsus.¶ Alia virtus legis ē reprobare & istud quodāmō ē punire q2 irritatio actus df pena in ver.electionis quoqz.Ibi celebranda.q intellige vacante eccl'a de iure & de facto.J.de concessio.p̄ben.c. j.& c.q nostris.Hosti.¶ Tu dic contra.X.eo.c.bone.fm Jo.an.q2 ecclesia df viduata si vacat eccl'a de iure:lz non vacet de facto.Ibi tres & non plures.nec pauciores q2 a tenore legis non est recedendum. Alij dicunt q pn̄t esse

b ¶ Vide qd per istaz regulā infe- rat bal.i.c. ad audien- tiā.il.j.d re lati.vide in aleg. meis factis in cā Jo.doml.d regijs & q̄ scribit circa hāc secūdaz ↄ.And.po- mis in sub- scriptiōe q̄s fecit ad ↄse tētē eorū q̄ dixi vt hēo i fn̄zia mea ri.

plures qr in maiori numero minor ptinet. Ibi ó collegio. s. eligentiū. Inn. Ibi fidedigni φ p̄sumit nisi ꝯtrarium pbet ff. de leg. ij. l. cuȝ pater. §. rogo. Ibi secreto C. ó testi. l. nullus. ibi in scriptis manu ppria cui in hoc datur fides. Ibi publicē nō refert per queȝ. vt no. J. e. sicut. cuȝ in tertia gl. li. vj. Ibi eccl'e viduate. hoc pȝ φ nō loquit de electōi plebani ꝛ similiuȝ. qr per eoꝝ obitū eccl'a nō viduat. ꝛ qr eoruȝ eccl'a non est collegiata. Ibi non valeat. s. ipso iure qr deficit in substātia forme. ɓm Inn. ꝛ Compo. Ibi cōmittat. s. p totū capl'm noie discrepante. qr l'ra dicit omnium vice puideāt. nō enim p̄sūt vice oium nisi ab oibus hēant mandatuȝ. de hoc dic vt no. J. eo. c. sicut cū. li. vj. Ibi quasi inspiratiōeȝ. ió dicit quasi qr solus deus nouit an inspirauerit nec ne. Nā qn̄qȝ est sp̄us mēdax in cordibus hominuȝ tamē inspiratio p̄sumitur qn̄ inter eos nulla fuit disceptatio sȝ oēs vna voce dixerunt bn̄dictus qui venit in noie dn̄i. hoc mō fuit elect⁹ vt dr̄ Gregorius vndecimus Ibi aduocari. no. φ qui nō dȝ aduocari non pōt mittere pcuratorem. Ibi si opus fuerit. i. si exigat iuramentuȝ. ꝛ facit. J. eo. c. nulli licere in fi. li. vi. Ibi clandestinas. quia φ fit claȝ p̄sumit fieri mala fide. ff. de admi. tuto. l. nō existimo. Ibi publicet clero ꝛ populo ꝛ hoc per quēcūqȝ cum ista publicatio non sit de substātia forme sed de post formaȝ. ɓm Inn. ꝛ Compost. ¶ Dic ergo φ quedā est forma[a] ducens ad substantiā. i. ad essentialeȝ substātiā ꝛ sine ipsa factū est nihil. ff. de tranasc. cū hi. §. si pror. quedaȝ est forma ducta a substātia. qr substātia pcedit ꝛ ipsa forma accidētalis siue qualitas sequit substātiā. ꝛ ista ñ dat esse rei sȝ respicit ꝯsequentiā eius. vt. ff. de tutelis. l. muto §. si sub ꝯditione. ꝛ C. de pci. impa. offe. l. vniuersa. ꝛ C. ó tuto. ꝛ cura. qui satis nō dede. l. fi. ¶ Iteȝ no. φ ē duplex publicatio. pria que fit in capitulo. ꝛ ista ē de substantia efficiente sine qua electio ē nulla. vt. S. e. c. §. j. ¶ Alia est postrema que fit clero ꝛ populo. ꝛ ista nō ē de necessitate substātie lȝ fit de beneplacito latoris canonis ꝛ ē facere populo quādam pdictā ad refrigeriū ꝛ ꝯsolatōem cleri ꝛ populi. argu. C. publice leticie vel ꝯsulum. l. vnica. li. xij. ¶ Videamus igit p ordinē de his q̄ sunt de substantia ꝛ de his que sunt de substātia ꝯsensus ꝛ ó adiacētib⁹ ꝛ cōsequētijs istoꝝ. Et incipio ab his que sunt ó substātia cōsensus. scdō narrabo ea que sunt de substātie forme. tertio psequar reliqua. ¶ Consensus igit reqrit tanqȝ nāle fundamentū ꝛ dȝ eē simplex. i. sine plica vis vl' met⁹ adeo φ si violentia coartet electores vl' clamor furibundi populi electio dr̄ ipso iur nulla. qr ñ dr̄ liberꝝ quoquo modo est coartatū. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. l. titio centū. ꝛ §. j. arg. ff. qui ꝛ a qbus. l. si optio. tn̄ metus non p̄sumit nisi pbet maxie si posteriora sponte facta sunt non dico φ p ea purgetur metus. qr cuȝ electio est nulla vitiū ñ pt purgari. vt. S. eo. c. in causis. Non ob. qđ no. ff. de ꝯdi. ob turpeȝ cau. l. si ob turpeȝ. qr ibi loquitur in actu recōciliabili. ¶ Preterea in reconciliatōe reqreret solēnitas in ipsa factione a principio. vt C. de nup. l. in copulādis. ꝛ l. si vt pponis. Metus aūt post fcm̄ ñ vitiat actū. Et qr ista sunt dubia in scō sunt vētilanda in examine ꝯpetenti. Interim tn̄ fauendū est possessori. xxiij. q. j. in sūma. ¶ Porro hec ē dr̄ia inter substātiā ꝛ formā electōnis. Nā substātia reqrit in omni electione ó mō taȝ platoꝝ qȝ canonicoꝝ quā quorūlibet eligēdoꝝ qr in oibus remittit ꝯsensus. s. eligētium vt incipiat ꝛ p ꝯsensuȝ electi vt pficiat. Forma aūt ingenialis siue illustrialis istius ꝯsilij nō requirit in ecclesijs viduatis p obitū sui sponsi. ¶ Est aūt sponsus ecclesie ille q ē principalis platus qr eccl'a non pōt habere nisi vnicū sponsuȝ ɓm Ber. ¶ Forma naturalis est ppria essentia rei. Forma artificialis est propria ꝯpositio rei in his que ordine ꝯstant. Forma ē vltima pfectio ordinis. ¶ Cā efficiens electōis ē ꝯsensus actiue in eligēte passiue i electo. ¶ Cā materialis est nullo substātiali pretermissio omnium reqsitoꝝ interuētus sicut ille qui adoptatur ē cā materialis adoptionis. Ita ille q eligitur ex cā materialis. i. suscepti ua electōis. ¶ Cā finalis ē vtilitas eccl'e. Et qr non debȝ eccl'a pmanere viduata vn̄ dȝ hr̄e auxiliū. i. sponsum sibi ad instar sponsalium ꝯtrorum in padiso delitiaruȝ inter primos parētes. eccl'a eniȝ nō dȝ eē cōcubina nec captiuari malo ingenio vel metu. ¶ Per actus inualidos nihil validū sequit. tn̄ dat[b] volūtas ꝛ ꝯsensus intelligi. vt l. fi. ff. de reb⁹ eoꝝ. ꝛ exceptis penis q̄ ēt sequunt ex actibus inualidis. ¶ Si deus nō reliqsset nos pp peccata nostra vtiqȝ scirem⁹ veritatē ꝛ soluē nodū istius scismatis in quo nunqȝ cogitaui φ ego nō essem vsqȝ ad morteȝ pcussus ꝛ corporis sanitatem ex toto perdidi. ꝛ ideo quecunqȝ dixi vel dixero sup hac mā pro vel ꝯ intelligant dicta ab ignorāte ꝛ subijciēte se correctōi ꝛ emēdationi neglecta religione probatiōis nihil pōt iudicari nisi perperā sicut cecus nō pōt iudicare de coloribus. Cōsiliuȝ ē necessariū in hac vt cleric⁹ roman⁹ in quo ꝯtinent oēs viri ꝛ idubitabiles cardinales mūdi hēat ipm ꝯgregare reqsito ad h rege romanoꝝ ꝛ alijs regib⁹ ꝛ pricipib⁹ quoꝝ interest. Dixi φ cardinales sunt de clero ꝛ in clero romāo sicut nobiles sunt de ppl'o vrbis romane q̄ ē ppria ꝛ sigillata eoruȝ patria. ꝛ qui spōte recedūt ab ea sunt quodāmodo trāsfuge sicut si piculū ibi imineret nō dico plus. qr sicut deus ē pr̄ noster ita paradisus est nālis pr̄ia nostra. qr patriaȝ pr̄is filius sequit de necessitate ad quā cuȝ sorde nemo pducit. ꝛ ió lauet nos deus q solus pōt. qr putredo paradisuȝ nō ingredit. ¶ Quero qs fuit cā inuētiua vt Vrban⁹ sextus eligeret. ꝛ credēdū ē φ fuit inētiua cardinaliū q habebāt eum notū longe p prius ꝛ p multas ꝛ innumerabiles experiētias. vt. ff. de reb. dub. l. qui hēbat flactū. ¶ Cardinales ergo dederūt cām edicto ꝛ debēt itelligi spōte fecisse. cum ipsi fuerint primi pmotores ꝛ cū dixissent sibi in domibus proprijs anteqȝ essȝ clamor ꝛ finis attribuit suo pricipio nec p̄sumit volūtas alterata cū fuerit spōte pncipiata. arg. ff. de pba. l. cū tacitū. ¶ Et qr ex hoc sequit φ ipsi erāt ass facturi. i. electuri. vnde metus nō fuit cā incidēs. nec dedit cām electōi. nec ēt fuit causa cooperās. ¶ Iteȝ quero quis fuit cā effectiua vt electio fieret nō solū semel sed bis. ꝛ cum essent plati de multis partibus mūdi vocati vt notificaret vn⁹ ex eis in papā qs metū iposuit lingue eligētium qs supplātauit eos ꝛ cū absoluta vis ñ cadat i actu verbi. vt no. Io. an. in. c. sacris. J. qđ me. cā. Item quis fuit cetera psecut⁹ iuxta morē. Itē qui scripserūt pricipib⁹ mundi testificādo cū ñ liceat vacillare. Itē qui impetrauerūt idulgētias ꝛ bn̄ficia. post hec vō viderunt in quem trāsfixerūt iterū ꝛ ó nouo in bn̄dicto faciūt illud idem ꝛ ipsum ótinēt carceratū vt non possit exire arcē in auiniōe ꝛ credendo emendare ꝛ statū eccl'e reītegrare separāt cōtinuū. i. corpus eccl'e diuidūt ꝛ separatio ꝯtinui est cā morbi ꝛ iterdū mortis. cogitent ergo ꝛ reducāt se ad itellectum dei. qr ipsi óbent esse famuli eccl'e dei ꝛ ñ óstructores alioquin a pontificib⁹ ꝛ pharriseis opȝ xp̄m pati iterum. Deponāt igit mentē malā ꝛ iduāt bonā ꝛ apphendāt disciplinā ne irascat dn̄s. ¶ Hec vba nolo scribi in lectura. qr essem poti⁹ pdicator qȝ doctor. ¶ In tex. ibi qr ista dictō est redditio cāe. vt no. ff. ó acqui. pos. l. si is q aio. ꝛ qn̄ apponit a lege p̄sumit finalis. vt no. ff. ó ꝯdi. ꝛ ómon. l. cū tale. §. si. aut pferi ab hoie. ꝛ tūc aut ē necessaria. vt rō q̄ reddit a teste. ꝛ tūc p̄sumit finalis. vt. J. ó testi. c. cum cām. aut ē volūtaria ꝛ p̄sumit ipulsiua. vt. l. ij. §. si. ff. de dona. ¶ In tex. ibi pp. hec dictio qn̄qȝ significat cāȝ remotaȝ. vt no. in l. si mulier. ff. rer amo. qn̄qȝ significat cām pximā vel vtrāqȝ simul vt hic. sȝ dictio p nō significat cām remotā sȝ ppinquā ꝛ imediatā. vt no. ff. ó pec. leg. l. dn̄s sticho. ¶ In tex. ibi diuersas. dicit Boeti⁹ in sua phia φ diuersimode exponit cuius veritas ignorat. ꝛ vbi ē diuersitas ibi nō ē firmitudo nec cōsuetudo. ff. ó annis lega. l. selo. ff. ó reg. iuris. l. nemo. §. tēporalis. Ibi inuenire. nō sunt sequēde opiniōes captiose. quia sermo dat cūctis animi sapiētia paucis. Sed nec recedē possumus a forma antiquitus constituta. quia nō ē arbitrij nostri quid legislator loquat. vt. ff. ó leg. j. l. nemo potest. ꝛ. ff. ó lega. ij. l. codicil. §. si. ff. de admi. tuto. l. quidam decedēs. in principio. ff. famil. hercis. l. si filia rei. tamē sue remanēti siue vel trāsferēde cum bonore pōt quis legē iponē. ff. ó verb. ob. l. qui rome. §. flauius hermes. ff. ó positi. l. publia. in princi. ꝛ hec sunt de substantia ꝛ forma electionis. versus. Qđ sit pn̄tes ꝛ sumāt tres eligētes

[a] ¶ Adde eiūdē Bal. in. l. vniuersa. ꝛ que ibi scribit. dn̄s Iason i. iiij. col. C. de p̄ci. ipe. offe.

[b] ¶ Vide Frā. de are. in. l. diuor. ff. so. ma. ꝛ cumulata per moder. i. l. certi ꝯdi. §. qm̄. ff. si cer. peta.

eligētes singula secreta ꝯctoꝝ vota scribētes. Mox pu-
blicāda pfecte mox ꝯferēda. Mox eligatur cui maioꝛ ps
suffragaẜ. Semel ꝛ simul rite vbo singulari. Que sint de
forma ex istis sumite dogma. ¶ In tex. ibi viduatis. i. in
oib⁹ dignitatib⁹ q̄ p electionē ꝯferunẜ ħ3 doc. Sume ar.
ꝙ ecclesia viduata dr̄ miserabilis psona. ¶ Item no. ec-
clesia ipsonalis. i. sine sponso dr̄ vidua qꝛ dignitas siue p-
sona nihil agit l3 iura ꝛ possessionē retineat ꝛ etiā bona fi-
dē. ff. si cer. pe. l. eius qui in prouincia. §. pe. ꝛ non est alibi.
¶ Itē ibi celebrāda ꝙ ecclesia vacat de iure ꝛ d̄ facto vł
de iure tm̄. Si aūt vacat de iure tm̄ nō dr̄ vacare nec dici
tur spōsus deesse sed abesse. vt. s. e. c. bone el. ij. ¶ Ite3 no.
ꝙ ecclesia nō dr̄ viduata nisi sit viduata in capite l3 aliqͦ
de mēbris careat administratore vt clare no. hic gof. i sū-
ma. Ibi nolūt. nam illi q nolūt faciūt se alienos. ff. d̄ fidei-
cō. liber. l. alieno. §. j. ¶ Uñ q dicit nolo itereē nō ē citan
d⁹. vt no. ff. de in integ. resti. l. fi. Ibi ꝛ pñt. nam pp ipotē-
tes nō d3 ecclesie vtilitas vacilare. vt. C. de decu. l. nomia
tionū forma. ¶ S3 quid si assignato termino sunt vocati
ñ vocādi. rñ. ex hac citatiōe nō acqriẜ ei ius ꝛ inutilis di-
latio ñ suspēdit organa ptātis. ff. ad treb. l. a filia. §. alūno
ꝛ. ff. ad velleia. l. aliqñ. ¶ In tex. ibi tres qd si nō sint i col
legio nisi tres vnus vel duo. rñdeo electio h3 locū l3 ñ for-
ma eligēdi pp defectū numeri. s. e. c. j. qꝛ cu3 verba statuti
nō pñt adaptari. statutū cessat. ar. ff. d̄ aur. ꝛ ar. leg. l. plau
ti⁹. ff. de peti. hẽ. l. item veniunt. §. aptāda. ff. de leg. ij. l. cu3
pr̄. §. cū ipfecta. Ibi vota. i. desideria. ff. ad tre. l. mulier. §.
cum ꝑponereẜ. C. qui po. in pig. ha. l. assiduis. C. de idicta
viduitate. l. ij. ¶ Est eni3 votū animi deliberatio cū bene
placito determinās se ad hoc aliqd sicut dicim⁹ i voto ca
stitatis ꝛ in voto mr̄imonij ꝛ debet iungi cū verbo pñtis
tpis nō infinitiui modi vnde debet dicere eligens eligo ñ
volo eligere qꝛ infinitū nullā3 determinatiōe3 h3. vt no. ff.
de lega. j. l. serui electiōe. Ibi collatiōe. Nota ꝙ confer-
re cum sapientib⁹ prodest multū a. vt. ff. de arb. l. sicuti. ꝛ. s.
co. l. cum veteri. Ibi in scriptis. sufficit priuata scriptura ip
sorum. ar. ff. de pig. l. cū tabernā. §. idē quesijt. C. de testa.
l. hac consultissima. Ibi mox. i. sine tēporis interuallo hec
dictio ƀm subiectam mām recipit diuersa significata ꝑut
materie congruit. vt no. in auc. de incest. nup. i prin. Et in
terdū trahit secum executionem. ꝛ tunc dicitur canon late
sñie. vt no. ff. de capitis dimi. l. admissione. §. qui deficiunt.

a ¶ Uide que scripsit Bal. i pħe. feu.

¶ Sequitur in littera vel saltem hic disgrediẜ auctoꝛ ad
secundum formā. s. compromissi i qua forma requiriẜ con
sensus oium noie discrepante quia cū omniū ius sit eligē
nō pōt maioꝛ ps ꝯpromittere de iure tertij. ar. ff. de euic.
l. si dictū. §. si cōpromissio. ¶ Et no. ꝙ ius eligēdi nō ordi
natur naturaliter ad ꝯpromissum sed bene ordinatur na-
turaliter ad scrutiniū. ꝛ iō p viā scrutinij statur maiori par
ti. secus p viā ꝯpromissi qꝛ vt dixi de iure tertij ñ pōt quis
ꝯpromittere cū nō sit d̄ sua ptāte vnusqsq3 pōt loqui l3 nō
in dāno alterius qa nō ē nostri arbitrij ꝙ qsq3 loqẜ. ff. ad
treb. l. qꝛ poterat. ¶ Quid si papa mandat ꝑcedi p via3
ꝯpromissi. rñdeo sufficit maioꝛ ps qꝛ ē cōpromissum neces
sarium in quo qui ñ h3 cām ꝯdicēdi pro ꝯsentiente habeẜ
ar. ff. so. ma. l. dotem. ¶ Itē si dissentiret non valet dissen-
sus qꝛ est cōtra ius ꝛ facit. ff. de aqua plu. arcē. l. in conce-
dendo. ¶ Et no. ꝙ si cōpromittiẜ in vnum valet compro-
missum. vt. ff. de arbi. l. itē si vnus. §. si in duos. qꝛ vnus non
diuiditur se nec potest eē diuersus a seipso. ff. de procur. l. l3
§. penul. ¶ Et no. ꝙ iste diciẜ ꝯpromissarius absq3 addi
tione arbiter vł arbitratoꝛ. Nā arbiter ē de iure arbitra-
toꝛ de ꝯctu vel de concordia q̄ fit d̄ plano diciẜ ēt ptes cō
cordare q iura decernit qꝛ sopire iurgiu3 ꝯcordia est ꝛ si-
cut pt̄ esse vnus arbitratoꝛ ita vnus scrutatoꝛ ꝛ referēda
ri⁹. ar. ff. d̄ do. ple. l. theopōp⁹. ꝛ. ff. de v. ob. l. j. i fi. nec exigo
qd̄ scrutatoꝛ iuret qꝛ ñ ē h. l. cautū ꝙ dēat se onerare iure
iurādo. ¶ Ex his ḡ appet ꝙ due sunt nauicule. q̄ ducunt
electionē ad portū. Nauicula aūt q̄ ducit iudiciū ad por-
tū sunt ꝑbatōes ꝛ monimēta cāe. nā ista sūt vehiculū ad
sñia3 ꝑferendā ꝛ in his stat pondus totius litis ꝛ exitus
ꝯtrouersie. ¶ Unusqsq3 ꝑsumiẜ idoneus ꝯpromissari⁹
qꝛ q̄ ƀm nā3 pñt icē ꝛ a cōmuniter accitibus solēt adeē

nō est ꝑbare necesse. vt no. ff. q satisd. cog. l. si vo. §. j. Et iō
ꝑsumiẜ qs cōpos mētis. nā q ꝯtriū dicit negat naturā siue
naturalē ꝑuidētiā q̄ cuilibet inesse ꝑsumiẜ nisi etas vel se-
xus refrageẜ. ꝛ tūc hoc est ꝑbādū opponēti qꝛ iura natu
ralia cōia sunt ēt in mulieribus ꝛ ꝑsumiẜ idoneitas in his
que ꝯgruūt eoꝝ sexui ꝛ statui ꝛ qd̄ mercurialis ē. ¶ Ad
de ꝙ ꝑsumiẜ actus valere ꝛ ꝯpetens subiectū habere nisi
ꝯtra ꝑbeẜ. vt no. in. c. j. de rescrip. in cle. Dicit Aristo. du-
bitatio ē equalitas ꝯtriū determinationū. ꝛ tamē inheren
du3 ē eqori seu sit eqtas signata seu ita vt dixerim sigilla
ta p approbatōe3 legis siue p eqtatē arbitrij nālis saniori
incūbat iudicio. vt legiẜ ꝛ not. ff. de re iudi. l. duo iudices.
Et rō b que inheret mēti ē felix duploma. Ibi ꝑuideant.
no. ꝙ illud qd̄ fit a ꝯpromissarijs dr̄ ꝑuisio magis ꝑprie
q̄3 electio ƀm Inn. Ibi de pastore. no. ꝙ forma istius dcre
talis nō h3 locū nisi vbi tractaẜ de subrogatōe pastoris. ꝛ
iō p capitis diminutōe3 plati nō deueniẜ ad hāc formam
nisi eo ꝑuato p sñia3 ꝙ dic vt. s. de so. ꝯpe. c. postulasti. Ibi
attēptauerit. attēptatū dī nō qꝛ ceptū l3 qꝛ inualidū. C. d̄
adul. l. eū q duas. Ibi ea vice. i. in ꝑxima electōe. s. e. c. cū
victoniēsis. ibi priueẜ p sñia3 diffinitiuā. Ibi venire nō pos
sit. hoc casu vsus ꝑcuratoris ē necessarius nō voluntari⁹.
¶ Et no. casu3. in quo qs teneẜ p seipm nō p aliū. i. p ꝑcu
ratorē agere. saltē si ipedimētū interueniat. ꝛ est rō quia
vox dñi efficacioꝛ ē qua3 ꝑcuratoris. nā dulcius est bibere
de fonte q̄3 de riuolis ƀm Inno. Quod verbū est elegās.
Dulcius est habere aures dominoꝝ q̄3 aures ministroꝝ
siqs interrogaẜ. quare vis tu ꝙ respōdeat pncipał ꝛ non
ꝑcur. respōdeo qꝛ copiosius ꝛ dulcius bibiẜ de fonte q̄3 d̄
riuolis. Ibi si opus fuerit. i. si exigaẜ iuramētū. Ibi iura-
mēto. no. impedimētū ꝑbari per iuramētū qꝛ res ē inte-
gra ꝛ modici ꝑiudicij. ꝛ hoc si iurās est bone fame alś ei
nō crediẜ. vt no. in. l. nō oēs. §. a barbaris. ff. de re mili. vbi
tex. notabilis. Ibi de collegio. ꝙ vox eius d3 incorporari
collegio. ꝛ iō d3 esse de collegio vel hoc nō est de substan-
tia. Ibi clandestinas. no. ꝙ nō valet factum seorsum in ce
lulis. sed debet fieri palam in loco cōi. Ibi publicetur. s. de
ro ꝛ populo ꝛ istud de illa postrema publicatiōe nō ē ad
substantiā esse sed ad bene esse. ¶ Modo ego quero cu3
ꝯsensus nō pōt esse nisi in aīa rationali ꝛ collegiū non ha-
beat animā. quō pōt collegiū ꝯsentire. respōdeo instrumē
ta collegij sunt electores quoꝝ intētio dī aīa collegij. vt. ff.
de dolo. l. sed ex dolo sit ex plurib⁹ animi motib⁹ resultat
vnu3 cōcretum aiorum. ff. de pac. l. j. §. conuentionis. Un-
de dicit diuina scriptura in actibus apostoloꝝ tāqua3 vir
vnus ꝛ aīa vna. ꝛ per hoc modū veniẜ ad viam inspiratio
nis cuius ꝯtrarium est via subordinatōis videẜ prima fa
cie ꝙ actus collegij nō pōt constitui procuratoꝛ nisi sit de
collegio. ¶ Ite3 no. ꝙ procuratoꝛ d3 esse talis in quē pos-
sit cadere exercitium iuris ꝛ facit ꝛ ꝑcur. ē nomē appella
tiuū ꝛ si nō potest fungi vice nominis appellatiui vtiẜ in
ꝑprium. vt. C. si cer. pe. l. si absentis. vbi gl̄a. qꝛ nō h3 man-
datum nec dominus ratificat nisi esset domini res ꝛ vtiliẜ
gestū qꝛ dñs tūc cogiẜ habere ratū vł iudiciaria discepta
tiōe vł iuris ꝯpulsiōe. ff. d̄ neg. ge. l. pōponius scribit. vł si
dñs totū ratificat iputet sibi. ¶ Porro scias ꝙ tenoꝛ ra-
tihabitiōis idē opaẜ ꝙ tenoꝛ mādati. An criminosus pos
sit eligere. dic ꝙ sic qꝛ retinet iura canōis sibi radicata do-
nec p sñia3 priueẜ. ꝛ ñ potest esse scrutatoꝛ siue referēdari⁹
qꝛ nec testis ƀm Jo. an. ar. ꝙ imo possit scrutari ꝛ in rescri
ptis referre ex quo h3 socios bone fame. vt. ff. de eden. l. si-
qs ex argētarijs. §. ij. ver. aut certe. ¶ Sed pone vnus de
scrutatoribus recidit nunqd alij poterūt scrutari. dicit In
no. ꝙ sicu3 secus sit in arbitris qꝛ arbitri debent dispone-
re isti referre nec possunt trahi ꝛc. ff. de arbi. l. sicuti qꝛ re-
ferre in facto nō industria consistit. ¶ In glo. per hoc no.
ꝙ licet oēs canonici sint mortui. dumtamē viuat platus
qꝛ ē spōsus eccl'e ñ dr̄ ecclesia viduata. ¶ In glo. bene di
cit no. qui sunt citādi ꝛ qui non. ¶ In glo. per sñiam. not.
ꝙ maioꝛ est pena ipso iure q̄3 p sñiam. ¶ In glo. per hoc
no. ꝙ ēt in electione scrutatoꝝ ꝑualet maioꝛ ꝛ iustioꝛ ps.
¶ Item no. ēt ꝙ scrutiniū secretū rōnabilius est ꝛ liberi⁹
quam publicum. ¶ In sequenti glo. no. ꝙ si testis depo-

Dubitatio.

b ¶ Ratio q̄ iheret mēti ē felix. duploma. adde multa pulchra de rōe q̄ scribit. d. Fel. i. c. ma nos. i. ij. col. de iureiurā.

Dulci⁹ est hēre aures dñoꝝ q̄3 aures mistrorum.

nit i publico nō valet eius testimonium tene mēti. ¶ In alia glo. no. ꝙ dictio incōtinēti ponit̄ multis modis. naʒ in actu instātaneo ponit̄ ꝓ instāti sʒ vbi reqrit̄ spaciū temporis siqdē lex vltra ꝓcedit declarādo standū ē legi. C. de erro. aduo. l. ij. ff. de iure fisci. l. aufert̄. §. q ꝯpensatióeʒ. Si aūt lex nō declarat statur iudicis arbitrio ꝛ inspicit̄ tpus ꝙ natura vel qualitas negocij desiderat. ff. de ver. ob. l. cōtinuus. §. illud. ꝛ dr̄ fecisse incōtinēti ille q facit ꝯuocatis ꝯsilijs ꝛ auxilijs anticoꝝ. vt no. in. l. iij. §. cū igit̄ de vi ꝛ vi ar. ꝛ ar. ff. de vsur. l. sciendū. Et scrutiniū dr̄ ēt ꝯtinuatū in sequētē diē nec noctis silentia dr̄ sopituʒ ꝺm Inno. ar. J. de offi. dele. c. ꝯsuluit. ꝛ ar. ff. de ser. vr. pdio. l. foramē. ꝛ C. de test. l. cū āntiqtas. ¶ Porro sepatio ꝯtinue sicut destruit humanū corpus ita destruit humanū opus. qꝛ ars imitat̄ naturā ꝛ sepatio nō sinit extrema ꝯiungi qꝛ in diuersum eunt sicut dicimus si interroganti rn̄detur ex īteruallo. nā nec vt nudū pactū valet nisi sit ꝯcessum tpꝰ ad deliberādūʒ ꝛ in termino ꝯsentiat̄. qꝛ tunc valet vt pactū nudum quasi ꝯtinuato mētis ꝯceptu. ff. de pac. l. iurisgētiū. l. sʒ cū nulla. ff. de iureiur. l. iusiurādū. ꝛ ad pecunias. in principio. ¶ Pone vnꝰ ex canonicis eligit noīe suo ꝛ socij ꝛ nō hʒ mādatuʒ tn̄ cauet de rato. rn̄. nō vʒ. qꝛ hec res nō recipit tpis intercapedinē. ¶ Itē recipit diem vel ꝯditióeʒ. sed pone ꝯstituus est ꝓcur. in loco a quo ꝯstituēs dʒ vocari. Demū ꝯstituēs re integra recessit ab illo loco ꝛ iuit ad locum peregrinū vn̄ n̄ dʒ vocari. rn̄. nō durat mādatū quia nō durat ius mādatū. ff. de acq. here. l. siqs alicui. ꝛ. l. si ꝑ epistam. ꝛ si postea ꝯstituēs redit ad locū primenū non idē integrat̄ mādatū ꝙ extinctū est. vide qđ no. ff. mādati. l. q mutuā. §. j. ¶ Etiā q n̄ pōt ꝯpere dʒ expectari qꝛ pt̄ mittere excusatorē. ff. de neg. gest. l. si liberto. §. fi. ꝛ qꝛ ē dubiuʒ vt. ff. siqs cautōibus. l. si cū. in prin. ꝛ qꝛ iustū ē defensióes audiri. l. iij. §. si ad diē. ff. de re mili. Et si oia ista cessarēt tn̄ pena ꝯtēptus reqrit termini lapsuʒ lʒ pena interesse committat̄ cū certū ē interesse. ff. de ver. ob. l. cū stipulatus sim mihi. ¶ In gl. vt sciat̄. ista gl. dicit ꝙ trinarius numerus scrutatoꝝ n̄ ē de substātia forme. ar. ff. de ver. ob. l. j. in fi. ¶ In gl. sup v̄bo venire. no. ꝙ abn̄tes q de facto venire nō pn̄t. tn̄ de iure debēt citari ꝛ expectari qđ ē no. ¶ In eadē gl. no. ꝙ ille q ꝓpter metū non pōt venire nō tenet̄ cōmittere vices suas qđ ē no. ¶ In ea. gl. no. ꝙ extra collegiū non tenet̄ admittere tn̄ si admiserūt valet [a]. habes sife. C. de adul. l. q̄uis. ¶ In ea. gl. no. ꝯsiliū qđ dʒ haberi extra collegiū nō ē de substātia. ar. ff. de admi. tu. l. titium ꝛ meuiū. in prin. ¶ Pone dicit statutum ꝙ cāe n̄ possint cōmitti extra collegiū qđ si nullus de collegio vult acceptare [b] ista gl. ē ar. ꝙ possit ꝛ debeat cōmitti alij eque idoneo. ¶ Itē n̄ hn̄ti ꝯsultorē ego dabo ꝛ inuitum cogā ad ꝯsulēdū sicut dicimus i aduocato. l. j. ff. de postulādo. ꝛ no. in. l. in sacris. C. de ꝓximis sacroꝝ scrinioꝝ. li. xij.

q **Quisquis.** Sumādo ꝺm ordinē lr̄e hoc itēdit. Cōsentiēs electioni facte ꝑ secularis ptāt̄ abusuʒ ineligibilis fit nec absq dispēsatōe pt̄ eligi ad aliquā dignitatē ꝯsumētes eligē ꝑ triēniū suspēdant̄ ab officijs ꝛ bn̄ficijs ac ea vice sunt eligēdi ptāte puati. Dicit lex ꝙ custodia aduersus vim ꝓficit. ff. de ac. emp. l. si ea res. Ibi abusuʒ. abusus ē vsus ꝯ nāam rei. Ibi libertatē. violat̄ libertas eccl̄e ꝑ interesse ēt laicoꝝ maxie potētū. ¶ No. ꝙ in electionibus liberuʒ dʒ eē arbitriuʒ non solū ab oppressione manifesta sʒ ēt ab occulta formidabili. ¶ Dicit Accur. ꝙ ē quedā ꝑplexitas nolle ꝛ ꝑ metū velle. ff. de vul. substi. l. qui liberis. §. vlti. vbi expresse dicit ꝙ a ꝑdominio siqs coactus vult magis nō vult q̄ vult. ꝛ hoc pʒ qꝛ nemo vl̄t opprimi. ꝛ tn̄ est ibi ꝯsensus. i. similis cū alio sensus sed si essʒ talis actus in quo non caderet cum alio sensus sed suus ꝓprius tn̄ sicut est aditio hereditatis ipo iure non valeret ratio differentie ē quia plus operat̄ [c] cōsensus duorum q̄ vnius tm̄. vt nor. in. l. j. C. de pac. ¶ Ex predictis apparet ꝙ qui per metum opprimit̄ licʒ inclinet eligēdo tn̄ pfecte non dicitur ꝯsentire. vnde notabilr̄ dicit hic Ber. potius ipsum pati q̄ facere vnde ista voluntas est voluntas inflexa sicut circulus qui plicatur.

Dictio icōtinēti ponit̄ multis modis de qbus ēt ꝑ brixiensēʒ in repertorio suo in eadē lr̄a ꝛ hertachi. sifr̄ in repertorio suo i ea. lr̄a ꝛ vide scripta ꝑ doc. i. l. lecta. ff. si cer. pe. ꝛ i. l. in bonefi. C. de pac. ꝛ alibi sepe.

a ¶ Adde istud dictuʒ ad cumula. ꝑ Jaso. in. l. pie furio. ff. de his q sunt sui vel alie. iur.

b ¶ Sʒ nos doctores de collegio iudicuʒ habemus decretum astringens ꝛ iniūgens penaʒ nō acceptāti cōmissiones ꝛ credo qđ illud decretū fuerit editū ꝓpter hoc.

c ¶ Alibi tamē habemus ꝙ tantū opat̄ voluntas vniꝰ in actu dependēte a volūtate vniꝰ q̄ tn̄ voluntas duorū i actu dependente a volūtate duorū. l. in cōcedendo. ff. de aq̄ plu. arc. vide omnino pulchre ꝑ Jas. mai. i. l. plane. §. j. in. j. col. ff. de legat. j. Paro.

¶ Quero qđ si aliqs electus per talē abusuʒ consenserit per metū. dicit Ber. eum nō puniri. qꝛ metus excusat ab istis extraordinarijs delictis ꝑsertim qn̄ interuenit actus solius verbi ꝛ nō facti. ꝛ per istā glo. videnꝰ defendi celebrātes per vim tpis iterdicti. ¶ Et adde ꝙ duplex ē metus. s. metus cōmissiōis. ꝛ iste apparet ꝑ facti euidētiam. ꝛ metus suspitiōis. ꝛ iste ꝓbat̄ per ꝯiecturas. vt. l. nouissime. ff. qđ falso turore auctore. ꝛ per locū a cōmuniter accidētibus ꝛ per locum a mā ad hoc reparata. ¶ Item no. ꝙ illud qđ fit ꝯ statum ecclesie fit ꝯ libertatem ecclesie ꝛ conuertit̄ regula. qꝛ quicquid fit ꝯ libertatē ecclesie est cōtra statum ecclesie. ¶ Vlterius no. dīam an statutuʒ disponat de executióe pene in futurū redigēdo an in presenti exequēdo. ¶ Item ꝙ verbuʒ fiat lʒ videat̄ tēporis futuri. tn̄ est futuri imediati. qꝛ subaudit̄ aduerbiū tūc quod extremitatem tēporis significat. ¶ Itē no. gl. que dicit ꝙ vbi lex facit mētionē de dispēsatōe ꝛ nō reseruat eā pape ordinarij pn̄t dispēsare. ¶ Itē no. in alia glo. ꝙ miniꝰ agit̄ in pluribus penis q̄ in vna. ¶ Itē no. ꝙ ēt si electus i papam per metū ꝯsentiret tali electioni facte ꝯ bonos mores catholice eccl̄e nō posset per cardinales iterato eligi. qꝛ ineligibilis est hoc casu specifico. ¶ Itē no. ꝙ cardinales in hac parte nō possunt dispēsare. qꝛ cum nominatim sit fcā prohibitio precise est seruanda vt tollat̄ omnis mā violāde eccl̄astice libertatis quaʒ clerici debēt defendere sicut ꝓprium sanguineʒ suum. Bal.

n **Nihil est.** Si platus ꝑ suā negligētiā ꝯfirmat indignū electuʒ ad regimē aiarū ꝑdit ptātem ꝯfirmandi ꝓ primū succedaneuʒ ꝛ a ꝑceptione bn̄ficij suspendit̄ ꝛ ꝓmotꝰ eijcit̄ si per malitiaʒ id fecerit grauius punit̄. h. d. in prima pte. ¶ Deinde dicit ꝙ electi imediate subiecti pape petere debēt ꝯfirmationē pn̄tādo se ꝯspectui pape si cōmode hoc pn̄t alioqn petāt ꝑ ꝓcuratorē idoneum. ꝛ hoc dicit in scđa pte. in tertia pte dicit ꝙ electi vltra italiam imediate subiecti pape pn̄t administrare ante confirmationē nō tn̄ alienare. in quarta ꝛ vltia pte tractat de benedictióe ꝛ ꝯsecratóe recipiēdis sicut actenus consueuit. Ibi officiat. i. noceat. insti. de inge. in fi. Ibi ad regimē. dic vt no. Innocē. in prohemio decretaliū. Ibi morbo. ē. de rescrip. ad hoc. Ibi irrefragabili. i. inuiolabili. Ibi confirmatio que dʒ fieri cum discussione ꝛ solēnitate que ponit̄ J. e. c. vl. lib. vj. Ibi omnia rite concurrerint. no. nihil de necessarijs omittēdum. Ibi deijciēdis. no. incautam confirmationem rescindi. sic. ff. de decre. ab ord. fa. l. ambitiosa. Ibi animaduersione. ff. de cap. l. nō dubito. Ibi constiterit negligētia. no. negligentiam ꝓbandam. qꝛ rōne officij contrariuʒ presumit̄. Ibi vltioni. quid si episcopus committat istā ꝯfirmationē. rn̄deo nō excusat̄ si cōmisit ignauo. vt. ff. ad ter. l. ij. §. si mater. ff. mādā. l. ideʒ. §. tutores. in fi. vbi est tex. valde no. Ibi officiū. s. ordinis vl̄ dignitatis. Ibi cōspectui. qꝛ ꝑ pn̄tiaʒ melius cognoscit̄ sufficiētia. vt. C. de his qui ve. eta. ipetra. l. ij. ꝛ vestigia sapiētie vultus ostēdit. Ibi vʒ dictio ē expositiua. Ibi vltra italiaʒ. no. ꝙ nō dicit vltra mōtes. Ibi concordia. s. plena ꝛ non ficta. J. eo. c. cupiētes. §. ad hoc. lib. vj. Ibi nihil. nisi ꝙ seruando seruari non potest. vt. l. fi. ff. de requiren. rei. ¶ Sed an poterūt actióes exercere. videtur ꝙ nō nisi res dilationē nō recipiat. ff. de peti. here. l. diuus. ff. de iure delibe. l. ait pror. In bn̄dictionis quo ad abbates. Ibi cōsecrationis. quo ad episcopos. ꝛ dictio seu ponitur absolute non copulatiue. Ibi recipiant. s. a papa vel ab alijs. vt no. J. eo. si eo tpe. lib. vj. per Archi. ꝛ Jo. an. ¶ No. ꝙ post confirmationeʒ potest cognosci de insufficientia cōfirmati ad regimē animarum. ¶ No. confirmationē puniri de negligentia sed magis de dolo. ¶ No. casuʒ in quo quis prius admistrat q̄ ꝯfirmet̄. ꝛ dic ꝙ ꝯfirmatio retrotrahit̄. ar. in. l. receptā. ff. cōia pdio. qꝛ q cōfirmat̄ declarat̄ intrusus. vt. ff. de iureiurā. l. iusiurandū qđ. §. j. C. de eo qui ꝓ tutore. l. ij. Vel dic ꝙ iste ꝓprie non est intrusus. qꝛ interiʒ credidit sibi licere. ar. huius decretalis. ¶ Preterea ꝓpter dubietatem status valent medio tpe gesta. C. de peti. here. l. si putas. ff. de libe. cā. l. ordinata. ꝛ ar. C. de iure deli. l. cū aliquis. q̄ est lex no.

no. ¶ In glo. ad illū ibi qꝛ eius interest. No. ꝙ iudex ꝑ
ꝓpriū interesse pōt supplere de facto. Interest aūt sua ne
puniaẜ de negligētia ⁊ dic ꝙ sempꝰ in his q̄ mero officio iu
dicis ⁊ inquisitione cōmittunẜ. dicit glo. ꝙ tūc iudex pōt
supplere qñ ꝓbationes sunt in ꝓ̄ptu aliter nō. Ex. eo. vt cir
ca in glo. alius li. vj. Item vbicūqꝫ exuberat iudicis offi-
cium iudex pōt supplere nisi vtraqꝫ ps ꝯdicat. vt no. Ex. eo.
c. ab eo. q in glo. fi. li. vj. ¶ In glo. parua q̄ incipit ipso iuẜ
dicit Inno. ꝙ eo tpe quo iudex declaraẜ fuisse negligēs se
quiẜ hec pena sine alia declaratōe. ¶ In glo. super verbo
etatis. no. epm dispensare nō posse in actu sibi penali. Itē
no. ꝙ vbi ē pena ibi tacita est ānexa ꝓhibitio. ¶ In glo.
magna ibi sꝫ pone. q̄rit gl. nūqd facta ab eo q administra
bat vt platus q tñ postea est remotꝰ valeāt vide. ff. d mi-
no. l. emilius. in fi. ⁊ ff. de re iu. l. ex ꝯtcu. ff. de acq. here. l. si
minor. ff. d sol. l. reo. cris ⁊ l. ꝙ si forte. §. j. ff. d dona. l. post
ꝯtcū. ff. d admi. tu. l. cirographis. §. j. ⁊ dic ꝙ si status re-
motiōis nō apponiẜ ad principiū tituli sꝫ ad ius iā quesi-
tū nō reuocanẜ gesta bona fide. Si aūt status erat impen
denti videẜ ꝙ inspiciaẜ euētus. ff. ad mace. l. j. §. si pēdeat.
Tu dic standū esse huic decretali que tradit mediam iu-
ris dispositionem vt valeāt cetera preter alienatiōes. iste
enim qui est in isto medio statu nō dicitur intrusus sꝫ quā
si quidā curator bonoꝝ. ¶ De intruso aūt ᵃ pleniꝰ videa
mus ⁊ est sciendum ꝙ abusiua possessio prelature digni-
tatis vel beneficij facit quem intrusum ⁊ sine possessione
nemo potest dici intrusus. ¶ Item opoꝛtet vt pretendat
ad se beneficiū ꝑtinere vnde puri layci non proprie dicun
tur intrusi. ¶ Intrusus eniꝫ dicitur ois qui nō intrat per
hostium. i. qui nō habet canonicū ingressum. Item qui re
nunciauit si postea cōfirmatur nil ei patrocinaẜ cōfirma-
tio. Ex. eo. c. quam sit. in vlti. gl. lib. vj. ar. ff. de excu. tu. l. scire
oꝫ. §. cōsequēs. Renūciatio tacita inducitur ex tpis cur-
su. vt no. ff. de neg. ge. l. si ego. tñ quidā sunt itrusi ⁊ nesciūt
se intrusos vt qꝛ credūt se legitime ꝓmotos ⁊ possessionē
adeptos tñ erāt in facto. Nā isti dicunẜ i bonefidei quos
iustus error ipellit. vt no. ff. de acq. re. do. l. bonefidei. Nā
iustus error habeẜ pro veritate. ff. de vsuca. l. celsus. Quin
imo quantū ad fructus. i. oēs vtilitates ⁊ vsus quos ⁊ rei
⁊ possessionis nā parit dẜ bonefidei possessor etiā errās
in iure ⁊ oēs vtilitates facit suas. i. sue voluntatis ⁊ arbi-
trij ac etiā dñij vbi cadit dominiū vt in fructibꝰ nālibus
seu corporalibꝰ. no. ff. de peti. here. l. sꝫ si. §. scire. ff. d vsuca.
l. lege si fur. ⁊ facit. Ex. eo. c. nulli licere. §. fi. li. vj. ⁊ largo mō
oē vti ⁊ frui licere dẜ fructꝰ. vt. l. fructꝰ. ff. d reg. iur. ¶ Itē
ex dictis Inno. collige ꝙ nullus ꝯfirmatꝰ i curia diciẜ pro
ꝓ̄rie intrusus qꝛ auctoritas ꝯfirmatiōis tueẜ eū. ff. d offi. ꝓ-
to. l. barbariꝰ. q̄ ꝓprie adaptaẜ ꝯfirmatis a supremo car-
dine. i. a populo romano. oliꝫ vel a principe. sꝫ tñ idē vide
tur ꝯfirmatis ab iferioribꝰ q habēt ius ꝯfirmādi. ff. de fal
so tutore auctore. l. j. §. idē pōponiꝰ. dūmō confirmatio sit
facta rite lꝫ nō recte. i. nō iuste qꝛ plus vitiat omissio ordi
nis necessarij q̄ꝫ si cultus iustitie. C. vnde vi. l. meminerint
ff. ne vis fiat ei. l. j. §. hec v̄ba. ¶ Oꝫ tñ esse tale decretuꝫ
qd possit adaptari actui q geriẜ alias idistīcte ē irritū. ff.
d tuto. ⁊ cur. dādis ab his. l. seie egresse ⁊ l. tutor si petitꝰ
ff. d excu. tu. l. q testō. ff. ad carbo. l. iij. §. puberi. ⁊ ꝙ dictꝰ
§. pōponiꝰ loqẜ i ꝯfirmatoẜ q hēbat ius ꝑ se p̄ncipalr̄ ꝓ
uidēdi ⁊ disponēdi. Vñ ꝙ ñ vꝫ ꝑ aliō vꝫ p̄ncipalr̄ ꝑ se
fundamētū in vtroqꝫ iure ē. l. barbariꝰ. q̄ dic ꝙ ꝑ publicā
vtilitatē ⁊ auctoritatē ⁊ ꝑ publicū errorē ⁊ ꝑ publicaꝫ
auctēteꝫ q̄ ꝯsistūt in mr̄atibꝰ creatiolꝫ ꝓperā valent gesta
a minus iusto ꝓtore nec possunt pretextu non iurisdictio-
nis infringi. ⁊ adde qd dixi. C. de testa. in. l. j. in lectu. mea.
¶ Adde ꝙ depositꝰ ꝑ sniam ēt si ignoraret se depositꝰ
nō pōt tanq̄ꝫ platus ꝯ̄here. qꝛ snia iudicis artat ēt igno-
rantes. vt in. c. qꝛ cūctis. §. adijciebaẜ. d ꝯcef. pbē. lib. vj. lꝫ
ignorāti nō currat tps appellādi. tñ interim ꝑ sniam est
priuatus. vt. l. furti. §. j. ff. de infa. ¶ Item no. ꝙ si confir-
matio plati hr̄et vim diffinitiue talis snia d falso faceret
verꝫ ⁊ de abusiuo rectuꝫ. vt. ff. de statu libe. l. statuliberi. a
ceteris. §. fi. ⁊ no. de ꝯdi. inde. l. si nō forte. §. hr̄di. Tñ qñ
q̄ꝫ snia nō ꝓdest victori sed alij. v̄bigratia. nepos ex filio

ᵃ ¶ De intruso vid q̄ scribūt doctoꝛ. pꝰ bar. ibi in. l. si vt bona. ff. de ꝯdit. inde. ⁊ vide p Fel. in. c. in nra. in scdo correlatio d re scri. vbi pul chre qs dicaẜ intrusus ⁊ q̄ ibi scri-psi sup Fel.

egit q̄rela inofficiosi testi ꝓcedēte pr̄e qd de iure nō potu
it. tñ si vicit ꝓdest patri. ff. de inoffi. te. l. posthumus. §. fi-
quis. ⁊ no. e. ti. §. paterfiliū. ⁊ hoc est ꝑ nām querele inof-
ficiosi qꝛ primo reducit rē ad causaꝫ intestati. Deinde lex
defert successionē ei cui inuenit deferendā ⁊ nō alij. Cū er-
go inueniat filiū ꝓcedere i gradu statiꝫ facit eū suū hr̄dē.
Et hoc ē subtile ad itelligēdū. illud. n. certū est ꝙ intrusus
nihil alienare pōt qꝛ si nō lꝫ electo q sperat ꝯfirmari. ergo
nec intruso. xij. q. ij. alienatōes. ꝑ Archi. qꝛ ꝑdo ius alienā
di nō hꝫ cū ois administratio sit ei interdicta imo ipossi
bilis qꝛ nullū hꝫ principiū subsistentie in reꝝ natura. vt. ff.
de sol. l. qui hominē. §. si nullo. ⁊ l. filie. Omnis eniꝫ intru
sus ē eiciēdus sicut lucifer ⁊ armis opprimēdus si ñ vult
parere iustitie. vt in. c. j. §. fi. de milite vasallo qui ꝯtumax
est col. x. ¶ Quero vtrū ex ꝯtcibus intrusi possit agere ec
clesia. vr̄ ꝙ non. ff. de pac. l. si tibi. §. cum possessor. qꝛ ꝑ euꝫ
non acquiritur cū ab ecclesia reprobeẜ. dic ꝙ acquiriẜ tan
quā per quēlibet gestorum cum habeat ratū ecclesia gn-
imo ipso facto est ratum qd est vtilr̄ cōsumatum. C. i qui.
cau. in inte. restitutio nō est necessaria. l. si tutor. dūmō vnꝰ
⁊ idem cōtractus nō diuidaẜ. vt. ff. de op. liber. l. si ita sti-
pulatio. vbi tex. notabilis sꝫ cum sua cā suisqꝫ vitijs acce-
pteẜ. vt. ff. de manu. l. gayus. ⁊ ff. de actio. emp. l. iulianus.
§. si a pupillo. ⁊ §. sique colludēte. C. arbitriū tutele. l. cum
interdicte. ⁊ ff. de ope. liber. l. si ita stipulatio. vbi tex. not.
¶ Et not. qd est duplex administratio scilicet cōplexius
qñ quis accessit quasi oia gesturus ⁊ particularis qñ ac-
cessit. vt quedā gesturus. intrusus aūt accedit ꝓdomesaio
ad vsurpādū totū. ff. de neg. ge. l. si pupilli. §. ij. ⁊ pōt eccle
sia approbare aliqua absqꝫ alijs penitus separatis. ff. d ne
go. ge. l. si negotia. qꝛ inter separa nulla ē ꝯiunctio neqꝫ di
spositio relatiua. Sꝫ vnus ⁊ idem contractus hꝫ in se par
tes correlatiuas q̄ ꝑ se stare nō pñt. vt. l. fi. de acceptilatio
nibus. ¶ Itē potest dari hec regula ꝙ intrusus dr̄ ois q
interrogatus cur possideat nō pōt alter respōdere nisi qꝛ
possideo. vt. ff. de petitio. here. l. qui interrogatus. ¶ Sꝫ
nūquid intrusus facit furtum fructuuꝫ. Rñdeo sic si est in
dolo. ff. si cer. pe. l. siquis nec causaꝫ. §. res pignori. nō ꝑci
piēdo ⁊ in orreo reponēdo qꝛ dꝫ custodire. vt no. ff. de pe-
ti. here. l. heres furiosi. §. fi. sꝫ ꝯsumēdo ⁊ in suā vtilitatem
ꝯuertendo. ff. de condi. inde. l. si vrbana. pēsionum autem
quas ex suo ꝯtractu ꝑcipit nō facit furtū qꝛ soluēte acqrit
dñium eaꝝ ⁊ in eadē re nō pōt qs eē dñs ⁊ fur. ff. de ꝯdi.
ob cāꝫ. l. pe. que lex ē notabilis ad istā doctrinā. ¶ Que-
ro cū Inno. vtꝝ electio que peccat in iure naturali. i. ꝯsen
su possit ꝯfirmari. ⁊ dicit ꝙ nō ꝙ veꝝ intelligo nisi in ꝯdi
ctorio iudicio qꝛ diffinitiua solēniter lata faceret oia esse
rata inter irrigātes. ff. fami. her. l. cū putarē. ff. de peculio.
l. eo tpe. ⁊ l. eū q nō est filius. facit filiū. ⁊ eū q nō ē pr̄ facit
patrē. ⁊ vt ita dixerim snia diffinitiua ē altera nā. qꝛ ius fa
cit ⁊ originē creat. tex. ē sing. in. l. i. in fi. ff. de libe. agnoscē.
¶ Adde ꝙ nullus hñs canonicū igressuꝫ ad titulū ⁊ pos
sessionē ē intrusus nisi sit depositꝰ vt hr̄ticꝰ vel ꝑ sniaꝫ su-
perioris qꝛ depositio mutat cāꝫ possessionis d aliq̄ i nullam
siue de canōica in abusiuā ēt si de fcō possessio ꝯtinueẜ sꝫ illi
qui nūq̄ꝫ habuerūt canōicā possessionē qꝛ nō intrauerūt per
hostium dicūẜ intrusi. tñ ꝯfirmatio supioris administratio
nē eoꝝ tueẜ fauore eccl̄e ⁊ ꝯ̄hētiū secū qꝛ nō expedit eccle
sie in oi ꝯtcu de iuris apicibꝰ disputare ⁊ qꝛ exercitiū pos
sessiōis ē sicut quoddā ire ⁊ agere ꝙ ꝯpetit ex nā posses-
siōis. ¶ Sꝫ hic q̄riẜ quare tenenẜ fcā barbarij. rñ. rẜ quia
ꝑfectus ꝓtorio ꝯfirmauit vel qꝛ nō indiguit ꝯfirmatione
qꝛ totus ꝓpsius cū eligit hꝫ Inn. ¶ Sꝫ si ad exercēdū iu-
risditionē nō sufficeret possessio colorata seq̄reẜ incōueniēs
ꝙ interim in re publica ius nō reddereẜ ⁊ fieret spelūcha
latronū. Oportuit ergo mediā iuris dispositionē inueni-
ri ꝑ emergētes casus q dilationē nō recipiūt ⁊ nō expe
ctāt plene discussiōis euētū sup ꝓprietate ipsius iurisditio
nis istud ē nālr̄ certū ꝙ facte cāe. v̄bigr̄a. si latro interim
suspēsus est nō pñt retractari qꝛ nō pñt reduci in pristinū
statū nisi forte quo ad famā ⁊ bōa ⁊ testamenta q̄ nō fiūt
in vita irrita si dānatio est irrita. ff. de iniusto testō. l. siqs
filio. circa mediū. vñ nō oēs trūcati capite sunt intestabi-

Omis. n. itrusus ē eiciendus sicut lucifer ⁊ armis opmēdus si ñ vult parere iustitie. vid que scribit Feli. in. c. cū nobis. col. iij. d ꝑscrip. ⁊ ibi ēt hēs an li citū sit subditis interficere dominum eos iniuste opprimētes.

les sed solūmō q a ꝯpetēti iudice qualis nō ē ille q appa
rēter ꝛ existēter ē tyrānus siue itrusus.vt.ĩ.eo.c.venera-
bilē.ꝛ.l.ij.ff.de penis.¶ Quero qd de falso ꝑcuratore.nun
qd ꝯfirmatio iudicis tueat͂ fcā ipsius.rñ.nō ptinet ad iu-
dicē ꝯfirmare ꝑcuratorē sȝ si obiceret͂ declinatoria posset
sup ea ꝓnūciare q2 h̄ regrit nā istius articuli emergētis ꝛ
p̄iudicaret dño abūti.vt.ff.de ꝓcu.l.abñti.si hȝ quale q̄le
mādatū vl̄ habuit iaȝ sȝ si ē funditus falsus ab origine ta
lis iterlocutoria nō p̄iudicaret dño abñti.¶ Sȝ quid in
teste pone ꝙ obijcit͂ ei infamia iudex hoc nō discussio de-
creuit sȝ ratū habitu͞z.rñ.ambitiosuȝ est decretuȝ ꝛ nō vȝ
q2 hoc ē in iudicis arbitrio.¶ Itē offiñ testis non orit͂ ex
publico officio ꝓprie stricte sumpto vocabulo.ſm Inno.
¶ Cꝫ mō dubirat͂ si papa ē intrusus tñ hoc ē dubiū vtꝝ
valeāt gesta p eū.dicit Inn ꝙ nullus intrusus pōt exerce
re spūalia.lȝ cōis opinio laboret ꝑ ipso vñ lȝ interim cō-
ueniētib⁹ oculis trāseant⁹ tñ decreta vitate qcqd ad spūa
lia ptinet cassabit͂ ꝛ ēt alienatōes tpales ꝛ oēs sñie ab eo
ꝑlate ꝛ ꝓcedētes tāq̄ȝ a iudice incōpetēti imo tāq̄ȝ a fal
so iudice late.Adde qȝ no.xxiiij.q.j.in sūma.¶ Sȝ qd si
duo admistrāt in ꝯdictōe adinuicē.rñ.ꝑualet id ꝙ fit a
legitimo ꝑtore.Et no.ꝙ lex barbari⁹ ꝛ sfiles hñt locuȝ in
oi iurisditōe volūtaria pp ꝯsensuȝ ptiū ꝛ q2 tractat͂ de mi
nori p̄iudicio ꝛ in oi officio iudicis ſm Inn.¶ Et no.ꝙ
de officio testis ñ regrit͂ q̄si possessio nisi labia sua.ꝛ iō ñ
pōt agere ius sibi eē testari licere ꝛ idē in tutore ꝛ ꝑcura
tore q2 vbi nulla pcipit͂ vtilitas ibi nulla ē possessio q2 nul
lus fructus.in magr̄atib⁹ aūt ꝛ tabelliōib⁹ repit͂ q̄si pos-
sessio officij ꝛ maxie in magr̄atu q hȝ sedē sibi deputataȝ.
a ¶ Vide p Feli.in.c.cū.m.ferra.col.iiij.ď cō stitu. Nā sedes idē ē ꝙ pedū positio ergo ꝓprie ꝯpetit posses
sionis diffinitio.¶ Canonia ᵃ est ēt qd incorpale ꝛ tamē
possidet͂ p stallū in choro ꝛ locū in caplo.Et idem in alijs
iuribus q̄ hñt in se realitatē.Nam ꝛ vēdicari pñt ꝛ finis
realis iudicij est ꝯsequi possessionē vel quasi.vt.ĩ.de resti.
spo.c.sepe.¶ Itē vsufructus quasi possidet͂ sȝ dñium non
quasi possidet͂ q2 possessio ꝛ dñium sunt due res sepate.ꝛ
q2 nō distingueret͂ possessio a dñio si vnum eēt in altero.
¶ Itē supposita possessiōe dñij excluderet͂ rei vēdicatio
que ꝑ re corpali possessori nō dat͂.¶ Itē ois possessio dȝ
aliqd opari alioquin frustra eēt inuēta a legislatoribus.
b ¶ Quod in.l.ñ cauet͂ in pratica ñ habetur. ¶ Itē ꝙ in.l.nō ᵇ cauet͂ in practica nō habet͂.¶ Pater
ex p̄dictis ꝙ alieno nomine exercet͂ ñ possidet͂ nec p̄scri-
bitur sȝ vbi ex officio resultat vsufructus vl̄ quasi ideo pos
sidet͂ ciuiliter alias non p̄scriberet͂.vt.ff.de mino.l.ait pre
tor.§.iteȝ ait.ꝛ.l.j.ff.ex qui.cau.ma.¶ Preterea in rebus
corpalibus cadit plena ꝛ vera possessio ꝛ vbi est veritas
ꝯfundit͂ iō ꝙ imaginatium ē.ar.ff.de fideiusso.vranius.ꝛ
l.generalr̄.ff.de lib.ꝛ post.l.filio quē pater.simile habem⁹
ꝙ supueniente dñio cessat publiciana.q2 perfectum facit
cessare imperfectum.ff.de peti.here.l.ꝛ nō tm̄.§.ꝙ si ꝑ ēpto
re.¶ Ex p̄dictis no.magnum cōmoduȝ quasi possessio-
nis q2 auctoritateȝ prestat in iurib⁹ que pro incorporali-
bus exercent͂.vt.ĩ.de iurepa.c.ꝯsultationibus ꝛ plena ꝓ-
batio tituli nō requirit͂ q2 in possessorijs si aliqñ oporteat
allegare titulū sue possessionis.vt no.in.c.j.de reg.iur.lib.
vj.tamē nō dȝ exquisite ꝓbare.ff.si seruitus vendicet͂.l.si
cui.§.sed si queritur.

¶ Preterite.

Pro intellectu isti⁹ capituli.vi-
de qȝ no.ĩ.e.c.cupiētes.in vlt.gl.ꝛ in gl.ē er-
go canon.li.vj.¶ Expēse necessarie q̄s facit
caplȝ vacāte sede ꝑ negocio electōis p̄lati debēt restitui
de bonis p̄lature dūmō redditus p̄lature siue dignitas ñ
sint ab impedientibus vsurpati.h.d.¶ No.ꝙ lȝ iterduȝ
aliqui extra capl'm habeāt vocem negligēdo iñ ꝯfirma
tōem electōis petere nō pñt nisi essent ꝑcuratores capi-
tuli ꝛ si hñt mādatū ad petēdū ꝯfirmationē videnit hic
vsq̄ȝ ad finaleȝ p̄secutioneȝ.vt.ff.de ꝑcur.l.q ꝑcuratorem
dat.Et interim pcipiūt fructus suoꝝ bñficioꝝ ac si reside
rent.ĩ.e.c.cū non deceat.li.vj.ꝛ vide qȝ ibi no.in vlt.ꝛ ibi
gl.dicit ꝙ cessante statuto iurato durat iuramentū.in.vj.
propria.Ibi statuimus.innuit ꝙ ante hanc decretalem
non erat prouisum de tali restitutione expensarum.Ibi

necessarie.si modicum plus expenderetur bona fide etiaȝ
illud deberet restitui.arg.ff.de cōdi.ꝛ demō.l.quāuis.sed
que erat rō dubitādi.rñdeo q2 nō videbat͂ ꝙ prelatus qui
nōdum erat formatus siue fundit⁹ in eccl'a possȝ obligari
sed ad hoc tacite rñdet lr̄a q2 dignitas obligat͂.Ibi dum
dicit patriarchat⁹.qui ē interiȝ in ecclesia habitu.¶ Itē
q2 negociū videbat͂ eē cōe ꝛ capl'm videbat͂ prosequi cōe
iteresse suū ꝛ patriarche.ergo cōibus expēsis.ff.de nego.
ge.l.qui aliena.§.fi.ꝛ rñdeo ꝙ pĩcipalr̄ istud negocium
ptinet ad electū potius q̄ȝ ad eligētes ꝛ id quod pĩcipa
le ē p̄ualet.¶ Preterea futur⁹ hīs obligat͂ ex negocio ge
sto.Interim.ff.de nego.gest.l.cum pr̄.§.curator.Ibi red-
dant͂.no.ꝙ inter p̄latum ꝛ capl'm cadit nālis ꝛ ciuilis ob-
ligatio vel saltim vinculuȝ qȝ officio iudicis exercet͂.nam
hic nō exercet actio negocioꝝ gestoꝝ q̄ ē de iure antiq̄ssi-
mo eū statū istius decretalis sit ius nouuȝ.hoc tȝ hic Inn.
Ibi vsurpet͂.no.ꝙ qñ qs occupauit vel vsurpauit quātuȝ
sibi debet͂ ipso iure fit compēsatio.sed gl.dicit ꝙ occupās
vel vsurpās dȝ cadere a iure suo.ꝛ sic ius suū perdit ꝛ oc-
cupata restituit.Nam punit͂ ex eo ꝙ sibi ius dixit.quod
nō vi verū q2 nō iteruenit ius vel metus.vt.ff.quoꝝ lega.
l.j.§.redigunt͂.¶ In glo.sic patet.ibi moderate.licȝ istud
verbū sit notabile tñ nō est necessariū supplere.q2 lr̄a di-
cit expēse necessarie at nō sunt necessarie q̄ sunt supflue.ff.
de neg.ge.l.sed an vltro.§.j.vbi tex.no.¶ Quero quid si
bona p̄lature nimis grauarent͂.rñdeo ſm Host.canonici
debēt cōtribuere.q2 istud ē caritatiuū subsidiuȝ.¶ Que
ro qd si ꝑcurator capli erat māsionari⁹ curie ꝛ q2 residēs
alius fecissȝ expēsas.rñdeo has nō recupat.at.ff.de pe.he
redi.l.sed si lege.§.quod aūt.ff.fam.her.l.ex parte.sȝ qua
ten⁹ plus ipedit repetit.¶ Sȝ nūquid iste ꝑcurator pos-
sit petē salariū.rñdeo nō.q2 officiū ꝑcuratoris dȝ esse gra-
tuitū.vt no.ff.de ꝑcu.l.j.nisi salariū essȝ ꝯsuetum vel expsse
statutū.C.loca.l.lȝ.ff.ad muni.l.ticio.ꝛ.l.j.ff.de var.ꝛ ex-
ordi.cog.l.j.¶ Quid si procurator succubuit ĩ cā.rñdeo
nihilomin⁹ repetit expēsas si fecit eas de cōcordi delibe-
ratiōe capli.al's non.sed sibi imputet q2 inutilr̄ gessit.ff.de
neg.ge.l.sed an vltro.§.j.Nam ecclesia equiparat͂ pupil-
lo.vt no.ff.eo.ti.l.si pupilli.in pri.§.i.Tu dic vt no.ĩ.eo.cu-
piētes.§.fi.in vl.glo.ꝛ sic nō ob.ff.iudica.solui.l.iam tamē
.§.i hac.¶ Quero quid si iste procurator erat podratic⁹
ꝛ nō poterat ire nisi eques.vel erat nobilis cui nō dcebat
ire pedes.respōdeo totum hoc dicit͂ expēsa necessaria.vt
ff.mandati.l.idemqȝ.§.idem labeo.vbi glo.no.¶ Que-
ro an quilibet possit prosequi negocium electionis patri-
arche vel episcopi.respōdeo nō sed solum capl'm vel eius
nūcij.vt pȝ in lr̄a.sed si alius immisceret se non posset agere
conditione ex hac decretali ſm Innoc.rō quia nō habet͂
ius experiēdi.iō ꝛ male inchoat ꝓcessum.vt.C.qui tuto.
dari pos.l.in vniuersis.¶ Quero an expēse scripturarum
sint expresse necessarie.rñdeo sic.vt no.C.de iure delibe.l.
fi.§.in computatiōe.¶ Item expēse que fiunt in famulis
necessarijs sunt necessarie.vt.ff.de iudi.l.nō alias.¶ Iteȝ
expēse ēt preparatorie electiōis veniūt reficiēde.arg.ff.de
cōdi.ob cām.l.si pecuniā.in prin.Et no.ꝙ istud capl'm re
quirit duo.s.ꝙ capl'm deliberauerit super ꝓsecutione fien-
da ꝛ p quem fiet.l.nulli.ff.qȝ cuiusq̄ȝ vniuer.ꝛ ꝙ eligētes
sint eam prosecuti petēdo cōfirmationē ꝛ eam spectando
ſm Io.an.ꝛ alios.qui nō videt͂ cepisse qui destitit.vt.C.ď
iudi.l.rem nō nouam.§.fi.ꝛ.ff.quibus ex causis in pos.ea.
l.ij.§.fi.ꝛ.ff.de bonis liber.l.qui cum maior.§.accusasse.ꝛ
l.in seruitutem.§.perijsse.vel dic ꝙ ad totale interesse ex-
pēsaruȝ nō pōt agi nisi completo negocio sed ad particu
lare interesse cum expense dictim fiant bñ tenetur propri-
um p̄rimonium p̄riarchatus ꝛ capl'm sua auctoritate de
ꝓprijs bonis patriarchat⁹ pōt ipsas pcipē palam ꝛ bona
fide non clam.ff.de admi.tuto.l.non existinto.C.de ꝯhen.
emp.l.cū hȝ.ff.de admi.tut.l.quotiēs.§.sicut.ff.ď cōtrahē.
emp.l.fistulas.§.fundū.ꝛ sicut gestor negocioꝝ imputare
pt h̄ dño.ff.de neg.ge.l.q aliena.in pri.h̄ tenet Inn.gl.Ac
cur.dicit ꝙ q aliū ďfendit dȝ facē sumpt⁹ litis.ff.ex q.cau.
in pos.ea.l.ij.§.ďfendi.qȝ verꝝ est ad hūc itellectū ꝙ nō dȝ
spectare ꝙ dñs mistraret ei.tñ repetit a dño.vt.ff.iud.sol.
l.iam

l.iam tñ.§.pe.nisi esset ꝓcurator ꝑpetuus in rē suã.vt no.ff.de impēsis in reb⁹ dota.factis.l.j.ꝛ.C.mãda.l.ꝑ diuersas.¶ Quero ꝓsecutor electiõis repetit sumpt⁹ vt h.sed nūqd eꝫ īpugnator electionis q facit electū cassari repetet sumptus suos.ar.ꝙ sic.J.de accu.c.ex pte.ꝛ qd no.ff.de inoffi.te.l.si instituta.§.j.ff.de adul.l.si postulauerit.§.iubet.qd verū est si ꝓsecutus ē vtilitatem ecclesie ꝛ nō singulare interesse.ar.ff.de cap.l.mulier in opus salinaꝝ.

c **Tam post petitam.** Electio post collationē ex īteruallo celebrata nō valet. Itē nō debet qs prius ꝙ̄ eligat̄ consentire.h.d. Ibi instanter. no.ꝙ licentia accedēdi dꝫ cū instãtia peti ne videat̄ sine maturitate cōcedi. Ibi aliquandiu. No.ꝙ spaciū paucoꝝ dieꝝ generat interuallū. Ibi prius ꝙ̄ electus. No.consensuꝫ ꝑposterū vitiari facit.C.de heredita.actionib⁹.l.vt debitã. Ibi processu.no.ꝑꝑ inordinatuꝫ ꝓcessum aliqd cassari.¶ Itē no.ꝙ aliqd ē nullū plurib⁹ rationibus sic.C.de ꝯben.em.l.si mr̄.¶ Opponit̄ ꝙ modicū interuallū nō vitiat.vt.ff.d vsur.l.sciendū. Solu.ibi loquit̄ in alio casu in quo nō reqrit̄ act⁹ ꝯtinu⁹.¶ In gl.sꝫ nunqd.no.cautelã adhibēdã ꝑ electū vt anteꝙ̄ eligat̄ nō prebeat assensuꝫ qꝛ esset ambitiosus neqꝫ dissensum qa dissentiens nō est eligendus ſm Ber.

c **Constitutis.** Casus.breuis ē ꝙ monachus ī abbatem alterius monasterij assumpt⁹ ad electionē ī primo monasterio nō admittit̄ ēt si dicat sibi h indultū per abbatē ꝛ monachos prioris monasterij.¶ Casus.in terminis ē vacante monasterio sistanensi fuit electus abbas nō vocatis eboracēsi ꝛ sancti iosridi abbatibus q petebãt electionē dicti abbatis electi cassari in qua dicebãt se fuisse cōtēptos fuit mãdatū ꝓcuratoribus dcōꝝ abbatū ꝙ exprimerēt quo iure abbates deberēt interesse rn̄derūt qꝛ ita eis fuit cōcessum ab abbate ꝛ ꝯuentu mōasterij sistanēsis vt hr̄ent vocē ī.c.eodē. papa dicit ꝙ ista rō ē friuola.ꝛ iō dictis abbatib⁹ īponit silētiū.¶ Si frater minor vl̄ ali⁹ mēdicãs fact⁹ est epūs an remaneat frater minor.gl.dicit ꝙ sic.J.e.quorūdã.sup verbo iudicãtiū li.vj.¶ Alij ꝯ̄ qꝛ ꝛ si habitū retineat ꝓfessionis tñ pōt sibi acqrere propria qꝛ epālis dignitas liberat eū. Sꝫ nūqd ꝯstituti in minorib⁹ pñt ditari de pr̄imonio crucifixi.habes.J.eo.cū ex eo ver.ne sicut li.vj.vbi tex.ē no.J.e.ti.c.cōmissa.§.ceterū.eo.li.¶ No.hic ꝙ rō libelli idē ē ꝙ actio ꝛ sicut inepta expressa ī libello vitiat libellū ita friuola rō adeo ꝙ sine alia discussione silētiū imponit̄ ſm Ber.¶ Sed quero quare rō ista erat friuola.rn̄deo qꝛ erat ꝯ̄ ius. Nã nō pōt qs eē monachus simul in diuersis mōasterijs nec monach⁹ ī vno mōasterio ꝛ abbas in alio nec eē ī duob⁹ collegijs regularib⁹.¶ Oppo.isti abbates erãt in possessione ergo debuerunt vocari.rn̄.īpossibilis possessio nō ē possessio.¶ Opp.qꝛ pōt induci ꝑ ꝯsuetudinē vt vocet̄ aliquis de extra collegiū.sol.imo nō pōt regularis eligi noīe suo extra mōasteriū. Not.ꝙ q petit aliquē actū cassari ille dꝫ ad iterrogationē ptis vl̄ ad iussuꝫ iudicis exprimere cãm cur dēat cassari ꝛ si nullã vel friuolam exprimit statim imponit̄ ei ꝑpetuū silentiū ꝙ hꝫ vim diffinitiue nec ē opus ꝙ lis ꝯtestet̄ vt ad hãc quasi diffinitiuã veniat̄ qꝛ est articuluꝫ iuris ꝛ de iure.ar.ff.de aucto.l.defendente.¶ Ultimo no.ꝙ egresso de monasterio nō potest reseruari confraternitas.

c **Ecclesia vestra.** Electio q̄ fit a maiori pte toti⁹ capituli nō tꝫ ēt si fiat a maiori pte ptiuꝫ ꝯpatiōe minoꝝ.ꝛ ista ē regula multū notabil̄.¶ Un̄ in electionib⁹ clericoꝝ nō sufficit maiorē ꝑtem duaꝝ ptiuꝫ consentire nisi sit maior ps omnium de caplo.¶ Sed in electionib⁹ laycoꝝ glo.notauit ꝯ̄riuꝫ in l.nulli.ff.qd cuiusqꝫ vniuer.no.verbigra. Quindeciꝫ erãt electionarij fuerunt oēs vocati.x.tñ venerūt sufficiēt sex de istis.x.qꝛ qui non venerūt se ab eligēdo fecerunt alienos sic itelligit̄.l.ij.C.d decu.ſꝫ Accur. Et si venissent.xij. sufficerent.vij.qꝛ sufficit maior pars ptiuꝫ ſm ius ciuile.

¶ Pone in collegio sunt.xxix.eligūt.a.quattuor.b.septē c.nouē.certū ē ꝙ isti nouē faciūt maiorē numerū ꝯparatiue sꝫ nō ꝯplectiue. Certe nulla istaꝝ electionū valet.ꝛ h dicit istud caplm̄ ꝛ facit.S.eo.cū in cūctis. Ibi deportationis solēnitas.i.ad sedē:puta qꝛ in sede posuerūt eū cū magna solēnitate qꝛ honor nō facit quē ꝑlatū sꝫ canonica electio cū ceteris reqsitis.ff.de decu.l.haberemus. Sꝫ qd in patronis vtrum sufficiat maior pars duaruꝫ partiū dicūt quidem sic in patronis laycis.secus in clericis.vel dic valere dūmō clerici hēant ius ꝓñtãdi vt singuli nō vt collegiū.vt h.ar.ꝙ nō vꝫ nisi oēs sint ꝯcordes.vt no.ff.de serui.ru.ꝓdio.l.ꝑ fundū. Sꝫ ibi loquit̄ in iure qd coheret corpori rei cōis in quo melior est ꝓhibētis ꝯditio.vt.l.sabinus.ff.cōi diui.dūtñ ꝑ talē ꝓhibitionē nãlis vsus rei nō impediat̄.vt.ff.de vsufruc.l.arborib⁹.§.nauis.¶ Et no.ꝙ glo.tria dicit hic.primo ꝙ vbi nō ē ꝓ̄ncipiū ibi nō tꝫ qcqd seqtur ꝛ ꝙ electio nō pōt hr̄e ꝓ̄ncipiū sine possessiōe.scdo dicit ꝙ possessio⁹ acqrit̄ sine traditiōe.vt.S.de ꝯsue.c.ex lr̄is. qd est verū iterueniēte fictōe legis vel statuti vel cã possessionis mutata ꝛ ī aliū trãslata ꝑ ꝯ̄ctum vel alio mō a lege inuēto.C.de dona.l.qsqs.ff.d pac.l.ab emptione.ff.d acq.pos.l.ꝙ meo.ff.de ꝯben.emp.¶ Quero qs dicat̄ ecclesiã pacifice possidere.rn̄deo ꝙ possidet pacifice tpalia ꝛ spūalia.vel spūalia tñ vel maiorē partē.vt no.J.e.c.cōmissa.li.vj.in glo.qd si.ꝛ ar.ff.de ꝯhē.emp.l.domū.qd est bñ notandū.¶ Tertio ꝛ vltimo dicit ꝙ qdaꝫ sunt ꝓ̄ncipalia.ꝛ ꝓ̄cipua sine qb⁹ electio nō valet.s.inqsitio votoꝝ publicatio collatio ꝛ incōtinēti facta electio ꝛ scriptura.¶ Ultimo pro intellectu huius.c.vide.J.eo.si cui eligēdi.lib.vj.in tex.ꝛ glosis suis. Bal.

a ¶ Uide pulchraꝫ.q. quã format Bal.ī rub. de cã pos.ꝛ proprie.

c **Tam in magistrum.** Nō professus regulã mōachalē seu regularē in abbatē assumptus dꝫ remoueri qꝛ nō dꝫ in magistrū assumi q formã discipuli nō assumpsit.ff.de vbo.sig.l.qb⁹ ꝓ̄cipua.¶ Est.n.ꝑposteꝝ ꝛ īpossibile ꝓ̄us docere ꝙ̄ doceri. Dicit Aristo.ꝙ ꝓpriū sapiētis ē docere ꝛ alteri⁹ doctrinã nō spectare primo methaphisice.q nō ē ꝑ expiētiã regule ꝓbat⁹ nō dꝫ eligi in abbatē.S.e.c.officij.¶ In glo.ꝓfessio.no.ꝙ expressa ꝓfessio dꝫ fieri per scripturã idē no.J.e.nullus.li.vj.intelligo publicam vl̄ priuatam scripturaꝫ manu propria que nō requirit exquisitas solēnitates publicoꝝ instr̄oꝝ.verbigr̄a.si nō ꝯtinet diem pōt suppleri ꝛ ꝓbari dies ꝑ testes si tpis questio vtit̄.vt.ff.de pigno.l.cū tabernã.§.idē quesijt.iō aūt requirit̄ scriptura ad ꝑpetuã rei fidē.vt.C.de testa.l.iubemus.§.ne aūt.ꝛ.ff.de pig.l.ꝯhit̄ qꝛ ꝓfessio monachoꝝ vel canonicoꝝ regulariuꝫ est multū ꝓiudicialis qꝛ mutat statum.vt no.ff.de minori.l.si ex cã.§.papinian⁹.¶ In gl.qꝛ ibi qꝛ dispar.dic vt.J.e.ti.c.j.in cle.¶ Extra quero vtꝝ ꝑ mōachatū ꝑdat̄ feudū militis. Sol.dic vt in.c.j.de eo qui arma bellica depo.col.x. Et dic ꝙ si reqrit seruitiū militare nō cuꝫ trãsit ad eccl̄aꝫ. Si autē ē tale seruitiū qd possit decēter ꝑ eccl̄aꝫ ꝓ̄stari.dicit gl.ꝙ eccl̄a hētur loco filij saltē īstituti d re certa d qua querit.vt no.ff.de ver.ob.l.si ita qs.§.ea.l.vbi gl.sing.est.dic vt ibi ꝑ doctores.¶ Sed an ꝑ monachatum desinat esse de genere militari.dic ꝙ nō qꝛ iura sanguinis sunt immutabilia ꝛ qꝛ istud accidēs nō est nãe ꝯ̄riuꝫ.vt.S.e.c.officij.ꝛ.J.de ꝓ̄bē.c.j.¶ Pone vidua ingredit̄ religionē.nunqd mōasteriuꝫ in dote eius repetēda habebit priuilegia que soli mulieri ꝯpetunt vl̄ ꝙ nō.vt.ff.de ritu nup.l.nō soluꝫ.§.si puelle.lꝫ eniꝫ mōasteriuꝫ habeat̄ loco filij hoc non sufficit qꝛ reqrit̄ ꝙ sit filius illius mr̄imonij.ꝛ sic duo reqrunt̄ ꝙ sit fili⁹ ꝛ qd sit illius mr̄imonij ꝙ de mōasterio dici nō ꝑt qꝛ hec cōcomitãtia ī monasteriū nō cadit.vide qd no.ff.so.ma.l.ēt.¶ Sꝫ nunqd monachus ꝓ̄mogenit⁹ succedit in regno vl̄ ꝙ sic.qꝛ vt dixi monachat⁹ nō tollit gratiaꝫ originis.ar.ff.de capi.dimi.l.tutellas.¶ Iteꝫ gratia polli non tollit bñficium fori.l.deo nobis.C.de epi.ꝛ cler. In ꝯ̄rium vꝛ̄ qꝛ non pōt hēre ꝓpriuꝫ ꝛ regimē non ꝑt esse cōmune.ꝛ ideo eo tãquã subducto de medio succedit ali⁹ capax.ꝛ si nemo sit magnates regni eligent regem ꝛ imperator vel papa confirmabit.vt in.c.venerabilē.S.e.ꝛ.c.

grandi.de supplen.negli.pla.li.vj.& in.c.lz.de voto.

Cumana. Electio facta a maiori pte totius capituli vel in qua ē omissa collatio nō vz. Et diuiditur in duas ptes. Pria ps narrat fcm̄ electionū. Scda illud irritat. rōnem ponit & electores punit. scda ibi cū decem & octo. ¶ Casus. Talis fuit cumana eccl'a viduata die ad celebrādā electōem statuta tres abbates q voces habebāt cū canonicis ceperūt de electōe tractare supuenerūt capellani & clerici ciuitatis ptendētes se debere interesse & hr̄e voces q fuerūt admissi sub hac ptestatōe. vz si de iure vl' de ɔsuetudine deberēt interesse. ¶ Alioquin vox ipoꝝ nō valeret tādē ad electōez fuit pcessuz i discordia qꝛ qdā elegerūt archipsbyteꝝ qdā archidiaconum. Papa ɔsiderauit ꝙ qꝛ clerici & capellani nō pbauerūt de iure vel de priuilegio eoꝝ voces n̄ pficinant qbus vocibus nō pficinātibus neutra electio puenit ad maiorez ptē. dicet aliqs imo pbauerūt se iterfuisse in duabus electōibus pcedētibus & qd dederūt scrutatores. Papa dicit ꝙ hec pbatio ē imꝑfecta qꝛ p hoc nō ɔstat eos elegisse. ¶ Itē nō ɔcludit de iure qꝛ nō pbauerūt ꝺ priuilegio vel ɔsuetudine pscripta. ¶ Considerauit ēt papa ꝙ fuit omissa collatio in cōi post publicatiōem scrutinij & si fuit pcessuz ad electōem ꝯ formā ɔcilij. & hac ēt rōne dictas electōes decernit inanes & priuat electores hac vice eligēdi ptāte. Ibi die. no. ꝙ capl'm dz ante oia statuere diē ad electionē celebrādā. Ibi pn̄tes. ɔcordat. C. ꝺ decurio. l. noiationū forma. li. x. & C. de sac. san. ec. auē. hoc ius porrectū. Ibi hr̄e noscunt. qꝛ nō negabat & erat notoriū. Ibi capellani. i. curati. Ibi clerici. s. non curati. Ibi dicētes. & veꝝ dicebāt qꝛ erāt in possessiōe. tn̄ ista eoꝝ possessio fuit interrupta p ptestatōem ɔriaz in qua interuenit ɔsensus qꝛ momentanea possessio de facili interrūpit psertim qn̄ nō ē fundata in iure cōi. ¶ Incorꝑalia hn̄t prescribi vt imobilia. vt no. in. c. ɔsultissimo. de rebus eccle. non alie.

¶ In gl. nā iura. li. vj. Ibi nō deberet. in hoc stat virtus ptestationis. qꝛ non soluz fuit ɔditionalis sz abnegatiua seu denegatiua. ¶ Cl'a non obstāte numero nō restrigit gratiā qn possit puideri vbi nō est numerus. vt plene no. in. c. fi. in gl. magna. de ɔces. pben. li. vj. qꝛ clausula non apponit ad restringendū sed vt addat. s. robur. illa gl. ē multuz no. mala electio siue specificatio ɔsumit lr̄as gnāles ad obtinēda bn̄ficia nisi fiat cum ptestatione. vt no. in. c. ij. in gl. fi. de rescrip. li. vj. qd tene mēti. non ois institutus in eccl'a cathedrali ē canonicus qꝛ māsionarij sunt instituti tn̄ nō sunt canonici. vt no. in. c. statutū. in pn̄. sup verbo canonicis. de rescrip. li. vj. vbi ē bona gl. Hic in ptestatione reqrit ɔsensus vtriusqꝫ ptis in delegatione n̄ reqritur vt no. in. c. iudex ad appellādū. de offi. dele. lib. vj. ¶ Uel ē rō qꝛ hoc hz delegatus a lege. vt ibi no. ¶ Sz qūo apparet ꝙ hic clerici & capellani ɔsenserint ptestationi canonicoꝝ. rn̄deo tacite rebus ipsis & factis. ff. de legi. l. de qbus. C. de substi. & insti. l. reprhēdēda. ¶ Itē clerici & capellani dicebāt se debere iteresse canonici negabant. de hͦ ɔtrouersia remāserūt in ɔcordia hoc modo ꝙ admitterent cū ptestatione. ꝺm Ber. Cuz. n. aliqs tibi ptestat nō sto tacit' qꝛ ɔsentire videris. ff. de no. op. nū. l. pto. §. adicit. in gl. ptim exꝑsse quā gl. no. ¶ De mā protestationū no. Jo. mo. & Jo. an. de reg. iur. c. in gnāli. li. vj. & Bar. in l. nō soluz. §. morte. ff. de no. op. nū. vbi late & solēniter tractat hāc mām. ¶ Fit autē protestatio qn̄qꝫ de aio qn̄qꝫ de actu. verbigr̄a. qn̄ aliqd pōt fieri duplici ɔsideratione siue respectu quo mēte fiat ɔsiderari puenit. vt. ff. ad exhiben. l. pe. Et si pōt fieri de iure non intelligit fieri ꝯ ius. vt ff. pro socio. l. merito. Istud genus protestatōis de aio qn̄qꝫ fit ad tollendū aium qui de iure psumeret. vt. ff. ꝺ acq. here. l. qui in aliena. §. celsus. ¶ Interdum fit cā tollende psumptionis hois. vt vbigr̄a. qn̄ actus est indifferens. tn̄ magis credit declinare ad alterā ptem ꝺm opi. discretorū viroꝝ & ꝺm materiā sic dispositā. vt. ff. de relig. l. & siqs §. pleriqꝫ. Aliqn̄qꝫ fit cā dubitatōis tollēde. & hec ē vtilis sz nō necessaria. ff. mādati. l. qui mutuaz. Aliqn̄qꝫ fit causa restringende duplicatis vt cum testator dixerit si cui bis legauero semel deberi volo. vt. ff. de lega. j. l. si ita scriptū. ¶ Aliqn̄qꝫ cā dilatōis inducēde. vt si testator dicit que legata pure legaui tali die deberi volo. ff. de le. j. l. talis scriptura. ¶ Aliqn̄qꝫ fit ad pindiciū excludēdū. nā melius est acceptare pbēdam cū ptestatōe qꝫ sine. vt no. in. c. ij. in fi. de rescrip. li. vj. ¶ Item siqs facit actū per quem cōsueuit induci litis ɔtestō & ipse vult ꝙ exceptiones declinatorie sint sibi salue pōt protestari se nō respōdere libello aio litem cōtestādi. tum qꝛ iudicium reddit in inuitum reꝫ aduersarius qꝫ iudex pōt cōtradicē. & tunc ptestō nihil operatur tanqꝫ repulsa. maxime si sit iuratū de calūnia ppter seruāduz rigorem iuramēti. vt dixi. C. de lit. contesta. l. j. ¶ Itē si reus respōdet libello negando ius vl' fcm̄ iudice sedente p tribunali. & aduersario pn̄te pt ptestari se tn̄dē aliis exceptōib' dilatorijs & ꝺclinatorijs dūmō actor ɔsentiat huic ptestōni & vr̄ ɔsentire ex quo fit apud acta si non ɔdicit. vt. l. si fideiussor. in prin. ff. qui satisda. cog. & l. cum ordimus. §. fi. ff. de fideiusso. tu. ¶ Ex quo eim pcedit i facto litis ɔtestāde p aliqd additū silentio inducit ɔsensus. ar. ff. ad mace. l. si filius. & qd no. in. l. quo eim. circa princ. ff. rem ra. ha. ¶ Itē no. ꝙ qn̄ alicui pidicat solo facio legis psumētis ɔsensum talis psumptio tollit etiaz si altera pte abn̄te qs ptestet. vt. ff. de decur. l. honores. §. si. que lex est ad hoc singularis valde ꝺz Bar. ¶ Et istā. l. allegat Inno. j. e. c. cū in genesi. Itē no. ꝙ iterdū ptestō tua aperit viā aduersario tuo. ff. ꝺ mino. l. emilius. Itē no. ꝙ a ptestōne sua nemo pōt recedē. C. de ānonis & tribu. l. fi. li. x. Itez no. ꝙ si monach' in pfitendo ptestet ꝙ itēdit retinē vsuz suorum bonoꝝ nō viciat pfessio. qꝛ nō ē ꝯ substantiā monachatus ꝙ nō hēat pprium sed solū ex ɔstōne eccl'e. hoc elegāter no. Archi. xxij. di. c. solet. ¶ Itē dicit glo. ꝙ ptestatio de aio pcedit in hoc casu duo possidēt. vnus nāliter alter ciuil'r. & ponam' ꝙ nāliter possidēs ciuil'r possidētez expellit de fundo cū ptestōne ꝙ nō intēdit eum expellere de sua ciuili sz de nāli vsu. Nam iure possessorio ē licitum possessiōe durāte ius sibi dicē sua auctē. qꝛ defensio ē. vt. C. qd cum eo. l. si seruus. hoc no. glo. ff. vti possi. l. si duo. in prin. ¶ Et predicta faciūt ad qōnem vasallus vel emphiteota nō pōt alienare[a]. i. vēdere & tradere dn̄o inconsulto & si hoc facit cadit de iure suo. nā pōt hoc piculū euadē p testādo & reseruādo ɔsensum dn̄i q nō intelligit dn̄m contēnere qui eius ɔsensuz reseruat. aliter nō facturus ego dico ꝙ in facti executōe. i. possessionis traditōe fit durior ɔdictio dn̄i. qꝛ forte vēdit potētiori vl' inimico dn̄i ꝙ hec ptestatio tanqꝫ fraudulēta vl' simulata nō valz. qꝛ nō ex bōa fide res gerit. vt no. ff. ꝺ verbo. obli. l. si ita quis. §. ea. l. sed si non essz processum ad actū facti sz statur in finib' verbi puta vēditionis & actus pcarij. tunc protestō essz valida & secura. ¶ Sequitur aliud mēbrum. s. quando protestō fit ꝺ actu. & ꝺ ista protestōne pz exēplum in nostro. c. & e. ꝺ consti. c. cum. M. ferra. & ff. loca. l. cum in plures. §. locator horrei. ¶ Ista siquidē protestō incepit a vbo & terminatur in facto. Et siquidē factum subsequitur ex interuallo nihil opat protestatio. vt. d. §. locator horrei. Si vō incontinēti tunc aut actus qui sequit ē contrarius & incompatibilis cū protestatione & abolita ē protestatio. non. n. valz siquis dicat p vba pn̄tis tēporis ptestor ꝙ id qd facio non facio. qꝛ iplicat ɔdictionē. vt. d. c. cum. M. ferra. aut ptestō non ē ois icompatibil' cū facto sz ē qdā ei' modificatio. & tūc vz ptestatio vt hic. qd ē itelligēdū si in tali ptestatione n̄ reqrit ɔsensus aduersarij. si. n. requirit tunc sine eius consensu tacito vl' exꝑsso nihil opat. vt hic no. p Ber. ¶ Et si qris quādo in protestatione requirit vtriusqꝫ partis consensus & quādo non. rn̄. quādo protestatio reddit in inuitum & qn̄ creditor ptestat ꝺbitori ꝙ soluat vl' dn̄s ptestat n̄ dn̄o ne emat. certū ē ꝙ nō reqrit ɔsensus aduersarij. vt. ff. ꝺ vbo. ob. l. inꝑ stipulantē. §. j. & ff. ꝺ vsuris. l. mora. nec valēt protestatio ꝺbitoris. in ɔrium qꝛ protestatio creditoris ē actiua & protestō ꝺbitoris ē passiua. & qꝛ debitor nō hz ius protestādi cū vinculo obligatōis sit astrictus. ar. ff. de ar. l. ne in ptāte. sic igit mora reddit in inuitū. ff. de ver. ob. l. ɔtinu'. §. cū qs. nisi debitor excuset ptextu legitie ignorātie. vt. ff. si cer. peta. l. qd te. vt qn̄ non ex

proprio

a ¶ Vide Jal. in. l. fi. col. pe. C. de iure emphi. & vide Fel. in. c. que in eccle. de cōstitu.

ꝓprio ꝯctu sed ex alieno tenet vt.ff.de reg.iur.l.q in alterius.nā in ꝓprio ꝯctu ñ ē tollerabilis oblivio vt.C.de contrahē.ꝛ ꝯmit.stip.l.magnā. ¶ Quedā ē ꝓtestatio i qua reqrit ꝯsensus alterius ptis.vt qñ tēdit ad ius alterius extermādū vel ipediēdū vt hic.qꝛ ñ dꝫ fieri iniqua ꝯditio vnius p alterū.vt.ff.de iur.ꝛ fac.igno.l.iniqssimū. ¶ Ex his apparet vtꝝ valeat ꝓtestatio ꝯ dicta nec ne. ¶ Itē p talē doctrinā qꝛ qdā sunt q̄ hñt eē vel ñ eē vel suspēdunt iterim de volūtate ꝓtestatio tm̄ vt aditio vel repudiatio hr̄ditatis vel deliberatō tacita dōatio ꝛ silia ꝛ i istis ñ ē aliō opus q̄ lex ꝛ nā rei reqrat.ff.ō reli.l.ꝛ siqs.§.pleriq3.ff.ad tre.l.qi poterat.ff.ō nego.gest.l.nesennius.ꝛ.ff.ad macedo.l.si filius. Et de istis notarius pōt eē rogatus a ꝓtestāte ꝛ dꝫ ꝯficere instr̄m altero ꝯdicēte.vt no.i auc.ō tabellio.§.nos aūt.vbi ē glo.sing. Itē quedā sunt ipotētia casuali tāq3 in mā prima p quā actus pōt reduci i materiatū qō pōt appellari mā scōa ꝛ in istis vꝫ declaratio volūtatis.ergo ꝓtestatio vꝫ tāq3 qdā specificatio.ff.de ꝯdi.ob cām.l.j.§.si paredi.ꝛ no.ff.de here.insti.l.iā dubitari. ¶ Hic q ea q̄ nō sunt arbitrij nostri p ꝓtestationē efficere non possumus. ¶ Sꝫ vbi electionē habemus ibi ꝛ ius ꝓtestandi ꝛ efficiēdi habemus ar.ff.de re.coꝝ.l.magis puto.§.si eo ꝛ.§.ptoꝛ. Puto q testator possit facere ne datis coheredis extranei vel substituti vulgaris ipediat existentiaꝫ sui hr̄dis sꝫ possit facere vt heres nō hēat ius deliberandi. Itē posset facere vt legatū ꝯditiōale transmittat ꝛ ecōtra q tacita ꝯditio ipediat transmissionē.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.l.i ꝯditionibus primū locū vbi tex.sing. ¶ Et ꝯclusiue q̄ sunt arbitrij nr̄i possumus in ꝓtestatiōe deducere ꝛ econtra q̄cūq3 nō sunt arbitrij nr̄i nō possumus arg.ff.fami.her.l.si filiā in prin. Nā nō possumus facere ne legū ꝑcepta habeāt locum in ꝯctibus nr̄is ꝛ vltimis volūtatibus.ff.de le.j.l.nēo pōt. ¶ Si clericus denūciat furē q furtū sibi fecit ꝑmissa ꝓtestatiōe q nō itēdit ad penā sanguinis ꝯ eū ꝓcedi nec eū puniri pena sanguinis.sꝫ cū emēdet sibi furtū siue dānū ꝛ q prouideat ne vlterius fur talia ꝑsumat ꝛ iudex ex mero officio ꝯdēnet ad furcā nō efficit irregularis.vt in.c.prelatis.de homi.li.vj. ¶ No.q ex officio iudex pōt punire criminaliter sꝫ sit actū ciuilr ad emēda.vt pꝫ ibi in v̄bo iustitia mediāte. ¶ Itē q nedū fur debꝫ ꝯdēnari de pñtibus.sed dꝫ facere caueri de futuris. ¶ Itē q protestatio ñ cōcludit iudici qn suū officiū possit exercere in his q̄ sunt meri ipij sꝫ decretalis is q eo.ti.dicit q si quis mādauerit aliquē pcuti sꝫ inhibuit occidi ꝛ mandatarius occidi excedēdo fines mādati tenet mādās q mādādo i culpa fuit ꝛ h̄ euenire posse dbuit cogitare. ¶ Et sic no.q si scim trāsgredit mādatū.qꝛ mādās dedit cām operā ꝛ occasionē rei illicite.ꝛ hꝫ i se principiū doli tenet mādās h̄ tñ casu ñ teneret ex ratihabitiōe si diceret ratū habeo qō pcussisti nō q occidisti imo de homicidio doleo.qꝛ qñ alr̄ ē i fcō q̄3 i ratihabitiōe nō nocet ratihabitio.vt no.C.de rei vē.l.si mater. ¶ Dicit Bar.q ille q vult ꝓtestari dꝫ sic ꝓtestari vt sibi credat.vt ipse no.ff.ō reg.iur.l.q in alterius. ¶ Et prio dꝫ legere instr̄m certificatoriū.ꝛ deinde ꝓtestari ꝛ ita dꝫ practicari.vt.l.nomen que res pig.ob.pol.ſm Bart.vel stare p illū aduersariuꝫ queminus certificet qꝛ latitās habet ꝓ p̄sente.vt.l.fulcinius.ff.ex qui.cau.in pos.ea. ¶ Item in ꝑiudicialibus ñ iuuat ꝓtestatio.vt no.in.c.grē ō rescrip.in cle.ꝛ in.c.vtq duas.de elec.li.vj. ¶ Itē ꝑsumit animus ꝓtestātis durare donec fiat actus nālis vel ꝑcise cōtrarius ꝓtestatiōi.ar.ff.de ꝓba.l.cū tacitū.ꝛ facilius ꝑsumit mutatō volūtatis si fit ex interuallo q̄ si fiat icōtinēti.vt dicit illa l.no.ff.ō ꝯdi.ꝛ demō.l.ñ ad ea. ¶ Contraria aūt sunt duplr̄ aut qꝛ simul stare non possunt.vt.l.pro suo.l.si ancillā.C.de fur.l.i.aut possunt simul stare sed non est verisimile vt.d.l.non ad ea ꝛ super impossibili non valet ꝓtestatio.quia iuo vel natura vel facti impossibilitas vel boni mores eā respiciūt ar.ff.de interro.ac.l.ꝯfessionibus.ff.de annu.lega.l.quitus mutius.§.fi. ¶ Insuper scias q qñq3 ꝓtestari ē necessariū.vt.C.q̄ res pigno.ob.pol.l.nomē.qñ q̄ sufficit sola ꝯscia aduersarij.vt.C. de transac.l.fi.que leges videntur adinuicē cōtrariari. Naꝫ lex nomē dicit q siqs [a] hꝫ nomen debitoris hypothecatū pōt nihilominus

Facilius presumit mutatio voluntatis si fit ex intervallo q̄ si fiat incōtinenti.

a ¶ Vide Alex. cōsil. xvij.i.et.ij. col.i.volu. lud.ro.cōsi. xxxvj.

solui hipotecāti nisi ꝓtestatio fit dbitori ne soluat ei ꝛ certificatus de ipsa hipoteca sꝫ lex ꝑallegata de trāsac.dicit qō sufficit sola scia. ¶ Sꝫ ꝯsidera qꝛ hipotecans remanet creditor directo ꝛ vtiliter.ꝛ iō pōt ei solui nisi hipoteca trāsiuerit in quasi pignus.i.in quasi traditionē qō fit p inhibitionē vel eqpollens.ar.C.de ꝑto.pig.l.j.ꝛ.ff.de lege comis.l.fi.qꝛ loquit in fisco cui nomē est tacite obligatū.ꝛ iō dꝫ ex pte fisci fieri sequestrū ꝛ preceptū.sꝫ lex vltia.ff.de trāsac.loqt in eo q cessit iura ꝛ retinuit directa ꝛ trāstulit vtilia ꝛ vtilis ꝑfert directe nisi in translatōe vtiliū interuenerit error.ff.ad treb.l.heres.cum debuerit. Nō ob.l.iij.C.de noua.qꝛ ibi loquit in mādato exercitij scō mixto fauore mādātis ꝛ mādatarij nō in cessione trāslatiua vtiliū actionū.ꝛ sic apud mādantē remāserunt directe ꝛ vtiles ēt in exercitio ꝑter illos tres casus.ꝛ vide.l.si partē.§.j.ff.quē ad.ser.amit.ꝛ.ff.de lega.j.l.nō quocūq3.§.qui gaium. Amplius quedā sunt ꝓtestōes inducte ad obuiādum.vt denūciatio noui opis ēt p ꝓcuratorē fcā acqrit dño ipso iure qꝛ ex ꝑiacēti mā in ꝑsona dñi deducit in actū forme.vt.ff.de ꝓcu.l.ꝓcuratorē nō semper. ¶ Quedā sunt ꝓtestatōes inducte ad releuādū seu reseruādū.vt est illa saluo ꝛ reseruato.ff.fa.her.l.itē labeo. ¶ Et illa saluo iure addēdi ꝛ diminuēdi que ꝯsueuit apponi in libellis ꝯuentionalibus de re iudi.c.abbate.lib.vj.ꝛ illa nō astringēs se ꝛc.q̄ ꝯsueuit apponi in articulis que tñ ꝓtestatio qñq3 vitiat.vt in.c.is qui ꝯtra.de ele.li.vj. Hec eniꝫ ꝓtestatio cōsueuit fieri in copulatis vel qualificatis obiectibus. Naꝫ qualitates vna cū subiecto reglr sunt ꝓbāde nisi detrahātur de libello vel articulis.ꝛ ēt aliqñ pñt detrahi vsq3 ad sniam qñ sunt potius additōes q̄ q̄litates.vt no.ff.de noxali.l.in delictis.§.si detracta.ff.de re iudica.l.mileo.§.x. ¶ Porro nā noxalis actōis hec ē q ꝓcedit libellus sine adiectōe aliqua ꝛ p specificationē subsequētem trahit ad subsecuta ꝛ si nō ꝓbet q̄litas scietie que ē extra rē ꝛ nō ingredit formā delicti sꝫ ē quedā mēsura exequendi. Unde nō ꝓbata hac addictōe vel si eēt ꝓbatū ꝛ renūciatū huic qualitati.nō tñ absolueret reus a toto sꝫ a tāto.ꝛ idē si eēt ꝓbatū delictū ꝛ nō scia dñi qꝛ hec qualitas siue modus agēdi apponit ad agendū nō ad ꝑimēdum.de eo igit qō est ꝓbatū dꝫ ꝓnūciari ꝯdēnatorie qꝛ libellus trahit ad ꝓbatōes si pōt eis adaptari.alr̄ nō qꝛ imputet sibi ineptus libellator.vt no.in.l.qdā.ff.de in rē verso. ¶ Quedā ē ꝓtestatio itroducta ad interrūpēdā prescriptionē q̄ pōt fieri ad domū.qꝛ fit pp absētiā aduersarij.C.de ān̄a.excep.l.vt ꝑfectius.ꝛ talis ꝓtestatio dꝫ per scripturā intimari.vt in.c.cū de ele.in cle.qdā est ꝓtestatio hoc mō ꝓtestor me ꝓtestari.i.denūciare nō posse.ff.de no.op.nun.l.de pupillo.§.siquis ipsi pretori.ꝛ interdum succedit loco appellationis.C.de his q pp metū iudicia nō appellauerunt.l.fi. ¶ Itē q ꝓtestat q nō ꝯsentit i iudicē tanquā verus ꝯtumax nō videt ꝯparuisse vt hic elegāter no. Inn.nisi addiciat v̄bū nisi inquātū debeo [b] de iur. Aliqñ ꝓtestatio valet ad excludēdū vitium duplicitatis.l.j.qō aūt.ff.quoꝝ lega.cū si. Necessaria est ꝓtestatio siqs vult p eā fcm̄ aggrauare.ꝛ hec dici pōt ꝓtestatio aggrauatoria.ff.ō adul.l.denūciasse. ¶ Itē alia est ꝓtestatio cū iure offerēdi que reqrit pecuniā.tūc paratā hec oblatio est liqda sꝫ ꝯsignatio nō sit facta.ff.de rescin.vē.l.fundus.C.de distra.pig.l.si residuū.ff.de publi.l.fi.§.siqs ꝓcessus. Alia protestatio est ꝑfunctoria nō realis vel nō est fca debito loco ꝛ tpe.ꝛ ista nō valet.ff.ō solu.l.si soliturus. ¶ Quero an ꝓtestās possit renūciare ꝓtestationi.ꝛ dic q sic nisi ꝯtineat criminis vel status diffamationē.C.de inge.manumis.l.diffamari.vel nisi intersit aduersarij rōe interesse vel pene.ar.eoꝝ que no.in.c.si forte.de elec.li.vj. ¶ Siqs protestatur ꝓcuratorio noīe dꝫ ostendere mādatū si ab eo exigat alit si aduersarius tacet sibi imputet.ff.depositi.l.siquis insiciatus.ꝛ.ō.eo.c.quia ꝓpter. Nam procurator nō tenetur docere de mandato postquā est processum vel conclusum in actu nisi velit ad vlteriora procedere.vt no.in.c.j.in gl.vbi eniꝫ de elec.lib.vj.ꝛ tunc expelleretur ab actibus fiendis non a factis nisi ex officio iudicis.ꝛ ibi glo.singula. ¶ Siqs protestet ne qs faciat q de iure pōt alr̄ facere.

Protestationes inducte ad reservādū q̄ fit.

b ¶ Vide pulchr ꝯsi. per.ō anch. in consi.suo xxxiij.incip. p statutū.ꝛ vid late Iaso. mai.in.l. ait ptor.§. j.col.iij.ff.ō iureiuran.ꝛ vnuꝫ verbū p selī.i rub. ō foro ꝯpe.

tñ aliter nocet ⁊ si ꝯ̄stat tenet faciens.ff.de le.ꝓstan.l.viri
lis.§.si adierit.⁊ ibi sing.no. ¶ Quedā pñt fieri añ ꝓte-
statōem ⁊ nō postea.ff.de vsufruc.le.l.bis. De materia ꝓ
testatōis.no.Arch.xxvij.di.diaconi.⁊.c.qḋ interrogasti.
⁊.xxviij.di.diaconi.⁊ in nouellis.ꝑ Jo.an.in.c.cū ex officij
de pscrip.vbi dicit ꝙ qñ ꝓtestatio est directo ꝯ̄ria fcō qḋ
subsequit̃ ꝓualet factuȝ.⁊.ō.de ꝯsti.c.cū.M.ferrariēsis.
vbi dicit ꝙ si factū recipit duplicē itellectuȝ ꝓtestatio illḋ
declarat ⁊ ō re iudi.c.sup hoc.vbi dicit ꝙ iō fit ꝓtestatio
ne alicui fiat ꝑiudiciuȝ circa ius suū.⁊ de elec.c.illa.vbi di
cit de ꝓtestatōe publica vel priuata.⁊ de rescrip.c.in no-
stra.vbi dicit an valeat ꝓtestatio illius qui recipit secūdū
bñficiuȝ cuȝ ꝓtestatōe ꝙ nō intendit renūciare liti quam
hēbat de prio bñficio.⁊ de postu.pla.c.bone.el.ij.vbi di-
cit ꝙ ꝓtestatio occulta non prodest.⁊ de elec.c.in genesi,
vbi dicit ꝙ si in electōe fiat protestatio ꝙ vox valeat inqn̄
tuȝ dȝ valere intelligit̃ hoc verbuȝ valere.s.de possessione
vel ꝓprietate seu de iure. Secus si dixisset ꝙ valeat vox
eius si de iure debeat interesse q: intelligit̃ ō iure ꝓpetuo
nō de iure momēti sicut est ius causatum a momētanea
possessione.vt de rescrip.c.ex pte decani.vbi dicit ꝙ inter-
dum protestatio est necessaria.s.vbi patiētia noceret sine
ꝓtestatōe an valeat ꝓtestatio eius q cognoscit sponsaȝ ꝓ
testando ꝙ per hoc nō intēdit mr̃imoniuȝ ꝯsumare ma-
ritali affectu.ō spon.c.veniēs.el.iij.⁊.c.tua. ¶ An iudex
ꝓtestando possit sibi reseruare ꝯdēnatōem vel taxatōem
expensaꝝ.dic vt no.C.de fruc.⁊ lit.expē.l.terminato.ꝑ gl.
⁊ Cy. Cōiter tñ dicimus ꝙ ꝯdēnatōem nō pōt sibi reser
uare.q: functus ē officio suo.sed ad taxatiōem expēsaruȝ
pōt reseruare sibi ⁊ suo successori.quia taxatio ē executio
v̄balis ⁊ in executione iudici ordinario nūqȝ ꝑcludit̃ via
donec executio sit fcā ⁊ fcā ꝑduret.ff.de arbi.l.iter castel-
lianū.ff.ne vis fiat ei.l.siqs missuȝ. ¶ Itē q: tȝ snia incer-
ta sup his q̄ veniūt in ꝯsitiaȝ rei iudi.vt sup fructib⁹ ⁊ ex-
pen. Inn.ō testi.spo.c.grauis. ¶ An ꝓcedat iste libellus
peto ꝙ ꝓtestatio mea firma ꝑmaneat.dic vt no.ff.de no.
ope.nū.l.de pupillo.§.q opus. An in ꝓtestatiōe reqratur
scriptura.dic vt no.C.de neg.gest.l.fi.ff.de op.no.nun.l.de
pupillo.§.meminisse.nisi ꝓtestatio succedat loco libelli.
vt.C.de nō nume.pecu.auc.hanc querelā. An q recessit a
ꝓtestatione possit de nouo ꝓtestari.dic ꝙ in eodeȝ ope.sȝ
in nouo sic.ff.de no.ope.nū.l.si opus nouū. ¶ An valeat
ꝓtestatio fcā corā vicinis vel opicisibus.eo.ti.l.de pupil-
lo.§.siqs forte in glo. ¶ An valeat protestatio fcā ꝓcura
tori absenti.ff.de lib.agno.l.j.circa principiū. ¶ An pro-
testatio finiat̃ morte ꝓtestātis.dic ꝙ ñ si trahit secū execu
tionē secus si traxit secū suspensiōeȝ.ff.ō ope.no.nū.l.non
solū.§.morte. ¶ An valeat ꝓtestatio cauponis vel stabu
larij cū recipit hospites in fide ⁊ ꝓtectione sua in ꝑsonis
sȝ nō in reb⁹.ff.nau.cau.sta.l.j.§.itē si ꝑdixerit.hec dicta
de mā ꝓtestationis ad pñs sufficiat.no.ꝙ ñ dr̃ electio nisi
ex oibus suis ptibus ꝯstet. ¶ No.ꝙ q alleg̃at fcm̃ dȝ ꝓba-
re ordinē ⁊ ꝯsumationē eius.nā voluisse ⁊ non fecisse nec
ius nec possessionē tribuit. ¶ Idē no.ꝙ q fundat suā pe-
titionē ex ꝯsuetudine dȝ ꝓbare non nudā possessionē sed
eius ꝑscriptionē.q: ñ ē ꝑpetua ⁊ vera ꝯsuetudo nisi sit ꝑ
scripta vt pȝ ex diffinitione ꝯsuetudinis ⁊ ñ ꝑsumit̃ ꝯsue-
tudo nisi ꝓbet̃ q: cū libertas capituli ꝯsistat in eligendo
clerici q ꝯ̄riū dicebāt ꝑtēdūt s̄uitutē eis deberi q̄ non ꝑ-
sumit̃ nisi ꝓbet̃.vt.ff.de op.no.nū.l.si priuis. Et lȝ in vtēda
possessione sufficiat vnus actus ꝑ quē possessio acqrit̃.alr
non accipet ꝑscriptio initiū suū. Sine possessione.n.ꝑscri
ptio ñ ꝓcedit.tñ in vtenda ꝑscriptione ꝓbanda est ꝑscri
ptio radicata ⁊ ꝯsumata vt hic. ¶ Preterea in isto.c.cle
rici ⁊ capellani ñ poterāt possidere de iure cōi.⁊ iō pos-
sessio coꝝ dȝ eē priuilegiata vel ꝑscripta.vt in.c.j.ō ꝑscri.
li.vj.⁊ ibi ꝑ Arch.⁊ ꝑ Host.J.de re iudi.c.cū olim. ¶ Sȝ
opponit̃.nā ille q ꝑtēdit s̄uitutē intētat id qḋ ē ꝯtra ius
cōe.q: oia ꝑdia sunt libera dñoꝝ suoꝝ.ergo hȝ ꝓbare de
titulo.sȝ hoc ē falsum.ff.si serui.vendi.l.siqs diuturno.er-
go regula illius.c.de ꝑscrip.est falsa.rñ.si attendis gene-
ra oia singuloꝝ ꝑdia sunt libera.sȝ si attēdis singula ge-
neꝝ ō facili pñt s̄uitutē debere ꝑsertim si est modici ꝑiu-

diciȷ. ¶ Itē est alia dr̃ia inter decimas ⁊ seruitutē.q: per
cipere decimas in parochia alteri⁹ est ꝯ̄ dispōnem cano-
num. Sed hr̃e seruitutē in ꝑdio alieno nō ē ꝯ̄ iuris ꝯstō-
nem.sed ꝯ̄ quādam ꝑsumptionē q̄ ledit̃ ꝑ paciētiaȝ dñi.
vt.l.ij.C.de serui.⁊ aqua. ¶ Item edictum de decimis hȝ
regulā ꝓhibenteȝ sed edictum de seruitutibus non habet
regulam ꝓhibentē imo hȝ aptitudinē ꝑmittētem. vt.l.j.
in fi.ff.de aqua plu.arcē. ¶ Et no.ꝙ predia eccl̃astica hñ
pñt debere ꝑdijs meis seruitutes oēs siue nolatas in iure
nec dicit̃ hoc eē cōtra libertatē eccl̃e.q: libertas eccl̃e cō-
sistit in his q̄ ⁊ excellētia sunt eccl̃arū nō in his q̄ nō sunt
attributa ecclesijs ex ꝑrogatiua siue priuilegio sed de iure
cōi ꝓcedūt pariter in ecclesijs ⁊ alijs.aliud est ergo liber-
tas ꝑdioꝝ ⁊ aliud libertas eccl̃astica.⁊ adde.J.c.ꝓximo.
¶ Cōsuetudo ē q̄dā forma.ff.de vsufruc.leg.l.dānas.§.j.
¶ Itē iudiciū volūtaris.ff.de ali.leg.l.mella.§.j.⁊ primo
recurrit̃ ad eam quā ad arbitriū.vt no.ff.ō an.leg.l.si cui
ānuum. Arbitriū eniȝ dat̃ vbi nō pōt lex ꝑ seipsam deter-
minare ꝑcise.ff.de anuis leg.l.arbitriū.aliqñ dicit̃ cōiectu
ra.ff.de verb.obli.l.cōtinuus.§.cum ita.ff.de condi.⁊ de-
mon.l.in cōditionibus.

Acrosancta.

Nō valet pactū ꝙ laycus etiā comes ⁊ ꝑronus eligat ꝑlatum eccl̃e dubitatio
istius capituli erat q: iste comes hēbat tpalē
iurisditionē illius territoꝝ in quo erat monasteriū ⁊ ipm
monasteriū fundauerāt ꝑdecessores sui ⁊ q: cōpositio fu
it facta ō ꝯcordia prelati ⁊ capituli.⁊ q: capl̃m hēbat no
minare duos ⁊ comes vnū ex eis eligere.sed ista pactio ñ
tȝ.quia ius eligēdi rectorē ecclesiasticū nō cadit in laycū.
⁊ q: esȝ inducē ꝯsuetudinē restringēdi libertateȝ ecclesie
seu clericoꝝ seu capituli ⁊ reputat̃ esse ꝯ̄ vtilitatē ecclesie
quicqd est ꝯ̄ libertatē.⁊ q: ē ꝯ̄ formam capituli. quia pp.
Dic ergo ꝯclusiue ꝙ ius eligēdi ꝑlatū nō cadit in laycū.
tamen patroni monasterij dȝ post electionē requiri assen
sus ⁊ cōsensus.si tñ vult assentire nō viciat̃ electio. ¶ Sȝ
an puniat̃ capl̃m quod fecerit ꝯtra libertateȝ ecclesie.rñ-
deo ꝙ capl̃m constat ex duobus.s.ex visibili siue corpora
li ⁊ inuisibili ꝙ magis intellectu ꝑcipit̃ qȝ corporeis ocu-
lis cernat̃.nam qḋ est māle videmus ꝙ aūt intellectuale
nō videmus sed ꝯsideramus mente.⁊ tñ nō est dubiuȝ ꝙ
capl̃m pōt puniri.vt.S.c.q: ꝓpter.cū filibus.tñ non credo
ꝙ hoc casu capl̃m debeat puniri.q: presumit̃ viȝ pati per
oppssionem comitis. ¶ Deinde q̄ro vtruȝ de cā vsuraria
possit cōpromitti in laicū[a].glo dicit ꝙ de cā sp̄uali laicus
non pōt hr̃e notionē.ergo ñ pōt esse arbiter.sȝ certe causa
vsuraꝝ nō est sp̄ualis.vt no.xj.q.j.i summa.⁊ cle.dispēdio
sam.de iudi. ¶ Si ago ꝯ̄ te dicēs ꝙ solui tibi.x.noīe vsu-
raꝝ aut tu negas te recepisse ⁊ pt̃ cognoscē iudex secula-
ris.aut tu dicis te licite recepisse.⁊ tūc secus.nā prio casu
vertit̃ q̄stio calculi.ff.de infa.l.furti.§.fi.scḋo casu est q̄stio
iuris. ¶ Dic ꝙ si est qḋ an ꝯ̄ctus sit licitus fori eccl̃astici
est ⁊ non secularis.⁊ ideo secularis sicut non pt̃ esse iudex
ita nec arbiter.vt.ff.de arbi.l.j.⁊.C.de iudi.l.rē non nouā.
sȝ si ē certū ꝙ ꝯ̄ctus sit illicit⁹ ita ꝙ de hoc non venit dispu
tādum sȝ solum de quātitate vsuraꝝ vel an sit satisfactum
an ne.tūc ista non ē qḋ vsuraꝝ sȝ calculi. ¶ Vñ ⁊ iudex se
cularis ⁊ arbiter pñt cognoscē.vt.ff.ō vsur.l.gaius.⁊ dixi
in.l.titia.ff.so.ma.nā articulus calculi examinat̃ seorsum.
¶ Idē si dñs repetit vsuras a ꝓcuratore ꝑceptas. Nam
ꝓcurator tenet̃ dño non q: vsurarius sȝ q: administrator.
vt.ff.de procur.l.qui ꝓprio.§.vt in ceteris. Ego dixi ꝙ ec-
clesiasticus non intromittit se de iurisditione seculari. Sȝ
ꝯ̄ de iudi.c.nouit.ꝯsideratione peccati non pt̃ cognoscere
iudex secularis.vñ necesse ē ꝙ cognoscat eccl̃a. quia eccle
sia hȝ corrigere.ergo ⁊ exaiare culpas.⁊ in.c.nouit nō co-
gnoscit q: feudū. Nam de quacunqȝ re cognoscit ratione
peccati ēt si non esȝ feudū dūtñ sit peccatū restōnis ⁊ lo
quor ō cognitione fori iudicialis ñ pnialis. Ibi meliori-
bus.istḋ mulcebat aures.tñ nihil ad rubū cū nihilomin⁹
artaret̃ libertas eccl̃e.ar.ff.ō le.ij.l.cū pi.§.rogo.⁊.ff.q ⁊ a
qbus.l.si actio.ff.de ꝯdi.⁊ demon.l.titio cētū.§.j. ¶ Iteȝ
⁊ ꝑñtie magnatū laycoꝝ terrēt votū eligētiū saltim pro-
pter

[a] ¶ Vide Pau.ō ca. cōsi.lxxiij.⁊ vid scripta ꝑ moder.in l.ticia.ff.so. matri.

pter magnā reuerētiā.vt legit ⁊ no.in.l.j.§.q honorande.ff.quarꝫ rerꝫ actio nō dat.¶ Itē opprimē clericos ⁊ ecclesias ē cōtra libertatē ecclesie.sicut extenuare libertatem ipsoꝝ.Ibi nō cadit in laycū.q2 nō ē capax iurisditiōis ⁊ interdicti sicut nec econtra clerici debent se intromittere de iurisditionibꝰ laycoꝝ.vt.C.de testa.l.ꝯsulta diualia.in fi. Ibi assensum.no.ꝙ aliud ē eligere aliud assentire.fac.ff.d manumis.vindi.l.si pr.i fi.¶ Item no.cōsensuꝫ ex pꝰ scō pstari ad bñ eē nō ad substātiale eē.¶ In glo.⁊ iō no.ꝙ laycꝰ nō pōt eē arbiter in spūalibꝰ.¶ In glo.sic pꝫ.no.ꝙ parochiani laici nō pñt eligere sibi ⁊ pficere capellanos i capellis coꝝ nec valet ꝯrie ꝯsuetudo lꝫ bononiēses faciāt ꝯrium fm Ber.tñ si pochiani edificāt capellani possunt a pricipio talē legē iponere.vt ipsi possint eliget fꝫ quosdā.vt hic per Jo.an.ꝙ dic vt no.Arch.lxxj.di.hortamur.⁊ est rō dr̄ie q2 res nō sacra recipit fuitutem.sꝫ postq̄ꝫ est deo dedicata non recipit seruitutē hominis.vt.ff.de ver.ob.l.inter stipulantem.§.sacram.

c **Tam in vestri.** Qui cū cōsilio aliquoꝝ tenent eligere in ꝯctu electiōis illoꝝ ꝯsiliū requirere debēt ⁊ ꝯgruo tpe expectare rñsum. ¶ Quedā sunt de forma vel mandato formali ⁊ horū trāsgressio inducit nullitatē.¶ Quedā sunt de precepto ⁊ hoꝝ trāsgressio inducit penalitatē.Quedā sunt de simplici cōsilio ⁊ ista omissa nō vitiāt nisi expresse h dicat vbi est tradita forma nō est recedendū ab ea voluntas aūt facit formā ⁊ ꝯditionē.ff.de cōdi.⁊ demō.l.in ꝯditionibꝰ.¶ Ideꝫ aūt ē forma ⁊ modus substātialis.ff.de verb.ob.l.q rome.§.flauiꝰ.⁊ bñplacitū principis formā facit.vt h ⁊ de of.del.c.si pro debilitate.p Inno.⁊ tenor snīe appellat forma.C.de sen.⁊ interlo.l.cū eoꝝ.q stricte.i.pcise dꝫ seruari.vt.ff.d ꝯdi.⁊ demō.l.in his.¶ Interdū dr forma qdaꝫ narratō q tñ nō ē de substātia.ff.de ap.l.seyo.¶ Casus.decisus papa mandauit caplo vt eligeret.j.mēseꝫ cū ꝯsilio duoꝝ abbatū ⁊ frīs guielmi d ordine predicatoꝝ demū die statuta ad electionē celebrandā dederūt sex ex his ptātē eligēdi duraturā vsqꝫ ad ꝯsumptionē vniꝰ candelle ibi accēse. ¶ Isti cōmissarij elegerūt vnuꝫ ex ꝯsultoribus requisito eoꝝ ꝯsilio.tñ dictus pdicator ꝯsiliū nō dedit.q2 deliberare nequeūt pp termini breuitatē.Itē nec fuit ꝯsiliū requisitū i tractatu electiōis nec cōgruo tpe expectatū papa mādat electionē taq̄ꝫ factā ꝯ formā sui mādati irritā nūciari.¶ No.cōsiliū reqrendū ante factuꝫ icipiente tractatu ⁊ nō pcipiti festinatiōe sꝫ cū cōgrua moderatiōe.sꝫ dictō ex significat moderatiōeꝫ magister sniaꝝ.li.j.xxvj.di.in fi. ponit drīam inter dictiōeꝫ de ⁊ dictionē ex.Nā dictio de significat eandē substantiā ⁊ pcessuꝫ.Quid si papa nō dixit cū cōsilio.Sed cū pñtia rñdeo sufficit facere eis pñtibꝰ ⁊ itelligentibꝰ.vt.ff.de arbi.l.dieꝫ.§.corā.Et tñ hec verba non sunt sine misterio.q2 pñtia honoꝝ virorum hꝫ multuꝫ confert.vt.ff.de arbi.l.sicut.nec tamen sufficit psentiaꝫ reqrere i quolibꝫ loco q2 nō p cāpos vl plateas.vt in auc.de testi.§.⁊ qm̄ i.l.glo.j.¶ Pone statutuꝫ requirit psentiā iudicis.nūquid requirat eius auctoritas a.⁊ videt ꝙ non.vt.C.qui admit.ad bo.po.l.fi.Sed ibi loquitur i decreto.nam ⁊ in donationibꝰ insinuandis non reqritur decretum tñ requirit auctoritas iudicis vl mandatū qō donatio ponat in actis p notariū deputatū ad hoc.vt no.in auctentica vt nō fiant pignoratiōes i rubrica coll.v.nam notarius in ꝯfectione actoꝝ dꝫ hr̄e mādatuꝫ a iudice nisi amplius statutū vel cōsuetudo pmittat.vt no.C.de testa.l.hac consultissima.§.pe.⁊.C.d libe.cā.l.iubemꝰ.⁊ sic dꝫ ꝙ iudex loquat q2 auctoritas desiderat expssioneꝫ vboꝝ.vt no.ff.de re.iu.l.vbi non voce.vbi nō ē itellectꝰ ibi non ē presentia corpalis.tñ ex corpali pñtia psumit itelligentia.⁊ d h p Bar.i.l.j.ff.de aucto.tuto.⁊.ff.de verbo.signi.l.corā. ¶ No.ꝙ si via extraordinaria ꝯsilij non potest seruari q2 ꝯsiliarij nolūt consulere.satis tūc ē ꝙ seruet via ordinaria iuris cōis p ipsos apud quos non ē ius eligendi ⁊ si aliq cōsulūt ⁊ aliq non sufficit maior ⁊ melior pars tā capli q̄ꝫ ꝯsiliarioꝝ q2 nō habēt plus iuris consiliarij q̄ꝫ ordiarij.i.electores cū voces ꝯsolidant quasi cum iure accrescēdi facit.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.multa.in prin.¶ Itē no.ꝙ vbi cōsiliuꝫ ē de forma dꝫ reqri ⁊ congruo spacio spectari alias nō vꝫ qñ agit ⁊ facit ad statuta terraꝝ que dicūt ꝙ diffinitiua snīa ferri debeat cū ꝯsilio siue de ꝯsilio iuris periti vt si iste modus nō obseruet snīa sit nulla. ¶ Sꝫ nūquid est necesse pnūciare fm formā ꝯsilij dixerūt antiqui ꝙ sic si apponit dictio de.sꝫ si apponat dictio cū dꝫ reqri sꝫ nō est necesse sequi q2 dictio cū nō facit ꝯsiliarios esse electores sꝫ infirmatores.sꝫ dictio de dat eis ptātē.ar.ff.de coniun.cū emā.libe.l.j.§.nūc videamus.¶ Et facit ad qōnē ecce frater minor nō pōt eē executor testi sꝫ si testator iubet eius ꝯsiliū reqri ⁊ seq esset executor ⁊ nō posset.si aūt solū reqri hñ pōt eē nudus ꝯsultor de hoc p Cy.in.l.qdā decedens.in prin.ff.de admini.tuto.in addi.suis. Ibi vsqꝫ ad ꝯsumptionē cādelle breuis terminus ē iste ⁊ nō artat.tñ si ꝯsiliū est reqsitū in tractatu prestitū breuitas termini nō vitiat.vt statiꝫ pꝫ in lr̄a inferiori ⁊ ē notabile. Ibi socioꝝ eius.no.vnum de ꝯsultoribus eligi posse.facit.s.eo.cū in iure.⁊ sic pōt ꝯsulere i ppria cā nō solus sꝫ cū socijs.⁊ adde qō no.s.c.pxi.in glo.fic.ō.⁊ facit.ff.de aucto.tu.l.pupillus obligari. Ibi si persona esset idonea.ergo a ꝯrio sensu si nō essꝫ idonea ꝯsilium nō eēt sequēdū.⁊ est arg.ꝙ iudex nō excuset qui sequit ꝯsiliū impitoꝝ cū nō hēat necesse sequi.vt no.Bar.in.l.pses.ff.de re iudi. Ibi cōpertū nō fuerit.no.nō psumi cōsilium reqsitum tpe ꝯpetēti nisi pbet q2 est solemnitas facti extrinseci ꝙ nō presumit.ff.de pub.l.quecūqꝫ.§.fi.¶ Itē no.ordinē nō psumi. Ibi artarunt.no.ꝙ nō pōt qs aliū nimis artare.ff.ad exhiben.l.si optione.¶ Item no.ꝙ consultoribus potest statui terminus ad consulēdum quo elapso libere pōt pcedi ad actuꝫ.ff.de ap.l.ad principem.nō ob.ff.de exercitoria.l.j.§.si plures.q2 ibi non erat ꝯsiliarius sed collega habēs partē officij.⁊ iō nō pōt vnus sine altero.vt.l.ticium ⁊ meuium in principio.ff.de admi.tu.¶ Quero nūquid ille qui nō vult sequi sanū ꝯsiliū sit puniēdus.rñdeo sic.vt.l.j.C.de ꝯdu.⁊ pcu.domus auguste.l.j.li.xj. Et adde qō not.j.de arbi.c.cum olim.¶ Quero qd si papa nō dixit cū ꝯsilio sed cuꝫ cōscia.rñdeo dꝫ requiri.⁊ si est mala ꝯscia dꝫ formari ex officio.vt no.in.c.j.de bap.in cle.⁊ tribus modis cadit cōsciētia in homine.de offi.ord.c.ij.in nouella.¶ Quero hic nūquid ꝯsiliū sit requirendū in cōpromittēdo.rñ.nō.quia ꝯpromittere nō ē de electiōe tractare sed ante electionis principiū fm Inno.⁊ pludia nō sunt ps rei ⁊ est hoc notabile.¶ Sꝫ nūquid pōt sapiēs mutare consiliū.rñ.nō postquā est functus officio suo.vt no.i auc.d colla.l.phibemꝰ. In gl.que incipit.ar.ꝙ platus.coll.xj. ¶ Pone pceptuꝫ est stipēdarijs qō dēant exire portas añ ꝯsumptionē candelle ardētis.mō ista cādella ē extincta vento.rñdeo inspicit tps quo si nō esset extincta eēt cōsumpta q2 hec cōsideratio fuit in animo statuentis ⁊ occasio facti ad mentem trahenda est.ar.ff.de fideicom.lib.l.tays.§.plendosorus. ¶ Sꝫ nunqd est expectādū consiliū si certuꝫ est infra terminuꝫ pstari non posse.⁊ vi ꝙ sic.q2 tps est hic de forma.ad hoc facit.c.cōmissa.de elec.li.vj. ¶ In contrariū facit q2 qñ dies apponit facto statiꝫ ꝙ nō potest fieri venit ⁊ cedit dies.vt.ff.de ver.ob.l.hoc iur.So.qdā respiciūt expiratiōeꝫ cāe final.⁊ tūc cessante fine cessat dilatio.¶ Quedā respiciūt expiratōeꝫ officij.⁊ tūc dꝫ expectare vltimuꝫ momētū termini.Et adde qō no.moder.ff.d v.ob.l.cum stipulatꝰ sim mihi a pculo.⁊ in.c.vbi piculū.d elec.li.vj.⁊.ff.si cer.pe.l.nō ois.§.i.ff.q satisda.cog.l.si decesserit.ff.siqs cautio.l.si eū.§.hō sisti.ff.de fideicō.lib.l.cū quasi.§.elegāter.¶ Ad qōneꝫ ergo qua querit vtꝝ tps adiectū ad cōsulendū dēat spectari si certū est ꝯsuli nō posse:puta q2 ꝯsiliarij sunt mortui ⁊ vi ꝙ sic.vt.ff.de ver.ob.l.in illa stipulatione si calēdis.¶ In ꝯtrariū vi q2 ꝯditio ē ꝯsumpta cuꝫ termino accessorio.vt.l.hoc iure.nā cuꝫ suspensio sit sublata de medio libera ⁊ purificata remanet dispositio.ar.ff.de sta.ho.l.aretusa.⁊.ff.ad treb.l.a filia.§.alūno.⁊ sublato principali tolluntur accessoria adherentia.ff.de pecu.le.l.tunc inutile.¶ Dicit Jo.ꝙ si dies est apposita conditioni potestatiue ⁊ pendet a debitore ē expectanda dies q2 duplex seruor debitoris connotat.s.conditio ⁊ dies.secus

a ¶ Vide alle.p Bal. de se.in rep. rubri.C.qui admitti ad bono. poss. col.xviij.

ſi ꝯditio pẽdebat ex inſidijs fortune.qꝛ tũc ꝯ̃ria fortuna
dies ⁊ ꝯditio abſoꝛbeť.nã dies fuit appoſita ad deſignã
dũ euẽtũ ꝯditionis,⁊ iõ ſtatim ꝙ venit dies ceſſit dies ꝺ
ꝯditõe non ꝑtãtiua ſ; mixta ſicut ẽ illa ſi domũ ñ edifi-
cauero arbitrio tuo loqrur.d.l.cũ ſtipulatꝰ ſim mihi a ꝑ-
culo.Et eſt ar.ꝙ ſi ſtatutũ dat tres dies ad ꝓbandũ ⁊ re
pꝛobandũ teſtes ⁊ pars renũciat ꝓbatõi vel defenſiõibꝰ
ſuis quas ꝑſumiť non hr̃e ex quo renũciat.C.de fide inſtru.
l.ſi aduerſarius.ꝙ ſtatim iudex p̃t ꝓnũciare.nõ ob.C.de
dila.ſiue ps.qꝛ hic nõ pendet dilatio cuius nõ pẽdet effe
ctus.¶ Quid ſi ſunt ꝯſilia ꝯ̃ria.rñdeo ſi ẽ ꝯſilium arta-
tiuũ ꝑualet maioꝛ ps.ſi aũt numerus ẽ par iudex eliget
ꝙ ſibi videbiť.ar.ff.ad ſil.l.ſiqs in graui.§.ſi cũ oẽs.⁊.l.
duo iudices.ff.de re iudi.¶ Et an teneať qs ꝯſulere.no.
in.l.in ſacris.C.de ꝑpoſitis ſacroꝝ ſcrinioꝝ.li.xij.⁊ ñ tene
tur ꝯſultoꝛ ſi iudex nõ iuberet ꝯſilio ſuo niſi dicas ꝙ imo
teneť ad itereſſe ptis ſi dolo ꝯſuluit ſicut falſus teſtis.C.
ſi ex falſis inſtrumentis.l.ij.

c **Congregato.** Elect ͦ a maio-
ri pte capli ſi eſt
idoneus ꝯfirmať alr̃ ꝯfirmať electio minoris
ptis hic dr̃ de ꝯfirmatõe electõis facte a mi-
noꝛi numero dʒ itelligi qñ maioꝛ ps ꝓuo eligit idignum.
ſecus ecõtra:qꝛ tũc ius eligendi nudũ reſediſſʒ in minoꝛi
pte.nã maioꝛ ps nõ ẽ priuata niſi electione ſecuta.vt.j.e.
ti.c.ꝑpetue.li.vj.¶ Et ideo ꝯſulo minoꝛi pti ꝙ expectet
ꝙ maioꝛ ps delinquat alr̃ neutra electio valeret.vt.C.ꝺ
here.act.l.vt debitũ.Unde dicit phus nihil ẽ in actu qꝺ
ꝑus nõ ſit i potẽtia.qñqʒ rñ ꝑp celeritatẽ actuũ oculus
noſter nõ diſcernit prius ⁊ poſterius.ſed ſolũ ꝑcipiť itel-
lectu.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.l.iij.§.ſciẽdũ ⁊ oꝛdo rõnis
habeť pro oꝛdine verboꝝ.ff.ꝺ pecu.lega.l.qdã.ff.ꝺ here.
inſti.l.talẽ.in prin.ff.de lib.⁊ poſthu.l.titius.§.lucius.⁊
qꝺ no.p Inn.ꝭ.de ꝑben.c.ꝑterea reqſiſti.ſi vero poſterio-
ra trahunť ad prioꝛa ꝯfirmanť illa.vt.l.ſi.ff.cõis ꝑdioꝛũ.
alr̃s nõ.vt.l.j.§.ſi filius.ff.de leg.iij.ſic no.in auc.de teſti.§.
ſiqs ṽo in gl.ſʒ admittať.ff.de aqua plu.ar.l.ſi aũt.⁊ iſta
eſt qꝺ oꝛdinis alr̃s pũctualis alr̃s ſpũalis in qua nõ dʒ fie-
ri ꝑpoſteratio.facit qꝺ no.ꝭ.e.cumana.¶ In glo.ſic.ꝭ.⁊
iſta ẽ ṽitas ſm modernos.⁊ ſi dicať ꝙ delictũ ſuperueniẽs
facit accreſcere voces.rñ.nõ accreuerũt tpe debito.qꝛ pri
uatio vnius dʒ ꝑcedere habitũ alterius q hʒ cãm ⁊ origi
nẽ ex priuatõe.cũ igiť electio minoris ptis ñ valuerit dʒ
mioꝛ pars iterato eligere ꝙ poterit ẽt ex eodẽ ſcrutinio
⁊ publicatõe votoꝝ.qꝛ cũ electores hẽant ius oꝛdinariũ
merito non ẽ ꝯſumptũ.idẽ ſi eligerent ex ꝯpꝛomiſſo.qꝛ
ꝯpꝛomiſſuʒ effectum ꝯſiderat.vt.l.qd ſi.ff.de arbi.⁊ ad
ꝑdicta facit.ff.de iniuſto teſta.l.ſi ego.ff.de iureiur.l.q p
ſalutẽ.ff.de ꝯdi.⁊ demon.l.hec ꝯditio.la.j.¶ Sʒ nũqd
minoꝛ pars ꝑualeat ſi ignoꝛat delictũ maioꝛis ptis.rñ.
ſic.ar.ff.de iudi.l.ij.§.j.vel dic ꝯ̃ ignoꝛat ius ex quo ſibi au
ctoꝛitas ꝑncipalr̃ defeť.ar.ff.de ꝯdi.⁊ demon.l.multuʒ
intereſt.nõ ob.d.l.ij.qꝛ loquiť in ꝓꝛogatõe q̃ ñ dat ꝑncipa
lẽ iuriſditionẽ ſʒ q̃ adiuuat.¶ Inn.dicit ꝙ veritas ẽ ſpe
ctãda ⁊ nõ ſcia.ar.ff.de ꝯdi.ob cãm.l.ſi pecuniã.§.ſi ſuũ.
¶ No.ꝙ ois illiteratꝰ ẽ nullus in eccl̃a dei.qꝛ vt ait Au
guſtinus ñ ẽ fugiendũ ad ignoꝛãtie tenebras ⁊ eccl̃a dei
dʒ ſplẽdere nõ ruere.¶ No.ꝙ eligentes illiteratũ ſciẽter
ſunt ipſo iuꝛ priuati.⁊ qꝺ alr̃s facit ſnĩa hoc facit hic legis
ptãs.ff.de fideicõ.lib.l.cũ q̃ſi.§.ſi plures.⁊ ibi no.¶ No.
hanc foꝛmã libelli peto electõem tuã infirmari ⁊ meã cõ
firmari qꝛ nõ ago ſimplr̃ de nõ iure aduerſarij.vt.ff.ꝺ rei
vendi.l.in ſpãli.ſʒ ad coadiuuãdum ius meuʒ.argu.C.de
tempo.ap.l.p hanc

o **Cum eccl̃ia.** Eccl̃a hñs plures
dignitates vl̃ plu
ra bñficia curata vel bñficiũ curatũ ⁊ ꝑſona-
tũ ſine diſpenſatõe pape eligi nõ p̃ot.⁊ diui-
diť in.vij.ptes.¶ Caſus.In terminis ẽ longus.ſʒ iſte eſt
ſenſus ſub epilogo.ꝯ̃ electũ fuit obiecta inhabilitas ꝓue
niẽs taʒ ex pluralitate bñficioꝝ q̃ʒ pro retinẽdo plura bñ
ficia curata fecit ẽt quaſi furtũ fructuũ vel rapinam.⁊ ſic
eſt criminoſus.¶ Item qꝛ erat deceptoꝛ animaꝝ qꝛ ge-
rebat ſe pro curatoꝛe ⁊ nõ erat cũ bñficia eſſent incõpati-
bilia.⁊ inducebať illa decretalis.de multa.ꝭ.de ꝑbẽ.ſʒ ex
aduerſo excuſabať pluralitas bñficioꝝ ꝑp diſpẽſationem
tũc factã per archiepm rothomagenſem.papa illã diſpẽ
ſationẽ hʒ pro nulla.⁊ mãdat ꝙ ſi electõis tpe eſſʒ ꝑſalis
abſqʒ diſpẽſatiõe pape eiꝰ electio caſſareť ꝓceſſum fuit in
cã.tãdem appellatũ ad papã.papa inuenit ꝙ ille ꝓceſſus
ſuper caſſatiõe electi erat factus lite non ꝯte.ſʒ eſſʒ rñſum
poſitionibus ⁊ iuratum de calũnia.iõ ꝓceſſum irritauit.
¶ Deinde petita fuit confirmatio pape conſtitit de plu-
ralitate non obſtante pretenſa ignoꝛantia cure.quia cõſta
bat contrarium per effectũ.⁊ nõ ob.q̃dam pretẽſa indul-
gẽtia pape in qua ꝯtinebať ꝙ poſſʒ plura bñficia obtine-
re.quia illa indulgentia erat ſurrepticia.⁊ qꝛ itelligiť de li
cite obtinẽdis.¶ Porro electus videns de interdictiõe
pape ceſſit iuri ſi qꝺ ei ꝯpeteret ac liti.quaʒ ceſſionẽ papa
admiſit.⁊ ſic eſt finita ꝯtrouerſia nec eſt opus ſnĩa.⁊ hoc
eſt valde no.No.ꝙ eſt reperire furtũ ⁊ ẽ repire quaſi fur-
tum.¶ Itẽ furtũ ẽ triplex.ſ.iꝓbũ.iꝓbiꝰ.iꝓbiſſimũ.
⁊ hoc ſolũ puniť pena moꝛtis.vt no.C.de inſa.l.ſi te expil
laſſe.per glo.⁊ Cy.¶ Si papa diſpẽſat ꝙ qs poſſit tertiũ
bñficium obtinere cum duobus que poſſidet an videať di
ſpẽſare ſup illis duobꝰ.ſi ea tʒ ſine iuſto titulo.videť ꝙ ſic.
vt.ff.de reb.du.l.ſi is q ducẽta.§.j.¶ Cõtrariũ ẽ verũ.qꝛ
ſuppl̃it vicium.arg.ff.de leg.ij.l.omnia.§.cũ ita.⁊ ẽ caſus
in iſto.c.¶ Collectarius tractat hic mãm diſpẽſatõis ſu
per bñficijs.⁊ ẽ vna brocarda repetitio.ſed qꝛ prolixus eſ
ſet tractatꝰ nõ proſequoꝛ.ſed vnũ no.ꝙ qui obtinet ex di-
ſpẽſatione p̃ot ꝑmutare.qꝛ nõ refert quo iuꝛ hẽat dũmõ
plene hẽat.⁊ qꝛ qꝺ ſurrogať loco alterius reputať ꝓ eodẽ
ff.ꝺ condi.⁊ demõ.l.ſi filie.§.j.ff.ꝺ do.iter vi.⁊ vxo.l.ſi do
nate.§.ſi ſpõſus.nõ ob.ff.de ver.ſig.l.boues.§.hoc ſermo-
ne.qꝛ ibi ſcḋe nup.non ſubroganť loco prioꝝ nuptiaꝝ.hic
aũt ꝑmutatũ ſubrogat loco primi bñficij.vt.ff.de leg.ij.l.
idẽ ſeruãdũ.⁊ quaſi ꝯtinuatiue gr̃a extẽdiť.vt.ff.de mili.
teſta.l.qꝺ diciť.Cõditionẽ tacitã facit animꝰ rex nã ⁊ iu-
ris diſpõ.l.in ꝯditionibꝰ.primũ locũ.ff.de ꝯdi.⁊ demon.⁊
nã ꝯ̃ctus.ff.loca.l.q̃ro.§.iuꝛ locatoꝛẽ.⁊ de dote pleg.l.pr̃.
¶ In tex.ibi q electionẽ celebrauerũt.no.ꝙ electores taʒ
per ſe q̃ʒ p eoꝝ ꝓcuratoꝛẽ ꝑñt petere ꝯfirmationẽ electõ
nis.ſ.ꝺ ꝯſenſu electi expꝛſſo vel tacito.Tacite aũt cõſentit
ſi ſcit ⁊ nõ ꝯ̃dicit.vt.ff.de re iu.l.ſepe.Ibi archidiaconus.
qui erat aduerſarius decani electi.Ibi poſt gnãle cõciliũ
no.tp̃s eſſe exprimẽdũ ad hoc vt ꝯcludat obiectus.ar.C.
de pe.here.l.poſt moꝛtem.ff.de neg.ge.l.cum actũ.ff.ꝺ op.
no.nun.l.nõ ſolum.§.ſed vt ꝓbari.¶ In ꝯ̃riuʒ facit quod
no.in.c.vl.de reſcrip.in clem̃.ſed ibi obijciebať defectus ⁊
culpa.h̃ nõ.⁊ facit qꝺ no.in.c.abbate.de re.iu.lib.vj.i gl.
ſi donatio.vbi gl.dicit ꝙ in inſtr̃is dʒ apponi locus.quia
p̃ot eẽ ꝙ notarius poteſt cõficere inſtr̃m in vno loco ⁊ in
alio nõ foꝛte.ꝑpť ſtatutum ciuitatis qꝺ diſponit ꝙ notari
us foꝛẽſis nõ poſſit conficere inſtr̃a ꝙ ſtatutuʒ quo ad cõ
trouerſias illius loci eſt ſeruãdũ.qꝛ officium tabelliõis eſt
q̃ſi volũtarie iuriſditiõis.vt.l.j.C.de emãcipa.lib.Sed ſi
eſſent aduene q nõ foꝛtirenť ibi foꝛuʒ nõ nocẽt nec ꝓdeſſʒ
ſtatutũ.ar.ff.de pigno.l.ſi debitoꝛ.Ibi trãſgreſſionis cẽ.
no.duo vicia ꝯtemptus ⁊ auaritie ẽ ⁊ tertiũ furti ſiue ra-
pine ⁊ eſt quartũ.ſ.deceptio aiaꝝ.vt.ꝭ.pʒ.Ibi reʒ ꝯ̃ctauit.
no.ꝙ eccl̃a dr̃ ꝯ̃ctari cum redigiť ad intruſum ſʒ ſtricte lo
quẽdo nõ ſit ꝯ̃ctatio de re imobili.vt.l.ij.C.q̃ſi ⁊ quibus
quarta pars debe.lib.x.Ibi furtũ.no.ꝙ malefidei poſſeſ-
ſoꝛ facit furtũ fructuũ.ff.de cõdi.inde.l.ſi vrbana.ff.ſi cer.
pe.l.ſiqs nec cãm.§.ſi.ff.de vſur.l.ſiqs vxoꝛi.§.cum credi-
toꝛem.⁊.ff.de fur.l.inſinuãdo.§.ſi.Ibi vel rapinã.etiã ſine
violentia cõmittiť.ff.de fur.l.ſiquis ex domo.⁊ vulgo ap-
pellať robaria.¶ In tex.ibi aiaꝝ diſpendiũ.no.ꝙ ille qui
non ẽ ꝑlatus nõ p̃ot abſoluere vl̃ ligare.⁊ facit ꝙ apoſta
ticus dr̃ eẽ deceptoꝛ aiaꝝ.⁊ de h̃ non eſt dubiũ.tñ illi qui
credũt i eũ non ꝯfunduntť.qꝛ excuſat publicꝰ erroꝛ ⁊ bona
fides ſm Ber.⁊ Inn.qꝺ eſt no.qꝺ intellige quo ad deũ.
qꝛ coꝛ ꝯtritũ ⁊ humiliatũ deus nõ ſpernit.ſed quo ad foꝝ
iudicioꝝ iſpiciť ṽitas in litigãdo ⁊ ſoluẽdo.vel quaſi poſ-
ſeſſio cũ iuſto erroꝛe.vt.l.barbariꝰ.⁊ fuit talis queſtio de

facto

scō. vtruʒ cautio vsurarū ꝑstita putatiuo sacerdoti reddat vsurariū testabilē. ⁊ dixi ꝙ sic qꝛ nemini ꝑiudicabit ⁊ pro dest vsurario ad ꝑniam reducto vel saltim qꝛ per eū non stetit. facit qḋ no. ff. de iureiur. l. eū qui. §. in pupillaribus. ff.
de cōdi. ⁊ demō. l. q̄uis. Ibi friuolā. no. ꝙ excusatō friuo
la nihil ꝓdest. ⁊ qꝛ est articulus iuris ꝓnunciat statim ſʒ
Inno. Ibi electōis tpe. no. tp̄s electōis considerari circa
ꝓsecutus. sic dicimꝰ in teste ꝙ dʒ inspici tp̄s iuramenti tā
q̄ʒ fundamenti ⁊ depositiōis tāq̄ʒ declarationis. vt not. in
auc. de test. §. ⁊ qm̄. Ibi positiones. dum enim positiōes nō
erāt in vsum sed interrogatorie actōes primitus fuerūt in
uente cā ꝑparandi iudicij q̄ interrogatorie actiōes impe
trabāt a pōtificibꝰ quoꝝ auctoritas tūc maxia erat ob rei
publice regulationē. qꝛ nihil debʒ eē sine aliqua regula ⁊
solēnitate ⁊ iste modus ipetrādi ⁊ libellandi cā ꝑparāde
future litis recessit ab aula ⁊ successerūt interogatiōes q̄
fiunt ad litē ꝑparādā sine libello. vt no. ff. de interro. act.
in rubrica. ⁊ in. l. j. ℭ Sunt ⁊ alie interrogatiōes q̄ fiunt
ad litē ꝯstādā super libello pncipali. ⁊ hee fiūt tā i ciuili
q̄ʒ in criminali lis est cōtestāda si ptes sunt ꝑñtes. ff. de pe
nis. l. abs̄ tē. ℭ Tādē suꝑuenit vsus positionū q̄ sunt inuē
te pp necessitatē ⁊ vtilitatē expediēdarū vl' abbreuiādaꝝ
litiū. de ver. signi. l. sepe. in cle. ⁊ in suffragiū ⁊ releuationē
ꝓbationū. Nā ꝑ ꝯfessiones releuat ponēs ab onere pro-
bandi. ℭ Si aūt negeł adhuc expedit ponēti articulare
seu capitulare. qꝛ forte aliqui testes sciūt vnum capłm de
ꝓbandis ⁊ alij aliud q̄ sub inuoluto ⁊ iplicitate verboꝝ ñ
possent apte distinguere ex mixtura capłoꝝ ipediti. l. ꝑci
bus de ipuberibꝰ ⁊ alijs substitutiōibꝰ. ℭ Debet aūt po-
sitio esse ptinēs. i. ꝯferēs cāe directe ꝑ se vel cū alia coniū-
cta ꝑsona. ar. ff. de fluminibꝰ. l. qui quominꝰ adminiculās
necessario vel ꝑsumptiue. vt. C. de proba. l. siue possidetis
simpliciter vel ſm q̄d vide. Cy. ff. de interro. ac. l. j. i addi-
tionibꝰ ⁊ alās nō reiecta illi nō est rn̄dendū. ff. de iureiur. l.
si duo patroni. §. idem iulianus. ℭ Itē nō tēdēs ad pple
xitatē eo. ti. l. qui iurasse. §. si pr̄. ℭ Itē de ciuili cā non de

a ℭ Vide scripta per Jaso. ⁊ ali-os doc. in l. j. C. de edē.

criminali fallit in vsurario q̄ dʒ ꝓbationes ᵃ edere cōtra
se. ergo ⁊ rn̄dere. vt in cle. j. de vsur. ℭ Sup ciuili ēt icidē
ciali q̄ pōt exāinari seorsuʒ a substāuia cris ē rn̄dendū. C.
ad. l. flauiā de plaginarijs. l. ꝑscs. ℭ Itē i causis ecclesia
sticis ē rn̄dēdū. vt hic. ℭ Itē si nō fiat positio ō delicto ſʒ
de ꝓcessibꝰ vł isamia ē rn̄dēdū. lʒ iudiciū ⁊ ꝑiudicium sit
criale ſʒ Inn. dʒ ⁊ ipse ponēs prius interogari an sciat vł
credat ꝙ sua positio sit vera. vt not. C. de cōfes. l. j. i fi. glo.
i facto ꝓprio dʒ rn̄dere ꝑ scio. i. ꝑ veritatis verbū. l. mar-
cellus. rex amoraꝝ. l. reos. ff. de crimi. expil. here. in alienis
ꝑ credo vel nō credo. de resti. spo. c. cū ad sedē. ⁊ ꝙ vbi ne
gat verbū negat aduerbiū ſʒ nō ecōuerso. ℭ Sane. que-
dam sunt positiōes iuris. i. ꝯstitutionis q̄bus ipsa lex rn̄-
det istis nō ē rn̄dēdū. qꝛ nō releuāt nec grauāt. l. ornamē
torū. ⁊. l. titie de aur. ⁊ ar. le. nisi eēt lex ꝯsuetudinaria. qa
ꝯsuetudo est facti in ꝓbādo iuris in disponēdo ⁊ dʒ rn̄de
ri qꝛ dʒ ꝓbari ⁊ ē facti qꝛ pōt ꝓbari vtraqʒ ps. l. ꝑ ⁊ con
tra. Ex cōflictu ꝓbationū questio facti orit. ff. de aur. ⁊ ar.
le. l. vxori legauit. ff. ex qui. cau. ma. l. deniqʒ. ff. de fra. ho.
idem erit. ℭ Est aūt positio oratio siue ꝓpositio aliquid
eē nō esse enuncians. ⁊ ē regula ꝙ nisi ponēti patrocinet ñ
ē rn̄dendū. C. de nō nu. pec. l. in ꝯtractibꝰ. §. illo. ⁊ iō actor
dʒ super ꝯtentis in libello vel coadiuuātibus vel dependē
tibus facere positiones non super iptinentibus vt qḋ rex
est in francia. vt. ff. de excep. doli. l. ij. §. circa. ⁊ in. c. j. ⁊. ij. de
ꝯfes. li. vj. ⁊. l. ij. §. qḋ obseruari. C. de iura. calū. ⁊ ibi plene
dixi. ℭ Interrogatiōes debēt fieri sicut litis necessitas ⁊
processus causarum desiderat. vt. ff. de noxa. l. quotiens. §.
pretor. C. de ap. l. ampliorē. §. j. j. ō fi. instru. c. cū Jo. heremi
ta. Quādo iudiciū non potest aliter fūdari tūc ne frustra
ꝓcedat ēt de dolo quis interrogandꝰ est. Sʒ nunquid de
ꝯscientia ē quis itertogandus. ē non i foro ꝯtentioso. vt i
auc. de ꝯsuc. recti feudi. §. fi. coll. x. ⁊ tn̄ ꝯscia coadiuuat li-
bellū vniuersalē. qꝛ recipit incremētū. arg. C. de ap. l. am-
pliorē in fi. ⁊ de re. iudi. c. abbate sane li. vj. qꝛ libellus ge-
neralis nō est coartandus a specie loci vel tpis. lʒ secus in
libello spāli. tn̄ illud. c. alle. nō obtinet ō iure ciuili ꝑ. l. non

pōt videri. ff. de iudi. ſʒ in foro canonico obtinet lʒ sit q̄dā suppletō iudicis si viuā rōeʒ pōderās que appellatur vr-gens disputatio ⁊ alibi appellat pūcta rōnis sicut puncta ensis ferientis. Porro oēs interrogatiōes desiderāt. aut
statutū expressuʒ in illo casu. aut eq̄tatē naturalē q̄ hētur
pro lege. aut eq̄tatē iudicialē. Nulla eiʒ interrogatio dʒ
fieri si nō ꝑrocinat. qꝛ iudicia ꝯsiderāt iterēē vel id ꝙ pro
interesse hr̄. vt. ff. de serui. l. quotiēs. ⁊. l. j. ff. de appel. reci.
Itē nō dn̄t subtiles intergatōes fieri rusticis ⁊ impitis te
stibus. qꝛ cū nō pn̄t testes per aliū rn̄dere cū in testifican-
do nō admittat ꝓcurator ⁊ si interrogatus fuerit ⁊ dicat
nescio nō est ꝑiurus. vbigr̄a. interrogatꝰ sup stipulatiōe.
dicit se nō interfuisse. qꝛ ex quo nō intellegit vbū stipulatō
nis nō intelligere tenebat nō interfuit ⁊ si dicit se intelle-
xisse ꝙ non sit verisimile dʒ subtiliter interrogari a iudice
que verba interuenerūt ⁊ an fuerit instructus. sil'r si dicat
mulierē renūciasse velleiano. qꝛ q̄cq̄d ē hoc rustici nesciūt
neqʒ mulieres. vt. ff. de ver. ob. l. sciēdum. Pone sit positō
ꝙ ticius natus est ex ꝯcubina. Itē ꝙ cuʒ ea postea fuit cō
tractum matrimonium. tamen nō probat ꝙ interuenerit
dos. Nunq̄d hoc sibi sufficit. dic ꝙ sic quātum ad dignita
tes ecclesiasticas. Item quātum ad tpalia in terris eccle
sie. qꝛ dos est solēnitas extrinseca. ⁊ matrimoniuʒ nō eget
aliqua solēnitate extrinseca. vt ipse eleganter nota. xxvj. q.
viij. c. j. Adde ꝙ oēs nati ex nr̄o corpore dicunt naturales
largo mō. lʒ sint spurij. vt no. Arch. xxxij. q. ij. liberi qḋ est
no. ad legitimatōes que fiūt ꝑ comites palatinos in qui-
bus exprimit naturalitas ⁊ nō eius qualitas. qꝛ a quo re-
mouet q̄ditas. i. substātia remouet qualitas ⁊ oē accidēs
vt. l. ij. ff. de vsufruc. Ibi nō inuenimus. no. ꝙ vbi petit ele-
ctio cassari dʒ lis ꝯtestari. ℭ Itē no. ꝙ idē est si excipiat
ꝙ ēt libello ꝑ electū ñ oblato fieri pōt. qꝛ est exceptio ano
mala ⁊ quasi popularis. qꝛ ius eccłe tuet ſm Inno. nō ꝓ-
sumit litē esse ꝯtestā. nisi appeat ex actis. Ibi per petitio
nē. ⁊ qꝛ qui pōit nihil petit ſʒ factū narrat. ideo ꝑ rn̄sionē
ad nō petitionē nō fit litis ꝯte. Ibi eūdem processum. s. to
tum. ⁊ iō iterato offert ꝉ libellus. Nūquid ille qui nega-
uit positionē possit pnia ductus cā ꝯfiteri. vr̄ ꝙ sic vt excu
setur a pena piurij si res est integra. ar. ff. de inius vocan. l.
quāuis. ff. de iureiurā. l. eū qui. ⁊ qḋ no. insti. de act. §. item
mixta est actio ꝯtra eos. Sʒ quātū ad ꝯsecutionē alicuiꝰ
ꝑmij. puta si ex forma statuti remittit ꝯfitēti aliquid vł pe
na maleficij nō ꝓdest ei qui iam negauit posterior ꝯfessio
qꝛ de facili a bn̄ficio remouet. ⁊ postquā est ipso scō extin
ctū nō reuiuiscit. vt no. ff. de fideius. l. si dubitet. §. j. ⁊ ar. in
sti. de noxa. §. si seruꝰ. ⁊ ē rō dr̄ic. qꝛ facilius qs ꝯseqtur ve
niā quā pmiū qꝛ venia penitēti ꝑmiū soli merēti datur ⁊
mētiri. q̄ñqʒ est spēs furti. vt. ff. ad. l. fal. l. hereditatū. §. fi.
ℭ Itē si statutū dicit si ꝯfiteat hēat ꝑmiū ⁊ semel deficit
ꝯditio nō pōt mora purgari. vt no. Cy. C. de trāsa. l. si ma
ior. ff. de fidei. li. l. tayo. §. intra. ℭ Pōe reꝰ dicit nego nar
rata ꝓut narrant esse vera. an sit lis ꝯte. vr̄ ꝙ nō qꝛ nō est
rn̄sum ad petita ſʒ ad narrata. tu dic videri rn̄sum sup to
to. ⁊ ita no. in. l. j. ff. quoꝝ reꝝ ac. nō datur. ⁊ not. ꝑ Cy. C. ō
lit. ꝯte. l. j. in. iiij. q. ⁊ ibi per te videas. ⁊. j. de resti. spo. cum
ad sedeʒ. Tn̄ aduocati dn̄t ꝙ dʒ rn̄deri nego narrata ꝓut
narrat ⁊ petita ꝓut petunt eē vera ⁊ fieri debere ⁊ si ꝓcul
dubio fit lit. conte. ℭ Et no. ꝙ lit. ꝯte. fit per rn̄sionē rela-
tiuā. i. relatā ad libellū cōuentionalē oblatum iudici ⁊ pti
vel iudici tn̄ vel parti tn̄ apud acta. nō tn̄ req̄ro ꝙ in ob
latōe libelli iudex sedeat ꝓ tribunali nec dies sit iuridica
siue solemnis. vt. ff. de adulte. l. miles. §. sexaginta. ſʒ in ꝓ-
cessu sup libello bn̄ requirit ꝙ dies sit iuridica. ergo ⁊ sup
litis ꝯtesta. qꝛ litis conte. nō solum ē de processu sed ē fun
damētum ꝓcessus. vt in auc. de litigio. §. omnem. tūc enim
iudex incipit cognoscere de causa principali saluo ꝙ in ex
traordinarijs ꝓcessibꝰ ꝯdictio ēt sine interrogatōe habet
pro conte. litis. vt hic per Inn. in glo. sua. Ex his ergo ap-
paret ꝙ non oblato libello vel oblato sed non prosecuto ꝑ
rn̄siōes emergētes nō fit lit. ꝯte. Mirū qꝛ si fieret nō va
leret. vt in auc. offerat. ⁊ hoc verū in contradictorio iudi-
cio. sed siquis ꝯfitendo liti cedit vel offert in iudicio. aut
interest rei ꝙ procedatur ad diffinitiuā. ⁊ tūc fit litis ꝯte.

Nō debent subtiles in-terrogatio-nes fieri ru-sticis ⁊ ipe-ritis testibꝰ

vt.ff.de neg.ge.l.at ꝗ natura.§.cũ me abſẽte.aut nõ itereſt
⁊ tũc fit ꝑceptũ incõfeſſum ſi reus nõ offert debitũ.vt.ff.
de re iudi.l.debitoribꝰ.ff.de iudi.l.ſi debitori.Hoc ꝑceptũ
põt fieri ꝑ iudicẽ ordinariũ ſed ꝑ iudicẽ delegatũ nõ.cuꝫ
nõ ſit ſibi radicata iuriſditio cãe.vt.ff.de ꝓcu.l.ſi reus pa
ratus.nec ẽt ſi offerret debitũ poſſet iudex delegatus ante
lit.ꝯte.abſoluere reũ ab obſeruatõe iudicij.qꝛ illa abſolu-
tio impediret ordinariũ ꝓceſſum.vt inſti.de ppe.⁊ tẽ.ex-
cep.§.fi.Tñ ego intelligo illã.l.ſi reus paratus in delega
to ab inferiore non a principe qꝛ delegatus principis eſt
maior quolibet alio ordinario.vt.ff.de mino.l.minor aũt
magiſtratꝰ.⁊ ar.cle.auditor.de reſcrip.¶ Ex his appet
ꝙ ad hoc qd̕ fiat litis ꝯte.ꝑ ꝯfeſſionẽ reqrit animus ꝓce-
dẽdi ſup libello.ergo ꝗ hꝫ animũ declinãdi ꝓceſſuꝫ ꝯfitẽ
do nõ ꝯteſtat litẽ.⁊ gl.in.d.l.ſi debitori.dicit ꝙ ſi ꝯfitenti
dant dies.x.ad ſoluẽdũ ꝙ eſt veꝝ ſi quãtitas ẽ parua.ſed
ſi magna dat maius ſpaciũ dũmõ non excedat tps qua-
drimeſtre.qd̕ dic vt in.l.ij.ff.de re iudi.¶ Vnum ẽt dico
a ¶ Vide do. Bene. de peruſ. in tracta.de inſtru. guarẽ.
ꝙ ita ꝑcepta pñt fieri tpe ꝯtcus ꝑ iudiceꝫ ad queꝫ ptinet
tũc cognitio qꝛ fit de plano.ꝑ tabellionẽ aũt non põt fieri
de iur cõi ſꝫ ꝑ ſtatuta ciuitatũ ſi debitũ ẽ purũ vel ad diẽ
certã põt fieri ꝑceptum ꝙ tuſci appellant ꝑceptũ guarã-
tigie.i.firmitatis vel obſeruantie.qꝛ ſtatutuꝫ municipale
tabellioni.dat hanc iuriſditiõeꝫ cuꝫ ſtatuta plerũqꝫ requi
runt ꝙ ſit de matricula illius loci.qꝛ cum tabellio debeat
cognoſcere ꝯtrahẽtes ⁊ expediat ipſum eſſe in arte ꝓba-
tum merito ꝯueniẽs eſt ipſuꝫ eẽ matriculatũ.alũs non eſt
relatus in numero tabellionũ ordinarioꝝ.ſꝫ extrauagan-
tiuꝫ qbus datur minor fides ⁊ hoc totum ſuadet vtilitas
publica.⁊ ad hoc bñ facit qd̕ no.C.de offi.magi.mili.l.j.⁊
l.eos.hec ꝑcepta nõ infamãt.qꝛ nõ ſunt ſnie.ff.de infa.l.qd
ergo.§.qñtũ.lꝫ paratiſſimã hẽant executiõem.de ꝑdictis
aũt ꝑceptis ſiue mãdatis que fiũt imediate in ipſo ꝯtcu.
no.Cy.C.de ꝯfeſ.l.j.⁊ fami.her.l.certuꝫ. Peruſij autem
vocant inſtrã ꝯfeſſionata.tñ qꝛ ꝑ talẽ ꝯfeſſionẽ nõ fit litis
ꝯteſt.qꝛ nõ fit ꝯfeſſio aĩo litẽ ꝯteſtãdi vel quaſi.⁊ qꝛ acta
nõ patiunt cũ nihil ſit in iudicio actitatũ merito nõ ppe-
tuat actio.ſ.in ãnos.xl.ſꝫ ſimplici curſu decurrit ſine adi-
tamento vlteriori.Ibi qꝛ ꝑſonatus.no.pro allegãtibusꝗ
faciũt pͥo vnã allegatõem.⁊ poſtea ſubiungũt aliã dicẽ
do ſi nõ obſtat pͥa obſtabit iſta ſcd̕a.¶ Item no.ꝙ ꝑſo
natus ẽ quedã excellẽtia in eccl̕a cũ adminiſtratiõis ãnexe
gradu.⁊ dicit magiſter ſniaꝝ ꝙ ꝑſona ideꝫ ẽ ꝙ ꝑ ſe ſonãs
in fi.capituli.¶ No.ꝙ qñ aliqs cedit liti dꝫ notificari iu
dici ⁊ ſi iudex admittit ceſſioneꝫ nõ ẽ neceſſaria alia ſnia
qꝛ lis ẽ ſopita.C.de pac.l.poſtqꝫ liti.ff.de adul.l.ſi mari-
tus.§.ſi neganit.ff.ad tertullianuꝫ.l.j.§.accuſationeꝫ. Ibi
in iure ſcilicet in loco cauſaruꝫ nõ in cãpis vel plateis.ff.de
iuſti.⁊ iur.l.pe.Ibi pronunciandũ.no.forma ꝓnunciandi
ſup nullitate.Ibi rñdentem.ar.ꝙ per ꝯrias petitões non
fiat litis ꝯte.ſꝫ ſeorſum offerat.ſed ſi in continuato tenore
actor petat reum ꝯdẽnari ⁊ reus petat ſe abſolui fit lit.cõ
te.ff.de in ius vo.l.libertus.in glo.Ibi veritate.dicit gl.ꝙ
iſtud ẽ ius nouũ ſꝫ rõ ẽ antiqua.⁊ ſume ar.ꝙ lꝫ ſtatutum
fundet in rõne veteri tñ non trahit ad diem rõnis.qꝛ rõ
erat magr̃alis ⁊ nũduꝫ hẽbat formã ſtatuti.⁊ rõ ẽ qꝛ ſta
tutum de nouo edit.nõ anteꝫ iam editum ſituat in volu-
mine ſtatutoꝝ.ſꝫ ⁊ tunc nõ ligaret retro qñtũ ad penã.qꝛ
noua ẽ.In ⁊ ſi ꝯfiteret.ſ.pure qꝛ de pterito ſꝫ non ſimplr
qꝛ ãnectabat duas excuſatões.ſ.ignorãtie ⁊ diſpenſatõis
⁊ tertiã.ſ.tenuitatẽ bñficioꝝ.ſed papa acceptat ꝯfeſſio-
neꝫ ⁊ non acceptat qualitatẽ ꝯfeſſionis.qꝛ quotiẽs con-
feſſus ꝯ ſe ꝑtendit aliqd qd̕ non põt naturaliter ineſſe.hꝫ
illud ꝓbare neceſſe.vbigrã.ſiqs dicat occidi ſꝫ nõ aĩo oc-
cidendi.naꝫ dꝫ ꝓbare id ꝑ qd̕ animus remoueat ab actu
puta ꝙ fecerit ex defenſionis neceſſitate vel neceſſitatis ꝓ
babilis ſuſpitione nec refert vtrum dicat feci ſed non feci
aĩo occidendi.nã iſta ars verboꝝ nõ patrocinat ad excuſa
tionem maleficioꝝ.⁊ caſus ẽ hic not.⁊ plene dixi in.l.j.C.
de ꝯfeſ.Ibi non credebat.no.non credi ei qui dicit nõ cre
debam cum debeat credere.vt.ff.ſi cer.pe.l.ꝙ rc.Ibi i iu
re.ſed nunquid omnis qui confitetur coram iudice confi-
tetur in iure.⁊ videt ꝙ ſic.qꝛ iudex ẽ publica ꝑſona.ergo
põt acqrere abñti.¶ In ꝯtriũ qꝛ iudex eſt publica ꝑſona
⁊ nõ facit vt alienꝰ miniſter.⁊ id̕o eis nõ qrit.ſi.n.vult abñti
acqrẽ opꝫ ꝙ noĩe abñtis interroget ⁊ recipiat ꝯfeſſionẽ.ff.
de interro.act.l.fi.⁊ ibi ꝑ Cy.in addi.ad ſimplicẽ tñ infor
mationẽ ⁊ iſtructionẽ iudicis ꝗ i motu eius ꝯſiſtit bñ pa-
trocinat talis rñſio.qꝛ talis iformatio ẽ facti.⁊ vndecũqꝫ
põt capi ⁊ facte informatões ꝑ ifectis haberi nõ poſſunt
quãqꝫ nõ trãſeant in verã efficaciã ꝓbõnis.vt.l.ꝗ vltimo.
ff.de pe.Ibi de ꝯſuetudine.no.ꝙ ꝯſuetudo dat curã aĩarũ.
¶ Itẽ aſſignat iuriſditionẽ parochiã ⁊ ꝓpſm.¶ Itẽ no.
hic ꝙ cura ꝓbat ꝑ exercitiũ coꝝ actuũ ꝗ ꝓprie ſpectãt ad
curã aĩaruꝫ.⁊ ſic ꝑ actus ꝓbat habitꝰ.⁊ ꝑ exercitiũ iuriſdi
tio.¶ Itẽ no.hic plura ꝗ ptinẽt ad curã aĩarum.Ibi qm̃
ꝑſonatus.no.ꝙ non ſufficit excuſare ſe ab vno capite ſi ab
alio capite ſe nõ excuſat.qꝛ vnũ icõueniẽs totum actuꝫ vi
ciat.ff.de trãſac.l.cũ hi.§.ſi ptor.¶ No.ꝙ ꝑ effectũ cogno
ſcit cã.ſic ꝑ ꝑceptionẽ fructuũ ⁊ ꝑambulare ⁊ reſidẽ in lo
co.⁊ ꝑ claues cognoſcit poſſio.ff.de ꝯtrahen.emp.l.clauibꝰ.
Vñ ab effectu eſt locꝰ demõſtratiuꝰ ⁊ ſufficit ad itelligen
tiam rei itelligẽ effectũ licꝫ qs neſciat diffinire qd ptineat
ad ſolũ ſapiẽteꝫ ⁊ itelligẽteꝫ medullã ⁊ apices rõis.vt no.
ff.de ver.ob.l.ſtipulatio iſta.§.ibi quoqꝫ.¶ Itẽ no.hic ꝙ
friuola ꝯſcia nõ excuſat peccatũ.qꝛ fatuitas nemini patro
cinat.vt.ff.qd̕ vi aut clã.l.qd̕ ⁊ ſeruꝰ.de ar.ab effectu no.ff.
de reg.iur.l.nullus vi.¶ De poſſiõe an iferat circa dñi-
um.no.ff.de ver.ſig.l.recte dicimꝰ.Ibi ſuppſſerit vitateꝫ.
no.ꝙ idulgẽtia ſurreptitia nõ vꝫ ⁊ eſt efficax ar.ꝙ legitima
tio impatoris facta tãqꝫ cum baſtardo nõ valeat ſi re vã
erat ſpurius vł iceſtuoſus.qꝛ eſt ſuppſſa vera qualitas.qd̕
verum puto ſi eſt legitimatꝰ ad cõcurſum ſucceſſiõis cõfi-
lio legitimo ⁊ nãli.qꝛ iſta legitimatio ẽ quedam idulgẽ-
tia ꝗ ꝑ vẽ qualitatis ſuppreſſionẽ reddit nulla.tex.ẽ h no.
Ibi ſuppſſit.ẽt no.ꝙ quis nõ põt hẽre diuerſas eccl̕as ſi-
mul niſi vna pẽdet ex altera.tũc eĩm poſſꝫ.quia vnũ ⁊ idẽ
videt qd̕ diuidi nõ poteſt.vt.ff.de leg.ij.l.ſi ex duobus.vt
.C.de iure delib.l.quidaꝫ eulogio.⁊ in.c.j.l filius an agna
tus.colla.x.Ibi itentõis noſtre.no.ꝙ quãdo papa ꝯcedit
poſſidẽ itelligit de eo quod põt iuſte poſſideri.qꝛ idulgẽ-
tia nõ tribuit ius de nouo.facit quod no.ff.de his qui ſunt
ſui vel alie.iur.l.j.¶ In glo.qꝛ cum.no.ꝙ qui deſinit eẽ ꝑ
latus ſtatim efficit itruſus niſi diſcedat de poſſeſſiõe.Iteꝫ
no.ꝙ queſtio iſtius glo.procedit quo ad ſalutem anime.
ſed ſupueniẽte ſcĩa cõſulo ꝙ iterato faciat ſe abſolui ꝑ ve-
rum prelatum.vt.C.de iceſtis nup.§.cum ancillis.¶ In
glo.no.tẽpus.no.ꝙ id qd̕ nõ hꝫ efficax pricipium ex anio
tiõe cauſe impediẽtis nõ ꝯualeſcit.Nam ar.ſiue rõ ſimi-
lis eſt nature.ſed nãliter videmus ꝙ partus qui naſcit añ
diem pariẽdi ẽ abortiuꝰ.ſic electio ⁊ gratia naſcit aborti-
ua ſi ſi ꝑuat ſuũ ordinẽ.vnde ſpeculum natiuitatis ſue ſem
per eſt ꝯſiderãdum ⁊ i ordie nature nihil prepoſterãduꝫ.
¶ In glo.ſed pone.iſta glo.diſputat an per ꝯfeſſionẽ fiat
litis ꝯteſtatio.¶ In glo.no.ergo.iſta glo.diſputat ſi ico-
nomus vel ſindicus monaſterij fuit i cauſa liteꝫ ꝯteſtatus
⁊ iurauit de calũnia an nihilominus prelatus teneat reſpõ
dere poſitõibus ſub iuramẽto de vitate dicẽda.⁊ dic ꝙ ſic
qꝛ ꝯfeſſio ſua ſaltim facit iudiciũ ⁊ aliqñdo complet pro
bationem ſi aduerſarius probauit ſemiplene.¶ Item di
ſputat an ſtet ꝯfeſſiõi prelati ſolius i facto proprio ⁊ quid
in alieno.¶ In glo.inuit.iſta glo.diſputat an liceat habẽ
plura bñficia.⁊ ẽ glo.magiſtralis an liceat habẽ vnam ec
cleſiam pñtem ⁊ aliam ſub expectatõe.certum ẽ ꝙ ſic.ſe-
cus ecõuerſo.quod dic vt i cle.gratie.de reſcrip. dico ꝙ qs
perdit expectatõeꝫ impetrãdo pñtem habita poſſeſſiõe.
¶ Porro tribus ex cauſis prohibet duplicitas i bñficijs
Prima rõ eſt quia qui ñ impẽdit ſeruitia ñ dꝫ habẽ com
moda.vt.C.de ſacroſan.eccle.l.qui ſub pretextu.⁊ i.c.j.de
milite vaſallo qui arma bellica depoſuit.⁊ i.l.j.C.de re mi-
li.Sed ille ꝗ hꝫ vnũ bñficiũ ſufficiẽs ñ poteſt ſeruire duo-
bus integraliter ⁊ perfecte.vt.C.de aſſeſ.l.fi.iuxta illud ꝗ
duos lepores vna ſectebitur hora.vno qñqꝫ.qñqꝫ carebit
vtroqꝫ.¶ Itẽ nemo põt corporalr reſidẽ niſi i vno loco.
Ergo cum omne bñficiũ ſufficiẽs reqrat reſidẽtiaꝫ ⁊ req
rat curã ſaltim tẽporaliũ ſufficit ſibi vnũ bñficiũ iuxta ꝓ-
uerbium

nerbiū oculus dñi impinguat agrū. scđa rō qꝛ icongruū est ꝙ vnus sibi appropriet qđ multorū ē nihil reliqs relicturus. tertia rō est qꝛ fugiēda ē ambitio q̄ infinitū cresceret si frena tēperātie nō hret. Rō ergo cūctoꝝ moderatrix nō finit appetitū hūanū3 frena iustitie nō hre. vt i. c. rex pacificus in ꝓhemio. z. C. fini. regū. l. si constiterit. z. l. j. C. de sen. q̄ pro eo qđ interest. illud. n. ꝯstat ꝙ oē bñficiū3 o3 hre curā aiaꝝ si h3 pplm ꝯgregationem vel parochiā. ¶ Itē no. ꝙ multa tpalia reqrūt residētiā. ar. l. ꝓlate. C. qñ tuto. hñti tutoꝛ dari nō po. z. ff. de solu. l. ꝙ si sorte. §. j. Itē ista glo. dicit quot modis dr titulus. no. C. d peti. here. l. cogi. dr titul⁹ ꝯtc⁹ collatio suprascriptio imago vexillū signū z filis ṽba. Inn. ¶ No. electores petere ꝯfirmationē. s3 z ipse elect⁹ pōt peteꝛ nec ē ambiciosus q ius suū ꝓseqr. ff. de offi. pro. l. barbari⁹. ¶ No. ēt ꝙ aliud ē opponere qđ pōt faceꝛ ēt ñ vocat⁹ ad cām aliud excipe. qꝛ non pōt excipe nisi aliqd petaꝛ ab aduersario. ff. d exce. doli. l. pure. in fi. ¶ Et no. ꝙ isti obiect⁹ debēt fieri i scriptis. Inno. Qđ tolleraꝛ ab ignorāte si postea supuenit ꝯria scia o3 fieri legitime si ē act⁹ q debet repeti. alr̄ nō o3 iterari. z iō sufficit ꝙ qs sit semel absolut⁹ ꝭm Inno. appellatio nō deuoluit collationē bñficij. qꝛ nō ē de ꝓcessu s3 ea pendente ñ pōt dari possessio. Inno. ¶ Itē Inno. dicit hic ꝙ cū viris discretis z lrātis d facili dispēsaꝛ sup pluralitatē bñficiorū qđ minie fiendū ē cū grossis z rudib⁹ si agiꝛ ꝯ electores ad penā priuatiōis nō ē citand⁹ elect⁹ z nullū3 fit sibi ꝑiudiciū Inno. Si agiꝛ de grā pape ad bñficiū nō est necessaria ꝯtestatio litis nec libellus. qꝛ rescriptū pape habetur pro libello z auctoritate rescripti nil peti pōt nisi ꝙ ꝯtineꝛ in rescripto Inno. ¶ Ubi officiū iudicis iploratur nec est ꝯdictoꝛ nō ꝯtestaꝛ lis. ¶ Itē si his cui ptinet ꝯdicere tacet videꝛ ꝯfiteri. Inno. nemo teneꝛ ꝯfiteri crimē aduersario suo nec ꝙ tendit ad crimē. si tñ dicaꝛ diffamatus teneꝛ respondeꝛ. postea dicit Inn. ꝙ sup caplo ifamie rñdeꝛ in spūalib⁹ z nō in tpalib⁹. collige hic ꝙ infamia succedit loco positionis sicut loco accusatiōis si ex dispensatiōe nō fit alteri ꝑiudiciū pōt ipetrari lite pendente. Inn. dicit Archi. ꝙ fama est ꝓbāda p testes discretos z bone fame. i. nō p mulierculas z hoies viles ad hoc vt suppleat defectū3 alterius ꝓbatiōis vt ipse elegāter no. xxxv. q. vj. ꝯsanguineos. vbi ēt no. ꝙ fama recens. i. orta lite pendente est suspecta z nō ꝓbat. z ideo testis est iterrogandus d tpe fame ꝙ tene menti. ¶ Dicta testiū z probatiōes debent interpretari in meliorē ptem nisi vehemētes ꝑsumptiones moueāt iudicē3 in ꝯtrium. Inno. hec clā dūmodo adiecta ex pte post nō facit cōditionē3 s3 modū. Inno. C. de preci. ipe. offe. l. vniuersa. z sic dictio dūmō ñ nōt. distractum sed onerat ꝯtrum. ¶ Et h faciūt ad qōnē3 de facto receptus fuit quida3 in ciuem adiectis his verbis dūmō soluat datia z collectas mō iste ñ soluit. ¶ Queriꝛ vtrū ei⁹ ciuilitas sit extincta seu radicit⁹ resoluta z dicēdū ē ꝙ est ciuis s3 non h3 ꝯmoda ciuilitatis nisi purget morā. C. de sa. san. ec. l. q sub ꝑtextu. ff. lo. l. quero. §. inter locatorē3. Nā hec verba dūmodo ñ faciūt ꝯditionē3 s3 obligāt ad sic faciendū. qꝛ mod⁹ est obligare valens reciproce s3 conditio non obligat reciproce. vt no. ff. de iureiurā. l. si qs cū debitore. ¶ Modus ergo debet impleri p viā ꝯpulsionis si expediat domino. s3 ꝯditio o3 ipleri p modū3 exclusionis. i. si non impleꝛ excluditur qs ab initio z exordio cōtractus. ff. de ꝯtrahen. emp. l. qui fundū. ff. de rescin. ven. l. si. §. emptoꝛ ꝑdiorū. Et tñ dicit Archi. ꝙ frangenti pacē3 vel treugā vl pacē3 deliquendo non pōt frangi ex interuallo eidē. Ecōtra deliquēdo puta faciendo hōicidia z filia q̄ a ꝯrio sensu nō pñt pmitti. vt ipse not. elegāter. xxxiij. q. iiij. illi. ¶ Olim offerebatur primo libellus quo petebaꝛ interrogatio fieri. deinde offerebatur secūdus libellus in cā principali. hodie nō offertur primus libell⁹ sed officio iudicis sine libello hmōi fiunt iterrogatiōes. vt no. ff. d interr. ac. in rubrica. ¶ Et incōueniēs est libellum ex libello oriri. arg. ff. de re. iu. l. iiij. §. si ex ꝯuentiōe. supuenit postea vsus positionū siue articuloꝝ. Est āt articulus distincta locutio de testi. c. presentiū. li. vj. i nouella. p Io. an. qui dicit ꝙ aliud est positio aliud articulus. nā articulus fit vbicūqꝫ est necessaria ꝓbatio. vt in ciuilib⁹ z criminalib⁹. sed positio nō fit in criālib⁹ cū nō fit positioni in criminalib⁹ rñdendū. vt no. l. di. ex penitētibus. p Archi. nō ob. l. marcellus. ff. rex amo. qꝛ ibi nō loquiꝛ in iuramēto relatiuo s3 decisiuo. vt no. Cy. in. §. qđ obseruari. ¶ Multa ergo opponunꝛ positōib⁹. z prio ꝙ nō o3 rñderi ergo nec pōi. specialr autē obijciꝛ positioni. ¶ In primis qđ est imptinēs oimode vt si agēs interdicto vñ vi faciat positionem de ꝓprietate. C. q legitimā ꝑsonā. l. momentanee. S3 si non est oio impertinēs o3 rñderi. vt ibi no. vt in interdicto vti possidetis. ꝓ. de ꝓba. c. l3 cām. hoc t3 Iac. de are. Cy. z oēs in. §. ꝙ obseruari. z vbicūqꝫ que nō ꝓsunt singula multa iuuāt. est singulis rñdendū ꝭm Ja. bu. z no. istā regulā3. z ois positio⁹ q̄ venit in auxiliū cāe eius qui ponit diciꝛ esse ptinēs. z si statī3 ꝯstat qđ ē imptinēs non debet rñderi. si aūt est dubiū z reqrit altiorē indaginē o3 rñderi saluo iure imptinētiū z nō admittēdaꝝ positionū. vt not. ꝓ. d offi. dele. c. cū ꝯtingat. p Ber. ¶ Aliqñ opponiꝛ ꝙ nō o3 rñderi qꝛ ē positio negatiua. nā negatiua qñqꝫ nō est ꝓbabilis. ergo nec punibilis s3 si ē ꝓbabilis bene o3 rñderi. C. de ꝯhē. z cō. sti. l. optimā. ff. de pac. l. iurisgē. §. ꝙ fere. dic ꝙ si de fcō ꝓprio eius ꝯ quē poniꝛ o3 rñderi etiā si non sit ꝓbabilis per testes. vt qꝛ de ente nō ē scia z nihil est in ꝓbatione ꝙ prius nō fit in nā. Ecce pono ꝙ nō numerasti. si aūt de fcō alterius nō o3 rñderi nisi eqtas moueat iudicē ꝭm Ja. bu. vt si hrs dicit defunctū mihi numerasse decē3 z ego nego. o3 negatiue mee positioni rñdere. qꝛ equitas dicat ne fiāt illicite extorsiōes. ff. de offi. ꝑsi. l. illicitas. ¶ Cōclude igiꝛ ꝙ aut negatiua est ꝓbabilis p alia genera ꝓbationū aut nō. primo casu o3 rñderi. cū ergo negatiua coartata loco z tpe sit probabilis. ergo omni positioni alicuius negatiue coartate o3 rñderi. z not. istā doctrinam quā ponit Io. an. in. c. j. de ꝯfes. li. vj. in nouel. Aut negatiua nō coartata. z tūc de fcō ꝓprio o3 rñderi. vt. l. marcellus. ff. rex amo. z auc. de hrd. z fal. §. si ṽo absunt. Aut est fcm̄ alienū. z tūc si eqtas mouet iudicē o3 positio admitti. ergo z rñderi ꝭm Ja. bu. facit. ff. de dona. l. quidā in iur. C. de nō nu. pe. l. in ꝯtrib⁹. ¶ Idē Raynerius ei⁹ pedegogus q est trāscriba ei⁹. ṽbigrā. petis alimēta vt fili⁹ si fit positio ꝙ nō es filius vel mulier petit alimēta tāquā ꝑgnās z fit positio qđ nō ē ꝑgnās. nā z iuramētū deferri pōt. ff. de iureiur. l. iij. §. q̄cūqꝫ. ¶ Dicit aliqs nulla negatiua ē que nō possit ꝓbari. nā saltī3 ꝓbaꝛ eoipso ꝙ nō ꝓbaꝛ ꝯtriū. vt not. ff. de ꝓba. l. verius. rñ. ista rō ꝯcludit potius ꝙ nō debeat rñderi. nā rñsio nō fit nisi vt p ipā3 rñsionē releueꝛ ponēs ab onere ꝓbādi. s3 lex releuat eū sufficit. ergo ꝑterea ista ꝑsumptio nō ē spēs ꝓbatōis s3 q̄da3 releuatio ab onere ꝓbādi. sed vr ꝙ onus negatiua possit ꝓbari p instrm. vt. C. de nō nu. pe. l. gnālr. ergo punibilis si ꝓbabilr. rñ. vbi erat talis negatiua q̄ poterat ꝓbari per instr3 z nō alio mō. z iō nō dr ibi qđ dēat rñderi certe h colligi pōt ex illo gnāli capite. ff. d interro. act. l. vbicūqꝫ. Hodie āt statutū ē nouissimo iure ꝙ possint fieri positiones negatiue. vt i. c. j. de ꝯfes. li. vj. ¶ S3 nūqd o3 admitti positio de carētia. qꝛ nō extitia z carentia videnꝛ vnū3 z ide3 ꝭ3 Io. mo. vt not. Io. an. in. d. c. j. de ꝯfes. in nouella. ¶ S3 h dcm̄ nō est oino veꝝ. qꝛ ñ extitia nō reqrit aliqđ bñficiū nec subiectū. s3 carētia sic. ṽbigrā. iste caret oculis. z iō o3 rñderi. qꝛ negatiua i subiecto semp ē ꝓbabilis. facit qđ no. in. l. j. §. j. ff. d iti. actuqꝫ ꝑua. z. ff. d of. ꝓcō. l. si in aliq̄. ¶ Quero pono ꝓ tu ꝓmisisti mihi centū. z re ṽa. tu nō ꝓmisisti mihi nisi qnquagita vl erāt. l. posita i fraudē vsuraꝝ. vtꝝ rōe ptis possis negare simplr. dic ꝙ sic qꝛ non teneris positionē3 diuidere qcqd no. Bar. ff. d ṽb. ob. l. j. §. cū adijcit. nā l3 ego ponā affirmatiue. tu rñdes negatiue z i negatiua q negat plus ñ negat minus. Ite3 ad ide3 facit qđ not. ide3 Bar. ff. de verbo. obli. l. scire debemus. ¶ Quero pono ꝙ tu ꝓmisisti mihi. x. tu rñdes ꝙ ꝓmisisti mihi sub ꝯditione. an sit aliqd ꝯfessatū. rñdeo ñ qꝛ est aduersitas in q̄litate. vt. d. §. cū adijcit. de hoc not. in. l. ij. C. de dona. añ nup. z in. c. statuimus. de ꝯfessis. li. vj. in nouellis. vbi oino vide. ¶ Aliquādo oppo. positionibus ꝙ sunt duplices vt est cum dico pono ꝙ testatoꝛ facit testm̄

a ¶ Vide ois scripta p. d. Fracis. curti. in suo trac. pōnū3 positio post ti. C. d iura. cal. soli. iij. z Ja. de are. i suo trac. positionū que Curti⁹ ñ vidit z quem hēo in formis. colū. v. vbi multa pulchra.

ꝛ mihi legauit.x.iste sunt due positōes sub vna.nam possibile ē ꝙ fecit testm̄ ꝛ tñ mihi nihil legauit.ꝛ iō dēret diuidi ꝛ si nō diuido nō dʒ rñderi.Et si aduersarius meus negat simplr nō vr̄ singula negare sʒ totū vniuersuʒ. Nā nō tenet̄ respōdēs diuidere si ponēs nō diuisit ɓm Jaco.bu.ꝛ no.in.c.pñtiū.de testi.li.vj.¶ Aliqñ oppo.positionibus ꝙ sunt implicite ꝛ hec similes sunt supioribus.vbi grā.pono ꝙ testator legauit mihi.x.sub hac conditione ꝙ starem in domo quam ꝯditōem apposuit in mei fauorem.¶ Vel pono ꝙ fui ꝯfessus recepisse ꝛ tamen nil recepi.Nam implicat ꝯria in effectu qꝛ secunda pars positionis eneruat primā eius ptem ɓm Jac.bu.¶ Et si instr̄m dicit talis fuit ꝯfessus habuisse ꝛ habuit ꝯfessato ꝙ in p̄sentia testiū infrascriptoꝝ ꝛ notarij nō fuit numerata pecunia eēt instr̄m reprobatū [a] de falso.ɓm Ja.bu.ff.de fo.l.si ex pluribus.vide Bar.qui dicit ꝙ instr̄m pōt saluari qñ breui manu vł fcā numeratio.Hoc ipse ponit.ff.si cer.pe.l.singularia.ꝛ ē no.¶ Aliqñ oppo.ꝙ pēdet ꝛ non dʒ rñderi.naʒ si primo negauit ꝛ postea ꝯfiteret̄ esset periurus.ff.de iureiu.l.q iurasse.l.si pr̄.Ja.bu.in auē.principal.¶ Idē ibi raynerius.sed Cy.in.§.qō obseruari.reprehēdit illā gl.ꝛ male.vt no.in.l.si a te.in prin.ff.ō excu.rei iu.ꝛ facit qō no.ff.ō iureiur.l.eū q.§.in popularibus.¶ Aliqñ opponit̄ positioni qō ē obscura cui nō dʒ rñderi.quia rñsio obscura nō releuaret ponentē.ff.de confes.l.certum in prin.ꝛ qꝛ male ponenti nō est rñdendū.C.de transac.l.vt rñsum.ff.de testa.l.domitius.¶ Aliqñ obijcit̄ positioni qō ē generalis.tñ in actōibus generalibꝰ.i.q sunt statute a iur̄ vt sint gnāles vł vlibus.i.q̄s ius statuit eē vles pñt fieri positōes q nāe actōes ꝯgruūt.qm̄ ꝛ probatōes valēt.vt no.in.l.j.ff.de eden.¶ Itē obijcit̄ positioni qō ē alternatiua trahēs formaʒ ex ꝯctu alternatiuo pcedit.qꝛ nō est in ptāte ponētis diuidere eā sʒ si ē i eiꝰ ptāte ñ pcedit alternatiua positio.vt vbigrā pono sic ꝙ tu fuisti mihi ꝯdēnatus vel ꝯfessus qꝛ obscura ē.de v̄.ob.l.vbi auteʒ nō appet.§.q illud.aut illud.¶ Quero qd si ē semel rñsuʒ an sit vlterius rñdendū.rñdeo nō in eadem instantia.¶ Alij dñt ꝙ aut ē rñsuʒ de veritate ꝛ ppetua ē rñsio qꝛ semel veꝝ semp ē veꝝ.i.semp retinet verā ꝑdicatōeʒ originis sue.secꝰ i putatiua.ff.ō dā.isec.l.q bōa.§.si qs stipulatus.vbi gl.no.ꝛ ꝯ excusat testē si olim dicat se nō recordari.ꝛ hodie dicit recordari ɓʒ Ja.bu.¶ Aliqñ obijcit̄ positōi ꝙ ē positio iuris.i.de casu legis.Jac.bu.sed si nō est tex.sʒ gl.adhuc idē puto.qꝛ nō ē in ptāte rñdētis sʒ iudicis interptari dubia iuris.¶ Porro si fiat positio ō casu ꝯsuetudinis ē rñdēdū qꝛ ꝓbādū.Ja.bu.¶ Sʒ nūqd sup facto ꝓprio dat̄ dilatio ad rñdēdū.rñ.sic si ē de lōginquo vł si ē fcm̄ iplicitū qō pēdet ex calculo.ɓʒ Ja.bu.ꝛ Bar.eiꝰ discipulū.ff.de pac.l.emptor.§.luciꝰ.¶ Sʒ nūqd possit reuocari ꝯfessio fcā dato prius termino ad deliberandū.rñ.nō si acceptauit terminū ꝛ rñdit de veritate ꝛ nō de credulitate.vt.ꝫ.de diuor.c.ex lr̄is.p Ber.ꝛ hoc veꝝ si rñdit de fcō ꝓprio.sʒ si de alieno posset ꝓbari error.qꝛ nō plus opat̄ ꝯfessio q̄ꝫ ꝯpromisso.¶ Pono ꝙ sū minor ꝛ lesus non dʒ rñderi qꝛ ō duobus positōibꝰ quaꝝ vna pōt eē vera alia falsa.facio vnā nec habet̄ ꝓ ꝯfessio q ñ rñdet qꝛ nō dʒ rñderi nisi diuidat̄.¶ Itē necesse ē ꝙ illud vbū lesus declaret̄ qꝛ posset lesio esse casu fortuito.ff.de mio.l.veꝝ.§.si locupleti.¶ Itē in parua q̄ñtitate.ff.ō i integ.resti.l.scio.¶ Pono qꝛ testes sūt bone fame vt ꝙ nō dēbeat rñderi qꝛ eē bone fame ē articulū iuris.qꝛ talis qs nascit̄ tu dic ꝙ ē ꝛ fama iuris ꝛ fama facti cū qua qs nō nascit̄.qꝛ ex factis orit̄ sicut econuerso infamia facti tñ infamia nūq̄ꝫ ꝑsumit̄.C.de inoffi.testa.l omnimodo.¶ Illud scias ꝙ ad officiuʒ iudicis ptinet repellere positiones iniustas vel supfluas.qꝛ ꝛ interrogatoria pōt refrenare.vt no.ff.ō iureiur.l.si duo patroni.§.idē iulianus.C.de appel.l.ampliorē.§.in refutatorijs.¶ Itē scias ꝙ sic iudex nō tenet̄ admittere positionē implicitā ita nec rñsionem implicitam sʒ debʒ facere omnō rñderi ad interrogata nec pati aliō ꝓmisceri de quo qs non est interrogatus.ꝛ iō si reus dicit.feci ad meā defensionē non dʒ pati ꝙ ista rñsio ponat̄ in actis.¶ Itē qꝛ ꝯria cumulat ꝛ qō ꝑdixerat periit nisi id ꝓbare velit iudex.tñ ex ista rñsione possʒ eū cōdemnare nō ꝓbātem cām excusationis sue sicut quis tenetur ꝓbare exceptionē cōstito de fcō qō sui nā est obligatorium.C.de excep.l.si quidē.ff.de rei ven.l.officiū.¶ Quero pone ꝙ quis respōdet ad id qō in iure cōsistit.vbigrā ingrit̄ ꝙ fecit ꝯ formam statutorū.ꝛ rñdet ꝙ fecit ɓm formam statutoꝝ.rñ.ꝯfessus est fcm̄.qꝛ rñsiōes que i iure cōsistūt nō faciūt rñsionem ꝯditionalē.vt.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.l.multū itereſt.Et aduerte iterrogationi an fecerim ꝯtra ius nō debeo rñdere.ꝛ si rñdeo nihil operat̄ hec adiectio ꝯ ius ēt si ꝯfitear ꝛ nullā defensionē mihi affert.de aur.ꝛ argē.leg.l.ornamētoꝝ.¶ Notoriū ē res vel fcm̄ demonstratū ab vsu vbi habemus sensuʒ de fama non curamus.¶ Fama [b] est pica rei geste vel que reputat̄ pro gesta ꝛ dʒ hēre aliqō indiciū discretionis.alˀs ē vana ꝛ inefficax.Qualitas ē accidēs fcm̄ pricipale seu substātiā isormās.¶ Ciuitates nō habēt merū impium.ꝛ iō alteri dare de se submittē nō pñt.¶ De sapiētia dei ꝓcedit intellectus.ꝛ de grā infusio.ꝛ de pfectione donū pfectum.Jacobi primo.Et int̄ cūcta que promoueāt intellectū ē desiderium bone fame quā si qs nō simulate affectat dignus sit sacerdotio ꝛ honore.vnde desideriū bone fame añ omnia nos precedat.naʒ bñ operari ꝛ alij nō cōicare est aromata in obtuso vase retinē vbi redolētia nō   ꝛ qō diuinus ꝛ cōius est sepultum iacet.Nascit̄ autē fama ex gloria virtutis.qꝛ fama dʒ eē associata discretōe.¶ Porro fama ꝓprie loquēdo ꝛ ab excellētiori extremo nō pōt esse nisi bona sit.qꝛ fama est argu.virtutis.Ceterū si mala est vulgo quideʒ fama vocat̄.sed dʒ dici opinio voce populi nūciata.Tamē vbi hēmus sensum certiorē de fama nō ē nobis cure nisi velimꝰ trāsire ad notoriū tñ.ꝛ illud nō indiget fama si ē notorium demōstratum vsu.bonū igit̄ fame ꝛ bonum notoriū est aurū pp maiestatem veritatis ꝛ argētum pp ꝯscie puritatē ꝛ candorē tuʒ pp redolētiam seu odorē.tñ ad ista nō ꝑuenit̄ sine myrra.i.sine amaritudine q lʒ in ore.i.in prin.sit amarissima cū ē in stomaco ꝛ digestiōe efficit̄ valde dulcis.Dico igit̄ ꝙ dsideriuʒ bone fame q dʒ eē sociata virtutibꝰ dʒ eē motiuū operū.ꝛ quia itellectus ē donū dei ꝛ cuʒ ipso pmanet semp.icirco deo inherebo ꝛ eiꝰ altissime maiestati humilit̄ supplicabo.vt q dedit motiuū tribuat opis effectuʒ.Hoc autē opus cōpillaui in multa infirmitate.sʒ deus adiutor fuit.cui grās ago.qꝛ siquid sum ipsum fecit me ꝛ non ego me.¶ Dicit Inno.ꝙ ille qui resignat bñficia que idebite tʒ duʒ immīnet electio.ꝛ iste postea eligit̄ qō presumit̄ ambitio ꝛ non vere pnia que est virtutis opus.ff.sol.ma.l.filie mee.ꝛ sic ꝑsumit̄ fraus ex actuū sequela.¶ Dicit Inno.ꝙ dispēsatio vel priuilegiū ex quo nemini fit ꝑiudicium vʒ etiaʒ lite pēdente ipetratū.ff.si quis cau.l.q aūr.¶ Dicit Inno.ꝙ donec qs pseuerat in crīe indispēsabilis ē.Innoc.Simile habes no.ff.de iureiur.l.eum qui.§.in popularibꝰ.Et no.ꝙ crimē in quo requirit̄ pseuerātia ē vnum ꝛ idē numero vt.ff.ō fur.l.inficiādo.§.infans.Sʒ ea in quibꝰ reperit̄ cōiunctio sunt re vera.plura tñ fungunt̄ vnū ꝛ idē.vt no.ff.ō actio.ꝛ obli.l.pe.ꝛ.ff.ō fur.l.vulgaris.in pri.Quedā autē sunt sepata voce ꝛ iterptatiōe.ꝛ ō his loquit̄.ff.ō priua.delic.l.nunq̄ꝫ plura.¶ Dicit Inno.ꝙ cum accusatore illegitimo vł teste nō idoneo dispēsare nō potest.quia fieret in alterius preiudicium.Innocē.de mino.ait pretor.¶ In his q sunt cōtētiose iurisditionis nō potest iudex cōtra legis statutum dispensare.quia si possʒ dispēsare ab hac iniustitia nō possʒ appellari.quod ē falsum.¶ Dicit Inno.ꝙ probatiōes testium dicunt in meliorē partem interpretari.i.in eaʒ que nō sapit crimē.Inn.ar.ff.pro socio.l.marito.¶ Dicit Inn.ꝙ suspēdē magis pertinet ad iurisditionē q̄ꝫ ad curā aiaꝝ q vr̄ i secreta ꝯfessiōe ꝯsistē.Innoc.¶ Dicit Inn.ꝙ idulgētia vel rescriptū est inualidum pp expssionē falsitatis.vł suppssionem vitatis.qua expssa nō emanassʒ idulgētia vel rescriptū.alˀs nō viciat̄.Inno.ff.de in ius vo.l.sed si hac.§.patronū.ff.de noxa.resti.l.ij.Et sic si in mēdacio expresso vel tacito consistit finalis cā nō vʒ indulgētia.ar.ff.de pac.l.tres fratres.¶ Dicit Innoc.ꝙ indulgētia de puritate pſalitate intelligit̄ de futuris si ea licite

[a] ¶ Vide Alex.consi.xxxv.col.ij.cum sequē.Are.in ꝯsi.xlj.i vlt.col.

[b] ¶ Md ta moralis bʒ hicō bona fama.et vide etiam multa p hu ba.in cōsi.xlviij.pre.

licite q̃sitũ fuerit Inno. vñ solũ pl̃alitatẽ pmittit. tñ cetera ca nonice debẽt ee licita. ar. C. d ioffi. testa. l. si qñ. i prin. Sʒ ꝯ ocm Inno. facit. ff. de sui. vl. pdi. l. si fuit. Sʒ ibi ex con textu verboꝝ pʒ solo. Adde. ff. d leg. l. cũ lex. ¶ Dicit In no. ꝙ si in indulgẽtia ptinet dictio dũmõ ꝙ si ipoꝛtat ꝯdi ctionẽ sʒ quedã mãdatũ. Inn. qꝛ nõ apponit in initio ẽm Inno. ¶ Dicit Inno. ꝙ si papa mãdat alicui ꝙ dispẽset cũ aliquo tale mãdatũ ẽ referẽduʒ ad ius si qd dispẽset si viderit dispẽsandũ. ꝛ iõ si vʒ dispẽsatio i pl̃itate nisi psõa sit sublimis vel litterata vl̃ as necessar ia. sec si papa di spẽsat p seipm qꝛ de factis eius si lʒ iudicare. Inn. ¶ Tñ Jo. an. cũ cõpositu. tʒ ꝙ ẽt cũ alijs possit dispẽsari. Jo. an. ait latitudo voluntatis principiũ restringit. ar. C. vt actõ nes ab hr̃dib ꝛ ꝯ hr̃des. l. j. i rõe littere. ¶ Dicit Inn. ꝙ siqs hʒ dispẽsationẽ sup duob obtinẽdis ꝛ illa obtinet si vnũ ex illis admisit nõ poterit loco illius licite aliud ipe trare. Inn. qꝛ iã substãtia ẽ de gr̃a ꝛ parte firmata. ff. q ꝛ a qb. l. mr̃imonij. ¶ Dicit Inn. ꝙ rescripta sup bñficijs debẽt facere mẽtionẽ nõ tm̃ de vno bñficio sed d oib ꝛ si solũ de bñficijs sed de reddítib vel dic dicit ipse ꝙ aliud in dispẽsationib q̃ sunt restringẽde. aliud in rescriptis bñ ficialib q̃ sunt ampliãda nisi saperẽt ambitionẽ. Ex hoc pʒ ꝙ de iure cõi ñ ẽ fienda mẽtio de redditib. i. de annuo valoꝛe bñficij. ar. ff. de le. ij. l. cum pr̃. qui filio qd tene mẽti. ¶ Dicit Inno. ꝙ dispẽsatiões sunt restringẽde ꝛ vltime volũtates ampliãde. Inno. Tu distingue ẽm legẽ cũ qdã de libe. ꝛ posthu. ¶ Dicit accur. ꝙ inouatio priuilegioꝝ nõ cõfirmat inualida in. l. j. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. ¶ Dicit in vsib feudoꝝ ꝙ si quis iperrat a principe con firmationẽ feudoꝝ h nõ intelligit nisi de his feudis q̃ ca nonice possident. vt in. c. j. p quos fiat inuesti. ꝛ p quos re periat col. x. vbi ẽ tex. sing. ¶ No. fʒ Jo. an. ꝙ ꝯfessio p cur. eligẽtiuʒ nõ nocet electo ẽm pe. ꝛ abba. ꝛ maxie hoc vex ẽ qñ ꝯfitet de his q̃ ꝯtigũt fcm̃ electi ꝛ ñ fcm̃ electio nis. Jo. an. Itẽ hic nõ erat lis ꝯtestata sʒ erat ꝓcessum ex arrupto. ff. d excep. doli. Si procur. agit. ¶ Dicit Jo. an. ẽm gof. ꝛ hosti. ꝙ p exceptionẽ pemptoꝛiã si fit lit. ꝯtesta. Jo. an. in exceptiõib ipediẽtib ꝓcessuʒ. dicit hoc tex. iu riscõsulti. ff. de cõdi. inde. l. elegãter. §. siqs post. itẽ ex. c. si litem ꝯtestatet esset ꝯ nãm priuatiõis ad quã tendit d hr̃ dib istitutis. l. ex facto etiã agitatũ. Iteʒ cuʒ exceptiones sint arma reoꝝ absurdũ ẽ dicere ꝙ re excipiẽdo velit ap perire viã ꝓcedẽdi actoꝛi fũdãdo iudiciũ p ꝯtestationeʒ litis. Itẽ ex priuatõe nõ surgit habit. vt. ff. de here. insti. l. ex fcõ ẽt. ff. d excep. rei finite nõ ẽ dubiũ. qꝛ illic nõ sunt tm̃ pemptoꝛie sʒ preiudiciales. i. ipediũt ꝓcessuʒ. Et iõ ñ idu cũt ꝓcessuʒ qꝛ eẽt ꝯ rex nãm. ¶ Dicit Jo. an. ꝙ si cõmen da est fcã anteq̃ cassef nõ tʒ electõ fcã p illos q leduns ex cõmẽda ẽt si nõ fuerũt vocati sed ꝯtẽpti p epm nã cũ hoc ptineat ad iurisdictiões epi ẽt si maliciose fecerit oʒ prius cassari ꝯmendã q̃ possit fieri electio. Jo. an. d istis cõmẽ dis plene tractat hic p hosti. ergo i iurãdo iure quo si ex pedit aliquẽ citare. ¶ Qõ fuit de fcõ ꝓposit argentin obtinuit dispensationeʒ in hac foꝛma ꝙ pter obtenta pos set bñficiũ vnũ curã hñs libere recipere ac licite obtinere. ¶ Querebant vtꝝ p hec i obtentis esset dispẽsatũ. ꝛ dieʒ fuisse iudicatũ ꝙ si Jo. an. ꝛ nõ dictio pter nõ icludit p̃ces dispẽsatões. ar. l. i. j. C. d do. pmis. Et dic ꝙ ista dictõ ᵃ p ter qñq̃ aduersat vl̃ excipit. excipit. ꝛ h ẽ qñ ꝓcedit gen a quo excipit aliquã speciẽ. vt lego tibi oẽs seruos meos pter sticũ. aliqñ iplicat ꝛ ꝯiũgit. vt qꝛ d pignoꝛaticia ait l. j. Sup quo tal dat doctrĩa ꝙ aut hoc qd ꝯseqt dictiõeʒ pter põt ꝯtineri sub genere ꝓcedente expresse aut nõ. pri mo casu ponit exclusiue. vt. C. de epi. ꝛ cle. l. parabolã. ꝛ. l. nullũ. ff. de repu. Secũdo casu ponit inclusiue. vt. l. sʒ he. §. pter d ꝓcur. tñ cũ hoc stat ꝙ mẽs loquẽtis oʒ seruari. Et si loquẽs est minister legis debet interpretari ẽm menteʒ legis que plurima incõueniẽtia abhoꝛret. vt in nfo. c. in fi. Item si dictio preter ponatur enũciatiue sicut est in ca su istius questionis ñ disponit sʒ dispositũ custodit si ẽ ra tionabile. al's nõ. ¶ Dicit Jo. an. ꝙ an qs fecerit aio fu rãdi vel nõ arbitrabit bon iudex ex qualitate ꝛ ꝯiũctio ne psonaꝝ. vt. l. j. siqs impa. male. ꝛ. l. j. C. d sicca. ꝛ. l. fi. ff. d

a ¶ De di ctione pter vide Bar. tibi scripta per doc. i. l. ege cum ge miniano. C. de transac.

ac. ꝛ ob. ꝛ l. nõ oẽs. §. a barbaris. ff. d re mili. ꝛ no. C. d fur. in. l. ij. qd intellige de furto ꝙ cõmittit p amotionẽ de lo co ad locũ. Sʒ qñ cõmittit furtũ p ꝯcrationem. i. occulta tionẽ. tũc nõ ẽ locus ꝯiecture pp euidentiã criĩs. vt. ff. d ac qui. re. do. l. q̃situ. Dicit Hosti. ꝙ si inuenis rẽ alienã de bes facere illã pconizari vt furti suspitionẽ euites. Sʒ si fe cisti aliquã expẽsã. potes vti retẽtionẽ donec tibi reddat. Hosti. ꝛ. ff. de ꝯdi. inde. l. si nõ soꝛtẽ. §. si emptũ. in glo. ff. d rei vendi. sumptus. ff. de pigno. actio. si necessarias. §. fina. Dicit Hosti. ꝙ vacãte ecc'a ꝓpie nõ fit furtũ rerũ ecc'e. Jo. an. ꝙ supius declaraui. Adde qd no. C. de fur. l. si nõ dũ. ꝛ no. ꝙ qdã dñt ꝙ exceptio de criminib reqrit speci ficationẽ loci ꝛ tpis. al's ẽ inepta. vt in. c. ꝑñtium. de testi. li. vj. Sʒ cõtra eos est casus in isto. c. vbi exceptio pluralita tis que includit nomẽ opponit sine coartatione mẽsis vel loci. sʒ sufficit dicere ꝙ tpe electõis nõ exprimẽdo de quo mẽse. Nõ ob. c. ꝑñtiũ. qꝛ ꝯfiteoꝛ ꝙ si de h fieret inter rogatoꝛiũ possʒ fieri interrogatio de istis circũstantijs. vt ibi sʒ nõ ꝙ sit de necessitate foꝛme opponẽdum nec de sub stantia mãe. qꝛ quodlibʒ certũ eiusdeʒ substãtie ꝛ nature ꝯprehẽsuʒ in genere exceptionẽ parit. ꝛ hec dicta pro nũc sufficiãt in isto aureo capitulo.

i **Rgenesi.** Irrita est electio in q̃ col latio nõ ꝓcessit vel q̃ fcã est nõ a maioꝛi pte capli vel que est singularis nõ cõis. ꝛ no. ꝙ in cassatiõe electõis cuiusdaʒ Guili oẽs iste cãe interuenerũt. Et sunt due partes. Pri ma põit tres cassatõis cãs. Scõa causat. fcõa ibi nos his. ¶ Casus. vacãte quadã ecclesia anglicana fuit elect quidam. G. cui tñ electio fuit pluribꝰ rõnib abusiua. Pri mo qꝛ dictus. G. nõ habuit ꝯsensuʒ maioꝛis ptis toti ca pituli sʒ partiũ ꝯparatõe minoꝝ. Scdo qꝛ nõ fuit fcã ple na electio. Nã numeri ad numerũ nõ. qꝛ vtꝝ. G. ꝛ. P. ca nonici haberẽt vocẽ in electõe tractatũ nõ extitit in colla tione. ¶ Itẽ nõ fuit fcã coll'o zelli ad zellũ ꝛ meriti ad me ritũ. Tertio qꝛ electio nõ fuit cõis sʒ singularis que electõ singlis nõ vʒ trib rõnib. Primo qꝛ frustra. nam cũ vota in scrutinio p singulos deponant si valeret electio singula ris eẽt inculcatio vboꝝ qꝛ essʒ idẽ per idẽ replicare. Se cũdo qꝛ nõ esset vna electio sʒ plures. ꝛ sic elect nõ hẽret vnicã electionẽ sʒ plures. Tertio qꝛ ex singularib ꝓposi tionib nõ resultat vna ꝯclusio. ¶ Preterea dicti duo ca nonici erãt in canonicatus possessiõe vel quasi hñdo stal lũʒ in choꝛo ꝛ locũ in cap'lo legendo ꝛ cãtãdo vt canonici ꝛ ad tractat ac electões dignitatũ ꝛ pꝛimatuũ que iam occurrerũt ꝓ tpe faciende tãq̃ canonici ꝓ tpe sunt voca ti q̃q̃ hac vice vnus fuerit cũ ꝯtrouersia ꝓtestatiõis ad missus. alius aũt nõ vocat cũ vocãdus esset. vt. §. d ꝯsue. ecc'e anglicane. papa igit hãc electõeʒ totalr̃ abusiuã de creuit irritã ꝛ inaneʒ. ꝛ istud. c. est valde no. Ibi cõpatõe. no. ꝙ nõ sufficit electo hr̃e maioꝛeʒ pteʒ ꝯparatiõe fcã ad al's ptes sʒ absolute reqrit maioꝛ ps toti capituli. i. oium voceʒ hñtiũ. Ibi singlr̃ singuli. i. qlibʒ p se. dicit. n. lex ꝙ de ceʒ ꝛ deceʒ si faciũt viginti. qꝛ ñ terminat ad eũdeʒ nume rũ ꝛ duo nũeri adinuicẽ distãtes nõ faciũt eũdeʒ numeꝝ. vt. ff. de solu. l. vbi lex. ꝛ. ff. d ver. ob. l. scire debemus. ꝛ due excõicatões nõ faciũt vnã excõicatõeʒ. Unde necessaria est absolutio de qualibʒ. Ibi singularibus vel pticularib rõ natural ꝛ dialetica ẽ ista. dicat phus ꝙ gen destribu tuʒ i spẽs nõ est genus. dicit lex ꝙ indefinita eqpolet vni uersali nõ singulari. vt. ff. de pecul. le. l. si peculiũ suo. ꝛ qd pticularia nõ eqpolent idefinite. Ibi p signũ vniuersale. ff. de re. du. l. si is q ducenta. §. vtrũ. ff. de le. ij. l. si pluribus. ff. de heredi. instituen. l. hoc articulo. ¶ Itẽ no. ꝙ electio nõ recipit diuisionem. ꝛ ideo oʒ fieri vno contextu. qꝛ vna electio tantum est apud. c. Ibi sic excludi. no. ꝙ ille qui est in possessione non oʒ de facto ᵇ excludi a iure ꝙ sibi cõpe tit ratione possessionis ꝛ fructuũ. est autem fructus qcqd accidit possessioni siue possit imbursari siue pertineat ad solum animi affectuʒ. vt est eligere lʒ ꝓpie fructus dicãt illi qui bñficio roꝛis infusi ꝛ laboꝛe hominũ adhibito ad ortuʒ ꝛ maturitatem pueniunt. ꝛ vltra hoc requirit aliqñ aptitudo vtendi ꝛ quedã ꝓpia ratio ad vsum vt in vsu-

b ¶ Uide quattuorde cim dcã pul chre aggre gata p bar ba. i rep. C. qui admit. folio. xij.

fructuario.qꝛ h̄ ōndit vocabuli significatio.vt no.ff.ð vsu
fruc.l.si fur.ff.ð fur.l.si apes.ff.q.mo.vsufru.amit.l.si vsu
fructuari⁹ messem.ff.si cer.pe.l.siqs nec cām.§.vl.ff.ð fur.
l.si ſuus.§.locaui.¶ Et scias ꝙ fruct⁹ coberētes agro sūt
dn̄i.vt.l.fructus pēdētes.ff.de rei ven.Sepati aūt a bone
fidei possessore.i.ab eo q se dn̄m credit ⁊ est in plena pos-
sessione statiʒ fiūt eius.ideʒ si ab alio noīe ipsius sʒ sepati
ab vsufructuario non statim fiūt eius nisi sint extracti de
fundo vel recōditi in horreo.⁊ tūc nō añ vsufructuari⁹ est
in plena possessione ipsoꝝ fructuū.ar.ff.de ac.emp.l.q pē
denteʒ.ſm gl.sed merus fructuarius nō fit dn̄s nisi i hor-
reo reposuerit ꝓmittente vel assignāte dn̄o fundi ſʒ quos
dam.¶ Census vero ⁊ pensiones nō sunt in dn̄o nostro
anteq̄ȝ prestent̄ sʒ sunt nobis debite ex ꝯuētōe nr̄a nō al-
terius.vt.ff.de vsufr.l.defuncta.¶ Et si interim moritur
vsufructuarius q locauit vel capite minuit̄ dn̄s pt expel-
lere ꝯductorē.vt.ff.loc.l.siqs dn̄o.⁊.l.siqs fundū.⁊.C.de
vsufruc.l.corruptōeʒ.Ibi in choro.no.ꝙ qualitas loci si-
gnificat actuū qualitatē.Itē no.ꝙ p qualitatē actuū ꝓba
tur ʋa possessio vel quasi.Ibi cantādo.ar.ꝙ ille q legit in
cathedra tanq̄ȝ doctor p̄sumat̄ doctor si sic sit ad lecturā
assumptus.Iteʒ est ar.ꝙ ex habitu exteriori presumat̄ di
gnitas.Ibi de ꝯsuetudine.no.ꝯsuetudinē dare moduʒ ⁊
formā ac ēt iurisditōem.Ibi ꝯ formā.no.ꝙ ea q̄ fiūt ꝯ for
mā iuris nō valēt qꝛ forma ē q̄ dat esse rei. Item no.ꝙ in
isto.c.ponunt̄ multa q̄ sunt de forma substātiali electiōis
p̄latoꝝ.¶ In gl.ꝯsensus ibi testibus.dic ꝙ in testibus ē
singularis quo ad substātiaʒ psonaꝝ.sʒ quo ad testificata
dʒ esse ꝯformis.⁊ iō magis ꝓprie dicimus attestatōnes
inualidas.qꝛ singulares q̄ȝ testes inualidos qꝛ singlares
¶ In gl.sic pʒ ꝓ practica istius gl.vide hic Inn.i nouel.
¶ In gl.vn̄ ibi sub ꝓtestatōe.no.hic de dn̄a ꝓtestationis
vtꝝ referat̄ ad ꝓprietateʒ iuris eligēdi an ad possidendi
⁊ an q tacet videat̄ ꝯsentire ꝓtestatōi.vide hic p Inn.no.
ex hac decretali ſʒ Ber.multa que sunt de forma electio
nis que si omittant̄ vel aliqd de illis nō vʒ electio.primo
qꝛ maior ps totius.c.dʒ esse in electōe aliter nō vʒ.Item
collatio necessaria ē numeri ad numeꝝ zeli ad zelū ⁊ me
riti ad meritū.Iteʒ cōis dʒ esse electio siue vl̄es ⁊ oēs q
in scrutinio ꝯsenserūt publicato eodē oēs vna voce debēt
ipsuʒ eligere vel vnus ð mādato illoꝝ.Itē oēs q requisiti
fuerūt in scrutinio debent in collōne. Itē ꝙ abn̄tes sunt
vocādi si sunt in loco vbi ꝯsueuerūt vocari.sʒ istud vltimū
nō ē de forma qꝛ si abn̄s vellet postea ꝯsentire non cassat̄
ea electio sʒ ꝯfirmat̄ ꝙ vltimū est veꝝ si fuit fcā a maiori
pte.c.al's nō posset ratificari.vt.I.c.auditis.¶ Sʒ opp.⁊
vr̄ ꝙ nunq̄ȝ possit ratificari.qꝛ nemo pōt ratificata ꝙ suo
noīe nō est gestū.vt.l.si ſuus.ff.de p̄ca.So.illud veꝝ in ꝓ
fanis secus in spūalibus.vt no.ix.q.ij.c.lugdinēsis.⁊ no.S.
eo.ꝙ sicut.vel dic ꝙ ista nō ē ꝓprie ratificatio sʒ ē q̄dam
ꝯfirmatio.vt.l.si pater.in fi.de manu.vindic.¶ Sed q̄ro
dicit̄ hic ꝙ electio dʒ esse cōis per q̄ igit̄ ʋba dʒ fieri.rn̄.si
qdē fit per oēs pōt fieri ʋbis plībus vt nos canonici. Si
ʋo fit p vnū vice oiuʒ dʒ fieri ʋbo singularis nūeri.sed si-
gnificatōis oiuʒ ꝯplexiue vt ego.s.de mādato vniuersoꝝ
noīe ⁊ vice capituli eligo.O.nec est necesse dicere in pla-
tuʒ.qꝛ tacite intelligit̄.vt ē glo.sing.in.l.qð autē.ff.de iure
do.⁊ hec vera iure isto.sʒ hie dic vt no.in.c.cū ab vno.I.de
re iudi.li.vj.⁊ scias ꝙ in electōe canonicoꝝ vel i alijs acti
bus nō ē curādū ð istis apicib⁹ ʋboꝝ sʒ solū in electōib⁹
p̄latoꝝ ð qb⁹ loqt̄.c.qꝛ pp.ſʒ doc.¶ Qualiter cūq̄ȝ ergo
voces possint induci ad itellectū capitularē valēt ea que
fiunt a caplo ⁊ tm̄ vʒ ⁊ opat̄ vox vltima q̄ȝtū p̄ria.ff.ð he
re.insti.l.quo loco.in pn̄.Sʒ in electōibus p̄latoꝝ debʒ
ſuari forma nouo iure tradita.⁊ no.in iure ciuili simileʒ
subtilitateʒ.nā dicit.l.ꝙ factū p vnū ꝯsilio multoꝝ est iu-
uari fcm̄ principale sʒ fcm̄ p plures p sese.siqdeʒ habeant
vnā realitateʒ sil'r reputat̄ vnū fcm̄ ⁊ furtū vnius rei ⁊ dā
nū eadeʒ re datum.Si aūt plures realitates vt ꝯtempta
maiestas ptoris q̄ a quolibʒ insolidū ꝯtēnit̄.tūc plura fa
cta sūt.vt.ff.de iurisdi.om.iudi.l.si familia.¶ Deide no.
h̄ ꝙ in qb⁹ ꝯsistit ius canonicū in eisdeʒ ꝯsistit iuris dispō
⁊ iuris possessio vel quasi vt hn̄do stallum in choro locuʒ

in.c.cātando ad tractat⁹ ⁊ electōes dignitatum ꝓcedēdo
tanq̄ȝ canōici.vt.I.de p̄bē.c.relatū.¶ Iteʒ no.ꝙ posſio ⁊
q̄si tribuit ius eligēdi.idē facit cōis opinio ſʒ Ber. qð ē
no.¶ Quero q̄re dicit lr̄a in posſione vel q̄si.rn̄. q̄si loc⁹
hʒ suū modū significādi vt stallū in choro ⁊ locū in caplo
ista dr̄ posſio ⁊ quasi.vt no.ff.q.ex cau.ma.l.iteʒ ait.§.tn̄
ei.Sʒ alia signa icorporalia.puta vocari ad capl'ʒ signifi
cāt solūmō quasi posſionē.qꝛ ipsa vocatio nō est qd cor-
porale.vt.l.j.ff.de re.di.Itē legē ⁊ cātare nō est qd corpo
rale.qꝛ ʋbuʒ in aere statiʒ resoluit̄. No.ḡ ꝙ psona in loco
hʒ suū modū significādi vt p̄tor in sede.Itē tes in loco vt
furce in territorio.qꝛ significāt meruʒ iperium ſm Oldr.
¶ No.ꝙ admittē aliquē cū ꝓtestōne significat quandaʒ
pturbationē libertatis antique ⁊ nō p̄iudicat nisi ille con
sentiat.no.ꝙ p vocationē ad eligēdū attigēdum posses-
sio nō tn̄ ꝯfert̄ titulus nec ex hoc solo attribuit̄ ius eligen-
di quin possit euici ab eo.vt.ff.de decur.l.modestin⁹.No.
ꝙ a quo loco qs vocet̄ ⁊ ad quē locū cōsuetudo inspiciat̄.
dic ꝙ si in scrutinio quilibʒ cautus dicit eligo tm̄ ē dicere
quātum cōsentio in eligēdo.¶ Sed q̄ro qd si dicat volo
eligere.rn̄.ista nō est electio ꝯsensus sed sunt verba enūcia
tiua simplicia q̄ nihil operant̄.vt sing.no.in.l.serui elec.in
prin.ff.de le.j.¶ Est eīm regula ꝙ quotiēs finalis volun
tas dʒ sequi p̄ambula volūtas nō ē volūtas sʒ q̄dā animi
p̄paratio.qð est no.dignū.Itē no.hie reqsitionem fieri ex
dioces.¶ Quero vtrū q̄n ꝓcedat̄ p viaʒ cōpromissi sit ne-
cessaria collatio.rn̄.nō qꝛ nullo iure hoc cauet̄ ſm Cōpo.
dicit hic Ber.ꝙ electio pōt fieri per plures nomine colle
gij.ar.ff.de procur.l.pluribus.tu dic vt in.c.sicut eum.I.eo.
ti.lib.vj.¶ Quid si cōmittit̄ electio cuidā p̄lato ⁊ ipse di
cit nos ticius.rn̄.istud nos accipit̄ pro singulari nūero pp
illud qð sequit̄ ticius.⁊ est.j. Numerus est dinūeratio ca-
pitum.i.eoꝝ apud quos ē electio zelus bonus.i. vis mior
⁊ animū respicit eligētiū meritū bonū ē in p̄mio.ðmeritū
in pena.collō idē est ꝙ discussio.⁊ meritū ⁊ demerituʒ re-
spicit electū.dicit Ber.ꝙ illa maior pars censet̄ q̄ ē iusti-
or ⁊ maiori initit̄ rōe ⁊ equitate breuiter.qð ē verū nume
ri paritate.⁊ vide qð no.I.de his q̄ fi.a pla.l.noscit̄. in glo.
sed nōne.dicit Bar.ꝙ frustra essʒ idem repetere C.de te.
l.testm̄.⁊.l.nō iō.C.de leg.l.cū qð.ff.de au.⁊ ar.leg.l.pedi
culis.l.labeo.⁊ de ver.ob.l.q his.Ista siqdem dicit̄ incul
catio.vt no.in.l.certi condiño.ff.si cer.pe.¶ Dicit Ber.
ꝙ singulares testes nō sunt nisi qlibʒ singularis.i.vnic⁹.tn̄
caue tibi qꝛ Ber.ponit malā silitudinē qꝛ testes singu. di
cunt̄.i.discrepātes ⁊ nō ꝯsonantes in eundē rei finē vel in
circūstātijs variantes.tex.est vnicus.C.de pe.l.qui sniam.
sed in electiōe dicunt̄ singulares quātuʒ vnusquisq̄ȝ per se
eligit lʒ ꝯcordēt i eūdem finem.⁊ habes simile.ff.de verb.
ob.l.scire debemus.i pri. dicit.l.ꝙ aliud ē dicere lego vsu
fructū gregis.⁊ aliud ē dicere lego vsufructū decē oviuʒ.
vt no.ff.de vsuf.l.qd ergo.§.sed qð dr̄.naʒ alit̄ sumit̄ signi
ficatio ex vniuerso al'r ex distributiuo.vt no.ff.de pig.act.
l.si necessitas.§. si ānua.⁊ si populus facit iniuriam ⁊ iter-
sint ticius ⁊ martinus verius est dicere ꝙ plus faciat in-
iuriaʒ q̄ȝ ticius ⁊ martin⁹.vt.ff.de reg.iur.l.aliud.§.refert
⁊ facilius dispēsat̄ ⁊ p procuratorē se defēdere possʒ.vt.l.
tam collatores.C.de re mili.li.xij.Si tn̄ actus cuiuslibʒ p
se ⁊ seorsuʒ discernit̄ hn̄ possent singuli accusari.vt no.ff.ð
iurisdi.om.iud.l.si familia.⁊ si puniūtur vt singuli nō pu
niētur alterius sub noīe vniuersitatis.arg.ff.de ꝯdi.fur.l.si
seruus.§.hōc.⁊ adde qð no.de pe.l.aut facta.§.vl.¶ Di-
cit Ber.ꝙ qui n̄ seruat formā mādati nihil fecisse videt̄.
hec regula est vera i mādato idē i ꝑmisso vel ꝯcesso. vt.ff.
de iureiur.l.qui p salutē.Tractat hie Io.an.de forma ele-
ctiōis.Iteʒ dicit ꝙ triplex est collatio plena semiplena ⁊
perfunctoria.⁊ dicit Compost.presumi ꝙ collegio fuerit
facta i ꝯcordia.⁊ adde quod no.Inno.I.de eo qui furti or
di.susce.c.inotuit.mirāt̄ ⁊ aliqui quare tāta subtilitas
fit ꝙ electio pronūcietur per vnum.nam chorus ⁊ facien-
tes chorum sunt idem ⁊ vniuersitas ⁊ simul facientes vni
uersitatē sunt ideʒ.vt.l.sicut.ff.qð cuiusq̄ȝ vni.no. ¶ Sed
admirari ē signū itellect⁹ nō capiētis veritatē rei.⁊ iō dic
ꝙ rō est efficacissima.qꝛ siqs hr̄et p̄ces electōes nō posset
nisi

Quotiēs finalis volūtas dʒ sequi preambula volūtas nō est volūtas sʒ quedā ai p̄paratio.

Testes singulares qui sint.

nisi vnā ꝯseq. vt no. J. eo. ti. c. vt ge duos. li. vj. ꝛ illa eēt singularis ꝛ p eā nihil reportaret ꝙꝫ ista subtilitas nō ser uet in alijs in quib⁹ nō est tradita forma ꝯcilij. vt. s. dixi. Itē nō posset formari decretū qđ interuenit in electiōib⁹ de quo no. spe. de elec. vbi videas p te. dicit hic Jo. an. ꝙ electio facta ꝯ ꝯciliū ē irrita ipso iure ꝙ ē verū si deficit numeri substantialitas. sec⁹ si forma q̄ est simplr forma. ita ꝙ nō substātia. qꝛ tūc nō ē irrita sꝫ irritāda ſm Ber. Sꝫ pro Jo. an. facit qꝛ ᵃ paria sunt aliqd fieri sine. l. ꝛ ꝯ. l. vt in auc. de triē. ꝛ semis. §. ꝯsiderem⁹ ꝛ. ff. de pac. l. ꝯ iur. regulas. ¶ Dicit Inn. ꝙ aliud ē dicere ꝙ eius vox valeat ꝙtū de iure dꝫ valere. Aliud est dicere valeat ei⁹ vox si de iure dꝫ intereē. nā prim⁹ sermo significat possessionē. secūdus vero ꝓprietatē. no. ad hoc. ff. si ser. vē. l. ij. §. pōpo. Sꝫ nūqd q nō ꝯdicit ꝓtestationi vꝛ tacite ꝯsentire. Inno. s. e. dudū. in glo. ꝓtestandū. dicit ꝙ ꝯfiteri intelligunꝛ illi ad quos ptinet ꝯdicere si moniti nō ꝯdicūt sꝫ ibi loquiꝛ i eo q bꝫ necesse cōfiteri vel negare. qꝛ monit⁹ est ad rńdendū sed hic sumus in alio casu ꝛ iō ſm cōeꝫ regulam nemo vꝛ tacite ꝯsentire. vbi actus sit ꝯcupiscibilis vel meritori⁹ vt dicit hic Inn. i gl. sua q̄ maxie lꝫ colſo. ¶ Extra q̄ro ꝓcessum fuit ad electionē nō vocatis. ꝛ postmodū isti nō vocati anteꝙ̄ ꝯsentiant moriunꝛ ꝛ alij loco eoꝝ subroganꝛ. nūqd oporteat ꝙ successores ꝯsentiāt. ꝛ est ar. qđ sic. vt. l. receptū. ff. cōia predio. q̄ hic allegaꝛ in glo. hec. n. fuit questio antiqua rofre. beneuentani in libellū iur. cano. ꝛ facit ff. de no. ope. nun. l. nō solū. §. j. ꝛ. §. morte.

a ¶ Paria sūt aliquid fieri sine lege ꝛ ꝯ legē istud dicunꝫ dicit mirabile Jal. i. l. illam. C. de collatio.

m **Essana.** Nō vꝫ electio epi fcā p canonicos ꝛ laicos etiā si sic se habeat ꝯsuetudo loci. Et no. ꝙ istud. c. loquiꝛ de electiōe pōtificis. sꝫ i alijs electiōib⁹ dic vt J. de testi. c. dilecto. ꝛ J. de pbē. c. dilect⁹. vide. s. eo. c. sacrosancta. ꝛ not. ꝙ. c. ꝯgregatū eē pmissis ꝛ ꝓhibitis capituli. auctoritateꝫ nō bꝫ. Et iō inter essentia ꝓhibitoꝝ vitiat reformatiōes populi ꝙ ē no. dignū. Casus. ꝯsuetudo erat ꝙ qdā solēnes layci interessent cū canōicis i electiōe pōtificis. queriꝛ qd iuris. Solue vt in lr̄a. adde tñ ꝙ lꝫ layci nō possint intereē ad eligēdū. pñt tñ esse ad ꝓtegēdū canonicos ꝛ armata manu ſm Jo. an. q ēt dicit ꝙ layc⁹ tabellio pōt intereē ad scribēdū. Jo. an. i nouella qđ no. ¶ Iteꝫ no. ꝯsuetudinē libertati ecclesie ꝯriaꝫ nō valē nec p eā possessionē acquiri posse. No. ꝙ act⁹ actiuoꝝ non cadūt i subiecto inhabili. no. ꝙ rōne ꝓhibiti viciaꝛ ꝯcessum. ¶ Sꝫ an notari⁹ layc⁹ possit adhiberi ad scribēdū spūalia negocia. dicit hic Jo. an. ꝙ sic sicut pōt esse testis q eq̄paraꝛ tabellioni. vt. ff. de te. l. domitl⁹. No. ꝙ pp assumptā formuꝫ iuri ꝯriā vtile p inutile vitiaꝛ. ꝛ h i electiōe. idem i ꝯpromisso. nā si ꝯpromittentes assumūt formā iuri ꝯriā nō bꝫ in se pactū. vt. ff. de ꝯsti. pec. l. j. §. eū q. ꝛ. ff. ð pac. l. si vn⁹. §. item si acceptilatio. ſm Jo. nā in ptāte ꝯhentiū ꝙꝫ erat assumere formā antiquꝰ ꝯstitutū ꝙꝫ si puertūt videnꝛ nolle ꝯhere. sec⁹ si pactū sit i mā vt qꝛ acceptilatio iterponaꝛ super ꝯctu iuris gentiū. qꝛ pmutare nām nō est ita i eoꝝ ptāte ꝛ ideo tūc valet vt valē potest vt. ff. ð accepti. l. an inutilis. ar. ad istā q̄stioneꝫ. ff. de ꝯdi. isti. l. qꝛ rō. Quedā tñ. l. dicit ꝙ assumptio inutilis forme nō vitiat. vt. ff. de v̄. ob. l. eū qui ita. §. te ꝛ titiū. sꝫ ibi stipulatio bꝫ i sua eēntia pricipali debitā formā. ꝛ ideo supuacua adiectio nō viciat. ꝛ sic nō ob.

e **Eclesia vestra.** Nō sufficit ad ꝯfirmatōeꝫ electiōis ꝙ sit fcā a maiori pte capl'i nisi ꝛ ps illa sit sanior. Et diuidiꝛ in tres ptes. nā i pria narraꝛ factū. in ſa ponūꝛ allegatōes vtriusqꝫ ptis. in tertia cāe diffinitio. scōa ibi tandem. tertia ibi nos igitur. ¶ Casus. vacante eccl'a cataniēsi canonici ꝯuenerunt in vnū hñte. W. q tūc noluit itēresse. tūc q̄ statuerūt terminū ad electionē celebrandam veniente vero termino dicto. W. non vocato premisso solemni scrutinio. xiiij. elegerunt bertrandū presbiterūꝫ cardinalem remensem canonicum ꝛ. xvij. elegerūt libertrandū remenseꝫ canonicū tandē. d. W. cōsensit electioni dictoꝝ. xvij. demū vtraqꝫ pars coram papa petebat electionem ꝯfirmari allegabaꝛ itaqꝫ ꝓ pte dic. B. ꝙ erāt plꝰes numero. qꝛ excedebant i q̄tuor

Et ex hoc inferebāt ꝙ p̄sumebaꝛ melior zelus qꝛ vbi maior ē numerus ibi melior zelus p̄sumēdus ē. ps vō dci cardinaꝛ tria all'. Nā p̄io infringebat electionē. d. B. ex defectu etatis ꝛ scie. Scōo electionē suā iuuabat rōe etatis mature ꝛ eminētia scie. ꝛ qꝛ electōeꝫ cardinaꝛ vita ꝛ moribus p̄cellebāt nec nō electa psona. Sꝫ tertio dicebaꝛ ꝙ ꝯsensus. W. nō p̄iocinabaꝛ qꝛ ipse nō fuit ꝓtēt⁹ sꝫ ꝯtēnēs. ꝛ sic pdidit vocē. Itē qꝛ ei⁹ ꝯsensus nō fuit p̄stat⁹ in scrutinio sꝫ post electōeꝫ. vñ eligētes dcm̄ cardinalē nō pñt notari ð ꝯtēptu. ¶ Subdebaꝛ p̄terea ꝙ ꝯtēptus nō reddit electōeꝫ cardinalis nullā. qꝛ citatio abñtis nō ē de forma ꝯcilij qꝛ nihil ē de forma nisi ꝙ ꝯciliū statuit ꝓ forma. al's eēt absurdū ꝙ dcm̄ ꝯciliū corrigeret oia iura multis vigilijs excogitata. papa igiꝛ auditis hic inde ꝓpositis qꝛ in dictū Ber. sanior ps non ꝯsensit. lꝫ nūero maior ipsi⁹ Ber. electōeꝫ sniaꝛr irritauit. no. ꝙ dixi in summario. ¶ Scōo no. ꝙ q nō vult iteresse ad celebrādā electōeꝫ se facit alienū a termino statuēdo electōi fiēde. ꝛ poti⁹ vr̄ ꝯtēnere capitulū ꝙꝫ ꝯtēni. ꝛ sufficit se semel ꝯtēnere vt irritū reqrendus nō sit ꝛ ꝯsensus dꝫ p̄stari i scrutinio ꝛ nō pt ꝛ attēptata post formā ꝯcilij nō valēt sꝫ reliqua omissa nō vitianꝛ. Illa ergo que sunt ð forma ꝓprie sumpta omissa vitiāt sꝫ ea que sunt circa formā ipso iure nō vitiāt hꝫ Gof. in sūma huius tituli. dicit hic Ber. ꝙ ille q dixit semel se nolle interesse nō ē vlteri⁹ citādus qꝛ renūciasse vr̄. dicit Inn. ꝙ citatus ad vnū actū dꝫ citari ad aliū illi nō ꝯnexū. dicit hic Ber. ꝙ ille q nō debuit citari rōe abñtie si casu re integra repaꝛ pñs dꝫ admitti ad eligēdū. ar. ff. de ver. ob. l. continuus. §. cū ita. vel dic sic ꝙ ille q non vult interesse in p̄ncipio ꝛ in tractatu electōis ꝛ in assignatōe diei nō ē postea citādus ad electōeꝫ. qꝛ vt pꝫ in lr̄a ipse nō ē ꝯtēptus a. c. sꝫ. c. potius est ꝯtēptū ab ipso. tu dic ꝙ aut voluit interesse in substātiali principio ꝛ nō est vlterius citādus. aut voluit esse in quodā p̄ludio. ꝛ tūc dꝫ citari. ꝛ rō dr̄ie est ista qꝛ substātia est qd indiuiduū. sꝫ istud p̄ambuluꝫ. l. assignatio termini est quid separatuꝫ. Et iō in iudicijs in qbus q̄libet actus ē in se pfectus. vt no. in. c. sepe. de ver. signi. in cle. citatus ad vnū actū ꝛ verus ꝯtumax quo ad ipꝫ actū dꝫ citari ad alios act⁹. sic eniꝫ esset ꝛ si in p̄io actu cōparuissꝫ. vt. J. de offi. dele. c. cōsuluit. ꝛ. ff. de no. ope. nūcia. l. ptor. §. si aliqñ. ꝛ dic vt plene dixi. C. qñ ꝛ qñ iudex. l. ꝯsentaneuꝫ. in lec. mea nouissima. vbi inuenies multa bona. ¶ No. ꝙ iste bertrādus p̄sbiter cardinalis retinebat primū canonicatū iuxta cōsuetudinem p̄sbiteroꝝ ꝛ diaconoꝝ cardinaliuꝫ qꝛ retinēt priora bñficia. ꝛ est sile qđ not. xciij. di. c. iuratus. ſm Jo. an. ¶ No. tñ ꝙ tpe quo iste electus fuit nō erat cardinalis sꝫ canonicus. al's debuisset postulari non eligi nisi dicas ꝙ hoc pmittiꝛ ꝯsiderato iure canōicali ꝙ sui natura ordinaꝛ ad intrinsecas ꝓmotiōes. ¶ Not. ſm Ber. ꝙ ille q semel dixit nolle interesse nō ē vlterius citādus. qꝛ semp p̄sumiꝛ esse eiusdeꝫ animi ꝛ volūtatis. vt no. ff. de in integ. resti. l. j. ¶ Certū ē eiꝫ ꝙ bñficio suo quilibꝫ renūciare pōt. vt. ff. de pac. l. pacisci ꝯ edictuꝫ. ꝛ dic vt ibi no. ꝛ iō pōt dari ptās iudici ꝛ arbitro qđ ꝓcedat altera pte nō citata. vt. ff. de arbi. l. dieꝫ ꝓferre. §. siqs litigatoꝝ. ꝛ emologari potest snia lata pte nō citata. vt. C. cōmunia vtriusqꝫ iu. l. ij. Uel dic vt ibi no. No. ꝙ ꝯsensus nō p̄sentatus in scrutinio nō auget numeꝝ. ꝛ est rō qꝛ iste ꝯsentiens nō est capl'aris nec debito loco ꝛ tpe cōsensit. ꝛ ideo licet in p̄iudiciū suū valeat ꝯsensus. tñ al's seqreꝛ ꝙ electō penderet ex suo ꝯsensu qđ est ipossibile. arg. ff. cōia p̄di. l. receptū. ſm Inno. ꝛ no. hic tres no. glo. Ber. q̄ tendūt ad idē ꝛ allegant bona iura que non trāscribo. deinde hic habes aliā glo. no. Ber. q̄ incipit ex hac decretali q̄ tractat ð iuribus numeri ꝛ de iuribus auctoritas ꝛ ð iurib⁹ zeli queꝫ. §. restringe. solū ad electioneꝫ p̄latoꝝ de qbus legiꝛ. c. qꝛ ꝓpter. nā in ꝓfanis electionibus semp attendiꝛ nūerus. vt. ff. ad munici. l. ꝙ minor. nisi hoꝝ decretū esset ambitiosum vel iuri ꝯtrariuꝫ. vt. ff. de decre. ab ordi. facien. l. ambitiosa. vel nisi ad hoc non extendereꝛ eoꝝ officiū. vt no. ff. de pac. l. item magistri. Bal.

p **Ublicato.** Scrutinio publicato nō ē plenitudini loc⁹ sꝫ Bal. sup decre.

a ¶ Vide Bal.in.l.j. .C.de his q asi aper.ta. post Cy.ibi p cū relatū.

dz ad electōnē pcedi ꝛ si oportuerit p supiorē ↄpelli.h.d.
primo.Uel sic scrutinio publicato mutare se vel emēda-
re nō lz imo ↄpellit eligere.Et intellige hoc qñ publica-
tio tenuit alʾs licitū est variare.vt.J.e.ti.c.ppetuo.lib.vj.ꝛ
ff.de arbi.l.qd tñ.ꝛ.ff.de iureiur.l.q p salutē.istud.c.intel
ligit nisi variet accedēdo maiori pti.c.Nā sapiētis ē mu
tare ↄsiliū nō in alterius a detrimētū ſm gl.in sūma hui⁹
ti.reliqua dic vt in gl.hic no.positis.Et est ar.ꝙ publica
to instr̄o nō possit tabellio illud reficere aliqd addendo
vel detrahēdo mutādo vel trāsformādo sup quo puncto
dn̄s lābertinus rāponibus de scō ↄsultus rn̄dit.vt.J.Sz
nunqd ↄfecto instr̄o sine die vel ↄsule vel loco poterit ite
rū tabellio reficere ꝛ ea ponere si bñ recordet.ar.ꝙ sic.J.ð
sa.ec.iterā.vel nō.c.j.qꝛ ei credit de his q gessit.ꝛ.C.ad.l.
corne.de fal.l.siquis decurio.ꝛ.ff.de adul.l.accusaturus.
¶ Tu sic distingue aut incōtinenti seu ex modico inter-
uallo fiat.ꝛ valet tunc instr̄m.aut post magnū interuallū
ꝛ tunc non vz instrumentum.vt in auc.de equali.do.§.il-
lud.ff.de v.ob.l.j.in pn.ſm Alber.papieñ.ꝛ.s.de elec.c.
officij.ꝛ.J.de testi.cog.c.pterea.Alij dn̄t ꝙ nullo mō pōt
ēt incōtinēti postq̄ scā ē copia pti cuz functus sit officio
suo.vt.ff.de re iu.l.iudex.J.de offi.dele.c.dilectis.ꝛ in pal.
§.aliud.nec.n.soli tabellioni credit.vt in auc.de heredi.ꝛ
fal.§.si vo.sicut nec soli arbitrio.vt.l.ne in arbitriū.ff.ð ar
bi.qꝛ qð ab initio in totū sine suspitione est.qð vo postea
fcm̄ suspitōe nō caret.vt in auc.de equa.do.§.ne ↄtingat
col.iiij.imo ēt dn̄t plures ꝙ si pncipale instr̄m ↄfectuz est
ꝛ aliqd ignorāter vel alio mō sit omissum tabellio ñ po-
terit ammō ēt ptibus pn̄tibus ꝛ ↄsentiētibus illud adde
re p falsʾ.auc.ꝛ.ff.ð rei vē.l.in fundo.ꝛ vide ēt.ff.ad vellʾ.l.
si mācipia.qð duꝝ vʾ.vñ ↄsulti a me sup hoc piti sapien-
tes ↄcordauerūt ꝛ bñ ꝙ si tabellio pōt ondere se p erro-
rē ꝛ nō ex certa scia hoc omisisse bñ pōt iteꝝ pdicta ap-
ponere ꝛ valebit instr̄m alʾs ñ.ↄsulo tñ sibi ꝙ licētia iu-
dicis reficiat illð lāberti.ð rāpo.dicit Archi.ꝙ notari⁹ pt
corrigere suū errorē faciēdo ð h mētiōez.vt ipse no.xxxv.
q.viij.qꝛ ergo.ꝛ.§.se.idē ēt no.ꝙ ēt inqsitor pt corrigere
suū errorē qð tene mēti qñ veritas codez instr̄o ↄprobat
error nō nocet ēt si ñ corrigat.vt.l.iiij.ff.de le.j.Cōsidera
ois publicatio instroꝝ fit ad eternā rei memoriaz.vt.C.ð
re iudi.l.gesta.ꝛ no.ēt p Ber.J.de offi.dele.c.cuz iure.sed
qð eternū ē mutatiōem nō recipit.ar.ff.de ser.vr.pdio.l.
eū debere colūnā.Quid ergo si ē erratū.rn̄deo necesse ē
ꝙ petat error corrigi.Itē ꝙ error pbetur tot autē testes
sunt necessarij ad probatōem erroris quot sunt necessarij
ad probatōem veritatis.nam eadez est cognitio contra-
rioꝝ.vt.ff.de le.ij.l.cū pponeret.ꝛ ibi dixi in lec.mea solē-
ni ꝛ corrigi poterit scriptura mandato iudicis.Testis
aūt ex interuallo nō posset corrigere errorez suū ēt iudice
mādante.vt.ff.de testi.l.q falsa vel varia.ꝛ.ff.de fal.l.eos.
qꝛ vacillanti ꝛ varianti nō variat fides.¶ Est aūt vacil
lans qui dubitādo loquitur ↄria.Uarians aūt est q sine
dubitatōe determinat se nunc ad hoc ꝛ nunc ad illud.ꝛ ð
hac materia correctōis ꝛ erroris dixi plene post Cy.ff.ð
sta.ho.l.impator.Deinde no.optimū ar.ex isto.c.ꝙ no-
tarius rogatus de instr̄o cogit illud publicare.deinde re
uertere ad materiā.c.quā explicat hic Jo.an.in cōmēto.
ꝛ volo ꝙ scias ꝙ electio hz tres ptes integrales sibi inui
cez coherentes.s.scrutiniū.ista est prima ps publicatōem
scrutinij.ꝛ ista est scða ps ꝛ in se pfecta.ꝛ iō inuariabilis
nec est nouū ꝙ vna ꝛ eadez res hēat plures ptes.vt no.ff.
ð arbi.l.celsus.§.idē ait.ff.de ↄdi.ꝛ demon.l.hec scriptu-
ra.ꝛ electōem que totū perficit.ꝛ ista est tertia ps in scru
tinio cuiuslibet vox est singularis qꝛ singulariter ꝛ natu-
raliter pfert.electio aūt est terminus cōis qꝛ cōiter pfer
tur p vnū vice oium.¶ Collige brocarda.primū est ꝙ ñ
est licita variatio.sic no.ff.de pent.l.in cāe.ꝛ h circa idem
dispositū sz circa diuersa sic.vt.ff.ð ac.emp.l.si sterilʾ.§.qꝛ.
¶ Scðz ē ꝙ icohatū necesse ē ad effectū pduci.dicit eiz
l.ꝙ pollicitatio vestit opis inchoatione.vt no.ff.de polli.
l.j.§.cepisse.ꝛ ꝙ in exordio est volūtariū postea fit neces-
sariū.vt.ff.cōmo.l.in cōmodato.§.sicut.Quedam tamē
sunt adeo libere voluntatis alʾs prāius ꝙ in necessitatem

trāsire nō pn̄t.sic ē ꝙ in re mea durāte mea ꝛ in meo ar-
bitrio nō possuz mihi legē iponē.vt no.ff.de preca.l.j.§.cū
pcario.¶ Quero que est rō istius.c.ꝛ rn̄.qꝛ ex scrutinio
ius orit eligēdi.cū igit ei qui dz eligi sit ius q̄situ.s.officiū
iudicis quo mediāte opz eligi.ar.ff.ð reli.l.sigs sepulchꝝ.
nimirū si pnia nō hz locū.Preterea dixit lex ꝙ desideriū
apud acta publicatū ñ pōt corrigi.vt leg.ꝛ no.i.l.iura.C.
de oi agro deser.li.xj.ꝛ facit quod legit ꝛ no.C.de repu.
here.l.sicut.vbi oino videas.aliqñ tñ admittit variāti.vt
no.ff.de iterro.act.l.si.sed ibi nō erat ius q̄situ absētib⁹.ꝛ
sic nō ob.Qualr aūt illa lex intelligat ponit per Bar.in
l.is pōt.in.v.col.ff.ð acqui.here.¶ Quero quid si dīn ce-
lata improbitas emersit in lucē.rn̄deo cessāte rō rem sequi.ꝛ
iō iuste plenitudinis nō denegat assensus.ar.C.de ap.l.si
quis libellos.ꝛ.ff.de ↄfir.tu.l.vtilitatē.¶ Quero qd i po-
stulatōe vtrū publicato scrutinio possint postulātes varia-
re.dicit hic Ber.ꝙ nō.qð intellige postq̄ publicatio est
pn̄tata pape sz añ sic.ꝛ ē rō dīie ne illudat sūmo pontifici
ar.C.de his q a non dn̄o manu.l.fi.dico tñ ꝙ si sine cā va
riant teneñt postulato ac.iniuriaꝝ.qꝛ hoc fcm̄ hz in se con
tumeliā.ff.qui satisda.cog.l.si vero.§.q pro rei qualitate.
ꝛ no.ꝑ.l.dicit ꝙ varietas ē erubescēda.vt.l.eos.C.ð mo.
mul.ꝛ vbi iura admittūt varietatem nō admittunt causa
nisi semel.vt.C.de reb.cre.l.sigs iusiurā.ibi superiorem p-
ximum vel saltē papam.J.de iurepa.l.nulla.ꝛ.ff.de le.j.l.
huiusmodi.§.fi.¶ Quero dicit hic ꝙ non lz variare nun-
quid hic intelligit ꝙ non liceat singulis an etiam ñ liceat
vniuersis.rñ.neutris nisi vota essent ipso iure nulla.vt de
intelligibili ſm Inno.alʾs sequeret ꝙ cogeret delinquere
ꝛ eligēdo ius perdere eligēdi.quod est absurduz.arg.de
his que no.l.j.ff.de ver.sig.l.nepos pculo.ꝛ.ff.de condi.in
sti.l.filius.Porro illud qð de iure possumus.vt.ff.ð ↄdi.
inde.l.si pcurator.§.celsus.qð vero nō possumus facere
non debem⁹.¶ Modo ego q̄ro quid si electio ñ ē nulla
sed ānullāda nūquid publicato scrutinio teneñt eligē.di-
cit Inno.ꝙ sic qꝛ ipsi nō sunt eius rei iudices sed superior
qꝛ forte ↄfirmabit electionē.ar.ff.de pecu.l.eo tpe.ꝛ.l.qð
debet.ꝛ ē ar.ad qōnes laycoꝝ.pone aliqs est insaculatus
mō venit tps quo dz extrahi de saculo.¶ Oppo.ꝙ imo
dz lacerari.q̄rit qd iuris.rñ.si insaculatio ē ipso iure nulla
non dz extrahi sed lacerari.sed si ē cassanda p sniam debz
extrahi ꝛ publicari.ꝛ tūc in ↄdictorio iudicio ↄfirmabit
vel infirmabit p theoricā Inn.qð est valde no.dignum ꝛ
quotidianum.¶ Quero electio facta fuit.tñ nō valuit qꝛ
omissa fuit collʾo vel qꝛ electio non fuit cōis sz singularis.
ꝛ ideo papa cassauit eam.nūquid ius q̄situz ex ↄsensib⁹ꝛ
ex scrutinio sit abolitū electo an vo iterato teneant canoni
ci eligere ex codē scrutinio.dicit Jo.an.ſm Archi.ꝙ cū i
hoc non replat aliqð pactū electi ꝙ ius q̄situ non pdidit.
ꝛ iō cassat totū.qꝛ non cassat scrutiniū sed solū id qð est vi
ciosuz.ꝛ hec vera lz alij dicāt ꝙ non pōt cassari electio nisi
in totū.qꝛ iste tres ptes electionis.s.scrutiniū ipsius publi-
catio ꝛ electio sunt vn⁹ actus.vñ non pōt p pte cassari ꝛ p
pte nō.Sz pria opi.ē verior sicut dicim⁹ ꝙ id qð est nullum
reformat ex actis validis.vt no.C.qūo ꝛ qñ iu.l.si vt ppo
nis.ꝛ.ff.de ap.l.si expssim.ꝛ dicti tres act⁹ lz subordiatiue
ↄcludāt ad vnuz finē tamē qlibet est actus p se.vnde ele-
ctio ↄsiderat tunc cū ichoat.ꝛ in h non fuit viciū.¶ Itez
cuz publicat i scrutinio ꝛ sistr non fuit viciū.Itē cū postea
solēnit fit ꝛ i h sit viciuz.tamē est sepabile ab his q vicio-
sa non sunt.ꝛ iō vtile p iutile non viciat.vt.ff.si cer.pe.l.cer
ti ↄditio.§.qñ.q.§.optime facit si subtilr iducat.¶ Que
ro si sit dubiū vtꝝ aliqs sit eligēdus vel postulādus ꝛ fuit
elect⁹.tandē postea apparuit ꝙ debuit postulari an pote-
rit postulari.respō.sic successiue dūtamē tpa largiunt.Sz
si simul dicit eligo ꝛ postulo neutꝝ vz.qꝛ non sunt ↄsensus
determinati ad vnam spēm prouidendi eccľe viduate.de
bent igit primo declarare postea ad certaz vocem prum-
pere ſm Jo.an.nā iudicia non possunt pēdere ex futura
deliberatione.vt no.ff.depo.l.j.§.siquis argētum.ita ꝛ ele
ctiōes platoꝝ.vt no.J.e.c.ij.li.vj.¶ Quero vnde sumpsit
originem ista publicatio scrutinij.respō.a quadā silitudie
scz a publicatione testiuz quoꝝ voces sunt mortue anteq̄
litime

lite publicet̄. vt. ff. q̄ in frau. cre. l. ij. et. iij. in. ṽ. ponat̄ et. C. ō re iudi. l. gesta. et si notari⁹ sua temeritate publicaret fine iudicis auctorit ate icideret i penā falsi. vt. ff. ō pe. l. siquis aliqd. §. instra. delictū tñ tabellionis ñ noceret illi cui ē ius q̄situ ex attestōnib⁹. vt. ff. ō sta. bo. l. ipator. ¶ Quero q̄lr ter aget ille q̄ ē publicat⁹ i scrutinio vt fiat electio. respō. aget pponēdo ō se s3 in gnē q2 dicet dico q̄ fuit publicatū scrutiniū. nō tñ dicet in quo maior et sanior ps cōsensit in me. q2 possz notari i eo ambitio. nā expssa nocēt nō expssa nō nocēt. vt. ff. ō hr̄. insti. l. sigs semproniū. et. ff. ō auct. tuto. l. j. ¶ Quero qd̄ si cāonici adeo sunt rebelles q̄ publicato scrutinio nolūt eligē. rñ deo' supior tenet̄ eūdē eligē q2 ad eū. trāsit ius eligēdi. Istud idē numero qd̄ erat penes canōicos. ar. ff. de edē. l. q̄dā. §. bis aūt. et succedit i iure et in facti psecutōe necesse ē q̄ sit idē ius nūero et. ō eodē electō dēat fieri. Talia. n. sunt subiecta. i. electō qualia pdicata demōstrāt et scrutiniū. ar. regle gnālis. ff. ō iterro. ac. l. si defensor. §. j. et. ff. ō pac. l. itē q2. §. idē iul. ¶ Preterea nouus iudex nō facit nouū iudiciū s3 in eodē succedit vt. ff. ō iudi. l. mortuo. ¶ Et sic ex psona succedētis i actu nō variat̄ q̄litas act⁹. vt no C. ō neg. gest. l. fine. p Cy. lec⁹ si act⁹ ptinuatiue nō descēdit in nuuā psonā. vt no. ff. ō prec a. l. q̄suū. §. vl. ¶ Quero pone q̄ publicato scrutinio omnes canonici ruina perierūt. deinde alij sunt subrogati. nūqd noui canōici tenent̄ eligē ex pmis votis. rñ. sic. q2 vna est canonica. et idē si nō essz vna q2 nō essz ibi distinct⁹ numerus pbēdax. vt no. J. ō pbē. c. dilecto. ar. ff. ō iudi. l. pponebat̄. Quecūq3. n. appellatiuo noie gerūt̄ trāseūt ad substitutos. vt no. ff. ō pac. l. tale pactū. §. fi. vbi ē gl. satis alle. vt no. ff. ō iurisdi. om. iu. l. et q2. Uñ ē sciēdū q̄ q̄dā cōmittunt̄ ab hoie. et tūc aut p noia ppa aut p appellatiua. S3 ea q̄ cōmittunt̄ a lege semp vident̄ pmissa p appellatiua noia. vt no. i. l. annua. §. j. ff. de annu. le. et ē rō q2 nomen appellatiuū q̄ rē valē fac tacite itelligit̄. vt. ff. ō pac. l. si vnus. §. is seru⁹ hrditari⁹. Idē si in noie appellatiuo subeēt cā que nō subsit in pprio. vt no. ff. ō insti. l. luci⁹. ¶ Quero nūqd ꝯ istos subrogatos possit agi ō ptēpta. et vr̄ q̄ ñ q2 ipi ptēpserūt et huiuscemodi ptumacie nō videt̄ ad successores trāsire. vt no. ff. ō iure fisci. l. ei⁹ q̄ delatorē. ¶ S3 ptra credo q2 nō d3 variari q̄litas ex psona successoris. vt no. ff. de ṽ. ob. l. ij. §. ex his. Itē q2 ptēpt⁹ ē defect⁹ afficiēs ipm. et ipsa3 rē vt sic dicā vñ trāsit cū suo vulnere. ar. ff. ō ac. ēp. l. in vēditiōe. ¶ Quero qd̄ si publicato scrutinio nūerus et oia sunt eq̄lia ita q̄ si fieret electio ñ valeret. vt. S. c. pxi. per Ber. ¶ Nūqd canonici pñt variare et eligē quēdā3 tertiū et recedē a quolib3 eox scrutinio i quos psenserunt p prius. rñ. sic q2 in aia sunt et fuerūt pcedētia vota. Et iō q̄ nulliter sc̄m ē nō pstat agēde rei ipedimētū nec ppter hr̄ ista variatio sicut nos dicim⁹ q̄ idē iudex q̄ tulit sniā3 malā pt postea solēniter ferre sniā3 ꝯriā. vt no. C. de sen. q̄ sine cer. quāti. l. fi. ¶ Porro plurima alia pñt i isto. c. q̄ri que iō omitto. q2 Jo. an. istud. c. cōmētauit.

f **I alicuius.** Cū remoto dispēsari nō pōt s3 cū eo q̄ libere resignauit bñficiū vitio alieno pptō pōt dispēsari. Et ē ar. q̄ celeritas correctiōis inducat veniā. vt. ff. de adul. l. si adulteriū cū icestu. Cassata electōe pp simoniā ēt sine culpa electi ñ dispēsat epūs ea vice cū cassatis. sec⁹ si electus resignauit ꝑm lec. glo. Tu dic q̄ se somniat. Et due sunt ptes. scāa ibi q̄uis. ¶ Casus. quidā fuit elect⁹ p simoniā eo ignorāte pmissā3 ꝑ deuēit ad notitiā supioris q̄ eādē electōe3 sententialr cassauit. tādē dict⁹ supior vult in illa vacatōe dispēsare cū electo q̄ iter eligat̄ syncerit er ac grate. q̄rit̄ an possit. rñ q̄ nō si fuit electus ad aliquā prelaturā. ¶ Sed pone qdā fuit electus ad simplex bñficiū p simoniā se ignorante pmissā3. q̄ statim q̄ ꝑ sciuit libere resignauit. nūqd epūs pōt cū eo in eodē bñficio dispēsare. rñ. q̄ sic no. ignorātē pūri i vicio alieno. et hoc ideo q2 actus in se ē infectus et h3 radicē a mala cā. Hoc. n. notādū est q̄ vitium principij semp rē afficit. i. actionē vel cā3. et ideo nō nocet successori. vt no. ff. de exce. do. l. apud celsum. §. si cū legitima. ¶ Et not. q̄ simonia cōmittit̄ ēt pecuniā mutādo gratis. ex. ē no. ff. de caliū. l. q̄n ēt. et intelligo istud. c. q̄n simonia ē cōmissa cu3 maiori pte capli. nā si maior ps sinceriter eligit ñ d3 reprobari electio pp delictū minoris ptis nec in ptāte vni⁹ canōici sit electionē euertē. argu. ff. ō arbi. l. nec in ptāte. ¶ Porro nec amicū reputo illū q̄ corrūpit electores. imo reputo cū aduersariū ipsius electi q̄ struit ipsi⁹ cassatōe3. vt h. et de mā isti⁹. c. no. in Spe. ti. ō delegato. §. nūc ostēdēdū. vsi. xxiiij. ibi videas. ¶ Quero vna cū her. nūqd ille q̄ post sc̄m psensit sibi piudicet ac si ab initio pcurass3. rñ. sic q2 psensus hab3 istā nā3 q̄ pōt interuenire ante negociū i negocio et post. et iō dic. l. q̄ statī3 po sniā3 q̄s d3 dissentire. vt. ff. ō adul. l. si adulteriū cū incestu. §. diui fratres. C. de ince. nup. l. cū ancillis. ¶ Nō dixi ō psensu fals. q̄n psensus reqrit̄ certo et determiato tpe. vt. ff. de insa. l. qd ergo. in pn. et. ff. ō noxa. l. in delictis. §. si extraneus. ¶ Itē fallit q̄n ex postscō pclusa ē via psensui. vt. l. vlt. et. l. bonox. ff. re3 ra. ha. dic Archi. q̄ dispesatio ē iuris cōmunis violato. xliiij. di. c. j. depositus. nunquā reperiat̄ nisi a papa. vt no. l. dist. q̄ semel. et. c. minor. ¶ Sublata cā dispēsatōis tollit̄ dispēsatio. vt no. lv. di. c. psis. per Archi. Simoniaca renūciatio bñficij nō t3. vt no. j. q. j. ordinationes. per Archi. clericus q̄ cōmisit simoniam in vno bñficio pōt aliud obtinere. j. q. iij. c. j. per Archidia.

b **Is quibus.** Impedito eligere p suspēsionē ab actu currit pscriptio si impedimētū potuit ō facili remouere. h. d. et ē valde no. c. ¶ Qui pt ipetrare et p eū stat iputet sibi. vt no. ff. de ꝯhē. ēp. l. labeo scribit si mihi. vbi tex. no. Dū. n. canonici nō pñt eligē nō currit eis tps vbi possint ipetrare licētiā eligēdi vl̄ sic nisi amotis ipedimēti possit ipetrari ipedito eligēdi pscriptō nō decurrit. ¶ Casus. interdcm̄ fuit aliqb⁹ q̄ absq3 superioris licētia eligē nō psumāt. q̄rit̄ vtx ipsis tēpus eligendi currat vl̄ labat̄. et rñ. q̄ nō nisi extūc cū fuerint in morā postulādi licētiā eligēdi. no. q̄ ipedito nō currit pscriptō nisi amotis impedimēti nō pcuret̄ ab eo. q2 tal' culpa eqparat̄ more. nos. n. dicimus in iure ciuili q̄ debitū pditionale nō pscribit̄ nisi pditio sit ptātiua ipsi⁹ creditoris. nā hac rōe pscribit̄ ius offerēdi. vt no. ff. ō pscrip. xxx. an. l. cū notissimi. §. s3 et sigs. ꝑm glo. Guil. ō cu. et facit. ff. ō pdi. et demō. l. hec pditio. ¶ Mō q̄ro q̄s possit facē hāc ibibitionē ne pcedat̄ ad electōe3 sine sua licētia. rñ. papa cū cā vel sine q2 nudū ei⁹ pceptū nō v3 cū nō possit auferri alicui ius cōe. nā fortiorē virt⁹ testōris in bōis pprijs q̄3 legari i bñficijs. et tñ nudū pceptū testōris nō valet. vt. l. filiussa. §. diui. ff. ō le. j. et no. p Cy. C. ō fideius. l. quotiēs. Itē psuetudo ꝑ disponē pt. vt ē in archiepo rauenate ꝑ3 her. ¶ Itē vr̄ q̄ ex cā possit ali⁹ supior ꝑ mandatū facē. vt q2 canonici erāt pnoni ad eligēdū dissipatorē vl̄ tirānū. arg. ff. de ꝯhē. emp. l. sigs sciēs. nā l3 canonici possint dare spōsū3 ecc'e itelligit̄ ō tali spōso quē hēre ñ sit lucrui nec ōdecori eccl'e. ar. ff. ō ꝯtab. l. iij. §. si emācipat⁹. nā3 nec pr̄ q̄ h3 filiū in ptāte pōt luctu3 filij pcurare. vt. C. ō sen. pas. l. i q̄stiōe testamenti neq3 pr̄imonij on⁹ euertere vl̄ dissipare. vt. ff. ad treb. l. iperator. et facit. l. de admi. tut. l. tutor. ꝑm dignitatē. S3 statī3 q̄ro vtx excōicato vl̄ interdcō currat tps eligendi. et vr̄ q̄ non. vt no. S. eo. ne p defectu p Inno. et. j. de pcel. preben. c. q2 diuersitate3. in ꝯtriu3 vr̄ q̄ si nō ratione more. tñ rōe culpe. vt. ff. de mino. l. papinianus exuli. Itē q̄ pcurat ipedimentū non vr̄ ab alio impeditus. vt. ff. sigs cau. l. ij. §. q̄ diximus. Jo. and. hic ꝑm Hosti. videt̄ tenere qd̄ currat tps. ar. ff. ad treb. l. ij. §. pſestim. Considera q̄ aut culpa precedens ordinatur ad casum impediendi electionem et remouendi eos ab electiōibus et bñficio vt quia decesserunt. aut si ordinatur ad casum. vt q2 ꝯxerūt ex quo secutum est q̄ q2 ñ soluerūt sunt excommunicati. Prio casu currat pscriptio. Scdo vero casu nō. hec. n. regula tradit̄ a doctoribus iuris ciuilis in. l. ij. §. q̄ si cum pregnās. ff. siquis cau. et argumen. ff. quib. ex cau. in poss. f.

ca.l.fulcini⁹.§.qd si latitare.¶ Porro 𝔷ci⁹ nō est cā cō-
cernēs electōrez sz cā imediata ē excōicatio.ɂ ista cā non
stat in pectore eligentiū sz in ptāte supiox.ɂ cā imedia in
spicit nō remota.ff.rex amo.l.si mulier.siqo tñ pcurasset
cāu sue excōicatōis vt p hoc ei nō labat tpa sibi iputet.
vt.ff.ex q.cau.ma.l.ɂ q data opa.¶ Alia dic vt dixi.s.
eo.ti.c.ne p defectu.¶ Extra q̄ro nūqd semel licentiā pe
tere ɂ vr̄ q̄ nō.vt.l.j.ff.de libel.dimis.ɂ.C.de tēp.ap.l.fi.
in v̄.summa ope. Nā in vno actu nō pōt instātia ponde-
rari sz in pluribus.vt no.ff.de pig.act.l.fi.in fi.¶ In 𝔷riū
vr̄ casus.ff.de vsu.l.mora.ɂ qd ibi not.p Bar.¶ Tu dic
q̄ qñ in pria sua oblatōe facit qcqd sibi incūbit non ē ne
cesse q̄ denuo,ptestet als̄ sic.ɂ ita saluat ista via brocardi
ca.¶ Oppo.ɂ vr̄ q̄ ipedito eligere currat tps eligendi.
Nā dū pendet citatio ɂ expectatio absentiū canonici sūt
ipediti.vt.C.d dila.l.fine ps ɂ tñ tps currit. Sol.iō currit
qz vtiliter ɂ necessario currit.naz totuz hoc structū est de
ipsa electōe.ar.ff.de mino.l.deniqz.§.j. Sz Host.dicit cū
Inn.q̄ illud tps,puidit.l.ɂditox.sz tps de quo loquit istō
c.nō,puidit legis ɂditor cū sit pter ius.¶ Et motiuū suū
pt corroborari p.l.sz ɂ si p ptorē.§.si ferie.ff.q.ex cau.ma.
Ubi pp ferias repētinas dat restō pp solēnes vo non qz
fatales casus nō pñt puideri.vt no.in.l.ij.ff.de admi.re.
ad ciui.pti.ɂ qz de raro ɂtingētibus nō fit regula.vt.ff.d
legi.l.nā ad ea.istud ē bene dictū.Tñ sciendū est q̄ vtilia
tpa ēt psicienti ipedimentum nō currūt.vt.l.ij.§.dies sunt
ff.qs or.in bo.pos.ser. Sz tps eligendi est vtile qz reqrit
libex pos.ɂ iō ēt si cāus potuit puideri nō tñ currit impe
dito. Sz qd dices papa mādauit q̄ electio fieret ifra mē
sez cum ɂsilio cuiusdam abbatis als̄ ipse abbas eligeret.
Modo iste abbas nunq̄ ɂmisit se inueniri vt ñ posset ei
notificari.dicit Inn.q̄ nihilominus tps currit qz durius
agit cuz hoie q̄z cuz lege.ergo ex dolo suo abbas lucrabi
tur ius suū ɂ ius eligendi qd ē valde absurdū. Sz ipse di
cit q̄ 𝔷 hanc fraudē dz,puideri p papā pōt dici q̄ abbas
citabit solēniter assignata sibi certa die quasi ,ptestādo ɂ
si nō ɂpareat canonici infra dcm̄ tps eligent.ar.eox que
no.s.eo.ti.c.cuz in veteri.ɂ.C.de āna.excep.l.vt pfectius.
ɂ qz si papa cogitasset de fraude nō ɂcessisset hoc abbati
ar.ff.de pac.l.tale pactū.§.fi.cū gl. No.hic dicit Jo.an.q̄
canonici quattuor patriarchaliū sediuz sine licētia pape
nō pñt eligere patriarchas p extrauagātez bonifacij que
incipit romana ecclesia.dicunt doc.q̄ mora de qua loqui
tur istud.c.cōmittit arbitrio boni viri ɂ bñ dicūt per.l.si
ita qs.§.scia.ɂ.l.ɂtinuus.§.cū qs.ɂ.§.itē q insulā.ff.de v.
ob. Unde dicit gl.i.l.ij.§.itez qd diximus.ff.siqs cau.q̄

¶ Euitat amaritudo ɂ ex duob⁹ cōtrarijs fit vnum optimum tēperamentum.

euitat amaritudo ɂ ex duobus 𝔷rijs fit vnū optimū tem
paramentū.¶ Ber.tractat hic de purgatiōe more ɂ di
cit q̄ mora nō pōt purgari qñ fit trāslatio in aliū ipo iur.
ɂ idē dicit dñs Dy.ff.de ver.ob.l.si seruū.§.sequit.¶ Sz
ego dico q̄ in executōe officij nunq̄ purgat mora qz la-
pso termino deponit officiū.ɂ hoc ēt dicit Ber.satis no-
tabiliter ɂ intellectiue.¶ Et no.hic modos argumētan
di primus ē q̄ nō ledit ex cursu tpis ille q ñ fuit negligēs
ɂcor.in auc.de ap.in prin.col.viij.ɂ.C.q petāt tu.l.cū a ma
tribus.ɂ.C.de ap.l.pses.ff.de pub.l.cesar.ff.de v.obli.ɂ iō
hesitat.fallit vbicūqz casus fortuitus nocet vt in vēditio
nibus ɂ in ɂditōibus casualibus ɂ nō ptātiuis nec mixtj
qz a casu ɂ a fortuna oriunt dāna fatalia qbus resisti ho-
minū ɂsilio nō pōt.vt.ff.de admi.re.ad ciui.pti.l.j.§.si co
tpe.ɂ.ff.de dā.infec.l.fluminū.§.seruius.C.loca.l.dānum.
¶ Porro fortuna ē in oi re donatrix.ff.p socio.l.cū duo-
bus.§.dāna.tñ aliqñ 𝔷 nāles vel fortuitos casus cōcedit
repatio vel in integruz restō.vt.ff.de fui.rusti.pdi.l.ɂ ati
licinius.§.si virtute.indici dāna pñt repari. Ali⁹ modus
argumentādi ex isto.c.ē q̄ q pōt remouere ipedimētum
ɂ nō remouet ɂsentire vr̄.ɂ de hoc no.C.de natura.libe.l.
j.itez q̄ negligentibus iura subueniūt.vt no.ff.que i frau.
credi.l.j.ɂ.l.pupillus.ɂ.ff.ex qui.cau.ma.l.non.n.negligē
tibus.ɂ sic q negligit sua iura pdit.qz negligentia oia le-
dit. Unde versus scriptis lris aureis super hostio came-
re regis roberti sic dicebat. Negligentia par de danno
ogie faro domani faro chagia altrui for, de guadagno.

Qui negligit iura sua pdit vide d

Tempus deputatum ad electionez celebrādam est vtile.
vt no.p Archi.lxj.dist.hñ para.itellige exclusionē sed ad
inclusionē cedit ignorāti.i.ptās acqritur ignorāti ipo la-
psum antecessori.vt no.ff.de insa.l.genero.¶ Qui longo
tpe itersuerūt lectiōibus psumūtur pscripsisse.qz presumi
tur q̄ nō fuerit admissi ed eligēdū sine cā.nā cū eis videa
tur tradita posso eligēdi in tradītiōe semp psumitur cā
vt no.p Arch.lxiij.di.c.nosce.licet i,pmissiōe nuda nō pre
sumatur cā.qz ,pmissio de facili fit sed traditio fit cū maio
ri deliberatiōe.vt.ff.de excep.do.l.ij.§.ar. Capitulū ē no-
men appellatiuū itellectuale ɂ incorporale sicut oia noia
appellatiua ɂ nihil pōt facere nisi p sua mēbra.vt.lxiij.di.
c.nullus.p Arch. Unde cū dico.c.sancti bernardi nomē san
cti bernardi ē nomē,ppriū veniēs ad dclarationem nois
appellatiui qd est.c.vt.ff.de an.leg.l.ānua.§.i.huic itelle
ctuali currit pscriptio tpis p negligētiā organox.ɂ tñ di
cit Archi.q̄ si in,pcuratorio exprimātur noia oiuz singlr
nec adijciatur caplr isti singuli nō faciūt collegiū i h actu
vt ipse no.xxiij.di.c.illud.ɂ ē regulare q̄ in collegialibus
semp statur maiori pti.vt.xxxj.di.c.nicēna.ɂ noie capitu-
li ɂtinētur priori ɂ decan⁹ capituli.qz i toto pars ɂtinetur
xlv.di.c.sed illud.p Archi.tū dic q̄ qdā icūbunt vniuersi-
tati facere.ɂ tūc qd facit maior porsorma tñ seruata oēs
fecisse videtur.quedā vo,phibētur fieri.ɂ tūc maior pars
nō pindicat minori.vt.l.j.C.de magi.ɂue.qdā vero sunt
media iter hec.ɂ tūc vtiliter factū oēs repñtat sed inutili-
ter factū nō videtur ab oibus factū nisi iteruēniat aucto-
ritas supioris.ɂ hec vera sunt qñ ex multis resultat vnuz
itellectuale corp⁹ ex ipsis tūc vnus i alterū nihil pōt. vt.l.
p fundū.ff.de ser.rusti.pre. Si publicato scrutinio oēs re-
cedūt sz nō eligūt vnus solus q remāsit in caplo pōt eligē
lxv.di.c.si forte.p Archi. Elect⁹ ɂfirmat⁹ si possionez nō
hz pria bñficia retinet.xcij.di.c.siq.p Arch.vnanimes.vo
lūtates vniuersali voce,plate faciūt electionē eē canonicā.
xciij.di.legim⁹.per Archi.ex quo aliqs facit actus canoni
cales simul cū alijs canonicis psumit canonicus.c. di.cō-
tra morē.p Archi.in vlt.glo.no q̄ qñ fit trāslatio psonax
sine alicui⁹ iuris i penā nō hz locū purgatio more.¶ Itē
no.q̄ illi qui nō sunt in mora tamē sunt i culpa.qz pñt re-
mouere impedimētū ɂ nō remouēt currit legalis prescri-
ptio.quod est bñ no. Dicit lex q̄ ei qui ñ potest facere ri-
uum ɂ nō facit nō currit pscriptio aque ducēde.vt.ff.quē-
admo.serui.amitta.l.si prez.i pri. Dicit ibi Cy.no.ex isto
§.q̄ iuri mihi nōdum ɂpetēti ñ pscribitur. Cy. certe ibi
res.i.Fuitus nō erat i rerum natura ɂ res q nō est i rerum
natura prescriptionē ɂ extictiōem ñ recipit cum natura
prescri.negatiue sit extiguere.

istis dictis bal.hic dis pulchre per do.An.barba.in cons. suo.xlj.in.j. pte.in'.xvj. col.ver.cōmēorat ista dicta bal.h ɂ alia ɂ vid ēt p Feli.in c.si aūt.col. ij.ver.negligētia de re scrip.

¶ De trāslatiōe epoxum. Rubrica.

Cum exilio. Patriarcha q ɂfirmat i archi epm trāsfert ad sedem archiepalem ab epox ɂfirmatiōe suspēditur.h.d. Et di uiditur i q̄ttuor pres. Nā pria ps ,pbat trāslatiōem epox soli pape competere. Scda narrat repħēsibile factū patriarche. Tertia rñdet tacite obiectōi. Quarta penā iponit. scda ibi miramur. tertia ibi licet. q̄rta ibi ne igitur.¶ Casus.patriarcha an tiocen⁹.B.electū i archiepm parmesem ad tripolitanaz ecclam q ē archiepalis trāstulit papa valde d h miratur qz canōes,pcedētes ex gnāli priuilegio beati Petri hoc reseruāt summo pōtificio. Scd qz iste patriarcha ñ fecit dictuz electuz maiorē sz minorē nec euz dearchiepauit sz poti⁹ dearchiepare psumpsit. nā lz ñ esset ɂsecrat⁹ erat tñ ɂfirmat⁹.ɂ iō tātam audaciā punit. qz ipm priarchā ab archiepox ɂfirmatōe suspēdit. Nota q̄ illa q sibi aplica sedes reseruat ab alijs non debēt acceptari.¶ Itē q̄ ɂfir mat⁹ i archiepz nondū ɂsecrat⁹ pt suos suffraganeos ɂfir mare.¶ Itē no.q̄ temeraria audacia ē puniēda. Quero cū h ñ dicat vsqz ad qd tps suspēdit vtx suspēsio itelligat ppetua.ɂ dico q̄ sic qz ista pena ē ordinaria. ar.C. de pe. l.seru⁹.sz qd si papa dicēt suspēdim⁹ te ad tps nec diceret ad quātū

ad quantū tēpus rñdeo.intelligit de decennio.vt no.ff.de pe.l. si diutino.ꝛ nō ē alibi.¶ Dicit hic Ber.ꝙ ipius si ē ita imediate adeo sicut paratus qđ bñ no.dicit hic Jo.an.ꝙ priuilegiū cōcessum plato videt ꝯcessum ꝛ ecclesie. Idē no.accur.C.de sacrosan.ec.l.nō plures i vlti.glo.

i **Inter corporalia.** Hec decretalis diuidit in duas ptes.qꝛ in pria ponit exordiū.in sa facti narratio ꝛ decisio.sa ibi sane. Et itez prima subdiuidit in tres ptes.nā pria pbat cōiugiū spirituale dissolui nō posse.secūda probat vinculū spiritualis ꝯiugij esse inter ecclesiam ꝛ electū ꝯfirmatū lꝫ ñ sit ꝯsecratus.tertia soluit cuiusdā cano.ꝯrietatē.scda ibi si cut aūt.tertia ibi sed neqꝫ. ¶ Casus.turonensis archieps electū abꝛiascēsem protomagēsem suū metropolitanum ꝯfirmatū transtulit ad ecclesiā andagenēsem ꝛ dict⁹ rotomagēsis ipm absoluit ꝛ tribuit licentiā transeundi.papa hoc audito mandauit buturiensi archiepo ꝙ dcōs archieps a ꝯfirmatiōe ꝛ ꝯsecratiōe pontificū ꝛ dictū epm ab executiōe pontificalis officij suspēderet ꝙ dict⁹ archieps bituriensis fecit.Qui tñ postea ad sedē aplicā accedētes pprium reatū ꝯfessi veniā meruerunt ꝙꝙ dicti archiepi tāꝙ maiores plus delinquerūt ꝙ dict⁹ eps qꝛ dictoꝝ suorū maiorū errorē ē secut⁹.Et ꝙꝙ dict⁹ eps nō fuerit rite ꝯsecrat⁹.qꝛ ñ ad titulū tñ papa de sua benignitate dispensat cū eo ꝙ ipse possit retinere ecclesiā andagenēsem ꝯsensu canonicoꝝ andagenēsiū pdurāte.ꝛ hoc dicit sa ps isti⁹ capli q incipit ibi sane.Sꝫ in pria pte dñs papa facit arēgā.ꝛ dicit ꝙ sicut mřimoniū carnale nō sepat nisi auctoritate diuina sic nec spirituale ꝛ quod epalis dignitas nihil addit quo ad veritatē mřimonij cū iā sit certū p electionē ꝛ ꝯfirmationē ꝛ ꝙ statutū de epis nō trāsferēdis sine auctoritate pfati dñi pape lꝫ nō exprimat de electis ꝛ cōfirmatis p idētitatē rōnis.i.vinculi spūalis ꝯprehēdit electos ꝛ ꝯfirmatos ñ obstāte quodā canone vbi cauet d electo vt si vltra sex mēses ecclesiā retinuerit viduatā nec ibi nec alibi donū ꝯsecratiōis recipiat imo cedat iudicio sui metropolitani p qđ decretū videbat ꝙ archiepi predicti potuerūt predicta facere.qꝛ ecclesia esset viduata an ꝯsecrationē.ergo nō est ꝯctū vinculū ꝯiugale nisi demū secuta ꝯsecratiōe.¶ Itē qꝛ dictū decretū dicit ꝙ metropolitani sui cedāt iudicio.nā papa respondet ad primū ꝙ ecclesia ñ dicit viduata qꝛ nō hēat spōsū.sꝫ qꝛ ñ hꝫ per oia spōsū.ad scdm rñdet ꝙ illa ptās data metropolitanis ē data in penā negligētiū.ꝛ iō nō dꝫ trahi ad grām vt possit trāsferre sine auctate dñi pape.Itē ꝙ dictū caplm facit mentōnē de cessiōe.ꝛ ñ d trāslatōe qꝛ metropolitani ñ auctate metropolitica ꝛ nāli sꝫ ex spāli priuilegio hoc pñt l.cessionē recipere ꝛ vrgē ad cedendū.ꝛ qꝛ decretum nō facit mētionē de translatione vr omissū ꝗnimo phibitū ex quo nō repit ꝯcessū ꝛ hoc dicit istud notabile capitulum qđ ē valde allegabile ad multa.¶ Et primo not.ꝙ p electionē ꝛ ꝯfimationē ꝯhit mřimoniū spūale.Itē ꝙ matrimonium de facili ꝯhitur sed de difficili distrahitur. Item ꝙ reseruata pape nō facit papa tanꝙ homo sꝫ tāꝙ de⁹.Itē ꝙ qs pōt eē eps absqꝫ administratiōe vt ille q renūciauit ecclesie sꝫ nō renūciauit ordini epali.ꝛ vide qđ no.d auc.tu.l.ꝛ si plurib⁹.Itē ꝙ vbi ē formalis[a] rō ibi est penitus.idē statutū lꝫ termini sint diuersi. Itē ꝙ nō ē expressum in.l.vel statuto hētur p expsso pp idēptitatē rōnis[b].sic no.C.de indic.vidui.l.vlti.Itē ꝙ ecclesia quodāmō dicit viduata ante prelati ꝯsecrationē.Itē ꝙ vba l.vel statuti debēt intelligi sm cōes vsum loquēdi.vt no.ff.de lega.iij.l.libroꝝ.§. qđ tñ cassius.¶ Itē ꝙ sicut illa dicit vidua q nullū hꝫ maritū ita si inutilē[c].Itē no.in verbo nec alibi ꝙ sola negligētia facit quē eligibilē.¶ Itē no.ꝙ statutū ad penā nō dꝫ trahi ad fauorē vr grāz.nec ob.ff.de excu.tu.l.sꝫ ꝛ milites.§.sꝫ ignominia.qꝛ ibi est iō qꝛ nō pōt separi vnū ab alio.¶ Itē no.ꝙ illō qđ ñ dicit statutū nec nos dicē debem⁹.vt hic ꝛ.ff.so.mat.l.si vero §.de viro ꝛ.ff.de acq.here.l.si seruū.§.nō dixit.¶ Itē no.ꝙ in reseruatiōe pape qcqd ñ inuenit alteri ꝯcessum censetur phibitū.¶ Itē no.ꝙ lꝫ archiepi errauerint in intellectu illius decreti.tñ de rigore iusticie debent puniri. ¶ Itē no.ꝙ in maioribus maius ē delictū qꝛ alijs pbent malū exemplū.Itē no.ꝙ papa psumit simplicitatē potius ꝙ dolū sic.C.de his q sibi ascri.l.ꝙ adhibit⁹.¶ Itē no.ꝙ.supplicatōe deuota.dicit.n.lex ꝙ pie pces animum pncipis mouerūt.¶ Itē no.ꝙ ille q vult veniā dꝫ ꝯfiteri peccatū.¶ Itē no.ꝙ ꝯsecrat⁹ iniuste p talē ꝯsecrationē nō efficit plat⁹ eccle.¶ Itē no.ꝙ papa nō dispēsat nisi interueniat ꝯsensus eccle siue capli.vt apparet in fine huius decretalis in ver.pdurāte.Sꝫ hoc puto dcm̄ de vrbanitate ꝛ demētia summi pōtificis.Ber.tractat hic nisi hrocarda d ꝯcesso ꝛ phibito ꝛ ē gl.satis argumētabilis que hꝫ bonas.ll.Extra no.ar.ꝙ papa pōt liberare monialē ꝛ dare sibi licētiā nubēdi.qꝛ pōt dissoluere mřimoniū spūale vt hic.¶ Itē no.ar.ꝙ arbitriū ꝙ nō repit ꝯcessum psumit denegatū.ad qđ optie facit.C.d pcu.l.marit⁹.¶ Itē no.ar.ꝙ si aliqua regalia sunt alicui ꝯcessa p principē.nō tñ similia sunt ꝯcessa.¶ Itē no.allegationē aduocatoꝝ qui dñt si statutū hoc voluisset dixisset.vt.C.de cadu.tol.l.vnica.§.finaūt ad deficiētes.Unū est valde singulare in isto.c.ꝙ vna lex exponit aliā p cōes vsū loquēdi qđ nō reperit alibi.¶ Itē illud ē no.ꝙ qdā ꝯcedunt p puilegium que als sunt ꝯcessa de iure cōi.ꝛ tūc puilegiū est latissime interptādū.Sꝫ qñqꝫ cōcedunt ea que a iure cōi denegātur.ꝛ tunc strictissime ē interptandū.vt no.p Jaco.d are.ꝛ Oldra.in.l.j.§.itē nūciatio.ff.de ope.no.nū.Sꝫ aliquādo ꝯcedit noua forma in pprio actu q nemini nocet.tamē exorbitat a iure cōi.ꝛ ēt tunc fit latissima interptatio sine iniuria alicui⁹.vt.l.j.ff.de testa.mili.ꝛ in.c.nřo.quodāmō ꝯcederet iniuria suppreme dignitatis si intelligeret ea cōcessa que soli vicario Jesu xpi sunt p scripturas sanctorum patrū reseruata.ꝛ iō.c.nostrū punit illos q ponūt os in celū.¶ Itē scias ꝙ obligatōes psonales sapiūt caracterē cū nō extinguātur nisi naturalr.i.iuxta suā naturā.vt.ff.p so.l.ea vo.¶ Itē no.ꝙ q multū trāsgredit multū vitupatur.ꝛ iō p vno enormi excessu fuerūt archiepi suspēsi a cōfirmatōe ꝛ ꝯsecratōe.ꝛ sic puniti sunt duab⁹ penis. Sed ꝯtra hoc op.ꝛ vr ꝙ nō debuerūt puniri nisi vna pena.ꝛ no.ff.de accu.l.senatus cēsuit.Tu dic aut due pene[d] iponunt ab homine ꝛ loquit hic.aut a.l.ꝛ tūc refert.aut ab eadē l.ꝛ ꝯcurrūt.aut a diuersis legib⁹.ꝛ tūc refert aut lex vtraqꝫ pcedit disponēdo de ꝯcursu ꝛ ꝯcurrunt.vt no.C.de sepul.vio.l.qui sepulchrū.aut disponēdo de nō ꝯcursu.ꝛ tūc non ꝯcurrūt ꝙ vr lex tacite facere si noua lex imponit penā minorē.tex.est no.ff.de re mi.l.nō oēs.§.q post desertionē ibi dū dicit excessū ē capitis pena.aut.ll.sunt absolute posite.ꝛ tūc ꝯcurrūt i potētia.sꝫ in executōe dꝫ altera eligi.vt no.in.d.l.senat⁹.ꝛ no.hec vba di hic ꝙ statutū ad penā nō dꝫ trahi ad grāz.Ecōtra āt statutū ad grāz non dꝫ priuilegiū auferre.vt no.ff.de iudi.l.si longius.§.si.ꝛ.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.l.falsa.§.j.ꝛ.ff.de ꝯtra.l.iij.§.si emācipat⁹.ꝛ qđ ibi no.p Bar.Sꝫ ꝯ hoc op.nā emācipatio est gratia quā facit pr filio.ꝛ tñ tollit iura sui hredis que sunt fauorabilia.vt.ff.de le.j.l.nā nec emācipat⁹.So.hic nō erat pprie fauor vel odiū sꝫ qdā media iuris prudentia. No.hic negligentiam puniri.Cōstat autem negligētia in his que sunt facultatis nō ipossibilitatis vel quasi.vt.d.ti.j.c.si.ꝛ no.ꝙ negligere est cū possis.sec⁹ si non potes.ꝛ iō lex xij.tab.diuidit obligatōes inter hredes.tñ vbi ꝯsiderat sola facultas ille soluꝫ q hꝫ facultatē rei restituende ꝯuenit ꝙ dic tu legista.vt sin.no.ff.ad.l.fal.l.q fundū.§.si tu.ex pre.Nā huiuscemodi actiōes que facultatē ꝯcernūt ad instar realiū pdite sunt ꝛ hꝫ rōne ꝯtractus vnā naturā ꝛ ratione facultatis aliam naturam.vt not.ff.cōmo.l.sed mihi.§.hec res eius.Bal.

q **Quanto.** Eps q ppria auctoritate d sua eccla sepat⁹ ē ꝛ ad aliā se transtulit carebit vtraqꝫ.h.d. Et diuidit in tres ptes.Nā i pria pte scm̄ narrat.In sa aggrauat.Et i tertia pte punit.sa ibi nō attēdens.tertia ibi ne aūt.vel sic cū ad maiorē se plebē trāstulit a cathedra aliena velli.dꝫ ꝛ carere ppria.h.d.Et no.ꝙ istud verbū carere intelligit p sniam ꝛ ꝙ in corporalibus nō reqrit in

a ¶ Uide Jaso.max pulchre i.l.j.§.itē acq.rimus.iiij.colū.v.viij.pulchre no.ff.d aq.pos.

b ¶ Uide Se.ꝛ mod.l.l.ꝙuis.C.de fideicō.

c ¶ Uide Jas.i.l.quotiens.ff.qui satisda.cog.

Una lex exponit aliā p cōes vsū loquendi.

d ¶ Uide do.Bap.d sancto seue.i repe.l.pe.in.xvj.colū.C.de sum.trini.

stilatio localis s; sufficit sola auctoritas snie. Itē no. q̄ in notorijs ferī snia pte ñ citata. s; Inn. ¶ S; q̄ro an i snia reqraī possessio. no. insti. ð offi. iudi. §. fi. ꝛ in. l. ꝛ iō. ff. ð cō di. fur. ꝛ. ff. ðe pig. ac. l. non ē mirū. §. sciendū. ¶ Et gl. ðe terminat q̄ ad ꝯstituendū ius nouū reale reqrīt itromissio ecōtra vō ad ꝓuandū q̄dā a iure reali reqrīt ex̄missio vel quasi. vt no. q̄ satis. cog. l. sciēdu;. §. fundu;. saluo q̄ in mere incorꝑalibus i q̄bus nō reqrīt facti executio. vt no. p Inn. J. ðe ꝯces. ꝑbē. c. cū nr̄is. ðicit Inn. q̄ si ñ ꝓuaretur maiori vel ꝑori eccl̄a ꝓores clerici tenerēt adhuc ei obedire. ꝛ ide; vbi ñ t; renūciatio. Jo. an. ¶ Porro ðe ꝓuatōe futura ñ p̄nt opponere ðebitores. ꝛ iō in ꝯfiscādis ni si fiscus vrgeat h̄re idign⁹ agere p̄t. vt sing. no. ff. sa. ber. l. bis ꝯter. §. j. ¶ Adde ꝛ ðic q̄ qñ snia ꝓuat aliquē a statu statī; ꝑdit possessionē. arg. ff. ðe ꝑca. l. si adoptauero. ꝛ vide. l. cōmissa. ff. ðe pub. ꝛ qð no. in. l. fi. C. ðe sac. san. ec. ꝛ C. ð bo. vacā. l. fi. li. x. ꝛ. C. ðe iure fis. l. facultas. ꝛ vide meliorē gl. q̄ sit in iurī ciuili. ff. pro so. l. cū ðuob⁹. §. idē rn̄dit. ¶ Op. ꝛ vr̄ q̄ in notorio reqraī citatio vt in. c. pasto. ðe re iudi. in cle. So. ibi erat notorium s; ñ qualr̄ q̄ re vā rebellio illa ꝓcesserat ðefectu sūmi pōtificis. ꝛ iō excusauit eū p ꝓbas ꝛ nephas s; quosdā vel ꝯgruentius. ðic q̄ ibi cesar assumpserat via; citādi ad locū nō tutū in quo qs ñ pōt se ðefendere ꝛ ðefensio ē ita ðe iurī nāli. qð ēt volēti non pōt auferri in capitali cā vt elegāter no. ff. ð pac. l. pactum inter h̄ðe;. ¶ No. hic q̄ solus papa in terris ē vicarius Jesu xp̄i. ꝛ l; nālia hoīs. habeat tñ h; q̄cq̄d solēniter agit virtute celesti. No. ħ lr̄am ꝯ̄ suꝑbos quos papa ðeponit ðe sede ꝛ ðebellat eos gladio oris sui. ¶ Casum in terminis nō ꝓposui tñ ꝓ suffragio legistaꝝ casus ē talis Hildesemēsis eps̄ reliq̄t eccl̄a; ꝓꝑia; ad hyꝑbolensem trāsiēs q̄ erat melior ꝛ nobilior vel nō tot oppressa tyrānis papa ðicit q̄ malefecit. ꝛ iō hyꝑbolensem eū nō eē assecutū ðeterminat ꝛ hildemēsi ꝑuat q̄ ðiuinā auctoritatem per superbiam concupiuit.

l **Jcet.** Cōtinuaī cū ꝓcedēti. c. nā ðict⁹ eps̄ ðeposit⁹ ꝯquerebaī ðe papa q̄ hēbat quoddā ꝓuilegium celestini q̄ si ad maiorē vocareī forsitā ðignitatē sibi licēt assumē ðūtñ nihil ei ð statutī canonicis obuiaret vñ q̄ fecerat facere potuisse credebat. S; papa ðicit q̄ pōderāda sunt v̄ba ꝓuilegij q̄ ðn̄t ðe maiori nō ðe pari cū i maior facilius ðispensēī. ¶ Itē q̄ in priuilegio sunt illa v̄ba taxatiua ðūtñ q̄ sonāt q̄ ei⁹ ꝑsona in trāsitu ðebeat exaīari p papā. ꝛ q̄ ñ fuit ꝑsona examiata obuiēt ei canonica instituta q̄re ðcm̄ ꝓuilegiū recte itellectū ñ excusat imo ip; accusat ipm̄ epm̄ temerario ausu trāscūtē. ¶ No. q̄ matrimoniu; spūale in elec. ði initiatū ꝛ ꝯfirmatōe itellr̄ ratificatū s; i ꝯsecratōe intellr̄ ꝯsumatū ꝛ sūt v̄ba pulchra. Scd̄o no. vnū mirabile q̄ facilius ðispensaī in maiorib⁹ q̄; i miorib⁹. Tertio no. q̄ ꝓuilegiū i singulī v̄bis est ponderādu; ꝛ subtilr̄ īterꝑtādū. ꝛ siq̄s male itelligit v̄ba priuilegij iputet sibiipsi. ꝛ si cecitas ignorātie ꝯcurrat secum q̄ opiniones false i iurī nō excusant vt hic. ꝛ no. p Jo. mo. in. c. cupiētes. §. ðeniq;. ðe elec. li. vj. Glo. tñ excusat ignorātiā iuris q̄ est in iur. apicib⁹. ista est gl. vnica ꝛ sing. isti. ðe ob. q̄ ex q̄si maleficio nasc. s; illa gl. itelligitur a qñ ñ p̄t q̄s ꝯuinci nisi p subtilitate; ðisputādi. secus ñ p tex. l. vl̄ p pratica gnāle; qð est no. ¶ Disputat ħ Ber. q̄d operatur istud ꝓuilm̄ ðe trāseūdo ex quo ñ p̄t trāsire. ðicit lex q̄ captiosa; liberalitate; iterꝑtatio prudentiū fregit. vt no. ff. ð trāsac. l. cū aq̄liana. ꝛ ita fecit ħ ðn̄s papa q̄ ꝓuilm̄ qð respicit regalia est valde odiosu;. vt no. C. ð pet. ho. subla. l. j. li. x. ꝛ ðic̄ Jo. an. q̄ oēs epi sunt eq̄les q̄tu; ad ðignitate; itelligas q̄tū ad ðignitatē ep̄alis sacerdotij. tñ ñ est ðubiū q̄ vna eccl̄a ē ðignior altera. vt no. p Jo. mo. i. c. si forte. ð elec. li. vj. Dicit Inn. q̄ l; ðispēsēī cū aliq̄ inetigibili puta cū illegitio q̄ possit obtinē ꝑlaturas ꝛ ðignitates tñ ħ itelligit s̄uato ordine ðebito. i. q̄ adhuc ðebeat postulari ꝛ ñ eligi. q̄ adhuc remanet qð ē illegitim⁹ l; sit legitimat⁹. ðic̄. l. q̄ illi q̄ accipiūt vsu; toge h̄nt ꝓuilm̄ ñ tñ h̄nt v̄itatē. vt. ff. ð iurī fis. l. l; si accepto. ite;. l. ðicit q̄ p iura ciuile ñ p̄t tolli rō nālis seu ei⁹ effect⁹. l. qñ rō nālis continet necessitatē v̄itatis. vt. ff. ðe lib. ꝛ posth. l. filio q̄uē pr̄. ꝛ. ff. ðe vsufru. ea. re. q̄ vsu ꝯsu. l. l. ij. Alia. l. ðicit q̄ ānuli aurei nō ðāt igenuitatē sed fingūt. vt no. in. l. ij. C. ðe iur. au. an. ¶ Itē oē ꝓuilm̄ ostēdit re; nālr̄ h̄re se alr̄. ꝛ iō ðixi in mā feudoꝝ q̄ restituti natalib⁹ p simplicē grām principis nō succedit in feudo antiquo ꝛ ꝑsertim nobili ēt pr̄ fecit eos ltiari nisi ꝑ tātem h̄ns spālir̄ ꝛ noīati; ltimet eos ad feuda sine ltimoꝝ ꝓiudicio agnatoꝝ. nō eim̄ sufficēt si habēt mandatū ad ltimādu; si ꝓiudicareī agnatis s; oporteret in priuilegio ðici nō obstātib⁹ agnatis. ar. ff. ðe vul. sub. l. ex fcō. ꝛ. ff. ðe pac. l. tale pactū. §. fi. vñ assimilādus ē spuri⁹ ltimat⁹ hoī medicato a morbo remanēte aliq̄ cicatrice. ꝛ ðixi. J. ðe elec. c. inotuit. ¶ Dicit hic Jo. an. q̄ v̄itas illi⁹ eē si ē idone⁹ pōt exaīari nullis citatis. q̄ ista exaīatio fit ex̄ iudiciū. Inn. ꝛ Jo. an. hēs in fili gl. ord. ꝛ singu. ff. ðe bo. pos. l. ij. §. si cā cognita. oio vide. ¶ Dicit Inn. q̄ ꝯsecratio nihil addidit ad substātiā mr̄imonij spūalis sicut copula carnalis in mr̄imonio carnali nō cāt subām ei⁹. q̄ iā subātu; ē ꝛ eius substātia nō pōt ðiuidi sicut traditio nō adijcit subām vēditōi. l; facit vt ðissensu ñ ðissoluaī. vt. ff. ð pac. l. ab eptōe. vñ copula carnaī idē ē q̄ traditio q̄ ñ ē res itegra. ¶ Quot mōis ðicaī priuilm̄ odiosu; ponit ħ Host. ꝛ refert Jo. an. Tu ðic q̄ pꝛicipale motiuū legis inspiciī vt cognoscam⁹ q̄d sit odiosu; ꝛ q̄d fauorabile. tex. ē no. in. l. q̄ exceptionē. ff. ðe ꝯdi. ide. Et interdū aliq̄d est fauorabile penes vnū extremū ꝛ odiosu; penes aliud extremum. vt no. gl. or. satis eleganī. ff. ðe in ius voc. l. sed si hac lege. Adde ðicit lex q̄ oia q̄ ꝯ̄ nām pugnāt odiosa sunt. vt no. ff. ðe lib. ꝛ postbu. l. cū q̄da;. ¶ No. valde in isto. c. ðe ista electione ðūtamen. que est multū restrictiua ꝛ multum pōderāda. facit qð no. C. ðe sen. l. cū coꝝ. ¶ Idē ðicimus in illa cl̄a saluo ꝛ reseruato. vt est glo. no. in. l. item labeo. ff. sa. ber. Et facit ad q̄ōnem ðe cl̄a que opponiī in sentētijs saluo ꝛ reseruato q̄ si ꝑter ꝯ̄ vel vltra formā statutoꝝ ꝛc̄. reducim⁹ eam ad formā statutoꝝ nec est melior tex. in iure q̄; sit iste tex. ꝛ fuit qð ðisputata p Jacobe bel. ꝛ ðe hoc alibi ðixi tenēdo q̄ iudex intelligaī ꝓnūciare s; mentē ðeclaratā nō s̄m cl̄am gnālem ꝛ ꝯfusam. q̄ iudex q̄ sniam clarā ꝓtulit statuta iterꝑtat⁹ eē vr̄ ꝛ p̄ie iterꝑtationi stādum ē. vt no. ff. ðe ver. ob. l. q̄cquid astrigēde. vbi est glo. singu. ¶ Itē qð ꝯmissu; ē sibi nō ð; cōmittē alteri. vt no. ff. ðe ar. l. nō ðistinguem⁹. §. nunc ðe officio. Item q̄ ðeclarat nō ð; ðeclarari. vt no. ff. ðe edē. l. siq̄s ex argentarijs. §. fi. ¶ Itē no. q̄ l; ðicat hic stricte verba ponderāda. tñ q̄nq; trahunī v̄ba ad improꝑiū significatum ne viciēī ista ꝓnunciatio. ista est gl. singu. ff. sa. ber. l. ꝛ puto. §. j. alterata significatione. vt. ff. ðe vsuf. l. ꝓculus. ¶ Sed pone cognoui carnalr̄ bertā q̄ illo instanti ꝯcepit postea immediate eam accepi in vxorē. q̄ro vtꝝ istud mr̄imoniū ðicaī ꝯsumatū carnali copula. si ðicis q̄ sic papa non posset ðestruē. si ðicis q̄ nō papa posset ðestruere mr̄imoniū s; nō est bonū mr̄imoniū. i. ꝓles. q̄ñ vēter statim ltimat⁹ ē. Illud ei; certū ē q̄ mr̄imoniū sequēs fauore ꝓlis ꝯfirmat actu; carnalē ꝓcedente; q̄ equalet resolōni natalibus ꝛ antique istōni mr̄imonij ꝛ in ipso momēto q̄ est mr̄imonium ita q̄ ñ ꝯsideramus ꝑseuerātiā s; momentū. vt. ff. ð his q̄ sunt sui vel alie. iur. l. p̄re furioso. C. ðe insti. ꝛ subst. l. añpe. ar. ff. ðe pub. l. cū sponsus. §. fi. ꝛ tu canonista illū tex. no. sing. Nō eim̄ ꝑdcā stat in hoc vtꝝ sicut papa non pōt ðissoluere mr̄imoniu; per qð carnalis copula ꝯsumaī ita nec illud p qð carnalis copula confirmatur.

a ¶ Vide Bal. ꝛ oēs in auc. s; nouo iure. C. ð pe. iu. q̄ male iudi. ꝛ vide ad ħ ꝓpos. longa; apos. q̄; scripsi ad bar. i l. fi. ff. ð va. ꝛ extraor. cogni. Paro.

¶ De auctoritate ꝛ vsu pallij. Rubrica.

¶ Titulus iste tractat ð pallio archiepi in q̄ ꝯsistit pontificalis officij plenitudo. J. e. c. nisi. ðe quo q̄da; tractātur hic p ðo. Jo. an. in rub. quā p temetipm̄ vide.

c **Tam super.** Infra quālib; eccl̄am sue ꝓuincie archieps̄ pallio vti pōt s; ex̄ ñ. h. d. Et sunt ðue ptes. consultatio ꝛ rn̄sio. ¶ Casus. i traditōe pallij ibi hec forma seruaī. tradim⁹ tibi palliū vt eo vtaris. J. ecclesiam

ecclesiā tuā. ¶ Quero quō sit intelligēdū ecclesiā suā. rñ. J. qualibet ecclesiā sue ꝓuincie nō ex̄ ecclesiā. No. primo ꝙ quelibet ecclesia sue ꝓuincie dr̄ ecclesia sua. ¶ O p. J. ō. v. sig. c. cū clā. et glo. no. soluit ꝙ hic fit latior iterpretatio qꝛ nemini preiudiciū gnātur. ¶ Scdo no. ꝙ ꝯcessuꝫ itra locū vr̄ ex̄ locū eē ꝓhibitū. dicit. n. lex ꝙ ꝯcessum rusticis i rure et sic persone in loco videtur alibi denegatum. vt. C. de testa. l. fi. econtra dicit Ro. ꝙ ꝓhibituꝫ intra locum videt̄ extra locū esse ꝑmissum. vt. C. de sac. san. ec. l. nemo martyres. qñqꝫ tñ fit extēsio. vt. ff. de inter. et relega. l. relegatoꝝ. §. constitutū. Bal.

a **Hec.** Archiepūs alteri archiepō pallium suuꝫ ꝯmodare nō pōt. h. d. No. ꝙ concessuꝫ i ꝓprios vsus nō pōt alij ꝑsone ꝯcedi. Jtē no. ꝙ palliū dꝫ sepeliri cum ꝑsona et est spāle. nā dicit. l. ꝙ ornamēta cū ꝑsona sepeliri ñ debēt. vt. ff. de au. et ar. le. l. medico. §. fi. ¶ Pone ꝙ archiepūs decessit in mari nūqd palliū ꝓiciendū erit in mare dico ꝙ nō. ar. ff. de ꝯdi. institutō. l. quidā in suo. sꝫ dꝫ sepeliri in ecclesia et nō dicit̄ ista propria sepultura rei inaīate. Arma vero principū nō sepeliunt̄ cū principibus sꝫ causa glorie ponunt̄ in sublimi vt moris est et ꝯsuetudinis. Bal.

n **Jsi.** Per palliū ꝯfert̄ plenitudo pontificalis officij et nomē archiepāle. h. d. Et hꝫ tres ptes. Jn prima ponit̄ decisa facti narratio. Jn scda facti aggrauatio. et in tertia ponitur ꝯclusio. scda ibi sane. tertia ibi tu ergo. Quidā legatus in sicilia transtulit troianū epm in panormitanā ecclesiaꝫ q̄ est metropolitana sine pape licētia spāli q peten do palliū vocabat se archiepm. Papa valde reprehēdit temeritatē legati mādās ꝙ legatus reuocet qō fecit etiā si oporteret eum ꝯfundi. ¶ Nā papa poti⁹ eligit ꝯfusionē legati q̄ꝫ ꝓpriā. No. ꝙ ibi nō est dignitas nec ibi ē nomē dignitatis. ¶ Jtē no.ᵃ ꝙ nō dicit̄ esse in plena dignitate ille qui nō hꝫ insignia dignitatis. ¶ Jtē no. ꝙ qs dꝫ corrigere errorē suū et nō pōt fingere nō errasse prudēs ē ne redundet in obprobriū suum. ¶ Demū no. ꝙ qs poti⁹ dꝫ eligere cōfusionē alteri⁹ q̄ꝫ suā. ꝯcor. ff. siqs omis. cā tes. l. iul. legit̄ in vsi. feudo. ꝙ vasallus poti⁹ dꝫ eligere morteꝫ dñi sui q̄ꝫ suā ꝓpriā qꝛ oē iurm vasalli intelligit̄ de possibili. vt no. in. c. j. qui. mo. feu. amit. in glo. nūqd. collatio. x. et i c. vl. de feu. sine culpa nō amit. Bal.

a ¶ Nō dr̄ esse i plena dignitate ille q̄ñ hꝫ insignia dogmatis.

a **Ad honorem.** Sol⁹ roman⁹ pontifex palio semp vtit̄ q sol⁹ ē assumpt⁹ in plenitudine ptātis q̄ ꝑ paliū figurat̄. ¶ At patriarche vel archiepī nequaq̄ꝫ semp vl̄ vbiqꝫ. h. d. ponit hic. H. qb⁹ diebus paliū tradat̄ et enumerat dies solēnes in qb⁹ patriarche et archiepi pñt vti palio. ¶ No. ꝙ est ꝯcessumᵇ certis tpibus vr̄ alijs tpibus denegatū ar. ff. ō vul. sub. l. si ita qs. et. l. et facto. §. itē quero et. ff. de pac. l. epistola. §. fi. et. C. loc. l. si cuꝫ hermes. et. ff. de vsufruc. l. quot. et. ff. quemadmo. serui. ami. l. siquis alia.

b ¶ Vide Jsi. l. si ꝑ errorē. ff. de iurisdi. om. iu. in. ij. col. in prin. vbi multa pulchra adhoc propositum.

c **Extuarum.** Archiepūs ex̄ suā prouinciā palio vti ñ pōt et si h̄ hēat ꝯsuetudo. h. d. et sunt due ptes. Jn prima parte ponitur gr̄e petitio petētis motiuū ꝯtinēs. Jn scda petitiōis limitata exauditio motiuū reprobās. secūda ibi sꝫ. ¶ Casus. cū postulan⁹ attēta ꝯsuetudie gnāli toti⁹ yspanee vꝫ ꝙ archiepi palio ex̄ suas diocéses idifferēter vtunt̄ petebat sibi idē de gr̄a ꝯcedi quia magnā hēbat verecūdiā nō posse facere qd alij faciebāt. ¶ Papa istā ꝯsuetudinē reprobat tñ de spāli gr̄a idulget vt i cāu necessitatis ꝑ ꝯsecrādis suffraganeis vl̄ epis ordinādis possit vti palio in eccl̄ia aliena. ¶ Dummō is ad quē illa eccl̄ia ptinet hoc permittat. No. ꝙ papa nō intendit cōcedere priuilegiū i derogationē alteri⁹ sic. C. q po. in pig. ha. l. assiduis. §. exceptis. vñ dicim⁹ ꝓuerbiuꝫ nō debem⁹ vnū altare coperire et aliud discoperire. et no. hic qō priuilegiū pricipis reducit̄ ad iustitiā. nō ob. ff. de ꝯsti. prin. l. bñficia qꝛ illud itelligit̄ i his que respiciūt solū suis ꝯcedentis sine preiudicio tertij. sꝫ vbi trāsiret ad preiudiciū tertij. fit stricta iterpretatio vt hic. qō est valde notādū. et. ff. de admi. tu. l. impuberi. ¶ Sꝫ q̄rūt h̄ doctores nunqd qs possit exercere iurisditionē in alieno territorio inter suos subditos ꝑmittente dño iurisditionis. et dicunt Hosti. et Jo. an. ꝙ sic. dicit eiꝫ Ja. de are. ꝙ scia et patientia habent̄ pro ꝑmissiōe. vt. ff. de vsufru. le. l. hr̄s. in fundū. ¶ No. argumētū ꝙ non pōt qs ꝯfiteri alteri quā ꝓprio sacerdoti⁹ sine ipsius licentia. Jo. an.

c **Tam fit.** Verbū intra ecclesiā tuaꝫ intelligit̄ vbicunqꝫ fueris. h. d. ꝙ intellige loco. s. ꝯgruo. vt no. s̄. eo. c. j. naꝫ ita dꝫ intelligi verbū vbicūqꝫ. vt. ff. de pe. l. luci⁹. et. l. j. ff. de eo ꝙ certo loco. et ibi plene no.

c ¶ Vide ō hac rā vltra locus vulgaria pulchre in tracta. ꝙ stanti. maf. filie fe. non succ.

q **Uianos.** Sine palio et sandal̄ potest archiepūs celebrare. ¶ Casus. qdaꝫ archiepūs q̄siuit a dño papa vtꝝ possit tā in sua diocesi q̄ꝫ in aliena absque palio et sandalis celebrare sꝫ cū palio nō pt ēt in sua ecclesia nisi dieb⁹ in ꝑuilegio noiatis et si velit ꝓ defunctis cuꝫ palio celebrare. no. ꝙ ꝑuilia extēdunt̄ ad casus et dies nominatiue exꝑssos. ꝙ eiꝫ nō exꝑmit̄ vr̄ eē negatuꝫ. ar. C. de ꝓcur. l. marit⁹. et. ff. ō fun. istru. l. q̄sitū. §. idē rñdit domo. et. ff. de testa. mili. l. si miles et fundo. ¶ Nūc dicamus aliqua ō interptatōe bñficioꝝ. et siqdē ꝯstat de v̄bis et mēte ꝑncipis stādū ē ei⁹ dispōni ex pria instōne regia q̄si manu. l. arbitrio absoluto a regib⁹ gubernabat̄. vt. ff. de ori. iur. l. ij. in ꝑnc. q̄ꝫ ex illa sūma. l. regia. q de cesare locuta est. vt ea. l. §. nouissime. et istar sacrilegij eēt ꝯ ire. vt. C. de crie sacri. l. instar. Talē deniqꝫ ꝑsumo volūtatē q̄lē v̄ba declarāt. vt no. ff. ō acq. hr̄. l. recusari. et. J. de ꝑui. c. porro. ¶ Si aūt ꝑuilm eēt obscuꝝ hoc pt ꝯtingere trib⁹ modis. Uno mō qꝛ ē ita obscuꝝ pp vetustatē ꝙ nō pōt legi. et tūc non facit ꝓbationē. Et iō expedit ꝙ ꝑuilia multū antiq̄ renouent̄. vt no. i auc. de hr̄. et fal. post ꝑn. colla. j. ¶ Jnterdū ē obscuꝝ pp multiplicē et variū itellectū. qꝛ ꝙ multipliciter pōt expōi dr̄ dubiū. vt no. ff. ō pac. l. veterib⁹. et tūc recurrēdū ē ad ꝯcedērē si ei⁹ copia pt hēri. vt no. ff. ō reg. iur. l. nerati⁹. Si āt ō facili ñ possit hr̄i ei⁹ copia iterptat̄ in benigniorē ptē. s. vt iuri alteri⁹ ñ ꝑiudicet qꝛ ius alteri⁹ semper vi reseruatū. Jus aūt ꝯcedētis nō vi reseruatū. vt no. ff. de act. emp. l. si mercedē. §. fi. ¶ Pōe ꝯcessuꝫ ē monacho ꝙ possit testari de bōis ꝑrimōialib⁹. nunqd ꝑ h̄ vr̄ ei ꝯcessuꝫ ꝙ possit exhr̄dare filiū quē ex iusto mr̄imōio ꝯceperat vl̄ parētes. et vr̄ ꝙ sic sicut dicimus i testō militis. ¶ Sꝫ ꝯtrū dico qꝛ rō nāliis talē iterptatōeꝫ abhorret. vt no. ff. de bo. dā. l. cū rō. ¶ Jstō ergo ꝑuilm opāt̄ ꝙ cuꝫ sit itestabil̄ possit testari. s. sicut si nō eēt ꝓfessus. vt. C. de in. offi. testa. l. si q̄s. in ꝑn. et. ff. ō bo. lib. l. paulus. §. j. ¶ Tertio mō di ꝑuilm obscuꝝ pp alteratiōeꝫ. et tūc in dubio fit latior iterptatio. s. vt electio ptineat ad ꝑuilliatū. vt. i. l. ij. C. ō castrē. et ministra. li. xij. et vide qō no. ꝑ Cy. in. l. j. ff. de ꝯstitu. ꝑn. in lec. Jn feudis nos hēm⁹ ꝙ feudū appellat̄ beneficiū. vt in. c. obert⁹. q. mo. feu. amit. et retinet h̄ nomen ēt si ꝑcio ꝯcedat̄ lꝫ ꝓprie nō sit feudū id qō pecūia redimit̄ qꝛ honore et amore dꝫ ꝯcedi. vt in. c. j. de feu. da. iuscē. l. cōmis. ¶ Retinet ergo nomē sui gn̄is ēt in spē abusiua. ¶ Est āt feudū titulus dict⁹ a fide siue fidelitate. vt in. c. j. qd ꝑcedere debe. inuesti. an fideli. Jtē ē res ꝯcessa i feudū pp homagiū. i. pp obedientiā vt extra de simo. c. ex dili gēti. Jn feudo āt nāliis fit iterptatio. et descēsiua vñ noie hr̄dis nō ꝯtinent̄ extranei hr̄des. sꝫ hr̄des sanguis. s. descēdētes. vt in. l. j. §. et si dictulus. de feu. alie. Jtē iustissima fit interptatio. vt in. c. j. ꝑ quos fiat inuestitura et ꝑ quos recipia. ¶ Jtē sicut in hoc caplō ex tuarū nō vr̄ sensuꝫ de ꝑiudicio alteri⁹. sꝫ poti⁹ ius tertij vr̄ exceptū sic de dōatōe feudi. vt in. c. j. de capita. q curā vendi. Sec⁹ in ꝯtru vēditiōis aliaꝝ rerū qꝛ iterptatio fit ꝯ venditoreꝫ q d̄buit declarare et nō declarauit. ff. ō pac. l. veterib⁹. Naꝫ q effuso ꝯmone loqt̄ in ꝓꝑtū incidit ꝑiculum. C. de do. ꝓmis. l. fi. Unū si vendo hr̄ditateꝫ ticij et inscio emptore alienaueraꝫ certas res ꝑticulares teneor si non denunciaui. vt. l. j. in fi. ff. de actio. emp. et qō not. C. de euicto. l. j. Sed in bñficijs nō est ita qꝛ iterptatio fit ꝓferenteꝫ. arg. ff. de edil. edic. l. ad res donatas. Jteꝫ vltima voluntas restringitur ad id

ꝙ suū est.vt no.ff.de leg.j.l.si domus.§.fi.⁊.C.d leg.l.vxor patrui.pſertiʒ si sit appositū aliqḋ nomen possessiuū vt q: dixit meū.vt.ff.d le.j.l.fui electōe.§.cū sūdus. ¶ Porro in omni ꝯctu siqs exprimit qualitateʒ rei satis expressisse vr.vt.ff.d ꝯbē.emp.l.qui tabernas.⁊.ff.loca.l.siqs domū §.huic.Tamē vnū te volo scire ꝙ lʒ vinculuʒ iuri feudalis nō transeat ad hr̄deʒ.⁊ iō in psona hr̄dis oʒ renouari in.c.j.quo tpe miles inuesti.tn̄ vincula ꝯtractus hn̄ transeunt ad hr̄deʒ ⁊ successoreʒ.vt no.J.de iureiurā.c.veritatis.⁊ in.c.q̄uis.de pac.li.vj.⁊ dixi in auc.item sacramenta.de pace tenenda.collatio.x.Bal.

¶ De renunciatione. Rubrica.

¶ Litteras tuas. Nō daṫ licētia cedēdi epo q pp senectutē vult cedere si necessarius sit vel vt lis eccl̄e sue.h.d. Et diuidiṫ in duas. In pria pte poniṫ decisa supplicatio. In scḋa ipsius repulsio.scḋa ibi si tua. ¶ Casus. Lugdonēsis eps supplicabat pape ꝙ pp senectutē ⁊ insufficiētiā suā digneret ei licentiā cedendi impartiri q̄ȝ supplicationē papa nō admittit q: siue ꝯsidereṫ animi ꝯsiliū melius est qḋ sub vmbra.i.sapientia timore vel nobilitate vel deuotōe sui nois guberneṫ pſertim cū seruore spūs ad.sublim iora ꝯscēdat.siue ꝯsidereṫ obligatio qua ē astrict⁹ ecclesie nō dʒ plus soluere.i.abrenūciare militie singulū q̄ȝ aduersitatē super pilioꝝ. ¶ No.ꝙ vmbra senis plus valet q̄ȝ arma iuuenis sane [a] si ꝯsideres mūdus totus regiṫ quadam vmbra nā rex fracoꝝ nō ē nisi vbi tʒ pedes ⁊ tn̄ vmbra sua regit totū regnū ⁊ fama vnius boni viri ē vmbra gratissima sub qua multi qescūt.deinde no.ꝙ nō ē in ptāte militis renūciare militie.cuʒ.n.iminet bellare n̄ pt cedere.legiṫ.n.in vsibus feudoꝝ ꝙ vasallus q nō vult facere fuitiuʒ pōt renunciare feudo.vt no.in.c.j.de vasal.q ꝯ ꝯstitu.lota.qḋ n̄ ē veꝝ simplr̄. Itē scias ꝙ nō est veruʒ si dn̄o esſʒ in dictū bellū.q: nullo mō pōt tūc deserere nō fcō fuitio.ar.ff.ad municip.l.incola.⁊ si deserit dn̄m nō puniṫ nisi in amissione feudi.vt in.c.j.in prin.qui.mo.feu.ami.col.x. ¶ Sʒ attende ꝙ priuatio non est res honesta imo est cuʒ ignominia facti.vt no.ff.d manu.testa.l.testō centurio. Sʒ cessio ē res honesta.vt no.ff.de infami.l.ij.§.ignominie. Et ideo cum quadam infamia noteṫ ille q delingt ad nullū nobile feuduʒ d nouo capesendū sʒ reddit idoneuʒ.q: feuduʒ ⁊ fama sunt ꝑportionabilia ⁊ vbi nō est bona fama ibi nō dʒ esse bonū feudū. ¶ Iteʒ scias ꝙ nō solū renūciaret sed offenderet dn̄m ⁊ puniret tanquā trangressor ⁊ proditor.vt.l.athletas.§.calūniator.ff.d infa.⁊ no.in.c.j.de vasal.q ꝯ ꝯstitutio.lota. Et si aliqs rex vel dn̄s daret ei aliqua arma vel insignia nobilitatis per ignorātiā facti. Talia insignia essent ei ꝑ ꝯcedentē statiʒ auferenda q: nō dʒ portare insignia surreptitie dignitatis.vt no.C.si ser.vel liber.ad decurio.aspira.l.ij.⁊.C.d decurio.l.eius qui.li.x.

c **Cum inter.** Qui bn̄ficium abrenūciauit licite petit illḋ si denuo eligiṫ.h.d. Scḋa ps ibi iōq̄ȝ. ¶ Casus.p.gualfredi erat canonic⁹ eccl̄e sancti.j.⁊.ꝑpterea hēbat spūale.i.canōicale bn̄ficiū.i.stallū i choro ⁊ locū in.c.sup quo eū qdā alij canonici molestabant. vn̄ cuʒ iuso iuri suo renunciauit. Tādē papa dcm̄ canonicatuʒ eidē ꝯtulit ⁊ de mādato pape fuit de ꝯsensu maioris ptis capli inuestit⁹ ꝯdicētib⁹ qbusdā ⁊ obiciētib⁹ exceptōeʒ iureiurādi.papa dicit ꝙ iuṙm d n̄ petēdo non hʒ obstare ex quo auctate pape ⁊ de ꝯsensu maioris ⁊ sanioris ptis capli ⁊ canōicoꝝ fuit denuo inuestit⁹ mādat q̄ȝ qbusdā executorib⁹ ꝙ faciāt ipsuʒ gaudere dicti bn̄ficij possessiōe pacifica. Et alr̄ alij ponūt casuʒ put hēs i.nouella. ¶ No.ꝙ noua cā parit nouū cātuʒ. No.ꝙ nouissima cā n̄ excludiṫ ꝑ iuṙʒ ꝑuatuʒ sup veteri.ad hoc facit.ff.d pac.l.si vnus.§.pact⁹ ne peteret.⁊.C.d pac.l.pacta nouissima. ¶ No.ꝙ iuṙʒ nō extendiṫ ad futura.⁊ h̄ ē veꝝ qn̄ nō dependet ex veterib⁹. Sʒ qd si dependeret ex ordinatōe veteri.vt vbi gr̄a [b] duo frēs inter se hr̄ditatē pr̄nā diuiserūt ⁊ iurauerūt nō ꝯuenire postmodū alter ē mortu⁹ sine liberis nūc supstes vult agē ex fideicōmisso testi pr̄ni. Queriṫ an ei obstet iuṙm. R̄n.dic vt no.ff.de pac.l.tres frēs.⁊.ff.de trāsac.l.qui cum tutorib⁹.⁊.ff.de ver.ob.l.qui rome.§.duo frēs. Et dic ꝙ si nō sunt alia v̄ba q̄ sonēt remissioneʒ fideicōmissi ꝙ iuṙm nihil opaṫ q: nō extēdit se ad ea d qbus nō est cogitatū.vt no.C.de nō nu.pe.l.fi. No.ꝙ locus in caplo ⁊ stallū in choro sunt spūale ⁊ canōicale bn̄ficiuʒ. dicit hic ꝙ gnāle ē in trāsactionib⁹ ⁊ rescriptis ⁊ in iuṙis ꝙ nō extēduṅṫ ad icogitata.vt no.ff.de trāsac.l.cū aqliana.ff.de ꝯdi.idebi.l.fi.§.idē quesiit.C.de excep.l.si ex maiore.ff.de ac.⁊ ob.l.ex maleficijs.§.longe min⁹.⁊.ff.d le.ij.l.cū ita legaṫ.⁊ h̄ ē gnāle in oib⁹ d pēdētib⁹ a ꝯsensu. vt no.C.de do.l.nec ignorās.⁊.ff.d reg.iur.l.i totū oia. ¶ No.ꝙ iuṙm restrigiṫ ad id sup q̄ iuratū ē vt hic.⁊.ff.d iureiu.l.si duo ꝑroni.§.siqs.⁊.l.duob⁹ exceptio.§.seq.⁊.§.fi. Not.ꝙ iuṙm ꝑucipalr̄ ꝑstitū ē hoi lʒ scḋario videaṫ ꝑstitū q̄n̄ deo tn̄ pt ꝑ hoieʒ remitti.itē ⁊ pricepes pt facē gr̄aʒ iusiurādi.de quo hic no.ꝑ Inn.⁊ Joā.an.⁊ in.l.fi.ff.ad munici.

e **Ex transmissa.** Qui renunciauit bn̄ficio suo illud nō pt repetē.h.d. Et diuiditur in duas ptes. Nā pria pars ponit ꝑtis q̄relā. Scḋa ꝑuidet.scḋa ibi verū. ¶ Casus. Quidā Pau. erat canonicus in quadā eccl̄ia ꝯuentuali cui bona contulit.tādem intēdens ad religionē trāsire igressus quoddā monasterium in quo ꝑ aliquale spatiū stetit.s.in ꝑbatōe ⁊ ea q̄ prefate eccl̄e cōtulerat sibi fuerūt restitura.nūc ꝑnia ductus vult ad priorē eccl̄am redire di ꝙ illi nō cogunṫ eum recipere.q: restitutj bonis illa ꝯuētualis eccl̄a fuit ab eo ipso facto liberata. Sʒ licʒ nō cogant inuiti volētes ꝑnt ⁊ sunt bonū ādi. ¶ No.ꝙ pactū retro finem igressus dissoluitur. sic no.ff.de pac.l.ab emptiōe.v.aristoni.⁊.C.qn̄ lʒ ab ēpt.disce.l.j. ¶ Dicit Bar.ꝙ ista restō fuit fcā potius de honestate q̄ȝ de necessitate.q: dic vt no.in auc.de sanctis.epis.§.si mōach⁹.⁊ ꝑ Bar.in.l.sodales.de colleg.illici.⁊.J.de cle.ꝯiuga.c.qḋ a te. Alij dicūt ꝙ hic fuit donatio cā mortis. Bar.hic dicit ꝙ hic bona fuerūt donata sub ꝯditiōe si ibi ꝑmāserit qḋ itelligiṫ ⁊ quaten⁹ ibi ꝑmāserit. vt no.ff.de le.j.l.sticū q meus erit. Unum tn̄ aduerte ꝙ ista restō bonoꝝ nō di alienatio.q: tunc bona imobilia non possent alienari sed di resignatio. Unde lʒ fit gr̄a si fit restō.tn̄ q: eēt iniuria si nō fieret nō di ꝑpprie aliēari qḋ forme sue redditur.ar.ff.de aqua quoti.⁊ esti.l.j.§.ꝑmittiṫ.ff.de pac.l.si vnus.§.pactū.ver.qḋ in spē. ¶ No.illud gnāle ꝙ ius renūciatione sopitū nō reuiuiscit.sic.C.de remis.pign.l.solita ꝑuidētia.⁊.ff.de edi.edic.l.q̄riṫ.§.si vēditor.⁊.ff.d pac.l.pactū inter hēdē.⁊.l.tale pactū.§.q ꝑuocauit. ¶ Scias tn̄ ꝙ q̄daʒ sunt iura qbus n̄ pōt renūciari.⁊ volo ēt ꝙ scias ꝙ quodā est ius disponēs.⁊ quoddā est ius dispositū. vt no.C.de excu.tu.l.volūtarie. ¶ Itē scias ꝙ quoddaʒ ē ius qḋ dat certa pricipia ⁊ formā i actib⁹ hoium.⁊ huic n̄ potest renunciari.q: reddiṫ inuituʒ.ff.de pac.l.ius publicum.⁊.ff.de le.j.l.nemo pōt.⁊.ff.de leg.ij.l.codicillis.§.fi. ¶ Item non pt qs renūciari natalib⁹.vt.ff.de pac.l.ius agnatōis.⁊.C.de pa.po.l.abdicatio.⁊.l.assumptio.i prin.ff.ad municip. ¶ Itē non pt qs renunciare statutis negatiuis siue ꝑhibitiuis.vt.l.ij.C.ne fideius.do.cui. ¶ Iteʒ si lex vltra ꝑcedit ānullāduʒ actuʒ ipso iure nō pt renunciari.vt.C.ad velle.l.antique. Ceteꝝ alijs bn̄ficijs leguʒ pt renunciari.vt.ff.de pac.l.pacisci ꝯ edictuʒ.⁊ ibi no.dummō renunciatio talis non fit ꝯ ius publicum.vt nota.J.de foro compe.c.si diligenti.⁊ dic vt ibi plene no.

a **Admonet.** Bn̄ficiat⁹ sine licentia ꝑlati sui bn̄ficio renunciare non pōt.h.d. Et diuidiṫ i duas ptes. Et prio ponit ꝑhibitionē. Scḋo ipsi⁹ trāsgressionem puniri ꝑcipit.scḋa ibi qḋ siqs. ¶ Casus pʒ. Mādat eiʒ papa ꝙ nullus audeat eccl̄as ptinētes ad ordiationē epi absq̄ȝ eius assensu intrare aut detinē.⁊ si cuʒ ordiatione ei⁹ itrauerunt n̄ ꝑnt dimittē eo iconsulto. ¶ No.ꝙ cuius auctas reqriṫ in adipiscēdo eiusdē auctas requiritur siquis vult adepto beneficio cedere. ¶ Dicunt legiste ꝙ idem

[a] ¶ Totus mūdus regiṫ quadaʒ vmbra.

[b] ¶ Vide late ꝑ alex. foci.⁊ moder.in.l.qui rome.§.duos fratres ff.d ver.ob.

Aliō ad qd allegat hic tex.Jas.in.l. illō.iij.col. .C.de colla.

idem ē in iurisditiōib⁹ secularibus qꝛ sicut eas nemo pōt ꝓpria auctē adipisci· ita nec a supiore collatas renunciare nisi i manu supioris. vt. ff. ď offi. pśi. l. legat⁹ cesaris. ¶ Dicit Ber. ꝙ illud qđ h̄ dr̄ de epis. Idē ē in alijs platis qꝛ nō pñt clīci eorū ad alias ecclesias trāsire ⁊ obtentas dimittere sine eoꝝ auctē ⁊ si trāsierit possent reuocari ad religionē tn̄ pñt transire. ¶ Dicit ber. ꝙ h̄ ē ar. ꝙ clericus vni⁹ ecclīe ñ possit ad aliā eligi tn̄ ipse tꝫ ꝙ lꝫ electio. iplorāda ē tn̄ lnia sui epi ⁊ si denegaret eā sine cā dꝫ cōpelli p supiorē. ¶ Dicūt doct. ꝙ si cleric⁹ trāsit ad aliā ecclesiam eiusdē diocesis sufficit tacit⁹ ꝯsensus epi. lꝫ si ad aliā reqꝛitur ꝯsensus exp̄ssus qꝛ p̄io casu mutaꝛ lꝫ ñ alienaꝛ lꝫ scđo casu alienaꝛ. ar. C. de fideicō. l. volūtas. ¶ Sꝫ legiꝛ in vsibus feudoꝝ ꝙ vasallus nō pōt alienare feudū nisi alienatio sit eiusdē forme ⁊ nāe. i. q̄ a bene pōt feudatari⁹ alteri infeudare. nā i bñtib⁹ simbolū facilior ē trāsit⁹. vt no. in. c. i. de capitu. cora. Dum tn̄ infeudeꝛ ydonee psone ⁊ p quā ꝯditio dñi nō fiat deterior. vt in. c. j. §. ex eadē. l. de. l. cora. Unde si vellet infeudare ecclesie vel religioni ñ posset cū ecclesia desinat eē hr̄e. vt no. in. c. j. de feu. alie. ⁊ no. ff. de. v̄. ob. l. si ita qs. §. ea. l. Et lꝫ vasallus vasalli nō sit vasall⁹ primi dñi simpliciter tn̄ est vasallus hꝫ quid. vt in. c. j. §. illud quoqꝫ ď ꝓhi. feu. alie. p fre. Et dñs oculos suos magis hꝫ ad feudū q̄ȝ ad vasallū vñ pro realib⁹ huitijs pōt ꝯpellere quēlibet possessorem. vt. ff. de pac. l. inter debitorem lꝫ igitur inter vasallū vasalli ⁊ dñm nō sit obligatio personalis tn̄ ē realis. i. in rē ipsam. Et hoc est pp nām iuriū realiuꝫ. vt. ff. si vsufr. peta. l. vsufrui. §. vtrū ⁊ qđ no. ff. vsufru. quēadmo. caueꝛ. l. si vsufruct⁹ noie. Et tn̄ qñ ipsi feudatarij inter se alienant qꝛ talis alienatio fit inter pmissos valet. vt in. c. j. v̄. ⁊ lꝫ de aliena. feu. p̄ni. ¶ Dicunt hic doc. ꝙ capitulū de multa debꝫ intelligi qñ de licentia plati qs transiuit als nō vacat primū bñficiū. Jo. an. ¶ Dicunt ēt doc. ꝙ nullus pōt rem vni⁹ alteri dare nisi solus papa. Jo. an. ꝙ intellige si vult vti ptāte sec⁹ si vult vti solūmō lege scripta. vt no. C. si aduer. fis. l. edicto. ⁊. J. ď iu. c. cū venisset ⁊. ff. de rescin. vē. l. fundus qui lucij ticij.

r **Super hoc.** Cōtra petētē bñficiū admittiꝛ exceptio abiuratōis spōtanee. ⁊ ēt ꝯ̄ exceptōēꝫ admittiꝛ replicatio metus. ⁊ ille vincet q̄ meli⁹ ꝓbabit in ip̄a. h. d. ¶ Casus. Quidā reposcebat bñficiū quo allegabat se spoliatū. Aduersarius excipiebat ꝙ non fuerat spoliatus qꝛ cū iurō renūciauerat bñficio ⁊ possessiōi. sed actor replicabat ꝙ ñ spōte ⁊ iducebat p se nālē p̄sumptōneꝫ qꝛ ñ ē verisil̄e ꝙ qs renūciet bñficio de quo sustētaꝛ ⁊ viuit qđqꝫ multis angustijs ⁊ sumptibus acq̄siuit. q̄riꝛ q̄d iuris papa dicit ꝙ cā resignatōis dꝫ diligenter inq̄ri ⁊ si apparet ꝙ sponte ⁊ sine vitio renunciauerit q̄ȝqꝫ hoc nō sit verisimile reus absoluaꝛ nisi actor ꝓbet ꝙ ñ sponte ⁊ lꝫ hoc videaꝛ negatiua. tn̄ qꝛ icludit scm̄ affirmatiuum pōt ꝓbari. ⁊ q̄ meli⁹ ꝓbauerit habito respectu ad dignitatē ⁊ opinionē supabit in cā. ¶ No. ď cā renūciationis ingrēdū. Itē no. ꝙ excipiēs potest cogi ad exprimenduꝫ cā sicut agēs. dicit. l. cās q̄bus strāgulaꝛ noiatim exponat vt. l. j. C. ď pdi. curia. li. x. ¶ No. ꝙ ex ordine ē ꝙ reus primo dēat fundare exceptioneꝫ ⁊ actor postea replicatōēꝫ ¶ Nota ꝙ negatiua potest probari p actū affirmatiuuꝫ puta negatiua consensus per metum facit ꝙ nota. C. de codici. l. nec codicillos. nam ista nō est negatiua simplex sed pregnans quod plenissime examinaui. C. de proba. l. actor. ¶ Et no. duas regulas. Quod aut q̄riꝛ que negatiua ꝓbari possit aut q̄ negatiua ꝓbari debeat. P̄io casu aut q̄rim⁹ q̄ negatiua ꝓbari possit p se ⁊ dic ꝙ illa q̄ hꝫ iplicitā affirmatiuā. aut q̄riꝛ que possit ꝓbari p accidēs ⁊ nō ē negatiua in mūdo que nō possit ꝓbari. dummō coartata sit. vt no. C. de ꝯ̄. ꝯmit. sti. l. optimam in fi. ⁊ ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. filiuꝫ diffinimus. ¶ Si aūt q̄riꝛ que negatiua debeat ꝓbari. dic. vt no. ff. de ꝓba. l. ei q. ¶ Dicit Jo. an. ꝙ si sic formaꝛ articul⁹ intendo ꝓbare qđ nō vi nec metu ⁊c̄. Talis articulus non rcipiꝛ Jo. an. Tu dic ꝙ ille articulus pōt ꝓbari. vt. l. j. C. vti pos. ⁊ no. l. l. j. §. fi. ff. de iti. actuqꝫ priua. ¶ Modo quero vtꝝ ille qui replicat videaꝛ fateri⁹ exceptōēꝫ rei. ⁊ vr̄ ꝙ sic. naꝫ si replicādo dicit ꝙ exceptio abiuratōis nō obstat qꝛ per metū fcā hoc ipso iure fateꝛ renūciatōēꝫ. Uñ sup exceptione ñ expedit laborare s̄m Joā. an. ¶ In ꝯ̄riū vr̄ qꝛ sicut se hꝫ reus in excipiēdo ita actor in replicādo. Sꝫ reus nō vr̄ cōfiteri. vt no. C. de excep. l. si quidē. ⁊. ff. de rei vendi. l. officium. ergo nec actor. ¶ So. aut reus opposuiꝛ exceptionem simplicis renūciatiōis. aut qualificate p aduerbium spōte vl̄ eq̄pollēs. P̄io casu actor vr̄ ꝯfiteri. Scđo vero nō qꝛ replicatio hꝫ ꝯ̄dictōēꝫ ānexā. ¶ Quero de tali questione. quedā puella fuit rapta dū iret ad eccl̄aꝫ ⁊ inclusa est in quadā domo ⁊ demū rapiēs vocatis multis testib⁹ lui ⁊ spōsauit illā demū ipsa in sua ptāte posita. dicit se v̄botenus lꝫ nō animotenus ꝯsensisse. spōsus v̄o vult ꝓbare ꝙ spōte ꝯsenserit. dicit Inno. ꝙ ꝓbatio spōsi nō admittiꝛ tāq̄ȝ ꝯ̄ naturā qꝛ habitis demōstratōib⁹ de indicijs nō curamus. itē qꝛ mens ē aliq̄d inuisibile ⁊ soli deo appet s̄m Inno. no. p ac. ff. de pac. l. iurisgē. §. pactoꝝ. Et h̄ si sponsus velit ꝓbare de ꝯsensu instāti eodē. eodē lꝫ si ex interuallo hñ posset recipi ꝓbatio qꝛ voluntas hoīs nō pōt pmanere i eodē instāti ⁊ in eodē statu. vt. ff. ď ꝯdi. ob tur. cām. l. si ob turpē. ¶ Sꝫ nōne i casu ꝓposito ē coactiō absoluta. i. in qua nullus ē ꝯsensus cū fuerit ibi rapina. R̄n. ñ qꝛ volūtas spōte ꝯcurrit ad actū lꝫ nō libere. itē qꝛ i infimonio reqꝛunꝛ v̄ba ⁊ in v̄bis ñ cadit violētia absoluta qꝛ oꝫ ꝙ viꝫ patiēs v̄ba loq̄ꝛ ⁊ iste ē q̄dā met⁹ ꝓcedēs p virtutē intrisecā ꝓpriā. vt no. J. ꝙ me. cā. c. sacris. in nouella. ¶ Et no. ꝙ met⁹ ē vinculū aīe qꝛ aīa in tuto se collocare nō pōt. dicit Ber. ꝙ excipiēs de renūciatiōe nō hꝫ declarare cāꝫ renūciatiōis. nec iudex dꝫ eū cogere ab h̄ si nō vult Ber. ¶ Sufficit igiꝛ excipiēti scm̄ nudū ꝓpōere in quo ius excipiēdi versaꝛ. dñt legisse ꝙ sufficit opponere exceptioneꝫ pacti de nō petēdo lꝫ nō allegeꝛ cā quare sit scm̄ pactum de nō petēdo. vt no. ff. de pac. l. tale pactū. in p̄n. nisi sit taľ psona que nō possit pacisci sine cā. vt no. ff. de pac. l. ꝯ̄ iure. §. filius. ⁊. l. in psonā. §. qui pecūiā. Ber. hic timore cuiusdā ꝯ̄rij pōit distinctōēꝫ inter viꝫ expulsiuā ⁊ metū qꝛ p viꝫ expulsiuā nihil perdit expulsus nisi solā posſonē lꝫ p vim traditiuā siue metū pdit possessionē ⁊ dñiū. Itē ex vi expulsiua nō daꝛ actio ꝙ metus causa lꝫ ex vi cōpulsiua sic. ¶ Itē ē regula ꝙ spoliatus est añ oīa restituēdus ⁊ hꝫ locū in vi expulsiua nō i vi ꝯpulsiua. ¶ Itē vis expulsiua ñ hꝫ ꝯsensuꝫ lꝫ vis ꝯpulsiua sic. lꝫ ille ꝯsensus sit vulneratus ⁊ elisus hec colliguꝛ ex gl. Ber. ⁊ vide. l. metū. in prin. ⁊ §. violēti. ff. qđ me. cā. ⁊. l. nō ē verisimile. §. fi. e. ti. ¶ Ille §. facit ad qōnē ꝙ tenuta data p vero debito teneat licꝫ nō huato iuris ordine. In ꝯ̄riū ē vitas. vt no. in. l. si cū nulla. ff. de re iudi. Nō ob. dictus. §. vltius. qꝛ ibi loq̄ꝛ in exceptōe ptis tradētis q̄ si petat reuocari obstat exceptio doli. ⁊. ff. ꝙ me. cā. l. lꝫ ⁊ partus. §. iul. ¶ Et sic spoliat⁹ p metuꝫ repelliꝛ p exceptōēꝫ debiti soluti. qđ limitaꝛ p. l. extat. ff. eo. ti. ¶ Adde ꝙ si violētia ē licita nihil retractaꝛ. legiꝛ n. in vsibus feudoꝝ ꝙ si dñs ñ facit vasallo iustitiā de suo feudo ptiorogat⁹ postea citatiue monit⁹ ꝙ vasallus pōt eū p̄dari ⁊ facere sibi guerrā. vt in. c. j. in fi. de vasal. mili. q̄ ꝯtu. ē vbi. n. p̄io leges nō pñt ibi arma succurrunt. ⁊ vide Cy. C. de le. l. digna vox. ¶ Dicit. n. l. cōis ꝙ pp defectuꝫ iudicis qs pt sibi ius dicere. vt. C. ď indi. l. nullus. ¶ Iteꝫ pp fugā debitoris secū rē portātis vel pecuniā alienā. vt no. ff. q̄ in frau. cre. l. ait p̄tor. §. si debitorē. ⁊ idē est i multis alijs casib⁹ sp̄alib⁹. lꝫ reglr spoliāti nō daꝛ actio nec exceptio. doli qꝛ ꝙ sine ordie vsurpauit. vt ita dixeriꝫ sine ordine teneꝛ restituere. vt. C. ad. l. iul. de iu. l. siq̄s ad se fundū. ⁊. C. ď p̄scrip. xxx. an. l. siq̄s ēptōis. §. lꝫ hec. C. ď agri. ⁊ cē. l. si coloni. ij. q. i. in p̄mis. C. ď fur. l. ij. iij. q. iij. c. reitegranda. cū sua vulgari mā. Saluo eo qđ no. p Inn̄. J. ď fil. p̄sb. c. ꝯstitut⁹. ⁊. ff. ď indi. l. si ď vi. ¶ Querit Ber. qñ met⁹ venit p modū icidētie vtꝝ sit ꝓnūciādū sup metū. Breuiter dicēdū ē ꝙ q̄dā ē qđ icidens ⁊ p̄iudiciaꝛ. i. qꝛ p̄iudicat ne ꝓcedaꝛ in cā ⁊ sup ista dꝫ ꝓnūciari. vt no. ff. qui satisd. cogan. l. arbitrio. ⁊. C. de dila. l. a. ꝓcedente. ⁊. C. de sen. ⁊ interlo. l. post snīaꝫ. ⁊ ff. ď p̄uaricatorib⁹. l. iij. ⁊. C. ad. l. fauiā. de pla. l. p̄sces. ⁊ ideꝫ i replicatiōe tex. est singu. C. de adu.

a ¶ Uide roma. cōsil. lxxvij. ⁊ vide de remiss. p Fel. in. c. cū venerabilis de exce. barba. cōsil. xij. col. iij. vo. ij.

qm̄ alexādrū. Si aūt incidēs ē pemptoria ſꝫ nō p̄iudicia lis ad ꝓceſſuꝫ. tūc ex ordie dato a iur̄ n̄ ē ꝓnūciāduꝫ. tn̄ ſi iudex īterloq̄ret ſine aliq̄ capſo n̄ ſup tota cā bn̄ valēt ꝓnūciatio. vt. ff. ð mio. l. ita. ꝛ ff. ð mi. l. ð q̄ re. ꝛ ff. ꝙ me. cā. l. metū. §. ſꝫ ꝙ ꝑtor. l. ð. īterlocutū. vbi ē tex. fin. ꝙ īterlocutoria feraꝫ ſup actiōe an poſſit īterp̄tari nec ne ꝯſiderato articulo iur̄. ¶ Et no. bn̄ tu canōiſta iſtū tex. Et an a non ordie poſſit appellari. no. xvj. q. i. frīnr̄. ꝛ ff. ð mi. l. ait ꝑtor. §. ꝑmittiꝫ. ꝛ. l. ita. velle pōt bre duplicē ītellectū vno mō ꝙ ibi appellaꝫ tāq̄ͣ a ſnīa nō va. Alio mō ꝙ ibi appelleꝫ ab ipſius iudicātis q2 n̄ vūlt ꝓnūciare ſup ſubſtātia qōis ptīꝫ īterlocutorie ꝛ ptīꝫ ꝓnūciatur' diffinitiue. q2 h̄ eēt diuidē. ¶ Itē i diffinitiua poſtea ꝓnūciaret ſup pte qð eſt abſurdū. vt l. c. vi. ð ap. li. vj. ¶ Deuuo no. ex iſto tex. duo argumēta. Unū ē ꝙ teſtes digniores pp eoꝝ reuerētiā ꝛ miorē eoꝝ fatigatōeꝫ ꝑus ſunt recipiēdi ꝛ examināði q̄ͣ iferiores. Scðꝫ ē ꝙ magis credēdū ē nōbilib' vl' liatis vl' melioris fame. nec. n. eſt ſimplr̄ in arbitrio iudicis ſꝫ inſpecta q̄litate ꝛ fama teſtiū. tex. ē hic notabil' ꝛ valde ſingularis. ¶ Porro arbitriū nō eſt aliud niſi q̄dā eq̄tas munita iure naturali vt in alēdis liberis gentiū vt i obſeruandis penis vl' ciuili vt in maleficijs puniēdis. vt. ff. ad. l. aql. l. ita vulneratus. adeo ꝙ nulla eſt maior equitas in natura q̄ͣ exterminare hoīeꝫ. q nō eſt homo. q eſt illa belua q̄ ſe armat contra naturam.

i **A preſentia.** Qui renūciat electōi ð ſe facte ſup ipa electōe vlteri' n̄ dꝫ audiri. h. d. Et diuidiꝫ in duas. Primo pōit gnāleꝫ cām ꝯfirmationis ſnīe. Scðo ſpāleꝫ. ƀa ibi q2 tn̄. ¶ Caſus i terminis īter. p. ꝛ quēdā aliū cā v̄tebaꝫ ſup eoꝝ ꝯfirmatiōe cū eēnt electi ad quādā abbatiā cūq3 dict'. p. ꝑter electōeꝫ ſuā ꝯfirmari ꝛ cā fuiſſꝫ ꝯmiſſa qbuſdā iudicib' iudices diffinitiue ꝓnūciauerūt ꝯ dcm̄. R. a q̄ ſnīa dict'. p. appellauit ꝛ dcā cā appellōnis fuit ꝯmiſſa dulmenēſi ep̄o ꝛ ei' ꝯiudicib' corā qb' dict'. p. petebat dcāꝫ ſnīaꝫ irritari ꝓ eo q2 aſſerebat ꝯ ipꝫ nihil fore ꝓbatū q̄ cā fuit relata ad papā ꝑ dictos delegatos. papa ꝯſiderās ꝙ iudex n̄ ſemꝑ ad vnā ſpēꝫ ꝓbatōis format animi ſui motū ſꝫ ex ꝯfeſſionib' ꝓbatiōib' ꝛ allegatōib' idq3 ē ꝓ ſnīa p̄ſumendū pp iudicialē auctē niſi ꝯ iſtā p̄ſumptōeꝫ aliqd itie ꝓprobeꝫ. Itē ꝯſiderās ꝙ ꝑter iſtā p̄ſumptōeꝫ q̄ fac ꝓ ſnīa ꝯſtitit ð ipi'. R. renūciatione ſpontanea ꝑ quaſdā auctēticas ep̄oꝝ lr̄as ꝛ ꝑ ꝯfeſſioneꝫ ipſi'. P. ideꝫ. P. ꝑpetuū idūcit ſilentiū. ¶ No. ꝙ lꝫ ꝓbatiōes n̄ ſint eiuſdeꝫ ſpeciei tn̄ vna iuuat alterā ꝛ iformat ai iudicātis metū. Tn̄ hec eſt dr̄ia q2 qn̄ ſunt due ſemiplene ꝓbatōes eiuſdeꝫ ſpēi faciūt vnā ꝓbatiōeꝫ ꝑfectā ꝛ ſolēneꝫ vt duo teſtes vl' duo inſtr̄a quoꝝ vnū pendet ex altera. vt. C. ð teſta. l. publicati. ſꝫ qn̄ ſemiple ꝓbatiōes nō ſunt eiuſdeꝫ ſpēi vt vn' teſtis ð v̄itate ꝛ duo de fama iſti nō faciūt ſemiplenā ꝓbatōeꝫ. vt. J. ð ſuc. ab inte. c. cū dilectus. ꝛ no. per By. ꝛ Oldra. ff. de excu. tu. l. ij. §. etas. Et eſt rō q2 mouent ꝯcepiū iudicis diuerſis motiuis. ꝛ q2 pp diuerſitateꝫ ſpecificā nō ꝯſtituūt eandem ſubſtātiā ꝓbationis. ar. l. j. C. qui numero tute. ¶ Scðo not. ꝙ ꝓ auctē iudicis p̄ſumiꝫ. Item ꝙ p̄ſumiꝫ ꝓ ei' ſnīa lꝫ nō appareat de cā q2 in ſnīa nō eſt exprimenda cā de neceſſitate niſi qn̄ omiſſa cā mens iudicātis eſſet incerta. vt no. ff. ð inſa. l. ij. §. ignominie. Uel niſi lex exp̄ſſe diceret ꝙ in ſnīa ſua inſerat cām. vt. C. de iudi. l. ꝓperādum. §. illo. ¶ Iteꝫ no. ꝙ ꝯ p̄ſumptioneꝫ admittiꝫ ꝓbatio in ꝯtriū ſic. ſ. c. xxi. ꝛ. J. de ſpon. c. is q. ꝛ. ff. de in integ. reſti. l. diuus. ꝛ ſi p̄ſumptio ſit vehemens. vt. ff. ꝙ me. cā. l. non eſt veriſimile. ¶ No. etiā ꝙ ſi appellatū ſit tn̄ p̄ſumiꝫ ꝓ ſnīa lata cū ſolēni diſcuſſione. facit. C. ð admi. tuto. l. ſi bonā. ꝛ. ff. ð euic. l. herennius. ¶ Iteꝫ dic̄ By. de arbitrio ꝛ arbitramento in ſuis ꝯſilijs in ꝯſilio qð icipit tolomeus manens. ¶ No. ꝙ q appellat dꝫ ꝓbare ſe iuſte appellare. ꝛ nimirū q2 n̄ hēbat intentionē ſuā fundatā ex aliq̄ iur̄ nāli. ſꝫ petebat bn̄ficiū. No. ꝙ iudex ad queꝫ ex noua cā iponit appellanti ſilentiū que ex renunciatione fic. ff. de pac. l. tale pactuꝫ. §. qui ꝓuocauit. ꝛ facit. ff. qð cū eo. l. titiati' q̄. l. ē valde not. ¶ Quero quo qs dēat ꝓbare in cā appel. vtꝝ appellās an appellatus. ꝛ vl' ꝙ appellās q2 lꝫ locū actoris in ꝯtriū ꝙ appellat'. vt in auc. de his q ingre. ad ap. §. illō. nec ob. rō i ꝯtrium q2 appellatio nō ē actio ſꝫ offm̄ iudicis. vt not. i. l. j. i ꝑn. ff. de ſen. q̄ ſine appel. reſcin. vbi gl. fin. So. ſi ex actis cōſtat qd iuris acta ꝯſidera. ſi v̄o nō ꝯſtat ꝯſiderat ꝙ iudex appellatōis ſurrogat' ē. vt no. ff. iudi. ſol. l. cū apud. Et iō q debuit iudicare iudex a q̄ dꝫ iudicare iudex ad quē. vt in auc. vt cū de ap. cagno. in ꝑn. col. viij. ¶ Sꝫ pōe ſnīa erat lata ꝓ me ꝛ iuſte ꝛ ego credēs ꝙ eſſꝫ lata ꝯ me appellaui. ¶ Mð q̄riꝫ an iudex ap. dēat ſnīam ꝯfirmare. ꝛ dicit Ber. ꝙ ſic q2 dꝫ bn̄ iudicare. vt no. ff. ð auc. ꝛ ar. ie. l. ticie amice. ꝛ ille caſus n̄ eſt alibi. Nec ob. ꝙ appellaueriꝫ ꝛ libellū male formaueriꝫ. q2 petij ſnīaꝫ reſcindi. q2 nā cāe appellōnis ē ꝙ iudex p̄t ſupplē. vt. C. ð ap. l. ampliorē. in ꝑnci. Nō credo h̄ ſuadū ſi erraui iputē mihi. q2 ꝯ libellū meū ꝓpriū venire n̄ poſſuꝫ. vt not. i. l. rura. C. ð oi agro deſer. li. x. q2 ille q renūciat ꝑdit cām. vt i. c. nr̄o. ¶ Pono ꝙ ſnīa eſt lata ex duob' cāis. Una ē ꝯ ius ꝛ alia nō. dicit Inno. ꝙ tꝫ ſnīa ſicut qn̄ eēt lata ex falſo inſtr̄o ꝛ veris teſtib'. vt l. iij. C. ſi ex fal. inſtru. Nā ſufficit vna cā efficax. vt no. iſti. ð excu. tu. §. ſi plures. ¶ Quero nūqd ille q petit ſnīaꝫ exequi dēat ꝓducē nō ſolū ſnīaꝫ ſꝫ ēt ꝛ acta. Dicūt doct. ꝙ ſi ſnīa fuit lata ptib' ꝑn̄tib' ꝛ nō fuit appellatū vel lapſum eſt biēniū ꝛ ipe appellōnis ita ꝙ ſnīa remedio iniuſticie nō poſſit attēptari ꝙ p̄ſumūtur oīa ſolēniter acta. Io. an. Ego puto ꝙ vbi ſnīa ſit multū antiq̄ debeāt ꝓduci acta. vt no. C. ð fide iſtru. l. emācipatōe. ꝑ Cy. Nō dico ꝓbatoria. ſed illa acta q̄ ſunt fundamēti vt delegatio ꝛ lit. ꝯteſt. nā pro his q̄ ſunt fundamēti nō p̄ſumiꝫ. vt no. ꝑ Inno. J. de eo q fur. ordi. ſuſce. c. inotuit. ꝛ dixit Io. an. ſ. ð elec. c. i geneſi. ꝙ in iudicio nō p̄ſumiꝫ ꝓ eo qð qs fac̄ niſi forte i modicis. Credo ꝙ hoc dixerit pp auctēticā niſi breuiores. C. de ſen. ex peri. reci. Si tn̄ ſnīa eſſꝫ lata ð ꝯcordia ptiū non eſſꝫ neceſſe ꝓducere acta. ar. ff. ð pac. l. tale pactū. §. q ꝓuocauit. C. cōia vtri. iu. l. ij. ff. ꝓ re iudi. l. acta. C. ð rela. l. j. i fi. ff. quādo ap. ſit. l. ſi. C ð tēpo. ap. l. ſi. §. vlt. In decretis aūt que apponunꝫ in ꝯtctib' p̄ſumunꝫ oīa ſolēniꝫ acta ſi ð eis fiat cōmemoratio is inſtr̄is. alſ nō. vt ſinglr̄ no. in. l. j. C. ð ſi. inſtru. ꝛ iure aſte fiſca. li. x. ¶ Et nō ſolū p̄ſumiꝫ ꝓ ſnīa. ſꝫ ēt ꝓ ꝓceſſu quatenus depēdet ab ordinatōe iudicis q2 cū tex. dicat p̄ſumi ꝓ iudice. ꝛ ſic ꝓ pſona. ergo ꝛ ꝓ quolibet actu ſuo niſi ꝯſtet de ꝯtrio. vt. C. vn̄ vi. l. meminerint. dicit Cy. ꝙ p̄ſumiꝫ pro inquiſitore. vt ipſe no. C. ð epiſ. aud. l. ſi qui ex ꝯſenſu. Unde cū due ſunt radices formāde inq̄ſitiōis. ſ. iudicia ꝛ īfamie p̄ſumiꝫ ꝙ iudex q inquirit moueat ſe ſup iudicijs ꝛ fama cū ſup ea iudex poſſit recipere teſtes in ſecreto. vt elegāter no. ꝑ Inn. J. qui ma. ac. poſ. c. cūꝫ in tua. ꝛ hec eſt cōis opi. in iudice ordiario. ¶ Et no. ꝙ ꝓ decreto p̄ſumiꝫ ꝙ ſit equū ſi iterpoſitū ē cā cognita. alſ n̄ p̄ſumiꝫ nullū. dt eleganter no. ff. de trāſac. l. cū his. §. ſi ꝑtor. ¶ Et lꝫ p̄ſumaꝫ ꝙ ſnīa ſit equa. tn̄ hoc non diſponit. ꝛ iō iniqua ſnīa nūquam tranſit in rē iudi. nec ad eq̄tatē lꝫ trāſeat in vigorē iudicioꝝ. vt no. ff. ð lega. j. l. ſi ſeruus pluriū. §. i. q̄ͣq̄ͣ ſnīa ſit tāte potētie ꝙ ēt nālia vincula ſanguinis muter. vt not. ff. de pac. l. ius agnationis. ꝛ falſum mutat in verū nō eſſentialiter ſed quo ad effectum. vt not. ff. ð cōdi. inde. l. ſi nō forte. §. heredi. ¶ Extra quero nūqd ſnīa lata ꝯtra fideiuſſorē mādeꝫ executōi cōtra reuꝫ qui ſciuit ꝛ nō appellauit. dic n̄. vn̄ poſt talē ſnīaꝫ reus p̄t trāſigere ꝙ nō poſſit ſe ꝯ reum tranſiſſe in rem iudi. Iſte ē caſus ſingularis ff. de trāſac. l. ꝛ poſt rem. §. vlti. ¶ Ultimo ſcias ꝙ ſnīa nō hꝫ ſopire iurgia nō vētilata. vt. ff. de ꝯdi. inde. l. ſi. §. vi. ꝛ. C. de iudicijs. l. lꝫ. ¶ Item ꝙ media reſtringūt extrema. quādo iudicium eſt generale. vt. d. l. lꝫ. C. ð iud. Secus ſi eſt ſpeciale vel vniuerſale. vt. ff. de peti. here. l. lꝫ minimā. ꝛ qð no. in. l. j. in prin. ff. de edēdo. in gl. magna. ꝛ ff. de pactis. l. tres fratres. ¶ Quero qualr̄ iudicis motiuū ꝓbeꝫ. Rn̄deo vt no ff. de iudi. l. ſi ꝑtor. §. marcellus. ꝛ ibi habes glo. ſingul. ¶ Itē alibi qualiter mens tacita ꝓbeꝫ

pbet no.i.l.fulcini⁹.§.q fit latitare.ff.ex qui.ca.in pos.ea. ⁊.l.j.§.cū q.ff.d ꝯsti.pe.⁊.ff. si cer.pe.l.cū qd.⁊.ff.d excep. do.l.apud celsum i prin.⁊.ff.de pac.l.iur.gē.§.pactoꝝ.

Ane. Qui renūciat lrīs bñficialib⁹ nō ppter hoc istitutiōi iā facte p ipsas renunciare videt.h.d. ¶ Et diuidit in duas. Nā in prīma pte ponit subdiaconi querela. In scda ꝓuisio.secūda ibi qꝛ vero. ¶ Casus.h.subdiaconus ipetrauit a papa lrās in qb⁹ mandabat cardinali aplīce sedis legato q ipꝫ istituere ꝓcuraret i canonicum pictauiē.eccl'ie. Qui legatus obtēperās mādatis pape instituit dcm̄.h.in canonicū eccl'ie añdcē. ¶ Et qꝛ canonici nolebat ipsuꝫ admittere suspēdit eodē. Demū dict⁹.h.ꝯsilio quorūdā ex canonicis duct⁹ reddidit dcō.c.lrās.⁊ eoruꝫ misericordie subiecit. Quid tādeꝫ canonici eū post ea admittere recusarūt. Papa mādat caplo qd nō obstāte q dict⁹.h.lrās reddiderit ⁊ eoꝝ misericordie se subiecerit debeāt ipꝫ admittere i canonicū ⁊ i frēm ne ex actu būidi ⁊ laudabili reportet dispēdiū.vñ meret p̄miuꝫ. Vñ in isto.c.not.duo vꝫ lrās prīas ⁊ has pdidit p eaꝝ significatiōeꝫ ⁊ iō canonici nō tenent eū recipe vigore prīaꝝ lraꝝ sꝫ vigore haꝝ. ¶ Scdo no.ius canonice ⁊ istud hꝫ vigore prīaꝝ litteraꝝ ⁊ nō haꝝ fꝫ Inn.⁊ Jo.an. ¶ Glo.accur.disputat.ff.de pac.l.ab ēptiōe vtꝝ dñiū ⁊ possessio trāsferatur p redditionē vl' icisionē istri. Et dic q si aliq̄ q̄lis q̄lis possessio ē penes illū cui reddit vl' cācelare tue istruꝫ ēt vbo.q resignās vl' cancellās pdit ꝓprietatē ⁊ possessioneꝫ ⁊.h.d.veꝝ esse i ꝯtrib⁹ vltro citroqꝫ obligatorijs ⁊ i ꝯtu donatiōis qūo ergo r̄ndebim⁹ ad istd capl'ꝫ. R̄n.aliđ ē i bñficijs qñ n pñt renūciari nisi i manib⁹ ei⁹ q hꝫ ptātē de stituēdi.vt.s.eo.ti.c.admōet ⁊ i.c.q i dubijs. ¶ Aliđ i ceteris reb⁹.⁊ hec ē vera sol.vl' dic q hic renūciatio tacita nō fuit mera sꝫ bñs i se arbitriū bōi viri qꝛ ponere se i māib⁹ alicui⁹ significat bonū viꝝ.vt no.ff.de arbi.l.pe. ¶ Nos enī dicim⁹ q vbi lex ꝯmittit aliqd i arbitriū sp intelligit cā cognita arbitrādo.vt no.ff.de transa.l.cū hi.§.pe.⁊ ibi p Bar. Et iō dico q si dat ptās arbitratori d iure ⁊ d facto itellige quo ad ordinē sꝫ nō quo[a] ad cām qn cā arbitramētalr cognita dbeat arbitrari.nō qd possit donare.i. grām facere qꝛ facere grām ptinet ad pricipales nō administros.vt.d.l.cū hi.§.si ptoꝛ.ff.de trāsa.⁊.l.ꝓhibē.§.plane.ff.q vi aut clam. ¶ Et iō arbitramentū latuꝫ sine vlla discussiōe cāe ē ipo scō euidēter iniquū ⁊ dꝫ corrigi officio supioris ⁊ ille itelligit supioꝛ q hꝫ cognoscere d ꝯtu iter ptes nā ille sīr de officio implorato cognoscit qꝛ h̄ ex contractu venit argumento dicte.l.cum hi.§.trāsactiōes alimētoꝝ ⁊ qd ibi no.p Bar.⁊.ff.de edē.l.pretoꝛ.§.his ēt ⁊ l.siqs ex argētarijs.§.rōnuꝫ i fi. ¶ Mō hic considera nā lꝫ canonica sit iā posita in substātia.tñ ei⁹ executio adhuc est i obiectiōe cum igit p redditioneꝫ lraꝝ tollat obiectio vr q hoc soluꝫ debeat sufficē canonicis.nec est qd nouuꝫ q aliqs hēat dñiuꝫ ⁊ tñ nō possit petē possessionē nā hoc hñ pōt opari pactū de nō petēdo.vt no.ff.de pac.l.cū fūduꝫ.⁊ iō vr q h̄ nō soluꝫ fuerit he lre mādāri sꝫ scda grā. qꝛ prīa nō poterit executiōi mādari pp tacitū pactū d nō petēdo.vt.ff.de pac.l.ij. ¶ Dicim⁹ q redditio cirographi hꝫ in se pactū qꝛ alr nullā ꝯferret vtilitatē fm Inno. Azo.⁊ Bul. Vel qꝛ substātia debiti ꝯtinet i istro significatiue siue p modū demōstratiōis lꝫ istr'm nō sit de substātia obiectiōis nisi qñ ꝯbit i scriptis.qꝛ nō erāt alit cōtractori nec iuicē fidē habituri.vt no.C.de fi.instru.l.ꝯtract⁹.⁊.ff.loc.l.itē querit i fi.⁊.ff.d pig.l.ꝯtrahit.⁊.ff.de edē.l. quedā.§.numularios. ¶ Talia igit sunt significata quales mōi signi.⁊ talia sunt ꝯtēta alia declarant p ꝯtinētia. ¶ Qūo ergo respōdebis ad ꝯtrariū.nā si dicis iō nō nocere qꝛ frustrat⁹ ē i spe ista ratio nō videt bōa.vt no..ff.d ꝯdi.ob cām.l.iij.§.q̄q̄ ꝯstet.nisi.n.spes hēat aliquā ordinationē pcedentē nō facim⁹ in spe aliqd fundamētū. Sꝫ dicas q ista spes fuit expressa p partes in ipsa redditiōe cirographi ⁊ iō cū fuerit subitellecta ab vtraqꝫ parte defectus spēi resolutiōeꝫ iducit vt plene legit ⁊ no.ff.de condi.ob cām.l.j.§.si parēdi.⁊.l.si extrane⁹.⁊.l.q serui⁹ ⁊.ff. d ꝯdi.inde.l.dam⁹. ¶ Vltio no.q mādatū ꝓcurādi inclu

a ¶ Vide Aret.late ⁊ subtiliter in c.ilec.d in. ⁊ mū dcm̄ bal.relatuꝫ p Alex.in.l. si ꝯstante in iij.col.ff.sol. ma.ver.dicit q ē icognitū ⁊ que sup Alexā. scripsi.

dit mādatū faciēdi p se.ff.si cer.pe.l.fi.§.fi.ff.de le.j.l.si heres iussus. No.hic Bar.q de falso ꝯsilio qs dꝫ puniri qd est veꝝ nisi ille cui ꝯsulit eēt sciēs nā sciēti nō cōmittit dolus.propterea non debet credere suasionibus aduersarij. ¶ Illud scias q ꝯsulēs nūq̄ tenet nisi de dolo qꝛ nec dr consiliū sine animo.vt.C.de fal.l.nec exēplū.ff.de ver.sig. l.sepe in fi. ¶ Nos dicimus in feudis qd nō pōt renūciari nisi in manibus dñi vel agnati cuius interest.vt in.c.j.d vasal.decrepi.eta.ibi dū dicit bñficiū suū in manib⁹ dñi refutauit.⁊ in.c.j.de alie.feu.p̄ni.ibi duꝫ dicit nō ē libellus sꝫ quasi refutatio. ¶ Ex his surgūt due tales conclusiōes vna fm Host.extra de ꝯsti.c.que in ecclesiaꝝ.in fi.q lꝫ in ti.de vasal.q ꝯ ꝯstō.lota.c.j.dicat q vasallus pōt refutari sine dñi volūtate.itellige q in pñtia ⁊ ꝯsensu dñi refulter. nā pñtia dñi possꝫ eū trahere ad ꝯriā opi. Alij dicūt q satis dr scdm in pñtia si dño notificet p nūciū vel p lrās. Itē si pōt fieri dño iuito.ergo ⁊ dño ignorāte.vt no.ff.de acq. here.l.siqs mihi bōa.§.iussuꝫ. Sꝫ opi. Hosti.ē multū nāl ⁊ honesta. ¶ Considera q ꝯtus qñqꝫ est cā iuramenti. Quandoqꝫ iuramentum est[b] causa ꝯtractus. Primo casu sublato ꝯtu tollit iuramētū. Scdo vo casu nō qꝛ semper id qd ē pucipale valet.⁊ cū hoc adiūge q iur'm fidelitatꝫ ē cā iuestiture solēnis.⁊ iō lꝫ vasallus renūciet inuestiture nisi renūciaret pp malitiā dñi vr q teneat ad obseruātiā iuramēti.vt no.ff.d pac.l.ꝯuenerit.ꝯiūcto.c.j.qd pce. debe.inuesti.an fideli.col.x. Cōsidera. Istđ ē veꝝ fꝫ cōes iuris regulas sꝫ fm ꝯsuetudines feudoꝝ q̄ tacite videtur inesse oꝫ restare illi ca.d vasal.q ꝯ ꝯstōnē lota.q ab vtroqꝫ pte semp vr tacite actū ⁊ itellectū vt stet ꝯsuetudini.quia ꝯsuetudo ē altera nā.vt.s.loca.l.lꝫ. ¶ Alia ꝯclusio ē q refutatio pt fieri in māib⁹ agnati.⁊ iō si sumus duo agnati q hēmus feudū antiquū.ego possuꝫ alteri renūciare pteꝫ meā. Et si vēdico ei nō reuertit feudū ad dñm.sꝫ ego de medio eximoꝛ ⁊ agnat⁹ possidet iure agnatōis ⁊ nō iure vēditiōe qꝛ vēditio apit feudū dño fm ꝓpriā nām venditiōis feudi.vt in.c.j.§.deniqꝫ.⁊.§.si vasallus q̄ fuit prīa cā bñfi.amitte. ¶ Et ex h̄ seqt alia talis ꝯclusio q agnatus cui vēdit dꝫ eē ꝓximus alr vēdicaret ali⁹ agnat⁹ ꝓximioꝛ.nō dico dñs ⁊ ē rō qꝛ ꝓximioꝛ agnat⁹ pōt ratificare ⁊ apire viā agnato seqnti. ¶ Et hoc vr facere tacite eoipo q feudū nō aduocat isra ānū a die scie.vt i.c.titi⁹.si d feu. fuerit ꝯtrouer. ¶ Sꝫ nūqd ista hēant locū int emphiteotas. Dico q sic si ē iter eos loc⁹ iuri accrescendi alr non. vt no.ff.de trāsac.l.cuꝫ hi.§.ii.vni.scdo rñso diuidere tñ inter se pñt qꝛ hic est stat⁹ iplicit⁹ cōioni nā ex cōione surgit diuisio ēt necessaria.vt in.c.oēs filij.si de feu.fue.ꝯtro.col. x.⁊ in.c.j.§.pre marchia.de ꝓhi.feu.alie.p Fre. ¶ Itē feudatarius pōt infeudare.vnde marchio comes capitanei pñt infeudare aliqua que sunt de suo feudo.⁊ q̄to magis feudū p infeudatōnē degradat tāto magis noie diminuitur.⁊ iō tria sunt noia maiores miores ⁊ valuasini.vt no. in ti.q i feu.pos.c.j. Sꝫ miꝝ vr nā cū feudatarius hēat vtile dñiū tñ.ergo si alteri infeudat trāsfert oē ius qd hꝫ.qꝛ sicut nō inuenit seruitus seruitutis.ita nō inuenit vtile dominiū vtilis dominij.vt no.ff.cōmo.l.si vt certo.§.si duobus vehiculū.⁊.ff.ad treb.l.ex asse. ¶ Sꝫ r̄ndeo q hoc ē statutū in fauorē pncipiū q hūt directū dñiū.q̄q̄ eniꝫ vasallus vasalli nō sit eoꝝ vasallus.vt no.in spe.de feu.tamē hoc ē veꝝ nisi in subsidiū.⁊ iō est statutū q nō possūt infeudari nisi ei q feudum seruire possit.s.fm qualitatē feudi ⁊ ignobilitatē.vt in.c.j.§.ex eadē.de lege ꝯtra col.x. Nunc non oportet q si illustrissimus comes virtutū hēat feudū ⁊ vult infeudare vnam villā q infeudet vni alij comiti virtutum qꝛ non reperit sed quod infeudet ei qui fm qualitatem persone sue ⁊ ville possit facere seruitia cōsueta.argumen.ff.de transac.l.cum hi.§.in persona.⁊.ff.de duob. re.l.nemo est qui nesciat.⁊ ideo non posset sibi infeudare corpore vitiato etiā non a nā.sed casu nisi vitiū supuenisset post concessum feudum. ¶ Descendentes vo hñ succedunt.vt inst itu.de here.qua.⁊ diffe.§.sui.⁊.C.de cura.furio.l.fina. ¶ Sꝫ agnati trāsuersales non succederent iure agnatiōis si nā eis officit qꝛ tale impedimentū fingit eos nō genitos cū in rerum nā nunquā habuerint habile prin

b ¶ Vide ēt q̄ scribit bal.in.l.hac scriptura.⁊ ibi mod.ff. de condit.⁊ demon.

Sicut nō inuenit seruitus seruitutis ita nō inuenit vtile dominium vtilis dñij.

cipiū.secus si ex accidentibus pter eox culpā.ar.ff.de sta. bo.l.q furens.z ita dz intelligi.c.primū an mutus surdus vel alr impfectus.col.x.Et vide q ibi scripsi z qd ibi, dicit p̄nū expono.i.antiquū qz nō loquit in filio necessario bide.vt in.c.j.an fili⁹ vel agna.defun.colū.x.dicit h Ber. q vbi deficit actio iudicij offm̄ ē implorādū.qd ē vex qñ reus siue aduersarius locupletaret cuz aliena iactura.vt ff.d offi.psi.l.illicitas.in pn.z.ff.d pe.bt.l.plane.z.l.fi.Ul qñ reus si pt pueniri rōe pfie vl dn̄ice ptātis.vt not.ff.ad treb.l.impator.z.ff.d alimē.l.si s̄uos ad custodiā templi vel qñ in tali iudicio nō ē ppzie aliqs reus.vt no.ff.d an. le.l.qntus.§.fi.Et dicit Accur.q iudicis offm̄ potius cōsistit in fcō q̄ȝ in iure.i.obiectōe.vt singulariter no.insti.d act.in prin.z in secundo responso.

q **Uod in dubijs.** Etiaȝ per actū inualidaz aliqñ qs puat iure suo.h.d.Et duo facit Prio fcm̄ redarguit. Scdo punit.fcda ibi lz. ¶ Casus.Quidā renūciauit bñficio suo in manu laici.i. regis.z postea recipit illō ab ipo q̄rit qd iuris.Rñdetur q talis renūciās ex tali bñficio puādus.i.spoliādus per sniam nō eiz tenuit renūciatio.¶ No.q id qd nō tz idu cit priuatōez bñficij.¶ Op.qz ex eo qd nō tz qs n̄ punit. vt no.C.si māci.ita fue.alie.l.ea qdē.So.dicit gl.q q̄daz desiderāt iuris efficatiā.z tunc nō punit ille q fecit de fcō q̄dā desiderāt simplicē culpā.z tūc punit qz trāsgressor ē legis.ita no.illa gl.singularis.C.de epis.z cle.l.siqs nō diceȝ rapere.¶ Quero vna cū Ber.nūqd renūciatio que fit nō in manibus supiorē repellat renūciantez ab agēdo z dicit gl.q sic sz non repellit supiorē vel eccl'am a vendicando ipsuȝ.¶ Tu dic q si talis renūciatio ē fcā in manibus laici z statutū est in finibus renūciatōis q iste nō pdit bñficiū.qz tex.reqrit duo copulatiue.s.q renūciauerit z de nouo suscepit.¶ Itē reqrit tertiuȝ.s.q sponte.secus si p metuȝ.vt no.J.qd me.cā.c.ad audientiaȝ.z facit.J. e.c.fi.z qd no.p Arch.J.de offi.de.C.de liberatōe.z.J.de renun.c.si te.li.vj.z ibi vide.Dicit Accur.q renunciatio q̄ vȝ in iudicio valet extra iudiciū.z ecōtra secus in pfessiōe ista est glo.sing.C.de repu.here.l.sicut.¶ Sȝ nūquid in acceptatōe renūciationis ē opus voce acceptātis[a] an vo videat acceptare ipso iure.z eoipso q tacet dicit gl.notabilis z singularis qd nō sufficit silentiū.vt.C.de repudiā. here.l.sum hrs.Dicit Inn.q p renūciatōez que nō tz renunciās pdit possessionez.Jo.an.ff.de acq.here.l.j.z.ff.de acqui.pos.l.j.§.si vir vxori.z.l.siqs vi.§.dfis.qd non credo vex.qz ipse non tam possidet quā possidet.vt no.ff.de cap.z postli.reuer.l.cuȝ duo.Sic pt vel filius nō pñt renūciare quasi possessioni prnitatis vel filiationis.Ista nō est bona similitudo qz possessio inter patrē z filiū ē de iur naturali z iō est apud filiuȝ ēt infantez versus patrez cuz vt filiū tractātē.sed possessio bñficij n̄ est d iur nāli.¶ Et no.q Ber.tz opi.Inn.sed mihi nō vr vt dixi qz ista possessio est itroducta gr̄a vtriusqȝ.s.canonici z eccl'e z iō pt renūciari nisi in itima manu.p vim tñ bñ posset expelli.

a ¶ Uide alle.p Ias. mai.i.l.post quā liti.C.d pac.ij.col.z ibi ad ista dcā Bald. hic.

a **D supplicationē.** Papa cōcedit licētiā epo q sine mortis piculo i eccl'a sua morari n̄ pt.h.d.Et diuidit in tres ptes. Prio ponit renūciatōis admissionē.Scdo casuȝ.Tertio subdit quedā puisiōez.fcda ibi eo qd.tertia ibi nec do Iteȝ tertia ps subdiuidit in duas.qz prio ponit cāȝ puisiōis.Scdo subdit ipsaȝ puisionem.fcda ibi mādamus. ¶ Casus.Archieps ragusinus petijt a dño papa licētiā cedēdi qz ibi secure n̄ poterat morari pp mortis piculū. Papa dictā cessionē admisit tādeȝ eboraceñ.archieps d psensu regis ptulit ei quoddā bñficium.Papa mādat q ad substētatōem ipsius sibi dcm̄ bñficiū pseruet.ita tñ q obediat archiepo eboracensi z epale offm̄ valeat exercere tñ sine vsu pallij.¶ No.hic q maioz q pdidit dignitateȝ pt dscendere ad minora.Tu dic q archieps iste remāsit nihilomin⁹ eps quo ad dignitateȝ sȝ n̄ quo ad administrationem.z h no.dicit istud caplm.¶ Item no.q papa succurrit illis qui propter inimicitias non possunt morari ibi.secus si pp suū maleficiū.qz reat⁹ oēm honorem excludit.vt.l.j.C.vbi sena.vel claris.z qz decet scelera tos in anxietate viuere z in paupertate mori.vt.ff.dposi. l.bona fides.¶ Quero qd est dictū ad sustētationē vtrū per hec verba sit itiulatus an vero sit quedā puisio facti z qd si plus ē in redditib⁹ q̄ȝ sit necesse ad sustētationē vr eē datus titulus possidēdi in vita sua.vt no.ff.de ali.lega. l.iiij.z.ff.de trāsac.l.cū hi.§.si vni.z.ff.de auro z argē.le.l. spēs.ff.de dona.l.dōatōes in pcubinā.§.spēs.ff.de vsufru. l.pculus.¶ Dicit hic Ber.q pp pestilētiā aerj sicut pp piculū mortis dz admitti cessio.qd ē verū vbi ē perpetua pestilētia vel lōgo tpe duratura vt in siugalia z comacechia.¶ Et ex hoc inferas q non cogitur quis acceptare tutelā si ipȝ opȝ ire ad locū aeris pestilētialis.¶ Itē no. q citatus ad tale locū nō dr citat⁹ ad locū tutū.z iō nō tenet pparere.Querit hic Io.an.vtx par in pari pstet reuerentiā z obedientiā diuersis respectib⁹.z dicit q hec qd ē diu vētilata iter ptiarchā antiocētū z archiepȝ nicusicn. Tu dic q hoc pōt eē diuersis respectib⁹.vt.ff.d in ius vo. l.sed si hac.§.si libera.z.ff.si cer.pe.l.eius qui in puinciaȝ. in fi.ff.de manu.l.apud eum.¶ No.q archieps q renunciat archiepatui eoipso de archiepatu hm Hostiē.

n **Isi cum pridem.** Ponit z exponit sex casus z sex casus pp quos epi pñt petē licētiā cedēdi.z papa pcedere consueuit. als nec peti nec pcedi dz si dicat ēt eps q humilitatj spū ductus velit trāsire ad monachatū.Io.an.z sunt q̄tuor partes pñcipales.Prio reprobat has duas cās cedēdi.s.zelum melioris vite z humilitātē.Scda ibi itueri.assignat sex cās cedēdi.Tertia ibi verū.reprobat alias cās cedendi.s.ociū laborē ispirationē z his sistes pbās id auctoritatib⁹ z rñdens ad id qd opponi posset de marta.Quarta ibi monem⁹ cōcludit.¶ Casus talis ē plan⁹ qz archieps calaritan⁹ sepe petijt a dño papa lniam cedēdi z renunciandi dicēs q volebat transire ad frugē melioris vite z q volebat viuē in hūilitate z nō in platiōe.Papa dicit q ipse nō ē sanctioz q̄ȝ Hieronym⁹ q recusauit fieri hominus Ubi dei.tandē pdicādi recepit offm̄.Itē dicit q nō ē humilitas velle seq animi sui motū imo ē ptinacia z duricies cordis.In fcda pte ibi itueri.noiat sex cās cedendi z pria est pscia criminis nō cuiuslibet sȝ dūtaxat illi⁹ pp qd ipsius officij executio post pactā pniam ipedit.Scda cā est debilitas corporalis nō tñ ois debilitas sȝ q̄ reddit eū inutilē ad pastorale offm̄ exequēdū.Tertia cā est dsect⁹ scie z nō qlibet dsect⁹.s.qñ pprer ignorantiā ignorat qualiter populū rega.Quarta ē malitia populi.i.duritia cordis z inobedientia ita q in pplo nō pōt pficē verbuȝ dei. Quinta est p graui scādalo euitādo.qd alit sedari n̄ pōt nisi eps petat z obtineat cessionē.Sexta est psone irregularitas.s.sup qua nō psueuit dispensari vt bigamia.Sȝ si aliqs est illegitim⁹ tñ hoc est occultū z nō tenet cedere.qz qz h psueuit dispēsari.nā venia digni sunt illi q alieo morbo laborāt adhibita tñ distinctōe iter notos z manzeres nāles z spurios.qz citius dispensat cum vno q̄ȝ cum alio. ¶ Deide in.d.verū.dicit q pp alias cās nō pōt peti cessio.qz non est discreta petitio.puta si vellet esse in ocio vel vellit euitare labores aut icursus psecutōis qñ nō dz pp h dimittere sponsaȝ suā.Postea rñdet tacite obiectōi q vbi spūs dei ibi libertas.qz hoc nō est hm spūm dimittere tantam sponsam.z si dicat q hoc est sibi celitus inspiratuȝ.Rñdet q nescit q ista ispiratio sit celestis.Subsequēter dicit q si virtutū flore refulgeat z charitatē ad populuȝ non hēat nihil hȝ.¶ Item subdit q si dicat q maria optimā partē elegit q̄ nō auferet ab ea.tñ maria fuit magis fructifera z magis vtilis.z q ipse pōt esse simul ptēplatiu⁹ z actiu⁹ exemplo moysi quapp facilius idulget vt ascendat mōachus ad psulatū q̄ȝ psul ad monachatū descendat.¶ Postremo dcm̄ epm monet z ipm sue cōscie dimittit nō pscie abusiue sed salutari.Alioqu cedendi licentiā z volatū sciat sibi penit⁹ interdcm̄.¶ Querit hoc Ber.vtx eps ex pscia possit renūciare sine pape lnia.z dicit q nō exq̄ hȝ tituluȝ q̄ ad cōem opi.qd est valde no.dignum

gnū. Secꝰ ſi eēt itruſus oio q̄ꝛ nec q̄ꝫtū ad opi. nec quātū ad vitatē titulū h̄ꝫ ber. ¶ Cōſidera ꝙ iterdū qs ē tacitꝰ itruſus vt ille q̄ h̄ꝫ figurā eē tñ ñ h̄ꝫ efficatiā eē ꝛ iſte ñ poteſt cedere ſine lnia dñi pape. vt no. ĩ. e. §. ꝯſone ver. vt poте. Puta illegitimꝰ q̄ fuit electꝰ ꝛ ꝯfirmatꝰ tacito de ſua illegitimitate. Quidā vō ñ h̄ꝫ eē nec figurā eē vt q̄ꝛ nūq̄ꝫ fuit electꝰ nec ꝯfirmatꝰ. ꝛ iſte ꝓprie ñ dicit̃ cedere ſꝫ recedere idē ē in eo q̄ fuit extruſus p̄ ſniam. nā iſte nō h̄ꝫ eē nec figurā ex quo remotꝰ ē illo actu. argu. ff. ō ſolu. l. diſpēſatori. ille ergo q̄ nō ē p̄latꝰ nec re nec noīe nec cōi opinione. Et tñ poſſidet vel quaſi iſte ꝓprie dr̃ itruſus. ¶ Oēs eiꝫ intruſi ſunt p̄dones ꝛ eoꝝ poſſeſſio nō ē cū titulo nec figura iuſticie. ꝛ iō ñ ptiū ad iudicij actiui vigoreꝫ. vt no. ff. cōi diui. l. cōi diui. §. inter p̄donеs. nā maximꝰ p̄do ē itrudēs ſe in eccl'ia vel officio. Et falſus p̄latꝰ. vt no. i. l. falſus in pri. ff. de fur. ꝛ. l. q noīe. ff. de fal. Et iſte potiꝰ dr̃ incubator q̄ꝫ poſſeſſor. vt no. C. ō fun. ꝛ ſal. rei dñi. l. ſi q̄ loca. li. xj. Nec ꝓdeſt itruſo lōga iculcatio nec colorata p̄catio nec p̄ potētia neq̄ꝫ furtiua. vt no. de fun. limi. l. yberianꝰ. li. xj. ¶ Sꝫ q̄ro an in diſpenſatōe cū iſto ſint citādi q̄ eū de facto elegerūt. Dicit Inno. ꝙ nō q̄ꝛ nō dꝫ ꝯqueri de diſpenſatiōe cū ipſi fuerūt cā originaria ipſiꝰ ꝛ ſup̄iorē ad diſpēſationē ꝓuocauerit ſm̄ Inn. qđ ē notādū. ar. C. de re. cre. l. gnālr. §. j. ¶ Sꝫ q̄ro an p̄latꝰ cuius electio ñ fuit canonica cedē teneat̃ no. p̄ ꝯpo. ī. ō elec. c. ꝙ ſicut. i. j. glo. i ver. Itē q̄rit̃ ꝛ p̄ Archi. in. c. ſi cui i glo. qd ſit ꝯfirmatio. eo. ti. li. vj. ꝛ hoſti. ĩ. de accu. c. p̄latoꝝ. Et dicēdū ē ꝙ cogit̃ cedē q̄ꝛ ꝯ̃ ius publicū tenet̃ cedē. ff. de iuſti. ꝛ iur. l. j. §. publicuꝫ ius. dūmō ꝯſtꝫ i figura iudicij. Et hēnꝰ ſimile i iterdicto ne quid in loco ſacro quod eſt prohibitoriuin ꝛ reſtitutorium. ff. de interdictis. l. ij. §. interdicta autem. ¶ Quero cum Ber. que ſunt illa crimina que poſt p̄niam impediunt executiōeꝫ ordis. Gl. dic̄ ꝙ iter cetera ē hōicidiuꝫ. Et no. ꝙ vbi bñficiū cedat̃ ꝛ renūciet̃ ñ ē p̄uatꝰ pp̄ hōicidiuꝫ vt hic ait ber. ꝛ no. p̄ Inn. ĩ. de ꝯceſ. p̄bē. c. cū nr̃is. ¶ Fallit i vno caſu in quo ē ipſo iure p̄uatus. ſ. q̄ñ facit aliquē aſſaſinari. vt in. c. j. ō hōici. li. vj. ¶ No. h̄ in h̄ v̄. forſitan qđ papa ñ ſtat ꝯſcie volētis cedere ſꝫ magis ſtat rōni. ꝛ ſic ē arg. qđ erronea ꝯſcia nō obligat ad peccatū. ¶ Eſt āt cōſcia ai̇ motꝰ ſibijpſi p̄ſuadēs ꝛ ſeſe ꝯcernēs vt pꝫ h̄ ꝛ in fi. iſtius. c. ¶ Quid ſi teſtis dicat ita dico vera eſſe ſꝫ ꝯſciaꝫ meā vel iudex dicit ita ſecutus ꝯſciaꝫ meā te cōdēno vl̃ te abſoluo. rñdeo nō vꝫ. vt in. §. ſacr̃a. de cōſue. rec. feu. col. x. ꝛ ibi notaui. ¶ Quero q̄ ē rō q̄re q̄dā ſunt c̄ria q̄ ipediunt etiā poſt pactā p̄niaꝫ officij ꝛ ordis executiōeꝫ ꝛ quedā non rñdeo enormitas ex qua remanet ꝑpetuū ſigilluꝫ ignominia vel idignitas ꝑpetua ꝛ h̄ vera. Et no. ꝙ q̄daꝫ ſunt q̄bus remittunt̃ peccata p̄ in inte. reſt. vt no. C. ō ſen. paſ. l. j. ¶ Quidā ſunt quoꝝ tegunt̃ peccata p̄ diſpenſatione. vt no. ĩ. de iudi. c. at ſi clerici. ¶ Quidā ſunt q̄ nūq̄ꝫ manēt ſine lepra vt hic ſi reperitur alicuius cōdēnatio cā celata vtruꝫ remaneat inſamis. vt no. ff. de ꝓcu. l. nō ſolū. §. ſi. p̄ Bar. Dicit lex ciuilis ꝙ inter hos leproſos ſunt periuri contra imperiū vel rēpublicā. vt in auc. iuſiur. qđ p̄ꝑſta. ab his. §. j. col. ij. ¶ De alijs vero periuris no. in. l. qui cū vno. §. j. ff. de re mili. ꝛ. ĩ. de teſti. c. teſtimoniū. ꝛ ff. de inſa. l. lucius. ¶ Deinde no. iſtam diſtinctionē inter debilitatem ꝛ debilitatem ꝛ inter ifirmitatem ꝛ infirmitatē. vt no. ff. de re. iu. l. queſitū. ¶ Sꝫ nūquid ratiōe podagre venia ꝯcedat̃ ꝛ dic ꝙ hec omnia ad arbitriū iudicis p̄tinēt vt. l. podagre. C. q̄ morbo li. x. ꝛ ſufficiunt informationes ſūmarie. vt. no. ff. de ꝓcu. l. in cauſe. §. h̄ aūt. ¶ No. notabilem tex. q̄ dicit [a] moralis maturitas in ſenibꝰ eſſe ſolet. ¶ No. in. §. p̄ defectu ꝙ in ep̄o requirit̃ ſcia eminens tñ tolleratur ſcia ꝯpetens ſed nihil ſciens etiā ſi ep̄s ſit dꝫ deponi ſimile ō exe. tu. l. ſꝫ reprobari. ¶ No. illđ v̄bū ſciaꝫ repuliſti ꝛ ego te repellam ne ſacerdotio fungaris mihi. ¶ No. i verbo pp̄ maliciā dicit hoſti. ꝙ i viterbio ita cardinales fuerūt artati ad eccleſiaꝫ pape qđ ip̄e renūciauit voci ea vice. ꝛ querit poſtmodū vtrū talis renūciatio valeat. ꝛ dicit ꝙ ñ q̄ꝛ electio pape ē de iure diuino cui ñ pōt renūciari ergo ſꝫ euꝫ cardiales hñt p̄tāteꝫ eligendi papā ō iur̃ diuio q̄ꝛ ſi p̄tās electiua ē ō iure diuio. ꝛ illa ſit attributa cardinalibꝰ poſito ꝙ iſta attributio nō eēt ō iure diuino tñ res attributa ē diuinis iuris ſicut petrꝰ nō ē de iure diuino. ꝛ tñ ſacerdotiū petri ē de iure diuino ꝛ ſicut nō ꝑſona ſꝫ eiꝰ q̄litas. Jo. an. remittit ad. c. vbi p̄iculū. de ele. li. vj. ¶ No. in. §. pe. de irregularitate ō qua quot modis dicat̃ ponit̃ h̄ per Inn. q̄ dicit ꝙ pluribꝰ modis dr̃ irregularitas. Tu dic ꝙ irregularitas ē paſſiua ꝓhibitio ab his que ſunt ordinis ꝛ officij ꝛ q̄dā ē natiua vt ſiqs naſcat̃ ſpuriꝰ. nā ex corrupta radice orit̃ vitiū ꝙ ibibitū ē ſine culpa naſcētis. ꝛ iō p̄ eius p̄niaꝫ ñ purgat̃ q̄ꝛ nec penitere pōt q̄ nō peccauit. Sil'r eſt in corpe vitiato q̄ꝛ ibi nō peccat aīa ſꝫ nā. vt no. ĩ. de cor. vitia. c. ij. ꝛ in. c. j. an mutꝰ vel ſurdus vl̃ al'r ipſec. col. x. ¶ Quedā ē irregularitas [b] ꝓueniēs ex delicto ꝛ hoc ē duplex q̄ꝛ q̄dā ꝓuēit ex ſnia ꝙ de diffinitiua itellige. nā iterlocutoria nō irrogat irregularitatē. ar. ff. de iſa. l. qd ergo. §. quātū. ꝛ. l. ob h̄ v̄ba. ¶ Tu adde nec ſnia arbitri q̄ publice ꝯdēnauit aliquē ō furto. ar. in. d. l. qd ergo. §. ex ꝯpromiſſo. nec ēt ꝯfeſſio fcā corā arbitro q̄ꝛ cuius ſnia nō iſamat ibi ꝯfeſſio fcā corā eo iſamiā non irrogat. ¶ Et iō dicebāt antiq̄ doc. iuris ciuil̃ ꝙ ſicut ſnia inq̄ſitoris q̄ inq̄rit ꝯ̃ ius cōe ex forma alicuiꝰ ſtatuti vl̃ ex aliquo ſingl'ari reſcripto p̄ncipis nō iſamat q̄ꝛ ex̄ ordineꝫ lata ꝛ vltra ius cōe. ita nec ꝯfeſſio fcā corā inq̄ſitore. iſti dicebant veꝝ p̄ allā rōnē q̄ꝛ in c̄iali ꝯfeſſus nō hr̃ ꝓ ꝯdēnato ergo ꝯfeſſio nō iſamat q̄ꝛ v̄ba edicti nō patiūt̃ eo ꝙ de ꝯdēnato lex loquit̃. ꝛ iſta ē rō dñi Bar. in. l. ictꝰ fuſtiū. ff. de iſa. Sꝫ gl. ac. dicit ibi ꝯ̃riū. ¶ Itē Bar. de ſnia lata p̄ inq̄ſitorē ē in ꝯ̃ria opiniōe. ſ. ꝙ iſamet. vt ipſe no. ff. ō pu. iu. l. iſamen. dūmō ferat̃ ꝯ̃ p̄ñtē. Secꝰ ſi ꝯ̃ abñtē ꝓ quo nēo ꝯparuit. nā ſi vbi ꝯparēte ꝓcuр̃e nō iſamat̃. multo magis nō iſamat nemīe ꝯparēte. ex quo ſeq̄t̃ ꝙ bāniti ex ꝯtūacia nō ſunt iſames nec remouēt̃ a publicis actibꝰ. vt ip̄e no. in. d. l. ictus fuſtiū. vbi videas. ¶ Tres eiꝫ rōnes p̄ñt aſſignari ꝙ bānitꝰ ñ ſit iſamis. P̄rio q̄ꝛ ꝓceſſus ē exordiariꝰ ꝛ bānuꝫ ē q̄dā iterlocutoria ꝛ cū ſit lata i abñtē nō p̄t iſamare ex genere pene q̄ꝛ oꝫ ꝙ illa iſamia tangat corpꝰ. Scđo q̄ꝛ nullo iure cauet̃. Tertio q̄ꝛ cā nō ē cognita ſꝫ ꝯficta. ꝛ vid̄ qđ dixi in ti. h̄ finit̃ lex. deinde incipiūt cōſue. regni. c. dñs guerrā. col. x. Sꝫ cū ſint iſames iſamia fcī vl̃ ꝙ ad nouos honores ñ poſſint aſpirare. vt no. ff. ō ſena. l. caſſius. Uēio ad tertiū caſuꝫ. ꝛ dico ꝙ ē q̄dā irregularitas q̄ irrogat̃ ipſo fcō. vt p̄ bigamiā. ꝛ forte ſufficit qđ ſit bigamꝰ quo ad cōeꝫ opiniōnē gētiū lꝫ alteꝝ ex mr̃imōijs non tenuerit q̄ꝛ eiꝰ ꝓmotio eſſꝫ cā mali ꝛ ꝑnitioſi exēpli. ar. d. l. qd ergo. §. cū āt. ꝛ. c. j. de ſpō. li. vj. ꝙ nō credo. q̄ꝛ alteꝝ nō eſt ſacr̃m. ¶ Illud ñ omittās qđ dicit Inn. ꝙ cōis irregularitas eſt ex ꝯſtōne vñ ſup̄ oi irregularitate. papa p̄t diſpēſare etiā ſup̄ bigamia. ¶ Et lꝫ ap̄l's oñdat pape qd facē debeat. ñ tñ oñdit qd facere poſſit. vt. ff. de le. l. p̄ncepo. q̄ꝛ p̄tās clauiū eſt tal̃ ꝛ tāta ꝙ ñ recipit iterp̄tationē reſtrictiuā ꝛ iſta eſt intētio Inn. notabilis ꝛ v̄a. deinde video h̄ de iſta dictiōe vſq̄ꝫ ibi dū dicit vſq̄ꝫ in tertiā ꝛ quartā generatōeꝫ. ¶ Cōſueuit aūt dubitari vtꝝ ipſe q̄ p̄mordial'r peccauit cōnumeret̃. ar. ꝙ ſic q̄ꝛ ē extremū ſine quo ñ pōt eē hoc in auc. de nō alie. §. ēphiteoſim. icipit. n. nūerus a ſtipite icludēdo ſtipitē vl̃ forte nō cōnūerat̃ pp̄ id qđ ſeq̄t̃ in his qui oderūt me. iſta. n. limitatio nō cadit reſpectu eiꝰ q̄ fuit origo peccati. q̄ꝛ de eo demōſtratio ē ſꝫ reſpectu poſterioruꝫ q̄ꝛ ꝯditōal'r loq̄t̃. eſt āt ꝯditio de futuro q̄ nō p̄t itellig̃i ō p̄ñti eē vera vel falſa. vt no. ff. de leg. iij. l. nup. ¶ Sꝫ qd ē ꝙ dic̄ in his q̄ oderūt me. rñ. q̄ꝛ magis puniunt̃ eo ꝙ ſunt imitatores parētū. ¶ Et ſic pcm̄ p̄ris aggrauat delictū filij iuxta illud maioꝝ tuoꝝ exēpla tibi p̄iudicāt. vt no. C. de coar. l. ſi coartalis. lib. xij. ¶ Et ē ar. ꝙ originale pcm̄ parentū augeat delictū poſterioritatis q̄ intus ſe tꝫ. No. l'ram que facit dr̃iā int̃ māſeres q̄ ſunt ꝓprie filij meretricuꝫ publice ꝓſtitutaꝝ ꝛ ſpurios qui ſunt nati ex duobꝰ ligatis vel altero. ꝛ ſimplices nāies ex ꝯcubina in domo retenta. ꝛ notos. i. inceſtuoſos. cū omnibus. tñ iſtis p̄nceps diſpēſare pōt. ſ. impatorin tp̄alibus. ꝛ papa in ſp̄ūalibꝰ. vt no. ff. de ri. nup. l. q̄ i ꝓuincia. §. diuus. ꝛ plene dixi in. c. nāles. ſi de feu. fue. ꝯtro. col. x. ¶ Ego dico ꝙ h̄ nomen qđ eſt ſpurius ē nomen gnāle ad omneꝫ natuꝫ ex dānato coi

[a] ¶ Moralis maturitas i ſenibus eē ſolet vide vnū dictū ſcī Auguſtini tela tū p̄ deciuꝫ in. l. coꝫ qd. ff. ſi cer. pet.

[b] ¶ Uide extenſe ſcripta p̄. d. mariā. de ſe. in ſua repe. c. ad audien. de homici. col. v.

tu. nec ē necesse ꝙ aſr exprimatꝰ q̄litas illegitimitatis. vt no. i. c. j. de filijs pſby. li. vj. i nouel. dicit tñ h̄ Jo. an. in nouella. ꝙ large loquēdo ille q ē natꝰ ex aliq̄ fanticella extra domū dr̄ nālis. Jo. an. ergo si legitimatus ē tanquaꝫ naturalis vꝫ legitimatio pp generalē ꝯsuetudinē loquendi qḋ est valde notabile. ꝛ habui ḋ facto. ¶ No. in. §. verū ꝙ postulatio q̄ nō ē discreta ñ dꝫ admitti. ¶ No. in sup de libertate arbitrij. sciendū aūt ē ꝙ in aīa ē illiꝰ luminis executor: lumē intellectus. ꝛ rō. i. ꝛ ꝯscia q̄ est repſsio male volūtatis. ꝛ volūtas que eligit libere. hꝫ aūt ꝯscia se ad libertatē sicut sal. itaq3 deus dedit hōi libertatē liberi arbitrij cū grano salis. i. ꝯscie. Conscia. n. si ñ ē erronea vice speculi fungiꝰ ꝛ ōndit te tibi. Et iḋ ista duo vocabula sic iūgunꝰ. s. liber ꝛ arbitriū. nā hec vox arbitriuꝫ semp bonū vel equū significat. vt no. J. ḋ pbē. c. nisi essent. ꝛ. J. de iureiur. c. interuallis. ꝛ ff. ḋ op. lib. l. si libertꝰ ita. ꝛ ff. ḋ trāſ. l. cū hi. §. vult igiꝰ. ꝛ. §. si ptoꝝ. ꝛ. l. j. ff. de le. ij. ꝛ ff. pro socio l. si societatē. §. arbitroꝝ. cū sua mā. ¶ No. illḋ v̄. desipis si sic sapis. Itē no. illud v̄bū virtutū flore refulgeas. Iteꝫ no. ḋ charitate. dicit. n. Tulius nil hꝫ fortuna maius q̄ꝫ vt possit. nec nā melius q̄ꝫ vt velit fuare quā plurimos. Jo. an. ¶ Dicit Inn. ꝙ hūs possessionē coloratā ñ dꝫ eam dimittere sine licētia supioris qḋ ē valde no. dignū. Intellige si hꝫ eā a pncipio bōafide ēt p iuris errorē. vt. ff. ḋ acq. pos. l. claꝫ possidere. Itē no. hic Jo. an. post Inn. ḋ pſecutōe intrinseca ꝛ extrinseca. Et dicas p intellectu vocabuloꝝ ꝙ intrinseca ē pcisa ꝛ quercus furoris q pcedit ḋ corpore pprio clericoꝝ vel subditoꝝ ipsius eccſe q: totuꝫ est vnū corpus misticū. ꝛ ista ē pſecutio itestina. Extrinseca aūt pſecutio ē de foris adueniēs puta a saracenis vel a tyrāno. ꝛ pp istā extrinsecā nō est licitū deserere eccſam duꝫ possis resistere nisi ad tp̄s donec cesset pſecutio. ꝛ facit. ff. ex qui. cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. qḋ sit latitare. ꝛ dic vt ibi plene no. ff. loca. l. itē q̄riꝰ. §. exercitu. ꝛ. l. si fundus. ꝛ ff. de dā. infec. l. fluminū. §. fuus. ¶ Nos iuriste hēmus similitudinē in bellis. Nā aliud ē bellū ciuile qḋ est qñ ciues eiusdē populi ꝯ se ad inuicē arma sumūt. vt no. in. l. j. ff. de cap. ꝛ postli. reuer. ꝛ. l. siqs ingenuaꝫ. §. in ciuilibꝰ. ꝛ in isto bello ñ hꝫ locū fictio postliminij vel legis cornelie. neq3 captiui fiūt fui capiētiū. ꝛ de hoc loquiꝰ. c. in nr̄a. J. ḋ iniur. Quoddā est bellū de gente ad gentē. de quo dic vt plene no. in. l. hostes. ff. de cap. ꝛ postli. reuer. ꝛ ibi ē singularis glo. Et ē aliud belluꝫ qḋ geriꝰ ꝯ latrūculos puta ꝯ ꝯpagnias q̄ destruūt italiā. Et silr̄ h̄ nō hꝫ locū postliminū vel lex cor. vt no. ff. de testa. l. q a latronibus. Vñ siue capiāt siue capianꝰ pñt captiui testari ꝛ ꝯhere tñ ꝙ ipsis latronibus pmittiꝰ ob turpem cām pmittiꝰ nec de iure debeꝰ. vt. ff. de ver. ob. l. si plagij. ꝛ adde qḋ no. ff. de nego. ge. l. nam ꝛ seruius. in prin. Bal.

P

Ost trāslationē

Epus q pp crimē renūciauit ep̄atui ad religionē descendēs ad ep̄atū resumi nō pōt. Secꝰ si renunciauit pp pſecutionē vꝰ ifirmitatē defectū scie symoniā ipso ignorāte cōmissaꝫ vel aliā cām silem. h. d. ¶ Et sūt tres ptes. nā in prima pte poniꝰ postulatio. In scḋa motiuū ꝯ postulatōem. In tertia cōmisit. scḋa ibi vex. tertia ibi cum ergo. ¶ Casus. Vacāte eccſa fauentina capſm dedit liberam eligendi auctē cuidā dñō Jac. canonico fauētino q i fauētinū ep̄m postulādū eligit quēdā Jo. cano. sancti fridiani olim ep̄m faxenenseꝫ petitū fuit humilr̄ coraꝫ papa ꝙ dictā postulatōeꝫ approbaret papa examinās pſonā postulati ꝛ videns ꝙ semel a gradu pontificali deciderat ꝛ ad vitā regulareꝫ descenderat allegabat ꝙ dicta postulatio ñ debebat approbari. phibente ꝯcilio ꝯſtātinopolitano qḋ ē vex ḋ quattuor ꝯcilijs pncipalibꝰ q̄ sicut quattuor euāgelia catholica venerānꝰ. ¶ Verba. n. ꝯcilij sunt hec. Quicūq3 de pōtificali dignitate ad monachoꝝ vitā ꝛ pñie locū descenderit nequaq̄ꝫ vlterius ad pontificatē resurgat sꝫ illud ꝯciliū diuerso mō intelligebāt sapiētes. nā qdā itelligebant in deposito pp crimen vel q: pniam digne agere non valebat. ꝛ iḋ cedendi obtenta licentia viā mōachaleꝫ elegit. Alij dicūt ꝙ posse resurgere negt sꝫ denuo eligi pōt presertim si renūciauit loco ꝛ nō ordini nec dignitati. Papa v̄o dicit ꝙ dcm̄ ꝯciliū recipit iterptationē. i. exceptionē. Et iḋ fallit in q̄ttuor casibꝰ ꝛ silibus. Pmo qñ pp pſecutoꝝ rabiē cessit ep̄atui. Scḋo qñ pp infirmitatē. Tertio qñ pp defectū lr̄ature. nā he cāe nō hñt ppetuā rōe pphibitōis. Quarto qñ pp simoniā parētū eo inscio. nā lꝫ ad eādē eccſam nō isurgat. tñ ad aliā eccſaꝫ ē idoneus. Quito fallit in silibꝰ casibꝰ in qbꝰ cessat rō ꝯcilij. Tādē papa ꝯcludit ꝙ cū sibi nō ꝯstet de cā. iḋ mādat archiep̄o rauenati seu electo ꝙ ifor met se. ꝛ si repit ꝙ nō pp crimē cōmissuꝫ ep̄atui cesserit ꝛ ad vitā migrauit regularem eius postulationē de eo factā approbet. Sin aūt ppꝰ crimē alia pſona eligiꝰ q: ꝯsilio supradci fas non est ꝯrie. ¶ No. ꝙ ꝯcilia recipiūt iterptationē ēt si tanq̄ꝫ euāgelia sintꝰ custodiēdā. nimirum q: si leges ꝛ statuta nō reciperent iterptationē frustra nā produxissꝫ iterptes ꝛ igenij acutissimi viros qḋ fatuū ē dicē. vt. ff. de orig. iur. l. ij. §. his legibus latis. ꝛ in auc. q mo. na. effi. leg. in pn. col. vj. ꝛ ff. ḋ ritu nup. l. libertum. §. senatꝰ. Et ista iterptatio qñq3 sumiꝰ ex intellectu v̄boꝝ. ꝛ ita ē hic pp illud v̄bū ꝛ pñie locū dscēderit. qñq3 q: cessat cā ipediēs ꝛ supuenit cā promittens vt hic in. v̄. cetex. ꝛ in. v̄. itē siqs. qñq3 iḋ ne lex sit inhumana nā semp dꝫ trahi ad hūanitatē. vt in. v̄. rursus. vbi exp̄ſ se ḋterminat ꝯriū. vt. ff. qui ꝛ a qui. l. prospexit. ¶ No. ꝙ exceptio in vno casu porrigiꝰ ad similes casus. vt in. v̄. si. quāq̄ꝫ. aut est tex. multū nōbilis. ꝛ facit qḋ no. C. de adul. l. ita pudor. ꝛ. l. j. §. j. ff. qḋ vi aut clam. No. illud Virgilij. Facilis ē descensus auerni ꝛc̄. vt no. in. l. ij. in fi. C. de libe. ꝛ eo. libertis. ꝛ iḋ nōrius pp delictuꝫ degradatꝰ regradari nō pōt. vt no. in auc. de armis. circa fi. in glo. no. ꝙ si tabellio. ¶ No. ꝙ ista tria sunt diuersa renūciare loco. puta ecclesie papieñ. vel ordini. puta sacerdotij vel dignitatis. puta renūciare ep̄ali dignitati in gñe. ꝛ vide. J. ḋ ordi. ab epi. c. j. Dicit hic Jo. an. ꝙ lꝫ ep̄s renūciauerit. tñ remāet ep̄s in gñe ꝛ spōsus eccſe gñalꝰ. Jo. an. in nouel. ¶ No. ꝙ quattuor ꝯcilia pricipalia hñt vim euāgelij. ¶ Quero qd operetꝰ libera ꝯcessio. Dicit Ber. ꝙ pōt eligere ex̄ ecclesiam. ¶ Quero vtrū ep̄s fcūs monachꝰ possit eligi. Dic Ber. ꝙ nō. sed ꝯrium vꝰ q: nō dꝫ ispici status q olīꝫ fuit sꝫ pñs vt. ff. de postu. l. an eoꝝ. §. affinitas. ꝛ ff. de re iu. l. sed h̄ ita ꝛ h̄ tꝫ Gr̄a. in. c. ispiciētes. §. deniq3. de elec. li. vj. ¶ Quero vtꝝ solus prior possit daꝰ mōacho liniaꝫ sine suo capſo. dicit Ber. ꝙ nō. tu dic vt in. c. si religiosus. §. q: v̄o. ḋ elec. li. vj. ¶ Quero vtꝝ cessante cā cesset lex. dicit Ber. ꝙ sic. si lex ē dispēsatio. secus si sit ius cōe. q: tūc lꝫ cessꝫ cā remanet iuris auctoritas. nec ob. l. adigere. §. quāuis. ff. de iure pa. q: ibi loquiꝰ in iure spāli qḋ faciliꝰ tolliꝰ q̄ꝫ ius cōe. Sꝫ ꝯtra hec ē. ff. de pac. l. qḋ dicto. ꝛ ff. de acq. pos. l. si is q nō. ꝛ ff. ḋ le. ij. l. cū pi. §. dulcissimis. ꝛ dic Hy. ꝙ cessante rōne cessat mēs legis. q: rō ꝛ mēs idem sunt. vt ipse no. i. c. fi. de re. iur. li. vj. qḋ verū est si rō pōt colligi ex v̄bis ipsius ꝛ. l. ꝛ sit rō pcisa. Dicit Jo. an. in nouel. ꝙ cā proprie dicitur cā finalis. Causa enim ipulsiua ē cā abusiua. ¶ Quero vtrū si monachꝰ possit renūciare sine licētia dñi pape. dicit Ber. ꝙ nō. ¶ Quero vtꝝ ratihabitio in maleficijs trahatur retro. Ber. hic sentit ꝙ sic dūmodo intra breue tp̄s fiat. ꝛ tene menti hoc verbū. Sed disputat hic Ber. an possit dispensari cum eo q obtinet beneficiū interueniente simonia. de quo dic vt no. in Spe. in ti. de leg. §. nunc vidēdū. v̄. xxiij. ¶ Querit etiā hic Ber. vtrū ille q renunciat ordini pdat radicē caracteris. ꝛ dicit ꝙ nō. ꝛ iḋ si resumiꝰ nō reconsecrabitur ſm Ber. Dicit Innoc. ꝙ papa potest dispēsare ꝯtra quattuor ꝯcilia ꝛ ap̄ſum. Dicit hic Host. ꝙ aīa pape ē in manica pape q ē supra oīa concilia Jo. an. ergo cū eo pt cōmitti vsura ꝛ omne facinꝰ ꝙ sit sola auctoritate positiua prohibitū qḋ verbū magis supbie ē. vt. C. de legi. l. digna vox. ¶ Vltio no. hic arg. ꝙ siquis semel fuit reprobatꝰ in priuato examine si tñ postea diu ꝛ hñ studēdo scie repit margaritā pt iterato exaiari ꝛ rōnabilr̄ approbari. ḋ h̄ est h̄ tex. satis notabiꝰ. ¶ Cōsidera q̄dā sunt q̄ lex ñ pducit in eē sine misterio hōis. ꝛ tūc ḋbet pbari de nouo supuenisse. vt h̄. Et q̄dā sunt q̄ nā pducit ex nāe necessitate. vt hōis etas. ꝛ tūc ex ipso nāli cursu pbatur

a ¶ Vide de isto dcō p Jas. mei. i. l. q̄uis. ff. de i ius vo.

bat nouus stat⁹.vt no.C.d i integ.resti.mi.l.si te minorē.⁊ ff.de excu.tu.l.spadonē.§.q absolut⁹.⁊ ibi p Cy.dicit hic Jo.an.ꝙ ille q fuit repulsus tanꝙ illegitim⁹ si postea ē legitimatus. nō ob.ei res iudicata in noua electione.

q **Uidam.** Qui petit licētiā cedēdi ex quo ipsam obtinuit ꝯpellitur cedere.Et hꝫ tres ptes.Nā pria ps ponit fcm̄.scda ponit motiuaꝫ pape.tertia dicernit.scda ibi sꝫ tn̄.tertia ibi eos.℄ Casus.Quidā ipetrauit cedendi licētiā ⁊ ea obtēta cedere noluit.dicit papa ꝙ ꝯpellit cedere qꝛ si petijt ꝓ vtilitate eccl'ie h iustū ē.Si ꝓ propria salute idē.No.ꝙ aliqs cogit renūciare obtēta snia renūciādi ⁊ h iō ne illudat pape ber.℄ Op.de.l.is q.ff. de ces.bo.sꝫ ibi ē alia rō.nā cessio bonoꝝ pōt re integra reuocari qꝛ nullus iterest.ar.insti.ma.§.itē si adhuc.cū glo.sua ⁊.l.si pecuniā.in prin.ff.de ꝯdi.ob cau.Secus si res n̄ eēt integra.vt.ff.de cu.furi.l.cui⁹ bonis.℄ Dicit hic Jo.an.ꝙ si iste penituit an̄ obtētā licētiā qd n̄ cogit cedere.Quidā tn̄ distingūt inter ꝓcuratorē ⁊ nūciū.vt.l.si pr.ff. d manu.vindicta.fm Jnn.⁊.ff.de condi.ob cau.l.si pecuniā.§.si seruū.℄ No.argu.ex ista decre.ꝙ ille q ē licētiat⁹ in legibus cogit doctorari sꝫ pōt dici ꝯtrium qꝛ nemini illuditur.℄ Jtēꝫ no.ꝙ licentiatus ad actum nō est in actu ⁊ iō licentiati nō sunt doctorati.Bal.

v **Eniens.** Nō renūciat iuri suo q gr̄e aduersarij se subiecit.h.di.cit.prima ps ponit appellationeꝫ ipetrātis ⁊ ei⁹ caꝫ.scda ipsius ꝓsecutionē ⁊ auditori dati substātiā.tertia ipsi⁹ snie ꝯfirmationē.scda ibi ad quē.tertia ibi nos igit.℄ Casus.qdā Jo.ipetrauit lr̄as ad quosdā iudices vt ei ꝓbēdā vacātē i ecclesia sci florētij assignarēt ⁊ cū dicti iudices vellēt mādatum apl'icū adiplere q.dā canonici se opposuerūt dicētes ꝙ ipse renūciauerat litteris.sꝫ ipse Jo.h negauit canonici ꝓbauerūt qd ipse gr̄e capl'i se subiecit.duo dictoꝝ iudicū sniauerūt eum n̄ posse vti dictis lr̄is qꝛ ꝯmittēdo se gr̄e vr̄ renunciasse suo iuri si qd ei ex lr̄is ꝯpetebat.a qua snia dictus Jo.appellauit ⁊ ꝓfixit terminum ⁊ accessit corā auditore ei Jo.ꝯcesso.aduersari⁹ aūt n̄ misit nisi quēdā ꝓcuratorē ad ꝯdicēduꝫ ⁊ ipetrādū cuius mādatū n̄ erat sufficiēs ⁊ tādē dict⁹ auditor dictā sniaꝫ cassauit quā cassationē papa rateꝫ habuit qꝛ lata fuit iusticia mediāte.dicit hosti.ꝙ n̄ refert n̄ habē mādatū vl' hr̄e minus sufficiens Jo.an.dicit ber.ꝙ ille q mittit ꝓcuratorē cū mādato nō sufficiēti ē verus ꝯtumax qꝛ scit se citatuꝫ ⁊ n̄ ꝯpet vltie.ꝙ ē veꝝ si ꝯstet de citatiōe dn̄i.℄ Casus.est notabilis hui⁹ decretal'.℄ No.ꝙ lꝫ qs se cōmittat gr̄e aduersarij nō intelligit p h verba gnāliа renunciare iuri suo.℄ Jteꝫ nō.ꝙ cū aliqs statuit terminū appellatiōi sue vtraqꝫ ps debet vltime cōparere.℄ Querit Jo.an.si papa mandat te recipi in canonicuꝫ bononiensem cum sis paratus alijs bn̄ficijs renunciare. queritur quid precedere debeat renunciatio vl' collatio.dic ꝙ renūciatio Jo.an.in nouel.℄ Jn vsibus feudoꝝ formatur talis qd qd ꝓcedere debeat inuestitura an fidelitas ⁊ dr̄ ꝙ honoꝛ dꝫ ꝓcedere onus,vt.x.col.quid ꝓcedēre debeat inuesti.an fidelis.c.j.dicit Jnno.ꝙ siqs renunciat iuri vel seruituti ēt absente aduersario statim res est libera.Jo.an.dicit ꝙ possessioni pt renunciari absn̄te aduersario sꝫ nō iuri sapienti realitateꝫ.vt.ff.de acqui.pos.ff.siqs vi.§.dr̄ia.nisi renunciaret in iudicio.vt no.C.de pac.l. postꝙ̄ liti. dicit Jo.an.ꝙ p testes nō intelligit ꝓbatum nisi quaten⁹ in dictis testium inueniat.secus i istr̄is.Jo.an.hoc dicit vt no.in.l.j.C.de vsur.dicit Jo.an.ꝙ siqs ꝯmittit se voluntati alterius illa volūtas dꝫ reduci ad arbitriū boni viri.Jo.an.in nouel.C.d do.ꝓmis.l.iij.per Cy.℄ Jteꝫ no.ꝙ post terminuꝫ pemptoriū pt iudex differre etiā per duos menses ⁊ amplius ꝙ est valde no.di.dicit Ber.in.j.gl.ꝙ per negationē exceptiōis fit litis contestatio qd nō repit alibi.dicit Ber.ꝙ nō renunciat gratis q submittit se gr̄e nisi ꝓcedat ad resignationē lr̄arum.dicit hic Ber.ꝙ ex lr̄is executorijs orit offm̄ iudicis ꝙ tene menti.ad qd facit.ff. de iudi.l.si pretoꝛ in fi.dicit hic Ber.ꝙ appellatus tenet mittere nūciū sufficientē ad appellatiōeꝫ ꝓsequēdā ⁊ appellāes eodē mō als poterit differri diffinitiua ēt lite n̄ cōtestata.Ber.⁊ no.hāc suā gl.qꝛ ē valde magistral'.℄ Extra no.ꝙ falsa[a] opinio iudicis in cā iuris nō reddit sniam nullā sꝫ dꝫ cassari qd ē valde no.dignū.℄ Jtē no.ꝙ ille q cassat sniaꝫ vi ꝓnūciare ꝯtriū ꝙ tene mēti.⁊ de hoc no.C. de appel.l.eos.⁊ facit.ff.de ver.obli.l.q rome.§.seia.Jteꝫ no.ꝙ illud ꝙ fit in vigilia non dꝫ fieri in festo qd facit ad statuta de maleficijs ⁊ intell'r vigiliā vsqꝫ ad mediaꝫ nocteꝫ ꝓcedētē festum.vt.ff.de fe.l.more romano.

a ℄ Falsa opi.iudicis in cā iuris non reddit sniaꝫ nullaꝫ sed dꝫ cassari.

l **Ecte.** Si plat⁹ ab obediētia subditos absoluit nō ꝓpter h renūciat ꝓlature.Et hꝫ duas ptes.Nā prio narrat fcm̄ ex quo orit qd.Scdo ponit decisio.sa ibi nos aūt.℄ Casus.qdā abbas ductus ꝯsilio cuiusdā sui tacitē suuli dū desparet de vita absoluit monachos a sua obediētia ⁊ vocauit diocesanū vt in manibus suis renūciaret ꝙ tn̄ nō fecit sꝫ sanitate recepta vniuersi ⁊ singuli de ꝯuētu regsiti ab eo obediētiā ⁊ reuerētiā.in.c.ꝓmiserūt.dubitat ille abbas an possit abbatiaꝫ retinere.Rn̄det ꝙ sic qꝛ ex tali fcō nō vr̄ renūciasse regimini.℄ No.ꝙ abbate durāte abbas nō pōt absoluere monachos a sua obediētia.Unde isti monachi fuerūt absoluti de facto nō de iure.vt no.C.de pa.po.l.abdicatio.⁊ argu.ff.de pac.l.ius agnationis.Et no.ꝙ qs nō pōt facere subditos ecclesie exemptos viuos.dn̄s aūt vel baro bene posset facere eos franchos ad istar emācipatōis filioꝝ vel manumissiōis suoꝝ als ad istar emācipātis filiū vel manumittentis seruū vel eximentis libertum.vt no.in.l.fi.C.de bo.liber.

o **Dilectus filius.** Abbas exēptus sine licētia pape renūciaꝛ n̄ pt.h.d.Et hꝫ duas partes.Jn pria pte pōit ꝯuēr⁹ petitio.Jn sa ipsi⁹ repulsio ⁊ cōmissio negocij.℄ Casus.qdā abbas imediate ad ecclaꝫ romanā ptinēs renūciauit regimē in manib⁹ mōachoꝝ q ꝓcesserūt ad electioneꝫ alteri⁹.qrit qd iur ⁊ determinat ꝙ renūciatio nec electio vꝫ ⁊ mādat qbusdā epis ꝙ eū reponāt i prio statu.⁊ postea ipsi⁹ recipiēt cessionē pp ei⁹ isufficiētiā p ipsuꝫ asserrā.dic h Ber.ad quē ptinet ꝯfirmatio ad ipꝫ ptinet resignatio h ē veꝝ post cōfirmatiōeꝫ.nā an̄ ꝯfirmatiōeꝫ ⁊ post ꝯsensuꝫ pt renūciari in māib⁹ eligētiū.vt no.Ber.⁊ Ho.j.de in ite.resti.c.ij.sꝫ ꝓ hi.dicit Ber.ꝙ iste q n̄ pt cedere nō pt ad aliā abbatiā se trāsferre.vt no.j.d ele.c.si abbatē.li.vj.dicit Ber.ꝙ si aliqs nō ē legitie d̄stitut⁹ nō vꝫ ei⁹ substitut⁹.℄ No.ꝙ nō pt qs publicū officiū renūciare nisi i mānu collatoris ēt si sit insufficiēs.Et p hāc lr̄aꝫ determiauit.Archid.ꝙ abbas q cessit i māib⁹ capl'i si supioꝛ ratū nō hꝫ pōt petere a mōachis ꝙ obediētiā de nouo ꝓmittāt vt sic posśiōeꝫ recuperet quā pdidisse videbat Jo.an.qꝛ in ea pdēda ꝯsenserat tā ipe ꝙ̄ capl'm.Sꝫ si capl'm nō ꝯsentiret non pderet nisi renūciaret in manu supioris qꝛ nō tā possidet ꝙ̄ possidet vt alibi dixi.dicit Jo.an.ꝙ abbas nō dꝫ dare licētiaꝫ monacho intrādi aliā religiōeꝫ etiā in artiorē nisi sciat ꝙ illi velint ipsuꝫ recipe ⁊ mōach⁹ aliter fugiēs ⁊ recedens fugitiu⁹ est ⁊ apostata cū nō sit in alterius obedientia nisi sollicite ꝓcuret locuꝫ querere artiorem.j.no.Jo.an.

℄ De supplenda negligentia platoꝝ. Rubrica

f **Statuimus.** Si diocesan⁹ requisitus bn̄dicere velit cistercien̄.abbatē ipe mōachos suos bn̄dicē pt.h.d.℄ Casus cisterciēses aliqn̄ remouēt abbates d mōasterijs suis vl' moriūt ⁊ alios substituūt i locū eoꝝ q̄ tādeꝫ epi tertio regsiti bn̄dicē renuūt statuit papa ꝙ lꝫ isti abbates n̄ sint bn̄dicti.tn̄ mōachos suos bn̄dicere psit atqꝫ alia q̄ ad eoꝝ officiuꝫ ptinent exercē.℄ No.n̄ bn̄dictuꝫ[b] bn̄dicē.regr̄ nemo pt alij dare ꝙ n̄ hꝫ ⁊ ꝙ apud se dignoscit n̄ hr̄e.vt no.j.q.vij.c.de vbertuꝫ.⁊.C.de le.l.vxoꝛ pr̄ui.⁊.ff.de pig.l.lex vectigalis.dicit Ber.ꝙ iste abbas nō benedictus potest ꝯferre lectorā in ꝓprio monasterio. Jnno.ꝯ.s.ꝙ non pōt conferre ordineꝫ nisi sit benedictus.⁊ idē dicit Gof.dicit Bal.sup decre.

b ℄ Jstud dcm̄ Bal. allegat ad vnum pulchrū dictuꝫ do. Jas.i.l.j.per illum tex.i fi.C.vt nēi liceat si ne iudicis auctoritate ⁊c.

Jo.an.ꝯm Host.ꝙ sicut p ternā monitōez ꝯuincit ꝯtumacia subditi.sic p ternā reqsitōez ꝯuincit duritia vel ptinacia plati postq̄ȝ recurri pōt ad supiorē.ꝛ subdit ꝙ si i prima reqsitōe denegar expsse nō ē vlterius admonendus. Jo.an.facit qḋ no.ff.ḋ in īteg.resti.l.pe.ꝛ plene dixit i.c.j.ḋ mali.vasal.q ꝯtumax ē.col.x.dicit Inn.ꝙ bñdictio istoruȝ abbatū hȝ viȝ ꝯfirmatōis.dicit Host.ꝙ illḋ qḋ h dr ḋ bñdictiōe idē ḋ ꝯfirmatōe.Jo.an.dic̄ Host.ꝙ pres abbates cistercie.ordinis ꝯfirmāt īferiores abbates.sȝ n̄ vr quo iur cū nō sint exēpti nisi h habeant ex ꝑuilio.Jo.an. dicit Ber.ꝙ manus ipositio nō est nisi q̄dam bñdictio. qḋ dic vt no.p Arch.in.c.idēnitatibus.ḋ elec.li.vj.

f **Jcut nobis.** Regłares i suos vsus ꝯuertere nō pñt ecclas in qbus ius obtinēt psonat⁹.ꝛ si. īfra tp̄s lateran̄.ꝯcilij q̄n vacāt n̄ pñtēt rectores ad eas supiores ordinabūt easdē. Scd̄a ps ibi nolentes.❡ Casus.Quidā regulares hñtes pñtatōez pñtare nō curabāt sȝ instituebāt quosdā vicarios occasiōe cuiusdā ꝯcessionis quorūdā epoꝝ quos instituebāt ꝛ destituebāt p libito voluntatis ꝛ ēt admissos p ipsos in tātis pensionib⁹ grauabāt ꝙ nō poterāt ecclesijs in paupertate nimia deseruire nec epo in epalibus r̄ndere nec etiā hospitalitatez sicut ꝯuenit trāseuntibus impēdi.papa nolens ꝙ status eccl̄e debitus ꝛ antiq p alicuius insolētiā ꝛ supbiā subuertat mādat diacono quatenus si ipse eccl̄e non sunt exempte p̄dictos excessus studeat rōnabiliter emendare.ꝛ nisi p̄dicte psone infra tp̄s in lateranēn ꝯcilio cōstitutū ad vacātes ecclas pñtent idoneuȝ.ꝛ ex tūc ipse ordinarius ponat in eis rectorez absq̄ ꝑiudicio dictoꝝ patronoꝝ in alia vocatōe.❡ No.ꝙ epi ecclas ptinētes ad pñtationez monacoꝝ nō pñt eis ꝯcedere ad ꝓprietatē.i. pleno iure.talis.n.ꝯcessio fcā sine iuris solēnitate non vȝ hoc.sȝ an det cām ꝑscribendi.no.xvj.q.iij.c.si sacerdotes. No.ꝙ status eccl̄e nō dȝ subuerti.Item no.ꝙ ista dictio ex tūc impedit purgatōem more.Est ꝛ alia rō qꝛ tp̄s est appositū fauore tertij non fauore debitoris. Unde mora nō purgat.Iteȝ qꝛ ē fcā trāslatio ptātis in penā negligentis.facit.ff.de fideiu.l.thais.§.intra.imo dicit lex ꝙ fortior est ᵃ ꝯclusio temporꝫ q̄ȝ exclusio renūciatōis.vt no.ff. ad treb.l.fcā.§.siqa bonoꝝ.ꝛ adde ꝙ vbicūq̄ȝ tp̄s apponit ad expiratōez officij ꝛ nō ad augmētū alteri⁹ obiectōnis nunq̄ȝ pōt mora purgari.vt no.in.l.si cū dies.ff.ḋ arbi.Ideȝ si apponit ad expiratōem ꝯtus.fallit q̄n apponit tacite ꝛ.l.indulget purgatōem more.vt in.c.potuit.J.ḋ loca.Iteȝ fallit q̄n n̄ itereſt aduersarij.vt no.ff.ḋ v.ob.l. si ita qs.§.ea lege.❡ Itē no.ꝙ pp negligētiā amittit qs ius pñtādi illa ᵇ vice sine ꝑiudicio in futuruȝ.ꝛ est rō qꝛ in futuris nulla dep̄hendit mora.vt.ff.si cer.pet.l.in cā.ꝛ l.j.§.j.ff.de vsur.dicit hic Ber.ꝙ in ecclesijs que nō pertinent ad mōachos pleno iure nō pñt instituere ꝛ destituere.secus si pleno iure.dicit hic Bar.ꝙ capelle monachoruȝ soluūt cathedraticū lȝ secus in monasterio qꝛ n̄ subsūt legi diocesani que ꝯsistit in lucro captādo si lex iurisditionis ꝯsistit in exhibitione officij.vt alibi dicam.

a ❡ Fortior ē ꝯclusio tēpoꝝ q̄ȝ exclusio renūciationis.

b ❡ Uide scripta per repe.i rubr. de iure patro.col.vij.

l **Jcet magister.** Supior supplet inferioris negligentiā in bñficijs ꝯferēdis si tp̄e lateran̄.ꝯcilij lapsum sit ꝛ collatio per inferiorez facta postea nō vȝ ipso iure.h.d. Pria ps decisa narrat fcm̄.Scd̄a dat iudices sub certa forma.❡ Casus.Archidiaconat⁹ richamūdie spectabat ad collatōem archiepi eboracen̄.qui est exemptus ꝛ si ille non ꝯfert īfra tp̄s lateranen̄.ꝯcilij deuoluit ad capl̄m. Modo vacāte dicto archidiaconatu archiep̄s p̄dictū archidiaconatū ꝯtulit cuidā.capl̄m vero contulit alteri ꝛ inter duos erat ꝯtrouersia ꝛ vnus opponebat alteri de tp̄e lateranen̄.concilij. Papa dictā ꝯtrouersiā sic dirimit qꝛ mādauit qbusdaȝ iudicibus ꝙ si eis ꝯstiterit ꝙ lapsus esset annus.i.duo semestre que faciūt vnū ānum computandū a notitia nō a vacatōe iponerent vtriq̄ȝ silentiū.qꝛ ad ipsuȝ papaȝ erat collatio deuoluta ꝛ nō dȝ rex iustus alijs iustitiaȝ exhibere ꝛ seipsuȝ negligere.❡ No.tempus lateranensis ꝯcilij incipe a notitia.facit.ff.de insa.l.gnātio.ꝛ.ff.de edi.edic.l. cū sex.ꝛ.ff.de calū.l.ānua.ꝛ.ff.de excu.tu.l.quinquaginta. ❡ Et no.ꝙ ois potētia incipit a dieb⁹ vtilib⁹.i.a diebus scie.Un̄ si dicit statutū ꝙ vbi testm̄ sit insinuatū infra sex mēses a die q̄ īsinuari potuit nō currit tp̄s ignorādi.ꝛ ita ꝯsuluit Bar.p dictas.ll.nisi ēt ignorātia rep̄hensibilis ꝛ supina.vt.ff.si cer.pe.l.qḋ te.ꝛ no.in.l.j.ff.de ꝯdi.inde.ꝛ facit.ff.de cōdi.ꝛ demō.l.multū itereſt.ꝛ.ff.de regu.iur.l.in totuȝ oia.❡ No.ꝙ duo semestria faciūt ānum.ergo duo trimestria faciunt sex mēses.ꝛ h ēt facit ad qōnē statuti. nā duo statuta sunt in ciuitate ꝑusij vnuȝ disponit ꝙ in sex mēsib⁹ vȝ a pri.mēsis may vsq̄ȝ ad chalēdas nouēbris ꝛ a chalēdis nouēbris vsq̄ȝ ad chalēdas may sit tp̄s cassatiōis.alio statuto cauet ꝙ insinuatio debeat fieri infra sex mēses.❡ Mō pone ꝙ testator decesserit in chalēdis augusti.deinde ferie fuerūt inducte primo chalēdis may sequētis p tres mēses durature ꝛ nec in prio trimestri nec i alio trimestri facta fuit insinuatio postea petit cassatio pp negligētiā semestrē ex ꝯiunctiōe mensiū. ꝛ vr ꝙ possit peti.ar.huius.c.❡ Tu dic ꝯ qꝛ nō sunt assignati mēses in genere.sȝ determiato mō.i.in spē vȝ a talib⁹ chalēdis vsq̄ȝ ad tales chalēdas.ꝛ tp̄s d̄termiato mō platū alteri⁹ temporis nō recipit functionē.vt.ff.de vsuf.le.ꝛ.l. si vsufruct⁹ mihi in bieniū.❡ Querit hic Host.quot dies hēat mensis.ꝛ dicūt qdā ꝙ opȝ diuidi ānus in duodecim menses.ꝛ xij.pars facit mēsem.sed ista ꝯputatio est nimis scrupulosa.Alij dicūt ꝙ hȝ tot dies quot mensis in quo icipit dilatio.ꝛ sic recurrit ad chalendariū.verbigr̄a.si dilatio incipit de mense febmarij hēbit.xxviij.vel.xxix.dies ꝓut reaincipit ꝯm cursuȝ calendarij.Si v̄o ḋ mense ianuarij.xxxj. si āt de mense cōis aplis.xxx.ꝛ sic a pācipio regulat finis. Alij dicūt ꝙ hȝ.xxx.dies cū dimidio vni⁹ diei.ꝛ h p locū a ꝓportiōe nūeri.Alij dicūt ꝛ ē opi.min⁹ scrupulosa ꝛ quaȝ vulgus approbat ꝙ mensis itelligit de.xxx.dieb⁹.ꝛ h pȝ. .C.de iure deli.l.fi.§.finauteȝ.in gl. sic ergo. ꝛ si papa statuit terminuȝ mensis ad acceptādū itelligitur.de.xxx. diebus a die notitie.vt in.c.cuȝ ei quem. de ꝯces.p̄ben. i.de.ꝛ ꝛ ista opi.est multuȝ plana.ꝛ ita vulg⁹ opinat ꝙ mēsis sit quattuor hebdomodaꝝ.i.bis qndeciȝ dieꝝ.ꝛ de h no.i.c. j.q̄ tp̄e miles.col.x.Et ideȝ in ꝯpromissis ꝛ silib⁹ in qb⁹ apponit mēsis.nam v̄bo statuti debent itelligi vniformiter. ❡ Itē ista est ꝯputatio ē media iter duas extremitates. ꝛ iō melior.❡ No.ꝙ qs n̄ dȝ dimittē ius suuȝ idiscussuȝ vt.ff.de peti.here.l.illud.Idē ꝙ papa est iudex i cā sua.vt no.ff.de his q̄ i tes.delē.l.pxie.❡ Itē no.ꝙ papa supplet negligentiā exēptoꝝ.❡ Pone ꝙ ꝯpromissuȝ sit per hec v̄ba vȝ duraturū p totuȝ hunc menseȝ.tm̄.pp demōstrationem mēsis recurrit ad chalendariū ꝛ si nō supest nisi vna dies illius mensis vnā tm̄ diem hēbit arbiter. ꝛ est simile ad id qḋ no.ff.de infami.l.generatio.Bal.

l **Jtteras.** Sitis ad quē spectabat bñficij collō lapso t̄mio lateranē.ꝯcilij ꝯferat n̄ vȝ collō nisi de patientia ꝛ iussu pape tolleret. Scd̄a ps ibi discretiōi.❡ Ca.i qbusdā ecclijs dignitates ꝛ bñficia tāto tp̄e vacauerūt ꝙ collō eoꝝ ꝯȝ lateranēse ꝯciliū ad sedē aplicā fuerat d̄uoluta.papa misit legatos ad ptes q īuenerūt dicta bñficia post tp̄s collata sup h fuit ꝯsult⁹ papa q dictis legatꝫ mādat ꝙ bñficia collata dignis patiant eos possidere.si āt nō sunt idonei ꝯferāt alijs aucte spāli.❡ No.ꝙ patiētia pape dat titulū ex tē canōice possidēdi. ❡ No. ꝙ legati q nō sunt de latē nō pñt ꝯferre bñficia sine spāli mādato dñi pape.ꝯcor.c.j.J.ḋ of.le.li.vj.dicit Host. ꝙ inferior a papa patiēdo aliqḋ bñficiū illicite tm̄ nō pt̄ illḋ tacite patiēdo cōferre sȝ opȝ ꝙ ꝯferat expsse.❡ Itē no.ꝙ i beneficijs male collatis non hȝ locuȝ ratificatio. Jo.and.

d **Jlecto filio.** Is ad quē prio loco spectat collatō bñficij lapso termio lateranen̄.ꝯcilij ꝯferre nō pt̄.h.d.Et diuidit i tres ptes.nā pria ps d̄cise fcm̄ narrat.Scd̄a d̄cidit ars diffinit.Tertia sub ꝯditione ꝯfirmatōez ꝯmittit.scd̄a ibi qꝛ nobis.tertia ibi mādam⁹. ❡ Casus.vacāte eccl̄a salamitāta d̄canus cū qbusdā sequacibus

quacib⁹ suis quēdā.p.noīe ī cātorē elegit appellās ꝯ suā electōēȝ aliqd attēptet. Archiepūs ad quē vt dicebat electio cātoris fuerat deuoluta aliū. G.noīe in cātorē elegit ꝯstitit pape ꝙ electio a dcano ⁊ ei⁹ seq̄cib⁹ fcā fuit p⁹ tps lateranē.ꝯcilij ⁊ post sex mēses.⁊ iō decreuit eā irritā ⁊ appellationē inanē.⁊ iō mādat epō ȝamorēsi ꝙ electōēȝ dicti. G.dēbat ꝯfirmare si aliō canōicū nō pbet obstaculū. ¶ No.ꝙ vacāte eccl̄a caplʒ succedit ī electiōe dignitatū. ¶ No.ꝙ regl̄r electio dignitatū spectat ad epm ⁊ caplʒ nisi alr̄ se hēat ꝯsuetudo.no.ꝙ si electio nō tȝ.nō tȝ applo iterposita cā ꝯseruāde electōis ad idē pstat.ar.ff.d hui.rusti.pdi.l.iij.§.q hȝ austū. ¶ Et ex h ēt no.ꝙ⁹ q nullū ius hȝ appellare nō pōt ꝙ tene mēti. Tangit hic Jo.an.vtr̄ pp morā eligētiū trāsferat ad supiorem electio an ꝓuisio. ¶ Itē an vn⁹ solus ꝓprie dicat eligere an ꝓuidere Jo.an.⁊ tex.isto notabilr̄ vr̄ dicere ꝙ deuoluat electio ⁊ qd eē possit apud vnū solū sm Hosti.

a ¶ Qui nullū ius hȝ appellare nō pt facit tex. in .l.j.ff.de ap.reci.vbi nō recipiuntur appellātes nisi hij quorū sua interest.vid tn̄ Pau.d ca.ꝯsi.xxiij.⁊.xix.

¶ De officio delegati[b]. Rubrica.

c

Onsciētie. Puritati si desit iudiciū rōis.vt no.J.d regulari.c.n̄ solū.li.vj. ¶ Uiso de his q gerunt vices aliēas ī diuis officijs vl̄ d iurisditōe volūtaria. ¶ Nūc vidēdū ē d his q gerūt vices alienas ī iudicijs vel de iurisditōe ꝯtētiosa. ¶ Et h materia p se distictē nō hr̄ ī decretis.de cāis tn̄ delegatis hr̄ xxv.q.ij.c.igr̄.⁊.c.seq.Jo.an. Adde ꝙ ī iur̄ ciuili multa habent de iudicib⁹ delegatis.nā ordiari⁹ pōt exercere suā iurisditōēȝ volūtariā vbicūqȝ.delegat⁹ vō nō pōt nisi intra territoriū delegātis sȝ quosdā.vt not.ff.d of.pcōsul.⁊ lega.l.ij. ¶ Ordinari⁹ aūt pōt ex̄ exhs delegare vt intra cognoscat vel postq̄ȝ ipse iurisditōēȝ adeptus ē añ n̄ nec tacite ꝯualescit nisi in casu necessitatis.vt no.ff.d offi.pcōsul.l.obseruare.§.fi.cū.l.seq̄.qd dic vt ibi no. Itē dlegatus nō pt ea que reqrūt plenā solēnitatē decreti.vt eo.ti.l.nec qcq̄ȝ.§.vbi decretū.⁊.ff.de trāsac.l.cū hi.§.si pretor. ¶ Sȝ qd ī iurisditōe volūtaria. Rn̄.⁊ solue.vt not.ff.de pba.l.ab ea pte.§.fi.⁊ melius.ff.d adop.l.emācipari.per Guil.⁊ Cy. Itē delegare ē liberi arbitrij.ergo nec appellari pōt ab ipsa delegatōe vel nō delegatōe.vt no.ff.d of.psi.l.sepe.⁊.ff.de iuris.om.iudi.l.ptor. ¶ Itē delegat⁹ nō hȝ ꝓpriā iurisditionē radicalē sȝ quēdā vsuȝ.vt.ff.de offi.ei⁹ cui mā.est iuris.l.j.§.q mādatā.⁊.l.si ptor. ¶ Itē delegat⁹ hȝ ea sine quibus iurisditio explicari n̄ pōt.vt.ff.d iuris.om.iudi.l.ij. ¶ Itē delegatio eqparat mādato ad litis nō ad negocia.vt.ff.de iuris.om.iu.l.⁊ qꝛ.vt no.ff.d iuris.om.iudi. ¶ Itē iurisditio delegata semp pōt reuocari.vt no.ff.de iudi.l.iudiciū soluit.firmis tn̄ manētibus retro actis.vt no.J.d testi.c.cām. ¶ Itē q eximit vocatū corā iudice delegato ab alio q̄ȝ a pncipe ⁊ nō punit pena illius edicti ne qs eū qui in ius vocat vi eximat.l.siqs.§.fi.qs ad pedaneū. ¶ Item delegatus ab alio q̄ȝ a principe non pōt mulctar̄.vt not.ff.de iudi.l.ij.§.his dat⁹.nec forbānire.vt no.C.de sen.⁊ interlo.om.iudi.l.nulli. ¶ Itē delegatus añ litē contestatā non pōt iubere pecuniā in edē sacrā deponi.vt no.ff.de ꝓcu.l.si reus parat⁹. ¶ Itē delegatus dȝ seruare locū delegantis.vt.ff.de iudi.l.si locus. ¶ Itē delegatus p litis ꝯtestationē nō efficit dñs litis respectu delegātis sȝ respectu ptiū sic.vt.d.l.si reus parat⁹.⁊.ff.de iudi.l.iudiciū soluit. ¶ Itē pōt qs delegare maiori se ⁊ pari.vt.d.l.⁊ si pretor.si volunt acceptare al̄s nō cogunt nec ēt minor cogit nisi sit subiectus iurisditiōi ei⁹.vt no.ff.de iuris.om.iudi.l.eū q iudicare iubet. Uel dic ꝙ nō refert.vñ qs sciat se delegatum.dūmō certus sit sicut hr̄s clausis tabul̄ adit hr̄ditatē.dūmodo sciat se hidē institutū. ¶ Itē nō pōt quis delegare ea die qua claudit eius iurisditio.vt no.e.l.§.fi.ꝙ dic vt ibi no. ¶ Itē non pt delegatus ꝓcedere ante receptas lr̄as.vt no.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.multū interest.⁊.ff.de acq.pos.l.qui absenti. ¶ Itē finit iurisditio delegata lȝ eius sententia diffinitiua sit ipso iure nulla.vt not.C.quō ⁊ quando iud.l.si vt proponis.qꝛ delegatio plurimuȝ facti habet secus in interlocutoria vt.no.ff.de arbi.l.diē ꝓferre.§.fi. ¶ Itē cāe meri impij vl̄ mixti q̄ pricipaliter in his ꝯsistūt.nō delegant[c] qꝛ nā cāe exigit iudicis supiores.vt.ff.de offi.eius cui man.ē iurisdi.l.j.⁊.ff.de arb.l.nō distinguemus.§.fi.in rōne.lr̄e fallit qñ delegatus principis subdelegat.vt.C.q p sua iurisdi.l.j. sm vnū intellectū p̄sertim si delegatus aliqd sibi de iurisditione reseruauit. ¶ Alij ꝯdicūt.tu dic vt ibi dixi in lec.mea. ¶ Itē delegatus eqparatur arbitro lȝ n̄ p oia.vt.ff.de arb.l.sicuti. ¶ Item interlocutoriā delegati pōt delegans reuocare ꝯrio imperio sic ⁊ totū negociū ad se trahere.vt no.ff.q satisda.cogā.l.arbitrio sm vnā lec. ¶ Itē quero an delegatō reuocet morte delegantis si nō puenit ad notitiā delegati.dic vt no.ff.si cer.pe.l.eius qui in prouinciā. ¶ Et hec pauca sufficiūt ad instituendū aliqualr̄ canonistas in iure ciuili cetera dicā ī ꝓcessu hui⁹ ti. ¶ Itē de iure ciuili distinguūt ista gnā cāx.nā minores cāe delegantur medie nō delegant.nisi ex cā sit ipedit⁹ pp publicas occupationes.maxime nullo mō delegant nisi qñ cōtingit ordinariū ex necessaria cā abeē.vt not.C.de peda.iudi.l.plȝ.vbi de h plene videas.⁊ si ordinario ꝯtingeret mors vel lōga abñtia posset superior eo ponere vices gerentē de cui⁹ offō ⁊ ptāte.dic vt no.C.de of.eius q vicē alteri.iudi.ge.l.suggerēte. Delegat⁹ ē cui ordinarius cām delegauit.vt no.C.q p sua iur.l.j.ff.de iur̄.om.iu.l.eū q.§.iudicare iubere.⁊ pōt ordinari⁹ hāc cōmissionē reuocare ēt lite ꝯtestata.vt.ff.de iudi.l.iudiciū soluit.qꝛ ordinari⁹ delegando nō transfert iurisditionē que ossib⁹ suis adheret ⁊ ꝙ nō possit renunciari nisi in manib⁹ superioris no.J.eo.ti.c.sup qōnum.in glo.nō tn̄ ⁊.ff.de offi.ꝓcōsul.l.legatus. Quedaȝ tn̄ cōmittunt que sunt nudi ministerij ⁊ iste non dicit ꝓprie index sed executor.vt no.J.d ap.c.nouit.⁊ aliquando dicit ꝓuiso.vt no.J.e.ti.c.litteris.p Inno.cuius ꝓuisoris offm̄ nō expirat nisi re ad effectum ꝓducta sm Inno.dicit Inno.ꝙ cōmissarius pape nō pōt alteri ꝯmittere si negociū est multū industriale.vt.J.eo.qm̄ secus forte si pax.cuius industria cōis nā ministrat.ar.ff.d duo.re.l.nemo.ff.de solu.l.iter artifices.C.d ca.to.l.ista.§.ne aūt. ¶ No.ꝙ expectatio iudicis nō purgat morā ꝯtumacis vt.J.eo.c.ꝯsuluit.nō ob.ff.ꝙ vi aut clā.l.si vitem.§.fi.qꝛ ibi ꝓtestās si seruauit formā sue ꝓtestationis ad quā se astrixerat sed iudex nō astringit se sed citatū ēt si dicat venias al̄s tunc sniam ꝓferem⁹.tria sunt operās actus opandi ⁊ opatū ⁊ si fine cōueniūt habent p eodē.⁊ de ver.ob.l.cum seruus. ¶ No.ꝙ ex ꝓcessu qs pdit ius declinandi fox.vt no.J.eo.c.isinuante.v̄.nisi postq̄ȝ.vbi ē tex.no. ¶ In criminalib⁹ ꝯfessio nō meret executionē nisi lata snia.vt.J.eo.c.q̄reuti. Ber.⁊ tūc snia ē exequenda ⁊ si mereret iteriȝ nō esset seruus pene extīcta iurisditio nō resuscitat p pcm̄.vt.J.eo.c.significantib⁹.dicit Inn.ꝙ q nō seruat fines mādati dr̄ excedere modū.vt no.in.c.sup qōnū.⁊ ordo mandati iportans ministeriū dr̄ forma.vt no.s.d rescriptis.c.cū dilecta.⁊.J.de resti.spo.c.pisanis. ¶ Dicit Inno.ꝙ si ordo nō seruat ꝓcessus cassat.vt no.J.c.venerabili. ¶ Et no.ꝙ n̄ sufficit ꝙ in actis dicat talis ꝓcurator nisi ꝯstet d mādato.vt no.J.eo.c.cū in iure Ber. ¶ Itē no.ꝙ lȝ qs hēat istrȝ cāe tn̄ nō p̄sumit ꝓcurator nisi quo ad h vt admittatur cū satisdatiōe de rato.vt no.J.eo.c.corā. ¶ Iteȝ no.ꝙ iudex nō debȝ expectare ꝙ terminus sibi labatur.vt.J.e.c.ꝯsuluit. ¶ Itē no.ꝙ vn⁹ canonic⁹ pōt eē testis p alio.vt ī auc.de mona.§.cogitādū sȝ nō iudex.vt.J.eo.c.cū.R.canonic⁹. ¶ Itē no.scđm ꝙ ē ī tenebris p̄sumit vitiosū.vt no.J.c.ꝯsuluit. Ber. ¶ Itē no.ꝙ ptās q̄ dat a.l.nō reqrit expressionē forme.J.c.q̄uis. ¶ Itē no.ꝙ ptendēs se iudiceȝ dȝ facere fidē d sua iurisditiōe[d].vt no.J.eo.ti.c.significasti Ber. ¶ Itē no.ꝙ trāsactio fcā corā iudicis etiā ad cāȝ delegati n̄ dat titulū in bñficijs.J.c.n̄ qñ. ¶ Itē no.ꝙ qui cōmittit executioneȝ vr̄ sentire d efficaci non d ꝯiunctoria.vt no.J.e.c.in lr̄is Ber. ¶ Iteȝ no.ꝙ cā cōmissa ī forma iusticie sub noīe ꝑsonali vt ticio vel impsonali vt abbati talis loci pt alteri subdelegari qꝛ demōstratio ꝑsone n̄ restringit ptātē legalē.vt.J.e.c.cū in iure. ¶ Iteȝ no.ꝙ absens citat ad domū pñs in ꝑsonā.vt no.J.e.c.ꝯsultationib⁹. ¶ Itē ꝙ q recessit post citationē cēset in culpa si n̄

b ¶ Circa hanc rubri. q̄ro q̄ dr̄ia sit inter cōmissioneȝ ⁊ delegatōēȝ rñde vt per Bal.i.c.de causis.in.v.col.in versi.⁊ not.qd est dr̄ia ⁊c.J.e.⁊ cuius veritatis sit h inuenio An gelū ꝯsi.suo iaci.visis oi bus circa fi. vbi pōit qd alicuius est ꝙ cā sit iudici delegata ⁊ aliō ꝙ sit cōmissa vt ibi p euȝ quē vid qd no.qꝛ sepe ī examinib⁹ interrogati mstoes. Frā cisparo.

c ¶ Uidelate p Jas. ⁊ p.d.bapt. sancti seue.ī repe.l.iperiuȝ.in.vij.col.ff.de iuris.om.iud.

d ¶ Uide vnū ꝯsi.rapha.fulgo.relatuȝ per Jaso.in.l.j..C.de ꝓcu.

diuisit ꝓcuratorẽ.vt no.ꝭ.e.ti.c.ↄsului.ꝑ Bar.in.l.eãdez §.j.ff.de legatio.¶ Jtẽ no.ꝙ si iudex scit se nõ iudicẽ cĩtatus nõ tenet̃ ↄparere.ꝭ.e.c.cũ eã. ¶ Jtẽ no.ꝙ siqs promittit stare mãdatis iudicis incõpetẽtis ẽt cũ pena non vz.vt no.ꝭ.c.significãtibus.¶ Jtẽ no.ꝙ q citra formã rescripti ꝓcedit mãdati fines excedit.vt no.ꝭ.e.ti.c.prudentiam.Ber.¶ Jtem no.ꝙ eadem iurisditio competit in principali ⁊ in accessorio.vt no.ꝭ.e.ti.c.prudentiaz.Ber. equitas dat esse rei ⁊ conseruat rez inesse pro socio.l.si socius pro filia tenet̃ mãdãs actor delicti quãdo mãdatum nõ erat alias facturus vel erat facturus alio mõ ⁊ si mãdat sub ꝑtextu officij maiori pena dignus est.vt not.in.l. arbitere.§.põpo.ff.de infa. Primo dz inqri de nullitate. Scdo de iniquitate.ꝭ.e.c.cũ ↄtingat.¶ Jtez no.ꝙ iudex debz ꝓuidere de loco securo.⁊ cuius sit electio loci.vt.ꝭ.c. cũ.R.ff.de eo ꝙ cer.lo.l.nõ vtiqz Ber.¶ Jtẽ no.ꝙ graues inimicitie ciuitatũ faciũt locũ nõ eẽ tutũ ciuibus.ꝭ.e. c.cũ.R.¶ Jtẽ no.ꝙ siqs ꝺsigillat l̃ras vel apiat attestatõesnihil põt opponere ↄ eas.vt.ꝭ.c.cum olim magister. Ber.¶ Jtẽ no.ꝙ familiaritas notabilis repellit iudicẽ vt.d.c.cum olim magister.Uerba mãdati recipiũt interꝑtatõem.ff.man.l.si.primo ⁊ scdo rñso.l.lz.ff.ꝺ arbi.l.creditor.in prin.ff.man.¶ Jtẽ no.ꝙ lite pen.possessor est defendendus nõ eijciẽdus.vt no.ꝭ.e.ti.c.ↄsultatõib⁹.¶ Jtẽ no.ꝙ tpare ẽ ꝓcedẽdũ in penis.⁊ mitius ẽ agẽdũ in honorẽ dignitatis.vt.ꝭ.c.sane.Ber.¶ Jtem no.ꝙ nõ ẽ verisimile ꝙ papa velit remouere qꝺ fecit ⁊ ex certa scia hoc dic vt.ꝭ.c.ex pte.n.Ber.⁊ memoria pape ẽ corruptibilis. tex.non. No.ꝙ dictio dis significat.i.sine alia ↄditione. Ber.nepos põt ĩpetrare bñficiũ auũculi vacaturũ ꝑ renũciatõem.Ber.nec simoniacũ renunciare grati nisi fiat vt det̃ aliqd.Ber.⁊ tñ ẽ simonia ex ↄstõne eccle ñ ex veteri testõ.Ber.Quedã sunt q̃ post volũtatẽ reqrũt factũ.⁊ tũc volũtas ñ pficit actũ.ff.de pecu.l.nõ statiz vsurarius manifestus [a] parat iniqtatẽ i frõte.⁊ ẽ ille q tz altare paratũ ẽt si nũqz mutuauerit qꝛ sol⁹ apparat⁹ ⁊ publica volũtas facit eũ vsurariũ aptũ.¶ Jtẽ no.ꝙ simoniacus est qui tẽptauit emere spũalia lz nõ fuerit ↄsecutus effectum qꝛ sola intẽtio eũ facit simoniacũ.vt.ꝭ.e.c.ex pte.a.¶ Jtẽ no.ꝙ qñ fit ↄpromissũz sine tpe iudex pt illõ ꝑ̃ngere ⁊ cõpellere.vt no.ꝭ.e.ti.c.suspitõis.ꝑ Ber.No.ꝙ iudex pt cõclusũz in cã pt supplere circa declaratõez ꝓcessus ñ tñ pt dare dilatõez ad ꝓbãdũ.qꝛ ↄclusio in cã ẽ terminus terminoꝝ ꝑemptorius.vt not.Cy.C.de dila.l.cum a nobis. ¶ Jtez no.ꝙ remotio exceptionũ remouet exceptiones inualidas nõ efficaces ꝓbãdas absqz scia ⁊ absqz suffragio iuramẽti.vt.ꝭ.e.c.ex pte.nisi ex certa scia fit ei derogatũ a lege vel a ꝑ̃ncipe.Ber.¶ No.ꝙ nomẽ appellatiuũ ẽ cõicabile vt Abb.Sz nomẽ indiuiduũ ñ ẽ cõicabile vt petr⁹.vt.ꝭ.c.c.qm̃.¶ Jtẽ no.ꝙ citat⁹ ad diẽ põt ↄparere vsqz ad mediã noctẽ si forte iudex sedeat ꝓ tribunali ad lumẽ cãdele.vt.ꝭ.c.ↄsuluit.ꝑ Ber.¶ Jtem no.ꝙ cũ quid ẽ dubiũ semꝑ ad intentõem pape est recurrẽdũ.vt no.ꝭ.e. ti.c.sup eo.¶ Jtẽ no.ꝙ nõ vz ꝓcessus ↄ ordinem.vt.ꝭ.c.venerabili.¶ Jtẽ no.ꝙ papa ñ credit̃ alicuius iuri derogare.vt.d.c.venerabili.Ber.¶ Jtẽ no.ꝙ tz ↄfessio facta interuenientibus flagellis.vt.ꝭ.e.ti.c.cãm matrimonij.⁊ non tz snia vnius si cã est cõmissa duobus vt ibidẽ plene no.per Ber.¶ Jtem no.ꝙ dñs est suspect⁹ in cã sui subditi.vt.ꝭ. e.cãm q̃ inter ꝑ Ber.⁊ alios.¶ Jtẽ no.ꝙ qs ꝑ̃sumit̃ renũciare iuri suo q iuri suo ↄ̃riũ facit.vt no.ꝭ.c.grauũ.Ber. ¶ Jtẽ no.ꝙ duo iudices nõ pñt citare terniũ sz admonere ⁊ si nõ venit vsqz ad tertiã diẽ ⁊ ad tertiã monitõnem ꝑ̃sumit̃ nolle aut ñ posse venire.vt no.ꝭ.e.ti.c.cũ cã. Ber. ¶ Jtẽ no.ꝙ nisi qs credat vti iurisditõe non vz ꝓcessus. vt.ꝭ.c.cũ spãli.Ber.q ñ vult ꝓcedere sine collega nil agit sine collega ñ est idẽ sine potẽtia resistat actiua siue aiua ñ vz ꝙ agit ibidez ñ ꝑ̃sumit̃ qꝺ qs nõ velit possessionem suã relinqre.ff.de acq.pos.l.interesse.puto nisi apte ꝓbet̃ põt qs iuste existe ⁊ iniuste succubuisse pp culpã suã ⁊ nõ nocet ↄsorti.vt.l.si de cõi.ff.si ser.vẽ.Si due cãe reqrũtur adesse alicuius rei ⁊ vna extinguat̃ reliqua ꝓducit̃ ad esse fectũ qꝛ ꝙ a duab⁹ causis depẽdet ꝑ alteꝝ nõ põt ad effectũ ꝓduci.vt.l.receptũ.ff.cõia ꝑ̃dio.¶ Jtem no.ꝙ ex snia orit̃ ꝑ̃sumptio.s.validitatis ⁊ iustitie.vt.ꝭ.c.cũ ↄtigit.plus valet³ dicere ꝓprio motu q̃ȝ ex certa scia.C.de peti.bono.subla.li.xj.hũti electionẽ vel generis declarationẽ nõ ẽ licitũ variare.l.sicut.scis familie qꝺ dñs nõ corripit afficit euz.l.is cui⁹.ff.si ser.ven.dicit Jnn.ꝙ q nõ excipit hic ipse ↄsentit ⁊ tz qꝺ facit alius.i.nõ suus iudex.vt no.ꝭ. de offic. archi.c.dilecto.¶ Jtẽ no.ꝙ l̃re ↄcesse ad vacaturas non ↄtinẽt bñficia q̃ nõduz erãt in reꝝ nã̃ tpe date. qꝛ qꝺ nõ ẽ vacare nõ pt nec re nec spe.⁊ iõ nõ est de hoc cogitatũ.iuxta no.ff.de serui.rusti.predio.l.itinere.⁊ habemus hodie tex.in.c.si.de rescrip.in cle.nõ ob.ff.de libe.⁊ posthu.l.plz. qꝛ ibi in actu fauorabili ⁊ expediẽti hic in actu restringendo.qꝛ ꝑ̃iudicat ordinarie ptãti.sz ad destructa postea reparata extẽdet̃.iuxta no.ff.de serui.rusti.predio.l. ⁊ attilicinijs.¶ Dicit Jnno.ꝙ aliud ẽ omittere exceptionẽ aliud ꝓrogare iurisditionẽ.ꝭ.e.c.de causis.exceptio dr̃ ꝓprie exclusio iurisditiõis.sed ille qui vult prorogare nõ intendit excludere sed nõ ampliare. Unde extensio nõ sui fori non est proprie exclusio.sed si allegat priuilegiuz. tunc est proprie exceptio qꝛ exclusio iurisditiõis sicut ꝑemptoria ꝓprie ẽ exclusio actõi.h̃ cognoscit̃ ex onere ꝓbãdi. vt.ff.ꝺ ꝓba.l.in exceptõibus.§.j.Jnn.no.penas deserti officij.C. de fundis pri.l.ij.li.x.Ber.¶ Nota ꝙ qñ ꝑ̃sumit̃ ꝓ snia nisi cõstet de iurisditõe saluo ꝙ ordinari⁹ q reperit̃ i exercitio ⁊ q̃si posꝭsione nõ hz ꝓbare de titulo.ꝭ.c. cum in iure. Ber.¶ No.ꝙ ꝓcurator nõ pt facẽ vltra id qꝺ in instro ↄtinet̃.vt.ꝭ.e.ti.c.cũ oliz.ff.de ver.ob.l.q rome.§.j.⁊ iõ non ꝓrogat iurisditionẽ expsse.¶ No.ꝙ iudex ꝺlegat⁹ ñ recipit efficacit̃ iurisditõez añqz recipiat l̃ras.vt.ff.de acqrẽ. pos.pos.l.q absẽti.¶ Eꝯ ñ ꝺsinit nisi postqz recepit l̃ras reuocatorias.vt no.ꝭ.de resti.spo.c.audita. Sz si delegãs morit̃ re itegra expirat mãdatũ lz nesciat delegãtẽ mortuũ.vt.l.ei⁹q in ꝓuinciã.ff.si cer.pe.¶ Sz si ipse delegat⁹ est mortu⁹ ⁊ nõ ꝺlegãs siqdẽ ꝺlegatio ẽ fcã dignitati durat mãdatũ si ꝑ̃sone nõ durat. Si vtriqz si ꝑ̃sona venit in ↄ̃sitiã dignitatj durat.si dignitas in ↄ̃sitia ꝑ̃sone expirat. qꝛ ꝑ̃ncipalẽ ispicit̃.vt.l.si seru⁹.ff.de stip.ser.⁊.ff.ꝺ le.j.l.qꝺ pricipi.⁊.l.si auguste.ꝑ quã.l. dico ꝙ si delegatio est fcã vicario epi sub noie appellatiuo.tñ eo mortuo nõ expirat mãdatũ nec trãsit ad vicariũ surrogatũ.fac qꝺ no.ꝑ Cy. .C.q test.fa.pos.l.siqs.⁊ simplici canonico ẽ fcã ꝺlegatio successor nõ succedit in ipsa qꝛ nõ ẽ successor illis.vt not.in c.statutũ.de rescrip.li.vj.facit.ff.de ꝑ̃ca.l.q̃situ.§.vlt.no.ꝙ iudex nõ iudicat de dãnis nisi petant̃ in libello.vt.ꝭ.c.cum oliz.ff.de dam.ifec.l.siqs missuz.§.iudex. nisi pp ↄtũaciaz l.si is cui.ff.si ser.ven.¶ No.ꝙ iudices cã appellonũ ꝺ iure ciuili nõ delegant̃.vt no.ꝭ.c.sup q̃onuz. ꝑ Ber.⁊ rõ ẽ qꝛ oẽs cãe applonũ sunt mixti iperij fz Bar. q ita do.ff.q̃n ap.sit.l.j.naz expediunt̃ iplorato iudicis officio nobili seu pricipalis. Non eiz iuenit̃ appellatoria actio in iure sicut nec actio iterrogatoria. Jdez in cã nullitatj q̃ sit̃ iudicis offõ ↄstat.⁊ sic ẽ mixti iperij.¶ No.ꝺpone ↄsciam ⁊ exeq̃rio sniam.ꝭ.c.pasto.§.attẽdẽtes.¶ No.ꝙ vba ꝺbẽt reduci ad possibile.vt.ff.de ser.l.si tã augusti.⁊ ad id qꝺ est habile.vt no.ff.cõia ꝑ̃dio.l.in tradẽdis. ¶ Jtẽ vba ꝺbẽt itelligi sicut nã ꝑmittit.Uñ dictio sil̃ ponit̃ statiz seu immediate.vt eo.ti.l.siqs duas.§.itẽ si duo.⁊ ibi glo.Quãdiu durat aptitudo ẽt act⁹ durare vr̃.vt no.ff.ꝺ ser.vr.ꝑ̃dio.l. hec ãt iura.Ber.¶ No.ꝙ cã hz limitat̃ si expmat̃.vt.ff. de vsu ⁊ ha.l.hitatio.§.lz si sic.vbi est tex.valde no.Ber. ¶ No.ꝙ q̃uis l̃re nõ potuerit legi i publico. tñ snia habez efficaciã.vt no.ꝭ.c.ex l̃ris ꝑ̃iarche.vbi tex.no.¶ No. ꝙ notoriũ ẽ id qꝺ ita pz expsse qꝺ ñ est ꝓbare necesse. vel saltiz ꝓbat̃ valde facilr̃ ⁊ ꝑ multos.Ber. ¶ No.ꝙ qs ñ pt facẽ molẽdinũ i terra aliẽa vl̃ aq̃ aliẽa.vt no.ꝭ.c.cũ oliz vbi tex.no.¶ No.ꝙ iudex dz scire ea ꝑ q̃ ap̃it̃ via ꝓcedẽdi.vt.ꝭ.c.pasto.¶ No.ꝙ q vtit̃ pte iurisditionis vl̃ indiuidui tota vsus vr̃.vt.ff.quẽad.ser.amit.l.si stillicidij.§. si.qꝛ vtit̃ sub noie toti⁹.vt.ff.de acq.pos.l.iij §.j.Si facio molendinũ in terra aliena siqdẽ h̃ iperraui ꝑ̃cario fit dñi fundi ⁊ põt sua auctoritate tollere.Sz si donasti mihi supficies fit edificatoris sz ꝓprietas remanet dñi siue sit ꝺ lapidib⁹ siue

a ¶ Usurarius manifestus qs dicatur. vide vnũ ↄsi.bal. relatuz per deciuz in l. eius qui in ꝓuincia ff. si cer. peta.

b ¶ Uide no.in l. herennius.i §. gaia ff. de euictio.

siue de calce siue de bitumine vel alia mā.ff.cōia pdio.l.si
pcario.z ibi vr ꝙ nēo petit ꝙ intus bz.¶ No.ꝙ inutilis
ꝓrogatio iurisditōis delegare ab ordiaria iurisditiōe so-
mētū nō recipit.vt no.J.e.c.p.z.g.Dicit Inno.ꝙ delega-
tus pape nō pt si expedit iplorare offm̄ iudicis secularis
nec auxiliū.vt.J.c.j.z ꝙ pōt mulctare.vt.J.e.de cāis.qd̄ itel
lige de pna multa nō excedēte duos aureos nō de maio-
ri.vt no.ff.de indi.l.ij.§.fi.nec pt criatr punire vl aiaduer-
tere.vt.C.d sen.z inter.l.nulli.¶ No.ꝙ delegatus nō bz
territoriū nisi circūscriptū qz nō bz ptatē terrēdi ibi oēs
delinquētes.vt no.C.vbi z apud quos.l.fi.Sz ordiaria iu
risditio territorio coheret tāq̄ ꝑpo sbo.nisi sit iurisditio
volūtaria q̄ ex territorio pt explicari p ordinariū.vt not.
ff.d offi.pcō.l.ij.sz nō p delegatū ei9 rex.ē tibi no.¶ No.
quedā sunt cāe q̄ n̄ pn̄t delegari vt cāe sanguis qz maiori
bus tm̄ iudicib9 ē ꝯcessuz d talib9 cāis iudicare.vt.ff.d of.
ei9 cui mā.ē iurisdi.l.j.z.C.d of.ei9 q vicē alteri.iudi.ge.l.
ij.sz de iure canōico epi q bn̄t tpalē iurisditōez pn̄t eā de-
legare qz ipsi nō pn̄t p se de cāis sanguis iudicare.vt not.
infra de ra.i archiepātu.¶ Itē no.ꝙ nō delegaf id qd̄ cō
sistit i auctoritate z decreto.puta sup ēmācipatiōe libero
rū nō pt cōmitti iterpositio dcreti.vt no.ff.d ꝓba.l.ab ea
pte.tn̄ vicari9 gnālis pōt B decretū iterpōere.Sec9 si sint
vicarij distributi p villas q vocanf loci suatores.Unde si
eps facit aliquē vicariū suū i aliquo castro vl villa sue iu-
risditōis.Iste vocaf z ē delegat9 lz ad quādā vniuersita-
tē cāx sz Inn.¶ Itē no.ꝙ nō pōt delegari lrimatio libe
rox vl creatio tabellionū qz reqrūt supremā auctoritatez.
vt no.p Inn.ifra d fide istru.c.cū.p.tabellio.z i Spe.d di
spēsatōe legatox.§.postrēo.v.sz illd qrif. Sz ecce vba in
stri dicūt ꝙ iudex iterposuit auctoritatē z dcretū z si dn̄t
ꝙ fuerit ordinari9 vel delegat9.tn̄.nō vz qz ē generis icer
ti z qz cadit iter duo extrema ꝯria seu aduersatiua.ar.de
le.j.l.ticie textores.ar.ꝯ.qz cessat dsect9 psumif recte fcm̄.
vt no.in.d.l.ab ea pte. Itē q negat ius qd ē sup fcō fun-
datū vt si dicā emācipatōez nō recte factā tacite cōfiteor
emāciparōez.Sec9 ecōtra si nego fcm̄ sup quo ius ē fun-
datū qz ista ē total z pcisa negatiua q̄ nō eqpollet alicui
affirmatiōi qd bn̄ no.¶ Et not.ꝙ sub illo aduerbio recte
qd est aduerbiū iuris poti9 q̄z fci stat rō quare excipiens
ꝓbat.Idē est si dico me non recte excōicatū qz videor cō
fiteri excōicationē emanasse fm Mar.fili.dicit Spe.ꝙ
aduerbiū recte z silia faciūt ꝙ positio ē iuris z ad relevā
dū ponētē ab onere ꝓbādi ius non dz ei rn̄dere.¶ Pro
ut reperif ꝙ vnus ꝓposuit exceptōes dicēdo corā vobis
dn̄o tali iudice delegato zc̄.¶ Nūquid actor ex hoc rele
uef ex onere ꝓbādi delegatōnez.z vr ꝙ sic qz asserta ē iu
risditio p ꝯfessionē vtriusq̄ ptis cui ꝯfessionē ē standuz qz
nō reperif aliqua ꝓbatio magis indubitata q̄z ꝯfessio9 so
lēnis facta nisi vbi interueniat error vel legis interdictuz
vel error siue metus qz in terrorib9 fcā ꝯfessio nō tz nisi le-
gitimus fuerit error sicut qn̄ reus torquef pcedētibus in-
dicijs.vt no.C.de nō nu.pec.l.gnālr.z.J.de ꝓba.p tuas.z
.C.de ꝯfes.l.vnica.¶ In ꝯriū vr qz solo ꝯsensu nudo ille q
non ē iudex non efficif iudex nisi sit lis ꝯtestata z iurisdi-
tio prorogata.vt no.ff.de iurisdi.om.iudi.l.si ꝯuenerit.nā
litis contesta.vestit consensum B casu spāli z fortificat iu-
risditionē.vt no.in.l.si reus paratus.ff.de pcu. ¶ Et not.
ꝙ aliud ē ꝓrogare iurisditionē aliud non declinare eam.
nā qui ꝓrogat potest declinare iudicē vsq̄ ad litez ꝯtesta
tā nisi huic declinatorie renūciauit.Unde si sit ꝓrogatuz
z renūciatū non bz locū pnia sz si est ꝓrogatū sz non renū
ciarunt.tūc lz penitere vsq̄ ad litē ꝯtestatā saluo interesse
aduersarij.Sz ille qui fortificat iurisditionē tacite vl expsse
nō pōt penitere qz exceptōi declinatorie renūciauit.vt
.C.de pac.l.siqs in conscribendo qui vo solū ꝓrogat non
renūciat exceptiōi.¶ Sed si nō renūciant nec prorogāt
sz solū ꝓmittūt corā iudice de iudicio sisti nō bz locū peni
tentia.vt no.in.l.j.ff.siquis in ius vocan.non ierit qz ē con
tractus noiatus ꝓrogatōi adiunctus z in ꝯtibus nomi
natis nō bz locū pnia q̄z alie exceptiones declinatorie
non tollanf p ꝓmissiones d iudicio sisti.vt no.per Cy.C.
de spon.l.j.z.l.vlt.dicit Innocen.ꝙ leuis suspitio facit iu-

a ¶ Vide scripta pulchre p Jas. mai.in.l.cū te trāsegisse .C.de trāsa.

dicem delegatū suspectū z grauis testē.vt no.J.eo.ti.i suu
ante.dicit Inno.ꝙ si cā pōt dcidi ex actis nūq̄ dz iudex
absoluere ab instantia seu ab obseruatiōe iudicij.vt no.J.
c.ꝯsuluit.dicit Inn.ꝙ iurisditio dlegata expirat lata snia
lz de iure sit nulla sec9 i alio mādato q̄z iurisditiōis.vt.J.e.
ti.c.in lris.dicit Inn.ꝙ ordinarius pt modificare suū mā
datū.vz si vult prius hr̄i ꝯsiliū sapiētis vel aliquox discre
tox virox.vt no.J.eo.ti.c.si ꝓ debilitate.z facit qd no .J.l.
illa institutio.ff.de here.insti.z.l.titiū z meuiū.ff.d admi.
tu.Dicit Inno.ꝙ nō vz mādatū vt sic ferat sniam z non
aliter qz in ꝓnūciādo reqrif liberū arbitriū.vt no.ff.d ar-
bi.l.qualem.ēt si tale mādatū emanaret de ꝯsensu partiū
vt no.i.l.j.C.de iur.om.iu.lz ptes possint in ferēda snia cō
cordare paciscendo vt plene no.ff.de iudi.l.si ꝯuenerit.di
cit Inno.ꝙ delegata nō pōt iterpretari rescriptū nisi qua
tenus verba patiunf.vt no.J.de appel.c.cuz spāli. ¶ No.
ꝙ delegatus ad audiendū pōt decidere cām.vt no .C.de
iuris.o.iu.l.j.qz totius ꝓcessus in suis ptibus ē contiguus
vt.C.de iud.l. nulli.ff.de pcur.l.q ꝓcuratorē dat. No.ꝙ
cīa a moto quolz illicito detētore dat iurisditionē in noto
rio als nō dz se iudex intromittere de tertio possessore.vt
no.in.l.a diuo.§.si sup.ff.de re iu.dicit Inno.ꝙ qn̄ eps di-
spensat nō ē necesse ꝙ aliq citenf.vt no.J.de filijs psbi.c.ve
niēs.Dicit Inn.ꝙ papa pōt ius vni9 alteri donare.vt.J.d
of.ord.ꝯqrēte.¶ Itē dicit ꝙ pricipes pn̄t in melius mu-
tare.vt no.J.de iureiu.c.debitores.p Inno. Dicit archi.ꝙ
ꝓcessus non tz si fit alibi q̄z in loco pfixo.vt no.J.e.ti.c.sta
tuimus.dicit Inno.ꝙ nō creditur iudici si dicat se moue-
re ꝓpria equitate.vt no.J.de ap.cum spāli.dicit Inno.ꝙ si
aliqua instra sunt in periculo amissiōis vel pditiōis pp ve
tustatem vel aliā cām.qz tūc ēt absentib9 ptib9 pn̄t trāscri
bi iudicis auctoritate.vt no.J.de fi.istru.c.fi.dicit Inno.ꝙ
multū dz iudex tēpare sniam vbi ꝓcedit ex psumptioni-
bus.vt no.ifra de psum.c.qz n̄ verisimile.dicit Inno.ꝙ ti-
tulus canonic9 nō psumif ex longa possessiōe z tn̄ ex gesta
tione habit9 psumif professio si habit9 portaf in monaste
rio vt i.c.si iudex de sen.excōi.li.vj.sec9 si portef in derisuz
vel iocose ar.ff.de testa.mili.l.diuus.Itē nec mr̄imonium
ex instro dotis.vt.c.illud de psum.lz.n.qn̄q̄ ex istro mr̄i-
monij psumaf dos q̄ in regione frequētaf.vt no.ff.de iure
do.l.ꝙ aūt.z.l. mulier bona.dicit archi.ꝙ qn̄ delegatus
citat vel verius excitat collegā suū sufficit vna requisitio
vt no.infra.c.si ꝯtra vnū i nouel.dicit archi.ꝙ iusta causa
recusandi iudicē ē si pti rn̄det eā ius hr̄e archi.ibidē.In-
no.no.pse z valde bene.¶ No.ꝙ noie districtualiuz ꝯti-
nenf ēt clerici infra.e.c.hac ꝯstitutōe i nouel.no.ꝙ ꝯserua
tores habēt iurisditionē plenariā.i.quasi de plano.sz non
plenariā.i.q̄ reqrat artiorez indaginez vt ibi plene no.per
Inn.¶ No.qd ꝯseruatores magis accedūt delegatis q̄z
ordinarius z tamen bn̄t se vt excedentia z excessa. vt ifra
eo.c.fi.li.vj.isti bn̄t ptatē sup māifestis iniurijs puniēdis
z ꝓhibēdis.Est aūt manifestū id qd nō[b] pōt eē occultū
vl p facti euidentiā vl p actuū frequētiā vel p signa idubi
tata vl p famā ab oibus ꝓbatā.vt no.infra de cohita.cle.
z mulie.c.vltimo.¶ Cōtra notoriū lō n̄ opponif qz nec
libell9 recipif.vt no.p Inno.infra.c.j.ꝯ.de offi.vi. Un̄ li-
belli q̄rimoniax n̄ recipiūf i notorijs delictis nisi iudex
excedat modū i puniēdo vltra q̄z dbeat vl sit ꝯsuetū quia
ab excessu mōi semp pt appellari.itez si ꝯsuetudo n̄ suaf
vt qz p hōicidio ꝯdēnet ad furcā q̄ ē vilissima x oiuz pēa.
Si aūt iudex suat ꝯsuetudinez etiā si lege scripta n̄ sit cau
tū ab obseruātia ꝯsuetudinis appellari non pōt.no.ff.d in
fa.l.qd ergo.§.pena grauior.z.ff.d exor.cri.l.saccularij.§.
sunt quedā z.§.fi.Sup secretis āt ꝯseruatores n̄ bn̄t iuris
ditionez principlr sz icidenter sic si reus huius incidentia
est cā fm Inno.¶ Et no.qd testis n̄ pōt testificari de se-
cretis alieni cordis que nemo sibi reuelauit qd no.¶ Sz
dubitaf si iudex ē delegatus ad cāe cognitiōez vtrū pos-
sit cām diffinire.Solu.dic vt nota.ff.de ꝓcura.l.q ꝓcura
torē dat.¶ Dicūt.n.doct.ꝙ si ē datus a.l.vel a principe
pōt cām diffinire.idem si ab alio ad vniuersitatē cāruni
secus si ad vnā cām.¶ Alij dicūt idē etiā si ad vnā cām
qn̄ ē delegata cā.secus si articulus naz pp ꝯtestationē li-

b ¶ Vide extēse scrip. p.d. Anto. de but.i sua aurea repe. c.vestra.colū.vij.z vid Alex.z moder.i .l.ij.ff. qui satisda. cog.

tis redigit ad istar ordinarij. vł veri⁹ ad istar ꝓcuratoris q efficit dñs litis. ⁊ iõ merito litẽ pagere pt. ar. d. l. q ꝓcuratorẽ dat. ⁊ ibi 𝔡 hoc p Cy. in suis addi. p me in lec. mea ⁊ ẽt p Ray. ⁊ Bar. ❡ Quero vtrũ delegat⁹ sup petitorio videat delegatus sup possessorio. So. dic vt no. C. de iudi. l. nulli. Illud. n. ꝯstat ꝙ plura sunt dis sepata cõmissa oꝫ eẽ rõ. vt no. C. ꝺ do. iter vi. ⁊ vx. l. si marit⁹ quõdã. ⁊ l. 𝔥 actio. de calũ. ⁊ ff. ꝺ mi. l. papinian⁹ exulis. ❡ Et hec ꝓludia dixi ad aliqualẽ istructõnem meroꝝ canonistaꝝ. ❡ Nõ q̃ro in q̃ differũt offiñ ⁊ ptãs. rñ. ptãs idẽ est ꝙ iurisditõis. Offiñ ãt ẽ iudicis mot⁹ ad aliqd explicãdũ in sig l. ptãtis. ⁊ 𝔥 de offõ i spẽ ⁊ i actu exercitij. Sꝫ offiñ in crecta vt pꝫ i tota mã offõꝝ. ff. ⁊ C. ❡ Itẽ ptãs dr̃ q̃dãz abstractũ sic albedo sꝫ offiñ dr̃ quoddã ꝯcretũ sic albũ. Vñ ptãs ordiaria pt eẽ sine sbo i semetipsa ꝓiuriũ diffinitõeꝫ. vt. ff. ꝺ le. ij. l. qꝺ ꝓncipi. Sꝫ offiñ sine sbo eẽ nõ pt vt. ff. ꝺ ori. iur. l. ij. §. post originẽ. Vel dic ꝙ offiñ ꝓut exhibet offiñ ẽ sꝫ añq̃ꝫ exhibeat ptãs ẽ. vt no. ff. ꝺ iudi. l. nõ qcqd. Sꝫ q̃ro q̃ dr̃ia sit iter delegatũ ⁊ subrogatũ. rñ. q: delegat⁹ ꝯstituit ab ordiario. sꝫ subrogat⁹ ꝯstituit a supiori illi⁹ ordiarij pp ipsi⁹ ordiarij ipedimẽtũ vel mortẽ. vt. d. l. suggerẽte. Et dñt qdã ꝙ iste ñ hꝫ iurisditõeꝫ delegataꝫ nec ꝯmẽdatã. ❡ Quero q̃ ẽ dr̃ia iter ꝓncipalẽ ⁊ coadiutorẽ. rñ. vt. ĩ. e. c. venerabili. ❡ Itẽ q̃ro q̃ dr̃ia est iter delegatuꝫ ad vniuersitatẽ cãꝝ ⁊ alicui⁹ castri. nã 𝔥 pt fieri vt ff. de iur. o. iu. l. solet ꝓcor. Et loci ꝓuatorẽ nã 𝔥 nõ pt fieri vt no. in auc. vt nulli iu. §. j. ⁊ i auẽ. ꝺ mã. ꝓn. §. eos. ⁊ i auc. vt iudi. sine quoq̃ suf. §. nullo q̃q̃. ❡ Et iter vicariũ ruralẽ. nã hoc pt fieri. vt no. ꝺ ti. j. c. j. p Inno. ⁊ alios so. dic vt no. ff. ꝺ of. ei⁹ cui mã. ẽ iur. l. j. i ꝓn. sup v̄. ꝓñt. nã dicit gl. ꝙ illi q vocãt locoꝝ ꝓuatores erãt qdã locatores ⁊ baratores. ñ ãt erãt iudices q ꝓcederent via debite rõnis. ⁊ erãt ꝯcursores magis q̃ꝫ iudices q aurib⁹ ꝓfidũ falsa crĩa nũciabãt. ❡ Sꝫ ego statim q̃ro vtrũ credat lr̃is iudicis qui dicit se delegare ex cã. rñdeo sic q: iste lr̃e ñ fundãt ptãtẽ delegãti. sꝫ veniũt ad executõem ptãtis iaꝫ ꝯcesse i genere est sine cã. vñ de ipsis cãis oꝫ credi sibi sicut credit ei⁹ interlocutorie. ar. ff. de offi. ꝓsi. l. diuus. ⁊ l. si publican⁹. §. j. ff. de publi. ❡ Iteꝫ iste lr̃e sunt modici ꝓiudicij. ar. ĩ. de ꝓba. c. post cessioneꝫ. gl. tñ alibi dicit [a] ꝓ vbicũq̃ꝫ reqrit cã reqrit eius ꝓbatio alś iniqt ad qd de cã fieri mentio. vt no. ff. de ꝓcu. l. item si suspectus. sꝫ ibi loquit in allegatiõe ptis. ❡ Et est rõ dr̃ie q: ꝓsumit pro iudice sꝫ nõ ꝓ aduersario. ❡ Quero etiã q̃ ꝑsona magis substãtiet iudicium iudex an litigator. rñ. iudex in dependentibus a iurisditõne ⁊ a iudice vt est sñia. vt no. ff. de ꝓcura. l. si ꝓcuratoreꝫ abñteꝫ. sꝫ i dependẽtibus ab actõe vel executõe vel a litigatore vt est libellus magis litigator. vt no. C. de fideius. lib. l. fi. ❡ Quero etiã vtrũ sñia delegati iudicis q̃ est nulla possit haberi rata. rñ. nõ. si est nulla q: mandatũ deficit seu forma mãdati repugnat. vt no. in l. istar. C. ꝺ iur. fi. li. x. sꝫ sñia iudicis ordinarij ꝯualescit ex rati habitõe efficaci. vt. l. cũ mior. §. fi. ff. reꝫ ra. habe. vel ex pacto. l. ij. C. cõia vtri. indi. ⁊ dic vt ibi dixi in lec. mea. solẽni. ❡ Sꝫ ẽt finaliter q̃ro si papa põit aliqueꝫ vicariũ i tpalibus i aliqua vrbe vtrũ videat eũ ponere i eius territorio ⁊ vr̃ ꝙ nõ. vt no. ff. de penu le. l. naꝫ ꝙ liqde. ⁊ ĩ. e. si ciuitas. de sen. excõ. li. vj. Vñ vicarius pape in vrbe ñ hꝫ iurisditõeꝫ extra vrbem sic. no. ꝺ ti. j. i. c. tua nobis. ❡ Sꝫ ꝯtrariũ ibi sentit her. Tum q: iurisditio ordinaria se nõ diuidit. vt. l. j. §. cum vrbem. ff. de of. ꝓfec. v. tũ q: ista cõmissio ẽ actus fauorabilis tum q: 𝔥 ptinet ad statũ ciuitatis vt elegãter no. in. l. j. §. publicũ ius. ff. de iusti. ⁊ iur. ❡ Iteꝫ argumentuꝫ ad hoc ff. de ꝯhen. emp. l. q: si aque ductus.

a ❡ Vide dis pulchre scripta per d. Ja. in l. j. §. j. in .xiiij. col. ff. de of. eius cui mã da. ẽ iurisd. vbi ẽt refert ista verba Bal. hic vt ibi per euꝫ. Paro.

q **Via quesitus.** Delegat⁹ pape ptãtẽ recipit ñ solũ i ptes sꝫ i quoscũq̃ꝫ alios q suã iurisditiõeꝫ ipediũt. h. d. scd̃a ibi si tibi. ❡ Casus. qdã ipetrauit lr̃as ꝯ aduersariũ a papa. quidam potentes ꝯpellunt ꝯquerentes silere dr̃ ꝙ iudex delegat⁹ potest hos turbãtes punire sicut põt punire ꝓcipales q 𝔥 ꝓcurãt q: ꝓcipalr̃ agẽtes ⁊ fauentes par pena constrigit. vt no. C. de epi. ⁊ cle. l. quãq̃ꝫ. in fi. nec mirũ q: iniuria q̃ fit officiali pape dr̃ fieri ipsi pape. vt not. ff. de relig. l. ossa. in fi. ❡ Sed Bar. mouet istaꝫ questionem alibi pone ꝙ officialis ecclesie est expulsus de terra vtruꝫ isti expellẽtes dicant rebelles pape. ⁊ dic ꝙ sic si hoc fecerunt respectu pape. secus si pp facinora ipsius expulsi. ⁊ ita no. ipse in. l. hostes. ff. de cap. ⁊ postli. reuer. Sed ista sua determinatio ẽ falsa. q: ista sua iniuria ẽ fcã ꝑsone in ꝑsone ecclẽ. vt no. ff. de acq. pos. l. peregre. §. qbus. ❡ Preterea hic no. expsse Inno. ꝙ ꝓuata inimicitia nõ excusat a pena rebellionis. qꝺ tene bñ mẽti. ❡ No vim excessiuam fieri minis ⁊ territorib⁹ ibi pari pena. ❡ No. hoc agẽtes ⁊ ꝯsentiẽtes pari pena puniri ibi ꝓncipales fautores q: leui⁹ delinquũt vt no. ff. de ac. ⁊ ob. l. seruus nõ in oibus. ibi districtione ecclesiastica iponẽda. districtio seueritas est bãnuꝫ. puta exilium. Itẽ pena ꝑsonalis mulctã vł bãnũ. vt. l. j. §. qd ergo. ff. de ven. inspi. ❡ Et no. ꝙ dr̃ia ẽ in noie q: mulctari pecuniaria cohertio ẽ ⁊ ꝑsonalis. vt. ff. de publica. l. licitatio. §. qꝺ illicite. Cẽsura est excõicatio suspẽsio iterdictum. vt no. ĩ. de ver. si. c. q̃rẽti. ❡ Sed q̃ro ſm Inn. quot modis turbet iurisditio. ⁊ rñ. duob⁹ modis. s. vi ⁊ dolo ẽt sine vi si lato. vt no. ff. de do. l. cũ qs. ❡ Et no. ꝙ duplex est iurisditio. s. ꝓncipalis ⁊ accessoria vt hic. ❡ Itẽ q̃ro qd sit accessorium. rñ. accessoriũ ẽ qꝺ gr̃a alteri⁹ est siue sequat siue ꝓcedat. vt no. ff. de ꝓcu. l. ad res mobilẽ. ⁊ l. ad legatũ. dicit tex. ꝙ ꝓuaricat qs faciẽdo ⁊ ꝯsentiẽdo. vt in. c. j. in fi. vt de for. fide. ❡ Sꝫ q̃ro quotuplex ẽ ꝯsensus. Rñ. q̃druplex ſꝫ Inn. s. ꝯsensus negligẽtie vbi qs tenet ꝓhibẽ vel punire. ⁊ in atrociorib⁹ punit pari pẽa. vt. l. fi. C. vt sac. baptis. i alijs minori. vel nulla. vt no. ff. de reg. iur. l. culpa ẽ. ❡ Scd̃s ẽ ꝯsensus ꝯsilij vbi min⁹ peccat ꝯsultus si dlinquẽs erat alś facturus. sed si nõ erat alś factur⁹ tenet eadẽ pena qua faciens vel maiori q: delingt in se ⁊ in aliuꝫ. qꝺ eim dico de maiori hꝫ locũ in penis arbitrarijs nõ in penis taxatis a lege vel statuto q: ꝯtenti eẽ debem⁹ penis. l. compꝛhensio. vt no. ff. de v̄bo. ob. l. stiplo hmõi. Sicut ẽt minorare eas nõ possum⁹ q: nõ debem⁹ esse misericordiores. l. vel princi pe. vt. in auc. de iudi. §. opꝫ. ❡ Terti⁹ est ꝯsensus cooperationis ⁊ 𝔥 duplr̃ vel ꝓicipalr̃ ⁊ ẽ eadem pena. vt. ff. ad. l. aql. l. iteꝫ mela. §. si plures. vel accessorie. ⁊ tunc in accessorijs idem. vt. ff. de arbi. l. ⁊ si amicis. In leuioribus autem min⁹ punit q̃ꝫ faciẽs q: q̃litas facientis nõ auget simplicẽ penã delicti q: iest soli faciẽti. vt. ff. de fur. l. is q opẽ. Vñ si nõ famosus ad furtuꝫ faciendũ ꝓstat opẽ furi famoso ñ tñ punit pena furcaꝝ. ⁊ nõ ob. ff. de pari. l. vtrũ. q: ibi loqtur in atrocissimo dlicto paricidij. ❡ Quart⁹ est ꝯsensus auc̃tis. dicit Inn. ꝙ ille q ꝓstat auc̃teꝫ delinquẽti ⁊ ipꝫ defendit magis punit q̃ꝫ faciẽs. qꝺ dic vt no. ĩ. c. j. de penis. i cle. isti oẽs ita demũ puniunt si sunt sub iurisditõe iudicis puniẽtis. vt. l. ex̄ territoriũ. ff. de iurisdi. om. iud. est ⁊ ꝯsensus istigatõis ad crimẽ denũciãduꝫ excuset. dic vt no. per Bar. ff. de fal. l. athletas. Et no. ꝙ istigat⁹ p facti isormationeꝫ a ꝓuidis ⁊ honestis vel a fama gñali excusat. ⁊ ita no. per Bar. ff. de adul. l. miles. §. mulier. qui est tex. not. ❡ No. ꝙ iurisditio extendit ꝯ turbãtes eam. sed quid si turbãt ex faciendo nõ itus mittendo. puta venientem captiuauit i itinere ⁊ videt ꝙ possit eum punire. vt. C. vbi de pos. agi opor. l. j. Tu dic ꝯ si solus ille nõ est subiect⁹ sꝫ qd si i loco subiecto si inimicũ suũ sola occasiõe inimicitie ⁊ ñ in ꝯtemptu sue dicentis carcerauit vel occidit. Quidã dicunt ꝙ iudex 𝔥 ꝓtextu nõ assumit iurisditõeꝫ. vt. l. fulcinius. §. qd sit latitare. C. ex q. cau. i pos. ea. Alij dicũt ꝙ imo pt punire q: iniuria est oẽ qꝺ nõ iure fit. ⁊ ispicit v̄itas potius q̃ꝫ opio. vt no. ff. ꝺ iniur. l. cũ q. §. cũ aliqs. dic Ber. ꝙ duo ad aliũ q ꝓncipalr̃ offendit p ꝯñtiã ispicit opio poti⁹ q̃ꝫ v̄itas. vt. d. l. cuꝫ q. §. si i vita. ⁊ ff. loca. l. qsqs ignorãs. ⁊ dicit Inn. ꝙ i ꝯtẽptu pũiendo ex̄ ordinẽ q̃si dlegat⁹ iste ñ imponit ꝓncipalr̃ ꝓpriã penã delicti sꝫ incident punit cõtumaciã velut ꝓpriã offensaꝫ ꝯ bonos mores ⁊ aduersus iurisditionẽ ꝯmissaꝫ. vnde nõ puniret occisorem. l. cornelia de

Priuata inimicitia ñ excusat a pena rebelliõis.

Quadruplex ẽ ꝯsensus.

lia de siccarijs.sz quasi ex edicto ius di.nõ obtẽ.vł ex eo.
qz cõtẽpta maiestas suplorib dz vindicari.arg.C.de testi.
l.nullũ.ff.ð iurisd.om.iu.l.si familie.ff.ð of.psi.l.obseruañ.
¶ Quero qdã iterfecit ptãtẽ pusij vtrũ possit puniri p re
belle ciuitatis.dicit Bar.q nõ si pp puatã inimicitiã in
terfecit qz p h nõ ẽ rebellis reipublice. Sec9 si rebellãdo
ciuitatem vel volẽdo rebellare.vt.ff.ð capti.l.hostes.per
Bar.qd si occidit ambasiatores ciuitatis.rñ.si ptextu of
ficij tenet crie lese maiestatis illi9 reipublice.sec9 si pp pri
uatã inimicitiã.Uel dic idistincte sciẽtẽ tñ nec distiguo.
vtrũ pp publicã inimicitiã vel puatã.vt.ff.ð reli.l.ossa in fi.
qz imago reipublice ẽ.¶ Querit Inn.vtrũ si citat9 timet
de aduersario.z iõ petit sibi satisdari ð ñ offendẽdo.vtrũ
dẽat satisdari z tz q sic.vt no.C.ð his q ad ec.l.denũcia-
mus.ff.de offi.psi.l.felicitas.§.ne potẽtio.qd si timet iudi
cẽ qz ex illa cã ẽ in bãno.rñ.si ñ põt in cã pstitui pcurator
iudex dz ei dare securitatẽ.vt no.ff.ð pub.in.l.is q reus in
gl.q gl.nõ ẽ alibi.¶ Querũt doc.vtrũ delegat9 possit ex-
tẽdere iurisditõez suã ad pellẽdũ secularẽ ptãtẽ.vt ei p-
staret suũ auxiliũ.z dic vt not.p Inn.j.e.c.signifi.dici pt q
sic i notorijs.sec9 i occultis hz vnã lec.z hz vnã opi.quã te-
tigit Inn.hic.ar.j.e.c.si.li.vj.z ẽ rõ qz iudex faceret se ad-
uersariũ suscipiẽdo onus pbatõis nisi dicat q nõ ẽ aduer
sarius ipse sz lex.vt no.de pba.l.cũ pbatio.¶ Itẽ nec est
nouũ q vbicũqz iudex inqrit assumit in se onus pbãdi z
si ledit ptẽ facit litẽ suã.vt.C.ð ex.tu.l.seueriter.¶ Que-
ro an delegat9 pape possit puire illũ q offendit ministrum
ei9:puta assessorẽ vł nũciũ.rñ.sic.si tñ extẽdit vt executorẽ
officij.Sec9 si iõ qz alś erat ei9 inimic9.vt.ff.de pe.l.siqs
forte.§.siquos.z ibi p Bar.Qũ vtrũ delegat9 vł ordiarius
teneat ex qsi maleficio si ministri sui delinquũt.rñ.nõ.si nõ
pcedit pscia vel culpa ipsi9 vel ipse nõ elegit eos sz supior
dat.vt.l.j.§.familie.ff.ð pub.z ibi p Bar.z no.q si iudex
vult facere aliquã executõez ꝯ ñ citatũ pt ei violẽt resisti.
vt no.p Inn.j.e.ti.z.c.si qñ.z no.q isti delegati nõ psit bo
na alicui9 pfiscare nisi iussu pncipis.vt.C.ne sine iussu pn.
l.j.dicit Bar.q vbi bõa publicant ñ efficit qs debitor.vt
ff.ð dã.ifec.l.si finita.§.si in vectigalib9.extra no.q noto-
riũ ẽ clarũ ituitu.i.aptũ cuilibz ituẽti z semel notoriũ semp
est notoriũ si aliq relige remanẽt.vt no.j.ð ele.c.si forte.li.
vj.¶ Itẽ no.q vba sunt adaptãda mãe.vt.l.itez veniunt
§.adaptãda.ff.de pe.hř.¶ Itẽ no.q pscriptio ñ psuma
ta parit publicianã sz in publiciana veniũt fruct9.vt no.ff.
de pub.l.cũ q.§.i publiciana.viniũ ergo si parit ius psen
tãdi qz fruct9 est.vt.l.ij.ff.si hui.vẽ.¶ Itez no.q vbicunqz
esse rei pcedit eẽ scripture sibi scriptura fit ad pbatõez.sz
vbi esse scripture pcedit eẽ rei vel simul cõcurrũt ibi scri-
ptura est de substãtia.vt no.C.ð fide istru.l.ꝯct9.¶ Que
ro igit si statutũ dicit siqs psenserit ad homicidiũ cõmit-
tẽdũ decapitet.nũqd sit stãdũ gl.Ber.Et rñ.q nõ qz sta
tutũ nõ hz locũ in ficto psensu.nã pene q veniũt ex fictione
minores eẽ debent sicut nos dicimus q miti9 agit cuz fi-
cto ptumace qz cũ vo contumace z h est dcũ Inno.q qsi
quis pdemnat ex psumptõibus mitius agit cũ eo de quo
alibi dicã.¶ Est autez dolus studiũ nocendi.vt no.isti.q.
mo.re cõtra.ob.Sz lata culpa est captiosa temeritas zc.
¶ Querit Inno.nũqd ad puniẽdũ istũ impedientẽ req-
rat dolus.z dic vt no.ff.ne qs eũ.l.sed eximẽdi.§.si.vel ibi
loquit quo ad illud edictum sed capłm nřm.loquit qtuz
ad extraordinariã multam.¶ Quero qd in delegato ab
alio quã a principe.rñ.hz locuz istud capitulum nisi istud
delictum sit cõmissum in suo territorio ẽm Inn.adde qð
no.C.vbi de pos.agi dz.l.j.z.ff.de condi.z demon.l.qbus
diebus.in princi.¶ Quero si ille qui vocatus est ad iudi
cium tuũ inimicũ.vtrũ iudex possit compellere eũ ad satis
dandũ de nõ offendẽdo.z rñdeo sic qz assecurare dz cita
tum.Inno.adde qð no.ff.de pub.iudi.l.is qui reus p Ac.
¶ Quero ego feci capi debitorẽ meuz quidam abstulit
eũ.rñdeo tenet soluere debituz.vt no.C.de exac.tri.l.quo-
tiẽs.li.x.¶ Pone qdã latro ducebat ad furcã pẽdẽte tẽ
pore appellãdi nũquid ei9 psanguinei possint euz auferre
ptãti.rñ.nõ.vt no.C.de ap.l.abditos.z.ff.de iusti.z iur.l.
vt vim.nisi nõ seruato ordine iuris de facto iniuriam pe-

a ¶ Uide ad istã Cu. cõsil.diiij.in princ.

teret.ar.in.l.ij.z.iij.ff.de lib.cau.z.C.de iure fis.l.phibituz
li.x.Tu dic q pendẽte tpe appellãdi nulla dz fieri noui-
tas.sz rñdeo vez ẽ in ciuilibus causis sz in crialibus.sec9
si executõez reqrit delicti enormitas vel nimiũ scãdalum
vt.l.siqs filio exhřdato circa mediũ.ff.ð iniusto test.z.ff.
de ap.l.nõ tñ.z.C.que app.nõ reci.l.obseruare. Sz nun
quid põt in criali renũciari appellatõi.z vł gl.ordi.dice
re q nõ qz nõ põt renũciari desensiõi.vt sing.no.ff.ð pac.
l.pactũ inter hřdẽ.qd si iudex secularis cepit clericũ vtrũ
qlibet de populo possit euz iudici auferre.z vł q nõ sz dz
agi iterdicto de libero hoie exhibẽdo.Tu dic ꝯ qz iniu-
ria fit religioni.z q in religione diuina cõmittit in oium
refert iniuriã.vt no.C.de hřti.l.manicheos. Item p hoc
facit.ff.ne qs eũ qui in ius vo.vi exi.l.nã cum vterqz.z qð
no.ff.iudi.sol.l.vir bonus.Bal.

c **Ane.** Cui diuerse lře ipetrãt sub eadẽ
data z forma ꝯria z ad eos iudi
ces psitanter supsedẽtib9 in vtrisqz donec de
legãs psulat ne pp diuersitatẽ lřaz pcessus valeãt
ipediri.h.d.¶ Casus.aliqs ipetrauit lřas sup aliq cã ꝯ
aduersariũ suũ ad certos iudices.ille aduersarius specta
uit alś lřas sub eadẽ data in alia forma dubitat qd iudi
ces facere debeãt rñdet q iudices supsedere debẽt donec
psulãt papã ne pp varietatẽ literaz causarũ fines valeãt
impediri.no.q pp pplexitatẽ ẽ supsedeñ. Itez q non dz
pcessus intrincari.z facit.ff.de reg.iur.l.vbi repugnãtia.
z.ff.de excu.tuto.l.diximus.Ibi nõ fcã mentione .similis
distinctio est.ff.de pdi.z demõ.l.non ad ea.Uide q pri-
uatio semper psumitur posterior habitu.vt no.C.ð codi.
l.cũ pponatis.Ibi plenius.nam anteqz declaret ꝯrietas
parit obscuritatẽ nisi soluat per prius z posterius iuxta il
lud distigue tpa z pcordabũt scripture.vt.C.ð fur.l.apud
antiquos.Ibi supsedeant.no.q rõe pplexitatis supsedet
in pcessibus.istud est vez nisi pplexitas soluat p pcessum
qð ptingit qñqz ẽ melior pditio occupãtis.vt no.ff.ð vb.
obli.l.si titius z seius.qdam dicunt q rõ illius.l.est qz illi
sunt duo rei credẽdi qð falsum est qz coequalitas stipulã
di facit duos reos ñ ꝯrietas.z iõ q vnus sibi exigit alteri
nõ cõicat.ẽ g ibi rõ qz vni9 iclusio alteri9 ẽ exclusio.z dicit
alibi gl.q i pplexis fallũt regule iur.z no.ff.ð vb.ob.l.ita
stipulat9. la grãde.z aliqñ eligit media via.tu dic.vt no.
ff.de here.isti.l.z h tiberi9.z.l.j.ff.de piũgẽ.cũ emã.liberi.
no.in hoc.c.qð pcessus nõ sunt intrincãdi nec sunt cumulã
da q in pricipio medio vel fine psit eẽ ꝯria vel supflua.vt
no.C.de iudi.pub.l.q de crie.ff.ð excu.tu.l.dixim9 z no.ff.ð
iudi.l.p minorẽ.z iudicia denominãtur ab vltio fine ð cui9
potentia debem9 eẽ certi i pn.ð actu vo non possum9 esse
certi nisi p9 victoriã.vt.ff.de pecul.l.eo tpe.z.l.q debetur.
¶ Itẽ no.q mãdata sunt ꝯria neutroz ẽ exequẽdũ z.istð
est vez qñ pprietas est in diuersis lřis sz i eisdẽ finis corri
git pricipiũ.vt no.i.l.si tibi.ff.si cer.pe.z.l.lecta.Et de lřis
ꝯrijs põe exẽplũ si vnus ipetrat iustitiã alter grãm.vł vn9
q pcedat sũmarie ali9 q pcedat ordiarie.ꝯria.n.mãdata
voco illa q simul obseruari nõ possunt.¶ Oppo.tribus
modis z solue vt in gl.z p Inno.¶ Extra op.aliqd z ni
hil sunt ꝯria.tñ lex dicit q si sub eadẽ die appareant due
tabule in vna scriptũ ẽ aliqd in alia nihil stãdũ est scriptu
re.vt.ff.de iniusto testa.l.si bine tabule. Solu.illud q ni-
hil ẽ nõ hz ꝯriũ.z iõ siquis vult reprobare purã negatiuã
p ꝯrium nõ põt qz nõ ens nõ hz obicẽ.¶ Itẽ op.ff.de le.
ij.l.sempronij9 pcule.sz ibi soluit pplexitas qz in dubio stat
minori summe.vt no.ff.de arbi.l.diem pferre.§.si plures.
si relinquat ob eandem causam vł nulla causa expressa ali
as vtraqz debetur.vt no.ff.de proba.l.quinquaginta .ff.ð
an.le.l. qui marcho.

b ¶ Uide alex.p Ias. in.l.j §.j.ff. ne quis euz qui. ij.colũ.

c **I pro debilitate.** Debili
tas cor
poris nõ iducit exiliũ mẽtis.hinc ẽ q vsqz ad
vltimũ articulare vocis spũz qs põt testari.vt
.C.de testa.l.iubemus.delegatus pape ipeditus ipedimẽ
to facti pt vices suas pmittere idoneis z discretis z q ei9
reqrat psiliũ nisi tam graue sit negociũ qð nõ possit sine
sua psitia cõmode trutinari.z expediri.h.d. Et diuiditur

in tres ptes.nã i pzia pte ponit vcm̃.In scõa ipsius õter minatiõz.In tertia quãdã exceptõem.scõa ibi ita.tertia ibi nisi.¶ Casus.qrit vtrz delegat⁹ pape ipedit⁹ debilitate vel alia iusta cã possit alij cõmittere vices suas.rñdet q sic dũmõ cõmittat psonis idoneis z discretis.¶ Sz nunqd possit sibi reseruare ɔsiliuz si cã sit dubia rñdet q sic.Sz qd si cã sit multũ ardua q̃ reqrit pñtiaz delegati cui⁹ idustria electa fuit rñdet q cãe tam graues non pñt subdelegari.¶ In tex.ibi õbilitate.No.q debilitas corporis pmittit ea in qb⁹ õtii latoris studiũ delegati seu p aliũ expediri.Et ẽ ar.q qs possit fuire p substitutuz nisi reqrat pñtia psonalis vel ppria idustria.qd dic vt.C.de epi.z cle.l.qsqs.p Cy.z.C.õ emãci.s colo.l.j.li.xj.¶ Sz nũquid cõmissio extẽdat distingue vt distinguit in puilegio.C.de epi.z cle.l.j.p Cy.veri⁹ dic q loquit ibi i ɔcessis.secus in cõmissis q̃ nõ hñt successorẽ.vt no.ff.õ cura.fur.l.cuius bonis.Ibi graui necessitate.No.q verbuz necessitas iportat grauitatem.Ibi discretis z idoneis.Not.q cõmissarius dz hñe duo.s.q sit idoneus z discretus.Addo id qd no.Je.ri.c.statuta.z.c.si.li.vj.Ibi liber.i.sine necessitate.C.de trãsac.l.sigs maior.Et no.h q liber dr id qd est sine pena z absqz aliqua redargutõe.Ibi te ɔsulẽ.No.q in cõmissione potest apponi modus z forma nõ tñ ɔ substãtiaz arbitri.vt.ff.õ arbi.l.itẽ si vnus.§.si duos z.l.qualẽ.in prin.qz id qd adicit ɔ substãtiã actus pducẽdi inesse vitiat actum.secus si addicial post actũ pfectuz vt.ff.de vsu z habita.l.p hũi.z.ff.de lib.z posthu.l.si ita.§.ij.Ibi graues.no.argumẽtuz q in grauibus causis nõ tenet infirmus mittere pcuratorẽ.vt no.ff.pro so.l.si ɔuenerit.Ibi sine pñtia.no.q pñtia magnã auctoritatẽ repñtat.vt.ff.de arbi.l.sicuti.¶ Capio primã glo.que duo dicit.primo q inuitis ptibus põt õlegatus subdelegare.qz lrã dicit verbũ sic z inuitis ptibus reuocare.sz si delegat⁹ nõ vult acceptare an possit cogi dico q sic vt no.ff.de iuris.om.iud.l.eũ q.§.sz nũquid ɔsultor tenet acceptare cõsilio dico q sic nisi hẽat iustã cãm recusandi.vt no.C.õ p xi.sac.scri.l.in sacris.li.xij.¶ In gl.tãqz.no.q ɔsultor nullaz hz⁹ iurisditõem.Et scias q ɔsultor nõ dz eẽ suspect⁹ alicui pti nec tabellio nec nũcius.vt no.in auc.de trien.z semis.§.q sepe.z per Spe.in ti.de requisitõe ɔsilij.Ex h sequit q an ɔsilij recitatõe nõ põt appellari qz a nõ iudice nõ appellat.vt.C.de arbi.l.j.Itẽ ɔsiliũ nõ trãsit in rez iudi.cũ ex eo nõ det actio nec exceptio.z si sic ẽ ergo ñ appellat istã doctrinã.tradit glo.C.de arbi.l.j.nec ẽt iudex cãe tenet ipsuz seq ɔ suam ɔsciam.vt no.p Bar.ff.de re iudi.l.si ɔuenerit.¶ Quero vtrz iudex teneat expectare ɔsiliũ.rñ.sic si consiliũ reqrat pro forma pcessus vel p instructõe finali z necessaria vt hic per Inno.sz si reqrit ex vrbanitate vel ad simplicẽ instructõem nõ ẽ necesse q expectet imo põt cõmissio reuocari.vt no.ff.de ap.l.ad principez.p Bar.z no.q cõmissio extendit se ad tps successoriuz.vt no.ff.de mino.l.vez.§.ex scõ.tenet ẽt ɔsultor õ imperitia si dat occasionẽ dãni vt alr̃s nõ.vt no.ff.qd quisqz iur.l.ij.capio gl.Inn.z prio quero vtrz inuitis ptibus possit cã delegari.z rñ.sic qz nemini facit iniuriã q sua vtitur ptãte hz Inn.nã in hoc iudiciũ offĩn ẽ latissimũ z residet in cõi.vt no.ff.de iuris.o.iud.l.j.nisi hoc faciat vt illi odiũ imponat.vt.ff.õ excu.tu.l.hac lite.§.dat remissionẽ.vl nisi faciat cã se exonerãdi.vt.ff.õ iudi.l.eũ quẽ.§.j.Sz nunqd si scm̃ ẽ certũ pt ɔmittẽ solã iurisditionẽ z õ iur decisionẽ.Et ibi ẽ arg.q sic lz ius sit certũ z finitum.¶ Quero vna cũ Inno.nũqd iudex possit modificare z restringere delegatõem z cõmissiõez suã.z dic q sic nisi restringeret ad id qd ẽ ɔ substãtiã cõmissiõis vl iplicaret ppiexitatẽ seu ɔdictõez.vñ dicit Inn.q ñ pt mãdari vt certã sniam ferat qz eẽt poti⁹ recitator q̃z iudex.z qz q̃tiẽs libertas cogit fit ɔ substãtiã libertatz.Sz bñ pt apponi õ hñde z expectãdo ɔsiliũ qz ɔsiliũ ad iustitiã z nãz pnũciatõis ptinet.C.õ sen.ex pi.reci.l.ij.itez delegatus pt reseruare sibi ptãtez reuocãdi mãdatũ sz nõ sniaz qz irreuocabilis est.vt.C.sniaz rescin.ñ pos.l.j.vñ subtilr dicit Inn.q vbi apponit h clã nõ vr cõmissa snia.z tñ statiz dicit q si apponat h clã nisi reuocauero qd si ñ reuocat vz snia subdelegati idẽ si dicit q̃zdiu nõ reuocauero.nã iste clẽ supponũt iurisditõez aficedẽ.qz ɔmissio icipit pure licz possit resolui sub ɔditõe.vt subtilr no.i.l.ij.ff.de i diẽ adie.tñ aliqñ ista dictio nisi ipedit diẽ cedere.vt no.ff.de ɔdi.z demõ.l.qb⁹ dieb⁹.§.qdã ticio.z.d.l.ticia.§.fi.ff.de mãu.te.z ad id qd no.p Inn.de ɔsilio.facit qd no.ff.de here.isti.l.illa istitutio.z.ff.õ vb.ob.l.ex ea pte.§.j.¶ Quid si ɔsultor assignatus decessit añ q̃z ɔsuleret.rñ.h forma accñtalis euanescit remanet dispõ in sua forma nãli.vt.ff.de ɔdi.z dmõ.l.cuz tale.§.si arbitriũ.no.ɔsulẽdos eẽ q sciũt.vt no.j.de re iudi.l.semel.z ẽt cũ rusticis z familiarib⁹ discretis.dicit Inn.õ arbi.c.cũ oliz.hñdum eẽ colloquiũ.Itẽ no.q ɔsilium qd oẽs iurispiti dãt est seruãduz.vt.ff.si serui.vẽdi.l.si qñ.§.j.¶ Quero qd si delegatus iudicauit de ɔsilio subdelegãtis ad quẽ appellabit.vr eim suspectus q ɔsuluit.vt.C.de ap.l.eos.in pri.Sol.si aliqd de iurisditiõe sibi reseruauit ad eum appellabit.ar.ff.qñ ap.sit.l.j.§.solet.¶ Quid,ergo dicem⁹ de clã que ponit in ɔpromissis q possit iudicare semel z iterũ z pluries.nã hoc vr ɔ subãm finite rei.ergo nõ vz ista ptãs.rñ.ista clã nõ dz itelligi de his q̃ finiũt arbitriũ sz de alijs q̃ nõ finiũt.vt no.ff.de arb.l.qualẽ.§.fi.Spec.dicit q ista clã respicit diuersa capl̃a nõ q arbiter possit esse sibi ɔtius.vt.l.ij.§.sed si alius.ff.qñ ap.sit.z.l.q iussit.ff.de re iudi.Sed si essz ɔpromissuz in purũ arbitratorem q hz vim trãsactiõis z nõ iudicij vr dicẽdũ q possit se corrigẽ iux no.C.de trãsac.l.si diuersa.lz arbitrator ñ possit corrigẽ sniam arbitri si trãsissz in rem iud.qz ex quolibet capite de p se funct⁹ est officio suo z postea trãsactio post rem iu.nõ vz.vt no.ff.de trãsac.l.post rem.Deide vides q mere idustrialia nõ subdelegant.itẽ nec alie passiones.vñ si alicui⁹ ɔscia est onerata qz papa dicit tuã ɔsciaz onerãtes cũ ɔscia ñ sit aliqd q̃z passio animi suggerẽs bona z mala dissuadẽs ñ poteris subdelegare.qz quot capita tot snie.z ɔscie animi mot⁹ sunt dissonantes.z iõ animi motus nõ pt ɔmitti.vt no.ff.de arb.l.sicuti.iuxta illõ velle suuz cuiqz est nec voto viuit vno.vt.ff.ad treb.l.qz poterat vñ nãliter hoies hñt varias opi.vt.ff.de arb.l.itẽ si vnus.§.si in duos.adde ad declarationez pmissoz q arbitrator assumpt⁹ sup ɔtrouersia iam orta vocat trãsactor.sed si assumit sup futuris de qbus nõduz pt esse iudiciũ nõ dr trãsigere sed declarare.vt no.C.de ɔben.emp.l.fi.at si sup futuris posset eẽ iudiciũ.vt.ff.cõis pdio.l.si tñ eius hñ essz largo nõ loquẽdo q̃dã spẽs trãsigẽdi alr̃s trãsactõis.sed stricte loquẽdo nõ est pprie trãsactio.nã si arbitramẽtuz esset iniquũ dz i melius reformari.vt no.ff.pro so.l.vñ nerue.ff.de ope.liber.l.si libertus.ita z quãtũcunqz det largissima potestas.tñ verba ciuilr iter itelligẽda.vt no.ff.õ seruit.l.sicut.qz bonafides eqtatẽ desiderat.vt no.ff.pro soc.l.bonafides.ff.mã.l.creditor.§.fi.z voco bonã fidẽ.i.bonaz mẽtis qualitatẽ z ɔsciaz que ẽt in ɔctibus stricti iuris reqrit.vt.ff.de ver.ob.l.sigs cum alr̃.z no.q arbiter vel arbitrator cãm delegare ñ põt.vt no.ff.de arb.l.nõ distinguemus.§.nunc de officio.qz ñ pt dlegare.p sua iurisditõe.vt no.C.q.p sua iurisdi.l.j.sz iste nullã hz iurisditionẽ iure publici.ergo zc.Scdo dr bona fides.i.legalitas q̃ potissime reqrit i his q psm̃ negociant.z i his ñ differt pctũ nuduz a stiplõne.vt.ff.de ɔsti.pec.l.j.in pri.z i auc.de fideius.§.argẽtarioz.vñ cãpsores q tenẽt mẽsaz aucte publica nõ habent bñficiũ excussionis.Tertio mõ dr bonafides q̃dam adiectio siue qualitas ɔctus q̃ designat eius excellẽtiam.vt isti.de act.§.actionũ.¶ Sz q̃ro an error ɔmissus corã arbitratore vel in istro guarẽtigie.i.obseruantie possit reuocari.z dic vt no.p Bar.ff.de ɔfes.l.non fatet.i fi.error in ɔpromittẽdo ñ viciat sicut nec error i petendo.sz error in ɔfitendo corã arbitro idez qd i iudicio.sz coraz arbitratore idez q i trãsactõe.¶ Item no.q arbitrator ñ audit exceptões õdinatorias fori qz ñ est iudex vñ corã eo mior z mlr pñt pcurat qz vbi õ bonafide agit ñ ɔgruit õ iuris apicib⁹ disputat.sic dic ille diu⁹ tex.ff.mã.l.si fideius.§.q̃dã z etiã i vltia volũtate reducit arbitrat⁹ lato laudo z ñ añ ad bonũ.vt no.i.l.j.ff.de le.ij.dicit Bar.q semel reductũ amplius non reducitur.iuxta verbum Cy.semel suppletum suppletionem non recipit.vt.C.de diuersis repro.l.si

qua

a ¶ Vide scripta per Jaso.i.l.fi.ff.de fer.

Clausula q̃ põit icõpromissis q possit iudicare semel itez z pluries qd imponet.

c ¶ Bona fides reqrit in his q plurimũ negociantur z in his non differt pactum nuduz a stipulatione istud dicunt; refert z sequi Jas.mai.in l.iurisge.§.sz cũ nulla.in col.in prin.ff.de pac.z in de q̃ epistola scripsi in al leg.meis in cã gabriel de laqua.

qua ⁊.C.de fideiuſ.l.ſancimus.vbi ſ3a mora nõ purgat̃ ⁊ ꝯ oca ſint aliqualr̃ ex̃ mãꝫ capli nr̃i.Itẽ q dicit arbitrato rez erraſſe dicit eũ nõ ꝯſenſiſſe ⁊ ſi ꝓbat errorẽ nõ icidit in penã q2ñ venit ꝯ mẽtez arbitratoris.ſꝫ ſi ñ ꝓbat icidit in penã q2 venit ꝯ mẽtẽ ei⁹.l.q rõne.§.duo ſrẽs.ff.d̃ v̾.ob. ne remaneat laudũ ſine pẽa q2 eẽt eluſoriuꝫ.ff.de iudi.l.ſi ptoꝛ.hoc ẽ ꝯ Bar.ibi ſi erroꝛ i ꝯfitẽdo corã arbitro.ideꝫ ꝙ i iudicio ſꝫ corã arbitratoꝛe idẽ ꝙ in trãſactõe.dic̃ Inno.ꝙ ſufficit ꝯdẽnatũ p arbitrũ ſoluere penã vl̃ itereſſe.ĩ.d̃ arbi.c.p tuas.ergo ſuccedit obligatio ad itereẽ q2 laudũ arbitri i fcõ ꝯſiſtit cũ obligatiõeꝫ nõ pariat.ff.d̃ v̾.ob.l.v.§.ſi nõ ſoꝛtẽ.⁊ ſi ñ reſpicit tradi ſꝫ retineri nõ trãſit ꝯſiluꝫ l.ſi p fundo.C.d̃ trãſac.¶ Sꝫ q̃ro vna cũ Inn.vtꝝ ſubdelegãs poſſit ſibi ꝯſiliũ retinere.rñ.ꝙ ſic Inn.⁊ facit quod no.ff.de hr̃.inſti.l.illa inſtitutio.p Ac.¶ Quero vtꝝ ſubdelegat⁹ teneat̃ ſeq iſtd̃ ꝯſiliũ.⁊ dic qd̃ no.ſꝫ Inn.⁊ Hoſti.ar.ff.de ar.l.qualẽ.in p̃n.nã vnuſqſqꝫ dꝫ dicẽ ſniaꝫ ex ai ſui motu.niſi hẽat collegã.vt no.ff.de arbi.l.ſicuti. Adde qñ aliqd de ꝯſilio ẽ faciẽ.ſi fiat ſine ꝯſilio vtrũ valeat vel nõ.[a] Tu ſic diſtingue.aut mãdat̃ a.l.⁊ nõ vꝫ.q2 tñ ꝯſiliuꝫ eſt regrẽdũ ⁊ ſuãdũ.nã iſta dictio de ſignificat p̃ncipiuꝫ ⁊ cãꝫ.vt no.in.l.j.§.nũc videam⁹.ff.de ꝯiũ.cũ emã.lib.ei⁹. Aut ab hoie.⁊ tũc p̃t p̃figere talẽ formã.⁊ ideꝫ ẽ aſs ſec⁹. vt not.ff.de acqui.here.l.eũ qui duob⁹.¶ Sꝫ q̃rit hic Inno.vtꝝ ſi iſte delegat⁹ videt ꝙ ſubdelegat⁹ vult ferre ſentẽtiaꝫ ꝯ ſuũ ꝯſiliũ poſſit ante latã ſniam reuocare mãdatuꝫ.rñ.ſic q2 nõ ſubdelegauit cãm in totũ ſꝫ ſub certa forma reſtrictiua ergo ⁊c̃.vt.ff.de iudi.l.iudiciũ ſoluit̃. Sed Ber.elegãter dicit ꝙ ille qui reſeruat ſibi reqſitionẽ ꝯſilij vel iuriſditionis.lꝫ tãquã vir bonus dẽat ꝯſului ex forma mãdati.⁊ id̃ dictuꝫ Inno.eẽt falſum.⁊ vide in.c.quis aliqui.ĩ.eo.ti.li.vj.⁊.ĩ.d̃ ꝓcura.c.is q.li.vj.⁊ ibi not.ꝙ ptãs l.nõ ita.de facili expirat ſicut ptãs mãdati qd̃ ẽ no.di.vel de ⁊ gnãlr̃ vbicũqꝫ ſubdelegãs retinet ſibi aliquã ptãteꝫ vtputa ſi dic̃ ꝯmitto donec reuocauero ꝙ r̃manet apd̃ eũ iuriſditio ⁊ p̃t reuocare ⁊ ad eũ appellari q2 ſuffic̃ ꝙ apd̃ eum remaneat iuriſditio particularis.qd ſi ſubdelegauit ſub hac conditione ꝙ ferat ſniam ſi ptibus placuerit alioqn rẽtittat cãm inſtructã.rñ.idẽ ſm Innoc.Ex his ergo ꝯclude ꝙ poteſt dari nouus modus ⁊ forma i ſubdelegatione que tñ ſit iuxta mãdatũ.Ex hoc dicit Inno.ꝙ ſicut delegatus põt ſibi retinere ꝯſiliũ ſic poſſet reſeruare conſiliuꝫ alicuius tertij Inno.ĩ tñ caſu nõ credo ꝙ poſſet reuocari nec ad eũ appellari q2 propter hoc nihil ſibi de iuriſditõe reſeruauit.Querit Inn.ſi apponat̃ cl̃a in ſubdelegatõe ꝙ dẽat ferri ſnia ſꝫ tenorẽ ꝯſilij magiſtri.M.vtꝝ valet.dicit Inno.qd̃ no.Hoſti.ꝯ tu tene dcm̃ Inn.p.l.nõ diſtinguemus.§.nũc de officio.ff.de arbi.in v̾bo nec arbitria ꝓrogent̃.⁊.e.ti.l.qualẽ.prio rñſo.nã vt dixi auferri in ſnia nõ põt ꝓnunciari animi motus p legẽ tñ vel ꝯſenſuꝫ partiũ hñ poſſet ĩ fieri.vt.ff.de re iudi.l.ſi ꝯuenerit.dicũt ꝙ cõmittit̃ cauſa hoc mõ niſi reuocauero ꝙ ſubdelegat⁹ nõ poteſt ferre ſniam.quare quo ad ſniam iſta cl̃a ſit contra ſubſtãtiam cõmiſſiõis.⁊ ita ptranſit Io.an.qd̃ falſum eſt q2 hec verba niſi reuocauero hñt hunc ſenſuꝫ.i.quãdiu nõ reuocauero.Unde ea rõne qua tꝫ ꝓceſſus tꝫ ſnia.nam dictio niſi qñ apponit̃ rei ſucceſſiue ⁊ nõ inſtantanee ipoꝛtat q̃ſdã ꝯditionẽ que dicit̃ in illa tñ ꝯditõem vendo niſi diſplicuerit in menſem.id̃ pricipium reddit̃ ꝯditionale q2 non dꝫ ꝯtract⁹ diuidi ⁊ ponit̃ dictio vbi ꝓ ſi nõ.i.ſi ñ placuerit ſit negociũ iſectuꝫ.vt no.ff.de dona.l.j.in gl.magna ⁊ in.l.ij.ff.de in diẽꝫ adiec.¶ Quero nũqd delegatus q2 qui in ſubdelegãdo retinuit ſibi iuriſditõeꝫ poſſit lata ſententia reuocare ad ſe executionẽ dic ꝙ ſic ſm Hoſt.Nec diſtiguo iter merant executioneꝫ ⁊ mixtã q2 oĩs executio in iudice eſt iuriſditõis.lꝫ ſecus in miniſtro.vt no.ĩ.de appel.c.nouit.dic̃ Hoſt.ꝙ nã arbitri tal̾ ẽ.vt arbiter ꝓnunciet qcqd placet ſibi ⁊ ꝯtra iura inique.ſec⁹ i iudice Ho. ¶ Conſidera ꝙ ſnia arbitri ẽ nulla pp ſuã vtilitatẽ.vt.C.de arbi.l.j.Et id̃ nõ ſubiacet regulis eqtatis aliaruꝫ ſentẽtiaꝝ ſꝫ recurrim⁹ ad penã.ſecus i arbitratoꝛis q̃ ẽ aliq̃.⁊ id̃ ſi eſt iniqua dꝫ reformari.¶ Dicũt.n.qdam ꝙ iudex dꝫ ꝓnunciare put ſibi de iure vr̃ ⁊ nõ ſm ꝯſciam alteri⁹.

a ¶ Vide Bal.conſi. xxxvij.j.lib. ⁊ Ang.ꝯſi. cxxxviij.

¶ Sed hoſti.dicit ꝙ ſua ꝯſcia dꝫ cedere conſilio ſaniori puta pitoꝝ q maiorẽ hñt noticiã iuris.facit qd̃ no.C.de ſen.ex pi.re.l.n.¶ Durũ ẽ.n.dicere ꝙ qs cogat̃ ꝓnunciare ſm ꝯſciam tertij nec ẽ hñ dictũ q2 ille terti⁹ nõ cognouit.de cã ergo nec vere ſcit cãm terti⁹.nec motiua q̃ ſcit iudex qui examinauit teſtes ⁊ inſtr̃a.vt.ff.de teſti.l.iij.§.tu magis.¶ Et id̃ ſnia nõ dꝫ ex alieno arbitrio pẽdere ſed ex arbitrio cognitoꝛis q ẽt rõneꝫ redditurus ẽ ſi male pronunciauerit.argu.ff.de adminiſtra.tuto.l.qdã decedẽs.in prin.¶ Dicũt hic doc.ꝙ cãe ardue vocant̃ cauſe inquiſitionũ.¶ Itẽ cauſe mr̃imoniales q̃ cauſe mr̃imoniales raro ꝯmittunt̃ niſi [b] epis Io.an.Extra quero nũqd conſultoꝛ aſſumpt⁹ ad ꝯſulendũ poſſit ſuũ ꝯſiliũ reuocare an̄q̃ ſit ꝓnunciatũ.¶ Et vr̃ ꝙ nõ.vt no.ff.de v̾.ſig.l.houes.§.hoc ſermone.¶ In ꝯ̃rium vr̃ q2 ſapiẽtis eſt mutare ꝯſiliũ in melius.¶ Si tu eqparas ꝯſiliũ teſtimonio põt reuocare.vt i auc.de teſti.§.q2 v̾o.¶ Addere tñ ⁊ declarare põt nõ mutata ſubſtãtia.ar.ff.de ab.l.executoꝛe.¶ Ultio no.ꝙ ſit mentio de pſonis diſcretis.¶ Quero igit̃ q̃ perſone dicant̃ diſcrete.rñ.iſte perſone ſunt hodie diffinite quo ad mãm capl̃i.vt no in.c.ſtatutũ de reſcri.li.vj.Alias ãt ſtaret̃ diſcretiõi iudicis q̃ pſone dicerent̃ diſcrete. Et ſi ſtatutũ dicẽt ꝙ Anciani haberẽt arbitriũ cũ cõſilio.x.diſcretorũ viroꝝ ipſo iure vr̃ antianis conceſſum ꝙ poſſit eligere iſtos diſcretos.ar.ff.mã.l.ſi v̾o ſi remunerãdi.§.ſi tibi.

b ¶ Cauſe mr̃imoniales raro cõmittunt̃ niſi epis vide extenſe ſcripta ſup hoc p do. And. barb.in cõſi.ſuo qd̃ fecit i cã genitoꝛis mei ꝙ cõſi.hẽo ei⁹ manu ꝓp̃a ſcriptum ⁊ ſubſcriptuꝫ nec hr̃ i ſormis.

d **E causis.** Si cã cõmittat̃ decidenda i certũ diẽ elapſo illo die expirat iuriſditio niſi p partes dies fuerit prorogata.h.d.ꝯ.¶ Scd̃o dicit ꝙ vbi certa pena ẽ ꝯ ꝯtumacẽ in iure expreſſa delegat⁹ illã ponit aſs ſuo arbitrio reſeruat̃.h.d.Scd̃a ibi illis etiã.¶ Cãus.aliqua cã fuit ꝯmiſſa decidẽda in certũ tp̃s.Nũc q̃rebat̃ an poſt illud tp̃s iudex vti poſſet iuriſditõe.rñ.ꝙ nõ.¶ Fallit ſi ſit ꝓrogare de cõi ꝯſenſu ptiũ.¶ Sꝫ quero nũqd in hac ꝓrogatiõe reqrat̃ ꝯſenſus alioꝝ quoꝝ intereſt.rñ.nõ ar.ff.de ꝓcu.l.nõ ſolũ.§.quare.Uñ nõ reqrit̃ ꝯſenſus niſi eoꝝ q fundãt iudiciũ.vt no.ff.de iudi.l.venditoꝛ qd̃ ẽ notãdũ.¶ Sꝫ hic querit̃ in qd̃ tp̃s debeat fieri iſta ꝓrogatio. Rñdeo anteq̃ ſupueniat termini expiratio.vt no.ff.de ꝓca.l.ſꝫ ſi manẽte.¶ Nulla.n.ꝓrogatio pte ſtare p̃t q2 eſt quedã ꝯiunctio ⁊ ꝙ nihil ẽ ꝓrogari nõ p̃t.¶ In tex.ibi intra certũ.No.ꝙ dilatio debet eẽ certa vt iducat morã.vt no.C.de ꝯhẽ.⁊ ꝯmit.ſti.l.magnã p Cy.¶ In tex.ibi ptiũ. No.ꝙ ñ dic̃ teſtiũ.Et ẽ ar.ꝙ ſi ſit ꝓrogatio de tp̃e feriato ad tp̃s feriatũ qd̃ nõ reqrat̃ ꝯſenſus teſtiũ tñ reqrit̃ cõſenſu iudicis vel arbitri.vt no.in.l.ij.§.i.ff.de iudi.⁊ ita tꝫ glo.in cle.ſepe de v̾.ſig.¶ Ibi neglexerunt etiã ad primã citationeꝫ q2 lr̃a dicit citationeꝫ in ſingulari.vt.C.de iudi. l.ſancim⁹.¶ Item no.ꝙ ad ꝓbandã negligentiaꝫ ſufficit tp̃s.vt no.ĩ.de p̃ben.c.extirpãde p Inno.qd̃ eſt veꝝ in ꝯditione ptãtiua nõ in caſuali.vt no.in.l.iij.§.ſi ad diem.ff.de re mi.Item no.ꝙ pia ſunt nõ venire ⁊ venire ⁊ nõ obedire.Ibi infringas.No.ꝙ i determinatis a iure iudex non hꝫ arbitriũ ius cõe ſiue ſit mũicipale.ñ ob.in.l.hodie.ff.d̃ pe.q2 illa lex nõ hꝫ locũ in iudice deleg.nec in penis municipalibus vel ꝯſuetis.¶ Ex hoc ſeqtur ꝙ iudices ⁊ delegati diſpenſare nõ pñt ſꝫ oꝛdinarij maioꝛes pñt cã cognita ſꝫ pedanei nõ pñt pp vtilitatẽ ſui ⁊ iuriſditiõis. vt no. in.l.iij.ff.ne qs eũ q in ius vocã.vi eximat.¶ Et vid̃ goſ. in ſũma de filijs pſby.¶ Iteꝫ ſm arbitriũ ſic.ff.de effrac. ⁊ expilla.l.j.§.expillatoꝛes.q2 ꝯmiſſuꝫ vr̃ iudicib⁹ qcqd ñ eſt explicatũ legib⁹.vt.ff.de teſti.l.ſcio.¶ Quero vtꝝ valeat gnãlis ꝓrogatio ⁊ vr̃ ꝙ nõ.vt.ff.cõia p̃di.l.i tradendis.Tu dic ꝯ q2 vbicũqꝫ tñ vꝫ gen⁹ q̃ ad gen⁹ ꝯ̃tũ ſpẽs q̃ ad ſpẽm ibi ſtandũ eſt gnãlitati.vt no.ff.de ſer.vr.p̃di.l.ſi ſuit⁹.⁊.ff.de ſui.titl̃o gnãli.l.ſuit⁹ ⁊.l.ſi cui.¶ Et idẽ eſt vbicũqꝫ indiffinita efficaciter eqpolet vl̃i.¶ Uel dic ꝙ in arduis requirit̃ ꝓrogatio ſpãtis.ar.ff.de ꝓcur.l.põponius in prin.¶ Sꝫ q̃ro nũqd ꝓrogatio põt fieri alicui q̃ apud acta ⁊ vr̃ ꝙ ſic p.l.honores.§.ſi.ff.de decu.q2 lꝫ ſit ex iudiciũ tñ reducit̃ ad iudiciũ.¶ Quero nũqd in ꝓrogatione ptes poſſint addere in mãdato aliquã formã nouã ex̃ mãdatũ.rñ.nõ q2 iſta ñ eſſet ꝓrogatio.vt no.i.c.

io q de pbē.li.vj.ꝫ valeret vi pacti.vt.j.e.ti.c. significasti. ar.q2 mutata forma mutat formatū.vt no.ff.de fideius.l. stipulat⁹ es op⁹.vbi ē tex.no. ¶ Dico ēt ꝙ qñ prorogatio fit de tpe ad tps nō hꝫ locū pnic q2 adheret pnie iurisdictōi ꝛ ps eius fit. ¶ Itē si fit expssa submissio nō hꝫ locū pnia.l.est receptū.ff.d iur.o.iu.ꝫ quosdā.dic vt no.j.d iudi.c.j. ¶ No.ꝙ mandatū tpe limitatū expirat ipso iure tpis cursu vt hic. ¶ Idē in obligatōne ānua vel mestrua. vt.C.d pac.l.epl'a.§.fi.C.d le.l.fi.ff.loca.l.si cū hermes.ꝫ nō idē intēsiue. ¶ No.ꝙ ppetua ope exceptōis tollit obligatio.ꝛ de hoc no.in.l.fi.ff.rē ra.ha. Vel dic aut ē obligatio legalis ꝛ pscriptio legalis vt in redibitoria ꝛ q̄sto minoris tūc suis finibus ē ɔcta.vt.l.si cū.§.fi.ff.siqs cau. ꝛ tñ per pcñ pōt ppetuari.vt.l.ꝙ si nolit.§.siqs ita.ff.de edil.edi. Aut ē obligatio ɔuētionalis ꝛ pscriptio ɔuētionalis ꝛ si est vna fit ope exceptōis nō ipso iure. ¶ Idē si obl'o sit ɔuētionalis ꝛ pscriptio legalis.l.sicut.C.d pscri. xxx.an. ¶ Sꝫ nūquid liberatus tpe possit se reponere in veterē obligatōem.dic ꝙ sic p stipulatōem nō nudo consensu.vt.ff.de so.l.cū quis pro reo.vide qd no.p Inn.j.de iure pa.c.cum.ꝛ de imuni.ecc.c.q2 plerīqꝫ.ꝛ vide ēt Cy. C.de trāsac.l.si maior. ¶ Quero pone ꝙ erat stat⁹ mensis ꝛ ptes dicūt ita nos prorogamus ad vnū aliū mēsē incipiendū finito primo vtꝝ talis prorogatio valeat ꝛ vr ꝙ nō q2 eius initiū ē colatū in tps priuatōis.vt no.ff.d iur. om.iu.l.cū q.§.fi.ꝛ hoc vr determinare Bar.in.l.iiij.in pn.ff.de dā.insec.vbi p te videas.qd si prorogatio fit vltio momento tpis.tñ.ꝙ vꝫ q2 sufficit hre momētū.vt.d.l.si manēte.ꝛ ar.ff.de pub.l.cū sponsus.§.fi. ¶ Quero vtꝝ istud tps prorogatū sit idē iuris fictōe vel pprie. Cy.ff.de ar.l.si cū dies.in pn.dicit ꝙ cū mutat dies mutat forma tēporis.ꝛ id nō est idē nisi iuris fictione qd nō vr verū q2 si nō expirat ergo ē idē in substātia. Silis qd fit.ff.de dolo.l.ꝛ hīdibus.ꝛ facit.l.inficiādo.§.isans.ff.de fur. Tu dic ꝙ q̄tū ad pmordialē formā ē idē in substātia lꝫ non in tpe q2 h tacite iterat a pncipio ꝙ posset prorogare.vt.ff. de iudi.l.ij. Sꝫ in extraiudicialib⁹.vbi dicit Cy.ꝙ nec in substātia nec in tpe ē idē nisi iuris fictōe.vt.ff.d v.ob.l.cū stipulat⁹ sim mihi a pculo.ꝛ C.lo.l.cū hermes.ꝛ ff.si cer. pe.l.elegāter.ꝛ C.de pac.l.pcā nouissima.ff.de pto.stip.l. valerianus.ꝛ ff.lo.l.cū i pleo.§.lōge dicta. ¶ Quero nū qd p pcuratorē seu dñm litis p ɔtestatiōem litis possit fieri hec prorogatio sine speciali mādato vel libera. Quidā dñt ꝙ nō. Alij dicūt ꝙ sic.dic vt no.in.c.cū olim.el.j. in eo.ti.p Io.an.vr casus.l.ꝙ pcurator nō possit prorogare.ff.de v.ob.l.q rome.§.calimacus. ¶ Sꝫ ibi loqt in nūcio q hēbat mādatū ad certā diē. ¶ Alls nō video quid repugnet.s.dño expedit q2 q̄cūqꝫ expediētia videntꝛ appēdices mādati.vt no.ff.de pcu.l.ꝫ psone.§.fi.ꝛ.l.qs proprio.§.itē q̄re.ꝛ qd no.e.ti.l.si defunct⁹.§.q a cōi. Istd āt satis vr vtile vtriqꝫ parti.alioqn finita pcuratōne oia de nouo narrari oꝫ vt ē gl.valde singlaris.ff.de pcu.l.q oia. ꝛ expedit potius ptibus vnū iudiciū quā plura pp sumptus litiū.vt leg.ꝛ no.ff.de pcu.l.q absētē.ꝛ.l.nō cogendū.§.fi. ¶ Quero vtꝝ iste terminus appositus in delegatōe expiret si p dolū ptis expirauit.tñ.sic sm Inn.tñ stipulatio cōmittit ob rē nō defensā.vt no.ff.de pcu.l.fi.in pn. Sꝫ vr ꝙ nō expiret.vt.C.de temp.in integ.resti.l.pcende. So.ibi loqt in tpe vtili quo ad qd.vt no.C.e.ti.l.si supuacuā. ¶ Itē ibi tps appositū erat a lege hic ab hoie ar.ff.d arb.l.celsus. ¶ Quero vtꝝ iudex delegatus[a] a papa teneat suare.ll.municipales.dic ꝙ sic sm Hosti.nisi ɔdicāt canōib⁹ qd tene mēti. ¶ Quero vniuersitas cāꝝ cōmissa ē plurib⁹ vtꝝ videat cōmissa cuilibꝫ isolidū ꝛ vr ꝙ sic.vt no.ff.de exerci l.j.§.si plures.sed ibi ē spāle. Et id dic ꝙ ɔcursu faciūt sibi ptē.ff.māda.l.creditor.§.duob⁹. Bar.in.l.si vni.ff.de re iudi.tꝫ ꝙ cuilibet insolidum.dicit Inn.ꝙ vbi dcartat tps instātie ibi dāde sūt dilatiōes ad actus sicdos tñ minores ꝛ ponit exemplū p.l.j.C.vt oēs tā ciuiles.dicit Inn.ꝙ sicut iurisditio pt prorogari ita ɔtra pōt artari de ɔsensu ptiū.dicit Inno.ꝙ iurisditio non pōt ad eas q pp excellētiā nō pñt delegari.tamē postea dicit ꝙ in causis criminalibus ēt ex qbus ingeritur pena

a Delegat⁹ a papa tenetur seruare leges municipales adde scripta p doc.i c.q in ecclesiaꝝ d cōsti. ꝛ his diebus obtinui i facto ꝙ delegat⁹ a pncipe tenetur cogere ptes ad ɔpromissū iuxta formā statuti d cōpromissis siendis q̄uis multi aduocati videbātur dicē contrariū ꝛ allegabā iter alia istd dictū bal.hic.

sanguinis pōt prorogari in eos apud quos est eadē spēs iurisditionis lꝫ quis nō sit dñs mēbroꝝ suoꝝ nec vite sue.vt no.ff.ad.l.aquil.l.liber hō.ꝛ.ff.de ap.l.nō tñ. qd verū ē tacite nō opponēdo declinatoriā.q2 tunc prorogatio fit a lege.vt no.C.vbi de cri.agi opor.l.j.dicit Inn.ꝙ ptes absoluēdi vel excōicādi nō pōt prorogari q2 nō est ab hoie.ꝫ hñ pñt ptes dare alicui iurisditionē cognoscēdi ꝛ diffiniēdi.an excōicatio sit iusta necne.ꝛ an excōicator sit puniēdus vel nō de his si possit ɔpromitti pp vtilitatē arbitrorū.dicit Inno.ꝙ vbi tps ē lapsum dolo alteri⁹ partis tñ per hoc ñ prorogat mādatum.vt no.ff.d dolo.l.arbitrio.§. si dolo.ɔ̄ ar.ff.de mu.ꝛ ho.l.reus delat⁹.ꝛ.l.si locus.§.qd si id tps.ff.quēd.ser.amit.dicit Inn.ꝙ in pēis alternatiuis vel solōnibus minor est eligēda nō tñ minima que nō timetur.vel electio est arbitraria q2 ñ est iposita pena dterminata.nam alternatio parit obscuritatē.ff.de iniur.l.pretor.dicit Inn.ꝙ hñtes certā diem ad recipiēdas probatiōes ꝛ ad remittēdū cām istructā ad superiorem nō pñt puenire terminū altera pte iuita.sed de ɔsensu ptium bene posset dicta dilatio minui.ar.ff.de re iudic.l.si cōuenerit. Et hēni⁹ pl'a alta.nā q̄dā sunt q ptinēt ad ɔsiderationē vtilitatis.quedam vō sunt que ptinēt ad ɔsiderationē auctoritatis.quedam vō sunt q pertinēt ad vtilitatē reipublice.vt.ff.de ātnis leg.l.quit⁹.§.j.ꝛ.l.iabolen⁹.ff.de vsu. l.in fideicōmiss.§.cū pollidi⁹.ff.de ver.ob.l.q rome.i pri. ff.de leg.j.l.ciuitatib⁹. Alibi dicit lex ꝙ absurdū est aliqd differri pp id qd nihil relenat.vt no.ff.de fideius.l.l.iuit⁹. §.fi. Itē tūc remittit cā istructa cum totū corpus actorū remittit.vt.j.e.ti.si pure.in fi. Et adde qd no.j.e.c.cū plures li.vj.i nouel. Vlterius no.h ꝙ iudex q fuit i mora p lapsū diei apposite sibi nō pt morā purgare q2 euanuit iurisditio. ¶ Et idē i oibus dispōnibus que regulātur a tpe.ꝛ vide Cy.C.de trasac.l.si maior.no.ꝙ ɔsensus partium magis oꝫ attēdi q̄ stricti iuris rō.vt no.ff.cōia p.l.ij.ꝛ.l.vēditor.i pri.dicit Inn.ꝙ delegat⁹ pōt mulctare vt hic.qd verum est i delegato pape. Sed alij dlegati nō pñt mulctare.vt.ff.de iudi.l.j.§.is dat⁹.ꝛ de hoc no.C.de vsur.fisca.li. x.dicūt doc.ꝙ pena grauior nō hꝫ locū in iudice delegato sed tñ in ordinario.ꝛ est casus istius.c. qd tene hñ mēti. Et vide.l.medicos.C.de profes.ꝛ medi. ¶ Querūt doc. vtꝝ pp breuitatē termini possit pcedi die feriata in honorem dei.ꝛ dic ꝙ nō si expirat sola iurisditio.secus si expiraret res vel actio absqꝫ culpa actoris.uāꝫ dicit Cy.ꝫ Azo.ꝙ tūc nō sunt ferie nec solēnes nec repētine nec solēnissime.i.honorē dei.vt ipse no.i.l.j.i fi.ff.de fer.i addi.vbi videas. ¶ Querūt doc.vtꝝ iudex pp breuitatē sui tēporis possit abbreuiare dilatōes ptium. Et dicēdū ē ꝙ sic si tps est sibi abbreuiatū a supiore vl' a statuto municipali.q2 ñ oꝫ expectare ꝙ iurisditio sua expiret. Vñ tacite vr sibi ɔcessum ꝙ possit abbreuiare dilatōes.argu.i.l.j.ff.de glā.legē.ꝛ qd ibi no.q2 dilatōes debēt seruari vbi pñt seruari sed vbi abbreuiat totū ēt qualibꝫ eius ps.dicit Inno. ꝙ si est statut⁹ termin⁹ ad istruēdū ꝛ referēdum ñ vꝫ relatio pueniēs tps nisi fiat de ɔsensu ptium. ¶ Sed q̄rit hic Io.an.vtꝝ iudex cui termin⁹ ē pfixus possit post terminū exeq suā sniam.ꝛ dicit ꝙ sic si termin⁹ est pfixus disceptatōi.vt no.i.l.j.C.vt oēs tam ciuiles vel iudicatōi. sec⁹ si iurisditiōi. Io.an. Et ē rō q2 ɔsiderādum est quid ɔcernat assignatio termini vt dicit illa.l.no.ꝛ sing.ff.de ɔhē.emp. l.q fundū.i pri. ¶ Querit hic Ber.vtꝝ ptes solēnitatibus iurium possint renūciare.ꝛ dicit ꝙ ñ si sunt de substātia.vt est belli oblatio.litis ɔtestatio.iuramētum calūnie ꝛ alia similia que sunt itroducta ad rigorē iuris seruādū. ꝛ ꝙ snia ferat i scriptis. Sed si sunt itroducte fauore partiū partes hōe pñt renūciare.ar.ff.de trasac.l.cū hi.§.ē.j. ¶ Tu dic ꝙ iuri qd ɔtinet necessitatē i actib⁹ hoium nō pōt renūciare.vt no.ff.de pac.l.ius publicū.ꝛ.ff.de pcur. l.filius.§.veterani. Et h corā iudice sed corā arbitro pōt renūciari cuilibet solēnitati q2 officium eius dependet ex voluntate compromittētium vtrum possit renunciari beneficio prescrip.[b] ꝛ videt ꝙ sic.vt no.ff.de edi.edic.l. qd si nolit.l.siqs ita. Vnde valet pactū ꝙ ne vllo tpe pscribat nam hoc est de nā actus ppetui ꝛ res facili reuertitur ad

nām

b ¶ Adde scripta per Iaso.i.l.petēs.C.d pa. dꝫ allegat quoddā cōsil. Ang.ꝛ pet.de anc. ꝛ vide cpē se scripta p me in cōsil. qd feci i fauorē monasterij abbatie scti sisti d placētia.

nām suā sicut vz pactū ne nulla pscriptio curreret nisi.c.an
noꝝ. vt no.in.§.pact⁹ ne peteret.in.l.si vn⁹.ff.ꝺ pac.Bar.
no.de h in.l.j.ff.de vsuca.dicit Inno.ꝙ tutus i pscriptiōe
est tutus ēt in foro ꝯscie.vt no.J.de iure patro.c.cura.in fi.
dicit Bar.ꝙ qñ i diuersis legib⁹ inenit ipositā pēa ma-
ior ⁊ minor iudex pōt gratificari ⁊ eligere quā vult Ber.
Nisi lex posterior veniat ad derogationē prioꝝ.vt.ff.ꝺ re
mili.l.q cū vno.§.q post. Vel vbi veniat ad supplēduz in
eodē gñe pene.puta primū statutū dicebat quem debere
puniri.in.x. Scōz dicit quē debere puniri in.xx.vel ecōtra
si venit ad detrahēdū i eodē gñe pene.vt qꝛ primuz dice-
bat puniat in.xx.sz vltimū dicit puniat in.x. Sz si ineniū-
tur duo codices.in vno dr de.x.in alio dr de.xx.mior pena
dz iponi.vt no.ff.de iuris.om.iudi.l.si ge id qd.⁊ ar.illius
no.l.ff.de le.ij.l.semproni⁹ ꝓculo. Tractat hic Inn.ꝺ mā
ꝓrogatōis iurisditōis q̄ ē pmissa ꝺ tpe ad tpe.vt hic In-
no.qd est veꝝ qñ tps ē appositū ab hoie. Sec⁹ si ē appo-
situz a lege vl statuto rōe publice vtilitatis.s.ne lites fiāt
imortales.vt no.C.de iudi.l.ꝓperāduz.in pn. ¶ Quero rō
psumit si alia rō i statuto nō apponat.arg.ff.de excu.tu.l.
scire oz.§.ꝯsis.dicit Inn.ꝙ ꝓrogatio pōt fieri de cāis ad
cās nisi sit talis cā q̄ pp sui excellētiā delegari ñ possit.naz
tūc corā delegato ab iferiori a pncipe nō hz locū talis ꝓ-
rogatio.⁊ ita dz intelligi dcm Inn. ¶ Quero vtꝝ ñ suus
iudex de ꝯsensu ptiū possit aliquē excōicare. Et dicit ꝙ ñ.
¶ Itē nec de h pt ꝯpromitti sz bñ pōt cōpromitti an sit
excōicādus vel absoluēdus nec ne fm Inn.dicit Inno.ꝙ
nō subditi psit aliquē eligere in suū iudicē qd ē veꝝ i ali-
qua cā nō in ppetuū ⁊ gnālr.vt in auc.de desen.ciui.circa
finē. ¶ Nisi auctoritate ipatoris fieret h electio. Sed an
tūc ipator posset post adhibitū ꝯsensum sine cā remouere
talē electū.vide qd no.p Bar.ff.de capti.l.hostes.⁊.C.ꝺ
legi.l.digna vox p Cy.dicit Inn.ꝙ aliud ē omittere exce
ptionē declinatoriā.aliud ꝓrogare. Naz omittere qlibet
pt sz ꝓrogare nō pōt ꝓcurator nec abbas.dicit Inno.ꝙ
ptās excōicādi ⁊ absoluēdi ꝓcedit a solo deo de ei⁹ vica-
rio. ¶ Alie.n.iurisditiōes ꝓcesserūt ab aplis ⁊ hz quosdā
ēt cāe criales psūt ꝓrogari sz nō cāe penitētiales.nec snie
cēsure hz Inn. ¶ Adde ꝙ plene notaui in.l.j.C.vbi ꝺ cri.
agi oz.in lec.mea solēni.dicit Inno.ꝙ ptās arbitri nō pōt
ꝓrogari per illos q nō ꝯpromisserūt nisi dicamus ꝙ istō
ꝓrogare idez sit ꝙ ꝯpromittere qꝛ sepe aliqd fit ad vnuz
effectū ⁊ opat sibi similē.vt no.ff.de pscrip.ver.l.insulam.
¶ Vltrio vide in mā ꝓrogatiōis ꝙ plene scripsi.C.ꝺ epi.
audiē.l.si qui ex consensu post Pe.⁊ Cy.⁊.ff.de iudi.l.j.
¶ Sz qri ꝯsuenit in mā feudoꝝ ⁊ in mā eoꝝ qui astricti
sunt sub certis iudicibus litigare vtrū possint in alios pro
rogare.⁊ dicit Bart.ꝙ non in.l.j.§.⁊ post opis.ff.de no.
ope.nun. Et verū dicit qñ aliqui subsunt iurisditiōi neces-
sarie quo ad vtrūqz litigatorē secus si quo ad alteꝝ. Naz
de cōi ꝯsensu ꝓrogare psūt.vt no.i.c.j.§.pterea.si de feudo
sue.ꝯtro.⁊ de ꝓhibita alie.feu.per Frede.col.x.⁊ vide qd
ibi plene notaui. ¶ No.ꝙ dria ē inter iudicē ordinariuz
⁊ iudicē delegatū qꝛ iudex ordinarius preest vniuersitati
⁊ territorio ⁊ ibi delinquēs sortit forum ⁊ ñ pt declinari.
¶ Delegatus aūt nō pest iurisditioni nec territorio ⁊ ꝓ-
priū nihil hz. ¶ Ordinarius si dr suspect⁹ pp sportulas si
vult cognoscere an sibi sportule debeant nō pōt. ¶ Sz si
de hoc nō vult cognoscere sed solūmō an sua sit iurisditio
cāe pncipalis nec ñ bñ pōt cognoscere ꝓnūciare. ¶ Itez
articulū an ꝺbeant sportule dz ⁊ pōt delegare.vt no.ff.ad
muni.l.de iure.⁊.ff.de iuris.om.iudi.l.solet. Sz si agit de
iurisditōe fortificanda non hz locū pñtia. Sz si de ꝓrogā
daz hz locum penitentia nisi de partiū volūtate iudex ꝓ-
cesserit ad aliquē actū vel ipsemet ptes ex cōi ꝯsensu ꝓces
serint ad aliquez actū cāe vel nisi lis sit contestata vl qua
si vel nisi solemniter promisserint de iudicio sisti vel iudi-
catum solui. Vel nisi se submisserint iudice ꝯsentiente fm
quosdam.vt no.ff.de iudi.l.j.⁊.l.sed si susceperit. ¶ No.
ꝙ delegatus dr quasi ab ordinario datus. ¶ Et quia or
dinaria iurisditio residet in ordinario non seperatur per
delegationem ab ipso quia non potest a se abdicare iuris
ditionez nisi in manu supioris sui.vñ ꝙ non transfert non

mutat. Exercitiū ergo tñ p delegationē cōmittit sz iuris
ditio nō transfert.vt.ff.de offi.ci⁹ cui mā.est iurisdi.l.j.§.q
mādatā.⁊ eaten⁹ quaten⁹ patit forma cōmissiōis siue sit
expressa ⁊ principalis siue tacita ⁊ ꝯsecutiua.vt no.J.ꝺ re-
sti.spo.c.pisanis. ¶ Et no.ꝙ ē dria [a] iter cōmissionē ⁊ de
legationē. Nā ois delegatio ē ꝯmissio sz nō ois ꝯmissio ē
delegatio qꝛ pleraqz cōmittunt q̄ nō expediunt iure ma-
gistrat⁹ vt si mādatū ē alicui ꝙ prouideat alicui ꝺ aliquo
beneficio.vt no.per Inno.J.c.in litteris. Nā nomē ꝯuisio
nis ē nomē generale.ar.ff.de dote ple.l.theopōpus ⁊.J.de
prebē.c.cū in illis li.vj.dicit Inno.ꝙ ois qui fines manda
ti nō seruat modū excedit.vt.J.c.qm̄uz. Et nudū ministe-
riū si ē ministeriū industriale nō pōt alteri ꝯmitti p ꝯmis-
sarium primū.sicut ē predicare crucē.vt.J.c.qm̄ apostoli-
ca.dicit Inno.ꝙ si ordo non seruat ꝓcessus cassatur si est
ordo studiose pfixus.J.c.venerabili.dicit Inn.ꝙ impetrās
sup appellatiōe ab iterlocutoria nō tenet facere mentio-
nē de cā appellationis.J.c.ex litteris patriarche.dicit In-
no.ꝙ si totū cassatur ergo ⁊ exceptio.J.c.pastoralis. dicit
Inno.ꝙ minor suspitio reddit iudicē suspectū qz teste.J.c.
insinuante. dicit Inn.ꝙ si cā pōt decidi ex actitatis nūqz
iudex pōt absoluere ab obseruatiōe iudicij.J.c.ꝯsuluit.di-
cit Inno.ꝙ officiū delegati finit licet ei⁹ snia sit nulla.sec⁹
in officio ꝓuisoꝝ.⁊ sec⁹ vbi factū mandatur sine iurisditō
ne infra.c.literis.dicit Inn.ꝙ delegatus nō pōt vti arma
ta manu sua sz armis ordinarij implorādo eius pꝛocinīū
infra.c.significasti. Mulctare tñ pōt infra.c.de causis.in
fi.dicit Inno.ꝙ delegat⁹ pōt apponere clausulā qd requi
ratur suuz ꝯsiliū vel alicuius iurisperiti ⁊ si ñ reqrit nō te-
net qd arguit.S.c.si ꝓ debilitate ⁊ tñ nō pōt mādare ei ꝙ
certā ferat sententiā Inno.⁊ ēt de cōsensu partiū.vt no.i.l.
j.C.de iu.om.iudi.qꝛ nō eēt diffinitor sz poti⁹ recitator in
fra de ap.c.nouit.dicit Archi.ꝙ qñ delegat⁹ citat collegā
ꝙ sufficit vna citatio.vt infra eo.c.si ꝯtra vnū in nouella.
¶ No.ꝙ iurisditōes excepta clauiū ptāte licite sunt apd
infideles.vt infra.c.cū a subdelegato in nouella. Et no.ꝙ
notori⁹ saracen⁹ vel heretic⁹ licite ꝯficit instrā ibidē.not. ꝙ
pulegiū ꝯcessuz districtualib⁹ icludit clericos istra.c.hac
ꝯstitutiōe in nouella. ¶ No.ꝙ ꝯseruatiōes arcēt ab iniu
riato ⁊ ab iniuriādo si iniuria ē maifesta.S.e.c.j.in nouel.
¶ No.qd manifestuz qd multitudinis oculus videt vel
vidit.sz ñ videt dūtñ irrefregabilis memoria videat.vt i-
fra de iur.calū.cū cām.p Inno.de eo.no.qd oculus nō vi-
det nec vidit vt de secretis animi ñ pōt testis tāqz de no-
torio testificari.vt no.p Inno.S.de renū.c.sup hoc. ¶ Et
no.qd notoriū ē qualitas q̄ ñ pōt p se itelligi sine subiecto
cui ⁊ qli.vt no.infra.c.j.eo.li.vj. ¶ Itē no.qd manifestū ē
qd ex sui natura vel ex facti qlitate vl iurisditione vl iuris
dispōne occultū eē nō pōt. Et testis q deponit sup noto-
riū qñqz deponit p rōnez nālez vt p sensuz pse ⁊ imediate
apphēdētē qñqz p cās artificiales seu argumētabiles vt
p indicia idubitata ⁊ psumptiōes efficacissimas. ¶ No.
ꝙ notoriū est istius ꝯditiōis ꝙ negāti ñ dat audiētia qꝛ
sicut nō vz ꝯfessio quā nā respuit ita nō vz negatio que nā
libus ⁊ ꝺo iudicio ñ ꝯuenit hic ē ꝙ negās notoriuz ñ facit
rem dubiā neqz facit locuz indagini iudiciarie.vt.d.c.j.p
Inno.⁊ in nouella. ¶ No.ꝙ iudex delegatus nō hz terri
toriū attñ eius iurisditio territorio coartat.s.territorio or-
dinarij.vt.ff.de iudi.l.si locus. ¶ Itē no.ꝙ qñ dignitas ē
suspecta vt qꝛ ē cā dignitatis recusato añcessore qlibet suc
cessor itelligit recusat⁹.vt no.J.c.iudex in nouella. ¶ Si
ꝯmissa ē cā archidiacono ⁊ cepit iurisditione vti ēt fact⁹
eps ꝓcedit i ea.vt no.J.eo.c.qm̄uis i nouella. ¶ Secus si ñ
cepit vti iurisditiōe qꝛ tunc successor cognoscit. ¶ Sed si
cā sit ꝯmissa simplici canonico q nō hz successorē ipse idē
agnoscit qꝛ honor sibi auctus ē nō deteriorata ꝯditōe.vt
no.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.falsa.§.j.dicit Inno.ꝙ si casus ē di
spensabilis qꝛ iure cauet ꝙ possit dispēsari tacite intelligi
tur h ꝯcessum epis. ¶ Sz si nō inenitur nisi de papa tunc
secus qꝛ de papa nō ē necesse ꝙ fiat lex.S.de tēp.ordi.c.di
lectus. Pone in litteris ꝯtinet moneas titiū vt dimittat
bñficium.J.x.dies aliogn cites eū ad.curiaz nūqd iste pōt
simul monere ⁊ sub conditiōe si nō paruerit citare.dicit

a ¶ Dria inter cōmissiōez ⁊ delegationē vide q̄ scripsi in rub.S.eo.

Jo.an.ꝙ ñ qꝛ nõ ſuaẗ ordo tp̄is ĩfra eo.c.cū plures ĩ no-
uella.ad hoc.ff.qḋ cuiuſq3 vni.no.l.itē eoꝝ.§.ſi decuriones
ꝛ qꝛ tractus futuri tp̄is ex quo pendet iuriſditio vel offm̄
iudicis ñ ptinet ad iudicez.vt.l.j.§.j.ff.ḋ vſur.¶ Quero
an cā poſſit plurib⁹ vel duobus delegari.Et dicit Arch.
ꝙ nõ niſi repiaẗ olim iure cautuz qꝛ de facili pñt diſcor-
dare.Sz hoc ē expreſſuz ꝙ ſic.vt ĩfra.c.ſi ꝯ vnū.li.vj.Tu
dic ꝙ ēt olim poterat.vt.ff.de re iudi.l.duo iudices dati.
¶ No.ꝙ qñ iudex delegatus recuſaẗ recurriẗ ad delegā
tē ēt abñtez nõ ad arbitros niſi ſit delegatus a principe.
Ibidē Arch.ꝛ Jo.an.¶ No.ēt ꝙ iuriſditio ordinaria ē
fauorabilis.delegata vo nõ.Jo.an.ibidē.¶ Quero nun
quid ꝯſanguineus ep̄i ſit ſuſpectus in cā ep̄atus. Spe.t3
ꝙ nõ ſec⁹ ſi ep̄s noie ꝑprio eēt in cā.vt no.ĩfra.c.iſinuāte
in nouella.¶ No.ꝙ per iterlocutoriā latā ꝯ iuriſditiõem
finiẗ iuriſditio delegata q̄ nõ pōt reſumi ēt de ptium vo
lūtate.vt no.in.c.iudex.li.vj.¶ No.ꝙ non t3 ꝑceſſus ſi ñ
ꝯſtat de impedimento ꝙ lex. qꝛ
neſcit ſe hr̄e iuriſditõem efficacē.vt no.ĩfra.c.ſi delegat⁹
p Arch.qꝛ ignorat ꝑncipiū iuriſditõis.vt.ff.de ꝯdi.ꝛ de.
l.multū.¶ An appellari poſſit alternatiue.dic vt no.ĩfra
c.ſi is cui.¶ Alternatiua [a] appellatio ē qñ dictio aut po
niẗ iter iudices quoꝝ vn⁹ ñ ſubalternaẗ alteri puta inter
duos p̄ſides vl̄ duos ptātes.Subalternatiua aūt eſt qñ
vn⁹ ſubalternaẗ alteri vt cuz dico appello ad ep̄m vel ad
papā.Generalis aūt eſt qñ nullu3 eſt p̄ncipiū vl̄ dico ap
pello ad quēlibet iudicez ꝯpetētē.vt no.C.ḋ bo.auc.iud.
poſ.l.cuz ꝑponas.Appellatio p̄t fieri alternatiue ſ3 ꝓſe-
cutio ē appellatõis electiue.ar.ff.ḋ eo ꝙ cer.lo.l.nõ vtiq3.
¶ Qui ſe ſuat ſibi ptātez reuocādi ñ vꝫ totu3 cõmiſiſſe
ꝛ iḋ ad eu3 appellabiẗ.j.c.is cui.li.vj.¶ Per arte3 ꝑceſ-
ſus ñ t3 ñ ſit alibi q̄3 in loco ꝑfixo.vt ĩfra.c.ſtatuim⁹.li.vj.
¶ An poſſit ꝓlōgari iuriſditio ſub alia forma q̄3 fuerit
delegata.ꝛ dic ꝙ ñ.vt no.ĩfra ḋ p̄bē.c.bi q auctorē.li.vj.
¶ Et h̄ ḋ forma ſubſtātiali.ſ3 quo ad incidentiā hñ poſſ3
ꝓlongari.Vñ in ꝓlongatione p̄t adiungi cl̄a ḋ hñdo cõ
ſiliu3 ſapiētis.Vel ꝙ ptās q̄ p̄ habuit duos notarios.ſe-
cundo hēat tres vel maius ſalariū.ꝛ vide Bar.in.l.j.ff.
ḋ oā.inſec.Pone ꝙ delegatio non tenuit tñ ptes ꝯſenſe
runt nunq̄d ꝑceſſus valeat.vꝫ ꝙ nõ.no.s̄.de reſcrip.c.nõ
nulli.¶ In ꝯ̄triu3 vꝫ p.l.ij.C.cõia vtri.iu.¶ Tu dic ꝙ ñ
v3 iudiciū ꝙ ñ h3 ſuā formulā.i.iudicē actorē ꝛ reū. Et ſi
deficit iudex in fronte iuriſditõis ñ p̄t ratificari.vt no.in
l.ij.C.de iure fiſci.li.x.ꝛ.C.de iur.om.iudi.l.j.ꝛ.C.ḋ peda.
iudi.l.j.Et ñ p̄t ratificari iudicium vbi deficiunt ſolēnia.
Nā ſolus ꝯſenſus non ſufficit vbi ſolēnitas requiriẗ.dicit
Inno.ꝙ delegatus ad prouidendum p̄t ꝓuidere nemine
excitato ꝛ ſine aliquo iudiciario ordine ēt ſi ſit apposita
ꝯditio vel modus.dūtñ ꝯditio ſit ṽa.ꝛ ꝓpterea non ē ne
ceſſaria aliq̄ ſnīa.vt no.j.de p̄ſump.c.ſi.dicit Jnn.ꝙ licitū
eſt ꝑncipi ſeculari aliq̄d facere vt ordinare in p̄iudicium
iuris alteri⁹ ꝛ melius cõmutare.vt no.j.de iureiu.c.ḋbito-
res.Ep̄i tñ teneñẗ iura ſuare.dicit Jnn.ꝙ excõicat⁹ iniu
ſte non pdit auxiliū amicoꝝ.vt ĩfra ḋ ap.c.ſollicitudinez.
dicit Jnn.ꝙ oēs eccl̄e ſunt vna eccl̄a.vt ĩfra de cleri.non
reſi.c.ſi.¶ Cõia ordinarioꝝ ꝛ ḋlegatoꝝ ꝑceptis iuſticie
ꝯtineñẗ.vt.s̄.de reſcrip.c.ſup l̄ris.Dicit Jnn.ꝙ iudex dicē
ſe moueri eq̄tatem.vbi moueri non d3 ꝙ eſt neceſſe ab eo
appellari ꝙ facit tali ꝑtextu.vt ĩfra de ap.c.cū ſpāli.dicit
Jnn.ꝙ delegatus ñ p̄t iterp̄tari.l.vel reſcriptu3.tñ q̄ ad
ſuos litigatoris ſtaẗ eius iudicio niſi appelleẗ.No.ꝙ neq3
corā ordinario neq3 corā ḋlegato aduocatus pōt lite cõ
teſtari niſi dño vl̄ ei⁹ ꝓcur̄e tacēte.dicit Jnn.ĩfra ḋ ap.c.
cū cā.qḋ geminatio appl̄onis vēit ad corroboratiõem ꝛ
āpliationē p̄ie appl̄onis nõ ad derogationē ꝛ p̄t appel
lās vtrāq3 ꝓſeq.ꝛ alterā ꝑut pl3 qꝛ licitū ē ĩfra.x.dies ēt
cēties appellare ꝛ ꝓſequēdo vnā appl̄onez oēs vꝫ ꝓſeq.
Et ḋ hoc ĩfra ḋ ap.c.dilecto.ꝛ p Jnn.in.c.cu3 ꝓcuratore.
ff.ḋ no.op.nū.p Bar.dicit Jnn.ꝙ etiā ſubiectoꝝ intereſt
non mutare dños.vt no.ĩfra de p̄ſcrip.c.cu3 a nobis.Sic
intereſt non mutare iudices ordinarios vl̄ delegatos.vt
ff.de iudi.l.vbi ceptum.ꝛ.l.ſi longius.Quādo ep̄s diſpē
ſat non eſt neceſſe ꝙ aliqua citētur.dicit Innocen.in.c.

[Margin notes:]
a ¶ Vide plene p do. Feli.in.c.ij. j.de appel.
Delegatus ad prouidēdu3 q̄d poſſit facere.
Excõicat⁹ iniuſte non pdit auxiliu3 amicoꝝ.
Geminatio appellationis multu3 operatur.

venies ꝙ in bonis eccl̄e p̄ẗ nõ ſuccedit.dicit Jnn.ꝙ ſi vna
eccl̄a ē ſubiecta alteri.tñ q̄libet regiẗ p ſuū ſacerdote3.vt
.s̄.de eta.ꝛ qua.c.ideo.dicit Jnn.ꝙ mõach⁹ in abbatē
ꝓprij mõaſterij eligēdus ē nõ poſtulādus.vt no.s̄.ḋ eta.
ꝛ qua.c.cā.tūc dicit Jnn.ꝙ ſi ꝯſtat ꝙ poſſio ē nulla nõ ex
onerat eū a ꝓbõne.vt no.in.c.j.j.de ſind.dicit Jnn.ꝙ iurm
licito nihil addēdū ē.vt no.j.ḋ maio.ꝛ obe.c.dilecti.dicit
Jnn.ꝙ p̄ñtatio ptinet ad eū q dotauit dignitatē.vt.s̄.de
offi.archi.c.j.dicit Jnn.ꝙ ſi edificator eccl̄e retiet ſibi poſ
ſeſſiões cū cēſu vel ſine.Eccl̄a edificata h3 vtile dñium.vt
no.ĩfra ḋ p̄bē.c.de mõachis.dicit Jnn.ꝙ iudex d3 offer
re locū tutū ꝛ ſecurū.vt ĩfra de ap.c.ex pte.ne ꝯ̄ct⁹ celebra
tur puta ne res mea vēdaẗ appellari ñ p̄t.dicit Jnn.ḋ ap.
c.hõe.Sigillum deputatū vni actui nõ p̄t in alio exerceri
actu.dicit Jnn.ꝙ termin⁹ appl̄onis fiēde ñ p iudicē reci-
di nec āpliari.vt no.i.c.ſignificauit.ĩfra de ap.dicit Spe.
ꝙ libellus magr̄alis d3 remāere apḋ iudicē.i ſpe.ḋ libel.
ꝯcep.§.reſtat.dicit ſpe.ꝙ iſans ñ p̄t citari.maior iſante ſic
in ſpe.de libel.ꝯcep.§.ia3 nūc.¶ Quero ecce mercatores
hñt idicem mercātile nūquid ñ mercatores poſſint eius iu
riſditõe3 ꝓrogari ſeu adire.Rñ.nõ.qꝛ mūicipalis nõ pōt
ꝓrogari ſeu ampliari.h no.p Cy.i.l.j.C.de iuriſ.om.iudi.
¶ Quero nūquid miſerabiles p̄ſone poſſint iuriſditõem
ꝓrogare.Rñ.nõ.qꝛ ñ pñt ſui p̄uilegio renūciare.vt no.in
l.j.C.qñ impera.iter pupil.ꝛ viduas.¶ Quero ecce frēs
miores hñt ſuos ꝓuiciales.Nūquid de ꝯſenſu partiū poſ
ſit vnus ꝓuicialis cognoſcē ḋputatis alteri ꝓuiciali.Rñ.
nõ qꝛ ñ habēt hāc libertatē ꝙ nõ habeāt velle vel nolle.
¶ Quero nūquid feudatarius poſſit prorogare.Rñ.nõ
qꝛ iudiciū eſt ſpēs alienatõis.vt no.ff.de iure delibe.l.alt
pretor.¶ Quero nūquid poſſit ꝓrogari iuriſditio de tp̄e
ad tp̄s.ꝛ videẗ ꝙ ñ qꝛ vbi tp̄s aponiẗ vꝫ ꝓhibitio appo-
ni poſt tp̄s.vt.ff.de le.j.l.ſtatuliberū.§.ſticū.¶ Cõtrariū
tñ videẗ per.l.j.ff.de iudi.So.ſi delegatio eſt fcā i forma
cõi vel ꝯſueta habet locu3 ꝓrogatio.ſecus forte ſi ꝯ̄ iuriu3
vel ꝯſuetudis formā.ff.de bo.poſ.l.ſi cum p̄fono.¶ Po
ne de ꝯſenſu ptium cum d3 appellari ad capitaneū appel
latur ad ptātem nūquid t3 prorogatio.rñ.nõ qꝛ cā appel
latiõis eſt meri vel ſaltē mixti imperij ꝛ qḋ delegari ñ p̄t
ꝓrogari nõ p̄t.Et ideo i cauſis ſanguis ñ h3 locum ꝓro-
gatio.qꝛ nec delegatio licet glo.dicāt idiſtīcte ꝙ merū im
perium poſſit ꝓrogari.tamē glo.ſunt reſtrīgēde.ſ.niſi ꝓro
gatio fiat i fraudem iuriſditõis aliene vel i fraudē fiſci.qꝛ
hoc ñ poteſt fieri.Vñ licet cogatur recipere libellum.nõ
tamē cogiẗ recipe terminū rñdēdi libello.q eligit audiē-
tiam ñ ſui iudicis prorogat totū proceſſum ꝛ ſnīa3.vt no.
.C.de iur.om.iud.l.j.qꝛ tot⁹ ꝑceſſus i ſuis tp̄ib⁹ eſt ꝯtigu⁹.
¶ Quero vtrū lapſus dilationis hēat vim excluſionis.ꝛ
dic ꝙ ſic.ſi finiẗ ius ꝛ dilatio.vt.l.bonoꝝ.ff.rē ra.ha.l.ſci,
re op3.§.ꝯ̄ñs.ff.de excu.tuto.ꝛ.l.j.i pri.ff.de ap.recip.Nec
h3 locū purgatio more vbi ius funditus eſt extictū.vt no.s̄.
ti.j.c.eis q̄bus.Sed vbi eſt finita dilatio ſ3 non eſt finitu3
ius nec extictū ſed extiguēdu3 niſi mora celeriter purgeẗ.
tūc p̄t mora purgari.vt.ff.de op.leg.l.mācipioꝝ.ꝛ i.c.ſi ti
bi abſenti.§.ñ.de p̄bē.li.vj.¶ Itē ſi finita eſt dilatio ſ3 ius
efficax remāſit non h3 vim excluſionis.qꝛ duo ſunt ꝑcepta
vt.ff.de arbi.l.celſus.ꝛ qꝛ ſcit ius ſuu3 vbiq3 durare nec in-
uitus excludiẗ nec tacite renūciare vꝫ.ꝛ gl.que eſt.ff.de ne
go.ge.l.ſi ego.q̄ dicit ꝙ videẗ tacite renūciare intelligiẗ.i.
iſta duo eq̄pollēt.nam proprie loquēdo non renūciat qui
inuitus excludiẗ.vñ ꝯ volūtariū lapſu3 termini non valet
ꝓteſtatio qꝛ ē ꝯ̄triū in ſubiecto.¶ Sz q̄ro vtrum iudex
ḋ pte gebellina poſſit recuſari a guelfis.ꝛ ſic eꝯ̄.Et dic ꝙ
ſic ſuppoſito odio non ſolū ꝓprio ſ3 ēt illius ſecte q̄ inimi-
citiā parit.vt no.s̄.de reſcrip.c.ſtatutū.in pri.li.vj.¶ Ite3
ne qs fortuito caſu reperiẗ corā ordinario vel delegato of
ferẗ ei libellus.ipſe dicit non teneor recipe libellu3.qꝛ non
ſum citat⁹.dicit Specu.ꝙ imo tenetur recipe ꝛ incipit li-
tis exordium.vt.ff.ḋ adul.l.miles.§.lx.niſi dicas qḋ ibi fit
ſpāle i crie adl̄terij.tñ non teneẗ reſpondē libello niſi dato
t̄mio ad ḋliberādū.vt no.C.ḋ lit.ꝯte.auc.offeraẗ.ꝛ iudice
non poteſt aſſignari ſi i cauſa ſunt ferie.licet poſſit poni in
actis

actis & recipi inter libellos.& de hoc no.in Spe.de libel. ɔcep.§.sequit.ver.itē dicūt.¶ Et si ps nō vult recipere libellū sufficit q recipiat iudex q libellus reddit in inuitū. vt.ff.de ver.ob.l.inter stipulātē.§.j.dicit Inn.q monachi vel heremite nō idigēt aliq̄ scia.vt no.in.c.cū in ɔctis.s.d elec.¶ No.q pcurator nō pōt renūciare exceptōi liq̄de sʒ pbationi exceptōis dubie pt renūciare.ita dicit Inn.in c.cū in iure.J.co.q qui nō hʒ plenā dispōnē nō pōt renunciare.vt.C.de pac.l.pe.per Cy.&.C.de trāsac.l.actōe. Cy. dicit Inn.q papa pōt ius vni alteri donare.vt no.d offi. ordi.c.ɔquerētē.¶ Si in ɔrogatiōe vel ɔpromisso ē appositū iurm & pena ñ incurrit piuriū si pena soluat.ita dicit Inno.J.de arbi.c.p tuas.dicit Inn.i.c.cōquerēte.d offi. ordi.q in ɔtratiōib & pactis sufficiūt vba gnālia.nisi cōtrouersia pactū restringat.¶ No.hic q offin iudicis nobile est id q exercet pncipalr pp se.Mercenariū q propter aliud.ita dicit Inn.in.c.j.in fi.de offi.iudi.dicit Inn. q puilegiū ex falsa cā ɔcessuʒ nō tʒ ēt si papa diceret ɔcedimus & ɔfirmamus q si nō vʒ ɔfirmatio.& p ɔñs nō vʒ ɔcessio.vt no.J.de fi.instru.c.inter dilectos.in gl.sʒ dices.dicit Inn.q notari nō dʒ reddere instrm nisi illi q pcepit illud fieri.& iō notari dʒ eē rogat.& si dicat nō recordor an fuerim rogatus nō vʒ instrm no.J.d pba.c.j.dicit Inn. q electio hʒ tres ptes.Pria ps est scm̄ electōis.Scda est patiētia illoꝝ.Tertia est ɔfirmatio.vt no.J.de resti.in inte. c.ij.dicit Inno.q q ē in curia.i.vbi ē papa tenet de quolibet rn̄dere nisi hēat ius reuocādi domū.vt.J.de dlis.c.exposuit.dic Inno.q cōe pupilloꝝ & ēt cāe spūales ēt dieb feriatis tractari pñt.vt no.J.de fer.c.fi.dicit Inno.q diffinitiua ē terminus pemptoriū nisi sint exceptiōes tales q̄rū ius nō tollit p sniaʒ.vt no.J.de or.cogni.c.fi.dicit Inno. q iplicita negatiua absoluta & ñ determinata loco vl tpe nō pōt idonee pbari p testes.vt no.J.de cā pos.c.cū eccla. dicit Inn.q delegatus pape suat ferias municipales.vt J.de fer.c.fi.dicit Inno.q tēplarij & hospitalarij remouēt suos mīstros p libito volūtatis.vt no.J.de resti.spo.c.oliʒ. dicit Inn.q vbi tenet geminata possessio licitū ē vēdicare.vt.J.de resti.spo.c.olim.dicit ēt Inno.q ille q petit restitutionem vxoris dʒ pbare aliqd genus spōsaliū & carnalem copulā nō vocalē q̄ sola nō sufficit.vt no.J.de resti.spolia.c.ex pte.dicit Inno.q sub noie ptinētiaꝝ ɔtinētur oia accessoria & oia deputata loco pncipali.vt not.J.de restit. spo.c.cū ad sedē.dicit Inn.q nō pcedit iste libellus.peto oia bona alicui.nisi cām exprimat.vt no.in.d.c.cū ad sedē.dicit Inno.q siqs est spoliat rebus qbus aliū spoliauit nō hʒ de retētione.vt no.J.de resti.spo.c.olim.el.ij.dicit Inno.q pplo cogit obedire p capturā psonaꝝ.vt not.J.de resti.spo.c.olim.el.iij.dicit Inn.q qlibet clericus pōt prescribere ius excōicādi &c.oia spūalia.vt no.in.d.c.cū oliʒ. el.iij.dicit Inno.q obediēs snie abstinēdo nō pp hoc cōsentit.secus si faciēdo.vt no.in.d.c.olim.el.iij.& est rō quia q nihil facit ñ ɔsentit neqʒ dissentit ita qd est reperire mediaʒ animi deliberatōeʒ.dicit Inno.q castra inhabitata nō lʒ habitare ad cumulationē ciuitatis vel alteri castri. vt no.J.de resti.spolia.c.pisanis.Qualr aūt si petūt castra formetur libellus.dic vt nota.in Specu.de reli.domi.§.j. dicit Inn.q irreuocabilis possessio ex prio decreto nunq̄ reuocatur nisi in petitorio.vt no.J.de dolo & contu.c.prout nobis.¶ No.q obseruās interdictum.nō ppterea vr acgescere iterdicto quia hoc pōt facere ad cautelā.no.q iura que loquuntur de testō valido per se trahunt ad testm̄ validū per fictionem quia tēdunt ad eūdem effectum.vt no.in.l.j.§.j.ff.ad.l.fal. Idem si per dispensationē siue q sit interpretatio passiua idest in subiecto sit siue ex vi eiusdem effectus.vt.ff.de bo.pos.ex testamento mil.l.j.§.iura quoqʒ.¶ Et ideo spurius legitimatus qui cōparat legitime nato pōt institui hrē a pre coraʒ duobus testibus & debet ei legitia iure nature.dicit Inno.q si oppressio vel fraus vel minus legitimus actus.i.iuri ɔrius fundauit iurisditioneʒ dʒ agens in libello facere q̄litatis vel fraudis mētionē.vt no.J.de fo.ɔpe.c.cū sit gnāle.dicit Inno.q ille hʒ iurisditiōem si in realitate loci nō habuit territorium. vt no.J.de foro compe.c.cuʒ cōtingit.dicit Inno.q i ɔtribus nō remissio de ex forū ad intra forū vel de extra territoriū ad intra territoriū.vt no.J.d fo.ɔpe.c.licet.Dicit Inno.q in libello nō ē necesse exprimi nisi id qd ē d nā actionis & si aliqua reqrant pbabūt post litis ɔtestationeʒ.vt no.J.de libel.ob.c.fi.p Inno.¶ Cōtumatia pcuris expssa ē in dñio tacita & psumpta.Sʒ si dñs sciens nō purgat eā efficit ɔtumacia vera.vt no.J.vt litis nō ɔte.c.fi.p Inn.Dicit Inno.q qs talē pcuratorē ɔstituere dʒ q sit istructus & ɔfiteat veritatē alr ipse dñs tenet rn̄dere positionibus. ¶ Credo tñ q h sit in arbitrio iudicis q ex qualitate psone iformat ai sui motū.vt no.ff.d iudi.l.si pror.& ex ɔlectu ris.ff.de testi.l.ob carmē.§.fi.& de h no.in spe.de positionib.§.vj.v.i summa.Siqs pponit actionē q nō ē ad illud inuēta a iure libellus ē iept.vt no.J.de iudi.c.examinata. & no.in spe.de reli.domi.§.j.v.& no.¶ Et iō aduocat dʒ scire nō solū formā sʒ ēt q̄ actio ɔpetat ex eo.vt no.ff.de pscrip.v.l.q seruandaꝝ.§.fi.excipiendo aūt sufficit q rudis aduocat pponat exceptiōeʒ doli vel in fcm̄ q ē gnālis. vt no.ff.de ɔdi.ob cā.l.q se debet.¶ Itē no.q libell gnālis ñ dr ex gnālitate vboꝝ q̄ toti ē icertitudo sʒ dr qñ pponit actio gnālis.i.istituta a iure cū hac nā q gnālr sit libell.Ulis dr qñ ppoit actio vlis.i.istituta a iur sub hac nā vt nō ɔpetat nisi p vniuersitate.vt no.ff.de rei ven.l.j. Regulariter aūt oēs actōes sunt spāles si petit aliqd determinatū circūlocutiōe vl nā.vt.l.j.ff.d edē.¶ Si iudex delegat papa ñ vult pcedere vel facit litē sua ordinarius pt eū ɔpelcē.pe.& cy.i auc.q̄ in puincia l fi.& ē bn̄ no. Dicit spe.q[a] dbitor q ñ soluit i termio cū possit mortalr peccat i spec.d istru.edi.§.nūc vo aliq̄ circa fi.v.de h āt qrit. ¶ Sʒ qro an q facit se legitimari debeat citare ɔsanguineos[b] & dic q aut narrat aliqd q sit ab eo pbādū vt q dic ltimos idignos & tūc dʒ iteruenire citatio.Aut narrat aliqd qd ē psupponēdū nō pbādū vt q dicit ego spuri supplico &c.Nā hoc q narrat ñ nocet alicui & tūc nō requiritur citatio.vt no.ff.de bo.pos.l.iij.§.pe.Sic dicim q manumissio.Alia fit vidicta alia fit simplr.Et scias q qñ volūtarie iurisditiōi adiungit citatō tūc q facit transitū ad cāe cognitionē incipit esse ɔtentiosa & tñ nō reqrit libell dicit Inno.q firmior iurisditio dat p reconuētiōeʒ & exceptionis omissionē vbi nō requirit ɔsensus vtriusqʒ partis sed decretum legis q̄ p ɔrogationem.

P **Reterea.** Per simplicē cōmissionē cāe pt delegat citare ɔtumacē punire & reliq̄ facē q̄ spectant ad cāʒ.Et prio pōit thema cū q̄one.Scdo rn̄sionē cū rōne.¶ Casus.Papa cōmisit cāʒ simplr vl dixit fiat iusticia.Querit vtꝝ dlegat possit cogē ɔtumacē vt veniat aut mulctare & dānare si nō venit rn̄dit q pōt auctoritate rescripti ɔpellere & ɔtumaces seueritate ecclastica cohercere lʒ lre cōmissiōis id expsse nō ɔtineāt.nec in rescripto sit h psib mādatū vt accedant q ex eo q cā sibi cōmittit plenariā recipit ptātē sup oib q̄ ad cāʒ ipsaʒ spectare noscunt.¶ No.q cū aliqd[c] ɔcedit & ea sine qb ɔcessuʒ eē ñ pt.vt no.ff.cōia pdi.l.refectionis.§.fi.& ff. de ser.vr.p.l.olimpico.¶ Iteʒ.cū vnum concedit vr & id ɔcedi qd sequit ad illud.vt not.c.ti.l.huiutes.§.si domo. ¶ Itē dispō i pricipali declarat q̄litatē accessorij eo.ti.l. q duo pdia.& l.insula.de pscip.v.& ff.de leg.j.l.si fūdū.§.q fūdū.¶ Iteʒ etiā dr q q aliqd excipit itelligit illō excipere pleno iur.Et dicit lex q q vendit tura pricipalia vēdit & accessoria lʒ ñ appeat p his pcū ɔstitutū.vt.ff.de ɔtem. emp.l.si aqductus.&.ff.si serui. ven.l.testatrix.§.plures. ¶ In tex.ibi simplr[d] dicit glo.j.nulla forma expssa q̄ gl. hn̄ no.ad.q.statutoꝝ disponētiū q debeat simpliciter rn̄deri.i.sic vl ñ ad iterrogata tñ absqʒ expssiōe alteri forme nisi esset sibi positio captiosa.¶ In tex.ibi spectant.s.incidenter vl in ɔñtiā plenariā.i.sufficienteʒ.Nā & nūci hñs liberā pt etiā illud qd est vltra simplex mēdatio. vt.ff.de v.ob.l.q rōne.§.j.pt ēt in mādato nūcij adici cuʒ libera & tūc nūci ad vēdēdū pōt hrē fidē de precio alr nō. Sed pcurator gnālis cuʒ libera possʒ.vt.C.de rei ven.l.i ciuile p Cy.¶ Itē no.q cū aliqd ɔmittit ɔplexiue omnes eius ptes & articuli cōmissi vident etiā discretiue. Iudiciuʒ.n.

Electio hʒ tres ptes.

Delegatus pape seruat ferias municipales.

a ¶ Debitor q nō soluit in termino cū possit mortaliter peccat.

b ¶ Vide scripta per doc.i.l. gallus.§.& qd si tātū.ff.de lib.& posth. ver.plene.

c ¶ Vide cumulate p Jaso.in.l.ij. ff.de iurisd. om. iudi. & que scripsi super eo.

d ¶ Vide late scripta p doct.i.l.j. §.siqs simpliciter.ff.d verbo.obli.

est qdá tenoz a pncipio vsqz ad finé suis mébris z articul' ɔtētiuo.neqz.n.vn⁹articulus dr iudiciũ sȝ tota cāe ɔtinē-tia.vt.C.ð iudi.l.nulli. ¶ No.vno vbo simplici oia signi ficari.facit.ff.de ser.vr.p.l.si suitutes.z facit.ff.ð ser.rusti. pre.l.iij.l.q̃ habȝ haustuȝ.z.ff.loca.l.sȝ z addes.§.j.dicit Bar.ꝙ cũ cā simpl'r cōmittit idé ē dicendũ ꝙ si diceret

Cōmissiones tribus modis sunt ampliāde.

fiat iusticia. ¶ No.ꝙ cōmissiões sunt ápliāde z hoc tri bus mōis. Prio quo ad sua substātialia. Scdo que ad sua nālia. Tertio quo ad suas apendices.vt.ff.de pcu.l.si defunctus.§.q ad cōi.z.l.sȝ z he.§.ptoz.z.l.q pprio.§.itē grit. Iteȝ no.ꝙ'cũ aliqd cōmittit vr cōmitti z ei⁹ordo.vt ff.de pcu.l.ad ré mobilé.z.l.ad legatũ. ¶ Quero nũqd delegatus pape possit cogere actoreȝ pcise ad litē ɔtestā dā.rñ.sic.nā ɔ̄ actoreȝ nō pt ɔseq reus imissioné possessio nis ergo dȝ actoz precise cogi ad scñ ad qð se artauit.vt .C.qño z qñ iud.auc.q semel.z si nō vult litē ɔtestari pt ei iponere ppetuo silentiũ.ar.ff.de pcu.l.mutuũ.§.pena. ¶ Calũniari cām vr actoz q detractat suscipe iudicium. ¶ Et dicit Inn.ꝙ qñ libellus est ineptus iudex pnũciat nō pcedendũ sup eo. Sȝ qñ est euidēter iniustus absoluit reũ est lite nō ɔtesta.vt no.Inn.in.c.j.ð offi.vica. Et ego dico ꝙ iudex poterit ita iterloq mādato tibi ꝙ litem ɔte steris anteqȝ recedas tribunali alioqn ipono tibi perpe-tuũ silentiũ.vt.ff.de accu.l.cũ titia.z.C.de inge.manumis. l.diffamari.z.l.si ea.§.q accusa.nō pos. Nā nulla est expl sioz ɔtumacia qȝ ea q̃ in facie iudicis cōmittit vbi maie-statis aspect⁹ ɔtēnit.vt no.i.l.ij.C.qño z qñ iudex. ¶ Sȝ nũc qro qd in reo vtꝝ possit reus cogi pcise ad litē ɔte-standā.rñdeo sic si est in pñtia iudicis apud tribunal ar-gumēto istius capli.z qð no.p Cy.C.qño z qñ iud l.con sentaneũ.z vide qð ibi notaui in lec.mea solēni.z hoc ve ruȝ ē maxie in causis crialib⁹in qbus fit remissio psone.vt in auc.vt nulli iudicũ.§.sigs vo ɔprehēsoꝝ.z in.c.si cleri-cos.de sen.excō.li.vj. Et si reus stat ita iduratus ꝙ prius

Noie pcise ɔpulsionis cōtinetur carcer: qð not. ad rescripta principum.

pmittit se decolari ponat in carcerē. Nā noie pcise ɔpul sionis ɔtinet carcer.vt no.ff.de ope.no.nũ.l.stipulatio.de operis.§.fine. ¶ Adde ꝙ ēt in ɔ̄tribus fit remissio p viā mādati de ɔparēdo corā iudice corā quo libellus ē obla tus p actorē.s.si est iudex ɔpetens reo ibideȝ pñte z hoc vȝ qñ renũciatuȝ est puilegio fori.naȝ ista renunciatio dȝ aliqd opari ista ē gl.vnica in iure ciuili.ff.sigs in ius voc. nō ierit.l.j. ¶ Remissio aũt corpalis nō fit nisi in criali-bus z in his demũ i qbus abñs ñ pt dānari. Secus si pt dānari in abñtia qz ille cāe rediguntur ad instar ciuiliȝ.vt l.absentem.ff.de pe. ¶ No.vbum auctate nr̃a.ꝙ illð qð fit auēte rescripti fit auēte rescribētis.dicit lex ꝙ oia nostra merito facimus qbus nr̃a imprit auctas.vt.C.de veteri iur' enuc.l.ij.§.oia. ¶ Alia dicit lex ꝙ aliud ē facere alið efficere. Nā nũcius facit sed dñs efficit.vt.ff.de manumis. vindic.l.pr' ex puincia. ¶ No.vbũ id nō ɔtineatur ꝙ id qð nō ɔtinet tñ p cauto hñduȝ ē qz ptinet ad rei naturaȝ vt.ff.si cer.pe.l.cũ qd. ¶ No.vbũ plenariũ recipit ptātē nā idē est dcñ ꝙ liberā in q̃ spectāt ad cām.vt.ff.māda. l.creditoz.§.lucius.z iō pt eligere nũciũ ad citañ. ¶ Itē eligere locũ. Sȝ an si nuncius facit falsam ambasiatā pt eum punire. ¶ Item quid si testis corā eo falsuȝ testimo niũ dicit.rñdeo extra ordineȝ mulctare pōt.vt.C.ð spoz. l.ij.z.C.de testa.l.nullum.

q **Uamuis.** Si cā duob⁹ ē cōmissa vn⁹ex ipsis suo cōiudici vel alij pt cōmittere vices suas.h.d. ¶ Quero ð rōe dubitatōis.rñ.qz ꝙ ð plurib⁹ est cō-missuȝ ñ videbit p vnũ coꝝ ɔmitti posse tñ sec⁹ ē vt h dr̃ lȝ.n.vnus ñ possit sñiare sine alio tñ bñ pt cōmittere vices suas qz aliud ē subdelegare aliud pnunciare.tex.est h no. ¶ Ex̃ qro statuto cauet ꝙ ex q̃ttuoz ɔsulib⁹ mercatoꝝ saltiȝ tres ad pnũciādũ debeāt iteresse nũqd absētes pos sint cōmittere vices suas.rñ.si qz pñtia corpalis ñ pt alte ri cōmitti.vt.C.de cad.tol.§.ne aũt. ¶ Quero nũqd iste poterit ferre vnā sñiaȝ p se aliā p collega.rñ.nō.ēt si glibȝ habeat ptāteȝ p se z insolidum. Io.an.ar.ff.de pcu.l.licet in popularibus.§.pe.z in.c.pe.§.porro.de elec.li.vj.quod est notandum. Gerere enim debet personam sibi simi-

lem non contrariam. Itē non dȝ in iudicio vacillare.ar.ff. de testi.l.qui falsa vel varia.aliqñ tñ reperimus ɔ̄riuȝ.vt no.in.c.presentiũ.de testi.li.vj. Bal.

s **Significasti.** De legatus pape exequit' sñiam suaȝ quam si exequi non potest aut non vult exeq-rut is cui eam cōmiserat exequēdā.pōt etiam ipse delegatus punire eos q executioneȝ impediunt.h.d. Dicit Inn.ꝙ ordinari⁹ēt si sciat sñiam iniustā latā p dele gatuȝ pape dȝ exeq nō tñ in posñiōe laicoꝝ q nō sunt sub iurisditōe pape pt tñ mandare iudici seculari ꝙ exequat'. qi hoc facit legis auēte.ff.de bo.auc.iudi.pos.l.cuȝ vn⁹.§. is q. ¶ No.ꝙ delegat⁹pricipis q cōmisit alicui executio nem non pdit p h ptātem exequēdi p se. adde qð no.in.l. a diuo pio.in pri.ff.de re iudi. ¶ Extra no.ꝙ ois ordina-rius q pōt in possessioné mittē pōt in possessione defendē vt.ff.de iurelur.l.iij.§.pderit. ¶ Itē no.ꝙ nō dr̃ executio fcā si non durat.vt.ff.de arbi.l.iter castellanũ. sicut nec dr̃ mādatũ illð qð ñ durat.vt.ff.qð cuiusqȝ vniuer.nomie.l. itē coꝝ.§.qð si actoz.dicit hic Inno.ꝙ delegat⁹pape pōt cogē seculares ptātes vt exequant' non tñ pōt iducē bellũ Inno. ¶ Idem dicit ꝙ delegat⁹pape non pt imittē i pos sessioné reruȝ laycaliũ q̃ non sunt de tpali iurisditione pa-pe. ¶ Idē Host.p decre.postulasti.j.de fo.comp. z p hoc cōiter dicunt doc.ꝙ lȝ epũs possit pnunciare de dote resti-tuenda.non tñ pt mittere in possessioné laycalé nisi p iudi cem secularē bm Inno.z Host.z Ioā.an. Ex hoc teneas ꝙ mera iurisditio non trahit ad se mixtuȝ imperium imo est rō qz est territoriuȝ alienuȝ.vt.l.cũ vnus.§.is q.ff.ð bo nis aucto.iudi.possi. Et iō dicit glo.ordi.in simili ꝙ lȝ rōe dubitationis ɔ̄ctus vel delicti iudex possit sñiare non ta-men poterit mittere in possessionem sed ex eius relatione mittet iudex in cuius solo territorio res ē.vt.ff.sigs in ius vo.non ierit.l.ex quacunqȝ.in glo.no.ex cā.quaȝ glo.tene fixe menti. ¶ Ego puto ꝙ si esset incertuȝ an esset de ter-ritorio pnunciantis vel non ꝙ possit in possessioneȝ mittē rōe dubitatōis territorij.dicit Inn.ꝙ delegati inferioꝝ a pricipe non pñt posñioné corporalé dare. Inn.qz illa ñ po test eē sine mixto iperio z non hñtes territoriũ nō possunt mittere in territoriũ.vt.ff.de iurisdi.om.iudi.l. iubere ca-uere. ¶ Quid de doctore nũquid poterit suam sñiam exe quēdo alicui dare posñioneȝ corporalē.vr̃ ꝙ non.qz ei nul lum est assignatũ territoriuȝ lȝ sint assignati ei homies.s. ipse psone scholariũ nec ēt puto.ꝙ possit eos scholares p-sonal'r cape sua auēte.sed dȝ recurrere ad supiorem.qz z si captura reꝝ sit mixti iperij.captura tñ psonaꝝ maioz est z est meri impij.vt.ff.de iuris.om.iud.l. magistratib⁹. nisi lex municipalis vel ɔsuetudo aliud disponeret. ar.l.j.C.ð emāci.lib.z.ff.de testi.l.iij.§.fi.

a ¶ Adde tñ ad mām istũ ꝙ dele gat⁹ ab inferiore a pn cipe nō pōt exequi suaȝ sñiaȝ vt pce dat ēt ð gñ um cōtenta coma.z Io.bapt.in .l.iubere.ff. ð iuris.om. iudi. nisi ei res a pñbus tradiderat vt vincenti daret p reȝ. in.l.litiga-toreȝ.§.j.v. qd ergo.f. res de arbi.

s **Si quando.** Si ordinari⁹scit eum nō canonice institutũ quē delegat⁹papa sibi mādat in posñioné in-duci nō resistere dȝ violenter sȝ pcib⁹istabit vt differat donec roman⁹pōtifex ɔsulat'.h.d. ¶ Casus. Qui dam cleric⁹ipetrauit lr̃as ɔ̄ platũ eccl'e sup ipsa eccl'a.tā-dem cũ ipso plato trāsegit vel alio mō non canonice obti nuit. ¶ Mð delegat⁹cōmisit executioné cuidā q vidēs ꝙ cleric⁹nō hēbat canonicũ titulũ nolebat exeq queritur qd iuris. Rñdet ꝙ non resistet violēter nec tñ festinabat in posñioné mittere sȝ rogabit delegatũ ꝙ differat donec papa ɔsulat' supple z si dlegat⁹nō vult differre pōt appel lari. ¶ No.ꝙ non vȝ trāsactio sup bñficijs.z exponit trās actio.i.amicabilis ɔpositio.in auc. vt differē.iudices.§.j. ¶ Tractat hic Inn.vtꝝ executori vel mādatori executio nis possit resisti violenter.z dicit ꝙ sic si ɔstat de non titu lo z ille q resistit est in posñione.al's nō.vnde nulla tertia psona excepto eo q possidet pōt facere istā resistētiā qȝ si sua interest pōt appellare bm Inn.qð no. ¶ Ego puto ꝙ etiā coloni z inglini lȝ non possideāt habeāt ius resistē di.vt.l.j.C.si per vim vel alio modo.facit qð no.ff.de insti. z iure.l.vt vim.z.C.de iure fisci.l.facultas.z.l.fi.C. de bo nis vacan.li.x.ff.qð metus cā.l.fi.§.vltimo. ¶ Ubi debet supsederi in executione sñie si non supsedet pōt appellari

her.

ber. ¶ Itē ē hic casus ꝙ vꝫ sniā lata ꝯ notoriū errorē non expꝰsso. Itē ꝙ nō est resistēdū iudici cū armis. dic hic Inno. ꝙ possessor nō citatꝰ pōt violēter resistere iudici qꝛ non gerit formā iudicis iudex q nō citat possessorē. C. vñ vi. l. meminerint. dicit Inn. ꝙ iudex delegatꝰ ad instātiā faciē dū nō pōt exeq trāsactōēꝫ postea factā qꝛ sup hoc non hꝫ cōmissionē sꝫ bñ posset exeq ꝯfessionē expssaꝫ ꝛ tacitā. ff. de pac. l. tale pactū. §. j. ¶ Quid si ē annuū debitū. rñde pro qualitate iniūcte executōis excipit annuus in specie. C. de instru. editione. §. nūc vero aliqua ad finē.

a ¶ Nō gerit formam iudicis. iudex q nō citat possessorē vid' mul ta cumula. p. d. Feli. in c. cum olīꝫ. de re iudi.

i **A litteris.** Delegatꝰ pape facta plena executiōe desinit eē iudex. h. d. ¶ Quero vtꝛ si sniā delegati ē nulla. ꝛ p ꝯñs executio iudex delegatꝰ sit functꝰ officio suo. rñdeo sic in diffinitiua secꝰ i interlocutoria sꝫ Inn. lꝫ iste ē delegatꝰ pape. ¶ Cōsidera ꝙ p diffinitiuā delegatio pape nō expirat nisi fiat executio ēt si diffinitiua valeat ergo fortiꝰ si ē nulla. ¶ Itē p solā executionē facti nō expirat iurisditio. ergo vꝫ ꝙ in delegato pape adhuc pseueret sꝫ ꝯtrium est vex. vt. C. quō ꝛ qñ iudex. l. si vt pponis. ¶ Circa hāc māꝫ sic distingue. ¶ Nā siqdē snia est iterlocutoria aut trāsit in rē iudi. quo ad iudices. vt qꝛ finit iurisditōēꝫ. ꝛ tūc planū ē ꝙ iurisditio ē extincta ipso fcō. aut nō trāsit in rē iudicatā quo ad iudicē. ꝛ tunc secꝰ. vt. l. qualē. §. fi. ff. de ar. Aut loquimur in diffinitiua. ꝛ tūc an in ordinario ꝛ si snia finit nulla pōt iterum iudicare. ¶ Fallit si cā est relata ad supiorē p querelā vel appellationē. vt. C. de accu. l. abñtē. Aut in delegato. ꝛ tunc aut excessit tramites legis aut fines mandati. Pꝰio casu non pōt reuocare nisi ad hoc hēat mandatū. Scdo casu sic. vt ff. de arbi. l. qd tñ: qđ no. ¶ Sꝫ pōe papa nō cōmisit cāe cognitōēꝫ sꝫ puisionē. nūqd si puisio ē nulla pt iterato puideri. rñ. sic qꝛ vbū puideas significat effectū rei sꝫ Inn. ꝛ idē est in oībus alijs factis ꝛ mādatis pter snias. ar. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. l. hec ꝯditio. in prin. ¶ Si aūt semel ē fcā pmisio de iure. lꝫ puisus nōdū hēat possessionē nō pōt puideri iterato. vt. ff. de verb. signi. l. bonoꝝ. §. hoc fm one fm Inno. ꝛ ē rō qꝛ ꝑsumpta ē grā. arg. ff. de pcur. l. si is q sticbū. dicit aūt Inn. ꝙ aliud ē puidere aliud mādare d puidēdo qꝛ p mandatū non executum non expirat iurisditio. ꝛ ideo si mādauit prouideri in vna ecclesia poterit penitere ꝛ mandare ꝙ puideaꝛ in alia ꝙ tene menti. Ber. hic ponit notabilem glo. in qua dicit quot modis iurisditio finiatur. finitur etiam iurisditio si iudex delegatus pnunciat litteras nō valere. vt. Ieo. c. significantibꝰ. ¶ Itē fm. ll. finitur iurisditio delegati finita instantia qꝛ lex absoluit litigatores ab obseruatione iudicij. ꝛ qꝛ sic dicimus in arbitro. vt. ff. de arbi. l. sꝫ si compromissuꝫ. ꝛ vide. C. de diuer. rescrip. l. falso.

b ¶ Vide Cardi. cōsi. xxiij. col. ij. ꝛ ſc. Alex. i cōsi. ix. in. j. volu.

c **Onsultatiōibus.** Reo si valēte ꝯparere in termino apppofito i rescripto delegatus nō pōt officio suo fungi. vꝫ meliꝰ. Reo abñte p ꝯtumaciā delegatꝰ pape datus ē ad diē nō resti tuet actori possessionē ꝛ deiectiōēꝫ pbare volētem. Jo. and. ¶ In corporalibꝰ ꝯtra latitātē fit missio in oīa bona. l. is cuiꝰ si fuitus vēdiceꝛ Dy. Oldra. Illa. l. loqꝛ in reali pro re in corpali cuiꝰ executio in fcō nō in dādo ꝯsistit. ¶ Casus. Aliqs fuit spoliatꝰ p viꝫ. ecclesia sua seu alia possiōe. Iste fuit ꝯquestus pape. papa dedit iudices sub hac forma. vt infra certum tp̄s priuata infra mēseꝫ restituaꝛ sibi possio si ꝯstiterit iudicibus cū taꝛ spoliatū ille q eū taꝛ spoliauerat abfis erat cā pegrinatōis vꝫ studiorū vel alia ꝯsili cā añqꝫ inotesceret sibi de lrīs ꝛ erat tā lōge abfis ꝙ nō poterat se iudici infra terminū pñtare. actor do parātus erat possionē ꝛ spoliatōēꝫ pbare. querit qd iur. Rñdeꝛ ꝙ iudices nihil possunt statuere nisi dictꝰ assertꝰ spoliator se p ꝯtumaciā absētasset ꝛ istud capim ē valde not. No. ꝙ pnceps nūqꝫ intēdit p lrās suas qrūcūqꝫ preci sas velle ꝙ snia feraꝛ ꝯtra nō ꝯtumacē. ꝯcor. ff. que snie sine ap. rescin. l. j. §. it ē cū ex edicto. ¶ Et est rō qꝛ in tali iudicio abest reus fictio q iuris fictōe non intelligereꝛ abeē si esset ꝯtumax. vt. C. vbi d crie agi oꝫ auc. q i puīcia. ergo

nō ē fundatꝰ i tribꝰ psonis eēntialibꝰ iudiciū. ¶ Mō ergo qro si iste spoliator eēt citatus ꝛ ꝯtumax ꝛ eēt ligdatū de possessiōe ꝛ spoliatiōe vtꝛ lite nō ꝯtestata posset ꝯ eū ferri diffinitiua sup restōe possessionis. ber. ꝛ Inno. dñt ꝙ nō. Alij dicūt ꝯtrū p finē istiꝰ. c. ¶ Sup hoc sunt diuerse opiniōes cāonistaꝝ ꝛ ēt legistaꝝ. Nā Guil. d cu. dic ꝙ i possessorio recupāde pbata possessiōe ꝛ spoliatōe pt ferri ꝯ ꝯtuacē snia diffinitiua lite n ꝯtestata. vt ipē no. ff. d in ite. resti. l. oēs. Alij dicūt ꝯtrū qꝛ ēt i possessorijs oꝫ lis cōtestari vt isti. d iterdi. §. hodie. ꝛ h tꝫ Bar. ff. de acq. pos. l. nāꝛ. §. nihil cōe. ¶ Dici pōt ꝙ i capl'o nr̄o si reqriꝛ litis ꝯtestatio ppter formā mādati pape. ¶ Nā ex quo ita pape placuit nō ē de iuris apicibꝰ disputādū. vt. ff. mādati. l. si fideiussor. §. qdā. ꝛ. I. de pig. c. ex lrīs. ¶ Sꝫ circūscripta forma mādati si valeret diffinitiue lite nō ꝯtestata text. ē C. de iudi. l. ppērādū. post prin. i vbo siue sup possessione ꝛ ita teneas omissis oībꝰ ambagibꝰ. ¶ Quero nunqd in actiōe psonali ꝯ nō latitātē possit veniri ad vēditōēꝫ. dicit Inno. ꝙ sic si expedit absiū. ¶ Idem si creditori magnū piculū immineat. Valebit igiꝛ sꝫ decretū ꝛ vēditio pp cāe necessitatē que alias n valeret. Nā si hoc ē in minori. ergo multo fortiꝰ in maiore bñte lꝫ multi ꝯdicāt sꝫ Inn. Sꝫ si reus nō vrget eēt venditio nulla. vt no. in. l. fulcinius §. adeo. qbꝰ ex cāis in pos. eaꝛ. vel saltiꝫ rescindēda. vt. C. de rescrip. l. muluū ignorare dic vt ibi p Cy. ¶ Quero nū qd minor patiaꝛ sm decretū. Rñ. sic videlicꝫ pupillus ex ꝯctu auctoris nō ex suo. Adultꝰ vero ex vtroqꝫ. vt. l. apō iulianuꝫ qbus ex causis in pos. eatur. ꝛ. l. si minor. ff. de bo. auc. iud. pos. Adde ꝙ etiam pupillus ex suo ꝯctu patiꝛ sꝫ decretū in cāꝫ iudicari. vt. ff. de mi. l. si ex cā. ¶ Quero qd de ecclesia ciuitate corpore ꝛ vniuersitate. Rñ. oēs isti patiuntur sm decretū si alias processus est legitimꝰ. nō enī equiparantur in hoc pupillo sed adulto vt elegāter no. ff. ꝙ cuiusqꝫ vniuer. no. l. j. §. ꝙ si nemo. vbi videas. Dicunt hic doctores ꝙ snia de vendendo est interlocutoria ꝛ si iudex videt se errasse pt eā ꝯrio imperio reuocare Jo. an. ꝛ adde qđ no. in. l. j. minor. in prin. ff. d eulc. ¶ Ego credo ꝙ si talis interlocutoria esset lata sub executore diffinitiue vel instrumēti guarentigie in tuscia ꝙ nō posset reuocari ꝯrio impio qꝛ est lata ex plena cāe cognitione ꝛ ad instar diffinitiue. dic ꝙ venditio non reuocaꝛ sed interlocutoria sic. l. j. in fi. de preto. stipul. dicit hic Ber. ꝙ aliud ē bona alicuius possideri aliud in possessionē mitti. aliud possessionē restituere. ¶ Quero qualiter fiat missio in vti possidetis. rñdeo dic vt no. ff. de oper. no. nū. l. si prius. que glo. nō ē alibi. dicit Ber. ꝙ duo teneꝛ pbare q dicit se spoliatū. s. se possedisse ꝛ se spoliatū fuisse siue agat ꝯtra spoliatorē siue ꝯtra aliū. ¶ Et p intellectu glo. ber. Ber. canoniste debēt scire ꝙ p primū decretū nō auferꝛ vera possio ꝯtinuati nisi forte iudex aggrauat primū decretū i psonali actione loquor pp nimiā ꝯtumaciaꝫ. hoc expresse declarando ꝙ verā possessionē trāsfert in missum. nā cuꝫ possit creditori ꝯcedere fructus ergo ꝛ possessionē. vt. l. apud iulianū. §. fi. ff. ex q. cau. i pos. ea. ꝛ. l. cū legati. ꝛ. ff. de acq. pos. l. iij. §. genera. ff. vti pos. l. si duo. §. creditores. Alias missus ex primo decreto nō lucraꝛ fructꝰ ēt si sit missus ex cā dotis. vt. I. d solu. l. titia. ¶ Sꝫ nūqd valeat statutū ꝙ missus ex primo decreto lucreꝛ fructꝰ ad rōnē. x. p cētenario totiꝰ pecunie mutuate vel oēs fructus rñdeo sic qꝛ statutū ꝯsiderat cōe interesse mercatoꝝ. hoc enī nō est vsura sꝫ ē interesse diffinitū a lege ꝛ a consuetudine. ꝛ hoc dicit glo. or. q nō ē alibi. in auc. de exhi. reis. §. si do ēt quidam in glo. que incipit ꝙ. ll. appellanꝛ. ad idēꝫ est ar. ff. de i liteꝫ iur. l. nimis. ꝛ qđ no. in. l. vir. ff. de pro. stip. ꝛ. ff. d eo ꝙ certo. l. iij. §. fi. Nā a legibꝰ siue legū latoribꝰ semp psumitur dolus abesse. ꝛ iō nō est vsura nec fraus sed quedā eqtas scripta. ¶ Quero vtꝛ hēditasᵈ addita hēditas dicaꝛ. dicit glo. ꝙ nō in. l. j. §. veteres. ff. de acq. pos. in ꝯtrū qꝛ seqreꝛ ꝙ filius q imediate ē hēs nō hēret hēditatē qđ ē falsum vide Cy. C. de pac. l. fi. ꝛ facit ad statutū mediolani ꝙ mulier si nubat cum hēditate alicui forensi cōis vsus lo quēdi ispicit i statutis. ¶ Extra qriꝛ vtrū hēditas iacēs patiaꝛ primū ꝛ fm decretū. Nā certū ē ꝙ hēditas iacēs

c ¶ Adde Alex. consi. l. ij. lib. ꝛ vid Bal. consi. cxxix. ij. lib. in antiqs.

c ¶ Vide late ꝛ plene p do. Fran. cur. in cōsil. xliiij. icl. ita m. ix. col.

nō possidet.vt.l.j.§.scevola.ff.siqs testō liber eē iussus fuerit.ergo nō pt sibi auferri possessio quaz non hʒ. ¶ Item nec pt hr̄ditas citari nisi dato sibi curatore.vt.ff.ō hr̄di.insti.l.siqs instituat.ꝛ.ff.ō neg.ge.l.debitor.Et ē sile i infante q citari nō pōt.ꝛ ꝓ ꝯñs nō cadit in eū missio si caret tutore.vt in.l.j.§.sufficit.ff.de admi.tuto.ꝛ ar.ff.de in ius vocā.l.neqꝫ. ¶ Deinde moueo vnū dubiū nūqd i casu nostri.c.possit dari curator absēti q litē ꝯtestet ꝛ lis ad finē ꝓducat ꝛ videt ꝙ sic.vt.l.ab hostibus.in ꝑn.ff.ex qui.cau.ma.ꝛ no.in.l.j.ff.de cura.bo.dan.ꝛ.C.de postli.reuer.l.cū cognatos.Sʒ ꝯ̃riū dico ꝓ istū tex.aliogn seqret ꝙ semp ꝯ̃ absētes ꝛ nō ꝯtumaces possʒ hac via extraordinaria ꝛ nunq̃ ꝑmissa nisi qñ res vrget ꝓcedi qđ ē absurduʒ ꝛ leges ꝯ̃rie loquūtur. ¶ Quādo bona vō hēbant principalē defensorez q bona defendere posset. Secus si hñt principalez defensorez q ꝯgruo tpe expectat᷒ possit defendere qꝛ vbi hēmus viā ordinariā cesset extraordiaria ꝛ subsidiaria.vt.ff.ō mi.l.in cāe. ¶ Porro defensiōes absētiū ꝑ ꝓcuratores exerceri solent nō ꝑ curatores bonoꝝ.vt.ff.de ꝓcu.l.j.§.vsus. ¶ Si missio ex scđo decreto fit ex diffinitiua.l.in executōeʒ diffinitiue nō hʒ postea locū luitio.secus si ex interlocutoria vel rescripto ꝑncipis qđ hʒ vim interlocutorie ꝛ qđ vētri parti dʒ eē dānosuz. ¶ Ultimo no.ꝙ qlibet [a] amicus etiā sine satisdatione aliqua pōt allegare cās absētie.gl.est sing.in.l.in eo.§.nemo.ff.ō re.iu.ꝛ ideo errāt iudices q nolunt admittere talem allegationem sine satisdatione iud.solui.quod tene menti.

a ¶ Uide alle.ꝑ Jas.in.l.exigendi.C.ō ꝓcu.

f **Ane.** Delegat᷒ pape i cā sibi cōmissa iurisditōʒ hʒ sup ordiariū ꝛ q̄cūqꝫ maiorē.h.d.Diuidit qꝛ i ꝑia decisa ꝯsultatio.In scđa rñsio.Itē scđa ꝑncipal tria facit.Primo ꝑmittit rñsionis cāʒ.Scđo rñdet.Tertio rñsum declarat.scđa ibi ideoqꝫ.tertia itaqꝫ. ¶ Casus. Papa delegauit cāʒ cuidā ponam᷒ simplici clerico iste delegat᷒ mādat aliqd epo vel alicui alteri ꝑsone q nolūt obedire in eo qđ ē sibi cōmissuʒ q̄rit vtꝝ poterit eos puniri.Rñdet ꝙ sic ſm qualitatē facti ꝛ ꝓut viderit expedire ꝛ terrā illā supponēdos eccl̃astico interdicto.ꝛ ē rō qꝛ gerit vices pape ꝛ iō est sup̄ior quolibet illoꝝ rebelliū facit.ff.de mino.l.minor aūt magistrat᷒.dicit Inn.ꝙ ꝯ̃ ꝓhibēteʒ ne soluat creditor nullū remediū est ꝓditū ad ꝯpellēduʒ eū vt remittat ꝓtestatōeʒ al̃s ꝓhibitōeʒ.sʒ vr dicendū ꝙ imo pōt peti ꝙ ei iponat silentiū.vt.l.aureli᷒.§.centū.ff.ō lib.leg.ꝛ.ff.de fideius.l.si ꝯtēdat.Talis denūciatio nō vʒ nisi fiat cū cā sup qua ꝓbāda iudex assignare dʒ terminū l.diffamari. ¶ No.ꝙ pene debent iponi ſe ſm qualitatē facti tēperate tñ ꝛ maxie.qñ iponit magnis prelatis. ¶ Itē no.ꝙ ꝑꝑ delictū epi pt terra ipsi᷒ subijci eccl̃astico iterdicto. ¶ Querit Inn.vtrū iudex possit punire ipedientes executōem sue snīe.ꝛ dicit ꝙ sic si minus iuste impediat.Inn.nā istud ꝙ extremū est in iurisditōne ipedit.vt.ff.siqs ius dicēti nō obtē.l.j.§.j.ꝛ in isto extremo potētissimū ē iudicis offm magis q̃ in ꝑn.qꝛ fortior ē virtus rei iud.q̃ rei iudicāde. ¶ Etiā q̄rit Inn.siqs ꝓhibeat aliquē soluere alij vtrū possit ob ista ꝓhibitōe remoueri.ꝛ dicit ꝙ nō est ab hoc ꝓdita actio aliqua nisi in nūciatōe noui opis ista est trussa qꝛ iudex hʒ implorato suo officio talem ꝓtestatōem interloq nō tenere ꝛ ea nō obstāte debitore cogere ad soluen.ar.istius.c.ꝛ.ff.de lege cōmissoria.l.mulier fundos.ꝛ.ff.de leg.ꝑstan.l.virilis.§.si adiecit.nā qcqd fit iniuste ad officiū iudicis ꝑtinet vt illđ rescindat.ar.ff.de offi.ꝑsi.l.illicitas.in ꝑn.Unū ꝯcedo cuʒ Inno.ꝙ ista ꝓhibitio iniusta nō affert iusto petitori ꝑiudiciū qꝛ ꝓhibitio nō est modus auferendi alteri actōem ſm Inno.dicit hic Ber.ꝙ papa ligat ad penā ꝑ suū ꝯfessorez qꝛ ꝯfessor gerit imediate vices dei q in foro ꝑniali maior est q̃ papa. ¶ Itē qꝛ papa nō est hic vt papa sʒ tanq̃ singularis ꝑsona.ꝛ lʒ papatus non vadat ad iferos.papa tñ hñ pōt se eoꝝ ꝯsortio ꝯuenire.ꝛ facit qđ no.ff.de iurisdi.om.iudi.l.est receptū.dicit hic etiā Ber.ꝙ in penis arbitrarijs mitius est agendum cum superioribus. Ber.

c **Ex parte.** Si ꝑmus ipetrauit ꝑmā dignitatē i eccl̃a vacaturā.Secundus impetrauit certā dignitateʒ ipsius ecclesie cum vacaret ꝛ illa postmodum vacat ꝑmo nō secundo debet.nam spēs que de necessitate reducitur ad indiuiduum reputat pro indiuiduali exꝑssiōe.h.d.ponit partis cōquestio ꝛ pape prouisio.scđa ibi qm̃.Istud.c.est valde nōbile ex quo apparet ꝙ spēs magis expressa nō derogat speciei minus exꝑsse.ꝛ facit.ff.de leg.j.l.si dñs stici.ꝛ.ff.ō vsufru.leg.l.si alij.ꝛ.l.sempronius.in pri. ¶ Casus.qdam cleric᷒ noie Nicolaus impetrauit lr̃as ad epm cōuētrensez vt ei archidiaconatū quē in ipsa eccl̃a ꝯuētrēsi primo vacare cōtingeret assignaret.demū qdam Raymundus impetrauit ad epm eboracēsem lr̃as nulla de priorib᷒ habita mētione vt si auūculus dicti.R.oio dimittēt dictuʒ archidiaconū queʒ in eadē obtinebat ipm ei.R.facēt assignari.Tādem dictus auūculus dictū archidiaconatuʒ oio dimisit. ¶ Querit qs in eo sit potior.Rñdet ꝙ Nico.prio ipetrās.qꝛ si papa fuisset mior de primis lr̃is non ꝯcessisset scđas. ¶ No.ꝙ nō ꝑsumit ꝙ papa velit ꝓprijs lr̃is derogare. ¶ Itē ꝙ papa qñqꝫ factū suū tradidit obliuioni.nā h nāliter euenit vt hō obliuiscat eoꝝ q̄ fecerit.vt ff.de acq.pos.l.ꝑegre.tñ in eo q est obligat᷒ ad aliqd dandū vl faciēdū.talis obliuio nō ē hōa.vt.ff.ō acq.ꝛ cōmit.stip.l.magnā. ¶ No.ꝙ noie vacatōis simplr itelligitur vacatio cuilibʒ spēi siue ꝑ mortē siue ꝑ renūciationē.facit ff.so.ma.l.siqs sic stipulet. ¶ Sʒ si exꝑmeret vna spēs vacatōis nō ꝯtinētur alia spēs.vt i.c.susceptū.de rescri.lib.vj.ff.de lib.ꝛ post.l.cōmodissime.nō ob.C.ō insti.ꝛ substi.l.si mr.qꝛ vbi fuit vna spēs exꝑssa cā ōsignādi effect᷒ q surgit ꝑiter ex altera nō cā artatiōis.vt.l.mulier.in pri.ff.ad treb.ꝛ.l.gallus.§.ꝛ qd si tm̃.ff.ō lib.ꝛ post. ¶ Itē ibi i vltima volūtate sec᷒ in rescriptꝭ.ꝑsertiʒ in bñficialib᷒ q̄ ōbēt tanq̃ ambitiosa restrīgi. ¶ Quero nūquid in isto.c.fuerint lr̃e gnāles ꝛ spāles.rñ.nō qꝛ vn᷒ tm̃ archidiacōatus erat i eccl̃a.ar.ff.ō lib.ꝛ post.l.noiatim.ꝛ.ff.ō fun.istruc.l.fundus q locat᷒.lʒ fuerit diuersus modus ōmōstrādi vnū ꝛ idē.sʒ in h nō ē vis qꝛ nō refert q̄lr res ōmonstret.vt.l.certū.ff.si cer.pe.Dicit Ber.ꝙ ille lr̃e ꝑualēt q̄ ꝑ ꝑhitant tu dic vt in.c.ubi q.ꝛ in.c.duob᷒.de rescrip.lib.vj.

c **Ex parte el.ij.** Ubi ꝯ̃ria voluntas pape nō apparet ōlegat᷒ iuris formā seruare ꝛ dʒ rōnabiles exceptōes admittē. ¶ Casus.papa ꝯmisit cām sub certa forma q̄rit vtꝝ ōlegat᷒ debeat admittē rōnabiles exceptōes ꝛ in cā iuxta iuris eqtateʒ ꝓcedere.Rñdet papa ꝙ sic nisi exꝑmat in lr̃is ꝙ nulle debeāt exceptiōes admitti.quas tñ lr̃as nō credit exire de cancellaria. ¶ Quid si eps est ēt comes ꝛ cām ad eū spectāteʒ iure comitat᷒ nō ꝯmittit dicēdo ego eps.Dicit Spec.ꝙ vʒ in spē de iudi.dele.§.seqtur.v.qd si eps.qꝛ vʒ cōmittere eo iure quo pōt.ar.in.l.iij.ff.de mili.test.si dictio tanq̃ eēt exꝑssa nō valeret cōmissio.J.e.p.ꝛ.g. ¶ No.ꝙ si papa vel lex posset tollere ius ꝛ defensionē ꝑtis.sʒ in dubio per illa vba nulla exceptiōe obstāte nō itelligit tollē nisi exceptiones q̄ sunt de apicib᷒ iuris de qbus nō ē disputādū vbi de bona fide agit.ff.mā.l.si fideiussor.§.qdā.ꝛ vbi tractat de publica vtilitate siue publica disciplina in cohertiōe delictoꝝ.vt.C.ō adul.l.ita pudor.ꝛ vide ibi ꝑ Cy.ꝛ.l.j.in ꝑn.ff.qđ vi aut clā.arg.ff.de ser.l.sicuti. Ber.no.hic argu.ad ꝯpromissuʒ ꝙ arbitriū datū sit ciuilr ꝛ ſm eqtatē iuris intelligendū.vt no.ff.de ser.l.si cui.ff.mādati.l.creditor.in fi.dicit Ber.ꝙ cl̃a [b] gnālis nō tollit exceptōes lr̃as.secus si sint specificate i rescripto.qđ tene mēti. ¶ Et facit ad statutum dicēs ꝙ ꝯ̃ executionē istrī guarētigie nō possit opponi nisi talis ꝛ talis exceptio.Nā cū oēs alie itelligant sigūlatiʒ exclusē ꝛ enūerate.ar.ff.siqs cau.l.sed ꝛ siquis.§.qsitū.nulla de alijs [c] opponi pōt ac si oēs alie essent singulariter specificate nisi ꝑ oia sit simil exꝑsse.ff.ō le.l.si ꝑsit. ¶ Uerū tñ si apta ē calūnia agētꝭ iudex ex officio dʒ ipʒ repellere.vt no.C.de trāsac.l.vbi pactū.ꝛ ar.ff.de pe.her.l.plane.ꝛ.l.fi.dicit Ber.ꝙ qñ papa hʒ notitiā facti nō hʒ locū exceptio vel excusatio.vide.C.de pe.bo.subla.l.j.dicit Inno.ꝙ illa cl̃a nulla exceptiōe obstāte remouet exceptio parui ꝑiudicij ꝛ moratorias nō peremptorias.C.de preci.

b ¶ Clausula gnālis ñ tollit exceptiones legitimas i rescripto.sec᷒ si sit specificata i rescripto.

c ¶ Uide d.Am.ō ci ci.in trac.ō exe.istru.q.j.Et vide mias limitatiōes ad istud statutū hic positas ꝑ d.Feli.ꝛ al̃s per eundē in.c.ij.de ꝓba.ꝛ i.c.si cautio al.ō fide instru.

pcd.impe.offerē.l.rescripta.Host.ꝛ Jo.an.dicit Host.ꝙ si papa enūerat aliquas exceptiōes q̄s remouet ꝛ subijcit ad idē etiam generalē subijcit ꝙ oēs exceptiōes nomiatiꝫ vꝫ remouere ac si essent specificate Hosti.ꝛ Jo.an.Et vide qđ no.in Spe.in ti.de ꝯclusione versi.pōe.ꝛ in versi.ꝙ siqs.ꝛ per Archi.ij.q.v.lator.

q **Uoniam abbas.** Delegatio facta dignitati nō exp̄sso noīe p̄sone trāsit ad successorē ipsius dignitatis.¶ Casus.cā fuit commissa duob⁹ abbatib⁹ vnus eoꝝ decessit alter incepit ď cā cognoscere loco v̄o mortui ali⁹ abbas ē substitut⁹ cū quo ille q inceperat de cā cognoscere ꝓcessit in cāꝫ ꝛ tullerunt sniam q̄rit verū snia valeat r̄ndet ꝙ sic.hic oino vide.l.si pr̄.in p̄n.ff.de manu.vindi.¶ Oppo.qꝛ mādatum expirat morte mandatarij reintegra.vt insti.mā.§.itē si adhuc.ꝛ.l.ꝛ qꝛ.ff.ď iurisl.om.iu.So.dignitatis ñ moꝛit.ff.de le.ij.l.ꝙ p̄ncipi.ꝛ iō successoꝛ succedit in eadē iurisditiōe.dicit Jmpatoꝛ ꝙ pp loci dignitatē ei reꝫ summa cōmissa est.C.ď decu.l.qlibet p̄ncipaliū.li.x.¶ Et idē dicas si primus remot⁹ fuit vel renūciauit dignitati.Naꝫ ex quo dignitati scribiꝫ nō p̄sone semp successoꝛ cognoscet ꝛ si trāseat ille ad aliā dignitatē dimittit delegatōeꝫ successori.Jo.an.Secus in ꝯpromisso qꝛ nō intelligiꝫ de futuro successore cogitatū.vt not.Bar.ff.de vul.sub.l.qui liberis.§.hec v̄ba.Et ita ꝯsului sup quadā magna cā.Sꝫ nunquid cā cōmissa canonico videaꝫ delegata dignitati.R̄n.si qꝛ canonica ē quoddā ius singulare ꝛ finiꝫ moꝛte.trāslatiōe aūt nō finiꝫ sꝫ residet penes eūdē.ar.ff.de re.du.l.si cognatis.ꝛ in.c.ij.ď rescrip.li.vj.p Jo.mo.ꝛ in cle.ij.de rescri.in ij.glo.qꝛ ad initiū delegatōis refert se statutū.ar.ff.ď insa.l.qđ ergo.in prin.ꝛ sic nō ob.ff.de cap.di.l.tutellas.qꝛ ibi agnatio ē loco finalis cāe ꝛ reqrit p̄seuerātiā.Jo.an.no.ƀ de triplici mādato.s.de mādato ad negocia de mandato ꝓcuratoris ad iudicia ꝛ de mādato iurisditōis.ꝛ quādo ꝛ qualr̄ ista mādata expirat.ꝛ adde in ꝓcuratore ad iudicia qđ singlr̄ no.ff.de ꝓcu.l.si defunctus.reliqua dic vt no.C.mā.l.mādatū.p Cy.ꝛ.ff.si cer.pe.l.eius q in ꝓuinciā.ff.de so.l.si cū cornelī⁹.de ꝯdi.inde.l.si nō soꝛtē.§.q filio.Extra no.ꝙ sublato noie appellatiuo cessat cōmissio.vt.ff.de fideicō.lib.l.lucius.ꝛ ar.ff.de istitoria.l.lucius.dicit Hosti.ꝙ nomē ꝓpriū scribentis semp poniꝫ in l̄ris.ꝛ iō ex pte scribētis oēs delegationes sunt p̄sonales nisi iurisditio sit ꝑpetuata vꝫ nisi sit iurisditio oꝛdinaria.Sꝫ ex parte eius cui scribiꝫ interdū sunt in reꝫ interdū in p̄sonā.nam si nomē appellatiuū p̄ncipalr̄ apponiꝫ sunt in rem.¶ Si nomē ꝓpꝛium soluꝫ vel vna cum appellatiuo positō in ꝯsequētiaꝫ.tūc l̄re sunt p̄sonales ꝛ expirāt moꝛtē cōmissarij.ꝛ facit.ff.de tutel.l.tutella.ꝛ.ff.de cura.furio.l.cuius bonis.ꝛ.ff.de ar.l.nō distinguemus.§.de officio inde.in spe.de instru.edi.§.nūc v̄o.ver.sꝫ qđ erit in p̄lato.dicit Ber.ꝙ dignitas nō moꝛiꝫ sed personam qꝛ indiuidua se pe pereūt ꝙ summis dignitatibus nō est ꝯcessum multo foꝛtius est inferioꝛibus denegatū.C.de decur.l.fina.lib.x.Jndulti honoꝛes nō declarāt h̄re inane nomē.C.de decu.l.ne.li.x.¶ Jdē ait ꝙ nomē Abbas talis loci ē nomē singulare.tñ est nomē appellatiuū nō ꝓpꝛiuꝫ sicut hoc nomē fenix.Ber.¶ Est aūt fenix auis vnica singularissima in q̄ totū genus s̄uaꝫ in idiuiduo.ꝛ diē Seneca ꝙ bis vix i qngētesimo āno nasciꝫ.Sic.n.ingt bonus vir vix i qngētesimo āno nasciꝫ.sicut fenix ꝛ nasciꝫ i arabia vt ait Albert⁹ in suo ope de ꝓpꝛietatib⁹ reꝫ.li.xij.c.xv.dič Jnn.ꝙ qñ cā cōmittiꝫ loco vꝫ dignitati moꝛtuo ꝯmissario vel remoto trāsit delegatio ad ipsaꝫ dignitatē.¶ Jdē si trāslatio fit ad aliā dignitatē:lꝫ vt in nō integrā.disputat Ber.si l̄re sunt directe archidiacono parisiēsi.vbi sunt duo archidiaconi ꝛ nesciꝫ de quo papa senserit an valeāt l̄re ꝛ determinat ꝙ valēt ꝛ dignioꝛ exequaꝫ mandatum qꝛ ita est presumēdum de intentione pape.ꝛ no.gl.pulchre allegantē.ꝛ adde qđ no.ff.de in dieꝫ adie.l.cū duo.ꝛ.ff.ď re.du.l.q habebat.Jbi dꝫ ꝙ si vn⁹ est magis not⁹ pontifici q̄ꝫ alius ď illo videbiꝫ sentire q̄ lex nō ē alibi.ff.de rei ven.¶ Jtem vitiaꝫ ctrario.vt no.ff.de iudi.l.cū queꝫ temere.¶ Jteꝫ si duo ticij sunt in eadē pꝛochia ꝛ repitur ticius ꝯdēnat⁹ nec magis ē expꝛessum nomē vnius q̄ꝫ nomē alterius sꝫ ē eqnocatio noīs.dicit Bar.in.l.demōstratio falsa de ꝯdi.ꝛ de.ꝙ ille itelligiꝫ ꝯdēnatus.qui ꝯfiteꝫ de se sensuꝫ.¶ Sꝫ qđ si ē abñs ita ꝙ nihil ꝯfiteꝫ.R̄n.si vn⁹ erat bone fame alter male fame.vel suspecte vite vꝫ vnus arripuerat fugā alter nō intelligiꝫ de eo sensum de quo vulgi opinio p̄dicatur.Nā fuga facit quē suspectū ꝛ quodāmō ꝯsensuꝫ.vt no.C.de oī agro deser.l.locoꝝ lib.xj.Si autē nulla sint indicia magis de vno q̄ꝫ de altero nō valet snia nec citatio nec aliqđ actitatū in iudicio ꝯtra abñteꝫ.dicit Jnno.ꝙ vbicūqꝫ apponiꝫ.hec clausula de plenitudine potestatis significat gratiam superlatiuam.

f **Super eo.** Si qōnē de iure presentādi papa delegat appellatiōe remota delegatus pronunciare potest sꝫ nō instituere qđ si facere vellet is ad quem spectat institutio licite appellaret cōis diuisio.Scđa ibi hoc tuā.¶ Casus.Nō vertebaꝫ iter q̄sdā sup p̄ntatōe rectoꝛis seu sup iure p̄fonat⁹ papa ꝯmisit cām sub hac foꝛma vt si ꝯstiterit ius de quo litigaꝫ ad aliqueꝫ ptiū ꝓtinē ad p̄ntationē eiusdē de persona idonea ecc̄lia oꝛdineꝫ appellatiōe remota.¶ Nō iudices ꝓnūciarūt ius p̄fonat⁹ ad alteꝝ ptinē ꝛ cū qbusdā cleric⁹ eēt eis p̄ntat⁹ dubitātes an posset eū istituē an v̄o istitut⁹ p̄ncipaꝫ ptinere ad archiepꝫ ꝛ coꝛpoꝛaꝫ ad archidiaconū vꝫ archip̄sbyterū ad q̄s spectabat i possessionē mittē an epūs archidiacon⁹ vꝫ archip̄sbyter possint appellare.R̄ndet papa ꝙ si ē sue itētiōis diocesano epō archidiacono vꝫ archip̄sbitero p̄iudiciū gnāre.¶ Jōqꝫ q istituēd⁹ fuerit p̄ntādus ē ille ad quē ptinet istitutio.ꝛ si sec⁹ fit pōt appellari qꝛ nō illis de qb⁹ nō fit mētio in rescriptio sꝫ ptib⁹ litigātib⁹ ē app̄lo iterdicta.¶ No.mirabilē expōnē qꝛ exponiꝫ v̄bū oꝛdinē.i.oꝛdinādū denūciēt s̄ꝫ hosti.qꝛ papa ñ vult alicui ius suum detrahi.vt.l.ij.ff.ď his q sūt sui vel alieni iuris.ꝛ ne inīquū fiat pꝛicipis rescriptū.vt.ff.de vul.sub.l.ex fcō ꝛ ne iniuriaꝝ occasio a viua.l.nasca.vt.C.vñ vi.l.meminerint.¶ Et iō v̄ba rescripti recipiūt limitatōnem a iure cōi ꝛ oēs cl'e apposite i rescriptis restringunꝫ ad inter litigantes ꝛ istud capl'm ē valde not.¶ No.ꝙ lꝫ i l̄ris sit remota app̄lo tñ p̄nt oēs appellare q̄ꝝ interest.¶ Jtē possent se opponere oēs q̄s negociū tangit lꝫ nō fiat mētio de illis ber.ar.i.l.j.ff.qb⁹ reb⁹ ad eūdē iudicē eaꝫ.¶ Sec⁹ eēt i ꝯpromisso.vt.ff.de euic.l.si duū.§.si ꝯpromissero.ꝛ vide qđ no.s.ď rescrip.c.pastoꝛalis.§.j.i gl.qđ si dixit.¶ No.ꝙ foꝛma rescripti nō sp̄ ē seruanda s̄m ber.videlicꝫ qñ ex h̄ lederet ius tertij q nō ē nominat⁹ i rescripto qđ ē menti tenendū ꝛ no.dignū.¶ Querit Jnn.nūqđ isti possent instituere si istitutio esset deuoluta ad papā.Et dic ꝙ sic pp v̄bū oꝛdinēt.Nā cū nulli talis oꝛdinatio faciat p̄iudiciuꝫ ꝛ standū sit significatiōi v̄boꝛuꝫ vꝫ plene eis cōmissum negociū.ar.ff.de ꝯsti.p̄n.l.bñficiū.ꝛ in autētico ꝯstitutio q̄ ď dignitatib⁹.§.illud idē.¶ Dicit Jnno.si papa de plenitudine ptātis ꝯcedat aliqb⁹ ꝙ oꝛdinēt ecclesiā spectātem ad p̄ntationē p̄fonoꝝ ꝛ ad istalationē archidiacōi vꝫ archip̄sbyteri qꝛ ip̄e papa facere vꝫ q ē solut⁹ legib⁹.vt.ff.de legi.l.p̄nceps.qñ.s.ꝯstat ꝙ h̄ ē p̄cisa ei⁹ itētio als sec⁹.vt.C.ď legi.l.digna vox.¶ Dicit Jo.an.ꝙ de iniusto ꝓcessu delegati pape nihil ptinet ad oꝛdinariū.¶ Jtē nec de ꝯfirmatiōe facti eius qꝛ nihil de hoc ad oꝛdinariū cū delegatus p̄ncipis sit maioꝛ eo tñ pp supueniēs delictum posset ab eo priuari ꝛ remoueri a bñficio.Jo.an.ꝙ tene menti.Cy.in auc.qua in prouincia.¶ Dicit Ber.ꝙ [a] tertius pōt opponere ꝛ executōeꝫ suspēdere nisi ꝯ̄ cū malitia p̄sumaꝫ.Ber.qꝛ a sūmaria cognitiōe pōt q̄s repelli si presumaꝫ calūniari ar.in.l.fi.C.de oꝛdi.cogni.qđ tene menti.

a ¶ Uide Alex.cōsil.lxxxij.j.vol.viij.col.

c **Causaꝫ matrimonij.** Si cā simplr̄ est delegata duob⁹ snia vni⁹ nō tꝫ.h.d.cōis diuisio.Scđa ibi discretōi.¶ Dicit Jnn.ꝙ ꝯfessio semp p̄sumiꝫ spōtanea nisi vbi met⁹ vel v̄bera p̄cesserūt.Metus ꝓbaꝫ visu ꝛ oculis.dicit Jnno.de renū.c.sup hoc.¶ Casus.q̄dā cā matrimonialis iter mu

lierē ꝛ quēdā.b.nā mulier dicebat se spoliataȝ ꝛ petebat sibi restitui viꝝ suū q spoliauerat ipsaȝ. ¶ Cā ista fuit delegata duob⁹ epis q mādauerūt dicto.b.ꝙ eandē reciperet q recepit eā more teutonico cū fustib⁹ ꝛ flagellis ꝛ fecit eā ꝯfiteri inter eos eē parētellā pp quā ꝯfessiones vn⁹ dictoꝝ iudicū tulit sniam diuortij.papa dicit ꝙ ista snia nō tȝ qꝛ cū cā duob⁹ cōmittit snia vni⁹ nō valet ꝛ iō mandat qbusdā iudicib⁹ ꝙ cogāt dcm̄.b.ad eā recipiēdam ꝛ maritali affectōe tractādā ꝛ postq̄ȝ erit sic vir restitutus eidē si qd canonice obijciat audita cā dirimat. ¶ No.ꝙ mulier spoliata viro suo añ oia ē restituēda qđ vbū sonat ꝙ benigne recipiat a viro ꝛ maritali affectōe tractet dic ꝙ qñ timet de seuitia viri vir dȝ ad hoc ꝯpelli p solēnem cautōem in autētico đ mona.§.si vo itra triēniū.ꝛ.J.vt lite nō ꝯte.c.j.ꝛ.C.de his q ad ecclas ꝯfugiūt.l.pñti.§.sane. ¶ No.ꝙ qñ cā ē cōmissa duobus ēt in ꝯsessum vnus solus nō pōt ferre sniam qđ ē notabile ꝛ hoc in iudicib⁹ đlegatis idē i arbitris.vt.ff.de arbi.l.pedius.§.j. ¶ In ordinarijs aūt sic distingue aut hñt iurisditōeȝ vt simul aut simpl'r. Pmo casu nō pñt nisi simul. Scđo casu aut sunt simul additi ꝛ idē aut vnus ex eis.ꝛ tūc ille solus hȝ diffinire nisi aliqđ impedimētū sibi emergat qꝛ supplet p collegā.lex est ad hoc notabilis in.l.j.ff.đ offi.ꝯsulis vbi dic vide. ¶ No.ꝙ vbera iferūt iustū metū. Dicit Inn.ꝙ nō p̄sumit metus nisi p̄cedāt verba vel vbera qꝛ metus est res extra naturā inate libertatis ꝛ iō ñ p̄sumit cadere p̄sertim in aīo sapiētis nec p̄sumit inferri p̄sertim a sapiente nisi pbet qꝛ delictū ē. ¶ Sȝ qd si mulier sit vberata in camera in secreto ita ꝙ nullus testis viderit.rñdeo recurrite ad alia indicia.vt no.Bar.in.l.de pupillo.§.siqs ipi p̄tori.de ope.no.nū. Dicit Inn.ꝙ vxor ad iniustū mādatum iudicis vel ipsius sniam q̄ fit nulla dimissa petit viꝝ sibi restitui pinde ac si eēt violēter eiecta qđ ē no.Jo.an. ¶ Et sic scđm iudicis i ciuiliter p̄cedentis ꝯrio officio reformat. vt.ff.ꝙ me.cā.l.fi.§.si fenerator. ¶ Extra no.ꝙ auctate[a] iudicis incōpetētis q meruit vel debitorē detineri si sciēter hoc faciat pdit ius crediti hoc tangitur per Cy.d.l.fi.ꝛ not.per glo.eo.ti.l.extat.ad idem.C.de iuris. om.iudi.l.in criminali.

a ¶ Istud dictū refert exclamādo multum. d. Iaso. i.l. ij. vj. col. ꝛ .ff. de iur. om. iu. in. v. not. tñ diligent.

c **Ausam.** Delegat⁹ q ē dñs ipetrātis recusari pt sȝ si eēt dñs vtriusqȝ nō possȝ recusari qꝛ par rō affectōis remouet suspitōem.vt.ff.đ ritu nup.l.nō solū.§.de vno. Et hēm⁹ simile in feudis qđ dñs feudi cognoscit inter duos suos vasallos.vt.J.de fo.ꝯpe.c.ex trāsmissa. Jo.an. ¶ Casus. Sup natalib⁹ agathe vtēs qđ fuit ꝯmissa certis iudicib⁹ terminādā quoꝝ vn⁹ erat dñs ipetrantis. Papa eū remouet ꝛ quēdaȝ abbateȝ substituit eius loco. ¶ Quero nūqd p talē remotōeȝ grauet opinio remoti ꝛ vr̄ ꝙ sic.vt.ff.de p̄cu.l.que oia. Dic ꝯ qꝛ ista remotio fit p allegatōes iuris ꝛ nō p aliqđ scđm sinistrū. Dicit lex ꝙ per legitimatōem delet peccatū patris.C.de decurio.l.siquis tam iniquus.li.x.in glo.

c **Um te.** Si dlegat⁹ pape ꝯmittit cāȝ nō in totū đ subdelegato appellabit ad eū ñ ad papā.h.d. ¶ Casus.qdā fuit delegatus a papa q subdelegauit vni vel plurib⁹ vices suas sibi tñ snia reseruata q subdelegati tulerūt quādaȝ sniaȝ interlocutoriā iniustaȝ a qbus fuit appellatū ad papā.papa dicit hāc appellatōem nō tenere nec ex eo p̄textu dictus delegatus impedit cām diffinire. ¶ No.ꝙ appellatio q̄ nō tȝ lȝ fiat ad principē iurisditionē inferioris iudicis nō suspēdit. ¶ Sȝ no.ꝙ si papa delegauit cāȝ vni ille pōt subdelegare plurib⁹. ¶ Sic si cōstituo vnū p̄curatorē ꝛ do tibi mādatū ad substituenduȝ poteris substituere vnū vel plures.vt.ff.de p̄cu.l.siqs cuȝ p̄curatorio.§.vnius. Dicit hic Inno.ꝙ plures delegati hñt iurisditōem insolidū sicut si haberēt certa iura incorporalia tñ exercitiū iurisditionis est cōe. Inn. ¶ Sȝ nunqd si discordāt possunt cogi ad ꝯcordandum videt ꝙ sic iuxta no.ff.de fui.rusti.predi.l.itinere.

r **Elatum.** Per litis ꝯtesta.ppetuat iurisditio delegata. Iteȝ p citationē.vt.J.c.pxi.dicit Jo.an.ꝙ legati sunt or. ¶ Itē inqsitores hr̄tice prauitatis ꝛ coꝝ officiū nō expirat morte pape.idem in executoribus gratiaruȝ.Jo.an.

g **Ratum.** Si delegat⁹ citauit añ dlegātis mortem ppetuata ē eius iurisditio. Scđo dr̄ ꝙ appellatiōi renunciat q corā iudice a quo appellauit litē p̄seqtur[b] idē si aliquē actū coraȝ eo tanq̄ȝ coram iudice facit. Host.ꝛ Jo.an. Dicit Inn. ꝙ si platus ipetrās mortu⁹ sit si ipetrauit noie pprio ꝛ res ē itegra expirat cōmissio. secus si lis erat cepta ꝛ hr̄s succedit in mā qōnis. Sȝ si ipetrauit noīe eccl'e trāsit ad successorē in dignitate siue i ecclesia. Idē dicit Jo.and.ꝛ vide.J.de iudi.qꝛ.v.ꝛ adde qđ no.de executorib⁹ gratiaꝝ.đ.c.pxi. Dicit Inno.ꝛ Jo.an. ꝙ mandatū p̄curatoris ē bonefidei sȝ mādatū iurisditionis ē stricti iuris.qđ no. Et est rō qꝛ proficiscit ex consensu partium ꝛ tñ officiū eius est bonefidei si deseruit tali nāe. ff.de neg.gest.l.qꝛ tātūdeȝ. ¶ Quero que opinio est p̄babilior vtrum opinio cōis legistarū qui dicūt ꝙ res est itegra donec lis cōtestet ꝛ interiȝ mortuo mādante expirat mādatum iudicis delegati.qꝛ tacite mādatuȝ reuocatur morte re integra. ¶ An opinio canonistaꝝ q dicunt ꝙ p citationē ppetuat iurisditio.ꝛ vr̄ ꝙ opinio legistaꝝ qꝛ añ litē cōte.nō est iudiciū.vt i auc.de litig.§.si vo.ꝛ no.i auc. in medio litis.§.fi. ¶ Itē si hoc est in p̄curatore ad iudicia.vt no.ff.de p̄cu.l.si defunct⁹.ergo idē in mādato iurisditōis.nā istā parificationē facit tex.ff.de iuris.om.iu.l.ꝛ qꝛ. ¶ Itē p̄paratoria nō faciūt designare rē eē integraȝ. vt.ff.de inof.te.l.quēadmodū.vt no.ff.de p̄cu.l.añ liteȝ.ꝛ l.si pecuniā.in pñ.ff.de cōdi.ob cām. ¶ In ꝯrium vr̄ quia opinio canonistaꝝ sit rōnabilior.qꝛ tex.dicit ꝙ res nō est integra si geri ceperit.vt.d.l.ꝛ qꝛ.sed hic geri cepit. vt insti.de pena teme.liti.§.fi. ¶ Itē iurisditio est quodā vniuersale ꝛ cōplexiuū.ergo q ptem tangit icepisse vr̄.arg.ff. ad treb.l.restituta. ¶ Itē exp̄ssuȝ vr̄.C.quō ꝛ qñ iu. auc. q semel. Ubi facta citatiōe reliquus p̄cessus ē necessari⁹. ergo nō expirat mādatum.ar.ff.de acq. pos.l.fundi.§.fi.ꝛ ad hoc facit cle.fi.vt lite pen. Sol.ad hoꝝ intelligētiā cuȝ q̄rit qñ res ē integra distingue aut loqmur in factis extra iudiciū faciēdis.aut in iudicio. ¶ Pmo casu aut act⁹ continet aliqd intrinsecū ꝛ nō dr̄ res itegra.aut aliqd extrinsecū ꝛ tūc dr̄ res itegra.qꝛ nōduȝ principiata. vt.d.l.si pecuniā. ¶ Scđo casu aut loqmur quātuȝ ad ipsas ptes ꝛ dr̄ res integra donec lis sit ꝯtestata vel hita p ꝯtestata.vt l.si ꝯuenerit.ff.de iur.om.iu. ¶ Aut loqmur quo ad iudicem ꝛ tūc p solā citationē solēneȝ ppetuat sibi iurisditōeȝ sicut ꝛ quēadmodū alia iura citatiōe ppetuant seu firmātur.vt.C.de p̄scri.xxx.an.l.sicut.lȝ qñqȝ regrat ꝯtestō litis vt plene no.ff.de rei ven.l.si post acceptū.ꝛ.C.e.l.more litis. ¶ Ultio no.ꝙ qdā sunt q̄ vno istāti ꝯcludunt ꝛ tunc vsqȝ ad illđ istās dr̄ res iteḡ.vt.C.đ fi.istr.l.ꝯct⁹. Interdū dr̄ res itegra donec fit executa.vt.ff.de pac.l.ab emptiōe.

b ¶ Vide Phi.đ pu. in.c.de ap.

p **Rudentiam.** Si cā ꝯmittitur tribus dlegatis cū clā ꝙ si nō oēs pri⁹ q̄ȝ appeat de ipotentia vel volūtate tertij duo p̄cedē non pñt ꝛ nihil agūt si p̄cedāt. Itē in duob⁹ datis cū clā ꝙ si ambo.h.d. vsqȝ ad sexta. ¶ Querit si cā est ꝯmissa trib⁹ iudicib⁹ cuȝ illa clā ꝙ si oēs itéresse nequerint duo mādatū exequant. vtꝝ si reus fuerit citat⁹ tm̄ a duob⁹ teneat ꝯparē. Scđo q̄ritur vtꝝ si fuerit citat⁹ a trib⁹ ꝛ cōparuerit coraȝ duobus illi duo possint p̄cedere.ꝛ rñdet ꝙ duo ñ pñt p̄cedere nisi p certū nūciū vl' excusatorē lr̄atorie đstiatū ille terti⁹ oñderit se nō posse iterēē supple vel nolle.vt.J.e.§.adijcim⁹. vel als de ipedimēto vel volūtate ꝯstet legitime ꝛ redditur duplex rō. Una ex mēte pape q cāꝝ cognitōes libēti⁹ delegat plibus q̄ȝ paucioribus. qꝛ plimoꝝ firmi⁹ ꝛ ꝯsultius eē iudiciū ꝯsueuit. Scđo ex forma mādati. nā hȝ in se ꝯditionē cuius fines excedē nō lȝ. Subsequēter ēt q̄rit vtruȝ illa ꝯditio si oēs iteresse nequerint ꝯcipiat illū casuȝ si noluerint.ꝛ rñdet ꝙ sic.ꝛ subdit ꝙ ille q ñ vult iteresse ē grauissime puniēdus lȝ eius abñtia non p̄stet ipedimentum. ¶ Subsequēter q̄rit qd si cā ē ꝯmissa duob⁹ cum clā ꝙ si

ambo

ambo vident q idē. ¶ Si cā est cōmissa trib⁹. z vnus eor est mortu⁹ tpe cōmissiōis. an duo possunt pcedere tractat Spe. de iudice delega. §. restat. circa prin. z dicit q si nisi sit clausula q duo vel ē. qr nō seruat forma. l. pedi⁹. de arbi. dicit Bar. q declaratiua iurisdictōis dz liquere iudici. Idē dicit q si iudex nescit absētē citatū non vz snia. ff. q. ex cau. in pos. ea. l. hec aūt. ¶ Sufficit ergo q iudex sciat ea q sunt fundamēta lz accessoria ignoret. ff. de iudi. l. ii. §. j. dicit Inno. q iudex nō pōt ratificare pcessuz nullū ex defcū iurisdictōis. dicit Inno. q maiorem fauorē dz inuenire sponte pcessus q̄ pincrus qr puincit de mēdatio. ar. ff. ad. l. fal. l. hereditatū. §. fi. Sic q in citatōe dz exprimi cā iurisdictōis. lz nō cā cāe. vt. l. fi. C. de annua. exce. ex hoc pz q libellus nō dz mitti cū citatorio de necessitate qr sic eēt necesse exprimere cāz q dixi prīo hz locū qn iurisdictio cōpetit causalr z nō generalr vt i certis casib⁹ extraordinariis. ¶ No. q duo sunt necessaria vnū q pditio sit va z aliud q sit certa cognitori. nam qui incertus est de sua iurisdictōe nō pōt eaz exercere. vt. ff. de pdi. z demō. l. multū interest. z ar. in l. hoc ār. §. j. ff. ex qui. cau. in pos. eat. ¶ Sz Inn. dicit q ex quo pditio ē vera tz pcessus duoz. Etiā si de hoc certitudinē nō habeāt qr pditio si interest nequerint respicit tm̄ substantiā veritatis nō noticiā. lz pcedentes male faciant pcedere anq̄ de hoc hēant certitudinez. sufficit igit ad pfirmatōez snie q postea possit fieri fides de impedimento. ¶ Sz dm̄ Inno pōt eē vez qn erat dubiū super impedimento. ¶ Nā rōne dubij iudex hz iurisdictionē in cognoscendo an sit sua iurisdictio. ¶ Itez si pcedit quasi sit sua iurisdictio z pcessus cū vitate pcordet non dz rescindi q scm est. ¶ Si aūt ex abrupto iudices pcederēt nō valeret pcessus qr nō seruauit mēte cōmissiōis. z hoc pz ex lra nr̄i capituli. ¶ An in dubio cā faciat modū vl pditionē. dic p Cy. C. de trāsac. l. cū mota. in. iiij. opi. loquor ō cā iplenda nō implera. l. publia §. fi. depositi. ¶ Ista cōditio si pbabit respicit cām de pterito q nō hz de nouo incē pduci. dicit Inno. q si iurisdictio ē. puta lz exercitū pditionale. vt qr mādatū ē alicui q pdēnet si pbabit valet snia lata ēt sine⁹ probationibus qr hec pditio apponit ad executionem iurisdictionis nō ad introductionē eius. ¶ Sz econtra Inno. facit. ff. de ver. obli. l. qui rome. §. augerius. ff. de condi. z demon. l. lutius. z pro Innoc. facit qr pditio hec tacite intelligit z ē potius instructio z iudicis pūas si hz pditionē. ff. fami. herci. l. cū putarē. z no. ff. ō pdi. inde. l. si non sortē. §. si hr̄ di. Uel dic q nisi sit talr qualiter probatum snia est nulla qr ex abrupto lata. vt no. s. de pstī. c. ecclesia sancte. dicit Inn. q quādo processus illegitimus respectu iudicum nō potest ratificari per piudices. Et rō est q qr iurisdictio est act⁹ solēnis z vbi deficit forma non hz locū ratificatio. ¶ Idē no. Accur. de iure fisci. l. instar. li. x. dicit Inn. q mandatū iurisdictōis ēt pplexiuū tribuit oibus z singulis iurisdictionem insolidū qr res indiuisibilis ē iurisdictio. supple tm̄ exercitium est cōe vt pz in littera z hoc optie per hoc in glo. magna. dicit Io. an. q nūcius iudicis pōt esse infamis qd est no. dignū. ¶ Extra not. q quidam hēmus ēt ignorantes vt. ff. de lega. ij. l. cum pr̄ §. surdo. Et dicit lex q in progatione iurisdictōis nō reqrit scia iudicis qr radicē hz z habitū suuz. vt. ff. de iudi. l. ij. §. j. z qd fit per ignorātes piudicat. vt. ff. man. l. seruū ticij. z ff. de iure z fac. igno. l. regula. §. q ignorauerit. z sepe veritas pualet opiniōi. vt. ff. de neg. ge. l. si pupilli. §. ticy suuz. z. l. itē si eū putaui. ¶ Aliqn tm̄ n sufficit vitas nisi opinio pfonet veritati. vt. l. quero. ff. de eo q pcuratore. z. l. ij. ff. iudi. sol. dicit her. q si duo sint citāt nisi exz timāt cēns quare apud eos residerat iurisdictio actualis citatus nō tenetur cōparere. vide qd no. Accur. in. l. ex quacūq. ff. siqs in ius vo. nō ierit. z vide ēt Cy. C. de exhi. re. l. neminē. dicit her. q nūcio nō credit sine lrā qd vez est nisi sit notus z publicus nūcius fm Inn. z Host. ēt cū lrā nō credit si littere nō sunt note. vt no. ff. de pcur. l. si pcurator absētē. ¶ No. q nō posse pprehēdit nolle. Sic hēs. C. de hidi. insti. l. cū ppōnas. qr q nō vult interesse se facit a cogniōe alienū. vt. ff. de fideicō. lib. l. si legatario. §. j. quā legē eleganter allegat hic her. z facit. c. vltimo. de arbi. libro. vj. ¶ Not. q in iterruptōe pscriptōis nō ē necesse q exprimat cā. vt no. s. de ver. sig. c. ex parte. Dicit Innocē. q qcūq cōsensu geruntr i his hz locū ratificatio. secus i his que gerūtur p decretū vel auctem Inno. Adde qd no. i. c. dudū de rebus eccle. n alie. li. vj. Et tu dicas vbicūq ē iordiate actū si potest ratificare vt pz in stipl'one prepostera.

a ¶ Uide Alc. i pfil. cc. i. v. volu. z not. plene p glo. ibi in c. que in ecclesiaruz de constitu.

Sexta. Si reus corā delegato citat⁹ obijcit excōicatōz actori quā n pbat ifra debitū tps audit actor. Si vero pbat delegat⁹ absoluet actorē si ē excōicatus pp cām sibi cōmissaz. Sz si pp aliaz nec ē de casibus reseruatis pape ad euz ad quē spectat illū remittet q si nō vult absoluere delegat⁹ absoluet z absolut⁹ sup eo de quo erat excōicatus coram excōicatore parebit q si malitiā adhiberet delegatus de cā cognosceret. h. d. ¶ Et quāq in isto sūmario cōsistat maior ps casus in terminis tm̄ casu in terminis si figurabo. Quidā ipetrauit iudices in qdā cā z dum corā eis experit obijcitur eis excōicatio. ¶ Querit q sint ptes iudicuz delegatoz a papa. Rūdet q aut excōicatio nō pbat vt pcedēt i cā aut pbat z remittent excōicatū ad excōicatorē absoluendū pstito sacro q stabit mādato eccle. z tunc ille sigdē absoluerit erit apta via. Si vero non absoluet ipsi delegati absoluent. Fallit si essz de casibus reseruatis pape. ¶ Sed instat qrens dnē ponam⁹ q delegati absoluūt pstito iuramto de parendo mādatis eccle. nūqd de negocio p quo fuit excōicatus cognoscent delegati pape an excōicator. Rūdet q excōicator nisi papa spālr alij cōmittat. ¶ Porro si excōicatores malitiose differūt. tūc delegati eadē iurisdictōez quam in pncipali z in accessorio exercebūt. Et sic no. q per vim attractatiuā pncipale rapit secū pūs qr annexoz idez est iudiciū. ff. ō neg. ge. l. cū actū. ¶ No. mirabilē. §. q vna iurisdictio trahit ad se alterā. ¶ Itē q ex iuro pstito coram vno iudice pcedit ali⁹ iudex qr iurz de parēdo mandatis ecclesie ē in rē nō psonale. z sic nō ob. ff. iudi. sol. l. cū apud semproniū. ¶ Extra no. q ex illa alternatiua vel statim vel infra terminū q pbatio pōt fieri sine termino. pcoz. ff. de adul. l. in crie. ¶ Itē no. i illo vbo eadē iurisdictionē q iurisdictio expssa z tacita sunt vna z eadē iurisdictio i substātia vz expssa i pncipali. z tacita i accessorio. ar. ff. de iu. om. iu. l. cui iurisdictio. z. ff. ō pen. l. ad rē mobilē. z. l. ad legatū. z. l. debitā. ff. ō pdi. inde. lz gl. ff. ō pen. l. si defunct⁹. §. q ad cōi. dicit q vnā ē mādatū hois aliud legis. Dicit Inno. q excōicato q nō fuit in mora petēde absolōnis cū eēt excōicat⁹ iniuste nō currit pscriptio. dic qd est vez in spūalib⁹. vt in. c. vlti. s. ō ele. ¶ Sz i tpalib⁹ currit sed dat in integ. resti. vt. ff. ō mio. l. papinian⁹. z. l. lz z si p ptorē. in pn. ff. q. ex cau. ma. Posi. facit dr̄ iā inter nolo z nō volo. adde qd no. C. vn̄ lib. l. q se prīs. adde qd no. ff. de tributoria. l. j. i gl. j. nō ē necesse. ¶ Querit Inn. si isra terminum sūt pducti testes sed attestatōes sunt pdite casu fortuito. vtz iterato possint pduci z dic omissis solēnitatib⁹ q sic casu pbato. vt. ff. ō edē. l. velut z ibi p Guil. z alios. z. C. ō testi. l. fi. ¶ Querūt doc. vtz excōicatio pbet p famā q̄tū ad vitādū excōicatū z dic q nō qr fama nō est scia. nā scia psistit i sensib⁹ z pceptio rei sensibilis sed fama non ē hmōi qr nō dmōstrat lz enūciat opinatiue. z iō p se nihil pbat. Un̄ i mā iqsitōnū fama pōit iter pparatoria. l. motiua nō iter decisoria. ¶ Dicit Inn. q existēs pditōis deducit rē iee pfectōis vitas pditōis si disponit lz dispositū purificat. vt no. C. ō rex pnu. l. ex placito. ¶ Uerum ē in extraiudicialib⁹ lz i iudicijs vz snia ēt nō existē pditiōe pp iudicis auctoritatē. Tu dic q aut pditō adicit obligatōi z vz snia. aut iurisdictōi z nō vz qr pditio falsa z pēdēs purificat. vt. ff. ō pdi. inde. l. sufficit. ¶ Idē si oppōat dicēs q nūdū existit. nā interiz nec venit nec cedit dies iurisdictionis. ar. ff. mādati. l. si mādauero tibi i pn. ¶ Nā sic dnīū nō trāsfert. vt. ff. de vsufru. leg. l. semproni⁹. ita nec iurisdictio z dnīū sint paria. vt. ff. ō sta. ho. l. qui furere. ¶ Et hec va qn appōit pditio añ scm. Sec⁹ si p⁹ scm adiciat executiōi. vt. ff. ō ar. l. ita demū. z. ff. loca. l. qr o. §. iterlocator ez. z no. p Guil. Cy. z me. ff. ō pac. l. itez qr. ¶ Dic her. q ptes debent ducē legatū suis expensis her. qd forte vez est nisi hēat sportulas deputatas a superiori. vt not. in. s. in. l. sicut

scdo rñdeo.ff.q cuiuscꝫ vniuer.noie nisi ille sportule non
essent sufficiẽtes ad sumptus. Dicit ber.q sup exceptione
oꝫ lis ↄtestari ꝛ q exceptões debẽt ꝑponi i scriptis ber.
Sꝫ verũqꝫ ẽ ſſꝫ qꝛ si õberet lis ↄtestari ergo sup exceptio
nibꝰ oꝫ ferri diffinitiua ꝛ sic multe diffinitiue ferrent̃ sup
eadẽ cã qd ẽ ridiculũ. ¶ Itẽ exceptõnes sufficit allegari
ṽbo.ꝛ postea redigi i scriptis.vt.ff.õ excu.tu.l.scire oꝫ.§.
oꝫ.ꝛ.l.excusare se.imo si iudex nollet eas redigi i scriptu-
rã p notariũ cãe qꝛ notariꝰ cãe ẽ magis notarius iudicis
q̃ litigatoris ꝛ iõ ñ oꝫ aliqd sine iussu iudicis scribere.vt
no.C.de lib.cã.l.iubemꝰ.possꝫ allegatio exceptionũ ꝓba
ri p testes.vt.C.de heretlcis.l.qm̃.ꝛ ar.ff.de eden.l.j.§.j.

c **Tam causa.** Si cã simplex sit dle
gata tribus.duo sine
dlegat õe tertij ꝓcedere ñ pñt q si facẽ velit li
cite appellat̃ ab eis. Et prio recitat̃ fcm̃ super
quo ꝛ p quo fuerat appellatũ. Scdo cõmittit̃ appellatio
nis cã.scda ibi fraternitati vestre. ¶ Casus.iter archiepꝫ
mõtis regalis ꝛ archiepm rosanensẽ vertebat̃ qd super
qbusdã decimis quã papa cõmisit duobus archiepũs ꝛ
vni epo terminãdã q duo epo sine collega citarũt reũ.s.
archiepm montis regalis q ↄparuit ad primã eoꝝ cita-
tõem ꝛ excipiendo ꝓposuit qd duabꝰ rõnibus non dẽat
eis parere prĩa cã qꝛ cã fuerat cõmissa tribus ꝛ ipsi erãt
tm̃ duo. Scda qꝛ añ noticiã dicte delegatõis miserat nũ
ciũ suũ pro cã dictaꝝ decimaꝝ ad papaꝫ ↄtingit q dicti
duo delegati interloquendo ꝓnũciauerũt dcm̃ reũ debe
re rñdere corã eis ꝛ qꝛ noluit rñdere.spoliauerũt.n.dicꝫ
decimis iuocato ẽt brachio seculari. Papa mãdat duo-
bus alijs q faciãt fructꝰ restitui dicto appellãti ꝛ postmo
dũ de iure audiãt qõnez. ¶ No.q id qd facit maior po
delegatoꝝ nõ valꝫ. ¶ Scdo no.q sñia lata ↄ̃ exceptões
declinatorias est iterlocutoria. ¶ Tertio no.q spoliato
p iudicez debent restitui fructꝰ. ¶ Quarto notãt qdã ex
hoc caplo q inouata post missionez nũcij ad sedem apo-
stolicã reuocant̃ p viaꝫ attẽptari. Tu meliꝰ no.q attẽpta
ta p sñiam nullã reuocantᵃ p viã attemptari ꝛ tene men
ti. Certe hoc nõ fit hic p viã attẽptari qꝛ illud tunc fit qñ
expectat̃ post aliã sñiam sꝫ hic dirimit̃ tota cã appellatõ
nis.tñ notabile in se veꝝ est ꝛ menti tenenduꝫ. ¶ No.q
sñia que nõ valet nõ excusat a fructibus ꝑceptis nec a ꝑ
cipiendis qꝛ erat lata citra formã mãdati ꝛ iõ nõ dat ti-
tulũ. Dicit ber.q ille q ẽ regsitus vt iterfit si ñ ↄparet psũ
mit̃ nolle venire ber.s.si ↄstat euꝫ scire. ¶ Extra no.q ab
interlocutoria ipso iure nulla appellat̃ nec ẽ necesse aliud
ꝓbare nisi cã esse nullã p allegatões iuris. Sꝫ si nullitas
ↄsisteret in facto deberet ꝓbari fcm̃ vel saltez q appellãs
obtulerit se ꝓbaturũ.vt.s.de app.l.interposita. Et collige
hic subtilr̃ q nullitas delata ad superiorẽ hꝫ vim appel-
latõis quo ad reuocatõez attẽptatoꝝ. ¶ Appellatio eiꝫ
hic iterposita nõ fuit ꝓprie appellatio sꝫ recursus ad supe
riorẽ.vt.ff.de ap.l.si ↄstat.ꝛ.l.si expssuꝫ. E cõtra frustrato
rie appellans condẽnatur in fructibus.ff.de vsur.l.tutor.
¶ No.q i cã appellatõis venit restõ fructuũ. Dicit ber.
q collega nõ citat sibi parez sed denũciat. Tu dic q col
lega intimat sed lex citat.i.attat.

ᵃ ¶ Uide Pan.ꝛ Io. de imol.i.c. cũ venissent de eo q mit. in pos.cã rei ser.

c **Tam super.** Si duo sũt delegati
cũ cla q si ãbo vno
recusato alter solus ꝓcedere pt nec tꝫ ꝓcessus
si cũ recusato ꝓcedat.h.d. Et po prima dcise
fcm̃ recitat. Scda diffinit.scda ibi q̃uis. ¶ Casus. Uer
tebat̃ q inter ↄuentũ de cõchis ex vna pte.ꝛ.a.quõdã ab
batẽ ipsoꝝ sup abbatia ipsius monasterij qꝛ dictus.a.di-
cebat se spoliatũ a dicto ↄuẽtu.que cã ad supplicationez
dicti.a.cõmissa fuit epo lesionen.ꝛ abbati de becho sub
hac forma vt si ambo iteresse nollent vel nõ possent alter
solus in cã ꝓcederet tandez dictus epo fuit recusatus tã-
q̃ suspectꝰ ex iusta cã.sꝫ nihilominus dictus Abb.noluit
ꝓcedere solus sꝫ cũ epo ꝑdicto.vñ fuit appellatũ ad pa-
pã sꝫ appsone postposita dictus abbas de becho cũ dcõ
epo ꝓcessit ad vlteriora cãe.dicit papa q dictus ꝓcessus
ñ tꝫ tribus rõnibus. Primo q dictus abbas vr̃ ↄfessus
ad se nõ ptinere iurisditõem. Scdo quia non habuit in-
tentionẽ vt p se. Tertio qꝛ assumpsit sibi collegã reprobã
tuꝫ. ¶ Certe ex his appet q volũtas ꝛ ptãs ↄ̃iatiue red
dunt ꝓcessuꝫ inutilẽ.h.d. ¶ No.q qñ ptãs ꝛ volũtas re-
pugnãt adiuicem nihil vꝫ qd agit̃ tñ in dubiõñ ꝑsumunt̃
repugnare.dicit.l.iij.ff.de mil.test. ¶ No.q rõne college
totũ viciat̃.ꝛ hoc verũ i iurisditiõe contẽtiosa vbi pars cõ
tradicit.secus in iurisditione volũtaria.ar.ff.qd fal.tu.l.j.
§.idẽ põponius.ꝛ ar.ff.de leg.j.l.si duobꝰ.§.hẽs. ¶ No.
q ex fcõ iducit̃ tacita confessio. ¶ No.illa ṽba qd noluit
potuit qd potuit adimplere nequit volũtate ac ptãte sibi
adinuicẽ aduersantibꝰ.dicit Ac.q due sunt hũanoꝝ actu
um radices atqꝫ ꝑfectões.s.vis ꝛ volũtas.C.de dona.añ
nup.l.si filie tue.dicit hic Inn.q ꝑiudiciale suspẽdit prici
palẽ cognitionẽ ꝛ accessoriã. Inn.dicit q si ẽ preiudiciale
ordis cetera suspẽdit.vt.C.de adul.l.qm̃ alexãdruꝫ.C.ad
l.fauiã de plagiar.l.ꝑses.ꝛ.C.de pe.here.l.liber. Sed si ẽ
ꝑiudiciale diffinitõis cãe nõ suspẽdit iudicis ꝓcessum.vt
.C.de exce.l.sigdẽ.dicit Inn.q ↄ̃ iudicẽ delegatũ non ad
mittit̃ exceptio doli q̃ nõ tãgit ꝓcessum cãe pura si dicat̃
q ẽ hõicida vel adulter.secꝰ si ei obijciat̃ dlictũ circa ꝓces
sum cãe fm Inn.ꝛ Io.an.qd no.hic dicũt doc.q sñia lata
expssa rõe q̃ ↄtiet iuris errorẽ ẽ nulla lꝫ ex actis possit col
ligi alia cã ex q̃ talis sñia possꝫ legitie ferri Io.an.tene mẽ
ti qꝛ qd nullũ ẽ foniẽta ñ recipit.ꝛ sic nõ ob.ff.qd cũ eo.l.
ticianꝰ. ¶ Ultio ẽt hic no.itẽtionẽ iudicãtis ↄsiderati ꝛ
q rõe college iutil' totũ viciat̃. Ibi publicãdas.no.testes
seu eoꝝ attestatiões ñ debẽ publicari nisi pte citata.bal.

Due sũt hũanoꝝ actuum radices atqꝫ ꝑfectiones.scꝫ vis ꝛ volũtas.

c **Consuluit.** Si iurisditio delegati
expirat in ꝑemptorio
qd ptibꝰ assignauit pꝰ ↄgruã horaꝫ ꝑemptorij
ñ expectabit ↄtũacẽ.si ñ expirat pt expectare
ꝛ iterũ citat̃ si vult. ¶ Casus diuisio.scda ibi nos ãt q̃ sub
diuidit̃ qꝛ prio distiguit ꝛ distictiones ꝑseqt̃. Scda ibi ne
vero.determinat ↄgruã horã iudicij exercẽdi. Tertia ibi
porro istituit iudicẽ. ¶ Casus.archiepo collectañ.cõsulu
it papã sup ifrascriptꝫ dubijs. Pone q iudex delegatus
ꝑemptorie citauit ptes vt interessent ad vidẽdũ iurare te
stes vel ad vidẽduꝫ attestatões publicari vel ad sñiaꝫ au
diendã certa die nõ expssa hora diei. ¶ Mõ vna ps cõ-
paret altera nõ querit̃ an ea die possit iudex ꝓcedere i ne-
gocio an debeat expectare ad diẽ sequentẽ.ꝛ rñdet papa
q si iurisditio delegata expirat ea die põt ꝛ oꝫ ea die ꝓce
dere ad illũ actũ. Si ãt nõ expirat qꝛ dies cõparitõis non
est vltia dies iurisditõis iudicio põt expectare in die alte
rani eqtate suadẽte. ¶ Mõ istat q̃rẽs pone q expectat
in diẽ alterã nũgd ↄtũaꝝ iterato erit citãdus. Rñdet̃ q ñ
nisi grãm ei faciat benignitas iudicãtis. ¶ Instat q̃rẽs
ponamꝰ papa sancte q iudex ne iurisditio sua euanescat
ea die vult ferre sñiam vel ꝓcedere ad ꝓcedẽda qua hora
oꝫ hoc facere. Rñdet̃ q ea hora qua congrue põt ꝓcedẽ
ad exequẽdum illud qd terminũ ꝑemptorium assignauit.
¶ Sed instat querens nunqd erit hora congrua vsqꝫ ad
mediã ptem noctis more romano cõnumerãdo diẽ. Rñ
det̃ q nõ sed itelligit̃ q cõgrua hora añ noctis tenebras.
¶ Ultio mouet iudices q sint discreti i assignatõe ꝑem
ptorij vt nõ coherceãt se nisi necessitas cogat.h.d. nõbilr̃
ꝛ vtilr̃ valde. ¶ No.q lꝫ aduerbiũ ꝑemptorie sit ꝑcisuꝫ
tñ iudex pt ꝓprio nõ suã iterlocutoriã suspẽdere nõ soluꝫ
expresse sed ẽt tacite expectãdo in crastinum.qd est no.di
gnum. ¶ Quero an in receptionibꝰ testiũ sufficiat vna di
latio. Rñdeo sic post lit.cõte.nã cum scda nõ debeat dari
sine cause cognitõe.ergo prĩa suffic.ff.õ fer.l.oĩone.ꝛ.l.si.
Si vero testes recipere añ lit.ↄte.ad eternam memoriã
puto q essꝫ necessariũ peremptoriuꝫ vel monitio facie ad
faciẽ q̃ hꝫ vim ꝑemptorij.vt no.C.quõ ꝛ qñ iud.l.cessan-
te.ꝛ hoc ꝓbo tali rõe.nam si añ lit.conte.requirit̃ ꝑempto
rium vt fiat missio in possessionẽ.vt.C.de his qui ad eccle.
confu.l.pñti.§.j.ꝛ no.ff.de dam.infec.l.si finita.§.iulianꝰ.
Multo fortiꝰ ad publicationẽ testiũ q̃ est maioris ꝑiudi-
cij. ¶ Itẽ no.ᵇ q tria sunt in qbus ꝑcipue reqrit̃ ꝑempto
rium.s.missio in possessionem ex qua creat̃ ius pignoris vt
dixi. ¶ Item captura ꝑsone.vt.C.quõ ꝛ qñ iudex.l.ↄsen-
taneum. ¶ Item sñia diffinitiua vel hñs vim diffinitiue
vt.C.

ᵇ ¶ Adde ad istõ no.ꝛ vide Paul. de ca.i rub. cessante.C. quõ ꝛ qñ iudex.ꝛ vide Alex.in.l.si finita.§.iul. ff.õ dã.infec.

vt. C. de iudi. l. pperãdũ. ¶ Ad iterlocutorias aũt post litẽ ɔtestatã nõ ẽ necessaria tria citatio vel pẽptoria. Tamẽ tex. nr̃ satis innuit q̃ ad tria sit necessariũ pẽptoriũ. s. ad recipiẽdos testes. i. ad vidẽdũ eos iurare ⁊ ad eorũ publicãdas attestatões ⁊ ad diffinitiuaʒ. ⁊ tunc sic rñdebis ad. l. orone. ⁊ ad. l. fi. de ferijs q̃ ibi termin⁹ fuit assignat⁹ pñti hic abñti ibi Integra dilatio hic abbreuiata. ¶ No. hic q̃ vltia dies in qua expirat iurisditio istãtia monet ptes ad ɔparẽdũ hora ɔgrua. ¶ Sʒ q̃ro si iudex nõ dedisset aliquã dilatiõeʒ. vtrũ istõ eẽt ve. Bart. dicit q̃ sic in. l. si de meis. §. fi. ff. de arbi. ⁊ l. itẽ illa. ff. de ɔsti. pecũia sʒ male dicit. qm̃ reqrit̃ citatio iudicis tex. ẽ hic ad lr̃am alr̃s frustra faceret hic mẽtionẽ. d citatõe qđ ẽ ridiculũ dicẽ. ¶ Quero nũqd ps pñs teneat̃ expectare aduersariũ abñtẽ. Rñ. sic. ⁊ si non expectat ⁊ sine snia recidit ⁊ aduersari⁹ postea cõpeat cẽset̃ ver⁹ ɔtumax nisi repẽte eũ casus inuaserit fortuit⁹. vt. ff. d re iu. l. q̃sirũ. ¶ Sʒ qđ si aduersari⁹ arripuit iter. ⁊ pp casuʒ nõ poterit cõpere. an ille q recessit ɔdẽnabitur ei i expẽsis. dicit Inn. q̃ sic idẽ Jo. an. ⁊ est satis not. ¶ Quero nũqd eqtate suadẽte possit iudex post terminũ pẽptoriũ recipe testes ⁊ instr̃a. Rñ. sic ⁊ de ista eqtate tãquã de solo aĩo stabit v̄bo iudicis. ar. eorũ q̃ no. ff. d iudi. l. si ptor. ⁊ insti. de actio. §. alie. ⁊ satis ɔbat̃ p casuʒ nostrũ in rõne sui facit. ⁊ qđ no. in. c. sepe. de ver. sig. in fi. in clem̃. ¶ Quero an iudex possit expectare seipʒ in diẽ sequẽteʒ cũ sit ipeditus in die pcedẽti. ita q̃ nõ potuit venire ad locũ iudicij. Rñdeo non. vt. C. qñ ɔuocare nõ ẽ necesse. l. cũ nõ eodẽ die. ¶ Quero nũqd neutra pte cõparẽte euanescat citatio testiũ. testes. n. abñtes sunt citandi. Rñdeo vĩ dicẽdũ q̃ sic qꝛ instãtia illius act⁹ absorbet̃. vt. ff. de iudi. l. ⁊ post edictũ. §. circũducto. ¶ Quero qđ si testes ɔparuerũt ⁊ nulla ps ɔparuit. nũqd iudex ex ei⁹ offõ põt recipere eorũ iur̃m. Rñdeo nõ. in cã ciuili. sʒ in cã criali sic. vt. C. de abolitio. l. ij. ¶ Quero qñ allegat̃ ɔtumacia. vtruʒ sit ista bõa exceptio non interest tua. Rñdeo sic. vt. ff. si qs in ius vo. nõ ierit. l. ex quacũqʒ. §. fi. ¶ Quero põe q̃ aliqs ẽ citat⁹ sup p̄scriptõe iterrũpẽda ⁊ nemo ɔparuit. vtrũ p citatõeʒ sit interrupta p̄scriptio. Rñdeo nõ duab⁹ rõib⁹. Primo qꝛ actor nõ ɔparẽdo vĩ renũciare citatiõi. Scdo qꝛ ista citatio nõ hʒ suum pfectum eẽ. vt. d. §. circũducto. ¶ Quero nũqd citat⁹ ad sinodũ intelligat̃ citat⁹ ad oẽs dies sinodi ɔtinuatiue. rñdeo sic pp nãʒ sinodi idẽ si citatus ẽ ad electionẽ pp nãʒ electõis cui⁹ ɔtext⁹ ẽ multiplex ⁊ successiuus ſm Inn. ⁊ Jo. an. ¶ Quero vna cũ gl. Accur. que est insti. de ver. ob. §. ois. Põe q̃ iurisditio ñ expirat. vtrũ aliqua pte illius diei possit ferri diffinitiua. Et breuiter determinat glo. q̃ sic pa post vesperas. sʒ alij dicũt q̃ illa die citat⁹ ñ pt ɔtumax reputari. ⁊ si ferret̃ snia. aut esset nulla aut posset appellari ẽt si eẽt pſonalr̃ citat⁹ ad horam cãrũ ɔsuetã. vt in auc. d iudicib⁹. §. sedebũt. ⁊ ideo prima opi. verior ẽ. ¶ Quero pone q̃ aliqs ẽ citat⁹ ad horã vespa iudex distulit in crastinũ ⁊ tulit sniam. vtrũ valeat snia. Dy. dic q̃ ñ qꝛ ad illã diẽ nec expsse nec tacite terminus se extẽdit. ar. ff. de le. ij. l. statu libe. §. stichũ. qꝛ talis dilatio est p̄cisa ad certã horã. vt. l. si vitẽ. §. fi. ff. q̃ vi aut clã. ¶ Sʒ dcm̃ Dy. vĩ ɔ̃ casuʒ isti⁹ capli qꝛ in iudicijs motu ⁊ arbitrio hec eqtas expectãdi si ita est ⁊ qꝛ ẽ eqtas scripta citatus ñ pt eã ignorare. ¶ Sʒ vidi dubitari. vtrũ sicut pt iudex expectare vsqʒ in dieʒ sequentẽ. ita possit expectare in dieʒ lõgioreʒ. puta menseʒ. Et dñt qdã q̃ nõ qꝛ lı̃ dicit in dieʒ alterã ⁊ his finib⁹ hec decretalis est ɔtenta. sʒ certe illud verbũ alterã pt exponi. i. aliã. ⁊ sic ñ supponit pro die que continuat̃ de necessitate. Preterea quãto magis expectat̃ cõtumax tantomagis crescit ɔtumacia. ¶ Iteʒ contumacia eius iam est accusata ⁊ perpetuata nec purgatur nisi ipse compareat. ergo sententia potest ferri postea quandocumqʒ iudici videbitur quia est prorogatio iuris cõmissa iudicis arbitrio. ⁊ ita ɔsului de facto. Nõ ob. d. l. si vitem. §. fi. quia ibi loquit̃ in dilatione cuius ɔrogatio nemini est cõmissa a lege. ¶ Item ibi protestans non fecit q̃ debuit. ⁊ sic nihil facit ad rombũ. C. loc. l. si cũ hernies. ¶ Quero nunqđ ille q non venit hora congrua sed postea debeat condemnari in expensis ratiõe cõtumacie. Rñdeo sic q̃ paria sunt nullo mõ venire ⁊ ñ venire i termino ſʒ Host. nisi veniat forte iudice adhuc sedẽte ɔ tribunali qꝛ q̃ statiʒ sit inesse vĩ. vt. ff. de i integ. resti. l. diuus ⁊. ff. de v̄. ob. l. si ita qs. §. ea lege. dicit Hos. q̃ in curijs pñcipũ snia ferunt̃ de nocte qm̃ p suũ abusuʒ faciũt tenebras lucẽ ⁊ lucẽ tenebras qm̃ semp ẽ ibi multitudo gentiuʒ. vt. C. de testa. l. oium. sʒ de iure snie non debent ferri hora tenebrosa qꝛ tenebre sunt apte ad falsificandũ acta vt̃ī auc. de iudi. §. sedebũt. ¶ Si aũt snia ferat̃ ad laudũ alicuius arbitratoris non ɔpea dici põt nullũ q̃ in laudo arbitratoris certi⁹ ẽ qꝛ magis accidit ɔ̃ctui q̃ʒ iudicio. vt in auc. vt differen. iudi. §. j. d. Cy. dicit. C. de transac. l. non minorẽ. qđ snia lata de nocte non vʒ nisi sit lata ptibus ñ ɔ̃dicẽtibus vel pp aliquã necessitatẽ instãtẽ. Inn. dicit q̃ non vʒ snia lata ⁊ litis ɔtestatõ fcã d nocte. sʒ testes ⁊ alr̃ones hñ pñt recipi d nocte. Host. dicit q̃ hñ vʒ ẽt snia ⁊ alia de nocte fcã nisi ptes ɔ̃dicerẽt. ¶ Tu dic q̃ vʒ si ptes sunt presentes alr̃s non. ⁊ ita determinãt tex. hui⁹ capli q apte dicẽ q̃ altera pte abñte icõgruũ ẽ iudicare de nocte ⁊ si lex dicit q̃ ẽ icõgruũ ergo sec⁹ fcm̃ nõ ẽ licite fcm̃ siue actũ vt qñ appellãdũ sit. ff. l. j. §. qđ ergo. ¶ Quero qñ ɔ̃ct⁹ fit de nocte qũo posit notari⁹ dicẽ actũ tali die. rñ. optie qꝛ itelligitur d die more romão ego tñ ɔsulo q̃ notari⁹ põat horaʒ noctis puta i galli cãtu qđ attribuit̃ diei p̄cedẽti vel hora matutina qđ attribuit̃ diei sequẽti alr̃s possʒ nõtius incurrere periculũ si forte est talis actus qui in die seqñti celebrari nõ põt sicut cũ statutũ municipale ɔmittit ɔcordiaʒ fieri infra certos dies ⁊ nõ postea ad cautelã igit̃ optimũ est exprimẽ horã. vt no. ff. de solu. l. si ex plurib⁹. §. fi. ¶ Dicit Inn. q̃ si gñalit̃ sit termin⁹ assignatus perẽptorius ad procedẽdum in cã q̃ tunc ad oia ⁊ ẽt ad sniam procedet̃ põt iudex parte cõtumace vlterius nõ citata qđ nõ placʒ Ber. qꝛ expsse dʒ statui termin⁹ ad sniam audiẽdam. ſʒ tʒ Host. nisi iudex fuerit cõminat⁹. ⁊ tũc salua dcm̃ Inn. Et idẽ dic Jo. an. subdẽs q̃ tria sunt ad que reqrit̃ spãlis citatio vʒ ad lite contestandã ad testium receptionẽ ⁊ ad sniam. sʒ in eo qđ dr̃ de ɔtestõne litis dicit ɔ̃ tex. C. qũo ⁊ qñ iudex. l. ɔsentaneum. vbi suffiẽ citatio gñalis. ¶ Sʒ nũquid ad vidẽdum ɔduci instr̃a reqrit̃ expssa citatio. ⁊ vĩ q̃ sic. vt. ff. d verb. sig. l. notionem. §. instr̃orum. vbi parificant̃ testes ⁊ instr̃a. ⁊ ff. dʒ fe. l. orone. ⁊ l. in exercẽdis. C. de fide instru. ¶ In ɔ̃rium vĩ q̃ instr̃a possunt ɔduci nemine citato[a]. Nã ɔbõ instr̃i est probõ probata in qua nõ tiet̃ subornatõ. vt. C. d ap. l. eos. §. sup his i v̄bo ad scrinia. dic Inn. q̃ post litẽ ɔte. iudex nõ pt absoluẽ ab instantia. dicit Ber. q̃ iudex põt pcere ɔtumaci expectatiue sʒ nõ de cõmodo bursali. puta de expensis in qbus si nõ ɔdemnat ɔdemnãdũ facit liteʒ suã. Ber. Nã iudex non dʒ esse clementior lege. vt in auc. d iudi. §. oportet. ⁊ ibi est casus. ¶ Quero si iurisditio delegata expirat̃ ad qđ delegatus ea die recipit testes. rñdeo q̃ illa receptio valʒ corã iudice ordinario q cãm delegauit ⁊ ad quẽ reddit iurisditio extraordinaria sic̃ de his q no. in sa. ff. l. seruus. vñ mutat̃ qualitas iudicis. sʒ nõ qualitas actorũ. ¶ Quero qđ ɔtinet̃ noie ɔcessus. rñdeo totũ ɔtinet̃. i. ɔcessus priuʒ ⁊ processus iudicis ſm Inn. ¶ Sʒ hosti. dicit v̄bo gñali sniaʒ diffinitiuã nõ significat. vt. s̃. dixi qꝛ post ɔclusuʒ in cã non est ɔcedere sʒ ɔcessisse. ¶ Quero qđ ɔtinet̃ noie istãtie. rñ. qlibet articulus iudicij hʒ instãtiã suã. tñ instãtia ɔpe dr̃ a litis ɔte. inclusiue vsqʒ ad sniaʒ. Nã ante litẽ ɔte. proprie nõ ẽ instãtia iudicij sʒ sunt quedã p̄ludia. vt no. i auẽ. in medio litis non fieri sacras formas. §. fi. Et iõ si añ lit. ɔte. ptes litigarẽt p mille ãnos nõ piret instãtia que nundũ ẽ. vt. C. de iudi. l. ɔperãdũ. ¶ Quero si iudex absoluit reuʒ ab instãtia iudicij. virũ actitata p reũ vel actorẽ vel ipʒ iudicẽ peãt. rñ. quedã sunt acta legis vt ẽ interruptio p̄scriptõis. ⁊ ista nõ peũt. nã lex est illa q̃ p̄scriptioneʒ interrũpit mediãte fcõ hois qꝛ legis auctoritas ẽ. ⁊ ista nõ peũt qꝛ iaʒ ɔsumatũ effectũ habent ⁊ semel cã trãsiuit ad ɔpetuatõeʒ. vt. C. de p̄scrip. xxx. anno. l. fi. ¶ Quedã sunt acta ptis vel iudicis. ⁊ hoc dupliciter nã q̃dam sunt acta ordinaria litis ⁊ ista pereunt. Si autem factum respiciũt non pereunt. vt. C. de arbi. l. penulti. in fi. ¶ Dubitatur si

a ¶ Adde q̃ in ɔ̃rium vĩ facere id qđ vult bartol. in ex̃ua. ad repriñ. in verbo de plano. vide tñ notuʒ in repe. cle. sepe. in. xxvij. col. d v̄. sig.

aū litē ꝯteſtatāꝫ ſunt recepti teſtes ſup aliqua exceptiōe
tangēte fcm̄ tn̄ īpediēte ꝓceſſuꝫ ⁊ iudex aliq̄ rōne mot⁹
ꝓnūciauerit nō ꝓcedēdū ad vlteriora vtꝝ dcā acta peāt
Rn̄.ſic q̄ſtū ad v̄tutē īpediēdi nouū ꝓceſſuꝫ q꞉ h̄ ſapit ꝓ
ceſſuꝫ.Sꝫ nō q̄ſtū ad v̄tuteꝫ eſſentie ꝓbatōnis q꞉ h̄ ſapit
īpꝫ fcm̄ p̄ncipale.Vn̄ i nouo iudicio reqrit̄ noua exceptō
q̄ tn̄ ꝓbat̄ ex ꝓbatōibus iaꝫ receptis ⁊ ē ſubtile ad itelli
gendū.⁊ adde qđ no.C.de in.l.ꝓperandū.§.fi.⁊.C.de re
iudi.l.geſta.⁊.C.de p̄ſcrip.lon.tēp.l.j.Vn̄ aduerte ꝙ dic̄
Ac.in.l.iij.§.j.ff.q̄ in frau.cre.ꝙ pempta iſtātia dcā teſtiū
nō publicata ſi teſtes ſint mortui nō p̄nt publicari q꞉ tex.
dicit litē mori patiat̄.ſꝫ forte illa gl.intelligit̄ qn̄ ille q ꝓ
duxit teſtes fuit in mora petēdi publicatōem teſtiū.Alij
dicūt ꝙ illa gl.nō ē v̄a.ſꝫ Ja.de are.dicit ꝙ eſt v̄a ex quo
teſtes nō ſunt publicati.⁊ ideꝫ dicit ibi Bar.ſubdens ꝙ
iſtud eſt no.dignū.Tu ex quadam equitate ꝯcordare po
tes diſtinguēdo ꝙ aut pōt imputari mora aut nō vt ſu
perius dixi.Et caue tibi ꝙ in iſta decretali nō perit inſtā
tia lꝫ finiat̄ iuriſdictio ⁊ ſic nīl'a acta perēūt.ℂ Sꝫ reddit⁹
iuriſdictio dlegata ad ordinariū ſic radij ſolis ad ſoleꝫ q꞉
ē coꝝ p̄ncipiū.ℂ Vltīo no.ꝙ iudices nō debēt ſe aſtrin
gere.⁊ h̄ valde monet officiales ciuitatuꝫ q꞉ ſuos t̄mios
ꝯueniāt ⁊ diligētiſſime eos ꝯſiderēt.tene menti.Bal.

a ℂ Juriſdictio dlegata r̄ddit ad ordinariuꝫ ſicut radij ſolis ad ſolē q꞉ ē eorū principiuꝫ.

i **Jnſinuante.** Ex noua cā remo-
uet̄ delegatus ēt p⁹
litis ꝯte.⁊ alius ſubrogat̄.h.d. Et diuidit̄ in
duas ptes.nā p̄io actoris ponit̄ ſupplicatio.
Scđo limitata exauditio.ſcđa ibi quo circa.ℂ Caſus.
Quidā raymundus rector ſancti ſaluatoris hēbat cōtro
uerſiā ſup iur̄ prochiali cū q̄dā ber.rectore alteri⁹ eccleſie
quā cām obtinuit cōmitti vigorienſi epō ⁊ ꝯiudicib⁹ ſuis
corā qb⁹ lite ꝯte.dictus epūs dcm̄ raymūdū aſſumpſit in
ſuum familiarē.vn̄ ꝯſiderās dictus raymū.ꝙ dictus epūs
dn̄s ſuus pōt poſtea recuſari volens pcere pudori dn̄i ſui
ſupplicauit pape ꝙ alij iudices ꝓcederent̄.Papa eos cō
ceſſit ſub ꝯditōe ſi poſt dictā familiaritatē ptes nō ꝯſen
ſerunt ꝓcedere corā dicto epō ⁊ ꝯiudicibus. Alioqn mā
dauit ꝙ ipſe epūs ⁊ ꝯiudices ꝓcederent in cā ante dicta.
ℂ No.ꝙ recuſatio ſiue exceptio declinatoria ſupueniēs
poſt lit.ꝯteſt.pōt opponi poſtea.facit.l.ij.C.de ꝯſortibus
eiuſdē litis.⁊ h̄ veꝝ niſi ptes ꝓceſſerūt ad reliquū ꝓceſſuꝫ
ēt ad vnuꝫ actū vt hic.⁊.ff.de iudi.l.ſed ⁊ ſi ſuſcepit.qđ eſt
no.dig.q꞉ poſt lit.ꝯte.ēt p vnicū actū tollit̄ exceptio decli
natoria quo ad totū iudiciū qđ tene menti.ℂ No. fami
liaritas reddit queꝫ ſuſpectum ⁊ nō ſolū famulū ſed ipm̄
dn̄m.Et hoc eſt veꝝ in iudice ſecus in teſte ſm̄ ber. Sed
Jnn.dicit ꝙ magna familiaritas puta que ē rōne p̄tātis
⁊ cohabitationis repellit b teſtem a teſtimonio.l.iij.§.tu
magis.ff.de teſti.ſꝫ hoc eſt arbitrariū vt ibideꝫ dicit ber.
ꝙ quelibet ꝯſanguinitas repellit iudicem ſed non teſteꝫ.
Et hoc ideo q꞉ facilius inueniūt̄ plus iudices q̄ꝫ vnus te
ſtis ber.dicit ēt ber.ꝙ vir ſapiens ꝯiudicet ea que p̄nt fa
cere ꝯ̄ ipꝫ.no.ꝙ qs pōt petere iſtud qđ pōt petere aduer
ſarius ſuus vꝫ ſubrogari aliuꝫ loco eius qui pōt p aduer
ſarium recuſari qđ tene menti.

b ℂ Vide Rapb. ful. in ꝯſi.xj.qđ incip.ēpbſ teota.

q **Verenti.** Delegat⁹ pape vſqꝫ ad i-
tegrū ānū ſniam ſuā exeq
pōt.h.d.ℂ Caſus.Quidaꝫ iudex delegatus
a papa tulit ſniam diffinitiuā.⁊ q꞉ ꝯdēnatus
nō parebat ſnie ipſuꝫ excōicauit.querit̄ vſqꝫ ad qđ tp̄us
poſſit ipſuꝫ excōicatū obedire volentē abſoluere.quidaꝫ
dicebant ꝙ erat functus officio ſuo.alij dicebāt ꝙ perpe
tuo.Papa determinat ꝙ vſqꝫ ad ānum iuriſdictiōeꝫ ſibi
cōmiſſam pōt exercere ſicut obſeruat̄ in illo qui ante litis
ꝯteſtatōem ꝯtumax inuenit̄.ℂ Collige hoc ſubtiliter ar
gumentū ꝙ abſolutio eius q paret ſnie vocatur executio
ſnie ⁊ iđo dici ꝙ pōt exerceri vſqꝫ ad annū.no.h̄ ꝙ poſt p̄n
cipale durat acceſſoriū ideſt eius executio nec diſtinguit̄
an mera iudicādi fuerit appoſita delegato nec ne ſed in
diſtincte hꝫ ānuꝫ ad exequendū de hoc no.xxvij.q.j.ſi hō
eſſes.⁊.ē.c.conſuluit.p Hoſt.no.ꝙ ꝯdēnati hn̄t tp̄s qua
drimeſtre ad ſoluēdū.ꝙ tp̄s tacite intelligit̄ ēt ſi agat̄ ad
ſpeciem actione perſonali.vt.ff.de vſu.l.in fideicōmiſſi in

prin.⁊ ēt ſi agat̄ ciuilr̄ ex maleficio.vt.ff.qđ me.cā.l.ſi cuꝫ
exceptōe.§.qđ ſi hō.⁊ hoc verū qn̄ ē actuꝫ i figura iudicij
ſec⁹ ſi de plano ⁊ ſine libello q꞉ debitor ē ꝯfeſſus debitum
nullo libello oblato.nā nūc de cōſuetudine dant̄.x.dies.vt
no.ff.de iudi l.ſi debitori.tn̄ iſta ꝯſuetudo nō ē p̄ciſa.⁊ iđo
ſi eſſet vna magna ſūma iudex poſſꝫ dare maiorē dilatio
nem.vt in.l.ij.⁊ in.l.iiij.§.ſi qs.ff.de re iudi.ℂ Aliqn̄ ꝯfeſ
ſo nulla dat̄ dilatio pp morā ꝓcedēteꝫ.vt.ff.de ꝓcu.l.ſi re⁹
parat⁹.dicit Ber.ꝙ in cāis crīalib⁹ non hꝫ locū bn̄ficium
quattuor mēſiū.idē Jnn.nā qn̄ pena īfertur corpori ꝯdē
nat⁹ ſtatiꝫ pōt ſoluē.i.in corp⁹ luere.vt.ff. de infa.l.ictus fu
ſtiuꝫ.nec leui⁹ vel facili⁹ indꝫ ad quattuor mēſes q̄ꝫ nūc. ⁊
iđo fruſtratoria eſſꝫ expectatio.ℂ Jtē q꞉ hoc exigit ſeueri
tas publice diſcipline.vt.ff.de publicanis.l.licitatio.§.qđ
illicite.⁊.C.de cuſto.reo.l.j.⁊.C.de pe.l.cū reis.⁊.l.q ſen
tentiā.dūtn̄ crimē ſit notoriū.al's īfra tp̄s appellādi non
poſſꝫ fieri executio q꞉ bn̄ficiū iuris nemini ē auferendū ſꝫ
interiꝫ offm̄ iudicis ꝯquieſcit.vt.C.de dila.l.ſiue pe.⁊ ſin
gularit̄ no.ff.de accu.l.ex iudicioꝝ.p glo.⁊ Dy. Et adde
qđ no.ff.qđ me.cā.l.ſi cū exceptōe.§.hec auteꝫ actio. Jbi
glo.no.aggrauationē ſnie executionē pene ⁊ no.illaꝫ glo.
dicit Bernar.ꝙ ſi aliqs eſt confeſſus in cauſa ciuili nō ex
pedit vt cōdemnet̄.ſecus in cā criminali vbi ſniamus. fa
cit.ff.de pe.l.qđ ad ſtatuꝫ.ℂ Sed nūquid cōfeſſus in cri
minali eſt ſtatiꝫ infamis.Accur.dicit ꝙ ſic.Bar.ꝯ̄ q꞉ nō
habet̄ ꝓ iudicato ⁊ hec in ꝯfeſſiōe ſolēni.ſꝫ ſi qs ꝯfiteat̄ ex
iudiciū nō efficit̄ infamis.vt no.ff.de infa.l.qm̄.ℂ Jtē nō
efficit̄ infamis ille q pōt reuocare ꝯfeſſionē quādiu ſuppe
tit tp̄s ad reuocādū.ar.coꝝ q̄ no.ff.de ap.l.creditor.§. iuſ
ſus.Dicit Ber.ꝙ iſte delegat⁹ pape pōt facere executio
nem īfra ānuꝫ ſemel ⁊ plies.v̄bigr̄a.ſi cōdēnam⁹ reſtituit
poſſeſſionē quā poſtea abſtulit ad h̄ lex optia.ff.de ar.l.inſ
caſtellanū.ff.de iureiur.l.ſꝫ ⁊ ſi poſſeſſori.in p̄nci.ℂ Quero
q̄ſto tpe executor dat⁹ ad bn̄ficia poſſit ſuā iuriſdictōeꝫ exeq
dic vt no.Archi.ī.de p̄bē.ſicut nulla.⁊ Jnn.ī.de p̄bē.c.pro
illoꝝ.ℂ Dicit Hoſt.ꝙ ſi ordinari⁹ deponit̄ capl'm ſuam
ſniam exequet̄ vſqꝫ in aduētū ſucceſſoris.Jo.an.ℂ Dicit
Ber.ꝙ iſte delegat⁹ nō hꝫ niſi merā executōeꝫ ſꝫ male di
cit q꞉ executio nō ē mera executio.nā mera executio ē illa
q̄ ſit in reꝫ ipſaꝫ ⁊ nō p obliquū.ſi qs venit ꝯ̄ ſniaꝫ plenarie
executā an offm̄ iudicis reſuſcitet̄ ꝯ̄ euꝫ.ſi ordinari⁹ eſt dic
ꝙ aut fuit executio iudicis ⁊ dꝫ eum tueri aut p̄iuꝫ.⁊ tūc
nihil ad eum.Ber.ℂ Quero vtꝝ ꝯdēnat⁹ ab arbitro ha
beat tp̄s q̄drimeſtre.Rn̄.ſic ſi arbiter nō ſtatuit tp̄s. ſed
ſi tp̄s ſtatuit nō ſupplet̄ a lege niſi eā cognita ſit artatū ⁊
cā artatōis ſit expſſa in ſnia.vt.ff.de arb.l ſi cn̄ dies.§. fi.⁊
l.diē.§.ſtari.⁊.ff.d re iu.l.iiij.§.ſi qs ꝯdēnat⁹.ℂ Jdē dico
in ſnia arbitratoris ꝙ in ſnia arbitri.q꞉ cū arbitrator ꝯdē
nat redigitur ad iſtar arbitri ⁊ nō ad iſtar iudicis lꝫ arbi
tramētuꝫ iniquū ſit reducēdū tn̄ lex nō ſupplet q꞉ tp̄s qđ
apponit arbitrator vi tp̄s appoſitū i ꝯ̄ctu p̄iū ſicut ſi eēt
appoſitū in trāſactōe. ⁊ iđo ſi artatio tp̄is ꝯtieret magnū
dānū poſſet peri ꝓrogatio dilatōis arbitrio boni viri non
tn̄ lex ꝓrogat ipſo iure.vt.ff.pro ſocio.ff.vn̄ ſi nerua. ⁊.ff.lo
cati.l.inſulam.§.j.⁊ ar.ff.de neg.ge.l.diuortio.⁊ adde qđ
no.in.l.fi.C.de execu.rei iudic.

r **Jnter queſtionū.** Qui ex
ponit i-
terp̄tatur ſꝫ nō corrigit.itē q ſupplet nō expo
nit nec corrigit tn̄ iterp̄tatio ē.ℂ Caſus.i de
cretali alexādri ꝯtinebatur ꝙ ſi dlegat⁹ pape ꝯmittit cāꝫ
nō in totū ſꝫ reſeruata ſibi ſnia ꝙ pp appl'onē iterpoſitā a
ſubdelegato ipſe nō dꝫ dimittē cāe diffinitionē. ℂ Sꝫ in
decre.Jnn.iij.ꝯtinebatur ꝙ ſi delegat⁹ pape cōmittit ali
queꝫ certū articulū ⁊ eā erat ꝯmiſſa p papaꝫ appl'onere
mota ꝙ a ſubdelegato n̄ p̄t appellari ſi dat⁹ ſit de p̄iū cō
ſenſu.q̄ a ꝯ̄rio ſi nō ē dat⁹ de p̄iuꝫ ꝯſenſu p̄t appellari.Vn̄
dubitabat archiep̄s cātuarienſis vtꝝ iſte decretales ſibi inui
ceꝫ obuiarēt.Papa rn̄det ꝙ nō ⁊ ꝙ multū refert vtꝝ cā
ſubdelegetur tanq̄ꝫ iudici an ꝯmittatur cert⁹ articul⁹ tanq̄ꝫ
executori vel receptori vel auditori puta receptio teſtium
in q̄ exercetur meꝝ fcm̄ p̄ caſu p̄t appellari.ſcđo nō niſi ex
cedatur forma mandati.ſꝫ ſtatim apponitur de.l.ciuili q̄
dicit

dicā ꝙ nō pōt ꝯmitti soluz ṗncipiū vel solus finis cāe:sed
papa rñdet imo pōt ð iure canonico qꝛ vniuersa acta sunt
recensenda. ¶ Subdit āt ꝙ qñ media cōmittunt iste cō-
missarius dr potius auditor q̄ iudex.tñ si excedit fines mā
dati pōt appellari ad delegātē sibi. ¶ Itē si ē suspectus
pōt recusari ⁊ nisi delegatus pape talē applonē vl recusa-
tionē admittat de delegāte appellabit ad papā. ¶ Sed
iuxta pdicta surgit qō si sunt duo delegati pape applone
remota ⁊ vnus ꝯmittit alteri vices suas q ꝯmissarius pce-
dit tāq̄ delegatus ⁊ subdelegatus.⁊ grauat ptes an appel
labit ad eū q ꝯmisit ei vices suas an ad papā. ¶ Et rñ-
det ꝙ intrinsecata ⁊ debilitata ē iurisditio sua ⁊ iō appel
lat ad papā ēt si fuissz cā delegata cū clā ꝙ si ambo.deīn
dicit ꝙ lz cā sit delegata applone remota.tñ subdelegari
nō pōt applone remota. Et deīde subijcit qō lz ð ptium
assensu nō sit fcā subdelegatio tñ ob hoc solū appellari nō
pōt. Ultio dicit ꝙ inouata sunt irrita ip̄o iure h intendit
hec decretalis i effectu. ¶ Querit hic Ber.qs ppe dica
tur executor.⁊ dicit ꝙ ille q exeqt mādatū ⁊ si qd dubij ē
refert delegāti ber. Querit ber.qō dicat exordiū litis ⁊ di

a ¶ Vid p Ias.⁊ alios modernos i rub.C.de in ius voc.

cit ꝙ exordiū est citatio sz magis ppe litis ꝯtestatio ber.
¶ Accur.ꝙ qcqd ē an litē ꝯte.dr pludiū i auc.i medio
litis nō fieri sacras formas.§.fi.dicit ber.ꝙ a snia arbitri
nō appellat ber.qō vex ē si assumat sup rebus tpalibus sec⁹ si
sup rebus spūalib⁹.ij.q.vj.iudicib⁹.dicit ber.ꝙ assessor qꝛ
participat examinationi cāe dz eligi ð ꝯsensu partiū. ¶ Sz
si partes iudice imminēte nō possunt ꝯcordare eligit iudex
ber. ¶ Itē i cōsultore ⁊ scriba cāe vt not.i auc.de trien.⁊
semisse.§.⁊ ꝙ sepe. ¶ Inn.dicit ꝙ nō est de substantia ꝙ
partes ꝯsentiant in electione assessoris. ¶ Pone ꝙ nota
rius assumptus a iudice recusat tāquā suspectus nūqd dz
pbari cā suspitionis. Rñ.nō nisi p iurm calūnie.vt.C.de
iudi.l.aptissimi tñ ille q recusat eū sine cā tenet actione i-
iuriaꝝ.vt.l.si vero.§.j.ff.q satis.cogā. ¶ Dicit ber.ꝙ scm
de ptiū assensu nō dz reuocari.C.de tē.ap.l.fi.in fi.ff.de re
iudi.l.si ꝯuenerit ¶ Querit Ber.vtꝝ iudex possit ꝯmit-
tere totā cām reseruata sibi executione mera.⁊ dicit ꝙ sic
vt.j.e.c.si delegatus lib.vj. ¶ Dicit Ber.ꝙ ille q simplr
cōmittit vices suas vr cōmittere oēs vices ⁊ in totū ar.C.
qui res pignori obligari pñt.l.fi.⁊.ff.de seruit.vrba pdio.l.
cui ⁊.l.si seruitus. ¶ Nā cū nō sit rō quare magis videat
ꝯmittere ptem q̄ totum.merito totum cōmisisse vr ar.C.
de lib.pte.vel exheredatis.l.j.in rōe lre.⁊.ff.de seruit.vrba.
pdi.l.si cui.⁊.l.si seruit⁹. Dicit ber.qō habēs a papa pote
stat ē pcedēdi appellatione remota nō tñ pōt cōmittere
cāz appellatione remota qꝛ hoc puilegiuz subdelegari nō
pōt. ¶ Itē ista est forma data psone nō cāe. ¶ Itē qꝛ so-
lus papa pōt apponere hāc clāz Ber. Olim poterant q
daz iudices ex ꝯsuetudine apponere hāc clāz i appellatio
ne ab interlocutoria sz nō in appellatione diffinitiua vt.C.
de sen.⁊ inter.l.cū solitū sz ista decretalis determinat ꝙ
neutꝝ. ¶ Querit Ber.vtꝝ cōiudices teneant admittere
suspectū ab impedito dic ꝙ nemini dz ius suum detrahi.
⁊ vtꝝ inuitis ptibus ⁊ vtꝝ delegat⁹ qui ꝯmisit vices suas
in totū possit re integra reuocare dic ꝙ ꝯsensus ptium nō
reqritur de alia vero qōne dic vt.j.eodez.quamuis lib.vj.
¶ Demū querit ð alia qōne q̄ determinat p.c.si duo.j.e.
li.vj. ¶ Ex no.ꝙ qñqz lex defert appellationi ⁊ non snie

b ¶ Vide Iaso.in.l.j.C.ðbo.pos.scōm tabul.⁊ que scripsi super eo.

vt[b] est irreglr qñ snia ē iniusta ⁊ tūc inouata pēdēte ap-
pellatione offō iudicis reuocant tanq̄ facta iuris ordine
pretermisso vt.l.cirographis.§.j.ff.de admi.tut.l.quo ad
ipos litigantes secus quo ad tertiū.tex.ē ⁊ glo.nota.in.l.
creditor in prin.ff.mandati. ¶ Quandoqz lex defert snie
nō appellationi ⁊ tunc non reuocat per viam attemptati
vt pz in snia excōicationis.j.de appel.c.preterea. ¶ Qñqz
lex defert snie ⁊ postea defert applōni ⁊ tunc vex est dice
re ꝙ aliqñ sz nō irregulariter snia trahit executionē secuz.

c ¶ Vide alex.late in.l.ð pupillo §.qui opus.ff.ð op.no.nun.

sed applo illa rescindit vt.ff.de pe.l.q vltio.⁊.ff.de appel.
l.non tm.⁊.C.de appel.l.abditos.⁊.ff.de infra.l.furti.§.j.
Unum tñ est sciendū ꝙ snia nulla nō trahit secuz executō
nē aliquā qꝛ nō hz vigorez vt.l.ij.ff.de.pe. Et maxime qñ
est nulla pp carētia iurisditionis[c] vt.l.siqs filio exhrdato
circa mediū.ff.de.iniusto testa.quo cāu si iudex sniaz exe-
quat dolo malo puit pēa talionis.vt.l.j.ff.ad.l.cor.ð sicca.
⁊.ff.ad.l.iul.pecu.l.lege.§.fi. ¶ Quero qd releuet appel-
lare qñ pcedit vltra formā mādati cū ip̄o iure nō valeat.
Rñdeo pp alia attēptata nō ista nullitas hz vim applo-
nis.tex ē hui⁹ decretal in fi.⁊ facit.C.de accu.l.abñtē. Sz
si nō eēt appellatū cetera capla nō eēnt irrita qꝛ vtile per
inutile nō vitiat.vt.C.de reb⁹ cre.l.gnālr.§.j.⁊ sic vtile est
deducere nullitatē l appellatōe qō ē no.dignū.dicit Inn.
ꝙ inter vltra citra pter nō ē dria q̄tuz ad defectuz forme
mādati qꝛ oia ista sonāt ꝯ formā iuris nisi eēt error tacit⁹
vt.l.expssa.de re.iur. ¶ No.ꝙ cū princeps scribit ad lites
nō dz aduersariū reqri qꝛ salua sunt iura ptiū.vt no.ff.ð iu
di.l.obseruādū.⁊ idē ē vbicūqz neminē ledit vel paruz.vt
.C.de pci.ipe.off.l. quotiēs. Sec⁹ si multū.vt.l.fi.ff.ð na-
ta.resti.⁊.l.naz ita diuus.ff.de adop.⁊ ibi Ja.de are.pōit
distinctionem. ¶ No.fin Inn.ꝙ clā applone remota ni
hil opat si cāe applonis sunt ve ⁊ iuste. Uere.l.in scō. Et
iuste quo ad iuris dispōnem. Nā iusticia ⁊ vitas sunt due
radices iudicioꝝ.l.iusticia in ꝑponēdo vitas in obtinen-
do.vt no.dicit tex.ff.de in integ.resti.l.oēs. ¶ No.ꝙ ap-
pellatio nō reqrit dānū sz sufficit digressio iuris vel māda
ti.tex.ē not.illius.c.ꝙ talis digressio vocat iniuria.vt.l.ait
ptor.§.permittit.ff.de mi.dicit Inno.ꝙ clā ap.remo.non
remouet articulū iuris.⁊ si de iure appellet qō intellige si
appellet pp magnum dānū.sec⁹ si est modicū piudicium.
nam qō fit auctoritate hui⁹ clē fit auctoritate ṗncipis. Et
iō modicū dānū tollerat ⁊ equo aio ferēdum est.vt.C.de
pci.ipe.of.l.quotiēs.⁊ iō ab interlocutoria q̄ paruz ledit.
tūc appellari nō pōt vt si ꝑnunciet se iudicē in dubio vel
ꝑnūciet sup aliquo ꝑcuratorio.vt.l.si fideiussor.§.qdā.ff.
mādati. Uel si ꝑnūciet an die certā solui debere nō expſ
so errore in snia. Nā vbi ē expssor error dcā clā nihil ope-
rat vt apparet tex.hui⁹ decretalis a ꝯrio sensu ēt si modi
cissimū vertat dānū ⁊ tene menti.dicit Accur.ꝙ lex nō dif
finit pro certo id qō iudicantis cōmittit arbitrio.vt no.ff.
de rei vendi.l.in fundo. Hoc dico pro tāto qꝛ clausula ap-
pellatōe remota fortius opat in arbitratijs in qbus ñ cō
stat de iusticia quā in alijs.ar.ei⁹ qō no. Inno.in.c.vl.ð fe
rijs.⁊ Bar.in.l.j.ff.de le.ij. ¶ Tot sunt genera cāꝝ appel
lādi quot excipiendi ⁊ replicādi ⁊c̄. ¶ Itez quot sunt cāe
excusandi se.vt.ff.siqs cautio.l.ij.§.ꝙ diximus. ¶ Sz non
possumus dicere ꝙ tot sunt cāe appellādi quot restituen
di in integrū qꝛ restō ad appellādū dz appellatōez pcede
re.vt.ff.de in integ.resti.l.diu⁹.⁊.l.pe. ¶ Porro cāe arbi
trarie nō sunt lege diffinite.vt.ff.ð iudi.l.nūquid.⁊.l.j.C.
qñ ⁊ qñ iudex.dicit Ja.de are:ꝙ nō legitima appellatō

d ¶ Appellatio nō legitima executionē snie nō impedit vide ēt Jo.an.in.c.venerabilibus vj.colū.de sen.excō.in vj.

executionē snie⁹ non ipedit sicut est si appellat ab interlo
cutoria nō per libelluz appellatōis iudici oblatum sed vi
ua voce lz notarius actoꝝ sit de tali appellatione rogat⁹
ff.de re iudi.l.preses.per Ja.de are.dicit idez ꝙ aut iudex
de iure ꝯstitutionis nihil ꝑnūciat lz in ꝑnūciādo ptē ꝯ le
gez ledat.⁊ tūc valet snia.vt.l.pe.de iusti.⁊ iu.ff.ð pecu.l.
eo tpe.ff.sami.her.l.cū putarē.ff.mādati.l.si fideiussor.§.
in oibus.C.qñ ꝑuoca.nō ē necesse.l.ij.qō intellige nisi per
reꝝ naturā statim desinat eē.vt.ff.de tu.⁊ cu.dat.ab his.l.
scie egresse. Nā als est oppositio puncti.vt no.ff.de i inte.
resti.l.solum. Aut nō ꝑnunciauit de iure.⁊ tunc aut erro-
re expresso ⁊ nō valet ipso iure pp vitiū ꝑnunciationis.vt
ff.de excu.tu.l.qui testō. Aut est dubiuz pp dubium legis
intellectuz.⁊ tunc si ex certa scia deuiat a vero intellectu
nō vz snia sz si p errorē vz sz dz rescindi.l.cum prolatis.
ff.de re iudi.Jaco.de are. ¶ Uel dic qō attēdit ver⁹ in-
tellectus ⁊ nō error.vt.C.ꝙ me.cā.l.metū.§.sz ꝙ ptor.nō
ob.l.cum ꝑlatis.qꝛ ibi erat dubiuz.an eēt ꝯstitutio.non
qs esset sensus ꝯstitutionis posite pro instanti. ¶ Si tñ
pōt haberi copia ṗncipis ꝯsulendus est princeps vt i ista
decre.⁊.C.de edē.l.fi.⁊.C.de legi.l.fi.

P Astoralis. Delegat⁹ ṗncipis hz
ptātē subdelegandi
dūmō ñ subdeleget malitiose vt se exhoneret
¶ Subdelegatū qꝛ cogē pt.tñ in coactioni-
b⁹ inferēdis deferat dignitati ⁊ psone. ¶ Item cū possit
totuz negociū ꝯmittere pt citatōis offiū puia discretiōe

de mãdare ac punire rebellãtẽ mãdato.h.d.vsq3 ad.§.p̄terea.¶ Casus.delegat⁹ pape cãz sibi cõmissaz alij cõmisit ille nõ vult illã recipe.qrit vtr̄ delegat⁹ possit illũ compellere ⁊ ɔtũaciter rebellãtẽ punire.rñdet ꝙ sic nisi fecerit malitiose vt se exhoneret.bo qrit si i mulis infligẽdis debeat hri delect⁹.i.dr̄ia psonaꝝ ac ẽt dignitatum.rñdet ꝙ sic.¶ Tertio qrit vtr̄ possit cõmittere soli⁹ citatõis offiñ ⁊ nolẽtẽ suscipe cohercere.rñdet ꝙ sic.¶ Notabilia istius p̄tis ptis sũt hec vz.¶ Primo ꝙ delegatus p̄ncipis põt subdelegare s3 nõ se exhonerare.¶ Scḋo no.ꝙ qñ nõ subdelegat ob aliḋ nisi vt exhõeret se p̄t subdelegatus appellare fm Inn.¶ Tertio no.ꝙ mlti⁹ agit cũ exñtib⁹ i dignitate site.ff.ḋ dolo.l.ñ dz.¶ Quarto no.ꝙ delegat⁹ p̄ncipis p̄t mlctare.Et ẽ rõ q2 ẽt si cã ɔmissa sit iurditõis.i.pecũiaria vl̄ ñ crial.tñ p̄ati dlegati cohẽt mer̄ ipiũ.vt.C.q.p sua iurdit ɔe.l.j.i fi.¶ Quero vtr̄ p̄sumat p̄ iudice q asserit se ipeditũ ꝙ ḋ fcõ ita sit.dñt ber.⁊ Inno.ꝙ sic nisi ɔstet ɔ̃riũ.¶ Tu dic ꝙ alr̄onẽ hãc facere nõ põt ps s3 solus subdelegat⁹ q2 ptis nõ itereſt nec tãgit iura priũ cũ iste articul⁹ sit qd sepatũ a iur̄ litigãtiũ.¶ Extra q̃ro ɔcessũz ẽ arbitriũ qbusdã puta i ptinẽtib⁹ ad pacẽ ciuiũ.¶ Mõ isti faciũt q̃ddã statutũ ⁊ ponũt ibi p̄bemiũ ex q̃ si vex̄ ẽ legr̄ eos hr̄e arbitriũ.Si ṽo non q̃rũr vtr̄ tali p̄fatõi sit credẽdũ.determiat bar.ꝙ sic i.l.ãbitõ fa ḋ decre.ab ordi.faciẽ.p q̃ faciet dciñ ber.h ⁊ Inn.naz si credir̄ iudici ergo mltõ forti⁹ legislatori nisi tale statutũ essz mãifeste ãbitiosuz.vt.l.iij.i p̄n.ff.ḋ mio.⁊ fz h no.ꝙ legislatori credir̄ i eo qḋ venit ad iur̄ditiõez fundãdã.Inn.tñ ⁊ ber.nõ loquũr̄ ḋ eo qḋ venit ad fũdãdã delegati p̄tatẽ s3 executõez ipsi⁹ p̄tatis.¶ No.ꝙ de peritõibus iudiciũ remouẽda ẽ gr̄a ⁊ ãbitio sic.ff.ḋ iudi.l.cũ quẽ temere.§.iudicib⁹.¶ Quero vtr̄ delegat⁹ p̄ncipis possit ɔpellere hoiez cuiuscũq3 fori ad suscipiẽdã iurisditõem ⁊ obediẽdum suis mãdatis.Rñdet gl.ꝙ sic.⁊ est rõ q2 hz territoriũ i circũscriptõe sicut ipse p̄nceps.tñ si isti ñ eẽnt subiecti p̄ncipi nõ possz eos cogere.vt no.ff.ḋ iu.om.iu.l.cũ q vbi videas.¶ Quero qd ɔtinear̄ noie cohertõis.dicit ber.ꝙ q̃ñq3 ɔtiner̄ ẽt maior cohertio qḋ dic vt.ff.ḋ offi.pcõsul.⁊ legati.l.siqd erit.ff.de iu.om.iu.l.i magistratibus ⁊ maior cohertio dr̄ illa q̃ vim infert psone vt carcerare subtractio cibi ⁊ tormẽtũ.Minor aũt dr̄ que viz infert rebus vt iudicio mulcte q̃ ẽ circa rẽ pecuniariã.vt.C.de sen.⁊ inter.om.iu.l.nulli.⁊.C.de spor.l.ij.¶ Extra q̃ro cui magis sit deferẽdũ vtr̄ vni canonico cathedral̄ eccl̄e an vni abbati foraneo.Rñ.magis abbati q2 est in dignitate cũ p̄sit caplo.¶ Canonia ãt de se nõ est dignitas.vt in.c.statutuz.de rescrip.li.vj.¶ Ultio colligit hic ber.ar.a toto in quãtitate qḋ pcedit affirmatiue vz ꝙ ɔcesso toto ergo ⁊ quoilbz ps ẽt p se.Uñ q põt totã cãm delegare põt quẽlibet eius articuluz.¶ Econtra de pte ad totum q̃ñq3 pcedit.ar.vt.ff.de pcu.l.cũ pcuratorẽ dat no.etiam ex p̄dictis ꝙ semp p̄sumir̄ pro his que iudex facit ex mero officio fm Ber.⁊ Inn.

Preterea. Hoc itẽdit papa sciẽter cõmittit appellatõez iterpositã a sñia pox̄ iudicũ datox̄ cũ cl̄a appl̄one remota.iurisditio pox̄ iudicuz interim est suspẽsa.h.d.vsq3 ad.§.q2 ṽo.¶ Casus.cõmissa fuit cã p papã appl̄one remota lata sñia fuit appellatio sup q̃ appl̄one papa ɔcessit lr̄as.q̃rit vtr̄ posteriores iudices possint inhibere prioribus ne p se vel p aliũm exequanr̄.rñdet ꝙ eoipso ꝙ papa cõmittit cãm appellatõis ex certa scia vr̄ primis iudicib⁹ iposuisse silentiũ exequẽdi donec appl̄onis merita sint sopita.Lz papa cõmittendo cãz videar̄ ad se reuocare iurisditõez nõ tñ possessionẽ rei vel quasi.vt in.c.cũ.m.ferra.de ɔsti.¶ No.ꝙ princeps cõmittendo cãz appl̄onis ex certa scia ᵃvr̄ trãsferre iurisditionẽ a p2imis iudicibus in posteriores.⁊ dicit ber.ꝙ certa scia p̄sumir̄ ex facti narratione dicit lex ꝙ ille q narrat se hr̄e filiũ p̄sumir̄ h dicere ex certa scia.C.de testa.mili.l.si cũ vel in vtero.nec ẽ necesse ꝙ princeps exprimat hec ṽba formalis in lr̄is suis.i.certa scia naz sufficit eqpollens.i.exprimere sciñ sup quo scribit fm Ber.qḋ est notabile.¶ Op.⁊ videt̄ ꝙ non sit necessatis certa scia p2incipis.nã de iure cõi ita est ꝙ appellatõe pẽdente nihil dz inouari cũ cl̄a sit iteriz iurisditio prior̄ iudicũ vt.ff.nil ino.appel.pen.⁊.l.cirographis.§.fi.ff.de admi.tuto.dicũt qdam ꝙ ille titulus hz locũ nisi appellatio sit remota p p2icipẽ vt remotio appellatiõis aliqd operetur.¶ Et iõ nõ reuocar̄ p viã attẽptati.s.diffinitiuo calculo sed cũ hodie ista cl̄a apponar̄ potius de stilo gnãli q̃3 de misterio spãli vr̄ ꝙ ista cl̄a sonet potius in quãdã metionem vz vt nõ deferar̄ appellatõi frustratorie q̃3 derogeti aliquo iuri cõi.ar.C.de adul.l.ita pudor.sed ḋ hoc dic vt.j.de ap.c.vt debitus.¶ Quero vtr̄ iudex tenear̄ deferre appellatõi diffinitiua iterposita.dicit Inno.ꝙ si appellatio ẽ rite iterposita nisi notorie essz iniusta per euidẽtiam facti deberet deferri.Inn.¶ In dubio eiz deferẽduzᵇ est appl̄oni.vt.ff.de ap.reci.l.sciẽdum.⁊ posito ꝙ iudex a q̃ nõ tener̄ deferre tñ tener̄ sufferre.i.differre executionẽ suã q2 nõ põt facere qn p appellatõez euolet iurisditio ad superiorẽ.vt.ff.iud.sol.l.cũ apud.⁊.j.de iureiu.veniẽtes.⁊.ff.ḋ mino.l.itra vtile.¶ Et no.regulã ꝙ si appellatio prima facie ẽ aliqua nihil iterim ẽ inouãduz si appellatio nõ hz esse nec figurã eẽ tali appellatõi nõ est deferẽdũ nec executio suspẽdẽda.ṽbigr̄a.si appellar̄ ɔ̃ executionem.vt.C.ḋ ap.l.qñ iudices.Executionẽ itellige formalẽ sicut sñia lata ẽ ⁊ trãsiuit in rẽ iud.¶ Sed Inno.dicit ꝙ executio est ẽt sup apendicijs ⁊ penis ãnexis.vt no.ff.qḋ me.cã.l.si cũ exceptione.§.hec ãt actio.in gl.sup ṽbo data.q̃ glo.reprobar̄ p doc.s3 tu salua eaz q2 dz intelligi qñ appellatur a sñia scḋa fundãdo appellationẽ sup iniqtatẽ sñie prime secus si de nouo grauamine.nã cũ tripli diuersa est causa a p2ia.⁊ iõ pp nouã iniustitiã ḋ nouo põt appellari nec ẽ vex̄ ꝙ sñia tripli sit mera executio actõis ꝙ inet⁹ cã intẽ ptate ad simplũ.qḋ pz q2 nõ ẽ ad idẽ l3 illḋ simplũ possit reperi in scḋa sñia pp ãnexionẽ tripli.nec dr̄ bis p̄nũciari diffinitiua sup eodẽ q2 in simplo prima sñia mãdar̄ executiõi nõ scḋa.vt ibi elegãter glo.no.¶ Itẽ i ista mã datur regula ꝙ appellatio q̃ caret noie ⁊ effectu nõ ipedit executiõem.¶ Appellatio eiz nomẽ iuris est ⁊ ciuile habz significatũ nec vz nisi iuris amiñiculo ɔcurrẽte que p̄pter si in appellatõe requirir̄ certa forma ⁊ appellar̄ disformiter nõ tz appellatio.¶ Idem si appellatur de cursu temporis appellãdi etiã si iudex ⁊ aduersarius deferãt appellationi.q2 hoc tẽpus ẽ itroductũ vt sit litium finis.⁊ iõ prorogari nõ p̄t.vt.ff.de dolo.l.arbitro.§.dolo cuius.¶ Aliquãdo tñ ex ɔsensu appellar̄ vbi al̄s nõ appellarer̄.vt ecce a sñia simplicis arbitri.ff.de ap.l.ex ɔsensu.p Dy.qḋ ẽ notãdũ.¶ Itẽ nõ appellar̄ i simplici possessorio.Et rõ ẽ fauore p̄prietatis vt cleric⁹ appareat de iure prium.⁊ ne diu cã p̄prietatis differar̄ euz possessoriũ.sic quodãmodo ordo ad peritoriũ.⁊ petitoriũ sit qd maius.⁊ ideo ñ debz minus p possessoriũ retardari.vñ i possessorijs sufficit vna sñia.ar.ff.de iudi.l.p minorẽ.⁊.C.de sen.⁊ iter.om.iudic.l.post sñiam.l3 magnũ ɔmodũ representet possessorio.quia trãsfert onus pbãdi in aduersariũ.vt isti.de iterdic.§.cõmoduz.Non eim ius ex eo mouimur ꝙ possessor occupauit s3 ex iure nr̄o.vt.ff.si pars here.pet.l.j.in p2i.⁊.ff.de rei ven.l.in spãli.¶ Dicit Inno.ꝙ si sñia lata super possessorio ɔtiner̄ expressam iniqtatẽ ꝙ posset appellari tanq̃3 a iudicis dolo.ar.ff.ad treb.l.seruo inuito.§.cũ p2or.⁊ si hoc non fieret vim appellationis dz fieri officio supioris vel p sequatur victus interesse suũ ɔ̃ iudicẽ q ita facit litẽ suam in possessorio sicut in petitorio.vt pbar̄.C.de iudi.l.pperãdum.ɔiuncto prin.ibi dũ dicit siue sup possessione cum.§.siue ãt alterutra.ibi reddere pti lese.¶ Uel dic ꝙ Inno.dicit vex̄ de eqtate canonica non de rigore iuris ciuilis.ḋ quo dicã.j.de resti.spo.cũ ad sedẽ.¶ Quero qs hẽat discernere an appellatio sit recipiẽdaᶜ vl̄ non.Rñdeo h nomen receptio ponitur p introductione appl̄onis ⁊ iõ ille corã q̃ dz itroduci appl̄o.i.iudex ad quez dz cognoscẽ nõ iudex a quo q functus est ptib⁹ suis.Adde tñ qḋ no.in.c.i.ḋ dolo ⁊ ɔtu.in cle.q ex dictis Inn.h colligitur in glo.si ãt ṽ.⁊ p̄t dici ꝙ hec qḋ q2 si iudici a quo ẽ notoriũ facti permanẽtis puta p̄seuerãtis rebellionis ⁊ ɔtumacie ꝙ tunc iudex a q̃ nõ tanq̃3 disceptator ḋ nouo s3 q2 recto ẽ discre

patum

a ¶ Uide ẽt vnũ not. dictũ relatũ p do. Fely. in.c.iter monasteriũ circa princ.an tepe.col.ṽ. limita.xj.ḋ re iudi.

b ¶ Adde ẽt ꝙ regula ap.admittẽ de censetur ɔmissiua nisi reperiẽr expresse p2ohibita glo.q̃3 ibi multum cõmendat. Ang.dicto alibi nõ ita bñ repiri in l.q restituere.ff.de rei vẽ.⁊.d.Fely.in rub.de ap.⁊ ibi latius posi.in iiij.col.adḋ ẽt ad istḋ dictum bal.h pulch2 pas de ca.h declarantez in l.j.vbi etiaz alex.ff.si qs cautio. Regula ꝙ appl̄o q̃ caret noie ⁊ effectu nõ impedit executionem.

c ¶ Uide pau.ḋ ca.h ɔsi.cccxxi. incip.in p2incipio ad p2imũ rñdet.⁊ vide ẽt lã gam apol. quaz scripsi sup Fely.in c.q ad cõsultationẽ in col.ḋ re.iu.

patū ⁊ ꝯclusuꝫ. Et iō nō ē cognoscere ſʒ cognitū eē ⁊ quedā euidētia nō solū non deferret appōne friuole sed nec differret executionē. qđ itellige siue loquantur in cā ciuili siue in criali q2 oīa iudicia in h̃ ꝑificatur. nā crialia redacta sunt ad instar ciuiliū. vt. ff. de pe. l. absētem. ⁊. ff. de iud. l. oēs. Quinimo crialia pp̄ facti enormitatē celeriorē exigunt executioneꝫ. vt. ff. de iniusto testa. l. siqs exhr̃dato. ⁊. C. de custo. reo. l. j. ⁊. C. de pe. l. cū reis. nec vllum tp̄s daꝛ capitalr̃ iudicatis. vt. ff. de pe. l. q vltimo. ⁊. C. de epi. au. l. ad deōs. ¶ Et no. hic an ex ꝯfessione qs ꝑdat ius appellādi ⁊ glo. dicit ꝙ in ciuili appellare pt̃ si nō est ꝯuictus ꝑ testes vel instr̃a q pōt in cā appōnis reuocare ꝯfessioneꝫ suā no. ff. de ap. l. creditor. §. iussus. Sʒ in cā criali vr̃ dicēdū ꝙ si solēniter est ꝯfessus apud acta ⁊ perseuerat in confessione qđ nō audiꝛ appellans vt no. in. c. romana. §. si āt in glo. nō alternatiuā de ap. li. vj. Dy. ff. de ap. l. nō tm̄. dicit ꝙ ꝯfessus pt̃ tm̄ appellare nō solū ipse ſʒ qlibet pro eo in cā capitali. nā qñqꝫ qs ꝯfiteꝛ crimē ⁊ ē innocēs. vt. ff. de interro. act. l. q seruū. opi. Dy. est vā nisi dānatus sit famosus. ¶ Quero si iudex a quo dicit tu nō potes appellare q2 es verus ꝯtumax cū ad te ꝑuenerit scīa edicti. vt. ff. de ap. l. ex ꝯsensu. §. eū. ⁊ tu dicis imo nō sum verus ꝯtumax q2 non ꝑuenit ad me notitia maxime certa ⁊ indubitata vtrum ex eo ꝙ litigat corā iudice a quo intelligaꝛ renūciare appellationi. dicit Inno. ꝙ non quia iste actus est ꝯsecutiuus appellationis sicut recipere terminū ad ꝓsequēdaꝫ appellationem ⁊ apostolos. ar. ff. de mino. l. iij. §. scio. ¶ Tu dic clarius ꝙ ꝑ istos act⁹ appellans appellationeꝫ suā tueꝛ ⁊ quotiens qs appellationē suam tueꝛ nūq̃ renūciat appellationi. ¶ Itē isti act⁹ sunt act⁹ necessarij qui repudiationē iuris sui non inducunt. vt. d. §. scio. ¶ Quero de minore q petit restōnem ad appellandū coraꝫ quo petet. Rñdeo corā iudice a quo ſʒ ad ꝓsequēdū peteret corā iudice ad quē vt no. Ia. de are. ⁊ Cy. C. de app. l. ꝓscs vbi videas. ¶ No. ꝙ in cā appellationis vtrisqꝫ pti similis terminus assignatur ad ꝓbādū. j. e. cū ꝯtingat. tex. no. ¶ Sed vr̃ ꝙ oīs dilatio ꝓbatoria incipiat ab actore ne reus frustra fatigeꝛ onere ꝓbandi. vt. C. de excep. l. siqdeꝫ Sol. in cā appellationis nō ē ꝓprie actor ⁊ re⁹ ſʒ appellās ⁊ appellatus. ¶ Quero cū Ber. iudex appellationis cōfirmauit sniam ꝯdēnatoriam qs mandabit sniam executioni ⁊ vr̃ ꝙ iudex a quo q2 reintegraꝛ sibi iurisditio vt h̃ lr̃a inuit. ¶ Itē ꝯfirmatio ista est qdā approbatio nō āt de nouo inducit ergo vigor attribuitur ꝯfirmato vt no. ff. de pac. l. legitia. ¶ Itē ista ꝯfirmatio ē poti⁹ remotio obstaculi appellatiōis q̃ꝫ fit de nouo disponeꝛ. fi. n. disposuit ſʒ dispōnē iuenit. vt no. in fi. l. i. ff. de iusti. ⁊ iure. l. manumissiones. ¶ In ꝯ̃riū vꝫ ꝙ talis snia tacite vr̃ ꝯtinere condēnationē. vt no. C. de sen. iter. l. ꝓses. ergo ex ipā nasciꝛ actio in fcm̄ ⁊ ipse q tulit dʒ exeq ⁊ nō ali⁹ nisi ad lr̃as ipsi⁹ vt. ff. de iur. om. iu. l. cū qdā puella nisi apud ipm̄ ſʒ q̃litatē sue iurisditionis nō eēt executio q2 tūc iudex ꝑm⁹ exeqꝛ. ar. C. de epi. audiē. l. epāle. dicit ber. ꝙ nō refert quis iudex exequaꝛ ſʒ male dicit q2 pt̃ eē diuersa ꝯsuetudo in exeqnēdo que dʒ inspici vt. C. de exactorib⁹ tributoꝝ. l. missi opinatores. li. x. ¶ Tu ergo dic ꝙ aut snia prima confirmaꝛ solo tp̄is cursu ⁊ tunc si iudex ad quem nil ꝓnunciat nisi appellationē desertā. q2 nō ꝓnūciauit in cā cāe ſʒ sup processibus ipse nō exequiꝛ vt deuolutiōis. Sʒ si alꝰ habent iurisditionē bñ ex illo capite exequereꝛ. l. a diuo pio. ff. de re iudi. Sʒ si ꝯfirmat bñ exeqꝛ q2 confirmatio est diffinitiua snia. tñ iudex ꝑm⁹ exequiꝛ q2 tempus nō disponit sed dispositum ꝯfirmat ⁊ ꝯseruat vt. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligationū fere. §. fi. Aut ꝯfirmaꝛ cōsensu partium ⁊ tūc iudex appellatiōis exequetur vt. ff. de pac. l. tale pactū. §. q ꝓuocauit. ¶ Aut ꝯfirmaꝛ ꝑ scđam sniam diffinitiuā. ¶ Et tūc iudex ad quem exequeꝛ cū ex sua snia oriaꝛ ipa que daꝛ iudicatis vt. C. de vsu. rei iudicate. l. eos ⁊. C. de appella. l. ꝑcipimus circa medium ⁊. C. de epi. audi. autē. siqs litigātiū. ¶ Illud nō omitto ꝙ quotiēs snia pria nouis allegationibus ꝯfirmaꝛ tūc minime dubitādū ē qn iudex ad quē sniam exequaꝛ. vt. ff. ꝙ cū eo. l. tician⁹ ⁊. l. ꝑ hāc de tp̄i. ap. ¶ Snia excōicationis ꝑ appellationem ꝓcedentē redditur nulla sed appellatio sequēs nō suspēdit ſʒ solū deuoluit ꝙ i alijs snijs q̃ꝫ cēsure nō ē sic. ¶ Itē ī snia excōicationis late sub ꝯditōne tp̄s appellādi incipit a die existētis ꝯditionis ſʒ in alijs snijs a die ꝓlatōis. l. j. §. biduū quando appel. sit. c. preterea reqsiti. eo. ti. ¶ Quero que sit prior locutio an hec ꝑ appellationē rescindiꝛ pronūciatū. vt. l. j. in fi. ff. ad turpil. ⁊. l. furti. §. j. ff. de insa. an hec per appellationem suspēdiꝛ pronunciatum. plerunqꝫ enim lex dicit appellati suspendi ⁊ non dicit absorberi. ista. n. sunt valde diuersa q2 non absorbeꝛ ꝙ in suspēso retineꝛ. vt no. ff. de ver. ob. l. ij. §. j. ⁊. l. inter stipulantē. §. sacrā. ꝓ hoc. C. de trāsac. l. si cā cognita. Solu. vtrunqꝫ est bñ dictū. nā si sententia trahit secum executionē. tunc rescindit eam. ff. de insa. l. furti. §. j. ff. ad turpil. l. j. in fi. ¶ Si aūt nō traxit interiꝫ appellatio rescindit ꝓnūciatū ſʒ inspecta spe de futuro q2 snia ꝯualescere pōt dr̃ potius suspēsio quedā sic. ff. ꝺ sta. libe. l. statulibeꝝ. in prin. ¶ Omne eniꝫ cui est īplicitus status ꝯ̃riꝰ pn̄ti statui dicitur pendere aliqñ ab intrinseca. cā aliqñ ab extrinseca. l. fi. ff. si ex noxa. cā agaꝛ. vl̃ dic ꝙ pēdente tp̄e appellādi snia ē in suspenso nō quo ad eē ſʒ quo ad effectū ⁊ executionē est. ¶ Ista suspēsio ꝓrogaꝛ ꝑ appellationē facit qđ no. Inno. s. de ꝯsue. c. cū inter. ff. de accusa. l. ex iudiciorum.

Quia vero. Ordinarius ad mādatū delegati pape exeq dʒ eius sniaꝫ ēt quā scit iniustā. h. d. vsqꝫ ad. §. cū aūt. ¶ Casus. delegat⁹ pape tulit diffinitiuā sniaꝫ iniquā ⁊ iniqssimā que tñ transiuit in rē iudi. mādauit q̄ cuidaꝫ ep̄o magne dignitatis ⁊ magne ꝯscie ꝙ exequaꝛ eaꝫ. ep̄s dicit ꝙ nō pōt exeq salua ꝯscia cū snia iniusta nō sit obseruāda apud deū. queriꝛ qd iuris. Rñdeꝛ ꝙ iste ordinarius teneꝛ obedire delegato nisi possit efficere ꝙ ab exequēdi honore releuetur. h. d. ¶ No. ꝯsciaꝫ executoris nō attēdi ēt si vellet facē fidē ꝺ ipsa. ⁊ ē rō q2 nō est ip̄e q grauaꝛ. vt. j. de ap. c. nouit. nec dʒ trepidare vbi nō ē timor. Cū nec ēt iudex debeat seq conscīaꝫ priuatā ſʒ acta ⁊ ꝓbata. vt. ff. de offi. ꝑ̄si. l. illicitas. §. Veritas. nō. n. peccat qui h̃ facit legis mādato ⁊ auctoritate. vt. ff. de mu. ⁊ one. l. muneꝝ. §. iudicādi. q̃q̃ ꝓprīuꝫ iurisditōis sit bonū ⁊ equū. vt pꝫ in diffinitōe. vt no. ff. de iu. om. iudi. l. j. tñ ius iniquū appellaꝛ ius ex quo trāsit in reꝫ iudi. vt. ff. de iusti. ⁊ iu. l. pe. ⁊. ff. mā. l. si fideiussor. §. i oīb⁹. ⁊. ff. de indi. l. si ꝑ̄tor. alꝰ nullus esſʒ litiū finis. ¶ Porro oīa iudicia sunt inducta cā finiēdaꝝ litiuꝫ. vt. C. de fruc. ⁊ litis expen. l. terminato. ⁊ istud est ius bonū sed nō equū. vt no. ff. de iusti. ⁊ iure. l. j. in prin. ¶ Sed pone ꝙ erat talis snia que poterat rescindi per restitutionē in integrum. Rñdeo aut erat petita restō ⁊ non dʒ exequi q2 interim suspendiꝛ ꝓnūciatū sicut per appellationē. vt. C. de trāsa. l. si cā cognita. aut nō erat restō in integ. postulata. ⁊ tunc snia dʒ exeq. vt. ff. de excep. l. exceptōes. in fi. ⁊ ar. ff. de cōdi. inde. l. fi. §. fi. ꝓ̄sertiꝫ q2 princeps hʒ de tali restōe cognoscere. vt. ff. de mino. l. minor aūt magistratus. j. rñ. ¶ Quero nūqd spōtanea omissio appellatōis purget vitiū ꝓnūciationis. rñ. sic quo ad inter ptes nō quo ad iudicē. quin faciat litē suā. vt hic expsse no. Ber. ⁊ Inno. imo ⁊ si tres inique snie eēnt late adhuc. tñ pōt q̃rela ꝓponi de iudicibus male iudicātibus ſm̄ Ber. ⁊ Innocē. qđ tene cordi. Plus dico ꝙ si ꝓ̄fectus ꝑ̄torio tulit sniaꝫ iniquā lʒ ñ possit appellari. tñ facit litē suā ⁊ pōt ꝯueniri corā cesaꝛ. qñimo ⁊ ipse cesar si submitteret se iurisditōi. vt. ff. de iu. om. iu. ē receptū. nā sic submittēdo se submitti iudicio diuino nō humāo. ⁊ faē. C. ꝺ iudi. l. in rē ū nouā. post ꝑn. ¶ Quero cū duplex sit ꝯscia. nā qdā oriꝛ ex vā scīa. vt. ff. q ⁊ a q. l. q̄sitū. qdā vo oriꝛ ex suspitōibus ⁊ ꝯiecturis ⁊ interdum ex fama ⁊ forti⁹ ex vehemēti opiniōe. vt in auē. de ꝯsuetu. re. feu. §. sacr̃is. col. x. De qua ꝯscia loqꝛ. rñ. de oi. nā ēt cōtra rē a se visaꝫ taꝛ executor dʒ exeq sniam nec appellare pt̃ ex quo snia transiuit in rē iu. Cōscia in iudice appellaꝛ religio. ff. ꝺ iudi. l. eū quē temere. §. j. Ber. hic tractat materiā executoꝝ. de h̃ dr̃. j. de re iu. c. decreto. vbi Inn. pleni⁹ ꝓsequiꝛ. Ho. aūt posuit. j. de re iu. quo ad ꝯsultatōeꝫ ⁊ hic ꝑ Jo. an. vba Hosti. referunt de vbo ad verbum qđ per te vide. ⁊ dic ꝙ executor proprie est qui nihil disponit sed

dispositũ inuenit vel custodit ⁊ iste ē executor merus.vt
.C.de execu.rei iudi.l.executorē.¶ Sꝫ ille q̄ hꝫ aliqd di
sponere vel inouare ille non dr̄ executor merus.vt.C.si ꝯ
ius vel vti.pu.l.⁊ si nō cognitio.¶ Et no.ꝙ si papa cō
mittit alicui executōem alicuiꝰ litis totū ei demādasse vr̄
vt.d.l.⁊ si nō cognitio.⁊ ē rō q̄ꝛ cui cōmittit̄ effectꝰ vr̄ cō
mitti totū negociū.vt.ff.de ꝓcu.l.ad legatū.¶ Jtē no.ꝙ
viles executōes debēt cōmitti vilibus psonis.vt.ff.ð iudi.
l.fi.⁊ iō si ptās mittit aliquē ad furcā n̄ dꝫ eū facere suspē
di p hoiem note auctatis sꝫ p talē hoiem cui illud nō ce-
dat ad ignominiaꝫ.vt.ff.de dolo.l.nō dꝫ.⁊.C.de inoffi.te.
l.i arenā.nec ꝯ nālē pietateꝫ vr̄ n̄ dꝫ pcipe fratri ꝙ suspē
dat fratreꝫ vel ꝯiunctaꝫ psonā.vt.C.de execu.tu.l.humani
tatis.Jtē nec ei cui cedat ad dānū.vt.ff.quēad.testa.ap.l.
sigs ex assignatoribus.⁊ ar.ff.de ar.l.iꝫ.⁊ ex h̄ poterat in-
surgere rō dubitandi in isto.§.q̄ꝛ q̄ꝫ fit ꝯ ꝯsciaꝫ nō fit sine
aie detrimēto ⁊ āgustia mētis ⁊ theologus ꝯfiteret̄ hāc
ꝯclōnē in via fori pnialis.Jnn.tn̄ dicit ꝙ vbi forꝫ iudicia
le iducit necessitatē vel ius qđ in foro pniali non disponit̄
aliud q̄ꝫ in iudiciali vt ipse no.in.c.cura.in fi.de iure pr̄o.
Dicūt ber.⁊ Jnn.ꝙ iniusta snīa trāsit in rē iudi.sꝫ nō mā
datuꝫ iniustū ꝙ fit sine cāe cognitōe qđ tene mēti de mā
dato subreptitio qđ facit nuncius sine ꝯscia iudicis.vide
ff.qđ me.cā.l.fi.§.fi.i tex.⁊ gl.nūcius.n.nō hꝫ auctateꝫ ali-
quā mādādi aliquid nisi iudex ei cōmittat.vt.C.de exhi.
reis.l.neminē.⁊ ibi p Cy.¶ Collectores aūt siue executo
res pape nihil possunt facere nisi ostēdāt lr̄as pape.tex.
est no.in.l.ꝓhibetis.C.de iure fi.lib.x.¶ Quero nūquid
in executōe snīe diffinitiue reus sit citādus.so.gl.in.l.j.C.
de iudi.dicit ꝙ in tali executōe nō requirit̄ cāe cognitio.
Cuꝫ aūt citatio supponat ꝓ cāe cognitōe ⁊ sit ꝑncipium
cāe cognitōis.vt.ff.ð mio.l.ēt.§.j.ergo n̄ reqrit̄ cāe cogni
tio sꝫ leuato velo res aufert̄ victo ⁊ mittit̄ actor in pos.vt
ff.ð rei vē.l.q restitue.⁊ h̄ vex q̄n ē mera executio secus si
ꝯtinet aliqd nouū puta q̄ꝛ fit missio i casuꝫ pignoris nole
iudicati.nā tūc reqrit̄ citatio abn̄tis.vt no.Cy.in.l.j.C.de
iur.⁊ fac.igno.⁊ pꝫ i.l.abn̄ti.§.j.C.ð his q ad ec.ꝯfu.⁊.C.
ð exe.rei iu.l.ordo.¶ Sꝫ nunqd pt cōmitti executio ipsi
victori puta ꝙ ipse vadat i posſionē vl̄ ꝙ capiat debito-
rē.rn̄.in prio sic.i scđo n̄.vt no.ff.de acq.pos.l.iuste.⁊.ff.de
re iud.l.milles.§.q iudicati.¶ Sꝫ nūqd si instr̄m snīe est
falsuꝫ tenet̄ exeq.rn̄.n̄ nisi p calūniā dicat̄ falsuꝫ vl̄ cā litis
differēde.exēplū.C.ð fal.l.satis apte ꝑꝫ Ber.¶ Tu dic
ꝙ si instr̄m mādati ē vex ð nullo alio pt cognoscere q̄ꝛ ē
merus executor.de mādato aūt dꝫ sibi ꝯstare.vt.ff.ð po.
l.sigs iſiciarius.¶ Sed nūqd exceptio nullitatis ipedit ª
executōem vr̄ casus ꝙ nō in.l.vl.C.ð or.cog.ð h̄.J.e.cuꝫ in
iur̄.p Jnn.dic ꝙ aut snīa fuit lata ꝯ abn̄tē.⁊ tūc exceptō
nullitatis ipedit executōem.vt.ff.ð iu.l.si ptor.i fi.aut ꝯ
pn̄tē.⁊ tūc aut nullitas est euidēs ⁊ idē.Aut dr̄ ꝙ nulli
tas n̄ sit apparēs tn̄ ē extn̄s aut pt liqdari statiꝫ ⁊ dephē
di ⁊ ipedit̄ executio.al's n̄.vt no.p Dy.⁊ alios i.l.iiij.§.cō
dēnatū.ff.de re iudi.⁊ ē casus i.l.vl.C.ð or.cogni.vbi snīa
dicebat̄ nulla rōne ꝑuitutis q̄ nō pt ð facili ꝓbari nec ꝑsu
mit̄.⁊ iō snīa iteriꝫ executōi mādat̄.⁊ si excipiēs vult po
stea aliqd dicere agat ð nullitate ⁊ petat reuocari in irri
tū qcqd actū est.ar.ex̄ de iureiur.c.debitores.⁊.ff.de ꝯdi.
inde.l.neratiꝰ.¶ Quero qd si delegatus pape ꝓcessit ex
ꝯpromisso ⁊ ex delegatione mixtim.nūqd pt exeq.rn̄.sic
vt.J.ð pben.c.nisi esset.lꝫ ð iur̄ ciui.n̄ valeret ꝯpromissuꝫ
vt.ff.ð ar.l.sꝫ si i ꝑuū.§.sigs iudex.¶ Quero qs exequat̄
snīaꝫ.arbitrorꝫ.rō ordinatiꝰ.vt.ff.ð re iud.l.diuo pio.scđo
rn̄.⁊ q̄nqꝫ ipsemet arbiter si ē ei cōmissuꝫ vel in facto ꝯsi
stit ⁊ q facit ꝯ executionē facit ꝯ snīam:vt hic ꝓbat̄.ff.de
ar.l.iter castellianū.¶ Argumentū tn̄ ē ꝙ ordinariꝰ loci
vbi fcm̄ est ꝯpromissuꝫ q̄ꝛ arbiter ibi metit̄ forꝫ.ff.de ar.l.
si cū dies.§.si arbiter.⁊ iste est effectꝰ loco arbitri.vt.l.pe.
ff.iudi.sol.⁊ facit.C.vbi ⁊ apud quos.l.ij.¶ Quero po-
ne ꝙ aliqs ē arbiter ⁊ arbitrator sine pena electꝰ iste trā-
segit iter ptes tanq̄ꝫ arbitrator vl̄ ꝯcordabit ptes ⁊ ꝓnun
ciat fm ptiū ꝯcordiā trāsigēdo inter eas.nūqd ista trans
actio hꝫ executionē paratā.vi ꝙ nō q̄ꝛ nullo iure cauet̄ ꝙ
ꝯtractus habeat executionē paratam cū ex eis n̄ nascat̄

a ¶ Adde tn̄ qđ excep-
tio nullita
tis impedit
executioneꝫ
snīe quādo
offert incō
tinēti ille ꝯ
quē ē fiēda
ꝓbatuꝫ ita
tꝫ abb.ꝯsil.
lv.ij.volu.
ver.ꝯsuluit
ꝙ stante sta
tuto ꝙ q̄n
fuerit ꝓsecu
tus appella
tionibus .J.
duos men-
ses appella
tio hēat̄ ꝓ
deserta non
possit dice
re de nulli-
tate snīe ꝙ
hoc n̄ obstā
te si nullitat̄
ē patēs vel
offert se icō
tinenti ꝓba
turuꝫ ꝙ po
terit ꝓsequi
appłonē q̄ꝛ
aliter statu
tum toleret
defensioneꝫ
ꝙ nō ē dicē
duꝫ ⁊ all'at
oldra.ꝯsili.
xlv.q dicit
esse cāuꝫ in
l.j.C.quan-
do prouo.n̄
est neces,

actio in fcm̄ neqꝫ offm̄ iudicis ēt si liqdissimi sint.naꝫ nec
ipse ꝓbōnes hn̄t executionē paratā nisi sint ꝯfessio vl̄ iur-
iurandū.vt no.ff.de iureiur.l.⁊ si possessori.§.si cū de hędi
tate.in.j.gl.⁊.ff.de mino.l.minor.xxv.an.cui fideicōmissū.
Cōtrariū dico q̄ꝛ dcā trāsactio vr̄ fcā corā seipso iudice.i.
arbitro.vt.C.de arb.l.pe.§.fi.⁊ sic executionē meret̄.vt.ff.
de pac.l.tale pactū.§.q ꝓuocauit.⁊ no.hāc nouaꝫ rōnem.
Sꝫ cōit̄ aduocati dicerēt ꝯriū.Jdeo dico de arbitris sine
pena.q̄ꝛ secus si cū pena.nā tūc ex eius snīa nō orit̄ actō.vt
.C.de ar.l.ij.lꝫ glo.ꝯriuꝫ sentiat.ff.ð ar.l.si duo.in gl.imo.
Uel dic ꝙ quātuꝫ ad executionē cōfessiōis fcā corā arbi-
tro vel ꝯuentiōis fcē in iudicio arbitri nō est dr̄ia vtrum
cū pena necne.⁊ sic potētior est ꝯfessio fcā corā arbitro q̄ꝫ
eius snīa.vt.C.de ar.l.pe.§.fi.¶ Sed pone sunt tres iudi
ces delegati a papa simpl'r ⁊ tulerūt snīam ꝯcorditer nū-
quid duo abn̄te tertio pn̄t cōmittere vel facere executōeꝫ
⁊ vr̄ ꝙ nō.vt.ff.de arbi.l.si in tres.⁊.l.sicuti.⁊.ff.de re iud.
l.duo ex tribꝰ.¶ Jn ꝯrium vr̄ ꝙ ista cōmissio est q̄daꝫ in
terlocutoria nec ptinet ad iurisditionē finiendā sꝫ effectui
tradendā.vt no.ff.de re iudi.l.pōponius.si vni.⁊ hoc etiā
nō citato tertio p eandē glo.⁊ ꝓ hoc facit qđ no.in.l.non
distinguemꝰ.§.cū in plures.ff.de arbi.in glo.⁊ rursus.sed
ibi cōpetebat potestas ex forma cōpromissi al's ex forma
tradita a iure.dicit Spe.ꝙ requireret̄ citatio absentis.in
spe.de arbitris.§.sequit̄.v.sed nunquid.¶ Mihi nō vi-
detur ꝙ ea que sunt cōmissa tribus simpl'r possint p duos
exeq vel cōmitti.vt.ff.de arbi.l.item si vnus.§.si plures.⁊
l.si in tres.in prima rōne lr̄e.que dicit quia in plures fu-
it cōpromissuꝫ.⁊.l.pedius.§.in seruū.ibi q̄ꝛ nō vt recipit
⁊ē.⁊.l.nō distinguemus.§.cū in plures.naꝫ ille leges que
loquunt̄ in arbitris hn̄t etiā locū in delegatis q iurisdi
ctionis metiunt̄ ex tenore mādati.Nam a v̄bis rescri
pti nō est recedēdum.vt.l.pedius.in fi.ff.de arbi.⁊ ibi no.
¶ Possunt tn̄ in istis iterlocutoriys vnus alteri cōmitte
re animi sui motū lꝫ secus in diffinitiua.Unde si abn̄s di-
ceret ego sum ꝯtēptus de eo qđ diffiniēt pn̄te eo nō valeret
diffinitiua.hn̄ aūt possꝫ delegatus principis subdelegare
socio ēt solius diffinitiue ꝓlationē.vt.J.eo.super qōnum.
¶ Sed nūquid vno ex illis mortuo expirat mādatuꝫ.rn̄
deo in arbitris spiraret sꝫ in iudicibꝰ.secus essꝫ in arbitris
q̄ꝛ essꝫ cōpromissuꝫ iotal'r finitū.vt no.in.d.l.itē si vnus.§.
itē si plures.nisi essꝫ dcm̄ ꝙ vnus sine altero possꝫ ferre sen
tentiam.q̄ꝛ tunc morte vnius nō solueret̄ compromissum.
¶ Alij dicūt ꝯ nisi casu mortuꝰ sit specificatus in compro
misso.Et eadē qđ cadit si cōpromissum sit alternatiuū.⁊
vnus sit mortuꝰ.vt.d.l.item.§.sed si ita.¶ Pone statuto
cauet̄ ꝙ de q̄libꝫ snīa ꝯdēnatoria debeāt solui sportule in
cōi ifra mēseꝫ al's nō valeat nūqd iterim pt peti executio
non solutꝫ sportulis.⁊ vr̄ ꝙ sic.q̄ꝛ validitas huiꝰ snīe est in
actu inualiditas i potētia.ergo ispicit̄ actus.vt.l.plura.in
prin.ff.de exec.doli.⁊.ff.de rei ven.l.non ideo minꝰ.¶ Jtē
hr̄s q non iplet iudiciū ðfuncti ifra ānum ꝑuat̄ hr̄ditate.
tn̄ nemo dubitat ꝙ iterim pt actōes mouē.sed ista ratio
non ē bona q̄ꝛ n̄ ꝑuat̄ ipso iure sed p snīam.¶ Jtē hic est
dies ⁊ pena ⁊ nūqd dies ergo nec pena.ē.n.priuatio iuris
Jtē pn̄s statutū rei tendit ad agendū non ad excludendū
ergo agi pt.¶ Jn ꝯriū vr̄.nā ista snīa n̄ plene trāsiuerat i
rē iudi.cū euentꝰ sit icertꝰ.vt.ff.ð ꝯdi.ide.l.elegant̄.§.si pꝰ.
sic̄e tāgit Bar.in.l.iulianꝰ.de ꝯdi.indeb.idem vbi dic ꝙ si
datū est arbitriū aliqbꝰ sup reuidendis repsaliys iterim pt
fieri executio cum iterim repsalie sunt valide.⁊ sic pn̄s sta-
tus sit fundatꝰ.sic igit̄ i ꝓposito non ob.l.pecuniā.ff.si cer.
peta.q̄ꝛ ibi loquit̄ in nomiatione q̄ non posset fieri si fieret
exactio.sed hic hn̄ pn̄t retractari executa.sed h̄ mihi n̄ plꝫ
q̄ꝛ dicti ꝯmissariy sunt arbitri iurꝫ:⁊ ex quo cā est eis ꝯmis-
sa non pt ad aliū iudicē iri.vt.l.j.in fi.C.de alíer.iol.Jtem
hic est pendentia litis ex quo cā ꝯmissa est:⁊ lite pen.nihil
dꝫ inouari.Jtem non licet arbitros ius spernere.⁊ facit.c.
quādiu.de ap.in cle.¶ Et hec est veritas in q̄stione bart.
sed in q̄stione mea vr̄ ꝙ executio iterim impediendū non
sit.ff.de condi.fur.l.si seruus.in princ.sed in ꝯrium facit q̄ꝛ
huic snīe est implicitꝰ status nullitatis.vt.ff.si ex nox.causa
aga.l.pe.⁊ fi.⁊ licet sit aliqua non est icōmutabil'r aliqua

sicut nos dicimus p̄terito posthumo.nā interim testm̄ vz sed nō agil ex eo q2 rūpi p̄t sine feō hois.vt no.ff.si ps hf di.peta.l.antiq gl.imo legatū ēt añ aditā hr̄ditatem est aliqō s3 ɔmutabil'r.Et iō legatario añ aditā hereditatē nō ɔpetit vendicatio.vt no.ff.de ɔdi.isti.l.sigs ita hr̄dita tē.ꝛ.ff.de le.j.si tibi hō §.cū seruus.℄ Itē ꝑposterum est exeq ꝙ retractari pōt de facili.ar.C.de excu.rei iudi.l.j. ℄ Itē ꝙ est incertū differt donec erit certū.vt.ff.de arb. .l.litigatores §.idē dicit.ꝛ.ff.ō excu.tu.l.diximꝰ. Et hoc est verꝫ nisi p̄stal satisdatio.vt.C.de p̄ci.impe.of.l. vniuer sa.vl'denl pignora in cōi ar.dcē.l.litigatores.§.qd ergo ꝛ qō no.ff.de ferijs.l.more rōano.℄ S3 nūqd snīa q̄ nō est liquida d3 executioni mādari.rñ.nō tñ est no.ꝙ si statuto cauel ꝙ snīa liquida executiōi mandetur ꝙ sufficit si est liquida ex ɔiunctione actoꝝ ꝛ snīe.itaqꝫ licet acta nō ɔti neanl appellatiōe snīe.tñ faciūt snīam exeqbilē si ꝑducā tur vna cū snīa.vt no.ff.de ar.l.qd tñ.§.pōponius.nā ꝙ fa citꝰ aliquid tale vel qō fit ꝑ aliqō tale ip3 quoqꝫ vl.ar.ff.ō flumi.l.quo minus.ꝛ sicut ex ɔiunctiōe testiū instꝛoꝝ3 fit aliqd liqdum ita ex ɔiunctiōe duoꝝ instꝛoꝝ vel plurium scripturaꝝ.vt.ff.de hr̄.insti.l.a se toto.℄ Quero si snīa ē lata ꝯ filiūfamilias quō fiet executio.rñdeo si qdem hēat bona ꝑpria fiet executio i ipsis.vt.C.q bo.ce.pos.l.pe.fa cit qō no.i.l.tutelas.§.fi.ff.ō ca.di.ꝛ ibi.gl.tāgit quō ꝯ nu dū ꝛ nō hn̄tē ɔsistat iudiciū.ꝛ.J.de pui.c.cū olim.ꝑ Inno. ℄ Itē si h3 peculiū ɔsectitiū fiat executio in peculio ēt si fit ɔdēnatus ciuil'r ex maleficio q2 pl' ꝑ snīam tenel de pe culio l3 nō teneret ex pristina cā.vt no.ff.ō noxa.l.ꝛ si ɔdē natus.℄ Si āt filius nihil h3 suspēdēdū ē executōi q2 nō pōt dici ɔtumax ille q nō h3 vñ soluat.vt no.ff.de mio.l.ō niqꝫ.§.sed vtꝝ.ꝛ eo.ti.l.ꝙ mioꝛ.§.si seruus.ꝙ verꝫ ē nisi ex añcedenti cā eēt i culpa.qō tūc pōt poni i carcere ēt si sit minoꝛ.xxv.an.nisi ipse mioꝛ peteret restōnē i integrū quā pōt ipetrare i ipsa executiōe.vt.d.§.s3 vtꝝ.v.ꝛ siqdē.ꝛ.d. l.pe.C.q bo.cede.pos.℄ Et no.ꝙ in ista executōe nō est necessarius pr̄is ɔsensus vel auctoritas.vt no.i.d.§.s3 vtꝝ ℄ S3 qd eꝝ pōe ꝙ pr̄ ē ɔdēnatus ō peculio.nūqd inui to filio poterit fieri executio in peculio ꝛ vl ꝙ ñ q2 itereſt filij hr̄e peculium ergo ꝑ suo interesse poterit se oppōere ℄ S3 dic ꝯ ꝙ istō itereē est q̄le q ꝛ fundat i iure rei ɔdē nati.ꝛ iō nō ipedit executionē hoc ē qō dicit i tex.i.v.cō moueri dū dicit.nā magis pr̄is q̄3 filij interest.secus āt si pr̄ nō eēt ɔdēnatꝰ ō peculio s3 eēt data tenuta gn̄alis in oibus bonis pr̄is vel eēt gnāl'r ɔscriptꝰ.nā tūc peculiū nō includil s3 ex ɔstōnē diui claudi scpal ꝛ relinql filio eo.§. v.l3 qō nō repil alibi.℄ S3 qd eꝝ pōe ꝙ filiꝰ deportatꝰ vel relegatus ꝛ ɔfiscatꝰ de oibus hōis.nūqd ꝑprietas fi lij venit in ɔfiscatōe ꝛ dic ꝙ imo ō ꝑuiso spāli reseruatur pr̄i ēt si castrēse sit peculiū itelligo ꝙ pr̄ preferatur fisco. ℄ S3 si dānatꝰ hiet liberos pr̄ia cā eēt liberoꝝ vt i auct. hōs dānatoꝝ c.ti.℄ Et no.ꝙ hmōi executōes pn̄t demā dari ꝑ iudicē ēt i camera ꝛ ad cubiculū q2 iā nō ē cogno scere s3 cognitū eē ergo ꝛc.vt no.ff.de iter.ac.l.voluit.§.j. ℄ S3 si iudex iordiate ꝑcederet ñ valeret.vt.C.vñ vi.l. meminerit.nā maioꝛ ē defectꝰ qñ aliqd nō fit rite q̄3 qñ fit iniuste.vt no.ff.ō acq.pos.l.iuste.℄ Quero nūqd snīa absolutoria reqrat iudicis executionē3.distigue aut actoꝛ venit ꝯ snīa3 ꝛ nō reqrit executorē q2 reus intus h3 ꝙ qrit ꝛ iō ex snīa absolutoria tūc nō nascil actio i fcm̄.vt not.ff. de ɔdi.ide.iul.i gl.no.snīa3 ꝛ insti.ō excep.§.itē si iudicio. ℄ S3 si actoꝛ ɔueniat necessarius est executoꝛ qui eū cō pescat.ar.ff.de iureiuran.l.iij.§.ɔderit.ꝛ.d.l.inter castel lianum.ꝛ hec v̄a sunt siue snīa feral q2 nō debitum siue q2 non ꝑbal.nā vtraqꝫ snīa cū sit diffinitiua ē ꝑpetua ꝛ nihil est querēdū q̄3tū ad executionē nisi an sniatus sit q2 ex ab negatiua snīa oꝛil v̄itas ɔsumptiōe iuris ꝛ de iure vt no. .ff.de ar.l.diē.§.si plures.ꝛ.ff.de re iud.l.res iudicata.non ob.gl.j.in.d.l.iulianꝰ.q2 ibi loql quādo oꝛta ē noua ɔtro uersia ꝑp solutōes debiti.nā ipse soluēs parat litē sibiipsi. ℄ Et no.ꝙ talis absolutoria q2 nō ꝑbatū nō dī fundari sup liqdo scientie dispōnis legalis.q2 liquet iudici qd de beat ꝑnūciare.vt elegāter not.ff.de arbi.l.si de meis.§.fi. in gl.s3 nōne.℄ Sed incidit vnū dubiū3.nunquid iudex

a ℄ Id qō fecit aliqd tale vel qō fit ꝑ aliqō tale ipsum quoqꝫ vl.

b ℄ Maioꝛ ē defectꝰ qñ aliqd ñ fit rite quā qñ fit iniuste.

possit ɔdēnare actorē ad absoluēdū reū.ꝛ gl.ff.de ar.l.l.la beo.in.ij.gl.in fi.vl sentire ꝙ sic ē vtil' gl.ꝑ tutoribꝰ q pe tūt absolutōe3 administratōis ne sint in ꝑpetua vexatōe qō ē verꝫ.ꝛ itelligil v̄bū absoluat.i.caueat de nō petēdo. Itē d3 intelligi gl.qñ liquet iudici.ita dēre fieri.aliogn nō tenel actoꝛ facē refutatōe3 gnālē de nō ꝑsecutis nisi iudi ciū sit gnāle ꝛ ꝑsecutū vel dolo actoris nō ꝑsecutu3.tex.est sing.ff.de arbi.l.de rebꝰ.in fi.℄ Et vnū scias ꝙ reꝰ nō co gil noiare actori testes.l3 ꝑ hoc arbiter ipediat ꝑnūciare cū sibi nō liqueat.q2 reꝰ nō tenel opa3 dare sue ɔdēnatōi cu3 reoꝝ sit fugere.vt elegāter legil ꝛ no.ff.de arbi.l.non ex oibus.Et hec scripsi pro exhoneratione canonistaꝝ.ꝛ vt auferā eis laborē perquirēdi leges predictas que pau cis etia3 legistis sunt real'r note.

Cum autem.

Delegatꝰ pape q ipedil die statuta prē hoc ꝑcurātē pu niet ꝛ q̄3tū ad diē illū cā3 cōmittit ēt appl'one remota.ꝛ iste casus ñ repil alibi.℄ Casus.i terminis pōe papa cō misit cā3 appl'one remota assignata.itaqꝫ die ad snīa3 ꝑ ferēdā ps ꝑcurauit ip3 delegatū trahi ad curiā regis vel supioris vt negociū ꝑtelel.qril qd iuris.rñ.ꝙ iste ꝑcurās iudicis ipedimētū d3 puniri.Itē delegatꝰ q̄3tū ad diē il lā p̄t subdere appl'one remota.nisi ptes ɔsenserint termi nū ꝑrogare.℄ No.cōtra ꝑcuratores ꝑcurātes iudicis ipedimētū.facit.ff.de v.ob.l.sigs arbitratu.ꝛ.ff.de ar.l.diē ɔferre.§.fi.℄ No.ꝙ ꝑp absētiā iudicis nō circūcidil edi ctū cū iudex possit subdelegare.secꝰ in arbitro q subdelega re nō pōt.vt.ff.de ar.l.arbiter calēdis.si tñ iudex nō sub derogaret hr̄i circūciderel citatio.vt.C.qñ ꝑuo.nō est ne. l.cū eo die.dicit Ber.qꝫ potius ē obediēdū mādato pa pe q̄3 regi.s3 si vtriqꝫ pōt obediri obedial vtriqꝫ.℄ Sed an tenel delegatꝰ subdelegare.dico ꝙ nō q2 subdelegare est iurisditōis volūtarie ꝛ ptātis nō necessitatis.vt.l.j.C. quō ꝛ qñ iudex.℄ No.istū.§.ꝯ illos q ꝑcurāt lites dif ferre ɔsonat.ff.ō mino.l.intra vtile.ff.de excu.tu.l.si cū ip se.ꝛ.C.de tēpo.in integ.restitu.l.petēde.dicit hic Ber.ꝙ cl'a appl'one re.remouet appl'ones informes ꝛ ineptas.vt si exprimil cā in appl'one qñ d3 exprimi.Si aūt applō h3 figurā eē q2 est rite iterposita.talis applō nō intell'r remo ta Ber.ꝛ ē rō q2 nō t3 rescriptū ꝙ vires ꝑncipales nego cij exhaurit.vt.C.de p̄ci.ipe.of.l.quotiēs.ꝛ no.hāc meam rōne3.ꝛ ē alia rō potissima q2 cū sint l'r̄e de iusticia cl'a po sita ad executōe3 l'raꝝ iusticie nō d3 ɔriū opari ꝑp ipsarū l'raꝝ mām.vt.C.vñ vi.l.meminerint.℄ Itē ne inde iniu riaꝝ nascal occasio vñ iura nascūl ꝛ intelligo p̄dicta ēt si de partiū volūtate si apposita cl'a.nō ob.C.de tēp.ap.l.fi. in fi.q2 aliud ē renūciare vt ibi.aliud ipetrare vt hic. Hec igil v̄ba q̄ de stillo curie apponūl sano itellectu itelligen da sunt.℄ Quero qd si ꝑ statutū apponal h̄ cl'a nō reuo cando in dubiū de iuribus statuti.rñ.nō p̄t appellari nisi ꝑp dolū iudicis vel aduersarij ꝛ ɔsumil in iudice dolus si erat capitalis inimicꝰ eius ꝯ quē ꝑnūciat.vt.ff.de ar.l.nō distinguemꝰ.§.cū qdā.de dolo aduersarij ꝑbal.ff.de ar.l. ita demū ɔiūcta.l.diē ɔferre.§.stari.Quinimo ꝛ si ñ ap pellarel ps rei eēt tuta ꝑ doli excep.ꝛ ps actoris ꝑ doli re plicationē.vt.ff.de dolo.l.cu3 a te.ꝛ h̄ qñ ɔstat.de v̄o dolo q ē apparēs ꝛ extris.s3 ꝑp dolū ɔsumptū dal i iteg.restī.vt no.ff.ad tre.l.suo inuito.§.cū ꝑioꝛ.q̄ si ē apposita sit p̄t ap pellatio suspēdi.ꝛ in ite.resti.peti.q2ꝰ cū duo veniūt ad in fringēdū vnū nō tollil ꝑ aliud.vt no.in.l.fi.C.si aduer.re3 iudi.in vltia glo.ibi vñ ēt si appellauit curatoꝛ ꝛc̄.q̄ glo. est vnica i iure.℄ Ex ꝑdictis liquet tacitā ɔditionē ineē nō solū ɔctibꝰ s3 legibꝰ ne qs doli sui ꝑmiū feral.vt.l.j.ff.ō exce.doli.S3 quō ē tacita ɔditio cū nō suspēdit.vt no.ff.ō pac.l.itē q2 rñ.q2 nō apponitur actioni s3 exceptōi.i.tu vi rtus exceptionē hēs sub ista ɔditione.si aduersarius fue rit in dolo.vñ ɔditio que inest exceptioni nō ipedit actio nē habētē cā3 vetustiōrē ꝛ purā qō ē subtile ad itelligen du3.℄ Quero si iudex iste datus appel'one remota assi gnat minus breue terminū ad soluēdū.verꝫ possit appel lari.rñ.nō si sine cāe cognitōe q2 lex supplet.vt.ff.de re iu di.l.iiij.§.sigs ɔdēnatꝰ.Nā dcā snīa duo ɔcepta cōtinet vnū qō refertur ad obligationem ꝛ ɔdemnatiōem sortis

c ℄ Potiꝰ ē obediēdū mādato pa pe q̄3 regi.s3 si vtriqꝫ p̄t obediri obe dial vtriqꝫ.

d ℄ Quan do duo ve niūt ad in fringēdum vnū nō tol lil per aliō.

z illi pcepto inest tpa legale. Aliud miseratõis cã. vt ff. d pen. l. si cũ militi. z in isto iudex errauit z habet p si appositõ. iõ ergo sunt duo pcepta qr veniũt ex diuerso fonte. vnũ ex fonte veteris obligatõis aliud ex fonte miseratõis officio iudicis. Sz qñ ex eodẽ fonte veniũt obligatio z dies puta fonte ex vnius ɔctus. ibi nõ sunt duo pcepta. als sequeret q nascerentur due obligatões vna pure alia in diem qd est falsum. z no. bene tu legista.

e **Ex litteris.** Subdelegat[us] a delegato pape iurisditõe hñte hz cohertõez i ipedientes suã iurisditiõez z eius lras legi i publico. ¶ Itẽ mãdatũ nõ psumit reuocatũ nisi appeat d reuocatione expssa. h. d. gl. põit casũ i termis. ¶ Venio ad nõbilia. z no. lras prius ipetratas esse potiores lris scdo ipetratis ab aduersa pte. dicit Host. q rõ ẽ qr in reuocatione lrar ẽ qdã ɔtumelia prior iudicũ z ñ psumit q papa hãc ɔtumeliã vellit iferre z qd qdã ɔtumelia ẽt fit i reuocatione mãdati pbat. ff. d pcu. l. q oia. z ff. de ar. l. sigs rez. z l. itẽ si vnus. §. j. z l. litigatores. in pn. z ar. ff. d manu. testa. l. testõ cẽturio. z hoc pbat p ar. a ɔrijs. nã honor ẽ hñe offm a papa. ergo p ɔriũ ddecus ẽ a tali offõ remoueri. ff. d sol. l. qd si forte. §. sunt qdã. dicit Inn. q h casu qñ agit d reuocatione iudicũ expssissima mẽtio dz fieri d pmis lris. idẽ Io. an. dicit Inn. q in lris sup appsone ipetratis ñ reqrit tãta expssio qr ñ sũt lre ad ipugnãdũ sz ad ptegẽdũ. Inn. dicit Host. q semel verũ semp ẽ vez. vt. C. d pba. l. siue possideris. Host. nimis large loqt qr obligatio olim vel hodie pt ee falsa sz ɔtct[us] oliz verus hodie ñ pt ee falsus. vt no. ff. d eden. in pn. i magna gl. vl dic q Host. dicit vez in actu se teneñti. vt. l. i bello. §. facte. ff. d cap. z postli. re. z ff. de iur codi. l. publiciana. z ff. d fur. l. q ea mente. No. q vbi ñ ẽ va iurisditio ibi cessat cohertio ẽt si de iurisditõe dubitet. nã patefacto de iurisditõe totũ irritat iste ẽ casus sing. huius. c. Inn. ãt vr sentire q h ẽ vez q ad cohertionẽ extraneor sed quo ad ipsos ligãtes hñ ẽ iurisditio rõne dubij. vt. ff. d iudi. l. sigs ex aliena. Tu dic q ibi loqt in ordiario sec[us] in subdelegato. casus est no. illius. c. ¶ Tractat h ber. vtz mer[us] executor hẽat cohertõez. z dicit q sic q itellige si ex cõmissiõe sortit iurisditõez. als secus ñ pt for bãnire seu relegare qr h est meri iperij. vt. C. de sen. z inter. o. iud. l. nulli. nec iubere in carcerẽ ire. vt. ff. de iur. o. iu. l. magistratib[us]. qr h non ɔcedit nisi maiorib[us] iudicib[us] cũ carcer sit qdã spẽs huiusmodi. vt. l. ij. §. j. ff. de ori. iur. z no. i. l. iperiũ p iuris. om. iud. p Guil. z alios. dicit Ber. q executori ñ dz pareri nisi ostẽdat lras. vt. C. de iur. fis. l. phibitũ. li. x. dicit Ber. q arbiter hz cohertõem q intellige fm nãm actionis non ex cõtẽptu solius arbitrij: vt. ff. de ar. l. nõ ex oibus. dicit ber. q iudex delegatus pt mittere in pos. cã simplicis custodie non in cã q ius tribuit. sz nõ ne acqrit ius pignoris. tñ. nõ qñ actor mittit qr reus non venit. sz si qr non soluit. tũc cõstituitur pignus ptoriũ qd plz qr prio casu recedere debz creditor attenuata ẽt si non soluitur. scdo casu non. vt. ff. vt in pos. leg. l. si pecuniã. §. j. dicit ber. q executor qui putat sniam aliquã q est nulla non tenet actione iniuriar quia ignorãter fecit ɔtuis fm quosdã teneatur ex quasi maleficio. dicit Inn. h non fateor intellige. s. q teneat ex qsi maleficio qd fouet iustã cãm ignorãtie. vt no. insti. de obli. ex qsi maleficio. in prin. z p hoc determinat questio de iudice q iudicauit fm statutũ qd erat correctũ pp reformatõnẽ q iudex excusat qd tene menti. dicit ber. q patriarcha q non pcedit vt patriarcha sz tanq delegatus ñ hz ordinariã iurisditionẽ. ff. de offi. eius cui mã. est iurisdi. l. z si ptor. dicit Host. q ille q facit verberate nunciũ iudicis ipi iudici facit iniuriã. Idez si faciat iniuriã lris iudicis quia lacerat eas vel non pmittit eas pñtari vel legi. tex. est hic no. nec mireris q dico lris iniuriã fieri qr nõ loquor d corpore lrar sed de spũ lrar qui clausus iacet in lra. i. de ipo qui lras mittit. ar. ff. de reli. l. ossa. §. fi. z l. sigs id qd. z l. si familia. de iuris. om. iudi.

i **Licet vndique.** Iurisditio delegati reintegra morte delegantis expirat. h. d. ¶ Casus. cã fuit delegata trib[us] cũ clã qd si nõ oes. puta. a. b. c. a. subdelegauit. b. dcessit. c. vo ẽ recusat[us] suspect[us]. ¶ Mõ qrit vtz b. possit in negocio pcedẽ noie suo z nomie. a. oliz college sui. Rñ. q nõ. nisi añ mortẽ cepit vti illi[us] iurditõis virtute subdelegatõis. ¶ Sz quõ pt qs exercẽ iurisdi. nomie mortui. vt. ff. d iudi. l. d qua re. §. j. Rñ. nõ noie psone sz nomie memorie sic z pcurator exercet mãdatũ mortuo mãdante re nõ itegra. vt. ff. d pcur. l. si dfunctus. Vel dic q si exercet noie mortui. nec eiz dicet nos noie nro z nomie talis mortui zc. ff. si cer. pe. §. qd si stipulat[us]. sz exercet nomie iurisditõis q ẽ in rez nã. puto tñ q ẽt si dicẽt nomie suo z mortui q valẽt qr vba dbẽt interptari in bono sensu. arg. in. l. iij. ff. de testa. mili. z ff. d insti. l. lucius. ¶ No. q quis põt fungi vice duorum[a] non ex sua psona tñ sed ex adiuncta psona alterius. vt ff. de auc. tu. l. accipiẽtes. z l. tutorẽ. de his quibus vt indig. z. ẽ. de elec. l. cum inf vniuersas. z ideo tot voces quis habz quot personas gerit. ¶ No. q morte subdelegãtis re itegra expirat subdelegatio. z põdera hoc vbum re itegra. dr antẽ res itegra añ citationẽ qr res itegra z nõ integra dr respcũ partium. z oia iudicia a citatione sumunt exordium z nõ prius. vt insti. d pena teme. litig. §. fi. Sz Host. dicit hec mirabilia pẽnata q si dlegat[us] vl subdelegat[us] fac coram se legi lras z deinde rogat notarium q res non dr integra qr iam cepit vti iurisditione sz male dic qr nõ ẽ verũ q cepit vti sz bñ est vez q pparauit se ad vtẽdum. vt. ff. de inoffi. testa. l. quẽadmõz. nam z pcurator recipiẽdo lras mãdati z drogãdo tabellionem q ille acceptat z q ille intẽdit vti mãdato nõ tñ ppetuaret mãdatũ qr totũ h fit ex̃ iudiciũ. vñ acceptare mãdatũ vl iurisditionẽ nõ ẽ incipe a mãdato vel iurisditiõe sz ẽ quoddã añcedẽs z pãmbulũ sepatũ a quolibz itrinseco ipsius iudicij. Istud ar. pcedit optime p tex. ff. d iur. om. iu. l. z qr. in vbo sicut in reliqs cãis. z illũ tex. Host. nõ ponderauit. ¶ Sed nũquid p ɔmissionẽ citatõis ppetuat iurisditio. dicũt qdaz q sic. de quo. J. ti. pxi. c. fi. z in. c. ɔtuis. z. c. cũ pses. z. c. si a subdelegato. li. vj. qd vez ẽ a citatione secuta q quãtum ad iurisditõem fingit retro. Sz si est statum in finib[us] vnde cõmissiõis tunc secus vr. naz lz incepit velle vti. nõ tñ sic q res desierit ee itegra. ¶ Opz ergo ad ppetuãdum iurisditionẽ vti iurisditõe. lz ita z taliter q res desinat ee integra. Alioqn frustra fieret hic mẽtio d re integra. Pondera quid ẽ dcm res. tñ. i. scm quod cõmissum ẽ. vt. ff. d condi. ob cãm. l. si pecuniam. vel dic q res. i. actus q fit vt ita dicã iure magistrat[us]. Aduerte dcm Host. põt fundari qr electio notarij z siñr assessoris non põt fieri citra ius z nomẽ iudicis. z iõ vr se imiscẽ iurisditioni ar. ff. de acqui. here. l. pro hrde. §. papinianus. sed istõ ego fateor. tñ per hoc dsinit esse res integra sic qui congregat calcẽ nudum dicit edificare. sic habemus q aliud ẽ petẽ aliud petẽ velle. vt. l. amplius. rem ra. ha. z aliud est eligẽ aliud velle eligẽ. vt no. ff. de le. j. l. serui electione. q itẽ per ɔmissionẽ citationis ñ iterrumpit pscriptio nec ppetuat actio. fac. l. j. C. qñ libel. pnci. datus. vl d rigore iuris ciuilis non est fca ppetuatio mãdati. sec[us] de eqtate canonica. z rõ est ne sit nece itez ipetrari z vt ptes releuent sũptib[us] z expẽsis. qd satz plz. ¶ Ex his appet q frustra qrit vtz p citationẽ ipso iure nulla ppetuet iurisditio. nã si p solaz electionẽ nũcij ẽ ppetuata frustra amplius qrit sz de iure ciuili nunq actus irrit[us] ppetuationem fac. vt. C. ne d sta. defun. l. si pf. z. C. de lit. ɔtest. auc. auferat. in fi. ¶ In isto. c. alia emergit dubitatio. qr vez est q morte mãdãtis re ñ integra ñ expirat mãdatũ. sz morte mãdatarij expirat in iudicijs. cũ g delegat[us] sit hic mortu[us]. ergo expirat mandatum ei[us] q expirato nece est q subdelegatio expirat. qr non stat p se. ar. ff. de pig. l. lex vectigali. z ff. loca. l. sigs dñz. §. huic. sz tñ. qr qd fit a subdelegato fingit scm a subdelegante. z sic neutra iurditio expirat. ar. ff. si cer. pe. l. pide. Dicit Ber. q mandatũ necium non finit morte. qr ipsa necitas fac mãdatũ durare. vt. ff. de acq. pos. l. fundi. §. itẽ si amic[us] z iõ mãdatũ ad soluẽdum creditorib[us] non expirat morte mãdantis qd est ɔ. l. eius q in puinciã. §. qs vo. ff. si cer. pe. ¶ Adde nã si h ẽ vez q iudiciũ reddat in initiũ non expirat mandatũ re integra. qd falsũ ẽ. vt. d. l. si defunctus.

a ¶ Vide aliqua pulchra aggregata p Ial. mal. i. l. singularis. iij. col. circa fi. cas. seq. ff. si cer. pe. z ibi potis apostillare etiã ista verba bal. h qr ipse nõ recitat.

¶ Quero si q̃s ē delegat⁹ ad vniuersitatē cāx aliciꝰ castri.vtx si delegat⁹ icipit cognoscere ð vna cā sit ꝑpetuata iurisditio vel quo ad oēs.dic vt no.p Cy.C.māda.l.mandatū.vbi dicit ꝙ sic qꝛ vnica ē cōmissio ⁊ q̃cq̃d ꝯtinet corporalia ⁊ incorꝑalia ē vniuersitas sicut ē vna hereditas.lꝫ multa iura ꝯtineat.sec⁹ si delegatio eēt generalis.puta in cāis oīuꝫ pupillox vel ꝯtineret i se plura capl'a diuersa.naꝫ ꝑpetuatio i vno nihil oparet i alio.ar.ff.ð ar.l.q̃cq̃d.tñ in fi.ꝑncipij.ff.ð v.ob.l.scire debemus.ff.ð accep.l.pluribꝰ.vbi est vera cōnexio caplox ꝑpetuatio i vno iducit ꝑpetuationē i altero.ar.ff.de mi.l.ēt.§.ex cā.⁊ dicit.C.ð trāsa.l.si de certa.⁊.ff.de v.ob.l.doli clā.⁊.l.in stipsonibꝰ. ¶ Cōmodissimū ē ita ꝯpōere.vt.ff.de le.ij.l.sꝫ ex duobꝰ.⁊.C.ð iure delibe.l.q̃dā eulogio.⁊.ff.de admi.tu.l.cū q̃rif. Mirabileꝰ est ꝙ citatio idiscreta ꝑpetuat iurisditionē quo ad oīa capl'a q̃ vbox plarox nā ꝯcipe pt.C.de anna.exce.l.fi.ꝺm Ber.⁊ Inn.illa lex fi.loq̄t i ordinario ð cuiꝰ iurisditiōe cōstat.vñ nō citatꝰ tenef ꝯpere sup q̃buscūq̧ cāis sibi mouēdis.dicit Inn.ꝙ citatꝰ ñ tenef rñdere nisi sup eo sup quo est citatꝰ.s.qñ ē citatꝰ determinato mō ⁊ sup certo.al's dꝫ venire paratꝰ rñdere de quolibꝫ datis sibi deliberatorijs iducijs.vt.d.l.fi.ð anna.excep.dicit Inn.⁊ oēs ꝙ qñ papa ꝯfert ordinariā iurisditōeꝫ nō ē necessaria ꝑpetuatio.ergo si papa mittit legatū vel ꝑsidē ad ꝑuinciā ⁊ ꝑus papa morif q̃ȝ ille ꝑuinciā sit igressus nō expirat cōmissio. ¶ Antiqua qō fuit ð qua p Odof.in.d.l.⁊ qꝛ.q̃ ē hodie expedita.in.c.ij.eo.ti.li.vj.⁊ ibi determinaf qō durat cōmissio qꝛ ibi ordiaria iurisditio stat p se ⁊ alteriꝰ iurisditōis adminiculo nō idiget nec alio fomēto qꝛ statiꝫ ē radicata.dicit Ber.ꝙ si delegatꝰ ē depositꝰ expirat delegatio sicut p mortē nālē.⁊ vex dicit.ar.ff.de ar.l.itē si vnꝰ.j.rñso.⁊.ff.de ꝑcu.l.exilio.⁊ qō no.e.ti.post litē.vbi gl.dicit ꝙ ipō iure finif mādatū. ¶ Quero vtx epūs teneaf obedire l'ris pratis scribētis ei hñti tpalē iurisditionē ex auctoritate.l.cū vnꝰ.§.is q.de bo.auc.iudi.pos.⁊ ð iuris.om.iu.l.cū q̃dā puella.rñ.sic gl.ē no.ff.de post.l.ex ca.q̃ȝ tene mēti.lꝫ.n.pūire nō possit.vt.ff.de ar.l.nā magr'atus.sꝫ puniet eū archiepūs. Querūt ber.⁊ Inn.q̃d si delegās ē excōicatus post delegatōēꝫ ⁊ siq̃dē res nō ē itegra vr posse ꝑcedi.sꝫ si res ē itegra vr supsedēdū iteriꝫ dōec durat excōicatio.qꝛ qō excōicatꝰ nō pt p se ñ dꝫ posse p aliū.vt.ff.de auc.tu.l.pupillus.§.sꝫ si p iterpositā.obtuso.n.vel fonte gelato multoq̧ magis ex siccatori melliſluere ñ pñt.ff.ð ser.vr.p̄di.l.⁊ attilicinꝰ.⁊.l.tria p̄dia. ¶ Quid si delegatꝰ nō est depositꝰ sꝫ suspēsus ab officio.rñ.idē ꝙ excōicato.si vero eēt ꝑpetuo remotꝰ ab offō idē ꝙ in mortuo.⁊ vide hic qō no.ff.de auc.tu.l.⁊ si pluribꝰ.⁊.ff.de arbi.l.pedius.in.ij.gl.⁊ qō no.insti.ð capi.di.post pñ.vbi ē gl.fin.de excōicato. ¶ Quid si epūs ē excōicatꝰ.nūq̃d vicariꝰ eius poterit ꝑcedere in cāis.dic ꝙ nō qꝛ excōicatio ificit auditorium epī ⁊ vnū.⁊ ideꝫ est auditoriū ꝺm Inno.⁊ alios.⁊ no.ꝙ si sunt plures delegati vno cox mortuo dꝫ aliꝰ substitui.vt no.ff.de ar.Iteꝫ si vnꝰ.§.si plures. ¶ Sꝫ q̃ro nūq̃d noīe illius substitui subdelegatꝰ ab illo mortuo poterit ꝑcedere sine noua subdelegatōe.Inno.vr sentire ꝙ sic lꝫ subdelegatꝰ nūdū cepisset vti iurisditōe nona ꝙ nō ē vex.ar.ff.de le.ij.l.si auguste.Nā ꝙ annihilatū ē resuscitari nō pōt nisi denuo fiat.vt.ff.de ar.l.sꝫ si in ꝺuū.j.rñ. ¶ Mirabile est delegatꝰ q subdelegauit in totū nō pt amodo iudiciū soluere nec vetare qꝛ.l.iudiciū soluit loquitur in ordinario ꝺm Inno.quō ergo tacita reuocatio p morteꝫ facit subdelegationeꝫ expirare ꝯ id qō no.ff.de ꝑcura.ante lit.conte. ¶ So.hoc nō ꝑcedit ex vi reuocatōis sed ex quadaꝫ impossibilitate iuris qꝛ persona nō est in rerū natura.vt.ff.ð iure codi.l.quidam referunt.⁊.ff.de heredi.insti.l.quo loco.§.si iam mortuo.

a ¶ Citatō idiscreta ꝑpetuat iurisditionē quo ad oīa capitula q̃ vborꝫ plarorū nā concipef pōt.

c **Tam in iure.** Nō credif q̃s delegatꝰ nisi delegatōeꝫ ꝑbet. ¶ Casus.q̃dā tāq̃ȝ delegatꝰ ꝑcessit i cā inter.a.⁊.b.⁊ qꝛ forte.a.nolebat ei obedire excōicauit eū mādās epō dyoceſi.ꝙ denūciaret eū excōicatū.q̃rif vtx epūs si viso rescripto pape teneatur obedire huic mādato.rñ.ꝙ nō tenef obedire anteq̃ȝ sit certus de mādato sedis apostolice.h.d.⁊ pōdera istud vbū certus qꝛ pluribꝰ mōis pt q̃s certificari.tñ illa ē plenior ⁊ sanior certificatio q̃ fit p ostēsionē bulle.vt.ff.depos.l.si q̃s inficiatus. Dicit ber.ꝙ ēt si lata essꝫ diffinitiua nō crederef iudici delegato sup mādato.⁊ iō bulla mādati ē diligēter custodiēda vel saltēꝫ solēniter i actis redigēda ⁊ registranda de vbo ad vbū.ar.C.de re iud.l.gesta.⁊.l.i.C.de man.pn.⁊.l.ꝑhibitū.de iure fisci.qō.n.registratū ē facit fidem quo ad ptes.ergo ⁊ quo ad alios q sunt tāq̃ȝ appēdices ptiū sicut sūt testes ⁊ executores.⁊ ista gl. Ber.est valde no. ¶ Porro sunt q̃dā suppreme dignitatis ⁊ auctoritatis vt cardinales q̃bus credif sup iurisditōe simplici cox vbo.xcvij.di.nobilissimus.⁊ vt x est in oībus que papa cōmittit cardinalibus oraculo viue vocis. ¶ Sꝫ si cōmitteret aliq̃ð extraordinariū ex curiā.⁊ sic p bullas dꝫ ꝯstare.vt.C.de diuer.offi.l.ꝑbatorias.li.xij.⁊ facit.C.de testa.l.oī ideo.n.fiunt bulle vt per eas ꝑbef cōmissio.vt.ff.ð pig.ac.l.ꝯbif.si aūt in ꝑcessu cardinalis insereref forma mādati stādū essꝫ sine dubio.vt hic p Ber.⁊ ar.in.l.j.ff.de offi.ꝑfec.pto.nā singulus cardinalis pp excellentiā dignitatis est quoddāmō viua vox eccl'e.ar.ff.de iusti.⁊ iur.l.nam ⁊ ipm. ¶ Dubitaf vtx p his q̃ fiūt in iudicio ꝑsumaf ⁊ dicendum est ꝙ aut loquimur in his que sunt fundamēti.⁊ tunc aut in iurisditōe delegata ⁊ non creditur aut in ordinaria ⁊ creditur ꝺm ber. Pone in ciuitate pusij sunt q̃dā iudices ordinariā iurisditōeꝫ hñtes q vocanf iudices sup tutellis ⁊ curis ⁊c.nūq̃d isti hñt facere fideꝫ ð eox electione.⁊ vr ꝙ sic vt h in ꝯtrariū vr qꝛ sunt ordinarij.Sol.si i publicis instr'is intitulanf tāq̃ȝ iudices nō est alia ꝑbatio facienda al's sic.Illi ēt q publice sedēt p tribunali populo patiēte qꝛ sunt in auc.possessione ñ indigēt alia ꝑbatōe.vr tñ ꝙ si postea appeat de ñ iusta nec possibili electione ꝙ oīa cassenf.vt no.C.de nume.⁊ actuarijs.l.actuarios.li.xij.dic ꝙ in his q̃ fiūt p modū iurisditōis necessarie gesta valent sꝫ ꝑuilegia cox ⁊ alienatōes imobiliū.xij.q.ij.alienationes ñ valēt.C.de sacrosa.ec.l.decernimꝰ.vel dic vt.ō.de elec.nihil.post Inno. De fundamētis iudicij est ꝑcurare.q̃rif ergo vtx ꝑsumaf ꝑcurator.rñ.sic si aduersarius pñs litē cū eo ꝯtestatꝰ ē nisi ꝑbet errorē ꝑbādorē aliter secꝰ.C.de ꝑcu.l.lꝫ.⁊ no.in.c.j.de ele.li.vj.nā q nō ꝯdicit ꝯfiteri vr.vt.l.vl.ff.q̃ñ ap.sit.⁊.ff.ð fideius.tu.l.cū ostēdimꝰ.§.fi.⁊.l.quo.n.§.j.ff.rē ra.ha.⁊.ff.ad mac.l.si filius.⁊ ar.ff.de iudi.l.sꝫ ⁊ si suscepit.⁊ q cū alio ꝯbit vel quasi ꝯbit ꝑsumif eius qualitatē habere notā.vt.ff.de re iudi.l.qui cuꝫ alio. ¶ Sed si aduersa pars nō comparuit in iudicio cū mandatū sit de fundamentis non presumitur nisi probef vt hic per Innocen.⁊.j.de eo qui fur.ordinan.su l'.epe.per Innocen. ¶ Porro non tenebatur absens comparere nisi offeratur sibi mandatum vel aduersarium paratuꝫ docere de mādato vel essꝫ mādatum ꝑductū iudici.qꝛ mandatū in fcō ꝯsistit.⁊ iō nō ꝑsumif de his q̃ sunt fundamēti.vt est litis ꝯte.⁊ nō ꝑsumif nisi ꝑbef. ¶ Sꝫ q̃dᵇ si ꝑbef missio rei vtx ꝑsumaf iterrogatio actoris.⁊ gl.ord.no.dicꝫ ꝙ sic.ff.de interro.act.l.si defensor.in pri.quam tene mēti. Sed q̃d si repiunf hec verba.a.⁊.b.fuerunt litē cōtestati dic Spe.nō valere qꝛ ꝯtestō pōt fieri difformit.s.per ꝯfessionē ⁊ negōnem.vt no.de neg.ge.l.at qui nā.§.cum me. Sed tu dic ꝙ i dubio ꝑsumif fcā per oppositā ꝯdictionē nā ista est diffinitio ꝯtestōnis que diffinito semp inest ꝑsumif suo diffinito.vt.C.de iudi.l.rē non nouāꝫ.§.ꝑtoni.Si aūt hec rō tollerif de medio litis ꝯte.nō valēt pp icertitudinem imo ꝯtrietatē q̃ possꝫ iferre ꝯdictoria vt ꝯfessio absolutoria.Fatuus eiꝫ eēt iudex q ꝯfitētē absolueret.nō ob.l.gallus.§.si ciꝰ.de lib.⁊ posth qꝛ ibi ꝯtriox eadē est ratio ⁊ ꝯditio.hic aūt non ē idē finis.nā regl'r opposi tox opposiri sunt fines de iuramēto calūnie ñ cura lꝫ ñ appeat in q̃ forma qꝛ ē de coherētijs ñ de fundamētis. ¶ De iure te stis dico ꝙ satis ē ꝙ dicat iuratꝰ qꝛ ꝑsumit solēniter.s.ꝙ iurauerit dicere merā ⁊ plenā veritatē.vt not.ff.de do.p.l.theopōpus vbi ē gl.fin. Pone iuenif in actis tal'r opposuit exceptiōeꝫ solutōisᵃ nūq̃d ꝑsumaf ꝯfiteri debituꝫ.dic ꝙ non.si actor assumit in se onus ꝑbandi debitum vel si reus excipit premissa negatione.vt no.ff.de condi.indebi.

b ¶ Istō dictum bal.refert ⁊ sequif Ias.in.l.j.in ij.col.i.v.xj.p ista ꝯclone.ff.ð iniuro.

c ¶ Vide tñ Lud.ro.i ꝯsi.lxxvij.i.cip.pr rñde vbi cōsuluit ꝙ obyciens ꝯpelationeꝫ vr fateri debituꝫ.

l.iulianus.in gl.j.ṽ.vel dic q codē casu q̃ tñ gl.simplr in-
nuit q excipiēs de solōne.ꝛ sic negās obligat ōez non in-
telligaᷓ ꝯfiteri debitū q̃ gl.ē sin.ꝛ facit qđ no.in.l.ij.C.de
do.añ nup.ꝛ vide ibi Cy. ¶ Quero si in ꝓcessu nō inue-
niaᷓ publicatio testiū ꝫ lata sñia.vtꝝ ꝑsumanᷓ attestatō
nes publicate.ꝛ dicēdū ē q quilibet actus iudicij bꝫ ꝓpriū
eē ꝛ ex vno actu ñ ꝑsumiᷓ ali᷒ q̃ pt eē sepat᷒ ab illo bñ dic
Jo.an.q singulares act᷒ iudicioꝝ sūt p se act᷒ pfecti.ꝛ de
his discreti sūt tituli.vt no.i cle.sepe.de ṽ.sig.i gl.p plene
Ego dico q nō repiᷓ aliq̃ rubrica de testiū publicatōne.
Itē dico q lꝫ gl.in.l.ꝓlatā videaᷓ dicē q sit ō substantia
ordinis.tñ nulla lex h̄ ꝓbat.Finalr tñ dico q ñ ꝑsuiᷓ ō cō
clusiōe i cā ō iuᷓ ciuili nisi fit mētio lꝫ aliq dicāt q tacite
fit mētio nō sub isto vocabulo ꝯclōnis sed sub vocabulo
renūciatōis q꞉ renūciaᷓ p ābas ptes nouis ꝓbatōibus ꝛ
allōnib᷒.nā h̄ ē idē qđ ꝯcludere i cā.vt no.i.c.vl.de i inte.
resti.li.vl.Hec tñ renūciatio ñ ꝑsumiᷓ nisi appeat ex actī
vel expsse vl̄ tacite.q꞉ ꝓclusa ē via eo q oēs dilatōes sūt
ꝓterite ꝛ finite sic̄ i iudicijs q̃dā sūt fundamēti q̃dā circa
media cāe.Itē q̃dā sūt decisiua de qb᷒ q̃riᷓ puta an sñia
ꝑsūaᷓ ꝛ dicēdū ē q sic si ē rite lata.ꝛ.ss.ō renū.in pñtia.ꝛ
dic vt ibi. ¶ Sꝫ an ꝑsumaᷓ rite lata puta descripti reci-
tatōe cū scripte repiaᷓ i actis.dic q sic si ē lata iter pñtes
nec ē appellatū.sec᷒ si altera pte abñte.vt no. Inn.ꝫ.de ꝓ-
ba.qm̄ ꝯ falsaꝫ. ¶ Quero an sñia ꝑsūaᷓ lata aū applōnē
an postea.tñ.ꝑsuiᷓ.p sñia q sit aliq̃ nō nulla.ꝫ.e.cū ꝯtigat
tex.no.ꝛ vide.C.ō do.añ nup.l.cū in te. ¶ Seqᷓ de his q̃
sūt post sñiaꝫ vñ q̃riᷓ an ꝑsūaᷓ appellatū.ꝫ.x.dics si ē qđ
momēti.ꝛ dic q nō q꞉ illud eēt ꝑsumere ꝯ sñiaꝫ.ꝛ in ei᷒
derogatōeꝫ qđ fieri nō dꝫ q꞉ sñia ē res fauorabilis.vt tā-
git gl.i.d.l.iulian᷒.de ꝯdi.inde.in.i.glo.sup illo ṽbo ppe-
tua ꝛ fauorabili. ¶ Quero nūq̃d ꝑsūaᷓ applō deserta.tñ.
nō sit ipa pati pñt.alr sic.In dubio āt sup ista ꝑsūptōe se
rēda ē iterlocutoria alr sec᷒.vt.C.de app.l.eos in pn.ꝛ.l.
si ꝯ.Et ista pauca dcā sunt circa iudicia.lꝫ circa ꝯct᷒ dic
vt.ff.ō ṽ.ob.l.sciēdū.nā solēnitas ē tenoꝛ ipsi᷒ ꝯct᷒ ꝑsūiᷓ
sec᷒ si sit q̃ddā accidētale ꝛ extrisecū.magis.n.ꝑsūiᷓ q in
tegrale ē ꝛ ꝯctū q̃ꝫ qđ sepatiꝫ ꝛ extrisecū ē.vt ibi no.ꝛ.ff.
ō pa.ib.l.q̃cūqꝫ.§.si.Vnū scias q in ꝯctib᷒ ꝑsumunᷓ q̃ ad
efficaciā reqrūt si sūt asserta de ptiū voluntate ēt verbis
enūciatiuis.vñ qñ fit mētio in ꝯctu ō ꝓcuratōe alicuius
in cui᷒ ꝑsona substātiaretᷓ ꝯct᷒ nō dꝫ aliā fidē fieri de ꝯctu
vt.C.ō ꝯbē.ꝛ cōmit.stip.l.optimā.ꝛ ibi p Ja.ō are.ꝛ cy.
¶ Quero qd i testamētis.tñ.testiū ꝑsupponiᷓ solēne q̃-
ten᷒ ex ṽbis colligi pt.vt no.C.ō iure ꝛ fac.igno.l.post di
uisionē.ꝫ i eo qđ ē sub silētio ptermissūꝫ nō ꝑsumiᷓ solēni
tas.vt no.i.l.fideicōmissa.§.j.ff.de le.iij.nō teneoꝛ credere
ei q dicit ꝛ nō ꝓbat.ff.depo.l.siqs iſiciat᷒. ¶ Quero cum
Inn.pone q iste cui dirigiᷓ mandatū dicit se nō dubitare
de iurisditōe mādātis ꝫ ps dicit se excitare cū nō ꝯstet ō
mādato pape.q̃riᷓ qd iuris.dicit Inn.q prudēter facit si
obtēperat ēt si lr̄as nō videat dūmō ꝓbata ꝑsona sit q̃ ō
hoc dicit.ꝛ si ps appellat ne exequaᷓ nisi videat lr̄as nō
teneᷓ appellatōi deferre q꞉ hmōi appellatōes corā execu
torib᷒ faciende nō sunt ſm Inn. ¶ Sꝫ op.ō eo quod no.
Bar.ff.de ꝯdi.ꝛ de.l.multū interest.nā dꝫ ꝯstare ō eo in
quo fundaᷓ ptās ēt nudi ministerij.vt.l.quero.ff.ō eo q ꝓ
turoꝛe.ꝫ tñ.q hoc intelligiᷓ ꝯstare p vehemētē opinionē
vt.ff.de acq.here.l.cū qdā.§.qđ dr̄.vel dic q dcm̄ Bar.
intelligiᷓ in iudice q dꝫ eē certus de sua iurisditōne.secus
in executore cui sufficit si putet mandātē hr̄e iurisditōem
ſm Inn. ¶ Dicit.l.q qs nō dꝫ esse curiosus idagatoꝛ ni
si vbi agiᷓ de ꝑiudicio tertij.vt.ff.de noua.l.doli mali in
fi.ꝛ.ff.de exerci.l.lucius.imo dꝫ inuestigare ꝯditiōeꝫ eius
cū quo ꝯbit.ff.de reg.iur.l.q cū alio. ¶ Cū ergo hic agaᷓ
de ꝑiudicio tertij ergo dꝫ eē certus de mādato.arg.C.q̃
res pig ob.pos.l.nomen.ꝛ p hoc vr̄ q Inn.male loquiᷓ ꝛ
Host.nō approbat dcm̄ eius.Itē nō dꝫ credi dcō istius.
vt.ff.de ar.l.nec in arbitris: Itē grauar ergo pt appellari
tanq̃ꝫ ab eo qui vsurpat sibi ptes iudicis grauādo. Sol.
dic q dcm̄ Inn.ē veꝝ si ps non contradicit q꞉ pōt crede-
re ꝛ discredere nisi ꝯstet de iurisditōe.vt.l.j.C.de māda.
prin. ¶ Quero cū Inno.nunquid exceptio nullitatis im

pediat executionē sñie^a.ꝛ exclamat Inno.dicēs. ¶ Item
vbi ē hoc ius q lis mota impediat executionem sñie.imo
nulla talis exceptio impedit executōem sñie.de resti.in in
teg.c.suscitata.nec ob.de iudi.l.si ptoꝛ.in fi.q꞉ ibi fuit ap-
pellatū ſm Inno.Caue tibi q꞉ ipse nō itellexit.d.l.si pre-
toꝛ.in fi.nā sñia est ipso iure nulla q꞉ lata ꝯ abñtem ex fal-
sis ꝓbōnibus ſm Bet.Itē ꝯ Inn.q̃ro nunquid exceptio
nullitatis sñie repiaᷓ in iure ꝛ lippi ꝛ tōsores sciunt q sic.
vt.ff.q sen.sine ap.rescin.p totū.ꝛ.ff.de ap.l.si expssūꝫ.C.si
a nō cōpe.iu.l.fi.ff.de fer.l.j.ꝛ.l.feriatis.cū infinitis simi.
¶ Tūc arguo sic si hec exceptio ē approbata a iure.ꝫ pt
opponi ꝛ opposita exeq.dꝫ tñ opponi corā iudice non co
ram mero executore.ꝛ ita dcm̄ Inn. excuso qd si nullitas
moueaᷓ p modū agēdi nūquid interiꝫ fit executio.ꝛ vi q
sic.vt.l.vl.C.de ord.cogni.ꝛ ē rō q꞉ vbi pēdeat ex actis ex
presse non pōt expediri de facili cū reqraᷓ ordo iudicij.ff.
ad exhi.l.iij.§.ibidē.In ꝯtriū facit qđ no.ff.de inoffi. testa.
l.papinian᷒.§.si filius.sicut eīm q̃rela inofficiosi est ꝑiudi
cialis ita vr̄ q q̃rela nullitatis breuiter dico idē in actiōe
qđ in exceptōe vt si sit ꝑsumptio.p agente.ṽbigr̄a.q꞉ dic
se nō fuisse citatū.vt.C.de accu.l.abñtem.nō fiet executō.
¶ Idē si pars offerat ꝓbōnes.i.īfra duos mēses.vt.ff.de
iure fisci.l.auferᷓ.§.q in ꝯpensatōes.vel de cōsuetudine in
fra.x.dies.vt no.ff.de iudic.l.si debitori. ¶ Vel dic q iu-
dex cū interrogabit in quāto tpe velit ꝓbare ꝛ coget eum
ad assignāduꝫ sibi ipm terminū cōpetentē ita q frustrari
nō possit.vt.ff. qui satis.cog.l.de die.ꝛ hoc vltimum mihi
plꝫ ēt adde qđ no.in.c.j.de re iudic.in cle. ¶ Quero cum
Inno.nūquid subdit᷒ ad iussuꝫ supioris teneaᷓ exeq sñiaꝫ
a qua est appellatū tñ superioꝛ nō recipit appellationem.
dicit Inn.q sic.mihi ꝯtriuꝫ vr̄ q꞉ postq̃ꝫ ē appellatuꝫ nihil
mandare pōt.vt.l.j.nil nouari appel.pendē.clausa est eis
interim imo ablata sua iurisditio.vt.C.de appella.l.iiij.
¶ Quero cū Inno.si mādat par pari cum auctoritate le
gis.vt.ff.de bo.aucto.iudi.pos.l.cū vnus.§.is q. ¶ Vtruꝫ
iste mādatari᷒ pōt cognoscere de meritis cāe.dicit Inno.
q sic.qđ ē verū quo ad sūmariū informationē nō quo ad
decretoꝝ rescissionē.vt.C.sen.rescin.nō pos.l.j.ꝛ in auc.de
sanctis.epi.§.si vō crimē. ¶ Quero cū Inno.si instrꝫ sñie
dicit sñiam latā inter.a.ꝛ.b.nec dicit eos pñtes vl̄ abñtes
ꝑsūaᷓ sñia lata ptib᷒ pñtib᷒ ꝛ more suo īplicite loquens vi
sentire q sic.Ex quo nō appet ꝯtrium Inno.nā si hoc ꝑsu-
mitur in ꝯctibus fortius in re iudi.vt.C.de ꝯben.ꝛ cōmit.
stipu.l.j.ad iudicē recurriᷓ tanq̃ꝫ ad sapientē viruꝫ ꝛ si fa-
cit aliqd ꝯ ius dꝫ corrigi.vt no.ff.man.l.si mādato ticij.§.
fi. ¶ Idē in quocūqꝫ electo.p sapiēte pura ad consulēduꝫ
de iure ꝛ semp intelligiᷓ facti substātia ñ mutata nec alte
rata.vt ibi sing.no.ꝛ licꝫ ptes dent alicui ptātem faciēdi
qcquid vult tñ istud ṽbum vult dꝫ intelligi bona fide si-
ne fraude.tex.est no.ff.man.l.creditoꝛ.§.lucius.ēt si expsse
promissum sit non contrauenire nec est melioꝛ tex. in iure.
¶ Quero cū Inn.an.l.optimā.C.de ꝯbē.ꝛ cōmit.stipu.
hēat locū in iudicijs si fiat mētio de ꝓcuratiōe.ꝛ sentit q
nō q̃si illa.l.optimā ponat spāles casus q nihil est dicere
sed ē ibi pp ꝯsensuꝫ ptium.nā ṽba enunciatiua q̃nqꝫ dant
esse rei.vt.ff.de rei vē.l.emptoꝛ.§.ancilla.ꝛ p bar.ff.de do-
na.l.ex hac scriptura in fi. ¶ Quero cū Inn. an scripture
extra iudiciū facte ad iudiciū aūt redacte ꝛ in iudicio ꝓ-
ducte sint de actis sed nō ipsa instr̄a. Tu dic q sunt ō actī
quo ad insinuationē q꞉ trāslata sunt in substātia actorum
ꝛ fidē.vt.C.ō re iud.l.gesta.ꝛ sic nō sunt originalr de actī
sed trāsumptiue ꝛ iter ptes fidē faciūt sicut scripture acto
rum.vt.C.de testa.l.publicati. ¶ Quero cū Inno.quid si
tabellio^b vna cū iudice dicant viso libello litis ꝯtesta.iura
mento calūnie attestatōibus instr̄is ꝛ ceteris videndis ꝛ
oibus diligēter examinatis talis sñia lata fuit ꝛc̄. Vtrum
tali scripture credaᷓ si alr nō appet ō dictis actis.ꝛ sentit
Inno.q si p eundē tabellioneꝫ fuerūt oia actitata credaᷓ
scripture q꞉ facit mentionem de ꝓprio originali ꝛ non de
alieno.secus si sit alius tabellio q꞉ tunc opꝫ q essent regi-
strata de mādato iudicis de verbo ad verbū.vt i auc̄.sigs
in aliquo documēto.C.de edē.Sꝫ qđ dicit de eodē tabel
lione nō ē bñ tutū nisi ista breuis scriptura hēat diē ꝛ cō-

a ¶ Vide
Pe.ō anc.
in ꝯsil.cciij.
ꝛ.ccvj.ꝛ lu-
do.ro.cōsi.
xl.an eīt ꝯ
tres sentēti
as ꝯformes
simulr pos
sit oppōi ex
ceptio nulli
tatis eadē
vide bal.cō
sil. ccccliij.
incip.ppo-
niᷓ q ꝯpro-
missum i.fi.

b ¶ Adde
vnam pul-
chrā ꝯsiliꝫ
b.Franci.ō
are.relatuꝫ
p.d.Ial.in
l.j.i.p.coll.
ver.itē ad-
uerte diligē
ter q illa ṽ-
ba ꝛc̄.C.de
erro.cal.

sulé circa singulos act⁹. dicit do. Dy. ꝙ si ista scriptura eét multū antiqua ꝙ ei crederet. Intelligas dūmtn̄ ista scriptura inueniret in loco soléni vl' apud psonas indubitate fidei de hoc p ɛ. y. de fide instr. l. emácipatóe. ¶ Quero cū Inno. vtr̄ p instr̄m tabelliōis pbent oia asserta in eo. dicit Inno. ꝙ nō pbátur nisi talia de qbus tabellio ferat testimoniū de visu. Vñ lz psumat p scriptura ⁊ pro assertis a tabelliōe iudice approbáre. tñ nō facit fidé. qꝛ dispositóe nō pficit instr̄m sup eis sz est qdá narratio. ¶ Quero cū Inn. vtr̄ falsitas in vno reddat falsum totum. dicit Inno. ꝙ sic i instr̄is forl ꝙ itelligo ver̄ in his sup qbus cōficit instr̄m nō in v̄bis enūciatiuis in qbus nō credit istr̄o ét si esset ver̄ qꝛ in talib⁹ nō intelligo tabelliōez piurū cuz in his magis sit qdá priuata scriptura in qua nō vitiatur vtile p inutile. vt ff. de fal. l. filius. §. fi. ¶ Quero nūqd qcquid scriptū é i instr̄o psumat scriptū de partiū volūtate. gl. dicit ꝙ sic. ff. de v̄. ob. l. sciēdū. qd é ver̄ si sit mále vl' formale cū h̄ nō ptineat ad officiū tabelliōis nisi ó mandato ptiū. ¶ Ité h̄ verū nisi appeat error vt falsa inditio ⁊ similia. ff. de ɔsti. pecu. l. j. ¶ Quero qd i decretis cū ɔstet de fine siue de termio an psumi déat modus siue gradus itereessisse soléñis. ⁊ de gradu formali. hémus ergo gl. ordinariá ꝙ sic. in. l. j. C. de fi. instru. ⁊ iure asté. fisl. li. x. ¶ De graduát mäli. i. de rei cqrate ⁊ iudicio hémus glo. sifr or. ꝙ sic. ff. de trásac. l. cū hi. §. si pror. nisi prima facie appeat ɔtriū. vt. l. qcūqz. §. fi. ff. de publi. ná ibi psumit negatiua ex regula gnäli. ¶ Quero qd si in snia ɔtinet ꝙ aliqs litigator é mior. tñ h̄ nō appet nūqd psumit ɔ sniaz ꝙ sie nulla. rñ. gl. or. dicit ꝙ sie. ff. de ar. l. iij. in pri. in. ij. gl. ƀm vná lectu. quá no. p eádem glo. pbat ꝙ psumit pro snia iudicis. ¶ Quero i pcollo notarij áno dñi. M. cccxciij. die. x. mésis augusti iditióe ⁊c. dictio ⁊c. suppler defectū iditóis qꝛ é de ordiarijs ⁊ eertis solénitatib⁹. ¶ Vtr̄ sub isto certa itelligat iditio currés specificata ⁊ vr ꝙ n̄. ná pōt eé ꝙ notari⁹ nesciebat iditióez. ¶ Ité potuisset exprimere falsam iditióez ⁊ sic in casib⁹ i quibus instr̄m est de substantia scriptura n̄ valeret pp pplexitaté erroris. arg. C. de testa. l. iubemus. i fi. ⁊ i auc. de tabel. §. fi. ¶ Similé rōné facit Accur. i. l. j. in pn. i fi. magne gl. ff. ó edé. vbi glo. fundat ineptitudiné libelli sup possibili. ¶ In ɔtrariuz vr ꝙ ista dictio ⁊c. dz extédi ad sensuz sapiétis. vt. l. gallus. §. fi. ff. ó lib. ⁊ posthu. ⁊ iuxta exigétiá negocij. vt. ff. de iureiurá. l. si duo pꝛoni. §. siqs iurauerit. Sol. dico ꝙ siue sit nomé siue aduerbiū n̄ tz instr̄z pp incertitudiné facti. ná cū tabellio fundat vice testis dz pbibere clarū testioniū ⁊ ꝙ nō indigeat suppletióe vel diuinatióe. vt no. ff. depositi. l. j. §. siqs argétū. ¶ Quid si i pcolo notarij cū notari⁹ sit mortu⁹ reperiátur h̄ v̄ba ⁊ renūciauerūt dicte ptes ⁊c. vtruz hec cl'a possit mádato iudicis extédi vel declarari. puta i muliere vt dicat renūciauit velleiano ⁊ in fideiussore vt dicatur renūciauit epl'e diui adriani ⁊ in duob⁹ reis. ⁊ vr dicédū ꝙ sie ex cōi vsu notarior̄. ar. ff. de edil. edi. l. qrit. §. si véditur. ¶ Et vnū scias ꝙ in mulierib⁹ ⁊ minorib⁹ reqritur certificatio al's psumūt spália iura ignorare. ⁊ hec é gl. solénis in. l. sciédū. ff. de v̄. ob. ¶ Quero iuenit in istr̄o. B. védidit. T. talé ré pro eétuz h̄ acto ⁊ cōuéto ꝙ ticius vadat p eo romá. vtr̄ p ista v̄ba acto ⁊ cōuéto psumat stipulatio iteruenisse. ⁊ vi ꝙ nō. vt. ff. si cer. pe. l. lecta. ná v̄bū ɔuétóis est valde gnäle. sec⁹ si dixisset h̄ acto ⁊ pmisso fz Bar. ibi qꝛ v̄bū pmisit platū a tabelliōe q é testis iuris ⁊ fci cui⁹ v̄ba ad ius sunt referéda icludit stipulatióez. secus si a nudo teste. vt no. i. l. j. C. ó vsur. lz qdá dicát idé in teste si é pitus lr̄ar̄ ꝙ n̄ credo ver̄ qꝛ imo min⁹ dz psumi p perito ex quo ipite loqt ⁊ qꝛ ex certa scia vr locut⁹ ɔfuse ⁊ i ipo maior depéndit culpa ⁊ suspitio q̄z in vno rustico vl' muliercula. ¶ So. dico ꝙ cū ná ɔtr⁹ éptóis ⁊ véditionis n̄ desideret stipl'oné n̄ psumit stipl'o intercessisse eū pficiat ɔsensu nisi expsse instr̄z cōmeóret de stipl'one. vt. ff. de pac. l. emptor. i pri. ¶ Quero vtr̄ notari⁹ psumat rogat⁹ gl. dicit ꝙ sic i auc. de tabel. §. nos aūt. Inn. dicit ꝙ non qꝛ potuit scripsisse táq̄z testis. vt. ff. de testa. l. domiti⁹. C. q testa. fa. pos. l. hac cōsultissima. §. fi. C. q po. i pig. ha. l. scripturas. dic ꝙ Accur. dicit verum qꝛ psumunt oia solenniter

a ¶ Vide Iaso. i rub. ff. ó v̄. obli.

acta. dūmó in aliq̄ pte scripture fiat métio ꝙ ipe é notarius. ¶ Ité dic ꝙ hec qd pcedit in ɔtrib⁹ sz i iudicijs qꝛ reddunt in iultū n̄ reqrit ꝙ sit rogat⁹ ab vtraqꝫ pte. imo nec ét testes reqrunt. sufficit. n. notari⁹ ⁊ ipse iudex cáe. s. in eo ꝙ sit publice apud acta ⁊ in foro ecclesiar̄ vt. C. de dona. l. in donationib⁹. ¶ Notari⁹ epi dixit se de mandato epi recepisse cautioné ab vsurario. vtr̄ ei credat qꝛ nō sufficit dicé sz dz pbare. ff. de depositi. l. siqs inficiat⁹. ¶ Ité ɔtrium vr qꝛ vsurari⁹ q ɔsensit his v̄bis nō pōt hoc negare. vt l. optimá ɔ nec heres eius ét si esset legitim⁹ hr̄s. so. n̄ creditur sibi soli. ¶ Quero i instr̄o ɔtinent hec v̄ba tici⁹ pcurator sey. vtrū ex hoc qd dicit pcurator psumat pcuratorio noie. ⁊ glo. ordinaria dicit ꝙ sic. ff. de procur. c. q̄cunqꝫ rōe. ¶ In glo. pua q dicit pcurator ɔ pcuratorio noie qd é ver̄ si negociū ptinebat ad dñm re ipsa. vt. ff. de exer. l. lucius. ⁊. l. fi. ff. de insti. ¶ Sz si pcurator ɔhebat sub re ppria ipsi⁹ pcuratoris. aut hém⁹ respectū ad dñz ⁊ vr pro curatorio noie ɔtrxisse aut ad suspiciété psoná. ⁊ tūc vr ius suum trástulisse. vt. ff. mádati. l. seruū ticij. ¶ Quero vtr̄ snia q appet lecta psumat lecta iudice sedété pro tribunali. ⁊ dico ꝙ nō nisi dicat lecta ⁊ snialiter pmulgata pp virtutem istius aduerbij sniar̄ ƀm her. in. d. l. sciédū. ¶ Nescio. ꝙ h̄ v̄bū snialiter sonet aliō q̄z animi motū. vt. ff. ó ar. l. qualé. in prin. ⁊ iō nō psumo ꝙ sederit. ⁊ sic in dubio nō vz snia ⁊ nō solū hoc ver̄ é in snia sz ét dū solémiter ó cá cognoscit. vt no. j. ti. pxi. nouit. ⁊ ét dum solénem fert interlocutoriá. vt no. ff. de arb. l. sed interpellat. §. arbiter. ibi dum glo. dicit ꝙ tñ i oibus nō ɔcedim⁹ ⁊c. ¶ Vnū scias ꝙ interdum magis é de solenitate sedere p tribunali q̄z citare aduersariū. Naz bonor̄z possessio que ius tribuit nō pōt decerni nisi iudice sedende pro tribunali apud. ⁊ tñ nō requiritur citatio aduersarij ita est glo. sing. ff. ó bo pos. l. iij. §. si causa cognita. Vnū scias qd notarius nō dicit pprie rogari sz adhiberi sicut index.

c **Um olim abbas.** Procurator. nō hns mandatū ad progádū mádatum nō pōt suuz vel iudicis progare mandatuz. ⁊ iō nō ánihilat secus attéptatū ꝙ ét in cōclusione cáe pōt opponi. h̄ dicit no. ¶ Casus. comes iniuriabat abbatie super quoddá stagno molédio ⁊ domo ꝙ mittebat ɔstruere i terra abbatie. Itez iniuriabat i néorib⁹ abbatie i qb⁹ dána faciebat ⁊ i alijs reb⁹ Abbas ⁊ ɔuét⁹ ipetrauerunt ɔ dcm̄ comité sup stagno molédino ⁊ domo ⁊ n̄ sup alijs ¶ Sed pcurator comitis pcessit sup rescripto ⁊ ét super dánis ⁊ iudices iterlocuti sunt se eé iudices sup oib⁹ ⁊ qa comes nō ɔpuit excōicauerūt eū occasiōe dánor̄ in néorib⁹. vñ comes appellauit. papa pcessuz de sup nemorib⁹ denūciat irritum. ¶ No. ꝙ ét comiti vel regi nō lz in terra eccl'e facere molédinū vel stagnū vel aliō edificiū ɔtra dicéte abbate. ⁊ sic terra eccl'e libera é a ducibus ⁊ regibus qd est no. ¶ No. ꝙ nemo pōt facere molendinū vel clusam in fundo alieno. ¶ Sz nūquid q facere cepit cedit lucro dñi soli. rñ. sie si dñs possidet qꝛ edificator edificauit noie pprio. ⁊ sie nō habuit animū aliū obligádi quo casu edificiū cedit solo quo ad possessioné ⁊ proprietatez sed si domin⁹ nō possidet. tūc edificator hz retentioné p expensis nisi domin⁹ velit edificiū dirui ó ɔditio. inde. si i area. ¶ No. ꝙ papa pnūciat eé min⁹ iustá iterlocutoriá que é ipso iure nulla. vñ est hic expressuz ꝙ iniuste fit id qd nulliter fit ⁊ sic iniustū dicitur ét ꝙ nullū é. vt. l. j. ff. de iniu. ⁊c. ¶ No. ꝙ snia lata a delegato in cá nō delegata ipo iure nō tz ét si fit de ɔsensu pcuratoris progátis. ¶ O p. ó le. iij. §. fallus. ré ra. ha. vbi appl'o hr̄ p mádato. So. illō verum qñ appellat ab eo ꝙ gestū é cū pcuratore. sed hic excōicatio erat gesta cū ipso dño. ¶ Et idé eét in diffinitiua lata v̄bis directis ɔ dñm ex pcessu falsi pcuratoris ꝙ appl'o dñi nō fingeret ɔtulisse mádatū qd é no. dignuz. No. ꝙ i delegato excedére fines mádati semp ɔstat ó n̄ iurisditóe qꝛ h̄ ondit lectio istr̄i. vt. C. de pba. l. ad pbatóem. ⁊. ff. de fideiul. l. fideiussores magr̄atuū §. j. ⁊ sufficit ꝙ h̄ ɔstet ipsi iudici lz nō liqat pti. ar. no. ff. de pcur. in l. si pcuratoré absenté ⁊ é casus hic. ¶ Sz qd ecōtra si cō

l.iulianus.in gl.i.ꝟ.vel dic ꝙ eodē casu q̄ tn̄ gl.simplr intelligat ꝯfiteri debitū q̄ gl.ē sin.ꝛ facit qđ no.in.l.ij.C.de do.an̄ nup.ꝛ vide ibi Cy. ¶ Quero si in ꝓcessu nō inueniat publicatio testiū ſꝫ lata snia.vtꝝ ꝑsumanṯ attestatōes publicate.ꝛ dicēdū ē ꝙ q̄libet actus iudicij hꝫ ꝓpriū eē ꝛ ex vno actu ñ ꝑsumiṯ ali⁹ q̄ p̄t eē sepat⁹ ab illo bñ dicē Jo.an.ꝙ singulares act⁹ iudicioꝝ sūt ꝑ se act⁹ ꝑfecti.ꝛ de his discreti sūt tituli.vt no.i cle.sepe.de ꝟ.sig.i gl.ꝑ plene Ego dico ꝙ nō repiṯ aliq̄ rubrica de testiū publicatōne. Itē dico ꝙ lꝫ gl.in.l.ꝓlatā videaṯ dicē ꝙ sit ꝺ substantia ordinis.tn̄ nulla lex h̄ ꝓbat.Finalr tn̄ dico ꝙ ñ ꝑsumiṯ ꝺ cōclusiōe i cā ꝺ iuṙ ciuili nisi sit mētio lꝫ aliq̄ dicāt ꝙ tacite sit mētio nō sub isto vocabulo ꝯclonis sed sub vocabulo renūciatōis q: renūciaṯ ꝑ ābas ptes nonis ꝓbatōibus ꝛ allonib⁹.nā h̄ ē idē qđ ꝯcludere i cā.vt no.i.c.vl.de i inte. resti.li.vj.Hec tn̄ renūciatio ñ ꝑsumiṯ nisi appeat ex actꝫ vel exꝑsse vꝉ tacite.q: ꝑclusa ē via eo ꝙ oēs dilatōes sūt ꝑterite ꝛ finite sic̄ i iudicijs q̄dā sūt fundamēti q̄dā circa media cāe.Itē q̄dā sūt decisiua de qb⁹ q̄riṯ puta an snia ꝑsūaṯ ꝛ dicēdū ē ꝙ sic si ē rite lata.ꝛ.§.ꝺ renū.in ꝓhtia.ꝛ dic vt ibi. ¶ Sꝫ an ꝑsumaṯ rite lata puta descripti recitatōe cū scripte repiaṯ i actis.dic ꝙ sic si ē lata iter p̄ntes nec ē appellatū.sec⁹ si altera pte abn̄te.vt no. Inn.ꝭ.de ꝓba.qm̄ ꝯ̄ fallaꝫ. ¶ Quero an snia ꝑsūaṯ lata an̄ applonē an postea.tn̄.ꝑsūiṯ ꝑ snia ꝙ sit aliq̄ nō nulla.ꝭ.e.cū ꝯtigat tex.no.ꝛ vide.C.ꝺ do.an̄ nup.l.cū in te. ¶ Seqṯ de his q̄ sūt post sniaꝫ vn̄ q̄riṯ an ꝑsūaṯ appellatū.ꝭ.x.dies si ē qđ momēti.ꝛ dic ꝙ nō q: istud eēt ꝑsumere ꝯ̄ sniaꝫ.ꝛ in ei⁹ derogatōeꝫ qđ fieri nō dꝫ q: snia ē res fauorabilis.vt tāgit gl.i.d.l.iulian⁹.de ꝯdi.inde.in.j.glo.sup illo ꝟbo ꝑpetua ꝛ fauorabili. ¶ Quero nūq̄d ꝑsūaṯ applo deſta.tn̄.nō sit tpa pari p̄nt.alr sic.In dubio āt sup ista ꝑsūptōe serēda ē iterlocutoria alr sec⁹.vt.C.de app.l.eos in pn̄.ꝛ.l. si ꝯ̄.Et ista pauca dcā sunt circa iudicia.ſꝫ circa ꝯc⁹ dic vt.ff.ꝺ ꝟ.ob.l.sciēdū.nā solēnitas ē tenor ipsi⁹ ꝯci⁹ ꝑsūiṯ sec⁹ si sit q̄ddā accidērale ꝛ extrisecū.magis.n.ꝑsūiṯ ꝙ integrale ē ꝛ ꝯcrū q̄ꝫ qđ sepatiꝫ ꝛ extrisecū ē.vt ibi no.ꝛ.ff. ꝺ ꝓb.l.q̄cūqꝫ.§.fi.Vnū scias ꝙ in ꝯctib⁹ ꝑsumunṯ q̄ ad efficaciā reqrūṯ si sūt asserta de priū volūtate ēt verbis enūciatiuis.vñ qn̄ sit mētio in ꝯctu ꝺ ꝓcuratōe alicuius in cui⁹ ꝑsona substātiareṯ ꝯ̄c⁹ nō dꝫ aliā fidē fieri de ꝯctu vt.C.ꝺ ꝯ̄hē.ꝛ cōmit.stip.l.optimā.ꝛ ibi ꝑ Ja.ꝺ are.ꝛ cy. ¶ Quero qđ i testamētis.tn̄.testiū ꝑsupponiṯ solēne q̄tu⁹ ex ꝟbis colligi p̄t.vt no.C.ꝺ iure ꝛ fac.igno.l.post diuisionē.ſꝫ i eo qđ ē sub silētio ptermissuꝫ nō ꝑsumiṯ solēnitas.vt no.i.l.fideicōmissa.§.i.ff.de le.iij.nō teneoṛ credere ei q dicit ꝛ nō ꝓbat.ff.depo.l.siqs iſiciat⁹. ¶ Quero cum Inn.pone ꝙ iste cui dirigiṯ mandatū dicit se nō dubitare de iurisditōe mādātis ſꝫ ps dicit se excitare cū nō ꝯstet ꝺ mādatis pape.q̄riṯ qđ iuris.dicit Inn.ꝙ prudēter facit si obtēperat ēt si lr̄as nō videat dūmō ꝓbata ꝑsona sit q̄ ꝺ hoc dicit.ꝛ si ps appellat ne exequaṯ nisi videat lr̄as nō teneṯ appellatōi deferre q: hmōi appellatōes corā executorib⁹ faciende nō sunt ẜm Inn. ¶ Sꝫ op.ꝺ eo quod no. Bar.ff.de ꝯdi.ꝛ de.l.multū interest.nā dꝫ ꝯstare ꝺ eo in quo fundaṯ ꝑtās ēt nudi ministerij.vt.l.quero.ff.ꝺ eo q ꝓ tutore.ſꝫ tn̄.ꝙ hoc intelligiṯ ꝯstare ꝑ vehemētē opinionē vt.ff.de acq.here.l.cū qdā.§.qđ dṙ.vel dic ꝙ dcm̄ Bar. intelligiṯ in iudice q dꝫ eē certus de sua iurisditōne.secus in executore cui sufficit si putet mandātē hr̄e iurisditōem ẜm Inn. ¶ Dicit.l.ꝙ qs nō dꝫ esse curiosus idagator ni si vbi agiṯ de ꝑiudicio tertij.vt.ff.de noua.l.doli mali in fi.ꝛ.ff.de exerci.l.lucius.imo dꝫ inuestigare ꝯditiōeꝫ eius cū quo ꝯ̄hit.ff.de reg.iur.l.q cū alio. ¶ Cū ergo hic agaṯ de ꝑiudicio tertij ergo dꝫ eē certus de mādato.arg.C.q̄ res pig.ob.pos.l.nomen.ꝛ ꝑ hoc vꝫ ꝙ Inn.male loquiṯ ꝛ Host.nō approbat dcm̄ eius.Itē nō dꝫ credi dcō istius. vt.ff.de ar.l.ne in arbitris. Itē grauat ergo p̄t appellari tanq̄ꝫ ab eo qui vsurpat sibi ptes iudicis grauādo. Sol. dic ꝙ dcm̄ Inn.ē veꝝ si ps non contradicit q: pōt credere ꝛ discredere nisi ꝯstet de iurisditōe.vt.l.j.C.de mādapin. ¶ Quero cū Inno.nunquid exceptio nullitatis im

pediat executionē snie[a].ꝛ exclamat Inno.dicēs. ¶ Item vbi ē hoc ius ꝙ lis mota impediat executionem snie.imo nulla talis exceptio impedit executōem snie.de resti.in integ.c.suscitata.nec ob.de iudi.l.si ptoṛ.in fi.q: ibi fuit appellatū ẜm Inno. Caue tibi q: ipse nō itellexit.d.l.si pretoṛ.in fi.nā snia est ipso iure nulla q: lata ꝯ̄ abn̄tem ex falsis ꝓbōnibus ẜm Ber.Itē ꝯ̄ Inn.q̄ro nunquid exceptio nullitatis snie repiaṯ in iure ꝛ lippi ꝛ tōsores sciunt ꝙ sic. vt.ff.q̄ sen.sine ap.rescin.ꝑ totū.ꝛ.ff.de ap.l.si expssuꝫ.C.si a nō cōpe.iu.l.fi.ff.de fer.l.j.ꝛ.l.feriatis.cū infinitis simi. ¶ Tūc arguo sic si hec exceptio ē approbata a iure.ḡ p̄t opponi ꝛ opposita exeq.dꝫ tn̄ opponi corā iudice non coram mero executore.ꝛ ita dcm̄ Inn. excuso qđ si nullitas moueaṯ ꝑ modū agēdi nūquid interiꝫ sit executio.ꝛ vꝫ ꝙ sic.vt.l.vl.C.de ord.cogni.ꝛ ē rō q: vbi pēdeat ex actis expresse non pōt expediri de facili cū reqraṯ ordo iudicij.ff. ad exhi.l.iij.§.ibidē.In ꝯ̄riū facit qđ no.ff.de inoffi. testa. l.papinian⁹.§.si filius.sicut eīm q̄rela inofficiosi est ꝑiudicialis ita vꝫ ꝙ q̄rela nullitatis breuiter dico idē in actiōe qđ in exceptōe vt si sit ꝑsumptio ꝓ agente.ꝟbigr̄a. q: dicē se nō fuisse citatū.vt.C.de accu.l.abn̄tem.nō fiet executō. ¶ Idē si pars offerat ꝓbōnes.i.ifra duos mēses.vt.ff.de iure fisci.l.auferṯ.§.q in ꝯpensatōes.vel de cōsuetudine infra.x.dies.vt no.ff.de iudic.l.si debitori. ¶ Vel dic ꝙ iudex cū interrogabit in quāto tpe velit ꝓbare ꝛ coget eum ad assignāduꝫ sibi ipm terminū cōpetentē ita ꝙ frustrari nō possit.vt.ff. qui satis.cog.l.de die.ꝛ hoc vltimum mihi plꝫ ēt adde qđ no.in.c.i.de re iudic.in cle. ¶ Quero cum Inno.nūquid subdit⁹ ad iussuꝫ supioris teneaṯ exeq sniaꝫ a qua est appellatū tn̄ superioṛ nō recipit appellationem. dicit Inn.ꝙ sic.mihi ꝯ̄riuꝫ vꝫ q: postq̄ꝫ ē appellatuꝫ nihil mandare pōt.vt.l.j.nil nouari appel.pendē.clausa est eiꝫ interim imo ablata sua iurisditio.vt.C. de appella.l. iij. ¶ Quero cū Inno.si mādat par pari cum auctoritate legis.vt.ff.de bo.aucto.iudi.pos.l.cū vnus.§.is q. ¶ Vtruꝫ iste mādatari⁹ pōt cognoscere de meritis cāe.dicit Inno. ꝙ sic.qđ ē verū quo ad sūmariā informationē nō quo ad decretoꝝ rescissionē.vt.C.sen.rescin.nō pos.l.i.ꝛ in auc̄. de sanctis.epi.§.si ꝟo crimē. ¶ Quero cū Inno.si instrꝫ snie dicit sniam latā inter.a.ꝛ.b.nec dicit eos p̄ntes vꝉ abn̄tes ꝑsūaṯ snia lata ꝯ̄tib⁹ p̄ntib⁹ ꝛ more suo ipliciie loquens vꝫ sentire ꝙ sic.Ex quo nō appet ꝯ̄rium Inno.nā si hoc ꝑsumitur in ꝯctibus fortius in re iudi.vt.C.de ꝯ̄hen.ꝛ cōmit. stipu.l.i.ad iudicē recurriṯ tanq̄ꝫ ad sapientē viruꝫ ꝛ si facit aliqđ ꝯ̄ ius dꝫ corrigi.vt no.ff.man.l.si mādato ticij.§. fi. ¶ Idē in quocūqꝫ electo ꝓ sapiēte puta ad consulēduꝫ de iure ꝛ semp intelligiṯ facti substātia ñ mutata nec alterata.vt ibi sing.no.ꝛ licꝫ ptes dent alicui ꝑtātem faciēdi q̄cquid vult tn̄ istud ꝟbum vult dꝫ intelligi bona fide sine fraude.tex.est no.ff.man.l.creditoṛ.§.lucius.ēt si expsse promissum sit non contrauenire nec est melioṛ tex. in iure. ¶ Quero cū Inn.an.l.optimā.C.de ꝯ̄hē. ꝛ cōmit.stipu. hēat locū in iudicijs si fiat mētio de ꝓcuratiōe.ꝛ sentit ꝙ nō q̄si illa.l.optimā ponat spāles casus ꝙ nihil est diceret sed ē ibi pp ꝯsensuꝫ ptium.nā ꝟba enunciatiua q̄nqꝫ dant esse rei.vt.ff.de rei vē.l.emptoṛ.§.ancilla.ꝛ ꝑ bar.ff.de dona.l.ex hac scriptura in fi. ¶ Quero cū Inn. an scripture extra iudiciū facte ad iudiciū aūt redacte ꝛ in iudicio ꝓducte sint de actis sed nō ipsa instr̄a. Tu dic ꝙ sunt ꝺ actꝫ quo ad insinuationē q: trāslata sunt in substātia actorum ꝛ fidē.vt.C.ꝺ re iud.l.gesta.ꝛ sic nō sunt originalr de actꝫ sed trāsumptiue ꝛ iter ptes fidē faciūt sicut scripture actorum.vt.C.de testa.l.publicati. ¶ Quero cū Inno.quid si tabellio[b] vna cū iudice dicant viso libello litis ꝯtesta.iuramento calūnie attestatōibus instr̄is ꝛ ceteris videndis ꝛ oibus diligēter examinatis talis snia lata fuit ꝛc̄. Vtrum tali scripture credaṯ si alr nō appet ꝺ dictis actis.ꝛ sentit Inno.ꝙ si ꝑ eundē tabellioneꝫ fuerūt oia actitata credaṯ scripture q: facit mentionem de ꝓprio originali ꝛ non de alieno.secus si sit alius tabellio q: tunc opꝫ ꝙ essent registrata de mādato iudicis de verbo ad verbū.vt i auc̄.siqs in aliquo documēto.C.de edē.Sꝫ qđ dicit de eodē tabellione nō ē bñ tutū nisi ista breuis scriptura hēat diē ꝛ cō-

a ¶ Vide Pe.ꝺ anc. in ꝯsil.ccxij. ꝛ.ccvj.ꝛ ludo.ro.cōs. xl.an aūt ꝯ̄ tres sentēti as ꝯformes similr possit oppōi exceptio nullitatis euidēs vide bel.cō sil. cccqlix. incip.ꝓponiṯ ꝙ ꝯpromissum is.

b ¶ Adde vnum pulchrū ꝯsiliuꝫ b.Frend.ꝺ are. relatuꝫ p.d. Jas. in l.j.i.ij. colū. ver.itēꝫ aduerte diligēter ꝙ illa ꝟba ꝛc̄.C.de erro.cal.

sulẽ circa singulos act⁹.dicit do.Dy.ꝙ si ista scriptura eẽt
multũ antiqua ꝙ ei crederet.Intelligas dumtñ ista scri-
ptura inueniret in loco solẽni vl̃ apud psonas indubitate
fidei de hoc p C.y.de fide instr.l.emãcipatõe.ℭ Quero
cũ Inno.vtꝝ p instr̃m tabelliõis pbent oĩa asserta in eo.
dicit Inno.ꝙ nõ pbãtur nisi talia de qbus tabellio ferat
testimoniũ de visu.Vñ lȝ psumat p scriptura ⁊ pro asser-
tis a tabelliõe iudice approbãte.tñ nõ facit fidẽ.qꝛ dispo-
sitõe nõ pficit instr̃m sup eis ſȝ est qdã narratio. ℭ Que
ro cũ Inn.vtꝝ falsitas in vno reddat falsum totum.dicit
Inno.ꝙ sic i instr̃is fori ꝙ itelligo veꝝ in his sup qbus cõ
ficit instr̃m nõ in v̾bis enũciatiuis in qbus nõ credit istr̃o
ẽt si esset veꝝ qꝛ in talib⁹ nõ intelligo tabelliões pluriũ cuȝ
in his magis sit qdã priuata scriptura in qua nõ vitiatur
vtile p inutile.vt.ff.de fal.l.filius.§.fi.ℭ Quero nũqd q̃c-
quid scriptũ ẽ i instr̃o psumat scriptũ de partiũ volũtate.
gl.dicit ꝙ sic.ff.de v̾.ob.l.sciẽdũ.qđ ẽ veꝝ si sit mãle vl̃ for
male cũ h nõ ptineat ad officiũ tabelliõis nisi ꝺ mandato
ptiũ.ℭ Itẽ h verũ nisi appeat error vt falsa iuditio ⁊ si-
milia.ff.de ↄsti.pecu.l.j.ℭ Quero qđ i decretis cũ ↄstet
de fine siue de termio an psumi dẽat modus siue gradus
itercessisse solẽnis.⁊ de gradu formali.hẽmus ergo gl.or-
dinariã ꝙ sic.in.l.j.C.de fi.instru.⁊ iure astẽ.fil.li.x.ℭ De
graduãt mãli.i.de rei q̃ntate ⁊ iudicio hẽmus glo.fifr or.
ꝙ sic.ff.de trãsac.l.cũ hi.§.si pror.nisi prima facie appeat
ↄtrũ.vt.l.q̃cũqȝ.§.fi.ff.de publi.nã ibi psumit negatiua ex
regula gnãli.ℭ Quero qđ si in snia ↄtinet ꝙ aliqs litiga
toꝝ ẽ mior.tñ h nõ appet nũqd psumit ↄ sniaȝ ꝙ sic nul-
la.rñ.gl.or.dicit ꝙ sic.ff.de ar.l.iiij.in pri.in.ij.gl.s̃m vnã le
ctu.quã no.p eãdem glo.pbat ꝙ psumit pro snia iudicis.
ℭ Quero i ptocollo notarij ãno dñi.M.cccxciiij.die.x.
mẽsis augusti iditõe ⁊c.dictio ⁊c.supplet defectũ iditõis
qꝛ ẽ de ordiarijs ⁊ certis solẽnitatib⁹.ℭ Vtꝝ sub isto cer
ta itelligat iditio currẽs specificata ⁊ vr̃ ꝙ ñ.nã põt eẽ ꝙ
notari⁹ nesciebat iditiões.ℭ Itẽ potuisset exprimere fal
sam iditiõeȝ ⁊ sic in casib⁹ i quibus instr̃m est de substan
tia scriptura ñ valeret pp pplexitatẽ erroris.arg.C.de te-
sta.l.iubemus.i fi.⁊ i auc.de tabel.§.fi.ℭ Similẽ rõnẽ fa
cit Accur.i.l.j.in pñ.i fi.magne gl.ff.ꝺ edẽ.vbi glo.fundat
ineptitudinẽ libelli sup possibili.ℭ In ↄtrariuȝ vr̃ ꝙ ista
dictio ⁊c.dȝ extẽdi ad sensuȝ sapiẽtis.vt.l.gallus.§.fi.ff.ꝺ
lib.⁊ posthu.⁊ iuxta exigẽtiã negocij.vt.ff.de iureiurã.l.si
duo ptoni.§.siqs iurauerit.Sol.dico ꝙ siue sit nomẽ siue
aduerbiũ ñ tȝ instr̃ȝ pp incertitudinẽ facti.nã cũ tabellio
fundat vice testis dȝ phibere clarũ testioniũ ⁊ ꝙ nõ indi-
geat suppletiõe vel diuinatiõe.vt no.ff.depositi.l.j.§.siqs
argẽtũ.ℭ Quid si i ptocolo notarij cũ notari⁹ sit mortu⁹
reperiãtur h v̾ba ⁊ renũciauerũt dicte ptes ⁊c.vtruȝ hec
cl̃a possit mãdato iudicis extẽdi vel declarari.puta i mu-
liere vt dicat renũciauit velleiano ⁊ in fideiussore vt dica
tur renũciauit epl̃e diui adriani ⁊ in duob⁹ reis.⁊ vr̃ dicẽ
dũ ꝙ sic ex cõi vsu notarioꝝ.ar.ff.de edil.edi.l.q̃rit.§.si vẽ
ditur.ℭ Et vnũ scias ꝙ in mulierib⁹ ⁊ minorib⁹ reqritur
certificatio aľs psumũt spãlia iura ignorare.⁊ hec ẽ gl.so-
lẽnis in.l.sciẽdũ.ff.de v̾.ob.ℭ Quero iuenit in istr̃o.B.
vẽdidit.T.talẽ rẽ pro cẽtuȝ h acto ⁊ cõuẽto ꝙ ticius va-
dat p eo romã.vtꝝ p ista v̾ba acto⁹ ⁊ cõuẽto psumat sti-
pulatio iteruenisse.⁊ vi ꝙ nõ.vt.ff.si cer.pe.l.lecta.nã v̾bũ
ↄuẽtõis est valde gnãle.sec⁹ si dixisset h acto ⁊ pmisso s̃ȝ
Bar.ibi qꝛ v̾bũ pmisit platũ a tabelliõe q ẽ testis iuris
⁊ sci cui⁹ v̾ba ad ius sunt referẽda idudit stipulatiõeȝ.se-
cus si a nudo teste.vt no.i.l.j.C.ꝺ vsur.lȝ qdã dicãt idẽ in
teste si ẽ pitus iuꝝ ꝙ ñ credo veꝝ qꝛ imo min⁹ dȝ psumi
p perito ex quo ipite loqt ⁊ qꝛ ex certa scia vr̃ locut⁹ ↄfuse
⁊ i ipo maior dephẽdit culpa ⁊ suspitio q̃ȝ in vno rustico
vl̃ muliercula.ℭ So.dico ꝙ cũ nã ↄct⁹ ẽ ptõis ⁊ vẽditio
nis ñ desideret stiptõnẽ ñ psumit stipt̃o intercessisse cũ pfi
ciat ↄsensu nisi expl̃sse instr̃ȝ cõmẽoret de stiptõne.vt.ff.de
pac.l.emptor.i pri.ℭ Quero vtꝝ notari⁹ psumat rogat⁹
gl.dicit ꝙ sic i auc.de tabel.§.nos aũt.Inn.dicit ꝙ non qꝛ
potuit scripsisse tãq̃ȝ testis.vt.ff.de testa.l.domiti⁹.C.q te
sta.fa.pos.l.hac cõsultissima.§.fi.C.q po.i pig.ha.l.scriptu
ras.dic ꝙ Accur.dicit verum qꝛ psumunt oĩa solemniter

a ℭ Vide Iaso.i rub. ff.ꝺ v.obli.

acta.dũmõ in aliq̃ pte scripture fiat mẽtio ꝙ ipe ẽ notari
us.ℭ Itẽ dic ꝙ hec qđ pcedit in ↄctib⁹ ſȝ i iudicijs qꝛ red
dunt in inuitũ ñ reqrit ꝙ sit rogat⁹ ab vtraqȝ pte.imo nec
ẽt testes reqrunt.sufficit.n.notari⁹ ⁊ ipse iudex cãe.l.in eo
ꝙ sit publice apud acta ⁊ in foro ecclesiaꝝ vt.C.de dona.
l.in donationib⁹.ℭ Notari⁹ epi dixit se de mandato epi
recepisse cautionẽ ab vsurario.vtꝝ ei credat qꝛ nõ sufficit
dicẽ ſȝ dȝ pbare.ff.de depositi.l.siqs inficiat⁹.ℭ Itẽ ↄtri-
um vr̃ qꝛ vsurari⁹ q ↄsensit his v̾bis nõ põt hoc negare.vt
l.optimã ꝗ nec heres eius ẽt si esset legitim⁹ h̃rs.so.ñ cre
dit sibi soli.ℭ Quero i instr̃o ↄtinent hec v̾ba tici⁹ pcu-
rator sey.vtrũ ex hoc qđ dicit pcurator psumat pcurato-
rio noie.⁊ glo.ordinaria dicit ꝙ sic.ff.de procur.c.q̃cunqȝ
rõe.ℭ In glo.pus q̃ dicit pcurator ꝗ pcuratorio noie qđ
ẽ veꝝ si negociũ ptinebat ad dñm re ipsa.vt.ff.de exer.l.lu
cius.⁊.l.fi.ff.de insti.ℭ Sȝ si pcurator ↄhebat sub re p-
pria ipsi⁹ pcuratoris.aut hẽm⁹ respectũ ad dñȝ ⁊ vr̃ pro
curatorio noie ↄtxisse aut ad suspiciẽtẽ psonã.⁊ tũc vr̃ ius
suum trãstulisse.vt.ff.mãdati.l.seruũ ticij.ℭ Quero vtꝝ
snia q̃ appet lecta psumat lecta iudice sedẽtẽ pro tribuna
li.⁊ dico ꝙ nõ nisi dicat lecta ⁊ snialiter pmulgata pp vir
tutem istius aduerbij snial̃r s̃m her.in.d.l.sciẽdũ.ℭ Ne
scio.ꝙ h v̾bũ snialiter sonet aliđ q̃ȝ animi motũ.vt.ff.ꝺ ar.
l.qualẽ.in prin.⁊ iđ nõ psumo ꝙ sederit.⁊ sic in dubio nõ
vȝ snia ⁊ nõ solũ hoc veꝝ ẽ in snia ſȝ ẽt dũ solẽniter ꝺ cã co
gnoscit.vt no.J.ti.pxi.nouit.⁊ ẽt dum solẽnem fert interlo-
cutoriã.vt no.ff.de arb.l.sed interpellat.§.arbiter.ibi dum
glo.dicit ꝙ tñ i oibus nõ pcedim⁹ ⁊c.ℭ Vnũ scias ꝙ in
terdum magis ẽ de solenitate sedere p tribunali q̃ȝ citare
aduersariũ.Naȝ bonoruȝ possessio que ius tribuit nõ põt
decerni nisi iudice sedende pro tribunali apud.⁊ tñ nõ re-
quiritur citatio aduersarij ita est glo.sing.ff.ꝺ bo pos.l.iij.
.§.si causa cognita.Vnũ scias qđ notarius nõ dicit pprie
rogari ſȝ adhiberi sicut iudex.

c **Vm olim abbas.** Pro-
curator.nõ h̃ns mandatũ ad progãdũ mãdatum
nõ põt suuȝ vel iudicis progare mandatuȝ.⁊
iđ nõ ãnihilat secus attẽptatũ ꝙ ẽt in cõclusione cãe põt
opponi.h dicit no.ℭ Casus.comes iniuriabat abbatie su
per quoddã stagno molẽdio ⁊ domo ꝙ mittebat ↄstrue
re i terra abbatie.Iteȝ iniuriabat i nẽorib⁹ abbatie i qb⁹
dãna faciebat ⁊ i alijs reb⁹ Abbas ⁊ ↄuẽt⁹ ipetrauerunt
ↄ dcm̃ comitẽ sup stagno molẽdino ⁊ domo ⁊ ñ sup alijs
ℭ Sed pcurator comittis pcessit sup rescripto ⁊ ẽt super
dãnis ⁊ iudices iterlocuti sunt se eẽ iudices sup oib⁹ ⁊ qa
comes nõ ↄpuit excõicauerũt eũ occasiõe dãnoꝝ in nẽo-
rib⁹.vñ comes appellauit.papa pcessuȝ de sup nemorib⁹
denũciat irritum.ℭ No.ꝙ ẽt comiti vel regi nõ lȝ in ter
ra eccl̃e facere molẽdinũ vel stagnũ vel aliđ edificiũ ↄtra
dicẽte abbate.⁊ sic terra eccl̃e libera ẽ a ducibus ⁊ regi-
bus qđ est no.ℭ No.ꝙ nemo põt facere molendinũ vel
clusam in fundo alieno.ℭ Sȝ nũquid q facere cepit cedit
lucro dñi soli.rñ.sic si dñs possidet qꝛ edificator edificauit
noie pprio.⁊ sic nõ habuit animũ aliũ obligãdi quo casu
edificiũ cedit solo quo ad possessionẽ ⁊ proprietateȝ sed si
domin⁹ nõ possidet.tũc edificator hȝ retentionẽ p expen
sis nisi domin⁹ velit edificiũ dirui ꝺ ↄditio.inde.si i area.
ℭ No.ꝙ papa pnũciat eẽ min⁹ iustã iterlocutoriã que ẽ
ipso iure nulla.vñ est hic expressuȝ ꝙ iniuste fit id qđ nul-
liter fit ⁊ sic iniustũ dicitur ẽt ꝙ nullũ ẽ.vt.l.j.ff.de iniu.te.
ℭ No.ꝙ snia lata a delegato in cã nõ delegata ipo iure
nõ tȝ ẽt si fit de ↄsensu pcuratoris progãtis.ℭ Op.ꝺ le.
iij.§.falsus.rẽ ra.ha.vbi appl̃o h̃r p mãdato.So.illđ ve
ruȝ qñ appellat ab eo ꝙ gestũ ẽ cũ pcuratore.sed hic ex-
cõicatio erat gesta cũ ipso dño.ℭ Et idẽ eẽt in diffiniti
ua lata v̾bis directis ↄ dñm expcessu falsi pcuratoris ꝙ
appl̃o dñi nõ fingeret ↄtulisse mãdatũ qđ ẽ no.dignuȝ.
No.ꝙ i delegato excedẽte fines mãdati semp ↄstat ꝺ ñ
iurisditõe qꝛ h ondit lectio istr̃i.vt.C.de pba.l.ad pba-
tõem.⁊.ff.de fideius.l.fideiussores magr̃atuũ.§.j.⁊ suffi-
cit ꝙ h ↄstet ipsi iudici lȝ nõ liq̃at pti.ar.no.ff.de pcur.in
l.si pcuratorẽ absentẽ ⁊ ẽ casus hic.ℭ Sȝ qđ ecõtra si cõ

ftat ptib⁹ ꝺ iurisditōe vt qꝛ ꝓrogarūt.ſȝ ħ iudex nescit vł ꝯsentit ꝑ errorē.rñ.vȝ ꝑꝑ ꝯsensuȝ ptiū.vt.ff.de iudi.l.ij.§. j.vbi ē casus vnicus ī iure.ar.ꝯ ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.multū itereſt ſȝ ibi i eo ꝙ substātiā capit ex ꝓprio aīo hic ex alie no ⁊ ex ipsa ṽitate qꝺ ē no.dignū.¶ No.ꝙ ꝓcurator nō pōt iurisditōeȝ ꝓrogare de re ad rē qꝛ mādatū eius ñ pa tiṫ ħ.nec ꝺ t͞pe ad t͞ps.ſȝ gl.ꝯtͣriū teneat nisi expediat dño ꝑꝑ t͞poris breuitatem.¶ Quidā.n.ſi dies exitura ſit ⁊ āt ſolōnis ꝓrogare nō pōt qꝛ ñ expedit dño.vt.ff.ꝺ ꝓcu. l.ignorātis.⁊.ff.de ṽ.ob.l.q rome.§.calimacus.qꝛ ꝓroga tio ſolonis hȝ in ſe quādā donatōeȝ t͞pis itermedij.ar.ff. ſo.ma.l.ſi ꝯſtāte.§.quotiēs.⁊ ꝓcurator ꝯstitut⁹ ad litigā duȝ ⁊ ꝯdicēdū ñ pt donare.vt.ff.de pac.l.ſi tm̄.⁊.l.ꝯ iura.l.ſi fili⁹.¶ Necessaria aūt iudicioꝝ ⁊ ea ꝗ̄ ſunt ordis efficere pt qꝛ cui mādaṫ aliqd oīa videnṫ mādata ꝗ̄ ordi nanṫ ab ipſo vel ad ipȝ.vt.l.ad rē mobilē.⁊.l.ad legatuȝ ff.de ꝓcu.cū ſi.¶ Quero cū Ber.ad ꝗ̄ extēdaṫ mādatū ꝓcuratoris.⁊ dicendū ē ꝙ ñ extēdiṫ ad ea de qbus non fuit cogitatū qñ fuit ꝯstitutus ꝓcuṙ.vt no.ff.ꝺ ꝓcu.l.oīuȝ ⁊.ff.ꝙ cuiuſqȝ vni.l.itē coꝝ.§.ſȝ ſi ita.⁊ ēt ꝓcurator gnāl nō vł ꝯstitut⁹ a reo ad lites ñ excitatas qꝛ reus nescit ſup quo ꝺbeat pulſari.ar.C.de rēp.in integ.resti.l.petende. ¶ No.ꝙ nullitas ꝓcessus pt apponi t͞pe alſonū etiaȝ ñ excipiēdo.dicit hic Ber.ꝙ ſi ꝓcurator excedit fines mā dati patiēte dño ꝙ ꝑiudicat dño qꝺ ē veꝝ in ꝓcuratore actoris.qꝛ act⁹ nō pt geri ſine ꝯsensu dñi.sec⁹ in ꝓcurāre rei q pōt defendere inuitū ⁊ ignorātē.⁊ hoc ſi ꝯstat ꝺ ſi mā dato.ſȝ ſi nihil appet dic vt in auc.que in ꝓuincia.C.vbi de crīe agi oȝ.vbi dṫ ꝙ ſit executio prio in ꝺfensorē ⁊ sub ſidiū ꝯ dñm.¶ Glo.ber.tāgūt hic incidēter aliq̄ ⁊ prio dñt ꝙ nō tenēt testimonia ſup nō articulatis.⁊ bñ dicit Ber.pſertiȝ qñ ſunt ꝓhibita articulari.tñ i ħ ē dṙia qꝛ te ſtes iurati ſup tota cā pñt ēt ſup nō articuł deponere dū mō faciāt ad cāȝ ſȝ nō ſup ꝓhibitis articulari cū ēt iudex ineptū articulū debeat ex ſuo ꝓprio motu repellere nec pati qꝺ describaṫ in actis.vt.ff.de iureiu.l.ſi duo p̄roni.§. iulian⁹.ṽ.nec pati.⁊ ħ qꝺ dico de offi.iudi.nō repiṫ alibi exp̄ssum in tex.¶ Quero nūqd ꝓcuṙ poſſet renūciare ex ceptōibus.rñ.nō qꝛ talis renūciatio eſt donatio.vt.ff.de dōa.l.ſiqs delegauerit.ſȝ bene pōt renūciare ꝓcessui exce ptionū niſi ſint liqdate vel poſſint liqdari.vt.C.de trāsac. l.pſes.⁊ hoc veꝝ qñ incūbit ꝓbatio excipiēti ſȝ ſi nō incūbit ꝓbatio vt in mera negatiua nunq̄ȝ ꝓcurator pt renūciare.ar.ff.mādati.l.ſiqs ꝓ co.niſi forte in fcō ꝓcuratoris ꝯſiſteret exceptio.vt.ff.mādati.l.quīmus.in ſi.prin. ¶ Quero cū ber.nūqd ꝑ recōuentōeȝ fiat ꝓrogatio.dicit Ber.ꝙ ſic.tñ addit vnū granū ſalis.ſ.ſi actor perſiſte re velit in petitōe.ſȝ mihi vṫ ꝙ cū ſu q̄ſitū ius recōuenien dī ñ poſſet actor reſiſtere qn teneaṫ aduerſario rñdere ſu per mutua petitōe.l.iij.ꝙ qſqȝ iur.⁊.l.ſi poſt morē.ff.de ꝯta.l.e.¶ Quero cū Jnn.quō fuit admiſſa petitio abba tis ꝯ comitē q nūdū ceperat edificare dñt qdā ꝙ ſup futuro qꝺ hȝ iudiciū de pñti ꝙ nō placet Jnn.ex quo nūdū i alienū imittebaṫ.Uñ ſȝ comes feciſſet appat⁹ extra res monaſterij.tamē iō ſub iudice lis ēē nō poterat qꝛ cū ꝓxima non ſuberat.Dic ergo ꝙ aliqd opis erat fcm̄ in re ipſa vñ erat orta mā agēdi.⁊ ħ ē ꝙ dixim⁹ ꝙ in ipſo ope dȝ fieri nūciatio noui ope.vt.ff.ꝺ no.op.nū.l.ꝺ pupillo.§. ij.⁊ dȝ ēē opus ꝯiūctū rei co.ti.l.j.§.ħ āt edictū.¶ Que ro cū Jnn.nūquid ſup futuris poſſit moueri lis ⁊ dic vno ṽbo ꝙ nō niſi qñ ꝺ futuris pt peti cautio vł ſatiſdatio vł qñ ſunt ꝯcta pñtibus ⁊ ex eodē fonte.vt.ff.de iudi.l.i oībus.⁊.l.nō quēadmodum.⁊.ff.q ſatiſda.cog.l.inter oēs.

Quomō inter qȝ tractus futuri t͞pis nō prinet ad iudicem.

Dicit lex ꝙ tract⁹ futuri t͞pis nō ptinet ad iudiceȝ ⁊ veꝝ dicit in vſuris que veniūt officio mercenario cum nō duret poſt ſniam.vt.l.j.§.j.ṽ.qd.n.ff.de vſur.ſecus ſi venirent ꝑ nā ſtipulatōeȝ.vt no.in.l.j.C.de ſen.ꝗ̄ ſine certa q̄ti. ¶ Porro ad acceſſoria ꝗ̄ rei coherent bñ vṫ ꝯſtitut⁹ vt ad fructus.itē ad ea ꝗ̄ coherēt liti vt ad expēſas.ar.eoꝝ que no.ff.de ar.l.qꝛ arbiter.⁊.l.nō diſtinguemus.§.ꝺ offi cio.Ber.⁊ Jnno.ħ loquunṫ de intellectu.l.ij.C.cōmu nia veri.iudi.Et dicunt ꝙ conſenſus facit cōualeſcere ſen

tētiam irritā ⁊ male dicūt qꝛ ibi ſnia neſcit ꝯſenſuȝ loco fi nalis cāe.tñ ex ꝯſenſu trāſit ius.¶ Quero cū Jnn.nunqd gnāle reſcriptū icludat actiōes ad vidictā ⁊ vacillat mo re ſuo.¶ Tu dic ꝙ claudit ciuiles non criales que nā ſui exigūt pſes iudices.vt de offi.eius cui mā.eſt iuriſdi.l.j.⁊ ar.l.nō diſtinguem⁹.§.iulian⁹.⁊.§.de liberali.¶ Unum ſcias[a] ꝙ ꝓcurator pōt omittēdo ꝑiudicaṫ dño.⁊ ſic plus pōt omiſſio q̄ȝ renūciatio.ſiſc.ff.ad treb.l.fcā.§.ſiquis bo noꝝ.¶ Ultio no.ꝙ ſnia lata ſup iuriſdi.ab eo q nō hȝ iuriſdi.ex defectu reſcripti nihil operatur.

c **Cum olim.** Qui olim acta clauſa relatōe ꝺlegatōis ape ruit ipſoꝝ volādo ſigilla ꝯ illa acta nō dȝ audiri.¶ Caſus.S.⁊.B.ſup q̄dā ꝑmutatione bñficioꝝ litigabāt corā iudicib⁹ delegatis q iudices retu lerunt ad papā mittēdo acta ſub ſigillo ⁊ dicto.b.tradendo vt ea portaret fideṙ ꝙ tacite intelſr q timēs de falſa relatione acta ſigillauit ne ifas portaret curie ⁊ iueni ꝙ erat ibi falſa relatio ⁊ ſic diſſigillata pape pñtauit.papa ñ audit euȝ ſup q̄rimonia relatōis.qꝛ violauit acta ꝗ̄ nō de buit aperire.¶ No.ꝙ relatio dȝ fieri ſub ſigillo.no.ꝙ to tus ꝓceſſus pt ꝯmitti pti tam in cuſtodia q̄ȝ vt portet iudici.dȝ tñ ꝯmitti ſub ſigillo.⁊ ſi qd tāgeret dȝ puniri.Itē no.ꝙ dixi in ſūmario.op.ꝙ ille debeat ꝑdere cām.vt.ff.de fal.l.ſiqs obrepſerit.ff.de iure fiſ.l.in fraudē.§.neqȝ iſta. So.ħ nō ꝯmiſit falſitatē aliquā i ꝓbādo qꝛ non mutauit veritatē in aliq̄.ſed dūtaxat apuit ſigillādo.⁊ iō min⁹ pec cauit q̄ȝ ſi falſaſſȝ aut raſurā feciſſȝ ꝺm Innoc.vñ queſtio vtꝝ teneaṫ crīe falſi eo ꝙ diſſigillauit acta ſue fidei ⁊ diligētie cōmiſſa ꝑ iudices tangēdo ⁊ aperiendo.Ber.dicit ꝙ ſic.qꝛ vt ita dixerim ſigillū auctēticū violauit in quo cō ſiſtit multū fidei ⁊ auctis ipſius relatiōis.⁊ hoc tȝ Ber. Sed Pe.dicit ꝙ non ē puniēdus pena falſarij ſȝ alia pe na arbitraria.Jo.an.Bar.in.l.j.in ſi.de his ꝗ̄ in teſta.de lenṫ.dicit ꝙ puniṫ hac pena.qꝛ ꝯ illa acta non pt obijcere vt hic.⁊ iſta ē pena ſolius aperture cp̄s ſeltrenſis de libro ſuo.qꝛ vbi iuiolata eſt veritas ibi ñ ꝯmittiṫ falſitas.no.ꝙ qñ ptes eligūt iudices ⁊ papa ꝓprio motu dat tertiū non pōt recuſari vt ſuſpect⁹ niſi ex noua cā q̄ſi dat⁹ ex inqſitōe ꝺm Ber.no.ꝙ q offendit delegantē ṽius offendit ꝺlega tum.⁊ no.iſtud aduerbiū veri⁹.¶ Itē collige hic ꝙ ſigil lū non eſt de actis cū hic acta ponanṫ vt diuerſa.¶ Que ro cū Jnn.qd ſi non apuiſſȝ acta nūqd poſſȝ opponere ꝙ relatio eſſȝ falſa.rñ.ſic.qꝛ hoc non eſt ꝓducere ſcripturam actoꝝ ſed eſt q̄dā pñtatio ex parte ſuperioris.vnde nō vi detur confiteri ꝙ ibi contenta ſunt vera ꝺm Jnno.

[a] ¶ Uide Jaſo.in.l.ſi mora.ff.ſo.ma.dūȝ accumulat mita ad illā re gulā ꝙ gra uius ē delictū ꝙ ꝯmittiṫ facto q̄ȝ omittendo.

Uide decium i.l.ij.C. de edem.

c **Moram.** Delegat⁹ q ſolus pōt ꝓcedē non teneṫ college admittere ſubdelegatū ſȝ collega ſit ipedimēto detent⁹. ¶ Caſus.dicebaṫ ꝙ papa Alexan.cōceſſit ꝺ archipreſbitero de paſtino ꝙ edificaret eccłam in honore agathe ṽginis in parochia beate Marie ſup ħ fuit orta qꝺ.⁊ tandeȝ deciſa pro dicta eccleſia pro parte dicti archi p̄sbiteri fuit appellatū ē impetratum ad archiep̄m ferra. cui tandē fuit adiūctus vnus canonic⁹ bononieñ.cum cła ꝙ ſi ambo.¶ Tu frater ep̄e canonic⁹ ipeditus ſubſtituit alium loco ſui quē ep̄s admittere noluit ⁊ ſniaȝ confirma uit.ſup hoc fuit delata q̄rela ad papā.qꝛ q non pt itereſſe per ſe dȝ poſſe itereſſe per aliū.cuȝ ſit delegat⁹ pape.Pa pa dicit ꝙ ṽbum intereſſe itelligiṫ ꝑ ſe.⁊ iō apud ep̄m no. iuriſdictio reſedit ⁊ ꝯfirmat eius ſniam.h.d.no.¶ No.ꝙ ṽbum itereſſe intelligiṫ ꝓprie ⁊ non ficte vt hic.⁊.C.de ca du.tol.§.ne aūt.⁊ iō nō ſubaudiṫ ꝑ ſe vel aliū qꝛ paꝝ operareṫ cła.naȝ eſſet de valde raro ꝯtingentib⁹ ꝙ non poſſet ſaltem ꝑ alium.Similis ratio no.ad treb.l.ex facto.§.ſi. ¶ Alibi autē hec ṽba ſic exponunṫ neqȝ ipſe fecerit neqȝ aliū ſubrogauerit.vt.C.de herc.iſti.l.cū ꝓponas.ſȝ ali⁹ eſt ibi caſus.nā qñ teſtator dixit ſi heres nō erit intelligitur. neqȝ heres erit neqȝ aliū hꝺem fecerit.Sed ibi ē iterp̄tatio extēſiua fauore vltime voluntatis.¶ Quero quam actionē intentet eccła pochialis ꝯtra volentē edificare in ſua parochia aliā eccłam.Rñ.negatoriā qꝛ venit ꝯ liber tateȝ reſpectu reꝝ.vbi aūt veniṫ ꝯ libertateȝ eccłe reſpe

ctu

a ℭ Vide roma.sing.ccccccxij. al.dcxxvij. & cepo.ↄsil. xi.col.ij.ad de an ex eo q qs habet instrum causę videatur procurator roma. ↄsil.ccccxlvj.

eru psone.i.eccle iquãtũ vicẽ gerit psone qꝛ diceref ecclia subiecta alteri ecclie ageref actione piudiciali in rem vt ff.de rei ven.l.j.§.per hác.& insti.de ac.§.preiudicialis.& Inn.in pluribus locis sup ista materia se iuoluit sed hec ẽ veritas.ℭ Quero° cũ her.vtꝝ ille qui pducit instrm cãe psumaf hr̃e mãdatũ.dicas q est semiplena psumptio per quã admittif cũ cautiõe de rato & nõ sine cautiõe.tex.ẽ h no.& no.ff.de pcu.l.nõ solũ.ff.si status in.iij.glo.& i spec.de accu.v̇.sꝫ pone p Inn.j.q.fi.sint le.in.c.cãꝫ.el.ij.sed glo.ac. in.l.vl.C.de pac.ↄuẽ.dicit q psumif hr̃e mãdatuꝫ sed ibi loquif in marito q hꝫ quodãmõ titulũ in bonis parafre- nalibus vel ibi ↄstabat q dñs dedisset illa instr̃a.& iõ vr dedisse mãdatũ ad agẽduꝫ vt traditio instroꝝ aliqd ope tur hic aũt nõ ↄstabat h tꝫ Jo.an.ℭ Quero cui interpo- naf hec cautio rati.rñ.pti.vt.l.si pcuratorẽ abñtẽ in text. Itẽ iudici cuius interest ne ipsius iudiciũ elidaf.Jo.an. dic q iudex dꝫ cedere iura pti.vt.ff.de fur.l.siqs vxori.§. si fugitinũ.& qd no.ff.de ar.l.litigatores.§.qd ait in glo.s. litigatoribus.ℭ Quero cũ Ber.ad qd interponaf cau- tio rati cũ res de q̃ ẽ ↄtrouersia nõ recipiat estiatiõẽ pe cuniariã dicas q pp sumptus litis & interesse.vt no.ff.de pcu.l.nõ solũ.§.si stat°in.iij.glo.& in spec.de accu.v̇.sꝫ po- ne & p Inn.j.q fi.sint le.c.cãm el.ij.ℭ Alibi dr̃ q dꝫ inseri pena.vt.ff.rẽ ra.ha.l.pcurator ad exhi.§.fi.sed qñ res re- cipit estimationẽ nõ teneſ qs se obligare ad penaꝫ nec p mittere certã q̃titatẽ loco interesse de h est gl.sing.i.l.ij.i fi.ff.q satis.cogã.ℭ Quero quotuplex sit ipotentia.rñ.du plex.s.iuris & facti.Et siqdẽ qs impedit° de iure nõ põt al teri ↄmittere vices suas.qꝛ nullas hꝫ.sꝫ si ẽ impedit° de fa cto.& tũc põt qꝛ delegat° põt subdelegare nisi v̇ba rescri- pti aliõ sonẽt õ quo hic pl̃e p her.ℭ Tũc ãt aliõ sonãt qñ cl̃a pfert psonã q ẽ vbicũqꝫ ponif p nomẽ tu.vt tu titius tu frater epe.Idẽ si i rescripto sit cl̃a ap.remo.quia p sub delegatũ alterata cl̃a.& iõ nõ teneſ delegatus admittere subdelegatũ college.& ita dꝫ intelligi q hic no.Joã.an.in nouel.ℭ Quero cũ Inn.nũqd sup ↄfirmatiõe s̃nie possit ferri s̃nia neutra pte potẽte.rñ.nõ ſm Inno.Naꝫ regula gñalis ẽ q offm̃ iudicis nõ dꝫ impendi nisi petẽti.vt.ff.õ dã.infec.l.iiij.§.h iudiciũ.ℭ No.in cautiõe de rato noie cautiõis intelligi fideiussorẽ.sꝫ cũ fideiussor debeat eẽ ido neus p rei q̃litate.vt.l.ij.in pn.ff.q satisda.cogã.quõ pt eẽ idoneus i re q̃ nõ recipit estiationẽ.rñ.&rñdi qꝛ hic dꝫ eẽ idoneus respectu dãnoꝝ & interesse sic.ff.õ pcu.l.põponi° .§.sed & his in gl.ℭ Hec.n.ẽ nã stiplõnis rati vt ↄmittaf ad id ad qd ↄmitti pt vt plene no.ff.de iureiu.l.als.Not. hoc qd cl̃icus ita teneſ satisdare sub fideiussoria cautiõe si cut laicus aliud de iure ciuili no.i.l.j.q satisda.cog.vl̃ dic q ẽt de iure ciuili clericus teneſ satisdare si vẽit noie aliẽo nisi vẽiat ex necessitate officij.secus si pprio & hoc placet. Jo.an.ℭ Quero cũ ac.vtruꝫ ille q hꝫ sigillũ teneaf caue re de rato & dic q aut illõ sigillũ ẽ ex ↄsuetudine ordiatũ ad cãs.& nõ teneſ cauere aut nõ appet & tũc sic qꝛ p illud sigillũ nõ exprimif q̃litas intentiõis dñi.vt no.ff.de pcu.l. si pcuratorẽ abñtẽ.& vide qd no.Bar.ff.õ fideius.l.luci°. ℭ Sꝫ qd si hꝫ lr̃as sigillatas.rñ.h sufficit si sigillũ ẽ notũ als nõ vt no.C.de epis.& cle.l.si q̃ p calũnia.&.C.de pac.l. pacta nouissima puto ẽt q altera debeat eẽ nota nisi sigil lũ esset auctẽticũ.qꝛ tũc parẽ vim hꝫ cum instro publico. de his ãt que possent opponi ↄ sigillũ plene legi.& no.J.de fi.instru.c.inter dilectos.ℭ Ex q̃ro vtꝝ ad ptestãdũ de- beat admitti pcurator de cui° mãdato dubitaf offerẽdo cautionẽ rati.rñ.sic si ptestatio tẽdit ad iudiciũ.vt.ff.de pcu.l.q abñtẽ.nã q ptestaf ptibus actoris fungif.vt.ff.de euic.l.si res quã.sꝫ si ptestatio tẽdit ad dãdũ vl̃ soluẽdum dꝫ q offerat instrm mãdati.vt.ff.depositi.l.siqs inficiatus qꝛ in h pcise dꝫ cõstare de mãdato.vt no.ff.õ pcur.l.non solũ.§.q alieno.ℭ Quero õ quo foro debeãt eẽ fideiusso res.rñ.de eodẽ foro & debẽt possidere imobilia.vt not.ff. qui satisda.cog.l.sciẽdũ.in auc.de exhibẽ.reis.§.suspecto. &.C.õ pncipibus agẽtib° i rebus.l.fi.li.xij.ℭ Quero qd si nõ inuenit fideiussorẽ vtꝝ steſ iuratorie cautõi.rñ.qñqꝫ petit qs se admitti ad aliqd offm̃ vel ad aliquã facultatẽ vltra quã debeat admitti.vbi reqrif fideiussor.& tunc nõ sufficit iuratoria cautio vt in tutore.pcise.n.dꝫ q satisdet. vt.C.de tuto.& cura.q satisda.nõ dedu.l.fi.qñqꝫ qs vult se excusare ab aliquo onere cui nõ se ingerit sꝫ inuit° puoca tur.& tũc sufficit iuratoria cautio.vt not.in.l.j.ff.q satisda. cog.&.C.õ epis.de.auc.gñalr.qñqꝫ ps petit se admitti ad id qd sibi debeſ vt vsufructuarius.& tũc ẽt sufficit iurato- ria cautio nisi psona eẽt suspecta de lapidatione.vt.ff.si cui plus q̃ p.l.falcidiã.l.cũ nõ facile.§.fi.& no.in.l.v.C.õ vsu- fru.Alij dñt ↄtrũ qꝛ hec satisdatio remitti nõ põt.vt no.in l.j.C.de vsufruc.Sed prĩa opinio verior est nisi dñs vellet satisdare vsufructuario de pstãdis ei redditib° retẽta pos sessiõe.vt.C.de secũ.nup.l.hac edictali.§.is illud.ℭ Etiaꝫ no.hñ illũ tex.vbi ẽt dr̃ in v̇bo oib° q in omni cautione dꝫ adijci hipoteca qd tene menti.

In oi cautõne dꝫ adijci hipoteca.

c

Tam.R.canonicus.

Loc° ad quẽ re° secure nõ pt accedere & cano nicus in cã canõici delegat° poterit vt suspect° recusari.ℭ Casus.qdã canic° ↄ quẽdã laicũ ciuem ianue impetrauit ppositũ sci Dominini i iudicẽ delegatũ q pre posit° faciebat residẽtiã i ciuitate ianue ad q̃ dictus lai- cus ñ poſat accedẽ pp mltas & graues inimicitias ciuita tis sue.papa ↄsiderãs q ñ dꝫ cogi ad ↄparẽdũ in loco su- specto dat õ grã spãli dcõ ipetrãti q exceptis canonicis quos altera ps merito possꝫ hẽre suspectos i ciuitate vel diocesi Iannẽsi in qua sunt multi viri pudi iudicẽ eligat q auc̃te pape appellatõe remota dirimat iurgiũ qõnis in loco.s.nõ suspecto intra ciuitatẽ vel i diocesi.No.q qñ iu dex cãe facit residẽtiã in loco suspecto reus põt ei° audito riuꝫ declinare qñ citat° est ad locũ vl̃ ad locũ loci residen tie vbi pullulant graues inimicitie & ñ psunctorie.v.ff.de ar.l.lꝫ.No.q eligi põt qs de loco suspecto sꝫ nõ qd cogno scat in loco suspecto.No.q pp̃ter graues inimicitias mu taf locus.facit.ff.ad treb.l.de etate.Nemo eniꝫ dꝫ se obij cere gladijs.vt in cle.pastoralis.de re iu.& hoc veꝝ nõ so- luꝫ pp singulares inimicitias sꝫ pp gñales ciuitatis vl̃ lo ci.facit ad no.de cle.nõ resi.c.j.li.vj.& ff.q.ex cau.i pos.ea. l.fulcinius.§.adeo.No.q papa dat ptãtẽ eligẽdi de icer ta psona.nã secuta electione papa vr̃ illum eligisse.vt.ff.q cuiusqꝫ vni.no.l.itẽ coꝝ.§.si decuriones.& l.cũ qdã.§.j.ff. de re.dub.& l.cũ eẽt.õ hui.ru.pre.& facit ad qõnẽ de eo q est electus solũ ad nominãdũ pcuratorẽ qd valeat cõstõ & nominatio.de hoc no.in.l.j.ff.de pcur.p Accur.sup hoc c.sunt tres gl.j.gl.q̃rit obijciẽdo.nam vr̃ q papa nõ sit iu dex laici.ergo non põt ↄtra laicũ delegare.vt.l.j.C.q pro sua iurisdi.glo.tripl̃r soluit.pꝛio q erat cã ecclesiastica.se cũdo q laicus noluit excipe de nõ iurisditõe.tertio q for te talis erat ↄsuetudo.nã p ↄsuetudinẽ iurisditio progaf. vt.ff.de testi.l.iij.§.fi.vel dic quarto q vtraqꝫ ps supplica uerat pape sed non detminato modo.ℭ Scda gl.oppo nit q socius in cã socij potest ratificari.vt in auc.de mona chis.§.cogitãdũ.nam frater põt esse testis pro fratre cuꝫ non reperiatur prohibitus.respondet glo.q aliud in teste aliud in iudice delegato.quia facilius inueniũtur iudices quam testes.sed contra glo.facit quod no.ff.de arbitris.l. quin etiam.vbi glo.dicit q potest esse iudex delegat° qꝛ vice fungif delegatis.ℭ So.illud est veꝝ nisi recusetur vt suspectus.vt no.in Spe.de iudi.delegato.§.superest.ver. itẽ si est maritus.dicit Ber.q crimiosi pñt eẽ iudices sꝫ nõ testes Ber.dicit Ber.q pp ↄsimilẽ cãꝫ adiũgif iudi ci alius & testis repellif.semp intellige si recuseſ vel oppo naf.ℭ Querit glo.si qd est inter duos canonicos.vtruꝫ alius canonicus possit esse iudex.Rñdet q sic qꝛ parili- tas affectionis remouet suspitõis psumptionẽ.vt.l.nõ so lum.§.de vno.ff.de ritu nup.Pari.n.federe cõiuncti sunt & adinuicem fraternizant.ℭ Venio ad vltimam glo.di- citur hic q actor eligit locũ & amplius personam de loco puta de ciuitate vel diocesi certe de loco est satis rõnabi- le.vt.ff.de eo q certo loco.l.nõ vsqꝫ sꝫ nõ est ita de perso na.vt.ff.de iudi.l.obseruandum.ℭ Vñ q hic dicif est de grã & in ista ↄclusione stat ſm Inno.ℭ Quero vtruꝫ iu- dex qui nõ põt de causa cognoscere possit alij committe- re breuiter dic q aut est impeditus impedimento iuris &

nõ pt aut facti ꝛ põt.ꝛ in ista decretali nõ cõmiserat alteri.potuissz eiз añ obstãtiã exceptõis sз nõ postea qꝛ cſtãdo ad locũ inimicitiaꝝ fecerat se suspectum.Bal.

c **Um cõtingat.** Delegat⁹ cui mãdaſ ꝙ absoluat illũ q se excõicatũ dicit iniuste dз ipsuз absoluẽ iuxta formã eccľe añq̃з pbatões recipiat ꝺ iniusticia sз si mãdaſ ꝙ denũciet excõicatõem ñ tenere ꝯpto de nullitate pũs sup nullitate dз pbatões recipe.Ad euidẽtiã pmittẽdũ ẽ ꝙ iterdũ excõicatio dicit nulla puta qꝛ lata post appellatõeз legitimã vel pp intollerabilẽ errorẽ expſſuз:qꝛ tũc ipetrãs negat se excõicatũ non dз absolui sз pũs cognosci ꝛ si appet ꝙ sñia sit nulla dз pnũciari non eẽ ligatũ.Et rõ huius ordis ẽ qꝛ iste nõ petit absolutõeз.vt.ff.de ṽ.ob.l.decem.❡ Si ṽo qs petit absolutõem ꝛ hoc dupľr aut qꝺ dicit se excõicatũ iniuste.ꝛ tũc dз absolui pſtita cautiõe de stando iuri ꝛ ea pſtita admittanſ pbatiões vtriusq̃з ptis pro ꝛ ꝯ.❡ Si aũt dič se excõicatũ ꝛ nõ dicit iniuste tũc dз absolui pſtita cautione de parendo mãdatis eccľe.nec ẽ hic disputãdũ de pbatõibus qꝛ q petit absolui expſſe vel tacite vr̃ ꝯfiteri se ligatũ.vt.C.de iu.l.ad solutõem.❡ Casus.satis pз ex istis euidẽtialibus.❡ Modo opponẽdo q̃ro cũ Ber.nam cũ sñia excõicationis sit iterabilis ꝛ potuit ferri p⁹ appellatõeз ꝛ añ ergo paꝝ pdest pbare q̃з post.Rñ.pdest excõicatori pbare qꝺ añ ſm Ber.dicas ꝙ ñ pſumiſ iteratio qꝛ fcã nõ pſumunſ.vt no.Ja.bu.in.l.ij.C.ꝺ erro.aduo.❡ Quero cũ ber.qd si eps pbet ꝙ añ vocem appľonis emissa altera pbet ꝙ pt supposito ꝙ ptes ꝯfiteãſ ꝙ vna voce tm̃ fuit iterposita appľo q̃ pbationes sint meliores dicit ber.ꝙ ille q̃ facte sunt p pľos ꝛ meliores testes ber. Dicit ber.ꝙ.c.cũ tu.ꝯ.de testi.qꝺ loquiſ de ꝯcordia testiũ hз locũ in pari nũero nõ in dispari ꝛ ẽ gl.multũ sing.Idẽ Inn.ꝛ addit ꝙ lз testes sint ꝯcordãdi testibus.tñ sec⁹ in ꝯfessiõe ꝛ testibus Inn.ꝙ ẽ notandũ.dicit ber.ꝙ non dз aliqs admitti ad probãdũ[a] id qꝺ pbatũ non prodest.ꝛ iõ dз iudex añ oĩa examiare capľa q̃ qs intẽdit probare ꝛ si dubiũ sit dз iudex interloquẽdo ptestari ꝙ nõ admittit illũ ad probãdum nisi de iure debeãt admitti ꝛ ħ tpe disputationũ examinabiſ.❡ Ista gl.Ber.est valde sing.ꝛ vide qꝺ no.ꝯ.de elec.c.bone.p Jo.an.de ap.recipiẽ.l.añ pe.p Bar.ꝛ p eundẽ in.l.si qñ.de leg.j.ꝛ.l.iudex.ꝺ re iu. dicit Ber.i vl.gl.ꝙ in sñia excõicationis ẽt post absolõnẽ q̃riſ de cãis ꝛ assignat rões ꝛ no.gl.pcipue ꝯ iudiceз q excõicauit iniuste ꝙ lз absoluit tñ facit litẽ suã i dãnis ꝛ itercessisse tene mẽti.❡ Demũ no.in capľo ꝙ admittitur pbatio iudicis ad iustificãdũ pcessuз suũ.dicit Inn. ꝙ libellus disiũctiuus nõ admittiſ nisi qñ actor scire non põt qd eligat Inn.ꝛ ponit vnũ exẽplũ valde nõbile in q̃ iuste ignoraſ tps excõicationis qꝛ forte executor fecit priuare ꝛ scire ñ pt qñ añ appľonẽ vel post.nã tũc admittiſ rescriptũ alternatiuũ ſm Inn.qꝺ ẽ no.dig.dicit Jo.an.ꝙ non pced.ꝛ iste copulatiuus libellus dic sñiaз nullã ꝛ iniustã qꝛ copula cadẽs iter incõpassibilia iducit pplexitatẽ. Idẽ ait ꝙ libellus pt ꝯcludere alternatiue sub vniuersis ꝯditõibus vt dico sñiaз nullã ꝛ si forte in probatõe nullitatis defecero dico eã iniustam ꝛ tũc iudex in sñiando dз assumere alteꝝ mẽbꝝ prout ex actis ꝯstat eẽ probatũ ñ ãt dз iudicare alternatiue vľ ꝯditõaľr hз Jo.an.qꝺ ẽ notabile ꝛ mẽti tenẽdũ.dicit Jo.an.ꝙ si peto ꝯfirmatiõem sñie aduersari⁹ me⁹ ñ pt petere ifirmationẽ nisi icidẽter ad ħ vt nõ feranſ ꝯrie sñie.Inn.postea dicit ꝙ imo p modũ recõuẽtionis qꝛ ibi ñ pt eẽ ꝯrietas cũ vna snia debeat termiari.dicit Inn.ꝙ i cã appľonis ñ ẽ necesse offerre libellũ qꝺ ẽ veꝝ sup actione veteri.sз hñ est necesse offerre sup infirmatione ꝙ alia lis ẽ.vt no.ff.de pcur.l.q pprio.§.itẽз q̃riſ.nã cũ lis debeat ꝯtestari pñtib⁹ ptib⁹ ergo libellus dз offerri ꝛ ẽ expſſuз.C.de ap.l.siqs libellos.❡ Quero cũ Inn.qdã dicit se excõicatũ post appľonẽ legitimaз ꝛ sic dicit sñiaз nullã tñ ñ pbat ꝙ post uũqd remaneat cõfessio sup excõicatione.ꝛ sensit Inn.ꝙ sic ꝛ exquo ñ pbat ꝺ nullitate dз excõicationẽ huare.❡ In ꝯriũ vr̃ ꝙ ista ñ est ꝯfessio simpľr sed qualificata ꝛ vna orõne complexa

[a] ❡ Nõ dз aliquis admitti ad pbandum id qꝺ pbatuз non releuat intellige h. vt ħ pulchr̃ p do. And. pomuз q p quasdã notabiles decisiones hic p ipm relatas ꝯcludit ꝙ qñ pbaſ aliqd saltez lз minimuз adminiculũ pſtaret istõ deducз iter cetera ex eo qꝺ dič bal. in.l.cuз v[illegible] in.j.no.C.ꝺ fideicõ.vbi dicit ꝙ positio que paruз facit ad factum cuз ptinẽs reputaſ ꝛ dз admitti.ꝛ vid curtium cõsil.lxx.

ita ꝙ nõ põt diuidi.vt no.C.de excep.l.si qdã.ꝛ.ff.de op.lib.l.si ita stipulatio.Ego addo subtiliorẽ rõnẽ.nã pñt eẽ due sñie.vna añ ꝛ alia post.de alia post ꝛ sic ille cõfiteſ de post.de alia sñia ꝯfiteſ nõ de ea q̃ hз litigare.ꝛ certuз ẽ ꝙ ꝯfessio fcã sup vno qꝺ pt eẽ ab alio diuersuз nõ iducit confessionẽ sup alio.ar.C.de pba.l.mľeз tuaз.ff.de nego.ge.l.cum actũ.ff.ad treb.l.cũ q nouissim⁹.❡ Si autẽ nõ essent in libello illa ṽba post appľonẽ legitimã sed simpľr itẽtatur nullitas sine alicui⁹ tẽporis distinctione tũc posset saluari dictũ Inn.qꝛ ꝯfiteſ scm̃.ꝛ lз neget ius tñ ex legis dispõne illud ius ẽ fcõ coherens ꝛ insepabile ab ipso.ꝛ ideo sponte ꝯfiteref scm̃ sз inuit⁹ cogiſ ad ꝯfitendũ ius.ꝛ no.ista ṽba qꝛ sunt subtilia.dicit Gof.ꝙ hec positio dico me non excõicasse post appellationẽ vel dico illũ nõ appellasse añ sñiam excõicationis tota ẽ affirmatiua.s.se pri⁹ excõicasse vel illũ post sñiaз appellasse.hic ẽ sensus ṽboꝝ Joã.an.qꝺ no.dicit Host.ꝙ inuito reo excipiẽte iudex nõ pt eum cogere vt rñdeat saluo iure suo ꝙ si facit dat cãm appellãdi nisi ꝯ excipientẽ pſumaſ vľ sit pbabile dubiũ. vide qꝺ no. in.l.nã ꝛ postea.in prin.ff.de iureiur.p Accur.dicit Host. ꝙ si iudex dicat non admitto nec reprobo pcedatis ꝙ si qdem exceptio ẽ piudicialis vel talis q̃ si non expediaſ p interlocutoriã iurз ordo puertiſ.ꝛ tũc opз ꝙ expediaſ pri⁹ q̃з ad alia pcedaſ.vt.ꝯ.de iudi.c.exhibita.ꝛ no.ff.q sa.co.l.arbitro.Si aũt sit aliqd qꝺ multũ depẽdeat ex mero iudicis officio vt an sit rñdendũ positioni vel iterrogationi vel an testis pduci debeat ꝛ silia in talib⁹ põt diceř iudex pcedatis saluo iure vr̃o ſm Host.ꝛ Jo. an.q̃ verba sunt multũ notãda.p hoc.ff.de dam.infec.l.pror.§.si ꝯtrouersia.dicit Jo.an.[b] ꝙ hodie sic seruaſ in articulis ꝛ iterlocutorijs.qꝛ ad lites abbreuiãdas admittunſ saluo iure ipertinẽtiũ ꝛ nõ admittẽdoꝝ ꝛč.Jo.an.qꝺ ẽ verũ nisi positio sit a iure remota.vt.ff.de iureiur.l.si duo pr̃oni.§.idem iulian⁹.vel nisi põ sit captiosa vel aľs repellẽda.vt no.ꝛ.l.q iurasse.§.si pr̃.ꝛ.l.si a re.in pri.de excep.rei iudi. ꝛ ħ ꝯstat p allegatões legũ vel sit põ de eo qꝺ sopitũ est.vt no.ff.de ꝯdi.inde.l.iulian⁹.in.j.gl.❡ Quero cũ Inno.nũquid ille q agit de nullitate probãdo iustitiam absq̃з nullitate mereatur victoriã.dic ꝙ non.qꝛ non est ad hoc aptũ modus agẽdi semp inspiciſ.vt no.iij.q.vj.hec qppe.❡ Sed econtra ille q dicit sñiam iniustã vincit sup nullitate. vt not.C.qñ prouo.non ẽ neces.l.j.❡ Sз illõ itellige in appellatõe qꝛ p eam rescindiſ oẽ grauamẽ ꝛ oĩs timor grauaminis tam iuris q̃з facti.meli⁹ tñ est in dicto casu nõ pricipaľr pnũciare de nullitate sз icidẽter ħ mõ pronũciam⁹ superuacue appellatũ cũ snia sit ipso iure nulla.vt.ff.de ap.l.si constat.nã sup appellatione opз pronũciari.vt.ff.de iudi.l.de q̃ re.vel dic meli⁹ ꝙ pt pronũciare sup nullitate principaľr Nã tacite ħ icludit ꝙ appellatio sit supuacua. ꝛ ista sunt eqpollẽtia.ꝯ ꝛč.vt no.C.de sen.ꝛ iterlo.l.pľes.❡ Quero nũquid in dubio sñia excõis pſumaſ lata añ appellationẽ vel post.Rñ.in dubio reus ẽ fauorabilior.qꝛ de obligõne dз ꝯstare.vt magistraľr no.in.l.cũ actũ.ꝛ p Bar.ff.ꝺ op.no.nun.l.non soluз.§.sed vt probari.❡ Vel dic ꝙ pſumiſ aliqd legitime factum.vt no.ff.de le.iij.l.cũ pater.§.rogo filia.quod tene menti.

[b] ❡ Vide d.vitalẽ de gãbanis in suo solemni tracta. clausulaꝝ q hic i formis col. iiij.ṽsi. clausula saluo iure ꝛč.

v **Enerabili.** Si subdelegat⁹ delegati pape simpľr datus cepit vti iurisditiõe delegat⁹ eũ reuocare non pt.sз si subdelegat⁹ ipse ꝯ formã aplici rescripti pcedit null⁹ ẽ processus.❡ Casus.qdã eps fuit spoliat⁹ epatu p Federicũ ipatorẽ ptẽso ꝙ iste esset dilapidator.papa mãdauit epo cassentino ꝙ facẽt eũ restitui integraľr ꝛ plenarieq̃ fcõ si dict⁹ eps esſз de dilapidatione suspect⁹ daret sibi coadiutorẽ sine cui⁹ ꝯsilio nihil admistrare posset i tpalib⁹ q̃usq̃з aľr papa prouidẽt ꝛ ꝙ interdiceret tã epo q̃з coadiutori oẽ gen⁹ alienãdi archieps ifirmitate grauat⁹ ꝯmisit vices suas abbati scti spũs q processit non seruata forma mãdati.ꝛ iõ scm̃ ab eo cassaſ.demũ dictus archieps ꝯmisit eãm thesaurario sз ħ ñ potuit qꝛ prius ꝯmiserat alteri nulla iurisditõe retẽta.ꝛ iõ papa cassat ẽt scm̃ thesaurarij cũ archieps ei ñ potuerit iurisditioneз q̃ carebat aliqualr̃ demãdare.❡ In isto.c.Inno.colligit plura

plura nō[illegible] p̄to ꝙ cā suspecti lꝫ sit mixti ip̄ῡ pt subdelegari ī delegatū p̄ncipis ⁊ dicit ꝙ secus est ſm leges ciuiles. Tn dic ꝙ idē ē ῡ̄ calu. vt C. qs p̄ua iurisditiōe. l. j. in fi. ſm vnum intellectum. ¶ Scdo no. ꝙ qñ daꝭ alicui offm cū ꝯsilio itelligiꝭ ⁊ cū ꝯsensu secus si sine offō ῡ̄ p̄baꝭ ff ō admi. tu. l. tiriū ⁊ meuiū in p̄n. ¶ No. coadiutori iterdicit oēꝫ alienationē idē de visitatore ⁊ de eo q bꝫ conmēdā Inno. ¶ No. ꝙ simpl̄r ꝯmittēdo vices suas itelligiꝭ i totuꝫ ꝯmittere. Jnn. ⁊ sic idefinita eqpollet vli. ¶ Oppo. nam cā restōis ⁊ cā dilapidatōis sunt diuerse ergo vꝫ p̄cessus sꝫ dꝫ appellari. vt. C. de ap. l. j. facit qd̄ no. Bar. i. l. si q̄ra mus de testa. ¶ So. hic ordo cadit sup iurisditiōe q̄ nō ē data nisi ſuet ordo. nā forma mādati obtinet istar ꝯditōnis. ¶ Sꝫ tē iediate oppōiꝭ si p̄cessus subdelegati fuit nullus ergo res ē itegra vt. C. ne d̄ statu defun. l. si p̄t. ergo subdelegat⁹ potuit idē subdelegare vt. s. c. q̄uis li. vi. Rñ. ⁊ dico ꝙ ēt p̄cessus nullus subdelegati faē expirare ptātē reuocādi qꝛ subdelegat⁹ vsus ē iurisditiōe licꝫ abusiua siue p̄postera ſꝫ archi. nā satis ē ꝙ exercuit iurisditionem credēs se posse exercere. ¶ Sꝫ Jo. an. dicit ꝯriū p abusuꝫ. n. iurisditiōis nūq̄ firmaꝭ iurisditio cū vsus iurisditionis requirat iuris adminiculū ꝯcurrens tñ ad istud. c. rñdet nisi diuinādo. ¶ No. cassari p̄cessum si nō ſuaꝭ ordo debitus ⁊ studiosus nō p̄functorius ꝙ ex ordis rōe appet ſm Inno. ¶ No. ꝙ spoliatus nō pōt inq̄ri nisi p̄ꝰo restituaꝭ ad mobilia ⁊ imobilia ⁊ fruct⁹ ⁊ ad plenā ⁊ pacificā possessionē qd̄ ē no. ſꝫ Inn. ¶ Idē ber. in gl. ῡ̄ iō. ¶ Oppo. cū ber. ꝙ suspect⁹ sit remouēdus nō āt retinēdus in administratiōe. rñ. hic papa dedit formā papalē nō d̄ iure cōi. ¶ Quero nūqd possit remoueri tāq̄ suspect⁹ ille q nō pt administrare. Rñ. sic ⁊ qd opeꝭ remotio dic vt. ff. de solu. l. ꝙ si forte. §. j. ¶ Quero nūqd notorius dilapidator spoliatus possit petere se restitui. rñ. sic qꝛ de ista notorietate nō pōt opponi spoliato nec fieri fides an̄q̄ sit plenarie restitutus tex. est in nr̄o. c. valde no. Ex no. ꝙ exceptio dolo facio non pt opponi ei q spoliatus est offō vel bñficio nisi prius eo restituto in pleno ⁊ itegro statu qd̄ ē no. dignuꝫ. ¶ Quero nūqd rōne dilapidatiōis remoueaꝭ qs ab administratione spūaliū lr̄a nr̄a a ꝯrio sensu innuit ꝙ non i v̄bo tpalē vñ dn̄t doctores ergo spūalia admistrare pt ῡ̄ no. iij. q. iij. qꝛ ea in fi. mag. gl. ꝙ tene mēti. ¶ Ex hoc seqꝭ ꝙ admīstratio spūaliū non ē alienatio. dicit Jo. an. ꝙ rōe dilapidationis p̄terite daꝭ coadiutor sꝫ si timeꝭ de futura dilapidatione ex ꝯsuetudie dilapidādi p̄snmpta dꝫ p̄lat⁹ ⁊ q̄libꝫ rector eccl̄ie remoueri fundit⁹ ab admistratione. vide qd̄ no. ff. de auc. tu. l. ⁊ si p̄rib⁹ de coadiutore tutoris hēs qūo ⁊ qñ iudex. C. l. si p̄ses q̄si istō offm coadiutoris si est p̄ncipale sꝫ accessoriū. ¶ Quero vtꝝ p̄lat⁹ possit remoueri tāquā suspectus si nōdū ceperit ministrare. tñ iminet metus dilapidationis. Rñ. non tamē sibi nō ē admistratio ꝯmittēda vt. l. ita āt. ff. d̄ admi. tu. ¶ Quero vtꝝ iste cui iterdiciꝭ alienatio possit alienare res subiacētes piculo dicit ꝙ non nisi res sint q̄ tpe ꝯsumunꝭ. nā q non alienat puniꝭ vt. l. tutor q repto riū. §. j. ff. d̄ admi. tu. vbi igiꝭ non solū interdiciꝭ alienatio. sꝫ ēt subtrahiꝭ admistratio bꝫ locū ꝙ dixi. sꝫ quādo non subtrahiꝭ admistratio tūc necessitas itelligiꝭ excepta vt. ff. d̄ manu. testa. l. q non potuerūt ⁊ ff. de fideiuss. liber. l. cū fidei. ¶ No. ꝙ lꝫ p̄cessus subdelegati sit irrit⁹ pp non ſuatā formā mādati pape tamē subdelegat⁹ non resumit iurisditionē qꝛ semel functus officio suo nūq̄ resumit illud. tex. ē hic nobilis. ¶ Quero quis dicaꝭ dilapidator ille q vergit ad dilapidādū ar. s. l. si cōstante in prin. ff. so. ma. vnde vna alienatio non facit eū suspectū de dilapidatione sꝫ mali mores ⁊ p̄ses vt no. in. l. si fideiussor. §. fi. q satis. co. ⁊ adde qd̄ no. C. d̄ suspe. tut. l. eū. ¶ Quero quid d̄ p̄re q p̄digaliter vtiꝭ aduēticijs bonis filij. Respondeo ei est interdicenda admistratio vt. ff. ad trebel. l. impator ⁊ in. l. vlt. C. de sen. pas. ¶ Quero qd de rectore parochiali ⁊ q̄libet de parochia pt eū accusare qꝛ interest cuiuslibet parochiani ꝙ eccl̄ia non perueniat ad malum statum. Ber. ꝙ verbum tene menti.

a ¶ Vide qd inferat Bal. consi. xxxvij. j. lib. in antiqo ⁊ Ang. in ꝯsi. cxxxviij.

Cuiuslibet parochiani interest ꝙ ecclesia si perueniat ad malum statuꝫ.

Significantibus.

Delegatus q p

nūciauit se iurisditionē non habere etiam de cōsensu partium causam nō reassumit. h. d. ¶ Casus. Juliana vidua cum essꝫ nobilis ⁊ diues mētiēs se pauperem impetrauit iudices ꝯtra. M. mulierē ⁊ natū ei⁹ q citati opposuerūt dicētes ꝙ dcā vidua erat nobilis ⁊ diues ⁊ ꝙ subreptitie ipetrauerat mētiēdo se pauperē adjciētes ꝙ erant parati stare iuri sub cui⁹ iurisditōe ꝯsistūt delegati audita exceptōe interloquēdo p̄nūciarūt se p has lr̄as p̄cedere nō dēre tādē ptes ꝯpromiserunt in arbitros ῡ̄ pacto ꝙ deberēt p̄nūciare infra certū terminū alꝭs redirēt ad dictos delegatos q arbitri fuerūt negligēs vñ dicti iudices volētes dictā iurisditionē resumere cogebāt ptes ad litigādū sub eis a qua ꝯpulsiōe fuit appellatū ad audiētiam pape. Papa decernit litigatores nō cōpelli ⁊ siqd eēt ꝯtra aliquē attētatuꝫ reuocat in irritū. ¶ No. ꝙ vidua nobilis ⁊ diues dꝫ agere in foro seculari. ¶ No. formā sn̄ie qñ rescriptū est subreptitiū. s. se non debere p̄cedere per ipsum. ¶ No. sniaꝫ sup iurisditōe nō exercēda eē interlocutoriā. ¶ Quero iudex in cā dubij p̄nunciat suā eē iurisditionē, vtꝝ possit appellari ⁊ vꝭ ꝙ nō qꝛ nō grauat. vt not. in. l. ex quacūq̄. ff. siqs in ius vo. non ierit. ¶ Itē ista appellatio nō pōt iustificari nisi ex veterib⁹. ¶ In ꝯriū est glo. ordi. C. ne filius pro patre auē. habita. vñ si in cā appellationis liquideꝭ de nō iurisditione cassabiꝭ interlocutoria q̄ loqꝭ sup his q̄ sunt fundamēti. vt. s. d̄ ap. c. ex pte. M. ¶ Unū adde ꝙ vbicūq̄ bꝫ locū illa regula nō qcqd iudicis potestati ⁊c. ab interlocutoria nō pōt appellari qꝛ iudex ñ est astrictus de iuris necessitate vt eleganter no. Inn. in. c. vl. s. de scr. ¶ No. ꝙ talis interlocutoria fundit⁹ eradicat iurisditionē. ita ꝙ nō remanēt alique reliquie q̄ possint p̄rogari vel demū ad iurisditionē sic elisam rediri ēt p p̄curatores qd̄ est no. dignū. ergo no. ꝙ nō pōt ꝯtrario imperio reuocari ēt de ꝯsensu partiū ꝙ alibi nō reperiꭍ. ¶ No. ꝙ huic interlocutorie per quā derogatur iurisditiōi partes nō possunt renūciare ꝙ alibi non repiꭍ. ¶ No. ꝙ hec clā ꝙ partes redeāt ad primos iudices apposita in cōpromisso tñ nō sapit ꝯpromissum qꝛ litigatores nō intendebant ꝯpromittere in iudices sꝫ redire ad iurisditionēꝫ ipsoꝝ ⁊ hoc est bñ no. ¶ No. ꝙ appellatio ⁊ interlocutoria irritari facit ꝯria si est iniusta. ¶ Pria gl. ber. tractat de vidua an sit sub p̄tectōe eccl̄e postmodū gl. in fi. dicit ꝙ in possessorijs vidua ē in p̄ceptōe alꝭs nō in p̄tectione eccl̄e qd̄ itellige si ē spoliata. ¶ Scda gl. tractat an iudices isti bñ p̄nūciauerūt necne. ⁊ ꝙ negligētia iudicis secularꝭ deuoluit iurisditionē ad ecclesiasticū p̄baꭍ aūt negligētia si regsitus non exhibet iusticiā cū debeat ⁊ possit. puta qꝛ est liqduꝫ sibi de cā vel litigator vult litigare ⁊ ipse non vult audire vel nō rñdet ad interrogata. vt in. c. j. de milite vasallo q contumax est coll. x. ⁊ in. l. si p meis. §. fi. ff. de arbi. ¶ Si enim de cā non liquet vel aliud ipedit nō dꭍ iudex eē in negligētia. vt ibi no. ¶ Querit ber. si ptes dāt de facto iurisditionē priuato cū pena ⁊ vna ps ñ obseruat sniaꝫ vtꝝ incidat in penā sicut in ꝯpromissis ⁊ determinat ꝙ sic in vltia gl. q̄ ē valde notabiꭍ ⁊ non repiꭍ alibi. dicit Inn. ꝙ p̄ꝰo domin⁹ tpalis est monēdus ⁊ in negligētiā constituēdus anteq̄ ab eo iurisditio transferaꭍ in ecclesiasticuꝫ ⁊ iudiceꝫ. ⁊ no. ar. ad represalias. dicit Inn. ꝙ mercatores si grauanꭍ passagijs habent imediatū recursuꝫ ad eccl̄am Inno. dicit Inno. ꝙ vbi ē q̄stio de magna h̄ditate inter laicos vel laicas dꝫ adiri iudex secularis nec sufficit adire p̄mū imediatū sꝫ debēt adiri quot. quot sunt supiores. qd̄ itellige vsq̄ ad tres snias. vt in. c. j. de re iu. in cle. qꝛ si non potest alio modo dꝫ appellare quo vsq̄ potest. ¶ Fallit in miserabilibus p̄sonis ⁊ qbusdaꝫ alijs vbi sufficit ꝙ primus imediatus deneget iusticiā ne diu p iusticia laboret qd̄ dictum Inno. est valde nota. ⁊ alibi non reperitur. naꝫ iste persone miserabiles non tenentur appellare pp paupertatem. vt. ff. man. l. si procuratoreꝫ. §. si ignorantes. Et idō omissa appellatione p̄nt adire ecclesiasticuꝫ iudicē p simplicē querelaꝫ qd̄ est no. dignū. ¶ Ubi tamen est res ibi puto prius regē adeūdū cū in regno suo in tpalib⁹ sit vicarius dei ⁊ p̄ximior vicarius sit adeūdus. ex rōne ⁊ natura ordinis qd̄ est no. Bal.

e ¶ Uide de ista materia practicũ papiensẽ in practica sua in forma libelli opponendi ꝯtra iudicẽ suspectũ.s. glo.i verbo iudicem suspectuz.

s **Uspitionis.** Arbitri electi ad cãz recusatõis assignãt terminũ ptibus ad ꝓbãduz. delegatus vo q recusat compellet arbitros cãz diffinire.

¶ Casus. lõgus reus corã iudice dlegato ꝯstitut⁹ recusauit cũ tãq̃ suspectũ assignãs istã cãz de cui⁹ ṽtute erat fiẽda fides sup hac suspitõe cognoscẽda. ¶ Electi sũt arbitri a ptibus de mãdato iudicis recusati. querit vtꝝ iudex recusat⁹ possit assignaꝛ terminũ recusanti ad ꝓbãdũ suspitõem. rñdet q nõ qꝛ forte ꝓuocat⁹ obesset s; corã arbitris est ꝓbatio faciẽda qꝛ ad ß pñt terminũ assignare. ¶ S; pone q ipsi arbitri nõ sunt ꝯcordes. rñdet q iudex recusat⁹ pt eos ꝯpellere vt ꝯcorditer eligãt tertiũ cũ quo ipsi duo arbitri vel vnus ex eis dirimãt qõnẽ suspitõis ne pñcipale negociũ p discordias plus debito ꝓrogeṭ. ¶ No. q iudex recusatus nõ h; iurisditõe; sup litigãtes qꝛ suspẽsa est sua iurisditio recusatõe pendẽte s; bñ h; iurisditionẽ sup arbitros ad ꝯpellendũ eos ꝯcordare vel tertium eligere. ¶ No. duos arbitros eligi posse. ¶ Oppõit.ff. d arbi.l.itẽ si vnus.§.si i duos. So. ibi fuit vitiũ ꝯpromitẽtiũ q dederũt in ꝯpromisso formã iuri ꝯtriã de electõne tertij incerti. ⁊ itellige q si v; ꝯpromissu; si illi duo discordãt s; si ꝯcordãt bñ v; qꝛ vtile p inutile nõ vitiaṭ. ¶ No. q snĩa tertij arbitri electi in ꝯcordia a duab⁹ primis si v; nisi vnus ex ipsis primis ꝓnũciet cũ ipso. s; gl. Accur. no. ꝯtriũ dicẽs q si tertius ab vtroq; discordet v; snĩa ꝓpter ipsius auctatem.ff.de arbi.l.ite; si vnus.§.pncipalr.in ṽ. auctate. ⁊ hoc qdã t; dicentes q tertius arbiter nõ ẽ arbiter s; ẽ supior vtroq; eoꝝ in spe.de arbitro.§.seqṭ.ṽ.sed nũqd iste tertius. ¶ S; Fran. ⁊ Cy. dãnãt illã gl. ⁊ ẽ casus hic. ⁊ facit.ff.de solu.l.q si forte.§.j.vr tñ Inno. hic tenere in vltia sua gl. q iste terti⁹ cũ vno ex p̃mis possit ꝓnũciare altero absẽte s; gl.ff.de ar.l.sicuti.vr regrere diu; p̃sentiã. ¶ S; pone supposito q opio Inn. esse; vera nunqd ille absẽs debeat reqri. rñ. sic nisi ille absens sit vagabũd⁹ vl distet vltra cẽtũ miliaria. vl alr cõmode citari ñ possit. ar.ff.de dã.infec.l.iiij.§.si tã vicinũ. ⁊.ff.de ꝯdi. ⁊ de mon.l.mulcta nõ cõmittit. in p̃n. de hoc.ff.ad treb.l.heredes mei.§.fi. ⁊ ibi p bar. ⁊.ff.d le.ij.si tñ qbusdã. ¶ Nõ dico q citeṭ p edictũ qꝛ arbitri nõ pñt edictũ ꝓponere s; debẽt citare p nũciũ vel eplã; psonalr vel ad domum. vt no.ff.d ar.l.s; iterpellaṭ. ¶ Quero nũqd de iuṛ ciuili delegatus a papa coget arbitrũ q cognoscet d iui suspitiõe ꝓcedere ⁊ finire. rñ. sic vt no.ff.d arbi.l.nã ⁊ magr̃atus. in p̃n. ¶ S; qro q̃re eligunṭ arbitri cũ qs possit i dubio cognoscere an sue sit iurisditio. rñdet illd ẽ veꝝ qñ dubitaṭ de finib⁹ iurisditõis secus si dubiteṭ de psona iudicis que dclinaṭ rõe suspitõis. vt no.ff.si qs i ius vo.ñ ierit.l.ex q̃cũq;. qꝛ absurdũ ẽ q qs cognoscat de seipso an sit suspect⁹. ¶ Itẽ q̃litas mẽtis sue ẽ sibi no. ⁊ idõ ñ venit i cãe cognitõem corã seipo. vt.s.d rescrip.l.ab excõicato. ¶ S; pone ꝯsules mercatoꝝ debẽt hr̃e sportulas mõ opponiṭ corã eis q ipsi ñ sũt iudices ꝯpetẽtes. qꝛ qd mercãtie non ptinet ad mercãtiã simplicẽ s; ad mercãtiã noiata; q̃ h; iudices spãles puta camerariũ cerdonẽ se; ⁊ ẽ questio de coriaie. ¶ S; actoꝛ dic q illd coriamẽ ñ fuit vẽditũ p se s; accessorie ad mercãtias pãnoꝝ. querit vtꝝ iudices possint cognoscẽ. Bar. dic q ñ qꝛ sunt suspecti rõe sportularũ. vt ipse no.ff.ad muni.l.d iuṛ. ⁊ ẽ ibi gl. or. nisi ꝯsules p aptã nãm negocij hẽrent iurisditõe; fundatã alr nõ pñt cognoscẽ qꝛ ṽtiṭ in p̃iudiciu; alteri⁹ iudicis ⁊ alteri⁹ fori. ¶ Tu dic q imo pñt cognoscere. vt.s.d rescrip.sup litis. tamẽ si volũt sine oi suspitõe ꝓcedere cõmittãt cãz alteri anteq̃; recusenṭ tanq̃; suspecti.ff.de in.o.iu.l.ptor. vel dic q aut ẽ opposita exceptio suspitõis talr q cadat i arbitriũ seu iudiciũ boni viri ⁊ tunc non pñt cognoscere alr sic. ¶ Quero nũqd opposita exceptione suspitionis si iudex recusatus nihilominus ꝓcedit vtꝝ ꝓcessus recusatus sit nullus. rñ. sic si ẽ recusatus a lege ⁊ ipo iure. vt in.l.j.C. si quacũq; p̃ditus ptãte s; si non ipso iure s; p sniam ferẽda; dicit Inn. q o; appellare. ¶ S; ꝯ videt qꝛ iurisditio statim est suspẽsa. ⁊ hec ṽa si recusatur delegatus s; in ordinario ẽ appellãdu;. Et ita intelligo dcm̃ Inno. quia officiali⁹ est suspẽdere iurisditionẽ ordinariã q̃; delegata; nec vllo iure caueṭ q ꝓcessus ordiarij sit nullus. vñ stam⁹ regule q̃ dicit si grauaris appella. vt.C.si sepi⁹ in vite restitutio post.l.j. ¶ Quero nũquid recusat⁹ possit mãdare arbitris q assignẽt certũ terminũ ad ꝓbandu;. Rñ. nõ. s; bñ põt assignare eis terminu; ad expediẽdam cãm suspitionis itra que; terminũ qui d; esse cõpetens ⁊ discretus cõtineṇt assignatões dilationũ ⁊ reliqua fiẽda iudicio arbitroꝝ qbus summa cã suspitõis cõmissa ẽ vt hic. artare igiṭ arbitros p singulos actus non pt. c.legitia. de appel. in.vj. sed statuere terminũ cõplexiuu; põt arbiter. qꝛ sic se h; iudex ad arbitriũ. vt no.ff.de ar.l.itẽ si vnus.§.j. ⁊ ar.ff. de optio.l.mãcipioꝝ. alr nunq̃; finis esse; litib⁹. qd ẽ absurdum. ¶ Quero nũquid recusat⁹ possit statuere terminu; ptibus ad eligẽdum arbitros. Rñ. sic. vt.C.de iudi.l.pe. Itẽ ad cõparẽdu; corã eis. ar.C.de ap.l.pscs. ¶ Quero qd si arbitri nõ diffiniũt itra terminũ. Rñ. reuertiṭ iurisditio ad iudicẽ recusatũ. c.legitia. de ap.in.vj. nec põt vlteri⁹ recusari cũ cã recusatõis sit deserta. ⁊ hoc ꝓbo tali rõne ñ min⁹ ẽ suspect⁹ iudex appellatõis q̃; iudex recusatus. ⁊ tñ appellatõe deserta reuertiṭ iurisditio ad iudicẽ a quo. vt C.de ap.l.eos. nec d; reputari vt suspect⁹ cum satisfecerit iuri. ¶ Quero vtꝝ isti arbitri habeãt iurisditionem ordinariam vel delegatã. glo. dicit q hñt quasi ordinariã. na; cum eligãṭ p partes ipse ṗ res nõ pñt dare iurisditione; ordinariã vel delegatã. vt.C.de iuris.om.iud.l.priuato. s; lex dat iurisditionẽ quasi ordinariã. meli⁹ dixisse; gl. quasi delegatã. qꝛ ẽ iurisditio fing. ⁊ est exp̃ssum.C.de iu.l.pe.i fi. territoriũ nõ est de subã iurisditõis ordinarie. Glo. mouet alibi siṁlem qõnẽ in mã feudoꝝ vtꝝ pares siue ꝓceres hẽãnt iurisditõnẽ ordinariã vel q̃si. ⁊ gl. determiat q hñt iurisditionẽ ordinariã spãlem in ipsis feudis que pñt dici ad vniuersitatẽ feudoꝝ cũ sit gñale statutũ in feudis non noiatim ad aliquas psonas. puta ad ticiũ vel seiũ. vt no.i c.j. de inuestitura ad maritũ facta. super ṽbo ad dominũ. col.x. vbi oino vide. ¶ Itẽ in feudis est vnũ spãle q l; dominꝰ videaṭ suspect⁹.i. minus fauorabilis ꝯtrantib⁹ inuicẽ vasallus tñ ipse nõ remouebiṭ a cognitiõe q̃ competit ei iure ꝓprietatis ⁊ nõ vt nudum misteriũ sed ꝓcedit i cã nõ solus s; adhibita curia ⁊ ꝓcerib⁹ suis. ⁊ ẽ rõnabile. qꝛ si d; qs ex sola suspitiõe pdere administrationem rei proprie. ¶ Item suspitio purgaṭ rõe ꝓcerum. vt in auc. vt differẽtes iudices.§.j.col.ix. ⁊.ff.de edẽ.l.si quis ex argẽtarijs.§.j. ¶ Quero nũquid isti arbitri teneantur acceptare. Rñ. sic. qꝛ isti arbitri surrogãṭ loco iudicis recusati. ergo ⁊c. vt.ff.de mu. ⁊ one.l.numerũ.§.iudicãdi.C.de aduo.diuer.iudi.l.sancimus.C.de proxi.sacro.scri.l.in sacris.li.xij.c. sicut eim.xj.q.j. ¶ Sed extra iudiciũ nemo compelliṭ arbitrũ acceptare. vt no.C.de ꝯhen.emp.l.fi. ⁊ in.l.j.ff.de se.ij. imo diciṭ glo. q non ẽ satis prudẽs q suscipit in se ꝯpromissu;. vt auc. vt differẽtes iudices.§.j.col.ix. ⁊.ff.de arbi.l.cum lege.in fi. ¶ Quero nũquid in cã suspitiõis sit offerendus libellus an vero sufficiat qualis q̃lis petitio. Glo. Accur. dicit q non est necessarius libellus.ff.de procur.l.i cã.§.hec aũt cognitio. ⁊ certe cu; recusatio iudicis habeatur in scriptis ipsa ꝓductio recusationis postea fcã coram arbitris habeṭ p libello. qꝛ cognosceṭ d recusatõe ẽ quoddam offiñ mercenariũ. vñ non reqritur libellus p solẽnitate. vt no.ff.de interro.acṭ.in rubrica. ⁊.ff.de iudi.l. ⁊ si restituaṭ.in prin. ¶ Quero mõ si recusans est contumax corã arbitris vtꝝ statim iudex recusans pt iurisditionem resumere. Rñ. non s; d; expectari q labaṭ totus termin⁹ p̃fixus circa decidẽdã cãm suspitionis. Inn. ⁊ Jo.an. Nã interim res est dubia qꝛ ẽt p ꝯtumace posset ferri sentẽtia. ¶ Itẽ de nã termini ẽ q dbeat expectari. vt.C.de dila.l. siue ps. nec puto q recusat⁹ posset hũc terminũ abbreuiare qꝛ suspẽsa ẽ interi; sua iurisditio. ¶ Quero vtrum exceptio suspitionis possit opponi hoc modo dico te suspectũ ⁊ vbi deficerẽ in ꝓbatione suspitionis dico te non posse ꝓcedẽ qꝛ es isamis. Dicit Ber. q exceptio suspitionis d; ꝓcedẽ oẽs alias exceptiones i quib⁹ reqriṭ snĩa iudicis qꝛ opponẽdo alꝭ exceptiones vr eligẽ ei⁹ auditoriũ. ergo postea non pt dicere eũ suspectũ. vt.ff.de iudi.l. ⁊ si restituaṭ. in prin.

Regula q̃ hñt i ore se pe causidici si grauaris appella.

Nõ ẽ satis prudẽs qui suscipit i se ꝯpromissũ.

in prin.nō sic dico si vtif alijs defensionib⁹ i quib⁹ nō req̄ritur sniā vt si petat edi libellū vt i auc.offeratur .C.ꝛ ff.ꝺ iudi.l.nō vꝫ i iudicē cōsensisse. ¶ Sonꝰ credo ꝙ talis modus excipiēdi ꝓcedat q̄r i vtraq̄ꝫ exceptiōe declinatur iudicio cognitionē ēt de infamia sua ipsa nō potest cognoscere sꝫ dꝫ iri ad arbitros ꝛ sic ex pluribus causis pt iurisdictio declinari sicut posset ita obijci dico te suspectū q̄r capitalis inimicus ꝛ q̄r nimis fauorabilis aduersario vt not. in c.legitima de appellatio.li.vj.i nouellis.ꝛ vide Bar. ꝛ.l.qdā ɔsulebat de re iudi. ¶ Si qs enī opponeret exceptionē solonis vel p̄scriptionis hōc mō dico me nō teneri q̄r solui vel p̄scripsi ꝛ si deficerem i probatiōe dico te non posse cognoscere q̄r es suspect⁹ inepte exciperet q̄r nō pōt iudicē allegāre suspectuꝫ nisi alleget i quo articulo cause nō enim pōt variare ꝛ ipsum ꝓ pte approbare ꝛ ꝓ pte reprobare. ¶ Pone dicat statutū ꝙ discordantib⁹ iudicib⁹ debeat eligi terti⁹. ¶ Mō q̄ritur vtrū itelligaf de discordia p̄ncipi medij vel finis. Rñ.de qualibꝫ.fm Host.nam discordia p̄ncipij vel medij obstatiua finis. Nam si nō tꝫ principiū vel medium ad finē nō pōt puenire. Itē si ferāt ɔrias snias tanq̄ꝫ nihil egerit adhuc cogendi sunt eligere tertiū cū quo ambo vel alter poterūt ɔcordare ꝛ valebit snia.ꝛ ad hoc dico p tex.istius.c.ꝛ p id qꝺ not. Jo.an.fm hosti.in.c.legitima.ꝫ.de ap.li.vj. In appostilla q̄ icipit hosti.intelligit idē si discordāt i hora dici.puta q̄r vnus vult sedere ꝓ tribūali in mane alter de sero.ꝛ facit.ff.de le.j.l. hmōi.§.fi. ¶ Extra quero vtrꝫ suspectus p̄latus teneatur satisdare.glo.accur.dicit ꝙ qlibet suspect⁹ teneṫ satisdare .ff.de iudi.l.ij.§.sꝫ si dubiteṫ. qꝺ est veruꝫ qñ est suspectus animi vitiositate.secus si fortune calamitate ꝛ hoc in debitore suspecto. Sꝫ officialis remoueṫ si sit de eo ita grauis suspicio vel dolus ꝙ nullo modo sit tollerādum alr̄s adiūgiṫ ei socius vt.ff.de suspe.tutorib⁹.l.si tutor.aliq̄ tñ cōiūcte psōne debēt remoueri nō facta mentione doli ne isurgat ifamie.tex.ē ibi vnicus.

p **Et.S.per.** Delegata iurisditio ad psonas nō exp̄ssas i rescripto etiā de ipsaꝝ cōsensu prorogari nō pōt.h.d. ¶ Quero q̄r hic dṫ ꝙ oīs delegatio est personalis ex pte rei ꝛ actoris qūo cognosciṫ personale a reali. Rñ.in mūeribus reali ē qꝺ ꝙ seqṫ fundū ꝛ vide.ꝫ. de iu.q̄r.N.vbi rescriptū itelligitur reale ꝛ ē casus spālis. ¶ Casus.qdam mercatores impetrarūt lias ɔ quēdam epm sup q̄dam sūma pecūie ꝛ obtulerūt libellū durāte iudicio ꝛ iurisditiōe dicti.p.ꝛ.g.cū deberēt recipe a quodā Joāne certā quātitatē pecūie fecerūt pactū ꝙ si pecunia ipsis debita nō solueret ꝙ dictus abbas i dcm̄ Joānē ꝓferret sniaꝫ excōicatiōis ꝛ interdicti. ¶ Et q̄r nō soluit dict⁹ abbas dictas snias ꝓmulgauit q̄riṫ qd iuris. Rñdeṫ ꝙ cū i dcm̄ Joānē nullā iurisditioneꝫ hēbat dict⁹ abbas merito nō potuit ꝓrogari.no.ꝙ si nō vꝫ ꝓrogatio nō vꝫ adiectio penaꝝ. Et tñ vnus frater nō teneṫ ꝓ alio licet simul habitēt.C.de decu.l.lꝫ indiuisa li.x. ¶ Judex delegatus nō pōt dare tutorē vel curatorē gnālē sꝫ ad litem sibi cōmissam sic.vt.c.fi. de iudi.li.vj. ¶ Si scolaris accepit mutuū i studio pt ad restituēdū illud ibi cogi q̄r ibi habꝫ pergulā paulus.rōne rei cōis rescriptū ɔcessuꝫ vni videṫ ɔcessum ɔsorti.C.de diuersis rescriptis.l.si libellum.not. ꝙ nō pōt qs se submittere iurisditiōi eius qui nullā hꝫ iurisditionē vel hꝫ sed nō ꝓrogabileꝫ. ¶ Prorogatio alia simplr̄ vt qñ quis se submittit solutioni siue in certo loco vt florentie siue in loco loci vt coram iudice. Mercantie Florētinoꝝ ꝛ ē tertiū gen⁹ qñ qs renūciat p̄uilegio fori. ¶ Sꝫ pōe hodie ɔxi tecū Papie cras facio pactū nudū more mercatoꝝ ꝙ dꝫ soluē florētie q̄riṫ vtrꝫ florētie videar ɔxisse.rñ.sic iter mercatores ꝛ alios negociatores p̄sumitur hic ɔstituta pecunia.no.ꝛ ē istud.c.multuꝫ nōbile. No.ꝙ ille q ꝓmisit soluere certo loco in termio si nō soluerit pt ɔueniri ex eo ɔctu in alio loco ꝛ habeṫ rō. Interesse actoris ꝛ nō rei q̄r interesse sec⁹ eo nō petēte. Itē sec⁹ i actiōib⁹ bonefidei vbi habeṫ rō iterē actoris ꝛ nō rei q̄r intereē ꝙ succedit loco in bonefidei iudicijs sꝫ dari sit in obligatiōe venit iure actiōis ꝛ nō loqtur ꝺ isto interesse.

¶ Quero nūqd ille q ꝓmisit soluere i alio loco possit soluere in loco celebrati ɔctus vbi alr̄s nō sortiebaṫ foꝝ.ꝛ dic ꝙ nō q̄r diuersitas loci induceret diuersitatē debiti sicut diuersitas tpis.vt.l.iij.ꝺ ho.auc.iudi.pos.ꝛ.l.ɔxisse.ꝺ ac.ꝛ ob.l.exigēre dotē.ꝺ iudicijs.lꝫ gl.notet ɔriū in.l.cū qui §.j.vel dic ꝙ illa gl.ē vā si ꝓmissor nō vult soluere in loco destinato. Nā duo videnṫ eē p̄cepta.vt.ff.de ar.l.celsus.vel dic ꝙ si locus ē statut⁹ fauore debitoris pt si creditoris nō pōt sicut dicimus in tpe.ff.de ver.ob.l.q rome.in princi. Itē si vna moneta frequentareṫ in vno loco alia in alio ad quā monetā dēret solui adest ꝺ re.iur.l.semp in stipulatōib⁹. ¶ Quero nunqd hēaṫ rō interesse tpis.rñ.sic qñ pp moraꝫ rei dānificat⁹ ē actor ꝛ ē spāle in pecunia vt veniat intereē infra rē q̄r nō cadit iteresse intra rē.ꝛ h̄ di. illis notabiṫ.ff.ꝺ in litē iurādo.l.nūmis.ꝛ gl.i.l.cūctos populos.de summ.tri.lꝫ ɔriū notet in.l.sociū.qui in eo.ff.p socio. ¶ Sꝫ ibi loqṫ in intereē ɔuēto p singulos menses vl̄ ānos ꝙ pott⁹ ē vsura.ꝛ sic nō obstat ꝛ tene mēti. ¶ Pone ꝙ creditor est in possessiōe pignoris ꝛ percipit fructus dicit ipse placet tolle fructus ꝛ ego volo interesse queriṫ qd iuris.nam leges simpliciter dicūt ꝙ fructus extenuāt sortē nec tꝫ debitor in mora nō q̄r soluerit.sed q̄r creditor quodāmō satisfecit ei⁹ intētionē adiplēdo.ꝛ facit ad hoc illa.l.no.ff.de so.l.ticia. No.ꝙ pt qs obligare se ad penas spūales nō ꝙ p viaꝫ ɔctus possit qs excōicāri sꝫ obligari vt excōiceṫ p sniam nec ēt pt qs se in excōicationē reponere.l.si vnus.§.pact⁹.de pactis.dūmō tal' obligatio alias hēat fundamētū ar.a ɔrio sensu huius.c.fm her. ¶ Glo. her.distinguit h̄ de triplici ꝓrogatōe⁹.s.tpis rei ꝛ psone ꝛ in hoc in iurisditōe ɔtēptiosa sꝫ in iurisditōe volūtaria. dic vt in.l.j.C.de emācip.lib. ¶ Quero vtrꝫ vbi sunt tanti iudices ad cās hēat locū ꝓrogatio.puta dictat statutuꝫ ꝙ iudex parte sancti Petri sit iudex viduaꝝ nūquid alij poterūt ꝓrogare iurisditōeꝫ eius.ꝛ vṫ ꝙ nō ne ɔfundanṫ ꝓcessus ꝛ iurisditōes.vt not.Cy.ꝫ Ja.de are.in.l.j.C.de iu.om.iu.ꝛ vt taxatio iudicis aliqd opeṫ arg.C.de testa. l.ɔsulta diualia. ¶ Quero nūqd in iudicē appellationuꝫ possint alij ꝓrogare pritnā iurisditionē.ꝛ puto ꝙ nō q̄r iurisditōes nō sunt eiusdē rōnis cū cā appellatōis sit mixti imperij nec debeat idē eē iudex a quo ꝛ iudex ad quem. ¶ Quero nunqd iurisditio possit prorogari de territorio ad territorium alterius iudicis.rñ.nō q̄r nulli p̄est iurisditioni sed est oīo priuat⁹ q̄r istud ē extra fines reꝝ ꝛ psonarū.ꝛ facit.ff.de sol.l.quero. ¶ Lꝫ iudici sit datū liberū ꝛ plenissimū arbitriū.tñ nō pt sibi ꝓrogare terminū.ff.loca.fi in.l.Bar. ¶ Anteq̄ꝫ iurisditio incipiat iurisditio ꝓrogari nō pōt q̄r de aliqua ad aliq̄ꝫ ē ꝓrogatio ꝛ sicut nulla ē que desijt ita que nōdū incidit.de ver.ob.l.x.ꝺ ɔdi.ꝛ demō.l.ticio.ꝫ.c.cū plures in fi. ¶ Si plus est in vsura dotis q̄ꝫ in onerib⁹ mrimonij.nihilominus vir lucraṫ.ff.mādati.l.creditor.§.penul. ¶ Quare ad vsuras dādas non pōt qs se sponte obligare.rñdeo ꝙ peccatū si dicit Joan.an.ꝙ cā vsuraꝝ ē spūalis.c.fi.de iureiu.lib.vj. Pau.dicit ꝙ nō est spūalis lꝫ ecclesiastica q̄r sumit originē a peccato hoc no.Archi.xiiij.q.v.qd dicā. Quero cū Inn.vtrꝫ ille qui nō pōt soluere.dicit lex ꝙ pp infirmitatē nō differtur solutio debiti.ff.de here.insti.l.si qs institual.in fi.possit excōicari ꝛ sentit Inn.ꝙ nō q̄r ñ est i mora. Istud dictū Inno.est verum i eo qui teneṫ ad factū. Secus in eo q teneṫ ad dādum.vt.ff.de ver.obli.l.ɔtinuus.§.cum quis.alr̄s.§. illud.vel ibi loquitur in alia pena.nam illud est i sentētijs cēsure quia redigūtur ad instar fori penitentialis.vbi sufficit dicere miserere mei deus exquo quis nō habet vñ soluat. ¶ Item snia excōmunicatōis est quedā mulcta que remitti pōt pp inopiā ꝓ h̄ lex no.ff.de offi.psi.l.illicitas.§. fi.vel dic ꝙ Inn.loqṫ i clerico cuius paupertas ē notoria.ff. de ꝓcur.l.ticius. ¶ Quero pone mutuā pecuniā cuidam mercatori q supposuit se iurisditioni epi q epūs imediate eidē mercatori p̄ūti ꝛ acceptāti mādauit ꝙ sub pena excōmunicationis solueret ad certum terminū. Quā ex nūc put ex tūc ꝓtulit in scriptis vtruꝫ interim possit appellari.dicit Jo.an.ꝙ si ꝛ ois stādum est snie. Jod.an.ꝛ sic pōt in die ɔtractus iudicari de volūtate partium q̄ⁿ alibi nō

a ¶ Vide ēt de mā vltra alle.hic p scribētes q̄ subtiliter scribit do. Bar.sorl.i l.seruil.i pn. ff.de lega.j.

b ¶ Inuenio istud dictū refert ꝛ notabiliter sequitur .d. Jaso.in.l.si ɔuenerit in iiij.col.in fi. in ꝟsic.iij.limita.ff.ꝺ iurisdi.om.iu dic.ꝛ ita sepe vidi obtineri in actu practico.

repli. ¶ No. q lz qs nõ soluat i termino ad quẽ se obli-
gauit sub pena excõicatõis tñ nõ ẽ excõicatus nisi ferat
snia sz pẽa peculiaria bñ cõmitteret ipso iure vt elegãter
no.ff.de pac.l.rescriptũ.§.si pactũ.vincula.n.cẽsure sũt a
ceteris penis diuerse nãe.dicit Jo.an. q ptãs excõicandi
orit ex auctate clauiũ nõ q possit prorogari p ↄsensũ pua
toꝝ.s.in eũ q nõ hz hac ptãtez. ¶ Itẽ ait q i foro pniali
nõ hz locũ prorogatio.certe nec ẽ ibi vã iurisditio sz ẽ qdã
pmissio diuina q prorogari n põt nisi ab ipso deo qq̃ lar
go mõ vocemus pniarios iudices aiaꝝ.hoc appet qꝛ nõ
fit litis ↄtestatio corã eis ergo nõ põt fundari prorogatio.
vt.ff.de iuris.om.iudi.l.si ↄuenerit. ¶ Nõ ob.l.receptuz
eo.ti.qꝛ illa dz itelligi cũ eadẽ distinctõe.s.si litigator nõ
penituerit añ litẽ ↄte. ¶ Alij dñt q illa lex ẽ receptũ lo-
quit i submissiõe q fit iudice pũte z acceptãte z apd acta
iudicij. ¶ Sz nũqd illi legi si ↄuenerit pt renũciari p pa
ctũ z vr q nõ qꝛ illa ↄtinet ius publi.ũ nisi forte iteruene
rit iurm.dic vt J.de fo.ↄpe.si diligẽti. ¶ Itẽ illa lex nõ hz
locũ in prorogatõe tacita q põt fieri cũ effectu ẽt añ litem
ↄtest.vt.ff.de iudi.l.sz z si suscepit.in pn.qd ẽ no. ¶ Que
ro nũqd prorogatio possit fieri seorsuz.rñ.sicut z ↄpromis-
suz.Jo.an.z sic vnus põt vna die prorogare alter altera ẽt
in hñt ẽ iudicẽ sicut z ↄpromittẽ qd ẽ no. ¶ Quero ptes
prorogauerũt iurisditõez ignorãte iudice. ¶ Quero vtruz
valeat pcessus iudicio ignorãtis z errãtis z vr q n.vt.ff.
de ↄdi.z demõ.l.multũ iterest ↄriũ ẽ veꝝ.rex.est no.in.l.
ij.§.sufficit.ff.de iudi. ¶ Vñ lz iudex debeat scire iurisdi-
tõez pncipalẽ nõ tñ oz q sciat accessoriũ qd ẽ no.dignuz.
¶ Ex hiset ad talẽ qõnẽ pone q iudex scit aliquẽ cita
tũ z lapsus ẽ termin' sz nescit cũ ↄtũacez qꝛ nũcius nũdũ
retulit vel tulit sz ipse nõ vidit relatõez z iudex supine p-
nũciauit an teneat snia. Bar.dicit q nõ vel dic q pcden
te relatõe nũcij nõ vz snia sz si retulit vz lz iudex ignoret
de relatõe z ↄtũacia qꝛ ignorãtia iudicis nõ reddit nul-
lũ id qd hz vãtatis fundamẽtũ.vt.ff.ad treb.l.suo inuito
.§.cũ ptor.als semp oporteret pbare q iudex viderit re-
latõez nũcij z no. q triplex prorogatio.s.iurisditõnis vt hic
ↄpromissũ.vt.ff.de arbi.l.diẽ pferre z dilatõis.vt.ff.de v.
ob.cũ stipulatus sum mihi a pculo. ¶ Est z qrta proga
tio.s.vni' ↄct' ad alteꝝ eiusdẽ forme z nãe z termin' non
mutat.vt.ff.de pcario.l.si manãte.§.q impleto. ¶ Sz de
nõ ↄctu ad ↄctũ nõ ẽ prorogatio nec ecõuerso.s.d ↄctu ad
nõ ↄctũ.ois.n.prorogatio dz hre duo extrema z mediũ cõ
tinuũ ac vt cũ grãmatico loquar suppositũ z appositũ
idest terminũ a quo z finẽ z isti termini differũt qꝛ muta
to termino a quo nunq̃ pcedit prorogatio pprie sumpta
vt si dico qd ↄri in martio icipiat i aprili.l.lecta.ff.si cer.
pe. ¶ Sz mutato termino ad quem bene pcedit proga
tio si fiat durãte termino z durãte statu eiusdẽ obligatio
nis.Ceteꝝ mutato statu nõ dr prorogatio sz nouus ↄctus.
vt.ff.de pro.stip.l.pe.z.ff.loca.l.cuz plures.§.pe.z.l.dicta.
Et no. q tpa pcisa a.l.statuta prorogari nõ pñt.ar.ff.de iu-
di.l.ij.§.sz z iudex.z.C.de iudi.l.pperãdũ.in pn. ¶ Que
ro vtꝝ iurisditio prio data z iurisditio prorogata sit vna iu
risditio numero an due z vr q due qꝛ accidẽs z subiectũ
nõ sunt idez. ¶ Itez pncipale z accessoriũ nõ sunt idem
ff.de pac.l.iurisgentiũ.§.quinto.z.l.iiij.C.depositi. Sz iu
risditio pmaria est subiectũ z secundaria est adiectio seu
accidens ergo nõ sunt idẽ. ¶ Nã ẽt accidẽs q imobilit
ipressuz est subiecto n idez numero cũ subiecto qd hñt qꝛ
hz diuersa diffinita.in ↄriũ vr casus in.d.l.sz si manen-
te.So.interduz prorogatur vita que nihil est aliud quaz
rei viuenti substantia:z tunc nõ est idez numero.interduz
fit prorogatio de re ad rem:z tunc non est idez numero.
¶ Interduz fit prorogatio d possibili ad ↄtingens vt in
iurisditione ordinaria progata:z tũc hz se vt gen' z spẽs.
Nã iurisditio ordiaria pp sui vniuersitatẽ est oiuz capax
z in potẽtia ad oia pticularia z postea ↄtinẽter deducit
in actũ z pp eãdez quiditatez nãe fiũt vnũ z idẽ. Sicut si
puũ flumẽ intraret magnũ flumẽ. Idem sicut dependen
tia dicunt vnũ cuz principali. Itez vnum qñqz dr.i.vnitũ
vel dic vt dixi in.c.de causis.s.eo. ¶ Item non est pprie
prorogatio tpalis nisi prorogetur ad vnum terminabi-
le nõ p diuisionẽ tẽpoꝝ.nã termin' distinctiu' nõ ↄtinuã-
do aliã rez facit.vt in.l.lecta.si cer.pe.z faciũt ad qõnem.
¶ Dicit statutũ q arbitri debeãt diffinire cãm ifra mẽ-
sem a die cõpromissi sub certa pena ptes progãt vtrũ ar-
biter euadat penã.z dicẽdũ est q aut ẽ vã prorogatio z ar
biter euadit.aut est nouũ ↄpromissuz z tũc de rigore inci
dit in penã.secus de eqtate qꝛ pena statuti reqrit morã.sz
hic nõ vã mora cũ litigatores rei sue sint arbitri z mode-
ratores.vt.ff.de arbi.l.arbiter ita.ij.rñso.z.l.si cũ dies.in
pri.z.l.siquis.§.fi.eo.ti. ¶ Itẽ pdcã faciũt ad qõnẽ vltra
mõtanoꝝ vtꝝ actio de peculio sit nomẽ siue titulus actio
nis.z dicũt q sic.vñ lz debeat exprimi actio in libello sm
legistas satis est dicẽ in libello ago actiõe de peculio ad
x.que debeo recipe qꝛ vẽdidi talẽ rẽ filio tuo.nã istud qꝛ
vẽdidi nõ ẽ actio sz cã vt no.ff.de edẽ.l.j.in prin. ¶ Sed
glosatores dicũt q n ẽ actio sz adiectio.i.modificatio seu
dñia siue quoddã accidẽs. ¶ Tu dic q est actio z adie-
ctio diuersas respectib' cũ hẽat i se ppriã qditatẽ.vbigra
ↄctũ cuz filio pupillo q nõ obligat nisi nãliter pr tñ ↄue-
nitur actiõe de peculio.z isto casu nõ ẽ dicẽdũ q nõ sit ti-
tulus actiõis. ¶ Sed hec qõ pnũc dimittat qꝛ nõ fac ad
mãm lz actio de peculio possit dici quedã prorogatio obli-
gatõis filialis in prez eius in cuius est ptãte. ¶ An ifans
põt hre bñficiũ eccłasticũ.dic q n nisi ex dispẽsatõe pape,
vt no.i.c.fi.de iudi.li.vj.pt tñ ↄhere spõsalia sicut doli ca-
pax fz Ja.de leaza. ¶ An ifans possit succedẽ in iurisdi-
tiõe regali.dic q sic.vt no.bar.in.l.si vni.de re iudi.

c Um vigesimum. Ma-

ior.xxv.
ãnis a qcũqz põt dari delegat'.vsqz ibi ceteꝝ.
Itẽ minor.xx.ãnis maior.xviij.ẽt dat a qcũqz
tñ de cõsensu prium z nõ aliter.vsqz ibi qz a pricipe.prin-
ceps võ põt delegare in qcunqz etate.h.d. Nã qd pricipi
placuit legis hz vigorẽ.vt.l.j.ff.de cõsti.prin.z.l.instar.C.
de crie sacrilegij. ¶ No. q nõ rz ↄsensus priũ si delegat'
ab alio qz a pricipe est minor.xviij.ãnis. ¶ Opponit[a] de
l.qdã cõsulebat.v.sed si forte.de re iudi.vbi dr q ex ↄsen-
su prium qlibet adult' ẽ sufficiẽtis etatis.Sol.aliud de iu
re ciuili aliud de iure canonico.vel ille vsiculus intelligit
sm determinationẽ isti'.c.sed q ↄsensus operet circa ma
iorez.xviij.ãnis nõ circa minorẽ.qd nõ plz.vt.ff.de iudi.l.
cũ ptor.in glo.dic q quattuor.vbi oino vide.pria g solo ẽ
vã qꝛ maturior etas reqrit de iure canonico eo q cãe eoꝝ
sunt maioris põderis qꝛ cõiter sunt de bñficijs z reb' iesti
mabilibus. ¶ Quero qua etate possit qs doctorari.z vr
q opz eẽ maior.xviij.ãnis.qꝛ hz iurisditionẽ i discipulos.
¶ Itẽ in ↄriuz qꝛ nõ hz iurisditionẽ nisi actu legat.añ eiz
honorẽ fungit sz sine admistratõe.z iõ sufficit q sit maior
xviij.ãnis.vt.d.§.pueritiã.in.l.j.ff.de postu. ¶ Quero que
etas reqrit in assessore. Rñ.sufficit etas.xviij.ãnoꝝ.qꝛ i ac-
cessore nõ fundat iurisditio sz est qdã ↄsiliari'.ar.ff.de po-
stu.l.j.§.pueritiã.ibi q etate zc. ¶ Quero q etas reqrat
in pcuratore.z vr q etas.xxv.ãnoꝝ.vt.ff.de pcur.l.minor
xxv.an.defensor in ↄriuz vr q sufficit nõ est maior.xviij. an
nis.vt insti.q manumitti nõ pñt.§.q mãumittit. Sz ad-
huc vr q possit in quacũqz etate dũmõ hẽat intellectum.
vt.ff.de institoria.l.sz z siqs.§.fi. Sol.in iudicijs reqrit q
sit maior.xxv.ãnis.si tñ aduersari' non opponit exceptio-
nez pcuratoriã hñt tz pcessus.vt.ff.de pcu.l.q procuratorẽ
dat.§.fi.aut loquimur i negocijs.z tũc sufficit qlibet etas
dũtamẽ actũ intellectu capiat.fallit in eo qui manumitti
tur vt sit pcurator in q reqritur ad hoc vt dicatur manu-
missus vindicta q sit maior.xviij.ãnis.vt.d.§.z q mãumit
titur.qꝛ ille ↄstituitur pcurator ↄsideratione meriti futu
rarũ operaꝝ.tũc eim sufficit posse facẽ opas dignitas li-
bertatis q dr manumissio vindicta. ¶ No.tñ casuz in quo
minor.xxv.ãnis ẽ idone' pcurator vel iudicia.vt.C.de p-
cu.l.exigẽdi.vbi oino videas. ¶ Quero cui' etatis dz eẽ
cũ rex dux marchio comes vel baro. Rñ.isti acqrũt iuris-
ditionẽ.aut p iuestiturã pncipis z in qlibet etate pñt iue-
stiri.vt in.c.j.§.psonã.p quos fiat inuestitu. z p qs recipia
tur.col.x. ¶ Aut successiõe z sitr nõ distinguitur etas im
mo z ille q est in vtero qdãmõ habet pro rege z noie vte
ri administrat

a ¶ Vide zanettinũ in repet.c.j.de acc.in.xviij. otia iter ius ciuile z cano nicum.

ri administrat iurisdictio vt i.c.s.q tpe milles.col.x.in vbo in fantia z no.i.c.gradi de supplē.negli.plat.li.vj.¶ Quero q etas reqrit i iudicibus ordiarijs q nō sunt dñi iurisdi tionis sz administrātes. Rñ.cū eligat ab ipatore sufficit qli bet etas i.d.l.qdā psulebar.¶ Idē si eligat a pplo vice ipatoris qz i territorio suo pnceps ē vt no.in auc.de desen. ciuita.§.nulla.¶ No.tñ credo q pplo possit eligere i ptātem siue rectorē ppli miorē.xiiij.an.nisi sup hoc primo fa cit statutū ar.C.de testa.mili.l.fi.z forte statutum non va leret qz eēt pcedere veniā etatis z qz subiectū nō ē capax ar.in.l.iij.§.j.ff.de mio.z.d.l.cū ptor.v.nā.Bar.i.l.qdam psulebat tz q ēt isans possit eligi nō solū in ptātez sz ēt in ducē cū pplo hēat plenitudinē ptātis vt no.de capti.l.ho stes.¶ Quero vtrū si statutū dicit q aliquis debeat esse maior tot ānis reqrat ānus psumat9 d momēto ad momē tū z vr q sic vt h. Itē ista ē pputatio nālis.naz illud tps est pfectū q pstat ex oibus suis momētis qsi ex suax ptiū aggregationē tā nāli qz formali vt.ff.d mio.l.iij.§. mino rē.¶ Sol.i iurisditōe dāda reqrit psumatio sz i honorib9 quib9 nō inest iurisditio ptēptiosa.sufficit tetigisse vltimū ānū qz est simplex fauor z i nulli9 vtit piudiciū vt no.i.d.§. miorē.¶ Illud cōe ē cuiuslibz tpis nisi aliud exprimatur q debeat fieri pputatio de momento ad momentū ita q nullū momētū sit vacuū vt no.C.de ap.autē.hodie nisi sit tps ciuile siue vtile qd recipit suas intercapedines vt.l.ij. §.dies.ff.qs ordo i bo.pos.hetur.¶ Quero que etas re quiritur in arbitro. Rñdeo etas.xx.ānox qz lex iulian9 p hibet in miorē.xx.ānis pcromitti vt.ff.de ar.l.cū lege.h tñ forte nō habz locum in arbitris qui eligunt cā suspitio nis sz seruabit in eis idē q in iudicib9 qz iudices siūt legis auctoritate.d.e.c.suspitiōis.¶ Sz qre mior.xviij.annis z minor.xx.nō potest eē arbiter de psensu priū z pt eē iudex delegat9. Rñ.qz piculosus ē pcromittere vt.ff.de ar.l.diē. §.stari.vel iō quia delegatio nitit auctē supioris z ptium psensu.sz pcromissum nō. Et iō fortior ē delegatio quam cōpromissum.¶ Quero vtx snia lata in minus legitima etate iudicis vel arbitri sit ipso iure nulla z dic q sic qz isti videntur pati impedimentum nāle vel qsi vt.l.cū ptor vl dic qd no. Inn.e.de rescrip.sciscitatus. z hoc i offō iudicā di q est publicū auctoritate z vtilitate. Idem in tutela si forte minor.xxv.annis detur tutor vt.l.fi.C.de legi.tutela. ¶ Vltimo not.q vbi in augmēto tēporis est fauor ānus debet esse elapsus sed si in augendo non est tunc non semp sed quandoqz sic quandoqz non z dic vt in.c.vltio de spō. p Ioā.an.z semp dic vt ibi lex vltra procedit declarando standum est declarationi legis vt.ff.ad trebel.l.qui filium §.sabinus.j.de reg.c.cū ad nrm de ele.cū in cūctis d etate z qua.c.generalē.z qd no.ff.de leg.l.nō oium.vide qd no. Archi.i.c.vl.de iudi.li.vj.q dicit q nisi aliud exprimatur annus dz esse completus.i.constare ex omnib9 suis momē tis qd bene no. Bal.

No delegatoz.

Tria dicit.pmo dicit q vno delegatox mortuo expirat dlega tio q ad oēs. Scdo dicit q vno arbitrox mor tuo expirat iurisditio quo ad oēs alios. Tertio dicit q h sunt va nisi i rescripto vl cōpromisso aliō exprimat ar.ad h ff.de ser.vr.p.l.cū testes.¶ Quid si vnus delegatoruz est mortuus tanqz suspectus dicit glo.q sopita ē iurisditio.sz tex.dicit q apud alios residet vt.ff.de iudi.l.cū ptor i pn. Sol.ille q dedit remouit ceteris cōmittere vl z idē dico in arbitris si partes cassauerūt vnum ex arbitris sed si ab alio remotus qz ab eo q iurisditiōez dedit tūc vex ē dcīn ber.¶ Quero qd si non ē mortuus nāliter sz ciuiliter.rñ. idē z sic exilio arbi.statu.mutatione finit pcromissuz. Itē si iudex patit exiliū finit iurisditio om ber.¶ Sz i ptium facit.ff.ad treb.l.ex scō.§.siqs rogatus fuerit.sed ibi loqui tur in volūtate nō in snia.nā volūtas ē de iure nāli.z iō p seuerat quousqz hō retiet ea q sunt iuris nālis vt.l.legato rū.ff.de cap.dimi. Arbitria aūt reducta ad instar iudicio ruz nō durāt vt.ff.de iudi.l.cū ptor.z.ff.de sena.l.cassius.ff. so.ma.l.si constante.§.fi.¶ Quero vtx vnus delegatoruz possit alteri pmittere vices suas. Rñ.sic i delegatis a pn cipe sec9 ab inferiore.¶ Quero qñ hec ptās est data q vn9 sine altero an alter absns sit citādus.rñ.dic vt no.bar. ff.ad tre.l.hr des mei.§.fi.si vēdo rē alteri9 nō ē necesse q ille citet lz p eū paret vsucapiēdi pditio.C.depositi.l.desi derū.qz vnusqsqz suo pprio noie pt pbere z pacisci iuxta ordinationē mētis sue.C.de pbē.emp.l.dudū.¶ Quero qd in arbitratorib9.idē rñdeo.qz nō dz recedi a psona nec a forma.vt.C.d pbē.emp.l.fi.¶ Itē dicat q qñ aliqd cō mittit singulis.vt singulis si nō ē aliō expressuz in cōmis sione nec a iure ē data ptās maiori pti q nihil opat cita tio absntiū.vt.ff.de ar.l.sicuti.z.ff.d re iu.l.duo.ex trib9 ni si pmittat pncipalr z scdario pp publicā vtilitatē ne pau cox absntia publicā vtilitatē ipediat.ar.C.de decu.l.noia tionū forma.li.x.in tōne lre.dic vt in.c.vlt.de ar.li.vj.dicit Accur.q delegati ad vniuersitatē cāx vt pcuratores vni uersales hre vident mādatū insolidū de re iudi.si vni Ac cur.z bar.¶ Quero nūqd in nūero pari pualeat iustior. ps.gl.dicit q sic in.l.si vni.ff.de re iudi.in vlti.gl. Sz ptra vr.vt.l.p fundū.de ser.ru.p.vsi vox mea in iure pari tātuz vz quātū vz vox regis.¶ Quero qd si cā nō pmittit plu rib9 vt singulis.sz vt collis.rñ.tūc sufficit maior ps. Itē lo co d mortuox noua capita succedūt.vt.ff.de iudi.l.pone bat.¶ Quero an pcromissuz scm i aliquē sub noie digni tatis transeat ad successores sicut qñ fit sub noie collegij. Bar.sentit q nō in.l.q liberis.§.hec vba.ff.de vulga.sub. Nā arbitriū nō hz certos fines a nā nec p aliā demōstra tionē qz diuerse sunt hoīuz voluntates.vt.ff.de ar.l.si vnus z.ff.ad tre.l.qz poterat.ergo vr electa industria z fides q ad aliū ñ trāsit qz accidētia animi trāsmitti ñ pñt.z quia dignitas sine psona nihil agit.ar.ff.de cura.furio.l.cui9 bo nis.z qd no. Inn.in.c.vlt.j.e.secus in iudicijs q nō redigū tur ad instar pcromissi qz munus iudicādi ē ānexū iuris ditōi z cōnexo territorio z vna eadē ē iurisditio z nō pen det ex solo ai motu sz exactis z pbatis q p quēcūqz sapiē tē discuti pñt.¶ Quid dies in executore vltie volūtatis si est relictus executor qdā abbas dicit q trāsit ad successo rez nisi alia rō reformet qz mēs z cā dz attēdi poti9 quaz vba.l.si vēditor.§.fi.cōia pdi.z.l.tutor petitis.§.fi.d excu. tu.vide Bar.in.l.duo iudices.z in.l.si vni.ff.de re iu.in.l. si magistrat9.ff.ad municip.si deficit vnus deficit ois ar. ad hoc.l.cū esses.ff.de hui.rusti.p.¶ Quia in tali non re cedit a psona cū dignitas hr loco psone.vt.l.j.ff.de le.ij.z idē dicerē in pcromisso vbicūqz a psona recederet qd est quādo restat aliqd arbitrādū sup accessorijs.vt no. Bar. in.l.siqs arbitratu.ff.de vb.ob.¶ Quero qūo cognoscaz veruz si pcromissuz ē tāqz i singulos pp dinūeratiōez pso nax.qd ergo si pcromissuz sit ita pcromittimus i cogna tos ticij.rñ.z hic tanquā in singulos qz h nomē nō ē vni uersitatis significatiuū lz sit pplexiuū pluriū sub vno noie appellatiuo qz nō faciunt collegiū.¶ Itē d mā isti9.c.vi de hic in nouella.z.j.de ar.c.fi.li.vj.¶ Opp.dr hic q vno delegatox mortuo expirat oium iurisditio.p imo dz loco mortui alius substitui.z interiz pēdet istātia lz sec9 in arbi tris.vt.C.de iudi.l.pperādū.§.sinaūt in medio.z no.ff.de arbi. Itē si vnus.§.itē si plures. So.de iure ciuili.ista op positio est va sz de iure canonico serua istud capl'm.vl dic q superior substituere nolebat.vt.ff.de iudi.l.iudiciū sol uit.dicit hic Io.an.q qñ cā vel negociuz cōmittit digni tati trāsit ad successorē. Io.an.sz si cōmittit psone exñti in dignitate nō expsso noie dignitatis nō trāsit. Si aūt exps so aut p pus trāsit aut p posterius z nō trāsit qz vba sem p accipiēda sūt p pus z ñ p posteri9.l.si hu9 cōis.de stipu. ser.z.ff.de vul.sub.l.q liberis.§.h vba.aliqñ ex plurib9 di numeratōib9 nō augēt effectus.l.j.i fi.ff.de do.ple.z h qñ tēdunt ad eūdē effectuz.sz si ad diuersuz ořo dz intelligi p prius nō p posterius.l.si cōis hvus.de stip.ser.¶ Opp.z vr q vno mortuo vel in remotis agēte penas altex resi deat tota iurisditio.vt.l.j.ff.de offic.consul.¶ Sol.hic in delegatis ibi in ordinarijs nam delegata iurisditio est ex traordinaria z quodāmodo odiosa.z iō facili9 ānihilat. ¶ Quero de tali dubio florentini habēt duos officiales. vtrū simplicem alterum cum pleno arbitrio iuris in facti in certis spēbus maleficiox.nunquid de istis spēbus pos

a ¶ Vide scripta per Alexā. post Jo. de imo. ⁊ ibi ēt alij moder. in l. ticie texto- res ff. ō le. j.

fit se itromittē re ītegra ille simplex ⁊ gnālis. vñ. scias ꝙ
tūc spēs derogat generi. qñ ᵃ euellit de ipso sicut ꝑticula-
ris sepata a toto vel sic vna ouis remota ab ouili. ¶ Sȝ
qñ spēs apponit gr̄a coadiuuādi vel supplēdi genus o tūc
ñ derogat generi ēt si ex ordinē ꝓuideat. vt no. ff. ō rei vē.
l. j. §. p hāc. ⁊ iō vr̄ ꝙ officiał gnālis ēt ī dictis spēb⁹ possit
suā iurſditōem exercere ⁊ ꝑuenire in puniēdo ꝯm ordina
riā formā statutoꝝ. Sȝ si aliqd̄ p gr̄a vel ambitōeȝ face-
ret: tūc ille q hȝ arbitriū possȝ plus punire. l. in eo ꝙ omis-
ſuȝ ē. C. de spo. l. ij. ⁊ qđ no. p doc. C. ō testi. l. nullā. qđ non
dicerē si plene essȝ punitus. vt. ff. ō accusa. l. senatus cēsuit.
⁊ puto ꝙ possȝ supplere ex eisdem actis qꝛ vna iurisditio
coadiuuat alterā qđ ergo ī delegatiȝ ad vniuersitatē cāꝝ
vel in duabus foraneis vicarijs simul ad epo ꝯstitutis in
certo loco. dn̄t qdā ꝙ iurisditio durat in supstite qꝛ simi-
les sunt ordinarijs. ⁊ ad hoc facit qđ no. in. l. si vni. ff. de re
iudi. ¶ Sȝ ego dico ꝙ similes sunt arbitris q̄ꝛtū ad hūc
articulū. vñ nō vȝ snia vnius qꝛ nō vt recipit sniam dixit
vt. ff. ō arbi. l. pedius. in fi. copula enīȝ posita iter dilectos
inducit inter eos ꝑticipatōem officij sȝ nō solidat eā ī ꝑ-
sona cuiuslibet vnde per ꝯcursuȝ in officio faciūt sibi ptes
.s̄. eo. prudentiaȝ. vt. ff. de ꝓcura. l. pluribus. vt hic. ¶ Et
no. circa ordinarios ꝙ quidā hn̄t iurisditōem eiusdē titu
li. ⁊ sigdē solute loqtur illa lex ꝓma de officio ꝯsulis. Si
aūt ꝯplexiue vel tanq̄ȝ numerus vt duo tres ⁊ similia idē
in eis ꝙ in delegatis. vt. ff. de re iu. l. inter pares. Si vero
ordinarij hn̄t se nō vt pares sȝ vnus ē maior altero refert
aut ille maior est maior ⁊ ꝯcurrens in potētia: ⁊ tūc ꝑue
niens est potior nisi talis superior hēat ptātem destituen
di inferiorem. vt. l. j. C. de offi. ꝑfec. vrb. ¶ Iste. n. dr̄ ꝓprie
subalternari q pōt destitui aut vnus hȝ iurisditōem ordi
nariā alius delegatā a principe. ⁊ tūc spēs delegata de-
rogat ordinarie ptāti. vt. J. ti. j. studuisti. ¶ Et vnum scias
ꝙ qñ plures sunt deputati diuersis territorijs ⁊ vnū terri
toriū nō est subiectū alteri. glibet in territorio maior ē ēt
si vnus sit archidiacon⁹ alter patriarcha. vt eleganter no.
ff. de manumis. l. apud eū. ⁊. l. ex ca. ff. de postulā. ¶ Que
ro de tali dubio duo fuerūt electi ⁊ pp̄ discordiam elege
rūt tertiū iste tertius decessit nūqd possint eligere aliū lo
co sui ⁊ vr̄ ꝙ nō qꝛ ꝯpromissuȝ euanescit p mortē vni⁹ ar-
bitroꝝ ⁊ qꝛ ex quo semel elegerūt ꝯsūpta ē eligendi ptās
ff. de ꝑcu. l. si is q stichū. ¶ Sȝ ꝯtrariū dico vt in. c. cū plures
J. e. li. vj. tū qꝛ iste tertius ē similis delegato. tū qꝛ res non
est extincta q̄ ad formā snā reuertit. ar. ff. de pac. l. si vnus
§. pactus ne peteret. v̄. qđ ē in spē dotis. ¶ Quero cum
iurisditio sit qd indiuisibile ex eo qđ est qd incorporale ⁊
sic nō possit diuidi p terminos signabiles nec p terminos
itellectus quasi vno delegatoꝝ mortuo ñ accrescit alteri
Rn̄. diuiso qñqȝ accipit p corruptōe. vt. ff. de v̄b. ob. ī exe-
cutiōe. J. de ꝓben. c. maioribus. qñqȝ qꝛ glibet ps repsītat
in se esse rei ꝯm qd. ⁊ hoc mō nō diuidit iurisditio nisi di
uidit mediāte territorio in quo pn̄t assignari termini di-
stinctiui circūscribētes ⁊ diuidētes sicut ē qñ feudata ij
diuiderēt iter se quoddā castrū qđ hēret in se iurisditio-
nē. vt no. bar. in. d. l. si vni. de re iudi. nā barones illi⁹ castri
bn̄ pn̄t iter se diuidere lȝ sec⁹ sit in dignitatib⁹ regalib⁹ si-
cut ē dux marchio comes. vt in. c. j. §. preterea. de ꝓhibita
feudi alienatōe. col. x. ꝓnceps tñ bene possȝ ipsa diuidere
ff. ō accessoribus. l. si eadē. ¶ Quero vtꝝ ꝯuit⁹ sit ᵇ magis

b ¶ Vide cepo. ī trac. de seruituti b⁹. col. xiij.

ānexa fundo q̄ȝ iurisditio territorio ⁊ vr̄ ꝙ nō sȝ nō sunt
paria. In ꝯtrariū vr̄ qꝛ ꝯuitus nō pōt esse sine fundo. ⁊ ideo
ꝯuitus ꝯuitutis esse nō pōt. nā scd̄a seruitus nō essȝ in fun
do sȝ in quodā itellectuali ⁊ totalr̄ incorporeo sȝ iurisdi-
tio pōt esse sine territorio sicut pōt vnus rex hr̄e iurisditō
neȝ in aliqua pte territorij alterius legis. Modus ergo
essendi seruitutis est modus ānexionis sed modus essen-
di iurisditionis est modus dominandi ⁊ quoddā qd ma
gis abstractū qđ intellectu ⁊ potestate percipitur vtrun
qȝ tamen quasi possidet sȝ varijs ꝯsiderationibus. vt. s̄. ō
offi. archi. c. dilecto. ¶ Itē nō est incōueniēs dicere ꝙ iu
risditio iurisditōis esse pōt vt si hn̄s iurisditōneȝ directā
ꝯcedit alteri vtilē vt in feudis sic ⁊ vtile dn̄ium est qdaȝ
inferior ꝓprietas. nūquā autēȝ quis ꝓprie loquēdo voca
bit seruitutē vtilē ꝓprietatē. imo īcōpatibile ē ꝙ eiusdem
rei qs hēat ꝓprietatē ⁊ seruitutē. qm̄ res sua nemini ꝯuit.
vñ distiguunt abinicē p modū oppōnis. ¶ Itē pōt diui-
di diuidēdo t'ritoriū. vt. l. nō satis. §. j. ff. quēadmodū ꝯui.
amit. ¶ Itē diuidēdo vasallos. vt. C. cōia vtriusqȝ iudicij
l. possessionū. ¶ Itē diuidēdo tp̄a. vt. ff. de vsufru. l. quoti-
ens. sola āt fructuū diuisio nō diuidit iurisditionem in sui
essentia. ar. ff. de le. ij. l. gaius. l. j. C. de sac. sanc. ec. l. iubem⁹
nulli. Barones appellant potētes hn̄tes iurisditionē q ī
lōbardia appellant magni castellani. hn̄tes v̄o ī feudum
castella bn̄ pn̄t ea diuidē. vt in. c. oēs filij. si ō feu. ꝯtrouer.
fue. col. x. ⁊ multo fortius si recognoscāt se dn̄os ex ꝯsuetu-
dine dominādi ⁊ nō ī feuduȝ. dico ergo ꝙ iurisditio dele
gata nō pt̄ diuidi. qꝛ ñ hȝ ī se t'ritoriū. ¶ Ordiaria āt iu-
risditio pt̄ diuidi p tribunalia. Itē pt̄ distingui p superi⁹ ⁊
iferius. vñ distiguit ad iuicem p modum oppōnis. ¶ Si
ergo q̄ris q̄re vno delegatorum mortuo ñ accrescit alteri.
Rn̄. qꝛ nō stat sine socio pp̄ formā mādati. nā qđ a pluri-
bus fiēdū ē ab vno fieri ñ pt̄. ¶ Et no. ꝙ iurisditōes dele
gate sunt ꝑsonales: sȝ ordiarie sunt reales. vt t'ritorij solidi
tate firmant. vt. l. vl. C. vbi ⁊ apud quos. tñ nō trāsmittūt
nisi ex pcō vt quotidie fac̄ papa in vicariatibus vos ꝯce-
dit tirānis vel ex vtili dn̄io. ff. de ꝯui. leg. l. pꝛ. §. j. Bal.

q **Uoniam apostolica.**

Subdelegare pt̄ subdelegat⁹ pape lȝ sit dat⁹
ex officio vel ptium ꝯsensu: vel cū cl̄a ꝙ si nō
oēs. tu tñ cū altero ⁊c. Idē pt̄ ꝯsentiētib⁹ ptib⁹ ¶ No. ꝙ
vbi ꝑnceps vel lex ꝯcedit aliqd alicui vȝ ꝑmittere illā po
testatem in aliuȝ trāsferri. vt. ff. de pecu. l. diffinitio. vbi est
tex. no. ⁊ est ar. ꝙ vicari⁹ epi si opȝ euȝ abesse possit aliū vi
cariū ponē loco sui qđ nō credo. qꝛ nec assessor. Nā itelle-
ctuales forme: vt scia ⁊ virtutes nō trāseunt de subiecto in
aliud subiectū. ¶ Is cui ꝯmittit negociū ꝑsonalr̄ exequē
duȝ fallit in duob⁹ casib⁹. sec⁹ si tibi ꝯmittit nudū ministe-
rium. Jo. an. ¶ In hoc. c. ponunt quatuor q̄ōes ⁊ quat-
tuor rn̄siōes. ¶ Primo q̄rit si vna ps petit vnū iudicē alia
aliuȝ ⁊ papa dat tertiū simul cū illis duob⁹: vtꝝ ille terti⁹
possit ēt iuitis ptibus subdelegare cuidā alteri vices suas
⁊ rn̄det ꝙ sic. qꝛ ei ꝯcedit a lege bn̄ficium ꝙ papa nō cre-
dit eidē abstulisse. ¶ Scd̄o q̄rit si eps ē delegat⁹ cuȝ col
legijs sub hac forma si nō oēs poteritis iteresse tu frat' epe
cuȝ altero exeq̄ris. an possit eps alīi subdelegare. ⁊ rn̄det
ꝙ sic. ⁊ tūc sine subdelegato ipsi⁹ epi reliq duo ꝓcedē non
valerēt. itellige tñ ꝙ si essent discordes valeret snia duoꝝ.
¶ Tertio q̄rit si ille cui mādat in lr̄is ꝙ principalr̄ cause
possint de cōsensu priuȝ alteri subdelegare. rn̄det ꝙ sic. qꝛ
hec forma itelli̇r ꝓfixa fauore ptium. ⁊ iō ptes pn̄t eaȝ am
pliare. secus si essȝ apposita fauore eccl̄ie. vt si papa māda
uit īqsitionem fieri ꝑsonalr̄ de ꝑsona electi vel de prelatis
aut alijs ministris eccl̄e ꝓuideri cuȝ in his casibus īdustri
am. i. discretionē ⁊ fideȝ. i. legalitateȝ ꝑsone cui talia ꝯmit
tant papa videat ponderasse. ¶ Quarto q̄rit vtꝝ dlega
tus ad p̄dicandā cruceȝ vel ad dispensandū cum irregula
ribus vel ad pnias iniūgēdas possit alijs subdelegare. rn̄
det ꝙ nō. qꝛ non est ꝯmissa sibi iurisditio: sed quoddā mi
nisteriū. h. d. no. ⁊ est ar. ꝙ nunci⁹ ambassiatam sibi cōmis
sam alteri cōmittere nō possit. ⁊ est singulare. c. ⁊ rō gene
ralis isti⁹. c. sumpta est ex. l. vnica. §. ne autē. C. de cad. tol.
¶ No. in isto. c. ꝙ q̄daȝ ᶜ possum⁹ per nos ⁊ p alios ēt iui
tis ptib⁹ q̄daȝ p nos ⁊ nō p alios tm̄ nisi de ptiū volūtate.
¶ Quedā v̄o possum⁹ p nos tm̄ ⁊ nō p alios ēt si partes
ꝯsentiāt. ⁊ facit. ff. de ꝯdi. inde. l. si nō sortē. §. libert⁹. No.
ꝙ merū offm̄ a ꝑcipe delegatū nō pōt alteri ꝯmitti. sec⁹
si ꝯmittat iurisditio. ⁊ est rō qꝛ iurisditio ē iudicis dandi
snia. vt. ff. de iuris. om. iud. l. iperiū. §. fi. q̄ diffinitio nō con-
gruit alteri offō. no. aliqd posse fieri ēt vtraqȝ parte iuita
puta subdelegare. nec pt̄ aliqua ps appellare. qꝛ subdele-
gans vtit iure legitimo. No. ꝙ dictio tu est ꝓnomen de-
monstratiuū sed nō artatiuū. secus si essȝ geminatuȝ. quis
dr̄ tu tu. naȝ primū tu essȝ demonstratiuum. scd̄m tu restri
ctiuum pp̄ geminā v̄tutē v̄boꝝ. ar. ff. ad trebel. l. balistar.
¶ Item magis attēditur finalis cā forme q̄ȝ v̄ba precisa
vt hic

c ¶ Vide vnā glo. no ta. in. l. ij. ff. de admi. re rū ad ciuita tinē. que dn̄ ⁊ meli⁹ de- clarat ista ⁊ adde etiam in mā q no. D. Jas. in. l. j. §. j. i. vij. no ta. viij. ff. de ver. obli.

vt hic qd̄ ē no. ¶ No. ꝙ satisfactū dī ptibus exq̄ ptes cō-sentiūt vt.C.cō.vtriusqȝ iudi.l.ij.ꝛ.l.j.§.ꝛ post opus.ff. de no.op.nū.ꝛ.l.si ꝯuenerit.ff.de re iu. ¶ Not. ꝙ industria ꝛ fides coherēt psone.nā industria coheret mādatario.ff.de nego.gest.l. qui sine vsura.fides mandati ꝛ mandatario. ¶ No. ꝙ offm̄ p̄dicādi ꝛ docēdi ppl̄m ꝛ corrigēdi ꝛ ex cōicandi ꝛ absoluēdi nō pt expediri p subdelegatos. De offō p̄dicādi satis ꝛ facile reddere rōnē qꝛ ē offm̄ intelle ct⁹ speculatiui ꝛ practici ꝛ itellect⁹ ab itellectu differt cla-ritate v̄tute ꝛ speculatōe. ¶ Et illa regula nō refert loqꝭ in eqpollētibus secus si nō eqpollēt puta pp diuersaȝ vtili tatē vel qꝛ forma repugnat.ff.de manumis.test.l.si ita fue rit vel aptitudo.ff.de ꝯdi.inde.l.si nō fortē.§.libert⁹.ff.de v̄.ob.l.cū seru⁹. ¶ Est ꝛ alia regula ꝛ nō refert cui fiat dū tm̄ nō itersit de h̄ p Cy.C.de noua.l.j.ꝛ ē ar.ad vasallos.sȝ dic ꝙ inuiti pn̄t alienari cū vniuersitate territorij nō p se vt no.i.c.j.de capitaneo q curiā vendidit ibi inuit⁹ ꝛ de fi-deicō.liber.l.qꝛ sunt igēui ꝛ no.hic ar.ꝙ si iudex ꝯmittit nūcio qd̄ citet aliquē ꝙ nūci⁹ nō pt alteri delegare qꝛ me ra executio nō pōt alteri subdelegari qd̄ tene mēti nisi cō suetudo h̄et se i ꝯtrium. ¶ Quero q̄ erat dubitatio i pria pte capl̄i. Rn̄.fm ber.qꝛ ꝙ ꝯsensu ptiū scm̄ erat videbaꝭ ꝙ nō posset ꝯrio ipso reuocari vt eleganter not.ff.de pro. sti.l.j.i fi. ¶ Scdo q̄ro q̄ erat dubitatio in v̄si.idez quoqȝ Rn̄.pp istud ꝓnomē ꝙ est scdē psone. Nā ex significa-tiōe vocis videbaꝭ qd̄ alteri nō posset ꝯmitti. ¶ Tertio q̄riꝭ q̄ erat dubitatio i.§.is aūt.rn̄.pp aduerbiuȝ psonale. nā aduerbia i iure nr̄o plerūqȝ tenēt locū forme ꝛ magis sonant q̄ȝ noia vt pulchre no.ff.de neg.gesto.l. pōponius. ¶ Opp.qꝛ ibi mādatū ē qd̄ a certa psona fiat n̄ pt p aliū fieri vt.C.de ca.tol.§.ne āt. ¶ Sȝ ibi loqꝭ i eo ꝙ pēdet in arbitrio testatoris ꝛ i feis extiudicialib⁹.iudicia āt nō augēꝭ p iudicis subtilitatē ꝛ sic ex idustria nō recipiūt maiorem vel minorē soliditatē. ¶ Opponiꝭ.ff.d sol.l.iter artifices. rn̄.vbi psona ē cā forme qꝛ suo arbitrio ꝛ sua singalri idu stria dat formā tūc nō recediꝭ a psona vt ibi sȝ iudicia h̄nt formā formatā a iure ꝛ iō i his pua idustria v̄saꝭ. ¶ Op. q̄ fm h̄ cū ingrere sit iurisditiōis poterit subdelegari per delegatū pncipis. Rn̄det ber.ꝙ hic ē alia rō.s.qꝛ ingrere ptinet ad maiorē iurisditionē ꝛ notabilr̄ loquiꝭ quia cuȝ inquisitio fiat officio iudicis ergo omnis inq̄sitio ē mixti imperij imo meri. ¶ Itē respicit potius ad ptātem pnci-pis q̄ȝ ad iurisditionem. ¶ Uel dic ꝙ lr̄a debȝ intelligi si p inq̄sitionē fieri.s.psonalr̄. Cū.n.iq̄sitiōe nō sit actor ꝛ re⁹ ergo nō sunt ibi ptes d q̄ȝ assensu possit fieri p aliū.pterea vt elegāter dicit ber.offm̄ ingrēdi ꝯcernit pncipalr̄ publi cā vtilitatē q̄ p subdelegatos d facili posset omitti.ꝛ iō n̄ recediꝭ a psona ex h̄ no.ꝙ statuta q̄ loquūꝭ de inq̄sitiōib⁹ ꝯmittēdo pp publicā vtilitatē pncipalr̄ scā censeꝭ ne ma leficia remaneāt ipūita. Et iō si iudex aiaduerteret accu-satorē colludere nō deberet omittere suā inq̄sitionē ne ma leficia remaneāt ipūita.vt.C.de abolitionib⁹.l.ij.qd̄ ē no. dignū. ¶ Uenio ad v̄siculū ceteꝝ ꝛ mirādū ē qūo si com mittaꝭ alicui aliquē excōicare ꝙ nō dicaꝭ ei ꝯmissa iuris-ditio sȝ h̄ ita itelligi dȝ si nullo mō hȝ de cā cognoscere sȝ solum vocē excōicationis ꝓferre nā ipse loqꝭ sic tuba non sicut cā efficiēs pncipalr̄.ar.ff.de manumis.vindicta.l.pat⁹ ex ꝓuincia ꝛ.C.si qs alteri vel sibi.l.multū idē.ꝛ dico i eo cui ꝯmittiꝭ ptās ꝛ offm̄ absoluēdi sine cāe cognitōe. Naȝ vbicūqȝ cāe cognitio nō interueīt ibi nō ē v̄a iurisditio sȝ aliud offm̄ vt hic in tex.qd̄ est no. dignū.ꝛ nō repiꝭ alibi. ¶ Quero qn̄ scm̄ debeꝭ ex ꝯcu vtꝝ ꝙ possit fieri p aliū. rn̄.aut dȝ fieri a psona aut cū psona aut simpl̄r. ¶ Itē aut aliqd nocet creditori ꝛ nō pōt fieri p aliū aut nō nocet ꝛ pōt ar.in.l.ij.§.j.sol.ma.in feudis qd̄ vtꝝ clericus possit ser uire per aliū ꝛ dicendū est ꝙ nō qn̄ p ecclesiasticū extin-guiꝭ feudum.vt.J.c.j.de mili.vasallo q arma bellica depo-suit. ¶ Sed caue tibi qꝛ illud.c.ꝛ omnes cōsuetudies seu doruȝ que sunt contra ecclesiasticam libertatem videntur corrigi per auc.sequentem de statutis ꝯ libertatem eccl̄ie ¶ Sed tu dic ꝙ illa auctentica dȝ intelligi de consuetu-dinibus irrōnabilib⁹.ꝛ iō dic ꝙ aut dn̄i multum interest ꝛ nō pt s̄uiri p substitutuȝ aut paꝝ vl̄ nihil.ꝛ tūc sec⁹ ar.ff.

¶ Aduerbia i iur̄ nostro plerūqȝ tenent locum forme ꝛ magis sonant q̄ȝ nomina.

Officiū inquirēdi cōcernit pncipalr̄ publicam vtilitatem.

¶ Ubicūqȝ cause cognitō nō interuenit ibi nō est vera iurisditio.sȝ aliud offm̄.

de sol.l.inter artifices.ff.d duo.re.l.nemo.ꝛ.l.si id qd̄.ꝛ.ff. de so.l.paulus. ¶ Qūqȝ tn̄ equo aīo tollerāda ē forma ꝛ recipiēdū s̄uitiū p substitutū.vt in.c.j.an mutus vel sur-dus col.x.ꝛ iō dixi ꝙ si vasallus fact⁹ sit papa qd̄ id dēat maiestati dei īdulgeri ꝙ p substitutū seruire possit d ꝓba. c.in ꝓn̄tia p Inno. ¶ Quero qūo cognoscā vtrū sit electa īdustria psone.rn̄.ex magnitudie ministerij fȝ Inn.qd̄ est no.di. ¶ Quero quare ordinari⁹ pt oīa ista delegare ꝛ n̄ delegatus pncipis q ē maior quolibet ordiario.rn̄.fȝ In no.qꝛ ordinari⁹ hȝ cā ꝓpria ptāte ꝛ iure ꝓpo sȝ delegata iurisditio nō ē ꝓprie iurisditio sȝ appēdices ordinarie hȝ tn̄ p se suū nomē sȝ cū quadā diminutōe qꝛ n̄ dr̄ iurisditio simplr̄ sȝ adijciꝭ delegata.vt.ff.de iu.om.iudi.l.more ma-ioꝝ.ꝛ.l.ꝛ qꝛ.ꝛ.ff.de offi.eius cui mā.ē iur.l.j.§.q mādata. ꝛ.l.ꝛ si ptor. ¶ Querit hic Inn.que sunt illa q̄ trāseūt ad successorē ꝛ dicit ꝙ ꝯsideranda ē forma v̄boꝝ ꝛ facti nā. ¶ Tu adde ꝙ ē ꝯsiderāda finalis cā nā qd̄ pncipalr̄ pp publicā vtilitatē mandaꝭ ad successorē n̄ trāsmittiꝭ ꝛ hoc dū vocaꝭ mādatū simpler sȝ iussus.vt in auc.vt nulli iudi. §.ꝛ hoc v̄o iubem⁹.ꝛ no.ff.de iur.om.iudi.l.ꝛ qꝛ sic ergo trāsit ad successorem dignitatis fauore publice vtilitatis. ¶ Sed pone ꝯmissum ē dn̄o Otroni ptāti florētie inq̄-rere de oib⁹ maleficijs cū fama ꝛ sine nūqd istud imperiū trāsit ad successorē.ꝛ videꝭ ꝙ sic propter rationē p̄dictā. ¶ Sȝ ꝯtriū vr̄ qꝛ hoc statutū ꝯtinet ius singulare.ꝛ iō nō vr̄ ꝙ trāseat ad successorē. Itē ꝓ hoc.ff.de vul.sub.l q li-beris.§.hec v̄ba.sȝ ibi trāsmittere obtētū fuit ius incoba tū ꝛ cum de eo eēt pncipalr̄ sensuȝ ꝛ deuenerit in cām ca-duci merito substō nō transferꝭ nō in casu tn̄ nr̄o puto ꝙ qn̄ aliqd ē multū singulare ꝛ ꝯ cōia statuta ꝯcessuȝ tran-seāt ad successorē qꝛ plus pōderaꝭ rō q̄ȝ nom̄ appellatiuū qꝛ ꝓsumiꝭ in tā arduis ꝙ psona sit imediata cā ꝯcessiōis. ꝛ ideo si regis frācoꝝ eēt ꝓrogata iurisditio de comitatu sabaudie ꝙ talis iurisditio nō trāsiret ad successorē ne eēt liberalitas ꝓrogationū in regeȝ luctuosa ꝛ capriosa.ar.ff. de trāsac.l.cū aq̄liana. ¶ Quero papa fecit comitē quē-dā ad legitimādū spurios ꝛ ad emācipatōis liberoꝝ.vtꝝ iste qui est ordinarius in toto iperio possit delegare eman cipationē tm̄ vel legitimationē sey.ꝛ glo dicit ꝙ nō.ff.de ꝓba.l.ab ea parte.vbi glo.dicit ꝙ emācipatio non pōt delegari ergo multominus legitimare. In ꝯtriū vr̄ ꝙ si le gitimatio non sit meri iperij ꝛ emācipatio mixti.tn̄ req̄-rāt modicā cāe cognitionē ꝛ pr̄ ꝓprie est ille q emācipat ꝛ qui legitimat.vt.ff.de adop.l.emācipari ꝛ ibi p Guil.ꝛ Cy.ꝙ in emācipatōe.veꝝ credo qꝛ cōpetit iure magistra tus sȝ in legitimatōe nequaq̄ȝ qꝛ nō ꝯpetit iure magistra tus. ¶ Sȝ est quedā ptās insignis ꝛ cesaria.vt.C.d ado. l.ij.ꝛ creare tabelliones nā legitiare est quedā restō fame ꝛ plusq̄ȝ fame qꝛ ē restituere nāe ingenue ꝛ nō vulnerare. ꝛ ideo nō pōt nisi princeps ꝛ is cui pnceps ꝯcesserit qꝛ eē spurius ē quedā cicatrix quā nō cognosceremus nisi per ꝯtrariū.i.p nuptias.vt in auc.de nup.in prin. Et no.ēt.J.ti. ꝓxi.c.de translatione.

Tatuimus.

Hec est inocētiana que n̄ dȝ hic legi tn̄ circa eā q̄ram⁹ d tali qōne datū est arbitrium per reformationeȝ ꝯsilij gnālis Petro ptāti Papie ꝙ possit punire in hauere ꝛ in psona quoscūqȝ fu res roboratores ꝛ alios facinorosos notorios vl̄ manife-stos. Ad euidentiam pmitte ꝙ quoddā ē notoriū neces-sariū ꝙ actu se oñdit quoddā ꝓbabile qd̄ actu nō pmāet in mā sȝ pmanet in fonte scie vlis populi. ¶ Quoddā est notoriū.nō ita ꝓbabile qꝛ scm̄ ē valde ātiquatū. Itē noto riū aliō nāle ꝛ māle aliō ciuile ꝛ itellectuale aliō mixtū vt iurisditio p̄sidentis corpe ꝛ aīo. ¶ Mō q̄ro q̄ sit virtus istoꝝ v̄boꝝ ꝛ dic ꝙ notoria sunt illa q̄ sunt pmanentia in mā ꝛ i vulgo ꝛ turris ppli q̄ȝ q̄ȝ vetustate collapsa cui⁹ pti cule remāserūt.puta vnus paries vel aliqua fundamenta. ¶ Quedā vero sunt pmanētia in memoria ꝛ i vulgo.ita qd̄ nēo sapiēs ea negaret nisi tior vl̄ tremor remouerēt eū qꝛ eēt malefactor.h̄ sunt duo gnā notorij q̄ꝝ pmū est actu pmanēs i substātia. Secūdū ē actu pmanēs in memoria ꝛ in opinione honuȝ ꝛ non pt ignorari.nā scā que sunt nī

mis nõbilis vt̕ mozs dñi Caroli de pace ⁊ alioꝝ q̄ʒ plurĩ
moꝝ dñoꝝ dominatiũ i italia nõ possit obliuioni tradi si
oẽs scripture delerent̃ q꞉ ambulat ⁊ pululat memoria ꝓ
genitoꝝ in posteros.vt.ff.de proba.l.si arbiter.¶ Dico
igit̃ ꝙ notoriũ ẽ ꝙ apud oẽs viridicos ⁊ nõbiles negari
non pt̃.⁊ qdã dicũt vt refert Inn.ꝙ si negat̃ notoriũ ñ hʒ
locũ statutũ ꝙ falsũʒ ẽ q꞉ꝑ calũniã de qua cõstat negare
nõ ẽ rẽ dubiã efficere.vt no.ff.de transac.l.post rẽ.ff.q sa-
tis.co.l.si vo.§.j.¶ Sʒ Jo.an.eo.ti.li.vj.in nouella ꝓbat
dcm̃ Inn.ħ mõ vʒ ꝙ qñ reus negat maleficiũ notoriũ nõ
pt̃ ꝓcedi tãq̄ʒ sup notorio nisi in receptis ꝓbatõibꝰ vtriusq̄ʒ ptis.¶ Sʒ ego nõ puto ꝙ dẽat admitti ad ꝓbãdum
id in quo ꝯsistit apte calũnia.nõ.n.pt iurare de calũnia ꝗ̃
iudex non dʒ eũ audire sʒ ex officio suo repellere.facit qđ
no.Inn.ē.ð offi.vicarij.c.j.⁊ hoc ẽ veꝝ si ẽ notoriũ oĩbus
⁊ iudici sʒ si iudici ñ ꝯstet.tũc ẽ vã postilla.Jo.an.¶ Sʒ
qd si nõ negat̃ fcm̃ sʒ excipit̃ ꝙ iura fcm̃ ẽ.dicũt qdaʒ ꝙ
refert̃ Inn.ꝙ istud nõ ẽ notoriũ sʒ istð falsũʒ est q꞉ ꝑsum
ptio qđ nõ fit iure factuʒ est notoria cũ stamus in genere
maleficij.vt.l.si nõ ꝯuicij.C.de iniurijs.hñ tñ fateor ꝙ de
ista exceptiõe dʒ cognoscere q꞉ ẽ talis exceptio q̃ pt̃ ⁊ dʒ
ꝓbari de iure ⁊ q꞉ oĩs q excipit icidẽter ius suũ deducit.
vñ ñ remouet iudex ab icidẽti est iudex in pͥncipali cã.vt
.C.de indi.l.quos.No.tñ ꝙ dʒ ꝙ dicius iudex intẽtet no
torietatẽ q꞉ qñ qualitas dat iurisdĩtõem q̃ cessante cessat
iurisditio dʒ eã interꝑtari tanq̄ʒ fundamẽtuʒ iurisditõis
vt no.Inn.j.de foro ꝯpe.c.cum sit gnãle.nec posset iudex
post oppositã exceptõem qualitatẽ addere q꞉ istud esset
quoddã replicare ⁊ replicatio nõ iuuat libellũ inepꞇũ.dʒ
ergo ꝙ denuo expiat̃ si tpa suffragant̃.vt.ff.de adul.l.ac-
cusatorus.¶ Itẽ adde ꝙ maleficiũ ꝓbatũ [a] p.x.testes vr̃
esse ꝓbatuʒ cũ notorietate.vt no.Cy.de accu.l.ea qdeʒ qđ
tene mẽti.ẽt circa ꝑtoriũ ꝯtingit certos errare vt circa ꝑ
torẽ vrbanũ ⁊ ꝑegrinũ.vt no.ff.de iurisdi.om.iu.l.si ꝑ er-
rorẽ.Vtile tñ puto ꝙ si notoriũ aperit viã inq̄sitõis pre-
mittat̃ q̄dã ꝑambula inq̄sitio an fcm̃ sit notoriũ quo cõ-
perto ꝑ informatões testiũ ẽt pte nõ citata ꝓcedat̃.vt no.
Inn.j.q ma.accu.pos.c.cuʒ in tua.¶ Fiet scđa inq̄sitio so
lẽnis ħ tãgit hic Inn.⁊ est rõnabili q꞉ istð notoriũ succe-
dit loco fame ⁊ loco accusatoris.¶ Quero quid si iudex
obuiauit furi furãti vel homicide fugiẽti.nũqd hẽat locũ
dcm̃ statutuʒ ⁊ dic ꝙ sic.q꞉ iste ẽ manifestus malefactor.
vt.l.siue manifestus.v.ideʒ iulianus.ff.ð ꝯdi.fur. Ad hoc
induco dcm̃ Host.⁊ Jo.an.sup isto.c.in postilla q̃ icipit
de ordie cognitionũ quã no.¶ Notoriꝰ [b] vsurariꝰ ẽ q le
uato vello ⁊ ad discũ mutuat oĩbus volentibꝰ quo ꝓbato
lʒ testes non noĩent ꝑsonas sʒ noĩent hitũ feneratoris q꞉
stabat i hitu apẽnelo ad feneradũ ꝓbatũ ẽ notoriũ ⁊ sic
accñs quadãmõ ꝓbat̃ sine subiecto fci.hoc tãgit ħ Inn.
in fili ⁊ no.ꝙ fraudes [c] istoꝝ feneratoꝝ semp ꝑsumũtur
ꝯtinuatiue iter easdẽ ꝑsonas lʒ callidis machinatõibꝰ te
gant̃.ar.optimũ.ff.ð ꝓba.l.cũ tacitũ.duo sunt sensus cor-
poris ꝑ quos ꝯgrnẽtiꝰ testis ꝑcipit penã ⁊ merã vitateʒ
f.visus ⁊ auditꝰ.tñ qñq̄ʒ ꝑ auditũ ꝑcipit̃ verus hoĩs actꝰ
vt stipl̃o qñq̄ʒ ñ ꝑcipit̃ verus hoĩs actꝰ sʒ forma.vt elegã
ter no.dñs Dy.i.l.j.⁊.ij.ff.ð aq̄ plu.arcẽ.testis itelligit̃ de
ponere hʒ nãʒ ⁊ cõia accñtia rei.ar.ff.ð iureiu.l.sʒ ⁊ si pos
sessori.§.sʒ si reꝝ.vñ si testis ðponit ð exercitu ñ hʒ necesse
dicere ð nõrio exercitu q꞉ exercitꝰ ñ pt̃ esse nisi notorius.
¶ Visus aũt deseruit nõrio auditꝰ fame ⁊ nõriũ ꝑargit̃
ꝑ oculos populi fama ꝑ aures.dic tñ Hos ꝙ fama mr̃iũ
aminiculat̃ i ꝓbatõe nõrij.ipossibile.n.ẽ fcm̃ nõriũ famo-
suʒ ñ eẽ idẽ Jo.an.in nouel.Intellige ð fama q̃ viget tpe
litis ꝯtestate.ar.ff.ð iudi.l.ñ pt̃ videri.secus si sit extincta
.C.ne ð statu defunctoꝝ.l.si mr̃.Est aũt fama qdaʒ sonus
vocis hũane replẽs multoꝝ ⁊ plurimoꝝ aures.¶ Mõ
q̄rit̃ veꝝ dñm reꝝ possʒ esse notoriuʒ.rñ.dñia a possione
ceperũt.vt.l.j.in pͥn.ff.de acq.pos.Possio aũt pt̃ esse no-
toria puta possio vnius magni castri ⁊ eodeʒ mõ in istis
magnis ⁊ diuulgatis rebꝰ põt esse notoriũ dñiuʒ ẽt iuris
ditio.vt no.ff.de neg.gest.l.at q nã.§.cum me abñte imo
quasi est ipossibile ꝙ in istis rebus magnis possio nõ sit
notoria dñiũ ð non fiat ꝯtrouersia possessionis ab altero

[a] Maleficiuʒ ꝓbatũ per.x.testes inducit notorium.

[b] ¶ Adde vnum pulchruʒ consi. Bal.qđ refert decius in.l.eiꝰ qui in ꝓuincia circa illam regulam ꝙ qualitas nõ põt stare sine subiecto.ff.si cer.pet.

[c] ¶ Addõ ẽt qđ abũdãs cautella nocet in persõnis ð vsura ⁊ malitia suspectis quia tunc cautelle adhibite magis ð vsura ipsum redarguũt ita Ancha.consil.cclviij.in ci.xpi noie repetito ad fi.

q dicat se ꝯpossessorẽ.nã ꝑp varietatẽ ⁊ ꝯflictũ possiden-
tiũ vitas occultat̃ ⁊ obscurat̃.vt no.ff.qđ me.cã.l.extat.in
magna glo.v.⁊ no.lʒ ergo subã dñi sit iuisibilis ⁊ icorpo-
ralis ⁊ ẽt subã possionis siue eiꝰ qdditas.tñ verꝰ actꝰ hoĩs
corꝑalis ⁊ visibilis ẽ.vt no.ff.de ver.ob.l.stipul̃o ista.§.hi
quoq̄ʒ.visus eiʒ meꝰ nõ ẽ visus tuꝰ.tñ visus nõ facit testes
singulares sʒ res seorsũʒ ab altero visa ⁊ audita. ⁊ ista est
disciplina de sensu ⁊ sensato.q꞉ singularitas ⁊ idẽtitas cõ
sistit in rebꝰ sensatis mediãtibꝰ organis corporis ad hoc ꝑ
nãm deputatis.¶ Qualr̃ aũt dñium ꝓbet̃ no.C.de ꝓba.
l.cũ res.⁊ difficilis est ꝓbõ dñij ⁊ facilis probõ possessiõis
no.ff.de peti.here.l.nec vllã.§.qđ si qs.quã glo.tene mẽti.
¶ Modo quero cũ Inn.pone ꝙ iudex nõ hʒ iurisditio-
nem nisi in notorio ꝓcessit i cã nõ notoria ⁊ recipit testes
qui ꝓbãt nũquid ex ista ꝓbatõe surgit notorium.Rñ.nõ
nisi sit probõ ꝑ ꝯfessionẽ fm̃ Innoc.quod est no.dignum.
¶ Quero vtrũ i notorijs admittat̃ ciuilis defensio.puta
inuasor notorius dicit se fecisse auctẽ iudicis.dic Jo.and.
in nouellis ꝙ sic.q꞉ ista allegatio excusat delictũ dũmodo
lnia fuerit lrima.alr̃s secus.vt.C.vñ vi.l.meminerit.Nam
istud nõ tam est negare q̄ʒ leges allegare ad suã defensio
nem.vt.C.de iudi.auc.iubemꝰ.Idẽ si dicat ꝙ ex ꝑmissiõe
iuris poterit predari.tex.ẽ no.i.c.j.§.fi.de mili.vasal.q cõ
tumax ẽ.colla.x.¶ Quero testis deposuit de fama sed iu
dex iterrogat eum vtrum ipse credat famatuʒ.i.ꝙ hoies
famãt esse verum testis rñdit ꝙ nõ credit querit̃ vtrũ pro
bat famã.⁊ videt̃ ꝙ sic.q꞉ credere vel discredere vnus te-
stis nõ elidit famã publicã.vt.ff.ad macedo.l.iiij.⁊.C.e.l.
zenodus.¶ Sed qd si quis nõ ꝯfitet̃ sed nõ negat.Inno.
refert quosdã dicere ꝙ vr̃ ꝯfiteri ꝙ falsũʒ ẽ.pro quo vr̃ gl.
or.C.vñ liberi.l.q se pr̃is.vbi gl.exponit.dic negar.i.nõ di
cit.⁊ i regula is q tacet.¶ Fallit in quattuor casibus qui
olim ptinebãt ad iterrogatorias actões in quibus nõ ne
gãs iterrogatꝰ habet̃ ꝑ ꝯfitẽte vel negãte.put ei nocet licʒ
ergo qs nolit rñdere libello vl̃ iquisitõi nõ habet̃ ꝑ ꝯfes-
so sʒ dʒ remedijs ꝑtoris cogi ad rñdẽdum.vt i.l.j.§.quid
ergo.ff.de vẽ.isꝑiciẽ.⁊ ibi per Jaco.de are.vbi oino vide.
¶ Quero cum Inn.vtꝝ ꝯfessio ex̃ ius fcã coram populo
inducat notorium.⁊ refert quosdam dicere ꝙ sic.¶ Sed
hoc nõ ẽ verũ.q꞉ dʒ fieri apð acta ad hoc vt iducat solẽ-
ne notoriũ.¶ Ceterũ hñ fac̃ notoriũ iudiciũ.vt.ff.ð adul.
l.capite quito.⁊.l.quero.§.fi.ff.de edil.edic.¶ Quero cũ
Inno.pone ꝙ maleficiũ ẽ notoriũ.Sed no.eius circũstã-
tie vtrum ꝓbatis circũstãtijs possit aggrauari pena rõne
circũstãtiarum.dic hic Inno.ꝙ sic.verbigr̃a.si maleficiuʒ
ꝯmissum de nocte vel in platea grauius punit̃. Nam iste
circũstãtie nõ veniũt ad iquisitionem fundãdaʒ sed ad eã
coadiuuãdam:nec dʒ qualitas maleficij remanere ipuni-
ta.qđ ẽ no.dignũ.¶ Adde ꝙ qñq̄ʒ nox ꝓbat̃ ꝑ sonũ cãpa
ne q ẽ distictius diei ⁊ noctis.⁊ ꝓbato sono ẽ etiã notoriũ
istius circũstãtie ꝓbatuʒ.q꞉ sonus campane implet aures
hoium ciuiũ.⁊ sic nox ẽ notoria ꝑ auditũ soni cui ꝑ statu-
tuʒ vel ꝯsuetudinem ẽ assignatꝰ iste modus significãdi seu
itelligẽdi.¶ Et no.ꝙ ea q̃ fiũt de nocte sunt minꝰ notoria
q̄ʒ ea q̃ fiũt de die.sir̃ ea que fiũt vbi ẽ cõfusio multitudis
hoium.ista ẽ glo.sing.ff.qđ me.cã.l.si cum i exceptõe.§.in
hac.super verbo ignorãtiam.quã tene mẽti.¶ Pone ꝙ
maleficiũ ẽ notoriũ.tñ elapsũʒ ẽ tps datum ad iquirẽduʒ
per formã statuti.tãdem reus ꝯfitet̃ maleficium vtrum ex
ista cõfessiõe possit ꝯdemnari.⁊ dic ꝙ nõ.q꞉ quotiẽs quis
ꝯfitet̃ id cuius noie cũ aliquo nõ sit actio ñ valʒ ꝯfessio.vt
ff.de iterro.act̃.l.ꝯfessiõibus.sed post ꝑscriptionẽ ipso iu-
re accusatio abolita ẽ.imo ⁊ ipm maleficiuʒ. accusatio aũt
ẽ abolita quo ad publicã iniuriã.maleficiuʒ aũt quo ad pri
uam iniuriaʒ.ita ꝙ nulla actio esse pt̃.vt.ff.qđ me.cã.l.si
cuʒ exceptiõe.§.satis dement̃.vt.ff.de iniur.l.si vnꝰ si añ iu
diceʒ.ergo ꝯfessio ñ vʒ.qđ ẽ no.¶ Ad ꝓbãdum ꝙ gẽtes
que derobauerunt quasdaʒ villas essent de gẽtibus cuius-
dam nobilis.testes dicunt vã eẽ iterrogati qlr̃ sciunt.di-
xerunt ꝙ viderũt post effectũ subsecutũ.q꞉ res derobatas
⁊ gẽtes ꝑdictas dictus nobilis recepit in castro suo.cum
haberẽt inuicẽ guerrã.¶ Querit̃ an ꝓbent.Rñ.sic.ꝑ ar.
a solitis.q꞉ ita ꝯsueuit fieri.ar.ff.de ꝓba.l.cuʒ tacitus.in fi.
Sed

Es q̃ fiũt ver.est ꝯfusio multitudinis homi nũ sũt minꝰ notoria.

¶ Sed si nõ haberẽt inuicẽ guerrã iste nobilis p̃sumeref receptator ꝛ dz malefactores exhibere ꝛ si nõ posset exhibere personas deberet exhibere res vt col. de pace tenen. ꝛ eius violatoribus. §. si iudex clamore. dicit Inno. ꝙ q̃n testis interrogatus de cã scie in notorio dz dicere quia publice vidit fieri i tali loco coram populo vbi erat multitudo copiosa vidẽs ꝛ astãs Inn. ¶ Itẽ dicit. C. de testi. l. l. testiũ ꝙ nemo potest scire si alius videt vel si al' audi qd̃ veꝝ ẽ directe sed i directe hñ p̃r p p̃sumptionẽ nãe scire qꝛ ille q corã ẽ videre p̃sumif ꝛ audire nisi ille q dicif p̃sens ꝯriũ asseuerer. vt no. Bart. in. l. j. in fi. ff. de au. tu. sed dcm̃ suũ dz intelligi⁹ ad excusationẽ testis circõuẽti p alterius p̃ñiã corporalẽ. dicit Inn. ꝙ meꝝ iperiũ est supremum inter alias iurisditiones Inn. ꝛ ꝓcessit ex natura causarum.

a ¶ Vide s̃dy. i. c. cũ cãm colũ. ij. cum seq. de testibus.

¶ Itẽ gcqd p̃ncepo p̃tori suo reseruat meꝝ impiũ est. legif. n. i vsibus feudoꝝ ꝙ aut agif de iure possidendo i re alterius. aut agif de libertate rei ꝓprie ꝛ sic de iure possidẽdo in re ꝓpria. p̃io casu in sacramẽto nõ fit mẽtio ꝯscie vt dicat iuro in ꝯscia mea ꝙ ita ẽ qꝛ istud iurm est magis de aio q̃ȝ de re ꝛ ṽitate. ¶ Scdo casu aut in scõ proprio ꝛ dz iurare assertiue aut in scõ alieno cui iurãs nõ interfuit ꝛ tũc sufficit iurare per ꝯsciam suã vt si iuref de facto patris vel aui vel alioꝝ ascẽdẽtiũ vt i auc. de ꝯsu. ree. seu §. sacramẽto coll. x. hãc doctrinã traho ad testes qꝛ iurando de ꝯscia sunt singulares ꝛ impossibile ẽ ꝙ p testes singulares probef notoriũ nisi actus de quo deponũt sit idez act⁹ genere lz nõ nũero ṽbigr̃a. ꝙ aliqs sit publicus vsurarius istud ẽ quoddã genus sz qd̃ mutauerit ticio vel seyo. ista est q̃dã spẽs. ¶ Testes ergo ꝯcordãtes i genere ꝓbãt generis notarietatẽ ꝛ q̃litatẽ p̃sone lz postea p singulos se diuidãt vt qꝛ vnus dicit vidit qd̃ publice mutauit petro. alter dicit publice vidi q̃n mutauit seio. nã hoc aduerbium publice ẽ genus p̃dicãs de pl'ibus dr̃ib⁹ nũero vt plene dixi. in. l. j. C. de testa. i lec. vbi videas testis ꝯrius facit vnuz iudiciũ duo duo. sz tres tria. ꝛ trib⁹ iudicijs stat. Scias ꝙ q̃nq3 testes sunt singulares qꝛ actus sui nã nõ hz ꝯtestẽ vt cũ testis dicit nõriũ q eũ examinauit nõ scripsisse veꝝ. Nã cuz hoc intret locũ secretũ iudicis ꝛ tabellionis iste testis non põt hr̃e ꝯtestẽ vt. C. de testi. l. nullũ. ꝛ id̃ i iudicijs acta nõ regrunt ꝯtestes ab ex̃. nã hoc marie pp testionia iductũ ẽ qꝛ secreto examinanf vt. C. de testi. l. testiũ. ¶ Mõ q̃rif confessio erronea siqs ꝯfitef eẽ nõriũ. Nã cũ error debeat ꝓbari ꝓbãdo prio rẽ alr se hr̃e quo ꝓbato p̃sumif error in scõ alieno vt no. ff. de iterro. actio. l. d̃ etate. §. fi. in vlti. gl. que est singularis q̃uo poterit reprobare seipz. ¶ Ego dico ꝙ i scõ ꝓprio etiã ꝓbãdo rez alr se hr̃e nõ p̃sumif error sz p̃sumif ꝯfessio sine cã imo ꝯ eãz q̃ ꝯsistit i termis ṽitatis. Et id̃ nõ obest reuocãdi. nullo. n. extremo existẽte ṽo neq3 actiuo neq3 passiuo ipossibile ẽ ex maleficio qd̃ nõ ẽ aliquez ꝯdemnari ei⁹ rei noie cũ nullo possit esse actio de h̃ no. J. d̃ diuor. c. ex litis. ¶ Quero vnus testis dicit ꝙ q̃n ipse ibat ad idulgentiã i illa multitudie populosa titius fuit iterfect⁹ a seyo. Ali⁹ testis dicit ꝙ dũ ipse reuertebaf ab idulgentia i illa multitudie nũerosa idez titi⁹ fuit iterfect⁹ a seyo. ¶ Quero vtꝝ ꝓbatũ sit maleficiũ qd̃ ãplius est nõriũ. Rñ. sic qd̃ isti ñ deponũt diuersa cũ i eũdez finez ꝯponent. nã vbi idez testioniũ. nec nocet qd̃ i narrandi mõ discrepẽt cũ ista ṽba narratiua ꝓferãf a teste ñ iurato sup eis nec sunt ṽba q̃ attigãt medulã qd̃ıs vl' ei⁹ circũstãtias reqsitas. h̃ ꝓbaf. C. d̃ pe. l. q sniaz. ibi ꝯcordãtes i rei finez. ꝛ. J. d̃ ṽ. sig. c. nihil obstat. certe isti sunt discordes i tpe. l. ob carmen. §. fi. ff. d̃ testi. ¶ Sz qd si testis dicit veꝝ esse ꝓut ponif. s. hõicidiũ ꝛ nõriũ interrogatus de cã scie dixit qa vidit interrogat⁹ qd ẽ dicere notoriũ dicit se nescire. q̃rif vtꝝ iste testis ꝓbet maleficiuz simplr ꝛ vr̃ ꝙ nõ qꝛ iste vr̃ variare quia si nõ eẽt iterrogat⁹ qd essz dicef. ꝛ qd eẽt notoriũ ꝓbaret notoriũ. nũc ṽo ñ ꝓbat ergo variat ꝛ sic ei ñ credif vt. ff. de testi. l. q falsa. ꝯdico qꝛ deficere i redditione cãe nõ ẽ variare. sed ẽ nescire plus ꝛ quoddã declaratiuũ nescire vt. C. de testi. l. sol i. ¶ Procede aliquantulũ philosophice. ꝛ dic ꝙ in omni teste requiritur intellectus ẽ ãt intellectus s̃m Augustinum oculus anime discernẽs veꝝ a falso. no. tñ ꝙ sola ṽitas ẽ obiectuz intellectus. ¶ Falsitas aũt nõ cognoscif ab intellectu nisi p accidẽs qꝛ si aliqd est veꝝ ꝯriũ ẽ falsum. Falsum aũt nõ cadit i intellectu directo qꝛ nihil ẽ. vt. ff. de ver. sig. l. paulus. In teste autez reqrif sensus ꝛ intellect⁹. vt. ff. de testa. l. testõ. §. fi. Intelligere ergo idẽ ẽ ꝙ discernere veꝝ a falso ꝛ p pri⁹ veꝝ ꝛ deinde falsuz. nã si intelligo nauẽ ex asia venisse. statiz intelligo hãc ꝓpositionẽ eẽ falsaz nauis nõ venit ex asia. vt. ff. d̃ ꝯdi. inde. l. iulian⁹. ver. filereq3. quotiẽs aũt vno posito in esse reliquũ remouef dz ꝙ illa sint ꝯria de ꝯdi. ꝛ demõ. l. ticie. si nõ nupserit. ¶ Pone in quadã rixa. Antoni⁹ fuit ꝑcussus in cerebro. ita ꝙ in terra cecidit ꝛ statim post fuit interfectus seyus a gaio qui. A. ponit istõ maleficiũ veruz esse qꝛ vidit excipif ꝯ istuz testẽ de falso qꝛ cum in cerebro sit sensus cõis q ẽ fons sensuũ ꝑticulariũ cõcuso dcõ sensu vniuersali alij sensus nihil sentiũt. rñ. testis iste nõ põt excusari a vitio falsitatis nisi p vehementẽ p̃sumptionẽ q̃ veritas appellaf. vt no. ff. de acq. here. l. cũ qdã. §. qd̃ dr̃. noz si vidit anteq̃ȝ ꝯcurreref in cerebro ꝙ gayus armat⁹ irruebat in seyũ inhermẽ. ꝛ statiz postq̃ȝ dict⁹. a. redijt ad mentẽ vidit dcm̃ seyũ interfectũ iacẽtẽ in terra iste testis excusaf ꝙ sic ꝓbo. Iste testis ꝓbat iudiciũ. ergo ñ dicit falsuz. nã si diceret falsuz ñ ꝓbaret iudiciũ qꝛ piur⁹. vt plene no. C. de trãs. l. si ex falsis. ꝛ h̃ dicta sufficiãt. Bal.

¶ De officio legati. Rubrica.

¶ Incipit de maiorib⁹ officijs tractare. ꝛ p̃io de officio legati q ẽ imago p̃ncipis. vt. J. c. volẽtes. ipse. n. post p̃ncipẽ maius impiũ hz. vt. ff. de offi. ꝓcõ. l. nec q̃q̃ȝ. ꝛ in ei⁹ felici aduẽtu letanf ꝓuinciales. e. ti. l. obseruare. §. obseruare. ¶ Possunt legati de latere dare inferiorib⁹ p̃latis ꝛ exẽptis ꝛ abbatib⁹ ꝛ priorib⁹ licẽtiã trãseũdi ꝛ exemptorũ electiões ꝯfirmare. s. de ꝯsuetu. cũ venerabilis. s̃m Joan. an. hic in rubrica.

Tam non. Legat⁹ pape p simplicẽ q̃relã addif Jo. an. p̃mitte ad euidẽtiã ꝙ adire aliquẽ per simplicẽ querelã est adire sine medio. i. per appellationẽ adire autẽ per appellationez est adire gradatiz. id̃ eiz sunt facti iurisditionũ gradus vt seruenf ꝛ ne qd ꝑpostere fiat in auc. vt ab illustrib⁹ ꝛ q sup eo sunt in rubro ꝛ nigro. ¶ Casus. archiep̃s cãturiẽsis ẽ semp legat⁹ dñi pape in ꝓuincia sua ex dignitate loci. q̃rif vtrũ p simplicẽ q̃relam possit audire causas suffraganeoꝝ suoꝝ. rñdet ꝙ iure metropolitico ñ posset audire nisi p appellationez ꝛ nõ per simplicẽ querelã. ¶ Sz iure legatõis qꝛ ẽ legat⁹ pape p̃t audire ẽt p simplicez querelã. ꝛ sic ex vno officio ꝑmittif ꝙ ex alteri⁹ qualitate negaf. ꝛ est rõ vt aliqd opef legatio. vt. l. j. ff. ad municip. No. ignorãtiã ñ p̃sumi in his q̃ ꝯcessa sunt dignitati. ꝛ hoc pz p ṽbũ nõ ignoretis. i. nõ debetis ignorare. l. si tutor. C. d̃ pi. m. ¶ Quero nũqd ꝓcedit ille libellus coram vobis dñõ archiep̃o nec dicit legat e. rñ. sic qꝛ tacite intelligif ex ꝑpetua ãnexione legatõis. ar. ff. de te. mil. l. iij. sec⁹ si in libello diceref sic. Corã vobis dñõ archiep̃o. tanquã archiep̃e qꝛ tũc nõ ꝓcederet libellus p simplicẽ q̃relaz qꝛ intemptata essz iurisditio incõpetens ꝛ incõpetenf. ꝛ sic dictio tanq̃ȝ dz ꝯsiderari. vt. ff. qd̃ cuiusl. vni. no. l. irez coꝝ. in priu. ꝛ dictio tãquã interdũ ampliat interdũ restringit. vt. l. j. §. solet. ff. q̃n ap. fit. ¶ Quero nũqd possit adiri per simplicez q̃relã nullitatis snie. l. q̃n adif iure metropolico. ꝛ dico ꝙ sic q̃ñ viciũ ꝓnũciãtis trãsfert iurisditiõez. vt. C. de accusa. l. absentez. ¶ Querit hic Ber. vtꝝ legat⁹ pape possit deponere ep̃m. ꝛ dicit ꝙ non. qꝛ h̃ est de reseruatis pape in signum apostolatus. Nam si idem possent legati cardinales ꝙ papa per oĩa nõ esset dr̃ia nisi nobis ꝛ multi essent pape qd̃ esset falsum. ¶ Istud est certuz ꝙ nomina indicant esse dignitatis. vt. C de fer. l. nullo. ꝛ. C. de offi. p̃fec. l. j. in verbo ex ipso noie ꝛ qui nõ peruenit ad nomen rei non peruenit ad eius officiũ. vt. C. de ꝓba. l. cum precibus. dicit hic Jo. an. ꝙ lz nõ possit deponere põt ꝓnunciare deponendum. Joan. and. ista duo differunt quia deponere statim trahit secuz executionem. vt. ff. de penis. l. qui

Qui ñ peruenit ad nomen rei nõ peruenit ad ei⁹ officiuz.

vltimo ſꝫ ꝓnūciare deponēdū nō trahit ſecū executiōem ſꝫ eſt quoddā pambulum ad depoſitōem futurā facit qđ no.in.l.i.C.ſi aduerſus liber.ꝛ.ff.de iudi.l.q ſe dicit que ē lex ad h̄ notabilis.ꝛ hēs ſile qꝛ nō pōt ꝯꝓmitti d̄ reſti. in integ.qꝛ arbiter nō pōt in itegrū reſtituere.ſed hn̄ pt ꝯꝓmitti articulus iſte an qs de iure ſit reſtituēdus vel nō adeo ꝙ ſi primū incōpꝛomittat pena non cōmittitur ſi ꝯueniat.ſecus in ſcđo cāu qꝛ ſi arbiter declarat reſtituēduꝫ in integrū ps q̄ ſe opponit ne ꝑ iudicē in integrū reſtituat incidit in penā ꝯꝓmiſſi ita dꝫ intelligi qđ no.C. vbi ꝛ apud quos.l.fi.in gl.que icipit cuꝫ pena.ꝛ no.ꝙ qn̄ iudex ꝓnūciat quē deponēdū in h̄ caſu ferunt due ſnie de neceſſitate vna que iā lata ē alia que ſubſequit̄ que ē ſnia finalis ꝛ diffinitiua. ¶ Ex p̄dictis arguūt doc.iuris ciuilis ad talem qōnem ſtatuto cauet̄ ꝙ cauſe non pſſit diffiniri niſi de ꝯſilio ſapiētis. Sapiens ꝯſuluit abſoluenduꝫ iudex dicit ꝛ ego ita ꝓnuncio. Querit̄ vtꝝ iſta ſnia ſit abſolutoria ꝛ qdā dicunt ꝙ nō qꝛ ſnia ſe refert ad ꝯſilium. ¶ Alij dicūt ꝙ ſic ꝛ hn̄ ac ſi diceret ego ꝑ v̄ba de pn̄ti ꝓnūcio.vt ꝯſultū ē qꝛ ſnia ſe refert ad effectū ꝯſilij.nā mēs potētior ē q̄ꝫ v̄ba.vt.ff.de iureiur.l.ſꝫ ꝛ ſi poſſeſſori.§.ſed ꝛ ſi rex.ibi dū dicit effectū iuriſiurādi ꝓuandū arbiter.ꝛ ff.cōia p̄dioꝝ.l.ſi in venditōe.in fi.p̄ſertim ſi allegatōes ꝯtente in ꝯſilio declarāt ſniam dēre ferri abſolutoriaꝫ qꝛ ꝙ deeſt v̄bis ſupplet mens.vt.ff.d̄ ar.l.q̄lez.i pn̄.ꝛ qđ no. in.l.ꝛ puto.§.i.C.fami.her.ꝛ qꝛ ipſe iudex ſi interrogaret̄ ita dēret iterptari ergo ꝓ expreſſo dꝫ hēri.ff.de pac.l.tale pactū.§.fi.ꝛ.ff.de ꝓui.l.ſicut.imo plus qꝛ ſi iudex diceret ita ꝓnūcio ſm ꝯſiliū datū eū abſoluendū nō ſentētiaret ſꝫ ꝯſiliū datū ſꝫ extra ꝯſiliū ſicut ſi teſtator mādaret oēs ſeruos ſuos liberādos a ſeruitute nā nō impleret hēs voluntatē defuncti dicēdo eos liberādos ſꝫ dꝫ eos manumittere mādatū impleat̄.vt dicit Ber.ꝙ legati cardinales qui mittunt̄ de latere dn̄i pape habēt iuriſditiōem ꝯ exemptos exceptis caſibus reſeruatis.xvi.q.i.frater noſter.ſ.eo.c.ꝙ trāſlatōeꝫ.ſ.de ver.ſig.c.veniēs.in prin.li.vi.

Ceuduisti. Legatus pape d̄ cā alteri ſpāliter delegata ꝑ papā ſe intromittere nō pōt. ¶ Caſus. queritur vtꝝ gnālis legatus poſſit cās quo delegatis ſpāliter cōmittunt̄ in aliquo impedire.videt̄ ꝙ ſi pt tn̄ eas ſnias ꝯfirmāre ſi vult itē exeq. ¶ No.ꝙ vna ſpēs nō derogat alteri ſpēi cū qua ſine derogatiōe pōt hīe cōcurſum vt ꝓprietas ꝛ habitatio.ff.de vſufru.le.l.ſempronio.extra op.ꝙ pars nō derogat toti.l.ſi alij.d̄ vſufru.le. So.ibi vtrunq legatū eſt ſpāle.ꝛ vide.C.de leg.l.cū qđ in fi.per Cy.qn̄ ſpēs euellit̄ de gnāli corpore ſemꝑ derogat generi.ſecus ſi non euellit̄ de ipſo.vt.d.l.ſi alij. ¶ Si teſtator dicit relinquo titiū gnālem executoreꝫ meum ꝛ bertā ad maritandas virgines ſola berta pōt virginibꝰ maritādis ꝯſtituere dotes qꝛ dos eſt de executiuis ſpālis mandati vt hic facit de dote ꝑlegata.l.theopōpus.ꝛ qđ no.in.c.vl.de iudi.li.vi. No.ꝙ mandatū ſpāle derogat q̄ ad ipſam ſpēm gnāli. ¶ Sꝫ quero qđ ſi hn̄s mādatum ſpāle eo abutit̄ nūquid hn̄s mādatū generale pōt eū ꝓhibere.ꝛ videt̄ ꝙ ſic.vt.ff.mādati.l.ſi hoiez. ¶ Ego ꝯ credo in mādatis iuriſditōis qꝛ ꝙ ſpāliter eſt ꝯceſſuꝫ vni alteri videt̄ ꝓhibituꝫ.ar.C.de ꝓcu.l.maritus.ꝛ.ff.de iudi.l. cū p̄tor. ¶ Itē diſtincta ſunt officia ergo vnus nō poteſt ſe de alterius officio itromittere.vt leg.ꝛ no.in.l.quicūqꝫ .C.de execu.ꝛ exacto.li.xij. ¶ Quero qđ ſi in duobus ordinarijs quoꝝ vnus hꝫ iuriſditōem vſem.alter ſpālem.ꝛ vt̄ ꝙ ideꝫ qꝛ ſpēs derogat generi vt hic.ꝛ.C.fami.her.l. quotiens.nā ſi ſunt iuriſditōes diſtribute ꝛ aſſignate ſtādum eſt in hoc.vt.ff.de leg.i.l.qđ in re.§.ſi qs. ¶ In ꝯriū vt̄ tex.C.d: offi.p̄fec.vrbis.l.i. Sol.aut iſte iuriſditiones differunt tanq̄ꝫ ſuperius ꝛ inferius.i.gradu.ꝛ tūc maiori iuriſditōi ꝑ minorem non derogat̄.vt.ff.de re iudi.l.cōtra pupillū.§.qui ad maius.ꝛ.ff.de iur.om.iudi.l.fi.qꝛ lꝫ vna iuriſditio ſit ſubalterna alterius aliqua tn̄ eſt.alʳs ꝑpetuatio eſſꝫ nulla qđ eſt falſum.ꝛ vide.ſ.de here.c.ꝑ hoc li.vi. ¶ Aut differunt tanquam genus ꝛ ſpecies.ꝛ tunc ſpecies derogat generi.vt.ff. de iudi.l.ſolēnis.§.latrunculator.qꝛ detrahit generi.ſi auteꝫ vna iuriſditio venit ad aliaꝫ coadiuuādam vna nō derogat alteri.vt.ſ.ti.pxi.c.i. Si duo p̄tores eiuſdē terre quilibꝫ ꝓ ſe ꝓcedit ꝯ aliquem de eodē delicto nō īpediūt ſi ꝯcurſu.naꝫ lꝫ de delicto vnꝰ hoīs nō debeat ſepiꝰ inqri vel eſt lata ſnia. Sed ali ſic vt no.in.c.ꝑ h̄.de here.li.vi.vel ibi ſpāle. ¶ Quero nūquid i pn̄tia maioris iudicis ſileat minoꝛ. R̄n̄.nō in iuriſditione ſua ordinaria.qđ dic vt no.Archi.xi.q.i.de ꝑſona.niſi lege ſpāli ꝯtrariuꝫ caueat̄.ff.de lib.cau.l.cognitio.de dā.ifec.l.iiij. ſi tā vicinū.ꝛ no.C.de do.l.in hac. ¶ Quero ſupplicatuꝫ eſt principi ſup reuiſiōe cuiuſdā ſnie p̄iceps dicit fiat iuſtitia q̄rit̄ an dcā ſnia poſſit corrigi. R̄n̄. ſic ſi p̄iceps dederit iudices.alʳs iſta datio iudicū nihil oparet̄. ¶ Itē princeps dādo iudices vt̄ reuocare cām ad ſe. ¶ Itē ipſi vice p̄icipis fungunt̄ ꝛ pſſt idē ꝙ ipſe p̄iceps.ſed princeps pōt ēt ſine appl̄one ꝓcedere ꝑ ſimplicē q̄relā.dubiū facit id qđ no.hic Inn.qꝛ illa v̄ba ſicut iuſtū eſt nihil operant̄ i ꝯfirmatōibꝰ. Sꝫ certe nos ſumꝰ in iuriſditiōibꝰ.vbi ſecꝰ ē ꝛ no.iſtā qōneꝫ qꝛ pēdet ſcđ.ſ.eo.c.lꝫ. ¶ Quero q̄ confirmatio ē iſta de qua loq̄t lr̄a. R̄n̄.iſta ꝯfirmatio ſit ad hn̄ eſſe ꝛ qꝛ teſtimonium ꝛ opio legati ē elegās ꝛ magne auctoritatis ſꝫ nō ad ſubām eē.qꝛ q nō pt iformare nō pt auctorizabilr ꝯfirmare.vn̄ ille actꝰ nō denoīat̄ a ꝯfirmāte ſꝫ a ꝯfirmato.ꝛ ſi qs eſſꝫ defectꝰ i ꝯfirmato n̄ valeret ꝯfirmatio ꝑꝑ defectū fundamēti.ar.ff.de excu.tu.l.q teſtō.ꝛ.ff.d̄ act.ꝛ ob.l.obligōnes q̄ ꝓprijs.ꝛ qđ no.ff.de pac.l.ltima. ꝛ nā ꝯfirmatōis eſt ꝙ reqrit āns.vt.ff.de lib.leg.l.aureliꝰ .§.qui teſtō. ¶ Quero nūquid d̄legatꝰ pape poſſit mādare legato de latere ꝙ exequat̄ ſuā ſniam. R̄n̄. Ber.ꝙ ſupplicare dꝫ.nō eiꝫ pt ꝯpellē.nā q̄dam debēt fieri.tn̄ opꝫ ꝓ eis obtinēdis ſupplicari.vt.ff.de aqua quo.ꝛ eſti.l.i.§.permittit̄. ¶ Opp.ex̄ ꝛ vt̄ ꝙ ſpēs nō deroget generi. vt.ff.d̄ vſuf.leg.l.ſi alij. Sol.ibi nō derogat qꝛ ſunt circa diuerſa.nā ꝓprietas ꝛ vſufructꝰ formalis ſunt oīno ſepata. vt.ff.d̄ vſuca.l.iuſto.§.nō mutat. ¶ Idē fundus eſt ſubiectū vtrumq ꝛ cōe ita ꝙ opꝫ ꝙ in eo vterqꝫ p̄ticipet. ꝛ ſic non ob. ſm Ber. ¶ Opp.ad idē.ff.de le.i.l.ſi dn̄o ſticꝰ. Sol.ibi nō eſt genꝰ ꝛ ſpēs icerta ꝑ oppōnem declarāda ꝛ alia ſpecies declarat.ꝛ ſic vtraqꝫ diſpoſitio icidit i eadē ſpē. Pone papa ꝯceſſit mihi quoddā caſtꝝ ſub qbuſdā ꝯditionibus.q̄bus nō ſeruatꝫ caſtꝝ dꝫ reuerti ad papā deide ꝯcedit mihi ciuitatē ſub q̄ ē illđ caſtꝝ cū oībꝰ caſtris ſuis.deinde ego feci ꝯ dcās ꝯditiones papa dicit caſtꝝ ad ſe reuerſuꝫ ego dico ad me ꝑtinē̄ tāq̄ꝫ preꝫ ciuitatꝫ.vt.ff.d̄ iud. l.inſule p̄tē.dico diſcritualē ſeu ſubiacēteꝫ q̄rit̄ qđ iurꝫ.rn̄. qđ ꝑdidi ex vno capite ſpāli recupo ex gn̄ali. qꝛ papa me loco ſui poſuit q̄ ad ciuitatē ꝛ diſtrictū vn̄ acqro ꝑ vniuerſitatē qđ ꝑdo iſpecta ſpē.ar.ff.de acqr.re.do.l.q̄dā.ꝛ.ff.de ꝓui.vꝛb.p̄di.l.ſi domꝰ.ꝛ.ff.d̄ ꝯdi. ꝛ demon.l.n̄ ad ea.ff.de hꝫ.iſti.l.iij.§.q ſi.cū ſimi.nec ob.ꝙ ſpēs d̄rogat generi. qꝛ verꝫ eſt qn̄ genus venit ampliatiue.vt no.ſ.i.q̄ſitū.§.pe.ff.d̄ fun.iſtru. ¶ Modo q̄ro qđ i diuerſis ꝑſonis ſi caſtrum erat ꝯceſſum ticio nūc ciuitas cū ſuo diſtrictu ꝯcedit̄ ſeio.ꝛ vt̄ dicēdū ꝙ extincto ticio a ſua ꝯceſſione acqrat̄ ſeio ex ſuo capite gnāli.vt.ff.cōia p̄e.l.in vēditione.ꝛ.ff.de iure do.l.ſi ꝓprietari.dicit lex ꝙ ſi a ſpē p̄lus eſt icohoādū poſtea veniēn̄.ad genꝰ.C.de pigno.l.ij.q̄ non eſt alibi. ¶ In ꝯrium vt̄.nā lege cauet̄ ꝙ ſi capitaneꝰ ꝯceſſit alicui vnū māſum i feudū.deide vēdidit curiā illud māſum non venit in ꝯceſſione gnāli tanq̄ꝫ exceptū a curia ꝑ ſpālem ꝓuidētiā.vt in c.quidā capitaneꝰ.de capita.qui curiā ven.col.x. So.illđ ideo qꝛ noīe curie non ꝯtinētur feuda.ſed noīe ciuitatꝫ hn̄ ꝯtinerētur caſtra.ſaluo iure alterius.cuꝫ āt illud ius deficit ꝯſolidat̄ vniuerſitati ſue.ꝛ idē forte eſt in feudis.p.d. l.ſi ꝓprietari. ¶ Modo ego quero quid in priuilegijs. R̄n̄.primū priuilegiū ſiue in genere ſiue in ſpē ſemꝑ p̄pōderat.qꝛ p̄uilegiū ſēꝑ ꝑ itellr ꝯceſſuꝫ ſaluo iure alteriꝰ. vt no.in.l.decurionibꝰ.C.d̄ ſilētiarijs.li.xij.ꝛ.ff.d̄ vul.ſub.l.ex fcō.ꝛ.C.d̄ fundis ꝛ ſaltibꝰ rei dn̄ice.l.ſi q̄ loca li.xij. ¶ Sꝫ ſi vtrūqꝫ ꝯpari pōt vtrūqꝫ valet.vt.ff.de aqua plu.ar.l.in ꝯcedēdo.ꝛ.ff.cōia p̄dio.l.qui ꝑ certū locuꝫ.in executione tn̄ ſemꝑ primꝰ dꝫ āſferri.non ob.iſtud.c.qꝛ hic loquitur in mandato qđ pt reuocari ꝛ reſtringi.ſecꝰ in datio ꝛ ꝯceſſio

q domini nõ psit a pcedente vt not.in.c.j.de nã feu.col.x.

n **Nisi spectabilis.** Legat⁹ etiã delatere ex gnali legatiõe epos trãsferre nõ pt.h.d. ¶ Casus.qdã aplice sedis legat⁹ auctoritate ppria troianũ epz trãstulit ad panormitanã ecclãm.papa ipz redarguit vehemẽter sz indulget clemẽter.dicit hic ber.q epus rõe amicitie põt penã indulgere gratis sz nõ p pecuniã qd ẽ no.dignũ.nã indulgẽtia gratuita eẽ dz vt.ff.d in fami.l.furti.§.pactus. ¶ Tu dic q nõ põt indulgere nisi qñ hz arbitriũ r tũc si penã iposuit p diffinitiuã nõ pt mutare vt no.ff.de isanilbus.l.qd ergo.§.pẽa grauior.sz si p pceptũ vt interlocutoria pt ex cã remittere vt.ff.d offi.psidis.l.illicitas.§.fi.dũm offenso satisfiat de intereẽ non dico de vindicta.qdã tñ vt refert hic Jnu.q inuito offenso sup penã nec añ sniaz dispẽsat nec põt iterlocutoriã super mulcta lz iudex possit facẽ grãm de mulcta quã iponit solũ habitu respectu ad ptẽm. ¶ Unũ tñ ẽ no.dignũ q nec offensus patiaẽ dãnũ i re sua põt remittere penã sentẽtialr ipositã ad ipsius qrelã puta ne ppriũ suũ pdat vt.ff. de manumis.l.q pene q ẽ vnica i lure. ¶ No.hic q g fuit rus est i culpa sapiẽs sit i pena ber. ¶ No.q qlitas delictorz cognoscit p qlitatẽ peaz. pcordat.ff.de publi.iu.l.ij.no.h de dictõe⁹ nisi ponit enũciatiue.est ãt enũciare pterita referre vel futura pdicere.ẽ.n.duplex ãnũciatio.s.qñ vba nõ terminant ad istõ r ista dñr vba enũciatiua pp se. ¶ Itẽ qñ terminant ad aliud r ista dñr vba enũciatiua emissa pncipalr pp aliud qr alio tẽdũt tãq i finem vt.C. de testa.mil.l.ex his vbis formulato. ¶ Itẽ dictio nisi qñq3 disponit vt no.Dy.i.c.peccatũ.qñq3 nõ disponit vt est qñ vba enũciatiua iũgunt priuatiõi r i h stat itellect⁹ illi⁹ simplicis legis.ff.de manu.testa.l.titia.§.fi. ¶ Quãdoq3 dictio nisi disponit aptitudine sz nõ actu.vt i illo exẽplo p mitto nõ vẽdet nisi tibi.nã lz vbũ pmitto sit dispositiuũ tñ sensus orõnis est iste si rẽ venalẽ habuero tibi vendam r nõ aliij sed si venalem nõ habeo tibi vendere nõ cogar. ita intelligitur quod no.ff.siquis.cau.l.fi eũ.§.q iniuriaz. no.hic expressum q canonica sanctio r gnãlis cõsuetudo idem sonans nõ sunt idem quia hic ponuntur vt diuersa pp copulaz r tamẽ sunt de eodẽ r sublato vno tolleret reliquũ ita intelligit qd no.in.c.j.de cõsti.li.vj. ¶ No.illud verbũ motu pprio.i.sine auctoritate supioris alibi exponitur motu pprio.i.ad nullius petitionẽ vt.j.d pbẽ.c.si motu pprio.li.vj. ¶ Et ibi no.q motus pprius nõ ampliat grãz sz viuificat vt nõ possit obijci de obreptõe de rescrip.grẽ in cle. ¶ Merũ impiuz ẽ hẽre supreme dispẽsatiõis potestatẽ r hoc pperit soli pricipi. ¶ Itẽ hẽre gladij ptãtẽ. ¶ Itẽ hẽre ptãtẽ purgãdi prouĩciã malis hoibus r hoc pperit psidibus prouinciarum. ¶ Itez puniẽdi minores excessus r hoc comperit magistratibus municipalibus. ¶ Pone in litteris sũmi põtificis ita ptinetur supplicauit nobis Bal.sup tali bñficio cui cõcessimus ipsum etiã motu proprio.tñ.in vbis istis nõ ẽ repugnãtia sed significant q motus proprius puenit in mentẽ pape supplicatione meã adipiendi.r iõ ẽt h casu viuificat grã p talẽ clam. ¶ Itẽ nec ẽ nouũ q i mẽte pcedẽdis cadũt duo motiua deinde no.hic q verbũ de fcõ exponit.i.p ius vbi p psuetudinẽ. Alibi dr fieri[b] de facto q fit omisso iuris ordine. ¶ Item dr fieri de fcõ id qd psistit in solo facto sicut sunt alimẽta vt.ff.d capi.dimi.l.legatũ.fi dicit Ber. q i gnãli mãdato vel ptãte collata nõ pcludunt reseruata r subdit q oia reseruata sunt meri impij.sicut nos dicimus q oia reseruata imparori sunt regalia vt in.c.i.que sint regalia col.x.r p h dicimus q legatus cardinalis non potest pcedeẽ castra r iurisditiones eccle sine expressa delegatione vel pfirmatione papali vt.ff.q vi aut clã.l.iij.§.piane nã nec ipse pnceps talia pcedit de facili vt no.C.d le.l.humanũ r q solus priceps facere potest nõ alius impossibile reputat vt.ff.de le.j.l.apud iulianum.§.fi.vbi est tex.notabl eodem modo nõ potest infeudari res etiam feudabiles ecclĩaz sue puincie qr non pt eaz iura tollere vel minuere eaz rectoribus inuitis.nam r si legatus sit maior iurisditionis auctoritate non tñ i vtilitate rez quaz administratio ptinet ad rectores pplo. Si nũqd legat⁹ de latere possit transferre abbates volẽtes qñq3 exẽptos ad aliã abbatiã sine spãli mãdato pape dic q sic.vt no.ĩ.eo.in rubri.p Jo.an. ¶ Sz quare sec⁹ in epis.rñ.qr nlĩ altius epis coparatu.vt no.in phemio sexti libri.

q **Quod translatione.** Legat⁹ de latere lz possit absoluẽ ab excõicatõe sacrilegos.manũ iniectores ex eo q sepe h fieri cõsueuit.nõ tñ pt vnũ epatũ alteri subiecere vel venire vl de vno epatu duas epales sedes facere vl'breuius. ¶ Legatus de latere ex gnãli legatõe nõ pt vnã ecclĩaz cathedralẽ alteri subiecere aut i pmatũ erigere vl duos epat⁹ vnire vl vnũ diuidere. ¶ Excõicatos tñ p iniectione manuũ in clericũ pt absoluere.casus ifigurat. ¶ Cardinalis de quo dr in.c.pcedẽti legat⁹.ita regno cicilie auctoritate legationis subiecit panormitanã ecclesiã messanẽsi pcesso puilegio pmacie credẽs hoc sibi licere ex offõ legatõis ex eo q ex eodẽ offõ põt absoluere illos q violẽtas man⁹ imitũt in clericos q d spãli pcessiõe sepe indulgebat legatis. Papa hoc audiẽs scribit eidẽ legato dicẽs q lz generaliter legatio in regno cicilie sit ei pcessa.tñ ad ea nõ debuit manus extẽdere que in signũ puilegij sunt soli romano põtifici reseruata sicut ẽ subijcere vnã ecclĩaz cathedralez alteri vl duos epat⁹ vnire vl vnũ diuidere nisi hec hẽat d spãli pcessione pape.no.q vno phibitoz pcesso alia phibita nõ vident pcessa Jo.an. No.q quedã cũ vniuersitate nõ trãseunt.nã lz regnũ cicilie sit qd multũ latũ r maxime vniuersale.tñ ea q spãlez cõmissionẽ exigunt nõ transeunt.fallit in absolutiõe excõicatoz fauore animaz. No. q id qd frequẽter cõmitit vbis gnãlib⁹ cẽset includi vl dic hoc licere qr eccĩa romana h de fcõ approbat.r iõ p iure habet sm Inno.r Jo.an.no.q nẽo dz extẽdere manus ad ipossibilia nec iferior ad ea que sunt suppreme potestatis qr vnus tñ est suppremus.xij.metaphisice. No. q papa pt vnã ecclesiã cathedralẽ alteri subijcere r vocatur pmas ille eps cui alter epatus est subiectus. ¶ Item potest eos vnire.r tũc vn⁹ tñ eps est r nõ pt eẽ pmus sui ipsius.r vide qd no.in auc.vt iudi.sine quoquo suf.§.illud pt vnũ epatũ diuidere r facere ex vno plures epat⁹.fac.ff. de assel.l.si eadẽ.r adde qd no.in.l.j.d metris liberito.li.xj.dicit Ber.q pgregatio psilij gnãlis ptinet ad solũ papaz.dicit hic Ber.q oẽs magne dispẽsationes sunt meri imperij qd no.dicit Ber.q pgregatio psilij gnãlis pertinet ad solũ papã.dicit ẽt hic Ber.q cũ illegitie natis solus papa dispẽsat in dignitatib⁹.tu dic q minor est dispẽsatio.i.venia nataliũ qñ legitimatio.ergo ẽt legitimare nõ põt in terris eccle nisi solus papa qd verũ ẽ.dicit Ber.q pcuratoriũ gnãle nõ includit alienãdi vel donãdi ptãtẽ.ff.de pcu.l.pcu.totoz.dicit lex q sup donatõe rez minoz non põt interponi decretũ.tñ dat cãz pscribẽdi.C.si maior factus sine decreto.l.fi.cã.n.per scribendi hz fundamẽtũ cõsensus qr ẽ de iure nãli r sufficit ad pscribẽdũ cessare ipedimẽtũ minoris etatis qd est no.dicit Ber.q exẽpti sunt exẽptiis suis epis nõ legatis d latere q tene mẽti. Ber. dicit q scõm decretũ est d reseruatis maiorib⁹ ordinarijs r non municipalibus. Ber.cetera que sunt i gl.magna p teipsum stude. ¶ Quero i quoddã pcuratorio dic sic dedit liberã r pcessit ei vt possit qcqd nã cãz reqrit.mõ querit vtz illud vbũ liberã p h restringat r vi q non qr copula ãpliat r non restringit.ff.de le.iij.l.ea tñ adiectio.sz pclũ dico in vtute e spẽi restrigẽtis gen⁹ añs.tñ vtute rõis mera cãe nõ cernẽtis q colligunt ex vbis mãdati qd restringit vba gnãlia.vt no.ff.de v.sig.l.cũ fundũ.ff.de le.ij.l.cuz pt.§.dõardis.ff.de acq.pos.l.si is q aio.r iõ nõ pt vltra qñ nã r psuetudo cãz reqrit.ar.C.d transac.l.si de cetera.ff.d vb.ob.l.q rome.§.duo frẽs piũcta glo.r.l.tres frẽs.ff.de pac.r.ff.de trãsa.l.cũ agliana.r qd not. Bar.ff.d v.ob.l.g rom e.§.callmac⁹. ¶ Quero vna cũ Inno.vtz sicut excõicat⁹ a canone pt absoluẽ.ita si ab hoie.ita papa vl delegato ei⁹.rñ.non pt h3 Inn.r sic iniuria hois facili⁹ remittit qñ canonis sit a iudicis.ar.ff.d ar.l.celsus.quero ẽt vna cuz Inn.vtz talis legat⁹ hẽat iurisditionẽ ordinariaz in tota

a ¶ De dictõe nisi.vi de qd refert Are.i.l.im possibil' p⁹ medium.i. col.ff.d vb. oblig.

b ¶ Quando aliqd dr fieri d facto.vid aliquas remissiones posi tas p Jaso. mei.i.l.vbi pactũ.C.de trãsac.r ibi allat vnum psi.d. Ant. de but.

c ¶ Uide Jas.i.l. vbi pactũ colũ. fi.C.d trãsa.

sua puincia z i tota sua legatõe in ciuilibus z criālibus. rñ.sic.vt.ff.de offi.pcõ.l.nec qcq3 fʒ Jnn. ¶ Quero vtrʒ talis legatus possit ponere īdulgētias.rñ.sic fm Jnno. ¶ Quero ō snia ab eo sub ꝯditōe lata si legatio interiʒ finiat.rñ.ꝙ durat qꝛ lata ab ordinario si est diffinita fm Jnn.vide qḋ no.ff.ō re.mi.l.si certaꝝ.§.fi.ſʒ in reseruatōe ē ex nā reseruationis qꝛ tacita ꝯditio intellr si iurisditio durauerit qꝛ sibi futuro puato non pōt reseruare iurisdi tóem qꝛ essʒ priuatū z iudicē sunt ꝯdictoria z qꝛ act⁹ dispositus nō expirat ſʒ expiret iurisditio.secus ī actu dispo nēdo. ¶ Quero nūqd possit appellari ad legatū ō latere omisso medio.rñ.ꝙ ꝯsuetudo approbat ꝙ sic.Jo.an. nō tñ pōt cōmittere cām appōnis appellatōne remota qꝛ nō pōt derogare appellatōibus q̄ iterponūtur ad papā.vt no.in cle.sepe.de v̄.sig.z arg.de iureiu.c.venientes. z hic p Ber.dicit Jnn.ꝙ legati q nō sunt de latere pape eqparent psidib⁹ puinciaꝝ nec plus hñt ptātis q̄3 in coꝝ puilegijs ꝯtinet. ¶ Ordinarij tñ sunt in sua legatiōe fm Jnn.quia est eis decreta cura psonaꝝ respectu territorij. ¶ Quero nunquid snia legis vel statuti lata hoc mō vʒ quicūq3 furtū fecerit sit excōicatus sit lata sub ꝯditione. rñ.nō imo est statutū purū quo ad suuʒ esse in abstracto. vt in.l.j.ff.de ꝯdi.ex lege.ſʒ ante factū neminē excōicet.secus si talis snia ferret a iudice.nā tūc ē ꝯditionalis.vt.l. j.§.biduū.ff.qñ appellādum sit.nec trahit talis ꝯditio retro quo ad vinculū qꝛ ptātiua.vt.l.potior.z.l.q balneuʒ. ff.q po.in pi.ha.post factū ergo sumit effectū.cām tñ formalē sumit tpe pnūciatōis z q̄tū ad hoc expectam⁹ principiū tanq̄3 fundamētū.z de hoc no.J.de ap.c.pterea req sisti.z p Jo.an.in.c.ij.de ꝯst.li.vj.in nouel.dicit Jnno.ꝙ qñ eccl'a romana approbat aliqd de factō qḋ sufficit vt habeat p iure.Jdē Jo.an.qḋ ē no.di. Dicit hic her.ꝙ legatus ō latere nō pōt dare ius spei ad vacaturas vñ nec ex talibus iſis q̄rit ius spei.vide hic qḋ no.in.l.iij.ff.p socio de snia ꝯditionali tetigit Jnn.in.c.p.z.g.ō.ti.pxi.z ibi tetigit vnū notabile valde qḋ ſʒ snia cadat z sileʒ itellectū ac si essʒ error expssus.tñ qꝛ tenor snie non ē iuri ꝯriꝰ vʒ snia qꝛ nō ē expssus error fm Jnn. ¶ Pone statutuʒ dicē siqs nō soluerit ꝯdēnatōem pecuniariā capite puniatur. mō qdam nō soluit pp paupertatē vtrʒ censeat z ex his q̄ sbi dicit pōt colligi ꝙ sic qꝛ si nō incidit in excōicatōe ergo nec i morte pserrim si cedat bonis qꝛ hec pena si puenit ex delicto ſʒ pp ꝯtumaciā z ad excusandā ꝯtumaciā soluēdi pene admittit bñficiū cessiōis.ſʒ cotū ꝯriū practicat z qꝛ hñ doloso non pfodnat cedere bonis vt pse dixi in rubrica.C.q bo.ce.po.pp illā regulaʒ q nō pōt soluere in ere luat in corpe.nā qñ delinqt scire debebat hoc euenire posse.z iō sibi iputet.hec tñ executio si pōt fieri nisi assignato z trāsacto termio ad soluēdū assignato dico a lege vel a iudice vt colligit ibi ex dictis p Jnn.z p bar.ff.de here.insti.l.iij.§.puto.z.C.ō his qbus vt indig.l.j.pterea ēt in snia excōicatōis icidit pauper nisi in snia sit expssus error vt si dicat si soluere nō poteris fm Jnn.

l **Jcet.** Ex quo legat⁹ retulit cām ad papā illius cāe desinit eē iudex.h.d. ¶ Casus.vacāte trañ.eccl'a canonici ſʒ ab initio dissensissent tādeʒ in fi.vnanimiter cōsenserūt eligēdo.g.fratrē casinen.abbatē in archiepm.modo portuen.epo legatus in ptibus illis fecit illā electōeʒ examinari z exaiatōeʒ misit ad papā.z hoc prio iterato examinauit eādē.ista scđa exaiatio non vʒ. ¶ No.ꝙ electio dʒ exaiari. ¶ No.ꝙ istā exaiationē ēt circa epos electos pt facere legat⁹ de latere z cōmittē vt hat.no.ꝙ p relaxatōem qs desinit eē iudex. ¶ No.ꝙ exaiatio scā nō suo iudice ipso iure nō tʒ. ¶ No.ꝙ semel exaiat⁹ iterʒ nō ē examinādus.dicit h ber.ꝙ ō delictis vel ōfectib⁹ nō ē sepius q̄rēdū.dicit Jo.an.ꝙ hoc est verʒ lata snia.vt no.in.c.p h de hereticis.li.vj.Sʒ anteq̄3 ferat pt sepius q̄ri durāte iurisditionali ptāte.tu dic ꝙ nō pt sepius q̄ri ſʒ bene pt melius inuestigari si qd erat omissum in prio exaie alś non. vt.l.licʒ.§.fi.ff.naute cāpo.stabularij. ¶ Sed quid si essʒ quesitum in primo iudicio de delicto nunquid qualitates omisse poterunt supplere per sequentem inquisitionem.dic ꝙ non si pria snia fuit absolutoria q̄ꝝ vitate hʒ. ¶ Sʒ si fuit ꝯdēnatoria aut ē scā executio.z idē qꝛ absoluere z absolui sunt paria.vt no.in.l.siqs cū totuʒ.§.plane. ff.de excep.rei iud.z.C.ad.l.aqi.l.ex morte.z iō ꝯsiliū ē ꝙ ꝯdēnat⁹ statim soluat. ¶ Sʒ si nō est scā executio pōt iterū ꝯdēnari.tñ si snie ꝯtinēt penas quaꝝ vna nō pōt cōfundi in altera.prima ꝯdēnatio reddit ad nō cām z scđa snia est sequēda.vt no.ff.de ꝯdi.indeb.l.iulianus.in.j.glo. ¶ Si aūt pria ꝯdēnatio pōt euelli de corpore ꝯdēnationis scđe vt qꝛ vtraq3 pecuniaria z scđa maior tūc fiet executio prie z ēt scđe quaten⁹ plus ē in scđa q̄3 in pria.vt no.in.l.si cū exceptōe.§.hec aūt actio.ff.qḋ met⁹ cā.z.ff.ō cōdi.fur.l.si seruus.§.bonē. ¶ Quicqd notet Bar.ff.de accu.l.senatus.ex his collige tale dcm̄ tolle substātiaʒ de medio z ois qualitas erit sublata.sic qꝛ si nō probat substātia q̄litas nō pōt pbari.vt ē glo.sing.ff.de pba.l.si arbiter. Pone qdam abbas hʒ vnū monachū. Jtē hʒ frēʒ carnalē in seculo. ¶ Mō qdā legauit h mō relinq̄ fratri talis abbatis quero vtrum intelligat de fratre religionis an de fratre sanguinis.pōt argui ex eo qḋ hic no. Joā.an. z dic ꝙ de nāli qꝛ ita vulgus intelligit.z ita ē cōis vsus loquēdi z ꝯsuetudo z qꝛ sermones iuxta nām sunt interpretandi.vt.C.de his q veniā eta.l.fi.de leg.iij.l.libroꝝ.§.qḋ tñ cassius.ff.de pac.l.tres frēs.z qḋ no.p Cy.C.de ꝯpēsa. l.fi.in vl.questione.

Vide Arc. in.c.de his. de accusa.

Qualitas si pōt pbari si non pbat substantia.

d **Jlectus.** Legat⁹ de latē ꝯfert bñficiuʒ vacās spectās ad psentationē eccl'e. ¶ Casus.epo penestrin⁹ concessit eccl'am scti tridonis spectātem ad psitationem archidiaconi metensis archidiacono inconsulto. querit qd iuris.rñdet ꝯcessionē valere.qꝛ si pōt ꝯferre ecclesiā spectāteʒ ad collationē plati.multo fortius ad psentationē.nec p hoc platus pdit ius alia vice cōferendi vel psitandi. ¶ No.ꝙ q pōt magis pōt minus. ¶ Jtē ꝙ canonic⁹ pōt hr̄e canonicatū z eccl'am. ¶ Jtē no.ꝙ psitatō nō ꝯfert ius reale tñ psitat⁹ hʒ actioneʒ vt sibi ꝯferat.z h vocat ius ad reʒ sed melius essʒ vocare hoc ius ad factū qꝛ factū seu actus conferēdi est in obligōne non res sicut si pmittis mihi rē vēdere non teneris ad rem sed ad vēdendum.vt subtilr no.ff.de peti.here.l.in estimationibus.z si epo nō admittit psitatū sibi idoneū tenet ad iteresse.her. z Jnn.qḋ ē notādū. ¶ Nota hic Ber.z Jnn.ꝙ ius acqratur ex psitatōe psoni clerici vel laici.vide p tex. ¶ No. hic expressuʒ ꝙ nō tenet qs citare inferiorē se imo potest exercere ptātem suam libere eo irreqsito.qḋ tene menti. ¶ No.ꝙ p id qḋ facit cardinalis iure superioritatis inferior nō pdit quasi possiōnē iuris sui qꝛ nō est actus derogatiu⁹ ſʒ progatiu⁹ cuiusdā potioritatis.qḋ est no.dignuʒ. ¶ No.rōe itrere iō si est regrēdus qꝛ nō piudicat super qua rōe fundat se illa gl.no.ff.de bo.pos.l.iij.§. si cā cognita. ¶ Sʒ q̄ro qd si ius psonat⁹ ptinet ad eccl'asticū rōne sui pfimonij nunqd legat⁹ ꝯferre pt eo irreqsito.dicit hic Ber.ꝙ nō qꝛ hoc ius psitādi non est eccl'asticū nec ꝯpetit clerico vt clerico sed vt hr̄di.qḋ est notanduʒ.dicit hic Ber.ꝙ legati rōe dignitatis sue eccl'e nō psit ꝯferre nisi ad psitationē patronoꝝ.Ber.dicit Jnn.ꝙ qñ papa scribit p aliquo bñficiādo in aliqua eccl'a sue puincie p hoc si intēdit ꝙ ꝯferat eccl'e in qua laic⁹ hʒ ius psonat⁹. Vinc. dicit ꝯtrauʒ.Jo.an.nō firmat.ſʒ pria opi.verior ē de iure p l.ne auus.C.de emā.libero.z.l.j.§.denunciari.ff.de ven.in spi.nisi patronus prorogādo eius iurisditioneʒ psitet sibi impetrāteʒ vel ei ꝯferent ꝯsentiat.qꝛ ista duo sunt paria. ar.ff.de procu.l.filius.§.ſʒ z filia.

Si pmittis mihi rē hīdē nō teneris ad reʒ ſʒ ad vēdēdū.

n **Quit.** Legat⁹ in quacūq3 pte legatōnis existat iurisditionē suā exeqtur.h.d. ¶ Casus.qdam legat⁹ erat missus in terrā regis frācoꝝ z alia loca.hic cuʒ deberet mādato pape ponere vel publicare iterdictū in terra regis exiuit dictā terrā z inter alios terminos sue legatōis interdictū publicauit. ¶ Rex frācoꝝ conquerebatur de ipso z dicebat ꝙ egressus terraʒ regis non poterat ibi ponere interdictū papa rescribit regi z dicit posse qꝛ non est extra legationē suaʒ q est in aliqua terra legationis.h.d.

facit.J.e.c.excõicatis.ĩõ ãt dubitatõis eẽ poterat qꝛ vide
banẽ legatiões discrete ⁊ sic õ vna i alterã nihil posse.ar.
ff.de sol.l.qro ⁊.ff.de admi.tu.l.iter tutores.⁊.ff.õ.v.ob.l.
scire debemus.ſꝫ ꝯtriũ hic determinaẽ qſi vna sit legatio
sicut dicit lex vna est via ſꝫ extendaẽ p plura pdia vt.ff.de
serui.rusti.pdi.l.vna ẽ via.¶ Quero nũqd legat⁹ ex̃ pui
ciam possit excõicare vel absoluere.gl.dicit qꝺ nõ.excõi-
care.n.nõ põt qꝛ reqrit cãe cognitionẽ p tribũali sedere.
ergo nec absoluere ex nã ꝯrioꝝ correlatiuoꝝ.gl.rñ sentit ſꝫ
hec sint volũtarie iurisditiõis poti⁹ q̃ ꝯtẽtiosa ſm ber.iõ
qꝛ expediunẽ sine libello.¶ Sꝫ nũqd ex̃ puinciã extñs pt
expedire ꝑpatoꝛia iudicioꝝ vr̃ qꝺ sic.vt.l.noluit.§.j.ff.de
sterro.acti.ſꝫ dic ꝯ qꝛ i illo loco ẽ ad instar puati.ſꝫ nũqd
põt delegare cãs.rñ.sic ⁊ idẽ i alijs q̃ nullã cãe cognitio-
nẽ reqrunt vt.l.j.ff.de offi.pcõsulis.⁊ legati vbi ẽ tex.not.
¶ Sꝫ nũqd ex̃ extñs pt ꝯferre bñficia.rñ.sic ſm ber.quia
collatio magis accedit dñatõni quã iudicio ⁊ iõ põt fieri
de rebus vbicũqꝫ extñtib⁹ vt.J.de pcel.pbẽ.c.post electionẽ
⁊ ar.i.l.j.C.de ꝯbẽ.emp.¶ No.hic expressũ qꝺ legat⁹ se-
cta vnius puincie põt i alia puincia sibi ꝯmissa exercere
Inn.Jo.an.dicit hic Inn.qꝺ i pcessu legati inchoato nũ-
dũ finito succedi papa.s.i eo statu.i quo ẽ cã.Jn ꝯtriũ fa-
cit quedã glosella.q̃ est.ff.de pcu.in.l.q̃ ois ⁊ in.l.mutari
q̃ dicit oia õ nouo narrari oꝫ.Sꝫ illa gl.loqẽ i pcuře q re
uocaẽ inuit⁹ nec iura istantie cedit dño.e.ti.l.in cãe.§.si ex
pte.¶ Si.n.pcur.ꝯsentiret vl̃ cederet nõ eẽt necesse acta
replicare.Jtẽ si pcurator eẽt mortu⁹ ⁊ loquor lite ꝯtesta-
ta qꝛ pcurator est factus dñs litis.¶ Jn legato autem re
uocato cessat ista rõ q̃ est i pcuře qꝛ nõ ẽ dñs cãe ⁊ iõ re-
cta via istantia reddit ad supiorẽ qꝺ ẽ no.¶ Quero vna
cũ Inn.vtꝝ legatus q exiuit puiciã itex reuersurus possit
ex̃ puinciã absoluere vel excõicare ⁊ vi qꝺ nõ possit excõi
care qꝛ reqrit cãe cognitionẽ.ſꝫ absoluere sic qꝛ nõ reqrit
cãe cognitionẽ cũ etiã iuitus qs possit absolui.dicit lex qꝺ
dñs seruũ iuituꝫ manumittit.ff.õ ꝯdi.isti.l.q̃ sub ꝯditiõe.
.§.fi.dicit Inn.qꝺ nec ꝯdẽnare nec absoluere pt cã cogni-
ta si ex̃ territoriũ cognouit.de cã nisi de literis diocesani
illius loci.addit tñ vnũ nõbile vbũ qꝺ si excõicator vidit
se errasse possit absoluere vbicũqꝫ locoꝝ qꝛ h̃ nõ ẽ cogno-
sceẽ ſꝫ parere ex actis.idẽ ergo dicã i pꝛio decreto ⁊ sil'ib⁹
qꝺ ẽ mẽti tenẽdũ.Nã si errõea sunt sine aliq̃ cãe cognitõe
põt iudex ppo motu reuocare.vt.ff.si mulier vẽ.noie.l.j.
.§.j.¶ Quero nũqd hñs aiuꝫ reuertẽdi retineat qſi pos-
sessioneꝫ officij.rñ.in rebus corpalibus retinet possessionẽ
actu.⁊ hitu.¶ Sꝫ i iurisditõe.qꝛ ñ pt exerceri ex̃ territo-
riũ nõ sufficit sola qlitas ai.qꝛ rõ iuris repugnat.⁊ iõ reti
neẽ aio solo nisi exercitiũ sibi ꝯcedat a diocesano loci qꝺ ẽ
valde no.dicit Jo.an.qꝺ si iurisditio legati expirat eodẽ
mõ iurisditio ꝓrogata i eũ vt i legatũ.secus si noie ꝓpꝛio
si res nõ ẽ integra.Jo.an.qꝺ no.in.c.statutũ de rescri.lib.
vj.i pn.¶ Sꝫ tũc ego qro an iurisditio ꝓrogata p nomẽ
appellatiuũ dignitatis ita trãseat ad papã sicut iurisditio
ipsius legatiõis.rñ.nõ.ar.ff.de bo.pos.l.ſꝫ cũ p̃tono.dicit
Hosti.qꝺ applõne puincie ꝯtineẽ ciuitas metropolitana
Jo.an.qꝺ ẽ no.dicit Jo.an.qꝺ snia legati põt mãdari exe
cutioni p ordinarium loci intẽtata actiõe iudicati ſm ho
sti.qſi dicat nõ offõ iudicis leuato velo qꝛ diuersus iudex
nõ põt illã executionẽ facere nisi ad lr̃as pnũciãtis.ff.de
iur.om.iud.l.cũ quedã puella p Cy.i additõib⁹ .dicit ho
sti.qꝺ eps põt mihi ꝯcedere qꝺ subditos suos iudicẽ i mea
dioceſi qꝺ ẽ verum ipsis ꝯsentientibus al's sec⁹.Joã.an.ẽt
hoc tene mẽti.dicit Jo.an.qꝺ legatus añq̃ igrediaẽ puin
cias pt cãs delegare reseruata snia p̃ter vltimũ suppliciũ
⁊ abscisionẽ mẽbri.vt in auc.de colla.§.qꝛ võ ꝑ phillppũ.
¶ Tu dic vt legiẽ in.l.solẽt.§.fi.ff.de officio pconsul.⁊ le-
gati.puinciam aũt ingressus dicitur siue ingrediaẽ p ter
raꝫ siue p aquã siue p mare vt ibi pꝫ etiam si cespitem sit
ingressus vt.ff.de acq.pos.l.iij.§.j.

Volentes. Presẽte legato õ latẽ minor legatus executio
nẽ officij sui dimittit.h.d.¶ Not.qꝺ in p̃ñtia
maioris legati silet minor.¶ Jtẽ no.qꝺ ma-
ior ẽ legatus de latere q̃ patriarcha legat⁹.¶ Jtẽ no.qꝺ
dãdo vnũ legatũ nõ vr̃ alius legat⁹ reuocari.¶ Jtẽ no.
qꝺ reuerẽtia q̃ fit legato de latere fit p sedis aplice reue-
rẽtia.¶ Jtẽ not.qꝺ id qꝺ silet ad tps nõ ppterea desinit
eẽ.ꝯcordat.ff.õ ver.ob.l.iter stipulãtẽ.§.sacrã.⁊.ff.õ pac.
l.si vnus.§.j.⁊ ẽ ar.qꝺ finita treuga siue alia diffidatõe pt
exerceri bellũ.⁊ ita ẽ vitas.vt no.p Cy.in addi.¶ Que-
ro quare dato scdo pcuratore reuocaẽ primus.⁊ secus est
in legatis ⁊ in tutoribus.rñ.qꝛ pcurator ñ ꝯstituiẽ fauore
folius ꝯstituẽtis.Sꝫ legatus fauore subditoꝝ ⁊ tutor fa-
uore pupilli.impunet ergo sibi dñs si in ꝯstitutõe noui p
curatoris sibi ñ ꝓspexit.ar.C.de pcur.l.marit⁹.¶ Que-
ro nũqd maior ptãs sola sua p̃ñtia faciat silere maiorem
in habitu suo.rñ.sic quo ad reuerẽtialia isignia.sec⁹ in cõ
tẽptiosis nisi vbi agiẽ de quadã parilitate.staẽ tñ dispõ-
ni maioris ſm Hosti.Jo.and.vide casum in.l.j.C.de offi.
pfe.vrbis.⁊ qꝺ no.C de dona.l.in hac.xi.q.j.de psona per
archidiaconũ.⁊.ff.de dant.insec.l.iiij.§.si tam vicinum p
Jaco.de are.

Excõmunicatis. Pꝛio loqtur õ legatis nõ de latere missis q funguẽ tpali delega
tõis offõ i puincia ad quã mittũẽ.Scdo loq
tur in legatis ppetuis q sunt legati occasiõe suaꝝ ecclaꝝ.
Tertio põit quãdã exceptionẽ.scda ibi ⁊ q.¶ Casus.qri
tur si legati ñ omissi a latẽ pape.i.illi q hñt ex bñficio loca
li vel psonali legationẽ possint absoluere excõicatos p sa
crilega ⁊ manuũ iniectõe in clericos i puincia sua vel alie
na.rñdeẽ qꝺ nõ nisi illis.s.q hñt ex beneficio locali vel istis
q hñt ex legatiõe psonali a sede aplica amplius ꝯcedaẽ.
¶ Quero qd delegatis missis õ latere dñi pape.rñdeo
isti pñt absoluere.qꝛ dictio nõ hic posita iducit.ar.a ꝯtrio
sensu Ber.¶ Quero q̃ est rõ diuersitatis.rñdeo qꝛ lega
ti de latere sunt cardinales ⁊ qꝛ ꝯditio denotat substãtiã.
vt in.l.j.§.nũc videam⁹.ff.de ꝯiugẽ.cũ emãci.li.¶ Nam
cũ dicimus ista res ẽ de bonis idẽ est dicere qꝺ de substan
tia bonoꝝ.vñ legati õ latere dicunẽ qſi de substãtia sedis
aplice ⁊ sũt illustres ⁊ pp refulgẽtiã dignitatꝫ maiora me
renẽ qꝛ vtilitas augeẽ p dignitatẽ.vt.ff.de iudi.l.si lõgi⁹.
.§.fi.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.l.falsa.§.j.C.de ꝑpositis laboꝝ.lib.
xij.ibi dũ dicit quos nr̃i lateris comitat⁹ illustrat.Alij di
cunẽ legati a latere.nã dictio⁹ a denotat separationẽ.sepa
ratio aũt est õ pte a suo toto.vñ si papa mitteret capella
nũ suũ cũ legatõis offõ.Jste dr̃ legat⁹ a latere.Et dñt q
daꝫ qꝺ siue sit legat⁹ õ latere siue a latere q plena fungaẽ
legatõe idẽ põt qꝺ Ber.nõ placet qꝛ nullus legat⁹ mũdi
par ẽ legato cardinali qꝺ ẽt appet in collatõe bñficioꝛuꝫ.
vt.J.e.c.j.li.vj.¶ Mõ p itellectu lr̃e.qro vtꝝ archieps pi
sanus q ẽ legat⁹ ppetu⁹ rõne sue eccľe possit absoluere cle
ricũ pisanũ q pcussit clericũ in ciuitate bononie.⁊ vr̃ qꝺ sic.
Nã põt eũ ꝯdẽnare.vt.l.j.C.vbi õ cri.agi oꝫ.ergo ⁊ ab-
soluere qꝛ fauorabilior ẽ ptãs absoluendi q̃ ꝯdẽnandi.vt
.C.vbi sena.vel cla.l.quotiens.¶ Jn ꝯtriũ vr̃ casus hic qꝛ
ista absolutio nõ ꝯpetit nisi diocesano loci vbi ẽ cõmissũ
delictũ h̃ sentit h̃ Jo.an.in nouel.⁊ ẽ no.⁊ est rõ qꝛ ñ põt
remittere initiã cãꝫ alteri iudici in cui⁹ territoriũ cõmiſ
suꝫ est maleficiũ.¶ Ego idẽ dico in qbusdã penis qꝺ est
mẽti tenẽdũ.Et no.ex isto.c.qꝺ si epo florẽtino qui nõ est
legat⁹ natus cõmittaẽ legatõi officiũ nõ efficiẽ dignitatꝫ
epalis ſꝫ dignitatis in epo cũ sit legatio psonalis.¶ Et
ideꝫ est si ipator cõmitteret quãdã cãꝫ alicui duci qꝛ licet
rõne ducat⁹ sit ordinari⁹ rõe cõmissionis est delegat⁹.ar.
ff.de iu.om.iu.l.⁊ si pror.De mã hui⁹ decretalis plurima
no.Spe.in ti.de lega.§.sup vñ.illud etiam.

a ¶ Vide p phili.cor. in auc.ꝯ rogat.in fi.C. ad trebel.

Emini. Legatiõe finita durat gñale statutũ legatõis h̃ pꝛio finita
legatõe finiẽ offm̃ sui legati si citatõ nõ pcessit
h.d.Et duo dicunẽ hic.pꝛio di qꝺ ꝯstitutio le-
gati durat ippetuũ.scdo di qꝺ cõmissio non durat post ei⁹
recessuꝫ nisi eo existẽte in puincia ⁊ ad minus citatio sit
missa.¶ No.qꝺ legati aplice sedis possunt i puincia sibi
cõmissa facẽ ppetua statuta.⁊ intelligiẽ ppetuum.eo ipso
qꝺ ẽ gñale.sec⁹ aũt si aliqd spãliter iubent vel si mãdant
sine cãe cognitõe:vt puta si ponũt aliquẽ ad confinia non

cōdēnādo eū diffinitiue: q2 tūc finita legatōe finiūf cōmia vt.l.viri.ff.de pe.τ i.l.j.C.ð postu.τ hic p ber.facit.ī.ð cō stitu.c.ex lris.ibi tñ loquif de pena q̄ sui nā pōt purgari. Jtē facit qð no.J.ð sen.ex.c.a nobis.el.j. ¶ Quero nūqd legatus q exiuit puīnciā statim desinat eē legat⁹.rñ.non si hz aīuz τ cām reuertēdi.vt no.Jnn.ī.e.nouit.naz pp aī cōtinuatōem nō vr̄ egressus.vt.ff.de pi.l.ðbitoz.τ.ff.ð hī. insti.l.ex scō.§.rex autem.τ insti.de re.diui.§.pauonum. ¶ Quero an legat⁹ apostolicus possit facer̄ statuta iur. cōi cōtria.rñ.ḃm Jnno.vt.C.de offi.p̄fec.p̄.l.formā. ¶ Tu dic q̄ aut ius cōe phibet τ legatis pmittit τ nō vz statutū.vt si statuat q̄ ab iterlocutoria possit appellari cā non expressa.aut ius cōe pmittit τ ipse phibet.τ tunc ex insta cā p̄t q2 dissimile ē q̄ papa idez essz facturus.ar.ff.mādati.l.si hoiem. Aut p statutū alterat penas augēdo vel minuēdo.τ pōt q2 ex cā iustū est.vt.ff.de his q no.infa.l.qd ergo.§.pena grauior. ¶ Quero nūqd legatus apostolicus possit facere statuta sine cōsilio p̄latoz illius puīncie τ vr̄ q̄ nō q2 eū illi p̄lati veniāt ligādi p talia statuta ergo debent regri q2 eoz interest.vt.C.de aucto.p̄stan.l.fi. ¶ Cōtrariū dicit Jnno.nā ipsi ligānf tanq̄z subditi τ in his q̄ ptinēt ad iurisditōem subditi nō sunt citādi qð est valde no.di. ¶ Quero qd de ptātibus terraz.rñ.ipsi nō pñt facere statuta sine cōsilio decurionuz.vt no.in.l.j.ff.q̄ quilqz iuris. ¶ Quero qd de epis rñ.pñt facere statuta q2 hñt territoriū.vt in.c.vt aīaz.ð cōsti.li.vj.qð dic vt plene no.in.c.vlt.de ap.li.vj.p Jo.an.in nouellis. ¶ Quero qd de abbatibus τ similibus.rñ.pñt facere statuta ptinētia ad regimen monasterij cuz cōsensu tñ sui capli.τ si illa statuta n̄ essz rōnabilia diocesan⁹ p̄t ea cassare.vt.l.ambitiosa de decre.ab ordi.faci. ¶ Querit hic Jo.an.vna cū gra delegatus legati cōmisit citatōem sz post discessum legati nūcius citauit.vtz iurisditio delegati sit ppetuata τ vr̄ q̄ nō q2 citatio nō puenit ad actuz suū ante egressuz legati nec sufficit sola cōmissio q2 aliud ē cōmittere.alið citare.τ pro hoc tex.C.quō τ qñ iud.auē.q semel in vbo cognitio. ¶ Jn cōtrium vr̄ q2 citatio est inīuata lz nō cōpletā ergo aliqd iurisditōis est actū.So.scðm gra.de iure ciuili nō ē iurisditio ppetua sz de iure canonico est ppetuata lz tpe quo nūcius citat eius citatio nō artet citatū vt.ff.de arbi.l.si cū dies.§.si intra. ¶ Ex p̄dictis no.τ tene mēti q̄ q̄stū ad ppetuandā iurisditōem sola cōmissio citatōis[a] inducit puentōem de iure canonico inde gl.in cle.ij.vt lite penden.in vbo ad p̄tē.secus de iure ciuili hec qð fuit de facto perusij q2 quedā ingsitio erat facta cōtra quedā ciuē τ cōmissa citatio sz nō facta vtz diceretur inchoatus pcessus τ fuit determinatū qð nō τ bene q2 sumus in pretorio iustiniani.Bal.

a ¶ Vide Fely. circa ij.col. ar.iij. de rescrip.τ Car.in cōsil. x.col.ij.ver. pulchre.

¶ De officio iudicis ordinari. Rubrica.

Perniciosaz. Epi i sua diocesi hñt liberā ptātez adulteria τ scelera ingrere iudicare τ punire ḃm q̄ canones censent τ cū opus fuerit pñt iuocare brachiū seculare ad ea q̄ iuxta sunt.h.d.nōbiliter.

Si fit ingsitio nō p̄cedēte infamia an possit appellari.dicit Ber.q̄ sic.vt.J.c.lz.No.q̄ epi hñt liberā ptātē inquirendi. ¶ Cōsidera q̄dā ē ingsitio de fama quedā pp famā laborātē cōtra certā psonā.Jn pria ingsitōe non requirif citatio alicui⁹.vt.ff.de offi.p̄sidis.l.cōgruit.nā talis ingsitio ē ante iudicialis.vt no.Jnn.J.qui mr̄imoniū accu.pos. cū in tua.Jn scða ingsitōe dz citari reus. ¶ Oportet āt q̄ cōtra reū sit frequēs τ clamosa fama.Nā vbi nō est fama ibi non est accusator.fama enim habef loco accusatoris τ loco psone fingif qua deficiente cū nemo ingsitionez pposcet nō posset ingri.vt.ff.de mune.τ one.l.rescripto.§.si qs accusatorem. ¶ Sed pone dictat statutū ciuitatis q̄ ptās libere ingrere poterit vtruz per istud aduerbiū libere poterit inquirere non p̄cedēte fama vel plusquā fama sicut sunt indicia.rñ.non.tex.est hic in vbo liberā coniuncta gl.Ber.qð tene mēti. ¶ Quero nūqd ingsitio possit formari cōtra aduenas dlinquētes in territorio.Rñ.sic.vt.ff. de offi.p̄si.l.iij.τ est rō q2 puīncia dz purgari malis hoib⁹ Jtē q2 sortiunf forū rōne delicti.Jtē q2 efficiunf subditi legib⁹ τ cōstōnib⁹ illius loci.in auē.qua in puīncia.ibi dū dic illic iuri subiaceāt vt illud vbū iuri exponaf.ī.cōi municipali vel sinodali.vt.l.ij.C.vbi senatores vel clarissimi.τ.ff. de extraordi.crimi.l.sacularij.§.sunt q̄dam. ¶ Quero si subdit⁹ epi delingt ex suā diocesiz vtz epus possit ingrere. dicit Os.q̄ ingsitio nō ptinet nisi ad iudicem loci delicti q2 illa respublica iniuriā passa est. ¶ Sed cōtra ipsum vr̄ casus huius capli.nā in nō subdito hñ attēdif locus sed in subdito.tex.nō distinguit q̄ loco.τ facit.C.vbi de crimine agi opz.l.j. ¶ Ey.determinat q̄ possit ingri q2 succedit loco accusatoris. ¶ Quero vtz possit ingri cōtra illū q obligatur ex scō alieno.Rñ.nō puto q2 nō est ppie ex maleficio obligat⁹ τ possz iquiri nō pōt iquiri nisi i loco delicto p.l.vltimā.ff.de noxa. ¶ Quero vtz iquisitio sit remediū ordinariū.Rñ.sic.de iure canōico.secus de iure ciuili.nam ois exceptio q̄ ē cōtra regulā τ est de officio iudicis vr̄ remediuz extordiariū.vt.ff.de peti.here.l.plane.vel dic q̄ ē remediū ordiariū q̄stuz ad virtutē.sed si quātum ad formā si p statutū dz iquiri. ¶ Sed regula iuris ciuilis ē q̄ n̄ possit ingri.fallit i casib⁹ exceptis.vt.C.de offi.rect.puin.l.iustissimos.Jsti cōtra casus sunt irregulares τ pcōe extraordiarij. ¶ Quero an de crie vsuraz possit iquiri.[b] Rñ.sic.q2 crimē vsuraz ppie spectat ad eccl'asticū iudicē sicut sacrilegiuz ē simōia ḃm Ber.τ no.xj.q.j.i summa.dicas q̄ aut crimē vsuraz ē dubiū τ solus epus cognoscit.aut ē dtectū p ptaz nām negocij.τ tūc iudiciū spectat ēt ad forū secularē.vñ si p figurā istri mutui appet cōtctus vsurarius vel i fraudē vsuraz hñ pōt sup h̄ pnūciare iudex secularis cuz τ iuriscōsult⁹ ð h̄ pnūciat dicēs q̄ pēa a dicta q̄stitati vr̄ apposita i fraudē vsuraz.vt.ff.de ac.emp.l.iulian⁹.§.idez papinian⁹.τ dixi.ff.so.ma.l.ticia. ¶ Quero si fur est cōdēnatus ex cōtūacia vtruz talis cōdēnat⁹ efficiaf famosus ita q̄ p sequēti furto debeat suspēdi.τ dī q̄ sic ē male fame τ nō pōt eē testis exq̄ publice ē cōdēnat⁹ de furto.ff.de test.l. cū lege. ¶ Jtē q2 vox publica priuate p̄iudicat. vt no.ff.ð here.insti.l.testō oñi. ¶ Cōdēnat⁹ de furto τ ppria pena q̄ debef furto nō ppria pena q̄ debef cōtumaci.ar.cōtra.ff.ð iure fisci.l.eius q delatorē. ¶ Quero vna cū Ber.dr̄ hic q̄ iudex dz pnūciare ḃm canōes qd si hz cōsciam sciam q2 forte scit testes falsum pbare.Rñ.si nō sunt pbata coz testimonia dz seq acta τ pbata.q2 publica fides est cōscie velamētum nec ēt peccat ḃm deuz nisi esset casus arbitrari⁹.ar.ff. de infa.l.luci⁹.ibi fide nō habita τc.dici ēt pōt q̄ si nō necessitaf ad pnūciādum dz suspēdere donec forte deus illuminet veritatez.vt i auē.de ta.§.j. ¶ Sed si necessitaf ad sentētiā pferēdā cuz necessitetur p acta τ pbata.alioqn faceret litē suā secure iudicet ḃm acta τ pbata.q2 si iudicat ipse sed lex.ar.eoz q̄ no.ff.de pba.l.cū pbatio. ¶ Jllud āt est certuz quātum ad ecclesiam triumphātem que nō fallit nec fallitur talis sentētia nūquam trāsit i rem iudi.sed quātum ad ecclesiam militantem que sepe fallitur p facti ignorātiam hñ trāsit i rem iudi.vt.l.pe.ff.de insti.τ iure.τ qð no.ff.de cōdi.iðe.l.si nō sorte.§.hr̄di. ¶ Mō ego q̄ro nūquid h̄ casu epus cōtra cōsciētiā debeat iuocare auxilium brachij secularis.Rñ.nō.τ si iuocaret iudex secularis qui habet cōsciētiā lesaz nō dbet ei obedire.q2 non sunt hñ placita deo.ar.hui⁹.c.a cōtrario sensu.τ qð not.in.l.j.C.de bo. pos.ḃm tab. ¶ Quero vna cū Jnn.nūquid epus possit ingrere contra laicos. Rñ.q̄ sic.in his que pertinēt ad suaz iurisditionē.Jnn. ¶ Quero cū Jnn.q̄liter epus mādet sentētiam suā executioni.Rñ.q̄liter iudex secularis.Jnn.ergo ordo tradit⁹ in.l.a diuo pio hz locuz in foro eccl'astico. qð tene mēti. ¶ Quero cū Jnn.vtz secularis ptās possit mādare epo q̄ iuuet eū in executōe faciēda.Rñ.nō.sz ecōtra sic.Jnn.cui⁹ dctm dz itelligi in mādata artatiuo.hñ tñ facit epus non tanq̄ obediēdo sz tanq̄ patrocinādo fouere iurisditionē tpalē in licitis τ honestis.τ adde qð habes i c.j.de excep.li.vj. ¶ Quero vtz pscriptū siue forbānitum iudicis secularis epus teneatur exeq̄tare.Rñ.non nisi forma canōica pmissa. ¶ Quero ecōtra nūquid iudex secularis teneaf

b ¶ Adde q̄ super crimen vsurarum pōt criminalr̄ ingri Bal.cōsi. cxxxiiij.prima parte.

teneaē forbānire excōicatos.rñ.nō licet debeat eos vitare Inno. ℭ Uel dic ꝙ ꝯ inobediētes epo iudex secularis pt̄ mulctā vel bannū indicere ⁊ econtra si laici nolūt obediri suo p̄sidi.ep̄us req̄sit᷒ pōt ⁊ dʒ eos excōicare.req̄sitos tñ vt sic puniat tāq̄ȝ inobediētes ꝓprio mādato ⁊ nō alteri᷒ qꝛ iste due iurisdictiōes sunt inuicē colligate ⁊ ꝯfederate.⁊ iō vnus iudex dʒ vitare ꝓscriptū alterius sicut dicit lex ꝙ si due ciuitates sunt inuicē federate vna debet vitare proscriptum alteri᷒ ⁊ si ꝓscriptus nō vult obedire dʒ puniri ꝺ inobediētia.vt.ff.de captiuis.l.nō dubito ⁊ no.per Bar. in.l.a diuo pio.§.j.ff.ꝺ re iudi. ℭ Quero qd est hoc dictū ptās nō dʒ ꝓscribere sʒ dʒ vitare ⁊ in executione vitatōis pōt mādare excōicato vt exeat de ciuitate ⁊ territorio dō nec fuerit reuersus ad obedientiam. ℭ Rñ.qꝺ proscribē est deportare vel relegare extra territorium sed ista expulsio de ciuitate nō est ꝺ hoc genere pene quia termini sunt diuersi.ideo igitur nō teneē ꝓscribē qꝛ ista si esset executio sʒ eēt qd nouū.hñ tñ ꝯcedo qꝛ si sit rebellis huic recepto pōt denuo puniri qꝛ denuo delinq̄t vt.l.j.ff.si qs ius dicēti nō obtē. ℭ Dicit Inn.ꝙ ēt regi pōt p̄cipē eps tanq̄ȝ subdito.⁊ est rō qꝛ papa ꝯcurrit cū eo q ē vicari᷒ sumi regis.nā vt elegāter ait Jo.mo.papa p̄ patrū cū oī inferiore in iurisdictione ⁊ ptāte ꝯcurrit. ℭ Quero nūq̄d eps possit excōicare templarios ⁊ hospitalarios ⁊ alios exēptos q nō hñt superiorem nisi papā si nolūt epo suū brachium impartiri.rñ.nō qꝛ nō est platus eoꝝ ꝼm Inno. ℭ Quero vtrū vnus eps teneaē exequi sniaȝ alteri᷒ epi qñ ē iniusta ⁊ scit eā iniustā.dicit Inno.ꝙ snia q̄ trāsiuit in rē iud.q̄ ad ptes trāsiuit ēt quo ad iudicē q req̄riē ad exequēdū de mādato legis ꝓbaē ꝺ ho.aucto.iudi.pos.l.cū vn᷒.§.is q qꝺ verū est qꝛ oēs subsunt eidē dño p̄ncipali.sec᷒ in tpali ⁊ ecclesiastico quia vnus nō ē superior alteri᷒ ita ꝙ possit artare ad aliq̄d faciēdū ꝯ ꝯsciam.⁊ vide Bar.i.l.nō ē.ff.ꝺ custodia reoꝝ dicit Inno.ꝙ i statutis siue ꝯstōibus ⁊ p̄uilegijs ciuitas ꝯtineē sub noīe diocesis secus i rescriptis cōtētiosis Jo.an. ℭ Ergo si statutū dicit si qs spoliauerit aliquē in diocesi puniaē tanta pena puniē si spoliauit i ciuitate.sed si statutū loquereē ꝓhibitiue vt nēo exeat de diocesi nō ꝯp̄hendiē ciuitas vñ exiēs de ciuitate nō puniē si non exit de diocesi.ē aūt diocesis territoriū epi dicit tex. ciuitas nr̄a ꝑplosa ē turbis diuersoꝝ hoīuȝ ⁊ maxie agricolaꝝ suas ciuitates ⁊ culturas relinquētiū in auc.de q̄store.in prin.⁊ aliq̄ñ ponimus ꝓ territorio seculari vt cū dicim᷒ ptās placētie hʒ iurisditōēȝ i tota diocesi placētie. ℭ No.ergo ꝙ dicit suas ciuitates vñ ciuitas ē cōe domiciliū ēt rusticis ⁊ ille tex.ē multū no.Judex nō dʒ p̄mittere qn puniat excessus ꝙ intellige postq̄ȝ ꝑuenerit ad notitiam suaȝ.C.de cōmercijs ⁊ mercatoribus.l.ij. ℭ Subditi dʒ exequi snias suoꝝ maioꝝ ēt iniustas.seculares vero ptātes non debent exequi snias iniustas epoꝝ nec vnus eps sniam iniustā alterius epi.qꝛ pares sunt imo ꝼm Inn.ꝯfuse ⁊ itricate loq̄ē ⁊ Jo.an.recitat ipsuȝ v̄botenus nihil declarās.Si maleficiū est ꝯmissum sʒ ignoraē qs fecerit illud formaē inq̄sitio gnālis ⁊ exordiaria ꝼʒ petrū ⁊ ab.⁊ Joā.an. ℭ Si dicas ꝙ qs teneaē denūciare raptorē i ꝼ.n.ꝯtineē res rapta act᷒ rapiēdi ⁊ passiue rapinā vt no.ff.ꝺ v̄.si.l.marcellus. ℭ Si rex.est excōicatus vasalli nō sunt obligati ex iure fidelitatis vt i titulo hic finiē tex.c.dño guerrā.Jo.an. ℭ Et si postea sit absolutus nō recupat ꝼuitia medio tpe ꝑdita.ar.C.de here.auc.ideȝ ꝺ nestorianis. fidelitas iteriȝ dormit sed excitatur ad actū suū secuta recōciliatōe vt no.ā.de ꝯsti.c.ex lris. ℭ Si qs ē rebellis ꝺ iure ⁊ iure p̄mittēte iste ñ pt̄ punire de rebelliōe qꝛ nō ē rebellis ꝓprie loquēdo.sec᷒ si ꝺ fcō ꝯ ius rebellet.⁊ iō eps exemptū q nō patiē se visitari excōicare nō pt̄.Jo.an.facit.C.qñ ꝓuocare nō ē necesse.l. veteranis. ℭ Nos dicimus ꝙ nō subdit᷒ nō incidit i crie lese maiestatis i cle.pastoralis de re iudi.⁊ ꝓbatur expresse i.l.hostes.ff.de captiuis. ℭ Punit᷒ ab eccl'ia ecclesiastice pt̄ ꝓ eodē delicto puniri tpalr̄ iudice seculari.ar.C.de sa.san.ec.l.pʒ hoc dñs nō approbat host.⁊ Joā.an.Et iō si testis deposuit falsum coram epo ⁊ est ab eo punitus nō pōt amplius puniri a iudice seculari qꝛ nō dʒ ideȝ delictū bis refricari ⁊ iudicari si vera est opinio host.qꝺ tene mēti.ar.ff.de iniur.l.ꝙ senatus.qꝺ est bene notandum.Bal.

1 **I** **sacerdos.** Nō dʒ sacerdos secretū sibi dcm̄ i foro penitētiali nec publice vitare ꝯfessuȝ.h.d. ℭ Casus.q̄sitū fuit ab eugēio papa sacerdos puta eps scit pro certo aliquē eē reū alicui᷒ criminis vel qꝛ vidit vel qꝛ criminosus ꝯfessus fuit ei in foro penitētie. ℭ Queriē vtꝝ eps dēat istud admonere vel arguere nominatiȝ rñdeē ꝙ nō nisi ꝼuato ordie iudiciario crimē fuerit ei approbatū sʒ in genere pōt admonere. ℭ Itē si aliqs fecit furtū vel dedit dānū pōt excōicare in genere.hoc mō monem᷒ quēcūq̄ȝ qui fecerit tale furtū ꝙ infra tale terminū satisfaciat alioquin se excōicatū p hāc nostrā sniam eē sciat sʒ ꝓprio noīe nō dʒ excōicare qꝛ nō vt causidicus scit.sʒ vt deus. ℭ No.ꝙ iudex nō dʒ iudicare ꝼʒ ꝯsciaȝ cōscientia est oculus cordis ⁊ dr̄ ꝯsciā.i.cordis scia ⁊ dʒ eē sicut speculuȝ sine macula de elec.c.ꝑpetue.li.vj.⁊ in.c.abbate sane.ꝺ re iudi.li.vj. ℭ Itē no.ꝙ ꝯfessio fcā in foro penitētiali ñ nocet i foro iudiciali qꝛ sūt diuersi fori. ℭ Qui remittit iniuriā i foro penitētiali nō pōt vēire ꝯ in foro iudiciali.vt no.insti.de iniuriis.§.fi. ℭ No.hic ꝙ ꝯscia iudicat de occultis qꝺ ē verū si delictū ē certū ⁊ ꝑsona incerta sic notaē.xxiij.di.habuisse.⁊ in.c.j.in gl.hic pʒ de here.lib.vj. ℭ Itē no.quē in genere excōmunicari.⁊ dicas ꝙ hoc est spāle in sentētijs censure.vt no.C.de fur.l.ij. ℭ Not.ꝙ vnus ⁊ idē homo pōt habere tres conscientias vnam vt deus.aliam quia vidit ⁊ tertiam ex actis ⁊ ꝓbatis coraȝ se.⁊ istam dʒ seq̄ tanq̄ȝ iudex qꝛ ꝓbationes ꝯcludūt ei tanquā iudici.sʒ alie ꝯscie nō ꝯcludūt ei tanq̄ȝ iusdicēti.vt di xi.ā.c.ti.c.j.⁊ idē Jo.an.dicit Imperator ꝙ illud ꝙ ꝯsciētiaȝ suā sʒ vult duob᷒ testib᷒ ꝓbari.C.de testa.l.omnium. ℭ Quero papa cōmisit cām p hʒ v̄ba ꝯscie talis.nūquid poterit a snia appellari.dic ꝙ non.tñ officio supioris pōt reformari.vt no.in.c.j.de baptis.in cle.aliud ē ꝯscia aliud volūtas.vt no.C.de secū.ta.l.j. ℭ No.ꝙ aliq̄d lʒ in genere ꝙ in spē ñ lʒ qꝛ ad alteri᷒ ignominiā v̄git.qūq̄ȝ ē econuerso.req̄r tñ ꝙ licitū ē in genere licitū ē in spē ⁊ ecōuerso. ℭ Pōe plures fecerūt furtū.dicit eps excōico vnū ꝺ illis q fecit furtū.dicit Ber.ꝙ nullus ē excōicat᷒ qꝛ nō ꝯstat de mēte ꝓnūciātis qꝛ nō ꝯstat de corpe.ff.ꝺ iure fisci.l.ita fidei.ff.ad.l.aq̄l.l.item.§.si plures.⁊ qꝺ no.ff.de iudi.l.cū quē.Hosti.dicit ꝙ oēs erūt excōicati.sʒ non dicit verū.qꝛ si testōr dicit exheredo vnū ꝺ filijs meis cū plures habeat nullus ē exheredat᷒.vt in.l.ij.ff.de lib.⁊ posthu. ℭ Quero nūq̄d[a] sacerdos q audiuit aliq̄d in p̄itia si in foro ꝯtētioso ꝓductus testis dixit se nescire.vtꝝ deponat falsuȝ testimoniū.rñ.nō qꝛ verū dicit tāq̄ȝ hō.imo si verū diceret se per ꝯfessionē factā ei tanq̄ȝ deo non crederet sibi qꝛ testis dʒ deponere p ꝯscientiā hoīs nō per scientiā dei ⁊ no.bene.istud capitulum.Bal.

[a] ℭ Uide Jaso.in ista mā in.l.j.§.hu᷒ studij i ij.col.i p̄nc.ff.de iusti.⁊ iur.

c **Tam ab ecclesiaꝝ.** Si ordinarius subiect᷒ epo i sibi subditū fert sniaȝ iustā epo illā ꝼuari facit ⁊ illā sine satisfactiōe ⁊ illius ꝯscia nō relaxet.h.d.Et p̄io pōit exordiū exquo. scdō infert mādatū. ℭ Casus pleban᷒ sancti pācracij alī qñ excōicabat aliquos sibi subditos pro suis excessibus. ℭ Quos eps florētinus tanq̄ȝ supior absoluebat irreq̄sito dcō plebano pp ꝙ iurisditio dicti plebani erat in cōtēptu. ℭ Uñ papa scribit epo florētino p̄io i genere dicēs ꝙ qū p̄lati ecclesiaꝝ in malefactores aliquos snias aliq̄s ꝓferunt faciat eas inuiolabilr̄ obseruari vsq̄ȝ ad satisfactionē cōdignā. ℭ Scdō in specie dicēs ꝙ snias dci plebani in suos subditos rōabilr̄ ꝓmulgatas faciat inuiolabilr̄ obseruari ⁊ eas sine ꝯgrua satisfactōe absq̄ȝ eiusdeȝ plebani ꝯscia ñ relaxet. ℭ No.ꝙ plebāi ⁊ qcūq̄ȝ alij p̄lati hñt iurisditionē excōicādi subditos suos.dicit Inn.ꝙ rex vl' imperator ꝓ notorijs excessib᷒ pōt excōicari. ℭ Iteȝ si ē nimis seuer᷒ vl' iniuriosus pt̄ inq̄ri ꝯ eū p papā. Itē pt̄ corā papa accusari qꝛ papa ē vicari᷒ summi regis.iste multum extollit iurisditionē pape ⁊ derogat regib᷒ ⁊ imperatoribus.Item no.ꝙ eps dʒ seruare snias inferioꝝ p̄latorum. Iteȝ no.ꝙ nō dʒ absoluē eis irreq̄sitis. ℭ Ex p̄dictis ap-

paret ꝙ ordīarij ꝑlati hñt ordinariā iuridictōez gn̄imo
merū z mixtum impiū i subditos suos. ¶ Querit Ber
vtrū possint anathematizare z dic ꝙ nō qꝛ anathema est
mucro solius epi ꝙ ñ pt ꝑscribi ab iferiori sz simplex ex-
cōicatio sic. ¶ Forma anathematis ponit in pastorali z
tal' eqꝑat deportato lz nō ꝑdat bōa. vt insti. de capi. di. §.
minor. ¶ Quero vna cū Ber. nūqd ꝑsumat ꝑ snia excōi-
catōis vel iterdicti quorūlibet ordiarioꝝ ēt inferioꝝ. rñ.
sic Ber. qđ no. bñ qꝛ ita ꝑsumit ꝑ snia cuiuslibz minimi
iudicis lata sicuti ꝑ snia maioris vel maximi. ¶ Querit
ber. eps nō dꝫ relaxare talē sniam plebano irreqsito qđ
ergo si relaxat eo nō reqsito an valet absolo. dicit ber. ꝙ
sic z bñ dicit in sentētijs cēsure. ¶ Ex h ēt no.ª ꝙ nō va-
lēt qdā fcā ñ citato eo cui⁹ interest qꝛ ptinēt ad impium
facientis z cui⁹ auctē ꝑ inferiorē ligari nō potuit ꝑ quadā
ꝯñam fit ꝑiudiciū nō citato. vt no. i. l. fi. ff. đ vē. ispi. secus
in diffinitiuis snijs q̄ nisi certꝫ modis rescidi ñ psit. vt. C.
sen. rescin. nō pos. l. j. z. C. qñ ꝓuo. nō ē ne. l. j. ¶ No. tene-
ri supiores subditoꝝ suoꝝ snias exeq. Sꝫ nūqd ipsi infe-
riores psit exeq suas snias dic ꝙ sic vbo. sz nō ꝑ realē mis
sionē in pos. ſm Inn. qđ ē no. ¶ Quero vna cū Inn. nun
qđ qlibet ciuitas z qōlibz castrū sibi ꝯstituere possit ius
vniuersitatis. dicit Inn. ꝙ nō ēt si essent mille milia etiaꝫ
sine ꝯsensu supioris. dī autē ꝯsentire eoipso ꝙ ꝯcedit eis
locū ad edificādā ciuitatē castrū burgū vl' villā vl' admit
tit syndicū eoꝝ vel scribit eis tanq̄ vniuersitati ex certa
scia. nā hoc ipso ꝯsentit ꝙ hēant ius vniuersitatꝫ z ꝙ sint
sicut corpus licitū. Inn. z Jo. an. Dicit Host. ꝙ vbi ē ali
qua terra q̄ nō hꝫ rectoꝝ tꝑalē eps ē iudex tā in tꝑalib⁹
q̄ in spūalibus. alle. in auc. vt differētes iudi. §. in ciuita-
tibus. col. ix. imo impator qꝛ eius est terra z plenitudo
eius. l. de ꝑcario. ff. ad. l. rodi. de ia. z maiestas eius vbicū
q̄ repūtat in toto orbe q regit ab humanis. dicit Jac. de
are. ꝙ sunt qdā ciuitates q̄ nō hñt magr'at⁹. vt no. ff. đ ex
cu. tu. l. si duas. dicit Host. ꝙ ciuitates potissime lombar-
die nō recognoscūt impatorē vt debēt nec rex francie nec
boemie. ¶ Itē no. ꝙ đ iure nō possunt iurisditōez aliquā
sui supioris vsurpare vl' alienare qꝛ ſuus seipm alienare
non pt imo facit furtū sui. ¶ Itē nemo alienat rē alienaꝫ
. C. de re. alie. non alie. in rubri. ff. đ reg. iur. l. id qđ nr̄m. vñ
hō meus non pt se facē hoiez alteri⁹. ff. đ acq. pos. l. si rem
mobilē. C. đ decur. l. qdā. li. x. lz đ facto faciāt ꝯ̃riū. Host.
z Jo. an. đ hac mā lati⁹ dixi super pace ꝯstātie. Dic Vin
cen. ꝙ quādo iurisditio est cōis maiori z minori iudici ꝑ
ꝑfert maior si citat. sec⁹ vbi non habēt cās cōces vt epo z
archiepus. vt no. in. c. j. đ foro ꝯpe. li. vj. qđ ē valde no. z ꝑ
hoc declarat. l. ꝯ̃ pupillū. §. q ad maius. de re iudi. z vltra
Host. vide Inn. đ mā collegioꝝ. z qđ no. Bar. i. l. soda-
les. ff. de colle. illici. z dī collegiū qꝛ multos hoies in vnuꝫ
colligit z pari lege ꝯstringit. Dicit Ber. ꝙ oēs q eligun
tur a collegio hñt iurisditōez. Idē dicit Accur. i. l. z qꝛ. ff.
de iur. o. iu. dicit Inn. ꝙ ꝑlati q eligunt a collegio nō hñt
iurisditōez nisi ꝯfirment ꝑ supiorē z loqt de ꝑlatis eccl'a
sticis. sz ꝑpositi artificū nō idigēt ꝯfirmatione vel ꝯsensu
supioris. qꝛ collegia eoꝝ approbata sunt ipso iure. vl' dic
ꝙ ñ ē ꝓprie ꝯfirmatio sz approbatio necessaria. tu dic ꝙ
idigēt ꝯfirmatōe. vt in auc. de desen. ci. §. interiꝫ. ¶ Idē
si ꝯgregatio sit suspecta ne sub titulo iusto tentēt iusta col
legiū nō est licitū nisi supior approbet q hꝫ discutere sta-
tuta eoꝝ z mores. nā ꝑ eoꝝ ꝯstōnes declarat q̄litas ani-
mi. vt. ff. de exordi. cri. l. sub ꝓtextu q̄ lex ē ad h valde no.
¶ Unde dicit Bar. ꝙ si hñt statuta illicita ꝙ sunt cas-
sanda ꝑ supiorē. Et ego dico ꝙ imo ipꝫ collegiū ē cassan
dū si vr̄ supiori ꝓp malos mores ne det occasio delinquē
di. vt no. in. l. j. C. de monopolis. ¶ Quedā sunt vniuersi-
tates q̄ hñt regimen actiue. i. q̄ hñt regere. qdam passiue
tm̄. i. que hñt regi z nō regere. vt rustici q non ꝑticipant
politica. nā agricole non participāt politica ſm Aristo.
Pone ecce mercatores eligūt sibi ꝯsulez q hꝫ ius dice-
re. dicit Accur. ꝙ ois ꝑpositus ēt artis mecanice ñ hꝫ iu
risditōez nisi ꝯfirmet a supiore. C. de iur. om. iu. l. ꝓuratoꝝ
nā si elect⁹ a tota ciuitate ñ hꝫ iurisditionez nisi confirme
tur. vt in auc. de desen. ciui. §. iteriꝫ. ergo multo min⁹ elect⁹

a ¶ Uide cumulata per barba. i rñ. rub. C. q ad mitti folio xi. in illa. q. an in bono. possel. pe. re quiritur.

a paucis nisi ꝯsuetudo ꝑscripta ampli⁹ ꝯcedat. vt. l. j. C. đ
emācip. lib. Dꝛ vniuersitas dr̄ corp⁹ qꝛ cōpositum z ag-
gravatū vbi corpa sunt tanq̄ mā. dī āt forma. i. formalis
stat⁹. ff. de ser. vr. pre. l. q in luminib⁹. Est igit collegiū ima
go qdam que magis itellectu q̄ sensu ꝑcipit. ff. de vsuc. l.
rerū mixtura. z. ff. qđ me. cā. l. metū. §. aiaduertēdū. z. j. de
sen. excō. c. graue. Collegiū ē collectio ꝑsonaꝝ iuris ordie
sociata vno noi subiecta. sed an de essentia collegij sit ꝑla-
tus. vr̄ ꝙ non. qꝛ collegiū eligit ꝑlatū. z sic collegiū añ est
ꝓductū inesse q̄ ꝑlat⁹. qđ veꝝ ē. tñ si supior nō vult ꝙ ha
beat ꝑlatū erit collegium ꝓuata societas. ¶ Quid đ do-
mo sapiētie ꝓusij. Rñ. illa ē collegiū cui⁹ rector hꝫ iurisdi-
tionē ſm statuta z disciplinā seu regulā dom⁹. vñ studēti
bus dici pt illud qđ scribit psalmo tertio. apphēdite disci
plinā neq̄ irascat dñs expellamini đ domo iusta. z no. ꝙ
in ꝯstruēda vniuersitate itellect⁹ ꝓcedit cōponēdo in de-
struēda ꝓcedit diuidendo. l. j. in fi. ff. de colleg. illici. Item
no. ꝙ quedā ciuitates hñt determinatū numerū z nomia
collegioꝝ ex hoc ois alia ēt al's sancta z iusta ꝓhibita. ff. đ
iudi. l. cū ꝑtor. nisi cū auctē supioris. illa ergo copula ē col
legiū apud itellectū. ¶ Quero an iste ꝑpositus vniuersi-
tatis possit facere statuta. Rñ. sic cum ꝯsensu vniuersitatꝫ
al's nō nisi superior ꝯfirmaret. h. enim vult lex sodales. C.
de colle. illici. in scđo rñso. dum in plurali dicit. his autē z
q̄ vellint. nā statuta eorū iura pacti censent. tex est ibi no.
¶ Quid si statuta eēnt ꝯ̃ ius publicū. dicit Vinc. nō va-
lere. h. d. in tex. d. l. sodales. ibi dum dicit ne qđ ex publica
l. corrūpant. Ex hoc pone talem cōclonem ꝙ id qđ est re
probatū iure pacti non pōt valere iure statuti. z iđ merca
tores ꝑ suū statutū nō psit ꝯsulibus eoꝝ dare ꝑtātem rele
gādi aliquē mercatorē. vt. C. de sen. z iterlo. om. iud. l. nul
li. z ibi ꝑ Cy. ¶ Quero an reus possit declinare foꝝ sui ꝑ
positi. rñdeo nō. vt. l. fi. C. de iurisdi. om. iudi. ſm Innocē.
¶ Quero an rector scholariū debeat esse cleric⁹. Rñ. sic.
vt hēat iurisditionē in clericos. nā vt hic dicit Inn. opꝫ ꝙ
elect⁹ a clicis sit clicus. si ḡ ē laic⁹ nō possꝫ cognoscē de cau
sis scholarium clericoꝝ sed ad epm ibit. vt in auc. habita.
¶ Quero nūquid de necessitate cogat quis agere coraꝫ
tali preposito. Rñdeo nō. qꝛ pōt adire superiorez iudicez
vt. C. de iuris. om. iud. l. fi. Optio eim iudicis dat regulari
ter actori. vt. ff. de eo qđ cer. loco. l. non vtiq̄. postq̄ sñ ele
git variare nō pt. vt. l. j. in fi. C. de asser. tol. ¶ Quero qs
ꝑlatus ē ille q hꝫ ordinariā iurisditionē. Rñdeo supior ꝑ
latus nō inferior. vñ dignitas primicerij vel custodis non
dat iurisditionē nisi in exercitio sui ministerij ſm Innoc. z
est rō qꝛ ille q est sub ꝑtāte aliū in ꝑtāte hēe non pt. Dicit
Inno. ꝙ illi psit se ꝯgregare in vnū corpus q sunt de eadē
terra vel iurisditione postea more suo variare. z dicit ꝙ h
significare nō est aliud q̄ dare itelligere. vt. ff. de ser. vr. ꝑ.
l. si seruit⁹. qđ itellige dūtamē collegiū nō sit reprobatum
rōe secte. vñ bñ possent tudertini z ꝑusini ꝯueniēdo i vnū
postea facere vnū collegiū mercatoꝝ vel pistoꝝ. naꝫ nulla
rō iuris repugnat. Itē diuerse nationes psit facere vnum
populū. vt no. in auc. de questore. post pri. col. vj. vbi ē tex.
no. ꝙ hoies vndecūq̄ veniētes vocant de populo z tanq̄
populares đfendi z hñdi sunt ibi dū dicit. magna vo hec
est ciuitas nr̄a copulosa z turbis diuersoꝝ hoiuꝫ. qui tex.
est valde sing. Unde si statutū dat aliquē ꝑcipuū favorez
popularib⁹ iste favor icludit ēt aduenas ꝯmorātes z si ꝯ̃-
bit vel delinqt ēt eoipso facit se de populo z tanq̄ popu-
laris venit iudicādus non obstāte ꝙ in sua natione essꝫ de
nobili genere. Nūquid mulieres possint esse de collegio.
dicit Inn. ꝙ opꝫ ꝙ ꝑpositus non sit mulier. itellige de col
legio negocioꝝ vel monachoꝝ vel mixto mulierum z ma
rium. In collegio bene possunt eē mulieres. vt pꝫ in colle-
gio monialiū q̄ ēt habēt suas ꝑlatas cū qdā impiolo. ple
na eim iurisditio apud ꝑlatos ē non apud ꝑlatas. sunt z
quedā collegia mulieꝝ spūalia. vt tertij ordis sancti Frā-
cisci que silr habēt suam priorā z regulat z regit eas sicut
caput regulat mēbra. qꝛ in capite est intellect⁹. Dicit In-
no. ꝙ multi sine electione habēt iurisditionē ordinariam
vt dñs z vasallos z pares sup dñm z vasalluꝫ. vt. j. de foro
compe. ex transmissa. vult. n. dicere ꝙ quando ē ꝯtētio seu
di iter

di inter duos vasallos dñs iudicat de feudo inter eos siue agat petitorio siue possessorio siue agat actiõe psonali puta si agit agnat⁹ ꝯ agnatū ex pmissiõe sibi facta de feudo sio donãdi. valet. n. ꝯtrus qꝛ ambo sunt de pmissis. vt i. c. j. de alie. feu. pfni. ¶ Si vo est qð inter dñz ꝛ vasallū pares curtis iudicãt. i. alij feudatarij qui p iurm fidelitatis dño sunt astricti. vt in. c. i. §. fi. de mili. vas. qui ꝯtu. est. ¶ Dicit Inno. ꝙ prelati inferiores epis censentur vicarij. tamẽ qꝛ generales in suo offõ ꝛ ppetui hñt iurisditionem ordinariã ſm Inn. ¶ Cõsuetudo põt abstrahere in aliquo casu iurisditionẽ ab epo ꝛ tradere inferiori plato. ꝛ tũc eps nõ põt se intromittere de iurisditiõe inferioris de hoc not. p Archi. xj. q. j. de psona. ¶ Extra termios sue iurisditionis maiores iudices nõ psũt suas sñias executiõi mãdare. ff. de ho. au. iu. pos. l. cũ vnus. §. is q. qꝛ ois iurisditio suis finib⁹ ẽ cõtẽta ꝛ nẽo in alienuz imittere potest etiã fumū vł aquã vt. ff. si ſui. vẽ. l. sicuti. §. arist. ¶ Quero collegia illicita q̃ noie vocenł. rñ. aliqñ vocanł ꝯuẽticule. ¶ Itẽ dicanł ꝯuẽticule ꝯfederatiões illicite q̃ fiunt inter ciuitates ꝯ papaz regẽ vel pncipẽ. nã ꝯ pdones ꝛ piratas licitū est amicos ꝯgregare. vt in. c. j. §. conuẽticulas. de pace iura. fir. col. x. ꝛ in. l. iij. §. cũ igił ò vi ꝛ vi ar. ¶ Illicita vo statuta collegiorum appellał monopolia. vt C. de monopoli. l. j. ¶ Quero nunquid serui possint facere collegium. rñ. non quia oẽ collegium publicū esse oꝫ. tñ puarã societatẽ hñ psũt facerẽ ꝛ inter se facere cõuẽtiões qꝛ societates sunt de iuregẽ. ex quibus ipsi ſui iter se nãliter obliganł. dñi aũt eoꝝ ciuilr quatenus est in peculio. ff. p socio. l. si id qð. §. se seru⁹ eius si serui. vẽ. l. testatrix. §. plures.

c **Cum vos.** Si ordiatio vocãtis ecclesie differł ex cã iconomus in ea p ipsum est ponẽdus. scða pars ibi fraternitatibus. ¶ Casus. patroni ecclesiarū caturiẽsis ꝓuincie psentabãt ad vacãtes eccłias qñqꝫ psonas minus idoneas. ¶ Itẽ qdã asserebãt se pronos ꝛ pñtabãt ꝛ qꝛ de idoneitate vel pronatu dubitał ordiatio eccłie differebał ꝛ eccłia patiebał in redditibus lesionez p litis pendentiã. ¶ Statuit papa ꝙ lite pẽdẽte archiepiscopus vel eps corã quo lis pẽdebat poneret iconomuz q fructus pcipiat ꝛ in eccłie vtilitatẽ ꝯuertat vł futuro rectori reseruet. h. d. ¶ No. ꝙ qñ fit pñtatio rectoris eccłie eps oꝫ exaiare psonaz vtrꝫ sit idonea nec ne. ¶ Sꝫ not. ꝙ eps nõ teneł admittere pñtãtẽ nisi doceat de iure pñtãdi. ¶ Tertio no.ᵃ aliqd inouari lite pẽdente. ꝛ h ẽ tñ fauore eccłie ne fructus dilapidenł vel pereãt. ¶ Silr hẽmus in curatore qui dał vẽtri seu posthumo nascituro q oꝫ custodire bona. ¶ Quarto no. ꝙ eps ponit iconomū in eccłia rectore vacãte. ¶ Quinto no. ꝙ offm iconomi est fruct⁹ i vtilitatem eccłie expendere aut futuro rectori reseruare. ¶ Quero in quo prono loquatur istud capłz. rñ. i prono laico qꝛ lr̃a dicit i quibus eccłiastica psona pñtationẽ nõ hꝫ. ¶ Quid ergo si ad eccłasticã psonã prinz pñtatõ. rñ. si cert⁹ ẽ ꝙ psentat⁹ nõ ẽ idone⁹ eps nõ oꝫ ponẽ iconomū. sꝫ instituere rectorẽ qꝛ cleric⁹ q sciẽter psentat idignū statim a iure psentãdi se facit alienū. laic⁹ aũt nõ sic qꝛ põt variare dū tps suffragał secūdū ber. dic ꝙ eps pt puenire ꝛ hãc penitẽtiã expectare. Ita intelligo qð no. Inn. ꝛ host. ꝯ. de filijs psby. in. c. ꝑposuit. ꝛ archi. in. c. j. ꝯ. de pbẽ. li. vj. ꝛ ar. l. ij. §. si mr̃. ff. ad tertul. ¶ Quero ẽt quare laicus hꝫ quattuor mẽses ad psentãdū ꝛ cleric⁹ sex. rñ. qꝛ clerico imminet maius piculū cū repsentãdo indignum ipso iure ea vice sit priuatus ꝙ nõ est in laico prono. Item qꝛ clericus oꝫ ꝓcedere cum maiori maturitate ꝛ cū maiori deliberatione q̃ꝫ laicus. ¶ Itẽ qꝛ laicus hꝫ ius psentãdi de gratia clericus de mera iustitia. Itẽ pp honorez eccłiasticū. ar. ff. de suc. edic. l. j. §. largius. dicit ber. ꝙ potius standū est canoni q̃ꝫ legi in mã patronus ecclesie. ber. ¶ Quero vtrū pronatus possit se itromittere de redditib⁹ eccłie. rñ. nõ ꝙ pꝫ qꝛ iconomus ad h ꝯstituił qð ẽ no. scðꝫ ber. ꝛ hec i prono laico. sec⁹ i clico q hꝫ custodire fruct⁹ nec ẽ apponẽdus alius iconomus. vt. ꝯ. de ap. bone mẽorie ò camera. ꝛ h hec mã hic p Inn. ꝛ ꝯ. vt eccle. bñfi. c. vt nr̃m. ¶ Quero nūqd iste iconomus possit statim poni an debeat expectare quattuor vel sex mẽses. rñ. statiz ex q̃ ordinatio eccłe differł. vt h ſm Host. ¶ Quero vtrꝫ iste iconom⁹ dẽat eẽ clericus. rñ. sic. qꝛ psona eccłastica facili⁹ pt cogi reddere rõnẽ epo q̃ꝫ psona laica. vt. C. ò epis. ꝛ cler. l. oẽs. §. nihilominus. ꝛ oꝫ iste iconomus facere inuẽtariū de fructib⁹. ¶ Quero vtrꝫ possit istos fruct⁹ vẽdere sine auctẽte epi. rñ. sic si viderit expedire Ber. ¶ Quero qd si iste iconomus comedit frumẽtū tpe quo valebat. x. postea supuenit caristia ꝛ valuit xx. vtrꝫ teneał restituere. x. an. xx. dicit Ber. ꝙ pcurator ꝛ silẽs psone ꝯsumptis fructib⁹ teneł ad estimationẽ fructuū iure actõis qð ẽ vtile scire qꝛ de cetero nõ pt crescere vel decrescere estimatio. vt. l. is cui. §. qñ. vt in pos. leg. ita not. bar. ff. so. ma. l. diuortio. §. ob donatões. ¶ No. ꝙ iste iconomus ẽ quasi qdã sequester q plerūqꝫ assumił pp litis pẽdẽtiã. vt. ff. vt leg. no. ca. l. postq̃ꝫ. §. ipator. ¶ Quero vtrū pñtans indignū psumał cū pñtare scienter. rñ. sic ff. de reg. iur. l. q cũ alio. ¶ Quero layc⁹ pñtauit indignū. vtrꝫ lite pẽden. currat sibi residuū tps ad pñtandū dignū. dñt qdã ꝙ nõ qꝛ interiꝫ dū ẽ dubiū ẽ ipeditus quo minus possit pñtare aliū ꝛ ipedito agere. interiꝫ nõ currit pscriptio. vt. C. de iure deli. l. fi. §. donec. ꝛ. l. j. in fi. C. de anno. except. ¶ Contrariū vł vers⁹ qꝛ pcurauit ipedimentū cum possit nouã pñtationẽ facẽ ꝛ recedere a pñtatiõe pria ſm opi. Ber. Sꝫ q tenẽt opi. primã. dñt ꝙ nullo iure cauetur ꝙ pronus laycus possit recedere a pñtatiõe ex quo petit suū pñtatū admitti sꝫ hñ põt cumulare. ꝛ tũc datur optio epo que instruat hẽmus silr. C. de libe. cã. l. cū pcū. ꝛ in. l. j. C. de oi agro deser. li. x. vbi gl. no. ꝙ desideriū apud acta publicatū ñ põt corrigi. dicit Jo. an. ꝙ nõ pñtãs. j. tps debitū incidit in penã puatõis. Alij dicũt ꝙ nõ oꝫ dici in penã priuatõis sꝫ i penã deuolutõis qꝛ pena deuolutõis nõ est sine puatõe. tu dic ꝙ ista nõ ẽ pẽa aliquo mõ. sꝫ ẽ qdã limitatio ꝯcessa. C. de iu. ꝛ fac. igno. l. emãcipata. ff. ò edil. edi. l. cū sex. nã nãlis iur. expiratio p lapsuz triẽnij est non plus viuere. nõ aũt ẽ qd penale. vt. ff. de pe. l. cpsa. ꝛ. l. fi. sꝫ cadere a iure eligẽdi pp delictū hñ est pena. vt. ff. de in ius vo. l. sꝫ si in hac. §. sꝫ ꝛ si penã. ꝛ. §. ꝯstitut⁹. ff. de manu. test. l. testõ cẽturio. Itẽ de iconomis. vide qd no. ar. ꝯ. de offi. ordi. in. c. pñti. in. vj. in gl. q̃ incipit p iconomū. ¶ Not. ẽt in isto. c. ꝙ lite pẽdẽte epo nõ põt eccłaz ordinare sꝫ solū iconomū ꝯstituere ſm Inn. ¶ Querit Inno. qs gubernabit bona tpalia epatus mortuo epo. rñ. ꝙ iconomus ꝛ si non est iconomus canonici gubernabūt ꝛ qcqd erit de fructibus. dic vt in. c. qꝛ sepe. de elec. li. vj. ¶ Extra q̃rił vtrꝫ institutus ad psentationẽ proni possit ex supuenienti cã deponi irreq̃sito prono. Inn. dicit ꝙ nõ in. c. vltra. de renun. qd ergo si cõmisit furtū vel adulteriū. vñ oꝫ deponi. nunqd erit citandus pronus. rñ. nõ qꝛ nihil hꝫ cõe delictū cū iur. pro. ar. C. de dona. inter vi. ꝛ vxo. l. si maritus. ꝛ quod no. Cy. in auẽ. qua in ꝓuincia. in fi. C. vbi de cri. agi oꝫ. Si aũt vellet eum remouere occasione obreptiõis qꝛ diceret sibi fuisse obreptum per pronuz. vt. ff. de in ius vo. l. sꝫ si in hac. §. patronum. tunc bene posset ꝛ est citandus patronus facit. ꝯ. c. proxi.

e **Ex parte.** Si ꝯstat ordiario ꝙ absolutus a papa suppsserit verã excõicatõis cã remittet illū ad papaz. Si vo suspicio tñ ẽ ꝯ eū coget illū se exinde purgare h. d. scða ibi talr tñ dem⁹. ¶ Casus. caturien. archiepa ꝯsuluit pape qd iur. eẽt de excõicatis ab epo q accederẽt ad sedẽ aplicã ꝛ reportarẽt lr̃as gnãlis absolutiõis supprimẽtes vas cãs p qb⁹ fuerãt excõicati ꝛ alias pcedẽtes. papa dicit ꝙ si hoc ꝯstat ꝯpellendi sunt.

p **Pastoralis.** Archieps cãz sue iurisditõis pt delegare subdito suffraganei sui nõ pt illū cogẽ si tenus sit acceptare. h. d. In prima pte. In scða parte dicit ꝙ delegat⁹ pape excõicauit ꝯtumacez vł i possessionez misit actorẽ pp ꝯtumaciã rei ꝛ decessit nullus ordinari⁹ põt absoluẽ nisi sit tał delegat⁹ cui ali⁹ succedit in onore ꝛ honore. tñ si ne p lapsuz ãni actor efficiatur verus possessor debet cautionez offerre ꝛ prestare coram ordinario vel publicis personis ꝛ honestis ꝙ iuri parebit hoc dicit.

a ¶ Vide alleg. in locis allego. p Jaso. mai. l. j. C. de bo. pos. sꝫ tab.

Adde ex delegatõe scã ex territoriũ dꝫ pcedi itra territoriuꝫ. vt no. in. c. j. ď foro ppe. in nouel. sup ṽbo faciũt. ꝛ sup gl. dicebãt. ď offi. dele. dicit Gof. in sũma hui⁹ ti. q archiepõs est iudex suffraganeoꝝ suoꝝ subditoꝝ suis suffraganeis ordinari⁹ sꝫ nõ ɔpetẽs nisi i octo casib⁹. Gof. ibi delegare dic q sic qꝛ vt valeat delegatio nõ ẽ necesse q delegat⁹ sit subdit⁹ delegãtis sꝫ sufficit q sit ordiari⁹ illi⁹ cãe ɔpellere tñ ñ pt nisi ꝓpriũ subditũ. ff. de iurisd. o. iu. l. eũ q. hic collige q subdit⁹ subditi mei non est subditus meus. ꝛ tamen subditus subditi epi ẽ subditus epi cur ꝗ rã varie. rñ. suffragane⁹ nõ ẽ in oib⁹ subditus archiepi sꝫ tñ in octo casib⁹. Sꝫ subdit⁹ ponant⁹ archidiaconi ẽ subditus epi ꝛ pt ab eo excõicari. Sꝫ op. archiepõs ẽ iudex totius ꝓuincie. rñ. vex ẽ q ẽ iudex. tñ iurĩditio sua ẽ ligata ꝛ nõ aplr sibi nisi certis modis quos posuit Inno. sꝫ qꝛ iudex hꝫ iurĩditõeꝫ cohercendi ẽt si aliqs sit ita bonus qđ nihil ɔtingat in eo qđ indigeat correctõe. hꝫ. n. iurĩditõeꝫ habitu lꝫ nõ dicat excitare ad actũ. sic. n. ff. ď admi. tu. l. tutor q negocia vendidit vbi tex. ℂ Not. q iurĩditio i potentia trahit ad actũ ẽt p pcessuꝫ iniustũ. ff. de pe. l. eo tpe. Inn. tractat hic ď iurĩditõe ligata ꝛ expedita. i. clausa ꝛ apta. hic ẽ q snia lata ɔ̃ inocẽt ẽ valet pp habitũ iurĩditõis nõ pp expeditõeꝫ coactõis qđ ẽ no. sꝫ hcs. C. ď decu. l. in filijs. li. x. ℂ In tex. ibi succedat in onere ꝛ honore. qro qñ hoc est. rñ. qñ cã ẽ cõmissa dignitati seu loco. vñ successor pcedet in cã ẽm Inn. Et scias q dignitas q̃ habetur per coruscatõem finit morte. vt. ff. ď le. ij. l. si auguste. ℂ Quero an epõs possit cognoscere de causis appropriatis subditis plati. gl. dicit q nõ qꝛ nõ põt eos ꝓuare sua iurisditione. Nã supior iudex ñ põt ꝓuare iferiores sua iurisdi. ordinaria. C. de offi. pfec. vrb. augu. l. fi. vbi ẽ tex. no. Sꝫ si ñ essꝫ iurisd. appropriata sꝫ indifferẽs ad vtrũqꝫ melior essꝫ ɔditio ꝓueniẽtis sꝫ si simul ɔcurrerent minor cedit maiori. facit. C. de offi. pfec. vr. l. j. ꝛ. C. de do. l. illã. p gl. ꝛ Cy. vide qđ no. in. c. p her. de here. li. vj. Cõclude q supior q nõ incepit cognoscere nõ põt mãdare inferiori ne cognoscat vt no. Arch. xj. q. j. de psona. ℂ Quero q sint casus archiepales. solu. vt in glo. not. ℂ Quero qs dicat in articulo mortis. rñ. q iminẽtẽ mortẽ timet in terra vel mari. ff. de do. cã mor. l. ij. ꝛ. iij. Nauigatio semp piculosa ẽ ꝛ incerta. C. de offi. recto. ꝓuin. l. ciuitas. ꝛ i articulo mortis subitanee si deficit sacerdos põt ɔfiteri laico ẽm her. ꝛ fac. C. de testa. mili. l. j. ꝛ no. bñ istã gl. q̃ tota dic accidit qñ terror naufragij vel belli iminet. ℂ Quero p queꝫ dꝫat fieri missio in possessionẽ ex pmo decreto [a]. rñ. p nũciũ publicũ ex cõmissione iudicis. l. is cui. §. missus. ff. vt in pos. le. vbi tex. valde no. ℂ Quero nũqd missus ex pmo dcreto possit reꝫ pscribere. rñ. aut est missus in psonali ꝛ nõ pscribit qꝛ nõ possidet. vt. ff. de acq. pos. l. iij. §. genera. Est tamẽ verũ q iste missus põt cõueniri pignoraticia oblato debito. vt. ff. vt in pos. leg. l. is cui. §. qri. vbi ẽ tex. no. sꝫ huic iuri offerẽdi põt pscribi spatio. xxx. an. qꝛ cũ istud ius offerendi põt iterptari ergo ꝛ pscribi. C. de prescrip. xxx. an. l. cũ notissimi. §. ia illud. ꝛ. ff. de vsuc. l. pignori. ibi dicit bar. q cũ offerre sit ɔditio pꝛãtiua q ñ põt prescribi. Truffa ẽ qꝛ ista ɔditio põt in iudiciũ deduci siue ɔpetat debitori siue scdo creditori. sed qũo pscribit malefidei possessor. rñ. nõ ẽ in mala fide q possidet titulo pignoris presertim vbi est tñ p rãto. ff. de leg. iij. l. q hebat. vbi tex. no. Iteꝫ q scit se actõe psonali teneri nõ est malefidei posſor. vt. d. l. pignori. §. fi. ff. de vsuc. ꝛ ibi p bar. sꝫ dubitat qđ si aliqs ẽ missus in reali. rñ. ibi nõ hꝫ locũ ius offerendi ꝛ prestãdi cautõeꝫ nisi itra ãnũ. vt i. d. l. cũ notissimi. §. fi. C. ď prescri. xxx. an. Sꝫ nunqd iste missus postq̃ ẽ fact⁹ verus posſor scit se nõ iuste possidere põt prescribere. ꝛ vr q sic pp iudicis auctatem. vt. ff. de noxa. l. ꝛ gnãlr. qꝛ titulus decreti vel iudicati hꝫ hũc vigorẽ. vt. ff. de acq. pos. l. põponius. §. iussu. ff. de pub. l. sunt ꝛ alie. ꝛ. C. cõia du i. iud. l. j. p Cy. vel dic q spale est in actione noxali. qꝛ illa datur ɔ̃ dñm oneris a lege iniuncta. Ray. imo ꝓpter auctoritateꝫ legis q̃ post ãnũ dat sibi verã possessioneꝫ. In ɔ̃riũ vr qꝛ pmum decretũ nõ dat titulũ. Ita re vera iste nõ hꝫ bonã fidẽ. ergo nõ prescribit dñium. no. in. l. j. C. de vsucap. transfor. ꝛ. l. de pscrip. c. qm oĩ. Si ãt hẽret bonã fidẽ pscriberet titulo p suo. tñ regreret bona fides ɔtinuata lꝫ in alijs titulis ẽm leges sufficeret bona fides a pñci. nisi supueniret scia qualr nõ põt pscribere. vt no. ꝛ legi. ff. pro suo. l. si ancillã. titu. pro suo p se nõ extãte aliquo titulo ẽ fragilior titulus q repiat. qꝛ supueniẽs mala fides de iure ciuili ɔ̃ regulam impedit pscriptionẽ icohatã ex eo. vide. l. nihil. C. de vsucap. p hrde. ꝛ p Cy. C. vbi in reꝫ actio. l. j. in. xij. q. ꝛ. l. sique emptõis. in. v. q. de pscrip. xxx. an. per Cy. ꝛ adde q actio breuis tpis nõ min⁹ valet q̃ ppetuata. ff. de castrẽ. pecu. l. pr. per Bar. Itẽ an missio in reali possit fieri in re cõmodata. ꝛ dic q sic. ff. de rei ven. l. offm in psonali. ff. vt in pos. leg. l. is cui. §. si vectigalis. vbi tex. no. p quẽ detrahit bar. in. l. a diuo pio. §. si sup reb⁹. ff. de re iudic. Et scias q bar. in. d. §. q iussu. dicit q agẽs publiciana nõ dicit se dñꝫ nec tñ dicit se nõ dñm. qꝛ si diceret se nõ dñm non hẽret bonã fidem. vñ non pscriberet ꝛ p ɔñs non hẽret publicianam. ꝛ qꝛ ɔcesso vno ɔcedit reliquũ. ꝛ remoto vno remouet aliud. ff. de publi. l. cum q. ff. de ɔ̃hen. emp. l. clausibus. q̃ opi. mihi nõ plꝫ. qꝛ ille q merã publicianã itentat dicit se quasi dñm. ꝛ sic scit vel scire dꝫ aliuꝫ esse dñm excepto aduersario. ꝛ satis est in bona fide. Ex quo scit ius exprimẽdi sibi ɔpetere. vt insti. de act. §. alie. ꝓterea iura canonica q̃ requirunt bonã fidem ɔtinuatã in pscriptiõe nõ derogãt publiciane. qꝛ ɔtinuata bona fides requirit vt nõ piudicet dño sꝫ non est eadẽ rõ in publiciana. qꝛ nõ datur ɔ̃ dñm ẽm Ia. de are. ꝛ Cy. in. d. l. cuꝫ q. Est ꝛ alia rõ subtilior qꝛ prescriptio requirit cãm ɔtinuã. sed in publiciana sufficit momentanea. nã semel nata postea nõ euanescit. vt. ff. de pub. l. cũ sponsus. §. fi. prescriptio ãt semel cepta iterrũpi põt. ꝛ dico q publiciana in pmo momẽto tituli ꝛ possiõis acqrit lꝫ nisi aduersari⁹ possideat nõ possit corã iudice intentari. vt no. in. c. p possessore. de re iu. li. vj. p Dy. ꝛ in. l. vi. C. de here. vẽ. p Cy. iterrũpit ergo pscriptio sꝫ nõ eneruatur publiciana q̃ ẽt de iure canõico pcedit. vt in. c. abbate sane. de re iudi. in. vj. ꝛ semel nata nõ pdit. ar. ff. de neg. ge. l. põponi⁹ scribit. Iteꝫ. c. qm oẽ loquit qñ mala fides supuenit possessori sed publiciana iaꝫ desierat possidere anteq̃ ageret in iudicio. Itẽ pscriptio causat ex ɔtinuata possessione sed publiciana causat ex iterruptõe possiõis. ℂ In tex. ibi offerre ac [b] pstare. no. duo requiri. ff. de no. op. nũ. l. prtor. §. sique parat⁹. ℂ In tex. ibi publicis. sꝫ nõ vt quelibꝫ publica psona põt alteri stipulari. Rñ. nõ ad releua. sꝫ ɔmittatur p iudicẽ vel per legẽ. vt. ff. rẽ pu. sal. fo. l. j. ꝛ. l. nõ qñ ꝛ no. p Inn. in. c. dudũ. de ɔuer. ɔiug. ꝛ in. c. quãq̃. ď vsur. li. vj. Et puto q qlibet libellẽsis. i. notari⁹ epi posset illam cautioneꝫ de qua loqtur. c. quãq̃ recipere ẽt sine alia cõmissiõe spali. C. de ap. l. pcipim⁹. in. ṽ. epatus. vnde vsurarius q ei cauit poterit testari. Itẽ esse testis qꝛ illa cautio restituit ad famã auctre canonis. alr oẽs vsurarij essent infames. vt no. C. de infa. l. iprobũ. per Cy. ℂ Quero vtruꝫ ille q tenet pmittere certũ qđ noie iteresse. ꝛ vr q sic. vt. l. pcur. ad exhib. §. fi. ff. reꝫ ra. hab. Nã ad cautelã dꝫ certuꝫ pmitti. vt hic per Ber. sꝫ noie pene nemo cogit pmittere. vt no. in. l. ij. §. fi. ꝛ. l. iij. ff. q satis. cog. vbi gl. not. ℂ Quero statuto cauet q pr teneat p delicto filij vtꝫ pria potestas possit capi p noxa. ꝛ vr q sic. l. ij. §. si absens. ff. si ex nox. cã aga. tu dic non posse qꝛ pria ptãs sacra res est vt insti. de noxa. §. fi. ꝛ in sacris sacerdotijs ꝛ magistratib⁹ nõ hꝫ locum missio. Sed ecce nos dicim⁹ q in actõe noxali ꝛ dãni infecti fit in rem ipsam adiudicatio. qꝛ in rem seqtur in alijs fit vẽditio nũquid in eis igit requirit scdm decretuꝫ. quidã dicũt q nõ. sed ɔ̃riũ est verũ. vt. ff. de pecu. l. edium. ẽm Cy. ꝛ in. l. sunt ꝛ alie. ff. de publici. Sed quare in alijs actionib⁹ personalib⁹ fit vẽditio ꝛ nõ adiudicat res p soluto. Respõ. qꝛ inuito creditore aliud p alio solui nõ põt sed si creditor vellet bene posset dari ei insolutũ iusto precio premissis subhastatõibus imo deberet preferri alijs licitantib⁹. vt in auc. de fideius. §. quod. vbi est tex. no.

Licet. Lre directe ordiario nõ tribuũt iurisditõeꝫ ex ordinariã. i. delegatã sꝫ excitãt cũ hic poti⁹ dr lra vel monitio q̃ rescriptũ. vide qđ no. ff. ď offi. presi. l. sepe. C. quo ꝛ quando

a ℂ Vide late scripta p Alex. i. l. si finita. §. iulia. ff. de dã. infec. ꝛ ibi moder. repetens.

b ℂ Vide alle. p alex. ꝛ moder. in. l. si mora. ff. solu. matri.

a ¶ Appellationes ei3 in hoc sunt inuente vt pleno subueniat verita tis lumine. qd tene firmiter cordi alibi dic pulchre idē Bald. in l. j. i fi. C. si de momē. possess. app. ꝙ remediū appellatōis fuit inuētum a iure tanq̄ triaca ɔtra venenum pri mi iudicio.

ꝛ qñ iudex. l. j. ꝛ tñ aggrauat eū cū scribit ad penā obediētie. q2 piculosis cōtēnit ꝙ a principe ipetrat q̄3 qd a voce mortua ibi diffugiū temeritatē significat. ff. d vsur. l. tutor in prin. s3 refugiū significat iustitiā q̄ solū d3 hr̄e locum in cāis. vt. C. de ap. l. eos. §. j. vbi tex. valde no. iustitiā nanq3 colimus ꝛ veritatē adoram⁹. l. j. de iusti. ꝛ iur. ꝛ. C. d lati. liber. tol. l. j. ꝛ id illa cl̄a appl̄one remota d3 itelligi salua iustitia vt hic in d. q2 tñ remouet. n. solū appl̄onē supfluā vel euidēter iniquā seu iniustā⁹. appl̄ones. n. i h sunt inuēte vt pleno subueniant vitatis lumine. C. de temp. app. l. per hāc. vbi ē tex. aure⁹ dicit snia3 nullā ē introducē dubitatio nē nō snie rescissionē. vñ tex. iste pōit vt diuersa. C. de ap. l. iubemus. Ibi q̄cūq3 dubitationē itroducere. tex. est satis pōderandus. ¶ Ibi seculares. no. ꝙ clerici seculares dnr̄ omnes qui nō ꝓfitentur regulā ꝛ pñt hr̄e ꝓpriū s̄m ber. ¶ Ibi nec ēt debuit. no. ꝙ itērio pncipis p̄sumit iusta q2 talis p̄sumit q̄lis eē d3. Ibi tāq3 inspicit tanq̄3 vbi potest ꝓcedi plibus auctoritatib⁹. vt no. ff. de iudi. l. j. no. vbi vna tñ vt hic no. gl. i. c. cū ex officij de p̄scrip. p Inn. Ibi appellare q2 lr̄e erāt monitorie. Nā si essent dispositorie tūc nō posset appellari nisi ad delegātē ꝛ in h cōsideratur tenor lr̄aꝝ. nā si dicat. ꝓpria auctoritate nr̄a ꝓcedas tūc delegare vr̄ s̄m Inno. S3 dicit aliqs ꝙ vbū procedas sapit delegationē i procedēdo s3 nō in decidēdo ꝙ nō est vex. q2 in delegādo papa aduocat ca3 ad se. ꝛ id ordiarius nihil pt. facit. ff. de ꝓcu. l. q ꝓcuratorē dat. ¶ In glo. puta. no. ꝙ l3 papa mādet inquiri in genere. tñ hoc d3 limitari ꝛ itelligi fama p̄cedēte ꝛ nō alr̄. Itē requiritur citatio ꝛ testes debēt eē idonei. ber. ꝛ ē no. dicit Inn. ꝙ ab excessu correctionis appellatur. Inn. q2 nulla cā ē i mō in q̄ nō possit appellari ab excessu modi. C. quoꝝ ap. n̄ reci. l. ab executōe. Itē vbicūq3 ꝓcedit inepte vel sup libello euidēter iniusto de offi. vica. c. j. ꝛ de emp. ꝛ ven. c. cū delicti. ¶ Dicit Innoc. ꝙ nō p aliqd additū supra ordiariā iurisdi. delegatio cōcedit. Inn. Aliq̄n tñ adiectio fcā ad ampliādū nō mutat id cui addit. vt. ff. de sena. l. pe. ꝛ d cōdi. ꝛ demō. l. falsa. §. j. Istud. c. ē valde vtile pro lr̄is q̄s reges ꝛ dñi quotidie scribūt suis officialibus ꝛ magr̄atibus. nā si sunt delegati nō tenent ad formas statutoꝝ disponētiū circa iurisdi. si aūt sunt ordinarij tenent suare statuta locoꝝ qbus p̄sunt. Et scias ꝙ si pncipes officiū vnius magr̄at⁹ in aliū transferūt erit ordiarius. C. de offi. ꝓcō. ꝛ lega. l. offiū cle spōti. Bal.

1 **Rrefragabili.** Ecclīaꝝ p̄lati ad corrigēdū ꝛ reformādū studeāt diligēter ꝛ a correctione si appellat si ad capl̄m ptinet correctio ad mādatū epi i. terminū ab eo assignatū debeāt corrigere. al's d uoluit ad epm̄. h. d. vsq3 ad. §. cetex. vbi reatus ibi nō pōt eē gaudiū s3 tribulatio. q2 reat⁹ oē3 honorē excludit. l. j. C. vbi s̄na. vel cla. ꝛ q2 vnūquēq3 criosū nō d3 dignitas sed pena comitari. C. de decu. l. ne qs. ꝛ illi quos princeps honorat maiori pena sunt digni. vt. C. de ɔduc. ꝛ procur. domus argu. l. j. li. xj. ꝛ reformari di ꝙ pūit vt hic. ¶ In tex. ibi. irrefragabili. refragare dicit. i. ɔtradicere s3 irrefragabile est cui ɔ̄dici nō potest. Ibi excessus oē delictū appellatur excessus. Ibi maxime quia a clericis debet incipere correctio. Ibi mores facit. C. d secū. nup. l. j. Ibi libere. no. p hoc aduerbium impediri appl̄onē. Ibi excesserunt na3 ab excessu modi super potest appellari i q̄cūq3 cā tā ciuili q̄3 criali. ēt si reus sit ɔuictus ꝛ spōte ɔfessus. ¶ S3 nūqd i arbitrarijs pōt modus excedi. rñ. sic si fiet vltra vl̄ circa ɔsuetudinē loci. vt no. ff. d ifa. l. qd ergo. §. pēa grauior vbi gl. fi. In tex. ibi. capl̄3 not. ꝙ capl̄3 pt p̄scribē iurisdi. ciuilē ꝛ crialē quā ɔsuetudo dat ꝙ itelligit de leui cohertiōe. ff. de offi. ꝓcō. l. si qd erit. C. de sen. ꝛ inter. o. iu. l. nulli s̄3 ber. Ibi ifra terminū. no. ꝙ supior artat iferiorē ad corrigēdū excessus. Ibi pocullis. no. vbū ꝙ sepe pōit i sentētijs. Ite3 no. ꝙ ex elapsu termini iurisditiōem iferioris deuolui ad supiorem ꝛ est iste tex. i ar. ꝙ si statuto cauet ꝙ syndici teneātur denūciare maleficia commissa i suo syndicatu nec sit apposit⁹ terminus ꝙ ptās terre pōt ꝛ d3 certū terminū assignare facit. C. qui accu. nō pos. l. si ea. ff. de peti. here. l. si qs libertatē. ff. de opti. le. l. mācipioꝝ. Et si nō denūciat infra terminū ptās pt ingrere eo vlteri⁹ nō expectato. Ulterius no. hic ꝙ penes capl̄m ē iurisdi. nā vn⁹ apes n̄ facit mel. neq3 fauū s3 apiū multitudo socialis nā lr̄ multitudo ɔsentiēs plus postq̄3 ad inuicē segregata. ff. ad. l. aql. l. ita vulnerat⁹. s3 ɔ̄riū vi ꝙ iurditō sit penes singulos sicut nos dicim⁹ singulos rusticos p̄scribere pascua vl̄ vsū3 nemoris vile. ꝛ si ꝓhibeant pñt singuli agē actōe iniuriar. ff. de iniur. l. iniuriaꝝ. §. fi. vl̄ ɔditōe ex morib⁹. vt. l. vēditor. §. si ɔstat. ff. cōia p̄dio. vl̄ offō iudicis. vt. ff. de ɔdi. ꝛ demon. l. qb⁹ dicb⁹. in p̄n. ¶ Qd aūt singuli agē possint p3 q2 singuloꝝ interest. vt. ff. si sui. vē. l. testatris. §. si plures. ꝛ arg. ff. de aqua quot. ꝛ exti. l. lutio. ꝛ d aqua plu. ar. l. l3 in ɔcedēdo. ꝛ qd no. in. l. in tñ. §. j. ff. d re. diui. ꝛ. l. sicut. ff. ꝙ cuiusq3 vni. no. So. iurditio est penes capl̄m nō penes singulos q2 nō sunt ɔiudices. vñ n̄ pñt adiri singuli. Itē q2 non sunt college nec p̄dicat de singulis oꝛo collectiua. ꝛ adde qd no. in. c. j. de iure patro. per Bar. s3 si eēnt college possent adiri simul ꝛ seorsu3 ꝛ vn⁹ poss3 supplere abñtiā alterius⁹. l. j. ff. de offi. ꝓcō. si hñt iurisdi. solutā. sec⁹ si iniuriā colligatā. vt. ff. de re iu. l. si vni. Et vide qd i plurib⁹ hr̄dib⁹ vni⁹ cōitatis. vbi p Ber. ɔsidera aut i eade3 ciuitate sunt plures iudices eiusdē tribunal. ꝛ tūc si qlib3 h3 iur. isolidū. vt sunt ordiarij puta ɔsules. ꝛ tūc vn⁹ pōt supplere vicē alterius ipediti. aut i eadē ciuitate sunt plures curie hñtes eādē iurisdirionē. ꝛ tūc vn⁹ nō pōt supplere vices alterius. s3 ille d3 ɔsistere in ꝓcessu apd quē iudiciū ē ceptū. vt. C. d asser. tol. l. j. i fi. ꝛ. C. de spoꝛ. l. j. ꝛ. ff. de iudi. l. vbi ceptū. quia p̄uentio vni⁹ iudicis ipedit cognitionē alterius. vt. ff. d iudi. l. si qs postea. v3 ɔparēte. vt. d. l. j. in fi. d asser. tol. s3 Ja. de bel. in qōne disputata p eū. Quidā aūt iudices sunt pares. ꝛ tūc vnus non pōt agere scm̄. Quidā sunt ɔpares. ꝛ tūc vn⁹ pt idē ꝙ alter si sint ɔpares in dignitate ꝛ administratōe. ff. de mino. l. minoꝛ aūt p Cy. qd vex. est collega abñte s3 nō eo p̄nte. vt. l. j. ff. de offi. ꝓcōsuli. Itē tabellio q p̄est ad scribēdū in vna curia n̄ pōt scribere in alia sed in eadē d3 scribere ɔtinuatiue nec vn⁹ notari⁹ pōt supplere vicē alterius notarij nisi ex cā ꝛ cū iudicis mādato. vt. d. l. j. C. de spoꝛ. Idē in publicis nūcijs q2 qd vn⁹ incepit deputat⁹ ad totū ꝓcessu3 alter nō pōt occupare nisi eēt necessitas. vt ibi p Cy. S3 pone ꝙ in aliq̄ ciuitate sunt duo magistratus quoꝝ vnū h3 altā iurisditionē. alius bassa3. nunqd illud qd deest vni pōt alter supplere. rñ. sic. tex. ē no. i. l. ij. C. de spoꝛ. ꝛ ibi p Cy. S3 nūqd pñt esse ibi duo tribunalia. vnū i ciuitate. aliud i comitatu. dic vt no. J. ti. j. c. romana p Inn. s3 rurale nō dicit p̄ncipale l3 rus sit pars ciuitatis. vt no. in. l. j. §. publicū. ff. de iusti. ꝛ iure. per gl. ¶ Quero que dicat iurisditio bassa. rñ. illa que nō h3 aliū gradū subtus se. i. vsq3 ad qnquaginta aureos vel ea que competit iure magistratus. vt in auē. de defen. ciui. §. audient. vide J. de maio. ꝛ obe. c. humilis. i nouella. ¶ Modo reuertoꝛ ad questiōe3. vtꝝ singuli canōici hñt iurisdi. dicit Inno. ꝙ vba resonātia i habitū seu habere significāt corpus siue collegium sed resonātia actum sicut est eligere verificātur de singulis. i. adiūcta significatiōe que ex vniuerso sumitur. vñ modus significādi est vniuersalis sed modus explicādi est. ita vnus canōici ꝙ n̄ est alterius. porro oēs canōici sunt electores s3 proprie n̄ dicūtur electores quia electio est apud capitulum qd est vnum numero s3 Inn. ¶ Ulterius opp. episcopus est caput capli. ergo si capitulum delinqt sed ad delinquētem nō fit deuolutio sicut dicimus alibi ꝙ nemo substituitur sibiipsi. vt. l. fi. ff d vul. sub. Ite3 n̄ d3 ille qui n̄ est in pari delicto purgare delictū alterius. ar. C. de accusa. l. fi. So. i hoc casu epūs n̄ est caput capituli q2 capitulū p̄scripsit iurisdi. derogatoriā. ¶ S3 querit hic pōe ꝙ epūs erat epūs ꝛ canōicus fuit i mora tanquā canōicus. nūquid poterit supplere tāqua3 epūs. ꝛ vr̄ ꝙ sic. q2 quotiēs duo iura successiue ɔpetūt alicui exclusus ab vno nō excluditur ab altero. vt. ff. de bo. lib. l. si filius. §. sed paulus. sicut nos videmus ꝙ exclusus a bo. posses. nō excludit a iure adeundi. C. de iure delibe. l. seruum heredem. Item. l. cauetur ꝙ ad presidem appellatur v3 a se ipso ad seipsum diuerso respectu. vt. ff. quādo appel. sit. l. j. §. solent. Innocē. tractat hic de intellectu illius. §. ꝛ dixit

Nāq3 multitudo consentiēs pl⁹ pōt quā ad inuicem segregata.

Jurisditio bassa.

ꝙ nō ē vex ꝙ ibi appellet̃ ꝺ ſeipō ad ſeipz.qꝛ ibi p̄ſes nihil decernit ſ3 ſolūmō remiſit noiatū ad ordinē decurionū vt ipſi crearēt eū.l.ſi eis videret̃ vl' ꝯſulendo nō decernēdo.Jbi p̄ſes fuit qꝛ q ꝯſuluit nō decernit.Ná oē decretū reqrit cáe cognitōez.l.j.de offi.p̄ro.ſ3 ꝯſuliū nō reqrit cāe cognitōem.vel dic ꝙ ēt ſi ep̄s tāq̄3 canōic⁹ tulit ſniaz vna cū alijs.qꝛ iſta ſnia eſt lata a capl'o ⁊ ñ a ſingulis p̄t ad ip̄m ep̄m appellari.h' t3 Bar.i.d.§.ſolēt.p ea q̄ no.h' Jnn.S3 certe ſi bñ ꝯſideres dañ Jnn.ſigdē appellat̃ a negligētia pōt appellari ad ip̄3 qꝛ negligere,p̄prie loquēdo nō ē iniuriaz facere.ſec⁹ ſi appellet̃ a ſcō.vt.C.de ap.l.eos.in p̄n.appellabit̃ ergo ad ſupiorē ep̄i ⁊ nō ad ep̄3 ſ3 Ber.dicit Jnn.ꝙ ille q tacet nihil exp̄mit de ſua imētōe ⁊ iō ñ ē ſuſpect⁹.⁊ facit.C.ꝺ aſſeſ.l.fi.⁊ ff.ad treb.l.ille a q̄ §.tēpeſtiuū.℣ Q̄uero ecce ſcā deuolutiōe ad ep̄3 capl'3 qō p̄didit ius ſpāle ꝯſuetudis vult itereſſe de iur' cōi vna cū ep̄o.nūqd p̄t ⁊ vr̄ ꝙ ſic qꝛ l3 p̄uil'm p̄diderint p negligētiá.tñ ñ p̄diderūt ius cōe.ſiſe dicimus qꝛ minoꝛ q ſuccubuit in reſtōne in iteg.pōt recurrere ad ius ordinariū.l.ij.C.de reſcin.ven.Jtē ad hoc facit qꝛ facilius tollit̃ p̄uilegiū q̄3 ius cōe.vt.l.eius militis.§.militia.ff.de manu.teſta.Et eſt ſiſe qꝛ q p̄didit electōem actiue.i.qꝛ nō poteſt eligere.nō tñ p̄dit electōem paſſiue.i.qꝛ p̄t eligi ſm ber.Jtē ad hoc facit.ff.de ſui.vz.p̄di.l.ſi domus.ff.de ſucceſ.edic.l.j.§.ſ3 vidēdū.⁊ ff.de adop.l.ſi p̄r.§.q duos.Jn contrariū vr̄ qꝛ ꝯſiliū nō ē habendū cū ſuſpecto.vt no.in auc.de trien.⁊ ſemiſ.§.⁊ qō ſepe.vbi glo.eſt no.

Conſiliū ñ eſt habendum cu3 ſuſpecto.

Ceterum. Dicit̃ h' ꝙ vbi canōici p̄nt eccl'az iterdicere ꝺ ꝯſuetudie reqrit̃ manifeſta ⁊ rōnabil' cá.⁊ ſi faciūt hoc in ꝯtēptū ep̄i ep̄s pōt celebrare in eccl'a ⁊ p ſimplicē querelá recurrit̃ ad archiep̄3 q puniet canōicos tāq̄3 delega.pape.Jō āt dic tanq̄3 deleg.qꝛ iur.ordiarie ꝯtātis archiep̄s nō poſſ3 iudicare ſubditos ſui ſuffraganei.vt.ſ̄.co.ti.c.paſtoral'.℣ No.ꝙ capl'3 iperat ſingul' canonicis ſm Jnn.Jtē ꝙ oibus dico mihi ēt dico.vt.ff.ꝺ admi.tu.l.cū h'r̄ duas.⁊ ē lex ſatj no.℣ Opp.iſta cá vertit̃ iter ep̄3 ⁊ ſubditos ſuos.qꝛ canonici ſunt ſub eo.ergo d3 ꝯpromitti in arbitros.ſol.dic ꝙ ꝺ iniuria agebat̃ c.iaſr ⁊ ad punitōez q̄ pena ē arbitraria ⁊ meri ip̄ij.iō ñ ꝯpromittit̃ ſ3 ber.Et l3 accuſatio iniuriarū ſit p̄uatū crimē.tñ qñ agit̃ ad vindictā publicā h3 inſtar publici iudicij.vt ſing.no.ff.de iui.actiuq3 priua.l.l3 in populare.poſt p̄n.facit inſti.de iniu.§.pena.Si aūt ciuiliter ageret̃ ad remotōez interdicti tūc deberet cá ꝯpromitti.Et vnū ſcias ꝙ a ſnia arbitri aſſumpti ꝺ mandato legis vl' iudicis pōt appellari l3 ſit merus arbiter qō no.ꝯ ſtatutis terrax italie que ꝯpellunt p̄tes vel iudices ad electōez arbitrox.Ná ab eox ſnijs pōt appellari ſ3 bar.q ita no.in.l.j.§.iterdū.ff.a q.ap.nō l3.qꝛ ex eox ſnia naſcitur actio iudicati.S3 vbi ē taz vilis ſnia arbitri ꝙ ex ea nō orit̃ actio iudicati.qꝛ nō h3 ea que ſunt ſnie qꝛ nō parit actio.⁊ ſic nō h3 vires ſnie.⁊ ſic ñ pōt appellari.vt.C.de ar.l.antea.⁊ ibi no.niſi forte de iur' cano.p̄mitteret̃ ſniam ꝑperā latá vt ſic ꝯueniēs nō incidat in penā.Jn tex.ibi taliter eo.no.ꝙ pena d3 eē talis qō timeat̃.l.j.C.ad.l.iul.repe.ná modice pene incētiuū imo inuētiuū ſeu incitatiuu3 tribuūt delinquēdi.⁊ facit h' ꝯ multa ſtatuta terrax.vbi grā ſi ſtatutū diſponit ꝙ ſiqs occiderit forēſe3 nō puniat̃ niſi.x.ſolidis.Jn tex.ibi ad q̄ſtū pecūie.no.tex.ꝯ iudices ſimoniacos q faciunt ꝓceſſus cá extorquendi pecunias.℣ Q̄uero vtx ceſſatio a diuinis dicat̃ ꝓprie iterdictū.i.ad hoc vt dicat̃ eccl'e iterdictio.Jnn.ſentit ꝙ ſi alioqn̄ cō celebrātes ep̄o in alia eccl'a eſſent irregulares qō eſt falſum ſm Jnn.ſ3 iſta ꝯñtia nō valet qꝛ iu gn̄ali ſmtone nō ꝯtinet̃ ſupioꝛ ei⁹ q loq̄t.vt no.ſ̄.de ſen.excō.c.cū a nobis.p Jnn.dicit hic Jnn.ꝙ iſtud eſt iterdictū facti ñ iuris.imo verius quedam ceſſatio ſicut faciūt vendētes carnes vel fornarij quādo aliquod eis ſuper imponitur qꝛ nolūt vēdere carnes vel coquere panem.

q **Quoniam in pleriſq3.** Jn eadē ciuitate ⁊ dioceſi ñ p̄nt eē diuerſi pōtifices ſ3 vnus p̄ncipal'.alter eius vicarius ꝑ diuerſitatē rituu3 ⁊ linguax ſi nec̄ctas poſtulauerit.⁊ nō aliter ſe igeſſerit icurrit ſniam excō.⁊ ēt p brachiū ſeculare pōt ꝯpeſci.Jbi diuerſax linguarū.no.ꝙ diuerſe lingue faciūt vnum ppl'm.℣ Jtē ꝙ ſm diuerſitatē rituū ⁊ linguarum debēt diuia officia celebrari ⁊ ppl's p̄dicari.℣ Jte3 no.ꝙ vnus ep̄s d3 eſſe i vna ciuitate ⁊ vn⁹ vicari⁹.℣ Jte3 no.de brachio ſeculari.⁊ facit ad p̄ñs ſciſma ſedādum de iſto brachio ſeculari dic vt hic no.per Bar.ꝙ ñ pōt ipetrari niſi i ſubſidium ⁊ cleric⁹ ēt depoſitus ñ pōt tradi curie ſeculari niſi ſit icoꝛrigibil'.fallit i crie falſi.Ber.℣ Dicit Ber.ꝙ ꝑ vniuerſitatē lingue adhibet̃ iterpres ⁊ iterdum credit̃ vni iterp̄reti ſiue expoſitori.vt.ff.ꝺ ver.obl.l.j.i fi.vbi tex.no.℣ Q̄uero cuius expē.deputati ab epiſcopo debeāt predicare fidem.vt dr̄ ꝺ iſto vicario.⁊ dicit gl.⁊ Jnn.ꝙ expē.ep̄i.legati āt pape nō ſolum ab ep̄is ſ3 vna cum alijs clericis i toto clericatu ſunt ꝓcurādi ſm Jnn.⁊ facit.ſ̄.e.c.j.qō capl'3 legas cū iſto.℣ Et̃ quero qs ſoluat nūcijs ⁊ notarijs ꝺ eox labore.certe nō iudices ſed litigatores.vt i auc.vt iudi.ſine quoq̄ ſuf.§.hec oia.⁊ ibi habes boná gl.que icipit quadá parte.℣ Sed qd ſi iudex iquirit.Rñ.fiēt expeñ.de publico.qꝛ publicā vtilitatem reſpicit.ar.C.de nauicu.⁊ nau.l.cū nautax.li.xj.⁊ ff.de capti.l.mulier i opus ſalinarū.Bal.

i **Jnter cetera.** Statuit ꝯcilium ꝙ ep̄i ſumāt idoneos ad p̄dicatōis ⁊ ꝯfeſſiōis offiñ ꝑ ſalutē aiax.℣ Not.ꝙ nemo d3 aſſumere ſibi offiñ p̄dicatōis vl' ꝯfeſſiōis audire ⁊ p̄nias iniūgē ſine lnia ep̄i.℣ Jn tex.ibi ſolo pāe.no.ꝙ diuia ſcriptura alligat̃ i cāis ⁊ ſtatutis ēt laicox.vt no.i auc.vt iud.ſine quoq̄ ſuf.§.cogitatio i gl.ar.certe nō ſolu3 diuia ſcriptura ſ3 ēt philoſophox ⁊ poetax.allegat̃ auctoritas.vt.l.j.ff.de lena.Jbi ꝑ ſeipſos ⁊c̃.no.ꝙ ſi nō poſſu3 p me ſolū debeo hēre coadiutore3.Jbi occupatōes.no.hec tria eqparari.ſ.occupatōe3 morbum ⁊ hoſtiu3 icurſum.Jbi neceſſaria ſubminiſtres.dicit glo.ꝙ legati iperatoris nō eſt habere procura.a ſubditis.ſed legati pape ſic.ſed alia lex excipit hoſpitalitate3.vt.C.de met.l.deuotum.li.xij.Jbi defectu.no.ꝙ nō cogit̃ quis predicare ſuis expeñ.preſertim paup.facit.ff.de ope.liber.l.ſub victu.

c **Jnquerente.** Gn̄alitas ſpecificāda ē.Jtē ꝓcuratio q̄ debet̃ rōe viſitatiōis ſm facultates eccl'e dari d3.Jtem nō d3 ampli⁹ exigi ab vna eccl'a q̄3 exigat̃ ab alijs ſ3 ē eq̄litas obſeruāda ⁊ oēs eccl'e quātū ad h' debēt eodē iure cēſeri.℣ Caſus.ꝓcurator mōaſterij ſancti Benedicti ꝯquerebat̃ de ſuo dioceſano dicens ꝙ dioceſan⁹ eccl'as ⁊ capellas dicto abbati ſine dicto mōaſterio ſubiectas moleſtabat petēdo multa que iure nō poterat petere iurib⁹ ep̄alib⁹ nō ꝯtentus.⁊ iō petebat ſpecificari ab ep̄o que iura hēret ep̄s in dictis capellis ⁊ ſpecificauit q̄dam.ſed papa vltra ꝓcedens declarat ſingula videlicet canonicā obediētiaz ⁊c̃.mādans ep̄o ꝙ his iurib⁹ ſit ꝯtētus.℣ No.ꝙ ep̄s i eccleſijs ſue dioceſis d3 eē ꝯtētus iur.ep̄alib⁹.℣ No.ꝙ ſupioꝛ puta abbas p̄t agere ꝓ eccl'ijs ⁊ capellis ſibi ſubiectj.℣ Jbi in tex.minime ſufficit pauperi remitti pōt cum p̄r debeat ep̄s agere.vt.C.de āno.⁊ tribut.l.ij.⁊.iij.lib.x.⁊ ibi no.℣ Jn tex.ibi vt ſpecificaret.no.hic formá libelli peto vt ſpecifices ꝙ tibi debeo.ex hoc no.ꝙ ep̄s cogit̃ cumulare vt litibus finis imponat̃.ſimile.ff.de act.emp.l.nō eſt nouū.qꝛ boni pretoris eſt mām litiū amputare.vt.ff.ſi cer.pe.l.qdā eſtimauerunt.Sed cū debitoris nō ſit agere ſ3 excipe nec poſſit p̄ncipal'r vtere ius excipiēdi in figurá agēdi.vt.l.pure.in fi.ff.de excep.doli.℣ Q̄uero qūo iſte abbas ad iudiciū prouocauit ep̄3.Rñ.qꝛ ep̄s moleſtabat capellas ⁊ onerabat eas in ſua libertate.⁊ iō abbas itentabat offiñ iudicis vt ipſe ep̄s exprimeret cāſ ſue ingetatiōis.ᵃ arg.C.de inge.⁊ manu.l.diffamari.Alij dicūt ꝙ abbas noie capellax intentabat negatoriá q̄ ꝯpetit ei q p̄tendit libertatē rei ēt data ſibi occaſiōe agēdi p modicá turbationē.vt inſti.de acti.§.eque.⁊ facit qō no.inſti.ꝺ actio.§.p̄iudiciales.⁊ ff.de lib.leg.l.aureli⁹.§.cēt3.ff.de rei vē.l.j.§.p hanc.⁊ ff.de iureiur.

a ℣ Vide Lud.ro.in ꝯſil.iiij.inci.viſis thēm.

turetur.l.si duo patroni.in prin.⁊.l.j.C.vbi cã sta .per Cy. ¶ Quero pone ꝙ ep̃s agit gnãlr petẽs iura ep̃alia.nũqd pcedat ille libellus pp̃ spẽs declaratas.rñ.sic qꝛ ista iura sunt specificata a canõe vt hic ꝫ ber.dic ꝙ ea q̃ sunt de iure cõi nõ dꝫ specificari in libello ꝫ si ꝯpeterẽt ex ꝯsuetudine puilo vel pscriptiõe necesse esset specificari.vt.s.de offi.archi.c.dilecto.p Inno. ¶ Et no.ꝙ sumpta hinc occasiõe premitte ad euidẽtiam ꝙ iurisditio prescribi põt ꝫ necessariũ ẽ ꝙ ille ꝯ quẽ pscribit desierit illam iurisdi.possidere.deinde ꝙ prescribẽs incepit q̃si possidere.tũc autez desinit possidere qñ repellitur vel nõ admittit ad vtẽduz ea.dꝫ aũt ꝙ sciat pscribẽtem vti tãq̃ iure suo ⁊ qđ patiat ipm possidere.vt.C.de fui.⁊ aq̃.l.ij.ff.quẽad . fui.amit.l.fi.nã si ignoraret retineret ciuilẽ posſionẽ.vñ aliꝰ q ciuilr nõ possidet nõ posset pscribere.vt.ff.de acq.re.do.l.acqritur.§.fi.Ecce ergo ꝙ sicut i rebꝰ corporalibꝰ reqrit traditio vel eqpollẽs.ita i incorporalibꝰ reqrit patiẽtia.vt.ff.de ser.rusti.pdio.l.j.in fi. ¶ Sꝫ q̃ro cuius patiẽtia requirit. Ber.dicit ꝙ illius cuiꝰ ius p pscriptiõez vsurpatur. Naz ois pscriptio ẽ vsurpatio.vt.ff.de vsucap.l.j.⁊ interdũ istã vsurpationẽ ber.vocat ingetationẽ.vt in auc̃.vt no.eccsia ⁊c̃.ppe fi.⁊ dicit ibi glo.ꝙ pscriptiones que de iure ciuili pcedũt cũ mala fide sunt ꝯ ius nãle canonicũ quo i re naturali ꝯprobat.⁊ ẽ gl.multũ no. ¶ Nõ venio ad exẽpla ⁊ est exemplũ si volo pscribere iurisdi.epi reqrit scia ipiꝰ si archiepiscopi reqrit eiꝰ scia si ipi si plebani reqrit scia plebani nõ ipsi nec archiepi.itẽ siqs velit pscribẽ ius ab alio pscriptum reqrit scia eius q hꝫ ius ex pscrip.⁊ nõ alterius ad quẽ nõ ptinet ꝫ Inn.⁊ ponit exẽplũ i epo papieñ.qui hꝫ iurisdi in quibusdã ecclesijs placẽ.dioces. Nam si pniẽsis pscriberet reqreret scia ⁊ patiẽtia epi papieñ.non epi placẽ.ꝫm Inn.sicut si litigaret de ea i iudicio epi papieñ.esset in iudicio nõ placẽ.dicit ber.ꝙ siqs vult prescribere regalia puta passagium si qdem alius hẽbat ex puilo vel pscrip.tũc sufficit illius scia.Si aũt nullus hẽbat nisi princeps requiritur scia pncipis vel eius locuz tenẽtis.vt ipse no.ff.de publi.l.si publicanus.§.in vectigalibꝰ.psumit aũt scia si ẽ notoriũ ad hoc facit qđ no.i auc̃.de pace ꝯstãtie.⁊ in auc̃.de desen.ciui.§.nulla. ¶ Procedo vlteriꝰ ⁊ quero

An petitio iuriũ ep̃alium sit vlis vł generał.

nũqd petitio iuriũ ep̃aliũ sit vlis vel gnãlis.⁊ vr̃ ꝙ generalis qꝛ plura capła ꝯtiet vt hic.⁊.ff.p socio.l.arbiter. In ꝯriũ ꝙ sit vlis qꝛ significatio eius psumit ex vniuerso.naz iurisditio ẽ res vlis.ille aũt libellus dr̃ gnãlis cuiꝰ significatio psumit ex plibꝰ capłis ptineñ.ad nãz actiõis.vt nor. Inn.de sepul.c.certificari.Ille aũt dr̃ singularis cuiꝰ significatio sumit ex re vñ cũcꝫ circũscripta.vt.ff.de rei vendi.l.si rẽ agat.Itẽ illa actio est vlis que est ad ꝗ inuẽta a iure vt sit vlis .sed ista petitio vr̃ hmõi. Nã omissa in snia põt suppleri i executiõe ꝫm Inn. ¶ Sꝫ hic dubitatur si filius

Filiꝰ petro simplr legitimaz an ꝗ petitio vniuersalis.

petit ltima.vtꝝ ista petitio sit vlis. Inn.hic sentit ꝙ sic qꝛ petit pars hẽditatis pserti ꝫ sint nulla sit debita hẽditaria que ltimã minuãt.Nã ꝙ supest solutis debitis hẽditatis portio ẽ aliquota.Ex ꝗ seqt ꝙ sup ltima pcedit libellus i certus ⁊ veniunt fructꝰ ltime absq̃ alia specificatiõe.vt.C.fami.her.l.nõ est.istud.n.est de mẽte Inn.⁊ est no. ¶ Itẽ

⁊ ¶ Exceptio q̃ minuit bõa põt oppõi post sniam in iudicio vniuersali.

no.ꝙ in iudicioꝰ vli exceptio que minuit bona potest opponi post sniaz.vt.C.de colla.l.si soror.que est sin.ad hoc. ¶ Quero vtꝝ charitatiuũ subsidium sit liberalitatis an necessitatis.⁊ vr̃ ꝙ liberalitatis nã dr̃ charitatiuum. Itez lła dicit cũ charitate postulãdi.sed i necessitatibꝰ nẽo charitatiuus est.vt.ff.de optio.le.l.neq̃ legatũ nec ipẽdit bñficiũ q soluit debitũ.vt.l.pxi.ff.ꝺ ri.nup. In ꝯriũ vr̃ quia liberalitas ẽ si prestat ꝫ si ñ prestat ẽ iniuria.vt.l.j.§.pmitti tur.ff.de aq̃ quoti.⁊ esti.Itẽ ista ẽ charitas scripta.eqtas aũt scripta necessitatez iportat.vt.ff.si cer.pe.l.si me ⁊ titiũ sicut alimẽtũ ꝙ dꝫ pr̃ filio ⁊ eꝯ.vt.C.ꝺ cap.⁊ postli.reuer.l.pꝰ liminiũ.§.filiꝰ. ¶ Quero vtꝝ soluat ad denarios cuꝫ restaxari ad veteres postulat.dic vt i gl.q̃ itipit duos soldos.⁊ qđ no.in cle.fi.de decimis. Dic aut aliqd debet ex impositi.veteri.⁊ tũc ad veteres aut ex ipositi.noua ⁊ tũc ad nouas de quo plene per Ja.bu.in q̃ne veterum pisa norum hoc per Cy.C.q accu.i inte.resti.nõ ẽ necel l.in minoꝝ vbi oino vide. ¶ Quero vtrũ reges possint impone

re ista subsidia.rñ.pꝰus debent iponere sibi postea alijs si mẽsa regis nõ sufficit.vt.ff.de leg.j.l.ab oibꝰ.§.ticio.⁊ qđ ibi no.p Dy.Et facit ad multas q̃nes ille.§.hoc tenent Pe.⁊ Cy.C.de sacrosan.eccle.l.neminẽ.idẽ tꝫ alibi Archi.Ibi ẽnũ.no.ꝙ ordinaria visitatio fit tm̃ semel in anno sed emergẽs potest fieri pluries.dũmodo nihil infringat.vt in.c.ij.de iudi.li.vj.

e **Tiusta.** Precipit hic papa ꝙ cũ plati visitãt nõ adhibeãt seculares p q̃s ꝺ facili possꝫ scãdalũ puenire ꝫ adhibeãt religiosos in habitu ꝯcedẽti saltiꝫ duos vel tres. ¶ No.ar.p ciuitatibꝰ tuscie que de eoꝝ parlamẽtis ⁊ ꝯsilijs publicis expellũt magnates qꝛ de ꝯcionibus ⁊ parlamentis debent expelli illi qui hñt generare tumultũ qđ valde est no.Bal.

Ille persõe debẽt expelli de pcionibꝰ ⁊ plamẽtis que hñt generare tumultuz.

o **Ilectus.** Lex iurisdi.⁊ lex diocesana sunt diuerse.vñ snia lata sup vna.nõ ob.in alia.h.d. ¶ Casus.iter abbatẽ mõasterij tortoniẽsis ⁊ epm venetẽ.viebat qđ qꝛ abbas dicebat ꝙ ad suũ monasteriuz ptinebat ab antiquo.tertia ps emẽdarũ quas hoies gncq̃ pochiarum p suis excessibꝰ soluere ꝯpellebant cã ista fuit ꝯmissa de partiũ volũtate.nihilominꝰ ep̃s ptextu cuiusdã sententie late sup.l.diocesana ipediebat eosdẽ pcedere.papa cõsiderãs ꝙ snia lata sup.l.diocesana.nõ ob.in.l.iurisdi.mãdat in cã pcedi. ¶ No.ꝙ exceptio rei iu.nõ ipedit pcessum alteriꝰ capli sup quo nõ ẽ lata snia.No.ẽt ꝙ lex diocesana ⁊ lex iurisdi.differũt genere ⁊ spẽ. No.ꝙ snia lata sup vna lege vel statuto.nõ ob.in alio ꝙ ñ fuit interpretatũ ꝙ alibi meliꝰ nõ repies. ¶ In tex ibi emẽdaꝝ.i.dãnorũ ⁊ ꝯdẽnationũ.⁊ no.hic ꝙ eccsa põt exigere penã pecuniariã. ¶ Itẽ no.ꝙ pr̃ pscribi quota portio penaꝝ que de iure cõi ptinẽt ad epm per abbatẽ.⁊ sic mexꝝ iperiũ pscribit.vt no.C de diuer.offi.l.vires.lib.xij. ¶ Itẽ no.ꝙ noie emẽde ꝯtinet ẽt pena crimialis p quã emẽdat iniuria fcã reipublice.Nã qui delinquit rem publicã vel eius locũ tenẽtem offendit.ff.ad.l.aql.l.ita vulneratꝰ.⁊.ff.de publicianis.l.illicitatis.§.ꝙ illicite.De itereẽ aũt qđ aplicat leso nihil ad rem publicã ptinet.qꝛ fiscus nõ hꝫ ius in aliena calamitate.vt.l.j.C de naufra.li.xj. ¶ In tex.ibi ab antiquo.no.ꝯsuetudinẽ interpretari p modũ agẽdi.⁊ sufficit dicere ab antiquo lꝫ ñ exprimat quãrũ tp̃s qꝛ itelligit de tpe sufficiẽti. ¶ Quero qd est dictũ lex iurisdi.rñ.ex diffinitõe iurdi.pt taliter quãlr itelligi vꝫ p quadã necessitate ius dicẽdi vel eqratis exhibẽde ẽt in his que sunt voluntarie iurisdi.vñ quicqd tenetur ep̃s facere executor sui officij põt dici lex seu manꝰ iurisdi.Ecõuerso aũt quocunq̃ ep̃s recipit a subditis que nõ depẽdẽt a lege iurisditiõis põt dici ptinere ad legẽ diocesanã.Si vo depẽdẽt a lege iurisdi.vt recipere monetas ⁊ bãna ⁊ emẽdas p pcessibꝰ ista ptinẽt ad legẽ iurditiõis.qꝛ inde oriunt ⁊ ei cõiũcta sunt.⁊ hoc iurẽdit capłm nostrũ.vł dic ꝙ ñ pt dari certa doctrina p dr̃ias ꝫ enumerãdo casus.vt hic p Ber.⁊.j.ꝺ capel.mona.c.j.p Inn. ¶ Quero an mõasteria sint exempta a lege diocesana ⁊ qd de capellis mõachoꝝ exẽptoꝝ.dic vt in gl.magistra.cum addi.Jo.an.Bal.

g **Raue.** Mãdatũ directũ ordiario nõ ãpliat iurisdi.nec ꝯfert eaz quo ad ecclias in eiꝰ diocesi existeñ.sub iurisditiõe ⁊ ptãte abbatũ.h.d. ¶ Casus.qdã episcopus recepit mãdatũ a papa sup correctiõe clericoꝝ sue diocesis.iste episcopꝰ excõicauit quosdã subditos abbatis monasterij.s.anastasij q̃uis abbas eẽt paratus corrigere eos, papa redarguit hic episcopum ⁊ monet euz ꝙ relaxet sententias quas superinde iprouide attentauit.s.sup correctõe istud verbum indefinite prolatum non ꝯprehendit exemptos nec preiudicat iuri alterius.facit qđ no.C.ad fil.l.de curionibus.li.x.⁊.ff.de lega.l.ab omnibus.in prin.⁊.C.fami.herc.l.quotiẽs.⁊.ff.de lega.ij.l.legatoꝝ.§.qui plures. ¶ No.ꝙ qlibet prudenter dꝫ corrigere ꝙ ppetã attẽtauit.Et est ar.ꝙ vnusquisq̃ põt corrigere erroreꝫ suum.ꝫ qñ põt corrigere errorem cum nõ habeat iurisdi.rñ.factuꝫ sue iurisditionis corrigit absq̃ iurisditione. Ibi at-

tẽtasti dr̃ attẽtatũ ex eo q2 a iure nõ ꝓsumatũ. Ibi relax
sep.relaxatio ẽ vtilis q2 i dubio ꝑsumeret̃ ꝓ sñia. z sic fit
relaxatio cã dubitatõis tollẽde q2 lz sñia nõ hẽret eẽ. ha-
bebat figurã eẽ vel saltẽ dubitatõnem eẽ. Et no. ꝙ in ista
relaxatõe nemo ẽ citandus q2 lr̃a dicit per te ipsuz.

c **Is quibus.** Habẽs iurĩditõem ordinariã i certis ca
sib⁹ spãlib⁹ põt eã delegare. ¶ No. ꝙ ordina
ri⁹ hñs ex ꝑuilegio certos casus hz iurisdi. or-
dinariã in ipsis casib⁹. z ẽ ar. ꝙ si ptãti addit̃ iurisditio in
certis casib⁹ qđ ẽt in eis adiũctis hz iurisdi. ordiariã tãq̃3
ptãs z in his casibus tenet̃ s̃uare oĩa statuta que loquũt̃
de officio ptãtis. So. aũt ista additio est fcã dignitati. z
tũc ẽ iurisditio ordiaria aut ꝑsone. z tũc redigit̃ ad instar
iurisdi. delegate. de hoc p Bar. in. l. ambitiosa. de decre.
ab ordi. faci. ad hoc facit. ꝫ. eo. c. irrefragabili. §. ceteruz.
qđ tene mẽti. Ex ꝑdictis apparet ꝙ est reperire iurisdi.
ordinariam lz priuilegiatã z qđ iurisdi. ordi. priuilegia-
ta põt etiaz delegari qđ vix alibi repies. Bal.

a ¶ Vide multos notabiles casus circa officium iudicis aggregatos p do. Frã. de are. multũ no. i l. j C. vt que desu. aduo. in. pri. sup.

¶ **De officio iudicis. Rubrica.**

Fficium iudicis nobile ẽ ius ꝓsequendi i iudicio
ꝙ sibi ęquũ ẽ ꝓstari obligatõe cessante.
Officiũ mercenariũ discurrit p oẽs par
tes iudicioꝝ vel q̃si, vt no. i. l. j. ff. đ indi.
a iudi. z vocat̃ offm̃ ius dicẽdi. i. actu su
um offm̃ exercẽtis. ¶ Quero vtꝝ p offm̃ ius dicẽdi pos
sit fieri reꝝ ꝑmutatio. rñ. nõ nisi i duplicib⁹ iudicijs. vt in-
sti. de iudi. §. si familie. cũ. §. sequẽti. In primis ad officiũ
iudicis ptinet s̃uare leges ꝯstõnes ꝑncipũ z ꝯsuetudies
locoꝝ q̃ fuerũt ẽt ꝑncipũ statuta. insti. de offi. iud. in prin.
z ibi no. Officio iudicis petit̃ executio sñie si iudici con-
stat de sñia. Itẽ si sit fides de mulio tpe. z ff. de mi. l. minor
xxv. an. cui fideicõmis. p Cy. officio iudicis fiũt instr̃a de
nouo obligatõis substãtia ñ mutata. C. đ lib. cã. l. sicut da
tã. vbi tex. no. Officio iudicis trãsfert̃ obligatio ad peti-
tõem creditoris si debitori nõ nocet ff. so. ma. l. ij. ꝟ. ne co-
git̃. vbi tex. no. Officio iudicis qs tenet̃ rñdere positõib⁹
ante ꝯclusũz in cã nõ põt sz iterrogatõibus ex mero offi-
cio qs tenet̃ rñdere. lz sit ꝯclusuz in cã. vt no. ꝫ. de fide istru.
c. cũ ioãnes berenita. ¶ Sz qd si statutũ mãdat rñderi
z rñsores adiũgãt hec ꝟba saluo ꝙ infra dicã. rñ. aut po-
stea aliqd adijcit z nõ satisfactũ statuto. ff. fami. her. l. itẽ
labeo. §. j. aut postea nihil adijcit. z tunc ẽ simpl̃r z pure
rñsuz. vt no. ff. de le. ij. l. cũ pi. §. vicos. Et vltima volũtate
nascit̃ officiũ iudicis. de an. le. l. qntus. z vnus hr̃s obliga
tur alteri ad obseruãdũ volũtatẽ defuncti. ff. fa. her. l. his
ꝯsiter. §. ij. tex. no. Aliqñ dr̃ extraordinariũ auxiliũ ꝙ ex
interp̃ta. ꝓcedit. C. de insti. z substi. l. ij. z ibi no. Vsuraꝝ
repetitio ẽ q̃dã ꝯdictio indebiti. z iõ re ꝯ̃hit̃ obligatio ñ
spe. nisi quo ad ꝑniaz animi ad istar mutui. insti. q. mo. re
ꝯ̃hit̃ obligatio. §. itez is cui. dicit ibi gl. ꝙ ista silitudo vz
ad multa. dic ꝙ nõ ẽ ꝓprie ꝯdictio indebiti. q2 sciẽter sol
uit idebitũ z volũtarie. lz ẽ officiuz iudicis. ¶ Quero q̃
iure agat̃ p futuro tpe in ãnuis ꝑstatõib⁹. rñ. q2 ille nõdũ
sunt obligatõe agit̃ officio iudicis nõ actõe ex ꝯ̃ctu vl̃ ex
testõ vt elegãter no. insti. đ act. §. ꝑiudiciales. in fi. gl. Of
ficiũ iudicis deseruit libello q̃tenus ẽ petitũ. Itẽ vlterius
q̃ten⁹ põt claudi p desen. rei ẽt si nõ sit petituz i libello. vt
no. ꝫ. de resti. spo. c. ex ꝯquestiõe p Inn. Sz si sup exceptio
nib⁹ z desen. rei nõ possz icludi. tũc essz necessaria recõuẽ
tio. ff. de excep. rei iudi. l. si iter me z te. z ff. cõmo. l. in re-
bus. §. fi. vbi tex. no. Offm̃ ptãtis dz vigilare ꝯ̃ eos q po-
pulũ in turbas sollicite tẽptãt. vt in auc. de mãda. prin. §.
fi. z ingrere z regrere z punire. z sic punit̃ pena mortis q
intẽptat mutare statũ populi cũ armis. C. de aboli. l. ij. q2
est crimen lese maiestatis. Officiuz iudicis ꝓ̃m põt i cã
vsuraꝝ qđ dic vt no. ꝫ. de iureiur. c. debitores. p Inno. z in
spec. de libel. ꝯcep. §. nũc dicendũ. itẽ in causis miserabi-
liũ ꝑsonaꝝ. vt no. Cy. C. si mãci. ita fue. alie. ne p sti. l. mu
lieꝝ. vbi oĩno vide. officio iudicis fiunt omnes editiones
instr̃oꝝ nisi sint ex ꝯ̃ctu vel quasi. ff. đ edẽ. l. q̃daz. C. ad. l.
fal. l. si ꝑdioꝝ. ff. de act. emp. l. titi⁹. vel nisi ꝑdeãt ex reso-
lutione obligõnis. vt. l. dissolute. C. de ꝯdi. sine cã. q2 tunc
actio dat̃. dic vt ibi. iudex ꝓcedens ex officio non ꝑsumit̃
subornare testes sicut nec tutor. q2 nõ agit̃ de eius cõmõ.
vt no. ff. de mino. l. minor. p Cy. ¶ Qñ ꝯditio habet̃ pro
impleta tñ re ꝟa nõ est iplera. dicit glo. ꝙ p legato nõ da
tur actio ex testõ si adhuc põt ipleri sz dat̃ offm̃ iudicis.
vt no. C. de isti. z substi. l. ij. z non ẽ alibi. offm̃ iudicis orit̃
ex varijs figuris cãꝝ vbicũq3 dictat eqtas scripta arbitrio
iudicis ꝯmissa. ff. de iterro. act. l. vbicũq3. offm̃ iudicis cri
minale est ꝓsecutio publice vltionis. ff. de publi. l. licitatio
§. qđ illicite. Inq̃sitio non appellat̃ libellus. q2 lex libello
rũ non loqtur in inq̃sitione dic glo. insti. de public. iudi. in
ꝑn. qđ nõ ẽ alibi. Cõtrariũ dic q2 succedit loco accusatõis
vt no. Ja. but. insti. de act. in ꝑn. gl. ẽt intelligit̃ in inq̃sitio
ne gnãli q̃ nõ sit ꝯ̃ certã ꝑsonã. ¶ Quero nunqd pr̃ tenea
tur gubernare filiũ offõ iudicis in studio. Rñ. sic duobus
ꝯcurrentib⁹. s. ꝙ fili⁹ sit apt⁹ z studeat. vt. ff. de le. iij. l. filc⁹.
z ꝙ nõ hẽat aliunde bona. sec⁹ si hẽret. ff. de pe. here. l. fi. q̃
nõ ẽ alibi. offõ iudicis cogũtur rustici iudicare dñõ bona
eius. C. de bo. va. l. fi. li. x. Itẽ cogunt̃ vx̃. z domestici indi-
care creditorib⁹ bona debitoris. l. ij. qñ z qbus q̃rta ps de
bet̃. z ibi no. offõ iudicio pp instr̃a đ nouo repta retracta
tur sñia ꝯ̃ fiscũ pupillũ vel eccl̃am lata. z h̃ infra triẽnium
nõ postea nisi dolus interueniat. C. de sen. aduer. fis. la. l. j.
li. x. sz nõne vsq3 ad q̃driẽniũ dat̃ restõ. Rñ. nõ. q2 fiscus ẽ
vsus iure cõi cũ nõ sit lesus sui facilitate sz casus fatalita-
te. q2 ꝓbõnes nõ apparebãt tpe sñie. Obligõ iurisgẽtiuz
inuentione vocat̃ nãlis iur. ciuilis formatione appellat̃ ci-
uilis. sz offm̃ iudicis est remediũ qđ ptor inuenit vel ipen-
dit sicut alibi no. de iure ꝑsonaꝝ. insti. ¶ Dicit Inn. ꝙ la-
ta diffinitiua sñia clausum ẽ offm̃ iudicis in fructib⁹ ẽt ex-
presse petitis in libello. de rest. spo. c. quãuis. per Innocẽ.
¶ Monach⁹ actionẽ nõ hz ꝯ̃ abbatẽ. q2 hẽre actionez ẽ
hr̃e ꝓpriũ. sz offm̃ iudicis bñ hz. q2 hr̃e offm̃ iudicis hẽ ꝓ
priuz. ff. de ali. leg. l. seru⁹. ¶ Tria sunt iura. bonum. i. exce
ptio. melius. i. offm̃ iudicis. optimũ. i. actio. vt no. i. l. j. C.
qñ z qbus q̃rta ps debe. li. x. ¶ No. ꝙ ille qui ẽ expulsus
ab officio nõ potest eẽ amplius in eodẽ offõ. vt no. i auc.
de at. ꝟ. i. z. §. fi. Ad offm̃ iudicis ptinet reformare ꝯ̃ctum
ff. de ꝯ̃hen. emp. l. officio. z supplere fiendum contractum
de verb. obli. l. siqs arbitratu. per Bar. z reformare arbi
trium. vt no. ꝫ. de ver. sig. c. in his. per gl. supsedere ap. pen.
ff. de mino. l. intra vtile tpo. in integ. resti. petita executio
nem nõ facere. ff. de aucto. tu. l. defendente. ꝓcessum abbre
uiare in his q̃ nota sunt partiũ assertiõe vel negatiõe p eũ
dem valde no. ¶ Iudicis officiũ inuẽtum ad supplẽduz
ꝙ actioni deficit nõ cessat lz actio ꝯperat. sĩc si fictio ẽ in
uenta cã supplẽde ꝟitatis ꝟitas hz offm̃ suuz in casu ficto.
l. j. §. j. ff. ad. l. fal. secus si ẽ iuenta nõ cã supplẽdi sed p mo
dum ꝯ̃riuz in qualitate terminoꝝ vt est vita z mors. vt. ff.
de neg. ge. l. iij. §. hec ãt accusatio. ¶ Imploratio brachij
secularis fit dupl̃r. s. ciuil̃r q2 ciuili mõ officiuz ipartitur. vt
ff. de bo. aucto. iud. pos. p totũ. alio mõ cũ armoꝝ strepitu
exhibet̃. z hac dupl̃r vel iure magistrat⁹ q sunt sub eodem
dñõ vel qñ sub alio. vt. ꝫ. de offi. ordi. c. j. z dic vt ibi. ab of
ficio iudicis quo dant̃ tutores vl̃ cura. non appellatur nisi
executione ꝑmissa z reiecta. z rõ ẽ q2 cũ dent̃ ex mero of
ficio non intelligit̃ qs g̃uari nisi se excuset. vt no. in. l. scire
opz. ff. de excu. tut. ¶ Ad officiũ iudicis ptinet inspicẽ ver
ba. q2 mens occulta in corde nihil est. vt no. ꝫ. de emp. z vẽ
di. c. ad nr̃am. z de vsur. c. nauiganti. Itẽ dz oĩbus modis
laborare ad virtutez q̃rendã. vt no. in auc. de tabel. in ꝑnc.
Itez officiũ iudicis tãtuz pt quantũ vltia voluntas z ecõ
uerso. C. đ his q i ecle. manu. l. j. z. ij. in fi. Offm̃ iudicis ali
ud resider in iudice aliđ i litigatore qđ ñ ꝑt ipartiri nisi in
terꝑtent̃. l. iiij. §. h̃ ãt iudiciũ. ff. đ dã. isec. ¶ Quero vtruz
offm̃ iudicis sit ius vel sem. dicit gl. isti. đ ac. in ꝑn. qđ ẽ fa
ctũ expone. i. cã nõ ãt est ius. i. obligõ vel actio. vt. ff. đ ac.
emp. l. q p collusionez. §. fi. ¶ Scđo q̃ro vtꝝ in officio iu
dicis offerat̃ libellus. Rñ. ꝙ sic regul̃r si est offm̃ nobile.
secus si est mercenariuz. vt no. ff. de interro. actio. in rubri.

b ¶ An pr̃ teneat̃ gubernare filium offõ iudicis in studio.

Tria sũt iura.

d ca.z iõ sup his q̃ post litẽ ɔte.incidũt nõ ẽ necessaria aliq̃ lit.ɔte.declare vt.ff.de edil.edic.l.edileo.§.itẽ sciendũ z .l.itẽ si seruũ.z ff.de dam.insec.l.siquis missus.§.iudex.z i- sti.de offi.iudi.§.z si in rẽ.z §.pretores.z §.si vero bone fi dei.Nã ista veniũt in ɔtiã petitorum.vt no.ff.de arbi.l. q2 arbiter.z in spe.de offi.iudi.§.j.z §.deseruit. ¶ Quero an sicut reperit officiũ nobile z mercẽnariũ.ita repiat actio nobilis z mercẽnaria.rñ.sic nã actio hypothecaria ẽ mer cẽnaria.z iõ cumulat cũ principali.vt in auc.de fideiuſ.§. sed neq3. ¶ Quero vtr2 ɔ̃ offiñ iudicis prescribatur.rñ.sic nã si dat ɔtra ius cõe prescribit quadriẽnio nec ppetuat per lit.ɔte.si aũt datur fm ius cõe.tũc in fructib9 z lit'ib9 prescribit triẽnio.vt.ff.de vsuc.l.sequit.§.fructus.z ibi per Bar.s3 in alijs prescribit vna cũ pncipali.vt.C.de vsur.l. eos. in prin.vel lõgissimo tpe.vt.C.õ pscri.xxx.an.l.sicut. ¶ Quero qd i cã criali.So.vt.C.de fal.l.q̃rela. ¶ Quero pcepi fruct9 ex re aliẽa z vẽdidi eos an teneat ad vsu- ras pcij.rñ.nõ q2 offõ mercẽnario nõ deseruit offiñ mer- cẽnarium.vt no ff.de peti.here.l.heres furiosi. ¶ Quero nũqd in offõ iudicis p interpellationẽ extraiudicialẽ qs ɔsti tuat in mora.rñ.nõ vt.ff.de da.infec.l.cũ postulassem. Idẽ puto i actione iniuriar2 q2 añ lit.ɔte.nõ ẽ i bonis nr̃is.ff.de colla.bo.l.cũ emãcipati.§.j. ¶ Quero nũqd p pactum de nõ petẽdo tollat offiñ iudicis ipso iure.rñ.nõ q2 facti ẽ.vt ff.de pac.l.iuris gẽtiũ.§.pactus ne peteret. ¶ Quero de intellectu.c.ad nostram.ʒ.de iureiu.z de itellectu legis de vsu aq.ff.de var.z extraor.cog.z de intellectu z casus posi tiõe capli exaiata.ʒ.de iudi.So.vt no.specu.i.d.ti.§.j.z §. deseruit. ¶ Quero vtr2 offiñ iudicis possit nouari.rñ.sic. vt.ff.de accepti.l.z vno.§.j. ¶ Quero vtr2 per officiũ iudi cis actio crescat.rñ.nõ qñ oritur seorsum a pncipali.i.qñ oritur ex accidẽti pp morã vel nouam vel aliã cã3.vt.ff. de eo q cer.lo.l.cẽtu3 capue.z.l.fi.z ff.de in lite incidẽdo.

a ¶ Vide q̃ põit alex. in.l.j.ff.sol. mat.quib9. adõ abb.cõ sil.rij.ij.lib.

l.j. ¶ Quero nobilis[a] maritauit filiam sine dote vtr2 offõ iudicis ei succurrat vt ei dos assignet.glo.not.dic q sic.ff. de ac.z obli.l.obligamur.§.lege. ¶ Quero q̃ iure veniat interesse i arbitrarijs actionib9.rñ.offõ iudicis qd est at- tributũ nãe arbitrarie actiõis.vt insti.de ac.§.fi. Et sciao q istud nõ ẽ vsura.q2 venit ex pte nõ soliũ credito.s3 debi. Porro debitori nõ debent vsure sed creditori sed i actiõe bonefidei veniũt vsure interdũ pp morã retardate solonis interdum pp beneficium cõcesse dilationis interdum qa tps ẽ appositum fauore credi.ne forte fili9 iunior prodige cõsumat pecuniã.ff.õ vsur.l.in fideicõ.§.cũ polidius.z tñ sunt pmisse dũñ modũ nõ excedãt.ff.de an.le.l.ij.in fi.imo nõ sunt pmisse.q2 mera vsura semp excedit modu3 ar.ff.õ le.ij.l.imperator.§.si centũ.z ɔctus vsurarius pbat ex ɔspi- cuis indicijs sicut dolus pp occultas fraudes vsurariorũ. nõ tñ p iurm actoris q2 tendit ad crimẽ.ff.õ questi.l.ma- ritus.z q iteresse qd venit arbitrar.nõ sit vsura patet q2 ex sũma eq̃tate descẽdit.ff.de eo q cer.lo.l.quod si ephesi vsure sunt semp deo z bonis viris odiose.z q2 de9 est opti- mus iõ phibet eas.vt no.ʒ.de so.ɔpe.c.dilectũ z q2 sunt lu crũ cũ iniuria alterius z dura pena.ff.si cer.pe.l.lecta.dic Seneca Iouẽ ñ plus posse q̃3 bonũ vir2 loqt s3 pbias mo ralẽ ista ɔspicua idicia q̃dã sunt legib9.i.cãonib9 expssa q̃ dã arbitrio iudicis ppẽdẽda.ʒ.õ pi.c.illo vos z õ ẽp.z vẽ. .c.ad nostrã.Et colligit interdũ fenus ex ɔiunctiõe duor2 ɔctuu3.vt.l.si vẽtri.§.fi.ff.de pril.cre.z ibi vide.Ad offiñ iudicis mer2 ẽt nemine petẽte ptinet z nõ pcedere in cau sis priuator2 sine libello z nõ iudicare nisi fm acta z pba ta.vt no.insti.de of.iu.in prin.z q2 libellus iept9 nõ ẽ libel- lus q2 nõ h3 ea q̃ sunt libelli nõ d3 sup eo pcedi z si proce- detur pcessus est nullus ipso iure vel saltẽ in effectu q est verius.dic q si est ineptus pp carentiã vt si in libello accu satoris nõ ɔtinetur loc9 vel mensis.pcessus d3 lacerari.vt ff.de adul.l.accusaturus.Si aũt est ineptus pptet super- fluitate3 vtile per inutile nõ vitiatur.vt no.Inno.ʒ.de iud. .c.examinata.Si aũt est ieptus pptet malã ɔclusione3. tũc fiẽt reus d3 absolui ab obseruatõe iudicij.vt.l.j.§.j.ff.si mes.fal.mo.dixe.z de hoc in specu.de offi.iudi.§.deseruit. ¶ Sed modo quero nũqd actio iepta reddat totum li- bellum ieptu3.rñ.si dico vno ɔstructu vborũ mutaui tibi

Libell9 ineptus nõ est libellus. videq̃ scribit pomus post laudẽ i .c. .iij.colũ.de lib.obla.

x.que repeto p actõe3 locari totũ ẽ ineptum.si aũt dico q mutuaui tibi.x.ad que peto te ɔdẽnari.z postea subiũgo quo ad hoc ppono act.locati.tũc stat libellus ɔplex9 i cõ clusiõe pria.q2 p se stat.ar.ff.de le.j.l.q testõ.z sic ineptum do separata nõ vitiat p diuersas orõnes.z ita itellige di- ctũ Inn.s3 si nõ pt separi vitiat.ita itelligo opinionẽ Ho- stiẽ.Ad offiñ iudicis ptinet iploratũ suã sñiã3 exeq reatr ff.de iudi.l.si ptor.in pn.alr si nõ fit fcã corpalis in re ipa executio.alr nõ trãsit dñiu3 nec vsucapiẽdi ɔditio etiã in duplicib9 iudicijs z elegãter no.insti.de offi.iudi.§.fi.l3 in eis sñia faciat ius.ff.fa.her.l.si hr̃s.vbi tex.no. ¶ Ad offi- ciũ diuisoriũ ptiũ pspicere vtriusq3 ptis ɔmoditatẽ z ob uiare malitijs.vbi ɔsiderãdũ ẽ q q̃dã sunt idiuisibilia cor pore.vt hõ z bos q̃dã obligatiõe.vt.ff.de vb.ob.l.ij.z.l.in executiõe q̃dã fuitute.vt.ff.ad.l.fal.l.j.§.si vsufruct9.z no. optie.ʒ.de reg.iur.c.j.li.vj.z ʒ.de iureiu.c.j.z.C.de fideicõ. l.cũ scõ3.q̃dã sua nã vt ius patron9 z ius pr̃ie ptãtis.tñ si duo essemus pñoni duar2 ecclesiar2 cõiter auctẽ epi posset fieri q2 ibi de futura suc.vt.ff.fam.herc.l.q̃dã mulier.z ff. de iurepa.l.carmelis pia.vasalla ẽt diuidi pñt p psonas. q2 adherent feudis ẽt ipsa sunt feuda. ¶ Portio legitia q̃n q3 in vna re detrahit ne p frustra diuisio pr̃imonij cor- rũpat.z hoc ad offiñ iudicis ptinet.vt insti.de offi.iudi.§. q si de vna.z ff.de le.j.l.nõ amph9.§.fi.z.l.põt. ¶ Quero si aliqs elegit[b] ex edicto diui adri.an sit necessari9 libel lus.rñ.si ad citationẽ nullus ɔparet pductio testamenti habet p libello.q2 libellus ñ d3 offerri nisi ei qui in ius vo cat.sed si ɔparet z possidet d3 ei offerri libellus in quo pe tatur missio exinde amoto illicito possessore.z q̃libet alio siti.vt.l.edicto cũ sua mã. Idẽ si iperator p suũ priuilegiũ bullatũ ɔcedit alicui hr̃ditatẽ ẽ ab intesta.vel aliqd terri toriũ.nã bulla cũ simili distin.habet p libello.vide i spe.õ libel.pces.§.nũc vidẽdũ.alr dicẽdum.ver.vj. ¶ Ad offiñ iudicis ptinet interptari ɔctũ in eqorẽ partẽ.vt.ff.p so.l. si socius p filia q2 hec ẽ nobilis psumptio.vt.ff.pro socio.l. merito.vnde dcs ɔct9 psumunt celebrari bona mẽte.i.bo no studio z absq3 fraude psertim vsurar2.nam ois ɔuẽtõ que nãe ɔgruit z bonis morib9 vel saltẽ nõ est ɔ̃ bonos mores fuãda ẽ.vt.ff.de pac.l.iurisgẽtiũ.§.ptor ait. ¶ Et viuũ sciao q ex fraude psumit simulatõ.vt.C.mãda.l.per diuersas.Itẽ ex simulatione psumit fraus.vt.ff.de pba.l. q testiũ.Itẽ q vna psumptio tollit aliam.vt.ff.de in inte. restitu.l.diuus.§.j.no.qñ intẽtat officium iudicis.an ali- quis sit citandus.rñ.si est controuersia debet citari alias non.ff.de bo.pos.l.iij.z ibi no.glo.Item decretalis bono. pos.est quedam mera executio bonor2 possessionis edita lis.ideo citatio non reqrit. ¶ Quero aliqs petit sñiã3 de clarari nullam.vtru3 reqrat libellus vr q sic q2 intẽtatur offiñ iudicis nobile qd appet q2 sñia lata sup eo est termi nus litis.rñ.si petit corã eodẽ iudice ordinario nõ ẽ neces sarius libellus q2 venit incidẽter z ẽ q̃rela ia3 ex actis pre parata s3 si corã supiore h' petit ẽ necessari9 libellus.vt no. in.l.j.C.qñ prouo.nõ est ne.q2 noua instãtia ẽ corã alio iu dice.dicet aliquis q nõ d3 adiri supior nisi nullitati adiũ cta sit iniuria siue dolus pnũciantis.vt.C.de accu.l.absen tẽ.rñ.primus iudex ẽ quodãmõ ptialis.z suspect9 cu3 ab eo recedit.vt.C.de ap.l.eos.in pn.z iõ põt adiri supior.vt in auc.de questori.§.super hoc. ¶ Quero qd in mera ap pellatione vtr2 sñia possit reformari sine libello.rñ.nõ si ẽ appellatũ viua voce.S3 si i scriptis pductio appellatõis corã iudice ad que3 habet p libello ɔuentionali fm Inn. ¶ Quero nũqd in offõ iudicis quo petit in itegrũ restõ sit necessarius libellus.rñ.sic si petit pncipalr qui libellus d3 ɔtinere cãm quare restitutio sit ɔcedenda.nã cu3 agat de iure speciali libellus nõ d3 esse incoloratus.vt.ff.õ mino. l.minor aũt magiatus.z ff.de iureiu.l.nã z postea.§.si mi nor.reqrit etiã lit.ɔte.vt.ff.de integ.resti.l.ois.z.C.de tem po.in iteg.resti.peten.l.fi.Tñ sñia valeret nõ expressa cã. Itez petitio litis excipiata z ɔ̃ petitionẽ dicte.l.defendẽ te z auctoritate tuto.vbi tex.no.z ff.de mino.l.papinian9 exuli.z ʒ.eo.ti.c.fi.z dic vt ibi per Bario. tamen si reus non comparet q2 nõ põt fieri missio in pos.cum nõ psup- ponat debitũ neq3 dñium.z sic nec tanq̃3 in reali nec tan-

b ¶ Vide Spe.i ti.de offi. iudi.v. itẽ p offi.iu di.z vid dio Ial.in.l. fi. ad fi.vj.col. .C.õ edi.di ui adri.tol.

q̄ꝫi ꝑsonali iudex poterit ꝓcedere ꝯ latitātē tāq̄ꝫ lite habita ꝓ ꝯtestata. vt elegāter no. Jac. bu. C. quō ꝛ qñ iudex l. ꝯsentaneū. in lec. Ber. dicit ꝙ fiet missio in ea re vl' q̄ꝫtitate sup qua petit̃ restō. sꝫ illud ꝑtinet ad rescisoriā nō ad restōnē in inte. ꝯcedēdā. isti. de act. §. rursus. In iterdcō quoq̄ꝫ vti possidetis fit missio iuxta iteresse pos. pacifice. ff. vti pos. l. si duo. in fi. vl' ꝑ cautōez de no. op. nū. l. si prius ꝑ gl. q̄ nō ē alibi ꝛ electio istaꝝ viaꝝ erit in ꝑtāte actoris qꝛ de iure ꝛ de remedio act. ē electio actoris. sꝫ ō iur̃ ꝛ remedio rei ē electio rei. l. si vtiq̄ꝫ. ff. ō eo ꝙ cer. lo. sꝫ ō iure ꝛ remedio ꝑtoris vt i crialibus electio ē ꝑtoris. l. j. §. j. ff. de effracto. ꝛ expilla. qd̄ in iure nō repit̃. exꝑssum vr̃ iudicis arbitrio relinquēdū. vt no. in spe. de sūmaria cogni. ꝟ. sed q̄rēdū ē. ¶ In libello sufficit allegare illō qd̄ iducat presumptōem. vt l. oēs. §. j. ff. que i frau. cre. ¶ Sꝫ an in officio iudicis req̄rat̃ libellus dic ꝙ si ē officiū cā deseruiēdi actōi ꝓposite tūc nō ē necessarius libellus siue cā exercēde vel ꝑparāde actōis ꝓponat̃. vt. l. j. ꝛ ibi gl. posita de in terro. act. siue exequēde. vt l. minor. xxv. ānis. ꝛ l. papinianus exul. circa fi. ff. de mino. siue supplende. vt l. ediles. §. itē sciēdū. ff. de edil. edi. Si ꝟo ꝓponit̃ officiū i locū actōnis. tūc dic ꝙ aut ꝓponit̃ iudicis officiū de iuris rigore. ꝛ tūc dꝫ dari libellus. Nā cū hoc casu ordinario iudicio ꝓcedat̃ debēt solēnitates ordinarie adhiberi. vt in auc. offerat̃. C. ō lit. ꝯte. Si ꝟo eq̄tate vtant̃. ꝛ tūc siq̄dem req̄rit̃ nulla vel modica cāe cognitio nō ē necessari⁹ libellus. ff. ō offi. ꝓcō. l. nec q̄cq̄ꝫ. §. plane. ꝛ §. circa aduocat⁹. cū si. Si ꝟo magna. ꝛ tūc siq̄dē ex ꝑte supplicātis requirit̃ magna cāe cognitio ꝛ debꝫ dari libellus. vt l. i cāe. §. cā. ꝛ l. pap. exuli. in fi. ff. ō mino. ¶ Si ꝟo nō ex ꝑte petētis sꝫ alteri⁹. ꝛ tūc nō dꝫ dari. vt l. diuus. ff. q pet. tu. vbi ꝟo in modum exceptōis ꝓponit̃. vt ē in l. plane. cuꝫ. l. pe. ff. de pe. here. ꝛ tūc nō dꝫ dari libellus vt l. scire dꝫ §. dꝫ. ff. de excusa. tu. sꝫ An. de pis. ¶ Sꝫ an in libello sufficiat allegare ꝑteritū. an sufficit allegare ꝑsens. dic ꝙ in ꝓponēdo dꝫ allegari ꝑsens. vt no. Cy. in l. edita. C. de edē. sꝫ in ꝓbādo distingue aut ꝑteritū ꝯcludit necessario in ꝑnti. ꝛ sufficit ꝓbare ꝑteritū de ac. ꝛ ob. l. obligationū fere. §. plꝫ. aut ꝯtriꝫ ꝑsumit̃ in ꝑnti tūc secus aut neutrū ꝑsumit̃ tūc dꝫ ꝓbare de tēpore huius iudicij. l. cū actū. ff. ō neg. ges. ¶ Quero qd si statutū dicit ꝓcedeñ. iur. ordine ꝑtermisso dic ꝙ in arbitrio iudicis ē ꝟuare vel nō ꝟuare ordinem iudicioꝝ tñ seruare dꝫ aliquē ordinē saltē nālē ita qd̄ ꝑplexitas euitet̃ ꝛ ñ fiat ꝑposterario. C. ō hr̃. act. l. vt debitū. ꝛ C. ō execu. rei iudi. l. nimis ꝑpere. ꝛ no. ēt. C. de ꝓbi. seq̄. l. j. Quid si statutum dicit ꝓcedat̃ oi substātialitate ꝑtermissa. rñ. ñ req̄rit̃ substātialitas iudicij sꝫ bñ req̄rit̃ substātialitas ꝯct⁹. Item ꝑ duos saltē testes ꝓbāda ē veritas qꝛ ꝑ hos sermones nō tollit̃ ius nāle ꝛ diuinū qꝛ in ore duoꝝ ꝛc. l. j. ff. de mili. testa. Itē nō poterit facere ꝑposterariōez vni⁹ act⁹ ad seipꝫ qd̄ ꝑ̄io testes deponāt deide iurēt qꝛ ineptū ē cū vigore depositōis deficiat. de statuto forme ꝑdicte no. i spe. i dicto ti. ꝟ. hoc quoq̄ꝫ ꝑtermitteñ. Itē ad officiū iudicis ꝑtinet supplere accusatōez ꝑ testes receptos ex officio boni ꝑtoris qꝛ boni [a] ꝑtoris ē ꝟitatē nō dimittere idiscussam. tex. ē no. in l. ij. C. de aboli. ꝛ si dicat̃ ꝙ accusatio facit cessare inq̄sitōem. Rñ. ꝙ duplex est inq̄sitio. p̄ia q̄ fit ꝑncipaliter ad ꝯdēnatōez. ꝛ ista cessat qꝛ vbi est remediū ordiariū cessat extraordinariū ē tñ vex ꝙ interdū officiū iudicis ē remediū eque ordinariū. ꝛ tūc ꝯcurrit cū alio ordinario imo ē vtili⁹ eo qꝛ celeri⁹ expedit̃ ꝛ cum breuiori dilatatōe iuxta no. in l. j. §. ꝑ hāc. ff. de rei vē. Alia est inquisitio q̄ fit ad simplicē iudicis instructōem nō in figura iudicij. sed ad preordinādū ꝑncipalē ꝓcessuꝫ q̄ habita iudex poterit ꝓducere testes ad supplēdū accusatōez vel defensiōez ꝛ ita nō cessat. qꝛ ista ē habūdās cautela. vñ ꝓ oib⁹ scientib⁹ ꝟitatē iudex ex officio suo miscē ꝑt ne malicia remaneat ipunita. vt no. ff. de ꝯdi. ob tur. cām. l. idē est. §. si tibi. alia inq̄sitio fit ad examinādū accusatōem. ꝛ ista pōt fieri in publicis criminib⁹. Et no. ꝙ simplex furtū capitale ñ ē publicū crimē. vt no. in l. j. ff. de ꝯdi. ob cām. ¶ Ad officiū iudicis ꝑtinet nō credere sine cause cognitōe. ff. ō vaca. mune. l. j. in prin. ¶ Officium iudicis interāns potest

a ¶ Boni pretoris est veritatē nō dimittere idiscussaꝫ.

recōueniri [b] ff. de var. ꝛ extra. co. l. j. in fi. vbi tex. no. ꝛ si questio celeritatē desiderat suspēdit̃ recōuētio non āt repellit̃ oino. ff. de iudi. l. sed si restituat̃. argu. C. de compensa. l. fi. ¶ Officio iudicis ꝯstituūtur salaria q̄busdā ꝑsonis ꝛ certis casib⁹. Itē no. ꝙ aduocat⁹ nō pōt pacisci de quota litis sed cōsors litis fic. ff. mādati. l. fi. Itē no. ꝙ si aduocat⁹ paciscitur ꝙ tātū debeat hr̃e i p̄cipio tātū i medio tātū in fine oia debēt cumulari. qꝛ diuisio q̄ fit i fraudem legis dꝫ reduci ad vnā summā. ff. de var. ꝛ extra. cog. l. j. circa fi. vbi tex. no. ꝑ quē pꝫ ꝙ illa cā subiecta dōationi excedēti legitimā summā vꝫ ꝙ tot sint dōatōes ꝛc. nihil opat̃. qꝛ i fraudem legis. ff. de iure pat. l. si libert⁹ minorē. Quidā tñ sunt q̄ honeste pñt recipe vt docētes i cathedra sed nō pñt honeste petere sibi ꝯstitui vt philosophi. ff. de var. cogni. l. j. ver. sed an ꝛ philosophi. Nam vere philosophātes pecuniam ꝯtemnūt cuius obtinēde cupidie se fictos philosophos detegūt. vt. ff. de vaca. mu. l. i honoribus. §. philosophos. idq̄ꝫ debēt ꝯfuri. vt C. de mu. patri. l. ꝓfessio. sic ꝑt dici vsurario cum bonū vitū te esse dicas vicerīs auaritie prauitate. ¶ Dubitat̃ tñ de ꝓcuratore ꝛ siq̄dē sunt ꝓcuratores negocioꝝ nō pñt petere sibi ꝯstitui salariū. qꝛ officium ꝓcur. dꝫ eē gratuitū. ꝛ sic vr̃ qꝛ gratis debeāt ꝓcurare facta dñoꝝ suoꝝ. Et idē vr̃ i procuratore ad lites. tu dic ꝙ i istis ꝛ similib⁹ dꝫ seruari ꝯsuetudo q̄ est ꝙ nō prestent famulatū suū gratis. ꝛ tūc iudex arbitrabit̃ salariū ꝓut sibi videbitur equū ad i star aduocati licꝫ ius cōe magis faueat aduocatis. qꝛ aduocati hñt artē nobilē ꝓcuratores vilem. vt no. C. de decu. l. vniuersos. lib. x. ꝛ l. siq̄s ꝓcur. eo. tit. hinc est ꝙ ꝓcuratores pñt esse ifames nisi sint ꝓcuratores eccl'arum vel illustriū ꝑsonaꝝ. vt isti. ō excep. §. fi. vel nisi talis sit curia in qua nō liceat ifamib⁹ comparere. vt in curia regis vel principis. Quid de notarijs dic ꝙ aut suū officium exhibuerūt gratis aut spe remuneratiōis vel nōdum rediderūt instr̃m. Primo casu non pñt petere salariū. Scđo ꝛ tertio sic ꝑp ꝯsuetudinem. vt no. ff. de edē. l. argētarius. in p. i. ꝛ in c. j. de simonia. per Inno. ¶ Sed nūqd est licitū aliqd recipe pro incātatiōibus que fiūt vt prosint. dic vt no. in l. j. ff. de var. cog. theologi dicūt ꝙ nulla icantatio est licita.

b Quādo intētat̃ officiū iudicis hꝫ locum recōuentio.

c

Ex litteris.

Iudex ex officio dat sī hñtib⁹ aduocatū ꝛ ꝑt dare suū amicū. ꝛ est ar. ꝙ iudex cause potest eligere amicū suū in cōsultorē ꝛ ei cōstituere salarium. tñ nō vꝫ ꝯsilium in quo nō allegātur leges. vt in auc. de triē. ꝛ semis. §. cōsideremus. vbi glo. dicit no. si valere respōsionem que lege nō probatur.

Nulla incātatōe licita.

Nō vꝫ cōsiliū i quo nō alle. leges.

i

Iudicis officium.

Glo. isti⁹ capituli sunt faciles ꝛ qꝛ glo. hic tractat de itellectu auc. si ois. C. si se vt ab here. absti. dic vt ibi in lec. Nā ibi petitur restō ad aliqd. i. ad abstinenduꝫ ab hr̃ditate sꝫ nō ꝯ aliquē. i. nō ꝯ certā ꝑsonam vt hic per Ber. ¶ Sed nūquid in gnālibus citati ꝯtineant̃ clerici. Rñ. nō. vr̃ ꝙ sic sub vniuersitate. Simile qñ fit inuētariū heredis sed certe ibi loco abētium adhibent̃ testes. vt in auc. ō here. ꝛ fal. §. si ꝟo absint. quos sl'r dico adhibēdos loco eoꝝ q citari nō pñt vt sunt exēpti. alij dicūt ꝙ citabūtur ꝑ epm̄ sed certe epūs nō posset eis mādare ꝙ cōparerent corā iudice seculari nec eos ad iudicē secularē remittere sic de necessitate vnū ꝛ idem inuentariū fieret ꝛ repilogaretur corā iudice eccl'astico aliud corā iudice seculari vt. C. de te. l. ꝯsulta. in fi. ff. de q̄bus reb⁹ ad eū. iudi. ea. l. j. Itē ista citatio nō est artatoria sed notificatoria ꝛ fit ad instar monitionis ꝛ inuitationis nō ad cogendū sicut illa ꝯpateas si tua crediderꝫ interesse de' qua hētur. C. si mancipia ita fu. alie. l. ea qdē. ꝛ ff. de no. op. nun. l. ō pupillo. §. meminisse. ¶ Dicit glo. ꝙ eoipso ꝙ interrogat̃ rñdet possideo vel nō possideo lis ē ꝯtestata sup possessorio non sup petitorio. vt in auc. de trien. ꝛ semis. §. pe. in glo. ma. q̄ non est alibi. Ber. dicit ꝙ añ litē ꝯte. fruct⁹ nō veniunt sine petitiōe. alibi dicit glo. ꝙ qñ petitio fit ꝯ ius cōe fruct⁹ nunquam veniūt nisi petant̃. vt no. ff. de ꝯdi. inde. l. fi. §. fi. vbi glo. no. dicit Ja. bu. ꝙ vbi sepat̃ rescissoria in iudicio resci

c ¶ Vide Alex. i. l. cū fili⁹. ff. de ꝟ. ob. Eo ipso ꝙ interrogatur ꝛ fit rñsio possideo vel nō possideo lis ē cōtest. sup possessorio non super petitorio.

dēte nō ē necessaria ꝯtestatio litis. C. de resti.mi.l.qđ tpe per eū dicit ꝯ hūc rex. rescissoria hꝫ repare dominium ꝛ reperitur ī iure dominiū nudū de quo inuenit in auc.ꝺ trien. ꝛ semi.§.ꝓhibemus plenū ꝛ semiplenum.vt no.isti.ꝺ iure perso.§.fi. ¶ Dicit pe.quod per prescriptiones.xxx.annoꝝ tollitur ipso iure actio personalis ꝛ realis.vt.C.qui ex ca. ma.l.fi.vbi per Cy. ¶ Dicit Bar.ꝙ statutum posset ħ expresse disponere.vt.ff.de vsuca.l.sequitur.§.viā p Bar. ꝯ pe.ff.de fideiul.l.siqs postꝗ. Quedā pscriptões reqrūt duo extrema.s.negligētiā acti.ꝛ pos.aduersarij.ꝛ tūc mala fides officit possessori.q̄dā reqrūt vnū extremū tantū.s. negligētiam petitoris.tūc nō requiritur bona fides.ff.ad tre.l.mulier.§.si his.ad qđ facit qđ no.ff.solu.ma.l.si mora p Ja.de are.ꝛ ille q nō ē ī bona fide nec in mala vt hereditas iacēs pupillus ꝛ dubitās pscribit ac si esset in bona fide.l.pe.ff.si cer.pe. ¶ Post q̄driennium frustra excipit minor vel eccl'ia de lesiōe.C.de temp.in inte.resti.l.fi.in fi. Cy.ꝛ sic illa exceptio nō est ꝑpetua.ff.ꝺ iureiur.l.nā ꝛ postea.§.si minor.ope resti.ī iteg.qꝛ sublata ē tpis cursu.tūc restō in integꝝ petit incidēter qū de nouo emergit vel nouiter ꝓponitur.C.vbi ꝛ apud qs.l.ij.p Cy.ꝙ idubitatū ē ꝓbatione nō indiget vt ī auc.ꝺ resti.ꝛ ea q̄ parit.§.fi.ꝛ ibi no.ī glo.hic collige ꝙ ēt ex incidētib⁹ ēt appōne pēdēte est iudicādū.ff.ꝺ mu.ꝛ ho.l.his onerib⁹.§.auctis ad reprobādū etatem sufficit reprobare incidētias illius tempis. puta ꝙ nat⁹ ē tpe talis guerre.vt no.Cy C.si minor se ma. dix.l.fi.pono tpa guerre cū sit notoriū nō expedit probare qꝛ ī notorijs pōt iudex ꝓcedere sine aliq̄ ꝓbatōe.C.q ꝛ aduersus quos.l.j.p Cy. ¶ Qđ indubitatū est ꝓbatiōe nō indiget.vt.s. ¶ Glo.tractat hic de itellectu.l.minor. xxv.ānis omissam.ff.de mior.ꝛ tu adde tale exēplū iudex q debebat ꝯmittere cāꝫ ꝯsilio sapiē.assignauit terminum ptibus ad ꝓducēdū allōnes legēdū ꝛ statutoꝝ trāsmittēdas ꝯsultori.mior neglexit allega.ꝓducere restituet ne in integrū ad eas ꝓducēdas qꝛ necessarie sunt. Nāꝫ audiēs sapiēs sapiētior erit ꝛ ꝓpositū mutabit ꝛ itelligēs gubernacula possidebit. ¶ Sed nunqd mior restituet si omisit aliquā declinatoriā. Rñ.sic si ē multuꝫ lesus.sec⁹ si parꝝ.C. de ꝓcu.l.ita demū. ¶ Nūqd sub minio iudice possit fieri emācipatio gl.dicit ꝙ sic.ff.de emāci.l.emācipati ibi siue sit ordinarius ꝛ c.gl.vr̄ sentire ꝯriū i.l.ab ea pte.ff.ꝺ ꝓba. sup verbo recte sciū.dico ꝙ corā quocūꝗ qꝛ ē actus legitimus sicut insinuatio.sed ita ē ꝙ quicūꝗ isinuat dūmō sit iudex vt in auc.de defen.ciui.§.pe.glo.l.ab ea pte soluit qꝛ ordinariū dico quēcūqꝫ iudicē. Sꝫ nōne ī emancipatione interuenit decretū q̄ minim⁹ nō vr̄ posse.dico ꝙ ex quo cōcedit sibi emancipare videt oīa sibi ꝯcedēdi.vt.l.ad reꝫ mobilem ꝛ.l.ad legatum.ff.de ꝓcura. An.de pisis.

¶ De maioritate ꝛ obediētia. Rubrica.

m **Aioritas.** Dicit plibus modis.J. eo.c.j.p Inn.ꝛ.J.de no. ope.nū.c.ij.ꝛ in vltia gl.p Inn.ꝛ melius hic p Gof.ī sūma. ¶ Que aūt dicat maior dignitas post epalē ī eccl'ia cathedrali in qua ē dignitas archiepalis archipsbyteralis ꝛ archidiaconalis dic vt no.in.c.cū deliberatione de offi.leg.li.vi.ī gl.aduerte. ¶ Sed ħ est necesse scire ꝓ impetrātib⁹ sub hac forma ꝛ est de scō ħ qđ sup q̄ qōne vide oino qđ no.gof.ī summa hui⁹ tituli. Est aūt dignitas excellēs gradus legib⁹ ac moribus institut⁹ ꝛ ꝯprobat⁹. Et loquēdo de dignitate ātho nomastice nihil ē altius dignitate.l.j.C.ꝺ ꝯsuli.li.xij.honor auct⁹ est.ff.de ꝯdi.ꝛ demō.l.falsa.§.crescit vtilitas ꝓpter dignitatē.ff.de iudi.l.si longi⁹ ī fi.de iure ciuili oēs⁹ dignitates hñt sua cognoīa ꝛ sunt q̄tuor.s.supillustris illustris spectabilis ꝛ clarissima.vt no.in auc.vt ab illustri.ꝛ q sup eos sunt de iure vō canonico q̄libet platura cū nobili gradu honoris est dignitas.dignitates.n.nō sunt a nā sꝫ ab iuentōe hūana ꝛ sunt eis iposita noīa ꝛ sedes ꝛ īsignia. Et pōt maior subicē psonā suā sꝫ nō dignitatē loci.ff.ad tre.l. ille a q̄.§.tēpestinū.ꝛ.l.fi.oibus hec regl'a dat vꝫ vt ꝯsueta deposcant.C.ꝺ offi.rec.ꝓuin.l.nullū palatio. ¶ Et not.ꝙ

a ¶ Vide Iaso.in.l.j.§.i.ff.de in-ri(d).om.iu.

iste titulus tractat ꝺ maioritate actiue ꝛ de obediētia passiue. Obediētia p obediētiā possidet. Et nō p pceptuꝫ solū qꝛ q pcipit ꝛ sibi nō paret nihil ī aliū possidet aio subditoꝝ nroꝝ retinem⁹ pos.lꝫ sint ab alio dephēsi.ff.ꝺ vsuf.l. arborib⁹.§.fi.ꝛ.§.sequēti.dūm aio nr̄o aliqd faciāt subditi desiderāt pñtiā regis ꝛ multū letant ī ipo.ꝛ iō guastones dicūt ꝙ nō subsunt regi anglie nisi ipo pñte.vt no.in.l. j.ff.de offi.psi.nā vt ait Inn.dulci⁹ ē bibere ꝺ aqua fontis qꝫ de aqua torrētis ꝺ electōe.c.qꝛ pp p Inn.an q ꝓmittit obediētiā intelligat ꝓfessus.dicit spe.ꝙ nō qꝛ frēs gaudētes ꝓmittūt obediētiā.ꝛ tñ retinent ꝓpriū ꝛ vxores hñt. vt no.in spe.de sta.mona.ver.xxxvij.dicit gl.ꝙ nos dicim⁹ territoriū ī tpalib⁹ ꝛ di diocesis ī spūalib⁹.ꝛ sunt due obediētie.vt ī auc.qūo oꝫ epos.§.si vō metropolita. ¶ Militia ñ ē dignitas generis determinati tñ q miles nō ē nō militet in auc.de man.pn.§.pe.ꝛ ibi no. ¶ Querit Gof. in summa hui⁹ ti.vtꝝ mōach⁹ possit eē cubiculari⁹ epi īnuito abbate tꝫ ꝙ nō qꝛ maior ē obedientia que debet abbati cui ꝓfitēdo dedit nāꝫ ꝛ corpus qꝫ obediētia q̄ debet epo.ex hoc sequit qꝛ nō pt eē executor testi.si Abbas ꝓhibet lꝫ epo ꝓmittat. ¶ Quero vtꝝ epo possit fratrē pdicatorē vl' minorē facē suū camerariū.ꝛ dicit ꝙ fratri pdicatori nō ē licitū ascēdere equū nisi in casu infirmitatis.ꝛ ꝙ de ipsis gnāl'r statutū est vt denarios nō tāgāt neqꝫ calculis rōnū se iniūgāt seu imisceāt ſm Gof. ¶ Quero an ciuis vl' comitatiuis seu rustic⁹ possit recedē de ciuitate vel villa ꝛ ire ad morādū alibi.ꝛ vr̄ ꝙ nō ꝛ si vadit dꝫ reuocari per ptātem loci qꝛ dꝫ ei obedire.vt no.in auc.de mā. ptin.§.sꝫ ēt suscipiētes.dicit glo.ibi ꝙ forte nō hꝫ locuꝫ in italia.vbi ciues ꝛ comitatiui sunt liberi.sꝫ si iam sunt astricti municipibus recedere nō possant.ff.ad munici.l.icole. Idē si sunt astricti perpetuis seruitijs.C.de iure deliberā. l.siquis inquilinos.ꝛ vide quod no.in Spec.de na.ex libero ventre.

e **Am certū.** No.ꝓuilegia senectutis.facit in auc.ꝺ mona.§.si nō itra.ꝛ ē ar.ad testes seniores.vt no. ff.si cer.pe.l.cū qd. Itē pp senectutē dispēsat in penis.vt not.ff.de infa.l.qd ergo.§.pēa grauior.legit in dico loquet por natu.ie.n.decet pmū v̄bū.supple ꝛ potissimū.dicit Inn.ꝙ vbi nō ē plat⁹ senior de caplo ꝯgregat capitulū ꝛ pōt cogi ad ꝯgregādū.tñ nō hꝫ nisi vnā voceꝫ ꝛ noīe eccl'e nō pōt facere ꝯtractus nec agere in iudicio qꝛ non est prelatus ſm Inno.

l **I quis.** Qui nō obedierit princip i morte moriet supple si principi vl' qnedā.n.vindictā nō hñt.vt.C.ꝺ vesti. oleboris.l.tēperent.ibi dū dicit sufficit celcare legis ipunitas. Itē mors dr̄ equoce. Aliqñ.n.ponit ꝓ priuatōe vite.aliqñ ꝓ priuatōe ciuitatis sue.aliqñ ꝓ priuatōe ciuitatis romane.ī.totius orbis romāī iperij.l.gallus.§.ꝛ qd si tm̄.ff.de lib.ꝛ post. Sꝫ si dicant hec v̄ba sub pēa psone intelligit de pēa extinctiua vite.vt no.in auc.de armis. col.vj.in glo.parua q̄ nō ē alibi. ¶ No.ꝙ epi pñt in suis epatib⁹ facere statuta qđ ē veꝝ ēt sine ꝯsensu ppli.vt not. Inn.in.c.vlti.de os.le.dūm nō sint ꝯtra sacros canōes.vt ff.de offi.pfec.pto.l.normā.ꝛ in.c.ij.de ꝯsti.li.vj.ꝛ vide qđ no.in.c.vlti.de ap.li.vj.p Jo.an.in nouella. ¶ An statuta epoꝝ vel ciuitatū reqrāt scripturā.ita ꝙ alr̄ nō valeāt no. de reg.iur.c.nemo.in nouella p Jo.an.ꝛ p gl.hic. ¶ Querit Inn.quis exemit clericos ab imperatore. Rñ.ꝙ semp fuerunt exempti de iure licet ñ de facto vt patet ī legēdis martyꝝ. ¶ Quero an papa possit iponē penā mortis.rñ. sic statuendo sꝫ nō exeqūēdo ſm Inno.ꝛ si ꝓprijs manibus.papa occideret aliquem fieret statim irregularis qđ est valde notan.

l **Egebatur** Sufficit manual' obedientia sine scriptura. Ibi signū ꝓdebat.no.ꝙ p scripturā ꝓbat iniuriā. ¶ In tex.ibi man⁹.ibi non est necessaria alia inuestitura.vt no.insti.de verb.obl.in prin.in glo. nā vl'.ꝛ in.l.j.ff.de pac. ¶ Itē no.ꝙ nō dꝫ fieri maior obedientia qꝫ lex iubet.h.d.ꝯcor.in eo.c.dilecti.

o **Omnes.** Nõ i quo loco soluẽde sũt decime psonales qꝛ vbi pn cipalr ale psonalr qs habitat. ꝛ si sua habitatio est in duab⁹ pochijs diuidet inter se. facit. C. vbi sena. vel cla. l. ij. ff. de muni. l. ei⁹. §. census. C. de mulieri. ꝛ in quo loco. l. j. li. x. ꝟ tenẽt Inn. ꝛ Ber. Idẽ di cẽdũ ẽ de villa q̃ ẽ iter duas ciuitates vt vtriqꝫ ꝯtribuat in datijs ꝛ collectis vꝫ cuilibet ꝓ dimidia estimi totius ville. Sꝫ in his q̃ non pñt diuidi cogunt ꝯcordare. vt no. ff. de ꝟui. rusti. pdi. l. itinere. pp ꝯcursũ ꝯrioꝝ sit diuisio. ff. de heredi. insti. l. ꝛ hoc tibertius. Bal.

i **Illud.** Quidã eps trãstulit se ad aliã ecclaꝫ sine lnia pape. munitiones tñ ꝛ castra retinuit ad vtilitatẽ eccle dicẽs ꝙ si ipse ñ accepisset fuissent ab alijs hostib⁹ irrecupabilr occupata. Papa dicit ꝙ hec allegatio non excusat eũ. ¶ Et no. ꝯ occupãtes castra hac ptensa occasiõe. vt hostes ea nõ inuadãt. ꝛ ẽ casus iste nõbil ad nlra ꝛ facit ꝯ castellanos de sua custodia exeuntes qꝛ nõ debent exire ẽt ꝓ subsidio toti⁹ ciuitatis. ¶ An papa possit trãsferre sedẽ suã ab vrbe. no. de elec. in. vj. c. fundamẽta. p Arch. sic sedẽ sui corporis sꝫ nõ situs eterni. ¶ Si papa ꝯtulit aliqꝺ bñficiũ clerico seculari poterit ex superuenienti delicto deponi ab epo. qꝛ reatus ꝓuilegiũ tollit. sed ordinat⁹ a papa nõ pt deponi ab ordinib⁹ p aliũ q̃ꝫ p papã pp reuerẽtiã ordinis ꝟm gl. collec. ꝛ vide. J. de tẽp. ord. c. cũ i destribuẽdis p Inn. Subdiaconus pape assumẽs alios ordines ab inferiore põt ab eo deponi. qꝛ vr renunciasse ꝓuilegio. ¶ Itẽ ex quo ꝓuilegium ꝛ ius cõe mixta sunt ꝓuilegiũ amittit vires suas ꝟm collec. Si tñ religiosus hꝫ prioratũ a papa nõ tenet renũciare ad mãdatum abbatis. vt no. s. de elec. c. ꝛ cũ inter. p Jo. an. ꝛ hic p collec. qꝛ emãcipatus ẽ p papã ꝛ qꝛ ꝓuilegiũ pape nõ dꝫ pẽdere ex ptãte inferioris. sic pr ñ possꝫ auferre filio i ptãte peculium castrense vel quasi.

r **Solite.** Ex psonis scripture sumimus itellectũ ꝛ dic lex ex psõis decã pẽsem⁹. C. siqs impa. maledix. l. j. Itẽ no. vim in vitate locutõis attendeñ. ff. ꝺ legi. l. scire leges. ¶ In tex. ibi ñ negam⁹ qn pcedat impator in tpalibus suis. ꝛ ab epo ad regẽ appellat in his q̃ epus tꝫ sub rege ꝛ eius recto dñio. dicere. n. ꝯriũ essꝫ q̃dam tyrãnia. Ibi illos dũtaxat. no. ꝙ impiũ circũscribit ꝛ limitat ad eos q ab eo recipiũt tpalia. i. q eũ in tpalib⁹ recognoscũt. Sꝫ caue tibi qꝛ hic loquit impatori ꝯstãtinopolitano ꝛ noiat eũ illustrẽ nõ romano. qꝛ impator[a] romanoꝝ ẽ superillustris ille paruus iste maximus. Naꝫ tpe istius decretalis trãslatũ erat impiuꝫ a grecis solo noie retento ꝓ memoria. sed in eccla de romanoꝝ rege loquit dicit dñs cognoscũt me oues mee ꝛ q̃ nõ recognoscũt me non sunt sub ꝓtectõe mea. Ista dictio restringit generis pdicatuꝫ vt in. l. qntus. §. argẽto. ff. de aur. ꝛ ar. lega. nos habemus ꝙ qdã populi sunt liberi. ff. de capti. l. hostes. ꝛ hi viuunt sine rege. In tex. ibi in firmamẽto ñ firmamẽtũ ergo eternũ. vt no. in auc. q̃uo dꝫ epos in ñ. Ibi iter lunã ꝛ solẽ electa vt luna terribilis vt castroꝝ acies ordinata ẽ impialis gloria. ꝛ attribuit hec similitudo oibus regibus i suo regno vt hic qꝺ est notãduꝫ. Ibi assignent siñe ꝟbũ in. l. j. de stu. libera. vrbis rome. li. x. ff. de aqua quot. ꝛ esti. l. j. in ñ. cũ multis ñ. No. ꝙ nemo dꝫ sedere in aula pncipis nisi assignet ei locus. Ibi reges. no. ꝙ res debẽt eẽ induti de purpura. vt no. in. l. nullus. C. nulli licere in fre. ꝛc. li. xi. vbi gl. dicit clauus militũ purpura regũ ꝛ schola sacerdotũ. Itẽꝫ reges hñt soliũ. epi tronũ. vt. s. de elec. c. inotuit. Ibi ablurgãt debita curialitas est ista qꝛ oẽs epi hñt locum aploꝝ adorat pnceps salutant alij. C. de silentiar. l. j. li. xij. Sꝫ nũqd impium romanoꝝ põt crescere ꝛ minui. tñ. pt crescere si deuincat turchos ꝛ decrescere si vincat. qꝛ efficit hostiũ. vt no. i. c. abbate. de re iudi. Sꝫ nũqd est licitũ pncipi seculari aliqd facere in preiudiciũ alterius dic ꝙ sic ex cã. j. de iureiu. c. debitores. per Inn. ¶ Nam qd debere ppetua ꝟuitia est ꝟuũ esse. Rñdeo nõ qꝛ igenui pñt esse obligati ad ppetua seruitia. vt no. insti. ꝺ liber. in gl. quã no. Et iꝺ ꝯuersi nõ sunt serui nisi sue regule. Ibi nõ distinguens. s. nisi q̃tenus supportat virt⁹ ꝺ crõis meas. vt no. ff. de le. ij. l. iperator. Ibi nihil recipiẽs. no. ꝙ vbi scriptura nõ excipit nec nos debem⁹ excipe. vt. ff. de publi. l. de ꝓcio. tñ. l. cauet ꝙ nulla. l. est bñ posita si nihil excipit. vt in auc. vt fine ꝓhibi. mr. debi. in pri. in gl. no. mirabile. ¶ Dicit Bar. in. l. hostes. de capti. ꝙ siqs dicẽt imperatorẽ romanoꝝ nõ eẽ monarchã essꝫ hrtic⁹. qꝛ dicẽt ꝯ ꝺterminationem eccle. dic ꝙ nõ essꝫ hrtic⁹. qꝛ ñ dicit ꝙ de⁹ non potuerit pficẽ sꝫ ꝙ non pfecerit. nec ista ẽ qꝺ de spũalibus sꝫ de tpalib⁹ puniẽdus tñ ẽ gladio mãli. vt. l. famosi. ff. ad. l. iul. maie. ꝛ in. §. ñ. de mã. prici. ¶ Tria dꝫ qs cõsiderare siqs loquit cui loquat ꝛ de q̃ loqtur tex. ẽ no. ꝛ istruit oratores ꝛ ista ꝯsideratõe relatiua ꝛ ꝯstructiua. Ibi no. cãm. i. occasionẽ[b] qꝛ cã est efficax occasio. nã ꝛ ea deficiẽte non deficit occasionatũ. ff. de rescin. ven. l. ñ. vbi ẽ tex. no. ¶ Cã ẽ q̃ posita in eẽ ponit cãtuꝫ ꝛ qua remota remouet cãtum. vt no. ff. de leg. ij. l. cũ pi. §. dulcissimus. ꝛ. §. vl. Bal.

[a] ¶ Vide Jo. de pla. i pbe. instit. in. iij. colũ.

[b] ¶ Vide p Jaso. in. l. C. q admi. ad bo. pos. pos. col.

p **Per tuas.** Ordinat⁹ a papa ñ ẽ exẽpt⁹ ab obediẽtia ordiarij lꝫ ab alijs debeat quãplurimũ venerari ꝛ honorari. dicũt Ber. ꝛ Inn. ꝙ iste ñ pt ab ordiario deponi. ꝛ ẽ ar. ꝓ militib⁹ factis ab iperatorib⁹ vel rege ꝛ ꝓ magris parisius vel in anglia honorãdi sunt hi q̃s pri ceps honorat. vt. l. j. C. de dome. ꝛ ꝓtecto. li. xij. lꝫ. n. qs honoret a pricipe. tñ nõ eximit a sui ordiarij ptãte. qꝛ honor vni⁹ nõ dꝫ eẽ iniuria alteri⁹. vt legit ꝛ no. i auc. vt iustã exactionẽ dot. §. his igit. in gl. ¶ No. priuilẽm cũ ltimati ab impatore hẽant ab eo honorẽ ꝛ originẽ existẽtie sui iuris. qꝛ iperator supplet nãm ꝛ legẽ. xij. tab. q̃ bastardos ñ nouit. qꝛ nec hñt originis gliam vel grãm q ex masculis orti sunt. tñ maiorẽ oi creatura irrõnabili. vt no. isti. de iur. nã li. §. ñ. ꝛ celestis illius origo. ¶ Quero in honorib⁹ qs debeat añferri an ltime natus an ltimatus. Rñ. ꝙ ltimati nõ sunt ꝺ stirpe nec. n. tori stirpi attinẽt. vt no. i auc. q. mo. na. effi. sui. §. filiũ ꝟo. ꝛ iꝺ nõ sunt nobiles. qꝛ nõ sunt de stirpe militari nec eis pt relinq nisi quãtũ vni ltimoꝝ. dico. n. cui minus relinqtur ab eo minus exigit. tex. ẽ vnicus i iure eo. ti. §. ꝛ qm. sic. n. dꝫ itelligi ẽt priuilꝫ iperatoris q̃ cauet ꝙ succedant vna cum legitimis. si enim statuto cauetur ꝙ filia nõ succedat nisi i vncia. ista femia limitat masculũ ltiatũ. ¶ Itẽ i testõ satis ẽ ei relinq q̃ꝫtũ satis ẽ relinq legitimis min⁹ hñti. illꝺ ẽ ẽt no. dignũ ꝙ si ltiat⁹ ꝓducit ꝓuilꝫ ꝛ sic ei ꝯsentit ñ pt abstinẽ ab hẽditate prĩa. ꝛ sic nihil ei ꝓdest bñficiũ abstinẽdi. vt ibi dr. vel ibi nõ loqtur i omni genẽ ltimationis sꝫ i ea q̃ fit p oblationem curie ltimatio ãt p mrimoniũ piguiorẽ ꝛ tñ nõ fit ltimatio ista nisi duo ꝯcurrãt. s. ꝙ ꝯstituat dos ꝛ fiat istrm lꝫ de subã mrimonij nõ regrant ista duo. dicit gl. ꝙ nemo seipm possidere põt nisi iproprie. vt no. i. l. ij. C. de pscrip. lon. tẽp. ꝛ ꝓbat i auc. de icest. nup. §. ñ. ꝛ ibi no. i gl. ꝙ est nece. ¶ Illud quoqꝫ est memorie efficacit retinẽduꝫ ꝙ si ꝯcubina pt accipi i vxorẽꝫ sine dedecore hñt filij nãles ltimari p mrimoniũ nõ p rescriptũ siue priuilegiũ. vt in auc. q. mo. na. effi. legit. §. sic igit lnia. ꝛ ibi no. i gl. j. nõ pmittim⁹. col. vj. ex his apparꝫ ꝙ oẽs ltimati hñt reuerẽtiam ltime natis ꝛ nõ hñt sedere ad vnã mẽsaꝫ. ¶ Itẽ no. ꝙ si ꝯcubia ñ hꝫ filios i nullo succedit ꝯcubiario ꝺcedẽti sine hẽde absqꝫ testõ. vt i auc. de triẽ. ꝛ semi. §. ꝯsiderem⁹. i glo. ꝓ. ꝛ nõ repit alibi. ¶ Ecce adultus ꝯsentit ltimatõi nũquid agnati qbus piudicatur pñt ꝟ istringere. rñdeo nõ qn sit ltimus. Ideꝫ si ingrediat monasterium ꝛ per ꝟ expiret substitutio agnatoꝝ nõ pñt eum retrahere. per no. isti. de iure perso. §. serui. in magna glo. quam tene menti.

s **Inter quattuor.** Nihil ẽ innouãdum possessore nõ citato.[c] Nã vbi non ẽ citatio ibi non ẽ ꝓcessus. h. d. Et no. p Inn. j. ꝺ rest. i iteg. c. cũ venissent. in gl. ꝛ male essꝫ eiꝫ ꝓcessus sine ordie ꝛ sine iustitia. vt nota. in. c. non solũ. de appel. li. vj. in nouella. p Jo. and. ¶ Quero qs dicatur possessor an ille cui obedit sꝫ obediri ñ dꝫ. an ille cui obediẽtia ñ pstat an ipsi obediẽtes. dic ꝙ ille cui obedientia pstatur possidet obedientes

[c] ¶ Vide quattuordecim notabilia dicta cõgregata mecũ quã aliby p barba. in sua repe. ru. C. q admit. soli. xi.

aut no possidet qz q possidet aliu possidere no pot sz hei. et Inn. ¶ Sz nugd isti q possident debeat citari. rn. sic qz eoz interest. ff. de fideico. liber. l. inuit⁹. et ff. de ac. em. l. lucius. ¶ Sz nugd libellus debeat porrigi 9 istos possessores an 9 possessorem. rn. 9 possessorem. sz si isti dnt se liberos tuc qz e qd de ipsis et cu ipsis dz eis offerri libellus. vt no. insti. de ac. §. pjudiciales et hic p Inno. Sed nugd si libellus dirigit 9 ipsos possessores possint nominare possorem i iudicio. rn. possessi pnt dicere nos nihil possidemus. et io no tenemur reali iudicio qz i iurib⁹ icorporalib⁹ passiua possessio nulla e qz e et in seipso. Preterea ipsi possessi no possunt subtrahere obedietia. Et sic no hnt facultatez rei restituede. Ite no tenent ad aliqd corporale et sic non ob. ff. de rei ve. l. offm. et l. ij. C. vbi in re actio. ¶ Sz nugd possessis scientibus pjudicat iudiciu scm cu possessore. vr q no vt. ff. de vsuf. leg. l. is cui. in 9rium facit. ff. de ac. emp. l. iul. §. si tici⁹. sicut absolutoria pdest reo. ff. la. her. l. si hereo. ff. de re iu. l. sepe qz vna eade e ca victorie arg. C. si vn⁹ ex pluribus ap. l. j. sz ibi loquit pluribus in ca ap. vbi e ro qz ambo sunt 9iuncti in prio iudicio et snia pria. Idem in ca nullitatis qd in ca ap. sm Cy. dicit Inn. q ille solus pt aliu in iudicio noiare q tz eius noie. Dicit Inn. q qs non dz subtrahere obedietia ei q e i pos. obedietie supple nisi ca iudicialiter cognita et auctoritate iudicis rite interposita. ff. de acq pos. l. iuste. et in tex. notabili istius decretalis Dicit Inno. q duo no pnt hre obedietia pncipaliter et insolidu; sz vn⁹ sub alio sic. Ite vnus quo ad vnu huitium alter quo ad aliud. ff. vti possi. l. si. p Bar. ff. d re iu. l. si vni. Dicit Inn q cessante scismate hz locu ius postliminij. qd e no dignu. dicit Inno. q eccia scismatica i prelato et c. no pdit iura sua. l. nisi papa 9triu statuat vt pz in. §. sup. na ipsi sunt eccie corpal p recuperatione eccliaz et ceteraz reru ablataz alicui tpe scismatis. na ipso iur recupant absq alia snia hz In. Dit Inn. q lz epe cu toto. c. et cu toto populo sit scismatic⁹. tame eccia no pdit iura sua nec bonores tame possione p scismaticu vl hreticu no retinet vt no. ff. la. her. l. pp spe. Sz ecce ego ciuilr possideo. tu nalr no a me sz a quodda alio. no possim te expelle. rn. non [a]nisi p sniam vt no. ff. si muli. ven. no. l. j. §. necessario p har. Et io lz emphiteota possit expelli no tame terti⁹ q ab alio possidet q ab ephiteota qd e no. dignu. d h expresse et no. i spe. de loca. §. nuc aliq. v. xlviij. i fi. Itez si domin⁹ sciuit et logo tpe silnit no vr ad animu suu hac iniuria reuocasse sz perseuerasse i prio 9ctu. vt no. ff. de pba. l. pcula. q est lex valde no. et vide qd no. C. qd cu eo. l. si seruus p Ja. de are. nec pt iudex alicui facere gratia 9 possessore no citatu. C. vnde vi. l. meminerint. na posshio e lrimus clipe⁹ et ensis possessoris donec per iudicem euincat. vt no. ff. de euic. l. hre licere. C. d iur. fis. l. phibitu. C. d meta. l. deuotu. et fac. ff. d admi. tu. l. cirographis. C. si per vim vel alio mo. l. fi. C. si pp pu. pensi. l. si deserta. ff. ex qui. cau. maio. l. cum miles. §. j. et sine citatioe scm dz sine citatione reuocari. vt quemadmodu; iudex fuit facilis in mittendo. ita sit promptus i corrigendo vt. l. j. §. j. ff. si muli. ven. no. vbi est tex. singula. et no. ff. de euic. l. minor in prin. et illa gl. semp allegatur.

[a] ¶ Uide subtilr per Are. in cle. possidz. §. q ad nudinis in. vi. col. ff. de acq. pos. et vid logaz apostilla q scripsi super sozino in. l. j. §. herea. ff. ad trebelli. vbi multa p et contra.

q **Quod super.** Abbas et sacerdotes diocesana lege subiecti cogut venire ad synodu et debita obedientia et reuerentia exhibere dumo ibi no sit aliqd statuendu qd canoibus sit inimicu. ¶ In tex. ibi. no ducas. no. ar. q scholaris no tenet ire ad vniuersitatez i q sit aliqd tractadu qd sit iuri 9triuz et facit ad multa silia tene menti. ¶ No. q lz vitiu no exprimat in citatoe. tamen citat⁹ no tenet 9parere. Inn. dicit q imo nisi 9parens no auderet 9dicere. puta si esset sup fauore prestada principi excoicato sm Inno. q tene menti. ¶ Itez no. q citat⁹ ad turpem cam no tenet coparere. Monaci etia exempti si habent puilegiu no tenent ire ad synodu sm Inno. Bal.

Cum in ecclesijs. Canoici reglares iobedictes priori suo p eu excoicari pnt et si penitus iobedientes fuerit d fratz 9sortio expellant et priuent iuri canoicis. ¶ No. hic q epe suam iurisditione epali auctoritate tuet et cu adiectoe penaz. no. q piurus no pdit ipo fco canoicatu nec e ipso fco excoicat⁹ sz excoicadus. ¶ In tex. ibi certiores no. piuriu et 9tumacia pbari p scriptura. dic vt. J. d accu. c. sup his. nugd ergo maleficiu pbet p istrnt. dic gl. q no. Ide collectari⁹ dicit q aut maleficiu 9sistit i ipso fco et pbat p istrz. aut extrinsec⁹ et no pbat p solu istrz de h hes. C. d pba. l. sciat cucti. C. qz ap. n reci. l. ij. ff. ad turpi. l. in senat⁹. nisi istrz sit 9fectu pnte et vidente magratu. ar. ff. de se. l. ij. Porro i crialib⁹ nuq credit voci mortue nec et testes viui pnt i absitia iudicis depoere. vt. ff. d testi. l. iij. §. ide diu⁹. vn et idciu solene no fit p tale qle istrz. in tex. ibi cogaris. no. sepi⁹ iurãdu pp supueniete calunia seu 9tumacia. h tn 9mittit arbitrio iudicis. si ide viderit expedire. tex. e hic valde no. fac ff. de da. isec. l. q hos. §. si qs stipulatur⁹. dicit Inn. q prior pt excoicare suos canoicos. Ite q si agit ciuilr maleficiu pbat p istrz. sec⁹ si crialr. ite q suspect⁹ d inobedietia tenet iurare obedietia Inn. ite q moach⁹ q no hz vn soluat pot priuari moachatu. et vide qd no. in auc. de non alie. §. sinaut creditor. et §. sz quo. ¶ An 9sanguinei monaci pnt 9pelli ad solueda 9denatione pecuniaria facta de monacho. dicit ibi gl. q no sz soluet de hreditate si qua ei obueniat et veniat fisc⁹ an moasteriu. et illa gl. no e alibi. ¶ Et istud capitm in ar. q populi[b] q fueru rebelles principi no debent ad pace recipi nisi prestito ab eis iurameto fidelitatis et obedietie. et no. pro bono pacis aliqua capitula reseruari q tene menti

b **Nisque.** Mortuo plato spius subditi in oib⁹ obedire debet. c. nisi p bono pacis aliqd sit exepitu. h. d. ¶ No. q capitulu succedit iurisditoe. epi cardinales dnt q in oib⁹ ecclesijs subiectis ti. cardinalat⁹ hnt iurisditoez epale ea tam q sunt ordis epalis no habet nisi ipsi cardinales sint epi. ¶ No. q papa qda retinet p bono pacis.[c] Ite no. illa vba q e et p tpe fuerit qz significat successores in ppetuu. facit ad pcedes notabile. J. c. cu olim. Ite no. p bono pacis aliqua capla reseruari. Bal.

[b] ¶ Populi q fuerunt rebelles pncipi non debent ad pace recipi nisi pstito ab eis iur fidelitat et obedietie. et ita in multis locis fuit d facto supiorib⁹ annis seruatu per serenissimum regez fracorum.

[c] ¶ Uide barba. 9sil. xlj. col. xix. et seq. volu. j. vbi multa specialia p pace.

o **Dilecta.** Abbatissa no pot excoicare. tam hz iurisdi. i subiectas et pt ab offo et hnficio suspedere pp inobedietia et culpas. dic colle. q suspesione pcedete a claue iurisditois pt face abbatissa et siles plate vnde pot suspedere ab offo et ab admistratoe. sz ab offo diuino no pt suspedere et si suspederet no incurreret irregularitate viola do iterdu eu tal suspesio pcedat a claue ordinis q non est apud femineu sexu pp ordis dignitate hz colle. et no. h verba ibi canonicas. no. moiales vocari canonicas. no. mulieri posse hre subditos. vide qd no. C. de arbi. l. fi.

o **Dilecti.** Si metropolitan⁹ a suffraganeo vltra forma i caone expressaz exigat iurz ad id qd e vltra suffragane⁹ no tenet. h. d. sz quare no dz huari iurz. rn. qz e 9 libertate sue eccle. ff. quaz rez acto no dat. l. j. §. q honorade. ¶ No. q capitm pseqt iura epat⁹ qn epe e in dolo vl negligetia et pt capitm appellat. et appel. pseq q dic esse no. di. Tractat hic Inn. d app. ex iudiciu q no hz viz cita. nec tz nisi i ca elec. qz absurdu e q qs ppa auctre possit citare suu aduersariu sm Inn. ¶ In tex. ibi 9spicietes. no. q subditi pnt 9dice si domin⁹ velit ee vl terra alij subiacere Jo. an. Subditoz. n.[d] intere no mutare domios. vt no. Inn. J. de pscrip. c. auditis hz collec. et ff. de fideico. lib. l. innitus p Accur. vbertinu fontem iur. ciuil. C. d pfessor. q in vrbe 9stan. l. j. Si appello ne emas re mea. ista appellato opat vt possim ea pseq ad declarandu te ee malefidei possessorez 9ct⁹ tam tz inter 9hentes. C. d rei ven. l. si fundu;. ad vel. l. si sine. dicit Inn. q q iurat seruare 9suetudines dz obseruare ronabiles et pscriptas Inno. qd no. dicit Inno. q quado forma iuramenti est taxata a lege nihil pot addi sz vbi est formada per ptes facient quid volet. et no. hanc doctrinam. Bal.

[d] ¶ Uide Jaso. i. l. de hitorem pscriptionib⁹. v. ij. p huc tex. C. de pac.

c **Cum olim.** Ecclesia vacante capitm supplet vicez epi in confirmat. prelatoz. No. q capitm sede vacate e lim⁹

admistrator de sup.negli.pla.c.epo.li.vj.Sz nūqd si aliq̄s de eccl'a eligat sede vacāte.an capl'm electo pōt dare licētiā trāseūdi dic ꝙ sic.q2 ista nō ē alienatio cū nō fuerit aliq̄ solēnitas.de elec.c.si abbatē.li.vj.visitator tñ dat⁹ a papa nō pt hāc licētiā dare de sup.negli.pla.c.eccl'e.dic vt ibi p Jo.an. ¶ Nūqd capl'z sede vacāte possit visitare collectar.dicit ꝙ sic. ¶ Quid si sint moniales exēpte.nō eīz vr ꝙ possit p capl'z.J.ō sta.regula.in cle.facit hoc casu de ordinario delegatū aplicū ƀz Arch. Sz an pōt recipe reassignatōez alicuius bñficij oio pmutādi.Jnn.dicit ꝙ nō q2 recipe reassignatōez est gratiosuz ⁊ epale.de renū.c.admonet.de hoc p Jo.an.in.c.ij.de fil.psby.nā ea q̄ sūt gratie ⁊ dispensatōis nō devoluūtur ⁊ qd si capl'm sede vacante fecit statutū an duret novo epo creato.rñdeo sic donec revocet.dūmō sit fcm̄ cā cognita ⁊ nō volūtarie ƀz Fede.de senis. ¶ Monaci sancti salvatoris ceciderūt a iure eligendi.papa restituit eos ⁊ mādat cū epus sit mortuus ꝙ pñtent electōem capl'o ꝯfirmandā. ¶ No.ꝙ capitulū hz ꝯfirmare euz lz electus sit qs auctate pape.tene menti hūc casuz. ¶ No.ħ in suscriptōe ꝙ papa cōmittit cām priori fratrum predicatoꝝ.

f **Tatuimus.** Qui est maior ordine lz posterius sit in eccl'a istitutus i loco ⁊ portōe potior esse dz.h.d.Jnn.dicit ꝙ in multis eccl'ijs de ꝯsuetudine sunt maiores clerici q sunt recepti i clericos eccl'aruz hij q faciūt iferiora suitia.s.q purgāt eccl'as accēdūt lāpades.pulsent cāpanas.⁊ i ipsis suitijs exhibēdis stāt p tres vel quattuor ānos anteq̄z pcipiāt bñficia q̄ hic portiones appellant.Jnn.dicit ꝙ tria sunt in stipendium qd daf pro opa manuali portio q̄ distribuif ƀm qualitatem psonaꝝ ⁊ pbenda q̄ ē locus corpe circūspectus seu signatus vt vinea domus grāgia q̄ ē idē magna posſio.Jtem pdiū ꝙ finib⁹ ē distinctū.vt.ff.de censi.l.forma.⁊ his filia ⁊ magna pbēda ⁊ pua differūt q̄ntitatē lz nō spē.vt.l.vl.ff.de fun.instru.pūt ēt pbēde eē in pēsionib⁹ ānuis.vt.C.de sac.san.ec.l.iubemus nulli. ¶ Jsta decretalis hz locuz qñ alicui ē puidendū de cōibus.vt.ē.de ꝯsti.c.cum.M.ferra.vt de assignatōe celle de meliori loco i mēsa vbi dātur meliora fercula.Jtez in vocibus dādis. Jtē in cōvocando capl'm lz non hz locuz in ipetratiōibus ƀm Jnn.⁊ collec.iferior dz subesse ⁊ nō pesse. ¶ Monachus fact⁹ abbas.epus superior est abbate vt pz ex rōne huius capituli. ¶ Tractat hic gl.elegāter vtꝝ litterati vel nobiles sint pferendi.⁊ dicit ꝙ sic in beneficiādo lz nō in beneficiato q2 ius qd ē determinato mō quesitū nulli ē auferendū ƀm Jnn.⁊c. ¶ Tractat hic Jnn.de cl'a cum se facultas obtulerit.⁊ dicit ꝙ hec cl'a nō facit anteferri lz intelligif sine iuris piudicio alieni.ar.ff.de aqua plu.ar.l.in ꝯcedendo.istud capituluz loquif quārū ad portiones expectativas.non quātum ad iam quesitas.

c **Tam inferior.** Si eccl'a sita in aliq̄ archidiaconatu i cathedralē erigif a iurisdi.epi ē exēpta.h.d. ¶ No.ꝙ dignitas eximit quē a ptāte.⁊ dic ꝙ archieps colocēsis fecerat hoc de licentia dñi pape ƀz her.in suffragio.no.ꝙ q aufert [a] ius alteri⁹ tenef illi recōpēsare de ppo no.ꝙ iferior non dz erigere caput ꝯ supiorē.nec fili⁹ ꝯ p̄rēz.aliqñ repif ꝙ diversis respectib⁹ qs ē supior ⁊ iferior.vt.ff.ō i ius vo.l.lz si hac.§.si libertus. ¶ Quero pone archieps delinqt in diocesi suffraganei an ē effect⁹ ō foro epi.rñ.nō ƀm Jnn.q2 minus dignū cedit magis digno.⁊ est mirabile ꝙ rōe delicti qs si sortiaf foꝝ.Quid si epus hz duos epatus ex dispēsatōe ⁊ archieps delinqret i diocesi sibi iur metropolico non subiecta an efficiaf ō illo foro.dicit Jnn.ꝙ nō q2 caracter superioritatis nō sepaf ab eo.lz an isto epo mortuo archieps successor ei⁹ in isto epatu ñ subiecto poterit eū punire.Jtē qd si epus sit trāslat⁹ ad aliū archiepatū vl' depositus an iurisditio suscitef.nō.n.erat extincta lz dormiebat ⁊ finita ē rō exēptōis.ar.C.de inof.test.l.fi.⁊ inspicif ꝙ pdest nō qd nocet ad hoc.ff.ad treb.l.ille a quo.§.tēpestiuū.⁊.ff.de arbi.l.nā ⁊ magrat⁹.⁊.ff.de iudi.l.paris l'ixarū.

a ¶ Qui aufert ius alteri⁹ tenef illi recōpensare ō ppo ego induco istud no.ad vnuz singular ꝙ si papa contulit vni bñficiuz ecclasticum deiñ de plenitudie potestatis illō sibi auferat ⁊ conferat alij tenetur papa providere prio ō eq̄ bono bñficio ita bal. i.c.j.§.ad ħ in.vij. col.p gl.ibi ō pa.iur.fir.i vsi.feu.qd reputat not.dignū istō dictū iudicio ꝙ p singulari refert.d.Jaso.dicēs ꝙ nō mutat se alibi legisse lz postea videaf repħēdē.in.l.quotiēs.in.iiij.col.in pn.in vsi.not.tñ ꝯ hoc vnū diligenter.C.de rei ven.

Et adde qd no.Jnn.J.de sen.ex.c.c.a nobis. ¶ Wis rōib⁹ nō eligaf epus sua snia.istud veꝝ est in snia locis lz i snia legis.i.statuti vl eū ligari.q2 icidit i fcm̄ dānatū. ꝯtrariū tenef cōiter.q2 nō pt sibi legē iponē.ff.de fidei.li.l.luci⁹. de hoc p Ex.C.de sac.san.eccl.auc.qbuscūq3 modis.

b **Tamilis.** Dicit hic Jo.an.⁊ Archi.ꝙ si arbiter hz ptātē ꝙ alte ⁊ basse possit vni auferre ⁊ alteri dare:q2 ratiōe excessus mōi istud laudū nō pt corrigi si qua bōa occasio movit euz.nā levis occasio sufficit in arbitratore.l.cui.ff.de fidei.li.⁊ ibi no.i glo.pua. ¶ No.triplicē formā citādi.s.psonalr ꝯpareas. Per te vel litimum rñdētez.i.idoneū.Jtē simplr dicēdo ꝯpareas.pria forma ptinet ad auctem supioris vel cāe necitatē vel hoium ipericiā vel ifidelitatē.C.de pcu.l.fi.⁊ q nō pōt ꝯparere psonalr dz mittē nuncium ad excusandū ƀm Ber.⁊ scias ꝙ excep.pcuratorie nō pñt opponi i nūcio cū ēt mulier possit aliū excusare.ff.de pcu.l.servuz quoq3.§.publice.nūci⁹ vo nō tenef satisdare iudicatuz solui.Jtē si dubitaf de mādato nō pdest satisdatio rati.iud.sol.de regu.iur.l.i eo.§.nemo.vbi de hoc.

b **Tamilis.** Compōnem sup iure priatie vn⁹ solus cui⁹ iterest poterit ipedire:tñ p supiorē eoꝝ poterit ꝯsentiri si nō hz cām ꝯdicēdi.⁊ iō papa mādat coraz se iri. ¶ Casus.iter archiepz bituricēsez ⁊ archiepm burdigarē.ꝯtrouersia erat de iure priatie qs eoꝝ dz eē prias d.papa fecit sup hoc puisionē quā misit i scriptis publicādam reqsito prius ꝯsensu.⁊ si aliq ꝯdicerēt nō publicaref sed citarenf plati puincie psonalr ꝙ irēt corā papa. Alij per pcur.ius suuz dñsuri ⁊ si succubuerit alteri parti de expēsis satisfacturi. ¶ Jn tex.ibi humil.no.ꝙ magister dz eē humilis ⁊ discret⁹.Jbi noluerit.no.ꝙ vn⁹ solus cuius interest ipedit puisionē pape.q2 papa nō itēdit alicui iniurias facere. ¶ Quero qualr isti citabunf.rñdeo gnāliter.q2 fcm̄ est gnāle. ¶ Quero an citētur abñtes ex puinciam rñ.nō.nam lz i fcis singuloꝝ sint citādi abñtes de quocūq3 loco.tñ secus est i factis vniversoꝝ.⁊ hec est rō q2 i fcis vniversitatis abñtes nō sunt citādi.q2 nō sunt singulr vocādi.secus i factis singuloꝝ ƀm Jnn.hec rō meli⁹ traditur hic q̄z alibi.est tñ alia rō.C.de decur.l.noiationuz forma.li.x. ¶ No.ex trāsverso veniētez retardare puisionē pape sicut retardat executionē snie.J.de re iudi.c.sup eo.ƀm Jnnoc.ista ē rō que remittif ad eūdem iudicē.q2 si nō remitteref ad eūdez iudicē nō essz supsedēdū.ff.de rei vē.l.is a quo.si psona nō venit ad ipediēdum pcessum.sed pricipaliter agit nō dz remitti ad eūdem iudicez.vt si duo archiepi petāt iure primatie ƀm Jnno.si in eadē cā aliqui sunt legitime citati aliqui nō valet iudiciū quo ad legitime citatos nō quo ad alios.vt no.ff.de mi.l.ēt.§.item.ƀm Jnnoc.hoc verū si iudiciū potuit p parte expediri.sed nō potuit pro parte expediri nō valet i aliquo.ff.fam.her.l.in ħ iudicio.Et iō cū inventariū nō possit p pte expediri si vn⁹ est omissus citari nō vz inventariū in aliquo.q2 est idivisibile.vel dic ꝙ dividi pt periculuz ⁊ sic vz vt valere pōt.ff.de iud.l.nō iō.idcirco dz sane citari vbi captiualiter ꝯsuevit ꝯgregari.ff.de reg.iur.l.nō pōt dolo carere.vbi est gl.fingu.⁊c. ¶ No.ꝙ victus [b] victori semp est cōdemnādus in expēsis.⁊ ħ scriptū ē ad errorē vt q2 dubitat [c] nō vtiger lz poti⁹ silētium ponat ƀm Jnn.qd ē no.dictum Bal.

b ¶ Vide Jal.in.l.p.perādā.§.si ue ēt alteras tra col.j.C. de indi.vbi late.

c ¶ Qui dubitat nō dz litigari lz potius silentiū iponere.

d ¶ Vide pro fundeis būdis eaq pōit domi. Jal.in repe.rub.ff.ō vb.obl.ad evidentiā illi⁹ tituli.⁊ ibi ponit quid sit pactuz ⁊ qd differat a pmissis ⁊ ꝯuētōe.vid ibi pulchre.

e ¶ Et ēt vide domi. Raphe.de sancto ieuri.in tracta.de pac.

¶ De treuga ⁊ pace. Rubrica.

t **Treuga.** Est securitas prestita psonis ⁊ reb⁹ ad tēp⁹ guerra nōdū finita.sufferentia ē ad tps abstinē a guerra hic ide.pax ē discordie vltim⁹ finis ⁊ ppetuus iviolabilis ꝯcordia. Dicit gl.ꝙ vbicūq3 ē publica accusatio nō pt offensus facē pacez q̄ libēt dīnquentez nisi sit delictū i non faciēdo.vt no.ff.ad sill'.l.vsu⁹.⁊ non est alibi. Sindico tñ q non dnūciavit maleficiū.q2 pricipalr delinquit in rez publicā ⁊ non sindicatio noie non pōt fieri pax

a ¶ Vide oio pulchre quomó dif ferát alle.p Jas.mai. in l.de fideicō misso.C.de transa.z ibi etiaz qd sit pax z cócor dia z ponit aliquas no tabiles deci siones.

ab offenso sicut nec magistratui. ¶ Querit vtr pax z cō cordia differát dicit spe.q sic i ti.de treuga.z pace. nam osculū pacis nó daf i concordia. Jtē si ex altera parte tantū iniuria sit illata tūc nó fit mutuo pax.ná q nó fecit iniuriá nó idiget pace neqȝ concordia fm spe.qd tene méti. ¶ Cō cordia ē terminus vltionis sz pax ē amicitia. Jtē concordia est de lite sz pax est de inimicitia.z signū pacis est cape se p manū z bibere de eodē poculo vt no.ff.de pac.l.j.z vid ex de elec.c.fundamēta in gl.ordi.q incipit p dextrá.vtrū que tn df respicere ad bonū pacis largo mō.ū.titu.j.c.la g. Jlle q fecit concordiá de pena postea manualr se vindicá do nó df rumpe pacē qr vulgus alr itelligit concordiá ali ter pacē z vba sunt itelligenda fz vulgare. ¶ Et lz factá pacē cū inimico meo z nó renūcio accusatōi.remáet accu satio firma.sed facta concordia si ē renūciatum processui nó remanet firma si statutum permittit fieri cōcordiaz. Jdē si inquiritur.quia omnis inquisitio presupponit q malefi cium sit punibile. ¶ Treuga z pax habent locum i bello publico.z etiam in duello priuato mortali.nam si licitum est occidere in illo fz ius armor ergo z seruare z p seruo bre qr fui a fuádo dicti sunt z seruire debēt sola vita ptē ti.vt no.ff.d sta.ho.l.libertas.h tn ē ver si mán ducif.aso nó fit fu^o veri^o ē qr de iure romáo victus in duello si efficif fuus qr nulla lege cauef.z id retinet bós z pt facef testm reuerētiá aūt sp dz victori q ei vitá dōauit.vt no.ff.d do.l. si pf. ¶ Treuga alia canóica vt in .c.j.q qnqȝ fit ad tps. qnqȝ ppetua.j.e.c.fi. Alia cōuētiōalis.z ista ē duplex.s.pu blica z puata.ff.d pac.l.cōuētionū z tpe treuge veniūt ad se aduersarij nó timētes.C.de fe.l.fi. ¶ Jtē no.q aliud est bre cū aliquo pacē alid confederationē p quá daf mutus iu risdictio i rebelles.ff.de capti.l.nó dubito.z id vna ciuitas nó dz receptare bánitos alterius ciuitatis colligate dūm fit certū eos bánitos.als bn pñt receptari qr dicit lex sciē tiá nó ignoratiá volumus obligari vt dicit lex.C.de tabu lis.l.gnāli. Pót pax fieri in testō ēt in postrema. peniten tia vt singlr no.isti.de iniur.§.fi.z sufficit q sacerdos istaz pacē recipiat.pro absente fm accur. ¶ Si statutū dicit q inimici cogantur ad pacē itelligif dūmó eá offendēs hu milr petat flexis genibus z det fid eiussores de vlteri^o non offendendo. Primū dcm ē Bar.ff.d insa.l.furti.§.pact^o. Scdo vo dcm pbat.J.de v.si.c.ex pte in xpo imo z satisfa ctio regrif si q cadef pt pp merá vltioné vt ibi cū similib^o iudex dz studere ad pacē dūmó pax sit equa z bona. Ná si nó sit eqa siue nó sit bona nó est studendū paci.ita itellr. l.legitimū.ff.de vsufruc. ¶ Goffredus dicit hic in summa qd añ scim iudex dz paci studere sed post facinus ppetra tum dz ois puniri si tn ptes volūt proprio motu concordare pretor nó debet concordiam impedire.ff.de no.op.nū.l.j.z post opas. ¶ Sed nūqd debitorē meū fugiētem possim capere oi tpe.rñdeo sic vt no.C.de fur.l.fi.qr treuge nó p sunt fugitiuis. Sed nūqd valeret contus factus dieb^o feria tis.rñ.sic tex.est no.in.d.l.fi.C.de feri. ¶ Sed nūqd p recu perationem terre mee mihi inuase possim facere bellū.rñ. sic. Nam in bello iusto z licito nulle sunt ferie fm Gof.z Ber.lz hic Jo.qd df q nó possuz recuperare mea auctē nisi intra triduū.qr inuasor p triduū vf eē i flagranti crīe Qd ver est si copiá hēo supioris iudi.lz si n vz mihi forus supplet ensis qncūqȝ.dicit Bar.ff.de cap.l.hostes z glo. ordi.C.de iude.l.nullus.z Gof.in summa.z Bart.i glo.z de mi.vasa.q ctu.ē.c.j.§.fi.df expresse q pmisso iudicio z oblata pace licita ē guerra. ¶ Quero aliqs facit pacem vel treugá cū exbánito nunqd teneaf eá seruare.rñ.sic qa ēt host.seruáda ē fides.dūmodo hostis fuet fidē. Et.no.q si frangit fidē nó ē ei fuáda concordia.ēt si pmissuz sit nullo mó frangere treugá vel pacē vt.ff.loca.l.qro.§.interloca torē fz Gof.hinc in summa.lz archi.dicit q n dz ppterea frági treuga.qr sicut bellū nó pt idici p pactū.ita nec resu scitari.ff.d pac.l.si vnus.§.pactus.ná ex guerra oriūf mlta maleficia vt.C.ad.l.iul.de vi.l.qm multa. Cy.dicit q fini ta treugra vf tacite actū qd remaneant in guerra.vt.d.l. si vnus.§.fi.p Cy.g idē rupta pace.nó tamē itelligo eá rū pi p qlibz occasione.sz per magná z euidētez vt i.x.col.i q bus causis feu.ami.c.vbertus.§.si qa. ¶ Quero vtr tpe treuge sit tractādū de pace.rñ.sic.vt.C.de ferijs.l.dies fe stos in vbo pacta cōferát trásactiōes loquanf. ¶ Quero qua pena puniant trásgressores treuge.rñ.pena talionis vt quēadmodū ipaz nó fuát ita nec ei fuef. Jtē puniūf pēa cētū librís auri.vt in auc.de pace iura.fir.§.siqs vo teme rario.z sic in gncupulo.punif plus ciuitas q castr z dá nū passis tenef resarcire.tex.ibi ē valde notabilis z p illuz apparet q pax z treuga pt fieri iter itrinsecos z extrinse cos ciuitatis qr pax z concordia iure nāli approbaf quáuis ppte isti n dicáf hostes sz inimici z priuales.vt.ff.de cap. l.siqs ingenuá.§.in ciuilib^o.z.l.hostes.z ibi no. ¶ Que rif vtr pupillus pót facē pacē[b] de morte pris.dic q non nisi cū auctoritate tutoris z decreto iudicis.vt no.i Spe. de homicidio.dūmó ēt talis pax n sit dedecori pupillo z ei^o agnatōi.ar.ff.de cōta.l.nó tm.§.si emácipat^o. ¶ Que ro si mōachus ē offensus in ppria psona.vtrū Abbas si ne ipso possit facere pacē.rñ.nó si mōach^o viuit qr lz mōa chus sit.tn iuf nāli cēsendus ē.vt no.p Gof.i sūma huius ti. ¶ Quero an ciuitates capte ab hostib^o efficiáf fue ho stiū.rñ.n efficiunf fue sz subdite q ad iurisd.tn ciues illi^o ci uitatis hñt testi factioné z retinēt bós.vt no. Ja.d bel.in auc.de hrdi.z fal.in prin.z p eū z Bar.i.l.diuus.ff.d iu re fisci.z vide qd no.C.de lati.lib.tol.i prin.in gl.olim eim ¶ Sz nūqd valet statutū q q ceperit latroné siluar effi ciatur dominus eius videf q sic.vt no.C.q ad liber.pro cla.non licet.l.ij. Bal.

b ¶ Vide oio pulchre p Jas.mai. in .l.pactuz curatoris v. iter adde m fortius.C.d pac.

t Reuga. Jbi post occasuz hic descri bit verá noctē. Et no.q du plex est dies.s.dies lucis donec sol est sup ter raz z dies tenebrar ab occasu vsqȝ mác. Jtez est dies nális vtrūqȝ hemispiū cōplectens z simplr plate hec vos dies intelligif de nāli si ei adaptari pōt als nó.vt in.c.cōsuluit.de offi.dele. Et id pñt saluari testes quor vn^o dicit q fuit de nocte.alter dicit de die.qr subaudif.s.náli. z id caut^o examinator dz facē declarari z iterrogari d ho ra. ¶ Jn tex.ibi qm no.optis vba p ligis z confederationi bus ibi amore.no.q amor trahit supos no.in.l.j.C.de se na. Jbi inouam^o.no.h optimuz capfm cō represalias q rep salie qda guerre sunt.z id cō ius nále z ciuile sunt. Bald.

¶ De pactis Rubrica.

o Mnis. Amicabilis cōpositio est pactū lz n ois sit trásactio. vbiqȝ ea que fit d fideicōmisso futuro pp cōditóis incertū.vt no.C.de pac.l.j. ¶ Pa ctor aūt qda sunt duplicia.i.hincide.vt.ff. de pscrip.v.l.nális.qdam sunt simplicia ex vna pte tm.vt.ff.de arbi.l.lz si iterpellaf.§.si ab altera. Jtē colligunf qda p legē in qb^o nó regrif pñtia alteri^o.vt no. .C.e.l.post vēditioné.z ibi no.plene p Cy. Queda sūt pa cta.q pp lesioné n iteruenićte dolo rescidi n pñt.ff.ad tre. l.luci^o.§.fi.lz vbi iteruenit dolus ois pcá rescindi pñt vt.ff. de vb.ob.l.siqs cū alr.§.fi.ēt si eēt dolus mediatoris q de disset cāz lesioni.vt legi.z no.ff.de dolo.l.elegáter.in pnci. fz quosdá z ver dñt si ptes vle sūt q.vt isto ppiio aut vt pcurē vl ptáté hñre.vt i arbitratof.lz si vli sūt ops eius.i. tractatoris vt psonete dolus ei^o non vitiat cōtū.vt i.d.gl. Ná q cōsentit in psoneta sibi iputet.lz i aliq arbitrator af similef personete.vt no.ff.de arbi.l.si de meis.§.recepisse. ¶ Jllud sciēduz ē q vltimū pactū est fuandū.dūm p pa ctuz medio tpe scim non sit ius qsitū tertie psone.vt.ff.de pac.l.fi.qd dic vt no.in Spe.e.ti.z in ti.de cōdi.apposi.z p Ja.de are.in.l.cū.x.ff.de sol. ¶ Pactū de non petēdo est magis scm q ius.i.magis accedit scō q rationi sic no.ff. de pac.l.suus.in gl.sing. ¶ Si paciscor vsumfructū mihi z hrdi meo.tn i persona hrdis est nouus vsufruct^o.z no ua cautio desideraf ex vi nāe ipsi^o vsufruct^o.cui^o substātia a psona seperari nó pōt.ff.de v.ob.l.stipulo ista.§.siqs ita. vbi ē valde tex.no. ¶ Si paciscor vt alteri des rē meaz.si tua interest illi dare hz vim irreuocabilis mádati si para tus es dare.ff.de pac.l.si cū fundū z nó ē alibi. ¶ Si do ptátē creditori vēdēdi rez meá pro debito.eo ipo videor

secū ð hypothecā pacisci.ff.q̄ po.in pig.ha.l.creditorē.§.fi.¶ Qn̄q3 statutū ē cā pacti.⁊ tūc v3 pactū ēt nudū.vt ff.ð pac.l.lr̄ia.qn̄q3 pactū ē cā statuti.⁊ tūc si non v3 pactū nō v3 statutū.vn̄ no.ꝙ ex scðo m̄rimonio ñ t3 pactū.vt no.i.l.hac edictali.C.de sec.nup.nec statutū itelligitur ɔcedere nisi fiat i statuto exp̄ssa ðrogatio.d.l.hac edictali.⁊ sic ex pacto pp pactū h3 locū illa.l.ex lege pp legē nō.Ex lege pp pactū h3 locū nisi lex municipal' ɔ̃triū dispo nat.¶ Quero an vēditio p modico p̄cio fcā p ñ hn̄tē liberos possit retractari a liberis postea natis.dicit Cy.ꝙ ista vēditio sapit donatōe3.C.ð pac.l.j.i vl.q.Nā ⁊ trāsactio si p modico fiat ex certa scia iuris ⁊ facti donatōis nā3 h3.ff.si qd i frau.pa.l.j.v̄.ac trāsegit vbi Jac.ð are.sic ait.ar.ꝙ i trāsactōe.v̄tiṫ donatio aliq̄.dicit Cy.ꝙ ɔ̃ctus de cui⁹ noie ñ ɔstat p̄sumiṫ ɔ̃ct⁹ inoiatus.dicit Accur.ꝙ ex qualitate p̄sonaꝝ ɔ̃ctuū p̄sumptio variaṫ.ff.p socio.l.si margaritā.vbi gl.sing.¶ Pacta q̄ recipiūt a ɔditiōe essentiā.tacitā ɔditōem ⁊ dilatōem hn̄t.ff.de iur.do.l.stipulatus.⁊.l.tali.¶ Pacta trahūt ɔ̃ctū ad suā nām.ff.ð vsufru.l.paulus.¶ Ro.cām ⁊ mentē v̄boꝝ inspiciendā in ɔ̃ctibus.ff.cōia p̄dio.l.si qs duas.§.fi.⁊ ibi no.¶ Per vnū actū recediṫ a pacto disputat Dy.fm Cy.C.de pac.inter emp.⁊ ven.l.cōmissorie.Cy.¶ Pactoꝝ q̄dā ɔ̃hun tur re qn̄ res nō distinguiṫ a ɔ̃ctu vt in mutuo nāli.q̄da3 lr̄is.qn̄ lr̄e distinguūṫ a re vt in cirographo.q̄dā rei iter uentu qn̄ res distinguiṫ a pacto ⁊ nō ē eius cā finalis sed cā cālis.vt no.insti.qbus mo.re ɔ̃hiṫ ob.⁊ p Cy.C.e.l.legem.in tertia oppositōe.¶ Pactū nō vestiṫ a stipulatōne penali s3 a solutōe pene.vt no.C.eo.l.petens.p Cy.Si vxor fecit pactū cū qbusda3 amicis hēdū nō p̄dest hēdibus.C.e.l.si actōem.p Cy.nisi receperit gestorio noie pro vxore:q2 tūc ipso iur̄ sine aliqua cessiōe q̄re exceptio doli.vt.ff.de pac.l.rescriptū.§.fi.⁊.l.fi.⁊.l.ide3 in duob⁹.⁊.ff.de lib.leg.l.nō solū.§.si liberatōis v̄ba.¶ Omnis obligatō nitiṫ aliquo subiecto ⁊ q̄lificaṫ ab illo.vt no.de v̄.ob.l.stipulatōes nō diuiduṫ q2 oē mātū a mā dependet.¶ Pactū tpe limitatū in obligatōe p̄ducēda finiṫ cu3 tpe ipso iure.ff.de pac.l.ep̄la.§.fi.C.loca.l.si cu3 hermes.¶ Pactu3 p cā3 efficientē ad eius p̄sonā restringiṫ.j.de trāsac.c.decetero.¶ Pactū restrigiṫ limitata auc̄tate paciscentis vt ibi no.Feci.pcm̄ ꝙ nō possem alicui vēdere q̄3 tibi nūq̄d possim donare.dicit gl.ꝙ nō ne fiat i fraudē.l.ij.C.pro emp.⁊ nō est alibi.¶ Amicabilis ɔpositio ē qn̄ neutra ps intēdit i iudicio litigare sed forte armis ⁊ amicis superare.s3 trāsactio ē qn̄ in iudicio litigat vel litigare se p̄parat vel intēdit i de aliq̄d recepturū petere dari vel retineri.¶ Duplex obligatio ciuilis cū eode3 esse nō p̄t s3 duplex nālis sic.vt.ff.de fideius.l.heres a debitore.§.ꝙ sic huius.vnde si fideiussor succedit ðbitori teneṫ duplici nāli s3 vnica tm̄ ciuili nā iuris fictōe nālis obligatio nō absorbeṫ.vt dicit ille tex.q nō est alibi.¶ Stipulatio penalis q̄ minus ɔtinet nō nouat.q2 nō p̄t fieri nouatio p pte per adiectōem pene.ff.de excep.doli.l.apud celsu3.§.si in arbitrarijs.⁊.§.ite3 q̄re.⁊ ibi no.vel ibi loq̄ṫ i pena adiecta fcō executiuo iudici q̄ p̄t peti simul cū principali.vt no.in auc̄.de iudi.§.q2 v̄o multe.vbi ē gl.sing.Si aūt pena apponiṫ dationi ista nō est pena ɔtemptus.¶ Ubi nō ē cā ibi nō est causatū.⁊ iō ex pacto nudo nō insurgit actio q2 actio est quoddam cātu3.ergo nō pōt sine cā oriri.dicet aliqs ꝙ ex cā donatōis.s3 r̄ndeo ñ sufficit nisi exp̄sse sit dictū ꝙ sit donatio vel iteruenerit stipulatio.nā facis hab3 lex si sustīeat vnū incōueniens.vt.l.j.C.de do.p̄misi.Per culpā seruitoris nō p̄baṫ culpa p̄missoris.ff.de peri.⁊ cō mo.rei ven.l.si vendita insula.⁊ iō emphiteotica nō tenetur de culpa suoꝝ rusticoꝝ q̄ lex ē valde notabiṫ.¶ Pactū ɔditionale p̄ exn̄tiam ɔditōis retrofingitur.Itē per virtutem declarationis.ff.si cer.peta.l.proinde.⁊ fortius fingit ɔditio negatiua q̄3 affirmatiua imo negatiua nō ē p̄prie fictio.ff.de manu.testa.l.neratius.hic.l.allfat spec.in spe.de ɔdi.appo.⁊ ē lex no.¶ Si libero te ab oi eo qð mibi debes nō intelligor te liberare a reb⁹ meis quas possides.ff.de lib.leg.l.aureli⁹.§.titio.O ē pactū qð fit p nunciū vel ep̄lam si nō cadit in ɔ̃ctū noiatū est nudū pactum

Empbiteota nō tenet ð culpa suorū rusticoꝝ.

vt no.ff.de pac.l.iurisgētiū.§.igiṫ nuda.Falsa cā viciat pactū.vt.l.fi.ff.de ɔsti.pec.In popularib⁹ actōib⁹ ex̄ iudiciū nō l3 pacisci.de purga.cano.c.cū dilect⁹.fm Inno.¶ An pcur.hn̄s ptātē donādi possit vēdere.no.ff.de reg.iur.l.is cui ius ē.¶ De dr̄ia pci de nō agēdo ad pcm̄ de nō petēdo.vide post Inn.Jo.an.in.c.j.de lit.cōte.lib.vj.dic ꝙ pactu3 de nō agēdo nō tollit nālem obligōnem donec intenteṫ.S3 pcm̄ de nō petēdo statim tollit de largo significato nō districto.vt no.in.l.ampli⁹.ff.rem ra.habe.¶ Pacta q̄dam inouanṫ.q̄da3 extēdunṫ.q̄da3 ad aliud permutanṫ.q̄da3 negligunṫ.vt no.C.loc.l.si cū hermes.ff.de p̄cario.l.sed si manēte.ff.loc.l.cū in plures.§.lege dcā.⁊.ff.de fideius.l.si stipulat⁹ es opus.¶ P̄n̄tia ⁊ silētiū dn̄i qn̄ super eius re ɔ̃hiṫ iducit ɔsensu3 taciti pacti.C.de pac.l.cu3 p̄ponas.p glo.⁊ Cy.¶ In gnāli refutatiōe nō cōtinenṫ furta clādestina.vt no.ff.de pac.l.tres frēs.sed manifesta ɔtinenṫ.vt no.C.de trāsac.l.actiōe.p Cy.nā est ide3 ꝙ res in simplici statu suo.tn̄ p pcm̄ p̄t mutari.vt.ff.depo.l.j.§.si ɔuenerit.¶ Pactū nō p̄t p pte reprobari.ff.ð ope.lib.l.si ista stipulatio.¶ Per pcm̄ nō p̄t renūciari defensiōi in cā capitali.vt no.ff.eo.l.pcm̄ iter hēde3.qð itelligo nisi sit spōte ⁊ solēniter ɔfessus in iudicio.nec curo si ex̄ iudicium fuit confessus per tormēta.⁊ ita seruat totus mūdus.¶ Trāsactio simulata nō valet.C.de trāsac.l.cu3 ea que.ff.de manumis.l.iiij.§.si ab ignoto.dicit Ja.de are.ꝙ per ɔ̃ctum precedētem melius probaṫ simulatio sequētis cōtractus q̄3 ecōuerso.⁊ no.illum.§.¶ Trāsactio ex capite dari trāsferṫ dn̄ium.sed ex capite retineri nō trāsfert dn̄ium nec vsucapiēdi ɔditionē.C.de trāsac.l.si p fundo.Et hinc collige ꝙ p absolutoriā latā ab arbitratore nō ē adiudicatū dn̄ium nisi res sit adiudicata exp̄sse.Nā p pcm̄ de facili repaṫ.vt no.ff.de pac.l.si vn⁹.§.pact⁹.v̄.qð in spē vbi tex.no.¶ Ubi ñ seruaṫ forma subālis ñ nasciṫ obligō nālis.ff.de ɔsti.pec.l.j.§.eū q.¶ Trāsferṫ pcm̄ de p̄re ad filiū.⁊ sic de p̄sona ad p̄sonā vbi p̄sona ñ ē imediata cā pacti.s3 eius q̄litas.i.tanq̄3 hēs.vt.ff.ð pac.l.tale pcm̄.§.fi.⁊ nō ē alibi.¶ In pcō liberatorio nō reqriṫ cā.ff.de pac.l.tale pcm̄.in p̄n.⁊ ibi est glo.no.istud ē verū qn̄ fit ab eo q iure suo p̄prio facit.sec⁹ si noie alieno.C.de noua.l.nō abstulit.q̄ lex ē no.¶ Pcm̄ restringiṫ p cōputū rōnū.Itē p relati.ad aliud.Itē p cā3.ff.de pac.l.emptor.⁊.C.de trāsac.l.si de certa.¶ Gnāle pcm̄ gnāliter d3 itelligi.vt no.ff.de solu.l.si ex plurib⁹.ff.de acceptil.l.plurib⁹.ff.de ver.obl.l.q̄cq̄d astringēde.iij.r̄nso.s3 vtilius ē singula specificare.ff.de ver.ob.l.stipsones.cōmodissimū ē ita ɔponere q2 gen⁹ interp̄tationē recipit restrictiuā sed nō spēs determinata.ff.de trāsac.l.cū aq̄liana.¶ Si deficit spes aut idoꝝ non deficit pcm̄.l.iij.ff.de ɔdi.ob cām.si deficit spes pollicitationis nō deficit pcm̄.C.de ɔdi.ob cām.l.si repetendi.nisi qs nō erat alīs facturus.j.eo.ti.c.cū p̄ridem.¶ Si deficit spes modi seu cāe finalis deficit pactū.ff.de inoffi.test.l.si iusti.C.eo.ti.l.cū mota.⁊.l.si maior.per Cy.¶ Pactum de nō agēdo tollit q̄relā inofficiosi ⁊ actionē supplemēti ipso iure.C.de in iteg.resti.mi.l.j.vbi est glo.no.¶ Obseruātia pacti ratihabitionem significat.vt no.j.eo.ti.c.j.¶ Pactū nō future successiōis iuramēto roboratur dicit lex ꝙ ex piurio deus ⁊ nā ɔtristatur.in auc̄.de nup.§.que v̄o.S3 pactū hēditatis capiāde nō v3.tunc arguo sic pactū ꝙ nō succedat p̄mogenit⁹ icludit ꝙ succedat scðogenitus.ergo ē de succedendo.iō de iure ciuili neutrū valet.vt no.C.de colla.l.pactū.q2 oē tale pactū ē mixtū.s.succedendi ⁊ nō succedēdi.¶ Si stipulor alteri qð debetur mihi istud pactū inutile h3 vim mādati.ff.de solu.l.si cū cornelius.⁊ nō est alibi.Nā alie leges loquūtur ð adiecto solutioni non de directo obligationi ⁊ de apposito non ð supposito.¶ Tp̄s non vestit pactū.vt.C.ð pac.l.si certis annis.¶ Trāsactio nisi sit vestita rei iteruētu ñ parit actionem.vt no.ē.ð elec.c.cū iter.R.⁊.C.de trāsac.l.siue apud acta.Si ex relatione extremoꝝ iducatur finalis cā ea cessante cessat pactū.ff.loc.l.q̄ro.§.iter locatores.q.p̄cessu3.p sequtur ratū hēe vr̄.ff.rē ra.ha.l.paulus.ēt ipugnādo.e.ti.l.iij.§.fi.Quātū ad ɔsciam non differt pcm̄ nudū a solemni.est āt ɔscia passio aie rōnalis super omnem irrationabilem

Per cōtractū pcedētē melius pbaṫ simulatio sequētis ɔtract⁹ q̄3 ecōtra. ri de Ja. mar. in.l. tal' scriptura ff. ð lega.j. ⁊ i.l. nemo pōt. co. ri.i fi.iiij. q. bar. pñe p tis.i. xv. col.

bilem ɔcupiſcentiā bn̄s ꝑdominiū ⁊ virtutē.

a **Atigonus.** Duo ɔtēdebāt adi-
uicē de iur. pochiali
tandē ſe amicabiliṫ cōpoſuerūt. deīde vnus al
teri n̄ ſeruabat pactū ɋrebaṫ a ɔſilio qḋ eēt re
mediū antigonus ep̄s bō ſimplex ⁊ rect⁹ dixit aut pacta
ſuā obtineat firmitatē aut ɔueniēs ɔuētus in iudicio ex-
cōiceṫ. ɔſiliū dixit pax ſeruet pacta cuſtodiant. ⁊ ſic h ſecu
ti fuerūt vltimū nōbile ſupraſcriptū. ¶ In tex. ibi. firmita
tem i iure ciuili ɔctus firmus vocaṫ ſtipulatio vt inſti. de
v. ob. in prin. nec reperitur⁹ aliquis cōtract⁹ firmior vt no.
Cy. C. ſi cer. pe. l. ſi ex pcō ⁊ l. ſi nō ſinguli. naz iure ciuilis
auctores ideo ſtipulatiōnē inuenerunt vt eſſet firmitas in
ter homines fidei ⁊ ꝓmiſſi. vn̄de in ſtipulatione nūquam
hz locū pnia. In ſtipulatiōe ſufficit iuſta occaſio promittē
di ar. ff. de reſcin. ven. l. fi. §. j. niſi in cā finali ſit erratū vł cā
ſit icepta. ff. ḋ exce. doli. l. ij. §. circa. ff. de dona. l. ſi patrona
tus. Uel niſi ſit cā de futuro q̄ ceſſante ceſſat mēs ɔhētis.

> a ¶ Vide ad iſta oīo Jal. i repe. rub. ff. de v. ob. in p̄nci.

lz v̄ba nō deficiant. C. de pac. iter emp. l. cum te. ¶ Ex ſti
pulatiōe oriṫ obligatio nālis ex gnāli mā iuriſgē. i. ɔſenſu
⁊ ciuilis ex forma ſpecifica verboꝝ. vt no. ff. de cōdi. inde.
. l. ſi fideiuſſor ⁊. ff. de fideiuſ. l. fideiuſſor magiſtratuuz. §. j.
lz quidaz dicāt ꝙ eſt vna oblō bn̄s duas eqtates ⁊ vires
ſcz nālem ⁊ ciuilem. Et vt boues viſualiter funibus ⁊ ho
mines verbis ligant. vn̄ verſus. Uerba legāt hoīes. tauro
ruz cornua funes. vt no. inſti. de v. ob. in prin. ſz quia meli⁹
intelliṫ ꝙ per ſingulas cauſas ⁊ voces diſcutiṫ iō duas ob
ligatiōes eſſe dicimus ſicut dicim⁹ duas eē poſſeſſiōes re
latiuas. ſ. naturalē ⁊ ciuilē. nimiꝝ qꝛ virib⁹ diſcrepāt. ḡ rea
liter. i. efficaciter differūt i mō ſignificādi ⁊ i itellectu v̄bo
rū ⁊ in voce attributa dictōi per legē ab itellectu. vbi nō ē
vox ibi n̄ ē itellect⁹ qꝛ n̄ hn̄t organa articulate ꝓferēdi. nā
ſola vox ē inſtr̄m aīe rōnalis ſḃ alber. ⁊ tn̄ ſignificāt ſuas
aīe paſſiōes p linguas ſuas. ¶ Aduerbiū turpiter ſignifi
cat cāz q̄re ꝓmittiṫ q̄ interdū p̄ſumiṫ ex qualitate pſonaꝝ
vt not. ff. de acti. ⁊ obli. l. fi. nec ē in iur. ad ḣ melior lex. ſed
turpe nomē ſignificat rē vel fcm̄ ꝙ ꝓmittiṫ. turpe eſt ipſo
iure nullū. ſz turpiter p exceptionē turpe ſignificat rei qui
ditatē. Nimiꝝ aūt ſi ſtipſo ē ɔct⁹ firmitatis qꝛ ibi funicu
lus triplex eſt. ſ. ɔſenſus v̄boꝝ ſolēnitas ⁊ pn̄tia ɔhentiuz.
In ɔctibus q ɔhunṫ p nūciuz vł p epł'az ē q̄dā fictio repn̄
tatiua. ſz ſtipſo qn̄qꝫ ɔcipiṫ v̄bis directis vt ꝓmittis mihi
vel illi. qn̄qꝫ v̄bis iflexis. i. obliqs vt ꝓmittis mihi recipiē
ti ꝓ illo. vt no. ff. de le. j. l. hmōi i p̄n. Et ɔſidera ꝙ i nūcio
pn̄s trahiṫ ab abn̄tē in ꝓcuratore eꝯ abn̄s trahiṫ ad pſen
tē. Porro in ſtipſone reqriṫ pn̄tia ⁊ iacula fortius infigūt
que corpi q̄z q̄ ſoli nūcio aduenīūt. ff. de v̄. ob. l. j. de do. cā
mor. l. inter mortis. Dicet aliqs ɔctus emphiteoticus dz
dici magis firmus pp ſcripturā. l. j. C. de iur. emphiteo. rn̄.
ſcriptura ē vox mortua que iter abn̄tes iteruenire. pōt vn̄
emphiteoſis pōt fieri p epł'az ſicut locatio vt iſti. loca. §.
adeo. Et ſcias ꝙ ɔctus in ſcriptis dr̄ duob⁹ modis. Uno
mō qꝛ ſumit nomē ⁊ eē a ſcriptura vt ɔct⁹ lr̄aꝝ. l. accedē-
te tali q̄ſi ɔſenſu. ff. de acti. ⁊ ob. l. nō figura. zifra eniz lr̄aꝝ
mētis ē teſtioniū alio mō. qꝛ actū ē iter ptes qḋ niſi i ſcri-
ptura redigaṫ nō valeret vt no. C. de fide iſtru. l. vbi ɔctus
qḋ ē vbicūqꝫ ptes volūt ꝙ interſit tabellio alr̄ n̄ ɔiecture.
In tex. ibi. pacta cuſtodiant nō diſtinguūt iter nuda ⁊ ve
ſtita. qꝛ nec de⁹ nec bona ɔſcia diſtinguit dūmō talꝫ cā ſub
ſit q̄ eſſet deducibilis i ſtipſone. Sed qn̄o vocabiṫ iſta ac
tio ex nudo pacto. rn̄. ſḃm canōes nō ē curādū de nomine
actionis. qꝛ nō dz edi actio vel vocabiṫ actio i fcm̄. vt. ff. de
p̄ſcri. v̄. l. q̄tiēs. C. de arbi. l. ne i arbitris vel ɔditio ex cano
ne ⁊ vocabiṫ iſtud veſtimētū canōis ſuffragio. Et erit iſta
actio nālis ⁊ ciuilis ſic̄ aūqꝫ ius ciuile ppł'is iparet. vt. ff. ḋ
acti. ⁊ ob. l. nālcs. dicit Jo. an. i. c. rex pacificus ꝙ i catha-
lonia actio non datur ex ꝓmiſſo pp prauā ɔſuetudinem. ḡ
ageṫ crīe ſtelionatus vt dicit. l. ſuus pactōis ⁊ illa gl. n̄ re
periṫ alibi. Sed ɔ̄ oppōiṫ ſi oē pactū nudū ē efficax ad ex
cipiēdū. ḡ oē pactū erit idifferēs ⁊ nō erit dr̄ia iter ɔctus
inoīatos ⁊ noīatos ⁊ nūqꝫ hēbit locū pnia. ⁊ p pactū nu-
dū tolleṫ ſtipſo ipſo iure q̄ oīa ſunt ambages ⁊ v̄ba ſuper
flua i foro legiſtaꝝ. vt. ff. mādati. l. q negocia i p̄n. hāc opi

nionē ɔcedo. vn̄ antigon⁹ hn̄ cātauit p nām ſz artē igno-
rauit. apl'i⁹ ex trāſa. dareṫ actio. ꝙ falſuz ē niſi ſit ſuo iple-
mēto ɔfirmata. C. ḋ trāſa. l. ſiue apud acta. Inno. itelligit
iſtud capl'z cū diſtictōe vocis ciuilis ⁊ hn̄. vbi pactū req-
rit cāz extrinſecā. vt. ff. ḋ p̄ſcrip. v̄. l. nālis. ⁊. C. ḋ rex pnuit.
l. ex placito. Sz vbi hz cāz extrinſecā vt liberalitatis pa-
cis ⁊ ɔcordie. tūc pactū ē oīo ſernādū vt hic. p̄terea iſtḋ
nō ē pactū nudū ſz veſtitū robore canōice ſanctōis. vn̄ tu
canōiſta addis ad veſtimēta pactoꝝ vnū veſtimentū qḋ
appellaṫ veſtimētū roboris. Porro de iure ciuili ē quod
dā veſtūntū appellaṫ legis auxiliū ꝙ nō ē aliḋ niſi ſpālis
fauor attribut⁹ alicui actui a lege nec hz locū niſi i caſib⁹
exp̄ſſis i iur̄ ſz ḋ iuṙ canōico hz locū ſilr̄ i oī pcō bono ⁊ eq̄
cuiuſcūqꝫ generis ⁊ forme. Sz nūqd ē bonū ar. gl. de pa-
cto. Rn̄deo illud ptinet ad denūciantē nō ad agētē dire-
cte. ſ. de iudi. c. nouit. ſz daṫ ibi forus eccł'e ad iuſticiā n̄ ad
iniuriā. vt. ff. de ſol. l. ſi is cui. §. j. Preterea actōes ſunt de
iure ciuili inuētōe forme. lz māz hēant a iuregētium alio
qn ius ciuile eēt fruſtra. vn̄ non dz trahi diuina ordinatio
ad legū ipugnationē. p̄terea illud capl'm nō hz locuz vbi
iudex ſecularis teneṫ abſoluere a petitis. tūc. n. denunciari
nō pōt eccł'e. vn̄ dicit Spe. ꝙ hn̄s cirographū agēs poſt
bieniū nō repelliṫ officio epi eo ꝙ peccatū dicaṫ nō nume
raſſe. ⁊ p hoc in repetēdo peccaṫ. caueat tn̄ ſibi agens ne
dicat ſibi numeraſſe. qꝛ tūc pp mēdatiū repelliṫ ēt de iur.
rigore. vt no. in Spe. de teſte. §. j. ver. ſz pōe egi. Illḋ ſcias
ꝙ cirographū ꝓbat v̄itatē niſi oppōaṫ exceptio nō nume
rate pecunie. ff. ſi cer. pe. l. lecta. ff. de v̄. ob. l. ſi ita ſtipulat⁹.
. §. grilogonus. niſi ɔfiteṫ ſit pupillus eccł'a vel ciuitas. ff.
ſi cer. pet. l. ciuitas. C. de ſacroſa. ec. auc̄. hoc ius porrectū.
loquor in mutuo ⁊ nō in alijs ɔctib⁹. l. j. C. ſi aduerſus cre
di. per Cy. ⁊ ſ. de po. c. grauis. per Inno. dicte. n. pſone ex-
cipiunṫ odio feneratoꝝ ſḃm Pe. de hoc no. ff. de neg. ge. l.
ſi pupilli. in p̄n. Sz quare exceptio nō nūerate pecunie ex
pirat tpe ⁊ alie excep. nō. rn̄deo qꝛ facile erat debitori op
ponere querelā cū nō hēret aliqd ꝓbare. vn̄ p̄ſumit lex ꝙ
obieciſſet. ſi pecuniā nō habuiſſet ſz alie excep. indigēt dif
ficultate ꝓbatōis. Sz volo vnū ſcias ꝙ in ɔctib⁹ q re con
trahunṫ oē pactū ſupauditū ē nudū. vt. d. l. lecta. ⁊. l. roga
ſti. §. ſi tibi. ff. ſi cer. pe. ⁊ ex tali pacto nudo neqꝫ iure ciui
li neqꝫ canōico agi pōt. ¶ Sz quare ex ɔſtituta pecunia
agiṫ. rn̄deo qꝛ ex duplici fide ⁊ frequētia talis act⁹ eqta-
tis augeret effectū. Ex pacto ē nudo agēt mercatores ⁊
nūmularij inter ſe. vt notatur in auc̄. de fideiuſſoribus. §. j.
⁊ ſi artifices faciunt ſtatutum inter ſe qḋ agatur ex nudo
pacto tale ſtatutum valet. vt no. in. l. ij. in fi. C. de conſti. pe
cu. vbi eſt tex. no. vbi ſtipulatio iungitur cum alio contra-
ctu reddit illuz ɔctuz fortiorē. vt no. ff. pro ſoc. l. duo ſocie
tatez. ⁊. d. l. emptor. in prin. ff. de pac. Ecce hz cōem opi. ca
noniſtarum ⁊ veraz qꝛ ad roborāduz pactū ſufficit eqtas
nālis ipulſiua cā ſubſiſtēte. ¶ Pactuz nudū parit actio
nem. nunquid ergo fideiuſſor obligaṫ ex nudo pacto. rn̄-
deo nō. vnde iſtud capitulū dz intelligi in eo q̄ ſuo nomi-
ne obligaṫ non alieno. ff. de ver. ob. l. v. ⁊ de fideiuſ. l. blādi
tus niſi fideiubeat apud acta. ff. de fideiuſ. tu. l. cū ōndim⁹.
. §. fi. an aūt fideiuſſor diceṫ ſuo noīe debitor. dicūt qdā ꝙ
nō donec reus ſit excuſſus. l. fi. ff. ſi cer. pe. p Guil. de cu. ⁊
Cy. Si p ſtatutū inſtr̄a guarētigia debent execu. manda
ri. ⁊ inſtr̄m debitoris hz guarētigiā ſed nō inſtr̄m fideiuſ
ſoris inſtr̄m ɔtra fideiuſ. nō hz execu. paratā qꝛ fideiuſſor
ex ſuo ɔctu nō ex alieno cōueniṫ. vt no. ff. de inſa. l. furti. §.
ſiqs alieno. ibi gl. no. ¶ Sed pone ꝙ in inſtr̄o ɔtineātur
hec v̄ba talis interceſſit pro tali. vtruz valeat inſtr̄m. ⁊ vł
ꝙ nō qꝛ eſt incertū cuz quinqꝫ ſint modi intercedendi. vt
no. ff. de pac. l. in pſonā. §. q pecuniā. ſi iſtud v̄bū eēt ꝓlatū
a teſte ɔcederet hoc. ſed in inſtr̄o preſumiṫ ſtipulationem
interceſſiſſe. vt no. C. ḋ vſu. l. j. vbi vide. ¶ Pone ſtatuto
caueṫ ꝙ in extremis laborātes nō poſſint ɔhere ſine pſen-
tia ſuoꝝ ꝓpinquoꝝ. nūquid diceṫ in extremis laborare il
le qui poſt ɔctū vixit multis diebus. rn̄. oīs ille qui ex illa
infirmitate decedit abſqꝫ ſanis iteruallis dr̄ laborare in
extremis. tex. eſt vnicus in iur. ff. de an. lega. l. alūnne. §.
fina. ¶ Pactum nuduz ad non delinquendū parit act.

q2 vestit legis auxilio ↄsilio ꝛ favore. ꝛ idem operatur ꝙ statutũ legis.ff.de pac.l.nõ impossibile. ꝛ iõ ois pẽa in talĩ pacto apposita efficax ẽ ad agẽdum tex.ẽ ibi no. ꝛ iõ in ligis ꝛ treugis põt agi ex nudo pacto ꝛ q2 pacta publica nõ egẽt fomẽto ṽboꝝ.ff.ꝺ pac.l.ↄuẽtionũ. Sꝫ an sit dr̃ia inter cãm ↄditionẽ ꝛ modũ quo ad vestiẽdũ pctũ. rñdeo sic.nã ↄditio qñqꝫ ṽtit̃ i cãꝫ vestiẽtẽ vbi resultat obligatõ apta ad agere vt no.in.l.piculi.de nau.feno.ff.de pac.l.iurisdgẽ.§.j.Rõ mauritiani ꝫ iul.ñ ob.l.si intra.ff.de pact. q2 nõ parit actionẽ.lꝫ interduꝫ hoc repiat̃.ff.de iureiu.l.sꝫ ꝛ si possꝺri.§.j.lꝫ aũt cõditio impleta vestiat pctũ tñ ipsa nõ vestitur a pacto.q2 ↄditio ad illud ꝙ devenit i ↄditiõe nõ ẽ apta ad agẽ.ff.de iureiu.l.siqs cũ debit.i glo.ordina.

q **Totiens.** Qñ ↄct⁹ ẽ p pncipẽ ex certa scia ↄfirmat⁹ ñ dꝫ dubitari de eius validitate.facit.ff.de adop.l. adoptio ñ vĩ scã. Et ↄfirmatio retro trahit̃ sicut ratihabitio.h.d.dic vt dixi.in.l.fi.C.ad mace. ꝛ adde aut supuenit casus nou⁹ ꝛ nõ trahit̃ retro.C.de pig.l.si fideiu.§.j. ¶ Aut sola ratificatio circa idẽ subiectũ ꝛ tunc trahitur retro si tpa patiunt̃ al's nõ.ff.rẽ ra.ha.l.bonoꝝ ꝛ l.fi. Itẽ dicas ꝙ qdã sunt q hñt ptãtẽ ↄfirmandi qdam q hñt ptãteꝫ decretũ apponẽdi. Quidã q habẽt potestatẽ suam auctoritatẽ interponẽdi. Primo casu potest ex post facto ↄfirmari.secundo ꝛ tertio.non dixi.ꝫ.de consue.c.cũ consuetudinis.quia qꝺ nullum est ipso iure suppleri nõ pt de auc.tu.l.obligari.§.tutor.ecce quidam ↄhit cũ pupillo sub cõditiõe si tutor ↄsenserit.an valeat iste ↄctus rñdeo nõ q2 iste ↄsensus qui debet sapere auctoritatem ñ potest interpõi ex itervallo.vt.d.§.tutor.obligare se qs pt ex intervallo.sed obligare aliũ qs nõ pt ex intervallo.sꝫ an valeat illud pctũ ꝙ aliqs nobil̃ sit ppetuus ptãs civitatꝫ.dico ꝙ nõ q2 civitas nõ hꝫ merũ iperiũ.ergo ñ pt alteri dari ipꝫ. maxime pivdicãdo pncipi.hoc.n.solũ ↄcedit̃ ꝙ possit sibi eligere rectorẽ ↄfirmãdi vsqꝫ ad annuꝫ ꝛ sufficit maior pars vel vsqꝫ ad fini annum cum i secũda elec.requiratur ꝙ nẽo discrepat.vt no.i auc.de defen.civitatũ.§.fi.Bal.

a ¶ Adde ad istã mãꝫ pro limitatiõe ꝙ q pmisit ꝙ minor ratificabit ↄctũ cũ erit pfecte etatꝫ sub pena nõ cadit in penam si minor nolit ratificat̃ eo q2 enormit̃ sit lesus.ita p pulchras rõnes ↄsulu it pe.ꝺ anc. i ↄsi.cccxxx. vij.incip. visa facti nar ratione.ij. col.refert ꝛ sequtur do. Ja.i.l.si pa cto.quo pe naꝫ circa fi. .C.ꝺ pac.ꝙ not.q2 bis i scõ obtinui ꝛ addꝺ ad p posit.vltra. Jaso.bal.in l.magnã in i.ꝛ q ibi supra eo scripsi .C.de ↄhẽ. ꝛ cõ.stipu.

q **Taliter.** Qui aliqd pmittit dꝫ facẽ ꝛ curat̃ vt illud adipleat̃ ꝛ sic vr̃ ꝙ i oi pacto itelligat̃ pmissio se factuꝝ ꝛ curatuꝝ ꝫ siqs pmittit fctũ aliẽnũ vr̃ pmittere se factuꝝ ꝛ curatuꝝ ꝛ sic fctũ ppriũ qꝺ falsuꝫ ẽ nisi in stip.ptoriis.vt.ff.de ṽ.ob.l.qtiẽs qs aliũ. Itẽ i stip.dandi aliud ẽ pmittere se datuꝝ.aliud est pmittere se curaturũ dari a certa psõa.vt no.ff.si cer.pe.l.fi.porro siqs pmittit ne extra familiã res pveniat tenet̃ nõ solũ alienare sꝫ etiaꝫ facere ꝛ curare ne ad eũ pveniat ẽt ab itestato.vt not.ff.ꝺ verboꝝ obli.l.si ita qs §.ea lege in gl.q nõ repitur alibi.

c **Tam pridem.** Pactũ qꝺ inducit symoniã si tꝫ sꝫ tꝫ reassignatio libere fcã ꝛ q ñ ↄsequit̃ cõmodũ ex amicabili ↄpõne reddit ad ius pstinũ qꝺ hẽbat.h.d. ¶ Casus.iter porẽ ꝛ mõachos de archia ex vna pte ꝛ.P.ꝛ frẽꝫ ei⁹ ex altera ṽtebat̃ qꝺ sup spoliatõe qñdã hñficioꝝ venerũt adinuicẽ ad istꝺ pactũ ꝙ dict⁹.p.noie suo ꝛ fris sui.p expẽsis qs fecerat i litẽ reciperet a dictis priore ꝛ monachis tres marchas argẽti ꝛ renũciaret liti.petita fuit ↄfirmatio isti⁹ pacti papa noluit ↄfirmar̃ q2 rnũciatio ñ gratuita sapit symõiã attẽdens tñ ad ↄcordiã ipsaꝝ ptiũ mãdauit dcõ.p.dictis noib⁹ ꝙ istr̃a coꝝ i mãib⁹ pape resignaret ꝛ dcõ pori ꝛ mõachis mãdauit ꝙ stnderẽt dictis.p.ꝛ fr̃i de alio hñficio.puidere q monachi ñ observarũt mãdatũ pape.iõ papa mandat ꝙ si de violẽtia ↄstat dcis frib⁹ restituant̃ hñficia quibus fuerũt spoliati nõ obstãte renũcia.ꝛ resignatiõe pdicta. ¶ No.ꝙ nõ gratuite pactio i hñficialibus ẽ symõia papa nõ posset dispẽsare fꝫ hos. ¶ Itẽ no.ꝙ pactũ ꝙ expense restituant̃ victo.i.ei q cedit liti ẽ suspectũ ꝺ symõia sed in tẽporalib⁹ laicoꝝ bene vꝫ istud pactũ. Cõsidera.n. hic ꝙ hic petebat̃ ppter renũciatiõeꝫ ꝛ no.renũciationeꝫ symõicã nõ valere qcũqꝫ cã ↄstringat̃. ¶ Quero vtrũ qs possit renũciare liti absẽte aduersario. Inno.tꝫ ꝙ sic ꝛ gl. .C.de pac.l.postqꝫ liti.ꝛ hoc odio litiũ.itaqꝫ ad offiñ iudicis ptinet lites minuẽ. ¶ Sꝫ nũquid aduersari⁹ põt ↄdicere. Rñ.sic si sua iterest.qꝺ dic vt plene no.p Cy.C.de edẽ.l.edita.actio i mã emẽdatõis libelli.ꝛ facit qꝺ no.ff. de rei vẽ.l.vtiqꝫ. ¶ Itẽ no.ꝙ q renũciat istris vr̃ renũciare omni iuri suo ꝙ fundat̃ ex ipsis.tex.est hic no. Idem si renũciat liti vel qõni.vt no.dicit gl.i.d.l.postqꝫ liti. ¶ Sꝫ pone ꝙ aliqs põt pbare p testes ꝛ istr̃a ꝛ renũciat testib⁹ ꝛ istr̃m vtꝝ vĩ renũciare liti ꝛ cãe. Rñ.nõ nisi quaten⁹ dependet ex istr̃is vel testib⁹ solis qbus ẽ renũciatum.C.de fide istr.l.si aduersarius.vbi ẽ tex.valde no. No.ꝙ ille qui sua arma tradit aduersario vr̃ cedere liti.hinc ẽ ꝙ si creditor reddit istr̃m debitori vr̃ pacisci ꝺ nõ agẽdo.ꝛ si re⁹ actori dat istr̃ꝫ vĩ pacisci de nõ excipiẽdo. Itẽ no.ꝙ pctũ est duplex.s.absolutuꝫ ꝛ ↄditionatuꝫ vel mãdatũ vel modificatuꝫ.pmuꝫ vestit̃ statiꝫ canõis pfocinio sed nõ vestit̃ nisi servato mõ ꝛ nõ parit actionẽ añ ẽt si icidat ↄctui nominato.ꝛ hꝫ casu tardius parit qꝫ de iure civili.C.de rerum pmu.l.ex placito.de elec.c.cum iter.R. ¶ Porro vestimẽtum nõ est aliud qꝫ qdam virtus apta ad agẽ iure civili aduenieñs p actorẽ soluꝫ ꝛ p reuꝫ soluꝫ qrit̃ ius instãtie actori ꝛ reo.vt no.C.de temp. in iteg.rest.petẽ.l.petẽde. Quid cedit istantie cedit iuri ꝛ iudicio.l.j.C.de pscri.lõ.tẽp. ¶ Quero vtꝝ in hñficialib⁹ ↄiuncta psona admittat̃ sine mãdato. Rñ.nõ.vt in.c.vi.de iudi.li.vj. ¶ Dicit lex ꝙ nemo alieno noie ex lege agẽ pt ꝛ lex nõ facit aliquem pcuratoreꝫ.possꝫ tñ si veller.vt.ff.de re.iu.l.nemo alieno. ¶ No.ꝙ pp supueniẽteꝫ casuꝫ qs reddit ad ius suũ in eo statu in quo erat lꝫ libere renũciauerit. ¶ Sed nũquid si medio tpe monachi contulissent alteri possꝫ ab eo averti. glo.tꝫ ꝙ sic.ꝛ ẽ rõ q2 trãsiuit cuꝫ sua cã.C.ↄmu.deleg.l.fi. .§.sinaũt ob avaritiã. Non ob.c.quãuis.de rescrip.lib.vj. q2 ibi nulla cã erat cuꝫ qua trãsire possꝫ.ꝛ ideo trãsiuit libere ꝛ pcise.ꝛ sic non resuscitat̃ qꝺ fuit extinctum.iux̃ no.ff. de lib.ꝛ posthu.l.gallus.§.ꝛ quid si tñ.

¶ Qui renũciat istris vr̃ renũciat̃ oi iuri suo ꝙ fundatur ex ipsis quẽadmodũ si renunciaret liti ꝛ qõni. Ille qui sua arma tradit aduersario videtur cedere liti.

a **Accepimus.** Nõ valet pmissio fcã ꝺ hñficio post obitũ possidẽtis.ꝛ sic nõ vꝫ pactũ futuris successionis in hñficiis ecclesiasticis nec ẽt in tpalibus.vt in.c.j.q suc.sint legi.col.x. Sꝫ qd si possessor ↄsensit.rñdeo idẽ in hñficiis ecclesiasticis sꝫ in hñficiis tpalibus.dic vt in.c.j.§.rursus.q.mo.feu.amit. ¶ Quero vtꝝ in renũciatiõe possit fieri remissio future herediuatis.dic ꝙ sic mortuo testatore.vt.C.de pac.l.fi.ꝛ vide qꝺ no.C.de transac.l.cũ donatõis. Et no.ꝙ nõ ẽ licitũ sperare mortẽ alicuius.ff.de ṽ.ob.l.inter stipulãtẽ.§.sacrã.ff.de ↄdi.ꝛ de.l.pr̃ seuerinã.§.socrus.vbi dicit gl.ꝙ multe mulieres gaudẽt de morte maritoꝝ. ¶ Extra no.ꝙ in gnãli refutatõe nõ venit ius qꝺ pẽdet ex morte.vt no.ff.de ṽ.ob.l.qui rome.§.fi.nisi actũ sit.vt oia veniãt tam cogitata qꝫ nõ cogitata.vt no.ff.de trãsac.l.de his.ꝛ.ff.de testa.mili.l.q iure militari.ꝛ.l.ij.§.fi.cum.l.sequenti.Bal.

Multe mulieres gaudent ꝺ morte maritoꝝ.

c **Tam clerici.** Is q p pactũ pẽsionis augẽde ↄsecut⁹ est ecclesiaꝫ dꝫ ea spoliari ꝛ seueri⁹ puniri. No. cẽsuꝫ ecclesiaꝝ augeri nõ dẽre qꝺ est veꝝ p̃rextu obtinẽdi hñficij. Idẽ si post hñficiũ obiẽtũ si fit auctoritate privatoꝝ sꝫ auctoritate superioris hñ põt augeri si aucte sunt facultates eccle fm Ber.simile dñi legiste ꝙ augmẽtatis facultatib⁹ augmẽtant̃ estimi in cõi. Econtra pp de paupta tẽ fit nouũ estimũ. ¶ No.istud capitulũ ↄtra illos q illicitis mũerib⁹ captãt gratiã sui superioris. ¶ Itẽ no.ar.ꝙ census illicitus nõ prescribit̃.

p **Ceterum.** Ecclia rẽ suã locando vel in feudũ ↄcedẽdo nõ põt apponere pactũ p qꝺ iuri pochiali alteri⁹ eccle derogef.q2 hec ↄsueuerũt fieri in fraudẽ parochialiũ ecclesiaꝝ papa phibet.h.d. ¶ Plus not.ꝙ regula est ꝙ pactũ vni⁹ nõ nocet alteri.ff.de pac.l.si vnus.§.ante oia tñ pmissori pivdicat.vt legit̃ ꝛ no.ff.de pac.l.inter debitorẽ. Sꝫ in casu huius capli ẽt pmissori nõ pivdicat q2 nõ pcedit de radice avaritie.ꝛ ideo reprobatur. ¶ Iteꝫ no.ꝙ qui pcipit qꝺ pcipe nõ dꝫ tenet̃ restituere ei q debebat percipere.ꝛ hoc est bene notã.vt patet in fine littere.

Qui pcipit qꝺ pcipere dꝫ tenet̃ restituere ei q debebat percipere.

Pactiões

p **Actiones.** Nõ valet pactũ pro spũalib⁹ obtinẽn. nec ꝙ ṽgit ĩ aie detrimẽtuꝫ. nec qḋ ẽ ĩpossibile de iure nec de fcõ. intellige qñ ẽ ĩpossibile p facti nãm. secus si sit impossibile p morbũ ꝓmissoris. quia tũc dꝫ facere p aliũ vł soluere interesse. vt. ff. de ṽ. ob. l. ꝯtinu⁹ §. si ab eo. Itẽ secus si nõ sit impossibile ſꝫ difficile. verbi gia. si ps ꝓmittat mile arcbas argẽti. vt. d. l. ꝯtinu⁹. §. illud. adde impossibile reputař illud ꝙ soli pncipi lꝫ. vt. ff. de le. j. l. apud iul. §. fi. ¶ Dicit Archi. ꝙ nõ vꝫ pactũ etiam si tendit ad veniale peccatũ. qꝛ veniale efficiř mortale pp ꝯtẽptũ. ṽbigꝛa. pcm ð ñ alẽdo pẽtes vł ð ñ eũdo ad aliã ecclĩã puta fratꝝ minoꝝ ꝗ̃ ad ecclĩã pochialẽ. bal. de pn.

¶ De transactiõibus. Rubrica.

a ¶ Vide paul. de ca. ponẽtẽ ethimologie in ru. C. ð trans fac.

t **Ransactio.** Est⁹ termin⁹ litꝫ. C. de trãsac. l. fratris ꝛ futuri certamis ꝓhibitio nec refert vtrũ in trãsactionibus ꝓmittař nõ petere an non agere. quia semp ex transac. oritur duplex exceptio vna ꝯ̃ ꝓcessum. alia ꝯ̃ actorẽ. vt. ff. ð ver. sig. l. trãsacta ꝛ finita. ff. de ꝯdi. inde. l. elegãti. §. si post rem ꝛ. §. sigs post iudex delegatus ad cãꝫ ponamus mutui nõ pt cognoscẽ ð trãsac. fcã corã ipso qꝛ tpe date lr̃aꝝ non erat trãsac. ꝛ ad futuras cãs delegatio nõ extẽdiř. Itẽ qꝛ p transactionem cã antiq̃ q̃ fuit delegata ẽ finita trãsactõ. ꝛ succedit lis noua. vt. ff. de min. l. minoꝛ. xxv. annis cui fideicõmissuꝫ. Cõtra trãsactionẽ nõ põt opponi exceptio nõ nume. pecu. l. si transactõis p Cy. C. eo. Transactio ẽt facta cum auctẽ episcopi nõ dat titulũ in bñficialibus ð offi. deleg. c. si qñ. ¶ Qui transigit sup crie est infamis sed q transigit super infamia nõ fit infamis ẽm pe. i. §. pena grauior. Compromissuꝫ ꝛ laudũ simul sunt q̃dam amicabilis transactio. vt no. in auc̃. vt diffe. iudi. in pn. col. ix. ꝛ h̃ est veꝝ si extrema ꝯueniãt trãsac. i. in aliquo dato vel retẽto. sec⁹ si ñ ꝯueniat transac. vt qꝛ arbitramẽtũ ferř ꝓ altera pte tm̃ qꝛ illud ẽ mera pactio nõ trãsactio cũ nõ hẽat ea q̃ sunt trãsac. ꝛ iõ post rẽ iu. fieri põt qꝛ nõ ẽ trãsactio. ¶ Nõ aũt di ꝙ snĩe renũciari nõ põt. vt no. C. de trãsac. l. si diuersa. veꝝ ẽ liteꝫ differẽdo ſꝫ nõ eũ sopiẽdo. ¶ Nũgd hñs ꝑtãtem transigẽdi possit terminuꝫ ꝓrogare vř ꝙ nõ. vt. ff. de ṽ. ob. l. qui rome. §. calimac⁹. sed ibi logř ĩ nũtio q nulluꝫ hꝫ arbitriũ. sed an p trãsac. tollanř vetera instr̃a dic ꝙ sic si sunt transac. ꝯ̃ria. vt. C. ð trãsac. l. sub ꝑtextu. ꝛ. J. e. c. j. ꝛ perpetuo no. ¶ Sed an capl̃a non ꝓsecuta veniãt in trãsac. rñ. nõ nisi quis fuerit in mora ꝓsequẽdi. vt. ff. de arbit. l. de reb⁹ vbi est tex. no. Transactio q̃ nulla ẽ ñ parit obř. vinculuꝫ neqꝫ excep. obstaculum. ff. eo. l. de his. ¶ Trãsactio non trahiř ad nõ cognita. ff. eo. l. cũ aquiliana. ¶ Ille cui nõ huatur fides põt agere de trãsac. ſꝫ ex cã nõ pt ꝯueniri. vt no. ff. e. l. qui fidẽ. ¶ Pactũ hẽditatis diuidẽde scm̃ bona fide ꝛ sup re dubia arta creditores hereditarios. quomõ agere debeãt. ff. e. l. ꝯtrouersia. ¶ Licet qs cesserit ꝛ vendiderit iura sua tamen debitoꝛ bona fide soluens cedenti vel trãsigẽs cũ eo tutus ẽ si ignorãtes soluit vel transigit. secus si sciẽter. ff. eo. l. fi. dic ꝙ nõ liberař sciẽs si fuit eidem denunciatũ. vel cedẽs ꝯuenit agere. vt no. ff. de pac. l. si cũ emp. si ṽo cessio eneruauit ius agẽdi actiõe directa tũc soluẽs cedẽti nõ liberař. ſꝫ si sunt duo rei credẽdi vn⁹ directe alter vtili dic vt. l. iij. C. de noua. ¶ Snĩa lata ꝑtex. transac. vꝫ licet trãsactio nõ valeat vel ad id se nõ extẽdat. ff. de ver. obli. l. q rome. §. fi. ſꝫ in lec. ꝙ ibi fuit male ꝓnũciatũ p trãsactio. nõ põt iustificari ꝯ̃tus vsurarius. vt no. Innoc. J. de posi. c. j. in fi. hoc veꝝ nisi res sit dubia in facti cã dũmodo ista dubitatio nõ sit colorata vel ꝯficta. vt. ff. de transl. cũ hi. §. si cũ lis. ¶ Trãsactõ fcã cũ legitimis admi. vꝫ si ẽ acta bona fide ꝛ ex iusta cã als ñ. C. de trãs. l. ꝯ̃sensu. ff. ð pac. l. litẽ magistri. dũmõ si talis transigẽs ẽ ꝑlatus iteruenia ꝯsensus capł̃i. J. eo. c. contingit ꝛ. c. constitutus. Iteꝫ dico ꝙ curatoꝛ adulti dꝫ adhibere ꝯsensum adulti qꝛ adultus dñs ẽ ꝛ prudẽter facit si trãsigat de ꝯsensu ꝯsanguineoꝝ adulti q ꝯsiliũ capiũt ꝓ minore vt singlr no. C. de his q. vt indi. l. pola. ¶ Quid iuris si in trãsa.[b] qs sit lesus vltra dimidiã dubij euẽt⁹. no. Bar. de verb. ob. l. sigs cũ asr. ꝛ. ff. ad treb. l. luci⁹. §. fi. ꝛ dicit ꝙ hꝫ remedium. l. ij. C. ð rescin. ven. dic ꝯ̃ si trãsactio ẽ fcã bõa fide ꝛ inter psonas legi. qꝛ iponit finẽ liti. vñ hoc statutũ ẽ ne lites ex litibus orianř. J. de emp. ꝛ vẽ. c. cũ cãꝫ. hoc ꝓbař qꝛ p instr̃a de nouo repta nõ retardař nedũ si in tãto ſꝫ ẽt si in toto sit lesio. C. e. tit. l. sub ꝑtextu. ꝑterea dubi⁹ euẽt⁹ litis vix pt estimari vbi est ꝑclusa via ꝓba. vt. ff. de edẽ. l. argẽtari⁹. §. cũ aũt. p principali cã p transac. finita vacuũ ẽ qcqd ex ꝑscrip. vel ꝑuilegio sit vł attẽptatũ ẽ qḋ est no. di. ꝑ ipsi cãe opẽ ferre. J. e. c. j. vbi melioꝛ tex. q repeřiř post trãsac. nõ lꝫ petẽ penã ex veteri. qꝛ oĩa vetera ꝯ̃cta cassat. vt. l. ij. in ꝑnci. ff. sigs cau. ¶ Et fuit qḋ de fcõ inter regẽ vngarie ꝛ venetos ꝛ inde nata est horribilis guerra ꝛ pessima. ꝛ facit ad ꝑdicta qꝛ quotiẽs ꝑncipale ẽ finitũ trãsactõe. puta guerra accessoria intelligunř esse finita. J. de penis. c. calũnia. p Inn. puta impensa dãna ꝛ interesse ciuitates aũt capite ꝛ captiui ñ debẽt relaxari qꝛ facte sunt capientiũ nisi aliud in pace sit cõpillatũ. vꝫ ecce guerra est inter extitios. ꝛ extrinsecos. Aliq de extitijs sunt ꝯdẽnati ad mortẽ tuerũt capti ꝛ sũt in carcere. mõ fit paꝝ ꝛ statutũ ꝙ oẽs ex bãniti rebãneanř ꝛ ꝓ rebãnitis hẽanř. Nũgd intelligař de ꝑdictis qui sunt in carcere. ꝛ vĩ ꝙ nõ qꝛ abolitio nõ ꝑtinet ad carcerationẽ. vt dicit illa singularis. ff. ad tur. l. domician⁹. Iteꝫ quia sunt hui pene q nõ hñt ius postliminij. vt. ff. de capt. l. msr. in opus salinaꝝ. In ꝯ̃riũ vř qꝛ istr̃ꝫ bãni dꝫ eis reddi cassum ꝛ cãzellatũ. vt de ꝯdi. sine cã. l. dissoluto. ꝛ p h̃ reddũtur penit⁹ liberati. vt. ff. ð pac. l. labeo. ꝛ. l. postꝗ̃. ꝑterea paꝝ ẽ q̃dã trãsac. p quã vetera instrumẽta tollunř. J. e. c. j. ꝛ ista est veritas qꝛ sunt penitus liberati ꝛ itellectualr̃ a carcere relaxari ꝛ sicut sunt relaxati itellectualr̃. ita debẽt relaxari corꝑalr̃. nõ ob. d. l. domician⁹ qꝛ ille gñalis abolitio ð qua ibi logř erat fcã ad tps ꝛ ñ in ꝑpetuũ. ꝛ illi non debẽt liberari a carcerib⁹ ꝛ custodie qꝛ nõ sunt imunes a pena. ꝛ ita tꝫ ibi Bar. ¶ Vnicuiqꝫ lꝫ ꝯuenire ꝯ̃ pactũ ꝛ iur̃m ꝛ ꝑꝑꝛiã ꝯfessionẽ si postea ꝓnũciatũ ẽ ꝓ ipo ð iureiur. c. mulieri p Inn. qꝛ snĩa potioꝛ est. l. ij. ff. de iureiur. In transac. nõ hꝫ locũ illa cautio legalis que vocař muciana. C. e. ti. l. siue apud acta. ꝛ. C. de pac. l. j. ſꝫ ꝯuẽtiõalis sic. ff. de ꝯdi. ob cãm. l. dedi. in pn. Itẽ iudicialis p. l. in oib⁹. ff. ð iudi. que est passiua ꝛ nõ actiua ꝛ ꝑstař ab inuito nõ vt ipse agat ꝯsiderat cautio muciana facit vt certũ sit p eã cõditionẽ negatiuã. tñ in ꝯ̃ctib⁹ q trãsmittunř ad hẽdẽ non fuit a mucio introducta nec sunt ita fauorabiles vt ẽ vltia volũtas in auc̃. de nup. §. qi ṽo. Nũgd trãsactio sit ꝯ̃ctus vel distract⁹. rñ. distract⁹ ẽ inq̃ꝫtũ ẽ liberatio ꝯ̃ct⁹ ẽ inq̃ꝫtũ est ꝓmissio. C. e. l. q̃uis. Sꝫ nunqd ẽ distract⁹ noiat⁹ vł innoiat⁹. rñ. dici põt ꝯ̃ct⁹ siue distract⁹ noiat⁹ si fiat p acceꝑti. C. eo. l. vbi pactuꝫ. si ãt nudo pacto tũc distract⁹ ẽ inominat⁹. Et sic ꝯclude ꝙ sicut est repire ꝯ̃ctũ noiatũ ꝛ inominatũ ita ẽ repire distractuꝫ noiatuꝫ ꝛ inoiatuꝫ. cognoscimus ãt ꝯ̃ctũ inoiatũ eẽ p talẽ doctrinã. vꝫ quotiens ex eo ꝓcedit actio ꝑscriptis ṽbis vł ĩ fcm̃ vel ꝯditio ex lege. de isto tñ vltio dic vt no. i. l. fi. ff. ð ꝯdi. ob cãꝫ. Itẽ q̃ten⁹ ꝯditio cãꝫ ꝓficiscař ẽ ꝯ̃ct⁹ noiat⁹. vt ibi dř. Itẽ ĩ ꝯ̃ctib⁹ inoiatꝫ repiř vtił ꝛ vocař actio in fcm̃ ꝛ directa ꝛ vocař actio ꝑscriptis ṽbis. Itẽ ĩ ꝯ̃ctib⁹ noiatis repiř directa ꝛ ꝯ̃ria que sunt adiectões nõ actões. ṽbigꝛa. directa depositi ꝛ ꝯ̃ria depositi. nã cũ dico depositi nomẽ ẽ actõis. ꝛ dũ dico directa ꝛ ꝯ̃ria nomẽ ẽ adiectiõis nec oꝫ hoc adijcere ĩ libello nec vitiat libellũ si certař in ipsa adiectione qꝛ satis est adiecta actio p nomẽ suũ ꝑꝑꝛiũ. In transactõe remittere actiõi nõ est dare rẽ. C. de trãsa. l. si pro fundo que lex notabilis est. In ꝯtractibus innoiatis nõ repiř directa ꝛ cõtraria qꝛ sumũt aliud nomen. s. a suis extremitatib⁹ qḋ est valde no. pro legistis. Bal.

b ¶ Vide Alex. in ꝯs. xlij. icip. sup puncto ibe. in. iij. ꝛ melius in. vij. ꝛ viij. col. in. j. volu. ꝛ in. l. siquis cum aliř. ff. de ṽbo. obli.

s **Icut graue.** Instr̃a ꝛ alia iura ꝯtiũ ꝯ̃ria trãsactõe tollunř. Casus. inř q̃sdã ꝑlatos ecclãꝝ fuit facta salubris trãsactio papa ne possit ð ei⁹ valẽtia dubitari eã ꝯfirmat decernẽs. vt ipa huet ꝛ aliq̃ instr̃a qui ṽtute sint cassa. h. d. ¶ No. ꝙ ea q̃ sunt ifirma vel mi-

q2 vestit legis auxilio ꝯsilio ꝛ fauore. ꝛ idem operatur ꝙ statutū legis. ff. de pac. l. nō impossibile. ꝛ iō ois pēa in taligis ꝛ treugis pōt agi ex nudo pacto ꝛ q2 pacta publica nō egēt fomēto vboꝝ. ff. ꝺ pac. l. ꝯuētionū. Sz an sit dria inter cām ꝯditionē ꝛ modū quo ad vestiēdū pcm̄. r̄ndeo sic. nā ꝯditio qñqꝫ vtit i cāz vestiētē vbi resultat obligatō apta ad agere vt no. in. l. piculi. de nau. feno. ff. de pac. l. iurisdgē. §. j. Nō mauriciani ꝯ iul. ñ ob. l. si intra. ff. de pact. q2 nō parit actionē. lz interduz hoc repiat. ff. de iureiu. l. sz ꝛ si possessor. §. j. lz aūt cōditio impleta vestiat pcm̄ tñ ipsa nō vestitur a pacto. q2 ꝯditio ad illud ꝙ deuenit i ꝯditiōe nō ē apta ad agē. ff. de iureiu. l. sigs cū debit. i glo. ordina.

q **Quotiens.** Qñ ꝯct9 ē p pncipē ex certa scīa ꝯfirmat9 ñ dz dubitari de eius validitate. facit. ff. de adop. l. adoptio ñ vz scā. Et ꝯfirmatio retro trahit si cut ratihabitio. h. d. dic vt dixi. in. l. fi. C. ad mace. ꝛ adde aut supuenit casus nou9 ꝛ nō trahit retro. C. de pig. l. si fideius. §. j. ¶ Aut sola ratificatio circa idē subiectū ꝛ tunc trahitur retro si tpa patiunt alr̄ nō. ff. rē ra. ha. l. bonoꝝ ꝛ l. fi. Itē dicas ꝙ gdā sunt q hnt ptātē ꝯfirmandi gdam q hnt ptātez decretū apponēdi. Quidā q habēt potestatē suam auctoritatē interponēdi. Primo casu potest ex post facto ꝯfirmari. secundo ꝛ tertio. non dixi. s̄. de consue. c. cū consuetudinis. quia qꝺ nullum est ipso iure suppleri nō pt de auc. tu. l. obligari. §. tutor. ecce quidam ꝯhit cū pupillo sub cōditiōe si tutor ꝯsenserit. an valeat iste ꝯctus r̄ndeo nō q2 iste ꝯsensus qui debet sapere auctoritatem ñ potest interpōi ex iteruallo. vt. d. §. tutor. obligare se qs pt ex interuallo. sed obligare aliū qs nō pt ex interuallo. sz an valeat illud pcm̄ ꝙ aliqs nobilis sit ppetuus ptās ciuitatꝫ. dico ꝙ nō q2 ciuitas nō hz merū iperiū. ergo ñ pt alteri dari ipz. maxime piudicādo pncipi. hoc. tñ. solū ꝯcedit ꝙ possit sibi eligere rectorē ꝯfirmādi vsqꝫ ad annuz ꝛ sufficit maior pars vel vsqꝫ ad hm annum cum i secūda elec. requiratur ꝙ nēo discrepat. vt no. i auc. de desen. ciuitatū. §. fi. Bal.

a ¶ Adde ad istā māz pro limitatōe ꝙ q pmisit ꝙ minor ratificabit ꝯctū cū erit pfecte etatꝫ sub pena nō cadit in penam si minor nolit ratificat eo q2 enormit sit lesus. ita p pulchras rōnes ꝯsului t pe. ꝺ anc. i ꝯsi. cccxxx. vij. incip. visa facti narratione. ij. col. refert ꝛ seqtur do. Ja. i. l. si pacto. quo penaz circa fi. C. ꝺ pac. ꝙ not. q2 his i scō obtinui ꝛ addō ad ppo sit. vltra. Jaso. bal. in l. magnā in i. ꝛ q̄ ibi supa eo scripsi C. de ꝯhē. ꝛ cō. stipu.

q **Qualiter.** Qui aliqd pmittit dz facē ꝛ curat vt illud adipleat ꝛ sic vr̄ ꝙ i oi pacto itelligat pmissio se factuꝝ ꝛ curatuꝝ ꝗ sigs pmittit scm̄ alienū vr̄ pmittere se factuꝝ ꝛ curatuꝝ ꝛ sic scm̄ ppriū qꝺ falsuz ē nisi in stip. ptorijs. vt. ff. de v. ob. l. qtiēs qs aliū. Itē i stip. dandi aliud ē pmittere se datuꝝ. aliud est pmittere se curaturū dari a certa psōa. vt no. ff. si cer. pe. l. fi. porro sigs pmittit ne extra familiā res pueniat tenet nō solū alienare sz etiaz facere ꝛ curare ne ad eū pueniat ēt ab itestato. vt not. ff. ꝺ verboꝝ obli. l. si ita qs §. ea lege in gl. q̄ nō repitur alibi.

c **Iam pridem.** Pactū qꝺ inducit symoniā ñ tz sz tz reassignatio libere scā ꝛ q ñ ꝯsequit cōmodū ex amicabili ꝯpōne reddit ad ius pstinū qꝺ hēbat. h. d. ¶ Casus. iter pōrē ꝛ mōachos de archia ex vna pte ꝛ. P. ꝛ frēz ei9 ex altera vtebat qꝺ sup spoliatōe qrūdā bñficioꝝ venerūt adinuicē ad istꝺ pactū ꝙ dict9. p. noie suo ꝛ fris sui p expēsis qͣs fecerat i litē reciperet a dictis priore ꝛ monachis tres marchas argēti ꝛ renūciaret liti. petita fuit ꝯfirmatio isti9 pacti papa noluit ꝯfirmat q2 r̄nūciatio ñ gratuita sapit symōiā atēdēs tñ ad ꝯcordiā ipsaꝝ ptiū mādauit dcō. p. dictis noib9 ꝙ istra eoꝝ i māib9 pape resignaret ꝛ dcō pōri ꝛ mōachis mādauit ꝙ studerēt dictis. p. ꝛ fri de alio bñficio puidere q monachi ñ obseruarūt mādatū pape. iō papa mandat ꝙ si de violētia ꝯstat dcis frib9 restituant bñficia quibus fuerūt spoliati nō obstāte renūcia. ꝛ resignatiōe pdicta. ¶ No. ꝙ nō gratuita pactio i bñficialibus ē symōia papa nō posset dispēsare fz her. ¶ Itē no. ꝙ pactū ꝙ expense restituant victo. i. ei q cedit liti ē suspectū ꝺ symōia sed in tēporalib9 laicoꝝ bene vz istud pactū. Cōsidera. n. hic ꝙ hic petebat ppter renūciatiōez ꝛ no. renūciationez symōicā nō valere q̄cūqꝫ cā ꝯstringat. ¶ Quero vtrū qs possit renūciare liti abs̄ente aduersario. Inno. tz ꝙ sic ꝛ gl. C. de pac. l. postq̄ liti. ꝛ hoc odio litiū. itaqꝫ ad offm̄ iudicis ptinet lites minuē. ¶ Sz nūquid aduersari9 pōt ꝯdicere. Rñ. sic si sua iterest. qꝺ dic vt plene no. p Cy. C. de edē. l. edita. actio i mā emēdatōis libelli. ꝛ facit qꝺ no. ff. de rei vē. l. vtiqꝫ. ¶ Itē no. ꝙ q renūciat istris vr̄ renūciare omni iuri suo ꝙ fundat ex ipsis. tex. est hic no. Idem si renūciat liti vel qōni. vt no. dicit gl. i. d. l. postq̄ liti. ¶ Sz pone ꝙ aliqs pōt pbare p testes ꝛ istra ꝛ renūciat testib9 ꝛ istr̄m vtꝝ vz renūciare liti ꝛ cāe. Rñ. nō nisi quaten9 dependet ex istris vel testib9 solis qbus ē renūciatum. C. de fide istr. l. si aduersarius. vbi ē tex. valde no. No. ꝙ ille qui sua arma tradit aduersario vr̄ cedere liti. hinc ē ꝙ si creditor reddit istr̄m debitori vr̄ paciscī ꝺ nō agēdo. ꝛ si re9 actori dat istrz vz paciscī de nō excipiēdo. Itē no. ꝙ pcm̄ est duplex. s. absolutuz ꝛ ꝯditionatuz vel mādatū vel modificatuz. pmuz vestit statī canōis pꝛocinio sed nō vestit nisi seruato mō ꝛ nō parit actionē añ ēt si icidat ꝯctui nominato. ꝛ h̄ casu tardius parit q̄ de iure ciuili. C. de rerum pmu. l. ex placito. de elec. c. cum iter. R. ¶ Porro vestimētum nō est aliud q̄ qdam virtus apta ad agē iure ciuili aduenlēs p actorē soluz ꝛ p reuz soluz qrit ius instātie actori ꝛ reo. vt no. C. de temp. in iteg. rest. petē. l. petēde. Quid cedit istantie cedit iuri ꝛ iudicio. l. j. C. de pscri. lō. tēp. ¶ Quero vtꝝ in bñficialib9 ꝯiuncta psona admittat sine mādato. Rñ. nō. vt in. c. vl. de iudi. li. vj. ¶ Dicit lex ꝙ nemo alieno noīe ex lege agē pt ꝛ lex nō facit aliquem pcuratorez. possz tñ si vellet. vt. ff. de re. iu. l. nemo alieno. ¶ No. ꝙ pp supueniētez casuz qs reddit ad ius suū in eo statu in quo erat lz libere renūciauerit. ¶ Sed nūquid si medio tpe monachi contulissent alteri possz ab eo auerti. glo. tz ꝙ sic. ꝛ ē rō q2 trāsiuit cuz sua cā. C. ꝯmu. de leg. l. fi. §. finaūt ob auaritiā. Non ob. c. quāuis. de rescrip. lib. vj. q2 ibi nulla cā erat cuz qua trāsire possz. ꝛ ideo trāsiuit libere ꝛ pcise. ꝛ sic non resuscitat qꝺ fuit extinctum. iux̄ no. ff. de lib. ꝛ posthu. l. gallus. §. ꝛ quid si tm̄.

¶ Qui renūciat istris vr̄ renūciat oi iuri suo ꝙ fundatur ex ipsis quēadmodū si renunciaret liti ꝛ qōni. Ille qui sua arma tradit aduersario videtur cedere liti.

a **Accepimus.** Nō valet pulsio scā ꝺ bñficio post obitū possidētis. ꝛ sic nō vz pactū futuris successionis in bñficijs eccl̄asticis nec ēt in tpalibus. vt in. c. j. q suc. sint legi. col. x. Sz qd si possessor ꝯsensit. r̄ndeo idē in bñficijs eccl̄asticis sz in bñficijs tpalibus. dic vt in. c. j. §. rursus. q. mo. feu. amit. ¶ Quero vtꝝ in renūciatiōe possit fieri remissio future hereditatis. dic ꝙ sic mortuo testatore. vt. C. de pac. l. fi. ꝛ vide qꝺ no. C. de transac. l. cū donatōis. Et no. ꝙ nō ē licitū sperare mortē alicuius. ff. de v. ob. l. inter stipulātē. §. sacrā. ff. de ꝯdi. ꝛ de. l. pr̄ seuerinā. §. socrus. vbi dicit gl. ꝙ mulctē mulieres gaudēt de morte maritoꝝ. ¶ Extra no. ꝙ in gnāli refutatōe nō venit ius qꝺ pēdet ex morte. vt no. ff. de v. ob. l. qui rome. §. fi. nisi actū sit. vt oia veniāt tam cogitata q̄ nō cogitata. vt no. ff. de trāsac. l. de his. ꝛ ff. de testa. mili. l. q iure militari. ꝛ. l. ij. §. fi. cum. l. sequenti. Bal.

Nec mulieres gaudent ꝺ morte maritoꝝ.

c **Iam clerici.** Is q p pactū pēsionis augēde ꝯsecut9 est eccl̄az dz ea spoliari ꝛ seueri9 puniri. No. cēsuz eccl̄aꝝ augeri nō dēre qꝺ est veꝝ prextu obtinēdi bñficij. Idē si post bñficiū obtētū si fit auctoritate priuatoꝝ sz auctoritate superioris bñ pōt augeri si aucte sunt facultates eccl̄e hm Ber. simile dnt legiste ꝙ augmētatis facultatib9 augmētant estimi in cōi. Econtra pp depauptatē fit nouū estimū. ¶ No. istud capitulū ꝯtra illos q illicitis mūerib9 captāt gratiā sui superioris. ¶ Itē no. ar. ꝙ census illicitus nō prescribit.

p **Ceterum.** Eccl̄a rē suā locando vel in feudū ꝯcedēdo nō pōt apponere pactū p qꝺ iuri pochiali alteri9 ecclie derogetur. q2 hec ꝯsueuerūt fieri in fraudē parochialiū eccl̄aꝝ papa phibet. h. d. ¶ Plus not. ꝙ regula est ꝙ pactū vni9 nō nocet alteri. ff. de pac. l. si vnus. §. ante oia tñ pmissori piudicat. vt legit ꝛ no. ff. de pac. l. inter debitorē. Sz in casu huius capli ēt pmissori nō piudicat q2 nō pcedit de radice auaritie. ꝛ ideo reprobatur. ¶ Itez no. ꝙ qui pcipit qꝺ pcipe nō dz tenet restituere ei q debebat percipere. ꝛ hoc est bene notā. vt patet in fine littere.

Qui pcipit qꝺ pcipe ñ dz tenet restituere ei q debebat percipere.

Pactiōes

ACTIONES. Nō valet pactū pro spūalib⁹ obtinēdi.nec ꝙ vgit i aīe detrimētuȝ.nec qḋ ē ipossibile de iure nec de fcō.intellige qñ ē ipossibile p facti nām.secus si sit impossibile p morbū ꝓmissoris. quia tūc dȝ facere p aliū vł soluere interesse.vt.ff.de v̄.ob.l.ɔtinu⁹.§.si ab eo.Itē secus si nō sit impossibile sȝ difficile.verbigr̄a.si ps ꝓmittat milē archas argēti.vt.d.l.ɔtinu⁹.§.illud.adde impossibile reputaꝶ illud ꝙ soli pncipi iȝ.vt.ff.ō le.j.l.apud iul.§.fi. ℂ Dicit Archi.ꝙ nō vȝ pactū etiam si tendit ad veniale peccatū. qꝛ veniale efficiꝶ mortale pp ɔtēptū.v̄bigr̄a.pcm̄ ō ñ alēdo pētes vł ō ñ eūdo ad aliā ecclīā puta fratꝝ mioꝝ q̄ȝ ad ecclīā pochialē.bal.de pu.

ℂ De transactiōibus. Rubrica.

TRansactio. Est⁹ termin⁹ liij.C.de trāsac.l.fratris ꝛ futuri certamis ꝓbibitio nec refert vtrū in trāsactionibus ꝓmittaꝶ nō petere an non agere. quia semp ex transac. oritur duplex exceptio vna ɔ̄ ꝓcessum.alia ɔ̄ actorē.vt.ff.ō ver.sig.l.trāsacta ꝛ finita.ff.de ɔdi.inde.l.elegāti.§.si post rem ꝛ.§.sigs post iudex delegatus ad cāȝ ponamus mutui nō pt cognoscē ō trāsac.fcā corā ipso qꝛ tpe date lr̄aꝝ non erat trāsac.ꝛ ad futuras cās delegatio nō extēdiꝶ.Itē qꝛ p transactionem cā antiq̄ q̄ fuit delegata ē finita trāsactō.ꝛ succedit lis noua.vt.ff.de min.l.minoꝝ.xxv.annis cui fideicōmissuȝ. Cōtra trāsactionē nō pōt opponi exceptio nō nume.pecu.l.si transactōis p Cy.C.eo.Transactio ēt facta cum auc̄te episcopi nō dat titulū in bñficialibus ō offi.deleg.c.si qñ. ℂ Qui transigit sup crīe est infamis sed q transigit super infamia nō fit infamis s̄m.pe.i.§.pena grauioꝛ. Compromissuȝ ꝛ laudū simul sunt q̄dam amicabilis transactio.vt no.in auc̄.vt diffe.iudi.in p̄n.col.ix.ꝛ h̄ est veꝝ si extrema ɔueniāt trāsac.i.in aliquo dato vel retēto.sec⁹ si ñ ɔueniat transac.vt qꝛ arbitramētū ferꝶ ꝓ altera pte tm̄ qꝛ illud ē mere pactio nō trāsactio cū nō hēat ea q̄ sunt trāsac.ꝛ iō post rē iu.fieri pōt qꝛ nō ē trāsactio. ℂ Nō aūt di ꝙ snie renūciari nō pōt.vt no.C.de trāsac.l.si diuerse.veꝝ ē liteȝ differēdo sȝ nō eū sopiēdo. ℂ Nūqd hñs ptātem transigēdi possit terminuȝ ꝓrogare vł ꝙ nō.vt.ff.de v̄.ob.l.qui rome.§.calimac⁹.sed ibi loqꝶ i nūtio q nulluȝ hȝ arbitriū. sed an p trāsac.tollanꝶ vetera instr̄a dic ꝙ sic si sunt transac.ɔ̄ria.vt.C.ō trāsac.l.sub p̄textu.ꝛ.J.e.c.j.ꝛ perpetuo no. ℂ Sed an capl̄a non ꝓsecuta veniāt in trāsac.rñ.nō nisi quis fuerit in mora ꝓsequēdi.vt.ff.de arbit.l.de reb⁹ vbi est tex.no.Transactio q̄ nulla ē ñ parit obl̄.vinculuȝ neqȝ excep.obstaculum.ff.eo.l.de his. ℂ Trāsactio non trahiꝶ ad nō cognita.ff.eo.l.cū aquiliana. ℂ Ille cui nō s̄uatur fides pōt agere de trāsac.sȝ ex cā nō pt ɔueniri.vt no.ff.e.l.qui fidē. ℂ Pactū hdītatis diuidēde fcm̄ bona fide ꝛ sup re dubia īta creditores hereditarios.quomō agere debeāt.ff.e.l.ɔtrouersia. ℂ Licet gs cesserit ꝛ vendiderit iura sua tamen debitoꝛ bona fide soluens cedenti vel trāsigēs cū eo tutus ē si ignorātes soluit vel transigit.secus si sciēter.ff.eo.l.fi.dic ꝙ nō liberaꝶ sciēs si fuit eidem denunciatū.vel cedēs ɔuenit agere.vt no.ff.de pac.l.si cū emp.si ꝯo cessio eneruauit ius agēdi actiōe directa tūc soluēs cedēti nō liberaꝶ.sȝ si sunt duo rei credēdi vn⁹ directe alter vtili dic vt.l.iij.C.de noua. ℂ Snia lata ptex.transac.vȝ licet trāsactio nō valeat vel ad id se nō extēdat.ff.de ver.obli.l.q rome.§.fi.sȝ in lec.ꝙ ibi fuit male ꝓnūciatū p trāsactio.nō pōt iustificari ɔ̄cāus vsurarius.vt no.Innoc.J.de posi.c.j.in fi.hoc veꝝ nisi res sit dubia in facti cā dūmodo ista dubitatio nō sit colorata vel ɔficta.vt.ff.de transl.l.cū hi.§.si cū lis. ℂ Trāsactō fcā cū legitimis admi.vȝ si ē acta bona fide ꝛ ex iusta cā alꝭ ñ.C.de trāsl.l.ꝓsens.ff.ō pac.l.itē magistri.dūmō si talis transigēs ē platus iteruenias cōsensus capl̄i.J.eo.c.contingit ꝛ.c.constitutus. Iteȝ dico ꝙ curatoꝛ adulti dȝ adhibere ɔsensum adulti qꝛ adultus dñs ē ꝛ prudēter facit si trāsigat de ɔsensu ɔsanguineoꝝ adulti q ɔsiliū capiūt ꝓ mioꝛe vt singl̄r no.C.de his q.vt

indi.l.pole. ℂ Quid iuris si in trāsa.[b] gs sit lesus vltra dimidiā dubiū euēt⁹.no.Bar.de verb.ob.l.sigs cū alr̄.ꝛ.ff.ad treb.l.luci⁹.§.fi.ꝛ dicit ꝙ hȝ remedium.l.ij.C.ō rescin.ven.dic ɔ̄ si trāsactio ē fcā bōa fide ꝛ inter ꝑsonas legi.qꝛ iponit finē liti.vñ hoc statutū ē ne lites ex litibus oꝛianꝶ.J.de emp.ꝛ vē.c.cū cāȝ.hoc ꝓbaꝶ qꝛ p instr̄a de nouo repta nō retardaꝶ nedū si in tāto sȝ ēt si in toto sit lesio.C.e.tit.l.sub p̄textu.p̄terea dubi⁹ euēt⁹ litis vix pt estimari vbi est p̄clusa via ꝓba.vt.ff.de edē.l.argētari⁹.§.cū aūt.ꝓ pncipali cā p transac.finita vacuū ē qcqd ex ꝑscrip.vel p̄uilegio fit vł attēptatū ē qḋ est no.di.pt ipsi cāe opē ferre.J.e.c.j.vbi melioꝛ tex.q reperiꝶ post trāsac.nō lȝ petē penā ex veteri.qꝛ oīa vetera ɔ̄cta cassat.vt.l.ij.in pncī.ff.sigs cau. ℂ Et fuit qḋ de fcō inter regē vngarie ꝛ venetos ꝛ inde nata est horribilis guerra ꝛ pessima.ꝛ facit ad p̄dicta qꝛ quotiēs pncipale ē finitū trāsactōe.puta guerra accessoria intelligun궠esse finita.J.de penis.c.calūnia.p Inn.puta impensa dāna ꝛ interesse ciuitates aūt capite ꝛ captiui ñ debēt relaxari qꝛ facte sunt capientiū nisi aliud in pace sit cōpillatū.vȝ ecce guerra est inter extitios.ꝛ extrinsecos. Aliq de extitijs sunt ɔdēnati ad mortē ꝛ fuerūt capti ꝛ sūt in carcere.mō fit pax ꝛ statutū ꝙ oēs ex bāniti rebāneanꝶ ꝛ ꝓ rebānitis hēanꝶ.Nūqd intelligaꝶ de p̄dictis qui sunt in carcere.ꝛ vł ꝙ nō qꝛ abolitio nō ptinet ad carceratiōnē.vt dicit illa singularis.ff.ad tur.l.domician⁹.Iteȝ quia sunt s̄ui pene q nō hñt ius postliminij.vt.ff.de capt.l.mīr.in opus salinaꝝ.In ɔ̄riū vł qꝛ istꝭ bāni dȝ eis reddi cassum ꝛ cāzellatū.vt de ɔdi.sine cā.l.dissoluto.ꝛ p h̄ reddūtur penit⁹ liberati.vt.ff.ō pac.l.labeo.ꝛ.l.postq̄ȝ.p̄terea pax ē qdā trāsac.p quā vetera instrumēta tollunꝶ.J.e.c.j.ꝛ ista est veritas qꝛ sunt penitus liberati ꝛ itellectualr̄ a carcere relaxati ꝛ sicut sunt relaxati itellectualr̄.ita debēt relaxari corpalr̄.nō ob.d.l.domician⁹ qꝛ ille gnālis abolitio ō qua ibi loqꝶ erat fcā ad tp̄s ꝛ ñ in ꝑpetuū.ꝛ illi non debēt liberari a carcerib⁹ ꝛ custodie qꝛ nō sunt imunes a pena.ꝛ ita tȝ ibi Bar. ℂ Unicuiqȝ lȝ ɔuenire ɔ̄ pactū ꝛ iur̄m ꝛ ꝓpriā ɔfessionē si postea ꝓnūciatū ē ꝓ ipo ō iureiur.c.mulieri p Inn.qꝛ snia potioꝛ est.l.ij.ff.de iureiur. In transac.nō hȝ locū illa cautio legalis que vocaꝶ mutiana.C.e.ti.l.siue apud acta.ꝛ.C.de pac.l.j.sȝ ɔuētiōalis sic.ff.de ɔdi.ob cām.l.dedi.in p̄n.Itē iudicialis p.l.in oib⁹.ff.ō iudi.que est passiua ꝛ nō actiua ꝛ p̄staꝶ ab inuito nō vt ipse agat ɔsiderat cautio mutiana facit vt certū sit p eā cōditionē negatiuā.tñ in ɔ̄ctib⁹ q trāsmittunꝶ ad hēdē non fuit a mutio introducta nec sunt ita fauorabiles vt ē vltia volūtas in auc̄.de nup.§.qꝛ v̄o.Nūqd trāsactio sit ɔ̄ctus vel distract⁹.rñ.distract⁹ ē inq̄ȝtū ē liberatio ɔ̄ct⁹ ē inq̄ȝtū est ꝓmissio.C.e.l.q̄ȝuis.Sȝ nunqd ē distract⁹ noiat⁹ vł innoiat⁹.rñ.dici pōt ɔ̄ct⁹ siue distract⁹ noiat⁹ si fiat p acceptī.C.eo.l.vbi pactuȝ.si āt nudo pacto tūc distract⁹ ē inominat⁹.Et sic ɔclude ꝙ sicut est repire ɔ̄ctū noiatū ꝛ inoiatū ita ē repire distractuȝ noiatuȝ ꝛ inoiatuȝ.cognoscimus āt ɔ̄ctū inoiatū eē p talē doctrinā.vȝ quoties ex eo ꝓcedit actio ꝑscriptis v̄bis vł i fcm̄ vel ɔditio ex lege.de isto tñ vltio dic vt no.i.l.fi.ff.ō ɔdi.ob cāȝ.Itē q̄ten⁹ ɔditio cāȝ ꝓficiscꝶ ē ɔ̄ct⁹ noiat⁹.vt ibi dr̄.Itē i ɔ̄ctib⁹ inoiatꝭ repiꝶ vtil̄ ꝛ vocaꝶ actio in fcm̄ ꝛ directa ꝛ vocaꝶ actio ꝑscriptis v̄bis.Itē i ɔ̄ctib⁹ noiatis repiꝶ directa ꝛ ɔ̄ria que sunt adiectōes nō actōes.v̄bigr̄a.directa depositi ꝛ ɔ̄ria depositi.nā cū dico depositi nomē ē actōis.ꝛ dū dico directa ꝛ ɔ̄ria nomē ē adiectiōis nec oȝ hoc adijcere i libello nec vitiat libellū si ceꝛtaꝶ in ipsa adiectione qꝛ satis est adiecta actio p nomē suū ꝓpꝛiū.In transactōe remittere actiōi nō est darerē.C.de trāsa.l.si pro fundo que lex notabilis est.In ɔtractibus innoiatis nō repiꝶ directa ꝛ cōtraria qꝛ sumūt aliud nomen.i.a suis extremitatib⁹ qḋ est valde no.pro legistis. Bal.

SIcut graue. Instr̄a ꝛ alia iura ptiū ɔ̄ria trāsactōe tollunꝶ.Casus.int̄ q̄sdā platos ecclīaꝝ fuit facta salubris trāsactio papa ne possit ō ei⁹ valētia dubitari eā ɔfirmat decernēs.vt ipa s̄uet ꝛ aliq̄ istr̄a oī v̄tute sint cassa.h.d. ℂ No.ꝙ ea q̄ sunt ifirma vel mi-

Margin notes:

a ℂ Uide paul.de ca. ponētē ethimologiā in ru.C.ō transac.

b ℂ Uide Alex.in ɔs. xlij.icip.sup puncto ibe. in.iij.ꝛ melius in.vij.ꝛ viij.col.in.i. volu.ꝛ in.l. siquis cum alit.ff.de v̄. bo.obli.

nus valida p ꝯfirmatõez pape recipiũt firmitatẽ ſm ber. ⁊ ſcias ꝙ q̄dã ẽ ꝯfirmatio ꝓparata ex p̄cedẽti mã q̄dã ñ ꝓpata. Exẽplũ de p̄ria ẽ hic. vbi gr̄a. ſalubritas. i. vtilitas eccl'az. mã aut non ꝓpata ẽ duplex. ſ. obſtatiua ſeu repugnãs. vt ff. de acq. ⁊ ob. l. obligat. q̄ ꝓp̄ijs virib⁹ nõ ſubſiſtũt. alia ẽ mã talis q̄lis. vt ff. de adop. l. adoptio. non iure fcã ⁊ nã ꝯfirmatõis ẽ validare inualidũ ⁊ approbare validũ ſꝫ nõ extẽdere. ff. de lib. leg. aurelius. §. teſtõ. ¶ Sed nõne ſi tranſactio ẽ vtilis eccleſijs dꝫ valere ſine aliq̄ ꝯfirmatõe. vt no. ff. de trãſa. l. cũ hi. §. cã. rñ. nõ vt hic. q2 ſolẽnitas nõ ẽ omittẽda. Deinde no. ꝙ i ꝯtctibus[a] ñ ẽ neceſſe apponere illa v̄ba caſſantes ⁊ irritãtes oẽz aliũ ꝯctũ ⁊c̄. q2 h̄ tacite itelligit tex. eſt hic ſing. niſi p̄ceſſiſſet ꝓteſtatio obſtatiua. q2 tũc eſſꝫ neceſſe apponere v̄ba ipſi ꝓteſtatõi ꝯ̄ria vel derogatoria. vt ff. de le. iij. l. ſiqs. in p̄n. teſti. ⁊ C. d̄ pac. l. pacta nouiſſima. p Cy. ¶ Itẽ no. ꝙ nõ põt i dubiũ reuocari illud qđ facit papa vl' p̄inceps q hꝫ plenã mũdi vel populi diſpõnẽ. ¶ Itẽ no. rõnẽ q̄re p inſtr̄a de nouo repta nõ retractat̄ trãſactio qđ ẽ no. dignũ. ẽt ſi illa inſtr̄a eẽnt p̄uilegiata. Nã rõ ẽ q2 illa itelligũt̄ caſſa eẽ. tex. ẽ h̄ mirabilis niſi illa inſtr̄a eẽnt ſubtracta p aduerſariũ. ff. de pac. l. tres frẽs. ⁊ C. d̄ ꝓba. ſi de poſ. tex. ẽ valde no. Bal.

a ¶ Vide Iaſo. in. l. ſi mihi ⁊ tibi. §. i legatis ff. de leg. j. ⁊ i. l. ſanci. C. de teſta.

f **Tatuimus.** Vꝫ ꝯpoſitõ fcã ſup decis cũ auc̄te ſuperioris. ¶ Caſus. q̄dã vniuerſitas hẽbat qõnẽ cũ pſona eccl'aſtica ſup decis. q̄rit̄ vtꝝ poſſit iteruenire ꝯpoſitio. rñ. ſic cuꝫ auc̄te epi. h. d. ¶ No. ꝙ obligatio decīaꝝ lꝫ ſpũalis. tñ res q̄ p̄ſtat̄ ẽ tpalis. ⁊ iõ interuenire p̄t trãſactio ſiue ſint decime reales q̄ p̄ſtant̄ ꝓ p̄dijs ſiue pſonales q̄ p̄ſtant̄ ꝓ diuinis officijs ſm Inno. ¶ Sꝫ q̄re reqrit̄ auctoritas epi vel archiepi. rñ. q2 ꝯpoſitio ꝑpetua ſup ãnua p̄ſtatiõe inter imobilia ꝯputatur vt in auc. de nõ alie. §. i. dꝫ. ſ. co. c. ſuper eo. ſo. vt ibi.

c **Ontingit.** Si plat⁹ hꝫ lr̄as de rato vl' ꝯſenſuꝫ capli ſubſeq̄ntẽ trãſactio plati obtiet firmitatẽ. ¶ Caſus. abbas ſiue p̄or alicui⁹ ꝯuẽtualis eccl'e hꝫ cãꝫ cũ alio corã iudice ordiario vl' delegato trãſegit cuꝫ aduerſario capl'm vult illã trãſactõem reuocare. q̄rit̄ an poſſit rñdet̄ ꝙ ñ ſi a capl'o hũit lr̄as d̄ rato vel capl'ꝫ poſtea ratũ hũit aliq̄b⁹ ãnis obſeruãdo. no. ratihabitionem capli ꝯfirmare ſcm̄ plati. ¶ Itẽ no. ꝙ p obſeruañ. ꝯctus iducit̄ ratihabitio. Itẽ no. ꝙ q[b] obſeruat ꝯctũ plib⁹ ãnis nõ põt poſtea reſilere a ꝯctu. ⁊ h̄ qñ ñ d̄ficiebat niſi ſolus ꝯſenſus. ſecus ſi deficeret ſolẽnitas v̄boꝝ vel q̄uis alia ſolẽnitas ſubſtãtialis. vt. C. de pac. l. ſi certis annis. hic q̄rit̄ vtꝝ plat⁹ poſſit trãſigere ⁊ vr̄ ꝙ nõ q2 hñs mãdatum ad agẽ. nõ tñ hꝫ mãdatũ ad trãſigẽduꝫ. vt. ff. de pac. l. ⁊ ſi tm̄ q2 mãdatũ nõ dꝫ extẽdi. vt. ff. de ſolu. l. hoc iure. Et liꝫ ꝯteſtatio nil adijcit mãdato. p̄terea trãſactio eſt q̄daꝫ alienatio. vt. ff. de p̄di. mi. l. ſi ad reſoluẽdũ. p̄terea dato ꝙ plat⁹ ſit legitimus adminiſtrator nõ tñ hꝫ liberaꝫ. vt. ff. ꝓ emp. l. q fundũ. §. ſi tutor. Itẽ q2 trãſactio eſt ſpẽs alienatõis ſi ille q nõ hꝫ plenã rei ſuo noĩe diſpoſitõez non põt renũciare. vt no. C. de pac. l. pe. p Pe. ⁊ Cy. In ꝯ̄rium vr̄. C. de tranſac. l. p̄ſes. ſo. ſi bona ſunt cõia vel debitũ ẽ liq̄duꝫ nõ p̄t ſꝫ ſi ñ ẽ liq̄dũ ⁊ ꝯditio dñi nõ eſt deterior p̄t. ff. de pac. l. itẽ magiſtri. ⁊ l. ꝯ̄ iuris. §. fi. ibi no. Sꝫ an p lr̄as de rato videat̄ ꝯceſſa libera. dicit Cy. ꝙ nõ. C. de ꝓcu. l. ſi ꝓcuratorẽ. ſꝫ p hec v̄ba oĩa poſſis q̄ poſſuꝫ ego vel q̄ põt verus dñs hñ vr̄ ꝯcedi libera dũm̄ bona fide. C. mandati l. creditor. §. fi. Ex hoc appet ꝙ hñs lr̄as credẽtie gñales nõ p̄t renũciare bñficio. ¶ Quid de p̄tãte alicuius terre rñ. hoc nõ põt niſi h̄ ſit ei ꝯceſſum a ꝯſuetudine vel a lege municipali. q2 in re publica nullus põt niſi quatenus ẽ ei ꝯceſſuꝫ. ff. qđ cuiuſ. vni. no. l. nulli. ⁊ ff. qđ vi aut clã. l. ꝓhibere. §. plane. igit̄ hic eſt ex mãdato pẽdens qđ ſic intelli l. ſtatuas. ff. de acq. re. do. q̃n igit̄ dꝫ intelligi lex de iure ff. ad muni. rñ. ſi eſt qđ ciuilitatis cũ ipſo iure p̄tãs cognoſcit tanq̄ꝫ magiſtratus ex mero officio ſꝫ ſi eſſꝫ qđ cũ alio p̄tãs non poſſet cognoſcere niſi hẽret mãdatum a re publica q2 p̄tãs nõ ẽ legitimus adminiſtrator bonoꝝ ſed ſue iuriſditõis. Adde ꝙ q̄dã hñt liberam adminiſtratõez

b ¶ Qui obſeruat cõtractũ pluribus ãnis ñ p̄t poſtea reſilere a ꝯctu iſtõ rep. ſingu. d. Iero. tor. i quodã ſuo ꝯſil. ꝙ eius propria manu habeo.

ã lege ⁊ iſti nõ p̄nt alienare imobilia. q̄dã ab hoĩe ⁊ iſti p̄nt dũmõ ex cãe ⁊ nõ pſunctorie. vt. ff. mãdati. l. creditor. §. fi. ⁊ iõ. l. facili⁹ ꝯcedit liberã quã hõ. vt. C. de bo. ma. l. j. q2 min⁹ piculũ ẽ in ꝯceſſione q̄ fit a lege. porro hõ q2 poſſet icurrere magnũ piculũ nunq̄ꝫ vr̄ ꝯcedẽ liberã niſi h̄ dicaꝫ exp̄ſſe. vt. ff. de pecu. l. quãtuberonis. §. alia. vt eſt melior tex. qui ſit in iure ciuili. ⁊ facit. ff. de admi. tu. l. intra bonorum. qđ eſt valde no. Bal.

c **Onſtitutus.** Sup bñficio eccleſiaſtico trãſigi nõ põt ⁊ ſi trãſigit̄ inſtr̄m ⁊ iſtr̄m ẽ nulluꝫ ipſo iure. h. d. Sume h̄ argumẽtũ ꝙ nõ p̄t dici inſtr̄m guarẽtigie id qđ de iure ñ tꝫ. no. ꝙ trãſ. q̄ ñ tꝫ liti terminũ[c] ñ iponit. nã ꝙ nulli⁹ ẽ momẽti ñ offic̄ paciſcẽti nec p mutuũ ꝯſenſuꝫ recipit firmitatẽ ⁊ huic nllitati renũciari ñ p̄t q2 ẽ iuris ꝑtib⁹ itroducta. ff. d̄ ri. nu. l. a diuo. ⁊ ibi no.

c ¶ Adde tex. in. l. cũs in v̄bo legitimis tranſactionib⁹ ⁊ ibi põderat Iaſo. in. ſi. no. C. d̄ trã. ⁊ ibi vide q̄ ſup eo ſcri. pſi.

d **Ecetero.** Cõpoſitio inter clericos nõ de titulo bñficij ſed d̄ alio iure puta de ãnuo cẽſu fieri põt tñ cenſus ſolut⁹ huius ꝯpoſitiõis p̄textu nõ afficit ſucceſſorem. ¶ Caſus. rector vni⁹ eccl'e ipetrauit ꝯ̄ aliũ tãdem ꝯpoſuerũt de lite q̄ erat ſup cẽſu vꝫ vt alter ꝯ̄ alteꝝ ageret de cẽſuali ſubiectõe. eps vult hãc pactionẽ reprobare. papa dicit ꝙ nõ p̄t. tñ iſte cẽſus q ex ꝯpoſitione petit̄ cuꝫ vita finit̄. ¶ Quero qd ẽ realitas in pactꝫ. rñ. idẽ ꝙ tranſactio al'a trãſmiſſio ad ſucceſſor. ſꝫ q̃n h̄ cognoſcaꝫ. rñ. ex duob⁹. ſ. potẽtia ⁊ actu. ſunt. n. q̄daꝫ q p̄nt quo ad ſe ⁊ non quo ad ſucceſſores. q̄daꝫ q ꝑpetuo p̄nt porro realitas cognoſcit̄ p hoc hꝫ ꝙ ꝑpetuã cãm. hec ꝯſideratio ꝓbat̄. ff. de leg. ij. l. peto. §. p̄diuꝫ. ⁊ l. iiij. ff. de ſerui. Itẽ actus ſapiens realitatẽ vl' pſonalitatẽ. colligit̄ ex v̄bis ⁊ mente ⁊ ipſius rei nã. ff. de pac. l. iuriſgentiũ. §. pactoꝝ. ⁊ ff. de ſerui. ruſti. p̄dio. l. luci⁹. ⁊ vide qđ no. Cy. C. de ꝯ̄hen. ⁊ ꝯmi. ſtip. l. veteris. Sed an obligõ trãſiens in ſucceſſorẽ eſt eadẽ nũero cũ p̄ria. dic ꝙ ſic ſicut eadeꝫ ſeruit⁹ ad qđcũq̄ꝫ ambulet p̄diuꝫ. p̄terea vtilis ceſſa eadeꝫ eſt in iure cũ directa. ꝗ multo forti⁹ ea q̄ trãſmittit̄ in ꝓp̄ria virtute ⁊ figura. de hoc p Cy. C. de pac. l. pacto ſucceſſoꝝ. ff. ad treb. l. ex aſſe. vtruꝫ ſnia p̄ſumat̄ realis vel pſonalis. no. Inn. ſ. de iſti. c. cum veniſſet. d̄ indulgentijs ⁊ gratijs vtꝝ p̄ſumant̄ reales vel pſonales. dicit gl. ꝙ reales. ff. de cenſi. l. forma. §. quãq̄ꝫ. vbi glo. no. ¶ No. ꝙ cõpoſitio in ſpũalib⁹ ſm ius fieri dꝫ. no. ꝙ pctũ pſonalis vigoris nõ afficit ſucceſſoreꝫ. ¶ Quero qd ſi cã eſt inter epm ⁊ ſubditũ nũquid ſi eps amicabile componit reqrat̄ decretuꝫ ſuperioris. puta archiepi. vr̄ ꝙ nõ requiratur alia auctoritas q̄ꝫ ipſiuſmet vt ſic gerat duas perſonas. ſ. ꝯtrahentis ⁊ auctorizãtis. vt. ff. de adop. l. ſi ꝯſul. ſed illa. l. nõ hꝫ locũ niſi reqrat̄ cãe cognitio p modum iuriſdi. diſcutatiue ſeu ꝯtentioſe. ſed melius facit. ff. d̄ aucto. tu. l. accipientis. ⁊ qđ no. in. l. j. C. de ꝯcti. iudi. ⁊ C. de ꝯ̄hen. emp. l. cum ipſe. Inno. dicit ꝙ ordinarius ſolus ſi ꝯſenſiſſet eccl'am cenſualem ꝯſtituiſſet. ¶ Querit Inn. ſi clericus petijt ſuam elec. vel prouiſionem cõfirmari qui ſint citãdi. dic vt no. in. c. vl. de elec. li. vj. Bal.

e **Ex litteris.** Si bñficiuꝫ qđ p trãſactionem poſſidet̄ per mediatoreꝫ ipetrat̄ vt vacãs nõ vꝫ ipetratio ſm lec. gl. ¶ Caſus. iter. F. ⁊ A. clericos trãſactio facta fuit mediãte q̄dã Giraldo q erat aduocatus dicti. A. ⁊ teſtis fuerat iſcript⁹ demũ dict⁹ Giraldus nõduꝫ tõſorat⁹ ipetrauit dictũ bñficiũ tacito de dcã trãſac. ⁊ h̄ ꝯſtabat q2 dict⁹ Giraldus nõ negabat. papa ei ſilentiũ iponit. ¶ No. ꝙ p̄ſumit̄ ſcire q2 aduocat⁹ ⁊ q2 teſtis ⁊ q2 turpiter ipetrauit ꝯ̄ ſuũ clientulũ. imo plus q2 vr̄ ꝙ teneatur pena falſi. vt. ff. ad muni. l. tici⁹ cũ eſſet. Itẽ no. h̄ ꝙ q ñ eſt tonſorat⁹ nõ eſt cleric⁹ nec põt ipetrare bñficiuꝫ. ſꝫ certe imo vr̄ ꝙ poſſit q2 dicta trãſactio erat nulla ⁊ ſimõiacha. ⁊ ẽt poſſeſſio dicti. A. fuit iproba q̄ habet̄ ꝓ nulla. vt. C. d̄ acquir. po. l. iproba. rñ. iſte aduocat⁹ fuit in pari cã turpitudinis. ⁊ ſic no. ꝙ dolus ptis ⁊ dolus aduocati inuiceꝫ compenſant̄. vñ aduocat⁹ nõ põt allegare crimen ſui clientuli qđ eſt menti valde tenendũ. vñ no. ꝙ aduocat⁹ põt eſſe teſtis in iſtr̄o trãſactõis vel ꝯparitõnis ptiuꝫ non tñ p̄t eſſe

Dolus ptis ⁊ dolus aduocati equipollent.

testis

testis in cā pncipali fm Ber. ⁊ facit.ff.de rei ven.l.intra offm̄ ⁊.ff.de iure iur.l.deferre.§.idē decreuerūt. Item not. ƀ φ q interfuit actui p̄sumit̄ scire ⁊ recordari ɔcoꝛ.C.ð ɔ̄ben.⁊ ɔmit.stipu.l.magnā.⁊ ibi vide Bal.

r Uper eo. Sup ecclesiastico bñficio ñ pōt trāsigi.lꝫ possit amicabilr̄ ɔpōi simile φ aliqd potest fieri gratis ⁊ p pecuiā.ff.de insa.l.furti.§.pactus ⁊ no.ff.de ɔdi.ob tur.cāꝫ.l.idē ⁊ ñ.§.si tibi vbi not.φ oē qd gratis faciēdū est si per pecuniā fiat turpiter fit ⁊ illa gl.ē singularis. Bal.de Perusio.

v Eniens. Trāsactio fcā ð reb⁹ eccle sie per platū sine supioris ɔsensu nō obligat successoꝛē. ℭ Casus.qdaꝫ monaci maioris mōasterij excollūt terras in procbia sancte Marie de marcbo ⁊ colloni ipoꝝ mona choꝝ oia sacra tā volūtaria φ̄ necessaria recipiūt ab eccle sia dicte sancte Marie tñ ptextu cuiusdā trāsac.nolūt di cti rustici soluere nisi tertiā ptē decimaꝝ. Papa dicit φ cū dcā trāsactio sit fcā inter psonas pacīscētes nō inter ec clesias.⁊ qꝛ dicta trāsactio nō ɔdest dictis colonis deci mas integras soluāt tā futuras φ̄ pteritaꝝ estimationeꝫ nisi trāsactio sit cōmunita aucte pape.b.d. ℭ No.trāsa ctionē psonalē vltra psonā nō extēdi.Idē dicimus i ɔces sione.vt.ff.de sui.legi.l.pꝛ vbi vide Bar. ℭ No.ɔcessio nē realē ex forma ppetuari aucte pape interueniēte.⁊ qd si papā ɔfirmat pactū alteri p alteꝝ.qrītur bñficiū pacti qd tene mēti. ℭ No.φ sacra alia sunt volūtaria alia sunt necessaria ⁊ vtraqꝫ sacra obligauit ad solutionē decimaꝝ ⁊ ista ɔbaꝛ φ aliqs sit pocbianus. ℭ No.φ ex pacto ec clesie pōt queri ius suis rusticis si pactū esset ɔfirmatione superioris roboratuꝫ qd est notabile.

Ex pctō ecclesie pt qri ius suis rusticis si pctū eēt ɔfirmationis supioris roboratum.

p Reterea. Nō vꝫ trāsactio sup iure ɔsentādi p quā nou⁹ censūs iponit̄ eccl'ie.b.d. ℭ Casus.vacāte eccl'ia ɔtēptionata est inter laycos ⁊ religiosos sup iure psentandi rectoꝛē.fuit pactū iter laycos qd isti patroni bērent psentationem.tñ eccl'ia dꝫ soluere maioꝛem censum vl' φ ista ɔpositio nō vꝫ qꝛ ɔtinet simoniaꝫ. ℭ Not. φ per ɔsensum patroni nō potest nouus census imponi ecclesie qd est bene notandum. Baldus.

p Reterea. Sup spūali iurīditiōe trāsigeꝛ nō lꝫ.b.d. ℭ Casus qdā cella eximi voluit a subiectōe maioris ecclesie sue celle.Et lꝫ frēs illius celle ɔfiteāt̄ se olim fuisse subiectos.tñ ɔtendebāt quādā transactioneꝫ. papa dictos frēs ex cōfes.cōdēnat ⁊ transactionē ɔnunciauit nō valē.b.d. ℭ No.φ q ɔfitetur oliꝫ se fuisse subiectū ēt hodie est subiectus ñ nō ɔbat ɔ̄riū.Et rō qꝛ subiectū est legis ɔstitutio.Iteꝫ est ius babens cāꝫ successiuaꝫ. vñ si ɔfiteoꝛ φ vba tpis plusφ̄ pfecti videlꝫ quōdaꝫ fuisse dñꝫ meū vl' te fuisse dñm tal' rei. Talis ɔfessio de pterito ɔiudicat in pñti. Licet qdā dicāt φ ista ɔfessio de preterito fcā p abnegationem pñtis tpis nō noceat de pñti.vt no.Cy.in.l.edita actio.qd veꝝ esset i pos.secus in dñio.vt .C.de pba.l.siue possidetis.ɔcedo tñ φ sup ista ɔ̄dictiōe dꝫ de necessitate dari terminus ad ɔbādūꝫ.ff.de ɔfessis.l. certum.§.j.in glo.sed qualiter que est melioꝛ gl.que reperiatur iure ciuili. Baldus.

e X parte. Sup miimōio nō pt iteruenire trāsactio.no.tex.φ vbi ñ pōt dispensari neqꝫ trāsigi ⁊ tene menti bāc regulā.glo.qrit vtrūꝫ super matrimonio possit deferri sacramentū.⁊ qd in monacbatu dic vt.ff.de iureiu.l.iij.§.quamquam ⁊ ibi not. Baldus.

ℭ Finita ista rubrica de trāsactionibus.Sequit̄ rubrica de postulando sine alia continuatione ⁊c̄.

c Lerici. Clericus i sacris vel i minoribus bñficialibus offm̄ aduocationis assumere nō pōt.b.d. ℭ Not.φ clericus qui babet beneficium ecclesiasticum licet sit in minorib⁹ oꝛdinibus debet studere circa beneficium suum ⁊ non aduocari in curia seculari.

ℭ Sequitur.c.ex parte.eo.ti.

e Xparte. Monaci ⁊ canōici regulares postulare nō debent nisi ɔ vtilitate monasterij vl' ɔppia aut ɔ psonis miserabilib⁹ vl' ɔiūctis.b.d. Istud.c.cū.c. sequeñ.⁊ vide qd no.Cy.C.de ɔcur.l.milit. In iure ciuili clericus ⁊ miles exparant̄ lꝫ miles nō pōt eē ɔcuratoꝛ nisi in cā sui numeri.vt no.ff.de ɔcu.l.filius.§.miles.in vsib⁹ feu.cleric⁹ ⁊ religiosus vocat̄ miles de vas.mi.q ar.publica deposuit.c.j.ff.de iudi.l.miles. An q iurat eē aduocatū eccl'e teneat̄ ad ƀ si nō regrat̄.dic vt no.Io.de iureiuran.c.j. ℭ An bñdi aduocati deat̄ salariū ɔuētū plenissime.vide ff.de var.⁊ exoꝛ.cog.ɔ Bar. An aduocat⁹ pact⁹ deat illud de salario bñe in casu trāsactōis.no.ff.mādā.l.si.C.de suffra.l.j.in.iij.q.ɔ Cy.aduocat⁹ dꝫ loq vulgarit̄ vel explanare qd dicit.xxix.q.j.sic.n.ɔpe finē. ℭ Utꝝ q suscipit aduocationē in curia romana teneat̄ seq curiā si papa transfert se ad aliā ciuitatē.ff.de an.leg.l.meuia. ℭ Utꝝ aduocatus possit fideiubere ɔ cliētulo suo.⁊ an ex boc p̄sumat̄ redēptoꝛ litis.ff.mādā.l.remunerandi.§.maurius.vbi di φ talis aduocat⁹ soluēs ɔ tali fideius.nō bꝫ actionē mandati ⁊ nō est alibi.Ibi ēt est explūs φ i talē fideius.fit executio officio iudicis.l.ɔ ɔpulsionē absqꝫ libello. Si aduocatus dicit se bñe ɔsciaꝫ lesaꝫ.⁊ ex boc nō vult cāe iteresse ēt si boc casu iuramēto firmet̄ nō ɔiudicat suo cliētulo.C.de iudi.l.rem nō nouā.§.si.qui tex.ē valde no.⁊ sing. Bal.doctoꝛ ⁊ excellētissimus.

Aduocat⁹ dꝫ loq vulgariter vel explanat̄ φ dicit.

Aduocatus soluēs ɔ fideius.cliētu li ñ bꝫ actō nē mādati.

ℭ Sequitur rubrica de procuratoribus.

ℭ Nūci⁹ ē relatoꝛ itētōis dñi i forma sibi tradita ɔcur.ñ loq i psona dñi sꝫ i ɔpa psona vtuc mādati. Nō min⁹ dꝫ attēdi vtilitas mādati quaꝫ forma mādati.ff.mādati.l.si boieꝫ. ℭ Nūci⁹ ñ bꝫ nisi vnū nomē.s.nūci⁹ sꝫ ɔcu.bꝫ diuersa noia ɔ qlitate officij ⁊ noia debēt officij deseruire.vt.l. j.C.de of.pfec.vr.⁊ in noiꝫ significato vitas ē sequēda.vt in.l.j.C.de lati.liber.tol.legiste faciūt viꝫ in noib⁹ pp significata ñ pp voces.Uñ si dico facio te tutoꝛē meū ad lites ⁊ ad cās.Idē sonat i itellectu.ac si dicerē facio te ɔcureꝫ. Ideꝫ est si dico facio te ɔrectoꝛeꝫ ad iniurias ɔpulsandū affinitateꝫ.n.bñt ƀ vocabula.ff.ð ɔdi.⁊ demō.l.pꝛ seueri nā.§.ɔditionū.Iteꝫ nō est fienda dñia i vocabul' sꝫ i sensib⁹.vt no.ber.ī.e.c.qꝛ i cāis.⁊.ff.ð iureiu.l.sꝫ ⁊ si possoꝛi.§. sꝫ si reꝫ. ℭ Iteꝫ i mō ɔstituendi est sequenda dñia formal' ⁊ necessaria.C.ð ɔcu.l.neqꝫ.ɔ Pe.⁊ Cy. ℭ Querit Cy. nūqd pt ɔstitui nūci⁹ vt aliqd faciat i iudicio ⁊ qꝛ iudiciū reqrit tres psonas tꝫ By.φ ñ in.l.j.ff.e.⁊.C.siqs alteri vl' sibi.l.multū.illud φ nō pōt fieri ɔ eplaꝫ nō pt fieri ɔ nunciū.sed epla ñ est idone⁹ rñsal' in iudicio.ī.eo.c.j.ergo nec nūci⁹.qꝛ iterrogat⁹ ñ pōt rñdere ɔfitendo vl' negādo.⁊ qꝛ nūcius nō vl' esse i iudicio cū i psona absītis loqt̄ sꝫ Cy.ƀ est veꝝ q̄stū ad subtilitateꝫ vboꝝ.sꝫ iō vꝫ ɔstō qꝛ nūci⁹ ponit̄ ɔ ɔcur̄e vbi dꝫ sic pōl.ar.ff.ð v.si.l.qsqs mibi nisi mēs ɔstituentiū siti ɔ̄riū ɔpe tñ loquendo nūcius dl' i ɔ̄ctu ɔ cu.i iudicio. ℭ Sꝫ an sicut ɔ eplaꝫ pt legari.ita ⁊ ɔ nūciū vbigrā dico vade ad talē ⁊ dic sibi ex pte mea φ ego sibi relinq taleꝫ domū.⁊ puto posse tñ i ɔstōne istius nūcij reqrit̄ itm̄ nūerus testiū sicut i epla q̄ reqrit tot testes cū celebrat̄ nō cū pñtat̄. Ita i nūcio cū annūciat ita cōmittat̄ nō cū nūciat̄.l.j.§.vsus.ff.ð ɔcu. ℭ Cōstō ɔcur̄eꝫ ɔ̄reuꝫ an babeat mādatū ɔtra fideiussoꝛeꝫ vl' aliū coreū deben di.ar.optimū qd no.ff.mādati.l.creditoꝛ.i pn.ar.ɔtra.C. de diuersis rescri.l.si libellū.pria vā. ℭ Utꝝ q vendidit ⁊ tradidit reꝫ videat̄ cedere actōes psonales vl' φ ñ.ff.sol. ma.l.si vo.§.j.ff.ð eui.l.si res.quā dicit Ja.bu.φ illa.l.nō est alibi.bu.ibi vl' φ ius ɔstādi dꝫ cedi al's nō trāsit ad singularē successoꝛē.peregrinus casus est. ℭ Procura.ex cōtumacia ɔdēnatus nou bꝫ regressūꝫ in dñiu.ff.de euic. l.si ideo.in ɔrin.potest qs esse ɔtumax.⁊ tñ nō esse ɔdem nat⁹ ex ɔtūacia sꝫ ex ɔbatis.⁊ tūc ñ attendit̄ ɔtūacia sed ɔbatio glo.ē vnica in iure.C.de ɔtrario iudi.tu.l.ij. Ec. Bal.sup decre. q 5

Ius ɔstādi dꝫ cedi al's nō trāsit ad singularem successoꝛeꝫ.

ce aliud sonat exercitor vel magr̃ nauis aliud institutor stacõis seu ꝑposit⁹ mẽse tñ isti oẽs ꝓcur. sũt si alieno noie ꝯhũt ⁊ diuerso mõ obligãt dñz ẜz diuersa mãdata ⁊ materias ⁊ edicta ꝑtoꝝ. vt ff. ꝺ exerci. l. j. §. si pses. ⁊ l. qd tñ ⁊. l. si. ff. ꝺ istito. l. cuiuscũqz. §. tñ oẽ. ff. ꝺ neg. gest. l. q alienas. §. libertos. ⁊ pillũz. §. ꝓbaẜ φ si ꝯstituto ꝓcuꝛem ad obligañ. me vsqz ad certã sũmã nõ põt vltra illaz sũmaz obligare. vt no. ff. mã. l. diligẽter. ⁊ idẽ ẽ ꝺe oĩ mõ ꝺicẽdũ plus. ff. mãda. l. si mãdauero tibi vt ꝑ me i ꝑn. vbi est tex. no. ¶ Jtẽ si ꝺico facio te fideicõmissariũ meum ad negocia mea ꝓcurator his ṽbis fit. d. l. creditor. ff. mãda. si ꝺbemus⁹ facere vi3 i grãmatica ẜz i aplcib⁹ itellect⁹ reducendo se ad cõez itelligẽtiã ṽboꝝ. C. e. ti. l. si ꝓcuꝛem. ꝑ Cy. ꝓcur. pt ꝯstitui ẽt sub ꝯditõe ⁊ si fingit retro qꝛ vbicũqz h3 locũ pnia medio tpe ibi ꝯditio. l. potior. ⁊. l. q balneũ. ff. q po. in plg. ha. qꝛ extrema q̃ fictio iũgit ꝺbẽt eẽ necessaria quo ad ꝺiei cessionẽ. ff. ad sil. l. j. §. fui. Dis. n. fictio reqrit possibilitatẽ extremoꝝ. vt no. ff. ꝺe leg. j. l. taẜ scriptura. ex ꝯsuetudie dñi ampliaẜ mãdatũ. ff. φ cũ eo. l. titian⁹. Jtez ex dignitate ⁊ charitate. vt no. ff. ꝺ do. l. fili⁹. Jtez dos ꝺꝛ pietas ⁊ sic donatio ergo sine spãli mãdato ꝓcur. nõ põt dotare vꝉ dõare. l. cum his. §. si mulier. ff. ꝺ ꝯdi. ide. ⁊ dos mulieris ẽ titul⁹ lucratiuus. l. si. ff. q i fra. cre. ¶ Uariatio siue vacillatio mãdati non ꝓdest vacillañ. ⁊ tñ reuocatio fcã simplr ꝓdest reuocãti qꝛ i vacillãte ꝑsumiẜ dolus ⁊ illusio. ff. ꝺe instito. l. ẜz ⁊ si pupillus. §. ꝯditio. ṽ. ẜz ⁊ si ⁊ ibi no. ¶ Procurator ad ꝓꝛestãdũ nõ admittiẜ cũ cautõne rati ẜz d3 facere fidẽ ꝺ mãdato ꝑ instrm. ff. ꝺepo. l. siqs inficiatus. ¶ Sz q̃ro ꝯstitui te ꝓcuratorẽ ad vendẽdũ vẽdidisti an possis petere ꝑciũ. vꝛ φ sic qꝛ nõdũ functus es ⁊ ꝑfunctus officio tuo qꝛ nõ ꝯsumasti φ nã actus ꝺesiderat. ff. ꝺe tributo. l. ꝓcuratoris. §. ẜz si dedi. Jtem qꝛ ꝓcur. ad negocia vꝫ etiam ad lites ꝯstitutus. ff. ꝺe iniur. l. sed si vnus. §. ꝓcuratorẽ. ¶ Preterea cũ aliqd mãdaẜ ẽt cõsecutiua videnẜ mandari. vt no. ff. ꝺ ꝓcu. l. ẜz ⁊ hec. §. pretor. Jn ꝯtrium vꝛ φ si valuit vẽditio fide habita ꝺe ꝑtio procur. functus est officio suo. simile qꝛ si ꝯstituo ꝓcuratorez ad trãsigeñ. ⁊ trãsigit ñ poterit ageẜ ex trãsactõe. qꝛ aliꝺ ẽ trãsigere aliud ẽ trãsactõe agere. nã agere superuenit postea post mãdatũ. ergo ñ ꝯtineẜ in vi mãdati. ff. φ cuius. vni. no. l. itẽ coꝝ. §. φ si actor. Nõ ob. §. ꝓcuratorez. qꝛ ibi loqtur in gnãli mandato ⁊ in prosecutõe iuriũ ꝯpeteñ. ⁊ tẽpore mãdati ti. vnde q̃riẜ vtꝝ mãdatũ gnãle extẽdaẜ ad cãs q̃ postea orte sunt. ¶ Et ꝺicit Dy. φ nõ nisi pẽdeãt ex vꝉ ꝑsentiuz. ff. ꝺ tutel. qꝛ ꝺicimus. ꝺ h no. ff. ꝺe procu. l. oĩu3. ẜz ibi loquiẜ in causis ortis ꝑ modũ recõuentõis. vñ illud ẽ ex libera ṽtute legis poti⁹ q̃3 ex ṽtute mandati. vt no. Cy. ꝺe procu. l. inuitus. in prin. ¶ Preterea vbi repiẜ diuersitas inesse cãruz ibi sunt cãe diuerse. sed hic repiẜ diuersitas penes productõez cãꝝ inesse qꝛ alr ꝓduciẜ inesse vẽdẽdo alr iudiciũ sup ꝑtio. ergo vnũ nõ seqẜ ad reliquũ. Hãc doctrinaz ponit Cy. in simili in. d. l. inuit⁹. in. xiiij. q. facit qꝺ no. Jnn. ẽ. ꝺe offi. ꝺele. c. si qñ. hãc opi. t3 Cy. ff. ꝺ procur. l. j. in suis additis. qꝺ veruz credo nisi quãdo quis erat absuturus ita qꝺ ad prouidẽtiã futuroꝝ fecit ⁊ ita intelligo ꝺtm̃ spe. ibidẽ si nullus h3 cãs ꝑsentes. vt cõstitutio aliqd opeẜ ẜm Cy. in. l. j. ff. e. ar. ff. ꝺ fun. istru. l. fũdus q lo:at⁹ qꝛ absens als cãs tũc ꝑsentes ꝺ3 probare. qꝛ ois ipugnatio est probãda ꝑ ipugnãtẽ ⁊ d3 opponi ⁊ probari ante lit. ꝯte. vt no. ff. e. l. q propria. §. si. ¶ Nũqd post lõgũ tps procur. tutor vel curator ingetati teneanẜ reddere rõez admĩstratõis vꝛ φ ñ. qꝛ pñt testes eẽ mortui. ꝺic ꝯ vt leg. ⁊ no. ff. ꝺ admi. tu. l. maxie. vbi ois vide. Relique sunt existẽti mã aliq̃ ꝑticula vꝉ saltẽ ꝯsideratio itellectus seu radicata in itellectu ad instar caracteris. ⁊ iꝺ tutor testamẽtarius. aut nõ incipit aut ꝺesinit. Primo casu non excludit legitimũ. Scꝺo sic qꝛ cã intestati remoueẜ per cãz testati. ꝺe testa. tu. l. siqs sub ꝯditõe. nisi postea testamẽtarius essz postea mortuus. qꝛ tunc releuaret tutelam ṽba ista in ꝑdictis. ⁊ ad ꝑdicta q̃ ponunẜ in ꝓcuratoris habẽt limitare ⁊ restringere. nõ tamẽ excludunt necessaria in ṽtute expssoꝝ sub intellectu. ff. ꝺe ṽbo. ob. l. q rome. §. calimacus. per Bar. ¶ Dictio imponiẜ pro inter sed

a ¶ Uide Lu. ro. ꝯsil. cccccix.

dictio ad ꝑ ãnexis ei. vt. l. ad rẽ mobilẽ. ⁊. l. ad legatũ. ff. ꝺ ꝓcu. ¶ Executio snie late ꝯ ꝓcuratorẽ fit ꝯ dñm ꝑ actionez ⁊ factis q̃ ex snia datur non in actione ex stipulatu cõpeteñ. An. ꝺe pis. in. l. minorẽ. ꝺe ꝓcu. ¶ Prelat⁹ faciens fidez ꝺe posẜione ꝑlature nõ teneẜ cauere ꝺe rato l3 negetur ꝑlat⁹. vt no. in spe. ꝺe act. ṽ. sed pone qdã diu⁹. ar. opti. C. q accu. non pos. l. ignorat. nisi sit in posẜione vi vꝉ clã. De nã act. mãdati ẽ φ sit gratuitũ ẜz ꝺe nã officij ꝓcuratoris non est vel clã. C. ꝺe ꝓba. l. si ꝺe posẜione. qꝺ sit gratuitũ. vt. ff. ꝺe ꝑscrip. ṽ. l. nãlis. §. si. ꝺe nã locati. ⁊ φ opera ꝯsueuerunt locari ⁊ φ merces sit ꝯstituta in pecunia numerata si aliqd istoꝝ duoꝝ deficit ẽ ꝯctus inoiat⁹. vt. d. l. nãlis. vbi tradiẜ hec doctrina. ¶ An ꝓcurator gnãlis prelatus vel tutor possit donare. ꝺicit gl. φ sic. ꝑ vtilitate populi interueniente ꝺcreto. nã sepe accidit φ donare meli⁹ est q̃3 vendere. ff. ꝺ admi. tut. l. tutor ad vtilitatẽ. vbi optima gl. Dy. ⁊ Cy. ꝺicũt ibi φ non reqritur ꝺcretũ. tex. ꝺicit φ sufficit ꝯsuetudo. eo. ti. l. ꝑ maiore. ꝺic φ sic si lis ẽ alias pitura. C. e. l. exigendi. ⁊ non ẽ alibi. Quid. n. ꝺe ꝯiuncta ꝑsona etatis legitie an admittaẜ ꝑ ꝯiuncta minore q̃ indiget tutore vel curatore. ibi dixi in lec. mea. ⁊ gl. ẽ. ff. ꝺ admi. tut. l. tutor ad vtilitatẽ. Sz qꝺ ẽ inter infantẽ ⁊ tutorem. ⁊ remediũ ẽ φ ꝯiuncta ꝑsona ꝯpareat ꝑ infante. Jtẽ iudex forte poterit dare subsidiariũ curatorẽ petẽtib⁹ ꝓpinqs infantis. vt no. ff. ꝺe tute. l. q h3. §. si pupillus. vel petente quocunqz creditore sicut daẜ furioso ⁊ bonis absẽtĳ. ꝺe h in. l. fulcini⁹. ff. q. ex cau. in pos. ea. ꝑ Bart. ⁊ si re vera non sit creditor aliqs ꝯfingi poterit q ꝺicat se velle experiri. ff. ꝺe neg. ges. l. at q nã. §. cũ me. tex. ẽ no. ⁊ sing. Ubicũqz minor h3 legitimã cãm ibi põt sine auctre alicui⁹ ꝓcuratorem facere. l. ij. ff. q petã. tut. tex. ẽ no. ⁊ ꝺe rato minore cauendũ ẽ si ꝺe mandato dubitaẜ absqz altert⁹ ꝑsone aditione. ff. ꝺe ꝓcur. l. inuit⁹. §. is q. vbi ẽ tex. no. ¶ Prelat⁹ ꝺꝛ ꝓcurator ecclẽ. ponam⁹ q agit ad merita post capli an possit reconueniri ꝺe eo qꝺ ptinet ad capłm soluz. ⁊ vꝛ φ sic ff. rez amot. l. ⁊ iꝺ. §. si pꝛ. tñ cauebit ꝺe iudicato soluẽdo. ⁊ ille ẽ valde notabilis. vꝛ φ ꝓcurator cum cã renunciare possit appellationi. ꝺe no. op. nun. l. cũ ꝓcur. in prin. Ray. si appellatio ẽ friuola vel iniusta. als secus. ff. ad macedo. l. idẽ q3. §. si ignorantes. vbi ẽ tex. no. geminatio mandati nihil opatur. arg. optimũ ff. ꝺe op. no. nun. l. cũ ꝓcura. §. si donius. ¶ Ex ꝓꝛestõne ꝓcuratoris q̃ritur ius dño absqz cessione. ff. ꝺe no. op. nun. l. si ꝓcur. opus. ¶ Quero si ꝓcuratori ẽ data certa forma vtꝝ alia forma videaẜ ꝓhiberi. ⁊ vꝫ φ sic. vt. C. ꝺe ꝓcur. l. marit⁹ ẜm Ja. ꝺe ra. l3 Pet. aliẜ ibi ꝺicat ẜm Cy. tu ꝺic aut illa forma tendit ad oppositũz ⁊ vꝛ ꝓhibita. aut ad ꝑpositũ. i. ad eundẽ effectũ. ⁊ tunc vꝫ ꝑmissa ⁊ h in mãdato. sec⁹ in ꝺcreto vbi ẽ certa forma seruanda ꝑcise qꝛ dat eẽ rei. als nõ disposite a iure. imo si cogitare nec d3 cogitari. ff. ꝺe re. coꝝ. l. si pupilloꝝ. § si ꝑtor. vbi tex. no. ¶ Quero ecce ꝯiuncta ꝑsona ꝓducit mãdatũ ad vnã cãm ⁊ in alijs vult admitti ꝯiunctorio noie nũqd possit. ⁊ vꝛ φ nõ. vt. d. l. marit⁹. C. ꝺ procu. Jn ꝯtriũ vꝫ φ ille casus ẽ omissus. ergo ꝺlinqtur dispõni legali. ff. so. mat. l. si cuz dotẽ. ꝺicũt doc. φ nõ pt in alijs agẽ nõ. qꝛ videatur ꝓhibit⁹ ẜz qꝛ recessuz ẽ a prouidẽtia iuris spãlis ꝑ viam elec. iurĳ cõis nõ ꝑ viã mãdati. Jn ꝯtriũ expssi. C. ꝺ pac. cõuen. l. si. ⁊ ita t3 Cy. in. d. l. marit⁹. qꝺ veꝝ est in mandato sunt aliq̃ ṽba restrictiua sicut sunt illa q̃ hñt limitare mandatũ vt dictio tãtũ ⁊ alie eqpollẽtes tã ꝑmissiõis q̃3 mandati. ¶ Pone φ in istrõ sunt hec ṽba ⁊ promisit se ratũ habituꝝ qcqd in ꝑdictĳ ⁊ circa ꝑdicta fuerit procuratuz. rñ. ṽba sunt restrictiua. vt no. elegãter Bar. in. l. q rome. §. calimac⁹. ff. ꝺe ver. ob. Ecce ꝺicit lex φ vbi dubitaẜ ꝺe mandato sufficit cautio rati nunqd hoc veꝝ in procuratore in rez suã. respõ. nõ tali rõne qꝛ ꝑ cautionẽ rati procu. legitiaẜ. vt. ff. ꝺe dam. isec. l. iter qs. §. alieno. ergo itiaretur ad solõnẽ recipiẽdã. qꝺ est falsuz. vt no. ff. ꝺ proc. l. nõ solũ. §. q aliẽa. ꝑ h ꝺico φ si ꝓcu. ꝺicat se ꝓcur. ad agẽdũ ⁊ exigẽdũ vꝛ se astrigẽ ad plenã probõnẽ mandati nec sufficit cautio rati. nõ ob. ff. so. ma. l. non solũ. qꝛ ibi pꝛ h3 ꝑtãtez a lege ex iure dotĳ profectitie ⁊ pt suo noie ꝯstituẽ procu:ez ꝺe ꝯsensu vel saltẽ dissensu filie. ff. ꝺe procu. l. fili⁹. §. sed ⁊ filia

Sepe accidit φ donare melius ẽ q̃3 vendere.

lis ratū vz ɔsensus q̄tū ⁊ mādatū expressuz vn̄ pcur. añ li tē ɔtesta. pt aliū substituē pñte dño qꝛ tūc ipse dñs consti tuere vr̄. ff. de exerci. l. j. §. magistrū. v̄. cete. text. nō est ad multa. ¶ Ecce si delegat⁹ pcedit sciēte ordinario a quo dicit se hr̄e delegationem nō est necesse probare de delegatione. idem si vicari⁹ sciente dño pcedit tanq̄ vicari⁹ n̄ est necesse pbare de vicariatu. idez si ptās sciente populo sedet p tribunali. ¶ Mādatū⁹ intellr̄ hz q dñs ɔsueuit mandare. ff. q cū eo. l. titianus. tex. est valde no. ¶ Si in mādato ē appositū q n̄ possit aliū substituer̄ post lit. ɔte. poterit ɔstituere. qꝛ dñs litis. ff. de exercito. l. j. §. magr̄m. v̄. qd tñ. fm Guil. ⁊ Ray. sed cū ibi sit spāle ergo in ɔ̄riū est ius cōe. vt ibi no. Itē dñs nō dz decipi q meli⁹ d̄ amico p̄sumpsit. ar. ff. de le. ij. l. vnū ex familia. §. itē impatori. ɔ̄ simplex mādatū pcuratoris pt opponi qd̄ est simulatū vt no. ff. de pact. l. iurisgētiū. §. ptor. in glo. quam glo. tene menti. ¶ Per hec v̄ba facio te pcuratorē in rē tuaz videor directas mādare ⁊ vtiles cedere ⁊ posito vno ponit̄ reliquū ⁊ erit dñs vtiliū ⁊ mandatarius directaꝝ. ff. mā. l. pcurator. §. fi. vbi ē tex. no. C. e. l. q stipēdia. ¶ Si dñs pmittit pro procu. sub hac forma quicquid legitime fecerit. iste nō est legitime releuatus. qꝛ stipulationi ptorie de rato nihil pōt addi q nō sit de verbis edicti ptorie. Iiez noualis orit̄ ex isto aduerbio legitio. Itē dñs dz hr̄e ratū ēt nō legitime factū dūmō sit factū fm solitū cursum iudicioꝝ. vt no. j. vt lite nō ɔte. c. j. Alioquin dñs semper negaret canonice factum qd̄ est absurduz. ff. de iudi. l. solem⁹ ⁊ induceretur perplexitas in executiōe. Item verba debēt esse clara sunt quedam forme. ⁊ iō opz fuari i forma. vbi tñ ptor dicit iudicatū solui satis est si dicat solue iudicatū qꝛ ibidē est edictū. ff. de pto. stipu. l. ij. vbi est tex. no. Sed nūquid dñs q est in anglia pt releuare pcuratorem q liti gat florētie. gl. dicit q nō. ff. de pcu. lege neqꝫ femina vbi hoc no. fm Ray. qꝛ nō est idoneus fideiussor ille qui non possidet bona in loco iudicij. vt no. C. de pnc. agē. in rebus. l. fi. li. xij. hāc opi. nō fuat ɔsuetudo ne vsus procuratoris impediat̄. pterea tex. iustiniani insti. de satisda. nō distinguit in. §. si vero. vn̄ dñs sit nimiꝝ qꝛ i domicilio suo patit̄ executionē snīe vbicūqꝫ late. ff. de iurisdi. om. iudi. l. cū q̄dam puella. Scias q ista releuatio nō hz locū in bñficialibus nec in causis crialibus in quibus ɔ̄ pcuratorē nō fit executio sz satis ē hēre lr̄as de rato qꝛ alia cautela nō pōt adaptari. Carceratus aūt i cā capitali pōt p pcuratorez defendi citra ɔtestationē litis. vt no. in. c. si iudex laycus de sen. ex. li. vj. ⁊ maxime i cā appel. C. d̄ appella. l. eos. per Guil. de cu. ¶ In cā capitali si fuit admissus procurator vz processus. C. de adul. l. q̄uis indubitati. vel ibi erat absens cā rei publice ⁊ ē spāle nec de hoc habemus aliū tex. in iure ciuili ɔ̄ regulam gnālem vel ibi maleficiuz erat notorium p ɔfessionem rei dic vt ibi per Cy. ¶ Si pcur. in rē suā substituit aliū procuratorem in rē suā vtꝝ statim desinat eē pcur. gl. dicit q nō. ff. ad trebel. l. ex asse. quā gl. tene menti. ¶ An qs possit facere duos procuratores in rez suā insolidū. ita q vterqꝫ insolidū exigat vr̄ tex. q nō. ff. de le. j. l. nō quocūqꝫ. §. qui gayū. vbi tex. sing. ¶ Utrum sit dr̄ia an ɔiuncta psona agat pcuratorio noie an ɔiunctorio noie dic q sic. vt. C. eo. l. maritus. ¶ Item est dr̄ia vtꝝ pr̄ agat tanq̄ legitimus administrator an tanq̄ ɔiūcta psona. ff. q satis. cog. l. filius. nam pr̄io casu nō satisdat. scdo sic. Item primo casu facit procuratorez añ lit. ɔtesta. Scdo nō. vt. l. j. C. de bo. ma. si omissa ē exceptio cū tu nō hēs sufficiēs mādatū iudex ex offō pōt supplere i q̄cūqꝫ pte litij. dicēdo ōn de mādatū al's nō procedā ad petōem tuā. vt sing. no. in. c. j. de elec. li. vj. qꝛ iudex dz eē certus de validitate ⁊ efficacia sui pcessus ⁊ tene menti. ¶ Utrum hr̄ditas possit adiri p pcuratorē dic q nō hr̄ditas nō pt adiri alieno aīo. vt. C. de iure deli. l. potuit. ff. de acq. here. l. paulus. Item ius adeūdi nō pōt cedi pcuratori in rem suam quia voluntas non pt cedi. ¶ Usufructuari⁹ pstita cautione ⁊ non añ est pcurator dñij vacātis qꝛ pmisit custodiā rei ⁊ ille cui ɔmittit̄ custodia rei agere pt tanquaz vtilis pcurator. l. j. in fi. ff. vsufr. quēadmodum q tex. non ē alibi fm Ray. glo. dicit q ille cui ɔmittit̄ custodia hz of

a ¶ Uide p Fel. ⁊ moder. in. c. cū m. Ferra. d̄ constitutio.

ficiū iudicis noie custodie. C. de sacrosan. ecc. l. sancim⁹. de hoc p Ja. bu. l. j. in fi. ff. d̄ no. ope. ⁊ ibi p Bar. exil:ū nō cadit in pcuratore. pcuratorio noie. ⁊ iō dz formari in psona dñij. pcur. in rē suā dz facere ɔparere dñm ad rn̄dēdū positōib⁹. ff. e. l. si actor malit. vbi ē tex. no. ¶ Procur̄ cōstitut⁹ ad agēdū ɔfestiz vr̄ ɔstitut⁹ ad totā cāz cū suis dilat. p agēn. ff. de pcu. l. q pcuratorē dat. tex. no. dolus plati nō nocet ecclesie qꝛ ad cōmittēdū dolū nō est plat⁹ nec pcur. ecclesie. vt no. ff. de exce. doli. l. si procur̄ agit. ¶ Dolus cōmissus p cedētē nō nocet cessionario qn̄ dolus n̄ eē dit ius agēdi. l. apud celsum. §. si cū legitia. ff. de excep. doli. vbi est tex. no. hec ɔditio si nō in eodē statu pmāserit in quolibet mādato ⁊ arbitrio tacite itelligit̄. ff. de solu. l. cū qs. in pn̄. vbi est tex. no. ¶ Postq̄ pcu. satisdedit dñij loco hn̄dus ē. vt. ff. de pcur. l. titi⁹. nec in iure melior tex. ē. ⁊ iō sine cā ex tunc reuocari n̄ pōt mutato pcuratore necesse ē acta trāsferri vel repeti. vt no. ff. e. l. q̄ oīs gl. no. valde.

Postq̄ satisdedit dñi loco habendus est.

¶ Procur. pōt reuocari hz adiect⁹ nō pōt reuocari. ff. d̄ sol. l. v̄o pcuratori vbi tex. no. ¶ Necessaria cōpitio dñij nō inducit reuocationem mādati sz in volūtaria. aut dñs asistit pcuratori. ⁊ idē. ff. de pcu. l. paulus. aut trāstulit in se aliquē articulū processus. ⁊ tūc i totū vr̄ reuocare mandatū nisi aliud actū sit. J. e. c. pe. li. vj. Procu. pnīa ductus pōt acceptare mādatū cui renūciādū putauit. J. eo. lz. lib. vj. ⁊ no. ff. de re. iur. l. semp q. ¶ An possit ɔstitui pcu. i rē suā ex pte rei. dic q sic qꝛ tale pcuratoriū pōt ibi cadere. vt cū vendit̄ hereditas vel fit restō ex trebellio ⁊ filia. ff. e. l. plautius. ⁊. l. si actor procu. sine spāli mādato nō pōt facere pacē qꝛ remissio iniuriaꝝ ē donatio. vt no. in Specu. de trenga ⁊ pace. v̄. h̄ quoqꝫ. nā pax dz fieri gratis. ff. d̄ in fami. l. furti. §. pactis. h̄ veꝝ ē vt noceat dñis sz vt psit satis vr̄ hr̄e mādatū. ff. de pac. l. rescriptū. §. fi. sz ibi nō facit sz recipit iō alleg. e. ti. l. nā ⁊ necesse. ⁊. l. ɔ̄ iuris. §. fi. cū. l. sequēti. Pau. d̄ lea. ¶ Hec forma ēt si mādatum exigat spāle nō opat̄ in his q̄ debēt mādari sub certa forma specifica. J. eo. c. q ad agēdū. li. vj. nec vbi isurgit pena. ff. q qs qꝫ iur. l. iij. §. si pcu. nec in crialib⁹. de pcu. c. ij. in cle. nec in solitis. ff. de ɔ̄hen. emp. l. fistulas. §. frumēta. ff. d̄ pig. act. l. vel vniuersoꝝ. pluriū nō ipedit qn procur. possit a dño reuocari. vt in. c. viri. de pcu. l. vj. sup v̄bo reuocatis i gl. or. ⁊ est rō qꝛ ex tali infō nulla insurgit obl'o. sec⁹ si eēt pmissum aduersario de nō reuocando qꝛ ex tali pacto licito ⁊ honesto ne aduersario illudat̄ hn̄ orit̄ obl'o. C. d̄ trāsa. l. si qs maior. ⁊ iō si notari⁹ recipit h̄ pactū p his q̄ꝝ iterest reuocari nō pōt. Pricepς cordiū ē de⁹ q imissa hōs volūtate pōit executionē ope. Fideiussor pōt tradere ⁊ soluere de scīa dñi q̄si pcurator ɔstitut⁹ ad h̄ al's nō possz sibi ipsi ius dicere. ff. mādati. l. si procur. §. si ignorātes. p Ja. de are. hoc veꝝ si fideiussor nō pōt de suo soluere al's tenetur iplere mādatū. ff. de ɔdi. inde. l. indebitū. ff. de vsufru. ca. re. l. trib⁹. tex. no. restō ex trebelliano nō pōt fieri pcuratori in rē suā noie suo sz noie dñi sic qꝛ a v̄bis senat⁹ nō pōt recedi. l. si mulier. §. si ex asse. ff. de iure dotiū. Ego possum dare pcuratori ptātem vt ratificet. vt. l. insti. §. fi. ff. ad tre. ergo pari rōe vt mādet. An. de pis. ego possuz dare pcuratori ptātē ad iudicia vt ɔstituat aliū pcur̄ez nomine meo lz lis nō sit ɔtestata sz vt ɔstituat noie suo nō possuz mādare nisi lite ɔte. ita intelligit̄ gl. q̄ est in. l. j. ff. d̄ pcur. Cy. per hec v̄ba te facio pcur̄ez in rē tuā videor directas mādare ⁊ vtiles cedē. ⁊ posito vno pōit̄ ⁊ reliquū ⁊ eris dñs vtiliū ⁊ mādatari⁹ directaꝝ. vt no. ff. māda. l. si pcuratorez. §. fi. vbi tex. no. ⁊. C. eo. l. q a stipendia. Utrū snīa lata sup mādatis possit ɔ̄rio iperio reuocari vr̄ q non quia quotiēs psona subtrahit̄ a iudicio sopita est instātia. d̄ off. dele. c. significantibus. In ɔ̄riuz ē regula gnālis pōt qs hr̄e ratū q nōduz est celebratuz de trāsac. c. ɔtingit. ff. de procu. l. si procur. absētis. ¶ Contra generale mādatum pcur̄is pōt oppōi q illa cā causans nō erat in reꝝ nā tpe ɔ̄ctus mādati nā cā postea nata assimilat̄ posthūo d̄ quo nō vr̄ cogitatuz. ff. de testa. tu. l. si qs ita. sed Spe. tz q includant̄ lites ⁊ ēt ex cā nouissima. qꝛ nemini pindicat. ar. C. que res pig. ob. pos. l. fi. Itē istud mandatum vr̄ vle cū sit ad vniuersitatez cāꝝ. itez etiam indefinita comprehen

a ¶ Uide Bar. in. l. j. C. de actio. ⁊ oblig.

dit futura ex ꝓprio significatu.ff.de ẜui.ur.ꝑdi.ſi ſeruitus vt.§.dixi.Sꝫ nũqd ꝯiũcta pſona pt añ litẽ ꝯte.ſubſtitue-re ꝓcurẽ.Spe.ſentit ꝙ ſic in ti.ð ꝓcurẽ.§.rõne q̃.v.quid ſi canõicus.Sꝫ ꝯtrũ vꝫ qꝛ ſuo noie ñ hꝫ actiõem ⁊ regła eſt ꝙ añ litẽ ꝯte.vł q̃ſi nẽo ꝯſtituit ꝓcurẽ niſi q ſuo noie hꝫ actõeꝫ.ff.ð iniur.l.ſꝫ ſi vn⁹.§.procur.vbi ẽ melioꝛ tex.q ſit in iuẜ.ſꝫ ad defendẽdũ poſſꝫ ſi eũ releuaret ꝑ qualẽcũ-qꝫ fideiuſſoꝛẽ datũ.ff.ð in ius vo.vt cãt.l.ij.vbi tex.optim⁹ ⁊ facit ad mſta vꝫ ꝙ pt iudex quẽ ꝯmittere fideiuſſoꝛib⁹ ſanguinis lꝫ ſi ſit vſqꝫ quaqꝫ ſoluẽdo nec ex hoc poſſit cõ-dẽnari tpe ſyndicat⁹ qð vocaẜ tps digõnis officij.Ecce ꝓcurator minoꝛis cauit ð rato minoꝛ hꝫ ratũ ſꝫ ñ durat ratũ.qꝛ petit reſti.in integ.An cõmittaẜ ſtipulatio rati.Rñ.ñ nã iõ reſtituiẜ qꝛ ratũ habuit alꝯ nõ hẽret neceſſe reſtitui ergo factũ eſt ꝙ cõuenit rñdendo dicit illa.l.no.ff.rem ra.ha.l.cũ minoꝛ.⁊ iõ ſubiungeñ.eſt vt plena ſit ſatiſdatio de reſti.in integ.nõ petẽ.¶ Siqs hꝫ duo inſtr̃a procuratõis eiuſdẽ date ⁊ foꝛme manu eiuſdẽ tabellionis vel qꝛ cũ tabeł.fuerunt duo tabelliones ſimul rogati vnicuꝫ eſt mandatũ.ff.de teſt.l.vnũ.ſꝫ ſi diuerſe foꝛme ſunt duo.tñ ſi vnũ ẽ gnãle aliud ſpãle tũc ſpãle ꝑualet.dicit Ja.bu.C.de procu.l.maritus.⁊ iõ producere gnãle mãdatũ ad illaꝫ ſpẽm ẽ producere mãdatũ imꝑtinẽs nõ vꝫ ſcãi i termino id qð fecit procur.anteq̃ꝫ ſciret ⁊ acceptaret mãdatũ.ita dicit ſpe.de procu.§.j.v.ſꝫ qd ſi procuratoꝛẽ.qð ẽ notabile.⁊ ẽ rõ qꝛ nõ tanq̃ꝫ ꝓcu.ſꝫ tãq̃ꝫ geſtoꝛ fecit ⁊ ſic alios ꝑtextu q̃ꝫ ꝑtextu mãdati.⁊ ſicñ eſt viſus capite ꝯgruo.ff.iud.ſolui.l.iij.§.ſꝫ ⁊ ſiqdeꝫ.ſi procur.ſe obligauit ꝑtex.mã-dati pt procur.illud ſoluere ð bonis dñi iuito dño ⁊ mirabile ẽ ꝙ nõ tráffert dñiũ ſꝫ publiciana ꝯpetit.ff.de publi.l.ſiqs ꝓhibuerit.qꝛ ſemꝑ in tráſlatõe dñij reqriẜ ꝙ traditio fiat de volũtate dñi.vt.ff.de ꝯdi.ob cãm.l.iij.§.ſubtilius.vel dic ꝙ iõ tráſit dñium ſi res erat mãdantis.qt q hꝫ mãdatũ vel ꝑmittẽdũ vꝫ hr̃e mãdatũ ad tradendũ nec reuocare pt ex quo mãdatũ tráſiuit in ꝯtrũ noiatũ vt.ff.mãdati.l.idẽqꝫ.§.ſi ignoꝛãtes.Si procuratoꝛ ſubſtituit aliũ ꝑꝑ neceſſitateꝫ cãe vt qꝛ ſubſtitutus erat magis exꝑtus ⁊ idoneus.iſta ſubſtõ fiet expeñ.dñi.ar.ff.fini.reg.l.iiij.§.j.ff.fami.her.ex pte.¶ Sꝫ ſi ꝑꝑ neceſſitatẽ pſone.qt procur.erat in alijs occupat⁹ tũc fiet expeñ.ſubſtituẽñ.vt no.Inn.in.c.j.ſ.vt lite nõ ꝯteſt.¶ Nũqd ille q alij cõ-mittit ꝙ erat ſibi iniũctũ hoc ipſo excuſaẜ.ff.mandati.l.ſi procur.§.ſi tutoꝛ.¶ Nunquid ſi procuratoꝛ eſt ipeditus dño ignoꝛãte excuſeẜ dñs dic ꝙ ſic.C.de ap.l.pſcs.C.qui pe.tu.l.cũ a mr̃ibus.ar.ff.de mili.te.l.iij.§.ſi idẽ.ff.de pub.l.ceſar.¶ Procuratoꝛ ẽ expectandus aliqualr̃ vltra terminũ de penis.c.calũniã.ꝑ Inn.¶ Nũquid ambaſiatoꝛ põt aliquẽ ꝯſtituere loco ſui ſi infirmaẜ dic ꝙ nõ niſi filiũ ſuũ.⁊ eſt ar.ꝙ ſi ancianus moꝛiẜ in officio ſuo filius ẽ ſubrogã.pro ipſo.vt.ff.de lega.j.l.ſciendũ.§.legati vicarios.

Procurator ꝯſtitut⁹ ad alienandũ nõ põt aliũ ſubſtituere.

¶ Procu.ꝯſtitutus ad alienãduꝫ nõ põt aliũ ſubſtituere.tex.eſt ſing.in.l.vſucapione.§.ꝙ ſi is de diuerſi.⁊ tem.pſcrip.ſꝫ ꝯſtitutus ad negociañ.põt aliũ ſubſtituere.ff.man.l.ſi procuratoꝛeꝫ.§.j.itꝫ in iure ſuo pꝛopꝛio vnuſqſqꝫ hꝫ aliũ ſubſtituere.ff.de diuer.⁊ tẽ.pſcrip.l.in vſuca.§.ꝙ ſi.¶ Pone dñs ſcripſit i ſua camera lr̃as mãdati ⁊ eas retinebat in ſcrinio pectoꝛis ſui vel in ſcrinio mãli ⁊ nonduꝫ tráſmiſſerat an procur.poſſit aliqd virtute iſtaꝝ lr̃aꝝ.no.ff.de acq.poſ.l.q abñti.Ratihabitio excuſat delictũ.ff.de fur.l.ſi vendidero.§.ſi titius.tex.no Monach⁹ fugiẽs ꝑdit mãdatuꝫ.⁊ iõ non pt aliũ ſubſtituere.ff.de ſer.fugi.l.j.⁊ ſoluens ſubſtituto iuſto erroꝛe nõ liberatur.tex.no.¶ Procuratoꝛ qui hꝫ duo mãdata.ſ.ſpãle ⁊ generale ⁊ ſubſtituit vigoꝛe ſpãlis mãdati non pt reuocare vi eiuſdẽ mãdati ſꝫ an poterit reuocare vi alteri⁹.i.vi generaẜ.tꝫ ſpe.⁊ bene ꝙ nõ i ſpe.e.ti.§.iij.⁊.§.itẽ pone titius Jo.an.in.c.is q de procu.li.vj.ar.optimuꝫ.C.ð remiſ.pig.l.ſolita.Si procuratoꝛ ſubſtituit ex ꝑtãte ꝯmiſſiõis ⁊ dubitaẜ de mãdato cauet ꝙ dñs habebit ratuꝫ.Si autem ex ꝑtãte legis cauebit ꝙ ipſe ſubſtituens habebit ratum ẜm Pau.de leaꝫ.vide.l.ij.ff.de cura.bo.dan.¶ Et no.ꝙ qui non poteſt ſubſtitutum reuocare non poteſt eum approbare vel apꝓbare. Procuratoꝛ in capitali cauſa põt allegare cauſas neceſſarias abñtie ſꝫ non põt aſſumẽ directe vel idirecte aliquã defenſionẽ dñi niſi dño cõpareat ⁊ detineaẜ i carcere.⁊ ꝑ h̃ nõ põt opponẽ exceptionem bãni pollicẽtis impũitatem delicti niſi ſe offerat carcerari.nec tũc hẽbit neceſſe litẽ ꝯteſtari niſi ſopita hac exceptõe declinatoꝛia vtilitas ſtat i h̃.qꝛ iteriꝫ nõ recipiẜ iter reos cũ nõ poſſit ꝓcedi in cã pꝛĩcipali.l.is q reus.de pub.iudi.⁊ ita dꝫ itelligi qð de⁹ rauenẽſe ⁊ ſic ſoluũtur diſputatões bononieñ.¶ Procuratoꝛ ad oꝛdinarias cãs põt recõueniri coꝛã cõi iudice ẽt i ſũmarijs.ſecus ſi nõ ſit iudex cõis ſed delegat⁹ vni parti ſic itelligas.ff.de ꝓcu.l.ſed eo.§.nõ ſaltem.ff.de var.cog.l.j.in fi.de mutu.peti.c.j.An in cã ſuſpitionis poſſit qs procur.eſſe.dicit Jac.ꝙ ſic ſi aſſerat ſe ẽẽ velle ꝓcurẽ ñ rõe ꝓcuratoꝛis ſꝫ vt inocẽtiã ſuã purget An.ð piſ.certe ſatis ẽ purgata inocẽtia ꝑ victoꝛiã.vñ dic aut ſua itereſt rõe ſalarij.⁊ tũc nõ repelliẜ ſed ſi nõ itereſt repelliẜ.ꝓcuratoꝛ in capitali admittiẜ ad allegandũ qcqd nõ ipedit ꝯdẽnationem.vñ põt opponere excep.ſui teſtis ⁊ hoc ꝓbare ꝑ cãs cãe.i.ꝑ v̄itatẽ facti.hoc ſentit Cy.in.§.publice.vbi dicit ꝙ in capitali nõ admittiẜ ad allegãduꝫ cãs cãe ⁊ ſubdit ꝙ eſt verũ ad totã cãꝫ.Cy.pone cõſtitui te ꝓcuratoꝛẽ h̃ pcõ ꝙ poſſum te libere reuocare ẽt lite cõteſta.rñ.nihil operaẜ hoc pcm̃ qñ reus ⁊ iudex poſſit ꝯdicere reuocatõi.qꝛ foꝛma mãdati nõ põt inmutare diſpõnẽ legaleꝫ.l.ſi illa.in pꝛi.ff.fam.her.impatoꝛ ꝯceſſit filio meo militi caſtrũ ⁊ me noiauit in cã motiua ſed nõ in gr̃a ſed eaꝫ direxit ⁊ intitulauit filio meo ex cã caſtrẽſi peculij nil mihi acqriẜ.idem dicit in eo qð donatum eſt ambaſſiatori qt nominaẜ vt cã nõ vt donatarius.An.de piſ.⁊ ſic nominaẜ enũciatiue non diſpoſitiue.

a ¶ Vide bart.i.l.pe.§.ad crime in pe.col.ff.ð pub.iudi.⁊ vide etiaꝫ aretl.i.c.de niẽs de acc.

a **Lia.** Nõ crediẜ nudis v̄bis ſꝫ debẽt liq̃re de mãdatõe ſi negeẜ ꝓceſſus fiat deluſoꝛi⁹.¶ Caſus.eꝑs ſalamitã.hẽbat cãm in curia pape qdaꝫ ſine mãdato eius noie cõꝑatuit ⁊ ſuccubuit.iſte eꝑs ſcripſit qbuſdã plãtis ꝙ iſte ñ hẽbat mãdatũ q h̃ itimauerũt pape tandẽ iſte eꝑs miſit quoſdã nũcios ad dñm papã q nõ poꝛtauerũt inſtr̃ꝫ mãdati.papa noluit ipſos audire ne foꝛte eꝑs negaret ſicut negauit pꝛi⁹.⁊ iõ mittẽdus eſt ꝓcuratoꝛ cũ mãdato ſolẽni in ſcriptꝭ redacto.h.d.notab.ſr.¶ No.ꝙ mãdatuꝫ ꝓcuratoꝛis dꝫ ꝓbari ꝑ ſolẽne inſtr̃m.¶ No.ꝙ ẽ credẽdũ ei q negat mãdatũ nõ ei q allegat.dicit Spe.ꝙ lꝫ ꝯtineatur in aliq̃ iſtr̃o ego talis procu.vel ſindic⁹ vł eꝑs ꝑ h̃ v̄ba nõ probaẜ ꝙ ſic ſit.no.Spe.i ti.de proc.§.rõe q̃qꝫ.v.illud q̃qꝫ nõdũ ẽ.iſtð ẽ vex niſi iter eos q fecerũt h̃ v̄ba i iſtro apponẜ.C.de ꝯhẽ.⁊ ꝯmit.ſtip.l.optimã.ꝑ Jaco.de are.⁊ Cy.¶ Opp.ſi dubitaẜ de mãdato ſufficit cautio rati nec eſt op⁹ ꝙ fiat plena fides de mãdato.vt.C.de procur.l.j.⁊ idẽ ſi pat⁹ ẽ cauẽ ſi aduerſari⁹ ñ vult cautionẽ recipe.vt.ff.de no.op.nũ.l.prot.§.ſiqs par⁹.So.aut qs allegauit mãdatũ ⁊ probat aut allegat ⁊ ñ probat aut allegat nec probat.p̃ caſu aut pꝛobat ꝑ iſtr̃m publicũ ⁊ dꝫ admitti vt h̃.aut ꝑ ſcripturã ꝑuatã q̃ facit ſemiplenã probõneꝫ.⁊ tũc ẽ cauẽduꝫ de rato.aut vult probare ꝑ teſtes ⁊ tũc ẽt ſi offerat multos teſtes nõ dꝫ admitti niſi cũ cautõe rati.qt receptio teſtiũ nõ facit plenũ ꝑiudiciũ dño abñti ſꝫ ſemiplenũ.Sꝫ ſi aduerſari⁹ ſpõte admiſit probões teſtiũ ⁊ per duos teſtes eſt plene probatũ ſibi iputet q ſuo ꝯſenſu pſonaꝫ affirmauit in iudicio.alius caſus ẽ qñ allegauit mandatũ ⁊ nõ probauit ⁊ ſiqdẽ aſtrinxit ſe ad probãdũ ñ admittiẜ ad cauẽdũ.ſi ãt ſe nõ aſtrixit tũc aut ſemiplene probauit ⁊ cautio liiat pſonã tu.ff.de dã.iſec.l.inẜ q̃s.§.aliẽs ſꝫ ſi nullo mõ probauit repelliẜ.ff.de neg.ge.l.ſi pupill⁹.§.pe.Terti⁹ caſus ẽ qñ nec mãdatũ allegat nec probat ⁊ tũc ẽ certuꝫ ꝙ ñ admittiẜ.caſus ẽ hic.iſtud ẽ no.dignum ꝙ ꝑ ſuſpitõeꝫ iudex pt aſtrigẽ quẽ ad penã ⁊ iſtr̃alẽ probõnẽ vi pꝫ i rõe hui⁹ lr̃e ibi exeq̃ ⁊c.Adde qð no.ff.de pꝛocur.l.nõ ſoluꝫ.§.q aliẽs.⁊ hic ꝑ Bar.⁊.C.eo.l.j.¶ Pupillus pt ẽẽ procur.ad iudicia nõ ad agenduꝫ vel ad ſubſtituenduꝫ ſꝫ ñ ad ꝯſtituẽduꝫ i pſona dñi.qꝛ vbi extrẽa nõ depẽdent a medio mediuꝫ nõ curam⁹.ff.ad treb.l.cogi.§.hiq ſoliduꝫ.ẜm And.de piſ.⁊ me.¶ Dubitatio eſt probabilis diſceptatio hincide.ſed vbi legis ſtatutum ſe applicat ad vnuꝫ

b ¶ Adde tñ ⁊ tene ſ[...]ꝫ coꝛdꝫ ꝙ de mãdato ſufficit v̄bo fideꝫ facere notariũ actoꝝ q ſe dicatð inſtr̃o mãdati rogatum ẜm Rap.ſoliz ꝯſ.cxv.in ci.qdã ꝓcuratoꝛio nomine.

Regula eſt ꝙ añ litẽ cõteſtatã nẽo ꝯſtituit ꝓcuratoꝛeꝫ niſi q ſuo noie hꝫ actionẽ.

ad vnū extremoꝝ tm̄ nō dr̄ res dubia. C. de edē. l. q accusare. Quo ad cautionē rati leues ꝑsumptōes seu presumēdi occasiones faciūt rē dubiā. ar. ff. de exhi. l. thesaurus de offi. dele. c. corā. vbigia. siqs nō portat mandatū sed instrumēta cāe. tex. ē no. ⁊ nō est alibi. ¶ Procurator constat ex tribus. s. ex dn̄o ⁊ actu adde ex forma ac ēt ex nā mandati nō dꝫ eē in tua ptāte ꝙ mihi vel mecū debes facē de iuris. o. iud. l. si idē. §. i. ver. de hoc qꝛ iaꝫ ego esseꝫ ꝓ nihilo. Reuertēdo ad primam māꝫ q̄ro vtꝝ si nō pōt dare fideiussorē sufficiat iuratoria cautio. rn̄. nō qꝛ venit nomine alieno. leges enim loquunt̄ de iuratoria cauti. in causa propria ⁊ non in causa aliena ⁊ est simile in tutore qui nō inuenit fideiussoreꝫ. qꝛ nō excusetur idoneus vt. l. fi. C. arbi. tu. ⁊ facit. ff. de admi. tu. l. vulgo. ¶ No. ꝙ per l̄ras de nō rato scriptas quibuscūqꝫ amicis ꝓbatur negatiua. s. ꝙ non est habitū ratū tene menti. ¶ No. ꝙ qs potest expectare terminū litis ⁊ si snīa est lata ꝯ eū nō poterit ratificari. si aūt est lata pro eo. tunc ratificare poterit ⁊ sic sit caut⁹ in expectando litis euentū. ff. de exce. rei iu. l. si mater. §. de iure de hoc. C. in q. cau. in inte. rest. nō est neces. l. si tutor. ꝑ Cy. ¶ Itē no. ꝙ ois snīa q̄ fert̄ sup pte ꝓcessus ē interlocutoria ēt si tangat̄ medula ⁊ substātialia cāe. ff. de mi. l. intra vtile. ¶ Si duo sunt ꝓcur. simul nō insolidū dati nō vr̄ ꝓcur. vn⁹ ꝯstitut⁹ ꝯ alteꝝ. ff. de ꝓcur. l. q duos. ¶ Procura. nō tenet̄ facere inuentariū nisi ei h̄ mandet̄. ¶ Post satisdationē pt̄ ꝓcurator alium substituere. veꝝ est in lite si cōueniat̄ ex p̄ma satisdatiōe ſꝫ nō in lite p̄ncipali si lis sit ꝯtestata. ff. de ꝓcur. l. titius. Quicqd fit p̄ter formā vr̄ fieri ꝯ mandatū. ff. de v. ob. l. q rome. §. flauius. ¶ Plures eundē actū exercētes ꝓ alio vident̄ h̄re mādatū qlibet insolidum si sūt p̄positi vl̄ negociatiōi qꝛ esset absurduꝫ ꝙ ad vendēn. vnā minimā reꝫ reqrirent̄ oiuꝫ ꝯsensus sed tractaret̄ de vēditōe ipsius mense vl̄ taberne h̄n reqreret̄ oēs. l. fi. C. de aucto. p̄stan. Institra aūt mense vl̄ taberne vendere nō pn̄t instito. q h̄nt mādatū ad opandū nō ad desinēdū. ¶ A snīa lata sup ꝓcuratorio pōt appellari ēt de iure ciuili. C. de ꝓcu. si ita demū. qꝛ post litē ꝯtestatā nō opatur ¶ Si ꝓcur. ꝯbit sine mādato inspicit̄ persona sua ſꝫ si cū mādato inspicit̄ ꝑsōa dn̄i. ff. de le. i. l. hm̄ōi in prin. ⁊ i. l. ꝓcurator q ꝓ euic. ¶ Si i aliq̄ pte istīi est facta aliqua cōmemoratio mādati. h. ratihabitio reqrit volūtatem post p̄ncipale fcm̄ ⁊ iō volūtas perficit actuꝫ. ¶ Quedā post volūtatē reqrunt fcm̄ ⁊ tūc volūtas nō p̄ficit actū. ſꝫ si est incertū de sensu v̄boꝝ. tūc si vtilitas surgit ex potētia tūc sufficit posse. si aūt ex actu reqrit̄ fcm̄. l. certi conditio. §. si. ff. si cer. pe. ff. de pecu. l. nō statiꝫ quādo volūtas reqrit ante factū. secus si volūtas nō p̄ficit actū. ¶ Quādo extrēa depēdēt a medio tūc ihabilitas medij ipedit extrema. secus si nō depēdent a medio ſꝫ ab illo vt substō ꝓcuratoris q̄ substitutus nihil facit in ꝓpria v̄tute sed i v̄tute dn̄i facit. ff. de ma. vindi. l. pr̄ qui in ꝓuicia. An. de pis. No. ob. ff. de iudi. l. cū p̄tor. §. fi. qꝛ ibi lex vltra ꝓcedit ꝓhibendo. ¶ Sed nūqd frater minor relictus executor testamenti poterit substituere. si hoc nō dixit testator. rn̄. non qꝛ inhabilitas regule equipat̄ inhabilitati nature. sed ille qui est inhabilis nō pōt alium subrogare.

q **Querelam.** Snīa expensarū lata ꝯ eū q nō ē ꝯtumax ꝯrio impio reuocat̄ ſꝫ ex ꝓbabili cā trāsit efficacit̄ in rē iudi. si nō ē appellatū. h. d. tex. cum glo. ¶ Casus. qdā. A. fuit citatus ⁊ infirmitate detentus nō cōparuit i cā nec procu. ꝯstituit. iudex pro nulla alia cā cōdēnauit ipꝫ in expen. cū ad proban. ifirmitateꝫ suā misisset duos testes papa mādat eū absolui a dcā ꝯdēnatione expēn. qꝛ in grauibus cāis nō tenet̄ ꝯstituer̄ ꝓcu. vna opinionē. Tertia est opi. ꝙ reuocet̄ ꝯrio ipio ⁊ ita mādat papa fieri ⁊ h̄ v̄ba pp iniustū ꝓcessum omnes iterlocutorie etiā si dari vr̄ fieri ꝯtineāt incident̄ pn̄t ꝯrio impio reuocari tex. est hic no. Et sic soluta est qō q̄ vocat̄ de expēn. i. l. ꝙ iussit. ff. de re iudi. ex hoc infero taleꝫ ꝯclusioneꝫ ꝙ ex interlocutoriā expēn. nō orit̄ obligatio. sed iudicis offīn ꝙ ꝯrio ipio reuocari pt̄ ex cā ſꝫ n̄ sine cā tex. est hic valde singularis. ¶ Itē no. ꝙ iudex dꝫ audire excusationē absētis que pt̄ ꝓbari ꝑ duos testes ⁊ h̄ optie fac. l. iij. §. si ad dieꝫ. ff. de re mi. ⁊ ppes in expectatōe absētis nō ꝯbit̄ peccatū vt elegāter no. Inn. ⁊ de penis. c. calūniā. ¶ Alterius no. ꝙ in grauib⁹ causis absens nō tenet̄ mittere ꝓcuratoreꝫ. qd dic vt no. ff. de diuer. ⁊ tēpo. p̄scrip. l. i. ⁊ l. ij. ff. siqs cautio. ꝑ Guil. de cu. ⁊ Cy. C. de resti. mi. l. si valerian⁹. ⁊ facit. C. de ꝓcur. l. eū q res agit h̄r dū. dic. l. ꝙ absēs cā legationis in cā añ lega. mota dꝫ dimittere vl̄ mittere ꝓcuratorē. ſꝫ in cā postea mota non tenet̄ mittere qꝛ expectat̄ donec durat legatio. ff. de lega. l. eūdē. §. i. hūc tex. allat An. de pis. Adde ꝙ aut qs vult ex diligētia aduersariū ꝯuincere vt acto. ⁊ tūc dꝫ dimittere ꝓcuratorē. aut ex impotētia se excusare vt re⁹. ⁊ tūc tenet̄ salteꝫ mittē excusatorē vt hic nisi subito inuadit eū necessitas recedēdi. vt. ff. de reiudi. l. q̄situ. ¶ Si aliq̄ virtus ꝓp̄a est in cā instāll vt in iudice delegato reqrit̄ ei⁹ habilitas. ⁊ sic qui pp defectū mādati aduersarij nō pt̄ soluere opponēdo ꝯpēsationē vr̄ offerre solutōeꝫ vel saltē ipsaꝫ ꝯpēsatōeꝫ. imo dic posse ⁊ vr̄ offerre. ſꝫ soluere nō possit. de ꝓcura. l. si re⁹ parat⁹ ne sit in ptāte aduersarij. ¶ Procuratori ꝯstituto ad agēdū si pt̄ oppōi exceptio ꝯpēsatōis qꝛ nō pt̄ ei solui. Et ꝯpēsare ē soluere ſꝫ ꝯstituto ad exigēdū possit oppōi. qꝛ pōt ei solui ꝙ dn̄o debet̄ de ꝓcu. l. siqs ad rē. ¶ Mortuo ꝓcur̄e cōtinuat̄ iudiciū dn̄o fcō legis ſꝫ reuocato ꝑ fcm̄ dn̄i oia denuo sunt repetēda. si aduersari⁹ petat denuo renouari. l. q̄ oia. ff. de ꝓcu. in glo. ¶ In cā inqsitōis admittit̄ ꝓcur. de iure canonico. qꝛ nulla inqsitio de eqtate canōica ē capitalis sec⁹ de iure ciuili. Nā in genere pene de iure ciuili nō differūt accusatio ⁊ inqsitio ꝫ An. ⁊ Cy. ¶ Procu. ꝯstitut⁹ ad cās cāe ⁊ sic ad plenā defensionē pt̄ allegare cās absētie si vult ꝫ Pe. ⁊ An. de pis. ¶ Quero nūqd cōtumax in quacūqꝫ citatōe ēt in ꝑsona dēat ꝯdēnari i expēn. rn̄. sic si fuit ꝑsonalr̄ citat⁹ vel alīs ꝯpeat de v̄a ꝯtumacia. vt no. C. de iudi. l. scimus. in. v. q. ⁊ no. ꝙ scia citatōis arguit verā ꝯtumaciā. Itē cōparitio minus legitime fcā. tex. est hic no. ¶ Et adde qd no. ff. de ope. no. nun. l. pretor. §. pe. per Ja. de are. ⁊ Bar. Bald.

e **Ex insinuatione.** Fcm̄ ꝓcuratoris reuocati seu ꝓhibiti adeē cāe nō p̄iudicat reuocāti ⁊ reuocatio mādati ꝓbat̄ ꝑ vnū testeꝫ ⁊ iur̄ꝫ. h. d. no. ¶ Casus. duo litigabāt d p̄bēda vꝫ archidiacon⁹ ⁊ qdā magr̄. G. iste magr̄. G. ꝯstituit ꝓcur̄em ⁊ qꝛ cepit de eo suspicari reuocauit eūdē ꝓhibēs eūdē i facie ne vlterius ꝓcederet i cā. At iste ꝓcessit ⁊ succubuit ⁊ aduersari⁹ fuit missus i posſiōnē dcē p̄bēde. papa dicit ꝙ si de reuocatōe ꝯstiterit ꝑ vnū testē cū alter sit mortuus ⁊ ꝑ iur̄m ipsi⁹ reuocātis ꝙ nō obstāte dcā snīa tanqꝫ nulla sit archidiacon⁹ ꝓbauerit d istōne canōica sibi p̄bēda reddat̄ cū fructib⁹. h. d. No. ꝙ dixi i summario. Itē no. ꝙ euacuato aduersari⁹ nihilomin⁹ tenet̄ qs ꝓbare d canōica institōne. ¶ Itē no. ꝙ nullitas ꝓcessus ⁊ euacuatio mādati ꝓbat̄ ꝑ vnū testē cū iur̄o. si tm̄ duo testes iterfuerūt reuocatōi. qꝛ sufficit ꝙ corā duob⁹ testib⁹ fuerit solēnit̄ reuocatus vl̄ qꝛ reuocatio mādati ꝓbat̄ sūmaria ar. ff. d carbo. l. iij. §. due cāe. Nā ſꝫ snīa sit nulla nō tm̄ cā ē sopita. vt h̄ pꝫ. ¶ Opp. d mādato ꝯstabat plene d reuocatōe āt mādati nō ꝯstabat plene. ergo plena ꝓbatō p̄ualet sicut dicimus ꝙ si actor plene ꝓbauit ⁊ re⁹ semiplene. tal̄ ꝓbatō semiplena nihil opat̄. qꝛ ad elidēdā ꝓbationē efficacē iefficax ꝓbō nō sufficit. vt no. Cy. C d re. credi. l. gnāl̄r. i vltia gl. Preterea iur̄m in defectū ꝓbōnis nō hꝫ locū nisi i dubijs cāis. ff. d iureiu. l. admonendi. Sꝫ ibi plene ē ꝓbatuꝫ cā ē indubitata ⁊ in incertis nō certis loc⁹ est ꝯiectura. ff. de ver. ob. l. ꝯtinuus. §. cū ita. Preterea ille dꝫ vincere qui melius ꝓbat. C. de edic. diui adri. tol. l. fi. nā q potior ē in probādo ille vincit. ⁊ de proba. c. licet cāꝫ. So. isti termini sunt ꝯrij. s. mādare ⁊ reuocare. qꝛ vtrūqꝫ pōt esse veꝝ ⁊ ꝯpatibile. imo plus est no. ꝙ etiā post sniaꝫ si dr̄ nulla occasiōe reuocatiōis mādati probat̄ reuocatio per vnū testeꝫ ⁊ iur̄ꝫ. vt no. ⁊ e. ti. c. in nr̄a. in gl. Inn. ꝙ no. est multuꝫ. ¶ Deide no. ꝙ sup icidentib⁹ ⁊ emergentib⁹ pt̄ deferri

Ex interlocutoria expēsaꝝ ñ oritur oblo ſꝫ iudicio officiū. vide. d. Fren. de alter. de are. i nodaꝫ suo ac. que ol l snia iterlocutoria q l formis lū. liij.

Ille dꝫ vincere q meli us probat.

Executio nulliter fcā dʒ reuocari deiñ ad vlteriora pro cedi.

iurm i defectū pbatōis. ¶ Itē no. ꝙ mors vnius nō dʒ
obesse tene mēti istud. c. qꝛ ē valde no. ⁊ singlare. ¶ In
tex. ibi restōnē nō fcā. ¶ No. ꝙ prio dʒ reuocari execu-
tio mulier fcā deide ad vlteriora procedi. tex. est hic no.
¶ Itē no. ꝙ si pcurator hʒ quale quale mādatū a dño.
si iudex itimat eū vʒ pcessus. secus si nullū hʒ mādatū. ō
rescrip. c. sup lris. p Inno. ⁊ in. l. j. §. ideʒ pōp. ff. qō fal. tu.
auc. qꝛ ꝙ nō ē in rex nā ꝯfirmari nō pt. si occidisti hoīeʒ
odio tuo pprio lʒ ratificē tñ teneor. sec⁹ si vt mihi amici-
tior fieres. ar. ff. mā. l. creditor. §. j. ¶ Pone statutū di-
ctat ꝙ mādās puniat i q̄druplū nūqd ratificans puniat
in q̄druplū. dico ꝙ nō sʒ in semiplenū. qꝛ istō nō ē māda-
tū vex sʒ fictū ⁊ v̄ba statutor debēt itelligi ō fcō ⁊ nō ō
ficto fcō. fcm̄. n. voco ꝙ p rei essentiā demōstrat. fictū v̄o
est ꝙ oculus nō videt sʒ sola ꝯsideratōe itellectus ō dua-
bus varietatib⁹ vnā peliges ⁊ alterā ꝯfundes. ¶ Ciro-
grafaria vel istr̄ alis ꝯfessio pcuris cōstituit ad accipieñ.
mutuo nō nocet dño. qꝛ istud nō ē mutuū cum nō fiat de
meo tuū. ¶ Si ꝯfiteor mihi mutuatū p hoc nō ꝯstat de
mutuo nāli. sʒ si dico me in veritate recepisse. Ista dictio
in veritate ē iurm ⁊ nō pōt venire ꝯ. vt. l. siqs maior. C.
de trāsac. Itē si ꝯfiteor me recepisse ad tabulā tal̄ cāpso
ris pbat mutuū nālem. vt in. §. grisogonus. ¶ Qui mu-
tuat vel falsificat instr̄m mādati tenet crie falsi. ff. ad mu
ni. l. titio. ¶ Melior ē ꝯditio pcuris qui fecit meliorem
ꝯditōem dñi alr̄ ē melior ꝯditio pbibentis. l. ꝯsilio. §. fi.
ff. de cur. fur. e si data ē prās cuilibet insolidū. alioquin re
quirit ꝙ sint ꝯcordes nec sufficit maior ps. ff. de procura.
l. pluribus. ¶ Procu. p releuatōem efficit dñs nec habil̄
si prius erat inhabilis vt mulier ad iudicia ⁊ minor nam
nō solū pris sʒ ēt ipsius iudicis iterest sane ⁊ pite pcede-
re nā minor ⁊ iudicia reqrunt sagacitatē ⁊ artē sʒ bn̄ effi
citur idoneus facultatib⁹ qꝛ alr̄ inopia copie pncipal̄ p-
missoris supplet dato ex pmissore idoneo. si aūt non est
idoneus ex ꝯueniēdi vel obligandi facultate vt qꝛ abn̄s
vel alterius fori incōpetenti vt clericus eius releuatio ñ
sufficit vt singulariter no. ff. de procu. l. neqꝫ femina.

t **N nostra.** Rescriptū ipetratū p
pcur̄eʒ reuocatū ē ipo
iur̄ nullū ⁊ tales iudices delegati corā qbus
ē obiecta exceptio falsi procuratoris ñ dēbēt
procedē ea idiscussa ⁊ si procedit processus irritat. ¶ Ca
sus. v̄r ebat qō sup dilapidatōe excōicatōe ⁊ piurio cōsti
tuti fuerūt procur̄es. sʒ postea reuocati ⁊ per lr̄as fuit eis
intimata reuocatio. Isti asserēdo se procur̄es ipetrarunt
iudices corā qbus fuit obiecta excep. reuocatōis seu falsi
procuratoris iudices noluerūt audire nec probatōes re-
cipe. Et qꝛ pape ꝯstitit ō reuocatōe dixit papa ocm̄ pro
cessuʒ sniālr̄ eē irritatū. ¶ No. ꝙ reuocatio mādati pro
bat p lr̄as ⁊ p testes. Iteʒ ꝙ nō ꝓsumit procura. reuocat^a
nisi pbet. Iteʒ si sufficit probare nisi intimet. ꝯcor. qō no.
ff. ō procu. l. abn̄teʒ. ⁊ melius in. l. j. C. ō satisda. ⁊ no. i spe.
de procu. §. j. v̄. reuocatio aūt procuratoris. ¶ Iteʒ no. ꝙ
ista exceptio ēt post sniam pt opponi qꝛ est exceptio falsi
procur. ¶ Item no. ꝙ exceptio falsificati procur. reddit
ꝯtrouersiā nullā ꝙ v̄bū sonat añ liteʒ ꝯtes. Iteʒ iudicium
nullū qō v̄buʒ sonat post lit. ꝯte. ⁊ qō hic dr̄ de cōtrouer-
sia est bn̄ notañ. ¶ Iteʒ no. ꝙ multū ꝓsumit pro iudice^a
tñ magis pro teste. ¶ Iteʒ no. ꝙ in viro literato faciēte
ꝯ iustitiā ꝓsumit dolus. ¶ Iteʒ no. ꝙ iterdū pirus proce
dit impire. ¶ Itē no. i fi. isti⁹. c. ꝙ in cā nullitatis pt pro-
cedi ꝯ abn̄teʒ lite ñ ꝯte. sic in cā ap. fm ber. ⁊ est vex qñ
agit ō nullitate pcessuū fʒ Inn. q ita no. j. e. c. auditꝫ. Sʒ
si ageret ō nullitate ꝯct⁹ vel testi tunc reqreret libellus ⁊
lit. ꝯte. vt i. c. ij. ō. ō offi. lu. ¶ Ulteri⁹ no. ꝙ in cā dilapida
tōis ⁊ excōicationis ⁊ piurij admittit procur. Adde qō
dicā. j. co. ti. c. proxi. ¶ Iteʒ no. ꝙ iter absentes nihil ꝯhit
nisi ptꝫ absentia dei vl̄ hois ꝓsentia repleat. C. ō iudi. l. p
perādū. §. fin aūt re⁹. ⁊ l. iʒ. ō ꝯsti. pecu. ⁊ l. iter mortꝫ. ō do
na. cā mor. ¶ Et hoc vex nisi sit tal̄ act⁹ q possit geri int̄
oīo absentes. qꝛ tūc nō reqrit nisi fcm̄ vni⁹ vel nisi sit act^a
talis in quo pcise reqrat ꝓsentia vtriusqꝫ. qꝛ nō pōt pfici
medio organo qō imediatum esse debʒ. vt h lgīs. stipu-

a ¶ Extende vt plēbr̄ ex alleg. per d. Ias. mal. in auc. si v̄o contingerit col. j. C. ō iu.

latio p nunciū. vt. l. j. ff. de ver. ob. ¶ Porro in iudicijs dʒ
interuenire aliqd p qō istud mediū organū rite iterponit
vt. ff. de re iudi. l. furioso. ⁊ iō non sufficit v̄buʒ platū i arte
sʒ requirit ꝙ rite. vt no. C. de sa. san. ec. l. illud. ff. de ac. ⁊ ob.
l. ꝯsensu. ⁊ l. j. in fi. ff. de ꝯhen. emp. C. de dona. l. nec igno-
rans. In vltia voluntate ꝯcessum ē testatori disponere de
reb⁹ suis non pn̄te altera pte. vt. ff. de le. ij. l. cū pi. §. surdo.
In tacitis ēt ꝯuētionib⁹ sufficit id qō reqrit ad esse tacite
dispositis. vt. C. de pac. l. post venditiōeʒ. ⁊ ibi p Cy. vnde
qñqꝫ silentiū habet pro simplici ꝯsensu vt. ff. loc. l. q ad cer
tuʒ. ¶ Querit Inn. pone petit pcessus inqsitionis officio
iudicis vel iudiciarij ordinis declarari nullus ꝯ quē diri-
git libellus seu petitio nō ꝯ iudicem. qꝛ sua non iterest nec
fungit loco ptis. qꝛ non est aduersari⁹. ꝯ aliuʒ aūt non pt
offerri. Rñ. petet ⁊ non ꝯ neminē petet ōterminato mō
tñ citabit iudex vt venia suuʒ processuʒ si poterit defensu-
rus fm Inn. nā ex hoc iudicio diffamat non tñ ex hoc pu
nit quasi fecerit litem suā. qꝛ non agitur ad hoc fm Inno.
Itē si alius ꝯpareat pro suo iteresse h̄ petitio edetur ⁊ ēt
sufficit pro libello. Itē no. hic in. §. nos eē nō ꝓsumendum
pro snia ēt si sit appellatū. Iteʒ no. ꝙ magis creditur tot
testib⁹ q̄ȝ totideʒ iudicib⁹. qō est bene notādum.

Magis credit tot testibus q̄ȝ totidem iudicibus.

t **Ac.** Si crimen adulterij criār intente-
tur corā iudice nō admittitur pcur.
⁊ accusator dʒ se iscribere ad penā tallionis. si
v̄o agitur ad sepationē hitationis seu tori co-
ram iudice eccl̄astico subscriptio ad penā tallionis nō dʒ
fieri ⁊ procur. pt interuenire. qꝛ cā nō ē mere crialis sed ē
mixta. i. media iter hec ꝙ dico mixta. i. media sunt v̄ba in
glo. in fili in. l. si dolo. ff. siqs ob. cā testa. q̄ gl. in sua mā est
satis pegrina. ¶ Quero si vxor petijt diuortiū obijciēs vi
ro adulteriū vtrꝫ dos debeat ei restitui. Rñ. sic si obtinet i
cā. secus si succubuit. ¶ Si aūt^b inuiceʒ agunt ad separa-
tionem thori circa doteʒ nihil est inoādūʒ. ff. solu. mat. l.
viro atqꝫ vx. ⁊ l. cū mulier. p quas. ll. vr̄ ꝙ probato adul-
terio hincide debeat fieri sepatio thori. qꝛ in codē gn̄e do
li compensatur dolus cū dolo ⁊ fiet duplex ꝯpēsatio. s. ob
ligōnis seu debiti ad debitū ⁊ delicti ad delictū. Et scias
ꝙ si marit⁹ adulteriū vxorꝫ nō reuocauit ad aiūʒ nō pt ei
obijcere adulteriū. qꝛ mox q̄s approbauit cohertionē nō
habʒ. Itē si mlr̄ ē ebriosa nō ppea separat thorum. qꝛ iste
malus mos nō ificit mr̄imoniū. vt. ff. so. ma. l. rei iudicate
§. j. v̄. moruʒ. no. tex. no. sʒ q̄re petitio diuortij dr̄ mixta. rñ.
qꝛ est ex duab⁹ naturis. s. crie adulterij ⁊ pena mediocri p
quā nō purgatur delictū qꝛ adhuc possʒ criār puniri. C.
ō adul. l. publico. ⁊ sic tertiā quādā pficit nām. i. speʒ cāx
hec cā. ¶ Sʒ nūquid petens sepationē dʒ se obligare ad
aliā penā q̄ȝ tallionis. rñdetur sic ad penā arbitrariā. arg.
ff. reʒ ra. ha. l. procur. ad exhibēdū. §. fi. ⁊ C. de aboli. l. ij.
Sʒ nōne sepatio est dolorosa sicut exiliū. Exulat. v. a viro
suo ⁊ dura ē sicut mors sepatio. Iteʒ pditur dos. rñ. ola il
la nō faciunt cām crialeʒ qꝛ vindicta nō applicatur fisco.
vt no. ff. de termi. mo. l. agraria. vbi glo. no. dicit ꝙ illa cā
demuʒ est^c crialis p quam pena defertur in publicuʒ. tene
menti illam glo. ⁊ aliā que est. ff. de popu. act. in rubrica. ⁊
alia que est. ff. de procu. l. liceʒ in popularib⁹. §. fi. Sed num
quid mortua muliere vel viro pt agi ad pditionem dotis
rñ. nō. ff. so. ma. l. rei iu. §. hr̄di. C. de adul. l. fi. Sʒ qd si abs
qꝫ carnali copula mlr̄ pudicitiā violauit luxurioso osculo
vel manib⁹ positis ad māmillas cā adulterij cōmittendi.
rñ. ista mr̄imoniuʒ diffamāt ⁊ lacerāt. ⁊ iō pt agi ad sepa
tioneʒ thori ⁊ amissioneʒ dotꝫ. qꝛ ludus ipudicitie dʒ puni
ri. vt in. c. q. mo. feu. ami. ¶ Sʒ nunqd pp adulteriū pdit
vx. vel adulter legatū sibi fcm̄ a marito. respō. sic ⁊ appli
catur fisco. vt no. C. de his q. vt idig. l. sororem. ¶ Sʒ nun
qd pt qs legare ei quā poluit p adul. respō. ꝙ fisco appli-
catur. ff. de his q. vt idig. l. claudi⁹. tamen his vel executo
res testamenti hoc non possunt obijcere. qꝛ fiscalis qō est.
ff. sa. her. l. his ꝯsequentei. §. j. tex. no.

b ¶ Uide per Iac. de belui. i auc. nulli iudici. §. sʒ māifestis colū. ij.

c ¶ Uide alle. p aret. ⁊ docto. no tissi. in rub. de iudi. vbi Areti. fuit plures ꝯclusiones.

c **Aʒ pro causa.** Promouens
negocia capi-
tuli cū mādato repetit moderatas expensas.
h. d. tex. cū glo. ibi necias ⁊ probabiles. Sʒ an
reqrit

reqrit scrupulosa ꝓbatio vl' ꝙ nō sȝ sufficit bōa fides ar. ff.de ꝯdi.ꝛ demō.l.q̄stuis.ꝗ.l.est valde no.ꝛ p infra.C.ꝺ do.l.siqs pro redēptione. Nam cū fides est electa in toto negocio ꝗ ꝛ in expen.ar.ff.ꝺ do.ple.l.theopōpus.sic ꝛ i iuramēto bidis statuit.C.de iure deli.l.fi.§.in ꝯmutatione. ¶ In tex.ibi.de mādato.no.de dictione ista^a de. ¶ Itē no.q̄tuor casus.s.de mādato iur' mādatū ꝯ mandatum ꝛ absq; mādato.ꝑmo casu ꝛ ꝺo repetit.ff.de ꝓcu.l.q ꝓprio §.stipēdia.ff.iudi.so.l.iij.§.in hac. Tertio casu nō repetit ꝺ ne.ge.l.fi. Quarto casu aut gessit vtilr' q̄ vicit ꝛ repetit aut inutilr' vt q̄ succubuit nec dn̄s ratum habuit ꝛ non repetit sȝ si dn̄s habuit ratū.tūc idē est ac si mandasset.ff.ꝺ neg.gest.l.pōp.scribit. ¶ In tex.ibi.pp hoc. ¶ No.vbi ꝛ hoc ē probandum dicit lex ꝙ tutor repetit expensas q̄s fecit in cā nisi p hoc ei certū salariū ꝯstitutū sit sed expen. quas fecit in sua ꝑsona nō iputat pupillo.ff.ꝺ admi.tu.l. a tutoribus.§.fi.tex.no.ꝙ ē verum nisi q̄n oporteret tutorē ꝓ negocijs pupilli ex' ꝓpriū domiciliū ꝓficisci.ff.mā da.l.idēq;.§.labeo.ꝛ h.ꝛ.l.j.§.si pupillus.de tute.ꝛ ra.di stra.ꝛ arg.C.de testi.l.q̄m liberi ꝭȝ Jaco.de are.ꝛ Bar.

a ¶ Uide Cor.in rub. ff.si cer.pe.

q **Uia in causis.** Uniuersitas pt ꝯstituē ꝓcuratorē ad lites ꝛ cās. No.ꝙ vniuersitas scolariū ē diuersitas approbata lȝ q̄daȝ dicāt ꝙ soli scolares nō faciūt vniuersitatē.C.de iuris.om.iudi.l.fi. ¶ Itē no.ꝙ ista ꝯstōe ꝓcur.nō ē necessaria alicui^o auctoritas.sȝ sola vnitas q̄ est dn̄a rei sue.ff.de procur.l.filius.§. milites. ¶ Procur.in re ꝓpria syndicus i publica. actor aūt dr' plrib^o modis.vt.l.actorē.ff.rē ra.ha.ꝛ dr̄ actor q̄ aptus ad agēdū ꝛ defendendum in iudicio.C.de appel.l. actor adiutor vō dr̄ ille q supplet vices impediti vel minus idonei.C.quo ꝛ q̄n iu.l.si ꝑses. ¶ Not.ꝙ multitudo cause sue iterē nō pōt p se.iō quasi rex nā cogēre est permissum ꝙ faciat ꝓcuratorē ēt i cā criali tex.ē no.i.l.rā collatores ꝺ re.mili.li.xij.no.ꝙ vniuersitas pisiēsis subiecte pape ita ꝙ papa scribit ꝭȝ ius cōe.ꝛ tn̄ vocat' gr'a dico nō gr'a data sȝ sua eq̄tate iustificata.l.j.C.ꝺ thesau.li.x.vbi dr̄ ꝙ frustra ꝑcibus ipetrat' ꝙ a iur' cōi ꝯcedit'.ff.de ꝯdi.isti. l.q̄ sub ꝯditō e.§.fi.ꝛ tū q̄nq; perit'.ff.de so.l.si stipulatō.§. si lancē.dicit h ber.ꝙ iste nō ē proprie procu.sȝ syndic^o q̄ dȝ ꝯstitui cū auctoritate diocesani.tu dic ꝙ q̄daȝ sunt vniuersitates q̄ hn̄t regi p alios vt ciuitas.ꝛ tē vex dicit ber. in.l.actor.secūdo rūso.ff.rē ra.ha.q̄ actor dȝ ꝯstitui cū decreto ergo nō ꝓcur.q̄dā q̄ p sese ꝛ tūc nō est necessarium aliud decretū q̄ ꝑsidentes vniuersitati auctoritatē interponunt dixi in.l.j.C.de seruis rei publice in lec.mea.ꝛ per Cy.C.de procu.l.neq; in.iiij.q.vbi videas.

a **Uditis** Cassatio ꝓcessib^o cessāt' oia q̄ sunt secuta ex ipsis. Reuocatio ꝓcur'is fcā post ꝯclusum i cā nō vȝ ꝛ reuocāo i ꝯtēptū iudicis ꝛ aduersarij ꝯdēnat' in expēsis fcis ꝛ fiendis vsq; ad purgationē ꝯtūacie.h.d.no. ¶ Uel sic si post ꝯclusionē cāe appet ꝓcur'eȝ reuocatum nihilomin^o fert' snia Jo.an. ¶ No.ꝙ etiā si ꝓcu.essȝ suspectus nō pōt reuocari post ꝯclusuȝ i cā si essȝ reuocat^o an̄ p lias postea emanatas reuocatio intimari dȝ ꝙ nō repit' alibi. ¶ Casus.ad petitionē colubrien̄.epi. Papa reuocauit ad se cām ꝛ tādē disputatū fuit de excessib^o ꝛ ꝓcessibus ꝛ ꝯclusum i cā. Deide colubriensis eps notificauit ꝓcuratori suo ꝙ reuocauerat cū papa h nō obstante ꝓnunciauit ꝓcessum nō valere q̄ forte erāt ꝓcessus ꝯrij ꝛ ꝓplexi ꝛ ꝯdemnauit colubrien̄.i expensis fcis ꝛ futuris donec colubriēsis subeat i se iudiciū cāe ꝑncipalis. ¶ In tex.ibi. ꝓces.no.cassari processuȝ tn̄ negociū ꝑncipale remāet saluum.vt pȝ in fi.c.ꝗ snia lata sup processu est iterlocutoria. cui nō ipōat fineȝ liti.vt no.i.l.j.C.sen.re.nō pos.alij dicunt ꝙ snia lata sup ꝓcessu est diffinitiua cū dicat concludi i cā processuū. Sol.si corā supior' libello oblato petit' cassatio erit diffinitiua q̄ ad ꝓcessuȝ sȝ si icidenē corā eodeȝ iudice erit iterlocutoria h Inn.tāgit. ¶ In tex.ibi.ꝯtēpt^o ꝯtūacia n̄ ē aliō q̄ȝ ꝯtempt^o ꝑtorie q̄n̄ ē vlteri^o citan.iste q timē ꝓcuratorē reuocauit qō ē no. ¶ In tex.expen.cū fert' snia ēt de futuris appet i certā sniam expen.valere.sed dic sup expēsis ꝑteritis dēre ferri certā sniaȝ vl' certificādū.tn̄ vbi postea spal' diffinitiua nō ē necesse ꝙ reseruauerit sibi taxationē expen.ꝭȝ Inno.ꝙ tene mēti. Itē not.ꝙ ptinet ad iudicē tract^o futuri^b tpis ꝛ h rōne ꝯtūacie iā cōmisse ꝭm Inn.ꝛ successiue ꝑseuerādū.ꝛ item tract^o ꝛ ꝑiectura futuri tpis tēdēs ad rigorē ꝯseruādū vl' ad rigoreȝ obligatiōis ptinet ad iudicē.sec^o i vsuris.q̄ odiose sunt.ꝛ nūdū i rerū nā ꝛ neq; sci neq; iuris dicis cessit indebite.l.j.ff.ꝺ vsu.di. xi.C.de fideiu.l.j.in lec.mea.ꝛ.C.de sen.q̄ sine cer.q̄ti.l.j. ꝛ ibi p Ja.bu. Cōtinuatio āt ꝓpe respicit futura.C.cōmi. vl' epis.l.ꝑses. ¶ Itē statuta gn̄alia de futuris debēt itelligi q̄ nō debēt p leges calūnie excitari.l.j.C.de decu.lib. x. ¶ Factū a ꝓcur'e vō q̄ credebat se ꝓcur.falsuȝ q̄ erat ꝯstitut^o i absētia vȝ si intēdit facē oimō quo meli^o pt. Si ꝺ cā quā gestor sine mādato siue iāq; ꝓcu.cū mādato si est necesse ꝙ dn̄s ratificet.vt.ff.ꝺ testa.mili.l.q iur.q̄ sufficit animi destiato in ꝯfuso.ꝛ sic vȝ vt valere pt inspecta vitate.q̄ ita voluit valere.ꝛ facit qō no.i.l.j.C.q̄n ꝓuo.nō est necesse.ꝛ iō optimū ē dicere qō valeat oimō quo melius valere pōt.q̄ nō astringit se ad certā formā.de hoc plene disputat'.C.de fur.l.fallus.in lec. ¶ Pone facio te ꝓcur. ad distribuēdū bona mea pauperib^o post mortē meā.an valeat.dic ꝙ nō q̄ act^o testādi nō pt cōmitti alteri.ꝛ hoc no.in.c.j.de ꝓcu.lib.vj.i nouella.vel dic ꝙ imo vȝ fauore aie.vt extra ꝺ testa.c.cū tibi. Pōt ēt ex ꝑordinatis aliqd sciri a certo an̄q; fiat.ꝛ tūc instāti ꝛc̄.qō fit ēt si distet per mille miliaria intelir' ad penā notitiā puenisse.ff.de v.ob. l.si inter eos.ꝛ iō lr'e mercatoꝝ faciūt ꝑsenti ꝺ his que fi. inter abn̄tes no.tex.non est alibi.

b ¶ Adde Abb.consi. xviij.incipi. i cā.ꝛ.q. Fely.i.c.ceteꝝ in .iiij. colū. circa.viō ꝺ rescrip.

p **Etitio.** Si ep̄s ꝯstituit aliq̄s ꝓcu.ꝛ vicarios suos nō pt obijci ꝙ nō sint ꝯstituti i hōa forma eo ꝙ in instr'o nō ꝯtineat' ꝙ sunt ꝯstituti sindici vl' ꝓcuratores q̄ nō curam^o de noie sȝ tn̄ de intētōe d mādatis.h.d.tex. cū gl. ¶ No.ꝙ vba instr'i ad instr'm mādatis sunt referēda ꝯcor.qō no.s̄.e.c.q̄ in eāis. ¶ Quero nūqd p hec verba duob^o gn̄alē ptātē agēdi ꝛ defendēdi videat' data potestas cuilib^o insolidū.rn̄.nō sȝ simul.vt no.ff.ꝺ ꝓcu.l.plurib^o.nō ob.ff.māda.l.creditor.§.duob^o.q̄ ibi mādatū fuit duob^o ꝛ vtriq; eoꝝ isolidū q̄ dictio ponit' distributiue. vt no.ff.de le.ij.l.si ꝑses. Itē nō ob.ff.ꝺ exer.l.j.§.si plures. q̄ ibi spāle in exercitorib^o nauis.alij.n.dicūt ꝙ vbi ē mandatū ad vniuersitatē cāꝝ vl' cuilibȝ mādatū insolidū.sec^o si ad certas spēs declaratas ꝙ nō plȝ nisi forte eēt mādatū cū libera q̄ tn̄ opat' gen^o q̄ȝ ū spēs q̄ ad spēȝ.ꝛ ecōtra vt.l.si duo.ff.ꝺ admi.tu. ¶ Itē no.ꝙ vba instr'i iterptant' ꝓ referēte qō vex est in instr'o ꝓcuratiōis ꝙ dependet a sola voluntate ꝑferentis.secus esset in instr'o ad ꝯhen.ꝭm Ber.adde ꝙ lr'e cōmendatitie nō hn̄t viȝ mandati tex. est no.in.l.fi.C.ꝙ cum eo.

Lr'e cōmēdatitie non hn̄t viȝ mādati.

a **Ccedens.** Prouidere dȝ iudex vt in cā mr'imōali ꝓcuratorē ꝯstituēs gaudeat libertate.h.d.primo. Procur' dȝ hr'e plenū mādatū agendi ꝛ ꝺfendendi h ꝭo. ¶ Cāus q̄dā nobil' noie.bal.ciuis pisan^o ꝯxit spōsalia cuȝ q̄dā nobili muliē noie filie sue q̄ tenebat' sub ptāte dci nobil' orta lite ꝺ istis spōsalib^o mādat papa vt.ipa nobil' ducat' ad locū tutū i quo ꝓcuratoreȝ libē valeat ordiare q ad agendū ꝛ r'ndendū plenā habeat ptāteȝ No.ꝙ qo dȝ admitti ad locū tutū i q̄ nō possit viȝ pati. vnde nō dr' i loco tuto illi q possunt pati violentiā. No. ꝙ q agit vl' ꝺfendit libertateȝ dȝ hr'e al' ꝯfessio ei nō noceret ber. Iteȝ dic ber.ꝙ raro bonū exitū hȝ ꝙ violentē fit ꝑcipue i mr'imōijs. ¶ Queriū gl.quo iure poterat agere ꝺ spōsalib^o filie.respōdet ꝙ forte obligauerat se ꝓ atrio sub demo ꝙ penā nō possȝ apponere q̄ ꝯiuncta ꝑsona nō pōt in matrimonijs se ad penā obligare.vt no.C.de spon.l.fi. ad hoc ar.ff.de ꝯdi.ꝛ demon.l.hr'a meus.§.ꝙ in fraudeȝ. q̄ pp cōiunctionem ꝑsonaꝝ ꝑsumit' fcm̄ ꝯ libertateȝ mr'imonij ꝛ ꝙ in fraudem sit nō valet.vt.ff.ad.l.falci.l.seius ꝛ augerius.ꝛ ar.ff.de ꝓba.l.qui testamētū.ꝛ ibi no. ¶ Quererit Innocē.nunquid in cā matrimonij pater admittatur pro filia.dicit ꝙ sic.dicit enim lex ꝙ sponsalia dependent

a pře qz pp pt ea dissoluě ex eā.vt.ff.ð iuř do.l.adoptiuuz §.siqs.vbi tex.no.dic φ aut agiř de federe mřimonij vel spōsaliū ð pňti.e tūc př nō bz ius in iudicio.vt no.in.c.ſi. de iudi.li.vj.aut ñ agiř ð federe sz ð dote ð qua pt ēt age re corā iudice eccřastico.vt ibi no.in gl.Si qñ in pňtiam exigiř pbatio mřimonij.Si.n.mřimoniū essz ligdū z nō negareř nihil ad iudicē eccřasticū ð dote que dos nō est qd spūale cū ēt apud ifideles iurisgē.pstet.vt.ff.ð cap.di. l.j.imo ēt mřimoniū iter eos nō ē qd spūale.dic ergo de cā dotis.vt.C.de colla.auč.qð locū.z qð dixi post bar.ff. so.ma.l.ticia.℄ Quero nūqd ego possem stipulari aliqz in vxorē z pmittē sibi φ dotabo eā.tex.vi dicere φ ñ.ff.ð ṽ.ob.l.ſi ita stipulat⁹ fuero te sisti.§.ſi tibi nupsero.lz eniz vir possz dotē recipe nō tñ pt se obligare ad dotādū mu lierē de suo pprio nisi forte h fieret p⁹ recōpensatōez nobilitatis vel pro pace:qz tūc nō ē pura dōatio sz ob iustā cām.vt.ff.mādati.l.ſi creditor.§.tici⁹.q casus nō est alibi p Bar.in.d.§.ſi tibi.z in.l.iij.C.de do.pmis.oz tñ φ hoc ponař in instřo.℄ Quero arre pňt deduci in traditionē sz nūqd in pmissiōez.dicit Bar.φ nō in.l.ticia.ff.de ṽ.ſi. sz gl.hic posita vi ɔ̄triū h determinare.z facit.l.vlt.C.ad l.fal.z cōis practica dic vt dixi in.l.ſi.C.de spō.in lec.mea an vx.nudū traducta ad domū viri si cōmittit adulteriū debeat pdere dotem.rñ.sic.vt.l.nihil.ff.re.amo.vbi ē tex. no.℄ Facto diuortio vxor ñ seqř foz viri nisi in eo φ est sibi dānosum.Itē si adulterař nō bz puilegiū dotis quia reatus oēm honorez excludit.vt.l.j.C.vbi se.vel cla.

a ℄ Uide per moder. maxie p so-3i.i.l.diuor tio.ff.so.ma tri.

o **Jlectus.** Si pcuratori gnāli denegař iduicie ad ɔsulēdū dñz abňtē vtz cedat vř ɔ̄rēdat a tali denegatōe poterit appellari.h.d.℄ Casus.cuz dñs essz abňs bononie cā studioz ɔstituit quēdā gnālez pcuratorē suerunt iudices ipetrati ɔ̄ eū pcurator gnālis dimissus ab eo ɔparuit z petijt terminū ad ɔsulendū dñm z qz dicti iudices denegarūt hoc pcedere fuit appellatū ℄ Papa huic appellationi detulit tāqz iuste dic φ ad agēdū semp oz admitti pcu.plene instruct⁹.vt.ff.ð iniur l.sz si vnus.§.pcuratorez.sz ad defendēdū sufficit mittere. pcuratorez gnālez nisi in citatorio sint expssa capřa sup qb⁹ citař.nā p h domin⁹ ē istruct⁹ ergo teneř mittē pcuratorē istructū,vnde pcur.tūc nō pt petē iducias ad ɔsulendū dominū.qz q certi⁹ ē vlteri⁹ certiorari nō oz.vt.l.j.i fi. ff.de acř.emp.Et no.φ spaciū ad deliberādū nemini est negādūz nisi frustratorie petař.ff.de iureiu.l.iusiurādū.z ad pecunias.in pň.vbi tex.no.℄ No.φ iterdū petiř dilatio ad iudiciū trāfferēdūz vt quādo qs possidet nomie absentis.z iste nō ē casus noster sz.c.qñ frequēter.ɔ̄.vt lite nō ɔte.z.C.vbi in rē act.l.ij.℄ Quādoqz petiř dilatō ad dñm ɔsulēdū.z tūc loqř h.z.C.vbi ð crie agi oz.auč.q̄ in puincia.z nō solū qs pōt ɔsulere dñm sz amicos dñi q melius sint informati.vt no.in.l.ij.ff.qui.ex cau.in pos.ea. ℄ Querit gl.vbi citabiř iste q ē in studio.tūdet gl.φ ad ecclam suā qz hz domiciliuz.tamē amicis suis oz dari dilatio ad notificādū hoc abňti bonū ɔsilium pro dominis assumētibus.vt no.ff.de no.op.nū.l.de pupillo.§.siqs forte.vbi gl.no.No.φ ei q ē abňs vel absuturus cā studioz sufficit dimittere gnālez procur.ad lites z ad cās.de absente aūt cā exilij z de bānitis.no.ff.q.ex cau.i pos.ea.l.ad cognitōem.debent eniz defendi in loco vbi sunt bāniti.z hoc per procur.pp impossibilitatē vel difficultatē cōparendi.vt ibi per Dy.Bal.

c **Onstitutus.** Procurator cōstitutus a reo ad agēdū ñ ē ltie ɔstitut⁹ z reus ɔstituēdo sic insufficieñ.pcurřem ɔtumax reputař z i expensis ɔdēnař.h.d.℄ Casus.qdaz.T.noie vxo.sue dicebat quēdā porē sibi teneri ad certā pecunie qūtitatē.iste por citat⁹ ɔparuit z illicētiat⁹ recessit omisso ibi procuratore solūmō ad agēdū iudex ipz reputās ɔtumacē ɔdēnauit eū i expeñ.Papa h approbat dicens qz nisi ɔtumax puniret nullus essz litiū finis.h.d.℄ In tex.ibi ex.noie.i.ad vtilitatez vxo.tamen obligatio sonabat in personaz viri. ℄ Quero cū gl.ᵇ vtz vir possit agere sine mandato.rñ.

b An mari t⁹ possit agere sine mandato.

tres sunt casus.Nā iterdū obligō directa z vtilis residet in vxore z agit tanqz marit⁹ nisi hēat mādatū ad aliud ñ ad hoc.vt.C.eo.l.marit⁹.nō tñ posset solonē recipe.vt.C. de sol.l.cuz maritū.Interduz marit⁹ hz directas z mulier hz vtiles.qz negociū pncipalř ptinet ad vxorē.Interdum econtra tūc vtili⁹ pfert directe.Ber.℄ Et no.φ in eodē instřo vir z vxorᶜ pňt esse duo rei credēdi isoliduz sed nō debēdi nisi tota pecunia pueniat ad vxo.vt no.in spec.de obli.z solu.ṽ.pone φ in istřo.locatōis vel emptōis ɔtineř vir z vxor.tñ gl.hēs φ vnusqsqz p pte acqrit z p pte teneř in.l.scripture.C.de ſi.instru.Ibi non viderit.no.φ p instřz pbař mādatuz non eē sufficiens.qð ē valde no.Bal.

c ℄ Uide arcti.in.l.reos.§.cuz in tabulis.ff.ð duo.reis z ibi etiā allego quoddā cōsil.Bar.

m **Andato.** Casus in termis nō ponit hic qz quotiēs tradiř regula non ē nece qōnez formare.z p ɔ̄ns nec casuz in termis ponē.tñ tex.ē exponēdus.dz ḡ hic φ si post litem ɔte.supple vel qsi.vt no.Cy.C.e.l.nihil arbitramur.pcur.supple volēs vel ex cā ē reuocat⁹ z iudici vel aduersario nō ɔstat de reuocatōe,pcessus cuz tali pcur.factus efficax ē censendus supple si aliud non ipedit. Sed pone φ pcur.ɔsentit sz aduersari⁹ dissentit.rñ.si subest cā vz reuocatio si non subest cā non vz reuocatio.qz interest aduersarij imutatione tali.qz oia ð nouo narrari oz vt no.ff.de pcur.l.mutari.z hoc tam ex pte actoris qz rei. ff.eo.l.q̄ oia.tñ si pcurator cederet dño ius instantie nihil repeti oporteret.ff.e.l.in cāe.§.si ex pte.nec ob.vicium litigiosi qz non ptinet ad istū casuz cuz sit psecutio eiusdē iudicij.z qz dñs vř pcur.fingiř eadē psona.℄ Quero an reuocatio notificari possit p aliū qz p reuocātem vel ei⁹ mādato vi φ sufficiat sola scia ad ɔ̄triū ē verū qz scia dz pcedere a reuocatione ařs a reuocante ſm Jo.an.qz cuz qd pⱨibeř reqritur denunciatio prohibentis.tex.ē no.in.l.nomen.in.ṽ.certiorate.C.que res pigno.ob.pos.

An aliqd pⱨibeř reqritur denunciatō prohibētis.

n **On iniuste.** Filiusfami.pt cōstitui pcur.supple nec reqriř přis ɔsensus.vt no.C.de bo.que lib.l.ſi. ℄ Sz nunqd pt filiusfa.acqrere acř.ɔ̄ přem ex iure cesso.vř φ nō pp přnā reuerētiā.vt.ff.de acř.z ob. l.actōes aduersus.Cessio ē exercitiuz iudicij qð nō cadit inter přez z filiū i ptāte ɔstitutū z qz i iudicio qsi ɔ̄hitur inř přez z filiū i ptāte obřo nō ɔ̄hitur.vt.ff.ad tre.l.ipator Bar.dic φ tz cessio si fit ex cā aduēticia z filius dōec ē in ptāte hēbit acř.hitu z ṽtute nō actu z exercitio.ɔsidera i h iure cesso př vsufructū vř qsi hře non pt.qz essz dbitor z creditor suiipsi⁹ qð ē ipoře.℄ Op.igř ex vi rōnis vsufructus ɔfundi z filiuz petita vēia admitti ɔ̄ přez.℄ Nō seqtur i tex.φ pcur.pt ɔstitui ad futuras cās.z istud ē claz ℄ Seqtur i tex.φ quādo sunt pleš pcurřes isolidū eodez istřo ɔstituti melior ē ɔditio occupātj dūmō fit lit.ɔte.q̄ no.φ p ppatatoria cāe nō itellř puenisse.z ē rō qz nō ē fact⁹ domin⁹ litj sz tař eēr cā i q̄ nō reqrētur lit.ɔte.itelligētur tē occupař faciēdo actū q hřp lit.ɔte.vt no.i.c.j.ð ele. li.vj.sz nūqd possunt ɔstitui ad agēdū z dfendēdū pleš pcurřes isolidū.respō.sic.tamē ex pte rei ñ possunt ɔstitui nisi vn⁹ ex eis q pt iudiciū suscipe ex pte actorj z vn⁹ z oēs z ē rō qz nō itereſt rei p vnū ɔueniri sz actorj itereſt iudiciū nō irritari.qz vn⁹ possz ɔfiteri alř negař.tex.ē no.ff.iu.sol. l.iij.§.ſi tamē pleš.nec ē nouuz φ i pcessib⁹ magj fauetur actori qz reo.sz i proba.tā ante lit.ɔte.qz p⁹ magj fauetur reo.vt.ɔ̄.ð re.spo.c.cuz ad sedē.dič.l.φ melior ē ɔditio prohibētj.ff.ð cu.fu.l.ɔsilio.§.ſi tu dic φ aut tractatur ð alie.ařs libera.z tūc ē melior ɔditio prohibentj.aut ð iudicio z tē aut māifeste vn⁹ faciř id qð dño māifeste vtile alř nō z pfertur ille q vtilitatez dñi procu.vnde si vn⁹ ɔfitetur alter negat statur negāti.qz q ɔfitetur dñm idefensuz relinqt.si āt nō appet qd expediat dño inicez se ipediunt.qz duo siř i ɔ̄di.agē nō possunt.vt.ff.ð admi.tu.l.decreto.℄ Seqtur i tex.φ procu.vict⁹ oz appellař supple nisi paupras cuz excuset forte qz oportēt euz faceř expeñ.i veniēdo ad iudicē tex.ē no.ff.mādā.l.idēqz.§.ſi ignorāreo.Itē si snia est iniusta non tenetur appellare z psumitur iusta si snia ē absolutoria.secus si ɔdēnatoria.vel dic φ ēt in ɔdēnatoria psumitur iusta si sit lata a virj lřatj prouidis z discretj.nisi ɔ̄

An excusator vel nūcius teneatur appellare.

tiū ꝓbet.tex.est no.ꝰ.e.c.in nřa.§.nos.no.ff.de euic.l.herē nius.§.gaya.⁊ adde qđ dixi.ꝰ.ꝺ renū.c.i pñtia. Sʒ nūqd i cā crīali ē idē ꝙ dicit i ciuili ꝙ ꝓcu.vict⁹ teneaꝛ appellaꝛ ar.ē ꝙ nō qꝛ agiꝛ ad merā vindictā.ꝑ h̃ tex.no.ff.ad sil.l.ꝑꝑ venē i.§.nep. ¶ Sʒ nūqd excusator vel nūcius teneaꝛ appellare.rñ.tex.ē vnic⁹ i iure lege liberto.§.fi.ff.ꝺ ne.ge. Sʒ nūqd i ꝓcu.q teneꝛ appellare teneꝛ ꝓseq.text.dicit ꝙ nō ⁊ ē rō qꝛ sumus i alio tribūali.vt hic.⁊.C.eo.l.inuitus. ¶ Quid si ꝓcu.petat i inte.resti.corā eodē iudice.dic ꝙ teneꝛ ꝓseq si ab interlocutoria.sec⁹ si sit diffinitiua.qꝛ iterlocutoria ē ꝺ appēdicijs.vt no.i.l.q ꝓꝑio.§.itē q̄re.ff.de ꝓcu.vbi ois vide. Adde ꝙ si ꝓcur.ñ fuit legitīe ꝯstitui⁹ ñ teneꝛ appellare.ff.de admi.tu.l.tutores.§.j.vbi tex.no.dic ibi gl.nisi eēt ꝯiūcta ꝑsona q̄ admittiꝛ ꝓ ꝯiūcta ꝑsona ēt i minore.⁊ illa gl.sepe allega.sʒ certe ꝯiūcta ꝑsona hʒ facultatē sʒ ñ necessitatē.C.ꝺ ne.ge.l.tutori. ¶ Pone filiusfa. nulla hʒ bōa qūo erit idone⁹ ꝓcur.nā ñ pt fieri i eū executio q nihil hʒ.vt no.C.q bo.ce.pos.l.pe.rñ.satis est ꝙ dñs sufficienꝛ releuet eū.vt.ff.ꝺ ma.vin.l.si colectane⁹.⁊.ff.de ꝓcu.l.tici⁹ qꝛ idone⁹ ex facultatib⁹ dꝛ ille q hʒ fideiussorē idoneū. Hinc ē ꝙ tutor lʒ sit paup.tñ admittiꝛ ad tutellaʒ si dñs satisdedit idonee lʒ ꝑꝑ paupratē possʒ se excusaꝛ.ff. de excu.tuto.l.pauptas.silr ⁊ rector hospitalis pt eē paup si facit iuentariuʒ.⁊ idonee satisdet.qꝛ bōi mores magis respiciūꝛ q̄ʒ cumulus facultatū.ff.de susp.e.tu.l. suspectus. tu dic ꝙ si ꝓcu.ē ita paup ꝙ nō pōt facere sumpt⁹ litis ꝙ repelliꝛ a ꝓcuratiōe.vt no.ff.ꝺ iniur.l.sʒ si vnū.§.ꝓcu.bal.

c **Onsuluisti.** Cōstitutus ab aliq̄ cōmunitate ꝓcu.ad impetrādū nō repelliꝛ ꝓ eo ꝙ maior ps ⁊ iurati ꝑ quos cōitas regiꝛ sunt excōmunicati nisi in lr̃is eoꝝ noīa sunt expssa ⁊ eoꝝ auctoritas necessaria vel nisi cōitas sciēs eos excōicatos vna cū eis constituerit eūdeʒ. ¶ In tex.ibi.maior ps ꝑ hoc videbaꝛ ꝙ ñ teneret ꝯstitutio qꝛ moribus in capite inficit totū corpus. Ibi ⁊ iurati.no.ꝙ illi q regūt ciuitatē debēt iurare offm̄. Ibi expressuʒ.no.ꝙ vʒ instr̃m ꝓcu.vniuersitatis absqʒ specificatione nominū.h̃ tʒ Bar.i.l.pe.C.de ꝑdi.cu.li.x.⁊ Inn.h ⁊ est no.ꝙ ē veꝝ si nō op.de incertitudine ꝑsonarum. Ad h̃ ergo vt nō possit opponi debēt specificari noīa ꝑtinētium eorū a qb⁹ pēdet auctoritas ꝑnihber.ad hoc optīe facit.l.vl. .C.de ven.re.ciui.li.xj.ꝺ h̃ ēt stati dicā i ti.ꝺ syndico. No. h̃ ꝙ si excōicatio ē occulta ñ hʒ elidere syndicatū.istꝺ.c. loqꝛ qñ ꝯstituēt.sunt excōicati ⁊ ē rō qꝛ nō ꝯstituūt noīe suo sʒ noīe ciuitatis q̄ nō ē excōicata.⁊ ē ar.ꝙ excōicatus possit aliū nō excōicatū substituere noīe dñi sui.

a ¶ Vide late ⁊ ꝑfcbi pbrizie.i re ptosuo i ṽbo sindic⁹.

¶ De syndico.ᵃ Rubrica.

¶ Diciꝛ syndic⁹ q̄si singuloꝝ cāin gerēs siue dicēs sʒ ista ethimologia nō est ꝯpleta.qꝛ iā sequereꝛ ꝙ vnus possʒ cōsentire hodie alter cras.vt.ff.de ser.rusti.ꝑdi.l.ꝑ fundum. ꝙ flm̄ ē.qꝛ ꝯ'ensus dʒ ꝑstari in.c.seu ꝯgregatis siꝛ eodeʒ ꝯtextu.vt.ꝰ.x.ꝓxi.⁊ gnālr oia q̄ fiunt ad solēnitatē gnālr fieri debēt nō ex iteruallo.vt.C.ꝺ test.l.hac ꝯsultissima.C. de decu.l.pe.li.x.⁊.C.de ꝑdi.curia.l.fi.⁊.C.de ven.re.ciui. l.ij.dic ergo ꝙ syndicus dꝛ q̄si siꝛ ꝑlīū cām dicens ⁊ est allusio vocabuli a sing.ꝙ ē cuʒ.i.siꝛ.vt dꝛ catholicō.⁊ dic⁹.i. dicēs sic dꝛ causidicus.i.cāʒ dicens ꝑʒ vgo. Sʒ nunqd syndicus ciuitatꝭ vꝛ vniuersitatꝭ pt noīati obligare ciues.ita puta Pe.⁊ Jo.tñ.nō ex vi syndicatus gnālis sʒ ex vi' consensus bene possʒ obligaꝛ ꝯstituēt.vt no.i.l.ij.C.q̄ sit lōga ꝯsue. Iteʒ possʒ fieri sup h̃ statutuʒ q̄ ꝓcedente possʒ singulos obligaꝛ ⁊ eoꝝ bōa .nā.l.publica.i.gnālis ligat oēs ēt pupillos ⁊ mlieres.tex.est no.⁊ sp allegaꝛ.ff.ꝺ admi.tu.l. sine hr̃de.§.lucius.⁊ no.bar.i.l.actor.ff.reʒ ra.ha.⁊ i.l.iiij. §.actor.ff.ꝺ re iudi. ¶ Iteʒ itra se psit ponē collectam ⁊ distribuē eā vel ꝑʒ estimuʒ vel i capita.tamen rōnabilr distributio est ꝑʒ estimū.vt no.i.l.j §.qbus.ff.ꝙ cuiusqʒ vni. no.ꝑ Inn.ꝺ sen.excō.c.graue.qđ itelligo qñ collecta supponiꝛ ꝓ munere pr̃imoniali sed si ꝓ muneꝛ capituʒ.tc̄ dʒ distribui in capita.vt elegāter no.bar.i.d.§.actor qꝛ q̄le ē vnū qđqʒ tale ⁊ id qđ ex eo seqꝛ ꝑ h̃ talis ē oblꝰ s.varia qualis primitiua.ar.ff.cōmo.l.si.vt certo.§.si duobus vehiculū.dicit spe.ꝙ ad defensioneʒ vniuersitatis mior ps facit collegiū i Spe.ꝺ sindico.ad hoc.C.de sacrosan.ec.l. sancimus.dicit Spe.ꝙ ꝓnūciatio iudicis nō facit sindicū illū q nō est.dic gnāliter ꝙ vbicūqʒ reqriꝛ mādatū dñi vꝛ q̄si ⁊ tūc iter.o.iudi.nō sufficit si mādatū deficit.sʒ vbi ad iudicē ꝑtinet ꝯstitutio iterlocutoria iudicis sufficit.vt l.j.§.idē pō.ff.ꝙ sal.tuto.aucto.tex.ē ibi no.⁊ ñ est alibi.⁊ ibi ꝑ Ja.de are.ꝙ de ꝓcuratore dixi ē veꝝ si falsus ē ꝓcurator.sʒ si ē min⁹ idone⁹ vꝛ inhabilis stādū ē ꝓnūciationi nisi appelleꝛ.vt.C.ꝺ ꝓcu.l.ita demū.an ꝯsiliarij siue anciani possint sine ptāte illi⁹ terre ꝯstituere ꝓcuratorē vꝛ sindicū ciuitatis. Dy.dixit ꝙ sic ꝑ.l.vbi absint.ff.ꝺ tu.⁊ cu.da. ab his qđ ē veꝝ qñ offm̄ ptātis vacat.sʒ si ñ vacat ⁊ ptās ē pñs in ciuitate reqriꝛ in ꝯstitutiōe sindici ei⁹ auctoritas sicut i ꝯstōne actoris.vt no.in.l.nulli.ff.ꝙ cuiusqʒ vni.no. Cōsueuit q̄ri cui⁹ etatꝭ debēt eē ꝯstituētes sindicū ⁊ vꝛ ꝙ debēt eē talis etatis ad obligaꝛ.ciuitatē q̄lis debēt eē ad obligaꝛ seipos.ar.C.de le.tute.l.fi.sʒ vꝛ qđ sufficiat ꝙ sint maiores ānis.xviij.qꝛ ista etas ē affinis lgīe etati.vt no.i.l. de pupillo.in pn̄.ff.ꝺ no.ope.nū.alij dn̄t ꝙ qlibʒ adult⁹ hʒ legitimā etatē. Dy.dicit in.d.l.ꝺ pupillo.ꝙ adult⁹ hʒ vocē in ꝯsilio in electi.⁊ ꝯsti.sindici.ꝯtrū tʒ Bar.ibidē per.l. spurij.§.j.ff.ꝺ decur.⁊.l.ad rē publicā.ff.ꝺ mu.⁊ one.⁊ facē qđ no.in Spe.ꝺ sindico.§.j.ṽ.sʒ cui⁹ etatis.ibi dic̄ Spe.ꝙ qlibʒ adult⁹ dʒ iurare fidelitatē.ergo ⁊ facē ea q̄ mādanꝛ fidelib⁹. ¶ Si sindic⁹ ē minor.xx.an.⁊ dnūciat maleficiū an possit opponi ꝙ ñ valeat denūciatio.qꝛ ē quodāmō testis cū denūciatio officialis faciat iudiciū.⁊ vꝛ ꝙ sic.ff.de accu.l.ij.§.fi.adde.c.vt hi q ꝺ eta.⁊ q̄li.i de. Et no.ꝙ sindicus mīn⁹ legitīe ꝯstitut⁹ pt obligare ꝯsentiētes sʒ ñ ipsaʒ vniuersitatē.vt in.l.j.§.j.ff.de magi.ꝯuē.vbi tex.ē satis no.hūc tex.alle. Albert⁹ galeoti i margarita.vtꝝ ꝯsuetudo possit facē sindicū.dic ꝙ sic.vt.ff.ꝙ cuius.vni.no.l.nulli. Adde ꝙ qlibʒ ꝓxius pubertati ꝑsumiꝛ doli capax maxime si ē de vrbe q̄ cūctus tales generat.vt no.ff.de vsuc. l.seqꝛ.§.pupillus.tū nō pt hoīuʒ sapiētiū iura tractare ēt si eēt rex fracie.vt.C.ꝺ te.mi.l.fi.vbi tex.valde no. ¶ Pone aliqs ē sindicus ꝯstitutus ad tps semestre quot dies dʒ hēre mēsis.vide plenissime in.c.lʒ.ꝺ sup.neg.pre.in nouel. li.vj.⁊ istud semestre incipit imediate.vt.ff.de ver.ob.l.cū qui calēdis.nisi aliud tps sit determinatū ad ingressuʒ officij.ff.de ꝯdi.⁊ demō.l.publicus vbi est tex.no. Ecce dubitaꝛ an ille q agit tāquā pꝛ sit pater nec ne vel dubitaꝛ an qs sit prelatus.nec ne vel an qs sit sindicus.nec ne vel an qs sit reuocat⁹.nec ne.nūquid sufficiat si cauet de rato.rñ. sic.vt.ff.ꝙ cuius.vni.no.l.itē eoꝝ.§.sʒ interdū. Itē licet nō dicat caueo de rato.sʒ dicit caueo ꝙ aduersarius non paticꝛ dānum satis est vt sing.legiꝛ ⁊ no.ff.de admi.tu.l.vulgo. Item no.ꝙ ꝑm ꝯsuetudines locoꝝ ⁊ villarū debēt fieri electiones ⁊ constitutiones sindicoꝝ.ff.ꝙ cuius.vni.no. l.item eorum. Bal.

f **Icut.** Mōaci teneꝛ ꝯstituere sindicū gnālē cui possint ꝯstituē salariuʒ auc̄te hui Gregorij.⁊ no.ꝙ ñ dʒ ꝙ mādatum sindici sit gratuitū. ¶ In tex.ibi cū fausto loqui debes.dic̄ iex loq̄re cuʒ hybero.vt.ff.ꝺ ser.vr.ꝑ.l.qdaʒ hyber⁹.rō āt hui⁹ dic qꝛ sindic⁹ nō ꝯstituiꝛ iuitus.vt h̃ nisi ꝯstituaꝛ ab eo q sup eū hʒ ipiū.vt.ff.ꝺ mu.⁊ one.l.muneꝝ. §.defensores.⁊ tūc sindic⁹ itelligiꝛ hr̃e mādatū a lege.vt no.ff.de iureiu.l.iusiurā.§.defensores. Sʒ pōe ꝙ rustic⁹ in vna villa hʒ estimuʒ i alia laborat possiones cuiusdā dñi. q̄ro vbi teneꝛ facē sindicū.rñ.vbi hʒ estimuʒ qꝛ ibi hʒ domiciliū.⁊ si ptās cogeret eū.alibi pt appellare.l.j.C.ꝺ poti.ad mu.nominā.li.x.ꝑ Bar.⁊ teneꝛ villa eligē meliorē. Iteʒ no.ꝙ vniuersitas cogiꝛ ꝯstituere sindicuʒ. Iteʒ q̄libʒ multitudo etiā si nō faciat vniuersitateʒ.vt.ff.ꝺ fideicō.li. l.ergo.§.creditores.ibi dʒ ⁊ c̄.vbi Ja.de are.dic.ar.ꝙ vniuersitas sindicuʒ facē ꝯpllaꝛ officio iudicis. Ja.de are.

b ¶ Vide dic. barba. ꝯsi.lix.in.ix. col.in j.vol. Ubi no.refert ista ṽba Bal.hic.

¶ De his que vi metus ve causa fiunt. Rubrica.

q **Ue cause.** Met⁹ ipedit oēʒ actuʒ in q̄ reqriꝛ volūtas spōtanea ⁊ ꝑꝑa cuʒ hac distictōe ꝙ aut sba act⁹ ē libertas volūtatꝭ.⁊ tunc act⁹ est null⁹ ipso

fur.vt.ff.q me.cā.l.si mulier.§.si dos.ꝛ.J.ð spon.l.cū locuȝ
ff.ð iudi.l.ij.post pn.Si āt actus nō reqrit ꝑcisaȝ liberta
teȝ.tūc ispecto ɔsensu rigore vȝ ṅ ispecta eqtate ꝓtorie ṅ
hȝ vītē efficaciē.vt.ff.e.l.metū.§.volēti.nec oȝ adiri ꝓto
rē viuū.vt inualidet actū.vt elegāter no.de op.no.nū.l.de
pupillo.§.hȝ āt.Sȝ qdā sūt q̄ ēt inuito accedūt.vt vigor
iudicioꝝ.ff.ð v.ob.l.inter stipulañ.§.j. Disciplina moꝝ ꝛ
cohertio ðbitoꝝ ꝛ iste met⁹ ė laudabil.vt.ff.ð qsti.l.ð mi
nore.§.tormēta.ꝛ ex tali metu scm̄ ṅ rescindit nisi mod⁹
excedat p plerūqȝ iudicis arbitrio relinqt.vt.ff.ð qsti.l.j.
.§.qstioñ.fidē.¶ Mō qrit qlr ꝓbet met⁹.rñ.aut act⁹ hȝ
in se euideñ.ꝛ tūc ꝓbat p seipȝ.vt.ff.q ꝛ a q.l.si ꝓuatus.ꝛ
ff.ð polli.l.totiēs.ꝛ.ē.ð elec.c.osius.aut act⁹ ṅ hȝ in se eui
dētiā met⁹.ꝛ tūc q nō pōt ꝓbari liqdo ꝓbat argumētȝ.
vt.ff.de re mili.l.ñ ois.§.a barbarie.Vñ tortura quaȝ fa
ciūt officiales in camera ꝓbat p signa ꝛ indicia violenta
p corpis ispectōeȝ qꝛ ṅ ė visile q aliqs fuerit tort⁹ nisi de
mādato iudicis i cui⁹ fortia tenet ad distrietū.nā ad ea q̄
freqnter accidūt iura adaptāt.¶ Sūt.n.qdā iudices q
ex crudelitate famā capiūt qꝝ seuicie ė occurrēdū.vt.C.ð
custo.re.l.ij.vbi ė tex.valde no.in mā tormentoꝝ.Nā ibi
dr q idicia debēt ꝓcedē torturā ꝛ ꝓus esse disputatū sup
idicijs cū aduocatis ptiū.vtꝝ talia indicia sint sufficiētia
vel nō.Itē aliqñ ꝓsumit met⁹ ex qlitate ꝑsone.vt elegāter
no.C.qð me.cā.l.metū.ꝛ p bar.i.l.de pupillo.§.siqs ipi ꝓ
tori.ff.ð op.no.nū.dicit Cy.i.l.ij.C.q me.cā.qð ɔ officia
lē ꝓsumit met⁹ ꝛ ipressio qð dcm̄ ṅ ė semp veꝝ.sȝ tunc qñ
detētio icipit ab imssiōe ēt ex iteruallo tpis.Item ait q
met⁹ incussus a iudice ꝓsumit durare dōec iurisdiciōi ꝓest
ꝛ ė vbū no.itē qñqȝ nimia reuerētia ė.ar.met⁹.vt no.in.l.
j.§.q honorāde.ff.qua.re.ac.nō dat.aliqñ met⁹ ꝓbat per
ꝓtestatōeȝ ꝓcedēte.vt no.ff.de acq.here.l.q i aliena.§.cel
sus.vbi optia gl.nā ꝓtestatio multū vȝ vbi cū indicijs cō
currit vl nemini ꝓiudicat.vt.ff.ð manu.l.iiij.§.si ab igno
to.¶ Sȝ nūqd p actū spōtaneū purgat⁹ metus.rñ.sic si
qs ė in loco tuto.sȝ si nō ė i loco tuto sp ꝓsumit met⁹ dura
re.vt.ē.ð ꝓcu.c.accedēs.sisr dico ð turpitudie qꝛ purgat
p actū seqntē.vt le.ꝛ no.ff.ð ɔdi.ob tur.cāȝ.l.si ob turpeȝ.
nullitas āt nūqȝ ɔualescit.ē.ð elec.c.inotuit.ꝛ ibi no. Est
āt met⁹ passio volūtatis ɔ nāȝ.qꝛ hō nālr ė oial libeꝝ sed
si aliqs essȝ suus possȝ plagis ꝛ vberib⁹ p dñȝ suuȝ cogi
qꝛ in eo nō ė libertas arbitrij.vt.C.ð here.insti.l.cū propo
nas.Hic ė q dñs ð suo pt hr̄e qōnē i ꝓpa domo ꝛ ge
rit in h vicē iudicis.vt no.C.ð his q.vt indig.l.si ea i glo.
ꝓua q̄ dic i domo nō dico i iudicio.ꝛ fac.ff.ad sil.l.ꝛ si ꝑ
cussor.§.si appetit.ꝛ.ff.ð ɔdi.ob cāȝ.l.j.¶ Vtꝝ absoluta
coactio cadat in actu vbi.dic vt.J.c.sacris.i nouel. Mē
bra hois ꝓnt vim absolutā pati.qꝛ nemo ė dñs mēbroꝝ
suoꝝ.ff.ð adul.l.viȝ passaȝ.l.j.§.remouet.ff.ð postu.sȝ aia
rōnalis nō pt pati vim absoluta.¶ Porro vba sunt in
strā aie rōnalis ſm Albe.ꝛ iō nō ꝓnt pati violeñ.absolu
tā sicut nec proici in mari.¶ Nō tȝ ɔpromissuȝ scm̄ per
metū illatū ɔ bonos mores sicut nec trāsactio.C.ð trans.
l.iterpositas.tex.no.¶ Nō tȝ ɔpromissuȝ scm̄ iter dñm
ꝛ suū nec iter p̄reȝ ꝛ filiū in ptāte.nec iter abbateȝ ꝛ mo
nachū cū iter eos nō ɔstet iudiciuȝ ꝛ est no.Ex minis pre
cedētibus ꝛ dāno subsecuto ꝓsumit metus illatus.vt no.
.ē.ð renū.c.sup hoc.¶ Ex rumoribus ꝛ terrorib⁹ popu
li ꝓsumit metus ɔcussa ꝓntib⁹ gladijs ꝓsumit metus.J.e.c.
j.p Inn.dicit Inn.q si negat iustus metus arbitrio iudi
cis relinquit.J.e.c.cū dilectus.dicit Inn.q ex eā rīmēdi ꝓ
bat metus si postea seqtur grauamē.J.de ap.c.ɔsuluit.dic
Inn.q metus mortis est timere credulitateȝ hois potē
tis.J.ð sen.excō.c.qð de his.ꝛ est tex.valde no.l.iij.ff.ð do
na.cā mor.dicit Inn.q ille q probat iustā cāȝ metus satȝ
probat metū q possȝ cadere in ɔstantem viꝝ qꝛ nemo dȝ
se exponere alicui ꝑiculo ꝑsonali.ð elec.c.bone memorie
magūtine ēt vnius alape.vt no.in.l.j.C.vñ vi.dicit Inn.
q metus probat p visuȝ qꝛ ꝑcipit oculis sed cor hominis
nō probatur visum.de renū.c.super hoc.dicit Tullius in
li.qōnum tusculanaꝝ.qð metus facit quēdam recessum
animi ꝛ fugaȝ.dicit Arch.q ille qui simulat habitū nun
quaȝ intelligitur ɔsentire.secus in eo q per metum.xxvij.

a ¶ Vide per moder. maxie p Jaso.in.l.iij. q incipi.si ob turpē .ff. de ɔdi.ob tur. causam.

Met⁹ mortis ė tenet credulitatē hois potentis.

di.q iterrogasti.ꝛ ar.ff.de ꝓba.l.cuȝ tacituȝ.dicit Jo. an.
q met⁹ ꝓbat p verisimilia ꝛ ɔsueta.ð ap.c.bone.i nouel.nā
arbitriū iudicis qð i h vsat nālib⁹ ɔueniri dȝ.qꝛ ė iudiciuȝ
rōis.dic veget⁹ li.i.ð disciplina militū q ais hoiuȝ nālr in
est vt trepidēt cū ad ɔflictū hostiū veniūt. idē ait ɔflitos
semp timē.Itē artat⁹ sic q non possit aufugē iuste timet.
vt no.in.c.j.de homici.i cle.met⁹ ė hūanaꝝ mētiū tior a ꝓ
potēti terribili accusat⁹ in eo q nocet.Itē dic tex. q timē
duȝ ė q absqȝ ꝑiculo eē nō pt.i.c.j.de bap.in cle.Itē Joā.
an.q elec.q̄ sit pp metū nulla ė ꝛ nūqȝ ɔualescit.i.c.dudū
de re.ec.nō alie.li.vj.dic vt no.Archi.lxiij.di.c.in.iiij. De
mā[b] met⁹ vide plenissime p Archi.xv.q.vj.c.si sacerdoti
bus.ꝛ.vij.di.fuerūt.ꝛ.xxij.q.iiij.ex his.dicit Alber.mag.i
li.xv.de ꝓprietatib⁹.c.de anglia.q libera gēs ė cui libera
mens ꝛ libera lingua ė.qð ė no.dic Archi.q si a pricipio
coactio displicet si ex postfacto plȝ vȝ act⁹. xxij.q.iiij.c.ex
his.ꝛ.ē.de elec.c.qꝛ pp.per Inn.q coact⁹ vult nō dr velle.
ff.ad treb.l.debitor.i si.pri.ꝛ ibi no.Met⁹ ergo ė ꝑticipa
tio duaꝝ qlitatū.s.volūtatȝ ꝛ volūtatȝ cui⁹ effect⁹ declinat
ad nolle ꝛ effect⁹ declinat ad velle.De mā necitatȝ ꝛ me
tus vide satis plene.J.e.c.sacris.i nouel.dicit Accur.q vo
luntas meticulosa ė qdaȝ tacita ɔdictio ꝛ magȝ accedit
dissensu qȝ ɔsensui.¶ Porro mor⁹ ė positio aie rōnalis:
ꝛ qꝛ patit san⁹ nō ė.ff.de acq.her.l.si met⁹ cā.C.de iure de
libe.l.cū aliqs. ¶ Deide no.ð multiplici metu.s.ruine.ff.
de dam.isec.l.si finita.§.siqs metu ꝑiculosi.ff.loca.l.hita
tore.§.fi.¶ Itē no.de vi fluminis.ff.de dam.isec.l.h am
plius.§.de his.ꝛ oiuȝ fortuitoꝝ.eo.ti.l.fluminū.§.seru⁹ de
vi maris ꝛ ventoꝝ.ff.de publ.l.cesar.ff.ad.l.rod.de iac.l.
nauis honuste.de vi ꝑdonuȝ ꝛ redēptōis seu tale eadē.l.
.§.si nauis.vbi tex.valde no.ff.de neg.ge.l.nā ꝛ seru⁹ i pri.
tex.vnic⁹ i iur.¶ Si ciuitas rediimit se a latronib⁹ oēs ci
ues ɔtribuūt vt assimilent⁹ nauē ciuitati. Sed si aliqs sin
gularis ciuis rapit ꝛ redimit se ciuitas ṅ tenet ɔtribuere,
Si stipēdiati⁹ capit ab inimicis ꝑdit stipendiū ꝛ nihil si
bi emendandū ė.l.j.C.de re mili.lib.xij.¶ Quero nunqd
actio q actio qð me.cā ɔpetat ɔ raptorē vel expulsorem.
Rñ.non vt no.ff.eo.l.extat.sȝ hn̄ ɔpetit ɔditio ex canone
reintegrāda q̄ est idifferens ad oēm violentiā tā expulsi
uaȝ qȝ ɔpulsiuā.vt no.Inn.J.de resti.spo.c.sepe.¶ Sȝ nūc
qro an dicta ɔditio ex canone crescat in quadruplū sicut
actio qð met⁹ cā.Rñ.nō.naȝ actio subrogata loco alteri
us nō sapit nām eius accñtaleȝ sed originaleȝ.vt sing. no.in
l.certi ɔditio.in pri.ff.si cer.pet.ꝛ iō ɔditio ex dicto cano
ne nō est arbitraria nec in ea ferunt due snie.¶ Sȝ nūqd
ɔditio subrogata ex illo canone loco ɔditōis ex lege siqs
in tantā.ɔpetat ad penā illi⁹.l.vi q sic. qꝛ illa est penalis
ab origine.ergo ꝛ ɔditio subrogata loco ipsi⁹.vt.d.l.certi
ɔditio.§.ɔpetit.ij.rñso.vbi dr q certi ɔditio gnālis sapit
nām primordialem act.legis aql.q̄ tū actio est penalis a
ꝓmordio aptitudine ꝛ nō actu.vt no.insti.ad.l.aql.§.his
aūt vbis.So.dico q ɔditio ex canone reintegrāda hahȝ
nām restituendi.sȝ nō ex ꝓuiendi.qꝛ h veniret nō ex vbis
canonis sȝ ex iterꝓtatōe.vt isti.ad.l.aql.§.illud.vbi ė tex.
no.q̄ interꝓtatio cessat in penis.vt.ff.de pen.l.interꝓtatio
ne.¶ Quero vtꝝ violentia sit delictuȝ in ꝑsonā vel ad ꝑ
sonas an in reȝ sicut furtuȝ.Rñ.q est delictuȝ ꝑsonā si cor
poralr infert.vt sing.no.ff.de fur.l.itaqȝ fullo.§.sed ad fur
ti.ꝛ plene no.p.Bar.ff.de publica.l.licitatio.§.qð illicite.
¶ Sed nunqd ð homicidio ꝛ robaria pōt qs siqs simul
accusari in eodeȝ libello.Rñ.sic.si eodeȝ tpe sunt cōmissa
ꝛ absolut⁹ ab vna pte libelli nō ppea est absolutus ab alte
ra.tex est sing.C.de accu.l.siqs homicidij.¶ Illud cōstat
q multa facinora sub vno violentie noie ɔtinent ꝓsertim
qꝛ violentia dr actiue ꝛ passiue.qð est valde no. Aggres
sor tenet de morte vtriusqȝ ptis.vt.C.ad.l.iul. de vi.l. qñ.
multa facinora qð non repitur alibi.¶ Sȝ an corporalis
societas teneat de dānis datis a suis socialib⁹.respō. sic si
sit sub eius ɔscia.vt no.in.l.siqs a barbaris.C.de re mil.li.
xij.sec⁹ si eo absente absqȝ ipsi⁹ ɔscia.ꝛ h ė qð dic glo.ff. vi
bo.rap.in.l.ij.§.siqs nō hoies.q̄ dicit q comes Albertus
q erat capitaneus bānitoꝝ bononiēsiū non tenet ex dāno
dato a bānitis bononiēsibus si ipse non dedit.quā glo.te

b De mā vide olo bal dē.in verbo met⁹ vij. multa pulchra.

ne mēti ⁊ dic nō dedit qꝛ illuc nō intēdebat. vt no. in. l. metū. in pn. ff. qd me. cā. vel ibi comes ñ erat pncipalis sed de cōplicib⁹. tu dic ꝙ ille q ꝯgregat gētes tenet de oi dāno dato a quolibet de ꝯgregatis. sed ille qui nō ꝯgregat. ꝫ ē cōgregatus nō tenet nisi de eo qd facit ꝓprio corpore cōsilio ope vl' mādato ⁊ h p dictā gl. ⁊ h ēt loquēdo in foro ꝯscie ꝫ her. ꝙ nō dꝫ qs teneri tāq̄ pncipalr ⁊ tāq̄ accessorius de eo qd fit eodē tpe. vt. l. q huo. §. fi. ff. d fur. ℭ Quero vtrū quis tenet adiuuare vel liberare amicū suū ne viʒ patiat. ⁊ vr ꝙ nō qꝛ nec seipm adiuuare pōt post fcm auctoritate ꝓpria. vt. C. ad. l. iul. de vi. l. si qs a se fundus. ⁊. l. extat. ff. qd me. cā. ❡ Preterea. l. dicit ꝙ pōt ex hoc pacisci de mercede. ff. ꝙ met. cā. l. metū. g nō tenet facē gratis. vt no. in. l. idē ē. §. si tibi. ff. de ꝯdi. ob tur. cāꝫ. Itē culpa ē se imiscere aliene vindicte. ff. de re. iu. l. culpa est qd not. i. l. cū fundū. in pn. ff. de vi ⁊ vi ar. In ꝯriū facit qꝛ pt qs inuocare amicos ad suā iniuriā ꝓpulsandā fm Inn. So. dic ꝙ pōt qs iuuare amicū suū cū moderamine ñ tñ lꝫ viʒ inferre ꝓpa auct. ℭ Quero nūqd i metu valeat ꝓbatio icerta. rñ. aut ē icerta circa res ⁊ dic vt. J. e. c. fi. p Inn. aut ē circa psona ⁊ dic vt i. l. cū excep. §. h aūt actio. ⁊. l. metū. §. aiaduertēdū. ff. ꝙ me. cā. ℭ Quero q̄mō ꝙ me. cā possit tolli āno vtili cū metū iferēs sit malefidei possessor g nūq̄ pscribit rñ. ista nō ē ꝓprie pscriptio qꝛ nō reqrit titulū. ℭ Quero qd si metū inferēs tm̄ possedit p momētū tpis. rñ. sufficit possessio momēti. vt i ppetuū teneat. Naꝫ ab initio actio formata ē vt psecutoria g semp durat vt persecutoria. ff. ꝙ me. cā. l. ii. ⁊. i. ꝙ diximꝰ ⁊ nō ē alibi. ℭ Sꝫ an vna ꝓuicia possit vim iferre. ⁊ vi ꝙ ñ pp ꝯgregationē ipossibilē. ff. de dolo. l. ſꝫ ex dolo. §. i. In ꝯriū. ff. ꝙ me. cā. l. metū. §. ⁊ lꝫ ibi cāpani ⁊c. ⁊ ē hic q̄dā fictio mixta cū vitate. ff. de reg. iu. l. aliud. §. refert. ⁊ ista ꝯgregatio ad malū pōt fieri nisi fiat i forma ⁊ iur. i. cū solēnitate ꝯgregationis. ℭ Item not. ꝙ remanet fcm̄ ꝙ nō durat fcm̄ de iure. ⁊ ē qñ qd ē pncipalis. e. ti. l. ſꝫ ⁊ partus. §. fi. ℭ Itē no. optimā doctrinam in penis ꝙ pene q̄ nō pñt cognosci per ꝓpriā diffinitionem cognoscunt per eqpollētia. vt no. isti. q. mo. ius pa. po. sol. §. relegati de dediti. liber. tolē. l. j. ℭ Quero sentētia ē lata in act. ꝙ metus cā sup simplo nūqd pōt appellari. rñdeo. sic tñ tps appellañ. nō impedit ꝓcessum q̄drupli qa venit ꝯsecutiue ⁊ est q̄si quoddā integrale vñ nō dꝫ innouari ſꝫ exequi ⁊ ista est natura actus ꝙ metꝰ cā ⁊ similiuꝫ que ꝓpter celeritatem ꝓprie nature hoc patiunt. ℭ Iteꝫ actio quadrupli nō orit neq̄ deriuat a sententia sed a delicto mediāte tpis cursu. ſꝫ h nō placet qꝛ qcqd orit vl' deriuat ex vi ꝓcessus. ꝓcessus suspēdit p applonē. ff. de vsu. l. tutor. ⁊. ff. de re iu. l. negocioꝝ. ⁊. C. de iudi. l. j. ⁊. ff. ꝙ met. cā. l. si cū exce. §. ꝙ si hō. ℭ Et no. ꝙ duplex est violētia. s. absoluta ⁊ ꝯditionalis. absoluta ē ex q̄ resultat ꝯsensus cōditiōalis ē p quā ꝯsensus plicat p ꝯriū. ℭ Iteꝫ donec vir viuit vxor timet eiꝰ seuitiaꝫ qꝛ semel crudelis sp ꝓsumitur crudelis ⁊ semel inimicus semp presumitur inimicus. Et gladij fustes ⁊ arma inducunt inimicitiam ⁊ timoreꝫ capitalem. ℭ Item no. ꝙ mala mēs durare presumit. vt. J. e. c. i. p Inn. qd est no. ℭ Not. ꝙ ex iuio extorto per metū sufficit ꝙ obhuet q̄ ad corticē lr̄e lꝫ nō obhuet quo ad speciē. i. finalē effectū ⁊ est rō qꝛ pp metū nō hꝫ cām ꝑpetuo subsistendū. vbigr̄a. si iuro renūciare possuꝫ repetē qꝛ sola renūciatio me liberauit. nō ob. ff. de arbi. l. inter castell'. qꝛ ibi actus hꝫ cām ꝑpetue ⁊ efficacie subsistētie. Cōtra iur̄ꝫ de futuro obijciunt certe exceptiōes sed ꝯ iur̄ꝫ de pterito. nō quia piuriū exceptiōis nō recipit nā aut verꝫ aut falsuꝫ ⁊ non est dare mediū in natura lꝫ in opinione sit dare mediū. i. dubitatōeꝫ. Iuramentū factū p metū reqrit absolutionem si est futuro nisi id iuret ꝙ non est in hois potestate quia tunc nō ligat ipso iure fm Inno. Naꝫ ius obedit nature. ff. de interro. actio. l. j. ⁊. l. cōfessionibus. Baldus.

a ℭ Uide d. Cland. in rep. l. vt viꝫ ff. d iu. ⁊ iu.

p **Erlatum.** Uelim susceptuꝫ metu mortis nō obligat si nō est spōte ratificatū. Querit glo. an qui dicit se ratū nō habuisse debeat ꝓbare hāc negatiuā hic vr ꝙ nō nisi postea apparuerint signa cōsensus ⁊ dic ꝙ silentiū habet pro dissensu vbi ꝓcessit dissensus nisi medio tpe supuenerit cā ꝯsentiēdi. vt. ff. sol. ma. l. ij. §. volūtate. ⁊ sic puella que p metū renūciauit hr̄ditati pr̄ne lꝫ postea nihil dicat tñ ratificare non videtur.

a **Bbas.** Qui huat iur̄m pt rōe metꝰ venire ꝯ effectuꝫ eiꝰ. h. d. An metū passus retineat vtile dñiū. dic ꝙ sic. vt. ff. ꝙ me. cā. l. metū. §. volēti. Et not. ꝙ qs sit iustus metꝰ relinqt arbitrio iudicis. tñ vbi ē metꝰ mortis vl' cruciatꝰ corpis ⁊ hec ꝯstat nō cadit ad arbitriū qꝛ necesse ē timere maximū terribiliū. Arbitriū. n. data sunt i his que nō pñt sub regl'a limitari ꝓpter varietatē humanaꝫ vt eleganter no. ff. de legi. l. non possunt.

f **Acris.** Patiēs viꝫ absolutā nō punit ſꝫ patiēs viꝫ ꝯditōalē si facie ꝯ vtutē clauiū punit ſꝫ mitiꝰ. ⁊ ē rō qꝛ digni misericordia sunt q alieno morbo laborāt Et sic no. ꝙ metꝰ extenuat delictū ſꝫ nō tollit in totū. Aliqñ tñ excusat in totū ipso iure vt qñ qs se defendit. nā tūc pncipalr dat opaꝫ rei licite lꝫ incidēter sequat illicituꝫ. vt no. ff. de iusti. ⁊ iure. l. vt vim. Nā regula in iplicitis hec ē ꝙ semp ꝯsiderant pmi motꝰ cū ope. postea subsecuto tex. est no. C. d ser. fugi. l. qcūq̄. in fi. ℭ Quero nūqd absoluta coactio cadat i ꝯsensu vbi. rñdeo nō qꝛ actꝰ vbi hꝫ organa ꝓpria que de subiecto i subiectū āmbulare nō pñt nec extorqueri p viꝫ nisi interueniat aliqs ꝯsensus sicut totꝰ mūdus nō pōt facē ꝙ mutꝰ loquat. Exēplū no. ꝙ flos[b] virginitatis pdit ēt p viꝫ attractiuā nec pt corrupta vellari iter virgines ēt si sit deflorata dormiēdo vl' i furore vl' in frenesi existēs sicut liliū corrūpit nō sentiēs. masculi aūt h cāu nō pderēt florē virginitatis. vt. ff. d postu. l. j. §. remanet. Exēplū no. ꝙ si qs fingit se p viꝫ attrahi. hoc sibi ñ ꝓdest qꝛ fictio duplicat delictū. adiūgit. n. dolo fraudē. vt. ff. de pac. l. iurisgētiuꝫ. §. ſꝫ si fraudādū. ⁊. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. l. ij. in fi. nec dꝛ vim pati q sponte se offert. ff. de v. sig. l. q neq̄ sequant sisr dolus ꝓcuratoris nō ꝓdest, qꝛ non cadit in ꝯstantē virꝫ. vi. J. c. cū dilectus.

b ℭ Uide Albe. d ro. i. l. j. C. d raptu virgi.

c **Um dilectus.** Iuramētū de trāseūdo ad regulā vl' virā artiorē ē huañ lꝫ dicat dolo extortū nisi iteruenerit metꝰ mortis vl' cruciatꝰ corporis. h. d. ℭ Casus. canōici insulaꝝ vnanimit' se trāstulerūt i totū ad cistercieñ. ordinē ⁊ iurauerūt ꝙ nō ipedirēt alios volētes trāsire. demū volebāt infringere iur̄ꝫ ptextu doli vel metus dꝛ ꝙ nō pñt ptextu doli qꝛ nō est ꝓprie dolus pp salutē aie ēt si per eoꝝ simplicitatē vel fatuitatem trāsiuerint qꝛ inconsulta facilitas nō excusat. Iteꝫ nō ob. metus qꝛ nō fuit metꝰ mortis nec cruciatꝰ corporis. h. d. ℭ No. ꝙ totū vnū collegiū pt trāsire ad alteruꝫ ⁊ fieri ex duobꝰ vnū cū auctoritate tñ epi aliqñ nō possent transferre nisi suas psonas ꝫ her. ꝙ tene mēti. ℭ No. ꝙ sicut metus dꝫ cadē in ꝯstātē virꝫ ita dolus fm Inn. ℭ No. ꝙ illi q ptēdūt simplicitatē ⁊ ignorātiā p h nō pñt rescindere votū vl' honoꝝ dedicationē. ℭ No. ꝙ ꝯ spūalia nō datur restō i itegrū ꝫ Ber. ℭ No. ꝙ spāle ꝙ cū allegat metꝰ ꝯ religionē qd ex nulla cā ꝯcedit. nisi cā mortis vl' corpis cruciatꝰ iteruenerit. Et adde ꝙ ñ sufficit timere indignationē pr̄nā qꝛ volebat filiū exhr̄dare nisi fieret mōachꝰ clericus vl' sacerdos hāc mām examiaui. J. in rubrica. Bal.

f **Aper eo.** Probata violētia ꝓbātur dāna ⁊ iterēē p iuramētū ispecta psonaꝝ ⁊ negocij q̄litate ⁊ loco reꝝ ablataꝝ fit ꝯdēnatio i estimatōe. ℭ Oppoñit de rebꝰ amissis nihil' fuit ꝓbatuꝫ. ergo nihil potuit ꝓnūciari qꝛ vbi deficit ꝓbatio deficit snia. ff. d edē. l. argētariꝰ. §. cū dt. J. d sen. ex. c. solet p Inn. ff. d ar. l. si d meis. §. fi. ſꝫ hic nihil erat ꝓbatū d rebꝰ subtractis. ergo iudex irrōnabilr ꝯdēnauit. So. hic est spāle.[c] ⁊ rō spālitatis ꝯsistit ex tribꝰ simul iūctis. s. ex dolo rei difficultate ꝓbationis. ⁊ qꝛ reus hāc difficultatē induxit. vt. C. vnde vi. l. si qñ. ⁊. C. d proba. l. si de possess. nec ꝑotest reus conquiri nisi de seipso quia iudex moderatur ex coniecturis. dicit tamen Inno. alibi ꝙ ex coniecturis mitius est iudicandum. ℭ Quero quid si non interuenit violentia sed alia malitia. vt

c ℭ Uide Ial. in §. ex maleficijs i sti. de actio. ⁊ Fely. i. c. sicut. col. v. de re iudi.

q₂ apuisti valisiá meá sigillatá tibi cõmissaȝ vł apõ aliuȝ ꝯstitutá.rñ.q₂ res ablate ꝓbant̄ p iurm p doctriná q̄ȝ ponit gl.elegáter.insti.õ v.§.pe.ꝛ pdcá q̄ i isto.c.dñt hñt locũ i q̄libȝ violẽtia tá ꝯpulsiuá quá expulsiua vł ingetatiua ꝛ i q̄libȝ iterdcõ ꝛ ét i.c.reintegráda si ꝓbet̄ dolus ꝰȝ Inn.ꝛ pdcá ét hȝ locũ in accessorijs sȝ pncipale ñ ꝓbat̄ p iurm.vt.l.marcellus.ff.re.amo.Sȝ nũqd adiectio pluris q̄ ẽ icerta vitiet certũ.Rñ.nõ.vt.ff.õ in litẽ iurá.l.cũ furti. Sȝ qũo fit ꝯdẽnatio i estimatõe execu.cũ ñ fuerit petita estimatio.no.l.fi.C.de fideicõ.liber.Rñ.ad offñ iudicis. ptinet post litẽ ꝯte.vt.ff.de dá.infec.l.siqs missuȝ.§.iudex ꝛ.ff.de ꝯdi.fur.l.in re furtiua.qõ ẽ veꝝ reb⁹ nõ extátibus. Vñ iudex dȝ dicere i snia ꝯdẽno in tot ꝛ talib⁹ reb⁹ si extát ꝛ si nõ extát in estimatõe.dicit Ber.vel si extát ꝛ nõ appareát.vt.ff.de le.j.l.ꝙ in reꝝ.§.sȝ si res p Bar.ꝙ est no. ¶ Exẽplũ no.ꝙ qñ dolus ẽ ingestus in difficultate ꝓbationis tũc obtinet.c.nostrũ.ꝛ.ff.ꝙ vi aut clá.l.semp.§. in hoc interdicto cũ gl.sua sȝ qñ est ingesta culpa tũc sufficit ꝓbatio sũmaria.ff.ad.l.aql.l.in.l.aqlia.si delictum sed si hoc ꝯtingit cessante dolo vel culpa reqrit̄ ꝓbatio ordinaria.Sȝ si essȝ dãnũ datũ in locis siluestrib⁹ vł multum remotis vbi nõ sunt piti cáꝝ sufficerẽt testimonia grosso ꝛ rusticano mõ suscepta que atrestarent̄ õ fide veri.vt.C. de naufr.l.quot̄.ꝛ.l.de submersis.li.xj.

¶ De in integruȝ restitutione. Rubrica.

r **Estitutio** In itegrũ nõ pt̄ alieno noie peti sine spáli mádato.Et ẽ rõ q₂ ꝯ ius cõe petit̄ ꝛ idẽ puto in rescissoria p rõeȝ eádẽ.ff.õ ac.ꝛ ob.l.in oneraris.§.sȝ cũ rescisa.Itẽ q₂ trahit secũ executiõem ꝛ executio ñ pt̄ peti absq₃ spáli mádato.vt no.ff.de pcu.l.nõ soluȝ.§.q alieno.Sane q hñt mádatũ a legeñ hñt necesse docere õ spáli mádato q₂ sufficit mádatũ publicũ qõ hñt a lege vt sunt tutores curatores ꝛ sindici creati aucte populi ad vniuersitatẽ cáꝝ.ff.de mune.ꝛ one.l.munerum.§.defensores.ff.de iureiu.l.iusiurá.ꝛ ad pecunias.§.j.Sȝ syndici collegioꝝ vel alicui⁹ numeri debẽt hr̄e spále mandatũ ad instar ꝓcur.in his in qbus reqrit̄ spále mádatuȝ ex ꝓuilegio vel ex ná cáe vł in dubio cauere de rato.ꝛ idẽ in actione tutoria vel curatoria q₂ ꝓuate psone sunt.vt.ff. qõ cuiusq̄.vni.no.l.iteȝ eoꝝ.§.actor.ꝛ.ff.rem ra.ha.l.actor. ¶ Item q₂ cá restõnis in integrũ ẽ iudiciũ duplex.vt.C. de repu.ta.que fiũt in iu.l.j.reqrit̄ duplex cautela.vt.ff.de ꝓcu.l.si ꝯfuncr⁹.§.q ad cõi.Restõ in inte.petẽda hȝ tp̄s vniforme.s.q̄driẽnij.vt no.i.l.supuacuaȝ.vñ puto ꝙ iudex possit abbreuiare i iudicio dilatõis cognitionales ꝛ ét decisiuas õ ano.tu.l.ꝯsendẽtẽ.sȝ restõ petita ꝛ ꝯcessa exq̄ surgit rescisoria nõ hȝ tp̄s vniforme sȝ illõ qõ p sniaȝ ẽ restitutũ.vt.ff.õ mi.l.fi.restõni i itegꝝ nõ pt̄ renũciari nisi spál̄ de ea fiat mẽtio.vt no.in.l.cũ minor.ff.rẽ ra.ha.Ex hoc seq̄t̄ ꝙ restõ i itegꝝ dat̄ ꝯ laudũ dolo vł lata culpa latuȝ. ff.ad tre.l.huo inuito.§.cuȝ ptor.nisi huic bñficio sit spál̄r renũciatũ qõ no. ¶ Restõ ꝛ rescisoria idẽ reputat̄ qñ descẽdit ex eodẽ fonte ꝛ cá.An.de pis.no.in.l.q ꝓprio.§.iteȝ q̄re.de ꝓcu.An vt q₂ qs sit simul lesus ꝓmittẽdo ꝛ tradẽdo ex eadẽ cá.d.ptás õbuit ꝯdẽnare i decẽȝ ꝛ fecit sibi gr̄aȝ ꝛ ꝯdemnauit i.v.nũqd res publica posit i integ.restitui.rñ.nõ.ff.õ mi.l.auxiliũ.q₂ ois gr̄a in iudice fit dolo c.cũ eterni.de re iudi.li.vj.q petit restõneȝ dȝ dicẽ quo iure petat q₂ indiscreta petitio repellit̄ táq̄ȝ inepta vbi õ iure spáli agit̄.vt.ff.õ mi.l.minor át magr̄atus.in v̄bo incolorate ꝛ ponit̄ hic color ꝓ cá. ¶ Dicit Inn.ꝙ restõ ñ dat̄ nisi qñ ꝯctus tȝ q₂ restõ in integ.est remediũ subsidiariuȝ ff.de mi.l.in cáe. ¶ Ego non puto ꝙ repellat̄ libellus q₂ itelligit̄ peritũ q̄tenus de scõ ꝓcessit lesio vel est apta ꝓcedere.Itẽ ptoreȝ liberalis vbi etiá si dȝ tñ ꝓprie non est in integruȝ restõ sȝ est q̄dá dclaratio ꝛ dubitatõis amotio. Vel q₂ ista petitio de larga interptatione includit etiaȝ nullitateȝ vt dicimus in applõne dũmõ iurisditio patiat̄ vt no.in.l.j.C.qñ ꝓuo.si est ne.ꝛ ex vi isti⁹ petitõis põt ꝓnũciari ꝓ ꝛ ꝯtra ꝓut acta reqrunt sic ex vi applõnis.i.ex decluiõe q̄ fit ꝓ cá.Aliqñ snia ꝯfirmat̄ ff.de au.ꝛ ar.le. l.j.ꝛ.l.titie amice.An ex minus sufficienti probatione dat̄ restõ in itegrũ ad audiẽtiá cáe.dic ꝙ quotiẽs i eadẽ cá his est ꝓbandũ sufficit ꝙ pria ꝓbatio sit p̄sumptiua ꝛ sũmaria q₂ venit supplẽda p sequentẽ.vt no Inn.de re iudi.c.cũ bertoldus.ꝛ no.p Bar.ff.de iureiu.l.ná ꝛ postea.§.si minor.ꝛ aliud est restitui ad audientiá aliud p sniaȝ naȝ nõ statiȝ ꝙ qs audit̄ vincit in cá sȝ ꝯsiderat̄ snia.vt.ff. de in iteg.rest.l.diu⁹.ꝛ ẽ sił q₂ fauore mr̄imonij restituit̄ qs ad audientiá q ał's tanq̄ȝ ꝯtũaꝝ repelleret̄.Ie.c.ex lr̄is. ¶ Mulieri luxuriose viuenti dat̄ curator ꝛ si postea dilapidet restituit̄ in itegꝝ.vt no.in.l.ij.C.de cu.fu.ois iura q̄ loquũtur in minore circa bñficia legũ hñt locũ in ꝓdigȝ interdictȝ ꝛ mente captȝ sȝ añ iterdictũ ꝓdigi nõ hñt ꝓuilegiũ ibidẽ si minor ñ ꝓbauit p testes restituitur i h vt si postea vult ꝓbare ñ p̄sumat̄ subornatio.i.subiformatio siue supistructio testiũ calũniosa q̄ ał's p̄sumeret̄ ꝛ multo magis si petit̄ p administratorẽ ius cũ administratoris nõ intersit.q₂ cũ de coꝝ cõmõ nõ tractet̄ nõ p̄sumitur i eis fraus. vt.l.videam⁹.§.j.ff.õ i lit.iur.ꝛ no.i.l.vbi át.§.j.ff.de edẽ. ꝛ.l.minor.xxv.ff.de mi.p Cy.sȝ h forte arbitrariũ ẽ.nõ eiȝ restituá minorẽ si ẽ doli plen⁹.ꝛ sic timor subest.ff.õ mi.l. auxiliũ.sic itelligitur qõ not.p Dy.in.l.j.§.aduersus.ff.de no.op.nũ.Si minor i ꝯctu dedit fideiussorẽ ꝛ peteret restõneȝ ꝯ ꝯctũ male ageret q₂ ꝯct⁹ nõ dȝ rescidi pp fideiussorẽ sȝ dȝ petẽ restõnẽ in iteg.ꝯ ꝓpriá obligõnẽ.vt no.Cy. ff.de mi.l.cũ mádato.Si minor ẽ tut⁹ exceptõe fauorabili nõ pt̄ petẽ restõneȝ in iteg.q₂ nõ pt̄ eẽ tut⁹ meliori auxilio q̄ȝ sit.sȝ si ẽ tut⁹ exceptõe odiosa pt̄ ꝯ obligõneȝ petere restõnẽ in iteg.q₂ nũc solues p errorẽ repetẽt.ꝛ sic iterest sua vt sit tut⁹ meliori remedio ꝰm Pe.ꝛ Cy.ff.de mi.l.in cáe. ¶ Pro leui culpa datur minori in iteg.restõ nõ pro culpa lata vt si iaculauit iter pecudes ꝛ vulnerauit pecudeȝ meaȝ.ff.de mi.l.si ex cá.§.nũc videdũȝ.p Cy.minor restituitur ét si nõ ꝯxit dũmõ ꝯhere ꝛ nõ ꝯhere erat in sua ptáte ꝛ p facilitatẽ omisit.e.§.nũc vidẽduȝ.p Cy.ét dum qs est in vtero nascitur ei in itegrũ restõ licȝ iste nõ sit minor nec maior nec abñs.ff.de mino.l.ẽt ei.ꝛ non est alibi. ¶ Prodigus cui non ẽ interdictũ p iudicẽ bonis cá cognita obligatur ex quolibet ꝯctu nisi ille ꝯct⁹ sapiat dilapidationẽ expssaȝ ꝯ bonos mores.ff.de vsucap.ꝓ emptore l.siqs cũ sciret.ꝛ hoc in administrátib⁹ reȝ ꝓpriaȝ.sȝ si alienatn non valet ꝯctus.C.de sen.pal.l.fi.hec oia ad eccl̄as trahe quatenus possunt adaptari.Baldus.

r **Equisiuit.** Eccl̄a contra locat.solẽniter celebratá restituitur in itegrũ si est enormiter lesa salua indẽnitate aduersarij q bona fide fecit expeñ.ꝛ nota istud.c.ꝙ si ꝯparatores fructuũ lac⁹ perusini ꝯparauerunt modico censu iste ꝯctus dȝ rescindi restitutio tñ congruis expensis ipsis ꝯparatorib⁹ ꝛ optime faci.ff.de mi. l.intra vtile.§.vendentib⁹.Et no.ꝙ in ꝯtractu loca.dȝ seruari forma q̄ seruatur i alienatõe.s.qñ locatio ẽ ẽphiteotica vel ad lõgũ tp̄s. ¶ Itẽ no.ꝙ pp modicitatẽ ꝓcij nõ redditur locatio ipso iur.C.loc.l.si olei.dicit hic Inno.ꝙ ciuitates non hñt bñficiũ restõnis in integ.nisi hẽant iura fiscalia.vt.ff.ad mu.l.siłe.adde ꝙ ex modicitate[a] ꝓcij qñq₃ p̄sumitur locatio qñq₃ non.vt elegát̄ no.l.l.j.§.j.ff.õ supfi.

c **Um venissent.** Restituit̄ ecclesia pp negligẽtiá ꝓcur̄is.Io.an.ét si ꝓcur.sit soluendo. h veꝝ si redũdat i dãnũ eccl̄e.als sec⁹.ff.õ le.ij. l.q isolidũ.§.etiá.ff.õ adm.tu.l.fi.electões hñ pñt fieri in ꝯdictõe possoꝝ q₂ possio nemi est auferenda nisi cũ medis ꝛ tpib⁹ sȝ iteriȝ neutra ꝯfirmabit̄ donec sit discussũȝ õ iure.siłe.ff.de excu.tu.l.diximus.Inno.dicit h ꝙ electio hȝ plres ptes successiuas ꝛ se inuiceȝ iferentes ꝛ subordiatões.

a [a] ¶ Vide Alex.consi. cxij.j.volu. ꝛ barba.cõsili.xx.ij.als xxiij.incipi.clementissimi l.ij.pte.

a **Uditis.** Priuilegiat⁹ restituit̄ ꝯtra priuilegiatũ non tñ i eadeȝ cá vt eccl̄a ꝯ eccl̄aȝ ꝛ minor ꝯtra minorem.

c **Ex litteris.** Bñficiũ supplicatõis hȝ locũ i cá mrĩmõiali

c **Um ex litteris.** Etiá ꝯtra sniaȝ pape restitui pt̄ eccl̄a prib⁹ ꝓtibus ꝛ cá cognita.

c **Vscitata.** Restitutiõe pẽdẽte fit executio snie si ꝯ peten. eaꝫ sit vehemẽs presumptio sꝫ dꝫ caueri. vide qd dixi i.l.vi.C.de ordi.cogni.

c **Oram.** Post pẽptoriũ nemo audi tur.fallit in eccl'ia ope restõ nis in integrũ. Item fallit.ff.de i iteg.resti.l.i. pp celeritatẽ purgatõis more. Itẽ fallit si ad uersarij nõ interest.vt.ff.de opti.le.l. mancipioꝝ.

c **Onstitutus.** Minor dꝫ duo pbare.s.se mino rẽ ꝛ lesuꝫ.ff.d iureiur.l.nã ꝛ postea.§.si minor qbus pbatis psumit lesus sui facilitate nisi ꝯ rium appeat ꝛ inspicit tpẽ ꝯctus ꝛ si ꝯctus est clausulat' inspicit cũ suis cl'is iudiciũãt pl'es ptes hꝫ ꝛ qd inspiciat dic vt.ff.de mino.l.iij.§.j.ꝛ.ij.vbi tex.no.bal.

C De alienatiõe iudicij mutãdi causa fcã. Rubrica.

i **Udicium.** In reꝫ scriptũ.i.vl' pp fraudẽ sequit fundũ. b.d.no.rei vẽ.vtilis di qꝛ directa deficit cũ nõ huet ppriaꝫ nãm qꝛ deficit vnũ principiũ eius ꝛ hoc est inuentum auxilio ptoris vñ ois vti lis ẽ ptoria vbi ius ciuile deficit.ẽ.n.ptoria iuẽtione ꝛ sup plectõe ex psona actoris ius metimur qꝛ iudiciũ fundat in ipso ẽt reo iuito. Itẽ ab agẽte pcedit ac patiẽte dispõ iu ris. Itẽ qñ'es occurrũt plura dnoiatio fit a pdominãti qꝛ fit digniori rei ven.ẽ ius psequẽdi i iudiciũ rem suã vl' q̃si pos.vl' q̃si. Et differret ab hipotecaria qꝛ illa ñ df rei vẽ.sꝫ nude pos.aduocatio.vt.ff.d euic.l.cũ vẽditor.nã i rei ven. venit plenũ iterẽ si res ñ restituat sꝫ hypothecaria ẽt de biti ꝛ nude pos.ff.d pig.l.si fundus.§.i venditõe. Itẽ[a] dif fert a negatoria qꝛ ibi ñ plene tractat de dñio sꝫ sufficit qꝛ res nõ psumat libera.ff.si ser.vẽ.l.sicuti.§.si qrat.dicet ali qs[b] ois res psumit libera.rñ.vex ẽ nisi posl'io idicet ꝯriũ vt no.ff.d no.op.nũ.l.si pus.h tñ scias qꝛ i rei vẽ.duplex ẽ ꝯclusio vna ꝛ pncipalis ad declaratõeꝫ dñij qꝛ pt declara ri ẽ nemine possidẽte si pbatũ ẽ dñiũ ꝛ re' nõ excepit se ñ possidere vt singl'r no.i.l.si a re.§.j.ff.d excep.rei indi. Itẽ i cã recõuẽtionis.vt no. Inno.j.de resti.spolia.c.ex cõqõne. Alia scda ꝯclusio est qd restituit possessio vel q̃si.vt no.ff.d pcur.l.pompo.§.sꝫ is in reali nõ est obligatio sed est eq pollens.s.possessio ꝛ dominiũ. An. de pis.dicit qꝛ ius pce dere iudiciũ dꝫ alr' esset puersus ordo substãtie.ff.d iudi.l. nõ quẽadmodũ.ꝛ nõ hret fundamẽtũ. Iudiciũ eniꝫ ꝛ iu re reddẽdo nõ a faciẽdo de nouo dictũ est.vt no.ff.de iu stitia ꝛ iure.l.j.ꝛ.iõ iudiciũ seu agere ꝛ actio nõ sunt ideꝫ quia actio semper debet essentialiter procedere iudiciuꝫ. C Sed hic qrit si actor petijt se declarari dño ꝛ nõ pba uit de directo dñio sꝫ de vtili vex reus ex eadeꝫ istãtia pos sit ꝯdemnari ꝛ vr qd nõ qꝛ vtilis ꝛ directa ñ differũt ge nere. In ꝯriũ qꝛ sic qꝛ differũt effectu. So.si vtilis successit loco directe ex vigore eiusdeꝫ iudicij fit ꝯdemnatio.vt.ff.d rei ven.l.si post acceptã.secus si est ꝯria directe vt ex pscri ptõe qꝛ ꝯria petitio nõ itelligũt itentata.C.d inof.testa. l.ꝯ maioreꝫ.sic itelligit qd no.ff.d excep.rei iudi.l.si mr.§. eadeꝫ.ꝛ habes vnã gl.fin.C.d tem.app.l.p hac. C Sꝫ qd si est itentata directa directo ꝛ pbata est directa vtil'r qꝛ re' desiderat dolo possidẽ.rñ.ꝯdemnãdus est re' ac si pos sideret qꝛ culpa sua ñ dꝫ sibi pdesse ꝛ qꝛ q̃litas nõ mutat iudiciũ.ar.ff.de noxa.l.i delictis.§.si detracta.ff.d hr.isti. l.iij.§.q fideicõmissariaꝫ.ꝛ.ff.de infa.l.fu'.ꝛ p Dy.isti.de ac.§.j. Et sic pꝫ qd iuris ẽ si ẽ itẽtata directa directo. Itẽ directo vtil'r. Iteꝫ vtilis directo. Iteꝫ vtilis vtil'r.nã q̃tuor modis variat sꝫ aduerbia i ideꝫ icidũt noia nõ. C Por ro aduerbia sunt itroducta ad ostẽdendũ rex q̃litatem ꝛ aduerbij ẽ iesse ꝛ aduerbiũ nõ dꝫ separi a pprio subiecto. est eniꝫ accidẽs quoddã.vt no.ff.de neg.ge.l.põp.scribit. C Deinde scias qꝛ q tenet rei vẽ.nõ ẽ obligat' qꝛ q̃tuor sunt modi obligandi inter quos nõ repit possessio vt isti. de obli.§.sequẽs nisi lata snia qꝛ tunc tenet ex quasi ꝯctu actione iudicati q̃ est psonalis.ff.d iureiu.l.sed ꝛ si posses sori. In petitiõe quoqꝫ hr'ditatis ꝛ duplicib' iudicijs i re ppria nõ est obligatio sꝫ in pte socij vel respcũ psonaliuꝫ pstatõuꝫ.vt no.C.de pe.hr.l.hr'ditas.idẽ i actõe ad exhi bẽdũ.vt no.ff.ad exhi.l.tigni.§.fi.in oib' his iudicijs põt appellare qꝛ in hr'dũ regule qua posita si nõ pbat ꝯriũ hꝫ regulã est pnũciãdũ.vt elegãter no.ff.d rei vẽ.l.q restitue re. C Deinde no.qꝛ in actõib' mere realib' si agit ad quã titatẽ vl' gen' nõ hꝫ locũ titulus nr' qꝛ nõ ꝯhit vitiũ quasi litigiosi.nã q agit psonali nullũ ius hꝫ in re nec hẽre ptẽ dit cũ res nõ sit quasi añ traditõeꝫ.vt.ff.d rei vẽ.l.si ager. ideꝫ si agat ex delicto.ff.de admi.tuto.l.cirographis.§.j. C Quero vtrũ officiũ iudicis sit actio ꝛ vr qꝛ sic.qꝛ q p mittit nõ agere nõ põt offm̃ iudicis intẽtare.vt.l.pecũie. §.j.ff.de ver.sig.ad hoc.ff.de mi.l.qꝛ si minor.§.fi. So.nõ est actio sꝫ hꝫ eũdẽ effectũ hꝫ An.d pis. C Qui actõeꝫ si edit nõ df agere.sicut.n.offm̃ dꝫ iplorari.ita ꝛ actõ ppo ni de iure ciuili qd tñ dic.l.qꝛ nẽo sine actõe expit si ppea dicit qꝛ actio dꝫ pponi sꝫ qd dꝫ ꝯpetere ius agẽdi.sꝫ cer te vbũ experiri significat ipsaꝫ pponẽ qꝛ experiri nil aliõ q̃ deducere i actũ expiẽtie. No.qꝛ executio seqt possesso rẽ.vt.c.nr'o.ꝛ istud ẽ.iõ qꝛ lex inhibet fraudẽ iudicij.vt.l. is cui.§.q in pos.ff.vt in pos.le.sꝫ si nõ inhiberet fraudẽ iu dicij sꝫ oporteret deuenire ad reuocatorias actões.vt in sti.de actio.§.iteꝫ sigs in fraudẽ.de hoc plene dixi p' Cy. in.l.j.C.eo.vbi videas.deinde scias qꝛ vba magfalia dõi. sunt hec rei venditio.alia ẽ in actu.i.in apparatu agẽdi si cut dicimus iste ẽ in actu egrãdi vt cũ qs ẽ dñs ꝛ aduersa rius pssidet. Alia ẽ in habitu.i.in vtute vt cũ dñs possi det.pria põt cedi.scda nõ.vt no.C.de hr'd.vẽ.l.fi.ꝛ ẽ rõ qꝛ ois cessio ẽ formalis.sꝫ ista rei vẽdicatio nõ ẽ formata.i.ñ põt trahi ad vulgareꝫ formulã dẽpta vna psona substan tiali q̃ est re'. Sꝫ doc.dicũt ꝯriũ.ꝛ ẽ rõ qꝛ ipa adiectõe p sone.i.cessionarij.icipit hẽre formã qꝛ statiꝫ pt trahi ad cõ trouersiã iudicialẽ ꝛ ꝯ ipm ad cedẽtẽ.vt.ff.de rei ven.l.si culpa.ꝛ no.p Dy.in.c.p possessore.de re.iut.li.vj.ꝛ hẽs si mile i vsufru.formali ꝛ cali.separoꝝ.n.separa ẽ ꝯsideratõ. C Ex' no.qꝛ lata snia nõ ẽ necesse nisi exeq eã ꝛ petẽ exeq instãm snie pcedendo ipꝫ.ff.d mi.l.mior.xxv.an.ꝛ ibi per Cy.siue reus mutꝫ forũ siue re'.in ipa tñ pductõe dꝫ ps ci tari.ꝛ in hoc salteꝫ reqrit citatio anteq̃ fiat executio nisi apud iudiceꝫ q iudicauit.ar.ꝯ.de rescrip.c.mãdato. Nõ ob.iudicio nec executõi.vt no.ff.de le.j.l.nemo pt.nec ne cessaria citatio ei'.vt hic p Inn.ꝛ q mutuauit ꝯditionem sibi iputet ꝛ ñ aduersario.vt no.Inn.i.c.dilecte.j.d appel. ꝛ qñ habeat locũ h edictũ.vid p Inn.j.d re iudi.in rubri. C Si re' añ liteꝫ ꝯte.desijt posside ignorãte actore ꝛ liteꝫ ꝯtestat' est eise negãdo narrata put narrãt ꝛ perita put petunt.nũqd pp fraudeꝫ dẽbeat ꝯdemnari.rñ.iste decepit ptoreꝫ ꝛ aduersariũ ꝛ est i ꝯtinuatõe doli.ꝛ iõ ꝯdemnan dus ẽ ac si possideret.ꝛ puto qꝛ sufficiat eũ possedisse tpe prie citationis qꝛ sicut actor est astrictus.vt in auẽ.qui se mel.ita ꝛ fortius reus.vt in.l.j.ff.si ex noxa.cã agat.ꝛ.ff.d v.ob.l.inter stipulãtẽ.§.j.ꝛ de peti.hr.l.diuus.ꝛ vide qd no.in Spe.de interrogatõib' q̃ fiũt ante litẽ ꝯte.§.nunc videndum. C Ipsa etiã citatio constituit possessorẽ i mo ra si sciat vel scire dẽbat ad agẽtẽ ptinere vl' sit pcestatũ.

[a] C Vide Iasi §.sed iste.v.colũ. isti.d actio.

[b] C Vide barb.in con si.vj.colũ.in j.vo.vbi mi' tuꝫ pulchre loquit.ꝛ vi de etiaꝫ no. do. Alexã. ꝯsi.cxix.in j.parte.

[c] C Vide late scripta per moder. maxie p.d. bap.de scõ Seue.in.l. ex hoc iure ff.d iu.ꝛ iu.

C De arbitris. Rubrica.

g **Uod.** Cõsumptũ est nõ pt progari qꝛ nõ est.an aliqua nã alicuius sub stantie sed qꝛ pẽdet potest prorogari dupli citer.nam si restat tantuꝫ tempus qꝛ opus fieri potest fit progatio ipso iure ꝛ in effectu si non restat tãtũ fit progatio in effectu sed nõ ipso iure. Et inducit quod dam pactũ nouũ de nõ petendo durante ista succedanea dilatione.vt no.ff.de verbo.obli.l.cum stipulatus. C Et quedã repatio tpis qd sit vnum.ꝛ idẽ.C.de tẽp.app.l.ij. ꝛ scias qꝛ intellectualia progant sed corporalia stãtibus suis dimẽsionibus nõ progent vere sed per quãdã eqpol lentiã qꝛ qd limitatũ est.vbigrã.corpus a scripture suis finibus est ꝯtẽtũ.ꝛ iõ ꝯctus emphiteoticus nõ recipit ta citam progationeꝫ lꝫ recipiat tacitã repetitionem.ff.lo

ca.l.q ad certũ.i ñ.voces ẽt ſtipl'onũ q̃dãmõ corpe ſũt q̃-
re lſerũt paſſionẽ ſenſus.ṽbigr̃a.nimi⁹ ſon⁹ iducit ſurdita
tẽ. ¶ Augumẽtũ ñ aliõ niſi ṽt⁹ vl' q̃ntitas in eadẽ mã. Et
nã creſcẽs vt pz in augumẽto bois cucurbite. Impoſſibi
le ẽ q̃ duo dies ſint vna dies ꝛ tñ poſſibile ẽ q̃ poſſint re-
putari ꝑ vna die iuris artificio.vt no.ff.õ ṽ.ſi.l.cũ biſext⁹.
Idẽ i mẽſib⁹ ꝛ ãnis ꝛ iſta ẽ ṽt⁹ ꝑnois ſic creſcit etas dieꝝ
auguſito arbitriũ tres ꝑſõe ſtruũt.i.ꝯponũr.ſ.arbi.actoꝛ
ꝛ reus. Nã ſiẽ iur̃ditio iudicis ẽ ligata niſi ꝑ actorẽ petẽ
tẽ excitet' ad actũ ſuũ ſit ptãs arbitri ꝑ libellũ dz itroduci
in actũ ſuũ.C.õ iud.l.rẽ nõ nouã.vbi ñ aliqd iſtoꝝ deficit
mõ p̃t ſundari iudiciũ.p̃ria pſona ẽ iudex.ꝛ iõ a iudice in
cipiũt oẽs õclinatorie.ſcda ẽ actoꝛ q ligatã iur̃di.apit.ter
tia pſona ẽ re⁹ q ẽ ſubiectũ paſſiõis ſiue q̃ agẽs nihil põt
opari qꝛ vnitas ſorme ſignificat vnitatẽ ſubſtãtie niſi ap-
plicet' diuerſis reb⁹.l.diſcrepãtib⁹. ¶ Cõpromiſſuz ñ põt
fieri niſi pena ꝑmiſſa ſ3 ꝓrogatio iur̃di.ñ reqrit penaz.vt
no.i.l.ff.de iudi.imo adiecta ꝑmiſſiõe ꝛ pena pſumit' cõ-
promiſſuz ꝛ nõ ꝓrogatio vt ibi gl.no. ¶ Nã pena eſt qd
noue ſorme ꝛ nãe ꝛ iõ ẽ ex̃ termios ꝓrogatõis niſi fiat in
eũdẽ arbitrũ. ¶ Officiũ [a] arbitri ẽ ſtrictiſſimũ.i.taxatũ
ꝑpijs ṽbis ꝛ iſtis ꝯpromiſſi ſ3 offm̃ iudicis ẽ latiſſimũ qꝛ
militati oib⁹ cãis ꝛ ſup oẽ3 terrã q̃ ſub celo ẽ ꝛ ñ dz clau
dicare qꝛ eſſ3 monſtruoſuz. ¶ Porro corp⁹ ſcripture vel
vocis ñ p̃t mutari ſ3 bñ p̃t gloſari.i.ſane iierp̃tari de fide
inſtru.c.iter dilectos. ¶ Plura ꝯpromiſſa dicunt' q̃ plu
rib⁹ oꝛonib⁹ fiunt.de ṽ.ob.l.ſcire debem⁹.de here.inſti.l.
liber bõ.§.titius. ¶ Pena minoꝛ nõ nouat ꝯpromiſſuz
imo dic q̃ nouat ſ3 nõ nouat õbitũ p̃ncipale.vt.ff.õ exer.
l.doli.§.apud celſuz.ꝛ.§.ſi in arbitrũ. ¶ Tp̃s appoſituz
gr̃a abbreuiãdaꝝ litiũ nõ extendit' vltra trienniũ.C.de iu-
di.l.ꝓperãdũ.in rõne textuali.ꝛ iõ ſi ꝯpromittẽtes dicãt
in exoꝛdio ꝯpromiſſi tales volẽtes a litibus diſcedere vel
ſilia ṽba q̃ ẽt in dubio itelligit' ꝯpromiſſerũt ꝛc. ¶ Cõ-
promiſſuz finit' triẽnio.vt no.ff.de arbi.l.ſ3 ꝯpromiſſi. Alij
al'r dñt idẽ ſi in reſcripto pape ponerent' ṽba hec qꝛ ad in
tentõem legis referẽda ſunt. Arbiter non dz diuidere q̃
diuiſuz eſt a lege vt noia debitoꝝ i ptes itellectuales ſeu
quotas ſ3 diuiſio ocularis bñ ptinet ad arbitruz itez aſſi-
gnare vnã rẽ ꝑ alia.vt no.inſti.õ offi.iud.§.ſi. ¶ Ilia bay
lia ſeu facultas auferẽdi in pua ꝛ magna q̃ntitate dz itel-
ligi ciuil'r.i.ceſſante fraude.ꝛ dũmõ ñ excedat dimidiaz
iuſte ꝯſideratõis.ar.ff.õ ꝯ̃hen.emp.l.demũ ita dz itelligi
qõ no.i.c.vi.de ma.ꝛ obe.in nouel. ¶ Dolus ñ p̃t expſſe
remitti ſ3 qõ doli ſic. ¶ Promittẽdo nõ mouere qõnez
de dolo in futuꝝ p̃tẽſo ꝛ iſte ẽ modus qꝛ aliud eſt dolus
aliud ẽ qõ doli.ff.ad treb.l.luci⁹.§.tres here.ꝛ debebit' do
lus ꝑꝑ nõ poſſe ip̃3 ꝓbare de exceptõib⁹.c.cuz eccl'aſtice
intercisa via ꝓbatõis. In arbitris cõmiſſuz plurib⁹ nunq̃3
vidimus cõmiſſuz cuilibet inſolidũ ne vnius offm̃ pimat
aliud.l.ſi.C.de aucto.p̃ſtã.ſ3 in alijs officijs dic aut ẽ tale
offm̃ in quo teneat' vnus ꝑ alio ꝛ qlibet vr̃ hr̃e mãdatum
inſolidũ qꝛ admiſtratio nõ ẽ diuiſa.vt.l.decreto.ff.de ad-
mi.tu.aut eſt tale offm̃ in q̃ vn⁹ ñ tenet' ꝑ alio.ꝛ tunc aut
ꝯcernit merã vtilitatez ꝛ faciliorẽ expeditõem ſecũ ꝯ̃hẽ-
tiuz ꝛ idez.vt.l.j.§.ſi plures.ff.õ exercito. Aut nõ ꝯcernit
niſi vtilitatez dñi.ꝛ tunc qlibet ꝑ pte nõ q̃ diuidat' iudi-
ciũ ſ3 q̃ nõ poſſit vnus ſine altero.ff.de ꝓcura.l.pluribus.
¶ Mirabile ẽ q̃ ille q gnãliter ꝯpromittit vr̃ ſe aſtrin-
gere ad oĩa ꝓſequẽda q̃ põt ꝓſeq ſaluo ſuo intereſſe alio
qn incidit in penã rõne retardati ꝓceſſus ad difficultatẽ
aduerſarij.ff.de arbi.l.õ rebus q̃ nõ ẽ alibi h̃ no. Cy.C.de
iudi.l.l3.ꝛ arbiter tenet' ꝓnũciare de oib⁹.ſ.ṽẽtilatis ſec⁹
õ omiſſis ſic itelligit'.ff.co.l.q tñ.ꝛ.l.ſi de meis.in p̃n.ꝛ co
rã arbitro nõ h3 locũ recõuẽtio.tex.ẽ ibi ꝛ.j.e.c.cũ dilect⁹
¶ Proteſtatio nõ excuſat peccatũ malicie ſ3 in peccato
ignorantie diſtinguit' aut in tali peccato requirit' dolus
ꝛ excuſat aut nõ requirit' dolus ꝛ non excuſat vbi vergit
in alterius p̃iudiciuz. ¶ Ciuitates hñt certã formã datã
ſup creatõe magiſtratus quã p̃termittere non p̃nt niſi ex
ꝯſuetudine vel priuilegio l3 de fcõ faciant ꝯ̃triũ. Vbicũ
q̃3 tz ꝓceſſus ſine oꝛdine ille ꝓceſſus ẽ ſumarius ñ ſtatutũ
dicit q̃ proceſſus nõ vitiet' ſ3 deficiat in ſubſtãtialibus in

telligit' de ſubãlib⁹ ſorme iudicij vt in lite ꝯte.ꝛ iur̃o calũ
nie nõ de ſubãlib⁹ nature vt de obligatio.nec de ſubãlib⁹
iuriſditio. ¶ Si adiunct⁹ eſt ptãs capitaneo in q̃dã cã ꝛ
moꝛit' capitane⁹ qd iuris. Cõſenſus pſtit⁹ apud acta ñ p̃t
reuocari.c.j.ſ.de iudi.qꝛ nõ ſubeſt cã ꝛ ẽ ꝓrogatio ſolẽnis
in q̃ nõ h3 locũ pnia ius pꝛonat⁹ eccl'e adherẽs ſolo tp̃ali
iuriſdi.ſapit tp̃alitatẽ q̃ ad qd ꝛ ſp̃ũalitatẽ q̃ ad qd. Feu-
duz h3 nãm ꝑ ſe ab oĩ ꝯ̃ctu mundi relinqtur idez ẽ dicẽ q̃
virt⁹ remanẽs ex placẽti mã ꝛ cã. Cõpromiſſuz ſcm̃ ſine ꝓ̃
finitione tp̃is moderari p̃t ꝑ iudicẽ.de offi.dele.c.ſuſpitio
nis.de optio.leg.l.mãcipioꝝ.niſi dcm̃ ſit q̃ vbicũq̃3 ꝛ qñ
cunq̃3.de ver.ob.l.q rome.§.caliniac⁹.ff.depoſ.l.luci⁹. in-
utilis ꝓuidẽtia hois facit ceſſare diſpẽſationez legalez.ꝛ
ſic ſubſtõ expſſa intiliter facit ceſſare tacitã ſubſtõnem le
galez.qõ no.in.l.itez ſi vnus.qũ nõ tendũt ad eundẽ effe
ctum.nã ſi ad eundez effectũ tendunt vtile ꝑ intile non vi
ciat'.l.certi ꝯditio.§.qm̃.ff.ſi cer.pe. ¶ Falſa redditio cãe
ẽt ſi ad acta rſeerat' nõ reddit ſniam nullã.vt no. Inno.de
offi.dele.c.prudentiã.ff.de acq.here.l.ſi is ad quem. Ois
ꝯmiſſio tp̃alis puta vſq̃3 ad ãnuz ſeã itelligit' excluſiue ſ3
Cy. icertitudo tertij viciat ꝯpromiſſuz ſ3 eius ꝯmiſſio non
viciat duob⁹ diſcoꝛdãtib⁹ ſ3 ſi ꝯcoꝛ.v3 ſnia coꝝ. An.de piſ.
¶ In ꝓrogatõe tp̃is nõ h3 locũ pnia ſ3 in ꝓrogatione al-
teri⁹ iudicis aut eſt valata ꝑmiſſione.ꝛ idem aut eſt facta
ſimpl'r.ꝛ tunc h3 locum pnia re itegra.l.ſi ꝯuenerit. And.
de piſ.ſed poſt lit.ꝯte.non h3 locũ pnia.qꝛ eſt ꝯ̃cta obligõ
iudicialis. Ber. Nõ tz ꝯpromiſſuz iter eos inter quos ci
uilis obligõ non cadit nec ẽt p̃t ꝯpromitti in euz q nõ p̃t
ciuil'r obligari vt in monachũ vel ſeruũ. An.de piſ. qꝛ oĩa
ꝯpromiſſa ad lites ꝛ cãs ſunt de iure ciuili ſicut oĩa iudi-
cia.vt no.iſti.de obli.in glo.oꝛd.iuriſdi.arbitri vel iudicis
deducta ad ſtatuũ priuatuz non p̃t poſtea reprobari. de
offi.deleg.c.ſignifi. ¶ Malitia vni⁹ arbitri non deuoluit
vocez ad aliũ arbitruz.qꝛ arbitri non faciũt vnũ corp⁹ col-
legij ſ3 tanq̃3 ſinguli.ꝛ iõ ſi duo nulliter iudicant terti⁹ cõ-
formiter legi ꝛ cãe.non tñ v3 ſnia tertij.qꝛ numer⁹ deſt ei.
Si duo ſunt ꝑ oĩa ꝯſonãtes i maioꝛi ſũma ꝓualent tertio
q de minoꝛi iudicauit.ſec⁹ ſi non ſunt ꝯſonãtes niſi per in-
teriectuz ꝛ reductionez legalez.tex.ſ.eo.ti.c.j.li.vj. ꝛ h̃ niſi
ſit diſpꝛopoꝛtio numeri ad eſtimationez rei:qꝛ tunc nõ v3
qꝛ reſultaret iniqtas.ff.loca.l.ſi.x.de le.ij.l.imperatoꝛ.§.ſi
centũ. Ex nimia celeritate pſumitur aliqd p̃oꝛdinatum ꝛ
colluſum.in auc.de teſti.ꝛ ea q̃ parit.§.ſi. Moꝛs defuncti
non facit qn hẽs incidat i penã. qꝛ non ꝯnumeratur inter
cãus foꝛtuitos.l.ſi.de anti.ſeno. An.de piſ. Iuriſdi.ꝯceſſa
pſone non ampliat territoꝛiũ certis finib⁹ diffinituz ſeu cir
cũſcriptuz.de acq.re.do.l.ergo.ꝑ Dy.ꝛ.l.reꝝ mixtura.de
vſuc.ꝛ iõ iuriſdi.non efficitur de territoꝛio ſed de perſona
cui conceditur ſm̃ Dy. Bal.

Compromiſſum.

Proꝛogatum ex duob⁹ ꝯpromiſſis ſimul iunctis preſumitur
vnuz itegratuz niſi diuerſitas iponatur vt qꝛ
vnuz cũ pena aliud ſine pena vel ſi diuerſitas ſoꝛme vl' ſta
tutuz loci ipediat vt qꝛ ꝯtinet tp̃s p̃ciſe ſignificatuz.ſiſe di
co in tp̃e inſtantie qõ repari ñ p̃t ꝯſenſu ptiuz ſ3 icipiet ẽẽ
noua inſtantia ẽt veterẽ ꝓſequẽdo ꝛ ſũmatim ꝛ breuiloq̃3
acta repetẽdo.ar.ff.de pac.l.ſi vn⁹.§.pact⁹. Itẽ dz attẽdi
foꝛma ṽboꝝ ꝛ tp̃s ꝓrogatõis.vt no. Batto.in.l.iiij.ff.de
dã.infec.vbi vide.ſ3 ecce offm̃ ptãtis ꝓrogat' adiũcta ſibi
familia.rñ.iſta acceſſoꝛia ꝛ pediſequa nõ mutat officij q̃-
ditatẽ.vñ idẽ eſt offm̃ ẽt numero ꝛ ex ꝯtinuatõe ꝯſenſuũ.
vt.ff.de arb.l.ſi cuz dies.in p̃n.l3 Cy.dicat q̃ eſt idẽ fictio-
ne nõ nã.tu dic q̃ eſt idẽ nã ꝓrogationis ſ3 nõ idẽtitate ſi
gnati tp̃is.ꝛ adde q̃ hẽs in.c.hi q auctoritate.õ p̃ben.li.
vj. ¶ Pone q̃ ꝯpromiſſuz ẽ factuz cum pena ꝛ cl'a rato
manente [b] pcõ nunqd ꝑ ſeruãs poſſit ꝯſeq ꝯ̃ ptez non ob
ſeruãtez rez ꝛ penã.i.p̃ncipale ꝛ penale.ꝛ vr̃ q̃ ñ.qꝛ ꝑ ſa-
tis h3 lex q̃ punitur õ ꝯtẽptu.ꝛ iõ vbi pẽa ibi ceſſat emo-
logatio.vt.C.õ arb.l.pe. Alij dicũt ꝯ̃ qꝛ ſunt duo compro
miſſa vnũ cuz pena aliud ſine pena ſ3 certe ñ ꝓpterea ſunt
duo lauda nec due arbitrãdi ſoꝛme qꝛ vnitas. Item dero
gatur legi priuatoꝝ.C.õ iuriſ.om.iud.l.priuatoꝝ.dici p̃t

a ¶ Vide tñ Jaſ. in. l. ſup poſ. C. õ trãſac. in. j. col. vbi ali-qua pſcbra dicit.

a ¶ Vide dio moder. mapie Jaſ. i. l. ſige ma ioꝛ. C. õ trã ſac.